

මුද්‍රාපයන්හි ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා:10

සුත්‍රාන්තපිටකයෙහි

04 වන ග්‍රන්ථය

මජ්ඣිමනිකාය

ප්‍රථමභාගය

මූලපණ්ණාසකය

ලෝකාබොධිමණ්ඩලයෙහි ආරාධනයෙන්

ත්‍රිපිටක පරිවෘත්ත කාරක සභාවේ

මජ්ඣිමනිකාය සංස්කෘතික මණ්ඩලය

විසින් කරන ලද

සිංහල පරිවර්තනයෙන් සුකත යි.

බු. ම. 2550

ක්‍රි. ම. 2006

Buddha Jayanti Tripitaka Series, Volume 10

The Fourth Book in the
Suttanta-Pitaka

4

MAJJHIMANIKĀYA (I)

MŪLAPANNĀSAKA

With the Sinhala Translation by

**The Majjhimanikāya
Editorial Board of
The Tripitaka Translation Committee**

නමෝ තස්ස භගවතෝ සබ්බධම්මේසු අප්පට්භනඤාණචාරස්ස දසබලධරස්ස
චතුර්වේසාරජ්ජවිසාරදස්ස සබ්බසත්තූත්තමස්ස ධම්මීස්සරස්ස ධම්මරාජස්ස ධම්මස්සාමීස්ස
තථාගතස්ස සබ්බඤ්ඤුනො සම්මාසම්බුද්ධස්ස !!!

භාග්‍යවත් වූ සියලු ධර්මයන්හි නොපැකිලි ඥානචාර සහිත වූ දසබලධාරී වූ
චතුර්වේශාරදත්තව විශාරද වූ සියලු සත්වයන්ට උත්තම වූ ධර්මයට ඊශ්වර වූ ධර්මරාජ වූ
ධර්මස්වාමී වූ තථාගත වූ සර්වඥ වූ සම්මා සම්බුදුන්ට නමස්කාර කරමි !!!

කෙළලක්ෂයක් සක්වලයන්හි සියලු ආර්යයෝ ද සියලු සත්පුරුෂයෝ ද
මාගේ නමස්කාරය පිළිගනිත්වා !!!

බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා
පරිගණක ගත කර නොමිලයේ බෙදාහැරීමේ
මහා ධර්ම දානමය පුණ්‍යකර්මය

**“අපාරුකා තේසං අමතස්ස ද්වාරා
යේ සෝතචන්තෝ පමුඤ්චන්තු සද්ධං”**

“කන් ඇත්තාහු සැදැහැ මුදන්වා
ඔවුන්ට අමා දොර විවෘත කරන ලදී”

අප භාග්‍යවත් අර්භත් සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ප්‍රථම අනුසාසනය මෙහි ලා සිහි
කිරීම ත්‍රිපිටක ශ්‍රී සද්ධර්මය පරිශීලනය කරන්නා වූ පින්වතුන්ගේ අභිවාද්ධිය පිණිස ම වන
බව අපගේ හැමීම ය.

සැම කල්හි ඥාන සම්ප්‍රයුක්ත ව ක්‍රියා කරන්නා වූ සියලු සම්මා සම්බුදුරජාණන්
වහන්සේලාගේ පලමු අනුශාසනය, බුද්ධ රත්නය කෙරෙහි ගෞරව කරන්නා වූ
බුදුරජාණන් වහන්සේගේ සම්මා සම්බුදු බෝධිය අදහන්නා වූ කවර නම් පුද්ලයෙකු නො
සළකා හිඳිත් ද ? චතුර්වේශාරදත්තව සහිත වූ දඟ බල සහිත වූ අනාවරණ ඥාන සහිත වූ
සර්වඥ වූ මහා කාරුණිකයන් වහන්සේ පවා නිවන අවබෝධ කර ගැනීම පිණිස
ධම්මානුධම්ම ප්‍රතිපදාව ආරම්භ කරන පුද්ගලයා තුළ ‘සද්ධා’ නම් වූ ගුණය අත්‍යාවශ්‍ය ය
යන්න අවධාරනය කරන සේක.

මෙම ත්‍රිපිටක ශ්‍රී සද්ධර්මය සැක නොකළ යුතු ය. සැක කරමින් හදාරන ලෞකික ශිල්ප
ශාස්ත්‍ර පවා පරිපූර්ණ ව නො පිහිටන බව සිහි ඇතිව බැලීමෙන් නුවණ ඇත්තාහට දැක ගත
හැකි ය. පුරුෂයා ශ්‍රේෂ්ඨ බවට පමුණු වන්නා වූ සද්ධා ධනය සහිත ව (“සද්ධිධ චිත්තං
පුරිසස්ස සෙට්ඨං”) මෙම ධර්ම රත්නය පරිශීලනය කරන්නාහට සද්ධා අංගයෙන් ලැබිය
යුතු සියල්ල ලැබෙනු නො අනුමාන ය. එසේ ම සිහියෙන් ලැබිය යුතු කොටස ද
වීර්යයෙන් ලැබිය යුතු කොටස ද සමාධියෙන් ලැබිය යුතු කොටස ද ප්‍රඥාවෙන් ලැබිය යුතු
කොටස ද ලැබෙන පරිදි සද්ධා, සති, විරිය, සමාධි සහ ප්‍රඥා යන පංච ධර්මයන් තමා තුළ
ඇති කර ගෙන මහත් වූ ගෞරවය සහිත ව ධර්මාවබෝධය පිණිස ම යොමු වූ දැඩි
අධිෂ්ඨානයෙන් මෙම ධර්ම පුස්තක පරිශීලනය කළ යුතු ය. අපගේ බුද්ධ ශාසනයෙහි

ධර්ම ශ්‍රවණයෙන් මග ඵල ලැබුවෝ ම අධික ය. විමුක්තිය ලබන්නා වූ ක්‍රම වේදයන් පහක් විස්තර කරන්නා වූ අංගුත්තර පංචක නිපාතයෙහි 'විමුක්තායතන' සූත්‍රයෙහි නිවන ලබන ක්‍රම වේද සතරක් ම ධම්ම දේශණාමය සහ ධම්ම සවනමය පුණ්‍ය කර්ම ඇසුරින් සිදුවන බව පැහැදිලි කර ඇත. පස්වැනි ක්‍රම වේදය භාවනාමය පුණ්‍ය කර්මය ප්‍රගුණ කිරීමෙන් සාර්ථක වන බව ද එහි සඳහන් වේ.

මහත් වූ ගෞරවාදරයෙන් මහා සුගතයන් වහන්සේගේ අනුශාසනය පිළිපදින්නා වූ අප්‍රමාදී ව ධම්මානුධම්ම ප්‍රතිපදාව වඩන්නා වූ සියලු සත්තට, ත්‍රෛකාලික වූ සියලු දුකින් මිදී ලබන්නා වූ අජර වූ අමර වූ අමා මහ නිවන අවබෝධ වීම පිණිස මෙම මහඟු පුණ්‍ය කර්මය උපනිශ්‍රය වේවා !

ආර්යයන් වහන්සේලා පහළවීමෙන් සිරිලක බැබළේවා !
බුද්ධ ශාසනය දියුණුවී චිරස්ථිතික වේවා !
ලෝ සත්තට සෙත් වේවා !

"අමකං දදෝ ව සෝ හෝති, යෝ ධම්මමනුසාසති"
(යමෙක් ධර්මානුශාසනය කරන්නේ ද, හේ අමානය දෙන්නේ ය)

මෙම ධර්ම දානමය පුණ්‍ය කර්මය
මෝහ නිමිච්චිචංසනය කරන්නා වූ ලොවට උතුම් ආලෝකය වූ මහා කාරුණික වූ
සම්මාසම්බුදුරජාණන් වහන්සේගේ සච්ඤා ඥානයට ද මහා කාරුණා ගුණයට ද
පුජෝපහාරයක් ම වේවා !!!

කෙළලක්ෂයක් සක්වලයන්හි සියලු ආර්යයෝ ද සියලු සත්පුරුෂයෝ ද
අපගේ පුණ්‍ය කර්මය අනුමෝදන් වෙත්වා !!!

ශාසනාභිවාදධිකාමී,
සමීන්ද රණසිංහ.
2009.06.28

සුභානන්දපිටක
මජ්ඣිමනිකායො
මූලපණ්ණාසකො

සුත්‍රානන්දපිටකයෙහි
මජ්ඣිමනිකාය
මූලපණ්ණාසකය

**“තථාගතසසෙවදිනො, ශිතනිලෙ ධම්මචිතසො, චිචධො, විරොචති
නො පපිච්ඡතො.”**

**“මහරණ්ණි, තථාගතසත් චහන්තේ චිසින් දෙගනා, කරණ ලද
ධම්මෙ හා විනය විමාන චූඡේ ඛඛලසී. වෑසුඡන් නො ම ඛඛලසී.”**

(අභිතුහාරභීකාය, භික්ඛිපාත - භරණුච්ඡය, 9 සුභුක)

සැලකිය යුතුය : මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 18 හි ඇතුළත් කර ඇත. එම පටුනෙහි මාතෘකාවන් හා පිටු අංක අදාළ පිටු සමඟ සම්බන්ධ කර ඇත. මෙහි කියවීමට ඇති ප්‍රදේශයට වම් පසින් ඇති 'පිටු යොමුව' භාවිතා කිරීමෙන් නැවත පටුනට පැමිණීමට පුළුවන. වම් පසින් පාළි පිටුව ද දකුණු පසින් අදාළ සිංහල පිටුව ද කියවීම සඳහා VIEW menu PAGE DISPLAY option and select TWO-UP CONTINUOUS යන ක්‍රමය භාවිතා කරන්න.

Please note : The TABLE OF CONTENTS of this book is located in page no:18 and it is linked with associated pages in the book for your convenience. You can easily click on the page number or content description in the 'Table of Contents' and you will be directed to the relevant page. Bookmarks located to the left of reading area can be used to navigate back to 'Table of Contents' Page. If you would like to view Pali page on your left and the relevant Sinhala page on your right select the menu items as follows; VIEW menu PAGE DISPLAY option and select TWO-UP CONTINUOUS.

පටුන

CONTENTS

සංස්කාරක නිවේදනය	...	...	...	...	...	xxi - xxii
සංඥාපනය	...	...	...	...	...	xxiii - xxviii
සමකෙතන නිරූපණය-Abbreviations	...	...	...	...	...	xxix
පාලි තෝරිත-Pali Alphabet	...	...	...	...	...	xxx
විසතසූචි	...	...	...	...	...	xxxi - xxxii
පෙළ හා පරිවර්තනය	...	...	...	...	...	2 - 791
ගාඨාදීපාදනුකතමණිකා	...	...	...	...	...	793
සඤ්ඤානාමානුකතමණිකා	...	...	...	...	...	794 - 798
විගෙසපදනං අනුකතමණිකා	...	...	...	...	...	799 - 810

සංස්කාරක නිවේදනය

ත්‍රිපිටක - පාලියෙහි සුත්‍රාන්ත පිටකයට අයත් මජ්ඣිමනිකායෙහි ප්‍රථම භාගය වූ මූලපණණාසකපාලිය සිංහලභාෂාවට පරිවර්තනය කිරීම පිණිස බුද්ධිමයන් කාන්ත සංවිධානය සඳහා පත් වූ ලබ්‍හා බෞද්ධ මණ්ඩලය විසින් - දැනට ශ්‍රී ලබ්‍හා විද්‍යාලඛකාරවිභවවිද්‍යාලයේ කපිකාමායනී වරයකු වන කොස්ගොඩ පණ්ඩිත ධම්මවංශ මහානායකසථවිරයන් වහන්සේට පවරා දෙන ලදී.

ඒ නායක සථවිරයන් වහන්සේ විසින් කරණ ලද මූලිකපරිවර්තනය ත්‍රිපිටකපරිවර්තනසංස්කාරක මණ්ඩලයට ඉදිරිපත් කළ පසු එය නැවත පරිවර්තනය කොට සකස් කළ යුතු යයි සම්මත වූ බැවින් ඒ නායක සථවිරයන් වහන්සේ ද, විද්‍යොදයපරිච්ඡේදනාධිපති ව සිටි පණ්ඩිත මැලිපිටියේ සොරත නායකසථවිරයන් වහන්සේ ද, අම්බලමගොඩ ශාස්ත්‍රෝදයපරිච්ඡේදනාධිපති පණ්ඩිත අම්බලමගොඩ ධම්මකුසල සථවිරයන් වහන්සේ ද, ප්‍රධාන-පිරිවෙන්පරික්‍ෂක පණ්ඩිත අකුරුපියේ අමරවංශ නායක සථවිරයන් වහන්සේ ද යන සිවුදෙනම මජ්ඣිමනිකායසංස්කාරක මණ්ඩලය වසයෙන් පත්වී ඒ කායනීයෙහි යෙදී සිටිනා අතර ගරු මැලිපිටියේ සොරත නායක සථවිරයන් වහන්සේ ශ්‍රී ලබ්‍හා විද්‍යොදය විභවවිද්‍යාලයේ අධ්‍යයන විමේක් ද, කොස්ගොඩ ධම්මවංශ නායක සථවිරයන් වහන්සේ රොහි අවසාරවකට පැමිණීමෙන් ද, අකුරුපියේ අමරවංශ නායක සථවිරයන් වහන්සේත් ආබාධිත විමේක් ද ඒ කායනීය අඩාල විය.

ඉන්පසු මජ්ඣිමනිකාය ප්‍රථමභාගයේ ඉතිරි කොටසේ පරිවර්තනය හා සංස්කරණය - දැනට ශ්‍රී ලබ්‍හා විද්‍යාලඛකාර විභවවිද්‍යාලයේ කපිකාමායනී වරයකු වන, අභංගම විද්‍යාවනුපරිච්ඡේදනාධිපති පණ්ඩිත කෝදුගොඩ සැණාලොක, දන්තේන්ද්‍රවංශවේ ප්‍රධානගණකායක සථවිරයන් වහන්සේ වෙත පැවරුණේය. උත්වහන්සේ විසින් ඇතම සුත්‍රාන්තයත් අමුතුව ලා සිංහලයට නැගීමෙන් ද, විශේෂයෙන් පාඨාන්තරසංකලනයෙන් හා ලිපි-දෙපයෙන් ආකූලව තුබූ උද්‍යුක්තභාෂා සකස් කිරීමෙන් ද එය සම්පූර්ණ කොට මුද්‍රණයට ගේගා අවසාරවට පත් කරණ ලදී. ශ්‍රී ලබ්‍හා මුද්‍රණ කිරීමෙහි දී උත් වහන්සේ විසින් ද මුල් ශෝඛාපත්‍ර බලන ලදී. ත්‍රිපිටකපරිවර්තන සංස්කාරක මණ්ඩලයෙහි සාමාජිකයන් වන - දැනට ශ්‍රී ලබ්‍හා විද්‍යාලඛකාර විභවවිද්‍යාලයේ කපිකාමායනීවරයකු වන පණ්ඩිත ලබ්‍හා ම ලබ්‍හානන්ද සථවිරයන් වහන්සේ ද, පණ්ඩිත කරගම්පිටිගොඩ සුමනසාර සථවිරයන් වහන්සේ ද ශෝඛාපත්‍ර මැලිපිටියේ සහායක වූහ.

ශ්‍රී ලාංකීය භාෂායෙහි යෙදී ඇති ගාථාදීපාද - සඤ්ඤානාම - පදනුකක - මණ්ඩකාදිය සම්පාදනය සඳහා - දැනට ශ්‍රී ලබ්‍හා විද්‍යොදය විභවවිද්‍යාලයේ බුද්ධිමයාධ්‍යයනායකයෙහි ප්‍රමුඛාමායනී බලන්ගොඩ ආනන්දමත්‍රේය මහා නායක සථවිරයන් වහන්සේ ද, කොහුවල විජයමිහිලාඳුමාධිපති ආමායනී මකුළුපේ පිහරතන සථවිරයන් වහන්සේ ද, ලබ්‍හා ම ලබ්‍හානන්ද සථවිරයන් වහන්සේ සහ කරගම්පිටිගොඩ සුමනසාර සථවිරයන් වහන්සේ ද උපකාරී වූහ.

අපගේ අවසානසංස්කරණයෙන් මුද්‍රිත වූ මේ මැණිමනිකාය ප්‍රථම භාගය පිළිබඳ හුන්ඵ සබ්බාං වශයෙන් සුත්‍රානතපිටකයෙහි සිවුවන, මුද්‍රිත කාණ්ඩ සබ්බාං වශයෙන් බුද්ධචර්යාවේ ත්‍රිපිටක හුන්ඵ මාලාමවති දසවන හුන්ඵ වේ. ප්‍රාචීනභාෂාවලයෙහි හා බර්මානේෂයෙහි නිපුණ වූ, විශේෂයෙන් පාලිචායකරණයෙහි ද සිංහල භාෂිතයෙහි ද ප්‍රමිණ පණ්ඩිතයකු වශයෙන් සමාජිත වූ ආර්යබුද්ධාධිකාරීන්ගේ භාෂානිපුණතාවයන් මතර්ගන් මතර්ගේ විසින් මේ හුන්ඵයට මුද්‍රණාදිකාරී වශයෙන් ලියා ඇති සංඥාපතය ත්‍රිපිටකපාලියෙහි මැණිමනිකාය පිළිබඳ මහනිදහස වශයේ සිරිමේචි පාඨනිපත වසු ඇත.

මෙහි ඇතුළත් එක් එක් සුත්‍රානතයට විෂය වන බර්මානේෂය විභාවන සිරිමට නම් එක් එක් උපහුන්ඵයක් ලියවුණු වේ නමුත් නිවේදන- ගමයට බාධක දැවෙව්ද මිඵනස මණ්ඩිමාගමයෙහි මුඛපඵලය වන බැව් කියා ඇත එහි ප්‍රධාන දැවෙව්දය වූ සත්‍යාදැවෙව්ද හෙවත් ඇත්මව්දය පිළිබඳ හිසලු දැවෙව්ද මනසන්ගේ සම්භවය හා ව්‍යාප්තිය මුලප්පිතය නම් වූ ප්‍රථම සුත්‍රයෙන් දත හැකි වේ. දැවෙව්දානන්හි නානාකරණන් මාවසන්හි වූ ආත්මව්දය පිළිබඳ මුලබර්මන්ගේ සංග්‍රහයක් වූ මේ සුත්‍රය පමණක් ම සඵඤ්ඤානගමයෙහි විෂයමතකමට ප්‍රමාණ වෙයි. ත්‍රිවේදපාරප්‍රාණා වූ පත්භිගක් බමුණු පැවිදිතැන්ගේ මානමදහිගේබග සඵහා බුද්ධජානන් වහන්ගේ විසින් වේද විෂය ඉක්මවා නානා නග්‍රහක කොට දේශිත මේ සුත්‍රානතයෙහි දක්වෙන “පඵඵං.. සඤ්ඤානාති” ආදී සුඵඵි පදවි- ගන්ගෙන් සඵඵඤ්ඤාන - අඵඵඤ්ඤාන - සඵඵඤ්ඤාන - අඵඵඤ්ඤාන හා ව විෂයන් කෙරෙහි ආත්මව්දයෙහි නැගිගෙණ යන සැටින්, සඵඵඤ්ඤානවශයෙන් ඵ ඵ පුද්ගලයන් කෙරෙහි ඵ ආත්මව්දයෙහි විශේෂවන සැටින්, කේතුප්‍රහාය විෂය කොට ඇති විවේක ඤානය ආත්ම ව්දයෙහි විභාගය කොට නිමාණගිගමය හිඳි කරණ සැටින් එසින් ප්‍රකාශ වේ.

සමුද්ධිගාහනාභිවැද්ධිසාධක වූ මේ උතුම් බර්මහුන්ඵය මුද්‍රණආරයෙන් මෙසේ ප්‍රසිද්ධිගත පැමිණ විමට උපකාරී වූ සංස්කාරක මහනෙරවරුන්ටත්, ලබ්‍ධාණවුමේ හා සංස්කාරකකාර්යාලයේ අධිකාරීන්ටත් මහාමොඛ වූදුණාලයේ කාර්යවිධායක - කේවල මණ්ඩලයටත් මෙයින් ජනිත බර්මදහමය ප්‍රණාමහිමයෙන් සගමොක්ඛව ලැබේවා යි ආශංසනය කරමින.

සරවාහැර මජ්ඣිමනිකාය සඵඵර
ත්‍රිපිටපරිවර්තන සංස්කාරක
මණ්ඩලයෙහි සමාදාන.

ත්‍රිපිටක කාංචිලය, බර්මදකාග්‍රම විද්‍යාලය,
සිරිමජ්ඣිමනිකාය මාවත,
දෙමටගොඩ - කොළඹ.

සිංද්‍රපිනය

ග්‍රන්ථයෙහි:

"මජ්ඣිමනිකායෙහි සුත්තපිටකයෙහි ඉධි මජ්ඣිමනිකායෙහි වරයා,
බුද්ධානුබුද්ධිසංවණ්ණිතයා පරමාදම්ඵතයා."

විශුද්ධ බුද්ධිත් ප්‍රසිද්ධ වූ අනුබුද්ධිබුද්ධිසොභා ආචාරීන් වහන්සේ මැදම්
සෙසියෙහි සාරාංශ වශයෙන් කරනුයේ 'මජ්ඣිමනිකායෙහි සුත්තපිටකයා' යනාදීන්
එයට යොග්‍ය කෙරෙයි. දිසාගමාදීන් හා සසඳන් ම, මේය මධ්‍යමප්‍රමාණ
සුත්‍රානත වසින් සැදුම් ලද බව ද, බුද්ධානුබුද්ධියන් විසින් සංවර්ණිත
බව ද පරමාදම්ඵතය කරන බව ද එයින් පවසයි. මෙහි බුද්ධානු-
බුද්ධිසංවර්ණිත විසින් විසිත යොග්‍යය සාමාන්‍යයෙන් දිසාගමාදීන්
කෙරෙහිද යෙදෙයි. පරමාදම්ඵත විසින් අදාළ යොග්‍යය මජ්ඣිමනිකායෙහි
යෙදෙන විශේෂයෙකි. එයින් මජ්ඣිමනිකායෙහි වෛතෙසජනගන්ථ
දෘෂ්ටිවිශුද්ධිසාධනයෙහි අත්‍යන්තයෙන් හිතකර බව පැවසිණි.

ග්‍රන්ථිකාය:

අර්ථකථාමාරිත්‍ර මෙහි පණණාසක වශයෙනුදු, වචි වශයෙනුදු, සුත්‍ර
වශයෙනුදු, පද වශයෙනුදු, අක්ෂර වශයෙනුදු, භාණ්ඩාර වශයෙනුදු, අනුසන්ධි
වශයෙනුදු විසාර විභාග කෙරෙයි. මෙහි මූලපණණාසකය, මජ්ඣිම
පණණාසකය, උපරිපණණාසකය සි පණණාසකයෝ තුන්දෙනෙක් වෙති.
එක් එක් පණණාසකයෙකු පසක් පසක් බැගින් වචියෝ පහලොස් දෙනෙක්
වෙති. සුත්‍ර වශයෙන් සෙල සියක් හා අතිරෙක දෙදෙනෙකුගේ සුත්‍රයෝ
එක්සිය දෙපහස් දෙනෙක් ඇති. පදවශයෙන් අසුදහස් පන්සියනෙහි පද
කෙතෙක් වෙති. අක්ෂරවශයෙන් සන්ලක්ෂ සතලිස් දහස් හතරකස් අක්ෂර
කෙතෙක් වෙති. භාණ්ඩාර වශයෙන් පිරිපුන් අසුබණ්ඩාරක් හා අඛණ්ඩ-
වරක් හා තෙවිසිපද කෙතෙක් ඇත. අනුසන්ධි (අකුසාගත අභවනා)
වශයෙන් පාව්චානුසන්ධි ය, අධ්‍යායනානුසන්ධි ය, සථානුසන්ධි ය, පි
සැකෙවින් ත්‍රිවිධ අනුසන්ධි කෙතෙක් වෙති. විසාර විසින් තුන්දහස්
නවසිය අනුසන්ධි කෙතෙක් වෙති. මෙසේ පඤ්චාශත් ප්‍රමාණ ආදී වශයෙන්
මෙහි විභාග දක්නේ ය.

ග්‍රන්ථමපද:

ධම් සබ්බිනිසථ නැගුණු පරිදී තෙවලොදකම ගෙනැ ආඤ - ව්‍යවහාර-
පරමාර්ථදේශනා වශයෙන් බෙදු බලත් ම, තෙල මජ්ඣිමනිකායම මොහාර-
දේශනාගෙහි වැටෙයි. සථාපරාධ - සථානුලොම - සථාධම්මාසන වශයෙන්
බෙදු බලත් ම, සථානුලොම ශාසනයෙහි වැටෙයි. සංවර්ණිතවරදෘෂ්ටි-
විමෝචන - තාමරුපපරිච්ඡේද කථාවශයෙන් බෙදු බලත් ම, දෘෂ්ටිවිමෝචන
කථාගෙහි වැටෙයි. ත්‍රිවිධගිණා වශයෙන් බෙදු බලත් ම, කෙල්ලයන්
නැගීම් මැඩලන සමාසිධි අගන් කෙසින් පුනීතාන ප්‍රභාණය කිසනු
වෙයි. ධම් - අර්ථ - දේශනා - අභිසම්භ වශයෙන් පරමමමහර ද වෙයි.
සමන් වශයෙන් සබ්බිඤ්ඤසමන් උද්දෙනු වෙයි.

තවද, බුද්ධිකෝසාචාරීන් වහන්සේ මැදුම්සහි අටුවාගෙහි නෙල සහිත ත්‍රිවිධ කල්‍යාණ ඇතිසේ දක්වයි. එය "යධධම්මමුලපරිඥානං වො භික්ඛනෙම දෙසිණ්ණාමි"යි පුරාධම්ම වන හෙයින් ආදිකල්‍යාණ වන බව ද, අවසන්හි ඉන්ද්‍රියභාවනා සුත්‍රයෙහිදී "දෙසිතො අරියො භාවිතීන්ද්‍රියො"යි වදාල වචනවශයෙන් පටනීම්මානකල්‍යාණ වන බව ද, ආදී - අත්තා - උභය - සුත්‍රමධ්‍යයෙහි සුත්ත - ගෙයාදී නවාධ්‍ය ඇතිසේත් මධ්‍යකල්‍යාණ වන බව ද කියයි.

ග්‍රහණය:

මෙහෙයින් ත්‍රිවිධකල්‍යාණ වන මේ මැදුම් සහිත 'මහාපිපසනා' නමින් පුරාණාචාර්යයන් විසින් හඳුන්වන බවද සඳහන් කොට මෙහි ආශය හකුලා ගෙනැ විශෙෂවිභාවන ධාරණානු "කුලපුත්‍රයතට දුෂ්ට-විගුණිත පිණිස නය එලවන්නෙ මැදුම්සහිත"යි කියයි. දුෂ්ටවිගුණි නම් නාමරූපයන්ගේ යාචාවදශීත වෙයි. 'සත්තියෙකා, පුද්ගලයෙකා' යන සත්තියමෙමාකය තස්නා සදහා සුත්‍රාන්ත සිමිදිමින් 'නාමරූපමාත්‍ර වත්මුත් සත්තියෙක්, පුද්ගලයෙක් තැනි'යි ව්‍යවස්ථා කරන ගෝඨිනට ප්‍රතිභා, වන සුත්‍රාන්තයෝ මෙහි බොහෝහ.

"ගෙයාචාරී ආටුසො කට්ඨඤ්ච පට්ඨව වලුඤ්ච පට්ඨව මහතිකඤ්ච පට්ඨව තිණඤ්ච පට්ඨව ආකාසො පරිචාරිතො අභාරනෙත්ථ සධ්ධං ගච්ඡති, එවමෙව බො ආටුසො අට්ඨඤ්ච පට්ඨව තභාරුඤ්ච පට්ඨව මංගඤ්ච පට්ඨව චම්මඤ්ච පට්ඨව ආකාසො පරිචාරිතො රූපනෙත්ථ සධ්ධං ගච්ඡති." යනාදී වශයෙන් මෙහි වදාල ඒ ඒ සුත්‍රොපදේශය ඝනනංඤ්ජනක සමමාගය තස්නට ඉවතල් වෙයි. පඤ්චාපාදනසකකියෙහි එක් එක් සකකියක් වෙත වෙත ගෙනැ ඇතිතනු පරික්ඛා කොට බලත් මි 'මම යා, මාගෙ මෙය' යි ආත්මසාරවශයෙන් ග්‍රාහයට වස්තුභූත සත්තියෙක් නැත, නාමරූපමාත්‍ර මිස ය යි දක්නනුගේ දශීනග යථාභූතදශීත නම් වෙයි.

යමෙක් මේ යාචාවදශීතය තබා 'සත්තියෙක් ඇති'යි ගත්තේ වේ නම්, හේ ඒ සත්තියාගේ විනාශය හෝ අවිනාශය පනවන්නේ ය. එහි විනාශය පනවන්නේ උච්චේදයෙහි හෙයි. අවිනාශය පනවන්නේ ඉංශ්ච-නගෙහි හෙයි. මේ විපරිතග්‍රාහය බිඳුනට තාතානගෙන් නාමරූප පරි-චේද කොට සත්තියාඤ්ච නයා අසමමාන භූමියෙහි සිටුමින් දුෂ්ටවිගුණි සිඬ කලමිතා වෙයි. මේ සංසකාර පරිචේදඤ්චය ලබන්නට මජ්ඣිමානම ය නග දෙන්නේය. මූලපටිගාස සුත්‍රය, සම්මකි සුත්‍රය, හන්ටිපඤ්චම සුත්‍රය, ආදී සුත්‍රාන්ත අනුසාරයෙන් එතරුණ මැනුවත් දන්නේ ය.

මෙසේ පරවාදවශයෙන් එහ ඉංශ්චදුෂ්ට උච්චේදදුෂ්ට බිඳලන හෙයින් මෙය පරවාදමථනය සි කීම ඝටිත වෙයි. චක්ඛුසම සුත්‍රයෙහි එන පුන්දරික භාරදාජ බ්‍රාහ්මණාදීන්ගේ උදකාවගාහගුණි ආදී මිථ්‍යාමිත ද, උපාලිසුත්‍රාදියෙහි සඳහන් වන අවේනනයන් වේතනයන් කොට ගෙනැ කායදණ්ඩාදිය පැනැ වූ ඇතැම් කම්මාදී යාසනාන්ගේ විකල්‍ය විසදීමෙන් පරසම්මාදීන්ගේ මිත්‍යාවාද ද බිඳලූ සැටි මැදුම් සහිතයෙහි වෙසෙසින් සඳහන් වන්නේ ය.

මෙකලා කිසි අවිවේකී කෙනෙකුත් දිසී සුභ මැදුම් ගතියෙහි ඇතිගෙන් 'මජ්ඣිමනිකාය' යනු අනුච්චි නොවන සේ කියනුදු විවිධ දෘෂ්ටි විදුමින් පරවාදමචනය කරන්නට පොතොසත් ධර්මප්‍රදේශ විස්තර වශයෙන් ගෙන ප්‍රමාණාතී කොට දක්වන කල අත්චිතාමයට විරෝධයෙක් නැත. ඒ ඒ නිකායට වෙන් කල සුභ්‍රහස්ඛිතා පරිගණකාගෙහි දී ප්‍රමාණ වශයෙන් මධ්‍යමප්‍රමාණ සඛිතාගෙක් මෙහි ඇත්නුයි එයින්දු තෙල අනුච්චි වන්නේය.

බුද්ධගායනාසංකල්පය:

පමණ විසින් බලත් ම, අප දිවයින කුඩාවූව ද, එය බුද්ධගායනයෙහි සිද්ධිකෞත්‍රය විසින් සැලැකියා කෙන්නේ ය. අද ලෝකයෙහි ප්‍රචලිතපාලිය පවත්නේ එය ලක්දිව සිංහල මහනෙරවරුන් ලියා තැබූ ගෙයිනි. ඉදින් එදා බබ මුඛපරමපරයෙන් ගෙන ආ ගෙවලාදහම මාතලේ අලුතින්වරයෙහි දී නො ලියුනු නම්, ලොව ත්‍රිපිටක පාලියෙක් නැත. නැම ත්‍රිපිටක අච්ඡාදනයෙක් සිය බසින් තිරවුල් ව මෙහි පැවැතිණ. ස්වර්ච්ඡාද සඛිතාත විගජ්චාදයෙහි සිද්ධිකෞත්‍රය වන අනුරාධපුර මහාවිහාරය සිංහලයන් විසින් ම ගොඩනැංවිණ. බුදුන් පහල වෑ දහම දෙසු දඩදිව් ගෙලෙහි සිට ඒ බුදුන්ගේ දහම නිසියේ දක්නට බුද්ධගායනාවාදීන් එකත්ගේ බදු මහ පවිච්චාරුන් සිංහලද්විපයට පැමිණීම ද සිංහලයන් කෙරෙහි පැවැති ධර්මඥාන-මහිමිය දක්වන සාධකයෙකි.

සමබුද්ධ ගායනාගාරය නිශේඛයෙන් සිංහල වර්ගය කෙරෙහි රැදිගත බව දැනා එය උත් කෙරෙහි පිහිටුවනු සඳහා මෙහි වැඩි මිනිසු මහ රකනන් වනත්ගේ සිංහලයනට පලමු ම දෙසු දහම වන බුද්ධගායනාපද්‍රව-සුභ්‍රහස මේ මැදුම්සහියෙහි ඇතුළත් වෙයි. එයින් සිංහල ජාතිය බුද්ධගායන-යෙහි උපායකතියට පැමිණ වූගේ මෙ මජ්ඣිමනිකායෙහි පලකන්නේය.

මජ්ඣිමනිකායාසංකල්පය:

ප්‍රථම සඛිතාතනාවනාතයෙහි මජ්ඣිමනිකායෙහි සෑදිසුන් මහ රහතන් වනත්ගේගේ ශිෂ්‍යගණයා ගට දක්වා දුන ද, එය ඒ පරපුරෙහි වූ මජ්ඣිමනිකායෙහි සිංහල මහනෙරවරුන් තමන් ම ලත් ස්වදේශයෙක් සෙසින් අතහැරගත් පුහුණුකල සේ පෙනේ. මූලපරිශාය සුභ්‍රහසෙහි ඒ ඒ භූම-පරිචේදයෙහි වැටෙන පැරැණි ගෙලවැසිවැලිනුදු දිවයිනෙහි අගොකාසාර-යෙන් කෙටු ලෙන් ලිපි රැගෙහි නොගෙක් තැනෑ එන 'මජ්ඣිමනිකාය' ගත වචනයෙහිදු එබව ගෙලි වෙයි. මෙරට පැරැණි ලෙන් ලිපි අතර 'මජ්ඣි-මනිකාය' ගත සඳහන මිසා ඉතිරි ගාණකගත් ගෙතැ කල සදහනෙක් දුර්ලභ ද වෙයි. මේ ගැම කරුණින් ගෙලිවන දූගෙක් ඇත: සිංහල මහනෙරවරුන් "මජ්ඣිමනිකායෙහි සෑදිසුන් මහරහතන් වනත්ගේගේ ශිෂ්‍ය-ගණයා කෙරෙහි මතු නොවෑ අප ද කෙරෙහි පවරු දුන් දූගෙකැ"යි සිතුවාක් වැනි බවයි.

සුග්‍රහපරිච්ඡිත:

අතීතයෙහි බුද්ධදහ මහරජහු දවස ධර්මකපික නම අංගමධර මහ තෙර කෙනෙකුන් සුත්‍රාන්තයන් සිය බසින් අරවා නැබු බව ඉතිහාස-
 යෙහි ප්‍රසිද්ධ වූ ඇත. එය බුද්ධභෞතාමාරීන් වහන්සේ මේරටට පැමිණෙත්-
 තට පෙර ක්‍රියාකාරීයෙන් සිටුවාහි ගතවමීයෙහි සිදු වූ දූෂයකි. මැදුම්
 සහියන් ඒ පරිච්ඡිතයෙහි ඇතුළත් වුවද අද ඒ ලිපි නැත. ධර්මපාටුමා
 ගැටපද සත්තයෙහි “මහ තෙරුන් කසයින් සම්බුද්ධා සුතන් වග්ගන්
 කෙරෙමින්” යනාදී පාඨයෙක් එහි. කලින් කල ඒ ඒ ඇදුරෙල්ලි හෙර-
 මරුන් සහියෙහි සුත්‍රාන්ත ගෙනූ ව්‍යාධ්‍යාත සැපසුසෙ එසින් පැවතෙහුද
 අද ඒ ලිපි ද නැත. අමාචතුර කරත ඉරුමුණෙහිමින් සවචක සුත්‍රාදිය
 ඇසිරි කොට කල පරිච්ඡිත කිහිපයෙක් අද ද ග්‍රන්ථාරාමවෑ ඇත. මූල-
 පරිභාස, සමමාදිට්ඨි, මහාසිතතාද, වමමික, රට්ඨපාල, සාලෙය්‍ය ආදී
 සුත්‍රාන්ත ගෙන වෙන වෙන කල පරිච්ඡිත බෙහෙමින් ඇත ද එ හැම
 සම්පාදිතයෙහි වැටෙහුයෙන් එහි හැදින්වියා සුභු විශෙෂ දූෂයක් නො
 එයි.

පාඨශුද්ධි:

පාඨාන්තර විමසා බලන් ම, ග්‍රන්ථාරාම සහිතිය තෙක් පාඨශුද්ධි
 මැනවින් පැවැතියෙයට සාධක කපා දක්නා ලැබේ. මහාගමිය සුත්‍ර
 අටුවායෙන් සිය බසට ගත් තෙල වැනිය බලන්නේය:

“කෙලපවු වෙහෙරු නාලෙතදෙරු තාරුකා එක් දෙමි දුවක් වෙහෙසි.
 එක් ලදරු පැවිච් කෙතෙක් ඇතුළුලෙකු හිදෑ මෙසුත පිරිවහති. දෙමි
 දු අසා සමකරයෙහි මහන් කොට සාධුකාර දුකු. ‘පැවිච්චෝ තො කම-
 රහු’යි කිහු. ‘වහන්සෙ, මම දෙවිදමක්ඉ’යි කිවෑ. කුමට සාධුකාර
 දුන්හු’යි කිහ. “වහන්සේ, බුදුන් මහාවනගෙහි වැඩෑ හිදෑ මෙසුත
 දෙසන දවස් ඇසිමි. දුන් අද ඇසිමි. බුදුන් වදල නියායෙන් එක් අකුර-
 කුදු නො පිරිහෙලා ගත් දූශැසි කිවෑ.”

මෙහි පාඨශුද්ධි පිණිස දෙවියන් සාධුකාර දුන්සෙ කියනුයෙන් මුඛ-
 පාඨ වශයෙන් නෙවලා ගෙනූ ආ දවස් පාඨශුද්ධිය මැනවින් වැඩුණු
 බව පෙනේ. ඉරුමුණෙහි දී මුඛපාඨවශයෙන් හදල පෙල අවුල් වන්නට
 කරුණෙක් නැත. ග්‍රන්ථාරාමකරණයෙන් පසු ලෙබකයන්ගේ අනවධාන-
 යෙහුදු, දේශාන්තරයෙහි දී හවගන් විමමිපාඨයෙහුයෙහුදු බෙහෙමින්
 අවුල්වෑ ගිහකුන් මෙහිදු දක්නට ලැබේ. එහි නිමිලිකරණය අද දුභකර
 වූ ක්‍රියායෙකි. මෙහි අධ්‍යාලිපි වශයෙන් බහාලු පාඨරුගියෙන් එය දහ
 හෙන්නේය. විශෙෂයෙන් මෙහි සාණ්ඨකන් ලියූ ‘වගීන්ත උදුනගාඨා,
 සලකා බලන් ම අවුල්වියවුලෙහි තතු කොතරම් මේ ද යනු දහ හැකිවෙයි.
 පාඨශාධිතය පිණිස මෙහි දැරූ උත්සාහ මේ ග්‍රන්ථය හදරන
 ක්‍රමණිකියතට මැනවින් වැටි යනවා ඇතිසි සිතමිහ.

පාළියෙහි ප්‍රයෝග:

පාළියෙහි බහු විචිතත් ම, එය බුද්ධිකාලයෙහි ව්‍යවහාරපටිපෙති වැඩුණු බහුත් බව කියන සංවිධානයේ බොහෝ වෙති. “විශඤ්ජනා, සුචාරි, දුචාර, කුචාර” ආදී ගහසුතබ්බාසාන ගිවිලපද ද, “අච්චායං, එච්චං ව්‍යා ඛො (අපි ව අගං, එච්චං විශ ඛො)” යනාදී ගතසබ්බාසාන සත්ති පද ද එකට දෙස් විසින් දක්වනු හෙයි. ප්‍රාකෘතිකයන් ඇති පදයන්ගේ ප්‍රයෝග ද නිකායානතර-වෘත්තීන්ගේ වෘත්තීන්ගේ ප්‍රයෝග ද දෙසනාසා පදවශයෙන් විකෘත වූ පදයන්ගේ ප්‍රයෝග ද කිසි තැනෙකැ ඇත. “සෙ ජෙ කාළි - කිං ජෙ දිවා උට්ඨාසි” යි කාණ්ඩපම සුත්‍රාදියෙහි එන ‘ජෙ’ යන පදය ප්‍රාකෘතිකයන් ඇති ගේ පෙතේ. බුද්ධිකාලයෙහි පැවැති ලෝක වාරිත්‍ර විධි අනුවැ හිමිවැදුරුම් දසගණ-යෙන් වෙයි. ‘අනෙතාජාත, ධනකාතිත’ ආදී වශයෙන් අඩුවෘතයෙහි එය සදහන් කෙරෙති. මෙහි ‘ජාත’ යනු සිග්ගෙහි මැ පරමපරවශයෙන් එන දසයාට ද වැ දසිය කුස උපන් දරු වෙයි ගේ නම් ‘ජාතදස’ යි. එහි කෙල්ල ‘ජාතා’ නමු. එහි සම්බුද්ධි රූපය ‘ජාතෙ’ යි වියැසුතුය. ප්‍රාකෘත-ධම් වශයෙන් ‘ජාඵ’ යි සිද්ධි වැ සංඝිතා විසින් ‘ජෙ’ යි දැඩිආමනත්‍රණපද-සිද්ධි සැලකියැ හෙන්නේය. නිසඤ්ඤායෙහි නිර්විශේෂ ආමන්ත්‍රණනිපාත වශයෙන් කිව ද තෙල පදය ජාතදසාමන්ත්‍රණයෙහි ම රුචි වෙයි. ප්‍රාකෘත-යෙහිද ‘ජෙ’ යි නිපාතපදයක් කිව ද ඒ පදපුරණාවශෙහි ම වෙයි. සකුයෙහි මේ රූපය නොලැබේ. මෙබඳු ප්‍රාකෘතිකපද මේ සහිතයෙහිද එයි. මේ ද පාළියෙහි භාෂාව ව්‍යවහාරභාෂා වන හෙයින් සිද්ධිගේ සලකමහ. “එකුත පඤ්ඤා ආර්චනතෙ, පරිබ්බජ්ජනතෙ, නාගාචාරයතෙ, විසෙ ඉන්ද්‍රියසතෙ” යි සඤ්ඤා සුත්‍රාදියෙහි එන වාසාප්‍රභේදය සමයානතරවෘත්තීන්ගේ වෘත්තීන්ගේ විසින් සලකන්නේය. ‘තං පවුතතං’ යනු පිණිසැ ‘සෙ පවුතතං’ කියා ද, ‘තං භිතතං’ යනු පිණිසැ ‘සෙ භිතතං’ කියා ද ‘තං වතතං’ යනු පිණිසැ ‘සෙ වතතං’ කියා දැයි ‘ත’ ශබ්දයාගේ ‘සෙ’ යන රූපයෙක් මෙහිද පෙතේ. එය කලිවලිඛනයෙහි වැටෙන්නාක් හෙයින් මැ පුංලිඛනයෙහිද වැටේ. සුභෙත සුචුච්චාරණසම්බන්ධලොපො, විපරිතතා ව යන ශබ්ද නීති සුත්‍රයෙහිදී ‘එසො, නො, එකො’ යනු ‘එසෙ, සෙ, එකෙ’ යි විපඨාස වනසේ දක්වුහ. මෙහි ‘සෙ’ යනු පුංලිඛනවිදේශවශයෙන් කියති ‘ත’ ශබ්දයාගේ රූපොත්තකයෙහි දී තෙල රූපය දෙසානතරයේද වශයෙන් එන විපඨාසරූප වත් මුත් මෛලිකරූප නොවනුයෙන් කල්පායන, මොහො-ලායන දෙකේ අනනුශිචෙ ගේ සලකමහ.

ශබ්දනීතිකාරයන් පාළියෙහි ආගම හකාරයක් කියා ‘ගෙවත්ති’ යනාදී පද උදහරණ කරනුදු කල්පායනාදියෙහි එවන් උපදෙශයක් නො එයි. ඒ පද කල්පාවක්‍රමයෙහි එන කාලානතරසඤ්ජාත වූ උච්චාරණ විකෘති-රූප වත් මුත් පාළියෙහි එන මෛලිකශබ්දධම් නොවන හෙයිනි. ‘ත’ ශබ්දයාගේ රූපොත්තකයෙහිදී ද කල්පායනාදියෙහි ‘සෙ’ යනු සභිතාතිත නොවනුයේ තෙල ගේතුගෙතැයි එසෙයින් මැ සැලකිය හෙයි. මෛලික-රූප නොවනුදු ‘සෙසාඵදං’ යනාදී පද අවශ්‍ය විසින් බිඳගනුත් හොත් පාළියෙහි මැ දක්නා ලැබෙන ‘සෙ’ යනු මැ ගෙනැ තිභපතති දක් විශ ගැසියැ. ශබ්දනීතිකාරයෝ “අඵ පතාවර්ථයා සෙසාඵදනති ඔකාරයා එතා-රතනමිච්ජනති. පාඨනතරං නෙහි දිට්ඨං ගවිසාති. මයං පන ත පසාමි” යි පැරැණියන් ‘සො යථා’ යි පද බිඳ ඔකාරයට එකාර නොව ‘සෙසාඵා’ යි සිද්ධි කියනුදු නමන් එබඳු පාඨානතරයක් නො දුටුගේ සදහන් කෙරෙති.

“සෙය්‍යාපිදන්ති සො කතමොති වා, තෙ කතමෙති වා, සා කතමාති වා, තා කතමාති වා, තං කතමන්ති වා, තාති කතමාතිති වා, එවං ලිඛිතවචන වසෙන අතියමිතෙ අපනි” යි සෙය්‍යාපිදං - යනු ලිඛිතත්‍රයෙහි ප්‍රථමා එක වචන බහුවචන දෙකේ ම අතියමිතාපියෙහි පයදෙන බව ද දෙකක් කෙරෙති. මෙයින් උරුණියන් ‘සො යථා’ යි ගත ද එය නබා, මුලා කී ‘සෙ’ යන රූපය කිසි නූතනා අසඛිතා සාරූපයෙන් සිටුනා සේ සාලා- කිය හෙන්නේය. තකාර සකාරයෝ දෙදෙනා උත්පතතින් දන්තජ් වෙන් නුසි සකාරයා මිසින් තකාරයා අනුන්ත වන් මා ‘තං, තෙ’ යනු පිණිස ‘සෙ’ යනු උමණියා හෙන්නේය. ඒ රූපය පාලියෙහි මා අතිප්‍රසක්තදේශපද වශයෙන් බැසැගෙනා සිටුනාසේ දත හැකිවෙයි. තෙල යෙහෙහි එන ‘සෙය්‍යාංසො, පාපියංසො, යතාදී පද විමතන් ම, වෛදික පක්‍ෂයෙහිත් සිටුනා ‘ශ්‍රෙයස්, පාපියස්’ යනාදී ශබ්දයන්ගේ රූපානතර බව කියා හැකියා.

මෙහෙයින් පාලියෙහි භෞතභෞත අතී භෞරුක්තියන් විසින් විමාසියායුතු බොහෝ පදරත්නයන් උභිරණය කොටගත්තට මැදුම්පතිග සාගරසද්‍රය බව කියමිත.

විටකසංඥානා වශයෙන් පදප්‍රයෝග විමසා බලන් හොත් විනය- පාලියෙහි ලාවෙන ඇතැම් ප්‍රයෝග විධි මෙහි දුර්ලභ බව කියා යුතු වෙයි. “භික්ඛු තිසිනො මාතුතාමො උපතිසිනො වා” යි විනයෙහි ‘භික්ඛුමිති’ යි කැවුම මනා පදය අවිභක්තිකතීදේශ වශයෙන් ‘භික්ඛු’ යි තැබී. එහි මෙබඳු බොහෝ සෙදුම් ඇත ද සුත්‍රාන්තපාලියෙහි එබඳු සෙදුම් දුර්ලභ වෙයි. මේ හැම නුවණැතියන් විසින් ඒ ඒ තත්හි විමසා බලන්නේය.

මේ මණ්ඩමතිකාය ප්‍රථමභාග පරිවර්තනසංකරණයෙහි දී ගෞරමාභී දැනවිණාරද මහොපාධ්‍යාය පරමාහාර සිව් චජිරඤ්ඤාණාභිධාන, කොළඹ තවකෝරළයෙහි ප්‍රධාන සභිකතායක මහාසථවිරපාදයන් වහන්සේගේ සදුපදේශ අත්‍යාපියෙන් එළිය දුන් බව බව කෙරෙති අතීයය ගෞරවයෙන් සදහන් කරමිත. ත්‍රිපිටකයෙහිද දැනියාග්‍රවිභයෙහිද පරිණතවුභිප්‍රභා ඇති ඔබගේ උපදේශ හො ලද නම්, මේ පරිවර්තනයෙහි බමෝපියන් පිලිබද දුර්බොධසථාන සුබොධ නොවන බව කියනු කැමැතියමිත.

කෝදුගොඛ ඤාණාලොභ සථවිර

විදුච්ඡු පිරිවෙන, අහංගම.
 බුද්ධ වම් - 2508

සමූහකතනිරූපණය

ABBREVIATIONS

- සී. ————— වැලිගම අභ්‍යන්තර රාජමහාවිහාර සිංහල කාලපණ්ණ-
පොතකය.
- සී. කතව. ————— අමිබලමගොඩ වහාවිහාර කාලපණ්ණ පොතකය.
- සී.ඉ. ————— විජයලක්ෂාර හිටපු මහල - සිංහලකතන - මුද්‍රිත-
පොතකය.
- සසා. ————— සසාමකතන - මුද්‍රිතපොතකය.
- මජ්ඣ. ————— මජ්ඣනිමසකතනිපිටකපොතකය.
- PTS. ————— Pali Text Society - Majjhimanikaya.

THE PĀLI ALPHABET

IN SINHALESE CHARACTERS.

VOWELS

ආ ආ ā ඉ ඉ i උ උ u ඌ ඌ ē ඹ ඹ o

CONSONANTS

ක ka	ඛ kha	ග ga	ඝ gha	ඞ ṅa
ච ca	ඡ cha	ජ ja	ඣ jha	ඤ ṇa
ට ṭa	ඨ ṭha	ඳ ḍa	ඬ ḍha	ඞ ṅa
ත ta	ථ tha	ද da	ධ dha	න na
ප pa	ඵ pha	බ ba	භ bha	ම ma

ය ya	ර ra	ල la	ච va	ශ sa	හ ha	ල ja	ආ am
ක ka	කා kā	කි ki	කී kī	කු ku	කූ kū	කෙ ke	කො kō
ඛ kha	ඛා khā	ඛි khi	ඛී khī	ඛු khu	ඛූ khū	ඛෙ khē	ඛො khō
ග ga	=	=	=	=	=	=	=

Conjunct - Consonants

කක kka	ඡඣ jja	ඡඨ ttha	ඞ බ ra
කඛ kkha	ඤඞ ṅṅa	භු tra, තී tva	ම ප mpa
කය kya	ඤඞ ṅha	ඳ ද dda	මඞ mpha
කි kri	ඤච, ම ṅca	ඳඞ, ඞ ddha	මඞ, ම mba
කච kva	ඤඡ, ඡ ṅcha	ඳ ද dra	මඞ mbha
කා khya	ඤඡ, ඡ ṅja	ඳඞ, ඞ dva	මඞ mma
කච khva	ඤඣ ṅjha	ඳඞ dhva	මඞ mba
කඞ ṅka	ඳඞ ṭṭa	න න nta	ය ය yya
කඞ ṅkha	ඳඞ, ඨ ṭṭha	න න ntha	ය ය yha
ගග gga	ඞඞ ḍḍa	ඤ ඞ nda	ල ල lla
ගඝ ggga	ඞඞ ḍḍha	කි ඞ ndha	ල ය lya
ගු gra	ඞඞ ṇṇa	න න nna,	ල ය lha
ගඞ ṅga	ඞඞ ṇṭa	න න nha	ච න wha
ගඞ ṅgha	ඞඞ ṇṭha	ප ප ppa	ස ස ssa
චච cca	ඞඞ, ඞ ṇḍa	ඡ ප ppha	ස ස sma
චඡ ccha	ඞඞ ṇha	ඞ බ bba	ස ස swa
ඡ ජ ja	න න tta	ඞ බ bbha	ස ස hma
	ඞඞ hva	ල ය lha	

ආ ආ ā ඉ ඉ i උ උ u ඌ ඌ ē ඹ ඹ o

මජ්ඣිමනිකායෙ මූලපණ්ණාසකෙ විසයසූචි

සුත්තසංඛ්‍යා	1. මූලපටිපායවග්ගො	පිටිපඨකා
		2 - 164
1. මූලපටිපාය සුත්තං	... ..	2 - 18
2. සබ්බාසච්ච	... ..	18 - 28
3. ධම්මදයාද	... ..	30 - 36
4. භයහෙරච්ච	... ..	38 - 54
5. අනච්චකණ්	... ..	54 - 74
6. ආකමෙඛිඛ්‍යා	... ..	74 - 82
7. චන්ද්‍රිපම	... ..	82 - 92
8. සලලඛ	... ..	92 - 108
9. සමමාද්ධිසී	... ..	110 - 132
10. සතිපට්ඨාන	... ..	134 - 154

මූලපටිපායවග්ගො පඨමො.

		2. සීහනාද වග්ගො	164 - 308
11. චූළසීහනාද සුත්තං	... ..		164 - 164
12. මහාසීහනාද	... ..		164 - 198
13. මහාදුක්ඛකඛ්ඛි	... ..		200 - 214
14. චූළදුක්ඛකඛ්ඛි	... ..		214 - 228
15. අනුමාන	... ..		228 - 250
16. වෙනොඛිල	... ..		252 - 262
17. චතපත්ථ	... ..		264 - 272
18. මධුපිණ්ඩික	... ..		272 - 286
19. දොඬා විතකක	... ..		288 - 298
20. විතකකසණ්ඨාන	... ..		300 - 306

සීහනාදවග්ගො දුතීයො.

		3. බසමමවග්ගො	308 - 492
21. කකචූපම සුත්තං	... ..		308 - 322
22. අලගද්දපම	... ..		324 - 354
23. චම්භික	... ..		354 - 360
24. රථවිනිත	... ..		362 - 372
25. නිවාප	... ..		374 - 392
26. අරිසපරිසෙසන	... ..		394 - 424
27. චූළගත්ථපදොපම	... ..		426 - 446
28. මහාගත්ථපදොපම	... ..		448 - 462
29. මහානානරාපම	... ..		462 - 476
30. චූළසාරොපම	... ..		478 - 492

බසමමවග්ගො තතීයො.

4. මහායමකවග්ගො		494 - 660
31.	චූළතොසිඛහ සුතතං	494 - 506
32.	මහාතොසිඛහ ,, ...	508 - 524
33.	මහාතොපාලක ,, ...	526 - 534
34.	චූළතොපාලක ,, ...	536 - 540
35.	චූළසඨවක ,, ...	540 - 558
36.	මහාසඨවක ,, ...	560 - 592
37.	චූළතණ්ඛාසඛිඛය ,, ...	592 - 600
38.	මහාතණ්ඛාසඛිඛය ,, ...	602 - 632
39.	මහාඥස්සපුර ,, ...	632 - 650
40.	චූළඥස්සපුර ,, ...	652 - 660

මහායමකවග්ගො චතුර්ථො.

5. චූළයමකවග්ගො		662 - 790
41.	සාලොග්ගක සුතතං	662 - 672
42.	මෙරසුඤ්ඤක ,, ...	672 - 684
43.	මහාමෙඳුලු ,, ...	684 - 700
44.	චූළමෙඳුලු ,, ...	702 - 716
45.	චූළධම්මසමාදානක ,, ...	718 - 726
46.	මහාධම්මසමාදානක ,, ...	728 - 742
47.	විමංසක ,, ...	744 - 750
48.	කොසමඛික ,, ...	752 - 762
49.	චුඤ්චිමනනකික ,, ...	764 - 774
50.	මාරතඤ්ඤික ,, ...	776 - 790

චූළයමකවග්ගො පඤ්චමො.

චූළපණ්ණාසකං නිවේදනං.

සුභානන්දපීඨකේ
මජ්ඣිමනිකායෝ

පඨමෝ භාගෝ

සුත්‍රාන්තරිටකයෙහි මෘදුමිසගීය

මූලපණ්ණාසකය

1. මූලපණ්ණාසකය

ඒ භාග්‍යවත් අර්හත් සම්මාසම්බුදුරජාණන් වහන්සේට
නමස්කාර වේවා.

1. 1.

මූලපරියායසුත්‍රය

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ
උක්කඨ්ඨානුවර සමීපයෙහි වූ සුභගවනයෙහි වනදෙටුමහරුකක් මූල
වෘඩ වසනයේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ‘මහණෙනි’යි හිසුන්
ඇමතුසේක. ඒ හිසුනු ‘ඤාමිති’යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන්
ඇස්සුහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ සුත්‍රය වදාලසේක:

2. මහණෙනි, භෝපව සියලු සත්කායධර්මයන්ට මූලකාරණය දෙයනා
කරන්නෙමි. එය අසවු. මනා කොට මෙතෙහි කරවු. දෙයනා කරන්නෙමි.
‘එසේ ය, ඤාමිති’යි ඒ හිසුනු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්හ.
භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාලසේක-

(1)

3. මහණෙනි, මේ ලොකයෙහි (බුද්ධාදී) ආත්මයන් නො දක්නාසුලු
ආත්මයෙහි අදක්‍ෂ වූ ආත්මයෙහි නො හික්මුණා වූ (බුද්ධාදී)
සත්පුරුෂයන් නො දක්නාසුලු සත්පුරුෂධර්මයෙහි අදක්‍ෂ වූ සත්පුරුෂ-
ධර්මයෙහි නො හික්මුණා වූ අභුතවත් (ආගමාධිගමරහිත වූ) පාරිච්ඡික
කෙමේ පාරිච්ඡික පාරිච්ඡික වශයෙන් (තණ්හා මාන දිට්ඨි මඤ්ඤානාවෙන්
සංඥවපයනියාවශයෙන්) හදුනයි. පාරිච්ඡික පාරිච්ඡික වශයෙන් හැදින
පාරිච්ඡික (තණ්හා මඤ්ඤාතාදිවසයෙන්) හඟියි. ‘මම පාරිච්ඡිකෙහි පිහිටියෙමි’යි
හඟියි. ‘මම පාරිච්ඡිකෙන් බැහැර වෙමි’යි හඟියි. ‘පාරිච්ඡික මාගේ’යි හඟියි.
පාරිච්ඡික අභිනන්දනය කෙරෙයි. ඒ කවර හෙයින්? යත්: ඔහුගේ පාරිච්ඡික
(පිළිබඳ) පිරිසිඳ නො දැනීම (හෙයින්) යි කියමි. (1)

4. ආපං ආපතො සඤ්ජානාති. ආපං ආපතො සඤ්ඤානා ආපං මඤ්ඤති. ආපසම් මඤ්ඤති. ආපතො මඤ්ඤති. ආපං මෙති මඤ්ඤති. ආපං අභිනන්දති. තං කිසස හෙතු? අපරිඤ්ඤාතං¹ තසසාති වදාමි. (2)

5. තෙජං තෙජතො සඤ්ජානාති. තෙජං තෙජතො සඤ්ඤානා තෙජං මඤ්ඤති. තෙජසම් මඤ්ඤති. තෙජතො මඤ්ඤති. තෙජං මෙති මඤ්ඤති. මතජං අභිනන්දති. තං කිසස හෙතු? අපරිඤ්ඤාතං¹ තසසාති වදාමි. (3)

6. වායං වායතො සඤ්ජානාති. වායං වායතො සඤ්ඤානා වායං මඤ්ඤති. වායසම් මඤ්ඤති. වායතො මඤ්ඤති. වායං මෙති මඤ්ඤති. වායං අභිනන්දති. තං කිසස හෙතු? අපරිඤ්ඤාතං¹ තසසාති වදාමි. (4)

7. භූතෙ භූතතො සඤ්ජානාති. භූතෙ භූතතො සඤ්ඤානා භූතෙ මඤ්ඤති. භූතෙසු මඤ්ඤති. භූතතො මඤ්ඤති. භූතෙ මෙති මඤ්ඤති. භූතෙ අභිනන්දති. තං කිසස හෙතු? අපරිඤ්ඤාතං¹ තසසාති වදාමි. (5)

8. දෙවෙ දෙවතො සඤ්ජානාති. දෙවෙ දෙවතො සඤ්ඤානා දෙවෙ මඤ්ඤති. දෙවෙසු මඤ්ඤති. දෙවතො මඤ්ඤති. දෙවෙ මෙති මඤ්ඤති. දෙවෙ අභිනන්දති. තං කිසස හෙතු? අපරිඤ්ඤාතං¹ තසසාති වදාමි. (6)

9. ජජාපතිං ජජාපතිතො සඤ්ජානාති. ජජාපතිං ජජාපතිතො සඤ්ඤානා ජජාපතිං මඤ්ඤති. ජජාපතිසම් මඤ්ඤති. ජජාපතිතො මඤ්ඤති. ජජාපතිං මෙති මඤ්ඤති. ජජාපතිං අභිනන්දති. තං කිසස හෙතු? අපරිඤ්ඤාතං¹ තසසාති වදාමි. (7)

10. බ්‍රහ්මං බ්‍රහ්මතො සඤ්ජානාති. බ්‍රහ්මං බ්‍රහ්මතො සඤ්ඤානා බ්‍රහ්මං මඤ්ඤති. බ්‍රහ්මති² මඤ්ඤති. බ්‍රහ්මතො මඤ්ඤති. බ්‍රහ්මං මෙති මඤ්ඤති. බ්‍රහ්මං අභිනන්දති. තං කිසස හෙතු? අපරිඤ්ඤාතං¹ තසසාති වදාමි. (8)

1. අපරිඤ්ඤාණං, සී. 1. 2. බ්‍රහ්මසම්, මජ්ඣං.

4. ආපය ආපය වශයෙන් (සංඥවිපයාසයෙන්) හඳුනයි. ආපය ආපය වශයෙන් හැඳින ආපය (තණ්හාමඤ්ඤානාදිවසයෙන්) හඟියි. 'මම ආපයෙහි පිහිටියෙමි' යි හඟියි. 'ආපයෙන් බැහැර වෙමි' යි හඟියි. 'ආපය මාගේ' යි හඟියි. ආපය අභිනන්දනය කෙරෙයි. ඒ කවර හෙයින්? යත්: ආපය (පිළිබඳ) ඔහුගේ පිරිසිඳු නො දැනීම (හෙයින්) යි කියමි. (2)

5. තෙජස තෙජෝවශයෙන් (සංඥවිපයාසයෙන්) හඳුනයි. තෙජස තෙජෝවශයෙන් හැඳින තෙජස (තණ්හාමඤ්ඤානාදිවසයෙන්) හඟියි. 'මම තෙජසෙහි පිහිටියෙමි' යි හඟියි. තෙජසින් බැහැර වෙමි' යි හඟියි. 'තෙජස මාගේ' යි හඟියි. තෙජස අභිනන්දනය කෙරෙයි. ඒ කවර හෙයින්? යත්: තෙජස (පිළිබඳ) ඔහුගේ පිරිසිඳු නො දැනීම (හෙයින්) යි කියමි. (3)

6. වායුව වායුවශයෙන් (සංඥවිපයාසයෙන්) හඳුනා යි. වායුව වායු වශයෙන් හැඳින වායුව (තණ්හාමඤ්ඤානාදි වසයෙන්) හඟියි. 'මම වායුවෙහි පිහිටියෙමි' යි හඟියි. 'වායුවෙන් බැහැර වෙමි' යි හඟියි. 'වායුව මාගේ' යි හඟියි. වායුව අභිනන්දනය කෙරෙයි. ඒ කවර හෙයින්? යත්: වායුව (පිළිබඳ) ඔහුගේ පිරිසිඳු නො දැනීම (හෙයින්) යි කියමි. (4)

7. භූතයන් (වාභූමිභාරාජ්කයෙන් යට සතුවයන්) භූතයන් වශයෙන් (සංඥවිපයාසයෙන්) හඳුනා යි. භූතයන් භූතවශයෙන් හැඳින භූතයන් (තණ්හාමඤ්ඤානාදිවසයෙන්) හඟියි. භූතයන් කෙරෙහි තණ්හාමානදිට්ඨි මඤ්ඤානා කෙරෙයි. භූතයන්ගෙන් (තමා හෝ මෙරමා) බැහැර වූ සේ හඟියි. 'භූතයන් මාගේ' යි හඟියි. භූතයන් අභිනන්දනය කෙරෙයි. ඒ කවර හෙයින්? යත්: භූතයන් (පිළිබඳ) ඔහුගේ පිරිසිඳු නො දැනීම (හෙයින්) යි කියමි. (5)

8. දෙවියන් දෙවියන් වශයෙන් (සංඥවිපයාසයෙන්) හඳුනා යි. දෙවියන් දෙවියන් වශයෙන් හැඳින දෙවියන් (තණ්හාමඤ්ඤානාදිවසයෙන්) හඟියි. දෙවියන් කෙරෙහි තණ්හාදීන් මඤ්ඤානා කෙරෙයි. දෙවියන්ගෙන් (තමා හෝ මෙරමා) බැහැර වූ සේ හඟියි. 'දෙවියන් මාගේ' යි හඟියි. දෙවියන් අභිනන්දනය කෙරෙයි. ඒ කවර හෙයින්? යත්: දෙවියන් (පිළිබඳ) ඔහුගේ පිරිසිඳු නො දැනීම (හෙයින්) යි කියමි. (6)

9. පුජාපතිහු (මාරයා) පුජාපතිහු වශයෙන් හඳුනා යි. පුජාපතිහු පුජාපතිහු වශයෙන් හැඳින පුජාපතිහු (තණ්හාදිමඤ්ඤානායෙන්) හඟියි. පුජාපතිහු කෙරෙහි (නිත්‍යතාදිය පිහිටියේ ය යි) හඟියි. පුජාපතිහු කෙරෙත් (තමා හෝ මෙරමා) බැහැර වූ සේ හඟියි. 'පුජාපතියා මාගේ' යි හඟියි. පුජාපතිහු අභිනන්දනය කෙරෙයි. ඒ කවර හෙයින්? යත්: පුජාපතිහු (පිළිබඳ) ඔහුගේ පිරිසිඳු නො දැනීම (හෙයින්) යි කියමි. (7)

10. බ්‍රහ්මයා බ්‍රහ්ම වශයෙන් හඳුනා යි. බ්‍රහ්මයා බ්‍රහ්ම වශයෙන් හැඳින බ්‍රහ්මයා (තණ්හාදිමඤ්ඤානායෙන්) හඟියි. බ්‍රහ්මයා කෙරෙහි (නිත්‍යතාදිය පිහිටියේ ය යි) හඟියි. බ්‍රහ්මයා කෙරෙත් (තමා හෝ මෙරමා) බැහැර වූ සේ හඟියි. 'බ්‍රහ්මයා මාගේ' යි හඟියි. බ්‍රහ්මයා අභිනන්දනය කෙරෙයි. ඒ කවර හෙයින්? යත්: බ්‍රහ්මයා (පිළිබඳ) ඔහුගේ පිරිසිඳු නො දැනීම (හෙයින්) යි කියමි. (8)

11. ආනසාරෙ ආනසාරතො සඤ්ජානාති. ආහසාරෙ ආහසාරතො සඤ්ජානාති. ආනසාරෙ මඤ්ජානාති. ආහසාරෙසු මඤ්ජානාති. ආනසාරතො මඤ්ජානාති. ආහසාරෙ මෙති මඤ්ජානාති. ආහසාරෙ අභිනන්දාති. ඛං කිසං හෙතු? අපරිඤ්ඤාතං තස්සාති වදාමි. (9)

12. පුහකිණේණං පුහකිණේණතො සඤ්ජානාති. පුහකිණේණං පුහකිණේණතො සඤ්ජානාති. පුහකිණේණං මඤ්ජානාති. පුහකිණේණෙසු මඤ්ජානාති. පුහකිණේණතො මඤ්ජානාති. පුහකිණේණං මෙති මඤ්ජානාති. පුහකිණේණං අභිනන්දාති. ඛං කිසං හෙතු? අපරිඤ්ඤාතං තස්සාති වදාමි. (10)

13. වෙහපඵලෙ වෙහපඵලතො සඤ්ජානාති. වෙහපඵලෙ වෙහපඵලතො සඤ්ජානාති. වෙහපඵලෙ මඤ්ජානාති. වෙහපඵලෙසු මඤ්ජානාති. වෙහපඵලතො මඤ්ජානාති. වෙහපඵලෙ මෙති මඤ්ජානාති. වෙහපඵලෙ අභිනන්දාති. ඛං කිසං හෙතු? අපරිඤ්ඤාතං තස්සාති වදාමි. (11)

14. අභිභුං අභිභුතො සඤ්ජානාති. අභිභුං අභිභුතො සඤ්ජානාති. අභිභුං මඤ්ජානාති. අභිභුසමිං මඤ්ජානාති. අභිභුතො මඤ්ජානාති. අභිභුං මෙති මඤ්ජානාති. අභිභුං අභිනන්දාති. ඛං කිසං හෙතු? අපරිඤ්ඤාතං තස්සාති වදාමි. (12)

15. ආකාසානඤ්චායතනං ආකාසානඤ්චායතනතො සඤ්ජානාති. ආකාසානඤ්චායතනං ආකාසානඤ්චායතනතො සඤ්ජානාති. ආකාසානඤ්චායතනං මඤ්ජානාති. ආකාසානඤ්චායතනසමිං මඤ්ජානාති. ආකාසානඤ්චායතනතො මඤ්ජානාති. ආකාසානඤ්චායතනං මෙති මඤ්ජානාති. ආකාසානඤ්චායතනං අභිනන්දාති. ඛං කිසං හෙතු? අපරිඤ්ඤාතං තස්සාති වදාමි. (13)

16. විඤ්ඤාණඤ්චායතනං විඤ්ඤාණඤ්චායතනතො සඤ්ජානාති. විඤ්ඤාණඤ්චායතනං විඤ්ඤාණඤ්චායතනතො සඤ්ජානාති. විඤ්ඤාණඤ්චායතනං මඤ්ජානාති. විඤ්ඤාණඤ්චායතනසමිං මඤ්ජානාති. විඤ්ඤාණඤ්චායතනතො මඤ්ජානාති. විඤ්ඤාණඤ්චායතනං මෙති මඤ්ජානාති. විඤ්ඤාණඤ්චායතනං අභිනන්දාති. ඛං කිසං හෙතු? අපරිඤ්ඤාතං තස්සාති වදාමි. (14)

1. අපරිඤ්ඤාණං. සී. I. 2. පුහකිණේණං, මජ්ඣ. ඥා. සී. I. සී. II. අ.
3. පුහකිණේණං, මජ්ඣ. ඥා. සී. I. සී. II.

11. ආහසාර(බුහුම)යන් ආහසාරයන් වශයෙන් හඳුනයි. ආහසාර යන් ආහසාරයන් වශයෙන් හැඳින්වූ ආහසාරයන් (තණහාමඤ්ඤානාදි-වසයෙන්) හඟියි. ආහසාරයන් කෙරෙහි (නිත්‍යතාදිය පිහිටියේ යයි) මඤ්ඤානා කෙරෙයි. ආහසාරයන් කෙරෙත් බැහැර (තමා හෝ මෙරමා) වූ සේ හඟියි. 'ආහසාරයන් මාගේ ය'යි හඟියි. ආහසාරයන් අභිනන්දනය කෙරෙයි. ඒ කවර හෙයින්? යත්: ආහසාරයන් (පිළිබඳ) ඔහුගේ පිරිසිඳු නො දැනීම (හෙයින්)යි කියමි. (9)

12. පුහකිණිණියන් පුහකිණිණියන් වශයෙන් හඳුනයි. පුහකිණිණියන් පුහකිණිණියන් වශයෙන් හැඳින්වූ පුහකිණිණියන් (තණහාමඤ්ඤානාදි-වසයෙන්) හඟියි. පුහකිණිණියන් කෙරෙහි (නිත්‍යතාදිය පිහිටියේ යයි) මඤ්ඤානා කෙරෙයි. පුහකිණිණියන් කෙරෙත් බැහැර (තමා හෝ මෙරමා) වූ සේ හඟියි. 'පුහකිණිණියන් මාගේ ය'යි හඟියි. පුහකිණිණියන් අභිනන්දනය කෙරෙයි. ඒ කවර හෙයින්? යත්: පුහකිණිණියන් (පිළිබඳ) ඔහුගේ පිරිසිඳු නො දැනීම (හෙයින්)යි කියමි.(10)

13. වෙහපථලයන් වෙහපථලයන් වශයෙන් හඳුනයි. වෙහපථලයන් වෙහපථලයන් වශයෙන් හැඳින්වූ වෙහපථලයන් (තණහාමඤ්ඤානාදිවසයෙන්) හඟියි. වෙහපථලයන් කෙරෙහි (නිත්‍යතාදිය පිහිටියේ යයි) මඤ්ඤානා කෙරෙයි. වෙහපථලයන් කෙරෙත් බැහැර (තමා හෝ මෙරමා) වූ සේ හඟියි. 'වෙහපථලයන් මාගේ ය'යි හඟියි. වෙහපථලයන් අභිනන්දනය කෙරෙයි. ඒ කවර හෙයින්? යත්: වෙහපථලයන් (පිළිබඳ) ඔහුගේ පිරිසිඳු නො දැනීම (හෙයින්)යි කියමි. (11)

14. අභිභුන් (අසංඝසන්ධයන්) අභිභු වශයෙන් හඳුනයි. අභිභුන් අභිභුවසයෙන් හැඳින්වූ අභිභුන් (තණහාමඤ්ඤානාදියෙන්) හඟියි. අභිභුන් කෙරෙහි (නිත්‍යතාදිය පිහිටියේ යයි) හඟියි. අභිභුන් කෙරෙත් බැහැර (තමා හෝ මෙරමා) වූ සේ හඟියි. 'අභිභුන් මාගේ ය'යි හඟියි. අභිභුන් අභිනන්දනය කෙරෙයි. ඒ කවර හෙයින්? යත්: අභිභුන් (පිළිබඳ) ඔහුගේ පිරිසිඳු නො දැනීම (හෙයින්) යි කියමි. (12)

15. ආකාසානඤ්ඤායතනය (තද්භුමක වූ කුශල - විපාක - ක්‍රියා වශයෙන් ටටන්තා වතුර්විධ තාම සකකි) ආකාසානඤ්ඤායතනය වශයෙන් හඳුනයි. ආකාසානඤ්ඤායතනය ආකාසානඤ්ඤායතනය වශයෙන් හැඳින්වූ ආකාසානඤ්ඤායතනය (තණහාමඤ්ඤානාදියෙන්) හඟියි. ආකාසානඤ්ඤායතනය කෙරෙහි (නිත්‍යතාදිය පිහිටියේ යයි) හඟියි. ආකාසානඤ්ඤායතනය බැහැර (තමා හෝ මෙරමා) වූ සේ හඟියි. 'ආකාසානඤ්ඤායතනය මාගේ ය'යි හඟියි. ආකාසානඤ්ඤායතනය අභිනන්දනය කෙරෙයි. ඒ කවර හෙයින්? යත්: ආකාසානඤ්ඤායතනය (පිළිබඳ) ඔහුගේ පිරිසිඳු නො දැනීම (හෙයින්)යි කියමි. (13)

16. විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනය (තද්භුමක වූ වතුර්විධ සකකි) විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනය වශයෙන් හඳුනයි. විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනය විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනය වශයෙන් හැඳින්වූ විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනය (තණහාමඤ්ඤානාදියෙන්) හඟියි. විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනයෙහි (නිත්‍යතාදිය පිහිටියේ යයි) හඟියි. විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනය බැහැර (තමා හෝ මෙරමා) වූ සේ හඟියි. 'විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනය මාගේ ය'යි හඟියි. විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනය අභිනන්දනය කෙරෙයි. ඒ කවර හෙයින්? යත්: විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනය (පිළිබඳ) ඔහුගේ පිරිසිඳු නො දැනීම (හෙයින්)යි කියමි. (14)

17. ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං ආකිඤ්චඤ්ඤායතනතො සඤ්ඤානාති. ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං ආකිඤ්චඤ්ඤායතනතො සඤ්ඤාදාමා ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං මඤ්ඤාති. ආකිඤ්චඤ්ඤායතනසමී මඤ්ඤාති. ආකිඤ්චඤ්ඤායතනතො මඤ්ඤාති. ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං මෙති මඤ්ඤාති. ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං අභිනන්දති. භං කිස්ස හෙතු ? අපරිඤ්ඤාභං භස්සාති වදාමි. (15)

18. නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනතො සඤ්ඤානාති. නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනතො සඤ්ඤාදාමා නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං මඤ්ඤාති. නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනසමී මඤ්ඤාති නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනතො මඤ්ඤාති. නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං මෙති මඤ්ඤාති. නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං අභිනන්දති. භං කිස්ස හෙතු ? අපරිඤ්ඤාභං භස්සාති වදාමි. (16)

19. දිට්ඨං දිට්ඨතො සඤ්ඤානාති. දිට්ඨං දිට්ඨතො සඤ්ඤාදාමා දිට්ඨං මඤ්ඤාති. දිට්ඨසමී මඤ්ඤාති. දිට්ඨතො මඤ්ඤාති. දිට්ඨං මෙති මඤ්ඤාති. දිට්ඨං අභිනන්දති. භං කිස්ස හෙතු ? අපරිඤ්ඤාභං භස්සාති වදාමි. (17)

20. සුභං සුභතො සඤ්ඤානාති. සුභං සුභතො සඤ්ඤාදාමා සුභං මඤ්ඤාති. සුභසමී මඤ්ඤාති. සුභතො මඤ්ඤාති සුභං මෙති මඤ්ඤාති. සුභං අභිනන්දති. භං කිස්ස හෙතු ? අපරිඤ්ඤාභං භස්සාති වදාමි. (18)

21. මුභං මුභතො සඤ්ඤානාති. මුභං මුභතො සඤ්ඤාදාමා මුභං මඤ්ඤාති. මුභසමී මඤ්ඤාති. මුභතො මඤ්ඤාති. මුභං මෙති මඤ්ඤාති මුභං අභිනන්දති. භං කිස්ස හෙතු ? අපරිඤ්ඤාභං භස්සාති වදාමි. (19)

22. විඤ්ඤාභං විඤ්ඤාභතො සඤ්ඤානාති. විඤ්ඤාභං විඤ්ඤාභතො සඤ්ඤාදාමා විඤ්ඤාභං මඤ්ඤාති. විඤ්ඤාභසමී. මඤ්ඤාති. විඤ්ඤාභතො මඤ්ඤාති. විඤ්ඤාභං මෙති මඤ්ඤාති. විඤ්ඤාභං අභිනන්දති. භං කිස්ස හෙතු ? අපරිඤ්ඤාභං භස්සාති වදාමි. (20)

17. ආකිඤ්චඤ්ඤායතනස (භද්ද්දමක චූ චතුර්විධ සකනි) ආකිඤ්චඤ්ඤා-
යතනස චශයෙන් හදුනයි. ආකිඤ්චඤ්ඤායතනස ආකිඤ්චඤ්ඤායතනස
චශයෙන් හදින ආකිඤ්චඤ්ඤායතනස (භණ්ණාදිමඤ්ඤානායෙන්) හගිසි.
ආකිඤ්චඤ්ඤායතනසෙහි (නිත්‍යානිදිය පිහිටියේ ය සි) හගිසි. ආකිඤ්චඤ්ඤා-
යතනසෙන් බැහැර (තමා හෝ මෙරමා) චූ සේ හගිසි. ‘ආකිඤ්චඤ්ඤා-
යතනස මාගේ ය’යි හගිසි. ආකිඤ්චඤ්ඤායතනස අභිනන්දනස කෙරෙයි. ඒ කවර
හෙයින? යත්: ආකිඤ්චඤ්ඤායතනස (පිලිබද) ඔහුගේ පිරිසිදු
නො දැනීම (හෙයිනා)යි කියමි. (15)

18. නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනස (භද්ද්දමක චූ චතුර්විධ සකනි)
නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනසයෙන් හදුනයි. නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනස
නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනසයෙන් හදින නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනස
(භණ්ණාදිමඤ්ඤානායෙන්) හගිසි. නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනසෙහි (නිත්‍යානි-
දිය පිහිටියේ ය සි) හගිසි. නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනසෙන් බැහැර (තමා
හෝ මෙරමා) පිහිටි සේ හගිසි. ‘නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනස මාගේ ය’යි
හගිසි. නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනස අභිනන්දනස කෙරෙයි. ඒ කවර
හෙයින? යත්: නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනස (පිලිබද) ඔහුගේ පිරිසිදු
නො දැනීම (හෙයිනා)යි කියමි. (16)

19. දක්කාලද්ද (රූපායතනස) රූපායතනසයෙන් හදුනයි.
රූපායතනස රූපායතනසයෙන් හදින රූපායතනස (භණ්ණාදි-
මඤ්ඤානායෙන්) හගිසි. රූපායතනසෙහි (ආතමස පිහිටියේ ය සි) හගිසි.
රූපායතනසෙන් බැහැර (ආතමස පිහිටියේ ය සි) හගිසි. ‘රූපායතනස මාගේ
ය’යි හගිසි. රූපායතනස අභිනන්දනස කෙරෙයි. ඒ කවර හෙයින? යත්:
රූපායතනස (පිලිබද) ඔහුගේ පිරිසිදු නො දැනීම (හෙයිනා)යි කියමි. (17)

20. අසකලද්ද (අබ්දයතනස) අබ්දයතනසයෙන් හදුනයි අබ්ද-
යතනස අබ්දයතනසයෙන් හදින අබ්දයතනස (භණ්ණාදිමඤ්ඤානායෙන්)
හගිසි. අබ්දයතනසෙහි (ආතමස පිහිටියේ ය සි) හගිසි. අබ්දයතනසෙන්
බැහැර (ආතමස පිහිටියේ ය සි) හගිසි. ‘අබ්දයතනස මාගේ ය’යි හගිසි.
අබ්දයතනස අභිනන්දනස කෙරෙයි. ඒ කවර හෙයින? යත්: අබ්දයතනස
(පිලිබද) ඔහුගේ පිරිසිදු නො දැනීම (හෙයිනා)යි කියමි. (18)

21. මුතස (ස්පඨියෙන්=හැපිමෙන් යත් ගනිමසථොට්ඨබ්බායතන)
මුත වසයෙන් හදුනයි. මුතස මුත වසයෙන් හදින මුතස (භණ්ණාදි-
මඤ්ඤානායෙන්) හගිසි. මුතසෙහි (ආතමස පිහිටියේ ය සි) හගිසි. මුතසෙන්
බැහැර (ආතමස පිහිටියේ ය සි) හගිසි. ‘මුතස මාගේ ය’යි හගිසි. මුතස
අභිනන්දනස කෙරෙයි. ඒ කවර හෙයින? යත්: (මුතස පිලිබද) ඔහුගේ
පිරිසිදු නො දැනීම (හෙයිනා)යි කියමි. (19)

22. විඤ්ඤාතස (මනසින් දත් සෙසු ආයතන සත හෝ ඛම්මාරම්මණස)
විඤ්ඤාතසයෙන් හදුනයි. විඤ්ඤාතස විඤ්ඤාතසයෙන් හදින
විඤ්ඤාතස (භණ්ණාදිමඤ්ඤානායෙන්) හගිසි. (විඤ්ඤාතසෙහි ආතමස පිහිටියේ
ය සි) හගිසි. විඤ්ඤාතසෙන් බැහැර (ආතමස පිහිටියේ ය සි) හගිසි.
‘විඤ්ඤාතස මාගේ ය’යි හගිසි. විඤ්ඤාතස අභිනන්දනස කෙරෙයි. ඒ
කවර හෙයින? යත්: විඤ්ඤාතස (පිලිබද) ඔහුගේ පිරිසිදු නො දැනීම
(හෙයිනා)යි කියමි. (20)

23. එකතිය (වේදනා සංකෘතිය සංඛාර විකෘතිය යන සතර සකතිය) එකතියවශයෙන් හඳුනයි. එකතිය එකතියවශයෙන් හැඳින්වූ එකතිය ආත්මය යි හඟියි. එකතියෙහි (ආත්මය පිහිටියේ ය යි) හඟියි. එකතියෙන් බැහැර (ආත්මය පිහිටියේ ය යි) හඟියි. 'එකතිය මාගේ ය'යි හඟියි. එකතිය අභිනන්දනය කෙරෙයි. ඒ කවර හෙයින්? යත්: එකතිය (පිලිබඳ) ඔහුගේ පිරිසිඳු නො දැනීම (හෙයින්)යි කියමි. (21) *

24. තානාතිය (පඤ්චසකතිය) තානාතියවශයෙන් හඳුනයි. තානාතිය තානාතියවශයෙන් හැඳින්වූ තානාතිය ආත්මය යි හඟියි. තානාතියෙහි (ආත්මය පිහිටියේ ය යි) හඟියි. තානාතියෙන් බැහැර (ආත්මය පිහිටියේ ය යි) හඟියි. 'තානාතිය මාගේ ය'යි හඟියි. තානාතිය අභිනන්දනය කෙරෙයි. ඒ කවර හෙයින්? යත්: තානාතිය (පිලිබඳ) ඔහුගේ පිරිසිඳු නො දැනීම (හෙයින්)යි කියමි. (22) *

25. සමය (සියලු සත්‍යායවර්ණ) සමයවශයෙන් හඳුනයි. සමය සමය වශයෙන් හැඳින්වූ සමය (විභිංචනවිකල්පයෙන්) හඟියි. සමයෙහි (විභිංචන ආත්මය පිහිටියේ ය යි) හඟියි. සමයෙන් බැහැර (ආත්මය පිහිටියේ ය යි) හඟියි. 'සමය මාගේ ය'යි හඟියි. සමය අභිනන්දනය කෙරෙයි. ඒ කවර හෙයින්? යත්: සමය (පිලිබඳ) ඔහුගේ පිරිසිඳු නො දැනීම (හෙයින්)යි කියමි. (23) *

26. තිච්චණය (පරමද්විධාධර්මනිබ්බාතය) තිච්චණයවශයෙන් හඳුනයි. තිච්චණය තිච්චණයවශයෙන් හැඳින්වූ තිච්චණය (විභිංචනවිකල්පයෙන්) හඟියි. තිච්චණයෙහි (ආත්මය පිහිටියේ ය යන ආදීන්) හඟියි. තිච්චණයෙන් බැහැර (ආත්මය පිහිටියේ ය යන ආදීන්) හඟියි. 'තිච්චණය මාගේ ය'යි හඟියි. තිච්චණය අභිනන්දනය කෙරෙයි. ඒ කවර හෙයින්? යත්: (පරම දුඝට්ඨම) තිච්චණය (පිලිබඳ) ඔහුගේ පිරිසිඳු නො දැනීම (හෙයින්)යි කියමි. (24)

(අලුතවත්පෘථිවිත්වයාගේ වශයෙන් දෙසූ ප්‍රථම භූමි සවිවේෂණය යි.)

(2)

27. මහණෙනි, ගෞතම වූ නොපැමිණි අභිතතිය ඇති යම් මහණෙක් නිරුත්තර වූ ගොගන්ධර්මසංඛාර රහත්වම සතමන් වෙසේ ද, ගෙනෙමෙත් පෘථිවිය පෘථිවිවශයෙන් වෙසෙසින් දැකියි. පෘථිවිය පෘථිවිවශයෙන් මෑතාවන් දැන ('මම පෘථිවිබාහුව වෙමි'යි දුඝට්ඨවශයෙන්) මඤ්ඤනා නැත්තේ තමුදු (වෘෂණාමානවශයෙන්) මඤ්ඤනා නැත්තේ නො වෙයි. පෘථිවියෙහි (පිහිටියෙහි යි දුඝට්ඨවශයෙන්) මඤ්ඤනා නැත්තේ තමුදු (වෘෂණාමානවශයෙන්) මඤ්ඤනා නැත්තේ නො වෙයි. පෘථිවිබාහුවෙන් බැහැර ආත්මය පිහිටියේ ය යි (දුඝට්ඨවශයෙන්) මඤ්ඤනා නැත්තේ තමුදු වෘෂණාමානවශයෙන් මඤ්ඤනා නැත්තේ නො වෙයි. 'පෘථිවිබාහුව මාගේ ය'යි (දුඝට්ඨවශයෙන්) මඤ්ඤනා නැත්තේ තමුදු (වෘෂණාමාන වශයෙන්) මඤ්ඤනා නැත්තේ නො වෙයි. පෘථිවිබාහුව (දුඝට්ඨවශයෙන්) අභිනන්දනය නො කරන්නේ තමුදු (වෘෂණාමානවශයෙන්) අභිනන්දනය නො කරන්නේ නො වෙයි. ඒ කවර හෙයින්? යත්: ඔහු විසින් (පෘථිවිබාහුව රහත්වමින්) පිරිසිඳු දැන ගුණ (හෙයින්)යි කියමි.

* මෙහි 'එකතිය, තානාතිය, සමය' යන පදයන්ගේ අර්ථය අර්ථසාධකවලින් සාධනා- හුලෝම වන පස් ව්‍යාඛ්‍යාත කරණ ලද්දකි බවත්.

28. ආපං -පෙ- භෙජං -පෙ- වායං -පෙ- භුතෙ -පෙ- දෙවෙ -පෙ- පජාපතිං -පෙ- මුග්ගිං -පෙ- ආභස්සජර -පෙ- සුභකිණ්ණෙණ -පෙ- වෙතපඵලෙ -පෙ- අභිභුං -පෙ- ආසාසානිකුචායනනං -පෙ- විඤ්ඤාණඤ්ඤායනනං -පෙ- ආකිඤ්ඤායනනං -පෙ- තෙවසඤ්ඤායනනං -පෙ- දිට්ඨිං -පෙ- සුභං -පෙ- මුඛං -පෙ- විඤ්ඤානං -පෙ- එකතතං -පෙ- සඛං -පෙ- තිබ්බානං තිබ්බානතො අභිජාතාති. තිබ්බානං තිබ්බානතො අභිඤ්ඤාය තිබ්බානං මාමඤ්ඤදී¹. තිබ්බානතො මාමඤ්ඤදී. තිබ්බානං මෙති මාමඤ්ඤදී. තිබ්බානං මාභිනදදී.² තං කිස්ස හෙභු ? පරිඤ්ඤායං³ තස්සාති වදාමි.

(සෙබ්හ⁴ විචච්චවසෙති දුතියකභුමි⁵ පටිච්චෙජදී⁶)

(3)

29. යොපි යො භික්ඛවෙ භික්ඛු අරහං සිණාසවො චුභිතවා කතකරණියො මිහිතහාණෙ අනුසත්තසද්දෙවො පරිකම්භෙහවසංයොජනො සම්මදඤ්ඤා විමුඤ්ඤා, යොපි පඨවිං පඨවීතො අභිජාතාති. පඨවිං පඨවීතො අභිඤ්ඤාය පඨවිං ත මඤ්ඤති. පඨවියා ත මඤ්ඤති. පඨවීතො ත මඤ්ඤති. පඨවිං මෙති ත මඤ්ඤති. පඨවිං නාභිනදදී. තං කිස්ස හෙභු ? පරිඤ්ඤායං තස්සාති වදාමි.

30. ආපං -පෙ- භෙජං -පෙ- තිබ්බානං තිබ්බානතො අභිජාතාති. තිබ්බානං තිබ්බානතො අභිඤ්ඤාය තිබ්බානං ත මඤ්ඤති. තිබ්බානසම්මං ත මඤ්ඤති. තිබ්බානතො ත මඤ්ඤති. තිබ්බානං මෙති ත මඤ්ඤති. තිබ්බානං නාභිනදදී. තං කිස්ස හෙභු ? පරිඤ්ඤායං තස්සාති වදාමි.

(සිණාසවහං පඨමකතසෙ තතියකභුමි⁷ පටිච්චෙජදී)

1. වා මඤ්ඤති, සී I. 2. වා අභිනදදී, සී I. මාභිනදදී, මජ්ඣ. 3. අපරිඤ්ඤායං, සී I, සී II. 4. සෙබ්හ=සෙබ්හං. 5. සෙබ්වසෙත දුතියතභුමි, මජ්ඣ. සං. සෙබ්ව විචච්චවසෙති දුතියකං භුමි, සී I. 6. පරිච්චෙජද, සං. පරිච්චෙජද භිට්ඨිතො, මජ්ඣ. 7. සිණාසවවසෙත තතියතභුමි, මජ්ඣ. සං. සිණාසව්වපඨමකතසෙ තතියකභුමි, සී. I. * සිණාසවහං=සිණාසවහං.

28. ආලෝකය... නෙපෝමානු... වායෝමානු... භූතයන්... දෙවියන්... සජාපනිත්‍ර... බ්‍රහ්මයා... ආගමයන්... සුභකීර්ණයන්... වෙහෙළියන්... අභිභූත... ආකාසනඤ්චායනනය... විඤ්ඤාණඤ්චා-
 යනනය... ආකීඤ්ඤාණනය... තෙවසඤ්ඤාණායඤ්ඤාණනය... රූපා-
 යනනය... සඤ්ඤාණනය... ගඤ්ඤාණ-පොට්ඨිබ්බායනනය... විඤ්ඤාණය...
 එකතනය.. නානතනය... සබ්බය... දිට්ඨිමමනිබ්බානනය නිබ්බාන-
 වසයෙන් වෙසෙසින් දැනී. (දෘෂ්ටවම්) නිජාණය නිජාණවයයෙන් වෙසෙසින්
 දැන නිජාණය ආනම ය සි (දිට්ඨි වසයෙන් මඤ්ඤාණා නැත්තේ නමුදු
 තණ්හාමානවසයෙන්) මඤ්ඤාණා නැත්තේත් නො වෙයි. නිජාණයෙහි
 ආනමය පිහිටියේ ය සි (දිට්ඨිමඤ්ඤාණා නැත්තේ නමුදු තණ්හාමාන)
 මඤ්ඤාණා නැත්තේත් නො වෙයි. නිජාණයෙන් බැහැර ආනමය
 පිහිටියේ ය සි (දිට්ඨිමඤ්ඤාණා නැත්තේ නමුදු තණ්හාමාන) මඤ්ඤාණා
 නැත්තේත් නො වෙයි. 'නිජාණය මාගේ ය'යි (දිට්ඨිමඤ්ඤාණා නැත්තේ
 නමුදු තණ්හාමාන) මඤ්ඤාණා නැත්තේත් නො වෙයි. නිජාණය (දිට්ඨි-
 මඤ්ඤාණායෙන්) අභිනන්දනය නො කරන්නේ නමුදු (තණ්හාමාන-
 මඤ්ඤාණායෙන්) අභිනන්දනය නො කරන්නේත් නො වෙයි. ඒ කවර
 හෙයින්? යත්: ඔහු විසින් දෘෂ්ටවම් නිජාණය පිරිසිදු දැන යුතු (හෙයින්) යි
 කියමි.

(ප්‍රයෝජනය සිලිබද විවච්චයයෙන් ප්‍රදේශන ද්විතීයයෙහි පරිච්ඡේදය යි.)

(3)

29. මහණෙනි, යම් ඒ මහණෙක් රහත් වූයේ හෙවු ආසුරු ඇත්තේ
 වැස නිම කළ බබ්බර ඇත්තේ කළ සිවුමහ කිය ඇත්තේ බහා තැබූ
 කෙළෙස්බර ඇත්තේ පැමිණි සාපි (රහත්පල) ඇත්තේ හෙවුණු හව්බනින
 ඇත්තේ මැනවින් දැන (කෙළෙස්සන් කෙරෙන්) මිදුණේ වේ ද, හෙතෙමේත්
 පාපිවිස පාපිවිසයෙන් විශිෂ්ටඤ්ඤාණයෙන් දැනී. පාපිවිස පාපිවිසයෙන්
 විශිෂ්ටඤ්ඤාණයෙන් දැන පාපිවිස ආනමය සි (තාණාදිවයයෙන්) නො හගියි.
 පාපිවිසෙහි (ආනමය පිහිටියේ ය සි) නො හගියි. පාපිවිසෙන් බැහැර
 (ආනමය පිහිටියේ ය සි) නො හගියි. 'පාපිවිස මාගේ ය'යි නො හගියි. පාපිවිස
 අභිනන්දනය නො කෙරෙයි. ඒ කවර හෙයින්? යත්: ඔහු විසින් පිරිසිදු
 දන්නා ලද (හෙයින්) යි කියමි.

30. අභිමානු... නෙපය... (දෘෂ්ටවම්) නිජාණය (දෘෂ්ටවම්) නිජාණ
 වයයෙන් විශිෂ්ටඤ්ඤාණයෙන් දැන ගනී. නිජාණය නිජාණවයයෙන්
 විශිෂ්ටඤ්ඤාණයෙන් දැන නිජාණය (තණ්හාදිමඤ්ඤාණායෙන්) නො හගියි.
 නිජාණයෙහි (ආනමය පිහිටියේ ය සි) නො හගියි. නිජාණයෙන් (බැහැර
 ආනමය පිහිටියේ ය සි) මඤ්ඤාණා නො කෙරෙයි. 'නිජාණය මාගේ ය'යි
 මඤ්ඤාණා නො කෙරෙයි. නිජාණය අභිනන්දනය නො කෙරෙයි. ඒ
 කවර හෙයින්? යත්: ඔහු විසින් පිරිසිදු දන්නා ලද (හෙයින්) යි කියමි.

(සමිණාසුච්චයයෙන් සුච්චනයෙහි තෘතීයයෙහි පරිච්ඡේදය යි)

(4)

31. යොපි සො භික්ඛවෙ භික්ඛු අරහං ඩිණංසවො චුසිතව කතකරණීයො ඔභිතභාරො අනුපතතසදථො පරිකම්භෙහවසංයොජනො සමමදඤ්ඤ විමුඤ්ඤතො, යොපි පඨවිං පඨවිතො අභිජානාති. පඨවිං පඨවිතො අභිඤ්ඤා පඨවිං න මඤ්ඤති. පඨවියා න මඤ්ඤති. පඨවිතො න මඤ්ඤති. පඨවිං මෙති න මඤ්ඤති. පඨවිං තාභිනන්දති. භං කිසස හෙතු? ඛයා රාගස්ස චිතරාගතතා.

31. ආපං -පෙ- තෙජං -පෙ- නිබ්බානං නිබ්බානතො අභිජානාති. නිබ්බානං නිබ්බානතො අභිඤ්ඤා නිබ්බානං න මඤ්ඤති. නිබ්බානස්මිං න මඤ්ඤති. නිබ්බානතො න මඤ්ඤති. නිබ්බානං මෙති න මඤ්ඤති. නිබ්බානං තාභිනන්දති. භං කිසස හෙතු? ඛයා රාගස්ස චිතරාගතතා.

(ඩිණංසවහ වුච්ඡිකතවග්ගෙ වචනවනක*භූමි*පටිච්චෙජදී*)

(5)

33. යොපි සො භික්ඛවෙ භික්ඛු අරහං ඩිණංසවො චුසිතවා කතකරණීයො ඔභිතභාරො අනුපතතසදථො පරිකම්භෙහවසංයොජනො සමමදඤ්ඤ විමුඤ්ඤතො, යොපි පඨවිං පඨවිතො අභිජානාති. පඨවිං පඨවිතො අභිඤ්ඤා පඨවිං න මඤ්ඤති. පඨවියා න මඤ්ඤති. පඨවිතො න මඤ්ඤති. පඨවිං මෙති න මඤ්ඤති. පඨවිං තාභිනන්දති. භං කිසස හෙතු? ඛයා දෙසස්ස චිතදෙසතතා.

34. ආපං -පෙ- තෙජං -පෙ- නිබ්බානං නිබ්බානතො අභිජානාති. නිබ්බානං නිබ්බානතො අභිඤ්ඤා නිබ්බානං න මඤ්ඤති. නිබ්බානස්මිං න මඤ්ඤති. නිබ්බානතො න මඤ්ඤති. නිබ්බානං මෙති න මඤ්ඤති. නිබ්බානං තාභිනන්දති. භං කිසස හෙතු? ඛයා දෙසස්ස චිතදෙසතතා.

(ඩිණංසවහ තථිකතවග්ගෙ සඤ්චවනක*භූමි*පටිච්චෙජදී*)

1. ඩිණංසවවග්ගෙ වචනවනකභූමි, මජ්ඣ. ඥා.
2. පටිච්චෙජද, ඥා. පටිච්චෙජද නිට්ඨෙතො, මජ්ඣ.
3. ඩිණංසවවග්ගෙ සඤ්චවනකභූමි, මජ්ඣ. ඥා.
* 'චිත්තාරවාතක, පඤ්චවාතක' ඉති 'අවාතක' යෙදු යෙබ්බසු පටිපොඤ්ඤාසු දිසති. තථාපි පුරාතන ඩිභාෂ්ටාලිපිපු 'දෙදවනක (සිං. IV, 221), නිණවනක (සිං. III, 177), චිතරවනක (සිං. V 85), ඉම්මාදිසු 'අවනක' යෙදුව ආගතො.

(4)

31. මහණෙනි, යම් මහණෙක් රහත් වූයේ ගෙවුණු ආසුව ඇත්තේ වැස නිම කළ මගබඩසර ඇත්තේ කළ සිටුමගස්ස ඇත්තේ බහා තැබූ කෙලෙස්බර ඇත්තේ පෑමිණි රහත්පල ඇත්තේ ගෙවුණු හවබකින ඇත්තේ මෑතුවින් දැන මිදුණේ වේ ද, හෙතෙමේත් පෑවිවය පෑවිවිවයයෙන් විශිෂ්ටඥනයෙන් දැනිය. පෑවිවය පෑවිවිවයයෙන් විශිෂ්ටඥනයෙන් දැන පෑවිවය (තණ්හාදිවයයෙන්) මඤ්ඤනා නො කෙරෙයි. පෑවිවයෙහි (ආත්මය පිහිටියේ ය යි) නො හසියි. පෑවිවයෙන් බැහැර (ආත්මය පිහිටියේ ය යි) නො හසියි. 'පෑවිවය මාගේ ය'යි මඤ්ඤනා නො කෙරෙයි. පෑවිවය අභිනන්දනය නො කෙරෙයි. ඒ කවර හෙයින්? යත්: රාගය ක්ෂීණ වීමෙන් විතරාග වූ හෙයින්.

32. අබ්බාතුව... තෙජස... (දුෂ්ඨම)නිපාණය නිපාණවයයෙන් විශිෂ්ට ඥනයෙන් දැනී. නිපාණය නිපාණවයයෙන් විශිෂ්ටඥනයෙන් දැන නිපාණය (තණ්හාදිවයයෙන්) මඤ්ඤනා නො කෙරෙයි. නිපාණයෙහි (ආත්මය පිහිටියේ ය යි) මඤ්ඤනා නො කෙරෙයි. නිපාණයෙන් බැහැර (ආත්මය පිහිටියේ ය යි) මඤ්ඤනා නො කෙරෙයි. 'නිපාණය මාගේ ය'යි මඤ්ඤනා නො කෙරෙයි. නිපාණය අභිනන්දනය නො කෙරෙයි. ඒ කවර හෙයින්? යත්: රාගය ක්ෂීණ වීමෙන් විතරාග වූ හෙයින්.

(ක්ෂීණාසුව වයයෙන් දුඛතියනයෙහි සතරවැනිකුමි පටිපෙට්ඨදය යි.)

(5)

33. මහණෙනි, යම් ඒ මහණෙක් රහත් වූයේ ගෙවුණු ආසුව ඇත්තේ වැස නිම කළ මගබඩසර ඇත්තේ කළ සිටුමගස්ස ඇත්තේ බහා තැබූ කෙලෙස්බර ඇත්තේ පෑමිණි රහත්පල ඇත්තේ ගෙවුණු හවබකින ඇත්තේ මෑතුවින් දැන (කෙලෙසුන් කෙරෙන්) මිදුණේ වේ ද, හෙතෙමේත් පෑවිවය පෑවිවිවයයෙන් විශිෂ්ටඥනයෙන් දැනී. පෑවිවය පෑවිවිවයයෙන් විශිෂ්ටඥනයෙන් දැන පෑවිවය (තණ්හාදිවයයෙන්) මඤ්ඤනා නො කෙරෙයි. පෑවිවයෙහි (ආත්මය පිහිටියේ ය යි) මඤ්ඤනා නො කෙරෙයි. පෑවිවයෙන් බැහැර (ආත්මය පිහිටියේ ය යි) මඤ්ඤනා නො කෙරෙයි. 'පෑවිවය මාගේ ය'යි මඤ්ඤනා නො කෙරෙයි. පෑවිවය අභිනන්දනය නො කෙරෙයි. ඒ කවර හෙයින්? යත්: දෝෂය ක්ෂීණ වීමෙන් විතරාදය වූ හෙයින්.

34. අබ්බාතුව... තෙජස... (දුෂ්ඨම)නිපාණය නිපාණවයයෙන් විශිෂ්ටඥනයෙන් දැනී. නිපාණය නිපාණවයයෙන් විශිෂ්ටඥනයෙන් දැන නිපාණය තණ්හාදිවයයෙන් මඤ්ඤනා නො කෙරෙයි. නිපාණයෙහි (ආත්මය පිහිටියේ ය යි) මඤ්ඤනා නො කෙරෙයි. නිපාණයෙන් බැහැර (ආත්මය පිහිටියේ ය යි) මඤ්ඤනා නො කෙරෙයි. 'නිපාණය මාගේ ය'යි මඤ්ඤනා නො කෙරෙයි. නිපාණය අභිනන්දනය නො කෙරෙයි. ඒ කවර හෙයින්? යත්: දෝෂය ක්ෂීණ වීමෙන් විතරාදය වූ හෙයින්.

(ක්ෂීණාසුවවයයෙන් තාතීයනයෙහි පස්වැනි කුමපටිපෙට්ඨදය යි.)

(6)

35. යොපි සො භික්ඛවෙ භික්ඛු අරහං විණාසවො ට්ඨිතවා කතං කරණීයො ඕභිතහාරො අනුසාහතසදුකේවා පරික්ඛිණෙහවසංයොජනො සමමදඤ්ඤුම්මුසෙතො, යොපි පඨවිං පඨවිතො අභිජානාති. පඨවිං පඨවිතො අභිඤ්ඤාය පඨවිං න මඤ්ඤති. පඨවියා න මඤ්ඤති. පඨවිතො න මඤ්ඤති. පඨවිං මෙති න මඤ්ඤති. පඨවිං නාභිනාදති. භං කිසස හෙතු? ඛො මොහස්ස චිතමොහතතා.

36. ආටං - ඵප - කෙජං - ඵප - තිබ්බානං තිබ්බානකො අභිජානාති. තිබ්බානං තිබ්බානකො අභිඤ්ඤාය තිබ්බානං න මඤ්ඤති. තිබ්බානසමීං න මඤ්ඤති. තිබ්බානකො න මඤ්ඤති. තිබ්බානං මෙති න මඤ්ඤති. තිබ්බානං නාභිනාදති. භං කිසස හෙතු? ඛො මොහස්ස චිතමොහතතා.

(බිණසවහ චතුසඨකනයෙ ජවනකා¹භුමි² පරිචේජදි³)

(7)

37. තථාගභොපි භික්ඛවෙ අරහං සමමාසමුද්ධො පඨවිං පඨවිතො අභිජානාති. පඨවිං පඨවිතො අභිඤ්ඤාය පඨවිං න මඤ්ඤති. පඨවියා න මඤ්ඤති. පඨවිතො න මඤ්ඤති. පඨවිං මෙති න මඤ්ඤති. පඨවිං නාභිනාදති. භං කිසස හෙතු? පරිඤ්ඤාං භං⁴ තථාගභස්සාති වදුමි.

38. ආටං - ඵප - කෙජං - ඵප - තිබ්බානං තිබ්බානකො අභිජානාති. තිබ්බානං තිබ්බානකො අභිඤ්ඤාය තිබ්බානං න මඤ්ඤති. තිබ්බානසමීං න මඤ්ඤති. තිබ්බානකො න මඤ්ඤති. තිබ්බානං මෙති න මඤ්ඤති. තිබ්බානං නාභිනාදති. භං කිසස හෙතු? පරිඤ්ඤාං භං⁴ තථාගභස්සාති වදුමි.

(සඨාරහ පඨමකනයෙ සඨව්වනකා⁵භුමි පරිචේජදි³)

(8)

39. තථාගභොපි භික්ඛවෙ අරහං සමමාසමුද්ධො පඨවිං පඨවිතො අභිජානාති. පඨවිං පඨවිතො අභිඤ්ඤාය පඨවිං න මඤ්ඤති. පඨවියා න මඤ්ඤති. පඨවිතො න මඤ්ඤති. පඨවිං මෙති න මඤ්ඤති. පඨවිං නාභිනාදති භං කිසස හෙතු? නාදි⁶ දුක්ඛස්ස මූලනති ඉති විදිජ්ජා, හවා ජාති, භුතස්ස ජරාමරණනති. කසමාතිහ භික්ඛවෙ තථාගතො සබ්බසො තණතානං ඛො විරාගා තිරෙධා මාගා පටිභිස්සඤා අනුනතරං සමමා සමෙබ්බාධිං අභිසමුද්ධො⁷ති වදුමි.

1. ජවාහක - ඔහු. 2. බිණසවවනො ජවිතභුමි, මජ්ඣ. සො. 3. පරිචේජදෙ, සො පරිචේජදෙ තිට්ඨිතො, මජ්ඣ. 4. පරිඤ්ඤා, සී I. සී II. PTS. 5. සඨව්වනක - ඔහු. සමුච්චෙන සත්තමිතභ භුමි, මජ්ඣ. සො 6. නාදි, මජ්ඣ. PTS

(6)

35. මහණෙනි, යම් ඒ මහණෙක් රහත් වූයේ කෂීණ වූ ආසුව ඇත්තේ වූ සු මහමෙසර ඇත්තේ කාතකාතය වූයේ බැහැ කෙලෙස්මර ඇත්තේ පැමිණි රහත් පල ඇත්තේ ගුණ හවමකිහ ඇත්තේ මැනවින් දැන කෙලෙසුත් කෙරෙත් මිදුණේ වේ ද, හෙ කෙමෙන් පාච්චිය පාච්චි වශයෙන් විශිෂ්ටඥනයෙන් දැනිය. පාච්චිය පාච්චි වශයෙන් විශිෂ්ටඥනයෙන් දැන පාච්චිය (භණ්ණාදියෙන්) මඤ්ඤනා නො කෙරෙයි. පාච්චියෙන් ආත්මය පිහිටියේ ය යි නො හඟියි. පාච්චියෙන් බැහැර ආත්මය පිහිටියේ ය යි නො හඟියි. පාච්චිය මාගේ ය යි මඤ්ඤනා නො කෙරෙයි. පාච්චිය අභිනන්දනය නො කෙරෙයි. කවර හෙයින්? යත්: මොහය කෂීණ වීමෙන් චිතමොහ වූ හෙයින්.

36. අප්...තෙජස්...(පරමදුෂ්ටධර්මනිවෘණය) නිවෘණ වශයෙන් දැනිය. නිවෘණය නිවෘණ වශයෙන් විශිෂ්ටඥනයෙන් දැන නිවෘණය ආත්මය යි මඤ්ඤනා නො කෙරෙයි. නිවෘණයෙහි ආත්මය පිහිටියේ ය යි මඤ්ඤනා නො කෙරෙයි. නිවෘණයෙන් බැහැර ආත්මය පිහිටියේ ය යි මඤ්ඤනා නො කෙරෙයි නිවෘණය මාගේ ය යි මඤ්ඤනා නො කෙරෙයි. නිවෘණය අභිනන්දනය නො කෙරෙයි. ඒ කවර හෙයින්? යත්: මොහය කෂීණ වීමෙන් චිතමොහ වූ හෙයින්.

කෂීණාසුව වශයෙන් මනුජිනයෙහි සප්තමභූමි පටිච්චේදය යි.

(7)

37. අභිත් වූ සමාස් සමුද්ධි වූ තථාගතයෝ ද පාච්චිය පාච්චි වශයෙන් විශිෂ්ටඥනයෙන් දැනිත්. පාච්චිය පාච්චි වශයෙන් විශිෂ්ටඥනයෙන් දැන පාච්චිය (භණ්ණාදි වශයෙන්) මඤ්ඤනා නො කෙරෙත්. පාච්චිබාහුවෙහි ආත්මය පිහිටියේ ය යි මඤ්ඤනා නො කෙරෙත්. පාච්චි-බාහුවෙන් බැහැර ආත්මය පිහිටියේ ය යි මඤ්ඤනා නො කෙරෙත්. පාච්චිය මාගේ ය යි අභිනන්දනය නො කෙරෙත්. ඒ කවර හෙයින්? යත්: තථාගතයන් එය පිරිසිදු දත් හෙයින් යි කියමි.

38. අප්...තෙජස්...පරමදුෂ්ටධර්මනිවෘණය නිවෘණවශයෙන් විශිෂ්ටඥනයෙන් දැනිත්. නිවෘණය නිවෘණ වශයෙන් විශිෂ්ටඥනයෙන් දැන නිවෘණය භණ්ණාදීන් මඤ්ඤනා නො කෙරෙත් නිවෘණයෙහි ආත්මය පිහිටියේ ය යි මඤ්ඤනා නො කෙරෙත්. නිවෘණයෙන් බැහැර ආත්මය පිහිටියේ ය යි මඤ්ඤනා නො කෙරෙත්. නිවෘණය මාගේ ය යි මඤ්ඤනා නො කෙරෙත්. නිවෘණය අභිනන්දනය නො කෙරෙත්. ඒ කවර හෙයින්? යත්: තථාගතයන් නිරවශෙෂයෙන් එය පිරිසිදු දත් හෙයින් යි කියමි.

ශාස්තෘවශයෙන් ප්‍රථමනයෙහි සප්තමභූමි පටිච්චේදය යි.

(8)

39. මහණෙනි, අභිත් වූ සමාස් සමුද්ධි වූ තථාගතයෝ ද පාච්චිය පාච්චි වශයෙන් විශිෂ්ටඥනයෙන් දැනිත්. පාච්චිය පාච්චි වශයෙන් විශිෂ්ටඥනයෙන් දැන පාච්චිය ආත්මය යි මඤ්ඤනා නො කෙරෙත්. පාච්චියෙහි ආත්මය පිහිටියේ ය යි මඤ්ඤනා නො කෙරෙත්. පාච්චියෙන් බැහැර ආත්මය පිහිටියේ ය යි මඤ්ඤනා නො කෙරෙත්. පාච්චිය මාගේ ය යි මඤ්ඤනා නො කෙරෙත්. පාච්චිය අභිනන්දනය නො කෙරෙත්. ඒ කවර හෙයින්? යත්: “තන්ද්‍රසංඛ්‍යාත තාමණ්ඩල ප්‍රකට මූල වේ. භවයෙන් ඉපැදීම වෙයි. උපත්තසුට ජරාමරණ වේ” යි මෙසේ (පිට්‍රිසුත්‍රපා) දත් හෙයින්. මහණෙනි, යම් හෙයෙකින් ම තථාගතයන් වහන්සේ (මෙසේ පිට්‍රිසුත්‍රපා දැන) සප්පකාරයෙන් තාමණ්ඩලත් සෞ කිරීමෙන් තිරිඳියෙන් තාමණ්ඩලයෙන් දුර්ලබමෙන් අනුගතර සමාස්සමොධිය මොනොවට අවබෝධ කළසේක් ද එහෙයින් යි කියමි.

40. අප්...තෙජස්...(පරමදුට්ඨමී) නිජාණය නිජාණවශයෙන් විශිෂ්ට-
ඥානයෙන් දැනිත්. නිජාණය නිජාණවශයෙන් විශිෂ්ටඥානයෙන් දැන
නිජාණය ආත්මය යි මඤ්ඤානා නො කෙරෙත්. නිජාණයෙහි ආත්මය
පිහිටියේ ය යි මඤ්ඤානා නො කෙරෙත්. නිජාණයෙන් බැහැර ආත්මය
පිහිටියේ ය යි මඤ්ඤානා නො කෙරෙත්. නිජාණය මාණේය යි මඤ්ඤානා
නො කෙරෙත්. නිජාණය අභිනන්දනය නො කෙරෙත්. ඒ කවර හෙයින්?
යත්: “තන්දිසබ්බාසාන තාණොව දුකට මූල වේ. භවයෙන් ඉටැද්ම වේ.
උපත්තනුට ජරාමරණ වේ” යි මෙසේ (පිළිසසුමුපා) දන් හෙයින්.
මහණෙනි, යම් හෙයකින් ම තථාගතයන් වහන්සේ (මෙසේ පිළිසසුමුපා
දහ) සඵලසාරයෙන් තාණොවත් ඤාය කිරීමෙන් විරාගයෙන් නිරෝධයෙන්
තායගයෙන් දුරලීමෙන් අනුත්තර සමාස්සමොධිය මොනොවට අවබෝධ
කළසේක් ද, එහෙයින්වැඩි කියමි.

(භාග්‍යාවශයෙන් අභිනන්දනයෙහි අභවමභූමි පරිවේජදය යි.)

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළසේක. ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන්
වහන්සේගේ භාෂිතය අනුමෝදන් නො වූහ. (එහි අර්ථය නොදන් බැවින්
තුටු නො වූහ යි සු සේයි)

පළමුවන මූලපටියාය සුත්තය යි.

1. 1. 2

සබ්බාසව සුත්තය

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ
සෑවත්තුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිඬුසිටුහුගේ ආරාමයෙහි
වැඩවාසය කරන සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණෙනි යි භික්ෂූන්
ඇමතු සේක. ඒ භික්ෂුහු වහන්සැයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන්
ඇස්සහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ සුත්තය වදාළ සේක.

2. මහණෙනි, තොපට සියලු ආසුචයන්ගේ සංවරකාරණය (අනුපාද
හෙතුව) දෙසනා කරන්නෙමි. එය අසව. මනා කොට මෙනෙහි කරව.
දෙසමි යි වදාළ සේක. ‘එසේ ය වහන්සැ’යි ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන්
වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්සහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ කාරණය වදාළ
සේක:

3. මහණෙනි, මම (නුවණින්) දන්තනුට දක්තනුට ආසුචයන්ගේ ඤාය
කිරීම කියමි. නො දන්තනුට නො දක්තනුට නො කියමි. යළි දු මහණෙනි,
කුමක් දන්තනුට කුමක් දක්තනුට ආසුචඤාය වේ ද? යොනිසොමතසි-
සාරය ද අයොනිසොමතසිසාරය ද (දන්තනුට දක්තනුට ආසුචඤාය) වේ.
මහණෙනි, නුනුවණින් මෙනෙහි කරන්නනුට නුපත්තා වූ ද ආසුචයෝ
උපදිති. උපත්තා වූ ද ආසුචයෝ වැඩෙති. මහණෙනි, නුවණින් මෙනෙහි
කරන්නනුට නුපත්තා වූ ද ආසුචයෝ නුපදිති. උපත්තා වූ ද ආසුචයෝ
ප්‍රතිණ වෙති.

4. අභි භික්ඛවෙ ආසවා දුස්සතා පහාතඛො, අභි ආසවා සංවරා පහාතඛො, අභි ආසවා පටිසෙවතා පහාතඛො, අභි ආසවා අභිවාසතා පහාතඛො, අභි ආසවා පරිවජ්ජනා පහාතඛො, අභි ආසවා විනොදනා පහාතඛො, අභි ආසවා භාවනා පහාතඛො.

5. කතමෙ ව භික්ඛවෙ ආසවා දුස්සතා පහාතඛො? ඉධ භික්ඛවෙ අසුඤ්ඤා පුට්ඨත්තො අරියානං අදුස්සාවී අරියධම්මස්ස අකොච්ඤො අරියධමෙම අවිනිනො, සපුරිසානං අදුස්සාවී සපුරිසධම්මස්ස අකොච්ඤො සපුරිසධමෙම අවිනිනො මනසිකරණීයෙ ධමෙම නපජානාති, අමනසිකරණීයෙ ධමෙම නපජානාති. සො මනසිකරණීයෙ ධමෙම අපජානනෙතො අමනසිකරණීයෙ ධමෙම අපජානනෙතො යෙ ධම්මා න මනසිකරණීයා නෙ ධමෙම මනසි කරෙති, යෙ ධම්මා මනසිකරණීයා නෙ ධමෙම න මනසි කරෙති.

6. කතමෙ ව භික්ඛවෙ ධම්මා න මනසිකරණීයා යෙ ධමෙම මනසි කරෙති? යස්ස භික්ඛවෙ ධමෙම මනසි කරෙතො අනුසනෙතො වා කාමාසවො උපපජ්ජති, උපනෙතො වා කාමාසවො පච්ඤති, අනුසනෙතො වා භවාසවො උපපජ්ජති, උපනෙතො වා භවාසවො පච්ඤති, අනුසනෙතො වා අවිජ්ජාසවො උපපජ්ජති, උපනෙතො වා අවිජ්ජාසවො පච්ඤති. ඉමෙ ධම්මා න මනසිකරණීයා යෙ ධමෙම මනසි කරෙති.

7. කතමෙ ව භික්ඛවෙ ධම්මා මනසිකරණීයා යෙ ධමෙම න මනසි කරෙති? යස්ස භික්ඛවෙ ධමෙම මනසි කරෙතො අනුසනෙතො වා කාමාසවො න උපපජ්ජති, උපනෙතො වා කාමාසවො පච්ඤති¹; අනුසනෙතො වා භවාසවො න උපපජ්ජති, උපනෙතො වා භවාසවො පච්ඤති; අනුසනෙතො වා අවිජ්ජාසවො න උපපජ්ජති, උපනෙතො වා අවිජ්ජාසවො පච්ඤති. ඉමෙ ධම්මා මනසිකරණීයා යෙ ධමෙම න මනසි කරෙති.

8. තස්ස අමනසිකරණීයානං ධම්මානං මනසිකාරා මනසිකරණීයානං ධම්මානං අමනසිකාරා අනුසනතො චේව ආසවා උපපජ්ජන්ති, උපනතො ච ආසවා පච්ඤන්ති.

---

1. පච්ඤති, භස.

4. මහණෙනි, සෝවත්මගනුවණින් පහ කළ යුතු ආසුච ආභ. සමානිසකිධාන සංවරයෙන් පහ කළ යුතු ආසුච ආභ. ඥානසංවර-සබ්බාසන ප්‍රත්‍යවේක්ෂාප්‍රතිසේවනායෙන් පහ කළ යුතු ආසුච ආභ. ක්‍ෂාන්තිසංවරසබ්බාසන අභිවාසනායෙන් පහ කළ යුතු ආසුච ආභ. හිලසංවරසබ්බාසන පරිවර්ජනයෙන් පහ කළ යුතු ආසුච ආභ. පියඝි සංවර සබ්බාසන විනෝදනයෙන් පහ කළ යුතු ආසුච ආභ. උපරිමාභිත්‍රය හා සමප්‍රසුක්ක බොධාසකයන්ගේ භාවනාවෙන් පහ කළ යුතු ආසුච ආභ.

5. මහණෙනි, සෝවත්මන නුවණින් පහ කළ යුතු වූ ආසුචයෝ කවරහ ? යත්: මහණෙනි, මේ ලොකයෙහි බ්‍රහ්මදි ආදියන් නො දන්නා වූ ආදිධම්මයෙහි අදක්‍ෂ වූ ආදාඝිධම්මයෙහි නො හික්වුණා වූ, බ්‍රහ්මදි සත්පුරුෂයන් නො දන්නා සුලු සත්පුරුෂධම්මයෙහි අදක්‍ෂ වූ සත්පුරුෂධම්මයෙහි නො හික්වුණු අමුතුවත් පාඨවර්ජන තෙමේ මෙතෙහි කළ යුතු ධම්මයන් නො දැනී. මෙතෙහි නො කළ යුතු ධම්මයන් නො දැනී. මෙතෙහි කළ යුතු ධම්මයන් නො දන්නා නො මෙතෙහි කළ යුතු ධම්මයන් නො දන්නා හෙ තෙමේ යම් ධම්ම කෙතෙක් නො මෙතෙහි කළ යුත්තාහු තම්, ඒ ධම්මයන් මෙතෙහි කෙරෙයි. යම් ධම්ම කෙතෙක් මෙතෙහි කළ යුත්තාහු තම්, ඒ ධම්මයන් මෙතෙහි නො කෙරෙයි.

6. මහණෙනි, යම් ධම්ම කෙනකුත් මෙතෙහි කෙරේ තම්, මෙතෙහි නො කළ යුතු ඒ ධම්මයෝ කවරහ ? යත්: මහණෙනි, යම් ධම්මකෙනකුත් මෙතෙහි කරන්නහුට නූපත් කාමාසුචය හෝ උපදි ද, උපත් කාමාසුචය හෝ වැඩේ ද, නූපත් භවාසුචය හෝ උපදි ද, උපත් භවාසුචය හෝ වැඩේ ද, නූපත් අවිදුසුචය හෝ උපදි ද, උපත් අවිදුසුචය හෝ වැඩේ ද, යම් ධම්ම කෙනකුත් මෙතෙහි කෙරේ තම්, මොහු ඒ මෙතෙහි නො කළ යුතු ධම්මයෝ යි.

7. මහණෙනි, යම් ධම්ම කෙනකුත් මෙතෙහි නො කෙරේ තම්, මෙතෙහි කළ යුතු ඒ ධම්මයෝ කවරහ ? යත්: මහණෙනි, යම් ධම්මකෙනකුත් මෙතෙහි කරන්නහුට නූපත් කාමාසුචය හෝ නූපදි ද, උපත් කාමාසුචය හෝ ප්‍රතිණ වේ ද, නූපත් භවාසුචය හෝ නූපදි ද, උපත් භවාසුචය හෝ ප්‍රතිණ වේ ද, නූපත් අවිදුසුචය හෝ නූපදි ද, උපත් අවිදුසුචය හෝ ප්‍රතිණ වේ ද, යම් ධම්මකෙනකුත් මෙතෙහි නො කෙරේ තම්, මොහු ඒ මෙතෙහි කළ යුතු ධම්මයෝ යි.

8. මෙතෙහි නො කළ යුතු ධම්මයන් මෙතෙහි කිරීමෙන් මෙතෙහි කළ යුතු ධම්මයන් නො මෙතෙහි කිරීමෙන් ඔහුට නූපත්තා වූ ද, ආසුචයෝ උපදිති. උපත්තා වූ ද ආසුචයෝ වැඩෙති.

9. සො ඵලං අයොනිසො මනසි කරොති: අහොසිං නු ඛො අහං අතීතමඤ්චං, න නු ඛො අහොසිං අතීතමඤ්චං, කීනනු ඛො අහොසිං අතීතමඤ්චං, කථනනු ඛො අහොසිං අතීතමඤ්චං, කීං හුඤ්චං කීං අහොසිං නු ඛො අහං අතීතමඤ්චං. හවිසාමි නු ඛො අහං අනාගතමඤ්චං, න නු ඛො හවිසාමි අනාගතමඤ්චං, කීනනු ඛො හවිසාමි අනාගතමඤ්චං, කථනනු ඛො හවිසාමි අනාගතමඤ්චං, කීං හුඤ්චං කීං හවිසාමි නු ඛො අහං අනාගතමඤ්චං. ¹ ඵතරහි වා පච්චුප්පනනං ² අඤ්චං අජ්ඣන්තං කථංකථි හොති: අහං නු ඛොසමි, නො නු ඛොසමි, කීනනු ඛොසමි, කථං නු ඛොසමි, අයං නු ඛො සතෙතා ඤ්ඤො ආගතො; සො ඤ්ඤං කාමි හවිසාමිති.

10. තස්ස ඵලං අයොනිසො මනසි කරොතො ඡන්තං දිට්ඨිතං අඤ්ඤාකරා දිට්ඨි උප්පජ්ජති: අභි මෙ අත්තාති වාසස්ස සච්චතො ථෙතතො දිට්ඨි උප්පජ්ජති, තභි මෙ අත්තාති වාසස්ස සච්චතො ථෙතතො දිට්ඨි උප්පජ්ජති, අත්තතාව අත්තාතං සඤ්ජානාමිති වාසස්ස සච්චතො ථෙතතො දිට්ඨි උප්පජ්ජති, අත්තතාව අත්තතාතං සඤ්ජානාමිති වාසස්ස සච්චතො ථෙතතො දිට්ඨි උප්පජ්ජති, අත්තතාව අත්තාතං සඤ්ජානාමිති වාසස්ස සච්චතො ථෙතතො දිට්ඨි උප්පජ්ජති. අථ වා පනස්ස ඵලං දිට්ඨි හොති: සො ³ මෙ අයං අත්තා වද්දෙ ථෙද්දෙසො ⁴ තනු තනු කලාසාණපාපකාතං කම්මාතං විපාකං පටිසංවෙදෙති, සො ඛො පන මෙ අයං අත්තා නිවෙවා ඤ්ඤො සස්සතො අභිපරිණාමධම්මො සස්සතිස්මං තථෙව ධස්සතිති. ඉදං වුච්චති භික්ඛවෙ දිට්ඨිගතං දිට්ඨිගතනං ⁵ දිට්ඨිකත්තාරො ⁶ දිට්ඨිච්ඡුකං දිට්ඨිච්ඡුච්චං දිට්ඨිසංයොජනං. දිට්ඨිසංයොජනසංගුත්තො භික්ඛවෙ අඤ්ඤාතවා පුඤ්ජනො ත පරිමුච්චති ජාතියා ජරාමරණෙන ⁷ සොකෙති පරිදෙවෙති දුක්ඛෙති ඤ්ඤමතස්සෙය් උපයාසෙති; ⁸ ත පරිමුච්චති දුක්ඛස්මාති වද්දමි.

11. සුතවා ච ඛො භික්ඛවෙ අරියසාවනො අරියාතං දස්සාථි අරියධම්මස්ස කොච්ඤ්ඤෙ අරියධම්මෙ සුචිතීතො සප්පුරියාතං දස්සාථි සප්පුරියධම්මස්ස කොච්ඤ්ඤෙ සප්පුරියධම්මෙ සුචිතීතො මනසිකරණීයෙ ධම්මෙ පජානාති, අමනසිකරණීයෙ ධම්මෙ පජානාති. සො මනසිකරණීයෙ ධම්මෙ පජානනො; අමනසිකරණීයෙ ධම්මෙ පජානනො; යෙ ධම්මා ත මනසිකරණීයා තෙ ධම්මෙ ත මනසි කරොති, යෙ ධම්මා මනසිකරණීයා තෙ ධම්මෙ මනසි කරොති.

1. අනාගතමඤ්චං, කථනනු. 2. පච්චුප්පනනමඤ්චං, මජ්ඣං. 3. සො, කථනනු.
 4. අත්තාව චෙද්දෙසො, සො. 5. දිට්ඨිගතනං, සො.
 6. දිට්ඨිකත්තාරො, සි. PTS. 7. ජරා මරණෙන, මජ්ඣං, සො.
 8. සොකපරිදෙවිදුක්ඛඤ්ඤමතස්සෙය්, සො.

9. හෙතෙමේ මෙසේ නුනුවණින් මෙතෙහි කරයි: මම අතීත කාලයෙහි වූයෙමි දේ හෝ, අතීත කාලයෙහි නුඹයෙමි දේ හෝ, අතීත කාලයෙහි (ජාතියාදී විසින්) කවරෙක් වූයෙමි දේ හෝ, අතීත කාලයෙහි (සටහන් විසින්) කෙසේ වූයෙමි දේ හෝ, මම අතීත කාලයෙහි කවරෙක් ව සිටි කවරෙක් වූයෙමි දේ හෝ, මම අතීත කාලයෙහි වෙමි දේ හෝ, අතීත කාලයෙහි නො වෙමි දේ හෝ, අතීත කාලයෙහි කවරෙක් වෙමි දේ හෝ, අතීත කාලයෙහි කෙසේ වෙමි දේ හෝ, මම අතීත කාලයෙහි කවරෙක් වූ සිටි කවරෙක් වෙමි දේ හෝයි. දැන් චරිතයෙහි ද නමා කෙරෙහි සාකච්ඡා ඇත්තේ වෙයි: මම වෙමි දේ හෝ, මම නො වෙමි දේ හෝ, කවරෙක් වෙමි දේ හෝ, කෙසේ වෙමි දේ හෝ, මේ සත්ත්වතෙමි කොයින් ආයේ දේ හෝ, හේ කොයින් සත්ත්ව දේ හෝ යි.

10 මෙසේ නුනුවණින් මෙතෙහි කරණ ඔහුට සමාදරුම් දැවීන් අතුරෙන් එක්තරා දැවයෙක් උපදී: මාගේ ආත්මය ඇතැයි සත්‍යවශයෙන් සිරිවශයෙන් ඔහුට (ශාඛිත) දැවය උපදී. මාගේ ආත්මය නැතැයි සත්‍යවශයෙන් සිරිවශයෙන් ඔහුට (උච්ච්ච) දැවය උපදී. (සංඥාසංකීර්ණ සංකීර්ණ) මම ම (තදන්‍යස්කන්ධසංකීර්ණ) ආත්මය හැඳින ගනිමි සත්‍යවශයෙන් සිරිවශයෙන් ඔහුට දැවය උපදී. (සංඥාසංකීර්ණ) මම ම (තදන්‍යස්කන්ධසංකීර්ණ) ආත්මය හැඳින ගනිමි යි සත්‍යවශයෙන් සිරිවශයෙන් ඔහුට දැවය උපදී. අනාත්ම වූ (සංඥාසංකීර්ණ) මම ම (තදන්‍යස්කන්ධසංකීර්ණ) ආත්මය හැඳින ගනිමි සත්‍යවශයෙන් සිරිවශයෙන් ඔහුට දැවය උපදී. යළි දු ඔහුට මෙබඳු දැවයෙක් වෙයි: මාගේ යම් මේ ආත්මයෙක් බණනුයේ (වාක්කම් කරන්නේ) සුවදක් විදි ගනුයේ ඒ ඒ තැන කුලකුලකම්චිතය විදි ද, මා සතු ඒ මේ ආත්මය වනාහි තිත්‍ය ය. තහවුරු ය. සාමිකාලිකය. නො පෙරෙලෙන සවහාව ඇත්තේ ය. ශාඛිතයක් මෙන් නො වෙතක් ව සිටිනේ ය යි කියා යි. මහණෙනි, මෙය දැවයන යයි ද, දැවයන යයි ද, දැවයනානාර යයි ද, (සම්මුඛ විනිවිදිතා හෙයින්) දැවවිඳුක යයි ද, දැවසංයෝජන යයි ද කියනු ලැබේ. මහණෙනි, දැවසංයෝජනයෙන් සංයුක්ත වූ අලංකාරත් පාඨස්ථන තෙම ජාතියෙන්, ජරාවෙන්, මරණයෙන්, ශෝකයෙන්, වැලපීමෙන්, කායිකඋකින්, මානසිකඋකින්, දැඩි ආයාසයෙන් නො මිදේ. සියලු සසර දුකින් නො මිදේ ය යි කියමි.

11. මහණෙනි, ආයාසින් දක්නාසුලු, ආයාසිඛිතයෙහි දක්‍ෂ, ආයාසි-ඛිතයෙහි මොනවට හික්මුණු, සත්පුරුෂයන් දක්නා සුලු, සත්පුරුෂ-ඛිතයෙහි දක්‍ෂ, සත්පුරුෂඛිතයෙහි මොනවට හික්මුණු මුහුණුවත් (ආගමානිගම-සමපන්න) ආයාසිඛිත තෙමේ මෙතෙහි කල යුතු බව දැනී. මෙතෙහි නො කල යුතු බව දැනී. හෙතෙමේ මෙතෙහි කල යුතු බව දැන්තේ මෙතෙහි නො කල යුතු බව දැන්තේ යම් බව මෙතෙහි නො කල යුතු නම්, ඒ බව මෙතෙහි නො කරයි. යම් බව මෙතෙහි කල යුතු නම්, ඒ බව මෙතෙහි කරයි.

12. මහණෙනි, යම් ධර්ම කෙනකුත් මෙතෙහි නො කෙරේ නම්, මෙතෙහි නො කළ යුතු වූ ඒ ධර්මයෝ කවරහ? යත්: මහණෙනි, යම් ධර්ම කෙනකුත් මෙතෙහි කරන ඔහුට නුපත්තා වූත් කාමාසුචය උපදී ද, උපත්තා වූත් කාමාසුචය වැඩේ ද, නුපත්තා වූත් ගවාසුචය උපදී ද, උපත්තා වූත් ගවාසුචය වැඩේ ද, නුපත්තා වූත් අවිදුසුචය උපදී ද, උපත්තා වූත් අවිදුසුචය වැඩේ ද, මොහු වතාහි, යම් ධර්ම කෙනකුත් මෙතෙහි නො කෙරේ නම්, මෙතෙහි නො කළ යුතු වූ ඒ ධර්මයෝ යි.

13. මහණෙනි, යම් ධර්ම කෙනකුත් මෙතෙහි කෙරේ නම්, මෙතෙහි කළ යුතු වූ ඒ ධර්මයෝ කවරහ? යත්: මහණෙනි, යම් ධර්ම කෙනකුත් මෙතෙහි කරන ඔහුට නුපත්තා වූත් කාමාසුචය නො උපදී ද, උපත්තා වූත් කාමාසුචය ප්‍රතිණ වේ ද, නුපත්තා වූත් ගවාසුචය නො උපදී ද, උපත්තා වූත් ගවාසුචය ප්‍රතිණ වේ ද, නුපත්තා වූත් අවිදුසුචය නො උපදී ද, උපත්තා වූත් අවිදුසුචය ප්‍රතිණ වේ ද, මොහු වතාහි, යම් ධර්ම කෙනකුත් මෙතෙහි කෙරේ නම් මෙතෙහි කළ යුතු ඒ ධර්මයෝ යි.

14. ඔහුට මෙතෙහි නො කළ යුතු ධර්මයන් මෙතෙහි නො කිරීමෙන් මෙතෙහි කළ යුතු ධර්මයන් මෙතෙහි කිරීමෙන් නුපත් ආසුචයෝත් නුපදිත්, උපත් ආසුචයෝත් ප්‍රතිණ වෙත්. හේ මේ දුකැ යි නුවණින් මෙතෙහි කරයි. මේ දුකබසමුදය යි නුවණින් මෙතෙහි කරයි. මේ දුකබනිරෝධය යි නුවණින් මෙතෙහි කරයි. මේ දුකබනිරෝධගාමිනී-පටිපදාය යි නුවණින් මෙතෙහි කරයි. මෙසේ නුවණින් මෙතෙහි කරන ඔහුගේ සකකායද්ධි විවිකිච්ඡා සීලබ්බතපරාමාස යන තුන් සංයෝජනයෝ ප්‍රතිණ වෙත්. මහණෙනි, මොහු දැනියෙන් (සෝචත් මහින්) ප්‍රතිණ කළ යුතු ආසුචයෝ යි කියනු ලැබෙත්.

15. මහණෙනි, සංවරයෙන් ප්‍රතිණ කළ යුතු ආසුචයෝ කවරහ? යත්: මහණෙනි, මේ සත්තෙහි මහණ තෙමේ නුවණින් සලකා වක්‍රුරිත්‍රිය-සංවරයෙන් සංවෘත ව වෙසේ ද, මහණෙනි, වක්‍රුරිත්‍රිය සංවරයෙන් සංවෘත නො වී වසන්තහුට පීඩා කර වූ යම් (කෙලය වසාක) පරිදහ කෙතෙක් උපදිත් නම්, වක්‍රුරිත්‍රිය සංවර සංවෘත ව වසන ඔහුට මෙසේ ඒ පීඩාකර පරිදහයෝ නො වෙත්. නුවණින් සලකා ශ්‍රොත්‍රෙත්‍රිය සංවරයෙන් සංවෘත ව වෙසේ ද... නුවණින් සලකා ස්‍රාණත්‍රිය සංවරයෙන් සංවෘත ව වෙසේ ද... ජ්‍යෙෂ්ඨත්‍රිය සංවරයෙන්... කායෙත්‍රිය සංවරයෙන්... මනිත්‍රිය සංවරයෙන් සංවෘත ව වෙසේ ද, මහණෙනි, මනිත්‍රිය සංවරයෙන් සංවෘත නො වී වසන්තහුට පීඩාකර වූ යම් පරිදහ කෙතෙක් උපදිත් නම්, මනිත්‍රිය සංවරයෙන් සංවෘත ව වෙසෙන ඔහුට මෙසේ ඒ පීඩාකර පරිදහයෝ නො වෙත්. මහණෙනි, යම් ගෙයෙකින් සංවරයක් නැති ව වාසය කරන්නා වූ ඔහුට වෙහෙස හා දැවිලි සහිත ආසුචයෝ උපදිත් ද, සංවරයෙන් යුක්ත ව වාසය කරන්නා වූ ඔහුට මෙසේ ඒ වෙහෙස හා දැවිලි සහිත ආසුචයෝ නො වෙත්. මහණෙනි, මේ ආසුචයෝ සතිසංවරයෙන් පහ කළ යුත්තෝ ය යි කියනු ලැබෙත්.

16. කතමෙ ච භික්ඛවෙ ආසවා පටිසෙවනා පභාතබ්බා? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු පටිසම්බා යොනිසො චිචරං පටිසෙවති: යාවද්දෙව සීතස්ස පටිසාතාය උණ්හස්ස පටිසාතාය ඛංසමකසවාතාතපසිරිංසපසමථස්සාතං¹ පටිසාතාය යාවද්දෙව භිරිකොපිතපටිච්ඡාදකන්ථං. පටිසම්බා යොනිසො පිණ්ඩපාතං පටිසෙවති: තෙව දවාය ත මදාය ත මණ්ඩිතාය ත විකුසන්තාය, යාවද්දෙව ඉමස්ස කායස්ස හිතියා යාපනාය විභිංසුපරතියා² බ්‍රහ්මචරියානුග්ගන්තාය. ඉති පුරුණස්ඤ්ච වෙදනං පටිසම්බාමි, නවස්ඤ්ච වෙදනං ත උපපදෙස්සාමි, යාත්‍රා ච මේ භවිස්සාති, අනවඤ්ඤා ච ඵාපුච්ඡායෙ වාති.³ පටිසම්බා යොනිසො සෙතාසතං පටිසෙවති, යාවද්දෙව සීතස්ස පටිසාතාය උණ්හස්ස පටිසාතාය ඛංසමකසවාතාතපසිරිංසපසමථස්සාතං පටිසාතාය යාවද්දෙව උතුපරිසාය-විනොදනං⁴ පටිසල්ලාතාරම්භං. පටිසම්බා යොනිසො ගිලානපච්චිත-හෙසජ්ජපරිකාරං පටිසෙවති: යාවද්දෙව උපපන්නානං වෙග්ගාබ්බිධිකාතං වෙදනානං පටිසාතාය අබ්‍යාපජ්ඣපරමතාය.⁵ යං භික්ඛ භික්ඛවෙ අපටි-සෙවතො⁶ උපපජ්ජෙය්‍යං ආසවා විසාතපරිලාභා. පටිසෙවතො ඵලංස තෙ ආසවා විසාතපරිලාභා න භොනති. ඉමෙ චූච්චන්ති භික්ඛවෙ ආසවා පටිසෙවනා පභාතබ්බා.

17. කතමෙ ච භික්ඛවෙ ආසවා අධිවාසනා පභාතබ්බා? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු පටිසම්බා යොනිසො බමො හොති සීතස්ස උණ්හස්ස ජ්ඣව්ඡාය පිපාසාය ඛංසමකසවාතාතපසිරිංසපසමථස්සාතං, දුරුත්තානං දුරුගතානං වචනපථානං, උපපන්නානං සාරීරිකානං වෙදනානං දුක්ඛානං තිප්පානං⁷ බරුතං කට්ඨකානං අසානානං අමිතාපානං පාණ්ඩුතං අධිවාසකජාතියො⁸ හොති. යං භික්ඛ භික්ඛවෙ අනඛවාසයතො උපපජ්ජෙය්‍යං ආසවා විසාත-පරිලාභා, අධිවාසයතො ඵලංස තෙ ආසවා විසාතපරිලාභා න භොනති. ඉමෙ චූච්චන්ති භික්ඛවෙ ආසවා අධිවාසනා පභාතබ්බා.

18. කතමෙ ච භික්ඛවෙ ආසවා පරිච්ඡේදනා පභාතබ්බා? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු පටිසම්බා යොනිසො චණ්ඩං ගතං. පරිච්ඡේදති. චණ්ඩං අස්සං පරිච්ඡේදති. චණ්ඩං ගොණං පරිච්ඡේදති. චණ්ඩං කුකකුරං පරිච්ඡේදති, අභිං බාණ්ණං කණ්ටකාධාතං⁹ සොබ්භං පපාතං චන්දනිකං ඕළුගල්ලං. යථාරූපෙ අනාසනෙ නිසිත්තං යථාරූපෙ අගොචරෙ චරන්තං යථාරූපෙ පාපකෙ මිතෙත භජන්තං විඤ්ඤා සමුග්ච්චාරී පාපකෙසු ධාතෙසු මිකපෙසය්‍යං, සො තස්ඤ්ච අනාසනං තස්ඤ්ච අගොචරං තෙ ච පාපකෙ මිතෙත පටිසම්බා යොනිසො පරිච්ඡේදති. යං භික්ඛ භික්ඛවෙ අපරිච්ඡේදයතො උපපජ්ජෙය්‍යං ආසවා විසාතපරිලාභා. පරිච්ඡේදයතො ඵලංස තෙ ආසවා විසාතපරිලාභා න භොනති. ඉමෙ චූච්චන්ති භික්ඛවෙ ආසවා පරිච්ඡේදනා පභාතබ්බා.

1. සරිසට, මජ්ඣං. 2. විභිංසුපරතියා, ඥා. 3. ඵාපුච්ඡායෙ ච, මජ්ඣං.
 4. විනොදන, මජ්ඣං. 5. අබ්‍යාපජ්, කඨඨච.
 6. අපටච්ඡෙවසතා, මජ්ඣං. ඥා. 7. තිප්පානං, මජ්ඣං.
 8. අධිවාසකජාතියො, ඥා. 9. කණ්ටකාධාතා, මජ්ඣං, ඥා.

16. මහණෙනි, ප්‍රත්‍යාවේක්‍ෂාඥනායෙන් පහ කළ යුතු ආසුචයෝ කවරහ? යත්: මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි මහණ තෙමේ නුවණින් සලකා හුදෙක් ශීත නැති කිරීම පිණිස, උණ නැති කිරීම පිණිස, මැහි මදුරු සුළං අටු සපුන්ගේ සසඟී නැති කිරීම පිණිස, ලප්පාසාන වසා ගැන්ම පිණිස පමණක් සිටුරු පරිහොඟ කෙරෙයි. නුවණින් සලකා පිණ්ඩපාතය වළදයි. (එය) ක්‍රීඩා පිණිස නො වේ ම ය. පුරුෂ මදය වැහීම පිණිස නො වේ ම ය. සැරසීම පිණිස නො වේ ම ය. අලඛිතාර පිණිස නො වේ ම ය. හුදෙක් මේ ශරීරයාගේ පැවැත්ම පිණිස ම ය. යෘපිම පිණිස ම ය. බඩහිනි වැලැක්වීම පිණිස ම ය. බ්‍රහ්මචර්යා රැකීමට අනුබලයක් සඳහා ම ය. මෙසේ පැරණි බඩහිනි වෙදනාවත් නැති කරන්නෙමි. අලුත් වෙදනා ද නුපදවන්නෙමි. එසින් මාගේ ජීවිතය පැවැත්ම ද වන්නේ ය. නිවැරදි බව ද වන්නේ ය. සැප විහරණය ද වන්නේ ය යි (සලකා පිණ්ඩපාතය වළදයි). හුදෙක් ශීත නැති කිරීම පිණිස, උණ නැති කිරීම පිණිස, මැහි මදුරු සුළං අටු සපුන්ගේ සසඟී නැති කිරීම පිණිස, සාකුපිඩා නැති කිරීම පිණිස විවේකයෙහි ඇලීම පිණිස පමණක් ය යි නුවණින් සලකා සෙනසුන සෙවනය කරයි. හුදෙක් උපත්තා වූ නොයෙක් ආබාධයන්ගේ වෙදනා නැති කිරීම පිණිස, රෝග දුක් නැති ව සිටීම පිණිස පමණක් සෙවනය කරමි යි නුවණින් සලකා ගිලන්පස මෙතෙක් ආදිය සෙවනය කරයි. මහණෙනි, යම් හෙයකින් ප්‍රත්‍යාවේක්‍ෂා නො කරන්නා වූ ඔහුට වෙහෙස හා දැවිලි සහිත ආසුචයෝ උපදිත් ද, ප්‍රත්‍යාවේක්‍ෂා කරන්නාට මෙසේ ඒ දැවිලි සහිත ආසුචයෝ නො වෙත්. මහණෙනි, මේ ආසුචයෝ ප්‍රත්‍යාවේක්‍ෂාවෙන් පහ කළ යුත්තෝ ය යි කියනු ලැබෙත්.

17. මහණෙනි, අභිවාසනායෙන් පැහිය යුතු ආසුචයෝ කවරහ? යත්: මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි මහණ තෙමේ නුවණින් සලකා ශීත ඉවසන සුල්ලෙක් වෙයි. උණුසුම ද, බඩහින්න ද, පවස ද, මැහි, මදුරු, සුළං, අටු, සපුන්ගේ සසඟී ද, තපුරු කොට කියු, නපුරු ලෙස පැමිණි වචන ද ඉවසන සුල්ලෙක් වෙයි. උපත් ශාරීරික වූ, තීග්‍රණ වූ රළු වූ කටුක වූ අමිහිරි වූ අමනාප වූ දිවි පැහැර ගන්නා වූ වෙදනා ඉවසන සුල්ලෙක් වෙයි. යම් හෙයකින් නො ඉවසන්නා වූ ඔහුට වෙහෙසකර දැවිලි සහිත ආසුචයෝ උපදිත් ද, මෙසේ ඉවසන්නා වූ ඔහුට වෙහෙසකර දැවිලි සහිත ආසුචයෝ නුපදිත්. මහණෙනි, මේ අභිවාසනායෙන් පහ කළ යුතු ආසුචයෝ යි කියනු ලැබෙත්.

18. මහණෙනි, දුරු කිරීමෙන් පැහිය යුතු ආසුචයෝ කවරහ? යත්: මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි මහණ තෙමේ නුවණින් සලකා නපුරු ඇතු දුරු කෙරෙයි. නපුරු අසු දුරු කෙරෙයි. නපුරු ගොනු දුරු කෙරෙයි. නපුරු බලු දුරු කෙරෙයි. සපු, කණු, කටුලැහැබ, හෙබ, පවසින්, ගවරවල, මොලග දුරු කෙරෙයි. යම් බලු හුසුදුසු අස්තෙහි පුන්තහු, යම්බලු හුසුදුසු තත්හි ගැසිරෙන්නහු, යම්බලු පට්ටු මිත්‍රයන් සෙවනය කරන්නහු නුවණැත්තා වූ සමුම්සරහු ලාමක තත්හි ලා සලකන්නාහු ද, ඒ තෙමේ ඒ නො අසුන ද ඒ අගොවරය ද ඒ පාපමිත්‍රයන් ද නුවණින් සලකා දුරු කෙරෙයි. මහණෙනි, යම් හෙයකින් එබලු දේ දුරු නො කරන්නහුට වෙහෙස හා දැවිලි සහිත ආසුචයෝ උපදිත් ද, මෙසේ එබලු දේ දුරු කරන්නහුට වෙහෙස හා දැවිලි සහිත ආසුචයෝ නො වෙත්. මහණෙනි, මේ ආසුචයෝ දුරු කිරීමෙන් පැහිය යුත්තෝ ය යි කියනු ලැබෙත්.

19. කතමෙ ව භික්ඛවෙ ආසවා විනෝදනා පහාතඛො? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු පටිසඛිධා යොනිසො උප්පන්නං කාමචිතක්කං තාගිවාසෙති, පජ්ඣති, විනෝදෙති, බ්‍යන්තීකරෙති,¹ අනභාවං ගමෙති; උප්පන්නං ව්‍යාපාදචිතක්කං² තාගිවාසෙති, පජ්ඣති, විනෝදෙති, බ්‍යන්තීකරෙති, අනභාවං ගමෙති. උප්පන්නං විහිංසාවිතක්කං -පෙ- උප්පනුසුතො පාරකො අකුසලෙ ඛමෙම නාගිවාසෙති, පජ්ඣති, විනෝදෙති, බ්‍යන්තීකරෙති, අනභාවං ගමෙති. යං හික්ඛ භික්ඛවෙ අවිනෝදයතො උප්පජ්ජෙය්‍යං ආසවා විසාත-පරිලාභා, විනෝදයතො එවංස තෙ ආසවා විසාතපරිලාභා න භොනති. ඉමෙ චූළචන්ති භික්ඛවෙ ආසවා විනෝදනා පහාතඛො.

20. කතමෙ ව භික්ඛවෙ ආසවා භාවනා පහාතඛො? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු පටිසඛිධා යොනිසො සතිසමොච්ඤ්ඤිතං භාවෙති විවේකනීඤ්ඤිතං විරුහනීඤ්ඤිතං නිරෝධනීඤ්ඤිතං වොස්සග්ගපරිණාමිං.³ පටිසඛිධා යොනිසො ඛමමච්චිවසගමොච්ඤ්ඤිතං භාවෙති -පෙ- විරියසමොච්ඤ්ඤිතං භාවෙති -පෙ- පීඨිසමොච්ඤ්ඤිතං භාවෙති -පෙ- පස්සද්ධිසමොච්ඤ්ඤිතං භාවෙති -පෙ- සමාධිසමොච්ඤ්ඤිතං භාවෙති -පෙ- උපෙක්ඛා⁴ සමොච්ඤ්ඤිතං භාවෙති විවේකනීඤ්ඤිතං විරුහනීඤ්ඤිතං නිරෝධනීඤ්ඤිතං වොස්සග්ගපරිණාමිං. යං හික්ඛ භික්ඛවෙ අභාවයතො උප්පජ්ජෙය්‍යං ආසවා විසාතපරිලාභා, භාවයතො එවංස තෙ ආසවා විසාතපරිලාභා න භොනති. ඉමෙ චූළචන්ති භික්ඛවෙ ආසවා භාවනා පහාතඛො.

21. යතො⁵ ව භික්ඛවෙ භික්ඛුතො යෙ ආසවා දස්සනා පහාතඛො තෙ දස්සනා පභීනා භොනති. යෙ ආසවා සංවරු පහාතඛො තෙ සංවරු පභීනා භොනති. යෙ ආසවා පටිසෙවනා පහාතඛො තෙ පටිසෙවනා පභීනා භොනති. යෙ ආසවා අගිවාසනා පහාතඛො තෙ අගිවාසනා පභීනා භොනති. යෙ ආසවා පරිච්ඡන්තා පහාතඛො තෙ පරිච්ඡන්තා පභීනා භොනති. යෙ ආසවා විනෝදනා පහාතඛො තෙ විනෝදනා පභීනා භොනති. යෙ ආසවා භාවනා පහාතඛො තෙ භාවනා පභීනා භොනති. අයං චූළචන්ති භික්ඛවෙ භික්ඛු සබ්බාසවසංවරසංවුත්තො විහරති, අචෙඡ්චජී තණ්හං, වාචනනයි සංයොජ්ඣං, සමමා මානාහිසමයා අනතමකාසි දුක්ඛස්සාති.

22. ඉදමචොච ගගවා. අත්තමතා තෙ භික්ඛු හගචතො හාසිතං අභිතදුත්තති.

සබ්බාසවසුත්තං දුභිසං.

---

1. බ්‍යන්තී-කරෙති කළුචි. බ්‍යන්තීකරෙති, PTS.
 2. බ්‍යාපාදචිතක්කං, මජ්ඣ. PTS. ස්‍යා.
 3. වොස්සග්ගපරිණාමිං, ස.ස. 4. උපෙඛා, සීඝ්‍ර.
 5. යතො චො, මජ්ඣ. PTS.

19. මහණෙනි, විනෝදනයෙන් (දෙම සැලකීම සහිත විශ්කිතෙන්) පහ කළ යුතු ආසුවයෝ කවරහ? යත්: මහණෙනි, මේ ලොකයෙහි මහණ තෙමේ නුවණින් සලකා උපන් කාමචිතකීය සිත තබා නො ගනියි, දුරු කරයි, බැහැර කරයි, විනාශ කරයි. නැවත නො ඉපදීමට පමුණුවයි. උපන්නා වූ ව්‍යාපාදචිතකීය සිත තබා නො ගනියි, දුරු කරයි, බැහැර කරයි, විනාශ කරයි, නැවත නො ඉපදීමට පමුණුවයි. උපන්නා වූ විහිංසා විතකීය...උපනුපන් ලාමක අකුලභ ධර්මයන් සිත තබා නො ගනියි, දුරු කරයි, බැහැර කරයි, විනාශ කරයි, නැවත නො ඉපදීමට පමුණුවයි. මහණෙනි, යම් හෙයකින් එබඳු දේ දුරු නො කරන්නා වූ ඔහුට වෙහෙස හා දැවිලි සහිත ආසුවයෝ උපදිත් ද, මෙසේ එබඳු දේ දුරු කරන්නහුට වෙහෙස හා දැවිලි සහිත ආසුවයෝ නො වෙත්. මහණෙනි, මේ ආසුවයෝ විනෝදනයෙන් පැහිය යුත්තෝ ය යි කියනු ලැබෙත්.

20. මහණෙනි, භාවනාවෙන් පැහිය යුතු ආසුවයෝ කවරහ? යත්: මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි මහණ තෙමේ නුවණින් සලකා විවේකය ආසුරු කළ චිරාතය ආසුරු කළ නිරෝධය ආසුරු කළ නිවණට තැඹුරු සත්සම්මොඤ්චිකය වඩයි...නුවණින් සලකා ධම්මචිතය සම්මොඤ්චිකය වඩයි .. විරියසම්මොඤ්චිකය වඩයි...පිතිසම්මොඤ්චිකය වඩයි... පසාද්ධි-සම්මොඤ්චිකය වඩයි...සමාධිසම්මොඤ්චිකය වඩයි. විවේකය ආසුරු කළ චිරාතය ආසුරු කළ නිරෝධය ආසුරු කළ නිවණට තැඹුරු උපෙක්ඛා-සම්මොඤ්චිකය වඩයි. මහණෙනි, යම් හෙයකින් බොඤ්චික නො වඩන්නාට වෙහෙස හා දැවිලි සහිත ආසුවයෝ උපදිත් ද, මහණෙනි, මෙසේ ඒ බොඤ්චික වඩන්නා වූ ඔහුට ඒ වෙහෙස හා දැවිලි සහිත ආසුවයෝ නො වෙත්. මහණෙනි, මේ ආසුවයෝ භාවනාවෙන් පැහිය යුත්තෝ ය යි කියනු ලැබෙත්.

21. මහණෙනි, යම් කලෙක භික්ෂුහුගේ යම් ආසුව කෙනෙක් සෝචන් මගින් පැහිය යුත්තාහු ද, ඒ ආසුවයෝ සෝචන් මගින් පැහුණාහු වෙත්. යම් ආසුව කෙනෙක් සංවරයෙන් පැහිය යුත්තාහු ද, ඔහු සංවරයෙන් පැහුණාහු වෙත්. යම් ආසුව කෙනෙක් ප්‍රත්‍යවේක්ෂාවෙන් පැහිය යුත්තාහු ද, ඔහු ප්‍රත්‍යවේක්ෂාවෙන් පැහුණාහු වෙත්. යම් ආසුව කෙනෙක් සිත තබා නො ගැනීමෙන් පැහිය යුත්තාහු ද, ඔහු සිත තබා නො ගැනීමෙන් පැහුණාහු වෙත්. යම් ආසුව කෙනෙක් දුරු කිරීමෙන් පැහිය යුත්තාහු ද, ඒ ආසුවයෝ දුරු කිරීමෙන් පැහුණාහු වෙත්. යම් ආසුව කෙනෙක් විනෝදනයෙන් පැහිය යුත්තාහු ද, ඒ ආසුවයෝ විනෝදනයෙන් පැහුණාහු වෙත්. යම් ආසුව කෙනෙක් භාවනාවෙන් පැහිය යුත්තාහු ද, ඒ ආසුවයෝ භාවනාවෙන් පැහුණාහු වෙත්. මහණෙනි, මේ මහණ තෙමේ සියලු ආසුවයන්ගෙන් සංවෘතව වෙසේ ය යි ද, තාමණිව සිත්දේ යයි ද, සංයෝජනය උපුටා හමු වෙයි ද, මානප්‍රභාණයෙන් දුක් කෙලවර කෙලේ යයි ද කියනු ලැබේ.

22. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක. සතුටු සිත් ඇති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ දෙශනාව සතුටින් පිළිගත්හ.

සබ්බාසව සුත්තය දෙවැනි යි.

1. 1. 3

ධම්මදයාදසුත්තං

1. එවං මෙ සුත්තං: එකං සමයං භගවා ඤාච්ඡයි. විහරති ජේතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තනු ඛො භගවා භික්ඛු ආමනොසි භික්ඛවොති. හදනොති තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චස්සොසුං. භගවා එතදවොච:

2. ධම්මදයාද මෙ භික්ඛවෙ භවථ මා ආමිසදයාද. අපි මෙ තුමොසු අනුකම්පා: ‘කිනති මෙ සාවකා ධම්මදයාද හවෙය්‍යං, නො ආමිසදයාද’ති. තුමො ව මෙ භික්ඛවෙ ආමිසදයාද හවෙය්‍යාථ නො ධම්මදයාද, තුමොපි තෙන ආදිස්සා හවෙය්‍යාථ: ‘ආමිසදයාද සඤ්චසාවකා විහරන්ති, නො ධම්මදයාද.’ අහමි තෙන ආදිස්සා හවෙය්‍යාථ: ‘ආමිසදයාද සඤ්චසාවකා විහරන්ති නො ධම්මදයාද’ති. තුමො ව මෙ භික්ඛවෙ ධම්මදයාද හවෙය්‍යාථ නො ආමිසදයාද, තුමොපි තෙන න ආදිස්සා හවෙය්‍යාථ: ‘ධම්මදයාද සඤ්චසාවකා විහරන්ති නො ආමිසදයාද’ති. අහමි තෙන න ආදිස්සා හවෙය්‍යාථ: ‘ධම්මදයාද සඤ්චසාවකා විහරන්ති නො ආමිසදයාද’ති. තස්මා තින මෙ භික්ඛවෙ ධම්මදයාද භවථ මා ආමිසදයාද. අපි මෙ තුමොසු අනුකම්පා: ‘කිනති මෙ සාවකා ධම්මදයාද හවෙය්‍යං, නො ආමිසදයාද’ති.

3. ඉධාහං භික්ඛවෙ භුත්තාපී අස්සං පචාරිතො පරිපුණ්ණො පරියොසිතො සුභිතො යාවදන්තො. සියා ව මෙ පිණ්ඩපාතො අතිරෙකධම්මො ජ්ඣෙයධම්මො. අථ අච්ච භික්ඛු ආගච්ඡෙය්‍යං ජිකච්ඡාදුබ්බලොපරෙතා. ත්‍යාහං එවං චදෙය්‍යාං: “අහං ඛොමි භික්ඛවෙ භුත්තාපී පචාරිතො පරිපුණ්ණො පරියොසිතො සුභිතො යාවදන්තො. අපි ව මෙ අයං පිණ්ඩපාතො අතිරෙකධම්මො ජ්ඣෙයධම්මො. සචෙ ආකඛිඨථ භුඤ්ජථ, සචෙ තුමො න භුඤ්ජස්සථ, ඉදන්තාහං අපහරිතෙ වා ජ්ඣෙය්‍යාමි අප්පාණ්ණෙ වා උදන්ත ඔපිලාපෙස්සාමි”ති.

4. තග්‍රෙකස්ස භික්ඛනො එවමස්ස: “භගවා ඛො භුත්තාපී පචාරිතො පරිපුණ්ණො පරියොසිතො සුභිතො යාවදන්තො. අපි වායං භගවතො පිණ්ඩපාතො අතිරෙකධම්මො ජ්ඣෙයධම්මො, සචෙ මයං න භුඤ්ජස්සාමි ඉදති භගවා අපහරිතෙ වා ජ්ඣෙය්‍යාමි අප්පාණ්ණෙ වා උදන්ත ඔපිලාපෙස්සාමි. චූතං ඛො පනතං භගවතා “ධම්මදයාද මෙ භික්ඛවෙ භවථ මා ආමිසදයාද”ති. ආමිසදාදුතරං ඛො පනතං යදිදං පිණ්ඩපාතො. සත්තූත්තාහං ඉමං පිණ්ඩපාතං අභුඤ්ජතා ඉමිනාච ජිකච්ඡාදුබ්බලොපන එවං ඉමං රතතිජ්චං චිතිතාමෙය්‍ය”තති. සො තං පිණ්ඩපාතං අභුඤ්ජතා තෙනෙච ජිකච්ඡාදුබ්බලොපන එවං තං රතතිජ්චං චිතිතාමෙය්‍ය.

1 1. 3

බමමදයාද සූත්‍රය

1. මෙ පිසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත් නුවර සමීපයෙහි වූ අන්තර්විච්චි සිටුහුගේ ජෙනවනාගමයෙහි වැඩ වාසය කරන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂූන්ට මහණෙහි සි ආමනත්‍රණය කළ සේක. ඒ භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට වහන්සැසි පිළිවදන් දුන්හ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක.

2. මහණෙනි, මාගේ බමීයට දයාද (බමී නැමති දූවැද්ද ගත්තහු) වටු. ආමිසයට (සිටුපසයට) දයාද නො වටු. 'මාගේ ශ්‍රාවකයෝ කෙසේ නම් බමීයට දයාද වන්තාහු ද, ආමිසයට දයාද නො වන්තාහු දැ'යි තොප කෙරෙහි මාගේ අනුකම්පාව ඇත. මහණෙනි, තෙපි ආමිසදයාද ව බමීදයාද නො වන්තාහු නම්, එසින් 'ශාඤ්ඤාවන්වහන්සේගේ ශ්‍රාවකයෝ ආමිසදයාද ව වසන්. බමීදයාද ව නො වසන් ය'යි තෙපි ද ගැරහිය යුත්තෝ වන්තහු ය. මම ද එසින් 'ශාඤ්ඤාවකයෝ ආමිසදයාද ව වසන්, බමීදයාද ව නො වසන් ය'යි ගැරහිය යුත්තෙමි වෙමි. මහණෙනි, තෙපින් මාගේ බමීයට දයාද ව ආමිසයට දයාද නො වන්තාහු නම්, එසින් තෙපින් 'ශාඤ්ඤාවකයෝ බමීදයාද ව වසන්, ආමිසදයාද ව නො වසන් ය'යි ගැරහිය යුත්තෝ නො වන්තහුය. මමත් එසින් 'ශාඤ්ඤාවකයෝ බමීදයාද ව වසන්, ආමිසදයාද ව නො වසන් ය'යි ගැරහිය යුත්තෙමි නො වෙමි. මහණෙනි, එහෙයින් මාගේ බමීයට දයාද වටු. ආමිසදයාද නො වටු. 'මාගේ ශ්‍රාවකයෝ කෙසේ නම් බමීදයාද වන්තාහු ද, ආමිස දයාද නො වන්තාහු දැ'යි තොප කෙරෙහි මාගේ අනුකම්පාව ඇත.

3. මහණෙනි, මම වැළඳුයෙමි චූචමිතා පමණ වළඳ අවසන් කෙලෙමි, හොජනයෙන් සම්පුණ්ණ වූයෙමි වළඳ අවසන් කෙලෙමි, බඩහිනි නැති වීමෙන් තෘප්ත වූයෙමි, කැමැති තාක් අහර ගත්තෙමි වෙමි. ඉතිරි ව ඉවත දැමිය යුතු පිණ්ඩපාතයෙක් ද වේ. එකල බඩසයින් හා දුබලබාවින් ද පෙළුණු භික්ෂූහු දෙනමක් වන්තාහුය. මම ඔවුන්ට "මම වැළඳුයෙමි. පැවරුයෙමි පිටු පිළිකෙමි කෙලෙමි. සම්පුණ්ණ වූයෙමි. බොජුන් කිස අවසන් කෙලෙමි. තෘප්ත වූයෙමි. කැමැති තාක් වැළඳුයෙමි. ඉතිරි වූ බැහැර ලිය යුතු මාගේ මේ පිණ්ඩපාතයෙක් ඇත. ඉදින් කැමැත්තහු නම් වළඳවු. ඉදින් තෙපි නො වළඳන්තහු නම්, දැන් මම නිල්තණ නැති බිමක හෝ බහන්තෙමි. පණුවන් නැති ජලයක හෝ පාකොට හරින්නෙමි"යි කියන්නෙමි.

4. ඔවුන් අතුරෙන් එක් භික්ෂු නමකට "භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැළඳු සේක. පැවරු සේක. සම්පුණ්ණ වූ සේක අවසන් කළ සේක. තෘප්ත වූ සේක. කැමැති තාක් වැළඳු සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ඉතිරි වූ බැහැර දැමිය යුතු වූ මේ පිණ්ඩපාතයෙක් ද ඇත. ඉදින් අපි නො වළඳන්තමෝ නම් දැන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නිල් තණ නැති බිමක හෝ බහාලන සේක. පණුවන් නැති ජලයෙහි හෝ පාකර හරින සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිසින් 'මහණෙනි, මාගේ බමීයට දයාද වටු. ආමිසදයාද නො වටු ය'යි මෙය වදාරණ ලදී. යම් මේ පිණ්ඩපාතයෙක් වෙයි නම්, එය ද ආමිස අතරින් එකකි. මම මේ පිණ්ඩාගාරය නො වළඳ මේ බඩසැදකින් ම යුක්ත ව මේ රැදවල් දෙක ඉක්මවන්නෙමි නම් මැනවැ"යි මේබඳු අදහසක් වෙයි.

5. අඵ උඤ්ඤාසං භික්ඛුනො ඵචමස්ස. “භගවා ඛො භුත්තාඪි පචාරිතො පරිපුණ්ණො පරිගොභිතො සුභිතො යාවදනො. අභිඪි වායං භගවතො පිණ්ඩපාතො අතිරෙකධම්මො ඡබ්බිසධම්මො. සචෙ මයං භ භුඤ්ඤාසාම ඉදන්ති භගවා අපහකරිතෙ වා ඡබ්බිසන්ති අපහාණකෙ වා උදකෙ ඔපිලාපෙසන්ති. යනනුතාහං ඉමං පිණ්ඩපාතං භුඤ්ඤාසාම ජිකච්ඡා-උඛලො පටිච්චෙනො ඵචං ඉමං රත්තිඤ්චං චිතිතාමෙය්‍ය”න්ති. යො නං පිණ්ඩපාතං භුඤ්ඤාසාම ජිකච්ඡාඋඛලො පටිච්චෙනො ඵචං රත්තිඤ්චං චිතිතාමෙය්‍ය. කීඤ්චාපි යො භික්ඛවෙ භික්ඛු නං පිණ්ඩපාතං භුඤ්ඤාසාම ජිකච්ඡාඋඛලො පටිච්චෙනො ඵචං නං රත්තිඤ්චං චිතිතාමෙය්‍ය, අඵ ඛො අසුගෙව මෙ පුරිමො භික්ඛු පුජ්ජතරො ව පාසංසතරො ව. නං කීඤ්ඤාසාම නං භි කසං භික්ඛවෙ භික්ඛුනො දීඝරතං අපච්චිතාය සනතුට්ඨිං සලලොඛාය පුහරතාය විරියාරම්භාය සංවතරිස්සන්ති. තස්මාතිහ භික්ඛවෙ ධම්මදයාද භවථ ම අමිසදයාදා, අභි මෙ භුග්ගෙසු අනුකම්පා: ‘කීන්ති මෙ සාවකා ධම්මදයාද භවෙය්‍යං, නො අමිසදයාදා’ති.

6. ඉදම්චෙවචි භගවා. ඉදං වඤ්චා සුගතො උට්ඨායාසනා විහාරං පාඪිඪි.

7. තත්‍ර ඛො ආයසමා සාරිපුත්තො අචිරපනනනතස්ස භගවතො භික්ඛු ආමනෙත්ති: ‘ආට්ඨසො භික්ඛවො’ති. ‘ආට්ඨසො’ති ඛො තෙ භික්ඛු ආයසමතො සාරිපුත්තස්ස පච්චසෙස්සාසුං. ආයසමා සාරිපුත්තො ඵතදචොච.

8. කීත්තාවතා හු ඛො ආට්ඨසො සඤ්ච පච්චිත්තාස්ස විහරතො සාවකා විචෙකං නානුසික්ඛන්ති, කීත්තාවතා ව පන සඤ්ච පච්චිත්තාස්ස විහරතො සාවකා විචෙකමනුසික්ඛන්ති. උරතො පි ඛො මයං ආට්ඨසො ආගචෙජ්ජයාම ආයසමතො සාරිපුත්තස්ස සන්තිකෙ ඵතස්ස භාසිතස්ස අඤ්චමඤ්ඤාසුං. සාධු වතාසමන්තංයෙච සාරිපුත්තං පටිභාදු ඵතස්ස භාසිතස්ස අඤ්චො. ආයසමතො සාරිපුත්තස්ස සුඤ්ච භික්ඛු ධාරෙස්සන්ති. “තෙනභාට්ඨසො සුඤ්චාථ සාධුකං මනසි භගරොථ භාසිස්සාමී ති.” ඵචමාට්ඨසො ති ඛො තෙ භික්ඛු ආයසමතො සාරිපුත්තස්ස පච්චසෙස්සාසුං. ආයසමා සාරිපුත්තො ඵතදචොච:

5. හෙ තෙමේ ඒ පිණ්ඩපාතය නො වලඳ ඒ බඩසාදුකින් ම මෙසේ ඒ රුදුවල ගෙවන්නේ ය. යලි දෙවැනි භික්ෂුන් වහන්සේට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැලඳු සේක. පචාරණය කල සේක. සම්පුණ්ණ වූ සේක. අවසන් කල සේක. නාප්ත වූ සේක. කැමැති තාක් වැලඳු සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ඉතිරි වූ ඉවත දුමිය යුතු වූ මේ පිණ්ඩපාතයෙක් ද ඇත. ඉදින් අපි නො වලඳන්නමු නම්, දුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නිල්තණ නැති බිමෙක හෝ බහාලන සේක. පණුවන් නැති දිසෙහි හෝ පා තොට හරින සේක. මම මේ පිණ්ඩපාතය වලඳ බඩසා නැති ව මේ රුදුවල ගෙවන්නෙමි නමු මැනවැ” යි මෙබඳු අදහසෙක් වෙයි. හෙ තෙමේ ඒ පිණ්ඩපාතය වලඳ බඩසා දුබල බව නැති කොට මෙසේ ඒ රුදුවල ගෙවන්නේ ය. මහණෙනි, ඒ මහණ කිසිසේත් ඒ පිණ්ඩාහාරය වලඳ බඩසා දුබල බව නැති කොට මෙසේ ඒ රුදුවල ගෙවන්නේ ය. එසේ ඇති කල මා විසින් ඔහුල පලමු මහණ ම වඩා පිදිය යුතු ද පාසිය යුතු ද වෙයි. එය කවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, එය ඒ මහණහුට බොහෝ කලක් අපිස් බව පිණිය ද සකොස් බව පිණිය ද මනා සේ කෙලෙසුන් සිද්ධාර්ථ පිණිය ද සුපොභසාවය පිණිය ද වැර ඇරඹුම් පිණිය ද වන්නේ ය. මහණෙනි, ඒ නිසා මාගේ ධම්මට දායාද වවු. ආමියට දායාද නො වවු. ‘මාගේ ශ්‍රාවකයෝ කෙසේ නම් ධම්මට දායාද වන්නාහු ද, ආමියට දායාද නො වන්නාහු ද’ යි කොප කෙරෙහි මාගේ අනුකම්පාව ඇත.

6. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාල සේක. සුගතයන් වහන්සේ මෙය වදාල හුනස්නෙන් නැගිට විහාරයට වැඩි සේක.

7. එකල්හි ආයුෂමත් ආර්යපුත්‍රසම්චරයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩි නොබෝ ටොලාවකින් ‘ඇවැත්ති’ යි භික්ෂුන් ඇමතුහ. ඒ භික්ෂුහු ‘ඇවැත්ති’ යි ආර්යපුත්‍රසම්චරයන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්හ. ආයුෂමත් ආර්යපුත්‍රසම්චරයන් වහන්සේ මෙය වදාලහ:

8. ඇවැත්ති, ශාස්තෘන් වහන්සේ විවෙකයෙන් සුක්ක ව වසද්දී ශ්‍රාවකයෝ කොපමණකින් විවෙකයෙහි නො හික්මෙත් ද? ශාස්තෘන්- වහන්සේ විවෙකයෙන් සුක්ක ව වසද්දී ශ්‍රාවකයෝ කොපමණකින් විවෙකයෙහි හික්මෙත් ද? ඇවැත්, අපි ආයුෂමත් ආර්යපුත්‍රසම්චරයන් වහන්සේ වෙතින් මේ ගාමිකයේ අදහස දැනගැනීමට (යොදුන් ගණන්) දුර සිට වුවත් එමු. ආයුෂමත් ආර්යපුත්‍ර සම්චරයන් වහන්සේට ම මේ ගාමිකයේ අදහස වැටවේවා. ඒ මැනවි. භික්ෂුහු ආයුෂමත් ආර්යපුත්‍රසම්චරයන් වහන්සේ- ගෙන් ම අසා දරන්නාහුය. “එසේ නමු ඇවැත්ති, අහවු. මැනවින් මෙතෙහි කරවු. දෙසන්නෙමි.” ඒ භික්ෂුහු ඇවැත්ති, එසේ ය යි ආයුෂමත් ආර්යපුත්‍රසම්චරයන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්හ. ආයුෂමත් ආර්යපුත්‍රසම්චරයන් වහන්සේ මෙය වදාලහ:

9. කීත්තාචතා නු ඛො ආවුසො සද්දු පච්චිත්තස්ස විහරතො සාවකා විවෙකං තානුසික්ඛනාති? ඉධාචුසො සද්දු පච්චිත්තස්ස විහරතො සාවකා විවෙකං තානුසික්ඛනාති. යෙසඤ්ච ඛම්මානං සද්දා පභානමාහ, තෙ ච ඛම්මෙ නපප්පහනාති. බාහුලීකා ච භොනාති සාඵලීකා ඔක්කමනෙ පුබ්බභිගමා පච්චෙතෙ තික්ඛිතනඤ්චරු. තත්ථාචුසො ථෙරු භික්ඛු තීඨි ධානෙහි ගාරයා හවනාති: ‘සද්දු පච්චිත්තස්ස විහරතො සාවකා විවෙකං තානුසික්ඛනාති’ති ඉමිනා පඨමෙන ධානෙන ථෙරු භික්ඛු ගාරයා හවනාති. ‘යෙසඤ්ච ඛම්මානං සද්දා පභානමාහ, තෙ ච ඛම්මෙ නපප්පහනාති’ති ඉමිනා දුතියෙන ධානෙන ථෙරු භික්ඛු ගාරයා හවනාති. ‘බාහුලීකා ච සාඵලීකා ඔක්කමනෙ පුබ්බභිගමා පච්චෙතෙ තික්ඛිතනඤ්චරු’ති ඉමිනා තතියෙන ධානෙන ථෙරු භික්ඛු ගාරයා හවනාති. ථෙරු භාචුසො භික්ඛු ඉමෙහි තීඨි ධානෙහි ගාරයා හවනාති.

10. තත්ථාචුසො මජ්ඣිමා භික්ඛු -පෙ- නවා භික්ඛු තීඨි ධානෙහි ගාරයා හවනාති: ‘සද්දු පච්චිත්තස්ස විහරතො සාවකා විවෙකං තානුසික්ඛනාති’ති ඉමිනා පඨමෙන ධානෙන නවා භික්ඛු ගාරයා හවනාති. ‘යෙසඤ්ච ඛම්මානං සද්දා පභානමාහ, තෙ ච ඛම්මෙ නපප්පහනාති’ති ඉමිනා දුතියෙන ධානෙන නවා භික්ඛු ගාරයා හවනාති. ‘බාහුලීකා ච සාඵලීකා ඔක්කමනෙ පුබ්බභිගමා පච්චෙතෙ තික්ඛිතනඤ්චරු’ති ඉමිනා තතියෙන ධානෙන නවා භික්ඛු ගාරයා හවනාති. නවා භාචුසො භික්ඛු ඉමෙහි තීඨි ධානෙහි ගාරයා හවනාති.

එත්තාවතාචුසො සද්දු පච්චිත්තස්ස විහරතො සාවකා විවෙකං තානුසික්ඛනාති.

11. කීත්තාචතා ච පනාචුසො සද්දු පච්චිත්තස්ස විහරතො සාවකා විවෙකමනුසික්ඛනාති? ඉධාචුසො සද්දු පච්චිත්තස්ස විහරතො සාවකා විවෙකමනුසික්ඛනාති. යෙසඤ්ච ඛම්මානං සද්දා පභානමාහ, තෙ ච ඛම්මෙ පප්පහනාති. න ච බාහුලීකා භොනාති න සාඵලීකා ඔක්කමනෙ තික්ඛිතනඤ්චරු පච්චෙතෙ පුබ්බභිගමා. තත්ථාචුසො ථෙරු භික්ඛු තීඨි ධානෙහි පාසංසා හවනාති: ‘සද්දු පච්චිත්තස්ස විහරතො සාවකා විවෙකමනුසික්ඛනාති’ති ඉමිනා පඨමෙන ධානෙන ථෙරු භික්ඛු පාසංසා හවනාති. ‘යෙසඤ්ච ඛම්මානං සද්දා පභානමාහ, තෙ ච ඛම්මෙ පප්පහනාති’ති ඉමිනා දුතියෙන ධානෙන ථෙරු භික්ඛු පාසංසා හවනාති. ‘න ච බාහුලීකා න සාඵලීකා ඔක්කමනෙ තික්ඛිතනඤ්චරු පච්චෙතෙ පුබ්බභිගමා’ති ඉමිනා තතියෙන ධානෙන ථෙරු භික්ඛු පාසංසා හවනාති. ථෙරු භාචුසො භික්ඛු ඉමෙහි තීඨි ධානෙහි පාසංසා හවනාති.

9. ඇවැත්ති, ආර්යාන් වහන්සේ විවේකයෙන් යුක්ත ව වසද්දී ශ්‍රාවකයෝ කෙනෙකීන් විවේකයෙහි නො හික්මෙත් ද? ඇවැත්ති, මේ ශාසනයෙහි ආර්යාන් වහන්සේ උතුම් විවේකයෙන් යුක්ත ව වසද්දී ශ්‍රාවකයෝ විවේකයෙහි නො හික්මෙත්. ආර්යාන් වහන්සේ යම් බමි-කෙනෙකුන්ගේ ප්‍රභාණය වදාලසේක් නම්, ඒ බමි අත් නො හරිත්. විවරදිය බහුල කොට ඇත්තාහු ශාසනය ලිහිල් කොට ගත්තාහු, (අවක්‍රමණසංඛිතාහු) පසුවැනිවරණ පුරණයෙහි පෙරදැරි වූවාහු ද, උතුම් විවේකය (නිවන) පිණිස පිළිවෙත් පිරිමෙහි බහා තැබූ වියසී ඇත්තාහු වෙත්. එසේ කල්හි ඇවැත්ති, ශාසනයෙහි ස්වර්ග භික්ෂුහු කරුණු තුණකින් ගැරහිය යුත්තෝ වෙත්. ‘ආර්යාන් වහන්සේ උතුම් විවේකයෙන් වසද්දී ශ්‍රාවකයෝ විවේකයෙහි නො හික්මෙත්’ යන මේ පලමුවැනි කාරණයෙන් ස්වර්ගභික්ෂුහු ගැරහිය යුත්තෝ වෙත්. ‘ආර්යාන් වහන්සේ යම් කෙලඹ-බමි කෙනෙකුන්ගේ ප්‍රභාණය වදාලසේක් නම්, ඒ කෙලඹබමියන් නො හරිති’ යන මේ දෙවැනි කාරණයෙන් ස්වර්ගභික්ෂුහු ගැරහිය යුත්තෝ වෙත්. ‘බාහුලික ව සාප්ලික ව නිවරණපුරණයෙහි පුජිතම ව උතුම් විවේක-යෙහි බහා තැබූ වියසීය ඇති ව වසති’ යන මේ තුන්වැනි කාරණයෙන් ස්වර්ගභික්ෂුහු ගැරහිය යුත්තෝ වෙත්. ඇවැත්ති, ස්වර්ගභික්ෂු මේ තුන් කාරණයෙන් ගැරහිය යුත්තෝ වෙත්.

10. ඇවැත්ති, එහි මධ්‍යම භික්ෂුහු -පෙ- නවක භික්ෂුහු කරුණු තුණකින් ගැරහිය යුත්තෝ වෙත්. ‘ආර්යාන් වහන්සේ උතුම් විවේකයෙන් යුක්ත ව වසද්දී සච්චෝ උතුම් විවේකයෙහි නො හික්මෙත්’ යන මේ පලමුවැනි කාරණයෙන් තවකභික්ෂුහු ගැරහිය යුත්තෝ වෙත්. ‘ආර්යාන් වහන්සේ යම් බමි කෙනෙකුන්ගේ ප්‍රභාණය වදාලසේක් නම්, ඒ බමියන් නො හරිත්’ යන මේ දෙවැනි කාරණයෙන් නවක භික්ෂුහු ගැරහිය යුත්තෝ වෙත්. ‘බාහුලික ව සාප්ලික ව නිවරණ පිරිමෙහි පුජිතම ව උතුම් විවේක-යෙහි නිරුච්ඡාස ව වසති’ යන මේ තුන්වැනි කාරණයෙන් නවක භික්ෂුහු ගැරහිය යුත්තෝ වෙත්. ඇවැත්ති, තවකභික්ෂු මේ තුන් කරුණින් ගැරහිය යුත්තෝ වෙත්.

ඇවැත්ති, මෙතෙකින් ආර්යාන් වහන්සේ උතුම් විවේකයෙන් යුක්ත ව වසද්දී සච්චෝ ඒ උතුම් විවේකයෙහි නො හික්මෙත්.

11. ඇවැත්ති, ආර්යාන් වහන්සේ උතුම් විවේකයෙන් යුක්ත ව වසද්දී ශ්‍රාවකයෝ කෙනෙකීන් විවේකයෙහි හික්මෙත් ද? ඇවැත්ති, මේ ශාසනයෙහි ආර්යාන් වහන්සේ විවේකී ව වාසය කරද්දී ශ්‍රාවකයෝ විවේකයෙහි හික්මෙත්. ආර්යාන් වහන්සේ යම් බමි කෙනෙකුන්ගේ ප්‍රභාණය වදාලසේක් ද, ඒ බමියන් අත්හරිත්. විවරදිය බහුල කොට ඇත්තාහු ශාසනය ලිහිල් කොට නො ගත්තාහු, නිවරණ පුරණයෙහි හල වියසීය ඇත්තාහු උතුම් විවේකය පෙරදැරි කොට ඇත්තෝ වෙත්. ඇවැත්ති, එහි ස්වර්ගභික්ෂුහු කරුණු තුණකින් පැයසිය යුත්තෝ වෙත්. ‘ආර්යාන් වහන්සේ උතුම් විවේකයෙන් යුක්ත ව වසද්දී ශ්‍රාවකයෝ විවේකයෙහි හික්මෙත්’ යන මේ පලමුවන කාරණයෙන් ස්වර්ගභික්ෂුහු පැයසිය යුත්තෝ වෙත්. ‘ආර්යාන් වහන්සේ යම් කෙලඹබමි කෙනෙකුන්ගේ ප්‍රභාණය වදාලසේක් ද, ඒ කෙලඹබමියන් අත්හරිත්’ ය යි මේ දෙවෙනි කාරණයෙන් ස්වර්ග භික්ෂුහු පැයසිය යුත්තෝ වෙත්. ‘විවරාදිය බහුල කොට නො ගන්නෝ ය, ශාසනය ලිහිල් කොට නො සලකන්නෝ ය, නිවරණ පුරණයෙහි බහා තැබූ වියසීය ඇත්තාහු, උතුම් විවේකය පෙරදැරි කොට ඇත්තාහු ය.’ යන මේ තුන්වැනි කාරණයෙන් ස්වර්ගභික්ෂුහු පැයසිය යුත්තෝ වෙත්. ඇවැත්ති, ස්වර්ගභික්ෂු මේ තුන් කරුණින් පැයසිය යුත්තෝ වෙත්.

12. භත්‍රාච්ඡිසො මජ්ඣිමා භික්ඛු -පෙ- නවා භික්ඛු තිඨි ධාතෙහි පාසංසා භවන්ති: 'සද්දු පච්චිත්තංසු විහරතො සාවකා විවෙකමනුසිකඛන්ති'ති ඉමිනා පඨමෙන ධාතෙන නවා භික්ඛු පාසංසා භවන්ති. 'යෙසඤ්ච ධම්මානං 'සන්ථා පහානමාහ, තෙ ව ධම්මෙ පජ්ඣන්ති'ති ඉමිනා දුතියෙන ධාතෙන නවා භික්ඛු පාසංසා භවන්ති. 'න ව බාහුලීකා න සාඨලීකා ඕක්කමනෙ නික්ඛිත්තධුරු පච්චෙකෙ පුබ්බච්ඡමා'ති ඉමිනා තතියෙන ධාතෙන නවා භික්ඛු පාසංසා භවන්ති. නවා භාච්ඡිසො භික්ඛු ඉමෙහි තිඨි ධාතෙහි පාසංසා භවන්ති.

එතතාවතා ඛො ආච්ඡිසො සද්දු පච්චිත්තංසු විහරතො සාවකා විවෙකමනුසිකඛන්ති.

13. භත්‍රාච්ඡිසො ලොභො ව පාපකො, දොසො ව පාපකො, ලොභංසු ව පහානාය දොසංසු ව පහානාය අජචි මජ්ඣිමා පටිපදා චක්ඛුකරණී ඤාණකරණී උපසමාය අභිඤ්ඤාය සමෙබ්බාය නිබ්බාණාය සංවත්තති. කතමා ව සා ආච්ඡිසො මජ්ඣිමා පටිපදා චක්ඛුකරණී ඤාණකරණී උපසමාය අභිඤ්ඤාය සමෙබ්බාය නිබ්බාණාය සංවත්තති? අයමෙව අරියො අධිච්ඡිකො මග්ගො. ඡෙය්‍යපීදං: සමමාදිට්ඨි සමමාසඛිකපෙපා සමමාවාවා සමමාකමමනො සමමාආජ්චො සමමාවායාමො සමමාසති සමමාසමාධි. අයං ඛො සා ආච්ඡිසො මජ්ඣිමා පටිපදා චක්ඛුකරණී ඤාණකරණී උපසමාය අභිඤ්ඤාය සමෙබ්බාය නිබ්බාණාය සංවත්තති.

14. භත්‍රාච්ඡිසො කොඛො ව පාපකො. උපනාගො ව පාපකො. -පෙ- මඛෙබ්බා ව පාපකො. පලාසො ව පාපකො. -පෙ- ඉග්ගා ව පාපිකා, මචෙඡ්රඤ්ච පාපකං. -පෙ- මායා ව පාපිකා. සාදෙය්‍යඤ්ච පාපකං. -පෙ- ඨමො ව පාපකො. සාරමො ව පාපකො. -පෙ- මානො ව පාපකො. අතිමානො ව පාපකො. -පෙ- මදො ව පාපකො, පමාදො ව පාපකො. මදංසු ව පහානාය පමාදංසු ව පහානාය අජචි මජ්ඣිමා පටිපදා චක්ඛුකරණී ඤාණකරණී උපසමාය අභිඤ්ඤාය සමෙබ්බාය නිබ්බාණාය සංවත්තති. කතමා ව ආච්ඡිසො මජ්ඣිමා පටිපදා චක්ඛුකරණී ඤාණකරණී උපසමාය අභිඤ්ඤාය සමෙබ්බාය නිබ්බාණාය සංවත්තති. අයමෙව අරියො අධිච්ඡිකො මග්ගො. ඡෙය්‍යපීදං: සමමාදිට්ඨි සමමාසඛිකපෙපා සමමාවාවා සමමාකමමනො සමමාආජ්චො සමමාවායාමො සමමාසති සමමාසමාධි. අයං ඛො සා ආච්ඡිසො මජ්ඣිමා පටිපදා චක්ඛුකරණී ඤාණකරණී උපසමාය අභිඤ්ඤාය සමෙබ්බාය නිබ්බාණාය සංවත්තති.

15. ඉදමචොච අයංසමා සාරිපුත්තො අතතමනා හෙ භික්ඛු අයංසමනො සාරිපුත්තංසු භාසිතං අභිනඤ්ඤති.

ධම්මදායාදසුත්තං තතියං.

12. ඇවැත්ති, එහි මධ්‍යමභික්‍ෂුහු -පෙ- නවකභික්‍ෂුහු තුන් කරුණකින් පැසසිය යුත්තෝ වෙත්: 'ශාක්‍යාන් වහන්සේ උතුම් විවේකයෙන් යුක්ත ව වාසය කරද්දී, ශ්‍රාවකයෝ විවේකයෙහි හික්මෙත් ය'යි මේ පලමුවැනි කාරණයෙන් නවක භික්‍ෂුහු පැසසිය යුත්තෝ වෙත්. 'ශාක්‍යාන් වහන්සේ යම් කෙලෙසටම කෙනකුත්ගේ ප්‍රභාණිය වදාලයේත් ද, ඒ කෙලෙස-බමසන් අත්හරිත් ය' යන මේ දෙවැනි කාරණයෙන් නවකභික්‍ෂුහු පැසසිය යුත්තෝ වෙත්. 'විවරදිය බහුල කොට නැත්තෝ ය. ශාසනය ලිඛිල් කොට නොගත්තෝ ය. නිවරණයන් ප්‍රභාණය කිරීමෙහි උත්සාහවත් වූවෝ ය. උතුම් විවේකය පෙරදැරි කොට ඇත්තෝ ය' යන මේ තුන් වැනි කාරණයෙන් නවක භික්‍ෂුහු පැසසිය යුත්තෝ වෙත්. ඇවැත්ති, නවක භික්‍ෂුහු වතාහි මේ තුන් කරුණින් පැසසිය යුත්තෝ වෙත්.

ඇවැත්ති, මෙතෙකින් ශාක්‍යාන් වහන්සේ ප්‍රකෘති විවේකයෙන් යුක්ත ව වසද්දී ශ්‍රාවකයෝ විවේකයෙහි හික්මෙත්.

13. ඇවැත්ති, එහි ලොහය ද ලාමක ය, දොෂය ද ලාමක ය. ලොහය ප්‍රභාණය කිරීම පිණිසත් දොෂය ප්‍රභාණය කිරීම පිණිසත් නුවණැස ඇති කරන, ඤාණය ඇති කරන මධ්‍යම ප්‍රතිපදාව රුහාදීන් සංසිදීම පිණිස, සිවුසස් දැනීම පිණිස, මනා අවබෝධය පිණිස, නිවණ පිණිස පවති යි. ඇවැත්ති රුහාදීන් සංසිදීම පිණිස, සිවුසස් දැනීම පිණිස, මනා අවබෝධය පිණිස, නිවණ පිණිස නුවණැස ඇති කරන, ඤාණය ඇති කරන ඒ මධ්‍යමප්‍රතිපදාව කවරේද යත්: මේ අර්ථවහිමය ම ය. එනම්: සමමාදිට්ඨි, සමමාසංකප්ප, සමමාවාචා, සමමාකම්මන්ත, සමමාආජීව, සමමාවායාම, සමමාසති සමමාසමාධි යන අට ය. ඇවැත්ති, මේ මධ්‍යමප්‍රතිපදාව වතාහි නුවණැස ඇති කරයි. සත්‍යඥනය ඇති කරයි. රුහාදීන් සංසිදීම පිණිස පවතියි. සිවුසස් දැනීම පිණිස මනා අවබෝධය පිණිස නිවණ පිණිස පවතියි.

14. ඇවැත්ති, එහි ප්‍රොධය ද ලාමක ය, බඳුනෙවෙරය ද ලාමක ය... භුණමකු බව ද ලාමක ය... පලාසය ද ලාමක ය... ඊෂ්ඨාව ද ලාමක ය, මසුරා බව ද ලාමක ය... මායාව ද ලාමක ය, කපවබව ද ලාමක ය... එහෙය (වැහිහිටියන්ට නොනැමෙන බව ද) ලාමක ය, සංරචනය (අනුත් කළ දෙයට වැහිසත් කරන බව) ද ලාමක ය... මානය ද ලාමක ය, අධිකමානය ද ලාමක ය ... මදය (මත් බව) ද ලාමක ය, ප්‍රමාදය ද ලාමක ය. මදය ප්‍රභාණය කිරීම පිණිස ද, ප්‍රමාදය ප්‍රභාණය කිරීම පිණිස ද, නුවණැස ඇති කරන, ඤාණය ඇති කරන මධ්‍යමප්‍රතිපදාව රුහාදීන් සංසිදීම පිණිස, සිවුසස් දැනීම පිණිස, මනා අවබෝධය පිණිස, නිවණ පිණිස පවතියි. ඇවැත්ති, රුහාදීන් සංසිදීම පිණිස සිවුසස් දැනීම පිණිස, මනා අවබෝධය පිණිස, නිවණ පිණිස පවතින නුවණැස ඇති කරන සත්‍යඥනය ඇති කරන ඒ මධ්‍යමප්‍රතිපදාව කවරේ ද? ඇවැත්ති, මේ අර්ථවහිමය ම ය. එනම්: සමමාදිට්ඨි, සමමාසංකප්ප, සමමාවාචා, සමමා-කම්මන්ත, සමමාආජීව, සමමාවායාම, සමමාසති, සමමාසමාධි යන අට යි. ඇවැත්ති, නුවණැස ඇති කරන සත්‍යඥනය ඇති කරන මේ මධ්‍යම-ප්‍රතිපදාව රුහාදිය නැති කිරීම පිණිස සිවුසස් දැනීම පිණිස මනා අවබෝධය පිණිස නිවණ පිණිස පවත්නයි.

15. ආශ්‍රමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ මෙය වදාලන. සතුටු වූ ඒ භික්‍ෂුහු ආශ්‍රමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේගේ භාෂිතය මැනැවැහි පිළිගත්තාහු ය.

බමමදාද සූත්‍රය පහමැතියි.

1. 1. 4

භයහෙරවසුත්තං

1. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා සාවන්තීයං විහරති ජෙතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. අඵ බො ජාණ්ණස්සොණී බ්‍රාහ්මණො සෙන භගවා තෙභුපසඛකමි. උපසඛකමිතා භගවතා සද්ධිං සමමොද්දි. සමමොදනීයං කථං සාරණීයං චිතීතාරොචා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසිනොතො බො ජාණ්ණස්සොණී බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතදවොච:

2. සෙ'මෙ නො ගොතමි කුලපුත්තා භවන්තං ගොතමං උද්දස්ස සද්ධා අගාරස්මා අනගාරීයං පබ්බජිතා, භවං තෙසං ගොතමො පුබ්බඛගමො. භවං තෙසං ගොතමො ඛුක්කාරො භවං තෙසං ගොතමො සමාදපෙතා. හොතො ච ගොතමස්ස සා ජන්තා දිට්ඨානුගතිං අපජ්ජතිති.

3. “එවමෙතං බ්‍රාහ්මණ, එවමෙතං බ්‍රාහ්මණ. යෙ තෙ බ්‍රාහ්මණ, කුලපුත්තා මමං උද්දස්ස සද්ධා අගාරස්මා අනගාරීයං පබ්බජිතා, අහං තෙසං පුබ්බඛගමො. අහං තෙසං ඛුක්කාරො. අහං තෙසං සමාදපෙතා. මමඤ්ච පන සා ජන්තා දිට්ඨානුගතිං අපජ්ජතිති.

4. දුරභිසම්භවාති හි හො ගොතම, අරඤ්ඤාද වතපජාති පන්තාති සෙතාසතාති. දුක්ඛරං පටිච්චෙකං. දුරභීරමං එකතෙත. භරන්ති මඤ්ඤාද මනො වතාති සමාධිං අලහමානස්ස භික්ඛුනොති.

5. එවමෙතං බ්‍රාහ්මණ, එව මෙතං බ්‍රාහ්මණ. දුරභිසම්භවාති හි බ්‍රාහ්මණ, අරඤ්ඤාද වතපජාති පන්තාති සෙතාසතාති. දුක්ඛරං පටිච්චෙකං. දුරභීරමං එකතෙත භරන්ති මඤ්ඤාද මනො වතාති සමාධිං අලහමානස්ස භික්ඛුනොති. මයාමපී බො බ්‍රාහ්මණ, පුබ්බෙච සමෙධාධා අතභිසමිබ්බුද්ධස්ස ඛොධිසත්තස්සෙච සතො එතදපභාසී: “දුරභිසම්භවාති හි බො අරඤ්ඤාද වතපජාති පන්තාති සෙතාසතාති. දුක්ඛරං පටිච්චෙකං. දුරභීරමං එකතෙත, භරන්ති මඤ්ඤාද මනො වතාති සමාධිං අලහමානස්ස භික්ඛුනො”ති.

1. 1. 4

හයහෙරව සුත්‍රය

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැමැත්තුන් නුවර සමීපයෙහි වූ ජෙතවන නම් අනේමිඬු සිටුවනුයේ ආරාමයෙහි වැඩ වාසය කරන සේක. එකල ජාණ්ණසොණී බ්‍රාහ්මණ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හා සතුටු වී ය. සතුටු විය යුතු සිහි කවසුතු.* කපා කොට නිමවා එකත්පසෙක හුන්වේ ය. එකත්පසෙක හුන්වා වූ ම ජාණ්ණසොණී බ්‍රාහ්මණ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සෑල කෙළේ ය.

2. හවන් ගෞතමයන් වහන්ස, යම් මේ කුලපුත්‍රයෝ හවන් ගෞතමයන් උදෙසා ශ්‍රද්ධාවෙන් ගිහිගෙයින් නික්ම අතගායනීසඛ්ඛාසාන ශාසනයෙහි පැවිදි වූවාහු ද, ඔවුන්ට හවන් ගෞතමයන් වහන්සේ පුරෝගාමී වන සේක. ඔවුන්ට හවන් ගෞතමයන් වහන්සේ බොහෝ උපකාරී වන සේක. හවන් ගෞතමයන් වහන්සේ ඔවුන් සමාදන් කරවන සේක. ඒ ජනතාව හවන් ගෞතමයන්ගේ දැනියානුගතියට (දැවේ, කෘතනි, රුවින් අනුගමනයට) පැමිණේ.

3. බමුණ, එය එසේ ය. බමුණ, එය එසේ ය. බමුණ, යම් ඒ කුලපුත්‍රයෝ මා උදෙසා ශ්‍රද්ධාවෙන් ගිහිගෙයින් නික්ම අතගායනීසඛ්ඛාසාන ශාසනයෙහි පැවිදි වූවාහු ද, මම ඔවුන්ට පුරෝගාමී වෙමි. මම ඔවුන්ට බොහෝ උපකාර ඇත්තෙමි වෙමි. මම ඔවුන් සමාදන් කරවන්නෙමි. ඒ ජනතාව මාගේ දිවිසානුගතියට පැමිණේ.

4. ගෞතමයන් වහන්ස, වනයෙහි දුර පිහිටි වන ලැහැබ් සෙතසුන්, වනයෙහි ඉතා දුර පිහිටි සෙතසුන් ලැබීම (ඇතුල් ව විසීම) දුෂ්කර ය. ප්‍රකෘතියවෙකය දුෂ්කර ය. එකඟබැවිහි ඇලීම දුෂ්කර ය. වනයන් සමාසිය නොලබන්නා වූ භික්ෂුහුගේ සිත පැහැර ගතියි හසිමි.

5. බමුණ, එය එසේ. ම ය. බමුණ, එය එසේ ම ය. බමුණ, වනයෙහි දුර පිහිටි සෙතසුන්, වනයෙහි ඉතා දුර පිහිටි සෙතසුන් ලැබීම දුෂ්කර ය. ප්‍රකෘතියවෙකය දුෂ්කර ය. එකඟ බැවිහි ඇලීම දුෂ්කර ය. වනයන් සමාසිය නොලබන්නා වූ භික්ෂුහුගේ සිත පැහැර ගතියි හසිමි. බමුණ, බුදුවන්නට පෙර චතුස්සත්‍යය අවබෝධ නොකලා වූ බොධිසත්තව වූ ම මට ද මේ අදහස වී ය. වනයෙහි දුර පිහිටි සෙතසුන්, වනයෙහි ඉතා දුර පිහිටි සෙතසුන් ලැබීම දුෂ්කර ය. ප්‍රකෘතියවෙකය ලැබීම දුෂ්කර ය. එකඟ බැවිහි ඇලීම දුෂ්කර ය. වනයන් සමාසිය නොලබන්නා වූ භික්ෂුහුගේ සිත පැහැර ගතියි හසිමි.

* බොදධි සංස්කෘතග්‍රන්ථයන්හි “සංරඤ්ජනීයම්” හි දැක්වේ. “සිත් ඇලවිය යුතු” යනු එහි අර්ථය.

6. තස්ස මග්ගං බ්‍රාහ්මණ ඵතදුගොසී: යෙ ඛො කෙච්ච සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා අපරිපුඤ්චකායකමමන්තො අරඤ්ඤෙ චතප්පථානී¹ පන්තානි සෙතාසනානි පටිසෙචන්ති, අපරිපුඤ්චකායකමමන්තොසඤ්ඤෙහෙතු භවෙ තෙ භොනෙතො සමණබ්‍රාහ්මණො අකුසලං භයභෙරවං අවිහයන්ති²; න ඛො පනාහං අපරිපුඤ්චකායකමමන්තො අරඤ්ඤෙ චතප්පථානී¹ පන්තානි සෙතාසනානි පටිසෙචාමි, පරිපුඤ්චකායකමමන්තොහමසමි. යෙ හි වො අරියො පරිපුඤ්චකායකමමන්තො අරඤ්ඤෙ චතප්පථානී¹ පන්තානි සෙතාසනානි පටිසෙචන්ති, තෙසමහං අඤ්ඤෙහමො⁴. ඵතමහං බ්‍රාහ්මණ පරිපුඤ්චකායකමමන්තං⁵ අත්තති සමපස්සමානො භියෙසො පලොමමාපාදිං අරඤ්ඤෙ විතාරාය.

7. තස්ස මග්ගං බ්‍රාහ්මණ ඵතදුගොසී: යෙ ඛො කෙච්ච සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා අපරිපුඤ්චවචිකමමන්තො -පෙ- අපරිපුඤ්චමනොකමමන්තො -පෙ අපරිපුඤ්චාජීවා අරඤ්ඤෙ චතප්පථානි පන්තානි සෙතාසනානි පටිසෙචන්ති, අපරිපුඤ්චාජීවසඤ්ඤෙහෙතු භවෙ තෙ භොනෙතො සමණබ්‍රාහ්මණො අකුසලං භයභෙරවං අවිහයන්ති; න ඛො පනාහං අපරිපුඤ්චාජීවො අරඤ්ඤෙ චතප්පථානි පන්තානි සෙතාසනානි පටිසෙචාමි, පරිපුඤ්චාජීවොහමසමි. යෙ හි වො අරියො පරිපුඤ්චාජීවා අරඤ්ඤෙ චතප්පථානි පන්තානි සෙතාසනානි පටිසෙචන්ති, තෙසමහං අඤ්ඤෙහමො. ඵතමහං බ්‍රාහ්මණ පරිපුඤ්චාජීවං අත්තති සමපස්සමානො භියෙසො පලොමමාපාදිං අරඤ්ඤෙ විතාරාය.

8. තස්ස මග්ගං බ්‍රාහ්මණ ඵතදුගොසී: යෙ ඛො කෙච්ච සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා අභිජ්ඣාලී කාමෙසු තිබ්බසාරාහො අරඤ්ඤෙ චතප්පථානි පන්තානි සෙතාසනානි පටිසෙචන්ති, අභිජ්ඣාලී කාමෙසු තිබ්බසාරාහසඤ්ඤෙහෙතු භවෙ තෙ භොනෙතො සමණබ්‍රාහ්මණො අකුසලං භයභෙරවං අවිහයන්ති.² න ඛො පනාහං අභිජ්ඣාලී කාමෙසු තිබ්බසාරාහො අරඤ්ඤෙ චතප්පථානි පන්තානි සෙතාසනානි පටිසෙචාමි, අතභිජ්ඣාලීහමසමි. යෙ හි වො අරියො අතභිජ්ඣාලී අරඤ්ඤෙ චතප්පථානි පන්තානි සෙතාසනානි පටිසෙචන්ති, තෙසමහං අඤ්ඤෙහමො. ඵතමහං බ්‍රාහ්මණ අතභිජ්ඣාලීහං අත්තති සමපස්සමානො භියෙසො පලොමමාපාදිං අරඤ්ඤෙ විතාරාය.

---

1 "අරඤ්ඤෙචතප්පථානී" සො. මජ්ඣං. 2. "අපරිපුඤ්ච" සො.
 3. "අවිහයන්ති" මජ්ඣං. 4. "අඤ්ඤෙහමො" මජ්ඣං. සො.
 5. "පරිපුඤ්චකායකමමන්තං" මජ්ඣං.

6. බමුණ, ඒ මට මේ අදහස විය: අපිරිසිදු වූ කායකමී ඇති යම් ඒ ශ්‍රමණයෝ හෝ බ්‍රාහ්මණයෝ හෝ අරණ්‍යයෙහි වානප්‍රසංඝ සෙවනයන් ද ප්‍රාන්තසෙවනයන් ද සෙවනය කෙරෙද්දී, අපිරිසිදු වූ කායකමී නමැති ස්වකීය දෛශය හෙතු කොට ගෙන එකාන්තයෙන් ඒ පින්වත් මහණ බමුණෝ සාවද්‍ය වූ තැනි ගැනුම් හා බිහිසුණු අරමුණු ද කැඳවන්. මම වතාහි පිරිසිදු වූ කායකමී ඇත්තෙමි අරණ්‍යයෙහි වානප්‍රසංඝප්‍රාන්තසෙවනයන් සෙවනය නොකරමි. මම පිරිසිදු වූ කායකමී ඇත්තෙකමි. යම් ආයඪී කෙනෙක් පිරිසිදු වූ කායකමී ඇත්තාහු අරණ්‍යයෙහි වානප්‍රසංඝප්‍රාන්ත-සෙවනයන් සෙවනය කෙරෙත් ද, මම ඔවුන්ගෙන් එක්තරා එකෙකමි. බමුණ, මම ඒ පිරිසිදු ක්‍රියා ඇතිබව තමා තුළ දක්නෙමි වනවාසය පිණිස බොහෝ සේ පතිතලොමී ඇති (බිය නැති) බවට පැමිණියෙමි.

7. බමුණ, ඒ මට මේ අදහස විය: අපිරිසිදු වාක්කමී ඇති ... අපිරිසිදු මනාකමී ඇති ... අපිරිසිදු ආජීවය ඇති යම්කිසි ශ්‍රමණයෝ හෝ බ්‍රාහ්මණයෝ හෝ අරණ්‍යයෙහි වානප්‍රසංඝප්‍රාන්තසෙවනයන් සෙවනය කෙරෙත් ද, අපිරිසිදු ආජීවය නමැති ස්වකීය දෛශය හෙතු කොට ගෙන එකාන්තයෙන් ඒ පින්වත් මහණබමුණෝ සාවද්‍ය වූ තැනි ගැනුම් හා බිහිසුණු අරමුණු ද කැඳවන්. මම වතාහි අපිරිසිදු ආජීවය ඇත්තෙමි අරණ්‍යයෙහි වානප්‍රසංඝප්‍රාන්තසෙවනයන් සෙවනය නොකරමි. මම පිරිසිදු ආජීවය ඇත්තෙකමි. යම් ආයඪී කෙනෙක් පිරිසිදු ආජීවය ඇත්තාහු අරණ්‍යයෙහි වානප්‍රසංඝප්‍රාන්තසෙවනයන් සෙවනය කෙරෙත් ද, මම ඔවුන්ගෙන් එක්තරා එකෙකමි. බමුණ, මම තමා තුළ ඒ පිරිසිදු ආජීවය ඇතිබව දක්නෙමි බොහෝ සෙයින් වනවාසය පිණිස තීර්භය භාවයට පැමිණියෙමි.

8. බමුණ, ඒ මට මේ අදහස විය: යම් ඒ ශ්‍රමණයෝ හෝ බ්‍රාහ්මණයෝ හෝ විෂම ලොහය බහුල කොට ඇත්තාහු කාමයන්හි තිසුණු රාග ඇත්තාහු අරණ්‍යයෙහි වානප්‍රසංඝ ප්‍රාන්ත ආශ්‍රමයන් සෙවනය කෙරෙත් ද, විෂමලොහය හා කාමයන්හි තිසුණු රාගය ද යන ස්වකීය දෛශය හෙතු කොට ගෙන ඒ පින්වත් මහණ බමුණෝ එකාන්තයෙන් සාවද්‍ය වූ තැනිගැනුම් හා බිහිසුණු අරමුණු ද කැඳවන්. මම වතාහි විෂමලොහය බහුල කොට ඇත්තෙමි කාමයන්හි තිසුණු රාග ඇති ව අරණ්‍යයෙහි වානප්‍රසංඝ ප්‍රාන්ත ආශ්‍රමයන් සෙවනය නොකරමි. මම විෂමලොහය බහුල කොට ඇත්තෙකමි නොවෙමි. යම් ඒ ආයඪී කෙනෙක් විෂමලොහය බහුල කොට ඇත්තාහු අරණ්‍යයෙහි වානප්‍රසංඝ ප්‍රාන්ත ආශ්‍රමයන් සෙවනය කෙරෙත් ද, මම ඔවුන්ගෙන් එක්තරා එකෙකමි. බමුණ, මම තමා තුළ අභිධ්‍යාව බහුල කොට තැනි බව දක්නෙමි වනවාසය පිණිස බොහෝ සෙයින් බිය රහිත බවට පැමිණියෙමි.

9. බමුණ, ඒ මට මේ අදහස වී ය: යම් ඒ ශ්‍රමණයෝ හෝ බ්‍රාහ්මණයෝ හෝ (ප්‍රකාරීය - සවිභාවය හැරීමෙන්) වෙනසට පැමිණි සිත් ඇත්තාහු පුද්ගලවිතකසංකල්පනා ඇත්තාහු අරණ්‍ය වානප්‍රසංප්‍රාන්තාශ්‍රමයන් සෙවනය කෙරෙද්ද, වෙනස් වූ සිතට දුෂිත වූ විතකසංකල්පනාය යන ස්වභාවය දෙසෙහිදැකගත් එකානායෙන් ඒ පින්වත් මහණ බමුණෝ සාවද්‍ය වූ තැනි ගැනුම් හා බිහිසුණු අරමුණු ද කැඳවත්. මම වනාහි වෙනසට පැමිණි සිත් ඇති ව පුද්ගලවිතකසංකල්පනා ඇති ව අරණ්‍ය-වානප්‍රසංප්‍රාන්තාශ්‍රමයන් සෙවනය නො කරමි. මම මෙත්සිත් ඇත්තෙක්මි. මෙත්සිත් ඇති යම් ඒ ආයතී කෙනෙක් අරණ්‍යවානප්‍රසංප්‍රාන්තාශ්‍රමයන් සෙවනය කෙරෙද්ද, මම ඔවුන්ගෙන් එක්තරා එකෙක්මි. බමුණ, මම තමා දුල ඒ මෙත්සිත් ඇතිබව දකින්නෙමි වනවාසය පිණිස බොහෝ සෙයින් තීර්භය භාවයට පැමිණියෙමි.

10. බමුණ ඒ මට මේ අදහස වී ය. යම් ඒ ශ්‍රමණයෝ හෝ බ්‍රාහ්මණයෝ හෝ චිතමිඳියෙන් මඛනා ලද්දහු අරණ්‍යවානප්‍රසංප්‍රාන්තා-ශ්‍රමයන් සෙවනය කෙරෙත් ද, චිතමිඳියෙන් මැඩීම නැමැති ස්වකීය දෙසෙහි හෙතු කොට ගෙන එකානායෙන් පින්වත් ඒ මහණ බමුණෝ සාවද්‍ය වූ තැනි ගැනුම් හා බිහිසුණු අරමුණු ද කැඳවත්. මම වනාහි චිතමිඳියෙන් මඛනා ලද ව අරණ්‍යවානප්‍රසංප්‍රාන්තාශ්‍රමයන් සෙවනය නො කරමි. මම පහ වූ චිතමිඳි ඇත්තෙක්මි. යම් ඒ ආයතී කෙනෙක් පහ වූ චිතමිඳි ඇත්තාහු අරණ්‍යවානප්‍රසංප්‍රාන්තා ශ්‍රමයන් සෙවනය කෙරෙත් ද, මම ඔවුන්ගෙන් එක්තරා එකෙක්මි. බමුණ, මම තමා දුල ඒ චිතමිඳිය තැනිකලබව දකින්නෙමි වනවාසය පිණිස බොහෝ සෙයින් තීර්භය භාවයට පැමිණියෙමි.

11. බමුණ, ඒ මට මේ අදහස වී ය: යම් ඒ ශ්‍රමණයෝ හෝ බ්‍රාහ්මණයෝ හෝ ඇවිස්සුණු සැලක, සිත් ඇත්තාහු නො සන්සුන් සිත් ඇත්තාහු අරණ්‍යවානප්‍රසංප්‍රාන්තාශ්‍රමයන් සෙවනය කෙරෙත් ද, ඇවිස්සුණු සැලකු නො සන්සුන් සිත් ඇති බව නැමැති ස්වකීය දෙසෙහි හෙතු කොට ගෙන ඒ පින්වත් මහණ බමුණෝ සාවද්‍ය වූ තැනි ගැනුම් හා බිහිසුණු අරමුණු ද කැඳවත්. මම ඇවිස්සුණු සැලකු නො සන්සුන් සිත් ඇති ව අරණ්‍යවානප්‍රසංප්‍රාන්තාශ්‍රමයන් සෙවනය නො කරමි. මම සන්සුන් සිත් ඇත්තෙක්මි. යම් ඒ ආයතී කෙනෙක් සන්සුන් සිත් ඇති ව අරණ්‍ය-වානප්‍රසංප්‍රාන්තාශ්‍රමයන් සෙවනය කෙරෙත් ද, මම ඔවුන්ගෙන් එක්තරා එකෙක්මි. බමුණ, මම තමා දුල පිහිටි ඒ සන්සුන් සිත් ඇතිබව දකින්නෙමි වනවාසය පිණිස බොහෝසෙයින් තීර්භය භාවයට පත් වීමි.

12. බමුණ, ඒ මට මේ අදහස වී ය: යම් ඒ ශ්‍රමණයෝ හෝ බ්‍රාහ්මණයෝ හෝ සැක ඇත්තාහු විවිකිවිකා ඇත්තාහු අරණ්‍යවානප්‍රසං ප්‍රාන්තාශ්‍රමයන් සෙවනය කෙරෙත් ද, සැකය හා විවිකිවිකාව නැමැති ස්වකීය දෙසෙහි හෙතු කොට ගෙන ඒ පින්වත් මහණබමුණෝ එකානායෙන් සාවද්‍ය වූ තැනි ගැනුම් හා බිහිසුණු අරමුණු ද කැඳවත්. මම වනාහි සැක ඇත්තෙමි විවිකිවිකා ඇත්තෙමි අරණ්‍යවානප්‍රසංප්‍රාන්තා-ශ්‍රමයන් ශසවනය නො කරමි. මම තරණය කල සැක ඇත්තෙක්මි. යම් ඒ ආයතී කෙනෙක් තරණය කල සැක ඇති ව අරණ්‍යවානප්‍රසංප්‍රාන්තා-ශ්‍රමයන් සෙවනය කෙරෙත් ද, මම ඔවුන්ගෙන් එක්තරා එකෙක්මි. බමුණ, මම තමා දුල වූ තරණය කල විවිකිවිකා ඇතිබව දකින්නෙමි වනවාසය පිණිස බොහෝ සෙයින් තීර්භය භාවයට පැමිණියෙමි.

13. තස්ස මය්හං බ්‍රාහ්මණ ඵතදුගොසී: යෙ ඛො කෙවි සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා අතතුක්කංසකා¹ පරචම්භි අරඤ්ඤාදු වනපඤ්ඤානි පනතානි සෙනාසනානි පටිසෙවනති, අතතුක්කංසන² පරචම්භනසප්පදාසභෙඬු භවෙ තෙ ගොනෙනා සමණබ්‍රාහ්මණො අකුසලං භයනෙරවං අච්චයන්ති. න ඛො පනාහං අතතුක්කංසකො³ පරචම්භි අරඤ්ඤාදු වනපඤ්ඤානි පනතානි සෙනාසනානි පටිසෙවම්, අතතුක්කංසකො අපරචම්භිභමසම්. යෙ හි වො අරියො අතතුක්කංසකො⁴ අපරචම්භි අරඤ්ඤාදු වනපඤ්ඤානි පනතානි සෙනාසනානි පටිසෙවනති, තෙසමහං අඤ්ඤාතමො. ඵතමහං බ්‍රාහ්මණ අතතුක්කංසකතං⁴ අපරචම්භිතං අතති සමපස්සමානො භියොසා පලලොමමාපාදිං අරඤ්ඤාදු විහාරාය.

14. තස්ස මය්හං බ්‍රාහ්මණ ඵතදුගොසී: යෙ ඛො ඤාපි සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා ඡම්භි භීරුකඤ්ඤානිකා අරඤ්ඤාදු වනපඤ්ඤානි පනතානි සෙනාසනානි පටිසෙවනති, ඡම්භි භීරුකඤ්ඤානිකසප්පදාසභෙඬු භවෙ තෙ ගොනෙනා සමණබ්‍රාහ්මණො අකුසලං භයනෙරවං අච්චයන්ති. න ඛො පනාහං ඡම්භි භීරුකඤ්ඤානිකො අරඤ්ඤාදු වනපඤ්ඤානි පනතානි සෙනාසනානි පටිසෙවම්, විගතලොමහංගොභමසම්. යෙ හි වො අරියො විගතලොමහංසා අරඤ්ඤාදු වනපඤ්ඤානි පනතානි සෙනාසනානි පටිසෙවනති, තෙසමහං අඤ්ඤාතමො. ඵතමහං බ්‍රාහ්මණ විගතලොමහංසතං අතති සමපස්සමානො භියොසා පලලොමමාපාදිං අරඤ්ඤාදු විහාරාය.

15. තස්ස මය්හං බ්‍රාහ්මණ ඵතදුගොසී: යෙ ඛො කෙවි සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා ලාභසක්කාරසිලොකං නිකාමයමානො අරඤ්ඤාදු වනපඤ්ඤානි පනතානි සෙනාසනානි පටිසෙවනති, ලාභසක්කාරසිලොකං නිකාමයමාන⁵-සප්පදාසභෙඬු භවෙ තෙ ගොනෙනා සමණබ්‍රාහ්මණො අකුසලං භයනෙරවං අච්චයන්ති. න ඛො පනාහං ලාභසක්කාරසිලොකං නිකාමයමානො අරඤ්ඤාදු වනපඤ්ඤානි පනතානි සෙනාසනානි පටිසෙවම්, අපට්ඨෙජාභමසම්. යෙ හි වො අරියො අපට්ඨෙජා අරඤ්ඤාදු වනපඤ්ඤානි පනතානි සෙනාසනානි පටිසෙවනති, තෙසමහං අඤ්ඤාතමො. ඵතමහං බ්‍රාහ්මණ අපට්ඨෙජතං අතති සමපස්සමානො භියොසා පලලොමමාපාදිං අරඤ්ඤාදු විහාරාය.

1. අතතුක්කංසකා, කප්ඵි 2. අතතුක්කංසකා, කප්ඵි
 3. අතතුක්කංසකො, කප්ඵි. අතතුක්කංසකා, කප්ඵි
 4. අතතුක්කංසකා, කප්ඵි. අතතුක්කංසකතං, කප්ඵි.
 5. ඡම්භිභීරුක, සස. 6. නිකාමයමානා, PTS. නිකාමන, මජ්ඣ.

13. බමුණ, මට මේ අදහස වී ය: යම් කිසි ශ්‍රමණයෝ හෝ බ්‍රාහ්මණයෝ හෝ තමන් හුවා අනුන් හෙළා දක්නාහු අරණ්‍යවානප්‍රසංඝානාශ්‍රමයන් සෙවනය කෙරෙත් ද, තමා උසස් කොට අනුන් පහත් කොට සැලකීම නමැති ස්වකීය දෛශ්‍ය හෙතු කොට ගෙන එකානන්‍යයෙන් ඒ පින්වත් මහණබමුණෝ සාවද්‍ය තැති ගැනුම් හා බිහිසුණු අරමුණු ද කැඳවත්. මම වතාහි තමා උසස් කොටත් අනුන් පහත් කොටත් සලකමින් අරණ්‍යවානප්‍රසංඝානාශ්‍රමයන් සෙවනය නො කරමි. මම තමා උසස් කොට අනුන් පහත් කොට සලකන්නෙක් නො වෙමි. යම් ඒ ආයතී කෙනෙක් තමා උසස් කොට අනුන් පහත් කොට නො සලකන්නාහු අරණ්‍යවානප්‍රසංඝානාශ්‍රමයන් සෙවනය කෙරෙත් ද, මම ඔවුන්ගෙන් එක්තරා එකෙක්මි. බමුණ, මම තමා උසස් කොට නො සැලකීම හා අනුන් පහත් කොට නො සැලකීම ද තමා තුළ පිහිටිබව දක්නෙමි වනවාසය පිණිස බොහෝ සෙයින් නො බියබවට පැමිණියෙමි.

14. බමුණ, ඒ මට මේ අදහස වී ය: යම් ඒ ශ්‍රමණයෝ හෝ බ්‍රාහ්මණයෝ හෝ (කය දළදඩු කරන කද) තැති ගැනුම් ඇත්තාහු බිය සුලබව ඇත්තාහු අරණ්‍යවානප්‍රසංඝානාශ්‍රමයන් සෙවනය කෙරෙත් ද, කද තැති ගැත්ම හා බියසුලබව ද නමැති ස්වකීය දෛශ්‍ය හෙතු කොට ගෙන එකානන්‍යයෙන් ඒ පින්වත් මහණ බමුණෝ සාවද්‍ය තැති ගැනුම් හා බිහිසුණු අරමුණු ද කැඳවත්. මම වතාහි හැති ගන්නෙමි බියසුල සවහාවය ඇත්තෙමි අරණ්‍යවානප්‍රසංඝානාශ්‍රමයන් සෙවනය නො කරමි. මම පහ වූ ලොමුදහ ගැනීම ඇත්තෙක් වෙමි. යම් ඒ ආයතී කෙනෙක් පහ වූ ලොමුදහ ගැනීම ඇත්තෝ අරණ්‍යවානප්‍රසංඝානාශ්‍රමයන් සෙවනය කෙරෙත් ද, මම ඔවුන්ගෙන් එක්තරා එකෙක්මි. බමුණ, මම ඒ පහ වූ ලොමුදහ ගැනීම තමා තුළ පිහිටිබව (තමා කෙරෙහි ලොමුදහ ගැනුම නැති බව) දක්නෙමි වනවාසය පිණිස බොහෝ සෙයින් තීර්භය භාවයට පැමිණියෙමි.

15. බමුණ, ඒ මට මේ අදහස වී ය: යම් ඒ ශ්‍රමණයෝ හෝ බ්‍රාහ්මණයෝ හෝ ලාභ සත්කාර කීර්ති කැමැති වන්නාහු අරණ්‍යයෙහි වානප්‍රසංඝානාශ්‍රමයන් සෙවනය කෙරෙත් ද, ලාභ සත්කාර කීර්ති බලාපොරොත්තු වීම වූ ස්වකීය දෛශ්‍ය හෙතු කොට ගෙන එකානන්‍යයෙන් ඒ පින්වත් මහණ බමුණෝ සාවද්‍ය තැති ගැනුම් හා බිහිසුණු අරමුණු ද කැඳවත්. මම වතාහි ලාභ සත්කාර කීර්ති බලාපොරොත්තු ව අරණ්‍යයෙහි වානප්‍රසංඝානාශ්‍රමයන් සෙවනය නො කරමි. මම ඉවැනි තැත්කෙක්මි. යම් ඒ ආයතී කෙනෙක් ආශා තැත්තාහු අරණ්‍යයෙහි වානප්‍රසංඝානාශ්‍රමයන් සෙවනය කෙරෙත් ද, මම ඔවුන්ගෙන් එක්තරා එකෙක්මි. බමුණ, මම ඒ ඉවැරැහිතභාවය තමා තුළ දක්නෙමි වනවාසය පිණිස බොහෝ සෙයින් නොබිය බවට පැමිණියෙමි.

16. තස්ස මග්ගං බ්‍රාහ්මණ ඵතදනොසි: යෙ ඛො කෙවි සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා කුසිතා සීතවිරියා¹ අරඤ්ඤෙ වනපථානි පනතානි සෙනාසනානි පටිසෙවනති, කුසිතනික විරියසන්ද්‍රසහෙතු භවෙ තෙ භොනොනා සමණ-බ්‍රාහ්මණා අකුසලං භයගෙරවං අවතයන්ති. න ඛො පනාහං කුසිතො සීතවිරියො² අරඤ්ඤෙ වනපථානි පනතානි සෙනාසනානි පටිසෙවමි. ආරඤ්චිරියොගමසමී. යෙ හි වො අරියා ආරඤ්චිරියා අරඤ්ඤෙ වනපථානි පනතානි සෙනාසනානි පටිසෙවනති, තෙසමහං අඤ්ඤෙතමො. ඵතමහං බ්‍රාහ්මණ ආරඤ්චිරියතං අත්තති සම්පස්සමානො භියෙසා පලොම මාපාදිං අරඤ්ඤෙ විහාරාය.

17. තස්ස මග්ගං බ්‍රාහ්මණ ඵතදනොසි: යෙ ඛො කෙවි සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා මුට්ඨස්සති අසම්පජානා අරඤ්ඤෙ වනපථානි පනතානි සෙනාසනානි පටිසෙවනති, මුට්ඨස්සති අසම්පජානසන්ද්‍රසහෙතු භවෙ තෙ භොනොනා සමණබ්‍රාහ්මණා අකුසලං භයගෙරවං අවතයන්ති. න ඛො පනාහං මුට්ඨස්සති අසම්පජානො අරඤ්ඤෙ වනපථානි පනතානි භොතාසනානි පටිසෙවමි. උපට්ඨිකසතිගමසමී³ යෙ හි වො අරියා උපට්ඨිකසති අරඤ්ඤෙ වනපථානි පනතානි සෙනාසනානි පටිසෙවනති, තෙසමහං අඤ්ඤෙතමො. ඵතමහං බ්‍රාහ්මණ උපට්ඨිකනං අත්තති සම්පස්සමානො භියෙසා පලොම මාපාදිං අරඤ්ඤෙ විහාරාය.

18. තස්ස මග්ගං බ්‍රාහ්මණ ඵතදනොසි: යෙ ඛො කෙවි සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා අසමාසිතා විබ්භන්තවිත්තා අරඤ්ඤෙ වනපථානි පනතානි සෙනාසනානි පටිසෙවනති, අසමාසිතවිබ්භන්තවිත්තසන්ද්‍රසහෙතු භවෙ තෙ භොනොනා සමණබ්‍රාහ්මණා අකුසලං භයගෙරවං අවතයන්ති. න ඛො පනාහං අසමාසිතො විබ්භන්තවිත්තො අරඤ්ඤෙ වනපථානි පනතානි සෙනාසනානි පටිසෙවමි. සමාසිසම්පන්නාගමසමී. යෙ හි වො අරියා සමාසි-සම්පන්නා අරඤ්ඤෙ වනපථානි පනතානි සෙනාසනානි පටිසෙවනති, තෙසමහං අඤ්ඤෙතමො. ඵතමහං බ්‍රාහ්මණ සමාසිසම්පදං අත්තති සම්පස්ස-මානො භියෙසා පලොම මාපාදිං අරඤ්ඤෙ විහාරාය.

19. තස්ස මග්ගං බ්‍රාහ්මණ ඵතදනොසි: යෙ ඛො කෙවි සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා දුප්පඤ්ඤ ඵලමුහො⁴ අරඤ්ඤෙ වනපථානි පනතානි සෙනාසනානි පටිසෙවනති, දුප්පඤ්ඤ ඵලමුහසන්ද්‍රසහෙතු⁵ භවෙ තෙ භොනොනා සමණ-බ්‍රාහ්මණා අකුසලං භයගෙරවං අවතයන්ති. න ඛො පනාහං දුප්පඤ්ඤ ඵලමුහො අරඤ්ඤෙ වනපථානි පනතානි සෙනාසනානි පටිසෙවමි. පඤ්ඤාසම්පන්නොගමසමී. යෙ හි වො අරියා පඤ්ඤාසම්පන්නා අරඤ්ඤෙ වනපථානි පනතානි සෙනාසනානි පටිසෙවනති, තෙසමහං අඤ්ඤෙතමො. ඵතමහං බ්‍රාහ්මණ පඤ්ඤාසම්පදං අත්තති සම්පස්සමානො භියෙසා පලොම මාපාදිං අරඤ්ඤෙ විහාරාය.

සොලසපඨියාසං⁵.

1. සීතවිරියා - මජ්ඣං 2 සීතවිරියො - මජ්ඣං.
 3. උපට්ඨිකසතිගමසමී - මජ්ඣං. 4. ඵලමුහො - මජ්ඣං.
 5. සොලසපරියායං නිට්ඨං - මජ්ඣං. සඤා.

16. බමුණ, ඒ මට මේ අදහස විය: යම් කිසි ශ්‍රමණයෝ හෝ බ්‍රාහ්මණයෝ හෝ කුසිත වූවාහු වියහි නැත්තාහු අරණ්‍යයෙහි වානප්‍රසඨප්‍රාන්‍යාශ්‍රමයන් සෙවනය කෙරෙත් ද, කාසිකවෛතසික විශාරිතිතබව නැමැති ස්වකීය දෛශය හෙතු කොට ගෙන එකාන්තයෙන් ඒ පිත්වත් මහණබමුණෝ සාවද්‍ය නැති ගැනුම් හා බිහිසුණු අරමුණු ද කැඳවත්. මම වනාහි මැලී වූයෙම් වියහිය නැත්තෙම් (කාසික වෛතසික විශාරිතිත ව) අරණ්‍ය-යෙහි වානප්‍රසඨප්‍රාන්‍යාශ්‍රමයන් සෙවනය නො කෙරෙමි. මම පටන් ගත් වියහි ඇත්තෙක්ම. යම් ඒ ආයතී කෙනෙක් ඇරඹූ වැර ඇත්තාහු අරණ්‍ය-යෙහි වානප්‍රසඨප්‍රාන්‍යාශ්‍රමයන් සෙවනය කෙරෙත් ද, මම ඔවුන්ගෙන් එක්තරු එකෙක්ම. බමුණ, මම තමා තුළ පිහිටි ඒ ඇරඹූ වැර ඇතිබව දක්නෙමි වනවාසය පිණිස බොහෝසෙසින් තීර්භය භාවයට පැමිණියෙමි.

17. බමුණ, ඒ මට මේ අදහස විය: යම් කිසි ශ්‍රමණයෝ හෝ බ්‍රාහ්මණයෝ හෝ තව සිහි ඇත්තාහු නුවණ තැත්තාහු අරණ්‍යයෙහි වානප්‍රසඨප්‍රාන්‍යාශ්‍රමයන් සෙවනය කෙරෙත් ද, තව සිහිය හා නුවණ නැති බව නැමැති ස්වකීය දෛශය හෙතු කොට ගෙන එකාන්තයෙන් ඒ පිත්වත් මහණබමුණෝ සාවද්‍ය නැති ගැනුම් හා බිහිසුණු අරමුණු ද කැඳවත් මම වනාහි තව සිහි ඇති ව නුවණ නැති ව අරණ්‍යයෙහි වානප්‍රසඨ-ප්‍රාන්‍යාශ්‍රමයන් සෙවනය නො කරමි. මම එළඹ සිටි සිහි ඇත්තෙක්ම. යම් ඒ ආයතී කෙනෙක් එළඹ සිටි සිහි ඇත්තාහු අරණ්‍යයෙහි වානප්‍රසඨ ප්‍රාන්‍යාශ්‍රමයන් සෙවනය කෙරෙත් ද, මම ඔවුන්ගෙන් එක්තරු එකෙක්ම. බමුණ, මම ඒ තමා තුළ එළඹ සිටි සිහිය ඇතිබව දක්නෙමි වනවාසය පිණිස බොහෝසෙසින් තීර්භය භාවයට පැමිණියෙමි.

18. බමුණ, ඒ මට මේ අදහස විය: යම් කිසි ශ්‍රමණයෝ හෝ බ්‍රාහ්මණයෝ හෝ අසමාහිත (එකඟ සිත් නැති) වූවාහු විභ්‍රාන්‍ය (නොයෙක් අරමුණෙහි දිවු) සිත් ඇත්තාහු අරණ්‍යවානප්‍රසඨප්‍රාන්‍යාශ්‍රමයන් සෙවනය කෙරෙත් ද, අසමාහිත විභ්‍රාන්‍ය සිත් ඇති බව නැමැති ස්වකීය දෛශය හෙතු කොට ගෙන එකාන්තයෙන් ඒ පිත්වත් මහණබමුණෝ සාවද්‍ය නැති ගැනුම් හා බිහිසුණු අරමුණු ද කැඳවත්. මම වනාහි අසමාහිත ව විභ්‍රාන්‍ය සිත් ඇති ව අරණ්‍යයෙහි වානප්‍රසඨප්‍රාන්‍යාශ්‍රමයන් සෙවනය නො කරමි. මම සමාධිසම්පන්නයෙක්ම. යම් ඒ ආයතී කෙනෙක් සමාධිසම්පන්න ව අරණ්‍යයෙහි වානප්‍රසඨප්‍රාන්‍යාශ්‍රමයන් සෙවනය කෙරෙත් ද මම ඔවුන්ගෙන් එක්තරු එකෙක්ම. බමුණ, මම මේ සමාධිසම්පදව තමා තුළ පිහිටිබව දක්නෙමි වනවාසය පිණිස නො බියබවට පැමිණියෙමි.

19. බමුණ, ඒ මට මේ අදහස විය: යම් කිසි ශ්‍රමණයෝ හෝ බ්‍රාහ්මණයෝ හෝ නුවණ තැත්තාහු කෙළතොලු වූවාහු අරණ්‍යයෙහි වානප්‍රසඨප්‍රාන්‍යා-ශ්‍රමයන් සෙවනය කෙරෙත් ද, නුවණ නැතිබව හා කෙළතොලු බව නැමැති ස්වකීය දෛශය හෙතු කොට ගෙන එකාන්තයෙන් ඒ පිත්වත් මහණබමුණෝ සාවද්‍ය නැති ගැනුම් හා බිහිසුණු අරමුණු ද කැඳවත්. මම වනාහි නුවණ නැති ව කෙළතොලු ව අරණ්‍යයෙහි වානප්‍රසඨප්‍රාන්‍යා-ශ්‍රමයන් සෙවනය නො කරමි. මම නුවණැත්තෙක් වෙමි. යම් ඒ ආයතී කෙනෙක් නුවණැති ව අරණ්‍යයෙහි වානප්‍රසඨප්‍රාන්‍යාශ්‍රමයන් සෙවනය කෙරෙත් ද, මම ඔවුන්ගෙන් එක්තරු එකෙක්ම. බමුණ, මම නුවණැති බව තමා තුළ පිහිටිබව දක්නෙමි වනවාසය පිණිස බොහෝසෙසින් තීර්භය භාවයට පැමිණියෙමි.

20. තස්ස මග්ගං බ්‍රාහ්මණ ඵතදහොසි: යනනු නාහං යා තා රතතියො අභිඤ්ඤාතා අභිලක්ඛිතා වාතුද්දසී පඤ්චදසී අට්ඨමී ච පක්ඛස්ස, තථාරූපාසු රතතිසු¹ යාති තාති ආරාමවෙතියාති වකචෙතියාති රුක්ඛවෙතියාති හිංසකකාති² සලොමිහංසාති, තථාරූපෙසු සෙනාසනෙසු විහරෙය්‍යං, අප්පෙචතාම³ තං භයගෙරවං පග්ගෙය්‍යන්ති. සො ඛො අහං බ්‍රාහ්මණ අපරෙති සමගෙත යා තා රතතියො අභිඤ්ඤාතා අභිලක්ඛිතා වාතුද්දසී පඤ්චදසී අට්ඨමී ච පක්ඛස්ස, තථාරූපාසු රතතිසු යාති තාති ආරාම-වෙතියාති වකචෙතියාති රුක්ඛවෙතියාති හිංසකකාති සලොමිහංසාති, තථාරූපෙසු සෙනාසනෙසු විහරාමි. හත්‍ර ච මේ⁴ බ්‍රාහ්මණ විහරතො මග්ගො⁵ වා ආගච්ඡති, මොරො වා කට්ඨං පානෙති, වාතො වා පණ්ණසට්ඨං⁶ ඵරෙති,⁷ තස්ස මග්ගං⁸ ඵං හොති:⁹ ඵතං නුති තං භයගෙරවං ආගච්ඡති.

21. තස්ස මග්ගං බ්‍රාහ්මණ ඵතදහොසි: කිනනු ඛො අහං අඤ්ඤදච්ඡ භයපාටිකඛිනී විහරාමි, යනනු නාහං යථාභුතයථාභුතස්ස¹⁰ මෙ තං භයගෙරවං ආගච්ඡති, තථාභුතතථාභුතො ච තං භයගෙරවං පටිවිනෙය්‍යන්ති. තස්ස මග්ගං බ්‍රාහ්මණ වඛිකමන්තස්ස තං භයගෙරවං ආගච්ඡති; සො ඛො අහං බ්‍රාහ්මණ තෙව තාව තිට්ඨාමි, ත නිසීදුමි, ත නිපජ්ජාමි, යාව වඛිකමනෙතාව තං භයගෙරවං පටිවිනෙමි. තස්ස මග්ගං බ්‍රාහ්මණ සිතස්ස තං භයගෙරවං ආගච්ඡති; සො ඛො අහං බ්‍රාහ්මණ තෙව තාව වඛිකමාමි, ත නිසීදුමි, ත නිපජ්ජාමි, යාව සිතොච තං භයගෙරවං පටිවිනෙමි. තස්ස මග්ගං බ්‍රාහ්මණ නිසිත්තස්ස තං භයගෙරවං ආගච්ඡති; සො ඛො අහං බ්‍රාහ්මණ තෙව තාව නිපජ්ජාමි, ත තිට්ඨාමි, ත වඛිකමාමි, යාව නිසිත්තොච තං භයගෙරවං පටිවිනෙමි. තස්ස මග්ගං බ්‍රාහ්මණ නිපන්තස්ස තං භයගෙරවං ආගච්ඡති; සො ඛො අහං බ්‍රාහ්මණ තෙව තාව නිසීදුමි, ත තිට්ඨාමි, ත වඛිකමාමි, යාව නිපන්තොච තං භයගෙරවං පටිවිනෙමි.

22. සනති ඛො පත බ්‍රාහ්මණ ඵතෙ සමණබ්‍රාහ්මණා රතතියෙව සමානං දිවාහි සඤ්ජානනති, දිවායෙව සමානං රතතියි සඤ්ජානනති; ඉදමතං තෙසං සමණබ්‍රාහ්මණානං සමමාගමිඤ්ජරසමිං වදුමි. අහං ඛො පත බ්‍රාහ්මණ රතතියෙව සමානං රතතියි සඤ්ජානාමි, දිවායෙව සමානං දිවාහි සඤ්ජානාමි. යං ඛො තං බ්‍රාහ්මණ සමමා වදමානො වදෙය්‍ය අසමමාගධමෙමා සතෙතා ලොකෙ උප්පනොතා බ්‍රුජ්ජනහිතාය බ්‍රුජ්ජනසුඛාය ලොකානුකම්පාය¹² අඤ්ඤාය භිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානනති, මමෙව තං සමමා වදමානො වදෙය්‍ය අසමමාගධමෙමා සතෙතා ලොකෙ උප්පනොතා බ්‍රුජ්ජනහිතාය බ්‍රුජ්ජනසුඛාය ලොකානුකම්පාය¹² අඤ්ඤාය භිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානනති.

1. රතතිසු - මජ්ඣ. සං. 2. හිසකකාති - මජ්ඣ.
 3. අපපච්චතාමිහං - මජ්ඣ. 4. හත්‍ර ච මේ, මජ්ඣ. සං.
 5. මග්ගො වා, සං. 6. පණ්ණසට්ඨං - මජ්ඣ.
 7. පානෙති - කථෙවි. 8. තස්ස මග්ගං බ්‍රාහ්මණ - මජ්ඣ. සං.
 9. ඵතදහොසි - මජ්ඣ.
 10. යථාභුතං යථාභුතස්ස - මජ්ඣ. PTS. යථාභුතස්ස යථාභුතස්ස - සං.
 11. යථාභුතං යථාභුතොච - මජ්ඣ. PTS. යථාභුතො යථාභුතොච - සං.
 12. ලොකානුකම්පකාය - සිමු. PTS.

20. බමුණ, ඒ මට මේ අදහස වී ය: 'පක්‍ෂයෙහි (හඳු නිසා) ප්‍රසිද්ධ වූ (උපොසඨසමාදානාදී වශයෙන්) ලකුණු කළ යුතු වූ තුද්‍රස්වක, පසලොස්වක, අටවක යන යම් ඒ රාත්‍රීහු වෙත් ද, එවැනි රාත්‍රීන්හි බිහිසුණු වූ ලොමුදහ ගත්වන්තා වූ යම් ඒ ආරාමවෛත්‍යයෝ (=වෙතිය සමමත පිදිය යුතු අරම්), වනවෛත්‍යයෝ (=පිදිය යුතු වත), වාක්‍ෂවෛත්‍යයෝ (පිදිය යුතු රුක්) වෙද්ද, එබඳු සෙනසුන්හි වසන්තෙම් නම් මැනව, ඒ කැහි ගැනුම් හා බිහිසුණු අරමුණු ද දක්නෙම් නම් මැනවැ' යි කියයි. බමුණ, ඒ මම ඉන් මැන කල්හි පක්‍ෂයෙහි ප්‍රසිද්ධ වූ ලකුණු කළ යුතු වූ තුද්‍රස්වක, පසලොස්වක, අටවක යන යම් ඒ රාත්‍රීහු වෙත් ද, එවැනි රාත්‍රීන්හි බිහිසුණු වූ ලොමුදහ ගත්වන්තා වූ යම් ඒ ආරාමවෛත්‍යයෝ වනවෛත්‍යයෝ වාක්‍ෂවෛත්‍යයෝ වෙත් ද, එබඳු සෙනසුන්හි වාසය කරමි. බමුණ, එහි වාසය කරන්නා වූ මා වෙතට මුඛෙක් (සිටුපාවෙක්) හෝ කුරගා එයි. මොනරෙක් (පක්‍ෂියෙක්) හෝ දරකඩක් හෙළයි. සුළඟ හෝ පරබලාවක් සලයි. ඒ මට මෙසේ සිතෙයි: 'එකානතයෙන් මේ එන්නේ ඒ භයානක අරමුණ ය' කියයි.

21. බමුණ, ඒ මට මේ සිත වී ය: 'කුමක් නිසා මම එකානතයෙන් භය කැමැත්තෙම් වාසය කෙරෙමි ද? යම් යම් ඉරියව්වකින් යුක්ත වූ මා වෙත ඒ භයජනක අරමුණ ඒ ද, ඒ ඒ ඉරියව්වෙන් යෙදුනෙම් ම ඒ භයජනක අරමුණ දුර ලත්තෙමි නම්, යෙහෙකැයි කියයි. බමුණ, සක්මන් කරන්නා වූ මා වෙතට ඒ භයහරවය එයි ද, බමුණ, මම යම් තාක් සක්මන් කරමින් ම ඒ භයහරවය දුරු කෙරෙමි ද, ඒ තාක් නො සිටිමි. නො හිඳිමි. නො නිදමි. බමුණ, සිටියා වූ ඒ මා වෙතට ඒ භය හරවය එයි ද, බමුණ, ඒ මම යම් තාක් සිටියෙමි ම ඒ භයහරවය දුරු කෙරෙමි ද, ඒ තාක් සක්මන් නො කරමි. නො හිඳිමි. නො නිදමි. බමුණ, හුන්නා වූ මා වෙතට ඒ භයහරවය එයි ද, බමුණ, ඒ මම යම් තාක් හුන්නෙමි ම ඒ භයහරවය දුරු කෙරෙමි ද, ඒ තාක් නො නිදමි. නො සිටිමි. සක්මන් නො කරමි. බමුණ, හොත්තා වූ මා වෙතට ඒ භයහරවය එයි ද, බමුණ, ඒ මම යම් තාක් නිදන්තෙමි ම ඒ භයහරවය දුරු කෙරෙමි ද, ඒ තාක් නො හිඳිමි. නො සිටිමි. සක්මන් නො කරමි.

22. බමුණ, රාත්‍රීය ම දහවල් ය සි සිතන දහවල ම රාත්‍රීය සි සිතන ඇතැම් මහණබමුණෝ ඇත්තාහ. මේ ඒ මහණබමුණන්ගේ මූලා වූ විසීමකැයි මම කියමි. බමුණ, මම රූය ම රූය ය සි හඳුනමි. දවල දවල ම ය සි හඳුනමි. බමුණ, මනා කොට කියන්නෙක් 'මූලා නොවන ගති ඇති සන්තියෙක් බොහෝ දෙනාට සිත පිණිස බොහෝ දෙනාට සැප පිණිස ලොවට අනුකම්පා පිණිස දෙව මිනිසුන්ට වැඩ පිණිස සිත පිණිස සැප පිණිස ලොකයෙහි උපන්නේ ය'යි යම් කෙනකුත් උදෙසා කියා ද, මනා කොට (සත්‍යය) කියන්නෙක් 'මූලා නො වන ගති ඇති සන්තියෙක් බොහෝ දෙනාට සිත පිණිස බොහෝ දෙනාට සැප පිණිස ලොවට අනුකම්පා පිණිස දෙව මිනිසුන්ට වැඩ පිණිස සිත පිණිස සැප පිණිස ලොකයෙහි උපන්නේ ය' යි ඒ මා උදෙසා ම කියන්නේ ය.

23. ආරඬං ඛො පන මෙ බ්‍රාහ්මණ විජයං අහොසි අසලලීනං. උපට්ඨිතා සති අසමමුච්ඡා.¹ පස්සඤ්ඤා කායො අසාරඤ්ඤා. සමාහිතං චිත්තං එහංගං, සො ඛො අහං බ්‍රාහ්මණ විවිච්චිච කාමෙහි විවිච්චි අකුසලෙහි ධර්මෙහි සමිතස්සං සච්චාරං විචෙකජං පිතීසුඛං පඨමං ඤානං.² උපසම්පජ්ජ විහාසිං. චිත්තස්සච්චාරානං මූලසමා අජ්ඣන්තං සමපසාදනං චේතසො එකොදිභාවං අචිත්තස්සං අච්චාරං සමාධිජං පිතීසුඛං දුතීයං ඤානං.³ උපසම්පජ්ජ විහාසිං. පිතීයා ච මිරායා උපෙඛකො.⁴ ච විහාසිං සතො ච සමපජානො, සුඛස්සච කායෙහි පටිසංචෙදෙසිං, යං තං අරියා ආචිකඤ්ඤා 'උපෙඛකො'⁵ සධිමා සුඛවිහාරීති තතීයං ඤානං.⁶ උපසම්පජ්ජ විහාසිං. සුඛස්ස ච පහානා දුක්ඛස්ස ච පහානා පුඤ්ඤච සොමනස්සදොමනස්සානං අත්ඨිමා අදුක්ඛං⁷ අසුඛං උපෙඛා⁸ සතිපාරිසුද්ධිං චතුසාරං ඤානං⁹ උපසම්පජ්ජ විහාසිං.

24. භො එවං සමාහිතෙ විභවං - පරිසුඤ්ඤා, පරියොදනෙ, අත්ඨිතණේ, විගඤ්ඤාපකම්මෙපසෙ, මුදුකුභෙ, කම්මනිඤ්ඤා, ධීනෙ, ආනෙඤ්ඤාපනෙතා,¹⁰ පුඤ්ඤානිවාසානුස්සන්ද්දණංග¹¹ චිත්තං අභිනිත්තාමෙසිං. සො¹² අනෙකමිතිතං පුඤ්ඤානිවාසං අනුස්සරාමි. සෙය්‍යපීද: එකමපි ජාතීං, දොපි ජාතීයො, තිස්සොපි ජාතීයො, චතස්සොපි ජාතීයො, පඤ්චපි ජාතීයො, දසපි ජාතීයො, විසමපි¹³ ජාතීයො, සිංසමපි ජාතීයො, චතතාරීසමපි¹⁴ ජාතීයො, පඤ්ඤාසමපි ජාතීයො, ජාතීසතමපි ජාතීසතස්සමපි, ජාතීසතසතස්සමපි; අනෙකෙපි සංචරිටකපෙස, අනෙකෙපි විචරිටකපෙස, අනෙකෙපි සංචරිට-විචරිටකපෙස, 'අමුත්තාසිං එවන්තාමො එවංගොනෙතා එවංචණේණං එවමාහාරො එවංසුඛදුක්ඛපටිසංචෙදී එවමාසුපරියනෙතා; භො තනො මුඤ්ඤා අමුත්ත උදපාදීං.¹⁵ නුත්තාපාසිං එවන්තාමො එවංගොනෙතා එවංචණේණං එවමාහාරො එවංසුඛදුක්ඛපටිසංචෙදී එවමාසුපරියනෙතා. සො තනො මුඤ්ඤා ඉමුපපනෙතා'ති. ඉති යාකාරං සඋදෙසං අනෙකමිතිතං පුඤ්ඤානිවාසං අනුස්සරාමි. අයං ඛො මෙ බ්‍රාහ්මණ රතතීයා පඨමෙ යාමෙ පඨමා විජජා අධිගතා, අච්ජා විභතා, විජජා උපසන්නා, තමො විගතො, ආලොකො උපසන්නො, යඨා තං අසමනත්තස්ස ආකාපිකො පභිසාතත්තස්ස විහරතො.

1. අපමුච්චිතං - සසා. 2. පඨමජ්ඣිමානං - සිමු.
 3. දුතීයජ්ඣිමානං - සිමු. 4. උපෙඛකො - මජ්ඣ. සසා.
 5. තතීයජ්ඣිමානං - සිමු. 6. අදුක්ඛමුත්තං - මජ්ඣ. සසා.
 7. උපෙඛකො - මජ්ඣ. සසා. 8. චතුසාරකො - සිමු.
 9. ආනෙඤ්ඤාපනෙතා - සිමු. II. 10. පුඤ්ඤානිවාසානුස්සන්ද්දණංග - මජ්ඣ. සසා.
 11. අනාහං, කප්ඵි 12. විසමමපි - සිමු.
 13. චතතාරීසමපි - සසා. චතතාරීසමපි - මජ්ඣ.
 14. උපෙඛකො - කප්ඵි.

23. බමුණ, මා විසින් වීර්‍යය පවත් ගන්නා ලද්දේ නො සැකවුණේ ය. සිහිය එළඹ සිටියේ මූලා නො වූයේ ය. (නාමරූප)කය සන්තිදුනේ දර්ථ රහිත වී ය. සිත සමාධියෙහි පිහිටියේ එකක වී ය. බමුණ, ඒ මම කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම අකුශලබ්‍රමයන්ගෙන් වෙන් ව ම විතසී සහිත වූ විචාර සහිත වූ විවේකයෙන් හටගත් ප්‍රීතිය හා සැප ඇති ප්‍රථමධ්‍යානයට පැමිණ වාසය කෙළෙමි. විතසීවිචාරයන්ගේ සන්තිදීමෙන් ස්වසන්ධානයෙහි උපත් සම්ප්‍රසාදන සංකල්පන ප්‍රධානවත් සුක්ත වූ සිතේ එකකවැඩි වඩන්තා වූ විතසී රහිත වූ විචාර රහිත වූ සමාධියෙන් හටගත් ප්‍රීතිය හා සැප ඇති ද්විතීයධ්‍යානයට පැමිණ වාසය කෙළෙමි. ප්‍රීතිය ද දුරු කිරීමෙන් උපෙක්ෂක ව ද වාසය කෙළෙමි. සිහි ඇත්තෙමි මනාසුවැණින් සුක්ත වූයෙමි (නාමරූප) කසින් සැපය ද වින්දෙමි. ආයතීයේ යම් ඒ ධ්‍යානයක් කිසා 'උපෙක්ෂක වූයේ සිහි ඇත්තේ සුවසේ වෙසේ' යයි කියත් ද, ඒ තෘතීයධ්‍යානයට පැමිණ වාසය කෙළෙමි. (පුළුයෙහි ම) කාසික සුඛයාගේ ද ප්‍රභාණයෙන් කාසිකදුක්ඛයාගේ ද ප්‍රභාණයෙන්, පුළුයෙහි ම සොමනස් දෙමනස් දෙදෙතාගේ ද අත්‍යවිකමයෙන් (=ප්‍රභාණයෙන්) දුක් නො වූ සුඛ නො වූ, උපෙක්ෂාවෙන් හටගත් සතිපාරිසුද්ධි (=සිහිය පිළිබඳ පිරිසිදුවැඩි) ඇති චතුර්ධ්‍යානයට පැමිණ වාසය කෙළෙමි.

24. ඒ මම මෙසේ සමාධිගත වූ සිත - පිරිසිදු වූ කල්හි, ප්‍රභාසාර වූ කල්හි, අභිසං (කෙලෙස) තැනී වූ කල්හි, උපෙක්ෂක පත වූ කල්හි, මාදු වූ කල්හි, කාශීයව සුදුසු වූ කල්හි, (පිරිසිදු බැව් ආදියෙහි) සිරි ව සිටි කල්හි, නො සැලක බවට පත් වූ කල්හි, පෙර විසු කඳපිළිවෙල සිහි කරණ නුවණ පිණිස සිත විශෙෂයෙන් තකු කෙළෙමි. ඒ මම නොයෙක් ආකාර ඇති ප්‍රබන්ධවිචාරය සිහි කරමි. එනම්: එක ජාතියක් ද, ජාති දෙකක් ද, ජාති තුනක් ද, ජාති සතරක් ද, ජාති පහක් ද, ජාති දසයක් ද, ජාති විස්සක් ද, ජාති තිසකක් ද, ජාති සතළිසක් ද, ජාති පනසක ද, ජාති සියයක් ද, ජාති දහසක් ද, ජාති සියදහසක් ද; නොයෙක් සංවතී (=තස්තා) කල්පයන් ද, නොයෙක් විවතී (=හටගන්නා) කල්පයන් ද, නොයෙක් සංවතී විවතී කල්පයන් ද සිහි කරමි: "අසුවල් තැන්හි උපන්නමි. මෙවැනි නම ඇත්තෙක් වීම. මෙවැනි ගොත්‍ර ඇත්තෙක් වීම. මෙවැනි පැහැ ඇත්තෙක් වීම. මෙවැනි ආකාර ඇත්තෙක් වීම. මෙවැනි සැපදුක් වින්දෙක් වීම. මෙවැනි ආසු කෙලවර කොට ඇත්තෙක් වීම. ඒ මම එසින් වූය වූයෙමි අසුවල් තැන උපන්නමි. එහි දී ද මෙ වැනි නම ඇත්තෙක් වීම. මෙ වැනි ගොත්‍ර ඇත්තෙක් වීම. මෙවැනි පැහැ ඇත්තෙක් වීම. මෙ වැනි ආකාර ඇත්තෙක් වීම. මෙ වැනි සැපදුක් වින්දෙක් වීම. මෙ වැනි ආසු කෙලවර කොට ඇත්තෙක් වීම. ඒ මම එසින් වූය වූයෙමි මෙහි උපන්නෙමි වෙමි"යි. මෙසේ ආකාර සහිත වූ උදෙසිම සහිත වූ තත් වැදුරුම වූ පෙර විසු කඳපිළිවෙල සිහි කරමි. බමුණ, මා විසින් රැගෙහි පෙරයම මේ පලමුවන පුළුච්චාස විද්‍යාව ලබන ලදී. අවිද්‍යාව නැසින. විද්‍යාව උපන. මොහදුර නැසුණේ ය. විද්‍යාලොකය උපන. නො පමා වී කෙලෙස් තවන වැර ඇති වී මේතෙසවූ සිත් ඇති වී වසන්නසුට යම් සේ (අවිද්‍යාවිනාශාදිය වේ) නම (මට ද) එසේ ම වී ය.

25. සො එවං සමාහිතෙ වින්හෙ පරිසුඤ්ඤා පරියොදානෙ අනඛගණේ විගභුපකකිලෙසෙ මුදුභුතෙ කම්මනියෙ සීතෙ ආතෙඤ්ඤප්පතෙත සත්තානං චුතුපපාතඤ්ඤාය¹ විත්තං අභිනිත්තාමෙසිං. සො දිබ්බෙත චක්ඛුතා විසුඤ්ඤාන අතික්කන්තමානුසකෙත සතෙත පසසාමි චචමානෙ උපපජ්ජමානෙ භීතෙ පණීතෙ සුචණේණ දුබ්බණේණ සුගතෙ දුග්ගතෙ. යථාකම්මුපගෙ සතෙත පජාතාමි; ඉමෙ චත තොතොතා සත්තා කායදුච්චරිතෙන සමන්තාගතා, චචිදුච්චරිතෙන සමන්තාගතා, චිතොදුච්චරිතෙන සමන්තාගතා, අරියානං උපවාදකා, මුච්ඡාදිට්ඨිකා, මුච්ඡාදිට්ඨිකම්මසමාදානා, තෙ කායසංතෙදා පරම්මරණා අපායං දුග්ගතිං විනිසාතං නිරයං උපපන්නා;² ඉමෙ වා පත භොතොතා සත්තා කායදුච්චරිතෙන සමන්තාගතා, චචිදුච්චරිතෙන සමන්තාගතා, මනොදුච්චරිතෙන සමන්තාගතා, අරියානං අනුපවාදකා, සම්මාදිට්ඨිකා සම්මාදිට්ඨිකම්මසමාදානා, තෙ කායසංතෙදා පරම්මරණා සුගතියං සග්ගං ලොකං උපපන්නාහි. ඉති දිබ්බෙත චක්ඛුතා විසුඤ්ඤාන අතික්කන්තමානුසකෙත සතෙත පසසාමි චචමානෙ උපපජ්ජමානෙ සීතෙ පණීතෙ සුචණේණ දුබ්බණේණ සුගතෙ දුග්ගතෙ. යථාකම්මුපගෙ සතෙත පජාතාමි. අයං ඛො මෙ බ්‍රාහ්මණ රතතියා මජ්ඣිමෙ යාමෙ දුතියා විජජා අධිගතා, අවිජජා විහතා, විජජා උපපන්නා, තමො විහතො, ආලොකො උපපන්නො, යථා තං අපමානකසං ආතාපිතො පභිතතකසං විහරතො.

26. සො එවං සමාහිතෙ වින්හෙ පරිසුඤ්ඤා පරියොදානෙ අනඛගණේ විගභුපකකිලෙසෙ මුදුභුතෙ කම්මනියෙ සීතෙ ආතෙඤ්ඤප්පතෙත අංසවාතං ඛසඤ්ඤාය³ විත්තං අභිනිත්තාමෙසිං. සො ඉදං දුක්ඛතති යථාභුතං අබ්බඤ්ඤාසිං. අයං දුක්ඛසමුදයොති යථාභුතං අබ්බඤ්ඤාසිං. අයං දුක්ඛනිරෝධොති යථාභුතං අබ්බඤ්ඤාසිං. අයං දුක්ඛනිරෝධගාමිනී පටිපදාහි යථාභුතං අබ්බඤ්ඤාසිං; ඉමෙ ආසවාහී යථාභුතං. අබ්බඤ්ඤාසිං. අයං ආසවසමුදයොති යථාභුතං අබ්බඤ්ඤාසිං. අයං ආසවනිරෝධොති යථාභුතං අබ්බඤ්ඤාසිං. අයං ආසවනිරෝධගාමිනී පටිපදාහි යථාභුතං අබ්බඤ්ඤාසිං. තසං මෙ එවං ජාතොතො එවං පසංකො කාමාසවාපි විත්තං විමුච්චිත්ථ. හමාසවාපි විත්තං විමුච්චිත්ථ. අවිජජාසවාපි විත්තං විමුච්චිත්ථ. පිමුභ්‍රතසමි. පිමුභ්‍රතමිති ඤ්ඤාණං අගොසි. ‘ඛිණා ජාතී, ප්‍රිසිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරණීයං, නාපරං ඉජ්ජතතාය’හි අබ්බඤ්ඤාසිං. අයං ඛො මෙ බ්‍රාහ්මණ රතතියා පච්ඡිමෙ යාමෙ තතියා විජජා අධිගතා, අවිජජා විහතා, විජජා උපපන්නා, තමො විහතො, ආලොකො උපපන්නො, යථා තං අපමානකසං ආතාපිතො පභිතතකසං විහරතො.

1. චුතුපපාතඤ්ඤාය - කන්චි. 2. උපපන්නා - කන්චි.
3. ඛසඤ්ඤාය - කන්චි.

25. ඒ මම මෙසේ සමාධිගත සිත පිරිසිදු වූ කල්හි, ප්‍රභාසථර වූ කල්හි, (විෂ්කම්භණ්වශයෙන්) අභිගණ තැනී වූ කල්හි, උපකෙලය තැනී වූ කල්හි, මාදු වූ කල්හි, කායසීයට සුදුසු වූ කල්හි, සථිර ව සිටි කල්හි, නො සැලෙනබවට පත් වූ කල්හි, සත්තවයන්ගේ ව්‍යුතිඋත්පතති දැනගන්නා නුවණ පිණිස සිත වෙසෙසින් තතු කෙලෙමි. ඒ මම අතිශයින් පිරිසිදු වූ මිනිස්ඇස ඉක්මවූ දිවැසින් ව්‍යුත වන උපදින හිත ප්‍රණීත මනා පැහැ ඇති නොමනා පැහැ ඇති දුගතියට ගිය සුගතියට ගිය සත්තවයන් දක්මි. කම් වූ පරිදි පරලෝ ගිය සත්තවයන් දන්මි. එකානන්දයෙන් මේ හවත් සත්තවයෝ කායසුචරිතයෙන් සුක්ක වූවාහු වාග්දුච්චිතයෙන් සුක්ක වූවාහු මනොදුච්චිතයෙන් සුක්ක වූවාහු ආයසීයන්ට ගැරඹුවාහු මථ්‍යාදුච්චික වූවාහු මථ්‍යාදුච්චිකම් සමාදන් වූවාහු ය. ඒ මොහු කාබුත් මරණින් මතු සැපයෙන් පහ වූ නපුරු ගති ඇති විවස ව වැටෙන නිරයෙහි උපන්නාහු ය. මේ හවත් සත්තවයෝ කායසුචරිතයෙන් සුක්ක වූවාහු වාක්සුච්චිතයෙන් සුක්ක වූවාහු මනසුච්චිතයෙන් සුක්ක වූවාහු ආයසීයන්ට නො ගැරඹුවාහු සමාග්දුච්චිකම් සමාදන් වූවාහු ය. ඒ මොහු කාබුත් මරණින් මතු මනා ගති ඇති සච්චිලොකයෙහි උපන්නාහු ය සි - මෙසේ වෙසෙසින් පිරිසිදු වූ මිනිස් ඇස ඉක්ම පැවැත්වා වූ දිවැසින් ව්‍යුත වන උපදින හිත ප්‍රණීත මනා පැහැ ඇති නොමනා පැහැ ඇති සුගතියට ගිය දුගතියට ගිය සත්තවයන් දක්මි. කම් වූ පරිදි පරලොව ගිය සත්තවයන් දන්මි. බමුණ, මා විසින් රැකගති මැදුම්පති මේ දෙවැනි (දිබ්බවකඛු) විදුච්ච ලබන ලදී. (එහි වූ) අවිදුච්ච නැසින. විදුච්ච උපත. මොහදුර නැසින. විදුච්චිත්‍රිය උපත. නො පමා ව කෙලෙස් තවන වැර ඇති ව දිවැස් තැණ පිණිස මෙහෙයවූ සිත්ඇති ව වසන්නහුට යම් සේ නම් (මීට ද) එසේ ම විය.

26. ඒ මම මෙසේ සමාධිගත වූ සිත පිරිසිදු වූ කල්හි, ප්‍රභාසථර වූ කල්හි, (විෂ්කම්භණ්වශයෙන්) කෙලෙස් තැනී වූ කල්හි, උපකෙලය තැනී වූ කල්හි, මාදු වූ කල්හි, කම්පට සුදුසු වූ කල්හි, සථිර ව සිටි කල්හි, නො සැලෙන බවට පත් වූ කල්හි ආසුච්චිකයකරඳුතය (=කෙලෙස් තැනී කරන නුවණ) පිණිස සිත වෙසෙසින් තතු කෙලෙමි. ඒ මම මේ (පඤ්චකකකිය) දුක ය සි තත් වූ පරිදි දැන ගතිමි. මේ (තාඡණාව) දුක් ඉපදීමේ හෙතුව ය සි තත් වූ පරිදි දැන ගතිමි. මේ (තාඡණාවගේ නිරෝධය) දුඛනිරෝධ ය සි තත් වූ පරිදි දැන ගතිමි. මේ (අර්ථචම්භය) දුක් නැති කිරීමේ ප්‍රතිපත්තිය සි තත් වූ පරිදි දැන ගතිමි. මොහු ආසුච්චික ය සි තත් වූ පරිදි දැන ගතිමි. මේ ආසුච්චිකයෙහි ය සි තත් වූ පරිදි දැන ගතිමි. මේ ආසුච්චිකයෙහි ප්‍රතිපත්තිය ය සි තත් වූ පරිදි දැන ගතිමි. මෙසේ දන්නා වූ මෙසේ දක්නා වූ ඒ මාගේ සිත කාමාසුච්චයෙන් ද මිදුණේ ය. භවාසුච්චයෙන් ද සිත මිදුණේ ය. අවිදුච්චයෙන් ද සිත මිදුණේ ය. මිදුණු කල්හි මිදුණේ ය සි ප්‍රත්‍යවේක්‍ෂාඥතය පතල වී ය. 'ජාතිය අනුකපාදවයයෙන් ක්‍ෂිණ වී ය. මාග්බුගච්චයට වැස තිමච්චන ලදී. සිවුමකකිය කරන ලදී. මේ අභිනවය පිණිස කල සුභ අනෙක් කිසක් නොහොත් මේ වනීමාත සකකියනාතයෙන් අත්‍ය වූ (අතාගත) පඤ්චකකකියක් නැතැ'යි දැන ගතිමි. බමුණ, මා විසින් රැකගති පැසුච්චයමිහි මේ තුන්වැනි විදුච්ච ලබන ලදී. අවිදුච්ච තසන ලදී. විදුච්ච උපත. මොහදුර නැසිණ. විදුච්චලොකය උපත. නො පමා ව කෙලෙස් තවන වැර ඇති ව තවත් පිණිස මෙහෙයවූ සිත් ඇති ව වසන්නහුට යම් සේ ද, (මීට ද) එසේ ම වී ය.

27. සීයා ඛො පත තෙ බ්‍රාහ්මණ ඵචමස්සා: අජ්ජාපි නුන සමණො ගොතමො අච්ඡන්දාගො අච්ඡන්දෙසො අච්ඡන්දොගො, තසමා අරඤ්ඤ චතප්පන්ති පන්තාති සෙතාසතාති පටිසෙවතිති. න ඛො පනතං බ්‍රාහ්මණ ඵචං දට්ඨඛං. ඤේ ඛො අහං බ්‍රාහ්මණ අත්ථවසෙ සමපස්ස- මානො අරඤ්ඤ චතප්පන්ති පන්තාති සෙතාසතාති පටිසෙවමි: අනතනො ච දට්ඨඛමචසුඛවිහාරං සමපස්සමානො, පච්ඡිමඤ්ච ජනතං අනුකම්පමානොති.

28. අනුකම්පිතරූපායං¹ භොවා ගොතමෙන පච්ඡිමා ජනතා, යථා තං අරහතා සමමාසමුද්ධෙන. අභික්ඛන්තං ගො ගොතමි. අභික්ඛන්තං භො ගොතමි. සෙය්‍යථාපි ගො ගොතමි තික්ඛුජ්ජිතං වා උක්ඛුජ්ජෙය්‍ය, පටිච්ඡන්තං වා පිච්ඡෙය්‍ය, චූළකස්ස වා මග්ගං ආචික්ඛෙය්‍ය, අභික්ඛාජෙ වා තෙලපජ්ජාතං ධාරෙය්‍ය චක්ඛුමනො රූපාති දක්ඛිනතී² ඵචමෙචං භොවා ගොතමෙන අනෙකපට්ටකායෙන ධම්මො පසාසිතො. ඵසාහං භවිත්තං³ ගොතමං සරණං ගච්ඡාමි ධම්මඤ්ච භික්ඛුසඛ්ඤ්ඤච. උපාසකං මං භවං ගොතමො ධාරෙතු අජ්ජන්තො පාණ්ණපෙතං සරණං⁴ ගහන්ති.

හසහෙරමසුත්තං මගුකං.

1. 1. 5

අනඛණ්ණසුත්තං

1. ඵචං මෙ සුතං: ඵකං සමසං භගවා සංවසජීයං පිහරති ජජනවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරුමෙ. තත්‍ර ඛො ආයසමා සංචිජ්ජන්තො භික්ඛු ආමනොති: ආට්ඨෙසා භික්ඛවොති.⁵ ආට්ඨෙසාති ඛො තෙ භික්ඛු ආයසමතො සංචිජ්ජන්තො පච්චග්ගොසුං. ආයසමා සංචිජ්ජන්තො ඵතදවොච:

2. චතතාඤ්චෙම ආට්ඨෙසා ජුග්ගලො සනතො සංචිජ්ජමානා ලොකස්මිං. කතමෙ චතතාඤ්චෙ ? ඉධාට්ඨෙසා ඵකචෙචා ජුග්ගලො සංඛතණ්ණො⁶ වච්චිමොනො ‘අපි මෙ අජ්ඣන්තං අඛණ්ණතී’ති යථාභුතං තප්පරාතාති. ඉධ පතාට්ඨෙසා ඵකචෙචා ජුග්ගලො සංඛතණ්ණො⁶ වච්චිමොනො ‘අපි මෙ අජ්ඣන්තං අඛණ්ණතී’ති යථාභුතං පජාතාති. -

1. අනුකම්පිතරූපා වතායං - මජ්ඣ. සං. 2. දක්ඛනතී - මජ්ඣ. සං.
3. භගවත්තං - මජ්ඣ. 4. සරණ භගන්ති - කජ්ච. 5. භික්ඛවෙති - මජ්ඣ.
6. සංඛතණ්ණොච - සං.

27. ඛමුණ, ඔබට කිසිවිටක “සුමණ ගෞතම තෙමේ අද දක්වාත් පහ නො වූ රුග ඇත්තේ ය. පහ නො වූ ද්‍රෝණ ඇත්තේ ය. පහ නො වූ මොහ ඇත්තේ ය. එහෙයින් අරණ්‍යයෙහි වානප්‍රසාද ප්‍රාන්තශයතාසතයන් සෙවනය කෙරේ ය”යි මෙවැනි අදහසක් විය හැකි ය. ඛමුණ, එය එසේ නො දත යුතු ය. ඛමුණ, මම තමාගේ දිවුදුමයෙහි ඉරියවු කැප විකරණය දැකීම ය, පස්විම ජනනාවට අනුකම්පා කිරීම ය යන මේ කරුණු දෙක දක්නෙමි අරණ්‍යයෙහි වානප්‍රසාද ප්‍රාන්තශයතාසතයන් සෙවනය කරමි.

28. අර්හත් වූ සම්මා සම්පුද්‍රජාණන් කෙනකුන් විසින් යම්සේ කටයුතු ද, එසේ හවත් ගෞතමයන් වහන්සේ විසින් මේ පස්විම ජනනා නොමෝ අනුකම්පිත සවහාව ඇත්තී ය. හවත් ගෞතමයන් වහන්ස, අතිශයින් කාන්ත ය. හවත් ගෞතමයන් වහන්ස, අතිශයින් ඉසව ය. හවත් ගෞතමයන් වහන්ස, යටිකුරු කල දෑයක් උඩුකුරු කරන්නේ හෝ වැසු දෑයක් විවෘත කරන්නේ හෝ (යා යුතු දෙස) මූලා වුවකුට මග කියන්නේ හෝ ඇස් ඇත්තාහු රූප දක්නාහ සි අකිකාරයෙහි තෙල් පහනක් දරන්නේ හෝ යම් සේ ද, එපරිද්දෙන් ම හවත් ගෞතමයන් වහන්සේ විසින් නොගෙයක් අග්‍රිරන් මට දහම් දෙසන ලදී. ඒ මම හවත් ගෞතමයන් වහන්සේත් ධම්මයත් හඹිසාත් සරණ කොට යමි - පිහිටිය සි දැනිමි. ගෞතමයන් වහන්සේ මා අද පටන් දිවි හිමි කොට සරණ හිට උපාසකයකු(කැපකරුවෙකු) ලෙස සලකන සේක්වා.

සයහෙරවසුත්‍රය සිටුවැනි සි.

1. 1. 5

අනඛණ සුත්‍රය

1. මු ශ්‍රී විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සාවෘත්තුවර සම්පයෙහි වූ අන්තර්විච්චිතයේ සේනවන නම් ආරාමයෙහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි ආග්‍රමේත් ශාටිපුත්‍රසථිරයන් වහන්සේ ‘ඇවැත් මහණෙනි’යි හිසුන් ඇමතුය. ඒ හිසුහු ‘ඇවැත්නි’යි ආග්‍රමේත් ශාටිපුත්‍රසථිරයන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්හ. ආග්‍රමේත් ශාටිපුත්‍රසථිරයන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක:

2. ඇවැත්නි, මේ පුද්ගලයෝ සතර දෙනෙක් ලොකයෙහි වෙති. කවර සතර දෙනෙක යත්: ඇවැත්නි, මේ ලොකයෙහි එක් පුද්ගලයෙක් අඛණ - දුඹි කෙලෙස් සහිත වූයේ ම ‘මා තුළ දුඹි කෙලෙස් ඇතැ’යි තකු සේ නො දැනිසි. ඇවැත්නි, මේ ලොකයෙහි එක් පුද්ගලයෙක් දුඹි කෙලෙස් සහිත වූයේ ම ‘මා තුළ දුඹි කෙලෙස් ඇතැ’යි තකු සේ දැනිසි.

ඉධාටුසො එකච්චා පුග්ගලො අනඛගණොව සමානො ‘නන්ති මෙ අර්ඤ්ඤතං අඛගණ’නති යථාභුතං නපපජානාති. ඉධ පනාටුසො එකච්චා පුග්ගලො අනඛගණොව සමානො ‘නන්ති මෙ අර්ඤ්ඤතං අඛගණ’නති යථාභුතං පජානාති. නත්‍රාටුසො ‘යවායං පුග්ගලො සාඛගණොව සමානො ‘අන්ති මෙ අර්ඤ්ඤතං අඛගණ’නති යථාභුතං නපපජානාති, අයං ඉමෙසං ද්විත්තං පුග්ගලානං සාඛගණානංගෙව සතං භික්‍ෂුපුරිසො අක්ඛායති. නත්‍රාටුසො යවායං පුග්ගලො සාඛගණොව සමානො ‘අන්ති මෙ අර්ඤ්ඤතං අඛගණ’නති යථාභුතං පජානාති, අයං ඉමෙසං ද්විත්තං පුග්ගලානං සාඛගණානංගෙව සතං සෙට්ඨපුරිසො අක්ඛායති. නත්‍රාටුසො යවායං පුග්ගලො අනඛගණොව සමානො ‘නන්ති මෙ අර්ඤ්ඤතං අඛගණ’නති යථාභුතං නපපජානාති, අයං ඉමෙසං ද්විත්තං පුග්ගලානං අනඛගණානංගෙව සතං භික්‍ෂුපුරිසො අක්ඛායති. නත්‍රාටුසො යවායං පුග්ගලො අනඛගණොව සමානො ‘නන්ති මෙ අර්ඤ්ඤතං අඛගණ’නති යථාභුතං පජානාති, අයං ඉමෙසං ද්විත්තං පුග්ගලානං අනඛගණානංගෙව සතං සෙට්ඨපුරිසො අක්ඛායති.

3. එවං වුතෙත අයස්මා මහාමොග්ගලානො අයස්මන්තං සාපිපුභතං එතදවොච: කො භු ඛො ආටුසො සාරිපුභත හෙතු කො පච්චයො, ගෙතිමෙසං ද්විත්තං පුග්ගලානං සාඛගණානංගෙව සතං එකො භික්‍ෂුපුරිසො අක්ඛායති? එකො සෙට්ඨපුරිසො අක්ඛායති? කො පනාටුසො සාරිපුභත හෙතු කො පච්චයො, ගෙතිමෙසං ද්විත්තං පුග්ගලානං අනඛගණානංගෙව සතං එකො භික්‍ෂුපුරිසො අක්ඛායති? එකො සෙට්ඨපුරිසො අක්ඛායති? ?

4. නත්‍රාටුසො යවායං පුග්ගලො සාඛගණොව සමානො ‘අන්ති මෙ අර්ඤ්ඤතං අඛගණ’නති යථාභුතං නපපජානාති, තසොහං පාටිකඛබ්බං න ඡන්දං ජනෙස්සති, න වායමිස්සති, න චිරියං¹ ආරභිස්සති තස්සඛගණස්ස පහානාය. සො සරහො සද්දෙසො සමොනො සාඛගණො සඛතිලිට්ඨවිතෙතො කාලං කරිස්සති. ගෙග්ගපාටි ආටුසො කංසපාති² අගතො ආපණො වා කම්මාරකුලා වාරජේන ච මලෙන ච පරියොනඤ්ඤා, තමෙතං සාමිකං න වෙච්ච පරිභුජ්ජෙත්ථො, න ච පරියොදපෙත්ථො, රජාපථෙ ච තං නික්ඛිත්ථො, එවං හි සං ආටුසො කංසපාති අපරෙත සමසෙන සඛතිලිට්ඨතරු අස්ස මලග්ගතිතාති.³ එවිමා-ටුසොති. එවිමෙව ගබ්බො ආටුසො යවායං පුග්ගලො සාඛගණොව සමානො ‘අන්ති මෙ අර්ඤ්ඤතං අඛගණ’නති යථාභුතං නපපජානාති, තසොහං පාටිකඛබ්බං න ඡන්දං ජනෙස්සති, න වායමිස්සති, න චිරියං ආරභිස්සති තස්සඛගණස්ස පහානාය. සො සරහො සද්දෙසො සමොනො සාඛගණො සඛතිලිට්ඨවිතෙතො කාලං කරිස්සති.

1. චිරියං - මජ්ඣ. 2. කංසපාති - PTS. 3. මලග්ගතිතාති - සා.

ඇමැත්ති, මේ ලොකයෙහි එක් පුද්ගලයෙක් දැඩි කෙලෙස් රහිත වූයේ ම 'මා තුළ දැඩි කෙලෙස් නැතැ'යි තතු සේ නො දනිති. ඇමැත්ති, මේ ලොකයෙහි එක් පුද්ගලයෙක් දැඩි කෙලෙස් රහිත වූයේ ම 'මා තුළ දැඩි කෙලෙස් නැතැ'යි තතු සේ දනිති. ඇමැත්ති, එහි ලා යම් මේ පුද්ගලයෙක් දැඩි කෙලෙස් සහිත වූයේ ම 'මා තුළ දැඩි කෙලෙස් ඇතැ'යි තතු සේ නො දනී ද, මේ පුද්ගලයා දැඩි කෙලෙස් සහිත වූ ම පුද්ගලයන් දෙදෙනා අතුරෙන් හිතපුරුෂයා ය යි කියනු ලැබේ. එහි යම් මේ පුද්ගලයෙක් දැඩි කෙලෙස් සහිත වූයේ ම 'මා තුළ දැඩි කෙලෙස් ඇතැ'යි තතු සේ දනී ද, මේ තෙම දැඩි කෙලෙස් සහිත වූ ම මේ පුද්ගලයන් දෙදෙනා අතුරෙන් ශ්‍රේෂ්ඨපුරුෂයා ය යි කියනු ලැබේ. ඇමැත්ති, ඔවුන් අතුරෙන් යම් මේ පුද්ගලයෙක් දැඩි කෙලෙස් රහිත වූයේ ම 'මා තුළ දැඩි කෙලෙස් නැතැ'යි තතු සේ නො දනී ද, මේ තෙම දැඩි කෙලෙස් රහිත වූ ම මේ පුද්ගලයන් දෙදෙනා අතුරෙන් හිත පුරුෂයා ය යි කියනු ලැබේ. ඇමැත්ති, ඔවුන් අතුරෙන් යම් මේ පුද්ගලයෙක් දැඩි කෙලෙස් රහිත වූයේ ම 'මා තුළ දැඩි කෙලෙස් නැතැ'යි තතු සේ දනී ද, මේ තෙම දැඩි කෙලෙස් රහිත වූ ම මේ පුද්ගලයන් දෙදෙනා අතුරෙන් ශ්‍රේෂ්ඨ පුරුෂයා ය යි කියනු ලැබේ.

3. මෙසේ වදාළ කල්හි ආසුෂමන් මහමුහලන් තෙරුන් වහන්සේ ආසුෂමන් සෑරිසුන් තෙරුන් වහන්සේට මෙය වදාළ සේක: ඇමැත්ති, ශාරීපුත්‍රයෙහි, යම් හෙතු වසින් දැඩි කෙලෙස් සහිත වූ ම මේ පුද්ගලයන් දෙදෙනා අතුරෙන් එකෙක් හිත පුද්ගලයා යි කියනු ලැබේ ද, එකෙක් ශ්‍රේෂ්ඨ පුද්ගලයා ය යි කියනු ලැබේ ද, ඊට හෙතු කවරේ ද? ඊට ප්‍රත්‍යය කවරේ ද? ඇමැත්ති, ශාරීපුත්‍රයෙහි, දැඩි කෙලෙස් රහිත වූ ම මේ පුද්ගලයන් දෙදෙනා අතුරෙන් යම් හෙයකින් එකෙක් හිත ය යි කියනු ලැබේ ද, එකෙක් ශ්‍රේෂ්ඨ ය යි කියනු ලැබේ ද, ඊට හෙතු කවරේ ද? ඊට ප්‍රත්‍යය කවරේ ද?

4. ඇමැත්ති, ඔවුන් අතුරෙන් යම් මේ පුද්ගලයෙක් තෙම දැඩි කෙලෙස් සහිත වූයේ ම 'මා තුළ දැඩි කෙලෙස් ඇතැ'යි තතු සේ නො දනී ද, (හෙතෙමේ) ඒ දැඩි කෙලෙස් නැති කිරීම පිණිස කැමැත්ත නුපදවන්නේ ය. වෑයම් නො කරන්නේ ය. වැර නො අරඹන්නේ ය. හෙතෙම රුහ සහිත වූයේ දේශ සහිත වූයේ මොහ සහිත වූයේ දැඩි කෙලෙස් සහිත වූයේ කිලුටු සිත් ඇති වූයේ කාලක්‍රියා කරන්නේ ය යන මෙය ඔහු පිලිබද ව බලාපොරොත්තු විය යුතුයි. ඇමැත්ති, යම් සේ සල්පිලින් හෝ කඹුරුකුලයකින් හෝ ගහනෙත ලද බුලියෙන් හා මලකසින් ද බැඳුණු ක්පලෝතලියක් වේ ද, එය හිමියෝ පරිභෝග නො කෙරෙත් නම්, පිරිසිදු නො කෙරෙත් නම්, එය බුලි සහිත තත්වී දමන් නම්, ඇමැත්ති, මෙසේ ඒ ක්පලෝතලිය පසුකාලයෙක ඉතා කිලුටු වූවක් මල බැඳුණක් වන්නේ ද? ඇමැත්ති, එය එසේ ය. ඇමැත්ති, එපරිද්දෙන් ම යම් මේ පුද්ගලයෙක් දැඩි කෙලෙස් සහිත වූයේ ම 'මා තුළ දැඩි කෙලෙස් ඇතැ'යි තතු සේ නො දනී ද, (හෙතෙමේ) දැඩි කෙලෙස් නැති කිරීම පිණිස කැමැත්ත නුපදවන්නේ ය. වෑයම් නො කරන්නේ ය, වැර නො අරඹන්නේ ය. හෙතෙම රුහ සහිත වූයේ දේශ සහිත වූයේ මොහ සහිත වූයේ දැඩි කෙලෙස් සහිත වූයේ කිලුටු සිත් ඇත්තේ කලුරිය කරන්නේ ය යන මෙය ඔහු පිලිබද ව බලාපොරොත්තු විය යුතුය.

5. ඇවැත්ති, ඔවුන් අතුරෙන් යම් මේ පුද්ගලයෙක් දැඩි කෙලෙස් සහිත වූයේ ම 'මා තුළ දැඩි කෙලෙස් ඇතැ'යි තතු සේ දැනී ද, (හෙතෙමේ) ඒ දැඩි කෙලෙස් නැති කිරීම පිණිස කැමැත්ත උපදවන්නේ ය, වායම් කරන්නේ ය, වැර අරඹන්නේ ය. හෙතෙමේ රාග රහිත වූයේ ද්‍රෝණ රහිත වූයේ මොහ රහිත වූයේ දැඩි කෙලෙස් නැත්තේ නො කිලිටි සිත් ඇත්තේ කලුරිය කරන්නේ ය යන මෙය ඔහු පිලිබඳ ව බලාපොරොත්තු විය යුතුයි. ඇවැත්ති, යම් සේ සල්පිලින් හෝ කඹුරුකුලයකින් හෝ ගෙනෙන ලද බුලියෙත් හා මලකඩින් ද බැඳුණු කස්ලෝතලියක් වේ ද, හිමියෝ එය පරිභෝග කරන්නාහු නම්, පිරිසුදු කරන්නාහු නම්, එය බුලි සහිත තත්වී නො බහන්නාහු නම්, ඇවැත්ති, මෙසේ ඒ කස්ලෝතලිය පසු කලෙක ඉතා පිරිසුදු වන්නේ ද? ඉතා ප්‍රභාසාරවත් වන්නේ ද? ඇවැත්ති, එය එසේ ය. ඇවැත්ති, එපරිද්දෙන් ම යම් මේ පුද්ගලයෙක් දැඩි කෙලෙස් සහිත වූයේ ම 'මා තුළ දැඩි කෙලෙස් ඇතැ'යි තතු සේ දැනී ද, (හෙතෙමේ) ඒ දැඩි කෙලෙස් නැති කිරීම පිණිස කැමැත්ත උපදවන්නේ ය, වායම් කරන්නේ ය, වැර අරඹන්නේ ය හෙතෙම රාග රහිත වූයේ ද්‍රෝණ රහිත වූයේ මොහ රහිත වූයේ දැඩි කෙලෙස් නැත්තේ කිලුටු නො වූ සිත් ඇත්තේ කලුරිය කරන්නේ ය යන මෙය ඔහු පිලිබඳව බලාපොරොත්තු විය යුතු ය.

6. ඇවැත්ති, ඔවුන් අතුරෙන් යම් පුද්ගලයෙක් අභිභවණ රහිත වූයේ ම 'මා තුළ අභිභවණ නැතැ'යි තතු සේ නො දැනී ද, හෙතෙමේ ශුභ වූ අරමුණක් මෙතෙහි කරන්නේ ය. ඒ ශුභ වූ අරමුණ මෙතෙහි කිරීම නිසා රාගය (ඔහුගේ) සිත මැඩ ගෙන සිටියි. හෙතෙම රාග සහිත වූයේ ද්‍රෝණ සහිත වූයේ මොහ සහිත වූයේ දැඩි කෙලෙස් සහිත වූයේ කිලුටු සිත් ඇති වූයේ කලුරිය කරන්නේ ය යන මෙය ඔහු පිලිබඳ ව බලාපොරොත්තු විය යුතු ය. ඇවැත්ති, යම් සේ සල්පිලින් හෝ කඹුරුකුලයකින් හෝ ගෙනෙන ලද පිරිසිදු ප්‍රභාසාර කස්ලෝතලියක් වේ ද, එය හිමියෝ පරිභෝග නො කරන්නාහු නම්, පිරිසුදු නො කරන්නාහු නම්, එය බුලි සහිත තත්වී බහන්නාහු නම්, ඇවැත්ති, මෙසේ ඒ කස්ලෝතලිය පසු කලෙක කිලුටු වූයේත් මල බැඳුණේත් වේ ද? ඇවැත්ති, එය එසේ ය. ඇවැත්ති, එපරිද්දෙන් ම යම් මේ පුද්ගලයෙක් අභිභවණ රහිත වූයේ ම 'මා තුළ අභිභවණ නැතැ'යි තතු සේ නො දැනී ද, හෙතෙමේ ශුභ වූ අරමුණක් මෙතෙහි කරන්නේ ය. ඒ ශුභ වූ අරමුණ මෙතෙහි කිරීම නිසා රාගය සිත මැඩ ගෙන සිටියි. හෙතෙම රාග සහිත වූයේ ද්‍රෝණ සහිත වූයේ මෝහ සහිත වූයේ අභිභවණ සහිත වූයේ කිලුටු සිත් ඇති වූයේ කලුරිය කරන්නේ ය යන මෙය ඔහු පිලිබඳ ව බලාපොරොත්තු විය යුතුයි.

7. ඇවැත්ති, ඔවුන් අතුරෙන් යම් පුද්ගලයෙක් තෙම අභිභවණ රහිත වූයේ ම 'මා තුළ අභිභවණ නැතැ'යි තතු සේ දැනී ද, (හෙතෙමේ) ශුභනිමිත්ත මෙතෙහි නො කරන්නේ ය. ඒ ශුභනිමිත්ත මෙතෙහි නො කිරීමෙන් රාගය (ඔහුගේ) සිත නො මහින්නේ ය. හෙතෙම රාග නැත්තේ ද්‍රෝණ නැත්තේ මොහ නැත්තේ අභිභවණ නැත්තේ නො කිලිටු සිත් ඇත්තේ කලුරිය කරන්නේ ය යන මෙය ඔහු පිලිබඳ ව බලාපොරොත්තු විය යුතු ය. ඇවැත්ති, යම් සේ සල්පිලින් හෝ කඹුරුකුලයකින් හෝ ගෙනෙන ලද පිරිසිදු වූ භාත්පසින් බබලන කස්ලෝතලියක් වේ ද, එය හිමියෝ පරිභෝග කරන්නාහු නම්, පිරිසුදු කරන්නාහු නම්, එය බුලි සහිත තත්වී නො බහන්නාහු නම්, ඇවැත්ති, මෙසේ ඒ කස්ලෝතලිය පසු කලෙක ඉතා පිරිසුදු වූයේත් භාත්පසින් බබලන්නේත් වේ ද? ඇවැත්ති, එය එසේ ය.

එවමෙව ඛො ආවුසො¹ යවායං පුග්ගලො අනඛගණොව සමානො 'නජී මෙ අජ්ඣතනං අඛගණ'නති යථාභුතං පජානාති, තසො තං පාටිකඛිං: සුභතිමිතනං න මනසි කරිසාති, තසා සුභතිමිතනසා අමනසිකාරා රාගො විතනං නානුඤ්ඤොසෙසසති, සො අරාගො අද්දෙසො අමොගො අනඛගණො අසඛකිලිට්ඨිවෙතො කාලං කරිසාති.

8. අයං ඛො ආවුසො මොග්ගලාන, හෙදු, අයං පච්චයො, යෙනි-මෙසං දඪිතනං පුග්ගලානං සාඛගණානංගෙව සතං එකො හීනසුරිසො අකඛායති, එකො සෙට්ඨිසුරිසො අකඛායති. අයං පනාවුසො මොග්ගලාන හෙදු, අයං පච්චයො, යෙනිමෙසං දඪිතනං පුග්ගලානං අනඛගණානංගෙව සතං එකො හීනසුරිසො අකඛායති, එකො සෙට්ඨිසුරිසො අකඛායති.

9. අඛගණං අඛගණනති ආවුසො වුවවති. කිසස නු ඛො එතං ආවුසො අභිවචනං යදිදං අඛගණනති? පාපකානං ඛො එතං ආවුසො අකුසලානං ඉච්ඡාවචරානං අභිවචනං යදිදං අඛගණනති.

10. ධානං ඛො පනෙතං ආවුසො විජ්ජති - යං ඉධෙකච්චසා භික්ඛු-නො එවං ඉච්ඡා උපපජ්ජයා: ආපතතිඤ්ච වත² ආපනො අසං, න චෙව මං භික්ඛු ජාතෙය්ඤ: ආපතතිං ආපනොති. ධානං ඛො පනෙතං ආවුසො විජ්ජති - යං තං භික්ඛුං භික්ඛු ජාතෙය්ඤ: ආපතතිං ආපනොති; 'ජාතනති මං³ භික්ඛු ආපතතිං ආපනොති', ඉති සො කුපිතො හොති අපනිතො. යො චෙව ඛො ආවුසො කොපො යො ච අපච්චයො උභය-මෙතං අඛගණං.

11. ධානං ඛො පනෙතං ආවුසො විජ්ජති - යං ඉධෙකච්චසා භික්ඛු-නො එවං ඉච්ඡා උපපජ්ජයා: ආපතතිඤ්ච වත ආපනො අසං, අනු-රහො මං භික්ඛු වොදෙය්ඤ, නො සඛසමජ්ජෙති. ධානං ඛො පනෙතං ආවුසො විජ්ජති - යං තං භික්ඛුං භික්ඛු සඛසමජ්ජෙති වොදෙය්ඤ, නො අනුරහො, 'සඛසමජ්ජෙති මං භික්ඛු වොදෙනති, නො අනුරහො'ති. ඉති සො කුපිතො හොති අපනිතො. යො චෙව ඛො ආවුසො කොපො යො ච අපච්චයො උභයමෙතං අඛගණං.

12. ධානං ඛො පනෙතං ආවුසො විජ්ජති - යං ඉධෙකච්චසා භික්ඛු-නො එවං ඉච්ඡා උපපජ්ජයා: ආපතතිඤ්ච වත ආපනො අසං, සප්පි-පුග්ගලො මං වොදෙය්ඤ, නො අප්පිපුග්ගලොති. ධානං ඛො පනෙතං ආවුසො විජ්ජති - යං තං භික්ඛුං අප්පිපුග්ගලො වොදෙය්ඤ, නො සප්පි-පුග්ගලො, 'අප්පිපුග්ගලො මං වොදෙති, නො සප්පිපුග්ගලො'ති, ඉති සො කුපිතො හොති අපනිතො. යො චෙව ඛො ආවුසො කොපො යො ච අපච්චයො උභයමෙතං අඛගණං.

1. පනාවුසො - යා. 2. වතාහං - කජ්චි.
3. න ච මං - මජ්ඣං, යා.

ඇවැත්ති, එපරිද්දෙන් ම යම් ඒ පුද්ගලයෙක් අභිභවන රහිත වූයේ ‘මා කුල අභිභවන නැතැ’යි තතු ලේ දැනී ද, හෙතෙමේ ශුභනිමිත්ත මෙතෙහි නො කරන්නේ ය, ඒ ශුභනිමිත්ත මෙතෙහි නො කිරීමෙන් රාගය (ඔහුගේ) සිත නො මිසින්නේ ය, හෙතෙම රාගය නැත්තේ ද්‍රෝණිය නැත්තේ මොහය නැත්තේ අභිභවන නැත්තේ නො කිලිටි සිත් ඇත්තේ කල්පය කරන්නේ ය යන මෙය ඔහු පිළිබඳ ව බලාපොරොත්තු විය යුතු ය.

8. ඇවැත්ති මූලජන, යම් හෙයකින් අභිභවන සහිත වූ ම මේ පුද්ගලයන් දෙදෙනා අතුරෙන් එකෙක් හිත පුරුෂයා යි කියනු ලැබේ ද, එකෙක් ශ්‍රෙණි පුරුෂයා යි කියනු ලැබේ ද, එයට හෙතුව මෙය යි. ප්‍රත්‍යය මෙය යි. අභිභවන රහිත වූ ම මේ පුද්ගලයන් දෙදෙනා අතුරෙහුන් එකෙක් හිත පුරුෂයා යි කියනු ලබන්නේත් එකෙක් ශ්‍රෙණි පුරුෂයා යි කියනු ලබන්නේත් මේ හෙතුවෙහි. මේ ප්‍රත්‍යයමයනි.

9. ඇවැත්ති, ‘අභිභවන ය, අභිභවන ය’යි කියනු ලැබේ. ඇවැත්ති, ‘අභිභවන’ යන මෙය කුමකට නමක් ද? ඇවැත්ති, ‘අභිභවන’ යන මෙය කාමවශයෙන් සිතෙහි හැසිරෙන පාපධර්මයන්ට නමෙකි.

10. ඇවැත්ති, මේ කාරණය විද්‍යමාන වෙයි. එනම් “යම් හෙයකින් මේ ශාසනයෙහි ඇතැම් මහණකුහට මෙබඳු ආශාවක් උපදින්නේ ය: “මම ඇවැත්තට එකානනයෙන් පැමිණියෙමි නමුත් ‘මෙතෙමේ ඇවැත්තට පැමිණියේ ය’යි හිසුනු මා නො දන්නාහු නම් මැනවැ” යි යනුයි. ඇවැත්ති, හිසුනු ඒ මහණ ඇවැත්තට පැමිණියේ ය යි දන්නාහු ය” යන යමක් වේ නම් මේ කාරණය විද්‍යමාන වෙයි. ‘හිසුනු (මෙතෙමේ) ඇවැත්තට පැමිණියේ ය’යි මා දනිතැයි මෙසේ හෙතෙමේ කිපියේ නොසතුටු වූයේ වෙයි. ඇවැත්ති, යම් කොපයෙකුත් වේ ද, යම් නො සතුටුවුවේකුත් වේ ද, මේ දෙක ම අභිභවනයි.

11. ඇවැත්ති, මේ ශාසනයෙහි ඇතැම් මහණකුහට ‘මම එකානනයෙන් ඇවැත්තට පැමිණියෙමි නමුත් ‘හිසුනු මට රහසිගත ව වොදනා කරන්නාහු නම්, සහමැද වොදනා නො කරන්නාහු නම්, යෙහෙක’ යන ආශාව උපදනේ ය” යන යම් මේ කාරණයක් වේ ද, එය විද්‍යමාන වෙයි. ඇවැත්ති, හිසුනු ඒ මහණහට සහමැද වොදනා කරන්නාහු ද, රහසිගත ව වොදනා නො කරන්නාහු ද යන මේ කරුණ ද විද්‍යමාන වෙයි “හිසුනු මට සහමැද වොදනා කෙරෙත්. රහසිගත ව වොදනා නො කෙරෙත්”යි මෙසේ හෙතෙම කිපියේ වෙයි. අසතුටු වූයේ වෙයි. ඇවැත්ති, (මෙසේ) යම් කොපයෙකුත් වේ ද, යම් අසතුටුවෙකුත් වේ ද, මේ දෙක ම අභිභවන යි.

12. ඇවැත්ති, මේ ශාසනයෙහි ඇතැම් මහණකුහට “මම එකානනයෙන් ඇවැත්තට පැමිණියෙමි නමුත් සමාන පුද්ගලයෙක් මට වොදනා කෙරේ නම්, අසමාන පුද්ගලයෙක් වොදනා නො කෙරේ නම්, යෙහෙක යන ආශාව උපදනේ ය” යන යම් මේ කාරණයක් වේ ද, එය විද්‍යමාන වෙයි. ඇවැත්ති, අසමාන පුද්ගලයෙක් ඒ මහණහට වොදනා කෙරේ ද, සමාන පුද්ගලයෙක් වොදනා නො කෙරේ ද යන මේ කාරණය විද්‍යමාන වෙයි. “අසමාන පුද්ගලයෙක් මට වොදනා කෙරෙයි. සමාන පුද්ගලයෙක් වොදනා නො කෙරේ ය”යි හෙතෙම කිපියේ අසතුටු වූයේ වෙයි. ඇවැත්ති, එහි ලා යම් කොපයෙකුත් වේ ද, යම් නො සතුටුවෙකුත් වේ ද, මේ දෙක ම අභිභවනයි.

13. ධාතං ඛො පනෙනං ආවුසො විජ්ජති - යං ඉධෙකච්චස්ස භික්ඛුනො එවං ඉච්ඡා උපාජෙස්සයා: “අහො චත මමෙව සත්ථා පටිපුච්ඡතී, පටිපුච්ඡතී භික්ඛුතං ඛමමං දෙසෙය්‍ය, න අඤ්ඤං භික්ඛුං සත්ථා පටිපුච්ඡතී, පටිපුච්ඡතී, භික්ඛුතං ඛමමං දෙසෙය්‍ය”ති. ධාතං ඛො පනෙනං ආවුසො විජ්ජති - යං අඤ්ඤං භික්ඛුං සත්ථා පටිපුච්ඡතී, පටිපුච්ඡතී භික්ඛුතං ඛමමං දෙසෙය්‍ය, න තං භික්ඛුං සත්ථා පටිපුච්ඡතී, පටිපුච්ඡතී, භික්ඛුතං ඛමමං දෙසෙය්‍ය. “අඤ්ඤං භික්ඛුං සත්ථා පටිපුච්ඡතී, පටිපුච්ඡතී, භික්ඛුතං ඛමමං දෙසෙති. න මං සත්ථා පටිපුච්ඡතී, පටිපුච්ඡතී, භික්ඛුතං ඛමමං දෙසෙති”ති ඉති සො කුපිතො හොති අපඤ්ඤො. යො චෙච්ච ඛො ආවුසො කොපො යො ච අපච්චයො උභයමෙතං අඛිගණං.

14. ධාතං ඛො පනෙනං ආවුසො විජ්ජති - යං ඉධෙකච්චස්ස භික්ඛුනො එවං ඉච්ඡා උපාජෙස්සයා: “අහො චත මමෙව භික්ඛු පුරකඛතී, පුරකඛතී, ගාමං භත්තාය පටිසෙය්‍යං, න අඤ්ඤං භික්ඛුං භික්ඛු පුරකඛතී, පුරකඛතී, ගාමං භත්තාය පටිසෙය්‍ය”ති. ධාතං ඛො පනෙනං ආවුසො විජ්ජති - යං අඤ්ඤං භික්ඛුං භික්ඛු පුරකඛතී, පුරකඛතී, ගාමං භත්තාය පටිසෙය්‍යං, න තං භික්ඛුං භික්ඛු පුරකඛතී, පුරකඛතී, ගාමං භත්තාය පටිසෙය්‍යං. “අඤ්ඤං භික්ඛුං භික්ඛු පුරකඛතී, පුරකඛතී, ගාමං භත්තාය පටිසෙය්‍යං. න මං භික්ඛු පුරකඛතී, පුරකඛතී, ගාමං භත්තාය පටිසෙය්‍යං”ති ඉති සො කුපිතො හොති අපඤ්ඤො. යො චෙච්ච ඛො ආවුසො කොපො යො ච අපච්චයො උභයමෙතං අඛිගණං.

15. ධාතං ඛො පනෙනං ආවුසො විජ්ජති - යං ඉධෙකච්චස්ස භික්ඛුනො එවං ඉච්ඡා උපාජෙස්සයා: “අහො චත අභමෙච්ච ලුභෙය්‍යං භත්තෙහෙ අඤ්ඤාසනං අඤ්ඤාදකං අඤ්ඤාපිණ්ඩං, න අඤ්ඤං භික්ඛු ලුභෙය්‍ය භත්තෙහෙ අඤ්ඤාසනං අඤ්ඤාදකං අඤ්ඤාපිණ්ඩං”ති. ධාතං ඛො පනෙනං ආවුසො විජ්ජති - යං අඤ්ඤං භික්ඛු ලුභෙය්‍ය භත්තෙහෙ අඤ්ඤාසනං අඤ්ඤාදකං අඤ්ඤාපිණ්ඩං, න සො භික්ඛු ලුභෙය්‍ය භත්තෙහෙ අඤ්ඤාසනං අඤ්ඤාදකං අඤ්ඤාපිණ්ඩං. “අඤ්ඤං භික්ඛු ලුභෙය්‍ය භත්තෙහෙ අඤ්ඤාසනං අඤ්ඤාදකං අඤ්ඤාපිණ්ඩං, නාතං ලභාමි භත්තෙහෙ අඤ්ඤාසනං අඤ්ඤාදකං අඤ්ඤාපිණ්ඩං”ති ඉති සො කුපිතො හොති අපඤ්ඤො. යො චෙච්ච ඛො ආවුසො කොපො යො ච අපච්චයො උභයමෙතං අඛිගණං.

13. ඇවැත්ති, මේ ශාසනයෙහි ඇතැම් මහණකුට “ශාසනයන් වහන්සේ මා ම පිළිවිස පිළිවිස හිසුන්ට දහම් දෙසන සේක් නම්, ශාසනයන් වහන්සේ අත් මහණකු පිළිවිස පිළිවිස හිසුන්ට දහම් නො දෙසන සේක් නම් යෙහෙක” යන ආශාව උපදනේ ය යන යම් කාරණයක් වේ ද, එය විද්‍යමාන වෙයි. ඇවැත්ති, ශාසනයන් වහන්සේ අත් මහණකු පිළිවිස පිළිවිස හිසුන්ට බමී දෙයනා කරන සේක් නම්, ශාසනයන් වහන්සේ ඒ මහණකු පිළිවිස පිළිවිස හිසුන්ට බමීදෙයනා නො කරණ සේක් නම්, “ශාසනයන් වහන්සේ අත් මහණකු පිළිවිස පිළිවිස හිසුන්ට බමී දෙයනා කරන සේක. ශාසනයන් වහන්සේ මා පිළිවිස පිළිවිස හිසුන්ට බමී දෙයනා නො කරන සේකැ”යි හෙතෙම කීවිණේ අසතුටු වූයේ වෙයි යන යම් කාරණයක් වේ ද, එයත් විද්‍යමාන වෙයි. ඇවැත්ති, එහි යම් කොපයෙකුත් වේ ද, යම් අසතුටෙකුත් වේ ද, ඒ දෙක ම අඛණ්ඩ යි.

14. ඇවැත්ති, මේ ශාසනයෙහි ඇතැම් මහණකුට “හිසුනු මා ම පෙරටු කොට පෙරටු කොට බත් පිණිස ගමට පිවිසෙත් නම්, හිසුනු අත් මහණකු පෙරටු කොට පෙරටු කොට පිඩු පිණිස ගමට නො පිවිසෙත් නම්, ඉතා මැනවි” යන ආශාව උපදනේ ය යන යම් කාරණයක් වේ ද, එය විද්‍යමාන වෙයි. ඇවැත්ති, හිසුනු අත් මහණකු පෙරටු කොට පෙරටු කොට බත් පිණිස ගමට පිවිසෙත් නම්, හිසුනු ඒ මහණකු පෙරටු කොට පෙරටු කොට පිඩු පිණිස ගමට නො පිවිසෙත් නම්, “හිසුනු අත් මහණකු පෙරටු කොට පෙරටු කොට පිඩු පිණිස ගමට පිවිසෙත්නාහු ය. හිසුනු මා පෙරටු කොට පෙරටු කොට පිඩු පිණිස ගමට නො පිවිසෙත්නාහු ය”යි හෙතෙම කීවෙයි. නො සතුටු වෙයි යන යම් කාරණයක් වේ ද, (එය) විද්‍යමාන වෙයි. ඇවැත්ති, එහි යම් කොපයෙකුත් වේ ද යම් අසතුටෙකුත් වේ ද, ඒ දෙක ම අඛණ්ඩ යි.

15. ඇවැත්ති, මේ ශාසනයෙහි ඇතැම් මහණකුට “බොජ්න්තලෙහි අග්‍රාසනය අග්‍රොදකය අග්‍රපිණ්ඩය මම ම ලබන්නෙමි නම්, බොජ්න්තලෙහි අග්‍රාසනය අග්‍රොදකය අග්‍රපිණ්ඩය අත් මහණෙක් නො ලබන්නේ නම් මැනවැ” යි ආශාව උපදනේ ය, යන යම් කාරණයක් වේ ද, එය විද්‍යමාන වන්නේ යි. ඇවැත්ති, බොජ්න්තලෙහි අග්‍රාසනය අග්‍රොදකය අග්‍රපිණ්ඩය අත් මහණෙක් ලබන්නේ නම්, බොජ්න්තලෙහි අග්‍රාසනය අග්‍රොදකය අග්‍රපිණ්ඩය ඒ මහණ නො ලබන්නේ නම් “බොජ්න්තලෙහි අග්‍රාසනය අග්‍රොදකය අග්‍රපිණ්ඩය අත් මහණෙක් ලබයි. බොජ්න්තලෙහි අග්‍රාසනය අග්‍රොදකය අග්‍රපිණ්ඩය මම නො ලබමි” යි හෙතෙම කීවෙයි. අසතුටු වෙයි යන යම් කාරණයක් වේ ද, එයත් විද්‍යමාන වෙයි. ඇවැත්ති, එහි යම් කොපයෙකුත් වේ ද, යම් කොපයෙකුත් වේ ද, ඒ දෙක ම අඛණ්ඩ යි.

16. ධානං බො පනෙනං ආවුසො විජ්ජති - යං ඉධෙකච්චස්ස භික්ඛුනො එවං ඉච්ඡා උපපජ්ජෙය්‍යා: ‘අහො වත අහමෙව භතතඤ්ඤා භුතතාථී අනුමොදෙය්‍යාං. න අඤ්ඤා භික්ඛු භතතඤ්ඤා භුතතාථී අනුමොදෙය්‍යා’ති. ධානං බො පනෙනං ආවුසො විජ්ජති - යං අඤ්ඤා භික්ඛු භතතඤ්ඤා භුතතාථී අනුමොදෙය්‍යා, න සො භික්ඛු භතතඤ්ඤා භුතතාථී අනුමොදෙය්‍යා. ‘අඤ්ඤා භික්ඛු භතතඤ්ඤා භුතතාථී අනුමොදෙය්‍යා. නාහං භතතඤ්ඤා භුතතාථී අනුමොදෙය්‍යා’ති ඉති සො කුපිතො හොති අප්පඨිතො. යො චෙව බො ආවුසො කොපො යො ච අප්පච්චයො උභයමෙතං අඛගණං.

17. ධානං බො පනෙනං ආවුසො විජ්ජති - යං ඉධෙකච්චස්ස භික්ඛුනො එවං ඉච්ඡා උපපජ්ජෙය්‍යා: ‘අහො වත අහමෙව ආරුමගතානං භික්ඛුනං ධම්මං දෙසෙය්‍යාං. න අඤ්ඤා භික්ඛු ආරුමගතානං භික්ඛුනං ධම්මං දෙසෙය්‍යා’ති. ධානං බො පනෙනං ආවුසො විජ්ජති - යං අඤ්ඤා භික්ඛු ආරුමගතානං භික්ඛුනං ධම්මං දෙසෙය්‍යා, න සො භික්ඛු ආරුමගතානං භික්ඛුනං ධම්මං දෙසෙය්‍යා. ‘අඤ්ඤා භික්ඛු ආරුමගතානං භික්ඛුනං ධම්මං දෙසෙය්‍යා. නාහං ආරුමගතානං භික්ඛුනං ධම්මං දෙසෙය්‍යා’ති ඉති සො කුපිතො හොති අප්පඨිතො. යො චෙව බො ආවුසො කොපො යො ච අප්පච්චයො උභයමෙතං අඛගණං.

18. ධානං බො පනෙනං ආවුසො විජ්ජති - යං ඉධෙකච්චස්ස භික්ඛුනො එවං ඉච්ඡා උපපජ්ජෙය්‍යා: ‘අහො වත අහමෙව ආරුමගතානං භික්ඛුනං ධම්මං දෙසෙය්‍යාං - පෙ - උපාසිකානං ධම්මං දෙසෙය්‍යාං - පෙ - උපාසිකානං ධම්මං දෙසෙය්‍යාං, න අඤ්ඤා භික්ඛු ආරුමගතානං උපාසිකානං ධම්මං දෙසෙය්‍යා’ති. ධානං බො පනෙනං ආවුසො විජ්ජති - යං අඤ්ඤා භික්ඛු ආරුමගතානං උපාසිකානං ධම්මං දෙසෙය්‍යා, න සො භික්ඛු ආරුමගතානං උපාසිකානං ධම්මං දෙසෙය්‍යා. ‘අඤ්ඤා භික්ඛු ආරුමගතානං උපාසිකානං ධම්මං දෙසෙය්‍යා. නාහං ආරුමගතානං උපාසිකානං ධම්මං දෙසෙය්‍යා’ති ඉති සො කුපිතො හොති අප්පඨිතො. යො චෙව බො ආවුසො කොපො යො ච අප්පච්චයො උභයමෙතං අඛගණං.

16. ඇවැත්ති, මේ ශාසනයෙහි ඇතැම් මහණකුහට 'බොජ්ජත්තලෙහි මම ම වලද අවසන් කෙළෙමි, අනුමොදනා කරන්නෙමි නමි, අන් මහණෙක් බොජ්ජත්තලෙහි වලද අවසන් කෙළේ අනුමොදනා නොකරන්නේ නම් යෙහෙකැ'යි කැමැත්ත උපදනේ ය යන යම් මේ කාරණයක් වේ ද, එය විදුමාන වෙයි. අන් මහණෙක් බොජ්ජත්තලෙහි වලද අවසන් කෙළේ අනුමොදනා කරන්නේ ය, බොජ්ජත්තලෙහි ඒ මහණ වලද අවසන් කෙළේ අනුමොදනා නොකරන්නේ ය යන මේ කාරණය ද විදුමාන වෙයි, 'බොජ්ජත්තලෙහි අන් මහණෙක් වලද අවසන් කෙළේ අනුමොදනා කරන්නේ ය. බොජ්ජත්තලෙහි වැලදීමෙන් පසු මම අනුමොදනා නොකරමි' යි හෙතෙම කීපෙයි, අසතුටු වෙයි. ඇවැත්ති, එහි යම් කොපයෙකුත් වේ ද, යම් අසතුටකුත් වේ ද, ඒ දෙක ම අඩිගණයි.

17. ඇවැත්ති, මේ ශාසනයෙහි ඇතැම් මහණකුහට 'ආරාමයට පැමිණි භික්ෂුන්ට මම ම ධර්මදෙශනා කරන්නෙමි නමි, ආරාමයට පැමිණි භික්ෂුන්ට අන් මහණෙක් ධර්මදෙශනා නොකරන්නේ නමි, ඉතා ජයහෙකැ'යි ආශාව උපදනේ ය යන යම් කාරණයක් වේ ද, එ ද විදුමාන වෙයි. ඇවැත්ති, ආරාමයට පැමිණි භික්ෂුන්ට අන් මහණෙක් ධර්මදෙශනා කරන්නේ ය. ඒ මහණ හෙමෙ ආරාමයට පැමිණි භික්ෂුන්ට ධර්මදෙශනා නොකරන්නේ ය යන මේ කාරණය ද ඇති වෙයි. 'ආරාමයට පැමිණි භික්ෂුන්ට අන් මහණෙක් ධර්මදෙශනා කරයි. ආරාමයට පැමිණි භික්ෂුන්ට මම ධර්මදෙශනා නොකරමි'යි මෙසේ හෙතෙම කීපියේ අසතුටු වූයේ වෙයි. ඇවැත්ති, එහි යම් කොපයෙකුත් වේ ද, යම් අසතුටකුත් වේ ද, ඒ දෙක ම අඩිගණයි.

18. ඇවැත්ති, මේ ශාසනයෙහි ඇතැම් මහණකුහට 'ආරාමයට පැමිණි මෙහෙණන්ට මම ම ධර්මදෙශනා කරන්නෙමි නමි ... උපාසිකාවන්ට ධර්මදෙශනා කරන්නෙමි නමි... උපාසිකාවන්ට ධර්මදෙශනා කරන්නෙමි නමි, ආරාමයට පැමිණි උපාසිකාවන්ට අන් භික්ෂුනමක් ධර්මදෙශනා නොකරන්නේ නමි ඉතා මැනවැ'යි ආශාව උපදනේ ය යන යම් කාරණයක් වේ ද, එය විදුමාන වෙයි. ඇවැත්ති, ආරාමයට පැමිණි උපාසිකාවන්ට අන් භික්ෂුනමක් ධර්මදෙශනා කරන්නේ ය, ඒ භික්ෂු හෙමෙ ආරාමයට පැමිණි උපාසිකාවන්ට ධර්මදෙශනා නොකරන්නේ ය, යන මේ කාරණය ද ඇති වෙයි. 'ආරාමයට පැමිණි උපාසිකාවන්ට වෙන භික්ෂු නමක් ධර්මදෙශනා කරයි. ආරාමයට පැමිණි උපාසිකාවන්ට මම ධර්මදෙශනා නොකරමි'යි මෙසේ හෙතෙම කීපියේ අසතුටු වූයේ වෙයි. ඇවැත්ති, එහි යම් කොපයෙකුත් වේ ද, යම් අසතුටකුත් වේ ද ඒ දෙක ම අඩිගණයි.

19. ධාතං ඛො පනෙනං ආවුසො විජ්ජති- යං ඉධෙකච්චිකං භික්ඛුතො ඵචං ඉච්ඡා උපපජ්ජයා: ‘අහො චත මමෙච භික්ඛු සකකරෙය්‍යං ගරුකරෙය්‍යං¹ මානෙය්‍යං පුජෙය්‍යං, න අඤ්ඤං භික්ඛුං භික්ඛු සකකරෙය්‍යං ගරුකරෙය්‍යං මානෙය්‍යං පුජෙය්‍යං’නති. ධාතං ඛො පනෙනං ආවුසො විජ්ජති - යං අඤ්ඤං භික්ඛුං භික්ඛු සකකරෙය්‍යං ගරුකරෙය්‍යං මානෙය්‍යං පුජෙය්‍යං, න තං භික්ඛුං භික්ඛු සකකරෙය්‍යං ගරුකරෙය්‍යං මානෙය්‍යං පුජෙය්‍යං. ‘අඤ්ඤං භික්ඛුං භික්ඛු සකකරොනති ගරුකරොනති මානෙනති පුජෙනති, න මං භික්ඛු සකකරොනති ගරුකරොනති මානෙනති පුජෙනති’ති ඉති සො කුපිතො හොති අපභිතො. යො චෙච ඛො ආවුසො කොපො යො ච අපච්චියො, උභයමේතං අභ්‍යන්තං.

20. ධාතං ඛො පනෙනං ආවුසො විජ්ජති - යං ඉධෙකච්චිකං භික්ඛුතො ඵචං ඉච්ඡා උපපජ්ජයා: ‘අහො චත මමෙච භික්ඛුනියො-පෙ-උපාසකා-පෙ-උපාසිකා සකකරෙය්‍යං ගරුකරෙය්‍යං මානෙය්‍යං පුජෙය්‍යං, න අඤ්ඤං භික්ඛුං උපාසිකා සකකරෙය්‍යං ගරුකරෙය්‍යං මානෙය්‍යං පුජෙය්‍යං’නති ධාතං ඛො පනෙනං ආවුසො විජ්ජති - යං අඤ්ඤං භික්ඛුං උපාසිකා සකකරෙය්‍යං ගරුකරෙය්‍යං මානෙය්‍යං පුජෙය්‍යං, න තං භික්ඛුං උපාසිකා සකකරෙය්‍යං ගරුකරෙය්‍යං මානෙය්‍යං පුජෙය්‍යං. ‘අඤ්ඤං භික්ඛුං උපාසිකා සකකරොනති ගරුකරොනති මානෙනති පුජෙනති, න මං උපාසිකා² සකකරොනති ගරුකරොනති මානෙනති පුජෙනති’ති ඉති සො කුපිතො හොති අපභිතො. යො චෙච ඛො ආවුසො කොපො යො ච අපච්චියො, උභයමේතං අභ්‍යන්තං.

21. ධාතං ඛො පනෙනං ආවුසො විජ්ජති - යං ඉධෙකච්චිකං භික්ඛුතො ඵචං ඉච්ඡා උපපජ්ජයා: ‘අහො චත අතමේච ලාභී අස්සං³ පණීතාතං විචරාතං, න අඤ්ඤං භික්ඛු ලාභී අස්ස පණීතාතං විචරාතං’නති. ධාතං ඛො පනෙනං ආවුසො විජ්ජති - යං අඤ්ඤං භික්ඛු ලාභී අස්ස පණීතාතං විචරාතං, න සො භික්ඛු ලාභී අස්ස පණීතාතං විචරාතං. ‘අඤ්ඤං භික්ඛු ලාභී³ පණීතාතං විචරාතං, තාකං ලාභී පණීතාතං විචරාතං’නති ඉති සො කුපිතො හොති අපභිතො. යො චෙච ඛො ආවුසො කොපො යො ච අපච්චියො, උභයමේතං අභ්‍යන්තං.

1. ගරු කරෙය්‍යං, මජ්ඣ. 2. උපාසිකාසො, සස. 3. ලාභී අස්ස, කථථි.

19. ඇවැත්ති, මේ ශාසනයෙහි ඇතැම් මහණකුහට 'හිඤ්ඤ මට ම සත්කාර කරන්නාහු නම්, ගරු කරන්නාහු නම්, බුහුමන් කරන්නාහු නම්, පුජා කරන්නාහු නම්, ඉතා මැනවැ. හිඤ්ඤ අත් හිඤ්ඤ නමකට සත්කාර නොකරන්නාහු නම්, ගරු නොකරන්නාහු නම්, බුහුමන් නොකරන්නාහු නම්, පුජා නොකරන්නාහු නම් ඉතා මැනවැ'යි යම් හෙයකින් මේබඳු ආශාවක් උපදී නම් මේ කාරණය විදුමාන වේ. ඇවැත්ති, හිඤ්ඤ යම් හෙයකින් අත් හිඤ්ඤ නමකට සත්කාර කරන්නාහුය ගරු කරන්නාහු ය, බුහුමන් කරන්නාහු ය, පුජා කරන්නාහු ය, හිඤ්ඤ ඒ හිඤ්ඤ නමට සත්කාර නොකරන්නාහු, ගරු නොකරන්නාහු ය, බුහුමන් නොකරන්නාහු ය, පුජා නොකරන්නාහු ය, යන මේ කරුණ ඇති වෙයි යන මේ කාරණයෙක්ද විදුමාන වෙයි. 'හිඤ්ඤ අත් හිඤ්ඤ නමකට සත්කාර කරන්. ගරු කරන්. බුහුමන් කරන්. පුද කරන්. හිඤ්ඤ මට සත්කාර නොකරන්. ගරු නොකරන්. බුහුමන් නොකරන්. පුද නොකරන් ය'යි හෙතෙමේ කිපිණේ අසතුටු වූයේ වෙයි. ඇවැත්ති, එහි යම් කොපයෙකුත් යම් අසතුටෙකුත් වේ ද, මේ දෙක ම අඛණ්ඩයි.

20. ඇවැත්ති, මේ ශාසනයෙහි ඇතැම් හිඤ්ඤනමකට 'හිඤ්ඤේහු... උපාසකයෝ... උපාසිකාවෝ මට ම සත්කාර කරන්නාහු නම්, ගරු කරන්නාහු නම්, බුහුමන් කරන්නාහු නම්, පුද කරන්නාහු නම්, උපාසිකාවෝ අත් හිඤ්ඤනමකට සත්කාර නොකරන්නාහු නම්, ගරු නොකරන්නාහු නම්, බුහුමන් නොකරන්නාහු නම්, පුද නොකරන්නාහු නම් ඉතා මැනවැ'යි යම් හෙයකින් මේබඳු ආශාවක් උපදී නම් මේ කාරණය විදුමාන වේ. ඇවැත්ති, උපාසිකාවෝ යම්හෙයකින් අත් මහණකුට සත්කාර කරන්නාහු ය, ගරු කරන්නාහු ය, බුහුමන් කරන්නාහු ය, පුද කරන්නාහු ය, උපාසිකාවෝ ඒ හිඤ්ඤනමට සත්කාර නොකරන්නාහු ය, ගරු නොකරන්නාහු ය, බුහුමන් නොකරන්නාහු ය, පුද නොකරන්නාහු ය, යන මේ කරුණ වෙයි. 'උපාසිකාවෝ අත් හිඤ්ඤ නමකට සත්කාර කෙරෙත්. ගරු කෙරෙත්. බුහුමන් කෙරෙත්. පුද කෙරෙත්. උපාසිකාවෝ මට සත්කාර නොකෙරෙත්. ගරු නොකෙරෙත්. බුහුමන් නොකෙරෙත්. පුද නොකෙරෙත්'යි හෙතෙමේ කිපිණේ අසතුටු වූයේ වෙයි. ඇවැත්ති, එහි යම් කොපයෙකුත් යම් අසතුටෙකුත් වේ ද, මේ දෙක ම අඛණ්ඩයි.

21. ඇවැත්ති, මේ ශාසනයෙහි ඇතැම් හිඤ්ඤනමකට 'මම ම අගතා සිවුරු ලබන්නෙමි නම්, අත් මතණේක් අගතා සිවුරු නොලබන්නේ නම්, ඉතා මැනවැ'යි යම් හෙයකින් මේබඳු ආශාවක් උපදී නම්, මේ කාරණය විදුමාන වේ. ඇවැත්ති, අත් හිඤ්ඤනමක් අගතා සිවුරු ලබන්නෙක් වන්නේය ය, ඒ හිඤ්ඤ නම අගතා සිවුරු නොලබන්නේ වන්නේ ය යන මේ කාරණය විදුමාන වේ. 'අතින් හිඤ්ඤ නමක් අගතා සිවුරු ලබයි. මම අගතා සිවුරු නොලබමි'යි හෙතෙමේ කිපිණේ අසතුටු වූයේ වෙයි. ඇවැත්ති, එහි යම් කොපයෙකුත් යම් අසතුටෙකුත් වේ ද, මේ දෙක ම අඛණ්ඩයි.

22. ධාතං ඛො පනෙනං ආට්ඨසො චිජ්ජති - යං ඉධෙකච්චස්ස භික්ඛුසො ඵචං ඉච්ජා උපපජ්ජෙය්‍යා: ‘අනො චත අභමේච ලාභී අස්සං පණීතානං පිණ්ඩපාදානං-පෙ-පණීතානං සෙතාසනානං-පෙ-පණීතානං හිලානපච්චය-හෙසජ්ජපරික්ඛාරානං, න අඤ්ඤා භික්ඛු ලාභී අස්ස පණීතානං හිලාන-පච්චයහෙසජ්ජපරික්ඛාරාන’න්ති. ධාතං ඛො පනෙනං ආට්ඨසො චිජ්ජති යං අඤ්ඤා භික්ඛු ලාභී අස්ස පණීතානං හිලානපච්චයහෙසජ්ජපරික්ඛාරානං, න සො භික්ඛු ලාභී අස්ස පණීතානං හිලානපච්චයහෙසජ්ජ-පරික්ඛාරානං. ‘අඤ්ඤා භික්ඛු ලාභී අස්ස පණීතානං හිලානපච්චයහෙසජ්ජ-පරික්ඛාරානං, නානං ලාභී අස්සං පණීතානං හිලානපච්චයහෙසජ්ජ-පරික්ඛාරාන’න්ති ඉති සො කුපිතො හොති අපභිධො. ගයං චේච ඛො ආට්ඨසො කොපො ගො ච අපච්චයො, උභයමේතං අඛණ්ණං.

23. ඉමෙසං ගො ඵතං ආට්ඨසො පාපකානං අකුසලානං ඉච්ජාචචරානං අධිචචතං යද්දං අඛණ්ණන්ති.

24. යස්ස කස්සචි ආට්ඨසො භික්ඛුතො ඉමෙ පාපකා අකුසලා ඉච්ජා චචරා අප්පභිතා දිස්සන්ති චේච සුගන්ති ච, කීඤ්චාපි සො හොති ආරඤ්ඤාකො පනතසෙතාසනො, පිණ්ඩපාතිකො සපදනචාරී, පංසුකුලිකො ලුඛචීවර-බරො, අථ ඛො නං සමුහම්චාරී නෙච සකකරොනති, න ගරාකරොනති, න මානෙනති, න පුජෙන්නති. තං කිස්ස ගෙඤ්ඤා? තෙ හි තස්ස ආයස්මිතො පාපකා අකුසලා ඉච්ජාචචරා අප්පභිතා දිස්සන්ති චේච සුගන්ති ච. සෙග්ගථාපි ආට්ඨසො කංසපාති ආනතා ආපණා වා කම්මාරකුලා වා පරිසුඤ්ඤා පරියොදානා, තමේතං සාමිකා අභිකුණ්ථං වා කුසකුරකුණ්ථං වා මිත්තස්සකුණ්ථං වා රච්චිකා අඤ්ඤාදිස්සා කංසපාතිතා පටිකුජ්ඣිකා අනාරාපණං පටිපජ්ජෙය්‍යං, තමේතං ජනො දිස්සා ඵචං චදෙය්‍යා: අමොකා කීමේච්චදං හරීගති¹ ජඤ්ඤාජඤ්ඤා² විගාති. තමේතං උච්චිතිකා අචාපුරිතිකා ඕලොකෙග්ගා. තස්ස සහදස්සනෙත අමනාපතා ච සණ්ඨගෙග්ගා. පටිකකුලතා³ ච සණ්ඨගෙග්ගා. ජ්ඣුච්චතා⁴ ච සණ්ඨගෙග්ගා. ජ්ඣවජිතානම්පි න ගොතකුකම්පතා අස්ස, පගෙචි සුභිතානං. ඵචමේච ඛො ආට්ඨසො යස්ස කස්සචි භික්ඛුතො ඉමෙ පාපකා අකුසලා ඉච්ජාචචරා අප්පභිතා දිස්සන්ති චේච සුගන්ති ච, කීඤ්චාපි ගො හොති ආරඤ්ඤාකො පනත-සෙතාසනො, පිණ්ඩපාතිකො සපදනචාරී,⁵ පංසුකුලිකො ලුඛචීවරබරො, අථ ඛො නං සමුහම්චාරී නෙච⁶ සකකරොනති, න ගරාකරොනති, න මානෙනති, න පුජෙන්නති. තං කිස්ස ගෙඤ්ඤා? තෙ හි තස්ස ආයස්මිතො පාපකා අකු-සලා ඉච්ජාචචරා අප්පභිතා දිස්සන්ති චේච සුගන්ති ච.

1. හරිගති, ගා 2. ජඤ්ඤා-ජඤ්ඤා, සා
 3. පාච්චකුලතා, සස මජ්ඣ. පටිකුලතා PTS 4. ජෙඤ්චිතො, PTS.
 5. සාපදනචාරී, කච්චි. 6. න ජච්ච, මජ්ඣ.

22. ඇවැත්ති, මේ භාසනසෙහි ඇතැම් භික්ෂුනමකට 'මම ම ප්‍රණීත පිණ්ඩපාත...මහැඬි සෙනසුන්... ප්‍රණීත ගිලන්පස බෙහෙසන්පිරිකර ලබන්නෙමි නම්, අන් මහණෙක් ප්‍රණීත ගිලන්පස බෙහෙසන්පිරිකර නො බලන්නේ නම්, ඉතා මැතැවැ'යි මේබඳු ආභාව උපදි නම් මේ කාරණය ද විද්‍යමාන වෙයි. ඇවැත්ති, වෙන භික්ෂු නමක් ප්‍රණීත ගිලන්පස බෙහෙසන් පිරිකර ලබන්නේ නම්, ඒ භික්ෂු නම... ප්‍රණීත ගිලන්පස බෙහෙසන් පිරිකර නො ලබන්නේ නම්, මේ කාරණය ද විද්‍යමාන වෙයි. 'වෙන භික්ෂු නමක් ප්‍රණීත ගිලන්පස බෙහෙසන් පිරිකර ලබන්නේ ය. මම ප්‍රණීත ගිලන්පස බෙහෙසන් පිරිකර නො ලබමි'යි කියා මෙසේ හෙතෙමේ කිපියේ අසතුටු වූයේ වෙයි. ඇවැත්ති, එහි යම් කොපයකුන් වේ ද, නොසතුටෙකුන් වේ ද, මේ අදක ම අඛණ සි.

23. ඇවැත්ති, අඛණ සත්‍ර ඉව්ඡා (කාම) වසයෙන් පවත්නා වූ මේ ලාමක අකුශලයන්ට නමෙකි.

24. ඇවැත්ති, යම්කිසි භික්ෂු නමකගේ කාමවසයෙන් පවත්නා වූ මේ ලාමක අකුශලයෝ අප්‍රතිණ වූවාහු දක්නා ලැබෙත් ද, අසත්‍ර ලැබෙත් ද, හෙතෙමේ ආරණ්‍යක වූයේ ප්‍රාන්තශයනාසන ඇසුරු කරන්නේ පිණ්ඩපාතික වූයේ ගෙපිලිවෙලින් පිටු සිඟා හැසිරෙන්නේ උංසුකුලික වූයේ රළු සිවුරු දරන්නේ නමුදු සමුමසරහු ඔහුට සත්කාර නො කරත්. ගරු නො කරත්. බුහුමන් නො කරත්. පුද නො කරත්. ඒ කවර හෙයින් යත්: ඒ ආයුෂෙකුන්ගේ ඉව්ඡාවසයෙන් පවත්නා වූ ලාමක වූ ඒ අකුශලයෝ ප්‍රතිණ නො වූවාහු දක්නා ලැබෙත් ද, අසත්‍ර ලැබෙත් ද, එහෙයිනි. ඇවැත්ති, සල්පිලින් හෝ කඹුරුකුලයෙන් හෝ ගෙනෙන ලද පිරිසිදු වූ ගාන්ථසින් බබලන්නා වූ කස් කලියක් වේ ද, සිමියෝ ඒ රත්කලියෙහි තබාගනු ලබන හෝ බලකුණක් හෝ මිනිකුණක් හෝ බහා අන් කස්කලියකින් වසා සල්පිල් අතර විවිසට ගෙන යන්නාහු ද, ඒ කලිය ජනයා දක "පින්වත්ති, ඉතා මතවඩන්නක් මෙන් මේ කුමක් ගෙනයනු ලැබේ ද?"යි මෙසේ කියන්නේ ය. නැතිව ඒ කලිය වසුන් ගැර බලන්නේ ය. ඒ කුණප දැකීම සමගම ඒ ජනයාට අමනාපබව ද නැති සිටුනේ ය. පිලිකුල්බව ද නැති සිටුනේ ය. පුගුප්පාව ද නැති සිටුනේ ය. කුසගිනි ඇත්තවුව ද කනු කැමැත්ත නො වන්නේ ය. තාජන වූවන්ට කියනු ම කවරේ ද? ඇවැත්ති, එපරිද්දෙන් ම යම්කිසි මහණකුගේ ඉව්ඡාවසයෙන් පවත්නා වූ මේ ලාමක අකුශලයෝ ප්‍රතිණ නො වූවාහු දක්නා ලැබෙත් ද, අසත්‍ර ලැබෙත් ද, ඒ මහණ ආරණ්‍යක වූයේ ප්‍රාන්තශයනාසන ඇසුරු කරන්නේ පිණ්ඩපාතික වූයේ ගෙපිලිවෙලින් පිටු සිඟා හැසිරෙන්නේ උංසුකුලික වූයේ රළු සිවුරු දරන්නේ නමුදු සමුමමාවිහු ඔහුට සත්කාර නො උකරෙත්. ගරු නො කෙරෙත්. බුහුමන් නො කෙරෙත්. පුද නො කෙරෙත්. ඒ කවර හෙයින් යත්: ඒ ආයුෂෙකුන්ගේ ඉව්ඡාවසයෙන් පවත්නා වූ ලාමක වූ ඒ අකුශලයෝ අප්‍රතිණ වූවාහු දක්නා ලැබෙත් ද, අසත්‍ර ලැබෙත් ද, එහෙයිනි.

25. යසං කසං චි ආවුසො භික්ඛුනො ඉමෙ පාපකාඅකුසලා ඉච්ඡ වචරා පභිතා දිසංනති වෙච සුයනති ච, කිඤ්චාපි සො හොති ගාමනන- විහාරී නෙමනනතිකො ගහපතිච්චරබරො, අථ ඛො නං සබ්බභව්වාරී සකක- රොනති. ගරුකරොනති. මානෙනති. පුජෙතති. තං කිසං හෙතු ? තෙහි තසං ආයසමකො පාපකා අකුසලා ඉච්ඡාවචරා පභිතා දිසංනති වෙච සුයනති ච. සෙය්‍යථාපි ආවුසො කංඝපාති ආගතා ආපණා වා කමමාරකුලා වා පරි- සුඤ්ඤා පරිගොදනා, තමෙතං සාමිකා සාලිතං ඕදනං විචිතකාලකං¹ අනෙක- සුපං අනෙකබ්‍යඤ්ඤානං රචිඛිනිඤ්ඤා අඤ්ඤාසං කාසපාතියා පටිකුඤ්ඤා අනතරාපණං පටිපජෙජ්ජයං, තමෙතං ජලනා දිසා ඵලං වදෙය්‍යා අමො කිමෙච්චං හරියති ජඤ්ඤාදඤ්ඤාං විහාති. තමෙතං උච්චිතිනිඤ්ඤා අවාපුරිනිඤ්ඤා ඕලොකෙතය. තසං සහදසානෙන මනාපතා ච සණ්ඨගෙය්‍ය. අපකකුටි- ලතා² ච සණ්ඨගෙය්‍ය. අජෙඤ්ඤාච්ඡා³ ච සණ්ඨගෙය්‍ය. සුභිතානමපි හොනකු- කමසතා අසං, පගෙව ජිකච්ඡිතානං. ඵලමෙච ඛො ආවුසො යසං කසංචි භික්ඛුනො ඉමෙ පාපකා අකුසලා ඉච්ඡාවචරා පභිතා දිසංනති වෙච සුයනති ච, කිඤ්චාපි සො හොති ගාමනනවිහාරී නෙමනනතිකො ගහපති- ච්චරබරො, අථ ඛො නං සබ්බභව්වාරී සකකරොනති. ගරුකරොනති. මානෙනති. පුජෙතති. තං කිසං හෙතු ? තෙ හි තසං ආයසමකො පාපකා අකුසලා ඉච්ඡාවචරා පභිතා දිසංනති වෙච සුයනති වාති.

26. ඵලං වුතෙත ආයසමා මහාමොග්ගලලානො ආයසමනං සාමි- සුභතං ඵකදවොච: “උපමා මං ආවුසො සාරිපුභත පටිහාති”ති. “පටිහාතු තං ආවුසො මොක්ඛලාතා”ති.

ඵකමදනං ආවුසො සමයං රජභගෙ විහරාමි ගිවිබ්බජෙ. අථ බමාහං ආවුසො පුබ්බනකසමයං⁴ නිවාසෙති. පතනච්චරමාදය රාජගහං පිණ්ඩිය පාවිසිං. තෙන ඛො පත සමයෙත සාමිනියානකාරපුජෙතතා⁵ රථසං තෙමි. තච්ඡති.⁶ තමෙතං පණ්ණසුජෙතතා ආජීවසකා⁷ පුරුණයානකාර- පුජෙතතා පච්චුපට්ඨිතො හොති. අථ ඛො ආවුසො පණ්ණසුජෙතතසං ආජීවකසං පුරුණයානකාරපුජෙතතසං ඵලං වෙතසො පරිචිතනෙකා උදපාදි: අගො වතායං සාමිනියානකාරපුජෙතතා ඉමිසා නෙමියා ඉමිඤ්ච විඛිකං ඉමිඤ්ච ජිමං ඉමිඤ්ච දෙසං තච්ඡය්‍ය, ඵලායං තෙමි අපගත- වඛිකා අපගතජ්ඣො අපගතදෙසා සුඤ්ඤාසං⁸ සාරෙ පභිච්ඡිතාති. සථා සථා ඛො ආවුසො පණ්ණසුජෙතතසං ආජීවකසං පුරුණයානකාර- පුජෙතතසං වෙතසො පරිචිතකතිනං⁹ හොති, තථා තථා සාමිනියානකාර- පුජෙතතා තසා නෙමියා තඤ්ච විඛිකං තඤ්ච ජිමං තඤ්ච දෙසං තච්ඡති.

1. විචිතකාලකං, කමචි. 2. අපවාචකුලානා, මජ්ඣ. 3. අජෙඤ්ඤා, PTS 4. පුබ්බනකසමයං, මජ්ඣ. සං. 5. සමිනියානකාරපුජෙතතා, මජ්ඣ. සං. 6. තච්ඡති, සං. 7. ආජීවසකා, මජ්ඣ. සං. 8. සුඤ්ඤා අසං, මජ්ඣ. සං. 9. පරිචිතනෙකා, මජ්ඣ. සං.

25. ඇමැත්ති, යම්කිසි මහණකුගේ ආශාවයෙන් පවත්නා වූ ලාමක වූ මේ අකුසලයෝ ප්‍රතිණ වූවාහු දක්නා ලැබෙත් ද, අසනු ලැබෙත් ද, හෙතෙම කිසිසේත් ශ්‍රාමාන්තශයනාසනයෙහි වාසය කරන්නේ නිමැවුණුමත් පිළිගන්නේ ගැහැවි සිවුරු දරන්නේ තමුදු ඔහුට සමුඛම-මාර්ග සත්කාර කරත්. ගරු කරත්. බුහුමන් කරත්. පුද කරත්. ඒ කවර හෙසික යත්: ඒ ආයුමෙත්තයන් ආශාවයෙන් පවත්නා වූ ලාමක වූ ඒ අකුසලයෝ ප්‍රතිණ වූවාහු දක්නා ලැබෙත් ද, අසනු ලැබෙත් ද, එහෙයිනි. ඇමැත්ති, යම් සේ සල්පිළිත් හෝ කවුරුකුලයෙන් හෝ හෙතෙම ලද පිරිසුදු වූ ගාත්පසින් බබළන්නා වූ කස්තලියක් යම් සේ වේ ද, හිමියෝ ඒ මේ කස්තලියට කළු ඇට ඉවත් කළ ඇල්සාලේ බඩ කොසෙක් ව්‍යඤ්ජනයන් නොසෙක් සුපයන් සහිත කොට බහා අත් කස්තලියකින් වසා සල්පිල් අතර විපියට ගෙන යන්නාහු ය. ජනයා ඒ කලිය දක 'පිත්චන්ති, ඉතා මන වචන්තක් ලෙස මේ කුමක් ගෙන යනු ලැබේ ද? යි කියන්නේ ය. නැතිව ඒ කලිය වහුන් හැර බලන්නේ ය. ඒ දක්ම ගා සමග ම ඔහුට මනාපබව නැති සිටුවේ ය. තොපිළිකුල් බව ද නැති සිටුවේ ය. ජ්‍යෙෂ්ඨාරහිත බව ද නැති සිටුවේ ය. තාප්තියට පත් වූවන්ට ද කනු කැමැතිබව ඇති වෙයි. බබසා ඇත්ත-වූත් ගැහ කියනු ම කවරේ ද? ඇමැත්ති, පටපිද්දෙන් ම යම්කිසි කිඤ්ඤ-කම්කසේ ආශාවයෙන් පවත්නා වූ ලමු වූ මේ අකුසලයෝ ප්‍රතිණ වූවාහු දක්නා ලැබෙත් ද, අසනු ලැබෙත් ද, හෙතෙම ශ්‍රාමාන්තශයනාසනයෙහි වාසය කරන්නේ නිමැවුණුමත් පිළිගන්නේ ගැහැවිසිවුරු දරන්නේ තමුදු ඔහුට සමුඛම මාර්ග සත්කාර කෙරෙත්. ගරු කෙරෙත්. බුහුමන් කෙරෙත්. පුද කෙරෙත්. ඒ කවර හෙසික යත්: ඔහුගේ ආශාවයෙන් පවත්නා වූ ලාමක අකුසලයෝ ප්‍රතිණ වූවාහු දක්නා ලැබෙත් ද, අසනු ලැබෙත් ද, එහෙයිනි.

26. මෙසේ කිසිකල්හි ආයුමෙත් මහමුගලන් සංවිරයන් වහන්සේ ආයුමෙත් ආර්යපුත්‍රසංවිරයන් වහන්සේට 'ඇමැත්ති, ආර්යපුත්‍රයෙහි, උපමා වක් මට වැටියේ ය'යි වදාළ සේක. "ඇමැත්ති, මුගලන, එය මඛ වහන්සේට වැටියේවා."

ඇමැත්ති, එක් කලෙක මම හිමිවුප් තම වූ රජගහ නුවර වාසය කරමි. ඇමැත්ති, ඉක්බිති මම පෙරවරු කාලයෙහි හැද පෙරෙව පාසිවුරු කෙන රජගහ නුවරට පිටු පිණිස පිවිසියෙමි. එසමයෙහි සාමිති තම රියකරුපුත් හෙමේ රථයකට කිම්වලල්ලක් සහිසි. ඒ ඔහු වෙත පැරණි රියකරු පුත් වූ පාණ්ඩුපුත්‍ර තම ආජීවක හෙම එළඹා සිටියේ වෙයි. ඇමැත්ති, ඉක්බිති, පැරණි රියකරු පුත් වූ පාණ්ඩුපුත්‍ර ආජීවකයාට මේබදු අදහසක් ඇති වී ය. 'මේ සාමිති රියකරුපුත් හෙමේ මේ කිම්වලල්ල-ලෙහි මේ පසින් වූ ඇදය ද මේ හැම අයින් වූ ඇදය ද මේ එලගැට ආදිය ද සසින්තේ තම මැනැව්. මෙසේ මේ කිම්වලල්ල පහ වූ නැමිම ඇති ව, පහ වූ ඇද ඇති ව, පහ වූ දෙය ඇති ව පිරිසිදු ව අරවුචෙහි පිහිටියේ වන්නේ ය 'කියායි. ඇමැත්ති, පුරුණයානකාරපුත්‍ර වූ පාණ්ඩුපුත්‍ර ආජීවකයාට යම් යම් පරිද්දකින් අදහස් වෙයි ද, ඒ ඒ පරිද්දෙන් සාමිති යානකාරපුත්‍ර හෙම ඒ කිම්වලල්ලේ ඒ නැමිම ද ඒ ඇදය ද ඒ දෙසය ද සහිසි.

අඵ ඛො ආවුසො පණ්ඩුපුතො ආජීවකො පුරාණයාතසාරපුතො අත්තමනො අත්තමනවාචං නිවර්ජාචොසි: ‘හදයං හදයං මඤ්ඤො අඤ්ඤො තච්ඡන්ති’ති. එවමෙව ඛො ආවුසො ජෙ භෙ පුග්ගලො අසසඤ්ඤා ජීවිකනා න සඤ්ඤා අගාරසමා අනගාරියං පඤ්ඤා, සඤ්ඤා මායාවිනො කෙටුභිනො,¹ උඤ්ඤා උඤ්ඤා වපලො මුඛරො විකිණ්ණවාචො ඉඤ්ඤො අගුත්තඤ්ඤා, භොජනෙ අමනනඤ්ඤා, ජාගරියං අනුසුඤ්ඤා සාමඤ්ඤො අනපෙකඛවිනො² සිකඛාය න තිබ්බගාරවාචො බාහුලිකා සාඵලිකා ඔකකමනෙ පුඛඛභිමො පච්චෙවකෙ තිකඛිතඤ්ඤා කුසිතා භිතවිරියා මුඛස්සති අසමපජානා අසමාහිතා විඛනනචිතතා දුප්පඤ්ඤා ඵලමුගා, තෙසං ආයසමො සාරිපුතො ඉමිනා ඛමමපරියායෙන හදයං මඤ්ඤො අඤ්ඤො තච්ඡන්ති.

27. ජෙ පන භෙ කුලපුතො සඤ්ඤා අගාරසමො අනගාරියං පඤ්ඤා අසඤ්ඤා අමායාවිනො අකෙටුභිනො අඤ්ඤා අනුඤ්ඤා අභුත්තලො අචපලො අමුඛරො අවිකිණ්ණවාචො ඉඤ්ඤො අගුත්තඤ්ඤා භොජනෙ මනනඤ්ඤා, ජාගරියං අනුසුඤ්ඤා සාමඤ්ඤො අනපෙකඛවිනො සිකඛාය තිබ්බගාරවාචො න බාහුලිකා න සාඵලිකා ඔකකමනෙ තිකඛිතඤ්ඤා පච්චෙවකෙ පුඛඛභිමො ආරඤ්ඤා විරියා පභිතතො උපට්ඨිතස්ස සමපජානා සමාහිතා ඵකගචිතතා පඤ්ඤා-වනො අනෙලමුගා, තෙ ආයසමනො සාරිපුතො ඉමං ඛමමපරියායං පුඤ්ඤා පිචනති මඤ්ඤො සසනති මඤ්ඤො වචසා මනසා ව. සාධු වත භො සමුඤ්ඤා අකුසලො වුට්ඨාපෙඤ්ඤා කුසලෙ පච්චිඤ්ඤාපච්ඤිති.

28. ජෙසයථාපි ආවුසො ඉඤ්ඤා වා පුරිසො වා දහරො යුචො මණ්ඩනක-ජාතිකො සීසං කතානො උපලමාලං වා වසිකමාලං වා අභිමුත්තකමාලං වා ලභිණො උගොභි හතෙථි පටිග්ගහෙඤ්ඤා උභතමභෙක සිරසමං පච්චිඤ්ඤාපෙස-

1. කෙටුභිනො, මජ්ඣ. 2. පුනපෙකඛවිනො, PTS.

ඇවැත්ති, එකල පුරුණයාකකාරපුත්‍ර වූ පාණ්ඩුපුත්‍ර ආච්චක තෙම සකුටට පත් වූණේ 'කම් හිතීන් (මංගේ) ගිත දැනගෙන මෙන් සසින්තේ ය'යි සකුටු වූණේ සතොස්වම පහල කෙළේ ය. ඇවැත්ති, එපරිද්දෙන් ම ශ්‍රද්ධාවක් නැත්තා වූ ශ්‍රද්ධාවෙන් නො ව ජීවිතාව පිණිස ගිතීගෙයින් නික්ම පැවිද්දට පැමිණියා වූ කෙරුවක වූ මායාසහිත වූ පුත්‍රණු කල කෙරුවක-කම් ඇති තොසන්නන් හිස්මාන නල ඇති වපල වූ දෙබ්බල වූ සංයත නො වූ වචන ඇති ඉපුරන්හි නො වැසූ දෙර ඇති ගොස්තයෙහි පමණ නො දන්නා වූ තිදි වැරීමෙහි නො යෙදුණු, මහණකමිහි බලාපොරොත්තු නැති ශික්ෂාවන්හි දැඩි ගෞරව නැති පිරිකර අදිස බහුල කොට ඇති සස්ත ලිහිල් කොට ගත් තීවරණයෙහි පෙරදුරි වූ උතුම් විවේකයෙහි හල වැර ඇත්තා වූ කුසිත වූ වැර තැත්තා වූ මුලා වූ සිහි ඇත්තා වූ, මනා කුවණ තැත්තා වූ එකඟ නො වූ සිත් ඇත්තා වූ ඒ ඒ අරමුණු කර දිවූ සිත් ඇත්තා වූ කුවණ තැත්තා වූ කෙලතොල වූ යම් ඒ පුද්ගල කෙනෙක් වෙත් ද, ආයුෂෙත් ශාරීපුත්‍රයන්වරයන් වහන්සේ මේ බමීමාගීයෙන් ඔවුන්ගේ සිත දැන සසින්තාක් මෙනි.

27. ශ්‍රද්ධාවෙන් ගිතීගෙයින් නික්ම පැවිද්දට පැමිණියාහු කෙරුවක නො වූ මායා රහිත වූ පුත්‍රණු වූ කෙරුවක කම් නැති සන්නන් වූ හිස්මානහල නැති වපල නො වූ දෙබ්බල නො වූ සංයත වූ වචන ඇති ඉසියයන්හි වැසූ දෙර ඇති ගොස්තයෙහි පමණ දත් තිදි වැරීමෙහි යෙදුණු මහණකමිහි බලාපොරොත්තු ඇති ශික්ෂාවන්හි දැඩි ගෞරව ඇති විවරදිප්‍රත්‍යය බහුල කොට නො ගන්නා වූ සස්ත ලිහිල් කොට නො ගන්නා වූ තීවරණයෙහි බහා කැවූ වීයවිටුර ඇති උතුම් විවේකයෙහි පුජිතම වූ ඇරඹු වැර ඇති නිවන් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇති එලබ් සිටි සිහි ඇති සමාධි සහගත වූ එකඟ සිත් ඇති ප්‍රඥවත් වූ කෙලතොල නො වූ යම් ඒ කුලපුත්‍ර කෙනෙක් වෙත් ද, ඔවුන් ආයුෂෙත් ශාරීපුත්‍ර-යන්සේ මේ බමීමාගීය අසා වචනයෙහුන් හිතීහුත් බොතිසි හගිමි. කතිසි හගිමි. පිත්චත, ඉතා මෑතව: සබ්බමාරුත් අකුශලයෙන් නහා කුශලයෙහි පිහිටුව සි.

28. ඇවැත්ති, යම් සේ සැරසෙන පුලු කරුණ වූ යොවුන්වියෙහි සිටි ස්ත්‍රියක් හෝ පුරුෂයෙක් හෝ ගිත පවත් ස්තානය කෙළේ උපුල්මල්දමක් හෝ දැසමින්මල්දමක් හෝ යොසොබුල්දමක් හෝ ලාම දැහින් පිළිගොන උතුමග හිසෙහි පැලද ගනී ද-

එවමේව ඛො ආවුසො යෙ භත කුලපුත්තා සඤ්ඤා අගාරස්මා අත්තාරියං පබ්බජිතා, අසඨා අමායාචිනො අසෙවුභිනො අනුඤ්ඤා අනුත්තලා අවපලා අමුඛරා අවිකිණ්ණවාචා ඉන්ද්‍රියයස්ස අත්තඤ්ඤා භොජනෙ මත්තඤ්ඤානො ජාගරියං අනුසුත්තා සාමඤ්ඤා අපොක්ඛවනො සිත්තාය තිබ්බගාරවා න බාහුලිකා න සාඨලිකා ඔක්කමනෙ තික්ඛිත්තධුරු පටිවෙකෙ පුබ්බඛිත්තො ආරඤ්චරියා පභිත්තො උපට්ඨිත්තස්සි සමපජානා සමාහිතා එකඝභිත්තා පඤ්ඤාවනො අනෙලමුගා, භෙ ආයස්මනො සාරිපුත්තස්ස ඉමං ධම්මපරියායං සුභා පිචිත්ති මඤ්ඤා සත්තති මඤ්ඤා චම්භා චෙච මනසා ච, සාධු චිත්තො සමුගම්චාරී අකුසලා වුට්ඨාපෙනා කුසලෙ පතිට්ඨාපෙනති.

ඉති හ භෙ උභො මහාතාගා අඤ්ඤාමඤ්ඤාස්ස සුගාහිතං සමිනුමොදිංසුති.

අනඛණ්ණසුත්තං සකච්චමං.

1. 1. 6

ආකඛේධයාසුත්තං

1. එවං මේ සුභං: එකං සමයං ගගවා ඝාචස්මයං විහරති ජෙනවනෙ අනාඨපිණ්ඩිකස්ස ආරුමෙ. තත්‍ර ඛො ගගවා භික්ඛු ආමනොසි භික්ඛවොති. හදනොති තෙ භික්ඛු ගගවතො පට්ඨිකොදුං. ගගමා එතදවොච:

සමපත්තසීලා භික්ඛවෙ පිහරඨ සමපත්තපාතිමොක්ඛා. පාතිමොක්ඛා-සංචරතංචුතා පිහරඨ ආචාරගොචරසමානතා. අඤ්ඤානෙතස්ස චජෙජස්ස ගගදස්සාචි සමාදාය සික්ඛඨ සික්ඛාපදෙස්ස.

2. ආකඛේධයා වෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු 'සමුගම්චාරිතං පියො චස්සං මනාපො ගරු ආචරියො වා'ති සීලෙසඛචස්ස පරිපුරකාරී අඤ්ඤාතං වෙතොසමිඨමනුසුතො අතිරුකතඤ්ඤානො විපස්සනාය සමත්තාගභො බුගෙනා සුඤ්ඤාගාරාතං. (1)

ඇවැත්ති, එපරිද්දෙන් ම යම් ඒ කුලපුත්‍ර කෙතෙක් ඉඬාවෙන් කිසියෙකුත් තිත්ම පැවිද්දට පැමිණියාහු කෙරෙහි කොටු වූවාහු අසළ වූවාහු මායා රහිත වූවාහු පුරාදු නො කළ කෙරෙහි කනම් ඇත්තාහු සත්හුත් වූවාහු හිස් මානනල නැත්තාහු එපල නො වූවාහු දෙවිමල නො වූවාහු සංයත වූ වචන ඇත්තාහු ඉඤ්ඤයන්හි වැසු දොර ඇත්තාහු භොජනයෙහි පමණ දන්නාහු නිදි වැරීමෙහි යෙදුණාහු පැවිද්දෙහි බලාපොරොත්තු ඇත්තාහු ශික්ෂාවන්හි දුඹි ගෞරව ඇත්තාහු විවරදිප්‍රත්‍යය බහුල කොට නො ගත්තාහු සස්ත ලිතිල් කොට නො ගත්තාහු නිවරණ පෙරදැරි කොට නැත්තාහු උතුම් විවේකයෙහි උත්සාහ ඇත්තාහු පටන් ගත් ඵයනී ඇත්තාහු තිවත් පිණිස මෙහෙසු සිත් ඇත්තාහු එළඹිසිටි සිහි ඇත්තාහු මනා නුවණ ඇත්තාහු සමාහිත වූවාහු එකසසිත් ඇත්තාහු නුවණැත්තාහු කෙළතොලු නො වූවාහු වෙන් ද, ඔවුන් ආසුණින් ශාරීපුත්‍රයන්ගේ මේ ඛච්චදයනාව අසා වචනයෙහුත් සිතිහුත් බොහෝම හගිම්. කතිසි හගිම්. පිත්චතුන් වහන්ස, ඉතා මෑතාව: සමුම්භරුන් අකුසලයෙන් නසා කුසලයෙහි පිහිටුවන සේක.

මෙසේ මේ මහානාගයෝ (කෙලෙස් නැති උත්තමයෝ) දෙදෙන ඔවුනොවුන්ගේ පුබුදු සතුටින් අනුමෝදන් වූහ.

අනඛණ්ණත්‍රය සේවැහිසි.

1. 1. 6

ආකඛේඛයා සුත්‍රය

1. මු ටු පිසිත් මෙසේ අසනලදී. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සමීපයෙහි වූ අජනවන නම් අපන්තිමුසිවුහුගේ ආරුමයෙහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි”යි හිඤ්ඤත් අමතා වදාළ සේක. ඒ හිඤ්ඤ “වහන්සැ”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇඳවූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ සුත්‍රය වදාළ සේක:

මහණෙනි, පිරිපුත් සිල් ඇත්තාහු ප්‍රාතිමොක්ෂසංවරයෙන් සුක්‍යන ව වූහ. ප්‍රාතිමොක්ෂසංවරයෙන් සංවාත වූවාහු ආචාරයෙන් හා භොවරයෙන් සමාඛා ව වසවු. ස්වප්‍රාමානු වූ වරදෙහි හය දක්නාසුළු ව මොනොවට ගෙන ශික්ෂාපදයන්හි හික්මෙවු.

2. මහණෙනි, මහණෙක් තෙමේ “සමුම්භරුන්ට ප්‍රිය වූවෙක්, මන වඩිත්තෙක්, ගරු කළ යුත්තෙක්, සමාචාරිකයෙක් වන්නෙමි”යි කැමැති වන්නේ නම්, සීලය ම සම්පුණ්ණී කරන්නේ සවකීය විත්තසම්මයෙහි එක්වත් යෙදුනේ බැහැර නො කළ හෝ නො නාසු බ්‍යාන ඇත්තේ විදගීතාවෙන් යුක්ත වූයේ ගුණාගාරයන් වඩිත්තෙක් (ගුණාගාරයන්ට පිවිස ගමම විදගීතා භාවනා කරන්නෙක්) වන්නේ ය.

3. ආකඛේධයා වෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු “ලංභී අඤ්ඤානං විවරපිණ්ඩපානං-
සෙතාසතභිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරාන”නති, සිලෙසේවසං පරිපුරකාරී
අර්ඤ්ඤානං වෙතොසමථමනුසුඤ්ඤානං අතිරාකතර්ඤ්ඤානො විපසංභාය සමනනා-
ගඤ්ඤානං චුඤ්ඤානං සුඤ්ඤානාරානං. (2)

4. ආකඛේධයා වෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු “යෙසාහං විවරපිණ්ඩපානං-
සෙතාසතභිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරං පරිභුඤ්ඤාමි, තෙසං තෙ භාරා
මහපථලා අඤ්ඤා මහාතිසංසා”ති, සිලෙසේවසං පරිපුරකාරී -පෙ- චුඤ්ඤානං
සුඤ්ඤානාරානං. (3)

5. ආකඛේධයා වෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු “යෙ මෙ ඤ්ඤාතිලොභිනා සෙතා
කාලකතා පසන්නවිතතා අනුඤ්ඤානති, තෙසං තං මහපථලං අඤ්ඤා මහාතිසං-
සානති,” සිලෙසේවසං පරිපුරකාරී -පෙ- චුඤ්ඤානං සුඤ්ඤානාරානං. (4)

6. ආකඛේධයා වෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු “අර්ඤ්ඤාතිසංසො අඤ්ඤානං, න ච මං
අර්ඤ්ඤාති සභෙසා, උප්පන්නං අර්ඤ්ඤාති අභිභුසා අභිභුසා විහරෙසා”නති,
සිලෙසේවසං පරිපුරකාරී -පෙ- චුඤ්ඤානං සුඤ්ඤානාරානං. (5)

7. ආකඛේධයා වෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු “භයභෙරවසභො අඤ්ඤානං, න ච මං
භයභෙරවං සභෙසා, උප්පන්නං භයභෙරවං අභිභුසා අභිභුසා විහ-
රෙසා”නති, සිලෙසේවසං පරිපුරකාරී -පෙ- චුඤ්ඤානං සුඤ්ඤානාරානං. (6)

8. ආකඛේධයා වෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු “චතුන්නං ක්ඛානානං ආභි-
වෙතසිකානං¹ දිට්ඨවම්මසුඛවිභාරානං නිසාමලාභී අඤ්ඤානං අකිල්ලාභී අකසිර-
ලාභී”ති, සිලෙසේවසං පරිපුරකාරී -පෙ- චුඤ්ඤානං සුඤ්ඤානාරානං. (7)

9. ආකඛේධයා වෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු “යෙ තෙ සන්නා විමොක්ඛා²
අතිකමම් රුපෙ ආරුපා, තෙ කාසෙත ඵසසිනා³ විහරෙසා”නති, සිලෙ-
සේවසං පරිපුරකාරී -පෙ- චුඤ්ඤානං සුඤ්ඤානාරානං. (8)

1. අභිවෙතසිකානං, සජ්ජී, 2. විමොක්ඛා, PTS. 3. පුසිනා, මජ්ඣා, භා.

3. මහණෙනි, මහණෙක් තෙමේ “විවර පිණ්ඩපාත සේනාසන ශිලාන-
පව්වය හෙසඡ්පරික්ඛාරයන් ලබන්නෙමි වන්නෙමි”යි කැමැති වන්නේ
නම්, ශීලය ම සම්පුර්ණ කරන්නේ වන්නේ ය. සවනිය විතත සමථයෙහි
එක්වත් යෙදුනේ බැහැර නො කළ හෝ නො හැසු බ්‍යාන ඇත්තේ
විදුර්ගතවත් යුක්ත වූයේ ශුන්‍යාභාරයන් වඩන්නෙක් වන්නේ ය.

4. මහණෙනි, මහණෙක් තෙමේ “යම් කෙනෙකුන්ගේ විවර
පිණ්ඩපාත ශිලානපව්වය හෙසඡ්පරික්ඛාරයන් වලදුම ද, ඔවුන්ගේ ඒ
ප්‍රකාශදානයෝ මහත්ඵල මහත් ආතිසංස ඇත්තාහු වෙත්වා”යි කැමැති
වන්නේ නම්, ශීලය ම සම්පුර්ණ කරන්නේ ... ශුන්‍යාභාරයන් වඩන්නෙක්
වන්නේ ය.

5. මහණෙනි, මහණෙක් තෙමේ “උරලොව ගියා වූ කලුරිය කලා වූ
නෑ සහලේ නෑ කෙනෙක් උසන් සිත් ඇත්තාහු මා සිඬි කරන් ද, ඔවුන්ගේ
ඒ සිඬි කිරීම මහත්ඵල මහත් ආතිසංස ඇත්තක් වේවා”යි කැමැති
වන්නේ නම්, ශීලය ම සම්පුර්ණ කරන්නේ... ශුන්‍යාභාරයන් වඩන්නෙක්
වන්නේ ය.

6. මහණෙනි, මහණෙක් තෙමේ “බ්‍යානාදි අධිකුල ධර්මයන්හි
නො ඇලීම් හා කම්සැපෙහි ඇලීම ද මැඩ පවත්වන්නෙමි වන්නෙමි.
අරතිය මා නො මගිවා. උපන් අරතිය මගිමින් වාසය කරන්නෙමි කැමැති
වන්නේ නම්, ශීලය ම සම්පුර්ණ කරන්නේ ... ශුන්‍යාභාරයන් වඩන්නෙක්
වන්නේ ය.

7. මහණෙනි, මහණෙක් තෙමේ “තැති ගැණුම් හා බිහිසුණු
අරමුණු මගින්නෙමි වන්නෙමි. තැති ගැණුම් හා බිහිසුණු අරමුණු මා
නො මගිවා. උපන් තැති ගැණුම් හා බිහිසුණු අරමුණු මගිමින්
වසන්නෙමි”යි කැමැති වන්නේ නම්, ශීලය ම සම්පුර්ණ කරන්නේ...
ශුන්‍යාභාරයන් වඩන්නෙක් වන්නේ ය.

8. මහණෙනි, මහණෙක් තෙමේ “අධිවිතතයෙහි උපන් දිවුදුමයෙහි
සැප විහරණය ඇති සිවුදුහැත් කැමැති සේ ලබන්නෙමි, තිදුකින්
ලබන්නෙමි, මහත් (වුට්ඨානවසිතාවෙන් යුක්ත) සේ බ්‍යාන ලබන්නෙමි
වන්නෙමි” යි කැමැති වන්නේ නම් ශීලය ම සම්පුර්ණ කරන්නේ...
ශුන්‍යාභාරයන් වඩන්නෙක් වන්නේ ය.

9. මහණෙනි, මහණෙක් තෙමේ “රූපාවචරබ්‍යානසන් ඉක්මවා සිටි
අරූපා වූ යම් ඒ භානතවිමොක්ඛයෝ වෙත් ද, ඒ විමොක්ඛයන් නාම
කායයෙන් සපරිකොට වාසය කරන්නෙමි”යි කැමැති වන්නේ නම්, ශීලය ම
සම්පුර්ණ කරන්නේ ... ශුන්‍යාභාරයන් වඩන්නෙක් වන්නේ ය.

10. ආකඛේධය වෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු “තිණණං සංයොජ්ජානං පරික්ඛයා සොතාපනේනා අස්සං අභිනිපානබ්බෙමා තියතො සමෙබ්බධරා-යගණො”ති සීලෙසෙවසී සරිපුරකාරී -පෙ- බ්‍රාහෙතා සුඤ්ඤාභාරාතං. (9)

11. ආකඛේධය වෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු “තිණණං සංයොජ්ජානං පරික්ඛයා රුහදොසමොහානං තනුතතා සකදදාමී අස්සං, සකිදෙව ඉමං ලොකං ආහන්තී, දුක්ඛස්සන්තං කරොය”තති සීලෙසෙවසී පරිපුරකාරී -පෙ- බ්‍රාහෙතා සුඤ්ඤාභාරාතං. (10)

12. ආකඛේධය වෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු “පඤ්චන්තං මරමානියොනං සංයොජ්ජානං පරික්ඛයා මපපාචිකො අස්සං, කඪ පරිනිබ්බොසී අනාවතති ඛමෙවො කසමා ලොකා”ති සීලෙසෙවසී පරිපුරකාරී -පෙ- බ්‍රාහෙතා සුඤ්ඤා-භාරාතං. (11)

13. ආකඛේධය වෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු “අතෙකචිතිතං ඉද්ධිවිධං පච්චනු-හවේයං, එකොපි හුන්වා ඛත්තා අස්සං, ඛත්තාපි හුන්වා එතො අස්සං, ආචි-හාචං තිජොභාවං තිජොකුඛං තිජොපාකාරං තිජොපබ්බතං අසජ්ජමානො ගවේරයං සෙය්‍යථාපි ආකාසෙ, පඨවියාපි උමුචුජ්ජතිමුජ්ජං¹ කරොයං සෙය්‍යථාපි උදකෙ, උදකෙපි අභිජ්ජමානො² ගවේරයං සෙය්‍යථාපි පඨවියං, ආකාසෙපි පලලමේකනි කමෙයං සෙය්‍යථාපි පකඨි සකුණො, ඉමෙපි චන්දිමසුරියෙ එචංමභිඤ්ඤිකෙ මහානුභාවෙ පාණීතා පරිමසෙය්‍යං³ පරිම-ජෙය්‍යං, යාචි බ්‍රහ්මලොකාපි කාසෙත වසං වතොකය්‍ය”තති සීලෙසෙවසී පරිපුරකාරී -පෙ- බ්‍රාහෙතා සුඤ්ඤාභාරාතං. (12)

14. ආකඛේධය වෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු: ‘දිබ්බාය සොතධාතුයා විසුඤ්ඤාය අතික්ඛන්තමානුසකො⁴ උභො සදෙදු සුණෙය්‍යං: දිබ්බ ව මානුසෙ ව, සෙ දුරෙ සත්තිකෙ වා”ති සීලෙසෙවසී පරිපුරකාරී -පෙ- බ්‍රාහෙතා සුඤ්ඤා-භාරාතං. (13)

15. ආකඛේධය වෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු “පරසත්තානං පරපුග්ගලානං වෙතසා වෙතො පරිච්චි පජානෙය්‍යං: සරාගං වා විතතං සරාගං විතතනති පජානෙය්‍යං, චිතරාගං වා විතතං චිතරාගං විතතනති පජානෙය්‍යං, සදෙසං වා විතතං සදෙසං විතතනති පජානෙය්‍යං, චිතදෙසං වා විතතං චිතදෙසං විතතනති පජානෙය්‍යං, සමොහං වා විතතං සමොහං විතතනති පජානෙය්‍යං, විතමොහං වා විතතං විතමොහං විතතනති පජානෙය්‍යං,

1. උමුචුජ්ජතිමුචුජ්ජං, සො 2 අභිජ්ජමානො, මජ්ඣං.
 3. පරමසෙය්‍යං, මජ්ඣං, සො. 4. අතික්ඛන්තමානුසකො, මජ්ඣං. සො, PTS.

10. මහණෙනි, මහණෙක් තෙමේ “මම සංයෝජන තුනක් සහය කිරීමෙන් දුනහියක නො වැටෙන සටහාවය ඇති නියත වූ උපරිම මාඡී-ඥානගත් පිහිට කොට ඇති (-සකාදගාමී ආදි මාඡී තුනට අවශ්‍යයෙන් පැමිණෙන) නොහාපන්නයෙක් වන්නෙමි”යි කැමැති වන්නේ නම්, ශීලය ම සම්පුණ්ණී කරන්නේ... ශුන්‍යාභාරයන් වඩන්නෙක් වන්නේ ය.

11. මහණෙනි, මහණෙක් තෙමේ “සංයෝජන තුනක් සහය කිරීමෙන් රූග දොළහ මොහයන් තුනී කිරීමෙන් සකාදගාමී වන්නෙමි. වරක් මේ මිනිස් ලොවට උත්පත්තිවශයෙන් පැමිණ දුක් කෙළවර කරන්නෙමි”යි කැමැති වන්නේ නම්, ශීලය ම සම්පුණ්ණී කරන්නේ... ශුන්‍යාභාරයන් වඩන්නෙක් වන්නේ ය.

12. මහණෙනි මහණෙක් තෙමේ “මම මිරිඬානිය සංයෝජන පස සහය කිරීමෙන් මපපාතික (-වසයගත් බ්බිලොව උපදින්නෙමි) වන්නෙමි. ඒ බ්බිලොවින් පෙරලා නො එත සටහාව ඇත්තෙමි එහි පිරිනිවෙන්නෙමි”යි කැමැති වන්නේ නම්, ශීලය ම සම්පුණ්ණී කරන්නේ... ශුන්‍යාභාරයන් වඩන්නෙක් වන්නේ ය.

13. මහණෙනි, මහණෙක් තෙමේ “නන් වැදුරුම් සාද්ධිකොට්ඨාසයන්ට පැමිණෙන්නෙමි: එකෙක් ම වී මොහෝ ආකාර වෙමි. පිටිධාකාර ද වී එකෙක් වන්නෙමි. ප්‍රකට බවට, අප්‍රකට බවට, බිත්තියෙන් පිටත, පවුරෙන් පිටත, සමීචන් පිටත අහසෙහිමෙන් නො ගැටෙමින් යන්නෙමි. දියෙහි මෙන් පොළොවෙහි ද මතු වීම් ගැලීම කරන්නෙමි. පොළොවෙහි මෙන් නො බිඳෙන දියෙහි යන්නෙමි. පියාපත් ඇති පක්ෂියකු හෝ අහසෙහි ද පලකින් යුක්ත ව (පලක් බැඳ) ගැහිරෙමි. මෙබඳු මහත් සාද්ධි ඇති මනත් ආයුභාව ඇති මේ සඳ හිරු දෙදෙනා ද අත්ලෙන් සැරී කොට පිරිමදින්නෙමි. බ්බිලොවතෙක් කසිත් නමා වශයෙහි පවත්වන්නෙමි”යි කැමැති වන්නේ නම්, ශීලය ම සම්පුණ්ණී කරන්නේ... ශුන්‍යාභාරයන් වඩන්නෙක් වන්නේ ය.

14. මහණෙනි, මහණෙක් තෙමේ “මම පිරිසිදු වූ මිනිස්කණ ඉක්මවා සිටි දිවකණින් දුර සිටියා වූත් සම්පසෙහි සිටියා වූත් දෙවියන් පිළිබඳ වූත් මනිසුන් පිළිබඳ වූත් ශබ්ද අසන්නෙමි”යි කැමැති වන්නේ නම්, ශීලය ම සම්පුණ්ණී කරන්නේ... ශුන්‍යාභාරයන් වඩන්නෙක් වන්නේ ය.

15. මහණෙනි, මහණෙක් තෙමේ “මම රූගසනිත වූ හෝ සිත රූග සනිත සිත ය සි දුනගන්නෙමි, පහ වූ රූගය ඇත්තා වූ හෝ සිත පහ වූ රූගය ඇත්තා වූ සිත ය සි දුන ගන්නෙමි, සදොළ වූ හෝ සිත සදොළ සිත ය සි දුන ගන්නෙමි. විතදොළ වූ හෝ සිත විතදොළ සිත ය සි දුනගන්නෙමි, මොහ සනිත හෝ සිත මොහ සනිත සිත ය සි දුනගන්නෙමි, විතමොහ වූ හෝ සිත ය සි විතමොහසිත දුනගන්නෙමි,

සඛිඛිතං වා විතතං සඛිඛිතං විතතනති පජානෙය්‍යං, විතඛිතං වා විතතං විතඛිතං විතතනති පජානෙය්‍යං, මහග්ගතං වා විතතං මහග්ගතං විතතනති පජානෙය්‍යං, අමහග්ගතං වා විතතං අමහග්ගතං විතතනති පජානෙය්‍යං, සඋතතරං වා විතතං සඋතතරං විතතනති පජානෙය්‍යං; අනුතතරං වා විතතං අනුතතරං විතතනති පජානෙය්‍යං, සමාභිතං වා විතතං සමාභිතං විතතනති පජානෙය්‍යං, අසමාභිතං වා විතතං අසමාභිතං විතතනති පජානෙය්‍යං, චිච්චතං වා විතතං චිච්චතං විතතනති පජානෙය්‍යං, අචිච්චතං වා විතතං අචිච්චතං විතතනති පජානෙය්‍යං”නති, සීලෙසෙච්චග්ග පරිපුරකාරී -පෙ- බුග්ගො සුඤ්ඤාගාරාභං. (14)

16. ආකඛ්ඛය්‍ය වෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු “අනෙකච්චිතං පුඤ්ඤනිච්චංසං අනුග්ගරෙය්‍යං, සෙය්‍යපීදං: එකමපි ජාතීං දොපි ජාතියො නිසෙය්‍යාපි ජාතියො චතසෙය්‍යාපි ජාතියො පඤ්චපි ජාතියො දසපි ජාතියො විසතිමපි ජාතියො තිංසමපි ජාතියො චතසාලිසමපි ජාතියො පඤ්ඤාසමපි ජාතියො ජාතිසතමපි ජාතිසතසසමපි ජාතිසතසහසමපි, අනෙකෙපි සංචරිට්ඨකපො අනෙකෙපි විචරිට්ඨකපො අනෙකෙපි සංචරිට්ඨවිට්ඨකපො ‘අමුත්‍රාසිං එච්චනාමො: එච්චංගොතො: එච්චවණ්ණා: එච්චමාභාරො: එච්චංසුඛදුක්ඛ-පටිසංචේදී එච්චමාගුපරියතො: සො තතො චුතො අමුත්‍ර උපපාදිං¹. තත්‍රාපාසිං එච්චනාමො: එච්චංගොතො: එච්චවණ්ණා: එච්චමාභාරො: එච්චංසුඛදුක්ඛපටිසංචේදී එච්චමාගුපරියතො: සො තතො චුතො ඉධුප්පතො:’ති ඉති සාකාරං සඋපද්දං අනෙකච්චිතං පුඤ්ඤනිච්චංසං අනුග්ගරෙය්‍යං”නති, සීලෙසෙච්චග්ග පරිපුරකාරී -පෙ- බුග්ගො සුඤ්ඤාගාරාභං. (15)

17. ආකඛ්ඛය්‍ය වෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු: “දීඤ්ඤන චක්ඛුතා විසුද්ධිත අතික්ඛනනමානුසංකත සතො පසෙය්‍යං - චච්චමානෙ උපපජ්ජමානෙ භිතො පණීතෙ සුවචණ්ණ දුඛචණ්ණ සුගතෙ දුග්ගතෙ; යථාකම්මිපගෙ සතො පජානෙය්‍යං: ‘ඉමෙ චත භොතො: සතො කායදුච්චරිතො සමනාගතා: චච්චිච්චරිතො සමනාගතා මනොදුච්චරිතො සමනාගතා අරියානං උපචාදකා මිච්චාදිච්චකා මිච්චාදිච්චකම්මසමාදානා, තෙ කායසංගතො පරමමර්ණා අපායං දුග්ගතිං විතිපාතං නිරයං උපපන්නා; ඉමෙ වා පත භොතො: සතො කායසුච්චරිතො සමනාගතා චච්චිච්චරිතො සමනාගතා මනොසුච්චරිතො සමනාගතා අරියානං අනුපචාදකා සමාදිච්චකා සමාදිච්චකම්මසමාදානා-

විනම්භියෙක් හැකුළුණා වූ හෝ සිත හැකුළුණු සිත ය සි දුතගන්තෙමි. (උභවවයෙක්) විසුරුණා වූ හෝ සිත විසුරුණු සිත ය සි දුතගන්තෙමි. මහද්ගත (රූපාරූපාවචර) වූ හෝ සිත මහද්ගත සිත ය සි දුතගන්තෙමි. අමහද්ගත (කාමාවචර) වූ හෝ සිත අමහද්ගත සිත ය සි දුතගන්තෙමි. භ්‍රෙහුමක වූ හෝ සිත භ්‍රෙහුමක සිත ය සි දුතගන්තෙමි. සඋතතර (කාමාවචර) වූ හෝ සිත සඋතතර සිත ය සි දුතගන්තෙමි. අනුතතර (රූපාරූපාවචර) වූ හෝ සිත අනුතතර සිත ය සි දුතගන්තෙමි. සමාසිත වූ හෝ සිත සමාසිත සිත ය සි දුතගන්තෙමි. අසමාසිත වූ හෝ සිත අසමාසිත සිත ය සි දුතගන්තෙමි. විමුක්ත වූ හෝ සිත විමුක්ත සිත ය සි දුත ගන්තෙමි. අවිමුක්ත වූ හෝ සිත අවිමුක්ත සිත ය සි දුතගන්තෙමි. සෙසු සත්ත්වයන්ගේ සෙසු පුද්ගලයන්ගේ සිත තම සිතින් පිරිසිදු දුත ගන්තෙමි” යි කැමැති වන්නේ නම්, ශීලය ම සමුඤ්ඤි කරන්නේ... ශුභසාගාරයන් වඩන්නෙක් වන්නේ ය.

16. මහණෙනි, මහණෙක් තෙමේ “තත් වෘදුරුම් වූ සුපේතිවාසය සිහි කරන්නෙමි - එනම්: එක් ජාතියක් ද ජාති දෙකක් ද ජාති තුනක් ද ජාති හතරක් ද ජාති පහක් ද ජාති දශයක් ද ජාති විශයක් ද ජාති නිසක් ද ජාති සතළිසක් ද ජාති පණසක් ද ජාති සියයක් ද ජාති දහසක් ද ජාති ලක්ෂයක් ද; තත්තා නොයෙක් කලායන් ද තට ගන්තා නොයෙක් කලායන් ද නොයෙක් තත්තා ගවගන්තා කලායන් ද ‘අසුවල් කැත මෙනම් ඇත්තෙමි වීම. මෙනම් ගොහු ඇත්තෙමි වීම. මේඛදු පැහැ ඇත්තෙමි වීම. මේඛදු අහර ඇත්තෙමි වීම. මේඛදු සැපදුක් වින්දෙමි වීම. මේඛදු ආයු කෙලවර කොට ඇත්තෙමි වීම. ඒ මම එයින් ව්‍යුහ වූයෙමි අසුවල් කැත උපතිමි. එහිදු මේඛදු තම ඇත්තෙමි වීම. මේඛදු ගොත් ඇත්තෙමි වීම. මේඛදු පැහැ ඇත්තෙමි වීම. මේඛදු අහර ඇත්තෙමි වීම. මේඛදු සැපදුක් වින්දෙමි වීම. මේඛදු ආයු කෙලවර කොට ඇත්තෙමි වීම. ඒ මම එයින් ව්‍යුහ වූයෙමි මේහි උපන්නෙමි.’ මේසේ ආකාර සහිත වූ උදෙසා සහිත වූ තත් වෘදුරුම් සුපේතිවාසය සිහි කරන්නෙමි” යි කැමැති වන්නේ නම්, ශීලය ම සමුඤ්ඤි කරන්නේ... ශුභසාගාරයන් වඩන්නෙක් වන්නේ ය.

17. මහණෙනි, මහණෙක් තෙමේ “පිරිසිදු වූ මිනිසාගේ ඉක්මවා සිටි දිවැසින් ව්‍යුහ වන උපදින හිත වූ ප්‍රණීත වූ මනා පැහැති නො මනා පැහැ ඇති සුගතියට හිඟ දුගතියට හිඟ සත්ත්වයන් දකින්නෙමි. කම් වූ පරිදි මග පරලොව හිඟ සත්ත්වයන් දුතගන්තෙමි. එකානතයෙන් මේ සත්ත්වයෝ කායදුඛවිතයෙන් සුක්ත වූවාහු වාග්දුඛවිතයෙන් සුක්ත වූවාහු මනෝදුඛවිතයෙන් සුක්ත වූවාහු ආරොගීපවාද කළාහු මිසදිටු ගත්තාහු මිසදිටු වසයෙන් සමාදන් වූ තත්වෘදුරුම් කම් ඇත්තාහු ය. ඒ සත්ත්වයෝ කාමුක් මරණින් මිඳු බැපයෙන් පහ වූ දුකට පිහිට වූ විවිධව පතිත වන්නා වූ තීරයට ප්‍රතිසනී වශයෙන් පැමිණියාහු ය මේ භවත් සත්ත්වයෝ කායදුඛවිතයෙන් සුක්ත වූවාහු වාග්දුඛවිතයෙන් සුක්ත වූවාහු මනෝදුඛවිතයෙන් සුක්ත වූවාහු ආරොගීපවාද නො කළාහු යම්දිටු ගත්තාහු යම්දිටු වසයෙන් සමාදන් වූ තත් වෘදුරුම් කම් ඇත්තාහු ය-

තෙ කායසං හෙද පරමමරණං සුගතීං සංගං ලොකං උපපන්නාතී; ඉති දිවේතන වක්ඛුතා විසුඤ්ඤාන අතික්කන්තමානුසංකප්පන සන්තප්පසංගාං - වච්චානෙ උපපජ්ජමානෙ තිනෙ පණීතෙ සුවණේණ දුඛණේණ, සුගතෙ දුග්ගතෙ, ශථාකමච්චුපගෙ සන්තප්පජ්ජනෙය්”න්ති සිලෙඤ්ඤවස්ස පරිපුරකාරී අජ්ඣන්තං. වේතොසමච්චුසුත්තො අතිරුකතඤ්ඤානො විපස්සනාය සමන්තාගමො බ්‍රූහෙතො සුඤ්ඤාගාරානං. (16)

18. ආකඛේයා වෙ තික්ඛවෙ තික්ඛු “ආසවානං ඛයා අනාසවං වේතොවිමුතතීං පඤ්ඤවිමුතතීං දිට්ඨව ඛමෙම සං අභිඤ්ඤා¹ සච්ඡිකතීං උපසමපජ්ජ විගරෙය්”න්ති, සිලෙඤ්ඤවස්ස පරිපුරකාරී අජ්ඣන්තං වේතො-සමච්චුසුත්තො අතිරුකතඤ්ඤානො විපස්සනාය සමන්තාගමො බ්‍රූහෙතො සුඤ්ඤාගාරානං. (17)

19. “සමපන්නසීලා තික්ඛවෙ විගරථ සමපන්නපාතිමොක්ඛා. පාතී-මොක්ඛසංවරසංවුතා විගරථ ආචාරගොවරසමපන්නා. අඤ්ඤාමතොසු වජෙජ්ජ ගගදස්සාචී සමාදාය සික්ඛථ සික්ඛාපදෙසුති” ඉති යනං වුත්තං ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තන්ති.

ඉදමෙවොච ගගවා. අත්තමිතා තෙ තික්ඛු හගච්චො ගාසිතං අභි-තද්දන්ති.

ආකඛේයාසුත්තං ඡට්ඨං.

1. 1. 7

විසුච්චමසුත්තං

1. ඵචං මෙ සුතං: ඵසං සමයං ගගවා සාවඤ්ඤං විහරති ජප්පච්චෙන අනාථමිත්ඤ්ඤාසං ආරාමෙ. නග්‍ර ඛො ගගවා තික්ඛු ආමනොනසී: තික්ඛ-වොති. ගදනොති තෙ තික්ඛු හගච්චො පච්චසොනාත්‍රං. ගගවා ඵතදවොච:

2. සෙය්‍යථාපි තික්ඛවෙ වත්ථං සඛතිලීට්ඨං මලග්ගතිතං, තුමෙතං රජ්ජනා යසමිං යසමිං රඛිතජාතෙ උපසංගරෙය්‍ය යදි තීලුකාය යදි පිකකාය යදි ලොකිකකාය යදි මඤ්ඤවඨිකාය,² දුරත්තවණ්ණමෙවස්ස. අපරිපුඤ්ඤ-වණ්ණමෙවස්ස. තං කීසං හෙතු? අපරිපුඤ්ඤතා තික්ඛවෙ වසංසං. ඵච-මෙව ඛො තික්ඛවෙ විතත්ත සඛතිලීට්ඨං දුග්ගතී ටාටිකඛා.

1. අභිඤ්ඤාය, PTS. 2. මඤ්ඤවඨිකාය, මජ්ඣං.

ඒ සත්තියෝ කාබුන් මරණින් මතු මනා ගති ඇති සමභිලොකයට ප්‍රති-
සනී වශයෙන් පැමිණියාහු ය. මෙසේ පිරිසිදු වූ මනිසාය ඉක්මවා සිටි දිවැසින්
විදුහ වහ උපදින හිත වූ ප්‍රණීත වූ සුවණ් වූ දුපිණී වූ සුගතිකත වූ දුගති-
ගත වූ සත්තියන් දකින්නෙමවා, කම් වූ පරිදි මිය පරලොව හිස සත්තී-
යන් දැනගන්නෙමවා" යි කැමැති වන්නේ නම් භීලයෙහි ම සම්පුණ්-
කාරී වන්නේ ය. සමකිය විතත සමඵයෙහි එක්වත් යෙදුනේ ඹෑභාර
නො කල ධ්‍යාන ඇත්තේ විදගීතාවෙන් සුක්ත වූයේ ඉතාසාරයන්
වඩන්නෙක් වන්නේ ය.

18. මහණෙනි, මහණෙක් "ආසුවක්‍ෂය කිරීමෙන් ආසුව රහිත
වූ විතතවිවුකතිය (අතීත්ඵල සම්ප්‍රග්‍රහත්ත සමාධිය) ප්‍රඥවිඛුක්කිය (අතීත් ඵල
සම්ප්‍රග්‍රහත්ත ප්‍රඥාව) ඉතාත්මයෙහි දී ම තෙමේ පිඨපටඥානයෙන් දැන
සාක්‍ෂාත් කොට එයට පැමිණ වාසය කරන්නෙමවා" යි කැමැති වන්නේ
නම් භීලයෙහි ම සම්පුණ්කාරී වන්නේ ය. සමකිය විතත සමඵයෙහි
එක්වත් යෙදුනේ ඹෑභාර නො කල ධ්‍යාන ඇත්තේ විදගීතාවෙන් සුක්ත
වූයේ ඉතාසාරයන් වඩන්නෙක් වන්නේ ය.

19. "මහණෙනි, පිරිපුන් සිල් ඇතිව ප්‍රාතිමොක්‍ෂ සමපන්න ව වසවු.
ප්‍රාතිමොක්‍ෂනාවරයෙන් සංවෘත ව ආචාරයෙන් හා ගොවරයෙන් සමාඥ ව
වසවු. සමප්‍රාමාත්‍ර වූ වරදෙහි හස දක්නාසුලු ව සමාදන් ව භික්‍ෂාපදයන්හි
හික්මේවු" යි මෙසේ ගම් ඒ වචනයක් කියන ලද ද, එය මේ සදහා කියන
ලදී.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේය වදල සේක. සතුටු වූ ඒ භික්‍ෂුහු භාග්‍ය-
වතුන් වහන්සේගේ භාෂිතය සතුටින් පිළිගත්හ.

ආකෛබ්බසා සුත්‍රය සමෘති යි.

1. 1. 7

වස්ථුපම සුත්‍රය

1. මුඛ විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් කලෙක භාග්‍යවතුන්
වහන්සේ සෑමුන්තුමර සම්පයෙහි වූ සේතවන නම් අනන්ධවුසිවුහුගේ
ආරාමයෙහි වාඩි වසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ
'මහණෙනි' යි භික්‍ෂුන් ඇමතු සේක. භික්‍ෂුහු 'වහන්සැ' යි භාග්‍යවතුන්
වහන්සේට පිළිවදන් දුන්හ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ සුත්‍රය වදල
සේක.

2. මහණෙනි, කිලිපි වූ මල ගත් වස්ත්‍රයක් වෙද, ඒ වස්ත්‍රය
රජකයෙක් නිල්පැහැය පිණිස හෝ රත්වත්පැහැය පිණිස හෝ ලේවත්-
පැහැය පිණිස හෝ මිදලිය(මදරත්)පැහැය පිණිස හෝ යම් යම් රදනෙක
බහා ලත්තේ නම්, එය නො මනා ව රැළු පැහැ ඇත්තක් ම වන්නේ ය.
අපිරිසිදු පැහැ ඇත්තක් ම වන්නේ ය. ඒ කවර හෙයක යත්: මහණෙනි,
වස්ත්‍රය අපිරිසිදුබැවිති මහණෙනි, එපරිදිදෙත් ම සිත කිලිපි වූ කල්හි
දුගතිය කැමැති විය යුතු යි.

3. සෙසාපාපි භික්ඛවෙ වත්ථං පරිසුද්ධං පරිශෝදානං, නමෙතං රජසො යසමිං යසමිං රභිතජාතෙ උපසංගරෙය්‍ය යදි නීලකාය යදි පිතකාය යදි ලොභිතකාය යදි මහෙඤ්චරිකාය, සුරතනවණණමෙවිසා. පරිසුද්ධවණණමෙවිසා. නං කියා හෙතු? පරිසුද්ධතතා භික්ඛවෙ චතසා. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ විනෙත අසඬතිලිවෙති සුභති පාටිකඛිඛා.

4. කතමෙ ව භික්ඛවෙ විතතසා උපකක්ඛිලෙසා: අභිර්කාචසමලොනො විතතසා උපකක්ඛිලෙසො. බ්‍යාපාදෙ විතතසා උපකක්ඛිලෙසො. කොඛො විතතසා උපකක්ඛිලෙසො. උපනාහො විතතසා උපකක්ඛිලෙසො. මහෙඛො විතතසා උපකක්ඛිලෙසො. පලාසො විතතසා උපකක්ඛිලෙසො. ඉසා: විතතසා උපකක්ඛිලෙසො. මච්ඡරියං විතතසා උපකක්ඛිලෙසො. මායා විතතසා උපකක්ඛිලෙසො. සාඨෙය්‍යං විතතසා උපකක්ඛිලෙසො. එමො විතතසා උපකක්ඛිලෙසො. සාරමො: විතතසා උපකක්ඛිලෙසො. මානො විතතසා උපකක්ඛිලෙසො. අතිමානො විතතසා උපකක්ඛිලෙසො. මදෙ විතතසා උපකක්ඛිලෙසො. පමාදෙ විතතසා උපකක්ඛිලෙසො.

5. ස ඛො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු අභිර්කාචසමලොනො විතතසා උපකක්ඛිලෙසොති ඉති විදිතී: අභිර්කාචසමලොනං විතතසා උපකක්ඛිලෙසං පජ්ඣති. බ්‍යාපාදෙ විතතසා උපකක්ඛිලෙසොති ඉති විදිතී: බ්‍යාපාදං විතතසා උපකක්ඛිලෙසං පජ්ඣති. කොඛො විතතසා උපකක්ඛිලෙසොති ඉති විදිතී: කොඛං විතතසා උපකක්ඛිලෙසං පජ්ඣති. උපනාහො විතතසා උපකක්ඛිලෙසොති ඉති විදිතී: උපනාහං විතතසා උපකක්ඛිලෙසං පජ්ඣති. මහෙඛො විතතසා උපකක්ඛිලෙසොති ඉති විදිතී: මහඛං විතතසා උපකක්ඛිලෙසං පජ්ඣති. පලාසො විතතසා උපකක්ඛිලෙසොති ඉති විදිතී: පලාසං විතතසා උපකක්ඛිලෙසං පජ්ඣති. ඉසා: විතතසා උපකක්ඛිලෙසොති ඉති විදිතී: ඉසා: විතතසා උපකක්ඛිලෙසං පජ්ඣති. මච්ඡරියං විතතසා උපකක්ඛිලෙසොති ඉති විදිතී: මච්ඡරියං විතතසා උපකක්ඛිලෙසං පජ්ඣති. මායා විතතසා උපකක්ඛිලෙසොති ඉති විදිතී: මායං විතතසා උපකක්ඛිලෙසං පජ්ඣති. සාඨෙය්‍යං විතතසා උපකක්ඛිලෙසොති ඉති විදිතී: සාඨෙය්‍යං විතතසා උපකක්ඛිලෙසං පජ්ඣති. එමො විතතසා උපකක්ඛිලෙසොති ඉති විදිතී: එමං විතතසා උපකක්ඛිලෙසං පජ්ඣති. සාරමො: විතතසා උපකක්ඛිලෙසොති ඉති විදිතී: සාරමං විතතසා උපකක්ඛිලෙසං පජ්ඣති. මානො විතතසා උපකක්ඛිලෙසොති ඉති විදිතී: මානං විතතසා උපකක්ඛිලෙසං පජ්ඣති. අතිමානො විතතසා උපකක්ඛිලෙසොති ඉති විදිතී: අතිමානං විතතසා උපකක්ඛිලෙසං පජ්ඣති. මදෙ විතතසා උපකක්ඛිලෙසොති ඉති විදිතී: මදං විතතසා උපකක්ඛිලෙසං පජ්ඣති. පමාදෙ විතතසා උපකක්ඛිලෙසොති ඉති විදිතී: පමාදං විතතසා උපකක්ඛිලෙසං පජ්ඣති.

3. මහණෙනි, පිරිසුදු පඬුපර වනක් වේ ද, එය රජකයෙක් නිර්වෘත්තය පිණිස හෝ රත්වත්පෑහැය පිණිස හෝ ශ්‍රේවත්පෑහැය පිණිස හෝ මදවිය පෑහැය පිණිස හෝ යම් යම් රඳනෙක ඛනා ලත්තේ නම්, එය මනා පෑහැ ඇත්තක් ම වන්නේ ය. පිරිසිදු පෑහැ ඇත්තක් ම වන්නේ ය. ඒ කවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, වස්ත්‍රය පිරිසිදු බැවිනි. මහණෙනි, එපරිද්දෙන් ම සිත හො කිලිටි වූ කල්හි සුගතිය ම කැමැති විය යුතු යි.

4. මහණෙනි, විනෝදාපකෛලයයෝ (සිත කෙලෙසන ඛමයෝ) කවරහු ද? අභිධ්‍යා (-ඤ්චිකා වස්තුවෙහි ජන්දරාගය) විෂමලෝභය (-මෙරමා අයත් වස්තුවෙහි ජන්දරාගය) සිත කෙලෙසන්නෙකි. ව්‍යාපාදය සිත කෙලෙසන්නෙකි. ක්‍රෝධය සිත කෙලෙසන්නෙකි. උපතානය (බඳුබව) සිත කෙලෙසන්නෙකි. මකඛය (ගුණ මතු බව) සිත කෙලෙසන්නෙකි. පලාභය (සුගුණය) සිත කෙලෙසන්නෙකි. ඊෂ්‍යාව සිත කෙලෙසන්නෙකි. මසුරුබව සිත කෙලෙසන්නෙකි. මායාව සිත කෙලෙසන්නෙකි. කපටිබව සිත කෙලෙසන්නෙකි. එමාය (තදබව) සිත කෙලෙසන්නෙකි. සාරමාය (එකට වැසියෙන් එකක් කිරීම) සිත කෙලෙසන්නෙකි මානය සිත කෙලෙසන්නෙකි. අභිමානය සිත කෙලෙසන්නෙකි. මදය සිත කෙලෙසන්නෙකි. ප්‍රමාදය සිත කෙලෙසන්නෙකි.

5. මහණෙනි, ඒ හික්කු ගෙම අභිධ්‍යාවිෂමලෝභය සිත පිළිබඳ උපකෛලයයෙකැයි මෙසේ දැන සිත පිළිබඳ උපකෛලය වූ අභිධ්‍යා විෂමලෝභය දුරු කරයි. ව්‍යාපාදය සිත කිලිටු කරන්නෙකැයි මෙසේ දැන සිත කිලිටු කරන ව්‍යාපාදය දුරු කරයි. ක්‍රෝධය සිත කිලිටු කරන්නෙකැයි මෙසේ දැන සිත කිලිටු කරන ක්‍රෝධය දුරු කරයි. උපතානය සිත කිලිටු කරන්නෙකැයි මෙසේ දැන සිත කිලිටු කරන උපතානය දුරු කරයි. මකඛය සිත කිලිටු කරන්නෙකැයි මෙසේ දැන සිත කිලිටු කරන මකඛය දුරු කරයි. පලාභය සිත කිලිටු කරන්නෙකැයි මෙසේ දැන සිත කිලිටු කරන පලාභය දුරු කරයි. ඊෂ්‍යාව සිත කිලිටු කරන්නෙකැයි මෙසේ දැන සිත කිලිටු කරන ඊෂ්‍යාව දුරු කරයි. මසුරුබව සිත කිලිටු කරන්නෙකැයි මෙසේ දැන සිත කිලිටු කරන මසුරුබව දුරු කරයි. මායාව සිත කිලිටු කරන්නෙකැයි මෙසේ දැන සිත කිලිටු කරන මායාව දුරු කරයි. කපටිබව සිත කිලිටු කරන්නෙකැයි මෙසේ දැන සිත කිලිටු කරන කපටිබව දුරු කරයි. එමාය සිත කිලිටු කරන්නෙකැයි මෙසේ දැන සිත කිලිටු කරන එමාය දුරු කරයි. සාරමාය සිත කිලිටු කරන්නෙකැයි මෙසේ දැන සිත කිලිටු කරන සාරමාය දුරු කරයි. මානය සිත කිලිටු කරන්නෙකැයි මෙසේ දැන සිත කිලිටු කරන මානය දුරු කරයි. අභිමානය සිත කිලිටු කරන්නෙකැයි මෙසේ දැන සිත කිලිටු කරන අභිමානය දුරු කරයි. මදය සිත කිලිටු කරන්නෙකැයි මෙසේ දැන සිත කිලිටු කරන මදය දුරු කරයි. ප්‍රමාදය සිත කිලිටු කරන්නෙකැයි මෙසේ දැන සිත කිලිටු කරන ප්‍රමාදය දුරු කරයි.

6. යතො ච ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛුනො අභිජ්ඣාවසමලොභො විතතස්ස උපකක්ඛලෙසොති ඉති විදිතො අභිජ්ඣාවසමලොභො විතතස්ස උපකක්ඛලෙසො පභිනො හොති, ඛොපාදො විතතස්ස උපකක්ඛලෙසොති ඉති විදිතො ඛොපාදො විතතස්ස උපකක්ඛලෙසො පභිනො හොති, කොඛො විතතස්ස උපකක්ඛලෙසොති ඉති විදිතො කොඛො විතතස්ස උපකක්ඛලෙසො පභිනො හොති, මහෙඛො විතතස්ස උපකක්ඛලෙසොති ඉති විදිතො මහෙඛො විතතස්ස උපකක්ඛලෙසො පභිනො හොති, පලොභො විතතස්ස උපකක්ඛලෙසොති ඉති විදිතො පලොභො විතතස්ස උපකක්ඛලෙසො පභිනො හොති, ඉඝො විතතස්ස උපකක්ඛලෙසොති ඉති විදිතො ඉඝො විතතස්ස උපකක්ඛලෙසො පභිනො හොති, මච්ඡරිඨං විතතස්ස උපකක්ඛලෙසොති ඉති විදිතො මච්ඡරිඨං විතතස්ස උපකක්ඛලෙසො පභිනො හොති, මො විතතස්ස උපකක්ඛලෙසොති ඉති විදිතො මො විතතස්ස උපකක්ඛලෙසො පභිනො හොති, සාඝට්ඨො විතතස්ස උපකක්ඛලෙසොති ඉති විදිතො සාඝට්ඨො විතතස්ස උපකක්ඛලෙසො පභිනො හොති, ඵමො විතතස්ස උපකක්ඛලෙසොති ඉති විදිතො ඵමො විතතස්ස උපකක්ඛලෙසො පභිනො හොති, සාරමො විතතස්ස උපකක්ඛලෙසොති ඉති විදිතො සාරමො විතතස්ස උපකක්ඛලෙසො පභිනො හොති, මො විතතස්ස උපකක්ඛලෙසොති ඉති විදිතො මො විතතස්ස උපකක්ඛලෙසො පභිනො හොති, අභිමොනො විතතස්ස උපකක්ඛලෙසොති ඉති විදිතො අභිමොනො විතතස්ස උපකක්ඛලෙසො පභිනො හොති, මදො විතතස්ස උපකක්ඛලෙසොති ඉති විදිතො මදො විතතස්ස උපකක්ඛලෙසො පභිනො හොති, පමොදො විතතස්ස උපකක්ඛලෙසොති ඉති විදිතො පමොදො විතතස්ස උපකක්ඛලෙසො පභිනො හොති.

7. සො බුද්ධො අච්චවිච්චසසාදෙන සමන්තාගමො හොති: ඉතිපි සො හගචො අරහං සම්මාසම්බුද්ධො විජ්ජාවරණසම්පන්නො සුභතො ලොකවිදු අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරථී සත්ථො දෙවමනුස්සානං බුද්ධො හගචාති. ධම්ම අච්චවිච්චසසාදෙන සමන්තාගමො හොති: ස්වාකංගො හගචනා ධම්මො සන්ද්ධිකො අකාලිකො එභිපසිකො ඔපනයිකො පච්චතනං චෙදිතඛො විඤ්චුතිති. සඛෙස අච්චවිච්චසසාදෙන සමන්තාගමො හොති: සුපට්ඨකො හගචතො සාවකසඛෙසා, උජුපට්ඨකො හගචතො සාවකසඛෙසා, ඤාය-පට්ඨකො හගචතො සාවකසඛෙසා, සාමිප්ඨකො හගචතො සාවක-සඛෙසා, යදිදං චතාරි පුරිසග්ගොති අට්ඨි පුරිසප්පඤ්ඤා, එස හගචතො සාවකසඛෙසා අනුත්තරො පානුණ්ණියො දුක්ඛණ්ණියො අඤ්ඤාලිකරණියො අනුත්තරං පුඤ්ඤාතඛිතනං ලොකස්සාති.

6. මහණෙනි, යම් කලෙක මහණකුගේ අභිධ්‍යාපිමෙලොභය සිත කිලුටු කරන්නෙකැයි මෙසේ දැනීමෙන් සිත කිලුටු කරන්නක් වූ අභිධ්‍යා විමමෙලොභය ප්‍රතිණ වූයේ වේද, ව්‍යාපාදය සිත කිලුටු කරන්නෙකැයි මෙසේ දැනීමෙන් සිත කිලුටු කරන්නක් වූ ව්‍යාපාදය ප්‍රතිණ වූයේ වේද, ක්‍රොධය සිත කිලුටු කරන්නෙකැයි මෙසේ දැනීමෙන් සිත කිලුටු කරන්නක් වූ ක්‍රොධය ප්‍රතිණ වූයේ වේද, බඛ්‍යවේරය (උපතාතය) සිත කිලුටු කරන්නෙකැයි මෙසේ දැනීමෙන් සිත කිලුටු කරන්නක් වූ බඛ්‍යවේරය ප්‍රතිණ වූයේ වේද, ගුණමිකුකම (මිකඛය) සිත කිලුටු කරන්නෙකැයි මෙසේ දැනීමෙන් සිත කිලුටු කරන්නක් වූ ගුණමිකුකම ප්‍රතිණ වූයේ වේද, උලාසය සිත කිලුටු කරන්නෙකැයි මෙසේ දැනීමෙන් සිත කිලුටු කරන්නක් වූ උලාසය ප්‍රතිණ වූයේ වේද, ඊර්ශ්‍යාව සිත කිලුටු කරන්නෙකැයි මෙසේ දැනීමෙන් සිත කිලුටු කරන්නක් වූ ඊර්ශ්‍යාව ප්‍රතිණ වූයේ වේද, මසුරුකම සිත කිලුටු කරන්නෙකැයි මෙසේ දැනීමෙන් සිත කිලුටු කරන්නක් වූ මසුරුකම ප්‍රතිණ වූයේ වේද, මායාව සිත කිලුටු කරන්නෙකැයි මෙසේ දැනීමෙන් සිත කිලුටු කරන්නක් වූ මායාව ප්‍රතිණ වූයේ වේද, කපටිකම සිත කිලුටු කරන්නෙකැයි මෙසේ දැනීමෙන් සිත කිලුටු කරන්නක් වූ කපටිකම ප්‍රතිණ වූයේ වේද, එමහය සිත කිලුටු කරන්නෙකැයි මෙසේ දැනීමෙන් සිත කිලුටු කරන්නක් වූ එමහය ප්‍රතිණ වූයේ වේද, භාරමහය සිත කිලුටු කරන්නෙකැයි මෙසේ දැනීමෙන් සිත කිලුටු කරන්නක් වූ භාරමහය ප්‍රතිණ වූයේ වේද, මාතය සිත කිලුටු කරන්නෙකැයි මෙසේ දැනීමෙන් සිත කිලුටු කරන්නක් වූ මාතය ප්‍රතිණ වූයේ වේද, අතිමාතය සිත කිලුටු කරන්නෙකැයි මෙසේ දැනීමෙන් සිත කිලුටු කරන්නක් වූ අතිමාතය ප්‍රතිණ වූයේ වේද, මදය සිත කිලුටු කරන්නෙකැයි මෙසේ දැනීමෙන් සිත කිලුටු කරන්නක් වූ මදය ප්‍රතිණ වූයේ වේද, ප්‍රමාදය සිත කිලුටු කරන්නෙකැයි මෙසේ දැනීමෙන් සිත කිලුටු කරන්නක් වූ ප්‍රමාදය ප්‍රතිණ වූයේ වේද,

7. හෙතෙම මුදුරජාතත් වහන්සේ කෙරෙහි ගුණ දැන පැහැදීමෙන් සුක්ඛ වූයේ වෙයි: "ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ මේ කාරණයෙන් අර්භත්භ. සමාසක්ඛමසුඛියභ, අභට විදුමවෙන් හා පසලොස් වරණධම්මයන්ගෙන් සුක්ඛයභ, සුභගයභ, ලොකවිදුභ, අනුකතර පුරිසදමමධාරපියභ, දෙවිමිනි-සුත්තේ ශාසනායභ. මුඛියභ, භගවත්භ," කියා යි. ධම්මෙහි ගුණ දැන පැහැදීමෙන් සුක්ඛ වූයේ වෙයි: "භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ධම්ම මහා කොට දෙසන ලද්දේ ය. සන්ද්ධික ය (කමා විසින් දක්ක සුභු ඵල ආත්තේ ය) අකාලික (කල් නො ගවා විපාක දෙන්නත්) ය. එහිපසසික 'ඵල, මෙය බලව' යි දක්වමට සුදුසු) ය. මිපනසික (සිත්හි එලවිය සුභු) ය. කුච්ඤාත්තත් විසින් තමන් තමන් කෙරෙහි ලා දහ සුභු ය" කියා යි. සමික්ඛා කෙරෙහි ගුණ දැන පැහැදීමෙන් සුක්ඛ වූයේ වෙයි: "භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවකසමික්ඛා සුපට්ටනන ය, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවකසමික්ඛා උජ්ජට්ටනන ය, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවකසමික්ඛා සද්ධපට්ටනන ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවකසමික්ඛා සංඝිච්චට්ටනන ය. යම් මේ සොනාපනනාදි පුරිස සුභල සතරෙක් වේද, (සොනාපනතිමඤ්චධි සොනාපනතිඵලධි අංදි) පුරිස පුඤ්ඤයෝ අට දෙනෙක් වෙත්ද, මේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවකසමික්ඛ හෙමේ දුර සිට ගෙනා සිවුපසය ලැබීමට සුදුසු ය. ආගන්තුකසන්ධාරය ලැබීමට සුදුසු ය. දක්ඛිණාවට සුදුසු ය. දොහොත් මුදුන් දී වැදීමට සුදුසු ය. ලොකයාට උතුම් පින්කෙත ය" කියා යි.

8. යතොපි¹ ඛො උතස්ස චිත්තං භොති චිත්තං මුත්තං පභිනං පටි-
 තිස්සාධිං. සො බුද්ධො අවෙච්චිපාසාදෙන සමන්තාගතොමිතිති ලහති අත්ථ-
 වෙදං. ලහති ඛම්මවෙදං. ලහති ඛම්මුපසංභිතං පාමුත්ථං. පමුදිතස්ස පිති
 ජායති. පිතිමනස්ස කායො පස්සමාති. පස්සාඤ්ඤායො පුබ්බං වෙදෙති. පුබ්බතො
 විත්තං සමාධියති. ඛම්මෙ අවෙච්චිපාසාදෙන සමන්තාගතොමිතිති ලහති
 අත්ථවෙදං. ලහති ඛම්මවෙදං. ලහති ඛම්මුපසංභිතං පාමුත්ථං. පමුදිතස්ස පිති
 ජායති. පිතිමනස්ස කායො පස්සමාති. පස්සාඤ්ඤායො පුබ්බං වෙදෙති.
 පුබ්බතො විත්තං සමාධියති. සබ්බෙ අවෙච්චිපාසාදෙන සමන්තාගතොමිතිති
 ලහති අත්ථවෙදං. ලහති ඛම්මවෙදං. ලහති ඛම්මුපසංභිතං පාමුත්ථං.
 පමුදිතස්ස පිති ජායති. පිතිමනස්ස කායො පස්සමාති. පස්සාඤ්ඤායො
 පුබ්බං වෙදෙති. පුබ්බතො විත්තං සමාධියති. 'යතොපි¹ ඛො උත මේ
 චිත්තං චිත්තං පභිනං පටිතිස්සාධි'නති ලහති අත්ථවෙදං. ලහති ඛම්මවෙදං.
 ලහති ඛම්මුපසංභිතං පාමුත්ථං. පමුදිතස්ස පිති ජායති. පිතිමනස්ස කායො
 පස්සමාති. පස්සාඤ්ඤායො පුබ්බං වෙදෙති. පුබ්බතො විත්තං සමාධියති.

9. ය ඛො භො තිත්තවෙ තිත්තු ඵලංසීලො ඵලංඛමෙමා ඵලංපඤ්ඤා
 සාලීනඤ්ඤාපි පිණ්ඩපාතං භුඤ්ඤති විචිතකාලකං අනෙකසුඵං අනෙක-
 බ්බාඤ්ඤං, නෙවස්ස නං භොති අන්තර්යාය. සෙය්‍යථාපි තිත්තවෙ චන්දං
 සඛතිලිච්චං මලග්ගතිතං අච්චං උදකං ආගමම පරිපුඤ්ඤං භොති පරියොද්දනං,
 උකකාමුඛං වා පනාගමම ජාතරූපං පරිපුඤ්ඤං භොති පරියොද්දනං, ඵලමෙව
 ඛො තිත්තවෙ තිත්තු ඵලංසීලො ඵලංඛමෙමා ඵලංපඤ්ඤා සාලීනඤ්ඤාපි
 පිණ්ඩපාතං භුඤ්ඤති විචිතකාලකං අනෙකසුඵං අනෙකබ්බාඤ්ඤං, නෙවස්ස
 නං භොති අන්තර්යාය.

10. සො මෙත්තාසභගතෙන වෙතසා ඵකං දිසං ඵරිතා විහරති.
 තථා දුතියං. තථා තතියං. තථා චතුසීං. ඉති උඤ්ඤාමධො තිරියං සබ්බසි
 සබ්බත්තතාය සබ්බාචිත්තං ලොකං මෙත්තාසභගතෙන වෙතසා විපුලෙන
 මහඤ්ඤාතෙන අපාමොණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපජ්ඣින ඵරිතා විහරති.
 කරුණාසභගතෙන වෙතසා -පෙ- මුදිතාසභගතෙන වෙතසා -පෙ-
 උපෙකඛාසභගතෙන වෙතසා ඵකං දිසං ඵරිතා විහරති. තථා දුතියං. තථා
 තතියං. තථා චතුසීං. ඉති උඤ්ඤාමධො තිරියං සබ්බසි සබ්බත්තතාය සබ්බා-
 චිත්තං ලොකං උපෙකඛාසභගතෙන වෙතසා විපුලෙන මහඤ්ඤාතෙන අපා-
 මොණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපජ්ඣින ඵරිතා විහරති.

1. යතොපි - සිමු "අධිකපාඨය. 'යතොති' ඉති පාඨභ්‍යන්තරවග්ගෙහ තිද්ධිං.

8. යම් භෙයකින් එ මහණනු විසින් උපකෙලය දුරු කරන ලද්දේ ද, වමනය (නැවත නො ගන්නාසේ බැහැර කරණ ලද්දේ ද), මුදන ලද්දේ ද, ප්‍රතිණ කරණ ලද්දේ ද, දුරු කරණ ලද්දේ ද, තෙ තෙමේ 'මම බුදුන් කෙරෙහි ගුණ දැන පැහැදීමෙන් යුක්ත වෙමි'යි අඵවෙදය (බ්‍රහ්‍මාදීන් කෙරෙහි අවේකප්‍රයෝගයෙන් ඇති වන සොමිතස) ලබයි. ධම්මවෙදය (සොමිතසින් උපන් ඤාණය) ලබයි. සොමිතසින් හා ඤාණයෙන් යුක්ත ප්‍රමොදය ලබයි. ප්‍රමුදිත මුවහුව ප්‍රීතිය හටගනියි. ප්‍රීතියෙන් යුත් සිත් ඇත්තනුයේ කය සන්තිදෙයි. සන්තිදුනු කය ඇත්තේ සුව විදියි. සුව ඇත්තනුයේ සිත සමාධිගත වෙයි. 'ධම්ම කෙරෙහි ගුණ දැන පැහැදීමෙන් යුක්ත වෙමි'යි අඵවෙදය ලබයි. ධම්මවෙදය ලබයි. සොමිතසින් හා ඤාණයෙන් යුක්ත ප්‍රමොදය ලබයි. ප්‍රමුදිත මුවහුව ප්‍රීතිය හට ගනියි. ප්‍රීතියෙන් යුත් සිත් ඇත්තනුයේ කය සන්තිදෙයි. සන්තිදුනු කය ඇත්තේ සැප විදියි. සැප ඇත්තනුයේ සිත සමාධිගත වෙයි. 'සම භෙයකින් මා විසින් උපකෙලය ත්‍යක්තය, වමිතය, ප්‍රතිණය, ප්‍රතිනිසාංඝටිය' යි සිතන්නේ අඵවෙදය ලබයි. ධම්මවෙදය ලබයි. සොමිතසින් හා ඤාණයෙන් යුක්ත ප්‍රමොදය ලබයි. ප්‍රමුදිත මුවහුව ප්‍රීතිය හට ගනියි. ප්‍රීතියෙන් යුත් සිත් ඇත්තනුයේ කය සන්තිදෙයි. සන්තිදුනු කය ඇත්තේ සුව විදියි. සුව ඇත්තනුයේ සිත සමාධිගත වෙයි.

9. මහණෙනි, මෙබඳු සිල් ඇති මෙබඳු දහම් ඇති මෙබඳු නුවණ ඇති ඒ අතහැම මහණ තෙම බැහැර කළ කළ සහල් ඇති නොයෙක් සුපච්ඡාදන ඇති ඇල්සාලේ බත වලදෙයි ද, ඔහුට එය මාගීඵලාන්තරය පිණිස නො වෙයි. මහණෙනි, යම්තේ කිලුටු වූ මල ගත් වහ්‍රයක් පිරිසුදු ජලයට පැමිණ පිරිසුදු වූයේත් පබසර වූයේත් මේ ද, උදුන්මුවට පැමිණ රත් පිරිසිදු වූයේත් බබලන්නේත් මේ ද, මහණෙනි, එපරිද්දෙන් ම මෙබඳු සිල් ඇති මෙබඳු දහම් ඇති මෙබඳු නුවණ ඇති භික්ෂු තෙම බැහැර කළ කළ සහල් ඇති නොයෙක් සුපච්ඡාදන ඇති ඇල්සහල් බත වලදන්නේ තමුත් එය ඔහුට මාගීඵලාන්තරය පිණිස නො වෙයි.

10. හෙතෙම මෙමග්‍රී සහගත සිතින් එක් දිශාවක් පතුරුවා වාසය කරයි. එසේ ම දෙවෙනි දිශාව ද, එසේ ම තෙවෙනි දිශාව ද, එසේ ම සිටු-වැනි දිශාව ද, එසේ ම උභයට සරස ද සියලු තන්හි සියල්ලත් තමන් හා සම කොට ගැන්මෙන් සියලු සතුන් ඇති ලොව විශාල වූ මහත්බවට පැමිණි අප්‍රමාණ වූ අභවේරයෙන් අව්‍යාපාදවූ මෙමග්‍රීසහගත සිතින් පතුරුවා වාසය කෙරෙයි. කරුණාසහගත සිතින්... මුදිතාසහගත සිතින්... උපෙකඛා සහගත සිතින් එක් දිශාවක් පතුරුවා වාසය කරයි. එසේ ම දෙවෙනි දිශාව ද, තෙවෙනි දිශාව ද, එසේ ම සිටුවැනි දිශාව ද, එසේ ම උභයට සරස ද සියලු තන්හි සියල්ලත් තමන් හා සම කොට ගැන්මෙන් සියලු සන්තියන්ගෙන් යුක්ත වූ ලොකය විශාල වූ මහත්බවට පැමිණි අප්‍රමාණ වූ අභවේර වූ නිදුක් වූ උපෙකාසහගත සිතින් පතිරුවා වාසය කරයි.

11. ‘සො අපි ඉදං, අපි තිනං, අපි පණීතං, අපි ඉමිසං සඤ්ඤා-
ගතස්ස උත්තරිං නිසාරණ’තී පජානාති. තස්ස එවං ජාතතො එවං
පස්සතො කාමාසවාපි චිත්තං විමුච්චති. ගවාසවාපි චිත්තං විමුච්චති.
අවිජ්ජාසවාපි චිත්තං විමුච්චති. පිමුත්තසමිං විමුත්තමිති ඤ්ඤං භොති.
බිණං ජාති. වුඤ්චං බුඤ්චීරියං. කතං කරණීයං. නාපරං ඉපථිත්තායාති
පජානාති. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ භික්ඛු ඤ්ඤානො අනුතරෙන සිත්තෙනාති.

12. තෙන ඛො පන සමයෙන සුඤ්ඤිකභාරද්වාපජා බ්‍රාහ්මණො හග-
වතො අවිදුරෙ නිසිත්තො භොති. අථ ඛො සුඤ්ඤිකභාරද්වාපජා බ්‍රාහ්මණො
හගවත්තං එතදමොච්චි: ගච්ඡති පන හවං ගොතමො බාහුකං තදිං
සිතාසිදුතති ?

13. කිං බ්‍රාහ්මණ බාහුකාය තදියා? කිං බාහුකා තදී කරස්සතීති ?
ලොබ්‍යසම්මතා හි භො ගොතමි බාහුකා තදී බහුජතස්ස. පුඤ්ඤසම්මතා හි
භො භොතමි බාහුකා තදී බහුජතස්ස. බාහුකාය ච පන තදියා බහුජතො
පාපකං කතං කමමං පවාභෙතීති.

අථ ඛො හගවා සුඤ්ඤිකභාරද්වාපං බ්‍රාහ්මණං ගාථාති අජ්ඣතාසි:

බාහුකං අභිකක්ඛඤ්ච ගයං සුඤ්ඤිකාමපි,
සරස්සතීං පයාගඤ්ච අථො බාහුමතීං තදිං.

තිච්චමපි බාලො පතබ්බොතො කණ්ණකමොච්චි ත සුජ්ඣති,
කිං සුඤ්ඤිකා කරස්සතී කිං පයාභො කිං බාහුකා තදී,
වෙරිං කතතිබ්බිසං තරං න හි තං සොබසෙ පාපකමිත්තං.

සුඤ්ඤිකං චෙ සද ඵග්ගු සුඤ්ඤිකපුරොසථො සද,
සුඤ්ඤිකං සුචිකමමස්ස සද සම්පජ්ජතෙ වතං,
ඉථෙ ව සිතාති බ්‍රාහ්මණ සබ්බභුතෙසු කරොති ඛෙමතං.

සචෙ මුසා ත භණ්ඨි සචෙ පාණං න කිංසපි,
සචෙ අදිත්තං නාදියපි සද්දුභානො අමච්ඡති,
කිං කාහපි ගයං ගතොච්චි උද්පානොපි තෙ ගයාති.

11. හෙතෙම 'මේ ද්‍රාවණය ගැන, භික්ෂු සමුදය සත්‍යය ගැන, උතුම් වූ මානසිකය ගැන, මේ බ්‍රහ්මචාරීන් සංඥාවට වඩා උතුම් නිවනෙක් ඇතැ'යි දැන ගනියි, මෙසේ දන්නා වූ මෙසේ දන්නා වූ භික්ෂුගේ සිත කාමාසුචයෙන් ද මිදෙයි, භවාසුචයෙන් ද සිත මිදෙයි, අවිද්‍යාසුචයෙන් ද සිත මිදෙයි, මිදුණු කල මිදුණේ ය යි ඤාණය ඇති වෙයි. ජාතිය නෂ්ණ වී ය, බ්‍රහ්මචරියය වැය නිමවන ලදී. සිවුමග කීස කරන ලදී. මේ අභිත්තිය පිණිස කල සුඛ අනෙකක් නැතැයි දැන ගනියි. මහණෙනි, මේ භික්ෂු තෙම ඇතුළත නැමෙන් සත්‍යය කෙරෙහි යයි කියනු ලැබේ

12. එකල්හි සුද්ධිකාරණයට බුදුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්පයෙහි හුන්සේ වෙයි. ඉක්බිති සුද්ධිකාරණයට බ්‍රහ්මණ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට "භවත් ගෞතම තෙමේ බ්‍රහ්මණ තදියට නැම පිණිස ගේ දු'යි මෙස කීය.

13. "බුදුණු, බ්‍රහ්මණ තදියෙන් කවර ප්‍රයෝජනයක් ද? බ්‍රහ්මණ තදිය කුමක් කරන්නී ද? "භවත් ගෞතමයෙනි, බ්‍රහ්මණ තදිය 'විද්‍යාභිභවය දෙනැයි නොතොත් ශ්‍රේණිලෝකයට පමුණුවනැ'යි මොහෝ දෙනා විසින් සම්මත ය. භවත් ගෞතමයෙනි, බ්‍රහ්මණ තදිය මොහෝ දෙනා විසින් පවිත්‍ර ය (පුණ්‍යනීතියකැ) යි සම්මත ය. බ්‍රහ්මණ තදියෙහි මොහෝ දෙනා පවිත්‍ර පා කර හරිත් ය යි කී ය.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සුද්ධිකාරණයට බ්‍රහ්මණයාට ගාථාවෙන් වදාළහ:

බ්‍රහ්මණ තදියට ද අධිකකත නම් තීර්ණයට ද භයානීර්ණයට ද සුද්ධිකාරණ තදියට ද සරණවිතීර්ණයට ද ප්‍රයාගනීර්ණයට ද යළි බ්‍රහ්මණී තදියට ද,

කලපවී ඇති අඥන්ත තෙමේ නිහර පිවිසියේ නමුත් කාණේ (අකු යල) කම් ඇති හෙතෙමේ පිරිසිදු නො වෙයි. සුද්ධිකාරණය කුමක් කරන්නී ද? ප්‍රයාගනීර්ණය කීම? බ්‍රහ්මණ තදිය කීම? (බ්‍රහ්මණ තදී ඇදීනු) වෙර ඇත්තා වූ කල එකම ඇත්තා වූ පාපකම්යෙන් සුක්ක වූ ඒ නුවණ නැති මනිසා පිරිසිදු නො කෙරෙත්.

පිරිසිදු වූවුට (කෙලෙස් නැත්තුට) හැම කල්හිම උතුරුපල්ලුන නැකත වේ. පිරිසිදු වූවුට හැමකල්හි පොහොය වේ. පිරිසිදු වූ උරුමකරු කම් ඇත්තුගේ වුතය හැම කල්හි සමාධි වේ. බ්‍රහ්මණය, මෙහි ම සත්‍යය කරව. සියලු සතුන් කෙරෙහි මෙහිම කරව.

බොරුනො කියති නම්, සතුන්ට හිංසා නො කෙරෙහි නම්, නොදුන් දෙය නො ගනිති නම්, ප්‍රධා ඇත්තෙහි මගුරු නොවෙහි නම්, ගයාවට ගොස් කුමක් කරන්නෙහි ද? තාගේ ශ්‍රීද වූව ද ගයාව වේ.

14. මෙසේ කිකල සුඤ්චිකභාරඤ්චාප මුඛමණ තෙමේ “භාග්‍ය-
 වතුන් වහන්ස, ඉතා මැනවි. හවන් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනවි.
 හවන් ගෞතමයන් වහන්ස, යටිකුරු කරන ලද්දක් උඩුකුරු කරන්නේ
 යම්සේ ද, වැසුණු දෙයක් වැනුම් හරින්නේ යම්සේ ද, මං මූලා වුවහුට
 මග කියන්නේ යම්සේ ද, ඇස් ඇත්තාහු රූප දක්නාහු ය යි අකීකාරයෙහි
 කෙල්පහනක් දල්වන්නේ යම්සේ ද, එපරිද්දෙන් ම හවන් ගෞතමයන්
 වහන්සේ විසින් නොසෙක් අසුරින් ඛණ්ඩදෙහතා කරන ලදී. ඒ මම හවන්
 ගෞතමයන් වහන්සේගේ ඛණ්ඩයන් සත්‍යයාත් සරණ කොට යමි. මම
 හවන් ගෞතමයන් වහන්සේගේ සමීපයෙහි පැවිද්ද ලබන්නෙමිවා.
 උපසම්පදාව ලබන්නෙමිවා”යි කී ය.

15. සුඤ්චිකභාරඤ්චාප මුඛමණ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ
 සමීපයෙහි පැවිද්ද ලැබී ය. උපසම්පදාව ලැබී ය. ආයුෂමත් භාරඤ්චාප
 තෙමේ උපසම්පන්න වී නොනොකල් ඇත්තේ එකලා වූයේ වෙත් වූයේ
 එළඹ සිටි හිඟි ඇත්තේ කෙසලක් තවන වැර ඇත්තේ තිවන් පිණිස
 මෙහෙයන ලද සිත් ඇත්තේ නොනොකල් කලකින් ම යම් අතීත්තියක් සදහා
 කුලපුත්‍රයෝ මනා ව හිඟියෙහිත් තික්ම පැවිද්දට පැමිණෙත් ද, මාගී-
 බ්‍රහ්මචරියෙහි අවසානය වූ ඒ උතුම් අතීත් එලෙස මේ ආතවයේ දී ම තෙමේ
 දත ගෙන ඊට පැමිණ වාසය කෙලේ ය. ජාතිය නෂිණ වී ය. බබ්බර
 වැස නිමවන ලදී. සිවුමග කීස කරන ලදී. මේ රහත්බව පිණිස කල සුඤ්ච
 අත් සුවසුන්තෙක් නැතැයි දැනගන්නේ ය. ආයුෂමත් භාරඤ්චාපයන්
 වහන්සේ රහතුන් අතුරෙන් එක්තරු කෙනෙක් වූහ.

වඤ්චමසූත්‍රය සන්වැහි සි.

1. 1. 8

සලෙලබ සූත්‍රය

1. මුඛ මිසිත් මෙසේ අයන ලදී: එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ
 සැවැත්තුමර සමීපයෙහි වූ අජගවන නම් අනේසිච්චුසුසුසේ අරුමි-
 යෙහි වැඩ වාසය කරන සේක. එකල්හි ආයුෂමත් මහාචූඤ්ච සංචරයන්
 වහන්සේ සවස්කාලයෙහි පිළිසලනෙන් නැගිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ
 වෙත එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක හුන්ක.
 එකත්පසෙක හුන්කා වූ ආයුෂමත් මහාචූඤ්ච සංචරයන් වහන්සේ භාග්‍ය-
 වතුන් වහන්සේට මෙය සැල කලහ:

2. ආමානි, (විසිවැදුරුම) ආත්මවාදයෙන් සුක්ක වූත් (අටවැදු-
 රුම) ලොකවාදයෙන් සුක්කවූත් යම් මේ නොසෙක් ආකාර මිථ්‍යා-
 දෂටිහු ලොකයෙහි උපදිත් ද, ආමානි, පලච්චි කොට ම හෙවත්
 විදහිනාමිශ්‍ර ප්‍රඵම(භාවනා)මනසකාරය මෙතෙහි කරන්නා වූ ම මහණභට
 මෙසේ ඒ දෂටිත්තේ ප්‍රභාණය වේ ද? මෙසේ මේ දෂටිත්තේ දුරලීම්
 වේ ද?

යා ඉමා චූඤ්ඤා අනෙකපිනිකා දිට්ඨියො ලොකෙ උපපජ්ජති අත්තවිදපට්ඨංසුත්තා චා ලොකවාදපට්ඨංසුත්තා චා, යත්ච චෙතා දිට්ඨියො උපපජ්ජති, යත්ච චෙතා අසුසෙතති, යත්ච චෙතා සමුද්චරති, තං තෙනං මම්, තෙසො'හමසම්, ත මො'සො අත්තාති එවමෙතං යථාදානං සම්මසඤ්ඤාය පස්සතො එවමෙතාසං දිට්ඨිතං පභාතං තොති. එවමෙතාසං දිට්ඨිතං පටිනිස්සග්ගො තොති.

3. යානං ඛො පනෙතං චූඤ්ඤා විජ්ජති - යං ඉධෙකචෙචා භික්ඛු පිච්චෙච ඛාමෙති විච්චි ආකුසලෙහි ධම්මෙහි සපිතකකං සච්චාරං විචෙකජං පිනිසුඛං පඨමං ක්ඛානං උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍ය. තස්ස එවමෙසා: සලලබ්බෙත විහරාමීති. න ඛො පනෙතෙ චූඤ්ඤා අරියස්ස චිතයෙ සලලබ්බා චූච්චන්ති. දිට්ඨිමමසුඛමිහාරං එතෙ අරියස්ස චිතයෙ චූච්චන්ති.

4. යානං ඛො පනෙතං චූඤ්ඤා විජ්ජති - යං ඉධෙකචෙචා භික්ඛු විතකකං විචාරනං චූපසමා අඤ්ඤාතං සම්පජ්ජනං චෙතසො එකොද්භාවං අවිතකකං අච්චාරං පිනිසුඛං දුතියං ක්ඛානං උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍ය. තස්ස එවමෙසා: සලලබ්බෙත විහරාමීති. න ඛො පනෙතෙ චූඤ්ඤා අරියස්ස චිතයෙ-සලලබ්බා චූච්චන්ති. දිට්ඨිමමසුඛමිහාරං එතෙ අරියස්ස චිතයෙ චූච්චන්ති.

5. යානං ඛො පනෙතං චූඤ්ඤා විජ්ජති - යං ඉධෙකචෙචා භික්ඛු පිනියා ච පිරියා උපෙකඛකො ච විහරෙය්‍ය, සතො ච සම්පජ්ජනො, සුඛඤ්ච කාමෙත පට්ඨංසෙදෙය්‍ය, යං තං අරියං අචිකඛන්ති උපෙකඛකො සතිමා සුඛමියාරීති, තතියං ක්ඛානං උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍ය, තස්ස එවමෙසා: සලලබ්බෙත විහරාමීති. න ඛො පනෙතෙ චූඤ්ඤා අරියස්ස චිතයෙ සලලබ්බා චූච්චන්ති. දිට්ඨිමමසුඛමිහාරං එතෙ අරියස්ස චිතයෙ චූච්චන්ති.

6. යානං ඛො පනෙතං චූඤ්ඤා විජ්ජති - යං ඉධෙකචෙචා භික්ඛු සුඛස්ස ච පභාතා දුක්ඛස්ස ච පභාතා සුඛෙඛව සොමස්සදොමනස්සානං අත්ථිගමා අදුක්ඛං අසුඛං උපෙකඛාසතිපාරිසුද්ධිං චතුසං ක්ඛානං උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍ය, තස්ස එවමෙසා: සලලබ්බෙත විහරාමීති. න ඛො පනෙතෙ චූඤ්ඤා අරියස්ස චිතයෙ සලලබ්බා චූච්චන්ති. දිට්ඨිමමසුඛමිහාරං එතෙ අරියස්ස චිතයෙ චූච්චන්ති.

වුද්දය, ආත්මවිද්‍යයෙන් යුක්ත වූත් ලොකවිද්‍යයෙන් යුක්ත වූත් යම් මේ නොයෙක් ආකාර දෘෂ්ටි ලෝකයෙහි උපදිත් ද, යම් පඤ්චකකියෙකුගේ දෘෂ්ටි උපදිත් ද, යම් පඤ්චකකියෙකුගේ මේ දෘෂ්ටි ලාභ සිපිත් ද, යම් තැනෙක මේ දෘෂ්ටි හැසිරෙද්ද, ඒ පඤ්චකකිය “තෙල මා නොගැන්-
තේ ය. මම තෙල පඤ්චකකියෙමි නොවෙමි. මාගේ ඉසුරු පඤ්චකකියෙහි නොපවත්නේ යයි මෙසේ මෙය තත් වූ පරිදි විවසුන් නුවණින් දක්නුට මෙසේ මේ දෘෂ්ටිගේ ප්‍රභාණය වෙයි. මෙසේ මේ දෘෂ්ටිගේ දුර ලීම වෙයි.

3. වුද්දය, මේ ශාසනයෙහි ඇතැම් මහණෙක් කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ආකුලබ්ධියන්ගෙන් වෙන් ව ම විතකී සහිත විචාර සහිත විවේකයෙන් හටගත් ප්‍රීතිය හා සැපය ඇති ප්‍රථමධ්‍යානයට පැමිණ වාසය කෙරෙයි යන යම් ධාරණයක් වේ ද, එය විද්‍යමාන වෙයි. මිනට ‘සලලෙඛයෙන් (කෙලෙස් සිදීමෙන්) යුක්ත ව වාසය කරමි’ යි අභිමානය විය හැකි ය. වුද්දය, මේ ධ්‍යානයේ ආයතීන්තයෙහි සලලෙඛයෝ යයි කියනු නොලැබෙත්. මොහු ආයතීන්තයෙහි ඉහත්මභාවසුඛවිභරණයෝ යයි කියනු ලැබෙත්.

4. වුද්දය, මේ ශාසනයෙහි ඇතැම් මහණෙක් විතකීවිචාරයන් සන්සිදීමෙන් තමා තුළ පැහැදීම ඇති හිතේ උතුම් එකඟ බව ඇති විතකී රහිත වූ විචාර රහිත වූ සමාභියෙන් හටගත් ප්‍රීතිය හා සැප ඇති අභිතිය ධ්‍යානයට පැමිණ වාසය කරයි යන යමක් වේ ද, එය විද්‍යමාන වෙයි. ඒ මහණහට ‘සලලෙඛයෙන් වසමි’ යි අභිමානය විය හැකි ය. වුද්දය, මේ ධ්‍යානයේ ආයතීන්තයෙහි සලලෙඛයෝ යයි කියනු නොලැබෙත්. මොහු ආයතීන්තයෙහි දෘෂ්ටි සුඛවිභරණයෝ යයි කියනු ලැබෙත්.

5. වුද්දය, මේ ශාසනයෙහි ඇතැම් මහණෙක් ප්‍රීතිය ද හැරවීමෙන් උපෙක්ක ව සිටි ඇති ව මනා නුවණින් යුක්ත ව වාසය කෙරෙයි ද, කයින් සැප විඳිය ද, යම් ධ්‍යාන තෙතුවකින් තෘතීයධ්‍යානයෙන් යුක්ත වූවුට උපෙක්ක වූයේ සිහි ඇත්තේ සුවසේ වසනසුලු සි වුද්ධාදි ආයතීන්තයේ පසසත් ද, ඒ තෘතීය ධ්‍යානයට පැමිණ වාසය කරන්නේ ය යන යම් ධාරණයෙක් වේ ද, එය විද්‍යමාන වෙයි. ඒ මහණහට ‘මම සලලෙඛයෙන් යුක්ත ව වසමි’ යි අභිමානය විය හැකි ය. වුද්දය, මේ ධ්‍යානයේ ආයතීන්තයෙහි සලලෙඛයෝ යයි කියනු නොලැබෙත්. මොහු ආයතීන්තයෙහි දෘෂ්ටි සුඛවිභරණයෝ යයි කියනු ලැබෙත්.

6. වුද්දය, මේ ශාසනයෙහි ඇතැම් මහණෙක් (පළමුකොට ම) සැපය ද තැනි කිරීමෙන් දුක් නැති කිරීමෙන් පළමු කොට ම සොම්නස් දෙමිතස් තැනි කිරීමෙන් දුක් නැති සැප නැති උපෙක්කයෙන් වූ සමානිපාරිශුද්ධිය ඇති වනුද්ධ්‍යානයට පැමිණ වාසය කෙරෙයි යන යම් ධාරණයෙක් වේ ද, එය විද්‍යමාන වෙයි ඒ මහණහට ‘මම සලලෙඛයෙන් වසමි’ යි අභිමානය විය හැකි ය වුද්දය, මේ ධ්‍යානයේ ආයතීන්තයෙහි සලලෙඛයෝ යයි කියනු නොලැබෙත්. මොහු ආයතීන්තයේ දෘෂ්ටි සුඛවිභරණයෝ යයි කියනු ලැබෙත්.

7. ධානං ඛො පනෙනං චූඤ්ඤි විජ්ජති - යං ඉධෙකඤ්චො භික්ඛු සබ්බසො උපසංඤ්ඤානං සමතික්කමමි පටිසංඤ්ඤානං අත්ථබ්බමා නානතතං - සඤ්ඤානං අමනසිකාරං අනනෙනා ආසාසොති ආසාසානඤ්චායකතං උපසමපජ්ජ විහරෙය්‍ය. තස්ස ඵවමස්ස: සලලෙඛෙන විහරමිති. න ඛො පනෙනෙ චූඤ්ඤි අරියස්ස විනයෙ සලලෙඛා වුච්චන්ති. සන්තා ඵනෙ විහාරං අරියස්ස විනයෙ වුච්චන්ති.

8. ධානං ඛො පනෙනං චූඤ්ඤි විජ්ජති - යං ඉධෙකඤ්චො භික්ඛු සබ්බසො ආසාසානඤ්චායකතං සමතික්කමමි අනනතා විඤ්ඤාණන්ති විඤ්ඤාණඤ්චායකතං උපසමපජ්ජ විහරෙය්‍ය. තස්ස ඵවමස්ස: සලලෙඛෙන විහරමිති. න ඛො පනෙනෙ චූඤ්ඤි අරියස්ස විනයෙ සලලෙඛා වුච්චන්ති. සන්තා ඵනෙ විහාරං අරියස්ස විනයෙ වුච්චන්ති.

9. ධානං ඛො පනෙනං චූඤ්ඤි විජ්ජති - යං ඉධෙකඤ්චො භික්ඛු සබ්බසො විඤ්ඤාණඤ්චායකතං සමතික්කමමි නන්ති කීඤ්චිති ආකිඤ්චඤ්ඤායකතං උපසමපජ්ජ විහරෙය්‍ය. තස්ස ඵවමස්ස: සලලෙඛෙන විහරමිති. න ඛො පනෙනෙ චූඤ්ඤි අරියස්ස විනයෙ සලලෙඛා වුච්චන්ති. සන්තා ඵනෙ විහාරං අරියස්ස විනයෙ වුච්චන්ති.

10. ධානං ඛො පනෙනං චූඤ්ඤි විජ්ජති - යං ඉධෙකඤ්චො භික්ඛු සබ්බසො ආකිඤ්චඤ්ඤායකතං සමතික්කමමි නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායකතං උපසමපජ්ජ විහරෙය්‍ය. තස්ස ඵවමස්ස: සලලෙඛෙන විහරමිති. න ඛො පනෙනෙ චූඤ්ඤි අරියස්ස විනයෙ සලලෙඛා වුච්චන්ති. සන්තා ඵනෙ විහාරං අරියස්ස විනයෙ වුච්චන්ති.

[1. සලලෙඛපටිසාපො:]

1. ඉධ ඛො පන ඤො චූඤ්ඤි සලලෙඛො කරණීයො; පරෙ විහිංසකා හවිස්සන්ති. මයමෙත්ථ අවිහිංසකා හවිස්සාමාති සලලෙඛො කරණීයො.

2. පරෙ පාණාතිපාති හවිස්සන්ති; මයමෙත්ථ පාණාතිපානං පටිච්චතා හවිස්සාමාති සලලෙඛො කරණීයො.

3. පරෙ අදින්නාදුඨි හවිස්සන්ති; මයමෙත්ථ අදින්නාදුතා පටිච්චතා හවිස්සාමාති සලලෙඛො කරණීයො.

4. පරෙ අබ්බුඤ්චාපි හවිස්සන්ති; මයමෙත්ථ බ්බුඤ්චාපි හවිස්සාමාති සලලෙඛො කරණීයො.

5. පරෙ මුසාවාදී හවිස්සන්ති; මයමෙත්ථ මුසාවාද පටිච්චතා හවිස්සාමාති සලලෙඛො කරණීයො.

6. පරෙ පිටුණ්චාලා හවිස්සන්ති; මයමෙත්ථ පිටුණ්චාලා පටිච්චතා හවිස්සාමාති සලලෙඛො කරණීයො.

7. චූඤ්ඤා, මේ ශාසනයෙහි ඇතැම් මහණෙක් සඵලකාරයෙන් රූප-සංඥාවන් ඉක්මවීමෙන් ප්‍රතිසංඥාවන් දුරු කිරීමෙන් තාතානී (රූපාදි-තාතාගොචරයන්හි පවත්නා) සංඥාවන් නො මෙනෙහි කිරීමෙන් ආකාශය අනන්ත ය යි ආකාශාභාවාදනය වන බන්ධන පැමිණ වාසය කරන්නේ ය. යන යම් කාරණයක් වේ ද, එය විදුමාන වෙයි. ඒ මහණහට “මම සලෙඛයෙන් වසමි” යි අධිමානයෙන් වෙයි. චූඤ්ඤා, මේ බන්ධනයේ ආයතී-විනයෙහි සලෙඛයෝ ය යි කියනු නො ලැබෙයි. මොහු ආයතීවිනයෙහි ශාන්තවිහරණයෝ ය යි කියනු ලැබෙයි.

8. චූඤ්ඤා, මේ ශාසනයෙහි ඇතැම් මහණෙක් සඵලකාරයෙන් ආකාශ-භාවාදනය ඉක්මවා ‘විඤ්ඤාණය අනන්ත ය’ යි විඤ්ඤාණභාවාදනය බන්ධනයට පැමිණ වාසය කරන්නේ ය යන යම් කාරණයක් වේ ද, එය විදුමාන වෙයි. ඒ මහණහට ‘මම සලෙඛයෙන් වසමි’ යි අධිමානයෙන් වෙයි. චූඤ්ඤා, මේ බන්ධනයේ ආයතීවිනයෙහි සලෙඛයෝ ය යි කියනු නො ලැබෙයි. මොහු ආයතීවිනයෙහි ශාන්තවිහරණයෝ ය යි කියනු ලැබෙයි.

9. චූඤ්ඤා, මේ ශාසනයෙහි ඇතැම් මහණෙක් සඵලකාරයෙන් ම විඤ්ඤාණභාවාදනය ඉක්මවා කිසිත් නැතැයි (මෙනෙහි කරන්නේ) ආකීඤ්ඤාභාවාදනයට පැමිණ වාසය කරන්නේ ය යන යම් කාරණයක් වේ ද, එය විදුමාන වෙයි. ඒ මහණහට මම සලෙඛයෙන් වසමි’ යි. අධිමානය වෙයි. චූඤ්ඤා, මේ බන්ධනයේ ආයතීවිනයෙහි සලෙඛයෝ ය යි කියනු නො ලැබෙයි. මොහු ආයතීවිනයෙහි ශාන්ත විහරණයෝ ය යි කියනු ලැබෙයි.

10. චූඤ්ඤා, මේ ශාසනයෙහි ඇතැම් මහණෙක් සඵලකාරයෙන් ම ආකීඤ්ඤාභාවාදනය ඉක්මවා නෙවසඤ්ඤාභාවාදනයට පැමිණ වාසය කරන්නේ ය යන යම් කාරණයක් වේ ද, එය විදුමාන වෙයි. ඒ මහණහට “මම සලෙඛයෙන් වසමි’ යි අධිමානය වෙයි. චූඤ්ඤා, මේ බන්ධනයේ ආයතීවිනයෙහි සලෙඛයෝ ය යි කියනු නො ලැබෙයි. මොහු ආයතීවිනයෙහි ශාන්තවිහරණයෝ ය යි කියනු ලැබෙයි.

[1. සලෙඛ සංඝාය:]

- 1. චූඤ්ඤා, මේ විහිංසාදී සුභාසිල් වස්තූන්හි නොප විසින් සලෙඛය කට යුතු යි. ‘අන්තයෝ සතුන්ට හිංසා කරන්නෝ වන්නාහු ය අපි මෙහි (සතුන්ට) හිංසා නො කරන්නමෝ වන්නෙමු’ යි සලෙඛය කළ යුතු යි.
- 2. ‘අන්තයෝ සතුන් මරන්නෝ වන්නාහු ය. අපි මෙහි සතුන් මැරීමෙන් වැළකුණමෝ වන්නෙමු’ යි සලෙඛය කළ යුතු යි.
- 3. ‘අන්තයෝ හුදුන් දෙය ගන්නෝ වන්නාහු ය. අපි මෙහි හුදුන් දෙය ගැන්මෙන් වැළකුණමෝ වන්නෙමු’ යි. සලෙඛය කළ යුතු යි.
- 4. ‘අන්තයෝ අබ්‍රහ්මචාරී වන්නාහු ය. අපි මෙහි බ්‍රහ්මචාරී වන්නෙමු’ යි සලෙඛය කළ යුතු යි.
- 5. ‘අන්තයෝ බොරු කියන්නෝ වන්නාහු ය. අපි මෙහි බොරු කීමෙන් වැළකුණමෝ වන්නෙමු’ යි සලෙඛය කළ යුතු යි.
- 6. ‘අන්තයෝ පිසුණු බස් කියන්නෝ වන්නාහු ය. අපි පිසුණු බස් කීමෙන් වැළකුණමෝ වන්නෙමු’ යි සලෙඛය කළ යුතු යි.

7. පරෙ ඵරුසාවාචා¹ හවිසංසනති; මගමෙත්ථ ඵරුසාවාචා² පච්චිරතා හවිසංසමාති සලලෙඛො කරණීයො.

8. පරෙ සමච්චලාපි³ හවිසංසනති; මගමෙත්ථ සමච්චලාපා පච්චිරතා හවිසංසමාති සලලෙඛො කරණීයො.

9. පරෙ අභිජ්ඣාලු හවිසංසනති; මගමෙත්ථ අනභිජ්ඣාලු හවිසංසමාති සලලෙඛො කරණීයො.

10. පරෙ චෛතනවිතතා හවිසංසනති; මගමෙත්ථ අචෛතනවිතතා හවිසංසමාති සලලෙඛො කරණීයො.

11. පරෙ මච්ච්ඤාදිට්ඨි⁴ හවිසංසනති; මගමෙත්ථ සමමාදිට්ඨි⁵ හවිසංසමාති සලලෙඛො කරණීයො.

12. පරෙ මච්ච්ඤාසංකප්පා හවිසංසනති; මගමෙත්ථ සමමාසංකප්පා හවිසංසමාති සලලෙඛො කරණීයො.

13. පරෙ මච්ච්ඤාචාරා හවිසංසනති; මගමෙත්ථ සමමාචාරා හවිසංසමාති සලලෙඛො කරණීයො.

14. පරෙ මච්ච්ඤාකම්මනතා හවිසංසනති; මගමෙත්ථ සමමාකම්මනතා හවිසංසමාති සලලෙඛො කරණීයො.

15. පරෙ මච්ච්ඤාආජ්චා හවිසංසනති; මගමෙත්ථ සමමාආජ්චා හවිසංසමාති සලලෙඛො කරණීයො.

16. පරෙ මච්ච්ඤාචාරාමා හවිසංසනති; මගමෙත්ථ සමමාචාරාමා හවිසංසමාති සලලෙඛො කරණීයො.

17. පරෙ මච්ච්ඤාසති හවිසංසනති; මගමෙත්ථ සමමාසති හවිසංසමාති සලලෙඛො කරණීයො.

18. පරෙ මච්ච්ඤාසමාති හවිසංසනති; මගමෙත්ථ සමමාසමාති හවිසංසමාති සලලෙඛො කරණීයො.

19. පරෙ මච්ච්ඤාඤ්ඤා හවිසංසනති; මගමෙත්ථ සමමාඤ්ඤා හවිසංසමාති සලලෙඛො කරණීයො.

20. පරෙ මච්ච්ඤාචිත්තනති හවිසංසනති; මගමෙත්ථ සමමාචිත්තනති හවිසංසමාති සලලෙඛො කරණීයො.

21. පරෙ චිතමිඤ්ඤාපරිසුට්ඨිතා හවිසංසනති; මගමෙත්ථ චිතතචිතමිඤ්ඤා හවිසංසමාති සලලෙඛො කරණීයො.

22. පරෙ උඤ්ඤා හවිසංසනති; මගමෙත්ථ අනුඤ්ඤා හවිසංසමාති සලලෙඛො කරණීයො.

23. පරෙ චෙට්ඨිකිච්ඡි⁶ හවිසංසනති; මගමෙත්ථ තිණ්ණචෙට්ඨිකිච්ඡා හවිසංසමාති සලලෙඛො කරණීයො.

1. ඵරුසාවාචා, මජ්ඣං. 2. ඵරුසාය වාචාය, මජ්ඣං. සං. 3. සමච්චලාපා, කඤ්චි 4. මච්ච්ඤාදිට්ඨි, සං. 5. සමමාදිට්ඨි, සං. 6. චිට්ඨිච්ඡි, මජ්ඣං.

7. 'අත්‍යයෝ රථබස් කියන්නෝ වන්නාහු ය. මෙහි දී අපි රථබස් කීමෙන් වැළකුණමෝ වන්නෙමු'යි සලෙච්ඡය කළ යුතු යි.

8. 'අත්‍යයෝ පුලාප කියන්නෝ වන්නාහු ය. මෙහි දී අපි පුලාප කීමෙන් වැළකුණමෝ වන්නෙමු'යි සලෙච්ඡය කළ යුතු යි.

9. 'අත්‍යයෝ අභිධ්‍යා බහුල කොට ඇත්තෝ වන්නාහු ය. මෙහි දී අපි අභිධ්‍යා බහුල කොට තැත්වමෝ වන්නෙමු'යි සලෙච්ඡය කළ යුතු යි.

10. 'අත්‍යයෝ ව්‍යාපාදයෙන් යුත් සිත් ඇත්තෝ වන්නාහු ය. මෙහි දී අපි ව්‍යාපතන සිත් තැත්වමෝ වන්නෙමු'යි සලෙච්ඡය කළ යුතු යි.

11. 'අත්‍යයෝ මිථ්‍යාදූෂිතයෝ වන්නාහු ය. මෙහි දී අපි සමයන්-දූෂිතයමෝ වන්නෙමු'යි සලෙච්ඡය කළ යුතු යි.

12. 'අත්‍යයෝ මිථ්‍යාසංඛකායා ඇත්තෝ වන්නාහු ය. මෙහි දී අපි සමයන්සංඛකායා ඇත්තමෝ වන්නෙමු'යි සලෙච්ඡය කළ යුතු යි.

13. 'අත්‍යයෝ මිථ්‍යාවචන ඇත්තෝ වන්නාහු ය. මෙහි දී අපි සමයන් වචන ඇත්තමෝ වන්නෙමු'යි සලෙච්ඡය කළ යුතු යි.

14. 'අත්‍යයෝ මිථ්‍යාකමිනන ඇත්තෝ වන්නාහු ය. මෙහි දී අපි සමයන්කමිනන ඇත්තමෝ වන්නෙමු'යි සලෙච්ඡය කළ යුතු යි.

15. 'අත්‍යයෝ මිථ්‍යාආජිව ඇත්තෝ වන්නාහු ය. මෙහි දී අපි සමයන් ආජිවය ඇත්තමෝ වන්නෙමු'යි සලෙච්ඡය කළ යුතු යි.

16. 'අත්‍යයෝ මිථ්‍යාව්‍යායාම ඇත්තෝ වන්නාහු ය. මෙහි දී අපි සමයන්ව්‍යායාම ඇත්තමෝ වන්නෙමු'යි සලෙච්ඡය කළ යුතු යි.

17. 'අත්‍යයෝ මිථ්‍යාසමාහිත ඇත්තෝ වන්නාහු ය. මෙහි දී අපි සමයන්සමාහිත ඇත්තමෝ වන්නෙමු'යි සලෙච්ඡය කළ යුතු යි.

18. 'අත්‍යයෝ මිථ්‍යාසමාසිය ඇත්තෝ වන්නාහු ය. මෙහි දී අපි සමයන්සමාසිය ඇත්තමෝ වන්නෙමු'යි සලෙච්ඡය කළ යුතු යි.

19. 'අත්‍යයෝ මිථ්‍යාඥන ඇත්තෝ වන්නාහු ය. මෙහි දී අපි සමයන්-ඥන ඇත්තමෝ වන්නෙමු'යි සලෙච්ඡය කළ යුතු යි.

20. 'අත්‍යයෝ මිථ්‍යාවිමුක්ති ඇත්තෝ වන්නාහු ය. මෙහි දී අපි සමයන්විමුක්ති ඇත්තමෝ වන්නෙමු'යි සලෙච්ඡය කළ යුතු යි.

21. 'අත්‍යයෝ මිථ්‍යාවිකම්භයෙන් මඛනා ලද්දේ වන්නාහු ය. මෙහි දී අපි මහ වූ මිඛනා ඇත්තමෝ වන්නෙමු'යි සලෙච්ඡය කළ යුතු යි.

22. 'අත්‍යයෝ උඤ්ඤතයෝ වන්නාහු ය. මෙහි දී අපි අනුඤ්ඤතයමෝ වන්නෙමු'යි සලෙච්ඡය කළ යුතු යි.

23. 'අත්‍යයෝ මිඛිකිච්ඡා ඇත්තෝ වන්නාහු ය. මෙහි දී අපි තරණය කළ මිඛිකිච්ඡා ඇත්තමෝ වන්නෙමු'යි සලෙච්ඡය කළ යුතු යි.

24. පරෙ කොධතා හවිස්සන්ති; මයමෙත්ථ අමකතාධතා හවිස්සාමාති සලලෙඛො කරණීයො.

25. පරෙ උපනාති හවිස්සන්ති, මයමෙත්ථ අනුපනාති හවිස්සාමාති සලලෙඛො කරණීයො.

26. පරෙ මකඛි හවිස්සන්ති, මයමෙත්ථ අමකඛි හවිස්සාමාති සලලෙඛො කරණීයො.

27. පරෙ පළාසි හවිස්සන්ති; මයමෙත්ථ අපළාසි හවිස්සාමාති සලලෙඛො කරණීයො.

28. පරෙ ඉසුකි හවිස්සන්ති; මයමෙත්ථ අනිසුකි හවිස්සාමාති සලලෙඛො කරණීයො.

29. පරෙ මච්ඡරී හවිස්සන්ති, මයමෙත්ථ අමච්ඡරී හවිස්සාමාති සලලෙඛො කරණීයො.

30. පරෙ සඨා හවිස්සන්ති, මයමෙත්ථ අසඨා හවිස්සාමාති සලලෙඛො කරණීයො.

31. පරෙ මායාපී හවිස්සන්ති; මයමෙත්ථ අමායාපී හවිස්සාමාති සලලෙඛො කරණීයො.

32. පරෙ ඵඤා හවිස්සන්ති; මයමෙත්ථ අත්ඤා¹ හවිස්සාමාති සලලෙඛො කරණීයො.

33. පරෙ අතිමානී හවිස්සන්ති, මයමෙත්ථ අනතිමානී හවිස්සාමාති සලලෙඛො කරණීයො.

34. පරෙ දුබ්බවා හවිස්සන්ති; මයමෙත්ථ සුබ්බවා² හවිස්සාමාති සලලෙඛො කරණීයො.

35. පරෙ පාපමිත්තා හවිස්සන්ති; මයමෙත්ථ කල්‍යාණමිත්තා හවිස්සාමාති සලලෙඛො කරණීයො.

36. පරෙ පමිත්තා හවිස්සන්ති; මයමෙත්ථ අපමිත්තා හවිස්සාමාති සලලෙඛො කරණීයො.

37. පරෙ අසාද්ධා³ හවිස්සන්ති; මයමෙත්ථ සද්ධා හවිස්සාමාති සලලෙඛො කරණීයො.

38. පරෙ අහිරිතා හවිස්සන්ති; මයමෙත්ථ හිරිමතා හවිස්සාමාති සලලෙඛො කරණීයො.

39. පරෙ අනෙතාතතාපී⁴ හවිස්සන්ති; මයමෙත්ථ ඔතතාපී⁵ හවිස්සාමාති සලලෙඛො කරණීයො.

40. පරෙ අපාසුකා⁶ හවිස්සන්ති; මයමෙත්ථ බසුසුකා හවිස්සාමාති සලලෙඛො කරණීයො.

1. අඵඤා, සා.	2. සුච්චා, මජ්ඣ.	3. අසද්ධා, සා.
4. අනෙතාතතාපී, සා.	5. ඔතතාපී, සා.	6. අපසුකා, සා.

24. 'අත්‍යයෝ කීපෙනසුල්ලෝ වන්නාහු ය. මෙහි දී අපි නොකීපෙන-
සුල්ලමෝ වන්නෙමු'යි සලෙඛය කළ යුතු යි.

25. 'අත්‍යයෝ බඳබවෙර ඇත්තෝ වන්නාහු ය. මෙහි දී අපි බඳබවෙර
නැත්තමෝ වන්නෙමු'යි සලෙඛය කළ යුතු යි.

26. 'අත්‍යයෝ ගුණමකුවෝ වන්නාහු ය. මෙහි දී අපි ගුණමකුවමෝ
නොවන්නෙමු'යි සලෙඛය කළ යුතු යි.

27. 'අත්‍යයෝ යුගග්‍රාහ ඇත්තෝ වන්නාහු ය. මෙහි දී අපි යුගග්‍රාහ
නැත්තමෝ වන්නෙමු'යි සලෙඛය කළ යුතු යි.

28. 'අත්‍යයෝ ඊෂ්ඨා කරන්නෝ වන්නාහු ය. මෙහි දී අපි ඊෂ්ඨා නො
කරන්නමෝ වන්නෙමු'යි සලෙඛය කළ යුතු යි.

29. 'අත්‍යයෝ මසුරෝ වන්නාහු ය. මෙහි දී අපි මසුරමෝ නොවත්-
නෙමු'යි සලෙඛය කළ යුතු යි.

30. අත්‍යයෝ ජනෙරපිකයෝ වන්නාහු ය. මෙහි දී අපි ජනෙරපි-
කයමෝ නොවන්නෙමු'යි සලෙඛය කළ යුතු යි.

31. අත්‍යයෝ මායා ඇත්තෝ වන්නාහු ය, මෙහි දී අපි මායා
නැත්තමෝ වන්නෙමු'යි සලෙඛය කළ යුතු යි.

32. 'අත්‍යයෝ තදබැඵි ඇත්තෝ වන්නාහු ය. මෙහි දී අපි තදබැඵි
නැත්තමෝ වන්නෙමු'යි සලෙඛය කළ යුතු යි.

33. 'අත්‍යයෝ අධිකමාන ඇත්තෝ වන්නාහු ය, මෙහි දී අපි අධිකමාන
නැත්තමෝ වන්නෙමු'යි සලෙඛය කළ යුතු යි.

34. 'අත්‍යයෝ දුඵ්ඵයෝ වන්නාහු ය. මෙහි දී අපි දුඵඵයමෝ
වන්නෙමු'යි සලෙඛය කළ යුතු යි.

35. 'අත්‍යයෝ පාපමිත්‍රයන් ඇත්තෝ වන්නාහු ය. මෙහි දී අපි
කපාපාමිත්‍රයන් ඇත්තමෝ වන්නෙමු'යි සලෙඛය කළ යුතු යි.

36. 'අත්‍යයෝ ප්‍රමත්තයෝ වන්නාහු ය. මෙහි දී අපි අප්‍රමත්ත චූචමෝ
වන්නෙමු'යි සලෙඛය කළ යුතු යි.

37. 'අත්‍යයෝ ශ්‍රද්ධා නැත්තෝ වන්නාහු ය. මෙහි දී අපි ශ්‍රද්ධා
ඇත්තමෝ වන්නෙමු'යි. සලෙඛය කළ යුතු යි.

38. 'අත්‍යයෝ අහිරිකයෝ වන්නාහු ය. මෙහි දී අපි අහිරික
ඇත්තමෝ වන්නෙමු'යි සලෙඛය කළ යුතු යි.

39. 'අත්‍යයෝ පවච සිය නැත්තෝ වන්නාහු ය. මෙහි දී අපි පවච
සිය ඇත්තමෝ වන්නෙමු'යි සලෙඛය කළ යුතු යි.

40. 'අත්‍යයෝ ඇසු පිරු නැත් නැත්තෝ වන්නාහු ය. මෙහි දී
අපි ඇසු පිරු නැත් ඇත්තමෝ වන්නෙමු'යි සලෙඛය කළ යුතු යි.

41. පරෙ කුසිතා හවිසසනති; මයමෙත්ථ ආරද්ධිවිරියා හවිසසාමාති සලලෙඛො කරණීයො.

42. පරෙ මුට්ඨිසසනී හවිසසනති; මයමෙත්ථ උපට්ඨිතසතී¹ හවිසසාමාති සලලෙඛො කරණීයො.

43. පරෙ දුප්පඤ්ඤා හවිසසනති; මයමෙත්ථ පඤ්ඤාසම්පන්නා හවිසසාමාති සලලෙඛො කරණීයො.

44. පරෙ සන්ද්ධිපරමාසී² ආධානගාති³ දුප්පට්ඨිසසග්ගි හවිසසනති; මයමෙත්ථ අසන්ද්ධිපරමාසී⁴ අනාධානගාති⁵ දුප්පට්ඨිසසග්ගි හවිසසාමාති සලලෙඛො කරණීයො.

2. [විතතුප්පාදපටිභ්‍යායො:]

1. විතතුප්පාදමපි ඛො අහං චූන්ද කුසලෙසු ධම්මෙසු බහුකාරං⁶ වදාමි. භො ටත වාදෙ කායෙන වච්චාය⁷ අනුච්චිතනාසු.⁸

2. තසමාතිහ චූන්ද පරෙ විහිංසකා හවිසසනති; මයමෙත්ථ අවිහිංසකා හවිසසාමාති. විතතං උප්පාදෙතබ්බං. පරෙ පාණාතිපාති හවිසසනති; මයමෙත්ථ පාණාතිපාතා පට්ඨිතා හවිසසාමාති විතතං උප්පාදෙතබ්බං - පෙ-පරෙ සන්ද්ධිපරමාසී² ආධානගාති³ දුප්පට්ඨිසසග්ගි හවිසසනති; මයමෙත්ථ අසන්ද්ධිපරමාසී⁴ අනාධානගාති⁵ දුප්පට්ඨිසසග්ගි හවිසසාමාති විතතං උප්පාදෙතබ්බං. (44)

3. [පරික්කමනාපටිභ්‍යායො:]

1. භෙග්ගපාපි චූන්ද විසමො⁹ මහො, තඤ්ඤාසා¹⁰ අඤ්ඤා සමො මහො පරික්කමනාය, භෙග්ගපාපි¹¹ ටත චූන්ද විසමං තිත්ථං¹², තඤ්ඤාසා අඤ්ඤාසමං තිත්ථං පරික්කමනාය.

2. එවමෙව ඛො චූන්ද විහිංසකස්ස පුරිසපුඤ්ඤාසා අවිහිංසා භොති පරික්කමනාය; පාණාතිපාතිස්ස පුරිසපුඤ්ඤාසා පාණාතිපාතා චේරමණී භොති පරික්කමනාය. අදින්නාදාසිස්ස පුරිසපුඤ්ඤාසා අදින්නාදානා චේරමණී භොති පරික්කමනාය. අභුගමචාරිස්ස පුරිසපුඤ්ඤාසා අභුගමචාරියා චේරමණී¹³ භොති පරික්කමනාය. මුහුච්චාරිස්ස පුරිසපුඤ්ඤාසා මුහුච්චාරියා චේරමණී භොති පරික්කමනාය. පිසුණචාරිස්ස¹⁴ පුරිසපුඤ්ඤාසා පිසුණචාරිස්ස චාරිස්ස¹⁵ චේරමණී භොති පරික්කමනාය. ඵරුභචාරිස්ස¹⁶ පුරිසපුඤ්ඤාසා ඵරුභචාරිස්ස චාරිස්ස¹⁷ චේරමණී භොති පරික්කමනාය. සමඵසලාපිස්ස පුරිසපුඤ්ඤාසා සමඵසලාපා චේරමණී භොති පරික්කමනාය. අභිජ්ඣාලුස්ස පුරිසපුඤ්ඤාසා අභිජ්ඣා භොති පරික්කමනාය. බ්‍යාපනාවිතතස්ස පුරිසපුඤ්ඤාසා අබ්‍යාපාදො භොති පරික්කමනාය. (1 - 10)

1. උපට්ඨිතසතී, මජ්. 2. සන්ද්ධිපරමාසී, භ. 3. PTS.
3. ආධානගාති, භ. PTS. ආධානගාති, මජ්. 4. අසන්ද්ධිපරමාසී, භ. PTS.
5. අනාධානගාති, භ. 6. බහුකාරං, කප්ඵි. 7. වාචා, කප්ඵි.
8. අනුච්චිතනාසු, කප්ඵි. අනුච්චිතනාසු, භ. 9. මහො අස්ස, මජ්.
10. තස්ස, මජ්. 11. භෙග්ගපා වා, මජ්. 12. තිත්ථං අස්ස, මජ්.
13. භුගමචාරිස්ස, මජ්. 14. පිසුණචාරිස්ස, මජ්. 15. පිසුණචාරිස්ස, මජ්.
16. ඵරුභචාරිස්ස, මජ්. 17. ඵරුභචාරිස්ස, මජ්.

41. 'අත්‍යයෝ කුසිතයෝ වන්නාහු ය, මෙහි දී අපි ආරඛවිසී අත්තමෝ වන්නෙමු'යි සලෙඛනය කළ යුතු යි.

42. 'අත්‍යයෝ සිහි මුලා වූවෝ වන්නාහු ය. මෙහි දී අපි එලඹ සිටි සිහි අත්තමෝ වන්නෙමු'යි සලෙඛනය කළ යුතු යි.

43. 'අත්‍යයෝ දුෂ්ප්‍රාඥ වන්නාහු ය. මෙහි දී අපි නුවණැත්තමෝ වන්නෙමු'යි සලෙඛනය කළ යුතු යි.

44. "අත්‍යයෝ තමන්ගේ දූෂ්ටය පරමභීතය කලාහු, දැඩි කොට ගත්තාහු, අත් නො හරින්නෝ වන්නාහු ය. මෙහි දී අපි සාදූෂ්ටය ම පරමභීතය නො කරන්නමෝ, දැඩි කොට නො ගන්නමෝ, සුවසේ බැහැර කළ හැක්කමෝ වන්නෙමු'යි සලෙඛනය කළ යුතු යි.

2. [විභක්‍ෂාපාද සෙතියා:]

1. චූඤ්ඤ, මම කුශලධර්මයන්හි සිත් ඉපදවීම ද බොහෝ උපකාර ය යි කියමි. කසිත් හා වචනයෙන් කිරීම් කරවීමහි (අනුසස්) කියනු ම කවරේ ද?

2. චූඤ්ඤ, එහෙයින් මෙහි ලා 'අත්‍යයෝ හිංසා කරන්නෝ වන්නාහු ය. මෙහි ලා අපි අහිංසකයමෝ වන්නෙමු'යි සිත ඉපදවිය යුතු ය. 'අත්‍යයෝ සතුන් මරන්නෝ වන්නාහු ය. මෙහි ලා අපි සතුන් මැරීමෙන් වෙන් වුවමෝ වන්නෙමු'යි සිත ඉපදවිය යුතු ය.....'අත්‍යයෝ සාදූෂ්ටය පරමභීතය කරන්නාහු දැඩි කොට ගත්තාහු, සුව සේ බැහැර නොකළ නො හෙත්තාහු වන්නාහු ය. මෙහි ලා අපි සාදූෂ්ටය ම පරමභීතය නො කරන්නමෝ දැඩි කොට නො ගන්නමෝ සුව සේ හළ හෙත්තමෝ නො වන්නෙමු'යි සිත ඉපදවිය යුතු ය. (44)

[3. සපිනකමන සෙතියා:]

1. චූඤ්ඤ, යම් සේ විෂමමාභීතයක් වේ ද, එය හැරපියා ගැමිට අත්‍ය වූ සමමාභීතයකුත් වේ ද, චූඤ්ඤ, යම් සේ විෂම නොවෙත් වේ ද, එය හැරපියා ගැමිට අත්‍ය වූ සම නොවෙකුත් වේ ද,

2. චූඤ්ඤ, එපරිද්දෙන් ම හිංසා කරන පුද්ගලයාට එයින් දුරුවීම පිණිස අහිංසාව වෙයි. ප්‍රාණභාත කරන පුද්ගලයාට එයින් දුරු වීම පිණිස ප්‍රාණභාතවිරමණය වෙයි. නුදුන් දෑ ගන්නා පුද්ගලයාට එයින් දුරු වීම පිණිස අදනතාදාන විරමණය වෙයි. අබ්‍රහමචාරී පුද්ගලයාට එයින් දුරු වීම පිණිස අබ්‍රහමචාරී විරමණය වෙයි. මුසවා කියන පුද්ගලයාට එයින් දුරු වීම පිණිස මුසවාදවිරමණය වෙයි. කේලාම් කියන පුද්ගලයාට එයින් දුරු වීම පිණිස පිසුණවාචාරවිරමණය වෙයි. පරොස්ඛත් කියන පුද්ගලයාට එයින් දුරු වීම පිණිස පරුෂවාචාරවිරමණය වෙයි. නිෂ්ඵල වචන කියන පුද්ගලයාට එයින් දුරු වීම පිණිස සමඵපලාපවිරමණය වෙයි. අභිධ්‍යාව බහුල නොව ඇති පුද්ගලයාට එයින් දුරු වීම පිණිස අතභිධ්‍යාව වෙයි. ව්‍යාපනන වූ සිත් ඇති පුද්ගලයාට එයින් දුරු වීම පිණිස අව්‍යාපාදය වෙයි.

3. මිච්ඡාදිට්ඨිඤ්ඤා පුරිසපුඤ්ඤාය සමමාදිට්ඨි හොති පරික්ඛමනාය. මිච්ඡාසඛකපාඤ්ඤා පුරිසපුඤ්ඤාය සමමාසඛකපොසො හොති පරික්ඛමනාය. මිච්ඡාචාචක පුරිසපුඤ්ඤාය සමමාචාචා හොති පරික්ඛමනාය. මිච්ඡා-කමමනකඤ්ඤා පුරිසපුඤ්ඤාය සමමාකමමනො හොති පරික්ඛමනාය. මිච්ඡාආජිවක පුරිසපුඤ්ඤාය සමමාආජිවො හොති පරික්ඛමනාය. මිච්ඡාචායාමක පුරිසපුඤ්ඤාය සමමාචායාමො හොති පරික්ඛමනාය. මිච්ඡා-සතිඤ්ඤා පුරිසපුඤ්ඤාය සමමාසති හොති පරික්ඛමනාය. මිච්ඡාසමාඛිඤ්ඤා පුරිසපුඤ්ඤාය සමමාසමාඛි හොති පරික්ඛමනාය. මිච්ඡාඤ්ඤාභිඤ්ඤා පුරිස-පුඤ්ඤාය සමමාඤ්ඤාභි හොති පරික්ඛමනාය. මිච්ඡාචිත්තනිඤ්ඤා පුරිස-පුඤ්ඤාය සමමාචිත්තනි හොති පරික්ඛමනාය. (11 - 20)

4. ඵනමඤ්චපරිපුට්ඨිතඤ්ඤා පුරිසපුඤ්ඤාය විගතඵනමඤ්චා හොති පරික්ඛමනාය. උඤ්චකඤ්ඤා පුරිසපුඤ්ඤාය අනුඤ්චචං හොති පරික්ඛමනාය. වෙච්චිච්ඡිඤ්ඤා¹ පුරිසපුඤ්ඤාය තීණණ්චිච්චිච්ඡිතා හොති පරික්ඛමනාය. කොධනඤ්ඤා පුරිසපුඤ්ඤාය අකොධො හොති පරික්ඛමනාය. උපනා-තිඤ්ඤා පුරිසපුඤ්ඤාය අනුපනාහො හොති පරික්ඛමනාය. මකඛිඤ්ඤා පුරිසපුඤ්ඤාය අමකො හොති පරික්ඛමනාය. පලාසිඤ්ඤා පුරිසපුඤ්ඤාය අපලාසො හොති පරික්ඛමනාය. ඉඤ්ඤාභිඤ්ඤා පුරිසපුඤ්ඤාය අභිඤ්ඤා² හොති පරික්ඛමනාය. මච්ඡරිඤ්ඤා පුරිසපුඤ්ඤාය අමච්ඡරිඤ්ඤා හොති පරික්ඛමනාය. සඨසා පුරිසපුඤ්ඤාය අසාසොඨසං හොති පරික්ඛමනාය. මායාවිඤ්ඤා පුරිසපුඤ්ඤාය අමායා හොති පරික්ඛමනාය. චංඛිඤ්ඤා පුරිස-පුඤ්ඤාය අච්චිඤ්ඤා හොති පරික්ඛමනාය. අතිමානිඤ්ඤා පුරිසපුඤ්ඤාය අතතිමානො හොති පරික්ඛමනාය. දුබ්බඤ්ඤා පුරිසපුඤ්ඤාය සොච්චිඤ්ඤා හොති පරික්ඛමනාය. පාපමිතඤ්ඤා පුරිසපුඤ්ඤාය කල්යාණමිතතා හොති පරික්ඛමනාය. පමෙනඤ්ඤා පුරිසපුඤ්ඤාය අපමොදො හොති පරික්ඛමනාය. අඤ්ඤාභිඤ්ඤා පුරිසපුඤ්ඤාය සඤ්ඤා හොති පරික්ඛමනාය. අභිරිකඤ්ඤා පුරිසපුඤ්ඤාය භිරි³ හොති පරික්ඛමනාය. අනොතතාපිඤ්ඤා පුරිසපුඤ්ඤාය මිතතාපි හොති පරික්ඛමනාය. අපඤ්ඤාභිඤ්ඤා පුරිස-පුඤ්ඤාය බාහුඤ්ඤා හොති පරික්ඛමනාය. කුසිතඤ්ඤා පුරිසපුඤ්ඤාය විරිතාපිඤ්ඤා හොති පරික්ඛමනාය. මුඛිඤ්ඤාභිඤ්ඤා පුරිසපුඤ්ඤාය උපට්ඨිතසතිතා හොති පරික්ඛමනාය. දුපඤ්ඤාභිඤ්ඤා පුරිසපුඤ්ඤාය පඤ්ඤාභිඤ්ඤා හොති පරික්ඛමනාය. සඤ්චිට්ඨිපරමාභිඤ්ඤාභිඤ්ඤාභිඤ්ඤා පුරිසපුඤ්ඤාය අසඤ්චිට්ඨිපරමාභිඤ්ඤාභිඤ්ඤාභිඤ්ඤා හොති පරික්ඛමනාය. (21 - 44)

[4. උපරිභාමපරිශායො:]

1. කෙසෙත්ථාපි චුඤ්ඤායෙ කෙච්චි අකුසලා ධම්මා සබ්බෙ කෙ අධොභාවං ගමතියා⁴ යෙ කෙච්චි කුසලා ධම්මා සබ්බෙ කෙ උපරිභාවං⁵ ගමතියා.
2. එවමෙච්ච ඛො චුඤ්ඤා මිහිංසකඤ්ඤා පුරිසපුඤ්ඤාය අච්චිංසා හොති උපරිභාවාය. පාණානිපාතිඤ්ඤා පුරිසපුඤ්ඤාය පාණානිපාතා වෙරමණී හොති උපරිභාවාය. අදින්නාදසිඤ්ඤා -ඊ- සඤ්චිට්ඨිපරමාභිඤ්ඤාභිඤ්ඤාභිඤ්ඤා පුරිසපුඤ්ඤාය අසඤ්චිට්ඨිපරමාභිඤ්ඤාභිඤ්ඤාභිඤ්ඤා හොති උපරිභාවාය. (44)

1. විච්චිච්චිඤ්ඤා, මජ්ඣ. 2. අභිඤ්ඤාභිඤ්ඤා, මජ්ඣ. 3. භිරි, මජ්ඣ. PTS.
4. ගමනීයො, කප්ඵච්චි. 5. උපරිභාවාය -ඊ- මජ්ඣ.

3. මිත්‍යාදූෂිතපුද්ගලයාට එයින් දුරු වීම පිණිස සමාන්තදූෂිත වෙයි. මිත්‍යාසංකල්පය ඇති පුද්ගලයාට එයින් දුරු වීම පිණිස සමාන්ත-සංකල්පය වෙයි. මිත්‍යාවචන ඇති පුද්ගලයාට එයින් දුරු වීම පිණිස සමාන්තවචන වෙයි. මිත්‍යාකමාන්ත ඇති පුද්ගලයාට එයින් දුරු වීම පිණිස සමාන්තකමාන්තය වෙයි. මිත්‍යාච්චය ඇති පුද්ගලයාට එයින් දුරු වීම පිණිස සමාන්තච්චය වෙයි. මිත්‍යාව්‍යායාම ඇති පුද්ගලයාට එයින් දුරු වීම පිණිස සමාන්තව්‍යායාමය වෙයි. මිත්‍යාසමාන්ත ඇති පුද්ගලයාට එයින් දුරු වීම පිණිස සමාන්තසමාන්තය වෙයි. මිත්‍යාසමාධිය ඇති පුද්ගලයාට එයින් දුරු වීම පිණිස සමාන්තසමාධිය වෙයි. මිත්‍යාඥනය ඇති පුද්ගලයාට එයින් දුරු වීම පිණිස සමාන්තඥනය වෙයි. මිත්‍යාවිමුක්තිය ඇති පුද්ගලයාට එයින් දුරු වීම පිණිස සමාන්තවිමුක්තිය වෙයි.

4. විනමිඛයෙන් මූඩුණු පුද්ගලයාට එයින් දුරු වීම පිණිස විගත විනමිඛභාවය වෙයි. උඛිතපුද්ගලයාට එයින් දුරු වීම පිණිස අනෙකුත්-කාය වෙයි. විවිකිච්ඡාව ඇති පුද්ගලයාට එයින් දුරු වීම පිණිස තිණණ-විවිකිච්ඡාව වෙයි. කිපෙනසුලු පුද්ගලයාට එයින් දුරු වීම පිණිස අනෙකුත් අනෙකුත් වෙයි. බඛවෙර ඇති පුද්ගලයාට එයින් දුරු වීම පිණිස අබඛ-වෙරය වෙයි. භූණමිකු පුද්ගලයාට එයින් දුරු වීම පිණිස අමිකු වෙයි. සුගුණය ඇති පුද්ගලයාට එයින් දුරු වීම පිණිස සුගුණභාවය වෙයි. ඊෂ්ඨ කරන පුද්ගලයාට එයින් දුරු වීම පිණිස අනිෂ්ඨාව වෙයි. මසුරු පුද්ගලයාට එයින් දුරු වීම පිණිස කො මසුරු බව වෙයි. ශභ පුද්ගල-යාට එයින් දුරු වීම පිණිස අශභභාවය වෙයි. මායාමි පුද්ගලයාට එයින් දුරු වීම පිණිස අමායාව වෙයි. තද පුද්ගලයාට එයින් දුරු වීම පිණිස කො තද බව වෙයි. අධිකමාන ඇති පුද්ගලයාට එයින් දුරු වීම පිණිස අනධිකමාන වෙයි. දුර්ව පුද්ගලයාට එයින් දුරු වීම පිණිස සුච්චභාවය වෙයි. පාපමිත්‍රයන් ඇති පුද්ගලයාට එයින් දුරු වීම පිණිස කල්‍යාණ-මිත්‍රභාව වෙයි. ප්‍රමත්ත පුද්ගලයාට එයින් දුරු වීම පිණිස අප්‍රමාදය වෙයි. අප්‍රභිපුද්ගලයාට එයින් දුරු වීම පිණිස ප්‍රභාව වෙයි. අභිකපුද්ගලයාට එයින් දුරු වීම පිණිස භිය වෙයි. අනපත්‍රපුද්ගලයාට එයින් දුරු වීම පිණිස අපත්‍රපභාව වෙයි. අලප්‍රාප්තපුද්ගලයාට එයින් දුරු වීම පිණිස බහුප්‍රාප්තභාව වෙයි. කුසිනවු පුද්ගලයාට එයින් දුරු වීම පිණිස විශාරිභවය වෙයි. මුලා සිහි ඇති පුද්ගලයාට එයින් දුරු වීම පිණිස එළඹ සිහි සිහිඇති බව වෙයි. නුවණ නැති පුද්ගලයාට එයින් දුරු වීම පිණිස ප්‍රඥසම්පදාව වෙයි. සියදිවු පැහැසීම දැඩිව ගැනීම හරතට නො පහසුබව ඇති පුද්ගලයාට එයින් දුරු වීම පිණිස නො සියදිවු පැහැසීම නො දැඩි ගැනීම හරතට පහසු බව වෙයි.

[4. උපේභාවපඨකවර්ගය:]

1. වුඤ්ජය, යම්සේ වනාහි යම් කිසි අකුලයෙහි කෙතෙක් වෙන් නම් ඒ සියල්ලෝ (නොමිහිරිපාක ඇති බැවින්) පහත්බවට කරුණු වෙති. යම් කිසි කුලයෙහි කෙතෙක් වෙන් නම් ඒ සියල්ලෝ මිහිරිපාක ඇති බැවින්) උසස් බවට කරුණු වෙති.

2. වුඤ්ජය, එපරිද්දෙන් ම සියා කරන පුද්ගලයාගේ උසස්බව පිණිස අවිනිසාව වෙයි. සතුන් මරන පුද්ගලයාගේ උසස්බව පිණිස ප්‍රාණඝාත-විරමණය වෙයි. සොරකම් කරන...සියදිවු පැහැසීම දැඩිව ගැනීම හරතට නො පහසුබව ඇති පුද්ගලයාගේ උසස්බව පිණිස නො සියදිවු පැහැසීම නො දැඩි ගැනීම හරතට පහසුබව වෙයි.

[8. පරිනිබ්බානිපටියායො:]

1. සො වත චුන්ද අත්තනා පලිපපලිපනො පරං පලිපපලිපනං උඤ්චිස්සතිති තෙනං ධානං විජ්ජති. සො වත චුන්ද අත්තනා අපලිපපලිපනො පරං පලිපපලිපනං උඤ්චිස්සතිති ධානමෙතං විජ්ජති. ඡසා වත චුන්ද අත්තනා අදනො අවනිතො අපරිනිබ්බුතො පරං දමෙස්සති විනෙස්සති පරිනිබ්බාපෙස්සතිති තෙනං ධානං විජ්ජති. ඡසා වත චුන්ද අත්තනා දනො විනිතො පරිනිබ්බුතො පරං දමෙස්සති විනෙස්සති පරිනිබ්බාපෙස්සතිති ධානමෙතං විජ්ජති.

2. එවමෙව ඛො චුන්ද විහිංසකස්ස පුරිසපුඤ්ඤා අවිහිංසා හොති පරිනිබ්බානාය. පාණ්ඩිපාතිස්ස පුරිසපුඤ්ඤා පාණ්ඩිපාතා වෙරමණී හොති පරිනිබ්බානාය. අදින්නාදුභිස්ස පුරිසපුඤ්ඤා අදින්නාදුතා වෙරමණී හොති පරිනිබ්බානාය. අබ්බුභමචාරීස්ස පුරිසපුඤ්ඤා අබ්බුභමචාරීයා වෙරමණී හොති පරිනිබ්බානාය. මුසාවාදිස්ස පුරිසපුඤ්ඤා මුසාවාද වෙරමණී හොති පරිනිබ්බානාය. පිසුණ්වාචස්ස පුරිසපුඤ්ඤා පිසුණ්වාච වාචාය වෙරමණී හොති පරිනිබ්බානාය. එරුසවාචස්ස පුරිසපුඤ්ඤා එරුසවාච වාචාය වෙරමණී හොති පරිනිබ්බානාය. සමඵපප්පාපිස්ස පුරිසපුඤ්ඤා සමඵපප්පාපා වෙරමණී හොති පරිනිබ්බානාය. අභිජ්ඣාලුස්ස පුරිසපුඤ්ඤා අභිජ්ඣා හොති පරිනිබ්බානාය. බ්‍යාපනනවිතනස්ස පුරිසපුඤ්ඤා අබ්‍යාපාදෙ හොති පරිනිබ්බානාය. (1 - 10)

3. මච්ජාදිට්ඨිස්ස පුරිසපුඤ්ඤා සමමාදිට්ඨි හොති පරිනිබ්බානාය. මච්ජාසඛකපාස්ස පුරිසපුඤ්ඤා සමමාසඛකපො හොති පරිනිබ්බානාය. මුච්ජාවාචස්ස පුරිසපුඤ්ඤා සමමාවාචා හොති පරිනිබ්බානාය. මුච්ජාකමමන්තස්ස පුරිසපුඤ්ඤා සමමාකමමන්තො හොති පරිනිබ්බානාය. මුච්ජාආජීවස්ස පුරිසපුඤ්ඤා සමමාආජීවො හොති පරිනිබ්බානාය. මුච්ජාචායාමස්ස පුරිසපුඤ්ඤා සමමාචායාමො හොති පරිනිබ්බානාය. මුච්ජාසතිස්ස පුරිසපුඤ්ඤා සමමාසති හොති පරිනිබ්බානාය. මුච්ජාසමාධිස්ස පුරිසපුඤ්ඤා සමමාසමාධි හොති පරිනිබ්බානාය. මුච්ජාසද්දණිස්ස පුරිසපුඤ්ඤා සමමාසද්දණං හොති පරිනිබ්බානාය. මුච්ජාවිමුක්ඛිත්ථිස්ස පුරිසපුඤ්ඤා සමමාවිමුක්ඛිත්ථි හොති පරිනිබ්බානාය. (11 - 20)

1. වූඤ්ඤා, එකාන්තයෙන් (යමෙක්) තෙමේ මවෙහි එරුණේ ද තෙ තෙමේ මවෙහි එරුණු අනෙකක්හු තහාලත්තේ යැ යන මේකරුණ විද්‍යමාන නො වෙයි. වූඤ්ඤා, එකාන්තයෙන් (යමෙක්) තෙමේ මවෙහි නො එරුණේ ද, තෙතෙමේ මවෙහි එරුණු අනෙකක්හු තහාලත්තේ යැ යන මේකරුණ විද්‍යමාන වෙයි. වූඤ්ඤා, එකාන්තයෙන් (යමෙක්) තෙමේ නො දැමුණේ නො හික්මුණේ නො පිරිනිවුණේ මේ ද, තෙතෙමේ අනෙකක්හු දමනය කරන්නේ ය, හික්මවන්නේ ය, පිරිනිවීමට පමුණුවන්නේ යැ යන මේකරුණ විද්‍යමාන නො වෙයි. වූඤ්ඤා, එකාන්තයෙන් (යමෙක්) තෙමේ දැමුණේ හික්මුණේ පිරිනිවුණේ මේ ද, භගතෙමේ අනෙකක්හු දමනය කරන්නේ ය හික්මවන්නේ ය පිරිනිවීමට පමුණුවන්නේ යැ යන මේකරුණ විද්‍යමාන වෙයි.

2. වූඤ්ඤා, මෙපරිද්දෙන් ම හිංසා කරන පුද්ගලයාගේ කෙලෙස් නැති කිරීම පිණිස අවිනිංසාව වෙයි. ප්‍රාණසාධක පුද්ගලයාගේ කෙලෙස් නැති කිරීම පිණිස ප්‍රාණසාධවිරමණය වෙයි. නො දුන් දෙය ගන්නා පුද්ගලයාගේ කෙලෙස් නැති කිරීම පිණිස අදනනාදනවිරමණය වෙයි. බබ්භර නො රක්නා පුද්ගලයාගේ කෙලෙස් නැති කිරීම පිණිස අබ්බභව-යවිරමණය වෙයි. බොරු කියන පුද්ගලයාගේ කෙලෙස් නැති කිරීම පිණිස මුසාවාදවිරමණය වෙයි. කේලාම කියන පුද්ගලයාගේ කෙලෙස් නැති කිරීම පිණිස පිත්‍රණවාචාවිරමණය වෙයි. රඵඛස් කියන පුද්ගලයාගේ කෙලෙස් නැති කිරීම පිණිස එරුණවාචාවිරමණය වෙයි. සම්ඵසලාප කියන පුද්ගලයාගේ කෙලෙස් නැති කිරීම පිණිස සම්ඵසලාපවිරමණය වෙයි. අභිධ්‍යාම බහුල කොට ඇති පුද්ගලයාගේ කෙලෙස් නැති කිරීම පිණිස අනභිධ්‍යාව වෙයි. ව්‍යාපනන සිත් ඇති පුද්ගලයාගේ කෙලෙස් නැති කිරීම පිණිස අව්‍යාපාදය වෙයි. (1 - 10)

3. මිථ්‍යාදූෂිත පුද්ගලයාගේ කෙලෙස් නැති කිරීම පිණිස සමාග්-දූෂිත වෙයි. මිථ්‍යාසංඛකලාප ඇති පුද්ගලයාගේ කෙලෙස් නැති කිරීම පිණිස සමාග්සංඛකලාප වෙයි. මිථ්‍යාවචන ඇති පුද්ගලයාගේ කෙලෙස් නැති කිරීම පිණිස සමාග්වචනය වෙයි. මිථ්‍යාකමාන්තය ඇති පුද්ගලයාගේ කෙලෙස් නැති කිරීම පිණිස සමාග්කමාන්තය වෙයි. මිථ්‍යාච්චය ඇති පුද්ගලයාගේ කෙලෙස් නැති කිරීම පිණිස සමාග්ච්චය වෙයි. මිථ්‍යා-ව්‍යායාමය ඇති පුද්ගලයාගේ කෙලෙස් නැති කිරීම පිණිස සමාග්-ව්‍යායාමය වෙයි. මිථ්‍යාසමානිය ඇති පුද්ගලයාගේ කෙලෙස් නැති කිරීම පිණිස සමාග්සමානිය වෙයි. මිථ්‍යාසමානිය ඇති පුද්ගලයාගේ කෙලෙස් නැති කිරීම පිණිස සමාග්සමානිය වෙයි. මිථ්‍යාඥනය ඇති පුද්ගලයාගේ කෙලෙස් නැති කිරීම පිණිස සමාග්ඥනය වෙයි. මිථ්‍යාවච්චිකතිය ඇති පුද්ගලයාගේ කෙලෙස් නැති කිරීම පිණිස සමාග්වච්චිකතිය වෙයි. (11 - 20)

4. චිතමිඤ්චපරිවුට්ඨිතස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස විගතචිතමිඤ්චතා හොති පරිනිබ්බානාය. උඤ්චස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අනුඤ්චමං හොති පරිනිබ්බානාය. චෙමිකිච්ඡිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස තිණ්ණවිචිකිච්ඡතා හොති පරිනිබ්බානාය. කොඛනස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අකොකාචො හොති පරිනිබ්බානාය. උපකාහිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අනුපතාහො හොති පරිනිබ්බානාය. මකඛිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අමිකෙඛා හොති පරිනිබ්බානාය. පලාහිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අපලාචො හොති පරිනිබ්බානාය. ඉගසුකිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අනිස්සා හොති පරිනිබ්බානාය. මච්ඡරිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අමච්ඡරියං හොති පරිනිබ්බානාය. සඨස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අසාඨෙය්‍යං හොති පරිනිබ්බානාය. මායාචිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අමායා හොති පරිනිබ්බානාය. ඵඤ්ඤිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අපාඤ්ඤියං හොති පරිනිබ්බානාය. අනිමානිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අනනිමානො හොති පරිනිබ්බානාය. දුබ්බචස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස සොචචස්සතා හොති පරිනිබ්බානාය. පාපමිත්තස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස කල්‍යාණමිත්තතා හොති පරිනිබ්බානාය. පමපකස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අපපමාදො හොති පරිනිබ්බානාය. අග්ගඤ්චස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස සඤ්චා හොති පරිනිබ්බානාය. අහිරිකස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස හිරි හොති පරිනිබ්බානාය. අනොතතාපිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස ඔත්තප්පං හොති පරිනිබ්බානාය. අපසංසුතස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස ඛාහුසචමං හොති පරිනිබ්බානාය. භුසිතස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස චිරිධාරමො හොති පරිනිබ්බානාය. මුට්ඨිස්සතිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස උපට්ඨිතසතිතා හොති පරිනිබ්බානාය. දුපඤ්ඤස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස පඤ්ඤාසමපද හොති පරිනිබ්බානාය. සන්දිට්ඨිපරමාසිඤ්ඤාධානාගාතිදුපපිකිස්සග්ගිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අසන්දිට්ඨිපරමාසිඤ්ඤාධානගාතිදුපපිකිස්සග්ගිතා හොති පරිනිබ්බානාය. [21 - 44]

5. ඉති චො චුඤ්ඤ දෙසිතො මයා සලලෙබ්බපරියායො. දෙසිතො චිතතුප්පාදපරියායො. දෙසිතො පරිකකමචපරියායො. දෙසිතො උපරිභාව-පරියායො. දෙසිතො පරිනිබ්බානපරියායො. යං චො චුඤ්ඤ සභාර කරණියං සාචකාතං හිතෙසිතා අනුකමපකෙත අනුකමපං උපාදය, සතං චො තං මයා. එතානි චුඤ්ඤ රුකඛමූලානි, එතානි සුඤ්ඤාගාරානි. කියාසථ චුඤ්ඤ මා පමාදන්ඨි. මා පච්ඡා විපපිසාරිතො අහුවන්ඨි. ඤං වො අමාකං අභුසාසතිඨි.

ඉදමචොච ගගවා. අත්තමනො අයසමා මහාචුඤ්ඤ භගවතො භාසිතං අභිතන්දිති.

*චතුක්කාරීස¹ පද චුත්තා සකිචො² පඤ්ච දෙසිතා
 පුත්තනොතො සලලෙචො³ නාම ගමහිරෙ සාගරුපමො.⁴

සලලෙබ්බන්තං අට්ඨමං.

1. චතුක්කාරීස, මජ්ඣ. චතුක්කාරීස, සං. 2. සකිචො, කප්ඵි.
 3. සලලෙචො නාම පුත්තනොතො, මජ්ඣ. සං. 4. සාගරුපමො'නි මජ්ඣ. සං.
 * (අභිග්ගපටොථසෙ එසා ගාථා න දිස්සතෙ.)

4. ඵතමිධියෙත් මධිනා ලද සිත් ඇත්තනුයේ කෙලෙස් නැති කිරීම පිණිස වහනඵතමිධිතාව වෙයි. උඤ්ච පුද්ගලයාගේ කෙලෙස් නැති කිරීම පිණිස අනෙකුත්වග්‍රහණ වෙයි. විවිධවිභිං ආදී පුද්ගලයාගේ කෙලෙස් නැති කිරීම පිණිස තිණණවිචිකිච්චතාව වෙයි. ක්‍රොධ කරනසුලු පුද්ගලයාගේ කෙලෙස් නැති කිරීම පිණිස අක්‍රොධය වෙයි. ඛණ්ඩවෙරි පුද්ගලයාගේ කෙලෙස් නැති කිරීම පිණිස අඛණ්ඩවෙරය වෙයි. ඉණ්ඩකු පුද්ගලයාගේ කෙලෙස් නැති කිරීම පිණිස අභිකමය වෙයි. සුගමානග ආදී පුද්ගලයාගේ කෙලෙස් නැති කිරීම පිණිස සුගමානගතාවය වෙයි ඊභීය ආදී පුද්ගලයාගේ කෙලෙස් නැති කිරීම පිණිස අභිකමාව වෙයි. මසුරු පුද්ගලයාගේ කෙලෙස් නැති කිරීම පිණිස මසුරු බව වෙයි. ශඛ පුද්ගලයාගේ කෙලෙස් නැති කිරීම පිණිස අශඛතාවය වෙයි. මායාවි පුද්ගලයාගේ කෙලෙස් නැති කිරීම පිණිස අමායාව වෙයි. තද පුද්ගලයාගේ කෙලෙස් නැති කිරීම පිණිස තොතද බව වෙයි. අධිකමාන ආදී පුද්ගලයාගේ කෙලෙස් නැති කිරීම පිණිස අධිකමානතාවය වෙයි. දුච්ච පුද්ගලයාගේ කෙලෙස් නැති කිරීම පිණිස දුච්චතාවය වෙයි. පාපමිචුරත් ආදී පුද්ගලයාගේ කෙලෙස් නැති කිරීම පිණිස කලණ මිචුරත් ආදී බව වෙයි. ප්‍රමතන පුද්ගලයාගේ කෙලෙස් නැති කිරීම පිණිස අප්‍රමතනතාවය වෙයි. ශ්‍රද්ධාව නැති පුද්ගලයාගේ කෙලෙස් නැති කිරීම පිණිස අශ්‍රද්ධාව වෙයි. ශ්‍රමත් පුද්ගලයාගේ කෙලෙස් නැති කිරීම පිණිස ශ්‍රම වෙයි. අතපත්‍ර පුද්ගලයාගේ කෙලෙස් නැති කිරීම පිණිස අතපත්‍රතාව වෙයි. ආසු පිරු කැත් නැති පුද්ගලයාගේ කෙලෙස් නැති කිරීම පිණිස ආසු පිරුතැත් ආදී බව වෙයි. කුසිත පුද්ගලයාගේ කෙලෙස් නැති කිරීම පිණිස විශාරිතතාවය වෙයි. මුලාසිහි ආදී පුද්ගලයාගේ කෙලෙස් නැති කිරීම පිණිස ඵලම සිටි සිහිය වෙයි. නුවණ නැති පුද්ගලයාගේ කෙලෙස් නැති කිරීම පිණිස නුවණ වෙයි. සියදිටු පැහැසිම දැඩි වැ ගැනීම හරනට නො පහසුබව ආදී පුද්ගලයාගේ කෙලෙස් නැති කිරීම පිණිස නො සියදිටු පැහැසිම දැඩි ව ගැනීම හරනට පහසුබව වෙයි. [21 - 44]

5. චුඤ්ච, මෙසේ මා විසින් කෙලෙස් සිදු ලන කාරණය දෙසන ලදී. විතොත්තපාද කාරණය දෙසන ලදී. කෙලෙසුන්ගෙන් ඉවත්වන කාරණය දෙසන ලදී. උසස් බව නිපදවන කාරණය දෙසන ලදී. (කෙලෙස්) තිවන කාරණය දෙසන ලදී. චුඤ්ච, ශ්‍රාවකයන්ට සිතවත් වූ අනුකමා කරන ශාසනා කෙතකුත් විසින් අනුකමාපායෙන් යමක් කටයුතුද මා විසින් එය තොපට කරන ලදී චුඤ්ච, තෙල රුක්මුල්ල වෙති. තෙල ශුන්‍යාසාරයෝ වෙති. චුඤ්ච ධ්‍යාන වඩවූ. පමා නො වූ. පසුව විපිළිකර ආදියවූ නො වූ. මේ තොපට අපගේ අනුශාසනාවයි.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ මෙය වදාල සේක. සතුටු වූ ආයුමෙන් මහාචුඤ්ච ස්ථිර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ දෙශනාව සතුටින් පිළිගත්තේ යි.

සිටුසාමීස් පද කෙතෙක් කියන ලදහ. පංචසකීනු දෙසන ලදහ. සලෙඛ සුත්‍රාන්තය මහසසුර මෙන් ගැඹුරු ය.

සලෙඛ සුත්‍රය අටමැනි යි.

1. 1. 9

සමමාදිට්ඨිසුත්තං

1. එවං මෙ සුත්තං: එකං සමයං භගවා සංවිජජීයං විහරති ජෙතවනෙ අනාඨපිණ්ඩිකස්ස ආරුමේ. භහු ඛො ආයස්මා සාඛිපුත්තො භික්ඛු ආමනෙතඤ්ඤි: ආවුසො භික්ඛවොති. ආවුසොති ඛො තෙ භික්ඛු ආයස්මතො: සාරිපුත්තස්ස පච්චස්සොස්සං. ආයස්මා සාරිපුත්තො: එතදවොච:

2. සමමාදිට්ඨි සමමාදිට්ඨිති ආවුසො වුච්චති; කිත්තාවතා හු ඛො ආවුසො අරියසාවතො සමමාදිට්ඨි හොති. උත්තරායස්ස දිට්ඨි. ඛමෙම අචෙච්චසසාදෙන සමිත්තාගතො ආගතො ඉමං සඤ්චිමමනති?*

3. දුරතොපි ඛො මහං ආවුසො ආගචේත්ඤ්ඤාම ආයස්මතො: සාරි-පුත්තස්ස සන්තියෙක එතස්ස භාසිතස්ස අන්ථකුස්සාදුං; සාධු විතංගස්මිත්තං ගෙව සාරිපුත්තං පටිභොදු එතස්ස භාසිතස්ස අන්ථො; ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස සුත්තා භික්ඛු ඛාරෙස්සන්තීති. තෙනභාවුසො* සුඤ්ඤාඨ සාධුකං මනසි කරොඨ භාසිස්සාමිති. එවමාවුසොති ඛො තෙ භික්ඛු ආයස්මතො: සාරිපුත්තස්ස පච්චස්සොස්සං. ආයස්මා සාරිපුත්තො: එතදවොච:

4. සතො ඛො ආවුසො අරියසාවතො අකුසලඤ්ච පජානාති, අකු-සලමූලඤ්ච පජානාති. කුසලඤ්ච පජානාති, කුසලමූලඤ්ච පජානාති. එතතාවතාපි ඛො ආවුසො අරියසාවතො සමමාදිට්ඨි හොති. උත්තරායස්ස දිට්ඨි. ඛමෙම අචෙච්චසසාදෙන සමිත්තාගතො ආගතො ඉමං සඤ්චිමමනති.

5. කතමං පනාවුසො අකුසලං? කතමං අකුසලමූලං? කතමං කුසලං? කතමං කුසලමූලනති? *

6. පංණාතිපාතො ඛො ආවු සා අකුසලං, අදිත්තාදුතං අකුසලං, කාමෙසුමිච්ඡාචාචො අකුසලං, මුසාවාදෙ අකුසලං, පිපුණාවාචා අකුසලං, එරුසාවාචා අකුසලං, සමථස්සලාපො අකුසලං, අභිජ්ඣා අකුසලං, ඛ්‍යාපාදෙ අකුසලං, මිච්ඡාදිට්ඨි අකුසලං. ඉදං වුච්චතාවුසො අකුසලං.

7. කතමඤ්චාවුසො අකුසලමූලං? ළොභො අකුසලමූලං, දොසො අකුසලමූලං, මොහො අකුසලමූලං. ඉදං වුච්චතාවුසො අකුසලමූලං.

1. සමමාදිට්ඨි, භ්‍යා. 2. සඤ්චිමමි, මජ්ඣං. 3. තෙන භි ආවුසො, මජ්ඣං. භ්‍යා.
4. කතමං පනාවුසො කුසලං, භ්‍යා. 5. කුසලමූලං, මජ්ඣං. T .

1. 1. 9

සමාජවාදී සමාජය

1. මුළු විසින් මෙසේ අයතන ලදී: එක් කලෙක හාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත් නුවර සම්පයෙහි වූ අනාඨවරුන්ගේ සිටුවනුයේ පෙත්තවනායකයෙහි වාසය කරන සේක. එකල්හි ආයුමෙත් ශාරීපුත්‍රසඨවිරයන් වහන්සේ 'ඇවැත්ති, මහණෙනි'යි භික්ෂුන් ඇමතු සේක. ඒ භික්ෂුහු 'ඇවැත්ති'යි ආයුමෙත් ශාරීපුත්‍රසඨවිරයන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්හ. ආයුමෙත් ශාරීපුත්‍රසඨවිරයන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක:

2. ඇවැත්ති, 'සමාගන්දපටිය, සමාගන්දපටිය'යි කියනු ලැබේ. ඇවැත්ති, භයාපමණකින් ආයුධ්‍යාවක තෙමේ සමාගන්දපටිය වේද? ඔහුගේ දුපටි-ගොනෙම සාප්පුවට පැමිණියා වේද? බිම්ගෙහි ගුණ දැන පැහැදීමෙන් යුක්ත වූයේ මේ නිවැණිමයට පැමිණියේ වේද?

3. ඇවැත්ති, අපි ආයුමෙත් සැවිසුන් මහතෙරුන් වහන්සේ සම්පයෙහි දී මේ භාෂිතයාගේ අවසාන දැන ගැනීමට දුරසිට වුවත් පැමිණෙන්නෙමු, මෙහි අර්ථය ආයුමෙත් ශාරීපුත්‍රසඨවිරයන් වහන්සේට ම වැටහේ නම් මැනවි. භික්ෂුහු ආයුමෙත් ශාරීපුත්‍රසඨවිරයන් වහන්සේගෙන් අයා දරන්නාහු ය. ඇවැත්ති, එසේ නම් අසවු. මැනවින් සිතේ තබා ගනිවු. කියන්නෙමි'යි වදාළහ: ඒ භික්ෂුහු එසේ ය, ඇවැත්ති'යි ආයුමෙත් ශාරීපුත්‍රසඨවිරයන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. ආයුමෙත් ශාරීපුත්‍රසඨවිරයන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක.

4. ඇවැත්ති, යම් කලෙක පටන් ආයුධ්‍යාවක තෙමේ අකුසලයන් දැනී ද අකුසලමූලයන් දැනී ද කුසලයන් දැනී ද, කුසල මූලයන් දැනී ද, ඇවැත්ති, මෙපමණකින් ආයුධ්‍යාවක තෙමේ සමාගන්දපටිය වෙයි ඔහුගේ දුපටිය සාප්පු වෙයි. බිම්ගෙහි ගුණ දැන පැහැදීමෙන් යුක්ත වූයේ වෙයි. මේ නිවැණිමයට පැමිණියේ වෙයි.

5. ඇවැත්ති, අකුසලය කවරේද? අකුසලමූලය කවරේද? කුසලය කවරේද? කුසලමූලය කවරේද?

6. ඇවැත්ති, ප්‍රාණභංගය අකුසලයෙකි. අදහනාදානය අකුසලයෙකි. මිත්‍යාචාරය අකුසලයෙකි. මුසාවාදය අකුසලයෙකි. පිහුණවචනය අකුසලයෙකි. ඵරුසවචනය අකුසලයෙකි. සමඵසලාපය අකුසලයෙකි. අභිධ්‍යාව අකුසලයෙකි. ව්‍යාපාදය අකුසලයෙකි. මිථ්‍යාදූෂ්ටිය අකුසලයෙකි. ඇවැත්ති, මේ අකුසල යයි කියනු ලැබේ.

7. ඇවැත්ති, අකුසලමූලය කවරේද? ලොභය අකුසලමූලයෙකි. ද්‍රෝහය අකුසලමූලයෙකි. මොහය අකුසලමූලයෙකි. ඇවැත්ති, මේ අකුසලමූලය යයි කියනු ලැබේ.

8. කතමඤ්චාට්ඨසො කුසලං? පාණාතිපාතා වෙරමණී කුසලං, අදික්ඛා-
දතා වෙරමණී කුසලං, කාමෙසු මිත්ඤ්චාරා වෙරමණී කුසලං, මුසාචාදා
වෙරමණී කුසලං, පිටුණාචාචා වෙරමණී කුසලං, ඵරායාචාචා වෙරමණී
කුසලං, සමට්ඨපලාපා වෙරමණී කුසලං, අනභිජ්ඣා කුසලං, අබ්‍යාපාදො
කුසලං, සම්මාදිට්ඨි කුසලං. ඉදං වුච්චතාට්ඨසො කුසලං.

9. කතමඤ්චාට්ඨසො කුසලමූලං? අලොභො කුසලමූලං, අදොසො
කුසලමූලං, අමොහො කුසලමූලං. ඉදං වුච්චතාට්ඨසො කුසලමූලං.

10. යතො ඛො ආට්ඨසො අරියසාවකො එවං අකුසලං පජානාති, එවං
අකුසලමූලං පජානාති, එවං කුසලං පජානාති, එවං කුසලමූලං පජානාති.
සො සබ්බසො රාගානුසයං පහාය පටිඝානුසයං පටිච්චනාදෙව්ච අසමීචි
දිට්ඨිමානානුසයං සමුභතිනිචා අවිජ්ජං පහාය විජ්ජං උප්පාදෙත්වා දිට්ඨිමි
ධම්මෙ දුක්ඛස්ස නන්ධකරො¹ භොති. එතතාවතාපි ඛො ආට්ඨසො අරියසාවකො
සම්මාදිට්ඨි භොති; උජ්ඣතාස්ස දිට්ඨි, ධම්මෙ අවෙච්චපසාදෙන සමන්තා-
ගතො; ආගතො ඉමං සඤ්චමනති.

11. සාධාට්ඨසොති² ඛො තෙ භික්ඛු අයසමනො සාරිපුත්තස්ස භාසිතං
අභිනන්දිත්වා අනුමොදිත්වා අයසමනං සාරිපුත්තං උත්තරං පඤ්ඤං ආපුච්ඡං³:
සියා පනාට්ඨසො අඤ්ඤාසුපි පරියායො යථා අරියසාවකො සම්මාදිට්ඨි
භොති, උජ්ඣතාස්ස දිට්ඨි, ධම්මෙ අවෙච්චපසාදෙන සමන්තාගතො ‘ආගතො
ඉමං සඤ්චමනති’?

12. සියා ආට්ඨසො⁴ යතො ඛො ආට්ඨසො අරියසාවකො ආභාරඤ්ච
පජානාති, ආභාරසමුදයඤ්ච පජානාති, ආභාරනිරෝධඤ්ච පජානාති,
ආභාරනිරෝධගාමිනි⁵ පටිපදඤ්ච පජානාති. එතතාවතාපි ඛො ආට්ඨසො
අරියසාවකො සම්මාදිට්ඨි භොති; උජ්ඣතාස්ස දිට්ඨි; ධම්මෙ අවෙච්චප-
සාදෙන සමන්තාගතො; ආගතො ඉමං සඤ්චමනති.

13. කතමො පනාට්ඨසො ආභාරො? කතමො ආභාරසමුදයො? කතමො
ආභාරනිරෝධො? කතමො ආභාරනිරෝධගාමිනී පටිපදති⁶?

14. චතතරො මෙ ආට්ඨසො ආභාරං ගුණානං වා සක්ඛාතං සිත්ථා
සම්භවෙසිතං වා අනුගහසායං කතමෙ චතතරෙ? කඛලිඛිතාරො⁷ ආභාරෙ
මලාර්තො වා සුබ්බමො වා, එස්සො දුඛියො, මනොසඤ්චකතා නතියා⁸,
පිඤ්ඤාණං චතුත්ථං⁹. තණ්හාසමුදයො ආභාරසමුදයො; තණ්හානිරොධා
ආභාරනිරෝධො; අසමෙව අරියො අට්ඨිඛිතිකො මග්ගො ආභාරනිරෝධගාමිනී
පටිපදා සෙය්‍යජීදං: සම්මාදිට්ඨි සම්මාසඛිකප්පො සම්මාචාචා සම්මාකමමනො
සම්මාආජ්චො සම්මාචායාමො සම්මාසති සම්මාසමාධි.

1. දුක්ඛස්ස නන්ධකරො, මජ්ඣ. ඥා. PPS. 2. යාබු ආට්ඨසොති, සාජ්චි.
3. අපුච්ඡං, මජ්ඣ. අපුච්ඡ-සු, ඥා.
4. සියාට්ඨසො’ති අයසමො සාරිපුත්තො අපචාච, ඥා. 5. නිරෝධගාමිනී, PTS.
6. පටිපදා, මජ්ඣ. PTS 7. කඛලිඛිතාරො, මජ්ඣ. කච්ඡි-කාරො, ඥා.
8. නතිවො, PTS. 9. චතුත්ථො, PTS.

8. ඇවැත්ති, කුශලය කවරේ ය? ප්‍රාණසාධකයෙන් වෙන්වීම කුශල-
යෙකි. අදහ්‍යාදායකයෙන් වෙන් වීම කුශලයෙකි. කාමමිථ්‍යාවාරයෙන්
වෙන් වීම කුශලයෙකි. මුසාවාදයෙන් වෙන් වීම කුශලයෙකි පිත්‍රණවචන-
යෙන් වෙන් වීම කුශලයෙකි. ඵරුසවචනයෙන් වෙන් වීම කුශලයෙකි.
සම්පසලාපයෙන් වෙන් වීම කුශලයෙකි. අනගිධ්‍යාව කුශලයෙකි. අව්‍යාපාදය
කුශලයෙකි. සමන්දපටිය කුශලයෙකි. ඇවැත්ති, මේ කුශලය සි කියනු
ලැබේ.

9. ඇවැත්ති, කුශලමූලය කවරේ ය? අලෝභය කුශලමූලයෙකි. අසඬුම
කුශලමූලයෙකි. අමෝහය කුශලමූලයෙකි. ඇවැත්ති, මේ කුශලමූල ය සි
කියනු ලැබේ.

10. ඇවැත්ති, යම් කලෙක පටන් ආයතීශ්‍රාවක තෙමේ මෙසේ
අකුශලය දැනී ද, මෙසේ අකුශලමූලය දැනී ද, මෙසේ කුශලය දැනී ද,
මෙසේ කුශලමූලය දැනී ද, හෙතෙම සම්ප්‍රකාරයෙන් රුකානුයෙක නැති
කොට ප්‍රතිසානුයෙක දුරුකොට අඟමි ('මම' ය යන) දූපටිය බඳු වූ මානානුයෙක
නසා අවිඤ්චි භාර විඤ්ච උපදවා ඉහාත්මයේ දී ම දුක් කෙලවර
කරන්නෙක් වෙයි. ඇවැත්ති, මෙතෙකින් හුදු ආයතීශ්‍රාවක තෙමේ
සමන්දපටිය වෙයි. ඔහුගේ දූපටිය සාජු වෙයි. ධම්මෙහි ගුණ දැන
පැහැදීමෙන් සුක්ක වූයේ මේ නිවිණ්ඩමයට පැමිණියේ වෙයි.

[I. කම්මපථවාරය සි.]

11. ඒ භික්ෂුහු 'ඇවැත්ති, ඉතා මානාවැඩි' යි ආයුෂමත් ශාරීප්‍රත්‍රසථවිරයන්
වහන්සේගේ දෙශනාව බසින් පිළිගෙන සිතින් අනුමේචනී කොට ආයුෂමත්
ශාරීප්‍රත්‍රසථවිරයන් වහන්සේගෙන් මත්තෙහි අතිරෙක ප්‍රශ්නයක් ඇසූහ:
ඇවැත්ති, ආයතීශ්‍රාවක තෙමේ යම් ලෙසකින් සමන්දපටිය වේ නම්,
ඔහුගේ දූපටිය සාජු වේ නම්, ධම්මෙහි ගුණ දැන පැහැදීමෙන් සුක්ක
වූයේ මේ නිවිණ්ඩමයට පැමිණියේ වේ නම්, ඊට අත් ක්‍රමයෙකුත්
ඇත්තේ ද ?

12. ඇවැත්ති, ඇත්තේ ය. ඇවැත්ති, යම් කලෙක පටන් ආයතී-
ශ්‍රාවක තෙමේ ආහාරය (ඵල ආහරණය කරන ප්‍රත්‍යයය)ත් දැනී ද,
ආහාරසමුදයත් දැනී ද, ආහාරනිරෝධයත් දැනී ද, ආහාරනිරෝධගාමිනී
ප්‍රතිපදාවත් දැනී ද, ඇවැත්ති, මෙතෙකින් හුදු ආයතීශ්‍රාවක තෙමේ සමන්-
දපටිය වෙයි. ඔහුගේ දූපටිය සාජු වෙයි. ධම්මෙහි ගුණ දැන පැහැදීමෙන්
සුක්ක වූයේ මේ නිවිණ්ඩමයට පැමිණියේ වෙයි.

13. ඇවැත්ති, ආහාරය කවරේ ය? ආහාරසමුදය කවරේ ය? ආහාර-
නිරෝධය කවරේ ය? ආහාරනිරෝධගාමිනීප්‍රතිපදා කවර ?

14. ඇවැත්ති, උපන් සත්ත්වයන්ගේ පැවැත්ම පිණිස ද අකම්මකොම
වසතිකොමයන්හි සිටින එහෙයින් ම උත්පත්තිය සොයන සතුන්ට අනුග්‍රහය
පිණිස ද පවත්තා මේ ආහාරයෝ සතර දෙනෙක් වෙත්. කවර සතර
දෙනෙක යත්: මාරුක වූ ද සිහුම් වූ ද කඹලිඛකාර ආහාරය (=ඵලදකු-
ලබනදෙය), දෙවැනි වූ ඵකාහාරය, තුන්වැනි වූ මනෝසංඥාචතනාහාරය,
සතර වැනි වූ විඤ්ඤාණාහාරය යන සතරයි. තෘණ්ණව හටගැනීමෙන්
ආහාරයන්ගේ හටගැනීම වේ. තෘණ්ණ නිරෝධයෙන් ආහාරනිරෝධය වේ.
මේ අර්ථධර්මය ම ආහාරනිරෝධගාමිනීප්‍රතිපදාව යි. එනම්: සමමාදිවිසි,
සමමාසඛකප, සමමාවාචා, සමමාකම්මනක, සමමාආජීව, සමමාවායාම,
සමමාසනී, සමමාසමාධි යන මේ යි.

15. යනො ඛො ආට්ඨසො අරියසාවනො එවං ආහාරං පජානාති, එවං ආහාරසමුදයං පජානාති, එවං ආහාරනිරෝධං පජානාති, එවං ආහාරනිරෝධගාමිනිං පටිපදං පජානාති, සො සබ්බසො රුකානුසයං පසාය පටිඝානුසයං පටිච්ඡොදෙතිං අයමිති ද්විසිමානානුසයං සමුත්තනිං අවිජ්ජං පහාය විජ්ජං උප්පාදෙතිං දිවෙඨච ඛමෙම දුක්ඛස්ස නත්තඛිකරො හොති. එත්තාවතාපි ඛො ආට්ඨසො අරියසාවනො සම්මාද්විසි හොති. උජුගතාස්ස ද්විසි. ඛමෙම අචෙච්චපසාදෙන සමන්තාගතො ආගතො ඉමං සඤ්චමනති.

[2. ආහාරමාණේ.]

1. සාධාට්ඨසොති ඛො තෙ භික්ඛු ආයසමතො සාරිපුත්තස්ස ගාසිතං අභිනඤ්ඤිං අනුමොදිතිං ආයසමන්තං සාරිපුත්තං උත්තරිං පඤ්ඤං ආට්ඨත්ථ: 1 “සියා පනාට්ඨසො අඤ්ඤාපි පරියායො යථා අරියසාවතො සම්මාද්විසි හොති -පෙ- ආගතො ඉමං සඤ්චමනති.”

2. සියා ආට්ඨසො. යනො ඛො ආට්ඨසො අරියසාවනො දුක්ඛඤ්ච පජානාති, දුක්ඛසමුදයඤ්ච පජානාති, දුක්ඛනිරෝධඤ්ච පජානාති, දුක්ඛනිරෝධගාමිනිං පටිපදඤ්ච පජානාති, එත්තාවතාපි ඛො ආට්ඨසො අරියසාවතො සම්මාද්විසි හොති. උජුගතාස්ස ද්විසි. ඛමෙම අචෙච්චපසාදෙන සමන්තාගතො ආගතො ඉමං සඤ්චමනති.

3. කතමං පනාට්ඨසො දුක්ඛං? කතමො දුක්ඛසමුදයො? කතමො දුක්ඛනිරෝධො? කතමා දුක්ඛනිරෝධගාමිනී පටිපදා? ති.

ජාතිපි දුක්ඛා, ජරාපි දුක්ඛා, ව්‍යාධිපි දුක්ඛා, මරණමපි දුක්ඛං, සොකපර්වදෙවදුක්ඛදෙමනඤ්ඤප්පායාසාපි දුක්ඛා, යමපිච්ඡං න ලග්ගති තමපි දුක්ඛං, සඛ්ඛිතොත්ත පඤ්චුපාදනක්ඛනිං දුක්ඛා. ඉදං චුච්චතාට්ඨසො දුක්ඛං.*

කතමො වාට්ඨසො දුක්ඛසමුදයො? යායං තණ්හා පොතොගචිතා නඤ්ඤි රාගසභගතා තත්ථ තත්ථාභිනඤ්ඤි - සෙය්‍යපීදං: කාමතණ්හා භවතණ්හා විභවතණ්හා - අයං චුච්චතාට්ඨසො දුක්ඛසමුදයො.

කතමො වාට්ඨසො දුක්ඛනිරෝධො? යො තස්සායෙව තණ්හාය අසෙස-විරාගනිරෝධො වාගො පටිනිස්සග්ගො මුත්ති අතාලයො - අයං චුච්චතාට්ඨසො දුක්ඛනිරෝධො.

කතමා වාට්ඨසො දුක්ඛනිරෝධගාමිනී පටිපදා? අයමෙව අරියො අරියඛිනිසොමග්ගො දුක්ඛනිරෝධගාමිනී පටිපදා - සෙය්‍යපීදං: සම්මාද්විසි, සම්මාසඛිකපජා, සම්මාවාචා, සම්මාකම්මතො, සම්මාආජ්චො, සම්මා-වායාමො, සම්මාසතී, සම්මායමාධි.

1. ආට්ඨමජ්-සු, අවධිකථා

* අයමිං දුක්ඛකම්මනිදෙද්දෙන පරියාය දුක්ඛධම්මාව චුත්තා. නථාපි “අපටියෙහි සම්පයොගො දුක්ඛා - පිණෙහි විපපයොගො දුක්ඛා”නි අඤ්ඤාභු නිද්ද්ධිංහි පරියාය දුක්ඛාහි ඉධ අභිද්ද්ධිංහි. තානපි සත්ථි - මරණී පොඤ්ඤාභු දිස්සන්ති. තෙසු පන “වායාපි, දුක්ඛා”ති න දිස්සති.

15. ඇවැත්ති, යම් කලෙක ඊටත් ආයතීශ්‍රාවක තෙමේ මෙසේ ආහාරය දැනී ද, මෙසේ ආහාරසමුදය දැනී ද, මෙසේ ආහාරනිරෝධය දැනී ද, මෙසේ ආහාරනිරෝධයට පමුණුවන පිළිවෙත දැනී ද, තෙතෙම සථි ප්‍රකාරයෙන් ම රාගානුශය හැර ප්‍රතිශානුශය දුරු කොට 'අඝමි' යන දූෂිතය හා සම වූ මනානුශය නසා අවිදුච්ඡා හැර විදුච්ඡා උපදවා දිවුදුමයෙහි දී ම දුක් කෙලවර කරන්නෙක් වන්නේ ය. ඇවැත්ති, මෙතෙකින්හුදු ආයතීශ්‍රාවක තෙමේ සමාන්දූෂිත වෙයි. ඔහුගේ දූෂිතය සාප්‍ර වෙයි. ධම්මෙහි අවල වූ පාඨාදීමෙන් සුක්ක වූයේ මේ කිථිණධම්මයට පැමිණියේ වෙයි.

[2 ආහාර වාරය යි.]

1. ඒ භික්ෂුහු 'ඇවැත්ති, ඉතා මෑතාවැ'සි ආශ්‍රමෙන් ශාරීපුත්‍ර-සථවිරයන් වහන්සේගේ දෙශනාව ඛසින් පිළිගෙන සිටිත් අනුමේචනි කොට ආශ්‍රමෙන් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේගෙන් මත්තෙහි අතිරෙක ප්‍රශ්නයක් ප්‍රථවුත්ත: ඇවැත්ති, ආයතීශ්‍රාවක තෙමේ යම් ලෙසෙකින් සමාන්දූෂිත වේ නම්...මේ කිථිණධම්මයට පැමිණියේ වේ නම්, ඊට අත් ක්‍රමයෙකු දු ඇත්තේ ද ?

2. ඇවැත්ති, ඇත්තේ ය. ඇවැත්ති, යම් කලෙක ඊටත් ආයතීශ්‍රාවක තෙමේ දුකක් දැනී ද, දුක් හටගැනීමේ හෙතුවත් දැනී ද, දුක් නැසීමත් දැනී ද, දුක් නැසීමේ පිළිවෙතත් දැනී ද, ඇවැත්ති, ආයතීශ්‍රාවක තෙමේ මෙතෙකින්හුදු සමාන්දූෂිත වෙයි. ඔහුගේ දූෂිතය සාප්‍ර වෙයි. ධම්මෙහි ගුණ දැන පාඨාදීමෙන් සුක්ක වූයේ මේ කිථිණධම්මයට පැමිණියේ වෙයි.

3. ඇවැත්ති, දුක කවරේ ය ? දුක් හටගැනීමේ හෙතුව කවරේ ය ? දුක් නැසීම කවරේ ය ? දුක් නැසීමේ පිළිවෙත කවර ?

ඉපදීමත් දුක ය, දිටීමත් දුක ය, ව්‍යාධියත් දුක ය, මරණයත් දුක ය; ශොකය, වැලපීම, කශෙහි දුක, හිතෙහි දුක, දැඩි විතානදුඛයෙන් වූ ප්‍රතිසය යන මොහු දුක් ය. යමක් නැමැති වන්නේ (ඵය) නො ලබා නම් ඵයත් දුක් ය. සැකෙවින් උපාදානසාකි පස දුක් ය. ඇවැත්ති, මේ දුක ය යි කියනු ලැබේ.

ඇවැත්ති, දුක් හට ගැනීමේ හෙතුව කවරේ ය ? පුනභිවස කරණසුඤ්ඤාන ඤජිරාග වූ ඒ ඒ හවයෙහි හෝ අරමුණෙහි තුල්තා වූ යම් මේ භාණ්ඩවත් වේ ද, කාමාසාදාද භාණ්ඩ, හව (ශාච්චදූෂිතසහගත) භාණ්ඩ, විහව (උච්චදූෂිතසහගත) භාණ්ඩ ය (ත්‍රිවිධ වූ) මේ භාණ්ඩ තොමෝ - ඇවැත්ති, දුක් හට ගැනීමේ හෙතුව ය යි කියනු ලැබේ.

ඇවැත්ති, දුක්ඛනිරෝධය කවරේ ය ? ආයතීශ්‍රාවයෙන් ඒ භාණ්ඩවත් වන්නේ ම යම් අත්‍යන්තප්‍රකාශයක්, හැරලීමෙන්, දුරලීමෙන්, මිදීමෙන්, හෝ ඇල්මෙන් වේ ද, ඇවැත්ති, මේ දුක්ඛනිරෝධය ය යි කියනු ලැබේ.

ඇවැත්ති, දුක්ඛනිරෝධභාමිනිපටිපදා කවර ? සමාන්දූෂිත, සමාක් සධකලා, සමාක් වචන, සමාක් කමාන්ත, සමාක් ආජිව, සමාක් ව්‍යායාම, සමාක් සමාහි, සමාක්සමාහි යන මේ අර්ථවහිමග ම දුක්ඛනිරෝධ භාමිනි ප්‍රතිප්‍රදය.

4. ඇවැත්ති, යම් කලෙක පටන් ආයතීශ්‍රාවක තෙමේ මෙසේ දුක දැනී ද, මෙසේ දුක් හට ගැනීමේ හෙතුව දැනී ද, මෙසේ දුක් නැසී ම දැනී ද, මෙසේ දුක් නැසීමට පමුණුවන පිළිවෙත දැනී ද, හෙතෙම සමී-ප්‍රකාරයෙන් ම රාගානුශය පහ කොට ප්‍රතිසානුශය දුරු අයම් දුෂටිය හා සදාය වූ මානානුශය මුලිනුපුටා අවිදුච්ඡා හැර විදුච්ඡා උපදවා ඉතාත්මයේ දීම දුක් කෙළවර කරන්නෙක් වෙයි. ඇවැත්ති, මෙතෙකින්දු ආයතීශ්‍රාවක තෙමේ සමාන්දුෂටිය වෙයි. ඔහුගේ දුෂටිය සාජ් වෙයි. ධර්මයෙහි ගුණ දැන පැහැදීමෙන් සුක්ක වූයේ මේ තිථිණධර්මයට පැමිණියේ වෙයි.

[3. සම්මාදිට්ඨිසූත්තය සි.]

1. ඒ භික්ෂුහු 'ඇවැත්ති, ඉතා මැනවැ'යි ආසුමෙන් ශාරීපුත්‍රසංවි-රසන් වනන්සේගේ දෙයනාව පිළිගෙන අනුමේච්ඡි කොට ආසුමෙන් ශාරීපුත්‍ර සංවරසන් වනන්සේගෙන් මන්තෙහි ප්‍රශ්නයක් ඇසූහ: "ඇවැත්ති, යම් ලෙසකින් ආයතීශ්‍රාවක තෙමේ සමාන්දුෂටිය වේ ද, ... මේ තිථිණධර්මයට පැමිණියේ වේ ද, ඒට අත්‍ය ක්‍රමයෙකුත් ඇත්තේ ද ?

2. ඇවැත්ති, ඇත. ඇවැත්ති, යම් කලෙක පටන් ආයතීශ්‍රාවක තෙමේ ජරාමරණත් දැනී ද, ජරාමරණ හටගන්නා හෙතුවත් දැනී ද, ජරාමරණනිරෝධයත් දැනී ද, ජරාමරණ නැසීමට පමුණුවන පිළිවෙතත් දැනී ද, ඇවැත්ති, මෙතෙකින්දු ආයතීශ්‍රාවක තෙමේ සමාන්දුෂටිය වෙයි. ඔහුගේ දුෂටිය සාජ් වෙයි. ධර්මයෙහි ගුණ දැන පැහැදීමෙන් සුක්ක වූයේ මේ තිථිණධර්මයට පැමිණියේ වෙයි.

3. ඇවැත්ති, ජරාමරණ කවරේ ය? ජරාමරණ සමුදය කවරේ ය? ජරාමරණනිරෝධය කවරේ ය? ජරාමරණනිරෝධයට පමුණුවන ප්‍රතිපදා කවර? ඒ ඒ සත්ත්වයන්ගේ ඒ ඒ සත්ත්වනිකායයන්හි යම් දිරිමක්, දිරන බවෙක්, කැඩුණු බවෙක්, කෙහෙපැයුණු බවෙක්, හම රැළි වැටුණු බවෙක්, ආසුස පිරිහීමෙක්, ඉන්ද්‍රියයන්ගේ මේරීමෙන් වේ ද - ඇවැත්ති, මේ ජරායසි කියනු ලැබේ. ඇවැත්ති, මරණය කවරේ ය? ඒ ඒ සත්ත්වනිකායයන්ගෙන් ඒ ඒ සත්ත්වයන්ගේ යම් වූහ වීමෙක්, වූහ වන බවෙක්, හෙදගයක්, අතුරුදන් වීමෙක්, මරණගයක්, කාලක්‍රියාවෙක්, ඝාතියන්ගේ බිඳුමෙක්, ශරීරය බහා තැබීමෙන් වේ ද - ඇවැත්ති, මේ මරණය සි කියනු ලැබේ. ඇවැත්ති, මෙසේ මේ ජරාවත් මේ මරණයත් දෙක ජරාමරණ ය සි කියනු ලැබේ. ඉපදීම් හේතුවෙන් ජරාමරණ ඇති වේ. ඉපදීම් නැසී මෙන් ජරාමරණ නැති වේ. මේ අවිච්චිමග ම ජරාමරණ නැසී මට පමුණුවන පිළිවෙත වේ. එනම: සමාන්දුෂටිය -පෙ- සමාන්සමාධිය සි.

4. ඇවැත්ති, යම් කලෙක පටන් ආයතීශ්‍රාවක තෙමේ මෙසේ ජරාමරණ දැනී ද, මෙසේ ජරාමරණ හටගැනීමේ හෙතුව දැනී ද, මෙසේ ජරා-මරණ නැසී මත් දැනී ද, මෙසේ ජරාමරණ නැසීමට පමුණුවන පිළිවෙතත් දැනී ද, හෙතෙම සමීප්‍රකාරයෙන් ම රාගානුශය පහ කොට ප්‍රතිසානුශය දුරු කොට... ඇවැත්ති, මෙතෙකින්දු ආයතීශ්‍රාවක තෙමේ සමාන්දුෂටිය වෙයි. ඔහුගේ දුෂටිය සාජ් වෙයි. ධර්මයෙහි ගුණ දැන පැහැදීමෙන් සුක්ක වූයේ මේ තිථිණධර්මයට පැමිණියේ වෙයි.

[4. ජරාමරණවාරය සි.]

1. සාධාටුසොති ඛො තෙ භික්ඛු ආයසමකො සාරිපුත්තස්ස භාසිතං අභිනඤ්චි අනුමොදිතා ආයසමන්තං සාරිපුත්තං උත්තරං පඤ්ඤං ආසුච්ඡ්ඤ්ඤා පනාටුසො අඤ්ඤාපි පරියායො -පෙ- ආගතො ඉමං සඤ්ඤාමනති?

2. සියා ආටුසො. යතො ඛො ආටුසො අරියසාවකො ජාතිඤ්ච පජානාති, ජාතිසමුදයඤ්ච පජානාති, ජාතිනිරෝධඤ්ච පජානාති, ජාතිනිරෝධගාමිනිං පටිපදඤ්ච පජානාති, එත්තාවතාපි ඛො ආටුසො අරියසාවකො සමමාදිට්ඨි හොති. උජ්ඣතාස්ස දිට්ඨි. ධම්මෙ අවෙච්චපසාදෙන සමන්තාගතො ආගතො ඉමං සඤ්ඤාමනති.

3. කතමා පනාටුසො ජාති? කතමො ජාතිසමුදයො? කතමො ජාතිනිරෝධො? කතමා ජාතිනිරෝධගාමිනී පටිපදාති? යා තෙසං තෙසං සත්තානං තච්චි තච්චි සත්තනිකායෙ ජාති, සඤ්ජාති, මික්ඛනති, අභි- නිබ්බතති, බන්ධානං පාඤ්ඤාවො, ආයතනානං පටිලාභො - අයං වුච්චතා- ටුසො ජාති. භවසමුදයා ජාතිසමුදයො. භවනිරෝධා ජාතිනිරෝධො. අයමෙව අරියො අට්ඨබ්බිකො මනො ජාතිනිරෝධගාමිනී පටිපදා- සෙසස්ථිදං සමමාදිට්ඨි -පෙ- සමමාසමාධි.

4. යතො ඛො ආටුසො අරියසාවකො එවං ජාතීං පජානාති, එවං ජාතිසමුදයං පජානාති, එවං ජාතිනිරෝධං පජානාති, එවං ජාති- නිරෝධගාමිනිං පටිපදං පජානාති, සො සබ්බසො රාගානුසයං පහාය -පෙ- එත්තාවතාපි ඛො ආටුසො අරියසාවකො සමමාදිට්ඨි හොති. උජ්ඣතාස්ස දිට්ඨි. ධම්මෙ අවෙච්චපසාදෙන සමන්තාගතො ආගතො ඉමං සඤ්ඤාමනති.

[5. ජාතිවෘත්තේ.]

1. සාධාටුසොති ඛො තෙ භික්ඛු ආයසමකො සාරිපුත්තස්ස භාසිතං අභිනඤ්චි අනුමොදිතා ආයසමන්තං සාරිපුත්තං උත්තරං පඤ්ඤං ආසුච්ඡ්ඤ්ඤා පනාටුසො අඤ්ඤාපි පරියායො -පෙ- ආගතො ඉමං සඤ්ඤාමනති?

2. සියා ආටුසො. යතො ඛො ආටුසො අරියසාවකො භවඤ්ච පජානාති, භවසමුදයඤ්ච පජානාති, භවනිරෝධඤ්ච පජානාති, භවනිරෝධගාමිනිං පටිපදඤ්ච පජානාති, එත්තාවතාපි ඛො ආටුසො අරියසාවකො සමමාදිට්ඨි හොති. උජ්ඣතාස්ස දිට්ඨි. ධම්මෙ අවෙච්චපසාදෙන සමන්තාගතො ආගතො ඉමං සඤ්ඤාමනති.

1. ඒ භික්ෂුහු 'ඇවැත්ති, මැනවැ'යි ආයුෂ්මත් ශාරීපුත්‍ර සභිරයන් වහන්සේගේ දෙශනාව පිළිගෙන අනුමේච්චි කොට ආයුෂ්මත් ශාරීපුත්‍ර සභිරයන් වහන්සේගෙන් මත්තෙහි ප්‍රශ්නයක් ඇසූහ: ඇවැත්ති,...මේ නිව්ඤ්ඤානවිමුක්තියට පැමිණියේ වේ නම් ඊට අත්‍ය ක්‍රමයෙකුදු වන්නේ ද ?

2. ඇවැත්ති, වන්නේය. ඇවැත්ති යම් කලෙක පටන් ආයතීශ්‍රාවක තෙමේ ඉපදීම දැනී ද, ඉපදීමේ තෙතුවක් දැනී ද, ඉපදීමේ නිරෝධයක් දැනී ද, ඉපදීම නිරෝධයට පමුණුවන ප්‍රතිපදාවක් දැනී ද, ඇවැත්ති, මෙතෙකින් පසු ආයතීශ්‍රාවක තෙමේ සමාන්තරවේදය වෙයි. ඔහුගේ දෘෂ්ටි සාක්ෂි වෙයි. ධර්මයෙහි ගුණ දැන පැහැදීමෙන් සුක්ක වූයේ මේ නිව්ඤ්ඤානවිමුක්තියට පැමිණියේ වෙයි.

3. ඇවැත්ති, උත්තරය කවර ? උත්තරයෙකු කවරේ ය ? උත්තරය නිරෝධය කවරේ ය ? උත්තරය නිරෝධයට පමුණුවන ප්‍රතිපදා කවර ? ඒ ඒ සත්තනිකායයන්හි ඒ ඒ සත්තයන්ගේ යම් අසම්පූර්ණතාවක වශයෙන් ඉපදීමක්, පරිපූර්ණතාවක වශයෙන් මනාමේ ඉපදීමක්, අනුභවකොම වසනකොමයන්ට පිවිසීම වශයෙන් පිළිගත හැක්කේ, සංසෙදජ ඔපපාතික වශයෙන් ප්‍රකට ව නිපදීමක්, සකතියන්ගේ පහල වීමක්, ආයතනවන්ගේ ලැබීමක් වේ ද, ඇවැත්ති, මේ උත්තරය ය යි කියනු ලැබේ. (කමී) භව හෙතෙමන් ජාතිය වේ. භව නිරෝධයෙන් ජාති නිරෝධය වේ. මේ අර්ථවග්ගිත ජාති නිරෝධයට පමුණුවන ප්‍රතිපදාව යි. එනම්: සමාන්තරවේදය...සමාන්තරවේදය යි.

4. ඇවැත්ති, යම් කලෙක පටන් ආයතීශ්‍රාවක තෙමේ මෙහේ ජාතිය දැනී ද, මෙහේ ජාතියමුදය දැනී ද, මෙහේ ජාතීනිරෝධය දැනී ද, මෙහේ නිරෝධානුමුක්තිය ප්‍රතිපදාව දැනී ද, හෙතෙම සම්ප්‍රකාරයෙන් ම රාශානුශය ප්‍රකාශය කොට...ඇවැත්ති, මෙතෙකින් ද ආයතීශ්‍රාවක තෙමේ සමාන්තරවේදය වෙයි. ඔහුගේ දෘෂ්ටි සාක්ෂි වෙයි. ධර්මයෙහි ගුණ දැන පැහැදීමෙන් සුක්ක වූයේ මේ නිව්ඤ්ඤානවිමුක්තියට පැමිණියේ වෙයි.

[5. ජාතිවාරය යි.]

1. ඒ භික්ෂුහු 'ඇවැත්ති මැනවැ'යි ආයුෂ්මත් ශාරීපුත්‍ර සභිරයන් වහන්සේගේ දෙශනාව පිළිගෙන අනුමේච්චි කොට ආයුෂ්මත් ශාරීපුත්‍ර සභිරයන් වහන්සේගෙන් මත්තෙහි ප්‍රශ්නයක් ඇසූහ: ඇවැත්ති,... මේ නිව්ඤ්ඤානවිමුක්තියට පැමිණියේ වේ නම් ඊට අත්‍ය ක්‍රමයෙකුදු වන්නේ ද ?

2. ඇවැත්ති, වන්නේ ය. ඇවැත්ති, යම් කලෙක පටන් ආයතීශ්‍රාවක තෙමේ භවයක් දැනී ද, භවසමුදයක් දැනී ද, භවනිරෝධයක් දැනී ද, භවනිරෝධානුමුක්තිය ප්‍රතිපදාවක් දැනී ද, ඇවැත්ති, මෙතෙකින් පසු ආයතීශ්‍රාවක තෙමේ සමාන්තරවේදය වෙයි. ඔහුගේ දෘෂ්ටි සාක්ෂි වෙයි. ධර්මයෙහි ගුණ දැන පැහැදීමෙන් සුක්ක වූයේ මේ නිව්ඤ්ඤානවිමුක්තියට පැමිණියේ වෙයි.

3. කතමො පනාට්ඨසො භවො? කතමො භවසමුදයො? කතමො භවතිරොධො? කතමා භවතිරොධගාමිනී පටිපදා? ති. තයො මෙ ආට්ඨසො භවො: කාමභවො රූපභවො අරූපභවො. උපාදනසමුදයා භවසමුදයො. උපාදනතිරොධො භවතිරොධො. අගමෙව අරියො අට්ඨාඛිනිකො මග්ගො භවතිරොධගාමිනී පටිපදා - සෙය්‍යපීදං: සම්මාදිට්ඨි -පෙ- සම්මාසමාගි.

4 යතො ඛො ආට්ඨසො අරියසාවකො එවං භවං පජානාති, එවං භවසමුදයං පජානාති, එවං භවතිරොධං පජානාති, එවං භවතිරොධං - ගාමිනිං පටිපදං පජානාති, සො සබ්බසො රාගානුසයං පහාය -පෙ- එත්තා වතාපි ඛො ආට්ඨසො අරියසාවකො සම්මාදිට්ඨි භොති. උජ්ජගතාස්ස දිට්ඨි. ඛමෙම අවෙච්චපසාදෙන සමන්තාගතො ආගතො ඉමං සඤ්චමන්ති.

[6. භවමාගො.]

1. සාධාට්ඨසොති ඛො තෙ භික්ඛු අගසම්මො සාරිපුත්තස්ස භාසිතං අභිතඤ්ඤා අනුමොදිතා ආගසමන්තං සාරිපුත්තං උත්තරිං පඤ්ඤාං ආට්ඨප්ප්ඵං: සියා පනාට්ඨසො අඤ්ඤාපි පරියාගො -පෙ- ආගතො ඉමං සඤ්චමන්ති?

2. සියා ආට්ඨසො. යතො ඛො ආට්ඨසො අරියසාවකො උපාදනඤ්ච පජානාති, උපාදනසමුදයඤ්ච පජානාති, උපාදනතිරොධඤ්ච පජානාති, උපාදනතිරොධගාමිනිං පටිපදඤ්ච පජානාති, එත්තාවතාපි ඛො ආට්ඨසො අරියසාවකො සම්මාදිට්ඨි භොති. උජ්ජගතාස්ස දිට්ඨි. ඛමෙම අවෙච්චපසාදෙන සමන්තාගතො ආගතො ඉමං සඤ්චමන්ති.

3. කතමං පනාට්ඨසො උපාදානං? කතමො උපාදානසමුදයො? කතමො උපාදානතිරොධො? කතමා උපාදානතිරොධගාමිනී පටිපදා? ති. චත්තාරිමාති ආට්ඨසො උපාදානානි: කාමූපාදානං දිට්ඨිපාදානං සීලබ්බනු-පාදානං අත්තවාදුපාදානං. තණ්හාසමුදයා උපාදානසමුදයො. තණ්හා-නිරොධා උපාදානතිරොධො. අගමෙව අරියො අට්ඨාඛිනිකො මග්ගො උපාදානතිරොධගාමිනී පටිපදා - සෙය්‍යපීදං: සම්මාදිට්ඨි -පෙ- සම්මා-සමාගි.

4. යතො ඛො ආට්ඨසො අරියසාවකො එවං උපාදානං පජානාති, එවං උපාදානසමුදයං පජානාති, එවං උපාදානතිරොධං පජානාති, එවං උපාදානතිරොධගාමිනිං පටිපදං පජානාති, සො සබ්බසො රාගානුසයං පහාය -පෙ- එත්තාවතාපි ඛො ආට්ඨසො අරියසාවකො සම්මාදිට්ඨි භොති. උජ්ජගතාස්ස දිට්ඨි. ඛමෙම අවෙච්චපසාදෙන සමන්තාගතො ආගතො ඉමං සඤ්චමන්ති.

[7. උපාදානමාගො.]

3. ඇවැත්ති, භවය කවරේ ය? භවසමුදය කවරේ ය? භවනිරෝධය කවරේ ය? භවනිරෝධගාමිනීප්‍රතිපදා කවර? ඇවැත්ති, මේ භවයෝ කාමභවය, රූපභවය, අරූපභවය සි තිදෙනෙක් වෙත්. උපාදාන හෙතුවෙන් භවසමුදය වේ. උපදාන නිරෝධයෙන් භව නිරෝධය වේ. මේ අර්ථදර්ශිම ම භවනිරෝධගාමිනීප්‍රතිපදාව සි. එනම්: සමාන්දපටිය... සමාන්තමාසිය සි.

4. ඇවැත්ති, ආයතීශ්‍රාවක තෙමේ යම් කලෙක පටන් මෙසේ භවය දනී ද, මෙසේ භවසමුදය දනී ද, මෙසේ භවනිරෝධය දනී ද, මෙසේ භවනිරෝධගාමිනීප්‍රතිපදාව දනී ද, හෙතෙම හැම ලෙසින්ම රාගානුශය පත කොට... ඇවැත්ති, මෙතෙකින්ද ආයතීශ්‍රාවක තෙමේ සමාන්දපටිය වෙයි. ඔහුගේ දූපටිය සෘජු වෙයි. ධර්මයෙහි ගුණ දැන පැහැදීමෙන් හුඤ්ඤ වූයේ මේ නිව්ඤ්ඤාවට පැමිණියේ වෙයි.

[6. භවමාරයයි.]

1. ඒ භික්ෂුහු 'ඇවැත්ති, මාතෘචෑ'යි ආහුමෙන් ශාරීපුත්‍ර ස්වරයන් වහන්සේගේ දෙයනාව පිළිගෙන අනුමෙව්නි කොට ආහුමෙන් ශාරීපුත්‍ර ස්වරයන් වහන්සේගෙන් මත්තෙහි ප්‍රස්තයක් ඇසූහ: ඇවැත්ති... මේ නිව්ඤ්ඤාවට පැමිණියේ වේ නම් ඊට අත්‍ය ක්‍රමයෙකුද වන්නේ ද?

2. ඇවැත්ති, වන්නේ ය. ඇවැත්ති, යම් කලෙක පටන් ආයතීශ්‍රාවක තෙමේ උපාදානසන් දනී ද, උපාදානසමුදයන් දනී ද, උපාදානනිරෝධයන් දනී ද, උපදාන නිරෝධගාමිනීප්‍රතිපදාවන් දනී ද, ඇවැත්ති, මෙතෙකින්ද ආයතීශ්‍රාවක තෙමේ සමාන්දපටිය වෙයි. ඔහුගේ දූපටිය සෘජු වෙයි. ධර්මයෙහි ගුණ දැන පැහැදීමෙන් හුඤ්ඤ වූයේ මේ නිව්ඤ්ඤාවට පැමිණියේ වෙයි.

3. ඇවැත්ති, උපාදානය කවරේ ය? උපදාන සමුදය කවරේ ය? උපාදානනිරෝධය කවරේ ය? උපාදානනිරෝධගාමිනී ප්‍රතිපදා කවර? ඇවැත්ති, මේ උපාදානයෝ සතර දෙනෙක් වෙත්: කාමුපාදනය (චස්තුකාමය තෘණාවෙන් දැඩි කොට ගැනීම) දිට්ඨිපාදනය (දූපටිය දැඩි කොට ගැනීම) සිලබ්බපාදනය (බාහිර සිලවුක මොක්ෂමාභීය සේ දැඩි කොට සලකා ගැනීම) අත්තවාදු පාදනය (ආත්තවය ඇතැයි දැඩි කොට ගැනීම) ද වෙයි. තෘණාසමුදයෙන් උපාදාන සමුදය වේ. තෘණානිරෝධයෙන් උපාදානනිරෝධය වේ. උපාදානනිරෝධගාමිනීප්‍රතිපදාව මේ අර්ථදර්ශිම ම ය. එනම්: සමාන්දපටිය...සමාන්තමාසිය සි.

4. ඇවැත්ති, යම් කලෙක පටන් ආයතීශ්‍රාවක තෙමේ මෙසේ උපාදාන දනී ද, මෙසේ උපාදානසමුදය දනී ද, මෙසේ උපාදානනිරෝධය දනී ද, මෙසේ උපාදානනිරෝධගාමිනීප්‍රතිපදාව දනී ද, හෙතෙම සම්ප්‍රකාරයෙන් රාගානුශය හැර...ඇවැත්ති, මෙතෙකින්ද ආයතීශ්‍රාවක තෙමේ සමාන්දපටිය වෙයි. ඔහුගේ දූපටිය සෘජු වෙයි. ධර්මයෙහි ගුණ දැන පැහැදීමෙන් හුඤ්ඤ වූයේ මේ නිව්ඤ්ඤාවට පැමිණියේ වෙයි.

[7. උපාදානමාරයයි.]

1. සාධාටුසොති ඛො තෙ භික්ඛු ආයසමතො සාරිපුත්තස්ස භාසිතං අභිනඤ්චා අනුමොදිචා ආයසමතං සාරිපුත්තං උත්තරිං පඤ්ඤං ආපුට්ඨං: සීයා පනාටුසො අඤ්ඤපි පරියායො -පෙ- ආගතො ඉමං සඤ්ඤමමනති?

2. සීයා ආටුසො. යතො ඛො ආටුසො අරියසාවතො තණ්හඤ්ච පජානාති, තණ්හාසමුදයඤ්ච පජානාති, තණ්හානිරොධඤ්ච පජානාති, තණ්හානිරොධගාමිනිං පටිපදඤ්ච පජානාති, එතතාවතාපි ඛො ආටුසො අරියසාවතො සමමාදිට්ඨි හොති. උජ්ඣතාස්ස දිට්ඨි. ධම්මෙ අවෙච්චපසාදෙන සමන්තාගතො ආගතො ඉමං සඤ්ඤමමනති.

3. කතමා පනාටුසො තණ්හා? කතමො තණ්හාසමුදයො? කතමො තණ්හානිරොධො? කතමා තණ්හානිරොධගාමිනී පටිපදා? ඡයිමෙ ආටුසො තණ්හාකායා: රූපතණ්හා සද්දතණ්හා ගතිතණ්හා රස-තණ්හා ථොට්ඨබ්බතණ්හා ධම්මතණ්හා. වෙදනාසමුදයා තණ්හාසමුදයො. වෙදනානිරොධා තණ්හානිරොධො. අයමෙව අරියො අට්ඨබ්බිකො මග්ගො තණ්හානිරොධගාමිනී පටිපදා - සෙය්‍යපීදං: සමමාදිට්ඨි -පෙ- සමමාසමාධි.

4. යතො ඛො ආටුසො අරියසාවතො එචං තණ්හං පජානාති, එචං තණ්හාසමුදයං පජානාති, එචං තණ්හානිරොධං පජානාති, එචං තණ්හා නිරොධගාමිනිං පටිපදං පජානාති, සො සබ්බසො රාගානුසයං පහාය -පෙ- එතතාවතාපි ඛො ආටුසො අරියසාවතො සමමාදිට්ඨි හොති. උජ්ඣ-ගතාස්ස දිට්ඨි. ධම්මෙ අවෙච්චපසාදෙන සමන්තාගතො ආගතො ඉමං සඤ්ඤමමනති.

[8. තණ්හාමාරො.]

1. සාධාටුසොති ඛො තෙ භික්ඛු ආයසමතො සාරිපුත්තස්ස භාසිතං අභිනඤ්චා අනුමොදිචා ආයසමතං සාරිපුත්තං උත්තරිං පඤ්ඤං ආපුට්ඨං: සීයා පනාටුසො අඤ්ඤපි පරියායො -පෙ- ආගතො ඉමං සඤ්ඤමමනති?

2. සීයා ආටුසො. යතො ඛො ආටුසො අරියසාවතො වෙදනඤ්ච පජානාති, වෙදනාසමුදයඤ්ච පජානාති, වෙදනානිරොධඤ්ච පජානාති, වෙදනානිරොධගාමිනිං පටිපදඤ්ච පජානාති, එතතාවතාපි ඛො ආටුසො අරියසාවතො සමමාදිට්ඨි හොති. උජ්ඣතාස්ස දිට්ඨි. ධම්මෙ අවෙච්චපසාදෙන සමන්තාගතො ආගතො ඉමං සඤ්ඤමමනති.

3. කතමා පනාටුසො වෙදනා? කතමො වෙදනාසමුදයො? කතමො වෙදනානිරොධො? කතමා වෙදනානිරොධගාමිනී පටිපදා? ඡයිමෙ ආටුසො වෙදනාකායා: චක්ඛුසමඵස්සජා වෙදනා, සොතසමඵස්සජා වෙදනා, ඝාතසමඵස්සජා වෙදනා, ජීව්හාසමඵස්සජා වෙදනා, කායසමඵස්සජා වෙදනා, මනොසමඵස්සජා වෙදනා. එස්සසමුදයා වෙදනාසමුදයො. එස්ස-නිරොධා වෙදනානිරොධො. අයමෙව අරියො අට්ඨබ්බිකො මග්ගො වෙදනානිරොධගාමිනී පටිපදා - සෙය්‍යපීදං: සමමාදිට්ඨි -පෙ- සමමසමාධි.

1. ඒ භික්ෂුහු ‘ඇවැත්ති, මැනවැ’යි ආහුමෙන් ශාරීපුත්‍ර සඨවිරයන් වහන්සේගේ දේශනාව පිළිගෙන අනුමේච්චි කොට ආහුමෙන් ශාරීපුත්‍ර සඨවිරයන් වහන්සේගෙන් මත්තෙහි ප්‍රශ්නයක් ඇසූහ: ‘ඇවැත්ති... මේ නිච්ඡාණධම්මයට පැමිණියේ වේ නම් ඊට අත් ක්‍රමයෙකු දු වන්නේ ද?’

2. ඇවැත්ති, වන්නේ ය. ඇවැත්ති, යම් කලෙක පටන් ආයච්ඡාවක තෙමේ තණතාවන් දනී ද, තණතාසමුදයන් දනී ද, තණතානිරෝධයන් දනී ද, තණතානිරෝධගාමිනීප්‍රතිපදාවන් දනී ද, ඇවැත්ති, මෙතෙකිනුදු ආයච්ඡාවක තෙමේ සමාන්ද්‍යවික වෙයි. ඔහුගේ දූෂ්ටිය සාජ්ඣ වෙයි. ධර්මයෙහි ගුණ දැන පැහැදීමෙන් යුක්ත වූයේ මේ නිච්ඡාණධම්මයට පැමිණියේ වෙයි.

3. ඇවැත්ති, තණතාව කවර? තණතාසමුදය කවරේ ය? තණතානිරෝධය කවරේ ය? තණතානිරෝධගාමිනීප්‍රතිපදා කවර? ඇවැත්ති, රූපතෘණාව, ඉන්ද්‍රියතෘණාව, ගතිතෘණාව, රසතෘණාව, ජප්පව්‍යායතෘණාව, ධර්මතෘණාව ය යි මේ තෘණාකායයෝ සදෙනෙක් වෙත්. වේදනාසමුදයෙන් තණතාසමුදය වේ. වේදනානිරෝධයෙන් තණතානිරෝධය වේ. මේ අරිඤ්චිමය ම තෘණානිරෝධගාමිනීප්‍රතිපදාව වෙයි. එනම: සමාන්ද්‍යවික...සමාන්සමාධිය යි.

4. ඇවැත්ති, යම් කලෙක පටන් ආයච්ඡාවක තෙමේ මෙසේ තෘණාව දනී ද, මෙසේ තෘණාසමුදය දනී ද, මෙසේ තෘණානිරෝධය දනී ද, මෙසේ තෘණානිරෝධගාමිනීප්‍රතිපදාව දනී ද, හෙතෙම සච්ඡිකාරයෙන් ම රාහානුශය පහ කොට... ඇවැත්ති, මෙතෙකිනුදු ආයච්ඡාවක තෙමේ සමාන්ද්‍යවික වෙයි. ඔහුගේ දූෂ්ටිය සාජ්ඣ වෙයි. ධර්මයෙහි ගුණ දැන පැහැදීමෙන් යුක්ත වූයේ මේ නිච්ඡාණධම්මයට පැමිණියේ වෙයි.

[8. තණතාවාරය යි.]

1. ඒ භික්ෂුහු ‘ඇවැත්ති, මැනවැ’යි ආහුමෙන් ශාරීපුත්‍ර සඨවිරයන් වහන්සේගේ දේශනාව පිළිගෙන අනුමොදන්ව ආහුමෙන් ශාරීපුත්‍ර සඨවිරයන් වහන්සේගෙන් මත්තෙහි ප්‍රශ්නයක් ඇසූහ: ඇවැත්ති... මේ නිච්ඡාණධම්මයට පැමිණියේ වේ නම් ඊට අත් ක්‍රමයෙකු දු වන්නේ ද?’

2. ඇවැත්ති, වන්නේ ය. ඇවැත්ති, යම් කලෙක පටන් ආයච්ඡාවක තෙමේ වේදනාවන් දනී ද, වේදනා සමුදයන් දනී ද, වේදනානිරෝධයන් දනී ද, වේදනානිරෝධගාමිනීප්‍රතිපදාවන් දනී ද, ඇවැත්ති, ආයච්ඡාවක තෙමේ මෙතෙකිනුදු සමාන්ද්‍යවික වෙයි. ඔහුගේ දූෂ්ටිය සාජ්ඣ වෙයි. දහමිහි ගුණ දැන පැහැදීමෙන් යුක්ත වූයේ මේ නිච්ඡාණධම්මයට පැමිණියේ වෙයි.

3. ඇවැත්ති, වේදනා කවර? වේදනාසමුදය කවරේ ය? වේදනානිරෝධය කවරේ ය? වේදනානිරෝධගාමිනී ප්‍රතිපදා කවර? ඇවැත්ති, චක්ඛුසමඵසායෙන් හටගත් වේදනාව, සොතහමඵසායෙන් හටගත් වේදනාව, ඥානසමඵසායෙන් හටගත් වේදනාව, ජීව්‍යාසමඵසායෙන් හටගත් වේදනාව, කායසමඵසායෙන් හටගත් වේදනාව, මනෝසමඵසායෙන් හටගත් වේදනාව යි මේ වේදනාකායයෝ සයකි. එසසසමුදයෙන් වේදනාසමුදය වේ. එසසනිරෝධයෙන් වේදනානිරෝධය වේ. මේ අරිඤ්චිමය ම වේදනානිරෝධගාමිනී ප්‍රතිපදාවයි. එනම: සමමාදිට්ඨි ... සමමාසමාධිය යන මේ යි.

4. යතො ඛො ආවුසො අරියසාවකො එවං වෙදනං පජානාති, එවං වෙදනාසමුදයං පජානාති, එවං වෙදනානිරෝධං පජානාති, එවං වෙදනානිරෝධගාමිනිං පටිපදං පජානාති, සො සබ්බසො රාගානුසයං පහාය -පඵ- එතතාවතාපි ඛො ආවුසො අරියසාවකො සම්මාදිට්ඨි හොති. උජ්ඣතායසා දිට්ඨි. ධම්මෙ අවේච්චසාසාදෙන සමන්තාගතො ආගතො ඉමං සඤ්චමන්ති.

[9. වෙදනාමාඡරා.]

1. සාධාට්ඨිසොති ඛො හෙ භික්ඛු ආයසමතො සාරිපුත්තස්ස භාසිතං අභිතඤ්ඤා අනුමොදිඤා ආයසමන්තං සාරිපුත්තං උත්තරිං පඤ්ඤං ආපුච්ඡුං සියා පනාට්ඨිසො අඤ්ඤාපි පරියායො -පෙ- ආගතො ඉමං සඤ්චමන්ති?

2. සියා ආවුසො. යතො ඛො ආවුසො අරියසාවකො එසසඤ්ච පජානාති, එසසසමුදයඤ්ච පජානාති, එසසනිරෝධඤ්ච පජානාති, එසසනිරෝධගාමිනිං පටිපදඤ්ච පජානාති, එතතාවතාපි ඛො ආවුසො අරියසාවකො සම්මාදිට්ඨි හොති. උජ්ඣතායසා දිට්ඨි. ධම්මෙ අවේච්චසාසාදෙන සමන්තාගතො ආගතො ඉමං සඤ්චමන්ති.

3. කතමො පනාට්ඨිසො එසොසො? කතමො එසසසමුදයො? කතමො එසසනිරෝධො? කතමො එසසනිරෝධගාමිනි පටිපදාති? ඡයිමෙ ආවුසො එසස- කායා: චක්ඛුසමඵසොසො සොතසමඵසොසො ඡානසමඵසොසො ජ්ච්ඤාසමඵසොසො කායසමඵසොසො මනොසමඵසොසො. සලායතනසමුදයො එසසසමුදයො. සලායතනනිරෝධො එසසනිරෝධො. අයමෙච අරියො අච්ච්චිතිකො මග්ගො එසසනිරෝධගාමිනි පටිපදා - සෙය්‍යපීදං: සම්මාදිට්ඨි -පෙ- සම්මාසමාධි.

4. යතො ඛො ආවුසො අරියසාවකො එවං එසසං පජානාති, එවං එසසසමුදයං පජානාති, එවං එසසනිරෝධං පජානාති, එවං එසසනිරෝධ- ගාමිනිං පටිපදං පජානාති, සො සබ්බසො රාගානුසයං පහාය -පඵ- එතතාවතාපි ඛො ආවුසො අරියසාවකො සම්මාදිට්ඨි හොති. උජ්ඣතායසා දිට්ඨි. ධම්මෙ අවේච්චසාසාදෙන සමන්තාගතො ආගතො ඉමං සඤ්චමන්ති.

[10. එසසමාඡරා.]

1. සාධාට්ඨිසොති ඛො හෙ භික්ඛු ආයසමතො සාරිපුත්තස්ස භාසිතං අභිතඤ්ඤා අනුමොදිඤා ආයසමන්තං සාරිපුත්තං උත්තරිං පඤ්ඤං ආපුච්ඡුං සියා පනාට්ඨිසො අඤ්ඤාපි පරියායො. -පෙ- ආගතො ඉමං සඤ්චමන්ති?

4. සියා ආවුසො. යතො ඛො ආවුසො අරියසාවකො සලායතනඤ්ච පජානාති, සලායතනසමුදයඤ්ච පජානාති, සලායතනනිරෝධඤ්ච පජානාති, සලායතනනිරෝධගාමිනිං පටිපදඤ්ච පජානාති, එතතාවතාපි ඛො ආවුසො අරියසාවකො සම්මාදිට්ඨි හොති. උජ්ඣතායසා දිට්ඨි. ධම්මෙ අවේච්චසා- සාදෙන සමන්තාගතො ආගතො ඉමං සඤ්චමන්ති.

4. ඇවැත්ති, යම් කලෙක පටන් ආයතීශ්‍රාවක තෙමේ මෙසේ වෙදනාවන් දැනී ද, මෙසේ වෙදනා සමුදයන් දැනී ද, මෙසේ වෙදනා නිරෝධයන් දැනී ද, මෙසේ වෙදනානිරෝධගාමිනී ප්‍රතිපදාවන් දැනී ද, හෙතෙම සඵප්‍රකාරයෙන් ම රාගානුශය නැති කිරීමෙන්...ඇවැත්ති, ආයතීශ්‍රාවක තෙමේ මේ හෙකිනුත් සමාන්දඝටික වෙයි. ඔහුගේ දුඝටිය සෘජු වෙයි. දහම්හි ගුණ දූත පැහැදීමෙන් යුක්ත වූයේ මේ නිච්ඡාණධම්මයට පැමිණියේ වෙයි.

[8. වෙදනාවාරය සි.]

1. ඒ ක්‍ෂුහු ‘ඇවැත්ති, මැනැවැ’යි ආයුමෙන් ශාරීපුත්‍ර සට්ඨරයන් වහන්සේගේ දෙශනාව පිළිගෙන අනුමොදන්ව ආයුමෙන් ශාරීපුත්‍ර සට්ඨරයන් වහන්සේගෙන් මත්තෙහි ප්‍රශ්නයක් ඇසුහ: ඇවැත්ති... මේ නිච්ඡාණධම්මයට පැමිණියේ තම ඊට අන් ක්‍රමයකුත් වන්නේ ද ?

2. ඇවැත්ති වන්නේ ය ඇවැත්ති, යම් කලෙක පටන් ආයතීශ්‍රාවක තෙමේ එසසය දැනී ද, එසසසමුදය දැනී ද, එසසනිරෝධය දැනී ද, එසසනිරෝධගාමිනී ප්‍රතිපදාව දැනී ද, ඇවැත්ති, ආයතීශ්‍රාවක තෙමේ මේ හෙකිනුත් සමාන්දඝටික වෙයි. ඔහුගේ දුඝටිය සෘජු වෙයි. දහම්හි ගුණ දූත පැහැදීමෙන් යුක්ත වූයේ මේ නිච්ඡාණධම්මයට පැමිණියේ වෙයි.

3. ඇවැත්ති, එසසය කවරේ ය ? එසස සමුදය කවරේ ය? එසසනිරෝධය කවරේ ය? එසසනිරෝධගාමිනී ප්‍රතිපදා කවර ? ඇවැත්ති, වකඛුසම්ඵසසය, ඝොතසම්ඵසසය, ඝාතසම්ඵසසය, ජීව්හාසම්ඵසසය, කායසම්ඵසස ය, මනෝසම්ඵසසයයි සප්ඨකායයෝ සඟති. සලායතනසමුදයෙන් එසසසමුදය මේ. සලායතනනිරෝධයෙන් එසසනිරෝධය මේ. මේ අර්ථටිභිමග ම එසසනිරෝධගාමිනී ප්‍රතිපදාව මේ. එනම්: සම්මාදිට්ඨි... සම්මාසමාධි යන මේ සි.

4. ඇවැත්ති, යම් කලෙක පටන් ආයතීශ්‍රාවක තෙමේ මෙසේ එසසය දැනී ද, මෙසේ එසසසමුදය දැනී ද, මෙසේ එසසනිරෝධය දැනී ද, මෙසේ එසසනිරෝධගාමිනී ප්‍රතිපදාව දැනී ද, හෙතෙම සඵප්‍රකාරයෙන් ම රාගානුශය නැති කිරීමෙන්...ඇවැත්ති, මේ හෙකිනුත් ආයතීශ්‍රාවක තෙමේ සමාන්දඝටික වෙයි. ඔහුගේ දුඝටිය සෘජු වෙයි. දහම්හි ගුණ දූත පැහැදීමෙන් යුක්ත වූයේ මේ නිච්ඡාණධම්මයට පැමිණියේ වෙයි.

[10. එසසවාරය සි.]

1. ඒ භික්‍ෂුහු ‘ඇවැත්ති, මැනැවැ’යි ශාරීපුත්‍ර සට්ඨරයන් වහන්සේගේ දෙශනාව පිළිගෙන අනුමොදන්ව ආයුමෙන් ශාරීපුත්‍ර සට්ඨරයන් වහන්සේගෙන් මත්තෙහි ප්‍රශ්නයක් ඇසුහ: ඇවැත්ති... මේ නිච්ඡාණධම්මයට පැමිණියේ මේ තම ඊට අන් ක්‍රමයකුත් වන්නේ ද ?

2. ඇවැත්ති වන්නේ ය ඇවැත්ති, යම් කලෙක පටන් ආයතීශ්‍රාවක තෙමේ සලායතනය දැනී ද, සලායතනසමුදය දැනී ද, සලායතනනිරෝධය දැනී ද, සලායතන නිරෝධගාමිනී ප්‍රතිපදාව දැනී ද, ඇවැත්ති, ආයතීශ්‍රාවක තෙමේ මේ හෙකිනුත් සමාන්දඝටික වෙයි. ඔහුගේ දුඝටිය සෘජු වෙයි. දහම්හි ගුණ දූත පැහැදීමෙන් යුක්ත වූයේ මේ නිච්ඡාණධම්මයට පැමිණියේ වෙයි.

3. කතමං ජනාට්ඨසො සලායතනං? කතමො සලායතනසමුදයො? කතමො සලායතනනිරොධො? කතමා සලායතනනිරොධගාමිනී පටිපදා? ති. ජිමානි ආට්ඨසො ආයතනානි: වකඛායතනං, සොතංගතනං, ඝාතායතනං, ජිමායතනං, කායායතනං, මනායතනං. නාමරූපසමුදයා සලායතන-සමුදයො. නාමරූපනිරොධා සලායතනනිරොධො, අයමෙව අරියො අට්ඨඛිනිකො මග්ගො සලායතනනිරොධගාමිනී පටිපදා - සෙය්‍යපීදං: සමමා-දිට්ඨි -පෙ- සමමාසමාධි.

4. යතො ඛො ආට්ඨසො අරියසාවකො එවං සලායතනං පජානාති, එවං සලායතනසමුදයං පජානාති, එවං සලායතනනිරොධං පජානාති, එවං සලායතනනිරොධගාමිනිං පටිපදං පජානාති, සො සබ්බසො රාගානුසයං ජහාය -පෙ- එතතාවතාපි ඛො ආට්ඨසො අරියසාවකො සමමාදිට්ඨි හොති. උජ්ඣතායාස දිට්ඨි. ධම්මෙ අවෙච්චපසාදෙන සමන්තාගතො ආගතො ඉමං සද්ධම්මනති.

[11. සලායතනමාරො.]

1. සාධාට්ඨසොති ඛො හෙ තිකඛු ආයසමකො සාරිපුත්තයා භාසිතං අතිත ඤ්ඤා අනුමොදිනා ආයසමතතං සාරිපුත්තං උතතරිං පඤ්ඤං ආට්ඨවුට්ඨං: සියා ජනාට්ඨසො අඤ්ඤාපි පරියායො -පෙ- ආගතො ඉමං සද්ධම්මනති?

2. සියා ආට්ඨසො. යතො ඛො ආට්ඨසො අරියසාවකො නාමරූපඤ්ඤා පජානාති, නාමරූපසමුදයඤ්ඤා පජානාති, නාමරූපනිරොධඤ්ඤා පජානාති, නාමරූපනිරොධගාමිනිං පටිපදඤ්ඤා පජානාති. එතතාවතාපි ඛො ආට්ඨසො අරියසාවකො සමමාදිට්ඨි හොති. උජ්ඣතායාස දිට්ඨි. ධම්මෙ අවෙච්චපසාදෙන සමන්තාගතො ආගතො ඉමං සද්ධම්මනති.

3. කතමං ජනාට්ඨසො නාමරූපං? කතමො නාමරූපසමුදයො? කතමො නාමරූපනිරොධො? කතමා නාමරූපනිරොධගාමිනී පටිපදා? ති. වෙදනා, සඤ්ඤා, චෙතනා, එසෙසා, මනසිකාරො - ඉදං චූච්චතාට්ඨසො නාමිං. වතතාරි ව මහාභුතානි වතුන්තඤ්ඤා මහාභුතානං උපාදාස රූපං. ඉදං චූච්චතාට්ඨසො රූපං. ඉති ඉදඤ්ඤා නාමිං ඉදඤ්ඤා රූපං - ඉදං චූච්චතාට්ඨසො නාමරූපං. විඤ්ඤාණසමුදයා නාමරූපසමුදයො. විඤ්ඤාණනිරොධා නාමරූප-නිරොධො. අයමෙව අරියො අට්ඨඛිනිකො මග්ගො නාමරූපනිරොධගාමිනී පටිපදා - සෙය්‍යපීදං: සමමාදිට්ඨි -පෙ- සමමාසමාධි.

4. යතො ඛො ආට්ඨසො අරියසාවකො එවං නාමරූපං පජානාති, එවං නාමරූපසමුදයං පජානාති, එවං නාමරූපනිරොධං පජානාති, එවං නාමරූපනිරොධගාමිනිං පටිපදං පජානාති, සො සබ්බසො රාගානුසයං ජහාය -පෙ- එතතාවතාපි ඛො ආට්ඨසො අරියසාවකො සමමාදිට්ඨි හොති. උජ්ඣතායාස දිට්ඨි. ධම්මෙ අවෙච්චපසාදෙන සමන්තාගතො ආගතො ඉමං සද්ධම්මනති.

[12. නාමරූපමාරො.]

3. ඇවැත්ති, සලායතන කවරේ ය ? සලායතන සමුදය කවරේ ය ? සලායතන නිරෝධය කවරේ ය ? සලායතන නිරෝධගාමිනී ප්‍රතිපදා කවර ? ඇවැත්ති, චක්ඛායතනය, සොධායතනය, ඝාතායතනය, ජීව්හායතනය, කාශායතනය, මනායතන ය යි මේ ආයතන සයකි. තාමරුපසමුදයෙන් සලායතන වේ. තාමරුප නිරෝධයෙන් සලායතන නිරෝධය වේ. මේ අර්ථවහිමය ම සලායතන නිරෝධගාමිනී පටිපදාව වේ. එනම්: සම්මාදිට්ඨි...සම්මාසමාධි යන මේ යි.

4. ඇවැත්ති, යම් කලෙක පටන් ආයතීශ්‍රාවක තෙමේ මෙසේ සලායතන දනී ද, සලායතනසමුදය දනී ද, සලායතන නිරෝධය දනී ද, සලායතන නිරෝධගාමිනී ප්‍රතිපදාව දනී ද, හෙතෙම සඵලකාරයෙන් ම රාගානුශය තැති කොට...ඇවැත්ති, මෙතෙකින් ආයතීශ්‍රාවක තෙමේ සමාන්දූපටික වෙයි. ඔහුගේ දූෂටිය සාජ්ඣ වෙයි. දහමහි ගුණ දූත පැහැදීමෙන් යුක්ත වූයේ මේ නිඵණධර්මයට පැමිණියේ වෙයි.

[11. සලායතනවාරය යි.]

1. ඒ හිඤ්ඤා 'ඇවැත්ති, මැනැවැ'යි ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සචරියන් වහන්සේගේ දෙකතාව පිළිගෙන අනුමොදන්ව ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සචරියන් වහන්සේගෙන් මත්තෙහි ප්‍රශ්නයක් ඇසූහ: ඇවැත්ති... මේ නිඵණධර්මයට පැමිණියේ වේ නම් ඊට අත් ක්‍රමයෙකුත් වන්නේ ද ?

2. ඇවැත්ති, වන්නේ ය. ඇවැත්ති, යම් කලෙක පටන් ආයතීශ්‍රාවක තෙමේ තාමරුපයන් දනී ද, තාමරුප සමුදයන් දනී ද, තාමරුප නිරෝධයන් දනී ද, තාමරුප නිරෝධගාමිනී පටිපදාවන් දනී ද, ඇවැත්ති, මෙතෙකින් ආයතීශ්‍රාවක තෙමේ සමාන්දූපටික වෙයි. ඔහුගේ දූෂටිය සාජ්ඣ වෙයි. දහමහි ගුණ දූත පැහැදීමෙන් යුක්ත වූයේ මේ නිඵණධර්මයට පැමිණියේ වෙයි.

3. ඇවැත්ති, තාමරුපය කවරේ ය ? තාමරුප සමුදය කවරේ ය ? තාමරුප නිරෝධය කවරේ ය ? තාමරුප නිරෝධගාමිනී ප්‍රතිපදා කවර ? ඇවැත්ති, වේදනාව සංඤ්ච වේදනාව සපයිය මනසිකාරය යන මෙය තාම යයි කියනු ලැබේ. ඇවැත්ති, සතරමකාගුතන් සතරමකාගුතයන් හිසා පවත්නා රූපත් යන මෙය රූපය යි කියනු ලැබේ. ඇවැත්ති, මෙසේ මේ තාමයන් මේ රූපයන් යන මෙය තාමරුපය යි කියනු ලැබේ. විඤ්ඤාණ සමුදයෙන් තාමරුප සමුදය වේ. විඤ්ඤාණ නිරෝධයෙන් තාමරුප නිරෝධය වේ. මේ අර්ථවහිමය ම තාමරුප නිරෝධගාමිනී ප්‍රතිපදාවකි. එනම්: සම්මාදිට්ඨි...සම්මාසමාධි යන මේ යි.

4. ඇවැත්ති, යම් කලෙක පටන් ආයතීශ්‍රාවක තෙමේ මෙසේ තාමරුපයන් දනී ද, මෙසේ තාමරුප සමුදයන් දනී ද, මෙසේ තාමරුප නිරෝධයන් දනී ද, මෙසේ තාමරුප නිරෝධගාමිනී ප්‍රතිපදාවන් දනී ද, හෙතෙම සඵලකාරයෙන් ම රාගානුශය තැති කිරීමෙන්...ඇවැත්ති, මෙතෙකින් ආයතීශ්‍රාවක තෙමේ සමාන්දූපටික වෙයි. ඔහුගේ දූෂටිය සාජ්ඣ වෙයි. දහමහි ගුණ දූත පැහැදීමෙන් යුක්ත වූයේ මේ නිඵණධර්මයට පැමිණියේ වෙයි.

[12. තාමරුපවාරය යි.]

1 සාධාට්ඨිසොති වො හෙ භික්ඛු ආයසමනො සාරිපුත්තස්ස හාසිතං අභිතඤ්ඤා අනුමොදිඤා ආයසමනං සාරිපුත්තං උත්තරිං පඤ්ඤාං ආපුට්ඨිං: සියා පනාට්ඨිසො අඤ්ඤාපි පරියායො -පෙ- ආගතො ඉමං සඤ්ඤාමනාති?

2. සියා ආට්ඨිසො. යතො වො ආට්ඨිසො අරියසාවකො විඤ්ඤාණඤ්ඤා පජානාති, විඤ්ඤාණසමුදයඤ්ඤා පජානාති, විඤ්ඤාණනිරෝධඤ්ඤා පජානාති, විඤ්ඤාණනිරෝධගාමිතිං පටිපදාඤ්ඤා පජානාති, එතතාවතාපි වො ආට්ඨිසො අරියසාවකො සමමාදිට්ඨි හොති. උජුගතාස්ස දිට්ඨි ධම්මෙ අවෙච්චපසාදෙන සමන්තාගතො ආගතො ඉමං සඤ්ඤාමනාති.

3. කතමං පනාට්ඨිසො විඤ්ඤාණං? කතමො විඤ්ඤාණසමුදයො? කතමො විඤ්ඤාණනිරෝධො? කතමො විඤ්ඤාණනිරෝධගාමිති පටිපදා?ති ඡයිමෙ ආට්ඨිසො විඤ්ඤාණකායා: චක්ඛුච්ඤ්ඤාණං, සොතච්ඤ්ඤාණං, සාත-විඤ්ඤාණං, ජීව්ගාච්ඤ්ඤාණං, කායච්ඤ්ඤාණං, මනෝච්ඤ්ඤාණං. සඛ්ඛාරසමුදයො විඤ්ඤාණසමුදයො සඛ්ඛාරනිරෝධා විඤ්ඤාණනිරෝධො. අයමෙව අරියො අට්ඨිභිසිකො මඤ්ඤා විඤ්ඤාණනිරෝධගාමිති පටිපදා - සෙය්‍යපිදං: සමමා-දිට්ඨි -පෙ- සමමාසමාහි.

4 යතො වො ආට්ඨිසො අරියසාවකො එවං විඤ්ඤාණං පජානාති, එවං විඤ්ඤාණසමුදයං පජානාති, එවං විඤ්ඤාණනිරෝධං පජානාති, එවං විඤ්ඤාණනිරෝධගාමිතිං පටිපදං පජානාති. හො සබ්බසො රාගානුසයං පහාය -පෙ- එතතාවතාපි වො ආට්ඨිසො අරියසාවකො සමමාදිට්ඨි හොති. උජුගතාස්ස දිට්ඨි. ධම්මෙ අවෙච්චපසාදෙන සමන්තාගතො ආගතො ඉමං සඤ්ඤාමනාති.

[18. විඤ්ඤාණවාරො.]

1 සාධාට්ඨිසොති වො හෙ භික්ඛු ආයසමනො සාරිපුත්තස්ස හාසිතං අභිතඤ්ඤා අනුමොදිඤා ආයසමනං සාරිපුත්තං උත්තරිං පඤ්ඤාං ආපුට්ඨිං: සියා පනාට්ඨිසො අඤ්ඤාපි පරියායො -පෙ- ආගතො ඉමං සඤ්ඤාමනාති?

2. සියා ආට්ඨිසො. යතො වො ආට්ඨිසො අරියසාවකො සඛ්ඛාරෙ ව පජානාති, සඛ්ඛාරසමුදයඤ්ඤා පජානාති, සඛ්ඛාරනිරෝධඤ්ඤා පජානාති, සඛ්ඛාරනිරෝධගාමිති පටිපදාඤ්ඤා පජානාති, එතතාවතාපි වො ආට්ඨිසො අරියසාවකො සමමාදිට්ඨි හොති. උජුගතාස්ස දිට්ඨි. ධම්මෙ අවෙච්චපසාදෙන සමන්තාගතො ආගතො ඉමං සඤ්ඤාමනාති.

3. කතමෙ පනාට්ඨිසො සඛ්ඛාරං? කතමො සඛ්ඛාරසමුදයො? කතමො සඛ්ඛාරනිරෝධො? කතමො සඛ්ඛාරනිරෝධගාමිති පටිපදා?ති තයොමෙ ආට්ඨිසො සඛ්ඛාරා: කායසඛ්ඛාරො චච්චසඛ්ඛාරෙ චිත්තසඛ්ඛාරො. අච්ඡා-සමුදයා සඛ්ඛාරසමුදයො. අච්ඡානිරෝධා සඛ්ඛාරනිරෝධො. අයමෙව අරියො අට්ඨිභිසිකො මඤ්ඤා සඛ්ඛාරනිරෝධගාමිති පටිපදා - සෙය්‍යපිදං: සමමාදිට්ඨි -පෙ- සමමාසමාහි.

1. 'ඇවැත්ති, මෑතෑවෑ'යි ඒ හිඤ්ඤා ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සථවිරයන් වහන්සේගේ දෙශනාව පිළිගෙන අනුමොදන් ව මත්තෙහි සැරියුත් තෙරුන්ගෙන් ප්‍රශ්නයක් ඇසූහ: ඇවැත්ති... මේ නිජාණධර්මයට පැමිණියේ වේ නම් ඊට අත් ක්‍රමයෙකුත් වන්නේද?

2. ඇවැත්ති, වන්නේ ය. ඇවැත්ති, යම් කලෙක පටන් ආයතීශ්‍රාවක තෙමේ විඤ්ඤාණයත් දනී ද, විඤ්ඤාණ සමුදයත් දනී ද, විඤ්ඤාණ නිරෝධයත් දනී ද, විඤ්ඤාණ නිරෝධගාමිනී ප්‍රතිපදාවත් දනී ද, ඇවැත්ති, මෙතෙකින් පසු ආයතීශ්‍රාවක තෙමේ සමන්ද්‍රවේදය වෙයි. ඔහුගේ දූෂ්ටය සෘජු වෙයි. දහමිහි ගුණ දැන පැහැදීමෙන් යුක්ත වූයේ මේ නිජාණ ධර්මයට පැමිණියේ වෙයි.

3. ඇවැත්ති, විඤ්ඤාණය කවරේ ය? විඤ්ඤාණ සමුදය කවරේ ය? විඤ්ඤාණ නිරෝධය කවරේ ය? විඤ්ඤාණ නිරෝධගාමිනී ප්‍රතිපදා කවර? ඇවැත්ති, මේ විඤ්ඤාණ කායයෝ සයෙකි: වතඛු විඤ්ඤාණය, ජොතවිඤ්ඤාණය, ඝාතවිඤ්ඤාණය, ඒවිතා විඤ්ඤාණය, ඝාතවිඤ්ඤාණය, මනෝවිඤ්ඤාණය යි කියායි. සංඛාරසමුදයෙන් විඤ්ඤාණ සමුදය වේ. සංඛාරනිරෝධයෙන් විඤ්ඤාණනිරෝධය වේ. මේ අර්ථවගිමහ ම විඤ්ඤාණනිරෝධගාමිනී ප්‍රතිපදාවයි. එනම: සම්මාදිට්ඨිය...සම්මාසමාධි යන මේ යි.

4 ඇවැත්ති, යම් කලෙක පටන් ආයතීශ්‍රාවක තෙමේ මෙසේ විඤ්ඤාණයත් දනී ද, විඤ්ඤාණසමුදයත් දනී ද, මෙසේ විඤ්ඤාණ නිරෝධයත් දනී ද, මෙසේ විඤ්ඤාණ නිරෝධගාමිනී ප්‍රතිපදාවත් දනී ද, භගවතෙහි සම්ප්‍රකාරයෙන් ම රාශානුශයය දුරු කොට...ඇවැත්ති, මෙතෙකින් පසු ආයතීශ්‍රාවක තෙමේ සමන්ද්‍රවේදය වෙයි. ඔහුගේ දූෂ්ටය සෘජු වෙයි. දහමිහි ගුණ දැන පැහැදීමෙන් යුක්ත වූයේ මේ නිජාණ ධර්මයට පැමිණියේ වෙයි.

[13 විඤ්ඤාණවාර යි.]

1. ඒ හිඤ්ඤා 'ඇවැත්ති, මෑතෑවෑ'යි ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සථවිරයන් වහන්සේගේ දෙශනාව පිළිගෙන අනුමොදන්ව මත්තෙහි ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සථවිරයන් වහන්සේගෙන් ප්‍රශ්නයක් ඇසූහ: ඇවැත්ති... මේ නිජාණධර්මයට පැමිණියේ වේ නම් ඊට අත් ක්‍රමයෙකුත් වන්නේ ද?

2. ඇවැත්ති, වන්නේ ය. යම් කලෙක පටන් ආයතීශ්‍රාවක තෙමේ සංඝකාරයත් දනී ද, සංඝකාරසමුදයත් දනී ද, සංඝකාරනිරෝධයත් දනී ද, සංඝකාර නිරෝධගාමිනී ප්‍රතිපදාවත් දනී ද, ඇවැත්ති, මෙතෙකින් පසු ආයතීශ්‍රාවක තෙමේ සමන්ද්‍රවේදය වෙයි. ඔහුගේ දූෂ්ටය සෘජු වෙයි. දහමිහි ගුණ දැන පැහැදීමෙන් යුක්ත වූයේ මේ නිජාණ ධර්මයට පැමිණියේ වෙයි.

3. ඇවැත්ති, සංඝකාරයෝ කවරයහ? සංඝකාර සමුදය කවරේ ය? සංඝකාර නිරෝධය කවරේ ය? සංඝකාරනිරෝධගාමිනීප්‍රතිපදා කවර? ඇවැත්ති, මේ සංඝකාරයෝ තිදෙනෙක් වෙත්: කාය සංඝකාර, වාක් සංඝකාර, විතත සංඝකාරයයි කියා යි. අවිජ්ජාසමුදයෙන් සංඝකාර සමුදය වේ. අවිජ්ජානිරෝධයෙන් සංඝකාර නිරෝධය වේ. මේ අර්ථවගිමහ ම සංඝකාර නිරෝධගාමිනී ප්‍රතිපදාව වේ. එනම: සම්මාදිට්ඨිය...සම්මාසමාධි යන මේයි.

4. යතො ඛො ආවුසො අරියසාවකො එවං සඛිංසෙර පජානාති, එවං සඛිංසෙරසමුදයං පජානාති, එවං සඛිංසෙරනිරෝධං පජානාති, එවං සඛිංසෙරනිරෝධගාමිනිං පටිපදං පජානාති, සො සඛිංසෙරාගානුසංයං පහාය පටිසානුසංයං පටිච්චෙනාදෙඤ්ඤා අසමිති දිට්ඨිමානානුසංයං සමුහනතිඤ්ඤා අච්ඡං පහාය ච්ඡං උපාදෙඤ්ඤා දිට්ඨංච ඛමෙම දුක්ඛස්සන්තකරො හොති. එතනාවතාපි ඛො ආවුසො අරියසාවකො සමමාදිට්ඨි හොති. උජ්ඣතාස්ස දිට්ඨි ඛමෙම අවෙච්චපසාදෙන සමන්තාගතො ආගතො ඉමං සඤ්චමන්ති.

[14. සඛිංසෙරමාපරො.]

1. සාධාවුසොති ඛො භෙද භික්ඛු ආයසමතො සාරිපුත්තස්ස භාසිතං අභිතඤ්ඤා අනුමොදිඤ්ඤා ආයසමන්තං සාරිපුත්තං උචතවරං පඤ්ඤං ආනුච්ඡං සියා පනාවුසො අඤ්ඤාපි පරියායො - පෙ - ආගතො ඉමං සඤ්චමන්ති?

2. සියා ආවුසො. යතො ඛො ආවුසො අරියසාවකො අච්ඡංඤ්ඤා පජානාති, අච්ඡංසමුදයඤ්ඤා පජානාති, අච්ඡංසනිරෝධඤ්ඤා පජානාති, අච්ඡංසනිරෝධගාමිනිං පටිපදඤ්ඤා පජානාති, එතනාවතාපි ඛො ආවුසො අරියසාවකො සමමදිට්ඨි හොති. උජ්ඣතාස්ස දිට්ඨි ඛමෙම අවෙච්චපසාදෙන සමන්තාගතො ආගතො ඉමං සඤ්චමන්ති.

3. කතමා පනාවුසො අච්ඡංසා? කතමො අච්ඡංසමුදයො? කතමො අච්ඡංසනිරෝධො? කතමා අච්ඡංසනිරෝධගාමිනි පටිපදාති? යං ඛො ආවුසො දුක්ඛං අඤ්ඤාණං, දුක්ඛසමුදයො අඤ්ඤාණං, දුක්ඛනිරෝධො අඤ්ඤාණං, දුක්ඛනිරෝධගාමිනියං පටිපදාය අඤ්ඤාණං - අයං වුච්චතාවුසො අච්ඡංසා. ආසවසමුදයා අච්ඡංසමුදයො. ආසවනිරෝධා අච්ඡංසනිරෝධො. අයමෙව අරියො අට්ඨබ්බිකො මහෙසා අච්ඡංසනිරෝධගාමිනි පටිපදා - සෙය්‍යඨිදං සමමාදිට්ඨි - පෙ - සමමාසමාති.

4. යතො ඛො ආවුසො අරියසාවකො එවං අච්ඡංසං පජානාති, එවං අච්ඡංසමුදයං පජානාති, එවං අච්ඡංසනිරෝධං පජානාති, එවං අච්ඡංසනිරෝධගාමිනිං පටිපදං පජානාති, සො සඛිංසෙරාගානුසංයං පහාය පටිසානුසංයං පටිච්චෙනාදෙඤ්ඤා අසමිති දිට්ඨිමානානුසංයං සමුහනතිඤ්ඤා අච්ඡංසං පහාය ච්ඡං උපාදෙඤ්ඤා දිට්ඨංච ඛමෙම දුක්ඛස්සන්තකරො හොති. එතනාවතාපි ඛො ආවුසො අරියසාවකො සමමාදිට්ඨි හොති. උජ්ඣතාස්ස දිට්ඨි ඛමෙම අවෙච්චපසාදෙන සමන්තාගතො ආගතො ඉමං සඤ්චමන්ති.

[15. අච්ඡංසමාපරො.]

4. ඇවැත්ති, යම් කලෙක පටන් ආයතීශ්‍රාවක තෙමේ මෙසේ සංකාරයන් දැනී ද, මෙසේ සංකාරසමුදයන් දැනී ද, මෙසේ සංකාර නිරෝධයන් දැනී ද, මෙසේ සංකාරනිරෝධගාමිනී ප්‍රතිපදාවන් දැනී ද, තෙතෙම සප්පකාරයෙන් ම රුහානුශය නැති කොට ප්‍රතිඝාත-ශය දුරු කොට, 'අසම්' යි දූපටි සදූශ මානානුශය නසා අවිදුම දුරු කොට විදුම උපදවා ඉහාතමයෙහි ම දුක් කෙලවර කරන්නෙක් වෙයි. ඇවැත්ති, මෙතෙකින් පසුව ආයතීශ්‍රාවක තෙමේ සමාන්දූපටික වෙයි. ඔහුගේ දූපටිය සාක්ෂි වෙයි. දහමිති ගුණ දූත පැහැදීමෙන් සුක්ක වූයේ මේ නිජාණධමීයට පැමිණියේ වෙයි.

[14. සම්මාර්ථාර සි.]

1. ඒ භික්ෂුහු ඇවැත්ති, මැනවැයි ආශ්‍රමෙන් ශාරීපුත්‍ර සඵචරයන් වහන්සේගේ දෙයනාවා පිළිගෙන අනුමොදන් ව ආශ්‍රමෙන් ශාරීපුත්‍ර සඵචරයන් වහන්සේගෙන් මත්තෙහිදු ප්‍රශ්නයක් පුළුවන්හ: ඇවැත්ති,... මේ නිජාණධමීයට පැමිණියේ වේ ද ඊට අනෙක් ක්‍රමයෙකුද වන්නේ ද?

2. ඇවැත්ති, වන්නේ ය. ඇවැත්ති, යම් කලෙක පටන් ආයතීශ්‍රාවක තෙමේ අවිදුමන් දැනී ද, අවිදුසමුදයන් දැනී ද, අවිදුකිරෝධයන් දැනී ද, අවිදුකිරෝධගාමිනී ප්‍රතිපදාවන් දැනී ද, ඇවැත්ති, මෙතෙකින් පසුව ආයතීශ්‍රාවක තෙමේ සමාන්දූපටික වෙයි. ඔහුගේ දූපටිය සාක්ෂි වෙයි. දහමිති ගුණ දූත පැහැදීමෙන් සුක්ක වූයේ මේ නිජාණධමීයට පැමිණියේ වෙයි.

3. ඇවැත්ති, අවිදුම කවර? අවිදු සමුදය කවරේ ය? අවිදු කිරෝධය කවරේ ය? අවිදු කිරෝධගාමිනී ප්‍රතිපදා කවර? ඇවැත්ති, දුක්ක දුක්කසමුදය දුක්කකිරෝධ දුක්කකිරෝධගාමිනීපටිපදා පිළිබඳ යම් තොදැනීමක් වේ ද, ඇවැත්ති, මේ අවිදුස යි කියනු ලැබේ. ආශ්‍රව සමුදයෙන් අවිදුසමුදය වේ. ආශ්‍රව නිරෝධයෙන් අවිදු කිරෝධය වේ. මේ අර්ථවහිමය ම අවිදු කිරෝධගාමිනී ප්‍රතිපදා වෙයි. එනම් සම්මාදිට්ඨි... සම්මාසමාසි යන මේ යි.

4. ඇවැත්ති, යම් කලෙක පටන් ආයතීශ්‍රාවක තෙමේ මෙසේ අවිදු-මන් දැනී ද, මෙසේ අවිදු සමුදයන් දැනී ද, මෙසේ අවිදු කිරෝධයන් දැනී ද, මෙසේ අවිදු කිරෝධගාමිනී ප්‍රතිපදාවන් දැනී ද, තෙතෙම සප්පකාර-යෙන් ම රුහානුශය නැති කොට ප්‍රතිඝාතශයය දුරු කොට අසම් යි දූපටි සදූශ මානානුශය මුලිනුප්‍රවා අවිදුම දුරු කොට විදුම උපදවා ඉහාතමයෙහි ම දුක් කෙලවර කරන්නෙක් වෙයි. ඇවැත්ති, මෙතෙකින් පසුව ආයතීශ්‍රාවක තෙමේ සමාන්දූපටික වෙයි. ඔහුගේ දූපටිය සාක්ෂි වෙයි. දහමිති ගුණ දූත පැහැදීමෙන් සුක්ක වූයේ මේ නිජාණධමීයට පැමිණියේ වෙයි.

[15. අවිජ්ජාමාර සි.]

1. පාඨාට්ඨසොති ඛො හෙ භික්ඛු ආයසමනො සාරිපුත්තස්ස භාසිතං අභිනන්දිතී අනුමොදිතී ආයසමනං සාරිපුත්තං උත්තරිං පඤ්ඤාං ආපුට්ඨිං සීයා පනාට්ඨසො අඤ්ඤාපි පරියායො යථා අරියසාවකො සම්මාදිට්ඨි හොති, උජ්ඣතාස්ස දිට්ඨි, ඛමෙම අවෙච්චපසාදෙන සමන්තාගතො ආගතො ඉමං සඤ්චමන්ති ?

2. සීයා ආට්ඨසො. යතො ඛො ආට්ඨසො අරියසාවකො ආසව්ඤ්ච පජානාති, ආසවසමුදයඤ්ච පජානාති, ආසවනිරොධඤ්ච පජානාති, ආසවනිරොධභාමිතිං පටිපදඤ්ච පජානාති, එත්තාවභාසි ඛො ආට්ඨසො අරියසාවකො සම්මාදිට්ඨි හොති. උජ්ඣතාස්ස දිට්ඨි, ඛමෙම අවෙච්චපසාදෙන සමන්තාගතො ආගතො ඉමං සඤ්චමන්ති.

3. කතමො පනාට්ඨසො ආසවො ? කතමො ආසවසමුදයො ? කතමො ආසවනිරොධො ? කතමා ආසවනිරොධභාමිති පටිපදාති ? තයොමෙ ආට්ඨසො ආසවා: කාමාසවො භවාසවො අච්ඡාසවො. අච්ඡාසමුදයා ආසවසමුදයො. අච්ඡානිරොධා ආසවනිරොධො. අයමෙව අරියො අට්ඨභිතිකො මග්ගො ආසවනිරොධභාමිති පටිපදා - සෙසාපීදං: සම්මාදිට්ඨි සම්මාසබ්බසො සම්මාවාචා සම්මාකම්මනො සම්මාආජ්චො සම්මාවායාමො සම්මාසති සම්මාසමාධි.

4. යතො ඛො ආට්ඨසො අරියසාවකො එවං ආසවං පජානාති, එවං ආසවසමුදයං පජානාති, එවං ආසවනිරොධං පජානාති, එවං ආසවනිරොධභාමිතිං පටිපදා පජානාති, හො සබ්බසො රාගානුසයං පනාය පටිසානුසයං පටිච්චෙනාදෙනා අයමිති දිට්ඨිමානානුසයං සමුභතිතී අච්ඡං පනාය ච්ඡං උපාදෙනා දිට්ඨිව ඛමෙම දුක්ඛස්සන්තකරො හොති. එත්තාවභාසි ඛො ආට්ඨසො අරියසාවකො සම්මාදිට්ඨි හොති. උජ්ඣතාස්ස දිට්ඨි, ඛමෙම අවෙච්චපසාදෙන සමන්තාගතො ආගතො ඉමං සඤ්චමන්ති.

[16. ආසමමාරො.]

ඉදමචොච ආයසමා සාරිපුත්තො. අත්තමනා හෙ භික්ඛු ආයසමනො සාරිපුත්තස්ස භාසිතං අභිනන්දන්ති.

සම්මාදිට්ඨිසුත්තං නවමං.

[භාණකපඨරානං උදුනගාධා:]

දුක්ඛං ජරාමරණං උපාදානං සලායතනං තාමරූපං ඵ්ඤ්ඤාණං ජපදෙ 'කතමං පනාට්ඨසො'වදනකෙ.

ජාති තණ්හා ච චෙදනා අච්ඡාසනො චදුක්ඛකමො යා චත්තාරිපදෙ 'කතමා පනාට්ඨසො'වදනකෙ.

ආභාරො ච ගවො එස්සො සබ්බාරො ආසවපඤ්චමො යො පඤ්චපදෙ 'කතමො පනාට්ඨසො'වදනකෙ.

කතමන්ති ජඤ්චිධං චුත්තං කතමාති චදුබ්බිධා කතමො පඤ්චවිධො චුත්තො සබ්බසබ්බානං¹ පඤ්චදස පදාති වාති

1. සබ්බාරානා, සීඉ.

1. ඇවැත්ති, 'මෑතෑවැ'යි ඒ හිසසුනු ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සංවිරයත් වහන්සේගේ දෙයනාව පිළියෙන අනුමොදන් ව ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සංවිරයත් වහන්සේගෙන් මන්තෙහිදු ප්‍රශ්නයක් ප්‍රථවුත්ත: ඇවැත්ති, යම් ලෙසෙකින් ආයඝ්‍රාමක තෙමේ සමාන්ද්‍රවේක වේ නම් ඔහුගේ දූෂිත සාඤ්ච වේ නම් දහමිහි ගුණ දූත පැහැදීමෙන් සුක්‍රම වූයේ මේ නිවෘණධර්මයට පැමිණියේ වේ නම් ඊට තවත් ක්‍රමයෙක් වන්නේ ද?

2. ඇවැත්ති, වන්නේ ය. ඇවැත්ති, යම් කලෙක පවත් ආයඝ්‍රාමක තෙමේ ආසුචයත් දනී ද, ආසුචසමුදයත් දනී ද, ආසුච-නිරෝධයත් දනී ද, ආසුච නිරෝධ ගාමිනී ප්‍රතිපදාවත් දනී ද, ඇවැත්ති, මෙතෙක්වත් ආයඝ්‍රාමක තෙමේ සමාන්ද්‍රවේක වෙයි. ඔහුගේ දූෂිත සාඤ්ච වෙයි. දහමිහි ගුණ දූත පැහැදීමෙන් සුක්‍රම වූයේ මේ නිවෘණධර්මයට පැමිණියේ වෙයි.

3. ඇවැත්ති, ආසුච කවරේ ය? ආසුචසමුදය කවරේ ය? ආසුච නිරෝධය කවරේ ය? ආසුච නිරෝධගාමිනී ප්‍රතිපදා කවර? ඇවැත්ති, කාමාසුච, භවාසුච, අවිදුසුච යයි මේ ආසුච තුනෙකි. අවිදුසු සමුදයෙන් ආසුච සමුදය වේ. අවිදුසු නිරෝධයෙන් ආසුච නිරෝධය වේ. මේ අවිදවහිමක ම ආසුච නිරෝධගාමිනී ප්‍රතිපදා වෙයි. එනම්: සමුදාදිවයි සම්මාසඛකප, සම්මාචාරා, සම්මාකම්මන, සම්මාආර්ථ, සම්මාචාරාම, සම්මාසති, සම්මාසමාධි යන මේ යි.

4. ඇවැත්ති, යම් කලෙක ඊටත් ආයඝ්‍රාමක තෙමේ මෙසේ ආසුචත් දනී ද, මෙසේ ආසුච සමුදයත් දනී ද, මෙසේ ආසුච නිරෝධයත් දනී ද, මෙසේ ආසුච නිරෝධගාමිනී ප්‍රතිපදාවත් දනී ද, හෙතෙම සපිපු-කාරයෙන් ම රාගානුශය දුරු කොට ප්‍රතිඝානුශයය දුරු කොට අසම්පි දූෂිත සදාක මානානුශය මූලිකපුරා අවිදුච පන කොට විදුච උපදවා ඉහානමයෙහි ම දුක් කෙළවර කරන්නෙක් වෙයි. ඇවැත්ති, මෙතෙක්වත් ආයඝ්‍රාමක තෙමේ සමාන්ද්‍රවේක වෙයි. ඔහුගේ දූෂිත සාඤ්ච වෙයි. දහමිහි ගුණ දූත පැහැදීමෙන් සුක්‍රම වූයේ මේ නිවෘණධර්මයට පැමිණියේ වෙයි.

[18. ආසමචාරසී.]

ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සංවිරයත් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක. සතුටු වූ ඒ හිසසුනු ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සංවිරයත් වහන්සේගේ දෙයනාව මෑතෑවැයි පිළිගත්ත.

සම්මාදිවයි සූත්‍රය නවවැනි සී.

[සාණකපතරුන්ගේ උද්දනනාමා:]

දුක්ඛං, ජරාමරණං, උපාදානං, සලායතනං, තාමරුපං, විකුද්දණං යන සපදයෙහි 'කතමං පනාචුසො'යි පවසන වචනය වෙයි.

ජාති, තණ්හා, වේදනා, අවිජ්ජා, විසින් වතුන්කුම වූ සිටුපදයෙහි 'කතමා පනාචුසො'යි පවසන වචනය වෙයි.

ආසාරො, භවො, එසසා, සංඛාරො, පස්වන ආසවො යන පදපයෙහි 'කතමො පනාචුසො' යි පවසන වචනය වෙයි.

'කතමං' යි කියු පද සවැදුරුම් ය. 'කතමා'යි කියු පද සිටු වැදුරුම් ය. 'කතමො' යි කියු පද පස්වැදුරුම් ය. සියලු සංඛාරාවන්ගේ පදයෝ පසලොස් දෙනෙකි.

1. 1. 10.

සතිපට්ඨානසූතං

1. ඵ්වං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා කුරුසු විහරති කම්මාසාදම්මං තාම කුරුතං නිගමො. තත්ථ ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙතසි: භික්ඛවොති. ගදනෙතති හෙ භික්ඛු භගවතො: පට්ටසොසාසුං. භගවා එතදවොච:

2. එකායතො අයං භික්ඛවෙ මහෙහා සතතානං විසුද්ධියං පොඤ්ජං පටිද්දවෘතං සමතික්ඛමාය උක්ඛදොමනසානං අනඵගමාය ඤායසා අභිගමාය නිබ්බානසා සච්ඡිකිරියාය - යද්දං චතතාරො සතිපට්ඨානං. කතමෙ චතතාරො ?

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු කාමය කායානුපය්ඨි විහරති ආතාපි සම්පජානො සතිමා විතෙය්‍ය ලොකෙ අභිජ්ඣාදොමනසං. වෙදනාත්‍ර වෙදනානුපය්ඨි විහරති ආතාපි සම්පජානො සතිමා විතෙය්‍ය ලොකෙ අභිජ්ඣාදොමනසං. විතෙත විතතානුපය්ඨි විහරති ආතාපි සම්පජානො සතිමා විතෙය්‍ය ලොකෙ අභිජ්ඣාදොමනසං. ධම්මෙසු ධම්මානුපය්ඨි විහරති ආතාපි සම්පජානො සතිමා විතෙය්‍ය ලොකෙ අභිජ්ඣාදොමනසං.

[උදෙසචාගරො.]

(1. කායානුපය්‍යනාසතිපට්ඨානං:)

කඵඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු කාමෙ කායානුපය්ඨි විහරති ?

1. ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අරඤ්ඤගතො වා රුක්ඛමූලගතො වා සුඤ්ඤගාරගතො වා නිසීදති පලලඛකං ආභුජ්ඣා උජ්ඣං කායං පඤ්ඤාය පටිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙච්චා. භො සතොච අසසති, සතො පසසති. දීඝං වා අසසතෙනා දීඝං අසසාමිති පජානාති. දීඝං වා පසසතෙනා දීඝං පසසාමිති පජානාති. රසං වා අසසතෙනා රසං අසසාමිති පජානාති. රසං වා පසසතෙනා රසං පසසාමිති පජානාති. සබ්බකායපට්ටසාවෙදී අසසාමිතියාමිති සික්ඛති. සබ්බකායපට්ටසාවෙදී පසසාමිතියාමිති සික්ඛති. පසසමායං කායසංඛාරං අසසාමිති සික්ඛති. පසසමායං කායසංඛාරං පසසාමිති සික්ඛති.

1. 1. 10.

සතිපට්ඨාන සූත්‍රය

1. මු ශ්‍රී විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් සමයෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කුරු ජනපදයෙහි කල්මාසදමාස තම්බු කුරුඳුවියන්ගේ නියම ගමන වැඩ වසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ 'මහණෙනි'යි හිසුන් ඇමතු සේක. 'පින්වතුන් වහන්සැ'යි ඒ හිසුනු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්ක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක:

2. මහණෙනි, සත්‍යයන්ගේ පිරිසුදු බව පිණිස ශාකපරිඤ්චයන්ගේ ඉක්මණිම පිණිස දුක් දොමනස් නැති කිරීම පිණිස ආයතීඤ්චාඛිනිකමාභී යට පැමිණීම පිණිස, තවත් සාක්‍ෂාත් කිරීම පිණිස මේ ඵකාගනමාභී-යෙක් වෙයි. එනම් සතර සතිපට්ඨානයෝ යි. කවර සතරෙක යත්:

මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි මහණ තෙමේ (1) කෙලෙස් තවන වැර ඇති ව සමාස් ප්‍රඥ ඇති ව, සිහි ඇති ව කායසංඛ්‍යාතලෝකයෙහි අභිධ්‍යාව හා දෛශිකසාස සන්සිදුවා ගෙන රූපකයෙහි කස නුවණින් බලන සුලු ව වාසය කෙරේ. (2) කෙලෙස් තවන වැර ඇති ව සමාස් ප්‍රඥ ඇති ව සිහි ඇති ව වේදනාසංඛ්‍යාතලෝකයෙහි අභිධ්‍යාව හා දෛශිකසාස සන්සිදුවා ගෙන වේදනාවන්හි වේදනාව නුවණින් බලන සුලු ව වාසය කෙරේ. (3) කෙලෙස් තවන වැර ඇති ව සමාස් ප්‍රඥ ඇති ව සිහි ඇති ව විතකසංඛ්‍යාත ලෝක-යෙහි අභිධ්‍යාව හා දෛශිකසාස සන්සිදුවා ගෙන සිතෙහි සිත නුවණින් බලන සුලුව වාසය කෙරේ. (4) කෙලෙස් තවන වැර ඇති ව සමාස් ප්‍රඥ ඇති ව සිහි ඇති ව ධර්මසංඛ්‍යාතලෝකයෙහි අභිධ්‍යාව හා දෛශිකසාස සන්සිදුවා ගෙන ධර්මයෙහි ධර්මත් නුවණින් බලන සුලු ව වාසය කෙරේ (යනු යි).

[උදෙසඞ්චාරය නිමිසේ ය.]

(1. කායානුපස්සනාසතිපට්ඨානාය:)

මහණෙනි, මහණ තෙමේ කෙසේ නම් කයෙහි කස නුවණින් බලන සුලු ව වාසය කෙරේ ද ?

1. මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි මහණ තෙමේ අරණ්‍යයකට ගියේ හෝ රුක්මූලකට ගියේ හෝ ශුන්‍යාගාරයකට ගියේ හෝ පලක් බැඳ ගර්ථය සාස්‍ර කොට තබා ගෙන සිහිය කම්පරානාතිමුඛ කොට ගෙන හිදීයි. තෙතෙමේ සිහි ඇත්තේ ම ආචාර්ය කරයි. සිහි ඇත්තේ ම ප්‍රචාර්ය කරයි. දිසී කොට හෝ ආචාර්ය කරන්නේ දිසී කොට ආචාර්ය කෙරෙමි යි දනියි. දිසී කොට හෝ ප්‍රචාර්ය කරන්නේ දිසී කොට ප්‍රචාර්ය කෙරෙමි යි දනියි. ප්‍රසව කොට හෝ ආචාර්ය කරන්නේ ප්‍රසව කොට ආචාර්ය කෙරෙමි යි දනියි. ප්‍රසව කොට හෝ ප්‍රචාර්ය කරන්නේ ප්‍රසව කොට ප්‍රචාර්ය කෙරෙමි යි දනියි. සියලු ආචාර්ය ප්‍රචාර්ය කස ප්‍රකට කරන්නේ ආචාර්ය කරන්නෙමි යි හික්මෙයි. සියලු ආචාර්ය ප්‍රචාර්ය කස ප්‍රකට කරන්නේ ප්‍රචාර්ය කරන්නෙමි යි හික්මෙයි. (මාදර්ක) ආචාර්යප්‍රචාර්ය කස සන්තිදුට්ඨන් ආචාර්ය කරන්නෙමි යි හික්මෙයි. ආචාර්යප්‍රචාර්ය කස සන්තිදුට්ඨන් ප්‍රචාර්ය කරන්නෙමි යි හික්මෙයි.

සෙසත්ථාපි භික්ඛවෙ දුකෙධා හමකායෙ වා හමකාරනොතවාසී වා දිඝං වා අඤ්ඤානොතා දිඝං අඤ්ඤාමිති පජානාති, රසං වා අඤ්ඤානොතා රසං අඤ්ඤාමිති පජානාති, ඵලමෙව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු දිඝං වා අඤ්ඤානොතා දිඝං අඤ්ඤාමිති පජානාති. -පෙ- පසාමිහයං කායසංඛාරං පසාසියාමිති සික්ඛති. ඉති අජ්ඣත්තං වා කායෙ කායානුපයසී විහරති. බහිඤා වා කායෙ කායානුපයසී විහරති. අජ්ඣත්තබහිඤා වා කායෙ කායානුපයසී විහරති. සමුදයබමමානුපයසී වා කායසමිං විහරති. වයබමමානුපයසී වා කායසමිං විහරති. සමුදයවයබමමානුපයසී වා කායසමිං විහරති. අපති කායොති වා පනස්ස සති පච්චුපට්ඨිතා හොති යාවදෙව ඤ්ඤාමත්තාය පතිස්සතිමත්තාය. අතියසිතො ච විහරති. ත ච කිඤ්චි ලොකෙ උපාදියති. ඵවමපි භික්ඛවෙ භික්ඛු කායෙ කායානුපයසී විහරති.

[1. ආනාපානපබ්බං.]

2. පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ගච්ඡනොතා වා ගච්ඡාමිති පජානාති. සීතො වා සීතොමිති පජානාති. තිසිකොතො වා තිසිකොතොමිති පජානාති. සයානො වා සයානොමිති පජානාති. යථා යථා වා පනස්ස කායො පඤ්ඤිතීතො හොති තථා තථා තං පජානාති. ඉති අජ්ඣත්තං වා කායෙ කායානුපයසී විහරති. බහිඤා වා කායෙ කායානුපයසී විහරති. අජ්ඣත්ත බහිඤා වා කායෙ කායානුපයසී විහරති. සමුදයබමමානුපයසී වා කායසමිං විහරති. වයබමමානුපයසී වා කායසමිං විහරති. සමුදයවයබමමානුපයසී වා කායසමිං විහරති. අපති කායොති වා පනස්ස සති පච්චුපට්ඨිතා හොති යාවදෙව ඤ්ඤාමත්තාය පතිස්සතිමත්තාය. අතියසිතො ච විහරති. ත ච කිඤ්චි ලොකෙ උපාදියති. ඵවමපි භික්ඛවෙ භික්ඛු කායෙ කායානුපයසී විහරති.

[2. ඉදිසාපඨපබ්බං.]

3. පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු අභික්ඛනොනො පටික්ඛනොනො සමපජානකාරී හොති. ආලොකිතෙ විලොකිතෙ සමපජානකාරී හොති. සමමිඤ්ඤෙ පසාරිතෙ සමපජානකාරී හොති. සඛකාට්ටතනවිචරධාරණෙ සමපජානකාරී හොති. අසිතෙ පිතෙ බාසිතෙ සාසිතෙ සමපජානකාරී හොති. උච්චාරපසාවකමෙම සමපජානකාරී හොති. ගතෙ සිතෙ තිසිකොත පුතොත ජාගරිතෙ භාසිතෙ තුණකිතාවෙ සමපජානකාරී හොති. ඉති අජ්ඣත්තං වා කායෙ කායානුපයසී විහරති -පෙ- ඵවමපි භික්ඛවෙ භික්ඛු කායෙ කායානුපයසී විහරති.

[3. සමපජඤ්ඤපබ්බං.]

මහණෙනි, යම්සේ දක්ෂ වූ ලියන වඩුවෙක් හෝ ලියන වඩුවකුගේ අතවැස්සෙක් හෝ දීඬු කොට අදින්තේ දීඬු කොට අදින්තෙමි'යි දැන ගනී ද, හුඬු කොට හෝ අදින්තේ හුඬු කොට අදින්තෙමි'යි දැන ගනී ද, මහණෙනි, එපරිද්දෙන් ම මහණ තෙම දීඬු කොට ආශාස කරන්නේ දීඬු කොට ආශාස කෙරෙමිසි දැන ගනී... ආශාස ප්‍රශාසකයන් සන්නිද්‍රවණින් ප්‍රශාස කරන්නෙමිසි තිත්මෙයි. මෙසේ තමාගේ ආශාසප්‍රශාස කයෙහි හෝ කය නුවණින් බලන සුදු ව වාසය කරයි. මෙරමාගේ ආශාස ප්‍රශාසකයෙහි හෝ කය නුවණින් බලන සුදු ව වාසය කරයි. තමාගේත් මෙරමාගේත් ආශාසප්‍රශාසකයෙහි හෝ කය නුවණින් බලන සුදු ව වාසය කරයි. ආශාසප්‍රශාසකයෙහි උත්පත්තිය නුවණින් බලන සුදු ව හෝ වාසය කරයි. ආශාසප්‍රශාසකයෙහි විනාශය නුවණින් බලන සුදු ව හෝ වාසය කරයි. ආශාසප්‍රශාසකයෙහි උත්පත්තිය හා විනාශය නුවණින් බලන සුදු ව හෝ වාසය කරයි. ඔහුට 'ආශාසප්‍රශාසකය පමණක් ඇතැ'යි සිහි එළඹ සිටියේ වෙයි. එය හුදෙක් (මතුමන්තෙහි) තැණ වැඩීම පිණිස සිහි වැඩීම පිණිස වෙයි. තෘණොදුෂටි ඇසුරු නොකෙළේ වාසය කරයි. සකකා ලොකයෙහි රූපාදි කිසිවක් මමය මාගේ ය සි නො ගනිමි. මහණෙනි, මෙසේත් මහණ තෙම කයෙහි කය නුවණින් බලන සුදු ව (කම්චන් වඩමින්) වාසය කරයි.

[1. ආනාපාන පබ්බ සි.]

2. තවද මහණෙනි, මහණ තෙමෙ යන්නේ හෝ යමි සි සමාක්ප්‍රඥයෙන් දැන ගනිමි. සිටියේ හෝ සිටියෙමි වෙමිසි දැන ගනිමි. හුන්නේ හෝ හුන්නෙමි වෙමිසි දැන ගනිමි. හෝතේ හෝ හෝතෙමි වෙමිසි දැන ගනිමි. ඔහුගේ කය යමි යමි සේ සිහිපියේ ද එසේ එසේ එය දැනගනිමි. මෙසේ තමාගේ කයෙහි හෝ කය නුවණින් බලන සුදු ව වාසය කෙරෙයි. අනුන්ගේ කයෙහි හෝ කය නුවණින් බලන සුදු ව වාසය කෙරෙයි. තමාගේ හෝ පරාගේ හෝ කයෙහි කය නුවණින් බලන සුදු ව වාසය කෙරෙයි. කයෙහි හටගැත්ම බලන සුදු ව හෝ වාසය කෙරෙයි. කයෙහි විනාශය නුවණින් බලන සුදු ව හෝ වාසය කෙරෙයි. කයෙහි හටගැනීම හා විනාශය නුවණින් බලන සුදු ව හෝ වාසය කෙරෙයි 'ඉරියවු කය පමණක් ඇතැ'යි ඔහුගේ සිහිය හුදෙක් ඥානය වැඩීම පිණිස සිහිය වැඩීම පිණිස එළඹ සිටියේ වෙයි. තෘණො දුෂටි ඇසුරු නොකෙළේ වෙසෙයි. ලොකයෙහි කිසිවක් මම ය මාගේ ය සි නො ගනිමි. මහණෙනි, මෙසේත් මහණ තෙම කයෙහි කය නුවණින් බලන සුදු ව වාසය කරයි.

[2. ඉරියපථපබ්බ සි.]

3. තවද මහණෙනි, මහණ තෙමෙ පෙරට යාමෙහි පෙරලා ඊමෙහි නුවණින් දැන කරන සුදු වෙයි. ඉදිරි බැලීමෙහි අනුදිග් බැලීමෙහි නුවණින් දැන කරන සුදු වෙයි. අත් පා හැකිලීමෙහි අත් පා දිගුකිරීමෙහි නුවණින් දැන කරන සුදු වෙයි. සහල, පා, සිවුරු දරීමෙහි නුවණින් දැන කරන සුදු වෙයි. බිඳීමෙහි පීමෙහි කෑමෙහි රස පිඳීමෙහි නුවණින් දැන කරන සුදු වෙයි. මලු පහකිරීමෙහි නුවණින් දැන කරන සුදු වෙයි. යාමෙහි සිටීමෙහි හිඳීමෙහි තිඳීමෙහි නිදිවැරීමෙහි බිණීමෙහි නිහඬ වීමෙහි නුවණින් දැන කරන සුදු වෙයි. මෙසේ තමාගේ කයෙහි හෝ කය නුවණින් බලන සුදු ව වෙසෙයි... මහණෙනි, මෙසේත් මහණ තෙම කයෙහි කය නුවණින් බලන සුදු ව වාසය කරයි.

[3. සමසප්පඤ්ඤපබ්බ සි.]

4. පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉමමෙව කායං උභිං පාදතලා අධො කෙසමන්ඪකා තචපරියන්තං පුරං නාතප්පකාරණං අසුචිතො පච්ච-
වෙකඛති: අන්ච ඉමසමිං කායෙ කෙසා ලොමා නබ්බා දන්තා තවෙව් මංසං නකාරු අට්ඨි අට්ඨිමිඤ්ඤං¹ වක්ඛං හදයං යකන්ති කිලොමකං පිහකං පපථාසං අන්තං අන්තගුණං උදරියං කර්ඨං පිත්තං සෙමහං පුබ්බො ලොහිතං සෙදෙ මෙදෙ අසුචිතා වෙවෙලො සිඛිකාණීකා ලසිකා මුත්තන්ති.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ උභතොමුඛා මුතොළී² පුරං නානාවිභික්ඛණ්ණ ධඤ්ඤාණං-සෙය්‍යපිදං: සාලීතං විහිතං මුග්ගානං මාසානං තිලානං තණ්ඤුලානං, තමෙතං වක්ඛමි, පුරිතො මුඤ්ඤිත්වා පච්චවෙකෙඛය්‍ය: ඉමෙ සාලී ඉමෙ විහි ඉමෙ මුග්ගා ඉමෙ මාසා ඉමෙ තිලා ඉමෙ තණ්ඤුලාති, ඵචමෙව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉමමෙව කායං උභිං පාදතලා අධො කෙසමන්ඪකා තචපරියන්තං පුරං නාතප්පකාරණං අසුචිතො පච්චවෙකඛති: අන්ච ඉමසමිං කායෙ කෙසා ලොමා නබ්බා දන්තා තවෙව් මංසං නකාරු අට්ඨි අට්ඨිමිඤ්ඤං වක්ඛං හදයං යකන්ති කිලොමකං පිහකං පපථාසං අන්තං අන්තගුණං උදරියං කර්ඨං පිත්තං සෙමහං පුබ්බො ලොහිතං සෙදෙ මෙදෙ අසුචිතා වෙවෙලො සිඛිකාණීකා ලසිකා මුත්තන්ති. ඉති අර්ඤ්ඤතං වා කායෙ කායානුපසයි විහරති -පෙ- ඵචමපි භික්ඛවෙ භික්ඛු කායෙ කායානුපසයි විහරති.

[4. පටිකකුලමනසිකාරපඤ්ඤං.]

5. පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉමමෙව කායං යථාසිතං යථාපණ්ණි-
හිතං බාදුසො පච්චවෙකඛති: අන්ච ඉමසමිං කායෙ පඨවිබාදු ආපොධාදු තෙජෝධාදු වායොධාදුති. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ දුකෙඛා ගොසාතකො වා ගොසාතකනෙතවාසි වා ගාචිං වසිත්වා වාදුමමහාපඨෙ ඛිලසො පටි-
විහරිත්වා නිසිනොතො අසුචිතං, ඵචමෙව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉමමෙව කායං යථාසිතං යථාපණ්ණිහිතං බාදුසො පච්චවෙකඛති: අන්ච ඉමසමිං කායෙ පඨවිබාදු ආපොධාදු තෙජෝධාදු වායොධාදුති. ඉති අර්ඤ්ඤතං වා කායෙ කායානුපසයි විහරති -පෙ- ඵචමපි භික්ඛවෙ භික්ඛු කායෙ කායානුපසයි විහරති.

(5. බාදුමනසිකාරපඤ්ඤං.)

[නවසිච්ඡිකාපඤ්ඤං:]

6. පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සෙය්‍යථාපි පඤ්ඤාය සරිරං සිච්චි-
කාය ජඤ්ඤිතං ඵකාහමිතං වා දඤ්ඤිතං වා තිහමිතං වා උඤ්ඤිමාතකං විනීලකං විපුබ්බකජාතං, සො ඉමමෙව කායං උපසංඛරති: 'අයමපි ඛො කායො ඵචං ධමෙමා ඵචමහාපි ඵචං අනතීතො'ති. ඉති අර්ඤ්ඤතං වා කායෙ කායානුපසයි විහරති ඛභිඤ්ඤා වා කායෙ කායානුපසයි විහරති. අර්ඤ්ඤතඛභිඤ්ඤා වා කායෙ කායානුපසයි විහරති. සමුදයධම්මානුපසයි වා කායසමිං විහරති. වයධම්මානුපසයි වා කායසමිං විහරති සමුදයවයධම්මානු-
පසයි වා කායසමිං විහරති. අන්තකායොති වා පතඤ්ඤා සත් පච්චුප්පට්ඨිතා හොති යාවදෙව ඤ්ඤාණමතතාය පතිඤ්ඤාමතතාය, අනිසයිතො ඵ විහරති. තච කිඤ්ඤි ලොකෙ උපාදියති. ඵචමපි භික්ඛවෙ භික්ඛු කායෙ කායානුපසයි විහරති. (1)

1. අට්ඨිමිඤ්ඤං, ඔහුපු. 2. මුතොළී, කසේච්චි. මුතොළී, PTS

4. තවද මහණෙනි, මහණ තෙම පාදතලයෙන් උඩ කෙසෙත් යට සම හිමි කොට නානාපිඛ අග්‍රවියෙන් පිරිණු මේ ශරීරය ප්‍රත්‍යාවේක්‍ෂා කරයි: මේ ශරීරයෙහි කෙස් ඇත. මේ ශරීරයෙහි ලොම් ඇත. නිය, දත්, සම්, මස් පිඩු, නහර, ඇව, ඇටමිදුලු, වකුගඩු, හදමස්, අක්මාව, දලබුච්ච, බඩදිව, පෙණහැලි, බඩවැල, අතුණු බහන, නො පැසුණු අහර, පැසුණු අහර (අඟුළු), පිත්, සෙම්, හැරව, ලේ, බහදිය, මේදතෙල්, කදුළු, වූරුණුතෙල්, කෙල, සොටු, සදම්පුලු මු, ඇතැයි.

මහණෙනි, දෙපත මුඛ ඇති මල්ලක් ඇල්, වී, මුං මා, තල, සහල් යන තත්වැදුරුම් බාහ්‍යයෙන් පිරිණේ වේ ද, ඇස් පෙණෙන පුරුමයෙක් ඒ මේ මල්ල ලිහා මේ 'ඇල්ය, මේ වීය, මේ මුංය, මේ මාය, මේ තලය, මේ හැල්ය' යි යම්සේ ප්‍රත්‍යාවේක්‍ෂා කරන්නේ ද, මහණෙනි, එපරිද්දෙන් ම මහණ තෙම පාදතලයෙන් උඩ කෙසෙත් යට සම හිමි කොට නානාපිඛ අග්‍රවියෙන් පිරිණු මේ ශරීරය ප්‍රත්‍යාවේක්‍ෂා කරයි: මේ ශරීරයෙහි කෙස්, ලොම්, නිය, දත්, සම්, මස්පිඩු, නහර, ඇව ඇටමිදුලු, වකුගඩු, හදමස්, අක්මා, දලබුච්ච, බඩදිව, පෙණහැලි, බඩවැල, අතුණු-බහන, නො පැසුණු අහර, අඟුළු, පිත්, සෙම්, හැරව, ලේ, බහදිය, මේද-තෙල්, කදුළු, වහාතෙල්, කෙල, සොටු, සදම්පුලු, මු ඇතැයි. මෙසේ තමාගේ කයෙහි හෝ කය නුවණින් බලන සුලු ව වාසය කරයි... මහණෙනි, මෙසේත් මහණ තෙම කයෙහි කය නුවණින් බලන සුලු ව වාසය කරයි.

[4. පටිකකුලමනසිභාරපබ්බ යි.]

5. තවද මහණෙනි, මහණ තෙම සිටි පරිදි පිහිටි පරිදි මේ කය ම බාහු වශයෙන් ප්‍රත්‍යාවේක්‍ෂා කරයි: මේ කයෙහි පඨවිබාහු ඇත. ආපොඛාහු, තෙජොඛාහු, වායොඛාහු ඇතැයි. මහණෙනි, යම්සේ දක්ෂ ගොසාතකයෙක් හෝ ගොසාතකයකුගේ අතවැසියෙක් හෝ ගවදෙනක මර් සතර මංසනියෙක කොටස් වශයෙන් වෙන් වෙන් කොට බෙදා හුන්නේ යම්සේ ද, මහණෙනි, එපරිද්දෙන් ම මහණ තෙම සිටි පරිදි පිහිටි පරිදි මේ කය බාහු වශයෙන් සලකා බලයි. මේ කයෙහි පඨවිබාහු, ආපොඛාහු, තෙජොඛාහු, වායොඛාහු ඇතැයි. මෙසේ තමාගේ කයෙහි හෝ කය නුවණින් බලන සුලු ව වාසය කරයි... මහණෙනි, මෙසේත් මහණ තෙම කයෙහි කය නුවණින් බලන සුලු ව වාසය කරයි.

[5. බාහුමනසිභාරපබ්බ යි.]

(නවසිවපිභාපබ්බය:)

6. තවද මහණෙනි, මහණ තෙම සොහොනෙහි හැරැපි මල එක් දවස් වූ හෝ මල දෙදවස් වූ හෝ තුන් දවස් වූ හෝ ඉදිමුහු තිල් වූ ගටගත් ප්‍රයා ඇති සිරුරක් යම්සේ දක්වන් ද, තෙතෙම මේ (තමාගේ) ශරීරය ඒ මාතශරීරය හා එලවා සසඳා බලන්නේ ය: 'මේ ශරීරයත් මේබඳු සවභාව ඇත්තේ ය. මෙසේ වන සුලුය. මේබඳු සවභාවය නො ඉක්ම වූයේ' යි. මෙසේ තමාගේ කයෙහි හෝ කය නුවණින් බලන සුලු ව වාසය කරයි... මහණෙනි, මෙසේත් මහණ තෙම කයෙහි කය නුවණින් බලන සුලු ව වාසය කරයි. (1)

7. පුත ව පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සෙය්‍යථාපි පසෙසය්‍ය සරීරං සිවච්ඡිකාය ජඩ්ඞිතං කාසෙති වා ඛජ්ජමානං කුලලෙහි වා ඛජ්ජමානං භිජ්ජෙති වා ඛජ්ජමානං සුපාඤ්ඤි වා ඛජ්ජමානං සිතාලෙහි වා ඛජ්ජමානං විවිධෙහි වා පාණකජාතෙහි ඛජ්ජමානං, සො ඉමමෙව කායං උපසංහරති: අයමපි ඛො කාසො එවං ඛමෙමා, එවමොච්චි එතං අනතීතොති. ඉති අජ්ඣතං වා කාසෙ කායානුපසයි විහරති. -පෙ- එවමපි භික්ඛවෙ භික්ඛු කාසෙ කායානුපසයි විහරති. (2)

8. පුත ව පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සෙය්‍යථාපි පසෙසය්‍ය සරීරං සිවච්ඡිකාය ජඩ්ඞිතං අට්ඨිකසඛබ්බලිකං සමංසලොභිතං නහාරුසමබ්ඞිං, සො ඉමමෙව කායං උපසංහරති: අයමපි ඛො කාසො එවං ඛමෙමා, එවමොච්චි එතං අනතීතොති. ඉති අජ්ඣතං වා කාසෙ කායානුපසයි විහරති. -පෙ- එවමපි භික්ඛවෙ භික්ඛු කාසෙ කායානුපසයි විහරති. (3)

9. පුත ව පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සෙය්‍යථාපි පසෙසය්‍ය සරීරං සිවච්ඡිකාය ජඩ්ඞිතං අට්ඨිකසඛබ්බලිකං නිමමංසලොභිතමක්ඛිතං නහාරුසමබ්ඞිං, සො ඉමමෙව කායං උපසංහරති: අයමපි ඛො කාසො එවං ඛමෙමා, එවමොච්චි එතං අනතීතොති. ඉති අජ්ඣතං වා කාසෙ කායානුපසයි විහරති. -පෙ- එවමපි භික්ඛවෙ භික්ඛු කාසෙ කාසෙ කායානුපසයි විහරති. (4)

10. පුත ව පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සෙය්‍යථාපි පසෙසය්‍ය සරීරං සිවච්ඡිකාය ජඩ්ඞිතං අට්ඨිකසඛබ්බලිකං අපගතමංසලොභිතං නහාරුසමබ්ඞිං, සො ඉමමෙව කායං උපසංහරති: අයමපි ඛො කාසො එවං ඛමෙමා, එවමොච්චි එතං අනතීතොති. ඉති අජ්ඣතං වා කාසෙ කායානුපසයි විහරති. -පෙ- එවමපි භික්ඛවෙ භික්ඛු කාසෙ කායානුපසයි විහරති. (5)

11. පුත ව පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සෙය්‍යථාපි පසෙසය්‍ය සරීරං සිවච්ඡිකාය ජඩ්ඞිතං - අට්ඨිකාති අපගතසමබ්ඞිනාති දීඝා විදීඝානු විකඛිතනාති අඤ්ඤාන හජ්ජට්ඨිකං අඤ්ඤාන පාදට්ඨිකං අඤ්ඤාන ජඝ්ඝට්ඨිකං අඤ්ඤාන උෂරට්ඨිකං අඤ්ඤාන කචට්ඨිකං අඤ්ඤාන පිට්ඨිකණ්ඨකං අඤ්ඤාන සීසකවාහං, සො ඉමමෙව කායං උපසංහරති: අයමපි ඛො කාසො එවං ඛමෙමා, එවමොච්චි එතං අනතීතොති. ඉති අජ්ඣතං වා කාසෙ කායානුපසයි විහරති. -පෙ- එවමපි භික්ඛවෙ භික්ඛු කාසෙ කායානුපසයි විහරති. (6)

12. පුත ව පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සෙය්‍යථාපි පසෙසය්‍ය සරීරං සිවච්ඡිකාය ජඩ්ඞිතං - අට්ඨිකාති සෙතාති සභිබ්වණ්ණුපතිහාති, සො ඉමමෙව කායං උපසංහරති: අයමපි ඛො කාසො එවං ඛමෙමා, එවමොච්චි එතං අනතීතොති. ඉති අජ්ඣතං වා කාසෙ කායානුපසයි විහරති. -පෙ- එවමපි භික්ඛවෙ භික්ඛු කාසෙ කායානුපසයි විහරති. (7)

7. තවද, මහණෙනි, මහණ තෙමේ සොහොනෙහි ලු කවුඩන් විසින් හෝ කනු ලබන උස්සන් විසින් හෝ කනු ලබන ගිජුලිනිණියන් විසින් හෝ කනු ලබන ඉනකයන් විසින් හෝ කනු ලබන පිච්චුන් විසින් හෝ කනු ලබන නොයෙක් ප්‍රාණීන් විසින් හෝ කනු ලබන මල සිරුරක් යම්සේ දක්නේ ද, හෙතෙමේ මේ ම කය ඒ කය හා ඵලවා සසද බලයි: 'මේ කයත් මේබඳු ස්වභාවය ඇත්තේ ය, මෙසේ වන සුලු ය, මේබඳු ස්වභාවය නො ඉක්මවූයේ ය'යි මෙසේ තමාගේ කයෙහි හෝ කායානුපයයි ව වාසය කරයි... මහණෙනි, මෙසේත් මහණ තෙමේ කයෙහි කය නුවණින් බලන සුලු ව වාසය කරයි. (2)

8 තවද මහණෙනි, මහණ තෙමේ සොහොනෙහි ලු ලේමස් සහිත වූ නහරින් බැඳුණා වූ ඇටසැකිල්ලක් වූ මිනියක් යම්සේ දක්නේ ද, හෙතෙමේ මේ කය එය හා ඵලවා සසද බලයි: 'මේ කයත් මේබඳු ස්වභාව ඇත්තේ ය. මෙසේ වන සුලු ය. මේ ස්වභාවය නො ඉක්මවූයේ' යි. මෙසේ තමාගේ කයෙහි හෝ කායානුපයයි ව වාසය කරයි:... මහණෙනි, මෙසේත් මහණ තෙමේ කයෙහි කායානුපයයි ව වාසය කරයි. (3)

9. තවද මහණෙනි, මහණ තෙමේ සොහොනෙහි ලු මස් රහිත ලේ හැඳුණු නහරින් බැඳුණු ඇට සැකිල්ලක් වූ මිනියක් යම්සේ දක්නේ ද, හෙ තෙමේ මේ කය එය හා ඵලවා සසද බලයි: 'මේ කයත් මේබඳු ස්වභාව ඇත්තේ ය. මෙසේ වන සුලු ය. මේ ස්වභාවය නො ඉක්මවූයේ ය' යි. මෙසේ තමාගේ කයෙහි හෝ කායානුපයයි ව වාසය කරයි:... මහණෙනි, මෙසේත් මහණ තෙමේ කයෙහි කායානුපයයි ව වාසය කරයි. (4)

10. තවද මහණෙනි, මහණ තෙමේ සොහොනෙහි ලු මස් ලේ නැති නහරින් බැඳුණු ඇට සැකිල්ලක් වූ මිනියක් යම්සේ දක්නේ ද, හෙතෙමේ මේ කය එය හා ඵලවා සසද බලයි: 'මේ කයත් මේබඳු ස්වභාව ඇත්තේ ය. මෙසේ වන සුලු ය. මේ ස්වභාවය නො ඉක්මවූයේ ය' යි. මෙසේ තමාගේ කයෙහි හෝ කායානුපයයි ව වාසය කරයි. ...මහණෙනි මෙසේත් මහණතෙම, කයෙහි කායානුපයයි ව වාසය කරයි. (5)

11. තව ද මහණෙනි, මහණ තෙමේ සොහොනෙහි ලු නහර බැඳුම් නැති අන් දෙසෙකින් අන්ඇටය ද අන් දෙසෙකින් පෘඤ්චය ද අන් දෙසෙකින් කොණ්ඨාඇටය ද අන් දෙසෙකින් කලවාඇටය ද අන් දෙසෙකින් කටිඇටය ද අන් දෙසෙකින් පිටකවුට ද අන් දෙසෙකින් හිස් කබල ද සි දිසානුදිසාවන්හි පිටුරැණු ඇටසැකිල්ල යම්සේ දක්නේ ද, හෙතෙම මේ කය එය හා ඵලවා සසද බලයි: 'මේ කයත් මේබඳු ස්වභාව ඇත්තේ ය. මෙසේ වන සුලු ය මේ ස්වභාවය නො ඉක්මවූයේ ය' යි. මෙසේ තමාගේ කයෙහි හෝ කායානුපයයි ව වාසය කරයි... මහණෙනි, මෙසේත් මහණ තෙමේ කයෙහි කායානුපයයි ව වාසය කරයි. (6)

12. තවද මහණෙනි, මහණ තෙමේ සොහොනෙහි ලු සක් පැහැ බඳු සුදු ඇට සුත් ශරීරයක් යම් සේ දක්නේ ද, හෙතෙමේ මේ කය ම ඒ කය හා ඵලවා සසද බලයි: 'මේ ශරීරයත් මේබඳු ස්වභාව ඇත්තේ ය. මෙසේ වන සුලු ය. මේබඳු ස්වභාවය නො ඉක්මවූයේ ය'යි මෙසේ තමාගේ කයෙහි හෝ කායානුපයයි ව වාසය කරයි... මහණෙනි, මෙසේත් මහණ තෙමේ කයෙහි කායානුපයයි ව වාසය කරයි. (7)

13. පුනච්චරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සෙය්‍යථාපි පසෙය්‍යාය සරිරං සිව්චිකාය ජඩ්ඛිතං- අට්ඨිකානි පුඤ්ජකිතානි තෙරෙඤ්චසයිකානි, සො ඉමමෙව කායං උපසංහරති: 'අගමපි ඛො කාසො ඵලං ඛමෙමා ඵචමනාපී ඵතං අනතීතො'ති. ඉති අර්ඤ්ඤතං වා කාසෙ කායානුපසයි විහරති -පෙ- ඵචමපි භික්ඛවෙ භික්ඛු කාසෙ කායානුපසයි විහරති. (8)

14. පුනච්චරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සෙය්‍යථාපි පසෙය්‍යාය සරිරං සිව්චිකාය ජඩ්ඛිතං- අට්ඨිකානි පුතීති වුණ්ණකජාතානි, සො ඉමමෙව කායං උපසංහරති: 'අගමපි ඛො කාසො ඵලං ඛමෙමා ඵචමනාපී ඵතං අනතීතො'ති. ඉති අර්ඤ්ඤතං වා කාසෙ කායානුපසයි විහරති. -පෙ- ඵචමපි භික්ඛවෙ භික්ඛු කාසෙ කායානුපසයි විහරති. (9)

ඵලං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු කාසෙ කායානුපසයි විහරති.

[කායානුපසංගා සතිපට්ඨානං]

(2. වෙදනානුපසංගාසතිපට්ඨානං)

කථංඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු වෙදනාසු වෙදනානුපසයි විහරති ?

1. ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සුඛං වෙදනං වෙදීයමානො 'සුඛං වෙදනං වෙදීයාමි'ති පජානාති. දුක්ඛං වෙදනං වෙදීයමානො 'දුක්ඛං වෙදනං වෙදීයාමි'ති පජානාති. අදුක්ඛමසුඛං වෙදනං වෙදීයමානො 'අදුක්ඛමසුඛං වෙදනං වෙදීයාමි'ති පජානාති. සාමිසං වා සුඛං වෙදනං වෙදීයමානො 'සාමිසං සුඛං වෙදනං වෙදීයාමි'ති පජානාති. තිරුමිසං වා සුඛං වෙදනං වෙදීයමානො 'තිරුමිසං සුඛං වෙදනං වෙදීයාමි'ති පජානාති. සාමිසං වා දුක්ඛං වෙදනං වෙදීයමානො 'සාමිසං දුක්ඛං වෙදනං වෙදීයාමි'ති පජානාති. තිරුමිසං වා දුක්ඛං වෙදනං වෙදීයමානො 'තිරුමිසං දුක්ඛං වෙදනං වෙදීයාමි'ති පජානාති. සාමිසං වා අදුක්ඛමසුඛං වෙදනං වෙදීයමානො 'සාමිසං අදුක්ඛමසුඛං වෙදනං වෙදීයාමි'ති පජානාති. තිරුමිසං වා අදුක්ඛමසුඛං වෙදනං වෙදීයමානො 'තිරුමිසං අදුක්ඛමසුඛං වෙදනං වෙදීයාමි'ති පජානාති. (1-9)

ඉති අර්ඤ්ඤතං වා වෙදනාසු වෙදනානුපසයි විහරති. ඛහිඤා වා වෙදනාසු වෙදනානුපසයි විහරති. අර්ඤ්ඤතඛහිඤා වා වෙදනාසු වෙදනානුපසයි විහරති. සමුදයධම්මානුපසයි වා වෙදනාසු විහරති වයධම්මානුපසයි වා වෙදනාසු විහරති. සමුදයවයධම්මානුපසයි වා වෙදනාසු විහරති. අර්ථ-වෙදනානි වා පතස්ස සති පච්චුපට්ඨිතා නොති යාවදෙව ඤ්ඤණමත්තාය පතිස්සතිමත්තාය. අතීසයිතො ච විහරති. ත ච කීඤ්චී ලොකෙ උපාදීයති.

ඵලං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු වෙදනාසු වෙදනානුපසයි විහරති.

[වෙදනානුපසංගාසතිපට්ඨානං.]

13. තවද මහණෙනි, මහණ තෙමේ සොහොනෙහි වූ අවුරුදු ගණන් ඉක්මනිය පුඤ්ජිකාත (තැන තැන රැස්) වූ ආච කැබලි ඇති... ශරීරයක් යම්සේ දක්නේ ද, හෙතෙමේ මේ කය ම ඒ කය හා එළවා සසඳු බලයි: 'මේ ශරීරයක් මෙබඳු ස්වභාව ඇත්තේ ය. මෙසේ වන සුලු ය මෙබඳු ස්වභාවය නො ඉක්මවූයේ ය'යි මෙසේ තමාගේ කයෙහි හෝ කායානුපයයි ව වාසය කරයි. ... මහණෙනි, මෙසේත් මහණ තෙමේ කයෙහි කායානුපයයි ව වාසය කරයි. (8)

14. තවද මහණෙනි, මහණ තෙමේ කුණු වූ කුඩු වූ සොහොනෙහි වූ ආච ගොඩක් වූ ශරීරයක් යම් සේ දක්නේ ද, හෙතෙමේ මේ කය ම ඒ කය හා එළවා සසඳු බලයි: 'මේ කයක් මෙබඳු ස්වභාව ඇත්තේ ය. මෙසේ වන සුලු ය. මේ ස්වභාවය නො ඉක්මවූයේ ය'යි මෙසේත් තමාගේ කයෙහි හෝ කායානුපයයි ව වාසය කරයි... මහණෙනි, මෙසේත් මහණ තෙමේ කයෙහි කායානුපයයි ව වාසය කරයි. (9)

මහණෙනි, මෙසේ මහණතෙම කයෙහි කායානුපයයි ව වාසය කරයි.

[කායානුපයන්තා සතිපට්ඨාන සි]

(2. වෙදනානුපයන්තා සතිපට්ඨාන ය.)

මහණෙනි, මහණ තෙමේ කෙසේ නම් වෙදනාවන්හි වෙදනාවන් නුවණින් බලන සුලු ව වාසය කෙරේ ද ?

1. මහණෙනි, මේ යාපනයෙහි මහණ තෙමේ සැප වෙදනාවක් විඳින්නේ සැප වෙදනාවක් විඳිමි යි (සමසක් ප්‍රඥවෙන්) දනී. දුක් වෙදනාවක් විඳින්නේ දුක් වෙදනාවක් විඳිමි යි දනී. නො දුක් නො සැප වෙදනාවක් විඳින්නේ නො දුක් නො සැප වෙදනාවක් විඳිමි යි දනී. ආමිස(පස්කම් ගුණ) සහිත සුඛවෙදනාවක් විඳින්නේ සාමිසසුඛවෙදනාවක් විඳිමි යි දනී. ආමිස-රහිතසුඛවෙදනාවක් හෝ විඳින්නේ නිරාමිසසුඛවෙදනාවක් විඳිමි යි දනී. සාමිසදුක්ඛවෙදනාවක් හෝ විඳින්නේ සාමිසදුක්ඛ වෙදනාවක් විඳිමි යි දනී. නිරාමිසදුක්ඛවෙදනාවක් හෝ විඳින්නේ නිරාමිසදුක්ඛවෙදනාවක් විඳිමි යි දනී. සාමිස නො දුක් නො සැප වෙදනාවක් හෝ විඳින්නේ සාමිස නො දුක් නො සැප වෙදනාවක් විඳිමි යි දනී. නිරාමිස නො දුක් නො සැප වෙදනාවක් හෝ විඳින්නේ නිරාමිස නො දුක් නො සැප වෙදනාවක් විඳිමි යි දනී. (1-9)

මෙසේ තමා පිළිබඳ වෙදනාවන්හි වෙදනා නුවණින් බලනසුලු ව හෝ වාසය කරයි. අනුත් පිළිබඳ වෙදනාවන්හි වෙදනා නුවණින් බලන සුලු ව වාසය කරයි. තමන් පිළිබඳ වූ හෝ අනුත් පිළිබඳ වූ හෝ වෙදනාවන්හි වෙදනා නුවණින් බලන සුලු ව වාසය කරයි. වෙදනාවන්හි හටගැනීම නුවණින් බලන සුලු ව හෝ වාසය කරයි. වෙදනාවන්හි විනාශය නුවණින් බලන සුලු ව හෝ වාසය කරයි වෙදනාවන්හි හටගැනීම හා නැසීම නුවණින් බලනසුලු ව හෝ වාසය කරයි. හුදෙක් වෙදනාව පමණක් ඇතැයි ඔහුගේ සිහිය නුවණ වැඩිම පිණිස සිහිය වැඩිම පිණිස එළඹ සිටියේ වෙයි. තෘණෝ දෂපී ආචුරු නො කෙළේ ද වෙසෙයි. වෙදනාසංඛ්‍යාත ලොකයෙහි කිසිවක් 'මම ය මාගේ ය' යි නො හනී යි.

මහණෙනි, මෙසේ මහණ තෙමේ වෙදනාවන්හි වෙදනානුපයයි ව වාසය කරයි.

[වෙදනානුපයන්තා සතිපට්ඨාන සි.]

(3. විතනානුපස්සනායනිපට්ඨානං.)

කථංඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු විතෙත විතනානුපස්සි විහරති ?

1. ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සරුභං වා විතනං සරුභං විතනනති පජානාති. විතරුභං වා විතනං විතරුභං විතනනති පජානාති. සද්දෙසං වා විතනං සද්දෙසං විතනනති පජානාති. විභද්දෙසං වා විතනං විභද්දෙසං විතනනති පජානාති සමොභං වා විතනං සමොභං විතනනති පජානාති. විභමොභං වා විතනං විභමොභං විතනනති පජානාති. සඛිනිතනං වා විතනං සඛිනිතනං විතනනති පජානාති. වික්ඛිතනං වා විතනං වික්ඛිතනං විතනනති පජානාති. මහඣ්ඣතං වා විතනං මහඣ්ඣතං විතනනති පජානාති. අමහඣ්ඣතං වා විතනං අමහඣ්ඣතං විතනනති පජානාති. සඋතතරං වා විතනං සඋතතරං විතනනති පජානාති. අනුතතරං වා විතනං අනුතතරං විතනනති පජානාති. සමාහිතං වා විතනං සමාහිතං විතනනති පජානාති. අසමාහිතං වා විතනං අසමාහිතං විතනනති පජානාති. විමුතනං වා විතනං විමුතනං විතනනති පජානාති. අවිමුතනං වා විතනං අවිමුතනං විතනනති පජානාති. (1-16)

ඉති අජ්ඣන්තං වා විතෙත විතනානුපස්සි විහරති, ඛග්ගිධා වා විතෙත විතනානුපස්සි විහරති, අජ්ඣන්තඛග්ගිධා වා විතෙත විතනානුපස්සි විහරති. සමුද්දසධම්මානුපස්සි වා විතනසමිං විහරති. වසධම්මානුපස්සි වා විතනසමිං විහරති. සමුද්දසවසධම්මානුපස්සි වා විතනසමිං විහරති. අජචි මිත්තනති වා පනඤ්ඤා සති පච්චුපට්ඨිතා හොති යාවද්දෙව ඤ්ඤාණමතකාය පතිස්සතිමතකාය. අතිස්සිතො ව විහරති. ත ව කිංඤ්ච ශ්‍රොතෙක උපාදිගති.

එවං ඛො භික්ඛවෙ විතෙත විතනානුපස්සි විහරති.

[විතනානුපස්සනායනිපට්ඨානං.]

(4. ධම්මානුපස්සනායනිපට්ඨානං.)

කථංඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මෙසු ධම්මානුපස්සි විහරති ?

1. ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මෙසු ධම්මානුපස්සි විහරති පඤ්චස්ස නිවරණේසු. කථංඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මෙසු ධම්මානුපස්සි විහරති පඤ්චස්ස නිවරණේසු?

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සන්තං වා අජ්ඣන්තං ඤාමච්ඡන්දං ‘අජචි මෙ අජ්ඣන්තං ඤාමච්ඡන්දො’ති පජානාති. අසන්තං වා අජ්ඣන්තං ඤාමච්ඡන්දං ‘නචි මෙ අජ්ඣන්තං ඤාමච්ඡන්දො’ති පජානාති. යථා ව අනුප්පන්නස්ස ඤාමච්ඡන්දස්ස උප්පාදෙ හොති, තඤ්ච පජානාති. යථා ව උප්පන්නස්ස ඤාමච්ඡන්දස්ස පහානං හොති, තඤ්ච පජානාති. යථා ව පභීතස්ස ඤාමච්ඡන්දස්ස ආයතීං අනුප්පාදෙ හොති, තඤ්ච පජානාති. (1)

සන්තං වා අජ්ඣන්තං බ්‍යාපාදං ‘අජචි මෙ අජ්ඣන්තං බ්‍යාපාදො’ති පජානාති. අසන්තං වා අජ්ඣන්තං බ්‍යාපාදං ‘නචි මෙ අජ්ඣන්තං බ්‍යාපාදො’ති පජානාති. යථා ව අනුප්පන්නස්ස බ්‍යාපාදස්ස උප්පාදෙ හොති, තඤ්ච පජානාති. යථා ව උප්පන්නස්ස බ්‍යාපාදස්ස පහානං හොති, තඤ්ච පජානාති. යථා ව පභීතස්ස බ්‍යාපාදස්ස ආයතීං අනුප්පාදෙ හොති, තඤ්ච පජානාති. (2)

මහණෙනි, මහණ තෙමේ කෙසේ නම් සිතෙහි සිත නුවණින් බලන සුලු වූයේ වාසය කෙරේ ද?

1. මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි මහණ තෙමේ රූග සහිත වූ හෝ සිත රූග සහිත සිතැයි (සමාස් ප්‍රඥාවෙන්) දනී. රූග රහිත වූ සිත රූග රහිත සිතැයි දනී. ද්වේෂ රහිත වූ හෝ සිත ද්වේෂ රහිත සිතැයි දනී. මොහ සහිත වූ හෝ සිත මොහ සහිත සිතැයි දනී. මොහ රහිත වූ හෝ සිත මෝහ රහිත සිතැයි දනී. (චිතමිඛාසෙන්) හැකුළුණු හෝ සිත හැකුළුණු සිතැයි දනී. (උඛාවචයෙන් නානාලම්බනයන්හි) විසිර ගියා වූ හෝ සිත විසිරුණු සිතැයි දනී. මහඤ්ඤ (රූපාරූපාවචර) වූ හෝ සිත මහඤ්ඤ සිතැයි දනී. මහඤ්ඤ නොවූ හෝ සිත මහඤ්ඤ නොවූ සිතැයි දනී. සඋත්තර (කාමාවචර) වූ හෝ සිත සඋත්තර සිතැයි දනී. අනුත්තර (රූපාරූපාවචර) වූ හෝ සිත අනුත්තර සිතැයි දනී. සමාහිත (සමාහිත) වූ හෝ සිත සමාහිත සිතැයි දනී. අසමාහිත වූ හෝ සිත අසමාහිත සිතැයි දනී. (තදඝ්ඤ විකඛම්බන වසයෙන්) මිදුණා වූ හෝ සිත මිදුණා වූ සිතැයි දනී. නොමිදුණු හෝ සිත නොමිදුණු සිතැයි දනී. (1-16)

මෙසේ තමාගේ සිතෙහි හෝ විතානුපයයි ව වාසය කරයි. අනුන්ගේ සිතෙහි හෝ විතානුපයයි ව වාසය කරයි. තමන්ගේත් අනුන්ගේත් සිත්හි හෝ විතානුපයයි ව වාසය කරයි. සිතේ හටගැන්ම බලන සුලු ව හෝ වාසය කරයි. සිතේ විතාසය බලන සුලු ව හෝ වාසය කරයි. සිතේ හටගැන්ම හා විතාසය බලන සුලු ව හෝ වාසය කරයි. හුදෙක් සිත පමණක් ඇත්තේය යි ඔහුගේ සිතිය නුවණ වැඩිම පිණිස සිතිය වැඩිම පිණිස ඵලම් සිටියේ වෙයි. තාඡණ දූමචි ඇසුරු නොකෙළේ ද වෙසෙයි. විතාසවිධාන ලොකයෙහි කිසිවක් 'මම මාගේ ය' යි නොගෙන වාසය කරයි.

මහණෙනි, මෙසේ මහණ තෙමේ විතාසයෙහි විතානුපයයි ව වාසය කරයි.

[විතානුපයනා සතිපට්ඨාන සි.]

(4 ධම්මානුපයනා සතිපට්ඨානාය.)

1. මහණෙනි, මහණ තෙමේ කෙසේ නම් ධම්මන්හි ධම්ම නුවණින් බලන සුලු ව වාසය කෙරේ ද?

මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි මහණ තෙමේ පඤ්චනිවරණ ධම්මන්හි ධම්ම නුවණින් බලන සුලු ව වාසය කෙරේ. මහණෙනි, මහණ තෙමේ කෙසේ නම් පඤ්චනිවරණ ධම්මන්හි ධම්ම නුවණින් බලන සුලු ව වාසය කෙරේ ද?

මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි මහණ තෙමේ තමා කුල ඇත්තා වූ හෝ කාමච්ඡදය 'මා කුල කාමච්ඡදය ඇත්තේ ය' යි (සමාස් ප්‍රඥාවෙන්) දන ගනියි. තමා කුල තැත්තා වූ හෝ කාමච්ඡදය 'මා කුල කාමච්ඡදය නැතැ' යි දන ගනියි. යම්සේ නූපන් කාමච්ඡදයාගේ ඉපදීම වේ ද, එය ද දූත ගනියි. යම්සේ උපන් කාමච්ඡදයාගේ ප්‍රභාණය වේ ද, එය ද දූත ගනියි. යම්සේ ප්‍රතිණ වූ කාමච්ඡදයාගේ මතු නො ඉපදීම වේ ද, එය ද දූත ගනියි. (1)

තමා කුල ඇත්තා වූ හෝ ව්‍යාපාදය මා කුල ව්‍යාපාදය ඇත්තේ ය' යි දූත ගනියි. තමා කුල නැත්තා වූ හෝ ව්‍යාපාදය 'මා කුල ව්‍යාපාදය නැත්තේ ය' යි දූත ගනියි. යම් සේ නූපන් ව්‍යාපාදයාගේ ඉපදීම වේ ද, එය ද දූත ගනියි. යම් සේ උපන් ව්‍යාපාදයාගේ ප්‍රභාණය වේ ද, එය ද දූත ගනියි. යම්සේ ප්‍රතිණ වූ ව්‍යාපාදයාගේ මතු නො ඉපදීම වේ ද, එය ද දූත ගනියි. (2)

සන්තං වා අජ්ඣතං ජිනමිඤ්ඤං ‘අප්පි මෙ අජ්ඣතං ජිනමිඤ්ඤං’ පජානාති. අසන්තං වා අජ්ඣතං ජිනමිඤ්ඤං ‘නප්පි මෙ අජ්ඣතං ජිනමිඤ්ඤං’ පජානාති. යථා ච අනුසානනාය ජිනමිඤ්ඤං උපාදෙ භොති, තඤ්ච පජානාති. යථා ච උපානනාය ජිනමිඤ්ඤං පහානං භොති, තඤ්ච පජානාති. යථා ච පභිනාය ජිනමිඤ්ඤං ආයතිං අනුපාදෙ භොති, තඤ්ච පජානාති. (3)

සන්තං වා අජ්ඣතං උඤ්චවකුක්ඛවං ‘අප්පි මෙ අජ්ඣතං උඤ්චවකුක්ඛවං’ නති පජානාති. අසන්තං වා අජ්ඣතං උඤ්චවකුක්ඛවං ‘නප්පි මෙ අජ්ඣතං උඤ්චවකුක්ඛවං’ නති පජානාති. යථා ච අනුසානනාය උඤ්චවකුක්ඛවං උපාදෙ භොති, තඤ්ච පජානාති. යථා ච උපානනාය උඤ්චවකුක්ඛවං පහානං භොති, තඤ්ච පජානාති. යථා ච පභිනාය උඤ්චවකුක්ඛවං ආයතිං අනුපාදෙ භොති, තඤ්ච පජානාති. (4)

සන්තං වා අජ්ඣතං විචිකිච්ඡං ‘අප්පි මෙ අජ්ඣතං විචිකිච්ඡං’ න පජානාති. අසන්තං වා අජ්ඣතං විචිකිච්ඡං ‘නප්පි මෙ අජ්ඣතං විචිකිච්ඡං’ න පජානාති. යථා ච අනුසානනාය විචිකිච්ඡං උපාදෙ භොති, තඤ්ච පජානාති. යථා ච උපානනාය විචිකිච්ඡං පහානං භොති, තඤ්ච පජානාති. යථා ච පභිනාය විචිකිච්ඡං ආයතිං අනුපාදෙ භොති, තඤ්ච පජානාති. (5)

ඉති අජ්ඣතං වා ඛමමසු ඛමමානුපසයි විහරති. ඛනිඤ්ඤා වා ඛමමසු ඛමමානුපසයි විහරති. අජ්ඣතඛනිඤ්ඤා වා ඛමමසු ඛමමානුපසයි විහරති. සමුදයඛමමානුපසයි වා ඛමමසු විහරති. වයඛමමානුපසයි වා ඛමමසු විහරති. සමුදයවයඛමමානුපසයි වා ඛමමසු විහරති. අප්පි ඛමමානි වා පනසං සති පච්චුපට්ඨිතා භොති යාවදෙව සුඤ්ඤාමනනාය පතිසංතිමනනාය. අනිසිතො ච විහරති. න ච කිඤ්ච ඉප්පෙ උපාදියති. එවං ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ඛමමසු ඛමමානුපසයි විහරති පඤ්චසු තීවරණෙසු.

[තිවරණපබ්බං.]

2. පුතච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ඛමමසු ඛමමානුපසයි විහරති පඤ්චසු පාදනකවණෙසු. කථංඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු ඛමමසු ඛමමානුපසයි විහරති පඤ්චසු පාදනකවණෙසු.?

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු “ඉති රූපං, ඉති රූපස්ස සමුදයො, ඉති රූපස්ස අත්භමො. ඉති චෙදනා, ඉති චෙදනාය සමුදයො, ඉති චෙදනාය අත්භමො. ඉති සඤ්ඤා, ඉති සඤ්ඤාය සමුදයො, ඉති සඤ්ඤාය අත්භමො. ඉති සංඛාරා, ඉති සංඛාරානං සමුදයො, ඉති සංඛාරානං අත්භමො. ඉති විඤ්ඤාණං, ඉති විඤ්ඤාණස්ස සමුදයො, ඉති විඤ්ඤාණස්ස අත්භමො.” ති [1-5].

ඉති අජ්ඣතං වා ඛමමසු ඛමමානුපසයි විහරති. ඛනිඤ්ඤා වා ඛමමසු ඛමමානුපසයි විහරති-

තමා තුළ ඇත්තා වූ හෝ චිතමිඛිය 'මා තුළ චිතමිඛිය ඇතැ'යි දන ගනියි. තමා තුළ තැත්තා වූ හෝ චිතමිඛිය 'මා තුළ චිතමිඛිය තැත්තා' යි දන ගනියි. යම්සේ නූපත් චිතමිඛියාගේ ඉපදීම වේ ද, එය ද දන ගනියි. යම් සේ උපත් චිතමිඛියාගේ ප්‍රභාණය වේ ද, එය ද දන ගනියි. යම් සේ ප්‍රතිණ වූ චිතමිඛියාගේ මතු නො ඉපදීම වේ ද, එය ද දන ගනියි. (3)

තමා තුළ ඇත්තා වූ හෝ උඛවචකුක්කුච්චය 'මා තුළ උඛවචකුක්කුච්චය ඇතැ'යි දන ගනියි. තමා තුළ තැත්තා වූ හෝ උඛවචකුක්කුච්චය 'මා තුළ උඛවචකුක්කුච්චය තැත්තා' යි දන ගනියි. යම් සේ නූපත් උඛවචකුක්කුච්චයාගේ ඉපදීම වේ ද එය ද, දන ගනියි. යම්සේ උපත් උඛවචකුක්කුච්චයාගේ ප්‍රභාණය වේ ද, එය ද දන ගනියි. යම්සේ ප්‍රතිණ වූ උඛවචකුක්කුච්චයාගේ මතු නො ඉපදීම වේ ද, එය ද දන ගනියි. (4)

තමා තුළ ඇත්තා වූ හෝ විචිකිච්ඡාව 'මා තුළ විචිකිච්ඡාව ඇතැ'යි දන ගනියි. තමා තුළ තැත්තා වූ හෝ විචිකිච්ඡාව 'මා තුළ විචිකිච්ඡාව තැත්තා' යි දන ගනියි. යම්සේ නූපත් විචිකිච්ඡාවෙහි ඉපදීම වේ ද, එය ද දන ගනියි. යම්සේ උපත් විචිකිච්ඡාවෙහි ප්‍රභාණය වේ ද, එය ද දන ගනියි. යම්සේ ප්‍රතිණ වූ විචිකිච්ඡාවෙහි මතු නො ඉපදීම වේ ද, එය ද දන ගනියි. (5)

මෙසේ තමා තුළ වූ ඛමියන්හි ඛමිය නුවණින් බලනසුලු ව වාසය කරයි. බාහිර වූ ඛමියන්හි ඛමිය නුවණින් බලනසුලු ව වාසය කරයි. තමන් හා අනුන් පිළිබඳ වූ ඛමියන්හි ඛමිය නුවණින් බලනසුලු ව වාසය කරයි. නීවරණ ඛමියන්ගේ හටගැනීම නුවණින් බලනසුලු ව හෝ වාසය කරයි. නීවරණ ඛමියන්හි විනාශය නුවණින් බලනසුලු ව හෝ වාසය කරයි. නීවරණ ඛමියන්හි හටගැනීම හා තැහීම නුවණින් බලනසුලු ව හෝ වාසය කරයි. ඔහුට (මතුමත්තෙහි) නුවණ වැඩීම පිණිස සිහිය වැඩීම පිණිස සුදෙස් නීවරණ ඛමී පමණක් ඇත යන සිහිය එළඹ සිටියේ වෙයි. තාමණා දුෂටි ඇසුරු නො කෙලේ ද වාසය කරයි. නීවරණ (සංඛ්‍යාත) ලොකයෙහි කිසිවක් 'මම ය, මාගේ ය' යි නො ගනියි. මහණෙහි, මහණ කෙමේ මෙසේ පඤ්චනීවරණ ඛමියන්හි ඛමිය නුවණින් බලනසුලු වූයේ වාසය කරයි.

[නීවරණපඤ්ච සි.]

2. තව ද මහණෙහි, මහණ කෙමේ පඤ්චපාදකසකකි ඛමියන්හි ඛමිනානුපයයි වූයේ වාසය කරයි. මහණෙහි, මහණ කෙමේ කෙසේ නම් පඤ්ච පාදකසකකියන්හි ඛමිනානුපයයි වූයේ වාසය කෙරේ ද?

මහණෙහි, මේ ශාසනයෙහි මහණ කෙමේ "රූපය මෙසේ ය, රූපයෙහි හට ගැනීම මෙසේ ය, රූපයෙහි විනාශය මෙසේ ය. වේදනාව මෙසේ ය, වේදනාවෙහි හටගැනීම මෙසේ ය, වේදනාවෙහි විනාශය මෙසේ ය. සංඥාව මෙසේ ය. සංඥාවෙහි හටගැනීම මෙසේ ය. සංඥාවේ විනාශය මෙසේ ය. සංකාරයෝ මෙසේ ය, සංකාරයන්ගේ හටගැනීම මෙසේ ය, සංකාරයන්ගේ විනාශය මෙසේ ය. විඤ්ඤනය මෙසේ ය, විඤ්ඤනයෙහි හටගැනීම මෙසේ ය විඤ්ඤනයෙහි විනාශය මෙසේ ය" යි [1-5].

මෙසේ තමා පිළිබඳ වූ හෝ ඛමියන් කෙරෙහි ඛමිනානුපයයි වූයේ වාසය කරයි. අනුන් පිළිබඳ වූ හෝ ඛමියන්හි ඛමිනානුපයයි වූයේ වාසය කරයි-

අර්ඤ්ඤානුභවයා වා ධම්මෙසු ධම්මානුපයස්සි විහරති. සමුදයධම්මානුපයස්සි වා ධම්මෙසු විහරති. වයධම්මානුපයස්සි වා ධම්මෙසු විහරති. සමුදය-වයධම්මානුපයස්සි වා ධම්මෙසු විහරති. අත්ථි ධම්මානි වා පනස්ස සති පච්චුපට්ඨිතා හොති යාවදෙව ඤාණමත්තාය පතිස්සතිමත්තාය. අතිස්සිතො ච විහරති. න ච කිඤ්චි ලොකෙ උපාදියති. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මෙසු ධම්මානුපයස්සි විහරති පඤ්ඤාපාදනකවනේසු.

[ඛණ්ඩපබ්බං.]

3. පුත ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මෙසු ධම්මානුපයස්සි විහරති ඡත්ථ අර්ඤ්ඤානුභවයාතිරෙසු ආයතනෙසු. කථංඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මෙසු ධම්මානුපයස්සි විහරති ඡත්ථ අර්ඤ්ඤානුභවයාතිරෙසු ආයතනෙසු?

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු වකුඤ්ච පජානාති. රුපෙ ච පජානාති. යඤ්ච තදුභයං පට්ඨව්ච උපාදිති සංයොජනං, තඤ්ච පජානාති. යථා ච අනුප්පනනස්ස සංයොජනස්ස උපාදෙ භොති, තඤ්ච පජානාති. යථා ච උප්පනනස්ස සංයොජනස්ස පභානං භොති, තඤ්ච පජානාති. යථා ච පභිනස්ස සංයොජනස්ස ආයතීං අනුපාදෙ භොති, තඤ්ච පජානාති. සොකඤ්ච පජානාති. සද්දෙ ච පජානාති -පෙ- ඤාණඤ්ච පජානාති. ගඤ්ච ච පජානාති -පෙ- ඒවඤ්ච පජානාති රසෙ ච පජානාති -පෙ- කායඤ්ච පජානාති. ඓද්ධිඤ්ච ච පජානාති -පෙ- මනඤ්ච පජානාති. ධම්මෙ ච පජානාති. යඤ්ච තදුභයං පට්ඨව්ච උපාදිති සංයොජනං, තඤ්ච පජානාති. යථා ච අනුප්පනනස්ස සංයොජනස්ස උපාදෙ භොති, තඤ්ච පජානාති. යථා ච උප්පනනස්ස සංයොජනස්ස පභානං භොති, තඤ්ච පජානාති. යථා ච පභිනස්ස සංයොජනස්ස ආයතීං අනුපාදෙ භොති තඤ්ච පජානාති (1-6).

ඉති අර්ඤ්ඤානං වා ධම්මෙසු ධම්මානුපයස්සි විහරති. ඛණ්ඩා වා ධම්මෙසු ධම්මානුපයස්සි විහරති අර්ඤ්ඤානුභවයා වා ධම්මෙසු ධම්මානුපයස්සි විහරති. සමුදයධම්මානුපයස්සි වා ධම්මෙසු විහරති. වයධම්මානුපයස්සි වා ධම්මෙසු විහරති. සමුදයවයධම්මානුපයස්සි වා ධම්මෙසු විහරති. අත්ථි ධම්මානි වා පනස්ස සති පච්චුපට්ඨිතා හොති යාවදෙව ඤාණමත්තාය පතිස්සතිමත්තාය. අතිස්සිතො ච විහරති, න ච කිඤ්චි ලොකෙ උපාදියති. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මෙසු ධම්මානුපයස්සි විහරති ඡත්ථ අර්ඤ්ඤානුභවයාතිරෙසු ආයතනෙසු.

[ආයතනපබ්බං.]

4. පුත ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මෙසු ධම්මානුපයස්සි විහරති සත්තසු ඛොජ්ඣවේහසු. කථංඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මෙසු ධම්මානුපයස්සි විහරති සත්තසු ඛොජ්ඣවේහසු?

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සත්තං වා අර්ඤ්ඤානං සතිසමොජ්ඣවේහං අත්ථි මේ අර්ඤ්ඤානං සතිසමොජ්ඣවේහා'ති පජානාති. අසත්තං වා අර්ඤ්ඤානං සතිසමොජ්ඣවේහං 'තත්ථි මේ අර්ඤ්ඤානං සතිසමොජ්ඣවේහා'ති පජානාති—

තමන් හා අනුන් ද පිළිබඳ වූ හෝ බලමයන්හි බලමානුපයයි වූයේ වාසය කරයි. බලමයන්හි හටගැනීම නුවණින් බලනසුලු වූයේ හෝ වාසය කරයි. බලමයන්හි විනාශය නුවණින් බලනසුලු වූයේ හෝ වාසය කරයි. බලමයන්හි හටගැනීම හා විනාශය නුවණින් බලනසුලු වූයේ වාසය කරයි. ඒ මහණහට (මතුමන්තෙහි) ඤාණය වැඩීම පිණිස සිහිය වැඩීම පිණිස හුදෙක් පඤ්ච උපාදානසකකාමි පමණක් ඇත යන සිහිය ඵලම සිටියේ වෙයි. තෘණ දූපටි ඇසුරු නොකෙළේ වාසය කරයි. උපාදානසකකාමිසංවිධාන ලොකයෙහි කිසිවක් 'මම ය, මාගේ ය' යි නොගනියි. මහණෙනි, මෙසේ මහණ තෙමේ පඤ්ච උපාදානසකකාමි බලමයන්හි බලමානුපයයි වූයේ වාසය කරයි.

[බැඩ පබ්බ සි.]

3. තවද මහණෙනි, මහණ තෙමේ ආධ්‍යාත්මික බාහිර භවයකන බලමයන්හි බලමානුපයයි වූයේ වාසය කරයි. මහණෙනි, මහණ තෙමේ කෙසේ නම් ආධ්‍යාත්මික බාහිර භවයකන බලමයන්හි බලමානුපයයි වූයේ වාසය කෙරේ ද?

මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි මහණ තෙමේ ඇස ද දනී. උපය ද දනී. ඵ දෙක නිසා යම් සංයෝජනයක් උපදී ද, ඵයන් දනී. යම්සේ නූපත් සංයෝජනයාගේ ඉපදීම වේ ද ඵයන් දනී. යම්සේ උපත් සංයෝජනයාගේ ප්‍රභාණිය වේ ද, ඵයන් දනී. යම්සේ ප්‍රතිණ වූ සංයෝජනයාගේ මතු නො ඉපදීම වේ ද ඵයන් දනී, කත ද දනී. ශබ්දය ද දනී. ... නාසය ද දනී. ගඳ ද දනී. ... දිව ද දනී. රස ද දනී. ... ශරීරය ද දනී. සප්තව්‍යාසත් දනී. ... හිත ද දනී. බලමයන් ද දනී. දෙක නිසා යම් සංයෝජනයක් උපදී නම්, ඵයන් දනී. යම්සේ නූපත් සංයෝජනයාගේ නූපදීම වේ ද, ඵයන් දනී. යම්සේ උපත් සංයෝජනයාගේ ප්‍රභාණිය වේ ද, ඵයන් දනී. යම්සේ ප්‍රතිණ සංයෝජනයාගේ මතු නො ඉපදීම වේ ද ඵයන් දනී(1-6).

මෙසේ ආධ්‍යාත්මික වූ හෝ බලමයන්හි බලමානුපයයි වූයේ වාසය කරයි. බාහිර වූ හෝ බලමයන්හි බලමානුපයයි වූයේ වාසය කරයි. ආධ්‍යාත්මික බාහිර වූ හෝ බලමයන්හි බලමානුපයයි වූයේ වාසය කරයි. බලමයන්හි හටගැනීම නුවණින් බලනසුලු වූයේ හෝ වාසය කරයි. බලමයන්හි හටගැනීම හා විනාශයන් නුවණින් බලනසුලු වූයේ හෝ වාසය කරයි. ඔහුට සිහිය වැඩීම පිණිස ඤාණය වැඩීම පිණිස හුදෙක් ආයතන බලි පමණක් ඇත යන සිහිය ඵලම සිටියේ වෙයි. තෘණ දූපටි නිශ්‍රය රහිත ව වාසය කරයි. (ආයතන) සංවිධාන ලොකයෙහි කිසිවක් 'මම ය මාගේ ය' යි නොගනියි. මහණෙනි, මෙසේත් මහණ තෙමේ ආධ්‍යාත්මික බාහිර ආයතන බලමයන්හි බලමානුපයයි වූයේ වාසය කරයි.

[ආයතන පබ්බ සි.]

4. තවද මහණෙනි, මහණ තෙමේ සභ්‍ය බොධ්‍යාධික බලමයන්හි බලමානුපයයි වූයේ වාසය කරයි. මහණෙනි, කෙසේ නම් මහණ තෙමේ සභ්‍ය බොධ්‍යාධික බලමයන්හි බලමානුපයයි වූයේ වාසය කෙරේ ද?

තමා තුළ ඇත්තා වූ හෝ සතිසමෙඛාඤ්චිකය 'මා තුළ සතිසමෙඛා-ඤ්චිකය ඇතැ' යි දන ගනියි. තමා තුළ තැත්තා වූ හෝ සතිසමෙඛාඤ්චිකය 'මා තුළ සතිසමෙඛාඤ්චිකය තැනැ' යි දන ගනියි—

යථා ච අනුප්පන්නස්ස සතිසමොඤ්ඤිකස්ස උප්පාදෙ භොති, තඤ්ච පජානාති. යථා ච උප්පන්නස්ස සතිසමොඤ්ඤිකස්ස භාවනාපාරිච්ඡරි භොති, තඤ්ච පජානාති. (1)

සන්තං වා අර්ඤ්ඤානං ධම්මවිචයසමොඤ්ඤිකං ‘අනු මෙ අර්ඤ්ඤානං ධම්මවිචයසමොඤ්ඤිකො’ති පජානාති. අසන්තං වා අර්ඤ්ඤානං ධම්මවිචයසමොඤ්ඤිකං ‘තනු මෙ අර්ඤ්ඤානං ධම්මවිචයසමොඤ්ඤිකො’ති පජානාති. යථා ච අනුප්පන්නස්ස ධම්මවිචයසමොඤ්ඤිකස්ස උප්පාදෙ භොති, තඤ්ච පජානාති. යථා ච උප්පන්නස්ස ධම්මවිචයසමොඤ්ඤිකස්ස භාවනාපාරිච්ඡරි භොති, තඤ්ච පජානාති. (2)

සන්තං වා අර්ඤ්ඤානං විරියසමොඤ්ඤිකං අනු මෙ ‘අර්ඤ්ඤානං විරියසමොඤ්ඤිකො’ති පජානාති. අසන්තං වා අර්ඤ්ඤානං විරියසමොඤ්ඤිකං ‘තනු මෙ අර්ඤ්ඤානං විරියසමොඤ්ඤිකො’ති පජානාති. යථා ච අනුප්පන්නස්ස විරියසමොඤ්ඤිකස්ස උප්පාදෙ භොති, තඤ්ච පජානාති. යථා ච උප්පන්නස්ස විරියසමොඤ්ඤිකස්ස භාවනාපාරිච්ඡරි භොති තඤ්ච පජානාති. (3)

සන්තං වා අර්ඤ්ඤානං පීතියමොඤ්ඤිකං ‘අනු මෙ අර්ඤ්ඤානං පීතියමොඤ්ඤිකො’ති පජානාති. අසන්තං වා අර්ඤ්ඤානං පීතියමොඤ්ඤිකං ‘තනු මෙ අර්ඤ්ඤානං පීතියමොඤ්ඤිකො’ති පජානාති. යථා ච අනුප්පන්නස්ස පීතියමොඤ්ඤිකස්ස උප්පාදෙ භොති, තඤ්ච පජානාති. යථා ච උප්පන්නස්ස පීතියමොඤ්ඤිකස්ස භාවනාපාරිච්ඡරි භොති, තඤ්ච පජානාති. (4)

සන්තං වා අර්ඤ්ඤානං පස්සද්ධියමොඤ්ඤිකං ‘අනු මෙ අර්ඤ්ඤානං පස්සද්ධියමොඤ්ඤිකො’ති පජානාති. අසන්තං වා අර්ඤ්ඤානං පස්සද්ධියමොඤ්ඤිකං ‘තනු මෙ අර්ඤ්ඤානං පස්සද්ධියමොඤ්ඤිකො’ති පජානාති. යථා ච අනුප්පන්නස්ස පස්සද්ධියමොඤ්ඤිකස්ස උප්පාදෙ භොති, තඤ්ච පජානාති. යථා ච උප්පන්නස්ස පස්සද්ධියමොඤ්ඤිකස්ස භාවනාපාරිච්ඡරි භොති, තඤ්ච පජානාති. (5.)

සන්තං වා අර්ඤ්ඤානං සමාධියමොඤ්ඤිකං ‘අනු මෙ අර්ඤ්ඤානං සමාධියමොඤ්ඤිකො’ති පජානාති. අසන්තං වා අර්ඤ්ඤානං සමාධියමොඤ්ඤිකං ‘තනු මෙ අර්ඤ්ඤානං සමාධියමොඤ්ඤිකො’ති පජානාති. යථා ච අනුප්පන්නස්ස සමාධියමොඤ්ඤිකස්ස උප්පාදෙ භොති, තඤ්ච පජානාති. යථා ච උප්පන්නස්ස සමාධියමොඤ්ඤිකස්ස භාවනාපාරිච්ඡරි භොති, තඤ්ච පජානාති. (6.)

සන්තං වා අර්ඤ්ඤානං උපෙක්ඛාසමොඤ්ඤිකං ‘අනු මෙ අර්ඤ්ඤානං උපෙක්ඛාසමොඤ්ඤිකො’ති පජානාති. අසන්තං වා අර්ඤ්ඤානං උපෙක්ඛාසමොඤ්ඤිකං ‘තනු මෙ අර්ඤ්ඤානං උපෙක්ඛාසමොඤ්ඤිකො’ති පජානාති. යථා ච අනුප්පන්නස්ස උපෙක්ඛාසමොඤ්ඤිකස්ස උප්පාදෙ භොති, තඤ්ච පජානාති. යථා ච උප්පන්නස්ස උපෙක්ඛාසමොඤ්ඤිකස්ස භාවනාපාරිච්ඡරි භොති, තඤ්ච පජානාති. (7)

ඉති අර්ඤ්ඤානං වා ධම්මෙසු ධම්මානුප්පසී විහරති. ඛතිඤා වා ධම්මෙසු ධම්මානුප්පසී විහරති. අර්ඤ්ඤානඛතිඤා වා ධම්මෙසු ධම්මානු පසී විහරති. සමුදයධම්මානුප්පසී වා ධම්මෙසු විහරති. වයධම්මානු පසී වා ධම්මෙසු විහරති. සමුදයවයධම්මානුප්පසී වා ධම්මෙසු විහරති. අනු ධම්මානු වා පනස්ස සති පච්චුපට්ඨිතා භොති ගාවදෙව ඤාණමනායං පතිස්සන්මනායං. අතිස්සිතො ච විහරති. න ච කීඤ්චි ළොකෙ උපාදියති. ඊවමි ඛොතිකඛමෙ භික්ඛු ධම්මෙසු ධම්මානුප්පසී විහරති සන්තස්ස මොඤ්ඤිකස්ස.

[මොඤ්ඤිකපබ්බං.]

යමිසේ නුපත්තා වූ හෝ සතිසමොච්ඡාදකයාගේ ඉපදීම වේ ද, එය ද දැන ගනියි. යමිසේ උපත්තා වූ ද සතිසමොච්ඡාදකයාගේ වැඩිමෙන් සරිපුණ්ණිය වේ ද, එය ද දැන ගනියි. (1)

තමා තුළ ඇත්තා වූ හෝ බමමව්වය සමොච්ඡාදකයාගේ 'මා තුළ බමමව්වය සමොච්ඡාදකයාගේ ඇතැ'යි දැන ගනියි. තමා තුළ නැත්තා වූ හෝ බමමව්වය සමොච්ඡාදකයාගේ 'මා තුළ බමමව්වය සමොච්ඡාදකයාගේ නැතැ'යි දැන ගනියි. යමිසේ නුපත්තා වූ ද බමමව්වය සමොච්ඡාදකයාගේ ඉපදීම වේ ද, එය ද දැන ගනියි. යමිසේ උපත්තා වූ බමමව්වය සමොච්ඡාදකයාගේ වැඩිමෙන් පරිපුණ්ණිය වේ ද, එය ද දැන ගනියි (2)

තමා තුළ ඇත්තා වූ හෝ විරිය සමොච්ඡාදකයාගේ 'මා තුළ විරිය සමොච්ඡාදකයාගේ ඇතැ'යි දැන ගනියි. තමා තුළ නැත්තා වූ හෝ විරිය සමොච්ඡාදකයාගේ 'මා තුළ විරිය සමොච්ඡාදකයාගේ නැතැ'යි දැන ගනියි. යමිසේ නුපත්තා වූ ද විරිය සමොච්ඡාදකයාගේ වැඩිමෙන් පරිපුණ්ණිය වේ ද, එය ද දැන ගනියි. (3)

තමා තුළ ඇත්තා වූ හෝ පිති සමොච්ඡාදකයාගේ 'මා තුළ පිති සමොච්ඡාදකයාගේ ඇතැ'යි දැන ගනියි. තමා තුළ නැත්තා වූ හෝ පිති සමොච්ඡාදකයාගේ 'මා තුළ පිතිසමොච්ඡාදකයාගේ නැතැ'යි දැන ගනියි. යමිසේ නුපත්තා වූ ද පිතිසමොච්ඡාදකයාගේ ඉපදීම වේ ද, එය ද දැන ගනියි. යමිසේ උපත්තා වූ ද පිති සමොච්ඡාදකයාගේ වැඩිමෙන් පරිපුණ්ණිය වේ ද, එය ද දැන ගනියි. (4)

තමා තුළ ඇත්තා වූ හෝ පසාද්ධිසමොච්ඡාදකයාගේ 'මා තුළ පසාද්ධි සමොච්ඡාදකයාගේ ඇතැ'යි දැන ගනියි. තමා තුළ නැත්තා වූ හෝ පසාද්ධි සමොච්ඡාදකයාගේ 'මා තුළ පසාද්ධිසමොච්ඡාදකයාගේ නැතැ'යි දැන ගනියි. යමිසේ නුපත්තා වූ ද පසාද්ධිසමොච්ඡාදකයාගේ ඉපදීම වේ ද, එය ද දැන ගනියි. යමිසේ උපත්තා වූ ද පසාද්ධිසමොච්ඡාදකයාගේ වැඩිමෙන් පරිපුණ්ණිය වේ ද, එය ද දැන ගනියි. (5)

තමා තුළ ඇත්තා වූ හෝ සමාධි සමොච්ඡාදකයාගේ 'මා තුළ සමාධි-සමොච්ඡාදකයාගේ ඇතැ'යි දැන ගනියි. තමා තුළ නැත්තා වූ හෝ සමාධි සමොච්ඡාදකයාගේ 'මා තුළ සමාධි සමොච්ඡාදකයාගේ නැතැ'යි දැන ගනියි. යමිසේ නුපත්තා වූ ද සමාධිසමොච්ඡාදකයාගේ ඉපදීම වේ ද, එය ද දැන ගනියි. යමිසේ උපත්තා වූ ද සමාධි සමොච්ඡාදකයාගේ වැඩිමෙන් පරිපුණ්ණිය වේ ද, එය ද දැන ගනියි. (6)

තමා තුළ ඇත්තා වූ හෝ උපෙකඛා සමොච්ඡාදකයාගේ 'මා තුළ උපෙකඛා සමොච්ඡාදකයාගේ ඇතැ'යි දැන ගනියි. තමා තුළ නැත්තා වූ හෝ උපෙකඛා සමොච්ඡාදකයාගේ 'මා තුළ උපෙකඛා සමොච්ඡාදකයාගේ නැතැ'යි දැන ගනියි. යමිසේ නුපත්තා වූ ද උපෙකඛා සමොච්ඡාදකයාගේ ඉපදීම වේ ද, එය ද දැන ගනියි. යමිසේ උපත්තා වූ ද උපෙකඛා සමොච්ඡාදකයාගේ වැඩිමෙන් පරිපුණ්ණිය වේ ද, එය ද දැන ගනියි (7)

මෙසේ තමා තුළ වූ හෝ බමිසන්ති බමමානුපසයි වූයේ වාසය කරයි. බාහිර වූ හෝ බමිසන්ති බමමානුපසයි වූයේ වාසය කරයි. තමා තුළ හා බාහිර වූ ද බමිසන්ති හෝ බමමානුපසයි වූයේ වාසය කරයි. බමිසන්ති හටගැන්ම නුවණින් බලනසුළු වූයේ හෝ වාසය කරයි. බමිසන්ති විතාසය නුවණින් බලනසුළු වූයේ හෝ වාසය කරයි. බමිසන්ති හටගැන්ම හා විතාසය නුවණින් බලනසුළු වූයේ හෝ වාසය කරයි. ඒ මහණහට (මතු මත්තෙහි) යුතුය වැඩිම පිණිස සිහිය වැඩිම පිණිස හුදෙක් බොධ්‍යාධ්‍යාධිප්පමණන් ඇතැයි යන සිහිය එළඹ සිටියේ වේ. තණහා දිවයි නිසඟය රහිතවූයේ වාසය කරයි. (බොධ්‍යාධ්‍යාධිප්පමණන් සහිතව) ලොකපෙයහි කිසිවක් 'මම ය මාසේ ය' යි නොගනී. මහණෙහි, මහණ පෙනෙමි මෙසේත් සඤ්ඤාධ්‍යාධ්‍යාධිප්පමණන් බමමානුපසයි වූයේ වාසය කරයි.

[ලොකච්ඡාදක සබ්බ සි.]

5. පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ඛමෙමසු ඛමමානුපසසී විහරති චතුසු අරියසඤ්චසු. කථංඤච භික්ඛවෙ භික්ඛු ඛමෙමසු ඛමමානුපසසී විහරති චතුසු අරියසඤ්චසු?

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ‘ඉදං දුක්ඛතති යථාභූතං පජානාති’ අයං දුක්ඛසමුදයො’ති යථාභූතං පජානාති. ‘අයං දුක්ඛතිරොධො’ති යථාභූතං පජානාති. ‘අයං දුක්ඛතිරොධගාමිති පටිපඤ’ති යථාභූතං පජානාති.

ඉති අජ්ඣාතං වා ඛමෙමසු ඛමමානුපසසී විහරති. ඛගිඤ්ඤා වා ඛමෙමසු ඛමමානුපසසී විහරති. අජ්ඣාතඛගිඤ්ඤා වා ඛමෙමසු ඛමමානුපසසී විහරති. සමුදයඛමමානුපසසී වා ඛමෙමසු විහරති, වයඛමමානුපසසී වා ඛමෙමසු විහරති. සමුදයවයඛමමානුපසසී වා ඛමෙමසු විහරති. අජි ඛමමානි වා පකස්ස සති පමිච්චට්ඨිනා හොති යාවදෙච ඤ්ඤාණමනනාය පඤ්ඤාත්මනනාය. අතිසසීතො ච විහරති. න ච කිංඤච ලොකෙ උපාදියති. එවමපි ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු ඛමෙමසු ඛමමානුපසසී විහරති චතුසු අරියසඤ්චසු.

[සච්චසංඛං.]

1. යො හි කො චි භික්ඛවෙ ඉමෙ චතතාරෙ සතිපට්ඨානෙ එවං භාවෙය්‍ය සත්ත වසානි, තස්ස දථිතනං ඵලානං අඤ්ඤාතරං ඵලං පාටිකඛිං: දිට්ඨිච ඛමෙම අඤ්ඤා, සති වා උපාදිසෙසෙ අනාගාමිනා. ත්විඨනඤ භික්ඛවෙ සත්ත වසානි, යො හි කො චි භික්ඛවෙ ඉමෙ චතතාරෙ සතිපට්ඨානෙ එවං භාවෙය්‍ය ඡබ්බසානි¹ -පෙ- පඤච වසානි -පෙ- චතතාරි වසානි -පෙ- තිණී වසානි -පෙ- දො වසානි -පෙ- එසං වසං -පෙ- ත්විඨඤ භික්ඛවෙ එසං වසං, යො හි කො චි භික්ඛවෙ ඉමෙ චතතාරෙ සතිපට්ඨානෙ එවං භාවෙය්‍ය සත්ත මාසානි, තස්ස දථිතනං ඵලානං අඤ්ඤාතරං ඵලං පාටිකඛිං: දිට්ඨිච ඛමෙම අඤ්ඤා, සති වා උපාදිසෙසෙ අනාගාමිනා. ත්විඨනඤ භික්ඛවෙ සත්ත මාසානි, යො හි කො චි භික්ඛවෙ ඉමෙ චතතාරෙ සතිපට්ඨානෙ එවං භාවෙය්‍ය ඡබ්බසානි -පෙ- පඤච මාසානි -පෙ- චතතාරි මාසානි -පෙ- තිණී මාසානි -පෙ- දො මාසානි -පෙ- මාසං² -පෙ- අධිමාසං -පෙ- ත්විඨඤ භික්ඛවෙ අධිමාසො, යො හි කො චි භික්ඛවෙ ඉමෙ චතතාරෙ සතිපට්ඨානෙ එවං භාවෙය්‍ය සත්තාහං, තස්ස දථිතනං ඵලානං අඤ්ඤාතරං ඵලං පාටිකඛිං: දිට්ඨිච ඛමෙම අඤ්ඤා, සති වා උපාදිසෙසෙ අනාගාමිනා.

“එකායකො අයං භික්ඛවෙ මග්ගො සත්තානං පිටුඤ්ඤා සොක-පරිදදවනං සමතිකකමාය දුක්ඛදොමනස්සානං අත්ථගමාය ඤ්ඤාසං අධිගමාය නිබ්බානස්ස සච්ඡිකිරියාය යදිදං චතතාරෙ සතිපට්ඨානා”ති, ඉති යනතං චුතතං ඉදමෙතං පටිච්ච චුතතනාති.

ඉදමවොච හගවා. අත්තමනා තෙ භික්ඛු හගවතො භාසිතං අභිකඤ්ඤාති,

සතිපට්ඨානසූතං³ දසමං.

මූලපරියායවග්ගො සඤ්චමො.

1. ඡබ්බසානි, PTS. මජ්ඣං. 2 එසං මාසං, මජ්ඣං.
3. මහාසතිපට්ඨානසූතං, මජ්ඣං.

5. තවද මහණෙනි, මහණ තෙමේ චතුරාර්යසත්‍ය බවේයන්හි බමමානුපයයි වූයේ වාසය කරයි. මහණෙනි, කෙසේ තම මහණ තෙමේ චතුරාර්යසත්‍ය බවේයන්හි බමමානුපයයි වූයේ වාසය කෙරේ ද?

මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි මහණ තෙමේ 'මේ දුක්ඛ ය'යි තතුසේ දැන ගනියි. 'මේ දුක්ඛසමුදය'යි තතුසේ දැන ගනියි. 'මේ දුක්ඛනිරෝධ ය' යි තතුසේ දැන ගනියි. 'මේ දුක්ඛනිරෝධගාමිනී පටිපදාය'යි තතුසේ දැන ගනියි.

මෙසේ තමා තුළ වූ හෝ බවේයන්හි බවේයන් නුවණින් බලනසුදු වූයේ වාසය කරයි. බාහිර වූ හෝ බවේයන්හි බවේයන් නුවණින් බලනසුදු වූයේ වාසය කරයි. තමන් හා මෙරමා ද පිටිබඳ වූ බවේයන්හි බවේයන් නුවණින් බලනසුදු වූයේ වාසය කරයි. බවේයන්හි හටගැන්ම නුවණින් බලනසුදු වූයේ හෝ වාසය කරයි. බවේයන්හි විනාශය නුවණින් බලනසුදු වූයේ හෝ වාසය කරයි. බවේයන්හි හටගැන්ම හා විනාශය නුවණින් බලනසුදු වූයේ හෝ වාසය කරයි. ඒ මහණහට (මතුමන්තෙහි) ඤාණය වැඩිම පිණිස සිහිය වැඩිම පිණිස හුදෙක් ආර්යසත්‍ය බවේ පමණක් ආන යන සිහිය එළඹ සිටියේ මේ. තෘණො දූපෙටි නිඝ්‍රය රහිත වූයේ වාසය කරයි. ආර්යසත්‍යසංඛ්‍යාත ලොකයෙහි කිසිවක් 'මම ය මාගේ ය' යි තො ගනියි. මහණෙනි, මහණ තෙමේ මෙසේත් චතුරාර්යසත්‍ය බවේයන්හි බමමානුපයයි වූයේ වාසය කරයි.

[සමම පබ්බ සි.]

1. මහණෙනි, යම් කිසිවෙක් මේ සතර සතිපට්ඨානයන් මෙසේ (විධි ලෙස) සන් අවුරුද්දක් වඩන්නේ තම ඔහු දෙපලයන් අතුරෙහි එක්තරා පලයක් - දිවු දුම්සෙහි ම රහත්පලය හෝ උපාදානයන් ඉතිරි ව ඇති කල්හි අනාගාමි භාවය හෝ කාමැති විය (එකැතින් ලැබීම) යුතු. මහණෙනි, සන් අවුරුද්දක් තිබියේවා මහණෙනි, යම් කිසිවෙක් මේ සතර සතිපට්ඨානයන් මෙසේ අවුරුදු සයක් ... අවුරුදු පහක් ... අවුරුදු සතරක් ... අවුරුදු තුනක් ... අවුරුදු දෙකක් ... අවුරුදු එකක් ... මහණෙනි, එක අවුරුද්ද තිබියේවා. මහණෙනි, යම් කිසිවෙක් මේ සතර සතිපට්ඨානයන් මෙසේ හත්මසක් වඩන්නේ තම ඔහු විසින් දෙපලයන් අතුරෙන් එක්තරා පලයක් - ඉභාත්මසෙහි ම රහත්පලය හෝ උපාදාන ඉතිරි ව ඇති කල්හි අනාගාමි භාවය හෝ කාමැති විය යුතු. මහණෙනි, සත්මසක් තිබියේවා. සමසක් ... පස්මසක් ... සාරමසක් ... තුන්මසක් ... දෙමසක් ... මාසයක් ... අඛමසක් ... මෙසේ මේ සතර සතිපට්ඨානයන් වඩන්නේ තම ... මහණෙනි, අඛමසක් තිබියේවා. මහණෙනි, යම් කිසිවෙක් මේ සතිපට්ඨානයන් මෙසේ සත්දවසක් වඩන්නේ තම ඔහු විසින් දෙපලයන් අතුරෙන් එක්තරා පලයක් - ඉභාත්මසෙහි ම රහත්පලය හෝ උපාදාන ඉතිරි ව ඇති කල්හි අනාගාමි භාවය හෝ කාමැති විය යුතු.

"මහණෙනි, සන්තසයන්ගේ පිරිසුදු වීම පිණිස, ශොක-පරිදෙවයන් නැති කිරීම පිණිස, දුක්-දෙමිතස් ඉක්මවීම පිණිස, ආර්යමාර්ගික මාර්යාලයේ අවබෝධය පිණිස, නිවන් පසක් කරනු පිණිස, මේ එකායන මාර්යාලය - එනම් මේ සතර සතිපට්ඨාන" යි. මා විසින් යමක් කියන ලද තම එය මේ කියා කියන ලද්දේ ය.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක. සතුටු සිත් ඇති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන්වහන්සේගේ භාග්‍යය සතුටින් පිළිගත්හ.

සතිපට්ඨාන සූත්‍රය දසවැනි යි.

මූලපඨිකායමභීය පලමුවැනි යි.

[භක්ඛමග්ගො¹ උද්දනා:]

1. අජරං අමරං අමතාධිගමං ඵලමග්ගනිදසාන දුක්ඛනුදං,
සහිතත්මගාරහගසාකරබ්භුතපිතිකරං ඵවතො සුණඵ
2. තලකාව ඥජුජිතසමමපථෙ තිවිධග්ගිපලෙජිතතිබ්බපනා,
භවබ්‍යාධිපනොදනමසග්ගො ධුච මජ්ඣිමසුඤ්ඤානවරවිහිජිතා.
3. මධ්ච්ච මන්දරසා අමරානං බිභ්ඛිරනීජනනං සමරුතං,
තා සුතචෙය්‍යකරට්ඨජිතාසුං සකාසුතානමගීරමණත්ථා
4. පඤ්ඤසකාසදී සතඤ්ච දිගඝිං චෙය්‍යකරාන දුචෙ අපරෙ ච,
තෙසමගං අනුජුබ්බ චුජිම ඵකමනා නිසමෙඵ මුදග්ගා.
5. පභවාසචදායදුජුබ්බගමො අගතීගතිඅභිගණසබ්භගතො,
පියගාරචපණ්ඨිතලලිබ්බතො තඵදිට්ඨි සතී දසමො පඨමො.*

1. 2. 1.

චූළසීහනාදසුඤ්ඤානං

1. ඵචං මෙ සුතං: ඵකං සමයං භගවා ඤාචන්ඨිසං විහරති
 ජෙතවනෙ අනාඵපිණ්ඩිකාසා අරාමෙ. තඤ්ච ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙතඝි:
 භික්ඛවොති. හදනෙතති තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චයොසුං. භගවා
 ඵතදවොච:

2. ඉධෙච භික්ඛවෙ සමණො, ඉධ දුතීයො සමණො, ඉධ තතීයො
 සමණො, ඉධ චතුත්ථො සමණො, සුඤ්ඤ පරප්පවාදා සමණෙහි අඤ්ඤාති².
 ඵචමෙච³ භික්ඛවෙ සමමා: සීහනාදං තදඵ. ඨාතං ඛො පනෙතං භික්ඛවෙ
 විජ්ජති යං ඉධ අඤ්ඤාතිත්ථියා පරිබ්බාජකා ඵචං චදෙය්‍යො: කො
 පනායසමනානාං අසාසො? කිං බලං? ඤෙන ධුමෙහ ආයසමනො: ඵචං
 චදෙඵ: ඉධෙච සමණො, ඉධ දුතීයො සමණො, ඉධ තතීයො සමණො,
 ඉධ චතුත්ථො සමණො සුඤ්ඤ පරප්පවාදා සමණෙහි අඤ්ඤාති⁴.

1. තඤ්ඤාදානං ඤා, මජ්ඣං.
 * භාජායො පනෙතා ඤබ්බත්ථ ව්‍යාඤ්ඤා දිසාසනි.
 2. 'අඤ්ඤාතිති' ඤා මජ්ඣං. 3. 'ඵචමෙච' සීචු.
 4. 'ආයසමනො අතභි සමපසමානා' ඤා.

1. අජරාමර වූ නිවන්සුව ඵලවන මහපල දහම් දක්වන පස්කඳු-
දුක් දුරලන මහාභී, භාෂාකර, (බමි විහාර ඵලවන) අද්දහන වූ ප්‍රීති
දනවන තෙවලා අරුත් පසස්තා (මාගේ බස්) අසව.

2. හිමිමහා සිහිල්දිය පිරුණු සරොවරයක් බඳු අවලොප දුක් (රුහාදි)
කුන්කිනි නිවන සසරවසන් දුරලන මහඔසු වූ බුදුන් වදහල මධ්‍යම-
ප්‍රමාණ වූ යම් සුත්‍ර කෙනෙක් එකැහිත් සහභා තබනලද්දසු ද-

3. දෙවිධනට අමා මිසේ නො මද රස වූ සදෙව්ලෝවැසියනට
කෙළිලොල් දනවන ඒ සුත්‍රවේද්‍යාකරණ බමිගෝ ශාක්‍යපුත්‍රයනට
අතිරමිණය සදහා (සම්මුභකසන් විසින්) සහභා තබනලද්දහ.

4. ඒ වේද්‍යාකරණ (සුත්‍රබමි)ගෝ මූල පනසෙක, යළි සියයෙකැ සි
යෙලසියෙක් හා තදනසුත්‍රයෝ දෙදෙනෙක් හා ඇත. මම උන්ගේ
අනුසුඵ උද්දහනය කියමි. මද වැඩි වෑ එක්සිත් වෑ අසව.

5. සත්කායපයඝාපනන සඵ බමිගත්ගේ ප්‍රභවමුම සබ්බසාත මූලපයඝාය
සුත්‍රය, සමීසුවිසංවරපයඝාය සබ්බසාත සබ්බාසවසුත්‍රය, දයාදපුඵඛනම කොට
ඇති බමමදයාදසුත්‍රය, හයතෙරවසුත්‍රය සහිත වූ අගතිගමන සබ්බසාත
අඛණ්ණප්‍රතිපක්‍ෂ අඛණ්ණසුත්‍රය, ප්‍රියගෞරවාදිආකාඛික්‍ෂා ප්‍රකාශ වූ ආක-
ඛේධයසුත්‍රය, පරිශුද්ධි වසේත්‍රාපම කොට වදල වන්ඵසුත්‍රය, කෙලශසංලීඛන
ප්‍රකාශක වූ සලොඛසුත්‍රය, තථ්‍යදූපේ සබ්බසාත සමමාදිට්ඨිසුත්‍රය හා සති-
පට්ඨානසුත්‍රය දසවනු කොට ඇතිගේ ප්‍රථමවර්ගි යි.*

1. 2. 1.

මූලසිහනාද සූත්‍රය

1. මු ා විසින් මෙගේ අසන ලදී: එක් සමයෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ
ඤාචෑන්ද්‍රාවර සමීපගෙහි වූ ජේතවන නම් අනේසිඬු සිවුසුගේ ආරාමයෙහි
වැඩ වාසය කරන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ‘මහණෙනි’ සි
හිඤ්ඤන් ඇමතු සේක. එ හිඤ්ඤ ‘වහන්සැ’ සි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට
ප්‍රතිවචන දුන්හ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වදල සේක:

2. මහණෙනි, පලමු මහණ (සෝවන්) මේ සස්තෙහි ම ය. දෙවැනි
මහණ (සෙදගැම) මේ සස්තෙහි ම ය. තුන්වැනි මහණ (අතහැම) මේ
සස්තෙහි ම ය. සිසුවැනි මහණ (රතන්) මේ සස්තෙහි ම ය. අත්‍යන්
ආභෂිට්වාද සබ්බසාත පරප්‍රවාදගෝ (සමයානකරගෝ) ශ්‍රමණයන් කෙරෙන්
ගුත්‍රයයක. මහණෙනි, මෙසේ ම මනා කොට සිහනාද කරවු.
මහණෙනි, මේ අත්තොවු පිරිවැජ්ඣෝ ‘ආයුඝමන්ති, යම් හෙයෙකින් තෙපි
යමක් කරණ කොට ‘මහණ මේ සස්තෙහි ම ය. දෙවැනි මහණ මේ
සස්තෙහි ම ය. තුන්වැනි මහණ මේ සස්තෙහි ම ය. සිසුවැනි මහණ මේ
සස්තෙහි ම ය. අත්‍යවූ පරප්‍රවාදගෝ මහණුන් කෙරෙන් ගුත්‍රයයක’ සි
මෙසේ කියන්නාහු නම් එහිලා ආයුඝමතුන්ට ඇති ආශවාසය කිමෙක?
බලය කිමෙකැ? සි මෙසේ කියන්නාහු ය” යන තෙල කරුණෙක් ඇති
වෙයි.

ඥාපිටක පරිවර්ග භාෂ්‍යාකරක මහේච්චලගේ පණ්ඩිත ලබුකම ලබ්‍යානඤා, පණ්ඩිත
කෝද්දගොඩ ඤාණාලොක හට්ඨර දඤ්ඤා විසින් ව්‍යාකූලව තුටු උද්‍යුතයාථා මෙසේ
ව්‍යාඛ්‍යාත කරණ ලදී.

3. එවං ව දිනො භික්ඛවෙ අඤ්ඤාතිත්ථියා පරිබොජකා එවමසුඤ්ඤා චචතීයා: අත්ථි ඛො තො ආච්චසො තෙන භගවතා ජාතතා පසාතා අරහතා සමමාසච්චුඤ්ඤාන වත්තාඤ්ඤා ඛමමා අකඛාතා යෙ මයං අත්තති සමපසාමානා එවං වදෙම: ‘ඉධෙව සමණො, ඉධ දුතීයො සමණො, ඉධ තතීයො සමණො, ඉධ වතුඤ්ඤා සමණො, භුඤ්ඤා පරපපචාදා සමණෙති අඤ්ඤා’ති. කතමෙ වත්තාඤ්ඤා? අත්ථි ඛො තො ආච්චසො සත්ථරී පසාදො. අත්ථි ඛමමෙ පසාදො. අත්ථි භිලෙසු පරිපුරකාරිතා සහධම්මිකා ඛො පන පියා¹ මනාපා ගහට්ඨා චෙව පබ්බජතා ව. ඉමෙ ඛො තො ආච්චසො තෙන භගවතා ජාතතා පසාතා අරහතා සමමාසච්චුඤ්ඤාන වත්තාඤ්ඤා ඛමමා අකඛාතා යෙ මයං අත්තති සමපසාමානා එවං වදෙම: ‘ඉධෙව සමණො, ඉධ දුතීයො සමණො, ඉධ තතීයො සමණො, ඉධ වතුඤ්ඤා සමණො, භුඤ්ඤා පරපපචාදා සමණෙති අඤ්ඤා’ති.

4. එතං ඛො පතෙනං භික්ඛවෙ විජ්ජති යං අඤ්ඤාතිත්ථියා පරිබොජකා එවං වදෙය්‍යං: අමාකමපි ඛො ආච්චසො අත්ථි සත්ථරී පසාදො යො අමාකං සත්ථා, අමාකමපි අත්ථි ඛමමෙ පසාදො යො අමාකං ඛමමො. මයමපි භිලෙසු පරිපුරකාරිතො යාති අමාකං පිලාති. අමාකමපි සහධම්මිකා පියා මනාපා ගහට්ඨා චෙව පබ්බජතා ව. ඉධ තො ආච්චසො තො විසෙසො තො අධිපපායො² කිං නාතාකරණං යදිදං භුමාකඤ්ඤාවි අමාකඤ්ඤාති.

5. එවං වාදිනො භික්ඛවෙ අඤ්ඤාතිත්ථියා පරිබොජකා එවමසුඤ්ඤා චචතීයා: කිමපනාච්චසො එකා නිට්ඨා? උදුඤ්ඤා පුඤ්ඤා නිට්ඨා’ති? සමමා ව්‍යාකරමානා භික්ඛවෙ අඤ්ඤාතිත්ථියා පරිබොජකා එවං ව්‍යාකරෙය්‍යං: එකා භාච්චසො නිට්ඨා, න පුඤ්ඤා නිට්ඨා’ති.

6. සා පනාච්චසො නිට්ඨා සරාගසා? උදුඤ්ඤා විතරාගසාති? සමමා ව්‍යාකරමානා භික්ඛවෙ අඤ්ඤාතිත්ථියා පරිබොජකා එවං ව්‍යාකරෙය්‍යං: විතරාගසාච්චසො සා නිට්ඨා, න සා නිට්ඨා සරාගසාති.

සා පනාච්චසො නිට්ඨා සදෙසසා? උදුඤ්ඤා විතරාගසාති? සමමා ව්‍යාකරමානා භික්ඛවෙ අඤ්ඤාතිත්ථියා පරිබොජකා එවං ව්‍යාකරෙය්‍යං: විතරාගසාච්චසො සා නිට්ඨා, න සා නිට්ඨා සදෙසසාති.

1. තො පියා - PTS. 2. අධිපපායො - අමිකමො.

3. මහණෙනි, මෙසේ කියන අන්තෝයු පිරිවැරියෝ තෙල සෙසින් කියනු වෙයි: ඇවැත්ති, අපි යම් ධර්මකෙනකුත් තමා කෙරෙහි මොන-වට දක්නමෝ 'මහණ මේ සත්තෙහි ම ය. දෙවැනි මහණ මේ සත්තෙහි ම ය. තෙවැනි මහණ මේ සත්තෙහි ම ය. සිසුවැනි මහණ මේ සත්තෙහි ම ය. අන්‍යවූ පරපුරාදයෝ ඉමණයන් කෙරෙත් 'ශුන්‍යයහ'යි මෙසේ කියමෝ ද, (එහිලා) සියල්ල දත්තා වූ සියල්ල දත්තා වූ අතීත් වූ සමාසක් සමුද්ධි වූ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාල ධර්ම සතරෙක් ඇත. භවර සතරෙක යන්: ඇවැත්ති, අපගේ ශාස්තෘන් වහන්සේ කෙරෙහි පෑහැදීම ඇත ධර්ම කෙරෙහි පෑහැදීම ඇත. සීලයෙහි පරිපූර්ණකාරිත්වය ඇත. ගිහියෝ ද පෑවිද්දේ ද යන ආයච්චාවක සහධාර්මික පිරිස්හු ද උනුතට ප්‍රිය වෙති. මනාප (කල්) වෙති. ඇවැත්ති, අපි යම් ධර්මකෙනකුත් තමන් තුළ මොනවට දක්නමෝ 'මහණ මේ සත්තෙහි ම ය. දෙවැනි මහණ මේ සත්තෙහි ම ය. තෙවැනි මහණ මේ සත්තෙහි ම ය. සිසුවැනි මහණ මේ සත්තෙහි ම ය. අන්‍ය වූ පරපුරා-දයෝ ඉමණයන් කෙරෙත් 'ශුන්‍යයහ'යි මෙසේ කියමෝ ද, (එහිලා) සියල්ල දත්තා වූ සියල්ල දත්තා වූ අතීත් වූ සමාසක් සමුද්ධි වූ අපගේ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාල මේ ධර්මයෝ සතර දෙන වෙති.

4. මහණෙනි, යම් හෙයෙකින් අන්තෝයු පිරිවැරියෝ "ඇවැත්ති, යමෙක් අපගේ ශාස්තෘ වේ ද, ඒ ශාස්තෘන් වහන්සේ කෙරෙහි අපගේ ද පෑහැදීම ඇත. යමක් අපගේ ධර්ම වේ ද, (ඒ) ධර්ම කෙරෙහි අප ද ගේ පෑහැදීම ඇත. අපගේ යම් සීලයෝ වෙත් ද, අපි ද ඒ සීල් පුරත හුල්ලමෝ වමහ. අප ද ගේ සහධාර්මික වූ ගිහියෝ ද පෑවිද්දේ ද උනුතට ප්‍රිය වෙති. කල් වෙති. ඇවැත්ති, තෙල ප්‍රසා-දයෙහි ලා නොප හා අපගේත් විශේෂය කවරේද? අසික ප්‍රයෝගය කවරේද? වෙහස කවරේද? යි මෙසේ කියන්නාහු ය" යන මේ කාරණය විද්‍යමාන වෙයි.

5 මහණෙනි, මෙසේ කියන අන්තෝයු පිරිවැරියෝ 'ඇවැත්ති, කිම (ඒ ප්‍රසාදයාසේ) තිඤ්ච ඵලකක් ද? නොහොත් බොහෝ තිඤ්ච ඇත්දැයි' මෙසේ කියනු වෙත්. මහණෙනි, අන්තෝයු පිරිවැරියෝ මනා කොට (කරුණු සහිතව) ප්‍රකාශ කරන්නාහු 'ඇවැත්ති, තිඤ්ච ඵලකක් ම ය. තිඤ්ච ඵල බොහෝ නො වෙති' යි මෙසේ ප්‍රකාශ කරන්නාහු ය.

6 ඇවැත්ති, ඵ තිඤ්ච රුගසහිතයාහට වේ ද? නොහොත් රාගරහි-තයාහට වේ ද? (මෙසේ කිය යුතු වෙයි.) මහණෙනි, මනා කොට ප්‍රකාශ කරන අන්තෝයු පිරිවැරියෝ 'ඇවැත්ති, ඵ තිඤ්ච ඵලතරුගයාහට වෙයි. ඵ තිඤ්ච සරුගයාහට නො වෙයි' මෙසේ ප්‍රකාශ කරන්නාහු ය.

ඇවැත්ති, ඵ තිඤ්ච දොෂසහිතයාහට වේ ද? නොහොත් දොෂ-රහිතයාහට වේ ද? (මෙසේ කිය යුතු වෙයි.) මහණෙනි, මනා කොට ප්‍රකාශ කරන අන්තෝයු පිරිවැරියෝ 'ඇවැත්ති, ඵ තිඤ්ච දොෂරහිතයාහට වෙයි. ඵ තිඤ්ච දොෂසහිතයාහට නො වෙයි' යි මෙසේ ප්‍රකාශ කරන්නාහු ය.

සා පනාට්ඨසො නිට්ඨා සමොහස්සා? උදුහු විතමොහස්සාති? සමමා ව්‍යාකරමානා භික්ඛවෙ අඤ්ඤාතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එචං ව්‍යාකරෙය්‍යං: විතමොහස්සාට්ඨසො සා නිට්ඨා, න සා නිට්ඨා සමොහස්සාති.

සා පනාට්ඨසො නිට්ඨා සතණ්හස්සා? උදුහු විතතණ්හස්සාති? සමමා ව්‍යාකරමානා භික්ඛවෙ අඤ්ඤාතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එචං ව්‍යාකරෙය්‍යං: විතතණ්හස්සාට්ඨසො සා නිට්ඨා, න සා නිට්ඨා සතණ්හස්සාති.

සා පනාට්ඨසො නිට්ඨා සඋපාදනස්සා? උදුහු අනුපාදනස්සාති? සමමා ව්‍යාකරමානා භික්ඛවෙ අඤ්ඤාතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එචං ව්‍යාකරෙය්‍යං: අනුපාදනස්සාට්ඨසො සා නිට්ඨා, න සා නිට්ඨා සඋපාදනස්සාති.

සා පනාට්ඨසො නිට්ඨා විදුග්ගතො? උදුහු අවිදුග්ගතො'ති? සමමා ව්‍යාකරමානා භික්ඛවෙ අඤ්ඤාතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එචං ව්‍යාකරෙය්‍යං: විදුග්ගතො ආට්ඨසො සා නිට්ඨා, න සා නිට්ඨා අවිදුග්ගතො'ති.

සා පනාට්ඨසො නිට්ඨා අනුරුඤ්චපිට්ඨරුඤ්ඤා? උදුහු අනනුරුඤ්චපිට්ඨරුඤ්ඤාති? සමමා ව්‍යාකරමානා භික්ඛවෙ අඤ්ඤාතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එචං ව්‍යාකරෙය්‍යං: අනනුරුඤ්චපිට්ඨරුඤ්ඤාට්ඨසො සා නිට්ඨා, න සා නිට්ඨා අනනුරුඤ්චපිට්ඨරුඤ්ඤාති.

සා පනාට්ඨසො නිට්ඨා පපඤ්චාරාමස්ස පපඤ්චරතීතො? උදුහු නිප්පඤ්චාරාමස්ස නිප්පඤ්චරතීතො'ති. සමමා ව්‍යාකරමානා භික්ඛවෙ අඤ්ඤාතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එචං ව්‍යාකරෙය්‍යං: නිප්පඤ්චාරාමස්සාට්ඨසො සා නිට්ඨා, න සා නිට්ඨා නිප්පඤ්චරතීතො, න සා නිට්ඨා පපඤ්චාරාමස්ස පපඤ්චරතීතො'ති.

7. දොමා භික්ඛවෙ දිට්ඨියො: හවදිට්ඨි ච විභවදිට්ඨි ච. යෙ හි කෙ වි භික්ඛවෙ සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා හවදිට්ඨිං අලලීනා හවදිට්ඨිං උපගතා හවදිට්ඨිං අජෙකාසිකා, විභවදිට්ඨියා නෙ පටිච්චරුඤ්ඤා. යෙ හි කෙ වි භික්ඛවෙ සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා විභවදිට්ඨිං අලලීනා විභවදිට්ඨිං උපගතා විභවදිට්ඨිං අජෙකාසිකා, හවදිට්ඨියා නෙ පටිච්චරුඤ්ඤා. යෙ හි කෙ වි භික්ඛවෙ සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා ඉමාසං දව්වනං දිට්ඨිතං සමුදයඤ්ච අත්ථගමඤ්ච අස්සාදඤ්ච ආදිතවඤ්ච නිස්සරණඤ්ච යථාභුතං තප්පරාතනති, නෙ සරාහා නෙ සදෙසා නෙ සමොහා නෙ සතණ්හා නෙ සඋපාදානා නෙ අවිදුග්ගතො නෙ අනුරුඤ්චපිට්ඨරුඤ්ඤා නෙ පපඤ්චරතීතො නෙ ත පරිමුච්චතති ජාතියා ජරාය මරණෙන සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුකෙහි දොමනස්සෙහි උපායාසෙහි¹. න පරිමුච්චතති දුකඛසමාති වදාල.

1. 'ජරමරණෙන සොකපරිදෙව දුකඛදොමනස්සුපායාසෙහි', සා: 'ජරාමරණෙන'භි

ඇවැත්ති, එ නිසාව මොහසතිතයාහට මේ ද? නොහොත් මොහ-
රහිතයාහට මේ ද? මහණෙනි, මනා කොට ප්‍රකාශ කරන අත්තොටු
පිරිවැරියෝ “ඇවැත්ති, එ නිසාව මොහරහිතයාහට වෙයි. මොහ-
සතිතයාහට නො වේ”යි මෙසේ ප්‍රකාශ කරන්නාහු ය.

ඇවැත්ති, එ නිසාව තෘණෝසතිතයාහට මේ ද? නොහොත් තෘණෝ-
රහිතයාහට මේ ද? මනා කොට ප්‍රකාශ කරන අත්තොටු පිරිවැරියෝ
“ඇවැත්ති, එ නිසාව තෘණෝරහිතයාහට වෙයි. තෘණෝසතිතයාහට
නො වේ” යි මෙසේ ප්‍රකාශ කරන්නාහු ය.

ඇවැත්ති, එ නිසාව උපාදානසතිතයාහට මේ ද? නොහොත් උපාදාන-
රහිතයාහට මේ ද? මහණෙනි, මනා කොට ප්‍රකාශ කරන අත්තොටු
පිරිවැරියෝ “ඇවැත්ති, ඒ නිසාව උපාදානරහිතයාහට වෙයි. උපාදානසතිත-
යාහට නො වේ” යි මෙසේ ප්‍රකාශ කරන්නාහු ය.

ඇවැත්ති, එ නිසාව පණ්ඩිතයාහට මේ ද? නොහොත් අපණ්ඩිත-
යාහට මේද? මහණෙනි, මනා කොට ප්‍රකාශ කරන අත්තොටු පිරිවැරියෝ
“ඇවැත්ති, එ නිසාව නුවණැත්තනුට වෙයි. නුවණ නැත්තනුට නො වේ”යි
මෙසේ ප්‍රකාශ කරන්නාහු ය.

ඇවැත්ති, එ නිසාව (රාග විසින්) අනුරුඬි (ක්‍රොධ විසින්) ප්‍රති-
විරුඬියාහට මේ ද? නොහොත් අනුරුඬි අප්‍රතිවිරුඬියාහට මේ ද?
මහණෙනි, මනා කොට ප්‍රකාශ කරන අත්තොටු පිරිවැරියෝ “ඇවැත්ති,
එ නිසාව රාගයෙන් නො බැඳුණු ක්‍රොධයෙන් නො කිපුණාහට වෙයි.
රාගයෙන් බැඳුණු ක්‍රොධයෙන් කිපුණාහට නොවේ” යි මෙසේ ප්‍රකාශ කරන-
නාහු ය.

ඇවැත්ති, එ නිසාව තෘණෝදූපි ප්‍රපඤ්ච අරම් කොට ඇති ප්‍රපඤ්ච-
යෙහි ඇලීම් ඇත්තනුට මේ ද? නොහොත් ප්‍රපඤ්ච අරම් කොට නැති
ප්‍රපඤ්චයෙහි නො ඇලුණුනුට මේ ද? මහණෙනි, මනා කොට ප්‍රකාශ
කරන අත්තොටු පිරිවැරියෝ “ඇවැත්ති, එ නිසාව ප්‍රපඤ්ච අරම් කොට
නැති ප්‍රපඤ්චයෙහි නො ඇලුණුනුට වෙයි. ඒ නිසාව ප්‍රපඤ්ච අරම්
කොට ඇති ප්‍රපඤ්චයෙහි ඇලුණුනුට නො වේ” යි මෙසේ ප්‍රකාශ කරන-
නාහු ය.

7. මහණෙනි, හවදූපිය විහවදූපිය දැයි මේ දූපිය දෙදෙනෙක්
වෙත්. මහණෙනි, යම් කිසි මහණ කෙනෙක් හෝ බමුණු කෙනෙක් හෝ
හවදූපියෙහි ඇලුණාහු හවදූපියට පැමිණියාහු හවදූපියෙහි ගැලුණාහු
වෙත් නම් ඔහු විහවදූපියට ප්‍රතිවිරුඬියහ. මහණෙනි, යම් කිසි මහණ
කෙනෙක් හෝ බමුණු කෙනෙක් හෝ විහවදූපියෙහි ඇලුණාහු විහව
දූපියට පැමිණියාහු විහවදූපියෙහි ගැලුණාහු වෙත් නම් ඔහු හවදූපියට
ප්‍රතිවිරුඬියහ. මහණෙනි, යම් කිසි මහණ කෙනෙක් හෝ බමුණු කෙනෙක්
හෝ මේ දව්විධ දූපියෙහි සමුදයත් අඤ්ඤාමයත් ආඤ්ඤාමයත් ආදීතවයත්
නිසාරණයත් තතුසේ නො දැනිත් නම් ඔහු රාගසහිත වූවාහු ය. ඔහු
ආරාමසහිත වූවාහු ය. ඔහු මොහ සහිත වූවාහු ය. ඔහු තෘණෝසතිත
වූවාහු ය. ඔහු උපාදානසහිත වූවාහුය. ඔහු නුවණ නැත්තාහු ය. ඔහු
රාගයෙන් බැඳුණාහු ය. ක්‍රොධයෙන් කිපුණාහු ය. ඔහු ප්‍රපඤ්ච අරම් කොට
ඇත්තාහු ප්‍රපඤ්චයෙහි ඇලුණාහු ය. ඔහු ජාතියෙන් ජරායෙන් මරණයෙන්
ශොකයෙන් පරිදෙවයෙන් දුකින් දෙමහසින් උපායාසයෙන් නො මිඳෙත්.
සියලු සසරදුකින් නො මිඳෙත් යයි කියමි.

8. යෙ ච ඤාමෙවි¹ භික්ඛවෙ සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා ඉමාසං දභිතං දිට්ඨිතං සමුදයඤ්ච අත්භගමඤ්ච² අසාදාදඤ්ච ආදීතවඤ්ච නිසාරණඤ්ච යථාභුතං පච්චානන්ති, තෙ විතරාගා තෙ විතදෙසා තෙ විතමොහා තෙ විතනණ්ඤා ඉත අනුපාදනා තෙ විදදසුනො තෙ අනනුරුද්ධිඅප්පට්ඨිරුද්ධා තෙ නිපපපඤ්චාරාමා නිපපපඤ්චරතීනො තෙ පරිමුච්චන්ති ජාතියා ජරාය මරණෙන සොකෙති පරිදෙවෙති දුකෙති දෙමනස්සෙති උපායාසෙති. පරිමුච්චන්ති දුකඛසමාති වදාමි.

9. චන්තාරිමාති භික්ඛවෙ උපාදනාති. සකමාති චන්තාරි? කාමුපාදනං දිට්ඨිපාදනං සීලබ්බතුපාදනං අත්තවාදුපාදනං. සන්ති භික්ඛවෙ එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණො සබ්බුපාදනපරිඤ්ඤාවාදු පටිච්චානමානා තෙ න සමමා සබ්බුපාදනපරිඤ්ඤං පඤ්ඤාපෙනති. කාමුපාදනස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤාපෙනති න දිට්ඨිපාදනස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤාපෙනති.³ න සීලබ්බතුපාදනස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤාපෙනති. න අත්තවාදුපාදනස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤාපෙනති. තං කිස්ස හෙතු? ඉමාති හි තෙ භොනොතා සමණබ්‍රාහ්මණො තිණි ධානාති යථාභුතං නපපච්චානන්ති. තසමා තෙ භොනොතා සමණබ්‍රාහ්මණො සබ්බුපාදනපරිඤ්ඤාවාදු පටිච්චානමානා තෙ න සමමා සබ්බුපාදනපරිඤ්ඤං පඤ්ඤාපෙනති. කාමුපාදනස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤාපෙනති න දිට්ඨිපාදනස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤාපෙනති. න සීලබ්බතුපාදනස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤාපෙනති. න අත්තවාදුපාදනස්ස පඤ්ඤං පරිඤ්ඤාපෙනති.

10 සන්ති භික්ඛවෙ එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණො සබ්බුපාදනපරිඤ්ඤාවාදු පටිච්චානමානා තෙ න සමමා සබ්බුපාදනපරිඤ්ඤං පඤ්ඤාපෙනති. කාමුපාදනස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤාපෙනති. දිට්ඨිපාදනස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤාපෙනති. න සීලබ්බතුපාදනස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤාපෙනති. න අත්තවාදුපාදනස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤාපෙනති. තං කිස්ස හෙතු? ඉමාති හි තෙ භොනොතා සමණබ්‍රාහ්මණො ඤේ ධානාති යථාභුතං නපපච්චානන්ති. තසමා තෙ භොනොතා සමණබ්‍රාහ්මණො සබ්බුපාදනපරිඤ්ඤාවාදු පටිච්චානමානා ඉත න සමමා සබ්බුපාදන⁴පරිඤ්ඤං පඤ්ඤාපෙනති. කාමුපාදනස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤාපෙනති. දිට්ඨිපාදනස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤාපෙනති. න සීලබ්බතුපාදනස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤාපෙනති. න අත්තවාදුපාදනස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤාපෙනති.

11. සන්ති භික්ඛවෙ එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණො සබ්බුපාදනපරිඤ්ඤාවාදු පටිච්චානමානා තෙ න සමමා සබ්බුපාදන⁴පරිඤ්ඤං පඤ්ඤාපෙනති. කාමුපාදනස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤාපෙනති. දිට්ඨිපාදනස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤාපෙනති. සීලබ්බතුපාදනස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤාපෙනති. න අත්තවාදුපාදනස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤාපෙනති. තං කිස්ස හෙතු? ඉමං හි තෙ භොනොතා සමණබ්‍රාහ්මණො එකං ධානං යථාභුතං නපපච්චානන්ති. තසමා තෙ භොනොතා සමණබ්‍රාහ්මණො සබ්බුපාදනපරිඤ්ඤාවාදු පටිච්චානමානා තෙ න සමමා සබ්බුපාදන⁴පරිඤ්ඤං පඤ්ඤාපෙනති. කාමුපාදනස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤාපෙනති. දිට්ඨිපාදනස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤාපෙනති. සීලබ්බතුපාදනස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤාපෙනති. න අත්තවාදුපාදනස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤාපෙනති.

1. යෙ ච ඤාමෙවි සමණො වා' සි. 2. 'අත්භගමඤ්ච' ඕජසං, සා. 3. 'පඤ්ඤාපෙනති' ඕජසං. 4. 'සබ්බුපාදනස්ස' සා.

8. මහණෙනි, යම් කිසි මහණ කෙනෙක් හෝ බමුණු කෙනෙක් හෝ මේ දව්වට දූෂ්ටයෙහි සමුදයක් අසාධාරණයන් ආසාදයන් ආදිනවයක් නිසාරණයක් තතුණේ දැනින් තම් ඔහු විතරාගයෝ ය. ඔහු විතරාදොසෝ ය. ඔහු විතරාමොහයෝ ය. ඔහු පහ වූ තෘණොව ඇත්තෝ ය. ඔහු උපාදන රහිතයෝ ය. ඔහු නුවණැත්තාහු ය. ඔහු රුහසෙන් නො බැඳුණාහු ය. ක්‍රොධයෙන් නො කිපුණාහු ය. ඔහු ප්‍රපඤ්ච අරම් කොට තැත්තාහු ය. ප්‍රපඤ්චයෙහි ඇලුම් තැත්තාහු ය. ඔහු ජාතියෙන් ජරයෙන් මරණයෙන් යොකයෙන් ටප්ඵදෙවයෙන් දුකින් දොම්තසින් උපායාසයෙන් මිදෙත්. ඔහු සියලු සසරදුකින් මිදෙත් යයි කියමි.

9 මහණෙනි, මේ උපාදනයෝ සතර දෙනෙකි. කවර සතර දෙනෙක යත්: කාමුපාදනය දිට්ඨිපාදනය සීලබ්බතුපාදනය අත්තවාදුපාදනය යි. මහණෙනි, සියලු උපාදනයන්ගේ ප්‍රභාණය කියමිත'යි ප්‍රතිඥ කරන මහණ බමුණු කෙනෙක් ඇත. ඔහු මෑතවින් සියලු උපාදනයන්ගේ ප්‍රභාණය නො පතවත්. කාමුපාදනයාගේ ප්‍රභාණය පතවත් දිට්ඨිපාදනයාගේ ප්‍රභාණය නො පතවත්. සීලබ්බතුපාදනයාගේ ප්‍රභාණය නො පතවත්. අත්තවාදුපාදනයාගේ ප්‍රභාණය නො පතවත්. ඒ කවරහෙයින් යත්: එ හවත් මහණ බමුණෝ මේ කරුණු තුන තතුණේ නො දනිත්. එහෙයින් එ පිත්වත් මහණ බමුණෝ 'සියලු උපාදනයන්ගේ ප්‍රභාණය කියමිත'යි ප්‍රතිඥ කරන්නාහු සියලු උපාදනයන්ගේ ප්‍රභාණය මෑතවින් නො පතවත්. කාමුපාදනයාගේ ප්‍රභාණය පතවත්. දිට්ඨිපාදනයාගේ ප්‍රභාණය නො පතවත්. සීලබ්බතුපාදනයාගේ ප්‍රභාණය නො පතවත්. අත්තවාදුපාදනයාගේ ප්‍රභාණය නො පතවත්.

10. මහණෙනි, 'සියලු උපාදනයන්ගේ ප්‍රභාණය කියමිත'යි පිළික කරන මහණ බමුණු කෙනෙක් ඇත. ඔහු මෑතවින් සියලු උපාදනයන්ගේ ප්‍රභාණය නො පතවත්. කාමුපාදනයාගේ ප්‍රභාණය පතවත්. දිට්ඨිපාදනයාගේ ප්‍රභාණය පතවත්. සීලබ්බතුපාදනයාගේ ප්‍රභාණය නො පතවත්. අත්තවාදුපාදනයාගේ ප්‍රභාණය නො පතවත්. එ කවරහෙයින් යත්: එ හවත් මහණ බමුණෝ මේ කරුණු දෙක තතුණේ නො දනිත්. එ හෙයින් එ හවත් මහණ බමුණෝ 'සියලු උපාදනයන්ගේ ප්‍රභාණය කියමිත' යි ප්‍රතිඥ කරන්නාහු මෑතවින් සියලු උපාදනයන්ගේ ප්‍රභාණය නො පතවත්. කාමුපාදනයාගේ ප්‍රභාණය පතවත්. දිට්ඨිපාදනයාගේ ප්‍රභාණය පතවත්. සීලබ්බතුපාදනයාගේ ප්‍රභාණය නො පතවත්. අත්තවාදුපාදනයාගේ ප්‍රභාණය නො පතවත්.

11. මහණෙනි, 'සියලු උපාදනයන්ගේ ප්‍රභාණය කියමිත' යි ප්‍රතිඥ කරන මහණ බමුණු කෙනෙක් ඇත. ඔහු මෑතවින් සියලු උපාදනයන්ගේ ප්‍රභාණය නො පතවත්. කාමුපාදනයාගේ ප්‍රභාණය පතවත්. දිට්ඨිපාදනයාගේ ප්‍රභාණය පතවත්. සීලබ්බතුපාදනයාගේ ප්‍රභාණය පතවත්. අත්තවාදුපාදනයාගේ ප්‍රභාණය නො පතවත්. එ කවර හෙයින් යත්: එ හවත් මහණ බමුණෝ මේ එක කරුණ තතුණේ නො දනිත්. එ හෙයින් ඒ හවත් මහණ බමුණෝ 'සියලු උපාදනයන්ගේ ප්‍රභාණය කියමිත' යි ප්‍රතිඥ කරන්නාහු මෑතවින් සියලු උපාදනයන්ගේ ප්‍රභාණය නො පතවත්. කාමුපාදනයාගේ ප්‍රභාණය පතවත්. දිට්ඨිපාදනයාගේ ප්‍රභාණය පතවත්. සීලබ්බතුපාදනයාගේ ප්‍රභාණය පතවත්. අත්තවාදුපාදනයාගේ ප්‍රභාණය නො පතවත්.

12. එවිරුපෙ ඛො භික්ඛවෙ ඛම්මවිතයෙ යො සඤ්චි පසාදෙ, සො න සම්මඤ්ඤො අකඛායති. යො ඛම්මෙ පසාදෙ, සො න සම්මඤ්ඤො අකඛායති. යො සීලෙසු පරිපුරකාරිතා, සා න සම්මඤ්ඤො අකඛායති. යො සහධම්මිකෙසු පියමිතාපතා, සා න සම්මඤ්ඤො අකඛායති. තං කිසස ගෙතු: එවං හෙතං භික්ඛවෙ භොති යථා තං දුරකතාතෙ ඛම්මවිතයෙ දුප්පවෙදිතෙ අනියසාතිකෙ අනුපසම්ඝංචතතතිකෙ අසම්මාසම්බුද්ධිප්පවෙදිතෙ.

13. තථාගතො ච ඛො භික්ඛවෙ අරහං සම්මාසම්බුද්ධො සම්බුද්ධාදන-පරිඤ්ඤාපාදෙ පටිජාතමානො සම්මා සම්බුද්ධාදනපරිඤ්ඤං පඤ්ඤාපෙති. කාමුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤාපෙති. දිට්ඨිපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤාපෙති. සීලබ්බපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤාපෙති. අතඤ්ඤාපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤාපෙති.

14. එවිරුපෙ ඛො භික්ඛවෙ ඛම්මවිතයෙ යො සඤ්චි පසාදෙ, සො සම්මඤ්ඤො අකඛායති. යො ඛම්මෙ පසාදෙ, සො සම්මඤ්ඤො අකඛායති. යො සීලෙසු පරිපුරකාරිතා, සා සම්මඤ්ඤො අකඛායති. යො සහධම්මිකෙසු පියමිතාපතා, සා සම්මඤ්ඤො අකඛායති. තං කිසස ගෙතු: එවං හෙතං භික්ඛවෙ භොති යථා තං සමාකතාතෙ ඛම්මවිතයෙ සුප්පවෙදිතෙ නියසා-තිකෙ උපසම්ඝංචතතතිකෙ සම්මාසම්බුද්ධිප්පවෙදිතෙ.

15. ඉමෙ ච භික්ඛවෙ චතතාරො උපාදනා කිංකිදතා? කිංසමුදයා? කිංජාතිකා? කිංපහවා? ඉමෙ චතතාරො උපාදනා තණ්හානිදතා තණ්හාසමුදයා තණ්හාජාතිකා තණ්හාපහවා. තණ්හා වායං භික්ඛවෙ කිංකිදතා? කිංසමුදයා? කිංජාතිකා? කිංපහවා? තණ්හා වෙදනානිදතා වෙදනාසමුදයා වෙදනාජාතිකා වෙදනාපහවා. වෙදනා වායං භික්ඛවෙ කිංකිදතා? කිංසමුදයා? කිංජාතිකා? කිංපහවා? වෙදනා ඵසානිදතා ඵසාසමුදයා ඵසාජාතිකා ඵසාපහවා. ඵසො වායං භික්ඛවෙ කිංකිදතො? කිංසමුදයො? කිංජාතිකො? කිංපහවො? ඵසො සලායතනනිදනො සලායතනසමුදයො.-

12. මහණෙනි, මෙබඳු ධර්මවිනයයෙක්හි ශාස්තෘන් කෙරෙහි යම් පැහැදීමක් වේ නම්, එය සමායානතය (මනා ව පිහිටියේ - සම්පුණ්ණී වූයේ) යි නො කියනු ලැබේ. ධර්මයෙහි යම් පැහැදීමක් වේ නම්, එය සමායානතය යි නො කියනු ලැබේ. ශීලයෙහි යම් පරිපූණ්ණිකාරීත්වයක් වේ නම්, එය සමායානතය යි නො කියනු ලැබේ. සහධාර්මිකයන් කෙරෙහි යම් ප්‍රිය මනාප භාවයක් වේ නම්, එය සමායානතය යි නො කියනු ලැබේ. එ කවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, වරදවා කියු වරදවා ඉගැන්වූ, මහපල පිණිස නො පවත්නාවූ, කෙලෙස් සන්තිදීම පිණිස නො පවත්නාවූ, අසමාස් සමුද්‍රායන් විසින් ප්‍රකාශ කරන ලද ශාසනයෙහි යම්සේ වේ නම්, තෙල එසේ ම ය.

13. මහණෙනි, අතීන් වූ, සමාස් සමුද්‍රාය වූ, තපාශතයන් වහන්සේ ද 'සියලු උපාදානයන්ගේ ප්‍රභාණය කියමින්' යි ප්‍රතිඥ කරන්නෝ මෑතවිත් සියලු උපාදානයන්ගේ ප්‍රභාණය පනවත්. කාමුපාදානයාගේ ප්‍රභාණය පනවත්. දිට්ඨිපාදානයාගේ ප්‍රභාණය පනවත්. සිලබ්භූපාදානයාගේ ප්‍රභාණය පනවත්. අත්තවාදුපාදානයාගේ ප්‍රභාණය පනවත්.

14. මහණෙනි, මෙබඳු ධර්මවිනයයෙහි ශාස්තෘන් කෙරෙහි යම් පැහැදීමක් වේ නම්, එය සමායානතය (මනා ව පිහිටියේ - සම්පුණ්ණී වූයේ) යි කියනු ලැබේ. ධර්මයෙහි යම් පැහැදීමක් වේ නම්, එය සමායානතය යි කියනු ලැබේ. ශීලයෙහි යම් පරිපූණ්ණිකාරීත්වයක් වේ නම්, එය සමායානතය යි කියනු ලැබේ. සහධාර්මිකයන් කෙරෙහි යම් ප්‍රිය මනාප භාවයක් වේ නම්, එය සමායානතය යි කියනු ලැබේ. එ කවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, මනා කොට කියු, මනා කොට ඉගැන්වූ, මහපල පිණිස පවත්නාවූ, කෙලෙස් සන්තිදීම පිණිස පවත්නාවූ, සමාස් සමුද්‍රායන් විසින් ප්‍රකාශ කරන ලද ශාසනයෙහි යම්සේ වේ නම්, තෙල එසේ ම ය.

15. මහණෙනි, මේ සතර උපාදානයෝ කුමක් මූලකාරණ කොට ඇත් ද? කුමක් උත්පත්ති හෙතු කොට ඇත් ද? කුමක් ජාති කොට ඇත් ද? කුමක් ප්‍රභව කොට ඇත් ද? මේ සතර උපාදානයෝ තෘණොච මූලකාරණ කොට ඇත. තෘණොච උත්පත්ති හෙතු කොට ඇත. තෘණොච ජාති කොට ඇත. තෘණොච ප්‍රභව කොට ඇත. මහණෙනි, මේ තෘණොච කුමක් මූලකාරණ කොට ඇත් ද? කුමක් උත්පත්ති හෙතු කොට ඇත් ද? කුමක් ජාති කොට ඇත් ද? කුමක් ප්‍රභව කොට ඇත් ද? තෘණොච වෙදනාච මූලකාරණ කොට ඇත. වෙදනාච උත්පත්ති හෙතු කොට ඇත. වෙදනාච ජාති කොට ඇත. වෙදනාච ප්‍රභව කොට ඇත. මහණෙනි, මේ වෙදනාච කුමක් මූලකාරණ කොට ඇත් ද? කුමක් උත්පත්ති හෙතු කොට ඇත් ද? කුමක් ජාති කොට ඇත් ද? කුමක් ප්‍රභව කොට ඇත් ද? වෙදනාච සප්ඨිය මූලකාරණ කොට ඇත. සප්ඨිය උත්පත්ති හෙතු කොට ඇත. සප්ඨිය ජාති කොට ඇත. සප්ඨිය ප්‍රභව කොට ඇත. මහණෙනි, මේ සප්ඨිය කුමක් මූලකාරණ කොට ඇත් ද? කුමක් උත්පත්ති හෙතු කොට ඇත් ද? කුමක් ජාති කොට ඇත් ද? කුමක් ප්‍රභව කොට ඇත් ද? සප්ඨිය අධ්‍යායන මූලකාරණ කොට ඇත. අධ්‍යායන උත්පත්ති හෙතු කොට ඇත.-

සලායතනචාර්යකො සලායතනපහවො, සලායතනඤ්චිදං භික්ඛවෙ කිංනිදුතං? කිංසමුදයං? කිංජාතිකං? කිංපහවං? සලායතනං නාමරූපනිදුතං නාමරූපසමුදයං නාමරූපජාතිකං නාමරූපපහවං, නාමරූපඤ්චිදං භික්ඛවෙ කිංනිදුතං? කිංසමුදයං? කිංජාතිකං? කිංපහවං? නාමරූපං විඤ්ඤාණනිදුතං විඤ්ඤාණසමුදයං විඤ්ඤාණජාතිකං විඤ්ඤාණපහවං, විඤ්ඤාණඤ්චිදං භික්ඛවෙ කිංනිදුතං? කිංසමුදයං? කිංජාතිකං? කිංපහවං? විඤ්ඤාණං සඛ්ඛාරනිදුතං සඛ්ඛාරසමුදයං සඛ්ඛාරජාතිකං සඛ්ඛාරපහවං, සඛ්ඛාරාවිමෙ භික්ඛවෙ කිංනිදුතං? කිංසමුදයං? කිංජාතිකං? කිංපහවං? සඛ්ඛාරං අවිජ්ජානිදුතං අවිජ්ජාසමුදයං අවිජ්ජාජාතිකං අවිජ්ජාපහවං.

16. යතො ච ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛනො අවිජ්ජා පභිණා ගොති විජ්ජා උප්පන්නා, ඡො අවිජ්ජාවිරාගා විජ්ජප්පාදු නෙව කාමුරාදුතං උපාදීයති. න දිට්ඨිපාදුතං උපාදීයති. න සීලබ්බතුපාදුතං උපාදීයති. න අත්තවාදුපාදුතං උපාදීයති. අනුපාදියං න පරිත්තසසති. අපරිත්තස්සං පච්චත්තංශයව පරිත්තඛයති, භිණා ජාති, වුට්ඨිතං වුගමමරියං, භතං කරණීයං, කාපරං ඉජ්ජනායාති පජ්ජානති.

ඉදමවෙච භගවා, අත්තමතා හෙ භික්ඛු භගවතො භාසිතං අභි-
නන්දනති.

මුලසීහනාදසුත්තං පඨමං.

1. 2. 2.

මහාසීහනාදසුත්තං

1. එචං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා මව්ඤාලීයං විහරති ඛභි නගරෙ අවරපුරෙ¹ ව්නසණෙඛි. තෙත ඛො පත සමයෙන සුනානබ්බන්තො ලිච්ඡවිපුතො අවරපකකන්නො තොති ඉමස්මා ඛමමච්චිතො, ඤො වෙසාලීයං පරිසුතං² එචං³ වාචං යාසති: “නන්දි සමණස්ස ගොතමස්ස උත්තරි මනුස්සඛමමා අලමරියඤ්ඤාණදස්සනවිසෙසො. තකකපරියාහතං සමණො ගොතමො ඛමමං දෙසෙති වීමංසානුවරිතං සයම්පටිභානං, යස්ස ච ඛවාස්ස අත්ථාය ඛමමො දෙසිතො, ඤො නිය්‍යාති තඤ්ඤරස්ස සමමා දුක්ඛකඛයායා”ති.

1. අවරපුර, මජ්ඣ. 2. පරිසුති, මජ්ඣ. 3. එකං, STP.

මහාසිහන ජාති කොට ඇත. මහාසිහන ප්‍රභව කොට ඇත. මහණෙහි, මේ මහාසිහන කුමක් මූලකාරණ කොට ඇත් ද? කුමක් උත්පත්ති හෙතු කොට ඇත් ද? කුමක් ජාති කොට ඇත් ද? කුමක් ප්‍රභව කොට ඇත් ද? මහාසිහන, තාමරුප මූලකාරණ කොට ඇත. තාමරුප උත්පත්ති හෙතු කොට ඇත. තාමරුප ජාති කොට ඇත. තාමරුප ප්‍රභව කොට ඇත. මහණෙහි, මේ තාමරුප කුමක් මූලකාරණ කොට ඇත් ද? කුමක් උත්පත්ති හෙතු කොට ඇත් ද? කුමක් ජාති කොට ඇත් ද? කුමක් ප්‍රභව කොට ඇත් ද? කුමක් ජාති කොට ඇත් ද? කුමක් ප්‍රභව කොට ඇත් ද? තාමරුප විඤ්ඤාණය මූලකාරණ කොට ඇත. විඤ්ඤාණය උත්පත්ති හෙතු කොට ඇත. විඤ්ඤාණය ජාති කොට ඇත. විඤ්ඤාණය ප්‍රභව කොට ඇත. මහණෙහි, මේ විඤ්ඤාණය කුමක් මූලකාරණ කොට ඇත් ද? කුමක් උත්පත්ති හෙතු කොට ඇත් ද? කුමක් ජාති කොට ඇත් ද? කුමක් ප්‍රභව කොට ඇත් ද? විඤ්ඤාණය, සංසාර මූලකාරණ කොට ඇත. සංසාර උත්පත්ති හෙතු කොට ඇත. සංසාර ජාති කොට ඇත. සංසාර ප්‍රභව කොට ඇත. මහණෙහි, මේ සංසාරයෝ කුමක් මූලකාරණ කොට ඇත් ද? කුමක් උත්පත්ති හෙතු කොට ඇත් ද? කුමක් ජාති කොට ඇත් ද? කුමක් ප්‍රභව කොට ඇත් ද? සංසාරයෝ අවිඤ්චා මූලකාරණ කොට ඇත. අවිඤ්චා උත්පත්ති හෙතු කොට ඇත. අවිඤ්චා ජාති කොට ඇත. අවිඤ්චා ප්‍රභව කොට ඇත.

16. මහණෙහි, යම් කලෙක පටන් මහණහුගේ අවිඤ්චා ප්‍රතිභාව වුවා ද, අභිත්මාච්චිඤ්චා උපත ද, හේ අවිඤ්චා දුරු වීමෙන් භාෂිතාදානය නො ගනියි. දිව්විපාදනය නො ගනියි. සීලබ්ධිභූතාදානය නො ගනියි. අතතමාදුපාදනය නො ගනියි. උපාදාන වශයෙන් නො ගන්නේ (තණ්හා පරිහසාදානයෙන්) තාණ්හාධිත නො වෙයි. තාණ්හා නො උපදවන්නේ හෙමෙම ම කෙලෙස් පිරිනිවීමෙන් පිරිනිවෙයි. උත්පත්තිය ඝෛය වූය. බමසර වැස නිව්වන ලදී. කරණි කරන ලදී. මේ අර්භත්තිය පිණිස අහෙක් කටපුත්තෙක් නැතැයි දැන ගනියි.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ සූත්‍රය වදාළ හේක. සතුටු සිත් ඇති තැනැත්තා ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ දෙශනාව සතුටින් පිළිගත්ත.

මූලධර්මයෙහි සිහිපාදවර්ණය.

1. 2. 2.

මහාසිහනාද සූත්‍රය

1 මු 3 විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විශාලානගර සමීපයෙහි බිහිකුචර නුවරින් පැලදිග වතලාගැබෙහි වැඩ වසන හේක. ලිච්ඡවිඤ්ඤා සුභකඛිනන මහණ මේ ශාසනයෙන් නික්ම ගිය නොබෝකල් ඇති වෙයි. හෙ විශාලාමහනුවර පිරිස් මැද මෙසෙසින් තෙපුල් හෙපලයි. “මුමණ ගෞතමයානට මනුෂ්‍ය ඛමීයෙන් වැඩි ආයභිභාවය පිණිස සම්චිච්චි ඥානදර්ශිත විශේෂයෙන් නැත. මුමණ ගෞතම හෙමෙම තක්සෙත් පයභිභත (ගැටුම්) කොට විමසුම් ක්‍රමණින් ලුහැබැඳ ගත්, සියවටවහන වූ දහමක් දෙශනා කරයි. (එහෙත්) යම් අභියක් පිණිස ඛමීය දෙසන ලද නම්, ඒ ඛමීය දෙසින පරිදි කරනුමාසේ දුක් මැනවින් තක්සා පිණිස වැටේය” කියා සි.

2. අඵ ඛො ආයසමා සාරිපුත්තො පුබ්බත්තසමයං නිවාසෙත්වා පත්තවිමරං ආදය වෙසාලිං පිණ්ඩාය පාවිසී. අසොසි ඛො ආයසමා සාරි-
 පුත්තො සුතකඛිත්තස්ස ලිච්ඡවිපුත්තස්ස වෙසාලියං පරිසතිං එවං වාචං
 හාසමානස්ස: “නත්ථි සමණස්ස ගොතමස්ස උත්තරි මනුස්සධම්මො අලමරිඨ-
 ඤ්ඤාදස්සනවිසෙසො, තකකපරියාහතං සමණො ගොතමො ධම්මං දෙසෙති
 චීමංසානුවරිතං සයමපටිහානං, යස්ස ච බ්වාස්ස අත්ථාය ධම්මො දෙසිතො,
 සො තිසරාහී තකකරස්ස සමමා දුතඛිත්තියායා”ති.

3. අඵ ඛො ආයසමා සාරිපුත්තො වෙසාලියං පිණ්ඩාය වරිත්ථා පච්ඡාහසතං පිණ්ඩපාතපටිකකනෙනා; සෙන හගවා තෙනුපසඛිකම්. උප-
 සඛිකමිත්ථා; හගවත්තං අභිවාදෙත්වා එතමන්තං තිසීදී. එතමන්තං තිසිනො
 ඛො ආයසමා සාරිපුත්තො හගවත්තං එතදවොච: සුතකඛිත්තො හතො
 ලිච්ඡවිපුත්තො අවිරපකකනො ඉමසමා ධම්මවිතයා, සො වෙසාලියං
 පරිසතිං එවං වාචං හාසති: “නත්ථි සමණස්ස ගොතමස්ස උත්තරි මනුස්සධම්මො
 අලමරිඨඤ්ඤාදස්සනවිසෙසො, තකකපරියාහතං සමණො ගොතමො
 ධම්මං දෙසෙති චීමංසානුවරිතං සයමපටිහානං, යස්ස ච බ්වාස්ස අත්ථාය
 ධම්මො දෙසිතො, සො තිසරාහී තකකරස්ස සමමා දුතඛිත්තියායා”ති.

4. කොඛනො¹ සාරිපුත්ත සුතකඛිත්තො මොඝපුරිසො, කොඛා ච
 පනස්ස එසා වාචා භාසිතා ‘අචණණං භාසිස්සාමී’ති. සො සාරිපුත්ත
 සුතකඛිත්තො මොඝපුරිසො චණණංසෙව නථාගතස්ස හාසති. චණණො
 හෙසො සාරිපුත්ත නථාගතස්ස, යො එවං චදෙය්ස: ‘යස්ස ච බ්වාස්ස
 අත්ථාය ධම්මො දෙසිතො, සො තිසරාහී තකකරස්ස සමමා දුතඛිත්තියා-
 යා’ති.

5. අයමපි හී තාම සාරිපුත්ත, සුතකඛිත්තස්ස මොඝපුරිසස්ස මපි
 ධම්මකියො න හවිස්සති: “ඉතිපි සො හගවා අරහං සමමාසම්බුද්ධො
 විජ්ජාවරණ්හමපනො, සුගතො ලොකමිදු අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරථී
 සපා දෙවමනුස්සාතං බුද්ධො හගවා”ති.

6. අයමපි හී තාම සාරිපුත්ත සුතකඛිත්තස්ස මොඝපුරිසස්ස මපි
 ධම්මකියො න හවිස්සති: “ඉතිපි සො හගවා අනෙකච්චිතං ඉද්ධිවිධං
 පච්චන්තොති: එකොපි සුත්ථා ඛුත්ථා හොති. ඛුත්ථාපි සුත්ථා එකො
 හොති. ආචීභාවං තිජරභාවං තිජරකුඛිං තිරොපාකාරං තිරොපබ්බතං
 අසජ්ජමානො ගච්ඡති. සෙය්සථාපි ආකාසෙ. පඨවියමපි² උමුච්ඡන්තිමුච්ඡං
 කරොති. සෙය්සථාපි උදකෙ. උදකෙපි අභිජ්ජමානො ගච්ඡති සෙය්සථාපි
 පඨවියං. ආකාසෙපි පලුභෙකන කමති සෙය්සථාපි පකඛිසකුණො.
 ඉමෙපි චන්ද්‍රමසුරියෙ එවංමතිද්ධිකෙ එවංමනානුභාවෙ පාණිතා පරිමෙති
 පරිමජ්ජති. යාව බුඝමලොකාපි කායෙන වසං වතෙතති”ති.

1. ‘සොඛනො හෙසො’ - මජ්ඣ, ‘කොඛනො ඛො’ - ඝස.
 2. පඨවියාව, ඝස. පඨවියාව, මජ්ඣ.

2. එකල්හි ආයුමෙන් ශාරීරික සංවිරයන් වහන්සේ පෙරවරු සිටුවරු හැද පෙරෙව පාසිටුවරු ගෙන විශාලානුවරට පිටු පිණිස පිරිසියන. ආයුමෙන් ශාරීරික සංවිරයන් වහන්සේ "ඉමණ ගෞතමයාහට මනුෂ්‍ය ධර්මයෙන් වැඩි වූ ආයුෂිභාවය කිරීමට සම්පී වූ ඥානදර්ශන විශේෂයෙන් නැත. ඉමණ ගෞතම තෙමේ තකියෙන් ගැටුම් කොට, විමසන නුවණින් පුහුණුවූ ගත් සියවටහනු දහමක් දෙගතා කරයි. යම් අභියක් පිණිස ධර්මය දෙසන ලද තම ඒ ධර්මය ඒ අනුව ක්‍රියා කරන්නන්ගෙන් මානාවින් දුක් කෙලවර කිරීම පිණිස පවත්නේ ය" යි විශාලානුවර පිරිස් මැද මෙබඳු වචන කියන ලිච්චිරුජපුත්‍ර සුතකඛතතාගේ කථාව ආසූහ.

3. ඉක්බිති ආයුමෙන් ශාරීරික සංවිරයන් වහන්සේ විසල්පුර පිටු පිණිස ගැසිර බයින් පසු පිණිසාහයෙන් වැලකියාහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියහ. එළඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකත්පසෙක හුන්හ. එකත්පසෙක හුන් ආයුමෙන් ශාරීරික සංවිරයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට හෙල සැල කළහ: වහන්ස, ලිච්චිරුජපුත්‍ර සුතකඛතත මහණ මෙ සස්තෙන් පහවැ ගිය පිරු නොබෝකල් ආත්තෙක. විශාලා නගරයෙහි පිරිස් මැද "ඉමණ ගෞතමයාහට මනුෂ්‍ය ධර්මයෙන් වැඩි වූ ආයුෂිභාවය කිරීමට සම්පී වූ ඥානදර්ශන විශේෂයෙන් නැත. ඉමණ ගෞතම තෙමේ තකියෙන් ගටා විමසුමෙන් එළවා ගත්, සියවටහනු දහමක් දෙගතා කරයි. යම් අභියක් පිණිස ධර්මය දෙසන ලද තම ඒ ධර්මය ඒ අනුව ක්‍රියා කරන්නන්ගෙන් මානාවින් දුක් කෙලවර කිරීම පිණිස පවත්නේ ය" යි මෙබඳු වචනයක් කියයි.

4. ශාරීරික සංවිරයන්, සුතකඛතත මොසපුරුෂ ක්‍රොධ කරනසුලු ය. ක්‍රොධ ගෙනගෙනත් තුළත් විසින් මේ වචනය කියන ලදී. ශාරීරික සංවිරයන්, ඒ සුතකඛතත මොසපුරුෂ 'නුගුණ කියම' යි තථාගතයන්ගේ ගුණයක් ම කියයි. ශාරීරික සංවිරයන්, "තථාගතයන් විසින් යම් අභියක් පිණිස යමකුට ධර්මය දෙසන ලද තම, ඒ ධර්මය ඒ අනුව ක්‍රියා කරන්නන්ගෙන් මානාවින් දුක් කෙලවර කිරීම පිණිස පවත්නේ ය" යි යමෙක් නිසා නම්, එය තථාගතයන්ගේ ගුණයක් ම ය.

5. ශාරීරික සංවිරයන්, සුතකඛතත මොසපුරුෂයාහට - "මේ මේ කාරණයෙහිදු ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අභියහ. සමාසක් සම්බුද්ධියහ. අපෙට්ඨිකාවෙන් හා පසලොස් වරණ ධර්මයෙන් හා සුභතයහ. සුභතයහ. ලොකවිදුහ. අනුතතරපුරිසදම්මකාරවිහ. දෙවිමිතිසුන්ගේ ශාස්තෘයහ. බුද්ධියහ. හගචන්ත" යි මා කෙරෙහි මේ (සඵලකාඥනසංඛ්‍යාත උතුරු මිනිස්දම් දැනීමෙහි සම්පී ඥානය වූ) ධර්මය ද නො වෙයි.

6. ශාරීරික සංවිරයන්, සුතකඛතත මොසපුරුෂයාහට - "ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ කාරණයෙහි දු තත්වැදුරුම් සෘණිවිධි වලද කෙරෙහි: එකෙක් වූහු ම බොහෝ ව මැවෙත්. බොහෝ වූවාහු ම එකෙක් ව මැවෙත් ප්‍රකට භාවයට අප්‍රකට භාවයට පත්වන සේක. බිත්තියෙන් පිටත පවුරෙන් පිටත පව්වෙන් පිටත අහසෙහි යනුවන් මෙන් නොගැවෙමින් යන සේක. ජලයෙහි සෙසින් පොළොවෙහි ද ඉල්පිම් ගැලීම් කරන සේක. පොළොවෙහි සෙසින් නොබිඳෙන දියෙහි ද යන සේක. අහසෙහි ද පසිඳෙනුන් සෙසින් පහසිඳියෙන් යන සේක. මෙසේ මහත් සෘණි ඇති මහත් අනුභාව ඇති මේ සදහිරු දෙදෙනා කරනලයෙන් පරුමික කරන සේක. පිරිමදින සේක. බඩලොව ද ගෙක් කසින් විසිය පවත්වන සේකැ" යි මා කෙරෙහි මේ ධර්මය (සෘණිවිධිඥනසංඛ්‍යාත උතුරු මිනිස්දම් දැනීම ද නො වෙයි.

7. අයමපි හි නාම සාරිපුත්ත, සුතකඛතතස්ස මොඤ්ජුරිසස්ස මපි ධම්මකුසො න හවස්සති: “ඉතිපි සො භගවා දිබ්බාය සොතධාතුසා විදුද්ධාය අභික්ඛන්තමානුසිකාය උභො සද්දෙ සුණ්ඤ්ඤාති දිබ්බෙ ව මානුසෙ ව යෙ දුරෙ සන්තිකෙ වා”ති.

8. අයමපි හි නාම සාරිපුත්ත, සුතකඛතතස්ස මොඤ්ජුරිසස්ස මපි ධම්මකුසො න හවස්සති: “ඉතිපි සො භගවා පරසත්තාතං පරපුඤ්ජානං වෙනසා වෙතො පරිච්ච පජානාති: සරාගං වා විතතං සරාගං විතතනති පජානාති, විතරාගං වා විතතං විතරාගං විතතනති පජානාති, සද්දෙසං වා විතතං සද්දෙසං විතතනති පජානාති, විතද්දෙසං වා විතතං විතද්දෙසං විතතනති පජානාති, සමොගං වා විතතං සමොගං විතතනති පජානාති, විතමොගං වා විතතං විතමොගං විතතනති පජානාති, සඛිඛිතතං වා විතතං සඛිඛිතතං විතතනති පජානාති, විකඛිතතං වා විතතං විකඛිතතං විතතනති පජානාති, මහඝගතං වා විතතං මහඝගතං විතතනති පජානාති, අමඝගතං වා විතතං අමඝගතං විතතනති පජානාති, සඋතතරං වා විතතං සඋතතරං විතතනති පජානාති, අනුතතරං වා විතතං අනුතතරං විතතනති පජානාති, සමාභිතං වා විතතං සමාභිතං විතතනති පජානාති, අසමාභිතං වා විතතං අසමාභිතං විතතනති පජානාති, විමුත්තං වා විතතං විමුත්තං විතතනති පජානාති, අවිමුත්තං වා විතතං අවිමුත්තං විතතනති පජානාති.”

9. අස ඛො පනිමාති සාරිපුත්ත තථාගතස්ස තථාගතඛලාති සෙති බලෙති සමන්තාගතො තථාගතො ආසභං ධානං පටිජානාති, පරිසාසු සීහනාදං නදති, බ්‍රහ්මචක්ඛං පච්චෙතති, කතමාති දස? ඉධ සාරිපුත්ත, තථාගතො ධානඤ්ච ධානතො අට්ඨානඤ්ච අට්ඨානතො යථාභුතං පජානාති, යමපි සාරිපුත්ත, තථාගතො ධානඤ්ච ධානතො අට්ඨානඤ්ච අට්ඨානතො යථාභුතං පජානාති, ඉදමපි සාරිපුත්ත, තථාගතස්ස තථාගතඛලං හොති යං බලං ආගමම තථාගතො ආසභං ධානං පටිජානාති, පරිසාසු සීහනාදං නදති, බ්‍රහ්මචක්ඛං පච්චෙතති.

10. සුත ව පරං සාරිපුත්ත තථාගතො අභිධානාගතපච්චුප්පන්නාතං කම්මසමාදානං ධානසො හෙතුසො විපාකං යථාභුතං පජානාති. යමපි සාරිපුත්ත, තථාගතො අභිධානාගතපච්චුප්පන්නාතං කම්මසමාදානං ධානසො හෙතුසො විපාකං යථාභුතං පජානාති, ඉදමපි සාරිපුත්ත, තථාගතස්ස තථාගතඛලං හොති යං බලං ආගමම තථාගතො ආසභං ධානං පටිජානාති, පරිසාසු සීහනාදං නදති, බ්‍රහ්මචක්ඛං පච්චෙතති.

7. ශාරීපුත්‍රය, සුතකඛ්‍යත මොසපුරුෂයානට මා කෙරෙහි මේ ධර්මානුසංද (දිව්‍යශ්‍රෝත්‍රධාතුඥතසංඛ්‍යාන උතුරුමිනිස්දම් දහගත්තා ප්‍රඥ) නොවෙයි. එනම්: “ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේත් ඉතා පිරිසිදු මිනිසාද ඉක්ම වූ දිව්‍ය ශ්‍රෝත්‍රධාතුවෙන් දෙවියන් පිළිබඳ වූත් මිනිසුන් පිළිබඳ වූත් දුරු වූත් සමීප වූත් දඹවිධ ශබ්දයන් අසන සේකැ” කියා ය.

8. ශාරීපුත්‍රය, සුතකඛ්‍යත මොසපුරුෂයාට - “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේත් අන්‍යසත්තියන්ගේ අන්‍යපුද්ගලයන්ගේ සිත සිය සිත්ත් පිරිසිදු දුන ගත්තා සේක රාග සහිත වූ හෝ සිත රාග සහිත සිතැ යි දන්නා සේක. රාග රහිත වූ හෝ සිත රාග රහිත සිතැ යි දන්නා සේක. දෝෂ සහිත වූ හෝ සිත දෝෂ සහිත සිතැ යි දන්නා සේක. දෝෂ රහිත වූ හෝ සිත දෝෂ රහිත සිතැ යි දන්නා සේක. මොහ සහිත වූ හෝ සිත මොහ සහිත සිතැ යි දන්නා සේක. මොහ රහිත වූ හෝ සිත මොහ රහිත සිතැ යි දන්නා සේක. (විභවිඤ්ඤා) සංකම්පන වූ හෝ සිත සංකම්පිත සිතැ යි දන්නා සේක (උච්චවයෙන්) විකම්පන වූ හෝ සිත විකම්පිත සිතැ යි දන්නා සේක. මහග්ගත වූ හෝ සිත මහග්ගත සිතැ යි දන්නා සේක. අමහග්ගත වූ හෝ සිත අමහග්ගත සිතැ යි දන්නා සේක. සඋතතර වූ හෝ සිත සඋතතර සිතැ යි දන්නා සේක. නිරුතතර වූ හෝ සිත නිරුතතර වූ සිතැ යි දන්නා සේක. සමාගිත වූ හෝ සිත සමාගිත වූ සිතැ යි දන්නා සේක. අසමාගිත වූ හෝ සිත අසමාගිත සිතැ යි දන්නා සේක. විමුත්ත වූ හෝ සිත විමුත්ත සිතැ යි දන්නා සේක. අවිමුත්ත වූ හෝ සිත අවිමුත්ත සිතැ යි දන්නා සේකැ” යි මෙසේ මා කෙරෙහි ඇති මේ (වේදනාපරියඤ්ණ සංඛ්‍යාන උතුරු මිනිස්දම් දන්නා) ඥාන ය ද නොවෙයි.

9. ශාරීපුත්‍රය, යම්බඳු බලයන්ගෙන් සුන් තථාගත තෙමේ ශ්‍රෙණි ස්ථානය (තමන් වහන්සේ කෙරෙහි ඇතැයි) ප්‍රතිඥ කෙරේ ද, පිරිස්හි සිංහනාද කෙරේ ද, ශ්‍රෙණි ධර්මවක්‍රය පවත්වා ද, මේ එබඳු තථාගත-බල දසයෙන් වෙයි. කවර දසයෙන් ද යත්: ශාරීපුත්‍රය, මෙහි තථාගත තෙමේ කාරණය කාරණය වශයෙන් ද අකාරණය අකාරණය වශයෙන් ද තතු ලෙස දුන ගනියි. ශාරීපුත්‍රය, තථාගත තෙමේ කාරණය කාරණය වශයෙන් ද අකාරණය අකාරණය වශයෙන් ද තත් වූ පරිදි දැනී යන යමක් ඇද්ද, ශාරීපුත්‍රය, තථාගත තෙමේ යම් බලයකට පැමිණ ශ්‍රෙණි ස්ථානය ප්‍රතිඥ කෙරේ ද, පිරිස්හි සිංහනාද කෙරේ ද, ශ්‍රෙණි ධර්මවක්‍රය පවත්වා ද, මේ ඒ ස්ථානාසානඥානය ද තථාගතයන්ගේ තථාගතබලයෙන් වෙයි.

10. තවද ශාරීපුත්‍රය, අතෙකෙක් ඇත. තථාගත තෙමේ අතිත අනාගත වතීම්භක කම්මසමාදානයන්ගේ විපාක ප්‍රත්‍යය වශයෙන් හෙතු වශයෙන් තත් වූ පරිදි දන්නේ ය. ශාරීපුත්‍රය, යම් ඥානයෙකින් තථාගත තෙමේ අතිතානාගතවතීම්භක කම්මයන්ගේ විපාකය ප්‍රත්‍යය වශයෙන් හෙතු වශයෙන් තතු සේ දන්නේ ද ශාරීපුත්‍රය, තථාගත තෙමේ යම් බලයකට පැමිණ ශ්‍රෙණිස්ථානය ප්‍රතිඥ කෙරේ ද, පිරිස්හි සිංහනාද කෙරේ ද, ශ්‍රෙණි ධර්මවක්‍රය පවත්වා ද, මේ කම්මිපිපාකඥානය ද තථාගතයන්ගේ තථාගතබලයෙන් වෙයි.

11. පුත ව පරං සාරිපුත්ත, තථාගතො සබ්බත්ථගාමිනීං පටිපදං
යථාභුතං පජානාති. යමපි සාරිපුත්ත, තථාගතො සබ්බත්ථගාමිනීං පටි-
පදං යථාභුතං පජානාති, ඉදමපි සාරිපුත්ත තථාගතස්ස තථාගතඛලං
හොති යං ඛලං ආගමම තථාගතො ආසනං ධානං පටිජානාති, පරිසාසු
සීහනාදං නදති, බ්‍රහ්මචක්කං පච්ඤෙතති.

12. පුත ව පරං සාරිපුත්ත, තථාගතො අනෙකධාතුනානාධාතු -
ලොකං යථාභුතං පජානාති. යමපි සාරිපුත්ත, තථාගතො අනෙකධාතු-
නානාධාතුලොකං යථාභුතං පජානාති, ඉදමපි සාරිපුත්ත, තථාගතස්ස
තථාගතඛලං හොති යං ඛලං ආගමම තථාගතො ආසනං ධානං පටිජා-
නාති, පරිසාසු සීහනාදං නදති, බ්‍රහ්මචක්කං පච්ඤෙතති.

13. පුත ව පරං සාරිපුත්ත, තථාගතො සත්තානං නානාධිමුත්තකිකතං
යථාභුතං පජානාති. යමපි සාරිපුත්ත තථාගතො සත්තානං නානාධිමුත්තකිකතං
යථාභුතං පජානාති, ඉදමපි සාරිපුත්ත, තථාගතස්ස තථාගතඛලං
හොති යං ඛලං ආගමම තථාගතො ආසනං ධානං පටිජානාති, පරිසාසු
සීහනාදං නදති, බ්‍රහ්මචක්කං පච්ඤෙතති.

14. පුත ව පරං සාරිපුත්ත, තථාගතො පරසත්තානං පුරපුත්තලාහං
ඉන්ද්‍රියපරෙපරිසත්තං යථාභුතං පජානාති. යමපි සාරිපුත්ත තථාගතො
පරසත්තානං පරපුත්තලාහං ඉන්ද්‍රියපරෙපරිසත්තං යථාභුතං පජානාති,
ඉදමපි සාරිපුත්ත, තථාගතස්ස තථාගතඛලං හොති යං ඛලං ආගමම
තථාගතො ආසනං ධානං පටිජානාති, පරිසාසු සීහනාදං නදති,
බ්‍රහ්මචක්කං පච්ඤෙතති.

15. පුත ව පරං සාරිපුත්ත, තථාගතො ක්‍ෂාන්තිමොක්ඛසමාධි-
සමාපත්තීනං සඛිනිලෙසං චොදනං වුට්ඨානං යථාභුතං පජානාති. යමපි සාරි-
පුත්ත, තථාගතො ක්‍ෂාන්තිමොක්ඛසමාධිසමාපත්තීනං සංක්ඛිලෙසං චොදනං
වුට්ඨානං යථාභුතං පජානාති, ඉදමපි සාරිපුත්ත, තථාගතස්ස තථාගතඛලං,
හොති යං ඛලං ආගමම තථාගතො ආසනං ධානං පටිජානාති, පරිසාසු
සීහනාදං නදති, බ්‍රහ්මචක්කං පච්ඤෙතති.

16. පුත ව පරං සාරිපුත්ත, තථාගතො අනෙකච්චිතං පුබ්බන්තිවාසං
අනුසාරති. සෙශ්‍යච්චදං: එකමපි ජාතීං ඥෙපි ජාතියො තිස්සොපි
ජාතියො චතස්සොපි ජාතියො පඤ්චපි ජාතියො දසපි ජාතියො විසතිමපි¹
ජාතියො තිංසමපි ජාතියො චතසාරිංසමපි ජාතියො පඤ්ඤාසමපි ජාතියො
ජාතිසතමපි ජාතිසතස්සමපි ජාතිසතසතස්සමපි, අනෙකෙපි සංචට්ටකපෙස
අනෙකෙපි විචට්ටකපෙස අනෙකෙපි සංචට්ටවිචට්ටකපෙස, “අමුත්තාසිං
එච්චංකාමො එච්චංගොනෙත්තා එච්චංචණණං එච්චමාහාරෙ එච්චසුබ්බසුඛ-
පටිසංචෙදී එච්චමාසුපට්ඨයෙත්තා, සො තතො වුත්තො අමුත්ත උපපාදිං.

1. විසමපි, මජ්ඣ.

11. තවද ශාරීපුත්‍රය, අනෙකෙක් ඇත. තථාගත තෙමේ සඵත්‍රගාමිනී (නිරයාදී හැම තැන් යන) ප්‍රතිපදාව තතුසේ දන්නේ ය. ශාරීපුත්‍රය, යම් ඥානයෙකින් තථාගත තෙමේ සඵත්‍රගාමිනී ප්‍රතිපදාව තතු සේ දන්නේ ද, ශාරීපුත්‍රය, තථාගත තෙමේ යම් බලයකට පැමිණ ශ්‍රේණිසථානය ප්‍රතිඥ කෙරේ ද, පිරිස්හි සිංහනාද කෙරේ ද, ශ්‍රේණිබිම්බකුය පවත්වා ද, මේ ද තථාගතයන්ගේ තථාගතබලයෙක් වෙයි.

12. තවද ශාරීපුත්‍රය, අනෙකෙක් ඇත. තථාගත තෙමේ අනෙකබාදු- නානාබාදු ලොකය තතු සේ දන්නේ ය. ශාරීපුත්‍රය, යම් ඥානයෙකින් තථාගත තෙමේ අනෙකබාදු නානාබාදු ලොකය තතුසේ දන්නේ ද, ශාරීපුත්‍රය, තථාගත තෙමේ යම් බලයකට පැමිණ ශ්‍රේණිසථානය ප්‍රතිඥ කෙරේ ද, පිරිස්හි සිංහනාද කෙරේ ද, ශ්‍රේණිබිම්බකුය පවත්වා ද, මේ ද තථාගතයන්ගේ තථාගතබලයෙක් වෙයි.

13. තවද ශාරීපුත්‍රය, අනෙකෙක් ඇත. තථාගත තෙමේ සත්ඤ- යන්ගේ නානාබිමුක්ඛිකනී දන්නේ ය. ශාරීපුත්‍රය, යම් ඥානයෙකින් තථාගත තෙමේ සත්ඤයන්ගේ නානාබිමුක්ඛිකනී දන්නේ ද, ශාරීපුත්‍රය, තථාගත තෙමේ යම් බලයකට පැමිණ ශ්‍රේණිසථානය ප්‍රතිඥ කෙරේ ද, පිරිස්හි සිංහනාදය කෙරේ ද, ශ්‍රේණි බිම්බකුය පවත්වා ද, මේ ද තථාගතයන්ගේ තථාගතබලයෙක් වෙයි.

14. තවද ශාරීපුත්‍රය, අනෙකෙක් ඇත. තථාගත තෙමේ පරසන්ඤ- යන්ගේ පරපුදාලයන්ගේ ශ්‍රද්ධාදී ඉන්ද්‍රියයන්ගේ පරාවරතා (වෘත්තීය භානිය) තතුසේ දන්නේ ය. ශාරීපුත්‍රය, යම් ඥානයෙකින් තථාගත තෙමේ පරසන්ඤ- යන්ගේ පරපුදාලයන්ගේ ශ්‍රද්ධාදී ඉන්ද්‍රියයන්ගේ පරාවරතා තතුසේ දන්නේ ද, ශාරීපුත්‍රය, තථාගත තෙමේ යම් බලයකට පැමිණ ශ්‍රේණිසථානය ප්‍රතිඥ කෙරේ ද, ශ්‍රේණි බිම්බකුය පවත්වා ද, මේ ද තථාගතයන්ගේ තථාගත බලයෙක් වෙයි.

15. තවද ශාරීපුත්‍රය, අනෙකෙක් ඇත. තථාගත තෙමේ ධ්‍යාන විමෝක්‍ෂ සමාධි සමාපතනීන්ගේ කෙලෙසීම ද පිරිසිදු බව ද එසින් නැති සිවිම ද තතුසේ දන්නේ ය. ශාරීපුත්‍රය, යම් ඥානයෙකින් තථාගත තෙමේ ධ්‍යාන විමෝක්‍ෂ සමාධි සමාපතනීන්ගේ සංකෙලය ව්‍යවදාන ව්‍යුත්ථාන තතුසේ දන්නේ ද, ශාරීපුත්‍රය, තථාගත තෙමේ යම් බලයකට පැමිණ ශ්‍රේණි සථානය ප්‍රතිඥ කෙරේ ද, පිරිස්හි සිංහනාද කෙරේ ද, ශ්‍රේණි බිම්බකුය පවත්වා ද, මේ ද තථාගතයන්ගේ තථාගතබලයෙක් වෙයි.

16. තවද ශාරීපුත්‍රය, අනෙකෙක් ඇත. තථාගත තෙමේ තත් වැදුරුම් පුළුච්චාසය සිහි කෙරෙයි. එනම්: එකජාතියක් ද ජාති දෙකක් ද ජාති තුනක් ද ජාති සතරක් ද ජාති පහක් ද ජාති දසයක් ද ජාති විස්සක් ද ජාති තිසක් ද ජාති සතළිසක් ද ජාති පණසක් ද ජාති සියයක් ද ජාති දහසක් ද ජාති සියක් දහසක් ද, නොයෙක් තත්තා කලාපයන් ද නොයෙක් කචගන්තා කලාපයන් ද නොයෙක් තත්තා ගචගන්තා කලාපයන් ද “අසුචල් තැන උපත්තෙමි. මෙතම් ඇත්තෙමි වීම. මෙතම් ගොත්‍ර ඇත්තෙමි වීම. මෙවැනි වර්ණ ඇත්තෙමි වීම. මෙවැනි ආභාර ඇත්තෙමි වීම. මෙවැනි සැපයුක් විත්තෙමි වීම. මෙවැනි ආයු කෙලවර කොට ඇත්තෙකිමි වීම. මම එසින් ව්‍යුත වූයෙමි අසුචල් තැන උපත්තෙමි.

කත්‍රාපාසිං එවංතාමමා එවංගොතෙතා එවාචඤ්ඤා එවමානාමරු එවංසුඛදුක්ඛපටිසංවෙදී එවමාසුපරියතො. සො තතො චුතො ඉඛුපපතො”ති. ඉති සාකාරං ඤජඤද්ධං අනෙකච්ඡිතං පුඤ්ඤතිවාසං අනුසාරති. යමපි සාරිපුත්ත, තථාගතො අනෙකච්ඡිතං පුඤ්ඤතිවාසං අනුසාරති. සෙය්‍යාපීදං: එකමපි ජාතීං දොට්ඨි ජාතීයො -පෙ- ඉති සාකාරං ඤජඤද්ධං අනෙකච්ඡිතං පුඤ්ඤතිවාසං අනුසාරති, ඉදමපි සාරිපුත්ත තථාගතස්ස තථාගතඛලං හොති, යං ඛලං ආගමම තථාගතො ආසභං ඨාතං පටිජාතාති, පරිසාසු සීහනාදං නදති, බ්‍රහ්මචක්ඛං පවතොති.

17. පුත ව පරං සාරිපුත්ත, තථාගතො දිඤ්ඤන වකඛුතා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසංකෙන සතෙන පසාති: වචමානෙ උපපඤ්ඤානෙ හීනෙ පණීතෙ සුච්ඡේදනෙ දුඛඤ්ඤානෙ සුගතෙ දුගතෙ. යථාකමච්චපගෙ සතො පජානාති: “ඉමෙ වත භොතො සතො කායදුච්චරිතෙන සමන්තාගතා වපී- දුච්චරිතෙන සමන්තාගතා මනොදුච්චරිතෙන සමන්තාගතා අරියානං උපවාදකා ඔච්ඡාදිට්ඨිකා ඔච්ඡාදිට්ඨිකමමසමාදානා. තෙ කායස්ස හෙද පරමමරණං අපායං දුගතී. විනිපාතං නිරයං උපපන්නා; ඉමෙ වා පත භොතො සතො කායසුච්චරිතෙන සමන්තාගතා වපීසුච්චරිතෙන සමන්තාගතා මනොසුච්චරිතෙන සමන්තාගතා අරියානං අනුපවාදකා සමමාදිට්ඨිකා සමමා- දිට්ඨිකමමසමාදානා. තෙ කායස්ස හෙද පරමමරණං සුගතීං සභං ලොකං උපපන්නා”ති. ඉති දිඤ්ඤන වකඛුතා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසංකෙන සතෙන පසාති වචමානෙ උපපඤ්ඤානෙ හීනෙ පණීතෙ සුච්ඡේදනෙ දුඛඤ්ඤානෙ සුගතෙ දුගතෙ. යථාකමච්චපගෙ සතො පජානාති. යමපි සාරි- පුත්ත තථාගතො -පෙ- යථාකමච්චපගෙ සතො පජානාති, ඉදමපි සාරිපුත්ත තථාගතස්ස තථාගතඛලං හොති. යං ඛලං ආගමම තථාගතො ආසභං ඨාතං පටිජාතාති, පරිසාසු සීහනාදං නදති, බ්‍රහ්මචක්ඛං පවතොති.

18. පුත ව පරං සාරිපුත්ත තථාගතො ආසමානං ඛසා අනාසවං වෙතොවිමුත්තං පඤ්ඤවිමුත්තං දිට්ඨිච ඛමෙම සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්ථා උපසමපඤ්ඤා විහරති. යමපි සාරිපුත්ත තථාගතො ආසමානං ඛසා අනාසවං වෙතොවිමුත්තං පඤ්ඤවිමුත්තං දිට්ඨිච ඛමෙම සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්ථා උපසමපඤ්ඤා විහරති, ඉදමපි සාරිපුත්ත තථාගතස්ස තථාගතඛලං හොති යං ඛලං ආගමම තථාගතො ආසභං ඨාතං පටිජාතාති, පරිසාසු සීහනාදං නදති, බ්‍රහ්මචක්ඛං පවතොති.

19. ඉමානි ඛො සාරිපුත්ත දස තථාගතස්ස තථාගතඛලාති, සෙහි ඛලෙහි සමන්තාගතො තථාගතො ආසභං ඨාතං පටිජාතාති, පරිසාසු සීහනාදං නදති, බ්‍රහ්මචක්ඛං පවතොති.

එහි දී ද මෙනම් ඇත්තෙකිම් මෙනම් ගොත්‍ර ඇත්තෙකිම් මෙවැනි වර්ණී ඇත්තෙකිම් මෙවැනි සැපදක් වින්දෙකිම් මෙවැනි ආයු කෙලවර කොට ඇත්තෙකිම් වීම්. ඒ මම එයින් චූත වූයෙමි මෙහි උපන්තෙමි.” මෙසේ ආකාර සහිත වූ උදෙසීම් සහිත වූ තත්වැදුරුම් පුළුන්විවාසය සිහි කරයි. ශාරීපුත්‍රය, යම් ඥානයෙකින් තථාගත තෙමේ තත්වැදුරුම් පුළුන්විවාසය සිහි කෙරේ ද, එනම් ජාති එකක් ද ජාති දෙකක් ද... මෙසේ ආකාර සහිත වූ උදෙසීම් සහිත වූ තත්වැදුරුම් පෙර පිටු කදපිළිවෙල සිහි කෙරේ ද, තථාගත තෙමේ යම් බලයකට පැමිණ ශ්‍රෙණිසථානය ප්‍රතිඥා කෙරේ ද, පිරිස්හි සිංහනාද කෙරේ ද, ශ්‍රෙණි ධර්මක්‍රය පවත්වා ද, මෙ ද තථාගතයන්ගේ තථාගතබලයෙක් වෙයි.

17. තවද ශාරීපුත්‍රය, අනෙකෙක් ඇත. තථාගත තෙමේ මිනිසැය ඉක්මවා පැවැති ඉතා පිරිසිදු පහන් උසස් මනා පැහැ ඇති තො මනා පැහැ ඇති සුගතියට ගිය දුගතියට ගිය සත්තියන් දන්නේ ය: “කම් වූ පරිදි මිය පරලොච ගිය සත්තියන් දන්නේ ය. මේ හවන් සත්තියෝ එකානන්තයෙන් කායදුඛවර්තයෙන් යුක්ත වූවාහු ය. වාග්දුඛවර්තයෙන් යුක්ත වූවාහු ය. මනෝදුඛවර්තයෙන් යුක්ත වූවාහු ය. ආයෙභාසවාදය කලාහු ය. ඕපාසාදුඛිකයෝ ය. ඕපාසාදුඛිකමාදන ඇත්තෝ ය. ඔහු කය බිදීමෙන් මරණයෙන් මතු අපාය නම් වූ දුගීති නම් වූ විනිපාත නම් වූ කරකයට ඉපදීම් වශයෙන් පැමිණියාහු ය. මේ පින්වත් සත්තියෝ කායසුවර්තයෙන් යුක්ත වූවාහු ය. වාග්සුවර්තයෙන් යුක්ත වූවාහු ය. මනසුවර්තයෙන් යුක්ත වූවාහු ය. ආයෙභාසවාද නො කලාහු ය. සමාන්දුඛිකයෝ ය. සමාන්දුඛිකමාදන ඇත්තෝ ය. ඔහු කය බිදීමෙන් මරණයෙන් මතු සුගතී නම් වූ සම්මොක්ඛයට ඉපදීම් වශයෙන් පැමිණියාහු ය.” මෙසේ මිනිසැය ඉක්මවා පැවැති ඉතා පිරිසිදු දිවැසින් මැරෙන උපදින ගීත වූ ප්‍රශ්න වූ මනා පැහැති තො මනා පැහැති සුගතියට ගිය දුගතියට ගිය සත්තියන් දන ගනියි. ශාරීපුත්‍රය, තථාගත තෙමේ යම් බලයකට පැමිණ ශ්‍රෙණිසථානය ප්‍රතිඥා කෙරේ ද, පිරිස්හි සිංහනාද කෙරේ ද, ශ්‍රෙණි ධර්මක්‍රය පවත්වා ද, මෙ ද තථාගතයන්ගේ තථාගතබලයෙක් වෙයි.

18. තවද ශාරීපුත්‍රය, අනෙකෙක් ඇත. තථාගත තෙමේ ආසුචියන් සෑය වීමෙන් ආසුච නැති වෙතොවිමුතතියත් පඤ්ඤවිමුතතියත් ඉතාතමයේ දී ම කමා විසින් විශිෂ්ටඥනයෙන් දන ප්‍රත්‍යක්ෂ නොව ඊට පැමිණ වාසය කරන්නේ ය. ශාරීපුත්‍රය, යම් ඥානයෙකින් තථාගත තෙමේ ආසුචියන් නැති වීමෙන් ආසුච නැති වෙතොවිමුතතියත් පඤ්ඤවිමුතතියත් ඉතාතමයේ දී ම තෙමේ විශිෂ්ටඥනයෙන් දන ප්‍රත්‍යක්ෂ නොව ඊට පැමිණ වාසය කෙරේ ද, ශාරීපුත්‍රය, තථාගත තෙමේ යම් බලයකට පැමිණ ශ්‍රෙණිසථානය ප්‍රතිඥා කෙරේ ද, පිරිස්හි සිංහනාද කෙරේ ද, ශ්‍රෙණි ධර්මක්‍රය පවත්වා ද, මෙ ද තථාගතයන්ගේ තථාගතබලයෙක් වෙයි.

19. ශාරීපුත්‍රය, යම් බදු බලයෙකින් යුක්ත තථාගත තෙමේ ශ්‍රෙණි සථානය ප්‍රතිඥා කෙරේ ද, පිරිස්හි සිංහනාද කෙරේ ද, ශ්‍රෙණි ධර්මක්‍රය පවත්වා ද, මේ ඒ තථාගතයන්ගේ දග තථාගත බලයෝ යි.

20. ඥා ඛො මං සාරිපුත්ත එච්චං ජානන්තං එච්චං පසසන්තං එච්චං ව්ඤායා: “තඤ්චි සමඤ්ඤා ඤානමඤ්ඤා උත්තරී මනුස්සබ්බමා, අලමරියඤ්ඤා-දඤ්ඤානවිසෙසො, තකකපරියාහනං සමීඤ්ඤා ඤානමො බ්බමං දෙසෙති විමංසානුවරිතං සගම්පටිභාන”නති. තං සාරිපුත්ත වාචං අප්පහාය තං චිත්තං අප්පහාය තං දිව්ඪං අප්පටිතිස්සජ්ඣා: ගථාහනං තිකඛිතොතා එච්චං තිරසෙ. ඔසග්ගථාපි සාරිපුත්ත තිකඛු පිලගම්පනොතා සමාගිසම්පනොතා පඤ්ඤාසම්පනොතා දිව්ඪව බ්බමම අඤ්ඤං ආරුඛෙග්ග, එච්චං භමපදම්ඤං සාරිපුත්ත වදම්ඤ්ඤ: තං වාචං අප්පහාය තං චිත්තං අප්පහාය තං දිව්ඪං අප්පටිතිස්සජ්ඣා: ගථාහනං තිකඛිතොතා එච්චං තිරසෙ.

21. මහනාරිමාති සාරිපුත්ත තථාගතස්ස වෙසාරජාති යෙහි වෙසාරජෙහි සමන්තාගතො තථාගතො ආසභං ඤාතං පටිජාතාති, පරිසාසු සීහනාදං තදති, බුහම්චකකං පච්ඤෙති, කතමාති මහනාරි?

22. “සමමාසවුද්ධස්ස තෙ පටිජානනො ඉමෙ බ්බමා අනභිසවුද්ධා”ති, තත්ථ වත මං සමඤ්ඤා වා බ්‍රාහ්මඤ්ඤා වා දෙඤ්ඤා වා මාඤ්ඤා වා බුහමා වා ඤාචි වා ලොකග්ගිං සගබ්බමෙත පටිච්චොදෙස්සතිති තිමිත්තමෙතං සාරිපුත්ත ත සමනුපස්සාමි. එතම්පභං සාරිපුත්ත තිමිත්තං අසමනු-පස්සනො බ්බමප්පනොතා අගගප්පනොතා වෙසාරජ්ජප්පනොතා විහරාමි.

23. “ඛිණ්ණාසවස්ස තෙ පටිජානනො ඉමෙ ආසවා අපරිකඛිණ්ණා”ති, තත්ථ වත මං සමඤ්ඤා වා බ්‍රාහ්මඤ්ඤා වා දෙඤ්ඤා වා මාඤ්ඤා වා බුහමා වා ඤාචි වා ලොකග්ගිං සගබ්බමෙත පටිච්චොදෙස්සතිති තිමිත්තමෙතං සාරිපුත්ත ත සමනුපස්සාමි. එතම්පභං සාරිපුත්ත තිමිත්තං අසමනුපස්සනො බ්බමප්පනොතා අගගප්පනොතා වෙසාරජ්ජප්පනොතා විහරාමි.

24. “යෙ ඛො පන තෙ අන්තරුසිකා බ්බමා වුත්තා: තෙ පටිසෙවනො නාලං අන්තරුසායා”ති, තත්ථ වත මං සමඤ්ඤා වා බ්‍රාහ්මඤ්ඤා වා දෙඤ්ඤා වා මාඤ්ඤා වා බුහමා වා ඤාචි වා ලොකග්ගිං සගබ්බමෙත පටිච්චොදෙස්සතිති තිමිත්තමෙතං සාරිපුත්ත ත සමනුපස්සාමි. එතම්පභං සාරිපුත්ත තිමිත්තං අසමනුපස්සනො බ්බමප්පනොතා අගගප්පනොතා වෙසාරජ්ජප්පනොතා විහරාමි.

25. “ගස්ස ඛො පන තෙ අන්තරුසිකා බ්බමා දෙහිතො ඔසා: තා තියසාති තකකරස්ස සමමා දුක්ඛකඛයායා”ති, තත්ථ වත මං සමඤ්ඤා වා බ්‍රාහ්මඤ්ඤා වා දෙඤ්ඤා වා මාඤ්ඤා වා බුහමා වා ඤාචි වා ලොකග්ගිං සගබ්බමෙත පටිච්චොදෙස්සතිති තිමිත්තමෙතං සාරිපුත්ත ත සමනුපස්සාමි. එතම්පභං සාරිපුත්ත තිමිත්තං අසමනුපස්සනො බ්බමප්පනොතා අගගප්පනොතා වෙසාරජ්ජප්පනොතා විහරාමි.

20. ශාරීපුත්‍රය, යමෙක් මෙසේ දන්තා මෙසේ දක්තා මට “ඉමණ ගෞතමයානට මනුෂ්‍යබලියට වැඩි ආයතීභාවය කිරීමට සම්මුඛි ඥාන-දහිතයෙක් නැත. ඉමණ ගෞතම තෙමේ තකීපයඝායන කොට විමසන නුවණින් පුත්‍රබාද ගත්, සිය වචනනු දහමක් දෙශනා කෙරේ” ය යි කියා තම ශාරීපුත්‍රය, ඒ කීම නො හැර ඒ සිත නො හැර ඒ දූෂ්ටිය බැහැර නොකොට (සිටියේ) හෙත ආර සිටුවුවකු හෙයින් නිරයෙහි උපදනේ ය. ශාරීපුත්‍රය, සීලසම්පන්න සමාධිසම්පන්න මහණ යමිසේ ඉහාතවයේ දීම රහත් බවට පැමිණේ ද, ශාරීපුත්‍රය, මේ කාරණයද මෙසේ යයි කියමි: ඒ කීම නොහැර ඒ දූෂ්ටිය බැහැර නොකොට (සිටියේ) ගෙන ආර සිටුවුවකු හෙයින් තරකයෙහි උපදනේ වේ.

21. ශාරීපුත්‍රය, යම් බදු විශාරදභාවයෙන් යුත් තථාගත තෙමේ ශ්‍රෙණිසථානය ප්‍රතිඥ කෙරේ ද, පිරිස්හි සිංහනාද කෙරේ ද, ශ්‍රෙණිබලී වක්‍රය පවත්වා ද, තථාගතයන්ගේ ඒ විශාරද භාවයෝ මේ සතර දෙනෙක් වෙත්. ඒ කවර සතර දෙනෙක යත්:

22. “සමාස්සමබ්බුද්ධියෙහි සි ප්‍රතිඥ කරන්නා වූ තොප විසින් මේනම් බලියෝ අවබෝධ නොකරන ලද්දහු ය, සි එහි ලා ඵකාන්තයෙන් ඉමණයෙක් හෝ බ්‍රාහ්මණයෙක් හෝ දෙවියෙක් හෝ මාරයෙක් හෝ බ්‍රහ්මයෙක් හෝ ලොකයෙහි කිසිවෙක් හෝ සකාරණයෙන් මට ප්‍රතිවොදනා කරන්නේ ය යන මේ කාරණය ශාරීපුත්‍රය, මම නොදක්මි. ශාරීපුත්‍රය, “මම මේ කාරණය නො දක්නෙමි ක්‍ෂමයට පැමිණියෙමි නිර්භය භාවයට පැමිණියෙමි විශාරද භාවයට පැමිණියෙමි වාසය කරමි.

23. සමිණාප්‍රවණෙහි සි ප්‍රතිඥ කරන්නා වූ තොප විසින් මේ ආසුටයෝ ක්‍ෂය නොකරන ලදහ” යි එහි ලා ඵකාන්තයෙන් ඉමණයෙක් හෝ බ්‍රාහ්මණයෙක් හෝ දෙවියෙක් හෝ මාරයෙක් හෝ බ්‍රහ්මයෙක් හෝ ලොක-යෙහි කිසිවෙක් හෝ කරුණු සහිත කොට මට ප්‍රතිවොදනා කරන්නේ ය යන මේ කාරණය ශාරීපුත්‍රය, නො දක්මි. ශාරීපුත්‍රය, මම මේ කාරණය නො දක්නෙමි ක්‍ෂමයට පැමිණියෙමි නිර්භය භාවයට පැමිණියෙමි වාසය කරමි.

24. “මාගීඵලයන්ට අනතරුයකර යම් බලී කෙතෙක් නොප විසින් ප්‍රකාශ කරන ලද්දහු ද, ඒ බලීයන් සෙවනය කරන්නහුට අනතරුය පිණිස නො පවත්නාහු ය” යි එහි ලා ඵකාන්තයෙන් ඉමණයෙක් හෝ බ්‍රාහ්මණයෙක් හෝ දෙවියෙක් හෝ මාරයෙක් හෝ බ්‍රහ්මයෙක් හෝ ලොකයෙහි කිසිවෙක් හෝ කරුණු සහිත ව මට ප්‍රතිවොදනා කරන්නේ ය යන මේ කාරණය ශාරීපුත්‍රය, නො දක්මි. ශාරීපුත්‍රය, මම මේ කාරණය නො දක්නෙමි ක්‍ෂමයට පැමිණියෙමි නිර්භය භාවයට පැමිණියෙමි විශාරද භාවයට පැමිණියෙමි වාසය කරමි.

25. “තොප විසින් යම් අභියක් පිණිස බලීය දෙශනා කරන ලද නම් ඒ බලීය ඊට අනු ව පිළිපදින්නහුගේ මැනවින් දුක් කෙලවර කිරීම පිණිස නොවන්නේ යැ” යි එහි ලා ඵකාන්තයෙන් ඉමණයෙක් හෝ බ්‍රාහ්මණයෙක් හෝ දෙවියෙක් හෝ මාරයෙක් හෝ බ්‍රහ්මයෙක් හෝ ලොක-යෙහි අන් කිසිවෙක් හෝ කරුණු සහිත ව මට ප්‍රතිවොදනා කරන්නේ ය යන මේ කාරණය ශාරීපුත්‍රය, නො දක්මි. ශාරීපුත්‍රය, මම මේ කාරණය නො දක්නෙමි ක්‍ෂමයට පැමිණියෙමි නිර්භය භාවයට පැමිණියෙමි විශාරද භාවයට පැමිණියෙමි වාසය කරමි.

26. ඉමොති ඛො සාරිපුත්ත චත්තාරි තථාගතස්ස චෙසාරජ්ජාති ඡෙති චෙසාරජේඨි සමන්තාගතො තථාගතො ආසභං ථානං ජට්ඨිතාති, ජට්ඨංසු සීහකාදං නදති, බ්‍රහ්මචිකකං ජචිත්තෙති.

27. යො ඛො මං සාරිපුත්ත එවං ජාතන්තං එවං ජස්සන්තං එවං චදෙය්‍ය: “තත්ථි සමණස්ස ගොතමස්ස උත්තරි මනුස්සධම්මො අලමරියඤ්ඤ- දස්සනච්ඡෙදෙසො, තක්කජරියාහතං සමණො ගොතමො ධම්මං දෙසෙති විමංසානුවරිතං සයමපටිභාන”තති, තං සාරිපුත්ත වාචං අප්පභාය නං විත්තං අප්පභාය නං දිට්ඨිං අප්පට්ඨිස්සජ්ජිත්ථො යථාගතං තික්ඛිත්තො එවං තිරඡෙ. සෙය්‍යථාපි සාරිපුත්ත භික්ඛු සීලසම්පන්නො සමාධිසම්පන්නො උඤ්ඤාසම්පන්නො දිට්ඨිව ධම්මෙ අඤ්ඤං ආරුඡෙය්‍ය, එවං සමපදමිදං සාරිපුත්ත චදුමි: තං වාචං අප්පභාය නං විත්තං අප්පභාය නං දිට්ඨිං අප්පට්ඨිස්සජ්ජිත්ථො යථාගතං තික්ඛිත්තො එවං තිරඡෙ.

28. අට්ඨ ඛො ඉමා සාරිපුත්ත ජට්ඨා: කතමා අට්ඨා? ඛන්තිය- ජට්ඨා බ්‍රාහ්මණජට්ඨා ගකපතිජට්ඨා සමණජට්ඨා වාතුමමහාරුජ්ජපජිතා තාවතීංසජට්ඨා මාරජට්ඨා බ්‍රහ්මජට්ඨා. ඉමා ඛො සාරිපුත්ත අට්ඨ ජට්ඨා. ඉඡෙමහි ඛො සාරිපුත්ත චතුති චෙසාරජේඨි සමන්තාගතො තථාගතො ඉමා අට්ඨ ජට්ඨං උපසඨකමති අජේඣාගාගති.

29. අභිජාතාමි ඛො ජතාහං සාරිපුත්ත අනෙකසතං ඛන්තියජට්ඨං උපසඨකමිතා. තත්ථුපි මයං සන්තිසිහ්නපුබ්බඤ්ඤව ච සලලපිතපුබ්බඤ්ඤ ච සාකච්ඡා ච සමාජජ්ජපුබ්බො. තත්ථු චත මං භයං වා සාරජ්ජං වා මික්කමිස්සතිති නිමිත්තමෙතං සාරිපුත්ත න සමනුජස්සාමි. එතමපහං සාරිපුත්ත නිමිත්තං අසමනුජස්සන්තො ඛෙමප්පත්තො අහසප්පත්තො චෙසාරජ්ජප්පත්තො විහරාමි.

30. අභිජාතාමි ඛො ජතාහං සාරිපුත්ත අනෙකසතං බ්‍රාහ්මණජට්ඨං -ජෙ- ගකපතිජට්ඨං -ජෙ- සමණජට්ඨං -ජෙ- වාතුමමහාරුජ්ජපජිතං -ජෙ- තාවතීංසජට්ඨං -ජෙ- මාරජට්ඨං -ජෙ- බ්‍රහ්මජට්ඨං උපසඨකමිතා. තත්ථුපි මයං සන්තිසිහ්න පුබ්බඤ්ඤව ච සලලපිතපුබ්බඤ්ඤ ච සාකච්ඡා ච සමාජජ්ජපුබ්බො තත්ථු චත මං භයං වා සාරජ්ජං වා මික්කමිස්සතිති නිමිත්තමෙතං සාරිපුත්ත න සමනුජස්සාමි. එතමපහං සාරිපුත්ත නිමිත්තං අසමනුජස්සන්තො ඛෙමප්පත්තො අහසප්පත්තො චෙසාරජ්ජප්පත්තො විහරාමි.

31. යො ඛො මං සාරිපුත්ත එවං ජාතන්තං එවං ජස්සන්තං එවං චදෙය්‍ය: “තත්ථි සමණස්ස ගොතමස්ස උත්තරි මනුස්සධම්මො අලමරිය- ඤ්ඤදස්සනච්ඡෙදෙසො, තක්කජරියාහතං සමණො ගොතමො ධම්මං දෙසෙති විමංසානුවරිතං සයමපටිභාන”තති තං සාරිපුත්ත වාචං අප්පභාය නං විත්තං අප්පභාය නං දිට්ඨිං අප්පට්ඨිස්සජ්ජිත්ථො යථාගතං තික්ඛිත්තො එවං තිරඡෙ. සෙය්‍යථාපි සාරිපුත්ත භික්ඛු සීලසම්පන්නො සමාධිසම්පන්නො උඤ්ඤාසම්පන්නො දිට්ඨිව ධම්මෙ අඤ්ඤං ආරුඡෙය්‍ය, එවං සමපදමිදං සාරිපුත්ත චදුමි: තං වාචං අප්පභාය නං විත්තං අප්පභාය නං දිට්ඨිං අප්පට්ඨිස්සජ්ජිත්ථො යථාගතං තික්ඛිත්තො එවං තිරඡෙ.

26 ඡාරීපුත්‍රය, යම් ඛදු විශාරදභාවයෙන් සුක්‍රත තථාගත තෙමේ ශ්‍රේණිසථාතය ප්‍රතිඥ කෙරේ ද, පිරිස්සි සිංහනාද කෙරේ ද, ශ්‍රේණි ධර්මිත්‍රය පවත්වා ද, මේ සතරහු තථාගතයන්ගේ විශාරදභාවයෝ යි.

27. ඡාරීපුත්‍රය, යමෙක් මෙසේ දන්තා වූ මෙසේ දක්තා වූ මට “භ්‍රමණ ගෞතමයාට මනුෂ්‍යධර්මයට වැඩි ආයච්ඡාවය කිරීමට සම්මත ඥාතවිශේෂයෙන් නැත. භ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ තඤ්ඤතා යොග්‍ය ගැටුණු විමසීම අනුව ගිය සිසුවටහනු ධර්මයක් දෙශනා කෙරේ ය” යි මෙසේ කියා තම ඡාරීපුත්‍රය, ඒ කීම නොහැර ඒ සිත නොහැර ඒ දූෂ්ටය බැහැර නොකොට සිටියේ ගෙන අවුත් තබන ලද්දක් සෙසින් නරකයෙහි උපදනේ වෙයි. ඡාරීපුත්‍රය, ශීලයෙන් සුක්‍රත වූ සමාධියෙන් සුක්‍රත වූ ප්‍රඥාවෙන් සුක්‍රත වූ මහණෙක් ඉහාත්මයේදී ම යමෙක් අර්ත්තිය ලබා ද, මේ කාරණයන් එසේ ය යි කියමි: ඡාරීපුත්‍රය, ඒ කීම නොහැර ඒ සිත නොහැර ඒ දූෂ්ටය බැහැර නොකොට සිටියේ ගෙන එන ලද්දක් බහා තබන්නාක් මෙන් නරකයෙහි උපදනේ වේ.

28. ඡාරීපුත්‍රය, මේ පිරිස් අටෙකි. කච්චර අටෙක් ද යත්: කැත් පිරිස ය, බමුණුපිරිස ය, ගැහැවි පිරිස ය, මහණ පිරිස ය, සිවුමහරුපි පිරිස ය, තච්ඡිසා පිරිස ය, මාරපිරිස ය, බබ පිරිස ය. ඡාරීපුත්‍රය, මේ සිවු වෙසරදබැවින් සුත් තථාගත තෙමේ මේ අටපිරිස ම කර්ම එළඹෙයි. පිටියෙයි

29. ඡාරීපුත්‍රය, මම නොයෙක් සියගණන් කැත්පිරිස් වෙතට පැමිණියෙහි යි දකිමි. එපිරිස්හි මා හුන්විරු ද කථාකලවිරු ද සාකච්ඡා කලවිරු ද වෙයි. ඡාරීපුත්‍රය, එහි දී එකානතයෙන් මට භයක් හෝ තැති ගැන්මක් හෝ පැමිණෙන්නේ යැ යන මේ කාරණය නොදක්මි. ඡාරීපුත්‍රය, මම මේ කාරණය නොදක්නෙමි කෙමයට පැමිණියෙහි කීර්තය භාවයට පැමිණියෙහි විශාරදභාවයට පැමිණියෙහි වාසය කරමි.

30. ඡාරීපුත්‍රය, මම නොයෙක් සිය ගණන් බමුණු පිරිස් වෙත... ගැහැවිපිරිස් වෙත... මහණ පිරිස් වෙත... සිවුමහරුපිරිස් වෙත... තච්ඡිසාපිරිස් වෙත ... මාරපිරිස් වෙත ... බබපිරිස් වෙත එළඹියෙහි දකිමි. එහි දීත් මා හුන්විරු ද කථාකලවිරු ද සාකච්ඡා කලවිරු ද වෙයි. ඡාරීපුත්‍රය, එපිරිස්හි එකානතයෙන් මට භයක් හෝ තැති ගැන්මක් හෝ පැමිණෙන්නේ යැ යන මේ කාරණය නොදක්මි. ඡාරීපුත්‍රය, මම මේ කාරණය නොදක්නෙමි කෙමයට පැමිණියෙහි කීර්තය භාවයට පැමිණියෙහි විශාරද භාවයට පැමිණියෙහි වාසය කරමි.

31 ඡාරීපුත්‍රය, මෙසේ දන්තා වූ මෙසේ දක්තා වූ මට යමෙක් “භ්‍රමණගෞතම තෙමේ තඤ්ඤතා යොග්‍ය ගැටුණු විමසීම අනුව ගිය තමාට වැටහුනු සේ ධර්මය දෙශනා කෙරේ ය යි කියා තම, ඡාරීපුත්‍රය, ඒ කීම නොහැර ඒ සිත නොහැර ඒ දූෂ්ටය බැහැර නොකොට සිටියේ ගෙන ආර සිටුවුවකු සෙසින් නරකයෙහි උපදනේ වේ. ඡාරීපුත්‍රය, ශීලයෙන් සුක්‍රත වූ සමාධියෙන් සුක්‍රත වූ ප්‍රඥාවෙන් සුක්‍රත වූ මහණෙක් තෙමේ ඉහාත්මයේදී ම යමෙක් (මාගීයට අනතුරුව එලය මෙන්) අභිත්තියට පැමිණියේ ද, ඡාරීපුත්‍රය ඒ කීම නොහැර ඒ සිත නොහැර ඒ දූෂ්ටය බැහැර නොකොට (සිටි හේ) ගෙන එන ලද්දක් බහා තබන්නා සේ {චුතියට අනතුරුව පතිතනීය මෙන්} නරකයෙහි උපදිනේ යැ යන මේ කාරණය ද එසේ යැ යි කියමි.

32. එතස්සො ඛො ඉමා සාරිපුත්ත යොතියො. කතමා එතස්සො? අඤ්ඤා යොති, ජලාබුජා යොති, සංඝෙදජා යොති, ඔපපාතිකා යොති. කතමා ච සාරිපුත්ත අඤ්ඤා යොති? යෙ ඛො තෙ සාරිපුත්ත සත්තා අඤ්ඤාකොසං අභිනිබ්භිජ්ජ ජායන්ති, අයං වුච්චති සාරිපුත්ත අඤ්ඤා යොති. කතමා ච සාරිපුත්ත ජලාබුජා යොති? යෙ ඛො තෙ සාරිපුත්ත සත්තා එසච්චෙකොසං අභිනිබ්භිජ්ජ ජායන්ති, අයං වුච්චති සාරිපුත්ත ජලාබුජා යොති. කතමා ච සාරිපුත්ත සංඝෙදජා යොති? යෙ ඛො තෙ සාරිපුත්ත සත්තා සුඤ්ඤාමච්ච චා ජායන්ති සුඤ්ඤාණපෙචා සුඤ්ඤාමිමාසෙ චා චන්දනිකාය චා ඔශ්‍රිගලො චා ජායන්ති, අයං වුච්චති සාරිපුත්ත සංඝෙදජා යොති. කතමා ච සාරිපුත්ත ඔපපාතිකා යොති? දෙව්‍යා තෙරසිකා එකච්චෙ ච මිත්‍රස්සා එකච්චෙ ච විනිපාතිකා. අයං වුච්චති සාරිපුත්ත ඔපපාතිකා යොති. ඉමා ඛො සාරිපුත්ත එතස්සො යොතියො.

33. යො ඛො මං සාරිපුත්ත එවං ජානන්තං එවං පස්සන්තං එවං චදෙය්‍යා නභති සමණස්ස ගෞතමස්ස උත්තරි මිත්‍රස්සධම්මා අලම්ථෙරසඤ්ඤාදස්සනවිභෙසො, තකකපරිගාහනං සමණො ගොතමො ධම්මං දෙසෙති විමංසානුචරිතං සයමපටිභානනති. තං සාරිපුත්ත එවං අප්පනාය තං මිත්‍රං අප්පනාය තං දිට්ඨිං අප්පටිතිස්සජ්ජනිා යථාහනං නික්ඛිතො එවං තිරසෙ. සෙසාදාපි සාරිපුත්ත භික්ඛු සිලසමපන්නා සමාධිසමපන්නා පඤ්ඤාසමපන්නා දිට්ඨව ධම්මෙ අඤ්ඤං ආරුධෙධ්‍ය, එවං සමපදම්ඨං සාරිපුත්ත වදුමි තං එවං අප්පනාය තං මිත්‍රං අප්පනාය තං දිට්ඨිං අප්පටිතිස්සජ්ජනිා යථාහනං නික්ඛිතො එවං තිරසෙ.

34. පඤ්ච ඛො ඉමා සාරිපුත්ත භතියො. කතමා පඤ්ච? තිරසො තිරච්ඡානගොති පෙතතිවිසගො මිත්‍රස්සා දෙව්‍යා. තිරසඤ්චාහං සාරිපුත්ත පජානාමි, තිරසගාමිඤ්ච මග්ගං, තිරසගාමිතිඤ්ච පටිපදං. යථාපටිපන්නො ච කායස්ස හෙද පරමමරණං අපායං උග්ගතිං මිතිපානං තිරසං උපපජ්ජති, තඤ්ච පජානාමි. තිරච්ඡානගොතිඤ්චාහං සාරිපුත්ත පජානාමි තිරච්ඡානගොතිගාමිඤ්ච මග්ගං, තිරච්ඡානගොතිගාමිතිඤ්ච පටිපදං. යථා පටිපන්නො ච කායස්ස හෙද පරමමරණං තිරච්ඡානගොතිං උපපජ්ජති, තඤ්ච පජානාමි. පෙතතිවිසගඤ්චාහං සාරිපුත්ත පජානාමි පෙතතිවිසගාමිඤ්ච මග්ගං. පෙතතිවිසගාමිතිඤ්ච පටිපදං. යථාපටිපන්නො ච කායස්ස හෙද පරමමරණං පෙතතිවිසගං උපපජ්ජති, තඤ්ච පජානාමි. මිත්‍රස්සාහං සාරිපුත්ත පජානාමි, මිත්‍රස්සලොකගාමිඤ්ච මග්ගං, මිත්‍රස්සලොකගාමිතිඤ්ච පටිපදං. යථාපටිපන්නො ච කායස්ස හෙද පරමමරණං මිත්‍රස්සසු උපපජ්ජති, තඤ්ච පජානාමි. දෙවෙ චාහං සාරිපුත්ත පජානාමි. දෙවලොකගාමිඤ්ච මග්ගං, දෙවලොකගාමිතිඤ්ච පටිපදං. යථාපටිපන්නො ච කායස්ස හෙද පරමමරණං සුගතීං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති, තඤ්ච පජානාමි-

32. ශාරීපුත්‍රය, මේ යෝනිහු සතර දෙනෙක් වෙත්. කවර සතර දෙනෙක් ද යත්: අණ්ඩජයෝනිය, ජලාබුජයෝනිය, සංසෙදජයෝනිය, ඔපපාතිකයෝනිය යි ශාරීපුත්‍රය, අණ්ඩජයෝනිය කවරේ ය? ශාරීපුත්‍රය, යම් ඒ සත්ති කෙනෙක් බිජුවට බිඳ ගෙන උපදිත් ද, ශාරීපුත්‍රය, මේ අණ්ඩජයෝනිය යි කියනු ලැබේ. ශාරීපුත්‍රය, ජලාබුජයෝනිය කවරේ? ශාරීපුත්‍රය, යම් ඒ සත්ති කෙනෙක් වසතිකොෂය බිඳ ගෙන උපදිත් ද, ශාරීපුත්‍රය, මේ ජලාබුජ යෝනිය යි කියනු ලැබේ. ශාරීපුත්‍රය, සංසෙදජ-යෝනිය කවරේ? ශාරීපුත්‍රය, යම් ඒ සත්ති කෙනෙක් දුගදම්පෙහි ගෝ උපදිත් ද, දුගද සිරුරෙහි ගෝ දුගද කොමුගෙහි ගෝ මොලෙහි (=අපච්ඡ දේ ගලාබස්නා තැන) ගෝ ගම්ඳොර ගවරවලෙහි ගෝ උපදිත් ද, ශාරීපුත්‍රය, මේ සංසෙදජ යෝනිය යි කියනු ලැබේ. ශාරීපුත්‍රය, ඔපපාතික යෝනිය කවරේ? දෙවියෝ ය, තෙරසික සත්තිගෝ ය, ඇතැම් මනුෂ්‍යගෝ ය, ඇතැම් චෛමානිකගෝ ය. ශාරීපුත්‍රය, මේ ඔපපාතික යෝනිය යි කියනු ලැබේ. ශාරීපුත්‍රය, මේ වතාහි සතර යෝනිහු ය.

33. ශාරීපුත්‍රය, මෙසේ දත්තා වූ මෙසේ දත්තා වූ මට යමෙක් “ඉමණ ගෞතමයාහට මනුෂ්‍යබ්ඵයට වැඩි ආයතීභාවය කිරීමට සමත් වූ ඥානදර්ශීන් විශෙෂයෙක් තැන. ඉමණගෞතම තෙමේ තතිය කා ගැටුණු විමසීමෙන් එලවාගත් බ්ඵයක් තමාට වැටුණු සේ දෙගතා කෙරේ ය” යි මෙසේ කියන්නේ නම්, ශාරීපුත්‍රය, ඒ කීම නො හැර ඒ සිත නො හැර ඒ දූෂ්ටය බැහැර නො කොට සිටි හේ ගෙනවුත් බහා තැබුවකු සේ තරකයෙහි උපදනේ ඵේ. ශාරීපුත්‍රය, සීලයෙන් යුක්ත වූ සමාධියෙන් යුක්ත වූ ප්‍රඥාවෙන් යුක්ත වූ මහණෙක් ඉහාතවයේ දී ම යම්සේ අර්භත් බවට පැමිණේ ද, ශාරීපුත්‍රය, ඒ කීම නො හැර ඒ සිත නො හැර ඒ දූෂ්ටය බැහැර නො කොට සිටි හේ ගෙනවුත් බහා තැබුවකු සේ තරකයෙහි උපදනේ ය යන මේ කාරණය ද එසේ යැයි කියමි.

34. ශාරීපුත්‍රය, මේ ගති පසෙකි. කවර පසෙක් ද යත්: නරකය, තිරිසන් යෝනිය, ජේතවිෂය ය, මනුෂ්‍යගෝ ය, දෙවියෝ ය. ශාරීපුත්‍රය, මම තිරිසන් තිරිසගාමී මාගීයන් තිරිසගාමිනී ප්‍රතිපදවත් දනිමි. යම්සේ පිළිපත්තේත් කාබුත් මරණින් මතු ගැපයෙන් පහ වූ දුක්ඛ පිහිට වූ විච්ඡ ව පහිත වන තිරිසගෙහි උපදී ද, එය ද දනිමි. ශාරීපුත්‍රය, මම තිරිසන් යෝනිය ද තිරිසන් යෝනියට ගත මාගීය ද තිරිසන් යෝනියට ගත ප්‍රතිපදව ද දනිමි. යම් සේ පිළිපත්තේත් කාබුත් මරණින් මතු තිරිසන් යෝනියෙහි උපදී ද, එය ද දනිමි. ශාරීපුත්‍රය, මම ප්‍රෙතවිෂය ද ප්‍රෙතවිෂයට ගත මාගීය ද ප්‍රෙතවිෂයට ගත ප්‍රතිපදව ද දනිමි. යම් සේ පිළිපත්තේත් කාබුත් මරණින් මතු ප්‍රෙතවිෂයෙහි උපදී ද, එය ද දනිමි. ශාරීපුත්‍රය, මම මනුෂ්‍යගත්‍රත් මනුෂ්‍යලොකයට ගත මාගීයත් මනුෂ්‍යලොකයට ගත ප්‍රතිපදවත් දනිමි. යම්සේ පිළිපත්තේත් කාබුත් මරණින් මතු මනුෂ්‍යගත් විෂයෙහි උපදී ද, එය ද දනිමි. ශාරීපුත්‍රය, මම දෙවියන් ද දෙවලොකයට ගත මාගීය ද දෙවලොකයට ගත ප්‍රතිපදව ද දනිමි. යම්සේ පිළිපත්තේත් කාබුත් මරණින් මතු යුගත් තම් ස්වයීලොකයෙහි උපදී ද, එය ද දනිමි.

තිබ්බානඤ්චාභං සාරිපුත්ත පජානාමි නිබ්බානගාමිඤ්ච මග්ගං නිබ්බාන-
ගාමිනිඤ්ච පටිපදං. යථාපටිපන්නො ච ආසවානං ඛයා අනාසවං
වෙතොවිමුත්තං පඤ්ඤාපිමුත්තං දිවෙඨව ඛමෙම සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකාපිං
උපසම්පජ්ජි විහරති, තඤ්ච පජානාමි.

35. ඉදං ඉදං සාරිපුත්ත එකච්චං පුග්ගලං එච්චං වේතසා වේතො
පරිච්ච පජානාමි: තථායං පුග්ගලො පටිපන්නො තථා ච ඉරියති තඤ්ච මග්ගං
සමාරුළොහා යථා කායස්ස හෙද පරමමරණං අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං
උපපජ්ජිස්සතිති. තමෙනං පසාමි අපරෙත සමයෙන දිබ්බෙත චක්ඛුතා
විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන කායස්ස හෙද පරමමරණං අපායං
දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපන්නං එකන්තදුක්ඛා තිප්පා කට්ඨකා වෙදනා
වේදියමානං. සෙය්‍යථාපි සාරිපුත්ත අභිඤ්ඤාසු සාධිකපොර්ඨො පුරමිතාරුතං
විතච්චිකාතං විතට්ඨමානං, අථ පුරිසො ආගචෙජ්ජය්‍ය සම්මාහිතතෙනො
සම්මපරෙතො කිලනොතා තසිතො පිපාසිතො එකායතෙන මග්ගෙන
තමෙව අභිඤ්ඤාසු පඤ්ඤාය, තමෙනං චක්ඛුමො පුරිසො දිස්ථා එච්චං
චදෙය්‍ය: තථායං ගචං පුරිසො පටිපන්නො තථා ච ඉරියති තඤ්ච මග්ගං
සමාරුළොහා යථා ඉමං යෙව අභිඤ්ඤාසු ආගමිස්සතිති. තමෙනං
පසෙය්‍යය්‍ය අපරෙත සමයෙන තස්සා අභිඤ්ඤාසු පටිතං එකන්ත-
දුක්ඛා තිප්පා කට්ඨකා වෙදනා වේදියමානං. එවමෙව ඡබ්බා අභං සාරිපුත්ත
ඉඛෙකච්චං පුග්ගලං එච්චං වේතසා වේතො පරිච්ච පජානාමි: තථායං
පුග්ගලො පටිපන්නො තථා ච ඉරියති තඤ්ච මග්ගං සමාරුළොහා යථා
කායස්ස හෙද පරමමරණං අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං
උපපජ්ජිස්සතිති. තමෙනං පසාමි අපරෙත සමයෙන දිබ්බෙත චක්ඛුතා
විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන කායස්ස හෙද පරමමරණං අපායං
දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපන්නං එකන්තදුක්ඛා තිප්පා කට්ඨකා
වෙදනා වේදියමානං.

36 ඉධ පනාතං සාරිපුත්ත එකච්චං පුග්ගලං එච්චං වේතසා වේතො
පරිච්ච පජානාමි: ‘තථායං පුග්ගලො පටිපන්නො තථා ච ඉරියති තඤ්ච
මග්ගං සමාරුළොහා යථා කායස්ස හෙද පරමමරණං නිර්විජානියොතිං
උපපජ්ජිස්සතිති. තමෙනං පසාමි අපරෙත සමයෙන දිබ්බෙත චක්ඛුතා
විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන කායස්ස හෙද පරමමරණං නිර්විජාන-
යොතිං උපපන්නං දුක්ඛා තිප්පා කට්ඨකා වෙදනා වේදියමානං. සෙය්‍යථාපි
සාරිපුත්ත ගුඨකුපො සාධිකපොර්ඨො පුරෙ ගුඨස්ස, අථ පුරිසො
ආගචෙජ්ජය්‍ය සම්මාහිතතෙනො සම්මපරෙතො කිලනොතා තසිතො පිපාසිතො
එකායතෙන මග්ගෙන තමෙව ගුඨකුපං පඤ්ඤාය, තමෙනං චක්ඛුමො පුරිසො
දිස්ථා එච්චං චදෙය්‍ය: තථායං ගචං පුරිසො පටිපන්නො තථා ච ඉරියති
තඤ්ච මග්ගං සමාරුළොහා යථා ඉමං යෙව ගුඨකුපං ආගමිස්සතිති. තමෙනං
පසෙය්‍යය්‍ය අපරෙත සමයෙන තස්මිං ගුඨකුපෙ පටිතං දුක්ඛා තිප්පා කට්ඨකා
වෙදනා වේදියමානං-

ශාරීපුත්‍රය, මම ගතිනිසාරණය වූ නිවන ද නිවනට යන මාතිය ද නිවනට යන ප්‍රතිපදාව ද දනිමි. යම්සේ පිළිපත්තේන් ආසුචයන්සේ ක්‍ෂය කිරීමෙන් නිරුසුච වූ වෙතොටිමුක්තිය ද ප්‍රඥපිමුක්තිය ද ඉතාත්මයේ දී ම භූමා පිසින් විශිෂ්ටඥනයෙන් දැන ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කොට එයට පැමිණ වාසය කෙරේ ද, එය ද දනිමි.

35. ශාරීපුත්‍රය, මම මේ ලොකයෙහි ඇතැම් පුද්ගලයකු මෙසේ මා සිතීන් ඔහු සිහ පිරිසිදු දනිමි: කාබුන් මරණින් මතු ආරාය වූ දුර්ගති වූ විවස ව පතිත වන නිරයෙහි යම් සේ උපදින්නේ ද, එසේ මේ පුද්ගල තෙමේ පිළිපත්තේ ය. එසේත් ඉරියවු පවත්වයි. ඒ මාතියට ද නැති සිටියේ යැයි. පසු කලෙක මිනිසාය ඉක්ම පිරිසිදු වූ දිවැසින් කාබුන් මරණින් මතු සැපයෙන් පහ වූ දුකට පිහිට වූ විවස ව පතිත වන නිරයෙහි උපත් එකාන්තයෙන් දුක් වූ තිගුණ වූ රථ වෙදනා විදින ඒ මේ පුද්ගලයා දනිමි. ශාරීපුත්‍රය, පහ වූ ගිනිසිළු ඇති පහ වූ දුම් ඇති ගිනිආශුරෙන් පිරුණු පුරුෂ ප්‍රමාණයට අධික වූ අඟුරුවලෙක් යම් සේ වේ ද, එකල්හි ශ්‍රීමඬයෙන් තැවුණු ශ්‍රීමඬයෙන් පෙළුණු කලාන්ත වූ හටගත් ජලතාණෝ ඇති කටගත් පවස් ඇති පුරුෂයෙක් ඒ අඟුරුවල ම උදෙසා ඊට ම වැටී තිබෙන එක ම මගින් එන්නේ නම්, ඇස් ඇති පුරුෂයෙක් ඒ මොහු දක යම්සේ මේ අඟුරු වලට ම එන්නේ ද, එසේ මේ පින්වත් පුරුෂ තෙමේ පිළිපත්තේ ය. එසේ ඉරියවු පවත්වයි. ඒ මාතියට ද නැති සිටියේ යැයි මෙසේ කියන්නේ ය. පසු කාලයෙහි ඒ අඟුරුවලට වැටුණු එකාන්තයෙන් දුක් වූ තිගුණ වූ රථ වූ වෙදනා විදින ඒ මොහු දක්නේ ය. ශාරීපුත්‍රය, මම එපරිද්දෙන් ම මේ ලොකයෙහි ඇතැම් පුද්ගලයකු මෙසේ මාගේ සිතීන් ඔහුගේ සිහ පිරිසිදු දනිමි: මේ පුද්ගල තෙමේ යම් සේ කාබුන් මරණින් මතු සැපයෙන් පහ වූ දුකට පිහිට වූ විවස ව පතිත වන නිරයෙහි උපදින්නේ ද, එසේ පිළිපත්තේ ය. එසේත් ඉරියවු පවත්වයි. ඒ මාතියට ද නැති සිටියේ යැයි. පසු කලෙක මිනිසාය ඉක්ම දිවැසින් කාබුන් මරණින් මතු සැපයෙන් පහ වූ දුකට පිහිට වූ විවස ව පතිත වන නිරයෙහි උපත් එකාන්තයෙන් දුක් වූ තිගුණ වූ රථ වූ වෙදනා විදින ඒ මොහු දනිමි.

36. ශාරීපුත්‍රය, මම මේ ලොකයෙහි ඇතැම් පුද්ගලයකු මෙසේ මාගේ සිතීන් ඔහුගේ සිහ පිරිසිදු දනිමි. මේ පුද්ගල තෙමේ යම්සේ කාබුන් මරණින් මතු තිරිසන් යෝනියෙහි උපදින්නේ ද, එසේ පිළිපත්තේ ය. එසේ ඉරියවු පවත්වයි. ඒ මාතියට ද නැති සිටියේ යැයි. පසු කාලයෙහි පිරිසිදු වූ මිනිසාය ඉක්ම දිවැසින් කාබුන් මරණින් මතු තිරිසන් යෝනියෙහි උපත් දුක් වූ තිගුණ වූ රථ වූ වෙදනා විදින ඒ මොහු දනිමි. ශාරීපුත්‍රය, පුරුෂප්‍රමාණයට අධික වූ අසුවියෙන් පිරුණු අසුවිවලෙක් යම්සේ වේ ද, එකල්හි ශ්‍රීමඬයෙන් තැවුණු ශ්‍රීමඬයෙන් පෙළුණු කලාන්ත වූ හටගත් ජලතාණෝ ඇත්තා වූ හටගත් පවස් ඇති පුරුෂයෙක් ඊට ම වැටී තිබෙන එක ම මගින් එ ම අසුවි වල ම උදෙසා එන්නේ නම් ඇස් ඇති පුරුෂයෙක් ඒ මොහු දක මේ පින්වත් පුරුෂ තෙමේ යම් සේ මේ අසුවිවලට එන්නේ ද, එසේ පිළිපත්තේ ය එසේත් ඉරියවු පවත්වයි. ඒ මාතියට ද නැති සිටියේ යැයි මෙසේ කියන්නේ ය. පසු කලෙක ඒ අසුවිවලෙහි වැටුණු දුක් වූ තිගුණ වූ රථ වූ වෙදනා විදින ඒ මොහු දක්නේ ය. -

එවමෙව ඛො අහං සාරිපුත්ත ඉධෙකච්චං පුග්ගලං එවං වෙතසා වෙතො පරිච්ච පජානාමි: තථායං පුග්ගලො පටිපනොනා තථා ච ඉරියති, තඤ්ච මග්ගං සමාරුලොකා, යථා කායස්ස හෙද පරමමරණං තිරච්ඡානධොතිං උපපජ්ජියාතිති. තමෙනං පග්ගාමි අපරෙත සමයෙන දිඛෙඛන චක්ඛුතා විසුඤ්චන අතික්කන්තමානුසකෙන කායස්ස හෙද පරමමරණං තිරච්ඡානධොතිං උපපන්නං දුක්ඛා නිපාං කට්ඨකා වෙදනා වෙදියමානං.

37. ඉධ පනාහං සාරිපුත්ත එකච්චං පුග්ගලං එවං වෙතසා වෙතො පරිච්ච පජානාමි: තථායං පුග්ගලො පටිපනොනා තථා ච ඉරියති, තඤ්ච මග්ගං සමාරුලොකා, යථා කායස්ස හෙද පරමමරණං පෙතතිවිසයං උපපජ්ජියාතිති. තමෙනං පග්ගාමි අපරෙත සමයෙන දිඛෙඛන චක්ඛුතා විසුඤ්චන අතික්කන්තමානුසකෙන කායස්ස හෙද පරමමරණං පෙතතිවිසයං උපපන්නං දුක්ඛඛහුලා වෙදනා වෙදියමානං. සෙය්‍යථාපි සාරිපුත්ත රුකෙඛා විසමෙ භූමිහාගෙ ජාතො තනුපත්තපලාසො කඛරච්ඡාසො, අථ පුරිසො ආගච්ඡෙය්‍ය සමමාහිතතොනා සමමපරෙතො කිලනොනා තසිතො පිපාසිතො එකායතෙන මග්ගෙන තමෙව රුක්ඛං පණ්ඩාය. තමෙනං චක්ඛුමා පුරිසො දිඛා එවං වදෙය්‍ය: තථායං හවං පුරිසො පටිපනොනා තථා ච ඉරියති, තඤ්ච මග්ගං සමාරුලොකා, යථා ඉමං යෙව රුක්ඛං ආගමියාතිති. තමෙනං පග්ගොය්‍ය අපරෙත සමයෙන තස්ස රුක්ඛස්ස ජායාය නිසිත්තං වා නිපන්නං වා දුක්ඛඛහුලා වෙදනා වෙදියමානං. එවමෙව ඛො අහං සාරිපුත්ත ඉධෙකච්චං පුග්ගලං එවං වෙතසා වෙතො පරිච්ච පජානාමි: තථායං පුග්ගලො පටිපනොනා තථා ච ඉරියති, තඤ්ච මග්ගං සමාරුලොකා, යථා කායස්ස හෙද පරමමරණං පෙතතිවිසයං උපපජ්ජියාතිති. තමෙනං පග්ගාමි අපරෙත සමයෙන දිඛෙඛන චක්ඛුතා විසුඤ්චන අතික්කන්තමානුසකෙන කායස්ස හෙද පරමමරණං පෙතතිවිසයං උපපන්නං දුක්ඛඛහුලා වෙදනා වෙදියමානං.

38. ඉධ පනාහං සාරිපුත්ත එකච්චං පුග්ගලං එවං වෙතසා වෙතො පරිච්ච පජානාමි: තථායං පුග්ගලො පටිපනොනා තථා ච ඉරියති, තඤ්ච මග්ගං සමාරුලොකා, යථා කායස්ස හෙද පරමමරණං මනුස්සෙසු උපපජ්ජියාතිති. තමෙනං පග්ගාමි අපරෙත සමයෙන දිඛෙඛන චක්ඛුතා විසුඤ්චන අතික්කන්තමානුසකෙන කායස්ස හෙද පරමමරණං මනුස්සෙසු උපපන්නං සුඛඛහුලා වෙදනා වෙදියමානං. සෙය්‍යථාපි සාරිපුත්ත රුකෙඛා සමෙ භූමිහාගෙ ජාතො බහලපත්තපලාසො සන්දච්ඡාසො, අථ පුරිසො ආගච්ඡෙය්‍ය සමමාහිතතොනා සමමපරෙතො කිලනොනා තසිතො පිපාසිතො එකායතෙන මග්ගෙන තමෙව රුක්ඛං පණ්ඩාය. තමෙනං චක්ඛුමා පුරිසො දිඛා එවං වදෙය්‍ය: තථායං හවං පුරිසො පටිපනොනා තථා ච ඉරියති, තඤ්ච මග්ගං සමාරුලොකා, යථා ඉමං යෙව රුක්ඛං ආගමියාතිති. තමෙනං පග්ගොය්‍ය අපරෙත සමයෙන තස්ස රුක්ඛස්ස ජායාය නිසිත්තං වා නිපන්නං වා සුඛඛහුලා වෙදනා වෙදියමානං.-

ශාරීපුත්‍රය, එසේ ම මම මේ ලොකයෙහි ඇතැම් පුද්ගලයකු මෙසේ මාගේ සිතින් ඔහුගේ සිත පිරිසිදු දකිමි: මේ පුද්ගල තෙම යම්සේ කාබුන් මරණින් මතු නිරිසන් යොනියෙහි උපදින්නේ ද, එසේ පිළිපත්තේ ය. එසේ ඉරියවු පවත්වයි. ඒ මානියට ද නැගී සිටියේ යයි. පසු කලෙක පිරිසිදු වූ ඕනිසැක ඉක්ම දිවැසින් කාබුන් මරණින් මතු නිරිසන් යොනියෙහි උපන් දුක් වූ තියුණු වූ රඵ වූ වෙදනා විදින ඒ මොහු දකිමි.

37. ශාරීපුත්‍රය, මම මේ ලොකයෙහි ඇතැම් පුද්ගලයකු මෙසේ මාගේ සිතින් ඔහුගේ සිත පිරිසිදු දකිමි: මේ පුද්ගල තෙම යම් සේ කාබුන් මරණින් මතු ප්‍රෙතවිෂයෙහි උපදින්නේ ද එසේ පිළිපත්තේ ය. එසේ ඉරියවු පවත්වයි ඒ මානියට ද නැගී සිටියේ යයි. පසු කාලයෙහි පිරිසිදු වූ ඕනිසැක ඉක්ම දිවැසින් කාබුන් මරණින් මතු ප්‍රෙතවිෂයෙහි උපන් දුක් බහුල වෙදනා විදින ඒ මොහු දකිමි. ශාරීපුත්‍රය, විෂමභූමියෙක හටගත් තුනී කොළ පත් ඇති විරල සෙවණ ඇති රුකෙක් යම් සේ වෙ ද, එකල්හි ත්‍රිමයෙන් ඉතා තැවුණු ත්‍රිමයෙන් පෙළුණු කලානත වූ හටගත් ජලතාමණ: ඇති හටගත් පවස් ඇති පුරුෂයෙක් ඊට ම වැටී තිබෙන එක ම මහින් ඒ රුක ම උදෙසා එන්නේ නම්, ආස් ඇති පුරුෂයෙක් ඒ මොහු දක "මේ පින්වත් පුරුෂ තෙමේ යම් සේ මේ රුක කරා එන්නේ ද එසේ පිළිපත්තේ ය. එසේත් ඉරියවු පවත්වයි. ඒ මානියට ද නැගී සිටියේ ය"යි මෙසේ කියන්නේ ය. පසු කලෙක ඒ රුක් සෙවණේ හුන්නා වූ හෝ තොත්තා වූ හෝ දුක් බහුල වෙදනා විදින ඒ මොහු දක්නේ ය. ශාරීපුත්‍රය, එසේ ම මම මේ ලොකයෙහි ඇතැම් පුද්ගලයකු මෙසේ මාගේ සිතින් ඔහුගේ සිත පිරිසිදු දකිමි. මේ පුද්ගල තෙම කාබුන් මරණින් මතු ප්‍රෙතවිෂයෙහි උපදින්නේ ද එසේ පිළිපත්තේ ය. එසේත් ඉරියවු පවත්වයි. ඒ මානියට ද නැගී සිටියේ යයි පිරිසිදු වූ ඕනිසැක ඉක්ම දිවැසින් පසු කලෙක කාබුන් මරණින් මතු ප්‍රෙතවිෂයෙහි උපන් දුක් බහුල වෙදනා විදින ඒ මොහු දකිමි.

38 ශාරීපුත්‍රය, මම මේ ලොකයෙහි ඇතැම් පුද්ගලයකු මාගේ සිතින් ඔහුගේ සිත පිරිසිදු දකිමි: මේ පුද්ගල තෙමේ යම්සේ කාබුන් මරණින් මතු මනුෂ්‍යයන් විෂයෙහි උපදින්නේ ද එසේ පිළිපත්තේ ය. එසේත් ඉරියවු පවත්වයි. ඒ මානියට ද නැගී සිටියේ යයි. පසු කලෙක පිරිසිදු වූ ඕනිසැක ඉක්ම දිවැසින් කාබුන් මරණින් මතු මනුෂ්‍යයන් විෂයෙහි උපන් යැට බහුල වෙදනා විදින ඒ මොහු දකිමි. ශාරීපුත්‍රය, සමභූමිකායෙහි හටගත් බොල් කොළ පත් ඇති ගත සෙවණැති රුකෙක් යම් සේ වෙ ද, එකල්හි ත්‍රිමයෙන් ඉතා තැවුණු පවස් ඇති පුරුෂයෙක් ඊට ම වැටී තිබෙන එක ම මහින් ඒ රුක ම උදෙසා එන්නේ නම්, ආස් ඇති පුරුෂයෙක් ඒ මොහු දක "මේ පින්වත් පුරුෂ තෙමේ යම්සේ මේ රුක කරා එන්නේ ද, එසේ පිළිපත්තේ ය. එසේත් ඉරියවු පවත්වයි ඒ මානියට ද නැගී සිටියේ ය" යි මෙසේ කියන්නේ ය. පසු කලෙක ඒ රුක් සෙවණේ හුන්නා වූ හෝ තොත්තා වූ හෝ යැට බහුල වෙදනා විදින ඒ මොහු දක්නේ ය-

එවමෙව ඛො අහං සාරිපුත්ත ඉධෙකච්චං පුග්ගලං එවං චේතසා චේතො පරිච්ච පඡානාමි; තථායං පුග්ගලො පටිපනේනා; තථා ච ඉරියති තඤ්ච මග්ගං සමාරුළුනා යථා කායස්ස හෙද පරමමරණං මනුස්සෙසු උපපජ්ජස්සතිති, තමෙතං පස්සාමි අපරේන සමයෙන දිබ්බෙන චක්ඛුතා විසුද්ධො අතික්කන්තමානුසකෙන කායස්ස හෙද පරමමරණං මනුස්සෙසු උපපන්නං සුඛබ්බුලා වෙදනා වෙදියමානං.

39. ඉධ පනාහං සාරිපුත්ත එකච්චං පුග්ගලං එවං චේතසා චේතො පරිච්ච පඡානාමි; තථායං පුග්ගලො පටිපනේනා; තථා ච ඉරියති තඤ්ච මග්ගං සමාරුළුනා යථා කායස්ස හෙද පරමමරණං සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජස්සතිති. තමෙතං පස්සාමි අපරේන සමයෙන දිබ්බෙන චක්ඛුතා විසුද්ධො අතික්කන්තමානුසකෙන කායස්ස හෙද පරමමරණං සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපන්නං එකන්තසුඛා වෙදනා වෙදියමානං. සෙය්‍යථාපි සාරිපුත්ත පාසාදෙ, තනුස්ස කුටාගාරං උලුලිතතාවලිතතං නිවානං චුස්සිතග්ගලං පිහිතවාතපානං. තනුස්ස පලලුච්චිකා ගොතකන්ධො පටිකන්ධො පටලිකන්ධො කාදලිමිගපචිරපච්චන්දරණො සඋතන්දර්ච්ඡෙද උභතොලොහිත කුපධානො. අථ පුරිසො ආගචේජ්ජ්‍ය සමමාහිතතො; සමමපරේතො කිලුච්චනා තසිතො පිපාසිතො එකායනෙන මග්ගෙන තමෙව පාසාදං පඤ්ඨාය, තමෙතං චක්ඛුමා පුරිසො දිස්වා එවං චදෙය්‍යා; තථායං ගචං පුරිසො පටිපනේනා; තථා ච ඉරියති තඤ්ච මග්ගං සමාරුළුනා යථා ඉමංගෙව පාසාදං ආගමිස්සතිති, තමෙතං පස්සෙය්‍යා, අපරේන සමයෙන තසමි පාසාදෙ තසමි කුටාගාරෙ තසමි පලලුච්චික නිසින්නං වා නිපන්නං වා එකන්තසුඛා වෙදනා වෙදියමානං. එවමෙව ඛො අහං සාරිපුත්ත ඉධෙකච්චං පුග්ගලං එවං චේතසා චේතො පරිච්ච පඡානාමි; තථායං පුග්ගලො පටිපනේනා; තථා ච ඉරියති තඤ්ච මග්ගං සමාරුළුනා යථා කායස්ස හෙද පරමමරණං සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජස්සතිති. තමෙතං පස්සාමි අපරේන සමයෙන දිබ්බෙන චක්ඛුතා විසුද්ධො අතික්කන්තමානුසකෙන කායස්ස හෙද පරමමරණං සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපන්නං එකන්තසුඛා වෙදනා වෙදියමානං.

40. ඉධ පනාහං සාරිපුත්ත එකච්චං පුග්ගලං එවං චේතසා චේතො පරිච්ච පඡානාමි; තථායං පුග්ගලො පටිපනේනා; තථා ච ඉරියති තඤ්ච මග්ගං සමාරුළුනා යථා ආසවානං ඛයා අතාසවං චේතොවිමුත්තං පඤ්ඤා-විමුත්තං. දිට්ඨච ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරිස්සතිති. තමෙතං පස්සාමි අපරේන සමයෙන ආසවානං ඛයා අතාසවං චේතොවිමුත්තං. පඤ්ඤාවිමුත්තං දිට්ඨච ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරන්තං එකන්තසුඛා වෙදනා වෙදියමානං. -

ශාරීපුත්‍රය, එසේ ම මම මේ ලොකයෙහි ඇතැම් පුද්ගලයකු මෙසේ මාගේ සිතින් ඔහුගේ සිත පිරිසිදු දකිමි: මේ පුද්ගල තෙමේ යම්කෙසේ කෘතීන් මරණින් මතු මනුෂ්‍යයන් විෂයයෙහි උපදින්නේ ද එසේ පිළිපත්තේ ය. එසේත් ඉරියවු පවත්වයි. ඒ මාගේ පට ද නැති සිටියේ යයි. පසු කලෙක පිරිසිදු වූ මනිසාය ඉක්ම දිවැසින් කෘතීන් මරණින් මතු මනුෂ්‍යයන් විෂයයෙහි උපන් සැප බහුල වෙදනා විදින ඒ මොහු දකිමි.

39. ශාරීපුත්‍රය, මම මේ ලොකයෙහි ඇතැම් පුද්ගලයකු මෙසේ මාගේ සිතින් ඔහුගේ සිත පිරිසිදු දකිමි: මේ පුද්ගල තෙමේ යම් කෙසේ කෘතීන් මරණින් මතු සුගති නම් වූ සවර්ණලොකයෙහි උපදින්නේ ද, එසේ පිළිපත්තේ ය. එසේත් ඉරියවු පවත්වයි. ඒ මාගේ පට ද නැති සිටියේ යයි. පසු කලෙක පිරිසිදු වූ මනිසාය ඉක්ම දිවැසින් කෘතීන් මරණින් මතු සුගති නම් වූ සවර්ණලොකයෙහි උපන් එකානන්දයෙන් සැප වූ වෙදනා විදින ඒ මොහු දකිමි. ශාරීපුත්‍රය, යම් කෙසේ ප්‍රාසාදයෙක් වේ ද, එහි ඇතුළත පිටත අලෙවු දුන් වැලඹු වා ඇති පැහැයු අඟුළු ඇති, යෙදු වාකවුළු ඇති කුළු-ගෙයෙක් වන්නේ ද, එහි අතුළු කොටු පලස් ඇති අතුළු සුදු එළවලොම්පලස් ඇති අතුළු සතපුස් එළවලොම් පලස් ඇති අතුළු කෙසෙල්වූවයමින් කල උතුම් පසතුරුණු ඇති බැඳි රතු උඩුවියන් ඇති දෙපස තැවූ ලේවන් කන්වසින් ඇති පලයෙක් වන්නේ ද, එකල්හි ශ්‍රීමයෙන් ඉතා තැවූණු ශ්‍රීමයෙන් පෙළුණු කලානන්ද වූ හටගත් ජලනාමණා ඇති හටගත් පවස් ඇති පුරුෂයෙක් ඊට ම වැඩුණු එක ම මගින් ඒ ප්‍රාසාදය ම උදෙසා එන්නේ නම්, ඇස් ඇති පුරුෂයෙක් ඒ මොහු දක 'මේ පින්වත් පුරුෂ තෙමේ යම් කෙසේ මේ ප්‍රාසාදය කර එන්නේ ද, එසේ පිළිපත්තේ ය. එසේත් ඉරියවු පවත්වයි. ඒ මාගේ පට ද නැති යේ යැ'යි මෙසේ කියන්නේ ද, පසු කලෙක ඒ ප්‍රාසාදයෙහි ඒ කුළුගෙයි ඒ පලයෙහි හුන්තා වූ හෝ ගොත්තා වූ හෝ එකානන්දයෙන් සැප වෙදනා විදින ඒ මොහු දකි ද, ශාරීපුත්‍රය, එසේ ම මම මේ ලොකයෙහි ඇතැම් පුද්ගලයකු මෙසේ මාගේ සිතින් ඔහුගේ සිත පිරිසිදු දකිමි: මේ පුද්ගල තෙමේ යම්කෙසේ කෘතීන් මරණින් මතු සුගති නම් වූ සවර්ණලොකයෙහි උපදින්නේ ද එසේ පිළිපත්තේ ය. එසේත් ඉරියවු පවත්වයි. ඒ මාගේ පට ද නැති සිටියේ යැ යි. පසු කලෙක පිරිසිදු වූ මනිසාය ඉක්ම දිවැසින් කෘතීන් මරණින් මතු සුගති නම් සවර්ණලොකයෙහි උපන් එකානන්ද සැප වෙදනා විදින ඒ මොහු දකිමි.

40. ශාරීපුත්‍රය, මේ ලොකයෙහි ඇතැම් පුද්ගලයකු මෙසේ මාගේ සිතින් ඔහුගේ සිත පිරිසිදු දකිමි: මේ පුද්ගල තෙමේ යම්කෙසේ ආසුච්චයන්ගේ ක්‍ෂයයෙන් ආසුච්ච රහිත වූ අර්හත්ඵලසමාධිය ද අර්හත්ඵල ප්‍රඥාව ද තමා විසින් ඉහානමයේ දී ම විශිෂ්ටඥනයෙන් දැන ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කොට එයට පැමිණ වාසය කරන්නේ ද, එසේ පිළිපත්තේ ය. එසේත් ඉරියවු පවත්වයි. ඒ මාගේ පට ද නැති සිටියේ යැ යි. පසු කලෙක ආසුච්චයන්ගේ ක්‍ෂය කිරීමෙන් ආසුච්ච රහිත වූ අර්හත්ඵල සමාධිය ද අර්හත්ඵල ප්‍රඥාව ද ඉහානමයේ දී ම තමා විසින් විශිෂ්ටඥනයෙන් දැන ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කොට එයට පැමිණ වාසය කරන එකානන්ද සැප වෙදනා විදින ඒ මොහු දකිමි. -

සෙසයථාපි සාරිපුත්ත පොකඛරණී අවේජාදිකා සාභොදිකා සීතනාදිකා සෙතකා සුපතින්ථා රමණීයා, අවිදුරෙ වසාං නිරෙ වතසනෙකා, අභි පුරිසො ආගචෙජ්ඣ සමමාභිතනො සමච්චරෙතො කීලනො තසිතො පිපාසිතො ඵකායනෙන මනෙතන තමෙච පොකඛරණීං පණ්ඩාය. තමෙන ච කඛුමිං පුරිසො දිසාව ඵච වදෙය්‍ය: තථායං භවං පුරිසො පටිපනො තථා ච ඉරියති, තඤ්ච මඟං සමාරුලොහා, යථා ඉමංයෙච පොකඛරණීං ආගමියස්සති. තමෙන පසෙසය්‍ය අපරෙත සමයෙන තං පොකඛරණීං ඕගානෙතී: තභාසිතී: පිත්ථා ච සබ්බදුරථකීලමථපරිලාභා පටිපසසමෙතානා පච්චුත්තරිතා, තඤ්ච වතසනෙකා නිසීතනං වා නිපනනං වා ඵකනාසුඛා වෙදනා වෙදියමානං. ඵචමෙච ඛො අභං සාරිපුත්ත ඉඤ්ඤාචචං පුගාලං ඵචං වෙතසා වෙතො පරිච්චි පජාතාමි: තථායං පුගාලො පටිපනො තථා ච ඉරියති, තඤ්ච මඟං සමාරුලොහා, යථා ආසවානං ඛයා අනාසවං වෙතොවිමුත්තං පඤ්ඤාපිමුත්තං දිවෙඨච ඛමෙම සයං අභිඤ්ඤා සචරීකතී: උපසමපජ්ඣ විහරියස්සති. තමෙන පසාමි අපරෙත සමයෙන ආසවානං ඛයා අනාසවං වෙතොවිමුත්තං පඤ්ඤාපිමුත්තං දිවෙඨච ඛමෙම සයං අභිඤ්ඤා සචරීකතී: උපසමපජ්ඣ විහරන්තං ඵකනාසුඛා වෙදනා වෙදියමානං. ඉමා ඛො සාරිපුත්ත පඤ්ච ගතිංයො.

41. යො ඛො මං සාරිපුත්ත ඵචං ජාතන්තං ඵචං පසන්තං ඵචං වදෙය්‍ය: “තත්ථි සමණස්ස ගොතමස්ස උත්තරිමනුස්සඛමමා අලමරියඤ්ඤා-දස්සනවිසෙසො. තත්ඤ්ඤාපරියාගතං සමණො ගොතමො ඛමමං දෙසෙති විමංසානුචරිතං සමපට්ඨානතනි.” තං සාරිපුත්ත වාචං අපාභාය තං විතතං අපාභාය තං දිට්ඨිං අපාට්ඨිස්සාජ්ඣතී යථාගතං නිකඛිතො: ඵචං නිරසෙ. සෙසයථාපි සාරිපුත්ත භික්ඛු සීලසමපනො සමාඛිසමපනො පඤ්ඤාසමපනො දිවෙඨච ඛමෙම අඤ්ඤා ආරුඛෙය්‍ය, ඵචං සමපදමිදං සාරිපුත්ත වදමි: තං වාචං අපාභාය තං විතතං අපාභාය තං දිට්ඨිං අපාට්ඨිස්සාජ්ඣතී යථාගතං නිකඛිතො: ඵචං නිරසෙ.

42. අභිජාතාමි ඛො පනාහං සාරිපුත්ත වතුරභගසමන්තාගතං බුභමිචරියං චරිතා: තපසසිසුදං භොමි පරමතපසසී. පුබ්බසුදං භොමි පරමපුබ්බො. ජෙඤ්ඤාමි සුදං භොමි පරමජෙඤ්ඤාමි. පට්ඨිතාසුදං භොමි පරමපට්ඨිතො.

ශාරීපුත්‍රය, පහන්දිය ඇති මිහිරි දිය ඇති සිහිල් දිය ඇති සුදු වැලිතලා ඇති මහා ව පිහිටි කොට ඇති සිත්කලු පොකුණක් යම් සේ වේ ද, එයට නුදුරෙහි සත වන ලැකැබෙක් වේ ද, එකල්හි ත්‍රීමෙයෙන් තැවුණු ත්‍රීමෙයෙන් පෙළුණු කලාන්ත වූ හටගත් ජලනාමණ ඇති හටගත් පවස් ඇති පුරුෂයෙක් ඊට ම යන එක ම මගින් ඒ පොකුණ ම උදෙසා එන්නේ නම්, ඇස් ඇති පුරුෂයෙක් ඒ මොහු දක “මේ පින්වත් පුරුෂ තෙම යම් සේ මේ පොකුණ කර එන්නේ ද, එසේ පිළිපන්නේ ය. එසේ ඉරියවු පවත්වයි. ඒ මාගීයට ද නැගී සිටියේ යැ” යි මෙසේ කියන්නේ ය. පසු කලෙක ඒ පොකුණට බැස සනාතය කොට පැත් කී සියලු වෙහෙස විඩා දැවිලි සන්සිදුවා ඉන් ගොඩ නැගී ඒ වනලැබැබෙහි හුන්නා වූ හෝ ගොන්නා වූ හෝ එකාන්ත සැප වෙදනා විදින ඒ මොහු දක්නේ ද, ශාරීපුත්‍රය, එසේ ම මම මේ ලොකයෙහි ඇතැම් පුද්ගලයකු මෙසේ මාගේ සිතින් ඕහුගේ සිත පිරිසිදු දැනිමි: “මේ පුද්ගල තෙමෙ යම් සේ ආසුවයන් කෘය කිරීමෙන් ආසුව රහිත වූ අර්හත්ඵල සමායය ද අර්හත්ඵල ප්‍රඥව ද ඉහාත්මයේ දී ම තෙමේ විශිෂ්ටඥනයෙන් දැන ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කොට එයට පැමිණ වාසය කරන්නේ ද, එසේ පිළිපන්නේ ය. එසේත් ඉරියවු පවත්වයි. ඒ මාගීයට ද නැගී සිටියේ යැ” යි. පසු කලෙක ආසුව රහිත වූ අර්හත්ඵල සමායය ද අර්හත්ඵල ප්‍රඥව ද ඉහාත්මයේ දී ම විශිෂ්ට ඥනයෙන් දැන ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කොට එයට පැමිණ වාසය කරන එකාන්ත සැප වෙදනා විදින ඒ මොහු දැකිමි. ශාරීපුත්‍රය, මේ පස් ගතිහු යි.

41. ශාරීපුත්‍රය, යමෙක් මෙසේ දන්නා වූ මෙසේ දන්නා වූ මට “සුමණ ශෛතමයාහට මිනිස් දහමින් වැඩි ආයභිභාවය කිරීමට සමථී ඥානදර්ශන විශෙෂයෙන් තැන. සුමණ ශෛතම තෙමේ තකී හා ගැටුණු විමසීමෙන් ඵලවාගත් බමියක් තමාට වැටහුණු සේ දෙයනා කෙරේ ය” යි. මෙසේ කියන්නේ නම්, ශාරීපුත්‍රය, ඒ කීම නො හැර ඒ සිත නො හැර ඒ දූෂටය බැහැර නො කොට සිටි හේ ගෙන වූත් තැබුවකු හේ නිරයෙහි උපදනේ වෙයි. ශාරීපුත්‍රය, ශීලයෙන් යුක්ත වූ සමායියෙන් යුක්ත වූ ප්‍රඥවෙන් යුක්ත වූ මහණෙක් ඉහාත්මයේ දී ම අර්හත්ඵලයට යම් සේ පැමිණෙන්නේ ද, ශාරීපුත්‍රය, ඒ කීම නො හැර ඒ සිත නො හැර ඒ දූෂටය බැහැර නො කොට සිටි හේ ගෙන එන ලද්දක් තබන්නා හේ නිරයෙහි උපදනේ යැ යන මේ කාරණය ද එසේ යැ යි කියමි.

42. ශාරීපුත්‍රය, මම අභිත සතරෙකින් යුක්ත වූ බමිහර ගෙවත් වියභීය කෙලෙම් සි දැනිමි: තපස් ඇත්තෙම් තපස් ඇත්තවුන් අතුරෙන් උතුම් වෙමි. රළු පිළිවෙත් ඇත්තෙම් රළු පිළිවෙත් ඇත්තවුන් අතුරෙන් උතුම් වෙමි. පාපයට පිළිකුල් කරන්නෙම් පාපයට පිළිකුල් කරන්නවුන් අතුරෙන් උතුම් වෙමි. ප්‍රකම්පිවෙක ඇත්තෙම් ප්‍රකම්පිවෙක ඇත්තවුන් අතුරෙන් උතුම් වෙමි.

43. තනුස්සු මෙ ඉදං සාරිපුත්ත තපස්සිතාය හොති: අවෙලකො හොමි මුත්තාවාරො නන්ථාපලෙඛනො, න එහිහදන්තිකො න නිට්ඨනදන්තිකො. න අහිහවං න උද්දිස්ස කථං න තිමන්තනං සාදියාමි. සො න කුමහිමුඛා පතිගණකාමි, න කලොපිමුඛා පතිගණකාමි, න එලකමන්තරං න දඤ්ඤිමන්තරං න මුසලමන්තරං, න ද්වීන්තං භුඤ්ජමානානං, න ගබ්භිතිරා, න පායමානාය, න පුරිසන්තරගතාය, න සමිකිතතිසු, න යත්ථ සා උපට්ඨිතො හොති, න යත් මක්ඛිකා සන්ධිසන්ධිවාරිනී, න මච්ඡං න මංසං, න සුරං න මෙරයං ත පුඤ්ඤාදකං පිචාමි.

සො එකාගාරිකො වා භොමි එකාලොපිකො, ද්වාගාරිකො වා භොමි ද්වාලොපිකො, සත්තාගාරිකො වා භොමි සත්තාලොපිකො. එකිස්සාපි දන්තියා යාපෙමි. ද්වීහිපි දන්තීහි යාපෙමි. සත්තහිපි දන්තීහි යාපෙමි. එකාහිකමපි ආහාරං ආගාරෙමි. ද්වීහිකමපි ආහාරං ආගාරෙමි. සත්තාහිකමපි ආහාරං ආගාරෙමි. ඉති එවරුපං අධිමාසිකමපි පරියායහත්තභොජනානුසොගමනු- සුත්තො විහරංමි.

සො සාකහකෙඛා වා භොමි, සාමාකහකෙඛා වා භොමි, නීචාරහකෙඛා වා භොමි, දදුලහකෙඛා වා භොමි, හට්ඨකෙඛා වා භොමි, කණ්හකෙඛා වා භොමි, ආවාමහකෙඛා වා භොමි, පිඤ්ඤකහකෙඛා වා භොමි, තීණ්හකෙඛා වා භොමි, ගොමයහකෙඛා වා භොමි. වනමුලඵලාගාරෙ වා යාපෙමි පටන්තඵලගොථී.

සො සාණාතිපි ඛාරෙමි, මසාණානිපි ඛාරෙමි, තිරිචාතිපි ඛාරෙමි, අථීනමපි ඛාරෙමි, අථීනක්ඛපමපි ඛාරෙමි, කුසචීරමපි ඛාරෙමි, වාකචීරමපි ඛාරෙමි, එලකචීරමපි ඛාරෙමි, කෙසකමබ්ලමපි ඛාරෙමි, වාලකමබ්ලමපි ඛාරෙමි, උසුකපක්ඛමපි ඛාරෙමි.

සො කෙසමස්සලොචකොපි භොමි, කෙසමස්සලොචනානුසොගමනු- සුත්තො. උබ්භට්ඨිකොපි¹ භොමි ආසතපටික්ඛිත්තො. උක්කුටිකොපි භොමි උක්කුටිකපචානමනුසුත්තො. කණ්ඨකාපස්සගිකො පි භොමි කණ්ඨකාපස්සයෙයෙයං කපෙසමි. සායතිතියකමපි උදෙකංගෙතනානුසොගම- මනුසුත්තො විහරංමි.

ඉති එවරුපං අනෙකච්ඡිතිකං කායස්ස ආනාපනපරිචාරනානුසොගමනු- සුත්තො විහරංමි. ඉදං සු මෙ සාරිපුත්ත තපස්සිතාය හොති.

1. උබ්භට්ඨිකො පි, කන්ඪි.

43. ශාරීපුත්‍රය, (මේ මතු පැවසෙන අවෙලකයාදිය) මාගේ තපස් බව වෙසි: තඤ්ඤ වූයෙමි හල ශිෂ්ටකුලාචාර ආත්තෙමි අත ලොචිත්තෙමි නොහොත් මල පහ කොට අතින් පිය දමන්නෙමි වෙමි. ආහාර ගැනීම සඳහා එන්න වහන්සැ හි, සිටින්න වහන්සැ හි කියන ලද්දේම නො පිළිගන්නෙමි. පලමු කොට ගෙනෙන ලද්ද උදෙසා කරන ලද්ද නිමැනු තිත්තාව ද නො ඉවසමි. ඒ මම කළමුච්ඡන් නගා දෙන දෙය නො පිළිගනිමි. සැලීම්බින් නගා දෙන දෙය, එලිපත අතර කොට සිට දෙන දෙය, දණකින් අතර කොට සිට දෙන දෙය, මොහොලක් අතර කොට සිට දෙන දෙය, අනුභව කරන්නවුන් දෙදෙනකුන්ගෙන් එකකු අවුත් දෙන දෙය, ගැබ්ණිය පිහින් දෙන දෙය, කිරි පොවන්නිය පිහින් දෙන දෙය, නො පිළිගනිමි. පුරුෂයා වෙත ගිය තැනැත්තිය පිසින් දෙන දෙය, සමුදාදම් කල දෙසින් දෙන දෙය, යම් තැනෙක බල්ලෙක් පැමිණ සිටියේ නම්, ඔහුට නො දී දෙන දෙය, යම් තැනෙක මැස්සෝ කැටි කැටි ව තැහිරෙත් ද එහි දී දෙන දෙය නො පිළිගනිමි. දියමස් නො වලදමි. ගොඩමස් නො වලදමි. පුරු නො බොමි. පුළුභාසවය නො බොමි. ලොණසොචිරක ය (= සියලු සයාදිය පල්කොට ගත් කාබිදිය) නො බොමි.

මම පිඩු පිණිස එක ම ගෙයක් පමණ කොට ගත්තෙමි වෙමි. එක ම පිඩෙකින් යැපෙන්නෙමි වෙමි. පිඩු පිණිස ගෙවල් දෙකක් පමණ කොට ගත්තෙමි වෙමි. පිඩු දෙකකින් යැපෙන්නෙමි වෙමි. පිඩු පිණිස ගෙවල් සතක් පමණක් කොට ගත්තෙමි පිඩුසතකින් යැපෙන්නෙමි වෙමි. එක් කුඩා බත්තැටියකින් බත්තැටි දෙකකින් බත්තැටි සතකින් ද යැපෙමි. දවසකට වරක් දෙදවසකට වරක් සත් දවසකට වරක් ආහාර ගනිමි. මෙසේ මෙලෙසින් අබිමසකට වරක් දැයි වාර වශයෙන් බත් බුදීමෙහි යෙදුනෙමි වාසය කරමි.

ඒ මම අමුපලා බුදින්නෙමි හෝ වෙමි. බඩහමු බුදින්නෙමි හෝ වෙමි. උරුකැල් බුදින්නෙමි හෝ සහා හල සමි කසට බුදින්නෙමි හෝ මැලියම් බුදින්නෙමි හෝ වෙමි. සහල් කුඩු බුදින්නෙමි හෝ වෙමි. දඹු බත් බුදින්නෙමි හෝ වෙමි. මුරුවට බුදින්නෙමි හෝ වෙමි. තණකොළ බුදින්නෙමි හෝ වෙමි. ගොම් බුදින්නෙමි හෝ වෙමි. වහමුල් පල ආහාර කොට ආත්තෙමි ස්වයංපතිත එල බුදින්නෙමි හෝ යැපෙමි.

ඒ මම හණ වැහැරින් දරමි. නන්වැදුරුම් හු මුසු කොට විසු පිලිත් මිනි එතු පිලිත් දරමි. පවුල් පිලිත් දරමි. රාක්පකුරෙන් කල පිලි ද දරමි. අඳුන්දිමසම ද දරමි. මැදින් පැළා කුර සතිත අඳුන්මුවසම ද දරමි. කුසතණවැහැරි ද දරමි. නියදවැහැරි ද දරමි. පුවරුවැහැරි ද දරමි. කෙස්වලින් කල කම්බිලි ද දරමි. අස්ලොම්න් කල කම්බිලි ද දරමි. බකමුහුණු පියාපතින් කල වැහැරි ද දරමි.

ඒ මම කෙස් රවුලු ඉදිරිම නමැහි අනුසොගයෙහි තැවත තැවත යෙදුනෙමි කෙසමයසුලොචක වෙමි. අසුන් පිලිකෙටු කෙලෙමි. උඩුකුරු ව සිටින්නෙමි ද වෙමි. උඵලයෙන් හිදිම නමැහි උතකුටික විශ්ඨයෙන් සුක්ක වූයෙමි උත්කුටුකයෙන් සිටින්නෙමි ද වෙමි. කටුආතිරියෙහි සත්මන් ආදිය කරන්නෙමි කටු සමි කල වැතිරෙණ පුවරුවෙහි යෙහස කරමි. සවස කුන්වැනි ශකාට දියට බැසීම නමැහි අනුසොග ගෙහි යෙදුනෙමි වාසය කරමි.

මෙසේ මේබදු නන්වැදුරුම් සිරුර තැපීමෙහි පෙලීමෙහි භාත්පසින් තැපීමෙහි එක්වත් යෙදුනෙමි වෙසෙමි. ශාරීපුත්‍රය, මේ මාගේ තපස්බව වෙසි.

44. තත්‍රස්සු මෙ ඉදං සාරිපුත්ත ඥාණමිං. හොති: නෙකවස්සගණිකං රජෝජලලං කායෙ සන්තිවිතං. හොති පපටිකජාතං, සෙය්‍යථාපි සාරිපුත්ත තිදුකඛාණ්ණු නෙකවස්සගණිකො සන්තිවිතො. හොති පපටිකජාතො, එවමෙවස්සු මෙ සාරිපුත්ත නෙකවස්සගණිකං රජෝජලලං කායෙ සන්තිවිතං. හොති පපටිකජාතං. නස්ස මඤ්ඤං සාරිපුත්ත න එවං. හොති: අභොවකාහං ඉමං රජෝජලලං පාණිනා පරිමජේජය්‍යනති, අඤ්ඤා චා පන මෙ ඉමං රජෝජලලං පාණිනා පරිමජේජය්‍යනති. එවමපි මෙ සාරිපුත්ත න හොති. ඉදං සු මෙ සාරිපුත්ත ඥාණමිං. හොති.

45. තත්‍රස්සු මෙ ඉදං සාරිපුත්ත ජේගුච්ඡිසමිං. හොති: ඡො ඛො අහං සාරිපුත්ත සතොට අභික්කමාමි සතො පටික්කමාමි. යාච උදම්ච්ඡුච්ඡිපි මෙ දයා පච්චුපට්ඨිතා. හොති: මාහං බුද්ධං පාණේ විසමගතෙ සමික්කාතං ආපාදෙස්සන්ති ඉදං සු මෙ සාරිපුත්ත ජේගුච්ඡිසමිං. හොති.

46. තත්‍රස්සු මෙ ඉදං සාරිපුත්ත පච්චිත්තසමිං. හොති: සො ඛො අහං සාරිපුත්ත අඤ්ඤානරං අරඤ්ඤායතං. අජේඤ්ඤාගහෙත්වා විහරාමි, යද්ද පස්සාමි ගොපාලකං චා පඤ්ඤාලකං චා තිණ්හාරකං චා කට්ඨභාරකං චා වතකමමිකං චා, වතෙන වතං ගහතෙන ගහතං නිතොතන නිත්තං එලෙන එලං පපතාමි. තං කිස්ස හෙතු: මා මං තෙ අද්දසංසු, අහඤ්ඤා චා තෙ අද්දසන්ති. සෙය්‍යථාපි සාරිපුත්ත ආරඤ්ඤාකො මගො මිත්‍රස්සෙ දිස්වා වතෙන වතං ගහතෙන ගහතං නිතොතන නිත්තං එලෙන එලං පපතාමි, එවමෙව ඛො අහං සාරිපුත්ත යද්ද පස්සාමි ගොපාලකං චා පඤ්ඤාලකං චා තිණ්හාරකං චා කට්ඨභාරකං චා වතකමමිකං චා, වතෙන වතං ගහතෙන ගහතං නිතොතන නිත්තං එලෙන එලං පපතාමි. තං කිස්ස හෙතු: මා මං තෙ අද්දසංසු, අහඤ්ඤා චා තෙ අද්දසන්ති. ඉදං සු මෙ සාරිපුත්ත පච්චිත්තසමිං. හොති.

47. [තත්‍රස්සු මෙ ඉදං සාරිපුත්ත මහාවිකට්ඨගොජනසමිං. හොති:] සො ඛො අහං සාරිපුත්ත යෙ තෙ ගොට්ඨා පට්ඨිතගාවො අපගතං ගොපාලා තත්ථ චතුකුඤ්ඤිකො උපසඞ්කමිත්වා යාති තාති චච්ඡිකානං තරුණකානං ඛෙදුපකානං ගොමයාති, තාති සුදං ආභාරෙමි යාවභිච්ඡාව මෙ සාරිපුත්ත සකං මුත්තකර්තං අපරිශාදිණ්ණං. හොති, සකං යෙව සුදං මුත්තකර්තං ආභාරෙමි. ඉදං සු මෙ සාරිපුත්ත මහාවිකට්ඨගොජනසමිං. හොති.

44. ආර්යසූත්‍රය, එහි මේ මාගේ රඵඛව වෙයි: නොයෙක් අවුරුදු ගණන් මුළුල්ලෙහි හටගත් රජසදුලී සිරුරෙහි රැස් වූයේ හටගත් පැමිණිලි ඇත්තේ වෙයි. ආර්යසූත්‍රය, නොයෙක් අවුරුදු ගණන් වයසැති හටගත් පඤ්ඤා ඇති මගන් වූ නිඛිරි කණුවෙක් යම්සේ වේ ද, ආර්යසූත්‍රය, එපරිද්දෙන් ම මාගේ සිරුරෙහි නොයෙක් අවුරුදු ගණන් වයසැති රජසදුලී රැස් වූයේ හටගත් පැමිණිලි ඇත්තේ වෙයි. ආර්යසූත්‍රය, එ මට මෙබඳු අදහසෙක් නො වෙයි: “මම මේ රජස් දුලී අතින් පිරි මදින්නෙමි නම් තෝ අත්‍යයෝ තෝ මාගේ රජස් දුලී අතින් පිරිමදින්නාහු නම් අහෝ යෙහෙකැ” යි මෙසේත් මට අදහස් නො වෙයි. ආර්යසූත්‍රය, මේ මාගේ රඵ පිළිවෙත වෙයි.

45. ආර්යසූත්‍රය, එහි මේ මාගේ පවට පිළිකුල් බව වෙයි: ආර්යසූත්‍රය, කුඩාපණුවන් (නොමරමුවායි) ඒ මම සිහි ඇත්තෙමි ම ඉදිරියට යමි. සිහි ඇත්තෙමි ම පෙරලා එමි. “ මම විමමසාරාන ගත වූ කුඩාදිය බිඳිය යි කියන ප්‍රාණීන් විනාශයට නො පවුණුවමිවා” යි දියබිඳුවෙහි පවා දයාව එලඹ සිටියා වේ. ආර්යසූත්‍රය, මේ මාගේ පවට පිළිකුල් කරණ බව වෙයි.

46. ආර්යසූත්‍රය, එහි මේ මාගේ ප්‍රකාශව්වෙකය වෙයි: ආර්යසූත්‍රය, ඒ මම එක්තරා වනගතට වැද වාසන කරමි. යම් කලෙක ගොපාලයකු හෝ පසුපාලයකු හෝ තණ ගෙනයන්නකු හෝ දර ගෙන යන්නකු හෝ වනකැමියකු හෝ දකිමි ද, එකල මම (සිටි) වනයෙන් (අත්) වනයකට (සිටි) ලැහැබින් (අත්) ලැහැබකට මිටිබිමින් මිටිබිමට උස්බිමින් උස්බිමට යමි. කවර හෙසින යත්: ඔහු මා නො දකිත්වා, මම ද ඔවුන් නො දකිමිවා යි යන අදහසිනි. ආර්යසූත්‍රය, වනමුවෙක් මිනිසුන් දැක වනයෙන් වනයට ලැහැබින් ලැහැබට මිටි බිමින් මිටි බිමට උස් බිමින් උස් බිමට යම්සේ යේ ද, ආර්යසූත්‍රය, මමත් එපරිද්දෙන් ම යමි කලෙක ගොපාලයකු හෝ පසුපාලයකු හෝ තණ ගෙන යන්නකු හෝ දර ගෙනයන්නකු හෝ වනකැමියකු හෝ දකිමි ද, එකල මම වනයෙන් වනයට ලැහැබින් ලැහැබට මිටි තැනින් මිටි තැනට උස් තැනින් උස් තැනට යමි. එය කවර හෙසින? යත්: ඔහු මා නො දකිත්වා, මමත් ඔවුන් නො දකිමිවා යන අදහසිනි. ආර්යසූත්‍රය, මේ මාගේ ප්‍රකාශව්වෙකය වෙයි

47. [ආර්යසූත්‍රය එහි මේ මාගේ මහාවිකට භොජනය වෙයි:] ආර්යසූත්‍රය, ඒ මම පිටත්ව ගිය ගෙරින් ඇති පහව ගිය ගොපල්ලන් ඇති යම ඒ ගොවුඳු වේ ද, එහි දෙදණ දෙවැලමුව බිම තැබුවෙක් ව එලඹ දෙහුන් වෙතට නිරි බිමට පැමිණෙන වසු පැවවුන්ගේ යම ඒ ගොම වේ ද, ඒ ගොම අනුභව කරමි. ආර්යසූත්‍රය, යම්කාක් මාගේ සවකිය මලමුත්‍ර ගින නො වූයේ ද, ඒ තාක් සවකිය මලමුත්‍ර අනුභව කරමි. ආර්යසූත්‍රය, මේ මාගේ මහාවිකට භොජනය වෙයි.

48. සො ඛො අහං සාරිපුත්ත අඤ්ඤාතරං හිංසනකං වතසණ්ඛං අප්ඤ්ඤාතොකොචා විහරාමි. තඤ්ඤා සුදං සාරිපුත්ත හිංසනකස්ස වතසණ්ඛස්ස හිංසනකතස්මිං භොති: යො කොචි අචිතරුගො තං වතසණ්ඛං උච්ඤති යෙතුයොත ලොමාති හංසනති. සො ඛො අහං සාරිපුත්ත යා තා රතතියො සීතා හෙමනතිකා අනතරධානෙ හිමපාතසමයෙ, තථාරුරාසු රතතිසු රතතිං අබොහාකාසෙ විහරාමි දිවා වතසණ්ඛං. ගිමහානං උච්ඡිමෙ මාසෙ දිවා අබොහාකාසෙ විහරාමි රතතිං වතසණ්ඛං, අභිසුසු මං සාරිපුත්ත අහං අනච්ඡරියා ගාථා පටිභාසි පුබ්බො අසුඤ්ඤාචාරාමා:

සොතවෙනා සොසීතො එසකා හිංසනෙක වනෙ,
නගො න වහනිමාසීතො එසතා පසුතො මුතීති.

49. සො ඛො අහං සාරිපුත්ත, පුභානෙ ඡෙය්‍යං කප්පෙම ජවට්ඨිකාති උපධාය. අභිසුසු මං සාරිපුත්ත කොමණ්ඩලා උපසංඛිකමිත්වා ඔට්ඨුභනන්ති, ඔමුතොනනතිපි, උපුකොනපි ඔතිරනති. කණ්ණසොතෙසු'පි සලාකං උචෙසෙතති. න ඛො පතානං සාරිපුත්ත අභිජානාමි තෙසු පාපකං විතතං උප්පාදෙතා. ඉදං සු මෙ සාරිපුත්ත උපෙකඛාවිහාරස්මිං හොති.

50. සතති ඛො පත සාරිපුත්ත එකෙ සමණ්ට්ඨානමණා එවංචාදිතො එවංදිට්ඨිකො: අභාඤ්ඤා සුඤ්ඤිති. තෙ එවමාහංසු: කොලොගි යාපෙමාති. තෙ කොලමපි බාදනති, කොලවුණ්ණමපි බාදනති, කොලොදකමපි පිචනති, අනෙකවිචිතමපි කොලවිකතිං පරිභුඤ්ඤාතති. අභිජානාමි ඛො පතාහං සාරිපුත්ත එකංයෙව කොලං ආහාරං ආහරිතා. සීයා ඛො පත තෙ සාරිපුත්ත එවමස්ස: මහා නුත තෙන සමයෙන කොලො අහොසීති. න ඛො පතෙතං සාරිපුත්ත එවං දුට්ඨංඛං. තදපි එත පරමොයෙව කොලො අහොසී, සෙය්‍යථාපි එතරති. තස්ස මඤ්ඤා සාරිපුත්ත එකංයෙව කොලං ආහාරං අභාරයතො අභිමතතකසිමානං පතොතා තායො හොති: සෙය්‍යථාපි නාම අසීතිකපබ්බාති වා කාලපබ්බාති වා, එවමෙවසු මෙ අභිකපච්චචිතාති හමනති තායෙවප්පාභාරතාය. සෙය්‍යථාපි නාම ඔට්ඨිපදං, එවමෙවසු මෙ අතීසදං හොති තායෙවප්පාභාරතාය. සෙය්‍යථාපි නාම ටට්ටනාච්ඡි, එවමෙවසු මෙ පිට්ඨිකණ්ටිකො උ භත තාවිතතො: හොති තායෙවප්පාභාරතාය. සෙය්‍යථාපි නාම ජරසාලාය ගොපානසියො ඔලුඤ්ඤාචාරාමා නවනති, එවමෙවසු මෙ එඤ්ඤායො ඔලුඤ්ඤාචාරාමා හමනති තායෙවප්පාභාරතාය. සෙය්‍යථාපි නාම හමනීරෙ උදපාතෙ උදකකාරකා හමනීරහතා ඔකඛාසිකා දිසනති, එවමෙවසු මෙ අකඛිකුපෙසු අකඛිකාරකා හමනීරහතා ඔකඛාසිකා දිසනති තායෙවප්පාභාරතාය. සෙය්‍යථාපි නාම තිත්තකාලාචු අමකච්ඡිතො: වාතාතපෙන සමුච්චිතො හොති සමමලාතො, එවමෙවසු මෙ සීයච්ඡපි සමුච්චිතා හොති සමමලාතා, තායෙවප්පාභාරතාය.

48. ශාරීපුත්‍රය, ඒ මම එක්තරා බිහිසුණු වනලාභාබකව වැද වාසය කරමි. ශාරීපුත්‍රය, ඒ බිහිසුණු වනලාභාබකෙහි මේ (මතු පැවසෙන) භික්ෂුණ භාවය වෙයි: යම් කිසි අවිතර්කයෙන් ඒ වනලාභාබව පිවිසේ නම්, බොහෝ සෙයින් ලොමුදහ ගනී. ශාරීපුත්‍රය, ඒ මම තවම මැදින් දෙමස අතර අවදවසෙහි වූ හිම වැටෙන කාලයෙහි හෙමන්ත සාදුවට අයත් සිත වූ යම් ඒ රුත්‍රිකු වෙත් ද, එබඳු රුත්‍රිත්ති මුළු රැසෙහි එළිමහනෙහි වෙසෙමි. දවල් වනලාභාබකෙහි වෙසෙමි. ත්‍රිමසමයෙහි උසුළු මාසයෙහි දවල් එළිමහනෙහි වෙසෙමි. රුත්‍රියෙහි වනලාභාබකෙහි වෙසෙමි. ශාරීපුත්‍රය, තව ද මව පෙර නොආයු විරු මතුමතු ආයවයඝීය උපදවන මේ ගාථාව වැටහිණි:

"ගුණිය සෙවීමෙහි ජයදුණු මුනි වූ මම ත්‍රිමසයන් අතිශයින් නැටුණෙමි හිමයෙන් ඉතා තෙත් වූයෙමි බිහිසුණු වූ වනයෙහි එකලා වූයෙමි තන්ත වූයෙමි ද හින්ත වෙත නො: එළඹිමි.

49. ශාරීපුත්‍රය, ඒ මම සොහොනෙහි හිනිආට කන්වසින් කොට ගෙන යයනය කරමි. ශාරීපුත්‍රය, එකල මා වෙනට ගොපච්ඡදරුවෝ පැමිණ (මා මත්තෙහි) කෙළ ද ඔවින්. මුත්‍ර ද කරන්. පස් ද විපුරු වන්. කන්සිඳුරුවල ඉරවු ද ගසන්. ශාරීපුත්‍රය, මම ඔවුන් කෙරෙහි පවිටු සිතක් ඉපදවූයෙමැ යි නො දනිමි. ශාරීපුත්‍රය, මෙය මාගේ උපසංඝා විතරණය වේ.

50. ශාරීපුත්‍රය, ආහාරයෙන් ගුණිය වෙති සි මෙසේ කියන්නා වූ මෙසේ ලබ්ධි ඇත්තා වූ ඇතැම් මනණ බවුණෝ ඇත් ම ය. ඔහු බේබරවලින් යැපෙන්නෙමු සි මෙසේ කියන්. ඔහු බේබරපල ද කන්. බේබරසුණු ද කන්. බේබර මැඩගත් දිග ද බොහෝ. තන් වැදුරුම වූ බේබරින් කල ආහාර ද අනුභව කරන්. තවද, ශාරීපුත්‍රය, මම එක ම බේබර පලයක් ආහාර වශයෙන් ගත්තෙක්ම සි දනිමි ම ය. ශාරීපුත්‍රය, එකාන්තයෙන් එසමයෙහි බේබරපල මහත් වූයේ ජේ යි. ඔබට මෙබඳු අදහසෙන් පිය හැකි ය. ශාරීපුත්‍රය, මෙය එසේ නො දනගුතු සි. එකල්හි ද බේබරපල මෙකල යම් පමණ මහත් නම් එපමණම වූයේ ය. ශාරීපුත්‍රය, එක ම බේබර පලයක් අහර කොට ගන්නා වූ ඒ මාගේ කය අතිශය කාශගාවයට පැමිණියේ වෙයි. ආසිත්ත වැල්පුරුක් හෝ කළුපැල්පුරුක් හෝ යම් සේ වෙත් ද, ඒ අලාභාරයෙන් මාගේ අභිභවතාභවයෝ ද එ බඳු ම වෙත්. ඔවුපිය යම් සේ වෙ ද, මාගේ නිසිදනමාසය ද ඒ අලාභාර භාවයෙන් එ බඳු ම වෙයි. වට්ටනාවලිය (කුරුඳු වැලය) යම් සේ වේ ද, මාගේ වසව (=කොළආවය) ඒ අලාභාර භාවයෙන් උස් පහත් වූයේ වෙයි. දිරු ශාලාවෙක ගොතැස්සු යම් සේ උඩුට ව නැමුනාහු වෙත් ද, එපරිද්දෙන් මාගේ ඉල ආට ඒ තිරහාරභාවයෙන් ම උඩුට ව නැම හියාහු වෙත්. ගැඹුරු ශ්‍රීඳෙක උදක තාරකාවෝ ගැඹුරට හියාහු ආතුලට පිවිසියාහු යම් සේ දක්නා ලැබෙත් ද, එපරිද්දෙන් ම මාගේ අසම්පූර්ණයන්හි ඇස්හරු ඒ අලාභාර-භාවයෙන් ම ගැඹුරට හියාහු ආතුලට පිවිසියාහු දක්නා ලැබෙත්. තිත්ත ලබුවක් අමු කල සිඳිනා ලද්දේ අවු සුලහින් පැලී ගියේ මැලවී ගියේ යම් සේ වේ ද, එපරිද්දෙන් ම මාගේ මේ හිසෙහි සිවිය ඒ අලාභාර-භාවයෙන් ම පැලී ගියේ මැලවී ගියේ වෙයි.

51. සො ඛො අහං සාරිපුත්ත උදරච්ඡිං. පරිමසිසාමිති පිට්ඨිකණ්ඩකං
 යෙව පරිගණ්හාමි. පිට්ඨිකණ්ඩකං පරිමසිසාමිති උදරච්ඡිංයෙව පරිගණ්හාමි.
 යාවස්ස මේ සාරිපුත්ත උදරච්ඡි පිට්ඨිකණ්ඩකං අලලීතා හොති
 තායෙවප්පාභාරතාය. සො ඛො අහං සාරිපුත්ත, චච්චං වා මුත්තං වා
 කරිසාමිති තණ්ච අවකුජ්ජො පපතාමි. තායෙවප්පාභාරතාය. සො
 ඛො අහං සාරිපුත්ත තමෙව කායං අසාසෙනොතො පාණිතො ගතතාති
 අනොමජ්ජාමි. තස්ස මයං සාරිපුත්ත පාණිතො ගතතාති අනොමජ්ජනො
 පුඨිමුලාති ලොමාති කායසමා පපතන්ති තායෙවප්පාභාරතාය.

52. සන්ති ඛො පන සාරිපුත්ත එකෙ ගමණ්ඩ්‍රාසමණො එවං
 වාදිනො එවංදිට්ඨිනො: ආභාරෙත සුඤ්චිති. තෙ එවමානංසු: මුහොති
 යාපෙම - පෙ- තිලෙහි යාපෙම - පෙ- තණ්ඩුලෙහි යාපෙමිති. තෙ
 තණ්ඩුලමපි බාදන්ති, තණ්ඩුලමුණණමපි බාදන්ති, තණ්ඩුලොදකමපි පිචන්ති,
 අනෙකමිතිතමපි තණ්ඩුලමිති. පරිභුඤ්ජන්ති. අභිජානාමි ඛො පතාහං
 සාරිපුත්ත එකංයෙව තණ්ඩුලං ආහාරං ආහරිතා. සියා ඛො පන තෙ
 සාරිපුත්ත එවමසා: මහා තුන් තෙන සමයෙන තණ්ඩුලො අහොසිති.
 න ඛො පනෙතං සාරිපුත්ත එවං දුට්ඨංබ්බං. තදුපි එකපරමොයෙව
 තණ්ඩුලො අහොසි සෙය්‍යථාපි එතරහි.

53. තස්ස මයං සාරිපුත්ත එකංයෙව තණ්ඩුලං ආහාරං ආහාරයතො
 අභිමතකසිමානං පනෙතා කායො හොති. සෙය්‍යථාපි නාම
 ආසීතිකපඛබාති වා කාලපඛබාති වා, එවමෙවස්ස මේ අභිතපච්චඛිතාති
 ගචන්ති තායෙවප්පාභාරතාය. සෙය්‍යථාපි නාම ඔට්ඨිපදං එවමෙවස්ස
 මේ ආනිසදං හොති තායෙවප්පාභාරතාය. සෙය්‍යථාපි නාම වච්චකාවලී,
 එවමෙවස්ස මේ පිට්ඨිකණ්ඩකො උභතතාවනිතො හොති තායෙවප්පා-
 භාරතාය. සෙය්‍යථාපි නාම ජරසාරාය ගොථානසීයො ඔලුකවලුකා
 ගචන්ති, එවමෙවස්ස මේ එාභුලියො ඔලුකවලුකා ගචන්ති තායෙවප්පා-
 භාරතාය. සෙය්‍යථාපි නාම ගමිතේර උදපාතෙ උදකචාරකා ගමිතීරගතා
 ඔකබාසිකා දිසන්ති, එවමෙවස්ස මේ අකඛිකුපෙසු අකඛිතාරකා
 ගමිතීරගතා ඔකබාසිකා දිසන්ති තායෙවප්පාභාරතාය. සෙය්‍යථාපි නාම
 තිත්තකාලාබු ආමකච්ඡිනො වාතාතපෙන සමුද්ධිතො හොති සමමුලාතො,
 එවමෙවස්ස මේ සීසච්ඡිපි සමුද්ධිතා හොති සමමුලාතා තායෙවප්පා
 භාරතාය. සො ඛො අහං සාරිපුත්ත, උදරච්ඡිං. පරිමසිසාමිති පිට්ඨි-
 කණ්ඩකංයෙව පරිගණ්හාමි. පිට්ඨිකණ්ඩකං පරිමසිසාමිති උදරච්ඡිං. යෙව
 පරිගණ්හාමි. යාවස්ස මේ සාරිපුත්ත උදරච්ඡි පිට්ඨිකණ්ඩකං අලලීතා
 හොති තායෙවප්පාභාරතාය. සො ඛො අහං සාරිපුත්ත, චච්චං වා මුත්තං
 වා කරිසාමිති තණ්ච අවකුජ්ජො පපතාමි තායෙවප්පාභාරතාය. සො
 ඛො අහං සාරිපුත්ත, තමෙව කායං අසාසෙනොතො පාණිතො ගතතාති
 අනොමජ්ජාමි. තස්ස මයං සාරිපුත්ත පාණිතො ගතතාති අනොමජ්ජනො
 පුඨිමුලාති ලොමාති කායසමා පපතන්ති තායෙවප්පාභාරතාය.

51. ශාරීපුත්‍රය, ඒ මම උදරසිවිය පිරිමදින්නෙමි යි පිටකවූම ම අල්ලා ගනිමි. පිටකවූම පිරිමදින්නෙමි යි උදරසිවිය ම අල්ලා ගනිමි. ශාරීපුත්‍රය, ඒ අලාංකාරභාවයෙන් ම උදර සිවිය පිටකවූම හා ඇලුණේ වෙයි. ශාරීපුත්‍රය, මම මල හෝ මු හෝ පහ කරන්නෙමිහි එහි ම යටිහුරු ව වැටෙමි. ඒ අලාංකාර භාවයෙනි. ශාරීපුත්‍රය, මම එම සිරුර අස්වසන්නෙමි සිරුරු-අවයව අතින් පිරිමදිමි. ශාරීපුත්‍රය, අතින් අවයව පිරිමදින ඒ මාගේ සිරුරෙන් දිරු මුල් ඇති ලෝමයෝ හිලිහී වැටෙත්. ඒ අලාංකාරභාවයෙනි.

52. ශාරීපුත්‍රය, 'ආහාරයෙන් ඉඳින වෙති' යි මෙසේ වාද ඇති මෙබඳු ලබ්ධි ඇති ඇතැම් මහණ බමුණෝ ඇත. ඔහු 'ඔහුවෙන් යැපෙමු' යි ... 'කලයෙන් යැපෙමු' යි ... 'සකලින් යැපෙමු' යි මෙසේ කීහ. ඔහු සකල් ද කන්. සකල්සුභු ද කන්. සාල්පානුදු බොත්. සකලින් කල තත්වැදුරුම දුග ද අනුභව කරන්. ශාරීපුත්‍රය, මම එක ම සකල්ඇවයක් ආහාර කොට ගන්නෙමි යි දනිමි. ශාරීපුත්‍රය, තොපට 'ඒ කාලයෙහි සකල්ඇවය මගත් විය හැකි ය' යි මෙබඳු අදහසක් විය හැකි ය. ශාරීපුත්‍රය, එය එසේ තො දකනුයු යි. මෙකල යම් සේ ද එකල්හි දු සකල්ඇවය මෙපමණ ම විය.

53. ශාරීපුත්‍රය, සකල්ඇවයක් ආහාර කොට ගන්නා වූ ඒ මාගේ ශරීරය අතිශය කාශගාමයට පැමිණියේ වෙයි. ආසිතික වැල්පුරුක් හෝ කළුපැල්පුරුක් හෝ යම් සේ වෙත් ද, ඒ අලාංකාර භාවයෙන්ම මාගේ ශරීරවයවයෝ එසේ වෙත්. ඔවුපිය යම්සේ වේ නම් ඒ අලාංකාර භාවයෙන් ම මාගේ ආතිසදය - හිද්ම ද එසේ වෙයි. ඒ අලාංකාර-භාවයෙන් ම මාගේ වසටද වටවතාවලිය (වටඇටවැල) යම්සේ නම් එසේ උස්පහක් වූසේ වෙයි. දිරු ශාලාවක ගොතැස්නු යම්සේ උඩුගටි ව නැමුණානු වෙත් ද, ඒ අලාංකාරභාවයෙන් ම මාගේ ඉලඇට ද එසේ උඩු යටිව නැමුණානු වෙත්. ගැඹුරු ශ්‍රීදක උදකකාරකාවෝ ගැඹුරට හියානු ඇතුළට පිටිසියානු යම්සේ පැතෙත් ද, එසේ මාගේ අක්කුටයන්හි ඇත්තරු ඒ අලාංකාරභාවයෙන් ම ගැඹුරට හියානු ඇතුළට පිටිසියානු දක්නා ලැබෙත්. යම්සේ සිත්ත ලබුමක් අමුවෙන් සිදින ලද්දේ අවුසලහින් හැකිලී හියේ මැලවී හියේ වේ ද, එසේ ඒ අලාංකාරභාවයෙන් මාගේ හිසෙහි සිවිය හැකිලී හියේ මැලවී හියේ වෙයි. ශාරීපුත්‍රය, මම උදර සිවිය පිරි-මදින්නෙමිහි පිටකවූ ම පිරිමැද ගනිමි. පිටකවූම පිරිමදිමි යි උදර සිවිය ම පිරිමැද ගනිමි. ඒ අලාංකාරභාවයෙන් උදර සිවිය පිටකවූම හා ඇලුණේ වෙයි. ශාරීපුත්‍රය, මම මල හෝ මු හෝ පහ කරන්නෙමි යි ඒ අලාංකාරභාවයෙන් එහි ම යටි හුරු ව වැටෙමි. ශාරීපුත්‍රය, මම එම ශරීරය අස් වසන්නෙමි අතින් ශරීරවයව පිරිමදිමි. ශාරීපුත්‍රය, ඒ අතින් ශරීරවයව පිරිමදින මාගේ සිරුරෙන් ඒ අලාංකාරභාවයෙන් ම දිරු මුල් ඇති ලෝමයෝ හිලිහී වැටෙත්.

54. තායපි බො අහං සාරිපුත්ත ඉරියාය තාය පටිපදාය තාය දුක්ඛකරුකාරිකාය න අජ්ඣිගමිං උත්තරිමනුස්සබමමා අලමච්චෙද්දස්සන-
වසෙසං. තංකිස්සභෙදා ඉමිස්සායෙව අරියාය පඤ්ඤාය අභගිගමා යායං
අරියා පඤ්ඤා අභගතා අරියා තියානිකා නියතානි තක්කරස්ස සමමා
දුක්ඛක්ඛයාය.

55. සනති බො පන සාරිපුත්ත එකෙ සමණබ්බාහමණො එවංවාදිනො
එවංදිට්ඨිනො: සංසාරෙන සුද්ධිති. න බො පනෙසො සාරිපුත්ත සංසාරො
සුලභරුපො යො මයා අසංකරිතපුබ්බො ඉමිනා දීඝෙන අඤ්ඤා,
අඤ්ඤාහු සුද්ධාවාසෙහි දෙවෙහි. සුද්ධාවාසෙ වාහං සාරිපුත්ත දෙවෙ
සංසරෙය්‍යං, නසිමං ලොකං පුතරුගච්චෙය්‍යං.

56. සනති බො පන සාරිපුත්ත එකෙ සමණබ්බාහමණො එවංවාදිනො
එවංදිට්ඨිනො: උපපතියා සුද්ධිති. න බො පනෙසා සාරිපුත්ත උපපතී
සුලභරුපා යා මයා අනුපපන්නපුබ්බො ඉමිනා දීඝෙන අඤ්ඤා,
අඤ්ඤාහු සුද්ධාවාසෙහි දෙවෙහි. සුද්ධාවාසෙ වාහං සාරිපුත්ත දෙවෙ
උපපජ්ජෙය්‍යං, නසිමං ලොකං පුතරුගච්චෙය්‍යං.

57. සනති බො පන සාරිපුත්ත එකෙ සමණබ්බාහමණො එවංවාදිනො
එවංදිට්ඨිනො: ආවාසෙන සුද්ධිති. න බො පනෙසො සාරිපුත්ත ආවාසො
සුලභරුපො යො මයා අනාවුත්ථපුබ්බො ඉමිනා දීඝෙන අඤ්ඤා,
අඤ්ඤාහු සුද්ධාවාසෙහි දෙවෙහි. සුද්ධාවාසෙ වාහං සාරිපුත්ත දෙවෙ
වසෙය්‍යං, නසිමං ලොකං පුතරාගච්චෙය්‍යං.

58. සනති බො පන සාරිපුත්ත එකෙ සමණබ්බාහමණො එවංවාදිනො
එවංදිට්ඨිනො: යඤ්ඤාහු සුද්ධිති. න බො පනෙසො සාරිපුත්ත යඤ්ඤා
සුලභරුපො යො මයා අසිට්ඨපුබ්බො ඉමිනා දීඝෙන අඤ්ඤා, තඤ්ඤා
බො රඤ්ඤාව සතා බ්බතියෙන මුද්ධාවසිනෙතන, බ්බාහමණෙන වා
මහාසාලෙන.

59. සනති බො පන සාරිපුත්ත එකෙ සමණබ්බාහමණො එවංවාදිනො
එවංදිට්ඨිනො: අභිපරිච්චරියාය සුද්ධිති. න බො පනෙසො සාරිපුත්ත අභි
සුලභරුපො යො මයා අපරිච්චිණ්ණපුබ්බො ඉමිනා දීඝෙන අඤ්ඤා, තඤ්ඤා
බො රඤ්ඤාව සතා බ්බතියෙන මුද්ධාවසිනෙතන, බ්බාහමණෙන වා මහාසාලෙන.

60. සනති බො පන සාරිපුත්ත එකෙ සමණබ්බාහමණො එවංවාදිනො
එවංදිට්ඨිනො: යාවදෙව්‍යං භවං පුරිඝො දකථෙ තොති සුචා සුසුකාළි-
කෙසො භද්දෙන යොබ්බතොති සමන්තාගතො පඨමෙන වයසා, භාවදෙව
පරමෙන පඤ්ඤාවෙය්‍යතතියෙන සමන්තාගතො තොති. යතො ව බො
අයං භවං පුරිඝො ජිණ්ණො තොති වුද්ධො මහලුකො අධගතො වතො
අනුපපන්නා: ආසීතිකො වා නාවුතිකො වා වසසතිකො වා ජාතියා,
අථ තමා පඤ්ඤාවෙය්‍යතතියා පරිභායතී තී. න බො පනෙතං සාරිපුත්ත
එවං දුට්ඨං. අහං බො පන සාරිපුත්ත එතරහි ජිණ්ණො වුද්ධො
මහලුකො අධගතො වයො අනුපපන්නා, ආසීතිකො මෙ වයො
වතතති.

54. ආර්යසූත්‍රය, මම ඒ ඉරියව්වෙන් ද ඒ පිලිවෙතින් ද ඒ දුකෙර ක්‍රියාවෙන් ද මනුෂ්‍යබවයට වැඩි වූ ආයතීභාවය කිරීමට සමඵ වූ ඥාන දර්ශනවිශේෂයක් නො ලදීම්. ඒ කවර කෙසින යත්: යම් මේ ආයතී (මාගී) ප්‍රඥාවක් (දැන් ම විසින්) ලබන ලද ද, ආයතී වූ නිශානික වූ, ඒ පිලිපදනනුට මනා කොට දූඛක්‍ෂය කිරීම පිණිස පමුණුවන් නා වූ, මේ මාගී ප්‍රඥාව (එකල මා විසින්) නො ලබන ලදී. එහෙයිනි.

55. ආර්යසූත්‍රය, සංසාරයෙන් (හවසවක්‍රමණයෙන්) ශුද්ධිය වෙති යි මෙසේ කියනසුලු මෙබඳු දූෂටි ආති ඇතැම් මහණ බමුණු කෙනෙක් ඇත. ආර්යසූත්‍රය, මේ දීඝිකාලයෙහි මා නො සැරිසැරූ මේ හවයෙක් සුලභ නොවේ. ශුඛාචාසයන් හැරයි. ආර්යසූත්‍රය, මම ශුඛාචාස-දෙව්ලොව හැසුරුනෙමි නමි, යලි මෙලොවට නො එන්නෙමි.

56. ආර්යසූත්‍රය, උභයත්තයෙන් ශුද්ධිය වෙති යි මෙසේ කියනසුලු මෙබඳු දූෂටි ආති ඇතැම් මහණ බමුණු කෙනෙක් ඇත. ආර්යසූත්‍රය, මේ දීඝිකාලයෙහි මා නුපන්විරූ මේ උභයත්තයක් සුලභ නොවේ. ශුඛාචාසයන් හැරයි. ආර්යසූත්‍රය, මම ශුඛාචාස දෙව්ලොකයෙහි උපන්නෙමි නමි, යලි මේ ලොකයට නො පැමිණෙන්නෙමි.

57. ආර්යසූත්‍රය, (බොහෝ හවයන්හි) විසීමෙන් ශුද්ධිය වෙතැ යි මෙසේ කියනසුලු මෙබඳු දූෂටි ආති ඇතැම් මහණ බමුණු කෙනෙක් ඇත. ආර්යසූත්‍රය, මේ දීඝිකාලයෙහි මා නො විසූ විරූ ආචාසයෙක් සුලභ රූප නො වේ. ශුඛාචාසයන් හැරයි. ආර්යසූත්‍රය, මම ශුඛාචාස දෙව් ලොවෙහි විසුයෙමි නමි, යලි මෙලොවට නො එන්නෙමි.

58. ආර්යසූත්‍රය, යාගයෙන් ශුද්ධිය වෙතැ යි මෙසේ කියනසුලු මෙබඳු දූෂටි ආති ඇතැම් මහණ බමුණු කෙනෙක් ඇත. ආර්යසූත්‍රය, මේ දීඝි-කාලයෙහි මා විසින් නො යැපූ විරූ මේ යාගයෙක් සුලභරූප නො වේ. එ ද අභිෂික්‍ෂ්‍ය ඝාත්‍රිය රාජ වූ ම හෝ මහාසාරඛ්‍යාගමණ වූ ම හෝ මා විසින් කරන ලදී.

59. ආර්යසූත්‍රය, හිනි පිදීමෙන් ශුද්ධිය වෙතැ යි මෙසේ කියනසුලු මෙබඳු දූෂටි ආති ඇතැම් මහණ බමුණු කෙනෙක් ඇත. ආර්යසූත්‍රය, මේ දීඝිකාලයෙහි මා විසින් නො පිදූ විරූ හින්නක් සුලභරූප නො වේ. එ ද අභිෂික්‍ෂ්‍ය ඝාත්‍රියරාජ වූ ම හෝ මහාසාරඛ්‍යාගමණ වූ ම හෝ මා විසින් කරන ලදී.

60. ආර්යසූත්‍රය, “යම් තාක් කල් මේ පින්වත් පුරුෂ කෙමේ තරුණ වූයේ මහා කඵලෙක් ඇත්තේ ප්‍රඵම වයස වූ සොඳුරූ වූ සොබුන් බැවින් යුක්ත වූයේ දහර වූයේ වේ ද, ඒ තාක් කල් උතුම් වූ ප්‍රඥාව පිලිබඳ ව්‍යක්තභාවයෙන් යුක්ත වූයේ වෙයි. යම් තැනෙක පවත් මේ පින්වත් පුරුෂ කෙමේ දිරුණේ වාඛු වූයේ මහලු වූයේ බොහෝ කල් ඉක්ම වූයේ පැසුළුවයසට පැමිණියේ උභයත්තයෙන් අසුවයස් ඇත්තේ හෝ අනුවයස් ඇත්තේ හෝ සියවස් ඇත්තේ හෝ වේ ද, එකල්හි ප්‍රඥාව පිලිබඳ ව්‍යක්තභාවයෙන් පිරිහේ” යැ යි මෙසේ කියනසුලු මෙබඳු දූෂටි ආති ඇතැම් මහණ බමුණු කෙනෙක් ඇත. ආර්යසූත්‍රය, මේ සාරණය මෙසේ නො දක යුතු යි ආර්යසූත්‍රය, මම දැන් ජරාවෙන් ජර්ණයෙමි. වැඩි හිටියෙමි. මහලු වෙමි. බොහෝකල් ඉක්ම වූයෙමි. පැසුළුවයසට පැමිණියෙමි මාහට දැන් අසු හැපිරිදී විශෙක් පවති.

61. ඉධ මෙ අසු සාරිපුත්ත චතතාරො සාවකා වස්සසතාසුකා වස්සසතර්විනො පරමාය ගතියා සත්තා ච බිත්තියා ච සමන්තාගතා පරමෙත ච පඤ්ඤාවෙය්‍යතතියෙත. සෙය්‍යථාපි සාරිපුත්ත දුල්ඛධමමො ඛනුග්ගහො සිකිණිනො කතගතො කතුපාසනො ලුහුකෙත අසනෙත අපාකසිරෙනෙච තිරියං තාලව්ණියං අතිපාභෙය්‍ය, එවං අභිමන්තසති- මනොනා එවං අභිමන්තගතිමනොනා එවං අභිමන්තබිතිමනොනා එවං පරමෙත පඤ්ඤාවෙය්‍යතතියෙත සමන්තාගතා. තෙ මං චතුත්තං සතිපට්ඨානානං උපාදුරුපාදාය පඤ්ඤං පුළෙච්ඡය්‍යං, පුළෙඨා පුළෙඨා වාහං තෙසං ව්‍යාකරෙය්‍යං. ව්‍යාකතඤ්ච මෙ ව්‍යාකතනො ඛාරෙය්‍යං. න ච මං දුතියකං උතතරිං පටිපුළෙච්ඡය්‍යං අඤ්ඤානු අසිතපිතබාසිතභාසිතා, අඤ්ඤානු උච්චාරපස්සාවකමිමි, අඤ්ඤානු නිද්දුකිලුමඵපටිච්චිනොදනා, අපරියාදිණ්ණො යෙවස්ස සාරිපුත්ත තථාගතස්ස ඛමමදෙසනා, අපරියාදිණ්ණො යෙවස්ස තථාගතස්ස ඛමමපද බ්‍යඤ්ඤානං. අපරියාදිණ්ණො යෙවස්ස තථාගතස්ස පඤ්ඤාපටිභානං. අඵ මෙ තෙ චතතාරො සාවකා වස්සසතාසුකා වස්සසතර්විනො වස්සසතස්ස අච්චියෙත කාලං කරෙය්‍යං. මඤ්චකෙත චෙපි මං සාරිපුත්ත පරිහරිස්සඵ තෙච්චති තථාගතස්ස පඤ්ඤාවෙය්‍යතතියෙත අඤ්ඤාඵතතං.

62. යං ඛො පනතං සාරිපුත්ත සමමා වදමානො වදෙය්‍යා අසමමානධමමො සනොනා ලොකෙ උපපනොනා බ්‍රහ්මනිකිතාය බ්‍රහ්මන- සුබාය ලොකානුකම්පකාය අත්ථාය හිතාය සුබාය දෙවමනුස්සානනති, මමෙච තං සමමා වදමානො වදෙය්‍යා අසමමානධමමො සනොනා ලොකෙ උපපනොනා බ්‍රහ්මනිකිතාය බ්‍රහ්මනසුබාය ලොකානුකම්පකාය අත්ථාය හිතාය සුබාය දෙවමනුස්සානනති.

63. තෙත ඛො ජන සමයෙන ආයස්මා නාගසමාලො හගචනො පිට්ඨිනො ධීනො භොති හගචනතං විජයමානො. අඵ ඛො ආයස්මා නාගසමාලො හගචනතං එතදෙචොච: “අච්චරියං භනෙත, අබ්බුතං භනෙත. අපි ච මෙ භනෙත ඉමං ඛමමපරියායං සුකිං ලොමානි හට්ඨාති. ශකා නාමො අයං භනෙත ඛමමපරියායො”ති. තස්මාතිහ තිං නාගසමාල ඉමං ඛමමපරියායං ලොමභාසනිපජියායො කෙච තං ඛාරෙහිති.

ඉදමචොච හගචං. අත්තමනො ආයස්මා නාගසමාලො හගචනො භාසිතං අභිනන්දිති.

මහාසීහනාදසුත්තං දුතියං.

61. ආර්යපුත්‍රය, මාගේ මේ ශාසනයෙහි සියක් අවුරුදු ආශ්‍ර ඇති සියක් අවුරුදු ජීවත් වන, (පද සිසුදකසකුළු එකවර ඇසු පමණින් ඉගෙනීමට සමත්) උතුම් කුණ හඟියෙන් ද, (උගත් දෙය දරා පවත්වා ගැනීමට සමත්) සිහියෙන් ද, (දුරු දෙය වණ පොත් කොට දැරීමට සමත්) බාහියෙන් ද, උතුම් ප්‍රඥව පිළිබඳ ව්‍යාකෘතභාවයෙන් ද යුක්ත වූ ශ්‍රාවකයෝ සතර දෙනෙක් ඇත් ද, ආර්යපුත්‍රය, උගත් සිප් ඇති, කාතකසන වූ, (රුජකුලාදියෙහි) දුක්වූ ශිලා ඇති දුඛ දුන්නක් ගෙන සිටි දුක්ඛාවයෙන් සැහැල්ලු ඊයකින් තිදකින් ම තල්ලෙහි සරස යම්සේ ඉක්මවන්නේ ද, මෙසේ අධිකමාත්‍රයමාති ඇත්තා වූ මෙසේ අධිකමාත්‍ර ගති ඇත්තා වූ මෙසේ අධිකමාත්‍ර බාති ඇත්තා වූ මෙසේ උතුම් ප්‍රඥව පිළිබඳ ව්‍යාකෘතභාවයෙන් යුක්ත වූ ඒ ශ්‍රාවකයෝ සතර සතිපට්ඨානසන්ගෙන් එකිනෙක හෙත මා අතින් ප්‍රශන විචාරත්තාහු තම් විචාල විචාල ප්‍රශ්නය මම ඔවුන්ට විසඳන්නෙමි. මා විසින් විසඳනලද්ද විසඳ සේ ඔහු දරන්නාහු ය. මත්තෙහි දෙවෙව්නි ප්‍රශ්නයක් මා හො පිළිපිස්තාහු ය. කන චොකරස විදින කාලය තබා මල මු පහ කරන කාලය තබා නිදිම් විඩා හැරීම් දුරු කරන කාලය තබා (සෙසු හැම කල්හි ඔහු ප්‍රශ්නවිචාරත්ද,) ආර්යපුත්‍රය, තථාගතයන්ගේ ධර්මදෙයනාව පරික්ෂණ හො වේ ම ය. තථාගතයන්ගේ පාලිය පිළිබඳ පද හා අක්ෂර පරික්ෂණ හො වේ ම ය. තථාගතයන්ගේ ප්‍රශ්න විසඳීම පරික්ෂණ හො වේ ම ය. එසේ වන්න, අවුරුදු සියක් ආශ්‍ර ඇති අවුරුදු සියක් ජීවත් වනසුලු ඒ මාගේ ශ්‍රාවකයෝ සතර දෙන අවුරුදු සියය ඇවැමෙන් කාලක්‍රියා කරන්නාහු ය. ආර්යපුත්‍රය, ඉදින් මා ඇඳක තබා ගෙන පරිහරණය කරන්නාහු තමුදු තථාගතයන්ගේ ප්‍රඥව පිළිබඳ ව්‍යාකෘතභාවයෙහි වෙනසෙක් හො ම ඇත.

62. ආර්යපුත්‍රය, මනා කොට (සැබෑ)කියන්නෙක් “නොමුලා වන සභාව ඇති සත්තියෙක් ලොකයෙහි බොහෝ දෙනාට හිත පිණිස බොහෝ දෙනාට සැප පිණිස, ලොවට අනුකම්පා පිණිස, දෙවිමිනිසුන්ට වැඩ පිණිස, සුව පිණිස උපන්නේ ය,” යි යමකු උදෙසා කියන්නේ තම්, මනා කොට කියන හේ “නොමුලා වන සභාව ඇති සත්තියෙක් ලොකයෙහි බොහෝ දෙනාට වැඩ පිණිස, බොහෝ දෙනාට සැප පිණිස, ලොවට අනුකම්පා පිණිස, දෙවිමිනිසුන්ට වැඩ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස උපත ” යන ඒ වචනය ම උදෙසා ම කියන්නේ ය.

63. එසමගෙහි වතාහි ආශ්‍රමේන් නාගසමාල සචරිත තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පවත් සලමින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පිටුපසැ සිටියේ වෙසි. එකල්හි නාගසමාල ආශ්‍රමේන් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය. වහන්ස ආශ්‍රමයහි, වහන්ස අද්භූතය. තව ද වහන්ස, මේ ධර්මමය අසා මාගේ ලොමගෝ දක ගත්ත. වහන්ස මේ කිනම් ධර්මමගෙක් ද? නාගසමාල, එසේ නම් තෙපි මේ ධර්මයහි ය ලොමහංසනපිඨාය සි කියා ම දරව සි වදාල සේක.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාල සේක. සතුටු සිත් ඇති ආශ්‍රමේන් කාගසමාල තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ භාෂිතය සතුටින් පිළිගත්තේ ය.

මහාසිහිනාද සුත්‍රය දෙවැනිසි.

1. 2. 3.

මහාදුක්ඛකඛන්ධ සුත්තං

1. එවං මෙ සුත්තං: එකං සමයං ගගවා යාවච්ඡියං වගරති ඡෙතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ අථ බො සමබ්බලො භික්ඛු පුබ්බත්තං- සමයං නිවාසෙත්වා පත්තච්චරං ආද්ය සාවච්ඡියං පිණ්ඩාය පටිසිංසු. අථ බො තෙසං භික්ඛුනං එතදභොසි: අනිප්පගො බො තාව සාවච්ඡියං පිණ්ඩාය චරිතුං, යනනුක මයං යෙනඤ්ඤතිච්ඡියානං පරිබ්බාජකානං ආරාමො තෙනුපසඞ්ඛමෙයාමාති.

2. අථ බො තෙ භික්ඛු යෙනඤ්ඤතිච්ඡියානං පරිබ්බාජකානං ආරාමො තෙනුපසඞ්ඛමිංසු. උපසඞ්ඛමිත්වා තෙහි අඤ්ඤතිච්ඡියෙහි පරිබ්බාජකෙහි සද්ධිං සමමාදිංසු. සමමාදන්තියං කථං සාරාණියං විනිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසිනො බො තෙ භික්ඛු තෙ අඤ්ඤතිච්ඡියා පරිබ්බාජකා එතදවොචු: සමණො ආචුසො ගොතමො කාමානං පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙති. මයමපි කාමානං පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙමි. සමණො ආචුසො ගොතමො රූපානං පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙති. මයමපි රූපානං පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙමි. සමණො ආචුසො ගොතමො වේදනානං පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙති. මයමපි වේදනානං පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙමි. ඉධ තො ආචුසො කො විසෙසො කො අධිප්පායො නිං නානාකරණං, සමණස්ස වා ගොතමස්ස අමහාකං වා යද්දං ධම්මදෙසනාය වා ධම්මදෙසනං, අනුසාසනියා වා අනුසාසනිනති?

3. අථ බො තෙ භික්ඛු තෙසං අඤ්ඤතිච්ඡියානං පරිබ්බාජකානං තාසිතං තෙව අභිනඤ්ඤංසු. නප්පටිකෙකාසිංසු අභිනඤ්ඤංසු අප්පටිකෙකාසිත්වා උට්ඨායාගතා පක්කමිංසු භගවතො සතතිකෙ එතස්ස භාසිතස්ස අථං ආජාතිස්සාමාති.

4. අථ බො තෙ භික්ඛු සාවච්ඡියං පිණ්ඩාය චරිත්වා පච්ඡාගන්තං පිණ්ඩාපානපටික්කන්තා යෙන ගගවා තෙනුපසඞ්ඛමිංසු. උපසඞ්ඛමිත්වා ගගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසිනො බො තෙ භික්ඛු ගගවන්තං එතදවොචු: ඉධ මයං භතොන පුබ්බත්තසමයං නිවාසෙත්වා පත්තච්චරං ආද්ය සාවච්ඡියං පිණ්ඩාය පටිසිමො. තෙසං තො භතොන අමහාකං එතදභොසි: “අනිප්පගො බො තාව සාවච්ඡියං පිණ්ඩාය චරිතුං, යනනුක මයං යෙනඤ්ඤතිච්ඡියානං පරිබ්බාජකානං ආරාමො තෙනුපසඞ්ඛමෙයාමා” ති. අථ බො මයං භතොන යෙනඤ්ඤ- තිච්ඡියානං පරිබ්බාජකානං ආරාමො තෙනුපසඞ්ඛමිමො. උපසඞ්ඛමිත්වා තෙහි අඤ්ඤතිච්ඡියෙහි පරිබ්බාජකෙහි සද්ධිං සමමාදිමො සමමාදන්තියං කථං සාරාණියං විනිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදිමො. එකමන්තං නිසිනො බො භතොන තෙ අඤ්ඤතිච්ඡියා පරිබ්බාජකා අමො චතදවොචු: සමණො ආචුසො ගොතමො කාමානං පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙති. මයමපි කාමානං පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙමි. සමණො ආචුසො ගොතමො රූපානං පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙති. මයමපි රූපානං පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙමි.-

1. 2. 3.

මහාදුකඛකඛනී සූත්‍රය.

1. මා විසින් මෙසේ අහන ලදී: එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සමීපයෙහි වූ ජෙනවන නම් අන්තේසිච්චිපිටුහුගේ ආරාමයෙහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි බොහෝ භික්ෂුහු පෙරවරුයෙහි හැඳ පෙරෙව පා සිටුරු ගෙන සැවැත්නුවර පිඬු පිණිස පිවිසියහ. එකල්හි ඒ භික්ෂුන්ට මෙමැති අදහසෙක් විය: 'පිඬු පිණිස හැසිරීමට මෙතෙක් ඉතා අලුයම්, අත්තොටු පිරිවැජියන්ගේ අරමට පැමිණෙන්නෙමු නම් මැකැවැ' යි.

2. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු අත්තොටු පිරිවැජියන්ගේ අරමට එළැඹියහ. එළැඹූ ඒ අත්තොටු පිරිවැජියන් සමග සතුටු වූහ. සතුටු විය යුතු සිහි කටයුතු කථා කොට නිමවා එකත්පසෙක හුන්හ. එකත්පසෙක හුන් ම ඒ භික්ෂුන්ට ඒ අත්තොටු පිරිවැජියෝ මෙය කීහු: 'ඇවැත්නි, ශ්‍රමණගෞතම තෙමේ කාමියන්ගේ ප්‍රභාණිය පතවයි. අපිත් කාමියන්ගේ ප්‍රභාණිය පතවමු. ඇවැත්නි, ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ රූපයන්ගේ ප්‍රභාණිය පතවයි. අපි ද රූපයන්ගේ ප්‍රභාණිය පතවමු. ඇවැත්නි, ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ වේදනාවන්ගේ ප්‍රභාණිය පතවයි. අපිත් වේදනාවන්ගේ ප්‍රභාණිය පතවමු. ඇවැත්නි, මෙහි ශ්‍රමණගෞතමයන්ගේ හෝ අපගේ හෝ ඛමිදෙශනා සමග ඛමිදෙශනාද අනුශාසනාව සමග අනුශාසනාව ද ඇරඹ වෙනස කවරේ ද? අධික ප්‍රයෝග කවරේ ද? කානාකාරණය කුමක් ද?'

3. එකල්හි ඒ භික්ෂුහු ඒ අත්තොටු පිරිවැජියන්ගේ භාෂිතය නො ම පිළිගත්හ. පිළිකෙටු ද නොකලහ. නො පිළිගෙන නො පිළිකෙටු කොට "භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ හමුසෙහි දී මෙබසෙහි අදහස දැන ගන්නෙමු" යි හුනස්තෙන් නැසිට ගියාහුය.

4. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු සැවැත්නුවර පිඬු පිණිස හැසිර බහින් පසු පිණිසාතයෙන් වැළැකුණාහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළැඹියහ. එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පසෙක හුන්හ. එකත්පසෙක හුන් ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ කාරණය සැල කලහ: 'වහන්ස, මෙහි අපි පෙරවරු හැඳ පෙරෙව පා සිටුරු ගෙන සැවැත් නුවරට පිඬු පිණිස පිවිසියමහ. වහන්ස, අපට මෙබඳු අදහසෙක් විය: සැවැත්නුවර පිඬු පිණිස හැසිරෙන්නට මෙතෙක් ඉතා අලුයම්, අත්තොටු පිරිවැජියන්ගේ ආරාමය වෙත එළඹෙන්නමු නම් මැකැවැ' යි. වහන්ස, එකල්හි අපි අත්තොටු පිරිවැජියන්ගේ ආරාමය වෙත එළැඹියෙමු. එළැඹ ඒ අත්තොටු පිරිවැජියන් සමග සතුටු වූයෙමු. සතුටු විය යුතු සිහි කට යුතු කථා කොට නිමවා එකත්පසෙක හුන්නෙමු. වහන්ස, එකත්-පසෙක හුන් අපට ඒ අත්තොටු පිරිවැජියෝ මෙය කීහු: 'ඇවැත්නි, ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ කාමියන්ගේ ප්‍රභාණිය පතවයි. අපි ද කාමියන්ගේ ප්‍රභාණිය පතවමු. ඇවැත්නි, ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ රූපයන්ගේ ප්‍රභාණිය පතවයි. අපි ද රූපයන්ගේ ප්‍රභාණිය පතවමු-

සමණෝ ආවුසො ගොතමො වෙදනාතං පරිඤ්ඤං පඤ්ඤාපෙති. මයමපි වෙදනාතං පරිඤ්ඤං පඤ්ඤාපෙමි. ඉධ නො ආවුසො කො විසෙසො කො අභිප්පායො කිං තානාකරණං, සමණස්ස චා ගොතමස්ස අමනාකං චා යදිදං ධම්මදෙසනාය චා ධම්මදෙසනං, අනුසායනියා චා අනුසායනිනති? අච ඛො මයං ගන්තෙ තෙසං අඤ්ඤාතීන්ද්‍රියානං පරිබ්බාජකානං භාසිතං තෙව අභිනන්දිමහ කප්පටිකෙකාසිමහ. අනභිනන්දිනි, අප්පටිකෙකාසිචා උච්චායාසනා පකකම්මහ “ගගචතො සනතිකෙ එතස්ස භාසිතස්ස අන්ථො ආජානිස්සාමා” තී.

5. එවංචාදිනො භික්ඛවෙ අඤ්ඤාතීන්ද්‍රියා පරිබ්බාජකා එවමසු වචනියා: කො පතාවුසො කාමානං අස්සාදෙ? කො ආදීනවො? කිං නිස්සරණං? කො රුපාතං අස්සාදෙ? කො ආදීනවො? කිං නිස්සරණං? කො චේදනාතං අස්සාදෙ? කො ආදීනවො? කිං නිස්සරණනති? එවං පුට්ඨා භික්ඛවෙ අඤ්ඤාතීන්ද්‍රියා පරිබ්බාජකා ත වෙච්ච සමාපාසිස්සන්ති. උත්තරිඤ්ච විකාතං ආපජ්ජිස්සන්ති. තං කියස්ස හෙතු? යථා තං භික්ඛවෙ අභිසයස්මිං. තාතං තං භික්ඛවෙ පස්සාමි සදෙවමක ලොකෙ සමාරකෙ සමුඤ්චකෙ, සස්සමණ්ඩ්‍රාගමිණියා පජාය සදෙවමනුස්සාය යො ඉමෙසං පඤ්ඤානං වේය්‍යාකරණෙන විතතං ආරාමේය්‍ය, අඤ්ඤානු තථාගතෙත චා තථාගත-සාවකෙත චා ඉතො චා පති සුතීා.

6. කො ච භික්ඛවෙ කාමානං අස්සාදෙ? පඤ්චමේ භික්ඛවෙ කාමගුණ . කතමේ පඤ්ච? චක්ඛුචිඤ්ඤාදය්‍යා රුපා ඉට්ඨා කතතා මනාපා පියරුපා කාමුපසංහිතා රජනියා. සොතචිඤ්ඤාදය්‍යා සග්ග - පෙ - ඤානචිඤ්ඤාදය්‍යා ගඤ්ඤා - පෙ - ජීව්හාචිඤ්ඤාදය්‍යා රසා - පෙ - කායචිඤ්ඤාදය්‍යා ඵොට්ඨබ්බා ඉට්ඨා කතතා මනාපා පියරුපා කාමුපසංහිතා රජනියා. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච කාමගුණා. යං ඛො භික්ඛවෙ ඉමෙ පඤ්ච කාමගුණෙ පටිච්ච උප්පජ්ජති සුඛං සොමතස්සං, අයං කාමානං අස්සාදෙ.

7. කො ච භික්ඛවෙ කාමානං ආදීනවො? ඉධ භික්ඛවෙ කුලපුත්තො ගෙන සිප්පට්ඨානෙන¹ ජීවිකං කප්පෙති: යදි මුද්දය, යදි ගණනාය, යදි සඛියානෙන, යදි කසියා, යදි ගොරකෙඛන, යදි ඉස්සපේන, යදි රාජ-පොරිසෙන, යදි සිප්පඤ්ඤාතරෙන, සිතස්ස පුරකඛනො උණභස්ස පුරකඛනො, ඛංසමිකසවාතාතපසිරිංසපසම්පසෙති රිය්‍යමානො², බුප්පිපාසාය මියමානො. ³ අයමපි භික්ඛවෙ කාමානං ආදීනවො සන්දිට්ඨිකො දුක්ඛකඛනො: කාමගෙතු කාමනිදානං කාමාධිකරණං කාමාතමෙච ගෙතු.

1. සිප්පට්ඨානෙන, ස්‍යා, 2. ඊරසමානො, කන්චි.
3. මියමානො, ස්‍යා.

ආචාර්ය, ඉමණ ගෞතම තෙමේ වෙදනාවන්ගේ ප්‍රකාශය පනවයි. ආපි ද වෙදනාවන්ගේ ප්‍රකාශය පනවයි. ආචාර්ය, මෙහි ඉමණ ගෞතමන්ගේ හෝ අපගේ හෝ ධම්මදෙශනාව සමග ධම්මදෙශනාව ද අනුශාසනාව සමග අනුශාසනාව ද ඇරඹ වෙනස කවරේ ද? අධිකප්‍රයෝගය කවරේ ද? තා නා කාරණය කුමක් ද? යි. එකල්හි වහන්ස, ඒ අත්තොටු පිරිවැරියන්ගේ භාෂිතය නොම පිළිගනිමු. පිළිකෙටු ද නො කෙලෙමු. නො පිළිගෙන නො පිළිකෙටු කොට “සාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ කමුගෙහි මේ බසෙහි අදහස දැන ගනිමු” යි සුභස්තෙන් නැගිට ගියෙමු.

5. මහණෙනි, මෙසේ කියන්නා වූ අත්තොටු පිරිවැරියෝ මෙසේ කියනු වන්නාහු ය: “ආචාර්ය, කාමයන්ගේ ආඤාදය කවරේ ද? ආදීතවය කවරේ ද? තිසාරණය කුමක් ද? රූපයන්ගේ ආඤාදය කවරේ ද? ආදීතවය කවරේ ද? තිසාරණය කුමක් ද? වෙදනාවන්ගේ ආඤාදය කවරේ ද? ආදීතවය කවරේ ද? තිසාරණය කුමක් ද? යි. මහණෙනි, මෙසේ විවාලා වූ අත්තොටු පිරිවැරියෝ මෙය සපයා කිය නොහෙන්නාහ. මත්තෙහි දු වෙතෙසට පැමිණෙන්නාහ. එය කවර හෙයින් යත්: එය ඔවුන්ට විෂය නොවූ ප්‍රශ්නයක් වන බැවිනි. මහණෙනි, තථාගතයන්ගෙන් හෝ තථාගත ශ්‍රාවකයාගෙන් හෝ මේ ශාසනයෙන් හෝ නො අසා යමෙක් මේ ප්‍රශ්න විචදීමෙන් සිත සතුටු කරන්නේ නම් එවැන්නක්හු දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බිඳුන් සහිත ලොකයෙහි, දෙවි මිනිසුන් සහිත මහණබමුණන් සහිත පුජාවෙහි මම නොදකිමි.

6. මහණෙනි, කාමයන්ගේ ආඤාදය කවරේ ද? මහණෙනි, මේ කාමගුණ පසෙකි. කවර පසෙක් ද? ව්‍යාජවිඤ්ඤායෙන් දතසුතු වූ ඉභට වූ කාන්තවූ මන වඛන්නා වූ ප්‍රිය රූප වූ රූගය ඉපදීමට කරුණු වූ රූපයෝග. ශ්‍රොත්‍රවිඤ්ඤායෙන් දතසුතු වූ... ශබ්දයෝග. ස්‍රාණවිඤ්ඤායෙන් දතසුතු වූ... ගතිගෝග. ජිව්‍යවිඤ්ඤායෙන් දත සුතු වූ... රසයෝග. කාය-විඤ්ඤායෙන් දතසුතු වූ ඉභට වූ කාන්තවූ මනවඛන්නාවූ ප්‍රියරූප වූ කාමොපසංහිතවූ රූගය ඉපදීමට කරුණු වූ ස්ප්‍රභව්‍යයෝග ය. මහණෙනි, මේ පඤච කාමගුණයෝයි. මහණෙනි, මේ පස්කම් ගුණ නිසා යම් සෑපයෙක් සොමිතසෙක් උපදී ද, මේ කාමයන්ගේ ආඤාදය යි.

7. මහණෙනි, කාමයන්ගේ ආදීතව කවරේ ද? මහණෙනි, මේ ලොකයෙහි කුලපුත්‍රයෙක් යම් ශිලායෙකින් හසනමුද්‍රායෙන් හෝ අවර්ද්‍ර ගණනායෙන් හෝ පිණ්ඩගණනායෙන් හෝ සී සෑමෙන් හෝ වෙලෙදුමෙන් හෝ ගවපාලනයෙන් හෝ අපි ගෙන රජුට කරන උවැටිතින් හෝ අවයෙන් තොර ව රාජසේවා කිරීමෙන් හෝ අත්‍යතර ශිලායෙකින් හෝ ගිතයෙන් පෙළුණේ උමණයෙන් පෙළුණේ මැයි මදුරු සුලං අවු සප් යන මොවුන්ගේ පහසින් ගැවෙමින් සාපිපාසායෙන් මැරෙමින් ජීවිකාව කෙරෙයි. මහණෙනි, කාමයන්ගේ උපද්‍රව වූ තමා විසින් ම දැක්ක සුතු වූ මේ දුක්ඛක කාමය හෙතු කොට කාමය මුලකාරණය කොට කාමය කරුණු කොට ආත. කාමයන්ගේ ම හෙතුවෙන් වෙයි.

8. තස්ස මෙ භික්ඛවෙ කුලපුත්තස්ස එවං උට්ඨිභවතො සට්ඨො වායමිතො භොගා නාභිනිපථජ්ජනති, සො සොචති කිලමති පරිදෙවති උරතතාශ්‍රිං කන්දති සමමාහං ආපජ්ජති: “මමාහං චත මෙ උට්ඨානං, අඵලො චත මෙ වායාමොති.” අයමපි භික්ඛවෙ කාමානං ආදීනවො ස ඡද්ධසීකො දුක්ඛකඛනො කාමගෙතු කාමනිදුතං කාමාධිකරණං කාමානමෙච හෙතු.

9. තස්ස මෙ භික්ඛවෙ කුලපුත්තස්ස එවං උට්ඨිභවතො සට්ඨො වායමිතො තෙ භොගා අභිනිපථජ්ජනති, සො තෙසං භොගානං ආරකඛාධිකරණං දුක්ඛං දෙමතස්සං පටිසංචෙදෙති: “කිනති මෙ භොගෙ තෙච රුජානො ගරෙය්‍යං ත චොරා හරෙය්‍යං ත අභති බ්ලහර්‍ය ත උදකං ච්ඡෙය්‍ය¹ න අපට්ඨො දයාද හරෙය්‍ය”නති. තස්ස එවං ආරකඛතො ගොපයතො තෙ භොගෙ රුජානො වා හරන්ති, චොරා වා හරන්ති, අභති වා බ්ලහති, අපට්ඨො වා දයාද හරන්ති. සො සොචති කිලමති පරිදෙවති උරතතාශ්‍රිං කන්දති සමමාහං ආපජ්ජති: ‘යමපි මෙ අහොභි තමපි තො තජ්ජි’ති. අයමපි භික්ඛවෙ කාමානං ආදීනවො ස ඡද්ධසීකො දුක්ඛකඛනො කාමගෙතු කාමනිදුතං කාමාධිකරණං කාමානමෙච හෙතු.

10. පුත ච පරං භික්ඛවෙ කාමගෙතු කාමනිදුතං කාමාධිකරණං කාමානමෙච හෙතු රුජානොපි රාජ්ජති විචදනති. බතඨියාපි බතඨියෙහි විචදනති, බ්‍රහ්මණොපි බ්‍රාහ්මණෙහි විචදනති. ගහභට්ඨිගහපඨිහි විචදනති. මාතෘපි පුතෙතත විචදති. පුතෙතෘපි මාතරා විචදති. පිතෘපි පුතෙතත විචදති. භාතෘපි භාතරා විචදති. සාතෘපි සාතරා විචදති. සහායොපි සහායෙත විචදති. තෙ තජ් ඤාතපීඣ්‍යානවිවාදපන්නා අඤ්ඤමඤ්ඤං පාණිහිපි උපකකමනති. ලෙභ්බුහිපි උපකකමනති, දණෙඹුහිපි උපකකමනති. සතෙභ්‍යහිපි උපකකමනති. තෙ තජ් මරණමපි නිගච්ජනති මරණ-මත්තමපි දුක්ඛං. අයමපි භික්ඛවෙ කාමානං ආදීනවො ස ඡද්ධසීකො දුක්ඛකඛනො කාමගෙතු කාමනිදුතං කාමාධිකරණං කාමානමෙච හෙතු.

1. ච්ඡෙය්‍ය, කළුව.

8. මහණෙනි, මෙසේ උත්තරවිග්ගීය කරත්තා වූ ගවත්තා වූ වෑයම් කරත්තා වූ ඒ කුලපුත්‍රයාගට ඒ භොගයෝ නො නිපැදෙත් නම්, හෙතෙම 'එකාත්තයෙන් මාගේ උත්තරයාග හිස් විය මාගේ ව්‍යායාමය කිසිඵලය' යි ඥාන කරයි. වෙහෙසෙයි. වැලපෙයි. ශ්‍රෙහි අත් ගසමින් හබයි. සිහි මුළාබවට පැමිණෙයි, මහණෙනි, කාමයන්ගේ ආදීනවය වූ තමා විසින් ම දුක්ඛ සුඛ වූ මේ දුක්ඛය ද කාමය හෙතුකොට ඇත්තේ ය. කාමය මූලකාරණය කොට ඇත කාමය කරුණු කොට ඇත. කාමයන්ගේ ම හෙතුවෙන් වෙයි.

9. මහණෙනි, මෙසේ උත්තරවිග්ගීය කරත්තා වූ ගවත්තා වූ වෑයම් කරත්තා වූ ඒ කුලපුත්‍රයාගට ඒ භොගයෝ මනාව නිපැදෙත් නම්, හෙතෙම කෙසේ මාගේ මේ භොගයන් රජවරු පැහැර නො ගත්තාහු ද, හොරු පැහැර නො ගත්තාහු ද, හින්න නො දවා ද, දිය පා කොට නොගරී ද, අප්‍රිය දායාදයෝ (දුප්‍රත්න) පැහැර නො ගත්තාහු ද' යි ඒ භොගයන්ගේ ආරක්‍ෂාව කරුණු කොට ඇති දුක් දෙමතස් විදී. මෙසේ රකින ගොපනය කරන ඔහුගේ ඒ භොගයන් රජවරු හෝ හතීන්. හොරු හෝ හතීන්. හින්න හෝ දවයි. ජලය හෝ පා කොට හරීයි. අප්‍රිය දායාදයෝ හෝ හතීන්. හෙතෙම 'යමක් මට වි ද, එය ද අපට නැතිවී' යයි ඥාන කරයි. වෙහෙසෙයි. වැලපෙයි. ශ්‍රෙහි අත් ගසමින් හබයි. සිහි මුළාබවට පැමිණෙයි. මහණෙනි, කාමයන්ගේ ආදීනවය වූ තමා විසින් ම දුක්ඛසුඛ වූ මේ දුක්ඛය ද කාමය හෙතු කොට කාමය මූලකාරණය කොට කාමය කරුණු කොට ඇත. කාමයන්ගේම හෙතුවෙන් වෙයි.

10. නැවත අනෙකක් ද වෙයි: මහණෙනි, කාමයන් හෙතු කොට ගෙන කාමයන් මූලකාරණය කොට ගෙන කාමයන් කරුණු කොට ගෙන කාමයන්ගේ ම හෙතුවෙන් රජහු ද රජුන් සමඟ විවාද කරත්. ක්‍ෂත්‍රියයෝ ද ක්‍ෂත්‍රියන් සමඟ විවාද කරත්. බ්‍රහ්මණෝ ද බ්‍රහ්මණන් සමඟ විවාද කරත්. ගැහැටියෝ ද ගැහැටියන් සමඟ විවාද කරත්. මව ද පුතු සමඟ විවාද කරයි. පුතා ද මව සමඟ විවාද කරයි. පියා ද පුතා සමඟ විවාද කරයි. පුතා ද පියා සමඟ විවාද කරයි. සහොදරයා ද සහොදරයා සමඟ විවාද කරයි. සහොදරයා ද සහොදරිය සමඟ විවාද කරයි. සහොදරිය ද සහොදරයා සමඟ විවාද කරයි. ඔහු එහිදී කලහ විග්‍රහ විවාදයනට පැමිණියාහු ඔවුනොවුන්ට අතින් ද පහර දෙති. කැටකැටිලිත්තෙන් ද පහර දෙති. මුඟුවලින් ද පහර දෙති. සැත්වලින් ද පහර දෙති. ඔහු එහිදී මරණයට ද පැමිණෙති. මරණමාත්‍ර දුකට ද පැමිණෙත්. මහණෙනි, කාමයන්ගේ ආදීනවය වූ තමා විසින් ම දුක්ඛ සුඛ වූ මේ දුක්ඛය ම කාමය හෙතු කොට ඇත. කාමය මූලකාරණය කොට කාමය කරුණු කොට ඇත. කාමයන්ගේ ම හෙතුවෙන් වෙයි.

11. පුත ව පරං භික්ඛවෙ කාමහෙතු කාමනිදුතං කාමාධිකරණං කාමානමෙව හෙතු අසිච්චිමං ගහෙඤා ධනුකලාපං සත්තගභිඤා උගතො විසුලාං සඛිතාමිං පක්ඛඤ්ඤාති උසුසුපි ඛිප්පමානෙසු සත්තිසුපි ඛිප්ප. මානාසු අසීසුපි විජේජාතලනෙතසු. තෙ තත් උසුභිපි විජ්ඣනති, සත්ති යාපි විජ්ඣනති, අසීනාපි සීසං ජ්ඤානති. තෙ තත් මරණමපි නිගච්ඡනති මරණමනතමපි දුක්ඛං අගමපි භික්ඛවෙ කාමානං ආදීතවො සන්දිට්ඨිකො දුක්ඛකඛන්ධො කාමහෙතු කාමනිදුතං කාමාධිකරණං කාමානමෙව හෙතු.

12. පුත ව පරං භික්ඛවෙ කාමහෙතු කාමනිදුතං කාමාධිකරණං කාමානමෙව හෙතු අසිච්චිමං ගහෙඤා ධනුකලාපං සත්තගභිඤා අඤ්ඤාච-ලෙපතා¹ උපකාරිගො පක්ඛඤ්ඤාති උසුසුපි ඛිප්පමානෙසු සත්තිසුපි ඛිප්ප මානාසු අසීසුපි විජේජාතලනෙතසු. තෙ තත් උසුභිපි විජ්ඣනති, සත්තියාපි විජ්ඣනති, පකකට්ඨිකාපි² ඔභිඤ්ඤානති, අතිවග්ගෙතපි ඔමද්දනති, අසීනාපි සීසං ජ්ඤානති. තෙ තත් මරණමපි නිගච්ඡනති, මරණමනතමපි දුක්ඛං. අගමපි භික්ඛවෙ කාමානං ආදීතවො සන්දිට්ඨිකො දුක්ඛකඛන්ධො කාමහෙතු කාමනිදුතං කාමාධිකරණං කාමානමෙව හෙතු.

13. පුත ව පරං භික්ඛවෙ කාමහෙතු කාමනිදුතං කාමාධිකරණං කාමානමෙව හෙතු සත්තිමපි ජ්ඤානති, නිලොපමපි හරනති, එකා-ගාරිකමපි කරොනති, පරිපඤ්ඤාපි තිට්ඨනති, පරදුරමපි ගච්ඡනති. තමෙන රාජානො ගහෙඤා විවිධා කම්මකාරණා³ කාරොනති: කසාභිපි තාලෙතති, වෙනෙතභිපි තාලෙතති, අඤ්ඤානභිකෙභිපි තාලෙතති, හත්මපි ජ්ඤානති, පාදමපි ජ්ඤානති, හත්පාදමපි ජ්ඤානති, කණ්ණමපි ජ්ඤානති, නාසමපි ජ්ඤානති, කණ්ණතාසමපි ජ්ඤානති, පිලච්ඡාලිකමපි කරොනති, සඛබ-මුණ්ඩකමපි කරොනති, රාහුමුඛමපි කරොනති, ජොතිමාලිකමපි කරොනති, හත්පජේජාතිකමපි කරොනති, එරකච්ඡතතිකමපි කරොනති, වීරකච්ඡාලිකමපි කරොනති, එණ්ණයනකමපි කරොනති, ඛමුසමංසිකමපි කරොනති, කභාපණ-කමපි කරොනති-

1. අභ්‍යාචලෙපතා, සෘ; 2. ජාකණ්ඩාසපි, මජ්ඣ. 3. විවිධාති කම්මකාරණාති, සෘ.

11. නැවත ද අනෙකෙක් වෙයි. මහණෙනි කාමයන් හෙතු කොට ගෙන කාමයන් මූලකාරණය කොට ගෙන කාමයන් කරුණු කොට ගෙන කාමයන්ගේ ම හෙතුවෙන් ඊතල වදිනු ලබන කල්හි අඛියට හෙලනු ලබන කල්හි කවු ඔබමොබ පෙරලෙන කල්හි කවු ව හා පලිහ ගෙන දුනු හියවුරු බැඳගෙන දෙපසින් රැස් වූ රණසීම වදිත්. ඊවලින් ද විදිති. අඛියටියෙන් ද විදිත්. කවුවෙන් ද හිස සිදිති එහි දී ඔහු මරණයට ද පැමිණෙති. මරණමාත්‍ර දුකට ද පැමිණෙත්. මහණෙනි, කාමයන්ගේ ආදීතවය වූ තමා විසින්ම දුක්ක සුකුචු මේ දුක් රැසම කාමය මූලකාරණය කොට කාමය හෙතු කොට ඇත. කාමය කරුණු කොට ඇත. කාමයන්ගේ ම හෙතුවෙන් වෙයි.

12. නැවත ද අනෙකෙක් වෙයි. මහණෙනි, කාමයන් හෙතු කොට ගෙන කාමයන් මූලකාරණය කොට ගෙන කාමයන් කරුණු කොට ගෙන කාමයන්ගේ ම හෙතු වෙන් ඊතල වදිනු ලබන කල්හි අඛියට හෙලෙන කල්හි කවු පෙරලෙන කල්හි කවු හා පලිහ ගෙන දුනු හියවුරු බැඳ ගෙන හෙත් මඬ අලෙවි කල පවුරු පදනම්වලට පතිත්. එහිදී ඔහු ඊවලින් ද විදිති. අඛියටියෙන් ද විදිති. කකියත ගොමින් ද ඉසිති. ශතදන්ත ගෙහුදු මසිති. කවුවෙන් ද හිස සිදිති. එහි දී ඔහු මරණයට ද පැමිණෙති. මරණමාත්‍ර දුකට ද පැමිණෙත්. මහණෙනි, කාමයන්ගේ ආදීතවය වූ තමා විසින්ම දුක්කසුකු වූ මේ දුක් රැස ද කාමය හෙතු කොට කාමය මූලකාරණය කොට කාමය කරුණු කොට ඇත්තේය. කාමයන්ගේ ම හෙතුවෙන් වෙයි.

13. නැවත ද අනෙකෙක් වෙයි. මහණෙනි, කාමයන් හෙතු කොට ගෙන කාමයන් මූලකාරණය කොට ගෙන කාමයන් ආධාර කොට ගෙන කාමයන්ගේ ම හෙතුවෙන් ගාතසකි සිදිති. ගම් පහරති. එක් ගෙයක් වට කොට ගෙවැසියන් දිවියෙන් ගෙන බතය ගෙන්වා ගනිති. මං පහරති. පරමුඛ ද කරු ගෙති. රජවරු ඒ මොහු අල්ලා ගෙන තත්වැදුරුම් කම් කවොලු කරති. කසවලින් ද තලත්. වේවැල්වලින් ද තලත්. මුගුරු වලින් ද තලත්. අත ද සිදිත්. පා ද සිදිත්. අත් පා ද සිදිත්. කන ද සිදිත්. නාසය ද සිදිත්. කන්තාසා ද සිදිත්. බලබහුපාලිකය (හිස්කබල කැඳසැලියක් මෙන් කරණ කමය) කරති. ගබ්බමුණ්ණිකය (ගිස්කබල බොරළු උලා දෙවා හක් මුඩුවක් මෙන් කරන කමය) ද කරවති. රාහුමුබය (අඹුවෙන් මුබය විවෘත කොට ඇතුලත පහන් දුල්වීමෙන් කරන කමය) ද කරති. ජොතිමාලිකය සිරුරෙහි තෙල්පිළි ඔතා ගිනි දුල්වීමෙන් කරන කමය ද කරති හත්-පජෝතිකය (අත් තෙල්පිළියෙන් වෙලා ගිනි දුල්වීමෙන් කරන කමය) ද කරති. එරකවතතිකය (ගෙලෙහි යටපටත් සම ගලවා ගොප් ඇටයෙහි හෙලා ගොතින් බැඳ අදිමින් කරන කමය ද කරත්. මිරකමාසිකය (ගෙල පටත් සම ගලවා කටයෙහි ද කටයෙහි පටත් සම ගලවා ගොප් ඇටයෙහි තබා වැහැරි වතක් මෙන් කරන කමය) ද කරති. එණෙග්ගකය (දෙදණ දෙවැලමිවෙහි යවුල් ගසා බිමට සවි කොට අවට ගිනි දල්වා කරන කමය ද කරති. බලිගමාසික (දෙපස කවු ඇති ඇවුලුම් බිලියෙන් ඇත සම්මස් තහර උපුටා ලන කමය) ද කරති. කන්තාසකය (මුළු සිරුර තිගුණු වැයෙන් කහවණු පමණ කොට සහිත කමය ද කරති. -

බාරාපතවජීකම්පි කරොන්ති, පලිසපරිවහතිකම්පි කරොන්ති, පලාලපීඨකම්පි කරොන්ති. තනෙතනපි තෙලෙන ඔසිඤ්චන්ති. සුනඛෙහිපි බාදුපෙනති. ජීවන්තම්පි සුලෙ උත්තාසෙනති. අසිනාසි සීසං ජ්ඤන්ති. තෙ තත්ථ මරණම්පි නිගවජන්ති මරණ මතන්තම්පි දුක්ඛං. අයම්පි භික්ඛවෙ කාමානං ආදීනවො සඤ්චිකිකො දුක්ඛකඛනං කාමහෙතු කාමනීදුතං කාමාධිකරණං කාමානමෙව හෙතු.

14. පුත ව පරං භික්ඛවෙ කාමහෙතු කාමනීදුතං කාමාධිකරණං කාමානමෙව හෙතු කායෙන දුච්චරිතං වරන්ති, වාචාය දුච්චරිතං වරන්ති, මතසා දුච්චිතං වරන්ති. තෙ කායෙන දුච්චරිතං වරිත්වා වාචාය දුච්චරිතං වරිත්වා මතසා දුච්චරිතං වරිත්වා කායසං හෙද පරමමරණං අපායං දුග්ගතිං පිනිපාතං නිරයං උපපජ්ජන්ති. අයං¹ භික්ඛවෙ කාමානං ආදීනවො සමපරාධිකො දුක්ඛකඛනො කාමහෙතු කාමනීදුතං කාමාධිකරණං කාමානමෙව හෙතු.

15. කිඤ්ච භික්ඛවෙ කාමානං නිසාරණං? යො ඛො² භික්ඛවෙ කාමෙසු ජ්ඤරාගචිතයො, ජ්ඤරාගසභාතං, ඉදං කාමානං නිසාරණං.

16. යෙ හි තෙ ච භික්ඛවෙ සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා ඵචං කාමානං අසාදාදඤ්ච අසාදාදතො ආදීනවඤ්ච ආදීනවතො නිසාරණඤ්ච නිසාරණතො යථාභුතං නප්පජානන්ති. තෙ වත සාමං වා කාමෙ පරි-ජානිත්තන්ති පරං වා තථත්තාය සමාදපෙසන්ති යථා පටිපනො කාමෙ පරිජානිත්තන්ති තෙතං ථාතං පිජ්ජති. යෙ ච ඛො තෙ ච භික්ඛවෙ සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා ඵචං කාමානං අසාදාදඤ්ච අසාදාදතො ආදීනවඤ්ච ආදීනවතො නිසාරණඤ්ච නිසාරණතො යථාභුතං පජානන්ති, තෙ වත සාමං වා කාමෙ පරිජානිත්තන්ති, පරං වා තථත්තාය සමාදපෙසන්ති යථා පටිපනො කාමෙ පරිජානිත්තන්ති ථානමෙතං පිජ්ජති.

17. කො ච භික්ඛවෙ රූපානා අසාදො? සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ බතතිගකඤ්ඤා වා බ්‍රාහ්මණකඤ්ඤා වා ගහපතිකඤ්ඤා වා පණණරස වස්සුඥෙඤ්ඤා වා සොලස වස්සුඥෙඤ්ඤා වා තාතිදිඝා තාතිරසා තාතිකිසා තාතිදුලා තාතිකාළී³ තාවෙවාදතා, පරමා සා භික්ඛවෙ තසම්. සමයෙ සුභා වණණනිගාති? ඵචං හනෙත්ත. යං ඛො භික්ඛවෙ සුභං වණණනිගං පටිච්ච උපපජ්ජති සුඛං සොමතස්සං. අයං රූපානං අසාදො.

1. අයම්පි, මජ්ඣං. 2. යොච ඛො, කත්චි 3. තාතිකාළිකා, සපා

බාරුපනවර්තය (අවිසේන් සිරිරෙහි තන්ති තන්ති පහරු කාරම් ඉසිමෙන් කරන කමය ද කරත්. පලිසපරිවතතිකය (එක් ඇලයකින් හොවා කන් සිදුරෙහි යවුලක් ගසා බිම හා සපි කොට පය ගෙන සිසාරවන කමය) ද කරති. පලාලපිඨකය (සිරුරෙහි සිවසම් නොසිද ඇඹැරුම් ගලන් ඇට සිද පිදුරු හිස්සක් මෙන් කරන කමය) ද කරති. රත් වූ තෙලිනුදු ඉස්ති. කිණ්බල්ලන් ලවා ද කවති. දිවිඇතියනු හුල හිදුවති. කවුළුවෙනුදු හිස සිඳති. එහි දී ඔහු මරණයට ද පැමිණෙති. මරණමාත්‍ර දුකට ද පැමිණෙති. මහණෙනි, කාමයන්ගේ ආදීනවය වූ තමා විසින් ම දැකිය යුතු වූ මේ දුක්ඛය ද කාමය හෙතු කොට ඇත. කාමය මූලකාරණ කොට ඇත. කාමය කරුණු හෙතු කොට ඇත. කාමයන්ගේ ම හෙතුවෙන් වෙයි.

14. තැවත ද අනෙකෙන් වෙයි. මහණෙනි, කාමයන් හෙතු කොට ගෙන කාමයන් මූලකාරණය කොට ගෙන කාමයන් කරුණු කොට ගෙන කාමයන්ගේ ම හෙතුවෙන් කසින් දුසිරිත් කරති. වචනයෙන් දුසිරිත් කරති. සිතින් දුසිරිත් කරත්. ඔහු කසින් දුසිරිත් කොට වචනයෙන් දුසිරිත් කොට සිතින් දුසිරිත් කොට කාමුත් මරණින් මතු සැපයෙන් පහ වූ දුකට පිහිට වූ විවසඵ පතිත වන්නා වූ තීරයෙහි උපදිති. මහණෙනි, කාමයන්ගේ ආදීනවය වූ පරලොවෙහි වන්නා වූ මේ දුක්ඛය කාමය හෙතු කොට කාමය මූලකාරණය කොට කාමය කරුණු කොට ඇත්තේ ය. කාමයන්ගේ ම හෙතුවෙන් වෙයි.

15. මහණෙනි, කාමයන්ගේ තිසාරණය කවරේ ද? මහණෙනි, යම් මේ කාමයන්ගේ ජ්‍යදුරුගචනයෙක්, ජ්‍යදුරුගප්‍රභාණයෙක් වේ ද, මේ කාමයන්ගේ තිසාරණය වේ.

16 මහණෙනි, යම් කිසි මහණ කෙනෙක් හෝ බමුණු කෙනෙක් හෝ මෙසේ කාමයන්ගේ ආඤාදය ආඤාද වශයෙන් ද, ආදීනවය ආදීනව වශයෙන් ද තිසාරණය තිසාරණය වශයෙන් ද, තතුසේ නොදනිත් ද, “ඔහු එකාන්තයෙන් තුමු හෝ කාමයන් විදසුන් විසින් පිරිසිදු දන්නාහු ය. යම්සේ පිලිපන්නේ කාමයන් පිරිසිදු දන්නේ නම්, එබඳු බව පිණිස මෙරමා හෝ සමාදන් කරවන්නාහු ය” යන මේ කාරණය විද්‍යමාන නො වේ. මහණෙනි, යම් කිසි මහණ කෙනෙක් හෝ බමුණු කෙනෙක් හෝ මෙසේ කාමයන්ගේ ආඤාදය ආඤාද වශයෙන් ද, ආදීනවය ආදීනව වශයෙන් ද, තිසාරණය තිසාරණ වශයෙන් ද, තතුසේ දනිත් ද, “ඔහු එකාන්තයෙන් තුමු හෝ කාමයන් පිරිසිදු දන්නාහු ය. යම් සේ පිලිපන්නේ කාමයන් පිරිසිදු දන්නේ නම් එබඳුබව පිණිස මෙරමා හෝ සමාදන් කරවන්නාහු ය” යන මේ කාරණය විද්‍යමාන වේ.

17 මහණෙනි, රූපයන්ගේ ආඤාදය කවරේ ද? මහණෙනි, පසලොස් හැවිරිදි වූ හෝ සොලොස් හැවිරිදි වූ හෝ ඉතා උස් නොවූ ඉතා මිටි නොවූ ඉතා කාශ නො වූ ඉතා මහත් නොවූ ඉතා කඵ නොවූ ඉතා සුදු නොවූ සෘත්‍රියකතාසාවක් හෝ බ්‍රාහ්මණකතාසාවක් හෝ ගෘහපති කතාසාවක් හෝ වේ ද. මහණෙනි, ඒ කාලයෙහි (ඇඟේ) ඒ ශරීර වණිභ යහපත් වේ ද? වන්ත, එසේ ය. මහණෙනි, යහපත් දැහැය නිසා සැපයෙක් සොමනසෙක් උපදී ද, මේ රූපයන්ගේ ආඤාදය යි.

18. නො ච භික්ඛවෙ රූපානං ආදීතවො? ඉධ භික්ඛවෙ තමෙව භගිනිං පසෙසය්‍ය අපරෙත සමයෙත ආසිභිකං වා නාචුතිකං වා වසාසකිකං වා ජාතියා, ජිණ්ණං ගොපානගිවඛිකං ඡොකං දණ්ඩපරායනං පච්චමිතං ගච්ඡන්තිං ආදුරං ගතයොධකං බණ්ඩදන්තං¹ පලිත-කෙසං² චලිතං බලිතංසිරං³ චලිතං⁴ තිලකාගත ගතං.⁵ තං කිං මඤ්ඤථ භික්ඛවෙ යා පුරිමා සුභා වණ්ණනිභා සා අනතරහිතා, ආදීතවො පාදුගුණො'ති? එවං හනෙත. අයමපි භික්ඛවෙ රූපානං ආදීතවො.

19. පුන ම පරං භික්ඛවෙ තමෙව භගිනිං පසෙසය්‍ය ආබාධිකං දුක්ඛිතං බාලුහගිලානං සකෙ මුත්තකථිසෙ පලිපන්නං සෙමානං අඤ්ඤඤති චුට්ඨාපිගමානං අඤ්ඤඤති සංවේගියමානං.⁶ තං කිං මඤ්ඤථ භික්ඛවෙ යා පුරිමා සුභා වණ්ණනිභා සා අනතරහිතා, ආදීතවො පාදුගුණො'ති? එවං හනෙත. අයමපි භික්ඛවෙ රූපානං ආදීතවො.

20. පුන ම පරං භික්ඛවෙ තමෙව භගිනිං පසෙසය්‍ය සරීරං සිවචීකාය ඡ්ඛිතං එකාහමතං වා දච්ඡමතං වා තිහමතං වා, උග්ගුමානකා විනිලකං විපුබ්බකජානං. තං කිං මඤ්ඤථ භික්ඛවෙ යා පුරිමා සුභා වණ්ණනිභා සා අනතරහිතා, ආදීතවො පාදුගුණො'ති? එවං හනෙත. අයමපි භික්ඛවෙ රූපානං ආදීතවො.

21. පුන ම පරං භික්ඛවෙ තමෙව භගිනිං පසෙසය්‍ය සරීරං සිවචීකාය ඡ්ඛිතං කාකෙහි වා බජ්ජමානං කුලලෙහි වා බජ්ජමානං හිජේඛිහි වා බජ්ජමානං⁷ සුචාණ්ඨි වා⁸ බජ්ජමානං සිගාලෙහි වා⁹ බජ්ජමානං විච්චෙහි වා පාණකජානෙහි බජ්ජමානං. තං කිං මඤ්ඤථ භික්ඛවෙ යා පුරිමා සුභා වණ්ණනිභා සා අනතරහිතා, ආදීතවො පාදුගුණො'ති? එවං හනෙත. අයමපි භික්ඛවෙ රූපානං ආදීතවො.

22. පුන ම පරං භික්ඛවෙ තමෙව භගිනිං පසෙසය්‍ය සරීරං සිවචීකාය ඡ්ඛිතං අට්ඨිකසඛබලිකං සමංසලොභිතං නහාරුසමඛකිං -පෙ- අට්ඨික-සඛබලිකං නිමමංසලොභිතමඛකිං නහාරුසමඛකිං -පෙ- අට්ඨිකසඛබලිකං අපගතමංසලොභිතං නහාරුසමඛකිං පෙ-අට්ඨිකානි අපගතසමඛකිංනි දිසා-විදිසා විකඛිතතානි¹⁰ අඤ්ඤඤන හත්ථට්ඨිකං අඤ්ඤඤන පාදට්ඨිකං අඤ්ඤඤන ජඛකට්ඨිකං අඤ්ඤඤන උච්චට්ඨිකං¹¹ අඤ්ඤඤන කට්ඨිකං¹² අඤ්ඤඤන පිට්ඨිකණ්ටකං¹³ අඤ්ඤඤන සිසකට්ඨිකං. තං කිං මඤ්ඤථ භික්ඛවෙ යා පුරිමා සුභා වණ්ණනිභා සා අනතරහිතා, ආදීතවො පාදුගුණො'ති? එවං හනෙත. අයමපි භික්ඛවෙ රූපානං ආදීතවො.

1. බණ්ඩදන්තං, සිඞු. 2. පලිතකෙසි, සිඞු. 3. බලිතසිරං, සිඞු. බලිතසිරං, ස්‍යා.
 4. චලිතා, සිඞු. 5. තිලකාගතගතනි, සිඞු.
 6. සමපවේගියමානං, ස්‍යා. 7. කඛෙහි වා බජ්ජමානං, මජ්ඣ.
 8. සුචාණ්ඨි, සිඞු; සුභච්චෙහි වා බජ්ජමානං.
 9. බාගෙහෙහි වා බජ්ජමානං, දීපිහි වා බජ්ජමානං, මජ්ඣ.
 9. සිඛාලෙහි, මජ්ඣ. 10. දිසාවිදිසාසු විකඛිතතානි, කත්ථි.
 11. උච්චට්ඨිකං, මජ්ඣ. 12. කට්ඨකං, මජ්ඣ.
 13. පිට්ඨිකං... දානට්ඨිකං, මජ්ඣ.

18. මහණෙනි, රූපයන්ගේ ආදීනවය කවරේ ද? මහණෙනි, මෙහි පසුකලෙක දී, ඉපදීමෙන් අසු හැපිරිදි වූ හෝ අනු හැපිරිදි වූ හෝ සියහැපිරිදි වූ හෝ ජරාවෙන් ජීවිත වූ ගොතැස්සක් හේ වත් වූ බිඳුණා වූ සැරයවය පිහිට කොට ඇති වෙටුලමින් යන රොහි වූ පහ වූ යොවුන් ඇති කඩදන් ඇති පැසුණු කෙහෙ ඇති වැටුණු කෙහෙ ඇති පැතැවි වූ වලසිත වූ (හවගත් ඇත රැලි ඇති) තලකැලලින් හැවසුණු ශරීර ඇති, ඒ නැගණියන් ම දක්නේ වේ ද, මහණෙනි, ඒ කීමැයි හඟනු ද, පෙර වූ යම් ශුභ වූ වණියෙක් වී ද, එය අතුරුදහන් වී ද, ආදීනවය පහල වී ද? වහන්ස, එසේය මහණෙනි, මේද රූපයන්ගේ ආදීනවය යි.

19. නැවත ද අනෙකෙක් වෙයි. මහණෙනි, රොහි වූ දුඛය වූ දුඛි ගිලන් වූ කමාගේ ම මලුපියෙහි හැලී හොචන මෙරමා විසින් නැගිටුවනු ලබන මෙරමා විසින් හිදවනු ලබන ඒ නැගණියන් ම දක්නේ ද, මහණෙනි, ඒ කීමැයි හඟනු ද? පෙර වූ යම් ශුභ වූ වණියෙක් වී ද, එය අතුරුදහන් වී ද, ආදීනවය පහල වී ද? වහන්ස, එසේ ය. මහණෙනි, මේ රූපයන්ගේ ආදීනවය යි.

20. නැවත ද අනෙකෙක් වෙයි. මහණෙනි, මැරී එක දවසක් හියා වූ හෝ මැරී දෙදවසක් හියා වූ හෝ මැරී තුන්දවසක් හියාවූ හෝ ඉදිමුණු තිල් වූ හවගත් පිලිකුල් සුභා ඇති සොහොනෙහි දැමූ සිරුරක් වූ ඒ නැගණියන් ම දක්නේ ද, මහණෙනි, ඒ කීමැයි හඟනු ද? පෙර වූ යම් ශුභ වූ වණියෙක් වී ද, එය අතුරුදහන් වී ද, ආදීනවය පහල වී ද? වහන්ස, එසේ ය. මහණෙනි, මේ ද රූපයන්ගේ ආදීනවය යි.

21. නැවත ද අනෙකෙක් වෙයි. මහණෙනි, කවුඩන් විසින් හෝ කනු ලබන්නාවූ උකුස්සන් විසින් හෝ කනු ලබන්නාවූ හිඳුලිහිණියන් විසින් හෝ කනු ලබන්නාවූ බල්ලන් විසින් හෝ කනු ලබන්නාවූ සිවලුන් විසින් හෝ කනු ලබන්නාවූ මිටි වූ ප්‍රාණීන් විසින් හෝ කනු ලබන්නාවූ සොහොනෙහි දමන ලද සිරුරක් වූ ඒ නැගණියන් ම දක්නේ ද, මහණෙනි, ඒ කීමැයි හඟනු ද? පෙර වූ යම් ශුභ වූ වණියෙක් වී ද, එය අතුරුදහන් වී ද? ආදීනවය පහල වී ද? වහන්ස, එසේ ය. මහණෙනි, මේ ද රූපයන්ගේ ආදීනවය යි.

22. නැවත ද අනෙකෙක් වෙයි. මහණෙනි, ඇටසැකිල්ලක් වූ මස්ලේ සහිත වූ තහරින් බැඳුණු ... ඇටසැකිල්ලක් වූ මස් නැති ලේ නැවරුණු තහරින් බැඳුණු ... ඇටසැකිල්ලක් වූ මස් ලේ නැති තහරින් බැඳුණු ... අත් නැතෙක අත්ඇට ය, අත් නැතෙක පාඇට ය, අත් නැතෙක දහඇට ය, අත් නැතෙක කලවා ඇට ය, අත් නැතෙක උකුච ඇටය, අත් නැතෙක පිටකවුම, අත් නැතෙක හිස්කබල දැයි පහවූ බැඳුම් ඇති දසනුදහා විසුරුණු ඇට ඇති සොහොනෙහි දමන ලද සිරුරක් වූ ඒ නැගණියන් ම දක්නේ ද, මහණෙනි; ඒ කීමැයි හඟනු ද? පෙර වූ යම් ශුභ වූ වණියෙක් වී ද, එය අතුරුදහන් වී ද, ආදීනවය පහල වී ද? වහන්ස, එසේ ය. මහණෙනි, මේ ද රූපයන්ගේ ආදීනවය යි.

23. පුත ව පරං භික්ඛවෙ තමෙව භගීනිං පයෙසොස සරීරං සිච්චිකාය ඡඩ්ඛිතං අට්ඨිකානි සෙතානි සබ්බවණ්ණපනිභානි¹ -පෙ- අට්ඨිකානි පුඤ්ජකිතානි තෙරොවසසිකානි -පෙ- අට්ඨිකානි පුතීනි වුණ්ණකජාතානි. තං කිං මඤ්ඤථ භික්ඛවෙ යා පුරිමා හුභා වණ්ණනිභා යා අනතරසිතා, ආදීනවො පාතුගුණො' ති? එවං භනෙත. අයමපි භික්ඛවෙ රූපානං ආදීනවො.

24. කිඤ්ච භික්ඛවෙ රූපානං නිසාරණං? යො භික්ඛවෙ රූපෙසු ඡන්දරාගච්ඡයො ඡන්දරාගපභානං ඉදං රූපානං තිසාරණං.

25. යෙ භි කෙ පි භික්ඛවෙ සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා එවං රූපානං අසාදාදඤ්ච අසාදාදතො ආදීනවඤ්ච ආදීනවතො නිසාරණඤ්ච නිසාරණතො යථාභුතං නපජානන්ති, තෙ වත සාමං වා රූපෙ පරිජානිසානති, පරං වා තථත්තාය සමාදපෙසානති යථා පටිපනෙතා රූපෙ පරිජානිසානීති තෙතං ධානං විජ්ජති. යෙ ව ඛො කෙ පි භික්ඛවෙ සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා එවං රූපානං අසාදාදඤ්ච අසාදාදතො ආදීනවඤ්ච ආදීනවතො නිසාරණඤ්ච නිසාරණතො යථාභුතං පජානන්ති, තෙ වත සාමං වා රූපෙ පරිජානිසානති, පරං වා තථත්තාය සමාදපෙසානති යථා පටිපනෙතා රූපෙ පරිජානිසානීති ධානමෙතං විජ්ජති.

26. තො ව භික්ඛවෙ වෙදනානං අසාදො? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු විච්චෙව්ච කාමෙහි විච්ච්ච අකුසලෙහි ධම්මෙහි සවිතක්කං සවිචාරං විචෙකජං පිතීසුඛං පඨමං ක්ඛානං උපසම්පජ්ජ විහරති. යසම් සමයෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු විච්චෙව්ච කාමෙහි විච්ච්ච අකුසලෙහි ධම්මෙහි සවිතක්කං සවිචාරං විචෙකජං පිතීසුඛං පඨමං ක්ඛානං උපසම්පජ්ජ විහරති, තෙව තසම් සමයෙ අත්තව්‍යාඛාධාය වෙතෙති. න පරව්‍යාඛාධාය වෙතෙති. න උගය ව්‍යාඛාධාය වෙතෙති. අඛ්‍යාපජ්ඣායෙව තසම් සමයෙ වෙදනං වෙදෙති. අඛ්‍යාපජ්ඣපරමාගං භික්ඛවෙ වෙදනානං අසාදං වදාමි.

27. පුත ව පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු විතක්කවිචාරානං වූපසමා අජ්ඣන්තං සමපසාදනං වෙතසො එකොදීභාවං අවිතක්කං අවිචාරං සමාසිජං පිතීසුඛං දුතීයං ක්ඛානං -පෙ- තතීයං ක්ඛානං -පෙ- චතුසං ක්ඛානං උපසම්පජ්ජ විහරති. යසම් සමයෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු සුඛස්ස ව පතානා දුක්ඛස්ස ව පතානා පුබ්බෙව සොමනස්සදොමනස්සානං අත්භගමා අදුක්ඛං අසුඛං උපෙක්ඛාසතිපාරිසුද්ධිං චතුසං ක්ඛානං උපසම්පජ්ජ විහරති, තෙව තසම් සමයෙ අත්තව්‍යාඛාධාය වෙතෙති. න පරව්‍යාඛාධාය වෙතෙති. න උගයව්‍යාඛාධාය වෙතෙති. අඛ්‍යාපජ්ඣායෙව තසම් සමයෙ වෙදනං වෙදෙති. අඛ්‍යාපජ්ඣපරමාගං භික්ඛවෙ වෙදනානං අසාදං වදාමි.

1. සබ්බවණ්ණ පටිභාගානි, මජ්ඣං.

23. නැවත ද අනෙකෙක් වේයි. මහණෙනි, සුදු වූ සක්චන් උභය ආට ආති... අවුරුදු ගණන් ඉක්ම ගියා වූ රැස් වූ ආට ආති...කුණු වූ පුණු වූ ආට ආති සොහොනෙහි දමන ලද සිරුරක් වූ ඒ නැගණියන් ම දක්නේ වේ ද, මහණෙනි, ඒ කිමැසි ගහනපු ද, පෙර වූ යම් ඉග වූ වණියෙක් වී ද එය අතුරුදහන් වී ද, ආදිතවම පහල වී ද? වහන්ස, එසේ ය මහණෙනි, මේ ද රූපයන්ගේ ආදිතවම යි.

24. මහණෙනි, රූපයන්ගේ නිසාරණය කුමක් ද? මහණෙනි, රූපයන්හි වූ යම් ජනුරාග විනයයෙක් යම් ජනුරාගප්‍රකාණයෙක් වේ ද, මේ රූපයන්ගේ නිසාරණය යි.

25. මහණෙනි, යම් කිසි මහණ කෙනෙක් හෝ බමුණු කෙනෙක් හෝ මෙසේ රූපයන්ගේ ආස්වාදය ආස්වාද වශයෙන් ද, ආදිතව ආදිතව වශයෙන් ද, නිසාරණය නිසාරණ වශයෙන් ද, තතුසේ නොදනිත් ද, ඔහු එකාන්තයෙන් යුමු හෝ රූපයන් පිරිසිදු දනිත් ය, යම් සේ පිළිපත්තේ රූපයන් පිරිසිදු දන්නේ තම එබඳු බව පිණිස මෙරමා හෝ සමාදන් කරවන්නාහු යන මේ කාරණය විද්‍යමාන නො වේ. මහණෙනි, යම් කිසි මහණ කෙනෙක් හෝ බමුණු කෙනෙක් හෝ මෙසේ රූපයන්ගේ ආස්වාදය ආස්වාද වශයෙන් ද, ආදිතවම ආදිතව වශයෙන් ද, නිසාරණය නිසාරණය වශයෙන් ද තතු සේ දනිත් ද, ඔහු එකාන්තයෙන් යුමු හෝ රූපයන් පිරිසිදු දන්නා හු ය, යම් සේ පිළිපත්තේ රූපයන් පිරිසිදු දන්නේ තම, එබඳු බව පිණිස මෙරමා හෝ සමාදන් කරවන්නාහු යන මේ කාරණය විද්‍යමාන වේ.

26. මහණෙනි, වෙදනාවන්ගේ ආස්වාදය කවරේ ද? මහණෙනි, මේ ආයතනයෙහි මහණ තෙමේ කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම අකුසල-බුද්ධියන්ගෙන් වෙන් ව ම විතකී සහිත විවාර සහිත විවේකයෙන් හටගත් ප්‍රීතිය හා සැප ඇති ප්‍රඵලධර්මයන්ට පැමිණ වාසය කරයි. මහණෙනි, යම් කලෙක මහණ තෙමේ කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම අකුසලබුද්ධියන් ගෙන් වෙන් ව ම විතකී සහිත විවාර සහිත විවේකයෙන් හටගත් ප්‍රීතිය හා සැප ඇති ප්‍රඵලධර්මයන්ට පැමිණ වාසය කෙරේ ද, එසමයෙහි තමහට දුක් පිණිස නො සිතයි. අන්තට දුක් පිණිස නො සිතයි. දෙපසට දුක් පිණිස නො සිතයි එකල නිදුක් වූ වෙදනාවක් ම විඳියි. මහණෙනි, මම වෙදනාවන්ගේ ආස්වාදය කිදුක්බව ම පරම කොට ඇතැයි කියමි.

27. නැවත ද අනෙකෙක් වේයි. මහණෙනි, මහණ තෙමේ විතකී විවාරයන් සන්සිදුවීමෙන් තමා දුල පැහැදීම කරන සිතේ එකඟ බව වූ විතකී රහිත සමාධියෙන් හටගත් ප්‍රීතිය හා සැප ඇති, ද්විතීය ධර්මයන්ට... භානීය ධර්මයන්ට ... වතුභීධර්මයන්ට පැමිණ වාසය කෙරෙයි. මහණෙනි, යම් කලෙක මහණ තෙමේ සුඛප්‍රකාණියෙන් ද දුඛප්‍රකාණියෙන් ද පෙරම සොමනස් දෙමනස් දෙදෙනාගේ අසාධනමයෙන් නිදුක් වූ නො සුව වූ උපෙක්ඛාසමාහි පරිශුද්ධි ඇති වතුභීධර්මයන්ට පැමිණ වෙසේ ද, එකල්හි තමාට ද දුක් පිණිස නො සිතා ම ය. අන්තට ද දුක් පිණිස නො සිතා ම ය. දෙපසට දුක් පිණිස නො සිතා ම ය. එකල්හි නිදුක් වූ ම වෙදනාව විඳියි. මහණෙනි, මම වෙදනාවන්ගේ ආස්වාදය කිදුක් බව ම පරම කොට ඇතැයි කියමි.

28. නො ච භික්ඛවෙ වෙදනාතං ආදීතවො? යං¹ භික්ඛවෙ වෙදනා අතිව්වා දුක්ඛා විපරිණාමධම්මා, අයං වෙදනාතං ආදීතවො.

29. කිංඤ්ච භික්ඛවෙ වෙදනාතං නිසාරණං? යො භික්ඛවෙ වෙදනාසු ඡන්දරාගවිතයො ඡන්දරාගපභානං, ඉදං වෙදනාතං නිසාරණං.

30. යෙ භි කෙ වී භික්ඛවෙ සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා එවං වෙදනාතං අස්සාදඤ්ච අස්සාදතො ආදීතවඤ්ච ආදීතවතො නිසාරණඤ්ච නිසාරණතො යථාභුතං නපජානන්ති, තෙ වත සාමං වා වෙදනා² පරිජාතිස්සන්ති, පරං වා තථත්තාය සමාදපෙස්සන්ති, යථා පටිපනෙතො වෙදනා පරිජාතිස්සන්ති තෙනං ථානං විජ්ජති. යෙ ච ඛො කෙ වී භික්ඛවෙ සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා එවං වෙදනාතං අස්සාදඤ්ච අස්සාදතො ආදීතවඤ්ච ආදීතවතො නිසාරණඤ්ච නිසාරණතො යථාභුතං පජානන්ති, තෙ වත සාමං වා වෙදනං පරිජාතිස්සන්ති, පරං වා තථත්තාය සමාදපෙස්සන්ති යථා පටිපනෙතො වෙදනාපරිජාතිස්සන්ති ථානමෙතං විජ්ජන්ති.

ඉදමවොච හගවා, අත්තමතො තෙ භික්ඛු හගවතො භාසිතං අභිතඤ්ඤන්ති.

මහාදුක්ඛකඛනිසුත්තං තතියං.

1. 2. 4.

චූළදුක්ඛකඛනිසුත්තං

1. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං හගවා සප්තකක්ඛ විහරති කපිලවස්සුසමිං නිලග්‍රාමාණිමෙ. අථ ඛො මහානාමො සකෙකා යෙන හගවා තෙහුපසඛිකම්, උපසඛිකම්නා හගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං කිසීදී. එකමන්තං කිසිනො: ඛො මහානාමො සකෙකා හගවන්තං එතදවොච:

2. දීඝරන්තාහං හනෙන හගවතා එවං ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි: ලොහො විත්තස්ස උපකක්ඛිලෙසො, දොසො විත්තස්ස උපකක්ඛිලෙසො, මොහො විත්තස්ස උපකක්ඛිලෙසො¹ති. එවිඤ්චාහං හනෙන හගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි: ලොහො විත්තස්ස උපකක්ඛිලෙසො, දොසො විත්තස්ස උපකක්ඛිලෙසො, මොහො විත්තස්ස උපකක්ඛිලෙසොති. අථ ච පන මෙ එකදු ලොහධම්මාපි විත්තං පරියාදාය කිට්ඨිනති. දොසධම්මාපි විත්තං පරියාදාය කිට්ඨිනති. මොහධම්මාපි විත්තං පරියාදාය කිට්ඨිනති. තස්ස මයං හනෙන එවං භොති: කො සු නාම මෙ ධම්මො අජ්ඣන්තං අපාභිනො යෙන මෙ එකදු ලොහධම්මාපි විත්තං පරියාදාය කිට්ඨිනති, දොසධම්මාපි විත්තං පරියාදාය කිට්ඨිනති, මොහධම්මාපි විත්තං පරියාදාය කිට්ඨිනතිති.

1. යා, කපච්චි. 2. වෙදනා, මජංග.

28. මහණෙනි, වෙදනාවන්ගේ ආදිතවය කවරේ ද? මහණෙනි, යම් හෙයකින් වෙදනාව අතිත්‍ය ද දුක් ද පෙරලෙතසුලු ද, මේ වෙදනාවන්ගේ ආදිතව යයි.

29. මහණෙනි, වෙදනාවන්ගේ නිසාරණය කුමක් ද? මහණෙනි, වෙදනාවන්හි යම් ජ්‍යෙෂ්ඨතාවයක් වේ ද, ජ්‍යෙෂ්ඨතාවය ප්‍රකාශයක් වේ ද, මෙය වෙදනාවන්ගේ නිසාරණය යි.

30. මහණෙනි, යම් කිසි මහණ කෙනෙක් හෝ බමුණු කෙනෙක් හෝ මෙසේ වෙදනාවන්ගේ ආභ්‍යන්තර ආභ්‍යන්තර වශයෙන් ද, ආදිතවය ආදිතව වශයෙන් ද, නිසාරණය නිසාරණ වශයෙන් ද තතුගේ කොදුරින් ද, ඔහු එකානන්තයෙන් තුමු හෝ වෙදනාවන් පිරිසිදු දත්තානු ය, යම් සේ පිළිපත්තේ වෙදනාවන් පිරිසිදු දත්තේ තම් එබඳු බව පිණිස මෙරමා හෝ සමාදන් කරවන්නානු ය යන මේ කාරණය විද්‍යමාන නො වේ. මහණෙනි, යම් කිසි මහණ කෙනෙක් හෝ බමුණු කෙනෙක් හෝ මෙසේ වෙදනාවන්ගේ ආභ්‍යන්තර ආභ්‍යන්තර වශයෙන් ද ආදිතවය ආදිතව වශයෙන් ද නිසාරණය නිසාරණ වශයෙන් ද තතුගේ දන්තීන් ද, ඔහු එකානන්තයෙන් තුමු හෝ වෙදනාවන් පිරිසිදු දත්තානු ය, යම් සේ පිළිපත්තේ වෙදනාවන් පිරිසිදු දත්තේ තම් එබඳු බව පිණිස මෙරමා හෝ සමාදන් කරවන්නානු ය යන මේ කාරණය විද්‍යමාන වේ.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක. සතුටු වූ එ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ භාෂිතය සතුටින් පිළිගත්හ.

මහාද්‍රව්‍යයෙහි සුත්‍රය තෙවැනි යි.

1. 2. 4.

මූලද්‍රව්‍යයෙහි සුත්‍රය.

1. මූ විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන්ගේ සිද්ධිපත්තියේ නිසාරණයෙහි නිසාරණයෙහි නිසාරණයෙහි නිසාරණයෙහි වැඩිවසන සේක. එසේ මහානාම සැඟරප භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කර එලඹිසේ ය. එලඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකත්පසෙක ගිත. එකත්පස් වැ හුන් මහානාම සැඟරප භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැළ කෙලේ ය.

2. වහන්ස, “ලොහය විනෝදකොලයෙක, දොමය විනෝදකොලයෙක, මොහය විනෝදකොලයෙකැ” යි ගගවත්තු විසින් දෙසු දහම මෙසේ මම දීර්ඝත්‍රයෙහි දත සිටිමි. වහන්ස, “ලොහය විනෝදකොලයෙක, දොමය විනෝදකොලයෙක, මොහය විනෝදකොලයෙකැ” යි ගගවත්තු දෙසු දහම මෙසේ මම දන්තෙමි තමුදු, කලෙක ලොහබිම්බෝ ද මා සිත ගෙවා ගෙන සිටුවි. දොමබිම්බෝ ද මා සිත ගෙවා ගෙන සිටුවි. මොහබිම්බෝ ද මා සිත ගෙවා ගෙන සිටුවි. වහන්ස, ඒ මට මෙසේ සිතෙක් වෙයි: “යම් හෙයකින් කලෙක ලොහබිම්බෝ ද මා සිත පැහැර ගෙන සිටිත් ද, දොමබිම්බෝ ද මා සිත පැහැර ගෙන සිටිත් ද, මොහබිම්බෝ ද මා සිත පැහැර ගෙන සිටිත් ද, එහෙයින් කිතම් කෙලෙස්දහමෙක් මා සතන්හි නොපුහුන් වී ජෙහෝ (යන සන්දේහ සහිත සිත) යි.

3. සො ඵච ඛො තෙ මහානාම ධම්මො අර්ඤ්ඤතං අපසභිතො යෙත තෙ ඵසදා ලොභධම්මාපි විතතං පරියාදාය තිට්ඨන්ති, ද්වෙසධම්මාපි විතතං පරියාදාය තිට්ඨන්ති, මොහධම්මාපි විතතං පරියාදාය තිට්ඨන්ති සො ච හි තෙ මහානාම ධම්මො අර්ඤ්ඤතං පභිනො අභවිස්ස, න සං අභාරං අර්ඤ්ඤාච්ඡෙසයාසී, න කාමෙ පරිභුඤ්ඤායාසී. යයමා ච ඛො තෙ මහානාම සො ඵච ධම්මො අර්ඤ්ඤතං අපසභිතො, තසමා නිං අභාරං අර්ඤ්ඤාච්ඡෙසී, කාමෙ පරිභුඤ්ඤායාසී.

4. අපසසාදා කාමා ඛුද්දක්ඛා ඛුද්දපායාසා, ආදීනවො ඵත්ථ භිශෙයාති ඉති චෙපි මහානාම අරියසාවකස්ස යථාභුතං සම්මපසඤ්ඤාය සුද්දිට්ඨං හොති, සො ච අඤ්ඤාභ්‍රෙවකාමෙහි අඤ්ඤානු අකුසලෙහි ධම්මෙහි පිතිසුඛං තාඤ්ඤව්ඡන්ති අඤ්ඤං වා තතො සන්තතතරං, අඵ ඛො සො තෙව නාව අනාවට්ඨි කාමෙසු හොති.

5. යතො ච ඛො මහානාම අරියසාවකස්ස අපසසාදා කාමා ඛුද්දක්ඛා ඛුද්දපායාසා, ආදීනවො ඵත්ථ භිශෙයාති ඵචමෙතං යථාභුතං සම්මපසඤ්ඤාය සුද්දිට්ඨං හොති, සො ච අඤ්ඤාභ්‍රෙව කාමෙහි අඤ්ඤානු අකුසලෙහි ධම්මෙහි පිතිසුඛං අඤ්ඤව්ඡන්ති අඤ්ඤං වා තතො සන්තතතරං, අඵ ඛො සො අනාවට්ඨි කාමෙසු හොති.

6. මහාමපි ඛො මහානාම පුඤ්ඤව සඤ්ඤාධා අතභිසම්බුද්ධස්ස බොධිසත්තාසෙසව සතො: “අපසසාදා කාමා ඛුද්දක්ඛා ඛුද්දපායාසා, ආදීනවො ඵත්ථ භිශෙයාති ඵචමෙතං යථාභුතං සම්මපසඤ්ඤාය සුද්දිට්ඨං අහොසී,¹ සො ච අඤ්ඤාභ්‍රෙව කාමෙහි අඤ්ඤානු අකුසලෙහි ධම්මෙහි පිතිසුඛං තාඤ්ඤව්ඡන්ති අඤ්ඤං වා තතො සන්තතතරං, අඵ ඛවාහං තෙව නාව අනාවට්ඨි කාමෙසු පච්චඤ්ඤාසී.

1. හොති, මජ්ඣ. සො.

3. මහානාමය, “ යම් හෙයෙකින් කලෙක ලෝභධම්මයෝත්තා සිත පැහැර ගෙන සිටුනාහු වෙත් ද, දෝෂධම්මයෝත්තා සිත පැහැර ගෙන සිටුනාහු වෙත් ද, මෝහධම්මයෝත්තා සිත පැහැර ගෙන සිටුනාහු වෙත් ද, එහෙයින් ගෙම ලොභදෝෂමොහාබ්‍යධම්මය නා සතන්ති නොපුහුන් වෙයි. මහානාමය, ඉදින් එ ලොභාද්ධම්මය නා සතන්ති ප්‍රතිණ චි නම්, තෝ ගිහිගෙහි බැසගෙන නො වසන්නෙහි. ද්විවිධකාමසම්පාදනු නො වලදන්නෙහි. මහානාමය, යම් හෙයෙකින් ගෙම ලොභාද්ධම්මය නා සතන්ති අප්‍රතිණ වේ ද, එහෙයින් තෝ ගෙහි වාස කෙරෙහි. කාමයහුදු වලද කෙරෙහි.

4. මහානාමය, ඉදින් ආය්‍යවකයා විසින් “කාමයෝ (පරිත්ත-සුඛ වන බැවින්) අප්‍රාසාදයහ, (ඉහභවියෙහිදු සමපරාසභවියෙහිදු අනන්තදුඛදායක වන බැවින්) බහුදුඛයහ, ඵෙහලොකික පාරලොකික උපායාසනෙලයනාධික වන බැවින්) බහුපායාසයහ, (දුෂ්ඨධර්මික සාමප-රාසික උපද්‍රවධිසාන වන බැවින්) තෙල කාමයෙහි උපද්‍රව බෙහෙවැ” යි මෙසෙසින් සථාසථභාවය මනා නය විසින් ප්‍රඥයෙන් (සොවන් සෙදගැමි දෙමහනැණින්) මනා කොට දක්නා ලද්දේ වෙයි. හෙ අර්භපුදු කාමයන් විනා මෑ ලමු අකුසල් දහමුන් විනා මෑ ප්‍රිතිසුඛය (සප්‍රිතික දෙ දුහැන) අධිගමි නො කෙරේ ද, ඒ වරා, ශාන්තතර අනෙකක් හෝ (මතු දෙදුහැන හා දෙමහ හා) අධිගමි නො කෙරේ ද, වැළිත් හෙ එතැන් දක්වා කාමයෙහි අනාවර්තී නො ම වන්නේ යැ. (ආවර්තී ම වන්නේ ය. සෙහු දුහැනින් කරන විනෙකින ප්‍රහාණය හා මතු දෙමහනැණින් කරන සමුච්ච්චප්‍රහාණය හා නැති හෙයින.)

5 මහානාමය, යම්කලෙක ආය්‍යවකයා විසින් “ කාමයෝ අප්‍රා-සාදයහ, බහුදුඛයහ, තෙල කාමයෙහි උපද්‍රව බහුලයැ” යි මෙසෙසින් තෙල සථාසථභාවය මනා නයවිසින් විදැනා ප්‍රඥයෙන්. මොනොවට දක්නා ලද්දේ වේ. හෙ ද කාමයන් විනා මෑ අකුසල් දහමුන් විනා ම ප්‍රිතිසුඛය අධිගමි කෙරේ ද, එ වරා, ශාන්තතර අනෙකක් හෝ අධිගමි කෙරේ ද, එකල හෙ කාමයෙහි අනාවර්තී වෙයි (ලලන නැතියේ වෙයි.)

6. මහානාමය, මාහිසමෙබ්බාධයෙන් පලමු මෑ වඩුසසනාවබොධ නොකල බෝසත් වැ හිටි මවිසුහු දු “කාමයෝ අප්‍රාසාදයහ, බහුදුඛයහ, බහුපායාසයහ, තෙල කාමයෙහි උපද්‍රව බහුලයැ” යි මෙසෙසින් තෙල සථාසථභාවය මනා නයින් (අභොරතඵදනා හැරීයන) ප්‍රඥයෙන් මොනොවට දක්නා ලද්දේ වෙයි. මම ද කාමයන් විනා මෑ අකුසල් දහමුන් විනා මෑ ප්‍රිතිසුඛය අධිගමි නො කෙලෙමි වේ ද, එ වරා, ශාන්තතර අනෙකක් හෝ (මතු දෙදුහැන හා සතර මහ හා) අධිගමි නොකෙලෙමි වේ ද, වැළිත් මම එතැන් දක්වා “ කාමයෙහි අනාවර්තීයමි ” යි නො මෑ පිළින කෙලෙමි.

7. යතො ච ඛො මෙ මහානාමී: “අපසංසාදා කාමා ඛහුදුකඛ්ඛා ඛහුපාඤාසා, ආදීනවො ඵන්ඵ භියොසාඤ්ඤා ඵචමෙතං යථාභුතං සමමපඤ්ඤාය පුද්දිට්ඨං අගොසි, සො ච අඤ්ඤාත්‍රෙව කාමෙහි අඤ්ඤාත්‍ර අකුසලෙහි ඛමෙමහි පිනිසුඛං අජ්ඣන්තං අඤ්ඤාඤච තතො සන්තතරං, අථාහං අතාවට්ඨි කාමෙසු පච්චඤ්ඤාසිං.

8. කො ච මහානාම කාමානං අසාදො? පඤ්චමෙ මහානාම කාමගුණා. කතමෙ පඤච? චිකඛුපිඤ්ඤායො රූපා ඉට්ඨා කතනා මනාපා පියරූපා කාමුපසංහිතා රජනීයා, සොඛවිඤ්ඤායො සඤ්ජ - පෙ - සාන - විඤ්ඤායො ගඤ්ඤා - පෙ - ඊවහාවිඤ්ඤායො රසා - පෙ - කායවිඤ්ඤායො ඵොට්ඨ්ඨො ඉට්ඨා කතනා මනාපා පියරූපා කාමුපසංහිතා රජනීයා. ඉමෙ ඛො මහානාම පඤච කාමගුණා. යං ඛො මහානාම ඉමෙ පඤච කාමගුණෙ පච්චව උපපජ්ජති පුඛං සොමනස්සං, අයං කාමානං අසාදො.

9. කො ච මහානාම කාමානං ආදීනවො? ඉධ මහානාම කුල - පුතො යෙන සිප්පට්ඨානෙන ජීවිතං කපොති: යදි මුද්දාය යදි ගණනාය යදි සඛ්ඛානෙන යදි කසියා යදි චණ්ඨිජ්ජාය යදි ගොරකඛන යදි ඉසාසෙඵ්ඨ යදි රුජපොර්සෙන යදි සිප්පඤ්ඤානරෙන, සීතස්ස පුරකඛනො උණ්ඨස්ස පුරකඛනො, ඛංසමකසවාතාතපසිරිංසපසමඵසොගි රිසාමානො, බුප්පිපාසාය මියමානො. අයමපි මහානාම කාමානං ආදීනවො සඤ්දිට්ඨිකො දුකඛ්ඛනෙකො කාමහෙතු කාමනිදනං කාමාධිකරණං කාමානමෙව හෙතු.

10. තස්ස වෙ මහානාම කුලපුත්තස්ස ඵචං උට්ඨ්ඨතො සචතො වායමතො තෙ ගොභා තාභිනිපඵජ්ජනති, සො සොචති කිලමති පරිදෙවති, උරතනාත්‍රිං කඤ්ඤති, සමමාහං අපජ්ජති: “මොහං වත මෙ උට්ඨ්ඨානං. අඵලො වත මෙ වායාමොගි”. අයමපි මහානාම කාමානං ආදීනවො සඤ්දිට්ඨිකො දුකඛ්ඛනෙකො කාමහෙතු කාමනිදනං කාමාධිකරණං කාමානමෙව හෙතු.

11. තස්ස වෙ මහානාම කුලපුත්තස්ස ඵචං උට්ඨ්ඨතො සචතො වායමතො තෙ ගොභා අභිනිපඵජ්ජනති, සො තෙසං ගොභානං ආරකඛාධිකරණං දුකඛං දෙමනස්සං පටිසංවෙදෙති: “කිංකරි මෙ ගොභෙ තෙව රුජානො හරෙය්‍යං, ත වොරු හරෙය්‍යං, ක අගති ඛිභෙය්‍ය, ත උදකං වභෙය්‍ය, ත අප්පියා දායාදා හරෙය්‍යනති”.

7. මහානාමය, යමකලෙක “කාමයෝ අලාභාදයහ, බහුදුඛයහ, බහුපායාසයහ, තෙල කාමයෙහි උපදුම බහුල යැ” යි මෙසෙසින් තෙල යථාභාවය මනා නසින් ප්‍රඥයෙන් දක්නා ලද්දේ වී ද, මම ද කාමයන් විනාමෑ අකුසල් දහමුත් විනා මෑ ප්‍රීතිසුඛය අධිගම කෙලෙම වෙමි ද, එ වර්‍ය ශාන්තතර අනෙකක් හෝ අධිගම කෙලෙම වෙමි ද, එකල මම “කාමයෙහි අනාවර්තියෙමි” යි පිළින ගෙලෙමි.

8. මහානාමය, කාමයන්ගේ ආභාද කවරේ ය? මහානාමය, මෙ කාමගුණයෝ ඊය් දෙනෙකි. කවර ඊස්දෙනක යන්: ඉච්ච වූ කාන්ත වූ මනාප වූ ප්‍රියජාතික වූ කාමොපසංභාත වූ සිත්රදනට නිසි වූ ව්‍යඤ්ඤා විඥෙය රූපායතනයෝ ය... ශ්‍රොත්‍රවිඥෙය යබ්දයතනයෝ ය... ශ්‍රාණවිඥෙය ගඤ්ඤායතනයෝ ය... ජ්‍යොතිවිඥෙය රසායතනයෝ ය, ඉච්චාරම්මණවූ, මනාපවූ, ප්‍රියරූපවූ, කාමොපසංභාතවූ, රජනියවූ, කායවිඥෙය ස්ප්‍රච්චායතනයෝ ය. මහානාමය, මොහු ඊකවකාමගුණයෝ යි. මහානාමය, මෙ ඊස්කමගුණ පිණිස යම් සුඛයෙක් හෝ සොමිතයෙක් හෝ උපදනේ වේ ද මේ කාමයන්ගේ ආභාද නම් වෙයි.

9. මහානාමය, කාමයන්ගේ ආදීනව කවරේ ය? මහානාමය, මෙලොවෑ කුලපුත්‍රයෙක් හඤ්ඤායෙන් වේව යි, ගණනායෙන් වේව යි, පිණ්ඩ-ගණනායෙන් වේව යි, කාමිකමීයෙන් වේව යි, වෙණෙදුමෙන් වේව යි, ගොරක්කායෙන් වේව යි, අභි වටනින් වේව යි, රුජපුරුෂකමීයෙන් වේව යි, භිතයට පුරණාත වෑ (භිතයට පෙරට වෑ) උණෙයට පුරණාත වෑ මෑසි මදුරූ වාසුලහසපු යන මුත්තේ දලපහසින් හැටෙමින් සාපවසින් මියමින් යම්මෑ ශිලායෙකින් දිව්වෑවුම කෙරෙයි. මහානාමය, කාමයන් පිළිබද මේ ආදීනවය. ප්‍රත්‍යක්‍ෂ දුක්ඛසෙක. කාමයන් ප්‍රත්‍යය කොට ගෙන ඇත. කාමයන් මුල් කොට ගෙන ඇත. කාමයන් කාරණ කොටගෙන ඇත. කාමයන් පිළිබද මෑ හෙතු ඇති වෙයි.

10. මහානාමය, ඉදින් මෙසෙසින් (ආජීවසමුත්ථාපක වියාර්යෙත් උසා කරන, (පුච්චාරවිසාර්ය) සටනා කරන, එලනිඤ්ඤානි සදහා පියෝ කරන, ඒ කුලපුත්‍රයට ඒ ගොගයෝ පලද විසින් අභිනිඤ්ඤානි නො කෙරෙත් නම්, හෙ සොස්තේ ය. කල නිරෙන්තේ ය. වලච්චේ ය. ලභිසියෙහි අත් පුතපුතා පෑහාර හඬත්තේ ය. (වසංඥෙකු සෙසින්) යමොහයට වදනේ ය. කෙසේ ය යන්: “එකැතින් මෑ උසා සිත් වී. එකැතින් මෑ උසා අපල වී” කියා යි. මහානාමය, කාමයන්ගේ මේ ආදීනවය. ප්‍රත්‍යක්‍ෂ දුක්ඛසෙක. කාමයන් ප්‍රත්‍යය කොට ගෙන ඇත. කාමයන් මුල් කොට ගෙන ඇත. කාමයන් කාරණ කොටගෙන ඇත. කාමයන් මෑ හෙතු කොට ගෙන පවත්තේ ය

11. මහානාමය, ඉදින් මෙසෙසින් උසා කරන, සටනා කරන, පියෝ කරන, ඒ කුලපුත්‍රයාහට ඒ ගොගයෝ පලද විසින් නිපදිත් නම්, හෙ ඒ ගොගයන්ගේ ආරක්‍ෂා කාරණ කොට ගෙන දුක් දෙමිතස් වලද කෙරෙයි. කෙසේ ය යන්: “කිනම් උපායෙකින් මෑ අයන් ගොගයන් රජදරුවෝ නො ම ගෙන යෙත් ද, සොරු නොගෙන යෙද් ද, හිනි නො දවා ද, දීය උල්පවා නො මහා ද, අප්‍රියදායාදයෝ නො තෙරන් ද” කියා යි.

12. තස්ස එවං ආරක්ඛණො තොපයනො තෙ භොගෙ රුජානො වා කරනති. චොරු වා කරනති, අග්භි වා ඛහති. උදකං වා වහති. අපචියා වා දයාදා කරනති. ඡසා භොවති කීලමනි පරිදෙවති උරත්තාලිං කන්දති සමෙමානං ආපඤ්ඤි: යමපි මෙ අභොසි තමපි තො නන්දති. අයමපි මහානාම කාමානං ආදීතවො සන්දිට්ඨිකො දුක්ඛකඛණො කාමභෙදා කාමනිදානං කාමාධිකරණං කාමානමෙව හෙතු.

13. පුන ව පරං මහානාම කාමභෙදා කාමනිදානං කාමාධිකරණං කාමානමෙව හෙතු රුජානොපි රුජ්ඣති විවදන්ති. ඛතතියාපි ඛතතිසෙභි විවදන්ති. බ්‍රාහ්මණාපි බ්‍රාහ්මණෙහි විවදන්ති. ගහපතීපි ගහපතීහි විවදන්ති. මාතාපි පුත්තන විවදති. පුත්තනාපි මාතරු විවදති. පිතූපි පුත්තන විවදති. පුත්තනාපි පිතරු විවදති. භාතාපි භාතරු විවදති. භාතාපි භතීනියා විවදති. භතීනීපි භාතරු විවදති. සභායොපි සභායෙන විවදති. තෙ තස්ස කලහවිභාහවිවාදපත්තා අඤ්ඤමඤ්ඤං පාණීහිපි උපකකමන්ති. ලෙඛ්ඛුතීපි උපකකමන්ති. දණ්ඨෙහිපි උපකකමන්ති. සඤ්ඤෙහිපි උපකකමන්ති. තෙ තස්ස මරණමපි නිගච්ඡන්ති මරණමත්තමපි දුක්ඛං. අයමපි මහානාම කාමානං ආදීතවො සන්දිට්ඨිකො දුක්ඛකඛණො කාමභෙදා කාමනිදානං කාමාධිකරණං කාමානමෙව හෙතු

14. පුන ව පරං මහානාම කාමභෙදා කාමනිදානං කාමාධිකරණං කාමානමෙව හෙතු අභිවමමං ගහෙතියා ධනුකලාපං සන්තයතිතියා උභයො විසුලාං සබ්බාමං පක්ඛන්දන්ති උසුසුපි බිසමානෙසු සන්තිසුපි බිසමානාසු අසිසුපි විජ්ජොතලනෙසු. තෙ තස්ස උසුහිපි විජ්ඣන්ති, සන්තියාපි විජ්ඣන්ති, අසිතාපි සීසං ජ්ඤන්ති. තෙ තස්ස මරණමපි නිගච්ඡන්ති මරණමත්තමපි දුක්ඛං. අයමපි මහානාම කාමානං ආදීතවො සන්දිට්ඨිකො දුක්ඛකඛණො කාමභෙදා කාමනිදානං කාමාධිකරණං කාමානමෙව හෙතු.

15. පුන ව පරං මහානාම කාමභෙදා කාමනිදානං කාමාධිකරණං කාමානමෙව හෙතු අභිවමමං ගහෙතියා ධනුකලාපං සන්තයතිතියා අද්දාවලෙපනා¹ උපකාරියො පක්ඛන්දන්ති උසුසුපි බිසමානෙසු සන්තිසුපි බිසමානාසු අසිසුපි විජ්ජොතලනෙසු. තෙ තස්ස උසුහිපි විජ්ඣන්ති, සන්තියාපි විජ්ඣන්ති, පක්ඛට්ඨියාපි² මඤ්ඤාන්ති, අභිවග්ගෙතපි ඔමද්දන්ති, අසිතාපි සීසං ජ්ඤන්ති. තෙ තස්ස මරණමපි නිගච්ඡන්ති මරණමත්තමපි දුක්ඛං. අයමපි මහානාම කාමානං ආදීතවො සන්දිට්ඨිකො දුක්ඛකඛණො කාමභෙදා කාමනිදානං කාමාධිකරණං කාමානමෙව හෙතු

1. අවාචලෙපනා, සෘ 2. ජක්ඛට්ඨියාපි, මජ්ඣ.

12. මෙසෙයින් ආරක්ෂා කරන, ගොපනා කරන, උනුගේ ඒ ගොගගන් රජදරුවෝ ගෙන යෙත්. සොරු හෝ ගෙන යෙත්. නිති හෝ දවසි. දිය හෝ ටා කෙරෙයි. අප්‍රිය දුශාදයෝ හෝ තෙරත්. හෙ සොස්තේ ය, කලුකිරින්නේ ය, මලප්තේ ය, ලුම්බියෙහි අත් පැහැර හබින්නේ ය, සමමොහසට වදනේ ය. කෙසේය යත්: “යම් ධනයෙන් මට වී ද, එ ද අපට කැති වී” කියා යි. මහානාමය, මෙද කාමයන්ගේ ආදිතවය, ප්‍රත්‍යක්ෂ දුක් රැසෙකැ. කාමයන් ප්‍රත්‍යය කොට ගෙන ඇත. කාමයන් මුල්කොට ගෙන ඇත. කාමයන් කාරණ කොට ගෙන ඇත. කාමයන් මෑ හෙතු කොට ගෙන පවත්නේ ය.

13. තවද මහානාමය, නාමප්‍රත්‍යයයෙන් කාමයන් නිදන කොට, කාමයන් කරණ කොට, කාමයන් මෑ හෙතු කොට රජදරුවෝ ද රජදරුවන් හා විරුඬි වාද කෙරෙත්. ක්‍ෂත්‍රියයෝ ද ක්‍ෂත්‍රියයන් හා විවාද කෙරෙත්. බමුණෝ ද බමුණන් හා විවාද කෙරෙත්. ගැහැවියෝ ද ගැහැවියන් හා විවාද කෙරෙත්. මවුළු ප්‍රභූ හා විවාද කෙරෙයි. පින් ද මවු හා විවාද කෙරෙයි. සොහොවුරු දු සොහොවුරු හා විවාද කෙරෙයි. සොහොවුරු දු බිත්තැමු හා විවාද කෙරෙයි. බිත්තැමු ද බැයා හා විවාද කෙරෙයි යහළු ද යහළු හා විවාද කෙරෙයි. ඔහු එහි කලහවිරුඬි-ග්‍රහණ - විරුඬිවාදයට අවන්තානු උනුත් අතිනුදු පහරත්. කැටිනුදු පහරත්. දඩයෙහු දු පහරත්. සැතියුදු පහරත්. ඔහු එහි දී මරණයට ද මරණමාත්‍ර දුඛයට ද යෙහි. මහානාමය, කාමයන්ගේ මෙද ආදිතවය. ප්‍රත්‍යක්ෂ දුක් රැසෙකැ. කාමයන් ප්‍රත්‍යය කොට ගෙන ඇත. කාමයන් මුල් කොට ගෙන ඇත. කාමයන් කාරණ කොට ගෙන ඇත. කාමයන් මෑ හෙතු කොට ගෙන පවත්නේ ය.

14 තවද මහානාමය, නාමප්‍රත්‍යයයෙන් කාමයන් නිදන කොට, කාමයන් කරණ කොට, කාමයන් මෑ හෙතු කොට සර ද විදුතා ලබන් මෑ සිරිය ද වුහුටන් මෑ කඩුළු ඔබ මොබ පෙරෙලා වැටෙත් මෑ කඩුපලික ගෙන, දුනු ගියොවුරු සකසා බෑද, දෙපසින් මුළුදුන් සඬග්‍රාමයට පිවිසෙහි. ඔහු එහි දී ඊයෙහුදු විදිත්. සිරියෙහුදු විදිත්. කඩුයෙහුදු හිස් සිදිත්. ඔහු එහි දී මරණයට ද මරණමාත්‍ර දුඛයට ද යෙහි. මහානාමය, කාමයන්ගේ මෙද ආදිතවය. ප්‍රත්‍යක්ෂ දුක් රැසෙකැ. කාමයන් ප්‍රත්‍යය කොට ගෙන ඇත. කාමයන් මුල් කොට ගෙන ඇත. කාමයන් කාරණ කොට ගෙන ඇත. කාමයන් මෑ හෙතු කොට ගෙන පවත්නේ ය.

15. තවද මහානාමය, නාමප්‍රත්‍යයයෙන් කාමයන් නිදන කොට, කාමයන් කරණ කොට කාමයන් මෑ හෙතු කොට, සර ද විදුතා ලබන් මෑ සිරිය ද වුහුටන් මෑ කඩුළු ඔබ මොබ පෙරෙලා වැටෙත් මෑ කඩුපලික ගෙන, දුනු ගියොවුරු සකසා බෑද තෙත්කලුල් අලෙවු දුන් පවුරු පදනමට පැහැ ගනිත්. ඔහු එහි දී ඊයෙහුදු විදිත්. සිරියෙහුදු විදිත්. කකියන ගොමිනු දු කෙමිත් යහ දතකයෙහුදු අවමදීන කෙරෙත්. කඩුයෙහුදු හිස් සිදිත්. ඔහු එහි දී මරණයට ද මරණමාත්‍ර දුඛයට ද යෙහි මහානාමය, මෙ ද කාමයන්ගේ ආදිතවය වෙයි. සාදූවෙක දුක් රැසෙකැ. කාමයන් ප්‍රත්‍යය කොට ඇති වෙයි. කාමයන් කාරණ කොට ඇති වෙයි. කාමයන් මුල්කොට මෑ හෙතු ඇතිගේ වෙයි.

16. පුත ව පරං මහානාම කාමහෙතු කාමනිදානං කාමාධිකරණං කාමානමෙව හෙතු සන්ධිපි ජ්ඤනති, නිලොපමපි හරනති, එකා-
 භාරිකමපි කරොනති, පරිපඤ්චෙපි නිට්ඨනති, පරදරමපි ගච්ඡනති. කමෙතං
 රජානො ගහෙණා ව්විධා¹ කමමකාරණා² කාරෙතති: කසාහිපි
 තාලෙනති, වෙතෙනහිපි තාලෙනති, අභිදණ්ඩකෙහිපි තාලෙනති, හත්ථපි
 ජ්ඤනති, පාදමපි ජ්ඤනති, හත්ථපාදමපි ජ්ඤනති, කණණමපි ජ්ඤනති,
 තාසමපි ජ්ඤනති, කණණතාසමපි ජ්ඤනති, ඩිලඛගථාලිකමපි කරොනති,
 රුහුච්චමපි කරොනති, පොතිමාලිකමපි කරොනති, හත්ථපජෝතිකමපි
 කරොනති, 'එරකචතතිකමපි කරොනති, මිරකවාසිකමපි කරොනති,
 බාරපච්චිකමපි කරොනති, පලිසපරිවතතිකමපි කරොනති, පලාල-
 පිඨකමපි කරොනති, තතෙතතපි තෙලෙන මසිඤ්චනති, සුතමෙහිපි
 බාදපෙනති, ජවනතමපි සුලෙ උතතාසෙනති, අසිනාපි සීසං ජ්ඤනති.
 තෙ තත්ථ මරණමපි නිගච්ඡනති මරණමතතමපි දුක්ඛං අයමපි මහානාම
 කාමානං ආදීතවො සන්ධිධිකො දුක්ඛකඛනෙකො කාමහෙතු කාමනිදානං
 කාමාධිකරණං කාමානමෙව හෙතු.

17 පුත ව පරං මහානාම කාමහෙතු කාමනිදානං කාමාධිකරණං
 කාමානමෙව හෙතු කාසෙත දුච්චරිතං චරනති, වාචාය දුච්චරිතං
 චරනති, මතසා දුච්චරිතං චරනති. තෙ කාසෙත දුච්චරිතං චරිතො වාචාය
 දුච්චරිතං චරිතො මතසා දුච්චරිතං චරිතො කාසෙතො හෙද පරමමරණං අපායං
 දුග්ගතිං විතිපාතං තීරයං උපපජ්ජන්ති. අයං මහානාම කාමානං ආදීතවො
 ස මපරසිකො දුක්ඛකඛනෙකො කාමහෙතු කාමනිදානං කාමාධිකරණං
 කාමානමෙව හෙතු.

18. එකමිදානං මහානාම සමයං ග්ජගහෙ විහරාමි ගිජකඤ්ඤමෙ
 පබ්බතො. තෙන ඛො පන සමයෙන සමබ්බුලා නිගණ්ඨා ඉසිහිලිපසො
 කාලසිලායං උබ්බට්ඨකා භොනති ආසනපටිකඛිතතා. මපකකමිකා
 දුක්ඛා තිප්පා කට්ඨකා වෙදනා වෙදියනති. අථ ඛොහං මහානාම
 සායනකසමයං පටිපලලානා වුට්ඨිතො යෙන ඉසිහිලි පසො
 කාලසිලා යෙන තෙ නිගණ්ඨා තෙනුපසභිකමිං. උපසභිකමිච්චා තෙ නිගණ්ඨ
 එතදවොචං: කිනනු ඤමෙහ ආවුසො නිගණ්ඨා, උබ්බට්ඨකා ආසන-
 පටිකඛිතතා මපකකමිකා තිප්පා හට්ඨකා වෙදනා වෙදියථාති? එවං වුතෙන
 මහානාම තෙ නිගණ්ඨා මං එතදවොචුං: නිගණ්ඨා ආවුසො
 නාභසුභොසා සබ්බඤ්ඤා සබ්බදසොථි අපරිභෙසං ඤ්ඤණදසනං පටිච්චානාති:
 චරතො ව මේ නිට්ඨතො ව සුතතසා ව ජාගරසා ව සතතං සමිතං
 ඤ්ඤණදසනං පච්චුපට්ඨිතනති -

1. ව්විධාහි, 2. කමමකාරණාහි, භා.

16. තවද මහාතාමය, කාමප්‍රත්‍යයයෙන් කාමයන් නිදන කොට, කාමයන් කරණ කොට, කාමයන් මෑ හෙතු කොට, උමග ද සිදිත්. නිර්ලොප (ගම්පැනැරිම්) කොට තෙරන්. ජ්වත්‍යාපයෙන් ගෙනා ධන තෙරිම් ද කෙරෙත්. මහතැහිමෙහිදු සිටිත් පරමුත් කරු ද යෙහි. රජ-දරුවෝ උහු ගෙන විවිධ කම්කටොලු කෙරෙත්: කටුමනිගායෙහු දු තලත්. වේමැලිහුදු තලත්. අත ද සිදිත්. පය ද සිදිත්. අත්පා ද සිදිත්. කන ද සිදිත්. නාභය ද සිදිත්. කන්තැහැ ද සිදිත්. බිලඹකපාලිකවඩ ද කෙරෙත්. සබ්බමුණ්ඛකවඩ ද කෙරෙත්. රුහු-මුඛවඩ ද කෙරෙත්. ජොතිමාලිකවඩ ද කෙරෙත්. හත්තපඤ්ඤාකවඩ ද කෙරෙත්. එරකවතනිකවඩ ද කෙරෙත්. මීරකවාසිකවඩ ද කෙරෙත්. එණෙයකවඩ ද කෙරෙත්. බමුසමංසිකවඩ ද කෙරෙත්. කතාපණක වඩ ද කෙරෙත්. බාරුපතවනිකවඩ ද කෙරෙත්. පලිසපරිවතනිකවඩ ද කෙරෙත්. පලාලපිසකවඩ ද කෙරෙත්. තප්පනෙලයෙහුදු තෙමත්. නිණබල්ලන් ලවා කවත්. දිවත් හුලා හිඳවත්. කටුයෙහුදු හිත් සිදිත්. ඔහු එහි දී මරණයට ද වැදගතිත්. මරණමාත්‍රදු:බයට ද ගෙත්. මහාතාමය, මෙද කාමාදිතවය, සාන්දුසට්ඨක දු:බසකකියෙකැ. කාමයන් ප්‍රත්‍යය කොට ගෙන ඇත. කාමයන් මුල් කොට ගෙන ඇත. කාමයන් කාරණ කොට ගෙන ඇත. කාමයන් පිලිබැදි මෑ හෙතු ඇතිගේ වෙයි.

17. තවද මහාතාමය, කාමප්‍රත්‍යයයෙන් කාමයන් නිදන කොට කාමයන් කරණ කොට, කාමයන් මෑ හෙතුකොට, කසින් දුසිරිත් කරන්. වචනයෙන් දුසිරිත් කරන්. සිතින් දුසිරිත් කරන්. ඔහු කසින් දුසිරිත් පුරු, වචනයෙන් දුසිරිත් පුරු, සිතින් දුසිරිත් පුරු, කාබුත් මරණින් මතු සැපයෙන් වෙන් ව සිටුතා තපුරුගතිගත් වන විවසව වෑ වැටෙන තැන් වන නිරයට එලඹෙත්. මහාතාමය, මේ කාමාදිතවය සාමපරිසිකදු:බ සකකියෙකි. කාමයන් ප්‍රත්‍යයකොට ඇත. කාමයන් මුල් කොට ඇත. කාමයන් කාරණ කොට ඇත. කාමයන් පිලිබැදි මෑ හෙතු ඇතිගේ වෙයි.

18. මහාතාමය, මම එක් කලෙක මේ රජගහ නුවර ගිණුකුළු පව්වෙහි විසිමි. එසමයෙහි නුවරහු බොහෝ දෙනෙක් ඉගිසිලිපටු ඇලයෙහි කළුගල් අතලෙහි පියතලද අසුන් ඇති වෑ තැනට සිටියාහු වෙති. (සාතාදී)උපක්‍රමයෙන් වන තීව්‍ර කටුක දු:බවෙදතාවන් විදිත්. මහාතාමය, මම එසද සවස්වරුගෙහි පිලිසලතින් නැතිවියෙමි ඉගිසිලි ඇලයෙහි කළු ගල් අතල වෙත එනුවුවුන් කරු එලැඹියෙමි. එලඹ එ නුවුවුතව තෙල බස් කියෙමි: 'ඇවැත්නි, නියණ්ඨයෙකි, කවර කරුණින් තෙපි පිහු අසුන් ඇති වෑ තැනට සිටිනහු හිටු කටුක මෑපක්‍රමක දු:බවෙදතාවන් විදුතාව? කියා යි. මහාතාමය, මෙසේ කී කල, ඒ නුවරහු මට තෙල බස් කී "ඇවැත්නි, නාතපුතන නුවර (අසු අතා වත්මන්) හැම දත්තෙකැ හැම දක්තාසුල්ලෙකැ. අපරියෙෂ සබ්බාත ඥාතදර්ශිතය පිලිත කෙරෙයි: ඇවිදුනු වූ ද, සිටුනු වූ ද, නිදනු වූ ද, නිදිවරනු වූ ද, මට හැමකල් නිරතුරු ඥාතදර්ශිතය එලඹ සිටුනේ ය කියා" යි.-

සො එවමාහ: “අභි වො නිගණ්ඨා, පුබ්බෙ පාපං කමමං කතං. නං ඉමාය කච්චකාය උකකරකාරිකාය නිජ්ජරෙථ. යං පනෙථ එතරගි කායෙන සංචුතා වාචාය සංචුතා මනසා සංචුතා නං ආයතීං පාපස්ස කමමස්ස අකරණං. ඉති පුරුණානං කමමානං තපසා ව්‍යන්තීහාවා, නවානං කමමානං අකරණා ආයතීං අනවස්සවො. ආයතීං අනවස්සවා කමමකඛගො. කමමකඛයා උකඛකඛගො. උකඛකඛයා වෙදනාකඛගො. වෙදනාකඛයා සබ්බං උකඛං නිජ්ජණණං හවිස්සතී” ති. තඤ්ච පතමාකා රුච්චතී වෙච ඛමති ච තෙන වමා අත්තමනාති

19. එවං චූඤෙන අහං මහාතාම තෙ නිගණේසී එතදවොචං: කිමපන භූමෙන ආචුසො නිගණ්ඨා ජානාථ: ‘අනුචමොච මයං පුබ්බෙ න නානුචමොති?’ නො හිදං ආචුසො. කිමපන භූමො ආචුසො නිගණ්ඨා ජානාථ: අකරමොච මයං පුබ්බෙ පාපං කමමං. තාකරමොති? නො හිදං ආචුසො. කිමපන භූමෙන ආචුසො නිගණ්ඨා ජානාථ: එචරුපං වා පාපං කමමං අකරමොති? නො හිදං ආචුසො. කිමපන භූමෙන ආචුසො නිගණ්ඨා ජානාථ: එත්තකං වා උකඛං නිජ්ජණණං එත්තකං වා උකඛං නිජ්ජරෙතඛං, එත්තකමති වා උකඛෙ නිජ්ජණණෙ සබ්බං උකඛං නිජ්ජණණං හවිස්සතීති? නො හිදං ආචුසො. කිමපන භූමෙන ආචුසො නිගණ්ඨා ජානාථ: දිට්ඨව ඛමෙම අකුසලානං ඛමොනං පහානං, කුසලානං ඛමොනං උපසමපදනති? නො හිදං ආචුසො. ඉති කීර භූමෙන ආචුසො නිගණ්ඨා න ජානාථ: අනුචමොච මයං පුබ්බෙ න නානුචමොති. න ජානාථ: අකරමොච මයං පුබ්බෙ පාපං කමමං න තාකරමොති. න ජානාථ: එචරුපං වා එචරුපං වා පාපං කමමං අකරමොති. න ජානාථ: එත්තකං වා උකඛං නිජ්ජණණං, එත්තකං වා උකඛං නිජ්ජරෙතඛං, එත්තකමති වා උකඛෙ නිජ්ජණණෙ සබ්බං උකඛං නිජ්ජණණං හවිස්සතීති. න ජානාථ: දිට්ඨව ඛමෙම අකුසලානං ඛමොනං පහානං කුසලානං ඛමොනං උපසමපදං. එවං සනෙත ආචුසො නිගණ්ඨා ගෙ ලොකෙ ලුඤ්ඤ ලොභිත පාණීනො කුරුරකමමනා මනුස්සෙසු පච්චාජානා, තෙ නිගණේසු පබ්බජන්තී.

20. න ඛො ආචුසො ගොතම පුබ්බෙන සුඛං අධිගන්තඛං, උඤකඛන ඛො සුඛං අධිගන්තඛං, පුබ්බෙන ච භාචුසො ගොතම සුඛං අධිගන්තඛං අහවිස්ස, රුජා මාගධො සෙතියො ඕමඛිසාගේ සුඛං අධිගචේජ්ජය. රුජා මාගධො සෙතියො ඕමඛිසාගේ සුඛවිහාරිතරෙ ආයසමතා ගොතමෙනාති.

හෙ මෙසේ කියයි: “නුවවුනි, පෙර තොප කල පාපකම් ඇත. එපමණේ කටුක දුෂකරකෘතියෙන් දිරවා ලව. යම් කරුණින් මෙහි දැන් කාපිසිමුනි තුන් කැනින් සංවෘත වවී ද, එකරුණ මතුයෙහි පාපකම්යාගේ තොකිරීම වෙයි. මෙසේ පුරුණ කමියන් තපසින් නැවී අවසන් වීමෙහිදු, තවකමියන් නො කිරීමෙහිදු මතුයෙහි ආශ්වා(කමී රැස් කිරීමෙන්) නො වෙයි. මතුයෙහි අනාශ්වා හෙතුයෙන් කමීකම වෙයි කමීකම හෙතුයෙන් දුඛකම වෙයි. දුඛකම හෙතුයෙන් වෙදනාකම වෙයි. වෙදනාකම හෙතුයෙන් හැම දුක් නිර්ජනී වෙයි.” එද වතාහි අපට රැස්නේ යැ. සහනු ද වෙයි. එසිනුදු අපි සතුටු වමහ සි.

19 මහානාමය, මෙසේ කීකල මම එ නුවවුනට තෙල කියමි: ඇවැත්නි, නුවවුනි, “අපි පෙර වූමෝ ම යැ. නුවුමෝ නො වූමහ”යි කීම තෙපි දන්නා ව? ඇවැත්නි, මෙසේ අපි නොදනුමහ. ඇවැත්නි නුවවුනි, “අපි පෙර පවිකම් කලාවමෝ ම යැ. නොකලාවමෝ නො වූමහ” යි කීම තෙපි දන්නා ව? ඇවැත්නි, මෙ ද නොදනුමහ. ඇවැත්නි, නුවවුනි, “මෙවන් මෙවන් පවිකම් කලාවමෝ” යි කීම තෙපි දන්නා ව? ඇවැත්නි, මෙ ද නොදනුමහ. ඇවැත්නි, නුවවුනි, “මෙතෙක් හෝ දුක් දිරිණ. මෙතෙක් හෝ දුක් දිරවිය යුතුය. මෙතෙක් හෝ දුක් දිරැණුකල දුක් හැම නිර්ජනී වනුයේ” යි කීම තෙපි දන්නා ව? ඇවැත්නි, මෙ ද නොදනුමහ. ඇවැත්නි, නුවවුනි, “මෙ ලොවිහි මැ අකුශලධර්මයන්ගේ ප්‍රභාණය හා කුශලධර්මයන්ගේ උපසම්පත් හා වෙති” යි කීම තෙපි දන්නා ව? ඇවැත්නි, මෙ ද නොදනුමහ. ඇවැත්නි, නුවවුනි, මෙසෙසින් තෙපි “පෙර වූමෝ මය, නුවුමෝ නො වූමහ” යි නො දනුව. “අපි පෙර පවිකම් කලාවමෝ ම යැ, නොකලාවමෝ නො වූමහ” යි නො දනුව. “මෙවන් මෙවන් පවිකම් කලාවමෝ” යි නො දනුව. “මෙතෙක් හෝ දුක් දිරිණ. මෙතෙක් හෝ දුක් දිරවිය යුතුය. මෙතෙක් හෝ දුක් දිරැණු කල දුක් හැම නිර්ජනී වනුයේ” යැ යි නො දනුව. “මෙ ලොවිහි මැ අකුශලධර්මයන්ගේ ප්‍රභාණය හා කුශලධර්මයන්ගේ උපසම්පත් හා වෙති” යි නො දනුව. ඇවැත්නි, නුවවුනි, මෙසේ වන් මැ, ලොකයෙහි රොගු, ලෙහෙයෙන් වැකුණු අත් ඇති, කැකුළුකම් ඇති, මිනිසුන් කෙරෙහි උපන් යම් කෙනෙක් ඇත් ද, ඔහු නුවවුන් කෙරෙහි පැවිදි වෙති.

20. ඇවැත්නි, ගොසුම් ගොහුවෙති, සුඛයෙන් සුඛය අධිගනනාව (ලැබිය යුතු) නොවේ. දුඛයෙන් මැ සුඛය අධිගනනාව වේ. ඇවැත්නි, ගොසුම්ගොහුවෙති, සුඛයෙන් සුඛය අධිගනනාව වේ නම්, මහධෙවෙර වන, යෙනා ඇති, දකුම්කලු අත් බැව් ඇති බිම්සර රජ සුඛය ලබන්නේ යැ. මහධෙවෙර වන බිම්බිසාර සෙනිස රජ ආසුමින් ගොසුම්ගොහුවනට වඩා අත්‍යවශයෙන් සුඛවහාර ඇතියේ යැ.

21. අඛායසමන්තති නිගණ්ඨාති සහසා අප්පට්ඨධා වාචා භාසිතා: “න ඛො ආට්ඨසො ගොතම, සුඛෙන සුඛං අභිගන්තබ්බං. දුක්ඛෙන ඛො සුඛං අභිගන්තබ්බං. සුඛෙන ච භාට්ඨසො ගොතම, සුඛං අභිගන්තබ්බං අභවිසා, රුජා මාගධො සෙතියො ඛිම්බිසාරො සුඛං අභිගච්ඡයා. රුජා මාගධො සෙතියො ඛිම්බිසාරො සුඛවිහාරිතරො ආයස්මිතා ගොතමොනා”ති.

22. අපි ච අභමෙච තත්ථ පටිපුච්ඡිතඛෙඛා: කො ඤු ඛො ආයසමන්තානං සුඛවිහාරිතරො රුජා වා මාගධො සෙතියො ඛිම්බිසාරො ආයසමා වා ගොතමොති?

23. අඛාට්ඨසො ගොතම අමෙහති සහසා අප්පට්ඨධා වාචා භාසිතා: “න ඛො ආට්ඨසො ගොතම සුඛෙන සුඛං අභිගන්තබ්බං. දුක්ඛෙන ඛො සුඛං අභිගන්තබ්බං. සුඛෙන ච භාට්ඨසො ගොතම, සුඛං අභිගන්තබ්බං අභවිසා, රුජා මාගධො සෙතියො ඛිම්බිසාරො සුඛං අභිගච්ඡයා. රුජා මාගධො සෙතියො ඛිම්බිසාරො සුඛවිහාරිතරො ආයසමා ගොතමොනා”ති. අපි ච කිට්ඨකෙතං, ඉදුකිපි මයං ආයසමන්තං ගොතමං පුච්ඡාම: කො ඤු ඛො ආයසමන්තානං සුඛවිහාරිතරො රුජා වා මාගධො සෙතියො ඛිම්බිසාරො ආයසමා වා ගොතමොති?

24. කෙන භාට්ඨසො නිගණ්ඨා භුමෙභව තත්ථ පටිපුච්ඡිසාමී, යථා වො ඛමෙය්‍ය, තථා නං ඛ්‍යාකරෙය්‍යාථ: නං කිං මඤ්ඤථාට්ඨසො නිගණ්ඨා, පභොති රුජා මාගධො සෙතියො ඛිම්බිසාරො අනිඤ්ඤමානො කායෙත අභාසමානො වාචං සත්ත රතනීඤ්චාති එකන්තසුඛපට්ඨංවෙදී? විහරිතුන්ති? නො හිදං ආට්ඨසො. නං කිං මඤ්ඤථාට්ඨසො නිගණ්ඨා, පභොති රුජා මාගධො සෙතියො ඛිම්බිසාරො අනිඤ්ඤමානො කායෙත අභාසමානො වාචං ඡරතනීඤ්චාති -පෙ- පඤ්ච රතනීඤ්චාති -පෙ- චතතාරි රතනීඤ්චාති -පෙ- තිණී රතනීඤ්චාති -පෙ- ද්‍රෝ රතනීඤ්චාති -පෙ- එකං රතනීඤ්චං එකන්තසුඛපට්ඨංවෙදී විහරිතුන්ති? නො හිදං ආට්ඨසො.

25. අහං ඛො ආට්ඨසො නිගණ්ඨා, පභොමි අනිඤ්ඤමානො කායෙත අභාසමානො වාචං එකං රතනීඤ්චං එකන්තසුඛපට්ඨංවෙදී විහරිතුං. අහං ඛො ආට්ඨසො නිගණ්ඨා, පභොමි අනිඤ්ඤමානො කායෙත අභාසමානො වාචං ද්‍රෝ රතනීඤ්චාති -පෙ- තිණී රතනීඤ්චාති -පෙ- චතතාරි රතනීඤ්චාති -පෙ- පඤ්ච රතනීඤ්චාති -පෙ- ඡ රතනීඤ්චාති -පෙ- සත්ත රතනීඤ්චාති එකන්තසුඛපට්ඨංවෙදී විහරිතුං. නං කිං මඤ්ඤථාට්ඨසො නිගණ්ඨා, එචං සන්තො කො සුඛවිහාරිතරො රුජා වා මාගධො සෙතියො ඛිම්බිසාරො අහං වාති? එචං සන්තො ආයසමාච ගොතමො සුඛවිහාරිතරො රඤ්ඤ මාගධෙන සෙතියෙන ඛිම්බිසාරොනාති.

ඉදුමචොච භගවා. අත්තමනො මතානාමො සකෙසා භගවතො භාසිතං අභිතඤ්ඤිති.

චූළදුක්ඛකඛ නිසුත්තං වතුපථං.

1. එකන්තසුඛං පට්ඨංවෙදී, මජ්ඣ.

1. 2. 5.

අනුමානසුඛකං

1. ඵං මෙ සුඛං ඵං සමයං ආයස්මා මහාමොග්ගලාපනා ගණගනු විහරති සුංසුමාරගිරො¹ භහසකලාවනො² මිහදුගෙ. නත්ත ඛො ආයස්මා මහාමොග්ගලාපනො හික්ඛු ආමනොග්ගි ආට්ඨසො හික්ඛමොති. ආට්ඨසොති ඛො තෙ හික්ඛු ආයස්මො මහාමොග්ගලාපනං පච්චස්සොසුං. ආයස්මා මහාමොග්ගලාපනො ඵතදවොච: පචාරොති වෙපි ආට්ඨසො හික්ඛු වදනතු මං ආයස්මනො, වචනීයොමහි ආයස්මනොග්ගිති. සො ච හොති දුඛධවො දොවචස්සකරණීයොති ධම්මෙහි සමනනාගතො අක්ඛමො අසදකම්ණ්ණොග්ගි අනුසාසනී. අථ ඛො තං සමුගම්මාරි න වෙච වතනඛං මඤ්ඤති. න ච අනුසාසිතඛං මඤ්ඤති න ච තස්මිං පුභගලෙ විස්සාසං ආපජ්ජිතඛං මඤ්ඤති.

2. කතමෙ වාට්ඨසො දොවචස්සකරණො ධම්මො?

ඉධාට්ඨසො හික්ඛු පාපිචේරා හොති පාපිකානං ඉච්ඡානං වසං ගතො. යමොට්ඨසො හික්ඛු පාපිචේරා හොති පාපිකානං ඉච්ඡානං වසං ගතො, අයමපි ධම්මො දොවචස්සකරණො. (1)

3. පුන ච පරං ආට්ඨසො හික්ඛු අනතුක්කංසකො හොති පරචමහි. යමොට්ඨසො හික්ඛු අනතුක්කංසකො හොති පරචමහි, අයමපි ධම්මො දොවචස්සකරණො. (2.)

4. පුන ච පරං ආට්ඨසො හික්ඛු කොධනො හොති කොධාහිභුතො. යමොට්ඨසො හික්ඛු කොධනො හොති කොධාහිභුතො, අයමපි ධම්මො දොවචස්සකරණො. (3.)

5. පුන ච පරං ආට්ඨසො හික්ඛු කොධනො හොති කොධහෙතු උපතාහි. යමොට්ඨසො හික්ඛු කොධනො හොති කොධහෙතු උපතාහි, අයමපි ධම්මො දොවචස්සකරණො. (4.)

6. පුන ච පරං ආට්ඨසො හික්ඛු කොධනො හොති කොධහෙතු අභිසංඛිති. යමොට්ඨසො හික්ඛු කොධනො හොති කොධහෙතු අභිසංඛිති, අයමපි ධම්මො දොවචස්සකරණො. (5.)

7. පුන ච පරං ආට්ඨසො හික්ඛු කොධනො හොති කොධසංමනනා වාචං තිව්ඡාරොතා. යමොට්ඨසො හික්ඛු කොධනො හොති කොධසංමනනා වාචං තිව්ඡාරොතා, අයමපි ධම්මො දොවචස්සකරණො. (6.)

1 සුසුමාරගිරො, මජ්ඣං.
2 භහසකලාවනො, මජ්ඣං. සඤ්ඤා සහ. භහසලාවනො - අඛං.

1. 2. 5.

අනුමාන සුත්‍රය

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් කලෙක ආයුෂමත් මහා-මෞදගලායායන සථවිරයන් වහන්සේ හඟු රට සුංසුමාරගිර නුවර සමීපයෙහි මිහිඟුගස් ඇති මුට්ලාමී උයන්හි වාස කෙරෙහි. එහි දී ආයුෂමත් මහාමෞදගලායායන සථවිරයන් වහන්සේ “ඇවැත්නි, මහණෙනි,” යි හිඤ්ඤත් ඇමැතුනු. ඒ හිඤ්ඤු ඇවැත්නි, යි ආයුෂමත් මහාමෞදගලායායන සථවිරයන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. ආයුෂමත් මහාමෞදගලායායන සථවිරයන් වහන්සේ තෙල දෙසුහ: ඇවැත්නි, යම් මෑ මහණකු “මම ආයුෂමකුත් විසින් අවවාද අනුශාසන වශයෙන් කියසුන්තෙමි වෙමි. ආයුෂමත්හු මට අවවාද අනුශාසන වශයෙන් කරුණු කියන්නවා” යි පවරතුදු, හෙ ද, දුපීච වූමේ, දුපීචභාවය කරන (මතු එන සොලොස්) බමිසෙය් සුක්ක වූයේ, නො සහනුයේ, අනුශාසනය ඇදුරු කොට නොගන්නාසුලු වූයේ මේ නම, එසේ ඇති කල්හි සබ්බසම්මාරිහු ඔහු කියසුන්තකු කොට නො හඟිත්. අනුශාසනය කලසුන්තකු කොට නො හඟිත්. ඒ පුද්ගලයා කෙරෙහි විශ්වාසය එලවියසුතු කොට නො හඟිත්.

2. ඇවැත්නි, දුපීචභාවය කරන බමිසෙය් කවරන්?

ඇවැත්නි, මේ ශාසනයෙහි මහණෙක් පාපෙව්ඤ්ඤ වූමේ, ලාමකඉච්ඡා-චන්සේ වශයට ගියේ වෙයි. ඇවැත්නි, යම් හෙයෙකින් වනාහි මහණ ලමු ඉච්ඡා ඇත්තේ ලාමක ඉච්ඡාවන්සේ වශයට ගියේ වේ ද, මේ ද දුපීචභාවය කරන බමිසෙය්කි. (1.)

3. තවද, අනෙකෙක් වෙයි. ඇවැත්නි, මහණ තමා සුවා දක්නේ පරා හෙලා දක්නේ වෙයි. ඇවැත්නි, යම් හෙයෙකින් මහණ තමා සුවා දක්නේ පරා හෙලා දක්නේ වේ ද, මේ ද දුපීචභාවය කරන බමිසෙය්කි. (2.)

4. තවද, අනෙකෙක් වෙයි. ඇවැත්නි, මහණ ක්‍රොධ කරනසුලු වූයේ, ක්‍රොධයා විසින් මඛිතා ලද්දේ වෙයි. ඇවැත්නි, යම් හෙයෙකින් මහණ ක්‍රොධ කරනසුලු වූයේ ක්‍රොධයා විසින් මඛිතා ලද්දේ වේ ද, මේ ද දුපීචභාවය කරන බමිසෙය්කි. (3.)

5. තවද, අනෙකෙක් වෙයි. ඇවැත්නි, මහණ ක්‍රොධ කරනසුලු වූයේ, ක්‍රොධය හෙතු කොට ගෙන බඬබවෙර ඇත්තේ වෙයි. ඇවැත්නි, යම් හෙයෙකින් මහණ ක්‍රොධ කරනසුලු වූයේ ක්‍රොධය හෙතු කොට ගෙන බඬබවෙර ඇත්තේ වේ ද, මේ ද දුපීචභාවය කරන බමිසෙය්කි. (4.)

6. තවද, අනෙකෙක් වෙයි. ඇවැත්නි, මහණ ක්‍රොධ කරනසුලු වූයේ ක්‍රොධය හෙතු කොට ගෙන ගැටෙන සුලු වූයේ වෙයි. ඇවැත්නි, යම් හෙයෙකින් මහණ ක්‍රොධ කරනසුලු වූයේ ක්‍රොධය හෙතු කොට ගෙන ගැටෙන සුලු වූයේ වේ ද, මේ ද දුපීචභාවය කරන බමිසෙය්කි. (5.)

7. තවද, අනෙකෙක් වෙයි. ඇවැත්නි, මහණ ක්‍රොධ කරනසුලු වූයේ ක්‍රොධයට අසල් වචන විහිදුනුයේ වෙයි. ඇවැත්නි, යම් හෙයෙකින් මහණ ක්‍රොධ කරන්නේ ක්‍රොධයට අසල් වචන විහිදුනුයේ වේ ද, මේ ද දුපීචභාවය කරන බමිසෙය්කි. (6.)

8. පුත ව පරං ආවුසො භික්ඛු චුදිතො¹ වොදකෙන වොදකං පටිපථරතී. යමපාවුසො භික්ඛු චුදිතො වොදකෙන වොදකං පටිපථරතී, අයමපි ධම්මො දෙවචස්සකරණො. (7)

9. පුත ව පරං ආවුසො භික්ඛු චුදිතො වොදකෙන වොදකං අපසාදෙති. යමපාවුසො භික්ඛු චුදිතො වොදකෙන වොදකං අපසාදෙති, අයමපි ධම්මො දෙවචස්සකරණො. (8)

10. පුත ව පරං ආවුසො භික්ඛු චුදිතො වොදකෙන වොදකස්ස පච්චාරෙපෙති. යමපාවුසො භික්ඛු චුදිතො වොදකෙන වොදකස්ස පච්චාරෙපෙති, අයමපි ධම්මො දෙවචස්සකරණො. (9.)

11. පුත ව පරං ආවුසො භික්ඛු චුදිතො වොදකෙන අඤ්ඤානඤ්ඤං පටිවරතී, බහිඤ්ඤා කථං අපනාමෙති, කොපඤ්ඤා දෙසඤ්ඤා අපච්චාසඤ්ඤා පාතුකරෙති. යමපාවුසො භික්ඛු චුදිතො වොදකෙන අඤ්ඤානඤ්ඤං පටිවරතී, බහිඤ්ඤා කථං අපනාමෙති, කොපඤ්ඤා දෙසඤ්ඤා අපච්චාසඤ්ඤා පාතුකරෙති, අයමපි ධම්මො දෙවචස්සකරණො. (10.)

12. පුත ව පරං ආවුසො භික්ඛු චුදිතො වොදකෙන අපදනෙ න සමපායති. යමපාවුසො භික්ඛු චුදිතො වොදකෙන අපදනෙ න සමපායති, අයමපි ධම්මො දෙවචස්සකරණො. (11.)

13. පුත ව පරං ආවුසො භික්ඛු මකඤ්ඤා හොති පලාසී. යමපාවුසො භික්ඛු මකඤ්ඤා හොති පලාසී, අයමපි ධම්මො දෙවචස්සකරණො. (12)

14. පුත ව පරං ආවුසො භික්ඛු ඉසස්සකි හොති මච්චරී. යමපාවුසො භික්ඛු ඉසස්සකි හොති මච්චරී, අයමපි ධම්මො දෙවචස්සකරණො. (13.)

15. පුත ව පරං ආවුසො භික්ඛු සඨො හොති මායාචී. යමපාවුසො භික්ඛු සඨො හොති මායාචී, අයමපි ධම්මො දෙවචස්සකරණො. (14)

16. පුත ව පරං ආවුසො භික්ඛු ඵඤ්ඤා හොති අහිමානී. යමපාවුසො භික්ඛු ඵඤ්ඤා හොති අහිමානී, අයමපි ධම්මො දෙවචස්සකරණො. (15)

17. පුත ව පරං ආවුසො භික්ඛු සඤ්චිචරාමාසී හොති ආධානගාතී² දුප්පටිකිස්සගතී. යමපාවුසො භික්ඛු සඤ්චිචරාමාසී හොති ආධානගාතී දුප්පටිකිස්සගතී, අයමපි ධම්මො දෙවචස්සකරණො. (16.)

1. වොදිතො, මච්චං.

2. ආධානගාතී, මච්චං.

8. තවද, අනෙකෙක් වෙයි. ඇවැත්ති, මහණ වෛදකයකු විසින් වෛදනා කරන ලද්දේ වෛදකයාට පටිභානි ව සිටුනේ ය. ඇවැත්ති, යම් හෙයකින් මහණ වෛදකයකු විසින් වෛදනා කරන ලද්දේ වෛදකයාට ප්‍රත්‍යනීක ව සිටී ද, මෙ ද දුෂ්චරිතවය කරන බවේයෙකි. (7.)

9. තවද, අනෙකෙක් වෙයි. ඇවැත්ති, මහණ වෛදකයකු විසින් වෛදනා කරන ලද්දේ වෛදකයා ගරහයි. ඇවැත්ති, යම් හෙයකින් මහණ වෛදකයකු විසින් වෛදනා කරන ලද්දේ වෛදකයා ගටා ද, මෙ ද දුෂ්චරිතවය කරන බවේයෙකි. (8.)

10. තවද, අනෙකෙක් වෙයි. ඇවැත්ති, මහණ වෛදකයකු විසින් වෛදනා කරන ලද්දේ වෛදකයාට චවාලා වෛදනා කරයි. ඇවැත්ති, යම් හෙයකින් මහණ වෛදකයකු විසින් වෛදනා කරන ලද්දේ වෛදකයාට පෙරලා වෛදනා කෙරේ ද, මෙ ද දුෂ්චරිතවය කරන බවේයෙකි. (9.)

11. තවද, අනෙකෙක් වෙයි. ඇවැත්ති, මහණ වෛදකයකු විසින් වෛදනා කරන ලද්දේ අනෙකෙකින් අනෙක වසයි. කථාව බැහැර පහ කෙරෙයි. කොපයත් ඥාණයත් අප්‍රීතියත් පහල කෙරෙයි. ඇවැත්ති, යම් හෙයකින් මහණ වෛදකයකු විසින් වෛදනා කරන ලද්දේ අනෙකෙකින් අනෙක පිළිසොයා ද, කථාව බැහැර තතු කෙරේ ද, කොපයත් ඥාණයත් අප්‍රීතියත් පහල කෙරේ ද, මෙ ද දුෂ්චරිතවය කරන බවේයෙකි. (10.)

12. තවද, අනෙකෙක් වෙයි. ඇවැත්ති, මහණ වෛදකයකු විසින් වෛදනා කරන ලද්දේ සවකිය චරිතය සපයා තිබෙන්නට නො හැකි වෙයි. ඇවැත්ති, යම් හෙයකින් මහණ වෛදකයකු විසින් වෛදනා කරන ලද්දේ සවකිය චරිතය සපයා තිබෙන්නට නො හැකි වේ ද, මෙ ද දුෂ්චරිතවය කරන බවේයෙකි. (11.)

13. තවද, අනෙකෙක් වෙයි. ඇවැත්ති, මහණ ගුණමකු වූයේ සුග්‍රාහ ඇත්තේ වෙයි. ඇවැත්ති, යම් හෙයකින් මහණ ගුණමකු වූයේ සුග්‍රාහ ඇත්තේ වේ ද, මෙ ද දුෂ්චරිතවය කරන බවේයෙකි. (12.)

14. තවද, අනෙකෙක් වෙයි. ඇවැත්ති, මහණ ඊෂ්ඨා කරනසුලු වූයේ මසුරු වූයේ වෙයි. ඇවැත්ති, යම් හෙයකින් මහණ ඊෂ්ඨා කරන සුලු වූයේ මසුරු වූයේ වේ ද, මෙ ද දුෂ්චරිතවය කරන බවේයෙකි. (13.)

15. තවද, අනෙකෙක් වෙයි. ඇවැත්ති, මහණ කෙරුපික වූයේ මායා ඇත්තේ වෙයි. ඇවැත්ති, යම් හෙයකින් මහණ කෙරුපික වූයේ මායා ඇත්තේ වේ ද, මෙ ද දුෂ්චරිතවය කරන බවේයෙකි. (14.)

16. තවද, අනෙකෙක් වෙයි. ඇවැත්ති, මහණ තදබව ඇත්තේ අධිකමාන ඇත්තේ වෙයි. ඇවැත්ති, යම් හෙයකින් මහණ තදබව ඇත්තේ අධිකමාන ඇත්තේ වේ ද, මෙ ද දුෂ්චරිතවය කරන බවේයෙකි. (15.)

17. තවද, අනෙකෙක් වෙයි. ඇවැත්ති, මහණ සවකිය දූෂටිය පරාඨිමතය කරන්නේ, එය ම දැඩි ශකාට ගන්නේ, හරනට නො හැකි වූයේ වෙයි. ඇවැත්ති, යම් හෙයකින් මහණ සවකිය දූෂටිය පරාමඨිතය කරන්නේ එය ම දැඩි කොට ගන්නේ බැහැර කිරීමට නො හැකි වූයේ වේ ද, මෙ ද දුෂ්චරිතවය කරන බවේයෙකි. (16.)

ඉමෙ වුවිච්ඡානාටුසො දොවචස්ස කරණො ධම්මො.

18. නො චෙපි ආටුසො භික්ඛු පචාරෙති: වදනතු මං ආයසමනොතා, වචනීයොමහි ආයසමනොතහිති. සො ච හොති සුවචො සොචචස්ස කරණෙහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො ධම්මො පදකම්ණ්ණොති අනුසාසනිං. අථ ඛො නං සබ්බභවාරී චන්තබ්බඤ්චෙව මඤ්ඤන්ති. අනුසාසිතබ්බඤ්ච මඤ්ඤන්ති. තසමීඤ්ච පුග්ගලෙ විසාසං ආපජ්ඣිතබ්බං මඤ්ඤන්ති.

19. කතමෙ වාටුසො සොචචස්ස කරණො ධම්මො?

ඉධාටුසො භික්ඛු න පාපිච්ඡො හොති න පාපිකානං ඉච්ඡානං වසං ගතො. යමපාටුසො භික්ඛු න පාපිච්ඡො හොති න පාපිකානං ඉච්ඡානං වසං ගතො, අයමපි ධම්මො සොචචස්ස කරණො.

20. පුන ච පරං ආටුසො භික්ඛු අනන්තකකංසතො හොති අපරවමහි. යමපාටුසො භික්ඛු අනන්තකකංසතො හොති අපරවමහි, අයමපි ධම්මො සොචචස්ස කරණො.

21. පුන ච පරං ආටුසො භික්ඛු න කොධනො හොති න කොධාභි-භූතො. යමපාටුසො භික්ඛු න කොධනො හොති න කොධාභිභූතො, අයමපි ධම්මො සොචචස්ස කරණො.

22. පුන ච පරං ආටුසො භික්ඛු න කොධනො හොති න කොධභෙදු උපනාහි. යමපාටුසො භික්ඛු න කොධනො හොති න කොධභෙදු උපනාහි, අයමපි ධම්මො සොචචස්ස කරණො.

23. පුන ච පරං ආටුසො භික්ඛු න කොධනො හොති න කොධ-භෙදු අභිසංඛි. යමපාටුසො භික්ඛු න කොධනො හොති න කොධභෙදු අභිසංඛි, අයමපි ධම්මො සොචචස්ස කරණො.

24. පුන ච පරං ආටුසො භික්ඛු න කොධනො හොති න කොධ-සාමන්තා වාචං තිච්ඡාරෙතා. යමපාටුසො භික්ඛු න කොධනො හොති න කොධසාමන්තා වාචං තිච්ඡාරෙතා, අයමපි ධම්මො සොචචස්ස කරණො.

25. පුන ච පරං ආටුසො භික්ඛු චුද්දිතො චොදකෙත චොදනං න පටිපථරහි. යමපාටුසො භික්ඛු චුද්දිතො චොදකෙත චොදනං න පටිපථරහි, අයමපි ධම්මො සොචචස්ස කරණො.

ඇවැත්ති, මොහු (පොළස) දුර්වලතාවය කරන බවටත් සැසි කියනු ලැබෙත්.

18. ඇවැත්ති, මහණ “මම ආයුෂමකුත් විසින් කියනුන්තෙම වෙමි. ආයුෂමන්හු මට (අවවාද වශයෙන්) කියන්වා” යි නො පවරනුද හෙ ද සුචර වූයේ, සුවච්ඡාලය කරන බවටත් සුඛය වූයේ, ඉවසන්තේ, අනුශාසනය ඇදුරු කොට ගන්නාසුලු වූයේ වේ නම්, එසේ ඇති කල්හි සමුඛමාචාරීහු ඔහු කියනුන්තකු කොට හඟිත්. අනුශාසනය සලසුන්තකු කොට හඟිත්. ඒ පුද්ගලයා කෙරෙහි විශ්වාසය එලවියයුතු කොට හඟිත්.

19. ඇවැත්ති, සුවච්ඡාලය කරන බවටත් කවරහ?

ඇවැත්ති, මේ ශාසනයෙහි මහණ පාපෙව් නො වූයේ ලාමක ඉවැන්තේ වශයට නො ගියේ වෙයි. ඇවැත්ති, යම් හෙයකින් මහණ පාපෙව් නො වූයේ ලාමක ඉවැන්තේ වශයට නො ගියේ වේ ද, මෙ ද සුවච්ඡාලය කරන බවටත්.

20. තවද, අනෙකෙක් වෙයි. ඇවැත්ති, මහණ තමා හුවා නො දක්නේ, පරා හෙලා නො දක්නේ වෙයි. ඇවැත්ති, යම් හෙයකින් මහණ තමා හුවා නො දක්නේ පරා හෙලා නො දක්නේ වේ ද, මෙ ද සුවච්ඡාලය කරන බවටත්.

21. තවද, අනෙකෙක් වෙයි. ඇවැත්ති, මහණ ක්‍රොධ නො කරන සුලු වූයේ ක්‍රොධයා විසින් නො මඛනා ලද්දේ වෙයි. ඇවැත්ති, යම් හෙයකින් මහණ ක්‍රොධ නො කරනසුලු වූයේ ක්‍රොධයා විසින් නො මඛනා ලද්දේ වේ ද, මෙ ද සුවච්ඡාලය කරන බවටත්.

22. තවද, අනෙකෙක් වෙයි. ඇවැත්ති, මහණ ක්‍රොධ නො කරන සුලු වූයේ ක්‍රොධය හෙතු කොට බඳුනෙවර නැත්තේ වෙයි. ඇවැත්ති, යම් හෙයකින් මහණ ක්‍රොධ නො කරනසුලු වූයේ ක්‍රොධය හෙතු කොට බඳුනෙවර නැත්තේ වේ ද, මෙ ද සුවච්ඡාලය කරන බවටත්.

23. තවද, අනෙකෙක් වෙයි. ඇවැත්ති, මහණ ක්‍රොධ නො කරන සුලු වූයේ ක්‍රොධය හෙතු කොට නො ගැටෙනසුලු වූයේ වෙයි. ඇවැත්ති, යම් හෙයකින් මහණ ක්‍රොධ නො කරනසුලු වූයේ, ක්‍රොධය හෙතු කොට නො ගැටෙනසුලු වූයේ වේ ද, මෙ ද සුවච්ඡාලය කරන බවටත්.

24. තවද, අනෙකෙක් වෙයි. ඇවැත්ති, මහණ ක්‍රොධ නොකරන්නේ ක්‍රොධයට අසල් වචන කියනුන් නො කරන්නේ වෙයි. ඇවැත්ති, යම් හෙයකින් මහණ ක්‍රොධ නො කරන්නේ ක්‍රොධයට අසල් වචන නො විහිදනුයේ වේ ද, මෙ ද සුවච්ඡාලය කරන බවටත්.

25. තවද, අනෙකෙක් වෙයි. ඇවැත්ති, මහණ මොදකයකු විසින් මොදකා කරන ලද්දේ මොදකයාට පවහැනි ව නො සිටියි. ඇවැත්ති, යම් හෙයකින් මහණ මොදකයකු විසින් මොදකා කරන ලද්දේ මොදකයාට පවහැනි ව නො සිටී ද, මෙ ද සුවච්ඡාලය කරන බවටත්.

26. පුන ච ජරං ආවුභො භික්ඛු වුදිතො වොදකෙන වොදකං න අපසාදෙති. යමොවුභො භික්ඛු වුදිතො වොදකෙන වොදකං න අපසාදෙති, අයමපි ධම්මො සොචචස්සකරණො.

27. පුන ච ජරං ආවුභො භික්ඛු වුදිතො වොදකෙන වොදකස්ස න ජම්මාරොපෙති; යමොවුභො භික්ඛු වුදිතො වොදකෙන වොදකස්ස න ජම්මාරොපෙති, අයමපි ධම්මො සොචචස්සකරණො.

28. පුන ච ජරං ආවුභො භික්ඛු වුදිතො වොදකෙන න අඤ්ඤානඤ්ඤං පටිචරති, න ඛතිඤා කථං අපනාමෙති, න කොපඤ්ඤා දෙසඤ්ඤා අපචචයඤ්ඤා පාතුකරොති. යමොවුභො භික්ඛු වුදිතො වොදකෙන න අඤ්ඤානඤ්ඤං පටිචරති, න ඛතිඤා කථං අපනාමෙති, න කොපඤ්ඤා දෙසඤ්ඤා අපචචයඤ්ඤා පාතුකරොති, අයමපි ධම්මො සොචචස්සකරණො.

29 පුන ච ජරං ආවුභො භික්ඛු වුදිතො වොදකෙන අපදුනෙ යමොයති. යමොවුභො භික්ඛු වුදිතො වොදකෙන අපදුනෙ යමොයති. අයමපි ධම්මො සොචචස්සකරණො.

30. පුන ච ජරං ආවුභො භික්ඛු අමකඛි හොති අපලාභී. යමොවුභො භික්ඛු අමකඛි හොති අපලාභී. අයමපි ධම්මො සොචචස්සකරණො.

31. පුන ච ජරං ආවුභො භික්ඛු අනිසුඤ්ඤි හොති අමච්ඡරී. යමොවුභො භික්ඛු අනිසුඤ්ඤි හොති අමච්ඡරී, අයමපි ධම්මො සොචචස්සකරණො.

32. පුන ච ජරං ආවුභො භික්ඛු අසඤ්ඤා හොති අමායාචී. යමොවුභො භික්ඛු අසඤ්ඤා හොති අමායාචී අයමපි ධම්මො සොචචස්සකරණො.

33. පුන ච ජරං ආවුභො භික්ඛු අභ්ඤ්ඤා හොති අතත්මානී. යමොවුභො භික්ඛු අභ්ඤ්ඤා හොති අතත්මානී, අයමපි ධම්මො සොචචස්සකරණො.

26. තවද, අනෙකෙක් වෙයි. ඇවැත්ති, මහණ වෛදකයකු විසින් වෛදනා කරන ලද්දේ වෛදකයාට නො ගවසී. ඇවැත්ති, යම් හෙයකින් මහණ වෛදකයකු විසින් වෛදනා කරන ලද්දේ වෛදකයාට නො ගවා ද, මේ ද සුවච්ඡාචය කරන ධර්මයෙකි.

27. තවද, අනෙකෙක් වෙයි. ඇවැත්ති, මහණ වෛදකයකු විසින් වෛදනා කරන ලද්දේ වෛදකයාට පෙරලා වෛදනා නො කෙරෙයි. ඇවැත්ති, යම් හෙයකින් මහණ වෛදකයකු විසින් වෛදනා කරන ලද්දේ වෛදකයාට පෙරලා වෛදනා නො කෙරේ ද, මේ ද සුවච්ඡාචය කරන ධර්මයෙකි.

28. තවද, අනෙකෙක් වෙයි. ඇවැත්ති, මහණ වෛදකයකු විසින් වෛදනා කරන ලද්දේ අනෙකෙකින් අනෙක නො පිළියොගයි. කථාව බැහැර නො කෙරෙයි. කොපයත් දොමයත් අප්‍රීතියත් පතල නො කෙරෙයි. ඇවැත්ති, යම් හෙයකින් මහණ වෛදකයකු විසින් වෛදනා කරන ලද්දේ අනෙකෙකින් අනෙක නො වසා ද, කථාව බැහැර නො තෙරා ද, කොපයත් දොමයත් අප්‍රීතියත් පතල නො කෙරේ ද, මේ ද සුවච්ඡාචය කරන ධර්මයෙකි.

29. තවද, අනෙකෙක් වෙයි. ඇවැත්ති, මහණ වෛදකයකු විසින් වෛදනා කරන ලද්දේ සවකීය චරිතය සපයා කියන්නට හැක්කේ වෙයි. ඇවැත්ති, යම් හෙයකින් මහණ වෛදකයකු විසින් වෛදනා කරන ලද්දේ සවකීය චරිතය සපයා කියන්නට හැකි වේ ද, මේ ද සුවච්ඡාචය කරන ධර්මයෙකි.

30. තවද, අනෙකෙක් වෙයි. ඇවැත්ති, මහණ ගුණමකු නො වූයේ සුගග්‍රාහය නැත්තේ වෙයි. ඇවැත්ති, යම් හෙයකින් මහණ ගුණමකු නො වූයේ සුගග්‍රාහ නැත්තේ වේ ද, මේ ද සුවච්ඡාචය කරන ධර්මයෙකි.

31. තවද, අනෙකෙක් වෙයි. ඇවැත්ති, මහණ ඊෂ්ඨා නො කරන සුළු වූයේ මසුරා නැත්තේ වෙයි. ඇවැත්ති, යම් හෙයකින් මහණ ඊෂ්ඨා නො කරනසුළු වූයේ මසුරා නැත්තේ වේ ද, මේ ද සුවච්ඡාචය කරන ධර්මයෙකි.

32. තවද, අනෙකෙක් වෙයි. ඇවැත්ති, මහණ කෙරොටික නො වූයේ මායා නැත්තේ වෙයි. ඇවැත්ති, යම් හෙයකින් මහණ කෙරොටික නො වූයේ මායා නැත්තේ වේ ද, මේ ද සුවච්ඡාචය කරන ධර්මයෙකි.

33. තවද, අනෙකෙක් වෙයි. ඇවැත්ති, මහණ තදබැච්චි නැත්තේ අධික මාන නැත්තේ වෙයි. ඇවැත්ති, යම් හෙයකින් මහණ තදබැච්චි නැත්තේ අධික මාන නැත්තේ වේ ද, මේ ද සුවච්ඡාචය කරන ධර්මයෙකි.

34. පුත ව පරං ආවුසො භික්ඛු අසන්දිට්ඨිපරුමාසී හොති අනාධාන-
ගාහී සුපාවිතිය්ඤහතී. යමපාවුසො භික්ඛු අසන්දිට්ඨිපරුමාසී හොති
අනාධානගාහී සුපාවිතිය්ඤහතී, අසමපි ධම්මො සොවචස්සකරණේ.

ඉමෙ වුවචනතාවුසො සොවචස්සකරණං ධම්මො.

35. කත්ථාවුසො භික්ඛුතා අත්තනාව අත්තනානං එවං අනුමිනිතඛං: 1
“යො ඛවායං පුඤ්ඤො පාපිච්ඡෙජ්, පාපිකානං ඉච්ඡානං වසං ගතො,
අයං මෙ පුඤ්ඤො අපපියො අමනාපො. අභ්‍යඤ්චව ඛො පනස්සං
පාපිච්ඡෙජ් පාපිකානං ඉච්ඡානං වසං ගතො, අභමපස්සං 2 පරෙසං අපපියො
අමනාපො”ති. එවං ජාතනෙත්තනාවුසො භික්ඛුතා න පාපිච්ඡෙජ් හවිස්සාමි
න පාපිකානං ඉච්ඡානං වසං ගතොති විතතං උපාදෙතඛං.

36. “යො ඛවායං පුඤ්ඤො අත්තකකංඝකො පරවමහී, අයං මෙ
පුඤ්ඤො අපපියො අමනාපො. අභ්‍යඤ්චව ඛො පනස්සං අත්තකකං-
ඝකො පරවමහී, අභමපස්සං පරෙසං අපපියො අමනාපො”ති. එවං
ජාතනෙත්තනාවුසො භික්ඛුතා ‘අත්තකකංඝකො හවිස්සාමි අපරවමහී’ ති
විතතං උපාදෙතඛං.

37. “යො ඛවායං පුඤ්ඤො කොඛනො කොඛනේතු ඉපනාහී, අයං මෙ
පුඤ්ඤො අපපියො අමනාපො. අභ්‍යඤ්චව ඛො පනස්සං කොඛනො
කොඛනේතු ඉපනාහී, අභමපස්සං පරෙසං අපපියො අමනාපො”ති එවං ජාත-
නෙත්තනාවුසො භික්ඛුතා, න කොඛනො හවිස්සාමි න කොඛනේතු
ඉපනාහී”ති විතතං උපාදෙතඛං.

38. “යො ඛවායං පුඤ්ඤො කොඛනො කොඛනේතු උපනාහී, අයං
මෙ පුඤ්ඤො අපපියො අමනාපො. අභ්‍යඤ්චව ඛො පනස්සං කොඛනො
කොඛනේතු උපනාහී, අභමපස්සං පරෙසං අපපියො අමනාපො”ති එවං
ජාතනෙත්තනාවුසො භික්ඛුතා ‘න කොඛනො හවිස්සාමි න කොඛනේතු
උපනාහී’ති විතතං උපාදෙතඛං.

39. “යො ඛවායං පුඤ්ඤො කොඛනො කොඛනේතු අභිසඛතී, අයං
මෙ පුඤ්ඤො අපපියො අමනාපො අභ්‍යඤ්චව ඛො පනස්සං කොඛනො
කොඛනේතු අභිසඛතී, අභමපස්සං පරෙසං අපපියො අමනාපො”ති එවං
ජාතනෙත්තනාවුසො භික්ඛුතා ‘න කොඛනො හවිස්සාමි න කොඛනේතු
අභිසඛතී’ති විතතං උපාදෙතඛං.

1. අනුමානිතඛං, ඝං 2 අභමපස්සං, මජ්ඣං

34. භවද, අනෙකෙක් වෙයි. ඇවැත්ති, මහණ සාධකීය දෘටිය පරාමිතිය නො කරන්නේ, එය ම දැඩි කොට නො ගන්නේ, සුවසේ බැහැර කිරීමට හැකි වූයේ වෙයි. ඇවැත්ති, යම් හෙයකින් මහණ සාධකීය දෘටිය පරාමිතිය නො කරන්නේ, එය දැඩි කොට නො ගන්නේ, සුවසේ බැහැර කිරීමට හැකි වූයේ වේ ද, මේ ද සුවච්ඡාදය කරන බවයෙකි.

ඇවැත්ති, මොහු (සොලස) සුවච්ඡාදය කරන බවයෝ යි කියනු ලැබෙත්.

35 ඇවැත්ති, මේ සොලොස් වැදූරුම් බවයෙහි ලා මහණහු විසින් තමා ම තමා මෙසේ භූලනා කටයුතුයි: (සසද, තීරණය කටයුතුයි:) “යම් මේ පුද්ගලයෙක් පාපෙව්නා ඇත්තේ ලාමක ඉව්ච්චන්ගේ වශයට ගියේ වේ ද, මේ පුද්ගල මට අප්‍රිය වෙයි. ඉදින් මමත් පාපෙව්නා ඇත්තෙමි, ලාමක ඉව්ච්චන්ගේ වශයට ගියෙමි නම්, මමත් අනුන්ට අප්‍රිය වන්නෙමි. අමනාප වන්නෙමි” යි ඇවැත්ති, මෙසේ දන්නා වූ මහණහු විසින් “පාපෙව්නා නැත්තෙමි ලාමක ඉව්ච්චන්ගේ වශයට නො ගියෙමි වන්නෙමි” යි සිත ඉපදවිය යුතු ය.

36. “යම් මේ පුද්ගලයෙක් වනාහි තමා හුවා දක්නේ පරා හෙලා දක්නේ වේ ද, මේ පුද්ගල මට අප්‍රිය වෙයි අමනාප වෙයි. ඉදින් මමත් තමා හුවා දක්නෙමි, පරා හෙලා දක්නෙමි වන්නෙමි නම්, මම ද අනුන්ට අප්‍රිය වූයෙමි, අමනාප වූයෙමි වෙමි” යි ඇවැත්ති, මෙසේ දන්නා මහණහු විසින් “තමා හුවා නො දක්නෙමි, පරා හෙලා නො දක්නෙමි වෙමි” යි සිත ඉපදවිය යුතු ය.

37. “යම් මේ පුද්ගලයෙක් වනාහි ක්‍රොධ කරනසුලු වූයේ ක්‍රොධයෙන් මඛනා ලද්දේ වේ ද, මේ පුද්ගල මට අප්‍රිය වෙයි. ඉදින් මමත් ක්‍රොධ කරන සුල්ලෙමි, ක්‍රොධයෙන් මඛනා ලද්දෙමි වෙමි නම්, මම ද අනුන්ට අප්‍රිය වූයෙමි, අමනාප වූයෙමි වෙමි” යි ඇවැත්ති, මෙසේ දන්නා මහණහු විසින් “ක්‍රොධ නො කරන සුල්ලෙමි ක්‍රොධයෙන් නො මඛනා ලද්දෙමි වෙමි” යි සිත ඉපදවිය යුතු ය.

38. “යම් මේ පුද්ගලයෙක් වනාහි ක්‍රොධ කරනසුලු වූයේ, ක්‍රොධ හෙතු කොට බඳිවෙවර ඇත්තේ වේ ද, මේ පුද්ගල මට අප්‍රිය වෙයි. අමනාප වෙයි. ඉදින් මමත් ක්‍රොධ කරන සුල්ලෙමි ක්‍රොධය හෙතු කොට බඳිවෙවර ඇත්තෙමි වෙමි නම්, මම ද අනුන්ට අප්‍රිය වූයෙමි, අමනාප වූයෙමි වෙමි” යි ඇවැත්ති, මෙසේ දන්නා මහණහු විසින් “ක්‍රොධ නො කරන සුල්ලෙමි ක්‍රොධය හෙතු කොට බඳිවෙවර නැත්තෙමි වෙමි” යි සිත ඉපදවිය යුතු ය.

39 “යම් මේ පුද්ගලයෙක් වනාහි ක්‍රොධ කරනසුලු වූයේ ක්‍රොධය හෙතු කොට ගැටෙනසුලු වූයේ වේ ද, මේ පුද්ගල මට අප්‍රිය වෙයි. අමනාප වෙයි. ඉදින් මම ද ක්‍රොධ කරන සුල්ලෙමි වෙමි නම්, මමත් අනුන්ට අප්‍රිය වූයෙමි, අමනාප වූයෙමි වෙමි” යි ඇවැත්ති, මෙසේ දන්නා මහණහු විසින් “ක්‍රොධ නො කරන සුල්ලෙමි, ක්‍රොධය හෙතු කොට නො ගැටෙන සුල්ලෙමි වෙමි” යි සිත ඉපදවිය යුතු ය.

40. “යො ඛවායං පුග්ගලො කොධනො කොධසාමනනා වාවං නිව්ඡාරතා, අයං මේ පුග්ගලො අපට්ඨො අමනාපො; අභඤ්චව ඛො පතස්සං කොධනො කොධසාමනනා වාවං නිව්ඡාරතා, අභමපස්සං පථරසං අපට්ඨො අමනාපො”ති. එවං ජාතනෙත්තනාවුසො භික්ඛුනා “න කොධනො භවිස්සාමි, න කොධසාමනනා වාවං නිව්ඡාරෙස්සාමි”ති විතතං උප්පාදෙනබ්බං.

41. “යො ඛවායං පුග්ගලො වුද්දිනො වොදකෙන පටිප්ථරති, අයං මේ පුග්ගලො අපට්ඨො අමනාපො; අභඤ්චව ඛො පත වුද්දිනො වොදකෙන වොදකං පටිප්ථරග්ගං, අභමපස්සං පථරසං අපට්ඨො අමනාපො”ති. එවං ජාතනෙත්තනාවුසො භික්ඛුනා ‘වුද්දිනො වොදකෙන වොදකං න පටිප්ථරිස්සාමි’ති විතතං උප්පාදෙනබ්බං.

42. “යො ඛවායං පුග්ගලො වුද්දිනො වොදකෙන වොදකං අපසාදෙති, අයං මේ පුග්ගලො අපට්ඨො අමනාපො; අභඤ්චව ඛො පත වුද්දිනො වොදකෙන වොදකං අපසාදෙග්ගං, අභමපස්සං පථරසං අපට්ඨො අමනාපො”ති එවං ජාතනෙත්තනාවුසො භික්ඛුනා “වුද්දිනො වොදකෙන වොදකං න අපසාදෙස්සාමි”ති විතතං උප්පාදෙනබ්බං.

43. “යො ඛවායං පුග්ගලො වුද්දිනො වොදකෙන වොදකස්ස පච්චාරෙපෙති, අයං මේ පුග්ගලො අපට්ඨො අමනාපො; අභඤ්චව ඛො පත වුද්දිනො වොදකෙන වොදකස්ස පච්චාරෙපෙග්ගං, අභමපස්සං පථරසං අපට්ඨො අමනාපො”ති එවං ජාතනෙත්තනාවුසො භික්ඛුනා “වුද්දිනො වොදකෙන වොදකස්ස න පච්චාරෙපෙස්සාමි”ති විතතං උප්පාදෙනබ්බං.

44. “යො ඛවායං පුග්ගලො වුද්දිනො වොදකෙන අඤ්ඤානඤ්ඤං පටිවරති, ඛහිඤ්ඤා කථං අපනාමමති, කොපඤ්ච දොසඤ්ච අපච්චයඤ්ච පාතුකරොති, අයං මේ පුග්ගලො අපට්ඨො අමනාපො; අභඤ්චව ඛො පත වුද්දිනො වොදකෙන අඤ්ඤානඤ්ඤං පටිවරෙග්ගං ඛහිඤ්ඤා කථං අපනාමෙග්ගං කොපඤ්ච දොසඤ්ච අපච්චයඤ්ච පාතුකරෙග්ගං, අභමපස්සං පථරසං අපට්ඨො අමනාපො”ති එවං ජාතනෙත්තනාවුසො භික්ඛුනා “වුද්දිනො වොදකෙන න අඤ්ඤානඤ්ඤං පටිවරිස්සාමි, න ඛහිඤ්ඤා කථං අපනාමෙස්සාමි, න කොපඤ්ච දොසඤ්ච අපච්චයඤ්ච පාතුකරිස්සාමි”ති විතතං උප්පාදෙනබ්බං.

40. “යම් මේ පුද්ගලයෙක් වතාහි ක්‍රොධ කරනසුලු වූයේ ක්‍රොධයට ලං කොට වචන නිකුත් කරන්නේ වේ ද, මේ පුද්ගල මට අප්‍රිය වෙයි. ඉදින් මමත් ක්‍රොධ කරනසුලු වූයෙම් ක්‍රොධයට ලං කොට වචන නිකුත් කරන්නෙමි වෙමි නම්, මම ද අනුන්ට අප්‍රිය වූයෙමි අමනාප වූයෙමි වෙමි” යි. ඇවැත්නි, මෙසේ දන්නා මහණහු විසින් “ක්‍රොධ නො කරන සුල්ලෙමි වෙමි. ක්‍රොධයට ලං කොට වචන නො නිකුත් කරමි” යි සිත ඉපදවිය යුතු ය.

41. “යම් මේ පුද්ගලයෙක් වතාහි වෛශ්‍යයකු විසින් වෛදනා කරන ලද්දේ වෛදකයාට පටහැනි ව සිටි ද, මේ පුද්ගල මට අප්‍රිය වෙයි. ඉදින් මමත් වෛදකයකු විසින් වෛදනා කරන ලද්දෙමි වෛදකයාට පටහැනි ව සිටින්නෙමි නම්, මම ද අනුන්ට අප්‍රිය වූයෙමි, අමනාප වූයෙමි වෙමි” යි ඇවැත්නි, මෙසේ දන්නා මහණහු විසින් “වෛදකයකු විසින් වෛදනා කරන ලද්දෙමි වෛදකයාට නො පටහැනි ව සිටින්නෙමි” යි සිත ඉපදවිය යුතු ය.

42. “යම් මේ පුද්ගලයෙක් වතාහි වෛදකයකු විසින් වෛදනා කරන ලද්දේ වෛදකයා ගරහා ද, මේ පුද්ගල මට අප්‍රිය වෙයි. අමනාප වෙයි. ඉදින් මමත් වෛදකයකු විසින් වෛදනා කරන ලද්දෙමි වෛදකයා ගරහමි නම් “මම ද අනුන්ට අප්‍රිය වූයෙමි, අමනාප වූයෙමි වෙමි” යි ඇවැත්නි, මෙසේ දන්නා මහණහු විසින් “වෛදනා කරන ලද්දෙමි වෛදකයාට නො ගරහමි” යි සිත ඉපදවිය යුතු ය.

43. “යම් මේ පුද්ගලයෙක් වතාහි වෛදකයකු විසින් වෛදනා කරන ලද්දේ වෛදකයාට පෙරලා වෛදනා කෙරේ ද, මේ පුද්ගල මට අප්‍රිය වෙයි. ඉදින් මමත් වෛදකයාට පෙරලා වෛදනා කරන්නෙමි නම්, මම ද අනුන්ට අප්‍රිය වූයෙමි වෙමි” යි ඇවැත්නි, මෙසේ දන්නා මහණහු විසින් “වෛදකයකු විසින් වෛදනා කරන ලද්දෙමි වෛදකයාට පෙරලා වෛදනා නො කරමි” යි සිත ඉපදවිය යුතු ය.

44. “යම් මේ පුද්ගලයෙක් වතාහි වෛදකයකු විසින් වෛදනා කරන ලද්දේ අනෙකෙකින් අනෙක වසා ද, බැහැරට කථාව තකු කෙරේ ද, කොපයත් දොමයත් අප්‍රීතියත් පහල කෙරේ ද, මේ පුද්ගල මට අප්‍රිය වෙයි. අමනාප වෙයි ඉදින් මමත් වෛදකයකු විසින් වෛදනා කරන ලද්දෙමි, අනෙකෙකින් අනෙක වසමි නම්, බැහැරට කථාව තකු කරමි නම්, කොපයත් දොමයත් අප්‍රීතියත් පහල කෙරෙමි නම්, මම ද අනුන්ට අප්‍රිය වූයෙමි, අමනාප වූයෙමි වෙමි” යි ඇවැත්නි, මෙසේ දන්නා මහණහු විසින් “වෛදකයකු විසින් වෛදනා කරන ලද්දෙමි, අනෙකෙකින් අනෙක නො වසමි. බැහැරට කථාව තකු නො කරමි. කොපයත් දොමයත් අප්‍රීතියත් පහල නො කරමි” යි සිත ඉපදවිය යුතු ය.

45. “යො ඛවායං පුග්ගලො චුද්දිතො චොදකෙන අපදානෙන න සමපා-
යති, අයං මෙ පුග්ගලො අපට්ඨො අමනාපො, අහඤ්චව ඛො පන
චුද්දිතො චොදකෙන අපදානෙන න සමපායෙය්‍යං, අහමපසංං පරෙසං
අපට්ඨො අමනාපො”ති එවං ජාතනෙතතාචුසො හික්ඛුතා “චුද්දිතො
චොදකෙන අපදානෙන සමපායිස්සාමී”ති විතතං උපාදෙතබ්බං.

46. “යො ඛවායං පුග්ගලො මකඛි පලාසී, අයං මෙ පුග්ගලො
අපට්ඨො අමනාපො; අහඤ්චව ඛො පනස්සං මකඛි පලාසී, අහමපසංං
පරෙසං අපට්ඨො අමනාපො”ති එවං ජාතනෙතතාචුසො හික්ඛුතා “අමකඛි
හමස්සාමි අපලාසී”ති විතතං උපාදෙතබ්බං.

47. “යො ඛවායං පුග්ගලො ඉඤ්ඤකි මච්ඡරී, අයං මෙ පුග්ගලො
අපට්ඨො අමනාපො අහඤ්චව ඛො පනස්සං ඉඤ්ඤකි මච්ඡරී, අහමපසංං
පරෙසං අපට්ඨො අමනාපො”ති එවං ජාතනෙතතාචුසො හික්ඛුතා
“අභිඤ්ඤකි හමස්සාමි අමච්ඡරී”ති විතතං උපාදෙතබ්බං.

48. “යො ඛවායං පුග්ගලො සඤ්ඨා මායාපී, අයං මෙ පුග්ගලො
අපට්ඨො අමනාපො, අහඤ්චව ඛො පනස්සං සඤ්ඨා මායාපී අහමපසංං
පරෙසං අපට්ඨො අමනාපො”ති එවං ජාතනෙතතාචුසො හික්ඛුතා
“අසඤ්ඨා හමස්සාමි අමායාපී” ති විතතං උපාදෙතබ්බං.

49. “යො ඛවායං පුග්ගලො එඤ්ඤා අභිමානී, අයං මෙ පුග්ගලො
අපට්ඨො අමනාපො, අහඤ්චව ඛො පනස්සං එඤ්ඤා අභිමානී, අහ-
මපසංං පරෙසං අපට්ඨො අමනාපො”ති එවං ජාතනෙතතාචුසො හික්ඛුතා
“අභිඤ්ඤා හමස්සාමී අභිමානී” ති විතතං උපාදෙතබ්බං.

50. “යො ඛවායං පුග්ගලො සන්ද්ධිපරමාසී අාධානගාහී දුප්පට්ඨි-
තිස්සකඛි, අයං මෙ පුග්ගලො අපට්ඨො අමනාපො, අහඤ්චව ඛො පනස්සං
සන්ද්ධිපරමාසී අාධානගාහී දුප්පට්ඨිතිස්සකඛි, අහමපසංං පරෙසං අපට්ඨො
අමනාපො”ති එවං ජාතනෙතතාචුසො හික්ඛුතා “අසන්ද්ධිපරමාසී හමස්සාමි
අභාධානගාහී දුප්පට්ඨිතිස්සකඛිති” විතතං උපාදෙතබ්බං.

45. “යම් මේ පුද්ගලයෙක් වතාහි චෝදකයකු විසින් චෝදනා කරන ලද්දේ සාධකය වරින් වරින් විෂයෙහි සපයා කියන්නට නො හැකි වේ ද, මේ පුද්ගල මට අප්‍රිය වෙයි. අමනාප වෙයි. ඉදින් මමත් චෝදකයකු විසින් චෝදනා කරන ලද්දේම, සාධකය වරින් වරින් විෂයෙහි සපයා කියන්නට නො හැක්කේම නම්, මම ද අනුතට අප්‍රිය වූයෙමි අමනාප වූයෙමි වෙමි” යි ඇවැත්නි, මෙසේ දන්නා මහණහු විසින් චෝදකයකු විසින් චෝදනා කරන ලද්දේම, සාධකය වරින් වරින් විෂයෙහි සපයා කියමි” යි සිත ඉපදවිය යුතු ය.

46. “යම් මේ පුද්ගලයෙක් වතාහි ගුණ මකන්නේ යුගග්‍රාහ ඇත්තේ වේ ද, මේ පුද්ගල මට අප්‍රිය වෙයි. අමනාප වෙයි. ඉදින් මමත් ගුණ මකන්නේම යුගග්‍රාහ ඇත්තේම වෙමි නම්, මම ද අනුතට අප්‍රිය වූයෙමි, අමනාප වූයෙමි වෙමි” යි ඇවැත්නි, මෙසේ දන්නා මහණහු විසින් “ගුණ නො මකන්නේම වෙමි” යි සිත ඉපදවිය යුතු ය.

47. “යම් මේ පුද්ගලයෙක් වතාහි ඊෂ්ඨා කරන්නේ මසුරු බැව් ඇත්තේ වේ ද, මට මේ පුද්ගල අප්‍රිය වෙයි. අමනාප වෙයි. ඉදින් මමත් ඊෂ්ඨා කරන්නේම, මසුරු බැව් ඇත්තේම වෙමි නම්, මම ද අනුතට අප්‍රිය වූයෙමි අමනාප වූයෙමි වෙමි” යි ඇවැත්නි, මෙසේ දන්නා මහණහු විසින් “ඊෂ්ඨා නො කරන්නේම, නො මසුරු බැව් ඇත්තේම වෙමි” යි සිත ඉපදවිය යුතු ය.

48. “යම් මේ පුද්ගලයෙක් වතාහි කෙරුවන වූයේ මායා ඇත්තේ වේ ද, මට මේ පුද්ගල අප්‍රිය වෙයි. අමනාප වෙයි. ඉදින් මමත් කෙරුවන වූයෙමි, මායා ඇත්තේම වෙමි නම්, මම ද අනුතට අප්‍රිය වූයෙමි, අමනාප වූයෙමි වෙමි” යි ඇවැත්නි, මෙසේ දන්නා මහණහු විසින් “කෙරුවන නො වූයෙමි, මායා නැත්තේම වෙමි” යි සිත ඉපදවිය යුතු ය.

49. “යම් මේ පුද්ගලයෙක් වතාහි තදබැව් ඇත්තේ අධිකමාන ඇත්තේ වේ ද, මේ පුද්ගල මට අප්‍රිය වෙයි. අමනාප වෙයි. ඉදින් මමත් තදබැව් ඇත්තේම, අධිකමාන ඇත්තේම වෙමි නම්, මම ද අනුතට අප්‍රිය වූයෙමි අමනාප වූයෙමි වෙමි” යි ඇවැත්නි, මෙසේ දන්නා මහණහු විසින් “නො තදබැව් ඇත්තේම අධිකමාන නැත්තේම වෙමි” යි සිත ඉපදවිය යුතු ය.

50. “යම් මේ පුද්ගලයෙක් වතාහි සාධකය දෘඪය පරමභීතිය කරන්නේ, එය ම දැඩි කොට ගන්නේ, බැහැර කිරීමට නො හැකි වූයේ මේ ද, මේ පුද්ගල මට අප්‍රිය වෙයි අමනාප වෙයි. ඉදින් මමත් සාධකය දෘඪය පරමභීතිය කරන්නේම, එය ම දැඩි කොට ගන්නේම බැහැර කිරීමට නො හැකි වූයෙමි වෙමි නම්, මම ද අනුතට අප්‍රිය වූයෙමි අමනාප වූයෙමි වෙමි” යි ඇවැත්නි, මෙසේ දන්නා මහණහු විසින් “සාධකය දෘඪය පරමභීතිය නො කරන්නේම, එය ම දැඩි කොට නො ගන්නේම, යුච්ඡේ බැහැර කිරීමට හැකි වෙමි” යි සිත ඉපදවිය යුතු ය.

51. තනුඃචුඤ්ඤා භික්ඛුතා අත්තනාච අත්තනානං ඵලං පච්චචෙක්ඛිතබ්බං: “කීනසු බොමහි පාපිච්ඤ්ඤා පාපිකානං ඉච්ඡානං වසං ගඤ්ඤා”ති. සචේ අචුඤ්ඤා භික්ඛු පච්චචෙක්ඛමානො ඵලං ජානාති: “පාපිච්ඤ්ඤා බොමහි පාපිකානං ඉච්ඡානං වසං ගඤ්ඤා”ති. තෙනාචුඤ්ඤා භික්ඛුතා තෙසං යෙව පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පහානාය වායමිතබ්බං. සචේ පනාචුඤ්ඤා භික්ඛු පච්චචෙක්ඛමානො ඵලං ජානාති: “න බොමහි පාපිච්ඤ්ඤා න පාපිකානං ඉච්ඡානං වසං ගඤ්ඤා”ති, තෙනාචුඤ්ඤා භික්ඛුතා තෙනෙව පිතිපාමොඤ්ඤාන විහාතබ්බං අභොරතනානුසික්ඛිතා කුසලෙසු ධම්මෙසු.

52. පුන ච පරං අචුඤ්ඤා භික්ඛුතා අත්තනාච අත්තනානං ඵලං පච්චචෙක්ඛිතබ්බං: “කීනසු බොමහි අනතුකකංසකො පරවමහි”ති. සචේ අචුඤ්ඤා භික්ඛු පච්චචෙක්ඛමානො ඵලං ජානාති: “අනතුකකංසකො බොමහි පරවමහි”ති. තෙනාචුඤ්ඤා භික්ඛුතා තෙසං යෙව පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පහානාය වායමිතබ්බං. සචේ පනාචුඤ්ඤා භික්ඛු පච්චචෙක්ඛමානො ඵලං ජානාති: “අනතුකකංසකො බොමහි අපරවමහි”ති, තෙනාචුඤ්ඤා භික්ඛුතා තෙනෙව පිතිපාමොඤ්ඤාන විහාතබ්බං අභොරතනානුසික්ඛිතා කුසලෙසු ධම්මෙසු.

53. පුන ච පරං අචුඤ්ඤා භික්ඛුතා අත්තනාච අත්තනානං ඵලං පච්චචෙක්ඛිතබ්බං: “කීනසු බොමහි කොඛනො කොඛාභිභුතො”ති. සචේ අචුඤ්ඤා භික්ඛු පච්චචෙක්ඛමානො ඵලං ජානාති: “කොඛනො බොමහි කොඛාභිභුතො”ති. තෙනාචුඤ්ඤා භික්ඛුතා තෙසං යෙව පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පහානාය වායමිතබ්බං. සචේ පනාචුඤ්ඤා භික්ඛු පච්චචෙක්ඛමානො ඵලං ජානාති: න බොමහි කොඛනො න කොඛාභිභුතො”ති,¹ තෙනාචුඤ්ඤා භික්ඛුතා තෙනෙව පිතිපාමොඤ්ඤාන විහාතබ්බං අභොරතනානුසික්ඛිතා කුසලෙසු ධම්මෙසු.

54. පුන ච පරං අචුඤ්ඤා භික්ඛුතා අත්තනාච අත්තනානං ඵලං පච්චචෙක්ඛිතබ්බං: “කීනසු බොමහි කොඛනො කොඛහෙතු උපතාහි”ති. සචේ අචුඤ්ඤා භික්ඛු පච්චචෙක්ඛමානො ඵලං ජානාති: “කොඛනො බොමහි කොඛහෙතු උපතාහි”ති. තෙනාචුඤ්ඤා භික්ඛුතා තෙසං යෙව පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පහානාය වායමිතබ්බං. සචේ පනාචුඤ්ඤා භික්ඛු පච්චචෙක්ඛමානො ඵලං ජානාති: “න බොමහි කොඛනො න කොඛහෙතු උපතාහි”ති, තෙනාචුඤ්ඤා භික්ඛුතා තෙනෙව පිතිපාමොඤ්ඤාන විහාතබ්බං අභොරතනානුසික්ඛිතා කුසලෙසු ධම්මෙසු.

1 න බොමහි කොඛනො කොඛාභිභුතොති, සීඝ්‍ර. මිඡං.

51. ඇවැත්ති, එහි ලා මහණහු විසින් “කිම, මම පාපෙව්‍රා ඇත්තෙමි වෙමි ද, ලාමක ඉව්‍රාචන්ගේ වශයට හියෙමි වෙමි ද” යි මෙසේ තමා විසින් ම තමා ගැන නුවණින් සැලකිය යුතු ය. ඇවැත්ති, ඉදින් මහණ නුවණින් සලකන්නේ “පාපෙව්‍රා ඇත්තෙමි, ලාමක ඉව්‍රාචන්ගේ වශයට හියෙමි වෙමි” යි මෙසේ දනී නම්, ඇවැත්ති, ඒ මහණහු විසින් ඒ ලාමක අකුසල ධර්මයන්ගේ ම ප්‍රභාණය පිණිස වෑයම් කලයුතු ය. ඇවැත්ති, ඉදින් මහණ නුවණින් සලකන්නේ “මම පාපෙව්‍රා ඇත්තෙමි නො වෙමි. ලාමක ඉව්‍රාචන්ගේ වශයට නො හියෙමි වෙමි” යි මෙසේ දනී ද, ඇවැත්ති, ඒ මහණහු විසින් ඒ ප්‍රීතිප්‍රාමෝදයෙන් ම කුසලධර්මයෙහි දවරැ හික්මෙන්නකු ව විසිය යුතු ය.

52. තවද, අනෙකෙක් වෙයි ඇවැත්ති, මහණහු විසින් “කිම, මම තමා හුචා දක්තෙමි, පරු හෙළා දක්තෙමි වෙමි” ද යි මෙසේ තමා විසින් ම තමා ගැන නුවණින් සැලකිය යුතු ය. ඇවැත්ති, ඉදින් මහණ නුවණින් සලකන්නේ “තමා හුචා දක්තෙමි, පරු හෙළා දක්තෙමි වෙමි” යි මෙසේ දනී නම්, ඇවැත්ති, ඒ මහණහු විසින් ඒ ලාමක අකුසලධර්මයන්ගේ ම ප්‍රභාණය පිණිස වෑයම් කලයුතු ය ඉදින් මහණ නුවණින් සලකන්නේ “තමා හුචා නො දක්තෙමි, පරා හෙළා නො දක්තෙමි වෙමි” යි මෙසේ දනී ද, ඇවැත්ති, ඒ මහණහු විසින් ඒ ප්‍රීතිප්‍රාමෝදයෙන් ම කුසලධර්මයෙහි දවරැ හික්මෙන්නකු ව විසිය යුතු ය.

53. තව ද, අනෙකෙක් වෙයි. ඇවැත්ති, මහණහු විසින් “කිම, මම ක්‍රොධ කරන සුල්ලෙමි, ක්‍රොධයෙන් මඛතා ලද්දෙමි වෙමි” ද යි තමා විසින් ම තමා ගැන මෙසේ නුවණින් සැලකිය යුතු ය. ඇවැත්ති, මහණ නුවණින් සලකන්නේ “මම ක්‍රොධ කරන සුල්ලෙමි, ක්‍රොධයෙන් මඛතා ලද්දෙමි වෙමි” යි මෙසේ දනී නම්, ඇවැත්ති, ඒ මහණහු විසින් ඒ ලාමක අකුසලධර්මයන්ගේ ම ප්‍රභාණය පිණිස වෑයම් කලයුතු ය. ඇවැත්ති, ඉදින් මහණ නුවණින් සලකන්නේ “මම ක්‍රොධ කරන සුල්ලෙමි, ක්‍රොධයෙන් මඛතා ලද්දෙමි නො වෙමි” යි මෙසේ දනී ද, ඇවැත්ති, ඒ මහණහු විසින් ඒ ප්‍රීතිප්‍රාමෝදයෙන් ම කුසලධර්මයෙහි දවරැ හික්මෙන්නකු ව විසිය යුතු ය

54. තවද, අනෙකෙක් වෙයි. ඇවැත්ති, මහණහු විසින් “ කිම, මම ක්‍රොධ කරන සුල්ලෙමි, ක්‍රොධය හෙතු කොට බඳුනෙවර ඇත්තෙමි, වෙමි ද” යි තමා විසින් ම තමා ගැන මෙසේ නුවණින් සැලකිය යුතු ය. ඇවැත්ති, මහණ නුවණින් සලකන්නේ “මම ක්‍රොධ කරන සුල්ලෙමි, ක්‍රොධය හෙතු කොට බඳුනෙවර ඇත්තෙමි වෙමි” යි මෙසේ දනී නම්, ඇවැත්ති, ඒ මහණහු විසින් ඒ ලාමක අකුසල ධර්මයන්ගේ ම ප්‍රභාණය පිණිස වෑයම් කලයුතු ය. ඇවැත්ති, ඉදින් මහණ නුවණින් සලකන්නේ “මම ක්‍රොධ කරන සුල්ලෙමි නො වෙමි. ක්‍රොධය හෙතු කොට බඳුනෙවර ඇත්තෙමි නො වෙමි” යි මෙසේ දනී ද, ඇවැත්ති, ඒ මහණහු විසින් ඒ ප්‍රීතිප්‍රාමෝදයෙන් ම කුසලධර්මයෙහි දවරැ හික්මෙන්නකු ව විසිය යුතු ය.

55. පුත ව පරං ආවුසො භික්ඛුනා අත්තනාව අත්තානං එවං පච්චවේක්ඛිතබ්බං: “කීනනු බොමහි කොධනො ආභිසඛිති” ති. සචේ ආවුසො භික්ඛු පච්චවේක්ඛමානො එවං ජානාති: “කොධනො බොමහි කොධනො ආභිසඛිති” ති, තෙනාච්චුසො භික්ඛුනා තෙසං යෙව පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පහානාය වායමිතබ්බං, සචේ පනාච්චුසො භික්ඛු පච්චවේක්ඛමානො එවං ජානාති: “ත බොමහි කොධනො න කොධනො ආභිසඛිති” ති, තෙනාච්චුසො භික්ඛුනා තෙනෙව පිතිපාමොජ්ජෙන විභාතබ්බං අභොරතනානුසික්ඛිතා කුසලෙසු ධම්මෙසු

56. පුත ව පරං ආවුසො භික්ඛුනා අත්තනාව අත්තානං එවං පච්චවේක්ඛිතබ්බං: “කීනනු බොමහි කොධනො කොධසාමනනා වාචං නිවර්තරොතා” ති. සචේ ආවුසො භික්ඛු පච්චවේක්ඛමානො එවං ජානාති: “කොධනො බොමහි කොධසාමනනා වාචං නිවර්තරොතා” ති, තෙනාච්චුසො භික්ඛුනා තෙසං යෙව පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පහානාය වායමිතබ්බං, සචේ පනාච්චුසො භික්ඛු පච්චවේක්ඛමානො එවං ජානාති “න බොමහි කොධනො න කොධසාමනනා වාචං නිවර්තරොතා” ති, තෙනාච්චුසො භික්ඛුනා තෙනෙව පිතිපාමොජ්ජෙන විභාතබ්බං අභොරතනානුසික්ඛිතා කුසලෙසු ධම්මෙසු.

57. පුත ව පරං ආවුසො භික්ඛුනා අත්තනාව අත්තානං එවං පච්ච-
වේක්ඛිතබ්බං: “කීනනු බොමහි චුදිතො චොදකෙන චොදකං පටිපථරුමි” ති. සචේ ආවුසො භික්ඛු පච්චවේක්ඛමානො එවං ජානාති: “චුදිතො බොමහි චොදකෙන චොදකං පටිපථරුමි” ති, තෙනාච්චුසො භික්ඛුනා තෙසං යෙව පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පහානාය වායමිතබ්බං, සචේ පනාච්චුසො භික්ඛු පච්චවේක්ඛමානො එවං ජානාති: “චුදිතො බොමහි චොදකෙන චොදකං න පටිපථරුමි” ති, තෙනාච්චුසො භික්ඛුනා තෙනෙව පි තිපාමොජ්ජෙන විභාතබ්බං අභොරතනානුසික්ඛිතා කුසලෙසු ධම්මෙසු.

58. පුත ව පරං ආවුසො භික්ඛුනා අත්තනාව අත්තානං එවං පච්ච-
වේක්ඛිතබ්බං: “කීනනු බොමහි චුදිතො චොදකෙන චොදකං අපසාදෙමි” ති. සචේ ආවුසො භික්ඛු පච්චවේක්ඛමානො එවං ජානාති: “චුදිතො බොමහි චොදකෙන චොදකං අපසාදෙමි” ති, තෙනාච්චුසො භික්ඛුනා තෙසං යෙව පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පහානාය වායමිතබ්බං, සචේ පනාච්චුසො භික්ඛු පච්චවේක්ඛමානො එවං ජානාති: “චුදිතො බොමහි චොදකෙන චොදකං න අපසාදෙමි” ති, තෙනාච්චුසො භික්ඛුනා තෙනෙව පි තිපාමොජ්ජෙන විභාතබ්බං අභොරතනානුසික්ඛිතා කුසලෙසු ධම්මෙසු.

55. තවද, අනෙකෙක් වෙයි. ඇවැත්ති, මහණනු විසින් “කිම, මම ක්‍රොධ කරන පුල්ලෙම්, ක්‍රොධය හෙතු කොට ගැටෙන්නෙම් වෙමි ද” යි තමා විසින් ම තමා ගැන මෙසේ නුවණින් සැලකිය යුතු ය. ඇවැත්ති, ඉදින් මහණ නුවණින් සලකන්නේ “මම ක්‍රොධ කරන පුල්ලෙම් වෙමි. ක්‍රොධය හෙතු කොට ගැටෙන්නෙම් වෙමි” යි මෙසේ දනී නම්, ඇවැත්ති, ඒ මහණනු විසින් ඒ ලාමක අකුශලධර්මයන්ගේ ම ප්‍රභාණය පිණිස වැයම් කළයුතු ය. ඇවැත්ති, ඉදින් මහණ නුවණින් සලකන්නේ “මම ක්‍රොධ කරන පුල්ලෙම් නො වෙමි. ක්‍රොධය හෙතු කොට නො ගැටෙන්නෙම් වෙමි” යි ඉදින් මෙසේ දනී ද, ඇවැත්ති, ඒ මහණනු විසින් ඒ ප්‍රිති-ප්‍රාමොද්‍යයෙන් ම කුශලධර්මයෙහි දවරැ හික්මෙන්නකු ව විසිය යුතු ය.

56. තවද, අනෙකෙක් වෙයි. ඇවැත්ති, මහණනු විසින් “කිම, මම ක්‍රොධ කරන පුල්ලෙම්, ක්‍රොධයට ලං කොට වචන නිකුත් කරන්නෙම් වෙමි ද” යි තමා විසින් ම තමා ගැන මෙසේ නුවණින් සැලකිය යුතු ය. ඇවැත්ති, ඉදින් මහණ නුවණින් සලකන්නේ “මම ක්‍රොධ කරන පුල්ලෙම්, ක්‍රොධයට ලං කොට වචන නිකුත් කරන්නෙම් වෙමි” යි මෙසේ දනී නම් ඇවැත්ති, ඒ මහණනු විසින් ඒ ලාමක අකුශලධර්මයන්ගේ ම ප්‍රභාණය පිණිස වැයම් කළයුතු ය. ඇවැත්ති, ඉදින් මහණ නුවණින් සලකන්නේ “මම ක්‍රොධ කරන පුල්ලෙම් නො වෙමි. ක්‍රොධයට ලං කොට වචන නිකුත් කරන්නෙම් නො වෙමි” යි මෙසේ දනී ද, ඇවැත්ති, ඒ මහණනු විසින් ඒ ප්‍රිතිප්‍රාමොද්‍යයෙන් ම කුශලධර්මයෙහි දවරැ හික්මෙන්නකු ව විසිය යුතු ය.

57. තවද, අනෙකෙක් වෙයි. ඇවැත්ති, මහණනු විසින් “කිම, මම වොදකයකු විසින් වොදතා කරන ලද්දෙම්, වොදකයාට පටහැනි ව සිටිමි ද” යි තමා විසින් ම තමා ගැන මෙසේ නුවණින් සැලකිය යුතු ය. ඇවැත්ති, ඉදින් මහණ නුවණින් සලකන්නේ “මම වොදකයකු විසින් වොදතා කරන ලද්දෙම්, වොදකයාට පටහැනි ව සිටිමි” යි මෙසේ දනී නම්, ඇවැත්ති, ඒ මහණනු විසින් ඒ ලාමක අකුශලධර්මයන්ගේ ම ප්‍රභාණය පිණිස වැයම් කළයුතු ය. ඇවැත්ති, ඉදින් මහණ නුවණින් සලකන්නේ “මම වොදකයකු විසින් වොදතා කරන ලද්දෙම්, වොදකයාට පටහැනි ව නො සිටිමි” යි මෙසේ දනී ද, ඇවැත්ති, ඒ මහණනු විසින් ඒ ප්‍රිතිප්‍රාමොද්‍යයෙන් ම කුශලධර්මයෙහි දවරැ හික්මෙන්නකු ව විසිය යුතු ය.

58. තවද, අනෙකෙක් වෙයි. ඇවැත්ති, මහණනු විසින් “කිම මම වොදකයකු විසින් වොදතා කරන ලද්දෙම්, වොදකයා ගරහම් ද” යි තමා විසින් ම තමා ගැන මෙසේ නුවණින් සැලකිය යුතු ය. ඇවැත්ති, ඉදින් මහණ නුවණින් සලකන්නේ “මම වොදකයකු විසින් වොදතා කරන ලද්දෙම්, වොදකයා ගරහම්” යි මෙසේ දනී නම්, ඇවැත්ති, ඒ මහණනු විසින් ඒ ලාමක අකුශලධර්මයන්ගේ ම ප්‍රභාණය පිණිස වැයම් කළයුතු ය. ඇවැත්ති, ඉදින් මහණ නුවණින් සලකන්නේ “මම වොදකයා විසින් වොදතා කරන ලද්දෙම්, වොදකයා නො ගරහම්” යි මෙසේ දනී ද, ඇවැත්ති, ඒ මහණනු විසින් ඒ ප්‍රිතිප්‍රාමොද්‍යයෙන් ම කුශලධර්මයෙහි දවරැ හික්මෙන්නකු ව විසිය යුතු ය.

59. පුත ව පරං ආවුසො භික්ඛුනා අත්තනාව අත්තානං එවං පච්චවේක්ඛිතබ්බං: “කීනඤ්ඤ ඛොමහි චුද්දිතො වොදකෙන වොදකස්ස පච්චාරොපෙමී”ති. සචෙ ආවුසො භික්ඛු පච්චවේක්ඛමානො එවං ජානාති: “චුද්දිතො ඛොමහි වොදකෙන වොදකස්ස පච්චාරොපෙමී” ති, තෙතාටුසො භික්ඛුනා තෙසං යෙව පාපකානං අකුසලානං ඛමමානං පහානාය වායමිතබ්බං. සචෙ පතාටුසො භික්ඛු පච්චවේක්ඛමානො එවං ජානාති: “චුද්දිතො ඛොමහි වොදකෙන වොදකස්ස න පච්චාරොපෙමී” ති, තෙතාටුසො භික්ඛුනා තෙතෙව පිතිපාමොජෙජන විහාතබ්බං අභොරත්තානුසික්ඛිතා කුසලෙසු ඛමෙමසු.

60 පුත ව පරං ආවුසො භික්ඛුනා අත්තනාව අත්තානං එවං පච්ච-
 වේක්ඛිතබ්බං: “කීනඤ්ඤ ඛොමහි චුද්දිතො වොදකෙන අඤ්ඤෙතඤ්ඤං පට්ඨරුමි, ඛහිඤ්ඤා කථං අපනාමෙමි, කොපඤ්ඤා දෙසඤ්ඤා අපච්චයඤ්ඤා පාකුකරොමී”ති. සචෙ ආවුසො භික්ඛු පච්චවේක්ඛමානො එවං ජානාති: “චුද්දිතො ඛොමහි වොදකෙන අඤ්ඤෙතඤ්ඤං පට්ඨරුමි, ඛහිඤ්ඤා කථං අපනාමෙමි, කොපඤ්ඤා දෙසඤ්ඤා අපච්චයඤ්ඤා පාකුකරොමී” ති, තෙතාටුසො භික්ඛුනා තෙසං යෙව පාපකානං අකුසලානං ඛමමානං පහානාය වායමිතබ්බං. සචෙ පතාටුසො භික්ඛු පච්චවේක්ඛමානො එවං ජානාති: “චුද්දිතො ඛොමහි වොදකෙන න අඤ්ඤෙතඤ්ඤං පට්ඨරුමි. න ඛහිඤ්ඤා කථං අපනාමෙමි. න කොපඤ්ඤා දෙසඤ්ඤා අපච්චයඤ්ඤා පාකුකරොමී” ති, තෙතාටුසො භික්ඛුනා තෙතෙව පිතිපාමොජෙජන විහාතබ්බං අභොරත්තානුසික්ඛිතා කුසලෙසු ඛමෙමසු.

61. පුත ව පරං ආවුසො භික්ඛුනා අත්තනාව අත්තානං එවං පච්ච-
 වේක්ඛිතබ්බං: “කීනඤ්ඤ ඛොමහි චුද්දිතො වොදකෙන අපදනෙ න සමපායාමී”ති සචෙ ආවුසො භික්ඛු පච්චවේක්ඛමානො එවං ජානාති: “චුද්දිතො ඛොමහි වොදකෙන අපදනෙ න සමපායාමී” ති, තෙතාටුසො භික්ඛුනා තෙසං යෙව පාපකානං අකුසලානං ඛමමානං පහානාය වායමිතබ්බං, සචෙ පතාටුසො භික්ඛු පච්චවේක්ඛමානො එවං ජානාති: “චුද්දිතො ඛොමහි වොදකෙන අපදනෙ සමපායාමී” ති, තෙතාටුසො භික්ඛුනා තෙතෙව පිතිපාමොජෙජන විහාතබ්බං අභොරත්තානුසික්ඛිතා කුසලෙසු ඛමෙමසු.

59. තව ද, අනෙකෙක් වෙයි. ඇවැත්නි, මහණනු විසින් “කිම, මම වොදකයාට පෙරළා වොදනා කෙරෙමි ද” යි තමා විසින් ම තමා ගැන මෙසේ නුවණින් සැලකිය යුතු ය ඇවැත්නි, ඉදින් මහණ නුවණින් සලකන්නේ “මම වොදකයා විසින් වොදනා කරන ලද්දෙමි, වොදකයාට පෙරළා වොදනා කරමි” යි මෙසේ දනී නම්, ඇවැත්නි, ඒ මහණනු විසින් ඒ ලාමක අකුශලධර්මයන්ගේ ම ප්‍රභාණය පිණිස වෑයම් කළයුතු ය. ඇවැත්නි, ඉදින් මහණ නුවණින් සලකන්නේ “මම වොදකයා විසින් වොදනා කරන ලද්දෙමි, වොදකයාට පෙරළා වොදනා නො කෙරෙමි” යි මෙසේ දනී ද, ඇවැත්නි, ඒ මහණනු විසින් ඒ ප්‍රීතිප්‍රාමෝද්‍යයෙන් ම කුශල ධර්මයෙහි දවරා ශික්ෂෙන්නකු ව විසිය යුතු ය.

60. තවද, අනෙකෙක් වෙයි. ඇවැත්නි, මහණනු විසින් “කිම, මම වොදකයකු විසින් වොදනා කරන ලද්දෙමි, අනෙකෙකින් අනෙක වෘමි ද, බැහැරට කථාව නකු කෙරෙමි ද, කොපයන් දොමයන් අප්‍රීතියත් පහල කෙරෙමි ද” යි තමා විසින් ම තමා ගැන මෙසේ නුවණින් සැලකිය යුතු ය. ඇවැත්නි, ඉදින් මහණ නුවණින් සලකන්නේ “මම වොදකයා විසින් වොදනා කරන ලද්දෙමි, අනෙකෙකින් අනෙක වසමි. බැහැරට කථාව නකු කෙරෙමි. කොපයන් දොමයන් අප්‍රීතියත් පහල කරමි” යි මෙසේ දනී නම්, ඇවැත්නි, ඒ මහණනු විසින් ඒ ලාමක අකුශල ධර්මයන්ගේ ම ප්‍රභාණය පිණිස වෑයම් කළයුතු ය. ඇවැත්නි, ඉදින් මහණ නුවණින් සලකන්නේ “මම වොදකයකු විසින් වොදනා කරන ලද්දෙමි, අනෙකෙකින් අනෙක නො වසමි. බැහැරට කථාව නකු නො කරමි. කොපයන් දොමයන් අප්‍රීතියත් පහල නො කෙරෙමි” යි මෙසේ දනී ද, ඇවැත්නි, ඒ මහණනු විසින් ඒ ප්‍රීතිප්‍රාමෝද්‍යයෙන් ම කුශලධර්මයෙහි දවරා ශික්ෂෙන්නකු ව විසිය යුතු ය.

61 තවද, අනෙකෙක් වෙයි. ඇවැත්නි, මහණනු විසින් “කිම මම වොදකයකු විසින් වොදනා කරන ලද්දෙමි, ධර්මය වර්ත විෂයෙහි සපයා කියන්නට නො හැක්කෙමි ද” යි තමා විසින් ම තමා ගැන මෙසේ නුවණින් සැලකිය යුතු ය. ඇවැත්නි, ඉදින් මහණ නුවණින් සලකන්නේ “මම වොදකයකු විසින් වොදනා කරන ලද්දෙමි, ධර්මය වර්ත විෂයෙහි සපයා කියන්නට නො හැක්කෙමි වෙමි” යි මෙසේ දනී නම්, ඇවැත්නි, ඒ මහණනු විසින් ඒ ලාමක අකුශල ධර්මයන්ගේ ම ප්‍රභාණය පිණිස වෑයම් කළයුතු ය. ඇවැත්නි, ඉදින් මහණ නුවණින් සලකන්නේ “මම වොදකයකු විසින් වොදනා කරන ලද්දෙමි, ධර්මය වර්ත විෂයෙහි සපයා කියන්නට හැක්කෙමි” යි මෙසේ දනී ද, ඇවැත්නි, ඒ මහණනු විසින් ඒ ප්‍රීතිප්‍රාමෝද්‍යයෙන් ම කුශලධර්මයෙහි දවරා ශික්ෂෙන්නකු ව විසිය යුතු ය.

62. පුත ච පරං ආවුසො භික්ඛුතා අත්තනාව අත්තානං එවං පච්ච-
 වෙකඛිතබ්බං: “කිනඤ්ඤ ඛොමහි මකඛි පලාසී”ති. සචෙ ආවුසො භික්ඛු
 පච්චවෙකඛමානො එවං ජානාති: “මකඛි ඛොමහි පලාසී”ති, තෙනාච්චුසො
 භික්ඛුතා තෙසං යෙව පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පහානාය
 වායමිතබ්බං. සචෙ පනාච්චුසො භික්ඛු පච්චවෙකඛමානො එවං ජානාති:
 “අමකඛි ඛොමහි අපලාසී”ති, තෙනාච්චුසො භික්ඛුතා තෙනෙව පිතිපාමො-
 ජේජන විහාතබ්බං අහොරත්තානුසිකඛිතා කුසලෙසු ධම්මෙසු.

63. පුත ච පරං ආවුසො භික්ඛුතා අත්තනාව අත්තානං එවං පච්ච-
 වෙකඛිතබ්බං: “කිනඤ්ඤ ඛොමහි ඉඤ්ඤඛි මච්ජරී”ති. සචෙ ආවුසො භික්ඛු
 පච්චවෙකඛමානො එවං ජානාති “ඉඤ්ඤඛි ඛොමහි මච්ජරී” ති, තෙනාච්චුසො
 භික්ඛුතා තෙසංයෙව පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පහානාය
 වායමිතබ්බං. සචෙ පනාච්චුසො භික්ඛු පච්චවෙකඛමානො එවං ජානාති:
 “අභිඤ්ඤඛි ඛොමහි අමච්ජරී”ති, තෙනාච්චුසො භික්ඛුතා තෙනෙව
 පිතිපාමොජේජන විහාතබ්බං අහොරත්තානුසිකඛිතා කුසලෙසු ධම්මෙසු.

64. පුත ච පරං ආවුසො භික්ඛුතා අත්තනාව අත්තානං එවං
 පච්චවෙකඛිතබ්බං: “කිනඤ්ඤ ඛොමහි සඨො මායාචී”ති. සචෙ ආවුසො
 භික්ඛු පච්චවෙකඛමානො එවං ජානාති: “සඨො ඛොමහි මායාචී”ති,
 තෙනාච්චුසො භික්ඛුතා තෙසං යෙව පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං
 පහානාය වායමිතබ්බං. සචෙ පනාච්චුසො භික්ඛු පච්චවෙකඛමානො එවං
 ජානාති: “අසඨො ඛොමහි අමායාචී”ති, තෙනාච්චුසො භික්ඛුතා තෙනෙව
 පිතිපාමොජේජන විහාතබ්බං අහොරත්තානුසිකඛිතා කුසලෙසු ධම්මෙසු.

65. පුත ච පරං ආවුසො භික්ඛුතා අත්තනාව අත්තානං එවං
 පච්චවෙකඛිතබ්බං: “කිනඤ්ඤ ඛොමහි ඵඤ්ඤා අතිමානීති. සචෙ ආවුසො
 භික්ඛු පච්චවෙකඛමානො එවං ජානාති: “ඵඤ්ඤා ඛොමහි අතිමානී” ති,
 තෙනාච්චුසො භික්ඛුතා තෙසං යෙව පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං
 පහානාය වායමිතබ්බං. සචෙ පනාච්චුසො භික්ඛු පච්චවෙකඛමානො එවං
 ජානාති: “අභ්ඵඤ්ඤා ඛොමහි අතතිමානී”ති, තෙනාච්චුසො භික්ඛුතා
 තෙනෙව පිතිපාමොජේජන විහාතබ්බං අහොරත්තානුසිකඛිතා කුසලෙසු
 ධම්මෙසු.

62. තවද, අනෙකෙක් වෙයි. ඇවැත්ති, මහණනු විසින් “කීම, මම ගුණ මකන්නෙමි, සුගමාන ඇත්තෙමි වෙමි දු” යි තමා විසින් ම තමා ගැන මෙසේ නුවණින් සැලකිය යුතු ය. ඇවැත්ති, ඉදින් මහණ නුවණින් සලකන්නේ “මම ගුණ මකන්නෙමි, සුගමාන ඇත්තෙමි වෙමි” යි දනී නම්, ඇවැත්ති, ඒ මහණනු විසින් ඒ ලාමක අකුශල ධර්මයන්ගේ ම ප්‍රභාණය පිණිස වෑයම් කලයුතු ය. ඇවැත්ති, ඉදින් මහණ නුවණින් සලකන්නේ “මම ගුණ මකන්නෙමි, සුගමාන ඇත්තෙමි නො වෙමි” යි මෙසේ දනී ද, ඇවැත්ති, ඒ මහණනු විසින් ඒ ප්‍රීතිප්‍රාමෝද්‍යයෙන් ම කුශලධර්මයෙහි දවරැ හික්මෙන්නකු ව විසිය යුතු ය.

63. තවද, අනෙකෙක් වෙයි. ඇවැත්ති, මහණනු විසින් “කීම, මම ඊර්ෂ්‍යා ඇත්තෙමි, මධුරුබැව් ඇත්තෙමි වෙමි දු” යි තමා විසින් ම තමා ගැන මෙසේ නුවණින් සැලකිය යුතු ය. ඇවැත්ති, ඉදින් මහණ නුවණින් සලකන්නේ “මම ඊර්ෂ්‍යා ඇත්තෙමි, මධුරුබැව් ඇත්තෙමි වෙමි” යි මෙසේ දනී නම්, ඇවැත්ති, ඒ මහණනු විසින් ඒ ලාමක අකුශල ධර්මයන්ගේ ම ප්‍රභාණය පිණිස වෑයම් කලයුතු ය. ඇවැත්ති, ඉදින් මහණ නුවණින් සලකන්නේ “මම ඊර්ෂ්‍යා ඇත්තෙමි නො වෙමි. මධුරුබැව් ඇත්තෙමි නො වෙමි” යි මෙසේ දනී ද, ඇවැත්ති, ඒ මහණනු විසින් ඒ ප්‍රීතිප්‍රාමෝද්‍යයෙන් ම කුශලධර්මයෙහි දවරැ හික්මෙන්නකු ව විසිය යුතු ය.

64. තවද, අනෙකෙක් වෙයි. ඇවැත්ති, මහණනු විසින් “කීම, මම කේරාවිකයෙමි, මායා ඇත්තෙමි වෙමි” දු යි තමා විසින් ම තමා ගැන මෙසේ නුවණින් සැලකිය යුතු ය. ඇවැත්ති, ඉදින් මහණ නුවණින් සලකන්නේ “මම කේරාවිකයෙමි, මායා ඇත්තෙමි වෙමි” යි මෙසේ දනී නම්, ඇවැත්ති, ඒ මහණනු විසින් ඒ ලාමක අකුශල ධර්මයන්ගේ ම ප්‍රභාණය පිණිස වෑයම් කලයුතු ය. ඇවැත්ති, ඉදින් මහණ නුවණින් සලකන්නේ “මම කේරාවික වූයෙමි, මායා ඇත්තෙමි නො වෙමි” යි මෙසේ දනී ද, ඇවැත්ති, ඒ මහණනු විසින් ඒ ප්‍රීතිප්‍රාමෝද්‍යයෙන් ම කුශලධර්මයෙහි දවරැ හික්මෙන්නකු ව විසිය යුතු ය.

65. තවද, අනෙකෙක් වෙයි. ඇවැත්ති, මහණනු විසින් “කීම, මම තදබැව් ඇත්තෙමි, අධිකමාන ඇත්තෙමි වෙමි දු” යි තමා විසින් ම තමා ගැන මෙසේ නුවණින් සැලකිය යුතු ය. ඇවැත්ති, ඉදින් මහණ නුවණින් සලකන්නේ “මම තදබැව් ඇත්තෙමි වෙමි. අධිකමාන ඇත්තෙමි වෙමි” යි මෙසේ දනී නම්, ඇවැත්ති, ඒ මහණනු විසින් ඒ ලාමක අකුශල ධර්මයන්ගේ ම ප්‍රභාණය පිණිස වෑයම් කලයුතු ය. ඇවැත්ති, ඉදින් මහණ නුවණින් සලකන්නේ “මම නො තදබැව් ඇත්තෙමි, අධිකමාන නැත්තෙමි වෙමි” යි මෙසේ දනී ද, ඇවැත්ති, ඒ මහණනු විසින් ඒ ප්‍රීතිප්‍රාමෝද්‍යයෙන් ම කුශලධර්මයෙහි දවරැ හික්මෙන්නකු ව විසිය යුතු ය.

66. පුන ච පරං ආවුසො භික්ඛුනා අත්තනාව අත්තානං ඵලං පච්චවෙකඛිතඛං: “කීනඤ්ඤා ඛොමහි සන්ද්ධිපරමංසී ආධානගාහි උපපටි- කීසාගහි”හි. සචෙ ආවුසො භික්ඛු පච්චවෙකඛමානො ඵලං ජානාති: “සන්ද්ධිපරමංසී ඛොමහි ආධානගාහි උපපටිකීසාගහි”හි, තෙනාවුසො භික්ඛුනා තෙසං සෙව පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පහානාය වායමි- තඛං. සචෙ පනාවුසො භික්ඛු පච්චවෙකඛමානො ඵලං ජානාති: “අසන්ද්ධිපරමංසී ඛොමහි අනාධානගාහි සුපපටිකීසාගහි”හි, තෙනාවුසො භික්ඛුනා තෙනෙව පිතිපාමොජෙජන විහාතඛං. අනොරතනානුසික්ඛිතා කුසලෙසු ධම්මෙසු.

67. සචෙ ආවුසො භික්ඛු පච්චවෙකඛමානො සබ්බෙපිඡෙම පාපකෙ අකුසලෙ ධම්මෙ අපහිනෙ අත්තති සමනුපසාති, තෙනාවුසො භික්ඛුනා සබ්බෙසං සෙව ඉමෙසං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පහානාය වායමිතඛං. සචෙ පනාවුසො භික්ඛු පච්චවෙකඛමානො සබ්බෙපිඡෙම පාපකෙ අකුසලෙ ධම්මෙ පහිනෙ අත්තති සමනුපසාති, තෙනාවුසො භික්ඛුනා තෙනෙව පිතිපාමොජෙජන විහාතඛං. අනොරතනානුසික්ඛිතා කුසලෙසු ධම්මෙසු.

68. සෙය්‍යථාපි ආවුසො ඉඤ්ච වා පුරිසො වා දහරො යුවා මණ්ඩනක- ජාතිකො¹ ආදුසෙ වා පරිසොදුතෙ අචෙත්ච වා උදුපතො² සකං මුඛනිෂ්ඨතං පච්චවෙකඛමානො සචෙ තත්ථ පසාති රජං වා අභිගණං වා, තසෙඤ්ච රජසා වා අභිගණසා වා පහානාය වායමිති. තො චෙ තත්ථ පසාති රජං වා අභිගණං වා භතතෙව අත්තමිනො හොති: “ලාභා වත මේ, පරිසුඤ්ඤා වත මේ”හි. ඵලමෙව ඛො ආවුසො සචෙ භික්ඛු පච්චවෙකඛමානො සබ්බෙපිඡෙම පාපකෙ අකුසලෙ ධම්මෙ අපහිනෙ අත්තති සමනුපසාති, තෙනාවුසො භික්ඛුනා සබ්බෙසං සෙව ඉමෙසං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පහානාය වායමිතඛං. සචෙ පනාවුසො භික්ඛු පච්චවෙකඛමානො සබ්බෙපිඡෙම පාපකෙ අකුසලෙ ධම්මෙ පහිනෙ අත්තති සමනුපසාති, තෙනාවුසො භික්ඛුනා තෙනෙව පිතිපාමොජෙජන විහාතඛං. අනොරතනානුසික්ඛිතා කුසලෙසු ධම්මෙසුති.

ඉදුමඡෙවාචායමා මනාමොභගලලානො. අත්තමතා තෙ භික්ඛු ආයසමතො මනාමොභගලලානසා ගාහිතං අහිනඤ්ඤාති.

අනුමානසුඤ්ඤා සංක්ඛමං.

1. මණ්ඩනජාතිකො, මිජසං. 2. උදුකපතො, මිජසං.

66. තව ද, අනෙකෙක් වෙයි, ඇවැත්ති, මහණනු විසින් “මම සවකිය දූෂටිය පරමසීතය කරන්නෙමි, එය ම දැකි කොට ගත්තෙමි දුකසේත් බැහැර කිරීමට නො හැක්කෙමි වෙමි ද” යි තමා විසින් ම තමා ගැන මෙසේ නුවණින් සැලකිය යුතු ය. ඇවැත්ති, ඉදින් මහණ නුවණින් සලකන්නේ “මම සවකිය දූෂටිය පරමසීතය කරන්නෙමි, එය ම දැකි කොට ගත්තෙමි, දුකසේත් බැහැර කිරීමට නො හැක්කෙමි වෙමි” යි මෙසේ දැනී නම්, ඇවැත්ති, ඒ මහණනු විසින් ඒ ලාමක අකුශලධර්මයන්ගේ ම ප්‍රභාණය පිණිස වැයම් කළයුතු ය. ඇවැත්ති, ඉදින් මහණ නුවණින් සලකන්නේ “මම සවකිය දූෂටිය පරමසීතය නො කරන්නෙමි, එය ම දැකි කොට නො ගත්තෙමි, සුවසේ බැහැර කිරීමට හැක්කෙමි වෙමි” යි මෙසේ දැනී ද, ඇවැත්ති, ඒ මහණනු විසින් ඒ ප්‍රීතිප්‍රාමෝදයෙන් ම කුශලධර්මයෙහි දවරැ හික්මෙන්නකු ව විසිය යුතු ය.

67. ඇවැත්ති, ඉදින් මහණ නුවණින් සලකන්නේ තමා තුළ නො පැනු මේ සියලු ලාමක අකුශල ධර්මයන් දැකී ද, ඇවැත්ති, ඒ මහණනු විසින් මේ සියලු ලාමක අකුශල ධර්මයන්ගේ ම ප්‍රභාණය පිණිස වැයම් කළයුතු ය. ඇවැත්ති, ඉදින් මහණ නුවණින් සලකන්නේ තමා තුළ පැනු මේ සියලු ලාමක අකුශල ධර්මයන් දැකී ද, ඇවැත්ති, ඒ මහණනු විසින් ඒ ප්‍රීතිප්‍රාමෝදයෙන් ම කුශලධර්මයෙහි දවරැ හික්මෙන්නකු ව විසිය යුතු ය.

68. ඇවැත්ති, යම්සේ තරුණ වූ යොවුන් පිය ඇති හැරහිම සැහැරි කොට ඇත්තා වූ සමුග්ග් හෝ පුරුෂයෙක් හෝ පිරිසිදු භාත්පසින් බිඳලන කැඩපතෙක හෝ පහත් දියබදුවෙක හෝ සිය මුළුනිමිති බලන්නේ ඉදින් එහි රජස් හෝ හටගත් තලකැලැල් ඇ දෙසක් හෝ දැකී ද, එම රජස් හෝ දෙස් හෝ දුරු කිරීම පිණිස වැයම් කෙරේ ද, ඉදින් එහි රජස් හෝ දෙස් හෝ නො දැකී නම්, “මට එතානායෙන් ලාභයෙක, මාගේ මුව පිරිසිදු ය” යි එසින් ම සතුටු වේ ද, එසේ ම ඇවැත්ති, ඉදින් මහණ නුවණින් සලකන්නේ නො පැනු මේ ලාමක අකුශල ධර්මයන් තමා තුළ දැකී ද, ඇවැත්ති, ඒ මහණනු විසින් මේ සියලු ලාමක අකුශල ධර්මයන්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස වැයම් කළයුතු ය. ඇවැත්ති, ඉදින් වතාහි මහණ නුවණින් සලකන්නේ තමා තුළ පැනු මේ සියලු ලාමක අකුශල ධර්මයන් දැකී ද, ඇවැත්ති, ඒ මහණනු විසින් ඒ ප්‍රීතිප්‍රාමෝදයෙන් ම කුශලධර්මයෙහි දවරැ හික්මෙන්නකු ව විසිය යුතු ය.

ආයුමෙත් මහාමෝදකලයායන සංවිරයත් වහන්සේ මෙය වදාළසේක. සතුටු වූ ඒ සියුණු ආයුමෙත් මහාමෝදකලයායන සංවිරයත් වහන්සේගේ දෙයනාව මැනවැ යි පිළිගත්ත.

අනුමාන සූත්‍රය සස්වැහි යි.

1. 2. 6.

වෙනොබ්ල සුත්‍රය

1. මො විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර ජෙනවන නම් අනේපිඬු සිවුහුගේ ආරාමයෙහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණෙනි, සි භික්ෂුන් ඇමතු සේක. ඒ භික්ෂුහු වහන්සැ සි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිටුවදන් දුන්හ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වදාල සේක:

2 මහණෙනි, යම් කිසි මහණක්හුගේ සිත්කසලහු පස්දෙන නොපහ වූහු ද, සිත පිලිබඳ බැඳුම්හු පස්දෙන නො සිලුණාහු ද, හෙ එකානනයෙන් මේ ශාසනයෙහි වාද්ධියට විරුද්ධියට වෛපුලයට පැමිණෙන්නේ ය යන මේ කාරණය විද්‍යමාන නො වෙයි.

3. ඔහුගේ නො පෑහු සිත්කසලහු පස්දෙන කවරහු ද?

මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි මහණ බුදුන් කෙරෙහි සැක කරයි විවිකිච්ඡා කරයි. තිඛියට නො පැමිණෙයි. නො පහදීයි. මහණෙනි, යම් ඒ මහණක් බුදුන් කෙරෙහි සැක කෙරේ ද, විවිකිච්ඡා කෙරේ ද, තිඛියට නො පැමිණේ ද, නො පහදී ද, ඒ මහණහුගේ සිත කෙලෙස් තවන වැර පිණිස එහි පුත පුතා යෙදීම පිණිස තිතර වැර කිරීම පිණිස ප්‍රබන් පිණිස නො නැමෙයි. යමකුගේ සිත කෙලෙස් තවන වැර පිණිස එහි පුත පුතා යෙදීම පිණිස තිතර වැර කිරීම පිණිස ප්‍රබන් පිණිස නො නැමේ නම් මෙසේ මොහුගේ මේ පලමුවන සිත් කසල ප්‍රතිණ නො වූයේ වෙයි.

4. තවද, අනෙකෙක් වෙයි. මහණෙනි, මහණ ඛමිය කෙරෙහි සැක කරයි. විවිකිච්ඡා කරයි. තිඛියට නො පැමිණෙයි නො පහදීයි. මහණෙනි, යම් ඒ මහණක් ඛමිය කෙරෙහි සැක කෙරේ ද, විවිකිච්ඡා කෙරේ ද, තිඛියට නො පැමිණේ ද, නො පහදී ද, ඔහුගේ සිත කෙලෙස් තවන වැර පිණිස එහි පුත පුතා යෙදීම පිණිස තිතර වැර කිරීම පිණිස ප්‍රබන් පිණිස නො නැමෙයි. යමකුගේ සිත කෙලෙස් තවන වැර පිණිස එහි පුත පුතා යෙදීම පිණිස තිතර වැර කිරීම පිණිස ප්‍රබන් පිණිස නො නැමේ නම් මෙසේ මොහුගේ මේ දෙවන සිත්කසල ප්‍රතිණ නො වූයේ වෙයි.

5. තවද, අනෙකෙක් වෙයි. මහණෙනි, මහණ සඛිකයා කෙරෙහි සැක කෙරෙයි. විවිකිච්ඡා කෙරෙයි. තිඛියට නො පැමිණෙයි. නො පහදීයි. මහණෙනි, යම් ඒ මහණක් සඛිකයා කෙරෙහි සැක කෙරේ ද, විවිකිච්ඡා කෙරේ ද, තිඛියට නො පැමිණේද, නො පහදී ද, ඔහුගේ සිත කෙලෙස් තවන වැර පිණිස එහි පුත පුතා යෙදීම පිණිස තිතර වැර කිරීම පිණිස ප්‍රබන් පිණිස නො නැමෙයි. යමකුගේ සිත කෙලෙස් තවන වැර පිණිස එහි පුත පුතා යෙදීම පිණිස තිතර වැර කිරීම පිණිස ප්‍රබන් පිණිස නො නැමේ නම්, මෙසේ මොහුගේ මේ තෙවන සිත්කසල ප්‍රතිණ නො වූයේ වෙයි.

6. පුත ව පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සික්ඛාය කඛ්ඛති විවිකිච්ඡති නාසමුච්චති න සමපසීදති. යො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු සික්ඛාය කඛ්ඛති විවිකිච්ඡති නාසමුච්චති න සමපසීදති, තස්ස විතතං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතව්ව්ඵාය පට්ඨානාය, යස්ස විතතං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතව්ව්ඵාය පට්ඨානාය, එවමස්සායං චතුඤ්ඤා වේතොබ්බො අප්පභිනො හොති.

7. පුත ව පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සමුගම්චාරීඤ්ඤ කුපිතො හොති අනතතමනො ආහතච්ඤො බ්ලජානො¹. යො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු සමුගම්චාරීඤ්ඤ කුපිතො හොති අනතතමනො ආහතච්ඤො බ්ලජානො, තස්ස විතතං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතව්ව්ඵාය පට්ඨානාය, යස්ස විතතං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතව්ව්ඵාය පට්ඨානාය, එවමස්සායං පඤ්චමො වේතොබ්බො අප්පභිනො හොති.

ඉමස්ස² පඤ්ච වේතොබ්බො අප්පභිනො හොති.

8. කතමස්ස පඤ්ච වේතොබ්බො විනිබ්බො අසමුච්චිනො හොති?

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු කාමෙ අවිතරාගො හොති අවිගතඡ්ඤො³ අවිගතපෙමො අවිගතපිපාසො අවිගතපරිලාභො අවිගතතණ්හො. යො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු කාමෙ අවිතරාගො හොති අවිගතඡ්ඤො අවිගතපෙමො අවිගතපිපාසො අවිගතපරිලාභො අවිගතතණ්හො, තස්ස විතතං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතව්ව්ඵාය පට්ඨානාය, යස්ස විතතං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතව්ව්ඵාය පට්ඨානාය, එවමස්සායං පඤ්චමො වේතොබ්බො විනිබ්බො අසමුච්චිනො හොති.

9. පුත ව පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු කාමෙ අවිතරාගො හොති අවිගතඡ්ඤො අවිගතපෙමො අවිගතපිපාසො අවිගතපරිලාභො අවිගතතණ්හො. යො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු කාමෙ අවිතරාගො හොති අවිගතඡ්ඤො අවිගතපෙමො අවිගතපිපාසො අවිගතපරිලාභො අවිගතතණ්හො, තස්ස විතතං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතව්ව්ඵාය පට්ඨානාය, යස්ස විතතං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතව්ව්ඵාය පට්ඨානාය, එවමස්සායං උඤ්ඤො වේතොබ්බො විනිබ්බො අසමුච්චිනො හොති.

1. බ්ලජානො, සෘ. 2. ඉමාස්ස, මජ්ඣ. 3. අවිගතච්ඡ්ඤො, මජ්ඣ.

6. තවද, අනෙකෙක් වෙයි. මහණෙනි, මහණ ශික්‍ෂාව කෙරෙහි සැක කෙරෙයි. විවික්ච්‍යා කෙරෙයි. නිශ්චයට නො පැමිණෙයි. නො පහදීයි. මහණෙනි, යම් ඒ මහණෙක් ශික්‍ෂාව කෙරෙහි සැක කෙරේ ද, විවික්ච්‍යා කෙරේ ද, නිශ්චයට නො පැමිණේ ද, නො පහදී ද, ඔහුගේ සිත කෙලෙස් තවන වැර පිණිස එහි පුන පුනා යෙදීම පිණිස නිතර වැර කිරීම පිණිස ප්‍රධන් පිණිස නො නැමෙයි. යම්කුගේ සිත කෙලෙස් තවන වැර පිණිස එහි පුන පුනා යෙදීම පිණිස සාධනාය පිණිස ප්‍රධන් පිණිස නො නැමේ නම්, මෙසේ මොහුගේ සතරවන සිත්කසල ප්‍රතිණ නො වූයේ වෙයි.

7. තවද, අනෙකෙක් වෙයි. මහණෙනි, මහණ සමුම්භරුන් කෙරෙහි කිපියේ ප්‍රීතියෙහිමනසා විසින් නොගන්නාලද සිත් ඇතිගේ, ගැටුණු සිත් ඇත්තේ, උපන් සිත්කණු ඇත්තේ වෙයි මහණෙනි, යම් ඒ මහණෙක් සමුම්භරුන් කෙරෙහි කිපියේ නො සතුටු සිත් ඇත්තේ ගැටුණු සිත් ඇත්තේ හටගත් සිත්කණු ඇත්තේ වේද, ඔහුගේ සිත කෙලෙස් තවන වැර පිණිස එහි පුන පුනා යෙදීම පිණිස නිතර වැර කිරීම පිණිස ප්‍රධන් පිණිස නො නැමෙයි. යම්කුගේ සිත කෙලෙස් තවන වැර පිණිස එහි පුන පුනා යෙදීම පිණිස සත්‍යත්වයා පිණිස ප්‍රධන් පිණිස නො නැමේ නම්, මෙසේ මොහුගේ පස්වන සිත්කසල ප්‍රතිණ නො වූයේ වෙයි.

මොහුගේ සිත පිළිබඳ කසලහු පස්දෙනා ප්‍රතිණ නො වූවාහු වෙත්.

8 ඔහුගේ සිත පිළිබඳ නො හිඳුණු බැඳුම් පස්දෙනා කවරහු වෙද්ද?

මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි මහණ කාමගෙහි නො පහ කල රුහ ඇත්තේ නො පහ කල සඳ ඇත්තේ නො පහ කල ප්‍රෙම ඇත්තේ නො පහ කල පිපාසා ඇත්තේ නො පහ කල දූවිලි ඇත්තේ නො පහ කල තාමණා ඇත්තේ වෙයි. මහණෙනි, යම් ඒ මහණෙක් කාමගෙහි නො පහ කල රුහ ඇත්තේ නො පහ කල සඳ ඇත්තේ නො පහ කල ප්‍රෙම ඇත්තේ නො පහ කල පිපාසා ඇත්තේ නො පහ කල දූවිලි ඇත්තේ නො පහ කල තාමණා ඇත්තේ වේ ද, ඔහුගේ සිත කෙලෙස් තවන වැර පිණිස එහි පුන පුනා යෙදීම පිණිස සත්‍යත්වයා පිණිස ප්‍රධන් පිණිස නො නැමෙයි. යම්කුගේ සිත කෙලෙස් තවන වැර පිණිස එහි පුන පුනා යෙදීම පිණිස සත්‍යත්වයා පිණිස ප්‍රධන් පිණිස නො නැමේ නම්, මෙසේ මොහුගේ පලමුවන විතතවිනිබන්ධය නො හිඳුණේ වෙයි.

9. තවද, මහණෙනි, අනෙකෙක් වෙයි. මහණ කයෙහි නො පැහු රුහ ඇත්තේ නො පැහු සඳ ඇත්තේ නො පැහු ප්‍රෙම ඇත්තේ නො පැහු පිපාසා ඇත්තේ නො පැහු දූවිලි ඇත්තේ නො පැහු තාමණා ඇත්තේ වෙයි. මහණෙනි, යම් ඒ මහණෙක් කයෙහි නො පැහු රුහ ඇත්තේ නො පැහු සඳ ඇත්තේ නො පැහු ප්‍රෙම ඇත්තේ නො පැහු පිපාසා ඇත්තේ නො පැහු දූවිලි ඇත්තේ නො පැහු තාමණා ඇත්තේ වේ ද, ඔහුගේ සිත කෙලෙස් තවන වැර පිණිස එහි පුන පුනා යෙදීම පිණිස සත්‍යත්වයා පිණිස නො නැමෙයි. යම්කුගේ සිත කෙලෙස් තවන වැර පිණිස එහි පුන පුනා යෙදීම පිණිස නිතර නිතර වැර කිරීම පිණිස කෙලෙස් දූවිම පිණිස ප්‍රධන් පිණිස නො නැමේ නම්, මෙසේ ඔහුගේ මේ දෙවන විතතවිනිබන්ධය නො හිඳුණේ වෙයි.

10. පුත ව පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු රූපෙ අවිතරුණො තොති අවිගත-
ඡන්දො අවිගතපෙමො අවිගත පිපාසො අවිගතපරිලාහො අවිගතතණ්ණො.
යො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු රූපෙ අවිතරුණො තොති අවිගතඡන්දො
අවිගතපෙමො අවිගතපිපාසො අවිගතපරිලාහො අවිගතතණ්ණො, තස්ස
විතතං න නමති ආතප්පාය අනුසොගාය සාතච්චාය පධානාය. යස්ස විතතං
න නමති ආතප්පාය අනුසොගාය සාතච්චාය පධානාය, එවමස්සායං තතිසො
වෙතසො විනිබ්බො අසමුච්ඡිනො තොති.

11. පුත ව පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු යාවදන්ථ උදරාවදෙහකං භුඤ්ජතී
සෙය්‍යසුඛං පස්සසුඛං¹ මධුසුඛං අනුසුතො විතරති. යො සො
භික්ඛවෙ භික්ඛු යාවදන්ථ උදරාවදෙහකං භුඤ්ජතී සෙය්‍යසුඛං පස්සසුඛං
මධුසුඛං අනුසුතො විතරති, තස්ස විතතං න නමති ආතප්පාය
අනුසොගාය සාතච්චාය පධානාය. යස්ස විතතං න නමති ආතප්පාය
අනුසොගාය සාතච්චාය පධානාය, එවමස්සායං චතුරො වෙතසො
විනිබ්බො අසමුච්ඡිනො තොති.

12. පුත ව පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු අඤ්ඤතරං දෙවතිකායං
පණ්ඩාය බ්‍රහ්මචරියං චරති: ඉමිනාහං සිලෙන වා වනෙන වා
තපෙන වා බ්‍රහ්මචරියෙන වා දෙවො වා හවිස්සාමි දෙවඤ්ඤතරො වාති.
යො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු අඤ්ඤතරං දෙවතිකායං පණ්ඩාය
බ්‍රහ්මචරියං චරති: ඉමිනාහං සිලෙන වා වනෙන වා තපෙන වා බ්‍රහ්ම-
චරියෙන වා දෙවො වා හවිස්සාමි දෙවඤ්ඤතරො වාති, තස්ස විතතං න නමති
ආතප්පාය අනුසොගාය සාතච්චාය පධානාය. යස්ස විතතං න නමති
ආතප්පාය අනුසොගාය සාතච්චාය පධානාය, එවමස්සායං පඤ්චමො වෙතසො
විනිබ්බො අසමුච්ඡිනො තොති.

ඉමස්ස පඤ්ච වෙතසො විනිබ්බො අසමුච්ඡිනො තොනාති.

13. යස්ස කස්සච භික්ඛවෙ භික්ඛුතො ඉමෙ පඤ්ච වේදොබ්චු-
අසභිතා, ඉමෙ පඤ්ච වෙතසො විනිබ්බො අසමුච්ඡිනො, සො විනිමග්ගී
ධම්මචිතසෙ වුද්ධිං විරුලුති වෙසුලුං ආපජ්ජස්සතිති නොතං ඨානං විජ්ජති.

1. එස්සසුඛං, කඤ්චි

10. තවද, මහණෙනි, අනෙකෙක් වෙයි. මහණ රූපයෙහි නොපහ කල රූග ඇත්තේ නො පහ කල සඳ ඇත්තේ නො පහ කල ප්‍රෙම ඇත්තේ නො පහ කල පිටාසා ඇත්තේ නො පහ කල දූවිලි ඇත්තේ නො පහ කල තෘණෝ ඇත්තේ වෙයි. මහණෙනි, යම් ඒ මහණෙක් රූපයෙහි නො පහ කල රූග ඇත්තේ නො පහ කල සඳ ඇත්තේ නො පහ කල ප්‍රෙම ඇත්තේ නො පහ කල පිටාසා ඇත්තේ නො පහ කල දූවිලි ඇත්තේ නො පහ කල තෘණෝ ඇත්තේ වේද, ඔහුගේ සිත කෙලෙස් තවන වැර පිණිස එහි පුන පුනා යෙදීම පිණිස සතකක්‍රියා පිණිස ප්‍රබන් පිණිස නො නැමෙයි. යමකුගේ සිත කෙලෙස් තවන වැර පිණිස එහි පුන පුනා යෙදීම පිණිස සතකක්‍රියා පිණිස ප්‍රබන් පිණිස නො නැමේ නම්, මෙසේ ඔහුගේ මේ තෙවන විතරාවිනිබ්බස නො සිදුණේ වෙයි.

11. තවද, මහණෙනි, අනෙකෙක් වෙයි. මහණ භම්මනතාක් කුස්සුරා වලඳු සෙයාසුබයෙහි (ඇඳ පුටු පහසින් වන සැපයෙහි) පසස සුබයෙහි (පෙරලි පෙරලි හෝනාභට වන පාඨිවසුබයෙහි) භිදාසුබයෙහි (තිදීමෙන් වන සැපයෙහි) යෙදුණේ වෙසෙයි. මහණෙනි, යම් ඒ මහණෙක් කැමැත්තාක් කුස්සුරා වලඳු සෙයාසුබයෙහි පසසසුබයෙහි භිදාසුබයෙහි සුක්කප්‍රසුක්ක ව වෙසේ ද, ඔහුගේ සිත කෙලෙස් තවන වැර පිණිස එහි පුන පුනා යෙදීම පිණිස සතකක්‍රියා පිණිස ප්‍රබන් පිණිස නො නැමෙයි. යමකුගේ සිත කෙලෙස් තවන වැර පිණිස එහි පුන පුනා යෙදීම පිණිස සතකක්‍රියා පිණිස ප්‍රබන් පිණිස නො නැමේ නම්, මෙසේ ඔහුගේ මේ සිවුවන විතරාවිනිබ්බස නො සිදුණේ වෙයි.

12. තවද මහණෙනි, අනෙකෙක් වෙයි. මහණ එක්තරා දෙවනිකායක් පතා මම මේ සීලයෙන් හෝ වනින් හෝ තපසින් හෝ බ්බසරින් හෝ දෙවියෙකිමි හෝ දෙවියන් අතුරෙන් එක්තරා එකෙකිමි හෝ වන්නෙමි' යි බ්බසර පුරයි. මහණෙනි, යම් ඒ මහණෙක් එක්තරා දෙවනිකායක් පතා මම මේ සීලයෙන් හෝ වනින් හෝ තපසින් හෝ බ්බසරින් හෝ දෙවියෙකිමි හෝ දෙවියන් අතුරෙන් එක්තරා එකෙකිමි හෝ වන්නෙමි' යි බ්බසර පුරා නම් ඔහුගේ සිත කෙලෙස් තවන වැර පිණිස එහි පුන පුනා යෙදීම පිණිස සතකක්‍රියා පිණිස ප්‍රබන් පිණිස නො නැමේ. යමකුගේ සිත කෙලෙස් තවන වැර පිණිස එහි පුන පුනා යෙදීම පිණිස සතකක්‍රියා පිණිස ප්‍රබන් පිණිස නො නැමේ නම් මෙසේ ඔහුගේ මේ පස්වන විතරාවිනිබ්බස නො සිදුණේ වෙයි.

ඔහුගේ මේ විතරාවිනිබ්බසෝ පස් දෙන නො සිදුණාහු වෙයි.

13. මහණෙනි, යම් කිසි මහණක්හුගේ මේ සිත් කසලහු පස්දෙන ප්‍රතිණ නො වූවාහු ද, මේ විතරාවිනිබ්බසෝ පස්දෙන නො සිදුණාහු ද, හෙ එකානායෙන් මේ ශාසනගෙහි වැඩිමට ද විරුසියට ද වෛපුලයට ද පෑමිණෙත්තේ ය යන මේ ධාරණය විද්‍යාමාන නො වෙයි.

14. යස්ස කස්ස ච භික්ඛවෙ භික්ඛුතො උඤ්ච වෙතොඛිලා පභිතා, උඤ්ච වෙනසො විනිබ්බාං සුභමුච්ඡිනාං, භො චතිමසමිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරුල්ඛිං වෙටුලලං ආපජ්ජිස්සතිති ධාතමෙතං විජ්ජති.

15. කතමස්ස උඤ්ච වෙතොඛිලා පභිතා නොනති?

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සන්ථරි න කඛබ්බති න විචිකිච්ඡති අභිමුච්චති සමපසීදති. යො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු සන්ථරි න කඛබ්බති න විචිකිච්ඡති අභිමුච්චති, සමපසීදති තස්ස විතතං නමති ආතප්පාය අනුශොභාය සාතච්චාය පට්ඨානාය. යස්ස විතතං නමති ආතප්පාය අනුශොභාය සාතච්චාය පට්ඨානාය, එවමස්සායං උච්චමො වෙතොඛිලො උභිනො භොති.

16. පුත ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මෙ න කඛබ්බති න විචිකිච්ඡති අභිමුච්චති සමපසීදති. යො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මෙ න කඛබ්බති න විචිකිච්ඡති අභිමුච්චති සමපසීදති, තස්ස විතතං නමති ආතප්පාය අනුශොභාය සාතච්චාය පට්ඨානාය. යස්ස විතතං නමති ආතප්පාය අනුශොභාය සාතච්චාය පට්ඨානාය, එවමස්සායං උච්චමො වෙතොඛිලො පභිතො භොති.

17. පුත ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සඛෙඝ න කඛබ්බති න විචිකිච්ඡති අභිමුච්චති සමපසීදති. යො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු සඛෙඝ න කඛබ්බති න විචිකිච්ඡති අභිමුච්චති සමපසීදති, තස්ස විතතං නමති ආතප්පාය අනුශොභාය සාතච්චාය පට්ඨානාය. යස්ස විතතං නමති ආතප්පාය අනුශොභාය සාතච්චාය පට්ඨානාය, එවමස්සායං තතිස්සො වෙතොඛිලො පභිතො භොති.

18. පුත ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සික්ඛාය න කඛබ්බති න විචිකිච්ඡති අභිමුච්චති සමපසීදති. යො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු සික්ඛාය න කඛබ්බති න විචිකිච්ඡති අභිමුච්චති සමපසීදති, තස්ස විතතං නමති ආතප්පාය අනුශොභාය සාතච්චාය පට්ඨානාය. යස්ස විතතං නමති ආතප්පාය අනුශොභාය සාතච්චාය පට්ඨානාය, එවමස්සායං චතුෂ්ඤා වෙතොඛිලො උභිතො භොති.

14. මහණෙනි, යම් කිසි මහණක්ෂුණේ සිත් කසලහු පස්දෙන ප්‍රතිණ වූවාහු ද, විතතවිනිබන්ධයෝ මොහටට සිදුණාහු ද, හෙ එකානනයෙන් මේ ශාසනයෙහි වැඩිමට ද විරුපියට ද වෛපුලයට ද පැමිණෙන්නේ ය යන මේ කාරණය විද්‍යාමාන වෙයි.

15. ඔහුගේ කටර තම් සිත් කසලහු පස් දෙනෙක් ප්‍රතිණ වූවාහු වෙත් ද?

මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි මහණ බුදුන් කෙරෙහි සෑක නොකෙරෙයි. විවිකිව්ණ, නො කෙරෙයි. නිඛයට පැමිණෙයි. පහදීයි. මහණෙනි, යම් ඒ මහණෙක් බුදුන් කෙරෙහි සෑක නො කෙරේ ද, විවිකිව්ණ, නො කෙරේ ද, නිඛයට පැමිණේ ද, පහදී ද, ඔහුගේ සිත කෙලෙස් තවන වැර පිණිස එහි පුත පුතා යෙදීම පිණිස සතතක්‍රියාව පිණිස ප්‍රධන් පිණිස නැමේ. යමකුගේ සිත කෙලෙස් තවන වැර පිණිස එහි පුත පුතා යෙදීම පිණිස සතතක්‍රියා පිණිස ප්‍රධන් පිණිස නැමේ නම්, මෙසේ ඔහුගේ මේ පලමුවන සිත්කසල ප්‍රතිණ වූයේ වෙයි.

16. තවද, අනෙකෙක් වෙයි. මහණෙනි, මහණ ධර්මයෙහි සෑක නොකෙරෙයි. විවිකිව්ණ, නො කෙරෙයි. නිඛයට පැමිණෙයි. පහදීයි. මහණෙනි, යම් ඒ මහණෙක් ධර්මයෙහි සෑක නො කෙරේ ද, විවිකිව්ණ, නො කෙරේ ද, නිඛයට පැමිණේ ද, පහදී ද, ඔහුගේ සිත කෙලෙස් තවන වැර පිණිස එහි පුත පුතා යෙදීම පිණිස සතතක්‍රියා පිණිස ප්‍රධන් පිණිස නැමෙයි. යමකුගේ සිත කෙලෙස් තවන වැර පිණිස එහි පුත පුතා යෙදීම පිණිස සතතක්‍රියා පිණිස ප්‍රධන් පිණිස නැමේ නම්, මෙසේ ඔහුගේ මේ දෙවන සිත්කසල ප්‍රතිණ වූයේ වෙයි.

17. තවද, අනෙකෙක් වෙයි. මහණෙනි, මහණ සවිකයා කෙරෙහි සෑක නො කෙරෙයි. විවිකිව්ණ, නො කෙරෙයි. නිඛයට පැමිණෙයි. පහදීයි. මහණෙනි, යම් ඒ මහණෙක් සවිකයා කෙරෙහි සෑක නො කෙරේ ද, විවිකිව්ණ, නො කෙරේ ද, නිඛයට පැමිණේ ද, පහදී ද, ඔහුගේ සිත කෙලෙස් තවන වැර පිණිස එහි පුත පුතා යෙදීම පිණිස සතතක්‍රියා පිණිස ප්‍රධන් පිණිස නැමෙයි. යමකුගේ සිත කෙලෙස් තවන වැර පිණිස එහි පුත පුතා යෙදීම පිණිස සතතක්‍රියා පිණිස ප්‍රධන් පිණිස නැමේ නම්, මෙසේ ඔහුගේ මේ තෙවන සිත්කසල ප්‍රතිණ වූයේ වෙයි.

18. තවද, අනෙකෙක් වෙයි. මහණෙනි, මහණ ශික්ෂාව කෙරෙහි සෑක නො කෙරෙයි. විවිකිව්ණ, නො කෙරෙයි. නිඛයට පැමිණෙයි පහදීයි. මහණෙනි, යම් ඒ මහණෙක් ශික්ෂාව කෙරෙහි සෑක නො කෙරේ ද, විවිකිව්ණ, නො කෙරේ ද, නිඛයට පැමිණේ ද, පහදී ද, ඔහුගේ සිත කෙලෙස් තවන වැර පිණිස එහි පුත පුතා යෙදීම පිණිස සතතක්‍රියා කිරීම පිණිස ප්‍රධන් පිණිස නැමෙයි. යමකුගේ සිත කෙලෙස් තවන වැර පිණිස එහි පුත පුතා යෙදීම පිණිස සතතක්‍රියා කිරීම පිණිස ප්‍රධන් පිණිස නැමේ නම්, මෙසේ ඔහුගේ මේ සතරවන සිත් කසල ප්‍රතිණ වූයේ වෙයි.

19. පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සමුහමචාරීසු න ඤාපිතො හොති අත්තමනො අනාගතවිනේතො අබ්ලජාතො.¹ යො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු සමුහමචාරීසු න ඤාපිතො හොති අත්තමනො අනාගතවිනේතො අබ්ලජාතො, තස්ස විතතං නමති ආතප්පාය අනුයෝගාය සාතච්චාය පඨානාය. යස්ස විතතං නමති ආතප්පාය අනුයෝගාය සාතච්චාය පඨානාය, ඵවමස්සායං පඤ්චමො චේතොබිලො පභිනො හොති.

ඉමස්ස පඤ්ච චේතොබිලො පභිනො හොති.

20. කතමස්ස පඤ්ච චේතසො විනිබ්බො සුසමුවරීතො තොති?

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු කාමෙ විතරාගො හොති විගතජ්ඣෙ විගතපෙමො විගතපිපාසො විගතපරිලාභො විගතතණ්හො. යො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු කාමෙ විතරාගො හොති විගතජ්ඣෙ විගතපෙමො විගතපිපාසො විගතපරිලාභො විගතතණ්හො, තස්ස විතතං නමති ආතප්පාය අනුයෝගාය සාතච්චාය පඨානාය. යස්ස විතතං නමති ආතප්පාය අනුයෝගාය සාතච්චාය පඨානාය, ඵවමස්සායං පඨමො චේතසො විනිබ්බො සුසමුවරීතො තොති.

21. පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු කාමෙ විතරාගො හොති විගතජ්ඣෙ විගතපෙමො විගතපිපාසො විගතපරිලාභො විගතතණ්හො. යො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු කාමෙ විතරාගො හොති විගතජ්ඣෙ විගතපෙමො විගතපිපාසො විගතපරිලාභො විගතතණ්හො, තස්ස විතතං නමති ආතප්පාය අනුයෝගාය සාතච්චාය පඨානාය. යස්ස විතතං නමති ආතප්පාය අනුයෝගාය සාතච්චාය පඨානාය, ඵවමස්සායං දුතිශො චේතසො විනිබ්බො සුසමුවරීතො තොති.

22. පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු රූපෙ විතරාගො හොති විගතජ්ඣෙ විගතපෙමො විගතපිපාසො විගතපරිලාභො විගතතණ්හො. යො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු රූපෙ විතරාගො හොති විගතජ්ඣෙ විගතපෙමො විගතපිපාසො විගතපරිලාභො විගතතණ්හො, තස්ස විතතං නමති ආතප්පාය අනුයෝගාය සාතච්චාය පඨානාය. යස්ස විතතං නමති ආතප්පාය අනුයෝගාය සාතච්චාය පඨානාය, ඵවමස්සායං තතිශො චේතසො විනිබ්බො සුසමුවරීතො තොති.

1. න අත්තමනො අනාගතවිනේතො අබ්ලජාතො, මජ්ඣං. න අත්තමනො න අනගතවිනේතො න බ්ලජාතො” ඔහා.

19. තවද, අනෙකෙක් වෙයි. මහණෙනි, මහණ සමුම්සරුන් කෙරෙහි නො කිපියේ සතුටු සිත් ඇත්තේ කොපයෙන් නො ගැටුණු සිත් ඇත්තේ හටගත් සිත්කණු නැත්තේ වෙයි. මහණෙනි, යම් ඒ මහණෙක් සමුම්සරුන් කෙරෙහි නො කිපියේ සතුටු සිත් ඇත්තේ කොපයෙන් නො ගැටුණු සිත් ඇත්තේ හටගත් සිත්කණු නැත්තේ වේ ද, ඔහුගේ සිත කෙලෙස් තවන වැර පිණිස එහි පුන පුනා යෙදීම පිණිස සතතක්‍රියා පිණිස ප්‍රධන් පිණිස නැමේ. යමකුගේ සිත කෙලෙස් තවන වැර පිණිස එහි පුන පුනා යෙදීම පිණිස සතතක්‍රියා පිණිස ප්‍රධන් පිණිස නැමේ නම්, මෙසේ ඔහුගේ මේ පස්වන සිත්කසල ප්‍රතිණ වූයේ වෙයි.

ඔහුගේ මේ සිත්කසලහු පස් දෙන ප්‍රතිණ වුවාහු වෙත්.

20. ඔහුගේ කවර තම විතතවිනිබ්බසියෝ පස් දෙනෙක් මොනවට සිදුණාහු වෙත් ද?

මහණෙනි, මේ යාසනසෙහි මහණ කාමසෙහි පහ වූ රාග ඇත්තේ පහ වූ සද ඇත්තේ පහ වූ ප්‍රේම ඇත්තේ පහ වූ පවස් ඇත්තේ පහ වූ දුච්චි ඇත්තේ පහ වූ තෘණො ඇත්තේ වෙයි. මහණෙනි, යම් ඒ මහණෙක් කාමසෙහි පහ වූ රාග ඇත්තේ පහ වූ සද ඇත්තේ පහ වූ ප්‍රේම ඇත්තේ පහ වූ පවස් ඇත්තේ පහ වූ තෘණො ඇත්තේ වේ ද, ඔහුගේ සිත කෙලෙස් තවන වැර පිණිස එහි පුන පුනා යෙදීම පිණිස සතතක්‍රියා පිණිස ප්‍රධන් පිණිස නැමෙයි. යමකුගේ සිත කෙලෙස් තවන වැර පිණිස එහි පුන පුනා යෙදීම පිණිස සතතක්‍රියා පිණිස ප්‍රධන් පිණිස නැමේ නම්, මෙසේ ඔහුගේ මේ පලමුවන විතතවිනිබ්බසිය මොනවට සිදුණේ වෙයි.

21. තවද, අනෙකෙක් වෙයි. මහණෙනි, මහණ කසෙහි පහ වූ රාග ඇත්තේ පහ වූ සද ඇත්තේ පහ වූ ප්‍රේම ඇත්තේ පහ වූ පවස් ඇත්තේ පහ වූ දුච්චි ඇත්තේ පහ වූ තෘණො ඇත්තේ වෙයි. මහණෙනි, යම් ඒ මහණෙක් කසෙහි පහ වූ රාග ඇත්තේ පහ වූ සද ඇත්තේ පහ වූ ප්‍රේම ඇත්තේ පහ වූ පවස් ඇත්තේ පහ වූ දුච්චි ඇත්තේ පහ වූ තෘණො ඇත්තේ වේ ද, ඔහුගේ සිත කෙලෙස් තවන වැර පිණිස එහි පුන පුනා යෙදීම පිණිස සතතක්‍රියා පිණිස ප්‍රධන් පිණිස නැමෙයි. යමකුගේ සිත කෙලෙස් තවන වැර පිණිස එහි පුන පුනා යෙදීම පිණිස සතතක්‍රියා පිණිස ප්‍රධන් පිණිස නැමේ නම්, මෙසේ ඔහුගේ දෙවන විතතවිනිබ්බසිය මොනවට සිදුණේ වෙයි.

22. තවද, අනෙකෙක් වෙයි. මහණෙනි, මහණ රූපසෙහි පහ වූ රාග ඇත්තේ පහ වූ සද ඇත්තේ පහ වූ ප්‍රේම ඇත්තේ පහ වූ පවස් ඇත්තේ පහ වූ දුච්චි ඇත්තේ පහ වූ තෘණො ඇත්තේ වෙයි. මහණෙනි, යම් ඒ මහණෙක් රූපසෙහි පහ වූ රාග ඇත්තේ පහ වූ සද ඇත්තේ පහ වූ ප්‍රේම ඇත්තේ පහ වූ පවස් ඇත්තේ පහ වූ දුච්චි ඇත්තේ පහ වූ තෘණො ඇත්තේ වේ ද, ඔහුගේ සිත කෙලෙස් තවන වැර පිණිස එහි පුන පුනා යෙදීම පිණිස සතතක්‍රියා කීරීම පිණිස ප්‍රධන් පිණිස නැමෙයි. යමකුගේ සිත කෙලෙස් තවන වැර පිණිස එහි පුන පුනා යෙදීම පිණිස සතතක්‍රියා කීරීම පිණිස ප්‍රධන් පිණිස නැමේ නම්, මෙසේ ඔහුගේ මේ තුන්වන විතතවිනිබ්බසිය මොනවට සිදුණේ වෙයි.

23 පුත ව පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු න යාවදන්ථං උදරාවදෙනසං භුඤ්ඤා සෙය්‍යසුඛං පසසුඛං මිඤ්ඤුඛං අනුසුභතතා විහරන් සො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු න යාවදන්ථං උදරාවදෙනසං භුඤ්ඤා සෙය්‍යසුඛං පසසුඛං මිඤ්ඤුඛං අනුසුභතතා විහරන්, තස්ස විතතං තමති ආතප්පාය අනුගොගාය සාතව්වාය පට්ඨානාය, යස්ස විතතං නමති ආතප්පාය අනුගොගාය සාතව්වාය පට්ඨානාය, එවමස්සායං වතුන්ථො වෙතසො විනිබ්බො සුසමුච්ඡිනො හොති.

24. පුත ව පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු න අඤ්ඤතරං දෙවතිකායං පණ්ඩියං බුහමචරියං චරන්: ඉමිතාතං සීලෙන වා චතෙන වා තපෙන වා බුහමචරියෙන වා දෙවො වා හවිසාමි දෙවඤ්ඤතරො වාති. සො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු න අඤ්ඤතරං දෙවතිකායං පණ්ඩියං බුහමචරියං චරන්: ඉමිතාතං සීලෙන වා චතෙන වා තපෙන වා බුහමචරියෙන වා දෙවො වා හවිසාමි දෙවඤ්ඤතරො වාති, තස්ස විතතං නමති ආතප්පාය අනුගොගාය සාතව්වාය පට්ඨානාය, යස්ස විතතං නමති ආතප්පාය අනුගොගාය සාතව්වාය පට්ඨානාය, එවමස්සායං පඤ්චමො වෙතසො විනිබ්බො සුසමුච්ඡිනො හොති.

ඉමස්ස පඤ්ච වෙතසො විනිබ්බො සුසමුච්ඡිනො හොති.

25. යස්ස තස්ස චි භික්ඛවෙ භික්ඛුනො ඉමෙ පඤ්ච වෙතසො විනිබ්බො සුසමුච්ඡිනො, සො වතිමසම්ඨං ඛමමචතෙය වුද්ධිං විරුලිං වෙපුලුං ආපජ්ජසනිති ධාතමෙනං විජ්ජති.

26. සො ඡන්දසමාධිපට්ඨානසම්භාරසමන්තාගතං ඉද්ධිපාදං භාවෙති. විරියසමාධිපට්ඨානසම්භාරසමන්තාගතං ඉද්ධිපාදං භාවෙති. විතතසමාධිපට්ඨානසම්භාරසමන්තාගතං ඉද්ධිපාදං භාවෙති. විමංසාසමාධිපට්ඨානසම්භාරසමන්තාගතං ඉද්ධිපාදං භාවෙති. උසෙසාලිගෙව¹ පඤ්චමි.

27. ස ඛො සො භික්ඛවෙ එචං උසෙසාලි පනතරසඛසමන්තාගතො භික්ඛු හබ්බො අභිනිබ්භිද්දස,² හබ්බො සමෙමාධාය, හබ්බො අනුතතරස්ස යොගකෙබ්බස්ස අභිගමාය. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ කුක්කුචියා අභොති අට්ඨ වා දස ව ආදස වා, තානසු කුක්කුචියා සමමා අභිසංඝිතාති, සමමා පරිසෙදිතාති, සමමා පරිභාවිතාති, කිඤ්චාපිතස්ස කුක්කුචියා න එචං ඉච්ඡා උප්පජ්ජෙය්‍ය: අහො වතිමෙ කුක්කුචිපොතකා පාදනබ්බිබාය වා මුඛතුණ්ඛකෙන වා අභොතොසං පදුලෙඤා සොඤ්චිතා අභිනිබ්භිජ්ජෙය්‍යනාති. අථ ඛො හබ්බාව හෙ කුක්කුචි පොතකා පාදනබ්බිබාය වා මුඛතුණ්ඛකෙන වා අභොතොසං පදුලෙඤා සොඤ්චිතා අභිනිබ්භිජ්ජෙය්‍යං. එවමෙච ඛො භික්ඛවෙ එචං උසෙසාලි පනතරසඛසමන්තාගතො භික්ඛු හබ්බො සමෙමාධාය, හබ්බො අභිනිබ්භිද්දස, හබ්බො අනුතතරස්ස යොගකෙබ්බස්ස අභිගමායාති.

ඉදමවොච හගවා. අනතමනා හෙ භික්ඛු හගවතො භාසිතං අභිනාඤ්ඤති.

වේතොබ්බසුත්තං ඡට්ඨං.

1 උසෙසාලිගෙව, මජ්ඣං. 2 අභිනිබ්භිද්දස, මජ්ඣං.

23. තවද, අනෙකෙක් වෙයි. මහණෙනි, මහණ තම්මනතාක් කුස පුරා ආහාර අනුභව කොට සේයාසුඛයෙහි පසස සුඛයෙහි මිඤ්ඤඛයෙහි නො යෙදුනේ වෙයි. මහණෙනි, යම් ඒ මහණෙක් කුස පිරෙන සේ තම්මන-තාක් ආහාර අනුභව කොට සේයාසුඛයෙහි පසසසුඛයෙහි මිඤ්ඤඛයෙහි නො යෙදුනේ ද, ඔහුගේ සිත කෙලෙස් තවන වැර පිණිස එහි පුන පුනා යෙදීම පිණිස සත්තක්‍රියා පිණිස ප්‍රධන් පිණිස නැමෙයි. යම්කුණේ සිත කෙලෙස් තවන වැර පිණිස එහි පුන පුනා යෙදීම පිණිස සත්තක්‍රියා පිණිස ප්‍රධන් පිණිස නැමේ තම්, මෙසේ ඔහුගේ මේ සිටුවන විධානවිනිබ්‍ධය සිදුකෙරේ වෙයි.

24. තවද, අනෙකෙක් වෙයි. මහණෙනි, මහණ එක්තරා දෙව නිකායක් පතා “මේ සිලයෙන් හෝ වනින් හෝ තපසින් හෝ බ්‍රහ්මචරිත් හෝ දෙවියෙකිම් හෝ දෙවියන් අතර එක්තර එකෙකිම් හෝ වන්නෙමි” යි බ්‍රහ්මචර නො හැසිරෙයි. මහණෙනි, යම් ඒ මහණෙක් එක්තර දෙවනිකායක් පතා “මේ සිලයෙන් හෝ වනින් හෝ තපසින් හෝ බ්‍රහ්මචරිත් හෝ දෙවියෙකිම් හෝ දෙවියන් අතර එක්තර එකෙකිම් හෝ වන්නෙමි” යි බ්‍රහ්මචර නො හැසිරේ ද, ඔහුගේ සිත කෙලෙස් තවන වැර පිණිස එහි පුන පුනා යෙදීම පිණිස සත්තක්‍රියා පිණිස ප්‍රධන් පිණිස නැමේ. යම්කුණේ සිත කෙලෙස් තවන වැර පිණිස එහි පුන පුනා යෙදීම පිණිස සත්තක්‍රියා පිණිස ප්‍රධන් පිණිස නැමේ නම්, මෙසේ ඔහුගේ මේ පස්වන විධානවිනිබ්‍ධය සිදුකෙරේ වෙයි.

ඔහුගේ මේ විධානවිනිබ්‍ධයෝ පස්දෙන මොනවට සිදුණාහු වෙත්.

25. මහණෙනි, යම් කිසි මහණෙක්හුගේ මේ සිත්තසලසු පස්දෙන ප්‍රතිණ වුවාහු ද, මේ විධානවිනිබ්‍ධයෝ පස්දෙන මොනවට සිදුණාහු ද, ජන එකාභ්‍යාසයෙන් මේ භාසනායෙහි වැඩිමට ද විරුහියට ද චෛත්සලයට ද පැමිණෙන්නේ ය යන මේ භාරණය විද්‍යමාන වෙයි.

26. හෙ ජන්දසිපති සමාධි භා ප්‍රධාන සංකාරයෙන් (උද්භූමි වියථියෙන්) සුක්ක වූ සාද්ධි පාදය (සාද්ධි උපාය) වඩයි. වියථිපතිසමාධි හා ප්‍රධාන සංකාරයෙන් සුක්ක වූ සාද්ධිපාදය වඩයි. විහතාධිපතිසමාධි හා ප්‍රධාන සංකාරයෙන් සුක්ක වූ සාද්ධිපාදය වඩයි. විමොඛාධිපතිසමාධි හා ප්‍රධාන සංකාරයෙන් සුක්ක වූ සාද්ධිපාදය වඩයි උත්සාහය (හැම තන්හි කටයුතු වියථිය) පස්වැනි වෙයි.

27. මහණෙනි, මෙසේ වියථිය සහිත පසලොස් අඩසයෙන් සුක්ක වූ මහණ කෙලෙස් බිඳීම පිණිස නිසි වේ. මාර්ගඥානය පිණිස නිසි වේ. ශ්‍රෙණි වූ අභිත්ඵලාච්චොධිය පිණිස නිසි වේ. මහණෙනි, යම්සේ කිසිද්‍රියකට බිර අවෙක් හෝ දසයෙක් හෝ දෙද්‍රොණෙක් හෝ වේ ද, ඒ බිරයෝ කිසිද්‍රිය පිසින් මොනවට ඔහුගෙහි හෝනා ලද්දහු මොනවට උණුසුම් කිරීමෙන් හිඳවන ලද්දහු කුකුළුගඳ ගත්වන ලද්දහු වෙත් ද, හුදෙක් ඒ කිසිද්‍රියට මාගේ කුකුළු පැවටු පා තියසිලින් හෝ මුවකුසින් හෝ බිජුටට පලා ගෙන සුවසේ බිහිවන්නාහු නම් ඉතා යෙහෙකැයි මෙබඳු ඉල්ලාගෙත් නො උපදනේ ය. එතෙකුදු වුවත් ඒ සියලු කුකුළුපැවටු පා තියසිලින් හෝ මුවකුසින් හෝ බිජුටට පලා ගෙන සුවසේ බිහිවන්නට නිසි වුවාහු ම වෙත්. මහණෙනි, එපරිද්දෙන් ම මෙසේ උත්සාහය සහිත පසලොස් අඩසයෙන් සුක්ක වූ මහණ කෙලෙස් බිඳීම පිණිස නිසි වේ. මාර්ගඥානය පිණිස නිසි වේ. ශ්‍රෙණි වූ අභිත්ඵලාච්චොධිය පිණිස නිසි වේ.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ සුත්‍රය වදාල සේක. සතුටු වූ ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ දෙයනාව මැනැවැයි පිලිගත්හ.

වෙතොබ්ල සුත්‍රය සමාප්ති සි.

1. 2. 7.

චන්ද්‍රපඤ්චනං

1. එවං මෙ සුභං: එකං ඝමං හගවා සාවජ්ඣං විහරති ජෙනවනෙ අනාඨපිණ්ඩිකං ආරාමෙ. භග්‍ර ඛො හගවා භික්ඛු ආමනෙහති භික්ඛවොති. හදනෙනති හෙ භික්ඛු හගවතො උච්චසොසාසුං. හගවා එතදවොච:

2. චන්ද්‍රපඤ්චනං: චො භික්ඛවෙ දෙසියාමි. නං සුණාථ, සාධුකං මනසී කරොථ, භාසියාමිති. එවං හනෙහති ඛො හෙ භික්ඛු හගවතො උච්චසොසාසුං. හගවා එතදවොච:

3. ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අඤ්ඤතරං චන්ද්‍රපඤ්චනං උපනිස්සාය විහරති. නස්ස නං චන්ද්‍රපඤ්චනං උපනිස්සාය විහරතො අනුපට්ඨිතා චෙච සති න උපට්ඨාති. අසමාහිතඤ්ච විතතං න සමාධියති. අපරිකම්ණා ච ආසවා න පරිකම්ණං ගච්ඡන්ති. අනනුසඤ්ඤා අනුතතරං යොගකෙමං නානුපාපුණාති. යෙ ච ඛොමෙ පබ්බජ්ඣෙන ජීවිතපරිකාරා සමුදනෙතබ්බං: විචරපිණ්ඩිපානසෙනාසනගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරිකාරා, හෙ කසිරෙන සමුදගච්ඡන්ති. හෙත භික්ඛවෙ භික්ඛුතා ඉති පටිසඤ්චිකම්ණබ්බං: “අහං ඛො ඉමං චන්ද්‍රපඤ්චනං උපනිස්සාය විහරමි. නස්ස මෙ ඉමං චන්ද්‍රපඤ්චනං උපනිස්සාය විහරතො අනුපට්ඨිතා චෙච සති න උපට්ඨාති. අසමාහිතඤ්ච විතතං න සමාධියති. අපරිකම්ණා ච ආසවා න පරිකම්ණං ගච්ඡන්ති. අනනුසඤ්ඤා අනුතතරං යොගකෙමං නානුපාපුණාමි. යෙ ච ඛොමෙ පබ්බජ්ඣෙන ජීවිතපරිකාරා සමුදනෙතබ්බං: විචරපිණ්ඩිපානසෙනාසනගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරිකාරා, හෙ කසිරෙන සමුදගච්ඡන්ති”ති. හෙත භික්ඛවෙ භික්ඛුතා රතතීභාගං වා දිවහභාගං වා තමා චන්ද්‍රපඤ්චනං පකඤ්ඤාමිති, න චන්ද්‍රපඤ්චනං.

4. ඉධ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු අඤ්ඤතරං චන්ද්‍රපඤ්චනං උපනිස්සාය විහරති. නස්ස නං චන්ද්‍රපඤ්චනං උපනිස්සාය විහරතො අනුපට්ඨිතා චෙච සති න උපට්ඨාති. අසමාහිතඤ්ච විතතං න සමාධියති. අපරිකම්ණා ච ආසවා න පරිකම්ණං ගච්ඡන්ති. අනනුසඤ්ඤා අනුතතරං යොගකෙමං නානුපාපුණාති. යෙ ච ඛො ඉමෙ පබ්බජ්ඣෙන ජීවිතපරිකාරා සමුදනෙතබ්බං: විචරපිණ්ඩිපානසෙනාසනගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරිකාරා, හෙ අසකසිරෙන සමුදගච්ඡන්ති. හෙත භික්ඛවෙ භික්ඛුතා ඉති පටිසඤ්චිකම්ණබ්බං: “අහං ඛො ඉමං චන්ද්‍රපඤ්චනං උපනිස්සාය විහරමි. නස්ස මෙ ඉමං චන්ද්‍රපඤ්චනං උපනිස්සාය විහරතො අනුපට්ඨිතා චෙච සති න උපට්ඨාති. අසමාහිතඤ්ච විතතං න සමාධියති. අපරිකම්ණා ච ආසවා න පරිකම්ණං ගච්ඡන්ති. අනනුසඤ්ඤා අනුතතරං යොගකෙමං නානුපාපුණාමි.”-

1. යෙචමෙ, යඤ්චි.

1. 2. 7.

වනපථ සුත්‍රය

1. මා පිසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සෑවැත්තුවර සම්පයෙහි ජෙතවන නම් අනේපිඬු සිටුපුත්‍රයේ ආරාමයෙහි වැඩ වසන ඡෙක, එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණෙකි, සි භික්ෂුන් ඇමැතුණේක. ඒ භික්ෂුහු වහන්සැ සි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හට පිළිවදන් දුන්හ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වදල ඡෙක:

2. මහණෙනි, තොපට වනපථ දෙසුමක් දෙසමි. එය අසව, මොනවට මෙතෙකි කරව, කියමි සි වදල ඡෙක. එසේ ය වහන්සැ සි ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හට පිළිවදන් දුන්හ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වදල ඡෙක:

3. මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි මහණ එක්තරා වනපථ සෙනසුනක් ඇසිරි කොට වෙසෙයි. ඒ වනපථ ඇසිරි කොට වසන ඒ මහණහට පලමු නො එලඹ සිටිය සිහිය වනපෙත් ඇසුරු කල ද නො එලඹ සිටියි. පලමු එකඟ නො වූ ද සිහි වනපෙත් ඇසුරු කල ද එකඟ නො වෙයි. අපරික්ෂිණ වූ ද ආසුචයෝ පරික්ෂයට නො යෙත්. නො පැමිණියා වූ ද අනුභවර අර්හත්භවයට නො පැමිණෙයි. පැවිද්දහු විසින් දිව්වටනට නිසි යම් මේ සිවුරු පිඬුවා සෙනසුන් හිලන්පස බෙහෙත් පිරිකරනු එලවා ගතසුතු වෙත් නම් ඔහු දුකින් උපදිත්. මහණෙනි, ඒ මහණහු විසින් මෙසේ නුවණින් සැලකිය යුතු යි: “මම වනාහි මේ වනපථ ඇසිරි කොට වෙසෙමි. මේ වනපථ ඇසිරි කොට වසන මාහට පලමු නො එලඹ සිටියා වූ ම සිහිය නො එලඹ සිටියි. එකඟ නො වූ ද සිහි එකඟ නො වෙයි. අපරික්ෂිණ වූ ද ආසුචයෝ පරික්ෂයට නො යෙත්. නො පැමිණියා වූ ද අනුභවර අර්හත්භවයට නො පැමිණෙමි. පැවිද්දහු විසින් දිව්වටනට නිසි යම් මේ සිවුරු පිඬුවා සෙනසුන් හිලන්පස බෙහෙත් පිරිකරනු එලවා ගතසුතු වෙත් නම් ඔහු දුකින් උපදිත්” යැ යි. මහණෙනි, ඒ මහණහු විසින් රාත්‍රිභාගයෙහි හෝ දිවාභාගයෙහි හෝ ඒ වනපථින් බැඟැර යා යුතු යි. නො විසිය යුතු යි.

4. මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි මහණෙක් එක්තරා වනපථක් ඇසිරි කොට වෙසෙයි. ඒ වනපථ ඇසිරි කොට වසන ඒ මහණහට නො ද එලඹ සිටියා වූ ම සිහිය නො එලඹ සිටියි. එකඟ නො වූ ද සිහි එකඟ නො වෙයි. අපරික්ෂිණ වූ ද ආසුචයෝ පරික්ෂයට නො යෙත්. නො පැමිණියා වූ ද අනුභවර අර්හත්භවයට නො පැමිණෙයි. පැවිද්දහු විසින් දිව්වටනට නිසි යම් මේ සිවුරු පිඬුවා සෙනසුන් හිලන්පස බෙහෙත් පිරිකරනු එලවා ගත යුතු වෙත් නම් ඔහු නිදුකින් උපදිත්. මහණෙනි, ඒ මහණහු විසින් මෙසේ නුවණින් සැලකිය යුතු යි. “මම වනාහි මේ වනපථ ඇසිරි කොට වෙසෙමි. මේ වනපථ ඇසිරි කොට වසන මාහට පලමු නො එලඹ සිටියා වූ සිහිය නො එලඹ සිටියි. එකඟ නො වූ සිහි ද එකඟ නො වෙයි. අපරික්ෂිණ වූ ද ආසුචයෝ පරික්ෂයට නො යෙත්. නො පැමිණියා වූ ද අනුභවර අර්හත්භවයට නො පැමිණෙමි.-

යෙ ච ඛො ඉමෙ පබ්බජ්ඣෙන ජීවිතපරිකාරා සමුද්දනෙනාබ්බා: විචරපිණ්ඩපාතසෙතාසකඛිලානපච්චයගෙසඝ්ඤ්ඤපරිකාරා, තෙ අසකසිරෙන සමුද්දගච්ඡන්ති. න ඛො පතාභං විචරනෙතු අභාරස්මා අනභාරියං පබ්බජ්ඣො, න පිණ්ඩපාතනෙතු -පෙ- න සෙතාසකනෙතු -පෙ- න ඛිලානපච්චය-ගෙසඝ්ඤ්ඤපරිකාරගෙතු අභාරස්මා අනභාරියං පබ්බජ්ඣො, අඨ ච පත මෙ ඉමං චතපජ්ඣං උපනිස්සාය විහරතො අනුපට්ඨිතා වෙච සති උපට්ඨාති. අසමාහිතඤ්ඤ විතතං සමාහියති. අපරිකම්ණො ච ආසවා පරිකම්භං ගච්ඡන්ති. තානුපපතඤ්ඤ අනුතතරං යොගකෙඛමං තානුපාපුණාමි”ති. තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුතා සබ්බාපි තමා චතපජ්ඣා පකකම්භබ්බං, ත චජ්ඣබ්බං.

5. ඉධ පත භික්ඛවෙ භික්ඛු අඤ්ඤතරං චතපජ්ඣං උපනිස්සාය විහරති. තස්ස තං චතපජ්ඣං උපනිස්සාය විහරතො අනුපට්ඨිතා වෙච සති උපට්ඨාති. අසමාහිතඤ්ඤ විතතං සමාහියති. අපරිකම්ණො ච ආසවා පරිකම්භං ගච්ඡන්ති. අතනුපපතඤ්ඤ අනුතතරං යොගකෙඛමං අනුපාපුණාමි යෙ ච ඛො ඉමෙ පබ්බජ්ඣෙන ජීවිතපරිකාරා සමුද්දනෙනාබ්බා: විචරපිණ්ඩපාතසෙතාසකඛිලානපච්චයගෙසඝ්ඤ්ඤපරිකාරා, තෙ කසිරෙන සමුද්දගච්ඡන්ති. තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුතා ඉති පටිසඤ්චිකම්භබ්බං: “අභං ඛො ඉමං චතපජ්ඣං උපනිස්සාය විහරාමි. තස්ස මෙ ඉමං චතපජ්ඣං උපනිස්සාය විහරතො අනුපට්ඨිතා වෙච සති උපට්ඨාති. අසමාහිතඤ්ඤ විතතං සමාහියති. අපරිකම්ණො ච ආසවා පරිකම්භං ගච්ඡන්ති. අතනුපපතඤ්ඤ අනුතතරං යොගකෙඛමං අනුපාපුණාමි. යෙ ච ඛො ඉමෙ පබ්බජ්ඣෙන ජීවිතපරිකාරා සමුද්දනෙනාබ්බා: විචරපිණ්ඩපාතසෙතාසකඛිලානපච්චයගෙසඝ්ඤ්ඤපරිකාරා, තෙ කසිරෙන සමුද්දගච්ඡන්ති. න ඛො පතාභං විචරනෙතු අභාරස්මා අනභාරියං පබ්බජ්ඣො, න පිණ්ඩපාත-ගෙතු -පෙ- න සෙතාසකනෙතු -පෙ- න ඛිලානපච්චයගෙසඝ්ඤ්ඤ-කාරගෙතු අභාරස්මා අනභාරියං පබ්බජ්ඣො, අඨ ච පත මෙ ඉමං චතපජ්ඣං උපනිස්සාය විහරතො අනුපට්ඨිතා වෙච සති උපට්ඨාති. අසමාහිතඤ්ඤ විතතං සමාහියති. අපරිකම්ණො ච ආසවා පරිකම්භං ගච්ඡන්ති. අතනුපපතඤ්ඤ අනුතතරං යොගකෙඛමං අනුපාපුණාමි”ති. තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුතා සබ්බාපි තමං චතපජ්ඣ චජ්ඣබ්බං, ත පකකම්භබ්බං.

6. ඉධ පත භික්ඛවෙ භික්ඛු අඤ්ඤතරං චතපජ්ඣං උපනිස්සාය විහරති. තස්ස තං චතපජ්ඣං උපනිස්සාය විහරතො අනුපට්ඨිතා වෙච සති උපට්ඨාති. අසමාහිතඤ්ඤ විතතං සමාහියති. අපරිකම්ණො ච ආසවා පරිකම්භං ගච්ඡන්ති. අතනුපපතඤ්ඤ අනුතතරං යොගකෙඛමං අනුපා-පුණාමි. යෙ ච ඛො ඉමෙ පබ්බජ්ඣෙන ජීවිතපරිකාරා සමුද්දනෙනාබ්බා: විචරපිණ්ඩපාතසෙතාසකඛිලානපච්චයගෙ සඝ්ඤ්ඤපරිකාරා, තෙ අසකසිරෙන සමුද්දගච්ඡන්ති. තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුතා ඉති පටිසඤ්චිකම්භබ්බං;

පැවිද්දහු විසින් දීව්වටනව නිසි යම් මේ සිවුරු පිඬුවා සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිකරනු එලවා ගතයුතු වෙත් නම්, ඔහු නිදහස් උපදිත්. මම වනාහි සිවුරු හෙතු කොට ගෙන ගිහිගෙයින් නික්ම පැවිද්දට නො පැමිණියෙමි ම ය. පිඬුවා හෙතු කොට ගෙන... සෙනසුන් හෙතු කොට ගෙන ... ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිකර හෙතු කොට ගෙන ගිහිගෙයින් නික්ම පැවිද්දට නො පැමිණියෙමි ම ය. එතෙකුදු වුවත් මේ වනපත ඇසිරි කොට වසන මාහට නො එලඹ සිටියා වූ සිහිය නො එලඹ සිටියි. එකග නො වූ ද සිත එකග නො වෙයි. අපරික්ෂිණ වූ ද ආසුවයෝ පරික්ෂයට යෙත්. නො පැමිණියා වූ ද අනුතතර අර්හත්ත්වයට නො පැමිණෙමි” යි. මහණෙනි, ඒ මහණහු විසින් (මහණුවම් නො නිපැදෙනවට නුවණින්) දූත ඒ වනපත්ති බැහැර යා යුතු යි. නො විසිය යුතු යි.

5. මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි මහණෙක් එක්තරා වනපතක් ඇසිරි කොට වෙහෙසි. ඒ වනපත ඇසිරි කොට වසන ඒ මහණකට නො එලඹ සිටියා වූ ම සිහිය එලඹ සිටියි. එකග නො වූ ද සිත එකග වෙයි. අපරික්ෂිණ වූ ද ආසුවයෝ පරික්ෂයට යෙත්. නො පැමිණියා වූ ද අනුතතර අර්හත්ත්වයට පැමිණෙයි. පැවිද්දහු විසින් දීව්වටනව නිසි යම් මේ සිවුරු පිඬුවා සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිකරනු එලවා ගතයුතු වෙත් නම් ඔහු දුකින් උපදිත්. මහණෙනි, ඒ මහණහු විසින් මෙසේ නුවණින් සැලකිය යුතු යි. “මම වනාහි මේ වනපත ඇසිරි කොට වෙහෙමි. මේ වනපත ඇසිරි කොට වසන ඒ මාහට නො එලඹ සිටියා වූ ම සිහිය එලඹ සිටියි. එකග නො වූ ද සිත එකග වෙයි. අපරික්ෂිණ වූ ද ආසුවයෝ පරික්ෂයට යෙත්. නො පැමිණියා වූ ද අනුතතර අර්හත්ත්වයට පැමිණෙමි. පැවිද්දහු විසින් දීව්වටනව නිසි යම් මේ සිවුරු පිඬුවා සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිකරනු එලවා ගතයුතු වෙත් නම් ඔහු දුකින් උපදිත්. මම වනාහි සිවුරු හෙතු කොට ගෙන ගිහිගෙයින් නික්ම පැවිද්දට නො පැමිණියෙමි ම ය. පිඬුවා හෙතු කොට ගෙන... සෙනසුන් හෙතු කොට ගෙන... ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිකර හෙතු කොට ගෙන ගිහිගෙයින් නික්ම පැවිද්දට නො පැමිණියෙමි ම ය. එතෙකුදු - වුවත්, මේ වනපත ඇසිරි කොට වසන්නා වූ මාහට නො එලඹ සිටියා වූ ම සිහිය එලඹ සිටියි. එකග නො වූ ද සිත එකග වෙයි. අපරික්ෂිණ වූ ද ආසුවයෝ පරික්ෂයට යෙත්. නො පැමිණියා වූ ද, අනුතතර අර්හත්ත්වයට පැමිණෙ මි.” මහණෙනි, ඒ මහණහු විසින් (මහණුවම් නිපැදෙනසෙ නුවණින්) දූත ඒ වනපත්ති විසිය යුතු යි. බැහැර නො යායුතු යි.

6. මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි මහණෙක් එක්තරා වනපතක් ඇසිරි කොට වෙහෙසි. ඒ වනපත ඇසිරි කොට වසන ඒ මහණකට නො එලඹ සිටියා වූ ම සිහිය එලඹ සිටියි. එකග නො වූ සිත එකග වෙයි. අපරික්ෂිණ වූ ද ආසුවයෝ පරික්ෂයට යෙත්. නො පැමිණියා වූ ද අනුතතර අර්හත්ත්වයට පැමිණෙයි. පැවිද්දහු විසින් දීව්වටනව නිසි යම් මේ සිවුරු පිඬුවා සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිකරනු එලවා ගත යුතු වෙත් නම් ඔහු නිදහස් උපදිත්. මහණෙනි ඒ, මහණහු විසින් මෙසේ නුවණින් සැලකිය යුතු යි:

“මම වතාහි මේ වතපත ඇසිරි කොට වෙසෙමි. මේ වතපත ඇසිරි කොට වසන මාහට නො ඵලමි සිටියා වූ ම සිහිය ඵලමි සිටියි. එකඟ නො වූ සිහි එකඟ වෙයි. අපරික්ෂිණ වූ ද ආසුචයෝ පරික්ෂයට ගෙත්. නො පැමිණියා වූ ද ඉතා උතුම් අර්භන්තියට පැමිණෙමි. පැවිද්දකු විසින් දිව්වටනට නිසි යම් මේ සිවුරු පිඹුවා සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිකරනු ඵලවා ගතයුතු වෙත් නම් ඔහු නිදුකින් උපදිත්” යැයි. මහණෙනි, ඒ මහණනු විසින් දිවිගිණියෙකුළු ඒ වතපත්හි විසිය යුතු යි. බැහැර නො යායුතු යි.

7. මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි මහණෙක් එක්තරා ගමක් ඇසිරි කොට වෙසෙයි...එක්තරා නියමගමක් ඇසිරි කොට වෙසෙයි...එක්තරා නුවරක් ඇසිරි කොට වෙසෙයි...එක්තරා ජනවිග්ග ඇසිරි කොට වෙසෙයි...*

8. මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි මහණෙක් එක්තරා පුලුලකු ඇසිරි කොට වෙසෙයි. එක්තරා පුලුලකු ඇසිරි කොට වසන ඒ මහණකට නො ඵලමි සිටියා වූ ම සිහිය නො ඵලමි සිටියි. එකඟ නො වූ සිහි එකඟ නො වෙයි අපරික්ෂිණ වූ ද ආසුචයෝ පරික්ෂයට නො ගෙත්. නො පැමිණියා වූ ද අනුකාර අර්භන්තියට නො පැමිණෙයි. පැවිද්දකු විසින් දිව්වටනට නිසි යම් මේ සිවුරු පිඹුවා සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිකරනු ඵලවා ගතයුතු වෙත් ද, ඔහු දුකින් උපදිත්. මහණෙනි, ඒ මහණනු විසින් මෙසේ නුවණින් සැලකිය යුතු යි. “මම වතාහි මේ පුලුල්ල ඇසිරි කොට වෙසෙමි. මේ පුලුල්ල ඇසිරි කොට වසන මා හට නො ඵලමි සිටියා වූ ම සිහිය නො ඵලමි සිටියි. එකඟ නො වූ සිහි එකඟ නො වෙයි. අපරික්ෂිණ වූ ද ආසුචයෝ පරික්ෂයට නො ගෙත්. නො පැමිණියා වූ ද අනුකාර අර්භන්තියට නො පැමිණෙමි පැවිද්දකු විසින් දිව්වටනට නිසි යම් මේ සිවුරු පිඹුවා සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිකරනු ඵලවා ගතයුතු වෙත් නම්, ඔහු දුකින් උපදිත්” යැයි. මහණෙනි, ඒ මහණනු විසින් රුත්‍රිකාගයෙහි හෝ දිවාභාගයෙහි හෝ නො පිළිවිස බැහැර යා යුතු යි. ඒ පුද්ගල නො උනුබැදිය යුත්තේ ය.

9. මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි මහණෙක් එක්තරා පුලුල්ලක් ඇසිරි කොට වෙසෙයි. ඒ පුලුල්ල ඇසිරි කොට වසන මහණකට නො ඵලමි සිටියා වූ ම සිහිය නො ඵලමි සිටියි. එකඟ නො වූ සිහි එකඟ නො වෙයි. අපරික්ෂිණ වූ ද ආසුචයෝ පරික්ෂයට නො ගෙත්. නො පැමිණියා වූ ද අනුකාර අර්භන්තියට නො පැමිණෙයි. පැවිද්දකු විසින් දිව්වටනට නිසි යම් මේ සිවුරු පිඹුවා සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිකරනු ඵලවා ගත යුතු වෙත් නම්, ඔහු නිදුකින් උපදිත්. මහණෙනි, ඒ මහණනු විසින් මෙසේ නුවණින් සැලකිය යුතු යි:

* “එක්තරා ගමක් ඇසිරි කොට වෙසෙයි” ආදියෙහි පෙරොපදෙත් සංකීර්ණ වූ වාරයෝ වතපත් වාර සහරෙහි ආ සියායෙත් දකුණත්භාග.

“අහං ඛො ඉමං පුග්ගලං උපනිස්සාය විහරාමී තස්ස මෙ ඉමං පුග්ගලං උපනිස්සාය විහරතො අනුපට්ඨිතා චේව සති න උපට්ඨාති. අසමාහිතඤ්ච විතතං න සමාධියති. අපරිකම්ණො ච ආසවා න පරිකම්භං ගච්ඡන්ති. අනනුප්පත්තඤ්ච අනුත්තරං යොගකෙබ්බං නානුපාපුණාමී. යෙ ච ඛො ඉමෙ පබ්බජිතෙත ජීවිතපරිකම්භාරා සමුදයෙත තබ්බා: විචරපිණ්ඩපාතසෙනාසන- ගිලානපච්චය ගෙහසල්පරිකම්භාරා, තෙ අපසකඨිරෙන සමුදයච්ඡන්ති. න ඛො පතාහං විචරතෙතු අගාරසමා අනගාරියං පබ්බජිතො. න පිණ්ඩපාත- හෙතු-පෙ - න සෙනාසනහෙතු-පෙ - න ගිලානපච්චයගෙහසල්පරිකම්භාරහෙතු අගාරසමා අනගාරියං පබ්බජිතො. අථ ච පන මෙ ඉමං පුග්ගලං උපනිස්සාය විහරතො අනුපට්ඨිතා චේව සති න උපට්ඨාති. අසමාහිතඤ්ච විතතං න සමාධියති. අපරිකම්ණො ච ආසවා න පරිකම්භං ගච්ඡන්ති. අනනුප්පත්තඤ්ච අනුත්තරං යොගකෙබ්බං නානුපාපුණාමී”ති. තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුතා සඬ්ඛාපි සො පුග්ගලො අනුච්ඡිතබ්බො,¹ නානුබ්ඡිතබ්බො.

10. ඉධ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු අඤ්ඤාතරං පුග්ගලං උපනිස්සාය විහරති. තස්ස නං පුග්ගලං උපනිස්සාය විහරතො අනුපට්ඨිතා චේව සති උපට්ඨාති, අසමාහිතඤ්ච විතතං සමාධියති. අපරිකම්ණො ච ආසවා පරිකම්භං ගච්ඡන්ති. අනනුප්පත්තඤ්ච අනුත්තරං යොගකෙබ්බං අනු- පාපුණාමී. යෙ ච ඛො ඉමෙ පබ්බජිතෙත ජීවිතපරිකම්භාරා සමුදයෙත තබ්බා: විචරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චයගෙහසල්පරිකම්භාරා, තෙ කඨිරෙන සමුදයච්ඡන්ති. තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුතා ඉති පටිසඤ්චිකම්භනබ්බං “අහං ඛො ඉමං පුග්ගලං උපනිස්සාය විහරාමී. තස්ස මෙ ඉමං පුග්ගලං උපනිස්සාය විහරතො අනුපට්ඨිතා චේව සති උපට්ඨාති. අසමාහිතඤ්ච විතතං සමාධියති. අපරිකම්ණො ච ආසවා පරිකම්භං ගච්ඡන්ති. අනනුප්පත්තඤ්ච අනුත්තරං යොගකෙබ්බං අනුපාපුණාමී. යෙ ච ඛො ඉමෙ පබ්බජිතෙත ජීවිතපරිකම්භාරා සමුදයෙත තබ්බා: විචරපිණ්ඩපාත- සෙනාසනගිලානපච්චයගෙහසල්පරිකම්භාරා, තෙ කඨිරෙන සමුදයච්ඡන්ති. න ඛො පතාහං විචරතෙතු අගාරසමා අනගාරියං පබ්බජිතො, න පිණ්ඩපාතහෙතු -පෙ- න සෙනාසනහෙතු -පෙ න ගිලානපච්චයගෙහසල්- පරිකම්භාරහෙතු අගාරසමා අනගාරියං පබ්බජිතො. අථ ච පන මෙ ඉමං පුග්ගලං උපනිස්සාය විහරතො අනුපට්ඨිතා චේව සති උපට්ඨාති. අසමාහි- තඤ්ච විතතං සමාධියති. අපරිකම්ණො ච ආසවා පරිකම්භං ගච්ඡන්ති. අනනුප්පත්තඤ්ච අනුත්තරං යොගකෙබ්බං අනුපාපුණාමී”ති. තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුතා සඬ්ඛාපි සො පුග්ගලො අනුච්ඡිතබ්බො, න පතකම්භනබ්බො.

1 අනුච්ඡිතබ්බො, සා ;

“මම වතාහි මේ පුඤ්ජන ආසිරි කොට වෙහෙමි. මේ පුඤ්ජන ආසිරි කොට වසන මාහට නො ඵලමි සිටියා වූ ම සිහිය නො ඵලමි සිටියි. එකඟ නො වූ සිත එකඟ නො වෙයි. අපරික්ෂිණ වූ ද ආසුචයෝ පරික්ෂයට නො යෙත්. නො පෑමිණියා වූ ද අනුතතර අර්හත්තියට නො පෑමිණෙමි. පෑවිද්දනු විසින් දිව්වටතට නිසි යම් මේ සිවුරු පිඬුවා සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිකරනු ඵලවා ගතසුතු වෙත් තම් ඔහු තිදුකින් සැපයෙත්. මම වතාහි සිවුරු හෙතු කොට ගෙන ගිහිගෙත් නික්ම පෑවිද්දට නො පෑමිණියෙමි ම ය. පිඬුවා ගෙතු කොට ගෙන... සෙනසුන් හෙතු කොට ගෙන ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිකර හෙතු කොට ගෙන ගිහිගෙසින් නික්ම පෑවිද්දට නො පෑමිණියෙමි ම ය. එතෙකුදු වුවත් මේ පුඤ්ජන ආසිරි කොට වසන මාහට නො ඵලමි සිටියා වූ ම සිහිය නො ඵලමි සිටියි එකඟ නො වූ සිත එකඟ නො වෙයි. අපරික්ෂිණ වූ ද ආසුචයෝ පරික්ෂයට නො යෙත්. නො පෑමිණියා වූ ද ඉතා උතුම් අර්හත්තියට නො පෑමිණෙමි” යි මහණෙනි, ඒ මහණහු විසින් (මහණුවම් නො නිපැදෙන බව කුවණින්) දැන පිළිවිස බැහැර යා යුතු යි. ඒ පුද්ගල තෙමේ නො කුහුබැදිය යුත්තේ ය.

9. මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි මහණෙක් එක්තරා පුඤ්ජන ආසිරි කොට වෙහෙයි. ඒ පුඤ්ජන ආසිරි කොට වසන මහණකට නො ඵලමි සිටියා වූ ම සිහිය ඵලමි සිටියි එකඟ නො වූ සිත එකඟ වෙයි. අපරික්ෂිණ වූ ද ආසුචයෝ පරික්ෂයට යෙත්. නො පෑමිණියා වූ ද අනුතතර අර්හත්තියට පෑමිණෙමි. පෑවිද්දනු විසින් දිව්වටතට නිසි යම් මේ සිවුරු පිඬුවා සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිකරනු ඵලවා ගතසුතු වෙත් තම් ඔහු දුකින් උපදිත්. මහණෙනි, ඒ මහණහු විසින් මෙසේ කුවණින් සැලකිය යුතු යි: “මම වතාහි මේ පුඤ්ජන ආසිරි කොට වෙහෙමි. මේ පුඤ්ජන ආසිරි කොට වසන ඒ මාහට නො ඵලමි සිටියා වූ ම සිහිය ඵලමි සිටියි. එකඟ නො වූ සිත එකඟ වෙයි. අපරික්ෂිණ වූ ද ආසුචයෝ පරික්ෂයට යෙත්. නො පෑමිණියා වූ ද අනුතතර අර්හත්තියට පෑමිණෙමි. පෑවිද්දනු විසින් දිව්වටතට නිසි යම් මේ සිවුරු පිඬුවා සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිකරනු ඵලවා ගතසුතු වෙත් තම් ඔහු දුකින් උපදිත්. මම වතාහි සිවුරු හෙතු කොට ගෙන ගිහිගෙසින් නික්ම පෑවිද්දට නො පෑමිණියෙමි ම ය... සෙනසුන් හෙතු කොට ගෙන පෑවිද්දට නො පෑමිණියෙමි ම ය... ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිකර හෙතු කොට ගෙන ගිහිගෙසින් නික්ම පෑවිද්දට නො පෑමිණියෙමි ම ය. එතෙකුදු වුවත් මේ පුඤ්ජන ආසිරි කොට වසන මාහට නො ඵලමි සිටියා වූ ම සිහිය ඵලමි සිටියි. එකඟ නො වූ සිත එකඟ වෙයි. අපරික්ෂිණ වූ ද ආසුචයෝ පරික්ෂයට යෙත්. නො පෑමිණියා වූ ද ඉතා උතුම් අර්හත්තියට පෑමිණෙමි” යි මහණෙනි, ඒ මහණහු විසින් මහණුවම් නිපැදෙන බව (කුවණින් දැන) ඒ පුද්ගල තෙමේ කුහුබැදිය යුත්තේ යි. බැහැර නොයා යුතු යි.

10. ඉධ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු අඤ්ඤාතරං පුග්ගලං උපනිඤ්ඤාය විහරති. තස්ස තං පුග්ගලං උපනිඤ්ඤාය විහරතො අනුපට්ඨිතා වෙච සති උපට්ඨාති. අසමාහිතඤ්ච විතතං සමාධියති. අපරිකම්ණො ච ආසවා පරිකඩංග චර්තති. අනනුසංතතඤ්ච අනුතතරං යොගකෙබ්බිං අනුපාපුණාති. යෙ ච ඛො ඉමෙ පබ්බජිතෙන ජීවිතපුරිකඛාරා සමුද්දනෙතඛබ්බා: විචරපිණ්ඩිපාතසෙනාසනනිලානපච්චග්ගෙසජ්ජපරිකඛාරා, තෙ අප්පකසිරෙන සමුද්දගච්ඡන්ති. තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුතා ඉති පටිසඤ්චිකම්භබ්බො: “අභා ඛො ඉමං පුග්ගලං උපනිඤ්ඤාය විහරාමි. තස්ස මෙ ඉමං පුග්ගලං උපනිඤ්ඤාය විහරතො අනුපට්ඨිතා වෙච සති උපට්ඨාති, අසමාහිතඤ්ච විතතං සමාධියති. අපරිකම්ණො ච ආසවා පරිකඩංග චර්තති. අනනුසංතතඤ්ච අනුතතරං යොගකෙබ්බිං අනුපාපුණාමි යෙ ච ඛො ඉමෙ පබ්බජිතෙන ජීවිතපුරිකඛාරා සමුද්දනෙතඛබ්බා: විචරපිණ්ඩිපාතසෙනාසනනිලානපච්චග්ගෙසජ්ජපරිකඛාරා, තෙ අප්පකසිරෙන සමුද්දගච්ඡන්ති”ති. තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුතා යාවජ්චම්පි සො පුග්ගලො අනුබන්ධවෙබ්බා, ත පක්ඛම්භබ්බං අපි පටුජ්ජමානෙතපිති.

ඉදමචොච හගවා. අතතමිතා තෙ භික්ඛු හගවතො හාසිතං අභිතඤ්ඤති.

වනසඤ්ඤාසුත්තං සත්තමං.

1. 2. 8.

මධුපිණ්ඩික සුත්තං

1. ඵලං මෙ සුතං: ඵකා සමයං හගවා සමෙකකසු විහරති කපිලවස්සසම්. නිලොඛාරාමෙ. අථ ඛො හගවා පුබ්බන්තහසමයං නිවාසෙඤ්ඤා පත්තවිචරමාදාය කපිලවස්ථා පිණ්ඩාය පාචිඤ්ඤා, කපිලවස්ථාසමිං පිණ්ඩාය වරිඤ්ඤා පච්ඡාහතතං පිණ්ඩිපාතපටිකකතො යෙන මහාවනං තෙනුපසඛිකම් දිවාපිභාරාය. මහාවනං අපේඤ්ඤාගහෙඤ්ඤා¹ බෙලුවලට්ඨිකාය² මුලෙ දිවාපිභාරං නිසිදි දණ්ඩිපාණිපි ඛො සකෙකා ජබ්බාපිභාරං අනුවඛකමමානො අනුවචරමානො යෙන මහාවනං තෙනුපසඛිකම්. මහාවනං අපේඤ්ඤාගහෙඤ්ඤා යෙන බෙලුවලට්ඨිකා යෙන හගවා තෙනුපසඛිකම්. උපසඛිකම්ඤ්ඤා හගවතා සද්ධිං සමමාදි. සමමාදන්තියං කථං සාරාණීයං විචිකාරෙඤ්ඤා දණ්ඩිපාණිලාභා ඵකමන්තං අට්ඨාසි. ඵකමන්තං සිජො ඛො දණ්ඩිපාණි සකෙකා හගවන්තං ඵතදචොච:

1. අපජ්ඣාගාහෙඤ්ඤා, මජ්ඣං. 2. බෙලුවලට්ඨිකාය, සාං.

10. මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි මහණෙක් එක්තරා පුඤ්ඤාදායක ආසිඛි කොට වෙසෙයි. ඒ පුඤ්ඤාදායක ආසිඛි කොට වසන ඒ මහණෙහිට නො එළඹ සිටියා වූ ම සිහිය එළඹ සිටියි. එකඟ නො වූ සිත එකඟ වෙයි. අපරික්ෂිත වූ ද ආසුචයෝ පරික්ෂයට යෙත්. නො පැමිණියා වූ ද අනුකතර අර්හත්ත්වයට පැමිණෙයි. පැමිද්දහු විසින් දිව්වටතට නිසි සිවුරු පිඹුවා සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිකරනු එළවා ගතයුතු වෙත් නම්, ඔහු නිදුකින් උපදිත්. මහණෙනි, ඒ මහණහු විසින් මෙසේ නුවණින් සැලකිය යුතු ය. “මම වනාහි මේ පුඤ්ඤාදායක ආසිඛි කොට වෙසෙමි. මේ පුඤ්ඤාදායක ආසිඛි කොට වසන්නා වූ මාහට නො එළඹ සිටියා වූ ම සිහිය එළඹ සිටියි. එකඟ නො වූ සිත එකඟ වෙයි. අපරික්ෂිත වූ ද ආසුචයෝ පරික්ෂයට යෙත්. නො පැමිණියා වූ ද අනුකතර අර්හත්ත්වයට පැමිණෙමි. පැමිද්දහු විසින් යම් මේ සිවුරු පිඹුවා සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිකරනු එළවා ගතයුතු වෙත් නම්, ඔහු නිදුකින් උපදිත්” යැ යි. මහණෙනි, ඒ මහණහු විසින් දිවිහිම කොට ඒ පුඤ්ඤාදායක සුත්තේ සි. බැහැර කරනු ලබන්නහු විසින් නො යායුතු යි.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ සුත්‍රය වදාළ සේක. සතුටු වූ ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ දේශනාව මැනවැ යි සතුටින් පිළිගත්හ.

වනපස්ස සුත්‍රය සන්වැණි යි.

1. 2. 8.

මධුපිණ්ඩික සුත්‍රය

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ශාක්‍යජතපදයෙහි කිඹුල්වත් නුවර න්‍යාශ්‍රාමාරාමයෙහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරුයෙහි සරතා හැඳ පාසිවුරු ගෙන කිඹුල්වතට පිඬු පිණිස වැඩ වදාළ සේක. කිඹුල්වතෙහි පිඬු පිණිස හැසිර පස්බත පිණිසානගෙන් වැලාකුණු සේක් දිවා පිහරණය පිණිස මහාවනාසට එළඹ සේක. මහාවනාසට වැඳ ගෙන තරුණ බෙලිගසක් මූල දිවාපිහරණ කොට වැඩහුන් සේක. දණ්ඩිපාණේ සැහැරපරද ජබ්‍යාවිහරණය පිණිස (කෙණ්ඩා විඩා දුරු කරණු පිණිස) ඔබමොබ සක්මන් කරන්නේ ඔබමොබ හැසිරෙන්නේ, මහාවනාසට එළඹියේ ය. මහාවනාසට වැඳ තරුණ බෙලිගස මූල (වැඩහුන්) භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග සතුටු වී, කුස්තට නිසි සිහි කරණට නිසි කපා කොට නිමවා දැකිය එල්ල ගෙන එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි දණ්ඩිපාණේ ශාක්‍ය භාග්‍යවතුන් වහන්සේට කෙල සෑල කෙලේ ය:

“කිංවාදී සමණො, කිමකඛාසී”ති?

“යථාවාදී ඛො ආවුසො සදෙවමෙක ලොකෙ සමාරකෙ සමුගමිකෙ, සසාමණ්ඩ්‍රාගමිණියා පජාය සදෙවමිනුසාය න කෙනචි ලොකෙ විහග්ගා නිට්ඨති, යථා ච පන කාමෙහි විසංයුතං විහරන්තං තං චුගමිණං අකථංකපිං ජිහනකුකකුච්චං ගවාහවෙ විතතණං සඤ්ඤා තානුසෙනති. එවංවාදී ඛො අහං ආවුසො එවමිකඛාසී”ති. එවං වුතෙත දණ්ඩපාණි සනෙකා සීසං ඔකමෙපනා ජිවහං නිලලාලෙතා¹ තිවිසාධං තලාටිකං තලාවෙ වුට්ඨාපෙනා දණ්ඩමොලුඛං පකකාමි.

2. අථ ඛො හතවා සාගතතසමයං පතිසලලාණා වුට්ඨිතො යෙන නිගුණාධාරාමො තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිනා පඤ්ඤාතෙත ආසනෙ නිසීදී. තිසජ්ජ ඛො හගවා හිකඛු ආමනෙතසී: ඉධාගං හිතඛවෙ පුබ්බන්තං සමයං නිවාසෙතා පනතවිවරං ආදය කපිලවච්ඡා පිණ්ඩාය පාවිසිං. කපිලවච්ඡාසමිං පිණ්ඩාය වරිනා පච්ඡාහතං පිණ්ඩපාතපටිකකනෙතා යෙන මගාවනං තෙනුපසඛකමි. දිවාචිතාරං. මගාවනං අජෙකාගහෙතා ඛෙලුවලට්ඨිකාය මුලෙ දිවාචිතාරං තිසීදිං. දණ්ඩපාණිපි ඛො හිතඛවෙ සනෙකා ජබ්ඝාවිතාරං අනුවඛකමොනො අනුවිවරමානො යෙන මගාවනං තෙනුපසඛකමි. මගාවනං අජෙකාගහෙතා යෙන ඛෙලුවලට්ඨිකා යෙනාගං තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිනා මම සද්ධිං² සමෙමාදී. සමෙමාදනීයං කථං සාරාණීයං විධිසාරෙතා දණ්ඩමොලුඛං එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං සීතො ඛො හිතඛවෙ දණ්ඩපාණි සනෙකා මං එතදවොච: “කි වාදී සමණො, කිමකඛාසී”ති?

3. එවං වුතෙත අහං හිකඛවෙ දණ්ඩපාණිං යතකං එතදවොච: “යථාවාදී ඛො ආවුසො සදෙවමෙක ලොකෙ සමාරකෙ සමුගමිකෙ, සසාමණ්ඩ්‍රාගමිණියා පජාය සදෙවමිනුසාය න කෙනචි ලොකෙ විහග්ගා නිට්ඨති, යථා ච පන කාමෙහි විසංයුතං විහරන්තං තං චුගමිණං අකථංකපිං ජිහනකුකකුච්චං ගවාහවෙ විතතණං සඤ්ඤා තානුසෙනති, එවංවාදී ඛො අහං ආවුසො එවමිකඛාසී”ති. එවං වුතෙත හිතඛවෙ දණ්ඩපාණි සනෙකා සීසං ඔකමෙපනා ජිවහං නිලලාලෙතා තිවිසාධං තලාටිකං තලාවෙ වුට්ඨාපෙනා දණ්ඩමොලුඛං පකකාමිති.

4. එවං වුතෙත අඤ්ඤාතරො හිකඛු හගවන්තං එතදවොච: “කිංවාදී පන හනෙත හගවා සදෙවමෙක ලොකෙ සමාරකෙ සමුගමිකෙ, සසාමණ්ඩ්‍රාගමිණියා පජාය සදෙවමිනුසාය න කෙනචි ලොකෙ විහග්ගා නිට්ඨති? කථංඤා පන හනෙත හගවන්තං කාමෙහි විසංයුතං විහරන්තං තං චුගමිණං අකථංකපිං ජිහනකුකකුච්චං ගවාහවෙ විතතණං සඤ්ඤා තානුසෙනති”ති?

1. නිලලාලෙතා, මජ්ඣ. 2. මයා සද්ධිං, මජ්ඣ.

“ඉමණ තෙමේ කේවල දිවුහ ඇත්තේ ද, කුමක් ප්‍රකාශ කරන්නේ ද?” යි.

“ඇවැත්නි, දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බමුන් සහිත ලොකයෙහි, මහණ බමුණන් සහිත තරදෙව් මිනිසුන් සහිත පුජාවෙහි යම් බඳු දෑට ඇත්තෙක් ලොකයෙහි කිසිවකු හාත් විවාද කොට නොසිටි ද, යම් කරුණකින් කාමයෙන් විභංගකත කොට විහරණ කරණ විවිකිවර්ෂා රහිත සුන් කුකුළු ඇති, කුඳු මහත් ගවයෙහි පහ වූ තෘණො ඇති ඒ ක්ෂිණාසුච ප්‍රාග්මණයා වෙත සංඥාවෝ (කෙලයයෝ) ලාග නොහොවින් ද, ඇවැත්නි, මම එබඳු වාද ඇත්තෙක්මි. එසේ ප්‍රකාශ කරන්නෙක්මි” යි වදාළ සේක මෙසේ වදාළ කල්හි දණ්ඩපාණී ශාක්‍ය හිස සලා දිව තෙරු නලවා (වෙන් ව පෙණෙන සේ) රැඹු කුතක් ඇති තලල් රැඹුයක් තලලත තංවාගෙන දඹය හයාගෙන බැස ගියේ ය.

2 එක්කිනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සවස් කාලයෙහි පිළිගලණින් කැගී සිටි සේක් න්‍යායොධායමයම වැඩි සේක. වැඩි පතවන ලද අස්තෙහි වැඩිසුන් සේක වැඩි හිඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂුන් ඇමතු සේක: මහණෙනි, මම පෙරවරුයෙහි සරහා හැඳ පාසිවුරු ගෙන කිඹුල්වතට පිටු පිණිස පිවිසියෙමි. කිඹුල්වත්හි පිටු පිණිස හැසිර පසුබත පිණිසාතයෙන් වැලැක්කෙමි දිවාපිහරණ පිණිස මහාවතයට එළඹියෙමි. මහාවතයට වැඳ තරුණ බෙලිගහක් මුල දිවාපිහරණයෙන් සුන්තෙමි. මහණෙනි, දණ්ඩපාණී ශාක්‍යරජ ද ජබ්‍යාපිහරණය පිණිස ඔබමොබ සක්මන් කරන්නේ, ඔබමොබ හැසිරෙන්නේ, මහාවතයට එළඹියේ ය. මහාවතයට වැඳ තරුණ බෙලිගහ මුල (සුන්) මා වෙත එළඹියේ ය. එළඹි මා සමග සතුටු විය. සතුටු වියයුතු සිහි කටයුතු කථා කොට නිමවා සෝලු දණ්ඩ එල්බ එකත්පසෙක සිටියේ ය. මහණෙනි, එකත්පසෙක සිටි දණ්ඩපාණී ශාක්‍ය මට තෙල සැළ කෙළේ ය: “ඉමණ තෙමේ කේවල දෑට ඇත්තෙක් ද, කුමක් ප්‍රකාශ කරන්නේ ද?” යි.

3. මහණෙනි, මෙසේ කී කල්හි දණ්ඩපාණී ශාක්‍යයාට මම තෙල කීමි: “ඇවැත්නි, දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බමුන් සහිත ලොකයෙහි, මහණ බමුණන් සහිත තරදෙව් මිනිසුන් සහිත පුජාවෙහි යම්බඳු වාද ඇත්තෙක් ලොකයෙහි කිසිවකු හා විවාද කොට නොසිටි ද, යම් කරුණකින් කාමයෙන් වෙන් ව වසන්නා වූ විවිකිවර්ෂා රහිත වූ සිඳුලු කුකුළු ඇත්තා වූ කුඳු මහත් ගවයෙහි පහ වූ තෘණො ඇති ඒ බමුණා වෙත කෙලයයෝ ලාග නොහොවින් ද, ඇවැත්නි, මම එවැනි වාද ඇත්තෙක්මි. එසේ ප්‍රකාශ කරන්නෙක්මි” යි. මහණෙනි, මෙසේ කී කල්හි දණ්ඩපාණී ශාක්‍ය හිස සලා දිව තෙරු නලවා රැඹු කුතක් ඇති තලල් රැඹුල තලලෙහි තංවා සෝලු දණ්ඩ සතාගෙන (තල්ලයෙන් හයා ගෙන) නික්ම ගියේ ය.

4. මෙසේ වදාළ කල්හි එක්තරා මහණෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැළ කෙළේ ය: “වහන්ස, දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බමුන් සහිත ලොකයෙහි, මහණ බමුණන් සහිත දෙව් මිනිසුන් සහිත පුජාවෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කේවල වාද ඇතිසේක්, ලොකයෙහි කිසිවකු හා විරුද්ධවාද නොකොට සිටින සේක් ද, වහන්ස, කෙසේ තම කාමයෙන් වෙන් ව වාසය කරන විවිකිවර්ෂා තැත්තා වූ සිඳුලු කුකුළු ඇති කුඳු මහත් ගවයෙහි පහ වූ තෘණො ඇති බැහැර කල පව් ඇති ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත කෙලයයෝ ලාග නොහොවින් ද?” යි.

5. යතොතිදුතං භික්ඛු පුරිසං පපඤ්චසඤ්ඤාසඛ්ඛා සමුද්චරන්ති,
එතථ වෙ තප්පි අභිතජ්ඣතඛං අභිච්ඡිතඛං අජේඛාසෙතඛං,¹
එසෙවනො රාගානුසයානං. එසෙවනො පටිකානුසයානං. එසෙවනො
දිට්ඨානුසයානං. එසෙවනො විචිකිච්ඡානුසයානං. එසෙවනො
මානානුසයානං. එසෙවනො භවරාගානුසයානං. එසෙවනො අවිජ්ජානු-
සයානං. එසෙවනො දණ්ඩාදුතසජාදුතකලහවිහගභවිවාද භුවනතුවමෙප-
සුඤ්ඤමුඛාවාදනං. එතෙතෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා අපරිසෙසා-
තිරුජ්ඣන්තී. ඉදමමොව භගවා, ඉදං චතී:² සුගතො උට්ඨායාසනා විහාරං
පාවෙසී.

6. අථ ඛො තෙසං භික්ඛුතං අවිරපක්කන්තස්ස භගවතො එතදභොසි:
“ඉදං ඛො තො ආචුළො භගවා සඛිඛිතෙතන උදෙදසං උද්දිසිත්වා
විජ්ඣාමෙත අත්ථං අවිකල්පිතා උට්ඨායාසනා විහාරං පච්චෙඨා: “යතොතිදුතං
භික්ඛු පුරිසං පපඤ්චසඤ්ඤාසඛ්ඛා සමුද්චරන්ති, එතථ වෙ තප්පි අභිතජ්ඣ-
තඛං අභිච්ඡිතඛං අජේඛාසෙතඛං, එසෙවනො රාගානුසයානං.
එසෙවනො පටිකානුසයානං. එසෙවනො දිට්ඨානුසයානං. එසෙවනො
විචිකිච්ඡානුසයානං. එසෙවනො මානානුසයානං. එසෙවනො
භවරාගානුසයානං. එසෙවනො අවිජ්ජානුසයානං. එසෙවනො දණ්ඩාදුත-
සජාදුත කලහවිහගභවිවාද භුවනතුවමෙපසුඤ්ඤමුඛාවාදනං. එතෙතෙ
පාපකා අකුසලා ධම්මා අපරිසෙසා තිරුජ්ඣන්තී”ති. තො භු ඛො ඉමස්ස
භගවතා සඛිඛිතෙතන උදෙදසස්ස උද්දිට්ඨස්ස විජ්ඣාමෙත අත්ථං අවිභතතස්ස
විජ්ඣාමෙත අත්ථං විහජෙය්සා”ති.

7 අථ ඛො තෙසං භික්ඛුතං එතදභොසි: “අං ඛො ආයසමා
මහාකම්මානො සජ්ච වෙච්ච සංචණ්ණිතො සම්භාවිතො ච විඤ්ඤානං
සමුසම්මාර්ජනං. පහොති වායසමා මහාකම්මානො ඉමස්ස භගවතා
සඛිඛිතෙතන උදෙදසස්ස උද්දිට්ඨස්ස විජ්ඣාමෙත අත්ථං අවිභතතස්ස විජ්ඣාමෙත
අත්ථං විහජ්ඣං. යනුත මයං යෙනායසමා මහාකම්මානො තෙනුපසඛික-
මෙය්සාම, උපසඛිකම්මා ආයසමන්තං මහාකම්මානං එතමත්ථං.
පච්චුචෙත්ඨය්සාමා”ති.

---

1. අජේඛාසිතඛං, මජ්ඣං. 2. චතී:න, මජ්ඣං.

5. මහණ, යම් කාරණයකින් තෘණාදුරේ ප්‍රභව සම්බන්ධ සංඥා කොටසකට පුරුෂයා සහගත කොට පවතින ද, ඉදින් මේකරුණෙහි (මම ය මාගේ ය සි) සතුටු වියයුත්තෙක් කිවුණත්තෙක් ගැල ගතයුත්තෙක් නැත් නම් මෙය ම රුහානුසයයන්ගේ කෙළවර ය. මෙය ම පටිඝානුසයයන්ගේ කෙළවර ය. මෙය ම දිට්ඨානුසයයන්ගේ කෙළවර ය. මෙය ම විචිකිච්ඡානුසයයන්ගේ කෙළවර ය. මෙය ම මානානුසයයන්ගේ කෙළවර ය. මෙය ම භවරුහානුසයයන්ගේ කෙළවර ය. මෙය ම අවිච්ඡානුසයයන්ගේ කෙළවර ය. මෙය ම දඹු ගැනීම, සැත් ගැනීම, කලහ, විග්‍රහ, විරුද්ධකථා, තෝ තෝ කීම, පිත්‍රනුසය, මුසවා යන මොවුන්ට කරුණු වූ වේතනාවන්ගේ කෙළවර වෙයි. මෙහි මේ ලාමක වූ අකුලබ්ධියෝ නිරවශෙෂයෙන් නිරුද්ධ වෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක. වදාළ සුගතයන් වහන්සේ හුඟස්තෙන් නැගී විහාරයට වැඩී සේක.

6. එක්විනි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නැගී වැඩී නො බෝ වෙලාගෙහි ඒ හිසුන්ට මෙබඳු අදහසක් වී: “අවුත්තී, අපගේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ‘මහණ, යම් කාරණයකින් තෘණාදුරේ ප්‍රභව සම්බන්ධ සංඥා කොටසකට පුරුෂයා සහගත කොට පවතින ද, ඉදින් මෙහි සතුටු වියයුත්තෙක් කිවුණත්තෙක් ගැල ගතයුත්තෙක් නැත් නම් මෙය ම රුහානුසයයන් ගේ කෙළවර ය. මෙය ම පටිඝානුසයයන්ගේ කෙළවර ය. මෙය ම දිට්ඨානුසයයන්ගේ කෙළවර ය. මෙය ම විචිකිච්ඡානුසයයන්ගේ කෙළවර ය. මෙය ම මානානුසයයන්ගේ කෙළවර ය. මෙය ම භවරුහානුසයයන්ගේ කෙළවර ය. මෙය ම අවිච්ඡානුසයයන්ගේ කෙළවර ය. මෙය ම දඹු ගැනීම සැත් ගැනීම කලහ විග්‍රහ විරුද්ධ කථා තෝ තෝ කීම පිත්‍රනුසය මුසවා යන මොවුන්ට කරුණු වූ වේතනාවන්ගේ කෙළවර ය. මෙහි මේ ලාමක අකුලබ්ධියෝ නිරවශෙෂයෙන් නිරුද්ධ වෙත්’ යයි මේ උදෙසා සැකෙවින් උදෙසා විහාර පිහිත් අරුත් නො බෙදා අහුනෙන් නැගී විහාරයට පිවිසී සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සැකෙවින් උදෙසා විහාර පිහිත් අරුත් නො බෙදා මේ උදෙසාගෙන් අද්ධිය කවරෙක් විහාර වශයෙන් බෙදා දක්වන්නේ ද?” යි.

7. යළි ඒ හිසුන්ට මේ අදහස වී: “මේ ආයුෂමත් මහාකාන්තායන සභාවර නෙමේ ගාන්තාන් වහන්සේ විසින් සංවර්ණිත ය. නුවණැති සමුම්භරුන් විසින් සම්භාවිත ය. ආයුෂමත් මහාකාන්තායන සභාවර නෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සැකෙවින් උදෙසා විහාර පිහිත් අරුත් නො බෙදා මේ උදෙසාගෙන් අද්ධිය විහාර වශයෙන් බෙදා දක්වන්නට සමත් වෙයි. අපි ආයුෂමත් මහාකාන්තායන සභාවරයන් වෙත ඵලමෙත්තමෝ නම් ඵලම ආයුෂමත් මහාකාන්තායන සභාවරයන් ගෙන් මෙහි අද්ධිය පිළිපිහින්නමෝ නම් ඉතා මැනවැ යි.

8. අඵ ඛො භෙ භික්ඛු යෙනායසමා මහාකම්මානො තෙනු පසඬකම්භංසු. උපසඬකම්මානා ආයසමතා මහාකම්මානෙන සඤ්ඤා සමමොද්දංසු. සමමෙ දුතියං කථං සාරාණීයං චිත්තිසාරෙතා එකමන්තං නිසීද්දංසු. එකමන්තං නිසීත්තං ඛො භෙ භික්ඛු ආයසමන්තං මහාකම්මානං එතදවොචුචි: ඉදං ඛො නො ආවුසො කම්මාන නගවා සඬඛිතෙනන උදෙදසං උද්දාසිත්තා විජ්ජාරෙන අත්ථං අවිහජ්ජිතා උට්ඨායාසතා විහාරං පච්චෙධා. "යතොතිදුතං භික්ඛු පුරිසං පසඤ්චසඤ්ඤාසඬා සමුදවරන්ති, එත්ථ වෙ තථු අභිතන්දි-තඬං අභිවද්දිතඬං අජෙධාසෙතඬං, එසෙවනො රුගානුසයානං. -පෙ-එත්ථෙතෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති"ති. තෙසං නො ආවුසො කම්මාන අමහාකං අවිජ්ජකකන්තස්ස හගවතො එතදහොසි: "ඉදං ඛො නො ආවුසො හගවා සඬඛිතෙනන උදෙදසං උද්දාසිත්තා විජ්ජාරෙන අත්ථං අවිහජ්ජිතා උට්ඨායාසතා විහාරං පච්චෙධා: යතොතිදුතං භික්ඛු පුරිසං පසඤ්චසඤ්ඤාසඬා සමුදවරන්ති -පෙ-එත්ථෙතෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්තිති නො නු ඛො ඉමස්ස හගවතා සඬඛිතෙනන උදෙදසස්ස උද්දාසිත්තං විජ්ජාරෙන අත්ථං අවිහජ්ජකස්ස අත්ථං විහජෙත්තාති?තෙසං නො ආවුසො කම්මාන අමහාකං එතදහොසි: අධං ඛො ආයසමා මහාකම්මානො සජ්චු චේව සංවණ්ණිතො සමාචිතො ව විඤ්ඤානං සබ්බුච්චාරිතං. පනොති වායසමා මහාකම්මානො ඉමස්ස හගවතා සඬඛිතෙනන උදෙදසස්ස උද්දාසිත්තං විජ්ජාරෙන අත්ථං අවිහජ්ජකස්ස විජ්ජාරෙන අත්ථං විහජ්ජා. යනනුත මයං යෙනායසමා මහාකම්මානො තෙනු පසඬකම්මොයාමි, උපසඬකම්මානා ආයසමන්තං මහා-කම්මානං එතමත්ථං පටිපුච්චෙත්තොමාති". විහජ්ජායසමා මහාකම්මානොති.

9. ඝෙය්‍යථාපි ආවුසො පුරිසො සාරජභිකො සාරගචෙසි සාර-පරිසෙසකං වරමානො මගතො රුකඬස්ස නිට්ඨිතො සාරවතො අතිකකම්මෙව මුලං අතිකකම්ම ධන්ධං සාඛාපලාසො සාරං පරිසෙසිතඬං මඤ්ඤායස, එචං සමපදමිදං, ආයසමන්තානං සත්ථරි සමමුඛිභුතො තං හගවන්තං අතිසිත්තා අමෙහ එතමන්තං පටිපුච්චිතඬං. මඤ්ඤාඵ. සො භාවුසො හගවා ජානං ජානාති. පස්සං පස්සති, චික්ඛුභුතො ඤ්ඤාභුතො ධම්මභුතො බ්‍රහ්ම-භුතො, වතනා පවතනා, අත්ථස්ස නිනෙතනා, අමතස්ස දුතා, ධම්මස්සාමි, තථාගතො. සො චේව පනෙතස්ස කාලො අහොසි යං හගවන්තං යෙව එතමන්තං පටිපුච්චෙත්තොමා. යථා නො හගවා ව්‍යාකරෙත්ත, තථා තං ධාරෙත්තොමාති.

10. අඤ්ඤාභුතො කම්මාන හගවා ජානං ජානාති, පස්සං පස්සති. චික්ඛු-භුතො ඤ්ඤාභුතො, ධම්මභුතො බ්‍රහ්මභුතො, වතනා පවතනා, අත්ථස්ස නිනෙතනා, අමතස්ස දුතා, ධම්මස්සාමි, තථාගතො. සො චේව පනෙතස්ස කාලො අහොසි යං හගවන්තං යෙව එතමන්තං පටිපුච්චෙත්තොමා. යථා නො හගවා ව්‍යාකරෙත්ත, තථා තං ධාරෙත්තොමා.

8. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු ආයුමෙත් මහාකාන්‍යායන සථවිරයන් වෙත ඵලභියක ඵලභි ආයුමෙත් මහාකාන්‍යායන සථවිරයන් සමඟ සතුටු වූහ. සතුටු වියහුහු සිහි කටයුතු කපා කොට තිමවා එකත්පසෙක හුන්හ. එකත්පසෙක හුන් ඒ භික්ෂුහු ආයුමෙත් මහාකාන්‍යායන සථවිරයන්ගට මෙය කීහු: ඇවැතැ කාන්‍යායන තෙරණුවෙහි, අපගේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණ, යම් කාරණයෙකින් ප්‍රපඤ්චසංඥ කොටසාසයෝ පුරුෂයා වෙත පවතිද්ද, ඉදින් මෙහි සතුටු විය යුත්තෙක් (මම ය මාගේ ශැයි) කියයුත්තෙක් ගිලගත යුත්තෙක් තැනි නම්, මෙය ම රාගානුසංයෝගේ කෙළවර ය ... මෙහි මේ ලාමක අකුශල ධර්මයෝ නිරවශෙෂයෙන් නිරුද්ධ වෙත්” යන මේ උදෙසා සැකෙවින් උදෙසා විසාර විසින් අරුත් නො බෙද හුනස්තෙන් තැගිට විතාරයට වැඩි ඡේත. ඇවැතැ කාන්‍යායන තෙරණුවෙහි, ඒ අපට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩි වදල නො බෝ වෙලෙහි මේ අදහස ව්‍යා: ඇවැත්ති, අපගේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණ, යම් කාරණයෙකින් ප්‍රපඤ්චසංඥකොටසාසයෝ පුරුෂයා සහගතවැ පවතිත් ද... මෙහි මේ ලාමක අකුශල ධර්මයෝ නිරවශෙෂයෙන් නිරුද්ධ වෙත් යන මේ උදෙසා සැකෙවින් උදෙසා විසාර විසින් අරුත් නො බෙද හුනස්තෙන් තැගි විතාරයට වැඩි ඡේත. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සැකෙවින් උදෙසා විසාර විසින් අරුත් නො බෙද මේ උදෙසාසයාගේ අභිය කවරෙක් විසාර විසින් බෙද දක්වන්නේ ද යි. ඇවැත් කාන්‍යායන සථවිර තෙමේ ව්‍යාහි ශාස්තානු විසිනුදු සංවර්ණික ය. නුවණැති සමුම්භරුන් විසිනුදු සමභාවිත ය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සැකෙවින් උදෙසා විසින් අරුත් නො බෙද මේ උදෙසාසයාගේ අභිය විසාර විසින් අරුත් බෙද දක්වන්නට ද සමඵ වෙයි. යම් හෙයකින් අභි ආයුමෙත් මහාකාන්‍යායන සථවිරයන් වෙත ඵලභෙත්තමෝ නම් ඵලභි ආයුමෙත් මහාකාන්‍යායන සථවිරයන්ගෙන් මේ අභිය පිළිවිසින්තමෝ නම් ඉතා මැතැවැ යි. ආයුමෙත් මහාකාන්‍යායන සථවිර තෙමේ මෙය විභාග කෙරේවා යි.

9. ඇවැත්ති, යම්ගේ හරයෙන් ප්‍රයෝජන ඇති හර කොයන හර කොයමින් ඇවිදිනා පුරුෂයෙක් නො වැටී සිටිනා හර ඇති මහරුකෙක මූල ඉක්ම කද ඉක්ම අතු කොලෙහි හරය සෙවිය යුතු කොට සලකන්නේ ද, ආයුමෙත්තට බුදුන් හමු වූ කල්හි ඒ භාග්‍යවතුන් ඉක්ම අප අතින් මේ අභිය පිළිවිසිය යුතු ශැයි සලකන්නහු නම් මේ කාරණය ද එබදු නිපැත් ඇතිසේ ය. ඇවැත්ති, ඒ භාග්‍යවත් තෙමේ ව්‍යාහි දත යුත්ත දතී. දක්ක යුත්ත දකී. වඤ්ඤානුසංය, ඥානානුසංය, ධර්මානුසංය, බ්‍රහ්මානුසංය. (ධම්) වර්තක ය, ප්‍රවර්තක ය, අභිනිර්නෙතා (අභිය භෙණ දෙත්තේ) ය, අමාහරුකා ය, ධර්මසාමි ය, තරාගත ය. යම් කලෙක භාග්‍යවතුන්ගෙන් ම මේ අභිය පිළිවිසින්තහු නම් මේ එයට කල්ම ය. යම්ගේ අපගේ භාග්‍යවත් තෙමේ ප්‍රකාශ කරන්නේ නම්, එසේ එය දරව යි.

10. ඇවැත් කාන්‍යායන සථවිරයෙහි, එකානන්‍යයෙන් භාග්‍යවත් තෙමේ දතයුත්ත දතී. දක්ක යුත්ත දකී. වඤ්ඤානුසංය, ඥානානුසංය, ධර්මානුසංය, බ්‍රහ්මානුසංය, (ධම්) වර්තක ය, ප්‍රවර්තක ය, අභිනිර්නෙතා ය, ධර්මසාමි ය, තරාගත ය. යම් කලෙක භාග්‍යවතුන්ගෙන් ම මේ අභිය පිළිවිසින්තමෝ නම් එයට මේකල් ම විය. යම් ගේ අපගේ භාග්‍යවත් තෙමේ ප්‍රකාශ කරන්නේ නම්, එසේ එය දරන්නමු

අපි වායසමා මහාකච්චානො සන්ථු වෙච සංවණ්ණේතො සමනාපිතො ච විඤ්ඤානං සමුත්ථවාරිතං. පතොති වායසමා මහාකච්චානො ඉමස්ස භගවතා සඛිඤ්ඤානන උද්දසස්ස උද්ධමස්ස විජාරෙන අන්ථං අපිභතතස්ස විජාරෙන අන්ථං විහජිතුං. පිභජතායසමා මහාකච්චානො අගරුක්ඛාති.

11. තෙනසාට්ඨසො සුණංඵ, සංචුඤ්ඤා මනසි කුණරාඵ, භාසිස්සාමිති. එවමාට්ඨසොති ඛො තෙ භික්ඛු ආයසමතො මහාකච්චානස්ස පචචස්සොසුං ආයසමා මහාකච්චානො එතදවොච: යං ඛො තො ආට්ඨසො භගවා සඛිඤ්ඤානන උද්දසං උද්ධමිත්ථා විජාරෙන අන්ථං අපිභජිත්ථා උට්ඨායාසතා විහාරං පට්ඨොඨා, “තතොතිදුතං භික්ඛු පුරිසං පපඤ්චකඤ්ඤාසඛිං සමුද්චරන්ති -පෙ- එතෙඨතෙ පාපතා අකුසලා ධම්මා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති” ඉමස්ස ඛො අහං ආට්ඨසො භගවතා සඛිඤ්ඤානන උද්දසස්ස උද්ධමස්ස විජාරෙන අන්ථං අපිභතතස්ස එවං විජාරෙන අන්ථං ආජානාමි:

12. චක්ඛුඤ්ඤාට්ඨසො පට්ඨව රුපෙ ච උපපජ්ජති චක්ඛුච්ඤ්ඤාණං තිණ්ණං සඛිඤ්ඤානන එසෙසා. එසපචචයා වෙදනා. යං වෙදෙති, තං සඤ්ඤානාති. යං සඤ්ඤානාති තං පිතකෙකති. යං පිතකෙකති තං පපඤ්චෙති. යං පපඤ්චෙති, තතොතිදුතං පුරිසං පපඤ්චකඤ්ඤාසඛිං සමුද්චරන්ති අතීතානාගතපච්චුපපනොසු චක්ඛුච්ඤ්ඤාණෙසු රුපෙසු. සොඤ්ඤාට්ඨසො පට්ඨව සද්දෙ ච උපපජ්ජති සොඤ්ඤාණං -පෙ- ඝානඤ්ඤාට්ඨසො පට්ඨව ගතෙති ච උපපජ්ජති ඝානච්ඤ්ඤාණං -පෙ- ජීව්හඤ්ඤාට්ඨසො පට්ඨව රසෙ ච උපපජ්ජති ජීව්හච්ඤ්ඤාණං. -පෙ- කායඤ්ඤාට්ඨසො පට්ඨව ඓචාරිභවෙඛ ච උපපජ්ජති කායච්ඤ්ඤාණං -පෙ- මතඤ්ඤාට්ඨසො පට්ඨව ධම්මෙ ච උපපජ්ජති මතච්ඤ්ඤාණං. තිණ්ණං සඛිඤ්ඤානන එසෙසා. එසපචචයා වෙදනා. යං වෙදෙති තං සඤ්ඤානාති. යං සඤ්ඤානාති තං පිතකෙකති. යං පිතකෙකති තං පපඤ්චෙති. යං පපඤ්චෙති තතොතිදුතං පුරිසං පපඤ්චකඤ්ඤාසඛිං සමුද්චරන්ති අතීතානාගතපච්චුපපනොසු මනො-ච්ඤ්ඤාණෙසු ධම්මෙසු.

13. සො චතාට්ඨසො චක්ඛුසමිං සති රුපෙ සති චක්ඛුච්ඤ්ඤාණෙ සති එසපඤ්ඤානති. පඤ්ඤාපෙසසතිති ධාතමෙතං විජ්ජති. එසපඤ්ඤානතිතා සති වෙදනාපඤ්ඤානති. පඤ්ඤාපෙසසතිති ධාතමෙතං විජ්ජති. වෙදනාපඤ්ඤානතිතා සති සඤ්ඤාපඤ්ඤානති. පඤ්ඤාපෙසසතිති ධාතමෙතං විජ්ජති. සඤ්ඤා-පඤ්ඤානතිතා සති විතකකපඤ්ඤානති. පඤ්ඤාපෙසසතිති ධාතමෙතං විජ්ජති. විතකකපඤ්ඤානතිතා සති පපඤ්චකඤ්ඤාසඛිං සමුද්චරණපඤ්ඤානති. පඤ්ඤාපෙසසතිති ධාතමෙතං විජ්ජති.

තවද ආයුෂමත් මහාකාන්‍යායන සචරිත තෙමේ වනාහි ශාඛානු විසිනුදු සංවර්ණිත ය. නුවණැති සමුම්සරුන් විසිනුදු සමානවිත ය ආයුෂමත් මහාකාන්‍යායන සචරිත තෙමේ භාග්‍යවතුන් විසින් සාකෙවින් උදෙසු විසාර විසින් ආරුන් නො බෙදු මේ උදෙසුයාගේ අර්ථ විසාර විසින් බෙදු දක්වන්නට ද සමච්ච වෙයි. ආයුෂමත් මහාකාන්‍යායන සචරිත තෙමේ බර නො කොට අර්චි විභාග කෙරේවා යි.

11. එසේ නම් ඇවැත්නි, අභව මොහවට මේතෙහි කරව කියන්නෙමි යි. ඇවැත්නි, එසේ යායි ඒ භික්ෂුහු ආයුෂමත් මහාකාන්‍යායන සචරිතයන්හට පිළිවදන් දුන්හු. ආයුෂමත් මහාකාන්‍යායන සචරිතයන් වහන්සේ තෙල ප්‍රකාශ කළහ: ඇවැත්නි, අපගේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ "මහණ, යම් කාරණයෙකින් ප්‍රපඤ්චසංඝකොට්ඨාසයෝ පුරුෂයා සහගතවැ උවයිද්ද... මෙහි ඒ ලාමක අකුල ධර්මයෝ නිරවශේෂයෙන් නිරුඤ්ච වෙත්" යන යම් උදෙසුයකින් සාකෙවින් උදෙසා විසාර විසින් ආරුන් නො බෙදු හුතස්නෙන් නැගි විසාරයට වැඩි සේක් ද, ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සාකෙවින් උදෙසු විසාර විසින් ආරුන් නො බෙදු මේ උදෙසුයාගේ අර්ථ මම මෙසේ විසාර විසින් දනිමි:

12 ඇවැත්නි, ඇස ද රූපයන් ද නිසා වඤ්චවිඤ්චනය උපදී. මේ තුන් දෙතාගේ එක්වීමෙන් ස්වරූප වෙයි. ස්වරූප නිසා වෙදනාව වෙයි. යමක් විදී ද එය හඳුනයි. යමක් හඳුනා ද එය විතකීණය කෙරෙයි. යමක් විතකීණය කෙරේ ද, එය ප්‍රපඤ්චයට උමුණුවයි. යමක් ප්‍රපඤ්චයට පමුණුවා නම් ඒ මනෝබවේ කාරණයෙන් (තාමණිකව) ප්‍රපඤ්චයන්ගෙන් හුකත සංඝකොට්ඨාසයෝ අනිත්‍යානතවත්මාන වූ ඇසින් බලා දතයුතු වූ රූපයෙහි ලා පුරුෂයා අභිභවනය කෙරෙත්. ඇවැත්නි, කණ ද ශබ්දයන් ද නිසා ශ්‍රොත්‍රවිඤ්චනය උපදී ... ඇවැත්නි, තැඹාය ද ගඳ ද නිසා ස්‍රාණවිඤ්චනය උපදී ... ඇවැත්නි, දිව ද රසයන් ද නිසා ජිහ්වාවිඤ්චනය උපදී ... ඇවැත්නි, කස ද සප්තව්‍යයන් ද නිසා සායවිඤ්චනය උපදී ... ඇවැත්නි, සිහ ද ඛමියන් ද නිසා මනෝවිඤ්චනය උපදී. මේ තිදෙනාගේ එක්වීමෙන් ස්වරූප වෙයි. ස්වරූප නිසා වෙදනාව වෙයි. යමක් විදී ද එය හඳුනයි. යමක් හඳුනා ද එය විතකීණය කෙරෙයි. යමක් විතකීණය කෙරේ ද එය ප්‍රපඤ්චයට පමුණුවයි. යමක් ප්‍රපඤ්චයට පමුණුවා නම් ඒ මනෝබවේ කාරණයෙන් ප්‍රපඤ්චසංඝ කොට්ඨාසයෝ අනිත්‍යානතවත්මාන වූ සිසින් දතයුතු වූ ඛමියන්හි පුරුෂයා අභිභවනය කෙරෙත්.

13. ඇවැත්නි, එකාන්‍යායෙන් හෙතෙමේ ඇස ඇති කල්හි රූපය ඇති කල්හි වඤ්චවිඤ්චනය ඇති කල්හි ස්වරූප යැ යි පැනවීමක් කරන්නේ ය (උපදනේය) යන මේ කාරණය විද්‍යමාන වෙයි ස්වරූප යැ යි පැනවීමක් ඇති කල්හි වෙදනා යැ යි පැනවීමක් කරන්නේ ය යන මේ කාරණය විද්‍යමාන වෙයි. වෙදනා යැ යි පැනවීමක් ඇති කල්හි සංඝ යැ යි පැනවීමක් කරන්නේ ය යන මේ කාරණය විද්‍යමාන වෙයි. සංඝ යැ යි පැනවීමක් ඇති කල්හි විතකීණය යැ යි පැනවීමක් කරන්නේය යන මේ කාරණය විද්‍යමාන වේ. විතකීණය යැ යි පැනවීමක් ඇති කල්හි ප්‍රපඤ්චසංඝකොට්ඨාසයන්ගේ පැවැත්ම පිළිබඳ පැනවීමක් කරන්නේය යන මේ කාරණය විද්‍යමාන වේ. විතකීණය යැ යි පැනවීමක් කරන්නේ ය යන මේ කාරණය විද්‍යමාන වෙයි.

.14. සො වතාචුසො සොතසමිං සති සද්දෙ සති සොතවිඤ්ඤාණෙ සති -පෙ- සාතසමිං සති ගනෙඛ සති සාතවිඤ්ඤාණෙ සති -පෙ- ජීව්තාය සති රසෙ සති ජීව්තාවිඤ්ඤාණෙ සති-පෙ-කායසමිං සති ඵොට්ඨමෙඛ සති කායවිඤ්ඤාණෙ සති -පෙ- මතසමිං සති ඛමෙම සති මනොවිඤ්ඤාණෙ සති ඵසසපඤ්ඤාතතිං පඤ්ඤාපෙසසතිති ධානමෙතං විජ්ජති. ඵසසපඤ්ඤාතතිං සති වෙදනා-පඤ්ඤාතතිං පඤ්ඤාපෙසසතිති ධානමෙතං විජ්ජති. වෙදනාපඤ්ඤාතතිං සති සඤ්ඤාපඤ්ඤාතතිං පඤ්ඤාපෙසසතිති ධානමෙතං විජ්ජති සඤ්ඤාපඤ්ඤාතතිං සති විතකකපඤ්ඤාතතිං පඤ්ඤාපෙසසතිති ධානමෙතං විජ්ජති. විතකක-පඤ්ඤාතතිං සති පරඤ්චසඤ්ඤාසංඛාසමුද්දවරණපඤ්ඤාතතිං පඤ්ඤා-පෙසසතිති ධානමෙතං විජ්ජති.

15. සො වතාචුසො මකචුසමිං අසති රූපෙ අසති මකචුචිඤ්ඤාණෙ අසති ඵසසපඤ්ඤාතතිං පඤ්ඤාපෙසසතිති තෙනං ධානං විජ්ජති. ඵසස-පඤ්ඤාතතිං අසති වෙදනාපඤ්ඤාතතිං පඤ්ඤාපෙසසතිති තෙනං ධානං විජ්ජති. වෙදනාපඤ්ඤාතතිං අසති සඤ්ඤාපඤ්ඤාතතිං පඤ්ඤාපෙසසතිති තෙනං ධානං විජ්ජති. සඤ්ඤාපඤ්ඤාතතිං අසති විතකකපඤ්ඤාතතිං පඤ්ඤාපෙසසතිති තෙනං ධානං විජ්ජති. විතකකපඤ්ඤාතතිං අසති පරඤ්චසඤ්ඤාසංඛාසමුද්දවරණපඤ්ඤාතතිං පඤ්ඤාපෙසසතිති තෙනං ධානං විජ්ජති.

16. සො වතාචුසො සොතසමිං අසති සද්දෙ අසති සොතවිඤ්ඤාණෙ අසති-පෙ- සාතසමිං අසති ගනෙඛ අසති සාතවිඤ්ඤාණෙ අසති -පෙ-ජීව්තාය අසති රසෙ අසති ජීව්තාවිඤ්ඤාණෙ අසති-පෙ- කායසමිං අසති ඵොට්ඨමෙඛ අසති කායවිඤ්ඤාණෙ අසති-පෙ- මතසමිං අසති ඛමෙම අසති මනොවිඤ්ඤාණෙ අසති ඵසසපඤ්ඤාතතිං පඤ්ඤාපෙසසතිති තෙනං ධානං විජ්ජති. ඵසස-පඤ්ඤාතතිං අසති වෙදනාපඤ්ඤාතතිං පඤ්ඤාපෙසසතිති තෙනං ධානං විජ්ජති. වෙදනාපඤ්ඤාතතිං අසති සඤ්ඤාපඤ්ඤාතතිං පඤ්ඤාපෙසසතිති තෙනං ධානං විජ්ජති. සඤ්ඤාපඤ්ඤාතතිං අසති විතකකපඤ්ඤාතතිං පඤ්ඤාපෙසසතිති තෙනං ධානං විජ්ජති. විතකකපඤ්ඤාතතිං අසති පරඤ්ච-සඤ්ඤාසංඛාසමුද්දවරණපඤ්ඤාතතිං පඤ්ඤාපෙසසතිති තෙනං ධානං විජ්ජති.

14. ඇවෑමින්, එකාන්තයෙන් හෙතෙමේ කණ ඇති කල්හි ශබ්දය ඇති කල්හි කොතවිඤ්ඤාණය ඇති කල්හි ...තැඟය ඇති කල්හි ගඳ ඇති කල්හි ඝාතවිඤ්ඤාණය ඇති කල්හි... දිව ඇති කල්හි රසය ඇති කල්හි ජ්වහා-විඤ්ඤාණය ඇති කල්හි... කය ඇති කල්හි ස්ප්‍රභව්‍යය ඇති කල්හි කාය-විඤ්ඤාණය ඇති කල්හි... සිත ඇති කල්හි ඛමය ඇති කල්හි මනෝවිඤ්ඤාණය ඇති කල්හි ස්පයී යැ යි පැනවීමක් කරන්නේ ය යන මේ කාරණය විද්‍යමාන වෙයි. ස්පයී යැ යි පැනවීමක් ඇති කල්හි වේදනා යැ යි පැනවීමක් කරන්නේ ය යන මේ කාරණය විද්‍යමාන වෙයි. වේදනා යැ යි පැනවීමක් ඇති කල්හි සංඥා යැ යි පැනවීමක් කරන්නේ ය යන මේ කාරණය විද්‍යමාන වෙයි. සංඥා යැ යි පැනවීමක් ඇති කල්හි විතකී යැ යි පැනවීමක් කරන්නේ ය යන මේ කාරණය විද්‍යමාන වෙයි. විතකී යැ යි පැනවීමක් ඇති කල්හි ප්‍රපඤ්චසංඥකොට්ඨාසයන්ගේ පැවැත්ම පිළිබඳ පැනවීමක් කරන්නේ ය යන මේ කාරණය විද්‍යමාන වෙයි.

15. ඇවෑමින්, එකාන්තයෙන් හෙතෙමේ ඇස තැනි කල්හි රූපය නැති කල්හි වක්ඛුර්විඤ්ඤාණය නැති කල්හි ස්පයී යැ යි පැනවීමක් කරන්නේ ය යන මේ කාරණය විද්‍යමාන නො වෙයි. සපයී යැ යි පැනවීමක් නැති කල්හි වේදනා යැ යි පැනවීමක් කරන්නේ ය යන මේ කාරණය විද්‍යමාන නො වෙයි. වේදනා යැ යි පැනවීමක් නැති කල්හි සංඥා යැ යි පැනවීමක් කරන්නේ ය යන මේ කාරණය විද්‍යමාන නො වෙයි. සංඥා යැ යි පැනවීමක් නැති කල්හි විතකී යැ යි පැනවීමක් කරන්නේ ය යන මේ කාරණය විද්‍යමාන නො වෙයි. විතකී යැ යි පැනවීමක් නැති කල්හි ප්‍රපඤ්චසංඥකොට්ඨාසයන්ගේ පැවැත්ම පිළිබඳ පැනවීමක් කරන්නේ ය යන මේ කාරණය විද්‍යමාන නො වෙයි.

16. ඇවෑමින්, එකාන්තයෙන් හෙතෙමේ කණ නැති කල්හි ශබ්දය නැති කල්හි කොතවිඤ්ඤාණය නැති කල්හි ... තැඟය නැති කල්හි ගඳ නැති කල්හි ඝාත විඤ්ඤාණය නැති කල්හි... දිව නැති කල්හි රසය නැති කල්හි ජ්වහාවිඤ්ඤාණය නැති කල්හි... කය නැති කල්හි ස්ප්‍රභව්‍යය නැති කල්හි කායවිඤ්ඤාණය නැති කල්හි... සිත නැති කල්හි ඛමී නැති කල්හි මනෝවිඤ්ඤාණය නැති කල්හි ස්පයී යැ යි පැනවීමක් කරන්නේ ය යන මේ කාරණය විද්‍යමාන නො වෙයි. ස්පයී යැ යි පැනවීමක් නැති කල්හි වේදනා යැ යි පැනවීමක් කරන්නේ ය යන මේ කාරණය විද්‍යමාන නො වෙයි. වේදනා යැ යි පැනවීමක් නැති කල්හි සංඥා යැ යි පැනවීමක් කරන්නේ ය යන මේ කාරණය විද්‍යමාන නො වෙයි. සංඥා යැ යි පැනවීමක් නැති කල්හි විතකී යැ යි පැනවීමක් කරන්නේ ය යන මේ කාරණය විද්‍යමාන නො වෙයි. විතකී යැ යි පැනවීමක් නැති කල්හි ප්‍රපඤ්චසංඥා ශ්‍යාට්ඨාසයන්ගේ පැවැත්ම පිළිබඳ පැනවීමක් කරන්නේ ය යන මේ කාරණය විද්‍යමාන නො වේ.

17. යං ඛො නො ආවුසො හගවා සඛිඛිතොන උදොසං උද්දිසිතො වින්දාරෙන අත්ථං අවිහජ්ඣො උට්ඨායාසනා විහාරං පවිට්ඨො, “යතොතිදුතං භික්ඛු පුරිසං පපඤ්චසඤ්ඤසඛිං සමුද්ධරන්ති, එත්ථ වෙ තත්ථි අභිනන්දිතඛං අභිවද්දිතඛං අජෙඤ්ඤාසෙතඛං, එසෙවනො රාගානුසයානං -පෙ- එත්ථෙන පාපකා අකුසලා ධම්මා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති”ති. ඉමස්ස ඛො අහං ආවුමසා හගවතා සඛිඛිතොන උදොසස්ස උද්දිට්ඨස්ස වින්දාරෙන අත්ථං අවිගතත්තස්ස එවං වින්දාරෙන අත්ථං ආජානාමි. ආකඛධම්මානා ව පහ කුමෙහ ආයස්මනො හගවන්තං සෙව උපසඛිකම්මිතො එතම්ත්ථං පටිපුඤ්චස්සාපං. යථා නො හගවා ව්‍යාකරොති තථා නං ධාරෙය්‍යාපාති.

18. අථ ඛො තෙ භික්ඛු ආයස්මතො මහාකම්මානස්ස භාසිතං අභිනන්දිතො අනුමොදිතො උට්ඨායාසනා යෙන හගවා තෙනුපසඛිකම්මංසු. උපසඛිකම්මිතො හගවන්තං අභිවාදෙතො එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසින්නා ඛො තෙ භික්ඛු හගවන්තං එතදවොචු:

19. “යං ඛො නො හනොන හගවා සඛිඛිතොන උදොසං උද්දිසිතො වින්දාරෙන අත්ථං අවිහජ්ඣො උට්ඨායාසනා විහාරං පවිට්ඨො, “යතොතිදුතං භික්ඛු පුරිසං පපඤ්චසඤ්ඤසඛිං සමුද්ධරන්ති, එත්ථ වෙ තත්ථි අභිනන්දිතඛං අභිවද්දිතඛං අජෙඤ්ඤාසෙතඛං. එසෙවනො රාගානුසයානං -පෙ- එත්ථෙන පාපකා අකුසලා ධම්මා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති”ති. තෙසං නො හනොන අමහාකා අවිරපකකන්තස්ස හගවතො එතදභොසි: “ඉදං ඛො නො ආවුසො හගවා සඛිඛිතොන උදොසං උද්දිසිතො වින්දාරෙන අත්ථං අවිහජ්ඣො උට්ඨායාසනා විහාරං පවිට්ඨො, ‘යතොතිදුතං භික්ඛු පුරිසං පපඤ්චසඤ්ඤසඛිං සමුද්ධරන්ති, එත්ථ වෙ තත්ථි අභිනන්දිතඛං අභිවද්දිතඛං අජෙඤ්ඤාසෙතඛං, එසෙවනො රාගානුසයානං එසෙවනො පටිසානුසයානං. එසෙවනො දිට්ඨානුසයානං එසෙවනො මිච්චිචර්-නුසයානං. එසෙවනො මානානුසයානං. එසෙවනො භවරුගානුසයානං. එසෙවනො අවිජ්ජානුසයානං එසෙවනො දුණ්ඤාදනසන්දාදන සලහමිත්තභ විවාද කුමනකුමමෙපසුඤ්ඤමුසවාදුතං. එත්ථෙන පාපකා අකුසලා ධම්මා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති”ති. තො හු ඛො ඉමස්ස හගවතා සඛිඛිතොන උදොසස්ස උද්දිට්ඨස්ස වින්දාරෙන අත්ථං අවිගතත්තස්ස වින්දාරෙන අත්ථං විහජෙය්‍යා”ති

17. ඇවැත්ති, අපගේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ "මහණ, යම් කාරණෙකින් ප්‍රපඤ්චසංඥ කොට්ඨාසයෝ පුරුෂයා තුළ පවතින් ද, ඉදින් මේ කාරණෙහි (ආදායාසතකයන්හි) සතුටුවිය යුත්තෙක් කිය යුත්තෙක් හිල ගත යුත්තෙක් නැත් නම් මෙය ම (අභිනන්දනාදිය නැති බව ම) රාගානුසංසයන්ගේ කෙළවර ය ... මේ ආදායාසතකයන්හි මේ ලාමක අකුශල ධර්මයෝ නිරවශෙෂයෙන් නිරුද්ධ වෙත් යන යම් උදෙසා සැකෙවින් උදෙසා විසාර විසින් අරුත් නො බෙදූ හුතක්තෙන් නැතිව විහාරයට වැඩි සේක් ද, ඇවැත්ති, මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සැකෙවින් උදෙසු විසාර විසින් අරුත් නො බෙදූ මේ උදෙසායාගේ විසාර විසින් අතීය මෙසේ දකිමි. ආයුෂමත්ති, තෙපි කැමතිවනු නම් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ම ඵලබ්‍ධි මේ අතීය පුඵච්ඡවි. අපගේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් සේ වදාරනසේක් නම් එය එසේ ධරව යි.

18. එක්කිති, ඒ හිසුහු ආයුෂමත් මහාසාත්‍යායන සඵචිරයන්ගේ දෙයනාව අභිමුඛව පිළිගෙන අනුමෝදන් ව හුතක්තෙන් නැති භාග්‍යවතුන් කරා ඵලබ්ධියාහු ය. ඵලබ්‍ධි භාග්‍යවතුන් වැද එකත්පසෙක හුත්භ. එකත්පසෙක හුත් ඒ හිසුහු භාග්‍යවතුන්ගට තෙල සැල කලහ:

19. "වහන්ස, අපගේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ 'මහණ, යම් කාරණයෙකින් ප්‍රපඤ්චසංඥ කොට්ඨාසයෝ පුරුෂයාගට පවතින් ද ඉදින් මෙහි සතුටු විය යුත්තෙක් කිය යුත්තෙක් හිල ගත යුත්තෙක් නැත් නම් මෙය ම රාගානුසංසයන්ගේ කෙළවර ය ... මෙහි මේ ලාමක අකුශල ධර්මයෝ නිරවශෙෂයෙන් නිරුද්ධ වෙත්' යන යම් උදෙසා සැකෙවින් උදෙසා විසාර විසින් අරුත් නො බෙදූ හුතක්තෙන් නැතිව විහාරයට වැඩිසේක් ද, වහන්ස, අපගේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩි නො බෝ වෙලායෙකින් ඒ අපට මේ අදහස වී: ඇවැත්ති, අපගේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ 'මහණ, යම් කාරණයෙකින් ප්‍රපඤ්චසංඥ කොට්ඨාසයෝ පුරුෂයා තුළ පවතින් ද, ඉදින් මෙහි සතුටු විය යුත්තෙක් කිය යුත්තෙක් හිල ගත යුත්තෙක් නැත් නම් මෙය ම රාගානුසංසයන්ගේ කෙළවර ය. මෙය ම පටිභානුසංසයන්ගේ කෙළවර ය. මෙය ම දිට්ඨානුසංසයන්ගේ කෙළවර ය. මෙය ම විචිකිත්ථානුසංසයන්ගේ කෙළවර ය. මෙය ම මානානුසංසයන්ගේ කෙළවර ය. මෙය ම භවරුහානුසංසයන්ගේ කෙළවර ය. මෙය ම අවිජ්ජානුසංසයන්ගේ කෙළවර ය. මෙය ම දඬු ගැනීම සැත් ගැනීම කලහ විග්‍රහ පිරුද්ධිකථා තෝ තෝ යි කීම පිහුනු බස බොරුබස යන මොවුනට කරුණු වූ වෙනතාවන්ගේ කෙළවර ය. මෙහි ම මේ ලාමක අකුශල ධර්මයෝ නිරවශෙෂයෙන් නිරුද්ධ වෙත්' යන යම් උදෙසා සැකෙවින් උදෙසා විසාර විසින් අරුත් නො බෙදූ හුතක්තෙන් නැතිව විහාරයට වැඩි සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සැකෙවින් උදෙසු විසාර විසින් අරුත් නො බෙදූ මේ උදෙසායාගේ අතීය විසාර විසින් කවරෙක් බෙදූ දක්වන්නේ ද" යි.

20 “තෙසං තො භනෙන අමහාකං එතදුභෙ සි: අයං ඛො ආයසමා මහා-
කම්මානො සත්ථු වෙච්ච සංවණ්ණිතො. සමහාපිලොකා ච විඤ්ඤානං සමුභම්මාරිතං
පහොති වායසමා මහාකම්මානො ඉමිසං භගවතා සබ්බිතෙතන උද්දෙසස්ස
උද්දොධස්ස විජ්ජාරෙන අත්ථං අමිභතතස්ස විජ්ජාරෙන අත්ථං විහරිතුං. යනසුභ
මියං යෙනායසමා මහාකම්මානො තෙනුපසඛිකමෙයාම, උපසඛිකමෙයා
ආයසමනා මහාකම්මානං එතමත්ථං පටිපුච්චෙත්ථයාමා”ති.

21 “අථ ඛො මයං භනෙන ඤෙතායසමා මහාකම්මානො තෙනුප-
සඛිකමෙභ. උපසඛිකමෙයා ආයසමනං මහාකම්මානං එතමත්ථං
පටිපුච්චෙත්ථ තෙසං තො භනෙන ආයසමනා මහාකම්මානෙන ඉමෙති
ආකාරෙහි ඉමෙති පදෙහි බ්‍යඤ්ඤෙහි අත්ථො විභවෙතා”ති.

22 පණ්ඩිතො හීකඛචෙ මහාකම්මානො, මහාපඤ්ඤා හීතඛචෙ
මහාකම්මානො. මඤ්ඤාපි ධුමෙභ හීකඛචෙ එතමත්ථං පටිපුච්චෙත්ථයාථ,
අභමපි තං එවමෙචං ව්‍යාකරෙත්ථයං යථා තං මහාකම්මානෙන ව්‍යාකතං
එසො වෙමෙතස්ස අත්ථො. එවඤ්ච තං ධාරෙථාති.

23. එචං වුභෙත ආයසමා ආනෙත්ථ භගවනං එතදුචොච: සෙය්‍යථාපි
භනෙන පුරිසො ජීකච්ඡාදුබ්බලාපරෙතො මධුපිණ්ඩිකං අධිගච්චෙත්ථය,
සො යෙනා යතො සායෙය්‍ය ලභෙඤ්ච සාදුං රජං අසෙවනකං, එවමෙච
ඛො භනෙන වේතසො හිකචු දුබ්බජාතීතො යෙනා යතො ඉමිසං
ධම්මපරියායස්ස පඤ්ඤාය අත්ථං උපපරිකෙඛය්‍ය ලභෙඤ්ච අනුමතතං
ලභෙථ වේතසො පතාදං. කො තාමො අයං භනෙන ධම්මපරියායොති?
තස්මාතීභ නිං ආනත්ථ, ඉමං ධම්මපරියායං මධුපිණ්ඩිකපටිපුච්චෙත්ථ
තං ධාරෙහිති.

ඉදමචොච භගවා. අනුමතො ආයසමා ආනත්ථ භගවතො භාසිතං
අභිනත්ථිති.

මධුපිණ්ඩිකසුත්තං අවසිමං.

20. “වහන්ස; ඒ අපට මේ අදහස වී ය: මේ ආයුෂ්මත් මහාකාන්‍යායන සභිකයන් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සැකෙවින් උදෙසන ලද විහාර විසින් අරුත් නොවෙයි මේ උදෙසනයෙන් විහාර විසින් අරුත් වෙයි දක්වන්නට ද සමීච්ච වෙයි. අපි ආයුෂ්මත් මහාකාන්‍යායන සභිකයන් වෙත එළඹෙන්නමෝ තම, එළඹ ආයුෂ්මත් මහාකාන්‍යායන සභිකයන් අතින් මේ අතීය පිළිවිසින්නමෝ තම මැනැවැ”යි.

21. “එක්විටී වහන්ස, අපි ආයුෂ්මත් මහාකාන්‍යායන සභිකයන් වෙත එළඹියමින. එළඹ ආයුෂ්මත් මහාකාන්‍යායන සභිකයන්ගෙන් මේ අතීය පිළිවිසුමින. වහන්ස, ඒ අපට ආයුෂ්මත් මහාකාන්‍යායන සභිකයන් විසින් මේ ආකාරයෙන් මේ පදයන්ගෙන් මේ ව්‍යාකෘතියන්ගෙන් අතීය වෙයි දක්වන ලද්දේ ය.

22 මහණෙනි, මහාකාන්‍යායන තෙමේ පණ්ඩිත ය. මහණෙනි, මහාකාන්‍යායන තෙමේ මහනුවණැත්තේ ය. මහණෙනි, තෙපි මාගෙන් වුවත් මේ අතීය පිළිවිසුවනු තම මහාකාන්‍යායනයා විසින් යම්සේ එය ප්‍රකාශ කරන ලද නම මම ද තොපට එය එසේ ම ප්‍රකාශ කරන්නෙමි. මෙහි අතීය මේ ම ය. එසේ ම දරව.

23. මෙසේ වදාල කල්හි ආයුෂ්මත් ආනන්ද සභිකයන් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නෙල සැල කෙළේ ය: “වහන්ස බ්‍රහ්මා දුබල බැවින් පෙළුණු පුරුෂයෙක් මිහිරි කිරීමට අමුතු රස නොඉසිය යුතු මිපිඬුවක් (බදහත්-වටක්)ලබා ද, තෙතෙමේ යම් යම් පසෙකින් (එය) ආභාදනය කෙරේ ද (ඒ ඒ පැත්තෙන්) මිහිරි රසයක් ලබන්නේ ම ය. වහන්ස එ පරිද්දෙන් ම සිතන සැඟවී ඇති පණ්ඩිත සභිකයන් ඇති මහණෙක් යම් යම් ලෙසෙකින් මේ බිම්දෙසනාවගේ අතීය නුවණින් පරික්‍ෂා කරන්නේ ද ඒ ඒ ලෙසින් සතුටුවන ලබන්නේ ම ය සිතේ පැහැදීම ලබන්නේ ම ය වහන්ස, මේ බිම්පට්ඨය ය කිනම ඇත්තේ ද? ආනන්දය, එසේ තම තෝ මෙහි ලා මේ බිම්දෙසනාව මුද්‍රිතකෘතියෙහි යැ යි දරව යි වදාල සේක.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාල සේක. සතුටු වූ ආයුෂ්මත් ආනන්ද සභිකයන් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ දෙසනාව මැනැවැ යි සතුටින් පිළිගත්තේ ය.

මුද්‍රිතකෘතිය අවමැනි යි.

1. 2. 9.

ද්වේධා විතකකසුත්තං

1. ඵලං මෙ සුත්තං ඵකං සමයං හගවා සාමජජීයං විහරති ජෙනවිනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරුමෙ. තත්ථ ඛො හගවා භික්ඛු ආමනෙතසි භික්ඛවොති. හදනෙතති තෙ භික්ඛු හගවතො පච්චසෙසාසුං. හගවා ඵතදවොච:

2. සුඛෙඛව මෙ භික්ඛවෙ සලම්බාධා අනභිසම්බ්‍රද්ධස්ස ඛොධිසත්තසෙසව සතො ඵතදහොසි: යනුනානං ද්වේධා¹ කච්චා ද්වේධා කච්චා විතජකක විහරෙය්‍යනති. සො ඛො අහං භික්ඛවෙ සො වායං කාමචිතජකකා සො ච බ්‍යාපාදචිතජකකා සො ච විහිංසාවිතජකකා, ඉමං ඵකං භාගමකාසිං. සො වායං තෙකඛමචිතජකකා සො ච අබ්‍යාපාදචිතජකකා සො ච අවිහිංසාවිතජකක, ඉමං දුතියං භාගමකාසිං.

3. තස්ස මය්‍යං භික්ඛවෙ ඵලං අපමන්තස්ස ආනාපිනො පභිතත්තස්ස විහරතො උපපජ්ඣති කාමචිතජකකා. සො ඵලං පජාතාමි: උපනෙතො ඛො මෙ අයං කාමචිතජකකා. සො ච ඛො අත්තව්‍යාඛාධායපි සංචත්තති, පරව්‍යාඛාධායපි සංචත්තති, උභයව්‍යාඛාධායපි සංචත්තති, පඤ්ඤනිරෝධිජකා විසාතපකඛිකො අනිබ්බාතසංචත්තනිකො. අත්තව්‍යාඛාධාය සංචත්තනිතිපි මෙ භික්ඛවෙ පටිසඤ්චිකඛතො අබ්‍හන්ථං ගච්ඡති. පරව්‍යාඛාධාය සංචත්තනිතිපි මෙ භික්ඛවෙ පටිසඤ්චිකඛතො අබ්‍හන්ථං ගච්ඡති. උභයව්‍යාඛාධාය සංචත්තනිතිපි මෙ භික්ඛවෙ පටිසඤ්චිකඛතො අබ්‍හන්ථං ගච්ඡති. පඤ්ඤනිරෝධිජකා විසාතපකඛිකො අනිබ්බාතසංචත්තනිකොතිපි මෙ භික්ඛවෙ පටිසඤ්චිකඛතො අබ්‍හන්ථං ගච්ඡති. සො ඛො අහං භික්ඛවෙ උපනත්‍රපපනං කාමචිතකකං පජ්ඣමෙව² විනොදමෙව³ බ්‍යනෙතව⁴ නං අකාසිං.

4. තස්ස මය්‍යං භික්ඛවෙ ඵලං අපමන්තස්ස ආනාපිනො පභිතත්තස්ස විහරතො උපපජ්ඣති බ්‍යාපාදචිතජකකා - පෙ- උපපජ්ඣති විහිංසාවිතජකකා. සො ඵලං පජාතාමි: උපනෙතො ඛො මෙ අයං විහිංසාවිතජකකා. සො ච ඛො අත්තව්‍යාඛාධායපි සංචත්තති, පරව්‍යාඛාධායපි සංචත්තති, උභයව්‍යාඛාධායපි සංචත්තති, පඤ්ඤනිරෝධිජකා විසාතපකඛිකො අනිබ්බාතසංචත්තනිකො. අත්තව්‍යාඛාධාය සංචත්තනිතිපි මෙ භික්ඛවෙ පටිසඤ්චිකඛතො අබ්‍හන්ථං ගච්ඡති. පරව්‍යාඛාධාය සංචත්තනිතිපි මෙ භික්ඛවෙ පටිසඤ්චිකඛතො අබ්‍හන්ථං ගච්ඡති. උභයව්‍යාඛාධාය සංචත්තනිතිපි මෙ භික්ඛවෙ පටිසඤ්චිකඛතො අබ්‍හන්ථං ගච්ඡති. පඤ්ඤනිරෝධිකො විසාතපකඛිකො අනිබ්බාතසංචත්තනිකොතිපි මෙ භික්ඛවෙ පටිසඤ්චිකඛතො අබ්‍හන්ථං ගච්ඡති. සො ඛො අහං භික්ඛවෙ උපනත්‍රපපනං විහිංසාවිතකකං පජ්ඣමෙව² විනොදමෙව³ බ්‍යනෙතව⁴ නං අකාසිං.

1. ද්වේධා, මජ්ඣං. 2. පජ්ඣමෙව, සිමු. පජ්ඣමෙව, සා. 3. විනොදමෙව, සිමු. විනොදමෙව, සා. 4. බ්‍යනෙතෙව, මජ්ඣං, සා.

1 2. 9.

දේවධාචිතකකසූත්‍රය

1. මා පිහිත් මෙසේ අසන ලදී: එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැමැත්තන් නුවර සේනමහ නම් වූ අනන්දපුත්‍ර සිවුහුගේ ආරාමයෙහි වැඩ වසන සේක. එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණෙනි සිහිසුන් ඇමතු සේක. ඒ හිසසුන් වහන්සැ සි භාග්‍යවතුන් වහන්සේහට පිළිවදන් දුන්හ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදල සේක:

2. මහණෙනි, බුදුම්මට පෙර ම බුදු නො වූ බොධිසත්‍යව වූ ම මට මේ අදහස වී ය: “ඉදින් මම විතකීයන් දෙ කොටසක් කොට, දෙ කොටසක් කොට වාසය කරන්නෙමි නම් ඉතා මැනව” යි. මහණෙනි, ඒ මම යම් මේ කාමවිතකීයකුත් යම් මේ ව්‍යාපාදවිතකීයකුත් යම් මේ විහිංසා-විතකීයකුත් වේ ද, මෙය එක් කොටසක් කෙලෙම් යම් මේ තෙතභක්‍රමා-විතකීයකුත් යම් මේ අව්‍යාපාදවිතකීයකුත් යම් මේ අවිහිංසාවිතකීයකුත් වේ ද, මෙය දෙවන කොටස කෙලෙම්.

3. මහණෙනි, අප්‍රමාද වූ කෙලෙස් තවන වැර ඇත්තා වූ නිවන් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇති ව වසන්නා වූ ඒ මට කාමවිතකීය උපදී. ඒ මම මෙසේ දනිමි: “මට මේ කාමවිතකීය උපන්නේ ය” ඒ කාම-විතකීය තෙමේ තමාට දුක් පිණිස ද පවතී. අන්හට දුක් පිණිස ද පවතී. දෙපසට දුක් පිණිස ද පවතී. ප්‍රඥව සිදු හරින්නෙකි. දුක්-කොටසෙහි වූවෙකි. නිවන සඳහා නො පවතින්නෙකැ” යි. මහණෙනි, තමාට දුක් පිණිස පවතී ය යි සලකන්නා වූ මාගේ ඒ විතකීය විතාශයට යෙයි. මහණෙනි, අන්හට දුක් පිණිස පවතී ය යි සලකන්නා වූ මාගේ ඒ විතකීය විතාශයට යෙයි. මහණෙනි, දෙපසට දුක් පිණිස පවතී ය යි සලකන්නා වූ මාගේ ඒ විතකීය විතාශයට යෙයි. ප්‍රඥව සිදු හරින්නෙකි, දුක් කොටසෙහි වූවෙකි, නිවන සඳහා නො පවතින්නෙකි යි සලකන්නා වූ මාගේ ඒ විතකීය විතාශයට යෙයි. මහණෙනි, ඒ මම උපනුපත් කාමවිතකීය දුරු කෙලෙම් ම ය. බැහැර කෙලෙම් ම ය. එය අවසන් වූවක් ම කෙලෙම්.

4. මහණෙනි, අප්‍රමාද වූ කෙලෙස් තවන වැර ඇත්තා වූ නිවන් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇති ව වසන්නා වූ ඒ මට ව්‍යාපාදවිතකීය උපදී. විහිංසාවිතකීය උපදී. ඒ මම මෙසේ දනිමි: “මට මේ විහිංසා විතකීය උපන්නේ ය. ඒ විහිංසා විතකීය තෙමේ තමාට දුක් පිණිස ද පවතී අන්හට දුක් පිණිස ද පවතී. දෙපසට දුක් පිණිස ද පවතී. ප්‍රඥව සිදු හරින්නෙකි. දුක් කොටසෙහි වූවෙකි. නිවන සඳහා නො පවතින්නෙකි යි. මහණෙනි, තමාට දුක් පිණිස පවතී යි සලකන්නා වූ මාගේ ඒ විතකීය විතාශයට යෙයි. මහණෙනි, අන්හට දුක් පිණිස පවතී යි සලකන්නා වූ මාගේ ඒ විතකීය විතාශයට යෙයි. මහණෙනි, දෙපසට දුක් පිණිස පවතී යි සලකන්නා වූ මාගේ ඒ විතකීය විතාශයට යෙයි. මහණෙනි, ප්‍රඥව සිදු හරින්නෙකි, දුක් කොටසෙහි වූවෙකි, නිවන පිණිස නො පවතින්නෙකැ යි සලකන්නා වූ මාගේ ඒ විතකීය විතාශයට යෙයි. මහණෙනි, ඒ මම උපනුපත් විහිංසාවිතකීය දුරු කෙලෙම් ම ය. බැහැර කෙලෙම් ම ය. එය අවසන් වූවක් ම කෙලෙම්.

5. යඤ්ඤදෙව භික්ඛවෙ භික්ඛු ඛුත්තමච්චිතකෙකති අනුච්චාරෙති තථා තථා නති හොති වේතසො. කාමචිතකකඤ්ඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු ඛුත්තමච්චිතකෙකති අනුච්චාරෙති, පහාසි තෙකඛමමචිතකකං. කාමචිතකකං ඛුත්තමකාසි. තස්ස තං කාමචිතකකාය චිතතං නමති. ඛ්‍යාපාදචිතකකඤ්ඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු ඛුත්තමච්චිතකෙකති අනුච්චාරෙති, පහාසි අඛ්‍යාපාදචිතකකං. ඛ්‍යාපාද චිතකකං ඛුත්තමකාසි. තස්ස තං ඛ්‍යාපාදචිතකකාය චිතතං නමති. විහිංසාවිතකකඤ්ඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු ඛුත්තමච්චිතකෙකති අනුච්චාරෙති, පහාසි අවිහිංසාවිතකකං. විහිංසාවිතකකං ඛුත්තමකාසි. තස්ස තං විහිංසාවිතකකාය චිතතං නමති.

6. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ මග්ගාතං පච්ඡිමේ මාසෙ සරදසමයෙ කිට්ඨසමධාමෙ ගොපාලසො ගාචො රතෙකියා, සො තා ගාචො තතො තථො දුණ්ඤායා අසොචෙය්‍ය පච්ඡෙය්‍යෙවය්‍ය¹ සනතිරුද්ධෙය්‍ය² සනතිචාරෙය්‍ය. තං කිස්ස හෙතු? පස්සති හි සො භික්ඛවෙ ගොපාලසො තතොතිදුතං චධං චා ඛකිං³ චා ජාතිං චා ගරහං චා. එවමෙච ඛො අහං භික්ඛවෙ අදදුසං අකුසලානං ඛමමානං ආදීතථං මකාරං සඛිතිලෙසං, කුසලානං ඛමමානං තෙකඛමම ආතිසංසං වොදුතපකඛිං.

7. තස්ස මග්ගං භික්ඛවෙ එචං අසාමතරස්ස ආතාපිතො පභිතතස්ස විහරතො උප්පජ්ජති තෙකඛමමචිතකෙකා. සො එචං පජානාමි: උප්පජ්ජතා ඛො මේ අයං තෙකඛමමචිතකෙකා. සො ච ඛො තෙචතතච්ඡාඛාධාය සංචතති, න පරච්ඡාඛාධාය සංචතති, න උභයච්ඡාඛාධාය සංචතති, පඤ්ඤාප්‍රදායිකො අච්ඡාතපකඛිකො නිබ්බාතසංචතතිකො. රතතිඤ්ඤාපි නං භික්ඛවෙ අනුච්චිතකෙකය්‍යං අනුච්චාරෙය්‍යං තෙච තතොතිදුතං හයං සමනුපස්සාමි. දිව්සඤ්ඤාපි නං භික්ඛවෙ අනුච්චිතකෙකය්‍යං අනුච්චාරෙය්‍යං තෙච තථො තතොතිදුතං හයං සමනුපස්සාමි. අපි ච ඛො මේ අභිචිරං අනුච්චිතකකයෙතො අනුච්චාරෙය්‍යො කායො කිලසමෙය්‍ය. කායෙ කිලසොන⁴ චිතතං උභෙඤ්ඤාය්‍ය⁵ උභෙතෙ⁶ චිතෙත ආරු චිතතං සමාහිමානී. සො ඛො අහං භික්ඛවෙ අජ්ඣිත්තමෙච චිතතං සණ්ඨපෙමි සනතිතාදෙමි⁷ එකොද්ධිං⁸ කරොමි සමාදහාමි. තං කිස්ස හෙතු: මා මේ චිතතං උභෙඤ්ඤාය්‍ය⁹.

1. පච්ඡෙය්‍යෙවය්‍ය, මජ්ඣ. පච්ඡෙය්‍යෙවය්‍ය, සො. 2. සනතිරුද්ධෙය්‍ය, සො.
 3. ඛකිකා, මජ්ඣ. 4. කිලමෙතො, කථව්. 5. ඛගඤ්ඤාය්‍ය, සො.
 6. ඛභෙත, සො. 7. සනතිතිදෙමි, සො. 8. එකොද්ධි, PTS.
 9. උභෙඤ්ඤා, සො. උභෙඤ්ඤා, PTS

5. මහණෙනි, මහණ තෙමේ යම් යම් ම විතකීයක් බහුල කොට නැවැත නැවැත විතකීයක කෙරේ ද, නැවැත නැවැත හසුරුවා ද, ඒ ඒ ලෙසින් ම සිත්හි නැගුරුවම වෙයි. මහණෙනි, ඉදින් මහණ තෙමේ කාමචිතකීය ම බහුල කොට නැවැත නැවැත විතකීයක කෙරේ නම් නැවැත නැවැත හසුරුවා නම් නෛෂ්‍රම්‍ය විතකීය දුරු කෙරෙයි. කාමචිතකීය බහුල කෙරෙයි. ඔහුගේ ඒ සිත කාමචිතකීය පිණිස නැමේ. මහණෙනි, ඉදින් මහණ තෙමේ ව්‍යාපාද විතකීය බහුල කොට නැවැත නැවැත විතකීයක කෙරේ නම් නැවැත නැවැත හසුරුවා නම් අව්‍යාපාදවිතකීය දුරු කෙරෙයි. ව්‍යාපාද විතකීය බහුල කෙරෙයි. ඔහුගේ ඒ සිත ව්‍යාපාද විතකීය පිණිස නැමේ. මහණෙනි, ඉදින් මහණ තෙමේ විහිංසාවිතකීය බහුල කොට නැවැත නැවැත විතකීයක කෙරේ නම් නැවැත නැවැත හසුරුවා නම් අවිහිංසාවිතකීය දුරු කෙරෙයි. විහිංසාවිතකීය බහුල කෙරෙයි. ඔහුගේ ඒ සිත විහිංසා විතකීය පිණිස නැමේ.

6. මහණෙනි, යම් සේ වැසිසමය පිළිබඳ පැසුළු මස ගොයමින් හඬ (හානි) වූ සරකල්ලි ගොපල්ලෙක් ගවයන් රක්කන් ද, හෙ තෙමේ ඒ ගවයන්ට ඒ ඒ දෙසින් පිටෙහි දඹුයෙන් (කෙළින්) පහර දෙන්නේ ය. ඉලඟුපෙහි සරසින් පහර දෙන්නේ ය. ඔබමොබ යෑමෙන් අවුරු සිටින්නේ ය. වළක් වන්නේ ය. ඒ කවර හෙසිත යත්: මහණෙනි, ඒ ගොපල්ලා ඒ ගවයන් ගොයමින් නො රැක්ම හෙතු කොට ගෙන වඩයක් හෝ බකිතයක් හෝ බන්ධනානියක් හෝ ගඬාවක් හෝ දක්කන් ද එහෙයිනි. මහණෙනි, එපරිද්දෙන් ම මම අකුශල ධර්මයන්ගේ දොෂය ලාමකවම කෙලෙසීම ද කුශල ධර්මයන් පිළිබඳ නෛෂ්‍රම්‍යයෙහි අනුසස් ද විදුහිපකය ද දිවිමි.

7. මහණෙනි, මෙසේ අප්‍රමතන වූ කෙලෙස් තවන වැර ඇත්තා වූ නිවනට මෙහෙසු සිත් ඇති ව වසන්නා වූ ඒ මට නෛෂ්‍රම්‍ය විතකීය උපදී. ඒ මම මෙසේ දකිමි: මට මේ නෛෂ්‍රම්‍ය විතකීය උපන්නේ ය. ඒ නෛෂ්‍රම්‍ය විතකීය තෙමේත් තමාට දුක් පිණිස නොපවතී. අත්හට දුක් පිණිස නො පවතී. දෙපසට දුක් පිණිස නො පවතී. ප්‍රඤ්ච වඩන්නෙකි දුක් කොටසෙහි නො වූවෙකි. නිවන් යදහා පවතින්නෙකි. මහණෙනි, රූ මුළුල්ලෙහිද ඒ විතකීය නැවත නැවත විතකීයක කරන්නෙමි නම් පුත පුතා හසුරුවන්නෙමි නම් ඒ හෙතුකොට ගෙන බියක් නො ම දකිමි. මහණෙනි, දහවල මුළුල්ලෙහිද ඒ විතකීය නැවත නැවත විතකීයක කරන්නෙමි නම් පුත පුතා හසුරුවන්නෙමි නම් ඒ හෙතුකොට ගෙන බියක් නො ම දකිමි. මහණෙනි, රූ දවල මුළුල්ලෙහි ඒ විතකීය නැවත නැවත විතකීයක කරන්නෙමි නම් පුත පුතා හසුරුවන්නෙමි නම් ඒ හෙතුකොට ගෙන බියක් නො ම දකිමි. වැලිදු බොහෝ කලක් නැවත නැවත විතකීයක කරන්නාවූ පුත පුතා හසුරුවන්නා වූ මාගේ ශරීරය තලානත වන්නේ ය. ශරීරය කලානතවූ කල්හි සිත නො සන්සුන් වේ. සිත නොසන්සුන් කල්හි සමාසිය කෙරෙත් සිත දුරෙහි වෙයි. මහණෙනි, ඒ මම සන්තානයෙහි ම සිත මැනවින් තබමි. මැනවින් හිඳුවමි. එකක කරමි. මැනවින් පිහිටුවමි. ඒ කවර හෙසිත යත්: මාගේ සිත තනමක් නො සන්සුන් වේවා යි. (සිතීමෙනි.)

8. මහණෙනි, අප්‍රමතන වූ කෙලෙස් තවන වැර ඇත්තා වූ නිවනට මෙහෙයු සිත් ඇතිව වසන්තාවූ ඒ මට අව්‍යාපාද විතකීය උපදී... අවිහංසා විතකීය උපදී. ඒ මම මෙසේ දනිමි. මට අවිහංසා විතකීය උපන්නේ ය. ඒ අවිහංසා විතකීය තෙමේ තමාට දුක් පිණිස නො පවතී. අන්තට දුක් පිණිස නො පවතී. දෙපසට දුක් පිණිස නො පවතී. ප්‍රඥාව වඩන්නෙහි. දුක් කොටසෙහි තොවුවෙකී නිවන් පිණිස පවතින්නෙකි. මහණෙනි, රූ මුළුල්ලෙහිද එය නැවත නැවත විතකීණය කරන්නෙමි නම් පුන පුනා හසුරුවන්නෙමි නම් ඒ හෙතුකොට ගෙන බියක් නො ම දකිමි. මහණෙනි, දහවල මුළුල්ලෙහිද නැවත නැවත විතකීණය කරන්නෙමි නම් පුන පුනා හසුරුවන්නෙමි නම් ඒ හෙතුකොට ගෙන බියක් නො ම දකිමි. මහණෙනි, රූ දහවල මුළුල්ලෙහිද එය නැවත නැවත විතකීණය කරන්නෙමි නම් පුන පුනා හසුරුවන් නෙමි නම් ඒ හෙතු කොට ගෙන බියක් නො ම දකිමි. වැලිදු බොහෝ කලක් නැවත නැවත විතකීණය කරන්නාවූ පුන පුනා හසුරුවන්නා වූ මාගේ ශරීරය ක්‍රොන්ත වන්නේ ය. ශරීරය ක්‍රොන්ත වූ කල්හි සිත තොයන්හුන් වන්නේ ය. සිත තොයන්හුන් කල්හි සමාධිය කෙරෙත් සිත දුරෙහි වෙයි. මහණෙනි, ඒ මම සියසතන්හි ම සිත මැනැවින් තබමි. මැනැවින් හිඳුවමි. එකඟ කරමි. මැනැවින් පිහිටුවමි. ඒ කවර කෙසිත යත්: මාගේ සිත නඟමක් තොයන්හුන් වේවා ය. (සිතීමෙනි.)

9. මහණෙනි, මහණ තෙමේ යම් යම් ම විතකීයක් බහුල කොට නැවත නැවත විතකීණය කෙරේ ද, පුන පුනා හසුරුවා ද, ඒ ඒ ලෙසින් සිත්හි නැඹුරු බව වේ. මහණෙනි, මහණ තෙමේ තොමුමය විතකීය බහුල කොට නැවත නැවත විතකීණය කෙරේ නම් පුන පුනා හසුරුවා නම් කාමවිතකීය දුරු කෙරෙයි. තොමුමය විතකීය බහුල කෙරෙයි. ඔහුගේ ඒ සිත තොමුමය විතකීයට නැමෙයි. මහණෙනි, මහණ තෙමේ අව්‍යාපාද විතකීය නැවත නැවත විතකීණය කෙරේ නම් පුන පුනා හසුරුවා තම් ව්‍යාපාද විතකීය දුරු කෙරෙයි. අව්‍යාපාද විතකීය බහුල කෙරෙයි. ඔහුගේ ඒ සිත අව්‍යාපාද විතකීයට නැමෙයි. මහණෙනි, ඉදින් මහණ තෙමේ අවිහංසා විතකීය බහුල කොට නැවත නැවත විතකීණය කෙරේ ද, පුන පුනා හසුරුවා ද, විහංසා විතකීය දුරු කෙරෙයි අවිහංසා විතකීය බහුල කෙරෙයි. ඔහුගේ ඒ සිත අවිහංසා විතකීයට නැමෙයි. මහණෙනි, යම් ඔප් ග්‍රිහමසාඤ්චෙහි පශ්චිම මාසයෙහි සියලු ශෂ්‍යයන් ගමෙහි රැස් කල කල්හි ගොපොල්ලෙක් ගවයන් රක්කේ ද, රැක්මුලට ගියා වූ කෝ එලිමහනට ගියා වූ කෝ ඔහු විසින් 'මොහු ගෙයිහු ය' යි සිතී කිරීම පමණක් ම වේ ද, මහණෙනි, එ පරිද්දෙන් ම 'මොහු ශමච්චිද්දිතා ධම්මෝ ය යි සිතී කිරීම පමණක් ම වී ය.

10. මහණෙනි, මා විසින් (සිවුරගින් හුන්) මියවීය ටටත්තන්තා ලදී. (එබැවින්) එය නො සැඟුනේ වී. සිහිය එලඹ සිටියා ය (එබැවින්ම එය මූලා නොවූ ය. කය සන්සිදුකේ ය. (එබැවින් ම) පහවූ දුර්ලී ඇත්තේ විය. සිත මැනැවින් පිහිටුවන ලදී. (එබැවින් ම) එකඟ විය. මහණෙනි, ඒ මම කාමයන්ගෙන් වෙන්ව ම අකුශල ධර්මයන්ගෙන් වෙන්ව ම විතකී සහිත වූ විචාර සහිත වූ විවෙකයෙන් හටගත් ප්‍රීතිය හා සුව ඇති ප්‍රථම ධ්‍යානයට පැමිණ වාසය කෙලෙමි. -

විතකකච්චාරානං වූපසමා අජ්ඣන්තං සමපසාදනං චෙතසො ඵනොදිතාවං අවිතකකං අච්චාරං සමාධිජං පිහිසුඛං දුතියංකුඛානං උපසමපජ්ජි විහාසිං. පිතියා ම චිරතො උපෙකඛකො 1 ම විහාසිං සතො ම සමපජානො. සුඛඤ්ච කාසොන උපිසංචෙදෙසිං. යං තං අරියං ආචිකඛන්තා: උපෙකඛකො සතීමා සුඛච්චාරීති තතියං කුඛානං උපසමපජ්ජි විහාසිං. සුඛස්ස ම පහාතා: දුක්ඛස්ස ම පහානා: පුඤ්ඤච සොමනස්සදොමනස්සානං අත්තමමා අදුක්ඛමසුඛං උපෙකඛාසතීපාරිසුද්ධිං චතුථං කුඛානං උපසමපජ්ජි විහාසිං.

11. සො ඵචං සමාගිනෙ විතෙත පරිසුද්ධො පරියොදුතෙ අනඛහණේ විගතූපකකිලෙසෙ මුදුහුතෙ කම්මනීයෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජ්ජනෙතෙ පුඤ්ඤ නිවාසානුස්සන්දුණොය විතතං අභිනින්නාමෙසිං. සො අනෙකච්චිතං පුඤ්ඤනිවාසං අනුස්සරම්. සෙය්‍යපීදං: ඵකමපි ජාතීං දොපි ජාතීයො තිණොපි ජාතීයො චතණොපි ජාතීයො පඤ්චපි ජාතීයො දහපි ජාතීයො විසතිමපි ජාතීයො තිංසමපි ජාතීයො චතකාරීසමපි ජාතීයො පඤ්ඤසමපි ජාතීයො ජාතිසතමපි ජාතිසහස්සමපි ජාතිසතසහස්සමපි, අනෙකෙපි සංචට්ඨකපො අනෙකෙපි විචට්ඨකපො අනෙකෙපි සංචට්ඨවිචට්ඨකපො “අමුත්‍රුසිං ඵචන්තාමො ඵචංගොතෙතා ඵචංචණණො ඵචමාකාරෙ ඵචංසුඛ- දුක්ඛඋපිසංචෙදී ඵචමාසුපරිසනෙතා. සො තතො වුතො අමුත්‍ර උපපාදිං. තත්‍රාපාසිං ඵචන්තාමො ඵචංගොතෙතා ඵචංචණණො ඵචමාකාරෙ ඵචංසුඛ- දුක්ඛඋපිසංචෙදී ඵචමාසුපරිසනෙතා. සො තතො වුතො ඉඛුපපනෙතා” ති. ඉති සාකාරං සඋචෙද්දසං අනෙකච්චිතං පුඤ්ඤනිවාසං අනුස්සරම්. අයං ඛො මෙ ගිකඛචෙ රතතියා පඨමෙ යාමෙ පඨමා විජ්ජා අධිගතා අච්ජ්ජා විතතා. විජ්ජා උප්පන්නා තමො විතතො ආලොකො උප්පනෙතා සථා තං අපාමන්තස්ස ආනාපිනො පභිතභතස්ස විහරතො.

12. සො ඵචං සමාගිනෙ විතෙත පරිසුද්ධො පරියොදුතෙ අනඛහණේ විගතූපකකිලෙසෙ මුදුහුතෙ කම්මනීයෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජ්ජනෙතෙ සත්තානං වුත්‍රපපානඤ්ඤොය විතතං අභිනින්නාමෙසිං. සො දිඤ්ඤන චකුක්ඛා විසුද්ධතෙ අභිකකන්තමානුසගෙන සතෙත පස්සාඤ්ච චචමානෙ උපපජ්ජමානෙ හීනෙ පණීනෙ සුචණ්ණෙ දුඛඤ්ණෙ සුගතෙ දුග්ගතෙ, සථාකම්මුපගෙ සතෙත පජානාමි: -

I. උපට්ඨකො, ගීඡු.

විනාදී විවාරයන්ගේ සන්තිදීමෙන් තමා තුළ පැහැදීම දැනවන සිත්හි එකඟ බව ඇති විනාදී රහිත වූ විවාර රහිත වූ සමාධියෙන් හටගත් ප්‍රීතිය හා සුව ඇති දවනිය බ්‍යානයට පැමිණ වාසය කෙළෙමි. ප්‍රීතිය ද දුරු වීමෙන් මැදහත්වම වාසය කෙළෙමි. සිහි ඇත්තෙමි මනා නුවණ ඇත්තෙමි කසිත් සුවය ද වින්දෙමි. ආයතියෝ 'උපෙක්‍ෂා ඇත්තේ සමාතිමත් වූයේ සුවවිතරණ ඇත්තේ ය' හි යම් බ්‍යානයක් වන්නා කරන් ද, ඒ කාර්ය බ්‍යානයට පැමිණ වාසය කෙළෙමි. සුවය ද දුරු කිරීමෙන් දුක ද තැනී කිරීමෙන් පෙර ම සොම්නස් දෙමනුපුත්තේ වැනසීමෙන් නො දුක් වූ නො සුව වූ උපෙක්‍ෂාවෙන් හටගත් සිහිය පිළිබඳ පිරිසිදු බව ඇති වතුබ්‍යානයට පැමිණ වාසය කෙළෙමි.

11. ඒ මම මෙසේ සමාධිගත සිත පිරිසිදු කල්හි, ප්‍රභාසාර කල්හි, කෙලෙස් රහිත කල්හි, පහ වූ උපකෙලය ඇති කල්හි, මොළොක් වූ කල්හි, භාවනා කමයට සුදුසු කල්හි, සිහි ප්‍රාප්ත කල්හි, නො සැලෙන බවට පැමිණී කල්හි, පෙර පිසු කඳ පිළිවෙල සිහි කරන නුවණ පිණිස සිත වෙසෙසින් තැබුරු කෙළෙමි. ඒ මම නොසෙක් ආකාර වූ පෙර පිසු කඳ පිළිවෙල සිහි කරමි එකම- ජාති එකක් ද ජාති දෙකක් ද ජාති තුනක් ද ජාති සතරක් ද ජාති පහක් ද ජාති දසක් ද ජාති විස්සක් ද ජාති තිස්සක් ද ජාති සහස්‍රිකක් ද ජාති පණසක් ද ජාති සියයක් ද ජාති දහසක් ද ජාති සියදහසක් ද, නොසෙක් තස්තා කලායන් ද නොසෙක් වැඩෙනා කලායන් ද නොසෙක් නැසෙන වැඩෙන කලායන් ද - "අසුවල් තැන උපනිමි. මෙ තම ඇත්තෙමි වීමි. මෙතමි ගොහු ඇත්තෙමි වීමි. මෙ වැනි පැහැ ඇත්තෙමි වීමි. මෙ වැනි ආකාර ඇත්තෙමි වීමි. මෙ වැනි සුවදුක් විදින්නෙකිමි වීමි. මෙ වැනි ආසු කෙලවර කොට ඇත්තෙමි වීමි. ඒ මම ඉන් ව්‍යුතව අසුවල් තැන උපනිමි. එහිදී ද මෙතමි ඇත්තෙමි වීමි. මෙ තමි ගෝහු ඇත්තෙමි වීමි. මෙ වැනි පැහැ ඇත්තෙමි වීමි. මෙ වැනි ආකාර ඇත්තෙමි වීමි. මෙ වැනි සුවදුක් වින්දෙකිමි වීමි. මෙ වැනි ආසු කෙලවර කොට ඇත්තෙමි වීමි. එ මම ඉන් ව්‍යුතව මෙහි උපන්නෙමි වෙමැ"යි මෙසේ ආකාර සහිත වූ උදෙසිමි සහිත වූ තත් වැදුරුම වූ පෙර පිසු කඳපිළිවෙල සිහි කරමි. මහණෙනි, මා විසින් රෑය පිළිබඳ පලමුකමිනි මේ පලමුවන විදුම පලක ලදී. අවිදුම තසන ලදී. විදුම උපත. මොහදුරු නැසිණ. තැණලු උපත. අප්‍රමාදව කෙලෙස් තවන වැර ඇතිව තිවනට මෙහෙසු සිත් ඇතිව වසන්තසුට යමිසේ තම එසේ ය.

12. ඒ මම මෙසේ සමාධිගත සිත පිරිසිදු කල්හි ප්‍රභාසාර කල්හි කෙලෙස් රහිත කල්හි පහ වූ උපකෙලය ඇති කල්හි මොළොක් වූ කල්හි භාවනා කමයට සුදුසු කල්හි සිහි ප්‍රාප්ත කල්හි නො සැලෙන බවට පැමිණී කල්හි සත්‍යයන්ගේ ව්‍යුතිඋතපතති දත්තා නුවණ පිණිස සිත වෙසෙසින් තැබුරු කෙළෙමි. ඒ මම ඉතා පිරිසිදු වූ මිහිසැය ඉක්ම වූ දිවැසින් - මැරෙන උපදිත උසස් පහත් මනා පැහැ ඇති සුගතියට ගිය දුගතියට ගිය සත්‍යයන් දකිමි. තම වූ පරිදි මිය පරලොම යන සත්‍යයන් දකිමි: -

“ඉමෙ චත භොනනා සත්තා කායඋච්චරිතෙන සමන්තාගතා, වච්චි-
උච්චරිතෙන සමන්තාගතා, මනොඋච්චරිතෙන සමන්තාගතා, අරියානං
උපමාදකා, මච්ඡාදිට්ඨිකා මච්ඡාදිට්ඨිකමමසමාදානා. ඡත කායස්ස හෙද
පරමමරණං අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපන්නා. ඉමෙ චා පන
භොනනා සත්තා කායඋච්චරිතෙන සමන්තාගතා, වච්චිඋච්චරිතෙන
සමන්තාගතා, මනොඋච්චරිතෙන සමන්තාගතා, අරියානං අනුපමාදකා,
සමමාදිට්ඨිකා සමමාදිට්ඨිකමමසමාදානා. ඡත කායස්ස හෙද පරමමරණං
සුභතිං සඤ්ඤාං ලොකං උපපන්නා”ති. ඉති දිබ්බික චකත්තා විගුරුන
අභිකකන්තමානුසංකෙත සත්තෙ පඤ්ඤාමි චචමානෙ උපපජ්ජමානෙ සීතෙ
පඤ්ඤෙ සුවඤ්ඤෙ දුබ්බඤ්ඤෙ සුග්ගතෙ දුග්ගතෙ, යථාකම්මුපගෙ
සත්තෙ පජානාමි. අයං ඛො මෙ භික්ඛවෙ රතතියා මජ්ඣිමෙ යාමෙ
දුතියා විජ්ජා අභිගතා, අවිජ්ජා විහතා, විජ්ජා උපන්නා, තමො විහතො
ආලොකො උපන්නො, යථා තං අපමන්තස්ස ආතාපිනො පභිත්තන්තස්ස
විහරතො.

13. සො එවං සමාගිතෙ විතෙත පරිසුද්ධි පරියොදානෙ අතභිගණේ
විගතුපකක්ඛිලෙසෙ මුදුගුතෙ කම්මනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජපභතෙත ආසවානං
බයඤ්ඤාය විතතං අභිනින්නාමෙසිං. සො ඉදං දුක්ඛතති යථාභුතං
අබ්බඤ්ඤාසිං. අයං දුක්ඛසමුදයොති යථාභුතං අබ්බඤ්ඤාසිං. අයං දුක්ඛති-
රොධොති යථාභුතං අබ්බඤ්ඤාසිං. අයං දුක්ඛතිරොධොමිති පටිපදාති
යථාභුතං අබ්බඤ්ඤාසිං. ඉමෙ ආසවාති යථාභුතං අබ්බඤ්ඤාසිං. අයං
ආසවසමුදයොති යථාභුතං අබ්බඤ්ඤාසිං. අයං ආසවතිරොධොති යථාභුතං
අබ්බඤ්ඤාසිං. අයං ආසවතිරොධොමිති පටිපදාති යථාභුතං අබ්බඤ්ඤාසිං.
තස්ස මෙ එවං ජාතතො එවං පස්සතො කාමොසවාපි විතතං විමුච්චිත්ථ.
ගමාසමාපි විතතං විමුච්චි. අවිජ්ජාසමාපි විතතං විමුච්චිත්ථ. විමුච්චතස්මිං
විමුච්චතමිති ඤ්ඤාණං අගොසී. ‘භිණා ජාති, වුසිතං බුග්ගමච්චිතං, තතං
කරණීයං, නාටරං ඉත්ථතතායා’ති අබ්බඤ්ඤාසිං. අයං ඛො මෙ භික්ඛවෙ
රතතියා පච්චිමෙ යාමෙ තතිසා විජ්ජා අභිගතා, අවිජ්ජා විහතා, විජ්ජා
උපන්නා, තමො විහතො, ආලොකො උපන්නො, යථා තං අපමන්තස්ස
ආතාපිනො පභිත්තන්තස්ස විහරතො.

14. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ අරඤ්ඤා පටනෙ මහත්තං නින්නං
පලලොං, තමෙතං මහාමිගසමෙකා උපතීක්ඛාය විහරෙය්‍ය. තස්ස කොච්චෙව
පුරිසො උපපජ්ජෙය්‍ය අනත්තාමො අභිතකාමො අයොගභෙකම්මකාමො, සො
යොස්ස මග්ගො ඛෙමො ගොච්ඡිමො පිභිගමතීයො, තං මග්ගං පිදගෙය්‍ය
විවරෙය්‍ය කුමමග්ගං. ඔදගෙය්‍ය ඔකච්චරං, යථෙය්‍ය ඔකච්චරිකං. -

“මේ හවත් සත්තයෝ එකානතයෙන් කායදුශ්චරිතයෙන් සුක්ක වූවෝ ය. වාග්දුශ්චරිතයෙන් සුක්ක වූවෝ ය. මනෝදුශ්චරිතයෙන් සුක්ක වූවෝ ය. ආයෙඝාපවාද කරන්නෝ ය මිසද්වුවෝ ය. මිසද්වුකම සමාදන් වූවෝ ය. ඔහු කාමුත් මරණින් මතු සැපයෙන් පහ වූ දුකට පිහිට වන විවසව පතිතවන නරකයෙහි උපන්නාහු ය. මේ හවත් සත්තයෝ වනාහි කායසුවරිතයෙන් සුක්කයෝ ය. වාක්සුවරිතයෙන් සුක්කයෝ ය. මනා-සුවරිතයෙන් සුක්කයෝ ය. ආයෙඝාපවාද නොකරන්නෝ ය. සමිද්වුවෝ ය. සමිද්වුකම සමාදන් වූ වෝය. ඔහු කාමුත් මරණින් මතු සුගතීනම් වූ ස්වභිලොකයෙහි උපන්නෝය.” මෙසේ පිරිසිදු වූ භික්ෂූහු ඉක්ම වූ දිවැසින්-උපදින මැරෙන උසස් පහත් මනා පාහැ ඇති නො මනා පාහැ ඇති සුගතියට හිස දුගතියට හිස සහතියන් දකිමි. කම් වූ පරිදි මිය පරලොව යන සත්තයන් දකිමි. මහණෙනි, මා විසින් රැය පිළිබඳ මැදුම්සමීහි මේ දේවත විදුම ලබන ලදී. අවිදුම නසන ලදී. විදුම උපත. මොහදුර නැසිණ. නැණලු උපත. අප්‍රමත්තව කෙලෙස් තවන වැර ඇතිව නිවතට මෙහෙයු සිතැතිව වසන්තහුව යම්සේ තම එසේ ය.

13. ඒ මම මෙසේ සමාධිගත සිත පිරිසිදු කල්හි ප්‍රභාසචර කල්හි කෙලෙස් රහිත කල්හි පහ වූ උපකෙලය ඇති කල්හි මොළොක් වූ කල්හි භාවනාකම්යට සුදුසු කල්හි ස්විතිප්‍රාන කල්හි නො සැලෙන-බවට පෑමිණි කල්හි ආසුවයන් ක්‍රම කරන ඥානය පිණිස සිත වෙසෙසින් කැමුරු කෙලෙමි. ඒ මම මේ දුකයයි තතුලෙස දකිමි. මේ දුක් හට ගැනීමේ හෙතෙයා යි තතුලෙස දකිමි. මේ දුක් නැති කිරීම ය යි තතුලෙස දකිමි. මේ දුක් නැතිකිරීමේ පිළිවෙතයා යි තතුලෙස දකිමි. මේ ආසුවයහ යි තතුලෙස දකිමි. මේ ආසුවයන්ගේ සමුදය යා යි තතුලෙස දකිමි. මේ ආසුවනිරෝධ යා යි තතුලෙස දකිමි. මේ ආසුවනිරෝධගාමිනී ප්‍රතිපද යා යි තතුලෙස දකිමි. මෙසේ දන්තාවූ මෙසේ දක්තාවූ මාගේ සිත කාමාසු-වයෙන් ද මිදුණේ ය. භවාසුවයෙන් ද සිත මිදුණේ ය අවිදුසුවයෙන් ද සිත මිදුණේ ය. මිදුණු කල්හි මිදිණ යි නුවණ විය. ‘උපත තැනි විය. ඔබ්සර වැස නිමවන ලදී. කළසුතු කිසි කරන ලදී. මේ අභිත්තය පිණිස කළසුතු අතෙකෙක් තැනැ’ යි දකිමි. මහණෙනි, මා විසින් රැය පිළිබඳ පාසුඵයමිහි මේ තුන්වැනි විදුම ලබන ලදී. අවිදුම නසන ලදී. විදුම උපත. මොහදුරු නැසිණ. නැණලු උපත. අප්‍රමත්තව කෙලෙස් තවන වැර ඇතිව නිවතට මෙහෙයු සිත් ඇතිව වසන්තහුව යම්සේ මේ තම එසේ ය.

14. මහණෙනි, මසවනයෙහි චන්ද්‍රාභාලක යම්බදු මහත් නොගැමුරු කුඩා දියවිලෙක් මේ ද, මහත් මුවරැලෙක් එය ඇසුරු නොව වසන්නේ ය. ඒ මුවරැලට අවැඩ කැමැති අහිත කැමැති හය කැමැති කිසියම් පුරුෂයෙක් පහල වන්නේ ය. ගෙනෙමේ නිතිය වූ සුව ඵලවක ප්‍රිතියෙන් යා හැකි මහෙක් වන්නේ ද, ඒ මග වසන්නේ ය. නොමග විවෘත කරන්නේ ය. සේ මුවකු සිටුවන්නේ ය. සේ මුවදෙනක සිටුව-වන්නේ ය. -

එවං හි සො භික්ඛවෙ මහාමිගසඛේසා අපරෙත සමයෙත අතයව්‍යසනං¹ තනුතං² ආපච්ඡෙයා. තයොව ඛො පන භික්ඛවෙ මහතො මහසඛිකං සොච්චෙව පුරිසො උපපච්ඡෙයා අත්තකාමො තිතකාමො යොගකෙඛමකාමො, සො යාඤා මහො ඛෙමො සොච්චිකො පිතිගමනීයො, තං මහො විචරෙයා, පිදහෙයා කුම්මහො, උභතෙයා ඔකචරං, නාසෙයා ඔකචාරිකං. එවං හි සො භික්ඛවෙ මහාමිගසඛේසා අපරෙත සමයෙත වුද්ධිං විරුද්ධිං චෙපුලං ආපච්ඡෙයා.

15. උපමා ඛො මෙ අයං භික්ඛවෙ කතා අත්තං විඤ්ඤාපතාය. අයඤ්චවෙත්ථ අත්තො: මහනතං නිත්තං පලලලනධි ඛො භික්ඛවෙ කාමානමෙතං අධිච්චනං මහාමිගසඛේසාති ඛො භික්ඛවෙ සත්තානමෙතං අධිච්චනං. පුරිසො අත්තකාමො අතිතකාමො අයොගකෙඛමකාමොති ඛො භික්ඛවෙ මාරසෙතං පාපිමෙතො අධිච්චනං. කුම්මහොති ඛො භික්ඛවෙ අධිච්චිකසෙතං මච්ඡාමහොසො අධිච්චනං සෙයාපිදො: මුච්ඡාද්ධිසො මච්ඡාභිකපසො මුච්ඡාචාචාය මච්ඡාකම්මනතසො මුච්ඡාආච්චසො මුච්ඡාචායාමසො මුච්ඡාසතියා මච්ඡාසමාධිසො. ඔකචරෙති ඛො භික්ඛවෙ තඤ්ඤිගසෙතං අධිච්චනං. ඔකචාරිකාති ඛො භික්ඛවෙ අපිච්ඡාසෙතං අධිච්චනං. පුරිසො අත්තකාමො යොගකෙඛමකාමොති ඛො භික්ඛවෙ තචාගතසෙතං අධිච්චනං අරහතො සමමාසමුද්ධිසො. ඛෙමො මහො සොච්චිකො පිතිගමනීයොති ඛො භික්ඛවෙ අරිසෙතං අධිච්චිකසො මහොසො අධිච්චනං. සෙයාපිදො: සමමාද්ධිසො සමමාසභිකපසො සමමාචාචාය සමමාකම්මනතසො සමමාආච්චසො සමමාචායාමසො සමමාසතියා සමමාසමාධිසො.

16. ඉති ඛො භික්ඛවෙ විච්චො මහො ඛෙමො මහො සොච්චිකො පිතිගමනීයො, පිහිතො කුම්මහො, උභතො ඔකචරෙ, නාසිතො ඔකචාරිකා. යං භික්ඛවෙ සත්ථාරි කරණිසං භාවකාතං හිතෙසිතා අනුකම්පං උපාදාය, කතං චො තං මසා. උභාති භික්ඛවෙ රුකඛමුලානි, එතාති සුඤ්ඤාශාරනි. කායථ භික්ඛවෙ, මා පමාදත්, මා පච්ඡා විපච්චාරිතො අනුච්චි. අයං චො අමතාකං අනුසාසතීති

ඉදමච්චොව ගගචා අතඛනා තෙ භික්ඛු ගගචතො සාසිතං අභිනද්දන්ති.

දෙවධාපිතකකභුහනං නිවමං.

1. අතයව්‍යසනං, මර්ගං.
2. තනු න්‍යානති පදං මරමෙච්චිච්චිච්චි පිච්ච පොච්චෙක භද්දිකසෙ.

මහණෙනි, මෙසේ වනාහි ඒ මහමුච්චුල පසුකලෙක අතයව්‍යයනසයට තනුකියට පැමිණෙන්නේ ය. මහණෙනි, ඒ මහත් මුච්චුලට ම වැඩ කැමැති හිත කැමැති අභය කැමැති කිසියම් පුරුෂයෙක් පහළ වන්නේ ය. හෙ තෙමේ නිඛීය වූ සුව ඵලවන ප්‍රියයෙන් යා හැකියම් මාගීයෙක් වන්නේ ද, ඒ මග විවෘත කරන්නේ ය. නොමග වසන්නේ ය. සේ මුචා නසන්නේ ය. සේ මුවදෙන නසන්නේ ය. මහණෙනි, මෙසේ වනාහි ඒ මහමුච්චුල තෙමේ පසු කලෙක වැඩිමට පැතිරීමට මහත්මවට පැමිණෙන්නේ ය.

15. මහණෙනි, අවිභව හැඟවීම් පිණිස මා විසින් මේ උපමාව කරන ලද්දේ ය. මෙහි මේ අදහස වේ: මහණෙනි, “මහත්තං නිත්තං පලලං” යන මෙය කාමයනට තමෙකි. මහණෙනි, “මනාමගසඛෙසා” යන මෙය සත්තව්‍යනට තමෙකි. මහණෙනි, “පුරිසො අත්තකාමො අභිතකාමො අයොගසෙධම්කාමො” යන මෙය පෘථි වූ මාරයාට තමෙකි. “සුම්මභෙග්ගා” යන මෙය මිථ්‍යාදූපේය මිථ්‍යාසංකල්පය මිථ්‍යාවචනය මිථ්‍යාසමූහනය මිථ්‍යාආච්චය මිථ්‍යාව්‍යායාමිය මිථ්‍යාසමාහිතිය මිථ්‍යාසමාහිතියැ යි අවහිත් සුක්ක වූ මිථ්‍යාමාගීයට තමෙකි. මහණෙනි, “මකචරො” යන මෙය නිද්දිරගතට තමෙකි. මහණෙනි, “මකචාරිකා” යන මෙය අවිද්ධවට තමෙකි. මහණෙනි, “පුරිසො අත්තකාමො යොගසෙධම්කාමො” යන මෙය තථාගත අභිත් සමාක් සමුද්ධියත් වහන්සේට තමෙකි. මහණෙනි, “ඛෙමො මභෙග්ගා සොච්චිකො පිතීගමනීයො” යන මෙය සමාග්දූපේය සමාක්සංකල්පය සමාග්චචනය සමාක්සමාහනය සමාගාච්චය සමාග්ව්‍යායාමිය සමාක් සමාහිතිය සමාක්සමාහිතිය යැයි අවහිත් සුක්ක වූ අයථිමාගීයට තමෙකි.

16. මහණෙනි, මෙසේ මා විසින් නිඛීය වූ සුව ඵලවන ප්‍රියයෙන් යා හැකි මාගීය විවෘත කරන ලද්දේ ය. නොමග වසන ලද්දේ ය. සේ මුචා නසන ලද්දේ ය. සේ මුවදෙන නසන ලද්දේ ය. මහණෙනි, ශ්‍රාවකයනට හිත කැමැති අනුකම්පා ඇති යාසනාවරයකු විසින් අනුකම්පාවෙන් යමක් කළසුතු ද, ඵය මා විසින් තොපට කරනලදී. මහණෙනි, තෙල වෘක්කමුලයෝ ය, තෙල ගුත්තාගාරයෝ ය. මහණෙනි, ධ්‍යාන කරවු. තාමක් පමාවවු. පසුව තාමක් විපිලිගරවවු මේ තොපට අපගේ අනුශාසනා යි.

සාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළසේක. සතුටු වූ ඒ භික්ෂුහු සාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ දෙශනාව මැනැවැ යි පිලිගත්හ.

දේවධාමිතකත සුත්‍රය නවවැනි යි.

1. 2. 10.

විතකකසණ්ඨානසුත්තං

1. ඵලං මෙ සුත්තං: එකං යමසං ගගවා සාවඤ්චිං විතරති ජෙතවනෙ අනාඨපිණ්ඩිකස්ස ආරුමෙ. භගු ඛො ගගවා භික්ඛු ආමනන්තසි භික්ඛවොති. හදනොති හෙ භික්ඛු භගවතො පඨවස්සොඤ්ඤං. ගගවා එතදවොච:

2. අභිචන්තමනුසුත්තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුතා පඤ්ච නිමිත්තානි කාලෙන කාලං මතභිකාතඛොති. කතමාති පඤ්ච?

3. ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුතා යං නිමිත්තං ආගමම යං නිමිත්තං මතභිකරුණො උපපජ්ජන්ති පාපකා අකුසලා විතකකා ඡන්ද්‍රපසංභිතාපි දෙසුපසංභිතාපි මොහුපසංභිතාපි, තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුතා තමා නිමිත්තා අඤ්ඤං නිමිත්තං මතභිකාතඛං කුසලුපසංභිතං. තස්ස තමා නිමිත්තා අඤ්ඤං නිමිත්තං මතභිකරුණො කුසලුපසංභිතං, යෙ පාපකා අකුසලා විතකකා ඡන්ද්‍රපසංභිතාපි දෙසුපසංභිතාපි මොහුපසංභිතාපි, තෙ පභිසන්ති. හෙ අඛන්තං ගච්ඡන්ති. තෙසං පභාතා අජ්ඣන්තමෙව විතතං සන්තිට්ඨති සන්තිසීදති එකොදි තොති¹, සමාධියති. තෙසං එව භික්ඛවෙ දකෙඛා පලගණ්ඨා වා පලගණ්ඨානොවාසී වා සුබ්‍රමාය ආණ්ඨා ඔලාරිකං ආණ්ඨං අභිනිභතෙසා² අභිනිභතෙසා අභිනිච්චෙසා, ³ එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛුතො යං නිමිත්තං ආගමම යං නිමිත්තං මතභිකරුණො උපපජ්ජන්ති පාපකා අකුසලා විතකකා ඡන්ද්‍රපසංභිතාපි දෙසුපසංභිතාපි මොහුපසංභිතාපි, තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුතා තමා නිමිත්තා අඤ්ඤං නිමිත්තං මතභිකාතඛං කුසලුපසංභිතං. යෙ පාපකා අකුසලා විතකකා ඡන්ද්‍රපසංභිතාපි දෙසුපසංභිතාපි මොහුපසංභිතාපි හෙ පභිසන්ති. හෙ අඛන්තං ගච්ඡන්ති. තෙසං පභාතා අජ්ඣන්තමෙව විතතං සන්තිට්ඨති සන්තිසීදති එකොදි තොති සමාධියති. [1. අඤ්ඤනිමිත්තපඛං.]

4. තස්ස ඉව භික්ඛවෙ භික්ඛුතො තමා නිමිත්තා අඤ්ඤං නිමිත්තං මතභිකරුණො කුසලුපසංභිතං උපපජ්ජන්තොව පාපකා අකුසලා විතකකා ඡන්ද්‍රපසංභිතාපි දෙසුපසංභිතාපි මොහුපසංභිතාපි, තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුතා තෙසං විතකකානං ආදීතවොඋපපජ්ජන්තඛො: ඉතිපිමෙ විතකකා අකුසලා, ඉතිපිමෙ විතකකා සාවජ්ජා, ඉතිපිමෙ විතකකා දුක්ඛවිපාකාති. තස්ස තෙසං විතකකානං ආදීතවං උපපජ්ජන්තො යෙ පාපකා අකුසලා විතකකා ඡන්ද්‍රපසංභිතාපි දෙසුපසංභිතාපි මොහුපසංභිතාපි, තෙ පභිසන්ති. හෙ අඛන්තං ගච්ඡන්ති. තෙසං පභාතා අජ්ඣන්තමෙව විතතං සන්තිට්ඨති සන්තිසීදති එකොදි තොති සමාධියති. -

1. හෙසි, මජ්ඣං. 2. අභිනිභතෙසා, මජ්ඣං. 3. අභිනිච්චතෙසා, මජ්ඣං.

1. 2. 10.

විකසකසණ්ඨාන සූත්‍රය

1. ඔෟ විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සෑවෑන්නුවර සේනවත නම් වූ අන්තර්විච්චි සිවුහුණේ ආරාමයෙහි වැඩ වසන සේක. එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණෙකි යි හිසුන් ඇමතු සේක. ඒ හිසුහු වහන්ස, යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්හ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාලසේක:

2. මහණෙනි, අධිචිත්තයෙහි (විදුර්භිතාපාදක අභේදමාපනභි විත්තයෙහි) යෙදුණු මහණහු විසින් කලින් කල කරුණු පසෙක් මෙනෙහි කලසුදාය. කවර පසෙක් ද යත්:

3. මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි යම් අරමුණකට පැමිණ යම් අරමුණක් මෙනෙහි කරන මහණහුට ලොභසහගත වූත් ද්වේෂසහගත වූත් මොහසහගත වූත් ලාමක වූ අකුශල විතකීයෝ උපදිත් ද, මහණෙනි, ඒ මහණහු විසින් ඒ නිමිත්තෙන් අන්‍ය වූ කුශලයෙන් යුක්ත වූ නිමිත්තෙන් මෙනෙහි කල යුතුය. ඒ නිමිත්තෙන් අන්‍ය වූ කුශලයෙන් යුක්ත වූ නිමිත්තක් මෙනෙහි කරන්නා වූ ඔහුට ලොභසහගත වූත් ද්වේෂසහගත වූත් මොහ සහගත වූත් ලාමක වූ යම් අකුශලවිතකීයෝ වෙත් ද, ඔහු ප්‍රභීණ වෙත්. ඔහු විනාශයට යෙත්. ඔවුන් ප්‍රභීණ වීමෙන් සිය සතන්හි සිත පිහිටයි. මොනවට නැත්තන් වෙයි. එකඟ වෙයි. සමාධිගත වෙයි. මහණෙනි, යම් සේ දක්ෂ වඩුවෙත් හෝ වඩු අතැවැත්සෙත් හෝ සියුම් ඇණයකින් මහ ඇණයකට ගසන්නේ ද, (ගසමින් පුවරුවෙන්) බැහැර කරන්නේ ද, (අහින්) ඇද දමන්නේ ද, මහණෙනි, එසේ ම යම් අරමුණකට පැමිණ යම් අරමුණක් මෙනෙහි කරන්නා වූ මහණහුට ලොභසහගත වූත් ද්වේෂසහගත වූත් මොහසහගත වූත් ලාමක අකුශලවිතකීයෝ උපදිත් ද, මහණෙනි, ඒ මහණහු විසින් ඒ නිමිත්තෙන් අන්‍ය වූ කුශලයෙන් යුක්ත වූ නිමිත්තෙන් මෙනෙහි කලසුදාය. ඒ නිමිත්තෙන් අන්‍ය වූ කුශලයෙන් යුක්ත වූ නිමිත්තක් මෙනෙහි කරන්නා වූ ඔහුට ලොභසහගත වූත් ද්වේෂසහගත වූත් මොහසහගත වූත් ලාමක වූ යම් අකුශල විතකීයෝ වෙත් ද, ඔහු ප්‍රභීණ වෙත්. විනාශයට යෙත් ඔවුන් ප්‍රභීණ වීමෙන් සන්තානයෙහි සිත පිහිටයි. මොනවට නැත්තන් වෙයි. එකඟ වෙයි. සමාධිගත වෙයි. (1.)

4 මහණෙනි, ඒ නිමිත්තෙන් අන්‍ය වූ කුශලයෙන් යුක්ත වූ නිමිත්තක් මෙනෙහි කරන ඔහුට ලොභසහගත වූත් ද්වේෂසහගත වූත් මොහසහගත වූත් ලාමක අකුශල විතකීයෝ උපදිත් ම නම් මහණෙනි ඒ මහණහු විසින් “මෙයිනුදු මේ විතකීයෝ අකුශලයන. මෙයිනුදු මේ විතකීයෝ සාවද්දයහ. මෙයිනුදු මේ විතකීයෝ දු:බ විපාකයහ ” යි ඒ විතකීයන්ගේ දෙශය පිරික්සිය යුතුයි. ඒ විතකීයන්ගේ දෙශය පරීක්ෂා කරන්නා වූ ඔහුට ලොභසහගත වූත් ද්වේෂසහගත වූත් මොහසහගත වූත් ලාමක වූ යම් අකුශලවිතකීයෝ වෙත් ද ඔහු ප්‍රභීණ වෙත්. ඔහු විනාශයට යෙත් ඔවුන් ප්‍රභීණ වීමෙන් සියසතන්හිම සිත පිහිටයි. මොනවට නැත්තන් වෙයි. එකඟ වෙයි. සමාධිගත වෙයි.

මහණෙනි, යම් සේ තරුණ වූ සාරසෙන සුභ සුභයක් හෝ පුරුෂයෙක් හෝ ගෙලෙහි ලැබුණු සපකුණකින් හෝ බලකුණකින් හෝ මිනිස්කුණකින් හෝ හටගත් දුක් ඇත්තේ වන්නේ ද, උපරිත වන්නේ ද හටගත් පිළිකුල් ඇත්තේ වන්නේ ද, මහණෙනි, එ පරිද්දෙන් ම ඒ නිමිත්තයෙන් ද අනා වූ කුසලයෙන් සුභ වූ නිමිත්තය මෙතෙහි කරන්නා වූ ඒ මහණහට ලොහසහගත වූත් දේවසහගත වූත් මොහසහගත වූත් ලාමක වූ අකුසල විතකියෝ උපදිත් ම නම්, මහණෙනි, ඒ මහණහු විසින් “මේසිනුදු මේ විතකියෝ අකුසලයහ. මේසිනුදු මේ විතකියෝ සාවද්දාහ. මේසිනුදු මේ විතකියෝ දුඛවිපාකයහ “යි ඒ විතකියන්ගේ දෙමස පරික්ෂා කොට බැලිය යුතු ය. ඒ විතකියන්ගේ දෙමස පරික්ෂා කරන්නා වූ ඔහුට ලොහසහගත වූත් දේවසහගත වූත් මොහසහගත වූත් යම් ලාමක වූ අකුසල විතකියෝ වෙත් ද, ඔහු ප්‍රතිණ වෙත්. ඔහු විතාශයට යෙත්. ඔවුන් ප්‍රතිණ විමෙන් සන්තානයෙහි ම සිත පිහිටයි. මොනවට තැන්පත් වෙයි. එකඟ වෙයි. සමාධිගත වෙයි. (2)

5. මහණෙනි, ඒ විතකියන්ගේ දෙමස පරික්ෂා කරන්නා වූ ඒ මහණහට ලොහසහගත වූත් දේවසහගත වූත් මොහසහගත වූත් ලාමක වූ විතකියෝ උපදිත් ම නම්, මහණෙනි, ඒ මහණහු විසින් ඒ අකුසල විතකියන් නො සිහි කිරීමට නො මෙතෙහි කිරීමට පැමිණීම මැනවි. ඒ විතකියන් නො සිහි කිරීමට නො මෙතෙහි කිරීමට පැමිණෙන්නා වූ ඔහුට ලොහසහගත වූත් දේවසහගත වූත් මොහසහගත වූත් යම් ලාමක අකුසල විතකියෝ වෙත් ද, ඔහු ප්‍රතිණ වෙත්. ඔහු විතාශයට යෙත්. ඔවුන් ප්‍රතිණ විමෙන් ඇතුළත ම සිත පිහිටයි. මොනවට තැන්පත් වෙයි. එකඟ වෙයි. සමාධිගත වෙයි. මහණෙනි, යම් සේ ඇස් ඇති පුරුෂයෙක් හමුවට පැමිණි රූපයක් නො දකිනු කැමැත්තේ වන්නේ ද, තෙතෙමේ ඇත් පියා ගන්නේ හෝ වේ ද, අත් දෙසක් බලන්නේ හෝ වේ ද, මහණෙනි, එ පරිද්දෙන් ම ඒ විතකියන්ගේ දෙමස පරික්ෂා කරන්නා වූ මහණහට ලොහසහගත වූත් දේවසහගත වූත් මොහසහගත වූත් ලාමක අකුසල විතකියෝ උපදිත් ම නම් මහණෙනි, ඒ මහණහු විසින් ඒ විතකියන් නො සිහි කිරීමට නො මෙතෙහි කිරීමට පැමිණීම මැනවි. ඒ විතකියන් නො සිහි කිරීමට නො මෙතෙහි කිරීමට පැමිණෙන්නා වූ ඔහුට ලොහසහගත වූත් දේවසහගත වූත් මොහසහගත වූත් යම් ලාමක වූ අකුසල විතකියෝ වෙත් ද, ඔහු ප්‍රතිණ වෙත්. ඔහු විතාශයට යෙත් ඔවුන් ප්‍රතිණ විමෙන් සන්තානයෙහි ම සිත පිහිටයි. මොනවට තැන්පත් වෙයි. එකඟ වෙයි. සමාධිගත වෙයි (3)

6. මහණෙනි, ඒ විතකියන් ද නො සිහි කිරීමට නො මෙතෙහි කිරීමට පැමිණෙන්නා වූ ඔහුට ලොහසහගත වූත් දේවසහගත වූත් මොහසහගත වූත් ලාමක අකුසල විතකියෝ උපදිත් ම නම්, මහණෙනි, ඒ මහණහු විසින් ඒ විතකියන්ගේ මූලසාධනය මෙතෙහි කළ යුතු යි. ඒ විතකියන්ගේ විතකිමූලසාධනය මෙතෙහි කරන්නා වූ ඔහුට ලොහසහගත වූත් දේවසහගත වූත් මොහසහගත වූත් යම් ලාමක විතකියෝ වෙත් ද, ඔහු ප්‍රතිණ වෙත්. ඔහු විතාශයට යෙත්. ඔවුන් ප්‍රතිණ විමෙන් සන්තානයෙහි ම සිත පිහිටයි. මොනවට තැන්පත් වෙයි. එකඟ වෙයි. සමාධිගත වෙයි.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ පුරිසො සීඝං ගච්ඡේය්‍ය, තස්ස ඵලමස්ස: කීනත්‍රු ඛො අතං සීඝං ගච්ඡාමි, යනත්‍රුනාතං සණ්ඨිතං ගච්ඡේය්‍යනති. සො සණ්ඨිතං ගච්ඡේය්‍ය, තස්ස ඵලමස්ස: කීනත්‍රුඛො අතං සණ්ඨිතං ගච්ඡාමි, යනත්‍රුනාතං තිවෙඨේය්‍යනති. සො තිවෙඨේය්‍ය, තස්ස ඵලමස්ස: කීනත්‍රු ඛො අතං සීඝො, යනත්‍රු නාතං තිසීදෙය්‍යනති. සො තිසීදෙය්‍ය, තස්ස ඵලමස්ස: කීනත්‍රු ඛො අතං තිසීනො, යනත්‍රු නාතං තිපඤ්ඤේය්‍යනති. සො තිපඤ්ඤේය්‍ය, ඵලං හි සො භික්ඛවෙ පුරිසො ඔලාරිකං ඔලාරිකං ඉරියාපථං අභිනීවඤ්ඤො! සුමුමං සුමුමං ඉරියාපථං කප්පෙය්‍ය, ඵලමෙව ඛො භික්ඛවෙ තස්ස වෙ භික්ඛුතො තෙසමපි විතකකාතං අසති අමනසිකාරං ආපඤ්ඤො උපඤ්ඤොව පාපකා අකුසලා විතකකා ඡන්ද්‍රපසංභිතාපි දෙසුපසංභිතාපි මොහුපසංභිතාපි, තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුතා තෙසං විතකකාතං විතකකසඛාරසණ්ඨානං මනසිකාතඛබ්බං. තස්ස තෙතං විතකකාතං විතකකසඛාරසණ්ඨානං මනසිකාතො යෙ පාපකා අකුසලා විතකකා ඡන්ද්‍රපසංභිතාපි දෙසුපසංභිතාපි මොහුපසංභිතාපි, තෙ පභීයනති තෙ අබ්බන්ධං ගච්ඡන්ති. තෙසං පභානා අඤ්ඤාතමෙව විතතං සනතිට්ඨති සනතිසීදති ඵකොදි හොති සමාධියති. [4. විතකකමුලහෙදපඛං.]

7. තස්ස වෙ භික්ඛවෙ භික්ඛුතො තෙසමපි විතකකාතං විතකකසඛාරසණ්ඨානං මනසිකාතො උපඤ්ඤොව පාපකා අකුසලා විතකකා ඡන්ද්‍රපසංභිතාපි දෙසුපසංභිතාපි මොහුපසංභිතාපි, තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුතා දනො'හිදනාමාධාය² ජ්වහාය තාලුං ආහච්ච වෙතසා විතතං අභිනීග්ගණ්ඨිතඛබ්බං අභිනීපපීලෙතඛබ්බං අභිසන්තාපෙතඛබ්බං. තස්ස දනො'හිදනාමාධාය ජ්වහාය තාලුං ආහච්ච වෙතසා විතතං අභිනීග්ගණ්ඨිතො අභිනීපපීලයතො අභිසන්තාපෙතො යෙ පාපකා අකුසලා විතකකා ඡන්ද්‍රපසංභිතාපි දෙසුපසංභිතාපි මොහුපසංභිතාපි, තෙ පභීයනති. තෙ අබ්බන්ධං ගච්ඡන්ති. තෙසං පභානා අඤ්ඤාතමෙව විතතං සනතිට්ඨති සනතිසීදති ඵකොදි හොති සමාධියති. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ ඔලාරිකං පුරිසො දුඛබලතරං පුරිසං සීඝෙවා ගහෙත්වා ඛතේවා ගහෙත්වා අභිනීග්ගණ්ඨිතො අභිනීපපීලෙය්‍ය අභිසන්තාපෙය්‍ය, ඵලමෙව ඛො භික්ඛවෙ තස්ස වෙ භික්ඛුතො තෙසමපි විතකකාතං විතකකසඛාරසණ්ඨානං මනසිකාතො උපඤ්ඤොව පාපකා අකුසලා විතකකා ඡන්ද්‍රපසංභිතාපි දෙසුපසංභිතාපි මොහුපසංභිතාපි, තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුතා දනො'හිදනාමාධාය ජ්වහාය තාලුං ආහච්ච වෙතසා විතතං අභිනීග්ගණ්ඨිතො අභිනීපපීලයතො අභිසන්තාපෙය්‍යො යෙ පාපකා අකුසලා විතකකා ඡන්ද්‍රපසංභිතාපි දෙසුපසංභිතාපි මොහුපසංභිතාපි, තෙ පභීයනති. තෙ අබ්බන්ධං ගච්ඡන්ති. තෙසං පභානා අඤ්ඤාතමෙව විතතං සනතිට්ඨති සනතිසීදති ඵකොදි හොති සමාධියති. [5. අභිනීග්ගණ්ඨිතපඛං.]

1. අභිනීග්ගණ්ඨිතො, යනා
2. දනොහි දනොමාධාය, බහුසු. "දනො + අභිදනො + ආධායාහි විතායං පදවච්ඡෙදො. දනොහිහි පනොසථි කරණෙනා වුභෙතො වීඨ දිස්සති" - මජ්ඣං "දනො'හිදනොමාධායාහි හෙට්ඨා දනො උට්ඨිදනො ධපෙත්වා" - අට්ඨකථා - සිරිබම්බාරාම සුද්ධි.

මහණෙනි, යම් හේ පුරුෂයෙක් වහා යන්නේ ද, “කුමක් නිසා මම වහා යෙමි ද, මම යෙමින් යෙමි නම් යෙහෙකැ” යි ඔහුට මෙ වැනි අදහසෙක් වන්නේ ය. හෙතෙම සෙමෙන් යන්නේ ය. “කුමක් නිසා මම හෙමෙන් යෙමි ද, මම සිටින්නෙමි නම් යෙහෙකැ” යි ඔහුට මෙ වැනි අදහසෙක් වන්නේ ය. හෙතෙම සිටින්නේ ය. “කුමක් නිසා මම සිටියෙමි ද, මම හිඳින්නෙමි නම් යෙහෙකැ” යි ඔහුට මෙවැනි අදහසෙක් වන්නේ ය. හෙතෙම හිඳින්නේ ය. “කුමක් නිසා මම හුන්නෙමි ද, මම හොටින්හෙමි නම් යෙහෙකැ” යි ඔහුට මෙවැනි අදහසෙක් වන්නේ ය. හෙතෙම හොටින්හෙමි ය. මහණෙනි, මෙසේ ඒ පුරුෂ හෙමෙ ඉතා දුබල දුර්වල පුරුෂයෙකු වනුයේ ඉතා දුබල දුර්වල වන්නේ ය. මහණෙනි, එපරිද්දෙන් ම ඒ විකල්පයන් නො සිහි කිරීමට නො මෙහෙය කිරීමට පැමිණෙන්නා වූ ඒ මහණහට ලොහසහගත වූත් දේවසහගත වූත් මොහසහගත වූත් ලාමක අකුශල විකල්පයේ උපදිත් ම නම් මහණෙනි, ඒ මහණහු විසින් ඒ විකල්පයන්ගේ විකල්පලක්ෂණය මෙහෙය කළයුතු ය. ඒ විකල්පයන්ගේ විකල්පලක්ෂණය මෙහෙය කරන්නා වූ ඔහුට ලොහසහගත වූත් දේවසහගත වූත් මොහසහගත වූත් යම් ලාමක අකුශලවිකල්පයේ වෙත් ද, ඔහු ප්‍රතිණ වෙත්. ඔහු විනාශයට යෙත්. ඔවුන් ප්‍රතිණ වීමෙන් සියසතන්හි ම සිත පිහිටයි. මොනවට තැන්පත් වෙයි, එකඟ වෙයි. සමාධිගත වෙයි. (4.)

7. මහණෙනි, ඒ විකල්පයන්ගේ ද විකල්පලක්ෂණය මෙහෙය කරන්නා වූ ඒ මහණහට ලොහසහගත වූත් දේවසහගත වූත් මොහසහගත වූත් ලාමක අකුශල විකල්පයේ උපදිත් ම නම් මහණෙනි, ඒ මහණහු විසින් (යට) දකෙහි උඩු දත පිහිටුවා දිවෙත් තල පෙළා කුසල් සිහින් අකුසල් සිත වෙහෙසින් නිගැනිය යුතු ය. වෙහෙසින් පෙළිය යුතු ය. දකෙහි දත පිහිටුවා දිවෙත් තල පෙළා කුසල් සිහින් අකුසල් සිත වෙහෙසින් නිගැනිය යුතු ය. වෙහෙසින් පෙළන්නා වූ වෙහෙසින් තවත්තාවූ ඔහුට ලොහසහගත වූත් දේවසහගත වූත් මොහසහගත වූත් යම් ලාමක අකුශල විකල්පයේ වෙත් ද, ඔහු ප්‍රතිණ වෙත්. ඔහු විනාශයට යෙත්. ඔවුන් ප්‍රතිණ වීමෙන් සියසතන්හි ම සිත පිහිටයි. මොනවට තැන්පත් වෙයි, එකඟ වෙයි. සමාධිගත වෙයි. මහණෙනි, යම් හේ බලවත් පුරුෂයෙක් ඉතා දුබල වූ පුරුෂයකු හිස හෝ ගෙත කඳ හෝ ගෙන වෙහෙසින් නිගැනීමේ ද, වෙහෙසින් පෙළන්නේ ද, වෙහෙසින් තවත්තාවූ ද, මහණෙනි, එ පරිද්දෙන් ම ඒ විකල්පයන්ගේ විකල්පලක්ෂණය මෙහෙය කරන්නා වූ ඒ මහණහට ලොහසහගත වූත් දේවසහගත වූත් මොහසහගත වූත් ලාමක අකුශල විකල්පයේ උපදිත් ම නම් මහණෙනි, ඒ මහණහු විසින් දකෙහි දත පිහිටුවා දිවෙත් තල පෙළා කුසල් සිහින් අකුසල් සිත වෙහෙසින් නිගැනිය යුතු ය. වෙහෙසින් පෙළිය යුතු ය. වෙහෙසින් නිගැනිය යුතු ය. දකෙහි දත පිහිටුවා දිවෙත් තල පෙළා කුසල් සිහින් අකුසල් සිත වෙහෙසින් නිගැනිය යුතු ය. වෙහෙසින් පෙළන්නා වූ වෙහෙසින් තවත්තාවූ ඔහුගේ ලොහසහගත වූත් දේවසහගත වූත් මොහසහගත වූත් යම් ලාමක අකුශල විකල්පයේ වෙත් නම් ඔහු ප්‍රතිණ වෙත්. ඔහු විනාශයට යෙත්. ඔවුන් ප්‍රතිණ වීමෙන් සියසතන්හි ම සිත පිහිටයි. මොනවට තැන්පත් වෙයි, එකඟ වෙයි. සමාධිගත වෙයි. (5.)

7 යතො ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛුතො යං නිමිත්තං ආභමම යං නිමිත්තං මිතසීකරේතො උපපජ්ජන්ති පාපකා අකුසලා විතකකා ඡන්දුපසංභිතාපි දෙසුපසංභිතාපි මොහුපසංභිතාපි, තස්ස තමො නිමිත්තා අඤ්ඤං නිමිත්තං මිතසීකරේතො කුසලුපසංභිතා සෙ පාපකා අකුසලා විතකකා ඡන්දුපසංභිතාපි දෙසුපසංභිතාපි මොහුපසංභිතාපි තෙ පතියන්ති. තෙ අබ්බන්ධං ගච්ඡන්ති. තෙසං පහානා අර්ඤ්ඤතමෙව චිත්තං සන්තිට්ඨති සන්තිසීද්ධි ඵකොදි හොති සමාධියති.

තෙසමපි විතකකානං ආදිතවං උපපජ්ජන්තිතො සෙ පාපකා අකුසලා විතකකා ඡන්දුපසංභිතාපි දෙසුපසංභිතාපි මොහුපසංභිතාපි තෙ පතියන්ති. තෙ අබ්බන්ධං ගච්ඡන්ති තෙසං පහානා අර්ඤ්ඤතමෙව චිත්තං සන්තිට්ඨති සන්තිසීද්ධි ඵකොදි හොති සමාධියති.

තෙසමපි විතකකානං අසති අමනසිකාරං ආපජ්ජතො සෙ පාපකා අකුසලා විතකකා ඡන්දුපසංභිතාපි දෙසුපසංභිතාපි මොහුපසංභිතාපි තෙ පතියන්ති. තෙ අබ්බන්ධං ගච්ඡන්ති තෙසං පහානා අර්ඤ්ඤතමෙව චිත්තං සන්තිට්ඨති සන්තිසීද්ධි ඵකොදි හොති සමාධියති.

තෙසමපි විතකකානං විතකකසංඛාරගජ්ඣානං මිතසීකරේතො සෙ පාපකා අකුසලා විතකකා ඡන්දුපසංභිතාපි දෙසුපසංභිතාපි මොහුපසංභිතාපි තෙ පතියන්ති තෙ අබ්බන්ධං ගච්ඡන්ති. තෙසං පහානා අර්ඤ්ඤතමෙව චිත්තං සන්තිට්ඨති සන්තිසීද්ධි ඵකොදි හොති සමාධියති.

දනෙතභිදනනමාධාය¹ ජ්වහාය තාලුං ආභමම වේතසා චිත්තං අභිනික්ඛණ්ණතො අභිනිපජ්ජිලගතො අභිනිනතාපයතො සෙ පාපකා අකුසලා විතකකා ඡන්දුපසංභිතාපි දෙසුපසංභිතාපි මොහුපසංභිතාපි තෙ පතියන්ති තෙ අබ්බන්ධං ගච්ඡන්ති. තෙසං පහානා අර්ඤ්ඤතමෙව චිත්තං සන්තිට්ඨති සන්තිසීද්ධි ඵකොදි හොති සමාධියති.

අගං වුච්චති භික්ඛවෙ භික්ඛු චස්ඪි විතකකපට්ඨායපපච්ඡු; යං විතකකං ආභමමිස්සති තං විතකකං විතකකස්සති, යං විතකකං තාභමිභිස්සති තං විතකකං විතකකස්සති, අලෙඡ්ච්ඡි තණ්හං, වාචගතසී² සංගොජ්ඣං, සමමා මානාභිසමයා අනතමකාසි දුක්ඛස්සාති.

ඉදමච්චොච භගවා. අතතමතා තෙ භික්ඛු භගවතො භාසිතං අභිතඤ්ඤන්ති.

විතකකසණ්ඨානසුභං දසමං.

සිහනාදවගො දුතියො.

1. දනෙතභි දනනමාධාය, භෞ, මජ්ඣ. PTS. 2. විචග්ගසී. මජ්ඣ.

7. මහණෙනි, යම් තැනෙක පටන් යම් අරමුණක් ගෙන යම් අරමුණක් මෙහෙයවී කරන මහණෙහි ලොහසහගත වූත් ද්වේෂසහගත වූත් මොහසහගත වූත් ලාමක අකුශල විතකීයෝ උපදිත් ද, ඒ නිමිත්තෙන් අනා වු කුශලයෙන් යුක්ත වූ නිමිත්තක් මෙහෙයවී කරන්නා වූ ඔහුට ලොහසහගත වූත් ද්වේෂසහගත වූත් මොහසහගත වූත් යම් ලාමක වූ අකුශල විතකීයෝ වෙත් ද, ඔහු ප්‍රතිණ් වෙත්. ඔහු විනාශයට යෙත්. ඔවුන් ප්‍රතිණ් විමෙන් සියසතත්ති ම සිත පිහිටයි. මොනවට තැන්පත් වෙයි. එකඟ වෙයි. සමාධිගත වෙයි.

ඒ විතකීයන්ගේ ද දෙශය පරික්‍ෂා කරන්නහුට ලොහසහගත වූත් ද්වේෂසහගත වූත් මොහ සහගතවූත් යම් ලාමක අකුශල විතකීයෝ වෙත් ද, ඔහු ප්‍රතිණ් වෙත්. ඔහු විනාශයට යෙත්. ඔවුන් ප්‍රතිණ් විමෙන් සියසතත්ති ම සිත පිහිටයි. මොනවට තැන්පත් වෙයි. එකඟ වෙයි. සමාධිගත වෙයි.

ඒ විතකීයන් ද නො සිහි කිරීමට නොමෙහෙයවී කිරීමට පැමිණෙන්නහුට ලොහසහගත වූත් ද්වේෂසහගත වූත් මොහසහගත වූත් යම් ලාමක අකුශල විතකීයෝ වෙත් ද, ඔහු ප්‍රතිණ් වෙත්. ඔහු විනාශයට යෙත්. ඔවුන් ප්‍රතිණ් විමෙන් සියසතත්ති ම සිත පිහිටයි. මොනවට තැන්පත් වෙයි. එකඟ වෙයි. සමාධිගත වෙයි.

ඒ විතකීයන්ගේ ද විතකීම්මුලඤානය මෙහෙයවී කරන්නහුට ලොහසහගත වූත් ද්වේෂසහගත වූත් මොහසහගත වූත් යම් ලාමක අකුශල විතකීයෝ වෙත් ද, ඔහු ප්‍රතිණ් වෙත්. ඔහු විනාශයට යෙත්. ඔවුන් ප්‍රතිණ් විමෙන් සියසතත්ති ම සිත පිහිටයි. මොනවට තැන්පත් වෙයි. එකඟ වෙයි. සමාධිගත වෙයි.

යට දෘතති උච්චි දත පිහිටුවා දිවෙත් තලු පෙලා ගෙණ කුසල් සිතින් අකුසල් සිත වෙසෙසින් නිගන්නා වූ වෙසෙසින් පෙලන්නා වූ වෙසෙසින් තවන්නා වූ ඔහුට ලොහසහගත වූත් ද්වේෂසහගත වූත් මොහසහගත වූත් යම් ලාමක අකුශල විතකීයෝ වෙත් ද, ඔහු ප්‍රතිණ් වෙත්. ඔහු විනාශයට යෙත්. ඔවුන් ප්‍රතිණ් විමෙන් සියසතත්ති ම සිත පිහිටයි. මොනවට තැන්පත් වෙයි. එකඟ වෙයි. සමාධිගත වෙයි.

මහණෙනි, මේ මහණ තෙමේ විතකීවාරමාඨීයන්හි පුරුදු කරනලද වසිතාවය ඇත්තේ ය සි ද, යම් විතකීයන් කැමති වන්නේ නම් ඒ විතකීය විතකත්තේ ය සි ද, යම් විතකීයන් නො කැමැති වන්නේ නම් ඒ විතකීය නො විතකත්තේ ය සි ද, තාමෙහිට සිත්දේ ය සි ද, සංයෝජන උපුටා හමු ය සි ද, මෑතාපිත් මාතය දුරු කිරීමෙන් දුක් කෙලවර කෙලේ ය සි ද කියනු ලැබේ.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක. සකුටු සිත් ඇති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ දෙයතාව මැනවැයි පිළිගත්ත.

විභක්කසංඝාත සුත්තය දසවැනි යි.

දෙවෙනි සිහිපත ද වර්ග යි.

නග්ග චග්ගස්ස උද්දන්තං.

චූළමිභාමිගපොපමනාදු දුක්ඛ දුවෙ'පි සහත්තනුමානා
බිලපථා මධුපෙඤ්චවිතකකාං ජඤ්චනිද්දන්තකපෙඨස දුතියො: *

3. ඔපම්මවග්ගො

1. 3. 1.

කකචුපමස්සන්තං

1. ඵලං මෙ සුතං ඵකං සමිඨං භගවා සාවඤ්චිතං විහරති ජෙතවනෙ
අනාථපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමිඨෙත ආයසමා
මොලියථග්ගුනො භික්ඛුතීහි සද්ධිං අභිචෙලං සංසට්ඨො විහරති ඵලං
සංසට්ඨො ආයසමා මොලියථග්ගුනො භික්ඛුතීහි සද්ධිං විහරති. සචෙ නො චි
භික්ඛු ආයසමතො මොලියථග්ගුනස්ස සමමුඛා තාසං භික්ඛුතීතං අචණ්ණං
භාසති, තෙනායසමා මොලියථග්ගුනො කුපිතො අතත්තමනො අධිකරණමපි
කරෙති. සචෙ පන නො චි භික්ඛු තාසං භික්ඛුතීතං සමමුඛා ආයසමතො
මොලියථග්ගුනස්ස අචණ්ණං භාසති. තෙන තා භික්ඛුතියො කුපිතා
අතත්තමතො අධිකරණමපි කරෙති. ඵලං සංසට්ඨො ආයසමා මොලියථග්ගුනො
භික්ඛුතීහි සද්ධිං විහරති.

* “පොඤ්ඤාගතා පන උද්දන්තාථා සබ්බථා විහරිසා අපරිසුද්ධා ඵ”
සිරි ධම්මොත්ම සුද්ධි - අපොලිපි:

“චූළමිභනාද ලොමනංස චරො
මහාචූළදුක්ඛස්සනිඅනුමානිකසුන්තං
බිලපථ මධුපිණ්ඩක දුච්චාවිතස්ස
ජඤ්චනිද්දන්තකථා සුත වජ්ඣා” - මජ්ඣ. බිඉ. 2.

ඒ මහියාගේ උද්දනිය:

චූලමනාමිගපපාපමනාදා දුක්ඛදුවේපි සහත්තනුමානා
තිලපථා මධු දොඩ විතකකා පඤ්චනිමිත්තකපථස දුතියො.

චූලමනා, 'චූල' ශබ්ද හා 'මනා' ශබ්ද හා පූජී පද කොට සිටුවනා; මිහප-
උපමනාදා, මානාසිපනාදෙපම නාද ඇති සුත්‍රයෝගැ හෙවත් - චූලගීතනාද
මහාසීහනාද සුත්‍රයෝ දෙදෙන ය; සහත්තනුමානා, (ආත්මප්‍රත්‍යාවේක්‍ෂා හා
අනුමාන මාචී වදහල) අත්‍යානුමාන සුත්‍රය සහගත කොට ඇති; දුවේ දුක්ඛා
අපි, ('චූල' ශබ්ද හා 'මනා' ශබ්ද හා පූජී පදකොට සිටුවනා) දුක්ඛ සුත්‍රයෝ
දෙදෙන ය හෙවත් - චූලදුක්ඛකකිමහාදුක්ඛකකි යන උභය සුත්‍රයෝ ය;
තිලපථා, ('තිල' ශබ්ද හා 'පථ' ශබ්ද හා පරපද කොට සිටුවනා) වේදොබ්බල
වතපථ සුත්‍රයෝ ය; මධු දොඩවිතකකා, මධුපිණික දොඩාවිතකක
සුත්‍රයෝ ය; පඤ්චනිමිත්තකථා, ('අධිවිත්තමනුප්‍රත්‍යෙතත හිකකිවේ
හිකකුතා පඤ්චනිමිත්තාති කාලෙත කාලං මනසිකාතබ්බාති" යනාදීන්
වදහ) පඤ්චනිමිත්තකථා සුත්‍ර යැ හෙවත් - විතකකාණ්ඩාන සුත්‍ර යැ
යන මොහු නිමිශ්ඨ ඵසො දුතියො, තෙල දෙවන වගයි. ("තාමෙක-
දෙගුහණේ නාමගුහණේ සභාත්" යනු න්‍යාය වන හෙයින් 'තිලපථ මධු'
ආදීන් කි තාමෙකදෙගුහණත් තත් තත් සුත්‍ර සම්ප්‍රය කොට ගත්තේ ය;
'තිලපථා' කිසුව මනා නැතැ 'ධි' යන දීඨිය හා 'පථා' යන විසංඝොගග
ගාථාවකි සදහා වෙයි.)*

3. මටමම වගීය

1. 3. 1.

කකචුපම සූත්‍රය

1. මා විසින් මෙසේ අසන උදී: එක් කලෙක භාග්‍යවතුන්
වහන්සේ සැවැත්නුවර සමීපගෙහි වූ සේතවත නම් අන්තේපිඬු හිටුවුණේ
ආරාමගෙහි වැඩ වාසය කරන සේක. එකල්හි ආග්‍රමේත් මොලියඵගභුන
තෙරණුවෝ ත්‍රිපිට වෙලා ඉක්ම සිට මෙහෙණත් හා සංඝට්ඨ වෑ (චූලව)
විහරණ කෙරෙහි. ආග්‍රමේත් මොලියඵග්‍රහන තෙරණුවෝ මෙහෙණත් හා
මෙබඳු සසට ඇති වෑ වාසය කරති. ඉදින් යම්කිසි මහණක් ආග්‍රමේත්
මොලියඵග්‍රහන තෙරණුවන් හමුවෙහි ඒ මෙහෙණත්ගේ අගුණ කියා ද,
එයින් මොලියඵග්‍රහන තෙරණුවන් කිපියාහු නො සතුටු වූවාහු අධිකරණ ද
කෙරෙහි. ඉදින් යම්කිසි මහණක් ඒ මෙහෙණත් ඉදිරියෙහි ආග්‍රමේත්
මොලියඵග්‍රහන මහණහුගේ අගුණ කියා ද, එයින් ඒ මෙහෙණහු
කිපියාහු නො සතුටු වූවාහු නවු ද පවරති. මොලියඵග්‍රහන තෙරණුවෝ
හිසුණින් හා මෙබඳු සසට ඇති වෑ වෙසෙති.

* තෝදගොච ඤාණාලොක ව්‍යාඛ්‍යාවකි.

2. අඵ ඛො අඤ්ඤානරො භික්ඛු යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්, උපසඛකම්ඤා භගවනතං අභිචාදෙඤා එකමනතං නිසීදී. එකමනතං නිසිනතා ඛො ඤො භික්ඛු භගවනතං එතදචොච: “අයසමා භනොන මොලියඵගුනො භික්ඛුනිහි සද්ධිං අතිචෙලං සංසට්ඨො විහරති. එවං සංසට්ඨො භනොන අයසමා මොලියඵගුනො භික්ඛුනිහි සද්ධිං විහරති: සචෙ කො ච භික්ඛු අයසමතො මොලියඵගුනසා සමමුඛා තාසං භික්ඛුනීනං අචණ්ණං භාසති, තෙනායසමා මොලියඵගුනො කුපිතො අනතතමනො අභිකරණමපි කරොති. සචෙ පත කො ච භික්ඛු තාසං භික්ඛුනීනං සමමුඛා අයසමතො මොලියඵගුනසා අචණ්ණං භාසති, තෙන තා භික්ඛුනියො කුපිතා අනතතමනා අභිකරණමපි කරොතති. එවං සංසට්ඨො භනොන අයසමා මොලියඵගුනො භික්ඛුනිහි සද්ධිං විහරති”ති.

3. අඵ ඛො භගවා අඤ්ඤානරං භික්ඛුං අමනොතසි: එහි නිං භික්ඛු මම වචනෙන මොලියඵගුනං භික්ඛුං අමනොතසි: ‘සඵඵා තං ආචුඤො ඵගුන අමනොතති’ති. ‘එවමනොත’ති ඛො ඤො භික්ඛු භගවතො පටිඤ්ඤා යෙනායසමා මොලියඵගුනො තෙනුපසඛකම්, උපසඛකම්ඤා අයසමනතං මොලියඵගුනං එතදචොච: සඵඵා තං ආචුඤො ඵගුන අමනොතති. එවමාචුඤොති ඛො අයසමා මොලියඵගුනො තසා භික්ඛුනො පටිඤ්ඤා යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්, උපසඛකම්ඤා භගවනතං අභිචාදෙඤා එකමනතං නිසීදී. එකමනතං නිසිනතං ඛො අයසමනතං මොලියඵගුනං භගවා එතදචොච:

4. සචචං කිර නිං ඵගුන භික්ඛුනිහි සද්ධිං අතිචෙලං සංසට්ඨො විහරසී? එවං සංසට්ඨො කිර නිං ඵගුන භික්ඛුනිහි සද්ධිං විහරසී: “සචෙ කො ච භික්ඛු කුඤා සමමුඛා තාසං භික්ඛුනීනං අචණ්ණං භාසති, තෙන නිං කුපිතො අනතතමනො අභිකරණමපි කරොති. සචෙ පත කොච භික්ඛු තාසං භික්ඛුනීනං සමමුඛා කුඤා අචණ්ණං භාසති, තෙන තා භික්ඛුනියො කුපිතා අනතතමනා අභිකරණමපි කරොතති. එවං සංසට්ඨො කිර නිං ඵගුන භික්ඛුනිහි සද්ධිං විහරසී”ති. ‘එවමනොත.’ තනු නිං ඵගුන කුලපුතොසා සද්ධා අභාරසමා අනගාරියං පබ්බජිතොති? ‘එවමනොත’.

5 න ඛො තෙ එතං ඵගුන පතිරුථං, කුලපුතොසා සද්ධා අභාරසමා අනගාරියං පබ්බජිතොසා, යං නිං භික්ඛුනිහි සද්ධිං අතිචෙලං සංසට්ඨො විහරෙය්‍යසි. තාමොඤ්ඤ ඵගුන තච චෙපි කො ච සමමුඛා තාසං භික්ඛුනීනං අචණ්ණං භාසෙය්‍ය, තනුපි නිං ඵගුන යෙ ගෙහසීතා ජ්ඤා යෙ මහසීතා විතකකා තෙ පජ්ඣෙය්‍යසි. තනුපි තෙ ඵගුන එවං සිකඛිතබ්බං: “ත චෙච මෙ විතතං විපරිණතං භවිසානති, න ච පාපිකං වාචං නිවජ්ඣෙරොසාමි, සිතානුකම්පි ච විහරිසාමි, මෙතතවිතොසා න දදුසනාතරො”ති එවං හි තෙ ඵගුන සිකඛිතබ්බං.

2. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක හිත. එකත්පසෙක හුන් ඒ මහණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැල කෙළේ ය: “වහන්ස, ආයුෂමත් මොලියඵඤ්ඤා තෙරණුවෝ වේලා ඉක්මවා මෙහෙණත් හා මිශ්‍ර වූවාහු වාසය කෙරෙහි. වහන්ස, ආයුෂමත් මොලියඵඤ්ඤා තෙරණුවෝ මෙහෙණත් හා මෙබඳු සසට ඇතිවැ වෙහෙහි: ඉදින් යම්කිසි මහණෙක් ආයුෂමත් මොලිය ඵඤ්ඤා තෙරණුවන් ඉදිරියෙහි ඒ මෙහෙණත් අගුණ කියා ද, එයින් ආයුෂමත් මොලියඵඤ්ඤා තෙරණුවෝ කිපියාහු අසතුටු වූවාහු තවු ද පවරති. ඉදින් යම් කිසි මහණෙක් ඒ මෙහෙණත් ඉදිරියෙහි ආයුෂමත් මොලියඵඤ්ඤා තෙරණුවන් අගුණ කියා ද, එයින් ඒ මෙහෙණහු කිපියාහු නොසතුටු වූවාහු තවු ද කියත්. වහන්ස, ආයුෂමත් මොලියඵඤ්ඤා තෙරණුවෝ හික්කුණින් හා මෙබඳු සසට ඇති වැ වෙහෙහි ”

3. ඉක්කිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එක්තරා මහණකු ඇමතු සේක: මහණ, තෝ මෙහි එව. මාගේ වචනගෙන් ‘ඇවැත, ඵඤ්ඤා, ශාස්තෘන් වහන්සේ ඔබ අමතනසේකැ’යි මොලියඵඤ්ඤා හික්කුණ අමතව. ‘වහන්ස, එසේ ය’ යි ඒ මහණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී මොලියඵඤ්ඤා ආයුෂමත් වෙත එළඹියේ ය. එළඹි ආයුෂමත් මොලියඵඤ්ඤා තෙරණුව මෙය කී ය: ‘ඇවැත්, ඵඤ්ඤා, ශාස්තෘන් වහන්සේ ඔබ අමතනසේකැ’ යි කියා යි. ආයුෂමත් මොලියඵඤ්ඤා තෙමේ ‘එසේ ය, ඇවැත්හි’ යි ඒ හික්කුණට පිළිවදන් දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක හුන්සේ ය. එකත්පසෙක හුන් ආයුෂමත් මොලියඵඤ්ඤා හික්කුණට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වදල සේක.

4. ඵඤ්ඤා, තෝ හික්කුණින් හමග වෙලා ඉක්මවා වෙහෙහි යනු සැබෑ ද? ඵඤ්ඤා, තෝ මෙහෙණත් හා මෙසේ සසට ඇති ව වාසය කෙරෙහි ල: “කිසි මහණෙක් හා හමුවෙහි ඒ මෙහෙණත්ගේ අගුණ කියා ද, එයින් තෝ කිපියෙහි නො සතුටු වූයෙහි තවු ද කියෙහි. ඉදින් කිසි මහණෙක් ඒ මෙහෙණත්ගේ හමුවෙහි හාගේ නුගුණ කියා ද, එයින් ඒ මෙහෙණහු කිපියාහු නො සතුටු වූවාහු තවු ද පවරත්. ඵඤ්ඤා, තෝ මෙහෙණත් හා මෙසේ සසට ඇති වැ වෙහෙහි ද?” ‘එසේ ය, වහන්ස.’ ඵඤ්ඤා, තෝ ඉඤ්ඤාවෙන් ගිහිගෙයින් තික්ම හසුන් වන් කුලපුත්‍ර නො වෙහි ද? ‘වහන්ස, එසේ ය.’

5. “ඉඤ්ඤාවෙන් ගිහිගෙයින් තික්ම හසුන් වන් තට - වෙලා ඉක්මවා මෙහෙණත් හා තෝ ගැනුණක්ව වසන්තෙහි යන හමක් වේ ද, එය නො තිහිය. එහෙයින් ඵඤ්ඤා, ඉදින් කිසිවෙක් හා ඉදිරියෙහි ඒ මෙහෙණත්ගේ නුගුණ කියා ද, ඵඤ්ඤා, එහි දී තෝ පඤ්ඤාමගුණශ්‍රිත වූ යම් කාමණ්ණෙකු ජන්දයෝ වෙත් ද, ගාහශ්‍රිත විතකීයෝ වෙත් ද, ඔවුන් පුරු කරව ඵඤ්ඤා, ඒ නුගුණ කීමෙහි ලා හා විසින් මෙසේ සික්මිය යුතු ය: ‘මාගේ සිත (රාගාදීන්) පෙරළණේ නො වන්නේ ම ය. (මම) ලාමක වචන නො ද කියන්නෙමි. හිතානුකම්පා ඇත්තෙමි මෙමග්‍රි සිත් ඇත්තෙමි ජෙඤ්ඤාවත නැත්තෙමි වසන්තෙමි’යි. ඵඤ්ඤා හා විසින් මෙසේ ම සික්මිය යුතු.

6. තසමාතිත ඵග්ගුන තච චෙපි කොචි සමමුඛා නාසං භික්ඛනීතං පාණීනා පහාරං දදෙය්‍ය, ලෙඛිඛුතා පහාරං දදෙය්‍ය, දුණේඛින පහාරං දදෙය්‍ය, සන්තෙච්ච පහාරං දදෙය්‍ය, තත්‍රාපි නිං ඵග්ගුන යෙ ගෙහසිතා ඡන්දු යෙ ගෙහසිතා විතකකා තෙ පජ්ඣෙය්‍යාසි. තත්‍රාපි තෙ ඵග්ගුන ඵලං සිකඛිතබ්බං: න චෙච මෙ විතතං විපරිණතං භවිස්සති න ච පාපිකං වාචං නිව්ඡාරෙස්සාමි. තිතානුකම්පි ච විහරිස්සාමි මෙතතවිතෙතා න දෙසනතරෙති. ඵලං හි තෙ ඵග්ගුන සිකඛිතබ්බං.

7. තසමාතිත ඵග්ගුන තච චෙපි කොචි සමමුඛා අවණණං භාසෙය්‍ය, තත්‍රාපි නිං ඵග්ගුන යෙ ගෙහසිතා ඡන්දු යෙ ගෙහසිතා විතකකා තෙ පජ්ඣෙය්‍යාසි. තත්‍රාපි තෙ ඵග්ගුන ඵලං සිකඛිතබ්බං: න චෙච මෙ විතතං විපරිණතං භවිස්සති න ච පාපිකං වාචං නිව්ඡාරෙස්සාමි තිතානුකම්පි ච විහරිස්සාමි මෙතතවිතෙතා න දෙසනතරෙති, ඵලං හි තෙ ඵග්ගුන සිකඛිතබ්බං.

8. තසමාතිත ඵග්ගුන තච චෙපි කොචි පාණීනා පහාරං දදෙය්‍ය ලෙඛිඛුතා පහාරං දදෙය්‍ය දුණේඛිනපහාරං දදෙය්‍ය සන්තෙච්ච පහාරං දදෙය්‍ය, තත්‍රාපි නිං ඵග්ගුන යෙ ගෙහසිතා ඡන්දු යෙ ගෙහසිතා විතකකා තෙ පජ්ඣෙය්‍යාසි තත්‍රාපි තෙ ඵග්ගුන ඵලං සිකඛිතබ්බං: න චෙච මෙ විතතං විපරිණතං භවිස්සති න ච පාපිකං වාචං නිව්ඡාරෙස්සාමි තිතානුකම්පි ච විහරිස්සාමි මෙතතවිතෙතා න දෙසනතරෙති. ඵලං හි තෙ ඵග්ගුන සිකඛිතබ්බන්ති.

9. අථ ඛො භගවා භික්ඛු අමනෙතසි: ආරාධිංසු වත මෙ භික්ඛචෙ භික්ඛු ඵකං සමයං විතතං. ඉධාතං භික්ඛචෙ භික්ඛු අමනෙතසි: ‘අහං ඛො භික්ඛචෙ ඵකාසතභොජනං භුඤ්ජාමි. ඵකාසතභොජනං ඛො අහං භික්ඛචෙ භුඤ්ජමාමනා අප්පාඛාධකඤ්ච සඤ්ජානාමි අප්පාඛකකඤ්ච ලුඤ්චාරිකඤ්ච බලඤ්ච ඵාසුචිතාරඤ්ච. ඵථ කුමෙහපි භික්ඛචෙ ඵකාසතභොජනං භුඤ්ජථ. ඵකාසතභොජනං ඛො භික්ඛචෙ කුමෙහපි භුඤ්ජමානා අප්පාඛාධකඤ්ච සඤ්ජානිස්සථ අප්පාඛකකඤ්ච ලුඤ්චාරිකඤ්ච බලඤ්ච ඵාසුචිතාරඤ්චා’ති. න මෙ භික්ඛචෙ තෙසු භික්ඛුසු අනුසාසනී කරණීයා අහොසි. සධුප්පාදකරණීයමෙච මෙ¹ භික්ඛචෙ තෙසු භික්ඛුසු² අහොසි.

10. සෙය්‍යථාපි භික්ඛචෙ සුභුමියං වාතුමමභාපථෙ ආප්ඤ්ඤාරථො සුතෙතා³ අස්ස සිතො මධස්සපභොදො, තමෙතං දුකෙතො යොග්ගාචරිට්ඨො අස්සදම්මසාරථි අභිරුහිත්වා වාමෙත භන්තෙත රත්ඨෙයො ගභෙතවා දකඛිණේත භන්තෙත පතොදං ගභෙතවා යෙතිච්ඡකං යදිච්ඡකං සාරෙය්‍යාපි⁴ පච්චාසාරෙය්‍යාපි,⁵ ඵචමෙච ඛො භික්ඛචෙ න මෙ තෙසු භික්ඛුසු අනුසාසනී කරණීයා අහොසි. සධුප්පාදකරණීයමෙච මෙ භික්ඛචෙ තෙසු භික්ඛුසු⁶ අහොසි. තසමාතිත භික්ඛචෙ කුමෙහපි⁷ අකුසලං පජ්ඣථ. කුසලෙසු ධම්මෙසු ආයොගං කරෙථ. ඵලං හි කුමෙහපි ඉමෙසමි. ධම්මචිතසෙ වුද්ධිං විරුද්ධිං චෙසුලුං ආපජ්ජිස්සථ.

1. භික්ඛචෙ, සා.
 2. සිකචුසු, මජ්ඣ. සා.
 3. සුදුකෙතා සුතෙතා, සා.
 4. සාරෙය්‍යාපි, මජ්ඣ. PTS.
 5. පච්චාසාරෙය්‍යාපි, මජ්ඣ. PTS.
 6. කුමෙහ, PTS.

6. එඤ්ඤානං, එහෙසින් මෙහි තා ඉදිරියෙහි කිසිවෙක් ඒ මෙහෙණන්ට ඉදින් අතින් පහර දෙන්නේ ද, කැටින් පහර දෙන්නේ ද, මුගුරින් පහර දෙන්නේ ද, සැහින් පහර දෙන්නේ ද, එඤ්ඤානං, ඒ පහර දීමෙහි ද තෝ යම් ගෙහසිත ඡන්දයෝ යම් ගෙහසිත විතකකයෝ වෙත් ද, ඔවුන් දුරු කරව. එඤ්ඤානං, එහි දී ද, තා විසින් මෙසේ හික්මිය යුතුය: 'මාගේ සිත නො පෙරපණේ වන්නේ ම ය. ලාමක වචන නොම කියන්නෙමි. හිතානුකම්පා ඇත්තෙමි මෙෙත්‍රී සහගත සිත් ඇත්තෙමි දොමවිතත නැත්තෙමි වසන්නෙමි' කියා යි. එඤ්ඤානං, තා විසින් මෙසේ හික්මිය යුතුයි.

7. එඤ්ඤානං, එහෙසින් මෙහි යම් කිසිවෙක් තා ඉදිරියෙහි දී තාගේ වුවත් නුගුණය කියන්නේ නම්, එඤ්ඤානං, එහි දී ද තෝ යම් ගෙහසිත ඡන්දයෝ ඇත් ද, යම් ගෙහසිත විතකකයෝ ඇත් ද, ඔවුන් දුරු කරව. එඤ්ඤානං, එහි දී ද තා විසින් මෙසේ හික්මිය යුතුයි: 'මාගේ සිත වෙනස් නො වන්නේ ම ය. ලාමක වචන නොම කියන්නෙමි. හිතානුකම්පා ඇති ව මෙෙත්‍රී සිත් ඇති ව දොම සිත් නැති ව වසන්නෙමි'යි කියා යි. එඤ්ඤානං, තා විසින් මෙසේ හික්මිය යුතු ය.

8. එඤ්ඤානං, එහෙසින් මෙහි තව වුවත් ඉදින් කිසිවෙක් අතින් පහර දේ ද, කැටින් පහර දේ ද, මුගුරින් පහර දේ ද, සැහින් පහර දේ ද, එඤ්ඤානං, එහි දී ද යම් ගෙහසිත ඡන්දයෝ යම් ගෙහසිත විතකකයෝ වෙත් ද, තෝ ඔවුන් දුරු කරව. එඤ්ඤානං, එහි දී ද තා විසින් මෙසේ හික්මිය යුතුයි: මාගේ සිත වෙනස් නො වන්නේ ම ය. ලාමක වචනයක් ද ප්‍රකාශ නො කරන්නෙමි. හිතානුකම්පිම මෙත්සිත් ඇති ව දොමසිත් නැති ව වාසය කරන්නෙමි'යි කියා යි. එඤ්ඤානං, තා විසින් මෙසේ ම හික්මිය යුතුයි.

9. ඉක්ඛිති භාග්‍යාවතුත් වහන්සේ හිසුන් ඇමතුණේක: මහණෙනි, එක් කලෙක (ප්‍රථම ඡොධියෙහි) හිසුනු එකානුසංගේ මා සිත ගත්භ. මහණෙනි, මම හිසුන් ඇමිනිමි: 'මහණෙනි, මම පෙරවරු එක්වේලේ බොජුන් වලද කරමි. මහණෙනි, මම එක්වේලේ වැලදීම කරන්නෙමි නිරෝගබව ද නිදුක්බව ද සැහැල්ලු බව ද ශරීරශක්තිය ද පහසු විතරණය ද දැනිමි. මහණෙනි, එවු, තෙපි ද එකාසනගොඡනය වලදව. මහණෙනි, එකාසන-ගොඡනය වලදන තෙපි ද නිරෝගි බවත් නිදුක් බවත් සැහැල්ලු බවත් ශරීරශක්තියත් පහසු පැවැත්මත් දැනිවු.' මහණෙනි, එකල හිසුන් කෙරෙහි මා විසින් අනුශාසනා කල යුතු නො වී ය. ඒ හිසුන්ට මා විසින් කලයුතු යිහි ඉපිදවීම පමණක්ම වී ය.

10. මහණෙනි, යම් සේ සමබ්මෙක සතර මං සන්දියෙක (සුවසේ ගත හැකි ලෙස) තබනලද කෙහිපි ඇති, හික්මුණු අසුන් යෙදු, රියක් ගම්නට යුතු වැ සිටියේ වේද, දමනය කටයුතු අවසන් කික්මිමෙහි දක්‍ෂ වූ අශෝචායනියක් තෙල රථයට නැගී වමනින් රැහැන් ගෙන දකුණින් කෙහිට ගෙන කැමැති ගම්නක් සදහා ඉදිරියට මෙහෙයන්නේ ය. අපසු තෝ මෙහෙයන්නේ ය. මහණෙනි, එපරිද්දෙන් ම මා විසින් ඒ හිසුන් කෙරෙහි ද අනුශාසනාව කටයුතු නො වී ය. කලයුතු අනුශාසනාව සිහි ඉපදවීම පමණක්ම වී ය. මහණෙනි, එහෙසින් මෙහි තෙපි ද අකුසල් දුරු කරවු. කුසල්දහමහි නැවත නැවත යෙදෙවු. මෙසේ තෙපි ද මේ ශාසනයෙහි වැඩිමට දියුණුවට විපුලතියට පැමිණෙන්නු ය.

11. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ භාමසා වා නිගමසා ආවිදුරෙ මහනතං සාලවතං, තඤ්ඤා ඵලඤ්ඤාහි සඤ්ජන්තං, නසා කොච්ඤෙව පුරිඤ්ඤා¹ උපපජ්ජෙය්‍ය ආර්ථකාමො භික්ඛකාමො ඥානකෙමකාමො, සො යා නා සාලලට්ඨියො කුට්ඨො ඔජාපභරණීඤො² නා භවෙත්ථි³ ඛනිදාං නිහරෙය්‍ය, අනෙතාවනං සුචිසොඛිතං⁴ විසොඛෙය්‍ය, යං පන තා සාලලට්ඨියො උජ්ජකා නා සම්මා⁵ පරිහරෙය්‍ය, එවං හෙතං⁶ භික්ඛවෙ සාලවතං අපරෙත සම්මෙත වුද්ධිං පිරුලකිං චෙපුලලං ආපජ්ජෙය්‍ය. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ තුඛොපි අකුසලං පජ්ඣථ. කුසලෙසු ඛමෙමසු ආයොගං කරොථ. එවං හි තුඛොපි ඉමසම්ඛමමචිතෙයෙ වුද්ධිං පිරුලකිං චෙපුලලං ආපජ්ජෙය්‍යථ⁷.

12. භුතපුබ්බං භික්ඛවෙ ඉමසායෙව සාවඤ්ඤා චෙදෙහිකා නාම ගහපතානී අහොසි. චෙදෙහිකාය භික්ඛවෙ ගහපතානීයං එවං කල්‍යාණො කිත්තිසඤ්ඤා අබ්බුඤ්ඤානො: සොරතා චෙදෙහිකා ගහපතානී, නිවානා චෙදෙහිකා ගහපතානී, උපසන්නා චෙදෙහිකා ගහපතානීති. චෙදෙහිකාය ඛො පන භික්ඛවෙ ගහපතානීයා කාමුචි නාම දුසි අහොසි, දක්ඛා අතලසා සුසංවිහිතකම්මන්තා.

13. අථ ඛො භික්ඛවෙ කාමුචියා දුසියං එතදභොසි: මසා ඛො අය්‍යාය එවං කල්‍යාණො කිත්තිසඤ්ඤා අබ්බුඤ්ඤානො: සොරතා චෙදෙහිකා ගහපතානී, නිවානා චෙදෙහිකා ගහපතානී, උපසන්නා චෙදෙහිකා ගහපතානීති. කිත්ත ඛො මෙ අය්‍යා සන්තංගෙව ඤ ඛො අර්ඤ්ඤතං කොපං න පාතුකරොති? උදුසු අසන්නං? උදුසු මසොචෙතෙ⁸ කම්මන්තා සුසාවිහිතා, යෙන මෙ අය්‍යා සන්තංගෙව අර්ඤ්ඤතං කොපං න පාතුකරොති? නො අසන්නං? යත්තනාහං අය්‍යා විමංසෙය්‍යන්ති. අථ ඛො භික්ඛවෙ කාමුචි දුසි දිවා උට්ඨාසි. අථ ඛො භික්ඛවෙ චෙදෙහිකා ගහපතානී කාමුචි දුසි එතදචොච: හෙ ජෙ කාමුචි⁹ කිං අසෙය්‍යති?¹⁰ කිං ජෙ දිවා උට්ඨාසිති? 'ත ඛො අය්‍යා¹¹ කිඤ්ඤිති'¹² නො ච ත ජෙ කිඤ්ඤි පාපි දුසි¹³ දිවා උට්ඨාසි'ති කුපිතා අනන්තමනා හාකුට්ඨං¹⁴ අකාසි.

14. අථ ඛො භික්ඛවෙ කාමුචියා දුසියං එතදභොසි: සන්තංගෙව ඛො මෙ අය්‍යා අර්ඤ්ඤතං කොපං න පාතුකරොති නො අසන්නං. මසොචෙතෙ කම්මන්තා සුසාවිහිතා, යෙන මෙ අය්‍යා සන්තංගෙව අර්ඤ්ඤතං කොපං න පාතුකරොති නො අසන්නං. යත්තනාහං භියෙය්‍යා-සොමකතාය අය්‍යා විමංසෙය්‍යන්ති අථ ඛො භික්ඛවෙ කාමුචියා දුසි දිවානරං උට්ඨාසි.

---

1. මහසුඤ්ඤා, කප්ඵි. 2. ඔජාපභරණීඤා, භා. 3. ජෙඤ්ඤා, මජ්ඣ. 4. සුභොසිතං, භා. 5. සම්මා, භා. 6. හි නා, භා. 7. ආපජ්ජෙය්‍ය, භා. 8. මසොචෙතෙ, මජ්ඣ. මසොචෙතෙ, භා. 9. කාමුචි, PTS භි. 10. අසෙය්‍ය, භා. 11. තඤ්ඤා, මජ්ඣ. භා. 12. කිඤ්ඤ, PTS. භි. 13. පාපදුසි, භා. 14. හකුට්ඨි, අට්ඨකප්ඵා භුකුට්ඨි, PTS. භි. 15. හකුට්ඨිකාසි, භා

11. “මහණෙනි, යම් සේ ගමක් හෝ නියමිතමක් හෝ අතල මහත් සල්වනයක් වේ ද, හෙ ද සල්පිලියෙන් වැසුණේ වේ ද, එයට වැඩ කැමැති අහස කැමැති කිසියම් පුරුෂයෙක් වේ නම්, හෙතෙම වත් වූ ඔරු ගලා බස්නා වූ යම් ඒ තරුණ ශාලයටවිභ්‍ර වෙන් ද, ඔවුන් සැස බැහැර කරන්නේ ය. ඇතුළු සල්වනය මැනවින් ඉඟි වූවක් කරන්නේ ය. සෘජු ව මැනවින් වැඩුණු යම් ඒ තරුණ ශාලවෘක්ෂයෝ වෙන් නම්, ඔවුන් මැනවින් පොෂණය කරන්නේ ය. මහණෙනි, මෙසේ ඒ සල්වනය පසුකලෙක වැඩිමට දියුණුවට විපුලකියට පැමිණෙන්නේ ය. මහණෙනි, එපරිද්දෙන් ම තෙපිත් අකුසල් දුරු කරවු. කුසලධර්මයන්හි නැවත නැවත යෙදෙවු. මෙසේ තෙපිත් මේ ශාසනයෙහි වැඩිමට දියුණුවට විපුලකියට පැමිණෙන්නහු ය.

12. “මහණෙනි, පෙර වූවක් කියමි: මේ සෑමුන්හුවර ම වෙදෙහිකා නම් ගෙනවුත් වූය. මහණෙනි, වෙදෙහිකා ගැහැවිදුවගේ මේඛු කලණ කිරිභිඛදයෙක් පැනනැගී. වෙදෙහිකා ගැහැවිදු පුරුණ ය. වෙදෙහිකා ගැහැවිදු යටත් පැවතුම් ඇත්තී ය. වෙදෙහිකා ගැහැවිදු ශාන්ත ය, කියා යි. මහණෙනි, වෙදෙහිකා ගැහැවිදුවට කාලී නම් දැසියක් වූ ය. දක්ෂය. අතලස ය. මනා ව සංවිධාන කල කටයුතු ඇත්තී ය.

13. මහණෙනි, කාලී දැසියට - “මාගේ ආසාව පිලිබදව, වෙදෙහිකා ගැහැවිදු සුරතභාවයෙන් යුක්ත ය. වෙදෙහිකා ගැහැවිදු යටතත් පැවතුම් ඇත්තී ය. වෙදෙහිකා ගැහැවිදු උපශාන්ත ය”යි කලණ කිරිභි ඛදයෙක් පැන නැගිණ. කිමේක් දෝ, මාගේ ආසාව නමා තුල ඇත්තා වූ කෝපය පහල නො කෙරේ ද? නොහොත් නැත්තා වූ ම කෝපය පහල නො කෙරේ ද? එසේත් නැතහොත් යම් හෙයකින් මිහිසින් ම තෙල කමාන්තයෝ සුසංවිහිත (මැනවින් කරන ලදහු) ද එහෙයින් මාගේ ආසාව නොමෝ නමා තුල ඇත්තා වූ ම කෝපය පහල නො කෙරේ ද නොහොත් නැත්තා වූ ම කෝපය පහල නො කෙරේ දැයි මම ආසාව විමසා බලන්නෙමි නම් ඉතා මැනවැ”යි මේ සිත විය. මහණෙනි, ඉක්බිති කාලී දැසි නොමෝ දහවල් කොට නැගිට සිටියා ය. මහණෙනි, ඉක්බිති වෙදෙහිකා ගාභිඛී නොමෝ කාලී දැසියට මෙය කිවු ය: “එමබල කාලිය, ‘ආසාවෙහි, කිම?’ එමබල කෙල්ල, කිම, දහවල් කොට නින්දෙන් නැගිටිටෙහි ද? ‘ආසාවෙහි, කිසිත් නැත.’ එමබල පව්වු දැසිය, කිසිත් නැත් නම් දහවල් කොට නැගි සිටියෙහිදැ” යි කිසියා නො සතුටු වූවා බැම බිඳුම් කලා ය. (මුහුණ හැකිලී ය.)

14. “මහණෙනි, එකල කාලී දැසියට මේ අදහස විය: “මාගේ ආසාව නමා තුල ඇත්තා වූ ම කෝපය පහල නො කරන්නී ය. නැත්තා වූ ම කෝපය පහල නො කරන්නී නො වේ. යම් හෙයකින් මා විසින් ම තෙල කමාන්තයෝ මැනවින් සංහිත ද ඒ නිසා ආසාව නොමෝ නමා තුල ඇත්තා වූ ම කෝපය පහල නො කෙරේ ද, නැත්තා වූ ම කෝපය පහල නො කෙරේ දැයි මම ආසාව බොහෝ සේ විමසා බලන්නෙමි නම් ගෙහෙක” කියා යි. මහණෙනි, ඉක්බිති කාලී දැසිය වඩාත් දහවල් කොට නින්දෙන් නැගී සිටියා ය.

15. අථ ඛො භික්ඛවෙ වෙදෙහිකා ගහපතානී කාලීං දුඤ්චං එතදවොච: හෙ ජේ කාලීති. 'කීං අයොග්නි? කීං ජේ දිවාතරං උට්ඨාසීති? 'න ඛො අයොග්නිකුච්චිති. නො වත රෙ කිඤ්චී පාපී දුඤ්ච, දිවාතරං¹ උට්ඨාසීති කුපිතා අනතතමනා අනතතමනවෘචං තිව්ණාචරසී. අථ ඛො භික්ඛවෙ කාලීයා දුඤ්චං එතදභොසි: සත්තංයෙව ඛො මෙ අයො අර්ඤ්ඤතං මනාපං න පාතුකරෙති නො අසත්තං, මයොවෙතෙ කම්මන්තා සුසංචිතිතා යෙන මෙ අයො සත්තංයෙව අර්ඤ්ඤතං කොපං න පාතුකරෙති නො අසත්තං; සත්තනාහං හියෙසාසොමන්තාය අයො වීම්බෙසයන්ති අථ ඛො භික්ඛවෙ කාලී දුඤ්ච දිවාතරංයෙව උට්ඨාසී. අථ ඛො භික්ඛවෙ වෙදෙහිකා ගහපතානී කාලීං දුඤ්චං එතදවොච: හෙ ජේ කාලීති. 'කීං අයොග්නි? කීං ජේ දිවාතරං උට්ඨාසීති? න ඛො අයොග්නිකුච්චිති. නො වත රෙ කිඤ්චී පාපී දුඤ්ච, දිවාතරං උට්ඨාසීති කුපිතා අනතතමනා අග්ගලසුචිං ගහෙතී; සීසෙ පහාරං අදුඤ්ච. සීසං වොභිඤ්චි.² අථ ඛො භික්ඛවෙ කාලී දුඤ්ච හිනෙත්තන සීසෙන ලොභිතෙන ගලුන්තන³ පට්ටිසංකානං උර්ඤ්ඤාපෙසි: 'පසස්ථයා, සොරතාග කම්මං පසස්ථයා, නිවාතාග කම්මං. පසස්ථයා, උපසන්තාග කම්මං කථං හි තාමි එකදුසිකාය 'දිවා උට්ඨාසී'ති කුපිතා අනතතමනා අග්ගලසුචා ගහෙතී; සීසෙ පහාරං දුඤ්ච, සීසං වොභිඤ්චියතිත්?

අථ ඛො භික්ඛවෙ වෙදෙහිකාය ගහපතානියා අපරෙත සම්මෙත එවං පාපකො කිත්තිසද්දා අබ්බුග්ගඤ්චී:⁴ මනෙච්ච වෙදෙහිකා ගහපතානී, අතිවානා වෙදෙහිකා ගහපතානී, අනුපසන්තා වෙදෙහිකා ගහපතානීති.

16. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ ඉඤ්ඤාසව්චා හික්ඛු කාවදෙව සොරත-සොරතො තොති නිවාතතිවාතො තොති උපසන්තාපසන්තා හොති යථ ත නං අමිතාපා:⁵ චචතපථා පුඤ්ඤති. යතො ච ඛො භික්ඛවෙ හික්ඛුං අමිතාපා චචතපථා පුඤ්ඤති, අථ හික්ඛු⁶ සොරතොති වෙදිතඛෙඛා නිවාතොති වෙදිතඛෙඛා. උපසන්තොති වෙදිතඛෙඛා. නාහං තං භික්ඛවෙ හික්ඛුං සුච්චොති⁷ වදුමි, යො විචරපිණ්ඩිපාතසෙනාසනතිලානපච්චය ගෙසජ්ජර්ඤ්ඤාරහෙඤ්ච සුච්චො තොති. සොච්චස්සතං ආපජ්ජති. තං කියං හෙතු: තං හි සො භික්ඛවෙ හික්ඛු විචරපිණ්ඩිපාතසෙනාසනතිලාන-පච්චයගෙසජ්ජර්ඤ්ඤාරං අලගමාතො ත සුච්චො තොති. ත සොච්චස්සතං ආපජ්ජති. යො ච ඛො භික්ඛවෙ හික්ඛු ධම්මංයෙව සක්කරෙත්තො ධම්මං ගරුකරෙත්තො⁸ ධම්මං අපච්චායමානො සුච්චො තොති සොච්චස්සතං ආපජ්ජති, තමනා සුච්චොති වදුමි. කසමාතිහ භික්ඛවෙ එවං. සික්ඛිතඛං: ධම්මංයෙව සක්කරෙත්තො ධම්මං ගරුකරෙත්තො ධම්මං අපච්චායමානො සුච්චො හවිසාම, සොච්චස්සතං ආපජ්ජස්සාමාති. එවං හි චො භික්ඛවෙ සික්ඛිතඛං.

1. දිවා, සො PTS. ච. 2. සීසං තෙ භික්ඛො, සො.
 3. ගලුන්තන, කසථි. 4. අබ්බුග්ගච්චි, සො.
 5. ත අමිතාපා, මජ්ඣං සො PTS. 6. ඛො හික්ඛු, PTS.
 7. සුච්චොති, කසථි.
 8. ධම්මං ගරුං කරොත්තො.. මානෙත්තො... පුජෙත්තො, මජ්ඣං

15. මහණෙනි, ඉක්බිති වේදේහිකා ගැහැවිදු කාලී දැසියට මෙසේ කීවූය: එම්බල කෙල්ල, කාලිය, හි 'කිම, ආසීවෙති, කෙල්ල, කුමක් නිසා ඉතා දහවල් කොට තැනී සිටිය ද? 'ආසීවෙති, කිසිත් නැත'. "එම්බල පව්වු දැසිය, කිසිවක් නැති වී දවල් කොට තැනීවිටා ය"හි කිපියා නොසතුටු වූවා නොසතුටු වුවන පහල කලා ය. එකල කාලී දැසියට මේ අදහස ඇති වී ය: 'මාගේ ආසීව නමා කුල ඇත්තා වූ ම කෝපය පහල නොකරන්නී ය. තැත්තා වූ කෝපය පහල නොකරන්නී නොවෙයි. යම් හෙයකින් මා විසින්ම ඒ කමානාගෝ සුසංවිහිත ද ඒ නිසා ආසීවෙතෝ නමා කුල ඇත්තා වූ ම කෝපය පහල නොකෙරේ ද තැත්තා වූ ම කෝපය පහල නොකෙරේ ද යි මම ආසීව නවත් වෙමහෝ කොට විමසා බලන්නෙමි නම් මැනවැ'යි කියායි. මහණෙනි, ඉක්බිති කාලී දැසිය පෙරටත් වඩා දහවල් කොට තැනී සිටියා ය. මහණෙනි, ඉක්බිති වේදේහිකා ගැහැවිදු නොමෝ කාලී දැසියට මෙසේ කීවා ය: එම්බල කාලිය, 'ආසීවෙති, කිම?' 'කෙල්ල, කුමක් නිසා පෙරටත් වඩා දහවල් කොට තැනීසිටියෙහි ද? 'ආසීවෙති, කිසිත් නැත. 'එම්බල පව්වු දැසිය, කිසිත් තැත් නම් පෙරටත් වඩා දහවල් කොට තැනීසිටියෙහි ද යි කිපියා නොසතුටු වූවා අගුලුඉද්ද ගෙන හිසට පහරක් දුන්නා ය. හිස පැළුවා ය. මහණෙනි, ඉක්බිති කාලී දැසිය පැළුණු හිසින් ද ගලන ලෙසින් ද යුතු ව අසල්වැසියනට අඩගා නුගුණ කිවූ ය: ආසීවෙති, පුරත යනුයෙන් ක්‍රියාව බලව. යටතත් පැවතුම් ඇත්තියෙන් ක්‍රියාව බලව. උපශාන්ත තැනැත්තියගේ ක්‍රියාව බලව. භග්ගේ නම් එක ම දැසියට 'දහවල් කොට තැනී සිටියා ය'යි කිපියා නොසතුටු වූවා අගුලු ඉද්ද ගෙන පහර දුන්නී ද, හිස බිත්ද ද' යි කියායි

ඉක්බිති මහණෙනි, වේදේහිකා ගැහැවිදුවගේ පසුකාලයෙක මෙවැනි අපකීර්තියක් උස් ව තැංගේ ය: වේදේහිකා ගැහැවිදු වැනි ය, වේදේහිකා ගැහැවිදු තොදමුනැ, වේදේහිකා ගැහැවිදු නොසත්සුත්ත කියායි.

16. මහණෙනි, එපරිද්දෙන් ම මේ ශාසනයෙහි ඇතැම් මහණෙක් යම් තාක් අමතාප වූ වචනපථයෝ ඔහු නොපහසන් ද, ඒ තාක් ඉතා පුරතභාවය ඇත්තේ වෙයි. ඉතා යටහත් වූයේ වෙයි. ඉතා සත්සුත් වූයේ වෙයි. මහණෙනි, යම් තැනෙක පවත් හෙත අමතාප වූ වචනයෝ ඒ මහණහු පවසන් ද, ඒ තාක් මහණතෙමේ පුරත යයි දත යුතු ය. කිහිනමාන යයි දත යුතු ය. ශාන්ත යයි දත යුතු ය. මහණෙනි, යම් මහණෙක් සිවුරු පිඹුවා සෙතසුත් හිලත්පස බෙහෙත් පිරිකර හෙකු-කොට සුවසේ අවවාද විසින් කිය හැකි වේ ද, සුවච්චවට පැමිණේ ද, ඒ මහණ සුවච්ච යයි මම නොකියමි. ඒ කවර හෙයකින් යත්: මහණෙනි, ඒ මහණ ඒ සිවුරු පිඹුවා සෙතසුත් හිලත්පස බෙහෙත් පිරිකර නොලබන්නේ සුවච්ච නොවෙයි. සුවච්චවට නොපැමිණෙයි. එහෙයකි. මහණෙනි, යම් මහණෙක් ධර්මයට ම සත්කාර කරන්නේ ධර්මය ම ගරු කරන්නේ ධර්මය පුදන්නේ සුවච්ච වේ ද, සුවච්චවට පැමිණේ ද, මම ඔහු සුවච්චෙකැයි කියමි. මහණෙනි, එහෙයින් තොප විසින් මෙකී මෙසේ හික්මිය යුතු: ධර්මයට ම සත්කාර කරමින් ධර්මය ගරු කරමින් ධර්මය පුදමින් සුවච්ච වන්නෙමු. සුවච්චවට පැමිණෙන්නෙමු'යි කියායි. මහණෙනි, භොප විසින් මෙසේ ම හික්මිය යුතුයි.

17. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ චවනපථා යෙහි වො පරෙ වදමානා වදෙය්‍යු: කාලෙත වා අකාලෙත වා, භුතෙන වා අභුතෙන වා, සණ්ඤන වා ඵරුසෙන වා, අන්තංගිතෙන වා අන්තංගිතෙන වා, මෙතනවිතතා වා දෙසනන්තර වා. කාලෙත වා භික්ඛවෙ පරෙ වදමානා වදෙය්‍යු අකාලෙත වා. භුතෙන වා භික්ඛවෙ පරෙ වදමානා වදෙය්‍යු අභුතෙන වා. සණ්ඤන වා භික්ඛවෙ පරෙ වදමානා වදෙය්‍යු ඵරුසෙන වා. අන්තංගිතෙන වා භික්ඛවෙ පරෙ වදමානා, වදෙය්‍යු අන්තංගිතෙන වා; මෙතනවිතතා වා භික්ඛවෙ පරෙ වදමානා. වදෙය්‍යු දෙසනන්තර වා. තත්‍රාපි වො¹ භික්ඛවෙ ඵචං සික්ඛිතඛං: න වෙච නො විතතං පිපරිණතං ගට්ඨංති. න ච පාපිකං වාචං නිවර්ණෙසාමි. ගිතානුකම්පී ච විහරිසාම මෙතනවිතතා න දෙසනන්තර. තඤ්ච පුඤ්ඤං මෙතනාසනගපනන වෙතසා ඵරිතා: විහරිසාම. තදුරමමණ්ඤච සබ්බාවන්තං ලොකං මෙතනාසනගපනන වෙතසා: පිපුලෙන මහගගෙන අපමාණෙන අවෙරෙන අඛ්‍යාපජේඛන ඵරිතා: විහරිසාමාති. ඵචං හි වො භික්ඛවෙ සික්ඛිතඛං.

18. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ පුරිසො අගචෙජ්ජය්‍ය කුද්දලපිටකං² ආදාය, සො ඵචං වදෙය්‍ය: අහං ඉමං මහාපඨවිං අපඨවිං කරිසාමිති, සො තත්‍ර තත්‍ර ඛණ්ණෙය්‍ය,³ තත්‍ර තත්‍ර විකිරෙය්‍ය, තත්‍ර තත්‍ර ඔට්ඨභෙය්‍ය, තත්‍ර තත්‍ර ඔමුතෙතය්‍ය: අපඨවි හවසි අපඨවි හවසීති. තං කිං මඤ්ඤථ භික්ඛවො: අපි නු නො පුරිසො ඉමං මහාපඨවිං අපඨවිං කරෙය්‍යා:ති? 'නො හෙතං හන්තන.' හං කිසං හෙතු? අයං හි ගන්තං මහාපඨවි ගමිතීරං අසමෙය්‍යා. සා න සුකාරං අපඨවිං කාතුං. යාවදෙච ච පන සො පුරිසො කිලමථෙසා විකාතසා ගාහි අසා:ති. ඵචවෙච වො භික්ඛවෙ පඤ්චමෙ චචනපථා, යෙහි වො පරෙ වදමානා වදෙය්‍යු: කාලෙත වා අකාලෙත වා, භුතෙන වා අභුතෙන වා සණ්ඤන වා ඵරුසෙන වා, අන්තංගිතෙන වා අන්තංගිතෙන වා, මෙතනවිතතා වා දෙසනන්තර වා. කාලෙත වා භික්ඛවෙ පරෙ වදමානා වදෙය්‍යු අකාලෙත වා භුතෙන වා භික්ඛවෙ පරෙ වදමානා වදෙය්‍යු අභුතෙන වා. සණ්ඤන වා භික්ඛවෙ පරෙ වදමානා වදෙය්‍යු ඵරුසෙන වා. අන්තංගිතෙන වා භික්ඛවෙ පරෙ වදමානා වදෙය්‍යු අන්තංගිතෙන වා. මෙතනවිතතා වා භික්ඛවෙ පරෙ වදමානා වදෙය්‍යු දෙසනන්තර වා. තත්‍රාපි වො¹ භික්ඛවෙ ඵචං සික්ඛිතඛං: න වෙච නො විතතං පිපරිණතං ගට්ඨංති. න ච පාපිකං වාචං නිවර්ණෙසාමි. ගිතානුකම්පී ච විහරිසාම මෙතනවිතතා න දෙසනන්තර. තඤ්ච පුඤ්ඤං මෙතනාසනගපනන වෙතසා: ඵරිතා: විහරිසාම -

1. වො, PTS   2. කුදල පිටකා, මජ්ඣ.   3. විඛණ්ණෙය්‍ය, මජ්ඣ.

17. “මහණෙනි, කාලයෙන් වේව සි අකාලයෙන් වේවසි, විද්‍යමාන වුවෙන් වේව සි අවිද්‍යමාන වුවෙන් වේව සි, මොළොක් වුවෙන් වේව සි රඵ වුවෙන් වේවසි, අභිසංඝිත වුවෙන් වේවසි අනභිසංඝිත වුවෙන් වේ ව සි, මෙමුත්‍ර සිත් ඇති ව හෝ දෝෂසිත් ඇති ව හෝ යම්කිසි වචනයෙකින් අන්‍යයෝ නොපට කියන්නාහු නම්, ඒ වචනමාභියෝ පස් දෙනෙක් වෙති. මහණෙනි, නොපට කියන්නා වූ අන්‍යයෝ කල්පි හෝ නොකල්පි කියන්නාහු ය. මහණෙනි, නොපට කියන්නා වූ අන්‍යයෝ විද්‍යමාන වුවෙකින් හෝ විද්‍යමාන නො වුවෙකින් හෝ කියන්නාහු ය. මහණෙනි, කියන්නා වූ අන්‍යයෝ මොළොක් වූ හෝ රඵ වූ හෝ වචනයෙන් කියන්නාහු ය. මහණෙනි, කියන්නා වූ අන්‍යයෝ වැඩෙත් සුක්ක වූ හෝ අවැඩෙත් සුක්ක වූ හෝ වචනයෙන් කියන්නාහු ය. මහණෙනි, කියන්නා වූ අන්‍යයෝ මේන් සිත් ඇති ව හෝ සිත් ඇති ව හෝ කියන්නාහු ය. මහණෙනි, එහි දී ද නොප විසින් මෙසේ භික්ෂිය යුතු ය: ‘අපගේ සිත වෙනසකට පත් නො වන්නේ ය. ලාමක වචන නිකුත් නො කරන්නෙමු. භික්ෂුකම්මා ඇති ව මේන්සිත් ඇත්තමෝ වාසය කරන්නෙමු. ඒ පුද්ගලයා කෙරෙහි මෙමුත්‍රය පතුරුවා වසන්නෙමු. මේන්සිතට අරමුණු වූ සියලු සත්ත්වයන් ඇති ලෝකය මගත් වූ මහත්ඛට්ට හි ය අප්‍රමාණ වූ චෛර නැති දෝෂ නැති මහද්දන සිතින් පතුරුවා වසන්නෙමු’ යි කියා යි. මහණෙනි, නොප විසින් මෙසේ ම භික්ෂිය යුතු ය.

18. මහණෙනි, යම් සේ පුරුෂයෙක් උදුල්ලක් හා පාසක් රැගෙන එන්නේ ද, හෙතෙම මම මේ මහපොළොව නොපොළොව කරන්නෙමි’ යි මෙසේ කියන්නේ ය. කෙතෙම ඒ ඒ තැන් සාරන්නේ ය. ඒ ඒ තැන්හි පස් විසුරුවන්නේ ය. ඒ ඒ තැන කෙලපියන්නේ ය. ඒ ඒ තැන මුත්‍ර කරන්නේ ය. ‘නොපොළොවක් මව්, නොපොළොවක් වේව’ යි කියා ය. මහණෙනි, ඒ කීමැහි කල්පනාකරන්නෙදී ඒ පුරුෂයෙකු මෙම මහපොළොව නොපොළොවක් කරන්නේ ය යි සිතන්නෙදී ‘වහන්ස, එසේ නො සිතන්නෙමු.’ එය කවර කෙසින? ‘වහන්ස, මේ මහපොළොව, ගැඹුරු ය. පමණ නො කට කැකි ය. නොපොළොවක් කරන්නට නො හැක්කේ ය. හුදෙක් ඒ පුරුෂයා කලාන්ත වන්නේ ය. වෙහෙසට පත් වන්නේ ය. මහණෙනි, උපරිද්දෙන් ම කාලයෙහි හෝ අකාලයෙහි හෝ විද්‍යමාන වූ හෝ අවිද්‍යමාන වූ හෝ මොළොක් වූ හෝ රඵ වූ හෝ අභි සංඝිත වූ හෝ අනභිසංඝිත වූ හෝ යම් වචනපඵලයකින් කියන්නා වූ අන්‍යයෝ මේන්සිත් ඇති ව හෝ දෝෂ සිත් ඇති ව හෝ කියන්නාහු නම්, එහි මේ වචනමාභියෝ පස්දෙනෙක් වෙත්: මහණෙනි, කියන්නා වූ අන්‍යයෝ කල්පි හෝ නොකල්පි හෝ කියන්නාහු ය. මහණෙනි, කියන්නා වූ අන්‍යයෝ විද්‍යමාන වූ හෝ අවිද්‍යමාන වූ හෝ වචනයෙන් කියන්නාහු ය. මහණෙනි, කියන්නා වූ අන්‍යයෝ මොළොක් වූ හෝ රඵ වූ හෝ වචනයෙන් කියන්නාහු ය. මහණෙනි, කියන්නා වූ අන්‍යයෝ අභි සංඝිත වූ හෝ අභි රඝිත වූ හෝ වචනයෙන් කියන්නාහු ය. මහණෙනි, කියන්නා වූ අන්‍යයෝ මේන්සිත් ඇති ව හෝ දෝෂ සිත් ඇති ව හෝ කියන්නාහු ය. එහි දී නොප විසින් මෙසේ භික්ෂිය යුතු ය. ‘අපගේ සිත වෙනසකට පත් නො වන්නේ ය. ලාමකවචන නිකුත් නො කරන්නෙමු. භික්ෂුකම්මා ඇති ව මේන්සිත් ඇති ව නොසිපි සිත් ඇති ව වාසය කරන්නෙමු. ඒ පුද්ගලයා කෙරෙහි මෙමුත්‍රය පතුරුවා වසන්නෙමු.’ -

තදුරම්මණ්ණඤ්ඤා සබ්බාවන්තං ලොකං පඨවිසමෙත වෙතසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපජේඛිත ඵරිඤ්චා විහරිස්සාමාහි. එවං හි වො භික්ඛවෙ සික්ඛිතබ්බං.

19. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ පුරිසො ආගච්ඡේය්‍ය ලාබං වා හලිද්ධං¹ වා නීලං වා මඤ්ඤථං² වා ආදාය, සො එවං චදෙය්‍යා: අහං ඉමස්මිං ආකාසෙ රූපානි³ ලිඛිස්සාමි රූපපාදාභාවං කරිස්සාමිහි. තං කිං මඤ්ඤථ භික්ඛවෙ, අපි හු සො පුරිසො ඉමස්මිං ආකාසෙ රූපානි ලිඛිතො රූපපාදාභාවං කරෙය්‍යාහි? ‘නො භෙතං භනෙත’ තං කිස්ස භෙදා? ‘අයං හි භනෙත ආකාසො අරූපී අනිදස්සනො. තස්ස න සුකරං රූපං ලිඛිතුං රූපපාදාභාවං කාදාං. යාවදෙව ච පන සො පුරිසො කිලමථස්ස විසාතස්ස හාහි අස්සා’හි. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤිමෙ වචනපථා යෙහි වො පරෙ වදමානා වදෙය්‍යු: කාලෙන වා අකාලෙන වා -පෙ- තදුරම්මණ්ණඤ්ඤා සබ්බාවන්තං ලොකං ආකාසමෙත වෙතසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපජේඛිත ඵරිඤ්චා විහරිස්සාමාහි. එවං හි වො භික්ඛවෙ සික්ඛිතබ්බං.

20. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ පුරිසො ආගච්ඡේය්‍ය ආදිත්තං තිණ්ණකකං ආදාය, සො එවං චදෙය්‍යා: අහං ඉමාය ආදිත්තාය තිණ්ණකකාය ගඛිතං තදිං සන්තාපෙස්සාමි සම්පරිතාපෙස්සාමිහි. තං කිං මඤ්ඤථ භික්ඛවෙ, අපි හු සො පුරිසො ආදිත්තාය තිණ්ණකකාය ගඛිතං තදිං සන්තාපෙය්‍ය සම්පරිතා-පෙය්‍යාහි? ‘නො භෙතං භනෙත.’ තං කිස්ස භෙදා? ‘ගඛිතා හි භනෙත තදි ගඛිතං අප්පමෙය්‍යා. සං න සුකරං ආදිත්තාය තිණ්ණකකාය සන්තාපෙදාං සම්පරිතාපෙදාං. යාවදෙව ච පන සො පුරිසො කිලමථස්ස විසාතස්ස හාහි අස්සා’හි. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤිමෙ වචනපථා, යෙහි වො පරෙ වදමානා වදෙය්‍යු: කාලෙන වා අකාලෙන වා -පෙ- තදුරම්මණ්ණඤ්ඤා සබ්බාවන්තං ලොකං ගඛිතාසමෙත වෙතසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපජේඛිත ඵරිඤ්චා විහරිස්සාමාහි. එවං හි වො භික්ඛවෙ සික්ඛිතබ්බං.

21. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ බිලාරභස්සා මිද්දිතා සුමිද්දිතා සුපරිමිද්දිතා මුද්දකා කුලිනි ජිත්තාසස්සරං ජිත්තාබ්බතරං.⁴ අථ පුරිසො ආගච්ඡේය්‍ය කට්ඨං වා කඨලං වා ආදාය, සො එවං චදෙය්‍යා: අහං ඉමං බිලාර-භස්සා මිද්දිතං සුමිද්දිතං සුපරිමිද්දිතං මුද්දකං කුලිනිං ජිත්තාසස්සරං ජිත්තාබ්බතරං කට්ඨිත වා කඨලෙන වා සරසරං කරිස්සාමි ගරභරං කරිස්සාමිහි. -

1. හලිද්ධං, භා. 2 මඤ්ඤථං, භා. 3. රූපා, මජ්ඣ. 4 ජිත්තාබ්බතරං, කපථි.

මෙත්සිතට අරමුණු වූ සියලු සත්ත්වයන් ඇති මුළු ලොව විසුලු වූ මහත්-
බවට ගියා වූ අප්‍රමාණ වූ වෛර නැති කිසිවක් වූ පොළොව හා සමාන
වූ සිතක් පතුරුවා වසන්තෙමු'යි. මහණෙනි, තොප විසින් මෙසේ ම
හික්මිය යුතු ය.

19. මහණෙනි, යම් සේ පුරුෂයෙක් ලතු වණවැටි හෝ කහ වණවැටි
හෝ තිල් වණවැටි හෝ මදුව වණවැටි හෝ ගෙන එන්නේ ය. සේ 'මම
මේ ආකාරයෙහි රූප ලියන්නෙමි. රූප පහල කරන්නෙමි'යි මෙසේ
කියන්නේ ය. මහණෙනි, ඒ කුමැයි ගහනහු ද, ඒ පුරුෂ මේ අහසෙහි
රූප ලියන්නේ ද, රූප පහල කරන්නේ ද? 'වහන්ස, මේ නො වේ ම ය.'
ඒ කවරහෙයිනි? 'වහන්ස, මේ අහස අරුභිය ය. ඇසට නො හමු
වන්නේ ය. එහි රූප ඇදීම නො කට හැක්කේ ය. රූප පහල
කරන්නට සුකරනො වේ. හුදෙක් ඒ පුරුෂ තෙමේ කලානතයට වෙහෙසට
හිමියෙක් වන්නේ ය.' මහණෙනි, එපරිද්දෙන් ම යම් වචනපථයන්ගෙන්
තොපට කියන්නා වූ අත්‍යයෝ කියන්නාහු නම්, එහි මේ වාඛිමාඨීයෝ
පස්දෙනෙක් වෙත්: කල්ගි හෝ නොකල්ගි හෝ ... ඒ ජෛමිත්‍රිවිතතයට
අරමුණු වූ සියල්ල ඇති ලෝකය ආකාරය හා සම වූ මහත් වූ
මහත්බවට ගියා වූ අප්‍රමාණ වූ වෛර නැති සිතක් පතුරුවා වසන්තෙමු'යි
මහණෙනි, තොප විසින් මෙසේ ම හික්මිය යුතු ය.

20. මහණෙනි, යම් සේ පුරුෂයෙක් ඇවිලගත් තණසුලක් ගෙන
එන්නේ ද, හේ මෙසේ කියන්නේ ය. 'මම මේ ඇවිලගත් තණසුලින් ගඟනා
නදිය තවන්නෙමි. හාත්පසින් තවන්නෙමි'යි කියා යි. මහණෙනි, ඒ
කුමැයි ගහනහු ද, ඒ පුරුෂ ඇවිලගත් තණසුලින් ගඟනානදිය
තවන්නේ ද, හාත්පසින් තවන්නේ ද? 'වහන්ස, එය නො වන්නේ ම ය'
ඒ කවරහෙයිනි? 'වහන්ස, ගඟනානදිය ගැඹුරුය. පමණ නො කට
හැකි ය. ඇවිලගත් තණසුලකින් උණු කරන්නට නො හැක්කේ ය.
හාත්පසින් තවන්නට නො හැක්කේ ය. හුදෙක් ඒ පුරුෂ තෙමේ
වෙහෙසට දුකට හිමි වන්නේ ය.' මහණෙනි, එපරිද්දෙන් ම තොපට යම්
වචනපථයන්ගෙන් කියන්නා වූ අත්‍යයෝ කියන්නාහු නම්, මේ ඒ
වාඛිමාඨී පස්දෙනෙක් වෙත්. කල්ගි හෝ නො කල්ගි හෝ ... ඒ මෙත්-
සිතට අරමුණු වූ සියල්ල ඇති ලෝකය ගඟනානදිය හා සම වූ මහත් වූ
මහත් බවට ගියා වූ අප්‍රමාණ වූ වෛර නැති ද්වේෂ නැති සිතක් පතුරුවා
වසන්තෙමු'යි මහණෙනි, තොප විසින් මෙසේ ම හික්මිය යුතු ය.

21. මහණෙනි, මහිනලද මෑතවත් මහිනලද මොළොක් වූ හිමුල්
පුළුන් වැනි වූ 'සර, සර' යන ශබ්ද නැති, 'බර, බර' යන හඬ නැති
බලල්සමත් කල පසුමිඛයක් යම් සේ වෙද, ඉක්බිති දණ්ඩක් හෝ
ගල්කැටයක් හෝ ගෙන පුරුෂයෙක් එන්නේ ය. හෙතෙමේ මෙසේ
කියන්නේ ය. මම මේ මහිනලද මෑතවත් මහිනලද, මොළොක් වූ හිමුල්
පුළුන් වැනි වූ 'සර, සර' යන හඬ නැති, 'බර, බර' යන හඬ නැති
බලල්සමත් කල පසුමිඛය කාචයෙන් හෝ ගල්කැටයෙන් 'සර, සර'
යන හඬ ඇත්තක් කරන්නෙමි. 'බර, බර' යන හඬ ඇත්තක් කරන්-
තෙමි' යි කියා යි. -

22. තං කිං මඤ්ඤථ භික්ඛවෙ, අපි ණු සො පුරිසො අමුං බ්ලාරහස්සං මඤ්ඤිතං සුමඤ්ඤිතං සුපරිමඤ්ඤිතං මුද්දකං තුලිති ජිනනසස්සරං ජිනනභබ්භරං කචෙඨිත වා කචලෙන වා සරසරං කරෙය්‍ය භරභරං කරෙය්‍යාති? 'නො හෙතං භනෙත'. තං කිස්ස හෙතු? 'අසු හි¹ භනෙත බ්ලාරහස්සා මඤ්ඤිතා සුමඤ්ඤිතා සුපරිමඤ්ඤිතා මුද්දකා තුලිති ජිනනසස්සරං ජිනනභබ්භරං, සා න සුකරු කචෙඨිත වා කචලෙන වා සරසරං කාඤ්ඤං භරභරං කාඤ්ඤං. ආවිඤ්ඤච ච පන සො පුරිසො කිලමථස්ස විසංචස්ස භාගි අස්සා'ති. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤිමේ වචනපථා ඡයෙහි වො පරෙ වදමානා වදෙය්‍යං: කාලෙන වා අකාලෙන වා, භූතෙන වා අභූතෙන වා, සණ්ඨෙන වා ඵරුසෙන වා, අත්ඨසංභිතෙන වා අත්ඨසංභිතෙන වා, මේතනවිත්තා වා දෙසන්තරු වා. කාලෙන වා භික්ඛවෙ පරෙ වදමානා වදෙය්‍යං අකාලෙන වා. භූතෙන වා භික්ඛවෙ පරෙ වදමානා වදෙය්‍යං අභූතෙන වා. අත්ඨසංභිතෙන වා භික්ඛවෙ පරෙ වදමානා වදෙය්‍යං අත්ඨසංභිතෙන වා. මේතනවිත්තා වා භික්ඛවෙ පරෙ වදමානා වදෙය්‍යං දෙසන්තරු වා. තත්‍රාපි වො භික්ඛවෙ එවං සිකඛිතඛං: "න වෙච නො විත්තං විපරිණ්ඨං භවිස්සති. න ච පාපිකං වාචං නිවර්ණෙය්‍යාම. හිතානුකමපි ච විහරිස්සාම මේතනවිත්තා න දෙසන්තරු. තඤ්ච පුග්ගලං මේතනාසභගතෙන වෙතසා ඵරිඤ්ඤා විහරිස්සාම. භද්‍රමමණ්ඤ්ච සඛ්ඛාවන්තං ලොකං බ්ලාරහස්සාසමෙන² වෙතසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අධ්‍යාපණේඤ්ඤින ඵරිඤ්ඤා විහරිස්සාමා"ති. එවං හි වො භික්ඛවෙ සිකඛිතඛං.

23. උභ්‍යතාදණ්ඩතෙන පි වො³ භික්ඛවෙ කකචෙන වොරු ඔටරකා⁴ අභිමඛිතාති ඔකණොය්‍යං, තත්‍රාපි ඡයො මනො පද්දෙය්‍ය, න මෙ සො තෙන සාසකභරෙ. තත්‍රාපි වො⁵ භික්ඛවෙ එවං සිකඛිතඛං: "න වෙච නො විත්තං විපරිණ්ඨං භවිස්සති. න ච පාපිකං වාචං නිවර්ණෙය්‍යාම. හිතානුකමපි ච විහරිස්සාම මේතනවිත්තා න දෙසන්තරු. තඤ්ච පුග්ගලං මේතනාසභගතෙන වෙතසා ඵරිඤ්ඤා විහරිස්සාම. භද්‍රමමණ්ඤ්ච සඛ්ඛාවන්තං ලොකං මේතනාසභගතෙන වෙතසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අධ්‍යාපණේඤ්ඤින ඵරිඤ්ඤා විහරිස්සාමා"ති. එවං හි වො භික්ඛවෙ සිකඛිතඛං.

24. ඉමඤ්ච භූමෙහ භික්ඛවෙ කකචුපමං ඔවාදං අභිකඛණං මනසි-කරෙය්‍යාථ. පස්සථ නො භූමෙහ භික්ඛවෙ තං වචනපථං අඤ්ඤං වා ජුලං වා යා භූමෙහ තාධිවාසෙය්‍යථාති? 'නො හෙතං භනෙත.' තස්මාතිඤ්ඤ භික්ඛවෙ ඉමං කකචුපමං ඔවාදං අභිකඛණං මනසි කරෙථ. තං වො භවිස්සති දීඝරන්තං හිතාය සුඛායාති.

ඉදමචෙච භගවා. අත්තමනා තෙ භික්චු භගවතො පාසිතං අභිනන්තති.

කකචුපමසුත්තං පඨමං.

1. අමු හි, මජ්ඣං. අගඤ්ඤි, ස්‍යා. 2. බ්ලාරහස්සාසමෙන, ස්‍යා.
 3. මෙ පි, මජ්ඣං. PTS. 4. වො, වරකා, ස්‍යා. 5. පඨම, මජ්ඣං. PTS.

22. මහණෙනි, ඒ කීමා සි හඟනු ද? ඒ පුරුෂ තෙමේ මහින ලද භාත්පසින් මහින ලද මොළොක් වූ හිඹුල් පුළුන් වැනි, 'සර, සර' යන හඬ නැති, බර බර යන හඬ නැති බලල්පමින් කල ඒ පසුමසිය කාමයෙන් හෝ ගල්කැටයෙන් හෝ 'සර සර' යන හඬ 'බර බර' යන හඬ ඇත්තක් කරන්නේ ද? වහන්ස, එය 'නො වේ ම ය.' ඒ නවර හෙසිතා: වහන්ස, විඩාලතනුාව මර්දිත ය. සුමර්දිත ය. සුපරිමර්දිත ය මාදුක ය, භුලිනි ය. ජිනනසසර ය. ජිනනහභීර ය. ඒ ගඟුාව කාමයකින් හෝ ගල්කැටයකින් හෝ 'සර, සර' යන හඬ ඇත්තක්, 'බර, බර' යන හඬ ඇත්තක් කරන්නට පහසු නො වන්නී ය. හුදෙක් ඒ පුරුෂ තෙමේ වෙහෙසට දුකට හිඹියෙක් වන්නේ ය.' මහණෙනි, එපරිද්දෙන් ම යම් වචනපථයක්නෙන් නොපට කියන්නා වූ අන්‍යයෝ කාලයෙහි යෝ අකාලයෙහි හෝ, විද්‍යමාන වූ හෝ අවිද්‍යමාන වූ හෝ, මොළොක් වූ හෝ, රළු වූ හෝ අළු සහිත වූ හෝ අඵරහිත වූ හෝ, මෙත්සින් ඇත්තානු හෝ දෙස් සිත් ඇත්තානු හෝ කියන්නානු තම, මේ ඒ වාඛිමාඡියෝ පස්දෙනෙක් වෙති. මහණෙනි, කියන්නා වූ අන්‍යයෝ කල්පි හෝ නොකල්පි හෝ කියන්නානු ය. මහණෙනි, කියන්නා වූ අන්‍යයෝ විද්‍යමාන වූ හෝ අවිද්‍යමාන වූ හෝ වචනයෙන් කියන්නානු ය. මහණෙනි, කියන්නා වූ අන්‍යයෝ මොළොක් වූ හෝ රළු වූ හෝ වචනයෙන් කියන්නානු ය. මහණෙනි, කියන්නා වූ අන්‍යයෝ අළුයෙන් යුක්ත වූ හෝ අතළුයෙන් යුක්ත වූ හෝ වචනයෙන් කියන්නානු ය. මහණෙනි, කියන්නා වූ අන්‍යයෝ මෙත්සින් ඇත්තානු හෝ දෙස්සිත් ඇත්තානු හෝ කියන්නානු ය මහණෙනි, එහි ලා තොප විසින් මෙසේ හික්මිය යුතු ය: "අපගේ සිත වෙනසකට පත් නො වන්නේ ය. ලාමකවචන නො කියන්නෙමු. හිතානුකම්පා ඇති ව මෙත්සින් ඇති ව දෙස්සිත් නැතිව වසන්නෙමු. ඒ පුද්ගලයා කෙරෙහි මෙමුත්‍රිය පතුරුවා වසන්නෙමු. මෙත් සිතට අරමුණු වූ සියල්ල ඇති ලෝකය විප්‍රල වූ මහත් බවට ගියා වූ අප්‍රමාණ වූ වෛර නැති ද්‍රෝණ නැති, බලල්පම පසුමසිය වැනි සිහින් පතුරුවා වසන්නෙමු"යි කියා සි. මහණෙනි, තොප විසින් මෙසේ ම හික්මිය යුතු ය.

23. මහණෙනි, ඉදින් පහත් ගාඤ්ජුරාමී ඇති සොරා දෙපය දඩු ඇති කියතකින් ගරිරාවසව කපන්නානු ද, එහි ද යමෙක් සිත දුසිත කරන්නේ තම එයින් තෙතෙමේ මාගේ අනුශාසනය කරන්නෙක් නො වේ. මහණෙනි, එහි දී ද තොප විසින් මෙසේ හික්මිය යුතුයි: "අපේ සිත වෙනස් වුවත් නො වන්නේ ය. ලාමක වචන නො කියන්නෙමු. හිතානුකම්පි ව මෙත්සින් ඇති ව දෙස් සිත් නැතිව වසන්නෙමු. ඒ පුද්ගලයා මෙමුත්‍රිය සහගත සිහින් පතුරුවා වසන්නෙමු. ඒ මෙත් සිතට අරමුණු වූ සියල්ල ඇති ලොව විප්‍රල වූ මහත් බවට ගියා වූ අප්‍රමාණ වූ වෛර නැති ද්‍රෝණ නැති බලල්පම පසුමසිය වැනි (මාදු) සිහින් පතුරුවා වසන්නෙමු" කියා සි. මහණෙනි, මෙසේ තොප විසින් හික්මිය යුතු ම ය.

24. මහණෙනි, තෙපි මේ කතාවුම අවචාදය නිතර මෙනෙහි කරන්නානු තම, මහණෙනි, තෙපි යම් වචනපථයක් නො ඉවසන්නනු ද, එබඳු අලප්‍රසාවද්‍ය වූ හෝ මනාසාවද්‍ය වූ හෝ වචනපථයක් දක්නනු ද? 'මහත්ය, මෙය නො වේ ම ය. මහණෙනි, එහෙයින් මෙහි මේ කතාවුම අවචාදය නිතර මෙනෙහි කරවු. මහණෙනි, එය තොපට බොහෝ කාලයක් හිත පිණිස ද සුව පිණිස ද වන්නේ ය.'

ගාග්‍යවදුන් වහන්සේ මෙය වදාලසේක. සතුටු වූ ඒ භික්ෂුහු ගාග්‍යවදුන් වහන්සේගේ දෙශනාව මාතෘකා සි පිලිගත්තානු ය.

කතාවුමසුත්‍රය පලමුවැනි සි.

1. 3. 2.

අලගද්දුපමසුඤ්ඤා

1. එවං මෙ සුඤ්ඤා: එකං සමයං භගවා සාවඤ්ඤාං විහරති ජෙතවනෙ අනාඨපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන අච්චිකස්ස නාම භික්ඛුනො ගඤ්චාධිප්පඛකස්ස එවරුපං පාපකං දිට්ඨිගතං උප්පන්නං තොති: තථාහං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආචානාමි - යථා යෙමෙ අනතරාසිකා ධම්මා අනතරාසිකා වුත්තා² භගවතා, තෙ පටිසෙවතො³ නාලං අනතරාසායාති. අස්සොසුං ඛො සම්බහුලා භික්ඛු: අරිට්ඨස්ස කීර් නාම භික්ඛුනො ගඤ්චාධිප්පඛකස්ස එවරුපං පාපකං දිට්ඨිගතං උප්පන්නං: තථාහං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආචානාමි - යථා යෙමෙ අනතරාසිකා ධම්මා අනතරාසිකා වුත්තා භගවතා, තෙ පටිසෙවතො නාලං අනතරාසායාති.

2. අථ ඛො තෙ භික්ඛු යෙන අරිට්ඨා: භික්ඛු ගඤ්චාධිප්පඛකා තෙසුපසඛකම්පු. උපසඛකම්පිනා අරිට්ඨං භික්ඛුං ගඤ්චාධිප්පඛකං එතද්-වොචු: සච්චං කීර් තෙ ආවුසො අරිට්ඨී එවරුපං පාපකං දිට්ඨිගතං උප්පන්නං: තථාහං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආචානාමි යථා යෙමෙ අනතරාසිකා ධම්මා අනතරාසිකා වුත්තා භගවතා, තෙ පටිසෙවතො නාලං අනතරාසායාති?

3. “එවං ව්‍යා³ ඛො අහං ආවුසො භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආචානාමි - යථා යෙමෙ අනතරාසිකා ධම්මා අනතරාසිකා වුත්තා භගවතා, තෙ පටිසෙවතො නාලං අනතරාසායා”ති.

4. අථ ඛො තෙ භික්ඛු අරිට්ඨං භික්ඛුං ගඤ්චාධිප්පඛකං එතස්මා පාපකා දිට්ඨිගතා විචෙවෙතුකාමා සමනුසුඤ්ඤානති සමනුගාහනති සමනු-ගාසනති: “මා තෙවං⁴ ආවුසො අරිට්ඨී අච්ච,⁵ මා තෙවං ආවුසො අරිට්ඨී අච්ච. මා භගවතා: අඛ්ඛාවිකම්ඛි.⁶ න හි සාධු භගවතො අඛ්ඛකම්ඛානං.⁷ න හි භගවා එවං වදෙසු. අනෙකපරිධායෙනභාවුසො⁸ අරිට්ඨී අනතරාසිකා ධම්මා අනතරාසිකා වුත්තා භගවතා. අලඤ්ඤා පන තෙ පටිසෙවතො අනතරාසාය.

1. ගඤ්චාධි, සසා. 2. ධම්මා වුත්තා, මජ්ඣං. සසා. PTS
 3. ඛො, මජ්ඣං, සසා. PTS 4. එවං, PTS. ඩි.
 5. අච්ච, මා භගවතා, මජ්ඣං සසා. PTS. 6. අඛ්ඛාවිකම්ඛි, සසා.
 7. අඛ්ඛාවිකම්ඛි, මජ්ඣං. 8. අනෙකපරිධායෙනභාවුසො, මජ්ඣං.

1. 3. 2.

අලහදෙව්පම සුත්‍රය

1. මුඛ විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැමැත්තන් නුවර සමීපයෙහි වූ ජෙනවන නම් අනේපිඬුසිටුවුණු සේ ආරාමයෙහි වැඩවසන සේක. එසමයෙහි ගඬුවාසිටුවුණු (සිඳුප්‍රියිණියන් කසක කුලයෙහි උපන්) අරිට්ඨ නම් මහණහට මෙබඳු ලාමක දූෂටියෙක් උපත: “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් යම් මේ අන්තරායකරධම් කෙනෙක් (සවගීමොක්‍ෂ දෙකට) අන්තරායකරයහ සි යම් සේ වදරන ලද්දහු ද, ඒ ධම්මෝ සෙවනය කරන්නාහට අන්තරාය පිණිස අසම්මිසහ (අන්තරායකර නොවෙති) සි මෙසේ මම තථාගතයන් වහන්සේ විසින් දෙසු ධම්ම දැනිමි සි” කියා සි. බොහෝ හිසුහු “ගඬුවාසිටුවුණු අරිට්ඨ මහණහට - ‘භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් යම් මේ අන්තරායකරධම් කෙනෙක් සවගීමොක්‍ෂ දෙකට අන්තරායකරයහ සි යම් සේ වදරන ලද්දහු ද, ඒ ධම්මෝ සෙවනාහට අන්තරාය පිණිස සම්මි නො වෙති සි මෙසේ මම තථාගතයන් වහන්සේ විසින් දෙසු ධම්ම දැනිමි’ සි මෙබඳු පාපදූෂටියක් උපන්නේල” සි ඇසුහ

2. ඉක්බිති ඒ හිසුහු ගඬුවාසිටුවුණු අරිට්ඨ මහණහු කරා එලඹියාහු ය එලඹ ගඬුවාසිටුවුණු අරිට්ඨ මහණහට තෙල කීහ: “ඇමැත් අරිට්ඨයෙනි, හට - ‘භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් යම් මේ ධම් කෙනෙක් (සවගීමොක්‍ෂ දෙකට) බාධකයහ’ සි යම් සේ වදරන ලද්දහු ද, සෙවනාහට ඒ ධම්මෝ අන්තරාය පිණිස අසම්මිසහ’ සි මෙසේ මම තථාගතයන් වහන්සේ විසින් දෙසු ධම්ම දැනිමි’ සි යන පවිටු දූෂටියෙක් උපන්නේ සැමැ දු” සි කියා සි

3. “ඇමැත්ති, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් යම් පරිද්දකින් යම් මේ අන්තරායකරධම් කෙනෙක් (සවගීමොක්‍ෂ දෙකට) අන්තරායකරයහ සි වදරන ලද්දහු ද, සෙවනාහට ඒ ධම්මෝ අන්තරාය පිණිස අසම්මිසහ සි එවැනි සේ මම තථාගතයන් වහන්සේ විසින් දෙසු ධම්ම දැනිමි” සි කී ය.

4. ඉක්බිති ඒ හිසුහු ගඬුවාසිටුවුණු අරිට්ඨ මහණහු ඒ පවිටු දූෂටියෙන් තොර කරනු කැමැත්තාහු ප්‍රශ්න කරති. ලඛිසිය පිහිටුවන්. කරුණු විචාරමින් බෙණෙත්: “ඇමැත් අරිට්ඨයෙනි, මෙසේ නො කියව. ඇමැත් අරිට්ඨයෙනි, මෙසේ නො කියව භාග්‍යවතුන් වහන්සේට අභ්‍යාව්‍යාහ නො කරව. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට අභ්‍යාව්‍යාහ නො මැනවි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ නො ම වදරන සේක් ම ය. ඇමැත් අරිට්ඨයෙනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොයෙක් ලෙසින් අන්තරාය-කර ධම්මෝ අන්තරායකරයහ සි වදරන ලදහ. ඒ ධම්මෝ සෙවනාහට අන්තරාය පිණිස සම්මි වෙත් ම ය

5. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කාමයෝ අලොභාද ඇත්තාහු ය යි ද, ඛොභෝ දුක් ඇත්තාහු ය යි ද, ඛොභෝ දුභී වෙහෙස ඇත්තාහු ය යි ද, මෙහි ආදීතව ඛොභෝ ය යි ද, වදාරන ලද්දක.” - භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘කාමයෝ ඇටසැකිල්ලකට බඳු උපමා ඇත්තාහ... කාමයෝ මාංශපෙශයකට බඳු උපමා ඇත්තාහ... කාමයෝ තණහුලකට බඳු උපමා ඇත්තාහ... කාමයෝ ගිනිඅඟුරුවලකට බඳු උපමා ඇත්තාහ... කාමයෝ සිනිතයකට බඳු උපමා ඇත්තාහ... කාමයෝ පිරුළුවකට බඳු උපමා ඇත්තාහ... කාමයෝ රුක්පලයට බඳු උපමා ඇත්තාහ... කාමයෝ අසිටත හා මිස්ලොඹුවට බඳු උපමා ඇත්තාහ... කාමයෝ අඩයට හුලකට බඳු උපමා ඇත්තාහ... කාමයෝ සස්නිසකට බඳු උපමා ඇත්තාහ... භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘කාමයෝ ඛොභෝ දුක් ඇත්තාහ, ඛොභෝ උපායාස ඇත්තාහ, මෙහි ආදීතව ඛොභෝ ය’ යි වදාරන ලදක” යනු යි.

6. මෙසේ ද, ඒ භික්ෂූන් විසින් ගඬබාධිපුබ්බ අර්ථය මහණන් ප්‍රශ්න කරනු ලබනුයේ ලබ්බිය පිහිටුවනු ලබනුයේ කරුණු විවාරනු ලබනුයේ ඒ පවිටු දූෂටිය ම දූෂටිබලයෙන් පරාමථී කොට ගෙන එයට බැසගෙන මෙසේ කියයි: ‘ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් යම් මේ අන්තරායකරධම් කෙනෙක් (සගමොක් දෙකට) අන්තරායකරයක යි. වදාරන ලද්දකු නම්, ඒ ධම්මෝ සෙවුනාහට යම්සේ අන්තරාය පිණිස තොවෙත් ද, ඇවැත්නි, එවැනි ලෙසින් ම මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දෙසූ ධම්ම දැනිමි’ යි කීසේ ය.

7. යම් හෙයකින් ඒ භික්ෂූහු ගඬබාධිපුබ්බ අර්ථය මහණහු ඒ පවිටු දූෂටියෙන් තොර කරන්නට නො හැකි වූවාහු ද, ඉක්බිති ඒ භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියාහු ය. එලඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක හුන්හ. එකත්පසෙක හුන් ඒ භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සෑල කලාහු ය:

8. “වහන්ස, ගඬබාධිපුබ්බ අර්ථය මහණහට ‘යම් මේ අන්තරායකර-ධම්කෙනෙක් අන්තරායකරයහ’ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද්දකු ද, ඔහු සෙවුනාහට යම්සේ අන්තරාය පිණිස අකම්ඵ වෙත් ද, එසේ මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දෙසූ ධම්ම දැනගෙන සිටිමි’ යි මෙබඳු ලාමක දූෂටියක් උපත. වහන්ස, අපි ගඬබාධිපුබ්බ අර්ථය නම් මහණහුට ‘භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් යම් ඒ අන්තරායකර ධම් කෙනෙක් අන්තරායකර ධම්මාහ යි වදාරන ලද්දකු ද, ඔහු සෙවුනාහට යම් සේ අන්තරාය පිණිස අකම්ඵ වෙත් ද, එසේ මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාළ ධම්ම දැනගෙන සිටිමි’ යන මෙබඳු පවිටු දූෂටියක් උපන්නේ ල’ යි ඇසුමික.

9 අඵ ඛො මයං භනෙත යෙන අරිට්ඨො භික්ඛු ගඤ්ඤාධිප්පඛෙඛො තෙහුපසංඛිකම්මිතං. උපසංඛිකම්මිනා අරිට්ඨං භික්ඛුං ගඤ්ඤාධිප්පඛං එතද-
වොචුමහා: සච්චං කීර තෙ ආච්ඡිසො අරිට්ඨ එවරුපං පාපකං දිට්ඨිගතං
උපසන්නා: තථාහං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආඡාතාමි යථා යෙමෙ අන්ත-
රාසිකා ධම්මා අන්තරාසිකා චූතතා භගවතා, තෙ පටිසෙවතො නාලං
අන්තරායායාති?

10. එවං චූතෙත භනෙත අරිට්ඨො භික්ඛු ගඤ්ඤාධිප්පඛෙඛො අමෙහ
එතදවොච: එවං ව්‍යා¹ ඛො අහං ආච්ඡිසො භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආඡාතාමි,
යථා යෙමෙ අන්තරාසිකා ධම්මා අන්තරාසිකා චූතතා භගවතා, තෙ පටිසෙ-
වතො නාලං අන්තරායායාති

11. අඵ ඛො මයං භනෙත අරිට්ඨං භික්ඛුං ගඤ්ඤාධිප්පඛං එතසමා
පාපකා දිට්ඨිගතා විවෙවෙදාකාමා සමනුසුඤ්ඤාසමනුගාහිමා සමනුගා-
හිමහා: “මා හෙවං ආච්ඡිසො අරිට්ඨ අච්ච,² මා හෙවං ආච්ඡිසො අරිට්ඨ
අච්ච, මා භගවන්තං අඛොච්ඤ්ඤි.³ න හි සාධු භගවතො අඛොකඛාතං.
න හි භගවා එවං විදෙසා. අනෙකපරියායෙන භාච්ඡිසො අරිට්ඨ අන්තර-
සිකා ධම්මා අන්තරාසිකා චූතතා භගවතා. අලඤ්ඤ පන තෙ පටිසෙවතො
අන්තරායාය. අපසංසාදා කාමා චූතතා භගවතා බහුදකඛා බහුපායාසා,
ආදීනමො එත්ථ භියෙසා. අට්ඨකධධඤ්ඤපමා කාමා චූතතා භගවතා -පෙ-
සපසාසිරුපමා කාමා චූතතා භගවතා බහුදකඛා බහුපායාසා ආදීනමො
එත්ථ භියෙසා”ති.

12. එවමපි ඛො භනෙත අරිට්ඨො භික්ඛු ගඤ්ඤාධිප්පඛෙඛො අමොහි
සමනුසුඤ්ඤාසමානො සමනුගාහිසමානො සමනුගාහිසමානො තදෙව
පාපකං දිට්ඨිගතං ථාමසා පරාමසා⁴ අභිනිවිසන් වොහරති: එවං ව්‍යා
ඛො අහං ආච්ඡිසො භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආඡාතාමි, යථා යෙමෙ
අන්තරාසිකා ධම්මා අන්තරාසිකා චූතතා භගවතා, තෙ පටිසෙවතො
නාලං අන්තරායායාති. යතො ඛො මයං භනෙත නාසකම්මිත අරිට්ඨං
භික්ඛුං ගඤ්ඤාධිප්පඛං එතසමා පාපකා දිට්ඨිගතා විවෙවෙදා. අඵ මයං
එතමත්ථං භගවතො ආරොචෙමාසි.

1. ව්‍යා, මජ්ඣ. PTS.
2. අච්ච, මා භගවන්තං, මජ්ඣ.
3. අඛොච්ඤ්ඤ, ව්‍යා.
4. පරාමායා, මජ්ඣ.

9. වහන්ස, ඉක්බිති අපි ගඬබාධිපුබ්බ අර්ථය මහණනු කරා ඵලඹියමිත. ඵලබි ගඬබාධිපුබ්බ අර්ථය මහණනුට තෙල කීම්භ: “ඇවැත අර්ථය, යම් මේ අන්තරායකරධමී කෙනෙක් අන්තරායකරයහ සි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද්දහු නම්, ‘ඒ ධර්මයෝ සෙවුනාහට යම්සේ අන්තරාය පිණිස අසමඵ ද, මම ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දෙසූ ධර්මය ඵසේම දනිමි” සි කියා පවිටු දූපටියක් උපත්තේ ල යනු සැබෑ ද? යනුයි.

10. වහන්ස, මෙසේ කීකල්හි ගඬබාධිපුබ්බ අර්ථය මහණ අපට තෙල කී ය: ‘යම් මේ අන්තරායකරධමී කෙනෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් අන්තරාසිකක සි වදාරන ලද්දහු ද, ‘ඔහු සෙවුනාහට අන්තරාය පිණිස යම් සේ අසමඵ ද, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දෙසූ ධර්මය ඵසේම දනිමි’ සි කියා සි.

11. වහන්ස, ඉක්බිති අපි ගඬබාධිපුබ්බ අර්ථය මහණනු ඒ පවිටු දූපටියෙන් තොර කරනු සැමැත්තමෝ ප්‍රශ්න කලමිත. ලබ්ධිය පිහිටුවුමිත. කරුණු විවෘලමිත: “ඇවැත් අර්ථය, මෙසේ නොකියව. ඇවැත් අර්ථය, මෙසේ නො කියව. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට අභ්‍යාඛ්‍යාන නො කරව. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට අභ්‍යාඛ්‍යාතය නො මැනවි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ නො වදාරයි. ඇවැත අර්ථයෙහි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් අනේකප්‍රකාරයෙන් අන්තරාසිකධර්මයෝ අන්තරාසික ධර්මයහ සි වදාරන ලදහ. ඔහු සෙවුනාහට අන්තරාය පිණිස සමඵ ම වෙති. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘කාමයෝ අප්‍රාඥාදයහ. බොහෝ දුක් ඇත්තාහ බොහෝ දුඛි ආයාස ඇත්තාහ. මෙහි ආදීනව ඉතා බොහෝ ය’ සි වදාරන ලදහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘කාමයෝ ඇටසැකිල්ලකට බදු උපමා ඇත්තාහ... කාමයෝ සජ්ඣිසකට බදු උපමා ඇත්තාහ, බොහෝ දුක් ඇත්තාහ, බොහෝ දුඛි ආයාස ඇත්තාහ, මෙහි ආදීනව ඉතා බොහෝ ය’ සි වදාරන ලදහ” කියායි.

12. වහන්ස, මෙලෙසිනුත් අප විසින් ගඬබාධිපුබ්බ අර්ථය භික්ෂු කෙමේ ප්‍රශ්න කරනු ලබනුයේ ලබ්ධිය පිහිටුවනු ලබනුයේ කරුණු විවරනු ලබනුයේ ඒ පවිටු දූපටිය ම දුඛි ලෙසින් ගෙන ඵයට වැද ව්‍යවහාර කරයි: ‘යම් මේ අන්තරායකරධමී කෙනෙක් අන්තරායකරක සි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද්දහු ද, ඔහු සෙවුනාහට අන්තරාය පිණිස යම්සේ අසමඵයහ සි මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දෙසූ ධර්මය ඵවැහි සේ ම දනිමි’ කියා සි. වහන්ස, යම් කෙනෙක් අපි ගඬබාධිපුබ්බ අර්ථය මහණනු ඒ පවිටු දූපටියෙන් තොර කරන්නට අසමඵ වුවමෝ ද, අපි මේ කාරණය භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැල කරමිත.

13. අඵ ඛො භගවා අඤ්ඤාතරං භික්ඛුං ආමනොතඤ්ඤි: එති නිං භික්ඛු, මමු මමනොත අරිට්ඨං භික්ඛුං ගඤ්ඤාධිප්පබ්බං ආමනොතඤ්ඤි “සන්ඨා නං ආවුසො අරිට්ඨං ආමනොතඤ්ඤි”ති. ‘එවං භනොත’ති ඛො සො භික්ඛු භගවතො පටිසුඤ්ඤා යෙන අරිට්ඨො භික්ඛු’ ගඤ්ඤාධිප්පබ්බො තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිතීං භගවනතං අරිට්ඨං භික්ඛුං ගඤ්ඤාධිප්පබ්බං එතදවොච: ‘සන්ඨා නං ආවුසො අරිට්ඨං ආමනොතඤ්ඤි’ති.

14. ‘එවමාවුසො’ති ඛො අරිට්ඨො භික්ඛු ගඤ්ඤාධිප්පබ්බො නසස භික්ඛුනො පටිසුඤ්ඤා යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිතීං භගවනතං අභිවාදෙතී, එකමනතං නිසීදී. එකමනතං නිසීතතං ඛො අරිට්ඨං භික්ඛුං ගඤ්ඤාධිප්පබ්බං භගවා එතදවොච: සඵචං කිර තෙ අරිට්ඨං එවරුපං පාපකං දීට්ඨිගතං උපසනතං- තථාභං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි, යථා යෙමෙ අනතරාසිකා ධම්මා අනතරාසිකා වුත්තා භගවතා, තෙ පටිසෙවනො නාලං අනතරාසායා’ති?

15. “එවං ව්‍යා ඛො අභං භනොත භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි, යථා යෙමෙ අනතරාසිකා ධම්මා අනතරාසිකා වුත්තා භගවතා, තෙ පටිසෙවනො නාලං අනතරාසායා’ති.

16. කසස ඛො තාම නිං මොඤ්ජුරිස, මයා එවං ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි? තනු මයා මොඤ්ජුරිස, අනෙකපරියායෙන අනතරාසිකා ධම්මා අනතරාසිකා වුත්තා. අලඤ්ඤා පන තෙ පටිසෙවනො අනතරාසාය? අපසසාදා කාමා වුත්තා මයා බහුදුකඛා බහුපායාසා, ආදීතවො එත්ථ භියොසා අට්ඨිකඛිඛුපමා කාමා වුත්තා මයා - මංගපෙසුපමා කාමා වුත්තා මයා - තිඤ්ඤාපමා කාමා වුත්තා මයා - අභිභාරකාසුපමා කාමා වුත්තා මයා - සුපිතකුපමා කාමා වුත්තා මයා - යාවිතකුපමා කාමා වුත්තා මයා - රුකඛඵලපමා කාමා වුත්තා මයා - අභිසුඤ්ඤාපමා කාමා වුත්තා මයා - සතතිසුඤ්ඤාපමා කාමා වුත්තා මයා - සප්පභිරුපමා කාමා වුත්තා මයා බහුදුකඛා බහුපායාසා, ආදීතවො එත්ථ භියොසා. අඵ ඵ පන නිං මොඤ්ජුරිස, අනතතා දුග්ගභිතෙන අමෙත වෙච අබ්භාවිකඛි. අනතතානඤ්ඤා ඛණ්ඨි. බහුඤ්ඤා අපුඤ්ඤා පඛඛි. තං හි තෙ මොඤ්ජුරිස, භමිසසති දීභරතතං අභිතාය දුකඛායාති.

13. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එක්තරා මහණකු ඇමැතුණේක: 'මහණ තෝ මෙහි එව, මාගේ බසින් ගඬබාහිපුබබ අර්ථය මහණහු අමතව: ඇවැත අර්ථය, ශාස්තෘන් වහන්සේ නා අමතන ජේකැ' යි කියා ය එසේ ය, වහන්සැ යි ඒ මහණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් අස්වා ගඬබාහිපුබබ අර්ථය මහණහු වෙත එළඹියේ ය. එළඹී ගඬබාහිපුබබ අර්ථය මහණහුට 'ඇවැත, අර්ථය, ශාස්තෘන් වහන්සේ නා අමතන ජේකැ' යි මෙය කී ය. ඇවැත්නි, එසේ ය යි ගඬබාහිපුබබ අර්ථය මහණ ඒ මහණහට පිළිවදන් දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක හිත. එකත්පසෙක හුන් ගඬබාහිපුබබ අර්ථය මහණහට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වදළුසේක:

14. යම් මේ අන්තරායකර ධර්මකෙනෙක් අන්තරායකරක යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද්දහු ද, ඔහු සෙවුනාහට යම්සේ අන්තරාය පිණිස නො වෙත් ද, එසේ මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දෙසුධර්මය දැනගෙන සිටිමි" යි. අර්ථය, තව මෙබඳු පරිබු දූෂිතයක් උපන්නේ උගනු සැබෑ ද?

15. "වහන්ස, යම් මේ අන්තරායකර ධර්ම කෙනෙක් අන්තරායකරක යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද්දහු නම්, ඔහු සෙවුනාහට යම් සේ අන්තරාය පිණිස නො වෙත් ද, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දෙසු ඒ ධර්මය මම එවැනි සේ ම දැනිමි."

16. මෝස පුරුෂය, කවරකුට මා විසින් මෙසේ දෙසු ධර්මයක් තෝ දැන සිටිනෙහි ද? මෝස පුරුෂය, මා විසින් නොසෙක් ලෙසින් අන්තරායකර-ධර්මයෝ අන්තරායකරකරක යි වදාරන ලද්දහු නො වෙත් ද? සෙවුනාහට ඒ ධර්මයෝ අන්තරාය පිණිස සම්ඵ නො වෙත් ද? මා විසින් 'කාමයෝ අප්‍රාසවාදයක. බොහෝ දුක් ඇත්තාක බොහෝ දුඛි ආයාස ඇත්තාක. මෙහි ආදීනව ඉතා බොහෝ ය' යි වදාරන ලද නො වේ ද? මා විසින් 'කාමයෝ ඇවසැකිල්ලකට බඳු උපමා ඇත්තාක... 'කාමයෝ මස්-වැඳුල්ලකට බඳු උපමා ඇත්තාක'... 'කාමයෝ කණ්හුලකට බඳු උපමා ඇත්තාක'... 'කාමයෝ ශිකිඅඟුරුවලකට බඳු උපමා ඇත්තාක'... 'කාමයෝ සිහිනසකට බඳු උපමා ඇත්තාක'... 'කාමයෝ පිරුළුවකට බඳු උපමා ඇත්තාක' 'කාමයෝ රුක්පල බඳු උපමා ඇත්තාක'... 'කාමයෝ අසිපත හා මස්ලොඹුවකට බඳු උපමා ඇත්තාක'... 'කාමයෝ අඛපි හුලකට බඳු උපමා ඇත්තාක'... 'කාමයෝ සප්භිසකට බඳු උපමා ඇත්තාක, බොහෝ දුක් ඇත්තාක, බොහෝ දුඛි ආයාස ඇත්තාක. මෙහි ආදීනව ඉතා බොහෝ ය' යි වදාරන ලද්දක. වැලිදු, මෝසපුරුෂය, තෝ තමා වරදවා ගත් දූවේයෙන් අපට අභ්‍යාබ්‍යානග් කෙරෙහි. තෝ නමන් ගුණ කණිහි. බොහෝ අකුසල් ද රැහ් කෙරෙහි. හිස් පුරුෂය, එය තව බොහෝ කලක් අහිත පිණිස දුක් පිණිස පවත්යි.

17. අඵ ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෝතසි: තං තිං මඤ්ඤාඵ භික්ඛවෙ අපි නායං අර්ථෙඨා භික්ඛු ගඤ්චාධිපුඤ්චො උඤ්ඤායොපි ඉමස්මිං ධම්ම-
 චිතයෙති? 'තිං සී සියා භනන්ත, නො භෙතං භනන්ත'ති. එවං චුන්නො
 අර්ථෙඨා භික්ඛු ගඤ්චාධිපුඤ්චො තුණ්හිගුතො මඤ්ඤායො පතතකඛකො
 අධොච්ඡිචො පඤ්ඤායොනො අපථිගානො නගීදි. අඵ ඛො භගවා අර්ථං
 භික්ඛුං ගඤ්චාධිපුඤ්චං තුණ්හිගුතං මඤ්ඤායං පතතකඛකං අධොච්ඡිචං
 පඤ්ඤායොනං අපථිගානං චිදිනා අර්ථං භික්ඛුං ගඤ්චාධිපුඤ්චං එතද-
 වොච: 'පඤ්ඤායොසි ඛො තිං මොඤ්ඤායො ඵතෙත සකෙත පාපකෙත
 දිට්ඨිගතෙත. ඉධාහං භික්ඛු පටිපුච්ඡිස්සාමි'ති.

18. අඵ ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෝතසි: තුච්චොපි මෙ භික්ඛවෙ එවං
 ධම්මං දෙසිතං ආඡානාඵ, යථායං අර්ථෙඨා භික්ඛු ගඤ්චාධිපුඤ්චො අතතතා
 දුග්ගහිතෙත අමෙභ චේව අඛොචිකඛති. අතතාතඤ්ච ඛණ්ති ඛහුඤ්ච
 අපුඤ්ඤං පසම්භිති? "නො භෙතං භනන්ත, අනෙකපරියායෙන හී නො
 භනන්ත අනතරාසිකා ධම්මො අනතරාසිකා චුත්තා භගවතා. අලංකර පන
 තෙ පටිසෙවනො අනතරායො. අපසංසාදා කාමො චුත්තා ගභවතා ඛහුදකඛා
 ඛහුපායාසා ආදීතවො එත භියොසා. අට්ඨිකඛිඤ්චමො කාමො චුත්තා
 ගභවතා -පෙ- සපසිරුපමො කාමො චුත්තා භගවතා ඛහුදකඛා ඛහුපායාසා
 ආදීතවො එත භියොසා',ති

19. සාධු භික්ඛවෙ, සාධු ඛො මෙ තුච්චො භික්ඛවෙ එවං ධම්මං
 දෙසිතං ආඡානාඵ අනෙකපරියායෙන හී වො භික්ඛවෙ අනතරාසිකා
 ධම්මො අනතරාසිකා චුත්තා මයා. අලං ච පන තෙ පටිසෙවනො අනතරායො.
 අපසංසාදා කාමො චුත්තා මයා ඛහුදකඛා ඛහුපායාසා ආදීතවො එත භියොසා,
 අට්ඨිකඛිඤ්චමො කාමො චුත්තා මයා -පෙ- සපසිරුපමො කාමො චුත්තා මයා
 ඛහුදකඛා ඛහුපායාසා, ආදීතවො එත භියොසා. අඵ ච පතායං අර්ථෙඨා භික්ඛු
 ගඤ්චාධිපුඤ්චො අතතතා දුග්ගහිතෙත අමෙභ චේව අඛොචිකඛති. අතතාතඤ්ච
 ඛණ්ති*. ඛහුඤ්ච අපුඤ්ඤං පසම්භිති. තං හී තස්ස මොඤ්ඤායො භට්ඨස්සති
 දීඝරතො අතිතාසි දුක්ඛාය. සො චත භික්ඛවෙ අඤ්ඤායො කාමෙහි අඤ්ඤායො
 කාමසඤ්ඤායො අඤ්ඤායො කාමචිතකෙතති කාමෙ පටිසෙවස්සති තෙතං
 ඡාතං විජ්ජති.

17. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හිසුන් ඇමතුසේක: “මහණෙනි, ඒ කීමැයි හඟනහු ද? මේ ගඬබාසිපුබ්බ අර්ථය මහණ තෙමේ මේ ශාසනයෙහි දැන නමැති උමණ්ණෙන් උණුසුම් කරන ලද්දේ ද? “වහන්ස, ඒ කෙසේ වන්නේ ද, වහන්ස, මේ නො වේ ම ය.” මෙසේ කීනල්ලි ගඬබාසිපුබ්බ අර්ථය මහණ නිශ්චය ව මතු ව නැමු ගෙල ඇති ව යටිකුරු කල මුඛ ඇති ව කලාපා කරමින් වැටහුම් රහිත ව සිටියේ ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නිශ්චය වූ මතු වූ නැමු ගෙල ඇති යටිකුරු කල මුහුණු ඇති කලාපා කරමින් වැටහීම් රහිත ව හුන් ගඬබාසිපුබ්බ අර්ථය මහණහු දැන වදාරා ගඬබාසිපුබ්බ අර්ථය මහණහුට “ගිස් පුරුෂය, මේ සවනිය වූ ලාමක මුඛාදුෂ්ටියෙන් හෝ ප්‍රකට වන්නෙහි ය. මෙහි ලා මම හිසුන් විවාරත්තෙමි”යි වදාළසේක.

18. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හිසුන් ඇමතුසේක: “මහණෙනි, මේ ගඬබාසිපුබ්බ අර්ථය මහණ යම් සේ වරදවා ගත් මුඛාදුෂ්ටියෙන් අපටත් අභ්‍යාවාසනය කෙරේ ද, තමන් ගුණ කණී ද, බොහෝ අකුසලත් රැස් කෙරේ ද, මා විසින් දෙසනා කල බමිය එලෙසින් තෙපි දු දැනිවු ද? “වහන්ස, මෙය නො වේ ම ය. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් අපට නොයෙක් ලෙසින් අනන්‍යාසිකබමී අනන්‍යාසිකබමී යයි වදාරන ලදහ. ඔහු සෙවුනානට අනන්‍යාස පිණිස ද සමඵයග භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘කාමයෝ අලාපාද ඇත්තාහ. බොහෝ දුක් ඇත්තාහ. බොහෝ දුභි වෙහෙස ඇත්තාහ. මෙහි ආදීනව ඉතා බොහෝ ය’යි නොයෙක් ලෙසින් අපට වදාරන ලදහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘කාමයෝ ඇටසාකිල්ලක් වැනියහ... කාමයෝ සර්පභියක් වැනියහ, බොහෝ දුක් ඇත්තාහ. බොහෝ දුභි වෙහෙස ඇත්තාහ, මෙහි ආදීනව ඉතා බොහෝ ය’යි වදාරන ලදහ.”

19. මහණෙනි, මැනවි. මා විසින් දෙසූ බමිය තෙපි දන්නහු ය. එය මැනවි. මහණෙනි, මා විසින් තොපට නොයෙක් ලෙසින් අනන්‍යාසික බමියෝ අනන්‍යාසිකබමී යයි දෙසන ලදහ. ඔහු සෙවුනානට අනන්‍යාස පිණිස පවතින්. මා විසින් ‘කාමයෝ අලාපාද ඇත්තාහ, බොහෝ දුක් ඇත්තාහ, බොහෝ දුභි වෙහෙස ඇත්තාහ, මෙහි ආදීනව ඉතා බොහෝ ය’යි වදාරන ලදහ. මා විසින් ‘කාමයෝ ඇටසාකිල්ලක් වැනියහ’... කාමයෝ සර්පභියක් වැනියහ, බොහෝ දුක් ඇත්තාහ, බොහෝ දුභි වෙහෙස ඇත්තාහ, මෙහි ආදීනව ඉතා බොහෝ ය’යි දෙසන ලදහ. එනෙකුදු වුවත් මේ ගඬබාසිපුබ්බ අර්ථය මහණ තෙමේ නමා වරදවා ගත් මුඛාදුෂ්ටියෙන් අපට ද අභ්‍යාවාසනය කරයි. තමන් ගුණ ද කණීයි. බොහෝ අකුසල ද රැස් කරයි. එය ඒ ගිස් පුරුෂයාට බොහෝ කලක් අතිත පිණිස දුක් පිණිස පවතින්නේ ය. මහණෙනි, හෙතෙමේ එකාන්තයෙන් කෙල්ලකාමයන්ගෙන් වෙන් ව කාමසංඥාවන්ගෙන් ඹවන් ව ම කාමවිකාරීන්ගෙන් වෙන් ව ම කාමයන් සෙවනය කරන්නේ ය යන මේ කාරණය පිදුමාන නො වේ.

20. ඉධ භික්ඛවෙ ඵකවෙව මොඝපුරිසා ධම්මං පරියාපුණන්ති: සුඤ්ඤාං ගෙය්‍යං වෙය්‍යාකරණං ගාථං උදුතං ඉතිච්චිත්තකං ජාතකං අබ්බුතධම්මං වෙදලුං. තෙ තං ධම්මං පරියාපුණ්ණිතා තෙසං ධම්මානං පඤ්ඤාය අත්ථං ත උපපරිකඛන්ති. තෙසං තෙ ධම්මා පඤ්ඤාය අත්ථං අනුපපරිකඛිතං ත නිජ්ඣානං බමන්ති. තෙ උපාරම්භාතිසංසා වෙව ධම්මං පරියාපුණන්ති ඉතිවාදප්පමොක්ඛාතිසංසා ව. යස්ස චන්දා¹ ධම්මං පරියාපුණන්ති තඤ්ඤාය අත්ථං නානුභොගන්ති. තෙසං තෙ ධම්මා දුග්ගහිතා දීඝරත්තං අභිතාය දුක්ඛාය සංවත්තන්ති. තං කිස්ස හෙතු: දුග්ගහිතත්තා භික්ඛවෙ ධම්මානං.

21. තෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ පුරිසො අලගද්දන්ඨිකො අලගද්දගවෙසී අලගද්දපරිපෙය්‍යනං චරමානො-සො පඤ්ඤාය මහත්තං අලගද්දං, තමෙතං භොගෙ වා නබ්බුට්ඨස්ථි වා ගණේහස්ස, තස්ස සො අලගද්දෙ පටිපරිවත්තන්ති:² හත්ථෙ වා බාහාය වා අඤ්ඤාකරත්ථො වා අභිගපච්චවෙඛ භිසෙය්‍ය,³ තො තඤ්ඤාතිදුතං මරණං වා තිගපච්ඡේය්‍ය මරණමත්තං වා දුක්ඛං. තං කිස්ස හෙතු: දුග්ගහිතත්තා භික්ඛවෙ අලගද්දස්ස ඵවමෙව ඛො භික්ඛවෙ ඉඛෙකවෙව මොඝපුරිසා ධම්මං පරියාපුණන්ති: සුඤ්ඤාං ගෙය්‍යං වෙය්‍යාකරණං ගාථං උදුතං ඉතිච්චිත්තකං ජාතකං අබ්බුතධම්මං වෙදලුං. තෙ තං ධම්මං පරියාපුණ්ණිතා තෙසං ධම්මානං පඤ්ඤාය අත්ථං ත උපපරිකඛන්ති. තෙසං තෙ ධම්මා පඤ්ඤාය අත්ථං අනුපපරිකඛිතං ත නිජ්ඣානං බමන්ති. තෙ උපාරම්භාතිසංසා වෙව ධම්මං පරියාපුණන්ති ඉතිවාදප්පමොක්ඛාතිසංසා ව. යස්ස චන්දා ධම්මං පරියාපුණන්ති තඤ්ඤාය අත්ථං නානුභොගන්ති. තෙසං තෙ ධම්මා දුග්ගහිතා දීඝරත්තං අභිතාය දුක්ඛාය සංවත්තන්ති. තං කිස්ස හෙතු: දුග්ගහිතත්තා භික්ඛවෙ ධම්මානං.

22. ඉධ පත භික්ඛත්ථ ඵකවෙව කුලපුත්තා ධම්මං පරියාපුණන්ති: සුඤ්ඤාං ගෙය්‍යං වෙය්‍යාකරණං ගාථං උදුතං ඉතිච්චිත්තකං ජාතකං අබ්බුතධම්මං වෙදලුං. තෙ තං ධම්මං පරියාපුණ්ණිතා තෙසං ධම්මානං පඤ්ඤාය අත්ථං උපපරිකඛන්ති. තෙසං තෙ ධම්මා පඤ්ඤාය අත්ථං උපපරිකඛිතං නිජ්ඣානං බමන්ති. තෙ ත වෙව උපාරම්භාතිසංසා ධම්මං පරියාපුණන්ති න ඉතිවාදප්පමොක්ඛාතිසංසා ව. යස්ස චන්දා ධම්මං පරියාපුණන්ති තඤ්ඤාය අත්ථං අනුභොගන්ති. තෙසං තෙ ධම්මා සුග්ගහිතා දීඝරත්තං භිතාය සුඛාය සංවත්තන්ති. තං කිස්ස හෙතු: සුග්ගහිතත්තා භික්ඛවෙ ධම්මානං.

1. යස්සන්දාය, හ්‍යා. 2. පච්චිවග්ගිකා, හ්‍යා. 3. ඛංභෙය්‍ය, මජ්ඣ. හ්‍යා.

20. මහණෙනි, මේ ආසනයෙහි ඇතැම් ගිඤ්ඤ පුරුෂයෝ සුත්‍ර, ගෙය, වෙය්‍යාකරණ, ගාථා, උදක, ඉතිවුත්තක, ජාතක, අබ්බුතඛමම, වෙදලල යන ධර්ම උගනිති. ඔහු ඒ ධර්ම ඉගෙන ඒ ධර්මයන්ගේ අර්ථය ප්‍රශ්නවෙන් පරීක්ෂා නො කරති. නුවණින් අදහස මෙතෙහි නො කරන්නා වූ ඔවුන්ට ඒ ධර්මයෝ මෑතවත් නො වැටහෙති. ඔහු පරවාදයන්හි දෙස් නැගීම අනුසස් (ප්‍රයෝජන) කොට ඇත්තාහු, 'මෙසේ වාදයෙන් මිදෙමු' යි යන්න අනුසස් කොට ඇත්තාහු ධර්මය උගනිති. යමක් සඳහා ධර්මය හදාරන්නම්, ඒ ප්‍රයෝජන ද නො ලබමි. ඔවුන්ට වරදවා ගත් ඒ ධර්මයෝ බොහෝ කලක් අහිත පිණිස දුක් පිණිස පවතිති. එය කවරහෙය්‍යක යත්: මහණෙනි, දහම් වරදවා ගත් හෙය්‍යිනි.

21. මහණෙනි, සර්පයන්ගෙන් ප්‍රයෝජන ඇත්තා වූ සර්පයන් සොයන්නා වූ සර්පයන් හෙවිමෙහි ගෙදණා වූ පුරුෂයෙක් යම්සේ වෙයිද- හෙතෙම මහත් සර්පයකු දක්නේ ය. ඒ සර්පයා ගර්භයෙහි හෝ තඟුටෙහි හෝ අල්ලා ගන්නේ ය. ඒ සර්පයා ආපසු හැරී ඔහුගේ අත හෝ බාහුව හෝ අත්අසපසකින් හෝ දළුට කරන්නේ ය. හෙතෙමේ ඒ හෙතු කොට ගෙන මරණයට හෝ මරණය පමණ වූ දුකට හෝ පැමිණෙයි. ඒ කවරහෙය්‍යක යත්: මහණෙනි, සර්පයා වැරදි ලෙසින් අල්ලා ගත් හෙය්‍යිනි. මහණෙනි, එපරිද්දෙන් ම මේ ආසනයෙහි ඇතැම් ගිඤ්ඤ පුරුෂයෝ සුත්‍ර, ගෙය, වෙය්‍යාකරණ, ගාථා, උදක, ඉතිවුත්තක, ජාතක, අබ්බුතඛමම, වෙදලල යන ධර්ම හදාරති. ඔහු ඒ ධර්ම ප්‍රශ්න කොට ඒ ධර්මයන්ගේ අර්ථය නුවණින් පරීක්ෂා නො කරති. නුවණින් අර්ථය පරීක්ෂා නො කරන ඔවුන්ට ධර්මයෝ මෑතවත් නො වැටහෙති. ඔහු පරවාදයෙහි දෙස් නැගීම අනුසස් කොට ඇත්තාහු ද 'මෙසේ වාදයෙන් මිදෙමු' යි යන්න ප්‍රයෝජන කොට ඇත්තාහු ද ධර්මය උගනිති. යමක් සඳහා ධර්මය උගනින්නම්, ඒ අර්ථය ද නොලබමි. වරදවා ගත් ඒ ධර්මයෝ ඔවුන්ට බොහෝ කලක් අහිත පිණිස දුක් පිණිස පවතිති. ඒ කවරහෙය්‍යක යත්: මහණෙනි, ධර්මය වරදවා උගත් බැවිනි.

22. මහණෙනි, මේ ලෝකයෙහි ඇතැම් කුලපුත්‍ර කෙනෙක් සුත්‍ර, ගෙය, වෙය්‍යාකරණ, ගාථා, උදක, ඉතිවුත්තක, ජාතක, අබ්බුතඛමම, වෙදලල යන ධර්ම හදාරති. ඔහු ඒ ධර්ම ඉගෙන ඒ ධර්මයන්ගේ අර්ථය නුවණින් පරීක්ෂා කරන් නුවණින් අර්ථය පරීක්ෂා කරන්නා වූ ඔවුන්ට ඒ ධර්මයෝ වැටහෙති. ඔහු පරවාදයෙහි දෙස් නැගීම අනුසස් කොට ඇත්තාහු ද ධර්මය නො උගනිති. 'මෙසේ වාදයෙන් මිදෙමු' යි යන්න අනුසස් කොට ඇත්තාහු ද ධර්මය නො උගනිති. යමක් සඳහා උගනින්නම් ඒ ධර්මයෙන් ඒ ඵලය ද ලබමි. ඔවුන් විසින් මෑතවත් උගත් ඒ ධර්මයෝ ඔවුන්ට දිගුකලක් හිත පිණිස සුව පිණිස පවතිති. ඒ වර හෙය්‍යක යත්: මහණෙනි, ධර්මයන් මෑතවත් උගත් බැවිනි.

23. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ පුරිසො අලගදදුප්ඵකො අලගදදුගචෙසී අලගදදුපරිසෙය්‍යනං මරමානො- සො පසෙය්‍යය්‍ය මහන්තං අලගද්දං, තමෙතං අජපදෙන දුෂේඛිත සුභිග්ගභීතං නිග්ගණේතය්‍ය, අජපදෙන දුෂේඛිත සුභිග්ගභීතං නිග්ගගෙචො¹ ගිවං² යුග්ගතිතං ගණේතය්‍ය; කිසුචාපි සො භික්ඛවෙ අලගදදො තස්ස පුරිසස්ස හත්ථං වා ඛාතං වා අඤ්ඤතරං වා අඛිතපච්චඛිතං හොගෙහි පලීචෙට්ඨෙය්‍ය,³ අථ ඛො සො තෙච තතොතිදන්තං මරණං වා නිගවේජ්ජය මරණමත්තං වා උත්ඛිං. තං කිසුස හෙතු: සුග්ගභීතත්තා භික්ඛවෙ අලගදදස්ස. ඵචමෙච ඛො භික්ඛවෙ ඉධෙකචෙච කුලපුත්තා ධම්මං පරියාපුණන්තී, සුත්තං ගෙය්‍යං වෙය්‍යාකරණං ගාථං උදන්තං ඉතිවුත්තං ජාතං අඛිතඛිතං වෙදදුලං තෙ තං ධම්මං පරියාපුණීති; තෙසං ධම්මානං පඤ්ඤා අත්ථං උපපරිකඛන්තී තෙසං තෙ ධම්මා පඤ්ඤා අත්ථං උපපරිකඛිතං නිජ්ඣානං ඛමන්තී, තෙ ත වෙච උපාරමානාතිසංසා ධම්මං පරියාපුණන්තී ත ඉතීවාදපමොක්ඛාතිසංසා ව. යස්ස වත්ථාය ධම්මං පරියාපුණන්තී තඤ්ඤා අත්ථං අනුභොගන්තී තෙසං තෙ ධම්මා සුග්ගභීතා දීඝරත්තං හිතාය සුඛාය සංවත්තන්තී. තං කිසුස හෙතු: සුග්ගභීතත්තා භික්ඛවෙ ධම්මානං, තසමාතිත භික්ඛවෙ යස්ස මෙ ගාහිතස්ස අත්ථං ආජාතෙය්‍යථ තථා නං ඛාරෙය්‍යථ. යස්ස ච පන මෙ ගාහිතස්ස අත්ථං න ආජාතෙය්‍යථ අගං වා⁴ පටිපුච්ඡිතධෙධිං යෙ වා පනස්සු විගත්තා භික්ඛු.

24. කුලුපමං චො භික්ඛවෙ ධම්මං දෙසිය්‍යාඤ්ඤා⁵ නිජුරණත්තාය නො ගහණත්ථාය. තං සුණාථ, සංඛුකං මනසි කරොථ. ගාසිය්‍යාමිති. ඵචමහනෙත්තී ඛො තෙ භික්ඛු ගගචචො පච්චස්සොසුං. ගගවා ඵතදමොච:

25. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ පුරිසො අධ්‍යාතමස්සපටිපනේනා- සො පසෙය්‍යය්‍ය මහන්තං උදකණ්ණවා, ඔරිමං තීරං⁶ සාසඛිකං සප්පටිගයං, පාරිමං තීරං⁷ ඛෙමං අප්පටිගයං, න වස්ස⁸ නාචා සන්තාරණී උත්තරසෙඤ්ඤා වා අපාරාපාරං ගමනාය; තස්ස ඵචමස්ස: “අයං ඛො මහා උදකණ්ණවො ඔරිමං තීරං සාසඛිකං සප්පටිගයං. පාරිමං තීරං ඛෙමං අප්පටිගයං. නඤ්ච ච නාචා සන්තාරණී උත්තරසෙඤ්ඤා වා අපාරාපාරං ගමනාය, යන්තූතාභං තිණකට්ඨසාඛාපලාසං සඛිකඛිතො කුලුලං ඛන්තීති තං කුලුලං නිසාය ගතේහි ච පාදෙහි ච වායමමානො සොත්ථිතා පාරං උත්තරෙය්‍යන්තී.”

1. නිග්ගභීතො, මජ්ඣ. 2. ගිවං, ස්‍යා. 3. පලීචෙට්ඨෙය්‍ය, ස්‍යා.
 4. තතෙච, ස්‍යා. 5. දෙසෙය්‍යාඤ්ඤා, තතෙච. 6. ඔරිමථීරං, ස්‍යා.
 7. පාරිමථීරං, ස්‍යා. 8. න වාස්ස, ස්‍යා.

23. මහණෙනි, සර්පයන්ගෙන් ප්‍රයෝජන කැමැත්තාවූ සර්පයන් සොයන්නා වූ සර්පයන් කෙටීමෙහි හැසිරෙන්නා වූ පුරුෂයෙක් යම්සේ වේ ද- හෙතෙම මහත් සර්පයකු දකිති. ඒ මේ සර්පයා එළකුරකක් වැනි දණ්ඩකින් මැනවින් දූඩි ව අල්ලා ගත්තේ ය. එළකුරදණ්ඩක් මැනවින් දූඩි ව අල්ලා ගෙන මැනවින් ගෙල අල්ලා ගත්තේ ය. ඒ සර්පයා ඒ පුරුෂයාගේ අත හෝ බාහුව හෝ එක්තරා අභසහක් හෝ දරණයෙන් වෙලා ගත්තේ ය. එසේ වුවත් ඒ හෙතු කොට ගෙන හෙතෙම මරණයට හෝ මරණමාත්‍ර වූ දුකට හෝ නො පැමිණෙන්නේ ය. ඒ කවරහෙයන යත්: මහණෙනි, සර්පයා මැනවින් අල්ලා ගත් බැවිනි. මහණෙනි, එවැනිදෙන ම මේ ලෝකයෙහි ඇතැම් කුලපුත්‍රයෝ සුතන ගෙයා, වෙය්‍යාකරණ, ගාථා, උදක, ඉතිවුත්තක, ජාතක, අඛණ්ඩමම, වෙදලල යන ධර්මයන් හදාරත්. ඔහු ඒ ධර්ම හදාර ඒ ධර්මයන්ගේ අවසන් වුවහොත් පිරික්සත්. නුවණින් පරික්‍ෂා කරන්නා වූ ඔවුන්ට ඒ ධර්මයෝ වැටහෙත්. ඔහු පරමාදර්ශයෙහි දෙස් නැගීම අනුසස් කොට ඇත්තාහු ධර්මය නො උගතිත්. ‘මේසේ වාදයෙන් මිදෙමු’ යි යන්න අනුසස් කොට ඇත්තාහු ඒ ධර්මය නො උගතිත්. යමක් පිණිස ධර්මය උගතිත් නම්, ඒ ප්‍රයෝජන ද ලබත්. ඔවුන් විසින් මැනවින් උගත් ඒ ධර්මයෝ ඔවුන්ට දිගුකලක් හිත පිණිස පවතිත්. ඒ කවරහෙයන යත්: මහණෙනි, දහම් මැනවින් උගත් බැවිනි. මහණෙනි, එහෙයින් මෙහි මා විසින් දෙගනා කල යම් ධර්මයක්හුගේ අර්ථය දන්නහු නම්, එය එසේ දරවු. මා දේශනා කල යම් ධර්මයක්හුගේ අර්ථය හො දන්නහු නම්, එහි දී මම හෝ පිළිවිසිය යුත්තෙමි. යම් ව්‍යක්ත භික්ෂුහු වෙත් ද, ඔහු හෝ පිළිවිසිය යුත්තාහු ය.

24. මහණෙනි, කොපම මම පසුර උපමා කොට ඇති දහම් දෙකක්තෙමි. එය එතෙර විම පිණිස ය. ගැනීම පිණිස නො වේ. එය අහවු. මැනැවින් මෙතෙහි කරවු. දෙසන්නෙමි සි වදාලසේක. ‘භාග්‍යවතුන් වහන්ස, එසේ ය’ යි ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්හ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වදාලසේක:

25. මහණෙනි, අධිත්මයට පිළිපත් පුරිස්තෙමේ යම් සේ වේ ද, හෙතෙමේ සැක සහිත වූ සිය සහිතවූ මෙතෙර ඇති, සැක රහිත සිය රහිත එතෙර ඇති, මහත් වූ ජලසකකියක් දක්නේ ය. ඔහුට මෙතෙරින් එතෙර යාමට තරණ නැවක් හෝ මත්තෙහි බැඳි හෙයක් හෝ නො වන්නේ ය. ඔහුට මෙවැනි අදහසක් වන්නේ ය: “මේ මහාජලසකකියෙකි. මෙතොඹ සැක සහිත ය. සිය සහිත ය. පරතෙර උවදුරු රහිත ය. ප්‍රතිහත රහිත ය. මෙතෙරින් එතෙර යාම සඳහා තරණ නැවක් හෝ මත්තෙහි බැඳි හෙයක් හෝ නැත. මම තණ, ලීදඹු, අතුකොළ කඩා එකතු කොට පසුරක් බැඳ ඒ පසුර නිසා අතින් හා පසින් උග්‍රාත කරමින් යුට සේ එතෙර වන්නෙමි නම් මැනැව්” කියා යි.

26. අඵ ඛො භො භික්ඛවෙ පුරිසො තිණ්කට්ඨසාධාපලාසං සඛිකඛිනිභා කුලලං ඛනිනිභා තං කුලලං නිසායාග හතෙඨිති ව පාදෙති ව වායමමානො භොජිතා පාරං උතනරෙය්‍ය. තස්ස පුරිසස්ස¹ උතනිණ්ණස්ස² පාරං ගතස්ස³ එවමස්සා: 'ඛුත්තාගෙ ඛො මෙ අයං කුලලො, ඉමාහං කුලලං නිසායාග හතෙඨිති ව පාදෙති ව වායමමානො භොජිතා පාරං උතනිණ්ණස්සා. යනනු- නාහං ඉමං කුලලං සීසෙ වා ආරොපෙත්වා ඛනෙඛි වා උච්චාරෙත්වා යෙන කාමං පකකමෙය්‍යා'නති. තං කීං මඤ්ඤථ භික්ඛවෙ, අපි නු සො පුරිසො එවංකාරී තස්මිං කුලලෙ කිච්චකාරී අස්සාති? 'භො භතං ගතෙත.'

27. කථංකාරී ව භො භික්ඛවෙ පුරිසො තස්මිං කුලලෙ කිච්චකාරී අස්සා? ඉධ භික්ඛවෙ තස්ස පුරිසස්ස උතනිණ්ණස්ස පාරං ගතස්ස එවමස්සා: ඛුත්තාගො ඛො මෙ අයං කුලලො, ඉමාහං කුලලං නිසායාග හතෙඨිති ව පාදෙති ව වායමමානො භොජිතා පාරං උතනිණ්ණස්සා, යනනුනාහං ඉමං කුලලං එලෙ වා උසාදෙති⁴ උදෙත වා ඔපිලාපෙත්වා යෙන කාමං පකකමෙය්‍යානති. එවංකාරී ඛො භො භික්ඛවෙ පුරිසො තස්මිං කුලලෙ කිච්චකාරී අස්සා, එවමෙච ඛො භික්ඛවෙ කුලලපමො මියා ඛමෙමා දෙසිතො නිසාරණ්ණාය භො ගහණ්ණාය. කුලලපමං භො භික්ඛවෙ ඛමමං දෙසිතං ආජාතනෙතති ඛමමාපි භො පභාතඛො, පගෙච අධමමා.

28. ඡයිමාති භික්ඛවෙ දිට්ඨිධර්මානාති. කතමාති ඡ? ඉධ භික්ඛවෙ අස්සුචවා පුපුඡ්ඡනො අරියාතං අදස්සාපී අරියධමමස්ස අකොච්ඡෙ අරිය- ඛමෙම අභිනීතො, සපපුරිසාතං අදස්සාපී සපපුරිසධමමස්ස අකොච්ඡෙ සපපුරිසධමමෙම අභිනීතො-

රූපං 'එතං මම, එසොහමස්මි, එසො මෙ අතතා'ති සමනුපස්සති. වේදනං 'එතං මම, එසොහමස්මි, එසො මෙ අතතා'ති සමනුපස්සති. සංකෘදං 'එතං මම, එසොහමස්මි, එසො මෙ අතතා'ති සමනුපස්සති. සංකිංඤ්ජා 'එතං මම, එසොහමස්මි, එසො මෙ අතතා'ති සමනුපස්සති. යමපිදං දිට්ඨං සුතා මුතං විඤ්ඤාතං පතතං පරියෙසිතං අනුච්චරිතං මතසා, තමපි 'එතං මම, එසොහමස්මි, එසො මෙ අතතා'ති සමනුපස්සති. යමපිදං දිට්ඨිධර්මාතං 'සො ලොකො භො අතතා, සො ඉපච්චි භවිස්සාමි: නිවේවා ධුජවා සස්සතො අවිපරිණාමධමමො, සස්සතිසමං තපෙච ධස්සාමි'ති තමපි 'එතං මම, එසොහමස්මි, එසො මෙ අතතා'ති සමනුපස්සති.

1. තස්ස, ස්‍යා. PTS. ඩී.
 2. තිණ්ණස්ස, PTS. ඩී.
 3. පාරහස්ස, ස්‍යා.
 4. උසාදෙති, ස්‍යා.

26. ඉක්බිති මහණෙනි, ඒ පුරුෂ තෙම තණ දමු අතුකොළ කඩා රැස් කොට පසුරක් බිඳ ඒ පසුර නිසා අතින් පසින් වැයම් කරමින් සුවසේ එතෙර යන්නේ ය. එතෙර වූ පරතෙරට ගිය ඒ පුරුෂයාට - 'මට මේ පසුර බොහෝ උපකාරී විය. මම මේ පසුර නිසා අතින් පසින් වැයම් කරමින් සුවෙන් එතෙර වීමි. මම මේ පසුර නිසා තබා ගෙන හෝ කර තබා ගෙන හෝ කැමැති මගකින් යන්නෙමි තම මැතැවැ' යි මෙබඳු අදහසක් වන්නේ නම්, මහණෙනි, ඒ කීමැයි ගතහු ද, මෙසේ කරන්නා වූ ඒ පුරුෂ තෙමේ ඒ පසුරෙහි කලසුතු ද කරන්නෙක් වන්නේ ද? 'මහත්ස, මේ නො වේ ම ය'.

27. මහණෙනි, කෙසේ කරනසුලු ඒ පුරුෂ තෙමේ ඒ පසුරෙහි කල සුතු ද කරන්නෙක් වන්නේ ද? මහණෙනි, මෙහි එතෙර වූ පරතෙරට පැමිණී ඒ පුරුෂයාට මෙවැනි අදහසක් වන්නේ ය: 'මට මේ පසුර බොහෝ උපකාර ඇත්තේ විය. මම මේ පසුර නිසා අතින් ද පසින් ද වැයම් කරමින් සුවසේ එතෙර වූයෙමි. මම මේ පසුර ගොඩට පමුණුවා හෝ දියෙහි පා කොට යවා හෝ කැමැති මගකින් යන්නෙමි තම, මැතැවැ' යි. මහණෙනි, මෙසේ කරන සුලු වූ ඒ පුරුෂ තෙමේ ඒ පසුරෙහි කල සුතු ද කරන්නෙක් වන්නේ ය. මහණෙනි, එපරිද්දෙන් ම මා මිසින් පසුර උපමා කොට ඇති ධර්ම දෙයනා කරන ලදී. එය සසරින් එතෙර වීම පිණිස ය. ගැනුම පිණිස නො වේ. මහණෙනි, පසුර උපමා කොට තොපට දෙන ලද ධර්ම දන්නා වූ තොප මිසින් (ගමපවිදගීනා)ධර්ම යෝ ද තල සුත්තාහ. අධර්මයෝ කැලමැ යි.

28. මහණෙනි, මේ දුෂ්ටියානු (දුෂ්ටි අරමුණු) යෙහෙකි. කවර යෙහෙක යන්: මහණෙනි, මේ ලෝකයෙහි ආසීයන් නො දක්නාවූ ආසීධම්මයෙහි අදක්‍ෂ වූ ආයච්චම්මයෙහි නො තික්වුණා වූ, සත්පුරුෂයන් නො දක්නා වූ සත්පුරුෂ ධර්මයෙහි අදක්‍ෂ වූ සත්පුරුෂධර්මයෙහි නො හික්වුණා වූ නුගත් පාඨග්ජන තෙමේ -

'මේ මාගේ ය, මෙය මම වෙමි, මෙය මාගේ ආත්ම ය' යි රූපය තණහා මාන දිට්ඨි වසයෙන් දකී. 'මේ මාගේ ය, මෙය මම වෙමි, මෙය මාගේ ආත්ම ය' යි වෙදතාව තාණො මාන දුෂ්ටිවයගෙන් දකී. 'මේ මාගේ ය, මෙය මම වෙමි, මෙය මාගේ ආත්ම ය' යි සංඥාව තාණො මාන දුෂ්ටි වයගෙන් දකී. 'මේ මාගේ ය, මෙය මම වෙමි, මෙය මාගේ ආත්ම ය' යි සංසාරයන් තාණො මාන දුෂ්ටි වයගෙන් දකී. යම් මේ රූපයතනකක් වේ ද, ආබ්භාවතනකකුත් වේ ද, වූත වූ ගන්ධ රස ආචාර්යකාවතනගෙන් වෙන් ද, විඤ්ඤාන වූ සෙසු සත්‍යායතනගෙන් වෙන් ද, පැමිණෙන ලද නොයන ලද සිසින් අනුගමනය කරන ලද (විඤ්ඤාණාරම්භයෙහි වූ) තණහා මාන දිට්ඨිහු වෙන් ද, එය ද 'මෙය මාගේ ය, මෙය මම වෙමි, මෙය මාගේ ආත්ම ය' යි සලකයි. 'ලොකය ඒ ය, ආත්මය ඒ ය, ඒ මම පරලොච ගොස් එහි තිත්‍ය, මුඛ, ගාංඛිත, අවිපරිණාම යටතාව ඇත්තෙමි වන්නෙමි. ගාංඛිත ය (මනාමෝරු ආදිය) සේ ම සිටින්නෙමි' යි යම් මේ දුෂ්ටියානකකුත් වේ ද, එයත් 'මෙය මාගේ ය, මෙය මම වෙමි, මෙය මාගේ ආත්ම ය' යි දකී.

29. සුතවා ච ඛො භික්ඛවෙ ආර්යසාවකො ආර්යානං දසොථි ආර්යධම්මස්ස කොච්ඤෙ ආර්යධම්මෙ සුචිතීතො, සප්පුරිසානං දසොථි සප්පුරිසධම්මස්ස කොච්ඤෙ සප්පුරිසධම්මෙ සුචිතීතො -

රූපං 'නෙතං මම, නෙසොහමසමි, න මෙසො අත්තා'ති සමනුපස්සති. වෙදනං 'නෙතං මම, නෙසොහමසමි, න මෙසො අත්තා'ති සමනුපස්සති. සඤ්ඤං 'නෙතං මම, නෙසොහමසමි, න මෙසො අත්තා'ති සමනුපස්සති. සබ්බාඤ්ඤං 'නෙතං මම, නෙසොහමසමි, න මෙසො අත්තා'ති සමනුපස්සති. යමපිදං දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤං පතනං පරිඤෙසිතං අනුච්චරිතං මතසා, නමපි 'නෙතං මම, නෙසොහමසමි, න මෙසො අත්තා'ති සමනුපස්සති. යමපිදං දිට්ඨිට්ඨානං, සො ලොකො සො අත්තා, සො පෙච්ච භවිස්සාමි: නිවෙච්චා ධුචො සස්සතො අපිපරිණාමධම්මො, සස්සතිසමං තපෙච්ච ධම්මාමි'ති නමපි 'නෙතං මම, නෙසොහමසමි, න මෙසො අත්තා'ති සමනුපස්සති. සො ඵලං සමනුපස්සතො අසති න පරිතස්සතිති.

30. ඵලං වුත්තෙ අඤ්ඤතරො භික්ඛු භගවන්තා ඵතදචොච: සියා භු ඛො භන්තෙ ඛභිඤා අසති පරිතස්සතාති? සියා භික්ඛුති භගවා අචොච: "ඉධ භික්ඛු ඵකච්චස්ස ඵලං භොති අනු¹ චත මෙ, තං චත මෙ නච්චි, සියා චත මෙ, තං චතාහං න ලභාමි'ති. සො න සොච්චති කිලමති පරිදෙචති, උරත්තාමිං කඤ්ඤති, සමෙමාහං ආපඡ්ඡති. ඵලං ඛො භික්ඛු ඛභිඤා අසති පරිතස්සතා භොති"ති.

31. සියා පන භන්තෙ ඛභිඤා අසති අපරිතස්සතාති? සියා භික්ඛුති භගවා අචොච: "ඉධ භික්ඛු ඵකච්චස්ස න ඵලං භොති 'අනු චත මෙ, තං චත මෙ නච්චි, සියා චත මෙ, තං චතාහං න ලභාමි'ති. සො න සොච්චති න කිලමති න පරිදෙචති, න උරත්තාමිං කඤ්ඤති, න සමෙමාහං ආපඡ්ඡති. ඵලං ඛො භික්ඛු ඛභිඤා අසති අපරිතස්සතා භොති"ති.

32. සියා භුඛො භන්තෙ අඤ්ඤතං අසති පරිතස්සතාති? සියා භික්ඛුති භගවා අචොච: -

1. අනු, PTS.

29. මහණෙනි, ආයථිගන් දක්නාසුලු වූ, ආභිධම්මයෙහි දක්ෂ වූ ආභිධම්මයෙහි නික්මුණා වූ, සත්පුරුෂයන් දක්නාසුලු වූ, සත්පුරුෂධම්මයෙහි දක්ෂ වූ සත්පුරුෂධම්මයෙහි නික්මුණා වූ මුත්තවත් ආයථිග්‍රාවක තෙමේ -

‘මෙය මාගේ නො වේ. මෙය මම නො වෙමි. මෙය මාගේ ආත්මය නො වේ ය’යි රූපය දකිති. ‘මෙය මාගේ නො වෙයි. මෙය මම නො වෙමි. මෙය මාගේ ආත්මය නො වේ ය’යි වේදනා දකිති. ‘මෙය මාගේ නො වේ. මෙය මම නො වෙමි. මෙය මාගේ ආත්මය නො වේ ය’යි සංස්කාරයන් දකිති යම් මේ රූපායතනයක් වේ ද, ශබ්දායතනයකුත් වේ ද, ගන්ධ රස ජොටිබ්බායතනයෝත් වෙන් ද, කෙසු සන්භායතනයෝත් වෙන් ද, සිතින් පෑමිණෙහලද කොහන ලද අනුගමනය කරන ලද කාණොමාන දෘෂ්ටිකු වෙන් ද, එය ද ‘මාගේ නො වේ. එය මම නො වෙමි. එය මාගේ ආත්මය නො වේ ය’යි දකිති. ලෝකය ඒ ය, ආත්මය ඒ ය, ඒ මම පරලොව නොත් එහි නිත්‍ය, බුද්ධි, ශාස්ත්‍ර, අවිපරිණාම (නොපෙරලෙන) සවසාව ඇත්තෙම වන්නෙමි. ශාශ්වතයක් කෙසින් සිටින්නෙමි’ යි යම් මේ දෘෂ්ටිසාධනයකුත් වේ ද, ඒ දෘෂ්ටියක් ‘මෙය මාගේ නොවෙයි මේ මම නොවෙමි මෙය මාගේ ආත්මය නො වේය’ යි දකිති. හෙතෙමේ මෙසේ ක්‍රමවශීන් දක්නේ (පරමාණී වශයෙන්) රූපාදීය නැති (අභිදුමාතය යි පෙන්නන) කල්හි නැති නො ගනී යි.

30. මෙසේ වදාල කල්හි එක්තරා මහණෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය: “වහන්ස, බැහැරි දේ නැති කල්හි තැනි ගැන්මක් වේ ද?” ‘මහණ, වන්නේ ය’යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාලසේක “මහණ, මේ ලොකයෙහි ඇතැම් කෙනෙකුන්ට ‘මට ධනලාභයක් විය. දැන් එය මට තැන. මට (ලැබීමහු) (යම් ධනයක්) වන්නේ නම්, එය මම නො ලබමි යි මෙබඳු අදහසක් වෙයි. හෙතෙම ශෝක කරයි. කලාන්ත වෙයි වැලපෙයි. ශ්‍රය අත්පැහැර ගනියි. මුළුවට පැමිණෙයි. මහණ, මෙසේ බැහැරි දේ නැති කල්හි තැනි ගැන්ම වේ ය’යි වදාලසේක.

31. “වහන්ස, බැහැරි දේ නැති කල්හි තැනි ගැන්මක් නො වන්නේ ද?” ‘මහණ, නො වන්නේ ය’ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාලසේක: මහණ, මේ ලොකයෙහි ඇතැම් කෙනෙකුන්ට ‘මට (රත් රුවන් ආදී ධනයක්) විය. එය මට තැන. මට (ලැබීම හු දු ධනයක්) වන්නේ නම්, එය මම නො ලබමි’ යි මෙබඳු අදහසක් නො වේ. හෙතෙම ශෝක නො කෙරෙයි. කලාන්ත නො වෙයි. නො වැලපෙයි. ශ්‍රය අත් පැහැර නො ගනියි. මුළුවට නො පැමිණෙයි. මහණ, මෙසේ බැහැරි දේ නැති කල්හි තැනි ගැන්ම නො වේ ය’යි වදාල සේක.

32 “වහන්ස, තමා පිළිබඳ දේ නැති කල්හි තැනි ගැන්මක් වන්නේ ද?” ‘මහණ, වන්නේ ය’ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාලසේක: -

“ඉධ භික්ඛු එකච්චස්ස එවං දිට්ඨි හොති: ‘සො ලොකො සො අතතා, සො පෙච්ච භවිස්සාමි තිච්චො ධුළො සස්සතො අවිපරිණාම ධම්මො. සස්සතිසමං තපෙච ධස්සාමි’ති. සො සුණාති තථාගතස්ස වා තථාගත-සාවකස්ස වා සඤ්ඤසං දිට්ඨිට්ඨාතාඛිට්ඨානපරිසුට්ඨානාභි-තිච්චෙසානුසයානං සමුග්ගාතාය සබ්බසබ්බාරසමථාය සබ්බුපඨිපටිතිස්සඤ්ඤාය තණ්හකඛයාය විරාගාය තිරොධාය තිබ්බානාය ධම්මං දෙසෙන්නාස්ස. තස්ස¹ එවං හොති: ‘උච්ඡිජ්ජස්සාමි තාම සු,² විතස්සිස්සාමි තාම සු, න සු තාම³ භවිස්සාමි’ති. සො සොචති කිලමති පරිදෙවති, උරතතාළිං කඤ්ඤති, සමෙමාහං ආපජ්ජති. එවං ඛො භික්ඛු අජ්ඣතං අසති පරිතස්සනා හොති”ති.

33. සීයා පන ගණෙන අජ්ඣතං අසති අපරිතස්සනාති? සීයා භික්ඛුති ගඟවා අවොචී: “ඉධ භික්ඛු එකච්චස්ස න එවං දිට්ඨි ගොති: ‘සො ලොකො සො අතතා, සො පෙච්ච භවිස්සාමි තිච්චො ධුළො සස්සතො අවිපරිණාම-ධම්මො. සස්සතිසමං තපෙච ධස්සාමි’ති. සො සුණාති තථාගතස්ස වා තථාගතසාවකස්ස වා සඤ්ඤසං දිට්ඨිට්ඨාතාඛිට්ඨානපරිසුට්ඨානාභි-තිච්චෙසානුසයානං සමුග්ගාතාය සබ්බසබ්බාරසමථාය සබ්බුපඨිපටිතිස්සඤ්ඤාය තණ්හකඛයාය විරාගාය තිරොධාය තිබ්බානාය ධම්මං දෙසෙන්නාස්ස. තස්ස න එවං හොති: ‘උච්ඡිජ්ජස්සාමි තාම සු, විතස්සිස්සාමි තාම සු, න සු තාම භවිස්සාමි’ති. සො න සොචති න කිලමති න පරිදෙවති, න උරතතාළිං කඤ්ඤති, න සමෙමාහං ආපජ්ජති. එවං ඛො භික්ඛු අජ්ඣතං අසති අපරිතස්සනා හොති.”

34. තං භික්ඛුවෙ පරිග්ගහං පරිගණෙහයොථ යවාස්ස පරිග්ගහො තිච්චො ධුළො සස්සතො අවිපරිණාමධම්මො, සස්සතිසමං තපෙච තිට්ඨෙය්‍ය. පස්සථ තො ඤාමෙහ භික්ඛුවෙ තං පරිග්ගහං යවාස්ස පරිග්ගහො තිච්චො ධුළො සස්සතො අවිපරිණාමධම්මො, සස්සතිසමං තපෙච තිට්ඨෙය්‍යාති? ‘නො භෙතං ගණෙන.’ සාධු භික්ඛුවෙ, අභමිපි ඛො තං භික්ඛුවෙ පරිග්ගහං ත ආමනුපස්සාමි යවාස්ස පරිග්ගහො තිච්චො ධුළො සස්සතො අවිපරිණාම-ධම්මො, සස්සතිසමං තපෙච තිට්ඨෙය්‍ය.

---

1. තස්සෙමං, භසා.   2. නාමිඤ්ඤ, මජ්ඣං, භසා.   3. තඤ්ඤ, මජ්ඣං, භසා.

“මහණ, මේ ලොකයෙහි ඇතැම් එකකුට ‘ලෝකය ඒය, ආත්මය ඒය, ඒ මම පරලොව ගොස් තීර්ණ වන්නෙමි. සපිර වන්නෙමි. සදාකාලික වන්නෙමි. නො පෙරලෙන සභාව ඇත්තෙමි වන්නෙමි. ශාඛිකයන් මෙන් එසේ ම සිටින්නෙමි’ යි මෙබඳු දෘෂ්ටිය වේ ද, හෙතෙම සියලු දෘෂ්ටි, දෘෂ්ටි හෙතු, දෘෂ්ටි පිහිටන තැන්, දෘෂ්ටි නැති සිව්වම්, දෘෂ්ටිත්ට බැස ගැනීම, දෘෂ්ටිත් සිතෙහි ලාග පැවතුම් යන මොවුන් මුල් සුන්කිරීමට ද, සියලු සංසාරයන් සංසිද්ධිම පිණිස ද, සියලු උපසිත් බැහැර කිරීම පිණිස ද, තෘණාන්‍යය කිරීම පිණිස ද, නො ඇලීම් පිණිස ද, නිරෝධය පිණිස ද, නිව්ණය පිණිස ද, දහම් දෙසන තපාගතයන් වහන්සේගේ හෝ තපාගතමුවකයකුගේ හෝ දෙශනාව අසයි. ඔහුට මෙවැනි අදහසක් වෙයි: ‘අනුපපත්ති වශයෙන් සිදි යන්නෙමි ල. වැතසී යන්නෙමි ල. උත්පත්තිවශයෙන් නො වන්නෙමි ලයි’ හෙතෙම ශෝක කරයි. කලාතන වෙයි. වැලපෙයි. ලය අත් පැහැර හබයි. මුලාවට පැමිණෙයි. මහණ, මෙසේ කමා පිළිබඳ වුවක් තැනි කල්හි තැනි ගැන්ම වෙයි ”

33. “වහන්ස, ආධ්‍යාත්මික සකකි තැනි කල්හි නො තැනි ගැන්ම වන්නේ ද? ‘මහණ, වන්නේ ය’ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාලසේක. මහණ, මේ ලොකයෙහි ඇතැම් එකකුට මෙවැනි දෘෂ්ටියක් නො වෙයි: ලොකය ඒය. ආත්මය ඒය. ඒ මම පරලොව ගොස් තීර්ණ වන්නෙමි. සපිර වන්නෙමි. සදාකාලික වන්නෙමි. නොපෙරලෙන සභාව ඇත්තෙමි වන්නෙමි. හැමදා පවතින දෙයක් මෙන් සිටින්නෙමි’ යි මෙබඳු දෘෂ්ටිය නො වේ ද, හෙතෙම සියලු දෘෂ්ටි, දෘෂ්ටි හෙතු, දෘෂ්ටි පිහිටන තැන්, දෘෂ්ටි නැතිම, දෘෂ්ටිත්ට බැස ගැනීම, දෘෂ්ටිය සිතෙහි ලාග කැනීම යන මොවුන් මුල්සුන් කිරීම පිණිස ද, සියලු සංසාරයන් සංසිද්ධිම පිණිස ද සියලු උපසිත් බැහැර කිරීම පිණිස ද, තෘණාන්‍යය කිරීම පිණිස ද, නො ඇලීම් පිණිස ද, නිරෝධය පිණිස ද, නිව්ණය පිණිස ද දහම් දෙසන තපාගතයන් වහන්සේගේ හෝ තපාගතමුවකයකුගේ හෝ දෙශනාව අසයි. ඔහුට මෙ වැනි අදහසක් නො වේ: ‘අනුපපත්ති වශයෙන් සිදි යන්නෙමි ල. වැතසී යන්නෙමි ල. උත්පත්ති වශයෙන් නො වන්නෙමි ල කියා යි. හෙතෙම ශෝක නො කරයි. කලාතන නො වෙයි. නො වැලපෙයි. ලය අත් පැහැර නො හබයි. මුලාවට නො පැමිණෙයි. මහණ, මෙසේ ආධ්‍යාත්මික සකකි තැනි කල්හි නොතැනි ගැන්ම වේ.

33. “මහණෙනි, තීර්ණ සුඛ ශාඛික අවපරිණාමධම් වූ පරිග්‍රහයක් (තමා අයත් යම් බැහැරි පිරිකරක්) වන්නේ ද, ශාඛික වස්තූන් සම් ව එසේ ම (එය) සිටින්නේ නම්, ඒ බැහැරි දෙය පිළිගනිවු. මහණෙනි, තෙපි තීර්ණ සුඛ ශාඛික අවපරිණාමධම් වූ කමා අයත් යම් බැහැරි දෙයක් ශාඛික වස්තූන් සම් ව එසේ ම එය සිටින්නේ නම් ඒ බැහැරි දෙය, මහණෙනි, තෙපි දක්නු ද? ‘වහන්ස, එය නො වෙයි ම ය.’ මහණෙනි, මැනවි. මහණෙනි, යම් පරිග්‍රහයෙක් නිත්‍ය ද සුඛ ද සදාකාලික ද අවපරිණාමධම් ද ශාඛික දෙයක් මෙන් එසේ ම සිටින්නේ ද එබඳු පරිග්‍රහයක් මම ද නො දකිමි.

35. තං භික්ඛවෙ අත්තවාදුපාදානං උපාදිගොථ ගංස අත්තවාදුපාදානං උපාදිගතො න උපාඤ්ඤො සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසා. පසාඨ නො භුමෙහ භික්ඛවෙ තං අත්තවාදුපාදානං ගංස¹ අත්තවාදුපාදානං උපාදිගතො න උපාඤ්ඤො සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසාති? 'නො හෙතං භනෙතං.' සාධු භික්ඛවෙ, අභමපි ඛො තං භික්ඛවෙ අත්තවාදුපාදානං න සමනුපසාමි ගංස අත්තවාදුපාදානං උපාදිගතො න උපාඤ්ඤො සොක පරිදෙව දුක්ඛ දොමනස්සුපායාසා.

36 තං භික්ඛවෙ දිට්ඨිතිස්සගං තිස්සගොථ ගංස දිට්ඨිතිස්සගං තිස්සගතො න උපාඤ්ඤො සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසා. පසාඨ නො භුමෙහ භික්ඛවෙ තං දිට්ඨිතිස්සගං ගංස දිට්ඨිතිස්සගං තිස්සගතො න උපාඤ්ඤො සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසාති? 'නො හෙතං භනෙතං.' සාධු භික්ඛවෙ, අභමපි ඛො තං භික්ඛවෙ දිට්ඨිතිස්සගං න සමනුපසාමි ගංස දිට්ඨිතිස්සගං තිස්සගතො න උපාඤ්ඤො සොක-පරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසා.

37. අත්තති චා භික්ඛවෙ සති 'අත්තතිගං මේ'ති අසාති? 'ඵමං භනෙතං.' අත්තතිගෙ චා භික්ඛවෙ සති 'අත්තා මේ'ති අසාති? ඵමං භනෙතං. අත්තති ච භික්ඛවෙ අත්තතිගෙ ච සම්මතො ථෙවතො අනුපලබ්භමානො² යමපිදං³ දිට්ඨිට්ඨාතං 'සො ලොකො සො අත්තා, සො ථෙවම භවිස්සාමි තිච්චො ධුචො සස්සතො අපිපරිණාමධම්මො, සස්සති-සමං තථෙව ඵස්සාමි'ති, තතාගං භික්ඛවෙ කෙවලො පරිපුරො බාලධම්මොති? 'කිං හි නො සියා භනෙතං, කෙවලො පරිපුරො⁴ බාල-ධම්මො'ති.

38. තං කිං මඤ්ඤාදුථ භික්ඛවෙ රූපං තිච්චං චා අතිච්චං චාති? 'අතිච්චං භනෙතං.' යමපතාතිච්චං දුක්ඛං චා තං ධුඛං චාති? 'දුක්ඛං භනෙතං.' යමපතා-තිච්චං දුක්ඛං පිපරිණාමධම්මං කල්ලනානු තං සමනුපසාමිතුං: 'ඵතං මම, ඵසොභමසමි, ඵසො මෙ අත්තා'ති? 'නො හෙතං භනෙතං.'

39 තං කිං මඤ්ඤාදුථ භික්ඛවෙ වෙදනා තිච්චා චා අතිච්චා චාති? 'අතිච්චා භනෙතං.' යමපතාතිච්චං දුක්ඛං චා තං ධුඛං චාති? 'දුක්ඛං භනෙතං' යමපතාතිච්චං දුක්ඛං පිපරිණාමධම්මං කල්ලනානු තං සමනුපසාමිතුං: 'ඵතං මම, ඵසොභමසමි, ඵසො මෙ අත්තා'ති? 'නො හෙතං භනෙතං'

1. ගසා, සා. 2. අනුපලබ්භිතමානො, සා. සි.
3. යමපි තා, මජ්ඣ. 4. කෙවලො හි භනෙතං පරිපුරො, මජ්ඣ.

35. මහණෙනි, යම් ආකම්මාදෙපාදානයක් උපාදාන කරන්නා වූ (දැඩි කොට ගන්නා වූ) ඔහුට ශෝකය, වැලපීම, කාසිකවෙතසික දුක, දැඩි වෙහෙස යන මොහු හුපදින්නාහු නම්, ඒ ආකම්මාදෙපාදානය උපාදාන කරවූ. මහණෙනි, තෙපි යම් ආකම්මාදෙපාදානයක් උපාදාන කරන්නා වූ ඔහුට ශෝක පරිදෙව දුකක දෙමනසා උපායාසයෝ හුපදින්නාහු නම් එබඳු ආකම්මාදෙපාදානයක් දැනිවූ ද? 'වහන්ස, එය නො වේ ම ය. මහණෙනි, මෑතපි. මහණෙනි, යම් ආකම්මාදෙපාදානයක් උපාදාන කරන්නා වූ ඔහුට ශෝකය වැලපීම දුක දෙමනස දැඩි වෙහෙස යන මොහු හුපදින්නාහු නම්, මහණෙනි, එබඳු ආකම්මාදෙපාදානයක් මම ද නො දකිමි.

36. මහණෙනි, යම් දූපෙති:ශ්‍රයයක් ඇසුරු කරන්නා වූ ඔහුට ශෝකය වැලපීම දුක දෙමනස දැඩි වෙහෙස යන මොහු හුපදින්නාහු නම්, එබඳු දූපෙති:ශ්‍රයයක් ඇසුරු කරවූ. මහණෙනි, යම් දූපෙති:ශ්‍රයයක් ඇසුරු කරන්නා වූ ඔහුට සෝක පරිදේව දුකක දෙමනසා උපායාසයෝ හුපදින්නාහු නම්, එබඳු දූපෙති:ශ්‍රයයක් දකිවූ ද? 'වහන්ස, එය නො වේ ම ය.' මහණෙනි, මෑතපි. මහණෙනි, යම් දූපෙති:ශ්‍රයයක් ඇසුරු කරන්නා වූ ඔහුට සෝක පරිදේව දුකක දෙමනසා උපායාසයෝ හුපදින්නාහු නම්, මහණෙනි, මමත් එබඳු දූපෙති:ශ්‍රයයක් නො දකිමි.

37. මහණෙනි, ආකම්ම (මම) ඇතිකල්හි අත්තනිය (මට අයත් දෙය) මාගේ ය'යි යන අදහස වන්නේ ද? 'වහන්ස, එසේ ය.' මහණෙනි, අත්තනිය ඇතිකල්හි 'ආකම්ම ය මාගේ'යි යන අදහස වන්නේ ද? 'වහන්ස, එසේ ය.' මහණෙනි, ආකම්ම ද ආකම්ම පිළිබඳ දෙයක් ද සත්‍යවශයෙන් ස්වර්ථයයෙන් නො ලැබෙන කල්හි 'ඒ ලොකය, ඒ ආකම්ම ය යි, ඒ මම පරලොව ගොස් තිබීම බුච්ඡයසක අවිපරිණාම ධම්ම වන්නෙමි. ශාශවත වස්තූන් වැනි ව එසේ ම සිටින්නෙමි' යි යම් ඒ දූපෙතිකාරණයක් වේ ද, මහණෙනි, මෙය හුදු පිරිපුන් බාල(අඟු)ධම්මක් නො වේ ද? 'වහන්ස, කිම නො වන්නේ ද, හුදු පිරිපුන් බාලධම්මක් වේ මය.

38. "මහණෙනි, රූපය නිත්‍ය හෝ අනිත්‍ය හෝ වේ ද? 'වහන්ස, අනිත්‍ය ය.' යමක් අනිත්‍ය ද, එය දුක් හෝ සැප හෝ වේ ද? 'වහන්ස, දුක ය. 'යමක් අනිත්‍ය ද, දුක් ද, පෙරලෙන ස්වභාව ඇත්තේ ද, 'මෙය මගේ ය. මෙය මම වෙමි. මේ මාගේ ආකම්ම ය'යි දක්මට සුදුසු ද?' 'වහන්ස, එය සුදුසු නො වේ ම ය.'

39. "මහණෙනි, ඒ කිමැයි හඟනු ද? වේදනාව නිත්‍ය හෝ අනිත්‍ය හෝ වේ ද? 'වහන්ස, අනිත්‍ය ය.' යමක් අනිත්‍ය නම්, එය දුක් ද, සැප ද? 'වහන්ස, දුක් ය. යමක් අනිත්‍ය නම්, දුක නම් වෙනස් වනසුදු නම්, 'මේ මාගේ ය. මෙය මම වෙමි. මේ මාගේ ආකම්ම ය'යි එය එසේ දක්නට සුදුසු ද? 'වහන්ස, ඒ නො වේ ම ය.'

40. තං කිං මඤ්ඤපථ භික්ඛවෙ භඤ්ඤා නිව්වා වා අනිව්වා වාති? ‘අනිව්වා භනෙතං.’ යමපතානිව්වා දුක්ඛං වා තං සුඛං වාති? ‘දුක්ඛං භනෙතං.’ යමපතානිව්වා දුක්ඛං විපරිණාමධම්මං කල්ලනනු තං සමනුපසසිතුං ‘එතං මම, එසොභමසම්, එසො මෙ අතතා’ති? ‘තො භෙතං භනෙතං.’

41. තං කිං මඤ්ඤපථ භික්ඛවෙ සංඛාරා නිව්වා වා අනිව්වා වාති? ‘අනිව්වා භනෙතං.’ යමපතානිව්වා දුක්ඛං වා තං සුඛං වාති? ‘දුක්ඛං භනෙතං.’ යමපතානිව්වා දුක්ඛං විපරිණාමධම්මං කල්ලනනු තං සමනුපසසිතුං ‘එතං මම, එසොභමසම්, එසො මෙ අතතා’ති? ‘තො භෙතං භනෙතං.’

42. තං කිං මඤ්ඤපථ භික්ඛවෙ විඤ්ඤාණං නිව්වා වා අනිව්වා වාති? ‘අනිව්වා භනෙතං.’ යමපතානිව්වා දුක්ඛං වා තං සුඛං වාති? ‘දුක්ඛං භනෙතං.’ යමපතානිව්වා දුක්ඛං විපරිණාමධම්මං කල්ලනනු තං සමනුපසසිතුං ‘එතං මම, එසොභමසම්, එසො මෙ අතතා’ති? ‘තො භෙතං භනෙතං.’

43. තසමාතිභ භික්ඛවෙ යං කිඤ්ඤි රූපං අනිතානාගතපච්චුප්පනනං, අජ්ඣතතං වා ඛග්ගිඤ්ඤා වා, ඔලාරිකං වා සුමුමං වා, ගිතං වා පණිතං වා, යං දුරෙ සතතිකෙ වා, සඛබ්බං රූපං ‘නෙතං මම, නෙසොභමසම්, න මෙසො අතතා’ති එවමෙතං යථාභූතං සමමප්පඤ්ඤාය දුට්ඨිබ්බං. යං කාචි වෙදනා -පෙ- යං කාචි සඤ්ඤා -පෙ- යෙ කෙචි සංඛාරා -පෙ- යං කිඤ්ඤි විඤ්ඤාණං අනිතානාගතපච්චුප්පනනං, අජ්ඣතතං වා ඛග්ගිඤ්ඤා වා, ඔලාරිකං වා සුමුමං වා, ගිතං වා පණිතං වා, යං දුරෙ සතතිකෙ වා, සඛබ්බං විඤ්ඤාණං භනනං මම, නෙසොභමසම්, න මෙසො අතතාති එවමෙතං යථාභූතං සමමප්පඤ්ඤාය දුට්ඨිබ්බං.

44. එවං පසංභං භික්ඛවෙ සුතවා අරියසාවකො රූපසම්භං¹ නිබ්බිද්දති, වෙදනාය² නිබ්බිද්දති, සඤ්ඤාය නිබ්බිද්දති, සංඛාරෙසු නිබ්බිද්දති, විඤ්ඤාණසම්භං නිබ්බිද්දති. නිබ්බිද්දං විරජ්ජති, විරාගා විමුච්චති. විමුච්චනසම්භං විමුච්චනමිති ඤ්ඤාණං භොති ‘ඛිණං ජාති, වුඤ්ඤිතං වුඤ්ඤිතං, කතං කරණිඤ්ඤං, තාපරං ඉන්ද්‍රියතායා’ති පජානාති. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ භික්ඛු උක්ඛිතතපලිසො ඉතිපි, සංඛිතිණ්ණපරිබ්බො³ ඉතිපි, අබ්බුලොක-සිකො ඉතිපි, නිරිඤ්ඤො ඉතිපි, අරියො පනනාභිඤ්ඤා ධර්මානාගරො විසංඤ්ඤො ඉතිපි.

1. රූපසම්භං, සංඛ. 2. වෙදනායපි, සංඛ. 3. පරිබ්බො, මජ්ඣ. සංඛ.

40. මහණෙනි, ඒ කීමැයි හඟනු ද, සංඥාව තිත්තා ද අනිත්තා ද? 'වහන්ස, අනිත්තා යි.' යමක් අනිත්තා නම්, එය දුක් ද සැප ද, 'වහන්ස, එය දුක් ය.' යමක් අනිත්තා නම්, දුක් නම්, වෙනස්වනසුලු නම්, 'එය මාගේ ය එය මම වෙමි. එය මාගේ ආත්ම ය'යි එය එසේ දක්නට සුදුසු ද? 'වහන්ස ඒ නො වේ ම ය.'

41. මහණෙනි, ඒ කීමැයි හඟනු ද, සංඝකාරයෝ තිත්තා ද අනිත්තා ද? 'වහන්ස, අනිත්තා යි.' යමක් අනිත්තා නම්, එය දුක් ද සැප ද? 'වහන්ස, දුක් ය.' යමක් අනිත්තා නම්, දුක් නම්, වෙනස් වනසුලු නම්, 'එය මාගේ ය. ඒ මම වෙමි. එය මාගේ ආත්මය'යි එය එසේ දක්නට සුදුසු ද? 'වහන්ස, ඒ නො වේ ම ය.'

42. මහණෙනි, ඒ කීමැයි හඟනු ද, විඤ්ඤාණය තිත්තා ද අනිත්තා ද? 'වහන්ස, අනිත්තා යි.' යමක් අනිත්තා නම්, එය දුක් ද සැප ද? 'වහන්ස, දුක් ය.' යමක් අනිත්තා නම්, දුක් නම්, වෙනස් වනසුලු නම්, 'එය මාගේ ය. ඒ මම වෙමි. එය මාගේ ආත්ම ය'යි එය එසේ දක්නට සුදුසු ද? 'වහන්ස, ඒ නො වේ ම ය.'

43. මහණෙනි, එකෙහිත් මෙහි අනිත වූ ද වර්තමාන වූ ද, ආධ්‍යාත්මික වූ ද බාහිර වූ ද, ඔපදර්ශක වූ ද සුඤ්ඤාම වූ ද, භීත වූ ද ප්‍රණීත වූ ද, යම් කිසි රූපයක් වේ ද, දුර වූ ද සමීප වූ ද සම් රූපයකුත් වේ ද, ඒ සියලු රූපය 'මෙය මාගේ නො වෙයි. මෙය මම නො වෙමි. මෙය මාගේ ආත්මය නො වෙයි' මෙසේ එය තත් වූ පරිදි මනා නුවණින් දකුණු ය. යම් කිසි වෙදනාවක්... යම් කිසි සංඥාවක් ... යම් කිසි සංඝකාරයෝ ... අනිත වූත් අනාගත වූත් වර්තමාන වූත් ආධ්‍යාත්මික වූත් බාහිර වූත් සුක්ඛේ වූත් භීත වූත් ප්‍රණීත වූත් යම් කිසි විඤ්ඤාණයක් වේ ද, දුර වූත් ශ්‍රවණ වූත් යම් විඤ්ඤාණයකුත් වේ ද, ඒ සියලු විඤ්ඤාණය 'මේ මාගේ නො වෙයි. මේ මම නො වෙමි. මේ මාගේ ආත්මය නො වේ ය'යි මෙසේ එය තත් වූ පරිදි මනා නුවණින් දැක්ක යුතු ය.

44. මහණෙනි, මෙසේ දක්නා වූ ශ්‍රාවණවත් ආර්යීභාවක නොමේ රූපයෙහි කලකිරෙයි... විඤ්ඤාණයෙහි කලකිරෙයි. කලකිරුණේ නො ඇලෙයි. නො ඇලීමෙන් කෙලෙසුන්ගෙන් මිදෙයි. මිදුනු කල්හි මිදුණේ ය යන දැනීම වෙයි. 'ජාතිය කෘෂිණ වූයේ වෙයි. ඛණ්ඩර වූයේ නිමවන ලදී. සිවුමිනින් කල සුක්ඛ කරන ලදී. අර්භවණිය සඳහා අනෙකක් නැතැ'යි දැන ගනී යි. මහණෙනි, මේ මහණ තෙමේ ඉගුළු අවිද්‍යා නැමැති හිදී අගුළු ඇත්තෙකැ යි ද, විසුරුවන ලද කමාභිසංස්කාර නමැති පරිබා ඇත්තෙකැ යි ද, උපුලු නාමණා නැමැති ඉඤ්ඤාණය ඇත්තෙකැ යි ද, බිඳලූ ඔරවනාභිය සංයෝජන නමැති අගුල් ඇත්තෙකැ යි ද, ආර්යීයකැ යි ද, හෙළි මානසිකවත් ඇත්තෙකැ යි ද, බන්ධන කැබලි සකන්ධභාරාදිය ඇත්තෙකැ යි ද, කෙලෙසුන්ගෙන් වෙන් වූවෙකැ යි ද කියනු ලැබේ.

45. කථංඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු උක්ඛිතතපලිඝො හොති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො අවිජ්ජා පභිනා හොති උච්ඡිනනමුලා තාලාවජ්ඣකතා¹ අනභාවකතා² ආයතිං අනුප්පාදබම්මා. එවාං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු උක්ඛිතතපලිඝො හොති

46. කථංඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු සඛ්ඛිණ්ණපරිඛො³ හොති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො පොනොභවිකො ජාතිසංසාරෙ පභිනො හොති උච්ඡිනනමුලො තාලාවජ්ඣකතො අනභාවකතො ආයතිං අනුප්පාදබම්මො. එවාං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු සඛ්ඛිණ්ණපරිඛො හොති.

47. කථංඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු අබ්බුලොහසිකො හොති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො තණ්හා පභිනා හොති උච්ඡිනනමුලො තාලාවජ්ඣකතා අනභාවකතා ආයතිං අනුප්පාදබම්මා. එවාං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු අබ්බුලොහසිකො හොති.

48. කථංඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු කිරිග්ගලො හොති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො පඤ්චාරමනාභිසානි සංඝොජනාති පභිනානි හොනති උච්ඡිනන- මුලාති තාලාවජ්ඣකතාති අනභාවකතාති ආයතිං අනුප්පාදබම්මාති. එවාං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු කිරිග්ගලො හොති.

49. කථංඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු අරියො පනනඤ්චෙරො පනනභාරෙ විසංසුතො හොති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො අසම්මානො පභිනො හොති උච්ඡිනනමුලො තාලාවජ්ඣකතො අනභාවකතො ආයතිං අනුප්පාද- බම්මො. එවාං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු අරියො පනනඤ්චෙරො පනනභාරෙ විසංසුතො හොති.

50. එවාං විචුක්ඛවිතතං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛුං සඉද්දා දෙවො සමුගමකා⁴ සපජාපභිකා අචෝසං නාධිගච්ඡන්ති: ‘ඉදං නිසයිතං තථා- ගතස්ස විඤ්ඤාණ’තති. තං කිසස හෙතු: දිට්ඨිවාගං භික්ඛවෙ ඛමෙම තථාගතං අනත්ථවෙජ්ජාති⁵ වදම්.

1. තාලාවජ්ඣකතා, සි. 2. අනභාවා සතා, මජ්ඣං. අනභාවං ගතා, සා.
3. පරිඝො, මජ්ඣං. සා. 4. සමුග්ගො, සා.
5. අනත්ථවෙජ්ජාති, මජ්ඣං. සා. සි.

45. මහණෙනි, මහණ භවමේ කෙසේ නම් උකහිතතපලික (උපුල තිදි අගුළු ඇත්තේ) වේ ද? මහණෙනි, මේ යායනගෙහි මහණහුගේ අවිද්‍යාව ප්‍රතිණ වුවා ද, සුත් වූ මුල් ඇත්තී ද, මුදුන් සුත් තලක් මෙන් කරන ලද ද, නො වැඩිමට පමුණුවන ලද්දී ද, මත්තෙහි නුපදින සවහාව ඇත්තී ද, මහණෙනි, මෙසේ මහණ තෙමේ උකහිතත පලික වේ.

46. මහණෙනි, කෙසේ නම් මහණ තෙමේ සංකීර්ණජර්ඛ (විපුරාවිත ලද දිය අගල ඇත්තේ) වේ ද? මහණෙනි, මෙහි මහණහුගේ පුතර්ඛවය දෙන්නා වූ ජාති සංසාරය ප්‍රතිණ වූයේ ද, සුත් කල මුල් ඇත්තේ ද, හිස් සුත් තලක් මෙන් කරන ලද්දේ ද, නොවැඩිමට පමුණුවන ලද්දේ ද, මතු නුපදින සවහාව ඇත්තේ ද, මහණෙනි, මෙසේ මහණ තෙමේ සංකීර්ණජර්ඛ වේ.

47. මහණෙනි, මහණ තෙමේ කෙසේ නම් අබ්බුලොහසික (උපුල ඉපුකීලය ඇත්තේ) වේ ද? මහණෙනි, මෙහි මහණහුගේ තෘණාව ප්‍රතිණ වූවා ද, සිදුණු මුල් ඇත්තී ද, හිස් සුත් තලක් මෙන් කරන ලද්දී ද, තවක නොවැඩිම කරන ලද්දී ද, මත්තෙහි නුපදින සවහාවය ඇත්තී ද, මහණෙනි, මෙසේ මහණ තෙමේ අබ්බුලොහසික වේ.

48. මහණෙනි, කෙසේ නම් මහණ තෙමේ නිරයාල (බුන් දොරගුළු ඇත්තේ) වේ ද? මහණෙනි, මෙහි මහණහුගේ පඤ්ච බරමනාසිය සංයෝජනයේ ප්‍රතිණ වූවාහු වෙත් ද, සිදුණු මුල් ඇත්තාහු හිස් සුත් තලක් මෙන් කරන ලද්දහු ද, නො වැඩිමට පමුණුවන ලද්දහු ද, මතු නුපදින සවහාව ඇත්තාහු ද, මහණෙනි, මහණ තෙමේ මෙසේ නිරයාල වේ.

49. මහණෙනි, මහණ තෙමේ කෙසේ නම් තෙළු මානධවර ඇති බහා තැබූ සකන්ධහාර ඇති කෙලෙසුන්ගෙන් වෙන් වූ ආසීයෙක් වේ ද? මහණෙනි, මේ යායනගෙහි මහණහුගේ අසම්මානය ප්‍රතිණ වූයේ වේ ද, සිදුහු මුල් ඇත්තේ වේ ද, හිස් සුත් තලක් මෙන් කරන ලද්දේ ද, නොවැඩිමට පමුණුවන ලද්දේ ද, නුපදින සවහාවය ඇත්තේ ද, මහණෙනි, මහණ තෙමේ මෙසේ පතිත වූ මානධවර ඇති බහා තැබූ සකන්ධහාර ඇති කෙලෙසුන්ගෙන් වෙන් වූ ආසීයෙක් වෙයි.

50 මහණෙනි, මෙසේ මිදුණු, සිත් ඇති මහණහු ශක්‍රයා සහිත මුඛයා සහිත පුජාපති සහිත දෙවියෝ සොයන්නාහු නමුත් 'තථාගතයාගේ නොහොත් රහභුත් වනන්සේගේ විඥනය මේ අරමුණ ඇසුරු කොට පවතී' ය යි දැන නො ගනිත්. ඒ කවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, මම මේ ආකමයේ දී ම (ධරමාන) තථාගතයා (සමිණාසුවයා) (සතනි ප්‍රඥප්තීන්) අනනුවෙද යා යි - අනංවිද්‍යමාන යයි (නොහොත් ඔහුගේ අප්‍රතිසහිත විඥනය නො ලැබිය හැකි යා යි - දහ හැකි නොවේ යයි) කියමි.

51. එවංවාදිං ඛො මං භික්ඛවෙ ඵචමික්ඛාසී, එකෙ සමණොත්ථානමණො අයතා භූච්ඡා මුසා අගුණෙන අබ්භාවික්ඛනති: වෙතසිකො සමණො ගොතමො, සතො සත්තස්ස උච්ඡේදං විනාසං විහවං පඤ්ඤපෙතීති. යථා වාගා¹ භික්ඛවෙ න,² යථා වාගා න වදාමි, තථා මං කෙ ගොතනතො සමණොත්ථානමණො අයතා භූච්ඡා මුසා අගුණෙන අබ්භාවික්ඛනති: වෙතසිකො සමණො ගොතමො, සතො සත්තස්ස උච්ඡේදං විනාසං විහවං පඤ්ඤපෙතීති.

52. පුදබ්බ වානා භික්ඛවෙ ඵතරගි ව දුක්ඛවෙඤ්ච පඤ්ඤපෙමි දුක්ඛස්ස ව තිරොධං. තත්ථ වෙ භික්ඛවෙ පරෙ තථාගතං අකෙකාසනති පරිභාසනති රෙසෙතති, විගෙසෙතති, ඝට්ටෙතති,³ තත්ථ භික්ඛවෙ තථාගතස්ස න ගොති ආසාතො න අපච්චයො න වෙතසො අතභිරද්ධි⁴ තත්ථ වෙ භික්ඛවෙ පරෙ තථාගතං සක්කරොනති ගරුකරොනති⁵ මානෙතති පුජෙතති, තත්ථ භික්ඛවෙ තථාගතස්ස න ගොති ආනඤ්ඤ සොමනස්සං න වෙතසො උබ්බිලාවිතතතං,⁶ තත්ථ වෙ භික්ඛවෙ පරෙ තථාගතං සක්කරොනති ගරුකරොනති මානෙතති පුජෙතති, තත්ථ භික්ඛවෙ තථාගතස්ස ඵචං ගොති: යං ඛො ඉදං පුබ්බෙ පරිඤ්ඤතං, තත්ථිමෙ ඵචරුපා කාරා කාරිගතතිති.

53. තසමාතිහ භික්ඛවෙ භූමෙහ වෙපි පරෙ අකෙකාසෙය්‍යං පරිභාසෙය්‍යං රොසෙය්‍යං විගෙසෙය්‍යං, ඝට්ටෙය්‍යං.⁷ තත්ථ භූමෙහතිපි⁸ න ආසාතො න අපච්චයො න වෙතසො අතභිරද්ධි⁹ කරණීයො. තසමාතිහ භික්ඛවෙ භූමෙහ වෙපි පරෙ සක්කරෙය්‍යං ගරුකරෙය්‍යං මානෙය්‍යං පුජෙය්‍යං තත්ථ භූමෙහතිපි න ආනඤ්ඤ න සොමනස්සං න වෙතසො උබ්බිලාවිතතතං කරණීයො. තසමාතිහ භික්ඛවෙ භූමෙහ වෙපි පරෙ සක්කරෙය්‍යං ගරුකරෙය්‍යං මානෙය්‍යං පුජෙය්‍යං තත්ථ භූමෙහපි¹⁰ ඵචමස්ස: යං ඛො ඉදං පුබ්බෙ පරිඤ්ඤතං, තත්ථිමෙ ඵචරුපා කාරා කාරිගතතිති.

54. තසමාතිහ භික්ඛවෙ යං න භූමාකං තං පජ්ඣථ. තං වො පභිතං දීඝරතතං භිතාය පුබ්බාය භවිස්සති. කිඤ්ච භික්ඛවෙ න භූමාකං? රුපං භික්ඛවෙ න භූමාකං. තං පජ්ඣථ. තං වො පභිතං දීඝරතතං භිතාය පුබ්බාය භවිස්සති. වෙදනා භික්ඛවෙ න භූමාකං තං පජ්ඣථ. සා වො පභිතං දීඝරතතං භිතාය පුබ්බාය භවිස්සති. සඤ්ඤා භික්ඛවෙ න භූමාකං. තං පජ්ඣථ. සා වො පභිතං දීඝරතතං භිතාය පුබ්බාය භවිස්සති. සංඛාරා භික්ඛවෙ න භූමාකං. කෙ පජ්ඣථ. -

1. වාගා, සභා. 2. න ගික්ඛවෙ, මජ්ඣං.
3. 'ඝට්ටෙතති' ඉති න දිස්සති, සීචු. 4. අනභිතඤ්ඤි සභා.
5. ගරු, මජ්ඣං. 6. උපට්ඨිලාවිතතතං, මජ්ඣං.
7. 'ඝට්ටෙය්‍යං' න දිස්සති, සීචු. 8. භූමෙහති, සභා 9. අනභිතඤ්ඤි, සභා.
10. භූමාකං, සභා. PTS. මජ්ඣං.

51. මහණෙනි, මෙබඳු වාද ඇති මෙසේ කියනසුලු මට “ඉමණ ගෞතමී තෙතමී සත්තමී විතායය කරන්නෙකි. ඇත්තාවූ සත්තමයාගේ සිද්ධිම වැනැසීම හට නො ගැන්ම පතවන්නේ යැ”යි ඇතැම් මහණ බමුණෝ අසත්‍ය වූ සිත් වූ බොරුවෙන්, නො වූයෙන්, දූෂ් කියත්. මහණෙනි, මම යම්සේ විනාශකයෙකිමී නො වෙමි ද, මම යම පරිද්දෙකින් හෝ සත්තවිනාශයක් නොපණවමි ද, එසේ වූ මට ඒ හවන් මහණ බමුණෝ “ඉමණ ගෞතමී තෙතමී සත්තමී විතායය කරන්නෙකි. ඇත්තාවූ සත්තමයාගේ සිද්ධිම වැනැසීම හට නො ගැන්ම පතවා”යි අසත්‍යයෙන්, සිත් දෙසින්, බොරුවෙන්, අනුතයෙන් දූෂාරොපණය කෙරෙත්.

52. මහණෙනි, මම පෙර (බෝමැබදි) ද දුනුද (සිවියක් පැවසීමෙහි ද) දුකත් දුකබිනිරේඛයත් පතවමි. මහණෙනි, මෙහිලා අත්‍යයෝ තථාගත-යතව නින්දා කරන් ද, පරිභව කරන් ද, රොස් බස් කියක් ද, වෙහෙසක් ද, ගටා බෙණෙත් ද, මහණෙනි, එහි තථාගතයන්ගේ වෙවරයෙක් නැත. නො සතුටෙන් නැත සිතේ දෙමිනසෙක් නැත. මහණෙනි, එහි ලා අත්‍යයෝ තථාගතයතව සත්කාර කෙරෙත් ද, ගරු කෙරෙත් ද, බුහුමන් කෙරෙත් ද, පුදන් ද, මහණෙනි, එහි තථාගතයන්ට සතුටෙක් නො වෙයි. යොමිනසක් නො වෙයි. සිතෙහි ඉල්ලෙන ප්‍රීතියක් නො වෙයි. මහණෙනි, එහි අත්‍යයෝ තථාගතයන්ට සත්කාර කෙරෙත් ද, ගරු කෙරෙත් ද, බුහුමන් කෙරෙත් ද, පුදන් ද, මහණෙනි, එහි ලා තථාගතයන්ට “යම මේ පඤ්චසක්ඛියක් බෝමැබදි පිරිසිද දුක ගත්තා ලද්දේ ද, ඒ පඤ්චසක්ඛියට මෙබඳු වූ සත්කාරයෝ කරනු ලැබෙත් යැ”යි මෙපමණක් ම අදහස් වෙයි.

53. මහණෙනි, එහෙයින් මෙහි අත්‍යයෝ තොපට ද ආනොග කරන්නාහු නමි, පරිභව කරන්නාහු නමි, රොස් උපදවන්නාහු නමි, වෙහෙසන්නාහු නමි, ගටන්නාහු නමි, ඒ කාරණයෙහි තොප විසින් කෝප නො කල යුතු ය. දෙමිතස් නො කල යුතු ය. සිතෙහි අසතුටක් ඇති කර නො ගත යුතු ය. මහණෙනි, එහෙයින් මෙහි තොපට අත්‍යයෝ සත්කාර කරන්නාහු නමි, ගරු කරන්නාහු නමි, බුහුමන් කරන්නාහු නමි, පුදන්නාහු නමි, මහණෙනි, ඒ කරුණෙහි තොප විසින් සතුටක් නො කට යුතු යි. යොමිනසක් නො කට යුතු යි. සිතෙහි උපුල්වන ප්‍රීතියක් නො කට යුතු යි. මහණෙනි, එහෙයින් මෙහි තොපට ද අත්‍යයෝ සත්කාර කෙරෙත් නමි, ගරු කෙරෙත් නමි, බුහුමන් කෙරෙත් නමි, පුදන් නමි, මහණෙනි, එ කරුණෙහි ලා “යම මේ පඤ්චසක්ඛියක් පෙර පිරිසිද දන්නා ලද්දේ ද, ඒ පඤ්චසක්ඛියට මෙවැනි සත්කාරයෝ කරනු ලැබෙත් යැ”යි. තොපට ද මේ අදහස වන්නේ ය.

54. මහණෙනි එහෙයින් මෙහි යමක් තොපගේ නො වේ නමි එය බැහැර කරවු. එය ප්‍රතිණ කරණ ලද්දේ තොපට බොහෝ කාලයක් හිත පිණිස වන්නේ ය. සුව පිණිස වන්නේ ය. මහණෙනි, කුමක් තොපගේ නො වේ ද? මහණෙනි, රූපය තොපගේ නො වෙයි. එහි ඇල් ම දුරු කරවු. එය දුරු කරන ලද්දේ, තොපට දිගු කලක් හිත පිණිස සැප පිණිස වන්නේ ය. මහණෙනි, වේදනාව තොපගේ නො වෙයි. එහි ඇල් ම දුරු කරවු එය දුරු කරන ලද්දේ තොපට දිගු කලක් හිත පිණිස සැප පිණිස වන්නේ ය. මහණෙනි, සංඤ්ච තොපගේ නො වෙයි. එහි ඇල් ම දුරු කරවු එය දුරු කරන ලද්දේ, තොපට දිගු කලක් හිත පිණිස සැප පිණිස වන්නේ ය. මහණෙනි, සංසකාරයෝ තොපගේ නො වෙත්. ඔවුන් කෙරෙහි ඇල් ම දුරු කරවු. -

තෙ වො පභිනං දීඝරතතං හිතාය සුඛාය භවිස්සන්ති. විඤ්ඤාණං හිතඛවෙ න තුම්මාකං. තං පඡඝථ. තං වො පභිනං දීඝරතතං හිතාය සුඛාය භවිස්සති.

55. තං කීං මඤ්ඤථ හිතඛවෙ, යං ඉමසමීං ජේතවනෙ නිණ්කට්ඨ-සාධාපලාසං, තං ජනො කරෙය්‍ය වා ඛතෙය්‍ය වා යථාපච්චයං වා කරෙය්‍ය, අපි නු තුම්මාකං එවමස්සා: අමො ජනො කරති වා ඛන්ති වා යථාපච්චයං කරොතිති? 'හො හෙතං භජන්ත.' තා කීස්ස හෙතු? 'න හි නො එතං භජන්ත අතතා: අතතනියං වා'ති. එවමෙව ඛො හිතඛවෙ යං න තුම්මාකං තං පඡඝථ. තං වො පභිනං දීඝරතතං හිතාය සුඛාය භවිස්සති. කිද්දව හිතඛවෙ න තුම්මාකං? රූපං හිතඛවෙ න තුම්මාකං. තං පඡඝථ. තං වො පභිනං දීඝරතතං හිතාය සුඛාය භවිස්සති. වෙදනා හිතඛවෙ -පෙ- සඤ්ඤා හිතඛවෙ -පෙ- සංඛාරා හිතඛවෙ -පෙ- විඤ්ඤාණං හිතඛවෙ න තුම්මාකං. තං පඡඝථ. තං වො පභිනං දීඝරතතං හිතාය සුඛාය භවිස්සති.

56. එවං සවාකඛානො හිතඛවෙ මයා ධෛමමා උත්තානො විචචො පකාසිතො ජිත්තපිලොතිකො. එවං සවාකඛානෙ හිතඛවෙ මයා ධෛමම උත්තානෙ විචචෙ පකාසිතෙ ජිත්තපිලොතිකෙ, යෙ තෙ භික්ඛු අරභන්තො ඛිණ්ණසවා වුසිතවන්තො; කතකරණියං ඕභිතභාරා අනුසාතන-සද්ධො පරිකඤ්ඤතවසඤ්ඤාජනා සමමදඤ්ඤා විමුත්තා, වච්චං තෙසං තථී පඤ්ඤපනංය.

57. එවං සවාකඛානො හිතඛවෙ මයා ධෛමමා උත්තානො විචචො පකාසිතො ජිත්තපිලොතිකො එවං සවාකඛානෙ හිතඛවෙ මයා ධෛමම උත්තානෙ විචචෙ පකාසිතෙ ජිත්තපිලොතිකෙ, යෙසං භික්ඛුනං පඤ්ඤා-රම්බායිතාති සංයොජතාති පභිනාති, සබ්බෙ තෙ ඔපපාතිතා තථී පරිනිබ්බාසිතො අනාවතතිධම්මා තස්මා ලොකා.

58. එවං සවාකඛානො හිතඛවෙ මයා ධෛමමා උත්තානො විචචො පකාසිතො ජිත්තපිලොතිකො. එවං සවාකඛානෙ හිතඛවෙ මයා ධෛමම උත්තානෙ විචචෙ පකාසිතෙ ජිත්තපිලොතිකෙ, යෙසං භික්ඛුනං තිණ්ණි සංයොජතාති පභිනාති රාගදොසමොකා තනුගුතා, සබ්බෙ තෙ සකදගාමිනො, සකීද්දව ඉමං ලොකං ආගන්ති, දුක්ඛස්සන්තං කරිස්සන්ති.

මහ දුරු කරන ලද්දේ තොපට දිගු කලක් හිත පිණිස සැප පිණිස වන්නාහු ය. මහණෙනි, විඤ්ඤාන තොපගේ නො වෙයි. එහි ඇල්ම දුරු කරවු. එහි ඇල්ම දුරු කරන ලද්දේ තොපට දිගු කලක් හිත පිණිස සැප පිණිස වන්නේ ය.

55. මහණෙනි, ඒ කිමැසි හඟනු ද? මේ ජේතවනයෙහි යම් තැනක කාමට ශාඛා පලාය වේ ද, එය ජන තෙමේ ගෙත යන්නේ හෝ දවන්නේ හෝ කැමැති සේ හෝ කරන්නේ නම්, “ජනතෙමේ අප භාර ගෙන යන්නේ වෙයි. අප දවන්නේ හෝ වෙයි. තමන් කැමැති සේ කරන්නේ හෝ වේ” යි තොපට මෙබඳු අදහසක් වන්නේ ද? “වකන්න, එය නො වන්නේ ය. එයට හේතු කිමි? වහන්ස, මේ (තෘණාදිය) අපගේ ආකාරය හෝ තමාට අයත් දේ හෝ නො වෙයි.” මහණෙනි, එ පරිද්දෙන් ම යමක් තොපගේ තොවේ නම් එය දුරු කරවු. එය ප්‍රතිණ කරන ලද්දේ තොපට දිගු කලක් හිත පිණිස සැප පිණිස වන්නේ ය. මහණෙනි, කුමක් තොපගේ නො වේ ද? මහණෙනි, රූපය තොපගේ නො වෙයි. එය දුරු කරවු. එය ප්‍රතිණ කරන ලද්දේ තොපට දිගු කලක් හිත පිණිස සැප පිණිස වන්නේ ය. මහණෙනි, වෙදකාව ... මහණෙනි, සංඥාව ... මහණෙනි, සංසාරයෝ... මහණෙනි, විඤ්ඤාන තොපගේ නො වෙයි. එය ප්‍රතිණ කරවු. එය ප්‍රතිණ කරන ලද්දේ තොපට දිගු කලක් හිත පිණිස සැප පිණිස වන්නේ ය.

56. මහණෙනි, මා විසින් ධර්මය මොනවට දෙසන ලදී ප්‍රකට කරන ලදී විවාහ කරන ලදී. පවසන ලදී. සිද්ධාල (කිලිටි නමැති) මහළුපිලි ඇති (තොහොත් අලුත් සඵල කැපීමක් වැනි) කරන ලදී. මහණෙනි, මා විසින් මෙසේ මොනවට දෙසු ප්‍රකට කල, විවාහ කල, හෙළි කල, සිද්ධාල කසල ඇති, මේ ධර්මයෙහි රහස් වූ ස්විණ වූ ආශ්‍රව ඇති, වෘක්කිමා වූ බඹසර ඇති, සිවුමඩින් කල කීස ඇති, බහා කැවූ කෙලෙස්බර ඇති, පැමිණි ස්වාඵල (රහස්බව) ඇති, සම්ප්‍රකාරයෙන් ස්විණ කල හවසායෝජන ඇති, මොනවට නුවණින් දැන කෙලෙසුන්ගෙන් මිදුණු යම් මහණ කෙනෙක් වෙත් ද, ඔවුන්ට ඇතැ සිද්ධාලවත්තට සසරවටෙක් නැත.

57. මහණෙනි, මෙසේ මා විසින් ධර්මය මොනවට දෙසන ලදී. පැහැදිලි කරන ලදී. විවාහ කරන ලදී. පවසන ලදී. සිද්ධාල කසල නමැති මහළුපිලි ඇත්තක් කරන ලදී. මහණෙනි, මෙසේ මා විසින් මොනොවට දෙසු, ප්‍රකට කල, විවාහ කල, හෙළි කල, සිද්ධාල කසල ඇති, ධර්මයෙහි (සස්තෙහි) යම් මහණ කෙනකුන්ගේ ඔරම්භාගිය සංයෝජන පට ප්‍රතිණ ද, ඒ සියල්ලෝ මරණින් මතු ඔපසාතික වූවෝ, ඒ ගුණාවාස බඹලොව්හි දී පිරිනිවෙන්නාහු එසින් පෙරලා මෙහි නොඑන ස්වභාවය ඇත්තෝ වෙත්.

58. මහණෙනි, මෙසේ මා විසින් ධර්මය මොනවට දෙසන ලදී. පැහැදිලි කරන ලදී. විවාහ කරන ලදී. පවසන ලදී. සිද්ධාල කසල නමැති මහළුපිලි ඇති කරන ලදී. මහණෙනි, මෙසේ මා විසින් මොනොවට දෙසු ප්‍රකට කල විවාහ කල, හෙළි කල, පිරිසිදු කල දහමිහි (සස්තෙහි) යම් මහණ කෙනකුන්ගේ කුන් සංයෝජනයෝ ප්‍රතිණ ද, රහ දොම මොහොත් තුනි වූහු ද, ඒ සියල්ලෝ සකාදරාමිහු වෙත. එක් වරක් ම උත්පත්ති වසභයන් මෙ ලොවට අවුත් දුක් කෙලවර කරන්නාහ.

59. එවං ඥාතොතො භික්ඛවෙ මයා ධම්මො උත්තානො විච්චො පකාසිතො ජිත්තපිලොඤ්ඤො. එවං ඥාතොතො භික්ඛවෙ මයා ධම්මො උත්තානො විච්චො පකාසිතො ජිත්තපිලොඤ්ඤො යෙසං භික්ඛුනං නිශ්චි සංශයාද්දතානි පභිතානි, සබ්බෙ තෙ සොතාපත්තා ආපිනිපාතධම්මො නියතා සම්මොඨපරායනා.

60. එවං ඥාතොතො භික්ඛවෙ මයා ධම්මො උත්තානො විච්චො පකාසිතො ජිත්තපිලොඤ්ඤො. එවං ඥාතොතො භික්ඛවෙ මයා ධම්මො උත්තානො විච්චො පකාසිතො ජිත්තපිලොඤ්ඤො යෙ තෙ භික්ඛු ධම්මානුසාරිතො සඤ්ඤානුසාරිතො සබ්බෙ තෙ සම්මොඨපරායනා.

61. එවං ඥාතොතො භික්ඛවෙ මයා ධම්මො උත්තානො විච්චො පකාසිතො ජිත්තපිලොඤ්ඤො. එවං ඥාතොතො භික්ඛවෙ මයා ධම්මො උත්තානො විච්චො පකාසිතො ජිත්තපිලොඤ්ඤො යෙසං මසි සඤ්ඤාමත්තං පෙමමත්තං සබ්බෙ තෙ සඤ්ඤාපරායනාති.

62. ඉදුම්චොච හගචා. අත්තමනා තෙ භික්ඛු හගචතො භාසිතං අභිනඤ්ඤති.

අලග අඤ්ඤාමසුත්තං දුතියං.

1. 3. 3.

චම්මකසුත්තං

1. එවං මෙසුතං: එකං සමයං හගචා සාවඤ්ඤියං විහරති ජෙතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරුමේ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා කුමාරකස්සපො අක්ඛමනෙ විහරති. අථ ඛො අඤ්ඤාකරා දෙවතා අභිකක්ඛනාය රත්තියා අභිකක්ඛනාවණණා කෙවලකපාං අක්ඛමනං ඕභාසෙඤ්ඤා යෙතායසමා කුමාරකස්සපො තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිඤ්ඤා එකමනතං අධිංසි. එකමනතං සිතා ඛො සා දෙවතා ආයස්මනතං කුමාරකස්සපො එතදුචොච:

59. මහණෙනි, මෙසේ මා විසින් ධර්මය මොනොවට දෙසන ලදී. ප්‍රකට කරණ ලදී. විවාහ කරණ ලදී. හෙළි කරණ ලදී. සිදහල කඛමාලු ඇති කරණ ලදී. මහණෙනි, මා විසින් මෙසේ ප්‍රකට කල විවාහ කල හෙළි කල, සිදහල කඛමාලු ඇති කල, මොනොවට දෙසු ධර්මයෙහි යම් මහණ කෙනකුන්ගේ ඥාන් සංශෝචන කෙනෙක් ප්‍රතිණ ද, ඒ සියල්ලෝ සිටු අවා දුකට නොවැටෙන සුලු, රහත්බවට නියතවූ, සම්බොධිය (රහත්පල නුවණ) ප්‍රතිණා කොට ඇති සෝචත්තුව වෙත්.

60. මහණෙනි, මෙසේ මා විසින් ධර්මය මොනොවට දෙසන ලදී ප්‍රකට කරණ ලදී විවාහ කරණ ලදී. පැහැදිලි කරණ ලදී. සිදහල කඛමාලු ඇති කරණ ලදී. මහණෙනි, මෙසේ මා විසින් මොනවට දෙසු, ප්‍රකට කල, විවාහ කල, පැහැදිලි කල, සිදහල කඛමාලු ඇති කල, ධර්මයෙහි යම් මහණ කෙනෙක් ධර්මානුසාරීන් ප්‍රධානුසාරීන් වෙත් ද, ඔහු සියල්ලෝ සම්බොධිය (රහත්පල නුවණ) ප්‍රතිණා කොට ඇත්තෝ වෙත්

61. මහණෙනි, මෙසේ මා විසින් ධර්මය මනාකොට දෙසන ලදී. ප්‍රකට කරණ ලදී. විවාහ කරණ ලදී. හෙළි කරණ ලදී. සිදහල කඛමාලු ඇති කරණලදී. මහණෙනි, මෙසේ මොනොවට දෙසු, ප්‍රකට කල, විවාහ කල, හෙළි කල, සිදහල කඛමාලු ඇති කරණ ලද ධර්මයෙහි මා කෙරෙහි යම් මහණ කෙනකුන්ගේ ප්‍රධානානුසාරීන් ප්‍රමමානුසාරීන් ඇත් නම් ඔහු සියල්ලෝ සම්බොධිය (මරණින් මතු සම්මත ප්‍රතිණාසංචාන කොට ඇතිගේ වෙති.

62. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාල සේක. සතුටු සිතැති ඒ මහණහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ වචනය පිළිගත්හ.

අලගදුසුපමසූත්‍රය දෙවැනි යි.

1. 3. 3.

වමමක සූත්‍රය

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සෑවැන්කුට්ඨර සමීපයෙහි වූ අන්තර්විචුච්චුත්‍රයේ සේනමනාරාම යෙහි වෑඞ්චාසය කරණ සේක. එසමයෙහි ආසුමෙන් කුමාරකාශ්‍යප තෙරණුවෝ අකුමනියෙහි වාසය කරති. එකල එක්තරු දෙවියෙක් මධ්‍යමරුත්‍රියෙහි විසිට වඳී ඇත්තේ අකුමනිය ගාත්පස එකාලොක කොට ආසුමෙන් කුමාරකාශ්‍යප තෙරණුවන් කර එලඹිණේ ය. එලඹ එකත්පච්ච සිටියේ ය. එකත්පච්ච සිටි ඒ දෙවියා ආසුමෙන් කුමාරකාශ්‍යප තෙරණුවන්ට මෙය පල කෙළේ ය:

2. “භික්ඛු, භික්ඛු, අයං වමමකො¹ රතනිං වුපායති². දිවා පජ්ජලති බ්‍රාහ්මණෝ එවමාහ: ‘අභික්ඛණ් සුමෙධ සන්ථං ආදාය’ති. අභික්ඛණ්ණෙනා සුමෙධො සන්ථං ආදාය අදදස ලඛිං³. ‘ලඛිං හදනොන’ති. බ්‍රාහ්මණෝ එවමාහ: ‘උක්ඛිප ලඛිං. අභික්ඛණ් සුමෙධ සන්ථං ආදාය’ති. අභික්ඛණ්ණෙනා සුමෙධො සන්ථං ආදාය අදදස උඤ්චමාසිකං. ‘උඤ්චමාසිකා හදනොන’ති. බ්‍රාහ්මණෝ එවමාහ: ‘උක්ඛිප උඤ්චමාසිකං. අභික්ඛණ් සුමෙධ සන්ථං ආදාය’ති. අභික්ඛණ්ණෙනා සුමෙධො සන්ථං ආදාය අදදස ද්ථිධාපථං. ‘ද්ථිධාපථෝ හදනොන’ති. බ්‍රාහ්මණෝ එවමාහ: ‘උක්ඛිප ද්ථිධාපථං. අභික්ඛණ් සුමෙධ සන්ථං ආදාය’ති. අභික්ඛණ්ණෙනා සුමෙධො සන්ථං ආදාය අදදස වඛගචාරං⁴. ‘වඛගචාරං හදනොන’ති. බ්‍රාහ්මණෝ එවමාහ: ‘උක්ඛිප වඛගචාරං. අභික්ඛණ් සුමෙධ සන්ථං ආදාය’ති. අභික්ඛණ්ණෙනා සුමෙධො සන්ථං ආදාය අදදස කුමමං. ‘කුමමො හදනොන’ති. බ්‍රාහ්මණෝ එවමාහ: ‘උක්ඛිප කුමමං. අභික්ඛණ් සුමෙධ සන්ථං ආදාය’ති. අභික්ඛණ්ණෙනා සුමෙධො සන්ථං ආදාය අදදස අසිසුතං ‘අසිසුතා හදනොන’ති. බ්‍රාහ්මණෝ එවමාහ: ‘උක්ඛිප අසිසුතං. අභික්ඛණ් සුමෙධ සන්ථං ආදාය’ති. අභික්ඛණ්ණෙනා සුමෙධො සන්ථං ආදාය අදදස මංසපෙසිං. ‘මංසපෙසිං හදනොන’ති. බ්‍රාහ්මණෝ එවමාහ: ‘උක්ඛිප මංසපෙසිං. අභික්ඛණ් සුමෙධ සන්ථං ආදාය’ති. අභික්ඛණ්ණෙනා සුමෙධො සන්ථං ආදාය අදදස නාගං. ‘නාගො හදනොන’ති. බ්‍රාහ්මණෝ එවමාහ: “කීට්ඨතු නාෂලා, මා නාගං ඝට්ටපි. තමො කරොති තාගඤ්ඤා”ති.

3. ඉමෙ ඛො ත්ඨං භික්ඛු පඤ්ඤා භගවන්තං උපසඛිකමිත්වා පුච්චෙය්‍යාසි. යථා⁵ තෙ භගවා ඛතාකලොති, තථා තං ඛාරෙය්‍යාසි. නාතං තං භික්ඛු පසාමී සදෙවතෙ ලොකෙ සමාරකෙ සමුහමිකෙ, සසඤ්ඤාබ්‍රාහ්මණීයා පරාය සදෙවමනුස්සාය යො ඉමෙසං පඤ්ඤානං ඉමෙය්‍යාකරණෙන පිත්තං ආරාධෙය්‍ය අඤ්ඤත්‍ර තථාගතෙන වා තථාගතසාවතෙන වා ඉතො වා පත සුත්වාති. ඉදමචොච සා දෙවතා, ඉදං චත්ථා තජේවන්තරධාසි⁶

4. අථ ඛො ආයසමා කුමාරකස්සපො තස්සා රතනියා අවචගෙහ යෙන භගවා තෙනුපසඛිකමි. උපසඛිකමිත්වා භගවන්තං අභිචාදෙත්වා එකමන්තං තිසිදි එකමන්තං තිසිනො ඛො ආයසමා කුමාරකස්සපො භගවන්තං එතදචොච: “ඉමං හනෙන රතනිං අඤ්ඤකර්ණ දෙවතා අභික්ඛණ්ණාය රතනියා අභික්ඛණ්ණවණ්ණො කොචලකප්පං අනිචනං ඕභා සෙත්ථා යෙනාහං තෙනුපසඛිකමි. උපසඛිකමිත්වා එකමන්තං අථොසි. එකමන්තං සීතා ඛො භනෙහ සා දෙවතා මං එතදචොච: -

1. වමමකො, පිටු. 1. 2. වුමායති, මජ්ඣ. සන්. PTS 3. පලිහං, සා. 4. පඤ්ඤාචාර, සා. මඛගචාර, කප්ඵ. 5. යථාච, මජ්ඣ. 6. තජේව අනකරධාසි, සා. PTS.

2. “මහණ, මහණ, මේ භූමිය රුත්‍රියෙහි දී දුමයි. දැවල දිලෙයි බමුණෙක් මෙසේ කියයි: ‘සුමේධය (මනාභුවණැත්ත) ශසත්‍රය ගෙණ සාරව’. සුමේධ තෙමේ ශසත්‍රය ගෙණ සාරත්තේ හිදිඅගුලක් දුටුවේය. ‘වහන්ස, හිදිඅගුලෙකි’ යි (හේ කීය). බමුණා මෙසේ කියයි: ‘හිදිඅගුල ඔසොවාලුව. ශසත්‍රය ගෙණ තව සාරව’. සුමේධ තෙමේ ශසත්‍රය ගෙණ සාරත්තේ මැහියකු දුටුවේය. ‘වහන්ස, මැහියෙකැ’යි. බමුණා මෙසේ කියයි: ‘මැහියා ඔසොවා ලව. සුමේධය, ශසත්‍රය ගෙණ තවත් සාරව’ යි. සුමේධ තෙමේ ශසත්‍රය ගෙණ සාරත්තේ දෙමංභන්දියක් දුටුවේය. ‘වහන්ස, දෙමංභන්දියෙකි’යි. බමුණා, මෙසේ කියයි: ‘දෙමං භන්දිය ඔසොවාලුව. සුමේධය, ශසත්‍රය ගෙණ තවත් සාරව’ යි. සුමේධ තෙමේ ශසත්‍රය ගෙණ සාරත්තේ කරපෙරහනක් (අඵපද්දක්) දුටුවේය. ‘වහන්ස, කරපෙරහනකි’ යි. බමුණා මෙසේ කියයි: ‘කරපෙරහන ඔසොවාලුව. සුමේධය, ශසත්‍රය ගෙණ තවත් සාරව.’ සුමේධ තෙමේ ශසත්‍රය ගෙණ සාරත්තේ ඉදිබ්‍රිවකු දුටුවේය. ‘වහන්ස, ඉදිබ්‍රිවෙකි’යි. බමුණා, මෙසේ කියයි: ‘ඉදිබ්‍රිවා ඔසොවාලුව. සුමේධය, ශසත්‍රය ගෙණ තවත් සාරව.’ සුමේධ තෙමේ ශසත්‍රය ගෙණ සාරත්තේ සිපතක් (මස් කපන කැත්තක්) හා මස්ලොඹුවක් දුටුවේය. ‘වහන්ස, සිපතක් හා මස් ලොඹුවකි’ යි. බමුණා මෙසේ කියයි: ‘සිපත හා මස්ලොඹුව ඔසොවාලුව. සුමේධය, ශසත්‍රය ගෙණ තවත් සාරව.’ සුමේධ තෙමේ ශසත්‍රය ගෙණ සාරත්තේ මස් වැදුල්ලක් දුටුවේය. ‘වහන්ස, මස් වැදුල්ලකි’ යි. බමුණා මෙසේ කියයි: ‘මස්වැදුල්ල ඔසොවාලුව. සුමේධය, ශසත්‍රය ගෙණ තවත් සාරව.’ සුමේධ තෙමේ ශසත්‍රය ගෙණ සාරත්තේ නාගයකු දිටුවේය. ‘වහන්ස, නාගයෙකි’. බමුණා මෙසේ කියයි: ‘නාගයා සිටිවා. නාගයා නො ගවච නාගයාට නමසකාර කරව.’”

3. “මහණ, තෝ මේ පුශ්න භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා ඵලඹ අභව. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් ලෙසකින් තව ප්‍රකාශ කරණ සේක් ද, එය ඵසේ දරව. මහණ, ‘භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගැර, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවකයකු ගැර, මේතැනින් තෙවත් මෙසස්තෙන් අයා කියන්නකු ගැර, මේ පුශ්න විසදීමත් යමෙක් සිත සතුටු කෙරේ ද, එවැනි පුද්ගලයකු දෙවියන් සහිත වූ මරුන් සහිත වූ බමුන් සහිත වූ ලොකයෙහි, මහණ බමුණන් සහිත වූ දෙවිමිත්‍රීන් සහිත වූ සත්කිප්‍රජාවෙහි නො දැක්ම’යි. කියේ ය. ඒ දෙවි තෙමේ මෙය කිය. මෙය කියා ඵහි ම නො පෙනී ගියේ ය.

4. ඉක්මිති ආසුමෙන් කුමරකසුත් තෙරණුවෝ ඒ රුත්‍රිය ඇවෑමෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා ඵලඹයග. ඵලඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද ඵකත්පසෙක හුත්ත. ඵකත්පසෙක හුත් ආසුමෙන් කුමරකසුත් තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ: “වහන්ස,, මේ රු ඵක්භර දෙවියෙක් රුත්‍රිය ඉක්මිතිය කල්හි විහිටවැණී ඇත්තේ අකිවනය ගාත්පභ ඵකාලොක කොට මා කරා ඵලඹයේ ය. ඵලඹ ඵකත්පස් ව සිටියේ ය. වහන්ස, ඵකත්පසෙක සිටියා වූ ඒ දෙවි තෙමේ මිච මෙය කිය:

“භික්ඛු භික්ඛු, අයං වමම්මෙකා රතතිං බුට්ඨායති දිවා පඤ්ඤාති. බ්‍රාහ්මණො ඵවමානා අභිකඛණ සුමේධ සන්ථං ආදායාති. අභිකඛණතො සුමේධො සන්ථං ආදාය අද්දස ලඛති. ‘ලඛති හදනො’ති. බ්‍රාහ්මණො ඵවමානා ‘උක්ඛිප ලඛති. අභිකඛණ සුමේධ සන්ථං ආදාය’ති අභිකඛණතො සුමේධො සන්ථං ආදාය අද්දස ඵඤ්ඤාමාසිකං, ‘ඵඤ්ඤාමාසිකා හදනො’ති බ්‍රාහ්මණො ඵවමානා ‘උක්ඛිප ඵඤ්ඤාමාසිකං. අභිකඛණ සුමේධ සන්ථං ආදායාති’. අභිකඛණතො සුමේධො සන්ථං ආදාය අද්දස ද්විධාපථං, ‘ද්විධාපථො හදනො’ති. බ්‍රාහ්මණො ඵවමානා ‘උක්ඛිප ද්විධාපථං. අභිකඛණ සුමේධ සන්ථං ආදායාති අභිකඛණතො සුමේධො සන්ථං ආදාය අද්දස වහිතවාරං. ‘වහිතවාරං හදනො’ති. බ්‍රාහ්මණො ඵවමානා ‘උක්ඛිප වහිතවාරං. අභිකඛණ සුමේධ සන්ථං ආදායාති. අභිකඛණතො සුමේධො සන්ථං ආදාය අද්දස කුමමි. ‘කුමමි හදනො’ති. බ්‍රාහ්මණො ඵවමානා ‘උක්ඛිප කුමමි. අභිකඛණ සුමේධ සන්ථං ආදායාති. අභිකඛණතො සුමේධො සන්ථං ආදාය අද්දස අසිසුතං. ‘අසිසුතා හදනො’ති. බ්‍රාහ්මණො ඵවමානා ‘උක්ඛිප අසිසුතං. අභිකඛණ සුමේධ සන්ථං ආදායාති. අභිකඛණතො සුමේධො සන්ථං ආදාය අද්දස මංසපෙසිං. ‘මංසපෙසි හදනො’ති. බ්‍රාහ්මණො ඵවමානා ‘උක්ඛිප මංසපෙසිං. අභිකඛණ සුමේධ සන්ථං ආදායාති. අභිකඛණතො සුමේධො සන්ථං ආදාය අද්දස නාගො. ‘නාගො හදනො’ති. බ්‍රාහ්මණො ඵවමානා ‘තිට්ඨිකු නාගො. මා නාගං සඤ්චෙසි. තමො කචොති නාගස්සා’ති.

“ඉමෙ චො චො භික්ඛු පඤ්ඤා හගවන්තං උපසඛකඛිතිං පුච්චෙය්‍යාසි. යථා තෙ හගවා ව්‍යාකරොති නථා නං ධාමරය්‍යාසි. නාගං නං භික්ඛු පස්සාමි සදෙවකෙ චොතෙ -පෙ- ඉතො වා පත සුතීති. ඉදමචොච හගන්ත සා දෙවතා, ඉදං චතීං තතෙචන්තරධාසි”ති.

5. කො හු චො හතෙත වමම්මෙකා? කා රතතිං බුට්ඨායති? කා දිවා පඤ්ඤාති? කො බ්‍රාහ්මණො? කො සුමේධො? කිං සන්ථං? කිං අභිකඛණො? කා ලඛති? කා ඵඤ්ඤාමාසිකා? කො ද්විධාපථො? කිං වහිතවාරො? කො කුමමො? කා අසිසුතා? කා මංසපෙසි? කො නාගොති?

6. වමම්මෙකාහි චො භික්ඛු ඉමස්සෙතං වාසුමමහාභුතිකස්ස කායස්ස අභිවච්චතං මානාපෙතතිකසමභවස්ස භිදතකුමමාසුපචයස්ස අතිච්චුච්චදත පටිමද්දතභෙදනච්චධංසනධම්මස්ස.

යං චො භික්ඛු දිවා කමමනො¹ ආරච්ච රතතිං අනුට්ඨකෙකති අනුච්චාරෙති, අයං රතතිං බුට්ඨායතා.

යං චො භික්ඛු රතතිං අනුට්ඨකෙකතිං අනුච්චාරෙතීං දිවා කමමනො පයොජෙති කායෙත වාචාය මතසා, අයං දිවා පඤ්ඤතා.

1. බුමායතා - මජ්ඣ. සා. PTS. 2. කමමනං - සන්ථි.

“මහණ, මහණ, මේ තුමස රුත්‍රියෙ දී දුමසි, දවල් දිලෙයි. ඔවුණෙක් මේසේ කියයි: ‘සුමෙධය, ශසත්‍රයක් ගෙණ සාරාලවයි. සුමෙධ තෙමේ ශසත්‍රයක් ගෙණ සාරත්තේ හිදිඅගුලක් දුටුවේ ය. වහන්ස, හිදි-අගුලකි යි, (හේ කිය) ඔවුණා මෙසේ කියයි: හිදිඅගුල මසභාවා ලව. ශසත්‍රය ගෙණ සාරව’ සුමෙධ තෙමේ ශසත්‍රය ගෙණ සාරත්තේ මැහියකු දුටුවේ ය. ‘වහන්ස, මැහියෙකැ’යි (හේ කිය) ඔවුණු මෙසේ කියයි: ‘මැහියා ඔසභාවාලව. සුමෙධය, ශසත්‍රය ගෙණ සාරව යි. සුමෙධ තෙමේ ශසත්‍රය ගෙණ සාරත්තේ දෙමංසකියක් දුටුවේ ය. දෙමංසකියෙකි යි (හේ කිය) ඔවුණා මෙසේ කියයි ‘දෙමංසකිදිය ඔසවැලව’ සුමෙධය, ශසත්‍රය ගෙණ සාරව. සුමෙධ තෙමේ ශසත්‍රය ගෙණ සාරත්තේ කරපෙරහනක් දුටුවේ ය. ‘වහන්ස, කරපෙරහනෙකි’ යි (හේ කිය) ඔවුණු මෙසේ කියයි: කරපෙරහන මසභාවාලව. සුමෙධය, ශසත්‍රය ගෙණ සාරව.’ සුමෙධ තෙමේ ශසත්‍රය ගෙණ සාරත්තේ ඉදිබුවකු දුටුවේ ය. ‘වහන්ස, ඉදිබුවෙකි’යි (හේ කිය) ඔවුණා මෙසේ කියයි: ‘සුමෙධය, ඉදිබුවා මසභාවාලව. සුමෙධය, ශසත්‍රය ගෙණ සාරව’ සුමෙධ තෙමේ ශසත්‍රය ගෙණ සාරත්තේ සිපතක් හා මස්ලොඹුවක් දුටුවේ ය. ‘වහන්ස, සිපතක් හා මස් ලොඹුවෙකි’යි. (හේකිය) ඔවුණා මෙසේ කියයි: ‘සිපත හා මස්ලොඹුව මසභාවා ලව, සුමෙධය, ශසත්‍රය ගෙණ සාරව යි. සුමෙධ තෙමේ ශසත්‍රය ගෙණ සාරත්තේ මස්වැදුල්ලක් දුටුවේ ය. ‘වහන්ස, මස්වැදුල්ලෙකි’ යි. (හේ කිය) ඔවුණා මෙසේ කියයි: ‘සුමෙධය, මස්වැදුල්ල ඔසභාවාලව. සුමෙධය, ශසත්‍රය ගෙණ සාරව. (හේ කිය.) සුමෙධ තෙමේ ශසත්‍රය ගෙණ සාරත්තේ නාහයකු දිටි ය. ‘වහන්ස, නාහයෙකි’යි (හේ කිය) ඔවුණා මෙසේ කියයි: ‘නාහයා සිටිවා, නාහයා නොගව්ව, නාහයාට තමිසකාර කරව’යි.

“මහණ, තෝ මේ ප්‍රශ්න භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කර එළඹ විචාරව. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් ලෙසෙකින් තව ප්‍රකාශ කරණ සේක් ද, එය එසේ දරව. “මහණ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හැර ... නො දක්ම’යි. වහන්ස, ඒ දෙව්තෙමේ මෙය කී ය. මෙය කියා එහි ම අතුරුදහන් වී ය.

5. වහන්ස, තුමස කුමක් ද? රු දුමාලිම කුමක් ද? ඔවුණා කවරෙක් ද? සුමෙධයා කවරෙක් ද? ශසත්‍රය කුමක් ද? යැරිම කුමක් ද? හිදිඅගුල කුමක් ද? මැහියා කවරෙක් ද? දෙමංසකිය කුමක් ද? කරපෙරහන කුමක් ද? ඉදිබුවා කවරෙක් ද? මස්කැත්ත හා මස්ලොඹුව කුමක් ද? මස්වැදුල්ල කුමක් ද? නාහයා කවරෙක් ද?

6. “මහණ, තුමස යනු දෙමුට්‍රියන් නිසා ගවගත්, බයින් හා කොඹුයෙන් මැඩුණු, අනිත්‍ය වූ, ඉඳිම පිරිමැදිම ඉදිම වැතසිම ස්වභාව කොට ඇති, සතර මහාගුණත්තෙන් ගවගත් ශරීරයට මේ තමෙකි.

මහණ, ‘දවැලෙහි කළ සුඛ කමානනයත් අරභයා රු කලාතා කරයි. විමසා බලයි’ යන යමක් ඇද්ද, මෙය රු දුමාලිම යි.

මහණ, ‘රුත්‍රියෙහි නැවත නැවත කල්පනා කොට, නැවත නැවත සිත හසුරුවා, දවල්හි කසින් වචනයෙන් සිහින් කමානනයත් යොදයි යන යමක් ඇද්ද, මේ දවල් දිලීම යි.

‘චූඤ්ඤා’ති ඛො භික්ඛු තපාගතසෙසංතං අධිවචනං අරහතො සම්මා සම්බුද්ධස්ස.

‘සුමේධො’ති ඛො භික්ඛු සෙවසෙසංතං භික්ඛුතො අධිවචනං.

‘සත්තං’ති ඛො භික්ඛු අරියාගෙතං පඤ්ඤා අධිවචනං.

‘අභිකඛණ්’ති ඛො භික්ඛු විරියාරම්භසෙසංතං අධිවචනං.

‘ලඛිඨි’ති ඛො භික්ඛු අවිජ්ජාගෙතං අධිවචනං. උක්ඛිප ලඛිඨිං, පච්ඡ අවිජ්ජං. අභිකඛණ් සුමේධ සත්තං ආදායාති අගමේඛස්ස අපේඨා.

‘උද්ඤ්ඤා’ති ඛො භික්ඛු කොට්ඨාසාසෙසංතං අධිවචනං. උක්ඛිප ‘උද්ඤ්ඤා’ති, පච්ඡ කොට්ඨාසං. අභිකඛණ් සුමේධ සත්තං ආදායාති අගමේඛස්ස අපේඨා.

‘ද්විධාපථො’ති ඛො භික්ඛු විචිකිච්ඡාගෙතං අධිවචනං. උක්ඛිප ද්විධාපථං, පච්ඡ විචිකිච්ඡං. අභිකඛණ් සුමේධ සත්තං ආදායාති අගමේඛස්ස අපේඨා.

‘වඛිතචාරො’ති ඛො භික්ඛු පඤ්චනෙතනා නිවරණං අධිවචනං. කාමච්ඡන්දනිවරණස්ස බ්‍රහ්මචරිතනිවරණස්ස විතර්කිතනිවරණස්ස උද්ධමච්ඡන්දනනිවරණස්ස විචිකිච්ඡානිවරණස්ස. උක්ඛිප වඛිතචාරං, පච්ඡ පඤ්ච නිවරණේ. අභිකඛණ් සුමේධ සත්තං ආදායාති අගමේඛස්ස අපේඨා.

‘කුමමො’ති ඛො භික්ඛු පඤ්චනෙතනං උපාදානකඛනිතං අධිවචනං. සෙය්‍යපීදං: රූපපාදානකඛනස්ස වේදනුපාදානකඛනස්ස සඤ්ඤාපාදානකඛනස්ස සංඛාරූපාදානකඛනස්ස විඤ්ඤාණුපාදානකඛනස්ස. උක්ඛිප කුමමං, පච්ඡ පඤ්චපාදානකඛනේ. අභිකඛණ් සුමේධ සත්තං ආදායාති අගමේඛස්ස අපේඨා.

‘අභිසුතා’ති ඛො භික්ඛු පඤ්චනෙතනං කාමගුණං අධිවචනං. වකුට්ඨි-විඤ්ඤායානං රූපානං ඉට්ඨිතං කන්තානං මනාපානං පියරූපානං කාමුපසංභිතානං රජනීයානං, සොනපිඤ්ඤායානං සඤ්ඤානං -පෙ- ඝානපිඤ්ඤායානං ගතීයානං -පෙ- ජ්වහාපිඤ්ඤායානං රසානං -පෙ- කාසපිඤ්ඤායානං ථොට්ඨිඛානං ඉට්ඨිතං කන්තානං මනාපානං පියරූපානං කාමුපසංභිතානං රජනීයානං. උක්ඛිප අභිසුතං, පච්ඡ පඤ්ච කාමගුණේ. අභිකඛණ් සුමේධ සත්තං ආදායාති අගමේඛස්ස අපේඨා.

‘මංසපෙසී’ති ඛො භික්ඛු තන්දිරාගෙසංතං අධිවචනං. උක්ඛිප මංසපෙසීං, පච්ඡ තන්දිරාගං. අභිකඛණ් සුමේධ සත්තං ආදායාති අගමේඛස්ස අපේඨා.

‘තාගො’ති ඛො භික්ඛු ඛිණ්ණසවසෙසංතං භික්ඛුතො අධිවචනං. කිට්ඨිකු තාගො, මා තාගං සට්ඨෙසී, නමො කරොති තාගස්සාති අගමේඛස්ස අපේඨාති.

ඉද්ධමච්චෙව භගවා. අත්තමනො ආසස්මා කුමාරකස්සපො භගවතො භාසිතං අභිනන්දීති.

චම්මකසුත්තං නතිසං.

මහණ, 'බමුණ'යනු අතීත් වූ සමාක් සමුදාධි වූ තථාගතයන් වහන්සේට මේ නමෙකි.

මහණ, 'සුමේධ' යනු ගෞණ වූ මහණකට මේ නමෙකි.

මහණ, 'අසත්‍රය' යනු ආර්යප්‍රඥාවට මේ නමෙකි.

මහණ, 'සාරිමි' යනු විශාරම්භයට මේ නමෙකි.

මහණ, 'භිද්දිගුල' යනු අවිද්‍යාවට මේ නමෙකි. භිද්දිගුල උදුරු ලව' යනු 'අවිද්‍යාව දුරු කරව' යනුයි. 'සුමේධය, අසත්‍රය ගෙණ සාරව' යනු මේ භාෂිතයාගේ අර්ථයි.

මහණ, 'මූඛි' යනු බලවත් ක්‍රෝධයට මේ නමෙකි. 'මූඛියා ඔසවාලව' යනු 'බලවත් ක්‍රෝධය දුරුලව' යනුයි. 'සුමේධය, අසත්‍රය ගෙණ සාරව' යනු මේ භාෂිතයාගේ අර්ථයි.

මහණ, 'දෙමංසනිය' යනු විචිකිච්ඡාවට මේ නමෙකි. 'දෙමංසනිය ඔසවාලව' යනු 'විචිකිච්ඡාව දුරුලව' යනුයි. 'සුමේධය, අසත්‍රය ගෙණ සාරව' යනු මේ භාෂිතයාගේ අර්ථයි.

මහණ, 'කරපෙරහන' යනු කාමච්ඡදනීවරණය, ව්‍යාපාදනීවරණය, විහම්භනීවරණය, උභවචක්‍රාකූලනීවරණය, විචිකිච්ඡාවරණය යන පඤ්චවරණයන්ට මේ නමෙකි. 'කරපෙරහන ඔසවාලව' යනු 'පඤ්ච-නීවරණයන් දුරු කරව' යනුයි. 'සුමේධය, අසත්‍රය ගෙණ සාරව' යනු මේ භාෂිතයාගේ අර්ථයි. ('භික්මෙන මහණ ආර්යප්‍රඥාව ගෙණ, විශාරම්භ කරව' යනු යි.)

මහණ, 'ඉද්දිව්වා' යනු රූපොපාදනසකකිය, වේදනොපාදනසකකිය, සංඥොපාදනසකකිය, සංඝකාරොපාදනසකකිය, විඤ්ඤොපාදනසකකිය. යන උපාදනසකකිය පසට මේ නමෙකි. 'ඉද්දිව්වා ඔසවාලව' යනු 'පඤ්ච උපාදනසකකියන් දුරුලව' යනුයි. සුමේධය, අසත්‍රය ගෙණ සාරව' යන මේ භාෂිතයාගේ අර්ථයි. ('භික්මෙන මහණ ආර්යප්‍රඥාව ගෙණ විශාරම්භ කරව' යනුයි.)

මහණ, 'මස් කැත්ත හා මස්ලොඹුව' යනු ඇසින් දක සුභු වූ ඉභට වූ කාන්ත වූ මනාප වූ ළිය වූ කාමනිශ්‍රිත වූ ඇලීමට කරුණු වූ රූපය... කණින් ඇසිය යුතු ඔබ්දය... තැහැගෙන් දකසුභු ගඳය... දිවෙන් දකසුභු රසය... කසින් සපහි කළ සුභු යහපත්, කමනිය, මතවහන, ප්‍රියඤ්චරූප වූ භාමය උපදවන සිත් අලවන සපහිය යන පඤ්චකාම ගුණයන්ට මේ නමෙකි. 'මස් කැත්ත හා මස් ලොඹුව ඔසවාලව' යනු පඤ්චකාමගුණයන් දුරු කරව, යනුයි. මෙහි 'සුමේධය, අසත්‍රය ගෙණ සාරව' යන මේ භාෂිතයාගේ අර්ථයි. ('භික්මෙන මහණ, ආර්යප්‍රඥාව ගෙණ විශාරම්භ කරව' යනුයි.)

මහණ, 'මස්වැදුල්ල' යනු නන්දිරාගයට මේ නමෙකි. මස්වැදුල්ල ඔසොවාලව යනු නන්දිරාගය දුරු කරව' යනුයි. සුමේධය, අසත්‍රය ගෙණ සාරව' යනු මේ භාෂිතයාගේ අර්ථයි. ('භික්මෙන මහණ ආර්යප්‍රඥාව ගෙණ විශාරම්භ කරව' යනුයි.)

මහණ, 'තාගයා' යනු කම්ණාසුච මහණසුච මේ නමෙකි. 'කම්ණාසුච ගෙමේ සිටිවා. කම්ණාසුචතථාගතයන් නො ගව්ව. කම්ණාසුච තථාගතයන් වහන්සේට තමස්සාර කරව' යනු තාගයා සිටිවා. 'තාගයා නොගව්ව. තාගයාට තමස්සාර කරව' යන මේ භාෂිතයාගේ අර්ථයි.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක. සතුටු වූ ආසුමේන් කුමාර සාභ්‍යප ගෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ දෙශනාවට සතුටු විය.

චම්භිකසුත්‍රය තුන්වැනි යි.

1. 3. 4.

රථවිනිත සුභතං

1 ඵ්ඵං මේ සුභතා: ඵකං සමයං භගවා ඤජභගෙහ විහරති වෙථචනෙ කලඤ්ඤානිච්චාපෙ. අථ ඛො සම්භවුලා ජාතිභුමකා භික්ඛු ජාතිභුමයං වස්සං චුත්ථා යෙන භගවා නෙත්තුවසඤ්ඤමිංසු. උපසඤ්ඤමිත්ථා භගවන්තං අභිච්චාදෙඤ්ඤා ඵකමන්තං නිසීදිංසු. ඵකමන්තං නිසීනෙත ඛො තෙ භික්ඛු භගවා ඵතදචොච:

2. “කො භු ඛො භික්ඛවෙ ජාතිභුමයං ජාතිභුමකානං භික්ඛුනං සමුගම්චාරිතං ඵචං සමාචිනො: “අත්තනා ච අපට්ඨෙඡ්ඡා අපට්ඨෙඡ්ඡකථංඤච භික්ඛුනං කතතා, අත්තනා ච සන්තුට්ඨිකථංඤච භික්ඛුනං කතතා, අත්තනා ච පච්චිනෙතා පච්චෙවකකථංඤච භික්ඛුනං කතතා, අත්තනා ච අසංසට්ඨිකා අසංසග්ගකථංඤච භික්ඛුනං කතතා, අත්තනා ච අරඤ්චිචරියො චරියාරමාකථංඤච භික්ඛුනං කතතා, අත්තනා ච සීලසමපනෙතා සීලසමපදකථංඤච භික්ඛුනං කතතා, අත්තනා ච සමාධිසමපනෙතා සමාධිසමපදකථංඤච භික්ඛුනං කතතා, අත්තනා ච ජඤ්ඤසමපනෙතා ජඤ්ඤසමපදකථංඤච භික්ඛුනං කතතා, අත්තනා ච විමුත්ඨිසමපනෙතා විමුත්ඨිසමපදකථංඤච භික්ඛුනං කතතා, අත්තනා ච විමුත්ඨිසදුණ්දස්සනසමපනෙතා විමුත්ඨිසදුණ්දස්සනසමපදකථංඤච භික්ඛුනං කතතා, ඔචාදකො චඤ්ඤපකො සද්දස්සකො සමාදපකො සමුත්තෙත්ථකො සමපභංසකො සමුගම්චාරිතං”නති?

3. “උඤ්ඤානා තාම භගවත අංගසමා මනනාණිසුගෙහො ජාතිභුමයං ජාතිභුමකානං භික්ඛුනං සමුගම්චාරිතං ඵචං සමාචිනො: අත්තනා ච අපට්ඨෙඡ්ඡා අපට්ඨෙඡ්ඡකථංඤච භික්ඛුනං කතතා, අත්තනා ච සන්තුට්ඨිකා සන්තුට්ඨිකථංඤච භික්ඛුනං කතතා, අත්තනා ච පච්චිනෙතා පච්චෙවකකථංඤච භික්ඛුනං කතතා, අත්තනා ච අසංසට්ඨිකා අසංසග්ගකථංඤච භික්ඛුනං කතතා, අත්තනා ච අරඤ්චිචරියො චරියාරමාකථංඤච භික්ඛුනං කතතා, අත්තනා ච සීලසමපනෙතා සීලසමපදකථංඤච භික්ඛුනං කතතා, අත්තනා ච සමාධිසමපනෙතා සමාධිසමපදකථංඤච භික්ඛුනං කතතා, අත්තනා ච ජඤ්ඤසමපනෙතා ජඤ්ඤසමපදකථංඤච භික්ඛුනං කතතා, අත්තනා ච විමුත්ඨිසමපනෙතා විමුත්ඨිසමපදකථංඤච භික්ඛුනං කතතා, අත්තනා ච විමුත්ඨිසදුණ්දස්සනසමපනෙතා විමුත්ඨිසදුණ්දස්සනසමපදකථංඤච භික්ඛුනං කතතා, ඔචාදකො චඤ්ඤපකො සද්දස්සකො සමාදපකො සමුත්තෙත්ථකො සමපභංසකො සමුගම්චාරිතං”නති.

1. 3. 4.

රචනිත සූත්‍රය

1. මු ි විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක් කලෙක ගාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහ නුවර කලාදකානිමාස නම් වෙළඳවතුන්ගේ වැඩ වාසය කරණ සේක. එකල බොහෝ ජාතිකුමක හික්කුණු ජාතිකුමියෙහි වස්වැය පැවරුවාහු ගාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරු එලඹියාහු ය. එලඹ ගාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක හුන්හ. එකත්පසෙක හුන් ඒ හික්කුණුව ගාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාලසේක:

2. “මහණෙනි, ‘තෙමේන් අලොච්ච වූයේ අලොච්චකථාව හික්කුණුව කරණසුලු වූයේ යයි ද, තෙමේන් සනතුච වූයේ සනතුචකථාව හික්කුණුව කරණසුලු වූයේ යයි ද, තෙමේන් ප්‍රකෂීව්වෙකයෙන් යුක්ත වූයේ විවෙකකථාව හික්කුණුව කරණසුලු වූයේ යයි ද, තෙමේන් (පංචවිධ-) සංසථිය නැති වූයේ අසංසථිකථාව හික්කුණුව කරණ සුලු වූයේ යයි ද, තෙමේන් පවත්ගත් වියඪී ඇත්තේ වියඪීරමකථාව හික්කුණුව කරණසුලු වූයේ යයි ද. තෙමේන් ශීලසමපන්න වූයේ ශීලසමපදකථාව හික්කුණුව කරණසුලු වූයේ යයි ද. තෙමේන් සමාධිසමපන්න වූයේ සමාධිසමපද කථාව හික්කුණුව කරණසුලු වූයේ යයි ද, තෙමේන් ප්‍රඥසමපන්න වූයේ ප්‍රඥසමපදකථාව හික්කුණුව කරණසුලු වූයේ යයි ද, තෙමේන් විමුක්ති (ආසිඵල) සමපන්න වූයේ විමුක්ති සමපදකථාව හික්කුණුව කරණසුලු වූයේ යයි ද, තෙමේන් විමුක්තිඥන දැනියෙන් යුක්ත වූයේ විමුක්තිඥනදැනිය- සමපදකථාව හික්කුණුව කරණ සුලු වූයේ යයි ද, සමුම්භරුන්ට දකකථා- වස්තුන්ගෙන් අවවාද කරන්නේ යයි ද, එය අවබෝධ කරවන්නේ යයි ද, ඒ පිලිබඳ කරුණු දක්වන්නේ යයි ද, එය පිලිගත්වන්නේ යයි ද, එය කරවීම වශයෙන් තියුණු කරවන්නේ යයි ද, මෙසේ ජාතිකුමියෙහි ජාතිකුමක වූ සමුගම්මාපිහික්කුණු විසින් කවරෙක් තෙමේ සමාචාරා කරණ ලද්දේ ද?”

3. “වහන්ස, මහතාණි බැමණියගේ පුත්‍ර වූ සුඤ්චි නම් ආයුමේන් තෙමේ ජාතිකුමියෙහි ජාතිකුමක සමුගම්මාපි හික්කුණු විසින් ‘තෙමේන් අලොච්ච වූයේ අලොච්ච කථාව හික්කුණුව කරණසුලු වූයේ යයි ද, තෙමේන් සනතුච වූයේ සනතුච කථාව හික්කුණුව කරණසුලු වූයේ යයි ද, තෙමේන් ප්‍රකෂී විවෙකයෙන් යුක්ත වූයේ ප්‍රකෂීව්වෙකය පිලිබඳ කථාව හික්කුණුව කරණසුලු වූයේ යයි ද, තෙමේන් අසංසථෙ වූයේ අසංසථිකථාව හික්කුණුව කරණසුලු වූයේ යයි ද, තෙමේන් පවත්ගත් වියඪී ඇත්තේ විසාරමක කථාව හික්කුණුව කරණසුලු වූයේ යයි ද, තෙමේන් ශීලසමපන්න වූයේ ශීලසමපදකථාව හික්කුණුව කරණසුලු වූයේ යයි ද, තෙමේන් සමාධි සමපන්න වූයේ සමාධිසමපදකථාව හික්කුණුව කරණසුලු වූයේ යයි ද, තෙමේන් ප්‍රඥසමපන්න වූයේ ප්‍රඥසමපදකථාව හික්කුණුව කරණසුලු වූයේ යයි ද, තෙමේන් විමුක්තිසමපන්න වූයේ විමුක්තිසමපද කථාව හික්කුණුව කරණසුලු වූයේ යයි ද, තෙමේන් විමුක්තිඥනදැනියෙන් යුක්ත වූයේ විමුක්තිඥනදැනියසමපදකථාව හික්කුණුව කරණසුලු වූයේ යයි ද, සමුම්භරුන්ට දකකථා වස්තුන්ගෙන් අවවාද කරන්නේ යයි ද, එය අවබෝධ කරවන්නේ යයි ද, ඒ පිලිබඳ කරුණු දක්වන්නේ යයි ද, එය පිලිගත්වන්නේ යයි ද, එය තියුණු කරවන්නේ යයි ද, එහි සතුටු කරවන්නේ වේ’ යයි ද මෙසේ සමාචාරා කරණ ලද්දේ ය.”

4. තෙන ඛො පන සමයෙත ආයසමා සාරිපුත්තා හගචතො අවිදුරෙ තිසිනො හොති. අථ ඛො ආයසමතො සාරිපුත්තස්ස ඵතද හොති: “ලාභා ආයසමතො පුණණස්ස මනනාණිපුත්තස්ස, සුලඤ්චලාභා ආයසමතො පුණණස්ස මනනාණිපුත්තස්ස, යස්ස විඤ්ඤ සමුහම්චාරී සද්ච්ඡි සමමුඛා අනුමාස්ස අනුමාස්ස¹ චණණං භාසනති, තඤ්ච සථා අබහත්ත- මොදති, අප්පෙචනාම මගං කදචි කරනචි ආයසමතා පුණණෙත මනනාණිපුත්තෙත සද්ධිං සමාගචෙත්ඤාම, අප්පෙචනාම සියා කොචි දෙව කථාසලලාපො”ති.

5. අථ ඛො හගචා රාජගභෙ සථාභිරන්තං විහරිතිා යෙන සාවච්ඡි තෙන චාරිකං පක්කාමි. අනුපුඤ්ඤත චාරිකං චරමානො යෙන සාවච්ඡි තදචසරී. තනු සුදං හගචා සාවච්ඡියං විහරති ජෙතචතෙ අනාථපිණ්ඩකස්ස ආරුමො. අස්සොසි ඛො ආයසමා පුණණා මනනාණිපුත්තො “හගචා කීර සාවච්ඡිං අනුසාපෙතො සාවච්ඡියං විහරති ජෙතචතෙ අනාථපිණ්ඩකස්ස ආරුමො”ති.

6. අථ ඛො ආයසමා පුණණා මනනාණිපුත්තො ඥෙතාසනං සංභාමෙතා පක්කම්චරං. ආදාය යෙන සාවච්ඡි තෙන චාරිකං පක්කාමි. අනුපුඤ්ඤත චාරිකං චරමානො යෙන සාවච්ඡි ජෙතචතං. අනාථපිණ්ඩකස්ස ආරුමො යෙන හගචා තෙත්තපසඛිකමි. උපසඛිකමිතිා හගචන්තං අභිචාදෙතා ඵකමන්තං තිසිදී. ඵකමන්තං තිසිත්තං ඛො ආයසමන්තං පුණණං මනනාණි පුත්තං හගචා ඛම්මියං කථාය සන්දස්සෙසි සමාදපෙසි සමුත්තෙතජෙසි සම්පහංසෙසි. අථ ඛො ආයසමා පුණණා මනනාණි පුත්තො හගචතා ඛම්මියං කථාය සන්දස්සෙතො සමාදපිතො සමුත්තෙතජෙතො සම්පහංසිතො හගචතො භාසිතං අභිතද්දිතිා අනුමොදිතිා උච්චායාසනා හගචන්තං අභිචාදෙතා පදකම්ණං කතා යෙන අකචිතං තෙන පක්කාමි දිචාචිතාරාය.

7. අථ ඛො අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු යෙතාසමා සාරිපුත්තො තෙත්තප සඛිකමි. උපසඛිකමිතිා ආයසමන්තං සාරිපුත්තං ඵතදචොචි: “යස්ස ඛො තිං අච්චිසො සාරිපුත්ත පුණණස්ස කාමී භික්ඛුතො මනනාණිපුත්තස්ස අභිත්තං කිත්තසමානො අගොසි, සො හගචතා ඛම්මියං කථාය සන්දස්සිතො සමාදපිතො සමුත්තෙතජෙතො සම්පහංසිතො හගචතො භාසිතං අභිතද්දිතිා අනුමොදිතිා උච්චායාසනා හගචන්තං අභිචාදෙතා පදකම්ණං කතා යෙන අකචිතං තෙන පක්කානො දිචාචිතාරාය”ති.

1. අනුමාස්ස අනුමාස්ස, මජ්ඣ, 1

4. එ සමයෙහි ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි හුන්කාහු වෙත්. ඉක්බිති ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සථවිරයන් වහන්සේට මෙබඳු අදහසක් විය: “නුවණ ඇත්තා වූ සමුගම-වාරිපු ශායනාන් වහන්සේගේ හමුවෙහි දශකථාවකුන්ට පිවිසෙමින් යම් කෙනකුන්ගේ ගුණ කියත් ද, ඒ ගුණකථාව ද ශායනාන් වහන්සේ මනා කොට අනුමොදන් වනසේක් ද, ඒ මනත්‍රාණිපුත්‍ර වූ පුණී ආයුෂමතුන් වහන්සේට ලාභයෙකි. මනත්‍රාණිපුත්‍ර පුණී සථවිරයන්ට සුලබබලාභයකි. අපි කිසියම් කලෙක මනත්‍රාණිපුත්‍ර ආයුෂමත් පුණී තෙරණුවන් හා එක් වන්නමෝ නම් මෑතව. කිසියම් කථාසලාපයකුත් වන්නේ නම් මෑතව” කියායි.

5. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෑමැති තාක් කල් රජගහනුවර වැඩිවෘත්ත කොට පිළිවෙලින් වාරිකාවෙහි හැසිරෙණ්ණසේක් සැවැත්නුවරට වැඩිසේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ සැවැත්නුවර ජේතවනගෙයහි වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ ආරාමයෙහි වැඩ වාසය කරණ සේක. “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවරට වැඩ අනේපිඬු සිටුහුගේ දෙවරම් වෙහෙර වාසය කරණසේක් ලැ” යි මනත්‍රාණිපුත්‍ර ආයුෂමත් පුණී සථවිරයන් වහන්සේ ආසුන.

6 ඉක්බිති මනත්‍රාණිපුත්‍ර ආයුෂමත් පුණී තෙරණුවෝ සෙතසුන් හැත්පන්කොට නබා පාසිවුරු ගෙණ සැවැත්නුවරට වාරිකාවෙහි වැඩිසහ. පිළිවෙලින් වාරිකාවෙහි හැසිරෙත්තාහු, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක හුන්හ. එකත් පසෙක හුන් මනත්‍රාණිපුත්‍ර ආයුෂමත් පුණ්ණ තෙරණුවන්ට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැනුම් කතාවෙන් කරුණු දක්වූහ. එහි සමාදන් කරවූහ. එහි උත්සාහ කරවූහ එහි සතුටු කරවූහ. ඉක්බිති මනත්‍රාණිපුත්‍ර ආයුෂමත් පුණ්ණ තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දැනුම් කථාවෙන් කරුණු දක්වන ලද්දහු, සමාදන් කරවන ලද්දහු, උත්සාහවත් කරවන ලද්දහු, සතුටු කරවන ලද්දහු, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ භාෂිතයට සතුටු ව අනුමෝදන්ව අස්තෙන් තැඟි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද පෑදකුණු කොට දිවාචාරණය සඳහා අක්ඛිතයට වැඩියහ.

7. ඉක්බිති එක්තරා ගිහු නමක් ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සථවිරයන් වහන්සේ කරා එළඹියේ ය. එළඹ ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සථවිරයන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය: “ඇවැත් ශාරීපුත්‍ර සථවිරයන් වහන්ස, ඔබ වහන්සේ යම් මනත්‍රාණි පුත්‍ර ආයුෂමත් පුණී තෙර කෙනකුන් ගැණ නිවර කියමින් විසු සේක් ද, ඒ පුණීසථවිර කෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දැනුම් කතාවෙන් කරුණු දක්වන ලද්දේ, සමාදන් කරවන ලද්දේ, උත්සාහවත් කරවන ලද්දේ, සතුටු කරවන ලද්දේ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ දේශනාවට සතුටු ව අනුමොදන් ව අස්තෙන් නැගිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද පෑදකුණු කොට දිවාචාරණය සඳහා අක්ඛිතය කරා ගියේ ය” යි කියායි.

8. අථ ඛො ආයසමා සාරිපුතො තරමානරුපො තිසිදනං ආදය ආයසමානං පුණණං මනනාණිපුතො පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුබ්භි සිසානු ලොභී අථ ඛො ආයසමා පුණණං මනනාණිපුතො අකිවනං අජෙඤ්ඤා-ගහෙතා අඤ්ඤාතරසමි රුකඛමුලෙ දිවාචිතාරං තිසිදි. ආයසමාපි ඛො සාරිපුතො අකිවනං අජෙඤ්ඤාගහෙතා අඤ්ඤාතරසමි රුකඛමුලෙ දිවා-චිතාරං තිසිදි. අථ ඛො ආයසමා සාරිපුතො සායනසමයං පතිපලාණා පුට්ඨිතො භෙතායසමා පුණණං මනනාණිපුතො තෙනුපසඛකමි. උප-සඛකමිති ආයසමා පුණණං මනනාණිපුතොන අධිං සමමාදි. සමමාදනීයං තථ සාරාණීයං විතිසාරෙතා එකමනනං තිසිදි. එකමනනං තිසිදෙනො ඛො ආයසමා සාරිපුතො ආයසමානං පුණණං මනනාණි-පුතො එතදවොචි:

9. හගචති නො ආවුසො බ්‍රහ්මචරියං වුසාතිති? ‘එමමාවුසො’ති. කිනනු ඛො ආවුසො සීලවිපුඤ්ඤාං හගචති බ්‍රහ්මචරියං වුසාතිති? ‘නො හිදං ආවුසො.’ කිමතාවුසො විතතවිපුඤ්ඤාං හගචති බ්‍රහ්මචරියං වුසාතිති? ‘නො හිදං ආවුසො.’ කිනනු ඛො ආවුසො දිට්ඨිවිපුඤ්ඤාං හගචති බ්‍රහ්මචරියං වුසාතිති? ‘නො හිදං ආවුසො.’ කිමතාවුසො කඛබ්බාචිතරණවිපුඤ්ඤාං හගචති බ්‍රහ්මචරියං වුසාතිති? ‘නො හිදං ආවුසො.’ කිනනු ඛො ආවුසො මහාමහඤ්ඤාණදසානවිපුඤ්ඤාං හගචති බ්‍රහ්මචරියං වුසාතිති? ‘නො හිදං ආවුසො.’ ‘කිමතාවුසො පටිපද-ඤ්ඤාණදසානවිපුඤ්ඤාං හගචති බ්‍රහ්මචරියං වුසාතිති? ‘නො හිදං ආවුසො.’ කිනනු ඛො ආවුසො ඤ්ඤාණදසානවිපුඤ්ඤාං හගචති බ්‍රහ්මචරියං වුසාතිති? ‘නො හිදං ආවුසො.’

10. “කිනනු ඛො ආවුසො සීලවිපුඤ්ඤාං හගචති බ්‍රහ්මචරියං වුසාති”ති ඉති පුට්ඨො සමානො ‘නො හිදං ආවුසො’ති වදෙයි. “කිමතාවුසො විතතවිපුඤ්ඤාං හගචති බ්‍රහ්මචරියං වුසාති”ති ඉති පුට්ඨො සමානො ‘නො හිදං ආවුසො’ති වදෙයි “කිනනු ඛො ආවුසො දිට්ඨිවිපුඤ්ඤාං හගචති -පෙ- “කිනනු ඛො ආවුසො ඤ්ඤාණදසානවිපුඤ්ඤාං හගචති බ්‍රහ්මචරියං වුසාතිති ඉති පුට්ඨො සමානො ‘නො හිදං ආවුසො’ති වදෙයි. කිමතං මරතාවුසො හගචති බ්‍රහ්මචරියං වුසාතිති? ‘අනුපාදාපරිතිබ්බානන්තං ඛො ආවුසො හගචති බ්‍රහ්මචරියං වුසාති’ති.

11. කිනනු ඛො ආවුසො සීලවිපුඤ්ඤා අනුපාදාපරිතිබ්බානන්තති? ‘නො හිදං ආවුසො.’ කිමතාවුසො විතතවිපුඤ්ඤා අනුපාදාපරිතිබ්බානන්තති? ‘නො හිදං ආවුසො.’ කිනනු ඛො ආවුසො දිට්ඨිවිපුඤ්ඤා අනුපාදාපරිතිබ්බානන්තති? ‘නො හිදං ආවුසො.’ කිමතාවුසො කඛබ්බාචිතරණවිපුඤ්ඤා අනුපාදාපරිතිබ්බානන්තති? ‘නො හිදං ආවුසො.’ කිනනු ඛො ආවුසො මහාමහඤ්ඤාණදසානවිපුඤ්ඤා අනුපාදාපරිතිබ්බානන්තති? ‘නො හිදං ආවුසො.’ කිමතාවුසො පටිපදඤ්ඤාණ-දසානවිපුඤ්ඤා අනුපාදාපරිතිබ්බානන්තති? ‘නො හිදං ආවුසො.’ කිනනු ඛො ආවුසො ඤ්ඤාණදසානවිපුඤ්ඤා අනුපාදාපරිතිබ්බානන්තති? ‘නො හිදං ආවුසො’ අඤ්ඤානු ඉමෙති ධම්මෙති අනුපාදාපරිතිබ්බානන්තති? ‘නො හිදං ආවුසො.’

12. “කිනඤ්ඤා භවො ආවුසො සීලවිසුද්ධිං අනුපාදාපරිනිබ්බානනති ඉති පුථෙධිං සමානො ‘නො හිදං ආවුසො’ති වදෙසි. කිම්පනාචුඡො චිත්තවිසුද්ධිං, අනුපාදාපරිනිබ්බානනති ඉති පුථෙධිං සමානො ‘නො හිදං ආවුසො’ති වදෙසි. කිනඤ්ඤා භවො ආවුසො දිට්ඨිවිසුද්ධිං, අනුපාදාපරිනිබ්බානනති -පෙ-කිනඤ්ඤා භවො ආවුසො සද්දණ්දස්සනවිසුද්ධිං, අනුපාදාපරිනිබ්බානනති ඉති පුථෙධිං සමානො ‘නො හිදං ආවුසො’ති වදෙසි. කිම්පනාචුඡො අසුඤ්ඤා ඉමෙහි ධම්මෙහි අනුපාදාපරිනිබ්බානනති ඉති පුථෙධිං සමානො ‘නො හිදං ආවුසො’ති වදෙසි.” යථා ඤථා පනාචුඡො ඉමස්ස භාසිතස්ස අනෙඨො දට්ඨබ්බොති ?

[පුණ්ණන්තෙරො:]

13. සීලවිසුද්ධියෙඤ්ඤා ආවුසො භගවා අනුපාදාපරිනිබ්බානං පඤ්ඤාපෙස්ස, සලපාදානංගෙව සමානං අනුපාදාපරිනිබ්බානං පඤ්ඤාපෙස්ස. චිත්තවිසුද්ධියෙඤ්ඤා ආවුසො භගවා අනුපාදාපරිනිබ්බානං පඤ්ඤාපෙස්ස, සලපාදානංගෙව සමානං අනුපාදාපරිනිබ්බානං පඤ්ඤාපෙස්ස. දිට්ඨිවිසුද්ධියෙඤ්ඤා ආවුසො භගවා අනුපාදාපරිනිබ්බානං පඤ්ඤාපෙස්ස, සලපාදානංගෙව සමානං අනුපාදාපරිනිබ්බානං පඤ්ඤාපෙස්ස. කම්මාචිතරණවිසුද්ධියෙඤ්ඤා ආවුසො භගවා අනුපාදාපරිනිබ්බානං පඤ්ඤාපෙස්ස. සලපාදානංගෙව සමානං අනුපාදාපරිනිබ්බානං පඤ්ඤාපෙස්ස. මහොමග්ගසද්දණ්දස්සනවිසුද්ධියෙඤ්ඤා ආවුසො භගවා අනුපාදාපරිනිබ්බානං පඤ්ඤාපෙස්ස, සලපාදානංගෙව සමානං අනුපාදාපරිනිබ්බානං පඤ්ඤාපෙස්ස. පටිපද්දසද්දණ්දස්සනවිසුද්ධියෙඤ්ඤා ආවුසො භගවා අනුපාදාපරිනිබ්බානං පඤ්ඤාපෙස්ස, සලපාදානංගෙව සමානං අනුපාදාපරිනිබ්බානං පඤ්ඤාපෙස්ස. සද්දණ්දස්සනවිසුද්ධියෙඤ්ඤා ආවුසො භගවා අනුපාදාපරිනිබ්බානං පඤ්ඤාපෙස්ස, සලපාදානංගෙව සමානං අනුපාදාපරිනිබ්බානං පඤ්ඤාපෙස්ස. අසුඤ්ඤා ඉමෙහි ධම්මෙහි අනුපාදාපරිනිබ්බානං අනෙඨො, පුච්ඡන්තො පරිනිබ්බානෙග්ගො. පුච්ඡන්තො හි ආවුසො අසුඤ්ඤා ඉමෙහි ධම්මෙහි.

14. තෙන භාවුසො උපමං තෙ කර්සාමි. උපමාගපිඨවකච්චි විසුද්ධි පුරිසා භාසිතස්ස අනෙඨො අඤ්ඤාතො. සෙග්ගථාපි ආවුසො රඤ්ඤා පසෙතදිස්ස කොසලස්ස සාච්චිතං පටිවසනතස්ස ඤානෙගො කිඤ්ඤිදෙව අච්චාසිකං කර්ණිකං උපපඤ්ඤා, තස්ස අනතරං ච සාච්චිතං අනතරං ච සාකෙතං සතත රථවිනිතානි උපට්ඨිපෙග්ගං. අථ භවො ආවුසො රජා පසෙතදි කොසලො සාච්චිතො නික්ඛම්චා අනෙත පුරඤ්ඤා පට්ඨං රථවිනිතං අභිරුගෙග්ග පට්ඨමෙත රථවිනිතෙත දුතියං රථවිනිතං පාපුණ්ණෙග්ග, පට්ඨං රථවිනිතං විස්සජෙඤ්ඤා, දුතියං රථවිනිතං අභිරුගෙග්ග. දුතියෙත රථවිනිතෙත තතියං රථවිනිතං පාපුණ්ණෙග්ග, දුතියං රථවිනිතං විස්සජෙඤ්ඤා, තතිය රථවිනිතං අභිරුගෙග්ග. තතියෙත රථවිනිතෙත චතුර්ථං රථවිනිතං පාපුණ්ණෙග්ග, තතියං රථවිනිතං විස්සජෙඤ්ඤා,

12. “ඇවැත්ති, කිම, ශිලවිභූතිය අනුපාදපරිනිපාණය දු සි මෙසේ අසන ලද්දහ ම ‘ඇවැත්ති, මේ නො වේ ය’ යි කියනු. ඇවැත්ති, කිම, විතතවිභූතිය අනුපාදපරිනිපාණය වේ ‘දු සි මෙසේ අසන ලද්දහ ම ‘ඇවැත්ති, මේ නො වේ ය’ යි කියනු. ඇවැත්ති, කිම, දිට්ඨිවිසුද්ධිය අනුපාදපරිනිපාණය වේ දු සි ... ඇවැත්ති, කිම, ඤාණදසකතවිසුද්ධිය අනුපාදපරිනිපාණය වේ දු ‘සි මෙසේ අසන ලද්දහ ම ‘ඇවැත්ති, මේ නො වේ ය’ යි කියනු. ඇවැත්ති, කිම, මේ ඛමාත්ත භාර අනුපාදපරිනිපාණය වේ දු සි. මෙසේ අසන ලද්දහ ම ‘ඇවැත්ති, මේ නො වේ ය’ යි කියනු.” ඇවැත්ති, මේ භාමිතායෙ අච්ච කෙසේ දන සුතු දු සි ඇසු.

[පුණ්ණකෙතරණුවෝ:]

13. ඇවැත්ති, ඉදින් භාගාවතුන් වහන්සේ ‘ශිලවිභූතිය අනුපාද පරිනිපාණය වේ ය සි, පනවන සේක් නම, උපාදන සහිත වූවක් ම අනුපාද පරිනිපාණය වේ ය සි පනවන සේක. ඇවැත්ති, ඉදින් භාගාවතුන් වහන්සේ ‘විතතවිභූතිය අනුපාදපරිනිපාණය වේ ය’ යි පනවන සේක් නම උපාදන සහිත වූවක් ම අනුපාදපරිනිපාණය වේ ය සි පනවන සේක. ඇවැත්ති, ඉදින් භාගාවතුන් වහන්සේ ‘දිට්ඨිවිසුද්ධිය අනුපාදපරිනිපාණය වේ ය’ යි පනවන සේක් නම, උපාදන සහිත වූවක් ම අනුපාදපරිනිපාණය වේ ය සි පනවන සේක. ඇවැත්ති, ඉදින් භාගාවතුන් වහන්සේ ‘කඛ්ඛාචිතරණ විසුද්ධිය අනුපාදපරිනිපාණය වේ ය’ යි පනවන සේක් නම, උපාදන සහිත වූවක් ම අනුපාදපරිනිපාණය වේ ය සි පනවන සේක. ඇවැත්ති, ඉදින් භාගාවතුන් වහන්සේ මඤ්ඤාණදසකතවිසුද්ධිය අනුපාදපරිනිපාණය වේ ය’ යි. පනවන සේක් නම, උපාදන සහිත වූවක් ම අනුපාද පරිනිපාණය වේ ය සි පනවන සේක. ඇවැත්ති, ඉදින් භාගාවතුන් වහන්සේ ‘පච්චදඤ්ඤාණදසකතවිසුද්ධිය අනුපාදපරිනිපාණය වේ ය’ යි පනවන සේක් නම, උපාදන සහිත වූවක් ම අනුපාදපරිනිපාණය වේ ය’ යි පනවන සේක. ඇවැත්ති, ඉදින් භාගාවතුන් වහන්සේ ‘ඤ්ඤාණදසක විසුද්ධිය අනුපාදපරිනිපාණය වේ ය’ යි. පනවන සේක් නම, උපාදන සහිත වූවක් ම අනුපාදපරිනිපාණය වේ ය’ යි පනවන සේක. ඇවැත්ති, ඉදින් මේ ඛමාත්ත භාර (අභිකක්) අනුපාදපරිනිපාණය වන්නේ නම, පාඨස්ථන තෙමේ පිරිනිවේන්නේය. ඇවැත්ති, පාඨස්ථන තෙමේ මේ ඛමාත්තෙත් වෙන් වූයේ වෙයි.

14. ඇවැත්ති, එසේ නම ඔබට උපමාවක් කරන්නෙමි. මේ ලොකයෙහි සමහර නුවණැති පුරුෂයෝ උපමාවෙන් ද අච්ච දුන ගණිත්. ඇවැත්ති, සමසේ සැමැත්තුවර වසන සෙසෙකදි සොසොල් රජහට සාකකත නුවර කිසියම් ඉක්මන් කටයුත්තක් උපදුන්නේ ය. ඔහුට සැවැහවත් සාකකතයටත් අතර හික්වුණු අසුන් යෙදු රිය හකක් එළුවා තබන්නාහු ය. ඇවැත්ති, ඉක්බිති පසෙකදි සොසොල් රජ සැවැත් නුවරින් කික්ම ඇතුළු පුරදෙවරින් පළමුවැනි විනිතරථයට තහින්නේ ය. පළමු වැනි විනිතරථයෙන් දෙවැනි විනිතරථයට පැමිණෙන්නේ ය. පළමුවැනි විනිතරථය අත්හරින්නේ ය. දෙවැනි විනිතරථයට තහින්නේය. දෙවෙනි විනිත රථයෙන් තුන්වැනි විනිතරථයට පැමිණෙන්නේ ය. දෙවෙනි විනිතරථය අත්හරින්නේ ය. තුන්වැනි විනිතරථයට තහින්නේය. තුන් වැනි විනිතරථය අත්හරින්නේ ය. තුන් වැනි විනිතරථයෙන් සතරවැනි විනිතරථයට පැමිණෙන්නේ ය. තුන්වැනි විනිතරථය අත් හරින්නේ ය.

සතර වන විනිතරථයට තිබේනේ ය. සතර වන විනිතරථයෙන් පස්වන විනිතරථයට පැමිණෙන්නේ ය. සතර වන විනිතරථය අත්හරින්නේ ය. පස්වන විනිතරථයට තිබේනේ ය. පස්වන විනිතරථයෙන් සවන විනිතරථයට පැමිණෙන්නේ ය. සවන විනිතරථය අත්හරින්නේ ය. සවන විනිතරථයට තිබේනේ ය. සවන විනිතරථයෙන් සත්වන විනිතරථයට පැමිණෙන්නේ ය. සවන විනිතරථය අත්හරින්නේ ය. සත්වන විනිතරථයෙන් සෘණකතයෙහි ඇතුළුවීම දෙරටුව කර පැමිණෙන්නේ ය.

15. ඇතුළුපුර දෙරටුවට පැමිණී ඔහුගෙන් ඔහුමාත්‍යයෝ තැ සතලේ නැගෝ මෙසේ අගන්නාහු ය: 'මහරජ, මුඛවතයේ මේ විනිතරථයෙන් සැවැත්නුවරින් තික්ම සෘණකතයෙහි ඇතුළුවීම දෙරටුවට පැමිණියාහු ද?' කියායි. ඇවැත්ති පසේනදී කොසොල් රජ තෙසේ ප්‍රකාශ කරන්නේ මැනවින් ප්‍රකාශ කරන්නේ ද? ඇවැත්ති, පසේනදී කොසොල් රජ මෙසේ ප්‍රකාශ කරන්නේ මැනවින් ප්‍රකාශ කරන්නේ ය. (කෙසේ ද) "මේ සැවැත්නුවර වසන මට සෘණකතයෙහි ඉක්මන් කවුන්තක් උපත. ඒ මට සැවැත්නුවර සෘණකතයටත් අතර විනිතර අසුන් යෙදු රිය සතක් ඊළඳා තැබූහ. ඉක්මනි මම සැවැත්නුවරින් තික්ම ඇතුළුදෙරටුවෙන් පලමුවන විනිතරථයට නැංගෙමි. පලමුවන විනිතරථයෙන් දෙවන විනිතරථයට පැමිණියෙමි. පලමුවන විනිතරථය හළෙමි. දෙවන විනිතරථයට නැංගෙමි. දෙවන විනිතරථයෙන් තුන්වන විනිතරථයට පැමිණියෙමි. දෙවන විනිතරථය හළෙමි. තුන් වන විනිතරථයට නැංගෙමි. තුන්වන විනිතරථයෙන් සතරවන විනිතරථයට පැමිණියෙමි. තුන්වන විනිතරථය හළෙමි. සතරවන විනිතරථයට නැංගෙමි. සතරවන විනිතරථයෙන් පස්වන විනිතරථයට පැමිණියෙමි. සතරවන විනිතරථය හළෙමි. පස්වන විනිතරථයට නැංගෙමි. පස්වන විනිතරථයෙන් සවන විනිතරථයට පැමිණියෙමි. පස්වන විනිතරථය හළෙමි. සවන විනිතරථයට නැංගෙමි. සවන විනිතරථයෙන් සත්වන විනිතරථයට පැමිණියෙමි. සවන විනිතරථය හළෙමි. සත්වන විනිතරථයට නැංගෙමි. සත්වන විනිතරථයෙන් ම සෘණකතයෙහි ඇතුළු වීම දෙරටුවට පැමිණියෙමි" කියායි. ඇවැත්ති, මෙසේ ප්‍රකාශ කරන්නාවූ පසේනදී කොසොල් රජතෙමේ මැනවින් ප්‍රකාශ කරන්නේ ය.

16. ඇවැත්ති, මෙපරිද්දෙන් ම සිලවිසුද්ධිය විතතවිසුද්ධිය බ්බසාත අරිය දක්වා ම වෙයි. විතතවිසුද්ධිය දිට්ඨිවිසුද්ධිය දක්වා ම වෙයි. දිට්ඨිවිසුද්ධිය කඛ්ඛාවතරණවිසුද්ධිය දක්වා ම වෙයි. කඛ්ඛාවතරණවිසුද්ධිය මනාමනා-සදුණදසනනවිසුද්ධිය දක්වා ම වෙයි. මනාමනාසදුණදසනනවිසුද්ධිය පටිපදසදුණදසනනවිසුද්ධිය දක්වා ම වෙයි. පටිපදසදුණදසනනවිසුද්ධිය සදුණදසනනවිසුද්ධිය දක්වා ම වෙයි. සදුණදසනනවිසුද්ධිය අනුපාද-පරිනිවාරණය දක්වා ම වෙයි. ඇවැත්ති, අනුපාදපරිනිවාරණ (ප්‍රකාශයෙන් නුපත් අසඛිත බාදා) සංඛ්‍යාත අරිය පිණිස භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත බලසර වෙතෙයි.

17. එවං වුජ්ඣෙත ආයසමා සාරිපුඤ්ඤා ආයසමනතං පුණ්ණං මනතාණි-
පුඤ්ඤා එතදවොච: “කො නාමෙ ආයසමා? කථංඤ්ඤා පන ආයසමනතං¹
සමුඤ්ඤා ජානන්ති”ති? ‘පුණ්ණං’ති ඛො මෙ ආවුඤ්ඤා නාමං. ‘මනතාණි-
පුඤ්ඤා’ති ච පන මං සමුඤ්ඤා ජානන්ති.

18. “අච්ඡරියං ආවුඤ්ඤා, අභිභූතං ආවුඤ්ඤා. යථා තං සුභවතා
සාවකෙත සම්මදෙව සඤ්ඤාසනං ආජානන්තො, එවමෙවං² ආයසමතා
පුණ්ණං මනතාණිපුඤ්ඤා ගමිතරං ගමිතරං පඤ්ඤා³ අනුමාණං⁴
අනුමාණං ඛණ්ඩා. ලාභා සමුඤ්ඤා ජානං, සුලභි ලාභා සමුඤ්ඤා ජානං,
යෙ ආයසමනතං පුණ්ණං මනතාණිපුඤ්ඤා ලභන්ති දණ්ණනාය. ලභන්ති
පසිරුපාසනාය. වේලඤ්ඤාසෙත වෙපි⁵ සමුඤ්ඤා ආයසමනතං පුණ්ණං
මනතාණිපුඤ්ඤා මුඛිනා පරිභරන්තා ලභෙත්තුං දණ්ණනාය, ලභෙත්තුං පසිරු-
පාසනාය, තෙසමපි ලාභා. තෙසමපි සුලභිං. අමිඤ්ඤාසෙත ලාභා, අමිඤ්ඤාසෙත
සුලභිං, යෙ මයං ආයසමනතං පුණ්ණං මනතාණිපුඤ්ඤා ලභාමි
දණ්ණනාය, ලභාමි පසිරුපාසනාය”ති.

19. එවං වුජ්ඣෙත ආයසමා පුණ්ණං මනතාණිපුඤ්ඤා ආයසමනතං
සාරිපුඤ්ඤා එතදවොච: කො නාමෙ ආයසමා? කථංඤ්ඤා පන ආයසමනතං
සමුඤ්ඤා ජානන්ති? ‘උපතියො’ති ඛො මෙ ආවුඤ්ඤා නාමං. ‘සාරි-
පුඤ්ඤා’ති ච පන මං සමුඤ්ඤා ජානන්ති.

20. “සඤ්ඤාසෙත චත කීර් භො සාවකෙත සද්ධිං මනතාණිපුඤ්ඤා න
ජානන්ති ‘ආයසමා සාරිපුඤ්ඤා’ති. සචෙ හි මයං ජානෙය්‍යාමි ‘ආයසමා
සාරිපුඤ්ඤා’ති එතකමපි නො නිපපට්ඨාසෙය්‍ය. අච්ඡරියං ආවුඤ්ඤා,
අභිභූතං ආවුඤ්ඤා, යථා තං සුභවතා සාවකෙත සම්මදෙව සඤ්ඤාසනං
ආජානන්තො, එවමෙවං ආයසමතා සාරිපුඤ්ඤා ගමිතරං ගමිතරං පඤ්ඤා
අනුමාණං අනුමාණං පුඤ්ඤා. ලාභා සමුඤ්ඤා ජානං, සුලභි ලාභා සමුඤ්ඤා
ජානං, යෙ ආයසමනතං සාරිපුඤ්ඤා ලභන්ති දණ්ණනාය. ලභන්ති පසිරු
පාසනාය. වේලඤ්ඤාසෙත වෙපි⁵ සමුඤ්ඤා ආයසමනතං සාරිපුඤ්ඤා
මුඛිනා පරිභරන්තා ලභෙත්තුං දණ්ණනාය, ලභෙත්තුං පසිරුපාසනාය, තෙසමපි
ලාභා, තෙසමපි සුලභිං. අමිඤ්ඤාසෙත ලාභා, අමිඤ්ඤාසෙත සුලභිං, යෙ මයං
ආයසමනතං සාරිපුඤ්ඤා ලභාමි දණ්ණනාය, ලභාමි පසිරුපාසනාය”ති.

ඉතිහ තෙ උභො මහා නාමා අඤ්ඤාමඤ්ඤාසු සුභාසිතං
සමුඤ්ඤාදිංසුති.

රථවිභිතසුඤ්ඤා වග්ගං.

1. පනායසමනතං, මජ්ඣ. ඛණ්. PTS 2. එවමෙව, මජ්ඣ.
3. ගමිතරං ගමිතරපඤ්ඤා, මජ්ඣ. ඔ. කථෙච්ච. 4. අනුමාණං, මජ්ඣ.
5. සුලභං සමුඤ්ඤා ජානං, ඛණ්. 6. වේලඤ්ඤාසෙත, ඛණ්.

17. මෙසේ කී කල්හි ආයුෂමත් සැරියුත් තෙරණුවෝ ආයුෂමත් මනත්‍රාණීපුත්‍ර පුණීතෙරණුවන්ට මෙය කීහ: “ආයුෂමත් පනමේ කිහිමී ඇත්තේ ද? සමුම්සරහු ආයුෂමතුන් කෙසේ දකිත් ද?” කියා යි. ඇවැත්ති, මෙසේ නම ‘පුණණ ය.’ සමුම්සරහු ම: ‘මනත්‍රාණීපුත්‍රය’ යි ද දකිති.

18. “ඇවැත්ති, ආයුෂමී යි, ඇවැත්ති, අද්දහන යි. මනා කොට ශායා ශාසනය දත්තා වූ ශ්‍රාවකයකු විසින් යම්කෙසේ නම්, එපරිද්දෙන් මනත්‍රාණී පුත්‍ර පුණී ආයුෂමතුන් විසින් ඉතා ගැඹුරු ප්‍රශ්නයෝ දශකථාවකුන්ට පිවිසෙමින් ප්‍රකාශ කරණ ලද්දක, යම් කෙනෙක් ආයුෂමත් මනත්‍රාණී පුත්‍රපුණීයන් දක්මට ලබන් ද, සේවනයට ලබන් ද, ඒ සමුම්සරුන්ට ලාභය. ඒ සමුම්සරුන්ට මනා සේ ලැබුණු ලාභය. සමුම්සරහු දුහුල් හුඹුළුවකින් ද ආයුෂමත් මනත්‍රාණී පුත්‍ර පුණීයන් මුදුනෙන් පරිහරණය කරමින් දක්මට ලබන්තාහු නම්, සෙවනයට ලබන්තාහු නම්, ඔවුන්ටත් ලාභ ය. ඔවුන්ටත් මනා ලැබුමකි. යම්කෙසේ අපි ආයුෂමත් මනත්‍රාණීපුත්‍ර පුණීයන් දක්නට ලබමු ද, සෙවනයට ලබමු ද, ඒ අපට ද ලාභය. අපට ද මනා ලැබුමකි.”

19. මෙසේ කී කල්හි ආයුෂමත් මනත්‍රාණී පුත්‍ර පුණී තෙරණුවෝ ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර තෙරණුවන්ට මෙය කීහ: “ආයුෂමත් පනමේ කිහිමී ඇත්තේ ද? සමුම්සරහු ආයුෂමතුන් කෙසේ දකිත් ද?” යනු යි. ඇවැත්ති, මෙසේ නම ‘උපතියා’ ය. සමුම්සරහු ම: ‘ශාරීපුත්‍ර’ ය යි දකිති.

20. “මෙකෙවින් මුදුරුන් වැනි වූ ශ්‍රාවකයකු සමග සාකච්ඡා කරන්නාවූ අපි ‘මේ ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සථවිරයන් වහන්සේ’ යයි නො දකුමහ. ඉදින් අපි ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සථවිරයන් වහන්සේ ය යි දත්තෙමු නම්, මේ පමණකුත් (මේ උපමාවත්) අපට නො වැටහෙන්නේ ය. ඇවැත්ති, ආයුෂමීය, ඇවැත්ති, අද්දහන. මෑතවත් ශායාශාසනය දත්තා වූ ශ්‍රාවකයකු යම් කෙසේ ද, එපරිද්දෙන් ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සථවිරයන් වහන්සේ විසින් දශකථාවකුන්ට වදිමින් ඉතා ගැඹුරු ප්‍රශ්නයෝ විමරණ ලදහ. යම් කෙනෙක් ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රයන් දැකියට ලබන් නම්, සෙවනයට ලබන් නම්, ඒ සමුම්සරුන්ට ලාභ ය. ඒ සමුම්සරුන්ට මනා සේ ලැබුණු ලාභ ය. සමුම්සරහු දුහුල්හුඹුළුවකින් ද ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර තෙරණුවන් මුදුනෙන් පරිහරණය කරන්නාහු, දක්මට ලබන්තාහු නම්, සෙවනයට ලබන්තාහු නම්, ඔවුන්ටත් ලාභ ය. ඔවුන්ටත් මනා ලැබුමකි. යම්කෙසේ අපි ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර තෙරණුවන් දක්මට ලබමු ද, සේවනයට ලබමු ද, ඒ අපට ද ලාභ ය. අපටත් මනා ලැබුමකි.”

මෙසේ ඒ මහා(තාග)ශ්‍රේණියෝ දෙදෙන ඔවුනොවුන්ගේ යහපත් වචන සතුටින් අනුමොදන් වූහ.

රථවිනිත පුත්‍රය සතරවැනි යි.

1. 3. 5.

නිවාපසුතනං

1. ඵලං මේ සුතං: එකං සමයං භගවා ඤාවස්ඵයං විහරති ජෙතවනෙ අනාඨමිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තත්ත ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙතභි 'භික්ඛවො'ති. 'භද්දනෙත'ති තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චස්සොසුං. භගවා එතදුචොච:

2. ත භික්ඛවෙ තෙවාපිකො නිවාපං නිවපති මගජාතානං "ඉමං මේ නිවාපං නිවුතනං මගජාතා පරිභුඤ්ඤානං දීඤාසුතා වණ්ණවනෙතා විරං දීඤමිඤාතං යාපෙතසු"ති. එවඤ්ච ඛො භික්ඛවෙ තෙවාපිකො නිවාපං නිවපති මගජාතානං "ඉමං මේ නිවාපං නිවුතනං මගජාතා අනුපබ්ඤ්ඤා චූළිතා භොජනාති භුඤ්ඤාසුතාති. අනුපබ්ඤ්ඤා චූළිතා භොජනාති භුඤ්ඤාමානා මදං ආපජ්ජියාසුතාති. මත්තා සමානා පමාදං ආපජ්ජියාසුතාති. පමත්තා සමානා යථාකාමකරණීයා භවිස්සාසුතාති ඉමස්මිං නිවාපෙ"ති.

3. තත්ත භික්ඛවෙ පඨමා මගජාතා අමුං නිවාපං නිවුතනං තෙවාපිකස්ස අනුපබ්ඤ්ඤා චූළිතා භොජනාති භුඤ්ඤාසු. තෙ තත් අනුපබ්ඤ්ඤා චූළිතා භොජනාති භුඤ්ඤාමානා මදං ආපජ්ජියාසු. මත්තා සමානා පමාදං ආපජ්ජියාසු. පමත්තා සමානා යථාකාමකරණීයා අහෙසුං තෙවාපිකස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ. එවං හි තෙ භික්ඛවෙ පඨමා මගජාතා ත පරිමුච්චිංසු තෙවාපිකස්ස ඉඤ්ඤාසුතාචා.

4. තත්ත භික්ඛවෙ දුතියා මගජාතා එවං සමච්චිනෙතසු: "තෙ ඛො තෙ පඨමා මගජාතා අමුං නිවාපං නිවුතනං තෙවාපිකස්ස අනුපබ්ඤ්ඤා චූළිතා භොජනාති භුඤ්ඤාසු. තෙ තත් අනුපබ්ඤ්ඤා චූළිතා භොජනාති භුඤ්ඤාමානා මදං ආපජ්ජියාසු. මත්තා සමානා පමාදං ආපජ්ජියාසු. පමත්තා සමානා යථාකාමකරණීයා අහෙසුං තෙවාපිකස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ. එවං හි තෙ පඨමා මගජාතා ත පරිමුච්චිංසු තෙවාපිකස්ස ඉඤ්ඤාසුතාචා. යතනුභ මයං සබ්බස්සා නිවාපභොජනා පටිවිරමෙය්‍යාමි, භගහොගා පටිවිරතා අරඤ්ඤායතනාති අජේඤ්ඤාගහෙතීං¹ විහරෙය්‍යාමි"ති. තෙ සබ්බස්සා නිවාප-භොජනා පටිවිරමිංසු. භගහොගා පටිවිරතා අරඤ්ඤායතනාති අජේඤ්ඤා-ගහෙතීං¹ විහරිංසු. තෙසං භිමොතං පච්චිමේ මාසෙ තිණ්ණාදකසබ්බසෙ අභිමත්තකසිමානං පතෙතා කාසො භොති. තෙසං අභිමත්තකසිමානං පතතකායානං බලවිරියං පරිහාසි. බලවිරියෙ පරිහිනෙ තමේච නිවාපං නිවුතනං තෙවාපිකස්ස පච්චාගමිංසු. තෙ තත් අනුපබ්ඤ්ඤා චූළිතා භොජනාති භුඤ්ඤාසු. තෙ තත් අනුපබ්ඤ්ඤා චූළිතා භොජනාති භුඤ්ඤාමානා මදං ආපජ්ජියාසු. මත්තා සමානා පමාදං ආපජ්ජියාසු. පමත්තා සමානා යථාකාමකරණීයා අහෙසුං තෙවාපිකස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ. එවං හි තෙ භුක්ඛවෙ දුතියාපි මගජාතා ත පරිමුච්චිංසු තෙවාපිකස්ස ඉඤ්ඤාසුතාචා.

1. අජේඤ්ඤාගහෙතීං, මජ්ඣ. අජේඤ්ඤාගහිතීං, PTS.

1. 3. 5.

නිවාප සූත්‍රය

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැමැත්තුමර සමීපයෙහි වූ ජේතවන නම් අනේසිඬු සිටුහුගේ ආරම්භයෙහි වැඩ වසනසේක. එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ 'මහණෙනි'යි හිඤ්ඤත් ඇමතු සේක. ඒ හිඤ්ඤ 'වහන්සැ' යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්හ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වදල සේක:

2. මහණෙනි, නිමවැද්දෙන් (සාණාදි ගොදුරු කරණ වැද්දෙන්) "මා විසින් වසුල මේ ගොදුරු අනුභව කරන්නා වූ මූවසමුභයෝ දිගා ඇත්තෝ පැහැටත් වූවෝ බොහෝ කලක් යැපෙන්නෝ"යි (සිතා) මූවසමුභයකට තණ (ඇට) නො වසුර යි. මහණෙනි, තෙව්‍යාපික තෙමේ මූවත් සදහා "මා විසින් වසුල මේ කෙතට මූවසමුභයෝ වැද ගෙන මුසපත් ව බොජුත් අනුභව කෙරෙත්. වැද ගෙන මුසපත් ව බොජුත් අනුභව කරන්නෝ මදයට පැමිණෙන්නාහු ය. මත් වූවෝ ප්‍රමාදයට පැමිණෙන්නාහු ය. ප්‍රමිතය වූවෝ මේ නිවාපයෙහි කැමැති සේ කට යුත්තෝ වන්නාහු ය"යි මෙසේ (සිතා) ම තණ වසුරයි.

3. මහණෙනි, ඒ මූවසමුභයන් අතර පලමුවන මූවසමුභයෝ තෙව්‍යාපිකයා විසින් වසුල මේ තණකෙතට වැද මුසපත් වූවෝ තණ කැපෝ ය. ඔහු එහි වැද මුසපත් ව තණ කන්නාහු මදයට පැමිණියාහු ය. මත් වූවෝ සිහි කැඩී විභට පත් වූහ. සිහි කැඩී වූවාහු තෙව්‍යාපිකයාගේ මේ තණකොටුවෙහි කැමැති සේ කට යුත්තෝ වූහ. මහණෙනි, මෙසේ ඒ පලමුවන මූවසමුභයෝ තෙව්‍යාපිකයාගේ සංග්‍රහයාවයෙන් (වසනයෙන්) නො මිදුණාහු ය.

4. මහණෙනි, එහි දී දෙවන මූවසමුභයෝ මෙසේ සිතූහ: "යම් ඒ පලමුවන මූවසමුභයෝ තෙව්‍යාපිකයා විසින් වසුල මේ තණකෙතට වැද මුසපත් වූවෝ තණ කැපූහු ය. ඔහු එහි වැද මුසපත් ව තණ කන්නාහු මත් වූවාහු ය. මත් වූවාහු සිහි කැඩී වූවාහු තෙව්‍යාපිකයාගේ මේ තණකොටුවෙහි දී කැමැති සේ කට යුත්තෝ වූහ. මෙසේ ඒ පලමුවන මූවසමුභයෝ තෙව්‍යාපිකයාට වසන විෂමත් නො මිදුණාහු ය. අපි සජීව්‍යකාරයෙන් නිවාපභෝජනයෙන් වැළකෙන්නමු නම්, භය සහිත තණ කැමෙන් වැළකුණමෝ කැලයට වැද වාසය කරන්නෙමු නම්, යෙහෙකැ" යි සිතූහ. ඔහු සජීව්‍යකාරයෙන් ම නිවාපභෝජනයෙන් වැළකුණහ. සිය සහිත වූ පරිභෝගයෙන් වැළකුණෝ වතලාගැබට වැද වාසය කළහ. හිමානයේ පත්විමිමාසයෙහි තණ හා ජලය විසලී හිය කල්හි ඔවුන්ගේ ශරීරය ඉතා කෘෂ්ණවට පැමිණිසේ ය. ඉතා කෘෂ්ණවට පැමිණි ඔවුන්ගේ ශක්තිය පිරිහුණේ ය. ශක්තිය පිරිහුණු කල්හි තෙව්‍යාපිකයාගේ වසුල ඒ තණ කොටුවට ම පෙරලා ආහ. ඔහු එහි වැද මුසපත් ව තණ කෑහ. ඔහු එහි වැද මුසපත් ව තණ කන්නාහු මත් වූහ. මත් වූවාහු සිහි මූලාවට පැමිණියාහු ය. සිහි මූලා වූවාහු තෙව්‍යාපිකයාගේ මේ තණ කොටුවෙහි දී කැමැති සේ කටයුතු මවට පැමිණියාහු ය. මහණෙනි, මෙසේ ඒ දෙවැනි මූවසමුභයෝ නිවාපිකයාගේ වසනයෙන් නො මිදුණහ.

5. තත්‍ර භික්ඛවෙව තතියා මිගජාතා ඵලං සමච්ඡෙන්නසු: “යෙ ඛො තෙ පඨමා මිගජාතා අමුං නිවාපං නිවුතතං තෙවාපිකස්ස අනුපඛජ්ඣ මුච්ඡිතා භොජනාති භුඤ්ජ්ංසු. තෙ තඤ්ඤ අනුපඛජ්ඣ මුච්ඡිතා භොජනාති භුඤ්ජ්මානා මදං ආපජ්ජ්ංසු. මතතා සමානා පමාදං ආපජ්ජ්ංසු. පමතතා සමානා සථාකාමකරණීයා අනෙහසුං තෙවාපිකස්ස අමුගමිං නිවාපෙ. ඵලං භි තෙ පඨමා මිගජාතා න පරිමුච්චිංසු තෙවාපිකස්ස ඉද්ධානුභාවා. -

“යෙපි තෙ දුතියා මිගජාතා ඵලං සමච්ඡෙන්නසු: ‘යෙ ඛො තෙ පඨමා මිගජාතා අමුං නිවාපං නිවුතතං තෙවාපිකස්ස අනුපඛජ්ඣ මුච්ඡිතා භොජනාති භුඤ්ජ්ංසු. තෙ තඤ්ඤ අනුපඛජ්ඣ මුච්ඡිතා භොජනාති භුඤ්ජ්මානා මදං ආපජ්ජ්ංසු. මතතා සමානා පමාදං ආපජ්ජ්ංසු. පමතතා සමානා සථාකාමකරණීයා අනෙහසුං තෙවාපිකස්ස ඉමුගමිං නිවාපෙ. ඵලං තෙ පඨමා මිගජාතා න පරිමුච්චිංසු තෙවාපිකස්ස ඉද්ධානුභාවා. යනනුත මයං සබ්බසො නිවාපභොජනා පටිපිටිමෙය්‍යාමි, භයභොගා පටිපිටිතා අරඤ්ඤායතනාති අජෙඤ්ඤාගහෙතියා විතරෙය්‍යාමි’ති. තෙ සබ්බසො නිවාපභොජනා පටිපිටිමෙය්‍යාමි. භයභොගා පටිපිටිතා අරඤ්ඤායතනාති අජෙඤ්ඤාගහෙතියා විතරෙය්‍යාමි. තෙසං ඛිම්බානං පච්ඡිමෙ මාසෙ නිඤ්ඤාදනං සබ්බසො අභිමතතකසිමානං පතතා කාසො භොති. තෙසං අභිමතතකසිමානං පතතකායානං බලපිටියං පරිභාසී, බලපිටියෙ පරිනිභෙ තමෙව නිවාපං නිවුතතං තෙවාපිකස්ස පච්චාගමිංසු. තෙ තඤ්ඤ අනුපඛජ්ඣ මුච්ඡිතා භොජනාති භුඤ්ජ්ංසු. තෙ තඤ්ඤ අනුපඛජ්ඣ මුච්ඡිතා භොජනාති භුඤ්ජ්මානා මදං ආපජ්ජ්ංසු. මතතා සමානා පමාදං ආපජ්ජ්ංසු. පමතතා සමානා සථාකාමකරණීයා අනෙහසුං තෙවාපිකස්ස අමුගමිං නිවාපෙ. ඵලං භි තෙ දුතියාපි මිගජාතා න පරිමුච්චිංසු තෙවාපිකස්ස ඉද්ධානුභාවා. -

“යනනුත මයං අමුං නිවාපං නිවුතතං තෙවාපිකස්ස උපනිස්සාය ආසයං කපෙසය්‍යාමි, තත්‍රාසයං කපෙසනා අමුං නිවාපං නිවුතතං තෙවාපිකස්ස අනුපඛජ්ඣ අමුච්ඡිතා භොජනාති භුඤ්ජ්මානාමි, අනුපඛජ්ඣ අමුච්ඡිතා භොජනාති. භුඤ්ජ්මානා න මදං ආපජ්ජ්මානාමි, අමතතා සමානා තපමාදං ආපජ්ජ්මානාමි, අපමතතා සමානා න සථාකාමකරණීයා භවිස්සාමි තෙවාපිකස්ස අමුගමිං නිවාපෙ”ති. තෙ අමුං නිවාපං නිවුතතං තෙවාපිකස්ස උපනිස්සාය ආසයං කපෙසිංසු. තත්‍රාසයං කපෙසනා අමුං නිවාපං නිවුතතං තෙවාපිකස්ස අනුපඛජ්ඣ අමුච්ඡිතා භොජනාති භුඤ්ජ්ංසු. තෙ තඤ්ඤ අනුපඛජ්ඣ අමුච්ඡිතා භොජනාති භුඤ්ජ්මානා න මදං ආපජ්ජ්ංසු. අමතතා සමානා තපමාදං ආපජ්ජ්ංසු. අපමතතා සමානා න සථාකාමකරණීයා අනෙහසුං තෙවාපිකස්ස අමුගමිං නිවාපෙ.

6. තත්‍ර භික්ඛවෙව තෙවාපිකස්ස ච තෙවාපිකපරිතං ච ඵතදකොසී: ‘සඨස්සු නාමෙම තතියා මිගජාතා කෙට්ඨිතො, ඉද්ධිමතතස්ස¹ නාමෙම තතියා මිගජාතා පරජනා. ඉමිඤ්ඤ නාම නිවාපං නිවුතතං පරිභුඤ්ජනසී. න ච තෙතං ජාතාමි ආගතියං වා ගතියං වා. -

1. ඉද්ධිමතතාසු, මජ්ඣ. ඤා.

යනනුත මයං ඉමං නිවාපං නිවුතං මහතීභි දණ්ඩවාකරුභි¹ සමන්තා සප්පදෙසං අනුපරිවාරෙය්‍යාමි, අප්පෙච්ඡාම තතීයානං මිගජානානං ආසයං පසෙසය්‍යාම යඪ්ඨ තෙ ගාහං² ගච්චේශ්ඡුතභි. තෙ අමුං නිවාපං නිවුතං මහතීභි දණ්ඩවාකරුභි සමන්තා සප්පදෙසං අනුපරිවාරෙසුං. අද්දසාසුං ඛො භික්ඛවෙ තෙවාපිකොච තෙවාපිකපරිසාච තතීයානං මිගජානානං ආසයං යඪ්ඨ තෙ ගාහං අගමිංසු. එමං භි තෙ භික්ඛවෙ තතීයාපි මිගජානා න පරිමුච්චිංසු තෙවාපිකස්ස ඉඤ්ඤානුභාවා.

7. තත්‍ර භික්ඛවෙ චතුර්ථා මිගජානා එවං සම්චින්නෙසුං: “යෙ ඛො තෙ පඨමා මිගජානා අමුං නිවාපං නිවුතං තෙවාපිකස්ස අනුපබ්ඡ චුච්ඡිතා භොජනාති භුඤ්ඤිංසු. තෙ තඪ්ඨ අනුපබ්ඡ චුච්ඡිතා භොජනාති භුඤ්ඤමානා මදං ආපජ්ජිංසු මන්තා සමානා පමාදං ආපජ්ජිංසු. පමන්තා සමානා යථාකාමකරුණීයා අහෙසුං තෙවාපිකස්ස අමුසමිං නිවාපෙ. එවං භි තෙ පඨමා මිගජානා න පරිමුච්චිංසු තෙවාපිකස්ස ඉඤ්ඤානුභාවා. -

“යෙපි තෙ දුතීයා මිගජානා එවං සම්චින්නෙසුං: ‘යෙ ඛො තෙ පඨමා මිගජානා අමුං නිවාපං නිවුතං තෙවාපිකස්ස අනුපබ්ඡ චුච්ඡිතා භොජනාති භුඤ්ඤිංසු. තෙ තඪ්ඨ අනුපබ්ඡ චුච්ඡිතා භොජනාති භුඤ්ඤමානා මදං ආපජ්ජිංසු. මන්තා සමානා පමාදං ආපජ්ජිංසු. පමන්තා සමානා යථාකාමකරුණීයා අහෙසුං තෙවාපිකස්ස අමුසමිං නිවාපෙ. එවං භි තෙ පඨමා මිගජානා න පරිමුච්චිංසු තෙවාපිකස්ස ඉඤ්ඤානුභාවා යෙ පි තෙ දුතීයා -පෙ- යනනුත මයං සබ්බසො නිවාපභොජනා පටිච්චරමෙය්‍යාම ගගභොගා පටිච්චරතා අරඤ්ඤායතනාති අජෙඤ්ඤායතනා විහරෙය්‍යාමා’භි තෙ සබ්බසො නිවාපභොජනා පටිච්චරමිංසු. භගභොගා පටිච්චරතා අරඤ්ඤායතනාති අජෙඤ්ඤායතනා විහරිංසු. තෙසං භිමානං පච්ඡිමේ මාසෙ තිණොදක- සබ්බසෙ අධිමන්තකසිමිංතං පතෙතා කායො භොති. තෙසං අධිමන්තකසිමිංතං පතතකායානං ඔලච්චිතං පරිහාසි. ඔලච්චිතෙ පරිහිනෙ තමෙච නිවාපං නිවුතං තෙවාපිකස්ස සච්චායමිංසු. තෙ තඪ්ඨ අනුපබ්ඡ චුච්ඡිතා භොජනාති භුඤ්ඤිංසු. තෙ තඪ්ඨ අනුපබ්ඡ චුච්ඡිතා භොජනාති භුඤ්ඤමානා මදං ආපජ්ජිංසු. මන්තා සමානා පමාදං ආපජ්ජිංසු. පමන්තා සමානා යථාකාමකරුණීයා අහෙසුං තෙවාපිකස්ස අමුසමිං නිවාපෙ. එවං භි තෙ දුතීයාපි මිගජානා න පරිමුච්චිංසු තෙවාපිකස්ස ඉඤ්ඤානුභාවා. -

1. දණ්ඩවාකරුභි, සා. 2. ගාහා, ගසා.

අපි වසුල මේ තණකොටුව මහත් වූ දඬු වරදලීන් මහත් ප්‍රදේශයක් සහිත කොට වට කරන්නෙමු නම්, මැනව්, යම් තැනෙක ඔහු ඉහසට (අල්ලා ගැනීමට) පැමිණෙන්නාහු ද, තුන්වන මාසයකදීත් ඒ ආශයසංඛ්‍යාතය යම් තැනෙක දක්නෙමු නම් යෙහෙකැයි කියා යි. ඔහු වසුල ඒ තණකොටුව මහත් දඬු වරදලීන් හාත්පස මහත් ප්‍රදේශයක් සහිත කොට වට කළාහු ය. මහණෙනි, මුවවැද්දේ ඔහුගේ පිරිසත් ඒ තුන්වන මුවරැළ යම් තැනෙක ඉහසට පැමිණිනාහු ද, ඒ තුන්වන මුවසමූහයාගේ ආශයසංඛ්‍යාතය දුටුවාහු ය. මහණෙනි, මෙසේ ඒ තුන්වන මුවසමූහයෝ මුවවැද්දේ සංඛ්‍යාතභාවයෙන් නො මිදුණාහු ය.

7. මහණෙනි, එහි දී සතරවන මුවසමූහයෝ මෙසේ කලාපනා කළාහු: “යම් ඒ පලමුවන මුවසමූහයෝ මුවවැද්ද විසින් වසුල මේ තණකොටුවට වැද මුසපත් වූවාහු තණ කැවාහු ද, ඔහු එහි වැද මුසපත් ව තණ කන්නාහු මත් වූහ. මත් වූවාහු සිහිමුලාවට පැමිණියාහු ය. සිහි- මුලාව වූවාහු ඒ තණකොටුවෙහි දී නෙවාපිකයා විසින් කැමැති සේ කට යුත්තෝ වූහ. මෙසේ ඒ පලමුවන මුවසමූහයෝ මුවවැද්දේ සංඛ්‍යාතභාවයෙන් නො මිදුණාහු ය. -

“යම් ඒ දෙවන මුවසමූහයෝ මෙසේ සිතුවාහු ද ‘යම් ඒ පලමුවන මුවසමූහයෝ නෙවාපිකයා විසින් වසුල මේ තණකොටුවට වැද මුසපත් ව තණ කැවාහු නම් ඔහු එහි වැද මුසපත් ව තණ කැවාහු මත් වූවාහු ය. මත් වූවාහු සිහි නැති වූහ. සිහි නැති වූවාහු මේ තණ කොටුවෙහි වැද්ද විසින් කැමැති සේ කට යුත්තෝ වූහ. මෙසේ ඒ පලමුවන මුවසමූහයෝ මුවවැද්දේ සංඛ්‍යාතභාවයෙන් නො මිදුණාහු ය. යම් ඒ දෙවන මුව- සමූහයෝ... ‘අපි මේ තණ කැමත් සමුදායයන් වලකින්නෙමු නම්, භයජනක තැණපරිභෝගයෙන් වැලකුණමෝ වනයට වැදී වාසය කරමු නම්, යෙහෙකැ’යි සිතුවා. ඔහු නිවාපහෝජනයෙන් සමුපුර්ණයෙන් වැලකුණාහු ය. භය ජනක තැණපරිභෝගයෙන් වැලකුණාහු වනයට වැදී විසූහ. හිමින් සංරමය පිලිබද පාසුළුමස්ති තණ හා දිය විසලී හිය කල්හි ඔවුන්ගේ ශරීරය ඉතා කැබලිවට පැමිණියේ ය. කැබලිවට පැමිණි ඔවුන්ගේ ශක්තිය පිරිහුණේ ය. ශක්තිය පිරිහුණු කල්හි ඒ මුවවැද්දේ තණකොටුවට ම පෙරලා ආහ. ඔහු එහි වැද මුසපත් ව තණ කැහ. ඔහු එහි වැද මුසපත් ව තණ කන්නාහු මත් වූහ. මත් වූවාහු සිහි- මුලාවට පැමිණියාහු ය. සිහිමුලාව වූවාහු මේ තණකොටුවෙහි දී නෙවාපිකයා විසින් කැමැති සේ කට යුත්තෝ වූහ. මෙසේ ඒ දෙවන මුවසමූහයෝ ද නෙවාපිකයාගේ සංඛ්‍යාතභාවයෙන් නො මිදුණාහ. -

‘යෙ පි තෙ තතියා මිගජාතා ඵලං සමවිනොසු: ‘යෙ ඛො තෙ පඨමා මිගජාතා අමුං නිවාපං නිවුතතං තෙවාපිකස්ස අනුපබ්ජ් ඉමුච්ඡිතා භොජනාති භුඤ්ජංසු, තෙ තත් අනුපබ්ජ් ඉමුච්ඡිතා භොජනාති භුඤ්ජමානා මදං ආපජ්ජංසු. මතතා සමානා පමාදං ආපජ්ජංසු. පමතතා සමානා යථාකාමකරණියා අහෙසුං. තෙවාපිකස්ස අමුඤ්චිං නිවාපෙ. ඵලං හි තෙ පඨමා මිගජාතා න පරිමුච්චිංසු තෙවාපිකස්ස ඉඤ්චානුභාවා. යෙ පි තෙ දුතියා මිගජාතා ඵලං සමවිනොසු: යෙ ඛො තෙ පඨමා මිගජාතා අමුං නිවාපං නිවුතතං තෙවාපිකස්ස අනුපබ්ජ් ඉමුච්ඡිතා භොජනාති භුඤ්ජංසු, තෙ තත් අනුපබ්ජ් ඉමුච්ඡිතා භොජනාති භුඤ්ජමානා මදං ආපජ්ජංසු. මතතා සමානා පමාදං ආපජ්ජංසු. පමතතා සමානා යථාකාමකරණියා අහෙසුං. තෙවාපිකස්ස අමුඤ්චිං නිවාපෙ. ඵලං හි තෙ පඨමා මිගජාතා න පරිමුච්චිංසු තෙවාපිකස්ස ඉඤ්චානුභාවා. යනනුත මයං සබ්බසො නිවාප-භොජනා පටිවිරමේය්සාමි, භග්ගො පටිවිරතා අරඤ්ඤායතනාති අරේඤ්ඤායතනො විහරෙය්සාමි. තෙ සබ්බසො නිවාපභොජනා පටිවිරමිංසු. භග්ගො පටිවිරතා අරඤ්ඤායතනාති අරේඤ්ඤායතනො විහරිංසු. තෙසං භිමානං පටිවිරමි මාසෙ තිණොදකසබ්බසො අභිමතතකසිමානං පතෙතා කාලො තොති. තෙසං අභිමතතකසිමානං පතතකායානං බලවිරියං පරිහාසි. බලවිරියෙ පරිහිතෙ තමෙව නිවාපං නිවුතතං තෙවාපිකස්ස පච්චාගමිංසු. තෙ තත් අනුපබ්ජ් ඉමුච්ඡිතා භොජනාති භුඤ්ජංසු. තෙ තත් අනුපබ්ජ් ඉමුච්ඡිතා භොජනාති භුඤ්ජමානා මදං ආපජ්ජංසු. මතතා සමානා පමාදං ආපජ්ජංසු. පමතතා සමානා යථාකාමකරණියා අහෙසුං. තෙවාපිකස්ස අමුඤ්චිං නිවාපෙ. ඵලං හි තෙ දුතියා මිගජාතා න පරිමුච්චිංසු තෙවාපිකස්ස ඉඤ්චානුභාවා. ‘යනනුත මයං අමුං නිවාපං නිවුතතං තෙවාපිකස්ස උපනික්ඛාය ආසයං කප්පෙය්සාමි. තත්ථාසයං කප්පෙය්සා අමුං නිවාපං නිවුතතං තෙවාපිකස්ස අනුපබ්ජ් අමුච්ඡිතා භොජනාති භුඤ්ජංසාමි. අනුපබ්ජ් අමුච්ඡිතා භොජනාති භුඤ්ජමානා න මදං ආපජ්ජංසාමි. අමතතා සමානා නපමාදං ආපජ්ජංසාමි අපමතතා සමානා, න යථාකාමකරණියා භවිස්සාමි තෙවාපිකස්ස අමුඤ්චිං නිවාපෙ’ති. තෙ අමුං නිවාපං නිවුතතං තෙවාපිකස්ස උපනික්ඛාය ආසයං කප්පෙය්සාමි. තත්ථාසයං කප්පෙය්සා අමුං නිවාපං නිවුතතං තෙවාපිකස්ස අනුපබ්ජ් අමුච්ඡිතා භොජනාති භුඤ්ජමානා න මදං ආපජ්ජංසු. අමතතා සමානා නපමාදං ආපජ්ජංසු. අපමතතා සමානා න යථාකාමකරණියා අහෙසුං. තෙවාපිකස්ස අමුඤ්චිං නිවාපෙ. තත්ථ තෙවාපිකස්ස ච තෙවාපිකපරියාය ච ඵතදගොසි. ‘සසස්ස නාමිමෙ තතියා මිගජාතා කෙටුභිනො. ඉද්ධිනොසු නාමිමෙ තතියා මිගජාතා පරජනා. ඉමිඤ්ච නාමි නිවාපං නිවුතතං පරිභුඤ්ජනසී. න ච තෙසං ජානාමි ආගඨිං වා ගඨිං වා. යනනුත මයං ඉමිං නිවාපං නිවුතතං මහතිහි දණ්ඨවාකරුහි සමනතා සප්පදෙසං අනුපරිචාරෙය්සාමි, අප්පෙචනාම තතියානා මිගජාතානං ආසයං පඤ්ඤෙය්සාමි යත් තෙ ගාභං ගච්ඡෙය්සා’ති. තෙ අමුං නිවාපං නිවුතතං මහතිහි දණ්ඨවාකරුහි සමනතා සප්පදෙසං අනුපරිචාරෙය්සං. අද්දසාසුං ඛො තෙවාපිකොචි තෙවාපික පරියාචි තතියානං මිගජාතානං ආසයං යත් තෙ ගාභං අහමිංසු. ඵලං හි තෙ තතියාපි මිගජාතා න පරිමුච්චිංසු තෙවාපිකස්ස ඉඤ්චානුභාවා. -

* තෙතවිනො, වජ්ඣං.

“යම් ඒ තෙවන මුවසමුහයෝ වුවාහු ද, ඔහු මෙසේ සිතූහ: යම් ඒ පලමුවන මුවසමුහයෝ තෙවැනියා විසින් වපුලු මේ තණකොටුවට වැද මුසපත් වුවාහු තණ කැවාහු ද, ඔහු එහි වැද මුසපත්ව තණ කත්තාහු මදයට පැමිණියාහු ය. මත් වුවාහු සිහි මුලා වුවාහු මේ තණකොටුවේ දී තෙවැනියා විසින් කැමැති සේ කට යුත්තෝ වූහ. මෙසේ ඒ පලමුවන මුවසමුහයෝ තෙවැනියාගේ වශයට යාමෙන් නො මිදුණාහ. - යම් ඒ දෙවන මුවසමුහයෝ... අපි මේ තණ කැමෙන් සම්පූර්ණයෙන් වැළකෙන්නෙමු නම්, හයජනක තාණපරිභෝගයෙන් වැළකුණමෝ වනාට වැදී වාසය කරන්නෙමු නම්, යෙහෙකැයි ඔහු තණ කැමෙන් සම්පූර්ණයෙන් වැළකුණාහ. හයජනක තාණපරිභෝගයෙන් වැළකුණාහු වනාට වැද විසූහ. ගිමිත් සාරමය පිලිබඳ පැහැරීමක් තණ හා දිය පියළි ගිය කල්හි ඔවුන්ගේ ශරීරය ඉතා කාශ බවට පැමිණියේ ය. කාශබවට පැමිණි ඔවුන්ගේ ශක්තිය පිරිහුණේ ය. ශක්තිය පිරිහුණු කල්හි තෙවැනියා විසින් වපුලු ඒ තණකොටුවට ම පෙරලා ආහ. ඔහු එහි වැද මුසපත් ව තණ කැහ. ඔහු එහි වැද මුසපත් ව තණ කත්තාහු මදයට පැමිණියාහු ය. මත් වුවාහු සිහි මුලාබවට පැමිණියාහු ය. සිහි මුලාවුවාහු මේ තණකොටුවේ දී තෙවැනියා විසින් කැමැති සේ කට යුත්තෝ වූහ. මෙසේ ඒ දෙවන මුවසමුහයෝ තෙවැනියාගේ යාඥාපුත්තාවයෙන් නො මිදුණාහ. - අපි තෙවැනියා විසින් වපුලු ඒ තණකොටුව ඇහුරු කොට ආශයසානයක් කරන්නෙමු නම්, යෙහෙකැයි එහි ආශයසානයක් කොට තෙවැනියා විසින් වපුලු ඒ තණකොටුවට නො වැද මුසපත් නො වුවාහු තණ කත්තෙමු. නො වැද නො මුසපත් ව තණ කත්තමෝ මදයට නො පැමිණෙන්නෙමු. මදයට නො පැමිණියමෝ සිහි මුලාබවට නො පැමිණෙන්නෙමු. එහි මුලාබවට නො පැමිණියමෝ ඒ තණකොටුවේ දී තෙවැනියා විසින් කැමැති සේ කට යුත්තමෝ නො වන්නෙමු” කියා යි. ඔහු තෙවැනියා විසින් වපුලු ඒ තණකොටුව ඇහුරු කොට ආශයසානයක් කලහ. එහි ආශයසානයක් කොට තෙවැනියා විසින් වපුලු ඒ තණකොටුවට නො වැද මුසපත් නො වී තණ කත්තාහු මත් නො වූහ මත් නො වුවාහු සිහි මුලාබවට නො පැමිණියහ. සිහි මුලාබවට නො පැමිණියාහු මේ තණකොටුවෙහි දී තෙවැනියා විසින් කැමැති සේ කට යුත්තෝ නො වූහ එහිදී තෙවැනියා- වත් ඔහුගේ පිරිසවත් මේ අදහස වී ය: ‘මේ තුන්වැනි මුව සමුහයෝ කපටියෝ ය. සිත් මුණු පෙහරාටකයෝ ය සාද්ධිමතුන් වැනි මේ තුන්වැනි මුවසමුහයෝ සක්කු ය. මොහු මේ වපුලු තණකොටුව කත්, ඔවුන්ගේ ඊමක් හෝ යාමක් නො දනිමු. අපි වපුලු මේ කොටුව මහත් දමු වරදලින් හාත්පස මහත් ප්‍රදේශයක් සහිත කොට වට කරන්නෙමු නම් ඉතා යෙහෙක. ඒ තුන්වන මුවසමුහයෝ යම් තැනක අසු කර ගැනීමට පැමිණෙන්නාහු ද, ඒ තුන්වන මාගසමුහයන්ගේ ආශයසානය දකින්නෙමු නම් යෙහෙකැයි කියා යි. ඔහු වපුලු ඒ තණකොටු හාත්පස මහත් ප්‍රදේශයක් සහිත කොට මහත් වූ දමු වරදලින් වට කලාහු ය. තෙවැනියා ද තෙවැනි පිරිස ද තුන්වන ඒ මුවසමුහයෝ යම් තැනක දී හසු කර ගැනීමට පැමිණියාහු ද, එ තුන්වන මුවසමුහයන්ගේ ආශය සානය දුටහ මෙසේ ඒ තුන්වන මුවසමුහයෝ තෙවැනියාගේ යාඥාපුත්තාවයෙන් නො මිදුණාහ -

“යනුත මයං යත් අගභි තෙවාපිකස්ස ච තෙවාපිකපරිසාය ච, තත්‍රාසයං කප්පයාමි, තත්‍රාසයං කප්පෙතීං අමුං නිවාපං නිවුතතං තෙවාපිකස්ස අනනුපබ්ජ් අමුච්ඡිතා භොජනාති භුක්ඤ්ඤාමි, අනනුපබ්ජ් අමුච්ඡිතා භොජනාති භුක්ඤ්ඤාමානා න මදං ආපජ්ඣ්ඤාමි, අමතතා සමානා තප්පමාදං ආපජ්ඣ්ඤාමි, අප්පමතතා සමානා න යථාකාමකරණීයා භව්ඤ්ඤාමි තෙවාපිකස්ස අමුං නිවාපො”ති. තෙ යත් අගභි තෙවාපිකස්ස ච තෙවාපිකපරිසාය ච තත්‍රාසයං කප්පෙතීං අමුං නිවාපං නිවුතතං තෙවාපිකස්ස අනනුපබ්ජ් අමුච්ඡිතා භොජනාති භුක්ඤ්ඤාමි. තෙ තත් අනනුපබ්ජ් අමුච්ඡිතා භොජනාති භුක්ඤ්ඤාමානා න මදං ආපජ්ඣ්ඤාමි. අමතතා සමානා තප්පමාදං ආපජ්ඣ්ඤාමි. අප්පමතතා සමානා න යථාකාමකරණීයා අප්පෙතො තෙවාපිකස්ස අමුච්ඡිතා නිවාපො.

8 තත්‍ර භික්ඛවෙ තෙවාපිකස්ස ච තෙවාපිකපරිසාය ච එතදහොසි: “සඨස්සු නාමිමෙ චතුර්ථා මිගජාතා කෙට්ඨිතො. ඉඤ්ඤාමනස්ස නාමිමෙ චතුර්ථා මිගජාතා පරජතා. ඉමිඤ්ඤා නාම නිවාපං නිවුතතං පරිභුක්ඤ්ඤාති. න ච තෙසං ජාතාම ආගතීං වා ගතීං වා. යනුත මයං ඉමං නිවාපං නිවුතතං මහතීභි දුණ්ඛවාකරුභි සමන්තා සප්පදෙසං අනුපරිවාරෙය්‍යාමි අප්පෙතතාම චතුර්ථානං මිගජාතානං ආසයං පසෙසය්‍යාමි යත් තෙ භාහං ගචෙජ්ඤ්ඤාමි”තී. තෙ අමුං නිවාපං නිවුතතං මහතීභි දුණ්ඛවාකරුභි සමන්තා සප්පදෙසං අනුපරිවාරෙය්‍යං. තෙව ඛො භික්ඛවෙ අද්දසාසුං තෙවාපිකා ච තෙවාපිකපරිසා ච චතුර්ථානං මිගජාතානං ආසයං යත් තෙ භාහං ගචෙජ්ඤ්ඤාමි.

තත්‍ර භික්ඛවෙ තෙවාපිකස්ස ච තෙවාපිකපරිසාය ච එතදහොසි: “සචෙ ඛො මයං චතුර්ථා මිගජාතො භවෙට්ඨස්සාමි, තෙ භවෙට්ඨා අඤ්ඤා ඤචෙට්ඨස්සාති. තෙපි ඤට්ඨතා අඤ්ඤා ක්ඛට්ඨස්සාති. එවං ඉමං නිවාපං නිවුතතං සබ්බසො මිගජාතා ඊඤ්ඤාමි. යනුත මයං චතුර්ථා මිගජාතො අජ්ඣුප්පකොමා”ති. අජ්ඣුප්පකොමා ඉධා භික්ඛවෙ තෙවාපිකා ච තෙවාපිකපරිසා ච චතුර්ථා මිගජාතො. එවං හි තෙ භික්ඛවෙ චතුර්ථා මිගජාතා පරිච්චි සු තෙවාපිකස්ස ඉඤ්ඤාමාමා.

9. උපමා ඛො මෙ අයං භික්ඛවෙ කතා අත්ඤ්ඤාපච්ඡායං අයඤ්ඤාත්¹ අපො: නිවාපොති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චනනතං කාමගුණානං අභිච්චනං. තෙවාපිකාති ඛො භික්ඛවෙ මාරස්සතා පාපිමතො අභිච්චනං. තෙවාපිකපරිසාති ඛො භික්ඛවෙ මාරපරිසායෙනා අභිච්චනං. මිගජාතාති ඛො භික්ඛවෙ සමණ්ඩාග්ගිණානෙතො අභිච්චනං.

10. තත්‍ර භික්ඛවෙ පඨමා සමණ්ඩාග්ගිණා අමුං නිවාපං නිවුතතං මාරස්ස අමුති ච ලොකාමිකාති අනුපබ්ජ් මුච්ඡිතා භොජනාති භුක්ඤ්ඤාමි. තෙ තත් අනුපබ්ජ් මුච්ඡිතා භොජනාති භුක්ඤ්ඤාමානා මදං ආපජ්ඣ්ඤාමි -

1. අඤ්ඤාපච්ඡා, භා: PTS.

“යම් තැනෙකිති තෙවාපිකයාගේ ද තෙවාපිකපිරිසගේ ද ගමන් නොවේ ද, අපි එහි ආශයසාන්තයක් කරන්නෙමු. එහි ආශයසාන්තයක් කොට තෙවාපිකයා වපුල මේ තණකොටුවට නො වැද මුසපත් නො වී තණ කන්නෙමු. නො වැද මුසපත් නො වී තණ කන්නමෝ මදයට පත් නො වන්නෙමු. මත් නො වුවමෝ සිහිමුලාබවට නො පැමිණෙන්නෙමු. සිහි මුලා නො වූවාහු මේ තණ කොටුවේ දී තෙවාපිකයා විසින් කැමැති සේ කට යුත්තමෝ නො වන්නෙමු නම් යෙහෙකැ”යි සිතා යම් තැනෙක තෙවාපිකයාගේත් තෙවාපිකපිරිසගේත් ගමන් නො වේ ද, ඔහු එහි ආශයසාන්තයක් කලාහු ය. එහි ආශය සාන්තයක් කොට තෙවාපිකයා වපුල මේ කොටුවට නො වැද නො මුසපත් වී ගොදුරු කෑහ. ඔහු එහි නො වැද නො මුසපත් වී ගොදුරු කන්නාහු මදයට පත් නො වූහ. මත් නො වූවාහු සිහිමුලාබවට පත් නො වූහ. නො මුලා වූවාහු මේ නිවාපයෙහි තෙවාපිකයා විසින් කැමැති සේ කට යුත්තෝ නො වූහ.

8. මහණෙනි, එහි දී තෙවාපිකයාටත් තෙවාපික පිරිසටත් මේ අදහස විය: “මේ සතර වැනි මුවසමුහයෝ කපටියෝ ය. හික්මුණු කෙරුම්කරුන් ය. මේ සතර වන මුව සමුහයෝ සාධුමගුණ වැනි යක්කු ය. වපුල මේ තණකොටුව කත්. ඔවුන්ගේ ඊම හෝ යාම නො ද දැනීමු. අපි වපුල මේ තණකොටුව මතත් වූ දඹු වරදුලින් භාත්පස මහත් ප්‍රදේශයක් සහිත කොට වට කරන්නෙමු නම් යෙහෙක. යම් තැනෙකිති ඒ මාගසමුහයෝ අසු කර ගැනීමට පැමිණෙන්නාහු ද, මේ සතර වන මුව සමුහයන්ගේ ඒ ආශයසාන්තය දක්නෙමු නම් ඉතා මැනව්” කියා සි. ඔහු ඒ වපුල තණකොටුව මහත් වූ දඹු වරදුලින් භාත්පස මහත් ප්‍රදේශයක් සහිත කොට වට කලහ. මහණෙනි, ඒ තෙවාපිකයාත් තෙවාපික පිරිසත් යම් තැනෙක ඒ මුවසමුහයෝ ග්‍රාහයට පැමිණෙන්නාහු නම්, සතර වැනි මාගසමුහයන්ගේ ඒ ආශයසාන්තය නො ම දුටහ.

මහණෙනි, එහි තෙවාපිකයාට ද තෙවාපික පිරිසට ද මේ අදහස විය: “ඉදින් වනාහි අපි සතර වන මුවසමුහයන් ගටන්නෙමු නම්, ගටන ලද ඔහු අත්‍යයන් ගටන්නාහ. ගටන ලද ඔහු ද අත්‍යයන් ගටන්නාහ. එසේ ඇති කල්හි මුවසමුහයෝ වපුලා වූ මේ තණකොටුව හිස් කෙරෙත්. අපි සතර වන මුවසමුහයන් කෙරෙහි මැදහස් වෙමු නම් යෙහෙක” යනු යි. මහණෙනි, තෙවාපිකයාත් තෙවාපිකපිරිසත් සතර වන මුවසමුහයන් කෙරෙහි මධ්‍යස්ථ වූවාහු ය. මහණෙනි, මෙසේ වනාහි සතරවැනි මුවසමුහයෝ තෙවාපිකයාගේ සාධුමගුණාවයෙන් මිදුණාහු ය.

9. මහණෙනි, අඵය භාගවීම පිණිස මා විසින් මේ උපමාව කරණ ලදී. මේ මෙහි අඵ යි: මහණෙනි, ‘නිවාප’ යනු පස්කම්ගුණයන්ට මේ නමෙකි. මහණෙනි, ‘තෙවාපික’ යනු පවිත්‍ර මාරයාට මේ නමෙකි. මහණෙනි, ‘තෙවාපිකපිරිස’ යනු මාරපිරිසට මේ නමෙකි. මහණෙනි, ‘මුව සමුහය’ යනු ශ්‍රමණ බ්‍රාහ්මණයන්ට මේ නමෙකි.

මහණෙනි, පලමුවන මහණ බමුණෝ මාරයා විසින් වපුල ඒ තණකොටුව මු පසුවකාමයන්ට වැදී මුසපත් වූවාහු කාමගුණ තමැති බොජුන් අනුභව කලහ. ඔහු එහි පිවිස මුසපත්ව පස්කම් බොජුන් අනුභවකලාහු මත් වූහ.

මත්තා සමානා පමාදං ආපජ්ජංසු. පමත්තා සමානා සථාකාමකරණීයා අනෙසුං මාරසා අමුසමී නිවාපෙ අමුසමිඤ්ච ලොකාමිසෙ. එවං හි තෙ භික්ඛවො පඨමා සමණ්ඩ්‍රාගමිණා න පරිමුච්චිංසු මාරසා ඉඤ්චානුභවා. තෙසාපාපි තෙ භික්ඛවො පඨමා මිගජාතා, තදුපමෙ අහං ඉමෙ පඨමෙ සමණ්ඩ්‍රාගමිණෙ වදාමි.

10. තඤ්ඤ භික්ඛවො දුතියා සමණ්ඩ්‍රාගමිණා එවං සමච්චෙනාසුං: “තෙ ඛො තෙ පඨමා සමණ්ඩ්‍රාගමිණා අමුං නිවාපං නිවුතතං මාරසා අමුති ව ලොකාමිසාති අනුපබජ්ජ මුච්චිතා භොජනාති භුඤ්ජංසු, තෙ තත් අනුපබජ්ජ මුච්චිතා භොජනාති භුඤ්ජමාතා මදං ආපජ්ජංසු. මත්තා සමානා පමාදං ආපජ්ජංසු. පමත්තා සමානා සථා කාමකරණීයා අනෙසුං මාරසා අමුසමී නිවාපෙ අමුසමිඤ්ච ලොකාමිසෙ. එවං හි තෙ පඨමා සමණ්ඩ්‍රාගමිණා න පරිමුච්චිංසු මාරසා ඉඤ්චානුභවා. යනනුත මයං සබ්බසා නිවාපභොජනා ලොකාමිසා පටිවිරමෙය්‍යාමි, භගහොගා පටිවිරතා අරඤ්ඤායතනාති අජෙඤ්ඤාගහෙතීං¹ විගරෙය්‍යාමි”ති. තෙ සබ්බසො නිවාපභොජනා ලොකාමිසා පටිවිරමංසු. භගහොගා පටිවිරතා අරඤ්ඤාය-තනාති අජෙඤ්ඤාගහෙතීං¹ විගරංසු. තෙ තත් සාකභකඛාපි අනෙසුං, සාමාක භකඛාපි අනෙසුං, භිවාරභකඛාපි අනෙසුං, දඤ්ඤාකඛාපි අනෙසුං, භට්ඨකඛාපි අනෙසුං, කණ්ඨකඛාපි අනෙසුං, අමාමභකඛාපි අනෙසුං, පිඤ්ඤාකභකඛාපි අනෙසුං, තිණ්ඨකඛාපි අනෙසුං, භොමගභකඛාපි අනෙසුං, වනමුලඵලාසාරා යාපෙසුං පච්චතඵලභොජ්. තෙසං භිමතානං පච්චිමෙ මාතෙ තිණොදකභබ්බසෙ අධිමතතකසිමානං පතතා කාතො භොති. තෙසං අධිමතතකසිමානං පතතකායානං බලවිට්ඨං පරිහාසි. බලවිට්ඨෙ පරිභීතෙ වෙතොවිමුතති පරිහාසි. වෙතොවිමුතතියා පරිභීතාය තමෙව නිවාපං නිවුතතං මාරසා පච්චාගමංසු තාති ව ලොකාමිසාති. තෙ තත් අනුපබජ්ජ මුච්චිතා භොජනාති භුඤ්ජංසු. තෙ තත් අනුපබජ්ජ මුච්චිතා භොජනාති භුඤ්ජමාතා මදං ආපජ්ජංසු. මත්තා සමානා පමාදං ආපජ්ජංසු. පමත්තා සමානා සථා කාමකරණීයා අනෙසුං මාරසා අමුසමී නිවාපෙ අමුසමිඤ්ච ලොකාමිසෙ. එවං හි තෙ භික්ඛවො දුතියාපි සමණ්ඩ්‍රාගමිණා න පරිමුච්චිංසු මාරසා ඉඤ්චානුභවා. තෙසාපාපි තෙ භික්ඛවො දුතියා මිගජාතා තදුපමෙ අහං ඉමෙ දුතියෙ සමණ්ඩ්‍රාගමිණෙ වදාමි.

11. තඤ්ඤ භික්ඛවො තතියා සමණ්ඩ්‍රාගමිණා එවං සමච්චෙනාසුං: “තෙ ඛො තෙ පඨමා සමණ්ඩ්‍රාගමිණා අමුං නිවාපං නිවුතතං මාරසා අමුති ව ලොකාමිසාති -පෙ- එවං හි තෙ පඨමා සමණ්ඩ්‍රාගමිණා න පරිමුච්චිංසු මාරසා ඉඤ්චානුභවා. යෙපි තෙ දුතියා සමණ්ඩ්‍රාගමිණා එවං සමච්චෙනාසුං-

1. අජෙඤ්ඤාගහෙතීං, මජ්ඣ. ඝා. අජෙඤ්ඤාගහෙතීං, PTS.

මේ වූවාහු සිහි නැති බවට පැමිණියාහු මාරයාගේ මේ තණ කෙතෙහි මේ ලොකාමිසයෙහි මාරයා විසින් කැමති පරිදි කළ යුත්තෝ වූහ. මහණෙනි, මෙසේ ඒ පලමුවන මහණ බමුණෝ මාරයාගේ සංඛ්‍යානුභාවයෙන් නො මිදුණහ. මහණෙනි, පලමුවන මුව සමුහයෝ යම්සේ ද, මේ පලමුවන මහණ බමුණන් එබඳු උපමා දැක්වුවහැ සි කියමි.

10. මහණෙනි, එහි දී දෙවන මහණ බමුණෝ මෙසේ සිතූහ: “යම් ඒ පලමුවන මහණ බමුණු කෙතෙක් මාරයා විසින් වපුල මේ පඤ්චකාම ගුණ තමැති තිවාපයට වැද මූෂපත් වූවාහු පස්කම් බොජුන් වැලඳුවාහු කම් ඔහු එහි වැද මූෂපත් වූවාහු පස්කම්බොජුන් වලදත්තාහු මදයට පැමිණියහ. මත් වූවාහු සිහි නැති බවට පැමිණියහ. සිහි නැති බවට පැමිණියාහු මාරයාගේ තණකොටුව වූ මේ පඤ්චකාමයෙහි මාරයා විසින් කැමැති සේ කට යුත්තෝ වූහ. මෙසේ ඒ පලමුවන මහණ බමුණෝ මාරයාගේ සංඛ්‍යානුභාවයෙන් නො මිදුණහ. අපි මේ පස්කම් ගුණ තමැති ලෝකාමිස තිවාපභෝජනයෙන් හැම අතින් ම වෙන් වන්නෙමු කම්, හසර්තක පඤ්චකාම ගෝගයෙන් වෙන් වුවමෝ වනයන්ට වැද වාසය කරන්නෙමු කම් මැතව” කියා සි. ඔහු තිවාපභෝජනය වූ ලොකාමිසයෙන් හැමලෙසින් වෙන් වූවාහු හසර්තක පඤ්චකාමපරිභෝගයෙන් වෙන් වූවාහු වනයන්ට වැද විසූහ. ඔහු එහි දී පලා කරන්නෝ ද වූහ. අමු බුදිත්තෝ ද වූහ. හුරැහැල් අනුභව කරන්නෝ ද වූහ. සම්කසව අනුභව කරන්නෝ ද වූහ. ලාච්චු අනුභව කරන්නෝ ද වූහ. කුචු අනුභව කරන්නෝ ද වූහ. දඹුබත් කරන්නෝ ද වූහ. පුතක්කු අනුභව කරන්නෝ ද වූහ. තණ අනුභව කරන්නෝ ද වූහ. ගොම අනුභව කරන්නෝ ද වූහ. වනමුල්පල ආහාර කොට දැක්වූහු ස්වයංපතිතඵල අනුභව කරන්නෝ කය පැවැත්වූහ. සිමන්සාරම්ස පිළිබඳ පැසුළු මසෙහි තණ දිය තැති වූ කල්හි ඔවුන්ගේ ශරීරය ඉතා කාය බවට පැමිණියේ මේ. ඉතා වැරැණු බවට පැමිණී කය දැති ඔවුන්ගේ ශකතිය පිරිහුණේ ය. ශකතිය පිරිහුණු කල්හි ‘වෙනෙහි වෙනෙමු’ සි උපන් අදහස පිරිහුණේ ය. විතතවිමුකතිය පිරිහුණු කල්හි මාරයා විසින් වපුල තණකොටුව වැනි ඒ පඤ්චකාමගුණයන්ට පෙරලා ආහ. ඔහු එහි වැද මූෂපත් වී පස්කම් බොජුන් අනුභව කළහ. ඔහු එහි වැද මූෂපත් වී පස්කම්බොජුන් අනුභව කරන්නාහු මදයට පැමිණියාහු ය. මදයට පැමිණියාහු සිහි නැති බවට පැමිණියහ සිහි නැති බවට පැමිණියාහු මාරයාගේ මේ තණකොටුව වූ පඤ්චකාමගුණිකතිවාපයෙහි මාරයා විසින් කැමැති සේ කළ යුත්තෝ වූහ. මහණෙනි, මෙසේ වනාහි ඒ දෙවන මහණ බමුණෝ මාරයාගේ සංඛ්‍යානුභාවයෙන් නො මිදුණහ. මහණෙනි, දෙවන මුවසමුහයෝ යම් සේ ද, මේ දෙවන මහණබමුණන් එබඳු උපමා දැක්වුවහැ සි කියමි.

11. මහණෙනි, එහි දී තුන් වන මහණ බමුණෝ මෙසේ සිතූහ: “යම් ඒ පලමුවන මහණ බමුණෝ මාරයා විසින් වපුලා වූ මේ තණ කොටුව වූ මේ ලොකාමිසයන්ට ... මෙසේ ඒ පලමුවන මහණ බමුණෝ මාරයාගේ සංඛ්‍යානුභාවයෙන් නො මිදුණහ. යම් ඒ දෙවන මහණබමුණෝ වූහු ද, ඔහු මෙසේ සිතූහ: -

“යෙ ඛො තෙ පඨමා සමණ්ණායම්ණා අමුං නිවාපං නිවුත්තං මාරස්ස අමුති ච ලොකාමිසාති අනුපබ්ජ් - පෙ - එවං හි තෙ පඨමා සමණ්ණායම්ණා න පරිමුච්චිංසු මාරස්ස ඉඛාංකුභාවා. යනනුත මයං සබ්බසො නිවාපභොජනා ලොකාමිසා පටිවිරමේද්දාම, හග්ගොගා පටිවිරතා අරඤ්ඤාභවතාති අපේක්ඛගහෙමා විගභරය්සාමා’ති. තෙ සබ්බසො නිවාපභොජනා ලොකාමිසා පටිවිරමිංසු. තෙ තත්ථ සාකහකඛාපි අහෙසුං, සාමාකහකඛාපි අහෙසුං, නිවාරහකඛාපි අහෙසුං, දදුලහකඛාපි අහෙසුං. හටහකඛාපි අහෙසුං, නාණහකඛාපි අහෙසුං, ආවාමහකඛාපි අහෙසුං, පිඤ්ඤාකහකඛාපි අහෙසුං, තිණහකඛාපි අහෙසුං, ගොමිඨහකඛාපි අහෙසුං, වතමුලප්ඵාභාරා යාපෙසුං පච්චතඵලභොජ්. තෙසං හිමානං පච්චිමේ මාසෙ තිණොදක- සබ්බසෙ අධිවතකකසිමානං පත්තතා කාසො භොති. තෙසං අධිමිත්ත- කසිමානං පත්තතායානං බලවිරියං පරිහාසි. බලවිරියෙ පරිතිනෙ වෙතොවිමුත්තියා පරිතිතාය තමෙව නිවාපං නිවුත්තං මාරස්ස පච්චාගමිංසු තාති ච ලොකාමිසාති. තෙ තත්ථ අනුපබ්ජ් මුච්චිතා භොජනාති භුඤ්ජිංසු. තෙ තත්ථ අනුපබ්ජ් මුච්චිතා භොජනාති භුඤ්ජමානා මදං ආපජ්ජිංසු. මත්තා සමානා පමාදං ආපජ්ජිංසු. පමිත්තා සමානා යථාකාමිකරණීයා අහෙසුං මාරස්ස අමුත්තං නිවාපෙ අමුත්තඤ්ඤා ලොකාමිසෙ. එවං හි තෙ දුතියාපි සමණ්ණායම්ණා න පරිමුච්චිංසු මාරස්ස ඉඛාංකුභාවා. ‘යනනුත මයං අමුං නිවාපං නිවුත්තං මාරස්ස අමුති ච ලොකාමිසාති උපනිස්සාය ආසයං කපපය්සාම, නත්තාසං කපපෙමා අමුං නිවාපං නිවුත්තං මාරස්ස අමුති ච ලොකාමිසාති අනනුපබ්ජ් අමුච්චිතා භොජනාති භුඤ්ජිස්සාම, අනනුපබ්ජ් අමුච්චිතා භොජනාති භුඤ්ජමානා න මදං ආපජ්ජිස්සාම, අමිත්තා සමානා නප්පමාදං ආපජ්ජිස්සාම, අපමිත්තා සමානා න යථාකාමිකරණීයා භවිස්සාම මාරස්ස අමුත්තං නිවාපෙ අමුත්තඤ්ඤා ලොකාමිසෙ’ති. තෙ අමුං නිවාපං නිවුත්තං මාරස්ස අමුති ච ලොකාමිසාති උපනිස්සාය ආසයං කපපෙමා. නත්තාසං කපපෙමා අමුං නිවාපං නිවුත්තං මාරස්ස අමුති ච ලොකාමිසාති අනනුපබ්ජ් අමුච්චිතා භොජනාති භුඤ්ජිංසු. තෙ තත්ථ අනනුපබ්ජ් අමුච්චිතා භොජනාති භුඤ්ජමානා න මදං ආපජ්ජිංසු. අමිත්තා සමානා නප්පමාදං ආපජ්ජිංසු. අපමිත්තා සමානා න යථාකාමිකරණීයා අහෙසුං මාරස්ස අමුත්තං නිවාපෙ අමුත්තඤ්ඤා ලොකාමිසෙ. අපි ම ඛො එවං දිවතීකා අහෙසුං: ‘යස්සභො ලොකො ඉතිපි, අසස්සභො ලොකො ඉතිපි; අනත්ථා ලොකො ඉතිපි, අනන්තවා ලොකො ඉතිපි; තං ජීවං තං සරීරං ඉතිපි, අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරං ඉතිපි, භොති තථාගභො පරමමණා ඉතිපි, න භොති තථාගභො පරමමණා ඉතිපි, තෙව භොති න න භොති තථාගභො පරමමණා ඉතිපි -

“යම් මේ පලමුවන මහණබමුණෝ මාරයා විසින් වපුල ඒ නිවාපය වූ පඤ්චකාමිගුණයන්ට වැද... මෙසේ ඒ පලමුවන මහණබමුණෝ මාරයාගේ සෘණියනුභාවයෙන් නො මිදුණහ අපි හැම අතින් ම ලෝකාමිසනිවාප හෝජනයෙන් වෙන් වන්නෙමු නම්, හසර්තක පඤ්චකාමපරිහෝගයෙන් වෙන් වී වනයන්ට වැද වාසය කරන්නෙමු නම් යෙහෙක් කියා යි. ඔහු ලෝකාමිසනිවාපහෝජනයෙන් වෙන් වූහ. හසර්තක පඤ්චකාම පරිහෝගයෙන් වෙන් වූවාහු වනයට වැදී වාසය කළහ ඔහු එහි දී පලා කන්නෝත් වූහ. අමු මුදිත්තෝත් වූහ. හුරුකැල් අනුභව කරන්නෝත් වූහ. තම්කසට අනුභව කරන්නෝත් වූහ. ලහවු අනුභව කරන්නෝත් වූහ. කුචු අනුභවකරන්නෝත් වූහ. දමුඛත් අනුභව කරන්නෝත් වූහ. මුරුවට අනුභව කරන්නෝත් වූහ. තණ අනුභව කරන්නෝත් වූහ. ගොම අනුභව කරන්නෝත් වූහ. වනමුල් පල අහර කොට ඇත්තාහු සමයංචනිඵල අනුභව කරණසුලු ව කය පැවැත්වූහ. ගිමන්සාරම්ස පිළිබඳ පැසුපමිස්සි තණ දිය සිදුණු කල්හි බවුන්ගේ ශරීර ඉතා කාශබවට පැමිණීමේ වේ. ඉතා කාශ බවට පැමිණී කය ඇති ඕවුන්ගේ ශක්තිය පිරිහුණේ ය. ශක්තිය පිරිහුණු කල්හි ‘වෙතෙහි වෙහෙමු’ යි යන අදහස පිරිහුණේ ය. විතතවමුකතිය පිරිහුණු කල්හි මාරයා විසින් වපුල තණ කොටුව වූ ඒ ලෝකාමිස නිවාපයට පෙරලා ආහ. ඔහු එහි වැද මුසපත් ව පස්කම්-බොජුන් අනුභව කළහ. ඔහු එහි වැද මුසපත් ව ලෝකාමිසය අනුභව කරන්නාහු මත් වූහ. මත් වූවාහු සිහි නැතිබවට පැමිණියහ. සිහි නැති බවට පැමිණියාහු මාරයාගේ මේ ලෝකාමිසනිවාපයෙහි කැමැති සේ කල යුත්තෝ වූහ. මෙසේ ඒ දෙවන මහණබමුණෝ මාරයාගේ සෘණියනුභාවයෙන් නො මිදුණහ. ‘අපි මාරයා වපුල මේ නිවාපය වූ ලෝකාමිසයත් ඇසුරු කොට ආශයසථානයක් කරන්නෙමු නම්, එහි ආශයසථානයක් කොට වැස මාරයා විසින් වපුල නිවාපය වූ ඒ ලෝකාමිසයන්ට නො වැද නො මුසපත් ව ලෝකාමිසහෝජන අනුභව කරන්නෙමු නම්, නො වැද මුසපත් නො වී පස්කම් බොජුන් වලදත්තමෝ මත් නොවන්නෙමු නම්, නො මත්වුවමෝ ප්‍රමාදයට නො පැමිණෙන්නෙමු නම්, සිහි නැති බවට නො පැමිණෙන්නෙමු නම්, සිහි නැති බවට නො පැමිණියමෝ නිවාපය වූ මේ ලෝකාමිසයෙහි මාරයා විසින් කැමැති සේ කට යුත්තමෝ නො වන්නෙමු නම් යෙහෙකැ’ යි කියා යි. ඔහු මාරයා වපුල මේ නිවාපය වූ මේ ලෝකාමිසයත් ඇසුරු කොට ආශයසථානයක් කලාහුය. එහි ආශය සථානයක් කොට මාරයා විසින් වපුල නිවාප වූ මේ ලෝකාමිසයන්ට නො වැද මුසපත් නො වූවාහු පස්කම් බොජුන් අනුභව කළහ. ඔහු එහි නො වැද මුසපත් නො වී පස්කම්ගුණ බොජුන් මුදිත්තාහු මත් නො වූහ. මත් නො වූවාහු සිහි නැති බවට නො පැමිණියාහු ය. නො පමා වූවාහු මාරයාගේ මේ නිවාපය වූ මේ ලෝකාමිසයෙහි කැමැති සේ කට යුත්තෝ නො වූහ. එතෙකුදු වුවත් ‘ලෝකය ශාඛවතය කියා ද, ලෝකය අශාඛවත ය යි කියා ද, ලෝකය කෙලවරක් ඇත්තේ ය කියා ද, ලෝකය කෙලවරක් නැත්තේ ය කියා ද, ඒ ජීවය, ඒ ශරීරය යි කියා ද, ජීවය අනෙකෙක, ශරීරය අනෙකෙකැ යි කියා ද, සත්කියා මරණින් මතු වන්නේ ය කියා ද, සත්කියා මරණින් මතු වන්නේත් වේ, නො වන්නේත් වේ කියා ද, සත්කියා මරණින් මතු නොම වෙයි, නො වන්නේත් නො වෙයි කියා ද, මෙවැනි දෑවේ ඇත්තෝ වූහ.

එවං හි තෙ භික්ඛවෙ තතියාපි සමණ්ණාසමිණා න පරිමුච්චිංසු මාරසා ඉඤ්ඤානුභාවා. සෙග්ගඵාපි තෙ භික්ඛවෙ තතියා භිගජාතා තදුපමෙ අතං ඉමෙ තතියෙ සමණ්ණාසමිණෙ වදාමි.

12. තත්ථ භික්ඛවෙ වතුභ්ථා සමණ්ණාසමිණා එවං සමච්චෙනාසුං: “යෙ ඛො තෙ පඨමා සමණ්ණාසමිණා අමුං නිවාපං නිට්ඨතතං මාරසා [අමුති ව ලොකාමිසාති අනුපබජ්ජ] -පෙ- එවං හි තෙ පඨමා සමණ්ණාසමිණා න පරිමුච්චිංසු මාරසා ඉඤ්ඤානුභාවා. යෙපි තෙ දුතියා සමණ්ණාසමිණා එවං සමච්චෙනාසුං: “යෙ ඛො තෙ පඨමා සමණ්ණාසමිණා අමුං නිවාපං නිට්ඨතතං මාරසා [අමුති ව ලොකාමිසාති අනුපබජ්ජ] -පෙ- එවං හි තෙ පඨමා සමණ්ණාසමිණා න පරිමුච්චිංසු මාරසා ඉඤ්ඤානුභාවා. ‘යනත්ත ත මයං සබ්බසො නිවාපනොජනා ලොකාමිසා පට්ඨිරමෙධ්‍යාම -පෙ- එවං හි තෙ දුතියාපි සමණ්ණාසමිණා න පරිමුච්චිංසු මාරසා ඉඤ්ඤානුභාවා. යෙපි තෙ තතියා සමණ්ණාසමිණා එවං සමච්චෙනාසුං: “යෙ ඛො තෙ පඨමා සමණ්ණාසමිණා අමුං නිවාපං නිට්ඨතතං මාරසා [අමුති ව ලොකාමිසාති] [අනුපබජ්ජ] -පෙ- එවං හි තෙ පඨමා සමණ්ණාසමිණා න පරිමුච්චිංසු මාරසා ඉඤ්ඤානුභාවා. යෙපි තෙ දුතියා සමණ්ණාසමිණා එවං සමච්චෙනාසුං: යෙ තෙ පඨමා සමණ්ණාසමිණා අමුං නිවාපං නිට්ඨතතං මාරසා [අමුති ව ලොකාමිසාති අනුපබජ්ජ] -පෙ- එවං හි තෙ පඨමා සමණ්ණාසමිණා න පරිමුච්චිංසු මාරසා ඉඤ්ඤානුභාවා. [යෙපි තෙ තතියා සමණ්ණාසමිණා එවං සමච්චෙනාසුං -පෙ- ‘යනත්ත ත මයං අමුං නිවාපං නිට්ඨතතං මාරසා අමුති ව ලොකාමිසාති උපනිස්සාය ආසයං කප්පෙය්‍යාම, තත්ථාසයං කප්පෙය්‍යා අමුං නිවාපං නිට්ඨතතං මාරසා අමුති ව ලොකාමිසාති අනුපබජ්ජ අමුච්චිතා භොජනාති භුඤ්ජ්ඣාම, අනුපබජ්ජ අමුච්චිතා භොජනාති භුඤ්ජමාතා න මදං ආපජ්ජ්ඣාම, අමතතා සමාතා නසමාදං ආපජ්ජ්ඣාම, අසමතතා සමාතා න යථාකාමකරණීයා භවිස්සාම මාරසා අමුසමිං නිවාපෙ අමුසමිඤ්ච ලොකාමිසෙ’ති. තෙ අමුං නිවාපං නිට්ඨතතං මාරසා අමුති ව ලොකාමිසාති උපනිස්සාය ආසයං කප්පෙය්‍යා. තත්ථාසයං කප්පෙය්‍යා අමුං නිවාපං නිට්ඨතතං මාරසා අමුති ව ලොකාමිසාති අනුපබජ්ජ අමුච්චිතා භොජනාති භුඤ්ජ්ඣාම. තෙ තත්ථ අනුපබජ්ජ අමුච්චිතා භොජනාති භුඤ්ජමාතා න මදං ආපජ්ජ්ඣාම. අමතතා සමාතා නසමාදං ආපජ්ජ්ඣාම. අසමතතා සමාතා න යථාකාමකරණීයා අහෙසුං මාරසා අමුසමිං නිවාපෙ අමුසමිඤ්ච ලොකාමිසෙ. අපි ව ඛො එවංදිට්ඨිකා අහෙසුං: සස්සතො ලොකො ඉතිපි -පෙ- තෙව භොති ත ත භොති තථාගතො පරමමරණා ඉතිපි. එවං හි තෙ තතියාපි සමණ්ණාසමිණා න පරිමුච්චිංසු මාරසා ඉඤ්ඤානුභාවා. -

මහණෙනි, මෙසේ ඒ ධුන්වැනි මහණබමුණෝ මාරයාගේ සාධ්‍යානුභාවයෙන් නො මිදුණහ. මහණෙනි, ඒ ධුන්වන මුඛසමුහයෝ යම්සේ ද, මේ ධුන්වන මහණබමුණන් එබඳු උපමා ඇඟවනුහැකි කියමි.

12. මහණෙනි, එහි දී සතර වන මහණ බමුණෝ මෙසේ සිතූහ: “යම් මේ පළමු වන මහණ බමුණෝ වූ ද, ඔහු මාරයා විසින් වපුල මේ නිවාපය වූ මේ ලෝකාමිසයන්ට වැද ... මෙසේ ඒ පළමුවන මහණබමුණෝ මාරයාගේ සාධ්‍යානුභාවයෙන් නොමිදුණහ. යම් මේ දෙවන මහණබමුණෝ මෙසේ සිතුවාහු ද, “යම් මේ පළමුවන මහණ-බමුණෝ මාරයා විසින් වපුල මේ නිවාපය වූ මේ ලෝකාමිසයන්ට වැද ... මෙසේ ඒ පළමුවන මහණබමුණෝ මාරයාගේ සාධ්‍යානුභාවයෙන් නො මිදුණහ. ‘අපි සම්පූර්ණයෙන් ලෝකාමිසනිවාපහෝථනය වූ පඤ්චකාමගුණයෙන් වෙන් වන්නෙමු නම් යෙහෙකි... මෙසේ වනාහි මේ දෙවන මහණබමුණෝ මාරයාගේ සාධ්‍යානුභාවයෙන් නො මිදුණහ. යම් මේ ධුන්වන මහණබමුණෝ වූ ද, ඔහු මෙසේ සිතුවාහු ය: “යම් ඒ පළමුවන මහණබමුණෝ මාරයා විසින් වපුල මේ නිවාපය වූ මේ ලෝකාමිසයන්ට වැද ... මෙසේ ඒ පළමුවන මහණබමුණෝ මාරයාගේ සාධ්‍යානුභාවයෙන් නො මිදුණහ. යම් ඒ දෙවන මහණබමුණෝ වූ ද ඔහු මෙසේ සිතුවාහු ය: යම් ඒ පළමුවන මහණබමුණෝ මාරයා විසින් වපුල මේ නිවාපය වූ මේ ලෝකාමිසයන්ට වැද ... මෙසේ වනාහි ඒ පළමුවන මහණබමුණෝ මාරයාගේ සාධ්‍යානුභාවයෙන් නො මිදුණහ. ‘අපි නිවාප හෝථනය වූ ලෝකාමිසයෙන් හැම අතින්ම වෙන් වන්නෙමු නම් යෙහෙකැ’යි ... මෙසේ ඒ දෙවන මහණබමුණෝ මාරයාගේ සාධ්‍යානුභාවයෙන් නො මිදුණහ. යම් මේ තෙවන මහණබමුණෝ ‘අපි මේ මාරයා විසින් වපුල නිවාපය වූ මේ ලෝකාමිසයන් ඇසුරු කොට ආශයසානයක් කරන්නෙමු නම්, එහි ආශයසානයක් කොට මාරයා විසින් වපුල මේ නිවාපය වූ මේ ලෝකාමිසයන්ට නො වැද මුසපත් නො වී පඤ්චකාම හෝථනය අනුභව කරන්නෙමු නම්, නො වැද මුසපත් නො වී පඤ්චකාමහෝථනය අනුභව කරන්නෙමු මත් නො වන්නෙමු නම්, මත් නො වුවමෝ සිහි නැති බවට නො පැමිණෙන්නෙමු නම්, සිහි නැති බවට නො පැමිණියමෝ මේ මාරයාගේ නිවාපය වූ මේ පඤ්චකාමගුණයෙහි මාරයා විසින් කැමැති සේ කටයුත්තමෝ නො වන්නෙමු නම් යෙහෙකැ’ යි මෙසේ සිතුවාහු ද, ඔහු මාරයා වපුල මේ නිවාපය වූ මේ ලෝකාමිසයන් ඇසුරු කොට ආශයසානයක් කළහ. එහි ආශයසානයක් කොට මාරයා විසින් වපුල මේ නිවාපය වූ මේ පඤ්චකාමයන්ට නො වැද මුසපත් නො වූවාහු පඤ්චකාමහෝථනය අනුභව කළහ. ඔහු එහි නො වැද නො මුසපත් ව පඤ්චකාමහෝථනයන් මුදිත්තාහු මත් නො වූහ. මත් නො වූවාහු සිහි නැති බවට නො පැමිණියහ. සිහි නැති බවට නො පැමිණියාහු මාරයාගේ මේ නිවාපය වූ මේ ලෝකාමිසයෙහි මාරයා විසින් කැමැති සේ කට යුත්තෝ නො වූහ. එසේ වුවත් ලෝකය ශාඛනිය කියා ද, ... සත්තියා මරණින් මතු නො ම වෙයි. තො වන්නේත් නො වෙයි කියා ද, මෙබඳු දළච්ච ඇත්තෝ වූහ. මෙසේ ඒ ධුන්වන මහණබමුණෝ මාරයාගේ සාධ්‍යානුභාවයෙන් නො මිදුණහ. -

'ගන්තුන මයං යත්ථ අගති මාරස්ස ච මාරපරිසාය ච තත්‍රාසයං කප්පොග්ගාමි, තත්‍රාසයං කප්පොනි: අමුං නිවාපං නිවුතනං මාරස්ස අමුති ච ලොකාමිසාති අතනුපට්ඨේ අමුච්ඡිතා භොජනාති භුඤ්ජමානා න මදං අපඤ්ඤාමි, අමිතතා සමානා නසාමාදං අපඤ්ඤාමි, අපමතතා සමානා න යථාකාමකරණීයා භවිස්සාමි මාරස්ස අමුසමිං නිවාපෙ අමුසමිඤ්ඤා ලොකාමිසෙ'ති. තෙ යත්ථ අගති මාරස්ස ච මාරපරිසාය ච තත්‍රාසයං කප්පොග්ගාමි, තත්‍රාසයං කප්පොනි: අමුං නිවාපං නිවුතනං මාරස්ස අමුති ච ලොකාමිසාති අතනුපට්ඨේ අමුච්ඡිතා භොජනාති භුඤ්ජංසු. තෙ තත්ථ අතනුපට්ඨේ අමුච්ඡිතා භොජනාති භුඤ්ජමානා න මදං අපඤ්ඤංසු. අමිතතා සමානා නසාමාදං අපඤ්ඤංසු. අපමතතා සමානා න යථාකාමකරණීයා අනෙසු මාරස්ස අමුසමිං නිවාපෙ අමුසමිඤ්ඤා ලොකාමිසෙ. එවං හි තෙ භික්ඛවෙ චතුර්ථා¹ සමිණ්ඩ්‍රාගමිණා පමුච්චිංසු මාරස්ස ඉඤ්ඤානුභාවා. සෙග්ගථාපි තෙ භික්ඛවෙ චතුර්ථා මගජාතා තථුපමෙ අතං ඉමෙ චතුර්ථෙ සමිණ්ඩ්‍රාගමිණෙ වදමි.

13. කථංඤා භික්ඛවෙ අගති මාරස්ස ච මාරපරිසාය ච? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු විච්චෙවච කාමෙහි විච්චි අකුසලෙහි ඛමෙමහි සවිතකකං සවිචාරං විචෙකජං පිතිසුඛං පඨමං කුසානං² උපසම්පජ්ඣ විහරති. අයං චුච්චති භික්ඛවෙ භික්ඛු "අකුමකාහි මාරං, අපදං වධිත්වා මාරචකත්‍රං අදස්සතං ගතො පාපිමිතො."

14. පුත ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු විකකතමිමාරානං චූපසමි අර්ඤ්ඤතං සමපසාදනං චෙතසො ඵකොදිභාවං අචිතකකං අවිචාරං සමාධිජං පිතිසුඛං දුතියංකුසානං උපසම්පජ්ඣ විහරති. අයං චුච්චති භික්ඛවෙ භික්ඛු "අකුමකාහි මාරං, අපදං වධිත්වා මාරචකත්‍රං අදස්සතං ගතො පාපිමිතො."

15. පුත ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු පිතියා ච විරුගා උපෙකකතො ච විහරති සතො ච සමපජානො සුඛඤ්ඤා කාසෙත පටිසංචෙදෙති. යන්තං අරියා අචිකඛන්ති 'උපෙකකතො සතිමා සුඛමිභාරී'ති තතියං කුසානං උපසම්පජ්ඣ විහරති. අයං චුච්චති භික්ඛවෙ භික්ඛු, "අකුමකාහි මාරං, අපදං වධිත්වා මාරචකත්‍රං අදස්සතං ගතො පාපිමිතො."

16. පුත ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සුඛස්ස ච පතානා දුකඛස්ස ච පතානා පුඤ්ඤව සොමිතස්සාදෙමිතස්සානං අනච්ඡමා³ අදුකඛං අසුඛං උපෙකකාසති පාරිසුද්ධිං චතුර්ථා කුසානං උපසම්පජ්ඣ විහරති. අයං චුච්චති භික්ඛවෙ භික්ඛු "අකුමකාහි මාරං, අපදං වධිත්වා මාරචකත්‍රං අදස්සතං ගතො පාපිමිතො."

1. චතුර්ථා, සක. 2. පඨමකුසානං, මජ්ඣ. සක. PTS.
3. අත්ථිගමා, මජ්ඣ. සි. කත්ථි.

යම් කැනක අපි මාරයාගේ මාරපිරිසේත් ගමන් නැත් ද, එහි ආශයසානයක් කරන්නෙමු නම් ආශයසානයක් කොට මාරයා විසින් වසුළු මේ නිවාපස වූ පඤ්චකාමිභූතයන්ට නො වැද නො මුසපත් ව පස්කම්බොඳුන් අනුභව කරන්නමෝ මත් නො වන්නෙමු නම්, මත් නො වුවමෝ සිහි නැති බවට නො පැමිණෙන්නෙමු නම්, සිහි නැතිබවට නො පැමිණියමෝ මාරයාගේ මේ නිවාපස වූ මේ ලොකාමිකයෙහි මාරයා විසින් කැමැති ගේ කල යුත්තෝ නො වන්නෙමු නම් යෙහෙකැ සි කියා ය. ඔහු යම් කැනක මාරයාගේ මරපිරිසේත් ගමන් නැත් ද, එහි ආශයසානයක් කළහ. එහි ආශයසානයක් කොට මාරයා වසුළු නිවාපස වූ මේ ලොකාමිකයන්ට නො වැද නො මුසපත් ව පඤ්චකාමි ගොච්ඡ අනුභව කළහ. ඔහු තුමු එහි නො වැද නො මුසපත් ව පඤ්චකාමි-ගොච්ඡයන් අනුභව කරන්නාහු මත් නො වූවාහු සිහි නැති බවට නො පැමිණියාහු ය. සිහි නැති බවට නො පැමිණියාහු මාරයාගේ නිවාපස වූ මේ ලෝකාමිකයෙහි මාරයා විසින් කැමැති ගේ කල යුත්තෝ නො වූහ. මෙසේ වනාහි ඒ සතරවන මහණ බමුණෝ මාරයාගේ සාධාරණත්වයෙන් මිදුණහ. මහණෙනි, ඒ සතර වැනි මුච්චමුභයෝ යම්බඳු ද, මේ සතර වැනි මහණ බමුණන් එබඳු උපමා ඇත්තවුනැ යි මම කියමි.

13. මහණෙනි, මාරයාගේ මාරපිරිසේත් අගතිය (විසය නැති නැත) කෙසේ ද? මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි මහණ තෙමේ කාමයන්ගෙන් වෙන් ව අතුගල බමුණන්ගෙන් වෙන් ව විතසී සහිත විවාර සහිත විවේකයෙන් හටගත් ප්‍රීතිය හා සැප ඇති ප්‍රථම බ්‍යානයට පැමිණ වාසය කෙරෙයි. මහණෙනි, මේ මහණ තෙමේ “මාරයා අකු කෙළේ යයි ද, මරු ඇස අපද කොට (පිහිට නැති සේ නසා) පවිටු මාරයාගේ නොදැක්මට හිසේ යයි ද” කියනු ලැබේ.

14. මහණෙනි, නැවත අනෙකක් වෙයි. මහණ තෙමේ විතසී විවාරයන් සාසිදුවීමෙන් ඇතුලත පැහැදීම වූ සිතේ එකඟබව ඇති විතසී නැති විවාර නැති සමාධියෙන් හටගත් ප්‍රීතිය හා සැප ඇති ද්විතීය බ්‍යානයට පැමිණ වාසය කෙරෙයි. මහණෙනි, මේ මහණ තෙමේ “මාරයා අකු කෙළේ යයි ද, මරු ඇස පිහිට නැති සේ නසා පවිටු මාරයාගේ නො දැක්මට හිසේ” යයි ද කියනු ලැබේ.

15. මහණෙනි, නැවත ද අනෙකක් වෙයි. මහණ තෙමේ ප්‍රීතියෙන් ද වෙන් වීමෙන් උපේක්ෂා ඇත්තේ සිහි ඇත්තේ මනා නුවණින් යුක්ත වූයේ වාසය කරයි. කසින් සැපය ද විදි. ආයතියෝ යම් ඒ බ්‍යානයක් උපේක්ෂා ‘උපේක්ෂා ඇත්තේ සිහි ඇත්තේ සැප විතරණ ඇත්තේ ය’ යි භූත වර්ණනා වශයෙන් කියන්නේ ද, ඒ තෘතීය බ්‍යානයට පැමිණ වාසය කරයි. මහණෙනි, මේ මහණ “මාරයා අකු කෙළේ යයි ද, පිහිටක් නැති සේ මාරයාගේ ඇස නසා පවිටු මාරයාගේ නොදැක්මට හිසේ” යයි ද කියනු ලැබේ.

16. මහණෙනි, නැවත ද අනෙකක් වෙයි. මහණ තෙමේ සැපත් පහවීමෙන් දුකත් පහවීමෙන් පලමු මි නොමිතස් දොමිතස් දුරු වීමෙන් දුක් නැති සැප නැති උපේක්ෂාව හා සිහිය පිළිබඳ පිරිසුදුවම ඇති චතුර්ථාන බ්‍යානයට පැමිණ වාසය කරයි. මහණෙනි, මේ මහණ “මාරයා අකු කෙළේ යයි ද, පිහිටක් නැති ලෙස මාරයාගේ ඇස නසා පවිටු මාරයාගේ නො දැක්මට හිසේ” යයි ද කියනු ලැබේ.

17. පුත ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සබ්බසො රූපසඤ්ඤානං සමතික්ඛමා පටිසසඤ්ඤානං අභ්ථගමා නානන්තසඤ්ඤානං අමතසිකාරු ‘අනන්තො ආකාශො’ති ආකාශානඤ්චායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ භික්ඛු “අකුමකාසි මාරං, අපදං චධිනා මාරචකුට්ඨං අදසානං ගතො පාපිමතො.”

18. පුත ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සබ්බසො ආකාශානඤ්චායතනං සමතික්ඛමම ‘නන්ති කීඤ්චි’ති විඤ්ඤාණඤ්චායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ භික්ඛු “අකුමකාසි මාරං, අපදං චධිනා මාරචකුට්ඨං අදසානං ගතො පාපිමතො.”

19. පුත ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සබ්බසො විඤ්ඤාණඤ්චායතනං සමතික්ඛමම ‘නන්ති කීඤ්චි’ති ආකීඤ්චඤ්චායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ භික්ඛු “අකුමකාසි මාරං, අපදං චධිනා මාරචකුට්ඨං අදසානං ගතො පාපිමතො.”

20. පුත ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සබ්බසො ආකීඤ්චඤ්චායතනං සමතික්ඛමම තෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ භික්ඛු “අකුමකාසි මාරං, අපදං චධිනා මාරචකුට්ඨං අදසානං ගතො පාපිමතො.”

21. පුත ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සබ්බසො තෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං සමතික්ඛමම සඤ්ඤාවේදසිතතිරොධං උපසම්පජ්ජ විහරති. පඤ්ඤාය චස්ස දිස්වා ආභවා පජිකතීණො භොනති. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ භික්ඛු “අකුමකාසි මාරං, අපදං චධිනා මාරචකුට්ඨං අදසානං ගතො පාපිමතො, තිණණ්ණො ලොකෙ¹ විසතතිකන්ති.”

22. ඉදමචොච භගවා. අත්තමකා නෙ භික්ඛු භගවතො භාසිතං අභිතඤ්ඤති.

තිවාපසුභතං පඤ්චමං.

1. ලොකො, ඝා

17. මහණෙකි, නැවත ද අනෙකක් වෙයි. මහණ තෙමේ හැම ලෙසින් ම රූපසංඝ්‍රහයින් ඉක්මවීමෙන් ප්‍රතිසංඝ්‍රහයින් අපවත් කිරීමෙන් තානාතිසංඝ්‍රහය මෙතෙහි නොකිරීමෙන් 'ආකාශය අනන්තය' යි ආකාශ-තඤ්ඤායතනයට පැමිණ වාසය කරයි. මහණෙකි, මේ මහණ "මාරයා අති කෙළේ යයි ද, පිහිටක් නැති ලෙස මාරයාගේ ඇඟ නසා පවිටු මාරයාගේ නො දැක්මට හිතේ" යයි ද කියනු ලැබේ.

18. මහණෙකි, නැවත ද අනෙකක් වෙයි. මහණ තෙමේ හැම ලෙසින් ම ආකාශතඤ්ඤායතනය ඉක්මවා, 'විඤ්ඤාණය අනන්තය' යි විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනයට පැමිණ වාසය කරයි. මහණෙකි, මේ මහණ "මාරයා අති කෙළේ යයි ද, පිහිටක් නැති ලෙස මාරයාගේ ඇඟ නසා පවිටු මාරයාගේ නො දැක්මට හිතේ" යයි ද කියනු ලැබේ.

19. මහණෙකි, නැවත ද, අනෙකක් වෙයි. මහණ තෙමේ හැම ලෙසින් ම විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනය ඉක්මවා, 'කිසිත් නැතැ' යි ආකිඤ්ඤාණ-යතනයට පැමිණ වාසය කරයි. මහණෙකි, මේ මහණ "මාරයා අති කෙළේ යයි ද, මාරයාගේ ඇඟ පිහිට නැති හේ නසා පවිටු මාරයාගේ නො දැක්මට හිතේ" යයි ද කියනු ලැබේ.

20. මහණෙකි, නැවත ද අනෙකක් වෙයි. මහණ තෙමේ හැම ලෙසින් ම ආකිඤ්ඤාණඤ්ඤායතනය ඉක්මවා නේවසඤ්ඤාතාසඤ්ඤායතනයට පැමිණ වාසය කරයි. මහණෙකි, මේ මහණ "මාරයා අති කෙළේ යයි ද, මාරයාගේ ඇඟ පිහිට නැති හේ නසා පවිටු මාරයාගේ නො දැක්මට හිතේ" යයි ද කියනු ලැබේ.

21. මහණෙකි, නැවත ද අනෙකක් වෙයි. මහණ තෙමේ හැම ලෙසින් ම නේවසඤ්ඤාතාසඤ්ඤායතනය ඉක්මවා සඤ්ඤාවේදයතනියේධියට පැමිණ වාසය කරයි. ඔහු විසින් මාග්ග්‍යවේදය (වතුරැස් සත්‍යයන්) දක ආසුච්ඡෙදය කරන ලද්දහු වෙත් ද, මහණෙකි, මේ මහණ, "මාරයා අති කෙළේ යයි ද, මාරයාගේ ඇඟ පිහිට නැති හේ නසා පවිටු මාරයාගේ නො දැක්මට හිතේ යයි ද, ලෝකයෙහි විසතතිකා නම් වූ කාණ්ඩාව කරණය කෙළේ" යයි ද කියනු ලැබේ.

22. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේම වදලඟේක සතුටු සිත් ඇති ඒ හිසුනු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ දේශනාව සතුටින් පිළි ගත්ත.

නිවාස සුභසාධක පස්වැනි යි.

1. 3. 6.

අරියපරියෙසසුඤ්ඤානාමං*

1. එවං මෙ සුඤ්ඤානං ඵලං සමයං ගඟවා සාවන්තියං විහරති ජෙතවනෙහි අනාචාරිකාසංඝාතො ආරමෙ. අථ ඛො හගවා සුඤ්ඤානං සමයං නිවාසෙත්වා පතනච්චරං ආදාය සාවන්තියං පිණ්ඩාය පාවිසී. අථ ඛො සම්මසුඤ්ඤානං සිද්ධං භවිතො ආනන්දො තෙනුපසඤ්ඤානං උපසඤ්ඤානං ආයසමන්තං ආනන්දො එතදවොචු: “විරසුඤ්ඤානං තො ආමුසො ආනන්දො හගවතො සම්මුඛො ඛමමි කථං. සාධු මයං ආමුසො ආනන්දො ප්‍රභෙදාසම්මි හගවතො සම්මුඛො ඛමමි. කථං සවණායං” ති. තෙනහායසමන්තො යෙන ජම්මකාසො බ්‍රාහ්මණස්ස අස්සමො තෙනුපසඤ්ඤානං. අප්‍රසංචනාම ප්‍රභෙදාසං හගවතො සම්මුඛො ඛමමි. කථං සවණායං. එවමං වුසොති ඛො තෙහි සිද්ධං ආයසමන්තො ආනන්දස්ස පච්චසොසාසුං.

2. අථ ඛො හගවා සාවන්තියං පිණ්ඩාය විරන්තියං පච්චාගන්තො පිණ්ඩා-පානපටිකකන්තො ආයසමන්තං ආනන්දො ආමන්තෙති. ආයාමානන්දො යෙන සුඤ්ඤානං මග්ගාරමං පාසාදො තෙනුපසඤ්ඤානං දිවා විහාරායාති. එවමන්තෙති ඛො ආයසමා ආනන්දො හගවතො පච්චසොසාසි. අථ ඛො හගවා ආයසමා ආනන්දො සද්ධං යෙන සුඤ්ඤානං මග්ගාරමං පාසාදො තෙනුපසඤ්ඤානං දිවා විහාරාය. අථ ඛො හගවා සායනසමයං පතිසංඥානං වුට්ඨිතො ආයසමන්තං ආනන්දො ආමන්තෙති. ආයාමානන්දො යෙන සුඤ්ඤානං තෙනුපසඤ්ඤානං හගන්තො පරිසිද්ධො ආනන්දො එවමන්තෙති ඛො ආයසමා ආනන්දො හගවතො පච්චසොසාසි.

3. අථ ඛො හගවා ආයසමා ආනන්දො සද්ධං යෙන සුඤ්ඤානං තෙනුපසඤ්ඤානං හගන්තො පරිසිද්ධො. සුඤ්ඤානං හගන්තො පරිසිද්ධො පච්චුත්තරිති, එකච්චරො, අධිකාසි හගන්තො සුඤ්ඤානං.

4. අථ ඛො ආයසමා ආනන්දො හගවතො එතදවොච: අයං භජනං ජම්මකාසො බ්‍රාහ්මණස්ස අස්සමො අවිදුරෙ. රම්මකාසො භජනං රම්මකාසො බ්‍රාහ්මණස්ස අස්සමො, පාසාදිකො භජනං රම්මකාසො බ්‍රාහ්මණස්ස අස්සමො. සාධු භජනං හගවා යෙන රම්මකාසො බ්‍රාහ්මණස්ස අස්සමො තෙනුපසඤ්ඤානං උපසදායාති. අධිවාසෙති හගවා තුණ්හිභාවෙන.

* පාසාරාසි සුඤ්ඤානං, අධිකාසං, මර්ගං.

1. 3. 6.

අරියපරියෙසන සූත්‍රය

1. ම) විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැමැත්තුන් නුවර සමීපයෙහි වූ සේනවන නම් අනේසිඬු සිටුවුණේ ආරාමයෙහි මැඩි මාසය කරණසේක. එකල භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරුයෙහි හැඳුපෙරව පාසිවුරු ගෙණ සැමැත්තුන් නුවරට පිටු පිණිස පිවිසිණේක. එකල්හි බොහෝ භික්ෂුහු ආයුෂමත් අනද තෙරුන් කරා පැමිණියහ. පැමිණ ආයුෂමත් අනද තෙරුන්ට තෙල කීහ: “ඇමැත්තු ආනන්ද සඨවිරයන් වහන්ස, අප භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ හමුයෙහි ධම් කථාව ඇසුවීරු බොහෝකල් වෙයි. ආයුෂමත් ආනන්ද සඨවිරයන් වහන්ස, අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්මිඛයෙහි ධම් කථාවක් අසන්ට ලබන්නමෝ නම් මැනවි” යනුයි. ඇමැත්ති, එසේ නම් රම්මක ඛමුණ්ණගේ අසපුව කරා එළඹෙම. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සමීපයෙහි දූහැමි කථාවක් අසවු නම් මනා මය. ඒ භික්ෂුහු ‘එසේය ඇමැත්ති’ යි ආයුෂමත් අනද තෙරුන්ට පිළිතුරු දුන්හ.

2. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැමැත්තුන්ට පිටු පිණිස හැසිර බහෙත් පසු පිණිසානසෙත් තැවතුනු සේක් ආයුෂමත් අනද තෙරුන් ඇමතු සේක: “ආනන්දය, දිවාපිතාරය සඳහා පුබ්බාරාම නම් වූ මහාරාමානු ප්‍රාසාදය කරා යමිහ”. ‘එසේ ය, වහන්සැ’ යි ආයුෂමත් අනද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්හ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂමත් අනද තෙරුන් සමග දිවාපිතාරය සඳහා මාංශාභික්ෂා ප්‍රාසාදය කරා මැඩියහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සවස් කාලයෙහි පලසමවතින් කැහිසිවි සේක් ආයුෂමත් අනද තෙරුන්ට තෙල මදුළුසේක. “ආනන්දය, භාග්‍යවරියෙක සඳහා තැගෙන හිර කෘත කොටුවට යමිහ.” “එසේ ය වහන්සැ” යි ආයුෂමත් අනද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ.

3. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂමත් අනද තෙරුන් සමග කැගෙනහිර කෘතකොටුවට මැඩියහ. සිරුරුඅවසව සනහා ගැන්ම සඳහාය. කැගෙනහිර කෘතකොටුවෙන් සිරුරුඅවසව සනහා ගෙන ගොබ්බාහි එක්(අඳහා) සිවුරු ඇතිව සිරුරුඅවසව සුළු අවසාවට පමුණුවමින් (=විසලවමින්) සිටියේක.

4. ඉක්බිති ආයුෂමත් අනද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැලකලහ. ‘වහන්ස, රම්මකඛමුණ්ණගේ මේ අසපුව රම්මේය ය. රම්මකඛමුණ්ණගේ අසපුව සිත්කලු ය. වහන්ස භාග්‍යවතුන් වහන්සේ, අනුකම්පා උපදවා රම්මකඛමුණ්ණගේ අසපුව කරා පැමිණෙනසේක් නම් මැනවි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තිත්සඛිදානායෙන් ඉවසු සේක.

5. අඵ ඛො භගවා සෙත රම්මකස්ස චූඤ්ඤා අස්සමො තෙත්ථපඤ්ඤාමි. තෙත ඛො පත සමයෙත යමබ්බුලා භික්ඛු රම්මකස්ස චූඤ්ඤා අස්සමෙ ධම්මිතා කථාය සනතිසින්නා භොනති. අඵ ඛො භගවා ඛඤ්ඤාරකොට්ඨකෙ අට්ඨාසි කථාපරියොසානං අගමයමානො. අඵ ඛො භගවා කථාපරියොසානං විදිතා උඤ්ඤාසිතා අස්සලං අංකොචෙයි. පිට්ඨංසු ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො ආරං.

6. අඵ ඛො භගවා රම්මකස්ස චූඤ්ඤා අස්සමං පටිපිනා පඤ්ඤානෙත අංකනෙ තිසිද්දි. තිසජ්ජ ඛො භගවා භික්ඛු අමනෙතසි: "කායත්ථ භික්ඛවෙ එතර්භි කථාය සනතිසින්නා, කා ච පත වො අත්තරා කථා විප්පකතා'ති. 'භගවත්තමෙව ඛො නො භනෙත අරබ්භ ධම්මී කථා විප්පකතා, අඵ භගවා අනුසාසෙතා'ති. සාධු භික්ඛවෙ, එතං ඛො භික්ඛවෙ තුම්භාකං පතිරුපං කුලුභ්භතාතං සඤ්ඤා අකාරසමා අභිගාරියං පබ්බජ්ජාතං යං තුම්භා ධම්මිතා කථාය සනතිසිද්දෙය්ඤාථ. සනතිපතිතාතං වො භික්ඛවෙ අභියං කරණියං: ධම්මී චා කථා, අරියො චා තුණ්හිතාචො.

7. දොමා භික්ඛවෙ පරියෙසතා: අරියා ච පරියෙසතා අතරියා ච පරියෙසතා.

කතමා ච භික්ඛවෙ අතරියා පරියෙසතා? ඉධ භික්ඛවෙ එකවෙමා අත්තතා ජාතිධම්මො සමානො ජාතිධම්මඤ්ඤෙච පරියෙසති, අත්තතා ජරාධම්මො සමානො ජරාධම්මඤ්ඤෙච පරියෙසති, අත්තතා ඛ්‍යාතිධම්මො සමානො ඛ්‍යාතිධම්මඤ්ඤෙච පරියෙසති, අත්තතා මරණධම්මො සමානො මරණධම්මඤ්ඤෙච පරියෙසති, අත්තතා නොකධම්මො සමානො නොකධම්මඤ්ඤෙච පරියෙසති, අත්තතා සඛන්ද්‍රෙසධම්මො සමානො සඛන්ද්‍රෙසධම්මඤ්ඤෙච පරියෙසති.

8. කිංච භික්ඛවෙ ජාතිධම්මං චදෙථ? සුත්තහරියං භික්ඛවෙ ජාතිධම්මං, දුසිදුසං ජාතිධම්මං, අජෙලකං ජාතිධම්මං, කුක්කුචසුකරං ජාතිධම්මං, හත්ඨගවාස්සවලුවං ජාතිධම්මං, ජාතරුපරජතං ජාතිධම්මං. ජාතිධම්මානෙතෙ භික්ඛවෙ උපධියො. එතාංගං ගපීතො මුච්ඡිතො අරකිංචනො අත්තතා ජාතිධම්මො සමානො ජාතිධම්මඤ්ඤෙච පරියෙසති.

9. කිංච භික්ඛවෙ ජරාධම්මං චදෙථ? සුත්තහරියං භික්ඛවෙ ජරාධම්මං, දුසිදුසං ජරාධම්මං, අජෙලකං ජරාධම්මං, කුක්කුචසුකරං ජරාධම්මං, හත්ඨගවාස්සවලුවං ජරාධම්මං, ජාතරුපරජතං ජරාධම්මං. ජරාධම්මානෙතෙ භික්ඛවෙ උපධියො. එතාංගං ගපීතො මුච්ඡිතො අරකිංචනො අත්තතා ජරාධම්මො සමානො ජරාධම්මඤ්ඤෙච පරියෙසති.

5. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රම්මකඛමුණ්ණාගේ අගපුව කරා පැමිණි හේක. එසමයෙහි බොහෝ හික්කුහු රම්මකඛමුණ්ණාගේ අගපුවෙහි දුහැම් කපාවෙන් යුතුව රැස්ව හුන්නාහු වෙන්. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කපා අවසානය බලනුවෝ හිහිදොරටුයෙහි වැඩ සිටි හේක. අනතුරු ව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කපාව අවසන්සේ දැන කෑය දොර කටුළුව පහලක. ඒ හික්කුහුභාග්‍යවතුන් වහන්සේට දොර විවර කලහ.

6. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රම්මකඛමුණ්ණාගේ අගපුවට පිවිස පනවනලද අස්තෙහි වැඩහුන් හේක. වැඩහිද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හික්කුන් ආමනත්‍රණය කලසේක: "මහණෙනි, දැන් කිනම කපාවකින් යුක්ත ව හුන්හු ද? තොපගේ කවර අතුරුකතාවක් අඩාල කරණ ලද ද?" "වහන්ස, අප විසින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ම අරහයා වූ දුහැම් කපාව අඩාල කරණ ලදී. එකල භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩසේකැ"යි සැල කලහ. "මහණෙනි, මැනවි. මහණෙනි, යම් ලෙසකින් තෙපි දුහැම් කපාවෙන් යුක්ත ව හුන්හුද, එය ශ්‍රයාවෙන් හිහිගෙයින් තික්ම සසුන්වන් කුලපුහු වූ තොපට නිසිය. මහණෙනි, රැස්වූ තොප විසින් දුහැම් කපාව හෝ ආභිකුමණීභාවය (ද්විතීයව්‍යානය හෝ මූලකමීයානය මෙතෙහි කිරීම) ගත දෙක කල යුතුය."

7. මහණෙනි, ආධීපයෙහිමණය ය, අනාධීපයෙහිමණයයි මේ සෙවීම දෙකෙකි.

මහණෙනි, අනාධීපයෙහිමණ කුමක් ද? මහණෙනි, මේ ලොකයෙහි ඇතැම් පුතුලෙක් තෙමේ ජාතිය ස්වභාව කොට ඇත්තේ ජාතිධම්මයක් (ජාතිය ස්වභාව කොට ඇත්තක්) ම සොයයි. තෙමේ ජරාව ස්වභාව කොට ඇත්තේ ජරා ධම්මයක් (ජරාව ස්වභාව, කොට ඇත්තක් ම සොයයි. තෙමේ ව්‍යාධිය ස්වභාව කොට ඇත්තේ ව්‍යාධිධම්මයක් (ව්‍යාධිය ස්වභාව කොට ඇත්තක්) ම සොයයි. තෙමේ මරණය ස්වභාව කොට ඇත්තේ මරණ ධම්මයක් (මරණය ස්වභාවකොට ඇත්තක්) ම සොයයි. තෙමේ ශෝකය ස්වභාවකොට ඇත්තේ ශෝක ධම්මයක් (ශෝකය ස්වභාව කොට ඇත්තක්) ම සොයයි. තෙමේ කෙලෙසන ස්වභාව ඇත්තේ කෙලෙසන ස්වභාව ඇත්තක් ම සොයයි.

8. මහණෙනි, කුමක් ජාතිධම්මයයි කියන්නේ ද? පුත්‍රදරුවෝ ජාති ධම්මයෝයි දැයි දගු ජාතිධම්මයෝයි. එළුවැවෙළුවෝ ජාතිධම්මයෝ යි. කුකුළන් හා උරෝ ජාතිධම්මයෝ ය. ඇත් ගව අස් වෙලඹහු ජාතිධම්මයෝ ය. රන් පිදී ජාතිධම්මය. මහණෙනි, මේ පඤ්චකාමගුණ උපයිනු ජාතිධම්මයෝ ය. මෙහි තෘණවෙන් බැඳුණා වූ මුසපත් වූ බැසගත්තා වූ මේ ලෝ වැසි තෙමේ ජාතිය ස්වභාව කොට ඇත්තේ ජාතිධම්මයක් ම සොයයි.

9. මහණෙනි, කුමක් ජරාධම්මයයි කියන්නේ ද? පුත්‍රභාග්‍යාවෝ ජරාධම්මයෝ ය. දැසිදසුනු ජරාධම්මයෝ ය එළු බැටළුවෝ ජරාධම්මයෝ ය. කුකුළන් හා උරෝ ජරාධම්මයෝය. ඇත් ගව අස් වෙලඹහු ජරාධම්මයෝය. රන්පිදී ජරාධම්මය. මහණෙනි, මේ පඤ්චකාමගුණ ජරාධම්ම වෙයි. මේ ලෝවැසි, තෙමේ මෙහි ගැට ගැහුණේ මුසපත් වූයේ බැසගත්තේ තෙමේ ජරාව ස්වභාව කොට ඇත්තේ ජරාධම්මයක් ම සොයයි

10. කීඤ්ච භික්ඛවෙ බ්‍යාධිධම්මං වදෙථ? පුත්තභරියං භික්ඛවෙ බ්‍යාධිධම්මං, දුසිදුසං බ්‍යාධිධම්මං, අජෙලකං බ්‍යාධිධම්මං, කුක්කුචපුකරං බ්‍යාධිධම්මං, හත්ථිගවාස්සවලුවං බ්‍යාධිධම්මං, බ්‍යාධිධම්මා හෙතෙ භික්ඛවෙ උපබ්භයො. එත්ථායං ගථිතො මුච්ඡිතො අර්කිපනෙත්ථා අත්තත්ථා බ්‍යාධිධම්මො සමානො බ්‍යාධිධම්මොද්දාදුච්ච පරිඥෙසති.

11 කීඤ්ච භික්ඛවෙ මරණධම්මං වදෙථ? පුත්තභරියං භික්ඛවෙ මරණධම්මං, දුසිදුසං මරණධම්මං, අජෙලකං මරණධම්මං, කුක්කුචපුකරං මරණධම්මං, හත්ථිගවාස්සවලුවං මරණධම්මං. මරණධම්මා හෙතෙ භික්ඛවෙ උපබ්භයො. එත්ථායං ගථිතො මුච්ඡිතො අර්කිපනෙත්ථා අත්තත්ථා මරණධම්මො සමානො මරණධම්මොද්දාදුච්ච පරිඥෙසති.

12. කීඤ්ච භික්ඛවෙ සොකධම්මං වදෙථ? පුත්තභරියං භික්ඛවෙ සොකධම්මං, දුසිදුසං සොකධම්මං, අජෙලකං සොකධම්මං, කුක්කුචපුකරං සොකධම්මං, හත්ථිගවාස්සවලුවං සොකධම්මං. සොකධම්මා හෙතෙ භික්ඛවෙ උපබ්භයො. එත්ථායං ගථිතො මුච්ඡිතො අර්කිපනෙත්ථා අත්තත්ථා සොකධම්මො සමානො සොකධම්මොද්දාදුච්ච පරිඥෙසති.

13. කීඤ්ච භික්ඛවෙ සඛිකිලෙසධම්මං වදෙථ? පුත්තභරියං භික්ඛවෙ සඛිකිලෙසධම්මං, දුසිදුසං සඛිකිලෙසධම්මං, අජෙලකං සඛිකිලෙසධම්මං, කුක්කුචපුකරං සඛිකිලෙසධම්මං, හත්ථිගවාස්සවලුවං සඛිකිලෙසධම්මං, ජාතරුපරජනං සඛිකිලෙසධම්මං. සඛිකිලෙසධම්මා හෙතෙ භික්ඛවෙ උපබ්භයො. එත්ථායං ගථිතො මුච්ඡිතො අර්කිපනෙත්ථා අත්තත්ථා සඛිකිලෙසධම්මො සමානො සඛිකිලෙසධම්මොද්දාදුච්ච පරිඥෙසති. අයං භික්ඛවෙ අනරියා පරිඥෙසත්ථා.

13. කතමා ච භික්ඛවෙ අරියා පරිඥෙසත්ථා? ඉධ භික්ඛවෙ එකවෙචා අත්තත්ථා ජාතරුමමා සමානො ජාතරුමම ආදීනවං විදීනා අජාතං අනුත්තරං යොග්ගකම්මං නිබ්බානං පරිඥෙසති, අත්තත්ථා ජරාධම්මො සමානො ජරාධම්ම ආදීනවං විදීනා අජරං අනුත්තරං යොග්ගකම්මං නිබ්බානං පරිඥෙසති, අත්තත්ථා බ්‍යාධිධම්මො සමානො බ්‍යාධිධම්ම ආදීනවං විදීනා අබ්‍යාධිං අනුත්තරං යොග්ගකම්මං නිබ්බානං පරිඥෙසති, අත්තත්ථා මරණධම්මො සමානො මරණධම්ම ආදීනවං විදීනා අමතං අනුත්තරං යොග්ගකම්මං නිබ්බානං පරිඥෙසති, අත්තත්ථා සොකධම්මො සමානො සොකධම්ම ආදීනවං විදීනා අසොකං අනුත්තරං යොග්ගකම්මං නිබ්බානං පරිඥෙසති, අත්තත්ථා සඛිකිලෙසධම්මො සමානො සඛිකිලෙසධම්ම ආදීනවං විදීනා අසඛිකිලිංඨං අනුත්තරං යොග්ගකම්මං නිබ්බානං පරිඥෙසති. අයං භික්ඛවෙ අරියා පරිඥෙසත්ථා.

10. මහණෙනි, කුමක් ව්‍යාධිබලියෙහි කියන්නේද? පුත්‍ර භාග්‍යභාවේ ව්‍යාධිබලියෝ ය. දුසිදුන්හු ව්‍යාධිබලියෝ ය. එළු බැටළුවෝ ව්‍යාධිබලියෝ ය. කුකුළන් හා උරුරෝ ව්‍යාධිබලියෝ ය. ඇත් ගව අස් වෙලඹු ව්‍යාධිබලියෝ ය. මහණෙනි, මේ පඤ්චකාමඥාණ උපධිහු ව්‍යාධිබලියෝ ය. මේ ලෝච්ඡාසි තෙම මෙහි ගැටගැසුණේ මුසපත් වූයේ බැසගත්තේ තෙමේ ව්‍යාධිය සම්භාව කොට ඇත්තේ ව්‍යාධිබලියක් ම සොයයි.

11. මහණෙනි, කුමක් මරණබලියෙහි කියන්නේද? මහණෙනි, පුත්‍ර භාග්‍යභාවේ මරණබලියෝ ය. දුසිදුන්හු මරණබලියෝ ය. එළුබැටළුවෝ මරණබලියෝ ය. කුකුළන් හා උරුරෝ මරණබලියෝ ය. ඇත් ගව අස් වෙලඹු මරණබලියෝ ය. මහණෙනි, මේ උපධිහු මරණබලියෝ ය. මේ ලෝච්ඡාසි තෙම මෙහි වෙළඹේ මුසපත් වූයේ බැසගත්තේ තෙමේ මරණය සම්භාව කොට ඇත්තේ මරණබලියක් ම සොයයි.

12. මහණෙනි, කුමක් ශෝකබලියෙහි කියන්නේද? මහණෙනි පුත්‍රභාග්‍යභාවේ ශෝකබලියෝ ය. දුසිදුන්හු ශෝකබලියෝ ය. එළුබැටළුවෝ ශෝකබලියෝ ය. කුකුළන් හා උරුරෝ ශෝකබලියෝ ය. ඇත් ගව අස් වෙලඹු ශෝකබලියෝ ය. මහණෙනි, මේ උපධිහු, මේ ලෝච්ඡාසි තෙම මෙහි වෙළඹේ මුසපත් වූයේ බැසගත්තේ තෙමේ ශෝකය සම්භාව කොට ඇත්තේ ශෝකබලියක් ම සොයයි.

13. මහණෙනි, කුමක් සංකෙලයබලියෙහි කියන්නේද? අග්‍රදුරුවෝ සංකෙලයබලියෝ ය. දුසිදුන්හු සංකෙලයබලියෝ ය. එළුබැටළුවෝ සංකෙලයබලියෝ ය. කුකුළන් හා උරුරෝ සංකෙලයබලියෝ ය. ඇත් ගව අස් වෙලඹු සංකෙලයබලියෝ ය. රන්රිදි සංකෙලයබලියෝ ය. මහණෙනි, මේ උපධිහු සංකෙලයබලියෝ වෙත්. මේ ලෝච්ඡාසි තෙම මෙහි ගෙතුණේ මුසපත් වූයේ බැසගත්තේ තෙමේ සංකෙලයබලියේ මුසපත් වූයේ සංකෙලයබලියක් ම සොයයි. මහණෙනි, මේ අකාඨිපයෙහිමණෙනි

14. මහණෙනි, ආදීපු සෙවීම කුමක්ද? මහණෙනි, මේ ලෝකයෙහි ඇතැමෙක් තෙමේ ජාතිබලි වූයේ ජාතිබලියෙහි ආදීතව දැන ජාතියක් නැති නිරුතතරවූ යොගකෂෙම සංඛ්‍යාත නිජ්‍යාණය නොයයි. තෙමේ ජරාබලි වූයේ ජරාබලියෙහි ආදීතව දැන ජරාවක් නැති නිරුතතර වූ යොගකෂෙම වූ නිවන සොයයි. තෙමේ ව්‍යාධිබලි වූයේ ව්‍යාධිබලියෙහි ආදීතව දැන ව්‍යාධියක් නැති නිරුතතර යොගකෂෙම වූ නිවන සොයයි. තෙමේ මරණබලි වූයේ මරණබලියෙහි ආදීතව දැන මරණයක් නැති නිරුතතර යොගකෂෙම වූ නිවන සොයයි. තෙමේ ශෝකබලි වූයේ ශෝකබලියෙහි ආදීතව දැන ශෝකයක් නැති නිරුතතර යොගකෂෙම වූ නිවන සොයයි. තෙමේ සංකෙලයබලි වූයේ සංකෙලයබලියෙහි ආදීතව දැන සංකෙලයබලියෙහි ආදීතව දැන සංකෙලයබලියෙහි නැති නිරුතතර යොගකෂෙම වූ නිවන සොයයි. මහණෙනි, මේ ආදීපයෙහිමණෙනි.

15 අහමිදි සුදං භික්ඛවෙ පුඤ්ඤව සමොධා අනභිසම්බුද්ධො ඛොධිසත්තොව සමානො අත්තතා ජාතිධම්මො සමානො ජාතිධම්මඤ්ඤොව පරියෙසාමි, අත්තතා ජරුධම්මො සමානො ජරුධම්මඤ්ඤොව පරියෙසාමි, අත්තතා බ්‍යාධිධම්මො සමානො බ්‍යාධිධම්මඤ්ඤොව පරියෙසාමි, අත්තතා මරණධම්මො සමානො මරණධම්මඤ්ඤොව පරියෙසාමි, අත්තතා සොකධම්මො සමානො සොකධම්මඤ්ඤොව පරියෙසාමි, අත්තතා සඛතිලෙසධම්මො සමානො සඛතිලෙසධම්මඤ්ඤොව පරියෙසාමි.

16. තස්ස මග්ගං භික්ඛවෙ එතදුභොධි: “කීනඤ්ඤ ඛො අහං අත්තතා ජාතිධම්මො සමානො ජාතිධම්මඤ්ඤොව පරියෙසාමි, අත්තතා ජරුධම්මො සමානො ජරුධම්මඤ්ඤොව පරියෙසාමි, අත්තතා බ්‍යාධිධම්මො සමානො බ්‍යාධිධම්මඤ්ඤොව පරියෙසාමි, අත්තතා මරණධම්මො සමානො මරණධම්මඤ්ඤොව පරියෙසාමි, අත්තතා සොකධම්මො සමානො සොකධම්මඤ්ඤොව පරියෙසාමි, අත්තතා සඛතිලෙසධම්මො සමානො සඛතිලෙසධම්මඤ්ඤොව පරියෙසාමි, යනුත්තං අත්තතා ජාතිධම්මො සමානො ජාතිධම්මො ආදීනවං විදිත්වා අජාතං අනුත්තරං යොගකෙඛමි නිබ්බානං පරියෙසෙය්‍යං, අත්තතා ජරුධම්මො සමානො ජරුධම්මො ආදීනවං විදිත්වා අජරං අනුත්තරං යොගකෙඛමි නිබ්බානං පරියෙසෙය්‍යං, අත්තතා බ්‍යාධිධම්මො සමානො බ්‍යාධිධම්මො ආදීනවං විදිත්වා අබ්‍යාධිං අනුත්තරං යොගකෙඛමි නිබ්බානං පරියෙසෙය්‍යං, අත්තතා මරණධම්මො සමානො මරණධම්මො ආදීනවං විදිත්වා අමතං අනුත්තරං යොගකෙඛමි නිබ්බානං පරියෙසෙය්‍යං, අත්තතා සොකධම්මො සමානො සොකධම්මො ආදීනවං විදිත්වා අසොකං අනුත්තරං යොගකෙඛමි නිබ්බානං පරියෙසෙය්‍යං, අත්තතා සඛතිලෙසධම්මො සමානො සඛතිලෙසධම්මො ආදීනවං විදිත්වා අසඛතිලිට්ඨං අනුත්තරං යොගකෙඛමි නිබ්බානං පරියෙසෙය්‍යං”න්ති.

17. භො ඛො අහං භික්ඛවෙ අපරෙත සම්මෙත දහරේච සමානො සුසුඛාලුකෙසො හද්දත භොධිකෙත සමන්තාගතො පඨමෙන වයසං, අකාමකානං මාතෘපිතෘනං අසුමුඛිතං රුද්දන්තං, කෙසමස්සං ඔභාරෙත්ථි කාසායනි වන්ථනි අවජ්ඣෙත්ථි අභාරභො අනගාරිභං පබ්බජිං. භො එචං පබ්බජිතො සමානො කිංකුසලගවෙසී අනුත්තරං සන්චිවරපදං පරියෙසමානො යෙන ආලාභො කාලාභො තෙත්ථපසඛිකමිං, උපසඛිකමිත්ථි ආලාරං කාලාමි එතදවොචං: ‘ඉච්ඡාමිහං ආවුසො කාලාමි ඉමසමිං ධම්මපිතසෙ ඩුග්ගමරිභං වරිඳු’න්ති.

18. එචං වුත්තෙ භික්ඛවෙ ආලාභො කාලාමො මිං එතදවොචො: “විහරන්තාසමා, තාදිසො අයං ධම්මො යත්ථ විඤ්ඤ පුරිසො නචිරසොච සකං ආචරිතං සං අභිඤ්ඤා තචරිකත්ථි උපසම්පජ්ජ වහරෙය්‍යා”ති. භො ඛො අහං භික්ඛවෙ නචිරසොච ඛෙසමෙච තං ධම්මං පරියාපුඤ්ඤිං. භො ඛො අහං භික්ඛවෙ තාවතසෙතෙච ඔට්ඨපහතමන්තෙතෙත ලුපිතලාපතමන්තෙතෙත ඤ්ඤණචාදඤ්ඤ ච ධුමි ඵෙරවාදඤ්ඤ. ‘ජාතාමි පසාමි’ති ච පටිජාතාමි අහඤ්ඤොච අභඤ්ඤො ච. තස්ස මග්ගං භික්ඛවෙ එතදුභොධි:

15. මහණෙනි, මම බුදු වීමට පෙර බෝගත් වූයෙමි ම තෙමේ ජාතිධම් වූයෙමි ජාතිධම්යක් ම සෙවිමි. තෙමේ ජරාධම් වූයෙමි ජරාධම්යක් ම සෙවිමි. තෙමේ ව්‍යාධිධම් වූයෙමි ව්‍යාධිධම්යක් ම සෙවිමි. තෙමේ මරණධම් වූයෙමි මරණධම්යක් ම සෙවිමි. තෙමේ ශොකධම් වූයෙමි ශොකධම්යක් ම සෙවිමි. තෙමේ සංකෙලයධම් වූයෙමි සංකෙලයධම්යක් ම සෙවිමි.

16. මහණෙනි, ඒ මට මේ අදහස විය: “කුමක් නිසා මම තෙමේ ජාතිධම් වූයෙමි ජාතිධම්යක් ම සොයමි ද, තෙමේ ජරාධම් වූයෙමි ජරාධම්යක් ම සොයමි ද, තෙමේ ව්‍යාධිධම් වූයෙමි ව්‍යාධිධම්යක් ම සොයමි ද, තෙමේ මරණධම් වූයෙමි මරණධම්යක් ම සොයමි ද, තෙමේ ශොකධම් වූයෙමි ශොකධම්යක් ම සොයමි ද, තෙමේ සංකෙලයධම් වූයෙමි සංකෙලයධම්යක් ම සොයමි ද? ‘මම ජාතිධම් වූයෙමි ජාතිධම්යෙහි ආදීතව දූත ජාතියක් නැති නිරුත්තර වූ යොග්‍යෙකු වූ නිවන සොයන්නෙමි නම් මැනව. ජරාධම් වූයෙමි ජරාධම්යෙහි ආදීතව දූත ජරාවක් නැති නිරුත්තර වූ යෝග්‍යෙකු වූ නිවන සොයන්නෙමි නම් මැනව. තෙමේ ව්‍යාධිධම් වූයෙමි ව්‍යාධිධම්යෙහි ආදීතව දූත ව්‍යාධියක් නැති නිරුත්තර වූ යොග්‍යෙකු වූ නිවන සොයන්නෙමි නම් මැනව. තෙමේ මරණධම් වූයෙමි මරණධම්යෙහි ආදීතව දූත මරණයක් නැති නිරුත්තර වූ යොග්‍යෙකු වූ නිවන සොයන්නෙමි නම් මැනව. තෙමේ ශොකධම් වූයෙමි ශොකධම්යෙහි ආදීතව දූත ශෝකයක් නැති නිරුත්තර වූ යෝග්‍යෙකු වූ නිවන සොයන්නෙමි නම් මැනව. තෙමේ සංකෙලයධම් වූයෙමි සංකෙලයධම්යෙහි ආදීතව දූත සංකලිතව නො වූ නිරුත්තර වූ යෝග්‍යෙකු වූ නිවන සොයන්නෙමි නම් මැනව’”යි කියායි.

17. මහණෙනි, ඒ මම පසුකාලයෙහි ලදරු වූයෙමි ම ඉතා කළුකෙස් ඇත්තෙමි පලමුවන වයස වූ සොදුරුයොව්තෙත් සුක්‍ය වූයෙමි, නො කැමැති වූ කළුළු පිරුණු මුහුණු ඇති මවුපියන් ගබ්දේදී, කෙස් රවුළු බා කහවත් ගැඳ ගිහි ගෙයින් තිත්ම පැවිද්දට පැමිණියෙමි. ඒ මම මෙසේ පැවිදී වූයෙමි ‘කුසලය කුමක්ද’යි සොයන සුළු වූයෙමි නිරුත්තර වූ උතුම් වූ ශාන්තිපදය සොයමින් ආලාරකාලාම කරා පැමිණියෙමි. පැමිණ ආලාර කාලාමට මෙය කීම්: ‘ඇවැත්ති කාලාම, මේ ශාසනයෙහි බබ්සර කරත්තට කැමැත්තෙමි.’

18. මහණෙනි, මෙසේ කී කල්හි ආලාර කාලාම මට මෙසේ කීය: “ආසුමෙත් තෙමේ බබ්සර වෙසෙවා. යම් තැනක නුවණැති පුරුෂයෙක් නොබෝකලකින් ම යවකිය ආචාරීවරයන්ගේ ධර්මය තෙමේ දූත ප්‍රත්‍යක්‍ය කොට වෙසේ ද, මේ ධර්ම එ බඳු ය”. මහණෙනි, ඒ මම නොබෝදිනකින් ම ඒ ධර්මය ප්‍රඥාණ කෙළෙමි. (ඒ මම උන් කී දූය පිළිගැනුමට) තොල් පහල පමිණින් ම, උන් කියූ දූය නැවත කිම පමණකින් ම ‘දැතිමි’යි යන කථාවක්, ‘මම එහි සිරියෙමි’ යන කථාවක් කිවෙමි. ‘දැතිමි’යි ද, ‘දැතිමි’යි ද මම පිළිගත කෙළෙමි. අන්‍යයෝ ද මා ගැන එසේ කීහ. මහණෙනි, ඒ මට මේ අදහස වී ය:—

“න ඛො ආලාභො කාලාමො ඉමං ධම්මං කෙවලං සඤ්ඤාමනකොත සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති” පවෙදෙති. අධා ආලාභො කාලාමො ඉමං ධම්මං ජාතං පසං විහරති”ති. අථ ඛවාහං භික්ඛවෙ යෙන ආලාභො කාලාමො තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිති ආලාභො කාලාමං එතදවොචං: “කිත්ත වතා නො ආවුසො කාලාම ඉමං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ පවෙදෙති”ති. එවං වුත්තො භික්ඛවෙ ආලාභො කාලාමො අභිඤ්ඤායතනං පවෙදෙති. තස්ස මය්හං භික්ඛවෙ එතදහොසි: “න ඛො ආලාභෙසොව කාලාමස්ස අත්ථි සඤ්ඤා, මය්හමපත්ථි සඤ්ඤා. න ඛො ආලාභෙසොව කාලාමස්ස අත්ථි විරියං, මය්හමපත්ථි විරියං. න ඛො ආලාභෙසොව කාලාමස්ස අත්ථි සති, මය්හමපත්ථි සති. න ඛො ආලාභෙසොව කාලාමස්ස අත්ථි සමාධි, මය්හමපත්ථි සමාධි. න ඛො ආලාභෙසොව කාලාමස්ස අත්ථි පඤ්ඤා, මය්හමපත්ථි පඤ්ඤා. යනන්තූතාහං යං ධම්මං ආලාභො කාලාමො ‘සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති’ති පවෙදෙති තස්ස ධම්මස්ස සච්ඡිකරියාය පදකෙසා”න්ති සො ඛො අහං භික්ඛවෙ නවරෙසොව ඛිප්පමෙව තං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරාසිං.

19. අථ ඛවාහං භික්ඛවෙ යෙන ආලාභො කාලාමො තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිති ආලාභො කාලාමං එතදවොචං: “එතතාවතා නො ආවුසො කාලාම ඉමං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ පවෙදෙති”ති. ‘එතතාවතා ඛො අහං ආවුසො ඉමං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ පවෙදෙමි’ති. “අතථි ඛො ආවුසො එතතාවතා ඉමං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරමි”ති ‘ලාභා නො ආවුසො, සුලභං නො ආවුසො, යෙ මයං අ යසමන්තං තාදිසං සමුත්ථිචාරිං පසාම, ඉති යාහං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ පවෙදෙමි, තං නිං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරාසි, යං නිං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරාසි, තමහං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ පවෙදෙමි. ඉති යාහං ධම්මං ජාතාමි, තං නිං ධම්මං ජාතාසි. යං නිං ධම්මං ජාතාසි, තමහං ධම්මං ජාතාමි. ඉති යාදිසො අහං, තාදිසො නිං යාදිසො නිං, තාදිසො අහං. එහිදුති ආවුසො, උභොව සන්තා ඉමිං ගණං පරිහරාමො’ති. ඉති ඛො භික්ඛවෙ ආලාභො කාලාමො ආචරියො මෙ සමානො අනන්තවාසිං මිං සමාහං අත්තනන්තො! සමසමිං ධම්මෙ, උදාරය ව මං පුජාය පුජෙසි තස්ස මය්හං භික්ඛවෙ එතදහොසි: “තායං ධම්මො නිබ්බිද්ධ න විරියාය න නිරේධාය න උපසමාය න අභිඤ්ඤාය න සමෙධායාය න නිබ්බානාය සංවත්තඤ්ඤා, යාවදෙව අභිඤ්ඤායතනුපසඤ්ඤාමි”ති. සො ඛො අහං භික්ඛවෙ තං ධම්මං අනලංකරිත්වා තසමා ධම්මා නිබ්බිජ්ජ අපත්තමිං.

---

1. අත්තනා, මජ්ඣං.

“ආලාරකාලාම තෙමෙ මෙ ධර්මය හුදෙක් ඇදහිමි පමණෙකින් තමන් විසිටෙ ඥානයෙන් දැන ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කොට ඊට පැමිණ වාසය කරමි”යි ප්‍රකාශ නොකරයි. ඒකාන්තයෙන් ආලාරකාලාම මෙ ධර්මය දන්නේ, දන්නේ වාසය කෙරේ”යි කියයි. මහණෙනි, ඉක්බිති මම ආලාරකාලාම කරා පැමිණියෙමි. පැමිණ ආලාරකාලාමහට මෙය කිමි. “ඇවැත් කාලාමය, කොපමණෙකින් මෙ ධර්මය තමන් ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කොට දැන ඊට පැමිණ ප්‍රකාශ කෙරෙහි ද?” මහණෙනි, මෙසේ කී කල්හි ආලාරකාලාම තෙමෙ ආකීඤ්චඤ්ඤායතනය ප්‍රකාශ කෙළේය. ඒ මට මෙ අදහස විය: “ඉඤ්ච ඇත්තේ ආලාරකාලාමහට පමණක් නො වේ. මට ද ඉඤ්ච ඇත. ආලාරකාලාමහට පමණක් ම විසිය ඇත්තේ නො වේ. මට ද විසිය ඇත. ආලාරකාලාමහට පමණක් ම සිතිය ඇත්තේ නො වේ. මට ද සිතිය ඇත. ආලාරකාලාමහට පමණක් ම සමාධිය ඇත්තේ නො වේ. මට ද සමාධිය ඇත. ආලාරකාලාමහට පමණක් ම ප්‍රඥාව ඇත්තේ නො වේ. මට ද ප්‍රඥාව ඇත. ආලාරකාලාම තෙමෙ ‘යම් ධර්මයක් තමන් විසිටෙ ඥානයෙන් දැන ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කොට ඊට පැමිණ වෙසෙමි’ යි කියා තම, මම ඒ ධර්මය ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කිරීමට උත්සාහ කෙරෙමි තම මාතෘපුත්‍ර”යි කියයි. මහණෙනි, ඒ මම නොබෝ කලෙකින් ම වහාම ඒ ධර්මය තමන් විසිටෙ ඥානයෙන් දැන ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කොට ඊට පැමිණ වාසය කෙළෙමි.

19. මහණෙනි, ඉක්බිති මම ආලාරකාලාම කරා පැමිණියෙමි. පැමිණ ආලාරකාලාමහට “ඇවැත් කාලාමය, මෙ පමණෙකින් ම මෙ ධර්මය තමන් වෙසෙසින් දැන සාක්‍ෂාත් කොට ඊට පැමිණ ප්‍රකාශ කෙරෙහිද”යි මෙය කිමි. “ඇවැත්, මම මෙපමණෙකින් ම මෙ ධර්මය තමන් වෙසෙසින් දැන ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කොට ඊට පැමිණ ප්‍රකාශ කෙරෙමි”යි කී ය. “ඇවැත්, මම ද මෙපමණෙකින් මෙ ධර්මය තමන් වෙසෙසින් දැන ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කොට එයට පැමිණ වාසය කෙරෙමි” යි කිමි. “ඇවැත්, යම්බඳු වූ අපි තොප වැනි සමුදාමචාරී ආයුෂෙතකු දක්නමෝ ද, ඒ අපට ලාභය, අපට මනා ලැබුණෙකි. මෙසේ මම යම් ධර්මයක් තමන් වෙසෙසින් දැන ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කොට ඊට පැමිණ ප්‍රකාශ කෙරෙමි ද, තෙපි ඒ ධර්මය තමන් ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කොට වෙසෙසින් දැන ඊට පැමිණ වාසය කරව. තෙපි යම් ධර්මයක් තමන් වෙසෙසින් දැන ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කොට ඊට පැමිණ වාසය කරන්නහු තම, මම ඒ ධර්මය තමන් ම වෙසෙසින් දැන ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කොට ඊට පැමිණ ප්‍රකාශ කරමි. මෙසේ යම් ධර්මයක් මම දනිමි ද, ඒ ධර්මය තෙපි දනුව. යම් ධර්මයක් තෙපි දනිනු තම ඒ ධර්මය මම දනිමි. මෙසේ මම යම්බඳුයෙමි තම, තෙපි ද එබඳු ව. තෙපි යම්බඳුනු තම, මම ද එබඳුයෙමි. ඇවැත්, දැන් එව. දෙදෙන ම එකතු ව මේ පිරිස පරිහරණය කරමු”යි කියයි. මහණෙනි, මෙසේ ආලාරකාලාම තෙමෙ මට ආවාස වූයේ ම අතවැසි වූ මා තමාට සමකාල නාවී ය. උසස් පූජාවෙහිද මා පිදී ය. මහණෙනි, ඒ මට මෙ අදහස විය: “මේ ධර්මය සසර කලකිරීම සඳහා නො වේ. නො ඇලීම් සඳහා නො වේ. තිවහ සඳහා නො වේ. කෙලෙස් සන්තිඳුළුම සඳහා නො වේ. විසෙස දැනීම සඳහා නො වේ. සමේඛාධිය සඳහා නො වේ. තිවන් සඳහා නො වෙතියි. මෙ ධර්මය ආකීඤ්චඤ්ඤායතනයෙහි ඉපදීමට ම වෙයි.” මහණෙනි, ඒ මම ඒ ධර්මය (ශාන්තපදයට) ප්‍රමාණ නො කොට (මෙසින් කම නැතැයි සිතා එයින් තැපා නොවී) ඒ ධර්මයෙන් කලකිරී වෙන්ව ගියෙමි

20. සො ඛො අතං භික්ඛවෙ ඛිංකුසලයවෙහි අනුත්තරං සන්තිවර-
 පදං පරියෙසමානො යෙන උද්දකො¹ රුමපුත්තො තෙනුපසඛිකමිං.
 උපසඛිකමිතිං උද්දකං රුමපුත්තං එතදචොචො: “ඉච්ඡාමහං ආවුසො ඉමසමිං
 ධම්මවිතසෙ බුගමචරියං චරිතු”න්ති. එවං වුත්තො භික්ඛවෙ උද්දකො
 රුමපුත්තො මං එතදචොචො ‘විහරතායසමා, තාදිසො අයං ධම්මො
 යජ්ච විඤ්ඤා පුරිසො නචිරසෙච සකං ආචරියකං සයං අභිඤ්ඤා සචරිකතා
 උපසමපඤ්ඤා විහරතායා’ති. සො ඛො අතං භික්ඛවෙ නචිරසෙච ඛිප්පමෙව
 තං ධම්මං පරියාපුඤ්ඤිං. සො ඛො අතං භික්ඛවෙ කාචතකෙතෙච
 ඕට්ඨපතතමතෙතන ලපිතලාපනමතෙතන ඤ්ඤාචාදඤ්ඤා චදුම් චෙරවාදඤ්ඤා.
 ‘ජානාමි, පසාමි’ති ච පටිජානාමි අතඤ්ඤාචො අඤ්ඤා ච.

21. තස්ස මඤ්ඤං භික්ඛවෙ එතදභොසි: “න ඛො රාමො ඉමං ධම්මං
 කෙවලිං සඤ්ඤාමතකතෙත සයං අභිඤ්ඤා සචරිකතා උපසමපඤ්ඤා විහරති
 පචෙදෙසි. අඤ්ඤා රුමො ඉමං ධම්මං ජානං පසාමි විහාරි”ති. අච ඛොතං
 භික්ඛවෙ යෙන උද්දකො රුමපුත්තො තෙනුපසඛිකමිං. උපසඛිකමිතිං
 උද්දකං රුමපුත්තං එතදචොචො: “ඛිත්තාචතා නො ආවුසො රුමො ඉමං
 ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සචරිකතා උපසමපඤ්ඤා පචෙදෙසි”ති. එවං වුත්තො
 භික්ඛවෙ උද්දකො රුමපුත්තො තෙවසඤ්ඤාචාදඤ්ඤායතනං පචෙදෙසි.
 තස්ස මඤ්ඤං භික්ඛවෙ එතදභොසි: “න ඛො රාමෙඤ්ඤො අභොසි සඤ්ඤා,
 මඤ්ඤාමපඤ්ඤා සඤ්ඤා. න ඛො රුමෙඤ්ඤො අභොසි විරියං, මඤ්ඤාමපඤ්ඤා විරියං.
 න ඛො රුමෙඤ්ඤො අභොසි සති, මඤ්ඤාමපඤ්ඤා සති. න ඛො රුමෙඤ්ඤො
 අභොසි සමාධි, මඤ්ඤාමපඤ්ඤා සමාධි. න ඛො රුමෙඤ්ඤො අභොසි පඤ්ඤා,
 මඤ්ඤාමපඤ්ඤා පඤ්ඤා. යනුත්තාහං යං ධම්මං රුමො සයං අභිඤ්ඤා සචරිකතා
 උපසමපඤ්ඤා විහරමිති පචෙදෙසි, තස්ස ධම්මෙඤ්ඤා සචරිකරියාය පදනෙය්”න්ති.
 සො ඛො අතං භික්ඛවෙ නචිරසෙච ඛිප්පමෙව තං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා
 සචරිකතා උපසමපඤ්ඤා විහාරිං.

22. අච ඛොතං භික්ඛවෙ යෙන උද්දකො රුමපුත්තො තෙනුපසඛිකමිං.
 උපසඛිකමිතිං උද්දකං රුමපුත්තං එතදචොචො: “එතතාචතා නො ආවුසො
 රුමො ඉමං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සචරිකතා උපසමපඤ්ඤා පචෙදෙසිති?
 ‘එතතාචතා ඛො රුමො ආවුසො ඉමං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සචරිකතා
 උපසමපඤ්ඤා පචෙදෙසි’ති අතමි ඛො ආවුසො එතතාචතා ඉමං ධම්මං
 සයං අභිඤ්ඤා සචරිකතා උපසමපඤ්ඤා විහරමි”ති.

---

1. උද්දකා, මජ්ඣං.

“ලාභා නො ආවුසො, සුලභිං නො ආවුසො, යෙ මීයං ආයසමන්තං නාදිසං කමුඤ්චාරිං පඤ්ඤාමි. ඉති යං ධම්මං රුමො සයං අභිඤ්ඤා සවිජ්ඣන්තො උපසමපඤ්ඤා පච්චෙදෙසී, තං නිං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සවිජ්ඣන්තො උපසමපඤ්ඤා විහරෙයි. යං නිං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සවිජ්ඣන්තො උපසමපඤ්ඤා විහරෙයි, තං ධම්මං රුමො සයං අභිඤ්ඤා සවිජ්ඣන්තො උපසමපඤ්ඤා පච්චෙදෙසී. ඉති යං ධම්මං රුමො අඤ්ඤාසී, තං නිං ධම්මං ජානාසී. යං නිං ධම්මං ජානාසී, තං ධම්මං රුමො අඤ්ඤාසී ඉති යාදිසො රුමො අහොසී. තාදිසො නිං, යාදිසො නිං, තාදිසො රුමො අහොසී. එහිදුති ආවුසො, නිං ඉමං ගණං පරිහරා”ති. ඉති ඛො භික්ඛවෙ උදුගො රුමපුගො කමුඤ්චාරී මෙ සමානො ආචරියධර්මානෙ ව මං ධෙපෙසී. උලාරාය ව මං පුජාය පුජෙසී. තස්ස මග්ගං භික්ඛවෙ එතදුගොසී. තායං ධම්මො නිබ්බිදුය න විරුගාය න නිඤ්ඤාය න නිබ්බාතාය සංවත්තති, යාවදෙව තෙවසඤ්ඤාතාඤ්ඤායනනුපපත්තියාති. සො ඛො අහං භික්ඛවෙ තං ධම්මං අනලංකරිත්වා තස්මා ධම්මො නිබ්බුජ්ජ අපකකමිං.

23 සො ඛො අහං භික්ඛවෙ කීංකුසලගවෙසී අනුත්තරං සන්තිවරපදං පරියෙසමානො මගධෙසු අනුපුබ්බෙත වාරීකං වරමානො යෙන උරුපෙලා සෙනානිගමො තදවසරිං. තත්ථදුසං රමණීයං භූමිසාගං, පාසාදිකඤ්ච චතසණ්ඛං, තදිඤ්ච සන්දනතිං¹ සෙතකං සුපතිත්ථං රමණීයං, ගම්මනා ම ගොවරගාමිං. තස්ස මග්ගං භික්ඛවෙ එතදුගොසී: “රමණීයො වත: භූමිසාගො පාසාදිකො ච චතසණ්ඛො, තදී ච සන්දති සෙතකා සුපතිත්ථං රමණීයා, ගම්මනා ම ගොවරගාමො. අලං වතිදං කුලපුත්තස්ස පටානත්තිකස්ස පටාන යා”ති. සො ඛො අහං භික්ඛවෙ තදෙව නිසීදිං “අලදීදං පටානායා”ති.

24 සො ඛො අහං භික්ඛවෙ අත්තනා ජාතිධම්මො සමානො ජාතිධම්මෙ ආදීනවං විදිත්වා අජාතං අනුත්තරං යොගකෙඛමිං නිබ්බාතං පරියෙසමානො අජාතං අනුත්තරං යොගකෙඛමිං නිබ්බාතං අජ්ඣගමිං. අත්තනා ජරුධම්මො සමානො ජරුධම්මෙ ආදීනවං විදිත්වා අජරං අනුත්තරං යොගකෙඛමිං නිබ්බාතං පරියෙසමානො අජරං අනුත්තරං යොගකෙඛමිං නිබ්බාතං අජ්ඣගමිං. අත්තනා බ්‍යාධිධම්මො සමානො බ්‍යාධිධම්මෙ ආදීනවං විදිත්වා අබ්‍යාධිං අනුත්තරං යොගකෙඛමිං නිබ්බාතං පරියෙසමානො අබ්‍යාධිං අනුත්තරං යොගකෙඛමිං නිබ්බාතං අජ්ඣගමිං. අත්තනා මරණධම්මො සමානො මරණධම්මෙ ආදීනවං විදිත්වා අමතං අනුත්තරං යොගකෙඛමිං නිබ්බාතං පරියෙසමානො අමතං අනුත්තරං යොගකෙඛමිං නිබ්බාතං අජ්ඣගමිං.-

1. ගඤ්ඤා, මජ්ඣං. 2. වත සො, මජ්ඣං.

“ඇමැත්ති, යම් බඳු වූ අපි තොප වැනි සමුඛමාරී ආයුෂේනකු දක්නමෝ ද ඒ අපට ලාභය. අපට මනා ලැබීමේකි. මෙසේ රාම යම් ධර්මයක් තමන් විශිෂ්ට ඥානයෙන් දැන ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කොට එයට පැමිණ ප්‍රකාශ කෙළේ ද, තෙපින් ඒ ධර්මය තමන් විශිෂ්ට ඥානයෙන් දැන ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කොට එයට පැමිණ වාසය කරව. තෙපි යම් ධර්මයක් තමන් විශිෂ්ට ඥානයෙන් දැන ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කොට එයට පැමිණ වාසය කරවු ද, (මාගේ පියවු) රාම තෙමේ ඒ ධර්මය තමන් විශිෂ්ට ඥානයෙන් දැන ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කොට එයට පැමිණ ප්‍රකාශ කළේ ය. මෙසේ යම් ධර්මයක් (මාගේ පියවු) රාම තෙමේ දැනගත්තේ ද, ඒ ධර්මය තෙපි දන්නහුය. යම් ධර්මයක් තෙපි දන්නහු ද, ඒ ධර්මය රාම තෙමේ දන්නේ ය. මෙසේ රාම යම්බඳු වූයේ ද, තෙපි එබඳු ව. තෙපි යම්බඳු ද, රාම තෙමේ එබඳු වී ය. ඇමැත්ති, මෙහි එව. දැන් තෙපි මේ පිරිස පරිහරණය කරව.” මෙසේ රාම පුත්‍ර උද්දක තෙමේ මාගේ සමුඛමාරී වූයේ ම මා ආදුරු තනතුරෙහි තැබී ය මගේ පූජායෙකින් මා පිදීය. මහණෙනි, ඒ මට “මේ ධර්මය සසර කළකිරීම පිණිස නො වෙයි, පිරාගය පිණිස නො වෙයි. නිරෝධය පිණිස නො වෙයි. කෙලෙසව්‍යපයමය පිණිස නො වෙයි. අභිඤ්ච පිණිස නො වෙයි. සමෙබ්බාධික පිණිස නො වෙයි. නිවන පිණිස නො පවතී. එය හුදෙක් තේවසඤ්ඤාතාසඤ්ඤායතනයෙහි ඉපදීම පිණිස පමණක් ම වෙයි” යන මේ අදහස වී ය. මහණෙනි, ඒ මම ඒ ධර්මය (ශාන්තපදගම) ප්‍රමාණ නො වන්නක් කොට මේසින් කම් නැතැයි සිතා ඒ ධර්මයෙන් කළකිරී බැහැරියෙමි.

23. මහණෙනි, ඒ මම ‘කුසලය කුමක් දැයි සොයනපුදු වූයෙමි අනුතතර උතුම් නිර්මාණපදය සොයමින් මගට දනව්වෙහි පිළිවෙලින් සාරිසරත්තෙම උරුමෙලායෙහි සේනානිගමය කර පැමිණියෙමි. එහි සිත්කලු භූමි භාගය ද, පහදවන චතලැහැබ ද, වැලිකලා ඇති මනා කොටු ඇති සිත්කලු ගලාබස්නා නදිය ද, භාත්පස ගොදුරුගම ද, දිපිමි. මහණෙනි, ඒ මට මේ අදහස වී ය: භූමිභාගය රමණීය ය. වන ලැහැබ ප්‍රසාද ජනක ය සුදුවැලි තලා ඇති මනා කොටු ඇති සිත්කලු නදිය ද ගලා බස්නී ය. භාත්පස ගොදුරුගම ද වෙයි. ප්‍රබන් කරනු කැමැති කුලපුත්‍රයකුට ප්‍රබන්වීසිය සදහා මේය සුදුසුම ය.” මහණෙනි, ඒ මම ප්‍රබන්වීසිය පිණිස “මෙය සුදුසුම ය” යි සිතා එහි ම (බෝමැඩ) හුන්නෙමි.

24. මහණෙනි, ඒ මම ජාතිධම් වූයෙමි ජාති ධර්මයෙහි ආදිතව දැන ඉපදීමක් තැනි නිරුත්තර වූ යොගසෛම වූ නිවන සොයමින් අජාත වූ අනුතතර වූ යෝගසෛම වූ නිර්මාණය අවබෝධ කෙළෙමි. ජරාධම් වූයෙමි ජරාධම්යෙහි ආදිතව දැන දිරිමක් තැනි නිරුත්තර වූ යොගසෛම වූ නිවන සොයන්නෙමි අජර වූ අනුතතර වූ යොගසෛම වූ නිවන අවබෝධ කෙළෙමි. ව්‍යාධිධම් වූයෙමි ව්‍යාධිධම්යෙහි ආදිතව දැන ව්‍යාධියක් තැනි නිරුත්තර වූ යොගසෛම වූ නිර්මාණය සොයමින් අව්‍යාධික වූ අනුතතර වූ යෝගසෛම වූ නිර්මාණය අවබෝධ කෙළෙමි. මරණධම් වූයෙමි මරණධම්යෙහි ආදිතව දැන මරණයක් තැනි නිරුත්තර වූ යෝගසෛම වූ නිවන සොයනෙමි මරණයක් තැනි නිරුත්තර වූ යොගසෛම වූ නිවණට පැමිණියෙමි. -

අත්තනා සොකධමෙමා සමානො සොකධමෙම ආදීනච චිදිනා අසොකං අනුත්තරං යොගඤ්ඤමං නිබ්බානං පච්ඡේදසමානො අසොකං අනුත්තරං යොගඤ්ඤමං නිබ්බානං අර්ඤ්ඤමං. අත්තනා සඤ්ඤාලොසධමෙමා සමානො සඤ්ඤාලොසධමෙම ආදීනච චිදිනා අසඤ්ඤාලොසධමං අනුත්තරං යොගඤ්ඤමං නිබ්බානං පච්ඡේදසමානො අසඤ්ඤාලොසධමං අනුත්තරං යොගඤ්ඤමං නිබ්බානං අර්ඤ්ඤමං. ඤාණඤ්ඤා පත මෙ දස්සනං උදපාදි: ‘අකුසා මෙ විමුත්ති. අයමනතිමා ජාති, තඤ්ඤති පුත්ඛොවො’ති.

25. තස්ස මස්සං භික්ඛවෙ ඵතදහොසි: අධිගතො ඛො මිත්තං ධමෙමා ගමභීරො දුද්දසො දුරනුඛොමධා සතොනා පණීතො අත්තකාමචිරො නිපුණො පණ්ඨිතචෙදතිසො. ආලයරුමා ඛො පනාසං පජා ආලයරතා ආලයසමමුදිතා. ආලයරුමාය ඛො පත පජාය ආලයරතාය ආලයසමමුදිතාය දුද්දසං ඉදං ධානං යදීදං ඉදපපච්චයතාපට්චවසමුප්පාමද. ඉදමපී ඛො ධානං දුද්දසං යදීදං සඛසඛාරසමපො සඛමුපධිපටිනිස්සකො තණ්හකඛයො විරාගො නිරොගො නිබ්බානං. අතඤ්ඤච ඛො පත ධමමං. දෙසෙසසං පරෙ ච මෙ න ආජානෙය්සං, සො මමස්ස කිලමිපො, සා මමස්ස විහෙසාති. අපිස්සු මං භික්ඛවෙ ඉමා අනච්ඡරියා ගාථා පටිභංසු පුඤ්ඤ අස්සනපුඤ්ඤා:

කීචෙජ්ඣ මෙ අධිගතං කලාදුති පසාසිදුං,
රුගදෙසපරෙතෙති නායං ධමමමා සුසමුමුඛො.
පටිසොතගාමං නිපුණං ගමභීරං දුද්දසං අණ්ඨං
රුගරතතා නි දකඛිනති! තමොකඛලඤ්ඤා අචචාති¹.

26. ඉතීත මෙ භික්ඛවෙ පටිසඤ්ඤීකඛනො අපොසාස්සකකතාය විත්තං නමති, නො ධමමදෙසතාය. අථ ඛො භික්ඛවෙ චුහමුනො සහමපතීස්ස මම චෙත්තා චෙත්තොපරිචිතකකමඤ්ඤාය ඵතදහොසි: තස්සති චත සො ලොකො, විතස්සති චත ගො ලොකො, යනු හි නාම තථාගතස්ස අරහතො සමමාසමුඤ්ඤාය අපොසාස්සකකතාය විත්තං නමති, නො ධමමදෙසතායාති. අථ ඛො භික්ඛවෙ චුහමා සහමපතී සෙය්සාථාපී නාම ඔලොචා පුච්ඡො සමමඤ්ඤාය වා බාහං පසාචෙය්ස, පසාරිතං වා බාහං සමමඤ්ඤාය, ඵචමෙමං² චුහමලොකෙ අත්තරහිතො මම පුච්ඡො: පාදුරහොසි.

1. ත දකඛනති, මජ්ඣ. සං. 2. ආච්චාති, මජ්ඣ. ආච්චා, සං.
3. ඵචමෙම, මජ්ඣ., ඵචමෙම ඛො, සං.

ශෝකධම් වූයෙම් ශෝකධම්යෙහි ආදිතව දුත ශෝක රහිත වූ තිරුතතර වූ යෝගකේම වූ නිවන සොයන්නෙමි ශෝක රහිත තිරුතතර යෝගකේම වූ නිවන අවබෝධ කෙලෙමි. තෙමේ සංකෙලයධම් වූයෙම් සංකෙලයධම්යෙහි ආදිතව දුත නො කිලිටි වූ තිරුතතර වූ යෝගකේම වූ නිවන සොයන්නෙමි අසංක්ලිපෙ වූ තිරුතතර වූ යෝගකේම වූ නිවිණය අවබෝධ කෙලෙමි. මාගේ අභිත් ඵලමිත්‍රකතිය අකොපස (සරීර) විය. 'මේ මාගේ අනනිම උත්තතතියයි. දුත් පුත්තභිවයක් නැතැයි මට දැනදැනිය (සියලු දෙය දන්නා වූ සඵඤ්ඤාභාවය) පහල විය.

25. මහණෙනි, ඒ මට මේ අදහස විය: "මා අවබෝධ කල මේ ධර්මය ගැඹුරු ය. දැක්මට අවබෝධයට නොපහසු ය. ශාන්තය, පුණීත ය. තනියෙන් බැසගත නො හෙන්නේ ය. නිසුණ ය. පණ්ඩිතයන් විසින් දත යුතු ය. මේ පුජානොමෝ පඤ්චකාමගුණ සංඛ්‍යාව ආලයන්හි රමණය කරන්නිය. ආලයන්හි ඇලුණිය පඤ්චකාමගුණයෙහි සතුටු වන්නිය. පඤ්චකාමගුණ ආලයන්හි රමණය කරණ ආලයන්හි ඇලුණු ආලයන්හි සතුටු පුජාව විසින්, යම් මේ ඉදසුවවයවා (සංස්කාරාදීන්ට ප්‍රත්‍යය වූ අවිදුදා) පටිච්චසමුත්තාදයක් මේ ද, මේ කාරණය දක්නට නොපහසුය. සියලු සංසකාරයන්ගේ සංහිදීම වූ සියලු උපයින්ගේ දුර ලීම වූ ආශාව තැනි කිරීම වූ විරාගය වූ නිරෝධය වූ යම් මේ නිවිතක් මේ ද, මේ කාරණය ද දැක්මට නොහැකිය. මම දහම් දෙසන්නෙමි තම අත්‍යයෝ එය දත නො ගන්නාහු තම, එය මට කලානතියකි. එය මට වෙහෙසකි." කියායි. මහණෙනි, තවද මට නො ඇසූ විරු අත්‍යයවෙහි වූ මේ ගාථාවෝ වැටුණාහ:

"මා විසින් දුක සේ අවබෝධ කරණ ලද මේ ධර්මය දුත් පුකාශ කිරීම කම් තැත. රාග දොමයන්ගෙන් මැඩුනවුත් විසින් මේ ධර්මය අවබෝධ කිරීම පහසු නො වේ. උඩුගොය (වතුසත්‍යධර්මය) කර ගත යුලු මාදු වූ ගැඹුරු වූ අවබෝධයට අපහසු වූ සියුම් වූ මේ ධර්මය රාගයෙන් රත් වූ මොහරාශියෙන් වෙළුණු මේ සත්තියෝ නො දක්නාහ

26. මහණෙනි, මෙසේ නුවණින් සලකන්නා වූ මාගේ සිත මනෙකුත්තාහ භාවයට නැගේ. දහම් දෙසීමට නො නැගේ. මහණෙනි, ඉක්බිති සහමපනී මහාබ්‍රහ්මයාට සිය සිතින් මා සිත්හි වූ විතතිය දැනීමෙන් මේ අදහස විය: "යම් ලෝකයෙක්හි තථාගත අර්හත් සමාස්සමුදායන් වහන්සේගේ සිත අලොභාත්‍යාහභාවයට නැගේ ද, දහම් දෙසීමට නො නැගේ ද, පින්වන්නි, ඒ ලොකය නැගේ. ඒ භාන්තයෙන් වැනැසේ." මහණෙනි, ඉක්බිති සහමපනී බ්‍රහ්ම තෙමේ යම් සේ ශක්තිමත් පුරුෂයෙක් හැකුළා අත දිගු කෙරේ ද, දිගු කල අත හකුළා වන්නේ ද, එසේ ම බබලොවින් අතුරුදහන් වූයේ (සන්තයෙන්) මා ඉදිරියෙහි පහල විය.

27. අථ ඛො භික්ඛවෙ ඛුහමා සහමපති ඵකංසං උත්තරසඛිං කරිත්ති* යෙනාහං තෙනඤ්ජලිං පණාමෙත්තිං මං එතදවොච: “දෙසෙතු හතො හභවා ධම්මං. දෙසෙතු සුගතො ධම්මං. සතති සත්තා අපාරජකඛජාතිකා, අසාවණතා ධම්මස්ස පරිභාසනති. හවිස්සන්ති ධම්මස්ස අඤ්ඤාතාණේ”ති ඉදමවොච භික්ඛවෙ ඛුහමා සහමපති. ඉදං චත්වා අථාපරං එතදවොච:

“පාඤ්ඤාසි මගඤ්ඤා පුබ්බො,
ධම්මො අසුඤ්ඤා සමිලෙහි විනතිතො.
අවාපුරෙතං¹ අමතස්ස ආරං,
සුඤ්ඤාතු ධම්මං විමලෙනානුබුද්ධිං.

සෙලෙ යථා පබ්බතමුද්ධතිධරිතො,
යථාපි පසෙස ජනනං සමින්නතො;
තඤ්ඤාමං ධම්මමයං සුමෙධි,
පාසාදමාරායන සමන්නාවහබ්බි;

සොකාවතිණණං² ජනතමපෙතසොකො,
අවෙතඛස්සු³ ජාතිජරුභිකුතං

උවෙධිහි වීර විජ්ඣාසභිභාමි සත්ථවාහ අතණ විචර ලොකෙ,
දෙසස්සු⁴ හභවා ධම්මං අඤ්ඤාතාණේ හවිස්සන්ති”ති.

28. අථ ඛවාහං භික්ඛවෙ ඛුහමුත්තො ච අජෙඤ්ඤාසහං විදිත්වා සතොසු මි කාරුඤ්ඤාතං පටිච්ච ඛුද්ධිචක්ඛුතා ලොකං වොලොකෙසිං. අද්දසං ඛො අහං භික්ඛවෙ ඛුද්ධිචක්ඛුතා ලොකං වොලොකෙත්තො සතො අපාරජකෙඛ මහාරජකෙඛ, තිකඛිඤ්ඤායෙ මුද්දිඤ්ඤායෙ, සවාකාණේ ආකාණේ සුචිඤ්ඤාපයෙ [දුචිඤ්ඤාපයෙ], අපොකවෙච්ච පරලොකචජ්ඣගයදස්සාවිතෙ⁵ විහරන්තො, [අපොකවෙච්ච න පරලොකචජ්ඣගයදස්සාවිතෙ විහරන්තො]

සෙය්‍යථාපි තාම උපප්පිතිසං වා පදුමිනියං වා පුණ්ඩරිකිනියං වා අපොකවෙච්චාති උපප්පාති වා පදුමාති වා පුණ්ඩරිකාති වා උදකෙ ජාතාති උදකෙ සංවඤ්ඤාති උදකානුගතාති අත්තොතිමුග්ගපොසිති, අපොකවෙච්චාති උපප්පාති වා පදුමාති වා පුණ්ඩරිකාති වා උදකෙ ජාතාති උදකෙ සංවඤ්ඤාති සමොදකං සිතාති, අපොකවෙච්චාති උපප්පාති වා පදුමාති වා පුණ්ඩරිකාති වා උදකෙ ජාතාති උදකෙ සංවඤ්ඤාති උදකා අවුග්ගමම කිට්ඨනති⁶ අනුප්පිතාති උදකෙත. එවමෙව ඛො අහං භික්ඛවෙ ඛුද්ධිචක්ඛුතා ලොකං වොලොකෙත්තො අද්දසං සතො අපාරජකෙඛ මහාරජකෙඛ, තිකඛිඤ්ඤායෙ මුද්දිඤ්ඤායෙ, සවාකාණේ [ආකාණේ], සුචිඤ්ඤාපයෙ [දුචිඤ්ඤාපයෙ], අපොකවෙච්ච පරලොකචජ්ඣගයදස්සාවිතෙ විහරන්තො, [අපොකවෙච්ච න පරලොකචජ්ඣගයදස්සාවිතෙ විහරන්තො]* අථ ඛවාහං භික්ඛවෙ ඛුහමානං සහමපතිං ගාථාය පච්චගාසිං:

*. දකඛිණං ජාණ්ණිකංසු පුද්ධියං භික්ඛවො යෙනාහං, මහාවග්ගපාදි.
1. අවාපුරෙත, මජ්ඣං. 2. සොකාවතිණණං, සා. 3. අවෙතඛසු, සා.
4. දෙසෙතු, සා. පරලොකචජ්ඣගයදස්සාවිතො, සා. 6. කිතාති, මජ්ඣං.
* [-] අනගරික පදනි සිමු. පොසෙසෙසු න දිස්සන්තො.

27. මහණෙනි, ඉක්බිති සහමපති මහා බ්‍රහ්ම තෙමේ උතුරුසඵල ඵකාංස කොට මා වෙත ඇදිලි බැඳ මට මෙය කීයේ ය: “වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දහම් දෙසන සේක්වා. මදකෙලෙස් රජස් ගහිත ස්වභාව ඇති යත්තියෝ ඇත. ධර්මය නො ඇතිමෙන් ඔහු පිරිහෙත්. ධර්මය අවබෝධ කරන්නෝ ඇතැ”යි මහණෙනි, සහමපතිබ්‍රහ්ම තෙමේ මෙය කිය මෙය කියා යළිත් මේ ගාථා කිය:

“පෙර මහඬ දනවිඟි කෙලෙස් මල සහිත ශායනාවරයන් විසින් සිතන ලද අගුඬ ධර්මයෙක් පහල විය. මේ නිවන්දෙර විවෘත කරණු මැනැව්. කිමිල වූ මුඛ වහන්සේ විසින් අවබෝධ කළ ධර්මය සත්‍යයෝ අසත්‍යවූහ.”

යහපත් ප්‍රඥ ඇති සඵලයන් වහන්ස, කෙලමයපඵභයක් මුදුනෙහි සිටියෙක් භාත්පස ජන සමූහයා යමිඟේ දැකී ද, ඵබ්දු උපමා ඇති ධර්මප්‍රාසාදයට තැඟ තමන්වහන්සේ පහ වූ ශොක ඇති සේක් ශොකයෙන් (ජාති ජරාදියෙන්) මැඩුණු සත්‍ය සමූහයා බලන සේක්වා. මාරසංත්‍රාමය දිනු වීරයන් වහන්ස, සාර්ථවෘත්තකයන් වහන්ස, කාමච්ඡද සංඛ්‍යාත ණය තැනියාණන් වහන්ස, තැනිසිටිනු මැනව්. ලෝකයෙහි හැසිරෙනු මැනව් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ධර්මය දේශනා කරණ සේක්වා. අවබෝධ කරන්නෝ ඇතිවන්නාහ.”

28. මහණෙනි, ඉක්බිති බ්‍රහ්මයාගේ ආරාධනාවන් ලැබ, සත්‍යයන් කෙරෙහි කරුණාවන් තිසා මුදුඇසින් (ආසාදානුසංඝ ඉන්ද්‍රියපරොපරියතන-සුඤ්ඤයෙන්) ලොව බලන්නා වූ මම අභ්‍යරජසක වූ ද, මහාරජසක වූ ද, තිසාණ වූ ඉඬාදි ඉන්ද්‍රියයන් ඇත්තා වූ ද, මාදු ඉන්ද්‍රියයන් ඇත්තා වූ ද, යහපත් වූ ඉඬාදි ආකාර ඇත්තා වූ ද, අයහපත් ඉඬාදි ආකාර ඇත්තා වූ ද, පහසුවෙන් අවබෝධ කරවිය හැක්කා වූ ද, පහසුවෙන් අවබෝධ කරවිය නොහැක්කා වූ ද, සත්‍යවත් - පරලොව හා වරද (කෙලෙස්) බිය වසයෙන් දක්නාසුලු ව වසන්නා වූ ඇතැමුන් ද, පරලොව හා කෙලෙස් වරද බිය වසයෙන් නොදක්නාසුලු ව වසන්නා වූ ඇතැමුන් ද දිට්ඨි.

මහණෙනි, යමිඟේ උපුල්විලෙක හෝ පියුම් විලෙක හෝ කෙලපියුම්විලෙක හෝ දියෙහි හවගන්නා වූ දියෙහි වැඩුණා වූ දියෙන් උබට නො නැඟුණා වූ දියෙහි ගැලී පොසිණය වන්නා වූ ඇතැම් උපුල් හෝ රත්පියුම් හෝ කෙලපියුම් හෝ වේද, ජලයෙහි හවගන්නා වූ ජලයෙහි වැඩුණා වූ ජලය හා සම ව සිටියා වූ ඇතැම් උපුල් හෝ රත්පියුම් හෝ කෙලපියුම් හෝ වේ ද, ජලයෙහි හවගන්නා වූ ජලයෙහි වැඩුණා වූ ජලය ඉක්මවා සිටියා වූ ජලයෙන් නො කැවරුණා වූ ඇතැම් උපුල් හෝ රත්පියුම් හෝ කෙලපියුම් හෝ වේ ද, එසේ ම, මහණෙනි, මුදු ඇසින් ලොව බලන්නා වූ මම කෙලෙස් අඩු, කෙලෙස් වැඩි, තිසුණු ඉන්ද්‍රියයන් ඇති, මාදු ඉන්ද්‍රියයන් ඇති, යහපත් ආකාර ඇති, අයහපත් ආකාර ඇති පහසුවෙන් අවබෝධ කරවිය හැකි, පහසුවෙන් අවබෝධ කරවිය නොහැකි සත්‍යයන් ද, පරලොව හා කෙලෙස් බිය වසයෙන් දක්නා සුලු ව වසන ඇතැම් සත්‍යයන් ද, පරලොව හා කෙලෙස් බිය වසයෙන් නො දක්නාසුලු ව වසන්නාවූ ඇතැම් සත්‍යයන් ද දිට්ඨි. මහණෙනි, ඉක්බිති මම සහමපති බ්‍රහ්මයාට ගාථාවෙන් පිළිවදන් දිනිමි.

අපාරාධා තෙසං අමතස්ස ආරා
යෙ සොතවනො පවුඤ්චනතු සද්ධං.
විහිංසසඤ්ඤා පගුණං නහංගිං,
ධම්මං උණිතං මනුජේසු ඩුග්ගෙති.

29. අප ඛො භික්ඛවෙ ඩුග්ගා සහමපති 'කතාවකාසො ඛොමහි හභවතා ධම්මදෙසනායා'ති මං අභිවාදෙත්වා පදකඛිණං කතං තප්පවනතරධාසි.

30. තස්ස මග්ගං භික්ඛවෙ එතදගොති: කස්ස චු ඛො අහං පඨමං ධම්මං දෙසෙය්‍යං, කො ඉමං ධම්මං බිප්පමෙව ආජානිය්‍යතිති? තස්ස මග්ගං භික්ඛවෙ එතදගොති: 'අහං ඛො ආලාභේ කාලාමො පණ්ණිනො ඛ්‍යතො මෙධාසී, දීඝරතතං අපාරජකඛජාතිකො. යනතුතාහං ආලාරස්ස කාලාමස්ස පඨමං ධම්මං දෙසෙය්‍යං, ඡො ඉමං ධම්මං බිප්පමෙව ආජානිය්‍යති'ති. අප ඛො මං භික්ඛවෙ දෙවතා උපසඛිකමිත්ථා එතදවොච: 'සත්තාහකාලකතො¹ හතො ආලාභො කාලාමො'ති. ඤ්ඤාඤ්ච පත මෙ දස්සනං උදපාදී: 'සත්තාහකාලකතො¹ ආලාභේ කාලාමො'ති. තස්ස මග්ගං භික්ඛවෙ එතදගොති: 'මහාජාතියො ඛො ආලාභේ කාලාමො. සචෙ හි ඡො ඉමං ධම්මං ධුණ්ණස්ස බිප්පමෙව ආජාතෙය්‍යා'ති

31. තස්ස මග්ගං භික්ඛවෙ එතදගොති: කස්ස චු ඛො අහං පඨමං ධම්මං දෙසෙය්‍යං, කො ඉමං ධම්මං බිප්පමෙව ආජානිය්‍යතිති? තස්ස මග්ගං භික්ඛවෙ එතදගොති: 'අහං ඛො උද්දකො² රුමපුතො පණ්ණිනො ඛ්‍යතො මෙධාසී, දීඝරතතං අපාරජකඛජාතිකො. යනතුතාහං උද්දකස්ස රුමපුතස්ස පඨමං ධම්මං දෙසෙය්‍යං, ඡො ඉමං ධම්මං බිප්පමෙව ආජානිය්‍යති'ති. අප ඛො මං භික්ඛවෙ දෙවතා උපසඛිකමිත්ථා එතදවොච: 'අභිද්දෙසකාලකතො³ හතො උද්දකො රුමපුතොති. ඤ්ඤාඤ්ච පත මෙ දස්සනං උදපාදී: 'අභිද්දෙසකාලකතො³ උද්දකො රුමපුතො'ති. තස්ස මග්ගං භික්ඛවෙ එතදගොති: 'මහාජාතියො ඛො උද්දකො රුමපුතො. සචෙ හි ඡො ඉමං ධම්මං ධුණ්ණස්ස බිප්පමෙව ආජාතෙය්‍යා'ති.

32. තස්ස මග්ගං භික්ඛවෙ එතදගොති: කස්ස චු ඛො අහං පඨමං ධම්මං දෙසෙය්‍යං, කො ඉමං ධම්මං බිප්පමෙව ආජානිය්‍යතිති? තස්ස මග්ගං භික්ඛවෙ එතදගොති:

1. සත්තාහකාලකතො, මජ්ඣං. 2. උද්දකො, මජ්ඣං.
3. අභිද්දෙසකාලකතො, මජ්ඣං.

“යම් කෙනෙක් කන් ඇත්තාහු නම් ඔහු (දැන්) ඉඹාච මුදන්වා (ඉදිරිපත් කෙරෙත්වා). ඔවුන්ට නිවන් දෙර (ම විසින්) විවෘත කරණ ලදී. ඔහුගේ, ‘වෙහෙසකි’ යන කල්පනා ඇත්තෙමි ප්‍රභූණ වූ උතුම් ධර්මය මිනිසුන් කෙරෙහි නො දෙසිමි.

29. ඉක්බිති සහචරිත්‍රයෙහි තෙම ‘භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ධර්මදෙශනාවට කරණ ලද අවකාශ ඇත්තෙමි වෙමි’ යි මා වැද පැදකුණු කොට එහි ම අතුරුදහන් විය.

30. මහණෙනි, ඒ මට “මම පළමු කොට කවරකුට දහම් දෙසන්නෙමි ද, කවරෙක් මේ දහම් වහා අවබෝධ කරන්නේ ද” යි මේ ධර්මවිකාසීය විය. මහණෙනි, ඒ මට මේ සිත විය: මේ ආලාරකාලාම තෙමේ පණ්ඩිත ය, ව්‍යාකෘත ය, නුවණැත්තේ ය. බොහෝ කලක් අප්‍රාච්ඡාසකස්වභාව (නිකේලෙස් පියවි) ඇත්තෙක. මම ආලාරකාලාම නවුසාට පළමු කොට දහම් දෙසන්නෙමි නම් මෑතව, හෙතෙම මේ ධර්මය වහා ම දැන ගත්තේ ය” යි කියායි. මහණෙනි, අනතුරු ව දෙවියෙක් මා වෙත පැමිණ “වහන්ස, ආලාරකාලාම තෙමේ මින් සන් දවසකට පෙර කපුරිය කළේ ය” යි මෙය කියේ ය. “ආලාරකාලාම තෙමේ මින් සන් දිනකට පෙර කාලක්‍රියා කෙළේ ය.” යන ඥානදර්ශනය මට ද පහල විය. මහණෙනි, ඒ මට “ආලාරකාලාම තෙමේ මහත් පිරිහිමි ඇත්තෙක් විය. ඉදින් හෙතෙම මේ ධර්මය ඇසුණේ නම්, වහා ම දැනගත්තේ ය (මහපල ලබයි)” යි මේ සිත විය.

31. මහණෙනි, ඒ මට “මම කවරකුට පළමුකොට දහම් දෙසමි ද, කවරෙක් මේ ධර්මය වහා අවබෝධ කරගන්නේ ද” මේ සිත විය. මේ රාම පුත්‍ර උදුක තෙමේ පණ්ඩිත ය, ව්‍යාකෘත ය, නුවණැත්තේ ය. බොහෝ කලක් අප්‍රාච්ඡාසකස්වභාව ඇත්තේ ය. මම රාම පුත්‍ර උදුකකට පළමු කොට දහම් දෙසන්නෙමි නම් මෑතව, හෙතෙම මේ ධර්මය වහා ම දැනගත්තේ ය” යන අදහස විය. මහණෙනි, ඉක්බිති දෙවියෙක් මා කර පැමිණ “වහන්ස, රාමපුත්‍ර උදුක තෙමේ ඊයේ මධ්‍යමරාත්‍රියෙහි කාලක්‍රියා කෙළේ ය” යි කියේ ය. “රාමපුත්‍ර උදුක තෙමේ ඊයේ රූ කාලක්‍රියා කෙළේ ය” යි මට ද ඥානදර්ශනය පහල විය. මහණෙනි, “රාමපුත්‍ර උදුකකට වූයේ මහත් පිරිහීමක. ඉදින් හෙතෙම මේ ධර්මය ඇසුණේ නම්, වහා ම මානිප්ල අවබෝධ කරන්නේ යයි” මට මේ අදහස වී ය.

32. මහණෙනි, ඒ මට “කවරකුට මම පළමු කොට දහම් දෙසන්නෙමි ද, කවරෙක් මේ ධර්මය වහා අවබෝධ කරන්නේ ද?” යන අදහස විය.

“ඛන්ධා රු ඛො මෙ පඤ්චවග්ගිඤ්ඤා භික්ඛු ඤෙ මං පට්ඨානපතිතතං උපට්ඨංසිංසු. යනුක්ඛාභං පඤ්චවග්ගිඤ්ඤා භික්ඛුතං පට්ඨං ඛමමං දෙතෙය්‍ය”නති. නසස මඤ්ඤා භික්ඛවෙ ඵ්ථදතොසි. කතනනුඛො ඵ්ථරගි පඤ්චවග්ගිඤ්ඤා භික්ඛු විතරනති. අද්දසං ඤො අභං භික්ඛවෙ දිබ්බෙත වතනුතා විසුද්ධත අභික්ඛනනමානුසතෙන පඤ්චවග්ගිඤ්ඤා භික්ඛු බාණ්ණසිංසං විතරනත ඉසිපතනෙ මිගදුගෙ.

33. අඵ බ්වංගං භික්ඛවෙ උරුචෙලායං යථාභිරතතං විතරිතො යෙන බාණ්ණසී තෙන වාරිකං පකකමි.¹ අද්දසං ඤො මං භික්ඛවෙ උපතො ආජ්චකො² අනතරං ව ගංගං අනතරං ව ඤොඤිං අධ්‍යානමිඤ්ඤ පටිපත්තං. දිස්වාත මං ඵ්ථදවොච: විපසනනාති ඤො තෙ ආවුසො ඉන්ද්‍රියාති, පටිසුඤ්ඤා ඡවිවග්ගො පටිගොදුතො. කංසි තිං අවුසො උද්දසං පබ්බජිතො? ඤො වා තෙ සථා? කසස වා තිං ඛමමං රොවෙසිති? ඵ්ථං වුතෙත අභං භික්ඛවෙ උපතං ආජ්චකං ගාථාසී³ අජ්ඣතොසිං:

සබ්බොතිතු සබ්බවිදුහමසමි
සබ්බෙසු බ්වමමසු අනුපලිතතො,
සබ්බඤ්ඤො තඤ්ඤකමෙසෙ විමුතො,
සංගං අභිඤ්ඤංග කමුද්දෙසෙය්‍ය?

න මෙ ආචරිගො අභි ඤෙසං මෙ න විජ්ජති,
සදෙවකමිං ලොකමිං නති මෙ පටිසුගලො.

අභං ගි අරහං ලොකෙ අභං සථා අනුත්තරෙ,
ඵකොච්ඡි සමමාසවුඤ්ඤො සීතිභුතොගමි නිබ්බුතො.

ඛමමවක්ඛං පවතෙතභුං ගච්ඡාමි කාසිනං පුරං,
අනිභුතමිං⁴ ලොකමිං ආභඤ්ජං⁵ අමතදුඤ්ඤාතිනති.

34. ‘යථා ඤො තිං ආවුසො පටිජාතාසි අනාගතජිජො’ති?

“මාදිසං වෙ ජිතං කොනති ගෙ පතතා අනවකඛං,
ජිතං මෙ පාපකා ඛමමා තසමාභං උපකා ජිතො”ති.

ඵ්ථං වුතෙත භික්ඛවෙ උපතො ආජ්චකො ‘නුවෙය්‍යපාවුසො’ති⁶ වතො සිතං මඤ්ඤෙවතො උමමතො ගතෙතො පකකමි.

---

1. පකකමි, භො. 2. ආජ්චකො, සිවු. PTS
3. ගාථාසී, භො. 4. අනුභවකමි, මජ්. 5.
5. අභිඤ්ඤං, භො. 6. නුවෙය්‍යපාවුසොති, මජ්. 7. නුවෙය්‍යපාවුසො, භො.

මහණෙනි, ඒ මට “යම් පස්වග මහණ කෙනෙක් ප්‍රබන්විතියෙහි මෙතෙසු සිත් ඇති මට උවචන් කලානු ද, ඒ පස්වග මහණනු මට බොහෝ උපකාර ඇත්තාහ. මම පස්වග මහණුන්ට පලමු ව දහම් දෙසන්නෙමි නම් මැනව සි” මේ අදහස වී ය. මහණෙනි, ඒ මට “දන් ඒ පස්වග මහණනු කොහි වෙසෙත් දෙ හෝ”යි මේ සිත වී ය. මහණෙනි, මම ඕනිසාග ඉක්ම සිටි පිරිසුදු වූ දිවැසින් පස්වග-මහණුන් බරණෑය මිශ්‍රය නම් වූ ඉසිපතනාරාමයෙහි වසන්නවුන් දිටිමි.

33. මහණෙනි, ඉක්බිති උරුමෙල්ලනවිවෙහි කැමැතිකාක් වෘත්ත කොට බරණෑය වාරිකාවෙහි ගියෙමි. මහණෙනි, ශාසාධිමත් බොසියටත් අහර අදන්මගට පිලිපත් උපකා නම් ආජීවකයා මා දුටුවේ ය. දහ මට මෙසේ කී ය: “ඇවැත්නි, මුඛවහන්සේගේ වක්‍රුරුදි ඉදිකයෝ විශෙෂයෙන් ප්‍රසන්නයහ. ජීවිතයෙහි පිරිසුදු ය ප්‍රභාසාර ය. ඇවැත්නි, මුඛවහන්සේ කවරකු උදෙසා පැමිදි වූ සේක් ද? මුඛවහන්සේගේ ශාසනාවරයා හෝ කවරේ ද? මුඛවහන්සේ කාගේ ධර්මකට රැවි කරන සේක් ද?” යනුයි. මහණෙනි, මෙසේ කී කල්හි මම උපකආජීවකයාගට ගාථාවෙන් කීමි:

“මම සියල්ල අභිබවා සිටියෙමි. දහ යුතු සියල්ල දන්නෙමි වෙමි. සියලු ධර්මන්ති නො ඇලුණෙමි. සියලු කෙලෙස් හැර සිටියෙමි. තාමණ්‍යාසය සංඛ්‍යාත නිජාණයෙහි අරමුණු කිරීමෙන් කෙලෙසුන්ගෙන් මිදුණෙමි. මෙසේ තමන් ම සියල්ල දහ අත් කවරකු ආවාදවීමයෙන් උදෙසනෙමි ද?”

“මට ලෝකෝත්තරධර්මයෙහි ගුරුවරයෙක් තැන. මට සමානයෙක් තැන. දෙවියන් සහිත ලෝකයෙහි මා හට සම පුද්ගලයෙක් තැන.

“ලෝකයෙහි මම ම රහත් වෙමි. මම ම නිරුභතර වූ ශාසනා වෙමි. මම එක ම සම්මාසම්බුදු වෙමි. සියලු කෙලෙස්හිති නිවීමෙන් සිසිල් වූයෙමි. එහෙයින් ම තීව්‍රතෙමි වෙමි.

“මම දම්සක් පැවැත්වීමට කාසිරට බරණෑස් නුවර බලා යමි. අවිදුළුවන් අති වූ ලෝකයෙහි අමාදහම්බෙරය ගසන්නෙමි.”

34. ‘ඇවැත්නි, මුඛ “අනානාජින” ය යි පිළිත කරණ සේය.’ (උපක කිය)

“ආභ්‍රවණය සංඛ්‍යාත නිජාණයට පැමිණියා වූ මා වැනියෝ එකානනයෙන් ‘ජින’ නම් වෙති. උපකය, මා පිසින් පාපධර්මයෝ දිනන ලදහ එහෙයින් මම ‘ජින’ වෙමි.”යි

මෙසේ වදල කල්හි උපක ආජීවක තෙමේ “ඇවැත්නි, එසේත් වන්නේ වනා”යි හිස සලා සරස් මහක් ගෙණ ගියේ ය.

35. අථ ඛවාහං භික්ඛවේ අනුපුබ්බෙන වාගිකං චිරමානො භයන බාරණසී ඉසිපතනං මිහදයො භයන පඤ්චවග්ගියා භික්ඛු තෙනුපසඛකමිං. අද්දසාසුං ඛො මං භික්ඛවේ පඤ්චවග්ගියා භික්ඛු දුරතොච ආගච්ඡන්තාං. දිට්ඨාන අඤ්ඤමඤ්ඤා සණ්ඨපෙසුං: “අගං ඛො ආවුසො සමණො ගොතමො ආගච්ඡති බාහුලීසො¹ පධානවිබහනො ආචතොතා බාහුලොය. සො තෙච අභිවාදෙනබ්බො, න පච්චුට්ඨාතබ්බො. නාස්ස පත්තවිචිරං පටිග්ගහෙතබ්බං. අපි ච ඛො ආසනං ධුපෙතබ්බං සචේ ආකච්චිස්සති නිසීදිස්සති”ති. යථා යථා ඛො අගං භික්ඛවේ උපසඛිකමාමි, තථා තථා පඤ්චවග්ගියා භික්ඛු නාසකබ්බසු සකාය කානිකාය සණ්ඨාතාං. අපොසච්චේ මං පච්චුග්ගන්තො පත්තවිචිරං පටිග්ගහෙසුං. අපොසච්චේ ආසනං පඤ්ඤපෙසුං. අපොසච්චේ පාදෙදදකං උපට්ඨපෙසුං. අපි ච ඛො මං නාමෙන ච ආවුසොවාදෙන ච සමුදවරන්ති.

36. එවං වුත්තන අහං භික්ඛවේ පඤ්චවග්ගියෙ භික්ඛු ඵතදවොචං: “මා භික්ඛවේ තථාගතො නාමෙන ච ආවුසොවාදෙන ච සමුදවරන්ති.² අරහං භික්ඛවේ තථාගතො සමමාසමුඤ්ඤො. ඔදහථ භික්ඛවේ සොහං. අමතමධිගතං. අගමනුසාසාමි. අහං ධම්මං දෙසෙමි. යථානුසිට්ඨං තථා පටිපඤ්ඡානා³ නචිරසෙසව යස්සන්ථාය කුලපුත්තා සමමදෙව අභාරස්මා අනගාරියං පබ්බජන්ති, තදනුත්තරං බ්‍රහ්මචරියපරියොසානං දිට්ඨව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සචරිකකා උපසමපඤ්ඡ විහරිස්සථා”ති.

37. එවං වුත්තන භික්ඛවේ පඤ්චවග්ගියා භික්ඛු මං ඵතදවොචුං: “තාය”පි ඛො ක්චං ආවුසො ගොතම ඉරියාය තාය පටිපදය තාය දුක්ඛාර-කාරිකාය තාජ්ඣගමා උත්තරිමනුස්සධම්මා අලමරියඤ්ඤාණදස්සනවිසෙසං. කම්පන ක්චං එතරහි බාහුලීසො පධානවිබහනො ආචතොතා බාහුලොය අභිගමිස්සති උත්තරිමනුස්සධම්මා අලමරියඤ්ඤාණදස්සනවිසෙසහති.” එවං වුත්තන අහං භික්ඛවේ පඤ්චවග්ගියෙ භික්ඛු ඵතදවොචං: “න භික්ඛවේ තථාගතො බාහුලීසො, න පධානවිබහනො, න ආචතොතා බාහුලොය. අරහං භික්ඛවේ තථාගතො සමමාසමුඤ්ඤො. ඔදහථ භික්ඛවේ සොහං. අමතමධිගතං. අගමනුසාසාමි. අහං ධම්මං දෙසෙමි. යථානුසිට්ඨං තථා පටිපඤ්ඡානා නචිරසෙසව යස්සන්ථාය කුලපුත්තා සමමදෙව අභාරස්මා අනගාරියං පබ්බජන්ති, තදනුත්තරං බ්‍රහ්මචරියපරියොසානං දිට්ඨව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සචරිකකා උපසමපඤ්ඡ විහරිස්සථා”ති.

1. බාහුලීසො, මරහං. 2. සමුදවරථ මජ්ඣං.
3. යථානුසිට්ඨං පටිපඤ්ඡානා, ආසා.

35. මහණෙනි, ඉක්බිති මම පිළිවෙලින් වාරිකා කරන්නෙමි බරණැය ඉසිපතන නමි වූ මහදායෙහි පස්වගමහණන් වෙත එලඹියෙමි. මහණෙනි, පස්වග මහණහු එත මා දුර දී ම දුටහ. දැක ඔවුනොවුන් කතිකා කළහ: “ඇවැත්නි, ප්‍රත්‍යය බහුල කොට ඇති බවට පැමිණ ප්‍රධන් විසියෙන් පිරිහුණු, ප්‍රත්‍යය බහුල කොට ඇති බවට පෙරළුණු මේ ශ්‍රමණ ගෝතම තෙමේ එයි. නො ම වැදිය යුතුය. පෙර ගමන් නො කළ යුතුය. ඔහුගේ පා සිවුරු නො පිළිගත යුතු ය. වැලි, ඉදින් කැමැත්තේ නමි හිදින්නේ යයි ආසනයක් තැබිය යුතු” ය කියායි. මහණෙනි, මා, ලං ලං වත් ම පස්වග මහණහු තම කතිකායෙහි පිහිටා සිටින්නට නොහැකි වූහ. ඇතැම්හු මට පෙර ගමන් කොට පාසිවුරු ගත්හ. ඇතැම්හු අසුන් පැනවූහ. ඇතැම්හු පාදෙවුන්දිය එළවූහ. එසේ වුවත් මට කාමයෙන් හා ‘ආවුසො’ වාදයෙන් ව්‍යවහාර කෙරෙති.

36. මහණෙනි, මෙසේ කී කල්හි මම පස්වග මහණන්ට මෙය කීමි “මහණෙනි, තථාගතයන්ට නමිනුත් ‘ආවුසො’ වාදයෙනුත් ව්‍යවහාර නො කරවු. මහණෙනි, තථාගත තෙමේ රහත් ය. සමාසක් සම්බ්‍රුහි ය. මහණෙනි, ඛන් සොමු කරවු. අමාතය අවබොධ කරණ ලදී. මම දහමි දෙසමි. අනුසාසනාව අනුව පිළිපදනාහු - කුලපුත්‍රයෝ යමි නිවනක් සදහා ගිහිගෙයින් නික්ම පැවිද්දට පැමිණෙද්ද, මාගීච්ඡමච්ඡිය අවසන් කොට ඇති තිරුග්ගාර වූ ඒ නිව්‍යාණය ඉහානවරෙදී ම තුමු විශිෂ්ටඥනයෙන් දැන ඊට පැමිණ වාසය කරවු” යි

37. මහණෙනි, මෙසේ කී කල්හි පස්වග මහණහු මට මෙය කීහ: “ඇවත ගෝතමයෙනි, මුඛ වහන්සේ ඒ දුකෙර වූ ඉරියව්වෙනුත් දුකෙර ප්‍රතිපදායෙනුත් දුකෙර ක්‍රියායෙනුත්, මනුෂ්‍යාධිමයට වැඩි වූ ආසිභාවය ඇති කිරීමට යමෙකී වූ ඥානදයිතවිශෙෂය නො ලැබූ සේක මුඛ වහන්සේ දැන් පිරිකර බහුල කොට ඇති සෙත්, ප්‍රධන්විසියෙන් ගිලිහුණු සේත්, පිරිකර බහුල කොට ඇතිබවට පෙරළුණුසේත්, දයකුලාලධිමයට වැඩි වූ ආසිභාවය හිදු කිරීමට යමෙකී වූ ඥානදයිත විශෙෂය කිසෙයින් ලැබූ සේත් ද?” මහණෙනි, මෙසේ කී කල්හි මම පස්වග මහණන්ට මෙය කීමි: “මහණෙනි, තථාගත තෙමේ බාහුලික වූසේ නො වේ. ප්‍රධන්විසියෙන් ගිලිහුණේ නො වේ. බාහුලිකකමට පෙරළුණේ නො වේ. මහණෙනි, තථාගත තෙමේ රහත් ය සමාසක් සම්බ්‍රුහි ය. මහණෙනි, ඛන් සොමු කරවු. අමාතය මා විසින් ලබන ලදී. මම අනුසාසනා කරමි. මම දහමි දෙසමි. අනුසාසනාව යමි සේ ද, එසේ පිළිපදනා වූ තෙහි නො බෝකලෙකින් ම යමි අභිත්තියක් පිණිස කුලපුත්‍රයෝ මෑතවත් ම ගිහිගෙයින් නික්ම පැවිද්දට පැමිණෙද්ද, තිරුග්ගාර වූ බ්‍රහ්මචරිය කෙලවර කොට ඇත්තා වූ ඒ අභිත්තිය තුමු විශිෂ්ටඥනයෙන් දැන ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කොට ඊට පැමිණ වාසය කරන්නහුය.”

38. දුතියමපි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චවග්ගියා භික්ඛු මං එතදවොචිං: “තායපි ඛො තිං ආවුසො ගොතම ඉරියාය තාය පටිපදාය තාය දුක්ඛාරකාරිකාය තාර්කිගමා උත්තරිමනුස්සධම්මා අලමරියඤ්ඤාණදස්සනවිසෙසං. කම්පන නිං එතරහි බාහුලීකො¹ පට්ඨානවිබහනොතො ආවනොතො බාහුලාය අධිගමස්සති උත්තරිමනුස්සධම්මා අලමරියඤ්ඤාණදස්සන විසෙසනති?”

39. දුතියමපි ඛො අහං භික්ඛවෙ පඤ්චවග්ගියෙ භික්ඛු එතදවොචිං: “න භික්ඛවෙ තථාගතො බාහුලීකො¹ න පට්ඨානවිබහනොතො, න ආවනොතො බාහුලාය. අරහං භික්ඛවෙ තථාගතො සම්මාසලුඤ්ඤො. ඕදහප භික්ඛවෙ සොකං. අමතමධිගතං. අහමනුසාසාමි. අහං ධම්මං දෙසෙමි. යථානුසිට්ඨං තථා පටිපජ්ජමානා නචිරස්සෙව යස්සන්ථාය කුලපුත්තා සම්මදෙව අගාරස්මා අනගාරියං පඛඤ්ඤති, තදනුත්තරං බ්‍රහ්මචරියපරියොසානං දිට්ඨිව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සචරීකන්තා උපසම්පජ්ජ විහරිස්සන්තා”ති.

40. තතියමපි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චවග්ගියා භික්ඛු මං එතදවොචිං: “තායපි ඛො නිං ආවුසො ගොතම ඉරියාය තාය පටිපදාය තාය දුක්ඛාරකාරිකාය තාර්කිගමා උත්තරිමනුස්සධම්මා අලමරියඤ්ඤාණදස්සනවිසෙසං. කම්පන නිං එතරහි බාහුලීකො පට්ඨානවිබහනොතො ආවනොතො බාහුලාය අධිගමස්සති උත්තරිමනුස්සධම්මා අලමරියඤ්ඤාණදස්සනවිසෙසනති?”

41. එචං වුත්තො අහං භික්ඛවෙ පඤ්චවග්ගියෙ භික්ඛු එතදවොචිං: “අතිජාතාඨ මෙ තො කුසෙඛ භික්ඛවෙ ඉතො පුඤ්ඤ ඵචරුපං විබ්භාපිතමෙතනති² නො හෙතං හනො. න භික්ඛවෙ තථාගතො බාහුලීකො, න පට්ඨානවිබහනොතො, න ආවනොතො බාහුලාය. අරහං භික්ඛවෙ තථාගතො සම්මාසලුඤ්ඤො. ඕදහප භික්ඛවෙ සොකං. අමතමධිගතං. අහමනුසාසාමි. අහං ධම්මං දෙසෙමි. යථානුසිට්ඨං තථා පටිපජ්ජමානා නචිරස්සෙව යස්සන්ථාය කුලපුත්තා සම්මදෙව අගාරස්මා අනගාරියං පඛඤ්ඤති, තදනුත්තරං බ්‍රහ්මචරියපරියොසානං දිට්ඨිව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සචරීකන්තා උපසම්පජ්ජ විහරිස්සන්තා”ති.

1. බාහුලීකො, මජ්ඣං.
2. හාසිතමේතනති, සිඤ්ඤා, භාවිතමේතනති, සන්චරී, පහාසිතමේතනති, මජ්ඣං.

38. මහණෙනි, දෙවනු ද පස්වන මහණු මට මෙසේ කීහ: “ආචාරික, ගෞතමයෙනි, මුඛවහන්සේ ඒ ඉරියව්වෙන් ඒ ප්‍රතිපදාවෙන් ඒ දුෂකාරකෘතියෙන් මනුෂ්‍ය ධර්මයට වැඩි ආර්යභාවය සිදු කිරීමට සමත් වූ ඥානදර්ශන විෂයයක් අවබෝධ නොකළ සේක. කිම, මුඛවහන්සේ දැන් ප්‍රත්‍යය බහුල කොට ඇතිසේක් ප්‍රධන්විසියෙන් ගිලිහුණුසේක් ප්‍රත්‍යය බහුල කොට ඇතිබව පිණිස පෙරළණු සේක් මනුෂ්‍යධර්මයට වැඩි වූ ආර්යභාවය සිදු කිරීමට සමත් වූ ඥානදර්ශන අවබෝධ කළසේක් ද?”

39. මහණෙනි, දෙවනු ද මම පස්වන මහණන්ට මෙය කිමි: “මහණෙනි, තථාගත තෙමේ බහුලික වූයේ නො වේ. ප්‍රධන්විසියෙන් ගිලිහුණේ නො වේ. ප්‍රත්‍යය බහුලභාවය පිණිස පෙරළණේ නො වේ. මහණෙනි, තථාගත තෙමේ රහත් ය. සමාස් සම්බුද්ධය. මහණෙනි, කන් යොමු කරවූ. (මා විසින්) නිවන් අවබෝධ කරණ ලදී. මම අනුශාසනා කරමි. මම දහම් දෙසමි. අනුශාසනාව යම්සේ ද, එසේ පිළිපදනාවූ තෙපි නො බෝකලෙකින් ම යම් අරීත්තයක් පිණිස කුලපුත්‍රයෝ මාතවින් ම ගිහි ගෙන් නික්ම පැවිද්දට පැමිණෙද් ද, තිරුඤ්ඤා වූ බබසර කෙලවර කොට ඇති ඒ අරීත්තය තුළී ඉහාතවයේදී ම අභිඥානගෙන් ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට එයට පැමිණ වාසය කරන්නහු ය.”

40 මහණෙනි, තෙවැනිවටත් පස්වන මහණු මට මෙසේ කීහ: “ආචාරික ගෞතමයෙනි, මුඛ වහන්සේ ඒ ඉරියව්වෙන් ඒ ප්‍රතිපදාවෙන් ඒ දුෂකාරකෘතියෙන් මිනිස් දහමට වැඩි ආර්යභාවය සිදු කිරීමට සමත් වූ ඥානදර්ශනවිෂයයක් අවබෝධ නො කළසේක. මුඛ වහන්සේ දැන් ප්‍රත්‍යය බහුල කොට ඇතිසේක් ප්‍රධන්විසියෙන් ගිලිහුණුසේක් ප්‍රත්‍යය බහුල භාවය පිණිස පෙරළණු සේක් මිනිස්දහමට වැඩි ආර්යභාවය සිදු කිරීමට සමත් වූ ඥානදර්ශන අවබෝධ කළසේකා යනු කිම?”

41 මහණෙනි, මෙසේ කී කල්හි මම පස්වන මහණුන්ට මෙය කිමි: “මහණෙනි, තෙපි මිත් පෙර මාසේ මෙබඳු වූ වාග්ගෙදයක් (=විවිධ කීමක් ගැන) දන්නහු ද?” “වහන්ස, එය නො වේ ම ය.” මහණෙනි, තථාගත තෙමේ ප්‍රත්‍යය බහුලික වූයේ නො වේ. ප්‍රධන්-විසියෙන් ගිලිහුණේ නො වේ. ප්‍රත්‍යය විසින් බහුලභාවය පිණිස පෙරළණේ නො වේ. මහණෙනි, තථාගත තෙමේ රහත් ය. සමාස් සම්බුද්ධය. මහණෙනි, කන් යොමු කරවූ. (මා විසින්) නිවන ලබන ලදී. මම අනුශාසනා කරමි. මම දහම් දෙසමි. අනුශාසනාව යම්සේ ද, එසේ පිළිපදනා වූ තෙපි නොබෝකලෙකින් ම යම් අරීත්තයක් පිණිස කුලපුත්‍රයෝ මනා කොට ම ගිහි ගෙන් නික්ම අනගායනීයයනට පැමිණෙද් ද, ඒ තිරුඤ්ඤා වූ බබසර කෙලවර කොට ඇති රහත්බව ඉහාතවයේදී ම තුළී විශිෂ්ටඥානගෙන් දැන ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට එයට පැමිණ වාසය කරන්නහු ය.”

42. අසකඛිං ඛො අහං භික්ඛවෙ පඤ්චවග්ගියෙ භික්ඛු සඤ්ඤාපෙච්චාං. දොවපි සුදං භික්ඛවෙ ඔවදුමි. තයො භික්ඛු පිණ්ඩාය වරතති. යං තයො භික්ඛු පිණ්ඩාය වරිතා ආභරතති, තෙන ජබ්බග්ගා¹ යාපෙමි තයොපි සුදං භික්ඛවෙ භික්ඛු ඔවදුමි. දො භික්ඛු පිණ්ඩාය වරතති. යං දො භික්ඛු පිණ්ඩාය වරිතා ආභරතති, තෙන ජබ්බග්ගා යාපෙමි.

43. අථ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චවග්ගියා භික්ඛු මයා එවං ඔවදියමානා එවං අනුසාසියමානා අත්තනා ජාතීධම්මා සමානා ජාතීධම්මෙ ආදීනවං විදීනා අජාතං අනුත්තරං යොගකෙතමං නිබ්බානං පරියෙසමානා අජාතං අනුත්තරං යොගකෙතමං නිබ්බානං අජ්ඣගමංසු. අත්තනා ජර්ඛමමා සමානා ජර්ඛමම්ම ආදීනවං විදීනා අජරං අනුත්තරං යොගකෙතමං නිබ්බානං පරියෙසමානා අජරං අනුත්තරං යොගකෙතමං නිබ්බානං අජ්ඣගමංසු. අත්තනා ඛ්‍යාධිධම්මා සමානා ඛ්‍යාධිධම්මෙ ආදීනවං විදීනා අඛ්‍යාධිං අනුත්තරං යොගකෙතමං නිබ්බානං පරියෙසමානා අඛ්‍යාධිං අනුත්තරං යොගකෙතමං නිබ්බානං අජ්ඣගමංසු. අත්තනා මරණධම්මා සමානා මරණධම්මෙ ආදීනවං විදීනා අමකං අනුත්තරං යොගකෙතමං නිබ්බානං පරියෙසමානා අමකං අනුත්තරං යොගකෙතමං නිබ්බානං අජ්ඣගමංසු. අත්තනා සොකධම්මා සමානා සොකධම්මෙ ආදීනවං විදීනා අසොකං අනුත්තරං යොගකෙතමං නිබ්බානං පරියෙසමානා අසොකං අනුත්තරං යොගකෙතමං නිබ්බානං අජ්ඣගමංසු. අත්තනා සඛ්ඛිලෙසධම්මා සමානා සඛ්ඛිලෙසධම්මෙ ආදීනවං විදීනා අසඛ්ඛිලිට්ඨිං අනුත්තරං යොගකෙතමං නිබ්බානං පරියෙසමානා අසඛ්ඛිලිට්ඨිං අනුත්තරං යොගකෙතමං නිබ්බානං අජ්ඣගමංසු. සදුණ්ඤ්ච ජන තෙසං² දසසතං උදපාදි: “අකුප්පා නො විමුත්ති, අගමනතිමා ජාතී, තප්ථිදුති පුත්ඛනවො”ති.

44. පඤ්ඤිමෙ භික්ඛවෙ කාමගුණා කතමෙ පඤ්චවග්ගු විඤ්ඤායා රූපා ඉට්ඨා කතනා මනාපා පියරූපා කාමුපසංහිතා රජතීයා, සොතවිඤ්ඤායා සඤ්ඤා - පෙ - සානවිඤ්ඤායා ගතනා - පෙ - ජ්වහා - විඤ්ඤායා රසා - පෙ - කායවිඤ්ඤායා ඓදාංචිඛා ඉට්ඨා කතනා මනාපා පියරූපා කාමුපසංහිතා රජතීයා. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච කාමගුණා.

45. යෙ හි කෙවි³ භික්ඛවෙ සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා ඉමෙ පඤ්ච කාමගුණෙ ගචිතා⁴ මුළුඡිතා අජ්ඣාපන්නා⁵ අනාදීනවදසාචිනො අනිසාරණපඤ්ඤා පරිභුක්ඛන්ති, තෙ එවමසු වෙදීතබ්බා: අත්තමාපන්නා ඛ්‍යාසතමාපන්නා යථාකාමකරණීයා පාපිමගො.

1. ජබ්බග්ගියා, මජ්ඣං ජබ්බග්ගො, PTS. 2. එවං යාපෙමි, මජ්ඣං.
3. තයො, කතථි. 4. යෙ කෙවි, භ්‍යා 5. ගචිතා භ්‍යා.
6. අජේඤ්ඤාපන්නා, මජ්ඣං PTS.

42. මහණෙනි, මම මා බුදුබවට පස්වන මහණින් අභවන්තට හැකිවිමි. මහණෙනි, මම භික්ෂූන් දෙනමකට අවවාද කරමි. භික්ෂූහු තෙතමක් පිටු පිණිස හැසිරෙත් භික්ෂූහු තිදෙන පිටුපිණිස හැසිර යමක් ගෙනෙත් ද, එහින් සමග වූ අපි යැපෙමු. මහණෙනි, මම භික්ෂූන් තුන් නමකට අවවාද කරමි භික්ෂූහු දෙනමක් පිටු පිණිස හැසිරෙත්. භික්ෂූහු දෙනම පිටු පිණිස හැසිර යමක් ගෙනෙත් ද, එහින් සමග වූ අපි යැපෙමු.

43. මහණෙනි, මෙසේ මා විසින් අවවාද කරණු ලබන අනුශාසනා කරණු ලබන පස්වන මහණහු තුමු ඉපදීම සවභාව කොට ඇත්තාහු ජාතිධම්මෙහි ආදීනව දුන ඉපදීමක් තැනි නිරුතතර වූ යොගසෛම නම් වූ නිවන සොයන්නාහු ඉපදීමක් තැනි නිරුතතර වූ යොගසෛම නම් වූ නිවන අවබෝධ කලාහු ය තුමු ජරාව සවභාව කොට ඇත්තාහු ජරාවධම්මෙහි ආදීනව දුන ජරාවක් තැනි නිරුතතර වූ යෝගසෛම නම් වූ නිවන සොයන්නාහු ජරාවක් තැනි නිරුතතර වූ යෝගසෛම නම් වූ නිවන අවබෝධ කලාහු ය. තුමු ව්‍යාධිය සවභාව කොට ඇත්තාහු ව්‍යාධියසවභාවයෙහි දෙස් දුන ව්‍යාධි රහිත වූ නිරුතතර වූ යොගසෛම නම් වූ නිවන සොයන්නාහු ව්‍යාධි රහිත වූ නිරුතතර වූ යොගසෛම නම් වූ නිවන අවබෝධ කලාහු ය. තුමු මරණය සවභාව කොට ඇත්තාහු මරණයෙහි ආදීනව දුන මරණ රහිත වූ නිරුතතර වූ යොගසෛම නම් වූ නිවන සොයන්නාහු මරණ රහිත වූ නිරුතතර වූ යොගසෛම නම් වූ නිවන අවබෝධ කලාහු ය. තුමු ශෝකය සවභාව කොට ඇත්තාහු ශෝකයෙහි ආදීනව දුන ශෝක රහිත වූ නිරුතතර වූ යෝගසෛම නම් වූ නිවන සොයන්නාහු ශෝක රහිත වූ නිරුතතර වූ යෝගසෛම නම් වූ නිවන අවබෝධ කලාහු ය. තුමු කෙලෙසීම සවභාව කොට ඇත්තාහු සංකෙලයධම්මෙහි ආදීනව දුන නො කිලිටි වූ නිරුතතර වූ යොගසෛම නම් වූ නිවන සොයන්නාහු නො කිලිටි වූ නිරුතතර වූ යොගසෛම නම් වූ නිවන අවබෝධ කලාහු ය. ඔවුන්ට 'අපගේ චිත්ත-විමුක්තිය නිවෙල ය. මේ අනන්ත ජාතිය යි දැන් සුතභවයෙක් තැන' යන ඥානදර්ශනය ද පහල විය.

44. මහණෙනි, මේ කාමගුණයෝ පස් දෙනෙකි. කමර පස් දෙනෙක යන්: වස්සුර්විඤ්ඤායෙන් දන සුඛ වූ ඉෂ්ට වූ කාන්ත වූ මන වඩන්නා වූ ප්‍රියසවභාව ඇති කාමරුගයෙන් සුඛය වූ රුගොත්තපතනියට කාරණ වූ රූපයෝ ය, ශ්‍රෝත්‍රවිඤ්ඤායෙන් දන සුඛ වූ ... ගබ්දයෝ ය, ශ්‍රාණවිඤ්ඤායෙන් දන සුඛ වූ... ගකියෝ ය, ඒභාවිඤ්ඤායෙන් දන සුඛ වූ... රසයෝ ය, කායවිඤ්ඤායෙන් දන සුඛ වූ ඉෂ්ට වූ කමනිය වූ මන වඩන්නා වූ ප්‍රියසවරූප වූ කාමරුගයෙන් සුඛය වූ රුගොත්තපතනියට කාරණ වූ ස්ප්‍ර්ෂ්ටව්‍යයෝ ය, යන මොහුයි. මහණෙනි, මොහු පස්කම් ගුණයෝ ය.

45. මහණෙනි, යම් මහණකෙනෙක් හෝ බමුණුකෙනෙක් (මේ පස්කම් ගුණයන්හි) වෙළුනාහු මුසපත් වූවාහු බැසගත්තාහු දෙස් නොදක්නාහු වූවාහු ප්‍රත්‍යවේක්ෂාඥායෙන් තොර වූවාහු මේ පස්කම්-ගුණයන් පරිභෝග කෙරෙද්දී, ඔහු අතහිවාද්ධියට පැමිණියාහු ව්‍යසනයට පැමිණියාහු පවිටු මරුහු විසින් කැමැති සේ කට සුත්තාහු යි පමණේ දන සුත්තාහු ය.

46. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ ආරඤ්ඤකො මගො¹ බඥො පාසරුසිං අභිසංයෙය්‍ය, සො ඵවමස්ස වෙදිතබ්බො: අනගමාපනො ඛ්‍යසනමාපනො යථාකාමකරණීයො උද්දස්ස, ආගච්ඡන්තො ච පන උද්දො² න යෙන කාමං පක්ඛමස්සතිති. ඵවමෙව ඛො භික්ඛවෙ යෙ හි කෙවි සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා ඉමෙ පඤ්ච කාමගුණෙ ගචිතා මුච්ඡිතා අන්ධාපනතා අනාදිනවදස්සාවිනො නිසරණපඤ්ඤා පරිභුඤ්ඤාති, හෙ ඵවමස්ස වෙදිතබ්බො: අනගමාපනො ඛ්‍යසනමාපනො යථාකාමකරණීයො පාපිමනො.

47. යෙ ඵ: ඛො කෙවි භික්ඛවෙ සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා ඉමෙ පඤ්ච කාමගුණෙ අගචිතා අමුච්ඡිතා අන්ධාපනතා අනාදිනවදස්සාවිනො නිසරණපඤ්ඤා පරිභුඤ්ඤාති, හෙ ඵවමස්ස වෙදිතබ්බො: න අනගමාපනතො න ඛ්‍යසනමාපනතො න යථාකාමකරණීයො පාපිමනො.

48. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ ආරඤ්ඤකො මගො අබඥො පාසරුසිං අභිසංයෙය්‍ය, යො ඵවමස්ස වෙදිතබ්බො: න අනගමාපනො න ඛ්‍යසනමාපනො න යථාකාමකරණීයො උද්දස්ස, ආගච්ඡන්තො ච පන උද්දො යෙන කාමං පක්ඛමස්සතිති. ඵවමෙව ඛො භික්ඛවෙ යෙ කෙවි සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා ඉමෙ පඤ්ච කාමගුණෙ අගචිතා අමුච්ඡිතා අන්ධාපනතා අනාදිනවදස්සාවිනො නිසරණපඤ්ඤා පරිභුඤ්ඤාති, හෙ ඵවමස්ස වෙදිතබ්බො: න අනගමාපනතො න ඛ්‍යසනමාපනතො න යථාකාමකරණීයො පාපිමනො.

49. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ ආරඤ්ඤකො මගො අරඤ්ඤා පවනෙ විස්සන්තො ගච්ඡති විස්සන්තො නිට්ඨති විස්සන්තො නිසීදති වස්සන්තො සෙය්‍යං කප්පෙති, තං කිස්ස හෙතු? අනාපාඨගතො භික්ඛවෙ උද්දස්ස. ඵවමෙව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු වච්චෙවච කාමෙති විච්චිව අකුසලෙති සචිතක්කං සරිචාරං විචෙකප්පං පිඨිසුඛං පඤ්චමංකානං උපසමපජ්ජ විහරති. අයං චුච්චති භික්ඛවෙ භික්ඛු 'අකුමකාසී මාරො, අපදං වසිතො මාරච්ඡක්ඛං අදස්සනං ගතො පාපිමනො'.

1. මගො, මජ්ඣං. PTS. 2. ආගච්ඡන්තොචඋද්දො, යො. PTS.
 3. සෙසිම, මජ්ඣං.

46. මහණෙනි, ආරණ්‍යකමාගයෙක් මල පුඩුරැස මත යම්සේ යහනය කරන්නේ නම්, හෙතෙමේ අතහිවැඩියට පැමිණියේ වාසනයට පැමිණියේ වැද්දු විසින් කැමැති සේ කට යුත්තේ ය. වැද්දු එක කල්හි කැමැති මගකින් නො යන්නේ ය යි මෙසේ දතයුතු වන්නේ ය. මහණෙනි, එපරිද්දෙන් ම යම්කිසි මහණකෙනෙක් හෝ බමුණුකෙනෙක් හෝ පස්කම්ගුණයන්හි ගෙතුනාහු මුසපත් වූවාහු වැසගත්තාහු දෙස් නො දක්නාහුහු වූවාහු ප්‍රත්‍යාවේක්‍ෂාඥනයෙන් තොර වූවාහු මේ පස්කම්ගුණයන් පරිහොභ කෙරෙත් ද, ඔහු විපතට පැමිණියාහු වැසතට පැමිණියාහු පවිටු මරහු විසින් කැමැති සේ කට යුත්තාහු ය යි මෙසේ දත යුතු වන්නාහු ය.

47. මහණෙනි, යම් කිසි මහණ කෙනෙක් හෝ බමුණු කෙනෙක් හෝ පස්කම්ගුණයන්හි නො ගෙතුනාහු මුසපත් නො වූවාහු වැස නොගත්තාහු දෙස් දක්නාහුහු වූවාහු ප්‍රත්‍යාවේක්‍ෂාඥනයෙන් යුක්ත වූවාහු මේ පස්කම්ගුණයන් පරිහොභ කෙරෙත් ද, ඔහු විපතට නො පැමිණියාහු ය. ඔහු වැසතට නො පැමිණියාහු ය. පවිටු වූ මරහු විසින් කැමැති සේ කට යුතු නො වන්නාහු ය යි මෙසේ දත යුතු වන්නාහු ය.

48. මහණෙනි, යම් සේ වනමුවෙක් නො බැඳුනේ මලපුඩු රැස මත හෝනේ ද, හෙතෙමේ විපතට නො පැමිණියේ ය. වැසතට නො පැමිණියේ ය. වැද්දු විසින් කැමැති සේ කට යුතු නොවන්නේ ය. වැද්දු එක කල්හි කැමැති මගකින් පලායන්නේ ය යි මෙසේ දත යුතු වන්නේ ය. මහණෙනි, මේ පරිද්දෙන් ම යම් කිසි මහණ කෙනෙක් හෝ බමුණු කෙනෙක් හෝ පස්කම්ගුණයන්හි නො ගෙතුනාහු මුසපත් නො වූවාහු වැස නො ගත්තාහු දෙස් දක්නාහුහු වූවාහු ප්‍රත්‍යාවේක්‍ෂා-ඥනයෙන් යුක්ත වූවාහු මේ පස්කම්ගුණයන් පරිහොභ කෙරෙත් ද, ඔහු විපතට නො පැමිණියේ ය. වැසතට නො පැමිණියේ ය. පවිටු මරහු විසින් කැමැති සේ කටයුතු නො වන්නේ ය යි මෙසේ දත යුතු වන්නාහු ය.

49. මහණෙනි, යම්සේ වනමුවෙක් මහ වනයෙහි කැසිරන්නේ සියරහිත වූයේ සේ නම්, සියරහිත වූයේ සිටි නම්, සියරහිත වූයේ හිදි නම්, සියරහිත වූයේ හොචි නම්, මහණෙනි, ඒ කවරහෙයින් යත්: වැද්දුට හමු නො වූ හෙයින්. මහණෙනි, එපරිද්දෙන් ම මහණ කෙනෙමේ කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම අකුශල බලියන්ගෙන් වෙන් ව ම විතක් සහිත විවාර සහිත විවේකයෙන් හටගත් ප්‍රීතිය හා යැපය ද ඇති ප්‍රථමධ්‍යානයට පැමිණ වාසය කෙරෙයි ද, මහණෙනි, මේ භික්‍ෂු කෙනෙමේ මාරයා අති කෙණ්ඩු යයි ද, මාරයාගේ ඇස පිහිටක් තැනි සේ නසා පාපි මාරයාගේ නො දැක්මට පැමිණියේ යයි ද කියනු ලැබේ.

50. පුත ව පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු විතකකපිවාරුතං වූපසමා අජ්ඣන්තං සමපසාදනං වෙතතො ඵකොදිභාවං අවිතකකං අවිවාරං සමාහිජං පිතිසුඛං දුභිසං ඤානං උපසමපජ්ඣ විහරති. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ භික්ඛු ‘අඤ්ඤාසි මාරං, අපදං වග්ගිඤ්ඤා මාරවකුට්ඨං අදස්සනං ගතො පාපිමතො.’

51. පුත ව පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු පිඨියා ව විරාගා උපෙකකිකො ව විහරති සතො ව සමපජානො, සුඛඤ්ඤා කාශෙන පටිසංවෙදෙති යන්තං අරියා ආවිකකිනති. උපෙකකිකො සඨිමා සුඛවිතාරීති තඨිසං ඤානං උපසමපජ්ඣ විහරති අයං වුච්චති භික්ඛවෙ භික්ඛු ‘අඤ්ඤාසි මාරං, අපදං වග්ගිඤ්ඤා මාරවකුට්ඨං අදස්සනං ගතො පාපිමතො.’

52. පුත ව පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සුඛස්ස ව පභානා දුකඛස්ස ව පභානා පුඤ්ඤව භොමනස්සදෙමනස්සානං අත්තමා අදුක්ඛං අසුඛං උපෙකකියතිපාරිසුද්ධිං වඤ්ඤාං ඤානං උපසමපජ්ඣ විහරති. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ භික්ඛු ‘අඤ්ඤාසි මාරං, අපදං වග්ගිඤ්ඤා මාරවකුට්ඨං අදස්සනං ගතො පාපිමතො.’

53. පුත ව පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සබ්බසො රූපසඤ්ඤානං සමතික්කමා පටිසසඤ්ඤානං අජ්ඣමා නානත්තසඤ්ඤානං අමනසිකාරු අනන්තො ආකාසොති ආඤ්ඤාසානඤ්ඤාසානං උපසමපජ්ඣ විහරති. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ භික්ඛු ‘අඤ්ඤාසි මාරං, අපදං වග්ගිඤ්ඤා මාරවකුට්ඨං අදස්සනං ගතො පාපිමතො.’ පුත ව පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සබ්බසො ආකාසානඤ්ඤාසානං සමතික්කමම අනන්තං පිඤ්ඤාණනාති විඤ්ඤාණඤ්ඤාසානං උපසමපජ්ඣ විහරති -පෙ- සබ්බසො විඤ්ඤාණඤ්ඤාසානං සමතික්කමම නපි තිඤ්ඤිති [ආකිඤ්ඤාසානං උපසමපජ්ඣ විහරති -පෙ-] සබ්බසො ආකිඤ්ඤාසානං සමතික්කමම [නොවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසානං උපසමපජ්ඣ විහරති -පෙ- පුතවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සබ්බසො] තෙව-සඤ්ඤානාසඤ්ඤාසානං සමතික්කමම සඤ්ඤාසානංවදසිතිවිචාරාධං උපසමපජ්ඣ විහරති. පඤ්ඤාස වස්ස දිස්වා ආසවා පරිනිඤ්ඤා ගොනති. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ භික්ඛු අඤ්ඤාසි මාරං, අපදං වග්ගිඤ්ඤා මාරවකුට්ඨං අදස්සනං ගතො පාපිමතො, තිණ්ණො ලොකෙ විසතතිසං. යො වස්සථො ගච්ඡති, වස්සථො තිට්ඨති, වස්සථො තිඤ්ඤති, වස්සථො සෙසං කප්පෙති. තං කිස්ස හෙඤ්ඤා? අනාපාඨගතො භික්ඛවෙ පාපිමතොති.

ඉදමචොච ගගවා. අත්තමනා තෙ භික්ඛු ගගවතො සාසිතං අභිනද්දන්ති.

අරියපට්ඨෙසනසුත්තං ජව්චං.

50. මහණෙනි, නැවත ද අතිකක් වෙයි. මහණ තෙමේ විකඛී විචාරයන්ගේ සන්සිදීමෙන් සිය සතන්ති පැහැදීම වූ සිතේ එකකමව ඇති විකඛී නැති විචාර නැති සමාධියෙන් හටගත් ප්‍රීතිය හා සැපය ද ඇති දෙවැනි දෘඪතාව පැමිණ වාසය කෙරෙයි. මේ මහණ තෙමේ 'මාරයා අති කෙළේ යයි ද, පිහිටක් නැති සේ මරඇස නසා පාපි මාරයාගේ නො දැක්මට පැමිණියේ' යයි ද කියනු ලැබේ.

51. මහණෙනි, නැවත ද අතිකක් වෙයි. මහණ තෙමේ ප්‍රීති විරහයෙන් උපෙක්ඛා ඇත්තේ ද සමාතිමත් වූයේ සමාස්ප්‍රඥා ඇත්තේ ද වාසය කරයි. කසින් සැප ද විඳිති. ආභියෝ ඒ යමක් 'උපෙක්ඛා ඇත්තේ ය. සිහි ඇත්තේ ය. සැප විහරණ ඇත්තේ ය' යි වර්ණනා කරත් ද, ඒ තෙවැනි දෘඪතාව පැමිණ වාසය කෙරෙයි. මහණෙනි, මේ මහණ තෙමේ 'මාරයා අති කෙළේ යයි ද, මාරයාගේ ඇස පිහිටක් නැති සේ නසා පාපි මාරයාගේ නො දැක්මට පැමිණියේ' යයි ද කියනු ලැබේ.

52. මහණෙනි, නැවත ද අතිකක් වෙයි. මහණ තෙමේ සැපය නැසීමෙන් ද දුක නැසීමෙන් ද පලමු කොට ම සොමනයේ දෙමනස් වැනසීමෙන් දුක් රහිත වූ හැට රහිත වූ උපෙක්ඛා විසින් කළ සමාති-පරිඤ්ඤාව ඇති සිවුවැනි දෘඪතාව පැමිණ වාසය කෙරෙයි. මහණෙනි, මේ මහණ තෙමේ 'මාරයා අති කෙළේ යයි ද මාරයාගේ ඇස පිහිටක් නැති සේ වනසා පාපි මාරයාගේ නො දැක්මට පැමිණියේ' යයි ද කියනු ලැබේ.

53. මහණෙනි, නැවත ද අතිකක් වෙයි. මහණ තෙමේ සජී-ප්‍රකාරයෙන් රූපසංඥවත් ඉක්මවීමෙන් ප්‍රතිසංඥවත් නැසීමෙන් නානාකිසංඥවත් නො මෙනෙහි කිරීමෙන් ආකාශය අනන්තයයි ආකාශාභාවායතනයට පැමිණ වාසය කෙරෙයි. මහණෙනි, මේ මහණ තෙමේ 'මාරයා අති කෙළේ යයි ද, මරඇස පිහිටක් නැති සේ වනසා පාපි මාරයාගේ නො දැක්මට පැමිණියේ' යයි ද කියනු ලැබේ. මහණෙනි, නැවත ද අතිකක් වෙයි. මහණ තෙමේ සජීප්‍රකාරයෙන් ආකාශභාවායතනය ඉක්මවා විඤ්ඤාණය අනන්තයයි විඤ්ඤාණභාවා-යතනයට පැමිණ වාසය කෙරෙයි ... සජීප්‍රකාරයෙන් විඤ්ඤාණභාවායතනය ඉක්මවා ඔලාරික කිසිවක් නැතැයි ආකිඤ්ඤාණයතනයට පැමිණ වාසය කෙරෙයි. ... සජීප්‍රකාරයෙන් ආකිඤ්ඤාණයතනය ඉක්මවා නේවසඤ්ඤා-නාසඤ්ඤායතනයට පැමිණ වාසය කෙරෙයි.... මහණෙනි, නැවත ද අතිකක් වෙයි. මහණ තෙමේ සජීප්‍රකාරයෙන් නේවසඤ්ඤානාසඤ්ඤා-යතනය ඉක්මවා සඤ්ඤාවේදසිතතිර්ඛයට පැමිණ වාසය කෙරෙයි. ප්‍රඥවෙන් දුක ඔහුගේ ආශ්‍රවයෝ ක්ෂීණ වූවානු වෙත්. මහණෙනි, මේ තෙමේ 'මාරයා අති කෙළේ ය. මරඇස පිහිටක් නැති සේ නසා පවිටු මාරයාගේ නො දැක්මට පැමිණියේ' යයි ද කියනු ලැබේ. ලොකයෙහි විසතතිකා සබ්බාසාත නාසණාවෙන් එතෙර වූයේ ය. හෙතෙම කිර්හය වූයේ කිර්හය ව සිටියි. කිර්හය ව භිදිති. කිර්හය ව හොපිසි. කවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, පවිටු මාරයාට හමු නොවූ හෙයිනි.

බුදුරජාණන් වහන්සේ මෙය වදාළසේක. සතුවූ වූ ඒ හිඤ්ඤා භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ දෙශනාව සතුවත් පිළිගත්ත.

අරියපරිඥෙසන සූත්‍රය සමෘතියි.

1. 3. 7.

චූළභජීපදොමසුත්තං

1. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා ඤාචජජීයං විහරති ඡජනවණන ආනාචජිණ්ඨකස්ස ආරුමෙ. තෙන ඛො පත සමයෙන ජාණ්ණසෙසාණ් ච්ඛාමණො සබ්බසෙතෙන චළභිරජෙතා¹ සාචජීයා නියසාති දිවා දිවස්ස.

2. අද්දසා ඛො ජාණ්ණසෙසාණ් ච්ඛාමණො පිළොතිකං පරිබ්බාජකං දුරතොච ආගච්ජන්තං. දීඝචාන පිළොතිකං පරිබ්බාජකං එතදවොච:

“භද්ද කුතො හු භවං චච්ජායතො ආගච්ජති දිවා දිවස්සා”ති.

ඉතො හි ඛො අහං ඡහා ආගච්ජාමි සමණස්ස ගොතමස්ස සනඨිකාහි

“තං කිං මඤ්ඤති භවං චච්ජායතො සමණස්ස ගොතමස්ස පඤ්ඤවෙය්‍යත්තිං, පණ්ඨිතො මඤ්ඤ”ති.

කො චාහං හො, කො ච සමණස්ස ගොතමස්ස පඤ්ඤවෙය්‍යත්තිං ජාතිස්සාමි. සොපි චූතස්ස තාදීසොච ගො සමණස්ස ගොතමස්ස පඤ්ඤවෙය්‍යත්තිං ජාතෙය්‍යාහි.

¹ උළාරය බලු භවං චච්ජායතො සමණං ගොතමං පසංසාය පසංසති”ති.

කො චාහං හො, කො ච සමණං ගොතමං පසංසිස්සාමි. පසච්චපතොච කො ගචං ගොතමො, සෙට්ඨො දෙවමඤ්ඤානනති.

“කම්පන භවං චච්ජායතො අච්චසං සම්පස්සමාතො සමණො ගොතමෙ එවං අභිසසනො”ති.²

3. සෙය්‍යචාපි කො කුසලො නාගච්චිකො නාගච්චං චච්චෙය්‍ය, සො පසෙය්‍යන තාගච්චෙත මහන්තං ගච්චිපදං දීඝතො ච ආගතං තිරිගඤ්ච ච්චචං. සො නිට්ඨං ගච්ච්ජය්‍ය: ‘මහා වත ඡහා නාගො’ති. එච්චෙම ඛො අහං තො යතො³ අද්දසං සමණො ගොතමෙ ච්චතාරි පද්දති, අචාහං නිට්ඨමගමං: “සමමාසම්බුද්ධො භගවා, සචාකඛාතො භගවතා බමෙමා, සුචච්චතො ගභච්චතො සාච්චසභෙසා”ති.

1. චළචාචිරජෙත, මජ්ඣං. 2. අභිච්චසසනොතොච්චි, භ්‍යා.
3. අහංගතො, භ්‍යා. 4. සුචච්චපතො, ඡෙජ්ඣ.

1. 3. 7.

චූළභජීපදෙපම සුත්‍රය

1. මා විසින් මෙසේ අගන ලදී: එක් කලෙක භාගාවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සම්පයෙහි වූ ජේතවන නම් අනේපිටු සිටුවුණේ ආරාමයෙහි වැඩ වාසය කරණ සේක. එකමයෙහි ජාණ්ණසොංග් ච්චාචණ තෙමේ සම්පුදු වෙලෙඹුන් යෙදූ රියකින් දෙවෙන්දුවල් සැවැත්නුවර පැදකුණු කරයි.

2. ජාණ්ණසොංග් ච්චාචණ තෙමේ එන්නා වූ පිලොතිකා පරිව්‍රාජකයා දුර දීම දැක්කේ ය. දැක පිලොතිකා පරිව්‍රාජකයාගට මෙය කියේ ය:

“භවත් වාතසායන තෙමේ දැන් අදවෙන්දුවල් ගොහි සිට එන්නේ ද?”

“පින්වත, මම මෙහි ඉමණ ගෞතමයන්ගේ සම්පයෙහි සිට එමි.

“භවත් වාතසායන තෙමේ ඉමණගෞතමයන්ගේ ප්‍රඥව භා විසත්ඛව කීමැයි භගනේ ද? පඤ්චයෙකැ යි සිතන්නේ ද?”

භවත, මම කචරෙකීම ද, ඉමණගෞතමයන්ගේ නුවණ භා විසත්ඛව දැනීමෙහි මම කචරෙකීම වෙමි ද, යමෙක් ඉමණගෞතමයන්ගේ නුවණ භා විසත්ඛව දන්නේ නම්, භගතෙමේත් ඒකාන්තයෙන් එවැනි (චූද්වරයෙක්) වන්නේ ම ය.

“පින්වත් වාතසායන තෙමේ උදර වූ ප්‍රශංසාවෙන් ඉමණගෞතමයන් පසසයි”

පින්වත, මම කචරෙකීම ද, ඉමණගෞතමයන් පැසසීමෙහි මම කචරෙකීම වෙමි ද, ඒ භවත් ගෞතම තෙමේ ප්‍රශංසාදාණයෙන් ප්‍රශංසා ය, හොඟොත් ප්‍රශංසාගත් විසින් ප්‍රශංසා ය. දෙව් මිනිසුන් අතර ශ්‍රෙණි ය.

“පින්වත් වාතසායන තෙමේ කචර කරුණක් දක්නේ ඉමණ-ගෞතමයන් කෙරෙහි මෙසේ වෙසෙසින් පැහැදුණේ ද?”

3. පින්වත, යම් සේ නාගවතවාසී (ඇතුන් වසන වනයෙහි වසන) දක්ෂ පුරුෂයෙක් ඇත්වනසට ඇතුළු වේ ද, තෙතෙම නාගවතයෙහි දිහිනුදු දික් වූ කරහිනුදු පුළුල් වූ මහඇත්පියක් දක්නේ ද, භගතෙමේ ‘පින්වත, මහ ඇතෙකැ’යි නිශ්චයට පැමිණෙන්නේ ය. පින්වත, එසේ ම මම යම් නානක පටන් ඉමණගෞතමයන් වෙත සදුණපද සතරක් දිවිමි ද, ඉක්බිති මම භාගාවතුන් වහන්සේ ‘සමසක්සම්ප්‍රදායක. භාගාවතුන් වහන්සේ විසින් බථීය සවාකධාරා ය. භාගාවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවකසභික තෙමේ සුප්‍රතිපත්තා’යි නිකාමට පැමිණීමෙහි.

4. කතමාති වතනාටි?

ඉධාතං හො පසාංඝි එකච්ච ඛතතිපඤ්ඤිතෙ නිපුණේ කතපරප්පවාදෙ වාලච්චෙඛිරුපෙ, චොභිඤ්ඤා¹ මඤ්ඤා වරනති පඤ්ඤාගතෙන දිට්ඨිගතාති. තෙ සුණ්ණති: සමණො ඛලු හො ගොතමො අමුක්ඛං තාම ගාමං වා නිගමං වා ඔසරිස්සතිති. තෙ පඤ්ඤං අභිසංඛං රොනති: ඉමං මඤං පඤ්ඤං සමණං ගොතමං උපසඛිකමිත්වා පුච්ඡිස්සාම, එවඤ්ඤො තො පුට්ඨො එවං ව්‍යාකරිස්සති, එවමස්ස මයං වාදං ආරොපෙස්සාම. එවඤ්ඤොපි තො පුට්ඨො එවං ව්‍යාකරිස්සති, එවමපිස්ස මයං වාදං ආරොපෙස්සාමාති.

තෙ සුණ්ණති: සමණො ඛලු හො ගොතමො අමුක්ඛං තාම ගාමං වා නිගමං වා ඔසට්ඨාති. තෙ ගෙන සමණො ගොතමො තෙනුපසඛිකමනාති. තෙ සමණො ගොතමො ධම්මියා කථාය සඤ්ඤෙති සමාදපෙති සමුතෙතජෙති සමපතංසෙති. තෙ සමණෙන ගොතමෙන ධම්මියා කථාය සඤ්ඤිතා සමාදපිතා සමුතෙතජිතා සමපතංසිතා න චෙව සමණං ගොතමං පඤ්ඤං පුච්ඡති, කුතස්ස වාදං ආරොපෙස්සනාති, අඤ්ඤාදඤ්ඤි සමණස්සෙව ගොතමස්ස සාවකා සමපජ්ජති. යදහං හො සමණේ ගොතමෙ ඉමං පඨමං පදං අද්දසං, අථාකං නිට්ඨමගමං: සමමාසලිඛෙදො: ගගවා, ස්වාකතාතො: ගගවතා ධම්මො, පුපට්ඨගොතා ගගවතො සාවකසඤ්ඤාති [පඨමං ඤ්ඤාපදං.]

5. පුන ව පරහං හො පසාංඝි ඉධෙකච්ච චුඤ්ඤිතෙ නිපුණේ කතපරප්පවාදෙ වාලච්චෙඛිරුපෙ, චොභිඤ්ඤා මඤ්ඤා වරනති පඤ්ඤාගතෙන දිට්ඨිගතාති. තෙ සුණ්ණති: සමණො ඛලු හො ගොතමො අමුක්ඛං තාම ගාමං වා නිගමං වා ඔසරිස්සතිති. තෙ පඤ්ඤං අභිසංඛරොනති: ඉමං මයං පඤ්ඤං සමණං ගොතමං උපසඛිකමිත්වා පුච්ඡිස්සාම, එවඤ්ඤො තො පුට්ඨො එවං ව්‍යාකරිස්සති, එවමස්ස මයං වාදං ආරොපෙස්සාම, එවඤ්ඤොපි තො පුට්ඨො එවං ව්‍යාකරිස්සති එවමපිස්ස මයං වාදං ආරොපෙස්සාමාති.

තෙ සුණ්ණති: සමණො ඛලු හො ගොතමො අමුක්ඛං තාම ගාමං වා නිගමං වා ඔසට්ඨාති; තෙ ගෙන සමණො ගොතමො තෙනුපසඛිකමනාති. තෙ සමණො ගොතමො ධම්මියා කථාය සඤ්ඤෙති සමාදපෙති සමුතෙතජෙති සමපතංසෙති. -

1. තෙ භිඤ්ඤා, මජ්ඣ. නො.

4. කවර සදුණපද සතරෙක් ද යත්:

පින්වත, මම මේ ලෝකයෙහි යම් කෙනෙක් සමානීය ප්‍රඥාවෙන් අනුන්ගේ දුෂ්ටත්වයන් නිදින්නාක් මෙන් හැසිරෙද්ද, එබඳු වූ සිසුම් බුද්ධි ඇති අනුන් හා කලවිරු වාද ඇති වාලවෙයි දුනුවාවන් වැනි වූ ඇතැම් ඝෘණිත සහනකරුවන් දකිමි. ඔහු ශ්‍රමණ භවත් ගෞතම තෙමේ 'අසුවල් ගමට හෝ නියමිගමට හෝ පැමිණෙය'යි අසත්. ඔහු ප්‍රශ්න අතිසංසකරණ කරත්: 'අපි මේ ප්‍රශ්න ශ්‍රමණ ගෞතමයන් කරු පැමිණ විවාරන්නෙමු. ඉදින් මෙසේ අප විසින් විවාරණ ලද්දේ මෙසේ විසඳන්නේ නම්, මෙසේ අපි ඔබට වාදාදාපණය කරන්නෙමු. මෙසේත් අප විසින් විවාරණ ලද්දේ මෙසේ විසඳන්නේ නම්, ඔබට මෙසේත් අපි වාදාදාපණය කරන්නෙමු'යි කියා යි.

ඔහු 'ශ්‍රමණ භවත් ගෞතම තෙමේ අසුවල් ගමට හෝ නියමිගමට හෝ පැමිණෙය'යි අසත්. ඔහු ශ්‍රමණ භවත් ගෞතමයන් වෙත පැමිණෙත්. ශ්‍රමණ භවත් ගෞතමයෝ ඔවුන්ට දූභෑමි කථාවෙන් කරුණු දක්වයි. සමාදන් කරවයි. නියුණු කරවයි. සතුටු කරවයි. ඔහු ශ්‍රමණ භවත් ගෞතමයන් විසින් දූභෑමි කථාවෙන් කරුණු දක්වන ලද්දහු සමාදන් කරවන ලද්දහු තෙද ගත්වන ලද්දහු සතුටු කරවන ලද්දහු ශ්‍රමණගෞතමයන් අතින් ප්‍රශ්න නො විවාරත්ම ය. කොසින් උන්වහන්සේට වාදාදාපණය කරන්නාහු ද? ඒකාන්තයෙන් ශ්‍රමණ ගෞතමයන් වහන්සේගේ ම ශ්‍රාවකයෝ වෙත්. පින්වත, යම් දිනෙක මම ශ්‍රමණ ගෞතමයන් වහන්සේ කෙරෙහි මේ පලමුවන පදය දිවිම ද, ඉක්බිති මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමාස්සමුද්ධියක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ඔහු සමාධිතය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවක-යාස තෙමේ සුප්‍රතිපන්නය'යි නිගමයට ගියෙමි. [පලමුවැනි ශ්‍රෝතපදය.]

5 නැවත අතිකක් ද වෙයි. පින්වත, මම මේ ලෝකයෙහි යම් කෙනෙක් සමානීයප්‍රඥාවෙන් අනුන්ගේ දුෂ්ටත්වයන් නිදිමින් මෙන් හැසිරෙත් ද, එබඳු වූ සිසුම් බුද්ධි ඇති අනුන් හා කලවිරු වාද ඇති වාලවෙයි දුනුවාවන් වැනි වූ ඇතැම් බමුණුපටිවරුන් දකිමි. ඔහු 'ශ්‍රමණ භවත් ගෞතම තෙමේ අසුවල් ගමට හෝ නියමිගමට හෝ පැමිණෙය'යි අසත්. ඔහු ප්‍රශ්න සකස් කරත්: 'අපි මේ ප්‍රශ්න ශ්‍රමණ ගෞතමයන් වෙත එලඹි විවාරන්නෙමු ඉදින් අප විසින් මෙසේ විවාරණ ලද්දේ මෙසේ විසඳන සේක. අපි මෙසේ උන්වහන්සේට වාදාදාපණය කරන්නෙමු. ඉදින් අප විසින් මෙසේ විවාරණ ලද උන්වහන්සේ මෙසේ විසඳන්නේ ය. අපි මෙසේත් ඔහුට වාදාදාපණය කරන්නෙමු යි කියා යි.

ඔහු 'ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ අසුවල් ගමට හෝ නියමිගමට හෝ පැමිණෙය'යි අසත්. ඔහු ශ්‍රමණ භවත් ගෞතමයන් වෙත පැමිණෙත්. ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ ඔවුන්ට දූභෑමි කථාවෙන් කරුණු දක්වයි. සමාදන් කරවයි. තෙද ගත්වයි. සතුටු කරවයි. -

තෙ සමණෙන ගොතමෙන ධම්මියා කථාය සන්දසසිතා සමාදපිතා සමුත්තෙතර්තා සමපහංසිතා න චෙව සමණං ගොතමං පඤ්ඤං පුච්ඡන්ති කුතස්ස වාදං ආරොපෙස්සන්ති. අඤ්ඤාදන්ථි සමණස්සෙව ගොතමස්ස සාවකා සමපජ්ජන්ති. යදහං හො සමණෙ ගොතමෙ ඉමං දුතීයං පදං අද්දසං, අථාතං තිට්ඨමගමං: සමමාසමුද්දො හගවා, සවකනාතො හගවතා ධම්මො, සුපට්ටනො හගවතො සාවකසච්ඡිකාති. [දුතීයං ඤ්ඤාපදං.]

6 පුත ව පරාතං හො පස්සාමි ඉධෙකචෙව හගපතිපණ්ණිත නිපුණෙ කතපරසවාදෙ වාලචෙධිරූපෙ, චොභිද්දන්තා මඤ්ඤා වරන්ති පඤ්ඤාගතෙන දිට්ඨිගතාති. තෙ සුණන්ති: සමණො ඛලු හො ගොතමො අමුක්කං නාම ගාමං වා නිගමං වා ඔසරිස්සන්ති. තෙ පඤ්ඤං අභිනං-ඛරොන්ති: “ඉමං මසං පඤ්ඤං සමණං ගොතමං උපසඞ්ඤමිඤ්ඤා පුච්ඡිස්සාම. එවඤ්ඤෙව නො පුට්ඨො එවං ව්‍යාකරිස්සන්ති. එවමස්ස මයං වාදං ආරොපෙස්සාම. එවඤ්ඤෙව නො පුට්ඨො එවං ව්‍යාකරිස්සන්ති. එවමපිස්ස මයං වාදං ආරොපෙස්සාමා”ති.

තෙ සුණන්ති: සමණො ඛලු හො ගොතමො අමුක්කං නාම ගාමං වා නිගමං වා ඔසරෙවති තෙ යෙන සමණො ගොතමො තෙනුපසඞ්ඤමන්ති. තෙ සමණො ගොතමො ධම්මියා කථාය සන්දසසිති සමාදපෙති සමුත්තෙතෙජ්ජි සමපහංසෙති. තෙ සමණෙන ගොතමෙන ධම්මියා කථාය සන්දසසිතා සමාදපිතා සමුත්තෙතර්තා සමපහංසිතා න චෙව සමණං ගොතමං පඤ්ඤං පුච්ඡන්ති. කුතස්ස වාදං ආරොපෙස්සන්ති. අඤ්ඤාදන්ථි සමණස්සෙව ගොතමස්ස සාවකා සමපජ්ජන්ති. යදහං හො සමණෙ ගොතමෙ ඉමං තතීයං පදං අද්දසං, අථාතං තිට්ඨමගමං: සමමාසමුද්දො හගවා, සවකනාතො හගවතා ධම්මො, සුපට්ටනො හගවතො සාවකසච්ඡිකාති. [තනීයං ඤ්ඤාපදං.]

7. පුත ව පරාතං හො පස්සාමි ඉධෙකචෙව සමණපණ්ණිතෙ නිපුණෙ කතපරසවාදෙ වාලචෙධිරූපෙ, චොභිද්දන්තා මඤ්ඤා වරන්ති පඤ්ඤාගතෙන දිට්ඨිගතාති. තෙ සුණන්ති: සමණො ඛලු හො ගොතමො අමුක්කං නාම ගාමං වා නිගමං වා ඔසරිස්සන්ති. තෙ පඤ්ඤං අභිනංඛරොන්ති: “ඉමං මසං පඤ්ඤං සමණං ගොතමං උපසඞ්ඤමිඤ්ඤා පුච්ඡිස්සාම. එවඤ්ඤෙව නො පුට්ඨො එවං ව්‍යාකරිස්සන්ති. එවමස්ස මයං වාදං ආරොපෙස්සාම. එවඤ්ඤෙව නො පුට්ඨො එවං ව්‍යාකරිස්සන්ති. එවමපිස්ස මයං වාදං ආරොපෙස්සාමා”ති.

ශ්‍රමණ ගෞතමයන් විසින් දැනුම් කථාවෙන් කරුණු දක්වනු ලැබූ, සමාදන් කරවනු ලැබූ, තීව්‍රණ කරවනු ලැබූ, සතුටු කරවනු ලැබූ, ඔහු ශ්‍රමණ ගෞතමයන් වහන්සේගෙන් ප්‍රශ්න නො විචාරත් ම ය. කොයින් ඔබව වාදරූපණය කෙරෙත් ද? ඒකාන්තයෙන් ශ්‍රමණ හවත් ගෞතමයන්ගේ ම ශ්‍රාවකයෝ වෙත්. පින්වත, යම් දිනෙක මම ශ්‍රමණ ගෞතමයන් කෙරෙහි මේ දෙවැනි ඥානපදය දීටිමි ද, ඉක්බිති මම 'භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමාසක් සමුද්ධියහ. ධර්ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සවාඛ්‍යාත ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවකසංඝ කෙමේ සුප්‍රතිපන්න ය'යි නියව්‍යට පැමිණියෙමි. [දෙවැනි ඥානපදය.]

6. නැවත අනිකක් ද වෙයි. පින්වත, මම මේ ලෝකයෙහි යම් කෙනෙක් සවකීය ප්‍රඥාවෙන් අනුන්ගේ දූෂිත බිඳිමින් මෙන් හැසිරෙත් ද, එබඳු වූ සිසුම් වූ බුද්ධි ඇති අනුන් හා කලවිරූ වාද ඇති වාලවෙයි දුනුවාවන් වැනි වූ ඇතැම් ගාහපතිපණ්ඩිතයන් දකිමි. ඔහු ශ්‍රමණ හවත් ගෞතමයෝ අසුවල් ගමට හෝ නියමිගමට හෝ එත්ලයි අසත්. ඔහු ප්‍රශ්න සකස් කරත්: 'අපි මේ ප්‍රශ්න ශ්‍රමණ ගෞතමයන් කරු එළඹ විචාරන්නෙමු. මෙසේ අප විසින් විචාරණ ලද්දේ මෙසේ ප්‍රකාශ කරන්නේය. අපි මෙසේ ඔහුට වදාලෙපණය කරන්නෙමු. ඉදින් අප විසින් මෙසේත් විචාරණ ලද්දේ මෙසේ ප්‍රකාශ කරන්නේය. අපි මෙසේත් ඔහුට වාදරූපණය කරන්නෙමු' කියයි.

ඔහු 'ශ්‍රමණ හවත් ගෞතමයෝ අසුවල් ගමට හෝ නියමිගමට පැමිණියහ'යි අසත්. ඔහු ශ්‍රමණ ගෞතමයන් වෙත එළඹෙත්. ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ ඔවුන්ට දැනුම් කථාවෙන් කරුණු දක්වති. සමාදන් කරවති. තෙදගත්වති. සතුටු කරවති. ශ්‍රමණ ගෞතමයන් විසින් දැනුම් කථාවෙන් කරුණු දක්වනු ලැබූ, සමාදන් කරවනු ලැබූ, තෙදගත්වනු ලැබූ, සතුටු කරවනු ලැබූ, ඔහු ශ්‍රමණ ගෞතමයන් ප්‍රශ්න නො විචාරත් ම ය. කොයින් ඔබව වාදරූපණය කෙරෙත් ද? ඒකාන්තයෙන් ශ්‍රමණ ගෞතමයන්ගේ ම ශ්‍රාවකයෝ වෙත්. පින්වත, මම යම් දිනෙක ශ්‍රමණ ගෞතමයන් මකරෙහි මේ තුන්වන ඥාන පදය දීටිමි ද, ඉක්බිති මම 'භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමාසක්සමුද්ධියහ ධර්ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සවාඛ්‍යාත ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගේ ශ්‍රාවකසංඝ කෙමේ සුප්‍රතිපන්න ය'යි නියව්‍යට පැමිණියෙමි. [තෙවැනි ඥානපදය]

7. නැවත ද අනිකක් වෙයි. පින්වත, මම මේ ලෝකයෙහි යම් කෙනෙක් සවකීය ප්‍රඥාවෙන් අනුන්ගේ දූෂිත බිඳිමින් මෙන් හැසිරෙත් ද, එබඳු වූ සිසුම් බුද්ධි ඇති අනුන් හා කලවිරූ වාද ඇති වාලවෙයි දුනුවාවන් වැනි වූ ඇතැම් ශ්‍රමණ පණ්ඩිතයන් දකිමි. ඔහු 'ශ්‍රමණ හවත් ගෞතමයෝ අසුවල් ගමට හෝ නියම ගමට එත්ලයි අසත්. ඔහු ප්‍රශ්න සකස් කරත්: 'අපි මේ ප්‍රශ්න ශ්‍රමණ ගෞතමයන් වෙත එළඹ විචාරන්නෙමු. ඉදින් මෙසේ අප විසින් විචාරණ ලද්දේ මෙසේ විසදන්නේ ය. අපි මෙසේ ඔහුට වාදරූපණය කරන්නෙමු. ඉදින් මෙසේත් විචාරණ ලද්දේ මෙසේ විසදන්නේ ය. අපි මෙසේත් ඔහුට වාදරූපණය කරන්නෙමු' කියයි.

8. තෙ සුණ්ණතී: සමණෝ ඛලු හෝ ගොතමෝ අමුකා නාම ගාමී වා නිගමං වා ඔසථොති තෙ යෙන සමණෝ ගොතමෝ තෙහුපඤ්ඤාමනති. තෙ සමණෝ ගොතමෝ ඛලුගා කථාය සන්දසොති සමාදපෙති සමුපොතපෙති සමපභංසෙති. තෙ සමණෙන ගොතමෙන ඛලුගා කථාය සන්දසිතා සමාදපිතා සමුපොතපිතා සමපභංසිතා න වෙව සමණං ගොතමං පසාදාං පුච්ඡන්ති, කුතස්ස වාදං ආරොපෙසසන්ති. අඤ්ඤාදඤ්ඤා සමණඤ්ඤාදව ගොතමං ඔකාසං යාවන්ති අභාරස්මා අතගාරියං පබ්බජ්ජාය. තෙ සමණෝ ගොතමෝ පබ්බාපෙති උපසමාදෙති. තෙ තත් පබ්බජ්ජා සමානා එතෙ චූළකට්ඨා අපමනතා. තපිරසොව ගස්සන්ථාය කුලපුතො සමමදෙව අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බජන්ති. තදනුතතරං බ්‍රහ්මචරිතපරිශොසානං දීට්ඨව ඛලෙම සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකන්වා උපසමපජ්ජ චිතරන්ති. තෙ එවමානංසු: මනං වත හො අතස්සාමි, මනං වත හො පතස්සාමි, මයං හි පුබ්බෙ අස්සමණොව සමානා සමණස්මාති පටිජාතිමහ, අබ්‍රාහ්මණොව සමානා බ්‍රාහ්මණමාති පටිජාතිමහ, අතරහනොව සමානා අරහනමාති පටිජාතිමහ. ඉදති බොමහ සමණා. ඉදති බොමහ බ්‍රාහ්මණො. ඉදති බොමහ අරහනොති. යදහං හො සමණෙ ගොතමෙ ඉමං චතුන්ථං පදං අද්දසං, අථාහං නිට්ඨමිගමං: සමමාසමුද්ධො හගවා, සවාකබාහො හගවතො ඛලෙමා, සුපටිපනො හගවතො සාවකසඛෙකාති. [චතුස්ථං ඤාණපදං]

9. යතො ඛො අහං හො සමණෙ ගොතමෙ ඉමාති චිත්තාරි පදාති අද්දසං, අථාහං නිට්ඨමිගමං: සමමාසමුද්ධො හගවා, සවාකබාහො හගවතො ඛලෙමා, සුපටිපනො හගවතො සාවකසඛෙකාති.

10. එවං චුතො ජාණස්සොණී බ්‍රහ්මණෝ සබ්බසොතා චුළභීරථා මරොතින්වා එකංසං උතතරුසඛං කපිත්වා යෙන හගවා තෙනකප්පලීං පණාමෙත්වා තිකඛිතභුං උදාහං උදුතෙසී. “තමෝ තස්ස හගවතො අරහතො සමමාසමුද්ධස්ස, තමෝ තස්ස හගවතො අරහතො සමමාසමුද්ධස්ස, තමෝ තස්ස හගවතො අරහතො සමමාසමුද්ධස්ස ” අප්පෙවතාම මයං කදාපි ඤරහපි තෙන හොතා ගොතමෙන සද්ධිං සමාගමෙත්ඤාම, අප්පෙවතාම සියා කොච්ඤෙව කථාසල්ලාපොති.

8. ඔහු 'ඉමණ ගෞතමයෝ අසුවල් ගමට හෝ නියම් ගමට පැමිණියහ'යි අසත්. ඔහු ඉමණ ගෞතමයන් කරාපැමිණෙත්. ඉමණ ගෞතමයෝ ඔවුන්ට දැනුම් කථාවෙන් කරුණු දක්වයි. සමාදන් කරවයි. තෙදගන්වයි. සතුටු කරවයි. ඉමණ ගෞතමයන් විසින් දැනුම් කථාවෙන් කරුණු දක්වන ලද සමාදන් කරවන ලද තෙද ගන්වන ලද සතුටු කරවන ලද ඔහු ඉමණ ගෞතමයන් ප්‍රශ්න නො විචාරත් ම ය. කොසින් ඔබට වාදරෙපණය කෙරෙත් ද, ඒකාන්තයෙන් ගිහි ගෙයින් නික්ම පැවිද්දට පැමිණීම පිණිස ඉමණ ගෞතමයන්ගෙන් අවසර යදිත්. ඉමණ ගෞතමයෝ ඔවුන් මහණ කරවයි. උපසපත් කරවයි. එහි පැවිදි වූ ඔහු එකලා වූවාහු (ගණයා කෙරෙත්) වෙන් වූවාහු සිහියෙන් සුඛක වූවාහු කෙලෙස් තවන මැර ඇත්තාහු නිවන් පිණිස මෙහෙයන ලද සිත් ඇති ව වාසය කරන්නාහු නොබෝකලකින් ම - යම් අවසන් පිණිස කුලපුත්‍රයෝ මැනවින් ම ගිහියෙයින් නික් ම පැවිද්දට පැමිණෙද් ද - නිරුත්තර වූ මගබ්බසර කෙලවර කොට ඇති ඒ අතීත්තිය ඉහාතවයේදී ම කුඹු විශිෂ්ටඥතයෙන් දැන ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කොට පැමිණ වාසය කෙරෙත්. ඔහු මෙසේ කීහ: 'පින්වත, අපි ඒකාන්තයෙන් මදකින් (නොපැමිණීම මතුයෙන්) නැසුණමහ. පින්වත, ලේඟයකින් වැනසුණමහ. අපි පෙර නොමහණ ව 'මහණමහ' යි පිළින කෙලෙමු. නොබඹුණු ව බඹුණමහ'යි පිළින කෙලෙමු. නො රහත්ව 'රහතමහ'යි පිළින කෙලෙමු. දැන් මහණමෝ වමහ. දැන් බඹුණමෝ වමහ. දැන් රහත්මෝ වමහ'යි කියායි. පින්වත, යම් කලෙක පටන් ඉමණ ගෞතමයන් කෙරෙහි මෙ සිවුවැනි ඥානපදය දිටිමි ද, ඉක්බිති මම 'භාග්‍යවතුන්වහන්සේ සමාස්සමිබුද්ධ යහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් බමිය යොධ්‍යාත ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවකසභ්‍ය තෙමේ සුප්‍රතිපත්තා'යි නිවෙසට පැමිණියෙමි. [සිවුවැනි ඥානපදය]

9. පින්වත, යම් තෑනෙක පටන් මම ඉමණ ගෞතමයන් වහන්සේ කෙරෙහි මෙ ඥානපද සතර දිටිමි ද, එකල්හි මම 'භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමාස්සමිබුද්ධ යහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් බමිය යොධ්‍යාත ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවකසභ්‍ය තෙමේ සුප්‍රතිපත්තා'යි නිවෙසට පැමිණියෙමියි

10. මෙසේ කී කල්හි ජාණ්‍දෙසාණි බ්‍රාහ්මණ තෙමේ සම්පුදු වෙලෙමි රිසෙත් බැස උතුරුගඵම එකස් කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දෙස ඇදිලි බැඳ "ඒ භාග්‍යවත් අතීත් සමාස්සමිබුද්ධයන් වහන්සේට මාගේ නමස්කාරය වේවා. "ඒ භාග්‍යවත් අතීත් සමාස්සමිබුද්ධයන් වහන්සේට මාගේ නමස්කාරය වේවා. ඒ භාග්‍යවත් අතීත් සමාස්සමිබුද්ධයන් වහන්සේට මාගේ නමස්කාරය වේවා"යි තුන් සලක් උදන් ඇති ය. 'අපි කිසියම් කලෙකහි ඒ ගවන් ගෞතමයන් වහන්සේ සමිය එක් වන්නමෝ නමි, මැනවි. කිසියම් කථාසල්‍යාපයෙක් වන්නේ නමි, මැනවැ'යි ද කීය.

අඵ ඛො ජාණ්ණසංඝාණී බුද්ධමණො යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකමනී භගවතා සද්ධිං සමමොදී. සමමොදනීයං කථං සාරුණීයං විචිතාරෙතී ඵකමන්තං නිසීදී. ඵකමන්තං තිසිතො ඛො ජාණ්ණසංඝාණී බුද්ධමණො යාවතමො අහොසි පිලොතිතං පරිබොජකෙන සද්ධිං කථංසලොපො, තං සබ්බං භගවතො අඤ්ඤෙහි

14 ඵමං වුද්ධක භගවා ජාණ්ණසංඝාණීං බ්‍රාහ්මණං ඵතදවොච: 'ත ඛො බ්‍රාහ්මණ, ඵතතාවතා භච්චපදො විජාරෙන පරිසුරෙ හොති. අපි ච බ්‍රාහ්මණ, යථා භච්චපදො විජාරෙන පරිසුරෙ හොති, තං සුඤ්ඤා, සාධුකා මතසි කඤ්ඤා, භාසිසාමී'ති. ඵමං හොති ඛො ජාණ්ණසංඝාණී බ්‍රාහ්මණො භගවතො පට්ඨසංඝාසි. භගවා ඵතදවොච:

15. සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ, තාගච්චකො තාගච්චං පට්ඨසංඝා, සො පසෙය්‍යාන තාගච්චකො මහන්තං භච්චපදං දීඤ්ඤො ච අයං තං තිරිසඤ්ඤා විසංඝා; යො හොති කුසලො තාගච්චකො තෙව තාව නිට්ඨං ගච්චති: 'මහා චත හො තාගො'ති තං කිසිස හෙතු: සන්ති හි බ්‍රාහ්මණ, තාගච්චකො චාමනිකා තාම භච්චනිකො මහාපදං, තාගච්චකං පදං අසානි. සො තමනුගච්චති. තමනුගච්චකො පසාති තාගච්චකො මහන්තං භච්චපදං දීඤ්ඤො ච අයං තං තිරිසඤ්ඤා විසංඝං උච්චා ච තිසෙවිතං; යො හොති කුසලො තාගච්චකො තෙව තාව නිට්ඨං ගච්චති 'මහා චත හො තාගො'ති. තං කිසිස හෙතු: සන්ති හි බ්‍රාහ්මණ, තාගච්චකො උච්චා කාලොපිකා තාම භච්චනිකො මහාපදං, තාගච්චකං පදං අසානි. සො තමනුගච්චති, තමනුගච්චකො පසාති තාගච්චකො මහන්තං භච්චපදං දීඤ්ඤො ච අයං තං තිරිසඤ්ඤා විසංඝං උච්චා ච දනෙහි අරඤ්ඤාති; යො හොති කුසලො තාගච්චකො තෙව තාව නිට්ඨං ගච්චති 'මහා චත හො තාගො'ති. තං කිසිස හෙතු: සන්ති හි බ්‍රාහ්මණ, තාගච්චකො උච්චා කාලොපිකා තාම භච්චනිකො මහාපදං, තාගච්චකං පදං අසානි. සො තමනුගච්චති, තමනුගච්චකො පසාති තාගච්චකො මහන්තං භච්චපදං දීඤ්ඤො ච අයං තං, තිරිසඤ්ඤා විසංඝං, උච්චා ච තිසෙවිතං, උච්චා ච දනෙහි අරඤ්ඤාති, උච්චා ච සංඛාගච්චකං. කඤ්ඤා තාගං පසාති රුකච්චුලගතං චා අඤ්ඤාසංඝාතං චා ගච්චතං චා සීතං චා නිසිතං චා නිපතං චා, යො නිට්ඨං ගච්චති: අගමමථ සො මහාතාගොති.

1. අංච - PTS.

ඉක්බිති ජාණ්ණසොණි බ්‍රාහ්මණ හෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමඟ සතුටු වී ය. සතුටු විය යුතු සිත් ඇලවිය යුතු කථාව කොට එකක් පසෙක හුන්නේ ය. එකක් පසෙක හුන් ජාණ්ණසොණි බ්‍රාහ්මණ හෙමේ පිලොතිකා පරිව්‍රාජකයා සමඟ යම් පමණ කථාසලාපයක් වී ද, ඒ සියල්ල භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැල කෙළේ ය.

14. මෙහේ කි කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ජාණ්ණසොණි බ්‍රාහ්මණ-කට මෙය වදාළ හේක: “බමුණ, මෙපමණෙකින් හසතිපදෙපමය විසාර වශයෙන් සම්පුණ්ණ වූයේ නො වේ. බමුණ, යම්හේ හසතිපදෙපමය විසාර වශයෙන් සම්පුණ්ණ වේ ද, එය ශ්‍රවණය කරව, මනා කොට මෙහෙති කරව. කියන්නෙමි.”. “පින්වතුන් වහන්ස, එසේ ය”යි කියා ජාණ්ණසොණි බ්‍රාහ්මණ හෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්නේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ හේක:

15. බමුණ, යම්හේ ඇත්වනයෙහි වාසය කරන්නෙක් ඇත්වනයට පිවිසෙන්නේ ද, හෙතෙම ඇත්වනයෙහි දිනිනු දු දික් වූ, සරසිනානු පුළුල් වූ මහත් ඇත්පියක් දක්නේ නම් දක්‍ෂ වූ යම් නාගවතියකෙක් වේ ද, හෙතෙම ‘පින්වත, මහත් වූ ඇතෙකැ’යි එපමණකින් නිසාවට නො පෑමිණෙයි. එ කවරහෙයින යත්: බමුණ, නාගවනයෙහි මහපිය ඇති බාමනිකා නම් (මිටි වූ) ඇතින්නෝ ඇතියක. ‘මේ ඔවුන්ගේ පියක් වන්නේ ය’යි (සිතීමෙනි.) හෙතෙම එය අනුව යයි. එය අනුව යන්නේ ඇත් වනයෙහි දිනින් දික් වූ සරසින් පුළුල් වූ මහත් ඇත්පියක් ද (ගස්වල සතවරියන් පෙදෙහෙහි) පිට ඉලු තැන් ද දකියි. යමෙක් දක්‍ෂ වූ නාගවතියකෙක් වේ ද, හෙතෙම ‘පින්වත, ඒකාන්තයෙන් මහත් වූ ඇතෙකැ’යි නිශ්චයට නො ම පෑමිණෙයි. ඒ කවර හෙයින යත්: බමුණ, නාගවනයෙහි මහත් පිය ඇති (උස් පහත් දළ ඇති) උමමා කාලාපිකා නම් ඇතින්නෝ ද ඇත්තානු ම ය. ‘මේ ඔවුන්ගේ පියක් වන්නේ ය’යි (සිතීමෙනි.) හෙතෙම එය අනුව යයි. එය අනුව යන්නේ ඇත්වනයෙහි දිනින් ද දික් වූ සරසින් පුළුල් වූ ඇත්පියක් ද (ගස්වල සතවරියන් පෙදෙහෙහි) පිට ඉලු තැන් හා දැමින් සිඳි තැන් හා දකියි. යමෙක් දක්‍ෂ වූ නාගවතියකෙක් වේ නම්, හෙතෙම ‘පින්වත, මහත් වූ ඇතෙකැ’යි එපමණකින් නිශ්චයට නො හේ ම ය. ඒ කවර හෙයින යත්: බමුණ, ඇත්වනයෙහි (ගටි වැනි උස් වූ පාද ඇති) උමමා කාලාපිකා නම් මහ පිය ඇති ඇතින්නෝ ඇතියක. ‘මේ ඔවුන්ගේ පියක් වන්නේ ය’යි (සිතීමෙනි.) හෙතෙම එය අනුව යයි. එය අනුව යන්නේ ඇත්වනයෙහි දිනින් දික් වූ සරසින් පුළුල් වූ මහත් ඇත්පියක් ද (ගස්වල උස් පෙදෙහෙහි) පිට ඉලු තැන් හා දැමින් සිඳි තැන් හා උස් තැන්හි බුන් අතු හා දකියි. ගසක් මුලට ගියා වූ හෝ අභ්‍යාවකාශයට ගියා වූ හෝ ඇවිදිනා වූ හෝ සිටියා වූ හෝ හුන්නා වූ හෝ වැද නොත්තා වූ හෝ ඒ ඇතු ද දකියි. ‘මේ ඒ මහා ඇතා ම ය’යි හේ නිශ්චයට යෙයි.

16. එවිමෙව ඛො බ්‍රාහ්මණ, ඉධ තථාගතො ලොකෙ උපපජ්ඣති: අරහං සමාසමුද්ධො විජ්ජාචරණසම්පන්නො සුගතො ලොකවිදු අනුත්තරෙ පුරිසදම්මසාරථි සන්ධා දෙවමනුස්සාතං බ්‍රහ්මො භගවා. සො ඉමං ලොකං සදෙවකං සමාරකං සමුඛකං, සසාමණ්ඩ්‍රාහ්මණං උජං සදෙවමනුස්සං සසං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකඤ්ඤා උචෙදෙති. සො ධම්මං දෙසෙති: ආදීකල්‍යාණං චජේඛකල්‍යාණං පරියොසානකල්‍යාණං සාන්ධං සබ්‍රහ්මඤ්ඤං කෙච්ඡ- උරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤං, බ්‍රහ්මචරියං උභාසෙති.

17. තං ධම්මං සුණාති ගහපති වා ගහපතිපුත්තො වා අඤ්ඤාතරසම්මං වා කුලෙ උච්චාජානො. සො තං ධම්මං සුඤ්ඤා තථාගතෙ සඤ්ඤා පටිලභති. සො තෙන සඤ්ඤාපටිලාභෙන සම්නනාගතො ඉති පටිසංඤ්චිකඛති: සම්බොධො සරුචාසො රජාඋචො, අඛෙඤ්ඤාසො උඛෙච්ඡා, නයිදං සුකරං අභාරං අජ්ඣාචසතා එකන්තපරිපුණ්ණං එකන්තපරිසුඤ්ඤං සම්බලීඛිතං බ්‍රහ්මචරියං චරිතං, යනුකාසං කෙසමස්සුං ඔභාරෙඤ්ඤා කාසායාති වජ්ජාති අච්ඡාදෙඤ්ඤා අභාරසම්මා අතභාරියං උඛෙච්ඡෙත්තන්ති. සො අපරෙත සම්මෙත අස්සං වා භොගකඛිඤ්ඤා පහාය මහන්තං වා භොගකඛිඤ්ඤා උභාය අස්සං වා ඤ්ඤාතිඋරිච්චං පහාය මහන්තං වා ඤ්ඤාතිඋරිච්චං පහාය කෙසමස්සුං ඔභාරෙඤ්ඤා කාසායාති වජ්ජාති අච්ඡාදෙඤ්ඤා අභාරසම්මා අතභාරියං උඛෙච්ඡති.

18. සො එවං උඛෙච්ඡො සමානො භික්ඛුතං සිඤ්ඤාසාථ්චසමා- පන්නො උභානාතිපාතං පහාය උභානාතිපාතා උච්චිරතො භොති. භිග්ගදණ්ණො නිග්ගසන්තො උජ්ජි දසාපන්නො සම්බපාණභුතභික්ඛානුකම්භි විහරති අදින්නාදනං උභාය අදින්නාදනා උච්චිරතො භොති. දින්නාදුභි දින්නපාටිකඛිඤ්ඤා අපෙතෙන සුච්ඡාතෙන අතභතා විහරති. අබ්‍රහ්මචරියං උභාය බ්‍රහ්මචාරී භොති ආරුචාරී චිරතො මෙච්ඡනා ගාමධම්මා. මුසාවාදං උභාය මුසාවාද උච්චිරතො භොති සච්චවාදී සච්චසන්ධො චෙතො පච්චසිතො අච්ඡංවාදකො ලොකස්ස. පිත්තං වාවං උභාය පිත්තා වාවා¹ උච්චිරතො භොති: ඉතො සුඤ්ඤා ත අමුත්ත අකඛාතා ඉමෙසං භෙදය, අමුත්ත වං සුඤ්ඤා ත ඉමෙසං අකඛාතා අමුසං භෙදය, ඉති භින්නාතං වා සකිතා සභිතානං වා අනුපපදනා සම්ඤ්ඤාරම්මො සම්ඤ්ඤාරතො සම්ඤ්ඤාතර්ඤ්ඤා සම්ඤ්ඤාකර්ඤ්ඤා වාවං භාසිතා භොති. ඵරුසං වාවං උභාය ඵරුසා වාවා² උච්චිරතො භොති: යා සා වාවා තෙලා කණ්ණසුඛා පෙමනීසා හදගභිගමා පොරි බහුජ්ඣකන්තා බහුජ්ඣකම්භාපා, තථාරුපිං වාවං භාසිතා භොති. සමථසල්‍යාපං උභාය සමථසල්‍යාපා උච්චිරතො භොති: කාලවාදී භුතවාදී අපාවාදී ධම්මවාදී විතසවාදී තිඛාතච්චි. වාවං භාසිතා කාලෙත සාපදෙසං උරියන්තච්චිං අන්ධසංභිතං.

1. පිත්තං වාවා - මජ්ඣ, භා, PTS. 2. ඵරුසං වාවා - මජ්ඣ, භා, PTS.

16. බමුණ, මේ පරිද්දෙන් ම මේ ලෝකයෙහි අතීත් වූ, සමාක්-සම්බුද්ධ වූ, විදුමුරුණයෙන් සුකත වූ, සුගත වූ, ලෝකය දන්නා වූ, නිරුහකර පුරාමදමසාසාරවි වූ, දෙවි මිනිසුන්ට ශාසනා වූ, බුද්ධ වූ, භාග්‍යවත් වූ, තථාගත තෙමේ පහල වෙයි. හෙ දෙවියන් සහිත වූ මරුන් සහිත වූ බමුන් සහිත වූ මේ ලෝකය ද, මහණ බමුණන් සහිත දෙවි මිනිසුන් සහිත පුරාව ද තෙමේ විශ්වඥනයෙන් දැන සාක්ෂාත් කොට ප්‍රකාශ කෙරෙයි. හෙ ආදිකලාසාණ කොට මධ්‍යකලාසාණ කොට පශ්චාත්කලාසාණ කොට අතීතසහිත කොට බ්‍යඤ්ඤා සහිත කොට කේවල සම්පුණ්ණ කොට පිරිසුදු කොට ධර්මය වදාරයි, ශාසනවුත්ඵලය ප්‍රකාශ කෙරෙයි.

17. ඒ ධර්මය ගාඟාවියෙන් හෝ ගාඟාවිපිනෙක් හෝ එක්තරා කුලයෙක උපන්නෙක් හෝ අයයි. තෙතෙම ඒ ධර්මය අහා තථාගතයන් වහන්සේ කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාව උපදවයි. තෙතෙම ඒ ශ්‍රද්ධාව ලැබීමෙන් සුකත වූයේ මෙසේ සිතයි: “ගාඟවාසය සමාධි ය, රාගාදී රජසුන්ට මාගියෙකි. පෘථිද්ද ඵලමහතක් වෑන්ත, එකානතයෙන් පරිසුණ්ණ වූ ඒකානතයෙන් පිරිසුදු වූ මේ ශබ්දලිඛිත බ්‍රහ්මචර්යා පුරන්තට හිතියෙහි වසන්තසු විසින් පහසු නො වෙයි. මම කෙස්සවුළු බහා කහවත් ඇද හිඟියෙන් නික්ම අනගාරිසඛධ්‍යාන පෘථිද්දට පෘමිණෙන්තෙම නම් යෙහෙකැ”යි. තෙතෙම පසුකාලයෙක සවලා වූ හෝ හෝගාරාශිය හැර මහත් වූ හෝ හෝගාරාශිය හැර සවල්ප වූ හෝ නැපිරිවර හැර මහත් වූ හෝ නැපිරිවර හැර කෙස්සවුළු බහා කහවත් හැද පෙරෙව හිඟියෙන් නික්ම අනගාරිසඛධ්‍යාන පෘථිද්දට පෘමිණෙයි

18. තෙතෙමේ මෙසේ පෘථිද්ද වූයේ භික්ෂුන්ගේ ශික්ෂාපද සඛ්‍යාත සාර්වයට පෘමිණියේ සතුන් මැරීම හැර සතුන් මැරීමෙන් වැලකුණේ වෙයි. බහා තැබූ දඬු ඇත්තේ වෙයි. බහා තැබූ ගසනු ඇත්තේ වෙයි. ලජ්ජායෙන් සුකත වූයේ දයාවට පෘමිණියේ සියලු සන්ධියන් කෙරෙහි හිතානුකම්පා ඇති ව වාසය කෙරෙයි. නුදුන් දෙය ගැන්ම හැර නුදුන් දෙය ගැන්මෙන් වැලකුණේ වෙයි. දුන් දෙය ගැන්තාසුලු වූයේ දුන් දෙය කැමැති වනසුලු වූයේ සොර නො වූ පිරිසුදු වූ සිතින් යුතු ව වාසය කෙරෙයි. අප්‍රෙමාචර්යාව හැර ප්‍රෙමාචර්යාව ඇත්තේ අයතපන් හැසිරීමෙන් දුරු වූයේ වෙයි. ශ්‍රාමබ්ධි යයි කියන ලද මෙඵ්පනයෙන් වැලකුණේ වෙයි. මුසාවාදය හැර මුසාවාදයෙන් වැලකුණේ වෙයි, සත්‍යය කියනසුලු වූයේ සත්‍යයෙන් සත්‍යය ගලපනුයේ සරිකථා ඇත්තේ ඇදහිය යුතු ඔස් ඇත්තේ ලෝකයා බොරුවෙන් නො රචවන්නේ වෙයි. පිසනුබස් හැර පිසනුබසින් නොර වූයේ වෙයි. මේතැනින් අසා මොවුන්ගේ හේදය පිණිස එතැන කියන්නේ නො වෙයි. එතැනින් අසා ඔවුන්ගේ හේදය පිණිස මේතැන කියන්නේ නො වෙයි. මෙසේ බිදුණවුන් සමගි කරන්නේ සමගි වූවන්ට අනුබල දෙන්නේ සමගියට කැමැත්තේ සමගියෙහි ඇලුණේ සමගි වූවන් දක සතුටු වනසුලු වූයේ සමගි කරණ වචන කියන්නේ වෙයි රචබස් හැර රචබස් කීමෙන් වැලකුණේ වෙයි. යම් ඒ වචනයක් නිදෙස් ද, කතට සුව ද, ප්‍රේමණිය ද, ල ගන්තාසුලු ද, භාගරික ද, බොහෝ දෙනා කැමැති ද, බොහෝ දෙනාගේ මන වචන්තේ ද, එබඳු වචන කියන්නේ වෙයි. ශික් ඔස් තෙපලීම හැර ශික්ඛස් තෙපලීමෙන් වෙන් වූයේ වෙයි. කල් බලා කියනසුලු වූයේ වූවක් කියනසුලු වූයේ අතීතක් ම කියනසුලු වූයේ ධර්මයක් ම කියනසුලු වූයේ විනයක් ම කියනසුලු වූයේ වෙයි. ලෙගි තැන්පත් කර ගත යුතු කරුණු සහිත වූ පිරිසිදුම ඇති අතීතයන් සුග් වචන නිසි කල්හි කියන්නේ වෙයි.

19. සො ඛිජ්ජගාමිභූතගාමිසමාරම්භා පටිච්චරතො හොති. එකභතතිසො හොති රත්තපුපරතො වරතො විකාලභොජනා. නචචභිතවාදිතවිසුකදක්ඛනා පටිච්චරතො හොති. මාග්‍රාගකිවිලෙපනධාරණමණ්ඩනවිග්‍රහනවිසිංහනා පටිච්චරතො හොති. උච්චාසයනමහාසයනා පටිච්චරතො හොති. ජාතරූපරජතපටිගහභණ්ණා පටිච්චරතො හොති. ආමිකධඤ්ඤපටිගහභණ්ණා පටිච්චරතො හොති. ආමිකමංසපටිගහභණ්ණා පටිච්චරතො හොති. ඉජ්ජිකුමාරිසපටිගහභණ්ණා පටිච්චරතො හොති. දුඛිදුඝපටිගහභණ්ණා පටිච්චරතො හොති. අජෙලකපටිගහභණ්ණා පටිච්චරතො හොති. කුසකුටසුකරපටිගහභණ්ණා පටිච්චරතො හොති. හත්ථභවාස්සචලවාපටිගහභණ්ණා පටිච්චරතො හොති. ඛෙතනවජ්ජිපටිගහභණ්ණා පටිච්චරතො හොති. දුතෙග්ගපඨිණගමිනානුගොගා පටිච්චරතො හොති. කාසිකකාසා පටිච්චරතො හොති. තුලාකුටකංසකුට මානකුටා පටිච්චරතො හොති. උභෙකකාචතචඤ්චනතිකතිසාවිගොගා පටිච්චරතො හොති. ජෙදනවිධඛනිතවිරුමොසආලොපසකසාකාරං පටිච්චරතො භොති.

20 සො සන්තුවෙධිං හොති කායපරිහාරිකෙත චිචරෙත කුච්චිපරිහාරිකෙත පිණ්ඩපානෙත. සො යෙන ගෙතෙව¹ පක්කමති සමාදගෙව පක්කමති. සෙග්ගථාපි නාම පක්කිසකුභණ්ණො ගෙත ගෙතෙව චෙති සපතනභාරොච චෙති, එවමෙව ඛො භික්ඛු² සන්තුවෙධිං හොති කායපරිහාරිකෙත චිචරෙත කුච්චිපරිහාරිකෙත පිණ්ඩපානෙත. සො යෙන ගෙතෙව පක්කමති සමාදගෙව පක්කමති. භො ඉමිනා අරිගෙන සීලකඛනෙත සමන්තාගතො අජ්ඣතනං අනචජ්ජසුඛං පටිසංචෙදෙති.

21 සො චක්ඛනාරූපං දිඛවා න නිමිතතඤ්ඤාති හොති නානුඛ්‍යඤ්ජනඤ්ඤාති. යත්ඛාධිකරණමෙතං චක්ඛුජ්ජියං අසංවුතං විහරන්තං අභිජ්ඣා-දෙමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අනාස්සචෙග්ගං. කස්ස සංචරිය පටිපජ්ජති, රත්තති චක්ඛුජ්ජියං, චක්ඛුජ්ජියෙ සංචරං ආපජ්ජති. සොතෙන යද්දං සුචා -පෙ- භාතෙන ගකිං සාධිතා -පෙ- ජ්චගාය රසං සාධිතා -පෙ- කාසෙන චොට්ඨධං චුඛිතා -පෙ- මනසා ධම්මං විඤ්ඤාය ත නිමිතතඤ්ඤාති හොති නානුඛ්‍යඤ්ජනඤ්ඤාති. යත්ඛාධිකරණමෙතං මතිජ්ජියං අසංවුතං විහරන්තං අභිජ්ඣාදෙමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අනාස්සචෙග්ගං, කස්ස සංචරිය පටිපජ්ජති, රත්තති මතිජ්ජියං, මතිජ්ජියෙ සංචරං ආපජ්ජති සො ඉමිනා අරිගෙන ඉජ්ජියසංචරෙන සමන්තාගතො අජ්ඣතනං අබ්‍යාසෙකසුඛං පටිසංචෙදෙති

1. ගෙත - ග්‍ය, PTS.   2. එවමෙව භික්ඛු - මජ්ඣ, ග්‍ය, PTS.

19. හේ ඛජ්ඣමුක්ඛ (පැලවන දෑ) ද, භුක්ඛමුක්ඛ (පැලවුනු දෑ)ද, සමාරම්භයෙන් (කැසීමෙන්) වෙන් වූයේ වෙයි. එක වෙලේ වලඳන්නේ රාත්‍රිභෝජනයෙන් වැලක්කේ පිකල් බොජුනෙන් වෙන් වූයේ වෙයි. තවනු ගනු වගනු විසුලු දස්නෙන් දුරු වූයේ වෙයි. මල්ගඳ විලෙවුන් ඇඟ දැරීම, අඩුකැන් පිරවීම,කැරසීම යන මේයින් වෙන් වූයේ වෙයි. උස්සකතින් මහසතතින් දුරු වූයේ වෙයි. රත්විදි මසු කකවණු පිළිගැන්මෙන් දුරු වූයේ වෙයි. අමු බාත්‍යවහි පිළිගැන්මෙන් දුරු වූයේ වෙයි. අමුමස් පිළිගැන්මෙන් දුරු වූයේ වෙයි. සත්‍රිත් කුමරියන් පිළිගැන්මෙන් දුරු වූයේ වෙයි. දසිදසුන් පිළිගැන්මෙන් දුරු වූයේ වෙයි. එළු බැවෙවුවත් පිළිගැන්මෙන් දුරු වූයේ වෙයි. කුකුලත් උරන් පිළිගැන්මෙන් දුරු වූයේ වෙයි. ඇත් ගව අස් වෙලමුත් පිළිගැන්මෙන් දුරු වූයේ වෙයි. හිසින්ගේ පණ්ඩුබිඟා ගෙන් ගෙට හසුන් ගෙනයාමෙන් දුරු වූයේ වෙයි. වෙලඳ ගනුදෙනුවෙන් දුරු වූයේ වෙයි. ගොර තර්දියෙන් කිරුම්, නොරත් බඩු රත් බඩු සේ දක්වා දීම, ගොර මනුම් යන මේයින් දුරු වූයේ වෙයි. අල්ලස් ගැනීම, රුවම, සමාන දේ දක්වා කරණ මායාව යන කුටිල (වඩක)ප්‍රයෝගයන්ගෙන් වැලකුනේ වෙයි. අත් පා කැපීම, මැරීම, පිලංගු ආදිය ලා බැඳීම, මංපැහැරීම, ගම් පැහැරීම, සැහැසිකම් යන මේයින් වැලකුනේ වෙයි.

20. හෙතෙම කස පරිහරණය කිරීමට ප්‍රමාණ වූ සිවුරෙන් ද, කුස පරිහරණය කිරීමට ප්‍රමාණ වූ පිණ්ඩපානයෙන් ද, සතුටු වූයේ වෙයි. හෙතෙම යම් යම් තැන ගේ ද, පාසිවුරු රැගෙන ම ගෙයි. යම් සේ පියාපත් ඇති ලිහිණියෙක් යම් යම් දිගෙක පියාබිසි ද, පියාපත් බර සහිත ව ම පියාබිසි. මෙපරිද්දෙන් ම හිසුනු හෙමේ කස පරිහරණය කිරීමට ප්‍රමාණවත් සිවුරෙන් ද කුස පරිහරණය කිරීමට ප්‍රමාණවත් පිණ්ඩපානයෙන් ද සතුටු වූයේ වෙයි. හෙතෙම යම් යම් තැන ගේ නම්, පාසිවුරු රැගෙන ම ගෙයි. හෙතෙම මේ ආර්යලියකියෙක් සුක්ඛ වූයේ සංසන්තානයෙහි තීරවද වූ සැපය විදියි.

21. හෙතෙම ඇසින් රූප දැක සත්‍රි පුරුෂාදි වශයෙන් නිමිති ගත්තේ නො වේ. හසනපාදදි අවශ්‍යවන්නේ ආකාරය නො ගත්තාහුලු වේ. යම් කාරණයකින් වසුච්ඡේදය සංවරණය නො කොට වාසය කරන ඒ පුද්ගලයා ලාමක අකුශලධම්මී වූ අභිධ්‍යාදොමිනසායෝ අනුබදනාහු ද, ඒ වසුච්ඡේදයාගේ සංවරණය පිණිස පිලිපදියි. වසුච්ඡේදයෙහි සංවරණයට පැමිණේ කණින් ගබඳ අසා .... නාසයෙන් ගඳ අසා .... දවින් රඟ විඳ ... කසින් ස්ප්‍රච්චාරය ජපභී කොට ... සිසින් බමාලබ්භනය දැක නිමිති නො ගත්තාහුලු වේ. අනුවසැප්ත නො ගත්තාහුලු වේ. යම් කරුණකින් මනිච්ඡේදය සංවරණය නො කොට වාසය කරන ඒ පුද්ගලයා ලාමක අකුශලධම්මී වූ අභිධ්‍යාදොමිනසායෝ අනුබදනාහු ද, ඒ මනිච්ඡේදයාගේ සංවරණය පිණිස පිලිපදියි. මනිච්ඡේද රකියි. මනිච්ඡේදයෙහි සංවරණයට පැමිණේ. හෙතෙම මේ ආර්ය වූ ඉච්ඡේදසංවරණෙන් සුක්ඛ වූයේ සිය සිත්සත්තවි සෙලෙසුන් නො වැගුරුණු නො කිලිපි සැපය විදියි.

22. සො අභික්ඛන්තො පටික්ඛන්තො සමපජානකාරී හොති, ආලොකිනෙ චලොකිතෙ සමපජානකාරී හොති, සමමිඤ්ජුතෙ පසාරිතෙ සමපජානකාරී හොති, සඛ්ඛාරිපත්තච්චරධාරණේ සමපජානකාරී හොති, අභිතෙ පිතෙ ඛාසිතෙ සාසිතෙ සමපජානකාරී හොති, උච්චාරපස්සාවකමෙම සමපජානකාරී හොති, ගතෙ සීතෙ තිසිත්තො සුත්තො ජාගරිතෙ භාසිතෙ ඤාණතිභාවෙ සමපජානකාරී හොති.

23 සො ඉමිනා ච අරියෙත චූළභක්ඛිනෙ සමන්තාගතො ඉමිනා ච අරියෙත ඉන්ද්‍රියසංවරෙත සමන්තාගතො ඉමිනා ච අරියෙත සතිසමප-
ඤ්ඤාත සමන්තාගතො විටිත්තං සෙතාසතං හජති අරඤ්ඤං රුක්ඛමූලං පබ්බතං කන්දරං ගිරිගුහං සුසාතං චනපතං අඛෙතාකාසං පලංගපුංඤ්ජං.

24. සො පච්ජාගතං පිණ්ඩිපාත පටික්ඛන්තො නිසීදති පලලභිකං ආභුජ්ඣා උජ්ජං කාසං පණ්ඩාය පරිමුඛං සතිං උපධංචෙතී. සො අභිජ්ඣං ලොකෙ පහාය විගතාභිජ්ඣන චේතසා විහරති. අභිජ්ඣාය විතතං පරිසොධෙති. බ්‍යාපාදපදොසං පහාය අබ්‍යාපන්නවිත්තො විහරති සබ්බපාණභුතභිතානුකම්පි. බ්‍යාපාදපදොසා විතතං පරිසොධෙති. පිනමුඛං පහාය විගතවිනමුඛො විහරති ආලොකසඤ්ඤා සතො සමපජානො. පිනමුඛො විතතං පරිසොධෙති. උභවච්චකුක්ඛච්චං පහාය අනුභවිතො විහරති අජ්ඣාතං චූළසන්නවිත්තො. උභවච්චකුක්ඛච්චං විතතං පරිසොධෙති. ප්‍රිච්චිච්ඡං පහාය නිණ්ණච්චිච්චිච්චො විහරති අකථකපි කුසලෙත්‍ර ධම්මෙත්‍ර. ච්චිච්චිච්චාය විතතං පරිසොධෙති.

25. සො ඉමෙ පඤ්ච නිවරණේ පහාය චේතසො උපකක්ඛිලෙසෙ පඤ්ඤාය දුබ්බලීකරණේ, විච්චෙච්ච කාමෙහි චිච්ච ආකුසලෙහි ධම්මෙහි සජිතක්ඛං සච්චාරං විචෙකජං පිතිසුඛං පඤ්චං ක්‍රාතං¹ උපසමපජ් විහරති. ඉදමපි චූළච්චි බ්‍යාභමණ, තථාගතපදං ඉතිපි, තථාගතකනිසෙසවිතං ඉතිපි, තථාගතාරඤ්ජතං² ඉතිපි. න තේච්ච තාව අරියසාවකො නිච්චං ගච්ඡති: 'සම්මාසම්පුඤ්ඤා භගවා, සාකඛානො භගවතා ධම්මො, සුපට්ඨකො භගවතො සාවකසඛෙසා'ති.

1. පඤ්චකාතං - සීඉ. 2. තථාගතාරඤ්ජතං - සීඉ. 1-2.

22. හෙ තෙම ඉදිරියට යාමෙහි පෙරළා ඊමෙහි සමපජානකාරී (මැන-වින් දැන කරනසුලු) වෙයි. ඉදිරි බැලීමෙහි ආපසු බැලීමෙහි සමපජානකාරී වෙයි. අත් පා හැකිලීමෙහි දිග හැරීමෙහි සමපජානකාරී වෙයි. අනුභවයෙහි පානසෙහි කඩා කැමෙහි රහ විදීමෙහි සමපජානකාරී වෙයි. මල මු පතකිරීමෙහි සමපජානකාරී වෙයි. යාමෙහි සිටීමෙහි හිඳීමෙහි නිදීමෙහි නිදි වැරීමෙහි බිණීමෙහි තිහබ වීමෙහි සමපජානකාරී වෙයි.

23. හෙ තෙම මේ ආර්යී වූ සීලසකකියෙන් ද යුක්ත වූයේ මේ ආර්යී වූ ඉන්ද්‍රියවරයෙන් ද යුක්ත වූයේ මේ ආර්යී වූ සමාධිසම්ප්‍ර-ඤ්ඤායෙන් ද යුක්ත වූයේ ජනියාගෙන් තොර අරණ්‍යය, වෘක්කමුලය, පඵතය, කදුරැලිය, පඵතගුහාව, නොහොභ, වතලාහැඹ, අඹවස, පිදුරැකුටි යන සෙනසුනක් හඳිනන කරයි.

24. හෙ තෙම පසුබත්හි පිණිසානසෙන් වැලැක්වෙත් පලක් බැඳ කය සෘජු කොට තබා සිහිය කම්සථානාහිමුව කොට හිඳිසි. හෙ තෙම සකකිලෝකයෙහි අභිධ්‍යාව දුරු කොට පහ වූ අභිධ්‍යා ඇති සිතින් යුක්ත ව වාසය කෙරෙයි. අභිධ්‍යාවෙන් සිත පිරිසිදු කරයි. ව්‍යාපාදයට නො පැමිණ ව්‍යාපාද සබ්බසාන වූ ප්‍රකෂී දේවමය හැර විරුද්ධයට නො පැමිණි සිතැත්තේ වාසය කරයි. සියලු ප්‍රාණගුණයන් කෙරෙහි හිතවත්ව අනුකම්පා කරණසුලු වූයේ ව්‍යාපාදසබ්බසාන ප්‍රකෂීදේවමය කෙරෙත් සිත පිරිසිදු කරයි. චිතම්භිය හැර පහ වූ චිතම්භි ඇති ව වාසය කරයි. රාත්‍රියෙහි ද ආලෝක සංඥව ඇත්තේ සිති ඇත්තේ යහපත් නුවණ ඇත්තේ චිතම්භිය කෙරෙත් සිත පිරිසිදු කරයි. උඛවමකුක්කුච්චය දුරු කොට උඛිත නො වූයේ නමා තුළ සත්නුත් සිත් ඇත්තේ වාසය කෙරෙයි. උඛවමකුක්කුච්චය කෙරෙත් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. විචිකිත්තාව දුරු කොට පහ වූ විචිකිත්තා ඇත්තේ කුශලධර්මයන්හි කෙසේ කෙසේදැයි පැවැති සැක නැත්තේ වාසය කෙරෙයි. විචිකිත්තාව කෙරෙත් සිත පිරිසිදු කෙරේ.

25. හෙතෙම මේ විතනය පිළිබඳ උපකෙලය වූ ප්‍රඥව දුජීල කරණ පඤ්චනීවරණයන් දුරු කොට කාමිකත්තෙන් වෙන් ව ම අකුශල ධර්මයන්ගෙන් වෙන් ව ම විතසී සහිත ච්චාර සහිත විවේකයෙන් හටගත් ප්‍රිතිය හා සුඛය ඇති ප්‍රථම ධ්‍යානයට පැමිණ වාසය කෙරෙයි. මුහුණය, මෙය ද නථාගතයන් වහන්සේගේ ඤාණපද යයි කියා ද නථාගතයන් වහන්සේගේ නුවණ තැමැති ඉලඟුට ඉලු තැන යයි ද, නථාගතයන් වහන්සේගේ නුවණ නමැති දලයෙන් සිදි තැන යයි ද කියනු ලැබේ. ආර්යී ශ්‍රාවක තෙමේ ඵපමණෙකින් ‘භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමාසත්තලුභියත, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ධර්ම සමාසමාසය, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවකසබ්බ තෙමේ සුප්‍රතිපත්ත යයි නිශ්චයට නො පැමිණේ ම ය.

26. පුත ව පරං බ්‍රාහ්මණ, භික්ඛු චිතකකච්චාරතං චූළභමා අර්ඛතතං සමපසාදනං වෙතසො ඵකොදීභාවං අචිතකකං අච්චාරං සමාධිජං පිතිසුඛං දුතීයං කුන්තං.¹ උපසමපජ්ඡ වහරති. ඉදමපි චූච්චති බ්‍රාහ්මණ, තථාගතපදං ඉතිපි, තථාගතනිසෙවිතං ඉතිපි, තථාගතාරඤ්ඤිතං ඉතිපි. න තෙව තාව අරියසාවතො නිට්ඨං ගච්ඡති: 'සමමාසමුද්දො ගගවා, සාකකාතො ගගවතා ධම්මො, සුපට්ටනොතා ගගවතො සාවකසඛෙසා'ති.

27 පුත ව පරං බ්‍රාහ්මණ, භික්ඛු පිතියා ච විරාගා උපෙකඛකො ච විහරති සතො ච සමපජානො, සුඛඤ්ච කායෙත පටිසංවෙදෙති. යං තං අරියො ආචිකඛතති: 'උපෙකඛකො සනිමා සුඛවිතාටී'ති තතීයං කුන්තං උපසමපජ්ඡ වහරති. ඉදමපි චූච්චති බ්‍රාහ්මණ, තථාගතපදං ඉතිපි, තථාගතනිසෙවිතං ඉතිපි, තථාගතාරඤ්ඤිතං ඉතිපි. න තෙව තාව අරියසාවතො නිට්ඨං ගච්ඡති: 'සමමාසමුද්දො ගගවා, සාකකාතො ගගවතා ධම්මො, සුපට්ටනොතා ගගවතො සාවකසඛෙසා'ති.

28. පුත ව පරං බ්‍රාහ්මණ, භික්ඛු සුඛස්ස ච පහාතා දුකඛස්ස ච පහාතා පුඤ්ඤව සොමනස්සදෙමිතස්සාතං අත්ථගිමා² අදුකඛං අසුඛං උපෙකඛාසතිපාරිසුද්ධිං චගුඤ්චං කුන්තං උපසමපජ්ඡ විහරති. ඉදමපි චූච්චති බ්‍රාහ්මණ තථාගතපදං ඉතිපි, තථාගතනිසෙවිතං ඉතිපි, තථාගතාරඤ්ඤිතං ඉතිපි. න තෙව තාව අරියසාවතො නිට්ඨං ගච්ඡති: 'සමමාසමුද්දො ගගවා, සාකකාතො ගගවතා ධම්මො, සුපට්ටනොතා ගගවතො සාවකසඛෙසා'ති.

29. සො ඵචං සමාගිතෙ විතොත පරිසුද්ධො පරියොදනෙ අතඛගණේ විගනුපකඛිපෙසෙ මුදුගුතෙ කම්මනියෙ ධිතෙ ආනෙඤ්ඤප්පනො³ පුඤ්ඤති-වාසානුස්සතිඤ්ඤාසං විතතං අභිනින්නාමෙති. සො අනෙකච්චිතං පුඤ්ඤතිවාසං අනුස්සරති: සෙසාපීදං-ඵකමපි ජාතීං දොපි ජාතීයො තිස්සොපි ජාතීයො චතස්සොපි ජාතීයො පඤ්ඤපි ජාතීයො දසපි ජාතීයො විසතිමපි ජාතීයො තිංසමපි ජාතීයො චතතාරීසමපි ජාතීයො පඤ්ඤසමපි ජාතීයො ජාතීසතමපි ජාතීසතසමපි ජාතීසතසතසමපි, අනෙකෙපි සංවට්ටකප්පො අනෙකෙපි විචට්ටකප්පො අනෙකෙපි සංච්චිට්චට්ටකප්පො; 'අචුත්‍රාසිං ඵචංනාමො ඵචංගොතොතා ඵචංචිඤ්ඤො ඵචමාභාගෙ ඵචංසුඛ-දුකඛපට්ටිසංවෙදී ඵචමාසුපරියතොතා, -

1. දුතීයං තං - ඔමු. 2. අභිගමා - ඔමු. 3. ආනෙඤ්ඤප්පනො - ඔමු.

26. බ්‍රාහ්මණය, නැවත අතෙකෙක් ද වෙයි. මහණ තෙමේ විතක් විමාරයන් සන්තිදීමෙන් අධ්‍යාතමයෙහි පැහැදීම ඇති විතකයාගේ එකොදිභාවය ඇති විතක් නැති විමාර නැති සමාධියෙන් හටගත් ප්‍රීතිය හා සුඛය ඇති ද්විතීයධ්‍යානයට පැමිණ වාසය කෙරෙයි. ඔවුණ, මෙය ද තථාගතපදය යයි ද, තථාගතනිස්සේවිත යයි ද, තථාගතාරඤ්ඤිත යයි ද, කියනු ලැබේ. ආර්යාභවක තෙමේ 'භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමාක්සලිඤ්ඤියක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ධර්මය ස්වාකධ්‍යානය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවකසංඝ තෙමේ සුප්‍රතිපත්තා ය'යි එපමණෙකින් තිශ්වයට නො පැමිණේ ම ය.

27. බ්‍රාහ්මණය, නැවත අතෙකෙක් ද වෙයි. මහණ තෙමේ ප්‍රීතිය ද ඉක්මම්මෙන් උපෙක්ඛා ඇත්තේ සමාතිමත් වූයේ සමාක් ප්‍රඥ ඇත්තේ වාසය කෙරෙයි. කසින් සුව ද විදිසි. ආර්යෝ ඒ යමක් 'උපෙක්ඛා ඇත්තේ සිහි ඇත්තේ සුඛවිතරණ ඇත්තේ ය'යි (ගුණවණිතාවශයෙන්) කියත් ද, ඒ තෘතීයධ්‍යානයට පැමිණ වාසය කෙරෙයි. ඔවුණ, මෙය ද තථාගතපදය යි කියා ද, තථාගතනිස්සේවිත යයි ද, තථාගතාරඤ්ඤිත යයි ද, කියනු ලැබේ. ආර්යාභවක තෙමේ 'තථාගතයන් වහන්සේ සමාක්සලිඤ්ඤියක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ධර්මය ස්වාකධ්‍යානය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවකසංඝ තෙමේ සුප්‍රතිපත්තා ය'යි එපමණෙකින් තිශ්වයට නො පැමිණේ ම ය.

28. බ්‍රාහ්මණය, නැවත අතෙකෙක් ද වෙයි. මහණ තෙමේ සුඛප්‍රභාණයෙන් ද, දුඃඛප්‍රභාණයෙන් ද, පලමු කොට ම සොම්නස් දෙමිතස් නැති කිරීමෙන් දුක් නැති සුව නැති උපෙක්ඛාසමාති දෙදෙනාගේ පිරිසිදුබව ඇති චතුර්ධ්‍යානයට පැමිණ වාසය කෙරෙයි. ඔවුණ, මෙය ද තථාගතපදය යයි කියා ද, තථාගතනිස්සේවිත යයි ද, තථාගතාරඤ්ඤිත යයි ද, කියනු ලැබේ. ආර්යාභවක තෙමේ 'භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමාක්සලිඤ්ඤියක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ධර්මය මනා ව දෙසන ලද. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවකසංඝ තෙමේ සුප්‍රතිපත්තා ය'යි එපමණෙකින් තිශ්වයට නො පැමිණේ යි.

29. හෙ තෙම මෙසේ පිරිසිදු වූ ප්‍රභාස්වර වූ අභිගණ රහිත වූ පහ වූ කෙලෙස් ඇති මොලොක් වූ කම්මට ශෝභා වූ සිහිනිප්‍රාප්ත වූ නො පැලෙන-බවට පත් වූ සමාතිත සිත ඇති කල්හි පෙර වූ සු කඳපිළිවෙල දත්තා නුවණ පිණිස සිත නැඹුරු කෙරෙයි. හෙතෙම තත් වැදෑරුම් පෙර විසු කඳපිළිවෙල සිහි කෙරෙයි. එනම්: එක් ජාතියක් ද, ජාති දෙකක් ද, ජාති ආකාර ද, ජාති සතරක් ද, ජාති පසක් ද, ජාති දසයක් ද, ජාති විස්සක් ද, ජාති තිහක් ද, ජාති සහස්‍රිකක් ද, ජාති පහසක් ද, ජාති සියයක් ද, ජාති දහසක් ද, ජාති ලක්ෂයක් ද, නොයෙක් තස්තා කලාපයන් ද, නොයෙක් භවගත්තා කලාපයන් ද, නොයෙක් තස්තා භවගත්තා කලාපයන් ද සිහි කරයි: 'අනුවල් තැන මෙ නම් ඇත්තෙමි වීම්. මෙ නම් ශෝඛු ඇත්තෙමි වීම්. මෙවැනි පැහැ ඇත්තෙමි වීම්. මෙවැනි ආහාර ඇත්තෙමි වීම්. මෙබඳු සුවදුක් විදිනසුදු වූයෙමි වීම්. මෙබඳු ආශ්‍ර කෙලවර කොට ඇත්තෙමි වීම්, -

සො තඤ්ඤො චූඤ්ඤො අචුඤ්ඤා උපපාදිං, තනුභාසිං එවංතාමො එවංගොතොතො එවංචණෙනා එවමානාණං එවංසුඛදුක්ඛපටිසංචෙදී එවමාසුපරිශන්තො, සො තඤ්ඤො චූඤ්ඤො ඉඤ්ඤපපන්නො'ති. ඉති සාකාරං සඵලෙද්දසං අනකච්ඡිතං පුඤ්ඤතිමාසං අනුසාරති; ඉදංපි චූච්චති බ්‍රාහ්මණ, තථාගතපදං ඉතිපි, තථාගතනිසෙවිතං ඉතිපි, තථාගතාරඤ්ඤිතං ඉතිපි. න තෙව තාම අරියසාවකො නිට්ඨං ගච්ඡති: 'සමමාසමුද්ධො භගවා, සමාකමානො භගවතා ඛමෙමා, සුපටිපන්නො භගවතො සාවකසමෙසා'ති.

30. සො එවං සමාසිතෙ විතෙත පරිසුද්ධො පරියොදහෙ අනභිගණේ විගතූපකකිලෙසෙ මුදුගුතෙ කමමනියෙ සීතෙ ආතෙඤ්ඤප්පතෙත සතතානං චූළගඤ්චපදෙපමසුත්තං විතතං අභිනිත්තාමෙති. සො දිඤ්ඤිත චක්ඛුතා විසුද්ධිත අභිකකනනමානුසකෙන සතෙත පසස්ති චචමානෙ උපපජ්ජමානෙ, හීනෙ පණීතෙ සුචණේණ දුඛණේණ සුගතෙ දුගතෙ යථාකමුච්චගෙ සතෙත පජාතාති: 'ඉමෙ ච ත භොනො; සතතා කායදුච්චරිතෙන සමන්තාගතා චචීදුච්චරිතෙන සමන්තාගතා මනොදුච්චරිතෙන සමන්තාගතා අරියානං උපවාදකා මච්ඡාදිට්ඨිකා ච්ඡාදිට්ඨිකමමසමාදානා, තෙ කායසං හෙද පරමමරණං අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපන්නා; ඉමෙ චා පත භොනො; සතතා කායසුච්චරිතෙන සමන්තාගතා චචීදුච්චරිතෙන සමන්තාගතා මනොසුච්චරිතෙන සමන්තාගතා අරියානං අනුපවාදකා සමමාදිට්ඨිකා සමමාදිට්ඨිකමමසමාදානා, තෙ කායසං හෙද පරමමරණං සුගතං සංයං ලොකං උපපන්නා'ති. ඉති දිඤ්ඤිත චක්ඛුතා විසුද්ධිත අභිකකනනමානුසකෙන සතෙත පසස්ති චචමානෙ උපපජ්ජමානෙ හීනෙ පණීතෙ සුචණේණ දුඛණේණ සුගතෙ දුගතෙ, යථාකමුච්චගෙ සතෙත පජාතාති. ඉදංපි චූච්චති බ්‍රාහ්මණ, තථාගතපදං ඉතිපි, තථාගතනිසෙවිතං ඉතිපි, තථාගතාරඤ්ඤිතං ඉතිපි. න තෙව තාම අරියසාවකො නිට්ඨං ගච්ඡති: 'සමමාසමුද්ධො භගවා, සමාකමානො භගවතා ඛමෙමා, සුපටිපන්නො භගවතො සාවකසමෙසා'ති

31. සො එවං සමාසිතෙ විතෙත පරිසුද්ධො පරියොදහෙ අනභිගණේ විගතූපකකිලෙසෙ මුදුගුතෙ කමමනියෙ සීතෙ ආතෙඤ්ඤප්පතෙත ආසවානං ඛසඤ්ඤාය විතතං අභිනිත්තාමෙති.

ඒ මම ඉන් මුත ව අසුවල් තැන උපන්නෙමි, එහිදී ද, මෙනම ඇත්තෙමි විමි, මෙ නමි ගොනු ඇත්තෙමි විමි, මෙවැනි පැහැ ඇත්තෙමි විමි, මෙවැනි ආහාර ඇත්තෙමි විමි, මෙබඳු සුවදුක් විදිනසුදු මුයෙමි විමි, මෙපමණ ආසු කෙලවර කොට ඇත්තෙමි විමි. ඒ මම ඉන් මුත ව මෙහි උපන්නෙමි.”යි මෙසේ ආහාර සහිත වූ උදෙසිම සහිත වූ තන් වැදූරැමි පෙර විසු කදපිලිවෙල සිහි කෙරෙයි. බ්‍රාහ්මණ ය, මේ ද තථාගතපද යයි ද, තථාගතනිසේපිත යයි ද, තථාගතාරඤ්ඤිත යයි ද කියනු ලැබේ. ආදීශ්‍රාවක තෙමේ එ පමණෙකින් ‘භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමාස්සමුද්ධා- යහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ධර්මය සමාක්‍යාන ය, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවකසමික තෙමේ සුප්‍රතිපන්න ය’යි තිශ්වයට තො පැමිණේ ම ය.

30. හෙ තෙම මෙසේ පිරිසිදු වූ ප්‍රභාසාර වූ අභිගණ රහිත වූ පහ වූ කෙලෙස් ඇති මොලොක් වූ කමීයට යෝග්‍ය වූ සිහිප්‍රාප්ත වූ සමාහිත සිත ඇති කල්හි සත්‍යයන්ගේ ව්‍යුති උත්පත්ති දන්තා නුවණ පිණිස සිත නැඹුරු කෙරෙයි. හෙතෙම පිරිසිදු වූ ඕනිස් ඇස ඉක්ම සිටියා වූ දිවැසින් මුත වන්තා වූ උපදින්නා වූ හිත ප්‍රණීත සුවණී දුම්රිණ වූ සුගතිගත වූ දුභීතිගත වූ සත්‍යයන් දකියි. කම වූ පරිදි මය පරලොච යන සත්‍යයන් බලයි. ‘මේ හවන් සත්‍යයෝ එකානතයෙන් කායදුශ්චරිතයෙන් සුක්‍ය වූවාහු ය. වාශ්දුශ්චරිතයෙන් සුක්‍ය වූවාහු ය. මනොදුශ්චරිතයෙන් සුක්‍ය වූවාහු ය. ආයසියන්ව උපවාද කලාහු ය. මසදිවුවෝ ය. මසදිවුකම ගැනුම ඇත්තෝ ය. ඔහු කාබුත් මරණින් මතු අපාය නම වූ දුගති නම වූ විනිපාත නම වූ තරකයට උත්පත්ති වශයෙන් පැමිණියාහු ය. මේ හවන් සත්‍යයෝ වතාහි කායසුචරිතයෙන් සුක්‍ය වූවාහු වාක්සුචරිතයෙන් සුක්‍ය වූවාහු මනාසුචරිතයෙන් සුක්‍ය වූවාහු ආයෙසීපමාද නො කලාහු සම්පිටු වූ වාහු සම්පිටුකම ගැනුම ඇත්තාහු’ ය. ඔහු කාබුත් මරණින් මතු මනා ගති ඇති සවිභී ලෝකයට උත්පත්ති වශයෙන් පැමිණියාහු’ යයි කම වූ පරිදි මය පරලොච හිය සත්‍යයන් දකියි. මෙසේ පිරිසිදු වූ ඕනිස් ඇස ඉක්මවා පැවැති දිවැසින් මුත වන උපදින හිත ප්‍රණීත සුවර්ණ දුම්රිණ සුගතිගත දුභීතිගත සත්‍යයන් දකියි. කම වූ පරිදි මය පරලොච යන සත්‍යයන් දනගනියි. බමුණ, මේ ද තථාගතපද යයි ද තථාගතනිසේපිත යයි ද, තථාගතා- රඤ්ඤිත යයි ද කියනු ලැබේ. ආදීශ්‍රාවක තෙමේ එ පමණෙකින් ‘භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමාස්සමුද්ධායහ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ධර්මය සමාක්‍යාන ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවකසමික තෙමේ සුප්‍රතිපන්න ය’යි තිශ්වයට තො පැමිණේ ම ය.

31. හෙ තෙමේ මෙසේ පිරිසුදු වූ ප්‍රභාසාර වූ අභිගණ රහිත වූ පහ වූ කෙලෙස් ඇති මොලොක් වූ භාවනාකමීයට ගොග්‍ය වූ සිහිප්‍රාප්ත වූ තො සැලෙන බවට පත් වූ සමාහිත සිත ඇති කල්හි ආසුච්ඡාසයකර- ඥනය පිණිස සිත නැඹුරු කරයි.

සො ඉදං දුක්ඛනිති යථාභූතං පජානාති, අයං දුක්ඛසමුදයොති යථාභූතං පජානාති, අයං දුක්ඛනිරෝධොති යථාභූතං පජානාති, අයං දුක්ඛනිරෝධානාමනි පටිපදාති යථාභූතං පජානාති; ඉමෙ ආසවාති යථාභූතං පජානාති, අයං ආසවසමුදයොති යථාභූතං පජානාති, අයං ආසවනිරෝධොති යථාභූතං පජානාති, අයං ආසවනිරෝධානාමනි පටිපදාති යථාභූතං පජානාති. ඉදම්පි චූළභජී, බ්‍රාහ්මණ, තථාගතපදං ඉතිපි, තථාගතනිසෙවිතං ඉතිපි, තථාගතාරක්ඛ්‍යං ඉතිපි. න තෙව තාව අරියසාවකො නිට්ඨං ගතො භොති. අපි ච ඛො නිට්ඨං ගමිත්ති; සම්මාසම්මුද්ධො භගවා, ස්වාක්ඛාතො භගවතා ධම්මො, සුපටිපන්නො භගවතො සාවකසම්බ්‍රහ්මණාති.

32. තස්ස එවං ජානතො එවං පස්සතො කාමාසමාපි විතතං විමුච්චති, භවාසමාපි විතතං විමුච්චති, අවිජ්ජාසමාපි විතතං විමුච්චති, විමුච්චතං විමුච්චතං විමුච්චතං ඤාණං භොති. තිණං ජාති, චූළභජී, බ්‍රාහ්මණ, තථාගතපදං ඉතිපි, තථාගතනිසෙවිතං ඉතිපි, තථාගතාරක්ඛ්‍යං ඉතිපි. එතතාවතා ඛො බ්‍රාහ්මණ, අරියසාවකො නිට්ඨං ගතො භොති; 'සම්මාසම්මුද්ධො භගවා, ස්වාක්ඛාතො භගවතා ධම්මො, සුපටිපන්නො භගවතො සාවකසම්බ්‍රහ්මණාති. එතතාවතං බ්‍රාහ්මණ, භජීපදෙපමො විජ්ජාරෙත පරිපුරො භොතිති.

33. එවං චූළභජී ජාණ්ණස්සොණී බ්‍රාහ්මණො භගවතතං එතදචොච: 'අභිකක්ඛනතං භො ගොතමි, අභිකක්ඛනතං භො ගොතමි, සෙසාපාපි භො ගොතමි, නිකක්ඛ්‍යං වා උකක්ඛ්‍යං වා, පටිච්ඡන්තං වා විවරෙයා, මුලභස්ස වා මහං ආවිකෙඛයා, අකිකාරෙ වා තෙජපජ්ජාතං ඛාරෙයා: 'විකක්ඛිතො රූපානි දක්ඛිතා'ති. එවම්මං භොතා භොතමෙන අතෙකපරියාසෙන ධම්මො පකාසිතො. එසාභං භවිතතං¹ ගොතමි. සරණං ගමිත්ති, ධම්මස්ස භික්ඛුසම්බ්‍රහ්මණො. උපාසකං මං භවං ගොතමො ඛාරෙදා අජ්ඣතෙහ පාණ්ණපෙතං සරණං ගතනති².

චූළභජීපදෙපමසුත්තං සත්තමං.³

1. භගවතතං - සා. 2. සරණංගතනති - PTS. 3. නිට්ඨං ගතමං - සා.

තෙ තෙම මේය දුකය සි තත් වූ පරිදි දැනගනියි. මේ දුකකිසමුදය යයි තත් වූ පරිදි දැනගනියි. මේ දුාවනිරෝධ යයි තත් වූ පරිදි දැනගනියි. මේ දුකකිසිරෝධගාමිනීප්‍රතිපදාව යයි තත් වූ පරිදි දැනගනියි. මේ ආසුච්චයයි තත් වූ පරිදි දැනගනියි. මේ ආසුච්චසමුදය යයි තත් වූ පරිදි දැනගනියි. මේ ආසුච්චනිරෝධ යයි තත් වූ පරිදි දැනගනියි. මේ ආසුච්චනිරෝධ ගාමිනීප්‍රතිපදාව යයි තත් වූ පරිදි දැනගනියි. බ්‍රාහ්මණය, මේ දුකචාගතපද යයි දුකචාගතනිසෙච්චත යයි දුකචාගතකාරඤ්ජිත යයි දුකියනු ලැබේ. බමුණ, ආර්යශ්‍රාවක තෙමේ මෙපමණෙකින් 'භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමාසක් සම්බුද්ධයක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ධර්මය ස්වාකඛ්‍යාත ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවකසංඝ තෙමේ සුප්‍රතිපත්තා ය'යි නිශ්චයව තො පෑමිණිගේ ම වෙයි. එතෙක් 'භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමාසක් සම්බුද්ධයක, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ධර්මය ස්වාකඛ්‍යාත ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවකසංඝ තෙමේ සුප්‍රතිපත්තා ය'යි නිශ්චයව පෑමිණෙයි.

32. මෙසේ දන්තා වූ මෙසේ දක්තා වූ ඔහුගේ සිත කාමාසුචයෙන් ද මුදෙයි. භවාසුචයෙන් ද සිත මුදෙයි. අපිදුසුචයෙන් ද සිත මුදෙයි. මිදුණු කල්හි මිදිණැයි ශුභය වෙයි. ජාතිය ගෙවී ගියා ය. බහිසර වැස නිමවන ලද. කල සුභු දේ කරන ලද මිත්පසු මේ අර්ථවේසය පිණිස කවසුභු අනිකක් නැතැයි දැන ගනියි. බ්‍රාහ්මණය, මේ දුකචාගතපදය යි දුකචාගතනිසෙච්චත යයි දුකචාගතකාරඤ්ජිත යයි දුකියනු ලැබේ. බමුණ, ආර්යශ්‍රාවක තෙමේ මේ පමණෙකින් 'භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමාසක් සම්බුද්ධයක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ධර්මය ස්වාකඛ්‍යාත ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවකසංඝ තෙමේ සුප්‍රතිපත්තා ය'යි නිශ්චයව පෑමිණිගේ වෙයි. බ්‍රාහ්මණය, මේ පමණෙකින් වතාහි ඇත්පියලපමාව පරිපුණි වූයේ වේ.

33. මෙසේ වදාල කල්හි ජාණුසෙකාණි බ්‍රාහ්මණ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේය සැලකෙණේ ය: 'භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා යහපතී. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා යහපතී. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස යම් සේ යටිකුරු කරන ලද්දක් උඩුකුරු කරන්නේ හෝ වේ ද, පිළිසන් වූවක් විවෘත කරන්නේ හෝ වේ ද, මං මුලා වූවහුට මග කියන්නේ හෝ වේ ද, ඇස් ඇත්තාහු රූප දක්තාහු යයි අකිකාරයෙහි කෙල්පහතක් දරන්නේ හෝ වේ ද, එ පරිද්දෙන් භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ විසින් තොසෙක් ක්‍රමයෙන් ධර්මය දේශනා කරන ලදී. ඒ මම භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ ද ධර්මය ද සහසයා ද සරණ සෙමි. භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ මා අද පවත් දීවී හිමි කොට සරණ ගිය උපාසකයකු කොට දරණ සේක්වායි.

චූළභජීපදෙපම සුත්‍රය සන්වාහි යි.

1. 3. 8.

මහාහත්ථිපදෙපමසුත්තං

1. එවං මෙ සුත්තං: එකං සමයං ගගඛා ඤාච්ඡට්ඨං විහරති ඡේතවනො අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරුමේ. තත්ථ ඛො ආයසමා ඤාපිපුපනතා භික්ඛු ආමනොසි: ‘ආට්ඨසො භික්ඛවො’ති. ආට්ඨසොති ඛො නෙ භික්ඛු ආයසමනො ඤාපිපුපනතස්ස පච්චසොකාසුං. ආයසමා ඤාපිපුපනතා එතදවොච.

2. සෙය්‍යථාපි ආට්ඨසො යාති කාතිථි ජඛිතලානං: පාණානං පදජාතාති සබ්බාති තාති හත්ථිපදෙ සමොධානං ගච්ඡන්ති, හත්ථිපදං තෙසං අග්ගමකොසති යදිදං මහත්තනෙනා, එවමෙව ඛො ආට්ඨසො යෙ කෙච්ඡු සුසලා ධම්මා සබ්බෙ තෙ චතුසු අරියසචේමසු සඛිතභං ගච්ඡන්ති. කතමෙසු චතුසු: දුකෙඛි අරියසචේම, දුකඛිසමුදයෙ අරියසචේම, දුකඛිතිරොධෙ අරියසචේම, දුකඛිතිරොධගාමිනියා පටිපදාය අරියසචේම.

3. කතමඤ්චාට්ඨසො දුකඛං අරියච්චිම: ජාතිපි දුකඛා, ජරාපි දුකඛා, මරණමපි දුකඛං, සොකපරිදෙච්ඡුකඛිදෙමනස්සුපායාසාපි දුකඛා, යම්පිච්ඡං ත ලහති තම්පි දුකඛං, සඛිඛිතෙතන පඤ්චුපාදනකඛකො දුකඛා

4. කතමෙ චාට්ඨසො පඤ්චුපාදනකඛකො: සෙය්‍යපිදං: රූපුපාදනකඛකො: චේද්දසුපාදනකඛකො: සඤ්ඤාපාදනකඛකො: සඛිඛාරූපාදනකඛකො: විඤ්ඤාපාදනකඛකො.

5. කතමො චාට්ඨසො රූපුපාදනකඛකො: චන්තාරි ච මහාභුතාති චතුසුකඤ්ච මහාභුතානං උපාදාය: රූපං. කතමෙ චාට්ඨසො චන්තාරො මහාභුතා: පඨවීධාතු ආපොධාතු තෙජොධාතු වායොධාතු.

6. කතමා චාට්ඨසො පඨවීධාතු: පඨවීධාතු සීය: අජකිත්තිකා සීයා ඛාතිරු. කතමා චාට්ඨසො අජකිත්තිකා පඨවීධාතු: යං අජකිත්තං පච්චන්තං කකඛලං බරිගතං උපාදින්නං: සෙය්‍යපිදං කෙසා ලොමා තඛා දන්තා නළො මංසං නභාරු: අට්ඨි අට්ඨිමඤ්ඤං: චක්කං හදයං යකතං කිලොමකං පිහකං පප්ඨාසං අන්තං අන්තගුණං උදරියං කර්සං, යං වා පනඤ්ඤමපි කිඤ්චි අජකිත්තං පච්චන්තං කකඛලං බරිගතං උපාදින්නං, අයං චුච්චතාට්ඨසො අජකිත්තිකා පඨවීධාතු.

1. ජඛිතලානං - අ 1. PTS. 2. මහත්තනෙනා - සීඞු 1-2. මජ්ඣං 3. සෙය්‍යපිදං - මජ්ඣං 4. උපාදාය - යසා. 5. නභාරු - මජ්ඣං. 6. අට්ඨමඤ්ඤං - සීඞු.

1. 3. 8.

මහානිපදෙපමසුත්‍රය

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සෑවැත්නුවර සමීපයෙහි වූ ජේතවන නම් අනේපිඬු සිටුවුනේ ආරාමයෙහි වාසය කරන සේක. එකල්හි ආසුමෙන් ශාපිපුත්‍ර සංවරයන් වහන්සේ 'ආවැත්ති, මහණෙනි' යි හිඤ්ඤත් ඇමතු සේක. ඒ හිඤ්ඤ 'ආවැත්ති' යි ශාපිපුත්‍ර සංවරයන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්ක. ශාපිපුත්‍ර සංවරයන් වහන්සේ මෙය වදල සේක:

2. ආවැත්ති, යම්සේ භෞමික මතුපිට හැසිරෙන්නා වූ පා සහිත වූ සතුන්සේ යම්කිසි පාදයෝ වෙත් ද, ඒ සියලු පාදයෝ ඇත්පියෙහි ඇතුළත් වීමට පෑමකෙත්. ආත්පිය මහත්බාවින් ඒ සියලු පාදයන් අතුරෙහි අග්‍රය යි කියනු ලැබේ. ආවැත්ති, එපරිද්දෙන් ම යම් මේ කුහලධම් කෙනෙක් වෙත් ද, ඒ සියල්ල වතුරසීඝ්‍රතාවයෙහි සංග්‍රහයට යෙත්. කවර සතරෙක්හි ද යත්: දුෂ්ඨාසීඝ්‍රතාවයෙහි, දුෂ්ඨාසීඝ්‍රතාවයෙහි දුෂ්ඨාසීඝ්‍රතාවයෙහි දුෂ්ඨාසීඝ්‍රතාවයෙහි දුෂ්ඨාසීඝ්‍රතාවයෙහි ය.

3. ආවැත්ති, දුෂ්ඨාසීඝ්‍රතාවය කවරේ ද? ජාතිය ද දුක්‍රමය, ජරාව ද දුක්‍රමය, මරණය ද දුක්‍රමය, ශෝකය වැලවීම ශාපිකදුක් මානසික දෙමතස දුකී ආයාස යන මොහු ද දුක්‍රමය. කැමැති වූ යමක් නො ලබා හම්, එ ද දුක්‍රමය. සංකෂ්‍යපයෙන් උපාදානකකම් පස ම දුක්‍රමය.

4 ආවැත්ති, උපාදානකකම් පස කවරහු ද? එනම්: රූපුපාදානකකම් ය, වේදනුපාදානකකම් ය, සංකල්පුපාදානකකම් ය, සංවිචාරුපාදානකකම් ය, විඤ්ඤාණුපාදානකකම් ය යන මොහු ය.

5. ආවැත්ති, රූපුපාදානකකම් ය කවරේ ද? සතර මහාගුණයෝ ද සතර මහාගුණයන්ගේ උපාදායරූප ද යන මේ යි. ආවැත්ති සතර මහාගුණයෝ කවරහු ද? පඨවිධාතුව, ආපේධාතුව, තේජෝධාතුව වායෝධාතුව යන මොහු ය.

6. ආවැත්ති, පාපිච්චාතුව කවරේ ද? පාපිච්චාතුව ආධ්‍යාත්මික ද වන්නේ ය. බාහිර ද වන්නේ ය. ආවැත්ති, ආධ්‍යාත්මිකපාපිච්චාතුව කවරේ ද? තමා පිළිබඳ තමා තිසා පවත්නා තද වූ පරෑම වූ සතර, මහාගුණයන්ගෙන් හටගත් යම් ද්‍රව්‍යයෙක් වේද, එනම් - කෙස්, ලොම්, තිය, දත්, සම්, මස්, තහර, ඇට, ඇටිමිදුලු, වකුගඩුව, හදවත, අක්මාව, දලවුව, බඩදිව, පසුමස, අතුනු, අතුනුමහන්, නො පාසුණු ආහාර, මල යන මේ ද, තමා තුළ වූ කණීය වූ තද වූ මහාගුණයන් තිසා හටගත් අත්‍ය වූ යම් කිසිවකුත් වේ ද, ආවැත්ති, මේ ආධ්‍යාත්මික-පාපිච්චාතුව යයි කියනු ලැබේ.

යාඥවච්චො පන අර්ඤ්ඤානිකා පඨව්ඛානු යා ච බාහිර පඨව්ඛානු පඨව්-
ඛානුඤ්චෙසා. 'තං තෙතං මම, තෙතොගමසමී, න මෙයො අතතා'ති
ඵච්චෙමතං යථාභුතං සමමපපඤ්ඤාය දුට්ඨිබ්බං. ඵච්චෙතං යථාභුතං
සමමපපඤ්ඤාය දිස්වා පඨව්ඛානුයා තිබ්බිඤ්ඤති. පඨව්ඛානුයා විතතං
විරුජෙති.

7 හොති ඛො සො ආවුසො සමයො යං බාහිරා ආපොඛානු
පකුපාති. අනතරගිතා තස්මිං සමයෙ බාහිර පඨව්ඛානු හොති.
තස්සා හි නාම ආවුසො බාහිරය පඨව්ඛානුයා තාච මහලුලිකාය අනිච්චතා
පඤ්ඤාසිස්සති, බගබ්බමතා පඤ්ඤාසිස්සති, වයබ්බමතා පඤ්ඤාසිස්සති,
විපරිතාමබ්බමතා පඤ්ඤාසිස්සති. කිම්පනිමස්ස මතතථබ්බස්ස කායස්ස
තණ්ඤුපාදිනස්ස 'අගනති වා, මමනති වා, අසමිතිවා'. අථ බ්වස්ස¹ තො
වෙව්ච්චෙ² හොති.

8 තඤ්ඤො ආවුසො හිකච්චං පරෙ අනෙකාසනති පරිභාසනති
රුරුසෙතති විහෙසෙතති, සො ඵචං පජානාති: උප්පත්තා ඛො මෙ අයං
සොතසමථස්සාජා දුක්ඛා වෙදනා. සා ච ඛො පටිච්ච නො අප්පට්ච්ච. කිං
පටිච්ච? ඵස්සං පටිච්ච. සො ඵස්සො³ අනිච්චොති පස්සති. වෙදනා
අනිච්චාති පස්සති. සඤ්ඤා අනිච්චාති පස්සති. සබ්බාරා අනිච්චාති පස්සති.
විඤ්ඤාණං අනිච්චාති පස්සති. තස්ස ඛාතාරම්මණමෙව විතතං පකඛඤ්ඤති
පසිද්දති සනතිට්ඨති අභිමුච්චති.⁴

9. තඤ්ඤො ආවුසො හිකච්චං පරෙ අනිච්චොති අකනෙනාහි අමනාපෙති
සමුද්දවරනති: පාණීසමථස්සෙතපි, ලොඛිඤ්ඤසමථස්සෙතපි, දණ්ඨසමථස්සෙතපි,
සන්ඨසමථස්සෙතපි, සො ඵචං පජානාති: "තථාභුතො ඛො අයං කායො
යථාභුතස්මිං කායෙ පාණීසමථස්සාපි කමනති, ලොඛිඤ්ඤසමථස්සාපි කමනති,
දණ්ඨසමථස්සාපි කමනති, සන්ඨසමථස්සාපි කමනති. චුත්තං ඛො පනෙතං
භගවතා කකච්චුපමොවාදෙ:⁵ 'උතනො දණ්ඨකෙන වෙපි හිකඛවෙ
කකවෙන වොරා ඔච්චරතා අභිතමඛිතාති ඔකනෙතඤ්ඤං,⁶ හත්ථාපි යො
මනො පදෙසෙය්‍ය න මෙ සො තෙන සාසනකරො'ති. ආරඤ්ඤං ඛො පන
මෙ විපිඨං භවිස්සති අහලුලිතං. උපට්ඨිතා සති අපච්චුට්ඨා.⁷ පස්සඤ්ඤා
කායො අසාරඤ්ඤා. සමාහිතං විතතං ඵකස්සං. කාමංදති ඉමස්මිං කායෙ
පාණීසමථස්සාපි කමනතු, ලොඛිඤ්ඤසමථස්සාපි කමනතු, දණ්ඨසමථස්සාපි
කමනතු, සන්ඨසමථස්සාපි කමනතු, කරීයති හිදං බුද්ධාතං සාසනං"නති

1. අච්චස්සං - මජ්ඣං, 2. තො තෙවෙත්ථ - මජ්ඣං, ස්‍යා. තොඤ්ඤිත්ථ - PTS.
3. ඤොපි ඛො ඵඤ්ඤා - ස්‍යා, 4. විමුච්චිති - ස්‍යා. 5. කකච්චුපමෙ ඔවාදෙ - ස්‍යා.
6. ඔකනෙතඤ්ඤං - ස්‍යා. 7. අහලුලිතං - සිමු. මජ්ඣං.

යම් මේ ආධ්‍යාත්මික පාඪවිධානවලින් වේ ද, යම් බාහිර පාඪවිධානවලින් වේ ද, ඒ සියල්ල පාඪවිධාන ම ය. 'මේ පාඪවිධානව මගේ නො වෙයි. මම තෙල පාඪවිධානවෙම නො වෙමි. පාඪවි ධානව මාගේ ආත්මය නො වෙ'යි මෙසේ මෙය භමාන්ප්‍රඥවෙන් තත් වූ පරිදි දැක්ක සුත්‍ර ය. මෙසේ මෙය තත් වූ පරිදි සමාන්ප්‍රඥවෙන් දැක පාඪවිධානවෙහි උසාවි වෙයි. පාඪවිධානවෙන් සිත බැහැර කෙරෙයි.

7. යම් හෙයෙකින් බාහිර ආපොධානව කිපේ ද, එබඳු කාලයෙක් වේ ම ය. එකල්හි බාහිර පාඪවිධානව අතුරු දහන් වූයේ වෙයි. ඇවෑමකි, බහලකියෙන් ඒසා (කෙල සියදහසක් පමණ) මහත් වූ ඒ බාහිර පාඪවිධානවේ ද අනිත්‍යභාවය පෙනෙයි. ක්‍ෂයසම්භාවය පෙනෙයි. විභවසම්භාවය පෙනෙයි. වෙනස්වන සම්භාවය ඇති බව පෙනෙයි. සීම, බහුට මේ මද කලක් පවත්නා වූ තාමණාවෙන් දැනි ව ගන්නා ලද්ද වූ ආධ්‍යාත්මික ගරිරය පිළිබඳ ව 'මම ය' කියා හෝ 'මාගේ ය' කියා හෝ 'මම වෙමි'යි කියා හෝ ගැනීමෙන් වේ ද? තිලකුණු නගා බලන ඒ මහණහට මෙහි තාමණාදුපටිමානවශයෙන් ගැනීමෙන් නො වේ ම ය.

8. ඇවෑමකි, ඒ මහණහට අත්‍යයෝ ආත්‍රොශ කෙරෙත් ද, පරිශව කෙරෙත් ද, ගටත් ද, වෙහෙසත් ද, හෙතෙම මෙසේ දකියි: 'මට මේ ශ්‍රොත්‍රසංස්පඪියෙන් හටගත් දුඃඛවේදනාව උපන්නී ය. මි මනාහි හේතුවක් නිසා උපන්නී ය. හේතුරහිත ව නො උපන්නී ය. කුමක් හේතුකොට ද යත්: ස්පඪීය හේතු කොට ය. හෙතෙම ස්පඪීය අනිත්‍ය යයි දකි යි. වේදනාව අනිත්‍යයයි දකියි. සංඥව අනිත්‍යයයි දකියි. සංසකාරයෝ අනිත්‍යයයි දකියි. විඤ්ඤාණය අනිත්‍යයයි දකියි. ඔහුගේ සිත බාහුසබ්බාත ආලම්බනයට ම බසි. ඒ අරමුණෙහි ම පහදියි. ඒ අරමුණෙහි ම සිටියි. ඒ අරමුණෙහි ධාතුචයයෙන් ම නිවචයට පාමිණෙයි.

9. ඇවෑමකි, ඉදින් ඒ මහණහට අත්‍යයෝ අතිබු වූ නො කැමැති වූ මන නො වඩන්නා වූ අතුල්පහරින් ද, කැටකැබිලිතිපහරින් ද, දඹු පහරින් ද, සැත්පහරින් ද ගසත් නම් හෙතෙම මෙසේ දකියි: "ගම්බඳු කයක අත් පහර වදි ද, කැට පහර වදි ද, දඹු පහර වදි ද, සැත් පහර වදි ද, මේ කය එසේ වූයේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කුසාබුසම ඔවාදගෙහි දී මෙය වදාරණ ලදී: 'මහණෙනි, ලබුකම් ඇති සොරු දෙපස මට ඇති කියගකින් අග පහත කපත් ද, ඒ සොරුන් කෙරෙහි ද යමෙක් සිත ප්‍රද්‍රෂ්‍ය කරන්නේ නම් හෙතෙම එයින් මාගේ අනුශාසනය කරන්නෙක් නො වේ ය' කියා යි. මා විසින් විගසීය පටිත්තන්තා ලද්දේ නො කැකුළුණේ වන්නේ ය. සිහිය එලඹ සිටියේ නො මුලා ය. කය සන්තිදුණේ පහ වූ දරට ඇත්තේ ය. සිත සමාහිත වූයේ එකක ය. දැන් කැමැති සේ මම ගරිරයෙහි අතුල්පහස්සු ද වදිත්වා. කැට පහස්සු ද වදිත්වා. දඹුපහස්සු ද වදිත්වා. සැත්පහස්සු ද වදිත්වා. එහෙත් බුදුන්ගේ මේ ශාසනය කරනු ලැබේ ම ය.

10. තස්ස චෙ ආවුසො භික්ඛුනො ඵලං බුද්ධං අනුස්සරතො ඵලං ඛමමං අනුස්සරතො ඵලං සඛ්ඤං අනුස්සරතො උපෙක්ඛා කුසලනිසසිතා න සණ්ඨාති. සො තෙත සංවිජ්ජති, සංවේගං ආපජ්ජති: 'අලාභා වත මෙ, න වත මෙ ලාභා, දුලලඛං වත මෙ, න වත මෙ සුලඛං, යස්ස මෙ ඵලං බුද්ධං අනුස්සරතො ඵලං ඛමමං අනුස්සරතො ඵලං සඛ්ඤං අනුස්සරතො උපෙක්ඛා කුසලනිසසිතා න සණ්ඨාති'ති.

11. සෙය්‍යථාපි ආවුසො සුඤ්ඤා සසුරං¹ දිස්වා සංවිජ්ජති සංවේගං ආපජ්ජති, ඵචමෙච ඛො ආවුසො තස්ස චෙ භික්ඛුනො ඵලං බුද්ධං අනුස්සරතො ඵලං ඛමමං අනුස්සරතො ඵලං සඛ්ඤං අනුස්සරතො උපෙක්ඛා² කුසලනිසසිතා න සණ්ඨාති, සො තෙත සංවිජ්ජති, සංවේගං ආපජ්ජති: 'අලාභා වත මෙ, න වත මෙ ලාභා, දුලලඛං වත මෙ, න වත මෙ සුලඛං, යස්ස මෙ ඵලං බුද්ධං අනුස්සරතො ඵලං ඛමමං අනුස්සරතො ඵලං සඛ්ඤං අනුස්සරතො උපෙක්ඛා² කුසලනිසසිතා න සණ්ඨාති'ති.

12. තස්ස චෙ ආවුසො භික්ඛුනො ඵලං බුද්ධං අනුස්සරතො ඵලං ඛමමං අනුස්සරතො ඵලං සඛ්ඤං අනුස්සරතො උපෙක්ඛා කුසලනිසසිතා සණ්ඨාති, සො තෙත අතකම්මො හොති. ඵත්තාමතාපි ඛො ආවුසො භික්ඛුනො බහුකතං හොති.

13. කතමා වාචුසො ආපොධාතු? ආපොධාතු සියා අජ්ඣන්තිකා සියා බාතිරු. කතමා වාචුසො අජ්ඣන්තිකා ආපොධාතු? යං අජ්ඣන්තං පච්චන්තං ආපො ආපොනනං උපාදින්නං: සෙය්‍යථිදං-පිකතං සෙච්ඤං පුඤ්ඤා ලොභිතං සෙදෙ මෙදෙ, අසුඤ්ඤා වසා ඛෙලො පිංසාණිකා ලභිකා මුත්තං, යං වා පනඤ්ඤාමපි කිඤ්ඤි අජ්ඣන්තං පච්චන්තං ආපො ආපොගතං උපාදින්නං - අයං වුච්චතාචුසො අජ්ඣන්තිකා ආපොධාතු. යා මෙච ඛො පන අජ්ඣන්තිකා ආපොධාතු යා ව බාතිරු ආපොධාතු ආපොධාතුරෙ-වෙසා. තං 'තෙනං මම, තෙසොභමසම් න මෙසො අත්තා'ති ඵචමෙතං යථාභූතං සමමපඤ්ඤාය දඨධ්ධං. ඵචමෙතං යථාභූතං සමමපඤ්ඤාය දිස්වා ආපොධාතුයා තිබ්බිඤ්ඤා, ආපොධාතුයා විත්තං විරුජෙති.

14. තොති ඛො සො ආවුසො සමයො යං බාතිරු ආපොධාතු පකුප්පති. සා ගාමමපි වතති, නිගමමපි වතති, තගරමපි වතති, ජනපදමපි වතති, ජනපදපදෙසමපි වතති. තොති ඛො සො ආවුසො සමයො යං මහාසමුදෙද භොජනසතිකානිපි උදකාති ඔගච්ඡන්ති, දවියොජනසතිකානිපි උදකාති ඔගච්ඡන්ති, තියොජනසතිකානිපි උදකාති ඔගච්ඡන්ති, මහුයොජනසතිකානිපි උදකාති ඔගච්ඡන්ති, පඤ්චයොජනසතිකානිපි උදකාති ඔගච්ඡන්ති, ඡයොජනසතිකානිපි උදකාති ඔගච්ඡන්ති, සත්තයොජනසතිකානිපි උදකාති ඔගච්ඡන්ති. -

1 සසුරං - ගා, 2 උපෙක්ඛා - PTS.

10. ඇවැත්තී, ඉදින් මෙසේ බුදුන් සිහි කරන මෙසේ බමිය සිහි කරන මෙසේ සංඝයා සිහි කරන මහණහට කුශලනි:ශ්‍රිත වූ විදුහිනෝපේක්ෂාව නො පිහිටා ද, හෙතෙම එයින් සංවිච්ඡා (කම්පිත) වෙයි. සංවේගයට පැමිණෙයි: 'මෙසේ බුදුන් සිහි කරන මෙසේ බමිය සිහි කරන මෙසේ සංඝයා සිහි කරන යම් බඳු වූ මට කුශලනි:ශ්‍රිත වූ උපේක්ෂාව නො පිහිටා ද, එය ඒකාන්තයෙන් මට අලාභ ය. ඒකාන්තයෙන් මට ලාභ නො වෙයි. මාගේ ලැබීම නොමනා ය. මාගේ ලැබීම යහපත් නො වේ'යි කියයි.

11. ඇවැත්තී, යම් සේ ප්‍රේමය මිහිලැණුවත් දැක සංවිච්ඡා වෙයි ද, සංවේගයට පැමිණෙයි ද, ඇවැත්තී, මෙසේ බුදුන් සිහි කරන මෙසේ බමිය සිහි කරන මෙසේ සංඝයා සිහි කරන ඒ මහණහට කුශලනි:ශ්‍රිත උපේක්ෂාව නො පිහිටා ද, හෙතෙම එයින් සංවිච්ඡා වෙයි. සංවේගයට පැමිණෙයි: 'මෙසේ බුදුන් සිහි කරන මෙසේ බමිය සිහි කරන මෙසේ සංඝයා සිහි කරන යම් බඳු වූ මට කුශලනි:ශ්‍රිත උපේක්ෂාව නො පිහිටා ද, ඒ මට ඒකාන්තයෙන් අලාභ ය. මට එකාන්තයෙන් ලාභ නො වෙයි. මාගේ ලැබීම නොමනා ය. මාගේ ලැබීම යහපත් නො වේ.'

12. ඇවැත්තී, මෙසේ බුදුන් සිහි කරන මෙසේ බමිය සිහි කරන මෙසේ සංඝයා සිහි කරන ඒ මහණහට ඉදින් කුශලනි:ශ්‍රිත උපේක්ෂාව පිහිටා නම්, හෙතෙම එයින් සතුටු වෙයි. ඇවැත්තී, මෙ පමණකින් ඒ මහණහු විසින් බුද්ධියාසනය බොහෝ කොට කරන ලද වෙයි.

13. ඇවැත්තී, ආපොධාකුච කවර? ආපොධාකුච ආධ්‍යාත්මික ද වත්තේ ය. බාහිර ද වත්තේ ය. ඇවැත්තී, ආධ්‍යාත්මික ආපො ධාකුච කවර යන්: අධ්‍යාත්ම වූ ප්‍රත්‍යාත්ම වූ භූතයන් නිසා හටගත් යම් (ආබන්ධන ලක්ෂණ) ආපයෙක් ආපොගතයෙක් වේ ද - ඒ මෙසේ ය: පිත, සෙම, ධාරව, ලේ, ධිකදිය, මේදනෙල්, කඳුළු, වුරුණුතෙල්, කෙළ, යොවු, සදම්ඳුල, මුත්‍ර, යන මොහු ය. තමා තුළ පිහිටි ආබන්ධන ලක්ෂණ වූ ආපො බවට හිස මහාගුණයන් නිසා හටගත් යම් අත් කිසිවකුත් වේ ද, ඇවැත්තී, මෙය අරක්කිතික ආපොධාකුචය යි කියනු ලැබේ. ඇවැත්තී, යම් මේ ආධ්‍යාත්මික ආපොධාකුචක් වේ ද, යම් බාහිර ආපොධාකුචකුත් වේ ද, මේ සියල්ල ආපොධාකු ම ය 'මේ මාගේ නො වේ. මේ මම නො වෙමි. මේ මාගේ ආත්මය නො වෙයි'යි මෙය මෙසේ තත් වූ පරිදි සමාස්ප්‍රඥාවෙන් දැක්ක යුතු ය. මෙසේ එය තත් වූ පරිදි සමාස්ප්‍රඥාවෙන් දැක ආපොධාකුචෙහි කළකිරෙයි. ආපොධාකුචෙහි හිඟ නො රදවයි.

14. ඇවැත්තී, යම් හෙයකින් බාහිර ආපොධාකුච කිසේ ද, එබඳු වූ කාලයෙක් වේ ම ය. එය ගම් ද ගලා යයි. තියම්ගම් ද ගලා යයි. තහර ද ගලා යයි. දහවු ද ගලා යයි. දහවු පෙදෙස් ද ගලා යයි. ඇවැත්තී, මහමුහුදු මොහුන් සියක් පමණ තැන් ජලය සිඳි යේ ද, යොදුන් දෙහියකුත් ජලය සිඳි යේ ද, යොදුන් තුන්සියකුත් ජලය සිඳි යේ ද, යොදුන් හාරසියකුත් ජලය සිඳි යේ ද, යොදුන් පන්සියකුත් ජලය සිඳි යේ ද, යොදුන් හයසියකුත් ජලය සිඳි යේ ද, යොදුන් සත්සියකුත් ජලය සිඳි යේ ද එබඳු කාලයෙක් වෙයි.

හොති ඛො සො ආවුසො සමයො යං මහාසමුද්දෙ සත්තකාලමපි උදකං සණ්ඨාති, ඡතූලමපි උදකං සණ්ඨාති, පඤ්චකාලමපි උදකං සණ්ඨාති, චතුකාලමපි උදකං සණ්ඨාති, තිකාලමපි උදකං සණ්ඨාති, ද්විකාලමපි උදකං සණ්ඨාති, කාලමපි¹ උදකං සණ්ඨාති. හොති ඛො සො ආවුසො සමයො යං මහාසමුද්දෙ සත්තපොරිසමපි උදකං සණ්ඨාති, ඡපොරිසමපි උදකං සණ්ඨාති, පඤ්චපොරිසමපි උදකං සණ්ඨාති, චතුපොරිසමපි උදකං සණ්ඨාති, තිපොරිසමපි උදකං සණ්ඨාති, ද්විපොරිසමපි උදකං සණ්ඨාති, පොරිසමපි² උදකං සණ්ඨාති. හොති ඛො සො ආවුසො සමයො යං මහාසමුද්දෙ අභිපොරිසමපි උදකං සණ්ඨාති, කච්චිතනමපි උදකං සණ්ඨාති, ජණ්ණුමතනමපි³ උදකං සණ්ඨාති, ගොඨඨකමතනමපි උදකං සණ්ඨාති. හොති ඛො සො ආවුසො සමයො යං මහාසමුද්දෙ අභිභුලි-පබ්බතෙමනමතනමපි උදකං න හොති. තස්සා හි නාම ආවුසො බාහිරුග ආපොධාතුයා කාව මහලලිකාය අතිච්චතා පඤ්ඤාසියස්සි -පෙ-*

15. තස්ස මෙ ආවුසො හික්ඛුතො [ඵචං බුභං අනුසාරතො ඵචං ධම්මං අනුසාරතො] ඵචං සඛං අනුසාරතො උපෙක්ඛා කුසලනිස්සිතා සණ්ඨාති, සො තෙන අත්තමනො හොති. ඵත්තාවතාපි ඛො ආවුසො හික්ඛුතො ඛුක්ඛතං හොති.

16. කතමා වාචුසො තෙජෝධාතු? තෙජෝධාතු සිය අජ්ඣතනිකා සිය බාහිරු. කතමා වාචුසො අජ්ඣතනිකා තෙජෝධාතු? යං අජ්ඣතනං පච්චිතනං තෙජෝ තෙජෝගතං උපාදිතනං-සෙය්‍යපිදං: යෙන ච සත්තසස්සි, යෙන ච ජරියති⁴, යෙන ච පරිබ්භාසති, යෙන ච අභිකච්චකාසිතසාසිතං සම්මා පරිණාමං ගච්ඡති, යං වා පනඤ්ඤමපි කිඤ්චි අජ්ඣතනං පච්චිතනං තෙජෝ තෙජෝගතං උපාදිතනං - අයං චුච්චතාචුසො අජ්ඣතනිකා තෙජෝධාතු. යා චෙච ඛො පන අජ්ඣතනිකා තෙජෝධාතු යා ච බාහිරු තෙජෝධාතු තෙජෝධාතුරෙවෙසා. තං 'තෙනං මම, තෙසොකමසමි, න මෙයො අත්තා'ති ඵචමෙතං යථාභූතං සමමසඤ්ඤාය දඨස්ඛං. ඵචමෙතං යථාභූතං සමමසඤ්ඤාය දිස්වා තෙජෝධාතුයා තිබ්බිජ්ඣති. තෙජෝ ධාතුයා චිතතං විරුජෙති.

17 හොති ඛො සො ආවුසො සමයො යං බාහිරු තෙජෝධාතු පකුසාති. සා ගාමමපි ඛහති,⁵ නිගමමපි ඛහති, තගරමපි ඛහති, ජතපදමපි ඛහති, ජතපදපදෙසමපි ඛහති. සා ගරිභතනං වා පඤ්චතනං වා සෙලතනං වා උදකතනං වා රමණීයං වා භූමිහාගං ආගමම අනාසාරා තිබ්බායති. හොති ඛො සො ආවුසො සමයො යං කුක්ඛුටපභෙතනපි තහාරදෙදුලෙතපි⁶ අභිං ගවෙසනාති. තස්සා හි නාම ආවුසො බාහිරුග තෙජෝධාතුයා කාව මහලලිකාය අතිච්චතා පඤ්ඤාසියස්සි -පෙ-

1. කාලමතනමපි - මජ්ඣ. ගසා, PTS. 2. පොරිසමතනමපි - මජ්ඣ. ගසා, PTS.
 3. ජණ්ණුමතන - මජ්ඣ. ජතනුමතනමපි - ගසා.
 4. ජරියති - මජ්ඣ. ජරිය - ගසා. ජරියති - PTS. 5. දඨස්සි - මජ්ඣ.
 6. තහාරදෙදුලෙතපි - මජ්ඣ. ත්හාරදෙදුලෙපි - ගසා.
 * පෙත්තාලෙන ගඛිඤ්ඤං පඨවිධාතුචාභර චුක්ඛතගෙතෙච ඵචදිගඤ්ඤං.

ඇවැත්ති, යම් කලෙක මහ මුහුදෙහි ජලය සත්තලක් පමණ සිටි ද, සතලක් පමණ සිටි ද, පස්තලක් පමණ සිටි ද සිවුතලක් පමණ සිටි ද තුන්තලක් පමණ සිටි ද, දෙතලක් පමණ සිටි ද, එක්තලක් පමණ සිටි ද එවැනි කාලයෙක් වෙයි. ඇවැත්ති, යම් කලෙක මහ මුහුදෙහි පුරුෂ ප්‍රමාණ සතක් ජලය සිටි ද, පුරුෂ ප්‍රමාණ සයක්... පුරුෂ ප්‍රමාණ පසක් ජලය සිටි ද, පුරුෂ ප්‍රමාණ සතරක් ජලය සිටි ද, පුරුෂ ප්‍රමාණ තුනක් ජලය සිටි ද, පුරුෂ ප්‍රමාණ දෙකක් ජලය සිටි ද, පුරුෂ ප්‍රමාණයක් ජලය සිටි ද, එබඳු වූ කාලයෙක් වේ ම ය. ඇවැත්ති, යම් කලෙක මහ මුහුදෙහි අධිපුරුෂ ප්‍රමාණයක් ජලය සිටි ද, කට්ට පමණ ජලය සිටි ද, දණ පමණ ජලය සිටි ද, ගොප් ඇටය පමණ ජලය සිටි ද, එබඳු වූ කාලයෙක් වේ ම ය. ඇවැත්ති, යම් කලෙක මහ මුහුදෙහි ඇඟිලි පුරුක තෙමෙන පමණ ජලය නො වේ ද, එබඳු වූ කාලයෙක් වේ ම ය. ඇවැත්ති, එපමණ මහත් වූ ඒ බාහිර ආපෝධාතුවගේ අතිත්‍යතා පෙනෙන්නේ ය...*

15 ඇවැත්ති, මෙසේ බුදුන් සිහි කරණ, ඛමීය සිහි කරණ, සහසයා සිහි කරණ ඒ මහණගට ඉදින් කුගල නිඃශ්‍රිත වූ උපෙක්ඛාව පිහිටා ද, හෙතෙම එසින් සතුටු වෙයි 'ඇවැත්ති, මෙපමණෙකින් තුන් මහණු විසින් වූ භුක්තියාපනය බොහෝ කොට කරණ ලද්දේ වෙයි.

16 ඇවැත්ති, තේජෝධාතූ කවර? තේජෝධාතූව අර්කිගතික ද වන්නේ ය. බාහිර ද වන්නේ ය. ඇවැත්ති, අර්කිගතික තේජෝධාතූව කවර? තමා පිළිබඳ තේජස වූ තේජස් බවට ගියා වූ (මම ය මාගේ යසි) කරව ගත්තා ලද්දේ යමක් වේ ද- එනම්: යමෙකින් තැවේ ද, යමෙකින් දිරි ද යමෙකින් දූවේ ද, අනුභව කරණ ලද පාතය කරණ ලද කඩා කත ලද රස විඳින ලද දේ යමෙකින් මැතැවින් පැසවීමට ගේ ද, එයින් අත්‍ය වූ ද, තමා තිසා පවත්නා වූ තෙජස වූ තෙජස් බවට ගියා වූ තවරව ගත්තා ලද්ද වූ යම් කිසිවකුන් වේ ද - ඇවැත්ති, මෙය ආධ්‍යාත්මික තේජෝධාතූ යසි කියනු ලැබේ. ඇවැත්ති, යම් මේ ආධ්‍යාත්මික තේජෝධාතූවක් වේ ද, යම් බාහිර තේජෝධාතූවක් වේ ද, එය තේජෝධාතූ ම ය. 'එය මාගේ නො වෙයි. මම තෙල නො වෙමි. එය මාගේ ආත්මය නො වෙ'යි- මේ මෙසේ තත් වූ පරිදි සමාස්ප්‍රඥවෙන් දුක්ක සුතු ය මෙසේ මෙය තත් වූ පරිදි සමාස් ප්‍රඥවෙන් දුක තේජෝධාතූවෙහි කලකිරෙයි. තේජෝ ධාතූවෙහි සිත නො අලවයි

17 ඇවැත්ති, යම් කලෙක බාහිර තේජෝධාතූව කීපේ ද, එබඳු කාලයක් වේ ම ය. එය ගම් ද දවසි. තියම්ගම් ද දවසි. නගර ද දවසි. ජනපද ද දවසි. දනවුපෙදෙස් ද දවසි. ඒ තේජෝධාතූව නිල් තෙත් තණ වෙතට හෝ මහමහට හෝ පව්වකට හෝ දියකට හෝ එළිමහත් බිම්පෙදෙසකට හෝ ටැෂණ ආහාර රහිත වූයේ නිවෙයි. ඇවැත්ති, යම් කලෙක කුකුළු පියාපතෙකින් ද සම්වැරලියෙන් ද ගිනි සොයත් තම එබඳු කාලයෙක් වේ ම ය. ඇවැත්ති, එපමණ මහත් වූ බාහිර තේජෝධාතූවෙහි අතිත්‍ය භාවයක් පෙනෙන්නේ ය ...

* මෙහි පෙරකලයෙන් වැසුනු කොටස පරිවිධාතූවරයෙහි නී තසින් දකුණු. ඡුමේහි සෙ වු වර්ගයෙහි ද 'උපාදික්ඛා' - පදයට මේ අර්ථය ගතයුතු.

18. තස්ස චෙ ආවුසො භික්ඛුනො එවං බුද්ධං අනුසාරතො එවං ධම්මං අනුසාරතො එවං සඛිං අනුසාරතො උපෙක්ඛා කුසලතිස්සිතා සණ්ඨාති, සො තෙන අත්තමනො හොති. එතතාචිතාපි ඛො ආවුසො භික්ඛුනො බහුකතං හොති.

19. කතමා වාචුසො වාචොධාතු? වාචොධාතු සීයා අජ්ඣන්තිකා පීයා බාහිරු. කතමා වාචුසො අජ්ඣන්තිකා වාචොධාතු? යං අජ්ඣන්තං, පච්චන්තං වාචො වාචොගතං උපාදින්නං - සෙය්‍යථීදං: උද්ධමිතමා වාතා, අඛොගමා වාතා, කුච්ඡිසයා වාතා, කොට්ඨිසයා¹ වාතා, අඛිතමඛිතානුසාරිතො වාතා, අසාසො පසාසො ඉති වා, යං වා පනඤ්ඤමිති කිඤ්චි අජ්ඣන්තං පච්චන්තං වාචො වාචොගතං උපාදින්නං - අයං වුච්චතාවුසො අජ්ඣන්තිකා වාචොධාතු. යං චෙච චො පන අජ්ඣන්තිකා වාචොධාතු යං ච බාහිරු වාචොධාතු වාචොධාතුඡරචෙසා. තං 'නෙතං මම, නෙසොගමස්මි, ත මෙසො අත්තා'ති එවමෙතං යථාභුතං සම්මපඤ්ඤය දට්ඨිබ්බං. එවමෙතං යථාභුතං සම්මපඤ්ඤය දීඨවා වාචොධාතුයා තිබ්බිඤ්ඤති, වාචොධාතුයා විතතං විරුජෙති.

20 හොති ඛො සො ආවුසො සමයො යං බාහිරු වාචොධාතු පකුප්පති, සා ගාමමපි වහති, තිගමමපි වහති, තගරමපි වහති, ජනපදමපි වහති, ජනපදපදෙදසමපි වහති. තොති ඛො සො ආවුසො සමයො යං හිමනාතං පච්ඡිමෙ මාසෙ තාලවණ්ණධනපි විඬුපනෙනපි වාතං පරියෙසනති, ඔසාචනෙපි² තිණාති න ඉඤ්ජනති.³ තස්සා හි නාම ආවුසො බාහිරු වාචොධාතුයා තාව මහලුලිකාය අතිවචනා පඤ්ඤාතිස්සති, බගබමමතා පඤ්ඤාතිස්සති, වගබමමතා පඤ්ඤාතිස්සති, විපරිණාමබමමතා පඤ්ඤාතිස්සති. ක්මපතිමස්ස මත්තට්ඨිකස්ස කායස්ස තණ්හුපාදින්නාස්ස 'අභතති වා මමතති වා අසමීති වා,' අඵ බවස්ස⁴ නො චෙචෙත්⁵ හොති.

21. තඤ්ඤඵ ආවුසො භික්ඛුං පරෙ අකොකාසනති පරිහාසනති රුසෙහනති විභෙසෙහනති, සො එවං පජානාති: උප්පන්නා ඛො මෙ අයං සොතසම්ඵස්සජා දුක්ඛා චෙදනා, සා ච ඛො පට්ඨව නො අප්පට්ඨව. කිං පට්ඨව? එසං පට්ඨව. සො එසෙසා⁶ අතිච්චාති පස්සති, චෙදනා අතිච්චාති පස්සති, සඤ්ඤා අතිච්චාති පස්සති, තඛිබ්බා අතිච්චා පස්සති, විඤ්ඤාණං අතිච්චාති පස්සති. තස්ස ඛාචාරමමණ්ණමෙව විතතං පනබඤ්ඤති පභිදෙති සනතිට්ඨති අධිච්චෙති.⁷

1. කොට්ඨාසයා - මජ්ඣ. 2. බසවනෙපි - මජ්ඣ. සං. PTS.
 3. ඉච්ජනති - මජ්ඣ. PTS. 4. බවාස්ස - මජ්ඣ.
 5. නො චෙචෙත් - මජ්ඣ. සං. නො චෙචෙත් - PTS.
 6. සො චෙචෙත් - සං. පසාපි එසෙසා මජ්ඣ. 7. විච්චිවිති - සං.

18. ඇමැත්තී, මෙසේ බුදුන් සිහිකරණ, මෙසේ ධර්මය සිහිකරණ, මෙසේ සබ්බසංඝා සිහිකරණ ඒ මහණහට ඉදින් කුශල නිශ්ශ්‍රිත වූ උපේක්ෂාව පිහිටා ද, හෙතෙම එයින් සතුටු වෙයි ඇමැත්තී, මෙපමණකිනුත් හික්කුණු විසින් බුද්ධිශාසනය බොහෝ කොට කරන ලද්දේ වෙයි.

19. ඇමැත්තී, වාග්‍යෝධාතූ කවර? ආධ්‍යාත්මික වාග්‍යෝ ධාතුවක් බාහිර වාග්‍යෝ ධාතුවක් ඇත. ඇමැත්තී' අර්ඛිතනීකවාග්‍යෝධාතුව කවර? තමා තුළ පවත්නා වූ වාතය වූ වාත සවභාවයට ගියා වූ මහා භූතයන් නිසා හටගත්තා වූ යම්කිසි වේද - එනම්: කාලිතැගිම් හිකකා ආදිය පවත්වන, උඛිට තහින වාතයෝ ද, මල වූ ආදිය පවත්වන යට බස්තා වාතයෝ ද, අතුනු පිටත පවත්නා වාතයෝ ද, අතුනු තුළ පවත්නා වාතයෝ ද, අභ පසභ නැගිරෙන වාතයෝ ද, ආචොසය, ප්‍රචොසය යන වාතයෝ ද, මෙයින් අත්‍ය වූ තමා තුළ පවත්නා වූ වාතය වූ වාත සවභාවයට ගියා වූ භූතයන් නිසා හටගත්තා වූ යම් කිසිවකුත් වේද - ඇමැත්තී, මෙය අර්ඛිතනීකවාග්‍යෝධාතූ ය යි කියනු ලැබේ. යම් ආධ්‍යාත්මික වාග්‍යෝධාතුවක් වේ ද, යම් බාහිර වාග්‍යෝධාතුවකුත් වේ ද, මේ වාග්‍යෝධාතූ ම ය. 'මේ වාග්‍යෝ නො වෙයි. මම තෙල නො වෙමි. මේ මගේ ආත්මය නො වෙයි'. මෙසේ මෙය තත් වූ පරිදි සමාස්ප්‍රඥවෙන් දැක්ක යුතු වෙයි. මෙය මෙසේ තත් වූ පරිදි සමාස්ප්‍රඥවෙන් දැක වාග්‍යෝ ධාතුවෙහි කලකිරෙහි වාග්‍යෝ ධාතුවෙහි සිත නො අලවයි.

20. ඇමැත්තී, යම් කලෙක බාහිර වාග්‍යෝ ධාතුව කීපේ ද, එබඳු කාලයෙක් වේ ම ය. එය ගම් ද නගාලයි. නියම ගම් ද නගාලයි. නගරද නගාලයි. ජනපද ද නගාලයි. ජනපද ප්‍රදේශයක් ද නගාලයි. ඇමැත්තී, යම් කලෙකි ගිමහාතයේ අනතිම මාසයේ දී තල්ලැව්නුත් විජීතිපතිනුත් වාතය සොයන් ද, හෙවෙතිඅභත් තණ නො සැලේ ද, එබඳු වූ කාලයෙක් වේ ම ය. ඇමැත්තී, එපමණ මතත් වූ වාග්‍යෝධාතුවෙහි අනිත්‍යතාවය ප්‍රකට වන්නේ ය. සෂය සවභාවය ප්‍රකට වන්නේ ය. විනාශසවභාව ය ප්‍රකට වන්නේ ය. විපරිණාම සවභාවය ප්‍රකට වන්නේ ය. සවප්‍රාකාලයක් පවත්නා වූ තණනාවෙන් අල්ලා ගන්නා ලද්ද වූ මේ ශරීරය පිටුබදුව 'මේ මම ය කියා හෝ, මාගේ ය කියා හෝ, මම වෙමි' යි කියා හෝ ගැනීමෙක් කීම, භික්ඛට වන්නේද? ඒ මහණහට මෙහි තණනා මාතද්ධි වසයෙන් ගැනීමෙක් නො වෙ ම ය.

21. ඇමැත්තී, ඉදින් අත්‍යයෝ ඒ මහණහට ආක්‍රොශ කෙරෙත් ද, පරිභව කෙරෙත් ද, ගවත් ද, වෙහෙසත් ද, ගෙනෙම මෙසේ ද නිසි: "මට මේ ශ්‍රෝත්‍රසංස්පෘතියෙන් හටගත් දුක් වේදනාවක් උපන්නී ය. මේ වතාහි හේතුවක් නිසා උපන්නී ය. හේතු රහිතව නො උපන්නී ය. කුමක් හේතු කොට ගෙන ද යත්: ස්පෘශ්‍ය හේතු කොට ගෙන ය." හෙතෙමේ ස්පෘශ්‍ය අනිත්‍ය ය යි දකී යි. වේදනාව අනිත්‍ය ය යි දකී යි. සංඥාව අනිත්‍ය ය යි දකී යි. සංසකාර අනිත්‍ය ය යි දකී යි. විඤ්ඤාණය අනිත්‍ය ය යි දකී යි. ඔහුගේ සිත ධාතූ සබ්බසංඝා ඒ අරමුණෙහි ම බසී. ඒ අරමුණෙහි ම පහදී යි. ඒ අරමුණෙහි ම සිටී යි. ඒ අරමුණෙහි ම 'ධාතූ වසයෙන් මෙසේය' යි නිශ්චයට පැමිණෙයි.

22. තඤ්ඤා ආවුසො භික්ඛුං පරෙ අනිවෙයිති අකතොති අමනාපෙති සමුද්වරන්ති; පාණීසම්පයොනපි ලෙඛබ්බසම්පයොනපි දණ්ඨසම්පයොනපි සන්ඨසම්පයොනපි. ඥා ඵලං පජාතාති; තපාගුභො ඛො අයං කායො යථාගුභසීං. කායෙ පාණීසම්පයොනපි කමන්ති, ලෙඛබ්බසම්පයොනපි කමන්ති, දණ්ඨසම්පයොනපි කමන්ති, සන්ඨසම්පයොනපි කමන්ති. වුත්තං ඛො පතෙතං භගවතා කකචුපමොචාඤ්ඤා: “උභතොදණ්ඨකෙතන චෙපි භික්ඛවෙ කකචෙත චොඤ්ඤා ඔචරකා අභගමඛිතාති ඕකතොතය්ඪං,¹ තත්ථාපි යො මනො පඤ්ඤෙය්ඪා න මෙ ඥා තෙත කාසතකඤ්ඤා”ති. ආරඤ්ඤා ඛො පත මෙ විරියං භවිස්සති අසලලිතං, උච්චිතා සති අපමච්චිතා,² පය්ඤ්ඤා කායො අභාරඤ්ඤා, සමාහිතං චිතතං ඵකභගං. ණාමං දති ඉමසම්මං කායෙ පාණී සම්පයොනපි කමන්තා, ලෙඛබ්බසම්පයොනපි කමන්තා, දණ්ඨසම්පයොනපි කමන්තා, සන්ඨසම්පයොනපි කමන්තා, කරීතති හිදං බුඤ්ඤාතං සංසන්තති.

23. තස්ස චෙ ආවුසො භික්ඛුතො ඵලං බුඤ්ඤා අනුස්සරතො ඵලං ඛම්මං අනුස්සරතො ඵලං සඛ්ඤං අනුස්සරතො උපෙකඛා කුසලතිස්සිතා ත සණ්ඨාති, ඥා තෙත සංවිජ්ජති සංවෙගං ආපජ්ජති; ‘අලාභා වත මෙ න වත මෙ ලාභා, දුලලඤ්ඤා වත මෙ න වත මෙ සුලලඤ්ඤා, යස්ස චෙ ඵලං බුඤ්ඤා අනුස්සරතො ඵලං ඛම්මං අනුස්සරතො ඵලං සඛ්ඤං අනුස්සරතො උපෙකඛා කුසලතිස්සිතා ත සණ්ඨාති’ති.

24. ඥෙය්ඪාපි ආවුසො සුඤ්ඤා සසුරං³ දීඤ්ඤා සංවිජ්ජති සංවෙගං ආපජ්ජති, ඵචචෙච ඛො ආවුසො තස්ස චෙ භික්ඛුතො ඵලං බුඤ්ඤා අනුස්සරතො ඵලං ඛම්මං අනුස්සරතො ඵලං සඛ්ඤං අනුස්සරතො උපෙකඛා කුසලතිස්සිතා ත සණ්ඨාති, ඥා තෙත සංවිජ්ජති සංවෙගං ආපජ්ජති; ‘අලාභා වත මෙ න වත මෙ ලාභා, දුලලඤ්ඤා වත මෙ න වත මෙ සුලලඤ්ඤා, යස්ස චෙ ඵලං බුඤ්ඤා අනුස්සරතො ඵලං ඛම්මං අනුස්සරතො ඵලං සඛ්ඤං අනුස්සරතො උපෙකඛා කුසලතිස්සිතා ත සණ්ඨාති’ති.

25. තස්ස චෙ ආවුසො භික්ඛුතො ඵලං බුඤ්ඤා අනුස්සරතො ඵලං ඛම්මං අනුස්සරතො ඵලං සඛ්ඤං අනුස්සරතො උපෙකඛා කුසලතිස්සිතා සණ්ඨාති, ඥා තෙත අතමනො තොති ඵතතාවතාපි ඛො ආවුසො භික්ඛුතො බහුකතං තොති.

26. ඥෙය්ඪාපි ආවුසො කච්චිඤ්ඤා පට්ඨච චලලඤ්ඤා පට්ඨච තීණ්ඤා පට්ඨච මතතිකඤ්ඤා පට්ඨච ආකාසො පරිවාරිතො අභාරතොච⁴ සඛ්ඤං⁵ ගච්ජති, ඵචචෙච ඛො ආවුසො අච්චිඤ්ඤා පට්ඨච තභාරඤ්ඤා පට්ඨච මංසඤ්ඤා පට්ඨච චම්මඤ්ඤා පට්ඨච ආකාසො පරිවාරිතො රූපතොච⁶ සඛ්ඤං ගච්ජති. -

1. ඕකතොතය්ඪං - භසා. 2. අසමච්චිතා - සිච්ච, මජ්ඣ. 3. සසුරං - භසා.
4. අභාරතොච - මජ්ඣ, භසා. 5. සඛ්ඤං - භසා. 6. රූපතොච - මජ්ඣ. භසා.

22. ඇවැත්ති, අන්‍යයෝ ඒ මහණනට අනිටු වූ නො කැමැති වූ මන නො වඩන්තා වූ අත්පහරින් ද කැටකැබලිත්පහරින් ද දඹුපහරින් ද සැත් පහරින් ද ගසන් නම්, හෙතෙම මෙසේ දැනිති: යම්බඳු ශරීරයෙක අත්පහර වදි ද, කැටපහර වදි ද, දඹුපහර වදි ද, සැත් පහර වදි ද, මේ ශරීරය එසේ වූයේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කකචුපමොවාදයෙහි දී මෙය වදාරණ ලදී— “මහණෙනි, ඉඹුකම් ඇති සොරු දෙපස මිටි ඇති කියතකින් අහ පසක කපත් ද, ඒ සොරුන් කෙරෙහි ද ගමෙන් සිත පුදුබිත කරන්නේ නම්, හෙතෙම එයින් මාගේ අනුශාසනය කරන්නේ නො වෙ”යි කියා ය. මාගේ විශ්‍ය පවත් ගන්තා ලද්දේ නො ගැකුළුණේ වන්නේ ය. සිහිය එළඹ සිටියේ නො මූලා ය. කය සන්තිඳුණේ පහ වූ දරුඵ ඇත්තේ ය. සිත සමාහිත වූයේ එකක ය. දත් කැමැති සේ මේ ශරීරයෙහි අත්පහසු ද වදිත්වා. කැටපහසු ද වදිත්වා. දඹුපහසු ද වදිත්වා. සැත් පහසු ද වදිත්වා. එහෙත් බුදුන්ගේ මේ අනුශාසනය කරනු ලැබේ ම ය.

23. ඇවැත්ති, මෙසේ බුදුන් සිහි කරන මෙසේ දහම් සිහි කරන මෙසේ සබ්බසා සිහි කරන ඒ මහණනට කුශලනිඃශ්‍රිත වූ විදර්ශනා- උපෙක්ඛා නො පිහිටා ද, හෙතෙම එයින් කලකිරෙ සි, සංවේගයට පැමිණෙ සි: ‘මෙසේ බුදුන් සිහි කරන දහම් සිහි කරන සබ්බසා සිහි කරන යම් බඳු වූ මට කුශලනිඃශ්‍රිත වූ උපෙක්ඛා නො පිහිටා ද, එය එකානන්‍යයෙන් මට අලාභය. මට එකානන්‍යයෙන් ලාභය නො වෙයි මාගේ ලැබීම නො මැනවි. මාගේ ලැබීම යහපත් නො වෙයි’ කියා ය.

24. ඇවැත්ති, යම් සේ ජේෂ්‍රිය මසිලණුවන් දක බියපත් වේද, සංවේගයට පැමිණේ ද, ඇවැත්ති, මෙසේ බුදුන් සිහි කරන මෙසේ දහම් සිහි කරන මෙසේ සබ්බසා සිහි කරන ඒ මහණනට කුශලනිඃශ්‍රිත වූ උපෙක්ඛා නො පිහිටා ද, හෙතෙම එයින් කල කිරෙ සි, සංවේගයට පැමිණෙ සි: ‘මෙසේ බුදුන් සිහි කරන, මෙසේ දහම් සිහි කරන මෙසේ සබ්බසා සිහි කරන යම් බඳු වූ මට කුශලනිඃශ්‍රිත වූ උපෙක්ඛා නො පිහිටා ද, එය ඒකානන්‍යයෙන් මට අලාභය. මට ලාභය නො වෙයි. මාගේ ලැබීම නො මැනවි. මාගේ ලැබීම යහපත් නො වෙ’යි කියා සි.

25. ඇවැත්ති, ඉදින් මෙසේ බුදුන් සිහි කරන, මෙසේ දහම් සිහි කරන, මෙසේ සබ්බසා සිහි කරන, ඔහුට කුශලනිඃශ්‍රිත වියදී බල භාවනා සිඛා භවිභත උපෙක්ඛා පිහිටා නම්, හෙතෙම එයින් ගකුටු වූයේ වෙයි. ඇවැත්ති, මෙ උමණෙකීන් ද ඒ මහණනු විසින් බුද්ධියාසනය බොහෝ කොට කරන ලද්දේ වෙයි.

26. ඇවැත්ති, යම් සේ දූව නිසා ද වැල් නිසා ද තණ නිසා ද මැටි නිසා ද ඇවිරි සිටි අතක ‘ගෙහ’යි ව්‍යවහාරයට ගේ ද, ඇවැත්ති, මෙ පරිද්දෙන් ම ඇවිරි නිසා තහර නිසා මස් නිසා සම් නිසා ඇවිරි සිටි අතක ‘රූපය’ යි ව්‍යවහාරයට ගේ. -

අජ්ඣතතිකඤ්ඤෝ¹ ආට්ඨසො චකචුං අපරිභින්නං හොති, බාහිරං ච රූපා න ආපාථං ආගච්ඡන්ති, නො ච තජ්ජො සමන්නාහාරො හොති, නෙව තාව තජ්ජසස විඤ්ඤාණභාගස්ස පාත්තුභාවො හොති. අජ්ඣතතිකඤ්ඤෝ¹ ආට්ඨසො චකචුං අපරිභින්නං හොති, බාහිරං ච රූපා ආපාථං ආගච්ඡන්ති, නො ච තජ්ජො සමන්නාහාරො හොති, නෙවතාව තජ්ජසස විඤ්ඤාණභාගස්ස පාත්තුභාවො හොති. යතො ච අබො ආට්ඨසො අජ්ඣතතිකඤ්ඤෝ² චකචුං අපරිභින්නං හොති. බාහිරං ච රූපා ආපාථං ආගච්ඡන්ති, තජ්ජො ච සමන්නාහාරො හොති, එවං තජ්ජසස විඤ්ඤාණභාගස්ස පාත්තුභාවො හොති. යං තථාභුතස්ස රූපං, තං රූපුපාදනකකිකේ සභිතභං ගච්ඡති. යා තථාභුතස්ස වේදනා, සා වේදනුපාදනකකිකේ සභිතභං ගච්ඡති. යා තථාභුතස්ස සංඤ්ඤා, සා සංඤ්ඤුපාදනකකිකේ සභිතභං ගච්ඡති. යෙ තථාභුතස්ස සංඛාරො, තෙ සංඛාරුපාදනකකිකේ සභිතභං ගච්ඡන්ති. යං තථාභුතස්ස විඤ්ඤාණං, තං විඤ්ඤාණුපාදනකකිකේ සභිතභං ගච්ඡති. සො එවං පජාතාති: “එවං කීරමේසං³ පඤ්ඤානං උපාදනකකිකිංසං සභිතභො සතතිපාතො සම්මාසො හොති. චුත්තං බො පතෙතං ගතවතා: ‘යො පටිච්චසමුප්පාදං පසසති. සො ධම්මං පසසති. යො ධම්මං පසසති. සො පටිච්චසමුප්පාදං පසසති’ති. පටිච්චසමුප්පාතො බො පතිමේ යද්දං පඤ්ඤුපාදනකකිකිංසං. යො ඉමෙසු පඤ්ඤුපාදනකකිකේසු ඡන්දෙ ආලයො අනුතයො අජෙතියාසානං, සො උත්තමෙසු ඡන්දෙ ආලයො අනුතයො අජෙතියාසානං, සො උත්තමෙසු පඤ්ඤුපාදනකකිකේසු ඡන්දරගචිතයො ඡන්දරගපභානං, සො උත්තමෙසු ඡන්දරගපභානං බො ආට්ඨසො භික්ඛුතො චුත්තං හොති

27 අජ්ඣතතිකඤ්ඤෝ ආට්ඨසො සොතං අපරිභින්නං හොති [බාහිරං ච සද්දං න ආපාථං ආගච්ඡන්ති] -පෙ- [අජ්ඣතතිකඤ්ඤෝ ආට්ඨසො] සාතං අපරිභින්නං හොති. [බාහිරං ච ගඤ්ඤා න ආපාථං ආගච්ඡන්ති] [-පෙ- [අජ්ඣතතිකා වෙ ආට්ඨසො] ජීවිතා අපරිභින්නා හොති [බාහිරං ච රූපා න ආපාථං ආගච්ඡන්ති] -පෙ- [අජ්ඣතතිකො වෙ ආට්ඨසො] කායො අපරිභින්නො හොති. [බාහිරං ච පොඨ්ඨබ්බො හ ආපාථං ආගච්ඡන්ති] [-පෙ- [අජ්ඣතතිකො වෙ ආට්ඨසො] මනො අපරිභින්නො හොති. බාහිරං ච ධම්මා හ ආපාථං ආගච්ඡන්ති, නො ච තජ්ජො සමන්නාහාරො හොති, නෙව තාව තජ්ජසස විඤ්ඤාණභාගස්ස පාත්තුභාවො හොති. අජ්ඣතතිකො වෙ ආට්ඨසො මනො අපරිභින්නො හොති, බාහිරං ච ධම්මා ආපාථං ආගච්ඡන්ති, නො ච තජ්ජො සමන්නාහාරො හොති, නෙව තාව තජ්ජසස විඤ්ඤාණභාගස්ස පාත්තුභාවො හොති. -

1. අජ්ඣතතිකඤ්ඤෝ - මජ්ඣ. 2. අජ්ඣතතිකඤ්ඤෝ - භිචු.
3. එවං කීරමේසං - මජ්ඣ. එවං කීරමේසං - ගසා.

ඇවැත්නි, ඉදින් ආධ්‍යාත්මික වූ ඇස නොබිඳුණේ වේ නම්, බාහිර රූපයෝත් ඇස්හමුවට නො පැමිණෙත් නම්, එයින් උපදනා (ඇසත් රූපයත් නිසා මනසිකාරය (මෙතෙහි කිරීම) නො වේ නම්, ඒ තාක් ඊට අනුරූප වූ විඥන භාගයාගේ පහලවීම නො වෙයි. ඇවැත්නි, ආධ්‍යාත්මික වූ වක්ෂුප්‍රසාදය නො බිඳුණේ වේ ද, බාහිර රූපයෝත් ඇස්හමුවට පැමිණෙත් ද, (එහෙත්) ඊට අනුරූප වූ මෙතෙහි කිරීම නොවේ නම්, ඒ තාක් තදනුරූප වූ වක්ෂුර්විඥනායාගේ පහලවීම නො වේ ම ය. ඇවැත්නි, යම් හෙයකින් ආධ්‍යාත්මික වූ වක්ෂුප්‍රසාදය නො බිඳුණේ වේ ද, බාහිර රූපයෝත් ඇස්හමුවට පැමිණෙත් ද, ඊට අනුරූප වූ මෙතෙහි කිරීමත් වේ ද, මෙසේ ඊට සුදුසු විඥනභාගයාගේ පහලවීම වෙයි. ඒ වක්ෂුර්විඥනය යමග වූවහුගේ (ඒ විඥනවිෂය වූ) යම් රූපයෙක් වේ ද, එය රූපොපාදනසක්කයෙහි ඇතුළත් බවට යෙයි. ඒ විඥන සමගි වූවහුගේ (ඒ විඥන සම්ප්‍රසුක්ත) යම් වේදනාවක් වේ ද, එය වේදනෝපාදනසක්කයෙහි ඇතුළත් බවට යෙයි. එබඳු වූවහුගේ (ඒ විඥන සම්ප්‍රසුක්ත) යම් සංඥාවක් වේ ද, එය සංඥොපාදනසක්කයෙහි ඇතුළත් බවට යෙයි. එබඳු වූවහුගේ (ඒ විඥන සම්ප්‍රසුක්ත) යම් චේතනා සංසකාරයෝ වෙද්ද ද, ඔහු සංසකාරොපාදනසක්කයෙහි ඇතුළත් බවට යෙත්. එබඳු වූවහුගේ යම් විඥනයෙක් වේ ද (ඒ වක්ෂුර්විඥනය) විඥනෝපාදනසක්කයෙහි ඇතුළත් බවට යෙයි. හෙතෙම මෙසේ දකියි: “මෙසේ මේ පස්වැදූරුම් වූ උපාදනස්කකියන්ගේ සංග්‍රහය සනතිපාතය එක් රැස්වීම වෙයි. මෙය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ද වදාරණ ලදී: ‘යමෙක් පටිච්චසමුප්පාදය දකී ද, හෙතෙම (පටිච්චසමුප්පාතය වූ) ධර්මය දකී යමෙක් ධර්මය දකී ද, හෙතෙම පටිච්චසමුප්පාදය දකී’යි කීයා ය. මේ උපාදනස්කකියෝ පස්දෙන පටිච්ච සමුප්පාතයෝ වෙති. මේ උපාදනස්කකිය පසෙහි යම් ඡන්දයෙක් ආලයෙක් සෙනහයෙක් ගැලිසිටීමෙක් වේ ද, එය දුක්ඛසමුදයයි. මේ උපාදනස්කකිය පසෙහි යම් ඡන්දරගවිතයෙක් වේ ද, ඡන්දරගප්‍රකාණියෙක් වේ ද, එය දුක්ඛනිරෝධය”යි කීයායි ඇවැත්නි, මෙ පමණෙකිත්‍රත් මහණහු විසින් බ්‍රහ්මභාග්‍යතය බොහෝ කොට කරන ලද්දේ වෙයි.

27. ඇවැත්නි, ආධ්‍යාත්මික වූ ශ්‍රෝත්‍ර ප්‍රසාදය නො බිඳුණේ වේ නම්, බාහිර අබ්‍යයෝත් ඇපාඨයට පැමිණෙත් නම් ... ඇවැත්නි, ආධ්‍යාත්මික සුභ්‍රසාදය නො බිඳුණේ වේ නම්, බාහිර ගකියෝත් ඇපාඨයට නොපැමිණෙත් නම් ... ඇවැත්නි, ආධ්‍යාත්මික ඊතවාප්‍රසාදය නො බිඳුණේ වේ නම්, බාහිර රසයෝත් ඇපාඨයට නො පැමිණෙත් නම් ... ඇවැත්නි, ආධ්‍යාත්මික කායප්‍රසාදය නො බිඳුණේ වේ නම්, බාහිර ස්ප්‍රණෝව්‍යයෝත් ඇපාඨයට නො පැමිණෙත් නම්... ඇවැත්නි, ආධ්‍යාත්මික වූ මනස නො බිඳුණේ වේ නම්, බාහිර ධර්මයෝත් ඇපාඨයට නො පැමිණෙත් නම්, ඊට අනුරූප වූ මෙතෙහි කිරීමත් නො වේ නම්, ඒ තාක් ඊට අනුරූප වූ විඥනභාගයාගේ පහල වීම නො වේ. ඇවැත්නි, ඉදින් ආධ්‍යාත්මික වූ සිත නො බිඳුණේ වේ ද, බාහිර ධර්මයෝත් ඇපාඨයට පැමිණෙත් ද, එහෙත් ඊට අනුරූප වූ මෙතෙහි කිරීම නො වේ නම්, ඒ තාක් ඊට අනුරූප වූ විඥනභාගයාගේ පහලවීම නො වේ. -

යනො ව ඛො ආට්ඨිසො අරුඤ්ඤානිකො වෙ¹ මනො අපරිඤ්ඤානො හොති, ඛාතිරු ව ඛම්මො ආපාරං ආගච්ඡන්ති, තජ්ජො ව සමන්තාගාණේ හොති, එවං තජ්ජස්ස විඤ්ඤාණ්භාගස්ස පාකුභාවො භොති. යං තථාභුතස්ස රූපං, තං රූපපාදනකඛනේ සඛිගතං ගච්ඡති. යං තථාභුතස්ස වේදනා, සො වේදනුපාදනකඛනේ සඛිගතං ගච්ඡති. යං තථාභුතස්ස සංකාරා, සංකාරාදනකඛනේ සඛිගතං ගච්ඡති. යො තථාභුතස්ස සංකාරාදනකඛනේ සඛිගතං ගච්ඡති. යො තථාභුතස්ස විඤ්ඤාණං, තං විඤ්ඤාණ්පාදනකඛනේ සඛිගතං ගච්ඡති. සො එවං පජානාති: “එවං කීරමෙසං පඤ්චනතං උපාදනකඛනානං සඛිගතො සන්තිපාතො සම්මාපයො හොති. චූතනං ඛො පනෙතං භගවතා: ‘හො පටිච්චසමුප්පාදං පසාති හො ඛම්මං පසාති. හො ඛම්මං පසාති සො පටිච්චසමුප්පාදං පසාති’ති. පටිච්චසමුප්පාතො ඛො පතිමෙ සද්දිදං පඤ්චුපාදනකඛනා. සො ඉමෙසු පඤ්චුපාදනකඛනේසු ජන්දො ආලයො අනුකයො අරේඛාසානං සො දුක්ඛසමුදයො, සො ඉමෙසු පඤ්චුපාදනකඛනේසු ජන්දරග චිතයො ජන්දරගපාතානං සො දුක්ඛතිරේඛො”ති. එතතාවතාපි ඛො ආට්ඨිසො භික්ඛුතො ඛුක්ඛතං භොතිති.

ඉදම්චොවාගඤ්ඤා සාරිපුත්තො. අත්තමිතා තෙ භික්ඛු අංගසම්මො සාරිපුත්තස්ස ගාසිතං අභිතඤ්ඤාති.

මහාහත්ථිපදෙපමසුත්තං අට්ඨමං.

1. 3. 9.

මහාසාරොපමසුත්තං

1. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා රාජගහෙ විහරති ගීජ්ඣකුමෙ පඛතෙ අවිරපකකනෙත දෙච්චදහෙන. තහු ඛො භගවා දෙච්චදහනං ආරබ්භ භික්ඛු ආමිනොසි.

2. ඉධ භික්ඛවෙ ඵකචො කුලපුත්තො: සඤ්ඤා අභාරසමා අනගාරිසං පඛතජ්ඣො භොති: ‘මිතිණේණාමහි ජාතියා ජරමරණෙන² සොභෙසි පරිදෙවෙහි දුක්ඛති දෙමනසෙසති උපායාසෙහි,³ දුක්ඛොතිණේණා දුක්ඛපණ්ණො. අපෙච්ච තාම ඉමස්ස කෙච්චස්ස දුක්ඛකඛනස්ස අත්තකීරියා පඤ්ඤායෙථා’ති.

1. වෙච්ච - මිජ්ඣං. සං: PTS
 2. ජරාය මරණෙන - මිජ්ඣං. සං.
 3. ගොසපරිදෙවදුක්ඛදෙමනසුරාසාසෙහි - සං.

ආචාර්ය, ඉදිත් යම් හෙයකින් ආධ්‍යාත්මික වූ සිත නො හිඳුණේ වේ නම්, බාහිර ධර්මයෝත් ආපාචයට එත් නම්, එසින් උපදනා වූ හෝ ඊට අනුරූප වූ මෙතෙහි කිරීමක් වේ නම්, මෙසේ ඊට අනුරූප වූ විඤ්ඤානගායාගේ පහල වීම වේ. එබඳු වූවහුගේ යම් රූපයෙක් වේ ද, එය රූපොපාදන-කානියෙහි සබ්බකයට යේ. එබඳු වූවහුගේ යම් වෙදනාවක් වේ ද, එය වෙදනොපාදනස්කන්ධයෙහි සබ්බකයට යේ. එබඳු වූවහුගේ යම් සංඥාවක් වේ ද, එය සංඥොපාදනස්කන්ධයෙහි සංග්‍රහයට යේ. එබඳු වූවහුගේ යම් සංකාරයෝ වෙත් ද, ඔහු සංකාරොපදනස්කන්ධයෙහි සංග්‍රහයට යෙත්. එබඳු වූවහුගේ යම් විඤ්ඤානෙක් වේ ද, එය විඤ්ඤානොපාදනස්කන්ධයෙහි සංග්‍රහයට යේ. හෙතෙම මෙසේ දකියි "මෙසේ වනාහි මේ පස් වැදෑරුම් වූ උපාදනස්කන්ධයන්ගේ සංග්‍රහය සන්තිතාවය එක් රැස් වීම වෙයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මෙය වදාරණ ලදී: 'යමෙක් පටිච්චසමුප්පාදය දකිති ද, හෙතෙම ධර්මය දකිති. යමෙක් ධර්මය දකිති ද, හෙතෙම පටිච්චසමුප්පාදය දකි'ති කියා ය. මේ උපාදනස්කන්ධ පස්දෙන ප්‍රත්‍යයෙන් උපන්තාහු ය. මේ පඤ්චාපාදනස්කන්ධයන්හි යම් කැමැත්තෙන්, ආලයෙක්, සෙතාවයෙක් හැලිසිටීමෙන් වේ ද, එය දුක්ඛසමුදය යයි. මේ උපාදනස්කන්ධ' පඤ්ච යම් ඡන්දරාගය නැති වීමෙන් ඡන්දරාගය දුරු කිරීමෙන් වේ ද, එය දුක්ඛනිරෝධ ය"යි කියා යි. ආචාර්ය, මහණනු පිසින් මෙ පමණෙකින් ද බුද්ධියාසනය බොහෝ කොට කරන ලද්දේ වේ යයි.

ආයුමෙත් ශාටිපුත්‍ර සචරියන් වහන්සේ මෙය වදාලන. සතුටු වූ ඒ හිඤ්ඤු ශාටිපුත්‍ර සචරියන් වහන්සේගේ ගාමිතය සතුටින් පිළිගත්ත.

මහාසාරොපම සූත්‍රය අවැවැහිසි.

1. 3. 9.

මහාසාරොපම සූත්‍රය

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දෙවදන්තෙරුන් සත්තෙන් ගිය නො බෝකලෙකින් රජගහනුවර සම්පයෙහි වූ ගිඤ්ඤුඵපවිවෙහි වසන සේක. එහිදී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දෙවදන්තෙරුන් අරභයා හිඤ්ඤුන් ආමතු සේක:

2. මහණෙනි, මේ ලෝකයෙහි ආචාරී කුලපුත්‍රයෙක් 'ඉපදීමෙන් ජරා මරණයෙන් ශෝකයෙන් වැලපීමෙන් කායිකදු:ඛයෙන් දෙමිතසින් උපායාසනයන් මඛනා ලද්දෙමි වෙමි. දුකට බැස ගත්තෙමි වෙමි. දුකින් පිහින වූයෙමි වෙමි. මේ සියලු දුක් රැස කෙලවර කිරීමක් පෙණෙන්නේ නම් යෙහෙකැ' යි ඉඤ්ඤාවෙන් හිතියෙහිත් තික්ම සස්තට පැමිණියේ වෙයි.

3 සො එවං පබ්බජිතො සමානො ලාභසක්කාරසිලොකං අභි-
 තීබ්බතෙත්ති. සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන අත්තමනො හොති
 පරිපුණ්ණසංකප්පො. සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන අත්තානුක්කං-
 සෙති පරං වට්ඨෙත්ති: 'අභමසම් ලාභී සිලොකවා.¹ ඉමෙ පනඤ්ඤා භික්ඛු
 අපඤ්ඤාතා අපෙසසක්කා'ති. සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන මජ්ජති,
 පමජ්ජති, පමාදං ආපජ්ජති. පමතෙනා සමානො දුක්ඛං විහරති

4. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ පුරිසො සාරභිසො සාරගවෙසී
 සාරපරියෙසතං වරමානො මහතො රුක්ඛස්ස තිට්ඨතො සාරවතො
 අභික්කමෙව සාරං අභික්කමම ඵෙග්ගං අභික්කමම තචං අභික්කමම පපටිකං
 සාධාපලාසං ඡේඪා ආදාය පක්කමෙය්‍ය සාරතති මඤ්ඤමානො,
 තමෙනං වක්ඛමා පුරිසො දීඤ්චා එවං වදෙය්‍ය: 'න වතායං භවං පුරිසො
 අඤ්ඤාසි සාරං, න අඤ්ඤාසි ඵෙග්ගං, න අඤ්ඤාසි තචං, න අඤ්ඤාසි පපටිකං,
 න අඤ්ඤාසි සාධාපලාසං. තථා හයං භවං පුරිසො සාරභිසො සාරගවෙසී
 සාරපරියෙසතං වරමානො මහතො රුක්ඛස්ස තිට්ඨතො සාරවතො
 අභික්කමෙව සාරං අභික්කමම ඵෙග්ගං අභික්කමම තචං අභික්කමම
 පපටිකං සාධාපලාසං ඡේඪා ආදාය පක්කමෙය්‍ය සාරතති මඤ්ඤමානො,
 යඤ්චස්ස සාරෙත සාරකරණියං තඤ්චස්ස අතං නානුගචස්සති'ති

5. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ ඉෂධකවෙචා කුලපුත්තො සද්ධා අගාරසමා
 අනගාරියං පබ්බජිතො හොති: 'ඕතීණ්ණමහි ජාතියා ජරුමරණෙන
 සොභෙති පරිදෙවෙහි දුක්ඛෙහි දෙමනස්සහි උපායාසෙහි, දුක්ඛාතීණ්ණො
 දුක්ඛපරෙතො. අපෙවනාම ඉමස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛකිංචිකස්ස අත්තකිරියා
 පඤ්ඤාසෙථා'ති සො එවං පබ්බජිතො සමානො ලාභසක්කාරසිලොකං
 අභිතීබ්බතෙත්ති. සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන අත්තමනො හොති
 පරිපුණ්ණසංකප්පො. සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන අත්තානුක්කං-
 සෙති. පරං වට්ඨෙත්ති: 'අභමසම් ලාභී සිලොකවා.¹ ඉමෙ පනඤ්ඤා භික්ඛු
 අපඤ්ඤාතා අපෙසසක්කා'ති. සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන මජ්ජති
 පමජ්ජති පමාදං ආපජ්ජති. පමතෙනා සමානො දුක්ඛං විහරති. අයං
 චුච්චති භික්ඛවෙ භික්ඛු සාධාපලාසං අභසභෙසි බුගමචරියස්ස, තෙන ව
 වොසාතං ආපාදී.

6 ඉධ පන භික්ඛවෙ එකවෙචා කුලපුත්තො සද්ධා අගාරසමා
 අනගාරියං පබ්බජිතො හොති: 'ඕතීණ්ණමහි ජාතියා ජරුමරණෙන
 සොභෙති පරිදෙවෙහි දුක්ඛෙහි දෙමනස්සහි උපායාසෙහි, දුක්ඛාතීණ්ණො
 දුක්ඛපරෙතො. අපෙවනාම ඉමස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛකිංචිකස්ස අත්තකිරියා
 පඤ්ඤාසෙථා'ති සො එවං පබ්බජිතො සමානො ලාභසක්කාරසිලොකං
 අභිතීබ්බතෙත්ති.

1. ලාභසක්කාරසිලොකවා - මජ්ඣ. ලාභී සක්කාරසිලොකවා - සං.

3. හෙතෙම මෙසේ පැවිදි වූයේ ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රශංසාවෙන් උපදවයි. හෙතෙම ඒ ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රශංසාවෙන් සතුටු වූයේ පරිපුණ්ණි සංකලාපා ඇත්තේ වෙයි. හෙතෙම ඒ ලාභසත්කාරකීර්ති-ප්‍රශංසා කරණ කොට 'මම ලාභී වෙමි කීර්ති ඇත්තෙමි වෙමි. මේ අතින් හිඤ්ඤා අප්‍රකටයෝ ය. අලොභාබ්‍යයෝ' යි තමන් හුවා දක්වයි. අනුන් හෙලා දක්වයි. හෙතෙම ඒ ලාභකීර්තිප්‍රශංසාවෙන් මත්වෙයි. පමාවෙයි. ප්‍රමාදයට පැමිණෙයි. පමා වූයේ දුක සේ වාසය කරයි.

4. මහණෙනි, යම් සේ අරවුට ප්‍රයෝජන කොට ඇති අරවු කොයන්නා වූ අරවු සෙවීමෙහි හැසිරෙන්නා වූ පුරුෂයෙක් තෙමේ නොවැටී සිටුවනා හර ඇති මහත් වූ රුකෙක හර ඉක්මවා (=හැරදමා) ම බොරුදු ඉක්මවා ම සිවිය ඉක්මවා ම පොත්ත ඉක්මවා ම 'හරය'යි සිතා අතු හා කොළ සිදු ගෙන යන්නේ ද, ඇස් ඇති පුරුෂයෙක් ඒ මොහු දක මෙසේ කියන්නේ ය: 'මේ හවත් පුරුෂ තෙමේ සාරය නො දන්නේ ය. බොරුදු නො දන්නේ ය. සිවිය නො දන්නේ ය. පොත්ත නො දන්නේ ය. අතු හා කොළ නො දන්නේ ය. එහෙයින් ම හර ප්‍රයෝජන කොට ඇත්තා වූ හර පසායන්නා වූ හර සෙවීමෙහි හැසිරෙන්නා වූ මේ හවත් පුරුෂ තෙමේ නොවැටී පවත්නා වූ හර ඇති මහත් රුකෙහි හරය ඉක්මවා ම බොරුදු ඉක්මවා ම සිවිය ඉක්මවා ම පොත්ත ඉක්මවා ම 'හර ය'යි සිතන්නේ අතු කොළ කඩා ගෙන ගියේ වෙයි. මොහු විසින් රුක්හරින් කල සුභු යම් හර පිළිබඳ කටයුත්තක් වේ ද, ඒ ප්‍රයෝජනය නො ලබන්නේය'යි.

5. මහණෙනි, එ පරිද්දෙන් ම මේ ලෝකයෙහි ඇතැම් කුල-පුත්‍රයෙක් "ජාතියෙන් ජරාමරණයෙන් ශෝකයෙන්, පරිදේවයෙන් දුකින් දෙමනසින් දැඩි ආයාසයෙන් මැඩුනෙමි වෙමි. දුකට බටුයෙමි වෙමි. දුකින් පෙළුනෙමි වෙමි. මේ සියලු හුදු දුක් රැස කෙලවර කිරීම පැණෙන්නේ නම් මැනවැ"යි ශ්‍රද්ධාවෙන් ගිහිගෙන් තික් ම පැවිද්දට පැමිණියේ වෙයි. හෙතෙම මෙසේ පැවිදි වූයේ ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රශංසා උපදවයි. හෙතෙම ඒ ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රශංසාවෙන් සතුටු වූයේ පරිපුණ්ණි සංකලාපා ඇත්තේ වෙයි. හෙතෙම ඒ ලාභසත්කාරකීර්ති-ප්‍රශංසාවෙන් 'මම ලාභී වෙමි. කීර්ති ඇත්තෙමි වෙමි මේ අතින් හිඤ්ඤා අප්‍රකටයෝ ය. අලොභාබ්‍යයෝ' යි තමන් හුවා දක්වයි. අනුන් හෙලා දක්වයි. හෙතෙම ඒ ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රශංසාවෙන් මත් වෙයි, ප්‍රමාදය වෙයි, සමාන විප්‍රවාසයට පැමිණෙයි. ප්‍රමාදය වූයේ දුක සේ වෙසෙයි. මහණෙනි, මේ මහණ තෙමේ ඛිඛසරෙහි අතු හා කොළ ගන්නේය යි ද, එයින් අවසානයට පැමිණියේ ය යි ද කියනු ලැබේ.

6. මහණෙනි, මේ ලෝකයෙහි ඇතැම් කුල පුත්‍රයෙක් 'ජාතියෙන් ජරාවෙන් මරණයෙන් ශෝකයෙන් වැලපීමෙන් දුකින් දෙමනසින් දැඩි ආයාසයෙන් මැඩුනෙමි වෙමි. දුකට බටුයෙමි වෙමි. දුකින් පෙළුනෙමි වෙමි. මේ හුදු දුක් රැස කෙලවර කිරීම පෙනෙන්නේ නම් යෙහෙකැ'යි ශ්‍රද්ධාවෙන් ගිහිගෙන් තික් ම පැවිද්දට පැමිණියේ වෙයි. හෙතෙම මෙසේ පැවිදි වූයේ ලාභසත්කාර කීර්තිප්‍රශංසා උපදවයි. -

සො තෙන ලාභසක්කාරසීලොකෙන න අත්තමනො හොති න පරිපුණ්ණසංඛකප්පො. සො තෙන ලාභසක්කාරසීලොකෙන න අත්තානුක්කංසෙහි, න පරං වමොහති. සො තෙන ලාභසක්කාරසීලොකෙන න මජ්ඣති තප්පමජ්ඣති තප්පමාදං ආපජ්ඣති. අප්පමතො සමානො සීලසම්පදං ආරුධෙති. සො තාය සීලසම්පදාය අත්තමනො හොති පරිපුණ්ණසංඛකප්පො. සො තාය සීලසම්පදාය අත්තානුක්කංසෙහි පරං වමොහති; අහමසම් සීලවා කල්‍යාණධම්මො, ඉමෙ පතඤ්ඤ භික්ඛු දුස්සීලා පාපධම්මාති. සො තාය සීලසම්පදාය මජ්ඣති පමජ්ඣති පමාදං ආපජ්ඣති. පමතො සමානො දුක්ඛං විහරති.

7. යෙය්ථාපි භික්ඛවෙ පුරිසො සාරජීනො සාරගවෙසී සාරපරියෙසනං වරමානො මහතො රුක්ඛස්ස තිට්ඨතො සාරවතො අතික්කමෙමම සාරං අතික්කමම ඵෙභ්ගුං අතික්කමම තචං පපටිකං ඡේඨා ආදාය පක්කමෙය්ථ සාරන්ති මඤ්ඤමානො, තමෙනං වක්ඛුමි පුරිසො දීසවා ඵචං වදෙය්ථ: 'න වතායං ගචං පුරිසො අඤ්ඤාසී සාරං, න අඤ්ඤාසී ඵෙභ්ගුං, න අඤ්ඤාසී තචං, න අඤ්ඤාසී පපටිකං, න අඤ්ඤාසී සාධාපලාසං. තථා හගං ගචං පුරිසො සාරජීනො සාරගවෙසී සාරපරියෙසනං වරමානො මහතො රුක්ඛස්ස තිට්ඨතො සාරවතො අතික්කමෙමම සාරං අතික්කමම ඵෙභ්ගුං අතික්කමම තචං පපටිකං ඡේඨා ආදාය පක්කමෙය්ථ සාරන්ති මඤ්ඤමානො. යඤ්චස්ස සාරෙන සාරකරණීයං තඤ්චස්ස අත්ථං තානුභවස්සති'ති.

8. ඵවමෙම බො භික්ඛවෙ ඉධෙකවෙචා කුලපුත්තො සඤ්ඤා අභාරසමා අත්තාරියං පබ්බජිතො හොති: ඔතීණ්ණොමති ජාතියා ජරාමරණෙන සොකෙහි පරිඤ්ඤෙහි දුක්ඛෙහි දොමනස්සෙහි උපායාසෙහි, දුක්ඛානිණ්ණො දුක්ඛපරෙතො, අප්පෙචනාම ඉමස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛතඛිඤ්ඤ අත්තකිරියා පඤ්ඤායෙථාති. සො ඵචං පබ්බජිතො සමානො ලාභසක්කාරසීලොකං අතීතිධ්වතොති. සො තෙන ලාභසක්කාරසීලොකෙන න අත්තමනො හොති න පරිපුණ්ණසංඛකප්පො. සො තෙන ලාභසක්කාරසීලොකෙන න අත්තානුක්කංසෙහි න පරං වමොහති. සො තෙන ලාභසක්කාරසීලොකෙන න මජ්ඣති තප්පමජ්ඣති තප්පමාදං ආපජ්ඣති. අප්පමතො සමානො සීලසම්පදං ආරුධෙති. සො තාය සීලසම්පදාය අත්තමනො හොති පරිපුණ්ණසංඛකප්පො; සො තාය සීලසම්පදාය අත්තානුක්කංසෙහි පරං වමොහති; අහමසම් සීලවා කල්‍යාණධම්මො, ඉමෙ පතඤ්ඤ භික්ඛු දුස්සීලා පාපධම්මාති. සො තාය සීලසම්පදාය මජ්ඣති පමජ්ඣති පමාදං ආපජ්ඣති. පමතො සමානො දුක්ඛං විහරති. අයං වුවමති භික්ඛවෙ භික්ඛු පපටිකං අඤ්ඤෙහි බුඝමචිරියස්ස, තෙන ච වොසානං ආපාදී.

හෙතෙම ඒ ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රශංසාවෙන් සතුටු නො වූයේ වෙයි. පරිපුණිසංකල්පනා ඇත්තේ නො වෙයි. හෙතෙම ඒ ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රශංසාව කරණ කොට තමන් හුමා නො දක්වයි. අනුත් හෙලා නො දක්වයි. හෙතෙම ඒ ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රශංසාවෙන් මත් නො වෙයි. පමා නො වෙයි. සමාතිච්ඡ්‍රවාසයට නො පැමිණේ යි. අප්‍රමාදක වූයේ ශීල සම්පන්නිය සිද්ධ කෙරෙ යි. හෙතෙම ඒ ශීල සම්පන්නියෙන් සතුටු වූයේ වෙයි. පිරිපුත් සංකල්පනා ඇත්තේ වෙයි. හෙතෙම ඒ ශීලසම්පන්නිය කරණ කොට 'මම සිල්වත් වූයෙමි. කලණදහම ඇත්තෙමි වෙමි. මේ අන්‍ය වූ භික්ෂුහු දුශ්ශීලයෝ ය. පවිටුදහම ඇත්තෝ යයි තමන් හුමා දක්ව යි. අනුත් හෙලා දක්ව යි. හෙතෙම ඒ ශීලසම්පන්නියෙන් මත් වෙයි. පමා වෙයි. සමාති ච්ඡ්‍රවාසයට පැමිණේ යි. ප්‍රමාදක වූයේ දුක සේ වාසය කෙරෙ යි.

7. මහණෙනි, යම් සේ හර ප්‍රයෝජන කොට ඇති හර සොයන හර සෙවීමෙහි හැසිරෙන්නා වූ පුරුෂයෙක් නො වැටී පවත්නා හර ඇති මහත් රුකෙක හරය ඉක්මවා ම ඵලය ඉක්මවා ම සිපිය ඉක්මවා ම 'හරයයි' සිතා පොත්ත සිදහෙත යන්නේ ද, ඇස් ඇති පුරුෂයෙක් ඒ මොහු දුක මෙසේ කියන්නේ ය: 'මේ හවත් පුරුෂයෙම ඵකාන්තයෙන් හර නො දන්නේ ය. ඵලය නො දන්නේ ය. සිපිය නො දන්නේ ය. පොත්ත නො දන්නේ ය. අතු කොළ නො දන්නේ ය. ඵසේ හෙයින් ම හර ප්‍රයෝජන කොට ඇත්තා වූ හර සොයන්නා වූ හර සෙවීමෙහි හැසිරෙන්නා වූ මේ හවත් පුරුෂ තෙමේ නො වැටී පවත්නා වූ හර ඇති මහ රුකෙහි හර ඉක්මවා ම ඵලය ඉක්මවා ම සිපිය ඉක්මවා ම 'හරය'යි සිතා පොත්ත සිදු ගෙන යන්නේ ය. මොහු විසින් හරයෙන් කල යුතු යම් කටයුත්තක් වේ ද ඵය ද නො ලබන්නේ ය' යනුයි.

8. මහණෙනි, ඵ පරිද්දෙන් ම මේ ලෝකයෙහි ඇතැම් කුලපුත්‍රයෙක් 'ඉපදීමෙන්, ජරාවෙන් මරණයෙන් ශොකයෙන් වැලටීමෙන් දුකින් දෙමනසින් දැඩි ආයාසයෙන් මැඩුනෙමි වෙමි. දුකට බටුයෙමි වෙමි. දුකින් පෙළුනෙමි වෙමි. මේ හුදු දුක් රැසෙහි කෙලවර කීරීමක් පෙනෙන්නේ නම් ඉතා යෙහෙකැ'යි ශ්‍රද්ධායෙන් හිතියෙහිත් නික්ම පැවිද්දට පැමිණියේ වෙයි. හෙතෙම මෙසේ පැවිදි වූයේ ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රශංසා උපදවයි. හෙතෙම ඒ ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රශංසාවෙන් සතුටු නො වෙයි. පිරිපුත් සංකල්පනා ඇත්තේ නො වෙයි. හෙතෙම ඒ ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රශංසාවෙන් තමන් හුමා නො දක්ව යි. අනුත් හෙලා නො දක්ව යි. හෙතෙම ඒ ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රශංසාවෙන් මත් නො වෙයි. පමා නො වෙයි. සමාතිච්ඡ්‍රවාසයට නො පැමිණේ යි. අප්‍රමාදක වූයේ ශීලසම්පද්‍රවාසයට සපයයි. හෙතෙම ඒ ශීලසම්පන්නියෙන් සතුටු වූයේ වෙයි. පිරිපුත් සංකල්පනා ඇත්තේ වෙයි. 'මම සිල් ඇත්තෙමි වෙමි. කලණදහම ඇත්තෙමි වෙමි. මේ අන්‍ය භික්ෂුහු දුශ්ශීලයෝ ය පාපඤ්ඤාව ඇත්තෝ ය'යි ඒ ශීලසම්පන්නියෙන් තමන් හුමා දක්ව යි පර හෙලා දක්ව යි. හෙතෙම ඒ ශීලසම්පන්නියෙන් මත් වෙයි. පමා වෙයි. සමාතිච්ඡ්‍රවාසයට පැමිණේ යි. පමා වූයේ දුකින් වාසය කෙරෙ යි. මහණෙනි, මේ මහණ තෙමේ බ්‍රහ්මචර්යාවෙහි පොත්ත ගන්නේ ය යි ද ඵසින් ම කිසිවට පැමිණියේ යයි ද කියනු ලැබේ.

9. ඉධ පන භික්ඛවෙ එකච්චො කුලපුත්තො සද්ධා අභාරසමා අභහාරියං පබ්බජිතො හොති. ඕතිණ්ණොමහි ජාතියා ජරාමරණෙන සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුක්ඛෙහි දෙමනස්සෙහි උපායාසෙහි, දුක්ඛොතිණ්ණො දුක්ඛපරෙතො, අපෙචනාම ඉමස්ස කෙච්චුස්ස දුක්ඛකිකිකිස්ස අන්තකිරියා පඤ්ඤාසෙථාති. සො එවං පබ්බජිතො සමානො ලාභසක්කාරසිලොකං අභිනිබ්බතෙති. සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන න අත්තමනො හොති න පරිපුණ්ණසංඛතප්පො. සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන න අත්තානුක්කංසෙති න පරං වමෙහති. සො තෙන ලාභසක්කාර- සිලොකෙන න මජ්ඣති තප්පමජ්ඣති තප්පමාදං ආපජ්ඣති. අප්පමත්තො සමානො සීලසම්පදං ආරුධෙති. සො තාය සීලසම්පදය අත්තමනො හොති තො ව ඛො පරිපුණ්ණසංඛතප්පො. සො තාය සීලසම්පදය න අත්තානුක්කංසෙති න පරං වමෙහති. සො තාය සීලසම්පදය න මජ්ඣති තප්පමජ්ඣති තප්පමාදං ආපජ්ඣති. අප්පමත්තො සමානො සමාධිසම්පදං ආරුධෙති. සො තාය සමාධිසම්පදය අත්තමනො හොති පරිපුණ්ණ- සංඛතප්පො. සො තාය සමාධිසම්පදය අත්තානුක්කංසෙති පරං වමෙහති. අභමසමි සමාගිතො එකභවිතො, ඉමෙ පනඤ්ඤා භික්ඛු අසමාතිතා විබ්භන්තවිතොති. සො තාය සමාධිසම්පදය මජ්ඣති පමජ්ඣති පමාදං ආපජ්ඣති. පමත්තො සමානො දුක්ඛං විහරති.

10. සෙසාථාපි භික්ඛවෙ පුරිසො සාරභිකො සාරභවෙසී සාර- පරියෙසනං චරමානො මහතො රුක්ඛස්ස තිට්ඨතො සාරචතො අතික්කමමව සාරං අතික්කමම ඓඤ්ඤං තචං ඡේනා ආදාය පක්කමෙය්‍ය සාරන්ති මඤ්ඤමානො, තමෙතං චක්ඛමා පුරිසො දීඝවා එවං වදෙය්‍යා: 'න චතාසං භමං පුරිසො අඤ්ඤාසී සාරං, න අඤ්ඤාසී ඓඤ්ඤං, න අඤ්ඤාසී තචං, න අඤ්ඤාසී පපටිකං, න අඤ්ඤාසී සාධාපලාසං. තථා භයං භවං පුරිසො සාරභිකො සාරභවෙසී සාරපරියෙසනං චරමානො මහතො රුක්ඛස්ස තිට්ඨතො සාරචතො අතික්කමමව සාරං අතික්කමම ඓඤ්ඤං තචං ඡේනා ආදාය පක්කමෙය්‍ය සාරන්ති මඤ්ඤමානො, යඤ්චස්ස සාරෙන සාරකරණියං තඤ්චස්ස අත්ථං තානුභවිස්සති'ති.

11. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ ඉධෙකච්චො කුලපුත්තො සද්ධා අභාරසමා අභහාරියං පබ්බජිතො හොති. ඕතිණ්ණොමහි ජාතියා ජරාමරණෙන සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුක්ඛෙහි දෙමනස්සෙහි උපායාසෙහි, දුක්ඛො තිණ්ණො දුක්ඛපරෙතො, අපෙචනාම ඉමස්ස කෙච්චුස්ස දුක්ඛකිකිකිස්ස අන්තකිරියා පඤ්ඤාසෙථාති. සො එවං පබ්බජිතො සමානො ලාභසක්කාරසිලොකං අභිනිබ්බතෙති. සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන න අත්තමනො හොති.-

9. මහණෙනි, මේ ලෝකයෙහි ඇතැම් කුලපුත්‍රයෙක් 'ජාතියෙන්, ජරාමරණයෙන්, යෝකයෙන්, වැලපීමෙන්, දුකින්, දොමනසින් දැඩි ආයාසයෙන් මැඩුනෙම වෙමි. දුකට බඩුගෙම වෙමි. දුකින් පෙළුනෙම වෙමි. මේ හුදු දුක් රැසේ කෙලවර කිරීම පෑහේ නම් ඉතා යෙහෙකැ'යි ශ්‍රද්ධාවෙන් ගිහිගෙන් නික්ම පැවිද්දට පැමිණියේ වෙයි. හෙතෙම මෙසේ පැවිදි වූයේ ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රශංසා උපදවයි. හෙතෙමේ ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රශංසාවෙන් සතුටු නො වූයේ වෙයි. පිරිපුන් සංකල්පනා ඇත්තේ නො වෙයි. හෙතෙම ඒ ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රශංසායෙන් තමන් හුවා නො දක්වයි. පරු හෙළා නො දක්වයි. හෙතෙම ඒ ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රශංසාවෙන් මත් නො වෙයි. පමා නො වෙයි. සමාතිවිප්‍රවාසයට නො පැමිණෙයි. අප්‍රමතන වූයේ සීලසම්පත්තිය සමාදානය කෙරෙයි. හෙතෙමේ ඒ සීලසම්පත්තියෙන් සතුටු වූයේ ද පිරිපුන් සංකල්පනා ඇත්තේ නො වෙයි. හෙතෙමේ ඒ සීලසම්පත්තියෙන් තමන් හුවා නො දක්වයි. පරු හෙළා නො දක්වයි. හෙතෙමේ ඒ සීලසම්පත්තියෙන් මත් නො වෙයි. පමා නො වෙයි. සමාතිවිප්‍රවාසයට පත් නො වෙයි. අප්‍රමතන වූයේ සමාධිසම්පත්තිය සපයයි. හෙතෙමේ ඒ සමාධිසම්පත්තියෙන් සතුටු වූයේ පිරිපුන් සංකල්පනා ඇත්තේ වෙයි. 'මම සමාධියෙන් හුදකලා වූයෙම එකක වූ සිත් ඇත්තෙම වෙමි. මේ අතින් හිසුහු වතාහි අසමාහිතයෝ ය. නානාරම්මණයන්හි පිහිටි ගිහ සිත් ඇත්තෝ ය'යි තමන් හුවා දක්වයි. පරු හෙළා දක්වයි. හෙතෙම ඒ සමාධිසම්පත්තියෙන් මත් වෙයි. විශෙෂයෙන් මත් වෙයි. සමාතිවිප්‍රවාසයට පැමිණෙයි. ප්‍රමතන වූයේ දුක සේ වාසය කරයි.

10 මහණෙනි, හර ප්‍රයෝජන කොට ඇති හර සොයන සුදු හර සෙවීමෙහි හැසිරෙන්නා වූ පුරුෂයෙක් තෙමේ යම් සේ නො වැටී පවත්නා හර ඇති මහත් රුකෙක හරය ඉක්මවා ම එළය ඉක්මවා ම 'හරය'යි හඟනේ සිවිය සිඳු ගෙන යන්නේ ද, ඇස් ඇති පුරුෂයෙක් ඒ මොහු දුක මෙසේ කීයන්නේ ය: 'මේ හවත් පුරුෂ තෙම හර නො දන්නේ ය. එළය නො දන්නේ ය. සිවිය නො දන්නේ ය. පොත්ත නො දන්නේ ය. කොළ අතු නො දන්නේ ය. එසේ හෙයින් ම මේ හවත් පුරුෂ තෙමේ හරය ප්‍රයෝජන කොට ඇත්තේ හරය සොයන සුදු වූයේ හර සෙවීමෙහි හැසිරෙන්නේ නො වැටී පවත්නා වූ හරය ඇති මහත් රුකෙහි හරය ඉක්මවා ම එළය ඉක්මවා ම හරය සිහඟනේ සිවිය සිඳු ගෙන ගියේ ය. මොහු පිහිටි හරයෙන් කල හුතු යම් කටයුත්තක් වේ නම්, හරය පිළිබඳ ඒ ප්‍රයෝජනය නො ලබන්නේ ය කියා යි.

11. මහණෙනි, එ පරිද්දෙන් ම මේ ලෝකයෙහි ඇතැම් කුලපුත්‍රයෙක් 'ඉපදීමෙන් ජරාවෙන් මරණයෙන් යොකයෙන් වැලපීමෙන් දුකින් දොමනසින් දැඩි ආයාසයෙන් මැඩුනෙම වෙමි. දුකට බඩුගෙම දුකින් පිහිත වූයෙම වෙමි. මේ හුදු දුක් රැසේ කෙලවර කිරීම පෙනෙන්නේ නම් ඉතා යෙහෙකැ' යි ශ්‍රද්ධාවෙන් ගිහිගෙන් නික්ම පැවිද්දට පැමිණියේ වෙයි. හෙතෙම මෙසේ පැවිදි වූයේ ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රශංසා උපදවයි. හෙතෙම ඒ ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රශංසායෙන් සතුටු නො වූයේ වෙයි.-

න පරිපුණ්ණසංඛකපො. සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන න අත්තානුක්කංසෙති න පරං වම්බෙති. සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන න මජ්ඣති නපමජ්ඣති නපමාදං ආපජ්ඣති. අපමනො සමානො සිලසම්පදං ආරුධෙති. සො තාය සිලසම්පදය අත්තමනො හොති නො ච ඛො පරිපුණ්ණසංඛකපො. සො තාය සිලසම්පදය න අත්තානුක්කංසෙති න පරං වම්බෙති. සො තාය සිලසම්පදය න මජ්ඣති නපමජ්ඣති නපමාදං ආපජ්ඣති. අපමනො සමානො සමාධිසම්පදං ආරුධෙති. සො තාය සමාධිසම්පදය අත්තමනො හොති පරිපුණ්ණසංඛකපො. සො තාය සමාධිසම්පදය අත්තානුක්කංසෙති, පරං වම්බෙති: අහමසමී සමාභිනො ඵකංභවිතො, ඉමෙ පනඤ්ඤ භික්ඛු අසමාහිතා විධිනන්ත- විතතාති. සො තාය සමාධිසම්පදය මජ්ඣති පමජ්ඣති පමාදං ආපජ්ඣති පමනො සමානො දුක්ඛං විහරති. අයං වුච්චති භික්ඛුවෙ භික්ඛු කම් අගගහෙසි බුහමචරියස්ස, තෙන ච වොසානං ආපාදි.

12. ඉධ පන භික්ඛුවෙ ඵකවෙචා කුලපුතො සඤ්ඤා ආභාරසමා අනුභවයං පබ්බජිතො හොති: ඕඨිඤ්ඤාමිති ජාතියං ජර්මරණෙන සොකෙති පරිදෙවෙති දුක්ඛෙති දොමනපසංඝති උපායාසෙති, දුක්ඛො- තිණ්ණො දුක්ඛපරෙතො, අපොචනාම ඉමස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛකතික්ඛස්ස අත්තකිරියා පඤ්ඤායෙථාති. සො ඵචං පබ්බජිතො සමානො ලාභසක්කාර- සිලොකං අභිනිබ්බතෙති. සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන න අත්තමනො හොති න පරිපුණ්ණසංඛකපො. සො තෙන ලාභසක්කාර- සිලොකෙන න අත්තානුක්කංසෙති න පරං වම්බෙති. සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන න මජ්ඣති නපමජ්ඣති නපමාදං ආපජ්ඣති. අපමනො සමානො සිලසම්පදං ආරුධෙති. සො තාය සිලසම්පදය අත්තමනො හොති නො ච ඛො පරිපුණ්ණසංඛකපො. සො තාය සිලසම්පදය න අත්තානුක්කංසෙති න පරං වම්බෙති. සො තාය සිලසම්පදය න මජ්ඣති නපමජ්ඣති නපමාදං ආපජ්ඣති. අපමනො සමානො සමාධිසම්පදං ආරුධෙති. සො තාය සමාධිසම්පදය අත්තමනො හොති නො ච ඛො පරිපුණ්ණසංඛකපො. සො තාය සමාධිසම්පදය න අත්තානුක්කංසෙති න පරං වම්බෙති. සො තාය සමාධිසම්පදය න මජ්ඣති නපමජ්ඣති නපමාදං ආපජ්ඣති. අපමනො සමානො ඤ්ඤාදස්සනං ආරුධෙති, සො තෙන ඤ්ඤාදස්සනෙන අත්තමනො හොති පරිපුණ්ණසංඛකපො. සො තෙන ඤ්ඤාදස්සනෙන අත්තානුක්කංසෙති පරං වම්බෙති: අහමසමී ජානං පස්සං විහරමි. ඉමෙ පනඤ්ඤ භික්ඛු අජානං අපස්සං විහරන්ති. සො තෙන ඤ්ඤාදස්සනෙන මජ්ඣති පමජ්ඣති පමාදං ආපජ්ඣති. පමනො සමානො දුක්ඛං විහරති.

පරිපූර්ණ සංකල්පනා ඇත්තේ නොවෙයි. හෙතෙම ඒ ලාභසත්කාර-කීර්තිප්‍රශංසායෙන් තමන් උසස් කොට නොදක්වයි. පර් හෙළා නොදක්වයි. හෙතෙම ඒ ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රශංසාවෙන් මත් නොවෙයි. පමා නොවෙයි. සිතියෙන් තොරව විසීමට නොපැමිණෙයි. අප්‍රමිතන වූයේ සීලසම්පත්තිය සපයයි. හෙතෙම ඒ සීලසම්පත්තියෙන් සතුටු වූයේ වෙයි. පිරිපුන් සංකල්පනා ඇත්තේ නොවෙයි. හෙතෙම ඒ සීලසම්පත්තියෙන් තමන් හුවා නොදක්වයි. පර් හෙළා නොදක්වයි. හෙතෙම ඒ සීලසම්පත්තියෙන් මත් නොවෙයි. සමාතිවිප්‍රවාසයට නොපැමිණෙයි. අප්‍රමිතන වූයේ සමාධිසම්පත්තිය සපයයි. හෙතෙම ඒ සමාධිසම්පත්තියෙන් සතුටු වූයේ පිරිපුන් සංකල්පනා ඇත්තේ වෙයි. හෙතෙම ඒ සමාධිසම්පත්තියෙන් මම සමාධියෙන් යුක්ත වූයෙමි උකහ වූ සිත් ඇත්තෙමි වෙමි මේ අන්‍ය භික්ෂුහු වනාහි අසමාහිතයෝ ය. විපුරුණු සිත් ඇත්තෝ ය'යි තමා හුවා දක්වයි. පර් හෙළා දක්වයි. හෙතෙම ඒ සමාධිසම්පත්තියෙන් මත් වෙයි. පමා වෙයි. සමාතිවිප්‍රවාසයට පැමිණෙයි. ප්‍රමිතන වූයේ දුක සේ වාසය කරයි. මහණෙහි, මේ මහණ තෙමේ මුහම්මයාණීයෙහි සිව්ස ගත්තේ ය යි ද, එයින් ම අවසානයට පැමිණියේ ය යි ද කියනු ලැබේ.

12. මහණෙහි, මේ ලෝකයෙහි ඇතැම් කුලපුත්‍රයෙක් 'ජාතියෙන් ජරාවෙන් මරණයෙන් ශෝකයෙන් වැලපීමෙන් දුකින් දෙමනසින් දැඩි ආයාසයෙන් මැවුනෙමි වෙමි. දුකට ඔවුයෙමි වෙමි. දුකින් පෙළුනෙමි වෙමි මේ හුදු දුක් රැසෙහි කෙළවර කිරීම් පෙනෙන්නේ නම් ඉතා යෙහෙකැ' යි සැදහායෙන් ගිහිගෙන් නික්ම පැවිද්දට පැමිණියේ වෙයි. හෙතෙම මෙසේ පැවිදි වූයේ ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රශංසාවන් උපදවයි හෙතෙම ඒ ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රශංසාවෙන් සතුටු නොවූයේ පරිපූර්ණ සංකල්පනා ඇත්තේ නොවෙයි. හෙතෙම ඒ ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රශංසාවෙන් තමන් හුවා නොදක්වයි. පර් හෙළා නොදක්වයි. හෙතෙම ඒ ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රශංසාවෙන් මත් නොවෙයි. පමා නොවෙයි. සමාතිවිප්‍රවාසයට පත් නොවෙයි. අප්‍රමිතන වූයේ සීලසම්පත්තිය සපයයි. හෙතෙම ඒ සීලසම්පත්තියෙන් සතුටු වූයේ පරිපූර්ණ සංකල්පනා ඇත්තේ නොවෙයි. හෙතෙම ඒ සීලසම්පත්තියෙන් තමන් හුවා නොදක්වයි. පර් හෙළා නොදක්වයි. හෙතෙම ඒ සීලසම්පත්තියෙන් මත් නොවෙයි. පමා නොවෙයි. සමාතිවිප්‍රවාසයට නොපැමිණෙයි. අප්‍රමිතන වූයේ සමාධිසම්පත්තිය සපයයි. හෙතෙම ඒ සමාධිසම්පත්තියෙන් සතුටු වූයේ පිරිපුන් සංකල්පනා ඇත්තේ නොවෙයි. හෙතෙම ඒ සමාධිසම්පත්තියෙන් තමන් හුවා නොදක්වයි. පර් හෙළා නොදක්වයි. හෙතෙම ඒ සමාධිසම්පත්තියෙන් මත් නොවෙයි. පමා නොවෙයි. සමාතිවිප්‍රවාසයට නොපැමිණෙයි. අප්‍රමිතන වූයේ දිව්‍යවක්ෂුර්ඥත සංකල්පනා ඥානදර්ශනය ලබයි. හෙතෙම ඒ ඥානදර්ශනයෙන් සතුටු වූයේ පිරිපුන් සංකල්පනා ඇත්තේ වෙයි. හෙතෙම ඒ ඥානදර්ශනයෙන් 'මම දන්නෙමි දන්නෙමි වාසය කරමි. මේ අතින් භික්ෂුහු වනාහි නොදනිමින් නොදකිමින් ම වාසය කරති'යි තමා හුවා දක්වයි. පර් හෙළා දකියි. හෙතෙම ඒ ඥානදර්ශනයෙන් මත් වෙයි. විශේෂයෙන් මත් වෙයි. සමාතිවිප්‍රවාසයට පැමිණෙයි. ප්‍රමිතන වූයේ දුක සේ වාසය කරයි.

13. තෙසාපාපි භික්ඛවෙ පුරිසො සාරත්ථිනො සාරගවෙසී සාරපරියෙසනං වරමානො මහතො රුක්ඛස්ස තිට්ඨතො සාරවතො අතික්ඛමෙමව සාරං ඵෙග්ගං ඡේත්වා ආදාය පක්ඛාමෙය්‍ය සාරන්ති මඤ්ඤමානො, තමෙතං වක්ඛුමා පුරිසො දිස්වා එවං වෙදෙය්‍යා: ‘ත වතායං ගචං පුරිසො අඤ්ඤාසී සාරං, න අඤ්ඤාසී ඵෙග්ගං, න අඤ්ඤාසී තචං, න අඤ්ඤාසී පපටිකං, න අඤ්ඤාසී සාඛාපලාසං. තථා හසං හචං පුරිසො සාරත්ථිනො සාරගවෙසී සාරපරියෙසනං වරමානො මහතො රුක්ඛස්ස තිට්ඨතො සාරවතො අතික්ඛමෙමව සාරං ඵෙග්ගං ඡේත්වා ආදාය පක්ඛාමෙය්‍ය සාරන්ති මඤ්ඤමානො, යඤ්චස්ස සාරෙත සාරකරණියං තඤ්චස්ස අත්ථං නානුභවිස්සතිති.

14. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ ඉධෙතචේවා කුලපුත්තො සද්ධා අභාරසමා අතභාරියං පබ්බජිතො භොගි: ඔතිණ්ණොමිති ජාතියා ජරුමරණෙන සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුක්ඛෙහි දොමනස්සෙහි උපායාසෙහි, දුක්ඛානිණ්ණො දුක්ඛපරෙතො, අප්පෙචනාම ඉමස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛකඛන්ධස්ස අත්තකිරියා පඤ්ඤායෙථාති. සො එවං පබ්බජිතො සමානො ලාභසක්කාරසිලොකං අභිනිබ්බතෙතති. සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන න අත්තමතො හොති න පරිපුණ්ණසඛකප්පො. සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන න අත්තානුක්ඛංසෙති න පරං වමෙතති. සො මතෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන න මජ්ජති නසමජ්ජති නසමාදං ආපජ්ජති. අප්පමතො: සමානො සීලසම්පදං ආරුධෙති. සො තාය සීලසම්පදාය අත්තමතො හොති නො ච ඛො පරිපුණ්ණසඛකප්පො. සො තාය සීලසම්පදාය න අත්තානුක්ඛංසෙති න පරං වමෙතති. සො තාය සීලසම්පදාය න මජ්ජති නසමජ්ජති නසමාදං ආපජ්ජති. අප්පමතො: සමානො සමාධිසම්පදං ආරුධෙති. සො තාය සමාධිසම්පදාය අත්තමතො හොති නො ච ඛො පරිපුණ්ණසඛකප්පො. සො තාය සමාධිසම්පදාය න අත්තානුක්ඛංසෙති න පරං වමෙතති. සො තාය සමාධිසම්පදාය න මජ්ජති නසමජ්ජති නසමාදං ආපජ්ජති. අප්පමතො: සමානො ඤ්ඤාණදස්සනං ආරුධෙති. සො තෙන ඤ්ඤාණදස්සනෙන අත්තමතො හොති පරිපුණ්ණසඛකප්පො. සො තෙන ඤ්ඤාණදස්සනෙන අත්තානුක්ඛංසෙති පරං වමෙතති: අභමම ජාතං පස්සං විහරාමි, ඉමෙ පනඤ්ඤා භික්ඛු අජානං අපස්සං විහරන්ති. සො තෙන ඤ්ඤාණදස්සනෙන මජ්ජති සමජ්ජති පමාදං ආපජ්ජති. පමතො: සමානො දුක්ඛං විහරති. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ භික්ඛු ඵෙග්ගං අක්ඛතෙහි බ්‍රහ්මචිරියස්ස, තෙන ච වොසානං ආපාදී.

13. මහණෙනි, යම් සේ හර ප්‍රයෝජන ශක්‍ය කොට ඇති හර සොයනුහු වූ හර සෙවීමෙහි හැසිරෙන්නා වූ පුරුෂයෙක් නො වැටී පවත්නා වූ හර ඇති මහත් රුකෙක හරය ඉක්මවා ම 'හර ය'යි හඟනේ එළය කපාගෙන යන්නේ ද, ඇස් ඇති පුරුෂයෙක් ඒ මොහු දැක 'ඒකාන්තයෙන් මේ හවත් පුරුෂ තෙමේ හරය නො දන්නේ ය. එළය නො දන්නේ ය. සිවිය නො දන්නේ ය. පොත්ත නො දන්නේ ය. අඟු කොළ නො දන්නේ ය. එසේ හෙයින්ම මේ හවත් පුරුෂ තෙමේ හර ප්‍රයෝජන කොට ඇත්තේ හර සොයනුහු වූයේ හර සෙවීමෙහි හැසිරෙන්නේ නො වැටී පවත්නා වූ හර ඇති මහත් රුකෙක හරය ඉක්මවා ම 'හරය'යි හඟනේ එළය කපා ගෙන ගියේ ය. ඔහු විසින් හරයෙන් කට හුඟු යමක් වී නම්, හරය පිළිබඳ ඒ ප්‍රයෝජනය ද නො ලබන්නේ ය'යි මෙසේ කියන්නේ ය.

14. මහණෙනි, එ පරිද්දෙන් ම මේ ලෝකයෙහි ඇතැම් කුලපුත්‍රපුත්‍රයෙක් 'ඒකියෙන් ජරාවෙන් මරණයෙන් ශෝකයෙන් වැලපීමෙන් දුකින් දෙමනසින් දැඩි ආයාසයෙන් මැඩුනෙම වෙම. දුකට බඩුයෙම වෙම. දුකින් පෙළුනෙම වෙම. මේ හුදු දුක් රැහ කෙලවර කිරීම පෙනේ නම් ඉතා යෙහෙකැ'යි ශ්‍රද්ධාවෙන් ගිහිගෙන් නික්ම පැවිද්දට පැමිණියේ වෙයි. හෙතෙම මෙසේ පැවිදි වූයේ ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රශංසා උපදව සි. හෙතෙමේ ඒ ලාභසත්කාරකීර්ති-ප්‍රශංසාවෙන් නො සතුටු වූයේ පරිපූර්ණසංකල්පනා ඇත්තේ නො වෙයි. හෙතෙම ඒ ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රශංසාවෙන් තමන් හුවා නො දක්වයි. පරා හෙළා නො දක්වයි. හෙතෙම ඒ ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රශංසාවෙන් මත් නො වෙයි. පමා නො වෙයි. සමානිච්ඡ්‍රවාසයට නො පැමිණේ යි. අප්‍රමාදතා වූයේ සිලසම්පත්තිය සම්පාදනය කරයි. හෙතෙම ඒ සිලසම්පත්තියෙන් සතුටු වූයේ පරිපූර්ණසංකල්පනා ඇත්තේ නො වෙයි. හෙතෙම ඒ සිලසම්පත්තියෙන් තමා හුවා නො දක්වයි. පරා හෙළා නො දක්වයි. හෙතෙමේ ඒ සිලසම්පත්තියෙන් මත් නො වෙයි. පමා නො වෙයි. සමානිච්ඡ්‍රවාසයට නො පැමිණේ යි. අප්‍රමාදතා වූයේ සමාධිසම්පත්තිය සපයයි. හෙතෙමේ ඒ සමාධිසම්පත්තියෙන් සතුටු වූයේ පරිපූර්ණසංකල්පනා ඇත්තේ නො වෙයි. හෙතෙම ඒ සමාධිසම්පත්තියෙන් මත් නො වෙයි. පමා නො වෙයි. සමානිච්ඡ්‍රවාසයට නො පැමිණේ යි. අප්‍රමාදතා වූයේ දිව්‍යචික්ඛණ්ණඥාසංඛාරාඥාදර්ශනසංකල්පනා ඇත්තේ වෙයි. හෙතෙම ඒ ඥාදර්ශනයෙන් සතුටු වූයේ පිරිපුත් සංකල්පනා ඇත්තේ වෙයි. හෙතෙම ඒ ඥාදර්ශනයෙන් 'මම දන්නෙමි දන්නෙමි වාසය කරමි. මේ අතින් භික්ෂුහු නො දනිමින් නො දකිමින් වාසය කරනි'යි තමා හුවා දක්වයි. පරා හෙළා දක්වයි. හෙතෙම ඒ ඥාදර්ශනයෙන් මත් වෙයි. පමා වෙයි. සමානිච්ඡ්‍රවාසයට පැමිණේ යි. ප්‍රමාදතා වූයේ දුක සේ වාසය කරයි. මහණෙනි, මේ මහණ තෙමේ, බ්‍රහ්මචර්යායෙන් එළය ගන්නේ යයි ද එයින් ම අවසානයට පැමිණියේ යයි ද කියනු ලැබේ.

15. ඉධ පන භික්ඛවෙ ඵකචෙච්චා කුලපුභන්තා සඤ්ඤා අහාරසමා අනහාරියං පබ්බජිතො හොති: ඔච්ඡණ්ණොමචි ජාතියා ජරාමරණෙන සොකෙහි පරිදෙවෙති දුක්ඛෙහි දොමනස්සෙහි උපායාසෙහි, දුක්ඛො- නිණ්ණො දුක්ඛපරෙතො, අපොචනාම ඉමිස්ස කෙච්චලස්ස දුක්ඛකචකිස්ස අනතතිරියා පඤ්ඤායෙථාති. සො ඵචං පබ්බජිතො සමානො ලාභසකකාර- සිලොකං අභිතිබ්බතෙතති. සො තෙන ලාභසකකාරසිලොකෙන න අතනමනො හොති නො ච ඛො පරිපුණ්ණසංඛකපො. සො තෙන ලාභ- සකකාරසිලොකෙන න අතනානුක්කංසෙහි න පරං වම්භෙති. සො තෙන ලාභසකකාරසිලොකෙන න මජ්ඣති නසමජ්ඣති නසමාදං ආපජ්ඣති. අපමනෙතො සමානො සීලසම්පදං ආරාධෙති. සො තාය සීලසම්පදාය අතනමනො හොති. නො ච ඛො පරිපුණ්ණසංඛකපො. සො තාය සීලසම්පදාය න අතනානුක්කංසෙහි න පරං වම්භෙති. සො තාය සීලසම්පදාය න මජ්ඣති නසමජ්ඣති නසමාදං ආපජ්ඣති. අපමනෙතො සමානො සමාධිසම්පදං ආරාධෙති. සො තාය සමාධිසම්පදාය අතනමනො හොති නො ච ඛො පරිපුණ්ණසංඛකපො. සො තාය සමාධිසම්පදාය න අතනානුක්කංසෙහි න පරං වම්භෙති. සො තාය සමාධිසම්පදාය න මජ්ඣති නසමජ්ඣති නසමාදං ආපජ්ඣති. අපමනෙතො සමානො සුණ්දසුත්තං ආරාධෙති. සො තෙන සුණ්දසුත්තෙන අතනමනො හොති නො ච ඛො පරිපුණ්ණසංඛකපො. සො තෙන සුණ්දසුත්තෙන න අතනානුක්කංසෙහි න පරං වම්භෙති. සො තෙන සුණ්දසුත්තෙන න මජ්ඣති නසමජ්ඣති නසමාදං ආපජ්ඣති. අපමනෙතො සමානො අසමයවිමොක්ඛං ආරාධෙති. අට්ඨානමෙතං භික්ඛවෙ අනවකාසො යං සො භික්ඛු තාය අසමයවිමුත්තියා පරිභාසෙථ

16 සෙසයථාපි භික්ඛවෙ පුරිසො සාරජච්චිකො සාරගචෙසී සාරපරිසෙසනං චිරමානො මහතො රුක්ඛස්ස නිට්ඨිතො සාරචතො සාරඤ්ඤෙච ඡේත්වා ආදාය පක්කමෙය්‍ය සාරනති ජානමානො; තමෙතං චික්ඛමා පුරිසො දිස්වා ඵචං වදෙය්‍ය: අඤ්ඤාසි වතායං භවං පුරිසො සාරං අඤ්ඤාසි ඡේත්වා අඤ්ඤාසි තචං අඤ්ඤාසි පපටිකං අඤ්ඤාසි සාඛාපලාසං. තථානගං භවං පුරිසො සාරජච්චිකො සාරගචෙසී සාරපරිසෙසනං චිරමානො මහතො රුක්ඛස්ස නිට්ඨිතො සාරචතො සාරඤ්ඤෙච ඡේත්වා ආදාය පක්කමෙය්‍ය සාරනති ජානමානො, යඤ්චස්ස සාරෙන සාරකරණීයං තඤ්චස්ස අචං අනුභවිස්සති.

15. මහණෙනි, මේ ලෝකයෙහි ඇතැම් කුලපුත්‍රයෙක් 'ජාතියෙන් ජරාමරණයෙන් ශෝකයෙන් වැලපීමෙන් දුකින් දෙමනසින් දැඩි ආයාසයෙන් මැඩුනෙමි දුකට බඩුයෙමි දුකින් පෙළුනෙමි වෙමි. මේ හුදු දුක් රැස කෙළෙවර කිරීම පෙනේ නමි ඉතා යෙහෙකැ'යි සැදහැයෙන් ගිහියෙකින් තිත් ම පැවිද්දට පැමිණියේ වෙයි. හෙතෙම මෙසේ පැවිදි වූයේ ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රශංසා උපදව යි. හෙතෙමේ ඒ ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රශංසාවෙන් නොසතුටු වූයේ පිරිසුන් සංකල්පනා ඇත්තේ නො වෙයි. හෙතෙම ඒ ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රශංසාවෙන් තමන් හුවා නො දක්ව යි. පරා හෙලා නො දක්වයි. හෙතෙමේ ඒ ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රශංසාවෙන් මත් නො වෙයි. පමා නො වෙයි. සමාතිවිප්‍රවාසයට නො පැමිණෙ යි. අප්‍රමතන වූයේ සිලසම්පත්තිය සපයයි. හෙතෙමේ ඒ සිලසම්පත්තියෙන් සතුටු වූයේ පරිපූර්ණ-සංකල්පනා ඇත්තේ නො වෙයි. හෙතෙම ඒ සිලසම්පත්තියෙන් තමා හුවා නො දක්ව යි. පරා හෙලා නො දක්ව යි. හෙතෙමේ ඒ සිලසම්පත්තියෙන් මත් නො වෙයි. පමා නො වෙයි. සමාතිවිප්‍රවාසයට පත් නො වෙයි. අප්‍රමතන වූයේ සමාහිය සම්පූර්ණ කරයි. හෙතෙම ඒ සමාහියසම්පත්තියෙන් සතුටු වූයේ පරිපූර්ණසංකල්පනා ඇත්තේ නො වෙයි. හෙතෙම ඒ සමාහියසම්පත්තියෙන් තමන් හුවා නො දක්ව යි. පරා හෙලා නො දක්ව යි. හෙතෙම ඒ සමාහියසම්පත්තියෙන් මත් නො වෙයි. පමා නො වෙයි. සමාතිවිප්‍රවාසයට නො පැමිණෙ යි. අප්‍රමතන වූයේ දිව්‍යවක්‍ෂුර්ඥතසංවිධාන ඥානදර්ශන ලබයි. හෙතෙමේ ඒ ඥානදර්ශනයෙන් සතුටු වූයේ වෙයි. පරිපූර්ණසංකල්පනා ඇත්තේ නො වෙයි. හෙතෙම ඒ ඥානදර්ශනයෙන් තමා හුවා නො දක්ව යි. පරා හෙලා නො දක්ව යි. හෙතෙම ඒ ඥානදර්ශනයෙන් මත් නො වෙයි. පමා නො වෙයි. සමාතිවිප්‍රවාසයට නො පැමිණෙ යි. අප්‍රමතන වූයේ සියලු කෙලයන්ගෙන් එකානතයෙන් ඕදීම වූ නවලොකොත්තර සඹුමය ලබයි. මහණෙනි, ඒ මහණ තෙමේ යම් හෙයෙකින් ඒ නවලොකොත්තරධර්මයෙන් පිරිහෙන්නේය යන මෙය හෙතු රහිත ය. අවකාශ රහිත ය.

16. මහණෙනි, යම් සේ හර ප්‍රයෝජන කොට ඇත්තා වූ හර සොයනසුලු වූ හර සෙවීමෙහි හැසිරෙන්නා වූ පුරුෂයෙක් නො වැටී පවත්නා වූ හර ඇති මහත් රුකෙක 'හරය'යි දන්නේ හරය ම කපා ගෙන යන්නේ ය. ඇස් ඇති පුරුෂයෙක් ඒ මොහු දැක 'මේ හවත් පුරුෂ තෙමේ එකානතයෙන් සාරය දන්නේ ය. එළය දන්නේ ය. සිවිය දන්නේ ය. පොත්ත දන්නේ ය. ශකාල අඟු දන්නේ ය. එසේ හෙයින් ම මේ හවත් පුරුෂ තෙමේ හර ප්‍රයෝජන කොට ඇත්තේ හර සොයනසුලු වූයේ හර සෙවීමෙහි හැසිරෙන්නේ නො වැටී පවත්නා වූ හර ඇති මහත් රුකෙක හර යයි දන්නේ හරය ම කපා ගෙන ගියේ ය. මොහු විසින් හරයෙන් කටයුතු වූ යමක් වේ නම්, හරයාගේ ඒ අතීත ද විදිත'යි මෙසේ කියන්නේ ය.

17. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ ඉධෙකච්චො කුලපුතො සඤ්ඤා අගරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො භොති; ඕතීණේණොමහි ජාතියා ජරාමරණෙන සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුකෙහි දෙමනස්සහි උපායාසෙහි, දුකෙකානිණේණො දුකඛපරෙතො, අපෙචනාම ඉමස්ස කෙචලස්ස දුකඛතඛනිස්ස අතතකිරියා පඤ්ඤායෙථාති. සො එවං පබ්බජිතො සමානො ලාභසක්කාරසිලොකං අභිනිබ්බතෙතති, සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන න අතතමනො භොති න පරිපුණ්ණසංඛ්ඛප්පො. සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන න අතතානුක්කංසෙති න පරං ච්ඡෙතති, සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන න මජ්ජති නසමජ්ජති නසමාදං ආපජ්ජති. අපමනො සමානො සීලසම්පදං ආරාධෙති, සො තාය සීලසම්පදය අතතමනො භොති භො ච ඛො පරිපුණ්ණසංඛ්ඛප්පො. සො තාය සීලසම්පදය න අතතානුක්කංසෙති න පරං ච්ඡෙතති, සො තාය සීලසම්පදය න මජ්ජති නසමජ්ජති නසමාදං ආපජ්ජති. අපමනො සමානො සමාධිසම්පදං ආරාධෙති. සො තාය සමාධිසම්පදය අතතමනො භොති භො ච ඛො පරිපුණ්ණසංඛ්ඛප්පො. සො තාය සමාධිසම්පදය න අතතානුක්කංසෙති න පරං ච්ඡෙතති, සො තාය සමාධිසම්පදය න මජ්ජති නසමජ්ජති නසමාදං ආපජ්ජති. අපමනො සමානො සුණ්දස්සනං ආරාධෙති. සො තෙන සුණ්දස්සනෙන අතතමනො භොති භො ච ඛො පරිපුණ්ණසංඛ්ඛප්පො. සො තෙන සුණ්දස්සනෙන න අතතානුක්කංසෙති න පරං ච්ඡෙතති, සො තෙන සුණ්දස්සනෙන න මජ්ජති නසමජ්ජති නසමාදං ආපජ්ජති. අපමනො සමානො අසමයවිමොක්ඛං ආරාධෙති. අවිඤ්ඤාමොක්ඛං භික්ඛවෙ අතවකාසො යං සො භික්ඛු තාය අසමයවිමුත්තියා පරිභාසෙථ.

18. ඉති ඛො භික්ඛවෙ නසිදං බ්‍රහ්මචරියං ලාභසක්කාරසිලොකානිසංසං, න සීලසම්පදා නිසංසං, න සමාධිසම්පදානිසංසං, න සුණ්දස්සනානිසංසං. යා ච ඛො අයං භික්ඛවෙ අකුප්පා වෙතොවිමුත්තී, එතදඤ්ඤාමොක්ඛං භික්ඛවෙ බ්‍රහ්මචරියං, එතං සාරං. එතං පරියොසානතති.

ඉදමච්චො භගවා. අතතමනා තෙන භික්ඛු භගවතො භාසිතං අභිනඤ්ඤති

මහාසාරොපමස්සතං නවමං.

17. මහණෙනි, එ පරිද්දෙන් ම මේ ලෝකයෙහි ඇතැම් කුලපුත්‍රයෙක් 'ජාතියෙන් ජරාවෙන් මරණයෙන් යෝකයෙන් වැලපීමෙන් දුකින් දෙමනසින් දුඹි ආයාසයෙන් මැඩුනෙමි, දුකට බටුයෙමි, දුකින් පෙළුණෙමි වෙමි. මේ හුදු දුක් රැස කෙළවර කිරීම පෙනේ නම් යෙහෙකැ'යි සැදහායෙන් හිඟයෙන් තික්ම පැවිද්දට පැමිණියේ වෙයි. පැවිදි වූයේ ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රශංසා උපදව යි. හෙතෙම ඒ ලාභසත්කාරකීර්ති ප්‍රශංසාවෙන් නො සතුටු වූයේ වෙයි. පරිපූර්ණසංකල්පනා ඇත්තේ නො වෙයි. හෙතෙම ඒ ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රශංසාවෙන් තමා හුවා නො දක්ව යි. පර් හෙළා නො දක්ව යි. හෙතෙම ඒ ලාභසත්කාරකීර්ති- ප්‍රශංසාවෙන් මත් නො වෙයි. පමා නො වෙයි. සමාතිවිප්‍රවාසයට පත් නො වෙයි. අප්‍රමතන වූයේ ශීලසම්පත්තිය සම්පූර්ණ කෙරෙ යි. හෙතෙම ඒ ශීලසම්පත්තියෙන් සතුටු වූයේ පරිපූර්ණසංකල්පනා ඇත්තේ නො වෙයි. හෙතෙම ඒ ශීලසම්පත්තියෙන් තමන් හුවා නො දක්ව යි. පර් හෙළා නො දක්ව යි. හෙතෙම ඒ ශීලසම්පත්තියෙන් මත් නො වෙයි. පමා නො වෙයි. සමාතිවිප්‍රවාසයට නො පැමිණෙ යි. අප්‍රමතන වූයේ සමාධිසම්පත්තිය සම්පූර්ණ කරයි. හෙතෙම ඒ සමාධිසම්පත්තියෙන් තුටු වූයේ පරිපූර්ණසංකල්පනා ඇත්තේ නො වෙයි. හෙතෙම ඒ සමාධිසම්පත්තියෙන් තමා හුවා නො දක්ව යි. පර් හෙළා නො දක්ව යි. හෙතෙම ඒ සමාධිසම්පත්තියෙන් මත් නො වෙයි පමා නො වෙයි සමාතිවිප්‍රවාසයට නො පැමිණේ. අප්‍රමතන වූයේ (පඤ්චාතිඤ්චන්ට අයත් දිව්‍යවක්‍ෂුර්ඤනසංකීර්තන)ඤ්ඤාදර්ශනය සම්පූර්ණ කෙරෙයි. හෙතෙම ඒ ඤ්ඤාදර්ශනයෙන් සතුටු වූයේ පරිපූර්ණසංකල්පනා ඇත්තේ නො වෙයි. හෙතෙම ඒ ඤ්ඤාදර්ශනයෙන් තමන් හුවා නො දක්ව යි. පර් හෙළා නො දක්ව යි. හෙතෙම ඒ ඤ්ඤාදර්ශනයෙන් මත් නො වෙයි. පමා නො වෙයි. සමාතිවිප්‍රවාසයට නො පැමිණෙ යි. අප්‍රමතන වූයේ අසමය විමෝක්‍ෂය (කලින් කල නොව වරක් මිදුනේ මිදුනාම වූ සියලු කෙලෙසුන්ගෙන් මිදීම වූ තවලොකොත්තර බව) ලබයි. අප්‍රමතන වූ ඒ මහණ තෙමේ යම් තෙයෙකින් තවලොකොත්තරබවයෙන් පිරිහෙන්නේ ය යන මෙය හෙතු රහිත ය, අවකාශ රහිත ය.

18. මහණෙනි, මෙසේ වනාහි මේ බ්‍රහ්මචර්යාව ලාභසත්කාරකීර්ති- ප්‍රශංසා අනුසස් කොට ඇත්තේ නො වෙයි. ශීලසම්පත්තිය අනුසස් කොට ඇත්තේ නො වෙයි. සමාධිසම්පත්තිය අනුසස් කොට ඇත්තේ නො වෙයි. ඤ්ඤාදර්ශනය අනුසස් කොට ඇත්තේ නො වෙයි. මහණෙනි, යම් මේ ආකොප්‍ය - තිඤ්ඤා විත්තවිච්ඡිකතියක් මේ ද, මහණෙනි, මේ බ්‍රහ්මචර්යාව ඒ රතත්ඛම පිණිස මේ. මේ සාර යයි. මේ නිශ්චාල යි.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළේය. සතුටට පැමිණි ඒ හික්කුලු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ භාෂිතය සතුටින් පිළිගත්ත.

මහාසාරොපම සූත්‍රය නිමවැ යි යි.

1. 3. 10.

චූළසාරොපමසුත්තං

1. එවං භෙ ඥානං ඵකං සමයං ගඟවා ඝාට්ඨජීයං විහරති පෙතවනෙ අනාඨිඤ්ඤිකස්ස ආරාමෙ. අථ ඛො පිඞ්ගලකොචේජා, බ්‍රාහ්මණො යෙන ගඟවා තෙත්ථපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා ගඟවතා සද්ධිං සමොද්දී. සමොදන්තං සථං සාරංග්ගීයං විනිසාරොචා ඵකමනතං තිසිද්දී, ඵකමනතං තිසිනෙතා ඛො පිඞ්ගලකොචේජා බ්‍රාහ්මණො ගඟවනතං ඵකදවොචි:

2. යෙමෙ භො ගොතම සමණ්ඩ්‍රාගමිණා සඞ්ඤ්ඤා ගණිතො ගණාචාරියා සුතා යසස්සිතො තිත්ඨකරා¹ සාධුසමමතා බහුජනස්ස, තෙය්‍යථිදං පුරිණො කස්සපො, මකඛලී ගොසාලො, අජ්ඣො පොසකමඛලො,² පඤ්ඤො³ කච්චායනො, සඤ්ඤො චෙලධම්පුත්තො, නිගණ්ඨො නාගපුත්තො, සඛෙඛ තෙ සකාය පටිඤ්ඤාය අබ්බඤ්ඤාසු: සඛෙඛව නාබ්බඤ්ඤාසු, උදහු ඵකච්ච අබ්බඤ්ඤාසු, ඵකච්ච නාබ්බඤ්ඤාසුති.

3. අලං බ්‍රාහ්මණ, තිට්ඨිතෙතං: සඛෙඛ තෙ සකාය පටිඤ්ඤාය අබ්බඤ්ඤාසු, සඛෙඛව නාබ්බඤ්ඤාසු, උදහු ඵකච්ච අබ්බඤ්ඤාසු, ඵකච්ච නාබ්බඤ්ඤාසුති.⁴ ඛමමං තෙ බ්‍රාහ්මණ දෙසිස්සාමි, තං සුණාහි, සාධුකං මනසි කරොහි, භාසිස්සාමිති. එවං භොති ඛො පිඞ්ගලකොචේජා බ්‍රාහ්මණො ගඟවතො පච්චස්සොහි ගඟවා ඵකදවොචි:

4. භෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ පුරිණො සාරත්ථිකො සාරගචේසී සාරපරිගෙසතං චිරමානො මහතො රුක්ඛස්ස තිට්ඨිතො සාරවතො අතික්කමෙමම සාරං අතික්කමම චේග්ගං අතික්කමම තචං අතික්කමම පපට්ඨං සාඛාපලාසං ඡේත්වා ආදාය පක්කමෙය්‍ය සාරන්ති මඤ්ඤමානො, තමෙතං චකුමු, පුරිණො දිඤ්චා එවං චිදෙය්‍ය: ත වතායං ගමං පුරිණො අඤ්ඤාසී සාරං, න අඤ්ඤාසී චේග්ගං, න අඤ්ඤාසී තචං, න අඤ්ඤාසී පපට්ඨං, න අඤ්ඤාසී සාඛාපලාසං, තථා හගං ගමං පුරිණො සාරත්ථිකො සාරගචේසී සාරපරිගෙසතං චිරමානො මහතො රුක්ඛස්ස තිට්ඨිතො සාරවතො අතික්කමෙමම සාරං අතික්කමම චේග්ගං අතික්කමම තචං අතික්කමම පපට්ඨං සාඛාපලාසං ඡේත්වා ආදාය පක්කමෙය්‍ය සාරන්ති මඤ්ඤමානො, යඤ්චස්ස සාරෙත සාරකරංගීයං තඤ්චස්ස අත්ථං තාත්ථගචිස්සතිති.

1. පිඞ්ගලී - කච්චි. 2. තිත්ඨකරා - ඝනා. 3. පොසකමඛලී - කච්චි.
4. පඤ්ඤො - අට්ඨකථා; සීඉ. 5. චෙලධම් - කච්චි. 6. තාඨපුත්තො - සීඉ.
7. නබ්බඤ්ඤාසු - PTS.

1. 3. 10.

මූලසාරොපම සූත්‍රය

1 මුඛ විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සෑවෑන් නුවර සමීපයෙහි වූ ජේතවන නම් වූ අනේපිඬු සිටුනුගේ ආරාමයෙහි වැඩ වසන සේක. ඉක්බිති පිඬුගලකොව්ව නම් බ්‍රාහ්මණ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පැමිණියේ ය. පැමිණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමය සතුටු විය. සතුටු විය යුතු සිහිකට යුතු කටා කොට නිමවා එකත්පසෙක හුන්තේ ය. එකත්පසෙක හුන්තා වූ පිඬුගලකොව්ව බ්‍රාහ්මණ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේය සැල කෙළේ ය:

2. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, පැවිදිසමුඛයා ඇති පැවිදිගණයා ඇති ගණාචාරී වූ ප්‍රසිද්ධ වූ යහප් ඇති නිර්වචකර වූ (=ලබ්ධි උපදවන්නා වූ) බොහෝ දෙනා විසින් සාධුයයි කමත කරණ ලද යම් මේ මහණබමුණු කෙනෙක් වෙත් ද, එනම්: පුරුණකායක, මකබ්ඳි ගොසාල, අජිතකෙසකබ්බල, පකුධකවමායන, සඤ්ජයබෙලට්ඨිපුත්ත, කිංචලකානුසුත්ත, යන මොහු ය. ඒ සියල්ලෝ සවකීය ප්‍රතිඥාව පරිදි (සවසමය නොගනීනික යයි) දැන ගත්තාහු ද? සියල්ලෝ ම දැන නො ගත්තාහු ද? නැතහොත් සම්භරු දැන ගත්තාහු ද? සම්භරු දැන නො ගත්තාහු දයි (ඇසීය.)

3. බමුණ, කම් නැත. 'ඒ සියල්ලෝ සවකීය ප්‍රතිඥාව පරිදි දැන ගත්තාහු ද? සියල්ලෝ ම දැන නො ගත්තාහු ද? නැතහොත් සම්භරු දැන ගත්තාහු ද? සම්භරු දැන නො ගත්තාහු ද? යන මේය තිබියේවා. බමුණ, මම තව වමීය දේශනා කරන්නෙමි. එය අසව. මනා කොට මෙනෙහි කරව. දේශනා කරන්නෙමි. පිඬුගලකොව්ව බ්‍රාහ්මණ තෙමේ 'එසේ ය පින්වතුන් වහන්සැ'යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්නේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේය වදාළ සේක:

4 බමුණ, යම් සේ හරයෙන් ප්‍රයෝජන ඇත්තා වූ, හර සොයනසුලු වූ, හර සෙවීමෙහි හැසිරෙන්නා වූ, පුරුෂයෙක් පිහිටා පවත්නා, අරවූව ඇති, මහරුකෙක හර ඉක්මවා එලය ඉක්මවා සිපිය ඉක්මවා පොත්ත ඉක්මවා හරය සි හඟනේ අතු කොළ කපා ගෙණ යන්නේ ද, ඇස් ඇති පුරුෂයෙක් තෙමේ ඒ මොහු දැක "ඒකාන්තයෙන් මේ භවත් පුරුෂ තෙමේ හරය නො දන්නේ ය. එලය නො දන්නේ ය සිපිය නො දන්නේ ය. පොත්ත නො දන්නේ ය. කොළ අතු නො දන්නේ ය. එහෙයින් ම මේ භවත් පුරුෂ තෙමේ ද හරය ප්‍රයෝජන කොට ඇත්තේ හරය සොයනසුලු වූයේ හර සෙවීමෙහි හැසිරෙන්නේ නො වැටී පවත්නා වූ, හරය ඇති, මහරුකෙක හරය ඉක්මවා ම එලය ඉක්මවා ම සිපිය ඉක්මවා ම, පොත්ත ඉක්මවා ම හරය සි හඟනේ අතු කොළ කපා ගෙණ ගියේ ය. මොහු විසින් හරයෙන් කට යුතු යමක් වේ නම්, හරය පිළිබඳ ඒ ප්‍රයෝජන ද (හෙතෙමේ) නො ලබන්නේ ය"යි මෙසේ කියන්නේ ය.

5. සෙය්‍යථාපි වා පන බ්‍රාහ්මණ පුරිසො සාරත්ථිකො සාරගවෙසී සාරපරියෙසනං වරමානො මහතො රුක්ඛස්ස තිට්ඨතො සාරවතො අතික්කමෙමව සාරං අතික්කමම ඵෙග්ගං අතික්කමම තචං පපටිකං ඡේත්ථා ආදාය පක්කමෙය්‍ය සාරන්ති මඤ්ඤමානො, තමෙතං චක්ඛුමා පුරිසො දිස්වා ඵචං වදෙය්‍ය: 'න වතායං භවං පුරිසො අඤ්ඤාසී සාරං, න අඤ්ඤාසී ඵෙග්ගං, න අඤ්ඤාසී තචං, න අඤ්ඤාසී පපටිකං, න අඤ්ඤාසී සාඛාපලාසං. තථා භයං භවං පුරිසො සාරත්ථිකො සාරගවෙසී සාරපරියෙසනං වරමානො මහතො රුක්ඛස්ස තිට්ඨතො සාරවතො අතික්කමෙමව සාරං අතික්කමම ඵෙග්ගං අතික්කමම තචං පපටිකං ඡේත්ථා ආදාය පක්කමෙනා සාරන්ති මඤ්ඤමානො, යඤ්චස්ස සාරෙන සාරකරණීයං තඤ්චස්ස අත්ථං නානුභවිස්සතී'ති.

6. සෙය්‍යථාපි වා පන බ්‍රාහ්මණ පුරිසො සාරත්ථිකො සාරගවෙසී සාරපරියෙසනං වරමානො මහතො රුක්ඛස්ස තිට්ඨතො සාරවතො අතික්කමෙමව සාරං අතික්කමම ඵෙග්ගං තචං ඡේත්ථා ආදාය පක්කමෙය්‍ය සාරන්ති මඤ්ඤමානො, තමෙතං චක්ඛුමා පුරිසො දිස්වා ඵචං වදෙය්‍ය: 'න වතායං භවං පුරිසො අඤ්ඤාසී සාරං, න අඤ්ඤාසී ඵෙග්ගං, න අඤ්ඤාසී තචං, න අඤ්ඤාසී පපටිකං, න අඤ්ඤාසී සාඛාපලාසං. තථා භයං භවං පුරිසො සාරත්ථිකො සාරගවෙසී සාරපරියෙසනං වරමානො මහතො රුක්ඛස්ස තිට්ඨතො සාරවතො අතික්කමෙමව සාරං අතික්කමම ඵෙග්ගං තචං ඡේත්ථා ආදාය පක්කමෙනා සාරන්ති මඤ්ඤමානො, යඤ්චස්ස සාරෙන සාරකරණීයං තඤ්චස්ස අත්ථං නානුභවිස්සතී'ති.

7. සෙය්‍යථාපි වා පන බ්‍රාහ්මණ පුරිසො සාරත්ථිකො සාරගවෙසී සාරපරියෙසනං වරමානො මහතො රුක්ඛස්ස තිට්ඨතො සාරවතො අතික්කමෙමව සාරං ඵෙග්ගං ඡේත්ථා ආදාය පක්කමෙය්‍ය සාරන්ති මඤ්ඤමානො, තමෙතං චක්ඛුමා පුරිසො දිස්වා ඵචං වදෙය්‍ය: 'න වතායං භවං පුරිසො අඤ්ඤාසී සාරං, න අඤ්ඤාසී ඵෙග්ගං, න අඤ්ඤාසී තචං, න අඤ්ඤාසී පපටිකං, න අඤ්ඤාසී සාඛාපලාසං. තථා භයං භවං පුරිසො සාරත්ථිකො සාරගවෙසී සාරපරියෙසනං වරමානො මහතො රුක්ඛස්ස තිට්ඨතො සාරවතො අතික්කමෙමව සාරං ඵෙග්ගං ඡේත්ථා ආදාය පක්කමෙනා සාරන්ති මඤ්ඤමානො, යඤ්චස්ස සාරෙන සාරකරණීයං තඤ්චස්ස අත්ථං නානුභවිස්සතී'ති.

5. ඛමුණ්, යම් සේ හරයෙන් ප්‍රයෝජන ඇත්තා වූ හර සොයනසුදු වූ, හර සෙවීමෙහි කැසිරෙන්නා වූ පුරුෂයෙක් පිහිටා පවත්නා, හර ඇති මහත් රුකෙක හරය ඉක්මවා එළය ඉක්මවා සිවිය ඉක්මවා හරය සි හඟිමින් පොත්ත කපා ගෙණ යන්නේ ද, ඇස් ඇති පුරුෂයෙක් ඒ මොහු දක “මේ හවත් පුරුෂ තෙම අරවුම නො දන්නේ ය. එළය නො දන්නේ ය. සිවිය නො දන්නේ ය. පොත්ත නො දන්නේ ය. කොළ අතු නො දන්නේ ය. එහෙයින් ම මේ හවත් පුරුෂ තෙමේ හරය ප්‍රයෝජන කොට ඇත්තේ හරය සොයනසුදු වූයේ, හර සෙවීමෙහි කැසිරෙන්නේ නො වැටී පවත්නා වූ, හර ඇති මහත් රුකෙක හරය ඉක්මවා ම එළය ඉක්මවා සිවිය ඉක්මවා හරය සි හඟිමින් පොතු කපා ගෙණ ගියේ ය. ඔහුට හරයෙන් කව යුතු යමක් වී තම්, හරය පිළිබඳ ඒ ප්‍රයෝජනය ද නො ලබන්නේය”යි මෙසේ කියන්නේ ය.

6 ඛමුණ්, යම් සේ හරයෙන් ප්‍රයෝජන ඇත්තා වූ හර සොයනසුදු වූ හර සෙවීමෙහි කැසිරෙන්නා වූ පුරුෂයෙක් නො වැටී පවත්නා, හර ඇති මහත් රුකෙක අරවුම ඉක්මවා, එළය ඉක්මවා, හරය සි හඟිමින් සිවිය සිඳ ගෙණ යන්නේ ද, ඇස් ඇති පුරුෂයෙක් ඒ මොහු දක “මේ හවත් පුරුෂ තෙමේ අරවුම නො දන්නේ ය. එළය නො දන්නේ ය. සිවිය නො දන්නේ ය. පොත්ත නො දන්නේ ය. අතු කොළ නො දන්නේ ය. එහෙයින් ම මේ හවත් පුරුෂ තෙමේ හරය ප්‍රයෝජන කොට ඇත්තේ හරය සොයනසුදු වූයේ, හරය සෙවීමෙහි කැසිරෙන්නේ පිහිටා පවත්නා වූ, හර ඇති මහත් රුකෙක හරය ඉක්මවා ම එළය ඉක්මවා හරය සි හඟිමින් සිවිය කපා ගෙණ ගියේ ය. ඔහුට හරයෙන් කව යුතු යමක් වේ තම්, හරය පිළිබඳ ඒ අතීය ද නො ලබන්නේය”යි මෙසේ කියන්නේ ය.

7. ඛමුණ්, යම් සේ හරයෙන් ප්‍රයෝජන ඇත්තා වූ හර සොයන හර සෙවීමෙහි කැසිරෙන්නා වූ පුරුෂයෙක් නො වැටී පවත්නා, අරවුම ඇති මහත් රුකෙක හරය ඉක්මවා ම හරය සි හඟිමින් එළය කපා ගෙණ යන්නේ ද, ඇස් ඇති පුරුෂයෙක් ඒ මොහු දක “මේ හවත් පුරුෂ තෙමේ එකාන්තයෙන් අරවුම නො දන්නේ ය. එළය නො දන්නේ ය. සිවිය නො දන්නේ ය. පොත්ත නො දන්නේ ය. කොළ අතු නො දන්නේ ය. එහෙයින් ම මේ හවත් පුරුෂ තෙමේ හරය ප්‍රයෝජන කොට ඇත්තේ හරය සොයනසුදු වූයේ හර සෙවීමෙහි කැසිරෙන්නේ නො වැටී පවත්නා වූ, හර ඇති මහත් රුකෙක හරය ඉක්මවා ම හරය සි හඟිමින් එළය කපා ගෙණ ගියේ ය. ඔහුට හරයෙන් කව යුතු යමක් වේ තම්, හරය පිළිබඳ ඒ ප්‍රයෝජනය ද නො ලබන්නේය”යි මෙසේ කියන්නේ ය.

8. සෙය්‍යථාපි වා පන බ්‍රාහ්මණ පුරිසො සාරත්ථිකො සාරගචෙසී සාරපරියෙසනං වරමානො මහතො රුක්ඛස්ස තිට්ඨතො සාරවතො සාරඤ්ඤෙව ඡෙත්වා ආදාය පක්ඛනෙතො සාරන්ති ජානමානො, තමෙනං මකචුමා, පුරිසො දීඨවා එවං වදෙය්‍ය: ‘අඤ්ඤාසි වතායං භවං පුරිසො සාරං, අඤ්ඤාසි ඓඨංඤා, අඤ්ඤාසි තවං, අඤ්ඤාසි පපටිකං, අඤ්ඤාසි සාබ්‍යපලාසං. තථා භයං භවං පුරිසො සාරත්ථිකො සාරගචෙසී සාරපරියෙසනං වරමානො මහතො රුක්ඛස්ස තිට්ඨතො සාරවතො සාරඤ්ඤෙව ඡෙත්වා ආදාය පක්ඛනෙතො සාරන්ති ජානමානො. යඤ්චස්ස සාරෙන සාරකරණීයං තඤ්චස්ස අත්ථං අනුගමස්සති’ති.

9. එවමෙව ඛො බ්‍රාහ්මණ ඉධෙකචෙචා පුග්ගලො සද්ධා අගාරස්මා අතගාරිඨං පබ්බජිතො භොති: ඔච්ඡේණ්ණොමති ජාතියා ජරාමරණෙන සොකෙති පරිදෙවෙහි දුකෙති දෙමනස්සෙහි උපායාසෙහි, දුකෙති: නිණ්ණො දුක්ඛපරෙතො, අපොචනාම ඉමස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛක්ඛන්දස්ස අනාකිරියා පඤ්ඤායෙථාති. සො එවං පබ්බජිතො සමානො ලාභසක්කාරසිලොකං අභිනිබ්බතෙතති සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන අනනමනො භොති පරිපුණ්ණසංඝිකප්පො. සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන අනනානුක්කංසෙති පරං වමෙහති: ‘අහමස්මි ලාභි සිලොකවා¹. ඉමෙ පනඤ්ඤෙ භික්ඛු අපඤ්ඤාතා අපෙසසක්ඛා’ති. ලාභසක්කාරසිලොකෙන ව යෙ අඤ්ඤෙ ධම්මා උත්තරිතරා ව පණීතතරා ව තෙසං ධම්මානං සච්ඡිකිරියාය න ඡන්දං ජනෙති න වායමති. ඔලීනචුත්තකො ව භොති සාඵලිකො. සෙය්‍යථාපි සො බ්‍රාහ්මණ පුරිසො සාරත්ථිකො සාරගචෙසී සාරපරියෙසනං වරමානො මහතො රුක්ඛස්ස තිට්ඨතො සාරවතො අතික්කමෙමව සාරං අතික්කමම ඓඨංඤා අතික්කමම තවං අතික්කමම පපටිකං සාබ්‍යපලාසං ඡෙත්වා ආදාය පක්ඛනෙතො සාරන්ති මඤ්ඤමානො, යඤ්චස්ස සාරෙන සාරකරණීයං තඤ්චස්ස අත්ථං නානුගමස්සති² තථුපමාහං බ්‍රාහ්මණ ඉමං පුග්ගලං වදාමි.

10. ඉධ පන බ්‍රාහ්මණ එකචෙචා පුග්ගලො සද්ධා අගාරස්මා අතගාරිඨං පබ්බජිතො භොති: ඔච්ඡේණ්ණොමති ජාතියා ජරාමරණෙන සොකෙති පරිදෙවෙහි දුකෙති දෙමනස්සෙහි උපායාසෙහි, දුකෙති: නිණ්ණො දුක්ඛපරෙතො, අපොචනාම ඉමස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛක්ඛන්දස්ස අනාකිරියා පඤ්ඤායෙථාති. සො එවං පබ්බජිතො සමානො ලාභසක්කාරසිලොකං අභිනිබ්බතෙතති. සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන න අනනමනො භොති න පරිපුණ්ණසංඝිකප්පො. සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන න අනනානුක්කංසෙති න පරං වමෙහති. ලාභසක්කාරසිලොකෙන ව යෙ අඤ්ඤෙ ධම්මා උත්තරිතරා ව පණීතතරා ව තෙසං ධම්මානං සච්ඡිකිරියාය ඡන්දං ජනෙති වායමති.

1. ලාභසක්කාරසිලොකවා, මිඡසං. ලාභි සක්කාරසිලොකවා, යා. 2. නානුගමස්සති, යා.

8. බමුණ, යම් සේ හර ප්‍රයෝජන කොට ඇත්තා වූ හර සොයනසුලු වූ හර සෙවීමෙහි හැසිරෙන්නා වූ පුරුෂයෙක් නො වැටී පවත්නා, හර ඇති මහරුකෙකු හරය සි දැනීමින් හරය ම කපා ගෙන යන්නේ ද, ඇස් ඇති පුරුෂයෙක් තුලුතු දැක 'එකානකයෙන් මේ හවත් පුරුෂ තෙමේ හරය දන්නේ ය. එළය දන්නේ ය. සිවිය දන්නේ ය. පොත්ත දන්නේ ය. කොළ දකු දන්නේ ය. එතෙසින් ම මේ හවත් පුරුෂ තෙමේ හරය ප්‍රයෝජන කොට ඇත්තේ හරය සොයනසුලු වූයේ හරය තෙවීමෙහි හැසිරෙන්නේ නො වැටී පවත්නා වූ හරය ඇති මහත් රුකෙකු හරය සි දන්නේ හරය ම කපා ගෙන ගියේ ය. ඔහුට හරයෙන් කළ සුභ යමක් වේ නම් හරය පිළිබඳ ඒ ප්‍රයෝජනය ද ලබන්නේය'යි මෙසේ කියන්නේ ය.

9 බමුණ, එපරිද්දෙන් ම මේ ලෝකයෙහි ඇතැම් කුලපුත්‍රයෙක් 'ජාතියෙන් ජරා මරණයෙන් ශෝකයෙන් වැලපීමෙන් දුකින් දොමනසින් උපාසාසයෙන් මැඩුනෙම වෙමි. දුකෙහි බවුසෙම වෙමි. දුකින් පෙළුනෙම වෙමි. මේ හුදු දුක්ඛය කෙලවර කිරීම පෙනේ නම් ඉතා යෙහෙකැ'යි ඉඟුවෙන් ගිහි ගෙයින් තික්ම පැවිද්දට පැමිණියේ වෙයි. මෙසේ හෙතෙම පැවිදි වූයේ ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රශංසා උපදවයි. හෙතෙම ඒ ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රශංසාවෙන් සතුටු වූයේ පරිපූර්ණ සංකල්පනා ඇත්තේ වෙයි. හෙතෙම ඒ ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රශංසාවෙන් 'මම ලාභී වෙමි. කීර්ති ඇත්තෙම වෙමි. මේ අතික් ගිහුසු අපකටයෝ ය. අල්පෙශාකාසයෝ ය'යි තමන් හුවා දක්වයි. මෙරමා හෙලා දක්වයි. ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රශංසාවෙන් අන්‍ය වූ උභතරිතර වූ ද ප්‍රණීතතර වූ ද යම් ධර්මයේ වෙත් නම්, ඒ ධර්මයේ සාක්ෂාත් කිරීම පිණිස කතනුකම්පනා ඡන්දය ඇති නො කරයි. වෑයම් නො කරයි. භික්ෂාධානය ඇත්තේ වෙයි. යායතය ලිහිල් කොට ගන්නේ වෙයි. බමුණ යම් සේ හර ප්‍රයෝජන කොට ඇති හර සොයනසුලු වූ හර සෙවීමෙහි හැසිරෙන්නා වූ පුරුෂයෙක් තෙමේ නො වැටී පවත්නා වූ, හර ඇති මහරුකෙකු හරය ඉක්මවා ම එළය ඉක්මවා සිවිය ඉක්මවා පොත්ත ඉක්මවා හර යයි හඟනේ කොළ දකු කපා ගෙන ගියේ ද, ඔහුට හරයෙන් කළ සුභ යමක් වේ නම්, හරය පිළිබඳ ඒ අතීය ද හේ නො ලබන්නේ ය. බමුණ, මම මේ පුද්ගලයා එවැනි උපමා ඇත්තෙකැ යි කියමි.

10. බමුණ, මේ ලෝකයෙහි ඇතැම් කුලපුත්‍රයෙක් 'ජාතියෙන් ජරා මරණයෙන් ශෝකයෙන් වැලපීමෙන් දුකින් දොමනසින් දැඩි ආයාසයෙන් මැඩුනෙම වෙමි. දුකෙහි බැස ගත්තෙම වෙමි. දුකින් පෙළුනෙම වෙමි. මේ හුදු දුක්ඛය කෙලවර කිරීම පෙනේ නම්, ඉතා යෙහෙකැ'යි ඉඟුවෙන් ගිහි ගෙයින් තික්ම පැවිද්දට පැමිණියේ වෙයි. හෙතෙම මෙසේ පැවිදි වූයේ ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රශංසාවෙන් උපදවයි. හෙතෙම ඒ ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රශංසාවෙන් නො සතුටු වූයේ පරිපූර්ණ සංකල්පනා ඇත්තේ නො වෙයි. හෙතෙම ඒ ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රශංසාවෙන් තමන් හුවා නො දක්වයි. මෙරමා හෙලා නො දක්වයි. ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රශංසාවෙන් උභතරිතර වූ ද, ප්‍රණීතතර වූ ද ධර්මයේ වෙත් නම්, ඒ අන්‍ය ධර්මයක් ප්‍රත්‍යක්ෂ කිරීම පිණිස ඡන්දය උපදවයි. වෑයම් කරයි.-

අනොලීනවුත්තරිකො ච හොති අසාචලිකො. සො සීලසම්පදං ආරාධෙති. සො තාය සීලසම්පදය අත්තමනො හොති පරිපුණ්ණසංකප්පො. සො තාය සීලසම්පදය අත්තානුකංසෙති පරං වම්හෙති: 'අකමසම් සීලවා කල්පාණධම්මො, ඉමෙ පනඤ්ඤෙ භික්ඛු දුග්ගිලං පාපධම්මාති. සීලසම්පදය ච යෙ අඤ්ඤෙ ධම්මො උත්තරිතරා ච පණීතතරා ච තෙසං ධම්මානං සච්ඡිකිරියාය න ඡන්දං ජනෙති න වායමති. ඔලීනවුත්තරිකො ච හොති සාචලිකො. සෙසයථාපි හො බ්‍රාහ්මණ පුරිසො සාරත්ථිකො සාරගවෙසී සාරපරිදෙසනං චරමානො මහතො රුක්ඛස්ස ත්ඨිතො සාරවතො අතික්කම්මෙව සාරං අතික්කම්ම ඵෙඤ්ඤං අතික්කම්ම තචං පපටිකං ඡෙත්ථිං ආදය පක්කනෙතො සාරතති මඤ්ඤමානො, යඤ්චස්ස සාරෙත සාරකරණීයං තඤ්චස්ස අත්ථං නානුභවස්සති. තදුපමාහං බ්‍රාහ්මණ ඉමං පුග්ගලං වදාමි.

11. ඉධ පන බ්‍රාහ්මණ එකවෙමා:1 පුග්ගලො සද්ධා අගාරසමා අනගාරියං පබ්බජිතො හොති: ඔතිණ්ණොමහි ජාතියා ජරාමරණෙන සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුක්ඛහි දෙමනස්සෙහි උපායාසෙහි, දුක්ඛා තිණ්ණො දුක්ඛපරෙතො, අපෙචතාම ඉමස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛක්ඛන්ධස්ස අත්තකිරියං පඤ්ඤයෙථාති. සො එවං පබ්බජිතො සමානො ලාභසක්කාර-සීලොකං අතීතිබ්බතෙතති. සො තෙන ලාභසක්කාරසීලොකෙන න අත්තමනො හොති න පරිපුණ්ණසංකප්පො. සො තෙන ලාභසක්කාර-සීලොකෙන න අත්තානුකංසෙති න පරං වම්හෙති. ලාභසක්කාර-සීලොකෙන ච යෙ අඤ්ඤෙ ධම්මො උත්තරිතරා ච පණීතතරා ච තෙසං ධම්මානං සච්ඡිකිරියාය ඡන්දං ජනෙති වායමති. අනොලීනවුත්තරිකො ච හොති අසාචලිකො. සො සීලසම්පදං ආරාධෙති, සො තාය සීලසම්පදය අත්තමනො හොති තො ච ඛො පරිපුණ්ණසංකප්පො. සො තාය සීලසම්පදය න අත්තානුකංසෙති න පරං වම්හෙති. සීලසම්පදය ච යෙ අඤ්ඤෙ ධම්මො උත්තරිතරා ච පණීතතරා ච තෙසං ධම්මානං සච්ඡිකිරියාය ඡන්දං ජනෙති වායමති. අනොලීනවුත්තරිකො ච හොති අසාචලිකො. සො සමාධිසම්පදං ආරාධෙති. සො තාය සමාධිසම්පදය අත්තමනො හොති පරිපුණ්ණසංකප්පො. සො තාය සමාධිසම්පදය අත්තානුකංසෙති පරං වම්හෙති: අකමසම් සමාධිතො එකඟචිතෙනා, ඉමෙ පනඤ්ඤෙ භික්ඛු අසමාධිතා විබ්භන්තචිතතාති. සමාධිසම්පදය ච යෙ අඤ්ඤෙ ධම්මො උත්තරිතරා ච පණීතතරා ච තෙසං ධම්මානං සච්ඡිකිරියාය න ඡන්දං ජනෙති න වායමති. ඔලීනවුත්තරිකො ච හොති සාචලිකො. -

1 එකවෙමා-පෙ-අත්තකිරියා, සො.

නො පසුබට පැවැතුම් ඇත්තේ සසුන ලිහිල් කොට නො ගත්තේත් වෙයි. හෙතෙම ශීලසම්පත්තිය සම්පූර්ණ කරයි. හෙතෙම ඒ ශීලසම්පත්තියෙන් සතුටු වූයේ පරිපූර්ණසංකල්පනා ඇත්තේ වෙයි. හෙතෙම ඒ ශීලසම්පත්තියෙන් 'මම බිල්වත් වෙමි. කලණදහම් ඇත්තෙමි වෙමි. මේ අතර වූ භික්ෂුහු දුශ්ශීලයෝ ය. පවිටු ස්වභාව ඇත්තෝ'යි කමා හුවා දක්වයි. මෙරමා හෙළා දක්වයි. ශීලසම්පත්තියෙන් අතර වූ උත්තරීතර වූ ද ප්‍රණීතතර වූ ද යම් බමියෝ වෙත් ද, ඒ අතරබිමි ප්‍රත්‍යක්ෂ කිරීම පිණිස ඡන්දය නුපදවයි වෑයම් නො කරයි. පසුබට පැවැතුම් ඇත්තේ සසුන ලිහිල් කොට ගත්තේ වෙයි. බමුණ, යම් හේ හරය ප්‍රයෝජන කොට ඇති හරය සොයනසුලු කර යෙවීමෙහි හැසිරෙන්නා වූ ඒ පුරුෂ තෙමේ නො වැටී සිටින්නා වූ හරය ඇති මහ රුකෙක හරය ඉක්මවා එළය ඉක්මවා සිවිය ඉක්මවා හර යයි හඟනේ පොත්ත කපා ගෙන ගියේ ද, ඔහුට හරයෙන් කට සුඬු යමක් මේ නම්, හරය පිළිබඳ ඒ ප්‍රයෝජනය ද නො ලබන්නේ ය. බමුණ, මම ඒ පුද්ගලයා එබඳු උපමා ඇත්තෙකැ යි කියමි.

11 බමුණ, මේ ලෝකයෙහි ඇතැම් පුද්ගලයෙක් 'ජාතියෙන් ජරා මරණයෙන් ශෝකයෙන් වැලපීමෙන් දුකින් දෙමනසින් දැඩි ආයාසයෙන් මැඩුනෙමි දුකෙහි බැස ගත්තෙමි දුකින් පෙළුනෙමි වෙමි. මේ හුදු දුක්ඛය කෙලවර, කිරීම පෙනේ නම්, ඉතා යෙහෙකැ'යි ප්‍රධානවෙන් ගිහිගෙන් නික්ම පැවිද්දට පැමිණියේ වෙයි. හෙතෙම මෙහේ පැවිදි වූයේ ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රශංසාවන් උපදවයි. හෙතෙම ඒ ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රශංසාවෙන් සතුටු නො වෙයි. පරිපූර්ණසංකල්පනා ඇත්තේ නො වෙයි. හෙතෙම ඒ ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රශංසාවෙන් තමන් හුවා නො දක්වයි. මෙරමා හෙළා නො දක්වයි. ලාභසත්කාරකීර්ති-ප්‍රශංසාවෙන් අතර වූ උත්තරීතර වූ ද ප්‍රණීතතර වූ ද යම් බමියෝ වෙත් නම්, ඒ බමියන් ප්‍රත්‍යක්ෂ කිරීම පිණිස ඡන්දය උපදවයි. වෑයම් කරයි. නො පසු බස්නා පැවැතුම් ඇත්තේ ශාසනය ලිහිල් කොට නො ගත්තේ වෙයි. හෙතෙම ශීලසම්පත්තිය සම්පූර්ණ කරයි. හෙතෙම ඒ ශීලසම්පත්තියෙන් සතුටු වූයේ ද පරිපූර්ණ සංකල්පනා ඇත්තේ නො වෙයි. හෙතෙම ඒ ශීලසම්පත්තියෙන් තමන් හුවා නො දක්වයි. මෙරමා හෙළා නො දක්වයි. ශීලසම්පත්තියෙන් ද අතර වූ උත්තරීතර වූ ද ප්‍රණීතතර වූ ද යම් බමියෝ වෙත් ද, ඒ බමියන් ප්‍රත්‍යක්ෂ කිරීම පිණිස ඡන්දය උපදවයි. වෑයම් කෙරෙයි. නො පසුබස්නා පැවැතුම් ඇත්තේ සසුන ලිහිල් කොට නො ගත්තේ ද වෙයි. හෙතෙම සමාධිසම්පත්තිය සම්පූර්ණ කරයි. හෙතෙම ඒ සමාධිසම්පත්තියෙන් සතුටු වූයේ පරිපූර්ණසංකල්පනා ඇත්තේ වෙයි. හෙතෙම ඒ සමාධිසම්පත්තියෙන් 'මම සමාධියෙන් සුක්ඛ වූයෙමි එකඟ වූ සිත් ඇත්තෙමි වෙමි. මේ අතර වූ භික්ෂුහු අසමාහිතයෝ ය. විපුරුණු සිත් ඇත්තෝ'යි කමා හුවා දක්වයි. මෙරමා හෙළා දක්වයි. සමාධිසම්පත්තියෙන් ද අතර වූ උත්තරීතර වූ ද ප්‍රණීතතර වූ ද යම් බමියෝ වෙත් ද, ඒ බමියන් ප්‍රත්‍යක්ෂ කිරීම පිණිස කතතුකම්පනා ඡන්දය නුපදවයි. වෑයම් නො කෙරෙයි. පසුබට පැවැතුම් ඇත්තේ ශාසනය ලිහිල් කොට ගත්තේ ද වෙයි. -

සෙය්‍යථාපි සො බ්‍රාහ්මණ පුරිසො සාරථීකො සාරගවෙසී සාරපරියෙසනං
චරමානො මහතො රුක්ඛස්‍ය තිට්ඨතො සාරවතො අතික්කමෙමච සාරං
අතික්කමම ඵෙග්ගං තචං ඡේතී ආදාය පක්කනො සාරනති මඤ්ඤමානො,
යඤ්චස්‍ය සාරෙන සාරකරණීයං තඤ්චස්‍ය අථං නානුභවිස්‍යති, තඬුපමානං
බ්‍රාහ්මණ ඉමං පුග්ගලං වදාමි.

12. ඉධ පන බ්‍රාහ්මණ එකවෙමා පුග්ගලො සඤ්ඤා අගාරසමා
අනගාරියං පබ්බජිතො තොති: ඔතිණ්ණොමති ජාතියා ජරාමරණෙන
සොකෙති පරිදෙවෙති දුක්ඛෙති දෙමනස්සෙති උපායාසෙති, දුක්ඛා-
තිණ්ණො දුක්ඛපථරතො, අප්පච්චාම ඉමිස්‍ය කෙවලස්‍ය දුක්ඛක්ඛන්ධස්‍ය
අනාකිරියා පඤ්ඤාභේදාති, සො එචං පබ්බජිතො සමානො ලාභසක්කාර-
සිලොකං අතිතිබ්බතොති, සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන
න අතමනො හොති න පරිපුණ්ණසංඛකප්පො, සො තෙන ලාභසක්කාර-
සිලොකෙන න අත්තානුක්කංසෙති න පරං වමෙහති, ලාභසක්කාර-
සිලොකෙන ච යෙ අඤ්ඤා ධම්මා උත්තරිතරා ච පණීතතරා ච තෙසං
ධම්මානං සච්ඡිකිරියාය ඡන්දං ජනෙති වායමති, අනොලිතචුතතියො ච
හොති අසාච්චිකො, සො සම්මාසම්පදං ආරාමෙති, සො තාය සම්මාසම්පදා
අතමනො හොති හො ච බො පරිපුණ්ණසංඛකප්පො, සො තාය
සම්මාසම්පදා න අත්තානුක්කංසෙති න පරං වමෙහති, සම්මාසම්පදා ච
යෙ අඤ්ඤා ධම්මා උත්තරිතරා ච පණීතතරා ච තෙසං ධම්මානං
සච්ඡිකිරියාය ඡන්දං ජනෙති වායමති, අනොලිතචුතතියො ච හොති
අසාච්චිකො, සො සම්මාසම්පදං ආරාමෙති, සො තෙන සම්මාසම්පදා
අතමනො හොති හො ච බො පරිපුණ්ණසංඛකප්පො, සො තාය
සම්මාසම්පදා න අත්තානුක්කංසෙති න පරං වමෙහති, සම්මාසම්පදා ච
යෙ අඤ්ඤා ධම්මා උත්තරිතරා ච පණීතතරා ච තෙසං ධම්මානං
සච්ඡිකිරියාය ඡන්දං ජනෙති වායමති, ඔලිතචුතතියො ච
හොති අසාච්චිකො, සො සම්මාසම්පදං ආරාමෙති, සො තෙන සම්මාසම්පදා
අතමනො හොති හො ච බො පරිපුණ්ණසංඛකප්පො, සො තෙන සම්මාසම්පදා
අත්තානුක්කංසෙති පරං වමෙහති: අභමසම් ජානං පස්‍යං විතරාමි, ඉමෙ
පනඤ්ඤා භික්ඛු අජානං අපස්‍යං විතරන්ති, සුඤ්ඤස්‍යෙන ච යෙ
අඤ්ඤා ධම්මා උත්තරිතරා ච පණීතතරා ච තෙසං ධම්මානං
සච්ඡිකිරියාය න ඡන්දං ජනෙති න වායමති, ඔලිතචුතතියො ච
හොති අසාච්චිකො, සෙය්‍යථාපි සො බ්‍රාහ්මණ පුරිසො සාරථීකො
සාරගවෙසී සාරපරියෙසනං චරමානො මහතො රුක්ඛස්‍ය තිට්ඨතො
සාරවතො අතික්කමෙමච සාරං ඵෙග්ගං ඡේතී ආදාය පක්කනො
සාරනති මඤ්ඤමානො, යඤ්චස්‍ය සාරෙන සාරකරණීයං තඤ්චස්‍ය අථං
නානුභවිස්‍යති, තඬුපමානං බ්‍රාහ්මණ ඉමං පුග්ගලං වදාමි.

1. ජරාමරණෙන, මර්ණං. -පප- අනාකිරියා, භ්‍යා.

බමුණ, යම් සේ හරය ප්‍රයෝජන කොට ඇති හරය සොයනසුදු හරය සෙවීමෙහි හැසිරෙන්නා වූ ඒ පුරුෂ තෙමේ නො වැටී පවත්නා වූ හර ඇත්තා වූ මහ රුකෙක හරය ඉක්මවා ම එළය ඉක්මවා හරය සි හඟනේ සිවිය කපා ගෙණ ගියේ ද, ඔහුට හරයෙන් කට සුදු යමක් වේ ද, හරය වලිඹද ඒ ප්‍රයෝජනය ද නො ලබයි. බමුණ, මම මේ පුද්ගලයා එබඳු උපමා ඇත්තෙකැ යි කියමි.

12. බමුණ, මේ ලෝකයෙහි ඇතැම් පුද්ගලයෙක් 'ජාතියෙන් ජරාමරණයෙන් ශෝකයෙන් වැලපීමෙන් දුකින් දොමනසින් දැඩි ආයාසයෙන් මැඩුනෙමි දුකට බටුගෙමි දුකින් පෙළුනෙමි වෙමි. මේ හුදු දුක්ඛය හෙළවර කිරීම පෙණේ තමා, ඉතා යෙහෙකැ' යි ශ්‍රද්ධාවෙන් ගිහිගෙන් නික්ම පැවිද්දට පැමිණියේ වෙයි. හෙතෙම මෙසේ පැවිදි වූයේ ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රශංසාවන් උපදවයි. හෙතෙම ඒ ලාභසත්කාරකීර්ති ප්‍රශංසාවෙන් සතුටු නො වූයේ පරිපූර්ණ සංකල්පනා ඇත්තේ නො වෙයි. හෙතෙම ඒ ලාභසත්කාරකීර්තිශ්‍රද්ධාවෙන් තමන් හුවා නො දක්ව යි. මෙරමා හෙළා නො දක්ව යි. ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රශංසාවෙන් අන්‍ය වූ ද උත්තරීතර වූ ද ප්‍රණීතතර වූ ද, යම් ධර්මයෝ වෙත් ද, ඒ ධර්මයන් ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කිරීම පිණිස ඡන්දය උපදව යි. වෑයම් කරයි නො පසුබට පැවතුම් ඇත්තේ සසුන ලිහිල් කොට නො ගත්තේ ද වෙයි. හෙතෙම ශීලසම්පත්තිය සම්පූර්ණ කෙරෙයි. හෙතෙම ඒ ශීලසම්පත්තියෙන් සතුටු වූයේ ද පරිපූර්ණ-සංකල්පනා ඇත්තේ නො වෙයි. හෙතෙම ඒ ශීලසම්පත්තියෙන් තමන් හුවා නො දක්ව යි. මෙරමා හෙළා නො දක්ව යි. ශීලසම්පත්තියෙන් ද අන්‍ය වූ උත්තරීතර වූ ද ප්‍රණීතතර වූ ද යම් ධර්මයෝ වෙත් ද, ඒ ධර්මයන් ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කිරීම පිණිස ඡන්දය උපදව යි. වෑයම් කරයි. නො පසුබට පැවතුම් ඇත්තේ සසුන ලිහිල් කොට නො ගත්තේ ද වෙයි. හෙතෙම සමාධිසම්පත්තිය සම්පූර්ණ කරයි. හෙතෙම ඒ සමාධිසම්පත්තියෙන් සතුටු වූයේ පරිපූර්ණසංකල්පනා ඇත්තේ ද නො වෙයි. හෙතෙම ඒ සමාධිසම්පත්තියෙන් තමන් හුවා නො දක්ව යි. මෙරමා හෙළා නො දක්ව යි. සමාධිසම්පත්තියෙන් ද අන්‍ය වූ උත්තරීතර වූ ද, ප්‍රණීතතර වූ ද යම් ධර්මයෝ වෙත් ද, ඒ ධර්මයන් ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කිරීම පිණිස ඡන්දය උපදව යි. වෑයම් කරයි. නො පසුබස්නා පැවතුම් ඇත්තේ සත්‍ය ලිහිල් කොට නො ගත්තේ ද වෙයි. හෙතෙම ඥානදර්ශනය (දිව්‍යචක්‍ෂුර් ඥානය) ලබයි. හෙතෙම ඒ ඥානදර්ශනයෙන් සතුටු වූයේ පරිපූර්ණසංකල්පනා ඇත්තේ වෙයි. හෙතෙම ඒ ඥානදර්ශනයෙන් 'මම දත්තෙම දක්තෙම වාසය කරමි. මේ අන්‍ය භික්‍ෂුහු නො දන්නාහු ශතා දක්නාහු වෙසෙත්' යි තමන් හුවා දක්ව යි. මෙරමා හෙළා දක්ව යි. ඥානදර්ශනයෙන් ද අන්‍ය වූ උත්තරීතර වූ ද ප්‍රණීතතර වූ ද යම් ධර්මයෝ වෙත් ද ඒ ධර්මයන් ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කිරීම පිණිස කත්තුකම්‍යතා ඡන්දය නූපදව යි. වෑයම් නො කෙරෙයි පසු බස්නා පැවතුම් ඇත්තේ සසුන ලිහිල් කොට ගත්තේ ද වෙයි. බමුණ, හර ප්‍රයෝජන කොට ඇති හර සොයනසුදු හර සෙවීමෙහි හැසිරෙන්නා වූ ඒ පුරුෂ තෙමේ යම් සේ නො වැටී පවත්නා වූ හර ඇත්තා වූ මහ රුකෙක හරය ඉක්මවා ම හරය සි හඟිමින් එළය කපා ගෙණ ගියේ ද, ඔහුට හරයෙන් කටසුදු යමක් වී නම් හරය වලිඹද ඒ අර්ථය නො ලබන්නේ ය. බමුණ මම මේ පුද්ගලයා එබඳු උපමා ඇත්තෙකැ යි කියමි.

13. ඉධ පන බ්‍රාහ්මණ එකච්චො පුත්තලො සද්ධා අගාරසමා අතගාරියං පබ්බජ්ඣො හොති: ඕතීණෙණොමහි ජාතියා ජරාමරණෙන සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුකෙහි දෙමනාසාහි උපායාසෙහි, දුකොතිණෙණා දුක්ඛපරෙතො. අප්පෙචනාම ඉමස්ස කෙච්ඡස්ස දුක්ඛකඛනිස්ස අත්තකිරියා පඤ්ඤායෙථාති. සො ඵලං පබ්බජ්ඣො සමානො ලාභසක්කාරසිලොකං අභිනිබ්බතොති. සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන න අත්තමනො හොති න පරිපුණ්ණසංඛිකප්පො, සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන න අත්තානුක්කංසෙහි න පරං වමෙහති. ලාභසක්කාරසිලොකෙන ව ජෙ අඤ්ඤා ධම්මා උත්තරිතරා ව පණීතතරා ව තෙසං ධම්මානං සච්ඡිකිරියාය ඡන්දං ජනෙති වායමති. අනොලීනවුත්තියො ව හොති අසාච්ඡිකො, සො සීලසම්පදං ආරාමෙති, සො තාය සීලසම්පදය අත්තමනො හොති නො ව ඛො පරිපුණ්ණසංඛිකප්පො, සො තාය සීලසම්පදය න අත්තානුක්කංසෙහි න පරං වමෙහති. සීලසම්පදය ව ජෙ අඤ්ඤා ධම්මා උත්තරිතරා ව පණීතතරා ව තෙසං ධම්මානං සච්ඡිකිරියාය ඡන්දං ජනෙති වායමති. අනොලීනවුත්තියො ව හොති අසාච්ඡිකො, සො සමාධිසම්පදං ආරාමෙති, සො තාය සමාධිසම්පදය අත්තමනො හොති නො ව ඛො පරිපුණ්ණසංඛිකප්පො, සො තාය සමාධිසම්පදය න අත්තානුක්කංසෙහි න පරං වමෙහති. සමාධිසම්පදය ව ජෙ අඤ්ඤා ධම්මා උත්තරිතරා ව පණීතතරා ව තෙසං ධම්මානං සච්ඡිකිරියාය ඡන්දං ජනෙති වායමති. අනොලීනවුත්තියො ව හොති අසාච්ඡිකො, සො ඤ්ඤාදස්සනං ආරාමෙති, සො තෙන ඤ්ඤාදස්සනෙන අත්තමනො හොති නො ව ඛො පරිපුණ්ණසංඛිකප්පො, සො තෙන ඤ්ඤාදස්සනෙන න අත්තානුක්කංසෙහි න පරං වමෙහති. ඤ්ඤාදස්සනෙන ව ජෙ අඤ්ඤා ධම්මා උත්තරිතරා ව පණීතතරා ව තෙසං ධම්මානං සච්ඡිකිරියාය ඡන්දං ජනෙති වායමති. අනොලීනවුත්තියො ව හොති අසාච්ඡිකො.

14. කතමෙ ව බ්‍රාහ්මණ ධම්මා ඤ්ඤාදස්සනෙන උත්තරිතරා ව පණීතතරා ව?

ඉධ බ්‍රාහ්මණ භික්ඛු විවිච්චෙච කාමෙහි විවිච්ච අකුසලෙහි ධම්මෙහි සවිතක්කං සවිමාරං විචෙකථං විනිසුඛං පඨමං ක්ඛානං උපසම්පජ්ඣ විතරති. අයමපි ඛො බ්‍රාහ්මණ ධම්මො ඤ්ඤාදස්සනෙන උත්තරිතරො ව පණීතතරො ව.

13. බමුණ, මේ ලෝකයෙහි ඇතැම් පුද්ගලයෙක් 'ජාතියෙන් ජරාමරණයෙන් ශෝකයෙන් වැලපීමෙන් දුකින් දොමනසින් දැඩි ආයාසයෙන් මැඩුනෙම දුකට බඩුයෙම දුකින් පෙළුනෙම වෙමි. මේ හුදු දුක්ඛය කෙලවර කිරීම පෙනේ නම් ඉතා ගෙහෙකැ' යි ශ්‍රද්ධාවෙන් ගිහියෙක් තිත්ම පැවිද්දට පැමිණියේ වෙයි. හෙතෙම උපදව සි. හෙතෙම ඒ ලාභසත්කාරකීර්ති-ප්‍රශංසාවෙන් සතුටු නො වූයේ පරිපූර්ණසංකල්පනා ඇත්තේ නො වෙයි. හෙතෙම ඒ ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රශංසාවෙන් තමන් හුවා නො දක්ව සි. මෙරමා හෙළා නො දක්ව සි. ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රශංසාවෙන් ද අන්‍ය මු උත්තරිතර වූ ද ප්‍රණීතතර වූ ද යම් ධර්මයෝ වෙත් ද, ඒ ධර්මයන් ප්‍රත්‍යක්ෂ කිරීම පිණිස කත්තුකම්‍යතා ඡන්දය උපදව සි. වෑයම් කරයි. නො පසුබස්නා පැවතුම් ඇත්තේ සසුන ලිහිල් කොට නො ගත්තේ ද වෙයි. හෙතෙම ශීලසම්පත්තිය සම්පූර්ණ කෙරෙයි. හෙතෙම ඒ ශීලසම්පත්තියෙන් සතුටු වූයේ ද පරිපූර්ණසංකල්පනා ඇත්තේ නො වෙයි. හෙතෙම ඒ ශීලසම්පත්තියෙන් තමන් හුවා නො දක්ව සි. රරා හෙළා නො දක්ව සි. ශීලසම්පත්තියෙන් ද අන්‍ය මු උත්තරිතර වූ ද ප්‍රණීතතර වූ ද යම් ධර්මයෝ වෙත් නම්, ඒ ධර්මයන් ප්‍රත්‍යක්ෂ කිරීම පිණිස කත්තුකම්‍යතා ඡන්දය උපදව සි. වෑයම් කරයි. නො පසුබට පැවතුම් ඇත්තේ සසුන ලිහිල් කොට නො ගත්තේ ද වෙයි. හෙතෙම සමාධිසම්පත්තිය සම්පූර්ණ කරයි. හෙතෙම ඒ සමාධිසම්පත්තියෙන් සතුටු වූයේ ද පරිපූර්ණසංකල්පනා ඇත්තේ නො වෙයි. හෙතෙම ඒ සමාධිසම්පත්තියෙන් තමන් හුවා නො දක්ව සි. මෙරමා හෙළා නො දක්ව සි. සමාධිසම්පත්තියෙන් ද අන්‍ය මු උත්තරිතර වූ ද ප්‍රණීතතර වූ ද යම් ධර්මයෝ වෙත් නම්, ඒ ධර්මයන් ප්‍රත්‍යක්ෂ කිරීම පිණිස කත්තුකම්‍යතා ඡන්දය උපදව සි. වෑයම් කෙරෙයි. නො පසුබස්නා පැවතුම් ඇත්තේ සසුන ලිහිල් කොට නො ගත්තේ ද වෙයි. හෙතෙම ඥානදර්ශනය ලබයි. හෙතෙම ඒ ඥානදර්ශනයෙන් සතුටු වූයේ ද පරිපූර්ණසංකල්පනා ඇත්තේ නො වෙයි. හෙතෙම ඒ ඥානදර්ශනයෙන් තමා හුවා නො දක්ව සි. මෙරමා හෙළා නො දක්ව සි. ඥානදර්ශනයෙන් ද අන්‍ය මු උත්තරිතර වූ ද ප්‍රණීතතර වූ ද යම් ධර්මයෝ වෙත් ද, ඒ ධර්මයන් ප්‍රත්‍යක්ෂ කිරීම පිණිස කත්තුකම්‍යතා ඡන්දය උපදව සි. වෑයම් කෙරෙයි. නො පසුබස්නා පැවතුම් ඇත්තේ සසුන ලිහිල් කොට නො ගත්තේ ද වෙයි.

14. බමුණ, ඥානදර්ශනයට වඩා උත්තරිතර වූ ද ප්‍රණීතතර වූ ද ධර්මයෝ කවරහු ද?

බමුණ, මේ ශාසනයෙහි මහණ තෙමේ කාමයන්ගෙන් වෙන්ව ම අකුලලයන්ගෙන් වෙන්ව ම විතකී සහිත වූ විවාර සහිත වූ විවේකයෙන් හටගත් ප්‍රීතිය හා සැප ඇති ප්‍රථමධ්‍යානය උපදවා වාසය කෙරෙයි. බමුණ, මේ ද ඥානදර්ශනයට වඩා (නිරෝධපාදක බැවින්) උත්තරිතර වූ ද, ප්‍රණීතතර වූ ද ධර්මයෙකි.

15. පුත ව පරං බ්‍රාහ්මණ භික්ඛු විතකකච්චාරාතං චූළසමා අර්භිතතං සමපතාදතං වෙතසො ඵකොදිභාවං අවිතකකං අච්චාරං සමාධිජං පිතිසුඛං දුතියං කුතං උපසමපජ්ඣ විහරති. අයමපි ඛො බ්‍රාහ්මණ ධම්මො සදුණදසසනෙන උත්තරිතරො ව පණීතතරො ව.

16. පුත ව පරං බ්‍රාහ්මණ භික්ඛු පිතියා ව චිරායා උපෙක්ඛකො ව විහරති සනො ව සමපජානො. සුඛඤ්ච කායෙන පටිසංචෙදෙති. යත්තං අරියං ආවිකඛන්ති: ‘උපෙක්ඛකො සතිමා සුඛචිහාරී’ති තතියං කුතං උපසමපජ්ඣ විහරති. අයමපි ඛො බ්‍රාහ්මණ ධම්මො සදුණදසසනෙන උත්තරිතරො ව පණීතතරො ව.

17. පුත ව පරං බ්‍රාහ්මණ භික්ඛු සුඛස්ස ව පභාතා දුක්ඛස්ස ව පභාතා පුඤ්චව සොමනස්සදෙමනස්සාතං අත්ථගමා¹ අදුක්ඛං අසුඛං උපෙක්ඛාසතිපාටිසුද්ධිං චතුත්ථං කුතං උපසමපජ්ඣ විහරති. අයමපි ඛො බ්‍රාහ්මණ ධම්මො සදුණදසසනෙන උත්තරිතරො ව පණීතතරො ව.

18. පුත ව පරං බ්‍රාහ්මණ භික්ඛු සබ්බසො රූපසඤ්ඤාතං සමතික්ඛමා පටිඝසඤ්ඤාතං අභගමා නාතතතසඤ්ඤාතං අමනසිකාරා ‘අතනො ආකාසො’ති ආකාසානඤ්චායතනං උපසමපජ්ඣ විහරති. අයමපි ඛො බ්‍රාහ්මණ ධම්මො සදුණදසසනෙන උත්තරිතරො ව පණීතතරො ව.

19. පුත ව පරං බ්‍රාහ්මණ භික්ඛු සබ්බසො ආකාසානඤ්චායතනං සමතික්ඛම ‘අතනං විඤ්ඤාණන්ති’ විඤ්ඤාණඤ්චායතනං උපසමපජ්ඣ විහරති. අයමපි ඛො බ්‍රාහ්මණ ධම්මො සදුණදසසනෙන උත්තරිතරො ව පණීතතරො ව.

20. පුත ව පරං බ්‍රාහ්මණ භික්ඛු සබ්බසො විඤ්ඤාණඤ්චායතනං සමතික්ඛම ‘තත්ච කිඤ්චී’ති ආකිඤ්චාඤ්ඤායතනං උපසමපජ්ඣ විහරති. අයමපි ඛො බ්‍රාහ්මණ ධම්මො සදුණදසසනෙන උත්තරිතරො ව පණීතතරො ව.

21. පුත ව පරං බ්‍රාහ්මණ භික්ඛු සබ්බසො ආකිඤ්චාඤ්ඤායතනං සමතික්ඛම නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං උපසමපජ්ඣ විහරති. අයමපි ඛො බ්‍රාහ්මණ ධම්මො සදුණදසසනෙන උත්තරිතරො ව පණීතතරො ව.

1. අත්ථගමා, මජ්ඣ. සං.

15. ඔමුණ, නැවත ද අතිකක් වෙයි. මහණ තෙමේ විතැනිවිවාර-
යන්ගේ සන්තිදීමෙන් අධ්‍යාත්මයෙහි උපන් පැහැදීමෙන් යුත් සිතේ
එකොදිසාධ්‍යාත සමාධිය වඩන විතැනි රහිත වූ විවාර රහිත වූ සමාධියෙන්
භවයන් ප්‍රිතිය හා සැප ඇති ද්විතියධ්‍යාතයට පැමිණ වාසය කෙරෙයි.
ඔමුණ, මෙද ඥානදර්ශනයට වඩා උත්තරිතර වූ ද ප්‍රණීතතර වූ ද බව්ශෙකි.

16. ඔමුණ, නැවත ද අතිකක් වෙයි. මහණ තෙමේ ප්‍රිතියෙන් ද
විරාගයෙන් උපෙක්ෂාව සිහි ඇත්තේ සමාක් ප්‍රඥ ඇත්තේ වෙශෙයි.
සැපය ද කසින් විදිසි. යම් ඒ ධ්‍යානයක් තෙතු කොට ගෙණ ඒ
පුද්ගලයා 'උපෙක්ෂා ඇත්තේ ය සිහි ඇත්තේ ය. සැපවිතරණ
ඇත්තේ' යයි අයඛියෝ කියද්ද, ඒ තැනියධ්‍යාතයට පැමිණ වාසය
කෙරෙයි. ඔමුණ, මෙ ද ඥානදර්ශනයට වඩා උත්තරිතර වූ ද ප්‍රණීතතර වූ ද
බව්ශෙකි

17. ඔමුණ, නැවත ද අතිකක් වෙයි. මහණ තෙමේ සුඛයාගේ ද
ප්‍රභාණයෙන් දුඛයාගේ ද ප්‍රභාණයෙන් පෙරම සොම්නස් දෙමතත්තූගේ
නැසීමෙන් නිදුක් වූ නො සැප වූ උපෙක්ෂාවෙන් කල සමාති පාරිශුඛිය
ඇති වතුඤ්චධ්‍යාතයට පැමිණ වාසය කෙරෙයි. ඔමුණ, මෙ ද ඥානදර්ශනයට
වඩා උත්තරිතර වූ ද ප්‍රණීතතර වූ ද බව්ශෙකි.

18. ඔමුණ, නැවත ද අතිකක් වෙයි. මහණ තෙමේ සඵලකාරයෙන්
රූපසංඥාවන් නැසීමෙන් ප්‍රතිසංඥාවන්ගේ ප්‍රභාණයෙන් නානාඤ-
සංඥාවන් මෙතෙහි නො කිරීමෙන් 'අකාසය අතන්ත ය'යි අකාසානඤ්චා-
යතනයට පැමිණ වාසය කෙරෙයි. ඔමුණ මෙ ද ඥානදර්ශනයට වඩා
උත්තරිතර වූ ද ප්‍රණීතතර වූ ද බව්ශෙකි.

19. ඔමුණ, නැවත ද අතිකක් වෙයි. මහණ තෙමේ සඵලකාරයෙන්
අකාසානඤ්චායතනය ඉක්මවා 'විඤ්ඤාණය අතන්ත ය'යි. විඤ්ඤාණඤ්චා-
යතනයට පැමිණ වාසය කරයි. ඔමුණ, මෙ ද ඥානදර්ශනයට වඩා
උත්තරිතර වූ ද ප්‍රණීතතර වූ ද බව්ශෙකි.

20. ඔමුණ නැවත ද, අතිකක් වෙයි. මහණ තෙමේ සඵලකාරයෙන්
විඤ්ඤාණඤ්චායතනය ඉක්මවා 'කිසිවක් නැතැ'යි අකිඤ්චඤ්ඤාණයතනයට
පැමිණ වාසය කරයි. ඔමුණ, මෙ ද ඥානදර්ශනයට වඩා උත්තරිතර වූ ද
ප්‍රණීතතර වූ ද බව්ශෙකි.

21. ඔමුණ, නැවත ද අතිකක් වෙයි. මහණ තෙමේ සඵලකාරයෙන්
අකිඤ්චඤ්ඤාණයතනය ඉක්මවා තෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාණයතනයට පැමිණ
වාසය කරයි. ඔමුණ මෙ ද ඥානදර්ශනයට වඩා උත්තරිතර වූ ද ප්‍රණීතතර
වූ ද බව්ශෙකි.

22. පුන ච පරං බ්‍රාහ්මණ භික්ඛු සබ්බසො තෙවසඤ්ඤාතාසඤ්ඤායතනං සමතික්කමම සඤ්ඤාවෙදධිතනිතරොධං උපසම්පජ්ජ විහරති. පඤ්ඤාය චස්ස දිස්වා ආසවා පරික්ඛිණා භොනති, අයමපි ඛො බ්‍රාහ්මණ ඛමෙමා ඤ්ඤාණදස්සනෙන උත්තරිතරො ච පණීතතරො ච.

ඉමෙ ඛො බ්‍රාහ්මණ ඛමමා ඤ්ඤාණදස්සනෙන උත්තරිතරා ච පණීතතරා ච.

සෙය්‍යථාපි සො බ්‍රාහ්මණ පුරිසො සාරත්ථිසො සාරගවෙසී සාරපරිසෙසනං වරමානො මහතො රුක්ඛස්ස තිට්ඨතො සාරවතො සාරඤ්ඤාඤච ඡන්ධිං ආදාය පක්කප්පනා සාරතති ජාතමානො, යඤ්චස්ස සාරෙන සාරකරණීයං තඤ්චස්ස අත්ථං අනුභවිස්සති. තථුපමාහං බ්‍රාහ්මණ ඉමං ප්‍රග්ගලං වදාමි.

23. ඉති ඛො බ්‍රාහ්මණ තසිදං බ්‍රහ්මචරියං ලාභසක්කාරසිලොකානිසංසං, න සීලසම්පදානිසංසං, න සමාධිසම්පදානිසංසං, න ඤ්ඤාණදස්සනානිසංසං. යා ච ඛො අයං බ්‍රාහ්මණ අකුසා වෙතොවිමුතති, එතදත්ථමීදං බ්‍රාහ්මණ බ්‍රහ්මචරියං, එතං සාරං, එතං පරිසොසානතති.

24. එමිං චූඤ්ඤා පිඨාලකොවෙජ්ඣ බ්‍රාහ්මණො භගවත්තං එතදවොචා අභික්කත්තං ගො ගොතම, අභික්කත්තං ගො ගොතම¹ සෙය්‍යථාපි ගො ගොතම තික්කාජ්ජිතං වා උක්කාජ්ජෙය්‍ය, පටිච්ඡත්තං වා විචරෙය්‍ය, මුලුතස්ස වා මග්ගං ආවිනෙබ්බය්‍ය, අතික්කාරෙ වා තෙලප්පජ්ජාතං ඛාරෙය්‍ය වක්ඛුමනෙතො රුජානී දක්ඛිතතීති. එවමෙමිං භොවා ගොතමෙන අනෙකපරියායෙන ඛමෙමා පකාසිතො. එසාහං භවත්තං ගොතමං සරණං ගච්ඡාමි ඛමමඤ්ච භික්ඛුසංඝිඤ්ච. උපාසකං මං භවං ගොතමො ඛාරෙඤ අජ්ජතග්ගෙ පාණුප්පතං සරණං ගතිතති.

චූළසාරොපමසුත්තං දසමං.

ඔපම්මවග්ගො තතීසො.

කස්ස වග්ගස්ස උද්දානං:

මොලියඵගුනවරිඨි ච තාමො අභිවනෙ කථී පුණණනිවාපා රාහි කණෙරු මහාගජතාමා සාරුපමො² පුන පිඨාලකොවෙජ්ඣ, එස වරො ඤ්චිතො අසමොයං වාරුතරො තතීසො වරවග්ගොති³.

1. ගොතම - ටො - උපාසකා, මජ්ඣ. ඝා. 2. සාරවරො, හිමු ඝා.
3. ටාදෙයං මජ්ඣ. ටොප්ඨකෙ කද්දිස්සඨි.

22. බමුණ, නැවත ද අනිකක් වෙයි. මහණ තෙමේ සඵලකාරයෙන් තෙවනඥානාසඤ්ඤායතනාය ඉක්මවා සඤ්ඤාවේදසිතනිරෝධයට පැමිණ මාසය කරයි. ප්‍රඥාවෙන් දැකීම හෙතුවෙන් ඔහුගේ ආභ්‍රමයෝ ක්‍ෂය වූවාහු වෙත්. බමුණ මේ ද ඥානදර්ශනයට වඩා උත්තරිතර වූ ද ප්‍රණීතතර වූ ද බවේයකි.

බමුණ, මේ බවේයෝ ඥානදර්ශනයට වඩා උත්තරිතර ද ප්‍රණීතතර ද වෙත්.

බමුණ, යම් සේ හර ප්‍රයෝජන කොට ඇති හර සෙවීමෙහි හැසිරෙන්නා වූ ඒ පුරුෂ තෙමේ යම් සේ නො වැටී පවත්නා වූ හර ඇති මත රුකෙක හර යයි දැකීමත් හරයම කපා ගෙන ගියේ ද, ඔහුට හරයෙන් කට සුභු වූ යමක් වී නම් හරය පිළිබඳ ඒ ප්‍රයෝජන ය ද ලබන්නේ ය. බමුණ, මම මේ පුද්ගලයා එබඳු උපමා ඇත්තෙකැ යි කියමි.

23. බමුණ, මෙසේ වනාහි මේ බබ්බර ලාභයන්කාරකීර්තිප්‍රශංසා අනුසස් කොට ඇත්තේ නොවේ. සීලයම්පත්තිය අනුසස් කොට ඇත්තේ නොවේ. සමාධියම්පත්තිය අනුසස් කොට ඇත්තේ නොවේ. ඥානදර්ශනය අනුසස් කොට ඇත්තේ නොවේ. බමුණ, යම් මේ අනොප්‍රාප්ත වූ විධනවිමුක්තියෙන් වෙද, බමුණ මේ බබ්බර එය ප්‍රයෝජනය කොට සිටියේ ය. ඒ සාරය යි. ඒ කෙලවර යි.

24. මෙසේ වදල කල්හි පිබ්බලකොව්ඡ ව්‍යාභිණ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය: හවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මෑතව. හවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මෑතව. හවත් ගෞතමයන් වහන්ස, යම් සේ යටිකුරු කරන ලද්දක් උඩුහුරු කරන්නේ ද, වැසු දෙයක් විවෘත කරන්නේ ද, මං මූලා වූවකුට මග කියන්නේ හෝ වේ ද, ඇස් ඇත්තෝ රූප දක්නාහුය සි අකුසාරයෙහි තෙල් පහතක් දල්වන්නේ ද, එපරිද්දෙන් ම හවත් ගෞතමයන් වහන්සේ විසින් නොයෙක් ලෙසින් බවේය දෙයනා කරන ලද්දේ ය. ඒ මම හවත් ගෞතමයන් වහන්සේ ද බවේය ද හිතූ සබ්බසා ද සරණ කොට යෙමි. හවත් ගෞතමයන් වහන්සේ මා අද පටන් දිවිහිම කොට සරණ ගිය උපාසකයෙකු කොට දරණ සේක් වා.

මූලසාරොපම සූත්‍රය දසවැනි යි.

තුන්වැනි බසම මගීය යි.

ඒ වගීයෙහි උඤ්ඤාය.

මොලියඵග්ගණය අරිට්ඨය යි හිතූ නාමයෙන් කී කකචුපම - අලගසුපම දෙසූත්‍රය, 'අකච්චකෝසි සථාන කීර්දිවෙ වමමික සූත්‍රය, දසකථා ඇති පුණ්ණසට්ඨ නමින් කී රඵවිනීත සූත්‍රය, නිවාප සූත්‍රය, 'රාසි' යි නාමෙකදෙයග්‍රහණයෙන් කී පාසරාසි හෙවත් අරියපරියෙසන සූත්‍රය, කණේරු - මහාගජ නාමයෙන් කී මූලකච්චපදෙපම - මහාගජ්චපදෙපම දෙ සූත්‍රය, මහාසාරොපම සූත්‍රය, යළි පිබ්බලකොව්ඡ නමි දුන් මූලසාරොපම සූත්‍රය යි - මේතෙකින් කැවූ මේ උතුම් තෙවන වග අසම ය. අතීයසින් මනොඥ ය.

1. 4. 1.

4. මහායමකවග්ගො

චූළගොසිඞ්ගසුත්තං

1. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා ඡාදිකො¹ විහරති භික්ඛුකා-
වසථෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා ච අනුරුද්ධො ආයස්මා ච
නන්දිකො ආයස්මා ච කිම්බිලො² ගොසිඞ්ගසාලවනදුගස විහරන්ති. අථ
ඛො භගවා සායන්තසමයං පඨිසල්ලානා³ චූට්ඨිතො තෙන ගොසිඞ්ගසාල-
වනදුගො තෙනුපසඞ්කමි.

2. අද්දසා ඛො දුගපාලො භගවන්තං දුරතොච ආගච්ඡන්තං දිස්වාන
භගවන්තං එතදවොච: “මා සමණ, එතං දුගං පාවිසි. සන්තොන්ථ
තයො කුලපුත්තා අත්තකාමිරූපා විහරන්ති මා තෙසං අඵාසුමිකාසි”ති.

3. අසොසාහි ඛො ආයස්මා අනුරුද්ධො දුගපාලස්ස භගවතා සද්ධිං
මන්තයමාතස්ස. සුන්ධාන දුගපාලං එතදවොච: “මා ආචුඡො දුගපාල,
භගවන්තං වාරෙසි. සන්ථා නො භගවා අනුසුතෙත්තා”ති.

4. අථ ඛො ආයස්මා අනුරුද්ධො ගෙනායස්මා ච නන්දිකො ආයස්මා
ච කිම්බිලො තෙනුපසඞ්කමි උපසඞ්කමිත්ථා ආයස්මන්තඤ්ච නන්දියං
ආයස්මන්තඤ්ච කිම්බිලං එතදවොච: ‘අභික්කමථායස්මන්තො, අභික්කම-
ථායස්මන්තො, සන්ථා නො භගවා අනුසුතෙත්තා’ති.

5. අථ ඛො ආයස්මා ච අනුරුද්ධො ආයස්මා ච නන්දිකො ආයස්මා
ච කිම්බිලො භගවන්තං පච්චුග්ගන්ථා එකො භගවතො පත්තම්චිරං
පටිග්ගාහෙසි. එකො ආසනං පඤ්ඤපෙසි. එකො පාදෙදකං උපට්ඨපෙසි.
තිසිද්ධි භගවා පඤ්ඤාපත්ත ආයතෙ. තිසස්ථ⁴ ඛො භගවා පාදෙ පක්ඛාලෙභි.
තෙපි ඛො ආයස්මන්තො භගවන්තං අභිවාදෙත්ථා එකමන්තං තිසිද්ධංසු.

6. එකමන්තං නිසින්නං ඛො ආයස්මන්තං අනුරුද්ධං භගවා
එතදවොච: කච්චි වො අනුරුද්ධා ඛමිතියං? කච්චි යාපතියං? කච්චි
පිණ්ඩකෙත න කිලමථාහි?⁵

7. “ඛමතියං භගවා, යාපතියං භගවා. න ච මයං භතෙන
පිණ්ඩකෙත න කිලමාමා”ති.

1. කාසිකො, මජ්ඣං. 2. කිම්බිලො, මජ්ඣං භසා. 3. පටිසල්ලාණා, මජ්ඣං. භසා.
4. තිසස්ථ පාදෙ, භසා. 5. කිලමිත්ථාහි, භසා. 6. කිලමිඞ්ග, භසා.

1. 4. 1.

4. මහායමකවගීය

චූළගොසිඛන සුත්‍රය

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක් සමයෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නාදික ගමිහි ගෙඩිගෙහි වැඩ ව්‍යත සේක. එ සමයෙහි විනාහි ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරණුවෝ ද ආයුෂමත් නන්දිය තෙරණුවෝ ද ආයුෂමත් කිම්බිල තෙරණුවෝ ද ගොසිඛනසාලවනවුරුහැටෙහි වාස කරත්. එකල භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගවස් කාලයෙහි පලසම්චිත් නැගී ගොසිඛනසාලවනවුරුහැට කරා වැටීසේක.

2. අරණ්‍ය පාලකයා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වඩනවුන් දුර දී ම දිව. දූක භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පෙල සැල කෙළේ ය: “මහණ තෙල වතට නො පිවිසෙනු මැනව. මෙහි කුලපුත්‍රයෝ නිදෙනෙක් ඇත. තමන්ට හිත කැමැති සැහැපි ඇතිව වසන්. ඔවුන්ට නො පහසු නො කරන්නේ මැනව” කියායි.

3. ආයුෂමත් අනුරුද්ධතෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හා මනුෂ්‍ය කරුණ අරණ්‍යපාලකයාගේ කථාව ඇසූහ.. අසා අරණ්‍යපාලකයාට තෙල කී හ: “කියග වතපාලය, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නො වලඟව. අප ශාසනා වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පැමිණී සේකැ”යි.

4. එක්විනි ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරණුවෝ ආයුෂමත් නන්දිය තෙරුන් හා ආයුෂමත් කිම්බිල තෙරුන් වෙත ගියහ. ගොස් ආයුෂමත් නන්දිය තෙරුන්ට හා ආයුෂමත් කිම්බිල තෙරුන්ට ද තෙල කී ය: “ආයුෂමත්ති, වරෙව. ආයුෂමත්ති, වරෙව. අප ශාසනා වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩ සේක” කියා යි.

5. ඉක්විනි, ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරණුවෝ ද ආයුෂමත් නන්දිය තෙරණුවෝ ද ආයුෂමත් කිම්බිල තෙරණුවෝ ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරමගට ගියහ. පෙරමගින් කොට එක් තමෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පා සිවුරු හත්සේ ය. එක් තමෙක් අසුනක් පැණවී ය. එක් තමෙක් පා දෙතා දිය එළවී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පැන වූ අස්තෙහි වැඩ හුන් සේක. වැඩහිද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පා දෙවූහ. ඒ ආයුෂමත්හු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකක් පසෙක හුන්හ.

6. එකත්පසෙක හුන් ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරුන් ට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වදාළ සේක: “අනුරුද්ධගෙනි, කිම, සිහිය හැකි ද? යැපිය හැකි ද? කිම, පිණිසාවයෙන් කලාන්ත නො වවු ද?”

7. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සිහිය හැකි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, යැපිය හැකි ය. නො කලකුළු වමඟ.”

8. කච්චි පත වො අනුරුද්ධා සමඤ්ඤා සමමොදමානා අවිච්චදමානා බ්‍රහ්මදකිභුතා අඤ්ඤාමඤ්ඤාං පියච්ඤ්ඤි සමපස්සන්තා විහරුංඡති?

9. “තඤ්ඤ මයං භනන්ත සමඤ්ඤා සමමොදමානා අවිච්චදමානා බ්‍රහ්මදකිභුතා අඤ්ඤාමඤ්ඤාං පියච්ඤ්ඤි සමපස්සන්තා විහරුමා”ති

10. යථාකථං පත භූමෙහ අනුරුද්ධා සමඤ්ඤා සමමොදමානා අවිච්චදමානා බ්‍රහ්මදකිභුතා අඤ්ඤාමඤ්ඤාං පියච්ඤ්ඤි සමපස්සන්තා විහරුංඡති?

11. “ඉධ මඤ්ඤා භනන්ත එවං හොති: ‘ලාභා වත මෙ සුලඤ්ඤා වත මෙ, ඤානං එව රුපෙති සමුඤ්ඤාමොච්චිති සද්ධිං විහරුමි’ති. තස්ස මඤ්ඤා භනන්ත ඉමෙහු ආයසමනන්තසු මේතතං කායකමමං පච්චුපට්ඨිතං ආවි වේච රහො ව. මේතතං වච්චකමමං පච්චුපට්ඨිතං ආවි වේච රහො ව. මේතතං මනොකමමං පච්චුපට්ඨිතං ආවි වේච රහො ව. තස්ස මඤ්ඤා භනන්ත එවං හොති: ‘යනන්තානං සකං විතතං නිකම්පිත්වා ඉමෙසංගෙව ආයසමනානං විතතස්ස වසෙන වතෙතස්ස’න්ති. යො ඛො අහං භනන්ත සකං විතතං නිකම්පිත්වා ඉමෙසංගෙව ආයසමනානං විතතස්ස වසෙන වතනාමි. තානා හි ඛො තො භනන්ත කායා. එකඤ්ච පත මඤ්ඤා විතත’න්ති.

12. ආයසමාපි ඛො නිද්දිසො -පප- ආයසමාපි ඛො කිම්බිලො භගවන්තං එතදවොච: මඤ්ඤාමි ඛො භනන්ත එවං හොති: ‘ලාභා වත මෙ, සුලඤ්ඤා වත මෙ, ඤානං එව රුපෙති සමුඤ්ඤාමොච්චිති සද්ධිං විහරුමි’ති තස්ස මඤ්ඤා භනන්ත ඉමෙහු ආයසමනන්තසු මේතතං කායකමමං පච්චුපට්ඨිතං ආවි වේච රහො ව. මේතතං වච්චකමමං පච්චුපට්ඨිතං ආවි වේච රහො ව. තස්ස මඤ්ඤා භනන්ත එවං හොති: ‘යනන්තානං සකං විතතං නිකම්පිත්වා ඉමෙසංගෙව ආයසමනානං විතතස්ස වසෙන වතනාමි. තානා හි ඛො තො භනන්ත කායා. එකඤ්ච පත මඤ්ඤා විතත’න්ති. එවං ඛො මගං භනන්ත සමඤ්ඤා සමමොදමානා අවිච්චදමානා බ්‍රහ්මදකිභුතා අඤ්ඤාමඤ්ඤාං පියච්ඤ්ඤි සමපස්සන්තා විහරුමා’ති.

13. භාච්චු, සාච්චු, අනුරුද්ධා. කච්චි පත වො අනුරුද්ධා, අසමතතා ආතාපිනො පභිතතතා විහරුංඡති?

14. “තඤ්ඤ මයං භනන්ත අසමතතා ආතාපිනො පභිතතතා විහරුමා”ති.

15. යථාකථං පත භූමෙහ අනුරුද්ධා අසමතතා ආතාපිනො පභිතතතා විහරුංඡති?

1. ආචී, සසා. ආචී, ඉ.

8. අනුරුඤ්ඤායෙති, කිම් භෙට්ඨි සමග ව සතුටු ව විවාද නො කරමින් කිරි හා දිය වැනි ව ඔවුනොවුන් පියඳැසින් බලමින් වාස කරවු ද?

9. “වහන්ස, අපි ඵකාන්තයෙන් සමභව සතුටු ව විවාද නො කරමින් කිරි හා දිය මෙන් එක්ව ඔවුනොවුන් පියඳැසින් බලමින් වාස කරමහ.”

10. අනුරුඤ්ඤායෙති, භෙට්ඨි, කෙසේ තම්, සමග ව සතුටු වෙමින් විවාද නො කරමින් කිරි හා දිය වැනි ව ඔවුනොවුන් පියඳැසින් බලමින් වාස කරන්නහු ද?

11. “වහන්ස, මෙහි දී මට මේ වැනි අදහසෙක් වෙයි: යම් බදු මම මේ වැනි සමුම්භරුන් සමග වාස කරම ද, ඒ මට ඵකාන්තයෙන් ලාභය. ඵකාන්තයෙන් මට යහපත් ලැබීමෙකි. වහන්ස, ඒ මට මේ ආයුෂමකුන් කෙරෙහි හමුවෙහිත් නොහමුවෙහිත් මෙමත්‍රී සහගත කායකමීය ඵලඛි සිටියේ ය. හමුවෙහිත් නොහමුවෙහිත් මෙමත්‍රී සහගත වාක්කමීය ඵලඛි සිටියේ ය. හමුවෙහිත් නොහමුවෙහිත් මෙමත්‍රී සහගත මනාකමීය ඵලඛි සිටියේ ය. වහන්ස, ඒ මට ‘මම මාගේ සිත තබා මේ ආයුෂමකුන්ගේ සිත්විසින් වාස කරන්නෙමි තම් මැනව’යි සිත් දැනි වෙයි. වහන්ස, මම මාගේ සිත තබා මේ ආයුෂමකුන්ගේ ම සිත්විසින් වැටෙමි. වහන්ස, අප සිරුර වෙන් වෙයි. සිත එකකු වනා’යි.

12. ආයුෂමන් නන්දිය තෙරණුවෝ ද ... ආයුෂමන් කිච්චිල තෙරණුවෝ ද භාගාවතුන් වහන්සේට තෙල සාල සලහ:-

“වහන්ස, මට ද මේ වැනි අදහසෙක් වෙයි: යම් බදු මම මෙවැනි සමුම්භරුන් සමග වෙසෙමි ද, ඒ මට ඵකාන්තයෙන් ලාභය. මට යහපත් ලැබීමෙකි. වහන්ස, ඒ මට මේ ආයුෂමකුන් විෂයෙහි හමුවෙහිත් නොහමුවෙහිත් මෙමත්‍රී සහගත කායකමීය ඵලඛි සිටියේ ය. හමුවෙහිත් නොහමුවෙහිත් මෙමත්‍රී සහගත වාක්කමීය ඵලඛි සිටියේ ය. හමුවෙහිත් නොහමුවෙහිත් මෙමත්‍රී සහගත මනාකමීය ඵලඛි සිටියේ ය. වහන්ස මට ‘මම මාගේ සිත තබා මේ ආයුෂමකුන්ගේ සිත්විසින් වාස කරන්නෙමි තම් මැනවැ’යි මෙසේ අදහස දැනි වේ. වහන්ස, මම මාගේ සිත තබා මේ ආයුෂමකුන්ගේ සිත්විසින් වැටෙමි. යරීර වෙන් වෙයි. සිත එකකු වනා’යි.

මෙසේ අපි සමග ව සතුටු වෙමින් විවාද නො කරමින් කිරි හා දිය වැනියමෝ ඔවුනොවුන් පියඳැසින් බලමින් වාස කරමහ.

13. අනුරුඤ්ඤායෙති, සාධු, සාධු, අනුරුඤ්ඤායෙති, කිම් භෙට්ඨි අප්‍රමතනම් කෙලෙස් තවන වැර දැනි ව නිවන් පිණිස මෙහෙයු සිත් දැනි ව වාස කරන්නහු ද?

14. “වහන්ස, අපි ඵකාන්තයෙන් අප්‍රමතන ව කෙලෙස් තවන වැර දැනි ව නිවන් පිණිස මෙහෙයු සිත් දැනි ව වාස කරමහ.”

15. අනුරුඤ්ඤායෙති, භෙට්ඨි කෙසේ වනාහි අප්‍රමතන ව කෙලෙස් තවන වැර දැනි ව නිවන් පිණිස මෙහෙයු සිත් දැනි ව වසන්නහු ද?

16. “ඉධ පන භනෙත අමතාකං යො පඨවිං ගාමනො පිණ්ඩාය පටිකකමති, සො ආසනාති පඤ්ඤපෙති. පාතියං පරිභොජනීයං උපට්ඨපෙති¹. අවකකාරපාතියං උපට්ඨපෙති යො පඨවිං ගාමනො පිණ්ඩාය පටිකකමති, සචෙ භොති භුතතාවසෙසො, සචෙ ආකඛිධති, භුඤ්ඤති. නො චෙ ආකඛිධති, අපහරිතො වා ජනෙති. අප්පාණකො වා උදකො ඕපිලාපෙති. සො ආසනාති පටිසාමෙති. පාතියං පරිභොජනීයං පටිසාමෙති. අවකකාරපාතියං පටිසාමෙති. භතතග්ගං සමචජ්ඤති. යො පසස්සි පාතියසථං වා පරිභොජනීයසථං වා වච්චසථං වා රිතතං නුච්ඡං, සො උපට්ඨපෙති. සචස්ස² භොති අවිසංඝං, ඝණ්ඨිකාරොහ දුතීයං ආමිනෙතොභො ඝණ්ඨිලඛිකකෙත උපට්ඨපෙම. තඤ්ච මිඨං භනෙත තප්පව්වියා වාචං භිද්දම. පඤ්ඤාතිකං ඛො පත මයං භනෙත සඛරතතීකං³ ඛම්මියා කපාය සතතිසිද්ධම. එවං ඛො මයං භනෙත අප්පමිතො ආතාපිනො පතිතතො විකරුමා”ති.

17. සාචු, සාචු, අනුරුඤා. අපි පන වො අනුරුඤා, එවං අප්පමිතතාතං ආතාපිතං පතිතතාතං විහරතං⁴ උතතරිමනුස්සධම්මො අලමරිගඤ්ඤණදස්සනවිසෙසො අධිගතො ඵාසුචිතාරොති⁵

18. “කිං හි නො සියා භනෙත. ඉධ මයං භනෙත යාවදෙව ආකඛිධාම, විචචෙච්ච කාමෙහි විච්චව අකුසලෙහි ඛමමෙහි සපිකකකං සච්චාරං විචෙකජං ජිතීසුඛං පඨමං ක්කානං⁶ උපසමපජ්ජ විහරමි. අසං ඛො නො භනෙත අමතාකං අප්පමිතතාතං ආතාපිතං පතිතතාතං විහරතං උතතරිමනුස්සධම්මො අලමරිගඤ්ඤණදස්සනවිසෙසො අධිගතො ඵාසුචිතාරො”ති

19. සාචු, සාචු, අනුරුඤා. එතස්ස පන වො අනුරුඤා විහාරස්ස සමතිකකමාය එතස්ස විහාරස්ස පටිපසස්සද්ධියා අනුඤ්ඤා උතතරි මනුස්සධම්මො අලමරිගඤ්ඤණදස්සනවිසෙසො අධිගතො ඵාසුචිතාරොති⁷

20. “කිං හි නො සියා භනෙත, ඉධ මයං භනෙත යාවදෙව ආකඛිධාම, විතකකච්චාරානං චූපසමා අරකිතතං සමපසාදතං චෙතසො ඵකොදීභාවං අපිතකකං අච්චාරං සමාච්ජං පිතීසුඛං දුතීයං ක්කානං⁸ උපසමපජ්ජ විහරමි. එතස්ස භනෙත විහාරස්ස සමතිකකමාය එතස්ස විහාරස්ස පටිපසස්සද්ධියා අමඤ්ඤා උතතරි මනුස්සධම්මො අලමරිගඤ්ඤණදස්සනවිසෙසො අධිගතො ඵාසුචිතාරො”ති.

1. උපට්ඨාපෙති, PTS.   2. සචස්ස, මජ්ඣ. සා.   3. සඛරතතීයා, PTS.
 4. විහරතතාතා, මජ්ඣ.   5. පඨමජ්ඣාතා, සී.   6. දුතීයජ්ඣාතා, සී.

16. වහන්ස, මෙහි අප අනුරෝධයෙන් යමෙක් පලමු කොට ගමෙන් පිණිසානගෙන් පෙරලා ඒ ද, හෝ අසුන් පණවයි. පිය සුභු පැන් හා පරිභෝග කව සුභු දිය ද එලවා තබයි. ඉතිරි පිඬු බහන සුමුඟු එලවා තබයි. යමෙක් පසු ව ගමෙහි පිඬු පිණිස සැරැ වටාලා ඒ ද, ඉදින් කැ ඉතිරි වූවක් ඇත් නම්, ඉදින් කැමැති වේ නම්, වලදයි. නො කැමැති වේ නම්, නොතිලන තැනෙක හෝ දමයි. (එයින් මගන) යකුන් නැති දියෙහි හෝ උල්පවා හරියි. හෙ අසුන් සහවා තබයි. පැන් හා පිරිබෝදිය සහවා තබයි. අවකරබදන සහවා තබයි. හකනග්‍රය හමදියි. යමෙක් සිස් වූ දිය රහිත වූ පැන් කලය හෝ, පරිභෝග දියකලය හෝ, වැසිකිලිකලය හෝ දකී ද හෙ එලවා තබයි. ඉදින් ඔහුට නො එසැවිය හැකි තම් හස්තයාදෙයෙන් දෙවැන්නකු කැදවා හිවූ (බැදි) අතින් එලවමිහ. වහන්ස, අපි ඒ හෙකු කොට වෘත්තෙද නො කරමිහ. වහන්ස, අපි පස්දිනකට වරක් මුඵරය දැමූකථායෙන් එක්ව හිඳුමිහ. වහන්ස, මෙසේ වනාහි අපි අප්‍රමාද ව කෙලෙස් තවන වැර ඇති ව තිවත් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇති ව වාස කරමිහ”

17. අනුරෝධයෙනි, මැනව, මැනව. අනුරෝධයෙනි, මෙසේ අප්‍රමාද ව කෙලෙස් තවන වැර ඇති ව තිවත් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇති ව වාස කරණ නොප විසින් ශිතීස්දහමින් ඉතිරි ආසීභාවය සිදු කිරීමට සමඪී ආයච්ඤනවිෂය්භයක් වන එඟුච්චරණයෙන් අධිගත (ලබනලද) වේ ද?

18. “වහන්ස, කිම අධිගත නොවන්නේ ද? (අධිගත වන්නේ ම ය.) වහන්ස, අපි යම් තාක් ම කැමැති වමෝ නම් ඒ තාක් සාමයන්ගෙන් වෙන් ව අනුගලයන්ගෙන් වෙන් ව විතකී සහිත විචාර සහිත විවේකයෙන් හටගත් ප්‍රීතිය හා සැප ද ඇති ප්‍රඵමධ්‍යානය උපදවා වාසය කරමිහ. වහන්ස, අප්‍රමාද ව කෙලෙස් තවන වැර ඇති ව තිවත් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇති ව වසන අප විසින් මනීස්දහමින් වැසි ආසීභාවය සිදු කිරීමට සමඪී විශිෂ්ටඤනදර්ශනයක් වූ මේ එඟුච්චරණය ලබන ලද්දේ ය.”

19. අනුරෝධයෙනි, මැනව, මැනව. අනුරෝධයෙනි, මේ විචරණය ඉක්ම යාම පිණිස, මේ විචරණය සන්තිදීම පිණිස, මනුෂ්‍යබමියෙන් වැසි ආසීභාවය සිදු කිරීමට සමඪී විශිෂ්ටඤනදර්ශනයක් වූ අත්‍ය එඟුච්චරණයෙන් නොප විසින් ලබන ලද්දේ ඇත් ද?

20. “වහන්ස, කිම නො වන්නේ ද? වහන්ස, අපි යම් තාක් කැමැති වමෝ ද, ඒ තාක් විතකීවිචාරයන්ගේ සන්තිදීමෙන් සිය සත්ත්වි පැහැදීම ඇති සිතේ එකකමව වඞන විතකීරහිත විචාරරහිත සමාධියෙන් හටගත් ප්‍රීතිය හා සැප ඇති ද්විතීයධ්‍යානය උපදවා වාස කරමිහ. වහන්ස, මේ විචරණය ඉක්මයාම පිණිස මේ විචරණය සන්තිදීම පිණිස ශිතීස්දහමින් වැසි වූ ආසීභාවය සිදුකිරීමට සමඪී විශිෂ්ටඤනයක් වූ මේ අත්‍ය වූ එඟුච්චරණය ලබන ලද්දේ ය.”

21. සාච්චු, සාච්චු, අනුරුද්ධා, එතස්ස පන වො අනුරුද්ධා විහාරස්ස සමතික්කමාය එතස්ස විහාරස්ස පටිපසස්සද්ධියා අත්ථෙඤ්ඤා උත්තරි- මනුස්සධම්මො අලමරිතඤ්ඤාණදස්සනවිසෙසො අධිගභො ඵාසුචිහාරොති?

22. “කිං හි නො සියා භනොත, ඉධ මයං භනොත යාවදෙව අංකඛ්ඛාම පීතියා ව විරහා උපෙක්ඛකා ව විහරම සතා ව සමපජානා. සුඛඤ්ච කායෙත පටිසංවෙදෙම. යනතං අරියා අචික්ඛනති: ‘උපෙක්ඛගො සතිමා සුඛවිහාරි’ති තතිසං කුඛානං උපසමපජ්ජි විහරම. එතස්ස භනොත විහාරස්ස සමතික්කමාය එතස්ස විහාරස්ස පටිපසස්සද්ධියා අගමඤ්ඤා උත්තරිමනුස්සධම්මො අලමරිතඤ්ඤාණදස්සනවිසෙසො අධිගභො ඵාසුචිහාරොති”ති.

23. සාච්චු, සාච්චු, අනුරුද්ධා, එතස්ස පන වො අනුරුද්ධා විහාරස්ස සමතික්කමාය එතස්ස විහාරස්ස පටිපසස්සද්ධියා අත්ථෙඤ්ඤා උත්තරි- මනුස්සධම්මො අලමරිතඤ්ඤාණදස්සනවිසෙසො අධිගභො ඵාසුචිහාරොති?

24. “කිං හි නො සියා භනොත, ඉධ මයං භනොත යාවදෙව අංකඛ්ඛාම සුඛස්ස ව පභාතා දුක්ඛස්ස ව පභාතා පුඤ්ඤව සොමනස්ස- දෙමනස්සාතං අපාගමා අදුක්ඛං අසුඛං උපෙක්ඛාසතිපාරිසුද්ධිං මතුත්ථං කුඛානං උපසමපජ්ජි විහරම. එතස්ස භනොත විහාරස්ස සමතික්කමාය එතස්ස විහාරස්ස පටිපසස්සද්ධියා අගමඤ්ඤා උත්තරි මනුස්සධම්මො අලමරිතඤ්ඤාණදස්සනවිසෙසො අධිගභො ඵාසුචිහාරොති”ති.

25. සාච්චු, සාච්චු, අනුරුද්ධා, එතස්ස පන වො අනුරුද්ධා විහාරස්ස සමතික්කමාය එතස්ස විහාරස්ස පටිපසස්සද්ධියා අත්ථෙඤ්ඤා උත්තරි- මනුස්සධම්මො අලමරිතඤ්ඤාණදස්සනවිසෙසො අධිගභො ඵාසුචිහාරොති?

26. “කිං හි නො සියා භනොත, ඉධ මයං භනොත යාවදෙව අංකඛ්ඛාම සබ්බසො රූපඤ්ඤාතං සමතික්කමා පටිඝසඤ්ඤාතං අත්ථගමා නාතනාසඤ්ඤාතං අමනසිකාරං අනනොතා අාසාසොති අාසාසාහඤ්චාය- තානං උපසමපජ්ජි විහරම. එතස්ස භනොත විහාරස්ස සමතික්කමාය එතස්ස විහාරස්ස පටිපසස්සද්ධියා අගමඤ්ඤා උත්තරිමනුස්සධම්මො අලමරිතඤ්ඤාණදස්සනවිසෙසො අධිගභො ඵාසුචිහාරොති”ති.

27. සාච්චු, සාච්චු, අනුරුද්ධා, එතස්ස පන වො අනුරුද්ධා විහාරස්ස සමතික්කමාය එතස්ස විහාරස්ස පටිපසස්සද්ධියා අත්ථෙඤ්ඤා උත්තරි- මනුස්සධම්මො අලමරිතඤ්ඤාණදස්සනවිසෙසො අධිගභො ඵාසුචිහාරොති?

21. අනුරුඬියෙනි, මෑතුව, මෑතුව. අනුරුඬියෙනි, තෙල විහරණය ඉක්ම යාම පිණිස තෙල විහරණය සන්තිදීම පිණිස මනුෂ්‍ය ධර්මයෙන් වැඩි ආර්ථිභාවය සිදු කිරීමට සමථී විශිෂ්ටඥතදර්ශිතයක් වූ සැටවිහරණයෙක් තොප විසින් ලබන ලද්දේ ඇත් ද?

22. “කිම වහන්ස, නො වන්නේ ද? වහන්ස, අපි යම් තාක් ම කැමැත්තමෝ ද ඒ තාක් ප්‍රීතිය තැබී විමෙන් උපේක්‍ෂා ඇති ව සිඬි ඇති ව සමන්ත්ප්‍රඥ ඇති ව වාස කරමිහ. ඔබින් සැට ද විදුම්භ යම් ධ්‍යානයක් උදෙසා ඒ ධ්‍යානලාභී පුද්ගලයා ‘උපේක්‍ෂා ඇත්තේ සිඬි ඇත්තේ සැට විහරණ ඇත්තේ ය’යි ආයාචනා කියද්ද, ඒ තාක් ධ්‍යානය උපදවා වාස කරමිහ. වහන්ස, මේ විහරණය ඉක්මයාම පිණිස මේ විහරණය සන්තිදීම පිණිස මනුෂ්‍යධර්මයෙන් වැඩි ආර්ථිභාවය සිදු කිරීමට සමථී විශිෂ්ටඥතදර්ශිතයක් වූ මේ අත්‍යථාසුචිවිහරණය ලබන ලද්දේය.”

23. අනුරුඬියෙනි, මෑතුව, මෑතුව. අනුරුඬියෙනි, තෙල විහරණය ඉක්ම යාම පිණිස, තෙල විහරණය සන්තිදීම පිණිස මනුෂ්‍ය-ධර්මයෙන් වැඩි ආර්ථිභාවය සිදු කිරීමට සමථී විශිෂ්ටඥතදර්ශිතයක් වූ අත්‍යථාසුචිවිහරණයෙක් තොප විසින් ලබන ලද්දේ ඇත් ද?

24. “වහන්ස, කිම නො වන්නේ ද? වහන්ස, අපි යම් තාක් කැමැත්තමෝ ද, ඒ තාක් සුඛප්‍රභාණයෙන් ද, දුඃඛප්‍රභාණයෙන් ද පලවූ ම සොම්නස්දෙමිතස් තැසීමෙන් නිදුක් වූ නොසැට වූ උපේක්‍ෂා විසින් ජනිත සමානිපාරිශුද්ධිය ඇති චතුර්ධ්‍යානය උපදවා වාසය කරමිහ. වහන්ස, මේ විහරණය ඉක්ම යාම පිණිස මේ විහරණය සන්තිදීම පිණිස මිනිස්දහමින් වැඩි ආර්ථිභාවය සිදු කිරීමට සමථී විශිෂ්ටඥත-දර්ශිතයක් වූ මේ අත්‍යථාසුචිවිහරණය ලබන ලද්දේය.”

25. අනුරුඬියෙනි, මෑතුව, මෑතුව. අනුරුඬියෙනි, තෙල විහරණය ඉක්මයාම පිණිස තෙල විහරණය සන්තිදීම පිණිස මනුෂ්‍ය ධර්මයෙන් වැඩි ආර්ථිභාවය සිදු කිරීමට සමථී විශිෂ්ට ඥතදර්ශිතයක් වූ අත්‍යථාසුචිවිහරණයෙක් තොප විසින් ලබන ලද්දේ ඇත් ද?

26. “වහන්ස, කිම නො වන්නේ ද, වහන්ස, අපි යම් තාක් ම කැමැති වමෝ ද, ඒ තාක් සඵප්‍රකාරයෙන් රූපසංඥවත් ඉක්මිමෙන් ප්‍රතිසංඥවත් පහවීමෙන් නානාකිසංඥවත් නො මෙනෙහි කිරීමෙන් අකාශය අනන්ත යයි අකාශානඤ්චායතනයට පැමිණ වාස කරමිහ. වහන්ස, තෙල විහරණය ඉක්ම පිණිස තෙල විහරණය සන්තිදීම පිණිස මනුෂ්‍යධර්මයෙන් වැඩි ආර්ථිභාවය සිදු කිරීමට සමථී විශිෂ්ටඥත-දර්ශිතයක් වූ මේ අත්‍යථාසුචිවිහරණය ලබන ලද්දේය.”

27. අනුරුඬියෙනි, මෑතුව, මෑතුව. අනුරුඬියෙනි, තෙල විහරණය ඉක්ම පිණිස තෙල විහරණය සන්තිදීම පිණිස මනුෂ්‍යධර්මයෙන් වැඩි ආර්ථිභාවය සිදු කිරීමට සමථී විශිෂ්ටඥතදර්ශිතයක් වූ අත්‍යථාසුචිවිහරණයෙක් තොප විසින් ලබන ලද්දේ ඇත් ද?

28. “කිං හි නො සියා භනෙත, ඉධ මයං භනෙත යාවදෙව ආකඛ්ඛාම, සබ්බසො ආකාසානඤ්චායතනං සමතික්කමම අනන්තං විඤ්ඤාණන්ති විඤ්ඤාණඤ්චායතනං උපසමපජ්ජ විහරම -පෙ- සබ්බසො විඤ්ඤාණඤ්චායතනං සමතික්කමම නජි කිඤ්චීති ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං උපසමපජ්ජ විහරම -පෙ- සබ්බසො ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං සමතික්කමම නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං උපසමපජ්ජ විහරම. එතස්ස භනෙත විහාරස්ස සමතික්කමාය එතස්ස විහාරස්ස පටිපසස්සද්ධියා අයමඤ්ඤා උතතරි මනුස්සධම්මො අලමරියඤ්ඤාණදස්සනවිසෙසො අධිගතො ඵාසුච්චාරො”ති.

29. සාධු සාධු, අනුරුද්ධා, එතස්ස පන චො අනුරුද්ධා විහාරස්ස සමතික්කමාය එතස්ස විහාරස්ස පටිපසස්සද්ධියා අනුඤ්ඤා උතතරි මනුස්සධම්මො අලමරියඤ්ඤාණදස්සනවිසෙසො අධිගතො ඵාසුච්චාරොති?

30. “කිං හි නො සියා භනෙත, ඉධ මයං භනෙත යාවදෙව ආකඛ්ඛාම, සබ්බසො නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං සමතික්කමම සඤ්ඤා-වෙදසිතතිරොධං උපසමපජ්ජ විහරම. පඤ්ඤාය ච නො දිස්වා ආසවා පරික්ඛිණො,¹ එතස්ස භනෙත විහාරස්ස සමතික්කමාය එතස්ස විහාරස්ස පටිපසස්සද්ධියා අයමඤ්ඤා උතතරි මනුස්සධම්මො අලමරියඤ්ඤාණදස්සන-විසෙසො අධිගතො ඵාසුච්චාරො.² ඉමිස්මා ච³ මයං භනෙත ඵාසුච්චාරො අඤ්ඤො ඵාසුච්චාරො උතතරිතරො චා පණ්ණිතතරො චා න සමනුපස්සාමා”ති.

31. සාධු, සාධු, අනුරුද්ධා, එතස්මා අනුරුද්ධා ඵාසුච්චාරො අඤ්ඤො ඵාසුච්චාරො උතතරිතරො චා පණ්ණිතතරො චා නජිති.

32. අඵ ඛො භගවා ආයසමන්තඤ්ච අනුරුද්ධං ආයසමන්තඤ්ච නජ්ඣං ආයසමන්තඤ්ච කිමිච්චං ධම්මො කපාය සජ්ඣස්සොතිා සමාදපොතිා සමුතෙතජෙතිා සමපහංසෙතිා උට්ඨායාසනා පකකාමි.⁴

33. අඵ ඛො ආයසමා ච අනුරුද්ධො ආයසමා ච නජ්ඣස්සො ආයසමා ච කිමිච්චො භගවන්තං අනුසංඝාවෙතිා⁵ තතො පටිනිවතනිතිා ආයසමා ච නජ්ඣස්සො ආයසමා ච කිමිච්චො ආයසමන්තං අනුරුද්ධං එතදචොචුචො:

“කිනනු⁶ මයං ආයසමතො අනුරුද්ධස්ස එවමාරොච්චො?⁷ ‘ඉමාසඤ්ච ඉමාසඤ්ච විහාරස්මාපතතිතං මයං ලාභිතො’ති යං නො ආයසමා අනුරුද්ධො භගවතො සමමුඛා යාව ආසවාතං ඛයා පසාසෙසසි”ති?

1. පරික්ඛිණො භොනති, ඝො. 2. ඵාසුච්චාරොති, ඝො. 3. ඉමිස්මා, මජ්ඣං.
4. පකකම, මජ්ඣං. 5. අනුසංඝාවෙතිා, ඝො. මජ්ඣං.
6. කිනනු චො මයං, මජ්ඣං ඝො. PTS. සිමු. 7. එවමාරොච්චො, ඝො.

28. “වහන්ස, කීම නො වන්නේ ද? වහන්ස, අපි මෙහි යම් තාක් ම කැමැත්තමෝ ද, ඒ තාක් සඵලකාරයෙන් ආකාසානඥායනතය ඉක්මවා ‘විඤ්ඤාණය අනන්ත ය’යි විඤ්ඤාණඥායනතය උපදවා වාස කරමහ ... සඵලකාරයෙන් විඤ්ඤාණඥායනතය ඉක්මවා ‘කිසිවක් නැතැ’යි ආකිඤ්ඤායනතය උපදවා වාස කරමහ. ... සඵලකාරයෙන් ආකිඤ්ඤායනතය ඉක්මවා තෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායනතය උපදවා වාස කරමහ. වහන්ස, තෙල විහරණය ඉක්මම් පිණිස තෙල විහරණය සන්තිදීම පිණිස මනුෂ්‍යබථියෙන් වැඩි ආර්යභාවය සිදු කිරීමට සමථී විශිෂ්ටඥානදර්ශිතයක් වූ මේ අන්‍යඵාසුචිතරණය ලබන ලද්දේ ය.”

29. අනුරුඤ්ඤායෙහි, මැනව, මැනව, අනුරුඤ්ඤායෙහි, තෙල විහරණය ඉක්මම් පිණිස තෙලවිහරණය සන්තිදුවීම පිණිස මනුෂ්‍යබථියෙන් වැඩි ආර්යභාවය සිදු කිරීමට සමථී විශිෂ්ටඥානදර්ශිතයක් වූ අන්‍ය ඵාසුචිතරණයෙන් තොප විසින් ලබන ලද්දේ ඇත් ද?

30 “වහන්ස, කීම නො වන්නේ ද? වහන්ස, යම් තාක් ම අපි, කැමැත්තමෝ ද, ඒ තාක් සඵලකාරයෙන් තෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායනතය ඉක්මවා සඤ්ඤාවේදයිතකිරෝධයට පැමිණ වාසය කරමහ. අප විසින් ප්‍රඥයෙන් දැක ආශ්‍රවයෝ ක්‍ෂය කරණ ලදහ. වහන්ස, තෙල විහරණය ඉක්මම් පිණිස තෙල විහරණය සන්තිදීම පිණිස මනුෂ්‍යබථියෙන් වැඩි ආර්යභාවය සිදු කිරීමට සමථී විශිෂ්ටඥානදර්ශිතයක් වූ මේ අන්‍ය ඵාසු-චිතරණය ලබන ලද්දේ ය. වහන්ස, අපි මේ සැපවිහරණයෙන් වඩා සිටි උත්තරීතර වූ හෝ ප්‍රණීතතර වූ හෝ අන්‍ය සැපවිහරණයක් නො දකුමහ.”

31 අනුරුඤ්ඤායෙහි, මැනව, මැනව. අනුරුඤ්ඤායෙහි, මේ සැප විහරණයෙන් වඩා සිටි උත්තරීතර වූ හෝ පණීතතර වූ හෝ අන්‍ය සැප විහරණයක් නැත.

32. ඉක්මනි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂ්මත් අනුරුඤ්ඤා තෙරුන් හා ආයුෂමත් තඤ්ඤා තෙරුන් හා ආයුෂමත් කිම්බල තෙරුන් දහැම කථායෙන් කරුණු දක්වා සමාදන් කරවා තිසුණු කරවා පහදවා සුතස්තෙන් නැගී වැඩි ඡෙක.

33. ඉක්මනි ආයුෂමත් අනුරුඤ්ඤා තෙරණුවෝ ද ආයුෂමත් තඤ්ඤා තෙරණුවෝ ද ආයුෂමත් කිම්බල තෙරණුවෝ ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පසු ගමන් කොට එයින් වටලා අවුත් ආයුෂමත් තඤ්ඤා තෙරණුවෝ ද ආයුෂමත් කිම්බල තෙරණුවෝ ද ආයුෂමත් අනුරුඤ්ඤා තෙරණුවන්ට තෙල කීහ:

“යම් තෙයෙකින් ආයුෂමත් අනුරුඤ්ඤා තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හමුවෙහි අපගේ ආයුචක්‍ෂය කිරීම තෙක් ගුණ පැවසී ද, (එසේ පැවසීමට) කීම, ‘අපි මේ මේ (ලෝකික ලෝකෝත්තර) විහාරසමාපතති ලැබුවමෝ වෙමු’යි අපි අනුරුඤ්ඤා ආයුෂමතුන්ට මෙසේ සැල කලමෝ දැයි?” [අධිගම අපට්ඨකායෙන් මෙසේ කීහ.]

34. න ඛො මෙ ආයසමනෙතා ඵචමාරොවෙසුං ඉමාසඤ්ච ඉමාසඤ්ච විහාරසමාපත්තිනං මියං ලාභිතොති; අපි ච¹ මෙ ආයසමනානං චේතසා චේතො පරිචච විදිතො; ඉමාසඤ්ච ඉමාසඤ්ච විහාරසමාපත්තිනං ඉමෙ ආයසමනෙතා ලාභිතොති. දෙවතාපි මෙ ඵතමිත්ථං ආරොවෙසුං; ඉමාසඤ්ච ඉමාසඤ්ච විහාරසමාපත්තිනං ආයසමනෙතා ලාභිතොති. නං² මෙ භගවතා පඤ්ඤාහි පුට්ඨෙන බ්‍යාසකතනති.

35. අථ ඛො දීඝො පරජනො යකෙඛා සෙත භගවො තෙනුපසභිකම්, උපසභිකම්චො භගවනතං අභිචාදෙචො ඵකමනතං අට්ඨාසි. ඵකමනතං සීතො ඛො දීඝො පරජනො යකෙඛා භගවනතං ඵතදචොච: “ලාභා භනෙතා³ චජ්ජිතං, සුලඤ්චලාභා චජ්ජිපජාය,⁴ යත්ථ තථාගතො විහරති අරහං සමමාසම්බුද්ධො, ඉමෙ ච තයො කුලපුත්තා, ආයසමා ච අනුරුද්ධො ආයසමා ච නන්දියො ආයසමා ච කිම්බිලො”ති.

36. දීඝස්ස පරජනස්ස යකඛස්ස සද්දං සුචා භුමමා දෙචා සද්දම- නුස්සාවෙසුං: “ලාභා චත භො චජ්ජිතං, සුලඤ්චලාභා චජ්ජිපජාය, යත්ථ තථාගතො විහරති අරහං සමමාසම්බුද්ධො, ඉමෙ ච තයො කුලපුත්තා ආයසමා ච අනුරුද්ධො ආයසමා ච නන්දියො ආයසමා ච කිම්බිලො”ති. භුමමානං දෙචානං සද්දං සුචා මාභුමමභාරාජිකා දෙචා -පෙ- නාමිතිංසා දෙචා -පෙ- යාමා දෙචා -පෙ- කුසිතා දෙචා -පෙ- නිමමානරති දෙචා -පෙ- පරනිමමිතචසමතතිනො දෙචා⁵ -පෙ- මුහමකාසිකා දෙචා සද්දමනුස්සාවෙසුං: ලාභා චත භො චජ්ජිතං, සුලඤ්චලාභා චජ්ජිපජාය, යත්ථ තථාගතො විහරති අරහං සමමාසම්බුද්ධො, ඉමෙ ච තයො කුලපුත්තා, ආයසමා ච අනුරුද්ධො ආයසමා ච නන්දියො ආයසමා ච කිම්බිලොති ඉතිත තෙ ආයසමනෙතා තෙන බණෙන තෙන මුහුතෙතන යාව මුහමලොකා විදිතා අනෙසුං.

37. ඵචමෙතං දීඝ, ඵචමෙතං දීඝ යසමාපි දීඝ, කුලො ඵතෙ තයො කුලපුත්තා අගාරසමා අනගාරියං පබ්බජිතා, තඤ්ඤචපි කුලං ඵතෙ තයො කුලපුත්තෙ පසනනචිතතං අනුස්සරෙය්‍ය, තස්සපස්ස⁶ කුලස්ස දීඝරතතං භිතාස සුඛාය.

38. දීඝ, යසමාපි කුලපරිචචට්ඨා ඵතෙ තයො කුලපුත්තා අගාරසමා අනගාරියං පබ්බජිතා, සො චෙපි කුලපරිචචට්ඨො ඵතෙ තයො කුලපුත්තෙ පසනනචිතතො අනුස්සරෙය්‍ය, තස්සපස්ස කුලපරිචචට්ඨස්ස දීඝරතතං භිතාස සුඛාය.

1. අපි ඛො, සා. 2. තමේතං, මජ්ඣං. PTS. සි
3. ලාභාවිත භනෙතා, මජ්ඣං. 4. සුලඤ්ච ලාභා චත භො චජ්ජිතං. පජාය, සා.
5. පරනිමමිතචසමතති දෙචා, මජ්ඣං. සා. 6. තස්සපස්ස, මජ්ඣං.

34. ආයුෂමත්ත ආපි මේ මේ විහාරසමාපතනීන් ලැබුවෙමු'යි මට මෙසේ කො කියා. එතෙත් මේ ආයුෂමත්ත 'මේ මේ විහාරසමාපතනීන් ලැබුවාහු ය'යි මාගේ සිතීන් ආයුෂමත්තගේ සිත් පිරිසිදු දත්තා ලදී. ආයුෂමත්ත 'මේ මේ විහාරසමාපතනීන් ලැබුවාහු ය' යි දෙවියෝ ද මට මේ කරුණ සෑල කලක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් විවාරණ ලද මා විසින් මේ කාරණය ප්‍රකාශ කරණ ලදී.

35. ඉක්ඛිති දීඝ පරජන නම් (යක් ගෙනෙව්) දෙවිරජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එලඹිසේ ය. එලඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකත්පසෙක සිටිසේ ය. එකත්පසෙක සිටි දීඝ පරජන දෙවිරජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සෑල කෙළේ ය: වහන්ස, යම් වජ්ජිතපදයෙක තථාගත අතීන් සම්මාසම්බුදුරජානන් වහන්සේ වැඩ වසනසේක් ද, ආයුෂමත් අනුරුඬා ආයුෂමත් නන්දිය ආයුෂමත් කිම්බල යන මේ කුලපුත්‍රයෝ තිදෙනත් වෙසෙත් ද, එය ඒ වජ්ජිත්ට ලාභ ය. වජ්ජිපුජාව විසින් යහපත් සේ ලද ලාභ ය.

36. දීඝ පරජන දෙවිරජුගේ ශබ්දය අසා බ්‍රිමාමු දෙවියෝ "පින්වත්නි, යම් වජ්ජිතපදයෙක තථාගත අර්හත් සම්මාසම්බුදු රජානන් වහන්සේ වැඩ වසන සේක් ද, ආයුෂමත් අනුරුඬා ආයුෂමත් නන්දිය ආයුෂමත් කිම්බල යන කුලපුත්‍රයෝ තිදෙනත් වෙසෙද් ද, පින්වත්නි, එකානතයෙන් ඒ වජ්ජිත්ට ලාභ ය. වජ්ජිපුජාව විසින් යහපත් සේ ලද ලාභ ය" යි ශබ්ද ඇස්වූහ. බ්‍රිමාමු දෙවියන්ගේ ශබ්දය අසා මාතුර්මහාරාජික දෙවියෝ ... තම්බිකා දෙවියෝ ... යාම දෙවියෝ ... කුසිත දෙවියෝ ... නිමාණරතී දෙවියෝ ... පරතිජම්භ - වශවර්තී දෙවියෝ ... මුහම්කාසිඛ දෙවියෝ "පින්වත්නි, යම් චූදුරවෙක තථාගත අර්හත් සම්මාසම්බුදුරජානන් වහන්සේ වැඩ වසන සේක් ද, ආයුෂමත් අනුරුඬා ආයුෂමත් නන්දිය ආයුෂමත් කිම්බල, යන මේ කුලපුත්‍රයෝ තිදෙනත් වෙසෙත් ද, එය එකානතයෙන් වජ්ජිත්ට ලාභ ය. වජ්ජිපුජාව විසින් යහපත් සේ ලද ලාභ ය" යි ශබ්ද ඇස්වූහ. මෙසේ ඒ ආයුෂමත්ත එකෙණෙහි ඒ මොහොතෙහි බම්බොව තෙක් ප්‍රසිඬු වූහ.

37. දීඝය, ඒ එසේ ය. දීඝය, ඒ එසේ ය. දීඝය, යම් කුලයෙකින් මේ කුලපුත්‍රයෝ තිදෙන ගිහිගෙන් නික්ම පැවිද්දට පැමිණියාහු ද, ඉදින් ඒ කුලයක් මේ කුලපුත්‍රයන් පහත්සිතැති ව සිහි කරන්නේ නම්, ඒ කුලයට ද දීඝකාලයෙහි හිතසැප පිණිස වන්නේ ය.

38. දීඝය, යම් කුලපරපුරෙකින් මේ කුලපුත්‍රයෝ තිදෙන ගිහිගෙන් නික්ම පැවිද්දට පැමිණියාහු ද, ඒ කුලපරපුරක් මේ කුලපුත්‍රයන් තිදෙන පහත් සිතැති ව සිහි කරන්නේ නම් ඒ කුලපරපුරට ද බොහෝ කලක් හිත සැප පිණිස වන්නේ ය.

39. යසමාපි දීඝ, ගාමා එතෙ තයො කුලපුත්තා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතා, සො වෙපි ගාමො එතෙ තයො කුලපුත්තෙහ පසන්නවිතො අනුස්සරෙය්‍ය, තස්සපස්ස¹ ගාමස්ස දීඝරතනං භිතාය සුඛාය.

40. යසමාපි දීඝ, තිගමා එතෙ තයො කුලපුත්තා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතා සො වෙපි නිගමො එතෙ තයො කුලපුත්තෙහ පසන්නවිතො, අනුස්සරෙය්‍ය, තස්සපස්ස නිගමස්ස දීඝරතනං භිතාය සුඛාය.

41. යසමාපි දීඝ, නගරං එතෙ තයො කුලපුත්තා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතා, නගරෙවපි නගරං එතෙ තයො කුලපුත්තෙහ පසන්නවිතො අනුස්සරෙය්‍ය, තස්සපස්ස නගරස්ස දීඝරතනං භිතාය සුඛාය.

42. යසමාපි දීඝ, ජනපදා එතෙ තයො කුලපුත්තා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතා, සො වෙපි ජනපදා එතෙ තයො කුලපුත්තෙහ පසන්නවිතො අනුස්සරෙය්‍ය, තස්සපස්ස ජනපදස්ස දීඝරතනං භිතාය සුඛාය.

43. සබ්බෙ වෙපි දීඝ, බ්‍රහ්මිණා² එතෙ තයො කුලපුත්තෙහ පසන්නවිතො අනුස්සරෙය්‍යං, සබ්බෙසානම්පස්ස² බ්‍රහ්මිණානං දීඝරතනං භිතාය සුඛාය.

44. සබ්බෙ වෙපි දීඝ, බ්‍රාහ්මණා³ එතෙ තයො කුලපුත්තෙහ පසන්නවිතො අනුස්සරෙය්‍යං, සබ්බෙසානම්පස්ස බ්‍රාහ්මණානං දීඝරතනං භිතාය සුඛාය.

45. සබ්බෙ වෙපි දීඝ, වෙස්සා³ එතෙ තයො කුලපුත්තෙහ පසන්නවිතො අනුස්සරෙය්‍යං, සබ්බෙසානම්පස්ස වෙස්සානං දීඝරතනං භිතාය සුඛාය.

46. සබ්බෙ වෙපි දීඝ, සුද්දා එතෙ තයො කුලපුත්තෙහ පසන්නවිතො අනුස්සරෙය්‍යං, සබ්බෙසානම්පස්ස සුද්දානං දීඝරතනං භිතාය සුඛාය.

47. සදෙවමෙකා වෙපි දීඝ, ලොකො සමාරකො සබ්‍රහ්මිකො, සස්සමණ්ඩ්‍රාහ්මිණී පජා සදෙවමනුස්සා එතෙ තයො කුලපුත්තෙහ පසන්නවිතො අනුස්සරෙය්‍ය, සදෙවමකස්ස පස්ස ලොකස්ස සමාරකස්ස සබ්‍රහ්මිකස්ස, සස්සමණ්ඩ්‍රාහ්මිණීයා පජාය සදෙවමනුස්සාය දීඝරතනං භිතාය සුඛාය.

48. පස්ස දීඝ, යාව්‍යෙවමෙක තයො කුලපුත්තා බ්‍රහ්මචරිතාය පටිපන්නා බ්‍රහ්මචරිතසුඛාය ලොකානුකම්පකාය අත්ථාය භිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානන්ති.

ඉදමවොචි හගචා. අත්තමනො දීඝො සරජ්ඣනො යනො හගචනො භාසිතං අභිනන්දීති.

චූළගොසිඛිගසුඤ්ඤා සමමං.

1. පාස්ස, මජ්ඣං. 2. සබ්බෙසානං පාස්ස, මජ්ඣං. සබ්බෙසං පස්ස, සාය. 3. සබ්බෙ වෙපි දීඝ බ්‍රාහ්මණා - පෙ, සබ්බෙ වෙපි දීඝ වෙස්සා - පෙ - මජ්ඣං, සාය.

39. දිසය, යම් ගමෙකින් මේ කුලපුත්‍රයෝ තිදෙන ගිහියෙන් තික්ම පැවිද්දට පැමිණියාහු ද, ඒ ගමේ මේ කුලපුත්‍රයන් තිදෙන පහත් සිතැති ව සිහි කරන්නේ නම් ඒ ගමට ද බොහෝ කලක් හිතැර පිණිස වන්නේ ය.

40. දිසය, යම් නියමිගමෙකින් මේ කුලපුත්‍රයෝ තිදෙන ගිහියෙන් තික්ම පැවිද්දට පැමිණියාහු ද, ඉදින් ඒ නියමිගමේ මේ කුලපුත්‍රයන් තිදෙන පහත් සිතැති ව සිහි කරන්නේ නම් ඒ නියමි ගමට ද බොහෝ කලක් හිත සැර පිණිස වන්නේ ය.

41. දිසය, යම් තගරයෙකින් මේ කුලපුත්‍රයෝ තිදෙන ගිහියෙන් තික්ම පැවිද්දට පැමිණියාහු ද, ඉදින් ඒ තගරයේ මේ කුලපුත්‍රයන් තිදෙන පහත් සිතැති ව සිහි කරන්නේ නම් ඒ තගරයට ද බොහෝ කලක් හිත සැර පිණිස වන්නේ ය.

42. දිසය, යම් ජනපදයෙකින් මේ කුලපුත්‍රයෝ තිදෙන ගිහියෙන් තික්ම පැවිද්දට පැමිණියාහු ද, ඉදින් ඒ ජනපදයේ මේ කුලපුත්‍රයන් තිදෙන පහත් සිතැති ව සිහි කරන්නේ නම් ඒ ජනපදයට ද බොහෝ කලක් හිත සැර පිණිස වන්නේ ය.

43. දිසය, ඉදින් සියලු කෘත්‍රියයෝ ද මේ කුලපුත්‍රයන් තිදෙන පහත් සිතැති ව සිහි කරන්නාහු නම් සියලු කෘත්‍රියයන්ට ද දිගුකලක් හිත සැර පිණිස වන්නේ ය.

44. දිසය, ඉදින් සියලු බ්‍රාහ්මණයෝ ද මේ කුලපුත්‍රයන් තිදෙන පහත් සිතැත්තාහු සිහි කරන්නාහු නම් සියලු බ්‍රාහ්මණයන්ට ද දිගු කලක් හිත සැර පිණිස වන්නේ ය.

45. දිසය, ඉදින් සියලු ජෛවශ්‍යයෝ ද මේ කුලපුත්‍රයන් තිදෙන පහත් සිතැත්තාහු සිහි කරන්නාහු නම් සියලු ජෛවශ්‍යයන්ට ද දිගු කලක් හිත සැර පිණිස වන්නේ ය.

46. දිසය, ඉදින් සියලු ශුද්‍රයෝ ද මේ කුලපුත්‍රයන් තිදෙන පහත් සිතැත්තාහු සිහි කරන්නාහු නම් සියලු ශුද්‍රයන්ට ද දිගුකලක් හිත සැර පිණිස වන්නේ ය.

47. දිසය, ඉදින් දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බ්‍රහ්මන් සහිත ලෝකය ද, දෙවි භික්ෂුන් සහිත මහණ බ්‍රහ්මණන් සහිත පුජාව ද මේ කුලපුත්‍රයන් තිදෙන පහත් සිතැත්තාහු සිහිකරන්නාහු ද... බොහෝ කලක් හිත සැර පිණිස වන්නේ ය.

48. දිසය, මේ කුලපුත්‍රයෝ තිදෙන යම් තාක් බොහෝ දෙනාව හිත පිණිස බොහෝ දෙනාව සැර පිණිස ලොවට අනුකම්පා පිණිස දෙව්භික්ෂුන්ට වැඩ පිණිස හිත පිණිස සැර පිණිස පිළිපත්තාහු යයි දකුට.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක. සතුටු සිත් ඇති දීඝ පරජන දෙවීරජ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ දෙනාව යතුටින් පිළි ගත්තේ ය.

චූළගොසිඛක සූත්‍රය පළමුවැනි යි.

1. 4. 2.

මහාමොග්ගලානකං

1. එවං මෙ සුභං ඵකං සමයං භගවා ගොසිඛකසාලවනදයෙ විහරති සමබ්බුලෙහි අභිඤ්ඤාතෙහි අභිඤ්ඤාතෙහි පෙරෙහි සාවකෙහි සද්ධිං: ආයසමනා ච සාරිපුඤ්ඤානා ආයසමනා ච මහාමොග්ගලානකානා ආයසමනා ච අනුරුද්ධානා ආයසමනා ච ඉරවතෙහි ආයසමනා ච ආනන්දෙහි - අභෙඤ්ඤාති ච අභිඤ්ඤාතෙහි අභිඤ්ඤාතෙහි පෙරෙහි සාවකෙහි සද්ධිං.

2. අඵ ඛො ආයසමා මහාමොග්ගලානො සායනසමයං පටිසලාණා වුට්ඨිනො යෙනායසමා මහාකසපො තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිනිචා ආයසමනං මහාකසපං ඵතදවොච: ආයාමාච්චිසො කසප යෙනායසමා සාරිපුඤ්ඤානා තෙනුපසඛකමිසාම ඛමමසචණායාති. එවමාච්චිසොති ඛො ආයසමා මහාකසපො ආයසමනො මහාමොග්ගලානකං පච්චසෙසාසි.

3. අඵ ඛො ආයසමා ච මහාමොග්ගලානො ආයසමා ච මහාකසපො ආයසමා ච අනුරුද්ධො යෙනායසමා සාරිපුඤ්ඤානා තෙනුපසඛකමිංසු ඛමමසචණාය. අද්දසා ඛො ආයසමා ආනන්දො ආයසමනනඤ්ච මහාමොග්ගලානං ආයසමනනඤ්ච මහාකසපං ආයසමනනඤ්ච අනුරුද්ධො යෙනායසමා සාරිපුඤ්ඤානා තෙනුපසඛකමිනො ඛමමසචණාය. දිස්වාන යෙනායසමා රෙචනො තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිනිචා ආයසමනං රෙචනං ඵතදවොච: උපසඛකමිනා ඛො අච්චි ආච්චිසො රෙචන සප්පුරිසා යෙනායසමා සාරිපුඤ්ඤානා තෙන ඛමමසචණාය. ආයාමාච්චිසො රෙචන යෙනායසමා සාරිපුඤ්ඤානා තෙනුපසඛකමිසාම ඛමමසචණායාති. එවමාච්චිසොති ඛො ආයසමා රෙචනො ආයසමනො ආනන්දෙසස පච්චසෙසාසි. අඵ ඛො ආයසමා ච රෙචනො ආයසමා ච ආනන්දො යෙනායසමා සාරිපුඤ්ඤානා තෙනුපසඛකමිංසු ඛමමසචණාය.

4. අද්දසා ඛො ආයසමා සාරිපුඤ්ඤානා ආයසමනනඤ්ච රෙචනං ආයසමනනඤ්ච ආනන්දං දුරතොච ආභවින්නො. දිස්වාන ආයසමනං ආනන්දං ඵතදවොච: "එකු ඛො ආයසමා ආනන්දො, සංගතං ආයසමනො ආනන්දෙසස භගවතො උපට්ඨාකසස භගවතො සනඨිකාචචරසං. රමණීයං ආච්චිසො ආනන්ද ගොසිඛකසාලවනං, දෙසිතා රතනී, සබ්බපාලිපුලාසාසාලා, දිඛ්ඛා මඤ්ඤෙඤ්ඤ භක්ඛා සමඵචනඨි. කථංරූපෙන ආච්චිසො ආනන්ද භික්ඛුතා ගොසිඛකසාලවනං සොභෙය්‍යා"ති?

1. සබ්බපාලිපුලා: PTS.

1. 4. 2.

මහාගොසිඞ්ග සූත්‍රය

1. මා පිසින් මෙසේ අසන ලදී. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගොසිඞ්ගසාලවන ළැවිහි ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර, ආයුෂමත් මහාමොද්ගලායාන, ආයුෂමත් මහාකාශ්‍යප, ආයුෂමත් අනුරුද්ධ, ආයුෂමත් රේවත, ආයුෂමත් ආනන්ද යන ඉපහල සඵපිර ශ්‍රාවකයන් හා - අනාස පු ඉපහල සඵපිර ශ්‍රාවකයන් හා ද සමඟ වැඩ වසන සේක.

2. ඉක්බිති ආයුෂමත් මහාමොද්ගලායාන තෙරණුවෝ සවස්වරුගෙහි එලසමවතින් නැගී සිටියාහු ආයුෂමත් මහාකාශ්‍යප තෙරණුවන් කර එළඹියහ. එළඹ ආයුෂමත් මහාකාශ්‍යප තෙරණුවන්ට තෙල සැල කළහ. “ආයුෂමත් කාශ්‍යපයෙනි ආයුෂමත් සැරිසුන්තෙරණුවන් වෙත ධම්මචරණය සඳහා යමහ”නියා යි. “ඇවැත්නී, එසේ යැ”යි මහාකාශ්‍යප තෙරණුවෝ මහමුගලන් තෙරණුවන්ට පිළිවදන් දුන්හ.

3. ඉක්බිති ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ ද, ආයුෂමත් මහසුඤ්ඤාන ආයුෂමත් ද, ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරණුවෝ ද ධම්මචරණය පිණිස සැරිසුන් තෙරණුවන් වෙත එළඹියාහු ය. ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවෝ ආයුෂමත් සැරිසුන් තෙරණුවන් වෙත ධම්මචරණය පිණිස එළඹෙන ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරුන් ද, ආයුෂමත් මහසුඤ්ඤාන තෙරුන් ද, ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරුන් ද දුටහ. දැක ආයුෂමත් රේවත තෙරණුවන් වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ආයුෂමත් රේවත තෙරණුවන්ට තෙල සැල කෙළේ ය: “ආයුෂමත් රේවතයෙනි, මේ සත්පුරුෂයෝ ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර තෙරණුවන් කර ධම්මචරණය කරණු පිණිස එළඹෙත්. ඇවැත් රේවතයෙනි, ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රයන් වහන්සේ කර ධම්මචරණය පිණිස යමහ”යි නියා යි. ‘එසේ ය’යි ආයුෂමත් රේවත තෙරණුවෝ ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවන්ට පිළිවදන් දුන්හ. ඉක්බිති ආයුෂමත් රේවත තෙරණුවෝ ද, ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවෝ ද ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර තෙරණුවන් වෙත ධම්මචරණය පිණිස එළඹියාහු ය.

4. ආයුෂමත් සැරිසුන් තෙරණුවෝ ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවන් ද, ආයුෂමත් රේවත තෙරණුවන් ද එනුවන් දුරු ම දුටහ. දැක ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවන්ට තෙල කීහ: “ආයුෂමත් ආනන්දයෙන මේ ඒවා. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ උපසාරයක වූ ඔබගේ සනතිකාවමර වූ ආනන්දහට සවාගත වේවා. ඇවැත් ආනන්දයෙනි, ගොසිඞ්ගසාලවනය සිත්කලු ය. රුත්‍රිය (අමුමහිකාච්චි) දෙස්ථිත ය. (පතන් ය). වාක්‍ෂයෝ සවාරෙන් (මුලපවත් අග තෙක්) පිපි ගියහ. දිවසුවද වැනි සුවද හමයි. ඇවැත් ආනන්දයෙනි, කෙබඳු හිඤ්ඤාමකගෙන් ගොසිඞ්ගසාලවනය යොමනේ වේ ද?”

[ආයසමා ආභිඤ්ඤා:]

5. “ඉධාච්ච සො සාරිපුත්ත භික්ඛු ඛුද්ධසුභො හොති සුතධරො සුතසන්නිවණො. යෙ තෙ ධම්මො ආදිසලාණො මජ්ඣිකලාණො පරියොසානකලාණො සාර්ථො සබ්බඤ්ඤා කෙවලපරිපුණ්ණො පරිසුඤ්ඤා චුක්ඛවරියං අභිවදන්ති, කථාරූපාස්ස ධම්මො ඛුද්ධසුභා හොන්ති, ධනා, වචනා පරිචිතා, මනුසානුපෙක්ඛිතා, දිව්ඪියා සුප්පට්ඨිඤ්ඤා, සො වතස්සන්තං¹ පරිසානං ධම්මං දෙසෙති පරිමණිලෙභි පදබ්බඤ්ඤානෙති අප්පබ්බෙඤ්ඤි² අනුසංසමුග්ගාසාය. එවරූපෙන ඛො ආච්ච සො සාරිපුත්ත භික්ඛුතා ගොසිඞ්ගසාලවනං සොභෙය්‍යා”ති.

6. එවං චුතො ආයසමා සාරිපුත්තො ආයසමන්තං රෙවහං එතදච්චොචො බ්‍යාකතං ඛො ආච්ච සො රෙවන ආයසමතා ආකප්පෙත යථා සකං පටිභානං. තප්පදති මයං ආයසමන්තං රෙවනං පුච්ඡාමි. රමණීයං ආච්ච සො රෙවන ගොසිඞ්ගසාලවනං, ද්‍රෙඤ්ඤා රතති, සබ්බපාලිචුල්ලා සාලා, දිබ්බා මඤ්ඤා ගඤ්ඤා සම්පවන්ති. කථං රූපෙන ආච්ච සො රෙවන භික්ඛුතා ගොසිඞ්ගසාලවනං සොභෙය්‍යාති?

[ආයසමා රෙවතො:]

7. “ඉධාච්ච සො සාරිපුත්ත, භික්ඛු පටිසල්ලානාරාමො හොති පටිසල්ලාණරතො, අර්ඤ්ඤානං චේතොසම්ඵම්භුගුතො, අතිරාකතර්ඤ්ඤානො, විපස්සානං සම්මන්තාගතො, බ්‍රාහෙතා සුඤ්ඤාගාරන්තං. එවරූපෙන ඛො ආච්ච සො සාරිපුත්ත භික්ඛුතා ගොසිඞ්ගසාලවනං සොභෙය්‍යා”ති.

8. එවං චුතො ආයසමා සාරිපුත්තො ආයසමන්තං අනුරුඤ්ඤා එතදච්චොචො බ්‍යාකතං ඛො ආච්ච සො අනුරුඤ්ඤා ආයසමතා රෙවතො යථා සකං පටිභානං. තප්පදති මයං ආයසමන්තං අනුරුඤ්ඤා පුච්ඡාමි. රමණීයං ආච්ච සො අනුරුඤ්ඤා ගොසිඞ්ගසාලවනං, ද්‍රෙඤ්ඤා රතති, සබ්බපාලිචුල්ලා සාලා, දිබ්බා මඤ්ඤා ගඤ්ඤා සම්පවන්ති. කථං රූපෙන ආච්ච සො අනුරුඤ්ඤා භික්ඛුතා ගොසිඞ්ගසාලවනං සොභෙය්‍යාති?

[ආයසමා අනුරුඤ්ඤා:]

9. “ඉධාච්ච සො සාරිපුත්ත, භික්ඛු දිබ්බෙන වක්ඛුතා විසුඤ්ඤාන අතික්කන්තමානුසංකොන සහස්සං ලොකානං ඕලොකෙති³. ජෙය්‍යථා පි ආච්ච සො සාරිපුත්ත වක්ඛුමි. පුරිසො උපරිපාසාදවරගතො සහස්සං තෙමමණ්ඩලානං ඕලොකෙය්‍ය, එවමෙව ඛො ආච්ච සො සාරිපුත්ත භික්ඛු දිබ්බෙන වක්ඛුතා විසුඤ්ඤාන අතික්කන්තමානුසංකොන සහස්සං ලොකානං ඕලොකෙති. එවරූපෙන ඛො ආච්ච සො සාරිපුත්ත භික්ඛුතා ගොසිඞ්ගසාලවනං සොභෙය්‍යා”ති.

1. වතුන්තා, මජ්ඣ. 9. 2. අනුප්පබ්බෙඤ්ඤා, මජ්ඣ. සා. 3. චොලොකෙති, මජ්ඣ. සා.

[ආයුෂමන් ආනන්ද:]

5. “ශාරීපුත්‍රයන් වහන්ස, මෙහි (යම්) මහණෙක් බහුශ්‍රැත වේ ද, ආයු දුග දරන්නේ වේ ද, ආයු දුග රැස් වූ තැනෙක් වේ ද, යම් ඒ ධර්මයෝ ආදීකල්‍යාණ වෙත් ද, මධ්‍යකල්‍යාණ වෙත් ද, පරිශෝඝාන කල්‍යාණ වෙත් ද, සාථී වෙත් ද, සච්චාඤ්ඤා වෙත් ද, කේවල පරිපූර්ණ කොට පිරිසිදු කොට බඹසර පවසන් ද, ඔහු විසින් එබඳු ධර්මයෝ බොහෝ කොට ආසන ලද්දහු වචනසේන් පුරුදු කරන ලද්දහු, සිහින් තැවත තැවත පරිඤා කරන ලද්දහු, ප්‍රඥාවෙන් මහා ව අවබෝධ කරන ලද්දහු වෙද් ද, හේ සජත අනුශාසනයන් නැසීම පිණිස සිවුවිසිට පිරිමවුලු වූ ප්‍රබ්ඛි නො වූ (අතර නැති ව පවත්නා) පද ව්‍යාඤ්ඤාසේන් සුකත ව දහම් දෙසා ද, ඇවැත් ශාරීපුත්‍රයන් වහන්ස, මෙවැනි මහණහුගෙන් ගොසිඛකසාලවතය ගොබනේ ය.”

6. මෙසේ කී කල්හි ආයුෂමන් ශාරීපුත්‍ර සචිරයන් වහන්සේ ආයුෂමන් රේචක තෙරණුවන්ට මෙය කීහ: ඇවැත් රේචකයෙහි, ආයුෂමන් ආනන්ද තෙරුන් විසින් සිය වචනහු පරිදි ප්‍රකාශ කරන ලදී. එහි දැන් අපි ආයුෂමන් රේචක තෙරණුවන් විචාරමහ: ඇවැත් රේචකයෙහි, ගොසිඛකසාලවතය සිත්කලු ය. රුත්‍රය පහත් ය. වෘක්කයෝ හැමතැන මලින් සැදියහ. දිවසුවද වැනි සුවද හමයි. ඇවැත් රේචකයෙහි, කෙබඳු සචරාප ඇති හික්කු විසින් නිසා ගොසිඛකසාලවතය ගොබනේ වේ ද?

[ආයුෂමන් රේචක:]

7. “ඇවැත් ශාරීපුත්‍රයන් වහන්ස, මෙහි යම් මහණෙක් පල සම්චන් අරම් කොට ඇත්තේ පලසම්චනෙහි ඇලුණේ වේ ද, තමා තුළ විභ්‍රාතසමාභියෙන් සුකත වූයේ ද, බැහැර තො කල ධ්‍යාන ඇත්තේ වේ ද, විදුහිතාවෙන් සුකත වූයේ වේ ද, ශුඛාසාගාර (විදුහිතා) වචන්තේ වේ ද, ඇවැත් ශාරීපුත්‍රයෙහි, මෙබඳු හික්කු විසින් ගොසිඛකසාලවතය ගොබනේ මෙසි”.

8. මෙසේ කී කල්හි ආයුෂමන් ශාරීපුත්‍ර තෙරණුවෝ ආයුෂමන් අනුරුත්‍ර තෙරණුවන්ට තෙල කීහ: ඇවැත් අනුරුත්‍රයෙහි, ආයුෂමන් රේචක තෙරණුවන් විසින් සිය වචනහු පරිදි ප්‍රකාශ කරන ලදී. එහි දැන් අපි ආයුෂමන් අනුරුත්‍රයන් විචාරමහ: ඇවැත් අනුරුත්‍රයෙහි, ගොසිඛකසාලවතය සිත්කලු ය. රුත්‍රය පහත් ය. වෘක්කයෝ සථිකාරයෙන් පිපි ගියහ. දිවසුවද වැනි සුවද හමයි. ඇවැත් අනුරුත්‍රයෙහි, කෙබඳු සචරාප ඇති හික්කු විසින් ගොසිඛකසාලවතය ගොබනේ වේ ද?”

[ආයුෂමන් අනුරුත්‍ර:]

9. “ඇවැත් ශාරීපුත්‍ර සචිරයන් වහන්ස, මේ ශාසනයෙහි යම් මහණෙක් ඉතා පිරිසිදු (කෙලෙස්මල සුන්) මිනිසාය ඉක්ම සිටි දිවැසින් සහසුලෝකධාතුව බලා ද, ඇවැත් ශාරීපුත්‍රසචිරයන් වහන්ස, යම් සේ ඇස් ඇති පුරුෂයෙක් වරපඤාතලමතට ගිණේ (පඤාපිරිවෙන්හි නැබ පිහිටි) නිම්මවුලු දහස් යම් සේ බලන්නේ වේ ද, ඇවැත් ශාරීපුත්‍ර සචිරයන් වහන්ස, ඒ මහණ එපරිද්දෙන් ම මිනිසාය ඉක්ම සිටි පිරිසිදු දිවැසින් සහසුලෝකධාතුව බලයි. ඇවැත් ශාරීපුත්‍රසචිරයන් වහන්ස, මෙබඳු සචරාප ඇති හික්කු විසින් ගොසිඛකසාලවතය ගොබනේ ය.”

10. එවං වුතෙන ආයසමා සාරිපුතො ආයසමනං මහාකස්සපං එතදුපොච්චි: බ්‍යාකතං ඛො ආවුසො කස්සප ආයසමනා අනුරුඥොත යථා සකං පටිභානං. තත්ථදුති මයං ආයසමනං මහාකස්සපං පුච්ඡාමි: රමණීයං ආවුසො කස්සප ගොසිඛසාලවනං, දෙසිතා රතති, සබ්බපාලි-චුල්ලා සාලා, දිබ්බා මඤ්ඤා ගඤ්ඤා සමපවනති. කථංරූපෙන ආවුසො කස්සප භික්ඛුනා ගොසිඛසාලවනං සොභෙය්‍යාති?

[ආයසමා මහාකස්සපො:]

11. “ඉධාවුසො සාරිපුතන භික්ඛු අතතනා ච ආරඤ්ඤානො හොති ආරඤ්ඤාකතනස්ස ච වණණවාදී. අතතනා ච පිණ්ඩපාතිකො හොති පිණ්ඩපාතිකතනස්ස ච වණණවාදී. අතතනා ච ටංගුකුලිකො හොති ටංගුකුලිකතනස්ස ච වණණවාදී. අතතනා ච තෙච්චරිකො හොති තෙච්චරිකතනස්ස ච වණණවාදී. අතතනා ච අපට්ටෙයා හොති අපට්ටන්තාය ච වණණවාදී. අතතනා ච භනතුටෙයා හොති භනතුටෙයා ච වණණවාදී. අතතනා ච පච්චිකො හොති පච්චිකස්ස ච වණණවාදී. අතතනා ච අසංසට්ඨො හොති අසංසට්ඨස්ස ච වණණවාදී. අතතනා ච ආරඤ්චරියො¹ හොති චරියාරමනස්ස ච වණණවාදී. අතතනා ච සීලසමපනො හොති සීලසමපදය ච වණණවාදී. අතතනා ච සමාධිසමපනො හොති සමාධිසමපදය ච වණණවාදී. අතතනා ච පඤ්ඤාසමපනො හොති පඤ්ඤාසමපදය ච වණණවාදී. අතතනා ච විමුත්තිසමපනො හොති විමුත්තිසමපදය ච වණණවාදී. අතතනා ච විමුත්තිසදණ්දස්සනසමපනො හොති විමුත්තිසදණ්දස්සනසමපදය ච වණණවාදී. එවරූපෙන ඛො ආවුසො සාරිපුතන භික්ඛුනා ගොසිඛසාලවනං සොභෙය්‍යාති”ති.

12. එවං වුතෙන ආයසමා සාරිපුතො ආයසමනං මහමොග්ගලානං එතදුපොච්චි: බ්‍යාකතං ඛො ආවුසො මොග්ගලාන ආයසමනා මහාකස්සපෙන යථා සකං පටිභානං. තත්ථදුති මයං ආයසමනං මහමොග්ගලානං පුච්ඡාමි: රමණීයං ආවුසො මොග්ගලාන ගොසිඛසාලවනං, දෙසිතා රතති, සබ්බපාලිචුල්ලා සාලා, දිබ්බා මඤ්ඤා ගඤ්ඤා සමපවනති. කථංරූපෙන ආවුසො මොග්ගලාන භික්ඛුනා ගොසිඛසාලවනං සොභෙය්‍යාති?

[ආයසමා මහමොග්ගලානො:]

13. “ඉධාවුසො සාරිපුතන ඤෙ භික්ඛු අභිබ්බමකථං කපෙන්නති. තෙ අඤ්ඤාමඤ්ඤාං ටඤ්ඤාං පුච්ඡන්ති.² අඤ්ඤාමඤ්ඤාස්ස ටඤ්ඤාං පුට්ඨා විස්සජේජන්ති තො ච සංසාදෙන්නති.³ ධම්මී ච තොසං කථා පවතනති හොති. එවරූපෙන ඛො ආවුසො සාරිපුතන භික්ඛුනා ගොසිඛසාලවනං සොභෙය්‍යාති”ති.

1. චරියො - චරියාරමන, මජ්ඣ. 2 අඤ්ඤාමඤ්ඤා. පුච්ඡන්ති, සභ. 3. සංසාරෙන්නති, මජ්ඣ.

10. මෙසේ කී කල්හි ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සථවිරයන් වහන්සේ ආයුෂමත් මහාකාශ්‍යප සථවිරයන් වහන්සේට තෙල සෑල කලහ: ඇවැත් මහාකාශ්‍යප සථවිරයන් වහන්ස, ආයුෂමත් අනුරුඤ්ඤාත් විසින් තමාගේ වචනිම පරිදි ප්‍රකාශ කරණ ලදී. එහි ලා අපි දන් ආයුෂමත් මහාකාශ්‍යප සථවිරයන් වහන්සේ විවාරමක: ඇවැත් මහාකාශ්‍යප සථවිරයන් වහන්ස, ගොසිඛනසාලවනය සිත්කලු ය. රාත්‍රිය පහන් ය. වෘක්‍ෂයෝ හැමලෙසින් පිපී ගියහ. දිවසුවද වැනි සුවද හමයි. ඇවැත් කාශ්‍යප සථවිරයන් වහන්ස, කෙබඳු ස්වරූප ඇති හික්කු විසින් ගොසිඛනසාලවනය ගොබනේ වේ ද?

[ආයුෂමත් මහාකාශ්‍යප:]

11. “ඇවැත් ශාරීපුත්‍රයෙනි, මේ ශාසනයෙහි යම් මහණෙක් තෙමේත් ආරණ්‍යක වූයේ ආරණ්‍යකධ්‍රැතාංගිකධාරිභාවයෙහි ගුණ කියනසුලු වේ ද. තෙමේත් පිණ්ඩපාඨික වූයේ පිණ්ඩපාඨිකධ්‍රැතාංගිකධාරිභාවයෙහි ගුණ කියනසුලු වේ ද, තෙමේත් පාංගුකුලික වූයේ පාංගුකුලිකධ්‍රැතාංගිකධාරි භාවයෙහි ගුණ කියනසුලු වේ ද, තෙමේත් තෙව්වරික වූයේ තෙව්වරික ධ්‍රැතාංගිකධාරිභාවයෙහි ගුණ කියනසුලු වේ ද, තෙමේත් අලොච්ඡ වූයේ අලොච්ඡභාවයෙහි ගුණ කියනසුලු වේ ද, තෙමේත් සතකුෂට වූයේ දගවිධ සතෙතාමයෙහි ගුණ කියනසුලු වේ ද, තෙමේත් ප්‍රකෂීවිවෙක ඇත්තේ ප්‍රකෂීවිවෙකයෙහි ගුණ කියනසුලු වේ ද, තෙමේත් කුලය කෙරෙහි ගණයා කෙරෙහි නො ඇලුණේ අසංසඨියෙහි ගුණ කියනසුලු වේ ද, තෙමේත් රුකුළුවැර ඇත්තේ වැර ඇරඹුමෙහි ගුණ කියනසුලු වේ ද, තෙමේත් ශීලයමපන්නා වූයේ ශීලසමපන්නයෙහි ගුණ කියනසුලු වේ ද, තෙමේත් සමාධිසමපන්නා වූයේ සමාධිසමපන්නයෙහි ගුණ කියනසුලු වේ ද, තෙමේත් ප්‍රඥසමපන්නා වූයේ ප්‍රඥසමපන්නයෙහි ගුණ කියනසුලු වේ ද, තෙමේත් විමුක්තිසමපන්නා වූයේ විමුක්තිසමපන්නයෙහි ගුණ කියනසුලු වේ ද, තෙමේත් විමුක්තිඥනදශීනසමපන්නා වූයේ විමුක්තිඥන-දශීනසමපන්නයෙහි ගුණ කියනසුලු වූයේ වේ ද, ඇවැත් ශාරීපුත්‍රයෙනි, මේ වැනි හික්කු විසින් ගොසිඛනසාලවනය ගොබනේ ය.”

12. මෙසේ ප්‍රකාශ කළ කල්හි ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ ආයුෂමත් මහාමොද්ගල්‍යායන සථවිරයන් වහන්සේට තෙල සෑල කලහ: ඇවැත් මොද්ගල්‍යායනයෙනි, ආයුෂමත් මහාකාශ්‍යප සථවිරයන් වහන්සේ විසින් සවනිය වැටහීම පරිදි ප්‍රකාශ කරණ ලදී. දන් අපි මහාමොඤ්ඤාන සථවිරයන් වහන්සේ විවාරමක. “ඇවැත් මොඤ්ඤානයෙනි, ගොසිඛනසාලවනය සිත්කලු ය. රාත්‍රිය දෙමාපහන ය. ශාලවෘක්‍ෂයෝ හැමලෙසින් පිපී ගියහ. දිවසුවද වැනි සුවද හමයි. ඇවැත් මොඤ්ඤානයෙනි, කෙබඳු ස්වරූප ඇති හික්කු විසින් ගොසිඛනසාලවනය ගොබනේ වේ ද?

[ආයුෂමත් මහමුගලන්:]

13. “ඇවැත් ශාරීපුත්‍රයෙනි, මේ ශාසනයෙහි හික්කුහු දෙදෙනෙක් අභිධම්මකථා කෙරෙද් ද, ඔහු ඔවුනොවුන් ප්‍රශ්න අසන් ද, ඔවුනොවුන් ඇසු ප්‍රශ්න විසඳන් ද, කරුණු යටපත් නො කරන් ද, ඔවුන්ගේ ඛමකථා නො කඩවා පවත්නාසුලු වේ ද, ඇවැත්නි, මෙබඳු ස්වරූප ඇති හික්කුහමගෙන් ගොසිඛනසාලවනය ගොබනේ වෙයි.”

14. අඵ ඛො ආයසමා මහාමොග්ගලානො ආයසමනතං සාරිපුත්තං ඵතදවොච: “ඛ්‍යාකතං ඛො ආට්ඨසො සාරිපුත්ත අමෙහගි සඤ්ඤෙහෙව යථා සකං පටිභානං. තන්ඵදාහි මයං ආයසමනතං සාරිපුත්තං පුළ්ඡාමී: රමණීයං ආට්ඨසො සාරිපුත්ත ගොසිඛකසාලවනං, දෙසිතා රතාහි. සබ්බපාලිපුල්ලා සාලා. දීඛො මඤ්ඤෙ යනී: සමපවනාහි. කථංරූපෙන ආට්ඨසො සාරිපුත්ත ගිනක්ඛිතා ගොසිඛකසාලවනං සොභෙය්‍යා”හි.

[ආයසමා සාරිපුත්තො:]

15. “ඉධාට්ඨසො මොග්ගලාන භික්ඛු විතතං වසං වනෙතාහි, නො ච භික්ඛු විතතස්ස වසෙන වතනාහි. සො යාය විහාරසමාපනතියා ආකඛ්ඛති පුබ්බන්‍යාසමයං විහරිතුං. තාය විහාරසමාපනතියා පුබ්බන්‍යාසමයං විහරති. යාය විහාරසමාපනතියා ආකඛ්ඛති මජ්ඣන්තිකං¹ සමයං විහරිතුං. තාය විහාරසමාපනතියා මජ්ඣන්තිකං සමයං විහරති. යාය විහාරසමාපනතියා ආකඛ්ඛති සායන්‍යාසමයං විහරිතුං. තාය විහාරසමාපනතියා සායන්‍යාසමයං විහරති. තෙය්‍යථාපි ආට්ඨසො මොග්ගලාන රඤ්ඤෙ, වා රූපමහාමනසස්ස වා නානාරතතානං දුස්සානං දුස්සකරණිකො පුරො අස්ස, සො යඤ්ඤෙදෙව දුස්සයුගං ආකඤ්ඤියස්ස පුබ්බන්‍යාසමයං පාරුපිතුං. තං තදෙව දුස්සයුගං පුබ්බන්‍යාසමයං පාරුපෙය්‍ය, යඤ්ඤෙදෙව දුස්සයුගං ආකඤ්ඤියස්ස මජ්ඣන්තිකං සමයං පාරුපිතුං. තං තදෙව දුස්සයුගං මජ්ඣන්තිකං සමයං පාරුපෙය්‍ය, යඤ්ඤෙදෙව දුස්සයුගං ආකඤ්ඤියස්ස සායන්‍යාසමයං පාරුපිතුං. තං තදෙව දුස්සයුගං සායන්‍යාසමයං පාරුපෙය්‍ය, ඵවමෙව ඛො ආට්ඨසො මොග්ගලාන භික්ඛු විතතං වසං වනෙතාහි, නො ච භික්ඛු විතතස්ස වසෙන වතනාහි. සො යාය විහාරසමාපනතියා ආකඛ්ඛති පුබ්බන්‍යාසමයං විහරිතුං. තාය විහාරසමාපනතියා පුබ්බන්‍යාසමයං විහරති. යාය විහාරසමාපනතියා ආකඛ්ඛති මජ්ඣන්තිකං සමයං විහරිතුං. තාය විහාරසමාපනතියා මජ්ඣන්තිකං සමයං විහරති. යාය විහාරසමාපනතියා ආකඛ්ඛති සායන්‍යාසමයං විහරිතුං. තාය විහාරසමාපනතියා සායන්‍යාසමයං විහරති. ඵවරූපෙන ඛො ආට්ඨසො මොග්ගලාන භික්ඛිතා ගොසිඛකසාලවනං ඤාභෙය්‍යා”හි.

16 අඵ ඛො ආයසමා සාරිපුත්තො තෙ ආයසමනො ඵතදවොච: ඛ්‍යාකතං ඛො ආට්ඨසො අමෙහගි සඤ්ඤෙහෙව යථා සකං පටිභානං. ආයාමාට්ඨසො භෙත ගගවා තෙත්තපසඛකමුඛො ඵතමජං ගගවතො ආරොචෙය්‍යාම, යථා නො ගගවා ඛ්‍යාකරිස්සති තථා තං ඛාරෙය්‍යාමා”හි. ඵවමාට්ඨසො ඛො තෙ ආයසමනො ආයසමනො සාරිපුත්තස්ස පච්චසෙය්‍යාසුං.

1. මජ්ඣන්තිකසමයං - මජ්ඣං.

14. ඉක්බිති ආයුෂමත් මහාමෛද්ගලායන යථවිරයන් වහන්සේ ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේට තෙල සෑල කලහ: “ආචෑන් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්ස, අප සියල්ලන් විසින් ම සිය වැටහීම පරිදි ප්‍රකාශ කරණ ලදී. එහි දැන් අපි ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ විමාරමිත. ආචෑන් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්ස, ගොසිඛකාල-වනය සිත්කලු ය. රුත්‍රිය දෙපරනිත වෙයි. වාක්‍ෂයෝ ගෑමලෙසින් පිපි ගියහ. දිවහුවද වැනි යුවද හමයි. ආචෑන් ශාරීපුත්‍රයන් වහන්ස, කෙබඳු සචරුප ආචී භික්‍ෂු විසින් ගොසිඛකාලවනය ගොබනේ වේ ද?”

(ආයුෂමත් සෑපිසුන්:)

15. “ආචෑන් මෛද්ගලායනයෙහි, මේ ශාසනයෙහි යම් මහණෙක් සියසිත නමා වසනයෙහි පවත්වා ද, යම් මහණෙක් විතතයාගේ වශයෙන් නො පවත්නේ වේ ද, පහතෙමේ යම් විහාරසමාපතනයෙකින් පෙරවරුකාලයෙහි වසන්නට කැමැති වේ නම් ඒ විහාරසමාපතනයෙන් පෙරවරුකාලයෙහි වසයි. යම් විහාරසමාපතනයෙකින් මධ්‍යාහ්නකාලයෙහි වාස කරන්නට කැමැති වේ නම්, ඒ විහාරසමාපතනයෙන් මධ්‍යාහ්නකාලයෙහි වසයි. යම් විහාරසමාපතනයෙකින් සවස් කාලය ගත කරන්නට කැමැති වේ නම්, ඒ විහාරසමාපතනයෙන් සවස් කාලය ගත කරයි. ආචෑන් මෛද්ගලායනයෙහි, යම් හේ රජකුගේ හෝ රජමහාමාත්‍රයකුගේ හෝ සඵපෙට්ටිය නොසෙක් පැහැයෙන් රඳනා ලද වස්ත්‍රයන්ගෙන් පිරුණේ වේ ද, හේ යම් යම් සඵසහලක් පෙරවරුකාලයෙහි පෙරවීමට සතුටු වේ නම් පෙරවරුකාලයෙහි ඒ සඵසහල ම පොරවන්නේ වෙයි. යම් යම් සඵසහලක් මධ්‍යාහ්නවේලාවෙහි පෙරවීමට සතුටු වේ නම් ඒ සඵසහල ම මධ්‍යාහ්න-වේලාවෙහි පොරවන්නේ වෙයි. යම් යම් සඵසහලක් සවස්කාලයෙහි පෙරවීමට සතුටු වේ නම් ඒ සඵසහල ම සවස්කාලයෙහි පොරොවයි. ආචෑන් මොක්කලායනයෙහි, එපරිද්දෙන් ම යම් මහණෙක් සිත සියවසනයෙහි පවත්වා ද, යම් මහණෙක් විතතයාගේ වශයෙන් නො වෙසෙයි ද, හෙ යම් විහාරසමාපතනයෙකින් පෙරවරුකාලයෙහි වසන්නට කැමැති වේ නම් ඒ විහාරසමාපතනයෙන් පෙරවරුකාලයෙහි වසයි. යම් විහාරසමාපතනයෙකින් මධ්‍යාහ්නකාලයෙහි වසන්නට කැමැති වේ නම් ඒ විහාර සමාපතනයෙන් මධ්‍යාහ්නකාලයෙහි වසයි. යම් විහාරසමාපතනයෙකින් සවස්කාලයෙහි වාස කරන්නට කැමැති වේ නම් ඒ විහාරසමාපතනයෙන් සවස්කාලයෙහි වසයි. ආචෑන් මෛද්ගලායනයෙහි, මෙබඳු සචරුප ආචී භික්‍ෂු විසින් ගොසිඛකාලවනය ගොහන වන්නේ ය.”

16. ඉක්බිති ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ ඒ ආයුෂමත්තට තෙල කීහ: “ආචෑන්ති, අප ගෑම විසින් ම නමාගේ වැටහීම පරිදි ප්‍රකාශ කරණ ලදී. ආචෑන්ති, යම්හ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් නැතෙක වෙසෙත් නම් එතැනට පෑමින් තෙල කරුණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සෑල කරමිත. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අපට යම් ලෙසෙකින් වදාරණ සේක් නම් එසේ එය දරමිත යි. ඒ ආයුෂමත්ත ‘එසේ ය, ආචෑන්ති යි ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රයන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්හ.

17 අඵ ඛො තෙ ආයසමනො යෙන භගවො තෙනුපසඞ්කමිංසු. උපසඞ්කමිංසො භගවනං අභිවාදෙඨො එකමනං නිසීදිංසු. එකමනං නිසිකො ඛො ආයසමො සාරිපුතො භගවනං එතදවොච: “ඉධ භනෙත ආයසමො ච රෙවතො ආයසමො ච ආනනෙදු යෙනාහං තෙනුපසඞ්කමිංසු ධම්මසවණො. අදදසං ඛො අහං භනෙත ආයසමනොඤ්ච රෙවතං ආයසමනොඤ්ච ආනනෙදු උරතොච ආගච්ඡෙනෙ. දිස්වාන ආයසමනං ආනනෙදු එතදවොචො: එතු ඛො ආයසමො ආනනෙදු. සාගතං ආයසමනො ආනනෙදු සහ භගවතො උපට්ඨාකස්ස භගවතො සන්තිකාවචරස්ස. රමණීයං ආට්ඨසො ආනනෙදු ගොසිඞ්ගසාලවනං. දෙසිතා රතති. සබ්බපාලී-පුලලා සාලා. දිඛො මඤ්ඤෙ ගඤ්ඤා සම්පවතති. කථංරූපෙන ආට්ඨසො ආනනෙදු භික්ඛුතො ගොසිඞ්ගසාලවනං සොභෙය්‍යා”ති.

18. එවං වුතෙත භනෙත ආයසමො ආනනෙදු මං එතදවොච: “ඉධාට්ඨසො සාරිපුත භික්ඛු ඛහුඤ්ඤො ගොති සුතධරො* සුතසන්තිවයො. යෙ* තෙ ධම්මො ආදීකලොණො මජ්ඣකලොණො පරියොසානකලොණො සාන්ඨා සබ්බඤ්ඤා කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤා චුභමචරිතං අභිවදන්ති, තථංරූපාස්ස ධම්මො ඛහුඤ්ඤා ගොන්ති ධතා¹ වචසා පරිචතා, මනසානු-පෙකඛිතා, දිවසීයා පුපපච්චිඤ්ඤා. සො චතස්සන්තං පරිසානං ධම්මං දෙසෙති පරිමණිකලෙහි පදබ්බඤ්ඤෙහි අපබ්බඤ්ඤෙහි අනුසයසමුඤ්ඤානායං. එචරූපෙන ඛො ආට්ඨසො සාරිපුත භික්ඛුතො ගොසිඞ්ගසාලවනං සොභෙය්‍යා”ති.

19 “සාට්ඨ සාට්ඨ සාරිපුත, යථා තං ආනනෙදුච සමමා බ්‍යාකරමානො බ්‍යාකරෙය්‍ය. ආනනෙදු හි සාරිපුත ඛහුඤ්ඤො සුතධරෙ සුතසන්තිවයො. යෙ තෙ ධම්මො ආදීකලොණො මජ්ඣකලොණො පරියොසානකලොණො සාන්ඨා සබ්බඤ්ඤා කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤා චුභමචරිතං අභිවදන්ති, තථංරූපාස්ස ධම්මො ඛහුඤ්ඤා ගොන්ති, ධතා,² වචසා පරිචතා, මනසානු-පෙකඛිතා, දිවසීයා පුපපච්චිඤ්ඤා. සො චතස්සන්තං පරිසානං ධම්මං දෙසෙති පරිමණිකලෙහි පදබ්බඤ්ඤෙහි අපබ්බඤ්ඤෙහි අනුසයසමුඤ්ඤා-නායා”ති.

20. එවං වුතෙත අහං භනෙත ආයසමනං රෙවතං එතදවොචො: “බ්‍යාකතං ඛො ආට්ඨසො රෙවත ආයසමතො ආනනෙදුත යථා සකං පටිසානං. තථදුකි මයං ආයසමනං රෙවතං පුච්ඡාමො: රමණීයං ආට්ඨසො රෙවත ගොසිඞ්ගසාලවනං. දෙසිතා රතති. සබ්බපාලීපුලලා සාලා. දිඛො මඤ්ඤෙ ගඤ්ඤා සම්පවතති. කථංරූපෙන ආට්ඨසො රෙවත භික්ඛුතො ගොසිඞ්ගසාලවනං සොභෙය්‍යා”ති

*. සුතධරො - පෙ - අනුසයසමුඤ්ඤානායං, මජ්ඣං.
. යෙ - පෙ - අනුසයසමුඤ්ඤා, සො. 1. ධතා - මජ්ඣං.

17. ඉක්බිති ඒ ආයුෂමත්ත භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියාහු ය. එළඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වෑඳ එකත්පසෙක හුන්හ. එකත්පසෙක හුන් ආයුෂමත්ත ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සාල කළහ: “වහන්ස, මෙහි ආයුෂමත්ත රෙවත තෙරණුවෝ ද ආයුෂමත්ත ආනන්ද තෙරණුවෝ ද මා කරා බණ අසනු සිදුහා පාමිණියාහු ය. වහන්ස, මම ආයුෂමත්ත රේවතතෙරුන් හා ආයුෂමත්ත ආනන්ද තෙරුන් ද දුර ම එන්තවුන් දක ආයුෂමත්ත ආනන්ද තෙරණුවන්ට තෙල කිමි: ‘ආයුෂමත්ත ආනන්දයෝ එන්වා. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ උපසංඝයක වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සනතිකාවමර වූ ආයුෂමත්ත ආනන්දයන්ගේ යහපත් පාමිණීමෙහි. ආයුෂමත්ත ආනන්දයෙනි, ගොසිඛනසාල-වනය සිත්කලු ය. රුත්‍රිය පහන් වෙයි. වාක්‍ෂයෝ හැමලෙසින් පිපි හියහ. දිවසුවද වැනි සුවද ගමයි. ඇවැත් ආනන්දයෙනි, කෙබඳු සාරුප ඇති මහණකු පිසින් ගොසිඛනසාලවනය ගොබනේ වේ ද?’”

18. වහන්ස, මෙසේ කී කල්හි ආයුෂමත්ත ආනන්දතෙරණුවෝ මට මෙසේ කීහ: ඇවැත් ශාරීපුත්‍ර සථවිරයන් වහන්ස, මේ ශාසනයෙහි මහණෙක් බහුශ්‍රැත වූයේ ඇසු දෙය දරන්නේ ඇසු දෙය රැස් කළ තැනෙක් වේ ද, යම් ඒ බමි තෙතෙක් ආදිකල්‍යාණ වෙද්ද, මධ්‍යකල්‍යාණ වෙද්ද, පයඝිවසාන කල්‍යාණ වෙද්ද, අභී සහිත වෙද්ද, ව්‍යඤ්ඤතෙහිත වෙද්ද, කෙවලපරිපූර්ණ කොට පිරිසිදු කොට බඹසර ප්‍රකාශ කෙරෙත් ද, එ බමියෝ බහු විසින් බොහෝ කොට අසන ලද්දහ, දරණ ලද්දහ, වචනයෙන් පුරුදු කරණ ලද්දහ, සිතින් නැවැත නැවැත පරික්‍ෂා කරණ ලද්දහ, නුවණින් මනා කොට අවබෝධ කරණ ලද්දහ වෙත් ද, ගෙනෙමේ පිරිමඬුලු වූ අප්‍රබ්ඛා වූ (මනාසේ ගැලපිම ඇති) පදමාඤ්ඤනයෙන් අනුසය නස්නා විණිස සිටුවිරිසට දනම් දෙසා ද, ඇවැත් ශාරීපුත්‍ර සථවිරයන් වහන්ස, මෙබඳු සාරුප ඇති මහණහු විසින් ගොසිඛනසාලවනය ගොබනේ”යි.

19. “ශාරීපුත්‍රය, මානාව, මානාව. ආනන්ද තෙමේ ම තම අදහස මානාවන් පවසනුයේ යම් සේ පවසන්නේ ද, ආනන්ද විසින් එය එසේ ම පවසන ලදී. (බහුශ්‍රැතභාවය වූ තම අදහස පරිදි ම කියන ලදී.) ආනන්ද තෙමේ බහුශ්‍රැත ය. ශ්‍රැතබර ය. ඇසු දෙය රැස් වූ තැනෙකි. යම් ඒ බමියෝ ආදිකල්‍යාණ මධ්‍යකල්‍යාණ පයඝිවසානකල්‍යාණ වෙද්ද, සාභී වෙද්ද, ගමාඤ්ඤන වෙද්ද, කෙවලපරිපූර්ණ කොට පිරිසිදු කොට බඹසර ප්‍රකාශ කෙරෙත් ද, එවැනි බමියෝ බහු විසින් බොහෝ කොට අසන ලද්දහ ය. දරණ ලද්දහ ය. වචනයෙන් පුරුදු කරණ ලද්දහ ය. සිතින් නැවැත නැවැත පරික්‍ෂා කරණ ලද්දහ ය. ප්‍රඥයෙන් අවබෝධ කරණ ලද්දහ ය. ගෙ අප්‍රබ්ඛා (විභද) වූ පිරිමඬුලු වූ පදමාඤ්ඤනයෙන් අනුසය (කෙලෙස්) නැති කිරීම පිණිස සිටුවිරිසට බමිණෙතො කෙරේ.”

20. වහන්ස, (ආයුෂමත්ත ආනන්ද) මෙසේ කී කල්හි මම ආයුෂමත්ත රේවතතෙරණුවන්ට තෙල කිමි: “ඇවැත් රේවතයෙනි, ආනන්ද තෙරුන් විසින් තම වැටහීම අනුව ප්‍රකාශ කරණ ලදී. එහි දැන් අපි ආයුෂමත්ත රේවත තෙරුන් පිවාරම්භ: ඇවැත් රේවතයෙනි, ගොසිඛන-සාලවනය සිත්කලු ය. රුත්‍රිය දොෂවර්ගිත ය. වාක්‍ෂයෝ සම්ප්‍රකාරයෙන් පිපි හියහ. දිවසුවද වැනි සුවද ගමයි. ඇවැත් රේවතයෙනි, කෙබඳු සාරුප ඇති හිඤ්ඤ පිසින් ගොසිඛනසාලවනය ගොබනේ වේ ද?”

21. එවං වුතෙන භනෙන ආයසමා රෙවතො මං එතදවොචි: “ඉධාච්චිසො සාරිපුත්ත භික්ඛු පටිසලාණරුමො හොති, පටිසලාණරතො, අජ්ඣිත්තං වෙතොසමිඵමිඤ්ඤුතො ආතිරුකතජ්ඣානො, විපස්සනාය සමිත්තාගතො චූභෙතො සුඤ්ඤාගාරානං. එවරුපෙන ඛො ආච්චිසො සාරිපුත්ත භික්ඛුනා ගොසිඞ්ගසාලචනං සොභෙය්‍යා”ති.

22. “සාඤ්චි සාඤ්චි සාරිපුත්ත, යථා තං රෙවතොච සමමා ඛ්‍යාකරමානො ඛ්‍යාකරෙය්‍ය. රෙවතො හි සාරිපුත්ත පටිසලාණරුමො පටිසලාණරතො, අජ්ඣිත්තං වෙතොසමිඵමිඤ්ඤුතො ආතිරුකතජ්ඣානො, විපස්සනාය සමිත්තාගතො චූභෙතො සුඤ්ඤාගාරානං”ති.

23. එවං වුතෙන අහං භනෙන ආයසමන්තං අනුරුඤ්චං එතදවොචි: “ඛ්‍යාකතං ඛො ආච්චිසො අනුරුඤ්ච ආයසමනා රෙවතෙන* යථා සකං පටිභානං. තත්ථදුනි මහං ආයසමන්තං අනුරුඤ්චං පුච්ඡාමි: රමණීයං ආච්චිසො අනුරුඤ්ච ගොසිඞ්ගසාලචනං. දෙසිනා රතති. සබ්බපාලිච්ඡලා සාලා. දිබ්බා මඤ්ඤෙදු ගඤ්ඤා සමඵවනති. කථංරුපෙන ආච්චිසො අනුරුඤ්ච භික්ඛුනා ගොසිඞ්ගසාලචනං සොභෙය්‍යා”ති.

24. එවං වුතෙන භනෙන ආයසමා අනුරුඤ්චො මං එතදවොචි: “ඉධාච්චිසො සාරිපුත්ත භික්ඛු දිබ්බෙත චක්ඛුනා විසුඤ්ඤෙන අතික්කන්තමානුසංකෙත සහස්සං ලොකානං ඔලොකෙති.¹ සෙය්‍යථාපි ආච්චිසො සාරිපුත්ත චක්ඛුමා පුරිසො* උපට්ඨාසාදචරගතො සහස්සං තෙමිමණ්ඩලානං ඔලොකෙය්‍ය², එවමෙච ඛො ආච්චිසො සාරිපුත්ත භික්ඛු විසුඤ්ඤෙන අතික්කන්තමානුසංකෙත සහස්සං ලොකානං ඔලොකෙති. එවරුපෙන ඛො ආච්චිසො සාරිපුත්ත භික්ඛුනා ගොසිඞ්ගසාලචනං සොභෙය්‍යා”ති.

25. “සාඤ්චි සාඤ්චි සාරිපුත්ත, යථා තං අනුරුඤ්චොච සමමා ඛ්‍යාකරමානො ඛ්‍යාකරෙය්‍ය. අනුරුඤ්චො හි සාරිපුත්ත දිබ්බෙත චක්ඛුනා විසුඤ්ඤෙන අතික්කන්තමානුසංකෙත සහස්සං ලොකානං ඔලොකෙති”ති.

26. එවං වුතෙන අහං භනෙන ආයසමන්තං මහාකස්සපං එතදවොචි: “ඛ්‍යාකතං ඛො ආච්චිසො කස්සප ආයසමනා අනුරුඤ්චෙන යථා සකං පටිභානං. තත්ථදුනි මහං ආයසමන්තං මහාකස්සපං පුච්ඡාමි: රමණීයං ආච්චිසො කස්සප ගොසිඞ්ගසාලචනං. දෙසිනා රතති. සබ්බපාලිච්ඡලා සාලා. දිබ්බා මඤ්ඤෙදු ගඤ්ඤා සමඵවනති. කථංරුපෙන ආච්චිසො කස්සප භික්ඛුනා ගොසිඞ්ගසාලචනං සොභෙය්‍යා”ති?

*. රෙවතෙන - රෙ- කථංරුපෙන, මජ්ඣ. භා. 1. වොලොකෙති, සිමු.
*. චක්ඛුමා පුරිසො - රෙ- එවරුපෙන, මජ්ඣ. 2. වොලොකෙය්‍ය, සිමු.

21. වහන්ස, මෙසේ කී කල්හි ආයුෂමත් රෙවත තෙරණුවෝ මට තෙල කීහ: “ඇවැත් ශාරීපුත්‍රයෙනි, මේ ශාසනයෙහි යම් මහණෙක් පලසමවත් අරම් කොට ඇත්තේ පලසමවත්හි ඇලුණේ වේ ද, තමන් තුළ විකතසමාධියෙන් යුක්ත වූයේ බැහැර නොකළ ධ්‍යාන ඇත්තේ වේ ද, විදුශිතාවෙන් යුක්ත වූයේ ශුන්‍යාභාර වඩන්නේ වේ ද, ඇවැත් ශාරීපුත්‍රයෙනි, මෙබඳු භික්ෂු විසින් ගොසිඛනසාලවනය ගොභන වන්නේ ය”යි.

22. “ශාරීපුත්‍රය, මැනව, මැනව. රෙවත තෙමේ ම තම අදහස මහාකොට පවසනුයේ යම් සේ පවසන්නේ ද, එසෙයින් රෙවත විසින් එය (ධ්‍යානාභිරතිය) පවසන ලදී. ශාරීපුත්‍රය, රෙවත තෙමේ පලසමවන අරම් කොට ඇත්තේ ය. පලසමවත්හි ඇලුණේ ය. තමා තුළ සිත සමාධිගත කිරීමෙහි යෙදුණේ තොර නොකළ ධ්‍යාන ඇත්තේ ය. විදුශිතාවෙහි යෙදුණේ ශුන්‍යාභාර වඩන්නේ ය.”

23. වහන්ස, (ආයුෂමත් රෙවත) මෙසේ කී කල්හි මම ආයුෂමත් අනුරුඤ්ඤා තෙරණුවන්ට තෙල කීමි: “ඇවැත් අනුරුඤ්ඤායෙනි, ආයුෂමත් රෙවත තෙරුන් විසින් තමාගේ වැඩහිම අනුව ප්‍රකාශ කරණ ලදී. එහි දැන් අපි ආයුෂමත් අනුරුඤ්ඤා තෙරුන් විමාරම්භ: ඇවැත් අනුරුඤ්ඤායෙනි, ගොසිඛනසාලවනය සිත්කලු ය. රාත්‍රිය දෙමවරහිත වෙයි. වාක්‍ෂයෝ හැමඅතින් පිපී ගියහ. දිවසුවද වැනි සුවද හමයි. ඇවැත් අනුරුඤ්ඤායෙනි, කෙබඳු භික්ෂු කෙනකු විසින් ගොසිඛනසාලවනය හොබනේ වේ ද?”

24. වහන්ස, මෙසේ කී කල්හි ආයුෂමත් අනුරුඤ්ඤාතෙරණුවෝ මට තෙල කීහ: ඇවැත් ශාරීපුත්‍රයෙනි, මේ ශාසනයෙහි මහණෙක් පිරිසිදු, මිනිසාය ඉක්ම සිටි දිවැසින් සහසුලෝකධාතුව බලයි. ඇවැත් ශාරීපුත්‍රයන් වහන්ස, ඇස් ඇති පුරුෂයෙක් ප්‍රාසාදයෙකහි මතුතලයට ගියේ (පහ පිරිවෙත්හි) දකසක් තිම්මඩුලු යම් සේ බලන්නේ ද, ඇවැත් ශාරීපුත්‍රයන් වහන්ස, එ පරිද්දෙන් ම මහණ තෙමේ මිනිසාය ඉක්ම සිටි පිරිසිදු දිවැසින් සහසුලෝකධාතුව බලයි. ඇවැත් ශාරීපුත්‍රයන් වහන්ස, මේ වැනි භික්ෂු විසින් ගොසිඛනසාලවනය හොබනේ ය යි.”

25. “ශාරීපුත්‍රය, මැනව, මැනව. අනුරුඤ්ඤා තෙමේ ම තම අදහස පවසනුයේ යම් සේ පවසන්නේ ද, අනුරුඤ්ඤා විසින් එය (දිබ්බවකඛුඤ්ණය) එසේ ම පවසන ලදී. ශාරීපුත්‍රය, අනුරුඤ්ඤා තෙමේ පිරිසිදු, මිනිසාය ඉක්ම සිටි දිවැසින් සහසුලෝකධාතුව බලන්නේ ය.”

26. වහන්ස, (ආයුෂමත් අනුරුඤ්ඤා) මෙසේ කී කල්හි මම ආයුෂමත් මහාකාශ්‍යප සඨවිරයන් වහන්සේට තෙල කීමි: “ඇවැත් කාශ්‍යප සඨවිරයන් වහන්ස, ආයුෂමත් අනුරුඤ්ඤායන් විසින් ස්වකීය වැඩහිම පරිදි ප්‍රකාශ කරණ ලදී. එහි දැන් අපි ආයුෂමත් මහාකාශ්‍යප සඨවිරයන් වහන්සේ විමාරම්භ: ඇවැත් කාශ්‍යපසඨවිරයන් වහන්ස, ගොසිඛනසාලවනය සිත්කලු ය. රාත්‍රිය දෙමාපයන ය. වාක්‍ෂයෝ සඵලකාරයෙන් පිපී ගියහ. දිවසුවද වැනි සුවද හමයි. ඇවැත් කාශ්‍යපසඨවිරයන් වහන්ස, කෙබඳු සරූප ඇති භික්ෂු කෙනකු විසින් ගොසිඛනසාලවනය හොබනේ වේ ද?”

එවං චූචොන භවොන ආගසමා මහාකස්සපො මං එතදවොච; “ඉධාචූචො සාරිපුත්ත භික්ඛු අත්තනා ච ආරඤ්ඤකො භොති ආරඤ්ඤකත්තස්ස ච චණණවාදී. අත්තනා ච පිණ්ඩපාතීකො භොති පිණ්ඩපාතීකත්තස්ස ච චණණවාදී. අත්තනා ච පංගුකුලීකො භොති පංගුකුලීකත්තස්ස ච චණණවාදී. අත්තනා ච තෙව්චරිකො භොති තෙව්චරිකත්තස්ස ච චණණවාදී. අත්තනා ච අපට්චෙත්, භොති අපට්චත්තය ච චණණවාදී. අත්තනා ච සන්තූචෙඨා භොති සන්තූචෙඨා ච චණණවාදී. අත්තනා ච පච්චිනො භොති පච්චිකස්ස ච චණණවාදී. අත්තනා ච අසංසචෙඨා භොති අසංසග්ගස්ස ච චණණවාදී. අත්තනා ච ආරද්ධචරිකො භොති චරියා රච්ඤාස්ස ච චණණවාදී. අත්තනා ච සීලසම්පන්නො භොති සීලසම්පදය ච චණණවාදී. අත්තනා ච සමාධිසම්පන්නො භොති සමාධිසම්පදය ච චණණවාදී. අත්තනා ච පඤ්ඤාසම්පන්නො භොති පඤ්ඤාසම්පදය ච චණණවාදී. අත්තනා ච විමුක්තිසම්පන්නො භොති විමුක්තිසම්පදය ච චණණවාදී. අත්තනා ච විමුක්තිඤ්ඤාණදස්සකසම්පන්නො භොති විමුක්තිඤ්ඤාණදස්සකසම්පදය ච චණණවාදී. එවිරුපෙන ඛො ආචූචො සාරිපුත්ත භික්ඛුනා භොගිඛනසාලවනං භොගෙය්‍යා”ති.

27. “සාචු සාචු සාරිපුත්ත, යථා නං කස්සපොච සමමා බ්‍යාකරමානො බ්‍යාකරෙය්‍ය. කස්සපො භි සාරිපුත්ත අත්තනා ච ආරඤ්ඤකො ආරඤ්ඤකත්තස්ස ච චණණවාදී. අත්තනා ච පිණ්ඩපාතීකො පිණ්ඩපාතීකත්තස්ස ච චණණවාදී. අත්තනා ච පංගුකුලීකො පංගුකුලීකත්තස්ස ච චණණවාදී. අත්තනා ච තෙව්චරිකො තෙව්චරිකත්තස්ස ච චණණවාදී. අත්තනා ච අපට්චෙත්, අපට්චත්තය ච චණණවාදී. අත්තනා ච සන්තූචෙඨා සන්තූචෙඨා ච චණණවාදී. අත්තනා ච පච්චිනො පච්චිකස්ස ච චණණවාදී. අත්තනා ච අසංසචෙඨා අසංසග්ගස්ස ච චණණවාදී. අත්තනා ච ආරද්ධචරිකො චරියා රච්ඤාස්ස ච චණණවාදී. අත්තනා ච සීලසම්පන්නො සීලසම්පදය ච චණණවාදී. අත්තනා ච සමාධිසම්පන්නො සමාධිසම්පදය ච චණණවාදී. අත්තනා ච පඤ්ඤාසම්පන්නො පඤ්ඤාසම්පදය ච චණණවාදී. අත්තනා ච විමුක්තිසම්පන්නො විමුක්තිසම්පදය ච චණණවාදී. අත්තනා ච විමුක්තිඤ්ඤාණදස්සකසම්පන්නො විමුක්තිඤ්ඤාණදස්සකසම්පදය ච චණණවාදී”ති.

වහන්ස, මෙසේ කී කල්හි ආයුමෙන් මහාකාශ්‍යප යටවිරයන් වහන්සේ මට තෙල කිහි: ‘ඇවැත් ශාරීපුත්‍රයෙනි, මේ ශාසනයෙහි මහණෙක් තෙමේන් ආරණ්‍යක වූයේ ආරණ්‍යකධුතාංගධාරීභාවයෙහි ගුණ කියනසුලු වේ ද, තෙමේන් පිණ්ඩපාතික වූයේ පිණ්ඩපාතිකධුතාංගධාරීභාවයෙහි ගුණ කියනසුලු වේ ද, තෙමේන් පාංශුකුලීකධුතාංගධාරීභාවයෙහි ගුණ කියනසුලු වේ ද, තෙමේන් තෙව්වරික වූයේ තෙව්වරිකධුතාංගධාරීභාවයෙහි ගුණ කියනසුලු වේ ද, තෙමේන් අලොච්ඡ වූයේ අලොච්ඡභාවයෙහි ගුණ කියනසුලු වේ ද, තෙමේන් සනතුච්ච වූයේ සනතුච්චයෙහි ගුණ කියනසුලු වේ ද, තෙමේන් ප්‍රකම්පිච්චකයෙහි ගුණ කියනසුලු වේ ද, තෙමේන් සංසාච වූයේ (කුලයෙහි දු ගෙණෙහිදු නො හැටුණේ) අසංසාචභාවයෙහි ගුණ කියනසුලු වේ ද, තෙමේන් ජවන්ගත් වීඝ ඇත්තේ වැර ඇරඹුමෙහි ගුණ කියනසුලු වේ ද, තෙමේන් ශීලසම්පන්න වූයේ ශීලසම්පන්නයෙහි ගුණ කියනසුලු වේ ද, තෙමේන් සමාධිසම්පන්න වූයේ සමාධිසම්පද්‍යවෙහි ගුණ කියනසුලු වේ ද, තෙමේන් ප්‍රඥසම්පන්න වූයේ ප්‍රඥසම්පන්නයෙහි ගුණ කියනසුලු වේ ද, තෙමේන් විමුක්තිසම්පන්න වූයේ විමුක්තිසම්පන්නයෙහි ගුණ කියනසුලු වේ ද, තෙමේන් විමුක්තිඥනදර්ශනසම්පන්නයෙහි ගුණ කියනසුලු වේ ද - ඇවැත් ශාරීපුත්‍රයෙනි, මේබදු මහණකු විසින් ගොසිඛනසාලචනය භොමනේ ය.”

27. “ශාරීපුත්‍රයෙනි, මැනව්, මැනව්. කාශ්‍යප තෙමේ ම මොනවට තම අදහස පවසනුයේ යම් සේ පවසන්නේ ද, එසෙයින් ම කාශ්‍යපයන් විසින් එය (ධුතවාදය) පවසන ලදී. ශාරීපුත්‍රය, කාශ්‍යප තෙමේ තෙමේන් ආරණ්‍යක වූයේ ආරණ්‍යකධුතාංගධාරීභාවයෙහි ගුණ කියනසුලු ද වෙයි. තෙමේන් පිණ්ඩපාතික වූයේ පිණ්ඩපාතිකධුතාංගධාරීභාවයෙහි ගුණ කියනසුලු ද වෙයි. තෙමේන් පාංශුකුලීක වූයේ පාංශුකුලීකධුතාංගධාරීභාවයෙහි ගුණ කියනසුලු ද වෙයි. තෙමේන් තෙව්වරික වූයේ තෙව්වරිකධුතාංගධාරීභාවයෙහි ගුණ කියනසුලු ද වෙයි. තෙමේන් අලොච්ඡ වූයේ අලොච්ඡභාවයෙහි ගුණ කියනසුලු ද වෙයි. තෙමේන් සනතුච්ච වූයේ සනතුච්චයෙහි ගුණ කියනසුලු ද වෙයි. තෙමේන් ප්‍රකම්පිච්චකයෙන් සුක්ක වූයේ ප්‍රකම්පිච්චකයෙහි ගුණ කියනසුලු ද වෙයි. තෙමේන් අසංසව්‍ය වූයේ අසංසව්‍යයාවෙහි ගුණ කියනසුලු ද වෙයි. තෙමේන් ඇරැඹු වැර ඇත්තේ වැර ඇරැඹුමෙහි ගුණ කියනසුලු ද වෙයි. තෙමේන් ශීලසම්පන්න වූයේ ශීලසම්පන්නයෙහි ගුණ කියනසුලු ද වෙයි. තෙමේන් සමාධිසම්පන්න වූයේ සමාධිසම්පන්නයෙහි ගුණ කියනසුලු ද වෙයි. තෙමේන් ප්‍රඥවෙන් සුක්ක වූයේ ප්‍රඥසම්පන්නයෙහි ගුණ කියනසුලු ද වෙයි. තෙමේන් විමුක්තිසම්පන්න වූයේ විමුක්තිසම්පන්නයෙහි ගුණ කියනසුලු ද වෙයි. තෙමේන් විමුක්තිඥනදර්ශනසම්පන්න වූයේ විමුක්තිඥනදර්ශනසම්පන්නයෙහි ගුණ කියනසුලු ද වෙයි.”

28. එවං වුතෙන අහං භනෙන ආයසමන්තං මහාමොක්ඛලොකං එතදවොචං: “ඛ්‍යාකතං ඛො ආවුසො මොක්ඛලොක ආයසමතා මහාකස්සපෙන යථා සකං පටිභානං. නන්දනී මියං ආයසමන්තං මහාමොක්ඛලොකං පුච්ඡාමි: රමණීයං ආවුසො මොක්ඛලොක ගොසිඛකසාලවතං. දොසිනා රතනී. සබ්බපාලීචුල්ලා සාලා. දිබ්බා මිඤ්ඤාදා ගනිං සම්පවන්තී. කථංරූපෙන ආවුසො මොක්ඛලොක හික්ඛුතා ගොසිඛකසාලවතං සොභෙය්‍යා”ති.?

29. එවං වුතෙන භනෙන ආයසමා මහාමොක්ඛලොකො මං එතදවොච: “ඉධ්‍යවුසො සාරිපුත්ත ජෙට්ඨිකු ආභිබ්බිමකථං කථෙන්නී, තෙ අඤ්ඤාමඤ්ඤං පඤ්ඤං පුච්ඡන්තී, අඤ්ඤාමඤ්ඤායං පඤ්ඤං පුච්ඡා විසසජෙජ්ඣන්තී නො ච සංසාදෙනතී,¹ ඛම්මී ච තෙසං කථා පටිත්තනී භොති. එචරූපෙන ඛො ආවුසො සාරිපුත්ත හික්ඛුතා ගොසිඛකසාලවතං සොභෙය්‍යා”ති.

30. “සාධු සාධු සාරිපුත්ත, යථා නං මොක්ඛලොකොච සම්මා ඛ්‍යාකරමානො ඛ්‍යාකරෙය්‍යා. මොක්ඛලොකො හි සාරිපුත්ත ඛම්මකථීසො”ති.

31. එවං වුතෙන ආයසමා මහාමොක්ඛලොකො භගවන්තං එතදවොච: අථ ඛවාහං භනෙන ආයසමන්තං සාරිපුත්තං එතදවොචං: “ඛ්‍යාකතං ඛො ආවුසො සාරිපුත්ත අමෙහි සබ්බභෙව යථා සකං පටිභානං. නන්දනී මියං ආයසමන්තං සාරිපුත්තං පුච්ඡාමි: රමණීයං ආවුසො සාරිපුත්ත ගොසිඛකසාලවතං. දොසිනා රතනී. සබ්බපාලීචුල්ලා සාලා. දිබ්බා මිඤ්ඤාදා ගනිං සම්පවන්තී. කථංරූපෙන ආවුසො සාරිපුත්ත හික්ඛුතා ගොසිඛකසාලවතං සොභෙය්‍යා”ති?

32. එවං වුතෙන භනෙන ආයසමා සාරිපුත්තො මං එතදවොච: “ඉධ්‍යවුසො මොක්ඛලොක හික්ඛු විත්තං වසං වතෙතනී, නො ච හික්ඛු විත්තස්ස වසෙන විත්තනී. සො යං පිභාරසමාපත්තියා ආකඛ්ඛති පුබ්බන්තසමයං විහරිතුං කාය පිභාරසමාපත්තියා පුබ්බන්තසමයං විහරති. යං පිභාරසමාපත්තියා ආකඛ්ඛති මජ්ඣන්තියං සමයං විහරිතුං තාය පිභාරසමාපත්තියා මජ්ඣන්තියං සමයං විහරති. යං පිභාරසමාපත්තියා ආකඛ්ඛති සංයන්තසමයං විහරිතුං තාය පිභාරසමාපත්තියා සංයන්තසමයං විහරති. -

1. සංසාරෙන්නී, මජ්ඣං.

28. වහන්ස, (ආයුෂමත් මහාකාශාප) මෙසේ කී කල්හි මම ආයුෂමත් මහාමොද්දගලායන සථවිරයන් හට තෙල කීමි: ඇවැත් මොහොලානගෙහි, ආයුෂමත් මහාකාශාප සථවිරයන් විසින් සිය වැවහිම පරිදි ප්‍රකාශ කරණ ලදී. එහි දැන් අපි ආයුෂමත් මහාමොහොලානගෙන් විමාරම්භ: ඇවැත් මොහොලානගෙහි, ගොසිඛන-සාලවනය සිත්කලු ය. රුත්‍රිය පහත් ය. වාක්‍ෂයෝ හැමලෙසින් පිපි ගියහ. දිවසුවද වැනි සුවද හමයි. ඇවැත් මොහොලානගෙහි, කෙබඳු සාරූප ඇති හික්‍ෂු කෙනකු විසින් ගොසිඛනසාලවනය හොබවේ වේ ද?”

29. වහන්ස, මෙසේ කී කල්හි ආයුෂමත් මහාමොහොලාන තෙරණුවෝ මට තෙල කීහ. “ඇවැත් ශාරීපුත්‍රගෙහි, මේ ශාසනයෙහි හික්‍ෂුහු දෙදෙනෙක් අභිධම්ම කථා කෙරෙත්. ඔහු ඔවුනොවුන් ප්‍රශ්න අසත්. ඔවුනොවුන් විසින් ප්‍රශ්න අසන ලද්දහු විසඳත්. කරුණු යටපත් නොකරත්. ඔවුන්ගේ දූහැම කථාවද, පවත්නාහුලු වේ. ඇවැත් ශාරීපුත්‍රගෙහි, මෙබඳු සාරූප ඇති හික්‍ෂු විසින් ගොසිඛනසාලවනය හොබවේ ය”යි.

30. ශාරීපුත්‍රගෙහි, මැනව, මැනව මොහොලාන තෙමේ ම තම අදහස (අභිධම්මකථිකත්වය) මොනොවට පවසනුයේ යම් සේ පවසන්නේ ද, එසෙසින් ම මොහොලාන විසින් එය පවසන ලදී. ශාරීපුත්‍රය, මොහොලාන තෙමේ ධම්මකථිකයෙකි.”

31. මෙසේ කී කල්හි ආයුෂමත් මොහොලාන තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කීහ: වහන්ස, මම ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර-සථවිරයන් තෙල කීමි: ඇවැත් ශාරීපුත්‍රගෙහි, අප සියලු දෙනා විසින් ම සිය වැවහිම පරිදි ප්‍රකාශ කරණ ලදී. එහි දැන් අපි ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රගත් විමාරම්භ. “ඇවැත් ශාරීපුත්‍රගෙහි, ගොසිඛනසාලවනය සිත්කලු ය. රුත්‍රිය දෙසාපහන ය. වාක්‍ෂයෝ සඵාකාරයෙන් පිපි ගියහ. දිවසුවද වැනිසුවද හමයි. ඇවැත් ශාරීපුත්‍රගෙහි, කෙබඳු සාරූප ඇති හික්‍ෂු කෙනකු විසින් ගොසිඛනසාලවනය හොබවේ වේ ද?”

32. වහන්ස, මෙසේ කී කල්හි ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර තෙරණුවෝ මට තෙල කීහ: “ඇවැත් මොහොලානගෙහි, මේ ශාසනයෙහි මහණන් සිත තමා වශයෙහි පවත්වයි. මහණ තෙමේ විතතවශයෙහි නොපවත්නේ වෙයි. හෙ යම් විහාරසමාපතියෙකින් පෙරවරුකාලය වාස කරන්නට කැමැති වේ නම්, ඒ විහාරසමාපතියෙන් පෙරවරුකාලයෙහි වාස කරයි. යම් විහාරසමාපතියෙකින් මධ්‍යාහනකාලයෙහි වාස කරන්නට කැමැති වේ නම්, ඒ විහාරසමාපතියෙන් මධ්‍යාහනකාලයෙහි වාස කරයි. යම් විහාරසමාපතියෙකින් සවස්කාලයෙහි වාස කරන්නට කැමැති වේ නම්, ඒ විහාරසමාපතියෙන් සවස්කාලයෙහි වාස කරයි. -

සෙත්තථාපි ආවුඡ්ඤා මොඤ්ඤාන, රඤ්ඤාදු වා රාජමහාමනතස්ස වා නාකාරතතාතං දුස්සානං දුස්සකරණිකො පුරො අස්ස, සො යඤ්ඤාදෙව දුස්සසුභං ආකඛ්ඛියා පුබ්බන්තහසමියං පාරුපිඨං නං තදෙව දුස්සසුභං පුබ්බන්තහසමියං පාරුපෙධා, යඤ්ඤාදෙව දුස්සසුභං ආකඛ්ඛියා මජ්ඣිනනිකං සමියං පාරුපිඨං නං තදෙව දුස්සසුභං මජ්ඣිනනිකං සමියං පාරුපෙධා, යඤ්ඤාදෙව දුස්සසුභං ආකඛ්ඛියා සායන්තහසමියං පාරුපිඨං නං තදෙව දුස්සසුභං සායන්තහසමියං පාරුපෙධා; එවමෙව ඛො ආවුඡ්ඤා මොඤ්ඤාන භික්ඛු විතතං වසං වතෙතති, නො ච භික්ඛු විතතස්ස වතෙත වතතති. සො යාය විහාරසමාපතතියා ආකඛ්ඛි පුබ්බන්තහසමියං විහරිතුං තාය විහාරසමාපතතියා පුබ්බන්තහසමියං විහරති. යාය විහාරසමාපතතියා ආකඛ්ඛි මජ්ඣිනනිකං සමියං විහරිතුං තාය විහාරසමාපතතියා මජ්ඣිනනිකං සමියං විහරති. යාය විහාරසමාපතතියා ආකඛ්ඛි සායන්තහසමියං විහරිතුං, තාය විහාරසමාපතතියා සායන්තහසමියං විහරති. එවරුපෙන ඛො ආවුඡ්ඤා මොඤ්ඤාන භික්ඛුනා භෝගිඛගසාලවතං භොගෙත්තා”ති.

32. “සංඛු සංඛු මොඤ්ඤාන, යථා නං සාරිපුත්තොව සමමා ඛ්‍යාකරමානො ඛ්‍යාකරෙත්තා. සාරිපුත්තො භි මොඤ්ඤාන විතතං වසං වතෙතති. නො ච සාරිපුත්තො විතතස්ස වතෙත වතතති. සො යාය විහාරසමාපතතියා ආකඛ්ඛි පුබ්බන්තහසමියං විහරිතුං තාය විහාරසමාපතතියා පුබ්බන්තහසමියං විහරති. යාය විහාරසමාපතතියා ආකඛ්ඛි මජ්ඣිනනිකං සමියං විහරිතුං තාය විහාරසමාපතතියා මජ්ඣිනනිකං සමියං විහරති. යාය විහාරසමාපතතියා ආකඛ්ඛි සායන්තහසමියං විහරිතුං, තාය විහාරසමාපතතියා සායන්තහසමියං විහරති. එවරුපෙන ඛො ආවුඡ්ඤා මොඤ්ඤාන භික්ඛුනා භෝගිඛගසාලවතං භොගෙත්තා”ති.

33. එවං වුත්තෙත අයමො සාරිපුත්තො හගචන්තං එතදමොචා: කස්ස ඤ ඛො භන්තෙත සුභාගිතතති?

34. සඛෙඛසං චො සාරිපුත්ත සුභාගිතං පරියාසෙත. අපි ච මමපි¹ සුණංඵ යථාරුපෙන භික්ඛුනා භෝගිඛගසාලවතං භොගෙත්තා.² ඉධ සාරිපුත්ත භික්ඛු පච්ඡාහන්තං පිණ්ඩපාතපටිකකන්තො තිසිදුති පලලඛකං ආභුජ්ඣා උජුං කායං පණ්ඩාය පරිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙත්වා ‘න තාචාභං ඉමං පලලඛකං භික්ඛුසාමි යාව මෙ තානුපාදාය ආසවෙති විතතං විමුච්චියාති’ති. එවරුපෙන ඛො සාරිපුත්ත භික්ඛුනා භෝගිඛගසාලවතං භොගෙත්තායාති.

ඉදමමොච හගවා. අත්තමිනා තෙ අයසමන්තො හගචන්තො හාගිතං අභිනන්තුතති.

මහාභෝගිඛගසුභතං දුතියං.

1. මම වචනා, භසා. 2. භොගෙත්තා, භසා.

ඇවැත් මෛද්ගලයායන සඵවිරයන් වහන්ස, යම් සේ රජකුගේ හෝ රාජමහාමාත්‍රයකුගේ හෝ සඵපෙට්ටිය නොගෙස් පැනැයෙන් රඳනා ලද වහනුයෙන් පිරුණේ ද, හෙ යම් යම් සඵසගලක් පෙරවරුවේ පෙරවීමට සතුටු වේ නම්, පෙරවරුවේ ඒ සඵසගල ම පොරවන්නේ ද, යම් යම් සඵසගලක් මධ්‍යාහ්න වේලාවේ පෙරවීමට සතුටු වේ නම්, ඒ සඵසගල ම මධ්‍යාහ්න වේලාවේ පොරවන්නේ ද, යම් යම් සඵසගලක් සවස්කාලයෙහි පෙරවීමට සතුටු වේ නම්, ඒ සඵසගල ම සවස්කාලයෙහි පොරවන්නේ ද, ඇවැත් මොහොලොතයෙහි මේපරිද්දෙන් ම මහණේක්සික සිසවසයෙහි පවත්වයි. මහණේක්සිකයාගේ වශයෙන් නො පවතියි. ඡේ යම් විහාරසමාපතතියෙකින් පෙරවරුකාලය වාස කරන්ට කැමැති වේ නම්, ඒ විහාරසමාපතතියෙන් පෙරවරුකාලයෙහි වාස කරයි. යම් විහාරසමාපතතියෙකින් මධ්‍යාහ්නකාලය වාස කරන්ට කැමැති වේ නම්, ඒ විහාරසමාපතතියෙන් මධ්‍යාහ්නකාලයෙහි වාස කරයි. යම් විහාරසමාපතතියෙකින් සවස්කාලයෙහි වාස කරන්ට කැමැති වේ නම්, ඒ විහාරසමාපතතියෙන් සවස්කාලයෙහි වාස කරයි. ඇවැත් මොහොලොතයෙහි, මේ බදු සඵරුප ඇති හිඤ්ඤ විසින් ගොසිඛනසාලවනය ගොහන වන්නේ ය.”

32. “මොහොලොතය, මැනැව්, මැනැව්. ශාරීපුත්‍ර තෙමේ ම නම් අදකස මොනොවට පවසනුයේ යම් සේ පවසන්නේ ද, එසෙසින් ම ශාරීපුත්‍ර විසින් එය (අවිතතවසිකභාවය) පවසන ලදී. මොහොලොතය, ශාරීපුත්‍ර තෙමේ සිත වසන කොට වසයි. ශාරීපුත්‍ර තෙමේ ඒකාන්තයෙන් විතතයාගේ වශයෙන් නො පවතියි. තෙතෙම යම් විහාරසමාපතතියෙකින් පෙරවරුකාලයෙහි වාස කරන්ට කැමැති වේ නම්, ඒ විහාරසමාපතතියෙන් පෙරවරුකාලයෙහි වාස කරයි යම් විහාරසමාපතතියෙකින් මැදිකාලයෙහි වාස කරන්ට කැමැති වේ නම්, ඒ විහාරසමාපතතියෙන් මැදිකාලයෙහි වාස කරයි. යම් විහාරසමාපතතියෙකින් සවස්කාලයෙහි වාස කරන්ට කැමැති වේ නම්, ඒ විහාරසමාපතතියෙන් සවස්කාලයෙහි වාස කරයි.”

33. මෙසේ වදාල කල්හි ආයුමෙන් ශාරීපුත්‍ර සඵවිරයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සෑල කලක: භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සුභාසිතය කවරකුගේ වේ ද?

34. ශාරීපුත්‍රය, කොප හැමගේ භාසිතයෝ ඒ ඒ ක්‍රමයෙන් සුභාසිත වෙති. එසේ ද වුවත් යම්බඳු හිඤ්ඤ කෙනකු විසින් ගොසිඛනසාලවනය කොබනේ වේ නම්, එ පිළිබඳ මබස ද අසව. ශාරීපුත්‍රය, මේ ශාසනයෙහි යම් මහණේක්සිකයන් පසු පිණිසිපාතයෙන් වැලැක්කේ පලක් බැඳකය සාප්‍ර කොටකබා සිහිය කම්සඵාතයට අහිමුව කොට ‘යම් තාක් මගේ සිත උපාදාන විසින් නො ගෙණ ආසුමයන් ජකරෙන් මිදේ ද, ඒ තාක් මේ පලය නො බිඳින්නෙමි’යි සිතා ගිඳගණී ද, ශාරීපුත්‍රය, මේ වැනි හිඤ්ඤ කෙනකු විසින් ගොසිඛනසාලවනය කොබනේ ය සි. (මෙයින් බුදුහු ජතතානුකම්පාවෙන් පිළිවෙත්සරු කලණ පුහුදන්ට රහත්බැව් පිණිස තමන් වහන්සේ බෝමැබදී ඉටු පරිදී වතුරඛනපිරියාසිටින්නාය දක්වූ සේ සි.)

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වදාල සේක. සතුටු වූ ඒ ආයුමෙන්හු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ භාසිතය අහිතඤ්ඤ කලක.

මහාගොසිඛන සූත්‍රය දෙවැනි යි.

1. 4. 3.

මහාගොපාලකසුත්තං

1. එවං මෙ සුත්තං: එකං සමයං භගවා ඝෘච්ඡපීඨං විහරති පජ්ඣවනො අනාඨපිණ්ඩිකස්ස ආරාමේ. නත්ත ඛො භගවා භික්ඛු ආමනොකසී: භික්ඛවොති. හදනොති තෙ භික්ඛු භගවතො උච්චයොසාසුං. භගවා එතදවොච:

2. එකාදසති භික්ඛවෙ අඛෙහති සමන්තාගතො ගොපාලකො අභබ්බො ගොගණං උරිහරිතුං එතීකත්තුං.¹ කතමෙහි එකාදසති?

ඉධ භික්ඛවෙ ගොපාලකො න රූපඤ්ඤු හොති. න ලක්ඛණකුසලො හොති. න ආසාපිකං සාවෙතා හොති. න චණං උච්චජාදෙතා හොති. න ඛුමිං කතතා හොති. න තිත්ථං ජාතාති. න පිතං ජාතාති න චීරිං ජාතාති. න ගොචරකුසලො හොති. අනවසෙසදෙහි ච හොති. යෙ තෙ උසගා ගොපිතණේ ගොඋරිණායකා තෙ න අතිරෙක පුජාය පුජෙතා හොති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ එකාදසති අඛෙහති සමන්තාගතො ගොපාලකො අභබ්බො ගොගණං උරිහරිතුං එතීකත්තුං.

3. එවමේව ඛො භික්ඛවෙ එකාදසති ධම්මෙහි² සමන්තාගතො භික්ඛු අභබ්බො ඉමසමී ධම්මවිතයෙ පුඤ්ඤං විරුල්ඛිං වෙජුලං ආඋජ්ඣං. කතමෙහි එකාදසති?

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු න රූපඤ්ඤු හොති. න ලක්ඛණකුසලො හොති. න ආසාපිකං සාවෙතා හොති. න චණං උච්චජාදෙතා හොති. න ඛුමිං කතතා හොති. න තිත්ථං ජාතාති. න පිතං ජාතාති. න චීරිං ජාතාති. න ගොචරකුසලො හොති. අනවසෙසදෙහි ච හොති. යෙ තෙ භික්ඛුආරා රතනඤ්ඤු විරපඛචිතා සඛිකපිතණේ සඛිකඋරිණායකා තෙ න අතිරෙකපුජාය පුජෙතා හොති.

(1.) කථංඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු න රූපඤ්ඤු හොති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු “යං කිඤ්චි රූපං සබ්බං රූපං චිතතාරි මහාභුතානි චතුත්තඤ්ච මහාභුතානං උපාදය රූපතී” යථාභුතං නසජාතාති. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු න රූපඤ්ඤු හොති.

(2.) කථංඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු න ලක්ඛණකුසලො හොති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු “කම්මලකචණො ඛාලො, කම්මලකචණො උඤ්ඤිකො”ති යථාභුතං නසජාතාති. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු න ලක්ඛණකුසලො හොති.

1. එතී කත්තුං, මජ්ඣං. එතීකත්තුං - සා. 2. අඛෙහති, සා.

1. 4. 3.

මහාගොපාලක සූත්‍රය

1 මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැන්කුච්චර ගම්පයෙහි පෙතවන තම් අනේසිඬු සිටුහුගේ ආරාමයෙහි වැඩ වසන සේක. එ කල්හි වතාහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ 'මහණෙනි' යි භික්ෂුන් ආමන්ත්‍රණය කළ සේක. ඒ භික්ෂුහු 'වහන්සැ'යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්හ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වදාළ සේක:

2 මහණෙනි, අඛත (අසුණු කොටස්) එකොළොසෙකින් සම්ඛාගත ගොපලු ගෙරිඹුල රක්තට වෘද්ධි කරන්නට අභව්‍ය වෙයි. කවර එකොළොසෙකින යන්:

මහණෙනි, මේ ලෝකයෙහි ගොපලු (ගෙරිඳුල ගණනින් හෝ සුදු රතු පැහැයෙන්) ගොරුට නො දන්නේ වේ ද, (ගෙරි සිරුරෙහි දුහු-සිරි-තිසුල් ආදී) ලකුණෙහි දක්‍ෂ නො වේ ද, (වෙනෙහි කණුකවුයෙන් සම්බුන් තැන නිලමැස්සන් වූ) මැසිබිජු නො හරනේ වේ ද, (ගෙරි ඇඟ හටගත්) වණ (බෙහෙත් ලා) නො වසන්නේ වේ ද, (මැසිමිදුරු වලහනු සඳහා ගොවදෙහි) දුම් නො කරන්නේ වේ ද, (ගෙරින් බැසිය යුතු) නොවූපල නො දනී ද, (ගෙරින්) පාතය කළ නො කළ බව නො දනී ද, ගමන්මග නො දනී ද, ගෙරින් හැසිරවිය යුතු තැන්හි (තණබිමිහි) අදක්‍ෂ වේ ද, (වසු පිණිස) ඉතිරි නො කොට කිරි දෙවනසුලු වේ ද, ගොපිතා වූ ගොපරිණායක වූ යම් වෘහස්පත ආදීද, උතට විශේෂ සැලකිලි නො දක්වන්නේ වේ ද, මහණෙනි, මේ එකොළොස් අඛතයෙන් සුක්‍ෂ්‍ය ගොපලු ගෙරිඹුල පාලනය කරන්නට වැඩි කරන්නට නොහිසි වෙයි.

3. මහණෙනි, මේ පරිද්දෙන් ම එකොළොස් අඛතයෙකින් සුක්‍ෂ්‍ය මහණ මේ ශාසනයෙහි වෘද්ධියට විරුද්ධියට විපුලතියට පැමිණීමට අභව්‍ය වෙයි. කවර එකොළොසෙකින යන්:

මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි මහණ රූපඥ නො වේ ද, ලක්‍ෂණකුශල නො වේ ද, ආසාපිකාපභරණ නො කරන්නේ වේ ද, වණ නො වසන්නේ වේ ද, දුම් නො කරන්නේ වේ ද, නොවූපල නො දනී ද, පිතය නො දනී ද, විවිය නො දනී ද, ගෝවරයෙහි අදක්‍ෂ වේ ද, අතවශෙෂදෙහත කරන්නේ වේ ද, රාත්‍රඥ වූ බොහෝ කල් ඉක්මවූ සංඝපිතා වූ සංඝ-පරිණායක වූ යම් සචරිතභික්ෂුහු වෙත් නම්, ඔවුන් අතිරේකසුජ්ජාවෙන් නො පුදන්නේ වේ ද යන කරුණු එකොළොසිනි.

(1) මහණෙනි, මහණ කෙසේ නම් රූපඥ නො වේ ද? මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි මහණෙක් "යම් කිසි රූපයෙක් වේ නම්, එ හැම රූප (මෙතෙක්) සතරමහාභුතයෝ ය. (මෙතෙක්) සතරමහාභුතයන්ගේ උපාදාය රූපය" යි තත් වූ පරිදි නො දනී ද, මහණෙනි, මෙසේ මහණ රූපඥ නො වේ.

(2.) මහණෙනි, මහණ කෙසේ නම් ලක්‍ෂණකුශල නො වේ ද? මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි මහණෙක් "අඥාතා ක්‍රියාව ලක්‍ෂණ කොට ඇත, පණ්ඩිතයා ක්‍රියාව ලක්‍ෂණ කොට ඇත" යි තත් වූ පරිදි නො දනී ද, මහණෙනි, මෙසේ මහණ ලක්‍ෂණයෙහි අදක්‍ෂ වෙයි.

(3) කථංඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු න ආසාරිකං සාදෙතා හොති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු උප්පන්නං කාමචිතකකං අභිවාසෙති නප්පජ්ජති න විනොදෙති න ඛ්‍යාතතිකරොති න අනභාවං ගමෙති. උප්පන්නං ඛ්‍යාතාද-චිතකකං -පෙ- උප්පන්නං විහිංසාවිතකකං -පෙ- උප්පන්නුප්පන්නො පාපකො අකුසලෙ ඛිමෙම අභිවාසෙති නප්පජ්ජති න විනොදෙති න ඛ්‍යාතතිකරොති න අනභාවං ගමෙති. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු න ආසාරිකං සාදෙතා හොති.

(4.) කථංඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු න චණං පට්ඨන්තොදෙතා හොති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු චක්ඛුතා රූපං දිඤ්ඤා නිමිත්තඤ්ඤා හොති අනුඛ්‍යාඤ්ඤා-නඤ්ඤා, යජ්ඣාධිකරණමෙතං චක්ඛුඤ්ඤා අසංවුතං විහරන්තං අභිජ්ඣා-දොමනඤ්ඤා පාපකා අකුසලා ඛම්මා අනාඤ්ඤාවෙය්‍යං තස්ස සංවරය න පට්ඨජ්ජති, න රක්ඛති චක්ඛුඤ්ඤා, චක්ඛුඤ්ඤෙ න සංවරං ආපජ්ජති. සොභෙත සද්දං පුඤ්ඤා -පෙ- සාහෙත ගඤ්ඤා සාහිඤ්ඤා -පෙ- ජ්ඣාය රතං සාහිඤ්ඤා -පෙ- කාහෙත ජොව්ඨඛං පුඤ්ඤා -පෙ- මනසා ඛම්මං විඤ්ඤා නිමිත්තඤ්ඤා හොති අනුඛ්‍යාඤ්ඤා, යජ්ඣාධිකරණමෙතං මනිඤ්ඤා අසංවුතං විහරන්තං අභිජ්ඣාදොමනඤ්ඤා පාපකා අකුසලා ඛම්මා අනාඤ්ඤාවෙය්‍යං තස්ස සංවරය න පට්ඨජ්ජති, න රක්ඛති මනිඤ්ඤා, මනිඤ්ඤෙ න සංවරං ආපජ්ජති. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු න චණං පට්ඨන්තොදෙතා හොති.

(5) කථංඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු න ධුමං කතතා හොති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු යථාසුතං යථාපරියතතං ඛම්මං න විජ්ඣාමන පරෙසං දෙසෙතා හොති. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු න ධුමං කතතා හොති.

(6) කථංඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු න තිසං ජාතාති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ගෙතෙ භික්ඛු ඛුසුසුතා ආගතාගමා ඛම්මධර චතයධර මානිකාධර, තෙ කාලෙත කාලං උපසඛකමිඤ්ඤා න පරිපුච්ඡති න පරිපඤ්ඤාති: ඉදං ගහෙත කථං, ඉමිස්ස කො අපොති? තස්ස තෙ ආයස්මනො අච්චවෙඤ්ඤා න විචරන්ති, අනුතතාතිකතඤ්ඤා න උතතාතිකරොති,¹ අනෙකචිතෙසු ච කඤ්ඤාධාතියෙසු ඛම්මෙසු කඤ්ඤා න පට්ඨිතොදෙතති. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු න තිසං ජාතාති.

(7.) කථංඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු න පිතං ජාතාති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු තථාගතප්පච්චෙදිතෙ ඛම්මපිතෙයෙ දෙසියමාතෙ න ලහති අත්ථෙදා, න ලහති ඛම්මචෙදා, න ලහති ඛම්මප්පච්චෙදා පාමොජ්ජං.² එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු න පිතං ජාතාති.

1. උතතාති කරොති, මජ්ඣ. උතතාති PTS. 2. පාමුජ්ජං - සීඝ්‍ර.

(3.) මහණෙනි, කෙසේ නම් ආසාදිතාපහරණ නො කරන්නේ (විනයී නමැති ඉහම නොහරණේ) වේ ද? මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි මහණ උපත් කාමවිනයී සිත්හි වාස කරවයි. දුරු නො කෙරේ, කෙළවර නො කරයි, අභාවයට (විනාශයට) නො පවුණුවයි. උපත් ව්‍යාපාදවිනයී... උපත් විශිංසාවිනයී... උපනුපත් ලාමක වූ අකුශලධර්ම සිත්හි වාස කරවයි. දුරු නො කෙරේ, කෙළවර නො කෙරේ, අභාවයට නො පවුණුවයි. මහණෙනි, මෙසේ මහණ ආසාදිතාපහරණ (මායිසිප්ඵ බදු කාමාදි විනයී නෙරිම) නො කරන්නේ වේ.

(4.) මහණෙනි, කෙසේ නම් මහණ වණ නො වසන්නේ (ඉන්ද්‍රිය සංවර නො කරන්නේ) වේ ද? මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි මහණ ඇසින් රූපයක් දැක නිමිති (සත්‍යරූපආකාරදිග) සිතට ගන්නේ වේ. (ගඤ්ඤාපාදදි) අනුව්‍යායාදිගයන් සිතට ගන්නේ වේ. යම් කාරණයෙකින් වක්‍රජිනියය සංවර නො කොට වාස කරන්නා වූ මේ පුලුලා අභිධ්‍යා-දොමිතසා වූ පාපකරකුශලධර්මයෝ අනුබදනාහු ද, ඒ වක්‍රජිනිය පිළිබඳ සංවරය පිණිස නො පිළිපදියි. වක්‍රජිනිය නො රකියි. වක්‍රජිනියයෙහි සංවරයට නො පැමිණෙයි. කණින් ශබ්දයක් අසා ... නාසායෙන් ගඳක් ආශ්‍රාණය කොට ... දිවෙත් රසයක් විඳ ... කයින් පැහැයිය යුත්තක් පහසා ... සිත්හි ධර්මයක් දැක නිමිති ගන්නේ වේ. අනුව්‍යායාදිග ගන්නේ වේ. යම් කාරණයෙකින් මනිනිය සංවරය නො කොට වාස කරන්නා වූ ඒ පුලුලා අභිධ්‍යාදොමිතසා වූ පාපකරකුශලධර්මයෝ ලුහු බදනාහු ද, ඒ මනිනියයාගේ සංවරය පිණිස නො පිළිපදියි. මනිනිය නො රකියි. මනිනියයෙහි සංවරයට නො පැමිණෙයි. මහණෙනි, මහණ මෙසේ වණ නො වසන්නේ වෙයි.

(5.) මහණෙනි, කෙසේ නම් මහණ දම් නො කරන්නේ වේ ද? මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි මහණ කෙමේ ඇහු පරිදි පුහුණු කළ පරිදි ධර්මය විඤ්ඤාපාදයෙන් අනුත්ථ නො දෙසන්නේ වේ. මහණෙනි, මෙසේ මහණ දුම් නො කරන්නේ වෙයි.

(6.) මහණෙනි, කෙසේ නම් මහණ නොවූපල (ගුරුපාසනය) නො දැනී ද? මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි මහණ කෙමේ බහුලාහ වූ දත් ආගම ඇති ධර්මධර වූ විනයධර වූ මාතෘකාධර වූ යම් ඒ භික්‍ෂුහු වෙත් ද, ඒ භික්‍ෂුන් වෙත කලින් කල එළඹ 'වහන්ස, මෙය කෙසේ ද, මේ භාමිකයාගේ අභිය කවරේ ද'හි නො අසයි. ප්‍රශ්න නො කෙරේ ඔහුට ඒ ආයුෂමන්හු විවාහ නො වූවක් විවාහ නො කෙරෙත්. පැහැදිලි නො වූවක් පැහැදිලි නො කෙරෙත්. ප්‍රකට නො වූවක් ප්‍රකට නො කෙරෙත්. නන්වැදුරුම් නොගෙක් සැක සහිත ධර්මයන්හි සැක දුරු නො කෙරෙත්. මහණෙනි, මෙසේ මහණ නොවූපල නො දන්නේ වේ.

(7.) මහණෙනි, කෙසේ නම් මහණ පාතය (ධම්මිතිය) නො දන්නේ ද? මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි මහණ කෙමේ බුදුන් වදාල ධර්මය දෙසනු ලබන කල්හි අභිය දැක ප්‍රීතිය නො ලබයි. ධර්මය දැන ප්‍රීතිය නො ලබයි. ධර්මය ඇහුරු කළ ප්‍රමෝදය නො ලබයි. මහණෙනි, මෙසේ මහණ පාතය නො දන්නේ වේ.

(8) කථංඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු න වීටිං ජාතාති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අරියං අට්ඨඞ්ඝිකං මිඝං ගථාභුතං තසජානාති. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු න වීටිං ජාතාති.

(9) කථංඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු න ගොචරකුසලො හොති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු චිත්තාරෙ ඝට්ටධ්මානෙ යථාභුතං තසජානාති. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු න ගොචරකුසලො හොති.

(10.) කථංඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු අනවසෙසදෙහි¹ හොති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුං සඤ්ඤා ගහපඨිකා අභිභව්ඨිං පචාරෙනති විචරපිණ්ඩපාත-සෙතාසතතිලාතපච්චිඨසහෙසජ්ජපරික්ඛාරෙහි. තත්ථ භික්ඛු න මත්තං ජාතාති² පටිඝහණාය. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු අනවසෙසදෙහි හොති.

(11.) කථංඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු යෙ හෙ භික්ඛු ථෙරු රතතඤ්ඤ චිරපබ්බජ්ජා සංඝපිතරෙ සංඝපරිණායකා, හෙ න අතිරෙකපුජාය පුජෙතා හොති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු යෙ හෙ භික්ඛු ථෙරු රතතඤ්ඤ චිරපබ්බජ්ජා සංඝපිතරෙ සංඝපරිණායකා, හෙත්ථ න මේඤ්ඤං කායකම්මං පච්චුපට්ඨාපෙති ආචී³ වෙච රහො වී, න මේඤ්ඤං චරිතම්මං පච්චුපට්ඨාපෙති ආචී වෙච රහො වී, න මේඤ්ඤං මිත්තාකම්මං පච්චුපට්ඨාපෙති ආචී වෙච රහො වී එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු යෙ හෙ භික්ඛු ථෙරු රතතඤ්ඤ චිරපබ්බජ්ජා සංඝපිතරෙ සංඝපරිණායකා, හෙ න අතිරෙකපුජාය පුජෙතා හොති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ එකාදසති ධර්මමති සමන්තාගතො භික්ඛු අභග්ඛො ඉමසමිං ධර්මමතිගෙ වුද්ධිං විරුළ්ඛිං වෙපුලලං ආපජ්ජතුං.

4. එකාදසති භික්ඛවෙ අභිග්ඛති සමන්තාගතො ගොපාලකො හග්ඛො ගොගණං පරිහරිතුං එතීකතතුං. කතමෙහි එකාදසති?

ඉධ භික්ඛවෙ ගොපාලකො රුපඤ්ඤ හොති, ලකඛණභුසලො හොති, ආසාරිකං සාපෙතා⁴ හොති, චණං පටිඨජාදෙතා හොති, ධුමිං කතතා හොති, තීන්තං ජාතාති, පිතං ජාතාති, වීටිං ජාතාති, ගොචරකුසලො හොති, සාවසෙසදෙහි වී හොති, යෙ හෙ උසතා ගොපිතරෙ ගොපරිණායකා, හෙ අතිරෙකපුජාය පුජෙතා හොති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ එකාදසති අභිග්ඛති සමන්තාගතො ගොපාලකො හග්ඛො ගොගණං පරිහරිතුං එතීකතතුං.

1. අනවසෙසදෙහි වී, ඝා. 2. මත්තං න ජාතාති, PTS.
3. ආචී, සීචු 4. භාගෙතා, මජ්ඣ.

5. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ එකාදසති ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු හබ්බො ඉමෙසම්. ධම්මවිතයෙ වුද්ධිං විරුල්හිං වෙසුලලං ආපජ්ඣං. කතමෙහි එකාදසති?

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු රූපඤ්ඤා හොති, ලක්ඛණකුසලො හොති, ආසාපිකං සාවෙතා හොති, වණං පට්ඨිජ්ජාදෙතා හොති, බුමිං කතතා හොති, තීජ්ඨං ජානාති, පිතං ජානාති, විපිං ජානාති, ගොචරකුසලො හොති, සාවසෙසදෙහි ව හොති, ඥෙ තෙ භික්ඛු ථෙරු රත්තඤ්ඤා විරපබ්ච්චා සඛිකපිතඥෙ සඛිකපරිණායකා තෙ අතිරෙකපුජාය පුජෙතා හොති.

(1.) කථංඤච භික්ඛවෙ භික්ඛු රූපඤ්ඤා හොති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ඥං කිඤ්චී රූපං, සබ්බං රූපං වතනාරී මහාභුතාති වතුනාඤච මහාභුතාතං උපාදාය රූපනති යථාභුතං පජානාති. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු රූපඤ්ඤා හොති.

(2.) කථංඤච භික්ඛවෙ භික්ඛු ලක්ඛණකුසලො හොති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු 'කම්මලක්ඛණො ඛාලො, කම්මලක්ඛණො පණ්ණීතො'ති යථාභුතං පජානාති. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු ලක්ඛණකුසලො හොති.

(3.) කථංඤච භික්ඛවෙ භික්ඛු ආසාපිකං සාවෙතා හොති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු උප්පන්නං කාමපිතකකං තාගිචාසෙති පජ්ඣති විනොදෙති බ්‍යන්තීකරෙති අනභාවං ගමෙති. උප්පන්නං බ්‍යාපාදපිතකකං -පෙ- උප්පන්නං විහිංසාපිතකකං -පෙ- උප්පනානුපාහෙන පාපකෙ අකුසලෙ ධම්මෙ තාගිචාසෙති පජ්ඣති විනොදෙති බ්‍යන්තීකරෙති අනභාවං ගමෙති. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු ආසාපිකං සාවෙතා හොති.

(4) කථංඤච භික්ඛවෙ භික්ඛු වණං පට්ඨිජ්ජාදෙතා හොති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු වක්ඛුතා රූපං දිස්වා න නිමිත්තඤ්ඤාති හොති තානුබ්‍යඤ්ඤානඤ්ඤාති. යත්ථාගිකරණමෙතං වක්ඛුජ්ඣයං අසංවුතං විහරන්තං අභිජ්ඣාදෙමිතඤ්ඤා පාපකා අකුසලා ධම්මා අනාසාදෙවද්දං, තස්ස සංවාරාය පට්ඨෙජ්ජති, රත්තති වක්ඛුජ්ඣයං, වක්ඛුජ්ඣයෙ සංවරං ආපජ්ජති. ඤානෙන සඤ්ඤා සුච්චා -පෙ- ඤානෙන ගතං ඝාගිච්චා -පෙ- ජීවනාය රසං යාගිච්චා -පෙ- ඤානෙන ථෙරාගිච්චං ජුගිච්චා -පෙ- මනසා ධම්මං විඤ්ඤාය න නිමිත්තඤ්ඤාති හොති තානුබ්‍යඤ්ඤානඤ්ඤාති. යත්ථාගිකරණමෙතං මනිජ්ඣයං අසංවුතං විහරන්තං අභිජ්ඣාදෙමිතඤ්ඤා පාපකා අකුසලා ධම්මා අනාසාදෙවද්දං, තස්ස සංවාරාය පට්ඨෙජ්ජති. රත්තති මනිජ්ඣයං, මනිජ්ඣයෙ සංවරං ආපජ්ජති. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු වණං පට්ඨිජ්ජාදෙතා හොති.

(5.) කථංඤච භික්ඛවෙ භික්ඛු බුමිං කතතා හොති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු යථාසුතං යථාපට්ඨෙතං ධම්මං විජානෙත පරෙසං දෙදෙතා හොති. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු බුමිං කතතා හොති.

5. මහණෙනි, එපරිද්දෙන් ම එකොළොස් අඩගයෙකින් යුක්ත මිහණ මේ ශාසනයෙහි දිසුණුවට වැඩිමට විපුලභවට සුදුස්සෙක් වෙයි. කවර එකොළොසෙකින් ද?

මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි මිහණ රූපය වේ. ලක්ෂණයෙහි දක්ෂ වේ. මෑසිඛිජු ඉවත් කරන්නේ වේ. වණ වසන්නේ වේ. දුම් කරන්නේ වේ. කොටුපල දැනී. පිතිය දැනී. ගමන් මග දැනී. ගොවරයෙහි දක්ෂ වේ. ඉතිරි කොට දොවත්තේ වේ. රුත්රය වූ පැවිදි ව බොහෝ කල් ඇති සබ්බපිතා වූ සබ්බපරිණායක වූ යම් ඒ සඵලි රහික්ෂ කෙතෙක් වෙත් නම්, ඔවුන් අභිරොකපුජාවෙන් පුදන්නේ වේ. (මේ අඩග එකොළොසිනි.)

(1.) මහණෙනි, මහණ කෙසේ රූපය වේ ද? මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි මිහණ යම් කිසි රූපයක් වේ නම්, 'ඒ සියලු රූපය සඳර මහා භූතයෝ ය, සඳර මහා භූතයන්ගේ උපාදාය රූප ය'යි තත් වූ පරිදි දැනී. මහණෙනි, මෙසේ මිහණ රූපය වේ.

(2.) මහණෙනි, මහණ කෙසේ තම් ලක්ෂණයෙහි දක්ෂ වේ ද? මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි මිහණ 'බාලයා ක්‍රියාව ලක්ෂණ කොට ඇත්තේ ය. පණ්ඩිතයා ක්‍රියාව ලක්ෂණ කොට ඇත්තේ ය'යි තත් වූ පරිදි දැනී. මහණෙනි, මෙසේ මිහණ ලක්ෂණයෙහි දක්ෂ වේ.

(3.) මහණෙනි, මහණ කෙසේ තම් මෑසිඛිජු ඉවත් කරන්නේ වේ ද? මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි මිහණ උපත් කාමචිතයී සිත්හි නො වස්වයි, දුරු කෙරේ, පෙලසි, කෙලවර කෙරේ, පිළිවෙළින් අභාවයට පමුණුවයි. උපත් ව්‍යාපාදචිතයීය ... උපත් විහිසා චිතයීය ... උපනුපත් ලාමක අකුලඛමච්ඡන් සිත්හි නො වස්වයි. දුරු කෙරේ, පෙලසි, කෙලවර කෙරේ, පිළිවෙළින් අභාවයට පමුණුවයි. මහණෙනි, මෙසේ මිහණ ඉහඬ ඉවත් කරන්නේ වේ.

(4.) මහණෙනි, මහණ තෙමේ කෙසේ තම් වණ වසන්නේ වේ ද? මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි මිහණ ඇසින් රූප දැක තිමිති නො ගන්නේ වේ. අනුව්‍යඤ්ඤ නො ගන්නේ වේ. යම් කාරණයෙකින් වන්සුරිඤ්ඤ සංවර නො කොට වසන්නා වූ මේ පුඤ්ජා අභිධ්‍යාදොමනසා වූ පවිටු අකුලඛමච්ඡෝ පුත්‍රබදනාහු තම්, ඒ වන්සුරිඤ්ඤයාගේ සංවරය පිණිස පිළිපදි යි. වන්සුරිඤ්ඤය රකිති. වන්සුරිඤ්ඤයෙහි සංවරයට පැමිණෙති. ... කණින් ශබ්දයක් අසා ... නාසාගෙන් ගඳ අසා ... දිවෙන් රස පිඳ ... කයින් පැහැසිය යුක්ත පහසා ... සිත්හි ඛමිය දැක තිමිති නො ගන්නේ වෙයි. අනුච්ඡදන් නො ගන්නේ වෙයි. යම් කාරණයෙකින් මනිඤ්ඤ සංවර නො කොට වසන්නා වූ ඒ පුඤ්ජා අභිධ්‍යාදොමනසා වූ ලාමක අකුලඛමච්ඡෝ පුත්‍රබදනාහු ද, ඒ මනිඤ්ඤයාගේ සංවරය පිණිස පිළිපදි යි. මනිඤ්ඤ රකිති. මනිඤ්ඤයෙහි සංවරයට පැමිණෙති. මහණෙනි, මෙසේ මිහණ වණය වසන්නේ වේ.

5. මහණෙනි, මහණ කෙසේ තම් දුම් කරන්නේ වේ ද? මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි මිහණ ඇසු පරිදි පුඤ්ජන කල පරිදි ඛමිය විසඳර වයසෙන් අනුභව දෙශනා කරන්නේ වේ. මහණෙනි, මෙසේ මිහණ දුම් කරන්නේ වේ.

(6.) කථංඤ්ඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු තිත්ථං ජානාති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු යෙ තෙ භික්ඛු බහුස්සුතා ආගතාගමී ඛම්මධරු විතයධරු මාතිකාධරු, තෙ කාලොත කාරං උපසඛකමිත්ථා පරිපුච්ඡති පරිපඤ්ඤාති: ඉදං භනන්ත කථං, ඉමස්ස භො ආජේවා?ති. නස්ස තෙ ආයසමනේනා අවිච්චිඤ්ඤාව පිච්චන්ති, අනුත්තාතීකතඤ්ඤා උත්තාතීකරුන්ති, අනෙකමිතිනෙසු ච කඛ්ඛාට්ඨාතිගෙසු ඛලෙමසු කඛ්ඛං පටිච්චනොදෙනති. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු තිත්ථං ජානාති.

(7.) කථංඤ්ඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු පිතං ජානාති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු කථාගතපාචේදීගත ඛම්මපිතයෙ දෙසීගමානෙ ලහති අත්ථෙච්චදං, ලහති ඛම්මචේදං, ලහති ඛච්චුපසංහිතං පාමුජ්ජං. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු පිතං ජානාති.

(8.) කථංඤ්ඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු විපිං ජානාති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අරියං අට්ඨබ්බිතිකං මිඤ්ඤං යථාභුතං පජානාති. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු විපිං ජානාති.

(9.) කථංඤ්ඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු ගොචරකුසලො භොති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු චන්තාරුණ සතිපට්ඨානෙ යථාභුතං පජානාති. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු ගොචරකුසලො භොති.

(10.) කථංඤ්ඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු සාවභෙසදෙසී භොති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සඤ්ඤා ගතපඨිකා අභිඤ්ඤා පචාරෙන්නති විචරපිණ්ඩපාන-සෙත්තාසනසීලානපච්චිතභොසජ්ජපරික්ඛාරෙති. තනු භික්ඛු මිත්තං ජානාති පටිග්ගභණ්ඩං. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු සාවභෙසදෙසී භොති.

(11.) කථංඤ්ඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු යෙ තෙ භික්ඛු ජෙරු රත්තඤ්ඤා විරපබ්බජ්ජතා සඛ්ඤපිතරො සඛ්ඤපරිණායකා, තෙ අභිජෙරකපුජාය පුජේතා භොති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු යෙ තෙ භික්ඛු ජෙරු රත්තඤ්ඤා විරපබ්බජ්ජතා සඛ්ඤපිතරු සඛ්ඤපරිණායකා තෙසු මේත්තං කායකම්මං පච්චුපට්ඨාපෙති ආචී චෙච රහො ච, මේත්තං චචිකම්මං පච්චුපට්ඨාපෙති ආචී චෙච රහො ච, මේත්තං මනොකම්මං පච්චුපට්ඨාපෙති ආචී චෙච රහො ච. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු යෙ තෙ භික්ඛු ජෙරු රත්තඤ්ඤා විරපබ්බජ්ජතා සඛ්ඤපිතරු සඛ්ඤපරිණායකා, තෙ අභිජෙරකපුජාය පුජේතා භොති.

ඉමෙසී ඛො භික්ඛවෙ එකාදසති ඛලෙමසී සමන්තාගතො භික්ඛු භඛො ඉමිසමං ඛම්මපිතයෙ වුද්ධිං විරුලුති. චෙපුලලං ආපජ්ජතුන්ති.

ඉදමචොච භගවා. අත්තමනා තෙ භික්ඛු භගවතො හාසිතං අභිතස්සන්ති.

මහාභොජාලකසුත්තං නතිසං.

(6.) මහණෙනි, මහණ කෙසේ නම් තොටුපල දන්නේ වේ ද? මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි මහණ බහුලාල වූ දත් ආගමි ඇති බවට වූ විනයබර වූ මානාකාර වූ යම් ඒ සඵලර්ථි කියනු ලබන වෙත් ද, කලින් කල මවුත් වෙත ඵලමි 'වහන්ස, මෙය කෙසේ ද, මෙහි අතීය කවරේදැ'යි විචාරයි. ප්‍රශ්න කරයි. ඒ ආශ්‍රමෙන් මවුට විචාර තොටුවක් විචාර කෙරෙත්. ප්‍රකට තොටුවක් ප්‍රකට කෙරෙත්. තොයෙක් සැක සහිත වූ බවටත්ති සැකය දුරු කෙරෙත්. මහණෙනි, මෙසේ මහණ තොටුපල දනියි.

(7.) මහණෙනි, මහණ කෙසේ නම් පාතය කිරීම දනි ද? මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි මහණ බුදුන් වදාල බවටිතය දෙසනු ලබන කල්හි අතීය දත සතුට ලබයි. බවීය දත සතුට ලබයි. බමාශ්‍රිතප්‍රමොදය ලබයි. මහණෙනි, මෙසේ මහණ පාතය කිරීම දන්නේ වේ

(8.) මහණෙනි, කෙසේ නම් මහණ තෙමේ මාතීය දන්නේ වේ ද? මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි මහණ තෙමේ ආභිඤ්ඤාභිකමාතීය තත් වූ පරිදි දනී. මහණෙනි, මෙසේ මහණ තෙමේ මාතීය දන්නේ වේ.

(9.) මහණෙනි, කෙසේ නම් මහණ ගොවරයෙහි දක් වේ ද? මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි මහණ සිටුසිටවත් තතු සේ දන්නේ වේ. මහණෙනි, මෙසේ මහණ ගොවරයෙහි දක් වේ.

(10.) මහණෙනි, මහණ කෙසේ නම් ඉතිරි කොට දෙවන්නේ වේ ද? මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි මහණතු සැදැහැවත් ගැහැවිගෝ සිටුරු පිටුවා සෙනසුත් ගිලන්පත බෙහෙසත් පිරිකරින් එය ඵලවා පවරත්. එහිදී මහණ පිටුගැනීමේ ප්‍රමාණය දන්නේ වේ. මහණෙනි, මහණ මෙසේ ඉතිරි කොට දෙවන්නේ වේ.

(11) මහණෙනි, මහණ කෙසේ නම් විරුහු වූ පැවිදි වි බොහෝ කල් ඇති සබ්බපතා වූ සබ්බපරිණායක වූ යම් ඒ සඵලර්ථි කියනු ලබන වෙත් නම්, මවුත් අතිරේකපුරාවෙන් පුදන්නේ වේ ද? මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි මහණ විරුහු වූ පැවිදි වි බොහෝ කල් ඇති සබ්බපතා වූ සබ්බපරිණායක වූ යම් ඒ සඵලර්ථි කියනු ලබන වෙත් නම්, ඒ කියනුත් කෙරෙහි මෙමුත්තායකමය හමුවෙහිත් නො හමුවෙහිත් ඵලවයි මෙමුත්තායකමය හමුවෙහිත් නො හමුවෙහිත් ඵලවයි. මෙමු මනාකමය හමුවෙහිත් නො හමුවෙහිත් ඵලවයි. මහණෙනි, මෙසේ මහණ විරුහු වූ පැවිදි වි බොහෝ කල් ඇති සබ්බපතා වූ සබ්බපරිණායක වූ යම් ඒ සඵලර්ථි කියනු ලබන වෙත් නම්, මවුත් අතිරේක පුරාවෙන් පුදන්නේ වේ.

මහණෙනි, මේ ඵකොලොස් අභිසංඝයන් සුක්ක මහණ මේ ශාසනයෙහි දිවුණුවට වැඩිමට විපුලකමට පැමිණීමට සුදුසු වෙයි.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාල සේක. සතුටු වූ ඒ කියනු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සාමිතය මැනැවැ සි පිලිගත්ත.

මහාගොපාලකසූත්‍රය තුන්වැනි සි.

1. 4. 4.

චූළගොපාලකසුත්තං

1. ඵ්ඵං මෙ සුත්තං ඵකං සමයං ගඟවා චජ්ජිසු විහරති උක්කමෙලායං¹ ගඛිතාය නදියා තීරෙ. තනු ඛො ගඟවා භික්ඛු ආමනොසි භික්ඛවො²ති. 'හදනො'ති තෙ භික්ඛු ගඟවනො පච්චජෙසොසුං. ගඟවා ඵතදවොච:

2. භුතපුබ්බං භික්ඛවෙ මාගධකො ගොපාලකො දුපසඤ්ඤජාතිකො වසොනං පච්ඡිමෙ මාසෙ සරදසමයෙ අසමචෙක්ඛිනිා ගඛිතාය නදියා ඕරිමං තීරං අසමචෙක්ඛිනිා පාරිමිං තීරං අතිනෙවනෙව ගාවො පතාරෙසි උත්තරං තීරං සුච්ඡෙතානං.³ අථ ඛො භික්ඛවෙ ගාවො මජ්ඣෙ ගඛිතාය නදියා සොතෙ අමණ්ඩලියං⁴ කරිනිා තනෙව අනගඛසභනං ආපජ්ජිසු. නං කියො ගෙතු? තථා හි සො භික්ඛවෙ මානධසකො ගොපාලකො දුපසඤ්ඤජාතිකො වසොනං පච්ඡිමෙ මාසෙ සරදසමයෙ අසමචෙක්ඛිනිා ගඛිතාය නදියා ඕරිමං තීරං අසමචෙක්ඛිනිා පාරිමිං තීරං අතිනෙවනෙව ගාවො පතාරෙසි උත්තරං තීරං සුච්ඡෙතානං.

3 ඵච්ඡෙමච ඛො භික්ඛවෙ යෙ කෙච්චි⁵ සමණො වා බුගමණො වා අකුසලා ඉමස්ස ලොකස්ස, අකුසලා ටරස්ස ලොකස්ස, අකුසලා මාරධෙය්‍යස්ස, අකුසලා අමාරධෙය්‍යස්ස, අකුසලා මච්චුධෙය්‍යස්ස, අකුසලා අමච්චුධෙය්‍යස්ස, තෙසං භෙ තොතබ්බං සදදනාතබ්බං මඤ්ඤියොනති, තෙසං තං ගවස්සති දීඝරතනං අභිතාය දුක්ඛාය.

4. භුතපුබ්බං භික්ඛවෙ මාගධකො ගොපාලකො සපසඤ්ඤජාතිකො වසොනං පච්ඡිමෙ මාසෙ සරදසමයෙ සමචෙක්ඛිනිා ගඛිතාය නදියා ඕරිමං තීරං සමචෙක්ඛිනිා පාරිමිං තීරං තිනෙවනෙව ගාවො පතාරෙසි උත්තරං තීරං සුච්ඡෙතානං. සො පඨමිං ටතාරෙසි යෙ තෙ උභයා ගොපිතරො ගොපරිණායකා. තෙ තීරිං ගඛිතාය සොනං ඡේනිා සොඡ්ඡිනා පාරං අගමිංසු. අථාපරෙ පතාරෙසි බලවගාවො, දම්මගාවො.⁶ තෙපි තීරිං ගඛිතාය සොනං ඡේනිා සොඡ්ඡිනා පාරං අගමිංසු. අථාපරෙ පතාරෙසි චච්ඡතරෙ⁶ චච්ඡතරිසො. තෙපි තීරිං ගඛිතාය සොනං ඡේනිා සොඡ්ඡිනා පාරං අගමිංසු. අථාපරෙ පතාරෙසි චච්ඡකෙ කීසබලකෙ.⁷ තෙපි තීරිං ගඛිතාය සොනං ඡේනිා සොඡ්ඡිනා පාරං අගමිංසු. -

1. උක්කමෙලාය, මජ්ඣං PTS. 2. ච්ඡෙතානං, සො. 3. අමණ්ඩලියා, සො. 4. යෙ හි කෙච්චි, මජ්ඣං PTS. 5. බලවගාවෙ දම්මගාවෙ, සො. PTS 6. චච්ඡතරෙ ව, සි 7. කීසබලකෙ, මජ්ඣං.

1. 4. 4.

චූළගොපාලක සූත්‍රය

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැදූරට ගඛනා භෝතෙර උක්කවෙලා තමී නුවර වැඩ වසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණෙහි සි භික්ෂූන් ඇමතු සේක. ඒ භික්ෂූහු පින්වතුන් වහන්සා සි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්හ. භාග්‍යවතුන්වහන්සේ තෙල වදල සේක:

2. මහණෙනි, පෙර වූවෙකි: මහධිරට වැසි දුෂ්ප්‍රාඥ සව්භාව ඇති ගොපල්ලෙක් වනී: සාතුචෙති පාසුළුමස ශරත්කාලයෙහි ගඛනානදියෙහි මෙතෙර නො සලකා එ තෙර නො සලකා නුසුදුසු තොටින් විදෙහයන් සතු උතුරු තෙරට ගවයන් තැරැවී. මහණෙනි, එකල්හි ගවයෝ ගඛනානදිය මැද සලාචාචුළුමක මැහිලි කොට එහි ම අවැඩවනසට පත්වූහ. (මුහුදට වන්හ.) ඒ කවර හෙයින් යන්: මහණෙනි, නුනුවණ පියවී ඇති ගොපල්ලා වසන් පාසුළුමස ශරත්කාලයෙහි ගඛනානදියෙහි මෙ තෙර නො සලකා එ තෙර නො සලකා විදේහයන් සතු උතුරුඉවුරට නුසුදුසු තොටින් ගවයන් තැරැවී. (එහෙයිනි.)

3. මහණෙනි, එ පරිදි ම යම් ම ඉමණයෝ වෙත් වසි බ්‍රාහ්මණයෝ වෙත් වසි මේ ලෝකයෙහි (සකනි - බාතු - ආයතනකන්ති) අදක්‍ෂ වෙද්ද, පරලොකයෙහි (සකනි - බාතු - ආයතනකන්ති) අදක්‍ෂ වෙද්ද, මාරධෙය්‍ය - සඛිඛ්‍යාත (මරුතිවස වූ) ශ්‍රේණුමික ධර්මයෙහි අදක්‍ෂ වෙද්ද, අමාරධෙය්‍ය සඛිඛ්‍යාත නවලොකොත්තරධර්මයෙහි අදක්‍ෂ වෙද්ද, මච්චුධෙය්‍ය සඛිඛ්‍යාත ශ්‍රේණුමික ධර්මයෙහි අදක්‍ෂ වෙද්ද, අමච්චුධෙය්‍ය සඛිඛ්‍යාත නවලොකොත්තර ධර්මයෙහි අදක්‍ෂ වෙද්ද, යම් කෙනෙක් ඔවුන්ගේ වචනය ඇසිය යුතු කොට හැදෑහිය යුතු කොට හඟින්නාහු ද එය ඔවුන්ට අකොරානුයෙහි අහිත පිණිස උක් පිණිස වන්නේය.

4 මහණෙනි, වූවීරු දූයෙකි: මහධිරටවැසි සප්‍රාඥ සව්භාව ඇති ගොපල්ලෙක් වනී:සාතුචෙති පාසුළු මස ශරත්කාලයෙහි ගඛනානදියෙහි මෙ තෙර සලකා එ තෙර සලකා විදෙහයන් සතු උතුරුඉවුරට සුදුසු තොටින් ම ගවයන් කරණය කරවීය. හේ ගොපිතා ගොපරිතායක යම් වෘෂභ කෙනෙක් වූහු තමී, පලමු උත් එතෙර කරවී. ඔහු ගඟ සරස ප්‍රොතස් සිද ගෙණ සුවසේ පර තෙරට ගියාහු ය. ඉක්බිති අදන්ත ගවයනුද දමා ගවයනුද එතෙර කරවීය. ඔහු ද ගඟ සරස සැම සලා සිද ගෙණ සුවසේ පරතෙරට ගියාහු ය. ඉක්බිති තහමු වස්සන් හා වැස්සන් එතෙර කරවීය. ඔවුහු ද ගඟ සරස සැමසලා සිද ගෙණ සුවසේ පරතෙරට ගියාහු ය. ඉක්බිති කාශබල ඇති සෙසු (දුමල) වස්සන් එතෙර කරවීය. ඔහුද ගඟ සරස ප්‍රොතස් සිද සුවසේ පරතෙර වන්හ. -

මහණෙනි, පෙර වූවෙකී: එ දවස උපන් මවගේ 'හුං හුං' ගොරුවන් ගෙණයනු ලබන ලදරුවස්සෙක් වී ද, ඒ වසුද ගත කරස සැබ වතුරු සිදු ගෙණ සුවසේ පරතෙරට ගියේ ය. ඒ කවර ගෙයින ගත්: මහණෙනි, එපරිද්දෙන් මගධරවමැසි සප්‍රායෑ ස්වභාව ඇති ඒ ගොපපු වෘෂිමාසය පිළිබඳ පැසුළුමස්සි කරන්කාලයෙහි ගඬකා නදියෙහි මෙ තෙර සලකා එ තෙර සලකා විදේහ රට සතු උතුරුඉවුරට සුදුසු තොටින් ම ගවයන් තැරුවේය.

5. මහණෙනි, එ පරිද්දෙන් ම යම් ම ප්‍රමණයෝ වෙත් වසි බ්‍රාහ්මණයෝ වෙත් වසි මේ ලෝකය පිළිබඳ දක්‍ෂ වෙත් ද, පරලොව පිළිබඳ දක්‍ෂ වෙත් ද, මාරධෙවයාය පිළිබඳ දක්‍ෂ වෙත් ද, අමාරධෙවයාය පිළිබඳ දක්‍ෂ වෙත් ද, මව්බ්‍රාහ්මණයාය පිළිබඳ දක්‍ෂ වෙත් ද, අමව්බ්‍රාහ්මණයාය පිළිබඳ දක්‍ෂ වෙත් ද, යමෙක් ඔවුන්ගේ වචනය ඇසිය යුතු කොට ඇදහිය යුතු කොට ගනිද්ද, එය ඔවුන්ට බොහෝකල් නිත පිණිස සුව පිණිස වන්නේ ය.

6. මහණෙනි, යම් සේ යම් ඒ ගොපිතා වූ ගොපරිණායක වූ වෘෂභයෝ ගඬකානදිය කරස සැබ වතුරු සිදු ගෙණ සුවසේ පරතෙරට ගියාහු ද, මහණෙනි, එ පරිද්දෙන් ම කම්මානසුව වූ වෘෂ නිම වූ බඹසරවස් ඇති, සතර මහින් කල (සිවුසස් පිළිබඳ) සොළොස් කරණි ඇති, බසා කැබු කෙලෙස් බර ඇති, පැමිණි රකස් එල ඇති, ඉඤ්ඤ භවසංයෝජන ඇති, ඥානයෙන් මැනැවින් දැන පඤ්චමුක්තීන් මුතු යම් ඒ රකස් හිසුනු වෙත් ද, ඔහු මාරයාගේ කණකා නෑමැති සැබවතුරු කරස සිදු සුවසේ සංසාරපාරයට (නිවනට) ගියාහුය.

7. මහණෙනි, යම් සේ ඒ බලවත් දැනගවයෝ දැමියසුතු ගවයෝ ගඬකානදිය කරස සැබවතුරු සිදු ගෙණ සුවසේ පරතෙර ගියාහු ද, මහණෙනි, එ පරිද්දෙන් ම යම් ඒ හිසු කෙතෙක් බරමහාගිය සඤ්ඤාජන පස නැති කිරීමෙන් බිඹලොව උපපාදක වශයෙන් උපන්නාහු එහි පිරිනිවන්තාහු ඒ බ්‍රාහ්මලෝකයෙන් පෙරලා තො එන ස්වභාව ඇත්තාහු වෙත් ද, ඔහු ද මාරයාගේ සැබවතුරු කරස සිදු සුවසේ සතර පරතෙරට ගෙවත් නිවනට යන්නාහුය.

8. මහණෙනි, යම් සේ ඒ තහඹු වස්සෝ ද වෘස්සෝ ද ගඬකා නදියෙහි කරස සැබවතුරු සිදු ගෙන සුවසේ පරතෙරට ගියාහු ද, මහණෙනි, එ පරිද්දෙන් ම යම් ඒ හිසු කෙතෙක් ත්‍රිවිධ සංයෝජනයන්ගේ පරික්‍ෂායෙන් රාකලේෂමොහයන් තුනු බැවින් සකාදගාමි වූවාහු වරක් ම මේ ලොකයට අවුත් දුක් කෙලවර කරන්නාහු ද, ඔහු ද මාරයාගේ ප්‍රොතස් කරස සිදු සුවසේ සතරපරතෙරට යන්නාහ.

9. මහණෙනි, යම් සේ දුබල වස්සෝ ගඬකානදියෙහි සැබව- වතුරු කරස සිදු ගෙන සුවසේ පරතෙර ගියාහු ද, මහණෙනි, එපරිද්දෙන් ම යම් ඒ හිසු කෙතෙක් තුන් සංයෝජන ක්‍ෂය කිරීමෙන් සෝචන් වූවාහු අවිනිපාතස්වභාව ඇත්තාහු, ගතිනියන වූවාහු, සමෝධිපරායණ වූවාහු වෙත් ද, ඔහු ද මාරයාගේ ප්‍රොතස් කරස සිදු සුවසේ සතරපරතෙරට යන්නාහ.

10. සෙය්‍යථාපි සො භික්ඛවෙ චච්ඡකො තරුණකො තාවදෙව ජාතකො මාතුගොරවකෙන චුය්‍යමානො තිරිසං ගඛිතාය සොතං ඡේත්ථා සොත්ථිනා පාරං අගමාසී, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ යෙ තෙ භික්ඛු ධම්මානුසාරිනො සඤ්ඤානුසාරිනො, තෙපි තිරිසං මාරණං සොතං ඡේත්ථා සොත්ථිනා පාරං ගමිස්සන්ති.

11. අහං ඛො පන භික්ඛවෙ කුසලො ඉමිස්ස ලොකස්ස, කුසලො පරණ ලොකස්ස, කුසලො මාරධෙය්‍යස්ස, කුසලො අමාරධෙය්‍යස්ස, කුසලො මච්චුධෙය්‍යස්ස, කුසලො අමච්චුධෙය්‍යස්ස. තස්ස මය්‍යං භික්ඛවෙ යෙ සොතබ්බං සද්දකාතබ්බං මඤ්ඤිස්සන්ති, තෙතං තං ගමිස්සන්ති දීඝරතතං භිතාය සුඛායාති.

12. ඉදමවොච ගගවා ඉදං වච්ඤා සුගතො අථාපරං එතදවොච සප්ථා:

“අයං ලොකො පරො ලොකො¹ ජාතතා සුස්සකාසිලනා,
යඤ්ච මාරෙත සමපතතං අප්පතතං යඤ්ච මච්චුතා,
සබ්බං ලොකං අභිඤ්ඤාය සමුච්චෙත පජාතතා,
විවචං අමතඤ්ඤාරං ඛෙමං තිබ්බානපතතීයා.
ඡිත්තං පාපිමනො සොතං විඤ්ඤානං චතමිකතං,²
පාමුජ්ජබ්භුලා හොථ ඛෙමං පඤ්ඤථ³ භික්ඛවො”ති.

චූළගොපාලකසුත්තං වතුකම්භං.

1. 4. 5.

චූළසච්චකසුත්තං

1. ඵ්චං මෙ සුතං: එකං සමයං ගගවා වෙසාලියං විහරති මහාවනෙ කුටාගාරසාලායං. තෙන ඛො පන සමයෙන සච්චකො තිගණ්ඨසුතො වෙසාලියං පටිච්ඡති හස්සපච්චාදිකො¹ පඤ්ඤිතවාදෙ සාධුසම්මතො බහුජනස්ස. සො වෙසාලියං පරිසරිං² එවං වාවං භාසති: “තාහං තං පස්සාමි සමණං වා බ්‍රාහ්මණං වා සඛිස්සං ගණ්ඨං ගණාවරිදං, අපි³ අරහතතං සමමාසමුඤ්ඤං පටිජානමාහං, ඡයා මයා වාදෙන මාදං සමාරඤ්ඤා න සඛිකමෙපය්‍ය න සමපකමෙපය්‍ය න සමපච්චෙය්‍ය, යස්ස න කචෙජ්ජි සෙද, මුච්චෙවිග්ගො.-

1. පරලොකො ඡිචු. PTS 2. විහරිතිකතං, මජ්ඣං.
3. පස්සාමා තිපි පාදො - අඛිකච්චා, පස්සාම, මජ්ඣං, PTS
4. හස්සපච්චාදිකො, මජ්ඣං 5. පරිසරි, මජ්ඣං. 6. අපි ව, මජ්ඣං. ඡයා.

10. මහණෙනි, යම් සේ එ දවස උපන් මවගේ ගොරුවන් ගෙණයනු ලබන ලදරු වසුපැටියෙක් හඬනාදියෙහි සැඬවතුරු සරස සිදු ගෙණ සුවසේ පරතෙර ගියේ ද, මහණෙනි, එ පරිද්දෙන් ම බමමානුසාරී (ප්‍රඥාධික) වූ ද සඤ්ඤාසාරී (ග්‍රඤ්ඤාධික) වූ ද යම් ඒ (ප්‍රථම මාගී සම්බන්ධී) හික්කු කෙනෙක් වෙත් ද, ඔහු ද මාරයාගේ ස්‍රෝතස් සරස සිදු ගෙණ සුවසේ පරතෙර යන්නාහ.

11. මහණෙනි, මම චතාගි මේ ලොකය පිළිබඳව දක්‍ෂ වෙමි. පරලොව පිළිබඳව දක්‍ෂ වෙමි. මාරබෙය්‍යය පිළිබඳව දක්‍ෂ වෙමි. අමාර-බෙය්‍යය පිළිබඳව දක්‍ෂ වෙමි. මච්චුබෙය්‍යය පිළිබඳව දක්‍ෂ වෙමි. අමච්චු-බෙය්‍යය පිළිබඳව දක්‍ෂ වෙමි. මහණෙනි, ඒ මාගේ වචනය යම් කෙනෙක් ඇසිය යුතු කොට ඇදහිය යුතු කොට හඬින් ද, ඔවුනට එය බොහෝ කල් හිත පිණිස සුව පිණිස පවත්නේ ය.

12. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙල වදාළ සේක. කෙල වදාළ සුගත වූ ශාසනාන් වහන්සේ ඉක්බිතිව අන්‍ය වූ මේ ශාථා වදාළ සේක:

“භෑම දහම් දන්තා බුදුරජුන් විසින් මෙලොව හා පරලොව මනාව වදාරණ ලදී. මාරයා විසින් යමෙක් පැමිණෙන ලද ද, මාරයා විසින් යමෙක් නො පැමිණෙන ලද ද, සියල්ල දන්තා බුදුරජුන් විසින් ඒ සියලු ලෝකය පිඤ්ඤානෙයෙන් දැන නිවනව පැමිණීම පිණිස නිර්භය වූ ආයතීමාගීය විවාහ කරණ ලදී. පාපි මාරයාගේ තාපණා තැමැති සැඬ වතුරු සිඳින ලදී. විතාග කරණ ලදී. මාන නළ දුරු කරණ ලදී. මහණෙනි, ප්‍රමොද බහුල කොට ඇත්තෝ වවු. නිවන පතවු.”

සම්මුච්ච චූළශොභාලකසූත්‍රය සි.

1. 4. 5.

චූළසම්මක සූත්‍රය

1. මුට්ඨ විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විශාලා මහනුවර තිසා මහවනයෙහි කුචාගාරශාලා තම් ගඳකිලියෙහි වැඩ වසන සේක. එ කල්හි කථාමාගී කියන පණ්ඩිතවෘද ඇති, ‘සාධු’ ය හි බොහෝ දෙනා විසින් යමමන සම්මක නම් නුවරපුත් විශාලා මහනුවර වෙසේ. භෞ විශාලා මහනුවර පිරිස්හි මෙසේ බෙණේ: මා විසින් කථාමාගීයෙන් දෙස් ඇරැවු යම් කිසිවෙක් කම්පිත නො වන්නේ ද, ප්‍රකම්පිත නො වන්නේ ද, වෙවුලා නො යන්නේ ද, යමකුගේ කක්‍ෂයෙන් සෙවද නො සිලියේ ද, එබඳු වූ, ශිෂ්‍යසඬක ඇති, ශිෂ්‍යගණ ඇති, ගණාචාරී, ශ්‍රමණයකු හෝ බ්‍රාහ්මණයකු හෝ - ‘රහත්’හි ‘බුදුම්’හි පිළිණ කරනුවකු පවා නො දනිමි. -

ථූණ්ණෙඤ්ච පභං¹ අවේතනං වාදෙන වාදං සමාරභෙය්‍යං, සාපි මයා වාදෙන වාදං සමාරභියි² සඛකමෙපය්‍ය සමපකමෙපය්‍ය සමපවෙධෙය්‍ය, කො පන වාදෙ ඡුඤ්ඤානසුතස්සා”ති.

2. අඵ ඛො ආයසමා අස්සජී පුබ්බන්තහසමයං තිවාසෙත්ථි පත්ත- විචරං ආදාය වෙසාලිං පිණ්ඩාය පාවිසී. අද්දසා ඛො සච්චකො නිගණ්ඨ- පුත්තො වෙසාලියං ජබ්බාපිභාරං අනුච්චිකමමානො අනුච්චරමානො ආයසමන්තං අස්සජීං දුරභොව ආගච්ඡන්තං. දිස්වාත යෙනායසමා අස්සජී තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්ථි ආයසමතා අස්සජීතා සද්ධිං සමමාදි. සමමාදනියං කථං සාරාණියං³ විහිසාරෙත්ථි ඵකමන්තං අධියාසී. ඵකමන්තං ධීනො ඛො සච්චකො නිගණ්ඨපුත්තො ආයසමන්තං අස්සජීං ඵතදවොච:

“කථං පන හො අස්සජී සමණෝ ගොතමෝ සාවකෙ විනෙති, කථමායා ව පන සමණස්ස ගොතමස්ස සාවකෙසු අනුසාසතී ඛහුලා පචත්තතී”ති.

ඵචං ඛො අයතිවෙසස්සන හගවා සාවකෙ විනෙති, ඵචමායා ව පන හගවතො සාවකෙසු අනුසාසතී ඛහුලා පචත්තතී:

“රුපං භික්ඛවෙ අතිච්චං, වෙදනා අතිච්චා, සඤ්ඤා අතිච්චා, සඛබාරා අතිච්චා, විඤ්ඤාණං අතිච්චං. රුපං භික්ඛවෙ අනත්තා, වෙදනා අනත්තා, සඤ්ඤා අනත්තා, සඛබාරා අනත්තා, විඤ්ඤාණං අනත්තා. සඛබ ඛබ්බාරා අතිච්චා, සඛබ ඛමමා අනත්තා”ති.

ඵචං ඛො අයතිවෙසස්සන හගවා සාවකෙ විනෙති, ඵචමායා ව පන හගවතො සාවකෙසු අනුසාසතී ඛහුලා පචත්තතීති.

“දුස්සුතං වත හො අස්සජී අස්සුමහ, ගෙ මයං ඵචංවාදිං සමණං ගොතමං අස්සුමහ. අපෙපචතාම මයං කදචි කරහපි තෙන හොතා ගොතමෙන සද්ධිං සමාගවෙජ්ජයාමි, අපෙපචතාම සියා කොච්චෙදව කථාසලලාපො, අපෙපචතාම තස්මා පාපකා දිට්ඨිගතා විවෙච්චියාමා”ති.

3. තෙන ඛො පන සමයෙන පඤ්චමන්තාති ලිච්ඡවිසතාති සත්ථායාරෙ සන්තිපතිතාති හොනති කෙනච්චෙදව කරණියෙන. අඵ ඛො සච්චකො නිගණ්ඨපුත්තො යෙන තෙ ලිච්ඡවී තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්ථි තෙ ලිච්ඡවී ඵතදවොච:

“අභිකකමන්තා භොජෙනා ලිච්ඡවී! අභිකකමන්තා භොජෙනා ලිච්ඡවී! අජ්ජ මෙ සමණෙන ගොතමෙන සද්ධිං කථාසලලාපො භවිස්සති. සමෙ මෙ සමණෝ ගොතමො තථා පභිට්ඨිස්සති, සථාස්සා⁴ මෙ ඤ්ඤාඤ්ඤානරෙන සාවකෙන අස්සජීතා තාම භික්ඛුතා පභිට්ඨිතං, සෙය්‍යථාපි තාම ඛලවා පුරිසො දීඝලොභිකං ඵලකං ලොමෙඤ්ඤ ගහෙත්ථා ආකඤ්ඤිය්‍ය පරිකඤ්ඤිය්‍ය සමපරිකඤ්ඤිය්‍ය, ඵචමෙචාහං සමණං ගොතමං වාදෙන වාදං ආකඤ්ඤියාමි පරිකඤ්ඤියාමි සමපරිකඤ්ඤියාමි. -

1. ථූණං පාසා, මජ්ඣං. 2. සොපි මයා වාදෙන වාදං සමාරභියා, මජ්ඣං. 3. සාරණියං, මජ්ඣං. 4. සථාවමේ, මජ්ඣං. - සා.

ඉදින් මම අවේනනික වූ වච්ච වාදයෙන් වාදාරොපණය කරන්නෙමි නම්, මා පිසින් වාදාරොපණ කරණ ලද ඒ වච්ච කම්පිත වන්නේ ය. ප්‍රකම්පයන් කම්පිත වන්නේ ය. වෙවුලා යන්නේ ය. මිනිසකුට වාදාරොපණ කෙලෙමි නම් කවර කථා ය'.

2. ඉක්බිති ආයුෂමත් අසාජී තෙරණුවෝ පෙරවරුයෙහි හැඳ පෙරෙව පා සිවුරු ගෙණ විශාලානුවර පිඬු පිණිස පිවිසියහ. සච්චක තීර්ග්‍රන්ථ ප්‍රභූද විශාලා නුවර ජඛිකාවිහාර පිණිස ගත්මත් කරනුයේ (රජගෙන් රජගෙට පයින් වැද) ඇවිදුනේ අසාජී තෙරණුවන් දුරදී ම එනුවන් දුටුවේ ය. දක ආයුෂමත් අසාජී තෙරණුවන් කරු පැමිණියේ ය. පැමිණ ආයුෂමත් අසාජී තෙරණුවන් හා සකුටු වී තුන්තට. නිසි සිහි කරනුවට නිසි කථා කොට තිමවා එකත්ප්‍රසසක සිටියේ ය. එකත්ප්‍රසසක සිටි සච්චක නුවර පුත් ආයුෂමත් අසාජී තෙරුන්හට තෙල කී ය:

“කියග අසාජිය, මහණ ගොයුම් සච්චන් කෙසේ හික්මවයි ද, මහණ ගොයුම්නුගේ සච්චන් කෙරෙහි කෙබඳු අනුශාසනා බහුලව පවත්නී ද?”

හිතිවෙස්න, මෙසේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සච්චන් හික්මවන සේක. ශ්‍රාවකයන් කෙරෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ මෙබඳු අනුශාසනා බහුලව පවත්නී ය:

“මහණෙනි, රූප අනිත්‍ය ය, වේදනා අනිත්‍ය ය, සංඥා අනිත්‍ය ය, සංසකාරයෝ අනිත්‍යයහ, විඤ්ඤ අනිත්‍ය ය. මහණෙනි, රූප අනාත්ම ය, වේදනා අනාත්ම ය, සංඥා අනාත්ම ය, සංසකාරයෝ අනාත්මයහ, විඤ්ඤ අනාත්මය. සියලු සංසකාරයෝ අනිත්‍යයහ. සියලු බමිසෝ අනාත්මයහ” කියා සි.

හිතිවෙස්න, මේ අයුරින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ශ්‍රාවකයන් හික්මවන සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ මෙබඳු අනුශාසනා සච්චන් කෙරෙහි බහුලව පවත්නී.

“භවත් අසාජිය, අපි ශ්‍රමණ ගෞතමයන් මෙවැනි වාද ඇඬියවුන් ඇසුමෝ ද, නො ඇසුව යුතු දැයක් ම ඇසුමිහ. අපි යම් කිසි දවසෙක ඒ භවත් ගෞතමයන් හා හමුවට යන්නමෝ නම් මනා මෑ නු. කිසියම් කථා බිණීමෙන් උපන් නම් මනා මෑ නු. ඒ පවුටු මිත්‍යාදූෂිතයන් ගලවා පිසන්නමෝ නම් මනා මෑ නු” යි සච්චක කී.

3. ඒ කල පත්සියක් පමණ ලිව්විනු කිසි කාර්යයක් සඳහා සන්ඝාගාරයෙහි රැස්වුනු එකල්හි සච්චක නිකණ්ණපුත් ඒ ලිව්විත් මෙහ එලඹියේ ය. එලඹ ඒ ලිව්විත්ට තෙල කී:

භවත් ලිව්විනි, එත්වා! භවත් ලිව්විනි එත්වා! අද මහණ ගොයුම් හා මාගේ කථාසල්ලාප වෙයි. යම් සේ ඔහුගේ විශ්වාත - ප්‍රසිඤා (පස්වග ශ්‍රාවකයන් කෙරෙහි) එක්කර ශ්‍රාවකයකු වූ අසාජී නම් මහණකු පිසින් මට යම්සේ (වචනගෙන්) පිහිටන ලද ද, ඉදින් මහණ ගොයුම් මට එසේ පිහිටා සිටින්නේ නම්, යම් සේ බල ඇති පුරුෂයෙක් දික් ලොම් ඇති එඵවකු ලොමෑ හෙණ (ඕවට මොවට ලා) ආකම්ණ පරිකම්ණ සමපරිකම්ණ කෙරේ ද, එසෙසින් ම මම මහණ ගොයුම්හු වාදගෙන් වාද කොට ආකම්ණ පරිකම්ණ සමපරිකම්ණ කරමි. -

සෙය්‍යථාපි නාම බලවා සොණ්ඩිකාකම්මකපුරා මහනතං සොණ්ඩිකාකිලසුද්ධං ගම්හීරෙ උදකරතදෙ ඊකඛිපිනි, කණේණ ගහෙච්චා ආකසෙඤ්ඤා පරිකසෙඤ්ඤා සමපරිකසෙඤ්ඤා, එවමෙව්චානං සමණං ගොතමං වාදෙන වාදං ආකඤ්ඤාපුරිකඤ්ඤාසම් සමපරිකඤ්ඤාපුරිකඤ්ඤා. සෙය්‍යථාපි නාම බලවා සොණ්ඩිකාචුතොතො වාලං කණේණ ගහෙච්චා ඔටුනෙය්‍ය නිඤ්ඤානෙය්‍ය නිවේණාදෙය්‍ය,¹ එවමෙව්චානං සමණං ගොතමං වාදෙන වාදං ඔටුනිඤ්ඤාසම් නිඤ්ඤානිඤ්ඤාසම් නිවේණාදෙය්‍යාමි. සෙය්‍යථාපි නාම කුසුද්ධො සච්චිභාගෙතො ගම්හීරං පොකඛිරණිං ඔගහෙච්චා,² සණ්ධොපිකං,³ නාම කිලිතරාතං ඝිලිති, එවමෙව්චානං සමණං ගොතමං සණ්ධොපිකං මඤ්ඤාදා කිලිතරාතං කිලිඤ්ඤාසම්. අභිකක්ඛනානු භොතොතො ලිච්චි! අභිකක්ඛනානු භොතොතො ලිච්චි! අජ්ජ මෙ සමණෙන ගොතමෙන සද්ධං කථාසලාපො හවිඤ්ඤාති”ති.

4. තප්පකච්චෙව ලිච්චි එවමාහංසු: “කිං සමණො ගොතමො සච්චිකසා නිගණ්ඨපුත්තසා වාදං ආරොපෙසාති, අථ ඛො සච්චිකො නිගණ්ඨපුත්තො සමණසා ගොතමසා වාදං ආරොපෙසාති”ති. එකච්චෙව ලිච්චි එවමාහංසු: “කිං සො හවමානො සච්චිකො නිගණ්ඨපුත්තො,⁴ හගවතො වාදං ආරොපෙසාති, අථ ඛො හගව: සච්චිකසා නිගණ්ඨපුත්තසා වාදං ආරොපෙසාති”ති.

5. අථ ඛො සච්චිකො නිගණ්ඨපුත්තො ඊකච්චෙතොති ලිච්චිපපතොති පරිවුතො සෙති මහාවතං කුචාගාරසාලා තෙච්චපසඛකම්. තෙති ඛො පන සමයෙන සමඛනුලා භිකඤ්ඤා අසෙසාකාසෙස මඤ්ඤාමනාති, අථ ඛො සච්චිකො නිගණ්ඨපුත්තො සෙති තෙ භිකඤ්ඤා තෙච්චපසඛකම්. උපසඛකම්චා තෙ භිකඤ්ඤා එතදච්චොච: කතං චු ඛො භො එතරති සො හවං ගොතමො විතරති? දසසකකාමා හි මයං තං හවනතං ගොතමනාති. “එසග්ගිවෙසාන හගවා මහාවතං අපේකාගහෙච්චා අඤ්ඤාධරසම් ඊකඛනුලෙ දිවාවතාරං නිසිනොතො”ති.

6. අථ ඛො සච්චිකො නිගණ්ඨපුත්තො මහතියා ලිච්චිපපිසාස සද්ධං මහාවතං අපේකාගහෙච්චා ජයන හගවා තෙච්චපසඛකම්. උපසඛකම්චා හගවතා සද්ධං සමමොදි. සමමොදනීයං කථං සාරාණීයං විනිසාරෙච්චා එකමනතං නිසිදි. තෙපි ඛො ලිච්චි අපෙසකච්චෙ හගවනතං අභිවාදෙච්චා එකමනතං නිසිදිංසු. අපෙසකච්චෙ හගවතා සද්ධං සමමොදිංසු. සමමොදනීයං කථං සාරාණීයං විනිසාරෙච්චා එකමනතං නිසිදිංසු. අපෙසකච්චෙ සෙති හගව: තෙතඤ්ඤා ලිං ඊකාමෙච්චා එකමනතං නිසිදිංසු. අපෙසකච්චෙ හගවතො සනතිනක කාමගොතනං සාවෙච්චා එකමනතං නිසිදිංසු. අපෙසකච්චෙ ඤාණභිභූතා එකමනතං නිසිදිංසු. එකමනතං නිසිනොතො ඛො සච්චිකො නිගණ්ඨපුත්තො හගවනතං එතදච්චොච: පුච්චෙය්‍යාහං හවනතං ගොතමං කඤ්ඤාදෙව දෙසං, සච්චෙ මෙ හවං ගොතමො ඔකාසං කුරොති පඤ්ඤාසා වෙය්‍යාකරණොයාති. “පුච්චෙග්ගි-වෙසාන සද්ධකඛිඤ්ඤාති”ති.

1. නිපෙථාපෙය්‍ය මජ්ඣං - නිපෙථාපෙය්‍ය, ඤා. - නිවේණාදෙය්‍ය, PTS.
 2. ඔගහෙච්චා, මජ්ඣං. ඔගහිච්චා, PTS. 3. සණ්ධොපිකා, සි.
 4. කිං සො හවමානො සච්චිකො නිගණ්ඨපුත්තො සො, මජ්ඣං. - ඤා. කිං සො හවමානො සච්චිකො නිගණ්ඨපුත්තො සො. සි.

යම් සේ බලවත් සුරකම්කරුවෙක් මහත් වූ පිටි පැදුරු ගැඹුරු විලෙක බහා දෙකත ගෙන ආකමීණ පරිකමීණ සමපරිකමීණ කෙරේ ද, එ පරිද්දෙන් ම මම ඉමණ ගෞතමයන් වාදයෙන් වාද කොට ආකමීණ, පරිකමීණ, සමපරිකමීණ කරමි. යම් සේ යකතිමත් සුර බුභියෙක් රහ-පරහත (මේචූළකස්ස) දෙකත ගෙන ගටිකුරු කොට සලා පියා ද, උඩුකුරු කොට සලා පියා ද, නුවැත නුවැත ගසාපියාද, එසේම මම ඉමණ ගෞතමයන් වාදයෙන් වාද කොට අවබුද්ධත නිර්බුද්ධත කරමි. තිමෙඵාටතය (පොළාලීම) ද කරමි. යම් සේ සැටවසස් පිරුණු ඇතෙක් ගැඹුරු පොකුණකට මැස හණදෙවුන්කෙළි කෙළි ද මෙ පරිද්දෙන් ම මම ඉමණගෞතමයන් සමඟ සණදෙවුන්කෙළි වැහි වාදකෙළියක් කෙළිමි. හවන් ලිච්ඡතී, එත්වා. හවන් ලිච්ඡතී, එත්වා. අද ඉමණ ගෞතමයන් සමඟ මාගේ කථාසලලාපයෙක් වන්නේ ය"යි.

4. එහි ඇතැම් ලිච්චි තෙතෙක් මෙසේ කීහ: "ඉමණගෞතම සච්චක නිගණ්ඨපුත්තාට කුමන වාදරොපණයක් කරන්නේ ද, සච්චකනිගණ්ඨපුත්ත ඉමණගෞතමයන්ට වාදරොපණා කරනු මිස" කියා යි ඇතැම් ලිච්ඡතී මෙසේ කීහ: "සච්චකනිගණ්ඨපුත්ත හෙ (යක්, දෙව්, බිම) ඇ කවරක්ව සිටිමින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට වාදරොපණය කරන්නේ ද, වැලි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සච්චකනිගණ්ඨපුත්තට වාදරොපණය කරනු මිස"යි.

5. එකල්හි සච්චකනිගණ්ඨපුත්ත පත්තියක් පමණ ලිච්ඡතීන් පිරිවර් ගෙන මහවනවෙහෙර කුටාගාරශාලාව වෙත පැමිණියේ ය. එකමසෙහි බොහෝ මහණහු අභ්‍යවකාශයෙහි සක්මන් කෙරෙත්. ඉක්බිති සච්චකනිගණ්ඨපුත්ත ඒ හිසුන් වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ඒ හිසුන්ට තෙල කී: හවන්ති, ඒ හවන් ගෞතම දුන් කොහි වෙසෙයි ද? අපි ඒ හවන් ගෞතමයන් දක්නා කැමැත්තමහ. "ගිතීවෙත්ත, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහාවනසට වැද එක්තරු රැක්මුලෙක දිවාපිහාර පිණිස හුන් සේක"යි කීහ.

6. එසේ සච්චකනිගණ්ඨපුත්ත මහත් ලිච්ඡතී පිරිස් සමඟ මහවන වැද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හා සමඟ සතුටු විය. තුස්තට තිසි සිහි කරනුවට තිසි කථා කොට තිමවා එකත්පසෙක හිත. ඒ ලිච්ඡතී ද - ඇතැම්හු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත් පසෙක හුන්හ. ඇතැම්හු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමඟ සතුටු වූහ. සමෙමාදතීය සාරණීය කථා කොට තිමවා එකත්පසෙක හුන්හ. ඇතැම්හු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරට නම් ගොත් අස්වා එකත්පසෙක හුන්හ. ඇතැම්හු තුණ්ණිභූත වූවාහු එකත්පසෙක හුන්හ. එකත්පසෙක හුන් සච්චක නුවටදරු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කී: "මම හවන් ගොසුම්හු කිසි දෙසක් පිළිවිසිගැටියෙමි. හවන් ගොසුමාණන් පුශ්ත විසදනු සඳහා මට අවකාශයක් කළ හොඟිනැ" කියායි. "ගිතීවෙත්ත, ඊඟියෙත දුසක් පුඵවුස"යි පවරා වදලක.

7. “කථං පන හවං ගොතමො සාවකෙ විනෙති, කථමනාගා ච පන භොතො ගොතමස්ස සාවකෙඤ්ඤ අනුසාසනී ඛන්තූ පවත්තති”ති.

එවං ඛො අහං අග්ගිවෙස්සන සාවකෙ විනෙමි, එවමනාගා ච පන මෙ සාවකෙඤ්ඤ අනුසාසනී ඛන්තූ පවත්තති: රූපං භික්ඛවෙ අනිච්චං, වේදනා අනිච්චා, සංකාරා අනිච්චා, සංඛාරා අනිච්චා, විඤ්ඤාණං අනිච්චං. රූපං භික්ඛවෙ අත්තනා, වේදනා අත්තනා, සංකාරා අත්තනා, සංඛාරා අත්තනා, විඤ්ඤාණං අත්තනා. සංඛෙ භික්ඛාරා අනිච්චා, සංඛෙ ඛමමා අත්තනාති. එවං ඛො අහං අග්ගිවෙස්සන සාවකෙ විනෙමි, එවමනාගා ච පන මෙ සාවකෙඤ්ඤ අනුසාසනී ඛන්තූ පවත්තතිති.

8. “උපමා මං හො ගොතම පටිභාති”ති. “පටිභාතු තං අග්ගිවෙස්සනා”ති හගමා අවොච.

“සෙසයථාපි හො ගොතම යෙ කෙවිමෙ ඛිජ්ඣාමගුභගාමා චූඤ්ඤිං විරුළුති වෙපුලුං අපජ්ජන්ති, සංඛෙ භෙ පඨමං නිස්සාය පඨවියං පතිට්ඨාය එවමෙතෙ ඛිජ්ඣාමගුභගාමා චූඤ්ඤිං විරුළුති වෙපුලුං අපජ්ජන්ති. සෙසයථාපි චා පන හො ගොතම යෙ කෙවිමෙ ඛලකරණීයා කමමන්තා කරියන්ති, සංඛෙ භෙ පඨමං නිස්සාය පඨවියං පතිට්ඨාය එවමෙතෙ ඛලකරණීයා කමමන්තා කරියන්ති. එවමෙව ඛො හො ගොතම රූපතායං පුරිසපුග්ගලො රූපෙ පතිට්ඨාය පුඤ්ඤං චා අපුඤ්ඤං චා පසවති. වේදනතායං පුරිසපුග්ගලො වේදනායං පතිට්ඨාය පුඤ්ඤං චා අපුඤ්ඤං චා පසවති. සංකාරතායං පුරිසපුග්ගලො සංකාරායං පතිට්ඨාය පුඤ්ඤං චා අපුඤ්ඤං චා පසවති. සංඛාරතායං පුරිසපුග්ගලො සංඛාරෙසු පතිට්ඨාය පුඤ්ඤං චා අපුඤ්ඤං චා පසවති. විඤ්ඤාණතායං පුරිසපුග්ගලො විඤ්ඤාණෙ පතිට්ඨාය පුඤ්ඤං චා අපුඤ්ඤං චා පසවති”ති.

9. නනු තිං අග්ගිවෙස්සන එවං වදෙසි: “රූපං මෙ අත්තා, වේදනා මෙ අත්තා, සංකාරා මෙ අත්තා, සංඛාරා මෙ අත්තා, විඤ්ඤාණං මෙ අත්තා”ති.

“අහං හි හො ගොතම එවං වදෙමි: රූපං මෙ අත්තා, වේදනා මෙ අත්තා, සංකාරා මෙ අත්තා, සංඛාරා මෙ අත්තා, විඤ්ඤාණං මෙ අත්තාති. අසංඛෙ මහති ජනතා”ති.

තිං හි තෙ අග්ගිවෙස්සන මහති ජනතා කරියන්ති ඉඛ්ඤ නිං අග්ගිවෙස්සන සකංගෙව වාදං නිබ්බෙදෙහිති”ති.

“අහං හි හො ගොතම එවං වදෙමි: රූපං මෙ අත්තා, වේදනා මෙ අත්තා, සංකාරා මෙ අත්තා, සංඛාරා මෙ අත්තා, විඤ්ඤාණං මෙ අත්තා”ති.

7. “භවත් ගෞතමයෝ කෙසේ ශ්‍රාවකයන් තිත්මවත් ද? ශ්‍රමණ ගෞතමයන්ගේ කෙබඳු අනුශාසනා ශ්‍රාවකයන් කෙරෙහි බහුලව පවත්නී ද?”

හිතවෙස්න, මම මෙසේ ශ්‍රාවකයන් තිත්මවමි. මාගේ මෙබඳු අනුශාසනා ශ්‍රාවකයන් කෙරෙහි බහුල වශයෙන් ඇත: මහණෙනි, රූප අනිත්‍යය, වේදනා අනිත්‍යය, සංඥා අනිත්‍යය, සංසකාරයෝ අනිත්‍යය, විඤ්ඤා අනිත්‍යය. මහණෙනි, රූප අනාත්මය, වේදනා අනාත්මය, සංඥා අනාත්මය, සංසකාරයෝ අනාත්මය, විඤ්ඤා අනාත්මය. සියලු සංසකාරයෝ අනිත්‍යය. සියලු ධර්මයෝ අනාත්මය. හිතවෙස්න, මෙසේ වනාහි මම ශ්‍රාවකයන් තිත්මවමි. ශ්‍රාවකයන් කෙරෙහි බහුල වශයෙන් මාගේ මෙබඳු අනුශාසනා ඇතැයි.

8. “භවත් ගෞතමයෙනි, මම උපමායෙක් වටහයි”. “එ කියා, හිතවෙස්න”යි ගාග්‍රාවකුන් වහන්සේ වදාලන.

“භවත් ගෞතමයොදුව, යම් මේ ඛිජ්ජාමභුතයාම කෙනෙක් වාඤ්ඤාව විරුද්ධව විපුලකීයව පැමිණෙත් ද, ඒ සියලු ඛිජ්ජාමභුතයාමයෝ පොළොව නිසා පොළොවෙහි පිහිටා වාඤ්ඤාව විරුද්ධව විපුලකීයව පැමිණෙත්. භවත් ගෞතමයෙනි, යම් සේ බාහුබලයෙන් කල සුභු කමානන කෙනෙක් වෙත් ද, ඒ කැමයෝ පොළොව නිසා පොළොවෙහි පිහිටා කරනු ලැබෙත්. භවත් ගෞතමයෙනි, එ පරිද්දෙන් ම රූප අනාත්ම කොට ඇති මේ පුරුෂපුද්ගල රූපයෙහි පිහිටා පින් හෝ පච්ඡේද ප්‍රසව (රුක්) කෙරෙයි. වේදනා අනාත්ම කොට ඇති මේ පුරුෂපුද්ගල වේදනායෙහි පිහිටා පින් හෝ පච්ඡේද ප්‍රසව කෙරෙයි. සංඥා අනාත්ම කොට ඇති මේ පුරුෂපුද්ගල සංඥායෙහි පිහිටා පින් හෝ පච්ඡේද ප්‍රසව කෙරෙයි. සංසකාර අනාත්ම කොට ඇති මේ පුරුෂපුද්ගල සංසකාරයෙහි පිහිටා පින් හෝ පච්ඡේද ප්‍රසව කෙරෙයි. විඤ්ඤා අනාත්ම කොට ඇති මේ පුරුෂ පුද්ගල විඤ්ඤායෙහි පිහිටා පින් හෝ පච්ඡේද ප්‍රසව කෙරෙයි.”

9 කියන හිතවෙස්න, හෝ ‘රූප මාගේ අනාත්මය’, ‘වේදනා මාගේ අනාත්මය’, ‘සංඥා මාගේ අනාත්මය’, ‘සංසකාර මාගේ අනාත්මය’, ‘විඤ්ඤා මාගේ අනාත්මය’ ය යෙහි නු?

“භවත් ගෞතමයෙනි, මම ‘රූප මාගේ අනාත්මය, වේදනා මාගේ අනාත්මය, සංඥා මාගේ අනාත්මය, සංසකාර මාගේ අනාත්මය, විඤ්ඤා මාගේ අනාත්මය’ ය යෙමි. මේ මහාජනයෝ ද එ පරිදි කියති ”

හිතවෙස්න, මහාජනයෝ තව කුම කෙමරද් ද? එබැවින් හිතවෙස්න, තො ම තාගේ වාද අවුල් බිඳ කියා’යි වදාලන.

“භවත් ගෞතමයෙනි, මම වනාහි ‘රූප මාගේ අනාත්මය, වේදනා මාගේ අනාත්මය, සංඥා මාගේ අනාත්මය, සංසකාර මාගේ අනාත්මය, විඤ්ඤා මාගේ අනාත්මය’ යි කියමි.”

10. තෙන හි අභිච්චෙස්සන තං යෙවෙත්ථ පටිපුච්ඡියාමි. යථා තෙ ඛමෙය්‍ය, තථා නං බ්‍යාකරොග්‍යාහි. තං කීං මඤ්ඤාසි අභිච්චෙස්සන, චතෙනය්‍ය රඤ්ඤාඤ්ඤා ඛතතියස්ස මුඤ්ඤාච්චිතතස්ස¹ සකස්මිං. ටිජ්ඣෙ වසො: සාතෙතායං වා: සාතෙතාං, ජාපෙතායං වා: ජාපෙතාං, පබ්බාජෙතායං වා: පබ්බාජෙතාං - ඝෙය්‍යථාපි රඤ්ඤා පසෙනදීස්ස කොසලස්ස, ඝෙය්‍යථාපි වා: පන රඤ්ඤා මාගධස්ස අජාතසන්තුස්ස වෙදෙහිපුත්තස්සාහී?

“වතෙනය්‍ය හො ගොතම රඤ්ඤා ඛතතියස්ස මුඤ්ඤාච්චිතතස්ස සකස්මිං ටිජ්ඣෙ වසො: සාතෙතායං වා: සාතෙතාං, ජාපෙතායං වා: ජාපෙතාං, පබ්බාජෙතායං වා: පබ්බාජෙතාං - ඝෙය්‍යථාපි රඤ්ඤා පසෙනදීස්ස කොසලස්ස, ඝෙය්‍යථාපි වා: පන රඤ්ඤා මාගධස්ස අජාතසන්තුස්ස වෙදෙහිපුත්තස්ස. ඉමෙසමිපි හි හො ගොතමි යඛිකානං ගණානං - ඝෙය්‍යථීදං: වජ්ජනං, මල්ලානං චතතති සකස්මිං. ටිජ්ඣෙ වසො: සාතෙතායං වා: සාතෙතාං, ජාපෙතායං වා: ජාපෙතාං, පබ්බාජෙතායං වා: පබ්බාජෙතාං. කීං පන රඤ්ඤා ඛතතියස්ස මුඤ්ඤාච්චිතතස්ස ඝෙය්‍යථාපි රඤ්ඤා පසෙනදීස්ස කොසලස්ස, ඝෙය්‍යථාපි වා: පන රඤ්ඤා මාගධස්ස අජාතසන්තුස්ස වෙදෙහි පුත්තස්ස? චතෙනය්‍ය හො ගොතමි, චතතිතුඤ්ඤා මරහති”ති.

11. තං කීං මඤ්ඤාසි අභිච්චෙස්සන, යං නිං ඵලං වදෙහි: රූපං මෙ අත්තාහි, චතතති තෙ තස්මිං රූපෙ වසො: ඵලං මෙ රූපං හොතු, ඵලං මෙ රූපං මා අහොසිති? ඵලං චූතෙන සච්චකො නිගණ්ඨපුත්තො: තුණ්හි අහොසි.

දුතියමිපි ඛො හගවා සච්චකං නිගණ්ඨපුත්තං ඵතදවොච: තං කීං මඤ්ඤාසි අභිච්චෙස්සන, යං නිං ඵලං වදෙහි: රූපං මෙ අත්තාහි, චතතති තෙ තස්මිං රූපෙ වසො: ඵලං මෙ රූපං හොතු, ඵලං මෙ රූපං මා අහොසිති? දුතියමිපි ඛො සච්චකො නිගණ්ඨපුත්තො: තුණ්හි අහොසි.

අථ මඛා හගවා සච්චකං නිගණ්ඨපුත්තං ඵතදවොච: බ්‍යාකරොහි²දුති අභිච්චෙස්සන, තදුති තෙ තුණ්හිභාවස්ස කාලො. භො කොචි අභිච්චෙස්සන තථාගතෙන යාවතතියං සහබ්මිකං පඤ්ඤං. පුට්ඨො: ත බ්‍යාකරොහි, ඵපොචස්ස සත්තධා: මුඤ්ඤා ඵලතිති.

12. තෙන ඛො පන සමයෙන චජීරපාණී යකොධො ආයසං චජීරං ආදාස ආදිතං. සමපඡ්ඡිතං සජොතිගුතං සච්චකස්ස නිගණ්ඨපුත්තස්ස උපට්ඨෙතාසං. ධිකො හොති: “සමායං සච්චකො නිගණ්ඨපුත්තො හගවතො යාවතතියං සහබ්මිකං පඤ්ඤං. පුට්ඨො: ත බ්‍යාකරිස්සති, ඵපොචස්ස සත්තධා: මුඤ්ඤා ඵාලෙස්සාමි”ති.

1. මුඤ්ඤාච්චිතතස්ස, මජ්ඣ.

10. ගිතිවෙස්න, (පස්කඳු ආත්ම ය සි පිළින කෙරෙහි ද) එකරුණින් මෙහිලා තා ම පිළිවසිම. යම් සේ තව රුක්තේ නම, එසේ එය ප්‍රකාශ කරම. කීයග ගිතිවෙස්න, ඒ කිමැසි හඟනුව? කැන්කුලෙහි උපත් මුදුනෙහි අභිඝ්ඤා රජත්තට - පසේනදී කොසොල් රජහට සෙසින්, තොහොත් මගධාසිපති වෙදෙහි පුත්‍ර අජාසත් රජහට සෙසින්, මරවත්තට නිසියත් මරවත්තට, ධනනානියට නිසියත් දිළිඳු කරත්තට, රටින් තෙරතට නිසියත් රටින් තෙරවත්තට සියරට ඉසුරු (බල) පවත්තේ ද?

“හවත් ගොසුම් හොකුවෙහි, කැන්කුල උපත් මුදුනෙහි බිසෙස් කල - රජත්තට පසෙතදී කොසොල් රජහට තොහොත් මගධාසිපති වෙදෙහිපුත්‍ර අජාසත් රජහට සෙසින්, මරවත්තට නිසියත් මරවත්තට ධනනානියට නිසියත් දිළිඳු කරවත්තට රටින් තහනව නිසියත් රටින් තංවත්තට සියරට ඉසුරු පවත්තේ ය. හවත් ගොතමයෙහි, මේ සමුතයා ඇති ගණයා ඇති - එතම, වැදුරට රජුත්තට ද මුලරට රජුත්තට ද මරවත්තට නිසියත් මරවත්තට ධනනානියට නිසියත් දිළිඳු කරවත්තට රටින් තංවත්තට නිසියත් රටින් තංවත්තට සියරට ඉසුරු පවත්තේ ය. පසේනදී කොසොල් රජුත් වැනි මගධාසිපති වෙදෙහිපුත්‍ර අජාසත් රජුත්වැනි කැන්කුල උපත් මුදුනෙහි අභිඝ්ඤා රජහට කීයගු කිම? හවත් ගොතමයෙහි, උතට ඉසුරු ඇත් ම ය, පවත්තට ද නිසි ම යැයි” කී.

11. ගිතිවෙස්න, ඒ කිමැසි හඟනුව? ‘රූප මාගේ ආත්මය’ යි මෙසේ යමක් තෝ කීහි ද, ‘මාගේ රූප මෙසේ වේවා. මාගේ රූප මෙසේ තො වේවා’ යි තාගේ ඉසුරු එ රූපයෙහි පවත්තේ ද? මෙසේ වදල කල්හි සම්මක නුවටදරු තො බිණී.

දෙවැනි වට ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්මක නිගණ්ඨපුත්‍රයා තෙල පුළුවුන්හ. ගිතිවෙස්න, ඒ කිමැසි හඟනුව? ‘රූප මාගේ ආත්මය’ යන යමක් තෝ කීහි ද? ‘මාගේ රූප මෙසේ වේවා. මාගේ රූප මෙසේ තො වේවා’ යි ඒ රූපයෙහි තාගේ වසය පවත්තේ ද? සම්මක නිගණ්ඨපුත්‍ර දෙවැනි වට ද තො බිණී.

එක්විඳි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්මක නිගණ්ඨපුත්‍රයාට තෙල වදලහ: කීයග ගිතිවෙස්න, දැන් කලී බණව, දැන් තා තො බණත්තට කාලය තො වේ. ගිතිවෙස්න, යම් කිසිවෙක් තථාගත වසින් සකාරණ කොට තුන්සලක් පැණ අසන ලද්දේ පිලිතුරු තො දේ නම, මෙහි ම ඔහුගේ හිස සත්කමව පැළෙත්තේ ය

12. එකල්හි චජුපාණී යක්‍ෂ (සත් දෙව් තෙම) ගිතිකඳු බදු, ගිති ගෙන දිලියෙන, භාත්පහ වහන්සේලා වූ යමුවා වජ්‍රාසුධ ගෙන සම්මක නුවටදරුවා හිස් මතුයෙහි අහස “ඉදින් මේ සම්මක නුවටපුත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වසින් තුන්සලක් සකාරණ කොට පැන පුළුවුන්හ: ලදු ප්‍රකාශ තො කරත්තේ වී නම මෙහි ම ඔහුගේ මුදුන සත් සම්ම කොට පලම” යි සිටියේ ය.

තං ඛො පන චජීරපාණීං යක්ඛං භගවා වෙච්ච ජංගනී, සච්චකො ච නිගණ්ඨපුත්තො. අථ ඛො සච්චකො නිගණ්ඨපුත්තො භික්ඛො සංවිග්ගො ලොමහට්ඨජාතො භගවත්තංගෙච්ච තාණං ගවෙසී, භගවත්තංගෙච්ච ලොණං ගවෙසී, භගවත්තංගෙච්ච සරණං ගවෙසී, භගවත්තං එතදවොච්ච: පුච්ඡතු මං භවං ගොතමො, බ්‍යාකරිණ්ණාමිති.

13. තං කිං මඤ්ඤසි අග්ගිවෙසසන, යං ත්ඛං එචං චදෙසි: රූපං මෙ අත්තාති, චතතති තෙ තසමිං රූපෙ වසො “එචං මෙ රූපං කොඬු. එචං මෙ රූපං මා අභොසී”ති. “නො හිදං හො ගොතමි.” මතසි කරොති අග්ගිවෙසසන, මතසි කරිත්ථා ඛො අග්ගිවෙසසන බ්‍යාකරොති. න ඛො තෙ සක්ඛියති පුරිමෙත වා ජච්ඡිමං, ජච්ඡිමෙත වා පුරිමං.

තං කිං මඤ්ඤසි අග්ගිවෙසසන, යං ත්ඛං එචං චදෙසි: චෙදනා මෙ අත්තාති, චතතති තෙ තායං චෙදනායං වසො “එචං මෙ චෙදනා කොඬු. එචං මෙ චෙදනා මා අභොසී”ති. “නො හිදං හො ගොතමි.” මතසි කරොති අග්ගිවෙසසන, මතසි කරිත්ථා ඛො අග්ගිවෙසසන බ්‍යාකරොති. න ඛො තෙ සක්ඛියති පුරිමෙත වා ජච්ඡිමං, ජච්ඡිමෙත වා පුරිමං.

තං කිං මඤ්ඤසි අග්ගිවෙසසන, යං ත්ඛං එචං චදෙසි: සඤ්ඤා මෙ අත්තාති, චතතති තෙ තායං සඤ්ඤායං වසො “එචං මෙ සඤ්ඤා කොඬු. එචං මෙ සඤ්ඤා මා අභොසී”ති. “නො හිදං හො ගොතමි.” මතසි කරොති අග්ගිවෙසසන, මතසි කරිත්ථා ඛො අග්ගිවෙසසන බ්‍යාකරොති. න ඛො තෙ සක්ඛියති පුරිමෙත වා ජච්ඡිමං, ජච්ඡිමෙත වා පුරිමං.

තං කිං මඤ්ඤසි අග්ගිවෙසසන, යං ත්ඛං එචං චදෙසි: සඛ්ඛාරා මෙ අත්තාති, චතතති තෙ තෙසු සඛ්ඛාරෙසු වසො “එචං මෙ සඛ්ඛාරා කොනඬු. එචං මෙ සඛ්ඛාරා මා අභොසී”ති. “නො හිදං හො ගොතමි.” මතසි කරොති අග්ගිවෙසසන, මතසි කරිත්ථා ඛො අග්ගිවෙසසන බ්‍යාකරොති. න ඛො තෙ සක්ඛියති පුරිමෙත වා ජච්ඡිමං, ජච්ඡිමෙත වා පුරිමං.

තං කිං මඤ්ඤසි අග්ගිවෙසසන, යං ත්ඛං එචං චදෙසි: විඤ්ඤාණං මෙ අත්තාති, චතතති තෙ තසමිං විඤ්ඤාණෙ වසො “එචං මෙ විඤ්ඤාණං කොඬු. එචං මෙ විඤ්ඤාණං මා අභොසී”ති. “නො හිදං හො ගොතමි. මතසි කරොති අග්ගිවෙසසන, මතසි කරිත්ථා ඛො අග්ගිවෙසසන, බ්‍යාකරොති. න ඛො තෙ සක්ඛියති පුරිමෙත වා ජච්ඡිමං, ජච්ඡිමෙත වා පුරිමං.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද ඒ චක්‍රපාණියකයා දක්නාහ. සච්චක නුවටදරු ද දකි සි. ඉක්බිති සම්මත නුවට උත්තූඤ්ඤා විය, උදොග ආභි විය, රොමකභී ආභි විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මුරකවරණ කොට සොයනුයේ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ම ගැලෙන තැන් කොට සොයනුයේ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ම පිහිට කොට සොයනුයේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කී ය: “භවත් ගොසුම්, මා පිළිපිහිවා. කියමි”යි.

13. ගිනිවෙස්ත, ඒ කිමැයි හඟනුව? “රුච මාගේ ආත්මය”යි මෙසේ යමක් තෝ කිහි ද? “මාගේ රුච මෙසේ වේවා. මාගේ රුච මෙසේ නොවේවා”යි තාගේ ඉසුරු ඒ රුචයෙහි පවත්නේ වේ ද? “නො පවත්නේ ය, ගොසුම් ගොඤ්ඤ”යි කීය. ගිනිවෙස්ත, සිහි එළව. ගිනිවෙස්ත, සිහි එළවා කියා. තා පලමු කී දෑය හා පසුව කියන දෑය හා නො ගැලපෙයි. පසුව කියන දෑය හා පලමු කී දෑය හා නො ගැලපෙයි.

ගිනිවෙස්ත, ඒ කිමැයි හඟනුව? “වෙදනා මාගේ ආත්මය”යි මෙසේ යමක් තෝ කිහි ද? “මාගේ වෙදනා මෙසේ වේවා. මාගේ වෙදනා මෙසේ නො වේවා”යි තාගේ ඉසුරු ඒ වෙදනායෙහි පවත්නේ වේ ද? “නො පවත්නේ ය, ගොසුම් ගොඤ්ඤ”යි කීය. ගිනිවෙස්ත, සිහි එළව. ගිනිවෙස්ත, සිහි එළවා කියව. තාගේ පලමු ප්‍රකාශය හා පසු ප්‍රකාශය හා නො ගැලපෙයි. පසු ප්‍රකාශය හා පලමු ප්‍රකාශය හා නො ගැලපෙයි.

ගිනිවෙස්ත, ඒ කිමැයි හඟනුව? “සංඥ මාගේ ආත්මය”යි මෙසේ තෝ යමක් කිහි ද? “මාගේ සංඥ මෙසේ වේවා. මාගේ සංඥ මෙසේ නොවේවා”යි තාගේ ඉසුරු ඒ සංඥ කෙරෙහි පවත්නේ වේ ද? “නො පවත්නේ ය, ගොසුම් ගොඤ්ඤ”යි කීය. ගිනිවෙස්ත, සිහි එළව. ගිනිවෙස්ත, සිහි එළවා කියව. තාගේ පලමු බස හා පසු බස හා නො ගැලපෙයි. පසු බස හා පලමු බස හා නො ගැලපෙයි.

ගිනිවෙස්ත, ඒ කිමැයි හඟනුව? “සංසකාර මාගේ ආත්මය” යි මෙසේ තෝ යමක් කිහි ද? “මාගේ සංසකාරයෝ මෙසේ වෙත්වා. මාගේ සංසකාරයෝ මෙසේ නො වෙත්වා”යි තාගේ ඉසුරු ඒ සංසකාරයන් කෙරෙහි පවත්නේ වේ ද? “නො පවත්නේ ය, ගොසුම් ගොඤ්ඤ”යි කීය. ගිනිවෙස්ත, සිහි එළව. ගිනිවෙස්ත, සිහි එළවා කියව. තාගේ පලමු ප්‍රකාශය හා පසු ප්‍රකාශය හා නො ගැලපෙයි. පසු ප්‍රකාශය හා පලමු ප්‍රකාශය හා නො ගැලපෙයි.

ගිනිවෙස්ත, ඒ කිමැයි හඟනුව? “විඤන මාගේ ආත්මය”යි මෙසේ තෝ යමක් කිහි ද? “මාගේ විඤන මෙසේ වේවා. මාගේ විඤන මෙසේ නො වේවා”යි තාගේ ඉසුරු ඒ විඤන කෙරෙහි පවත්නේ වේ ද? “නො පවත්නේ ය, ගොසුම් ගොඤ්ඤ”යි කී. ගිනිවෙස්ත, සිහි එළව. ගිනිවෙස්ත, සිහි එළවා කියව. තාගේ පලමු ප්‍රකාශය හා පසු ප්‍රකාශය හා නො ගැලපෙයි. පසු ප්‍රකාශය හා පලමු ප්‍රකාශය හා නො ගැලපෙයි.

14. තං කිං මඤ්ඤාසි අභිච්චෙස්සන්, රූපං නිව්චං වා අනිව්චං වාහි 'අනිව්චං හො ගොතමි.' යං චතානිව්චං දුක්ඛං වා තං සුඛං වාහි. 'දුක්ඛං හො ගොතමි.' යං චතානිව්චං දුක්ඛං විපරිණාමධම්මං කල්ලනානු තං සමනුපසාදිතුං; එතං මම, එසොහමසමී, එසො මෙ අත්තාහි. 'හො හීදං හො ගොතමි.' තං කිං මඤ්ඤාසි අභිච්චෙස්සන්, වේදනා - රූප - සඤ්ඤා - රූප - සධ්ධාරා - රූප - විඤ්ඤාණං නිව්චං වා අනිව්චං වාහි. 'අනිව්චං හො ගොතමි.' යමපනානිව්චං දුක්ඛං වා තං සුඛං වාහි. 'දුක්ඛං හො ගොතමි.' යමපනානිව්චං දුක්ඛං විපරිණාමධම්මං කල්ලනානු තං සමනුපසාදිතුං; එතං මම, එසොහමසමී, එසො මෙ අත්තාහි. 'හො හීදං හො ගොතමි.'

15. තං කිං මඤ්ඤාසි අභිච්චෙස්සන්, යො භු ඛො දුක්ඛං අලලීතො දුක්ඛං උපභවො දුක්ඛං අජේකාසිභො, දුක්ඛං "එතං මම, එසො හමසමී, එසො මෙ අත්තා"ති සමනුපසාදිති, අපි භු ඛො සො සාමිං වා දුක්ඛං චරිජානෙය්‍ය, දුක්ඛං වා චරිකෙබ්බෙතො විහරෙය්‍යාහි. "කිං හි සියා හො ගොතම, හො හීදං හො ගොතමා"ති. තං කිං මඤ්ඤාසි අභිච්චෙස්සන්, ත භු භිං එවං සමනන දුක්ඛං අලලීතො දුක්ඛං උපභවො දුක්ඛං අජේකාසිභො, දුක්ඛං "එතං මම, එසොහමසමී, එසො මෙ අත්තා"ති සමනුපසාදිති? "කිං හි හො සියා හො ගොතම, එවමීදං හො ගොතමා"ති.¹

16. සෙය්‍යථාපි අභිච්චෙස්සන්, පුරිසො සාරඤ්චො සාරගචෙහි සාරචරිතෙය්‍යන් වරමානො නිබ්භං² කුඨාරිං ආදාය චතං පච්චෙය්‍යන්, සො තත්ථ පසෙය්‍යන් මහන්තං කදලිකනිකං උජ්ජං තචං අකුක්කකජාතං,³ තමෙතං මුලෙ ජිනෙදාය, මුලෙ ජේච්චා අග්ගෙ ජිනෙදාය, අග්ගෙ ජේච්චා පත්තච්චට්ඨං විනිබ්බුජේය්‍යන්, සො තත්ථ පත්තච්චට්ඨං විනිබ්බුජනෙතො, ජේඤ්ඤමපි තාහිගචේජ්ජාය, කුක්කො භාරං. එවමෙව ඛො භිං අභිච්චෙස්සන් මහා සකසමීං වාදෙ සමනුසුඤ්ඤාසමානො සමනුගාහිගමානො⁴ සමනු - ගාහිගමානො ටිපත්තො භුවෙජා අචරෙඤ්ඤා.

17. භාසිතා ඛො චත තෙ එසො අභිච්චෙස්සන් වෙසාලීයං චරිතං⁵ වාචං "නාහන්තං පසාමි සමණං වා බ්‍රාහ්මණං වා සධ්ධිං ගණිං ගණාවරිගං අපි⁶ අරහන්තං සමමාසමිබ්බුඤ්ඤං පච්ජානමානං, සො මහා වාදෙත වාදං සමාරඤ්ඤා න සධිකමෙපය්‍යන් න සමපකමෙපය්‍යන් න සමපච්චෙධෙය්‍යන්, යස්ස න කචෙජ්ඣි හෙදා මුලේච්චං. උතං වෙච්චං⁷ අචෙතනං වාදෙත වාදං සමාරභෙය්‍යන්; සාපි මහා වාදෙත වාදං සමාරඤ්ඤා සධිකමෙපය්‍යන් සමපකමෙපය්‍යන් සමපච්චෙධෙය්‍යන්, හො පන වාදෙ මනුසුගුතස්සා"ති

1. කිං හි සියා හො ගොතමි හො හීදං හො ගොතමිති, සි.
 2. නිබ්භං, මජ්ඣං - සා. - PTS. 3. අකුක්කකජාතං - සා.
 4. සමනුගාහිගමානො, - සා. 5. චරිතං, මජ්ඣං - සා.
 6. අපිච්, මජ්ඣං - සා. 7. උතං පන, මජ්ඣං - උතං අප්ඤ්ඤාචාරං - සා.

14. කිහිවෙස්න, ඒ කිමැයි හඟනුව? රූප නිත්‍ය හෝ අනිත්‍ය හෝ වේ ද? “හවින් ගෞතමයෙනි, අනිත්‍යය.” යමෙක් අනිත්‍ය වේ නම් උන් ද, සුව ද? “හවින් ගෞතමයෙනි, දුක් ය.” යමෙක් අනිත්‍ය වේ නම් දුක් වේ නම්, පෙරෙළෙන සැහැව් ඇත්තේ නම්, “මේ මා ගැත්තේ ය, මම මේ ය, මේ මාගේ ආත්මය”යි (තෘණ මාන දූපේ විසින්) දක්වන සුඤ්ඤ වේ ද? “සුඤ්ඤා වෙයි හවින් ගෞතමයෙනි”. කිහිවෙස්න, ඒ කිමැයි හඟනුව? වෙදනා ... සංඥ ... සංසාර... විඤ්ඤ නිත්‍ය හෝ අනිත්‍ය හෝ වේ ද? “හවින් ගෞතමයෙනි, අනිත්‍යය.” යමෙක් අනිත්‍ය වේ නම් එය දුක් ද, සුව ද? “හවින් ගෞතමයෙනි, දුක් ය” යමෙක් අනිත්‍ය වේ නම්, දුක් වේ නම්, වෙනස් වන සුඤ්ඤ වේ නම්, එය “මේ මා ගැත්තේ ය. මම මේ ය, මේ මාගේ ආත්මය”යි දක්වන සුඤ්ඤ වේ ද? “සුඤ්ඤා වෙයි, ගොසුම් ගොතුව”.

15. කිහිවෙස්න, ඒ කිමැයි හඟනුව? දුකෙහි ඇලුණ, දුකට පැමිණි, දුකට බැසගත් යමෙක් ඒ දුක “මේ මා ගැත්තේ ය, මම මේ ය, මේ මාගේ ආත්ම” යැයි දක්වන වේ නම්, හේ පහමේ උඤ්ඤානිදුඛය (අනිත්‍යාදීන්) තීරණ පරිඤ්ඤෙන් දක්වන හෝ වේ ද? දුක හෝ (සංසාරය අනුත්‍යාද විසින්) ගෙවා විහරණ කරන්නේ වේ ද? “හවින් ගෞතමයෙනි, කිසේ වන්නේ ද, හවින් ගෞතමයෙනි, නො වන්නේ ම ය.” කිහිවෙස්න ඒ කිමැයි හඟනුව? මෙසේ ඇති කල්හි හෝ දුකෙහි ඇලුණෙහි, දුකට පැමිණියෙහි, දුකට බැස ගත්තෙහි, ඒ දුක “මේ මා ගැත්තේ ය, මම මේ ය, මේ මාගේ ආත්මය”යි දක්වන නොවෙයි? “හවින් ගෞතමයෙනි, කිසෙසින් නො වන්නේ ද, හවින් ගෞතමයෙනි, පෙල එසේ ම වෙයි.”

16. යම් සේ කිහිවෙස්න, හර කැමැති, හර සොයන හර පිරිසෙස්සේන් ඇවිදුනා පුරාණයෙක් තිසුණු පොරවක් හෙත වනසට පිපිසෙන්නේ වේ ද, හෙ එහි ඉදි, ලද, නො හැටිගැස්දමු ඇති - නොසුදුනු මහත් කෙසෙල් කදක් දක්වනේ වේ ද, හෙ ඒ කෙසෙල්කද මුල කපා ද, මුල කපා අග කපා ද, අග කපා පත්වැටි නගාලන්නේ වේ ද, පත්වැටි නගාලන්නේ හෙ බොරුදුන් නො ලබන්නේ ය. හරක් කොසින් ලබා ද? කිහිවෙස්න, එ පරිද්දෙන් ම හෝ මා විසින් තාගේ වාදයෙහි ලා ලබ්බි විචාරනු ලබන්නෙහි ලබ්බි ගත්වනු ලබන්නෙහි කරුණු අසනු ලබන්නෙහි ඊක්ක (හර රහිත) විසි, සිස් විසි, පරුජිත විසි’යි වදලො.

17. කිහිවෙස්න, “මා විසින් කථාමාචියෙන් දෙස් ඇරැවු යමෙක් කම්පිත නො වේ ද, ප්‍රකම්පිත නො වේ ද, වෙවුලා නො යේ ද, යමකුගේ කකයෙන් සෙවද නො සිලියේ ද, එවන් සහ ඇති, ගණ ඇති, ගණැදුරු මහණෙක් වේ ව යි, බඩුණෙක් වේවයි, නොහොත් ‘රුත්ම’යි ‘චූළම’යි පිළින කරනුයෙක් වේ ව යි, නො දක්මි. ඉදින් මම අවෙතත ටඹව ද වාදයෙන් වාද අරඹන්නෙම වේ ද, මා විසින් වාදමාචියෙන් දෙස් හෙණ වාද ඇරැවු ඒ ටඹ ද කම්පිත වෙයි. ප්‍රකම්පිත වෙයි, වෙවුලායයි. කවර කථා ය මිනිසක්හට” යැයි තා විසින් විශාලානුමිර පිරිස්හි තෙලු කියන ලද වෙයි.

තුඤ්ඤාං ඛො පනගගිවෙසසන අපෙසකච්චානි සෙදච්ඡිසිතානි නලාටා මුත්තානි¹ උත්තරාසඛං විනිතිඤ්ඤා² භූමියං පතිට්ඨිතානි. “මඤ්ඤාං ඛො පනගගිවෙසසන, තඤ්ඤි ඵතරගි කායසමිං සෙදො”ති. - ඉති භගවා කසමිං පටිසතිං සුවණණච්ඡණ්ණං කායං විචරි.

එවං චූඤ්ඤා සච්චකො නිගණ්ඨපුඤ්ඤා තුණ්ඤිභූතො මඩ්ඤ්ඤානො පනතකඛකො අධොමුඛො පඤ්ඤායනො අපච්චානො නිසීදි.

18 අථ ඛො දුමමුඛො ලිච්ඡවිපුඤ්ඤා සච්චකං නිගණ්ඨපුඤ්ඤා තුණ්ඤිභූතං මඩ්ඤ්ඤානං පනතකඛකො අධොමුඛං පඤ්ඤායනං අපච්චානං චීදිඤ්ඤා භගවන්තං ඵතදවොච: උපමා මං භගවා පටිභානිති. ‘පටිභානු තං දුමමුඛා’ති භගවා අවොච:

“සෙසථාපි භනන්ත ගාමස්ස වා නිගමස්ස වා අවිදුරෙ පොකඛරණී, තප්පස්ස කකකච්චකො, අථ ඛො භනන්ත සමඛහුලා කුමාරකා වා කුමාරිකා වා තමා ගාමී වා නිගමී වා නිකඛිඤ්ඤා යෙන සා පොකඛරණී තෙහුපසඛිකමෙය්‍යං, උපසඛිකමිඤ්ඤා තං පොකඛරණීං ඕගගෙනිං තං කකකච්චකං උදකා උඤ්ඤිඤ්ඤා ඵලෙ පතිට්ඨාපෙය්‍යං, ගඤ්ඤාදෙව ගි සො භනන්ත කකකච්චකො අලං අභිතිහ්‍යාමෙය්‍ය, තන්තදෙව කෙ කුමාරකා වා කුමාරිකා වා කඤ්ඤිත වා කඤ්ඤිත වා සංච්ඤාදෙය්‍යං සමභසඤ්ඤාය්‍යං සමපලිභසඤ්ඤාය්‍යං, එවං ගි සො භනන්ත කකකච්චකො නඤ්ඤිති අලෙගි සංච්ඤානගි සමභගෙගි සමපලිභගෙගි අභඤ්ඤා තං පොකඛරණීං පුති ඔචරිතුං සෙසථාපි පුඤ්ඤො. එවමෙව ඛො භනන්ත යාති සච්චකස්ස නිගණ්ඨපුඤ්ඤාය්‍ය විසුකායිතානි විසෙවිතානි විපථඤ්ඤිතානි කානිවි කානිවි, තානි භගවතා සංච්ඤානානි සමභගානි සමපලිභගානි. අභඤ්ඤාවදති භනන්ත සච්චකො නිගණ්ඨපුඤ්ඤා පුති භගවන්තං උපසඛිකමිඤ්ඤා සද්දං වාදාධිපායො”ති.

19. එවං චූඤ්ඤා සච්චකො නිගණ්ඨපුඤ්ඤා දුමමුඛං ලිච්ඡවිපුඤ්ඤා ඵතදවොච: “අභමෙගි තිං දුමමුඛ. මුඛරොගි තිං දුමමුඛ.” ත මයං තසා සද්ධිං මනෙතමි. ඉධ මයං භොතා ගොතමෙන සද්ධිං මනෙතමි.”

“තිට්ඨතෙසා ගො ගොතමි, අමතාකඤ්ඤෙව අඤ්ඤාදෙව පුච්ඡමණ්-
ච්චාමණ්ඤාතං වාචා. විලාපං විලපිතං මඤ්ඤාදා. නිත්තාචතා හු ඛො ගොතො
භොතමස්ස සාවඤ්ඤා සාසභකරො භොති ඔවාදපතිකරො තිණ්ණවිට්ඨිච්චේඤ්ඤා
විගතකථඛිකථො වෙතාරඤ්ඤාපඤ්ඤා අපරපච්චයො සඤ්ඤාසඤ්ඤා
විතරති”ති?

1. නලාටමුත්තානි, සා.
2. විනිතිඤ්ඤා, සා.
3. අභමෙගි තිං, දුමමුඛ, අභමෙගි තිං, දුමමුඛ - ඕච්චි.

“ගිනිවෙස්ත, තා තලලයින් ගුළු ඇතැම් සෙවද පොදුහු උතුරුසඵ විනිවිද ගෙණ බිම සිටියහ. ගිනිවෙස්ත, දැන් මාගේ ශරීරයෙහි වූ කලී සෙවද ඇත්තේ නො වෙයි” වදාරා - මුදුහු ඵ පිරිස්හි (ගලවඵසෙත් සිවුර උතා සතරගුල් පමණ බහා පිළිසත්) රත්වත් සිරිපි විවර කොට දැක්වුහ.

මෙසේ වදාල කල සම්මතවඵදරු කිසිම වූයේ, තිතෙප වූයේ කර බැහුණේ, යට ගෙඵ මුඵැතිසේ, තත් අරමුණු සිතනුයේ, උගතර නො වඵහනුයේ, (පටැඟිල්ලෙන් බිම කණිමින්) හුත්තේ ය.

18. එකල දුර්මුඛ නම් ලිඛ්ඵදරුයෙක් සම්මතවඵදරුඵා භූෂණිමභූහ වැ තිතෙපඤ්ඤා වැ පතිතඤ්ඤා වැ අධොමුඛ වැ සිනිවිලී සිතනු වැ ප්‍රතිහානවිරහිත වැ හුත්තනු දුභ භාග්‍යවභූත් වහන්සේට තෙල සැල කෙලේ ය: “භාග්‍යවභූත් වහන්ස, මට උපමායෙක් වඵහයි” කී ය. “දුර්මුඛය, තට එය වඵහාව”යි භාග්‍යවභූත් වහන්සේ වදාලහ.

“වහන්ස, යම් පරිදි ගම්කට හෝ නිගමගමකට තුදුරුතන්හි පොකුණක් වී ද, එහි කකුඵයෙක් වී ද, වහන්ස, එකල එහි වැසි බොහෝ දරුවෝ හෝ දරියෝ හෝ ඒ ගමින් හෝ නිගමගමින් හෝ නික්ම ඒ පොකුණට එලඹෙද් ද, එලඹ පොකුණට බැස, ඒ කකුඵවා දිසෙන් තහා ගොඩ බකද් ද, වහන්ස, ඒ කකුඵ යම් යම් අලක්(අමුඛක්) තහා ද, උහුගේ ඒ තැඟු තැඟු අල ඒ දරුවෝ හෝ දරියෝ දඹුකබෙකින් හෝ කබල්කබෙකින් හෝ සිදුපියද් ද, බිදුපියද් ද, නො තබා බිදුපියද් ද, වහන්ස, මෙසේ ඒ කකුඵ හුත්, මුත්, පිළිමුත්, ඵ හැම අලින් ඒ පොකුණට පෙර මෙන් යලි බස්තට (ගමන් පසුත් බැවින්) නො හැකි ය. වහන්ස, ඵ පරිදි ම සම්මතවඵදරුඵාගේ යම් කවර හෝ විසුකාකාර දූපේත්‍ර ඇද්ද, දූෂටිකඤ්ඤා කෙනෙක් ඇද්ද, උත්මාභීයෙහි මාධුණු මිසද්වුහු ඇද්ද, වහන්ස, ඵ හැම දූෂටිත්‍ර හඟවත්හු විසින් සිදුපියත ලදහ. බිදුපියත ලදහ. නො තබා බිදුපියත ලදහ. වහන්ස, සම්මතවඵදරු දැන් වෘද්ධප්‍රාය ඇති වැ වඵා ලා හඟවත්හු කරා එලඹෙන්නට අහව්‍ය යැ” යි කී.

19. මෙහෙයින් උපමා කිකල සම්මතවඵදරු දුර්මුඛලිඛ්ඵ දරුට කියනුයේ: “දුර්මුඛය, තෝ සිටුව. දුර්මුඛය, තෝ මුඛරයෙහි. අපි තා හා සායැදිලි නො කරමහ. මෙහි අපි හවත් ගොසුම්හු හා සායැදිලි කරමහ”යි කී ය.

“හවත් ගොසුම්ගොසුට, අපගේ ද, සෙස්සත්තේ දැයි බොහෝ මහණ බමුණත්තේ කඵා තිබියේවා. (උත්තේ තෙල) වඵත විලාපමාත්‍රයක් වැත්ත හවත් ගොතමිත්තේ ශ්‍රාවකයෙක් කොපමණෙකින් සසුත් කරණුයේ ඔවා පිළිපදනේ වේද, හිණුවිචිකිත්තා ඇති ව පැහුසැක ඇති ව තැණ පත් ව ශාස්තාශාසනයෙහි පරප්‍රභාය (පරප්‍රභා) රහිත ව වසනු හම් වේ දැයි පිළිවිසි.

20. ඉධ අග්ගිවෙස්සන මම සාවකො යං කිංඤ්චි රූපං අභිතානාගත පච්චුප්පනං අජ්ඣතං වා ඛේඤ්ඤා වා ඔලාරිකං වා සුඛුමං වා භීතං වා පණීතං වා යං දුරේ සන්තිකෙ වා, සබ්බං රූපං “නෙතං මම, තෙසොහමස්මී, න මෙසො අත්තා”ති එවමේතං යථාභූතං සම්මප්පඤ්ඤාය පස්සති. යා කාචි වෙදනා -පෙ- යා කාචි සඤ්ඤා -පෙ- යෙ කෙචි සඛ්ඛාරා -පෙ- යං කිංඤ්චි විඤ්ඤාණං අභිතානාගතපච්චුප්පනං අජ්ඣතං වා ඛේඤ්ඤා වා ඔලාරිකං වා සුඛුමං වා භීතං වා පණීතං වා යං දුරේ සන්තිකෙ වා, සබ්බං විඤ්ඤාණං “නෙතං මම, තෙසො හමස්මී, න මෙසො අත්තා”ති එවමේතං යථාභූතං සම්මප්පඤ්ඤාය පස්සති; එතතාවතා ඛො අග්ගිවෙස්සන මම සාවකො සාසනකරො හොති ඔවාදපට්ඨකරො. තිණ්ණවිචිකිචෙජා විගතකථඛිතථො වෙසාරජ්ජ්ඤානො අපරපච්චිඤ්ඤා සද්ද්ධසාසනෙ විහරතිති.

21. “කිත්තාවතා පත හො හොතම භික්ඛු අරහං හොති විණ්ණසච්චො චූඤ්ඤා වා කතකරණීයො ඔභිතභාරො අනුප්පත්තසද්දෙසො පටිකක්ඛණභවංගඤ්ඤාජනො සම්මදඤ්ඤා විමුත්තො”ති?

ඉධ අග්ගිවෙස්සන භික්ඛු යං කිංඤ්චි රූපං අභිතානාගත පච්චුප්පනං අජ්ඣතං වා ඛේඤ්ඤා වා ඔලාරිකං වා සුඛුමං වා භීතං වා පණීතං වා යං දුරේ සන්තිකෙ වා, සබ්බං රූපං ‘නෙතං මම, තෙසොහමස්මී, න මෙසො අත්තා’ති, එවමේතං යථාභූතං සම්මප්පඤ්ඤාය දිස්වා අනුපාද විමුත්තො හොති. යා කාචි වෙදනා -පෙ- යා කාචි සඤ්ඤා -පෙ- යෙ කෙචි සඛ්ඛාරා -පෙ- යං කිංඤ්චි විඤ්ඤාණං අභිතානාගතපච්චුප්පනං අජ්ඣතං වා ඛේඤ්ඤා වා ඔලාරිකං වා සුඛුමං වා භීතං වා පණීතං වා යං දුරේ සන්තිකෙ වා, සබ්බං විඤ්ඤාණං ‘නෙතං මම, තෙසොහමස්මී, න මෙසො අත්තා’ති, එවමේතං යථාභූතං සම්මප්පඤ්ඤාය දිස්වා අනුපාදවිමුත්තො හොති. එතතාවතා ඛො අග්ගිවෙස්සන භික්ඛු අරහං හොති විණ්ණසච්චො චූඤ්ඤා වා කතකරණීයො ඔභිතභාරො අනුප්පත්තසද්දෙසො පටිකක්ඛණභවංගඤ්ඤාජනො සම්මදඤ්ඤා විමුත්තො.

22. එවං විමුත්ත විත්තො¹ ඛො අග්ගිවෙස්සන භික්ඛු තිභි අනුත්තරියෙහි සම්ප්පාදනො හොති; දස්සනානුත්තරියෙහි පටිපද්දානුත්තරියෙහි විමුත්තො-නුත්තරියෙහි. -

1. විමුත්තො, ඔච්චු.

20. ගිතිවෙස්න, මෙ සස්තෙහි මාගේ ශ්‍රාවකයෙක් “අතීත, අතාගත, පච්චුසන්න, අඤ්ඤාතන, බහිඤ්ඤා, ඔලාරික, සුචුම්, හිත, පණිත, දුර සන්නික විසින් හෙදතින්න යම් රූපයෙක් ඇද්ද, එ හැම (එකොළොස් වැදුරුම්) රූප ගෙන “තෙල රූප මා ගැන්වේ නො වෙයි, මම තෙල රූපයෙම නො වෙමි. මාගේ ඉසුරු රූපයෙහි නො පවත්නේ යැ”යි මෙසෙසින් තෙල යථාභාවය මනා කොට නුවණින් දක්නේ වේ ද, යම් කිසි වේදනායෙක් ඇද්ද ... යම්කිසි සංඥායෙක් ඇද්ද ... යම්කිසි සංසාරයෝ ඇද්ද ... යම්කිසි අතීත, අතාගත, පච්චුසන්න, අඤ්ඤාතන, බහිඤ්ඤා, ඔලාරික, සුචුම්, හිත, පණිත, දුර, සන්නික විසින් හෙදතින්න විඤනයෙක් ඇද්ද, එ හැම (එකොළොස් වැදුරුම්) විඤන ගෙන “තෙල මා ගැන්වේ නො වෙයි, මම තෙල විඤනයෙම නො වෙමි, මාගේ ඉසුරු විඤනයෙහි නො පවත්නේ යැ”යි මෙසෙසින් තෙල යථාභාවය මනා කොට නුවණින් දක්නේ වේ ද. ගිතිවෙස්න, මෙපමණෙකින් මාගේ ශ්‍රාවක සසුන් කරන්නේ ඔවා පිළිපදනේ වෙයි. තිණිවිටිකිත්තා ඇතිවූ පාසුසාස ඇති වූ ඥානප්‍ර පා වුයේ ශාස්තෘශාසනයෙහි පරපුතාය රකිත වූ (සම්මතප්‍රවෘ)වා සකෙරේ ය යි (දෙශස්සභුමි) වදලක.

21. “භවත් ගොසුම් ගොසුම්, කොපමණෙකින් මහණ කිණු අස්වන් ඇති, වුසු බහිරු ඇති, කළ ජොලෙ ස් කරණි ඇති, බාහු කෙලෙස්බර ඇති, ලැබු සාර්ථ ඇති, භවසංසොජ්ඣන්යය කොට සිටි, මනා නුවණින් දැන මිදී සිටි රහත් නම් වේ දැ”යි පිළිවිසි.

ගිතිවෙස්න, මෙ සස්තෙහි මහණ “අතීත, අතාගත, පච්චුසන්න, අඤ්ඤාතන, බහිඤ්ඤා, ඔලාරික, සුචුම්, හිත, පණිත, දුර, සන්නික විසින් හෙදතින්න යම් රූකදෙක් ඇද්ද, එ හැම (එකොළොස් වැදුරුම්) රූප ගෙන ‘තෙල රූප මා ගැන්වේ නො වෙයි, මම තෙල රූපයෙම නො වෙමි, මාගේ ඉසුරු තෙල රූපයෙහි නො පවත්නේ යැ”යි මෙසේ තෙල යථාභාවය මනා කොට නුවණින් දැක අනුපාදවිමොක්ඛයෙන් විමුක්ත වේ ද, යම්කිසි වේදනාසකතියෙක් ඇද්ද ... යම්කිසි සංඥාසකතියෙක් ඇද්ද, ... යම්කිසි සංසාරසකතියෙක් ඇද්ද, ... අතීත, අතාගත, පච්චුසන්න, අඤ්ඤාතන, බහිඤ්ඤා, ඔලාරික, සුචුම්, හිත, පණිත, දුර, සන්නික විසින් හෙදතින්න යම්කිසි විඤනයෙක් ඇද්ද, එ හැම (එකොළොස් වැදුරුම්) විඤන ගෙන “තෙල විඤන මා ගැන්වේ නො වෙයි, මම තෙල විඤනයෙම නො වෙමි, මාගේ ඉසුරු තෙල විඤනයෙහි නො පවත්නේ යැ”යි මෙසේ තෙල යථාභාවය මනා කොට නුවණින් දැක සතර උපාදාන විසින් කිසිවක් නො ගෙන විමුක්ත වේ ද, ගිතිවෙස්න, මෙපමණෙකින් මහණ කණිඤ්ඤා වු වු චුළභවයෝවොස කම් කළ සිචුම්භින් කළ භෝවගවිච්චාසනාසාසා ඇති, අපසානකෙලකාර ඇති අභිත්ථල සබ්බසාත සාර්ථයට පත්, පරික්ඛිණවු භවබ්බත ඇති, මනා කොට නුවණින් දැන නිසාරණවිමුක්තත් විමුක්ත වු රහත් නම් වේ යයි වදලෝ.

22. ගිතිවෙස්න, මෙසේ විමුක්ත වු සිත්ඇති මහණ දසානානුතාරියෙ- නුද (ලොචි ලොචුතුරා නුවණිනුද, නොහොත් රහත්මග සම්දිට්ඨයෙනුද), පටිපදානුතාරියෙනුද (ලොචි ලොචුතුරා පිළිවෙතිනුද, නොහොත් රහත්මග සම්දිට්ඨතමා දෙසු මාගීභිගයෙනුද) විමුක්තානුතාරියෙනුද - (ලොචි ලොචු- තුරා විමුක්තීනුද නොහොත් මාගීථල විමුක්තියෙනුද) තුන් අනුතාරිය ගුණයෙන් සම්නාගත වෙයි.

එවං චිත්තනවිතොනා ඛො අඤ්චෙට්ඨස්ස න භික්ඛු තථාගතඤ්ඤඤච සක්කරොති, ගරුකරොති, මානෙති, පුජෙති “චූළො භො හගවා ඛොධාය ධම්මං දෙසෙති. දුතොනා භො හගවා දම්මාය ධම්මං දෙසෙති. සනොනා භො හගවා සම්මාය ධම්මං දෙසෙති. තිණේණා භො හගවා තරණාය ධම්මං දෙසෙති. පරිතිඛුණො භො හගවා පරිතිඛොනාය ධම්මං දෙසෙති”ති.

23. එවං චුතෙන සච්චිකො නිගණ්ඨපුතො හගවනො එතදවොචි: “මග්ගෙව හො ගොතම් ධංසී, මියං පගඛො, යෙ මියං හවනං ගොතම් වාදෙන වාදං ආසාදෙනඛිං අම්ඤ්ඤීමා: සියා හි හො ගොතම් හත්ථිපා-භිනනං ආසජ්ජ පුරිසස්ස සොත්ථිභාවො, න තෙව භවනං ගොතම් ආසජ්ජ සියා පුරිසස්ස සොත්ථිභාවො. සියා හි හො ගොතම් පජ්ජිතං අඤ්චිකඛිං ආසජ්ජ පුරිසස්ස සොත්ථිභාවො, න තෙව භවනං ගොතම් ආසජ්ජ සියා පුරිසස්ස සොත්ථිභාවො. සියා හි හො ගොතම් ආසිච්ඡං භොර-චිසං ආසජ්ජ පුරිසස්ස සොත්ථිභාවො, න තෙව භවනං ගොතම් ආසජ්ජ සියා පුරිසස්ස සොත්ථිභාවො. මග්ගෙව හො ගොතම් ධංසී, මියං පගඛො, යෙ මියං හවනං ගොතම් වාදෙන වාදං ආසාදෙනඛිං අම්ඤ්ඤීමා. අඛවාසෙඤ්ඤ මෙ භවං ගොතමො ස්වාතනාය භතං සඤ්ඤිං භික්ඛුසමෙසනා”ති. අඛවාසෙසි හගවා ඤාණිභාවෙන.

24. අථ ඛො සච්චිකො නිගණ්ඨපුතො හගවතො අඛවාසනං විදිඤ්ඤා හෙ ලිච්චි ආමනෙතසි: “සුණන්ඤ මෙ ගොතොනා ලිච්චි, සමිණො මෙ ගොතමො නිමන්ඤිතො ස්වාතනාය භතෙතන සඤ්ඤිං භික්ඛුසමෙසන. තෙන මෙ අභිනරොය්ථ යමිස්ස පඤ්ඤා පඤ්ඤාය්ථ”ති. අථ ඛො තෙ ලිච්චි තස්ස රතනියා අච්චගෙන සච්චකස්ස නිගණ්ඨපුතකස්ස පඤ්චමන්තාති ථාලිපාකසතාති හතනාභිනරං අභිගරංසු. අථ ඛො සච්චිකො නිගණ්ඨපුතො සතෙ ආරාමෙ පණීතං බාදනියං භොජනියං පටියාදුපෙඤ්ඤා හගවතො කාලං ආරොමාසෙසි: කාලො භො ගොතම්, නිට්ඨිතං හතනන්ති.

25. අථ ඛො හගවා පුබ්බන්තසමියං නිවාසෙඤ්ඤා පත්තච්චරං ආදාය තෙන සච්චකස්ස නිගණ්ඨපුතකස්ස ආරාමො තෙත්ථපසඤ්ඤාමි උපසඤ්ඤා-මිඤ්ඤා පඤ්ඤාතො ආසනෙ තිසිදි සඤ්ඤිං භික්ඛුසමෙසන. අථ ඛො සච්චිකො නිගණ්ඨපුතො චූඤ්ඤිං භික්ඛුසමෙසන පණීතො බාදනියොත භොජනියොත සතන්ථා සත්තපෙසසි සම්පවාජෙසි. අථ ඛො සච්චිකො නිගණ්ඨපුතො හගවනං භුතනාචිං ඔනිතපත්තපාණිං අඤ්ඤාතරං තිචං ආසනං ගහෙඤ්ඤා එකමන්තං තිසිදි. එකමන්තං තිසිතො ඛො සච්චිකො නිගණ්ඨපුතො හගවනං එතදවොචි: යම්දං හො ගොතම් දුතෙ පුඤ්ඤො පුඤ්ඤොති ව, තං දායකානං සුඛාය භොඤ්ඤාති. “යං ඛො අඤ්චෙට්ඨස්ස න තාදිසං දකඛිණේය්ථ ආගම්ම අච්චරාගං අච්චගෙය්ථං අච්චගොහං, තං දායකානං හමිස්සති. යං ඛො අඤ්චෙට්ඨස්ස න මාදිසං දකඛිණේය්ථ ආගම්ම චිතරාගං චිතදෙය්ථං චිතමොහං, තං ඤායං හමිස්සති”ති.

චූළසච්චකසුත්තං සඤ්චමං.

ගිනිවෙස්න, මෙසේ පිටුක්ක හිත් ඇති මහණ “ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තුමු සිසුසත් දන්වානු අනුන් දන්වනු සඳහා දහම් දෙසති. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තුමු ඉන්ද්‍රියදම්භයෙන් දමුණු අනුන් දමනු සඳහා දහම් දෙසති. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තුමු කෙලෙසුන්ගේ කේශාභ සන්තිද්‍රව්‍යාලව්‍යානු අනුන්ගේ කෙලෙසකොභ සන්තිද්‍රව්‍ය සඳහා දහම් දෙසති. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තුමු කැරැසසරසසුරු ඇත්තානු අනුන් සසරසසුරින් තරනු සඳහා දහම් දෙසති. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තුමු කෙලෙස් පිරිනිවෙතින් පිරිනිවියානු අනුන්ගේ කෙලෙස් ගිනි තිවනු සඳහා දහම් දෙසති” යි ගඟවන්තට ම සත්කාර ගරුකාර මානස පුජන කෙරෙයි වදාලන.

24. මෙසේ වදාල කල්හි සම්මත නුවටදරු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැලකෙළේය: “භවත් ගොසුම් ගොකුව, භවත් ගෞතමයන් වාදයෙන් වාදනභා සටන්තට නිසියවුන් කොට සිතුවමෝ වේද, ඒ අපි ම (ගුණවිසින්) නඩුවමහ. අපි ම වාක්ප්‍රභලන ඇතියමහ. භවත් ගෞතම-යාගේනි, ත්‍රිමදගලිත ඇතකු පැහැර වැදගත් පුරුෂයකුට සෙත් වන් නේය. භවත් ගෞතමයන් සවාගෙන පුරුෂයකුට සෙත් නොවන්නේ මාය. භවත් ගෞතමයෙහි, දිලියෙන ගිනිකද සිපගත් පුරුෂයකුට සෙත් වන්නේය. භවත් ගෞතමයන් සවාගෙන පුරුෂයකුට සෙත් නො වන්නේ මාය. භවත් ගෞතමයෙහි, කොරවිම ඇති ආශීවිෂයකු පැහැර සිපගත් පුරුෂයකුට සෙත් වන්නේය. භවත් ගෞතමයන් ගැහැට සිපි පුරුෂ යකුට සෙත් නොවන්නේ මාය. භවත් ගොසුම් ගොකුවෙහි, භවත් ගෞතමයන් වාදයෙන් වාදනභා සටන්තට නිසියවුන් කොට සිතුවමෝ වේද, ඒ අපි ම නඩුවමහ. අපි ම ප්‍රභලකයමහ. භවත් ගෞතමයෝ ගෙට මා බත පිළිගත්තාගේත්වා, බික්කභුන් හා යයි” කිය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නො බැණ (සිහින්) ඉවසු දය.

23. එක්සිති සම්මත නුවට දරු මුදුන් ඉවසුකෙ දන ඒ ලිව්ව් රජ්ජුරුවන් ඇමතිය: “භවත් ලිව්ව්හි, මිඬ සඳහන්වා. මා පිසින් මහණ ගොසුම් සෙට බිතින් නිමනුණෙය කරන ලදී, බික් සභුන් හාය. එකෙසින් යම් දයක් උසුට තිසි කොට සිතවු ද, ඒ දය මා වෙත එළවා ලව”යි. එසඳ ඒ ලිව්ව් රජ්ජුරුවෝ එ රැය ඇවෑමෙන් සම්මතනුවටතට පත්සියක් මුළුබව හඬනාගිහාර කොට දී යවුහ. එක්සිති සම්මත නුවටදරු සිය අරමෙහි පිණිකත - බොන ද පිළියෙල කරවා ගඟවන්තට කල් දක්විය: භවත් ගෞතමයෙහි කල්වෙසි බත තිමිසේ යයි.

24. එක්සිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරු හැද පාසිවුරු ගෙන සම්මත නුවටපුත්තසේ අරම් කර වැසියහ වැඩ පැන්වූ අස්තෙහි බික් සභුන් පිරිවරගෙන වැඩනුන්හ. එසඳ සම්මත නුවටපුත් මුදුරාමොක් බික්සභුන් ප්‍රණිත බැඳුගෙන් ගෝජනගෙන් සියතින් මනා කොට සැතැ පිය. මනා කොට පැවැරිය. එක්සිති සම්මත නුවටදරු වළද නිමකල, පාත්‍රයෙන් බැහැරකල අත් ඇති (අත ද පාත්‍රය ද දෙවා නුන්) භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දන අන්‍යතර මට අස්තක් ගෙන එකත්පස් වැ ගින. එකත්පස්ව නුන් සම්මත නුවට පුත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැල කෙළේය: “භවත් ගොසුම් ගොකුව, මේදනගෙහි යම් පුණ්‍යවිපාකක්කකියෙක් ඇද්ද, එයට පරිමාරයෙක් ඇද්ද, එය භයකයනව සුවයට වැවෙම” යි කිය. “ගිනිවෙස්න, අවිතරන වූ අවිතදෙය වූ අවිතමොහ වූ තාබදු යම් දක්ෂිණාභීයකු ලැබගෙන යම් දතෙක් දින් ද, එය (තවදුන්) භයකයනව වෙයි. ගිනිවෙස්න, විතරන වූ විතදෙය වූ විතමොහ වූ මා වැනි දක්ෂිණාභීයකු ලැබ යම් දතෙක් දින් ද, එ පුණ්‍යඵලය මට දුන් තට වේය” යි වදාලන.

මූලසම්මතසුත්‍රය පස්වැනියි.

1. 4. 6.

මහාසට්ඨක සුත්තං

ඵච්චෙම සුතං: එතං සමයං ගගව: වෙසාලියං විහරති මහාවනෙ කුමාරකාලයං. තෙන ඛො ටත යමසෙත ගගවා පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙති: ටතච්චරං. ආදාය වෙසාලිං පිණ්ඩාය පටිභිඤ්ඤාමො: හොති. අඵ ඛො සට්ඨකො නිගණ්ඨපුතො: ජක්ඛාපිහාරං අනුච්චිකමමානො අනුච්චරමානො යෙන මහාවතං කුමාරකාලා: තෙනුපසඛකමි. අදදසා ඛො ආයසමා ආනාසෙද්ද සට්ඨකං නිගණ්ඨපුතං. දුරතොච ආගච්ඡන්තං. දිසාන ගගවන්තං එතදවොච: "අයං ගනොත සට්ඨකො නිගණ්ඨපුතො: ආගච්ඡති ගංගපාචාදිකො ටඤ්චිතවාදෙද සාධු-සමමතො ඛුජ්ජනස්ස. එසො ඛො ගනොත අවණ්ණකාමො බුද්ධස්ස, අවණ්ණකාමො බමමස්ස, අවණ්ණකාමො සඛ්ඛස්ස. සාධු ගනොත ගගවා මුත්තං නිසීදතු අනුකමං උපාදාය"ති. නිසීදි ගගවා ටඤ්චිකොතො ආසනෙ. අඵ ඛො සට්ඨකො නිගණ්ඨපුතො යෙන ගගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිති: ගගවතා සද්ධිං සමොදදි. සමොදදතීයං කඵං සාරණීයං විනිසාරෙති: එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීතො ඛො සට්ඨකො නිගණ්ඨපුතො: ගගවන්තං එතදවොච:

2. සන්ති හො හොතම එතෙ සමණ්ඩාගමණා කායභවතානුයොග-මනුසුතො: විහරන්ති. හො වින්තභාවතං. පුසන්ති ති තෙ හො ගොතමි සාරීරිකං දුක්ඛං වෙදනං. භුතපුබ්බං හො ගොතමි සාරීරිකාය දුක්ඛාය වෙදනාය පුට්ඨස්ස සතො උඤ්ඤාමොහොපි නාම භවිස්සති, හදයමපි නාම ඵාලියාති, උණහමපි ලොහිතං මුඛතො උග්ගමස්සති, උමමාදමපි පාපුණ්-සාති වින්තකෙකපං. තස්ස ඛො එසො හො ගොතමි කායභවතං වින්තං හොති, කායස්ස වසෙන චන්තති. තං කිස්ස කෙඤ්ඤා? අභාවිතන්තා වින්තස්ස. සන්ති ටත හො ගොතම එතෙ සමණ්ඩාගමණා වින්තභාවතානු-යොගමනුසුතො: විහරන්ති, හො කායභාවතං. පුසන්ති ති තෙ හො ගොතම වෙතකිකං දුක්ඛං වෙදනං. භුතපුබ්බං හො ගොතමි වෙතකිකාය දුක්ඛාය වෙදනාය පුට්ඨස්ස සතො උඤ්ඤාමොහොපි නාම භවිස්සති, හදයමපි නාම ඵාලියාති, උණහමපි ලොහිතං මුඛතො උග්ගමස්සති, උමමාදමපි පාපු-ණ්සාති වින්තකෙකපං. තස්ස ඛො එසො හො ගොතමි වින්තකිකො කායො හොති, වින්තස්ස වසෙන චන්තති. තං කිස්ස කෙඤ්ඤා? අභාවිතන්තා කායස්ස. තස්ස මස්සං හො ගොතමි එමං හොති: අද්ධා හොතො ගොතමස්ස සාවසා වින්තභාවතානුයොගමනුසුතො: විහරන්ති, හො කාය භාවතන්ති.

1. 4. 6.

මහාසමක සුත්‍රය

1. මා පිසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් සමයෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසල්පුර මහාවනයෙහි (කැණිමඩුලු දී නැගු) කුලාරපභා ගදකිලියෙහි වැඩවසන සේක. එසමයෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරු හැඳපෙරෙව පා හිවුරු ගෙන විසල්පුරට පිඹු පිණිස වදනු කැමැත්තාහු වෙති. එකල්හි සමක කුච්චදරු ජකාපිභාර කතා එකැතින් එකැනට පසින් වැද ඇවිදුනේ මහවනකුටාභාරසාලා ගදකිලියට ගියේ ආයුමේන් ආනඤ්ඤ සඵලියන් වහන්සේ සමක කුච්චපුභු දුරින් ම එක්තරු දුටුව. දුක හතවත්තට තෙල සැලකලහ: “වහන්ස, මේ සමක කුච්චපුභු එහි. භාග්‍යවහන්සේ කපාමැරී බණන්තෙක, ‘පණ්ඩිතයෙමි’යි කියන්නෙක, බොහෝදෙනා විසින් සාඤ්ඤාවිචාරය. වහන්ස, හෙතෙම බුදුන්ගේ අශුඤ්ඤ කැමැති වෙයි දහමිති අශුඤ්ඤ කැමැති වෙයි. සඤ්ඤා අශුඤ්ඤ කැමැති වෙයි. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මොහොතක් වැඩ හිදුනේ මැනව, අනුකම්පා පිණිස යැ”යි. භාග්‍යවහන්සුදු පැත්වූ අග්නෙහි වැඩහුත්තු. එසද සමක කුච්චදරු බුදුන් කර ගියේ. ගොස් බුදුන් හා සමක සතුටු වී. කුස්තට නිසි සිහිකරනුච්ච නිසි තෙපුල් බැණ නිමවා එකත්පස්ව හිත එකත්පස්ව හුන් සමක කුච්චදරු භාග්‍යවතුන්වහන්සේට තෙල කී:

2. හවන් ගොසුමගොතුච්ච, කායභාවනානුසුක්ඛන වාස කරන, විතත-භාවනානුසුක්ඛන ව වාස නොකරන, කිසි මහණබමුණු කෙතෙක් ඇත. ගොසුමගොතුච්ච, ඕහු ශාරීරික දුඛ වෙදනා වලද කෙරෙත් මැය. ගොසුමගොතුච්ච, චූච්චිදගක් කියමි: ආණ්ඩියෙකි - ශරීරයෙහි සන්තිහිත දුඛ වෙදනායෙන් පහරන ලදුවහුගේ උරුරුඤ්ඤා (දෙකලවේ දැකිය) ද වෙයි. ලග ද පැලෙයි. උණු ලෙස ද මුඛින් නැගෙයි. විතතනෙප තම උත්මාදයට ද පැමිණෙයි. ගොසුමගොතුච්ච, උහුගේ තෙල සිත කායානුගත වෙයි, කායවිභවනී වෙයි. ඒ කවර හෙයින් යත්: විතතය අභාවන බැවින. ගොසුමගොතුච්ච, විතතභාවනානුසුක්ඛන ව වාස කරන, කාය භාවනානුසුක්ඛන ව වාස නොකරන කිසි මහණබමුණු කෙතෙක් ඇත. ගොසුමගොතුච්ච, ඕහු වෙතෙහික දුඛවෙදනා වලද කෙරෙත් මග. ගොසුම ගොතුච්ච, චූච්චිදගක් කියමි: ආණ්ඩියෙකි - විතතයෙහි සන්තිහිත දුඛවෙදනායෙන් පහරන ලදුවහුගේ උරුරුඤ්ඤා ද වෙයි. ලග ද පැලෙයි. උණු ලෙස ද මුඛින් නැගෙයි. සිත්විකෙටු තම උත්මාදයට ද පැමිණෙයි. ගොසුමගොතුච්ච, උහුගේ තෙල කය විතතානුගත වෙයි, විතතවිභවනී වෙයි. ඒ කවරහෙයින් යත්: කය අභාවන බැවින. ගොසුම ගොතුච්ච මම මෙසේ සිතෙක් වෙයි: “හවන් ගොසුමගොතුච්ච සඵලෝ විතතභාවනානුසුක්ඛන ව වාස කෙරෙති. කායභාවනානුසුක්ඛන ව වාස නොකෙරෙත් ම ය” කියායි.

3. කිනති පන තෙ අග්ගිවෙස්සන කායසාවතා සුතාති?

“තෙසංචීදං නිපෙද්දු වළෙජ්ජා, කීසො සංකිවෙච්චා, මුඛබ්බි ලොසාසාලො-
ඵතෙ හි හො ගොතමි අවෙලකා ඉත්තාචාරි හසාපලෙඛතා,¹ න ඵහි
භද්දන්තිකා, න නිට්ඨි භද්දන්තිකා, න අභිතටං න උද්දිස්සකටං න නිමන්තණං
සාදියන්ති. තෙ න කුමභිමුඛා පභිගණන්ති, න කලොපිමුඛා පභිගණන්ති,
න ඵලකම්පනරං, න දණ්ඩම්පනරං, න මුසලම්පනරං, න දව්ඤ්ඤා
භුඤ්ජමානාහං, න ගභිභිභිසා, න පායමානාය, න පුරිසන්තරගතාය, න
සඛ්ඛිතතිසු, න යස සංඋපට්ඨිතොහොති, න යස මකභිකාසඤ්ඤිසඤ්ඤිචාරිති,
න මිච්ඡං, න මංසං. න සුරං න මේරයං න ඵුසොදකං පිචන්ති. තෙ
ඵකාභාරිකා වා හොන්ති ඵකාලොපිකා, ආභාරිකා වා හොන්ති ආලොපිකා,²
සත්තාභාරිකා වා හොන්ති සත්තාලොපිකා. ඵකිස්සාපි දන්තිසා යාපෙනති,
දව්භිපි දන්තිහි යාපෙනති,³ සත්තභිපි දන්තිහි යාපෙනති. ඵකාභිකම්පි
ආභාරං ආභාරෙත්ති, දව්භිකම්පි ආභාරං ආභාරෙත්ති,⁴ සත්තාභිකම්පි ආභාරං
ආභාරෙත්ති. ඉති ඵවරුපං අභිමාසිකම්පි පරිසංගහතතහොජ්ජනානු
ගොගමසුසුත්තා විතරන්ති”ති.

4. කිං පන තෙ අග්ගිවෙස්සන තාවතකෙතෙව යාපෙනතිති?

“තො හිදං හො ගොතමි. අපෙසකදු හො ගොතමි උලාරුති උලාරුති
බාදන්තියාති බාදන්ති. උලාරුති උලාරුති හොජ්ජනාති භුඤ්ජන්ති. උලාරුති
උලාරුති සායන්තියාති සායන්ති. උලාරුති උලාරුති පානාති පිචන්ති.
තෙ ඉමං⁵ කායං භාගෙත්ති තාම, මුඛොත්ති තාම, මේදෙත්ති තාමා”ති.

යං ඛො තෙ අග්ගිවෙස්සන පුරිමං පභාය පච්ඡා උපවිතන්ති, ඵචං
ඉමස්ස කායස්ස ආවයාපවිසො හොති.

5. කිනති පන තෙ අග්ගිවෙස්සන විත්ත තාවතා සුතාති? විත්තභාවතාය ඛො සව්වකො භිගණධ්වුත්තො හගචතා පුට්ඨො සමාහො න සම්පායාසි.

1. හසාවලෙඛතා, හසා. 2. දව්භිලොපිකා - පෙ., මජ්ඣ. හසා
3. යාපෙනති පෙ., මජ්ඣ. හසා
4. ආභාරෙත්ති - පෙ., මජ්ඣ. හසා. 5. ඉමෙහි, PTS.

3. ගිතීවේදන, තා විසින් කෙසේ කායභාවනා අසන ලද ද?

“ඒ මෙහෙයින් ඇසීම: වාත්සායන නිදහස, සාංකාශායන නිදහස, මනසලිප්පොසාලය - ගොසුම්ගොසුම්, සුලු සුන්දරතා කෙලස. (බැහැර කල පිළි ඇතිකම.) කල ආචාර ඇතිකම. පිඩු කිම් කල අත ලෝකානු වෙති. ‘එව වහන්සැ’යි කිකල නො එනු සිල්කොට ඇතිකම. ‘සිටුව, වහන්සැ’යි කිකල නොසිටිනු සිල්කොට ඇතිකම. පලමු එලවු අතර නොපිළිගත්තා. උදෙසා කල අතර නොපිළිගත්තා. කිම්ත්තුණ නො පිළිගනිති ඔහු කලමුචින් උදරා අල අතර නොපිළිගනිති. ඔහු සැලමුචින් අල අතර නොපිළිගනිති. එළිපත අතර කොට දෙන අතර නොපිළිගනිති දමු අතර කොට දෙන අතර නොපිළිගනිති. මොහොල අතර කොට දෙන අතර නොපිළිගනිති. අතර වලද කරන දෙදෙනකුත් අතුරින් එකකු තැබී දෙන අතර නොපිළිගනිති. හැසිරීම දෙන අතර නොපිළිගනිති. කිරිපොවනුලිය දෙන අතර නොපිළිගනිති. පුරුෂාත්තරගත යුග දෙන අතර නොපිළිගනිති. සමාදන් කොට පිසු කල දෙන අතර නොපිළිගනිති. යම් ම තැනෙක බලු එලම සිටියේ මේ නම් එහි දී දෙන අතර නොපිළිගනිති. යම් ම තැනෙක මැසිමුළු ගලගල ව හැසිරෙත් නම් එහි දී දෙන අතර නොපිළිගනිති. මනස නොපිළිගනිති. මාංශ නොපිළිගනිති. රක නො බොති. මේර නො බොති. කලකාද නො බොති ඔහු එක්ගෙයෙකින් පිඩු ලැබ තවත්තානු හෝ වෙති. එක් ආලෝපයකින් යැපෙත්තානු හෝ වෙති. දෙගෙයෙකින් පිඩු ලැබ තවත්තානු හෝ වෙති. ආලෝප දෙකෙකින් යැපෙත්තානු හෝ වෙති සත්ගෙයෙකින් පිඩු ලැබ තවත්තානු හෝ වෙති. ආලෝප සතෙකින් යැපෙත්තානු හෝ වෙති. එක් දත්තෙකින් යැපෙති. දෙදත්තෙකින් යැපෙති. සත් දත්තෙකින් යැපෙති. එක් දවසක් අතර කොට ගන්නා අතර ද වලද කෙරෙති. දෙදවසක් අතර කොට ගන්නා අතර ද වලද කෙරෙති. සත් දවසක් අතර කොට ගන්නා අතර ද වලද කෙරෙති. මෙහෙයින් මෙබඳු අභිසංකල්ප අතර කොට ගන්නා අතර දුගි වාරභක්ත ගොච්ඡයෙහි ආශක්ත වුවානු වාස කෙරෙති”යි කී.

4. කිම් ගිතීවේදන, උහු එතෙකින් ම යැපෙත් ද? යි (වදාලක.)

“තවත් ගොසුම්ගොසුම්, එතෙක ම නොද වෙයි. තවත් ගොසුම්ගොසුම්, කිසි දවසෙක උතුම් උතුම් (පිටිබඳ්ඪකාදී) බැඳු කති. උතුම් උතුම් (නක්කපාසාසාදී) ගොච්ඡය වලද කෙරෙති. උතුම් උතුම් ආභාසාද ආභාස කෙරෙති. උතුම් උතුම් (අබපැත් ඇ) පැනුණු බොහෝ. (මෙහෙයින්) උහු මේ කය බල ගත්වත්තානු නම් වෙති, වඩන්තානු නම් වෙති, මෙදෙබල කෙරෙතියි” යි.

ගිතීවේදන සම්මෙයෙකින් ඔහු මුලා කී දුකෙරකුයා හැර පියා පැසුළු ඉපිණි බැඳුණින් සතපත් ද, මෙහෙයින් මේ කය පිළිබඳ (කලින් කල වන) වාදිපරිච්ඡානිමියෙයක් ම ඇත. (කායභාවනායෙක් නම් තැන.)

5. ගිතීවේදන, කෙසේ නම් තා විසින් විභක්තභාවනා අසන ලද ද? යි (ගහවත්ත අනුයෝග කලහේක) ගහවත්ත විසින් සවමක නුච්චරු විභක්තභාවනායෙක් පුච්චිකා ලද්දේ පිළිතුරු සපයා බණන්තට අශක්ත වී.

6. අඵ ඛො හතවා සච්චිකං තිගණ්ඨපුත්තං එතදචොච: යාපි ඛො තෙ එසා අග්ගිවෙසසන පුරිමා කායභාවනා භාසිතා, සාපි අරියස්ස චිත්තෙ තො ධම්මිකා කායභාවනා. කායභාවනං හි¹ ඛො තිං අග්ගිවෙසසන න අඤ්ඤාසී, කුසො පන තිං චිත්තභාවනං ජාතිස්සඤ්ඤි? අපි ච අග්ගිවෙසසන යථා අභාවිතකායෙථා ච භොති අභාවිතචිත්තො ච, භාවිතකායො ච භාවිතචිත්තො ච, නං සුණාහි, සාධුකං මනසිකරොහි, භාසිස්සාමිති. එවං භෝ'ති ඛො සච්චකො තිගණ්ඨපුත්තො හතවතො පච්චස්සොසි. හතවා එතදචොච:

7. කඵඤ්ච අග්ගිවෙසසන අභාවිතකායො ච භොති අභාවිතචිත්තො ච?

ඉධ අග්ගිවෙසසන අඤ්ඤචිත්තො පුපුර්ජකස්ස උපපජ්ජති සුඛා වෙදනා. සො සුඛාය වෙදනාය පුට්ඨො සමානො සුඛසාරාහී ච භොති, සුඛසාරාහිතඤ්ච අපජ්ජති. තස්ස සා සුඛා වෙදනා නිරුජ්ඣති. සුඛාය වෙදනාය නිරොධා උපපජ්ජති දුක්ඛා වෙදනා. සො දුක්ඛාය වෙදනාය පුට්ඨො සමානො සොචති ක්ඛලමති පරිඤ්චති උරතනාමිං කඤ්ඤති, සමමොහං අපජ්ජති. තස්ස ඛො එසා අග්ගිවෙසසන උපනතාපි සුඛා වෙදනා චිත්තං පරියාදය තිට්ඨති අභාවිතතො කායස්ස. උපනතාපි දුක්ඛා වෙදනා චිත්තං පරියාදය තිට්ඨති අභාවිතතො චිත්තස්ස. යස්ස කස්සචි අග්ගිවෙසසන එවං උභතොපකං උපනතාපි සුඛා වෙදනා චිත්තං පරියාදය තිට්ඨති අභාවිතතො කායස්ස, උපනතාපි දුක්ඛා වෙදනා චිත්තං පරියාදය තිට්ඨති අභාවිතතො චිත්තස්ස, එවං ඛො අග්ගිවෙසසන අභාවිතකායො ච භොති අභාවිතචිත්තො ච.

8. කඵඤ්ච අග්ගිවෙසසන භාවිතකායො ච භොති භාවිතචිත්තො ච?

ඉධ අග්ගිවෙසසන සුඛවතො අරියසාවකස්ස උපපජ්ජති සුඛා වෙදනා. සො සුඛාය වෙදනාය පුට්ඨො සමානො න සුඛසාරාහී ච² භොති, න සුඛසාරාහිතඤ්ච³ අපජ්ජති. තස්ස සා සුඛා වෙදනා නිරුජ්ඣති. සුඛාය වෙදනාය නිරොධා උපපජ්ජති දුක්ඛා වෙදනා. සො දුක්ඛාය වෙදනාය පුට්ඨො සමානො න සොචති න ක්ඛලමති න පරිඤ්චති න උරතනාමිං කඤ්ඤති, න සමමොහං අපජ්ජති. තස්ස ඛො එසා⁴ අග්ගිවෙසසන උපනතාපි සුඛා වෙදනා චිත්තං න පරියාදය තිට්ඨති භාවිතතො කායස්ස. උපනතාපි දුක්ඛා වෙදනා චිත්තං න පරියාදය තිට්ඨති භාවිතතො චිත්තස්ස. යස්ස කස්සචි අග්ගිවෙසසන එවං උභතොපකං උපනතාපි සුඛා වෙදනා චිත්තං න පරියාදය තිට්ඨති භාවිතතො කායස්ස, උපනතාපි දුක්ඛා වෙදනා චිත්තං න පරියාදය තිට්ඨති භාවිතතො චිත්තස්ස, එවං ඛො අග්ගිවෙසසන භාවිතකායො ච භොති භාවිතචිත්තො චාති.

1. කායභාවනමපි, මජ්ඣ. 2. සුඛසාරාහී භොති, සො. PTS.
3. සුඛසාරාහිතා, සො. 4. එවං සා, සො.

6. එකල භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්මත ක්‍රමවදරුහට තෙල වදලක: ගිනිවෙස්න, හා විසින් යම් තෙල පලමු කායභාවනායෙක් කියන ලද ද, එ ද අර්ථිතයෙහි දැනුම් කායභාවනායෙක් නො වේ. ගිනිවෙස්න, හො කායභාවනා මතු දු හො දැනිති, හෝ කොසින් විතන භාවනා දැනිති? තවද ගිනිවෙස්න, යම්පරිදි අභාවිතකාය හා අභාවිතවිතන හා භාවිතකාය හා භාවිතවිතන හා වේ ද, ඒ අතර, මනාකොට මෙතෙහි කරමි, කියමිනි වදලක. 'එසේ යැ තවතෑ' යි සම්මත ක්‍රමවදරු භගවත්හට පිළිවදන් දිත. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වදලක:

7. ගිනිවෙස්න, කෙසේ නම් අභාවිතකාය හා අභාවිතවිතන හා වේද යත්:

ගිනිවෙස්න, මේ ලොව අභූතවත් පෘථග්ජනශාඛට සුඛවේදනා උපදී. හේ සුඛවේදනා විසින් සපයී කරන ලද්දේ සුඛසංරාග ඇති වෙයි. සුඛසංරාගසමනාගත සෙයට ද පැමිණේ. උනුණේ ඒ සුඛවේදනා නිරුඳි වෙයි. සුඛවේදනානිරෝධයෙන් කයෙහි දුඃඛ වේදනා උපදී. හේ දුඃඛ වේදනා විසින් ස්පයීකරන ලද්දේ ම කොස්තේ වෙයි, කලකුඵවෙයි, වලස්තේ වෙයි, ලමුඬියෙහි අතින් පැහැර හඬවේ වෙයි, සිහිමුලාවට වදනේ වෙයි. ගිනිවෙස්න, උසුට තෙල උපත් සුඛවේදනා ද සිත ගෙවා ගෙන සිටුවනීය, කය අභාවිත (නොවැඩු) වන බැවින. උපත් දුඃඛවේදනා ද සිත ගෙන සිටුවනීය, සිත අභාවිත වන බැවින. ගිනිවෙස්න, යම්කිසිවක්හට කය අභාවිත වන බැවින් මෙසේ (සුඛය එක්පසෙකැ, දුඃඛය එක්පසෙකැයි) උභයතාපක්‍ෂව උපත් සුඛ වේදනා ද සිත ගෙවා ගෙන සිටුවනී ද, විතන අභාවිත වන බැවින් උපත් දුඃඛවේදනා ද සිත ගෙවා ගෙන සිටුවනී ද, ගිනිවෙස්න, මෙසේ අභාවිතකාය ද අභාවිතවිතන ද වෙයි.

8. ගිනිවෙස්න, කෙසේ නම් භාවිතකාය හා භාවිතවිතන හා වේද යත්:

ගිනිවෙස්න, මේලොව මුතවත් ආර්යශ්‍රාවකයාහට සුඛවේදනා උපදී. හේ සුඛවේදනා විසින් සපයී කරන ලද්දේ ම සුඛසංරාගයෙන් සමනාගත ද හො වෙයි. සුඛසංරාගයෙන් සමනාගත සෙයට ද හො පැමිණෙයි. උනුණේ ඒ සුඛවේදනා නිරුඳි වෙයි. සුඛවේදනානිරෝධයෙන් මතුයෙහි දුඃඛවේදනා උපදී. හේ දුඃඛවේදනා විසින් පහස්තා ලද්දේ ම නොකොස්තේය, කලකුඵ නොවත්තේ ය, නොවලස්තේ ය, ලෙහි අත් පැහැර නොහඬවත්තේ ය, සිහි මුලාවට නොවදනේය. ගිනිවෙස්න, උනුණේ තෙල උපත් සුඛවේදනාත් සිත ගෙවා ගෙන නොසිටුවේ ය, කය භාවිත වන බැවින. උපත් දුඃඛවේදනාත් සිත ගෙවා ගෙන නොසිටුවේ ය, සිත භාවිත වන බැවින. ගිනිවෙස්න, යම් කිසිවක්හට මෙසෙසින් උභයතාපක්‍ෂව උපත් සුඛවේදනාත් කය භාවිත වන බැවින් සිත ගෙවා ගෙන නොසිටුවේ වේද, උපත් දුඃඛවේදනාත් සිත භාවිත වන බැවින් සිතගෙවා ගෙන නොසිටුවේ වේද, ගිනිවෙස්න, මෙසෙසින් භාවිතකාය වෙයි. භාවිතවිතන ද වෙයි.

9. “එවං පසන්නො අතං භොතො ගොතමස්ස; භවං හි ගොතමො භාජිතකායො ව භාජිතවිතො වා”ති. අභිං ඛො තෙ අයං අග්ගිවෙස්සන අයජ් උපතිය වාචා භාසිතා. අපි ච තෙ අභං ඛාසකරියාමි; යතො ඛො අතං අග්ගිවෙස්සන කෙසමස්සු. ඕභාරෙතී; කාසායාති වජානි අච්ඡාදෙතී; අගාරඝා අතගාරිභං පබ්බජ්තො, තං වත මේ උපානනා වා සුඛං වෙදනා විතතං පරියාදය ධස්සතී, උපානනා වා දුක්ඛං වෙදනා විතතං පරියාදය ධස්සතීති තෙනං ඛො ධානං¹ විජ්ජතී. “තඤ්ඤ” භොතො ගොතමස්ස උපපජ්ජති තථාරූපා සුඛා වෙදනා යථාරූපා උපානනා සුඛා වෙදනා විතතං පරියාදය තිට්ඨෙය්, තඤ්ඤ” භොතො ගොතමස්ස උපපජ්ජති තථාරූපා දුක්ඛා වෙදනා, යථාරූපා උපානනා දුක්ඛා වෙදනා විතතං පරියාදය තිට්ඨෙය්නති.” කිං හි තො සියා අග්ගිවෙස්සතා?

10. ඉධ මේ අග්ගිවෙස්සන පුබ්බව සචේතාධා අතභිසමුද්ධස්ස ඛොධිසතතස්සෙව සතො එතදභොසි; සමබාඛො ඝරාමාසො රජාපථො, අඤ්ඤාකාසො පබ්බජ්ජා. තඤ්ඤං සුකරං අගාරං අරකාවසතා එකතනා-පරිපුණ්ණං එකතනාපරිපුඤ්ඤං සංඛලිඛිතං බ්‍රහ්මචරිභං චරිතුං. යනාසුතානං කෙසමස්සු. ඕභාරෙතී; කාසායාති වජානි අච්ඡාදෙතී; අගාරඝා අතගාරිභං පබ්බජෙය්නති. සො ඛො අතං අග්ගිවෙස්සන අපරෙත සමිදෙත දභරොව සමානො සුසුඤ්ඤාසො සද්දෙත භොධිසතත සමිතතාගතො පඨමේත වයසා අකාමකානං මාතාපිකුතනං අසුඤ්ඤානං රුද්ධතානං කෙසමස්සු. ඕභාරෙතී; කාසායාති වජානි අච්ඡාදෙතී; අගාරඝා අතගාරිභං පබ්බජ්.

11. සො එවං පබ්බජ්තො² සමානො කිංකුභලගථෙසි අනුතතරං සනතිවරපදං පරියෙසමානො ගෙන ආලාභො කාලාමො තෙනුපසඛිකමිං. උපසඛිකමිතී; ආලාරං කාලාමිං එතදචොචො;³ ඉච්ඡාමිතං ආවුසො කාලාම ඉමසමිං ධම්මපිතගෙ බ්‍රහ්මචරිභං චරිතුතති. එවං වුතෙත අග්ගිවෙස්සන ආලාභො කාලාමො මං එතදචොචො; ‘විහරතායසමා, තාදිසො අයං ධමෙමා යත්ථ විඤ්ඤු පුරිසො තවිරස්සෙව සකං ආචරිතකං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකතී; උපසමපජ්ජ විතරෙය්’ති. සො ඛො අභං අග්ගිවෙස්සන තවිරස්සෙව ඛෙපසමෙව කං ධම්මං පරියාපුණිං. සො ඛො අතං අග්ගිවෙස්සන තාවත-කෙතෙව ඕච්චපභතමිතෙතන ලපිතලාපතමිතෙතන ඤ්ඤාචොදකො වදුමි, චේරවාදකො. ‘ජාතාමි පඤ්ඤාමි’ති ව පටිජානාමි, අභකොච ව අඤ්ඤා ම.

12. තස්ස මිත්තං අග්ගිවෙස්සන එතදභොසි; න ඛො ආලාභො කාලාමො ඉමිං ධම්මං කෙවලං සඤ්ඤාමිතතකෙත සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකතී; උපසමපජ්ජ විහරාමිති පච්ඤෙති. අභිං ආලාභො කාලාමො ඉමිං ධම්මං ජාතං පස්සං විහරතීති. අච්ච ඛවාභං අග්ගිවෙස්සන ගෙන ආලාභො කාලාමො තෙනුපසඛිකමිං. උපසඛිකමිතී; ආලාරං කාලාමිං එතදචොචො; කිතතාවතා සො ආවුසො කාලාම ඉමිං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකතී; උපසමපජ්ජ පච්ඤෙසීති? එවං වුතෙත අග්ගිවෙස්සන ආලාභො කාලාමො ආභිඤ්ඤායතනං පච්ඤෙසී.

1. තෙතං ධානං, මජ්ඣං සො. 2. තඤ්ඤත, මජ්ඣං. 3. සො පබ්බජ්තො, සො. 4. එතදචොචො, සො.

9. “භවත් භෞතමයන් වහන්සේ භාවිතකාය වෙති. භාවිතවිතත ද වෙති” යි මම භවත් භෞසුම්භොදානුවතව මෙසේ පහන්මි” යි කී. ගිනිවෙස්න, තා විසින් ගුණ සථාගෙන ද ඵලවාගෙන ද මෙබඳු කියතලද මැයි. එතෙකුදු වුව හට මම කියමි: ගිනිවෙස්න, යම් දවසෙක මම කෙතෙරවුළු බහා කහවින් හැද පෙරෙව ගෙන් නික්ම පැවිද්දට වැදුනෙමි වේ ද, උපත් සුබවේදනා වේවයි ඒ මා සිත ගෙවා ගෙන සිටුවෙත් යැ හෝ, උපත් දුඛ වේදනා වේවයි ඒ මා සිත ගෙවාගෙන සිටුවෙත් යැ හෝ යි තෙල කරුණ නොවේ මැ යැයි (වදාලන). “යම් උපත් සුබවේදනාගෙන් භවත්සුගේ සිත ගෙවා ගෙන සිටුවෙත් වේ ද, එවන් සුබවේදනාගෙන් භවත් භෞසුම් භොදානුවතට නොඋපද්දී හෝ, යම් උපත් දුඛවේදනාගෙන් භවත්සුගේ සිත ගෙවා ගෙන සිටුවෙත් වේද, එවන් දුඛවේදනාගෙන් භවත් භෞසුම්-භොදානුවතට නො උපද්දී හෝ යි” (නුවට කී). ‘කුමාසි නොවේ ද? (උපත) ගිනිවෙස්නැ’යි වදාලන.

10. ගිනිවෙස්න, සමාස්තමේධායෙන් පලමු ම අතභිසමුද්ධා බ්බාසකක් ව සිටියදී ම මට තෙල සිත් විය: “ගාමමාස සමාධා ය. කෙලයවුලි මාභිසෙක. පුටුජ්ජා නම් අභාවකාශභානගෙක. ගිනිගෙහි වහනුවනු පිසින් එකානත පරිසුණී, එකානත පරිශුද්ධා, ලිඛිත (වේදන) ශබ්ධසදාය මේ බ්බසම්චයනීය සරත්තට නොහැකි ය. මම කෙතෙරවුළු බහා කහවින් හැද පෙරෙව ගිහිගෙන් නික්ම පැවිද්දට වදනෙමි තම මනා මැනු”යි. ගිනිවෙස්න, මම පසු කලෙක හදවු සොපිනින් යුත්, ප්‍රථම වයසින් සමනාගත, කළු කෙසෙ ඇති කරුණගෙන්ව සිටියෙමිම, වගුල කදළින් තෙත් මුව ඇති නොකැමැති දෙමාපියන් හඹනවුනට අතදර කොට කෙතෙරවුළු බහා කහවින් හැද පෙරෙව ගිහිගෙන් නික්ම පැවිද්දට වැදිණිම.

11. මම මෙසේ පැවිදි වූයෙමි කුසල කිමිසි සොයනුයෙමි, උතුම් ශාන්තිසංඛ්‍යාතනී වන පිරියෙස්නෙමි, ආලාර කාලාම නවුසත් කරා ඵලභියෙමි. ඵලම ආලාරකාලාමියතට තෙල කිමි: “ඇවත කාලාම, මම මේ ධර්මවතගෙහි බමිසර සරත්තට කැමිතියෙමි”යි. ගිනිවෙස්න, මෙසේ කියත්ම කලුමභොදා ආලාරනවුස් මට තෙල බස් කී: “ආයුමේත් විහරණ කරන්නේ මැනව. යම් ධර්මයෙක පණ්ඩිත පුරුෂයෙක් මදකලෙකින් සිත අඳුරුගමනමා විසින් දුනෑ පසක් කොට සපයා වෙසේ ද, මේ දහම එබඳු ය”යි. ගිනි වෙස්න, මම (උත්තේ) ඒ ධර්ම මද කලෙකින් ම වහා ප්‍රගුණ කෙළෙමි. ගිනි වෙස්න, මම තොල ගැටීම් මතුගෙන්, උත් කීවා කීම් මතුගෙන් ‘මම දත්මි, දක්මි’ යන ඥානවාදන ද, ‘මෙහි මම සරීර ගෙමි’ යන සරීරවාදන ද කියමි. මම මතු නොවෙමි. සෙස්සෝ ද කියති.

12. ගිනි වෙස්න, මට මේ සිත් වී: “ආලාර කාලාම මේ දහම හුදු සාදනෑ මතුගෙන් තමා විසින් දුනෑ පසක් කොට සපයා වෙසෙමි යි පහල නොකෙරෙයි. එකානතගෙන් ආලාර කාලාම මේ දහම දත්තේ, දක්තේ, විහරණ කෙරෙයි”යි කියායි. ගිනිවෙස්න, එක්සිති මම ආලාර කාලාමියත් කරා ඵලභියෙමි ඵලම ආලාරකාලාමියත්තට තෙල බස් කිමි.” කියග කාලාම, කිපමිසෙස්කින් මේ දහම තමා විසින් දුනෑ පසක් කොට සපයා පහල කෙරෙහිදැ”යි. ගිනිවෙස්න, මෙසේ කී කල ආලාර කාලාම ආකීඤ්චඤායනතය (තෙක් සත්යමිවත්) මා දත්වාලිය.

13. තස්ස මයං අභිච්චෙස්සන එතදහොති: “න ඛො ආලාරස්ස ච කාලාමස්ස අපි සඤ්ඤා, මයොපපති සඤ්ඤා; න ඛො ආලාරස්ස ච කාලාමස්ස අපි විරියං, මයොපපති විරියං; න ඛො ආලාරස්ස ච කාලාමස්ස අපි සති, මයොපපති සති; න ඛො ආලාරස්ස ච කාලාමස්ස අපි සමාධි, මයොපපති සමාධි; න ඛො ආලාරස්ස ච කාලාමස්ස අපි පඤ්ඤා, මයොපපති පඤ්ඤා. යනනු තාභං යං ධම්මං ආලාරො කාලාමො සයං අභිඤ්ඤා සච්චිකන්ධා උපසම්පජ්ජ විහරාමිති පවෙදෙති, තස්ස ධම්මස්ස සච්චිකන්ධාය පදනෙය්‍යන්ති.” භො ඛො අභං අභිච්චෙස්සන න විරස්සෙ ච ඛිප්පමෙච තං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්චිකන්ධා උපසම්පජ්ජ විහරාමිං.

14. අඵ ධ්වංසං අභිච්චෙස්සන භෙත ආලාරො කාලාමො තෙනුපපච්චකමිං. උපසම්පජ්ජන්ධා ආලාරං කාලාමිං එතදචොචං: එතන්චතා භො ආවුභො කාලාම ඉමං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්චිකන්ධා උපසම්පජ්ජ පවෙදෙසිති. “එතන්චතා ඛො අභං ආවුභො ඉමං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්චිකන්ධා උපසම්පජ්ජ පවෙදෙමි”ති. “අභමපි ඛො ආවුභො එතන්චතා ඉමං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්චිකන්ධා උපසම්පජ්ජ විහරාමි”ති.

15. “ලොභා භො ආවුභො, සුලඤ්ඤා භො ආවුභො, යෙ මයං ආයමන්තො තාදීසං සබ්බසම්මාර්ගං පස්සාමි: ඉති යාතං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්චිකන්ධා උපසම්පජ්ජ පවෙදෙමි, තං තිං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්චිකන්ධා උපසම්පජ්ජ විහරාමි. යං තිං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්චිකන්ධා උපසම්පජ්ජ විහරාමි, තමිහං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්චිකන්ධා උපසම්පජ්ජ පවෙදෙමි. ඉති යාතං ධම්මං ජාතාමි, තං තිං ධම්මං ජාතාමි. යං තිං ධම්මං ජාතාමි, තමිහං ධම්මං ජාතාමි. ඉති යාදිභො අභං, තාදිභො තිං. යාදිභො තිං, තාදිභො අභං. එහිදු ති ආවුභො, උභොච සන්තා ඉමං ගණං පටිභරාමා”ති.

16. ඉති ඛො අභිච්චෙස්සන ආලාරො කාලාමො ආචරියො මේ සමානො අනෙතචොතිං¹ මං සමානං අනෙතනො² සමසමං ධරෙසි. උලාරාය ම මං පුජාය පුජෙසි. තස්ස මයං අභිච්චෙස්සන එතදහොති: තායං ධම්මො නිබ්බීදුය ත විරාගාය ත නිරෝධාය ත උපසමාය ත අභිඤ්ඤාය ත සමෙමිංඛාය ත නිබ්බාතාය සංවත්තති, යාවදෙච ආභිඤ්ඤාය තනුප්පත්තියාති. භො ඛො අභං අභිච්චෙස්සන තං ධම්මං අතලභිකරන්ධා තස්මා ධම්මො නිබ්බිජ්ජ අපක්කමිං.

1. අනෙතනො අනෙතචොතිං. 2. අනෙතනො, මජ්ඣං.

13. ගිතීවෙස්න, මට තෙල සිත්ඵී: “ආලාරකාලාම නවුස්භට ම හදුහැ ඇතිගේ නොවෙයි, මට ද හදුහැ ඇත. ආලාරකාලාම නවුස්භට ම වැර ඇතිගේ නොවෙයි, මට ද වැර ඇත. ආලාරකාලාම නවුස්භට ම සිහි ඇතිගේ නොවෙයි, මට ද සිහි ඇත. ආලාරකාලාම නවුස්භට ම සමාධි ඇතිගේ නොවෙයි. මට ද සමාධි ඇත. ආලාරකාලාම නවුස්භට ම පෑන ඇතිගේ නොවෙයි, මට ද පෑන ඇත. ආලාරකාලාම නවුස්භට ම යම් දහමක් තමා විසින් දුනෑ පසක් කොට සපයා වාස කෙරෙමි යි පහල කෙරේ ද, ඒ දහම පසක් කරනු පිණිස පියෝ කෙරෙමි නම් මනා මෑනු” යි කියායි. ගිතීවෙස්න, මම මදකලෙකින් ම වතාම ඒ දහම තමන් විසින් දුනෑ පසක් කොට සපයා විසිමි.

14 ගිතීවෙස්න, එක්විති මම ආලාරකාලාම නවුස්භට කර එලඹියෙමි. එලඹි ආලාරකාලාම නවුස්භට තෙල බස් කිමි: “කියග කාලාම, මෙහෙසින් මේ දහම තමා විසින් දුනෑ පසක් කොට සපයා දන්වයි?” යි. “ඇවැත්නි, මෙහෙසින් මම මේ දහම තමා විසින් දුනෑ පසක් කොට සපයා පවසමි” යි සේ කීය. ‘මම ද ඇවැත්නි, මෙහෙසින් මේ දහම තමා විසින් දුනෑ පසක් කොට සපයා වෙහෙමි” යි කිමි.

15. “ඇවැත්නි, අපට ලාභයෙකි. ඇවැත්නි, අපට මනා ලැබීමෙකි. ඒ අපි එවන් සමුමසර ආයුමෙතුන් දක්නමෝ ද - මෙසේ මම යම් දහමක් තමා විසින් දුනෑ පසක් කොට සපයා පහල කෙරෙමි නම්, නොසිදු ඒ දහම තමා විසින් දුනෑ පසක් කොට සපයා වාස කෙරෙහි. තෝ යම් දහමක් තමා විසින් දුනෑ පසක් කොට සපයා වෙහෙසි නම්, මමත් ඒ දහම තමා විසින් දුනෑ පසක් කොට සපයා පවසමි. මෙහෙසින් මම යම් සමවන් දහමක් දනිමි නම්, නොසිදු එ දහම දන්ති. තෝ යම් දහමක් දන්ති නම් මම ඒ දහම දන්මි. මෙහෙසින් මම යම් බදුගෙමි වෙමි ද, තෝ එබදුගෙහි. තෝ යම් බදුගෙහි ද, මම එබදුගෙමි. ඇවැත්නි, එව, දුන් අපි දෙදෙනමෝ ම මේ ගිණය ගණයා පරිතරණ කරමින” යි කීය.

16. ගිතීවෙස්න, මෙහෙසින් ආලාර කාලාම නවුස්භට මට ඇදුරු වූයේ, මා අතුවැසියනු තමහට යම්යම් කොට තැබී ය. උතුම් පුජාසෙදුනු මා පිදී ය. ගිතීවෙස්න, මට තෙල සිත්ඵී: මේ දහම සසර කලසිරිම පිණිස නො වැටෙයි, නො ඇලීම් පිණිස, රාගාදීන්ගේ නිරෝධය පිණිස, උපගම පිණිස, අභිඥය ධර්මයන් අභිජානනය පිණිස, මධුමානිකමොධය පිණිස, නිවන් පසක් කරනු පිණිස නො වැටෙයි. (ගැටුණක් කර ආයු ඇති) ආකීඤ්ඤාදානන හවියෙහි උප්පතයි මතුටක් පිණිස වැටෙයි. ගිතීවෙස්න, මම ඒ දහම පමණ නො කොට (මෙසින් කම් තැනෑ) ඒ දහමක් කිබිද (උකටලුව) තික්මිණිමි.

17. සො ඛො අහං අභිච්චෙස්සන් නිංකුසලතචෙසී අනුත්තරං සන්ධිවර පදං පරිභෙසමානො යෙන උද්දමො¹ රාමපුතො තෙනුපසඛකමිං. උපසඛකමිනා උද්දමං² රාමපුත්තං එතදචොචං: ඉච්ඡාමිතං ආවුසො ඉමිසමිං ධම්මවිනයෙ චුභමචරියං චරිතුන්ති. එවං වුජෙන අභිච්චෙස්සන් උද්දමො³ රාමපුතො මිං එතදචොච: “විතරතාසමා. තාදිසො අයං ධම්මො යන්ථ විඤ්ඤ පුරිසො⁴ න විරසොච සකං ආචරියකං සයං අභිඤ්ඤ⁵ සච්ඡිකන්තා උපසමපජ්ජ විතරාමීති”ති. සො ඛො අහං අභිච්චෙස්සන් න විරසොච ඩිප්පමෙච තං ධම්මං පරියාපුණිං. සො ඛො අහං අභිච්චෙස්සන් තාවතකෙනෙච ඔච්චපසතමනෙත්තන ලපිතලාපනමනෙත්තන ඤ්ඤාචාදඤ්ච චදුමි චෙරවාදඤ්ච. ‘ජානාමි පඤ්ඤාමී’ති ච පටිජානාමි, අභඤ්ඤච අඤ්ඤච ච

18. තස්ස මයං අභිච්චෙස්සන් එතදභොසී: න ඛො රාමෙමා ඉමිං ධම්මං කෙචලං සඤ්ඤාමනතකෙන සයං අභිඤ්ඤ සච්ඡිකන්තා උපසමපජ්ජ විතරාමීති⁶ පචෙදෙසී. අද්ධා රාමො ඉමං ධම්මං ජාතං පඤ්ඤා විතාසීති. අච ඛවාතං අභිච්චෙස්සන් යෙන උද්දමො⁷ රාමපුතො තෙනුපසඛකමිං. උපසඛකමිනා උද්දමං රාමපුත්තං එතදචොචං: කීත්තාවතා නො ආවුසො රාමො ඉමිං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤ සච්ඡිකන්තා උපසමපජ්ජ විතරාමීති පචෙදෙසීති. එවං වුජෙන අභිච්චෙස්සන් උද්දමො රාමපුතො තෙච්චඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං පචෙදෙසී.

19. තස්ස මයං අභිච්චෙස්සන් එතදභොසී: න ඛො රාමෙස්සච අභොසී සඤ්ඤා, මයාමපත්ති සඤ්ඤා; න ඛො රාමෙස්සච අභොසී වීරියං, මයාමපත්ති වීරියං; න ඛො රාමෙස්සච අභොසී සති, මයාමපත්ති සති; න ඛො රාමෙස්සච අභොසී සමාධි, මයාමපත්ති සමාධි; න ඛො රාමෙස්සච අභොසී පඤ්ඤා, මයාමපත්ති පඤ්ඤා. සනනුත්තං යං ධම්මං රාමො සයං අභිඤ්ඤ සච්ඡිකන්තා උපසමපජ්ජ විතරාමීති පචෙදෙසී,⁸ තස්ස ධම්මෙස්ස සච්ඡිකීරියාය පදනෙත්තන්ති. සො ඛො අහං අභිච්චෙස්සන් න විරසොච ඩිප්පමෙච තං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤ සච්ඡිකන්තා උපසමපජ්ජ විතාසී.

20. අච ඛවාතං අභිච්චෙස්සන් යෙන උද්දමො රාමපුතො තෙනුපසඛකමිං. උපසඛකමිනා උද්දමං රාමපුත්තං එතදචොචං: එතතාවතා⁹ නො ආවුසො රාමො ඉමිං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤ සච්ඡිකන්තා උපසමපජ්ජ පචෙදෙසීති. “එතතාවතා ඛො ආවුසො රාමො ඉමිං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤ සච්ඡිකන්තා උපසමපජ්ජ පචෙදෙසී”ති.¹⁰ අභවටි ඛො ආවුසො එතතාවතා ඉමිං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤ සච්ඡිකන්තා උපසමපජ්ජ විතරාමීති.

1. උද්දමො, මජ්ඣං.   2. උද්දමා, මජ්ඣං.   3. උද්දමො, මජ්ඣං.
 4. විඤ්ඤපුරිසො සො.   5. අභිඤ්ඤා, ඤ්ඤා.   6. විතරාමීති, භො.
 7. උද්දමො, මජ්ඣං.   8. පචෙදෙසී, භො.
 9. කීත්තාවතා, භො.   10. පචෙදෙසීති, භො. සිඬු.

17 ගිනිවෙස්න, මම කුසල කිමැයි භෝගනුයෙමි, උතුම් ශාන්ති පදය පිරිසෙස්නෙමි, උද්දක රාමපුත්‍රයන් කරා ඵලභියෙමි. ඵලඛ රාමපුත්‍ර උද්දක තවුස්නට තෙල බස් කිමි: "ආචාර්ය, මම මේ ධර්මිකයෙහි බබ්භර සරත්තට කැමැතියෙමි"යි. ගිනිවෙස්න, මෙසේ කී කල රාමපුත්‍ර උද්දක තවුස් මට තෙල බස් කි: "ආයුමෙව් විහරණ කරත්තේ මැනැව්. යම් ධර්මයෙක නුවණැති පුරුෂයෙක් මද කලෙකින් සිය ආදරු සමග තමා විසින් දැන පසක් කොට සපයා වෙසේ ද, මේ දහම් ඵබදු ය"යි. ගිනිවෙස්න, මම (උත්තේ) ඒ ධර්ම මදකලෙකින් ම වහාම පුත්‍රණු කෙලෙමි. ගිනිවෙස්න, මම නොරුගැවුම් මතුයෙකින්, උත්තීවා වචාලා කිම් මතුයෙකින් 'දකිම්, දකිම්' යන ඥානවාදය ද, 'මෙහි මම සචිරයෙමි' යන සචිරවාදය ද පිළින කරමි. මම මතු නොවෙමි. සෙස්සෝ ද පිළින කෙරෙහි.

18. ගිනිවෙස්න, මට මෙසින් වී; "(උද්දකපිතා) රම්තවුස් මේ සමවන් දහම් හුදු සැදුහැමතුයෙන් තමා විසින් දැන පසක් කොට වෙසෙමි සි පහල නො කෙළේය. ඒකාන්තයෙන් රම්තවුස් මේ දහම් දත්තේ, දක්තේ වාස කෙළේය" කියායි. ගිනිවෙස්න, එක්විනි මම උදරම් පුතු කරා ඵලභියෙමි. ඵලඛ උදරම්පුත්තට තෙල බස් කිමි: "කියග උද්දකය, කිපමණෙකින් රාම කෙමේ මේ දහම් තමා විසින් දැන පසක් කොට සපයා වාස කෙරෙමිසි පහල කෙළේ ද?"යි ගිනිවෙස්න මෙසේ කියල උදරම්පුත්තේ තෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනය (තෙක් අවසමවන්) දත්වැලිය.

19 ගිනිවෙස්න, මට මෙසින් වී: "සැදුහැ රාමයාහට මතු (පමණක්) නොවී, මට ද සැදුහැ ඇත. රාමයාහට මතු වැර නොවී, මට ද වැර ඇත. රාමයාහට මතු සිහිය නොවී, මට ද සිහිය ඇත. රාමයාහට මතු සමාධි නොවී, මට ද සමාධි ඇත. රාමයාහට මතු පුඤ්ඤ නොවූ, මට ද පුඤ්ඤ ඇත. රාම කෙමේ යම් දහමක් තමා විසින් දැන පසක් කොට සපයා වාස කෙරෙමිසි පහල කෙළේ නම්, මම ද ඒ දහම් පසක් කරනු පිණිස ප්‍රබන්වැර කෙරෙමි නම් මහා මැනු"යි කියායි. ගිනිවෙස්න, මම මද කලෙකින් ම වහාම ඒ දහම් තමා විසින් දැන පසක් කොට සපයා වාස කෙලෙමි.

20. ගිනිවෙස්න, එක්විනි මම උදරම්පුතු කරා ඵලභියෙමි. ඵලඛ උදරම්පුත්තට තෙල බස් කිමි: "කියග උද්දකය, මෙපමණෙකින් රාම කෙමේ මේ දහම් තමා විසින් දැන පසක් කොට සපයා පහල කෙළේද? යි. "ආචාර්ය, රාම මෙපමණෙකින් මේ දහම් තමා විසින් දැන පසක් කොට සපයා පහල කෙළේය"යි කිය. ආචාර්ය, මම ද මෙපමණෙකින් මේ දහම් තමා විසින් දැන පසක් කොට සපයා වාස කෙරෙමි කිම්.

21 “ලාභා නො ආවුණො, සුලඬං නො ආවුණො, හෙ මගං ආයසමනතං කාදිසං සබ්බසම්මාරිං පසසාමි: ඉති යං ධම්මං රාජමා සගං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකන්තා උපසම්පජ්ජ පවෙදෙයි, තං නාං ධම්මං සගං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකන්තා උපසම්පජ්ජ විහරෙයි. යං නාං ධම්මං සගං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකන්තා උපසම්පජ්ජ පවෙදෙයි. ඉති යං ධම්මං රාජමා අඤ්ඤාසී, තං නාං ධම්මං ජානාසී. යං නාං ධම්මං ජානාසී, තං ධම්මං රාජමා අඤ්ඤාසී. ඉති යාදිසො රාජමා අහොසී, කාදිසො නාං. යාදිසො නාං, කාදිසො රාජමා අහොසී එතිදුනි ආවුණො, නාං ඉමං ගණං පරිහරා¹”ති. ඉති භවි: අභිච්ඡෙසාන උද්දසො රාමිපුතො: සබ්බසම්මාරි මේ සමානො ආචරිතධාරිනො ච මා ජපෙසී, උලාරාඨ ච මං පුජාය පුජෙසී. තස්ස මස්සං අභිච්ඡෙසාන එතදහොසී: කායං ධම්මො කිබ්බිදෙග න විරාගාග න කිරොධාග න උපසමාය න අභිඤ්ඤාග න සමමොධාග න කිබ්බොනාග සංවතතති, යාවදෙව නෙවසඤ්ඤානසඤ්ඤාගතනුපපතතිතාති. සො භො අහං අභිච්ඡෙසාන තං ධම්මං අනලභිකාරිනා කසමා ධම්මො කිබ්බිජ්ජ අපකාමමං.

22. සො භො අහං අභිච්ඡෙසාන කිංකුසලගවෙසී අනුතතරං සනතිවරපදං පරිභෙසමානො: මහධෙසු අනුපුඤ්ඤාන වාරිකං වරමානො යෙන උරුමෙලා සෙනා-භිගමො කදවසරිං. කථදුකා රමණීයං² භුමිභාගං පසාදිකඤ්ච වතසණ්ඨං, නදිඤ්ච සන්දනාගං සෙතකං. පුපතිථං රමණීයං, සමිතතාච ගොචරගාමිං.³ තස්ස මස්සං අභිච්ඡෙසාන එතදහොසී: රචණීයො⁴ වත භුමිභාගො, පාසාදිකො ච වතසණ්ඨො. නදි ච සන්දනි සෙතකා පුපතිථා රමණීයා,⁵ සමිතතාච ගොචරගාමො. අලං⁶ වතිදං කුලපුතකස්ස පධානඤ්ඤාස්ස⁷ පධානායාති. සො භො අහං අභිච්ඡෙසාන තපොච කිසිදිං අලමිදං පධානාතාති.

23. අපිඤ්ඤ මං අභිච්ඡෙසාන තියෙසා උපමා⁸ පටිගංසු අනච්ඡරිතා පුඤ්ඤ අඤ්ඤපුඤ්ඤා:

සෙසපාපි අභිච්ඡෙසාන අලං කථිං සසෙතතං උදෙසෙ නිකතිතතං, අච පුජිසො ආගච්ඡන්ත උතතරාරණීං ආදාග ‘අභිච්ඡෙසාන අභිච්ඡෙසානාස්මි, නෙතෙරා පාඤ්ඤාස්මි’ති. තං කිං මඤ්ඤාසී අභිච්ඡෙසාන, අපි ඤ සො පුජිසො අඤ්ඤ අලං කථිං සසෙතතං උදෙසෙ නිකතිතතං උතතරාරණීං ආදාග අභිච්ඡෙසානො⁹ අභිච්ඡෙසාන අභිච්ඡෙසානාස්ස, නෙතෙරා පාඤ්ඤාස්මි? “නො ගිදං හො ගොතමි.” තං කියා සොභු? “අදං ගි හො ගොතමි අලං කථිං සසෙතතං. තඤ්ච පන උදෙසෙ නිකතිතතං. යාවදෙව ච පන සො පුජිසො කිලමිථස්ස විනාතස්ස ගාහි අස්සා”ති.

1. උලො වසතා ඉමා ගණං පරිහරමාහි, සා. 2. රමණීයං, කථවි.
 3. සමිතතා ගොචරගාමං, සා. 4. රමණීයො, කථවි.
 5. රමණීයක, කථවි 6. අලමිදා, සා. 7. පධානිකස්ස, සා.
 8. උපමාගො, සා. 9. අභිච්ඡෙසානො, සා.

21. “ආචාර්යනී, අපට ලාභයෙක ආචාර්යනී, අපට මනා ලැබුණෙක. ඒ අපි එබඳු සමුම්භර අසුඡ්චකුන් දක්නමෝ ද - මෙසේ රාමතෙමේ යම් දහමක් තමා පිසින් දැනූ පසක් කොට සපයා වාස කෙළේද, තොයි ද ඒ දහම තමා පිසින් දැනූ පසක් කොට සපයා වාස කෙරෙහි. තෝ යම් දහමක් තමා පිසින් දැනූ පසක් කොට සපයා වාස කෙරෙහි ද, රාම තෙමේ ද ඒ දහම තමා පිසින් දැනූ පසක් කොට සපයා පවසා ලිය. මෙසේ රාම තෙමේ යම් දහමක් දකු තම, තොයිද ඒ දහම දන්නී. තෝ යම් දහමක් දන්නී තම, රාම තෙමේ ඒ දහම දන්නේය. මෙසේ රාම යම්බඳු වී ද, තෝ එබඳුයෙහි ය. තෝ යම්බන්දෙහි තම, රාම එබඳු වී. ආචාර්යනී, එව, දැන් තෝ මේ ගණය පරිභරණය කරව” යි කීය. ගිනිවෙස්ත, මෙසෙසින් උදරමුපුන් මට සමුම්භර වූයේ මා ආදුරුවනන්හිදු තැබිය. උතුම් පුජායෙහුද මා පිදී. ගිනිවෙස්ත මට තෙල සින් පහලවී; මේ අට සමචන් දහම කලකිරීම පිණිස නො වැටෙයි. නො ආලීම් පිණිස, රාගාදීන්ගේ නිරෝධය පිණිස, උපයම් පිණිස, අභිඤ්ඤා ධර්මයන් අභිජානනය පිණිස, වතුර්මාගීතමෙඛාධය පිණිස, නිවන් පසක් කරනු පිණිස නො වැටෙයි. තේවසඤ්ඤාතාසඤ්ඤායතනයෙහි උපපතති මතු වන් පිණිස වැටෙයි. ගිනිවෙස්ත, මම ඒ අටසමචන් දහම ‘මෙසින් කම් කැතැ’යි පුත පුතා පිළිකෙව් කොට ඒ දහමින් තිබිද තික්මිණිමි.

22. ගිනිවෙස්ත, මම කුසල කිමැයි සොයනුයෙමි, උතතමයානති සබ්බාත නිවහ පිරිසෙස්තෙමි මගධ රටෙහි පිළිවෙලින් යැරි කරනුයෙමි, උරුමෙල් දහමියෙහි ශස්තානිගම නම නියමිතමට පැමිණියෙමි. එහි රමණී බිම් කොටස නා පුසාදකර වන ලැහැබු හා, කස වූ මඩ ආති (පිරිසිදු) මනාව පිහිටි පුනීච් (පිළිවෙලින් ගැඹුරු නොට) ආති, රමණී, ගලන හොය හා කාත්පස සිසාල ගොදුරුගම හා දිටිමි. ගිනිවෙස්ත, මට තෙල සින් වී. භූමිසාගය ඒකාන්තයෙන් රමණීය වෙයි. වන ලැහැබු පුසාදකර වෙයි. සුදු හුතොට ආති රමණී නොය ද ගලා බසී. කාත්පස ගොදුරුගම ද වෙයි. ප්‍රඛන් කවැච් කුල දරුවන්හට ප්‍රඛන්හි යෝග කරනු පිණිස මේ තැන එකාන්තයෙන් හඹනු වෙයි (යමන් වෙයි) කීයායි. ගිනිවෙස්ත මම “ප්‍රඛන්හි යොග කරන්නට මෙතැන යොග්‍ය වෙති” යි එහිම (ප්‍රඛන් කරනු සඳහා) හිද ගතීම්.

23. තවද ගිනිවෙස්ත, පෙර නො ආසුචිරු ආයවයනී එලවන උපමාවෝ භුන් දෙනෙක් මට වැටහුණ හ. ඒ කෙසේ ය යන්:

ගිනිවෙස්ත, දියෙහි බැහු සෙතක සහිත තෙත් කැටෙක් (උදුමබර-කාභයයෙන්) ආති ද, එසඳ ‘ගිනි දල්වා නිපදවමි, තෙපස් පහල කරමි’ යි පුරුෂයෙක් උතුරුඅරිණී (මතුයෙහි සිටුනා ගිනිතානා දමෙක්) ගෙන එන්නේ වේ ද, ගිනිවෙස්ත, එ කියේ හගිහි? ඒ පුරිස දියෙහි බැහු සහසනා තෙල තෙත් කට උතුරුඅරිණී ගෙන මඬතේ ගිනි නිපදවන්නේ වෙද? තෙද පහල කරන්නේ වේද? යි. “හවන් ගොසුම් ගොසුව, නොවන්නේ මා ය” ඒ කවර කෙසින? “හවන් ගොසුම් ගොසුව, තෙල තෙත් කට සහසනා වෙයි. එ ද දියෙහි බැහුතේ වෙයි ඒ පුරුෂ කලකුළුවට (තලානනයට) පැළදකට (පිඩි දුබයට) හිමි වනු ම වෙයි.”

එවමෙව ඛො අග්භිවෙස්සන යෙ හි කෙවි සමණො වා බ්‍රහ්මණො වා කායෙත¹ වෙව කාමෙහි අවුපකට්ඨා² විහරන්ති, යො ව නෙසං කාමෙසු කාමච්ඡන්දො කාමසෙතනො³ කාමමුච්ඡා කාමපිපාසා කාම පරිලාභො, සො ච අජ්ඣිකතං න සුප්පහිනො හොති න සුප්පට්ටසස්සඤ්ඤො. ඔපක්කමිකා වෙපි තෙ භොනොතා සමණබ්‍රාහ්මණො දුක්ඛා තීප්පා⁴ කට්ඨකා⁵ වෙදනා වෙදීයන්ති. අහබ්බා⁶ව තෙ ඤ්ඤාණාය දස්සනාය අනුත්තරාය සමෙබ්බාධාය. තො වෙපි තෙ භොනොතා සමණබ්‍රාහ්මණො ඔපක්කමිකා දුක්ඛා තීප්පා කට්ඨකා වෙදනා වෙදීයන්ති, අහබ්බා⁶ව තෙ ඤ්ඤාණාය දස්සනාය අනුත්තරාය සමෙබ්බාධාය. අයං ඛො මං අග්භිවෙස්සන පට්ඨමා උපමා පටිභාසි අනච්ඡරියා පුඤ්ඤ අස්සුතපුබ්බො.

24. අපරාපි ඛො මං අග්භිවෙස්සන දුතියා උපමා පටිභාසි අනච්ඡරියා පුඤ්ඤ අස්සුතපුබ්බො: සෙය්‍යථාපි අග්භිවෙස්සන අලලං කට්ඨං සහෙතභං ආරකා උදකා ඵලෙ නික්ඛිතතං, අථ පුරිසො ආගචෙජ්ජය උත්තරාරණිං ආදාය ‘අග්භිං අභිනිබ්බතෙතස්සාමි, තෙජෝ පාඤ්ඤා කරිස්සාමි’ති. තං කිං මඤ්ඤෙසි අග්භිවෙස්සන, අපි නු සො පුරිසො අමුං අලලං කට්ඨං සහෙතභං ආරකා උදකා ඵලෙ නික්ඛිතතං උත්තරාරණිං ආදාය අභිමනෙන්නො අග්භිං අභිනිබ්බතෙතස්ස, තෙජෝ පාඤ්ඤා කරිස්සාමි? ‘තො හිදං හො ගොතම’ තං කිස්ස හෙඤ්ඤා? ‘අදුං හි හො ගොතම අලලං කට්ඨං සහෙතභං කිඤ්ඤාපි ආරකා උදකා ඵලෙ නික්ඛිතතං, යාවඤ්ඤෙව පන සො පුරිසො කිලමථස්ස විසාතස්ස තාහි අස්සා’ති. එවමෙව ඛො අග්භිවෙස්සන යෙ හි කෙවි සමණො වා බ්‍රහ්මණො වා කායෙත⁵ ඛො කාමෙහි වුපකට්ඨා⁶ විහරන්ති, යො ව නෙසං කාමෙසු කාමච්ඡන්දො කාමසෙතනො⁷ කාමමුච්ඡා කාමපිපාසා කාම පරිලාභො සො ච අජ්ඣිකතං න සුප්පහිනො හොති න සුප්පට්ටසස්සඤ්ඤො. ඔපක්කමිකා වෙපි තෙ භොනොතා සමණබ්‍රාහ්මණො දුක්ඛා තීප්පා කට්ඨකා වෙදනා වෙදීයන්ති. අහබ්බා⁶ව තෙ ඤ්ඤාණාය දස්සනාය අනුත්තරාය සමෙබ්බාධාය. තො වෙපි තෙ භොනොතා සමණබ්‍රාහ්මණො ඔපක්කමිකා දුක්ඛා තීප්පා කට්ඨකා වෙදනා වෙදීයන්ති, අහබ්බා⁶ව තෙ ඤ්ඤාණාය දස්සනාය අනුත්තරාය සමෙබ්බාධාය. අයං ඛො මං අග්භි වෙස්සන දුතියා උපමා පටිභාසි අනච්ඡරියා පුඤ්ඤ අස්සුතපුබ්බො.

25. අපරාපි ඛො මං අග්භිවෙස්සන තතියා උපමා පටිභාසි අනච්ඡරියා පුඤ්ඤ අස්සුතපුබ්බො: සෙය්‍යථාපි අග්භිවෙස්සන සුක්ඛං කට්ඨං කොලාපං⁸ ආරකා උදකා ඵලෙ නික්ඛිතතං, අථ පුරිසො ආගචෙජ්ජය උත්තරාරණිං ආදාය ‘අග්භිං අභිනිබ්බතෙතස්සාමි, තෙජෝ පාඤ්ඤා කරිස්සාමි’ති. තං කිං මඤ්ඤෙසි අග්භිවෙස්සන, අපි නු⁹ සො පුරිසො අමුං සුක්ඛං කට්ඨං කොලාපං ආරකා උදකා ඵලෙ නික්ඛිතතං උත්තරාරණිං ආදාය අභිමනෙන්නො¹⁰ අග්භිං අභිනිබ්බතෙතස්ස, තෙජෝ පාඤ්ඤා කරිස්සාමි? ‘එවං හො ගොතම’ තං කිස්ස හෙඤ්ඤා? ‘අදුං හි හො ගොතම සුක්ඛං කට්ඨං කොලාපං, තඤ්ඤෙව පන ආරකා උදකා ඵලෙ නික්ඛිතතන්ති.’ -

1. කායෙත වෙව විනෙතන ව, මජ්ඣ. 2. කාමසිනො හො, කථවි.
 3. හිබ්බා, මජ්ඣ. 4. බරා තවුකා, මජ්ඣ.
 5. කායෙත වෙව විනෙතන ව, කාමෙහි, මජ්ඣ. කායෙත වෙව කාමෙහි, භෞ. PTS.
 6. අවුපට්ඨා, PTS 7. කාමසිනො හො, සිමු. කථවි.
 8. කොලාපං, සිමු. 9. අපි නු ඛො, භෞ. 10. අභිමනෙන්නො, භෞ.

ගිනිවෙස්න, එහෙයින් ම යම් කිසි මහණ කෙනෙක් වෙත්වයි, බමුණු කෙනෙක් වෙත්වයි, කසිනුදු කාමයෙන් දුරු නො වූවාහු වාස කෙරෙත්ද, කම්පසුයෙහි උත්තේ යම් කාමවිච්ඡදයෙක් කාමසෙතනගයෙක් කාම මුර්ච්ඡායෙක් කාමපිපාසායෙක් කාමපරිදාහයෙක් ඇත් ද, එ ද සියයතන ගිනි නො පාහුණේ වේ ද, නො සන්තිදුණේ වේ ද, ඒ හවත් මහණ බමුණෝ ඖපක්‍රමකවූ ද (උපක්‍රමයෙන් හවගත්) තීව්‍ර කවුක දුබ වෙදනා විඳිති. ඔහු ලොකොත්තර මාභීඤ්ඤා පිණිස අහවා ම වෙති. ඒ හවත් මහණ බමුණෝ උච්චතන් තිපත් තීව්‍ර කවුක දුක් වෙදනා නොවිදුනාහු නමුදු, ඔහු ලොකොත්තර මාභීඤ්ඤා පිණිස අහවා ම වෙති. ගිනිවෙස්න, පෙර නො ඇසුරු මතු මතු විකල්ප උපදවන මේ පලමුවන උච්චත මට වැටිණි.

24. ගිනිවෙස්න, පෙර නො ඇසුරු විකල්පන ක දෙවන උපමා-
 යෙක් ද මට වැටිණි. කෙසේය යත්: ගිනිවෙස්න, දිගෙන් දුරුව ගිය ගොඩ-
 බිමෙහි තහාලු, සකිලි, සකිලි, සකිලි, (උදුමර) කාණ්ඩයෙක් ඇත්ද, එක්කිහි පුරුෂයෙක් 'ගිනි මොලොවා ලම. තෙද නගා හත්ම'යි උතුරුඅරණී ගෙන එත්තේ වේ ද, ඒ පුරුෂ දිගෙන් දුරු ව ගිය, ගොඩබිම තහාලු, කිරිකහිත කෙසින් තෙත් වූ, එහෙයින් ම සකිලිහ වූ, තෙල දිවුල්දමු උතුරුඅරණී ගෙන මඬනේ ගිනි මොලොවත්තේ වේ ද, තෙද නගා හත්තේ වේදයි. "හවත් ගොසුම් ගොසුව, නොවත්තේ මෑ ය." ඒ කවර හෙයින්: "හවත් ගොසුම්ගොසුව, දිගෙන් දුරු ව සිටිය ද, ගොඩ තහාලුව ද, තෙල කාණ්ඩ තෙත් වෙයි. සෙනහ සහිත වෙයි ඒ පුරුෂ කලුමුදුවට පිනාතට ගිම් වනු ම වෙයි" කිය. ගිනිවෙස්න, එහෙයින් ම යම් කිසි මහණ කෙනෙක් වෙත්වයි, බමුණු කෙනෙක් වෙත්වයි, කසින් කම්පසුවෙන් මෙසෙයින් දුරුවූවාහු වාස කෙරෙත් ද, උත්තේ කම්පසුයෙහි යම් කාමවිච්ඡදයෙක් කාමසෙතනගයෙක් කාමමුර්ච්ඡායෙක් කාමපිපාසායෙක් කාමපරිදාහයෙක් ඇත් ද, එද සියයතන නොපාහුණේ වේද, මොනොවට නො සන්තිදුණේ වේ ද, ඒ හවත් මහණ බමුණෝ ඖපක්‍රමකවූ තීව්‍ර කවුක දුබ වෙදනා විඳිති. ඔහු ලොකොත්තර මාභීඤ්ඤා පිණිස අහවා ම වෙත් මෑ ය. ඒ හවත් මහණ බමුණෝ ඖපක්‍රමක තීව්‍ර කවුක දුබවෙදනා නොවිදුනාහු ඔහු ලොකොත්තර මාභීඤ්ඤා පිණිස අහවා ම වෙත් මය. ගිනිවෙස්න, ඇතිලි පොලත්තට නිසි පෙර නො ඇසුරු මේ දෙවන උපමාව මට වැටිණි.

25. ගිනිවෙස්න, පෙර නො ඇසුරු මතු මතු ආකල්ප උපදවන අත් තුන්වන උපමා ද මට වැටිණි. ඒ කෙසේය යත්: ගිනිවෙස්න, දිගෙන් බැහැර වූ ගිය ගොඩබිම තහාලු සකිලිහ රහිත විශාලී පවතිත් හඬනා (කොලපු) උදුමර කාණ්ඩයෙක් ඇත්ද, එක්කිහි පුරුෂයෙක් 'ගිනි මොලොවම, තෙපෝ බාතු පහල කොට හත්ම' උතුරුඅරණී ගෙන එත්තේ වේද, ගිනිවෙස්න, ඒ කිමැයි හඬනි? ඒ පුරුෂ දිගෙන් වෙත් ව ගිය, ගොඩබිම තහාලු, නොතෙත්, පවතිත් හඬන, තෙල කාණ්ඩ උතුරුඅරණී ගෙන මඬනේ ගිනි මොලොවත්තේ වේ ද? තෙපෝ බාතු පහල කරත්තේ වේද? "හවත් ගොසුම් ගොසුව, එය වත්තේ මෑ ය." ඒ කවර හෙයින්? "හවත් ගොසුම් ගොසුව, තෙල කාණ්ඩ, ශුෂ්කය, කොලාපය, එ ද දිගෙන් වෙත් වන, ගොඩබිම තහාලක ලද" යි.

එවමෙව ඛො අග්ගිවෙස්සන යෙති කෙච්ඡ මිණො වා බ්‍රාහ්මණො වා කාශ්‍යනො¹ වෙච කාමෙහි චූපකට්ඨා විහරන්ති, යො ච තෙසං කාමෙසු කාමච්ඡන්දො කාමෙසනතො² කාමච්චුච්ඡා කාමච්චාසා කාමච්චර්ලාතො තො ච අර්ඤ්ඤතං සුපට්ඨිනො තොති සුපට්චප්පසාදො. මථකකම්මා වෙ පි තෙ භොතොතො සමණබ්‍රාහ්මණො දුක්ඛා තිපපා³ කට්ඨකා⁴ වෙදනා වෙදිදන්ති, හඬබොව තෙ සද්දණොද දක්ඛනාද අනුත්තරාය සමෙබ්බාධාය, තො වෙපි තෙ භොතොතො සමණබ්‍රාහ්මණො මථකකම්මා දුක්ඛා තිපපා කට්ඨකා වෙදනා වෙදිදන්ති, හඬබොව තෙ සද්දණොද දක්ඛනාද අනුත්තරාය සමෙබ්බාධාය. අයං බ්‍රොමි අග්ගිවෙස්සන තතියා උපමා පටිභාසි අනච්ඡරියා පුඤ්ඤ අසුතපුඬබො.

ඉමී බො මිං අග්ගිවෙස්සන තිස්සො උපමා⁵ පටිභාසු අනච්ඡරියා පුඤ්ඤ අසුතපුඬබො.

26 තස්ස මග්ගං අග්ගිවෙස්සන එතදුකොසි: යනනුතාහං දනෙත්ති-දනතමාධාය⁶ ජිව්හාය තාලුං අභවච්ච වෙතසා විතතං අභිනිග්ගණෙතයාං අභිනිපටිලෙයාං අභිසන්තාපෙයානති. භො බො අහං අග්ගිවෙස්සන දනෙත්තිදනතමාධායාජිව්හාය තාලුං අභවච්ච වෙතසා විතතං අභිනිග්ගණොමි අභිනිපටිලෙමි අභිසන්තාපෙමි. තස්ස මග්ගං අග්ගිවෙස්සන දනෙත්තිදනතමාධාය ජිව්හාය තාලුං අභවච්ච වෙතසා විතතං අභිනිග්ගණෙතයො⁷ අභිනිපටිලෙයො අභිසන්තාපෙයො කචෙඡ්ඡි සෙදු මුච්චන්ති. සෙයාපාපි අග්ගිවෙස්සන ඛලො: පුරිසො දුබ්බලහරං පුරිසං සීසෙ වා ගතෙත්ති ඛකෙච්චා ගතෙත්ති අභිනිග්ගණෙතයාං අභිනිපටිලෙයාං අභිසන්තාපෙයාං, එවමෙව ඛො මෙ අග්ගිවෙස්සන දනෙත්තිදනතමාධාය ජිව්හාය තාලුං අභවච්ච වෙතසා විතතං අභිනිග්ගණෙතයො අභිනිපටිලෙයො අභිසන්තාපෙයො කචෙඡ්ඡි සෙදු මුච්චන්ති. ආරඬං ඛො පන මෙ අග්ගිවෙස්සන චිරියං තොති අසලලීතං. උපට්ඨිතා සති අසමමුට්ඨා,⁸ සාරඬො ච පන මෙ කාශො භොති අපට්චපසාදො, තෙතෙච දුක්ඛප්පාධාතෙන පඛාතාතිකුත්තස්ස සතො. එචරුපාපි බො මෙ අග්ගිවෙස්සන උප්පන්නා දුක්ඛා වෙදනා විතතං න පරියාදාය තිට්ඨති.

27. තස්ස මග්ගං අග්ගිවෙස්සන එතදුකොසි: යනනුතාහං අප්පාණකං⁹ ක්ඛානං ක්ඛායෙයානති. තො බො අහං අග්ගිවෙස්සන මුඛතො ච නාසතො ච අසාසපසාසෙස උපරුඤ්ඤිං. තස්ස මග්ගං අග්ගිවෙස්සන මුඛතො ච නාසතො ච අසාසපසාසෙසු උපරුඬොසු¹⁰ කණ්ණෙසොතෙහි වාහානං නිකඛමන්තානං අභිමතෙතා සදෙදු භොති. සෙයාපාපි නාම කම්මාරගග්ගරියා ඛම්මානාය අභිමතෙතා සදෙදු භොති, එවමෙව ඛො මෙ අග්ගිවෙස්සන මුඛතො ච නාසතො ච අසාසපසාසෙසු උපරුඬොසු කණ්ණෙසොතෙහි වාහානං නිකඛමන්තානං අභිමතෙතා සදෙදු භොති. ආරඬං බො පන මෙ අග්ගිවෙස්සන චිරියං තොති අසලලීතං. උපට්ඨිතා සති අසමමුට්ඨා,¹¹ සාරඬො ච පන මෙ කාශො භොති අපට්චපසාදො, තෙතෙච දුක්ඛප්පාධාතෙන පඛාතාතිකුත්තස්ස සතො. එචරුපාපි බො මෙ අග්ගිවෙස්සන උප්පන්නා දුක්ඛා වෙදනා විතතං න පරියාදාය තිට්ඨති.

1. කාශ්‍යන වෙච චිකෙතන ව, මජ්ඣ. 2. කාමසිනෙතො, කථව්. 3. තිබ්බා, මජ්ඣ. 4. ඛරු කට්ඨකා, මජ්ඣ. ඝා. 5. උපමායො, ඝා. 6. දනෙත්ති දනතමාධාය, සීමු. ආත්ච 7 අභිනිග්ගණෙතො, මජ්ඣ. PTS. සීමු. කථව්. 8. අපට්චුට්ඨා, ඝා. 9 අප්පාණකං යෙච මජ්ඣ. ඝා. අප්පාණතං PTS සී ආත්ච 10. උපරුඬොසු, මජ්ඣ. 11 අපට්චුට්ඨා, ඝා.

ගිතීවෙස්න, එහෙයින් ම යමකිසි මහණ කෙනෙක් වෙත්වයි, බමුණු කෙනෙක් වෙත්වෙයි, කසිනුදු කම්පපුයෙන් වෙසෙයින් දුරු වූ වාහු මාස කෙරෙත්ද, කම්පපුයෙහි උත්තේ යම් කාමව්‍යඤ්ඤා කාමස්තෙහයෙක් කාමමුර්ජායෙක් කාමපිපාසායෙක් කාමපරිදාහයෙක් ඇත් ද, එ ද සියසතන මොනොවට ප්‍රගීණ වෙයි. මොනොවට සන්තිදුනේ වෙයි ඒ හවත් මහණ බමුණෝ ඖජනමකවුත් නිවු, කවුක, දුඛ වෙදනා විදුකුදු ඤාදශීන-අනුත්තර සමොධි-සංඛ්‍යාත ලොකොත්තර මාභිඤ්ඤා පිණිස හව්‍ය වෙත් මෑ ය. ඉදින් ඒ හවත් මහණ බමුණෝ ඖජනමක, නිවු, කවුක, දුඛවෙදනා නොවිදුකු දු ලොකොත්තරමාභි ඤ්ඤා පිණිස හව්‍ය වෙත් මෑ ය. ගිතීවෙස්න, පුත පුතා ආඥායාමි යට කරුණු වූ පෙර නො ඇසූ පිරු මේ කුන්වන උපමා මට වැටිණි.

ගිතීවෙස්න, පෙර නො ඇසූ පිරු අඤ්ඤායාමි වූ මේ ත්‍රිපිට මට වැටිණි.

26. ගිතීවෙස්න, මට මෙසේ සිතෙක් වී, “මම යටිමණිය දහෙහි උභිමණිය දහ කඛා (යටි දහෙහි උඩු දහ කඛා), දිවින් තලු මැඩගෙන, කුසල් සිතින් අකුසල් සිත නිගන්තෙමි නමි, පෙලන්තෙමි නමි, (කෙලෙස් තවන වැරින්) තවන්තෙමි නමි මනා මැනු”යි. ගිතීවෙස්න, මම යටිදහෙහි උඩුදහ කඛා දිවින් තලු මැඩගෙන, කුසල් සිතින් අකුසල් සිත නිගන්මි, පෙලම, තවම. ගිතීවෙස්න, යටි දහෙහි උඩු දහ කඛා දිවින් තලු මැඩගෙන කුසල් සිතින් අකුසල් සිත නිගන්තා, පෙලන, තවන මාගේ කැසින් (කිසිල්ලෙන්) සෙවදයෝ සිලියෙහි. ගිතීවෙස්න යමිසේ බලවත් පුරුෂයෙක් දුළුලතර පුරුෂයකු හිසැ හෝ ගෙන හුර්ශිරසැ හෝ ගෙන නිගන්තේ, පෙලන්තේ තවන්තේ වේ ද, ගිතීවෙස්න, එහෙයින් ම යටිදහෙහි උඩුදහ කඛා දිවින් තලු මැඩගෙන, කුසල් සිතින් අකුසල් සිත නිගන්තා, පෙලන, තවන මාගේ කැසින් සෙවදයෝ සිලියෙහි. ගිතීවෙස්න, මා පිසින් කෙලෙස් තවන වැර රුකුණේ වෙයි. (එහෙයින් ම) අසංලිත (නො සැහවුනේ) වෙයි. සිහි එලඹියේ අසමමුඛිත වෙයි ඒ දුක් සහගිය ප්‍රධන් වැර කිරීමෙන් ප්‍රධන් විශ්වයෙන් වින් කැ මගේ කය දර එ සහිත වෙයි. නො සන්තූන් වෙයි. ගිතීවෙස්න, මට උපන් මෙවන් දුඛවෙදනාත් සිත් නො හෙව්‍ය ගෙන සිටී.

27. ගිතීවෙස්න, මට මෙසේ සිත් වී: මම අප්‍රාණක (නිරුච්චාස) ධර්ම කරන්තෙමි නමි මනා මැනුයි. ගිතීවෙස්න, මම මුච්ඡුදු නැහැයිනුදු ආඥාස ප්‍රඥාස වැරිමි. ගිතීවෙස්න, මුච්ඡුදු නැහැයිනුදු අසත් පසස් වැලඹු කල, දෙකත් සිලින් නික්මෙන වාතයන්ගේ අධිමාත්‍ර ශබ්දයෙක් මට ඇත. පුඹුතා කමුරු ගසත්‍රායෙක යම්බඳු අධිමාත්‍ර ශබ්දයෙක් ඇත් ද, ගිතීවෙස්න, එ පරිදි ම මුච්ඡුදු නැහැයිනුදු අසත් පසස් වැලඹු කල, දෙකත් සිලින් නික්මෙන වාතයන්ගේ අධිමාත්‍ර ශබ්දයෙක් වෙයි. ගිතීවෙස්න, මා පිසින් කෙලෙස් තවන වැර රුකුණේ වෙයි. (එහෙයින්) අසංලිත වෙයි. සිහි එලඹියේ වෙයි. සමමුඛිත නො වෙයි. ඒ දුක් සහගිය ප්‍රධන් විශ්වයෙන් වින් කැ මාගේ කය දර එ සහිත වෙයි. නො සන්තූන් වෙයි. ගිතීවෙස්න, මට උපන් මෙවන් දුඛවෙදනාත් සිත් නො ගෙව්‍ය ගෙන සිටී

28. තස්ස මය්හං අභිච්චෙස්සන ඵතදහොසි: යනනුතාහං අප්පාණ්-
 කඤ්ඤදුව ක්ඛාතං ක්ඛායෙය්‍යනති. සො ඛො අහං අභිච්චෙස්සන මුඛතො ච
 නාසතො ච කණ්ණතො ච අස්සාසපස්සාසෙ උපරුඤ්ඤිං. තස්ස මය්හං
 අභිච්චෙස්සන මුඛතො ච නාසතො ච කණ්ණතො ච අස්සාසපස්සාසෙසු
 උපරුඤ්ඤිසු අසිමන්තා වාතා මුඛාති උභෙතනති.¹ සෙය්‍යථාපි අභිච්චෙස්සන
 බලො ච පුරිසො තිණ්ණත සිඛරෙත මුඛාති² අභිමනෙය්‍ය,³
 ඵචමෙච ඛො මෙ අභිච්චෙස්සන මුඛතො ච නාසතො ච කණ්ණතො ච
 අස්සාසපස්සාසෙසු උපරුඤ්ඤිසු අසිමන්තා වාතා මුඛාති උභෙතනති.
 ආරඤ්ඤිං ඛො පන මෙ අභිච්චෙස්සන පිරියං තොති අසලලිතං. උපට්ඨිතා
 සති අසමමුට්ඨා. සාරඤ්ඤො ච පන මෙ කායො තොති අප්පට්ඨස්සඤ්ඤො
 තෙනෙච දුක්ඛප්පධානෙන පධානාභිතුන්නස්ස සතො. ඵචරුපාපි ඛො
 මෙ අභිච්චෙස්සන උප්පන්නා දුක්ඛා වෙදනා විතතං න පරියාදය තිට්ඨති.

29. තස්ස මය්හං අභිච්චෙස්සන ඵතදහොසි: යනනුතාහං අප්පාණ්-
 කඤ්ඤදුව ක්ඛාතං ක්ඛායෙය්‍යනති. සො ඛො අහං අභිච්චෙස්සන මුඛතො ච
 නාසතො ච කණ්ණතො ච අස්සාසපස්සාසෙ උපරුඤ්ඤිං. තස්ස මය්හං
 අභිච්චෙස්සන මුඛතො ච නාසතො ච කණ්ණතො ච අස්සාසපස්සාසෙසු
 උපරුඤ්ඤිසු අසිමන්තා සීසෙ සීසවෙදනා තොනති. සෙය්‍යථාපි අභිච්චෙස්සන
 බලො ච පුරිසො දුලෙකත වරතකඤ්ඤිතෙන⁴ සීසෙ සීසවෙචං දදෙය්‍ය,
 ඵචමෙච ඛො මෙ අභිච්චෙස්සන මුඛතො ච නාසතො ච කණ්ණතො ච
 අස්සාසපස්සාසෙසු උපරුඤ්ඤිසු අසිමන්තා සීසෙ සීසවෙදනා තොනති.
 ආරඤ්ඤිං ඛො පන මෙ අභිච්චෙස්සන පිරියං තොති අසලලිතං. උපට්ඨිතා
 සති අසමමුට්ඨා. සාරඤ්ඤො ච පන මෙ කායො තොති අප්පට්ඨස්සඤ්ඤො
 තෙනෙච දුක්ඛප්පධානෙන පධානාභිතුන්නස්ස සතො. ඵචරුපාපි ඛො මෙ
 අභිච්චෙස්සන උප්පන්නා දුක්ඛා වෙදනා විතතං න පරියාදය තිට්ඨති.

30. තස්ස මය්හං අභිච්චෙස්සන ඵතදහොසි: යනනුතාහං අප්පාණ්-
 කඤ්ඤදුව ක්ඛාතං ක්ඛායෙය්‍යනති. සො ඛො අහං අභිච්චෙස්සන මුඛතො ච
 නාසතො ච කණ්ණතො ච අස්සාසපස්සාසෙ උපරුඤ්ඤිං. තස්ස මය්හං අභි
 ච්චෙස්සන මුඛතො ච නාසතො ච කණ්ණතො ච අස්සාසපස්සාසෙසු
 උපරුඤ්ඤිසු අසිමන්තා වාතා කුච්ඡිං පරිකන්තනති. සෙය්‍යථාපි අභිච්චෙස්සන
 දුක්ඛා ගොසාතතො වා ගොසාතකන්තවාසී වා තිණ්ණත ගොච්ඤ්ඤන-
 නෙන කුච්ඡිං පරිකන්තෙය්‍ය, ඵචමෙච ඛො මෙ අභිච්චෙස්සන මුඛතො ච
 නාසතො ච කණ්ණතො ච අස්සාසපස්සාසෙසු උපරුඤ්ඤිසු අසිමන්තා
 වාතා කුච්ඡිං පරිකන්තනති. ආරඤ්ඤිං ඛො පන මෙ අභිච්චෙස්සන පිරියං
 තොති අසලලිතං. උපට්ඨිතා සති අසමමුට්ඨා. සාරඤ්ඤො ච පන මෙ කායො
 තොති අප්පට්ඨස්සඤ්ඤො තෙනෙච දුක්ඛප්පධානෙන පධානාභිතුන්නස්ස
 සතො. ඵචරුපාපි ඛො මෙ අභිච්චෙස්සන උප්පන්නා දුක්ඛා වෙදනා විතතං
 න පරියාදය තිට්ඨති.

1. මුඛාතං උභෙතති - සිමු. මුඛාති උභෙතනති, මජ්ඣං.
 2. මුඛාතං - සිමු. ඝා. PTS. 3. මුඛාති අභිමනෙය්‍ය - මජ්ඣං.
 4. වරතකඤ්ඤිතෙන - මජ්ඣං.

28. ගිහිවෙස්න, මට මෙ සිත්පී: “මම අප්‍රාණක වූ ම ධ්‍යානය කරන්නෙමි තම මනා මැනු”යි. ගිහිවෙස්න, මම මූර්ච්ඤා නැගැසිනුදු කතිනුදු අසස් පසස් වැරිමි. ගිහිවෙස්න, මූර්ච්ඤා නැගැසිනුදු කතිනුදු අසස් පසස් වැලැනු කල අධිමාත්‍ර වාතයෝ මා සිස මැඩගෙන පෙළන්. ගිහිවෙස්න, බලවත් පුරුෂයෙක් කියුණු භූමෙකින් යම්සේ සිස මඩනේ වේ ද, ගිහිවෙස්න, එපරිදිම මූර්ච්ඤා නැගැසිනුදු කතිනුදු අසස් පසස් වැලැනු කල අධිමාත්‍ර වාතයෝ මා සිස පෙළා ගතින්. ගිහිවෙස්න මා විසින් කෙලෙස් තවන වැර ඇරැඹුනේ අසංලීන (නො: සැලවුනේ) වෙයි. (මට) සිහි එලඹියේ සමමුඛිත (නවුයේ) නො: වෙයි. ඒ දුක් සහගිය ප්‍රධන්වැරකරණින් ප්‍රධනින් වින් කැ මාගේ කස දරඑ සහිත වෙයි. නො: සන්තූන් වෙයි. ගිහිවෙස්න, මට උපන් මෙවන් දු:බවෙදනා ද සින් නො: ගෙන සිටි.

29. ගිහිවෙස්න, මට මෙ සිත්පී: “මම අප්‍රාණක වූ ම ධ්‍යානය කරන්නෙමි තම මනා මැනු”යි ගිහිවෙස්න, මම මූර්ච්ඤා නැගැසිනුදු කතිනුදු අසස් පසස් වැරිමි. ගිහිවෙස්න, මූර්ච්ඤා නැගැසිනුදු කතිනුදු අසස් පසස් වැලැනු කල මාගේ හිසෙහි අධිමාත්‍ර ශිරා: වෙදනාවෝ වෙති. ගිහිවෙස්න, යම් සේ බල ඇති පුරුෂයෙක් දලවරබහතින් සිසා ගිස් වෙඑමි දෙන්නේ වෙද, ගිහිවෙස්න, එසෙසින් ම මූර්ච්ඤා නැගැසිනුදු කතිනුදු අසස් පසස් වැලැනු කල මා: සිසා අධිමාත්‍ර ශිරා:ශුලවෙදනාවෝ වෙති. ගිහිවෙස්න, මා: විසින් කෙලෙස් තවන වැර රැකුණේ අසංලීන වෙයි. සිහි එලඹියේ සමමුඛිත නො: වෙයි. ඒ දුක් සහගිය ප්‍රධන්වැරකරණින් ප්‍රධනින් වින් කැ මාගේ කස දරඑ සහිත වෙයි. නො: සන්තූන් වෙයි. ගිහිවෙස්න, මට උපන් මෙවන් දු:බවෙදනා ද සින් නො: ගෙන සිටි.

30. ගිහිවෙස්න, මට මෙ සිත්පී: මම අප්‍රාණක වූ ම ධ්‍යානය කරන්නෙමි තම මනා මැනු”යි ගිහිවෙස්න, මම මූර්ච්ඤා නැගැසිනුදු කතිනුදු අසස් පසස් වැරිමි. ගිහිවෙස්න, මූර්ච්ඤා නැගැසිනුදු කතිනුදු අසස් පසස් වැලැනු කල අධිමාත්‍ර වාතයෝ මාගේ කුස සිදිත්. ගිහිවෙස්න, දක්‍ෂ ගෝසාතකයෙක් ගෝ ගෝසාතකයකුගේ අතැවැස්සෙක් මෝ කියුණු ගෙරිකපන කැත්තෙන් යම් පරිදි කුස කපන්නේ වෙද, ගිහිවෙස්න, එ පරිදි ම මූර්ච්ඤා නැගැසිනුදු කතිනුදු අසස් පසස් වැලැනු කල අධිමාත්‍ර වාතයෝ මා කුස කපති. ගිහිවෙස්න, මා විසින් කෙලෙස් තවන වැර රැකුණේ අසංලීන වෙයි. සිහි එලඹියේ සමමුඛිත නො: වෙයි. ඒ දුක් සහගිය ප්‍රධන්වැරකරණින් විදුනු මාගේ කස දරඑ සහිත වෙයි. නො: සන්තූන් වෙයි. ගිහිවෙස්න, මට උපන් මෙවන් දු:බවෙදනා ද සින් නො: ගෙන සිටි.

31. තස්ස මග්ගං අග්ගිවෙස්සන එතදගොසි: යනනුතංතං අප්පාණ-
 කඤ්ඤෙව ක්කානං ක්කායෙය්‍යනති. සො ඛො අතං අග්ගිවෙස්සන මුඛතො ව
 නාසතො ව කණ්ණතො ව අසාසපසාසො උපරුක්ඛිං. තස්ස මග්ගං
 අග්ගිවෙස්සන මුඛතො ව නාසතො ව කණ්ණතො ව අසාසපසාසොසෙසු
 උපරුද්ධෙසු අධිමභෙතා; කායසම්භාවො ඛාගො හොති. සෙය්‍යථාපි අග්ගිවෙස්සන,
 දො ඛලවනතො පුරිසා දුබ්බලකරං පුරිසං තානාඛාගාසු ගහගමි: අඛතාර-
 කාසුයා සන්තාපෙය්‍යං සමාරිතාපෙය්‍යං, එවමෙව ඛො මෙ අග්ගිවෙස්සන
 මුඛතො ව නාසතො ව කණ්ණතො ව අසාසපසාසොසෙසු උපරුද්ධෙසු
 අධිමතො; කායසම්භාවො ඛාගො හොති. අරඬං ඛො පන මෙ අග්ගිවෙස්සන
 විරතං හොති අසලලිතං. උපට්ඨිතං සති අසමමුච්ඡා. සාරඥො ව පන මෙ
 කාසො හොති අපට්ඨපසාසඥො තෙනෙ ව දුක්ඛපට්ඨානෙන පට්ඨානාභි-
 කුන්තස්ස ගතො. එවරුපාපි ඛො මෙ අග්ගිවෙස්සන උපතතො දුක්ඛා වෙදනා
 විතතං න පරියාදය තිට්ඨති. අපිසු මං අග්ගිවෙස්සන දෙවතා දිඛො
 එවමාගංසු; කාලකතො සමණො ගොතමො, එකච්චා දෙවතා එවමාගංසු;
 න කාලකතො සමණො ගොතමො, අපි ච කාලං කරොති'ති. එකච්චා
 දෙවතා එවමාගංසු; 'න කාලකතො සමණො ගොතමො, නපි කාලං
 කරාති. අරතං සමණො ගොතමො. විහාරොනෙවෙසො¹ අරතතො
 එවරුපො හොති'ති.

32. තස්ස මග්ගං අග්ගිවෙස්සන එතදගොසි: යනනුතංතං සබ්බසො
 ආහාරුපචේද්දය පටිපජ්ජෙය්‍යනති. අථ ඛො මං අග්ගිවෙස්සන දෙවතා
 උපසඛකමිනි: එතදමොච්චි: මා ඛො නිං මාරිස සබ්බසො ආහාරුපචේද්දය
 පටිපජ්ජි. සච ඛො නිං මාරිස සබ්බසො ආහාරුපචේද්දය පටිපජ්ජෙය්‍යසි,
 තස්ස තෙ මයං දිඛං ඔජං² ලොමකුපෙති අජේඛාභාරෙය්‍යාමි තාච නිං
 යාපෙය්‍යසිති. තස්ස මග්ගං අග්ගිවෙස්සන එතදගොසි: අතඤ්ඤෙව ඛො පන
 සබ්බසො අජ්ඣකං³ පටිච්චානෙය්‍යං, ඉමා ව මෙ දෙවතා දිඛං ඔජං
 ලොමකුපෙති අජේඛාභාරෙය්‍යං, තාය වාහං යාපෙය්‍යං, තං මම අසා මුකාති.
 සො ඛො අතං අග්ගිවෙස්සන තා දෙවතා පච්චාචිතඛාමි, කලානති වදමි.

33. තස්ස මග්ගං අග්ගිවෙස්සන එතදගොසි: යනනුතංතං ථොකං ථොකං
 ආහාරං ආහාරෙය්‍යං පසනං පසනං- යදි වා මුග්ගසුභං යදි වා කුලප්පසුභං
 යදි වා කලාසුභං යදි වා හරෙණ්ණකසුභං. සො ඛො අතං අග්ගිවෙස්සන
 ථොකං ථොකං ආහාරං ආහාරෙය්‍යං පසනං පසනං- යදි වා මුග්ගසුභං
 යදි වා කුලප්පසුභං යදි වා කලාසුභං යදි වා හරෙණ්ණකසුභං. තස්ස මග්ගං
 අග්ගිවෙස්සන ථොකං ථොකං ආහාරං ආහාරෙය්‍යං පසනං පසනං- යදි වා
 මුග්ගසුභං යදි වා කුලප්පසුභං යදි වා කලාසුභං යදි වා හරෙණ්ණකසුභං,
 අධිමතකසිමානං පනතො කායො හොති. සෙය්‍යථාපිතාම ආසීතික
 පට්ඨානි වා කාලපට්ඨානි වා, එවමෙවසු මෙ අඛතපච්චිකානි හවන්ති
 තායෙවපාහාරතාය. සෙය්‍යථාපි තාමි ඔට්ඨපදං, එවමෙවසු මෙ ආතිසදං
 ගොති තායෙවපාහාරතාය. සෙය්‍යථාපි තාමි වට්ටනාවලි, එවමෙවසු මෙ
 පිට්ඨිකණ්ටකො උත්තතාවතතො ගොති, තායෙවපාහාරතාය. සෙය්‍යථාපි
 තාමි ජරසාලාය ගොපාතසිදො ඔලුග්ගපිලුග්ගා හවන්ති, එවමෙවසු මෙ
 ථාසුමුග්ගො ඔලුග්ගපිලුග්ගා හවන්ති තායෙවපාහාරතාය. -

1. විහාරොනෙව සො - ඔජං. 2. දිඛොථං - ඔජං. 3. අජ්ජිතං - ඔජං.

31. ගිතීවෙස්න, මට මෙ සිත්වී: “මම අප්‍රාණක වූ ම ධ්‍යානය කරන්නෙමි නම් මහා මෑනු”යි. ගිතීවෙස්න, මම මුච්ඡුදු නැහැයිනුදු කතිනුදු අසස් පසස් වැරිඹි. ගිතීවෙස්න, මුච්ඡුදු නැහැයිනුදු කතිනුදු අසස් පසස් වැලැහු කල මා කසෙහි අධිමාත්‍ර දහ වෙයි. ගිතීවෙස්න, බල ආභි දෙපුරස් කෙතෙක් දුච්ඡතර පුරුෂයකු වෙත වෙත අත්ති ලාභෙත අගුරු වලෙක ලා යම්පරිදි තවන්තානු වෙන් ද, වෙසෙසින් තවන්තානු වෙන් ද, ගිතීවෙස්න, එ පරිදි ම මුච්ඡුදු නැහැයිනුදු කතිනුදු අසස් පසස් වැලැහු කල මාගේ කසෙහි අධිමාත්‍ර දහ වෙයි. ගිතීවෙස්න, මා විසින් වැර අරඹන ලද්දේ අසංලිත වෙයි. සිහි ඵලඹියේ සම්මුඛිත නොවෙයි. ඒ දුක් සහගිය ප්‍රබන්වැරකරණින් ප්‍රධනින් විත් කෑ මාගේ කස දර එ සහිත වෙයි. නො සන්තුන් වෙයි. ගිතීවෙස්න, මට උපන් මෙවන් දු:බ වෙදකාන් සිත් නොගෙන සිටී. තවද ගිතීවෙස්න, දෙවිකෙනෙක් මා දුක මෙසේ කීහ: “මහණ ගොසුම් කලුරිය කලහ”යි. කිසි දෙවිකෙනෙක් මෙසේ කීහ: “මහණ ගොසුම් කලුරිය නො කෙළේ. එතෙකුදු වුව, (මදෙකින්) කලුරිය කල හෙත්” යි. කිසි දෙවි කෙනෙක් මෙසේ කීහ: “මහණ ගොසුම් කලුරිය නො කෙළේ ය. (මදෙකින්) කොද කලුරිය කෙරෙයි. මහණ ගොසුම් රහතෙක. රහත්හුගේ තෙල විහාරය මෙබදු ම (මළා මෙන්) වෙති යි.

32. ගිතීවෙස්න, මට මෙ සිත්වී: මම හැම ලෙසින් අහර නො වලදනු පිණිස පිළිපදනෙමි නම් මහා මෑනු”යි. ඉක්බිති ගිතීවෙස්න, දෙවියෝ මා කරා අවුත් කෙල බස් කීහු: “කිදුකාණෙති, තොප හැමසෙ ආහාරෝපවෙණ්දස පිණිස නොපිළිපදනේ මානාව. කිදුකාණෙති, ඉදින් තෙපි හැමසෙ අහර වලකන්නට පිළිපදනහු නම් අපි තොපට දිව්‍යඔපස් ලොමකුපයෙන් කවම්හ, එසින් තෙපි යැපෙව” යි. ගිතීවෙස්න, මට මෙසේ සිත් වී “මම වනාහි හැම ලෙසින් අහොජනය ප්‍රතිඥ කෙරෙමි නම්, මෙ දෙවියෝ ද මට ලොමකුපයෙන් දිව්‍ය ඔප් බන් නම්, එයින් මම යපෙමි නම්, ඒ මාගේ මුසාවා වෙයි.” ගිතීවෙස්න, මම ඒ දෙවියන් වලඟමි. මෙයින් කම් නැති යයි කියමි.

33. ගිතීවෙස්න, මට මෙසිත් වී: “මම මුංගුස හෝ ය, කොල්ලු සුස හෝ ය, මහ මෑහා (කබල) සුස හෝ ය, කුඩා මාහා සුස හෝ ය සි පත පත බැගින් මද මද අහර වලද කෙරෙමි නම් මහා මෑනු”යි. ගිතීවෙස්න, මම, මුංගුස හෝ ය, කොල්ලුසුස හෝ ය, මහමෑහුස හෝ ය කුඩාමෑහුස හෝ ය සි පත පත කොට මද මද අහර වලද කෙලෙමි. ගිතීවෙස්න, මුංගුස හෝ ය, කොල්ලුසුස හෝ ය, මහමෑහුස හෝ ය සුඵමෑහුස හෝ ය සි පත පත කොට මද මද අහර වලද කරන මාගේ කස වැඩියත්ම වැහැලී බවට ගියේ වෙයි. ‘ආසිනික’ වැල්පුරුක් හෝ කඵවැල් පුරුක් හෝ යම්බදු වේ ද, එම අලාභාරතායෙන් මාගේ (හසාදි) අහ හා (අභ්‍යුලාදි) පසහ හා එබදු වෙයි. ඔවුපිය යම්බදු වේ ද, එම අලාභාරතායෙන් මාගේ සිද්ධ එබදු වෙයි. වටන්වැල යම්බදු වේ ද, එම අල්පාභාරතායෙන් මාගේ වසට්වැල උත්තතාවතක (ගිවිඵභිපියෙවි) වෙයි. දිරාතලෙක ගවනැස්සු යම්පරිදි බබ මොබ බිදකාළුහු වෙන් ද, එ පරිදි එම අල්පාභාරතායෙන් මාගේ ඇල ඇට ඔලුකවලුකා (හැන හැන හඳු මඳු) වෙයි. -

සෙත්‍යථාපි නාම ගමිතීරෙ උදපානෙ උදකකාරකා ගමිතීරගතා ඔක්ඛාසිකා දිස්සන්ති, එවමෙවස්ස මෙ අකඛිකුපෙසු අකඛිකාරකා ගමිතීරගතා ඔක්ඛාසිකා දිස්සන්ති තායෙවපාඨාරතාය. සෙත්‍යථාපි නාම නිත්තකාලාපු¹ අංමකච්චිනෙතා වාතානපෙන සමුච්චිතො² හොති සමමිලානො, එවමෙවස්ස මෙ සීගච්චි සමුච්චිතා හොති සමමිලානා තායෙවපාඨාරතාය.

34. සො ඛො අහං අග්‍හිවෙස්සන උදරච්චිං. පරාමසිසාංමිති පිට්ඨි-කණ්ඩකංගෙව පරිගණොමි. පිට්ඨිකණ්ඩකං පරාමසිසාංමිති උදරච්චිකෙඤ්ඤව පරිගණොමි. යාවස්ස මෙ අග්‍හිවෙස්සන උදරච්චි පිට්ඨිකණ්ඩකං අලුලීතා හොති තායෙවපාඨාරතාය. සො ඛො අහං අග්‍හිවෙස්සන චච්චං වා මුත්තං වා කරිස්සාමිති තනෙථව අචකුපේයා පපතාමි තායෙවපාඨාරතාය. සො ඛො අහං අග්‍හිවෙස්සන ඉමමෙව කායං අස්සාසෙසනො, පාණිනි ගතතාති අනුමජ්ජාමි. තස්ස මස්සං අග්‍හිවෙස්සන පාණිනි ගතතාති අනුමජ්ජවො පුඤ්චිලාති ලොමාති කායස්මා පපතන්ති තායෙවපාඨාරතාය. අපිස්ස මං අග්‍හිවෙස්සන මනුස්සා දිස්වා එවමාහංසු; කාලො සමණො ගොතමොති. එකච්ච මනුස්සා එවමාහංසු; න කාලො සමණො ගොතමො, සාමො සමණො ගොතමොති. එකච්ච මනුස්සා එවමාහංසු; න කාලො සමණො ගොතමො නපි සාමො, මඛුරච්චි සමණො ගොතමොති. යාවස්ස මෙ අග්‍හිවෙස්සන තාව පරිසුද්ධො ඡ්චිවණේණ පරිසොදුතො උපහතො හොති තායෙවපාඨාරතාය.

35. තස්ස මස්සං අග්‍හිවෙස්සන එතදහොසි: “ගෙ ඛො කෙච්චි අතිත-මධුංතං සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා ඔපක්කමිකා දුක්ඛා තිප්පා³ කට්ඨකා⁴ වෙදනා වෙදිසිංසු, එතාවපරමං, නසිතො භියොසා. ගෙපිති කෙච්චි අනාගත-මධුංතං සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා ඔපක්කමිකා දුක්ඛා තිප්පා කට්ඨකා වෙදනා වෙදිසිස්සන්ති, එතාවපරමං, නසිතො භියොසා. ගෙපි ති කෙච්චි එතරගි සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා ඔපක්කමිකා දුක්ඛා තිප්පා කට්ඨකා වෙදනා වෙදිස්සන්ති, එතාවපරමං, නසිතො භියොසා. න ඛො පජාහං ඉමාග කට්ඨකාග දුක්ඛකාරකාරිකාග අධිගච්ජාමි උත්තරිමනුස්සධම්මා අලමරීඨ-ඤ්ඤාදස්සන්තිසෙත්තං. සියා නු ඛො අඤ්ඤා මස්සො බොධායා”ති.

36. තස්ස මස්සං අග්‍හිවෙස්සන එතදහොසි: අභිජානාමි ඛො පතාහං පිකුභක්කස්ස කමමනොන සීතාග ඡමුච්චිකායාග නිසිනො; විච්චෙවච කාමෙති විච්චිව අකුසලෙති ධම්මෙති සපිතක්කං සච්චාරං විවෙකජං පිති-සුඛං පඨමං කුසිතං උපසමපජ්ජ විගරිතා. සියා නු ඛො එසො මස්සො බොධායාති. තස්ස මස්සං අග්‍හිවෙස්සන සතානුසාරිච්චිඤ්ඤාණං අභොසි: එසොව මගො බොධායාති. -

1. නිත්තකාලාපු - මජ්ඣ. 2. සමුච්චිතො - මජ්ඣ.
3. තිඛිං - මජ්ඣ. 4. ඛර, කට්ඨකා - මජ්ඣ.

යම්පරිදි ගැඹුරු ලිදෙහි දිගතරු ගැඹුරට ගියාහු, යට ගැලුණුහු පැතෙත් ද, එපරිදි ම එම අල්පාභාරතායෙන් මාගේ අනිකුපයෙහි ඇස්තරු (කනිනිකාමෝ) ගැඹුරට ගියාහු, යට ගැලුණුහු පැතෙත්. යම් පරිදි අමුට නිලමින් සිටිය දී සුන් නිකුලමු අටුසුලයින් හැකුළුණේ මිලියේ වේ ද, එපරිදි එම අල්පාභාරතායෙන් මාගේ හිස සිවිය හැකුළුණේ, මැලැටුණේ වෙයි.

34. ගිනිවෙස්ත, මම බබසිවිය පිරිමදුමි යි බබසිවියකගිය වසට ම අත්ලා ගතිමි. වසට පිරිමදුමි යි වසටසකගිය බබසිවිය ම අත්ලා ගතිමි. ගිනිවෙස්ත, මාගේ දුෂකරකුටාව කොතරම් වීදු ගත්: එම අල්පාභාර-තායෙන් මාගේ උදරවර්තිය පිරිකටුව පැහැර ඇලී සිටියා වෙයි. ගිනිවෙස්ත, මම එම අල්පාභාරතායෙන් මල මු හෝ කරම් ද එකැක ම යටිතරු ව ඇද වැටෙමි ගිනිවෙස්ත, මම මේ (පස්විමහවික) කය ම අස්වසනුයෙමි අතින් ගාත්‍රගන් පිරිමදුමි. ගිනිවෙස්ත, එම අල්පාභාරතායෙන් අතින් ගාත්‍ර පිරිමදුතා මාගේ කසින් (මස් ලේ නැතියෙන්) දුගද මුලසුන් ලෝමයෝ ගිලීහි වැටෙති. තවද ගිනිවෙස්ත, භික්ෂු මා දුක මෙසේ කීක: “මහණ ගොසුම් කළුවන් වෙත්” යි ඇතැම් භික්ෂු මෙසේ කීක: “මහණ ගොසුම් කළුවන් නොවෙයි. මහණ ගොසුම් රත්වන් වෙත්” යි. ඇතැම් භික්ෂු මෙසේ කීක: “මහණ ගොසුම් කළුවන් නොවෙයි. තො ද රත්වන් වෙයි. මහණ ගොසුම් මගුරුමසුපැහැ බදු පැහැ ඇතියෙකැ” යි. ගිනිවෙස්ත, එතරම් පරිගුණි වූ පගච්චදාන වූ මාගේ ජව්වණිය එම අල්පාභාරතායෙන් මෙපමණට නටුගේ වෙයි.

35. ගිනිවෙස්ත, මට මෙසේ සිත් වී: “යටගිය දවස මහණ කෙනෙක් වෙත්වයි, බමුණු කෙනෙක් වෙත්වයි, යම්කිසි කෙනෙක් ඖපසුමික වූ තීව්‍ර, කටුක, දුබ වෙදනා වින්දනු ද, (ඒ වෙදනාවතට ද මා වින්ද) තෙල දුක් ම පරම වෙයි. මෙයින් වැඩි වූයේ නො වෙයි. මතු අතායෙහි මහණ කෙනෙක් වෙත්වයි, බමුණු කෙනෙක් වෙත්වයි, යම්කිසි කෙනෙක් ඖපසුමික වූ තීව්‍ර, කටුක, දුබවෙදනා විදිත් ද, (ඒ වෙදනාවතට) තෙල දුක් ම පරම වෙයි. මෙයින් වැඩි වන්නේ නො වෙයි. මේ දවස මහණ කෙනෙක් වෙත්වයි, බමුණු කෙනෙක් වෙත්වයි, යම් ම කෙනෙක් ඖපසුමික වූ තීව්‍ර, කටුක, දුබවෙදනා විදිත් ද, (ඒ වෙදනාවතට ද) තෙල දුක් ම පරම වෙයි. මෙයින් වැඩියෙන් නොවෙයි. මම මේ කුළු දුෂකරකුටායෙන් මිනිස් දහමින් උතුම් අර්බව කරන්නට සමත් ලොවුතුරා මහ නැණවෙසෙසක් නො පිලිවිදුමි. සමබොධිය පිණිස අත් මහෙස් විය යේ නු” යි.

36. ගිනිවෙස්ත, මට මෙසේ සිත් වී: “පියසැහැ මහරජාණන් කමතෙහි සිහිල් දඹරුක් සෙවනෙහි (පලග බැද) හුන්නේ, කාමයෙන් වෙන් ව ම අකුසල් දහමින් වෙන් ව ම සවිකසී වූ සවිචාර වූ විවෙකපට්ඨි සුබ ඇති, ප්‍රථමධ්‍යානය සපයාගෙන වාස කෙලෙච්ච මම දකිමිම ය. සමබොධිය පිණිස මේ මාගේ විය හෙයි දෙ” යි. ගිනිවෙස්ත, සමබොධිය පිණිස තෙල (ආනාපන්හි ධ්‍යානය) ම මාගේ වේ” ය කියා මට සතානු-සාරිවිඤ්ඤාණය (‘මේ ම මාගේ වේ ග’ යි චරක් දෙවරක් උපන් සමානියට අතතුරුව උපදනා) විඤ්ඤාණය ඇති වී-

තස්ස මයං අභිච්චෙස්සන් ඵතදහොසි: කිනඤ්ඤ ඛො අහං තස්ස සුඛස්ස භාගාමී යන්තං සුඛං අඤ්ඤාත්‍රෙව කාමෙහි අඤ්ඤාත්‍ර අකුසලෙහි ඛමෙමහිති.

37. තස්ස මයං අභිච්චෙස්සන් ඵතදහොසි: න ඛො අහං තස්ස සුඛස්ස භාගාමී යන්තං සුඛං අඤ්ඤාත්‍රෙව කාමෙහි අඤ්ඤාත්‍ර අකුසලෙහි ඛමෙමහිති. තස්ස මයං අභිච්චෙස්සන් ඵතදහොසි: න තං සුකරං සුඛං අධිගනාත්‍රං ඵචං අධිමතතකසිමානං පහතකායෙන, යනඤ්ඤාතං ඔලාරිකං ආහාරං ආහාරෙය්‍යං ඔදනකුමමාසනති. යො ඛො අහං අභිච්චෙස්සන් ඔලාරිකං ආහාරං ආහාරෙහි ඔදනකුමමාසං. තෙන ඛො පත මිං අභිච්චෙස්සන් සමයෙන පඤ්ඤ භික්ඛු පච්චුපට්ඨිතා: භොනති: “යං ඛො සමණො ගොතමො ඛමමං අධිගමස්සති තං තො ආරොචෙස්සති” ති. යතො ඛො අහං අභිච්චෙස්සන් ඔලාරිකං ආහාරං ආහාරෙහි ඔදනකුමමාසං, අථ ඛො තෙ¹ පඤ්ඤ භික්ඛු නිබ්බිජ්ජ පසකමිංසු: ‘බාහුලීභො සමණො ගොතමො පටිච්චන්තො ආමනො: බාහුලොයා’ති.

38. යො ඛො අහං අභිච්චෙස්සන් ඔලාරිකං ආහාරං ආහාරිනො² ඛලං ගහෙකං විච්චෙව භාගෙහි විච්චං අකුසලෙහි ඛමෙමහි සවිතකකං සච්චාරං විචෙකජං පිතිසුඛං පඨමං කොනං උපසම්පජ්ජ විහාසිං. ඵචරුපාපී ඛො මෙ අභිච්චෙස්සන් උපනතා: සුඛා වෙදනා විතතං න පරියාදය තිට්ඨති.

39. විතකකච්චාරානං වූපසමා අජ්ඣිතතං සමපසාදනං චෙතසො ඵකොදිහාමං අවිතකකං අච්චාරං සමාහරං පිතිසුඛං දුතියං කොනං උපසම්පජ්ජ විහාසිං. ඵචරුපාපී ඛො මෙ අභිච්චෙස්සන් උපනතා: සුඛා වෙදනා: විතතං න පරියාදය තිට්ඨති.

40. පිතියා ව චිරගා උපෙකඛකො ව විහාසිං සතො ව සමපජ්ජනො. සුඛඤ්ඤ භාගෙන පටිසංචෙදෙසිං. යං තං අරියං ආචිකන්ති: උපෙකඛකො සතිමා සුඛච්චාරිති තතියං කොනං උපසම්පජ්ජ විහාසිං. ඵචරුපාපී ඛො මෙ අභිච්චෙස්සන් උපනතා: සුඛා වෙදනා: විතතං න පරියාදය තිට්ඨති.

41. සුඛස්ස ව පහානා දුක්ඛස්ස ව පහානා පුඤ්ඤව භොමතස්ස-දෙමනස්සානං අනුභවං අදුක්ඛං අසුඛං උපෙකඛාසතිපාරිසුද්ධිං චතුර්ථං කොනං උපසම්පජ්ජ විහාසිං. ඵච රුපාපී ඛො මෙ අභිච්චෙස්සන් උපනතා: සුඛා වෙදනා: විතතං න පරියාදය තිට්ඨති.

42. යො ඵචං සමාහිතෙ විනත පරිසුද්ධි පරියොදනෙ අනඛගණේ විගඤ්ඤාතොසෙ මුද්දානෙ කමමනියෙ සිතෙ ආනෙඤ්ජපානො³ පුඤ්ඤ නිවාසානුස්සතිඤ්ඤාතො චතතං අභිනිත්තාමෙහිං. යො අනෙකච්චිතං පුඤ්ඤතිවාසං අනුස්සරාමි භෙසසථිදං:-

1. අථ මෙතෙ - මජ්ඣ. 2. ආහාරෙහො - මජ්ඣ. 3. අනෙජ්ජපානො - සීඝ්‍ර.

“එකමටි ජාතියං ඤෙට්ඨි ජාතියො තියෙසාපි ජාතියො චතෙසොපි ජාතියො පඤ්චට්ඨි ජාතියො දුග්ගෙ ජාතියො ඵසතිමට්ඨි ජාතියො තියෙසමට්ඨි ජාතියො පඤ්ඤාසමට්ඨි ජාතියො ජාතීඝනමට්ඨි ජාතීඝභස්සමට්ඨි ජාතීඝකඝඝස්සමට්ඨි, අනෙකෙපි සංචට්ටකප්පෙ අනෙකෙපි විචට්ටකප්පෙ අනෙකෙපි සංචට්ටවිචට්ටකප්පෙ, “අමුත්‍රාසිං එවංතාමො එවංචණණො එවමාතාරො එවංසුඛදුක්ඛපට්ඨිංවෙදී එවමාසුපරියනො. සො තතො චුතො ආමුත්‍ර උපපාදිං. තත්‍රාපාසිං එවංතාමො එවංචණණො එවමාතාරො එවංසුඛදුක්ඛපට්ඨිංවෙදී එවමාසුපරියනො. සො තතො චුතො ඉධුපපනො”ති- ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙකවිහිතං පුණ්ඩරිකාසං අනුසාරාමී. අයං ඛො පත මෙ¹ අග්ගිවෙස්සන රතතියා පඨමෙ යාමෙ පඨමී, විජ්ජා අධිගතා, අවිජ්ජා විහතා විජ්ජා උපපන්නා, තමො විහතො ආලොකො උපපන්නො, යථා තං අපමත්තස්ස ආතාපිනො පභිතත්තස්ස විහරතො. එචරුපාපි ඛො මෙ අග්ගිවෙස්සන උපපන්නා සුඛා වෙදනා විතතං ත පරියාදාය තිට්ඨති.

43. සො එවං සමාගිතෙ විතෙත පරිසුද්ධෙ පරියොදනෙ අතභිකණේ විකතුපනකීලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනිසෙ ජීතෙ ආනෙඤ්ජ්ජප්පකො² සත්තාතං චුතුපපාතඤ්ඤාසං විතතං අතිනිත්තාමෙසිං. සො දීඝබ්බත චක්ඛුතා විසුද්ධොති අතික්කන්තමාත්‍රසකෙත සතො පසාමී: වචමානෙ, උපපජ්ජමානෙ³ තිතෙ පණිතෙ සුචණ්ණෙ දුඛණ්ණෙ සුගතෙ දුග්ගතෙ යථාකමමුපගෙ සතො පජාතාමී: ‘ඉමෙ චත භොනො, සත්තා කායදුච්චරිතෙන සමන්තාගතා චිච්චුච්චරිතෙන සමන්තාගතා මනොදුච්චරිතෙන සමන්තාගතා අරියාතං උපමාදකා මුච්ජාදිට්ඨිකා මුච්ජාදිට්ඨිකමමසමාදනා, තෙ කායස්ස ගෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං විහිපාතං නිරයං උපපන්නා; ඉමෙ චා පත භොනො, සත්තා කායසුච්චරිතෙන සමන්තාගතා චිච්චුච්චරිතෙන සමන්තාගතා මනොසුච්චරිතෙන සමන්තාගතා අරියාතං අනුපමාදකා සමමාදිට්ඨිකා සමමාදිට්ඨිකමමසමාදනා, තෙ කායස්ස ගෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපන්නා’ති. ඉති දීඝබ්බත චක්ඛුතා විසුද්ධොති අතික්කන්තමාත්‍රසකෙත සතො පසාමී වචමානෙ උපපජ්ජමානෙ. තිතෙ පණිතෙ සුචණ්ණෙ දුඛණ්ණෙ සුගතෙ දුග්ගතෙ යථාකමමුපගෙ සතො පජාතාමී: -පෙ- අයං ඛො පත මෙ අග්ගිවෙස්සන රතතියා මජ්ඣිමෙ යාමෙ දුතියා විජ්ජා අධිගතා, අවිජ්ජා විහතා විජ්ජා උපපන්නා, තමො විහතො ආලොකො උපපන්නො, යථා තං අපමත්තස්ස ආතාපිනො පභිතත්තස්ස විහරතො. එචරුපාපි ඛො මෙ අග්ගිවෙස්සන උපපන්නා සුඛා වෙදනා විතතං ත පරියාදාය තිට්ඨති.

1. අයං ඛො මෙ - මජ්ඣ. 2. ආනෙජ්ජප්පකො - සීඝ්. 3. උපපජ්ජමානෙ - මජ්ඣ, සො PTS.

එක්දායකුදු, දෙදායකුදු, තුන්දායකුදු, සිවුදායකුදු, පස්දායකුදු, දසදායකුදු, විසිදායකුදු, තිස්දායකුදු, සාමුහිකදායකුදු, පනස්දායකුදු, සියක්දායකුදු, දහස්දායකුදු, සුචන්දායකුදු- අනෙකකංචනීකලායනුදු, අනෙකකච්චනී-කලායනුදු, අනෙකකංචනී විචනීකලා යනුදු, සිහි කෙරෙමි: “අයෝ තත්භි උපන්මි. “මෙබඳු තම ඇතියෙමි, මෙබඳු ගොත්‍ර ඇති යෙමි, මෙබඳු වණී ඇතියෙමි, මෙබඳු ආහාර ඇතියෙමි, මෙබඳු සුවඳක් විදියෙමි, මෙබඳු ආසුකාල අවසන් කෙළෙමි වීම. මම එසින් ව්‍යුත ව අයෝ නාත (තුමිතභවනගෙහි) පහළවීම. එහි (තුමිතභවනගෙහි)ද මෙ බඳු (සෙතකෙතු නම) නම ඇති වීම. මෙබඳු ගොත්‍ර (දෙවියන් හා එකගොත්‍ර) ඇති වීම. මෙබඳු (සුවණි) වණී ඇතිවීම. මෙබඳු (සුඛාගොජන) ආහාර ඇති වීම. මෙබඳු දිවසැප හා සකරුදක් විදියෙමි වීම. මෙබඳු (සත්පතස්කෙළසැවසුවභව්වා) ආසුකාල කෙළවර කෙළෙමි වීම. මම එසින් සැව මෙහි (මහාමායාවන් කුභ) උපන්මි”යි මෙසෙසින් (වණීදිවසින්) ආකාර සහිත (නාමගොත්‍රාදිවිසින්) උදෙසාසහිත බහුපකාර පුළුච්චාසය සිහිකරමි. ගිනිවෙස්න, මා විසින් රූප පළමු යමිහි මේ (පුළුච්චාසය දත් හෙසින්) ප්‍රථම වූ විදුම අභිගත වූය. මට (එම පුළුච්චාසය අවිදිත කරමින් සිටි) අවිදුම විනභව වූ ය. විදුම උපත. (යම් හෙයෙකින් විදුම උපන් ද, එ හෙයින්) මොහතමස වීගත වී. විදුමලොකය උපත. (සමාච්චිවිප්‍රවාසයෙන්) අප්‍රමනනව (විග්‍රහාපාපයෙන්) ආතාප ඇතිව (කායච්චිත දෙකෙහි අනපෙක්ඛනායෙන්) ප්‍රතිතාතම ව වාස කරන්තක්භව (විදුම උපදනා) සෙසිත. ගිනිවෙස්න, මෙ බඳු වූත් උපන් සුඛවෙදනාම මා සිත් ගෙන නො සිටී.

43. මම මෙසේ සමාහිත වූ සිත පරිඤ්ඤා ව පග්‍රහාවදන ව අනභිගණ ව විගතොපකෙලය ව මාදුභුත ව කමිණ්‍ය ව යනිත ව නියවලභාවප්‍රාප්ත ව සිටි කල ඒ සහ සත්‍යයන්ගේ වූකුපපාතඤ්ඤා (රූපාරම්මණ අලු කරන දිවසක් නැණ) පිණිස කතු කෙළෙමි. ඒ මම මිනිස් ඇත ඉක්ම සිටි පිරිසිදු දිවැසින් මැරෙන උපදනා සතුන් දක්මි. හිත ප්‍රණීත සුවණී දුටුණි සුගත දුගීත වූ කම වූ පරිදි ගිය සතුන් දන්මි: “මේ හවන් සත්‍යයෝ එකානතයෙන් කායදුඛවිතයෙන් සමනාගතයහ, වාග්දුඛවිතයෙන් සමනාගතයහ, මනෝදුඛවිතයෙන් සමනාගතයහ, ආයතීනට උපවෘද කරන්තාහ, ඕප්‍රාදුඛවිතයහ, මිථ්‍යාදුඛවිතමි සමාදන ඇතියහ. ඔහු කාබුන් මරණින් මතුගෙහි සුවෙන් පහ ව සිටි, නපුරුගති ඇති, විවභ ව ගෙන තීරයට පැමිණියහ. මේ හවන් සත්‍යයෝ ද කායසුවරිතයෙන් සමනාගතයහ, වාග්සුවරිතයෙන් සමනාගතයහ, මනෝසුවරිතයෙන් සමනාගතයහ, ආයතීනට උපවෘද නො කරන්තාහ, සමාග්දඛවිකයහ, සමාග්දඛ කමිසමාදන ඇතියහ. ඔහු කාබුන් මරණින් මතුගෙහි ගොහන ගති ඇති යව්ග්‍රොකයට පැමිණියහ” යි. මෙසේ මනිසැක ඉක්ම සිටි පිරිසිදු දිවැසින් මැරෙන උපදනා සතුන් දක්මි. හිත ප්‍රණීත සුවණී දුටුණි සුගත දුගීත සමාකමෝපග සත්‍යයන් දන්මි:... ගිනිවෙස්න, රූප මෘදුමි යමිහි මා විසින් මේ දෙවන විදුම (දිවසක්නැණ) අභිගත වූය. අවිදුම විනභව වූය. විදුම උපත. තමම විනභව විය. ආලොකය උපත. නොපමා ව වැර ඇතිව අරමුණ කරා ගිය සිත් ඇති ව විහාර කරනුවක්භව (විදුම උපදනාක්) සෙසිත. ගිනිවෙස්න, මෙබඳු වූත් උපන් සුඛවෙදනා මා සිත් ගෙන නො සිටී.

44. මම මෙසේ සමාහිත වූ සිත (වතුර්ධ්‍යාන පාදක විදහිතා සිත) පරිඤ්ඤා ව පටන්විදන ව අතඛ්‍යණ ව විගතොපකෙලය ව මාදුභුත ව කමණ්ණ ව සතිත ව නියවලභාවප්‍රාප්ත ව සිරිකල ඒ විවසුන්සිත රහත් මහනැණ පිණිත නතු කෙලෙමි. මම 'දුක මේයා'හි ඇතිසැට පිළිවිදිමි. 'දුඛධසමුදය මේ යා'හි ඇතිසැට පිළිවිදිමි. 'දුඛනිරෝධය මේයා'හි (දුඛ දුඛ සමුදය දෙදෙනාගේ අප්‍රවානති සංඛ්‍යාත නිවීමෙන්) ඇති සැට පිළිවිදිමි. 'දුඛනිරෝධයමිනිප්‍රතිපද මෝහා'හි (නිවන් කරා යන අරිමඟ) ඇති සැට පිළිවිදිමි. 'ආසුචයෝ මුඛා'හි යථාභුතය දන්මි. 'ආසුච සමුදය මේ යා'හි යථාභුතය දන්මි. ආසුචනිරෝධය මේ ය සි යථාභුතය දන්මි. "ආසුචනිරෝධයමිනි ප්‍රතිපද මෝහා'හි යථාභුතය දන්මි. මමෙසේ දන්තා මෙසේ දන්තා මාගේ සිත කාමාසුචයෙහුදු මිදිණ හවාසුචයෙහුදු සිත මිදිණ. අවිදුසුචයෙහුදු සිත මිදිණ. විමුක්ත වත් ම විමුක්ත යා සි (පස්විකුන්) තැණ පහල වී: 'ජාතිය ක්‍ෂිණ විය. මහවුම්ගරවස් වසන ලදී. (සතර මිනිස් කටයුතු භොඛයවිධ) කරණි කරන ලදී. ඉත්භ්‍යාවය (මෙසේ භොඛයාකාරයෙන් සත්‍යාවබොධ) පිණිස අතා (මාහිතාවතා) කාර්‍යයෙන් තැනි සි දන්මි. ගිනිවෙස්න, රෑ පැසිමියමිහි මේ තුන්වන (අභිතතිමාහිඤක සංඛ්‍යාත) විදුම මා පිසින් අධිගත වූ ය. අවිදු චිතත ය. විදු උපත. මොහය වගත විය. ආලොකය උපත අප්‍රමිතත ව ආකාපි ව ප්‍රතිතාතම ව විහාර කරනුවක්කට (විදුම උපදනාක්) සෙසිත. ගිනිවෙස්න, මේවදු වූත් උපත් සුඛවෙදනාව මා සිත් ගෙන නොසිටි.

45 ගිනිවෙස්න, මම නොයෙක් සිය ගණන් පිරිස්හි දහමි දෙසුචෙමි දනිමි ම ය. එහිදු එකෙක් එකෙක් මා මෙසේ කතනේ ය: "මහණගොසුම් මා ම ඇරැඹ දහමි දෙසනි" යි. ගිනිවෙස්න, තෙල මෙසේ නොදත සුභුය. තථාගත පරාහට (දහහෙත කැමටම) විඤ්ඤාය පිණිස දහමි දෙසයි. ගිනිවෙස්න, මම ඒ කථාවයාතයෙහි (කථා ගතිකත් පාසා) ම යම් එලකමාසියෙකින් නිතිකල් වෙතෙමි නමි, එම පුරිමසමාසිනිමිතතයෙහි (එකාග්‍රතායෙන් සෙදී) සියයතන්හි ම සිත තබමි, තිදුචමි, එකඟ කරමි, තාවාලමි.

46. "අභිත් සමාක් සමිබුඤ්ඤා කෙතෙකුන්ගේ විනේතකාග්‍රතා සෙසින් හවත් ගොසුම් ගොසුම්වත්ගේ තෙල එකාග්‍රතා ඇදහිය සුභු වෙයි. හවත් ගොතමයන් වහන්සේ දචහල නිදිගත්තේක් ද?" ගිනිවෙස්න, ගිමත් පැසිමිමය පසුබත පිළිවයෙන් වැලකුණෙමි සිවුර සිවුගුණ කොට පත්වා දකුණු ඇලයෙන් සිහි ඇතියෙමි, නුවණින් දන්තෙමි, නිදාවට (කෙලෙස් රහිත කායචිතතදරථයට) බැස ගත්තෙමි දන්මි 'හවත් ගොසුම් ගොසුම, ඇතැම් මහණමුණු කෙතෙක් තෙල නින්ද සමෙමානචිකාරය (සිහිමුලාව විසීම)'හි කියත් මැනු'යි ගිනිවෙස්න, මෙකෙකින් සමුච්ඡි වෙති යි හෝ අසමුච්ඡිවෙති යි හෝ නොකියමි. වැලිදු ගිනිවෙස්න, යම් පරිදි සිහි කටුයේත් වේ ද, සිහි තොකටුයේත් වේ ද ඒ අයව, මනාකොට මෙතෙහි කරව, වදාරමි යි. එසේය, හවත් ගොසුම් ගොසුම යි සච්චක නුවට දරා හගවත්හට පිළිවදන් දිත භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වදාලන:-

47. යස්ස කස්සචි අග්ගිවෙස්සන යෙ අසවා සඛිතිලෙඝිකා පොතො-
 ගච්ඡිතා සදරා දුක්ඛවිපාකා අයතිං ජාතිජරාමරණීයා අපපටිතා, තමිතං
 සමමුලොකාති වදමි. අසවානං හි අග්ගිවෙස්සන අපපටානා සමමුලොකා
 හොති. යස්ස කස්සචි අග්ගිවෙස්සන යෙ අසවා සඛිතිලෙඝිකා පොතො-
 ගච්ඡිතා සදරා දුක්ඛවිපාකා අයතිං ජාතිජරාමරණීයා පටිතා, තමිතං
 අසමමුලොකාති වදමි. අසවානං හි අග්ගිවෙස්සන පහානා අසමමුලොකා
 හොති. තථාගතස්ස ඛො අග්ගිවෙස්සන යෙ අසවා සඛිතිලෙඝිකා
 පොතොගච්ඡිතා සදරා දුක්ඛවිපාකා අයතිං ජාතිජරාමරණීයා පටිතා
 උච්චිත්තමුලා තාලාවඤ්ඤා අනභාවකතා¹ අයතිං අනුප්පාදධම්මා.
 සෙය්‍යථාපි අග්ගිවෙස්සන තාලො මිත්තච්චිත්තො අභඛො පුත
 විරුලුතියා, එවමෙව ඛො අග්ගිවෙස්සන තථාගතස්ස යෙ අසවා
 සඛිතිලෙඝිකා පොතොගච්ඡිතා සදරා දුක්ඛවිපාකා අයතිං ජාති-
 ජරාමරණීයා පටිතා උච්චිත්තමුලා තාලාවඤ්ඤා අනභාවකතා අයතිං
 අනුප්පාදධම්මාති.

48. එවං වුද්ධො සච්චකො නිගණ්ඨපුද්ධො හගච්ඡනං එතදවොච:
 “අච්චිතං හො ගොතම, අබ්භුතං හො ගොතම, යාවඤ්චිදං හොතො
 ගොතමස්ස එවං අසජ්ජ අසජ්ජ වුච්චමානස්ස උපතීතෙහි උපතීතෙහි²
 වචනපථෙහි සමුද්ධරියමානස්ස ඡත්ථිවණණං වෙච්ච පරිගොදායති,
 මුඛවණණං ච විප්පසීදති, යථා තං අරහතො සමමා සමුද්ධාස්ස.”

49. “අභිජාතාමතං හො ගොතම පුරුණං කස්සටං වාදෙන වාදං
 සමාරභිතා. සොපි මයා වාදෙන වාදං සමාරභො අඤ්ඤාන අඤ්ඤං
 පච්චරි, ඛිතිඤ්ඤා කථං අපනාමෙහි, කොපඤ්ඤා දෙසඤ්ඤා අපච්චයඤ්ඤා
 පානාකාසී. හොතො ඛො පත³ ගොතමස්ස එවං අසජ්ජ අසජ්ජ වුච්චි-
 මානස්ස උපතීතෙහි උපතීතෙහි වචනපථෙහි සමුද්ධරියමානස්ස
 ඡත්ථිවණණං වෙච්ච පරිගොදායති, මුඛවණණං ච විප්පසීදති, යථා තං
 අරහතො සමමා සමුද්ධාස්ස.

50 අභිජාතාමතං හො ගොතම මහබලිං ගොසාලං -පෙ- අජිතං
 කෙසකච්චිලං -පෙ- සකුඛං කච්චායනං -පෙ- ඤ්ඤායං බෙලවභිපුත්තං⁴ -පෙ-
 නිගණ්ඨං නාතිපුත්තං⁵ වාදෙන වාදං සමාරභිතා. සොපි මයා
 වාදෙන වාදං සමාරභො අඤ්ඤාන අඤ්ඤං පච්චරි, ඛිතිඤ්ඤා කථං
 අපනාමෙහි, කොපඤ්ඤා දෙසඤ්ඤා අපච්චයඤ්ඤා පානාකාසී. හොතො ඛො
 පත ගොතමස්ස එවං අසජ්ජ අසජ්ජ වුච්චමානස්ස උපතීතෙහි උපතීතෙහි
 වචනපථෙහි සමුද්ධරියමානස්ස ඡත්ථිවණණං වෙච්ච පරිගොදායති, මුඛවණණං
 ච විප්පසීදති, යථා තං අරහතො සමමා සමුද්ධාස්ස.

1. අනභාවං කතා මජ්ඣං. 2 උපතීතෙහි වචනපථෙහි - සී.මු. මජ්ඣං.
 3. කොතො පත - මජ්ඣං. 4. බෙලවභිපුත්තං. මජ්ඣං. 5 නාතිපුත්තං - මජ්ඣං.

47. ගිතීවෙස්න, යමිකිසිවක්ඛට සිත කිලිටි කරන, පුතභීවය පිණිස වැටෙන, කායචිත්තදරථ සහිත, දුඛ විපාක ඇති, මතුයෙහි ජාතිජරා මරණයට හිත, යම් ආසුච කෙනෙක් අප්‍රතිණ ව ඇත් ද, මම ඔහු සමමුළු ය යි කියමි. ගිතීවෙස්න, ආසුචයන්ගේ අප්‍රතාණියෙන් සමමුළු වෙයි. ගිතීවෙස්න, යමි කිසිවක් හට සිත කිලිටි කරන, පුතභීවය පිණිස වැටෙන, කාය චිත්තදරථ සහිත, දුඛ විපාක ඇති, මතුයෙහි ජාතිජරා මරණයට හිත, යම් ආසුච කෙනෙක් ප්‍රතිණව ඇත් ද, මම ඔහු අසමමුළු ය යි කියමි. ගිතීවෙස්න, ආසුච ධර්මයන්ගේ ප්‍රතාණියෙන් අසමමුළු වෙයි ගිතීවෙස්න, තථාගතයන්හට සිත කිලිටි කරන පුතභීවය පිණිස වැටෙන, කායචිත්තදරථ සහිත, දුඛ විපාක ඇති, මතුයෙහි ජාතිජරා මරණයට හිත, යම් ආසුච කෙනෙක් වෙන් නම් ඔහු පුත්‍රන් හ. උසුන් මුල්හ. මුදුන් සුන් තලක් සෙසින් අවාසාකාතයහ. යළි නො හට ගන්නා සෙසින් කල අනාව ඇතිය හ. මතු නුපදනා සැහැවී ඇතිය හ. ගිතීවෙස්න, යමිසේ මුදුන් සුන් තලක් යළි වඩනට අතව්‍ය වේ ද, ගිතීවෙස්න, එසෙසින් ම යමි ආසුච කෙනෙක් සිත කිලිටි කෙරෙත් ද, පුතභීවය පිණිස වැටෙත් ද, දරථ සහිත වෙත් ද, දුඛ විපාක ඇත් ද, මතු ජාති ජරා මරණයට හිතකර වෙත් ද, තථාගතයන් හට ඔහු ප්‍රතිණය හ. උසුන් මුල්හ. මුදුන් සුන් තලක් සෙසින් අවාසාකාතයහ. නැවත නො හටගන්නා සේ විතඤ්චයහ. මතුයෙහි නුපදනා සැහැවී ඇතියහ යි.

48. මෙසේ වදාල කල්හි සම්මක සුචට දරා ගතවත් හට කෙල කි: හවත් ගොසුම් ගොසුච, අසිරිය. හවත් ගොසුම් ගොසුච, අද්දාසය. මෙසේ හට හටා කියනු ලබන එළව එළවා කී වචනයෙන් බණනු ලබන හවත් ගොතමයන්ගේ ජච්චණිය බබලන්නේ ම ය. මුඛ වණිය වෙසෙසින් පහදනේ ම ය. එය අභීත් සමයක් සම්බුද්ධ කෙනෙකුන්ගේ සෙසිත.

49. හවත් ගොසුම් ගොසුච, මම පුරණ කාශ්‍යපයන්ට වාදයෙන් වාදරොපණ කෙලෙම් දැනිමි. හෙද මා විසින් වාදයෙන් වාදරොපණ කරන ලද්දේ අනෙකෙකින් අනෙකක් කියේ ය. (එකෙක නො පිහිටියේ ය.) කථාව බැහැර කෙලේ ය. කොපය ද දොමය ද නොසතුට ද පහල කෙලේ ය. මෙසේ සට හටා කියනු ලබන එළව එළවා කී වචනයෙන් බණනු ලබන හවත් ගොතමයන්ගේ ජච්චණිය ඔප් ඇති වෙයි. මුඛ වණිය ද පහත් වෙයි. එය අභීත් සමයක් සම්බුද්ධ කෙනෙකුන්ගේ සෙසිත.

50. හවත් ගොසුම් ගොසුච, මම මකඛලි ගොසාලයන්ට... අජිත කෙසකම්බලයන්ට ... ආකුඛි කම්මායනයන්ට... සඤ්ජය බෙලවිසිපුතතහට... කියණිස් නාගපුත්ත හට වාදයෙන් වාද සමාරම්භ කෙලෙම් දැනිමි. හෙද මා විසින් වාදයෙන් වාදරොපණ කරන ලද්දේ අනෙකෙකින් අනෙකක් කියේ ය. කථාව බැහැර කෙලේ ය. කොපය ද දොමය ද නොසතුට ද පහල කෙලේ ය. මෙසේ සට හටා කියනු ලබන, එළව එළවා කී වචනයෙන් බණනු ලබන හවත් ගොතමයන්ගේ ජච්චණිය ඔප් ඇති වෙයි. මුඛ වණිය ද පහත් වෙයි. එය සමයක් සම්බුද්ධ කෙනෙකුන්ගේ සෙසිත.

51. හන්ද ව දැති මයං තො ගොතම ගච්ඡාමි, බහුකිච්චා, මයං බහුකරණීයාහී.

“ගසාදුති තීං අග්ගිවෙසසන කාලං මඤ්ඤති”ති

අඵචො සච්චකො තිගණ්ඨපුඤ්ඤා හගචතො භාගිතං අභිනන්දිතී, අනුමොදිතී, උට්ඨායාසනා පක්ඛාමිති.

මහාසමඝට්ඨකං ජට්ඨං.

1. 4. 7.

චූළනණ්භාසඛිඛයසුභතං

ඵඵමෙම සුභතං ඵකං සමයං හගචා සාවච්ඡිසං විහරති පුඛ්ඛාරුමෙ මහාරමාතුපාසාදද. අඵචො සපඤ්ඤා දෙවානමිඤ්ඤ ඥෙන හගචා තෙනුපසඛිකමී. උපසඛිකමිතී හගචතං අභිවාදෙතී ඵකමනං අට්ඨාසි. ඵකමනං සිතො ඛො සපඤ්ඤා දෙවානමිඤ්ඤ හගචතං ඵතදචොචා:

2 “කිත්තාවතා හු ඛො හනොත භික්ඛු සඛිඛිඤ්ඤාන තණ්හාසඛිඛය-
ච්ඡිඤ්ඤා තොති අච්චන්තතිට්ඨො අච්චන්තයොගඤ්ඤමී අච්චන්තමුඝමිචාරී
අච්චන්තපරියොසානො භෙට්ඨො දෙවමිත්ථුසානනාහී.”

3. ඉධ දෙවානමිඤ්ඤ භික්ඛුතො සුභතං ගොති: සබ්බෙ ධම්මා කාලං
අභිනිවෙසායාහී. ඵචඤ්ච තං දෙවානමිඤ්ඤ භික්ඛුතො සුභතං ගොති: සබ්බෙ
ධම්මා කාලං අභිනිවෙසායාහී, සො සබ්බං ධම්මං අභිජානාහී. සබ්බං ධම්මං
අභිඤ්ඤාය සබ්බං ධම්මං පරිජානාහී. සබ්බං ධම්මං පරිඤ්ඤාය යං කිඤ්චි වෙදනං
වෙදෙති සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමුත්ථං වා, සො තාසු වෙදතාසු
අභිච්චානුපසසී විහරති, විරුගානුපසසී විහරති, තිණ්ණිකානුපසසී විහරති,
පට්ඨිකානුපසසී විහරති. සො තාසු වෙදතාසු අභිච්චානුපසසී විහරන්තො,
විරුගානුපසසී විහරන්තො, තිණ්ණිකානුපසසී විහරන්තො, පට්ඨිකානුපසසී
විහරන්තො න ච කිඤ්චි! ලොඝො උපාදියති. අනුපාදියං න පරිතසසී.
අපරිතසං පච්චන්තඤ්ඤෙව පරිතිඛියායති. ‘සිණ්ණං ජාහී, වුසිතං වුඝමිචරිතං,
කසං කරණීයං, තාපරං ඉන්ධනායා’ති පජානාහී. ඵත්තාවතා ඛො
දෙවානමිඤ්ඤ භික්ඛු සඛිඛිඤ්ඤාන තණ්හාසඛිඛයච්ඡිඤ්ඤා තොති අච්චන්ත-
තිට්ඨො, අච්චන්තයොගඤ්ඤමී අච්චන්තමුඝමිචාරී අච්චන්තපරියොසානො
භෙට්ඨො දෙවමිත්ථුසානනාහී.

1. ක කිඤ්චි, මජ්ඣ. සො. PTS.

37. 'භවත් ගොසුම් ගොසුව, අපි බොහෝ කාරණා ඇතිවම හ. බොහෝ කටයුතු ඇතිවම හ. එබැවින් දැන් අපි යමක්'යි.

"තෝ එයට දැන් කල් දනු, හිනිවෙස්නැ" යි වදාළහ.

එක්කිසි සවිචක නුවටදරු හඟවත්වුණේ භාෂිතය සතුටින් පිළිගෙන (හිතීන් නොව වචනගෙන්) අනුමොදන් ව හුනස්තෙන් කැහි තිත්ම හිගේ ය.

මහායමක සූත්‍රය සවැහිසි.

1. 4. 7.

චූළතණ්‍යාසංඛ්‍යාසූත්‍රය

මු ි විසින් මෙමගේ අසන ලදී: එක්සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සමීපයෙහි පුරවරම්මගවෙහෙර මුවරමාසගයෙහි වැඩ වෙහෙසී. එක්කිසි සක්දෙමිරජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹිණේ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැඳ එකන්පස් වැ සිටියේ. එකන්පස් ව සිටි සක්දෙමිරජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැල කෙළේ:

2. "වහන්ස, කීපමණෙකින් මහණ තෙමේ සැකෙවින් තණ්‍යාසංඛ්‍යා විමුත්ත (තාණ්‍යා තිරෝධ නම් වූ නිවන් අරමුණ කොට රහත්) වූයේ, ඒකාන්තනිඝ්ඤා ඇතියේ, නිත්‍යයොගයෙහිම ඇතියේ, නිත්‍ය බ්‍රහ්මර ඇතියේ, අත්‍යන්තපට්ඨසාත ඇතියේ, දෙවිමිතිස්තට උතුම් වූයේ වේ දු"යි (රහත්වුණේ පුළුභාග ප්‍රතිපද්ද සැකෙවින් වදාළ මැකැවැහි සැලකෙළේය).

3. දේවෙඤ්ඤා, මෙසස්තෙහි මහණනු විසින් (සකඝ්ඤාසංඛ්‍යාසංඛ්‍යා) හැම දැනමිත්‍ර අභිනිවෙගය (තාණ්‍යාදීන් බැසගැණීම) පිණිස නොයෙදෙහිසි අසන ලද වෙයි. දේවෙඤ්ඤා, මහණනු විසින් 'සඵබ්ඵියෝ අභිනිවෙගය පිණිස යුතු නො වෙති' යි එකරුණ මෙසෙසින් අසන ලද වෙද, හේ සකඝ්ඤාදීසඵබ්ඵි (ඥානපරිඥයෙන් අතිත්‍යාදී විසින්) වෙසෙසින් දන්නේ ය. සඵබ්ඵි වෙසෙසින් දන සඵබ්ඵි (නිරණපරිඥයෙන්) පිරිසිදු දන්නේ ය. සඵබ්ඵි පිරිසිදු දන සුඛ වේවයි, දුඃඛ වේවයි, අදුඃඛ අසුඛ වේවයි යම් ම වේදනාවක් විදුනේ වේ ද, හේ ඒ වේදනාවන්හි අතිත්‍යා විසින් දක්නා නුවණින් යුක්ත ව වාස කෙරෙයි. විරාග විසින් දක්නා නුවණින් යුක්ත ව වාස කෙරෙයි. තිරෝධ විසින් දක්නා නුවණින් යුක්ත ව වෙසෙයි. පටිනිසංග්ගා විසින් කෙලෙස් හැරලන නිවන් වදනා මගතැණින් යුක්ත ව වෙසෙයි. හේ ඒ වේදනාවන්හි අතිව්‍යාජ්‍යපසයි ව විරාගානුපසයි ව තිරෝධානුපසයි ව පටිනිසංග්ගානුපසයි ව වසනුයේ, පඤ්චසකකිලොකයෙහි කිසිදු සංසාරයක් (තාණ්‍යා විසින්) නො ගත්තේය. නො ගත්මින් තාමික (තාණ්‍යාජීවික) නො වෙයි. (තණ්‍යා පරිතසංග විසින්) පිරාසිත නො වන්නේ හිග සතන්හි ම (කෙලෙස් පිරිනිවන්හි පිරිනිවෙයි. 'ජාතිය ඤාණ පිය. බඹසරවස් වසන ලදී. (සොලොස්) කරණී කරන ලදී. නැවත මෙබවට නො එම්' දනී. දේවෙඤ්ඤා, මෙකෙකින් මහණ සංඤ්ඤා විසින් නිවන් අරමුණ කොට රහත් වූයේ, එකාන්තනිඝ්ඤා ඇතියේ, නිත්‍යයොගයෙහිම ඇතියේ, නිත්‍යබ්‍රහ්මර ඇතියේ, අත්‍යන්තපට්ඨසාත ඇතියේ, දෙවිමිතිස්තට උතුම් වූයේ වේ යි. (මේ රහත්වුණේ පුළුභාග ප්‍රතිපද්ද සැකෙවින් වදාළ නිසා යි.)

අඵ ඛො සකෙකා,¹ දෙවානම්ඤ්ඤ හගවතො හාසිතං අභිනජ්ඣති, අනුමොද්ඣති හගවන්තං අභිවාදෙති, පදකම්ණං කඤ්චිතඤ්චවන්තරධාසී.

4. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයසමා මහාමොඤ්ඤානො හගවතො අභිදුරෙ නිසින්නො හොති. අඵ ඛො ආයසමිතො මහාමොඤ්ඤානං ඵකදුතොසි: 'කිනඤ්ඤා ඛො සො යකෙඛා හගවතො හාසිතං අභිසමෙච්ච අනුමොදී,² උදුහු තො. යනඤ්ඤාහං නං යකඛං ජානෙය්‍යං: යදිවා සො යකෙඛා හගවතො හාසිතං අභිසමෙච්ච අනුමොදී, යදිවා නො'ති. අඵ ඛො ආයසමා මහාමොඤ්ඤානො සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිඤ්ඤා සමම්ඤ්ඤිතං වා බාහං පභාභරය්‍ය, පසාරිතං වා බාහං සමම්ඤ්ඤිතං, ඵවමෙවං.³ පුබ්බාරාමෙ භිගාරමාතුපාභාදෙ අන්තර්භිතො දෙවෙසු තාවතීංසෙසු පාතුරතොසි.

5. තෙන ඛො පන සමයෙන සකෙකා දෙවානම්ඤ්ඤ ඵකපුණ්ඩරීභෙති උය්‍යානෙ දිබ්බෙති පඤ්චගි තුරිගසතෙහි සමපටිතො සමබ්බිභුතො පරිවාචෙති. අදදයා ඛො සකෙකා දෙවානම්ඤ්ඤ ආයසමන්තං මහාමොඤ්ඤානං දුරතො ව ආගච්ඡන්තං. දිඤ්චාන තාති දිබ්බාති පඤ්ච තුරිගසතාති පටිපඤ්ඤාමෙඤ්ඤා යෙනායසමා මහාමොඤ්ඤානො තෙහුපසබ්බමි. උපසබ්බමිඤ්ඤා ආයසමන්තං මහාමොඤ්ඤානං ඵකදවොච: ඵහි ඛො මාරිස මොඤ්ඤාන, සාහතං⁴ මාරිස මොඤ්ඤාන. චිරස්සං ඛො මාරිස මොඤ්ඤාන, ඉමං පරිගායමිකාසි යදිදං ඉධාගමනාය. නිසිද මාරිස මොඤ්ඤාන, ඉදමාසනං පඤ්ඤානතනති. නිසිදි ඛො ආයසමා මහාමොඤ්ඤානො පඤ්ඤාතෙත ආයතෙ. සකෙකාපි ඛො දෙවානම්ඤ්ඤ අඤ්ඤාතරං නිචං ආයතං ගහෙති: ඵකමන්තං නිසිදි. ඵකමන්තං නිසින්නං ඛො සකකං දෙවානම්ඤ්ඤ ආයසමා මහාමොඤ්ඤානො ඵකදවොච: යථාකථං පන තෙ කොසිය හගවා සබ්බිභුතන තණ්ඤාසකධර්මසමුත්තං අහාසි? සාමු මසමි ඵකිස්සා කථාය හාසිතො අස්සාම සවණායාති.

6. "මයං ඛො මාරිස මොඤ්ඤාන බහුකිච්චා, මයං බහුකරණීයා,⁵ අපපච්ච⁶ සකෙත කරණීයෙන, අපිච්ච දෙවානංසෙච තාවතීංසානං කරණීයෙන. අපිච්ච මාරිස මොඤ්ඤාන, සුසුඤ්ඤානංසෙච හොති සුඤ්ඤානං සුමිතසිකතං සුපභාරිතං යං තො⁷ විප්පමෙච අන්තරධායති. භුතපුබ්බං මාරිස මොඤ්ඤාන, දෙවානුරගභිතාමො සමුපබ්බුලොකා⁸ අහොසි. තසමිං ඛො පන මාරිස මොඤ්ඤාන සභිතාමෙ දෙවා විජ්ඣිතංසු.⁹ අපුරා පරාජිතංසු. තෙ ඛො අතං මාරිස මොඤ්ඤාන තං සභිතාමං¹⁰ අභිච්චිතිති, විජ්ඣනභිතාමො තතො පටිච්චිතතීනො චෙඡ්ඤානං තාම පාසාදං මාපෙසිං. චෙඡ්ඤානංසෙච ඛො පන මාරිස මොඤ්ඤාන පාසාදස්ස නිසුඤ්ඤානං. ඵකමෙකසමිං නිසුඤ්ඤාන සත්ත සත්ත තුථාගාරසතාති.¹¹ ඵකමෙකසමිං තුථාගාරෙ සත්ත සත්ත අච්ඡාරායො. ඵකමෙකිස්සා අච්ඡාරාය සත්ත සත්ත පරිච්ඡාරායො. ඉචෙඡ්ඤානාසී තො, නිං මාරිස මොඤ්ඤාන චෙඡ්ඤානංසෙච පාසාදස්ස රාමණ්ණස්සායං දඬුනති. අධිවාසෙහි ඛො ආයසමා මහාමොඤ්ඤානො තුණ්ඤි භාවෙතං.

1 අඵ ඛො පන සකෙකා, සා. අඵ සකෙකා, තාච්චි.
 2 අනුමොදති, සා. 3 ඵවමෙව, කාච්චි.
 4 සාහතං, මර්ස සා 5 බහුකිච්චා බහුකරණීයා, මර්ස සා.
 6 අපපච්චාම, සා. අපපච්ච, PIS. මු. සි 7 යකෙකා ඛො, සා.
 8 සමුපබ්බුලොකා, මර්ස. සමුපබ්බුලොකා, සා. 9 දෙවා ච්චිතංසු, මර්ස. සා. PTS.
 10 දෙවානුරගභිතාමං, සා. 11 තුථාගාරසතාති, සිමු.

එක්කිති සක්දෙවිරජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ භාෂිතය අභිනන්දනය කොට අනුමෝ ව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වෑද පෑදකුණු කොට එහි ම අතුරුදහන් කෙරේ.

4. එකල ආයුෂෙත් මහමුගලන් මහතෙරහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ හුදු රූ හුන්හ. එසඳ මහමුගලන් මහතෙරහට තෙල සිත් වී: “කිම ඒ යක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ භාෂිතය දැන අනුමෝදන් වීද, තොහොත් තොදුන අනුමෝදන් වීදයි. ‘භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ භාෂිතය දැන අනුමෝදන් වීද තොහොත් තොදුන අනුමෝදන් වීද’යි මම ඒ යක් පිළිවිස දකිමි තම මෑතාවෑ”යි. එක්කිති ආයුෂෙත් මහමුගලන් මහතෙරහු බලවත් පුරුෂයෙක් වක් කල අතක් හෝ දික් කරන්නේත්, දික් කල අතක් හෝ වක් කරන්නේත් යම් සේ ද, එසේ පුච්ච මහවෙහෙරෑ මුච්චමාපායෙහි අතුරුධන් වූවෝ තවුභිතා වෑසි දෙවියන් කෙරෙහි පෙනුණාහු

5. එසඳ සක්දෙවිරජ එකපුණ්ඩරීක නම උගන්ති (තමා පිරිවරා වයන) පන්සියක් දෙවිපසගතුරු රූවින් සමර්පිත ව සමන්විතව ඉදුරන් පිණවා වාස කෙරෙයි. සක්දෙවිරජ ආයුෂෙත් මහමුගලන් මහතෙරහු වඩනවුන් දුරින් ම දීව. දැන (වගමින් සිටි) පන්සියක් දිවපසගතුරු බැහැර කරවා මහමුගලන් මහතෙරුන් කරා එළඹියේ ය. එළඹ මුගලන් මහතෙරහට තෙල සෑල කෙරේ: “නිදුක, මුගලන් තෙරණුවනි, වඩනේ මෑතාව. නිදුක මුගලන් තෙරණුවනි, තොපට භ්‍යාගන කරමි. නිදුක, මුගලන් තෙරණුවනි, මෙහි අපකරා වඩනට බොහෝ කලෙකින් මේ වාරය කලද යයි (බොහෝ කලෙකින් වෑසිද යයි ප්‍රියකථා බැණ) නිදුක, මුගලන් තෙරණුවනි, මේ අයුත් පෑතවිණ, වෑඩිනිදුනේ යා”යි කී. මුගලන් මහතෙරහු පෑන්වූ අස්තෙහි හුන්හ. සක්දෙවිරජ ද මීට අස්තක් ගෙන එකත්පස් ව ගිය. එකත්පස් ව හුන් සක්දෙවිරජහට ආයුෂෙත් මුගලන් මහතෙරහු තෙල බස් කීහ: “දෙවිරජනි, අප බුදුහු තොපට සෑහෙවින් තණ්හා සබ්බය විමුඛතිය (නිවන අරමුණ කොට මිදීම) කීසෙයින් නම් වදාල සේක්ද? අගදුම්භ, අපිදු තෙල සුත්‍රදේශනා කථා අගනුවට ගාගී වම්භයි.

6. “නිදුක, මුගලන, අපි බොහෝ කටයුතු ඇතියමහ. අපගේ ම කාංචී මද වෙයි. වැලිදු තවතිසාවෑසි දෙවියන්ගේ කාංචී බෙහෙව. තව ද, නිදුක, මුගලන, අප මනා කොට ඇසු, මනා කොට උගත්, මොනොවට මෙතෙහි කල, මොනොවට බැරෑ යම් දූයෙකුදු වීනම්, එය වහාම අතුරුධන් වෙයි. නිදුක, මුගලන, වූවිරිදුයක් කියමි: දෙවාසුරසඞ්ඛාමයෙක් රාගිභූත වී. මුගලන් තෙරණුවනි, ඒ සඞ්ඛාමයෙහි දී දේවයෝ දුහුහු. අසුරයෝ පෑරුදුහු. නිදුක, මුගලන් තෙරණුවනි, මම ඒ සඞ්ඛාමය දිනා දුහු සඞ්ඛාම ඇති ව එයින් නැවති ජෛවජයනා නම් පහය මැවිමි. නිදුක, මුගලන් තෙරණුවනි, විජයත් පහය සියක් කිර්සුහ (මුදුන්තල) ඇත. එකෙකි කිර්සුහයෙහි සත්සිය සත්සිය කුචායාරය. එකෙකි කුචායාරයෙහි සත් සත් අපකරාවෝ ය. එකෙකි අපකරාවට සත් සත් (උච්චන් කරන) පරිවාරිතා දෙවිදුක. මාගිණ, මේඤ්ඤලාසනායෙහි, තෙපි කෑමෑකියා ව විජයන්පහය රම්ණී සේ දක්නට ගා සි (දෙවිරජ කී.) මුගලන් මහතෙරහු තොබැණ ඉවසුහ.

7. අඵඛො සකෙකාච ඤෙචාතමිඤ්ඤෙ වෙසසවණොච මහාරාජා ආයසමනතං මහාමොග්ගලානං පුරතඛනිචා යෙන චෙජයනෙනා පාසාදෙ තෙනුපසඛකමිංසු අදදසංසු¹ ඛො සකකසස ඤෙචාතමිඤ්ඤෙස පරිචාරිකායො ආයසමනතං මහාමොග්ගලානං පුරතොච ආගච්ඡන්තං. දිසවාන² ඕතතපමානා හිරියමානා³ සකසකං⁴ ඔචරකං පරිසිංසු. සෙය්‍යථාපි නාම සුඤ්ඤා සසුරං⁵ දිසවා ඕතතපනි හිරියති,⁶ එවමෙවං⁷ සකකසස ඤෙචාතමිඤ්ඤෙස පරිචාරිකායො ආයසමනතං මහා මොග්ගලානං දිසවා ඕතතපමානා හිරියමානා සකසකං ඔචරකං පරිසිංසු අඵ ඛො සකෙකාච ඤෙචාතමිඤ්ඤෙ වෙසසවණොච මහාරාජා ආයසමනතං මහාමොග්ගලානං චෙජයනෙනා පාසාදෙ අනුච්ඛකමාපෙනති අනුච්චාරාපෙනති: ඉදමපි මාරිස මොග්ගලාන පසස චෙජයනතසස පාසාදෙස රාමණෙසසකං, ඉදමපි මාරිස මොග්ගලාන පසස චෙජයනතසස පාසාදෙස රාමණෙසසකනති. “අසාහතිච්ඡිදං⁸ ආයසවතො කොසිගසස යථාතං පුඛෙඛ කතපුඤ්ඤෙසස. මනුසසාපි කිඤ්ඤිඤෙච රාමණෙසසකං දච්ඡා⁹ එචමාහංසු: සොහති චත භො ඤෙචාතං තාවතිංසානනති. තසිදං ආයසමතො කොසිගසස සොහති යථාතං පුඛෙඛ කතපුඤ්ඤෙසසා”ති.

8. අඵ ඛො ආයසමතො මහාමොග්ගලානසස එතදභොසි: අභිබාලුගං ඛො අයං යතෙකිචා පමතෙනා චිහරති. යනනුතාහං ඉමං යතඛං සංචෙජෙසනති. අඵ ඛො ආයසමා මහාමොග්ගලානො තථාරූපං ඉඤ්ඤාභිසංඛාරං අභිසංඛාසි¹⁰ යථා චෙජයනතං පාසාදං පාදඛුට්ඨතෙන සඛකමෙපසි සමපකමෙපසි සමපචෙඛෙසි. අඵ ඛො සකෙකාච¹¹ ඤෙචාතමිඤ්ඤෙ වෙසසවණොච මහාරාජා ඤෙචාච තාවතිංසා අච්ඡරියඛුතචිතතා¹² අභෙසු: අච්ඡරියං චත භො, අඛුතං චත භො, සමණෙසස මභිඤ්ඤකතා මහානුභාවතා, යනු හි නාම දිඛං භවතං¹³ පාදඛුට්ඨතෙන සඛකමෙපසසති සමපකමෙපසසති සමපචෙඛෙසසති.

9. අඵ ඛො ආයසමා මහාමොග්ගලානො සකකං ඤෙචාතමිඤ්ඤෙ සංචිග්ගං ලොමතච්ඡාතං චිදිචා සකකං ඤෙචාතමිඤ්ඤෙ එතදචෙචි: “යථාකථං පන තෙ කොසිග¹⁴ හගවා සඛිඛිතෙනත තණ්ණාසංඛය චිත්තනිං අභාසි? සාධු. මයමපි එතිසසා කථාස භාහිතො අසසාම සචණ්ඤා”ති.

10. “ඉධාතං මාරිස මොග්ගලාන, සෙන හගවා තෙනුපසඛකමිං. උපසඛකමිඤ්ඤා හගවනතං අභිචාදෙචා එකමනතං අච්ඡාසිං. එකමනතං සිතො ඛො අගං මාරිස මොග්ගලාන හගවනතං එතදචෙචි: කිතතාවතා නු ඛො හතෙන හිකඤ්ඤා සඛිඛිතෙනත තණ්ණාස ඛිංඛයචිත්තෙනා හොති අච්චනතතිචෙච්ඡා අච්චනතයොගතෙකමි අච්චනතඛුගමචාරි අච්චනතපරිගො-සාතො භෙජෙචා ඤෙචමනුසසානනති. එවං චුතෙන මාරිස මොග්ගලාන හගවා මං එතදචෙචි:-

1. අදදසංසු, කාචචි. 2. දිසවා, මජ්ඣ. 3. හිරියමානා, කාචචි.
 4. සකං සකං, මජ්ඣ. සස. PTS. මු. සි. 5. සසුරං, සස. 6. හිරියති, කාචචි.
 7. එවමෙව, කාචචි. 8. අසාහති ච්ඡිදං, මජ්ඣ. සස. PTS.
 9. දිච්ඡා, සිමු. දිසවා, මජ්ඣ. සස. 10. අභිබාසෙරති, සස. 11. සකෙකා. සිමු.
 12. අච්ඡරියඛුත චිතතාභා, මජ්ඣ. සස. 13. දිඛිභවතං, මජ්ඣ. සස. PTS.
 14. උත ඛො කොසිග, මජ්ඣ. උත කොසිග, සස.

7. එකල්හි සක්දෙවරජ ද වෙසවුණු රජ ද ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරුන් පෙරට කොට ගෙන විජයන්තනයට ගියහ. එසඳ සක්දෙවරජයන් පරිවාරිකාවෝ ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරණුවන් වඩනුවන් දුරින් ම දුටහ. දැක බිය ඇති ව විළි ඇති ව තමන් තමන්ගේ ඔවරකයට පිහිසියහ. යම් පරිදි ණියක් (ලේළි) හුහුරකු දැක විළිබිය ගත්තී වේ ද, එපරිදි ම දෙවරජයන් පරිවාරිකාවෝ ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරණුවන් දැක විළිබිය ඇති ව තමන් තමන් ඔවරකයට ගියෝ. එක්බිහි, සක්දෙවරජ හා වෙසවුණුමහරජ හා දෙදෙන ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරණුවන් විජයන්තනය ඔබ මොබ ඇවිදුවන්: “ආයුෂිය, මුගලන් තෙරණුවනි, විජයන්තනය මෙද රමණී සේ බලව. වහන්ස, මුගලන් තෙරණුවනි, මෙද වෙවජයනන ප්‍රාසාදයාගේ රමණී සේ බලව” යි කීහ. “පෙර පින් කළ පරිදි ආයුෂමත් ගඟුදේවේන්ද්‍රයනට මේ පතා ගොබනේ ම ය. මිනිස්සු කිසියම් රමණී දැක් දැක මෙසේ කියති: “භවත්නි, තෙල දෑ තවත්තා වැසි දෙවියනට ගොබනේ මය” කියායි. පෙරපින් කළ කෙනෙකුන්ට ගොබනාක් සෙසින් ආයුෂමත් දෙවේන්ද්‍රයනට මේ පතා ගොබනේ මැ ය.

8. එසඳ ආයුෂමත් මහ මුගලන් මහතෙරණුවන්ට මේ සිත්වී: “මේ යක් (තමා පහසෙහි තවමත් භා සමපත් යශසින්) ඉතා මත් ව දවස් යවයි. මම මේ යක් සංවග්‍හා (බියපත්) කෙරෙමි තම මහා මෑහු” යි. ඉක්බිති ආයුෂමත් මුගලන් මහතෙරහු යම්සේ විජයන්තනය පාදබ්‍රහ්මණියෙන් පහළේ බමා ද, සැලේ ද, නොසිටී ද, එසේ (අජකියිණු සමවත් සම් වැද) සාධුසියක් කළහ. එසඳ සක්දෙවු රජ ද වෙසවුණු මහරජ ද තවත්තා වැසි දෙවියෝ ද විසමයප්‍රාජා සිතැති වූහ: ‘යම්ගෙගෙකින් දිව්‍යභවනය පාදබ්‍රහ්මණියෙන් බැමී ද, සැලී ද, නොසිටුවී ද, එහෙයින් මහණහුගේ මහ ඉදුත ඇති බව මහානුභාව ඇති සේ බලව. භවත්නි, එකානතගෙත් අසිරිය, අද්භූතය’ යි (කිහිරි කොළෝ.)

9. එකල්හි ආයුෂමත් මහමුගලන් මහතෙරහු සක්දෙවු රජ සංවිග්‍හා වූවහු පිපිලොමත් ගැවැසි සිරුරු ඇතියහු දැක සක්දෙවු රජහට තෙල බස් කීහ: “දේවේන්ද්‍රය, අප බුදුහු තොපට තණ්ඛාසඛධය විමුහති කෙසේ වදුල සේක් ද? යදිමු, අපිදු තෙල දෙයනාසඛා එසේ අසනු පිණිස සහසාහි වමුහ” යි.

10. “වහන්ස, මුගලන් තෙරණුවනි, මෙහි මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹිණෙමි. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැදෑ එකන්පස්ව සිටියෙමි. භවත් මුගලන, එකන්පස් ව සිටි මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල බස් සැලකෙලෙමි. “වහන්ස, කිපමණේකින් (කවර ප්‍රතිපදාවකින්) මහණ නිවන් අරමුණු අකාට රහත් වූයේ, එකානතනිසො ඇතියේ, නිත්‍යයොගසොම ඇතියේ, නිත්‍යවුමිසර ඇතියේ, අත්‍යන්තපයථිවසාන ඇතියේ, දෙවි මිනිස්කට උතුම් වූයේ වේද” යි සැකෙවින් (ඒ පුච්ඡාග ප්‍රතිපදාව) වදුල මැතැවැසි සැල කෙලෙමි. වහන්ස, මුගලන් තෙරණුවනි, මෙසේ සැල කළ කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මට තෙල බණ වදුලහ:

‘ඉධ දෙව්‍යනමිඤ්ඤ භික්ඛුතො ඥානං හොති: සබ්බෙ ධම්මා නාලං අභිනිවේසායාති. එවඤ්ඤෙවතං දෙව්‍යනමිඤ්ඤ භික්ඛුතො ඥානං හොති: සබ්බෙ ධම්මා නාලං අභිනිවේසායාති. සො සබ්බං ධම්මං අභිජානාති. සබ්බං ධම්මං අභිඤ්ඤාය සබ්බං ධම්මං පරිජානාති. සබ්බං ධම්මං පරිඤ්ඤාය යං කිඤ්ඤි වෙදනං වෙදෙති ඥානං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමිඤ්ඤං වා, සො තාසු වෙදනාසු අභිච්චානුපයසී විහරති, විරාගානුපයසී විහරති, නිරෝධානුපයසී විහරති, උපතිස්සඤ්ඤානුපයසී විහරති. සො තාසු වෙදනාසු අභිච්චානුපයසී විහරතො, විරාගානුපයසී විහරතො, නිරෝධානුපයසී විහරතො, උපතිස්සඤ්ඤානුපයසී විහරතො ත ච¹ කිඤ්ඤි ලොකෙ උපාදියති. අනුපාදියං න පරිභස්සති. අපරිභස්සං පච්චත්තඤ්ඤෙඤ්ඤ ජරිතිබ්බායති. ‘ඛිණං ජාති, වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරණීයං තාපරං ඉත්ථතතායා’ති පජානාති. එතතාවතා ඛො දෙව්‍යනමිඤ්ඤ භික්ඛු සඛිඛිභෙතතන තණ්ණාසඛධයවිමුභෙතතා හොති අච්චන්තනිවේසා: අච්චන්තනොගහෙඛමි අච්චන්තබ්‍රහ්මචාරී අච්චන්ත-පරියොසානො සෙවේසා: දෙවමිඤ්ඤානනති.’ එවං² ඛො මෙ මාරිස මොග්ගලාන හගවා: සඛිඛිභෙතතන තණ්ණාසඛධයවිමුභනං අභාසී”ති.

11. අඵ ඛො ආයසමා මහාමොග්ගලානො සක්කස්ස දෙව්‍යනමිඤ්ඤ සාසිතං අභිතඤ්ඤා අනුමොදිතා සෙසාථාපි තාම බලවා ඥරිසො සමමිඤ්ඤ්ඤං වා බාහං පසාරෙසා පසාරිතං වා බාහං සමමිඤ්ඤ්ඤං, එවමෙවං³ දෙවෙසු තාවචිංසෙසු අනතරිනිනො ජුඛාරාමෙ භිගාරමාතුපාසාදෙ පාතුරහොසි.

12. අඵ ඛො සක්කස්ස දෙව්‍යනමිඤ්ඤ පරිවාරිකායො අචිරපක්කනො ආයසමනො මහාමොග්ගලානො ඤානං දෙව්‍යනමිඤ්ඤං එතදවෙවුං: එසො නු ඛො තෙ මාරිස සො හගවා සත්ථාති. න ඛො මෙ මාරිසා⁴ සො හගවා සත්ථා, සබ්‍රහ්මචාරී මෙ එසො ආයසමා මහාමොග්ගලානොති. ලාහා තෙ මාරිස, යස්ස⁵ තෙ සබ්‍රහ්මචාරී එවංමභිද්ධිකො මහානුභාමො,⁶ අහො නුත⁷ තෙ සො හගවා සත්ථාති.

13. අඵ ඛො ආයසමා මහාමොග්ගලානො යෙන හගවා තෙනුපසඛිකමි. උපසඛිකමිතා හගවන්තං අභිච්චාදෙතා එකමන්තා නිසීදී. එකමන්තං කිසිභෙතා ඛො ආයසමා මහාමොග්ගලානො හගවන්තං එතදවොච:

1. න කිඤ්ඤි, මජ්. සා. PTS. 2. එවමෙව ඛො, සි - කත්ථි.
 3. එවමෙව, සිචු 4. මාරිස, කත්ථි. මාරිස, මජ්. සා. PTS.
 5. ලාහා තෙ මාරිස, පුලද්ධිං තෙ මාරිස, සා.
 6. එවංමහානුභාමො, මජ්. සා. PTS. 7. ආනු නුත, සි. කත්ථි.

'දෙවෙනුය, මෙ සස්තෙහි මහණහු විසින් 'හාම දහමිහු අභිනිවේශය පිණිස නොයෙදෙති' යි අසන ලද වේයි. දෙවෙනුය, මහණහු විසින් "සඵඛමයෝ අභිනිවේශය පිණිස යුතු නොවෙති" යි තෙල කරුණ මෙහෙයින් අසන ලද වේද, හේ යනනාදි සඵඛම (ඥාපරිඥායෙන්) වෙසෙයින් දන්නේය. සඵඛම වෙසෙයින් දුත සඵඛම (තිරණපරිඥායෙන්) පිරිසිදු දන්නේය. සඵඛම පිරිසිදු දුත සුඛ වෙච්චයි, දුඛ වෙච්චයි, අදුඛ අසුඛ වෙච්චයි යම් ම වෙදනාවක් විදුනේ වේද, හේ ඒ වෙදනායෙහි අතීතා විසින් දක්නා නුවණ ඇති ව දවස් යවයි. විරාග විසින් දක්නා නුවණ ඇති ව දවස් යවයි. තිරෝධ විසින් දක්නා නුවණ ඇති ව දවස් යවයි. පටිතිසසගා විසින් දක්නා නුවණ ඇති ව වසයි. හේ ඒ වෙදනායෙහි අතිව්වානුපසයි ව විරාගානුපසයි ව තිරෝධානුපසයි ව පටිතිසසගානුපසයි ව වසනුයේ ලෝකයෙහි කිසිදු සංසකාරගතයක් (තෘණො විසින්) නොගත්තේය. නොගත්මින් තෘණොනිව්වා නොවෙයි. (තණ්හාපරිතසසතා විසින්) පිරිතැයි තොකරනුයේ සවසනතාතයෙහි ම (කෙලෙස් පිරිනිව්වෙත්) පිරිනිව්වෙයි. 'ජාතිය ක්ෂිණ විය, බ්‍රහ්මභවත් වසන ලදී, කරණි කරන ලදී. නැවත මෙ බවට එනු පිණිස කිසිත් නැතැ'යි දැනී. දෙවෙනුය, මෙතෙසින් සැකෙවින් මහණ නිවන් අරමුණු කොට රහත් වූයේ, එකානන්තියා ඇතියේ, නිත්‍යයෝගසෛම ඇතියේ, නිත්‍යබ්‍රහ්මභව ඇතියේ, අත්‍යතතපසාවිසාක ඇතියේ, දෙවිමිනිස්තව උතුම් වූයේ මේ යැ'යි මෙසේ මට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැකෙවින් නිවන් අරමුණු කොට රහත් වූවහු පිළිබඳ සුඵභාග ප්‍රතිපද් වදාලන සි සැලකෙලේ ය.

11. එසඳු ආයුෂමත් මහමුගලත් මහතෙරහු සක්දෙව් රජහුයේ තෙසුල් අභිතනුදනගෙන් පිළිගෙන අනුමෝදන් ව යමසේ බලවත් පුරුෂයෙක් වස් කල අත් හෝ දික් කරන්නේත්, දික් කල අත් හෝ වස් කරන්නේත් වේද, එ සේ හවිනිසැ දෙවියන් කෙරෙහි අතුරුදන් ව සුඵරාම මහවෙහෙර මුවරමා පහයෙහි පහලවූහ.

12. ඉක්බිති සක්දෙව් රජහුගේ පිරිවර පුරවමියෝ ආයුෂමත් මුගලත් මහතෙරුන් වඩනා හා ම සක්දෙව් රජහට තෙල බස් කිහු. "වහන්ස, මුහු නොපසේ ඒ හඟවත් ශායනානු වෙත්ද?"යි. "ප්‍රියාවෙනි, මුහු මාසේ ශායනානු නොවෙති. මාගේ සබඳ සබ්‍රහ්මභව කෙනෙක. මුහු ආයුෂමත් මහමුගලත්"යි. වහන්ස, නොපසේ සබඳ සහ කෙනෙක් මෙබඳු මහඉදුහ ඇතියහ, මෙබඳු මහානුභාව ඇතියහ. වහන්ස, නොපට ලාභයෙක. අහො, නොපසේ ඒ හඟවත් ශායනානු කිසේ වෙති හොයි. (පුරවමියෝ කිහු.)

13 එක්බිති ආයුෂමත් මහමෝදගලසායන මහතෙරහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹිහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකත්පස් ව හුත්ත. එකත් පස් ව හුත් ආයුෂමත් මහමුගලත් මහතෙරහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැල කලහ: -

“අභිජානාති ඡනා භනෙන භගවා අනු ඤාතඤ්ඤතරංසං¹ මගෙසකඛි සං සකඛස්ස සංඛිතෙතන තණ්හාසංඛිධයවිමුච්චතීං භාසිතා”.

14. “අභිජානාමිහං මොග්ගලානා: ඉධ සකෙකා දෙවානමිඤ්ඤ ඡෙතාහං තෙත්ථපසඛකමි. උපසඛකමිතීං මං අභිවාදෙඤ්ඤ ඵකමිනනං අට්ඨාසී. ඵකමිනනං සීතො ඛො මොග්ගලාන සකෙකා දෙවානමිඤ්ඤ මං ඵතදවොච: කිහතාවතා: නු ඛො භනෙන භිකවු සංඛිතෙතන තණ්හාසංඛිධයවිමුච්චෙතා හොති අවචනනතිට්ඨො අවචනනගොගකෙඛමි අවචනනබ්‍රහ්මචාරී අවචනන- පරිශොසාඡනා සෙට්ඨො දෙවමනුස්සානනනි. ඵචං චුතෙත අහං මොග්ගලාන සකකං දෙවානමිඤ්ඤ ඵතදවොචං: ඉධ දෙවානමිඤ්ඤ භිකවුඡෙනා සුතං හොති: සඛෙඛ ධම්මා තාලං අභිනිචෙසාසාසී. ඵචඤ්ඤව- තං දෙවානමිඤ්ඤ භිකවුතො සුතං හොති සඛෙඛ ධම්මා තාලං අභිනිචෙ- සායාති, සො සඛං ධම්මං අභිජානාති, සඛං ධම්මං අභිඤ්ඤාය සඛං ධම්මං පරිජානාති. සඛං ධම්මං පරිඤ්ඤාය යං කිඤ්චි චෙදනං චෙදෙති සුඛං වා දුකඛං වා අදුකඛමසුඛං වා. සො තාසු චෙදනාසු අතිච්චානුපසසී විහරති, විරුහානුපසසී විහරති, තිරොධානුපසසී විහරති, පටිතිස්සඤ්ඤානු- පසසී විහරති. සො තාසු චෙදනාසු අතිච්චානුපසසී විහරනොතා, විරුහානු- පසසී විහරනොතා, තිරොධානුපසසී විහරනොතා, පටිතිස්සඤ්ඤානුපසසී විහරනොතා න ච කීඤ්චි² ලොකෙ උපාදියති. අනුපාදියං න පරිතස්සති. අපරිතස්සං පච්චතතඤ්ඤෙව³ පරිනිබ්බායති. ‘භිණා ජාති, චුසිතං බ්‍රහ්ම- චරියං, කතං කරණීයං, නාපරං ඉසාතතාසා’ති පජානාති. ඵතතාවතා ඛො දෙවානමිඤ්ඤ භිකවු සංඛිතෙතන තණ්හාසංඛිධයවිමුච්චෙතා හොති අවචනනතිට්ඨො අවචනනගොගකෙඛමි අවචනනබ්‍රහ්මචාරී අවචනනපරිශො- සාඡනා සෙට්ඨො දෙවමනුස්සානනනි. ඵචං ඛො අහං මොග්ගලාන අභිජානාමි සකකස්ස දෙවානමිඤ්ඤස්ස සංඛිතෙතන තණ්හාසංඛිධයවිමුච්චතීං භාසිතා”ති.⁴

ඉදම්චෙචා භගවා. අත්තමිඡෙනා අයසමා මහාමොග්ගලානො භගවඡෙනා භාසිතං අභිතඤ්ඤිති.

චූළභණ්ණාසංඛිධයසුත්තං සභාගමං.

1. අනුඤ්ඤතඤ්ඤතරංසං මජ්ඣං. අනුඤ්ඤතඤ්ඤව අඤ්ඤතරංසං, සී-කප්ඵි.
අනු ඤාතඤ්ඤතරංසං, සීචු. PTS. අඤ්ඤතඤ්ඤතරංසං, සීචු. අට්ඨාසාචං.
2. න කිඤ්චි මජ්ඣං. සං. PTS. 3. පච්චතතං යෙව, සී. - කප්ඵි.
4. අභාසිථාසී, සී-කප්ඵි.

“වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ප්‍රසිද්ධ එක්තරා මහෙශාධ්‍ය දෙවියකුට තෘණානිරෝධ සධ්ධ්‍යාත නිවන් අරමුණු කොට කෙලෙසුන්ගෙන් මිදීම සැකෙවින් වදාල දෑ දන්නා සේක්දේ” යි.

14 “මූගලන, මම දනිමි: සක්දෙවිරජ මා කර එලඹියේ ය. එලඹ මා සකසා වැද එකත්පස් ව සිටගත. මූගලන, එකත්පස් ව සිටි සක්දෙවිරජ මට තෙල සැලකෙලේ: වහන්ස, කිපමණෙකින් මහණ නිවන් අරමුණු කොට රහත් වූයේ, එකානතනිඝ්ඤා ඇතියේ, තිත්‍යයොගනෙම ඇතියේ, තිත්‍යමුගමවයඝී ඇතියේ, අත්‍යත්තපයඝීවසාන ඇතියේ දෙවිමිනිස්තට උතුම් වූයේ වේද සි සැකෙවින් (ඔහුගේ පුමිභාග ප්‍රතිපද) වදාල මාතවැයි. මූගලන මෙසේ සැලකල කල මම සක් දෙවිරජුට තෙල කිමි: දෙවෙහුය, මෙසස්තෙහි මහණහු විසින් ‘ගෑමදගමිහු අතිනිවෙශය පිණිස නොගෙදෙති’ යි අසන ලද වෙයි. දෙවෙහුය, මහණහු විසින් ‘සමීධමියෝ අතිනිවෙශය පිණිස යුතු නොවෙති’ යි තෙල කරුණ මෙසෙසින් අසන ලද වේද, හේ සකකාදි සමීධමී ඥානපරිඥයෙන් (අතිත්‍යාදී විසින්) වෙසෙසින් දන්නේ ය. සමීධමී වෙසෙසින් දන සමීධමී (තීරණ පරිඥයෙන්) පිරිසිදු දන්නේ ය. සමීධමී පිරිසිදු දන යුධ වේවයි, දු:බ වේවයි, අදු:බ අසුබ වේවයි යම් ම වෙදනාමක් මිදුනේ වේ ද, හේ ඒ වෙදනාගෙහි අතිත්‍ය විසින් දක්නා නුවණ ඇති ව වාස කෙරෙයි. විරාග විසින් දක්නා නුවණ ඇති ව වාස කෙරෙයි. නිරෝධ විසින් දක්නා නුවණ ඇති ව වෙසෙයි. පටිතිස්සගා විසින් දක්නා නුවණින් නුවණැති ව වාස කෙරෙයි. හේ ඒ වෙදනාගෙහි අතිවිවානුපසසී ව විරාගානුපසසී ව නිරෝධානුපසසී ව පටිතිස්සගානුපසසී ව වසනුයේ පසුපසකකි ලෝකගෙහි කිසිදු සංසාරගතයක් (තෘණා විසින්) නොගන්නේ ය. නොගන්නේ (භණ්භාපටිතිස්සතා විසින්) තෘණානුච්ඡිත නොවන්නේ තමා විසින් ම පිරිනිවෙයි. ‘ථාතිය කමිණ විය. බ්‍රමීසරවස් වසන ලද. කරණී කරන ලද. මෙ බව පිණිස අත් කිසිවක් නැතැ’ යි දනී. දෙවෙහුය, මෙතෙකින් මහණ සැකෙවින් නිවන් අරමුණු කොට රහත් වූයේ, එකානතනිඝ්ඤා ඇතියේ, තිත්‍යයොගනෙම ඇතියේ, තිත්‍ය-මුගමවයඝී ඇතියේ අත්‍යත්ත පයඝීවසාන ඇතියේ, දෙවිමිනිස්තට උතුම් වූයේ වෙශය වදාලෙමි. මූගලන, මම සක්දෙවිරජුට තණ්භාසධ්ධය විමුතතිය (නිවන් අරමුණු කොට කෙලෙසුන්ගෙන් මිදීම පිළිබඳ ප්‍රතිපද) මෙසේ සැකෙවින් වදාලෙමි දනිමි” යි.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාල සේක. ප්‍රීතිසොමනසා විසින් ගත් සිතැති ආයුෂමත් මහමූගලන් මහතෙරහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ භාණිතය අභිනඤ්ඤා කළහ

චූළතණ්භාසධ්ධය සුත්තය සන්වැසී යි.

1. 4. 8.

මහාතණ්හාස ඛබ්බසුතතං

ඵවමෙහ සුතං: එතං සමයං භගවා සාවච්ඡියං විහරන් ජෙතවනෙ අනාඵපිණ්ණිකස්ස ආරුමෙ. තෙන ඛො උත සමයෙන සාතිස්ස තාම භික්ඛුතො කෙවච්චපුත්තස්ස එවරුපං පාපකං දිට්ඨිගතං උපපන්නං ගොති: තථාහං භගවතා ඛමමං දෙසිතං ආජානාමි යථා තදෙවිදං විඤ්ඤාණං සක්ඛාවති සංසරති, අනඤ්ඤානති.

2. අයොසුං ඛො සමඛගුලා භික්ඛු: සාතිස්ස කීර නාම¹ භික්ඛුතො කෙවච්චපුත්තස්ස එවරුපං පාපකං දිට්ඨිගතං උපපන්නං: “තථාහං භගවතා ඛමමං දෙසිතං ආජානාමි යථා තදෙවිදං විඤ්ඤාණං සක්ඛාවති සංසරති, අනඤ්ඤානති.” අථ ඛො තෙ භික්ඛු ගෙන සාති භික්ඛු කෙවච්චපුත්තො තෙනුපසඛකමිංසු. උපසඛකමිත්වා සාති භික්ඛු කෙවච්චපුත්තං එතදචෝචු: “භවං කීර තෙ ආවුසො සාති එවරුපං පාපකං දිට්ඨිගතං උපපන්නං: තථාහං භගවතා ඛමමං දෙසිතං ආජානාමි යථා තදෙවිදං විඤ්ඤාණං සක්ඛාවති සංසරති, අනඤ්ඤානති.” “එවං ඛ්‍යා ඛො අහං ආවුසො භගවතා ඛමමං දෙසිතං ආජානාමි යථා තදෙවිදං විඤ්ඤාණං සක්ඛාවති සංසරති, අනඤ්ඤානති.”

3. අථ ඛො තෙ භික්ඛු සාති භික්ඛු කෙවච්චපුත්තං එතස්මා පාපකා දිට්ඨිගතා විචෙවෙතුකාමා සමනුසුඤ්ඤානති සමනුගාහනති සමනු-භාසනති: මා එවං ආවුසො² සාති අච්ච, මා භගවනං අඛ්‍යාවිකම්³. නති සාඛු භගවතො අඛ්‍යාකඛාතං නති භගවා එවං චදෙය්‍ය. අනෙක-පරියායෙන තාවුසො⁴ සාති පච්චචසමුපපන්නං විඤ්ඤාණං වුත්තං භගවතා අඤ්ඤාත්‍ර පච්චයා නත්ථි විඤ්ඤාණස්ස සමඛචෝති. එච්චපි ඛො සාති භික්ඛු කෙවච්චපුත්තො තෙහි භික්ඛුහි සමනුසුඤ්ඤාමානො සමනුගාහිතං⁵ - මානො සමනුගාහිසමානො තදෙව පාපකං දිට්ඨිගතං එමසා පරුමස්ස⁶ අභිනිවිස්ස චෝහරති: එවං ඛ්‍යා ඛො අහං ආවුසො භගවතා ඛමමං දෙසිතං ආජානාමි යථා තදෙවිදං විඤ්ඤාණං සක්ඛාවති සංසරති, අනඤ්ඤානති. යතො ඛො තෙ භික්ඛු තාසකම්භසු සාති භික්ඛු කෙවච්ච-පුත්තං එතස්මා පාපකා දිට්ඨිගතා විචෙවෙතුං, අථ⁷ යෙන භගවා තෙනුපසඛකමිංසු. උපසඛකමිත්වා භගවනං අභිවාදෙත්වා එකමනතං නිගිදිංසු. එකමනතං නිගිනතා ඛො තෙ භික්ඛු භගවනතං එතදචෝචු:

1. සාතිස්ස නාම, ස්‍යා. මජ්ඣං. 2. එවමාවුසො, ස්‍යා. 3. අඛ්‍යාවිකම්, ස්‍යා.
4. අනෙකපරියායෙන තාවුසො මජ්ඣං. අනෙකපරියායෙන ආවුසො, ස්‍යා.
5. සමනුගාහිසමානො, ස්‍යා. 6. පරුමස්ස, මජ්ඣං.
7. අථ ඛො තෙහිකම්, මජ්ඣං. ස්‍යා.

1. 4. 8.

මහානණ්ඩාසම්බය සූත්‍රය

මු වසින් මෙසේ අසනලදී: එක්සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැමැත්තුවර අනේටවු මහසිටුහු කළ ජෙතවන මහවෙහෙරෙහි වැඩවසන සේක. එසමයෙහි කෙටටටුත්ත සාති නම් මහණහට මෙබඳු ලාමක දැනියෙක් උපත: “එ විඤනය ම (භවයෙන් භවයට) දිවෙයි, සැරිසරයි, අන් විඤනයෙක් නොවේ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් යම් පරිදි දෙසුසේක් ද, එපරිදි දෙසු දහම මම දැන සිටිමි”යි.

2. “කෙටුළුපුතු සාති නම් මහණහට මෙබඳු පවිටු දිටු උපත: ‘එ විඤනය ම (භවයෙන් භවයට) දිවෙයි, සෙරෙයි, අන් විඤනයෙක් නැති’යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් යම් පරිදි දෙසුසේක් ද, එපරිදි දෙසු දහම මම දැන සිටිමි”යි යනු බොහෝ (දැනටුවැසි) මහණහු ඇසූහ. එසඳ ඒ මහණහු කෙටුළුපුතු සාති මහණ කරා ගියහ. ගොස් කෙටුළුපුතු සාති මහණහට තෙල කීහු: ඇවැත, සාතියෙනි, “එ විඤනය ම දිවෙයි, සෙරෙයි, අන් විඤනයෙක් නොවේ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් යම් පරිදි දෙසුසේක් ද, එපරිදි දෙසු දහම මම දැන සිටිමි” යි තොපට මෙබඳු දිටු උපත යනු සැමැ වේද? කියායි. ඇවැත්නි, “එම විඤනය ම දිවෙයි, සෙරෙයි, අන් විඤනයෙක් නොවේ” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් යම් පරිදි දෙසුසේක් ද, එපරිදි දෙසු දහම එසේ විය හෙති”යි මම දැන සිටිමි.

3. ඉන්බිති ඒ මහණහු කෙටුළුපුතු සාතිමහණ තෙල පවිටු දිටුයෙන් මුදවනු කැමැත්තාහු ලබිති පුළුල්වත්, ලබිතියෙහි පිහිටුවත්, කරුණු විමාරත්: “ඇවත, සාතියෙනි, තකමක් මෙසේ කියා. භාග්‍යවතුන්හට අභ්‍යාධ්‍යාන (අභිභවා කීම) නොකරව. භාග්‍යවතුන්හට අභ්‍යාධ්‍යාන නො මැනැව්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ නො වදාරති. ඇවත සාතියෙනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් තත් කියවත් විඤන ප්‍රත්‍යයොත්පත්ත යයි වදාරන ලදී. ප්‍රත්‍යය විනා විඤනසමාවයෙක් නැති යි කීහු. මෙසෙහිනුදු කෙටුළුපුතු සාතිමහණ ඒ මහණන් විසින් පැන පුළුල්වතා බෙහුසේ, ලබිති ගන්වනු ලබනුයේ, කරුණු විමාරනු ලබනුයේ එම පවිටු දිටු වැරයෙන් පරාමයී කොට එහි පිහිටා බෙණෙයි: “එ ම විඤන දිවෙයි, සෙරෙයි, අන් විඤනයෙක් නැති යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් යම්පරිදි දෙසුසේක් ද, එපරිදි දෙසු දහම එසේ විය හෙති යි මම දැන සිටිමි” කියායි. යම්හෙයෙකින් ඒ මහණහු කෙටුළුපුතු සාතිමහණ තෙල පවිටු දිටුයෙන් වෙන් කරන්නට නොහැකි වූහු ද, එහෙයින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියහ. එළඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකත්පස් ව හුත්තාහ. එකත්පස් ව හුත් ඒ මහණහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැල කලහ:

4 වහන්ස, කෙටුළුපුත්තු සාතිමහණහට මෙ අයුරු පවිටු දිටු උපත: “එ විඥනය ම දිවෙයි, සෙරෙයි, අන් විඥනයෙක් නැති සි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් යම් පරිදි දෙසු සේක් ද එපරිදි දෙසු දහම මම දැන සිටිමි”යි කියායි. වහන්ස, අපි “එ විඥනය ම දිවෙයි, සෙරෙයි, අන් විඥනයෙක් නැති සි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් යම් පරිදි දෙසු සේක් ද, එපරිදි දෙසු දහම මම දැන සිටිමි”යි කෙටුළුපුත්තු සාතිමහණහට මෙ අයුරු පවිටු දිටු උපත යනු ඇසුම්හ. වහන්ස, එසඳ අපි කෙටුළුපුත්තු සාතිමහණහු කරා ගියමිහ. ඉහාස් කෙටුළුපුත්තු සාතිමහණහට තෙල කියුම්හ: “ඇවැත් සාතිමහණි, තොපට මෙ අයුරු පවිටු දිටු උපත් ල: එ විඥනය ම දිවෙයි, සෙරෙයි, අන් විඥනයෙක් නැති සි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් යම් පරිදි දෙසු සේක් ද, එපරිදි දෙසු දහම මම දැන සිටිමි” යනු සැබෑද”යි. වහන්ස, අප මෙසේ කියන්නා සා ම, කෙටුළුපුත්තු සාතිමහණ අපට තෙල බස් කී: “එ විඥනය ම දිවෙයි, සෙරෙයි, අන් විඥනයෙක් නැති සි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් යම් පරිදි දෙසු සේක් ද, එපරිදි දෙසු දහම එසේ විය හෙයි සි මම දැන සිටිමි” කියායි. වහන්ස, එසඳ අපි කෙටුළුපුත්තු සාතිමහණ තෙල පවිටු දිටුයෙන් වෙන් කරවනු කැමැත්තමෝ ලබ්බි පුළුඹුසුම්හ, ලබ්බි ගැන්වුම්හ, කරුණු විවෘලම්හ: “ඇවැත්, සාතිමහණි, තහමක් මෙසේ කීහා. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට අභ්‍යාව්‍යාන නො කරව. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට අභ්‍යාව්‍යාන නො මැනව. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ නො වදාරනසේක. ඇවැත්, සාතිමහණි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘විඥනය ප්‍රත්‍යයොත්පන්න’යයි කන් අසුරින් වදාරන ලදී. ප්‍රත්‍යය විනා විඥනයාගේ සම්භවයෙක් නැති සි වදාරන ලදී.” වහන්ස කෙටුළුපුත්තු සාතිමහණ අප විසින් මෙසෙසිනුදු ප්‍රශ්න නගනු ලබනුයේ, ලබ්බි ගන්වනු ලබනුයේ, කරුණු විවෘලනු ලබනුයේ එ පවිටු දිටු බලයෙන් පරාමසී කොට ගෙන පිපිසගෙන බෙණෙයි: “එම විඥනය ම දිවෙයි, සෙරෙයි, අනෙකක් නො වෙයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් යම් පරිදි දෙසු සේක් ද, එපරිදි දෙසු දහම එසේ විය හෙයි සි මම දැන සිටිමි”යි කියායි. වහන්ස යම් හෙයකින් අපි කෙටුළුපුත්තු සාතිමහණ තෙල පවිටු දිටුයෙන් වෙන් කරවන්නට නොහැකි වූමෝ ද, එහෙයින් අපි තෙල කරුණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැල කරමිහ සි.

5. එසඳ බුදුහු එක්තරා මහණකු ඇමතුසේක: මහණ තෝ එව, මා බසින් කෙටුළුපුත්තු සාතිමහණ අමත: ‘ඇවැත්, සාතිමහණි, බුදුහු තා කැඳවනසේකැ”යි. ඒ මහණ වහන්ස, එසේ යයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී කෙටුළුපුත්තු සාතිමහණහු කරා එලඹියේය. එලඹ කෙටුළුපුත්තු සාති මහණහට තෙල බස් කී: ‘ඇවැත් සාතිමහණි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තොප කැඳවනසේකැ”යි. ‘ඇවැත්, එසේකැ”යි කෙටුළුපුත්තු සාතිමහණ ඒ මහණහට පිළිවදන් අස්වා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එලඹියේය. එලඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෘද එකත්පස්ව හිත. එකත්පස්ව හුන් කෙටුළුපුත්තු සාතිමහණහට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වදාලසේක: “සැබැව, සාතිමහණි, තොපට මෙ අයුරු පවිටු දිටු උපත් ල: එ විඥනය ම දිවෙයි, සෙරෙයි, අන් විඥනයෙක් නොවෙයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් යම් පරිදි දෙසු සේක් ද, එපරිදි දෙසු දහම මම දැන සිටිමි”යි. “වහන්ස, ‘එ විඥනය ම දිවෙයි, සෙරෙයි, අන් විඥනයෙක් නොවෙයි යම් පරිදි දෙසු සේක් ද, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් එපරිදි දෙසු දහම එසේ විය හෙයි සි මම දැන සිටිමි”යි.

6. කතමං තං සාති විඤ්ඤාණන්ති ?

“ඛවායං භනෙන වදෙදු වෙදෙයොසා තත්ත තත්ත කල්පාණ්ථාපකානං කමමානං විපාකං පටිසංවෙදෙති”ති.

කසා ණු ඛො නාම තං මොඝපුරිස මයා එවං ධම්මං දෙසිතං ආජානාසි? නත්ත මයා මොඝපුරිස අනෙකපරිඨායෙන පටිච්චසමුප්පන්නං විඤ්ඤාණං චුත්තං අඤ්ඤත්ත පච්චයා තප්පි විඤ්ඤාණස්ස සමඛාවොති. අථ ච පත ත්ඨං මොඝපුරිස අත්තතා දුග්ගහිතෙන අවෙච වෙච අඛාචිකඛති, අත්තාතඤ්ච ඛණ්ඨි¹, ඛහුඤ්ච අපුඤ්ඤං පසචති. තං හි තෙ මොඝපුරිස භවිස්සති දීඝරත්තං අභිතාය දුක්ඛායාති.

7. අථ ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙතසි: තං ත්ඨං මඤ්ඤථ භික්ඛවෙ, අථ තයං² සාති භික්ඛු කෙචචට්ඨනෙතො උයඨිකනොපි ඉමසමීං ධම්මවිතයෙති. “ත්ඨං හි සියා භනෙන, නො හෙනං භනෙන”ති. එවං චුත්තො සාති භික්ඛු කෙචචට්ඨනෙතො තුණ්හිභුතො මඛකුභුතො පත්තකඛන්ධො අධොමුඛො පඤ්ඤායනෙතො අපච්චිතානො³ තිසිදී. අථ ඛො භගවා සාතිං භික්ඛුං කෙචචට්ඨනං තුණ්හිභුතං මඛකුභුතං පත්තකඛන්ධං අධොමුඛං පඤ්ඤායනං අපච්චිතානං⁴ විදිද්ධා සාතිං භික්ඛුං කෙචචට්ඨනං එතදමොච: “පඤ්ඤාසිස්සසි ඛො ත්ඨං⁵ මොඝපුරිස එතෙන සකෙත පාපකෙත දිට්ඨිගතෙන. ඉධාහං භික්ඛු පටිපුච්ඡාසාමී”ති.

8. අථ ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙතසි: තුච්චොපි මෙ භික්ඛවෙ එවං ධම්මං දෙසිතං ආජානාථ යථායං සාති භික්ඛු කෙචචට්ඨනෙතො අත්තතා දුග්ගහිතෙන අවෙච වෙච අඛාචිකඛති, අත්තාතඤ්ච ඛණ්ඨි,⁶ ඛහුඤ්ච අපුඤ්ඤං පසචති. “නො හෙනං භනෙන, අනෙකපරිඨායෙන හි නො භනෙන පටිච්චසමුප්පන්නං විඤ්ඤාණං චුත්තං භගවතා, අඤ්ඤත්ත පච්චයා තප්පි විඤ්ඤාණස්ස සමඛාවො”ති. සාධු⁷ භික්ඛවෙ, සාධු ඛො මෙ තුච්චො භික්ඛවෙ එවං ධම්මං දෙසිතං ආජානාථ. අනෙකපරිඨායෙන හි වො භික්ඛවෙ පටිච්චසමුප්පන්නං විඤ්ඤාණං චුත්තං මයා, අඤ්ඤත්ත පච්චයා තප්පි විඤ්ඤාණස්ස සමඛාවොති. අථ ච පතායං සාති භික්ඛු කෙචචට්ඨනෙතො අත්තතා දුග්ගහිතෙන අවෙච වෙච අඛාචිකඛති, අත්තාතඤ්ච ඛණ්ඨි,⁸ ඛහුඤ්ච අපුඤ්ඤං පසචති. තං හි තස්ස මොඝපුරිසස්ස භවිස්සති දීඝරත්තං අභිතාය දුක්ඛාය.

[සාතිකණ්ඩං.]

1 ඛතසි, සා. 2 නායං, සීමු මජ්ඣං. සා. PTS
3 අපච්චිතාණං, සා. සී කැප්ච්. 4 අපච්චිතාණං, සා. සී. කැප්ච්.
5 ත්ඨං, සී. කැප්ච්. 6 ඛතසි, සා. 7 සාධු සාධු, මජ්ඣං. 8 ඛතසි, සා.

6. සාධියෙනි, ඒ විඥන කිම්?

“වහන්ස, ඒ යමෙක් වචන කියන්නේ (කථා කරන්නේ), චෙදනා විදින්නේ, ඒ ඒ (හව යොනි ගති ආදී) තත්භි කුශලාකුශල කම්පන්සේ විපාක විදින්නේ වේ ද, මෙ විඥනය”යි සැලකෙලේ ය.

මොසපුරුෂය, තෝ කවරක්භට තම් මා මෙසේ දහම් දෙසුවා දන්නි? මොසපුරුෂය, මා විසින් තන්අසුරින් විඥනය ප්‍රත්‍යයසමුත්තනන ය සි, ප්‍රත්‍යය විනා විඥනයසමභවයෙක් තැනි සි වදාරන ලද්දේ තොවේ ද? ඒ මතු ද, මොසපුරුෂය, තෝ තමා වරදවා ගත් දැනින් අපට ද අභ්‍යාධ්‍යාන කෙරෙහි. තමා ද (ගුණ සාරාලීමෙන්) කණිහි. බොහෝ අකුසල් ද ප්‍රභව කෙරෙහි. මොසපුරුෂය, ඒ පව්වු දිවු තට දීඪී රාත්‍රයෙහි අතිතයට දුඛයට වැටෙහි වදාලහ.

7. එක්බිති බුදුහු භික්ෂුන් ඇමතුසේක: මහණෙනි, ඒ කිම් හඬවු ද, කෙටුළුපුතු මේ සාති මහණ මේ සස්තෙහි උසුම් කෙලේ (මගපල පිණිස උණුසුමකුදු ඇත්තේ) වේ ද? “වහන්ස, කෙසේ තම් වන්නේය. වහන්ස, තෙල තොවන්නේ ම ය.” මෙසේ කී කල්හි කෙටුළුපුතු සාති මහණ නිකඛට, නිතෙදව, බැහු කඳට ඇති ව, අධොමුඛ ව, සිතිවිලි සිතනු ව, වචනනු තැනි ව හිත. එසේ බුදුහු කෙටුළුපුතු සාතිමහණහු තුණ්ණිමුහු වුවහ, නිසොරසන වුවහ, නැමු කඳට ඇතියහ, අධොමුඛ වුවහ, සිතිවිලි සිතනුවහ, තොවැටෙනහු දැන කෙටුළුපුතු සාතිමහණහට තෙල බස් වදාලහ: “මොසපුරුෂය, තො ම තෙල ලාමක දුෂටියෙන් පැණෙහි. මම මෙහි (මුළුදුන්) මහණගණ පුළුවුණි”යි.

8. එක්බිති බුදුහු මහණුන් ඇමතුසේක: “මහණෙනි, යමෙක් මේ කෙටුළුපුතු සාති මහණ තමා වරදවා ගත් දිවුවෙන් අපට ද අතිහවා බෙණෙයි ද, තමනුදු (ගුණබණ්ඩයෙන්) කැණගන්නේ වේද, බොහෝ අකුසලුදු රැස්කොට ගන්නේ වේ ද, තෙපිදු එසේ මා දහම් දෙසුවා දන්නුද”යි වදාලහ. “වහන්ස, තෙල තෙ වේ ම ය. වහන්ස, භාග්‍යවතුන්වහන්සේ විසින් අපට තන්අසුරින් විඥනය ප්‍රත්‍යයසමුත්තනන යාසි, ප්‍රත්‍යයයෙන් තොරව විඥනයසමභවයෙක් තැනි”යි වදාරන ලදී. මැනැව්, මහණෙනි. මහණෙනි, තෙපි මා විසින් මෙසේ දහම් දෙසුවා පිලිගනුව, මනාමය. මහණෙනි, මා විසින් තොරව විඥනය ප්‍රත්‍යයසමුත්තනන යා සි, ප්‍රත්‍යය විනා විඥන-සමභවයෙක් තැනි සි තන්කියරින් වදාරන ලදී. එතෙකුදු වුව, කෙටුළු පුතු මේ සාති මහණ තමන් වරදවා ගත් දිවුවෙන් අපට ද අභ්‍යාධ්‍යාන කෙරෙයි. තමා ද කණිසි. බොහෝ පව් ද රැස් කෙරෙයි. එය ම ඒ මොසපුරුෂයට දීඪීරාත්‍රයෙහි අතිතයට දුඛයට වැටේ යා සි වදාලේ.

[සාති කාණ්ඩය.]

9. යඤ්ඤදෙව¹ භික්ඛවෙ පච්චයං පට්ඨම උපපජ්ජති විඤ්ඤාණං තෙන තෙනෙව සංඛං² ගච්ඡති: චක්ඛුඤ්ඤා පට්ඨම රූපෙ ව උපපජ්ජති විඤ්ඤාණං, චක්ඛුච්ඤ්ඤාණනොව³ සංඛං ගච්ඡති. සොකඤ්ඤා පට්ඨම භද්දෙ ව උපපජ්ජති විඤ්ඤාණං, භොතච්ඤ්ඤාණනොව⁴ සංඛං ගච්ඡති. ඝාතඤ්ඤා පට්ඨම ගනෙච්ච උපපජ්ජති විඤ්ඤාණං, ඝාතච්ඤ්ඤාණනොව⁵ සංඛං ගච්ඡති. ජීව්හඤ්ඤා පට්ඨම රසෙ ව උපපජ්ජති විඤ්ඤාණං, ජීව්හා-විඤ්ඤාණනොව⁶ සංඛං ගච්ඡති. කායඤ්ඤා පට්ඨම ඵොට්ඨබ්බෙ ව උපපජ්ජති විඤ්ඤාණං, කායච්ඤ්ඤාණනොව⁷ සංඛං ගච්ඡති. මනඤ්ඤා පට්ඨම ධර්මෙ ව උපපජ්ජති විඤ්ඤාණං, මනොච්ඤ්ඤාණනොව⁸ සංඛං ගච්ඡති.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ යඤ්ඤදෙව පච්චයං පට්ඨම අග්ගි ජලති, තෙන තෙනෙව සංඛං ගච්ඡති: කට්ඨඤ්ඤා පට්ඨම අග්ගි ජලති, කට්ඨග්ගිනෙව⁹ සංඛං ගච්ඡති. සකලිකඤ්ඤා පට්ඨම අග්ගි ජලති, සකලිකග්ගිනෙව සංඛං ගච්ඡති. තිණඤ්ඤා පට්ඨම අග්ගි ජලති, තිණග්ගිනෙව සංඛං ගච්ඡති. ගොමයඤ්ඤා පට්ඨම අග්ගි ජලති, ගොමයග්ගිනෙව සංඛං ගච්ඡති. ථූසඤ්ඤා පට්ඨම අග්ගි ජලති, ථූසග්ගිනෙව සංඛං ගච්ඡති. සචකාරඤ්ඤා පට්ඨම අග්ගි ජලති, සචකාරග්ගිනෙව සංඛං ගච්ඡති. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ යඤ්ඤදෙව පච්චයං පට්ඨම උපපජ්ජති විඤ්ඤාණං තෙන තෙනෙව සංඛං ගච්ඡති: චක්ඛුඤ්ඤා පට්ඨම රූපෙ ව උපපජ්ජති විඤ්ඤාණං, චක්ඛුච්ඤ්ඤාණනොව සංඛං ගච්ඡති. සොකඤ්ඤා පට්ඨම භද්දෙ ව උපපජ්ජති විඤ්ඤාණං, සොකච්ඤ්ඤාණනොව සංඛං ගච්ඡති. ඝාතඤ්ඤා පට්ඨම ගනෙච්ච උපපජ්ජති විඤ්ඤාණං, ඝාතච්ඤ්ඤාණනොව සංඛං ගච්ඡති. ජීව්හඤ්ඤා පට්ඨම රසෙ ව උපපජ්ජති විඤ්ඤාණං, ජීව්හාච්ඤ්ඤාණනොව සංඛං ගච්ඡති. කායඤ්ඤා පට්ඨම ඵොට්ඨබ්බෙ ව උපපජ්ජති විඤ්ඤාණං, කායච්ඤ්ඤාණනොව සංඛං ගච්ඡති. මනඤ්ඤා පට්ඨම ධර්මෙ ව උපපජ්ජති විඤ්ඤාණං, මනොච්ඤ්ඤාණනොව සංඛං ගච්ඡති.

10. භූතමිදං ති¹⁰ භික්ඛවෙ පසසථාති? එවමහනො. තදුභාරසමභවනා භික්ඛවෙ පසසථාති? එවමහනො. තදුභාරතිරොධා යං භූතං තං තිරොධධමමනා භික්ඛවෙ පසසථාති? එවමහනො.

11. භූතමිදං නොසසුති භික්ඛවෙ කඛ්ඛාතො¹¹ උපපජ්ජති විචිකිට්ඨාති? එවමහනො. තදුභාරසමභවං නොසසුති භික්ඛවෙ කඛ්ඛාතො උපපජ්ජති විචිකිට්ඨාති? එවමහනො. තදුභාරතිරොධා යං භූතං තං තිරොධධමමං නොසසුති භික්ඛවෙ කඛ්ඛාතො උපපජ්ජති විචිකිට්ඨාති? එවමහනො.

1. යංදෙව, මජ්ඣං. 2. සංඛං, මජ්ඣං සංඛං.
 3. චක්ඛුච්ඤ්ඤාණනෙව, මජ්ඣං සංඛං. 4. භොතච්ඤ්ඤාණනෙව, මජ්ඣං සංඛං.
 5. ඝාතච්ඤ්ඤාණනෙව, මජ්ඣං සංඛං. 6. ජීව්හාච්ඤ්ඤාණනෙව, මජ්ඣං සංඛං.
 7. කායච්ඤ්ඤාණනෙව, මජ්ඣං සංඛං. 8. මනොච්ඤ්ඤාණනෙව, මජ්ඣං සංඛං.
 9. කට්ඨග්ගිනෙව, මජ්ඣං සංඛං. 10. භූතමිදං භික්ඛවෙ, සංඛං.
 11. කඛ්ඛාතො, මජ්ඣං සිද්ධි.

9. මහණෙනි, යම් යම් ම ප්‍රත්‍යයයක් නිසා විඥන පහල වේ ද, එයින්ද ම (ඒ විඥන) ගණනට (ඇදීනිමට) යෙයි. ඇස ද රූපයන් ද නිසා විඥනයෙන් පහල වේ. (එය) වක්‍රවිඤ්ඤාණ යයි ම ගණනට යෙයි. කණ ද ශබ්දයන් ද නිසා විඥනයෙන් පහල වේ. (එය) සොනවිඤ්ඤාණ යයි ම ගණනට යෙයි. නැඟය ද ගතියන් ද නිසා විඥනයෙන් පහල වේ. (එය) ඝාතවිඤ්ඤාණ යයි ම ගණනට යෙයි. දිව ද රසයන්ද නිසා විඥනයෙන් පහල වේ. (එය) ජීව්‍යවිඤ්ඤාණ යයි ම ගණනට යෙයි. කය ද ස්ප්‍රෂටව්‍යයන් ද නිසා විඥනයෙන් පහල වේ. (එය) කායවිඤ්ඤාණ යයි ම ගණනට යෙයි. මනස ද ධම්මයන් ද නිසා විඥනයෙන් පහල වේ. (එය) මනෝවිඤ්ඤාණ යයි ම ගණනට යෙයි.

මහණෙනි, යම් යම් ම ප්‍රත්‍යයයක් නිසා ගිනි දිලේ ද, (ඒ ගිනි) ඒ ඒ ප්‍රත්‍යයයන්ගෙන් ම යම්සේ ගණනට යේ ද- කාණ්ඩය ද නිසා අග්නි දිලෙයි, කාණ්ඩයන් ම ය යි ගණනට යෙයි. සකලිකා (කටපොතු - ලී කැබලි) ද නිසා අග්නි දිලෙයි, සකලිකාග්‍රහණය යි ගණනට යෙයි. තෘණ ද නිසා ගිනි දිලෙයි, තෘණාග්‍රහණය යි ගණනට යෙයි. ගොම ද නිසා ගිනි දිලෙයි, ගොමයාග්‍රහණය යි ගණනට යෙයි. තුෂ (දහසිවි නියා) ද ගිනි දිලෙයි, තුෂාග්‍රහණය යි ගණනට යෙයි. සඞ්ඛාර (කසල) ද නිසා ගිනි දිලෙයි, සඞ්ඛාරාග්‍රහණය යි ගණනට යෙයි. මහණෙනි, එපරිදි ම යම් යම් ම ප්‍රත්‍යයයක් නිසා විඥන උපදනේ වේද, ඒ ඒ ප්‍රත්‍යයයන්ගෙන් ම ගණනට යෙයි. ඇස ද රූපයන්ද නිසා විඥන පහල වේ. වක්‍රවිඤ්ඤාණ ම යයි ගණනට යෙයි. කණ ද ශබ්දයන් ද නිසා විඥන පහල වේ. සොනවිඤ්ඤාණ ම යයි ගණනට යෙයි. නැඟය ද ගතියන්ද නිසා විඥන පහල වේ. ඝාතවිඤ්ඤාණ ම යයි ගණනට යෙයි. දිව ද රසයන්ද නිසා විඥන පහල වෙයි. ජීව්‍යවිඤ්ඤාණ ම යයි ගණනට යෙයි. කය ද ස්ප්‍රෂටව්‍යයන් ද නිසා විඥන පහල වේ. කායවිඤ්ඤාණ ම යයි ගණනට යෙයි. මනස ද ධම්මයන් ද නිසා විඥන පහල වේ. මනෝවිඤ්ඤාණ ම යයි ගණනට යෙයි.

10. මහණෙනි, මේ පඤ්චස්කන්ධය භූත යයි (වූ දූෂණය) දක්නාහු ද? වහන්ස, එසේය. මහණෙනි, ඒ පඤ්චස්කන්ධය ආහාරසම්භව (ප්‍රත්‍යය ඇතිකල උපදනේ) යයි දක්නාහු ද? වහන්ස, එසේය. මහණෙනි, යම් භූත වූ පඤ්චස්කන්ධයෙන් ඇද්ද, එය ඒ ප්‍රත්‍යයනිරෝධනෙකුගෙන් නිරෝධ සැඟවී ඇතැයි දක්නාහු ද? වහන්ස එසේය.

11. මහණෙනි, මේ පඤ්චස්කන්ධය භූත වේ දේ නොවේදේ යි සැකෙන් විවිකිත්තා උපදනේ වේ ද? වහන්ස, එසේය. ඒ පඤ්චස්කන්ධ ප්‍රත්‍යයසම්භව වේ දේ නොවේදේ යි සැකෙන් විවිකිත්තා උපදනේ වේ ද? වහන්ස, එසේය. මහණෙනි, යම් භූත වූ පඤ්චස්කන්ධයෙන් ඇද්ද, ඒ පඤ්චස්කන්ධ ප්‍රත්‍යයනිරෝධනෙකුගෙන් නිරෝධ සැඟවී ඇද්දේ යි සැකෙන් විවිකිත්තා උපදනේ වේ ද? වහන්ස එසේය.

12. භූතමිදනති භික්ඛවෙ යථාභූතං සමමපසඤ්ඤාය පසසතො යා විචිකිච්ඡා සා පභීයතීති? එවමහනෙන. තදුහාරසමභවනති භික්ඛවෙ යථා භූතං සමමපසඤ්ඤාය පසසතො යා විචිකිච්ඡා සා පභීයතීති? එවමහනෙන. තදුහාරතිරොධා යං භූතං තං නිරොධබ්බමමනති භික්ඛවෙ යථාභූතං සමමපසඤ්ඤාය පසසතො යා විචිකිච්ඡා සා පභීයතීති? එවමහනෙන.

13. භූතමිදනති භික්ඛවෙ ඉතිපි වො එතථ නිබ්බවිකිච්ඡාති¹? එවමහනෙන. තදුහාරසමභවනති භික්ඛවෙ ඉතිපි වො එතථ නිබ්බවිකිච්ඡාති? එවමහනෙන. තදුහාරතිරොධා යං භූතං තං නිරොධබ්බමමනති භික්ඛවෙ ඉතිපි වො එතථ නිබ්බවිකිච්ඡාති? එවමහනෙන.

14. භූතමිදනති භික්ඛවෙ යථාභූතං සමමපසඤ්ඤාය සුද්ධිනති? එවමහනෙන. තදුහාරසමභවනති භික්ඛවෙ යථා භූතං සමමපසඤ්ඤාය සුද්ධිනති? එවමහනෙන. තදුහාරතිරොධා යං භූතං තං නිරොධබ්බමමනති භික්ඛවෙ යථාභූතං සමමපසඤ්ඤාය සුද්ධිනති? එවමහනෙන.

15. ඉමඤ්ඤෙ භූමෙහ භික්ඛවෙ දිට්ඨිං එවං පරිසුඤ්ඤං එවං පරියොදනං අලලීයෙථ කෙළායෙථ ඛතායෙථ² මමාසෙථ, අපි භු භූමෙහ භික්ඛවෙ කුලුපමං ධම්මං දෙසිතං ආජානෙය්‍යාථ තිත්ථරණ්ඨාය තො ගහණ්ඨායාති? තො භෙහමහනෙන. ඉමඤ්ඤෙ භූමෙහ භික්ඛවෙ දිට්ඨිං එවං පරිසුඤ්ඤං එවං පරියොදනං න අලලීයෙථ න කෙළායෙථ න ඛතායෙථ³ න මමාසෙථ, අපි භු භූමෙහ⁴ භික්ඛවෙ කුලුපමං ධම්මං දෙසිතං ආජානෙය්‍යාථ තිත්ථරණ්ඨාය තො ගහණ්ඨායාති? එවමහනෙන.

16. චන්තායෙමෙ භික්ඛවෙ ආහාර භූතානං වා සන්තානං සීතියා සමභවෙසීතං වා අභුග්ගහාය. කතමෙ චන්තායෙ? කඛලිඛතායෙ? ආහාරෙ මලාරිකො වා සුත්‍රිමො වා, එසො දුතියො, මනොසඤ්ඤෙවනතා තතියා, විඤ්ඤාණං මභූතං.

17. ඉමෙ ව භික්ඛවෙ චන්තායෙ ආහාර කින්නිදනා කිංසමුදයා කිඤ්ඤාතිකා කිමපභවා? ඉමෙ චන්තායෙ අහාර තණ්හාතිදනා තණ්හා සමුදයා තණ්හාජාතිකා තණ්හාපභවා.

18. තණ්හා වායං භික්ඛවෙ කින්නිදනා කිංසමුදයා කිඤ්ඤාතිකා කිමපභවා? තණ්හා වෙදනාතිදනා වෙදනාසමුදයා වෙදනාජාතිකා වෙදනාපභවා.

1. නිච්චිකිච්ඡා, සී. නතථි. 2. ඛතෙය්‍යාථ, භ්‍යා.
3. න ඛතෙය්‍යාථ, භ්‍යා. 4. මෙ භූමෙහ, භ්‍යා.
5. කඛලිකායෙ, මජ්ඣං. කඛලිඛතායෙ, භ්‍යා. PTS.

12. මහණෙනි, මේ පස්කඳ භූත යැයි තත්වු පරිදි සමාස් ප්‍රඥයෙන් දක්නාහට යම් විසිකිස් ඇද්ද, ඒ ප්‍රතිණ වේද? වහන්ස, එසේය. මහණෙනි, ඒ පස්කඳ ප්‍රත්‍යයසමභව යැයි තත්වු පරිදි සමාස් ප්‍රඥයෙන් දක්නාහට යම් විවිකිත්තායෙක් ඇද්ද, ඒ ප්‍රතිණ වේද? වහන්ස, එසේය. මහණෙනි, යම් භූත වූ පස්කඳෙක් ඇද්ද, ඒ පස්කඳ ඒ ප්‍රත්‍යය නිරෝධ-තෙඤ්ඤයෙන් නිරෝධ සැඟවී ඇති සි සමාස් ප්‍රඥයෙන් දක්නාහට යම් විවිකිත්තායෙක් ඇද්ද, ඒ ප්‍රතිණ වේද? වහන්ස, එසේය.

13. මහණෙනි, මේ පස්කඳ භූත වේ යැයි මෙසෙසිනුදු තෙපි මෙහි විවිකිත්තා නැතියහු ද? වහන්ස, එසේය. මහණෙනි, ඒ පස්කඳ ප්‍රත්‍යය-සමභව වේ යැයි මෙසෙසිනුදු තෙපි මෙහි විවිකිත්තා නැතියහු ද? වහන්ස, එසේය. මහණෙනි, යම් භූත වූ පස්කඳෙක් ඇද්ද, ඒ පස්කඳ ඒ ප්‍රත්‍යය නිරෝධයෙන් නිරෝධ සැඟවී ඇති සි මෙසෙසිනුදු තෙපි මෙහි විවිකිත්තා නැතියහු ද? වහන්ස, එසේය.

14. මහණෙනි, මේ පස්කඳ භූත වේ යැයි යථාභූතය සමාස් ප්‍රඥයෙන් මනාව දුටුයේ වේ ද? වහන්ස, එසේය. මහණෙනි, ඒ පස්කඳ ප්‍රත්‍යයසමභව වේ යැයි යථාභූතය විච්ඡන් නුවණින් මනාව දුටුයේ වේ ද? වහන්ස, එසේය. මහණෙනි, යම් භූත වූ පස්කඳෙක් ඇද්ද, ඒ පස්කඳ ඒ ප්‍රත්‍යයනිරෝධයෙන් නිරෝධසමභව ඇති සි යථාභූතය විච්ඡන් නුවණින් දුටුයේ වේ ද? වහන්ස, එසේය.

15. මහණෙනි, ඉදින් තෙපි මෙසෙසින් (සවහාවදගීතයෙන්) පරිඤ්ඤා, මෙසෙසින් (ප්‍රත්‍යයදගීතයෙන්) පයච්චදන, මේ සමාන්දපටිය (තෘණොදපටීන්) ඇලිගෙන වසවු නම්, කෙළිකොට ගතිවු නම්, ධනය මෙන් කොට ගතිවු නම්, මමනිය කරවු නම්, මහණෙනි, “නිඤ්ජරණය (සතරින් එතෙර වීම) පිණිස වත් මුත් ග්‍රහණය පිණිස නොවෙයි”යි පසුරක් බඳු කොට මවිසින් දහම් දෙසුවා තෙපි පිළිගතිවු ද? වහන්ස, තෙල නොවේ ම ය. මහණෙනි, ඉදින් තෙපි මෙසෙසින් පරිඤ්ඤා, මෙසෙසින් පයච්චදන, මේ සම්දිටු ඇලිගෙන නොවසවු නම්, කෙළිකොට නොගතිවු නම්, ධන වැනි කොට නොගතිවු නම්, මහණෙනි, තෙපි “නිඤ්ජරණය පිණිස වත් මුත් (නිකාන්ති විසින්) ගන්තා සදහා නොවෙත්”යි පසුරක් බඳු කොට දහම් දෙසුවා පිළිගත්හහු ද? වහන්ස, එසේය.

16. මහණෙනි, හටගත් සත්‍යවග්ගව සවිති පිණිස හටගත්තා සත්‍යවග්ගව අනුග්‍රහ පිණිස මේ ආහාරයෝ සතරදෙනෙකි. කමර සතර-දෙනෙක යත්: කවලිඛිකාර (පිටුකොට කෑ යුතු ඖදරික වූ හෝ යුක්තම වූ හෝ ආහාර ය, දෙවන එසාහාර ය, තෙවන මනෝසංඝෝචනාහාර ය, සතරවන විඤ්ඤාණාහාර යි.

17. මහණෙනි, මේ ආහාරයෝ සතරදෙන කුමක් නිදන කොට කුමක් සමුදය කොට කුමක් ජාතික කොට කුමක් ප්‍රභව කොට ඇද්ද? මේ ආහාරයෝ සතරදෙන තෘණොතිදන කොට තෘණොසමුදය කොට තෘණො-ජාතික කොට තෘණොප්‍රභව කොට ඇතියහ.

18. මහණෙනි, මේ තෘණො කුමක් නිදන කොට කුමක් සමුදය කොට කුමක් ජාතික කොට කුමක් ප්‍රභව කොට ඇද්ද? තෘණො වේදනානිදන කොට වේදනාසමුදය කොට වේදනා ජාතික කොට වේදනා ප්‍රභව කොට ඇතිය

19. වෙදනා වායං භික්ඛවෙ භික්ඛදානා කිංසමුදයා කිංඤ්ජාතිකා කිම්පභවා? වෙදනා එසසතිදානා එසසහමුදයා එසසජාතිකා එසසපභවා.¹

20. එසෙසා වායං භික්ඛවෙ භික්ඛදානො කිංසමුදයො කිංඤ්ජාතිකො කිම්පභවො? එසෙසා සලායතනනිදුනො සලායතනසමුදයො සලායතනජාතිකො සලායතනපභවො.²

21. සලායතනඤ්චිදං භික්ඛවෙ භික්ඛදානං කිංසමුදයං කිංඤ්ජාතිකං කිම්පභවං? සලායතනං නාමරූපනිදනං නාමරූපසමුදයං නාමරූපජාතිකං නාමරූපපභවං.³

22. නාමරූපඤ්චිදං භික්ඛවෙ කිං නිදනං කිං සමුදයං කිං ජාතිකං කිං පභවං? නාමරූපං විඤ්ඤාණනිදනං විඤ්ඤාණසමුදයං විඤ්ඤාණජාතිකං විඤ්ඤාණපභවං.⁴

23. විඤ්ඤාණඤ්චිදං භික්ඛවෙ භික්ඛදානං කිංසමුදයං කිංඤ්ජාතිකං කිම්පභවං? විඤ්ඤාණං සඛ්ඛාරනිදනං සඛ්ඛාරසමුදයං සඛ්ඛාරජාතිකං සඛ්ඛාරපභවං.⁵

24. සඛ්ඛාරං විමේ භික්ඛවෙ භික්ඛදානා කිංසමුදයා කිංඤ්ජාතිකා කිම්පභවා? සඛ්ඛාරං අවිජ්ජාතිදානා අවිජ්ජාසමුදයා අවිජ්ජාජාතිකා අවිජ්ජාපභවා.⁶

25. ඉති ඛො භික්ඛවෙ අවිජ්ජාපච්චයා සඛ්ඛාරං, සඛ්ඛාරපච්චයා විඤ්ඤාණං, විඤ්ඤාණපච්චයා නාමරූපං, නාමරූපපච්චයා සලායතනං සලායතනපච්චයා එසෙසා, එසසපච්චයා වෙදනා, වෙදනාපච්චයා තණ්හා, තණ්හාපච්චයා උපාදානං, උපාදානපච්චයා භවො, භවපච්චයා ජාති, ජාතිපච්චයා ජරාමරණං සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සපායායා සමොච්ඤ්ඤාති. එවමෙතස්ස තෙවලස්ස දුක්ඛකිකිකිස්ස සමුදයො භොති.

26. ජාතිපච්චයා ජරාමරණනි ඉති ඛො පතෙතං වුත්තං. ජාතිපච්චයා හු ඛො භික්ඛවෙ ජරාමරණං නො වා, කථං වො එඤ්ඤා භොතිති? ජාතිපච්චයා භනෙත ජරාමරණං. එවා නො එඤ්ඤා භොති: ජාතිපච්චයා ජරාමරණනි.

27. භවපච්චයා ජාතිති ඉති ඛො පතෙතං වුත්තං. භවපච්චයා හු ඛො භික්ඛවෙ ජාති නො වා, කථං වො එඤ්ඤා භොතිති? භවපච්චයා භනෙත ජාති. එවං නො එඤ්ඤා භොති: භවපච්චයා ජාතිති.

1. එසසපභවා, ඡජසං. 2. සලායතනපභවො, භසා.
3. නාමරූපපභවා, භසා. 4. විඤ්ඤාණපභවා, භසා. 5. සඛ්ඛාරපභවා, භසා.
6. අවිජ්ජාපභවා, ඡජසං.

19. මහණෙනි, මේ වෙදනා කුමක් නිදන කොට කුමක් සමුදය කොට කුමක් ජාතීක කොට කුමක් ප්‍රභව කොට ඇද්ද? වෙදනා ස්පෘෂිතිය කොට ස්පෘෂිසමුදය කොට ස්පෘෂිජාතීක කොට ස්පෘෂිප්‍රභව කොට ඇති ය,

20. මහණෙනි, මේ ස්පෘෂි කුමක් නිදන කොට කුමක් සමුදය කොට කුමක් ජාතීක කොට කුමක් ප්‍රභව කොට ඇද්ද? ස්පෘෂි අමායතනනිදන කොට අමායතනසමුදය කොට අමායතනජාතීක කොට අමායතනප්‍රභව කොට ඇති ය.

21. මහණෙනි, මේ අමායතන කුමක් නිදන කොට කුමක් සමුදය කොට කුමක් ජාතීක කොට කුමක් ප්‍රභව කොට ඇද්ද? අමායතන නාමරූපනිදන කොට නාමරූපසමුදය කොට නාමරූපජාතීක කොට නාමරූපප්‍රභව කොට ඇති ය.

22. මහණෙනි, මේ නාමරූප කුමක් නිදන කොට කුමක් සමුදය කොට කුමක් ජාතීක කොට කුමක් ප්‍රභව කොට ඇද්ද? නාමරූප විඥනනිදන කොට විඥනසමුදය කොට විඥනජාතීක කොට විඥන ප්‍රභව කොට ඇති ය.

23. මහණෙනි, මේ විඥන කුමක් නිදන කොට කුමක් සමුදය කොට කුමක් ජාතීක කොට කුමක් ප්‍රභව කොට ඇද්ද? විඥන සංඝාර නිදන කොට සංඝාරසමුදය කොට සංඝාරජාතීක කොට සංඝාර-ප්‍රභව කොට ඇති ය.

24. මහණෙනි, මේ සංඝාරයෝ කුමක් නිදන කොට කුමක් සමුදය කොට කුමක් ජාතීක කොට කුමක් ප්‍රභව කොට ඇද්ද? සංඝාරයෝ අවිඤ්ඤානිදන කොට අවිඤ්ඤාසමුදය කොට අවිඤ්ඤාජාතීක කොට අවිඤ්ඤාප්‍රභව කොට ඇති ය.

25. මහණෙනි, මෙහෙයින් අවිඤ්ඤාප්‍රත්‍යයයෙන් සංඝාරයෝ, සංඝාර ප්‍රත්‍යයයෙන් විඥනය, විඥනප්‍රත්‍යයයෙන් නාමරූපය, නාමරූපප්‍රත්‍යයයෙන් අමායතනය, අමායතන ප්‍රත්‍යයයෙන් ස්පෘෂි, ස්පෘෂිප්‍රත්‍යයයෙන් වෙදනය, වෙදනා ප්‍රත්‍යයයෙන් කාමණය, කාමණප්‍රත්‍යයෙන් උපාදනය, උපාදන ප්‍රත්‍යයෙන් භවය, භවප්‍රත්‍යයයෙන් ජාතිය, ජාතිප්‍රත්‍යයයෙන් ජර මරණ ගොක පරිදෙව දුඛ දෙවමනස උපායාසයෝ (යන මොහු) පසල වෙති. මෙසෙයින් (යනනි පුද්ගල විරහිත) ගුණ දුඛපුද්ගලයන් උපාදය වෙයි.

26. 'ජාතිප්‍රත්‍යයයෙන් ජරමරණ වෙයි' මෙසෙයින් තෙල බස වදාරන ලදී. මහණෙනි, ජාතිප්‍රත්‍යයයෙන් ජර මරණ වේ ද, නොහොත් නොවේ ද, මෙහි තොපට කෙසේ සිත් උපදනේ ද? චිත්තය, ජාති ප්‍රත්‍යයයෙන් ජර මරණ වෙයි. මෙසෙයින් මෙහි අපට සිත් උපදනේය: 'ජාතිප්‍රත්‍යයයෙන් ජර මරණ වේ' ය කියා යි.

27. 'භවප්‍රත්‍යයයෙන් ජාතිය වෙයි' මෙසෙයින් තෙල බස වදාරන ලදී. මහණෙනි, භවප්‍රත්‍යයයෙන් ජාතිය වේ ද, නොහොත් නොවේ ද, මෙහි තොපට කෙසේ සිත් උපදනේ ද? චිත්තය, භවප්‍රත්‍යයයෙන් ජාතිය වෙයි. මෙසෙයින් මෙහි අපට සිත් උපදනේය: 'භවප්‍රත්‍යයයෙන් ජාතිය වේ' ය කියා යි.

28. උපාදානපච්චයා හමොති ඉති ඛො පතෙනං වුත්තං. උපාදාන-
පච්චයා ණු ඛො භික්ඛවෙ භමො තො වා, කථං මො එඤ්ඤා භොතිති?
උපාදානපච්චයා හතෙන භමො එවං තො එඤ්ඤා භොති: උපාදානපච්චයා
හමොති.

29. තණ්ඛාපච්චයා උපාදානනති ඉති ඛො පතෙනං වුත්තං. තණ්ඛා-
පච්චයා ණු ඛො භික්ඛවෙ උපාදානං තො වා, කථං මො එඤ්ඤා භොතිති?
තණ්ඛාපච්චයා හතෙන උපාදානං. එවං තො එඤ්ඤා භොති: තණ්ඛාපච්චයා
උපාදානනති.

30. වෙදනාපච්චයා තණ්ඛාති ඉති ඛො පතෙනං වුත්තං. වෙදනා-
පච්චයා ණු ඛො භික්ඛවෙ තණ්ඛා තො වා, කථං මො එඤ්ඤා භොතිති?
වෙදනාපච්චයා හතෙන තණ්ඛා. එවං තො එඤ්ඤා භොති: වෙදනාපච්චයා
තණ්ඛාති.

31. එසසපච්චයා වෙදනාති ඉති ඛො පතෙනං වුත්තං. එසස-
පච්චයා ණු ඛො භික්ඛවෙ වෙදනා තො වා, කථං මො එඤ්ඤා භොතිති?
එසසපච්චයා හතෙන වෙදනා. එවං තො එඤ්ඤා භොති: එසසපච්චයා
වෙදනාති.

32. සලායතනපච්චයා එසෙසාති ඉති ඛො පතෙනං වුත්තං. සලා-
යතනපච්චයා ණු ඛො භික්ඛවෙ එසෙසා තො වා, කථං මො එඤ්ඤා භොතිති?
සලායතනපච්චයා හතෙන එසෙසා. එවං තො එඤ්ඤා භොති: සලායතන-
පච්චයා එසෙසාති.

33. තාමරුපපච්චයා සලායතනනති ඉති ඛො පතෙනං වුත්තං.
තාමරුපපච්චයා ණු ඛො භික්ඛවෙ සලායතනං තො වා, කථං මො එඤ්ඤා
භොතිති? තාමරුපපච්චයා හතෙන සලායතනං. එවං තො එඤ්ඤා භොති:
තාමරුපපච්චයා සලායතනනති.

34. විඤ්ඤාණපච්චයා තාමරුපනති ඉති ඛො පතෙනං වුත්තං.
විඤ්ඤාණපච්චයා ණු ඛො භික්ඛවෙ තාමරුපං තො වා, කථං මො එඤ්ඤා
භොතිති? විඤ්ඤාණපච්චයා හතෙන තාමරුපං. එවං තො එඤ්ඤා භොති:
විඤ්ඤාණපච්චයා තාමරුපනති.

35. සඛ්ඛාරපච්චයා විඤ්ඤාණනති ඉති ඛො පතෙනං වුත්තං. සඛ්ඛාර-
පච්චයා ණු ඛො භික්ඛවෙ විඤ්ඤාණං තො වා, කථං මො එඤ්ඤා භොතිති?
සඛ්ඛාරපච්චයා හතෙන විඤ්ඤාණං. එවං තො එඤ්ඤා භොති: සඛ්ඛාර-
පච්චයා විඤ්ඤාණනති.

28. 'උපාදාන ප්‍රත්‍යයයෙන් හවය වෙයි' මෙසෙසින් තෙල බස වදාරන ලදී. මහණෙනි, උපාදාන ප්‍රත්‍යයයෙන් හවය වේ ද, තොහොත් නොවේ ද, මෙහි තොපට කෙසේ සිත් උපදනේ ද? වහන්ස, උපාදාන ප්‍රත්‍යයයෙන් හවය වෙයි. මෙසෙසින් මෙහි අපට සිත් උපදනේය: 'උපාදාන ප්‍රත්‍යයයෙන් හවය වේ' ය කියායි.

29. 'තෘෂණා ප්‍රත්‍යයයෙන් උපාදාන වෙයි' මෙසෙසින් තෙල බස වදාරන ලදී. මහණෙනි, තෘෂණා ප්‍රත්‍යයයෙන් උපාදානය වේ ද, තොහොත් නොවේ ද, මෙහි තොපට කෙසේ සිත් උපදනේ ද? වහන්ස, තෘෂණා ප්‍රත්‍යයයෙන් උපාදාන වෙයි. මෙසෙසින් මෙහි අපට සිත් උපදනේය: 'තෘෂණා ප්‍රත්‍යයයෙන් උපාදාන වේ' ය කියායි.

30. 'වේදනා ප්‍රත්‍යයයෙන් තෘෂණා වෙයි' මෙසෙසින් තෙල බස වදාරන ලදී. මහණෙනි, වේදනා ප්‍රත්‍යයයෙන් තෘෂණාව වේ ද, තොහොත් නොවේ ද, මෙහි තොපට කෙසේ සිත් උපදනේ ද? වහන්ස, වේදනා ප්‍රත්‍යයයෙන් තෘෂණා වෙයි. මෙසෙසින් මෙහි අපට සිත් උපදනේය: 'වේදනා ප්‍රත්‍යයයෙන් තෘෂණා වේ' ය කියායි.

31. 'සාග්‍රී ප්‍රත්‍යයයෙන් වේදනා වෙයි' මෙසෙසින් තෙල බස වදාරන ලදී. මහණෙනි, සාග්‍රී ප්‍රත්‍යයයෙන් වේදනා වේ ද, තොහොත් නොවේ ද, මෙහි තොපට කෙසේ සිත් උපදනේ ද? වහන්ස, සාග්‍රී ප්‍රත්‍යයයෙන් වේදනා වෙයි. මෙසෙසින් මෙහි අපට සිත් උපදනේය: 'සාග්‍රී ප්‍රත්‍යයයෙන් වේදනා වේ' ය කියායි.

32. 'අඛායකත ප්‍රත්‍යයයෙන් සපයීය වෙයි' මෙසෙසින් තෙල බස වදාරන ලදී. මහණෙනි, අඛායකත ප්‍රත්‍යයයෙන් සපයීය වේ ද, තොහොත් නොවේ ද, මෙහි තොපට කෙසේ සිත් උපදනේ ද? වහන්ස, අඛායකත ප්‍රත්‍යයයෙන් සපයීය වෙයි. මෙසෙසින් මෙහි අපට සිත් උපදනේය: 'අඛායකත ප්‍රත්‍යයයෙන් සපයී වේ' ය කියායි.

33. 'තාමරූප ප්‍රත්‍යයයෙන් අඛායකත වෙයි' මෙසෙසින් තෙල බස වදාරන ලදී. මහණෙනි, තාමරූප ප්‍රත්‍යයයෙන් අඛායකත වේ ද, තොහොත් නොවේ ද, මෙහි තොපට කෙසේ සිත් උපදනේ ද? වහන්ස, තාමරූප ප්‍රත්‍යයයෙන් අඛායකත වෙයි. මෙසෙසින් මෙහි අපට සිත් උපදනේය: 'තාමරූප ප්‍රත්‍යයයෙන් අඛායකත වේ' ය කියායි.

34. 'විඤ්ඤානප්‍රත්‍යයයෙන් තාමරූප වෙයි' මෙසෙසින් තෙල බස වදාරන ලදී. මහණෙනි, විඤ්ඤානප්‍රත්‍යයයෙන් තාමරූප වේ ද, තොහොත් නොවේ ද, මෙහි තොපට කෙසේ සිත් උපදනේ ද, වහන්ස, විඤ්ඤාන ප්‍රත්‍යයයෙන් තාමරූප වෙයි. මෙසෙසින් මෙහි අපට සිත් උපදනේය: 'විඤ්ඤාන ප්‍රත්‍යයයෙන් තාමරූප වේ' ය කියායි.

35. 'සංසකාර ප්‍රත්‍යයයෙන් විඤ්ඤාන වෙයි' මෙසෙසින් තෙල බස වදාරන ලදී. මහණෙනි, සංසකාර ප්‍රත්‍යයයෙන් විඤ්ඤානය වේ ද, තොහොත් නොවේ ද, මෙහි තොපට කෙසේ සිත් උපදනේ ද? වහන්ස, සංසකාර ප්‍රත්‍යයයෙන් විඤ්ඤානය වෙයි. මෙසෙසින් මෙහි අපට සිත් උපදනේය: 'සංසකාර ප්‍රත්‍යයයෙන් විඤ්ඤානය වේ' ය කියායි.

36. අවිජ්ජාපච්චයා සඛ්ඛාරාති ඉති ඛො පනෙනං වුත්තං. අවිජ්ජා පච්චයා නු ඛො භික්ඛවෙ සඛ්ඛාරා නො වා, කථං වො එත්ථ භොතිති? අවිජ්ජාපච්චයා භනෙන සඛ්ඛාරා. එවං ඡනා එත්ථ භොති: අවිජ්ජාපච්චයා සඛ්ඛාරාති.

37. යාඤ්ඤි භික්ඛවෙ. ඉති ඛො භික්ඛවෙ භුලෙහපි එවං වදෙථ. අභමෙපි එවං වදන්ති: ඉමසමං¹ සති ඉදං භොති, ඉමසුප්පාදා ඉදං උපපජ්ජති - යදිදං අවිජ්ජාපච්චයා සඛ්ඛාරා, සඛ්ඛාරපච්චයා විඤ්ඤාණං, විඤ්ඤාණපච්චයා නාමරූපං, නාමරූපපච්චයා සලායතනං, සලායතනපච්චයා එසෙසා, එසෙසපච්චයා වෙදනා, වෙදනාපච්චයා තණ්හා, තණ්හාපච්චයා උපාදානං, උපාදානපච්චයා භවො, භවපච්චයා ජාති, ජාතිපච්චයා ජරාමරණං සොකපරිදෙවදුක්ඛදෙමනසුපායාසා සමභවන්ති. එවමෙනස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛකක්ඛන්ධස්ස සමුදයො භොති.

38. අවිජ්ජාස නෙව අසෙසච්චරිගනීරොධො සඛ්ඛාරනීරොධො, සඛ්ඛාරනීරොධො විඤ්ඤාණනීරොධො, විඤ්ඤාණනීරොධො නාමරූප නීරොධො, නාමරූපනීරොධො සලායතනනීරොධො, සලායතනනීරොධො එසෙසනීරොධො, එසෙසනීරොධො වෙදනානීරොධො, වෙදනානීරොධො තණ්හානීරොධො, තණ්හානීරොධො උපාදානනීරොධො, උපාදානනීරොධො භවනීරොධො, භවනීරොධො ජාතීනීරොධො, ජාතීනීරොධො ජරාමරණං සොකපරිදෙවදුක්ඛදෙමනසුපායාසා නිරුජ්ඣන්ති. එවමෙනස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛකක්ඛන්ධස්ස නීරොධො භොති.

39. ජාතීනීරොධො ජරාමරණනීරොධොති ඉති ඛො පනෙනං වුත්තං. ජාතීනීරොධො නු ඛො භික්ඛවෙ ජරාමරණනීරොධො ඡනා වා, කථං වො එත්ථ භොතිති? ජාතීනීරොධො භනෙන ජරාමරණනීරොධො. එවං නො එත්ථ භොති: ජාතීනීරොධො ජරාමරණනීරොධොති.

40. භවනීරොධො ජාතීනීරොධොති ඉති ඛො පනෙනං වුත්තං. භවනීරොධො නු ඛො භික්ඛවෙ ජාතීනීරොධො නො වා, කථං වො එත්ථ භොතිති? භවනීරොධො භනෙන ජාතීනීරොධො එවං නො එත්ථ භොති: භවනීරොධො ජාතීනීරොධොති.

1. ඉති ඉමෙමං, සීචු.

36. 'අවිද්‍යා ප්‍රත්‍යයයෙන් සංයතාර වෙයි' මෙසෙසින් තෙල බස වදාරන ලදී. මහණෙනි, අවිද්‍යා ප්‍රත්‍යයයෙන් සංයතාර වේ ද, නොහොත් නොවේ ද, මෙහි නොපටි කෙසේ සිත් උපදනේ ද? වහන්ස, අවිද්‍යා ප්‍රත්‍යයයෙන් සංයතාර වෙයි. මෙසෙසින් මෙහි අපටි සිත් උපදනේය: 'අවිද්‍යා ප්‍රත්‍යයයෙන් සංයතාර වේ' ය කියා යි.

37. මෑතව මහණෙනි, මෙසේ මහණෙනි, තෙපිදු මෙසෙසින් කියන්නාව. මම ද මෙසෙසින් වදාරමි: "මෙ දහමි ඇති වත් ම මෙ දහමි වෙයි, මෙ දහමි පහල වන්නා නා ම මෙ දහමි පහල වෙයි - කෙසේ ය යත්: අවිද්‍යා ප්‍රත්‍යයයෙන් සංයතාරයෝ ය, සංයතාර ප්‍රත්‍යයයෙන් විඤ්ඤා ය, විඤ්ඤා ප්‍රත්‍යයයෙන් තාමරුප ය, තාමරුප ප්‍රත්‍යයයෙන් අධ්‍යායන ය, අධ්‍යායන ප්‍රත්‍යයයෙන් සප්ඨි ය, සප්ඨි ප්‍රත්‍යයයෙන් ලෙදනා ය, ලෙදනා ප්‍රත්‍යයයෙන් තාමණා ය, තාමණා ප්‍රත්‍යයයෙන් උපාදනා ය, උපාදනා ප්‍රත්‍යයයෙන් භව ය, භව ප්‍රත්‍යයයෙන් ජාතී ය, ජාතීප්‍රත්‍යයයෙන් ජර මරණ ශෝක පරිදෙව දුඃඛ දොමුනසා උපායාසයෝ (යන මොහු) පහල වෙයි. මෙසේ හුදු දුඃඛ රුශිහුගේ සමභවය වේ" ය කියා යි.

38. අවිද්‍යාවගේ ම විරහ සංඛ්‍යාත මාගීයෙන් වන අශෙෂ නිරෝධ කෙතෙසෙන් සංයතාරයන්ගේ අනුත්‍යාද නිරෝධ වෙයි. සංයතාරයන්ගේ අනුත්‍යාදයෙන් විඤ්ඤායගේ අනුත්‍යාදය වෙයි. විඤ්ඤායගේ අනුත්‍යාදයෙන් තාමරුපයන්ගේ අනුත්‍යාදය වෙයි. තාමරුපයන්ගේ අනුත්‍යාදයෙන් අධ්‍යායනයන්ගේ අනුත්‍යාදය වෙයි. අධ්‍යායනයන්ගේ අනුත්‍යාදයෙන් සප්ඨියාගේ අනුත්‍යාදය වෙයි. සප්ඨියාගේ අනුත්‍යාදයෙන් ලෙදනාවගේ අනුත්‍යාදය වෙයි. ලෙදනාවගේ අනුත්‍යාදයෙන් තාමණාවගේ අනුත්‍යාදය වෙයි. තාමණාවගේ අනුත්‍යාදයෙන් උපාදනායාගේ අනුත්‍යාදය වෙයි. උපාදනායාගේ අනුත්‍යාදයෙන් භවයාගේ අනුත්‍යාදය වෙයි. භවයාගේ අනුත්‍යාදයෙන් ජාතීයගේ අනුත්‍යාදය වෙයි ජාතීයගේ අනුත්‍යාදයෙන් ජර මරණ ශෝක පරිදෙව දුඃඛ දොමුනසා උපායාසයෝ (අනුත්‍යාද නිරෝධයෙන්) නිරුඳි වෙයි. මෙසේ තෙල දුඃඛ පුඤ්ජයාගේ අනුත්‍යාද වෙයි.

39. 'ජාතීනිරෝධයෙන් ජරාමරණ නිරෝධ වෙයි' මෙසෙසින් තෙල බස වදාරන ලදී. මහණෙනි, ජාතී නිරෝධයෙන් ජරාමරණ නිරෝධය වේ ද, නොහොත් නොවේ ද, මෙහි නොපටි කෙසේ සිත් උපදනේ ද? වහන්ස, ජාතී නිරෝධයෙන් ජරාමරණ නිරෝධය වෙයි. මෙසෙසින් මෙහි අපටි සිත් උපදනේය: 'ජාතීනිරෝධයෙන් ජරා-මරණ නිරෝධ වේ' ය කියා යි.

40. 'භවනිරෝධයෙන් ජාතීනිරෝධ වෙයි' මෙසෙසින් තෙල බස වදාරන ලදී. මහණෙනි, භව නිරෝධයෙන් ජාතී නිරෝධ වේ ද, නොහොත් නොවේ ද, මෙහි නොපටි කෙසේ සිත් උපදනේ ද? වහන්ස, භව නිරෝධයෙන් ජාතීනිරෝධ වෙයි. මෙසෙසින් මෙහි අපටි සිත් උපදනේය: 'භවනිරෝධයෙන් ජාතීනිරෝධ වේ' ය කියා යි.

41. උපාදානතිරොධා භවතිරොධොති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං. උපාදානතිරොධා නු ඛො භික්ඛලෙ භවතිරොධො නො වා, කථං වො එත්ථ භොතිති? උපාදානතිරොධා භනෙත භවතිරොධො. එවං නො එත්ථ භොති: උපාදානතිරොධා භවතිරොධොති.

42. තණ්හාතිරොධා උපාදානතිරොධොති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං. තණ්හාතිරොධා නු ඛො භික්ඛලෙ උපාදානතිරොධො නො වා, කථං වො එත්ථ භොතිති? තණ්හාතිරොධා භනෙත උපාදානතිරොධො. එවං නො එත්ථ භොති: තණ්හාතිරොධා උපාදානතිරොධොති.

43. වෙදනාතිරොධා තණ්හාතිරොධොති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං. වෙදනාතිරොධා නු ඛො භික්ඛලෙ තණ්හාතිරොධො නො වා, කථං වො එත්ථ භොතිති? වෙදනාතිරොධා භනෙත තණ්හාතිරොධො. එවං නො එත්ථ භොති: වෙදනාතිරොධා තණ්හාතිරොධොති.

44. එසසතිරොධා වෙදනා නිරොධොති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං. එසසතිරොධා නු ඛො භික්ඛලෙ වෙදනාතිරොධො නො වා, කථං වො එත්ථ භොතිති? එසසතිරොධා භනෙත වෙදනාතිරොධො. එවං නො එත්ථ භොති: එසසතිරොධා වෙදනාතිරොධොති.

45. සලායතනතිරොධා එසසතිරොධොති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං. සලායතනතිරොධා නු ඛො භික්ඛලෙ එසසතිරොධො නො වා, කථං වො එත්ථ භොතිති? සලායතනතිරොධා භනෙත එසසතිරොධො. එවං නො එත්ථ භොති: සලායතනතිරොධා එසසතිරොධොති.

46. තාමරූපතිරොධා සලායතනතිරොධොති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං. තාමරූපතිරොධා නු ඛො භික්ඛලෙ සලායතනතිරොධො නො වා, කථං වො එත්ථ භොතිති? තාමරූපතිරොධා භනෙත සලායතනතිරොධො. එවං නො එත්ථ භොති: තාමරූපතිරොධා සලායතනතිරොධොති.

47. විඤ්ඤාණතිරොධා තාමරූපතිරොධොති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං. විඤ්ඤාණතිරොධා නු ඛො භික්ඛලෙ තාමරූපතිරොධො නො වා, කථං වො එත්ථ භොතිති? විඤ්ඤාණතිරොධා භනෙත තාමරූපතිරොධො. එවං නො එත්ථ භොති: විඤ්ඤාණතිරොධා තාමරූපතිරොධොති.

41. 'උපාදාන නිරෝධයෙන් හවතිරෝධ වෙයි' මෙහෙයින් තෙල බස වදාරන ලදී. මහණෙනි, උපාදාන නිරෝධයෙන් හවතිරෝධ වේ ද, නොහොත් නො වේ ද, මෙහි තොපට කෙසේ සිත් උපදනේ ද? වහන්ස, උපාදාන නිරෝධයෙන් හවතිරෝධ වෙයි. මෙහෙයින් මෙහි අපට සිත් උපදනේය: 'උපාදාන නිරෝධයෙන් හවතිරෝධ වේ' ය කියා යි.

42. 'තෘණෝනිරෝධයෙන් උපාදානනිරෝධ වෙයි' මෙහෙයින් තෙල බස වදාරන ලදී. මහණෙනි, තෘණෝනිරෝධයෙන් උපාදාන නිරෝධ වේ ද නොහොත් නො වේ ද, මෙහි තොපට කෙසේ සිත් උපදනේ ද? වහන්ස, තෘණෝනිරෝධයෙන් උපාදාන නිරෝධ වෙයි. මෙහෙයින් මෙහි අපට සිත් උපදනේය: "තෘණෝනිරෝධයෙන් උපාදානනිරෝධ වේ" ය කියායි.

43. 'වේදනානිරෝධයෙන් තෘණෝනිරෝධ වෙයි' මෙහෙයින් තෙල බස වදාරන ලදී. මහණෙනි, වේදනානිරෝධයෙන් තෘණෝනිරෝධ වේ ද නොහොත් නො වේ ද, මෙහි තොපට කෙසේ සිත් උපදනේ ද? වහන්ස, වේදනානිරෝධයෙන් තෘණෝනිරෝධ වෙයි. මෙහෙයින් මෙහි අපට සිත් උපදනේ ය: 'වේදනානිරෝධයෙන් තෘණෝනිරෝධ වේ' ය කියාය.

44. 'සප්පීනිරෝධයෙන් වේදනානිරෝධ වෙයි' මෙහෙයින් තෙල බස වදාරන ලදී. මහණෙනි, සප්පීනිරෝධයෙන් වේදනානිරෝධ වේ ද නොහොත් නො වේ ද, මෙහි තොපට කෙසේ සිත් උපදනේ ද? වහන්ස, සප්පීනිරෝධයෙන් වේදනානිරෝධ වෙයි. මෙහෙයින් මෙහි අපට සිත් උපදනේය: 'සප්පීනිරෝධයෙන් වේදනානිරෝධ වේ' ය කියායි.

45. 'අමායතනනිරෝධයෙන් සප්පීනිරෝධ වෙයි' මෙහෙයින් තෙල බස වදාරන ලදී. මහණෙනි, අමායතනනිරෝධයෙන් සප්පීනිරෝධ වේ ද නොහොත් නො වේ ද, මෙහි තොපට කෙසේ සිත් උපදනේ ද? වහන්ස, අමායතනනිරෝධයෙන් සප්පීනිරෝධ වෙයි. මෙහෙයින් මෙහි අපට සිත් උපදනේ ය: 'අමායතනනිරෝධයෙන් සප්පීනිරෝධ වේ' ය කියායි.

46. 'තාමරූපනිරෝධයෙන් අමායතනනිරෝධ වෙයි' මෙහෙයින් තෙල බස වදාරන ලදී. මහණෙනි, තාමරූප නිරෝධයෙන් අමායතනනිරෝධ වේ ද නොහොත් නො වේ ද, මෙහි තොපට කෙසේ සිත් උපදනේ ද? වහන්ස, තාමරූපනිරෝධයෙන් අමායතනනිරෝධ වෙයි. මෙහෙයින් මෙහි අපට සිත් උපදනේ ය: "තාමරූපනිරෝධයෙන් අමායතනනිරෝධ වේ" ය කියායි.

47. 'විඤ්ඤානිරෝධයෙන් තාමරූපනිරෝධ වෙයි' මෙහෙයින් තෙල බස වදාරන ලදී. මහණෙනි, විඤ්ඤානිරෝධයෙන් තාමරූපනිරෝධ වේ ද නොහොත් නො වේ ද, මෙහි තොපට කෙසේ සිත් උපදනේ ද? වහන්ස, විඤ්ඤානිරෝධයෙන් තාමරූපනිරෝධ වෙයි. මෙහෙයින් මෙහි අපට සිත් උපදනේ ය: "විඤ්ඤානිරෝධයෙන් තාමරූපනිරෝධ වේ" ය කියායි.

48. සඛ්ඛාරනිජරොධා විඤ්ඤාණනිරොධොති ඉති ඛො පනෙනං චූඤ්ඤං. සඛ්ඛාරනිජරොධා නු ඛො භික්ඛවෙව විඤ්ඤාණනිරොධො නො වා, කථං වො ඵන්ධං හොතිති? සඛ්ඛාරනිජරොධා භනෙන විඤ්ඤාණ නිරොධො. ඵචං නො ඵන්ධං හොති: සඛ්ඛාරනිජරොධා විඤ්ඤාණනිරොධොති.

49. අවිජ්ජානිජරොධා සඛ්ඛාරනිජරොධොති ඉති ඛො පනෙනං චූඤ්ඤං. අවිජ්ජානිජරොධා නු ඛො භික්ඛවෙව සඛ්ඛාරනිජරොධො නො වා, කථං වො ඵන්ධං හොතිති? අවිජ්ජානිජරොධා භනෙන සඛ්ඛාරනිජරොධො. ඵචං නො ඵන්ධං හොති: අවිජ්ජානිජරොධා සඛ්ඛාරනිජරොධොති.

50. භාචු භික්ඛවෙව. ඉති ඛො භික්ඛවෙව කුලෙහපි ඵචං වද්දෙථ. අභමපි ඵචං වද්දමි: ඉමස්මිං අසති ඉදං හ හොති, ඉමස්ස නිරොධා ඉදං නිරුජ්ඣති - යද්දිදං අවිජ්ජානිජරොධා සඛ්ඛාරනිජරොධො, සඛ්ඛාරනිජරොධා විඤ්ඤාණනිරොධො, විඤ්ඤාණනිරොධා නාමරූපනිරොධො, නාමරූප නිරොධා සලායතනනිරොධො, සලායතනනිරොධා ඵස්සනිරොධො, ඵස්ස නිරොධා වෙදනානිරොධො, වෙදනානිරොධා තණ්හානිරොධො, තණ්හා නිරොධා උපාදානනිරොධො, උපාදානනිරොධා භවනිරොධො, භවනිරොධා ජාතිනිරොධො, ජාතිනිරොධා ජරා මරණං සොකපට්ඨදෙවදුක්ඛද්දොමනස්සු-පාශාසා නිරුජ්ඣන්ති. ඵචමෙතස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛතඛනිස්ස නිරොධො හොති.

51 අපි නු කුලෙහ භික්ඛවෙව ඵචං ජානන්තා ඵචං පස්සන්තා පුබ්බන්තං වා පට්ටියාවෙග්ගො: අහොසිමහ¹ නු ඛො මසං අතීතමඤ්ඤානං, හ නු ඛො අහොසිමහ අතීතමඤ්ඤානං, නීනනු ඛො අහොසිමහ අතීතමඤ්ඤානං, කථනනු ඛො අහොසිමහ අතීතමඤ්ඤානං, කීං සුඤ්ඤා නිං අහොසිමහ නු ඛො මසං අතීතමඤ්ඤානන්ති. නො හෙතං භනෙන.

52. අපි නු කුලෙහ භික්ඛවෙව ඵචං ජානන්තා ඵචං පස්සන්තා අප-රන්තං වා අධාවෙග්ගො:² භවිස්සාම නු ඛො මසං අනාගතමඤ්ඤානං, හ නු ඛො භවිස්සාම අනාගතමඤ්ඤානං, නීනනු ඛො භවිස්සාම අනාගත-මඤ්ඤානං, කථනනු ඛො භවිස්සාම අනාගතමඤ්ඤානං, කීං සුඤ්ඤා නිං භවිස්සාම නු ඛො මසං අනාගතමඤ්ඤානන්ති. නො හෙතං භනෙන.

53. අපි නු කුලෙහ භික්ඛවෙව ඵචං ජානන්තා ඵචං පස්සන්තා ඵතර්භි වා පච්චුප්පන්තං අඤ්ඤානං³ අජ්ඣන්තං කථමිකපි අස්සො:² අභනනුඛොස්මි, නො නු ඛොස්මි, නීනනු ඛොස්මි, කථනනු ඛොස්මි, අභනනු ඛො සතොතා ඝුඤ්ඤා අභතො, සො කුභිට්ඨාමි භවිස්සන්ති. නො හෙතං භනෙන.

1 අහෙසුමහා, සො. අහෙසුමහ - අඤ්ඤානං 2. පට්ටියාවෙග්ගො, මජ්ඣ. සො. 3. පච්චුප්පන්තොඤ්ඤානං අරමිහ, සො. පච්චුප්පන්ත මඤ්ඤානං අජ්ඣන්තා, මජ්ඣ. 4 කථං කපිඨ, සො.

48. 'සංසකාරනිරෝධයෙන් විඤ්ඤානිරෝධ වෙයි' මෙසෙසින් හෙළ බස වදාරනුදී. මහණෙනි, සංසකාරනිරෝධයෙන් විඤ්ඤානිරෝධ වේද නොහොත් නො වේද, මෙහි හොපට කෙසේ සිත් උපදනේද? වහන්ස, සංසකාරනිරෝධයෙන් විඤ්ඤානිරෝධ වෙයි. මෙසෙසින් මෙහි අපට සිත් උපදනේය සංසකාරනිරෝධයෙන් විඤ්ඤානිරෝධ වේ' ය කියායි.

49. 'අවිද්ධානිරෝධයෙන් සංසකාරනිරෝධ වෙයි' මෙසෙසින් හෙළ බස වදාරනුදී. මහණෙනි, අවිද්ධානිරෝධයෙන් සංසකාරනිරෝධ වේද නොහොත් නො වේද, මෙහි හොපට කෙසේ සිත් උපදනේද? වහන්ස, අවිද්ධානිරෝධයෙන් සංසකාරනිරෝධ වෙයි. මෙසෙසින් මෙහි අපට සිත් උපදනේය: 'අවිද්ධානිරෝධයෙන් සංසකාරනිරෝධ වේ' ය කියායි.

50. මැනව මහණෙනි, මේසෙසින් මහණෙනි, හෙවිදු මෙසේ කියන්නාව. මම ද මෙසේ වදාරමි: මේ දහම් නැතිවත් ම මේ දහම් නො වෙයි. මේ හෙතු ධර්මයන් අනුභවාදයෙන් මේ ඵලධර්ම අනුභවනා වෙයි - කෙසේය යත්: අවිද්ධාවෙන් අනුභවාද නිරෝධයෙන් සංසකාරනිරෝධය වෙයි. සංසකාරනිරෝධයෙන් විඤ්ඤානිරෝධය වෙයි. විඤ්ඤානිරෝධයෙන් නාමරූපනිරෝධය වෙයි නාමරූපනිරෝධයෙන් ඡායාතනනිරෝධය වෙයි. ඡායාතන නිරෝධයෙන් සප්තීනිරෝධය වෙයි. සප්තීනිරෝධයෙන් වේදනානිරෝධය වෙයි, වේදනානිරෝධයෙන් චායානිරෝධය වෙයි. චායානිරෝධයෙන් උපාදානනිරෝධය වෙයි. උපාදානනිරෝධයෙන් භවනිරෝධය වෙයි භවනිරෝධයෙන් ජාතිනිරෝධය වෙයි. ජාතිනිරෝධයෙන් ජරා මරණ ශොකපරිදේවදු:ඛදේශමිනස ප්‍රායාසයෝ (අනුභවාද නිරෝධයෙන්) තිරුඳු වෙති. මෙසේ හෙළ කෙවළ දු:ඛ පුඤ්ජයාගේ නිරෝධ වේය යයි.

51. මහණෙනි, කිම, හෙපි මෙසේ (ප්‍රත්‍යය නිකාමය) දන්තාහු මෙසේ දක්නාහු (අනිතසකකාදී) පුච්චානායට හෝ (තාණ්ණාදුච්චි විසින්) වචාලා දුටත්තාව? "අපි අනිතසයෙහි වූමෝද, අනිතසයෙහි නො වූමෝද, අනිතසයෙහි (ජාත්‍යාදීන්) කෙබඳු වූමෝද, අනිතසයෙහි (සටහන් විසින්) කෙබඳු අයුරු ඇති වූමෝද, අපි අනිතසයෙහි කෙබඳු ව සිට කෙබඳු අයුරු ඇති වූමෝද, කියායි. වහන්ස, හෙළ නොවන්නේය.

52. මහණෙනි, කිම, හෙපි මෙසේ දන්තාහු මෙසේ දක්නාහු, අපරානායට හෝ ඉදිරි බලා යන්නාව? "අපි අනාගතයෙහි වන්නමෝද, අනාගතයෙහි නො වන්නමෝද, අනාගතයෙහි කෙබඳු වන්නමෝද, අනාගතයෙහි කෙබඳු අයුරු ඇති වන්නමෝද, අපි අනාගතයෙහි කෙබඳු ව කෙබඳු අයුරු ඇති වන්නමෝද" කියායි. වහන්ස, හෙළ නොවන්නේය.

53. මහණෙනි, කිම, හෙපි මෙසේ දන්තාහු මෙසේ දක්නාහු දන් ප්‍රත්‍යුභවනනිකාලයෙහි හෝ තමා කෙරෙහි සැක ඇතියාව? "මම වෙමි දේ, නො වෙමි දේ, කෙබඳු වෙමි දේ, කෙබඳු අයුරු වෙමි දේ, මම තනාම කොසින් ආගේ වේ දේ හෝ, හේ කොසි යන්නේ වේ දේ" කියායි වහන්ස, හෙළ නොවන්නේය

54. අපි නු තුළමහ භික්ඛවෙ ඵලං ජාතන්තා ඵලං පසස්සන්තා ඵලං වදෙය්‍යාථ: සත්ථා නො: ගරු, සන්චුගාරවෙත ඵ¹ මියං ඵලං වදෙමාහි.² නො හෙතං හන්තෙත.

55. අපි නු තුළමහ භික්ඛවෙ ඵලං ජාතන්තා ඵලං පසස්සන්තා ඵලං වදෙය්‍යාථ: සමණො නො: ඵවමාහ,³ සමණවචනෙත ඵ මියං⁴ ඵලං වදෙමාහි. නො: හෙතං හන්තෙත.

56. අපි නු තුළමහ භික්ඛවෙ ඵලං ජාතන්තා ඵලං පසස්සන්තා අඤ්ඤං සත්ථාරං උද්දිසෙය්‍යාථාහි. නො: හෙතං හන්තෙත.

57. අපි නු තුළමහ භික්ඛවෙ ඵලං ජාතන්තා ඵලං පසස්සන්තා යානි තානි පුපුභමණ්ත්‍රාහමණානං වතන්තොත්තභ්‍රමභ්‍රමභ්‍රාහි, තානි ඤාරන්තො පච්චාගචෙත්ඨයාථාහි. නො: හෙතං හන්තෙත.

58. තත්ථ භික්ඛවෙ⁵ යදෙව තුමහාකං සාමං ඤාතං සාමං දිට්ඨං සාමං විදිතං තදෙව තුළමහ වදෙථාහි.⁶ ඵවමහන්තෙත.

59. සාධු භික්ඛවෙ. උපනිතා ඛො මෙ තුළමහ භික්ඛවෙ ඉමිතා: සන්දිට්ඨිකෙන ඛිමෙමහ අකාලිකෙන එහිපසසිකෙන ඔපනසිකෙන පච්චිතතං වෙදිතඛෙධන විඤ්ඤාහි. සන්දිට්ඨිකො “අයං භික්ඛවෙ ඛිමෙමො අකාලිකො එහිපසසිකො ඔපනසිකො පච්චිතතං වෙදිතඛෙධන විඤ්ඤාහි”ති. ඉති යන්තං වුතතං, ඉදමෙතං පච්චි වුතතං.

60. තිණ්ණං ඛො පන භික්ඛවෙ සන්තිපාතා: ගබ්භස්සාවක්ඛන්තාහි හොති: ඉධ මාතාරිතරො සන්තිපතිතා: හොන්ති, මාතා ඵ න උතුනි හොති, ගක්ඛඛෙධනං ඵ න පච්චුපට්ඨිතො හොති, නෙව තාච්ච ගබ්භස්සාවක්ඛන්තාහි හොති. ඉධ මාතාරිතරො ඵ සන්තිපතිතා: හොන්ති, මාතා: ඵ උතුනි හොති, ගක්ඛඛෙධනං ඵ න පච්චුපට්ඨිතො හොති, නෙව තාච්ච ගබ්භස්සාවක්ඛන්තාහි හොති. යතො ඵ ඛො භික්ඛවෙ මාතාරිතරො සන්තිපතිතා: හොන්ති, මාතා: ඵ උතුනි හොති, ගක්ඛඛෙධනං ඵ පච්චුපට්ඨිතො හොති, ඵලං තිණ්ණං සන්තිපාතා: ගබ්භස්සාවක්ඛන්තාහි හොති.

61. තමෙතං භික්ඛවෙ මාතා තච චා දස චා මාසෙ ගබ්භං කුච්ඡිතා: පරිකර්ඨි මහතා: සංසයෙන ගරුමාරො.⁷ තමෙතං භික්ඛවෙ මාතා: තචන්තං චා දසන්තං චා මාසානං අච්චියෙන විජාගති මහතා: සංසයෙන ගරුමාරො. තමෙතං ජාතං සමානං සකෙතන ලොභිතෙන පොහෙති. ලොභිතං හෙතං භික්ඛවෙ⁸ අරියස්ස විතමෙ යද්දං මාතුච්ඤ්ඤං.

1. සන්චුගාරවෙතෙව, ඝා. 2. වදෙය්‍යාමාහි, ඝා. මියං වදෙමාහි, PTS. සි-කැප්ඵ. 3. සමණො ඵවමාහ, ඝා. මජ්ඣං. 4. සමණං ඵ නාම මයං, මජ්ඣං. සමණං ඵ තච මසං, ඝා. PTS සමණං ඵ චිත මයං, සි කැප්ඵ. 5. තත්ථ ඛො භික්ඛවෙ, සිඞ්ඞු. 6. වදෙය්‍යාථාහි, ඝා. 7. ගරුමාරො, ඝා. 8. ලොභිතං භික්ඛවෙ, සි කැප්ඵ.

54. මහණෙනි, කිම, තෙපි මෙසේ දන්තානු මෙසේ දක්නානු මෙසේ කියන්නාවි? “අපට ගුරුවන (නොකැමැති වුව ද අනුවච්ඡිත වියයුතු වන) ශාසනාවරගෝ ය, එයින් ශාසනාගෞරවයෙන් අපි මෙසේ කියමිහ” කියායි. වහන්ස, තෙල නොවන්නේය.

55. මහණෙනි, කිම, තෙපි මෙසේ දන්තානු මෙසේ දක්නානු මෙසේ කියන්නාවි? “අපගේ බුද්ධිගුණයන් වහන්සේ මෙසේ වදාරයි. අපි ඒ ගුණවචනයෙහිදු මෙසේ කියමිහ” කියායි. වහන්ස, තෙල නොවන්නේය.

56. මහණෙනි, කිම, තෙපි මෙසේ දන්තානු මෙසේ දක්නානු අත් බාහ්‍යශාසනානෙතෙකු උදෙසන්තාවි? වහන්ස, තෙල නොවන්නේය.

57. මහණෙනි, කිම, තෙපි මෙසේ දන්තානු මෙසේ දක්නානු බොහෝ තීර්ථකගුණයන් හා බ්‍රාහ්මණයන්ගේ යම් වුතසමාදාන, දිවුකුහුල්, දූපොදිමිහල ඇත්ද, ඒ සාර විසින් පිළිගන්නාවි? වහන්ස, තෙල නොවන්නේය.

58. මහණෙනි, යම් ම දැයෙක් තොට විසින් තමන් නුවණින් දන්තා ලද ද, තමන් පැතැසින් දන්තා ලද ද, තමන් පාල කොට ගන්නා ලද ද, එය ම තෙපි කියන්නානු නොවේ ද? වහන්ස, එසේය.

59. මැනව් මහණෙනි. මා විසින් - එල දෙනුවට කලතුරක් නැත්තා වූ, එව, බලව යන විධියට තිසිවූ, තමා සිතින් එලඹීමට සුදුසු වූ, විශ්‍යන් විසින් තමන් කෙරෙහි ලා දනුනු වූ, තමා විසින් ම දුක්ක යුතු මේ සාත්දූපටික ධර්මයෙන් තෙපි තිවන් කරා පමුණුවන ලද්දහුය. මහණෙනි, “මේ ධර්ම සාද්‍යාපටිකය, අකාලිකය, එව, බලව යන විධියට තිසිය, උපතයනාචීය, විශ්‍යන් විසින් තමන් කෙරෙහි ලා” මෙසේ යම් බසෙක් වදාරන ලද ද, තෙල බස (නොපගේ) මේ ස්වයංඥතාදි භාවය පිණිස කියන ලදී.

60. මහණෙනි, තුන්දෙනෙකුන්ගේ සම්මතයෙන් ගර්භාවක්‍රාන්ති (ගබ්ගැනීම) වෙයි. මේ සත්‍යලොකයෙහි දෙමාපියෝ සන්නිපතිත වෙත් ද, (එතෙකුදු වුව) මව මසප් නො වූ ද, ගදමෙක් (එහි උපදානා සතෙක්) නො එලඹියේ වේ ද, එතෙක් ගභාවක්‍රාන්ති නො වන්නේ ය. මෙලොව දෙමාපියෝ සන්නිපතිත වෙත් ද, මව ද මසප් වූ ද, (එතෙකුදු වුව) ගදමෙක් නො එලඹියේ වේද, එතෙකින්දු ගභාවක්‍රාන්ති නො ම වෙයි. මහණෙනි, යම් අවසානවෙක දෙමාපියෝ සන්නිපතිත වෙත් ද, මව ද මසප් වූ ද, ගදමෙක් එලඹියේත් වේ ද, මෙසේ තුන් දෙනෙකුන්ගේ සන්නිපතයෙන් ගර්භාවක්‍රාන්ති වෙයි.

61. මහණෙනි, මව ගුරුභාරයක් වන තෙල ගබ් නවමසක් හෝ දසමසක් හෝ මහත් (දිව) සැකෙන් තුසින් උසුලයි. මහණෙනි, මව ගරුබරක් වන තෙල දරා තවමසක්හුගේ හෝ දසමසක්හුගේ ඇඳීමෙන් මහත්සැකෙන් වදයි. උපත් තෙල දරා සිය මවු ලෙඟෙසෙන් පුස්සේ වේ. මහණෙනි, අංශ්චිතයෙහි දී තෙල ලෙඟෙස මවගේ තනකිරි නම් වෙයි.

62. ස ඛො සො භික්ඛවෙ කුමාරෙ පුද්ධිමනියා¹ ඉන්ද්‍රියානං පරිපාක-
මනිය යාති තාති² කුමාරකානං කිලාපනකාති තෙහි කිලති:
සෙය්‍යපීදං- වඩ්ඛකං³ ඝට්ඨං මොක්ඛවිකං⁴ විඛගුලකං⁵ පතතාලකං
රථකං ධනුකං.

63. ස ඛො සො භික්ඛවෙ කුමාරො පුද්ධිමනියා⁶ ඉන්ද්‍රියානං පරිපාක-
මනිය පඤ්චති කාමගුණෙහි සමපටිනො සමඛිතිගුණො⁷ පරිමාරෙති: චිකුටු
විඤ්ඤායෙහි රූපෙහි ඉට්ඨෙහි කතෙතෙහි මනාපෙහි පියරූපෙහි කාමුප-
සංභිතෙහි රජතියෙහි,⁸ සොතවිඤ්ඤායෙහි සදෙද්දති -පෙ- ඝාතවිඤ්ඤා-
යෙහි ගණෙහි. -පෙ- ජීවනාවිඤ්ඤායෙහි රසෙහි -පෙ- කාගවිඤ්ඤායෙහි
ථොට්ඨවෙහි ඉට්ඨෙහි කතෙතෙහි මනාපෙහි පියරූපෙහි කාමුපසංභිතෙහි
රජතියෙහි.

64. සො චනක්ඛකා රූපං දිඤ්චා පියරූපෙ⁹ රූපෙ භාරජ්ජති, අපටිය-
රූපෙ රූපෙ ඛ්‍යාපජ්ජති.¹⁰ අනුපට්ඨිතකායසති ච විහරති පරිභක්ඛවෙතසො,
තඤ්ච වෙතොවිමුත්තං පඤ්ඤාවිමුත්තං යථාභුතං තපපජාතාති යත්ඨස්ස තෙ
පාපකා අකුසලා ධම්මා අපරිභෙසා තිරුජ්ඣිනති. සො එවං අනුරොධවි-
රොධං සමාපනො යං කිඤ්චී වෙදනං වෙදෙති සුඛං වා දුක්ඛං වා
අදුක්ඛමසුඛං වා, සො තං වෙදනං අභිනන්දති අභිවදති අරේඛාසාය
තීට්ඨති. තස්ස තං වෙදනං අභිනන්දනො අභිවදනො අරේඛාසාය තීට්ඨතො,
උප්පජ්ජති තන්ඤී. යා වෙදනාසු තන්ඤී කුදුපදනං. තස්සුපාදන
පච්චයා¹¹ භවො, භවපච්චයා ජාති, ජාතිපච්චයා ජරාමරණං සොක
පරිදෙව දුක්ඛදෙමසුප්පායාසා සමඛවනති, එවමෙනස්ස කෙවලස්ස
දුක්ඛකඛනිස්ස සමුදයො හොති. සොනෙත සදදං සුත්වා -පෙ- සානෙත
ගතං සාධිත්වා -පෙ- ජීවනාය රතං තායිත්වා -පෙ- කාසෙත ථොට්ඨධම්මං
ථුසිත්වා. -පෙ- මතසා ධම්මං විඤ්ඤාය පියරූපෙ ධම්මෙ ඤාපජ්ජති, අපටිය-
රූපෙ ධම්මෙ ඛ්‍යාපජ්ජති, අනුපට්ඨිතකායසති ච විහරති පරිභක්ඛවෙතසො,
තඤ්ච වෙතොවිමුත්තං පඤ්ඤාවිමුත්තං යථාභුතං තපපජාතාති යත්ඨස්ස තෙ
පාපකා අකුසලා ධම්මා අපරිභෙසා තිරුජ්ඣිනති. සො එවං අනුරොධවි-
රොධං සමාපනො යං කිඤ්චී වෙදනං වෙදෙති සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං
වා, සො තං වෙදනං අභිනන්දති අභිවදති අරේඛාසාය තීට්ඨති. තස්ස තං
වෙදනං අභිනන්දනො අභිවදනො අරේඛාසාය තීට්ඨතො, උප්පජ්ජති තන්ඤී. යා
වෙදනාසු තන්ඤී කුදුපදනං තස්සුපාදනපච්චයා භවො, භවපච්චයා
ජාති, ජාතිපච්චයා ජරා මරණං සොකපරිදෙව දුක්ඛදෙමසුප්පායාසා
සමඛවනති. එවමෙනස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛකඛනිස්ස සමුදයො හොති.

1. වුඛිතිමනිය, සො.   2. යාති, සි.   3. වඩ්ඛං සො. සි. කතථවි.
4. මොක්ඛවිකං, සි.   5. විඛගුලිකං, සො.   6. වුඛිතිමනිය, සො.
7. සමඛිතිගුණො, සො.   8. රජතියෙහි පෙමනියෙහි, සො.
9. පියරූපෙ භාරජ්ජති, සිමු.   10. අපටියරූපෙ ඛ්‍යාපජ්ජති, සිමු.
11. තස්ස උපාදනපච්චයා, සො.

62. මහණෙනි, ඒ කුමර ඉදුරන් පිනවන්නට නිසි වැඩිවියට පැමිණ ඉන්ද්‍රිය පරිපාකය ලදින් කුමරුන් කෙලෙහා යම් යම් කෙලිබවු ඇත් ද, එයින් කෙලිසි. ඒ කෙලි කෙසෙස යන්: කුඩාතලුල, දඹුකඩ, (කල්ලී ගාසුම), පිරිවැවුම, බුච්ඡකක, පත්ච්චානුලී, කුඩාරිය, කුඩාදුනු යන මෙයි.

63. මහණෙනි, ඒ කුමර (ඉදුරන් පිනවන්නට නිසි) වියපැමිණ මුහුකුරාගිය ඉදුරන් ඇති බවට පැමිණ පස්කම්ඟුණෙන් සමීර්පිත ව සිය ඉදුරන් පිනවයි. (කෙසේද?) ඉමෙ, කාන්තා, මිත්‍යාප, ප්‍රියරූප, කාමොපසංහිත, රජනිය, වක්කුර්විලෙය රූපයෙන් පිනවයි. ශ්‍රොත්‍රවිලෙයශබ්දයෙන් ... ශ්‍රාණවිලෙය ගතියෙන් ... ජ්‍යොතිවිලෙයරසයෙන්...ඉච්ච වූ කලණවූ මතවබ්භ, පියසැහැවී ඇති, කම්පුම ඇසිරිකල, සිත්අලවන්නට නිසි කායවිලෙය පහසින් පිනවයි.

64. හේ ඇසින් රු'දුක පියරූප වූ රූපයෙහි සාරාය කෙරෙයි. අප්‍රිය රූප වූ රූපයෙහි මහාපාද උපදවයි. අකුසල් සිතැති ව නො එලබ සිටි කාශියාසී ඇති ව ද මාස කෙරෙයි. යම් පල සමවනෙකැ ඒ පාමක වූ අකුසල්දහම්හු නිරවශෙම ව නිරුඳුම් වෙත් ද, ඒ වෙතොවිමුකතිය ද ප්‍රඥවිමුකතිය ද තත්වූ පරිදි නොදනී. හේ මෙහෙසින් රාගදෝම දෙකට පැමිණියේ සුඛ වේවයි, දුඛ වේවයි, අදුඛාසුඛ වේවයි, යම් කිසි වෙදනාවක් විදුනේ මේ ද, හේ ඒ වෙදනා (තෘණාමවත්) අභිනන්දනා මකෙරෙයි. (අනො සුවයෙකිති) බෙණේ. ගැලැගෙන සිටී. ඔහුට ඒ වෙදනායෙන් කුශ්ලාභව, බණනුවාභව, ගැලැගෙන සිටුවාභව තෘණා උපදී. වෙදනායෙහි යම් තන්ද්‍රියයක් ඇත් ද, ඒ උපාදන වෙයි. ඔහුට උපාදන ප්‍රත්‍යයෙන් භවය වෙයි. භවප්‍රත්‍යයෙන් ජාතී වෙයි. ජාතීප්‍රත්‍යයෙන් ජරාමරණශොකපරිදෙවදුඛ දොර්මනස උපායාසයෝ පහල වෙත්. මෙහෙසින් තෙල කෙවල දුඛප්‍රඤ්ඤායෙන් උදවීම වෙයි. කණින් ශබ්ද අසා ... තැහැගෙන් ගඳ අභ්‍රාණ කොට ... දිවින් රස අසව්ද කොට ... කසින් පහස වද ... මෙතෙන් දහම් දූත ප්‍රිය වූ දහම් අරමුණෙහි ඇල්. අප්‍රිය ඛමාලම්භනයෙහි විරෝධ කෙරේ. අකුසල් සිතැතිව නො එලබී කාශියාසී ඇතිව වාස කෙරේ. යම් පලසමවනෙකැ ඒ ලඞ්ච අකුසල් දහම්හු තියෙමව නිරුඳුම් වෙත් ද, ඒ වෙතොවිමුකතිය හා ප්‍රඥවිමුකතිය හා තත්වූ පරිදි නො දනී. හේ මෙහෙසින් අනුරෝධ විරෝධ දෙකට පැමිණියේ සුඛ වේවයි, දුඛ වේවයි, උපෙක්ඛා වේවයි, යම්කිසි වෙදනාවක් විදුනේ මේ ද, හේ ඒ වෙදනා අභිනන්දන කෙරේ, බෙණේ, ගැලැගෙන සිටී. ඒ වෙදනා අභිනන්දනා කරන බණන, ගැලැගෙන සිටුවා ඔහුට තෘණා උපදී. වෙදනායෙහි යම් තෘණායෙන් ඇත් ද, වේදිතවයයි. ඒ උපාදන වෙයි. ඔහුට උපාදනප්‍රත්‍යයෙන් භවය වෙයි. භවප්‍රත්‍යයෙන් ජාතී වෙයි. ජාතීප්‍රත්‍යයෙන් ජරාමරණ ශොකපරිදෙව දුඛ දොර්මනස උපායාසයෝ පහල වෙත්. මෙහේ තෙල කෙවල දුඛ ප්‍රඤ්ඤායෙන් උදවීම වන්නේ ය.

85 ඉධ භික්ඛවෙ තථාගතො ලොකෙ උප්පත්ති අරහං සමමා සමුද්ධො විජ්ජාවරණසමපනො සුගතො ලොකවිදු අනුත්තරො පුරිසදමමසාරථි සත්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො ගගවා. සො ඉමං ලොකං සදෙවකං සමාරකං සබ්බමකං, සස්සමණ්ඩ්‍රාහමිණිං පජං සදෙවමනුස්සං සගං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකතා පචෙදෙති. සො ධම්මං දෙසෙති ආදිකල්‍යාණං මෛජ්ඣකල්‍යාණං පරිචයාසානකල්‍යාණං සාත්ථං සම්බන්ධතං, කෙවලපරිපුණ්ණං පරිපුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති. තං ධම්මං සුණොති ගගපති වා ගගපතිපුතො වා අඤ්ඤාතරසමි. වා කුලෙ පච්චාජානො,¹ සො තං ධම්මං සුත්වා තථාගතො සඬං පටිලහති. සො තෙන සඬාපටිලාභෙන සමන්තාගතො ඉතිපටිසඤ්චිකඛති: සමොධො සරාවාසො රජාපථො, අබ්බොකාසො පබ්බජ්ජා; තසිදං සුකරං අගාරං අඤ්ඤාවසනා ඵකන්තාපරිපුණ්ණං ඵකන්තපරිපුද්ධං සබ්බලිඛිතං බ්‍රහ්මචරියං චරිතුං; යන්තූ තංගං කෙසමස්සං. ඔහාරෙත්වා කාසායානි චන්දානි අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජෙත්වන්ති. සො අපරෙත සමයෙන අප්පං වා භොගඛඛඤ්ඤං පහාය, මහන්තං වා භොගඛඛඤ්ඤං පහාය, අප්පං වා ඤාතිපරිවට්ටං පහාය, මහන්තං වා ඤාතිපරිවට්ටං පහාය, කෙසමස්සං ඔහාරෙත්වා කාසායානි චන්දානි අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජති.

86. සො ඵලං පබ්බජිතො සමානො භික්ඛුනං සිකඛාසාර්චසමාපනො පාණානිපාතං පහාය පාණානිපාතා පටිවිරතො භොති. නිභිතදණ්ඩො නිභිතසප්පො ලජ්ජි දයාපනො සබ්බපාණභුතභික්ඛානුකම්පි විහරති අදින්නාදුතං පහාය අදින්නාදුතා පටිවිරතො භොති. දින්නාදුති දින්නපාටිකඛි අපේතෙන සුවිභූතෙන අත්තනා විහරති. අබ්බමචරියං පහාය බ්‍රහ්මචාරී භොති ආරාමාරී වීරතො මේථුනා ගාමධම්මා. මුසාවාදං පහාය මුසාවාද පටිවිරතො භොති සච්චවාදී සච්චසකො ථෙතො² පච්චසිකො අවිසංවාදකො ලොකස්ස. පිසුණං³ වාවං පහාය පිසුණංය වාවාය⁴ පටිවිරතො භොති: ඉතො සුත්වා න අමුත්‍ර අකඛාතා ඉමේසං හෙදය, අමුත්‍ර සුත්වා න ඉමේසං අකඛාතා අමුසං හෙදය. ඉති භික්ඛාතං වා සකාතා සතිතාතං වා අනුපපදතා සමඤ්ඤාරාමො සමඤ්ඤො සමඤ්ඤාදී සමඤ්ඤකරණිං වාවං භාසිතා භොති. ඵරුසං වාවං පහාය ඵරුසාය වාවාය⁵ පටිවිරතො භොති: යා සා වාවා තෙලා කණ්ණසුඛා පෙමිඤ්ඤා ගදගඛිගමා පොරී බ්‍රහ්මචරිකන්තා බහුජතමිතාපා, තථාරුපි වාවං භාසිතා භොති. සමච්ඡසලාරං පහාය සමච්ඡසලාපා පටිවිරතො භොති: කාලවාදී භූතවාදී අන්ධවාදී ධම්මවාදී විතයවාදී නිධානචිතං වාවං භාසිතා⁶ කාලොත සාපදෙසං පරියන්තචිතං අන්ධසංභිතං.

1. පච්චාජානො, භෟ 2. ථෙතො, සඤ 3. පිසුණං, සී. කජ්චි
4. පිසුණංවාචා, සී කජ්චි 5. ඵරුසාවාචා, සී කජ්චි. 6. භාසිතාභොති, භෟ.

65. මහනෙති, මෙලොව අතීන් වූ, සමාක්ඛබ්බුභි වූ, විදුචරණ-සම්පන්න වූ, සුභව වූ, ලොකවිදි වූ, අනුකාරපුරුෂදම්පසාරථි වූ, දෙව-මනුෂ්‍යයනට ශාස්තෘ වූ, වතුසාහසාරවබ්බොධ කලා වූ, භාග්‍යවත් වූ තථාගත-යන් වහන්සේ පහල වනසේක. උත්වහන්සේ දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බමුන් සහිත මෙලොව, මහණ බමුණන් සහිත දෙවිමිතිසුන් සහිත පුජාව තමන් විසින් විශිෂ්ටඥනයෙන් පසක් කොට දන්වනසේක. උත්වහන්සේ ආදිකල්‍යාණ කොට මධ්‍යකල්‍යාණ කොට පශ්චිමකල්‍යාණ කොට සංඝ කොට සමාසඤ්ඤ කොට දහම් දෙසන සේක. කෙටිලපරිපුණී කොට පරිපුණී කොට බබ්බසර පවසන සේක. ගැහැවියන් හෝ ගැහැවිපුතෙක් හෝ එක්තරා නිවකුලයෙක උපනුවෙන් හෝ ඒ දහම් අසයි. හේ එදහම් අසා තථාගතයන් වහන්සේ කෙරෙහි සාදකා ලබයි. ඒ ශ්‍රද්ධා-ප්‍රතිලාභයෙන් සමකාගත වූයේ මෙසේ මෙතෙහි කෙරේ: “ගාතව්‍යාස සම්බාධය, (රුහාදි විසින්) රජෝමාගීය, ප්‍රවුජ්‍යා අභ්‍යවකාශය. හිතියෙහි වහනුවනු විසින් එකානන්තපරිපුණී, එකානන්තපරිපුණී, අධ්‍යාතමධ්‍යයද යන මේ බබ්බසර සරත්තට සුකර නොවේ. මම කෙහෙරවුළු බසා කභවත් හැඳ ගෙන් තික්ම පැවිදිදට පැමිණෙමි තම් මනා මැනුයි” කියයි. හේ පසු කලෙක අලු වූ හෝ හොඟසකකිය පියා, මහන් වූ හෝ හොඟසකකිය පියා, අලු වූ හෝ ඥතිපරිවර්තීය පියා, මහන් වූ හෝ ඥතිපරිවර්තීය පියා, කෙහෙමස් අපහරණ කොට කභවත් හැඳ ගෙන් තික්ම පැවිදිදට වදනේය.

66. හේ මෙසේ පැවිදිවූයේ, (අභිභිලෂ්‍යබ්බසාත) ශික්ෂාවට ද (ප්‍රඥාන-ශික්ෂාපදසම්බසාත) සාජ්චයට ද පැමිණියේ, පණිවා පියා පණිවායෙන් දුරුවූයේ වෙයි බහාතැබු දඹු ඇතියේ බහාලු සැත් ඇතියේ, ලජ්ජවූයේ, දයාවට පැමිණියේ, සමීපතනිසිනානුකම්පි ව වාස කෙරේ. අධිකාදන් පියා අධිකාදන් වැළැකියේ වෙයි. දුන්දු ගත්තේ, දුන්දු කැමැතිවනුයේ, නොහොර පිපිතුරු ආකමයෙන් වෙසේ. අබ්‍රහ්මචරීය පියා බබ්බසර ඇතියේ වෙයි. (මෙවුන් දමින්) දුරුකැසිරිම් ඇතියේ, ගැමිදහම් වන මෙමුච්ඡනෙත් විරත වෙයි. මුසවා පියා මුසවායෙන් වැළකියේ වෙයි. සත්‍යවාදී වූයේ, සත්‍යසකික ඇතියේ, සචිරච්චිත ඇතියේ, ඇඳුණ සුඛු බස් ඇතියේ, ලොකයා විසවාද නොකරනුයේ වෙයි. පිසුණු බස් පියා පිසුණු බසින් වැළකියේ වෙයි: මුත් බිඳිනු සඳහා මෙහිදී අසා එහි නොකියනු වෙයි එතැන අසා උත්බිඳිනු සඳහා මුතට නො කියනු වෙයි. මෙසෙසින් බුත් අය ගලපනු හෝ සමඬි මුච්චනට සකිනා දෙනු හෝ වෙයි. සමගරම් ව සමගරත ව සමඬියෙහි අභිනන්දනා ඇති ව සමගකරණබස් බණනු වෙයි. පරුස් බස් පියා පරුස් බසින් වැළකියේ වෙයි: නිදෙස් (බ්‍රහ්මචරී විසින්) කණ්ට සුවදෙන, පෙමට නිසි, ලගත්තා, (ගුණපරිපුණීතායෙන්) සුරවැසි, බොහො දෙනට ප්‍රිය, බොහො දෙනගේ මනවබන යම් බස් ඇත් ද, එබඳු බස් බණනු වෙයි, සම්පසලාප පියා පලපින් වැළකියේ වෙයි: බුණුවමනා කල්බලා බණන, දහම් බණන (මෙලෝපරලෝ) අරුත් ඇසිරි කොට බණන, නවලොවතුරු දහම් ඇසිරි කොට බණන, (සංචර - ප්‍රභාණ) විතය ඇසිරි කොට බණන, අනුකුකල්පි සකාරණ, පරිචේද ඇති, අතීසංගිත, ලෙහි ලා ගතසුඛු බස් බණනු වෙයි.

67. සො ජිජ්ජාමකුතතාමසමාරමො පටිච්චතො හොති. එකභතතිකො හොති රතකුපරතො¹ විරතො විකාරභොජනා. නව්වතිතවාදිතවිසුක-දසනා පටිච්චතො හොති. මාලාගකිවිලෙපනධාරණමිණ්ඨනවිකුසනට්ඨානා පටිච්චතො හොති. උච්චාසයනමහාසගනා පටිච්චතො හොති. ජාතරූප-රජතපටිග්ගහණා පටිච්චතො හොති. ආමකධඤ්ඤපටිග්ගහණා පටිච්චතො හොති. ආමකමංසපටිග්ගහණා පටිච්චතො හොති. ඉභ්භිකුමාරිකපටිග්ගහණා² පටිච්චතො හොති. දුඤ්ඤසපටිග්ගහණා පටිච්චතො හොති. අජෙලක-පටිග්ගහණා පටිච්චතො හොති. කුකකුට්ඨකරපටිග්ගහණා පටිච්චතො හොති. හජ්ඣගමාසසවලව්‍යාපටිග්ගහණා පටිච්චතො හොති. බ්බෙතතවච්ඡු-පටිග්ගහණා පටිච්චතො හොති. දුතෙතයපභිණ්ඨමනානුගොතා පටිච්චතො හොති. කග්ගිකකයා පටිච්චතො හොති. කුලාකුට්ඨ - කංසකුට්ඨ - මානකුට්ඨා පටිච්චතො හොති. උකෙකාවන - වඤ්චිත - තිකති - සාවිගොතා³ පටිච්චතො හොති. ඡේදන - වග - ඔකිත - විපරාමොත⁴ - ආලොප - සහසාකාරා පටිච්චතො හොති.

68. සො සනතුට්ඨො හොති කායපරිහාරියෙන⁵ විචරෙන කුච්ඡිපරි-හාරියෙන පිණ්ඩපාතෙන. යෙන යෙනෙව සකකමිති, සමාදයෙව පකකමිති. සෙය්‍යථාපි තාම පකඛිසකුණො⁶ යෙන යෙනෙව ඛෙති, සපතතහායෙව ඛෙති, එවමෙව භික්ඛු සනතුට්ඨො හොති කායපරිහාරියෙන විචරෙන කුච්ඡිපරිහාරියෙන පිණ්ඩපාතෙන. යෙන යෙනෙව⁷ පකකමිති, සමාදයෙව පකකමිති.

සො ඉමිනා අරියෙන පිලකඛකොන සමන්තාගතො අර්ඛිතතං අනවච්ඡ-සුඛං පටිසංචෙදෙති.

69. සො මකුචුතා රූපං දිස්වා හ නිමිතතභාගාහි හොති නානුඛ්‍යඤ්ජ-නභාගාහි. යත්වාධිකරණමේනං මකුචුඤ්ජියං අසංවුතං විහරන්තං අභිජ්ඣා-දොමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අනාසායවෙග්ගං, තස්ස සංවරාය පටිපච්ඡති, රකඛති මකුචුඤ්ජියං, මකුචුඤ්ජියෙ සංවරං ආපච්ඡති. යොසෙත හ සංගුං සුච්චා -පෙ- සාතෙත ගතිං සාසිච්චා -පෙ- ජීව්‍යාය රසං සාසිච්චා -පෙ- කායෙන ඵොට්ඨිබ්බං චුඛිච්චා -පෙ- මනසා ධම්මං විඤ්ඤාය න නිමිතතභාගාහි හොති නානුඛ්‍යඤ්ජනභාගාහි. යත්වාධිකරණමේනං මනිඤ්ජියං අසංවුතං විහරන්තං අභිජ්ඣාදොමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අනාසායවෙග්ගං, තස්ස සංවරාය පටිපච්ඡති, රකඛති මනිඤ්ජියං, මනිඤ්ජියෙ සංවරං ආපච්ඡති. සො ඉමිනා අරියෙන ඉඤ්ජියසංවරෙන සමන්තාගතො අර්ඛිතතං අඛ්‍යාසෙකසුඛං පටිසංචෙදෙති.

-
- 1. රතකුපරතො, මජ්ඣං. සො. PTS.
  - 2. ඉභ්භිකුමාරි පටිග්ගහණා, සි-කළුච්චි.
  - 3. සාවිගොතා, සො.
  - 4. විපරාමාතා, සි-කළුච්චි.
  - 5. කායපරිහාරියෙන, මජ්ඣං. සො. PTS. සි-කළුච්චි.
  - 6. පකඛිසකුණො, මජ්ඣං. සො.
  - 7. යො යෙන යෙනෙව, මජ්ඣං.

67. හේ (මූලධර්ම) ක්ෂිප්‍රාම හා (නිලතාණාදි) ගුහ්‍රාම (ජේදන-පවිතාදි) විකොපනායෙන් වැලකියේ වෙයි. රුක්‍රි භොජනයෙන් වැලැකියේ වෙයි. විකල්බොජනෙන් වැලැකියේ වෙයි. වෙකභක්තික වෙයි. තවනුගනු වගනු විසුළු දස්තෙන් වැලැකියේ වෙයි. මල්ගදවිලෙවුන් ධාරිමය මණ්ඩනය විගුණය යන මින් වැලැකියේ වෙයි. උසසුන් මහඅස්තෙන් වැලැකියේ වෙයි. රත්රිදි පිළිගැන්මෙන් වැලැකියේ වෙයි. අමුධාන්‍ය පිළිගැන්මෙන් වැලැකියේ වෙයි. අමුමස් පිළිගැන්මෙන් වැලැකියේ වෙයි. (පුරුෂානතර ගත) සත්‍රින් හා (තදන්‍ය) සත්‍රින් පිළිගැන්මෙන් වැලැකියේ වෙයි. (කැපකරා ඇරැමි වගයෙන් වන් මුත්) දුසිදස් පිළිගැන්මෙන් වැලැකියේ වෙයි. එළුසිරිපි පිළිගැන්මෙන් වැලැකියේ වෙයි. කුකුළුහුරා පිළිගැන්මෙන් වැලැකියේ වෙයි. ඇත් ගෙරි අස් වෙලඹ පිළිගැන්මෙන් වැලැකියේ වෙයි. කෝවන් පිළිගැන්මෙන් වැලැකියේ වෙයි. දුතකම් පිණිස තැන තැන යාමෙන්, තෙපුල්ගෙන ගෙන් ගෙට යන කුදුගමනින් වැලැකියේ වෙයි. ක්‍රය වික්‍රය දෙකින් වැලැකියේ වෙයි. කුලාකුට - කංසකුට - මානකුට විසින් වඤ්චා(නුළු) කිරීමෙන් වැලැකියේ වෙයි. ලස්ගැන්ම - නුළුකිරීම - මායා - සාවිච්චියෙන් (කුටිලප්‍රයෝගයෙන්) වැලැකියේ වෙයි. (අත්සිදීම ඇ) ජේදනය, වධය, (රජුඛකිතාදි) ඛකිතය, විපරාමොභය (සාගම් සිට මංචාගැරීම), ගම්වොලොගැන්ම, සාහසිකක්‍රියා යන මේසින් වැලැකියේ වෙයි.

68. හේ කායපරිහරණමාත්‍ර විවරයෙන් සත්‍යභව වෙයි. කුසස්පරි-හරණමාත්‍ර පිණ්ඩපාතයෙන් සත්‍යභව වෙයි. යම් යම් ම දිගෙක බැඳ ගේ ද, (අපටපරිකොරමාත්‍රය) ගෙන ම යෙයි. යම්ගේ පියා ඇති ශ්‍රීතියෙන් යම් යම් ම දිගෙකින් පියා වැහැර ගේ ද, පත්‍රගාර සහිත ව ම අගස නැග-ගත්තේ වේ ද, එපරිද්දෙන් ම මහණ කායපරිහරණමාත්‍ර විවරයෙහිද කුසස්පරිහරණමාත්‍ර පිණ්ඩපාතයෙහිද සතුටු වෙයි. යම් යම් ම දිගෙක බැඳ ගේ ද, (අපිපිරිකර) ගෙන ම යෙයි.

හේ මේ අරිසල් කඳින් සමකාගත වූගේ තමා තුළ අතවදුසුබය විදුන්නේය.

69. හේ ඇසින් රූඅරමුණු දක තිමිති ගන්තාසුලු නො වේ. අනු-වගසුන් ගත්තාසුලු නො වේ. යම් ගෙගෙකින් වක්‍රුරිඤ්ඤ අසංචාත කොට ගෙන වාස කරන කුලුන් ලමු අකුසල්දහම් වන අභිධ්‍යාදොමිතසායෝ ලුහුබැඳ ගැලගතින් ද, ඒ ඉන්ද්‍රියයාගේ සංවරය පිණිස පිළිපදන්නේය. වක්‍රුරිඤ්ඤ රත්තේය. වක්‍රුරිඤ්ඤෙහි සංවරයට වදන්නේය. කණින් ශබ්ද අසා ... නැගැගෙන් ගද අංශ්‍රාණ කොට ... දිවින් රජ අංචාද කොට ... කසින් පසස වැහැස ... සිතින් දහම් දුත නිමිතභාගි නො වේ. අනුච්ඡාදන ග්‍රාහි නො වේ. යම්ගෙගෙකින් මනිඤ්ඤ අසංචාත කොට ගෙන වාස කරන කුලුන් ලමු අසල්දහම් වන අභිධ්‍යාදොමිතසායෝ ලුහුබැඳ ගැලගතින් ද, ඒ මනිඤ්ඤයාගේ සංවරය පිණිස පිළිපදන්නේය. මනිඤ්ඤ රත්තේය. මනිඤ්ඤෙහි සංවරයට වදන්නේය. හේ මෙකී ඉන්ද්‍රියසංවරයෙන් සමකාගත වූගේ සියසහත්ති අව්‍යාභසක (කෙලෙස්මුහු නැති) සුබය විදුන්නේය.

70. සො අභික්ඛනනො පථික්ඛනනො සමපජානකාරී හොති, ආලොකිනෙ විලොකිනෙ සමපජානකාරී හොති, සමමිඤ්ජනෙ පසාරිතෙ සමපජානකාරී හොති, සඛිකාපිපතනවිවරධාරණෙ සමපජානකාරී හොති, අසිතෙ පිතෙ බාසිතෙ සාසිතෙ සමපජානකාරී හොති, උච්චාරපසාචකමම සමපජානකාරී හොති, ගලන සිතෙ නිසිතො සුතෙන ජාගරිතෙ භාසිතෙ භුණ්හිභාචෙ සමපජානකාරී හොති.

71. සො ඉමිනා ව අරියෙත සීලවඛනේත සමනනාගතො, ඉමිනා ව අරියෙත ඉන්ද්‍රියසංවරෙන සමනනාගතො, ඉමිනා ව සතිසමපජඤ්ඤා¹ සමනනාගතො විචිතතං සෙනාසතං භජති: අරඤ්ඤා රුක්ඛමුලං පබ්බතං කන්දරං කිරිගුහං සුසාතං වතපඪං අබොහාකාසං පලාලපුඤ්ජං. සො පච්ජාභතතං පිණ්ඩපාතපටික්ඛනනො නිභිද්ධි පලලඛිතං ආභුජ්ඣා, උජ්ජං කායං පණ්ඩාය, පරිමුඛං සතීං උපට්ඨපෙට්ඨා.

72. සො අභිජ්ඣා ලොකෙ පභාය විගතාභිජ්ඣේත වෙතසා විහරති, අභිජ්ඣාය විතතං පරිසොධෙති ඛ්‍යාපාදපඤ්ඤාසං පභාය අඛ්‍යාපනනවිතොනා විහරති සබ්බපාණභුතභිතානුකම්පී, ඛ්‍යාපාදපඤ්ඤාසං විතතං පරිසොධෙති. පිතමිඳ්ධං² පභාය විතතපිතමිඳ්ධො විහරති ආලොකසඤ්ඤාදී සතො සමපජානො, පිතමිඳ්ධා විතතං පරිසොධෙති, උඛ්ඛවචකුකකුච්චං පභාය අනුඛිතො විහරති අජ්ඣකතං වූපසනනවිතොනා, උඛ්ඛවචකුකකුච්චා විතතං පරිසොධෙති, විචිකිච්ජං පභාය තිණ්ණවිචිකිච්ජො විහරති අකථඛිකචි කුසලෙසු ධම්මෙසු, විචිකිච්ජාය විතතං පරිසොධෙති.

73. සො ඉමෙ පඤ්ඤාචරණෙ පභාය වෙතසො උපකක්ඛලෙසෙ පඤ්ඤාය දුබ්බලීකාරණෙ විච්චෙවච කාමෙහි විච්චෙ අකුසලෙහි ධම්මෙහි සවිතකකං සට්ඨාරං විචෙකජං පිනිසුඛං පඨමං කුභං³ උපසමපජ්ජ විහරති, සුත ව පරං භික්ඛමෙ භික්ඛු විතකකවිචාරානං වූපසමා අජ්ඣතතං සමපසාදනං වෙතසො ඵකොදිභාවං අවිතකකං අවිචාරං සමාහිජං පිනිසුඛං දුතියං කුභං උපසමපජ්ජ විහරති, පිනිසුඛං විචාරානං උපෙක්ඛකො -පෙ-තනිශං කුභං උපසමපජ්ජ විහරති, සුඛස්ස ව පනානා දුක්ඛස්ස ව පනානා -පෙ- වකුභං කුභං උපසමපජ්ජ විහරති.

74. සො වකුභුනා රුපං දිස්වා පියරුපෙ රුපෙ න සාරජ්ජති,⁴ අපපිඨරුපෙ රුපෙ න ඛ්‍යාපජ්ජති, උපට්ඨිතකායසති ව විහරති අපපමාණ-මෙතසො, තඤ්ච වෙතොවිමුක්ඛතීං පඤ්ඤාවිමුක්ඛතීං ගථා භුතං පජානාති සත්ථස්ස තෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති, සො ඵමං අනුරොධවිචාරොධවිපට්ඨනො යං කීඤ්චී වෙදනං වෙදෙහි සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා, සො තං වෙදනං තාභිතන්දුති කාභිවදෙහි තාණෙකාසාය තිට්ඨති, තස්ස තං වෙදනං අතභිතන්දුතො අතභිවදෙතො අතණෙකාසාය තිට්ඨතො යා වෙදනාසු තන්දි සා නිරුජ්ඣති තස්ස තන්දිනිරොධා උපාදුත නිරොධො, උපාදුතනිරොධා භවතිරොධො, භව-නිරොධා ජාතිනිරොධො, ජාතිනිරොධා ජරාමරණං සොකපරිදෙවදුක්ඛ-දෙමනසසුපායාසා නිරුජ්ඣති, ඵමමෙතස්ස කෙමලස්ස දුක්ඛකඛිකිස්ස තිරොධො හොති.

1. අරියෙත සතිසමපජඤ්ඤා, මජ්ඣ. 2. පිතමිඳ්ධං, මජ්ඣ.,
3. පඨමජ්ඣිකා, සීඞු. 4. පියරුපෙ න සාරජ්ජති, සී.

70. හේ ඉදිරිපත්වෙති දු වටාලා ඊමෙහි දු සමානප්‍රඥවෙත් දුන එය කරන්නේ වේ. ඉදිරි බැලීමෙහි ඔබමොබ බැලීමෙහි සමප්‍රානකාරී වේ. (අත්පා) බැකිලිමි දිගුකිරීමෙහි සමප්‍රානකාරී වේ. සහල හා පාසිවුරු බැරීමෙහි සමප්‍රානකාරී වේ හොප්‍රායෙහි පෙත්‍රයෙහි බාදුයෙහි ලෙග්‍රයෙහි සමප්‍රානකාරී වේ. මලමුක්සෙහි සමප්‍රානකාරී වේ. ගැමෙහි සිටීමෙහි හිදීමෙහි නිදීමෙහි නිදි වැරීමෙහි සිඳීමෙහි නිතබ බැව්හි සමප්‍රානකාරී වේ.

71. හේ මෙහි අංගීච්චසකකියෙහිදු සමකාගත වූයේ, මෙහි අංගී ඉද්දියසංවරයෙහිදු සමකාගත වූයේ, මෙහි සමානසමප්‍රජන්‍යයෙහිදු සමකාගත වූයේ ජනගුණ්‍ය සෙතසුත්තයෙහිදු සමකාගත වූයේ (දුනුපත්තිගෙත්-දුරෙහි වූ) අරත, (නකසා) රුක්මුල, සෙල, කදුර, දෙපවුරුතුර, සොහොන, ගැඹුරුවන, නොසත්අබවස, පිදුරුකිලි සි හේ පසුබත පිඹුචායෙන් වැලැකියේ උඩුකය ඉදිකොට තබා, කම්පනත් අතිමුඛ කොට සිහි එලවා, පලක් බැඳ හිදුනේය.

27. හේ පඤ්චාපාදකසකකියෙහි රාගය (විනෝමන විසින්) පියා, පාහු අභිධ්‍යා ඇතිසිතිත් වාස කෙරේ. අභිධ්‍යායෙන් සිත මුදවයි. ව්‍යාපාද සබ්බසාන ප්‍රඥේමය (ත්‍රොධිය) පියා සම්පනනිතිතානුකම්පි ව ව්‍යාපාදයට නො පත් සිතැති ව වාස කෙරේ. භ්‍යාධියෙන් සිත්සභත මුදවයි. ස්‍යානමිඤ්ච පියා පාහු ස්‍යානමිඤ්ච ඇතියේ, ආලෝක සංඥ ඇතියේ, සිහි ඇතියේ, නුවණැත්තේ වාස කෙරේ. ස්‍යාන මිඤ්චයෙන් සිත මුදවයි. ඔඥානා කොසානාය පියා අනුඤ්ඤා ව සියසතන සත්සුත් සිතැති ව වාස කෙරේ. ඔඥානාකොසානායෙන් සිත මුදවයි. විචිකිත්තා පියා තුඤ්චසිකිත් ඇති ව අනවද්‍යබමීයෙහි කපාකච්චකාර නැති ව වාස කෙරේ විචිකිත්තායෙන් සිත මුදවයි.

73 හේ විතොපකෙලය වන, ප්‍රඥව දුච්චකරණ වේ පඤ්චවරණයත් පියා කාමයෙන් වෙන් ව ම අකුසල්දහමින් වෙන් ව ම සවිතකී, සවිචාර, විවෙකජ ප්‍රීතිසුඛ ඇති ප්‍රචම්ඛාන උපයා වාස කෙරේ. තව ද මහණෙහි, මනණ මතුයෙහි විතකීවිචාර සන්තිදීමෙන් සියසතන්ති පැහැදීම කරන, උතුම් විතොකාග්‍රහාම ඇති, අවිතකී අවිචාර වූ සමාධියෙන් උපත් ප්‍රීතිසුඛ ඇති දම්භිධ්‍යාන උපයා වාස කෙරේ. ප්‍රීතියායෙන් ද විරාගයෙන් උපෙසනා ඇත්තේ ... තානිධ්‍යාන උපයා වාස කෙරේ... සුබද්‍රාවප්‍රකාණයෙන් ... වතුභිධ්‍යාන උපයා වාස කෙරේ.

74. හේ ඇසින් රු දුක ප්‍රියරූප රූපයෙහි රාග නො කෙරේ. අප්‍රියරූප රූපයෙහි ව්‍යාපාදයට නො පැමිණේ. එලඹ සිටි කාභියාහි ඇතියේ, මාභිවිතකසමත්චිත වූයේ, ගම් එලසමාපතනියෙක ඒ ලමු අකුසල් දහමිහු නියෙම ව තිරුඤ්ච වෙන් ද, ඒ වෙතොවිමුක්ති ප්‍රඥවිමුක්ති තත්වු පරිදි දකී. හේ මෙහෙසින් රාගදොම විප්‍රතිණ ව සුඛ වේවයි, දුඛ වේවයි, අදුඛාසුඛ වේවයි ගම් ම වෙදනාවෙක් වසුනේ වේද, හේ ඒ වෙදනාව (තෘණො) විසින් අභිතඤ්ඤා නො කෙරෙයි. (අනෝ සුඛයෙකි යි) නො බෙණේ ගැලැගෙන නොසිටී. ඒ වෙදනා අභිතඤ්ඤා නො කරන, තුභි විසින් නොබණන, ගැලැගෙන නො සිටුවනා ඔහට වෙදනායෙහි ගම් තඤ්ඤයෙන් ඇත් ද, ඒ තිරුඤ්ච වෙයි. ඔහුට තඤ්ඤිතරොධයෙන් උපාදන තිරොධ වෙයි. උපාදන තිරොධයෙන් භවතිරොධ වෙයි. භව-තිරොධයෙන් ජනිතිරොධ වෙයි. ජනිතිරොධයෙන් ජරාමරණ භොස-පරිදෙව දුඛදොමනසාගයෝ තිරුඤ්ච වෙයි. මෙහෙසින් තෙල කෙවලදුඛ පුඤ්ඤායෙන් තිරොධය වෙයි.

75. තොනෙන සද්දං සුඛාං පියරුපෙ සදෙද්ද -පෙ- කානෙන ගඤ්ඤිං සාසිනාං පියරුපෙ ගඤ්ඤිං -පෙ- ජ්ඣායා රසං සාසිනාං පියරුපෙ රසෙ -පෙ- කායෙන චොට්ඨබ්බං චුඤ්ඤිං පියරුපෙ චොට්ඨබ්බෙ -පෙ- මනසා ධම්මං විඤ්ඤාය පියරුපෙ ධම්මෙ න සාරජ්ඣති. අපපියරුපෙ ධම්මෙ න ඛ්‍යාපජ්ඣති, උපට්ඨිතකායසනී ච විහරති අපමාණමෙතසො. තඤ්ච චෙතොවිමුක්ඛාං පඤ්ඤාවිමුක්ඛාං යථාභූතං පජානාති යජ්ඣස්ස තෙ පාපකාං අකුසලා ධම්මා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති. සො ඵලං අනුරොධවිචාරොධවිපාතිනො යං කීඤ්චි¹ වෙදනං වෙදෙති සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමිසුඛං වා, සො නං වෙදනං නාහිනන්ති නාහිවදති නාපජ්ඣාසාය කිට්ඨති. තස්ස නං වෙදනං අනහිනන්ති අනහිවදන්තො අනපජ්ඣාසාය කිට්ඨන්තො යා වෙදනාසු නන්දී සා නිරුජ්ඣති. තස්ස නන්දීතිරොධා උපාදානතිරොධො, උපාදානතිරොධා භවතිරොධො, භවතිරොධා ජාතීතිරොධො, ජාතීතිරොධා ජරාමරණං සොකපරිදෙමදුක්ඛදෙමතසුපායාසා නිරුජ්ඣන්ති. ඵලමෙතස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛතඤ්ඤිතා නිරොධො හොති.

76. ඉමං ඛො මෙ භූමෙහ භික්ඛවෙ ඤ්ඤිතොත කණ්ඨාසඛිඛයවිමුක්ඛාං ධාරෙථ. සාතිං පන භික්ඛුං² කෙවට්ටසුතං මහාතණ්ඤාජාලං³ - කණ්ඨාසඛිඛාචං³ පටිමුක්ඛන්ති.

ඉදම්චොචි භගවා. අත්තමනා තෙ භික්ඛු භගවතො භාසිතං අභිනන්ති.

මහාතණ්ඤාසඛිඛයසුතං අට්ඨමං.

1. 4. 9.

මහාඅසසපුරස්සනං

1. ඵලං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා අපඤ්ඤාසු විහරති අසසපුරං නාම අඛ්ඤානං නිගමො. තත්ථ ඛො භගවා භික්ඛු අමනෙතසී: භික්ඛවො'ති. හදනෙතති තෙ භික්ඛු භගවතො පට්ටසොසුං. භගවා ඵතදචොචි:

2. සමණොති චො භික්ඛවෙ ජනො සඤ්ජානාති. භූමෙහ ච පන කෙ භූමෙහති පුට්ඨා: සමානා සමණමහාති පටි ජානාථ. තෙසං චො භික්ඛවෙ ඵලං සමඤ්ඤානං සතං ඵලමපට්ඨඤ්ඤානං සතං “යෙ ධම්මා සමණකරණා ච බ්‍රාහ්මණකරණා ච තෙ ධම්මෙ සමාදාය වතතිස්සාම. ඵලං නො අමානං සමඤ්ඤා ච අයං සච්චා: භවිස්සති පට්ඨඤ්ඤා ච භූතා. යෙසඤ්ච මයං විචරපිණිපාතසෙතාසනභිලානපච්චයභෙසජ්ජපරිකාරං⁴ පරිභුඤ්ජාම, තෙසං තෙ කාරා අමෙහසු මහපථලා භවිස්සන්ති මහානිසංසා. අමානං කඤ්ඤාමායං පබ්බජජා අවඤ්ඤා: භවිස්සති සඵලා සඋදයාති”⁵ ඵලං භි චො භික්ඛවෙ සිතතිතබ්බං.

1. කීඤ්චි, PTS. 2. සාතිං භික්ඛුං, සි. 3. සඛිඛාචං, සි.
4. පරිකාරො, සා. සි.-කපථි. 5. සඋදයාති, සිමු.

75. කණින් යඛිද අසා ප්‍රියරූපශබ්දගෙහි ... ශ්‍රාණයෙන් ගනී
 ආශ්‍රාණ කොට ප්‍රිය රූපගතියෙහි ... දිවත් රස ආස්වාද කොට ප්‍රියරූප
 රසගෙහි ... කසින් ඝභභි පැහැස ප්‍රියරූපස්වභාවෙහි ... මනසින් දහම්
 දහ ප්‍රියරූප ධර්මාලම්බනයෙහි රාග නො කෙරේ. අප්‍රියරූපධර්මාලම්බනයෙහි
 ව්‍යාපාද නො කෙරේ. එළඹිපිරි කාශියාසි ඇතිව මාභිවිතතසමන්විත ව
 වාස කෙරේ. යම් පලයමවනෙක දී ඒ ලබු අකුසල් දහමිහු නිශෙස ව
 තිරුඳු වෙත් ද, ඒ වෙතොවිමුත්ති ද ප්‍රඥවිමුත්ති ද කන් වූ පරිදි
 දනී. ජේ මෙසෙසින් අනුරොධවරොධවිප්‍රභීණ වුජේ හුඛ වේවසි, දුඛ
 වේවසි, අදුඛාසුඛ වේවසි යම් වෙදනාවක් විදුජේ වේද, ජේ ඒ වෙදනා
 අභිනන්දනා නො කෙරේ, නො බෙණේ, ගැලගෙන නොසිටී. ඒ වේසින
 අභිනන්දනා නොකරන, නොබණන, ගැලගෙන නොසිටුනා ඔහට
 වෙදනාගෙහි යම් නන්දියෙන් ඇත් ද, ඒ තිරුඳු වෙයි. ඔහට
 නන්දිතිරොධයෙන් උපාදනතිරොධ වෙයි. උපාදනතිරොධයෙන් හව-
 තිරොධ වෙයි. හවතිරොධයෙන් ජාතිතිරොධ වෙයි. ජාතිතිරොධයෙන්
 ජරාමරණ ශොකපරිදේව දුඛදොෂේනස උපායායයෝ තිරුඳු වෙති.
 මෙසෙසින් තෙල කෙවලදුඛපුඤ්ජයායේ තිරොධය වෙයි.

76. මහණෙනි, තෙපි සැකෙවත් දෙසු මාසේ මේ තණතාසඛධය-
 විමුත්තිය (විමුත්තිපටිලාහගෙකු වූ දෙසනාව) ධරව. කෙවුළුපුත් සාතිමඝණ
 මහා තාඝණ දුලෙහි - මහා තාඝණා සඛිඝාවගෙහි (බන්ධනයෙහි) පිලිමුතුචකු
 (පිවිසියකු) කොට ධරවසි වදලක.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ මහාතණතාසඛධය සුත්‍රය වදලුණේක.
 සීගමන (තුටුසිත්) ඇති ඒ මහණහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ භාෂිතය
 අභිනන්දනා කලහ.

මහාතණතාසඛධය සුත්‍රය අවමැහිසි.

1. 4. 9.

මහාඅස්සපුර සුත්‍රය

1. මු ා විසින් මෙසේ අහනලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ
 අඛක ජනපදයෙහි අභුරටවැසියන්ගේ අස්සපුර නම් නියමගමහි වැඩවසන
 සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ 'මහණෙනි'යි මහණන් ඇමිතු-
 සේක. ඒ මහණහු 'වහන්සේ'යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිලිවදන් දුන්හ.
 භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වදලුණේක:

2. මහණෙනි, මහදෙනේ නොප 'ඉමණයක, ඉමණයක'යි හඳුනන්-
 නේය. තෙපිදු 'තෙපි කවරහු'යි පුළුවුණ්තා ලදුව 'ඉමණයමහ'යි පිලින කරව.
 මහණෙනි, මෙබඳු තම ඇති, මෙබඳු පිලින දෙන ඒ නොප විසිනුදු "ඉමණ
 කරණ (පවි සමණ කරණ) බ්‍රාහ්මණකරණ (පවි බහන) යම් ධම් ඇත් ද, ඒ
 ධම්සමාදාන විසින් ගෙන වැටෙමික. මෙසේ වත්ම, අපගේ මේ ඉමණ
 සංඥව සත්‍ය වෙයි. ප්‍රතිඥ ද යථාච වෙයි. අපි යම් ම කෙතෙකුත්ගේ
 සිවුරු පිඹුවා සෙතහුත් සිලත්පස බෙතෙන් පිරිකර වලද කරමෝ ද,
 උත් අප කෙරෙහි කරන ඒ උපකාරයෝ මහත්ඵල මහාතායංග වෙති.
 අපගේ ද මේ පැවිද්ද අවකාශ වෙයි, සඵල වෙයි, සවාද්ධික වෙයි"
 කියා මෙසෙසින් මහණෙනි, තොප කික්මෙන්තේ මැනව.

3. කතමෙ ච භික්ඛවෙ ධම්මො සමණකරණො ච බ්‍රාහ්මණකරණො ච?

4. භිරොත්තපෙපන සමන්තාගතා හවිසාමානි එවං හි වො භික්ඛවෙ සික්ඛිතබ්බං.¹

5. සියො ඛො පන භික්ඛවෙ තුමහාකං එවමස්සා: භිරොත්තපෙපනමහා² සමන්තාගතා. අලමෙත්තාවතා, කතමෙත්තාවතා. අනුපපතො නො සාමඤ්ඤචෝ නත්ථි නො කිඤ්චි උත්තරිං කරණීයන්ති තාවතකෙනෙව තුට්ඨිං අපචේය්‍යාථ.

6. අාරොවයාමි වො භික්ඛවෙ, පටිච්චෙදයාමි වො භික්ඛමම: මො වො සාමඤ්ඤචජිකානං සතං සාමඤ්ඤචෝ පරිභාසි සති උත්තරිං කරණීයෙ. කිඤ්ච භික්ඛවෙ උත්තරිං කරණීයං? 'පරිසුද්ධො නො කායසමාවාරො හවිසානි උත්තානො විච්චො න ච ඡිද්දවා සංවුත්තො ච. තාය ච පන පරිසුද්ධමනොසමාවාරතාය නෙවත්තානුක්කංසිසාම, න පරං වමභිසාමා'ති එවං හි වො භික්ඛවෙ සික්ඛිතබ්බං.

7. සියො ඛො පන භික්ඛවෙ තුමහාකං එවමස්සා: භිරොත්තපෙපනමහා සමන්තාගතා, පරිසුද්ධො නො කායසමාවාරො. අලමෙත්තාවතා, කතමෙත්තාවතා. අනුපපතො නො සාමඤ්ඤචො. නත්ථි නො කිඤ්චි³ උත්තරිං කරණීයන්ති තාවතකෙනෙව තුට්ඨිං අපචේය්‍යාථ.

8. අාරොවයාමි වො භික්ඛවෙ, පටිච්චෙදයාමි වො භික්ඛවෙ: මො වො සාමඤ්ඤචජිකානං සතං සාමඤ්ඤචෝ පරිභාසි සති උත්තරිං කරණීයෙ. කිඤ්ච භික්ඛවෙ උත්තරිං කරණීයං? 'පරිසුද්ධො නො වච්චසමාවාරො හවිසානි උත්තානො විච්චො න ච ඡිද්දවා සංවුත්තො ච. තාය ච පන පරිසුද්ධමනොසමාවාරතාය නෙවත්තානුක්කංසිසාම න පරං වමභිසාමා'ති⁴ එවං හි වො භික්ඛවෙ සික්ඛිතබ්බං.

9. සියො ඛො පන භික්ඛවෙ තුමහාකං එවමස්සා: භිරොත්තපෙපනමහා සමන්තාගතා, පරිසුද්ධො නො කායසමාවාරො, පරිසුද්ධො වච්චසමාවාරො. අලමෙත්තාවතා, කතමෙත්තාවතා. අනුපපතො නො සාමඤ්ඤචො. නත්ථි නො කිඤ්චි උත්තරිං කරණීයන්ති තාවතකෙනෙව තුට්ඨිං අපචේය්‍යාථ.

10. අාරොවයාමි වො භික්ඛවෙ, පටිච්චෙදයාමි වො භික්ඛවෙ: මො වො සාමඤ්ඤචජිකානං සතං සාමඤ්ඤචෝ පරිභාසි සති උත්තරිං කරණීයෙ. කිඤ්ච භික්ඛවෙ උත්තරිං කරණීයං? 'පරිසුද්ධො නො මනොසමාවාරො හවිසානි උත්තානො විච්චො න ච ඡිද්දවා සංවුත්තො ච තාය ච පන පරිසුද්ධමනොසමාවාරතාය නෙවත්තානුක්කංසිසාම, න පරං වමභිසාමා'ති⁵ එවං හි වො භික්ඛවෙ සික්ඛිතබ්බං.

11. සියො ඛො පන භික්ඛවෙ තුමහාකං එවමස්සා: භිරොත්තපෙපනමහා සමන්තාගතා, පරිසුද්ධො නො කායසමාවාරො, පරිසුද්ධො වච්චසමාවාරො, පරිසුද්ධො මනොසමාවාරො. අලමෙත්තාවතා, කතමෙත්තාවතා. අනුපපතො නො සාමඤ්ඤචෝ. නත්ථි නො කිඤ්චි උත්තරිං කරණීයන්ති තාවතකෙනෙව තුට්ඨිං අපචේය්‍යාථ.

1. සික්ඛිතබ්බන්ති, සා. 2. භිරොත්තපෙපනමහ, මජ්ඣ. සා. PTS.
3. නත්ථි කිඤ්චි, සා. 4. නෙවත්තානුක්කංසෙයාම, මජ්ඣ.
5. වමභිසාමා, මජ්ඣ.

3. මහණෙනි, ඉමණකරණ - බ්‍රාහ්මණකරණ ධර්මයෝ කවරහ යන්:

4. “හිරි ඔතප් දෙකින් සමකාගත වමිහ”යි මහණෙනි, මෙසෙසින් තොප හික්මෙන්නේ මැනව.

5. මහණෙනි, තොපට මෙබඳු සිතෙක් විය හෙන්නේය: “හිරි ඔතප් දෙකින් සමකාගත වමිහ. එමතුයෙන් පමණ වෙයි. එමතුයෙන් මහණුවම් කරන ලදී. අප විසින් ශ්‍රාමණ්‍යාච්ඡා ලැබිණ. අපට මතුයෙහි කරණි කිසිදු නැති” යි එතෙකින් ම තුශ්තට පැමිණෙන්නාව.

6. මහණෙනි, තොප බෙණෙමි, මහණෙනි, තොප දන්වමි: මතුයෙහි කරණි තිබිය දී, ශ්‍රාමණ්‍යාර්ථව සිටුතා තොපගේ ශ්‍රාමණ්‍යාච්ඡා (මාගී හා ඵල) තහමක් පිරිහියේවා. මහණෙනි, මතුයෙහි කරණි තම කිමෙක යන්: “අපගේ කායසමාචාර පිරිසිදු වෙයි, තොමුවහ වෙයි, විවාහ වෙයි, සිදුරැති නො වෙයි, සංවාත ද වෙයි. ඒ පරිශුද්ධ(පරමසලෝඛ) කායසමාචාරතායෙහි තමන් නො ම හුවමිහ, මෙරමා නොගරහමිහ” යි මහණෙනි, මෙසෙසින් තොප හික්මෙන්නේ මැනව.

7. මහණෙනි, තොපට මෙබඳු සිතෙක් විය හෙන්නේය: “හිරිඔතප් දෙකින් සමකාගත වමිහ. අපගේ කායසමාචාරපිරිසිදු වෙයි. එමතුයෙන් පමණ, එතෙකින් මහණුවම් කරන ලදී. අප විසින් ශ්‍රාමණ්‍යාච්ඡා ලැබිණ. අපට මතුයෙහි කරණි කිසිදු නැති” යි එතෙකින් ම තුශ්තට පැමිණෙන්නාව.

8. මහණෙනි, තොප බෙණෙමි, මහණෙනි, තොප දන්වමි: මතුයෙහි කරණි තිබියදී, ශ්‍රාමණ්‍යාර්ථව සිටුතා තොපගේ ශ්‍රාමණ්‍යාච්ඡා තහමක් පිරිහියේවා. මහණෙනි, මතුයෙහි කරණි තම කිමෙක යන්: “අපගේ වාක්සමාචාර පිරිසිදු වෙයි, තොමුවහ වෙයි, විවාහ වෙයි, සිදුරැති නොවෙයි, සංවාත ද වෙයි. ඒ පරිශුද්ධ(පරමසලෝඛ) වාක්සමාචාරතායෙහි තමන් නො ම හුවමිහ. මෙරමා නොගරහමිහ” යි මහණෙනි, මෙසෙසින් තොප හික්මෙන්නේ මැනව.

9. මහණෙනි, තොපට මෙබඳු සිතෙක් විය හෙන්නේය: “හිරිඔතප් දෙකින් සමකාගත වමිහ. අපගේ කායසමාචාර පිරිසිදු වෙයි, වාක්සමාචාර පිරිසිදු වෙයි. එමතුයෙන් පමණ, එමතුයෙන් මහණුවම් කරන ලදී. අප විසින් ශ්‍රාමණ්‍යාච්ඡා ලැබිණ. අපට මතුයෙහි කරණි කිසිදු නැති” යි එතෙකින් ම තුශ්තට පැමිණෙන්නාව.

10. මහණෙනි, තොප බෙණෙමි, මහණෙනි, තොප දන්වමි: මතුයෙහි කරණි තිබියදී, ශ්‍රාමණ්‍යාර්ථව සිටුතා තොපගේ ශ්‍රාමණ්‍යාච්ඡා තහමක් පිරිහියේවා. මහණෙනි, මතුයෙහි කරණි තම කිමෙක යන්: “අපගේ මනාසමාචාර පිරිසිදු වෙයි, තොමුවහ වෙයි, විවාහ වෙයි, සිදුරැති නො වෙයි, සංවාත ද වෙයි. ඒ පරිශුද්ධ(පරමසලෝඛ) මනාසමාචාරතායෙහි තමන් නො ම හුවමිහ. මෙරමා නොගරහමිහ” යි මහණෙනි, මෙසෙසින් තොප හික්මෙන්නේ මැනව.

11. මහණෙනි, තොපට මෙබඳු සිතෙක් විය හෙන්නේය: “හිරිඔතප් දෙකින් සමකාගත වමිහ. අපගේ කායසමාචාර පිරිසිදු වෙයි, වාක්සමාචාර පිරිසිදු වෙයි, මනාසමාචාර පිරිසිදු වෙයි. එමතුයෙන් පමණ වෙයි, එමතුයෙන් මහණුවම් කරන ලදී. අප විසින් ශ්‍රාමණ්‍යාර්ථය ලැබිණ. මතුයෙහි අපට කරණි කිසිදු නැති” යි එතෙකින් ම තුශ්තට පැමිණෙන්නාව.

12. ආරොචයාමි වො භික්ඛවෙ, පටිච්චෙදයාමි වො භික්ඛවෙ: මා වො සාමඤ්ඤඤජචිකානං සතං සාමඤ්ඤඤජො පරිභාසි සති උතතරිං කරණීයෙ කිඤ්ච භික්ඛවෙ උතතරිං කරණීයං? 'පරිසුඤ්ඤා නො ආජ්චො හවිසාති උතතානො විචචො න ච ජ්ඤාමා සංවුඤ්ඤා ච. තාය ච පන පරිසුඤ්ඤා-ජ්චතාය තෙවන්තානුක්ඛංසිසාම, න පරං වමනිසාමා'ති එවං හි වො භික්ඛවෙ සිකඛිතබ්බං.

13. සියං ඛො පන භික්ඛවෙ භුමහානං එවමිසා: හිරොතතපොනමහා සමන්තාගතා, පරිසුඤ්ඤා නො කායසමාචාරො, පරිසුඤ්ඤා චිච්චමාචාරො, පරිසුඤ්ඤා මනොසමාචාරො, පරිසුඤ්ඤා ආජ්චො. අලමෙතතාවතා, කතමෙතතාවතා. අනුපපතො නො සාමඤ්ඤඤජො. තඤ්චි නො කිඤ්චි උතතරිං කරණීයතති තාවතකෙනෙව භුට්ඨිං ආපඤ්ජය්‍යාථ.

14. ආරොචයාමි වො භික්ඛවෙ, පටිච්චෙදයාමි වො භික්ඛවෙ: මා වො සාමඤ්ඤඤජචිකානං සතං සාමඤ්ඤඤජො පරිභාසි සති උතතරිං කරණීයෙ. කිඤ්ච භික්ඛවෙ උතතරිං කරණීයං? 'ඉඤ්ඤියෙසු ඉතතඤ්ඤාරා හවිසාම: චක්ඛනා රූපං දිඤ්ඤා න නිමිතතඤ්ඤාති තානුබ්බඤ්ජනගාහි. යන්තාධිකරණ-මෙතං චක්ඛනඤ්ඤියං අසංවුඤ්ඤා විහරන්තං අභිජ්ඣාදෙමනසා පාපකා අකුසලා ධම්මා අන්තාසවෙය්‍යං, තස්ස සංචරාය පටිපඤ්ඤාම, රක්ඛිසාම චක්ඛනඤ්ඤියං, චක්ඛනඤ්ඤියෙ සංචරං ආපඤ්ජය්‍යාම. සොතෙත සද්දං සුච්චා -පෙ- ඤාතෙත ගඤ්ඤා සාධිච්චා -පෙ- ජ්චතාය රසං සාධිච්චා -පෙ- කායෙත චොට්ඨබ්බං චුභිච්චා -පෙ- මතසා ධම්මං විඤ්ඤාය න නිමිතතඤ්ඤාති තානුබ්බඤ්ජනගාහි. යන්තාධිකරණමෙතං මනිඤ්ඤියං අසංවුඤ්ඤා විහරන්තං අභිජ්ඣාදෙමනසා පාපකා අකුසලා ධම්මා අන්තාසවෙය්‍යං, තස්ස සංචරාය පටිපඤ්ඤාම, රක්ඛිසාම මනිඤ්ඤියං, මනිඤ්ඤියෙ සංචරං ආපඤ්ජය්‍යාමා'ති එවං හි වො භික්ඛවෙ සිකඛිතබ්බං.

15. සියං ඛො පන භික්ඛවෙ භුමහානං එවමිසා: හිරොතතපොනමහා සමන්තාගතා, පරිසුඤ්ඤා නො කායසමාචාරො, පරිසුඤ්ඤා චිච්චමාචාරො, පරිසුඤ්ඤා මනොසමාචාරො, පරිසුඤ්ඤා ආජ්චො. ඉඤ්ඤියෙසුමහා ඉතතඤ්ඤාරා. අලමෙතතාවතා, කතමෙතතාවතා. අනුපපතො නො සාමඤ්ඤඤජො. තඤ්චි නො කිඤ්චි උතතරිං කරණීයතති තාවතකෙනෙව භුට්ඨිං ආපඤ්ජය්‍යාථ.

16. ආරොචයාමි වො භික්ඛවෙ, පටිච්චෙදයාමි වො භික්ඛවෙ: මා වො සාමඤ්ඤඤජචිකානං සතං සාමඤ්ඤඤජො පරිභාසි සති උතතරිං කරණීයෙ. කිඤ්ච භික්ඛවෙ උතතරිං කරණීයං? 'භොජනෙ මතතඤ්ඤානො හවිසාමි. පටිගඛිං සොතිසො ආහාරං ආහරිසාම: 'නෙව දව්‍යා න මිදාය න මණ්ඩිතාය න චිකුසතාය, යාවච්චෙව ඉමිසං කායස්ස සිතියා යාපතාය විතිංසුපරතියා බ්‍රහ්මචරියානුක්ඛගාය. 'ඉති පුරාණඤ්ච චෙදනං පටිගඛිං¹ න චිකුස වෙදනං න උපාදෙසාමි.² යාත්‍රා ච මෙ හවිසාති අතච්චතා ච එංසුපිභාරොචා'ති එවං හි වො භික්ඛවෙ සිකඛිතබ්බං.

1. පටිගඛිං, මජ්. සං. 2. න උපාදෙසාමි, මජ්. සං. 2.

12. මහණෙනි, තොප බෙණෙමි, මහණෙනි, තොප දන්වමි: මතුයෙහි කරණී තිබියදී, ශ්‍රාමණ්‍යාර්ථිව සිටුවනා තොපගේ ශ්‍රාමණ්‍යාර්ථය නතමක් පිරිහී යේවා. මහණෙනි, මතුයෙහි කරණී නම් කීමෙක යත්: ‘අපගේ ආර්ථ පිරිහිලි වෙයි, තො මුළුත වෙයි, විවාහ වෙයි, සිඳුරැකි නො වෙයි, සංවාහ ද වෙයි. ඒ පරිශුඛාජ්චතායෙකුදු නමක් නො මි සුචම්භ. මෙරමා නො ගරහමහ’ යි මහණෙනි, මෙහෙයින් තොප හික්මෙන්නේ මෑතාව.

13. මහණෙනි, තොපට මෙබඳු සිතෙක් විය හෙන්නේය: ‘හිරිඹිතප් දෙකින් සමන්වාගතයම්භ අපගේ කායසමාචාර පිරිහිලි වෙයි, වෘක්ඛමාචාර පිරිහිලි වෙයි, මනාසමාචාර පිරිහිලි වෙයි, ආර්ථ පිරිහිලි වෙයි. එමතුයෙන් පමණ වෙයි, එමතුයෙන් මහණුවම් කරන ලදී. අප විසින් ශ්‍රාමණ්‍යාර්ථය ලැබිණ. අපට මතුයෙහි කරණී කිසිදු නැති’ යි එතෙකින් ම තුස්තට පෑමිණෙන්නාව.

14 මහණෙනි, තොප බෙණෙමි, මහණෙනි, තොප දන්වමි: මතුයෙහි කරණී තිබියදී, ශ්‍රාමණ්‍යාර්ථි ව සිටුවනා තොපගේ ශ්‍රාමණ්‍යාර්ථය නතමක් පිරිහීයේවා. මහණෙනි, මතුයෙහි කරණී නම් කීමෙක යත්: ‘ඉන්ද්‍රියෙහි ගුණාදාර ඇතියමෝ වම්භ: ඇසින් රුඳරමුණු දැක තිමිති නොගන්නා සුල්ලමෝ අනුවාසඤ්ඤා නො ගන්නා සුල්ලමෝ වම්භ. යමක් හෙතුකොට ගෙන වක්ඛරිත්‍රිය අසංවාහ කොට වාස කරන තුලුන් අභිධ්‍යාදොමිතසා සබ්ධ්‍යාත ලමු අතුසල් දහමිහු පුත්‍රබාද ගැලෑ ගතින් ද, ඒ වක්ඛරිත්‍රියයාගේ සංවරණ පිණිස පිළිපදුම්භ, වක්ඛරිත්‍රිය රකුම්භ, වක්ඛරිත්‍රියෙහි සංවරයට පෑමිණෙම්භ. කණින් සද අරමුණු අසා ... ශ්‍රාණයෙන් ගතියලබ්භ ආශ්‍රාණ කොට ... දිවින් රහඅරමුණු ආසවාද කොට ... කසින් සාහිලබ්භ සසී කොට ... මනසින් ඛමාලබ්භ දැන තිමිති ගන්නාසුල්ලමෝ, අනු වාසඤ්ඤා ගන්නාසුල්ලමෝ නොවම්භ. යමක් හෙතු කොට ගෙන මනිත්‍රිය අසංවාහ කොට වාස කරන තුලුන් අභිධ්‍යාදොමිතසා සබ්ධ්‍යාත ලමු අතුසල් දහමිහු පුත්‍රබාද ගැලෑ ගතින් ද, ඒ මනිත්‍රියයාගේ සංවරණ පිණිස පිළිපදුම්භ, මනිත්‍රිය රකුම්භ, මනිත්‍රියෙහි සංවරයට පෑමිණෙම්භ’ යි මහණෙනි, මෙහෙයින් තොප හික්මෙන්නේ මෑතාව.

15. මහණෙනි, තොපට මෙබඳු සිතෙක් විය හෙන්නේය: ‘හිරිඹිතප් දෙකින් සමන්වාගතයම්භ. අපගේ කායසමාචාර පිරිහිලි වෙයි, වෘක්ඛමාචාර පිරිහිලි වෙයි, මනාසමාචාර පිරිහිලි වෙයි, ආර්ථ පිරිහිලි වෙයි, ඉන්ද්‍රියෙහි ගුණාදාරයම්භ. එමතුයෙන් පමණ වෙයි, එමතුයෙන් මහණුවම් කරනලදී. අප විසින් ශ්‍රාමණ්‍යාර්ථය ලැබිණ. අපට මතුයෙහි කරණී කිසිදු නැති’ යි එතෙකින් මතු තුස්තට පෑමිණෙන්නාව.

16. මහණෙනි, තොප බෙණෙමි, මහණෙනි, තොප දන්වමි: මතුයෙහි කරණී තිබියදී, ශ්‍රාමණ්‍යාර්ථිව සිටුවනා තොපගේ ශ්‍රාමණ්‍යාර්ථය නතමක් පිරිහීයේවා. මහණෙනි, මතුයෙහි කරණී නම් කීමෙක යත්: ‘හොජනයෙහි මාත්‍රඥ වම්භ. තුවණින් පස්විතා අහර වලදම්භ. (කෙසේය යත්:) දවස පිණිස නො ම වෙයි, මීදග පිණිස නො ම වෙයි, මණ්ඩනය පිණිස නො ම වෙයි, විභූෂණය පිණිස නො ම වෙයි. මේ කායයාගේ ස්ථිති පිණිස යැපිම් පිණිස විභිංසා සන්තිදුටතුව පිණිස බ්‍රහම්චයඝීයට අනුග්‍රහ පිණිස වත් මුත් අත් අපියක් පිණිස නො වෙයි. ‘මෙහෙයින් (නොවැලදීමෙන් වූ) පැරැණි වෙදනා නසමි. නව්‍ය වෙදනාත් නො උපදවමි. මාගේ ජීවිතයාත්‍රා ද වෙයි. අතවදුහා හා පහසුවිතරණ වෙති’ යි කියායි. මහණෙනි, මෙහෙයින් තොප හික්මෙන්නේ මෑතාව.

17. සීයා බො පත භික්ඛවෙ භුමාකං එවමස්සා: හිරොතතපොතභා:1 සමන්තාගතා, පරිසුඤ්ඤා නො කායසමාචාරො, පරිසුඤ්ඤා චච්ඡමාචාරො, පරිසුඤ්ඤා මනොසමාචාරො, පරිසුඤ්ඤා ආජ්චො, ඉන්ද්‍රියෙසුමා භුතතඤ්ඤා, භොජනෙ මත්තඤ්ඤානො. අලමෙත්තාවතා, කතමෙත්තාවතා. අනුපපතො නො සාමඤ්ඤානො. නත්ථි නො කිඤ්ඤි උතතරිං කරණීයන්ති තාවතකෙනෙව භුට්ඨිං ආපජෙජ්ජයාථ.

18. ආරොචයාමි වො භික්ඛවෙ, පටිච්චදයාමි වො භික්ඛවෙ: මා වො සාමඤ්ඤානිකානං සතං සාමඤ්ඤානො පරිහාසි සති උතතරිං කරණීයො. කිඤ්ඤා භික්ඛවෙ උතතරිං කරණීයං? ජාගරියං අනුසුතතා හවිස්සාමි: දිවසං වඩ්ඛකමෙත නිසජ්ජාය ආචරණීයෙහි ධම්මෙහි විතතං පරි- සොඤ්ඤාමි, රතනියං පඨමිං යාමං වඩ්ඛකමෙත නිසජ්ජාය ආචරණීයෙහි ධම්මෙහි විතතං පරිසොඤ්ඤාමි, රතනියං මජ්ඣමිං යාමං දකඛිණෙත පසෙසත සීහසෙය්‍යං කපොස්සාම පාදෙ පාදං අච්චාධාය සතා සමපජාතා:2 උට්ඨානසඤ්ඤං මතභිකරිච්චා, රතනියං පච්චිමිං යාමං පච්චුට්ඨාය වඩ්ඛක- මෙත නිසජ්ජාය ආචරණීයෙහි ධම්මෙහි විතතං පරිසොඤ්ඤාමාති:3 එවං හි වො භික්ඛවෙ සිකඛිතබ්බං.

19. සීයා බො පත භික්ඛවෙ, භුමාකං එවමස්සා: හිරොතතපොතභා: සමන්තාගතා, පරිසුඤ්ඤා නො කායසමාචාරො, පරිසුඤ්ඤා චච්ඡමාචාරො, පරිසුඤ්ඤා මනොසමාචාරො, පරිසුඤ්ඤා ආජ්චො, ඉන්ද්‍රියෙසුමා භුතතඤ්ඤා, භොජනෙ මත්තඤ්ඤානො, ජාගරියං අනුසුතතා. අලමෙත්තාවතා, කතමෙත්තාවතා. අනුපපතො නො සාමඤ්ඤානො. නත්ථි නො කිඤ්ඤි උතතරිං කරණීයන්ති තාවතකෙනෙව භුට්ඨිං ආපජෙජ්ජයාථ.

20. ආරොචයාමි වො භික්ඛවෙ, පටිච්චදයාමි වො භික්ඛවෙ: මා වො සාමඤ්ඤානිකානං සතං සාමඤ්ඤානො පරිහාසි සති උතතරිං කරණීයො කිඤ්ඤා භික්ඛවෙ උතතරිං කරණීයං? සතිසමපජෙඤ්ඤාන සමන්තාගතා හවිස්සාමි: අභිකඤ්ඤානො පටිකඤ්ඤානො සමපජාතකාරී, ආලොකිතෙ විලොකිතෙ සමපජාතකාරී, සමච්ඡිද්ධෙ පසාරිතෙ සමපජාතකාරී, සඛ්ඛාපි- පතනවිචරධාරණේ සමපජාතකාරී, අසිතෙ පිතෙ ඛාසිතෙ සාසිතෙ සමපජාතකාරී, උච්චාරපස්සාවකමෙම සමපජාතකාරී, ගහෙත සිතෙ නිසිතො භුතො ජාගරිතෙ හාසිතෙ භුණ්ඨිතාවෙ සමපජාතකාරීති එවං හි වො භික්ඛවෙ සිකඛිතබ්බං.

21. සීයා බො පත භික්ඛවෙ භුමාකං එවමස්සා: හිරොතතපොතභා: සමන්තාගතා, පරිසුඤ්ඤා නො කායසමාචාරො, පරිසුඤ්ඤා චච්ඡමාචාරො, පරිසුඤ්ඤා මනොසමාචාරො, පරිසුඤ්ඤා ආජ්චො, ඉන්ද්‍රියෙසුමා භුතතඤ්ඤා, භොජනෙ මත්තඤ්ඤානො, ජාගරියං අනුසුතතා, සතිසමපජෙඤ්ඤාන සමන්තාගතා. අලමෙත්තාවතා, කතමෙත්තාවතා. අනුපපතො නො සාමඤ්ඤානො. නත්ථි නො කිඤ්ඤි උතතරිං කරණීයන්ති තාවතකෙනෙව භුට්ඨිං ආපජෙජ්ජයාථ.

1 හිරොතතපොතභා, මජ්ඣ. නො. PTS 2. සතො සමපජාතො, මජ්ඣ. 3. පරිසොඤ්ඤාමි, කත්ථි.

17. මහණෙනි, තොපට මෙබඳු සිතෙක් විය හෙත්තේය: “හිරිමිතප් දෙකින් සමන්විතතයමිත, අපගේ කායසමාචාර පිරිසිදු වෙයි, වෘක්ඛසමාචාර පිරිසිදු වෙයි, මනෂ්ඨසමාචාර පිරිසිදු වෙයි, ආජීව පිරිසිදු වෙයි, ඉන්ද්‍රියෙහි ගුණාචාරයමිත, හොඳතයෙහි මාත්‍රඥයමිත. එමතුයෙන් පමණ වෙයි, එමතුයෙන් මහණුවම් කරනලදී අප විසින් ශ්‍රාමණ්ණාර්යය ලැබිණ අපට මතුයෙහි කරණි කිසිදු නැති”යි එතෙකින් මතු තුස්තට පැමිණෙන්නාව.

18. මහණෙනි, තොප බෙණෙමි, මහණෙනි, තොප දන්වමි: මතුයෙහි කරණි තිබියදී, ශ්‍රාමණ්ණාර්යව සිටුනා තොපගේ ශ්‍රාමණ්ණාර්යය නතමක් පිරිහියේවා. මහණෙනි, මතුයෙහි කරණි නම් කීමෙක යත්: නිදිවැරීමෙහි යුක්තපුසුක්කයමෝ වමිත: දවස සක්මනින් හිඳුමින් නිවරණදහමින් සිත පරිශොධන කරමිත, රූය පලමුයම සක්මනින් හිඳුමින් නිවරණදහමින් සිත පරිශොධන කරමිත, රූය මැදුම්යම සමාතිසමානතයමෝ සම්ප්‍රඥන ඇතියමෝ උත්තානසංඤ (අතෝ වේලෙහි නැති සිටුම්සඟිය) මෙතෙහි කොට දකුණුඇලුසෙත් දකුණු පාමන වම්පය මදක් හයා තබාගෙන සිංහගයා: කරමිත, රූය පැසුරයම නැගිසිට සක්මනින් හිඳුමින් නිවරණ දහමින් සිත පරිශොධන කරමිත යි මහණෙනි, මෙසෙසින් තොප හික්මෙන්නේ මැනව.

19. මහණෙනි, තොපට මෙබඳු සිතෙක් විය හෙත්තේය: “හිරිමිතප් දෙකින් සමන්විතතයමිත, අපගේ කායසමාචාර පිරිසිදු වෙයි, වෘක්ඛසමාචාර පිරිසිදු වෙයි, මනෂ්ඨසමාචාර පිරිසිදු වෙයි, ආජීව පිරිසිදු වෙයි, ඉන්ද්‍රියෙහි ගුණාචාරයමිත, හොඳතයෙහි මාත්‍රඥයමිත, නිදිවැරීමෙහි යුක්තපුසුක්කයමිත. එමතුයෙන් පමණ වෙයි, එමතුයෙන් මහණුවම් කරන ලදී. අප විසින් ශ්‍රාමණ්ණාර්යය ලැබිණ අපට මතුයෙහි කරණි කිසිදු නැති”යි එතෙකින් තුස්තට පැමිණෙන්නාව.

20. මහණෙනි, තොප බෙණෙමි, මහණෙනි, තොප දන්වමි: මතුයෙහි කරණි තිබියදී ශ්‍රාමණ්ණාර්යව සිටුනා තොපගේ ශ්‍රාමණ්ණාර්යය නතමක් පිරිහියේවා. මහණෙනි, මතුයෙහි කරණි නම් කීමෙක යත්: සමාතිසම්ප්‍රජනායෙන් සමන්විතත වමිත: ඉදිරි බලා යෑමෙහි දු වටාලා ඊමෙහි දු සමපජානකාරී වමිත, ආලෝකනවිලෝකන දෙකින් සමපජානකාරී වමිත, සම්ඤ්ජනප්‍රසාරණ දෙකින් සමපජානකාරී වමිත, සහල පාසිවුරු බැරීමෙහි සමපජානකාරී වමිත, අසන - පාන - බාදන - ආසාදනගෙහි (වතුරවිබ අගර වලදන වේලෙහි) සමපජානකාරී වමිත, මලමු කිසෙහි සමපජානකාරී වමිත, ගමන - සාරාන - නිෂඤ්ඤ - සච්ඡන - ජාගයතී - භාෂණ තුණ්ණිමාච යන ක්‍රියායෙහි සමපජානකාරී වමිත යි මහණෙනි, මෙසෙසින් තොප හික්මෙන්නේ මැනව.

21. මහණෙනි, තොපට මෙබඳු සිතෙක් විය හෙත්තේය: “හිරිමිතප්-දෙකින් සමන්විතතයමිත, අපගේ කායසමාචාර පිරිසිදු වෙයි, වෘක්ඛසමාචාර පිරිසිදු වෙයි, මනෂ්ඨසමාචාර පිරිසිදු වෙයි, ආජීව පිරිසිදු වෙයි, ඉන්ද්‍රියෙහි ගුණාචාරයමිත, හොඳතයෙහි මාත්‍රඥයමිත, නිදි වැරීමෙහි පුසුක්කයමිත, සමාතිසම්ප්‍රජනායෙන් සමන්විතතයමිත. එමතුයෙන් පමණ වෙයි, එමතුයෙන් මහණුවම් කරන ලදී. අප විසින් ශ්‍රාමණ්ණාර්යය ලැබිණ. අපට මතුයෙහි කරණි කිසිදු නැති”යි එතෙකින් ම තුස්තට පැමිණෙන්නාව.

22. ආරොච්ඡාමි චො භික්ඛවෙව, පටිච්චෙදයාමි චො භික්ඛවෙව: මා චො සාමඤ්ඤාචරිකානං සතං සාමඤ්ඤාචරො: පරිහාසි සති උතතරිං කරණීයෙ. කිඤ්ච භික්ඛවෙව උතතරිං කරණීයං? ඉධ භික්ඛවෙව භික්ඛු පිචිතතං සෙත්ථාසතං හරති: අරඤ්ඤං රුක්ඛමුලං පබ්බතං කාදරං හිරිගුහං හුසානං චනපථං අබ්බොසාසං පලාලපුඤ්ජං. සො චච්ඡාහතතං පිණ්ඩපාත-පටික්ඛනෙනා: කිසිදෙති පලලභිකං ආභුජ්ඣා, උජ්ජං කායං පණ්ඩාය, පරිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙත්වා. සො අභිජ්ඣා ලොභෙත පසාය විගතාභිජේඤ්ඤ වෙතස: විහරති. අභිජ්ඣාය විතතං පරිසොධෙති. බ්‍යාපාදපදෙසං පසාය අබ්බොසනනවිතෙනා: විහරති සබ්බපාණභුතභික්ඛානුකම්පි. බ්‍යාපාදපදෙසං විතතං පරිසොධෙති. පිනමිඤ්ඤං පසාය විගතපිනමිඤ්ඤො: විහරති ආලොක-සඤ්ඤි සත්ථා සමපඤ්ඤො, පිනමිඤ්ඤා විතතං පරිසොධෙති. උඤ්චිව-කුක්ඛකුච්චං පසාය අනුඤ්ඤො: විහරති අජ්ඣන්තතං චුපසනනවිතෙනා. උඤ්චිවකුක්ඛකුච්චො: විතතං පරිසොධෙති. චිචිකිච්ඡං පසාය කිණ්ණවිචි-කිචෙත්ථා විහරති අකථඛකපි කුසලෙසු බමෙමසු. චිචිකිච්ඡාය විතතං පරිසොධෙති.

23. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙව පුරිසො ඉණං ආදාය කම්මනෙත පයොජේය්‍ය, තස්ස තෙ කම්මතතා: සම්පේඤ්ඤා, සො යානි ච පොරාණානි ඉණමුලානි තානි ච බ්‍යන්තීකරෙය්‍ය, සියා චස්ස උතතරිං අවසිට්ඨං දුරාභාරණාය, තස්ස එවමස්ස: “අහං ඛො පුබ්බෙ ඉණං ආදාය කම්මනෙත පයොජේය්‍යං. තස්ස මෙ කම්මතතා: සම්පේඤ්ඤා. සො අහං යානි ච පොරාණානි ඉණමුලානි, තානි ච බ්‍යන්තීඅසාසිං. අත්ථි ච මෙ උතතරිං අවසිට්ඨං දුරාභාරණායා”ති.¹ සො තතොනිදුතං ලහෙථ පාමුජ්ජං,² අධිගචේත්ථ්‍ය සොමනස්සං-

24. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙව පුරිසො ආබාධිකො අසු පුක්ඛිනො බාලුහ-ගිලානො, හතතඤ්චස්ස තච්ඡාදෙය්‍ය,³ ත චස්ස කායෙ බලමතතා, සොඅපරෙන සම්පෙයන තමා ආබාධා මුළෙවග්ග, හතතඤ්චස්ස ඡාදෙය්‍ය, සියා චස්ස කායෙ බලමතතා, තස්ස එවමස්ස: “අහං ඛො පුබ්බෙ ආබාධිකො අසොසිං පුක්ඛිනො බාලුහගිලානො. හතතඤ්ච මෙ තච්ඡාදෙහි. ත ච මෙ ආසි කායෙ බලමතතා. සොමහි එතරහි තමා ආබාධා මුළෙනා: හතතඤ්ච මෙ ඡාදෙහි. අත්ථි ච මෙ කායෙ බලමතතාති.” සො තතොනිදුතං ලහෙථ පාමුජ්ජං, අධිගචේත්ථ්‍ය⁴ සොමනස්සං-

25. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙව පුරිසො බක්ඛිනායාගර බද්ධො⁵ අසු, සො අපරෙන සම්පෙයන තමා බක්ඛිනා මුළෙවග්ග සොච්චිනා අබ්‍යයෙන,⁶ ත චස්ස සොච්චි සොගානං චයො, තස්ස එවමස්ස: “අහං ඛො පුබ්බෙ බක්ඛිනායාගර බද්ධො අසොසිං. සොමහි එතරහි තමා බක්ඛිනා මුළෙනා සොච්චිනා අබ්‍යයෙන. තත්ථි ච මෙ සොච්චි⁷ සොගානං චයො”ති. සො තතොනිදුතං ලහෙථ පාමුජ්ජං, අධිගචේත්ථ්‍ය සොමනස්සං.

1. දුරභාරණායාති, මජ්ඣං. 2. පාමොජ්ජං, මජ්ඣං. 3. ත ඡාදෙය්‍ය, ය්‍යා.
 4. අධිගචේත්ථ, සී කථෙව. PTS. 5. බද්ධො, මජ්ඣං. ය්‍යා.
 6. අබ්‍යයෙන, මජ්ඣං. අබ්‍යයෙන, ය්‍යා. 7. කිඤ්ච, මජ්ඣං. ය්‍යා. PTS.

22. මහණෙනි, තොප බෙණෙමි, මහණෙනි, තොප දන්වමි: මනුෂ්‍යෙහි කරුණි තිබියදී ශ්‍රාමණ්‍යාර්ථව සිවුතා: තොපගේ ශ්‍රාමණ්‍යාර්ථය තහමක් පිරිහියේවා. මහණෙනි, මනුෂ්‍යෙහි කරුණි තම කීමෙක යත්: මහණෙනි, මෙසස්තෙහි, මහණ තිහඬ සෙනසුත් සෙවුනේය. එනම් - අරත, රුක්ඛුල, පච්ච, කදුරු, ගිරිගුහා, සොහොන, වනපෙන, අග්‍යවකාය, පිදුරුකිලි යන මේය. හේ පසුබත පිවුළායෙන් වැලැකියේ, උවුකය භාජු කොට තබා ගෙන, කමිසථාතානිමුඛ කොට සිහි ඵලවාගෙන, පලක් බැඳගෙන හිඳුනේය. හේ (පඤ්චාපාදනසකකු) ලොකයෙහි අභිධ්‍යාසඛ්‍යාත කාමච්ඡදය (විෂකමාණ විසින්) පහා, විහතාහිධ්‍ය වූ සිහින් වාස කෙරෙයි. අභිධ්‍යාසයෙන් හිත මුදු යනි. ව්‍යාපාදසඛ්‍යාත ප්‍රදෝෂය (ක්‍රොධය) පහා අව්‍යාපනන-විතත ව සඵසනවිචිතානුකම්පි ව වාස කෙරේ. ක්‍රොධයෙන් සිත මුදුගනී. සන්‍යානම්ඛිය පහා අපගනසන්‍යානම්ඛිය ඇති ව ආලොකසංඥ ඇති ව සමානමත් ව නුවණැති ව වාස කෙරේ. සන්‍යානම්ඛියෙන් හිත මුදුගනී. උඛවච්චය හා කුක්කුච්චය පහා සියසකන්ති සත්ත්‍රත්සින් ඇති ව නිවිචියා ව වාස කෙරේ. තොතිවිබාචිත්‍රුදු කුකුච්චුදු සිත මුදුගනී. විසිකිස් පහා කුක්කුච්චිකිස් ඇතිව කුසල්දහමිහි කථච්චකථච්චකාරරහිත ව වාස කෙරේ. විවිකිත්සායෙන් සිත මුදුගනී.

23. මහණෙනි, යම්පරිදි පුරුෂ ණයක් ගෙන කමානත නිමිති කොට යොදන්නේ වේනම්, උසුගේ ඒ කමත්ත සමාධි වෙන් නම්, යම් පැරැණි සාණමුල ඇත් ද, එද ඉවර කරන්නේ වේ නම්, ඔහුට මනුෂ්‍යෙහි අඹුවත් පුස්තට ඉතිරි දූයෙකුද වේ නම්, ඔහුට මෙසේ සිත් පතලවෙයි: “මම පෙර ණය ගෙන කමත්ති යෙදිමි. මාගේ කමානතයෝ සමාධි වූහ. ඒ මම යම් පැරැණි සාණමුල වී ද, එතම ඉවර කෙලෙමි. මට මනුෂ්‍යෙහි අඹුවත් පුස්තට අවශ්‍යව දූයක් ඇතැ” යි කියායි. හේ ණය නැතිගේ තිදත කොට ගෙන ප්‍රමොදය ලබන්නේය. සොමතස් ලබන්නේය. -

24. මහණෙනි, යම්පරිදි පුරුෂ ආබාධ ඇතිගේ, දුක් ඇතිගේ, අසිමානු ගිලන්ගති ඇතිගෙක් වේ නම්, ඔහුට බත ද නුරුස්තේ නම්, ඔහුට කායබලත් නැත් නම්, පසුකලෙක ඒ ආබාධයෙන් මිදේ නම්, ඔහුට බකුදු රුස්තේ නම්, ඔහුට කායබලත් ඇත් නම්, ඔහුට මෙබඳු සිත් වෙයි: “මම පෙර හටගත් ආබාධ ඇතිගෙමි, දුක් ඇති දුහිගිලන් වූයෙකිමි වීමි. මට බකුදු නොපිසිවි. මට කාය බලත් නොවී. ඒ මම දුන් ඒ ආබාධයෙන් මිදී සිටිමි. මට බකුදු පිසි වෙයි. මාගේ කායබලත් ඇති” යි කියායි. හේ ඒ හෙතුවින් ප්‍රමොද ලබන්නේය. සොමතස් ලබන්නේය. -

25. මහණෙනි, යම්පරිදි පුරුෂ දහගෙහි බැදුණේ වේ නම්, හේ පසු-කලෙක ගොගච්චයෙන් වෙන් ව සුවගේ ඒ දහගෙහිත් මිදී යන්නේ නම්, ඔහුගේ කිසිදු ගොගච්චයෙක් නො වේ නම්, ඔහුට මෙබඳු සිත් වෙයි: “මම පෙර බකුකාගාරයෙහි බැදුණෙමි වීමි. ඒ මම දුන් ගොගච්චයෙන් වෙන්ව සුවගේ ඒ බකුකාගාරයෙන් මිදිණිමි වීමි. මට කිසිදු ගොගච්චයෙක් නොවී” ය කියායි. හේ බකුමොක්‍ෂ ගෙතුවින් ප්‍රමොද ලබන්නේය. සොමතස් ලබන්නේය. -

16. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ පුරිසො දුසො අසස අනන්තාධිනො පරාධිනො න යෙනකාමඛිතමො, සො අපරෙත සමගෙන තමහා දුසව්‍යා මුලේවය්‍ය අන්තාධිනො අපරාධිනො භුජ්ඣෙය්‍ය යෙන කාමඛිතමො. තස්ස එවමස්ස අතං ඛො පුඤ්ඤ දුසො අහොසිං අනන්තාධිනො පරාධිනො න ගෙනකාමඛිතමො, සොලභි එතරභි තමහා දුසව්‍යා මුඤ්ඤො අන්තාධිනො අපරාධිනො භුජ්ඣෙය්‍ය යෙනකාමඛිතමොති. සො තනොතිදුතං ලහෙඨ පාමුජ්ජං, අධිගච්චේය්‍ය සොමනස්සං.

17. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ පුරිසො සධනො සභොගො කන්තාරඤ්ඤානමග්ගං පටිපජ්ජේය්‍ය, සො අපරෙත සමගෙන තමහා කන්තාරා තිත්තරෙය්‍ය සොත්ථිතා අඛ්‍යයෙන,¹ න වස්ස කිඤ්චි භොගාතං වයො. තස්ස එවමස්ස අතං ඛො පුඤ්ඤ සධනො සභොගො කන්තාරඤ්ඤානමග්ගං පටිපජ්ජං සොලභි එතරභි තමහා කන්තාරා තිත්තරෙය්‍යො සොත්ථිතා අඛ්‍යයෙන,¹ නත්ථි ච මෙ කිඤ්චි භොගාතං වයොති. සො තනොතිදුතං ලහෙඨ පාමුජ්ජං, අධිගච්චේය්‍ය යොමනස්සං.

18. එවමෙව ඛො² භික්ඛවෙ භික්ඛු යථා ඉණං, යථා රොගං, යථා ඛක්ඛිනාගාරං, යථා දුසව්‍යං, යථා කන්තාරඤ්ඤානමග්ගං, ඉමෙ පඤ්චනීවරණේ අපභිනෙ අත්තති සමනුපස්සති. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, යථා ආතණ්ණං³ යථා ආරොග්‍යං, යථා ඛක්ඛිතා මොක්ඛං, යථා භුජ්ඣං, යථා බෙමන්තභුමි, එවමෙව⁴ භික්ඛු ඉමෙ පඤ්චනීවරණේ පභිනෙ අත්තති සමනුපස්සති

19. සො ඉමෙ පඤ්චනීවරණේ පතාය වේතසො උපකම්ප්‍රෙයෙ පඤ්ඤාය දුඛලිකරණේ විච්චේවච කාමෙති විච්චි අක්ඛුසලෙහි ධම්මෙහි සවිතකකං සමුචාරං විච්චකරං පිතිසුඛං පඨමං ක්‍රීතං උපසම්පජ්ජ විහරති. සො ඉමෙමෙව කායං විච්චකරේන පිතිසුඛෙන අභිතනෙදති පරිසඤ්ඤති පරිපුරෙති පරිපථරති. තාස්ස කිඤ්චි සඛ්ඛාවතො කායස්ස විච්චකරේන පිතිසුඛෙන අපච්චිං⁵ ගොති. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ දකෙඛා තතාපකො⁶ ච නසාපකතොචාසි චා කංසථාලෙ නගානීයවුණ්ණානී⁷ ආකිරිකා උදකෙත පරිපෙථාසකං පරිපෙථාසකං සනෙතය්‍ය⁸, සාස්ස⁹ නගානීයවුණ්ණි සෙතාභාසුගඛා සෙතාභපරෙතා සන්තරමාභිරා පුථා¹⁰ සෙතාගෙන න ච පස්සරණි. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉමෙමෙව කායං විච්චකරේන පිතිසුඛෙන අභිතනෙදති පරිසඤ්ඤති පරිපුරෙති පරිපථරති. තාස්ස කිඤ්චි සඛ්ඛාවතො කායස්ස විච්චකරේන පිතිසුඛෙන අපච්චිං ගොති.

1. අඛ්‍යයෙන, මජ්ඣ. අභ්‍යයෙන, භ්‍යා 2 එම ඛො, භ්‍යා
 3. යථා ආතණ්ණං, භ්‍යා 4 එමෙමෙව ඛො, භ්‍යා 5 අපච්චිතා, සීචු.
 6 තතාපකො, මජ්ඣ. යභ, 7 නගානීයවුණ්ණානී, මජ්ඣ.
 8. සනෙදය්‍ය, මජ්ඣ. 9 සාස්ස, මජ්ඣ. 10. පුථා, භ්‍යා

16. මහණෙනි, යම්පරිදි පුරුෂ ආනමායිත නො වූ, (එයින්ම) පරාසිත වූ, කැමැති දිගු නොයාහෙත, දාසයෙක් වේනම්, හේ පසු කලෙක ආත්මාධිපති වූ, (එයින්ම) පරායතන නො වූ, කැමැතියේ ඒ ඒ දිග යාහෙත, නිර්දාසයක්ව, ඒ දාසනාවයෙන් මිදීයන්නේ වේ නම්, ඔහුට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: "මම පෙර ආනමායිත නො වූ, පරාසිත වූ, කැමැතියේ ඒ ඒ දිග නොයාහෙත, දස් වීම. ඒ මම දැන් ආත්මාධිපති වූ, පරාසිත නො වූ, කැමැතියේ ඒ ඒ දිග යාහෙත, නිර්දාසයෙක් ව ඒ දාසනාවයෙන් මිදීණිම වීම"යි කියායි. හේ ඒ නිර්දාසනාවහෙතුමින් ප්‍රමොද ලබන්නේය. භෞමිකය ලබන්නේය.

17. මහණෙනි, යම්පරිදි පුරුෂ සධන ව සහොග ව කතරදිග්මගව වදනේ වේ නම්, හේ පසු කලෙක හොගව්‍යය නො කොට ම සුවසේ ඒ කතරින් නිදහස් වන්නේ නම්, ඔහුගේ කිසිදු හොගව්‍යයයෙක් නො වේ නම්, ඔහුට මෙබඳු සිතෙක් වන්නේය: "මම පෙර සධන ව සහොග ව කතරදිග්මගව වැදීණිම. ඒ මම දැන් හොගව්‍යය නො කොට ම සුවසේ නිදහස් වෙමි. මාගේ කිසිදු හොගව්‍යයයෙක් නැති" යි කියාය. හේ ඒ ක්‍ෂේමභූමියට පැමිණීම හෙතුමින් ප්‍රමොද ලබන්නේය. භෞමිකය ලබන්නේය.

18. මහණෙනි, එපරිදි ම මහණ සියසතන්හි අප්‍රතිණ ව සිටුවා මේ පඤ්චනීවරණයන් ණයක් දක්නා සෙයින්, ජොගයක් දක්නා සෙයින්, ඛනිතාභාරයක් දක්නා සෙයින්, දාසනාවයක් දක්නා සෙයින්, කතරමභක් දක්නා සෙයින් මොනොවට දක්නේය. මහණෙනි, යම්සේ අනාණ්ඨාචය දක්නේ වේද, යම්සේ ආරොග්‍යය දක්නේ වේ ද, යම්සේ ඛනිතමොක්‍ෂය දක්නේ වේ ද, යම්සේ නිර්දාසනාවය දක්නේ වේ ද, යම්පරිදි ක්‍ෂේමභූමිය දක්නේ වේ ද, එපරිදි ම මහණ සියසතන්හි ප්‍රතිණ ව ගිය මේ පඤ්චනීවරණයන් දක්නේය.

19. ඒ මහණ විනොපකෙලය වූ, ප්‍රඤ්ඤාචර්යාසට කාරණ වූ, මේ පඤ්චනීවරණයන් හැරැපියා කාමයෙන් වෙන් ව අකුසල්දහමින් වෙන් ව සවිතකී, සවිචාර, විවෙකජ, ප්‍රීතිසුඛ ඇති, ප්‍රඵම්බාන උපයාහෙත වාස කෙරේ. හේ මේ කරජ කස ම විවෙකයෙන් උදාපත් ප්‍රීතිසුඛයෙන් තෙමයි (හැමතැන පැවැති ප්‍රීතිසුඛ ඇතියා කෙරෙයි), භාත්පසින් තෙමයි, භාත්පසින් පුරවයි, භාත්පසින් සාභී කෙරෙයි. තෙල මහණහුගේ හැම අගිත් සුත් කරජකය පිළිබඳව විවෙකජප්‍රීතිසුඛයා පිසින් නොපහල කිසිදු තැනෙක් නොවෙයි. මහණෙනි, යම්සේ ප්‍රතිචලසම්පන්න තනවනු වෙක් වේවයි, තනවනු - අතැවැසියෙක් වේවයි, කස්තලියෙක තනවනු ඛනා දියෙන් පුතපුතා ඉස, පිඬු කරන්නේ වේද, ඒ තනවනුපිටු උදකසෙතහයෙන් අනුගත ව දියසතායෙන් මඛනා ලද ව සහතුරාබැහැර දියෙන් පහරතලද ව නොවගුළු ව සිටුවේ වේ ද, මහණෙනි, එපරිදි ම මහණ මේ කරජකය ම විවෙකයෙන් උදාපත් ප්‍රීතිසුඛයෙන් තෙමයි, භාත්පසින් තෙමයි, භාත්පසින් පුරවයි, භාත්පසින් සාභී කෙරෙයි. තෙල මහණහුගේ හැම අගිත් සුත් කරජකය පිළිබඳ ව විවෙකජ ප්‍රීතිසුඛය පිසින් නොපහල කිසිදු තැනෙක් නොවෙයි.

20. පුතවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු විතකකච්චාරුතං වූපසමා අජ්ඣතනං සමපසාදනං වේතසො ඵකොදිභාවං අවිතකකං අවිචාරං සමාහිජං පිනිසුඛං දුතියං කුභං උපසමපජ්ජ විහරති. සො ඉමමෙව කායං සමාහිජෙන පිනිසුඛෙන අභිසංදෙති පරිසංදෙති¹ පරිපුරෙති පරිපථරති, නාසං කිඤ්චි සබ්බාවතො කායසං සමාහිජෙන පිනිසුඛෙන අපචුටං² හොති. සෙසං-ථාපි භික්ඛවෙ උදකරහදෙ³ උඛිතදෙදසො, තසං තෙවසං පුරුච්චිමාය දිසාය උදකසංයමුඛං,⁴ න පච්චිමාය දිසාය උදකසංයමුඛං, න උතාරුය දිසාය උදකසංයමුඛං, න දකඛිණාය දිසාය උදකසංයමුඛං. දෙවො ව කාලෙත කාලං සමමා ධාරං තානුසවෙච්චෙය්. අථ ඛො තමභාව⁵ උදකරහද සිතා වාරිධාරු උඛිතජ්ජා තමෙව උදකරහදං සිතෙන වාරිතා අභිසංදෙය් පරිසංදෙය් පරිපුරෙය් පරිපථරෙය්, නාසං කිඤ්චි සබ්බාවතො උදකරහදසං සිතෙන වාරිතා අපචුටං අසං. ඵවමෙව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉමමෙව කායං සමාහිජෙන පිනිසුඛෙන අභිසංදෙති පරිසංදෙති පරිපුරෙති පරිපථරති. නාසං කිඤ්චි සබ්බාවතො කායසං සමාහිජෙන පිනිසුඛෙන අපචුටං හොති.

21. පුතවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු පිතියා ව පිරුගා උපෙකඛකො ව විහරති සතො ව සමපජානො, සුඛඤ්ච කායෙන පටිසංවෙදෙති. යනනං අරියා-ආචකඛනි: 'උපෙකඛකො සතිමා සුඛවිහාරී'ති තතියං කුභං උපසමපජ්ජ විහරති. සො ඉමමෙව කායං නිපජීතිකෙන සුඛෙන අභිසංදෙති පරි-සංදෙති පරිපුරෙති පරිපථරති. නාසං කිඤ්චි සබ්බාවතො කායසං නිපජී-තිකෙන සුඛෙන අපචුටං හොති. සෙසංථාපි භික්ඛවෙ උපාලිනියං වා පදුමිනියං වා පුණ්ඩරීකිනියං වා අපෙසකච්චාති උපාලානි වා පදුමානි වා පුණ්ඩරීකානි වා උදකෙ ජාතානි උදකෙ සංවඤ්ඤානි⁶ උදකානුගතානි අනෙතානිමුග්ගපොසිති, තානි යාව වග්ගා⁷ යාව ව මුලා සිතෙන වාරිතා අභිසංදෙය් පරිසංදෙය් පරිපුරුති පරිපචුටාති, න තෙසං⁸ කිඤ්චි සබ්බාවතං උපාලානං වා පදුමානං වා පුණ්ඩරීකානං වා සිතෙන වාරිතා අපචුටං අසං. ඵවමෙව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉමමෙව කායං නිපජීති-කෙන සුඛෙන අභිසංදෙති පරිසංදෙති පරිපුරෙති පරිපථරති. නාසං කිඤ්චි සබ්බාවතො කායසං නිපජීතිකෙන සුඛෙන අපචුටං හොති.

22. පුතවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සුඛසං ව පභානා දුක්ඛසං ව පභානා පුඛෙව සොමනසංදෙමනසානං අතච්චිතමා අදුක්ඛමසුඛං උපෙකඛාසති-පාරිසුඤ්ඤිං චතුචං කුභං උපසමපජ්ජ විහරති. සො ඉමමෙව කායං පරිසුඤ්ඤිත වේතසං පරිසොදුතෙන ඵරිචා තිසිනෙනා හොති. නාසං කිඤ්චි සබ්බාවතො කායසං පරිසුඤ්ඤිත වේතසං පරිසොදුතෙන අපචුටං හොති.

1. අභිසංදෙතී පරිසංදෙතී, සො 2. අපචුතං, සීඛු.
 3. උදකරහදෙ භෙජීරො, භො 4. උදකසං ආසමුඛං, මජ්ඣං. සො.
 5. තමභා ව, සො, 6. සංවච්චානි, සො 7. යාව ව අග්ගා, සො.
 8. නාසං, සො.

20. තවද මහණෙනි, මහණ විතකීවිචාරයන් යන්හිදීමෙන් සිය සතන්හි පැහැදීම කරන, සිත පිළිබඳ උතුම් ව උදාවන එකඟව ආති, විතකීරහිත විචාරරහිත, සමාධිජ ප්‍රතිසුඛ ආති, දඪිතියධ්‍යානය උපයාගෙන වාස කෙරේ. හේ මේ කරජකය ම සමාධියෙන් උපන් ප්‍රතිසුඛයෙන් තෙමසි, භාත්පසින් තෙමසි, භාත්පසින් පුරවසි, භාත්පසින් සපඪි කෙරෙයි. තෙල මහණහුගේ සියලු කයෙහි සමාධිජප්‍රතිසුඛයෙන් නොපහල කිසිදු තැනෙක් නොවෙයි. මහණෙනි, යම්පරිදි උෂ්ණය දිය විලෙක් වේ ද, එයට පෙරදිග්ගි දිය වැහෙන මං නැත් ද, පැසිම් දිග්ගි දිය වැහෙන මං නැත් ද, උතුරුදිග්ගි දිය වැහෙන මං නැත් ද, දකුණු දිග්ගි දිය වැහෙන මං නැත් ද, මෙස ද කලින්කල සමන්ධාර වණිණ නොනෙරේ ද, වැලිද එම දියවිලින් සිහිල් දියදහර පැනනැගී එම දියවිල් සිහිල් දියෙන් තෙමා ද, භාත්පස තෙමා ද, භාත්පස පුර ද, භාත්පසින් සපඪි කෙරේ ද, තෙල සියලු දියවිලා සිහිල් දිය දහරින් නොපහල කිසිදු දයෙක් නොවේ ද, මහණෙනි, එපරිදි ම මහණ මේ ම කරජකය සමාධිජප්‍රතිසුඛයෙන් මොනවට තෙමසි, භාත්පසින් තෙමසි, භාත්පසින් පුරවසි, භාත්පසින් සපඪි කෙරෙයි. තෙල මහණහුගේ සියලු කයෙහි සමාධිජප්‍රතිසුඛයෙන් නොපහල කිසිදු තැනෙක් නැත.

21. තවද මහණෙනි, මහණ ප්‍රීතියගේ විරූකයෙන් උපෙක්‍ෂක ව ද වෙහේ. සිහිආත්තෙ ද හුවණ ආත්තෙ ද කසිත් සුඛය ද විදුතේය. යම් ධ්‍යානයක් ගෙන 'තෘතීය ධ්‍යාන ආති පුගුලා උපෙක්‍ෂකය, සමාධිමත්ය, සුඛවිහරණවත් යැ' යි ආයතීයෝ බෙණෙත් ද, ඒ තෘතීයධ්‍යානය උපයාගෙන වාස කෙරේ. හේ මේ කය ම නිෂ්ප්‍රීතිකසුඛයෙන් මොනවට තෙමසි, භාත්පසින් තෙමසි, භාත්පසින් පුරවසි, භාත්පසින් සපඪි කෙරෙයි. තෙල මහණහුගේ සියලු කය නිෂ්ප්‍රීතිකසුඛයෙන් නොපහල තැනෙක් නැත. මහණෙනි, යම්ගේ උපුල්විලෙක වේවයි, හෙලපිසුම් විලෙක වේවයි, රත් පිසුම් විලෙක වේවයි, ආතැම් උපුල් හෝ, හෙල පිසුම් හෝ, රත්පිසුම් හෝ, දියෙහි සඤ්ජාත ව දියෙහි සංවර්ධිත ව, දියෙන් නොනැග හිට, දියතුළ ගැලැහිට වැවේ ද, ඒ උපුල් හා පිසුම් ආදක්වාත් මුල දක්වාත් සිහිල් දියෙන් මොනවට තෙත් ව භාත්පස තෙත් ව පරිපූරිත ව භාත්පසින් දියපහස ලද ව ආත් ද, එ හැම උත්පලයන්ගේ වේවයි, හැම පද්මයන්ගේ වේවයි, හැම පුණ්ඩරිකයන්ගේ වේවයි, කිසිදු තැනෙක් සිහිල් පහස නොලද්දේ නො වේද, මහණෙනි, එපරිදි ම මහණ මේ ම කය නිෂ්ප්‍රීතිකසුඛයෙන් මොනවට තෙමසි, භාත්පසින් තෙමසි, භාත්පසින් පුරවසි. භාත්පසින් සපඪි කෙරෙයි. තෙල මහණහුගේ හැම කය කිසිදු තැනෙක් නිෂ්ප්‍රීතිකසුඛයෙන් නො පහලේ නො වෙයි.

22. තවද මහණෙනි, මහණ සුඛයාගේ ද ප්‍රභාණයෙන් දුඃඛයාගේ ද ප්‍රභාණයෙන් සොමනස් දෙමතස් කැලෑ ම අය්‍යධ්‍යානම විමෙන් අදුඃඛ වූ අසුඛ වූ උපෙක්‍ෂායෙන් ජනිත සමාධිපරිශුද්ධිභාව ආති වතුඪිධ්‍යානය උපයා ගෙන වාස කෙරේ. හේ මේ ම කය පයවිදුත පරිශුද්ධි සිතින් එරණය කොට හුත්තේ වෙයි. තෙල මහණහුගේ හැම කය කිසිදු තැනෙක් පයවිදුත පරිශුද්ධි සිතින් නො පහලේ නො වෙයි. -

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ පුරිසො ඕදුලනන චිකේන සසිසං¹ පාරුපිකු² නිසිනොතා අසු, නාසා කිඤ්චි සබ්බාවතො කායසා ඕදුනෙන වලඤ්චන අපච්චං අසා, එවමෙව බො භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉමමෙව කායං පරිත්‍රඤ්චන වේතසා පරියොදුතෙන ඵරිකා නිසිනොතා ගොති. නාසා කිඤ්චි සබ්බාවතො කායසා පරිත්‍රඤ්චන වේතසා පරියොදුතෙන අපච්චං ගොති.

23. සො එවං සමාහිතෙ විතෙත පරිත්‍රඤ්ච පරියොදුතෙ අතඞ්ගණේ විගතුපකතිලොසෙ මුදුගුතෙ කමමතිලෙ ධීතෙ ආනෙඤ්ජප්පතොත පුබ්බෙතිවාසානුසාතිඤ්ඤාය විතතං අභිනිත්තාමෙති. සො අනෙකච්චිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරති. සෙය්‍යපීදං: එකමපි ජාතීං ඤෙපි ජාතියො නියොසි ජාතියො චකඤ්ඤාපි ජාතියො පඤ්චපි ජාතියො දසපි ජාතියො විසතිමපි ජාතියො තිංසමපි ජාතියො චතූර්ථමපි ජාතියො පඤ්ඤමපි ජාතියො ජාතිසතමපි ජාතිසතසාමපි ජාතිසතසතසාමපි, අනෙකෙපි සංවට්ඨකපෙස අනෙකෙපි විචට්ඨකපෙස අනෙකෙපි සංවට්ඨවිචට්ඨකපෙස 'අමුත්‍රාසිං එවන්තාමො එවමේතාතොතො එවංචණේණා එවමාහාරො එවං - පුබුදුකඛපටිසංවෙදී එවමාසුපරිගන්තො. සො තතො චුතො අමුත්‍ර උපපාදිං. තත්‍රාපාසිං එවන්තාමො එවංගොතොතො එවං චණේණා එවමාහාරෙණ එව පුබුදුකඛපටිසංවෙදී එවමාසුපරිගන්තො. සො තතො චුතො ඉමුපපන්තො'ති. ඉති සාකාරං සඋඤ්ඤසං අනෙකච්චිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරති. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ පුරිසො සකමහා ගාමා අඤ්ඤං ගාමං ගවේජග්ග³ තමහාපි ගාමා අඤ්ඤං ගාමං ගවේජග්ග, සො තමහා⁴ ගාමා සකංගෙව ගාමං පච්චාගවේජග්ග, තසා එවමිසා: 'අතං බො සකමහා ගාමා අමුං ගාමං අගඤ්ඤං⁵ තත්‍ර එවං අට්ඨාසිං, එවං නිසීදිං, එවං අහාසිං, එවං තුණ්හි අගොසිං. තමහාපි ගාමා අමුං ගාමං අගඤ්ඤං. තත්‍රාපි එවං අට්ඨාසිං, එවං නිසීදිං, එවං අහාසිං, එවං තුණ්හි අගොසිං. සොමහි තමහා ගාමා සකංගෙව ගාමං පච්චගන්තො'ති. එවමෙව බො භික්ඛවෙ භික්ඛු අනෙකච්චිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරති. සෙය්‍යපීදං: එකමපි ජාතීං ඤෙපි ජාතියො - පෙ - ඉති සාකාරං සඋඤ්ඤසං අනෙකච්චිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරති.

24. සො එවං සමාහිතෙ විතෙත පරිත්‍රඤ්ච පරියොදුතෙ අතඞ්ගණේ විගතුපකතිලොසෙ මුදුගුතෙ කමමතිලෙ ධීතෙ ආනෙඤ්ජප්පතොත සතතානං චුතුපපාතිඤ්ඤාය විතතං අභිනිත්තාමෙති. සො දිබ්බෙත චකමුතා විපුඤ්චන අතිකකන්තමානුසංකෙත සතෙත පසාති: ච්චමාතෙ උපපජ්ජමාතෙ භීතෙ පණිතෙ පුච්ඤේණ දුබ්බණේණ පුතතෙ දුග්ගතෙ. යථාකමමුපගෙ සතෙත පජානාති: -

1. සිසං, සො. 2. පාරුපෙච්චා, මජ්ඣං. 3. අංගවේජග්ග, සීමු. 4. තමහාපි, සො. 5. අංගඤ්ඤං සීමු. අංගවේජං, මජ්ඣං.

මහණෙනි, යම්සේ පුරුෂයෙක් සුදුචක්‍රයෙකින් හිසවසා පෙරෙව් හුන්නේ වේ ද, ඔහුගේ කැමකය කිසිදු කැනෙක් හෙළවතින් නොපහළේ නො වේ ද, මහණෙනි, එපරිදිම මහණ මෙම කය පයව්දන පරිශුද්ධ විඤ්ඤායෙන් එරණය නොව හුන්නේ වෙයි. තෙල මහණහුගේ කැමකය කිසිදු කැනෙක් පයව්දන පරිශුද්ධ විඤ්ඤාය විසින් නො පහළේ නො වෙයි.

23. ඒ මහණ මෙසෙසින් සමාධිගත සිත පරිශුද්ධ ව, (ප්‍රභාඝර විසින්) පයව්දන ව, අත්ඛණ ව, විහතොපනෙලය ව, මාදුභුත ව, කමණ්ණ ව, ස්විත ව, නිශ්චලප්‍රාණ ව පිහිටත් ම, පුච්චිතිව්‍යාසානුසංචිතභූතය පිණිස සිත තතු කෙරෙයි. හේ අනෙකමිධ පුච්චිතිව්‍යාසය සිහි කෙරෙයි. ඒ කෙසෙය යත්: ජාති එකකුදු, ජාති දෙකකුදු, ජාති තුනකුදු, ජාති සතරකුදු, ජාති පහකුදු, ජාති දසකුදු, ජාති විස්සකුදු, ජාති නිසකුදු, ජාතිසතමුභුතකුදු ජාති පනහකුදු, ජාති සියකුදු, ජාති දහසකුදු, ජාති සියසෑදහසකුදු, නොඑක් සංවච්චිකලායනුදු, නො එක් විච්චිකලායනුදු, නොඑක් සංවච්චිවිච්චිකලායනුදු - "අහෝ තැනැ මෙබඳුනම් ඇතියෙම් වීම, මෙබඳු ගොත් ඇතියෙම් වීම, මෙබඳු වණි ඇතියෙම් වීම, මෙබඳු අහර ඇතියෙම් වීම, මෙසේ සුවදුක් විඳියෙම් වීම, මෙසේ ආයු කෙලවර කෙලෙම් වීම. මම එසින් සැව අහෝ තැන උපනිමි. එහිදු මෙබඳු තම ඇතියෙම් වීම, මෙබඳු ගොත් ඇතියෙම් වීම, මෙබඳු වණි ඇතියෙම් වීම, මෙබඳු අහර ඇතියෙම් වීම, මෙසේ සුවදුක් විඳියෙම් වීම, මෙසේ ආයු කෙලවර කෙලෙම් වීම. මම එසින් සැව මෙහි උපනිමි" කියායි. මෙසේ සාකාර, සොදොස, අනෙකප්‍රකාර, පුච්චිතිව්‍යාසය සිහි කෙරෙයි. මහණෙනි, යම්පරිදි පුරුෂ සියගමින් අත්ගමකට යත්තේ වේ ද, එගමිනුදු අත්ගමකට යත්තේ වේ ද, හේ එගමින් සියගමට ම වටාලා එත්තේ වේ ද, ඔහුට මෙබඳු සිත් එත්තේය: "මම වතාගි සියගමින් අහෝ ගමට ගියෙමි. එහි දී මෙලෙස සිටියෙමි, මෙලෙස හිඳගනිමි, මෙලෙස බිහිමි, මෙලෙස නිහඬ වීම. මම එගමිනිදු අහෝගමට ගියෙමි. එහිදීත් මෙලෙස සිටියෙමි, මෙලෙස හිඳගනිමි, මෙලෙස නිහඬවීම. මම එගමින් සියගමට ම වටාලා ආගෙමි" යි. මහණෙනි, එපරිදි මහණ අනෙකප්‍රකාර පුච්චිතිව්‍යාසය සිහි කෙරෙයි: ඒ කෙසේය යත්: ජාති එකකුදු, ජාතිදෙකකුදු ... මෙසේ සාකාර, සොදොස, අනෙකප්‍රකාර පුච්චිතිව්‍යාසය සිහි කෙරෙයි.

24. ඒ මහණ මෙසේ සමාධිගත සිත පරිශුද්ධ ව, පයව්දන ව, අත්ඛණ ව, විහතොපනෙලය ව, මාදුභුත ව, කමණ්ණ ව, ස්විත ව, නිශ්චලප්‍රාණ ව පිහිටත් ම, සත්ඛයන්ගේ ව්‍යුති - උපපාතභූතය පිණිස සිත තතු කෙරෙයි හේ පිරිසිදු, භික්ෂුකය ඉක්ම සිටුනා දිවැසින් මයත උපදනා ගිත, ප්‍රණීත, සුවණි, දුර්ණි, සතුන් දක්නේය. සුගත, දුගීත, සතුන් දක්නේය. යථාකමොපග සත්ඛයන් දත්තේය. -

“ඉමෙ වත භොනොතා සත්තා කායදුච්චිරිතෙන සමන්තාගතා වචි-
 දුච්චිරිතෙන සමන්තාගතා මනෝදුච්චිරිතෙන සමන්තාගතා අරියානං
 උපචාදකා ඕච්ඡාදිට්ඨිකා ඕච්ඡාදිට්ඨිකමමසමාදානා, තෙ කායසං හෙද
 පරමමරණො අපායං දුග්ගතිං චිතිරානං තීරයං උපපන්නා. ඉමෙ වා පත
 භොනොතා සත්තා කායසුච්චිරිතෙන සමන්තාගතා වචිසුච්චිරිතෙන සමන්තා-
 ගතා මනෝසුච්චිරිතෙන සමන්තාගතා අරියානං අනුපචාදකා සමමාදිට්ඨිකා
 සමමාදිට්ඨිකමමසමාදානා, තෙ කායසං හෙද පරමමරණො සුගතිං සග්ගං
 ලොකං උපපන්නා”ති. ඉති දිට්ඨෙව වකුට්ඨා විසුඤ්චන අතිකකන්තමානු-
 සකෙන සතොත පසාති වචමානෙ උපපජ්ජමානෙ තිනෙ පණීතෙ
 සුවචෙණ්ණ දුඛචෙණ්ණ සුගතෙ දුග්ගතෙ යථාකමමුපගෙ සතොත පජානාති.
 සෙය්‍යථාපසු භික්ඛවෙ ඤේ අකාරා සඤ්චාරා, තත්ථ වකුට්ඨො පුරිසො
 මජ්ඣෙ ධීතො පසෙය්‍යො මනුසෙස ගෙගං පච්චිනොතපි තිකඛමනොතපි
 අනුචඛකමනොතපි අනුච්චිරනොතපි, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු දිට්ඨෙව
 වකුට්ඨා විසුඤ්චන අතිකකන්තමානුසකෙන සතොත පසාති වචමානෙ
 උපපජ්ජමානෙ තීනෙ පණීතෙ සුවචෙණ්ණ දුඛචෙණ්ණ සුගතෙ දුග්ගතෙ.
 යථාකමමුපගෙ සතොත පජානාති -පෙ-.

23. සො එවං සමාභිතෙ චිතෙන පරිසුඤ්චන පරිසොදානෙ අතඛ්‍යණේ
 විගහුපකතිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමතිගෙ ධීතෙ ආනෙඤ්ජප්පතොත ආසවානං
 බසඤ්ඤාය ව්‍යතං අභිතින්තාමෙති: සො ඉදං දුක්ඛන්ති යථාභුතං
 පජානාති, අයං දුක්ඛසමුදයොති යථාභුතං පජානාති, අයං දුක්ඛනිරෝ-
 ඛොති යථාභුතං පජානාති, අයං දුක්ඛනිරෝධගාමිනීපට්ඨපදාති යථාභුතං
 පජානාති. ඉමෙ ආසවාති යථාභුතං පජානාති, අයං ආසවසමුදයොති
 යථාභුතං පජානාති, අයං ආසවනිරෝධොති යථාභුතං පජානාති, අයං
 ආසවනිරෝධගාමිනී පට්ඨපදාති යථාභුතං පජානාති. තස්ස එවං ජාතතො
 එවං පසාතො කාමාසාවාපි ව්‍යතං විමුච්චති, හවාසවාපි ව්‍යතං විමුච්චති,
 අච්ඡාසවාපි ව්‍යතං විමුච්චති. විමුච්චතසමිං විමුච්චතභිති ඤ්ඤාණං භොති.
 ‘භිණ්ණා ජාති, වුභිතං බුභමචිරයං, කතං කරණීයං, නාපරං ඉත්ථන්තායා’ති
 පජානාති. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ පඛිතසඤ්චිධපෙ උදකරහඤ්ඤ අදේජා
 විපසනොතා අතාවලො, තත්ථ වකුට්ඨො පුරිසො තීරෙ ධීතො පසෙය්‍යො
 සුපට්ඨසමුඤ්චකමපි සකඛරකඤ්චමපි මච්ඡගුච්චමපි චරන්තමපි තිට්ඨන්තමපි,
 තස්ස එවමස්ස: අයං ඛො උදකරහඤ්ඤ අදේජා විපසනොතා අතාවලො,
 තඤ්ඤමෙ සුපට්ඨසමුඤ්චකමපි සකඛරකඤ්චමපි මච්ඡගුච්චමපි චරන්තිපි තිට්ඨන්තිපි’ති.¹
 එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉදං දුක්ඛන්ති යථාභුතං පජානාති, අයං
 දුක්ඛසමුදයොති යථාභුතං පජානාති, අයං දුක්ඛනිරෝධොති යථාභුතං
 පජානාති, අයං දුක්ඛනිරෝධගාමිනීපට්ඨපදාති යථාභුතං පජානාති.
 ඉමෙ ආසවාති යථාභුතං පජානාති, අයං ආසවසමුදයොති යථාභුතං
 පජානාති, අයං ආසවනිරෝධොති යථාභුතං පජානාති, අයං ආසව-
 නිරෝධගාමිනීපට්ඨපදාති යථාභුතං පජානාති.

1. තිට්ඨන්තමපි - සා.

“මේ ගවච්ඡ සත්ත්වයෝ එකැහිත් කායදුඛවිරතයෙන් සමනාගතයහ, වාග්දුඛවිරතයෙන් සමනාගතයහ, මනෝදුඛවිරතයෙන් සමනාගතයහ. (බුද්ධාදි) ආයතීයතට උපවාද කරනුවහ, මිථ්‍යාදූෂිතයහ, මිථ්‍යාදූෂිත-කමසමාදන ඇතියහ. ඔහු කාබුන් මරණින් මතු සැපෙන් පහ ව සිටි, දුභික වූ, විනිපාත වූ, නිරසව පැමිණියහ. මේ ගවච්ඡ සත්ත්වයෝ කායසුවරිතයෙන් සමනාගතයහ, වාක්සුවරිතයෙන් සමනාගතයහ, මනාසුවරිතයෙන් සමනාගතයහ, ආයතීයතට උපවාද නොකරනුවහ, සමන්දදූෂිතයහ, සමන්දදූෂිතමිසමාදන ඇතියහ. ඔහු කාබුන් මරණින් මතු කොහනගහි ඇති කථිලොකයට පැමිණියහ”යි කියායි. මෙසෙයින් විභූති වූ, මිනිසාස ඉක්ම සිටි, දිවැසින් මියන, උපදනා, හීන, ප්‍රණීත, සුවණී, දුච්ඡණී, සුගත, දුභිත, සතුන් දක්නේය. යථාකමෝපග සත්ත්වයන් දන්තේය. මහණෙනි, යම්සේ සහදෙර දෙගෙයකක් ඇත් ද, එහි ඇත් ඇති පුරුෂයෙක් ගෙමැද සිටියේ, ගෙව වදනාවුත්, බාගයන්තාවුත්, බබමොබ සක්මන් කරන්තාවුත්, ගෙන් ගෙව වදනාවුත් මිනිසුන් දක්නේ වේ ද, මහණෙනි, එ සෙයින් ම මහණ පිරිසිදු වූ මිනිසාස ඉක්ම සිටි, දිවැසින් මියන, උපදනා, හීන, ප්‍රණීත, සුවණී, දුච්ඡණී, සුගත, දුභිත, සත්ත්වයන් දක්නේය. යථාකමෝපග සත්ත්වයන් දන්තේය...

25. ඒ මහණ මෙසෙයින් සමාධිගත සිත පරිභූති ව, පශ්චිදන ව, අතභිභව ව, විගතොපකෙලය ව, මාදුගත ව, කමණ්ණ ව, සවිත ව, නිශචල ප්‍රාඤා ව පවතුන් ම, ආසුච ඝෂ්ඨඥනය පිණිස සිත නතු කෙරෙයි. හේ ‘මේ දුකයි’ යථාභූතය දන්තේ ය. ‘මේ දුඛෙහමුදය’යි යථාභූතය දන්තේය. ‘මේ දුඛෙහිරෝධගාමිනීප්‍රතිපත්’යි යථාභූතය දන්තේය. ‘මුහු ආසුචයන’යි යථාභූතය දන්තේය. ‘මේ ආසුචෙහමුදය’යි යථාභූතය දන්තේය. ‘මේ ආසුචෙහිරෝධගාමිනී ප්‍රතිපද්’යි යථාභූතය දන්තේය. මෙසෙයින් දන්තා, මෙසෙයින් දන්තා ඔහුගේ සිත කාමාසුචයෙහුදු මිදෙයි. ගවාසුචයෙහුදු සිත මිදෙයි. අවිසුචයෙහුදු සිත මිදෙයි. විමුක්ත කල්හි ‘විමුක්තයෙමි’ යි ඥාන වෙයි. ජාති ඝෂිණය සසුන්බුමිසරවස් ගා මහබුමිසරවස් වසන ලදී. (සතර-මහින් කල සුතු සොලසවිධ)කරණී කරන ලදී. තැවත මේ මිනිස්බවට නො එමයි දන්තේය. මහණෙනි, යම්සේ පච්චමුදුනෙක විමල්, වෙසෙසින් පහන්, නොකැලැත් දියවිලෙක් වේ ද, එවිල්කෙර සිටි ඇත් ඇති පුරුෂ-යෙක් ඇවිදුනා වුත් සිටුනා වුත් සිප්පිබෙල්ලන් ගා සක්බෙල්ලනුදු මස්-ගලුදු, සිටුනා කැව හා කැබ්ලිනී දු දක්නේ වේ ද, ඔහුට මෙබඳු සිතෙක් වෙසි: ‘මේ දියවිල කිමිල වෙසි, විප්‍රහන්තවෙසි, කදීම රහිත වෙසි, මේ සිප්පි බෙල්ලන් ගා සක්බෙල්ලෝ ද, මස්-ගලුදු ද ගැසිරෙන්තාහුදු හිටුනාහුදු වෙති. කැට හා කැබ්ලිනෙතෝ ද සිටුනාහු වෙති’යි කියායි. ‘මහණෙනි, එසෙයින් ම මහණ ‘මේ දුකැ’ යි යථාභූතය දන්තේය ‘මේ දුඛෙහමුදය’යි යථාභූතය දන්තේය, ‘මේ දුඛෙහිරෝධගාමිනී ප්‍රතිපද්’යි යථාභූතය දන්තේය, ‘මොහු ආසුචයන’යි යථාභූතය දන්තේය, ‘මේ ආසුචෙහමුදය’යි යථාභූතය දන්තේය, ‘මේ ආසුචෙහිරෝධගාමිනී ප්‍රතිපද්’යි යථාභූතය දන්තේය.

තස්ස ඵලං ජාතතො ඵලං පස්සතො කාමාසවාපි විතතං විමුච්චති. සමාසවාපි විතතං විමුච්චති. අවිජ්ජාසවාපි විතතං විමුච්චති. විමුච්චතස්මිං විමුච්චතස්මිං සදුණං නොති. 'ඛිණං ජාති, වුඤ්චං, බුඤ්චං, සතං කරණීයං, තාපරං ඉඤ්චතායා'ති පජානාති.

26. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ භික්ඛු සමණෝ ඉතිපි, බ්‍රාහ්මණෝ ඉතිපි, නහාතකො ඉතිපි, වෙදගු ඉතිපි, පොතනියො ඉතිපි, අරියො ඉතිපි, අරහං¹ ඉතිපි.

27. කථංඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු සමණෝ හොති? සමිතාස්ස හොති පාපකා අකුසලා ධම්මා සඛිතිලෙඤ්ඤිකා² පොතොහවිකා සදරු දුක්ඛවිපාකා ආයතීං ජාතිජරාමරණීයා. ඵලං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු සමණෝ නොති.

28. කථංඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු බ්‍රාහ්මණෝ හොති? ඛාතිතාස්ස හොති පාපකා අකුසලා ධම්මා සඛිතිලෙඤ්ඤිකා පොතොහවිකා සදරු දුක්ඛවිපාකා ආයතීං ජාතිජරාමරණීයා. ඵලං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු බ්‍රාහ්මණෝ නොති.

29. කථංඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු නහාතකො හොති? නහාතාස්ස හොති පාපකා අකුසලා ධම්මා සඛිතිලෙඤ්ඤිකා පොතොහවිකා සදරු දුක්ඛවිපාකා ආයතීං ජාතිජරාමරණීයා. ඵලං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු නහාතකො හොති.

30. කථංඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු වෙදගු හොති? විදිතාස්ස හොති පාපකා අකුසලා ධම්මා සඛිතිලෙඤ්ඤිකා පොතොහවිකා සදරු දුක්ඛවිපාකා ආයතීං ජාතිජරාමරණීයා. ඵලං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු වෙදගු නොති.

31. කථංඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු පොතනියො හොති? කියසුතාස්ස හොති පාපකා අකුසලා ධම්මා සඛිතිලෙඤ්ඤිකා පොතොහවිකා සදරු දුක්ඛවිපාකා ආයතීං ජාතිජරාමරණීයා. ඵලං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු පොතනියො නොති.

32. කථංඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු අරියො හොති? අරකාස්ස හොති පාපකා අකුසලා ධම්මා සඛිතිලෙඤ්ඤිකා පොතොහවිකා සදරු දුක්ඛවිපාකා ආයතීං ජාතිජරාමරණීයා. ඵලං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු අරියො නොති.

33. කථංඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු අරහං නොති? අරකාස්ස හොති පාපකා අකුසලා ධම්මා සඛිතිලෙඤ්ඤිකා පොතොහවිකා සදරු දුක්ඛවිපාකා ආයතීං ජාතිජරාමරණීයා. ඵලං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු අරහං නොති.

ඉදමච්චෙව භගවා, අතතමනා හෙ භික්ඛු භගවතො භාසිතං අභිනඤ්ඤති.

මහාඅසසපුරපුත්තං නිමමං.

1. අරහා - සභ.
2. පොතොහවිකා - මජ්ඣ, භා.

මෙසෙසින් දන්තා, මෙසෙසින් දන්තා ඔහුගේ සිත කාමාසුවයෙහිද මිදෙයි. හවාසුවයෙහිද සිත මිදෙයි. අවිද්‍යාසුවයෙහිද සිත මිදෙයි. විබුක්කාවන් ම 'විබුක්කායෙම්' යි ඥාන වෙයි. 'ජාතිය ක්ෂිණය. බුම්පරවස් වැය නිමවන ලදී. කරණි කරන ලදී. තැවත මේ මිනිස්බවට නො එම්' දන්තේය.

26. මහණෙනි, මේ මහණ (සත්තූන් ඇති බැවින්) ඉමිණයහසි ද) (බැහැර දු පාප ඇති බැවින්) බ්‍රාහ්මණයහසි ද, (ධොතනෙලය ඇති බැවින් නතාතකය හසිද, (මිතුර්මාභීඥනවෙදයෙන් ලමුදම් දන් වන බැවින්) වෙදගු හසිද, (පැහුණෙලෙස් ඇති බැවින්) සොත්තියහසි ද, (කෙලෙසුන් දුරුකළ බැවින්) අරියහසි ද, රකත්හසි ද කියනු ලැබේ.

27. මහණෙනි, කෙසේ මහණ 'සමණ' නම් වේ ද යත්: මොහු විසින් සිත කෙලෙසන, පුනර්භවය පිණිස වැටෙන, කායචිත්තදරථසහිත, දුඛ-විපාක ඇති, මතුයෙහි ජාතිජරාමරණයට කරුණු වන, ලමු අකුසල් දහම්හු සමිත වෙති. මහණෙනි, මෙසෙසින් මහණ 'සමණ' නම් වෙයි.

28. මහණෙනි, කෙසේ මහණ 'බ්‍රාහ්මණ' නම් වේ ද යත්: මොහු විසින් සිත කෙලෙසන, පුනර්භවය පිණිස වැටෙන, කායචිත්තදරථසහිත, දුඛවිපාක ඇති, මතුයෙහි ජාතිජරාමරණයට කරුණු වන, ලමු අකුසල් දහම්හු බාහිත වෙති. මහණෙනි, මෙසෙසින් මහණ 'බ්‍රාහ්මණ' නම් වෙයි.

29. මහණෙනි, කෙසේ මහණ 'නහාතක' නම් වේ ද යත්: මොහු විසින් සිත කෙලෙසන, පුනර්භවය පිණිස වැටෙන, කායචිත්තදරථසහිත, දුඛ විපාක ඇති, මතුයෙහි ජාතිජරාමරණයට කරුණු වන, ලමු අකුසල් දහම්හු දේනාලදහු වෙති. මහණෙනි, මෙසෙසින් මහණ 'නහාතක' නම් වෙයි.

30. මහණෙනි, කෙසේ මහණ වෙදගු නම් වේ ද යත්: මොහු විසින් සිත කෙලෙසන, පුනර්භවය පිණිස වැටෙන, කායචිත්තදරථසහිත, දුඛවිපාක ඇති, මතුයෙහි ජාතිජරාමරණයට කරුණු වන, ලමු අකුසල් හු විදිත වෙති. මහණෙනි, මෙසෙසින් මහණ 'වෙදගු' නම් වෙයි.

31. මහණෙනි, කෙසේ මහණ 'සොත්තිය' නම් වේ ද යත්: මොහු විසින් සිත කෙලෙසන, පුනර්භවය පිණිස වැටෙන, කායචිත්තදරථසහිත, දුඛ විපාක ඇති, මතුයෙහි ජාතිජරාමරණයට කරුණු වන, ලමු අකුසල් දහම්හු තිඝ්‍යාත (හරණලද) වෙති. මහණෙනි, මෙසෙසින් මහණ 'සොත්තිය' නම් වෙයි.

32. මහණෙනි, කෙසේ මහණ 'අරිය' නම් වේ ද යත්: මොහු විසින් සිත කෙලෙසන, පුනර්භවය පිණිස වැටෙන, කායචිත්තදරථසහිත, දුඛවිපාක ඇති, මතුයෙහි ජාතිජරාමරණයට කරුණු වන, ලමු අකුසල් දහම්හු දුරිභුත වෙති. මහණෙනි, මෙසෙසින් මහණ 'අරිය' නම් වෙයි.

33. මහණෙනි, කෙසේ මහණ 'අරහත්ත' නම් වේ ද යත්: මොහු විසින් සිත කෙලෙසන, පුනර්භවය පිණිස වැටෙන, කායචිත්තදරථසහිත, දුඛ-විපාක ඇති, මතුයෙහි ජාතිජරාමරණයට කරුණු වන, ලමු අකුසල් දහම්හු දුරිභුත වෙති. මහණෙනි, මෙසෙසින් මහණ 'අරහත්ත' නම් වෙයි.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ මහාඅක්ෂරපුරුෂුහ දෙසුක. පසුබුසින් ඇති ඒ මහණහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ දෙයතාව අභිතක්කන කලෝ.

මහාඅක්ෂර පුරුෂුහ නමවැණිසි.

1. 4. 10.

චූළ අසාසුරසුත්තං

1. එවං මෙ සුත්තං ඵකං සමයං හඟවා අපඛණසු විහරති අසාසුරං නාම අඛ්ඨානං කිංගමො. තඤ්ඤො ඛො හඟවා හික්ඛු ආමනොනසි හික්ඛ- වොති. හදනොති හෙ හික්ඛු හඟවතො පච්චසොොසුං. හඟවා එතදවොච:

2. සමණා සමණාති වො හික්ඛවෙ ජනො සඤ්ජාතාති. තුමො ච පත හෙ තුමොති පුට්ඨා සමානා සමණමානාති පටිජානාථ. තෙසං වො හික්ඛවෙ එවං සමඤ්ජානං සතං එවං පටිඤ්ජානං සතං 'සා සමණසාමීච්චපටි- පදා, තං පටිපදං පටිපජ්ජාසාමි, එවං තො අයං අමාසං නමඤ්ජා ච සච්චා හමිසානි, පටිඤ්ජා ච භුතා සෙසඤ්ඤා මයං චීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසන- හිලානපච්චසභෙසජ්ජපරික්ඛාරං¹ පරිභුඤ්ජාමි,' තෙසං හෙ කාරා අමොහසු මහපථලා හවිසානති මහාතිසංසා. අමාසකඤ්ඤාවායං පබ්බජ්ජා අච්ඤ්ඤා හමිසානි සථලා සඋද්දා²ති එවං හි වො හික්ඛවෙ සික්ඛිතඛිං.

3. කථඤ්ඤා හික්ඛවෙ හික්ඛු ත සමණසාමීච්චපටිපදං පටිපනොො හොති? යසා කසාචි හික්ඛවෙ හික්ඛුතො අභිජ්ඣාලුසා අභිජ්ඣා අපාහිනා හොති, බ්‍යාපනාවිතතසා බ්‍යාපාදො අපාහිනො හොති, කොධතසා කොධො අපාහිනො හොති, උපනාහිසා උපනාහො අපාහිනො හොති, මකඛිසා මකඛො අපාහිනො හොති, පලාහිසා පලාහො අපාහිනො හොති, ඉඤ්ජකිසා ඉඤ්ජා අපාහිනො හොති, මච්ඡරිසා මච්ඡරියං අපාහිනං හොති, සථසා සාදෙයං අපාහිනං හොති, මායාචිසා මායා අපාහිනො හොති, පාපිච්ඡසා පාපිකා ඉච්ඡා අපාහිනො හොති, මුච්ඡාදිට්ඨිසා³ මුච්ඡාදිට්ඨි අපාහිනො හොති, ඉමෙසං ඛො අහං හික්ඛවෙ සමණමලානං සමණදෙසානං සමණකථාවානං⁴ ආපාසිකානං ථානානං දුග්ගතිච්චෙදනියානං අපානානං ත සමණසාමීච්චපටිපදං පටිපනොොති වදාමි. සෙයංථාපි හික්ඛවෙ මච්ඡං තාම⁵ ආවුඛ්ඡාතං උග්ගතො ධාරං පිතතිසිතං, තදසා සමිකාචියා සමපාරාතං සමපලිච්චෙසිතං⁶, තථුපමාහං හික්ඛවෙ ඉමසා හික්ඛුතො පබ්බජ්ජං වදාමි.

1. පරික්ඛාරෙ - සා. 2. මුච්ඡාදිට්ඨිසා - මජ්ඣ. 3. සමණසාමානං - සා. 4. මහජනනාම - සා. 5. සමපලිච්චෙසිතං - භා.

1. 4. 10.

චූළආසසපුර සුත්‍රය

1. මු පිසිත් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අඟුදනවිසි අඟුරට වැසියන්ගේ අසසපුර නම් නියමගමිසි වැඩවසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ 'මහණෙනි'යි මහණුන් ඇමැතුණේක. ඒ මහණහු 'වහන්සා' යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්හ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වදල සේක:

2. මහණෙනි, මහදෙනේ 'ඉමණයහ, ඉමණයහ' යි තොට හඳුනාගනී. තෙපිඳු 'තෙපි කවරව' යි පුඵවුස්නා ලදුව 'ඉමණයමිත' යි පිළිනකරන්තාව. මහණෙනි, මේබඳු ඉමණසංඥ ලත්, මේබඳු ඉමණ ප්‍රතිඥ කරන, ඒ තොට පිසිත් "යම් මහණනට නිසි අනුලොම පිළිවෙත් ඇද්ද, එ පිළිවෙත් පිළිපදුමිත. මෙසේ පිළිපදුත් ම, අපගේ මේ ඉමණසංඥත් සත්‍ය වෙයි, ප්‍රතිඥත් සඵඵ වෙයි. අපි යම් ම කෙනෙකුන්ගේ සිවුරු පිඹුවා සෙනහුන් ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිකර වලඳකරමෝ නම්, අප කෙරෙහි කරන උත්තේ ඒ සත්කාරයෝ මහත්ඵල මහාතාංස වෙති. අපගේ ද මේ පැවිද්ද අවකාස වෙයි, සඵල වෙයි, වාඤ්චි සහිත වේ" ය යි මහණෙනි, මේසෙසින් තොට තික්මෙන්තේය.

3. මහණෙනි, කෙසේ මහණ මහණනට නිසි අනුලොම පිළිවෙත නො පිළිපත්තේ වේ ද යත්: මහණෙනි, ලොභබහුල යමිතිසි මහණකුට ඒ දලලොභ නොපුහුන් වේ ද, ව්‍යාපනන සිතැති මහණකුට ඒ ව්‍යාපද නොපුහුන් වේ ද, කීපෙතපුලු මහණකුට ඒ ක්‍රොධ නොපුහුන් වේ ද, බඤ්චවෙර ඇති මහණකුට ඒ බඤ්චවෙර නොපුහුන් වේ ද, මකුගුණ ඇති මහණකුට ඒ මකුසැකැපි නොපුහුන් වේ ද, (සුගග්‍රාහ ලක්ෂණ) පලාස ඇති මහණකුට ඒ පලාස ප්‍රතිණ නො වේ ද, ඊෂ්ඨී ඇති මහණකුට ඒ ඊෂ්ඨී ප්‍රතිණ නො වේ ද, මසුරු ඇති මහණකුට ඒ මසුරු බව ප්‍රතිණ නො වේ ද, යඵ වූ මහණකුට ඒ සව බව ප්‍රතිණ නො වේ ද, මායා ඇති මහණකුට ඒ මායා ප්‍රතිණ නො වේ ද, පාපඉච්ඡා ඇති මහණකුට ඒ පාපෙච්ඡා ප්‍රතිණ නො වේ ද, මසදිවු ඇති මහණකුට ඒ මසදිවු ප්‍රතිණ නො වේ ද, මහණෙනි, අපායෙහි ඉපැද්මට කරුණු වන, දුගතියෙහි විවාදකට කරුණු වන, මේ මහණමල, මහණදෙස්, මහණකසල ප්‍රතිණ නො නිරිමෙන් සමණසාමිඵිපට්ඨපද නො පිළිපත්ත'යි මම කියමි. මහණෙනි, යම්සේ දෙපස මුවාත් ඇති, දිසපි, නගස්නා පහණ (උරගල)ගා කිහුණකල මටප නම් ආසුධ ජාතයෙක් වේද, එද සහලින් පොරොතා ලදුයේ, (කොපුවෙහි බහන ලදුයේ) මැනැවින් වෙලෙකා ලදුයේ වේ ද, මහණෙනි, මම මේ මහණහුගේ පැවිද්ද එබඳු කොට කියමි.

4. තාහං භික්ඛවෙ සඛ්ඤාපිකස්ස සඛ්ඤාපිධාරණමනෙතන සාමඤ්ඤං වදාමි. තාහං භික්ඛවෙ අවෙලකස්ස අවෙලකමනෙතන සාමඤ්ඤං වදාමි. තාහං භික්ඛවෙ රජෝජලලිකස්ස රජෝජලලිකමනෙතන සාමඤ්ඤං වදාමි. තාහං භික්ඛවෙ උදකොරොහකස්ස උදකොරොහකමනෙතන¹ සාමඤ්ඤං වදාමි. තාහං භික්ඛවෙ රුක්ඛමුලිකස්ස රුක්ඛමුලිකමනෙතන සාමඤ්ඤං වදාමි. තාහං භික්ඛවෙ අබ්බොකාහිකස්ස අබ්බොකාහිකමනෙතන සාමඤ්ඤං වදාමි. තාහං භික්ඛවෙ උබ්බට්ඨකස්ස උබ්බට්ඨකමනෙතන සාමඤ්ඤං වදාමි. තාහං භික්ඛවෙ පරියායහතතිකස්ස පරියායහතතිකමනෙතන සාමඤ්ඤං වදාමි. තාහං භික්ඛවෙ මනාපකියායකස්ස² මනාපකියායකමනෙතන සාමඤ්ඤං වදාමි. තාහං භික්ඛවෙ ජට්ටකස්ස ජට්ටකමනෙතන සාමඤ්ඤං වදාමි.

5. සඛ්ඤාපිකස්ස චෙ භික්ඛවෙ සඛ්ඤාපිධාරණමනෙතන අභිජ්ඣාලුස්ස³ අභිජ්ඣා පභිසෙට්ඨ, බ්‍යාපනාවච්ඡතස්ස බ්‍යාපාදො පභිසෙට්ඨ, කොධතස්ස කොධො පභිසෙට්ඨ, උපතාහිස්ස උපතාහො පභිසෙට්ඨ, මකඛිස්ස මකෙඛා පභිසෙට්ඨ, පලාසිස්ස පලාසො පභිසෙට්ඨ, ඉඤ්ඤාසිස්ස ඉඤ්ඤා පභිසෙට්ඨ, මච්ඡරිස්ස මච්ඡරියං පභිසෙට්ඨ, සඨස්ස සාඨෙග්ගං පභිසෙට්ඨ, මායාපිස්ස මායා පභිසෙට්ඨ, පාපිච්ඡස්ස පාපිකා ඉච්ඡා, පභිසෙට්ඨ, මුච්ඡාද්ධිසිකස්ස මුච්ඡාද්ධි පභිසෙට්ඨ, තසමනං මිත්තාමිට්ඨා ඤ්ඤතිසාලොභිතා ජාතමෙව තං සඛ්ඤාපිකං භරෙග්ගං, සඛ්ඤාපිකතනමෙව සමාදපෙග්ගං: “ඵහි නිං හදුමුඛ, සඛ්ඤාපිකො භොගි සඛ්ඤාපිකස්ස නෙ සතො සඛ්ඤාපිධාරණ-මනෙතන අභිජ්ඣාලුස්ස අභිජ්ඣා පභිසිස්සති, බ්‍යාපනාවච්ඡතස්ස බ්‍යාපාදො පභිසිස්සති, කොධතස්ස කොධො පභිසිස්සති, උපතාහිස්ස උපතාහො පභිසිස්සති, මකඛිස්ස මකෙඛා පභිසිස්සති, පලාසිස්ස පලාසො පභිසිස්සති, ඉඤ්ඤාසිස්ස ඉඤ්ඤා පභිසිස්සති, මච්ඡරිස්ස මච්ඡරියං පභිසිස්සති, සඨස්ස සාඨෙග්ගං පභිසිස්සති, මායාපිස්ස මායා පභිසිස්සති, පාපිච්ඡස්ස පාපිකා ඉච්ඡා පභිසිස්සති, මුච්ඡාද්ධිසිකස්ස මුච්ඡාද්ධි පභිසිස්සති”ති. යසමා ච ඛො අහං භික්ඛවෙ සඛ්ඤාපිකමපි ඉබෙකච්චං පස්සාමි අභිජ්ඣාලු-බ්‍යාපනාවච්ඡතං කොධතං උපතාහිං මකඛිං පලාසිං ඉඤ්ඤාසිං මච්ඡරිං සඨං මායාපිං පාපිච්ඡං මුච්ඡාද්ධිං, තසමා න සඛ්ඤාපිකස්ස සඛ්ඤාපිධාරණ-මනෙතන සාමඤ්ඤං වදාමි.

1. උදකොරොහණමනෙතන - මජ්ඣ, 48.   2. මනාපකියායකස්ස - 48.
3. අභිජ්ඣාලුස්ස පුග්ගලස්ස - 48.

4. මහණෙනි, මම සඛ්ඤාපිධාරණය සිල්කොට ඇතියනුයේ සඛ්ඤාපිධාරණමාත්‍රයෙන් මහඵල නොවදරම්. මහණෙනි, මම අලවලකයාගේ බහාලුපිළි ඇතිමතුයෙන් මහඵල නොවදරම්. මහණෙනි, මම රජෝජරල ධාරණය සිල් කොට ඇතියනුයේ රජස්දලි බැරිම මාත්‍රයෙන් මහඵල නොවදරම්. මහණෙනි, මම දවස තුන්වරක් උදකාවගාහය (දියෙහි බැසීම) සිල් කොට ඇතියනුයේ උදකාවගාහමාත්‍රයෙන් මහඵල නොවදරම්. මහණෙනි, මම වෘක්ෂමූලවාසය සිල් කොට ඇතියනුයේ වෘක්ෂමූලවාසමාත්‍රයෙන් මහඵල නොවදරම්. මහණෙනි, මම අභ්‍යවකාශවාසය සිල්කොට ඇතියනුයේ අභ්‍යවකාශවාසිකමාත්‍රයෙන් මහඵල නොකියමි. මහණෙනි, මම උඩුකුරුව සිටිනු සිල් කොට ඇතියනුයේ උඩුකුරුම සිටීමමතුයෙන් මහඵල නොවදරම්. මහණෙනි, මම (මාසයෙකින් වේවසි, අඛමසෙකින් වේවසි වාරවශයෙන් බුද්ධි) පයභිංගභක්ඛනභෝජනය සිල් කොට ඇතියනුයේ පයභිංගභක්ඛන භෝජනශීලමාත්‍රයෙන් මහඵල නොවදරම්. මහණෙනි, මම වෙදමනත්‍රභදරත්තනුයේ මධුරුභදරත්‍ර මතුයෙන් මහඵල නොවදරම්. මහණෙනි, මම ජටිලකයාගේ ජටාධාරණමාත්‍රයෙන් මහඵල නොවදරම්.

5. මහණෙනි, ඉදින් සඛ්ඤාපි ධාරණ අභිධ්‍යාබහුලයාගේ අභිධ්‍යාව සඛ්ඤාපිධාරණමාත්‍රයෙන් පහ ව යේ නම්, ව්‍යාපනන විතන පුද්ගලයාගේ ව්‍යාපාදය පහ ව යේ නම්, කොඩිච්ඡිත්‍රයේ ක්‍රොධය පහ ව යේ නම්, උපනාහි පුද්ගලයාගේ උපනාහය පහ ව යේ නම්, මුක්ඛපුද්ගලයාගේ මුක්ඛය පහ ව යේ නම්, පලාසිපුද්ගලයාගේ පලාසය පහ ව යේ නම්, ඉසුකුච්ඡි පුද්ගලයාගේ ජ්ඣාභිංග පහ ව යේ නම්, මධුරු ඇතියනුයේ මධුරුව පහ ව යේ නම්, සඵපුද්ගලයාගේ සඵච්ච පහ ව යේ නම්, මායා ඇතියනුයේ මායාව පහ ව යේ නම්, පාපෙච්ඡාගේ පාපෙච්ඡා පහ ව යේ නම්, මිථ්‍යාදූෂිකයාගේ මිථ්‍යාදූෂි පහ ව යේ නම්, මිත්‍රාමාන්‍යයෝ ද නැගහලේනායෝ ද ජාතමාත්‍ර වූ ම (උපත්ද උපත්වන ම සිටි) භුලත් සඛ්ඤාපික කරත්තාහ' සාඛ්ඤාපිකභිංග ම සමාදන්කරවත්තාහ. කෙසේය යත්: "හදුමුඛය, නොඵ. සඛ්ඤාපික ව. සඛ්ඤාපික වූ අභිධ්‍යා බහුල නාගේ සඛ්ඤාපිධාරණ මාත්‍රයෙන් අභිධ්‍යා පහව යෙයි. ව්‍යාපනනවිතන වූ තාගේ ව්‍යාපාද පහව යෙයි. ක්‍රොධඇති නාගේ ක්‍රොධ පහ ව යෙයි. උපනාහි වූ තාගේ උපනාහ පහ ව යෙයි. මුක්ඛ වූ තාගේ මුක්ඛය පහ ව යෙයි. පලාසි වූ තාගේ පලාස පහ ව යෙයි. ඉසුකුච්ඡි වූ තාගේ ජ්ඣාභිංග පහ ව යෙයි. මච්ඡරී වූ තාගේ මාත්‍රයභිංග පහ ව යෙයි. සඵ වූ තාගේ සඵච්ච පහ ව යෙයි. මායාව වූ තාගේ මායාව පහ ව යෙයි. පාපිච්ඡ වූ තාගේ පාපෙච්ඡා පහව යෙයි. මිථ්‍යාදූෂික වූ තාගේ මිථ්‍යාදූෂික පහ ව යෙයි' කියයි. මහණෙනි, මම යම්කෙසෙකින් මෙලොව සඛ්ඤාපික වූත් කිසිවකු අභිධ්‍යාබහුල ව සිටුනු දක්නෙමි ද, ව්‍යාපනනවිතන වූවහු, කොඩික වූවහු, උපනාහි වූවහු, මුක්ඛි වූවහු, පලාසි වූවහු, ඉසුකුච්ඡි වූවහු, මච්ඡරී වූවහු, සඵ වූවහු, මායාව වූවහු, පාපිච්ඡ වූවහු, මිථ්‍යාදූෂික වූවහු, දක්නෙමි ද, එහෙයින් සඛ්ඤාපිකයාගේ සඛ්ඤාපිධාරණ මාත්‍රයෙන් මහඵල නොවදරම්.

6. අවෙලකස්ස චෙ භික්ඛවෙ -පෙ- රජොජලලුකස්ස චෙ භික්ඛවෙ -පෙ- උදකොණරුකස්ස චෙ භික්ඛවෙ -පෙ- රුක්ඛමුලිකස්ස චෙ භික්ඛවෙ -පෙ- අකොකාසිකස්ස චෙ භික්ඛවෙ -පෙ- උබ්බට්ඨකස්ස චෙ භික්ඛවෙ -පෙ- පරියායභතතිකස්ස චෙ භික්ඛවෙ -පෙ- මනකර්ඛායකස්ස චෙ භික්ඛවෙ -පෙ- ජට්ටකස්ස චෙ භික්ඛවෙ ජට්ඨාධාරණමනෙතන අභිජ්ඣාලුස්ස අභිජ්ඣා පභිසෙථ, බ්‍යාපනනවිතතස්ස බ්‍යාපාදෙ පභිසෙථ, කොධතස්ස කොධො පභිසෙථ, උපතාහිස්ස උපතාහො පභිසෙථ, මික්ඛිස්ස මනෙඛා පභිසෙථ, පලාසිස්ස පලාසො පභිසෙථ, ඉඤ්ඤකිස්ස ඉස්සා පභිසෙථ, මච්ඡරිස්ස මච්ඡරියං පභිසෙථ, සඨස්ස සාඨෙය්‍යං පභිසෙථ, මායාපිස්ස මායා පභිසෙථ, පාපිච්ඡස්ස පාපිකා ඉච්ඡා පභිසෙථ, ඔච්ඡාද්ධිකස්ස ඔච්ඡාද්ධි පභිසෙථ, තමේතං මිතතාමච්චා ඤාතිකාලොභිතා ජාතමෙව නං ජට්ටකං කරෙය්‍යං, ජට්ටකතතමෙව සමාදපෙය්‍යං: “ඵභි තිං භද්‍රමුඛ, ජට්ටකො භොභි, ජට්ටකස්ස නෙ තනො ජට්ඨාධාරණමනෙතන අභිජ්ඣාලුස්ස අභිජ්ඣා පභිසිස්සති, බ්‍යාපනනවිතතස්ස බ්‍යාපාදෙ පභිසිස්සති, කොධතස්ස කොධො පභිසිස්සති, උපතාහිස්ස උපතාහො පභිසිස්සති, මික්ඛිස්ස මනෙඛා පභිසිස්සති, පලාසිස්ස පලාසො පභිසිස්සති, ඉඤ්ඤකිස්ස ඉස්සා පභිසිස්සති, මච්ඡරිස්ස මච්ඡරියං පභිසිස්සති, සඨස්ස සාඨෙය්‍යං පභිසිස්සති, මායාපිස්ස මායා පභිසිස්සති, පාපිච්ඡස්ස පාපිකා ඉච්ඡා පභිසිස්සති, ඔච්ඡාද්ධිකස්ස ඔච්ඡාද්ධි පභිසිස්සති”ති. යසමා ච බො අහං භික්ඛවෙ ජට්ටකමපි ඉධෙකච්චං පසාමි අභිජ්ඣාලුං බ්‍යාපනනවිතතං කොධතං උපතාහිං මික්ඛිං පලාසිං ඉඤ්ඤකිං මච්ඡරිං සඨං මායාපිං පාපිච්ඡං ඔච්ඡාද්ධිං, තසමා න ජට්ටකස්ස ජට්ඨාධාරණමනෙතන සාමිඤ්ඤං වදාමි.

7. කථංඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු සමණසාමීපට්ටපදං පට්ටහොනො හොති? යස්ස කස්සච භික්ඛවෙ භික්ඛුනො අභිජ්ඣාලුස්ස අභිජ්ඣා පභිතා හොති, බ්‍යාපනනවිතතස්ස බ්‍යාපාදෙ පභිතො හොති, කොධතස්ස කොධො පභිතො හොති, උපතාහිස්ස උපතාහො පභිතො හොති, මික්ඛිස්ස මනෙඛා පභිතො හොති, පලාසිස්ස පලාසො පභිතො හොති, ඉඤ්ඤකිස්ස ඉස්සා පභිතො හොති, මච්ඡරිස්ස මච්ඡරියං පභිතං හොති, සඨස්ස සාඨෙය්‍යං පභිතං හොති, මායාපිස්ස මායා පභිතා හොති, පාපිච්ඡස්ස පාපිකා ඉච්ඡා පභිතා හොති, ඔච්ඡාද්ධිකස්ස ඔච්ඡාද්ධි පභිතා හොති, ඉමෙසං බො අහං භික්ඛවෙ සමණමළානං සමණදෙසානං සමණකප්ඨානං ආපාසිකානං ඨානානං දුක්ඛභිවේදනියානං පහානා සමණසාමීපට්ටපදං පට්ටහොනාති වදාමි.

6. මහණෙනි, ඉදින් අපේලක අභිධ්‍යාඛන්‍යලයාගේ ... මහණෙනි, ඉදින් රජෝජලලික අභිධ්‍යා ඛන්‍යලයාගේ ... මහණෙනි, ඉදින් උදකාචයානක අභිධ්‍යාඛන්‍යලයාගේ ... මහණෙනි, ඉදින් රුක්ඛමූලික අභිධ්‍යාඛන්‍යලයාගේ ... මහණෙනි, ඉදින් අපේකාකාසික අභිධ්‍යාඛන්‍යලයාගේ ... මහණෙනි, ඉදින් උඛච්චක අභිධ්‍යාඛන්‍යලයාගේ ... මහණෙනි, ඉදින් පරියායනතනික අභිධ්‍යාඛන්‍යලයාගේ ... මහණෙනි, ඉදින් මනතජ්ඣායක අභිධ්‍යාඛන්‍යලයාගේ ... මහණෙනි, ඉදින් ජට්‍රලක අභිධ්‍යාඛන්‍යලයාගේ ජට්‍රාධාරණමාත්‍රයෙන් අභිධ්‍යා පහ ව යේ තම්, (ජට්‍රලක වූ) ව්‍යාපනන හින් ඇතිගන්‍යගේ ව්‍යාපාද පහ ව යේ තම්, (ජට්‍රලක වූ) ක්‍රොධ ඇතිගන්‍යගේ ක්‍රොධය පහ ව යේ තම්, (ජට්‍රලක වූ) ඛණ්ඩවේර ඇතිගන්‍යගේ ඛණ්ඩවේරය පහ ව යේ තම්, (ජට්‍රලක වූ) මුක්ඛ ඇතිගන්‍යගේ මුක්ඛය පහ ව යේ තම්, (ජට්‍රලක වූ) සුගන්‍යාල ලක්ඛණපලාය ඇතිගන්‍යගේ පලායය පහ ව යේ තම්, (ජට්‍රලක වූ) ඊෂ්ඨි ඇතිගන්‍යගේ ඊෂ්ඨි පහ ව යේ තම්, (ජට්‍රලක වූ) මසුරු ඇතිගන්‍යගේ මසුරුඛව පහ ව යේ තම්, (ජට්‍රලක වූ) සඵයාගේ සඵඛව පහ ව යේ තම්, (ජට්‍රලක වූ) මායාවිභ්‍රයේ මායා පහ ව යේ තම්, (ජට්‍රලක වූ) පාපෙච්ඡයාගේ පාපෙච්ඡා පහ ව යේ තම්, (ජට්‍රලක වූ) මිට්‍යාදුෂ්ටිකායාගේ මිහදිටු පහ ව යේ තම්, මිත්‍රාමාන්‍යයන් හා කෑයහලේ කෑයෝ ජාතමාත්‍ර වූ ම ඥාණන් ජට්‍රලක කරත්තාය. ජට්‍රලක ඛව ම සමාදන් කරමත්තාය. කෙසේ ය යත්: “හද මුඛය, තෝ එව ජට්‍රලක ව ජට්‍රලක වූ අභිධ්‍යාඛන්‍යල තාගේ ජට්‍රාධාරණමාත්‍රයෙන් අභිධ්‍යා පහ ව යෙයි. ව්‍යාපනනවිතත වූ තාගේ ව්‍යාපාද පහ ව යෙයි. ක්‍රොධන වූ තාගේ ක්‍රොධ පහ ව යෙයි. උපතාහි වූ තාගේ උපතාන පහ ව යෙයි. මුක්ඛි වූ තාගේ මුක්ඛ පහ ව යෙයි. පලායි වූ තාගේ පලාය පහ ව යෙයි. ඉඤ්ඤාහි වූ තාගේ ඊෂ්ඨි පහ ව යෙයි. මච්ඡරි වූ තාගේ මාත්සර්‍ය පහ ව යෙයි. සඵ වූ තාගේ සඵඛව පහ ව යෙයි. මායාවි වූ තාගේ මායාව පහ ව යෙයි. පාපිච්ඡ වූ තාගේ පාපෙච්ඡා පහ ව යෙයි. මිච්ඡදිට්ඨික වූ තාගේ මිහදිටු පහ ව යෙයි” කියායි. මහණෙනි, මම යම්තෙතෙකින් මෙලොව ජට්‍රලකවූත් කිසිවකු අභිධ්‍යාඛන්‍යල ව සිටුනු දක්නෙමි ද, ව්‍යාපනනවිතත වූවනු, කොධන වූවනු, උපතාහි වූවනු, මක්ඛි වූවනු, පලායි වූවනු, ඉඤ්ඤාහි වූවනු, මච්ඡරි වූවනු, සඵ වූවනු, මායාවි වූවනු, පාපිච්ඡ වූවනු, මිච්ඡදිට්ඨික වූවනු, දක්නෙමි ද, එතෙසින් ජට්‍රලකයාගේ ජට්‍රාධාරණමාත්‍රයෙන් මහජල නොවදරමි.

7. මහණෙනි, කෙසේ මහණ මහණුකව කිසි අනුලොම පිළිවෙත පිළිපත්තේ වේ ද යත්: මහණෙනි, ලොඛඛිතිලි යම්කිසි මහණකුට ඒ දලලොඛ, පුත්‍රන් වේ ද, ව්‍යාපනන සිතැති මහණකුට ඒ ව්‍යාපාද පුත්‍රන් වේ ද, කිපෙනසුලු මහණකුට ඒ ක්‍රොධ පුත්‍රන් වේ ද, ඛණ්ඩවේර ඇති මහණකුට ඒ ඛණ්ඩවේර පුත්‍රන් වේ ද, මසු මහණකුට ඒ මසුකෑහැවි පුත්‍රන් වේ ද, (සුගන්‍යාලලක්ඛණ) පලාය ඇති මහණකුට ඒ පලාය පුත්‍රන් වේ ද, ඊෂ්ඨි ඇති මහණකුට ඒ ඊෂ්ඨි පුත්‍රන් වේ ද, මසුරු ඇති මහණකුට ඒ මසුරුඛව පුත්‍රන් වේ ද, සඵ මහණකුට ඒ සලසෙ පුත්‍රන් වේ ද, මායා ඇති මහණකුට ඒ මායා පුත්‍රන් වේ ද, ලමුරිසි ඇති මහණකුට ඒ ලමුරිසි පුත්‍රන් වේ ද, මිහදිටු ඇති මහණකුට ඒ මිහදිටු පුත්‍රන් වේ ද, මහණෙනි, අපායෙහි ඉපැදීමට කරුණු වන, දුගතියෙහි විවාදකව කරුණු වන, මේ මහණමල, මහණ දෙය්, මහණ කසල පුත්‍රන් කිරීමෙන් සමණයාමිච්චපද පිළිපත්තෙයි මම කියමි.

8. සො සබ්බසංඝාදි ඉමෙහි පාපකෙහි අකුසලෙහි බලෙමහි විසුඤ්චිතතානං සමනුපසාදානි තස්ස සබ්බසංඝාදි ඉමෙහි පාපකෙහි අකුසලෙහි බලෙමහි විසුඤ්චිතතානං සමනුපසාදො පාමුජ්ජං ජායති. පමුද්දිතස්ස පිති ජායති. පිතිමතස්ස කායො පසාමිතති. පසාදානිකායො සුඛං චෙදෙති. සුඛිනො චිතතං සමාධිසති.

9. සො මේඤ්ඤාසහගතෙන චේතසා එකං දිසං ඵරිතියං විහරති, තථා දුතියං, තථා තතියං, තථා චතුතියං. ඉති උඤ්චිමධො තීරියං සබ්බසංඝාදි සබ්බසංඝාදාය සබ්බාචන්තං ලොකං මේඤ්ඤාසහගතෙන චේතසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවේරෙන අඛ්‍යාපජේඛිත¹ ඵරිතියං විහරති. කරුණාසහගතෙන චේතසා එකං දිසං ඵරිතියං විහරති, තථා දුතියං, තථා තතියං, තථා චතුතියං. ඉති උඤ්චිමධො තීරියං සබ්බසංඝාදි සබ්බසංඝාදාය සබ්බාචන්තං ලොකං කරුණාසහගතෙන චේතසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවේරෙන අඛ්‍යාපජේඛිත ඵරිතියං විහරති. මුද්දිතාසහගතෙන චේතසා එකං දිසං ඵරිතියං විහරති, තථා දුතියං, තථා තතියං, තථා චතුතියං. ඉති උඤ්චිමධො තීරියං සබ්බසංඝාදි සබ්බසංඝාදාය සබ්බාචන්තං ලොකං මුද්දිතාසහගතෙන චේතසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවේරෙන අඛ්‍යාපජේඛිත ඵරිතියං විහරති. උපෙකඛාසහගතෙන² චේතසා එකං දිසං ඵරිතියං විහරති, තථා දුතියං, තථා තතියං, තථා චතුතියං.³ ඉති උඤ්චිමධො තීරියං සබ්බසංඝාදි සබ්බසංඝාදාය සබ්බාචන්තං ලොකං උපෙකඛාසහගතෙන චේතසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවේරෙන අඛ්‍යාපජේඛිත ඵරිතියං විහරති.

10. සෙග්ගපාපි හික්ඛවෙ පොකඛරණී අවේජාදිකා සාතොදිකා සීතොදිකා⁴ සෙග්ගා සුපතිතා රමණීයා, පුරත්ථිමාය වෙපි දිසාය පුරිසො⁵ ආගවේජ්ඣය සම්මාහිතතොසා සම්මපරෙතො කීලනොසා තසිතො පිපාහිතො. - සො තං පොකඛරණීං ආගම්ම විනෙග්ග උදකපිපාසං, විනෙග්ග සම්මපරිලාහං. පට්ඨිමාය වෙපි දිසාය පුරිසො ආගවේජ්ඣය පෙ - උඤ්චිමධො වෙපි දිසාය පුරිසො ආගවේජ්ඣය - පෙ - දකඛිණාය වෙපි දිසාය පුරිසො ආගවේජ්ඣය. පෙ - ගතො කුතො වෙපි නං පුරිසො⁵ ආගවේජ්ඣය සම්මාහිතතොසා සම්මපරෙතො කීලනොසා තසිතො පිපාහිතො, සො තං පොකඛරණීං ආගම්ම විනෙග්ග උදකපිපාසං, විනෙග්ග සම්මපරිලාහං.

11. එවමෙව ඛො හික්ඛවෙ ඛතතියකුලා වෙපි අගාරස්මා අතභාරියං පබ්බජිතො භොති, සො ච තථාගතපථවේදිතං බම්මපිතං ආගම්ම එවං මේඤ්ඤාසහගතෙන කරුණං මුද්දිතං උපෙකඛං⁶ භාවෙතියා ලහති අජ්ඣිකතං මුපසමං. අජ්ඣිකතං මුපසමං සමණසාමීපිපට්ඨං⁷ පට්ඨනොති වදම්. මුඛමණ්ණකුලා වෙපි - පෙ - වේඤ්ඤාකුලා වෙපි - පෙ - සුද්දකුලා වෙපි - පෙ - ගස්මා කසමා වෙපි කුලා අගාරස්මා අතභාරියං පබ්බජිතො භොති, සො ච තථාගතපථවේදිතං බම්මපිතං ආගම්ම එවං මේඤ්ඤාසහගතෙන කරුණං මුද්දිතං උපෙකඛං භාවෙතියා ලහති අජ්ඣිකතං මුපසමං. අජ්ඣිකතං මුපසමං සමණසාමීපිපට්ඨං පට්ඨනොති⁸ වදම්.

1. අඛ්‍යාපජේඛිත, මජ්ඣ. 2. උපෙකඛාසහගතෙන, සීඞු මජ්ඣ. ඝා. PTS.
 3. චතුතියං, මජ්ඣ. ඝා. චතුතියං උඤ්චිමධො, PTS
 4. අවේජාදිකා, සාතොදිකා, සීතොදිකා, මජ්ඣ. ඝා. PTS 5 වෙපි පුරිසො, ඝා.
 6 උපෙකඛං, කුසල්. 7. තමහං සමණසාමීපිපට්ඨං. මජ්ඣ. ඝා.
 8 පට්ඨනොති භොතිති වදම්, ඝා.

8. තේ 'මේ හැම උච්චි අකුසල් දහමක් තමා විගුණියහ'යි දක්වේය. 'මේ හැම උච්චි අකුසල් දහමක් තමා විගුණියහ'යි දක්වන බහුට ප්‍රමෝද උපදෙතේය. ප්‍රමුදිතයාට ප්‍රීති උපදී. ප්‍රීතිසම්ප්‍රසන්න ප්‍රදේශලයෙන් නාමකාය සන්තිදුතේ වේ. සන්ත්‍රන්තය ඇතිවේ සුඛ විදුතේ ය. සුඛිතයාගේ සිත සමාධිගත වෙයි.

9. තේ මේත් සහසිය සිතීත් එක් දිගක් පැතීරැ ගෙන වාස කෙරෙයි. එසෙයින් දෙවන දිග, එසෙයින් තෙවන දිග, එසෙයින් සිසුවන දිග පැතීරැගෙන වාස කෙරෙයි. මෙසෙයින් උඛි යටි සරස හැමිනැත සමීචතියාගෙන් (සියලු සකුන් කෙරෙයි ආකමමතාගෙන්) සඵසතාවන් ලොව විපුල වූ, මහදිගත වූ, අප්‍රමාණ වූ, අපවේර වූ, දෙමනස් රහිත වූ මෙත් සහසිය සිතීත් පැතීරැගෙන වාස කෙරෙයි. කුචණ්ණ සහසිය සිතීත් එක්දිගක් පැතීරැගෙන වාස කෙරෙයි එසෙයින් දෙවන දිග, එසෙයින් තෙවන දිග, එසෙයින් සිසුවන දිග පැතීරැගෙන වාස කෙරෙයි. මෙසෙයින් උඛි යටි සරස හැමිනැත ... කුචණ්ණ සහසිය සිතීත් පැතීරැ ගෙන වාස කෙරෙයි. මුදිතාසහගත සිතීත් එක් දිගක් පැතීරැගෙන වාස කෙරෙයි. එසෙයින් දෙවන දිග, එසෙයින් තෙවන දිග, එසෙයින් සිසුවන දිග පැතීරැගෙන වාස කෙරෙයි. මෙසෙයින් උඛි යටි සරස හැමි නැත සමීචතියාගෙන් සඵ සතති සහිත ලොව විපුල, මහදිගත, අප්‍රමාණ අපවේර, ව්‍යාඛිධරහිත මුදිතාසහගත සිතීත් පැතීරැගෙන වාස කෙරෙයි. උපෙක්ඛාසහගත සිතීත් එක් දිගක් පැතීරැගෙන වාස කෙරෙයි. එසෙයින් දෙවන දිග, එසෙයින් තෙවන දිග, එසෙයින් සිසුවන දිග පැතීරැගෙන වාස කෙරෙයි. මෙසෙයින් උඛි යටි සරස හැමිනැත සමීචතියාගෙන් සඵ සතති සහිත ලොව විපුල, මහදිගත, අප්‍රමාණ, අපවේර, ව්‍යාඛිධරහිත උපෙක්ඛාසහගත සිතීත් පැතීරැගෙන වාස කෙරෙයි.

10. මහණෙනි, යම්ගේ පහන්දිග ඇති, මිහිරිදිග ඇති, සිහිල් දිග ඇති, මඩනැති, මනාතොට ඇති, රමණී පොකුණක් වෙද, පෙරදිගිනුදු සමයෙන් නැවුලිපත්, සමයෙන් පෙළුණ, කලකුළු, තෘපිත, දිගපියැටි පුරුෂයෙක් එන්නේ වෙ ද, හෙ එ පොකුණ වෙත එළඹී දිගපමස දුරුකර ගත්තේ වෙ ද, සමීපරිදඛ දුරුකරගත්තේ වෙ ද, පැහුළුදිගිනුදු පුරුෂයෙක් එන්නේ වෙ ද... උතුරුදිගිනුදු පුරුෂයෙක් එන්නේ වෙ ද... දකුණු දිගිනුදු පුරුෂයෙක් එන්නේ වෙ ද... යම් මී දිගෙකිනුදු සමයෙන් නැවුලිපත්, සමයෙන් පෙළුණ, කලකුළු, තෘපිත, දිගපියැටි පුරුෂයෙක් එ පොකුණ කරා එන්නේ වෙ ද, හෙ එ පොකුණ කරා අවුදු දිගපමස දුරුකරගත්තේ වෙ ද, සමීපරිදඛ දුරුකරගත්තේ වෙ ද-

11. මහණෙනි, එපරිදි ම කැත්කුලිනුදු ගිහිගෙන් තික්ම ඉදින් සස්තට පැමිණීමේ වේ නම්, හෙ ද තථාගත ප්‍රමිදිත බමිවිතයට අවුදු මෙසෙයින් මෙමුත්‍රි කරුණු මුදුතා උපෙක්ඛා වඩාගෙන සියසතන්ති ව්‍යුපගම ලබයි. සියසතන්ති ව්‍යුපගමයෙන් සමණසාමිචි - ප්‍රතිපදාමට පිමුපත්තේයයි කියමි. ඉදින් මුහුණකුලයෙහි... ඉදින් මෙමනාකුලයෙහි... ඉදින් යුදකුලයෙහි... ඉදින් යම් ම කුලයෙකිනුදු ගිහිගෙන් තික්ම සස්තට පැමිණීමේ වෙ ද, හෙ ද මුදුත් වදකල දහම්විතයට අවුදු මෙසේ මෙමුත්‍රි කරුණු මුදුතා උපෙක්ඛා හමාගෙන සියසතන්ති සත්තිදුම ලබයි. සියසතන්ති සත්තිදුමත් සමණසාමිචි - ප්‍රතිපදාමට පිමුපත්තේයයි කියමි.

12. ඛන්ධියකුලා චෙපි අභාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ඣො හොති, සො ච ආසමානං ඛයා අනාසමං චෙතොවිමුත්තං පඤ්ඤාවිමුත්තං දිට්ඨිව ධම්මෙ සං අභිඤ්ඤා සම්මිකනිා උපසම්පජ්ඣ විහරති. ආසමානං ඛයා සමිණො හොති. බ්‍රාහ්මණකුලා චෙපි -පෙ- මේඤ්ඤකුලා චෙපි -පෙ- සුද්දකුලා චෙපි -පෙ- යඤ්ඤා කසමා චෙපි කුලා අභාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ඣො හොති, සො ච ආසමානං ඛයා අනාසමං චෙතොවිමුත්තං පඤ්ඤාවිමුත්තං දිට්ඨිව ධම්මෙ සං අභිඤ්ඤා සම්මිකනිා උපසම්පජ්ඣ විහරති. ආසමානං ඛයා සමිණො හොති.

ඉදමචොච භගවා. අත්තමනා තෙ භික්ඛු භගවතො භාසිතං අභිනඤ්ඤති

චූළඝඤ්ඤපුරසුඤ්ඤානං දසමං.

මහාසමකචගෙහා චතුස්සො.

නිසං චග්ගස්ස උද්දනං.

භිඤ්ඤාසංලවනං¹ පරිභාදාං පාපිමතො² පුත්තසම්මනිසෙධො³ චණ්ණපඨිදනාදි ව⁴ ඉඤ්ඤා කෙවච අඤ්ඤාපුරං ජට්ටලොතාහි.^{5*}

1. භිඤ්ඤාසංලවනං, සී. භිඤ්ඤාසංලවනං, ආං.
2. පරිභාදාං පඤ්ඤාවතො සී. පරිහරිතාං පඤ්ඤාවතො, මජ්ඣං.
3. පුත්ත සම්මනිසෙධො, සී. පුත්තසම්මනිසෙධො, මජ්ඣං.
4. ඉඤ්ඤාපුරං පඨිදනාදි, සී. ඉඤ්ඤාපුරං පඨිදනාදි, මජ්ඣං.
5. කසිපො කෙවචසම්මනපුරං ජට්ටලොතාහි, සී. ආං. විඤ්ඤාසංලවනිච්චිඤ්ඤාපුරං ජට්ටලොතාහි, මජ්ඣං.
* භිඤ්ඤාසංලවනං පරිහරිතාං පඤ්ඤාවතො සම්මනිසෙධො ඉඤ්ඤා චණ්ණපඨිදනාදිතා භිච්චිකෙවච අඤ්ඤාපුරං ජට්ටලොතාහි, සී. මු.

5. චූළයමකවග්ගො

1. 5. 1.

සංලොයාසක්ඛනං

1. එවං මේ සුතං: එකං සමීයං භගවා හොසලෙසු වාරිකං වරමානො මහතා භික්ඛුසංඝෙකන සද්ධිං යෙන සාලා තාම සොසලාතිං වුඤ්ඤාමො තදවසරි

2. අසොසුං ඛො සංලොයාසා වුඤ්ඤාගහපඨිකා: “සමිණො ඛලු භො ගොතමො සකාසුතො: සකාසුලා: පඛඛජ්ජො හොසලෙසු වාරිකං වරමානො මහතා භික්ඛුසංඝෙකන සද්ධිං සාලං අනුසානො. තං ඛො පන භවතං:1 ගොතමං එවං කල්‍යාණො: කිත්තිසද්දා අඛුඤ්ඤො: ඉතිපි භො භගවා අරහං සමිමාසලුඤ්ඤො: විජ්ජාචරණං- සමපනො: සුගතො ලොකපිදු අනුතතරො: පුරිසදමමසාරපි සත්ථො දෙවමනුසානං බුඤ්ඤො: භගවා. භො ඉමං ලොකං සදෙවකං සමාරකං සමුඤ්ඤං, සංගමඤ්ඤාසමිණිං පජං සදෙවමනුසානං සං අභිඤ්ඤා2 සච්ඡිකතී: පචෙදෙති. සො ධම්මං දෙදසෙති අඤ්ඤාසාණං මජ්ඣෙකල්‍යාණං පරියොසාතකල්‍යාණං සාත්ථං සම්බන්ධං. කෙවලපරිපුණ්ණං පරිපුර්ණං බුඤ්ඤාමරිසං පකාසෙති. සාබ්බු ඛො පන තථාඋපානං අරහතං දසොනං භොති”ති.

3. අථ ඛො සංලොයාසා වුඤ්ඤාගහපඨිකා යෙන භගවා තෙනුපසඛකමංසු. උපසඛකමිඤ්ඤා අසොකචෙව භගවතං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමනං කිසිදිංසු. අසොකචෙව භගවතා සද්ධිං සමෙමාදිංසු, සමෙමාදනිං කථං සාරාණීයං3 විත්තාදෙතී: එකමනං කිසිදිංසු. අසොකචෙව යෙන භගවා තෙනසුඤ්ඤං පනාමෙතී: එකමනං කිසිදිංසු. අසොකචෙව භගවතො සනතිඤ්ඤා තාමගොතනං තාමෙතී: එකමනං කිසිදිංසු. අසොකචෙව භුණ්ඤ්ඤා එකමනං කිසිදිංසු. එකමනං කිසිතො ඛො සංලොයාසා වුඤ්ඤාගහපඨිකා භගවතං එතදවොචුං:

4. කො ඤු ඛො හො ගොතම භෙඤ්ඤා කො පච්චගො යෙනමධෙකචෙව සතො කායසං හෙද පරමමරණො අපායං දුග්ගතිං විභිපාතං නිරයං උපපජ්ජන්ති?4 කො පන හො ගොතම භෙඤ්ඤා කො පච්චගො යෙනමධෙකචෙව සතො කායසං හෙද පරමමරණො සුගතීං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති?

5. අඛමමචරිතො විසමචරිතො භෙඤ්ඤා ඛො ගහපතයො එවමධෙකචෙව සතො කායසං හෙද පරමමරණො අපායං දුග්ගතිං විභිපාතං නිරයං උපපජ්ජන්ති. ධමමචරිතො සමචරිතො භෙඤ්ඤා ඛො ගහපතයො එවමධෙකචෙව සතො කායසං හෙද පරමමරණො සුගතීං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති.

1. භගවතො, සී. 2. අභිඤ්ඤා, සී. කාත්ථි. 3. සාරාණීයං, මජ්ඣං.
4. උපපජ්ජන්ති, සී. 5. ඛො පන භවා, සං.

5. චූළසමක වගීය

1. 5. 1.

සාලෝයක සූත්‍රය

1 මා පිහිත් මෙසේ අසනලදී: එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහනික්සහන හා සමග කොසොල් දනවියෙහි (අතුරිතවාරිකා විහිත්) සැරිසරනසේක් කොසොල් රැවිත්සේ සාලා තම් බමුණු ගමට වැඩිසේක.

2. සාලා බමුණුගැමි බමුණු ගැහැටියෝ "හවත්ති, ගැහැටුන්, සැහැකුලෙන් පැවිදිපත්, මහණගොසුම්පු මහනික්සහන හා සමග කොසොල් දනවිසි සැරිසරනසේක් සාලාගමට වැඩිසේක්ල. ඒ හවත් ගොසුම් ගොසුමින්සේ මෙබදු කලණ සහති පැහැනැහිණ: ඒ හතවත්පු මෙ කරුණිත්පු අර්හත්ත, සමසන් සම්බුද්ධිගත, විද්‍යාවරණසමානතතගත, පුගතගත, ලොකවිත්ත, අනුභතර පුරුෂදම්සසාරපියග, දෙවිමිනිත්තට ගාඤ්ඤාගත, බුද්ධිගත, ගතවත්ත. ඒ හතවත්පු දෙවියන් සහිත මරුන් සහිතමේලොව හා, මහණ බමුණන් සහිත දෙවිමිනිත්පුත් සහිත පුජාව තමා විහිත් දන පසක් කොට දන්වත් ඒ හතවත්පු ආදිකලාසාණ කොට මධ්‍යකලාසාණ කොට පහවිභාන කලාසාණ කොට සාඪී කොට සමසඤ්ඤා කොට දහම් දෙහත්. කෙවලපරිපුරුණ පරිගුඛ බබ්සර පවසත්. එවන් රහතුන් දැස්තෙක් වේ තම් මහා මෑ නු"යි ඇසුපු මැහි.

3. එසඳු සාලාගම බමුණු ගැහැටියෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරු ඵලඹිගත, ඵලඹ කෙනෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකත්පස් ව හුත්ත. කෙනෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හා සමග සතුටු වූහු තුත්තට නිසි සිහිකරත්තට නිසි කපා කොට නිමවා එකත්පස් ව හුත්ත. කෙනෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඇදිලි බැඳ එකත්පස් ව හුත්ත. කෙනෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමගෙහි තම්ගොත් අස්වා එකත්පස් ව හුත්ත. කෙනෙක් නිහඬ ව එකත්පස් ව හුත්ත. එකත්පස් ව හුත් සාලාගම බමුණුගැහැටියෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සෑල කලහ:

4. හවත් ගොසුම් ගොසුම, යම් හෙයෙකින් මේලොව කිසි සතෙකි කෙනෙක් කාබුත් මරණින් මතුගෙහි සැපෙන් පහ ව ගිය, තපුරුගඬි ඇති, විනිපාත වූ, නිරු වැදු ගතිද්ද, එයට හෙතු කවරේ ය? ප්‍රත්‍යය කවරේ ය? හවත් ගොසුම්ගොසුම, යම් හෙයෙකින් මේලොව කිසි සතෙකි කෙනෙක් කාබුත් මරණින් මතුගෙහි මහාගති ඇති සමභිලොකයට වැද ගතිද්ද, එයට හෙතු කවරේ ය? ප්‍රත්‍යය කවරේ ය? ප්‍රච්චිත්ත.

5. ගැහැටියෙහි, අධම්මධර්මා විමම්මධර්මා හෙතුගෙන් මෙසේ මේලොව කිසි සතෙකි කෙනෙක් කාබුත් මරණින් මතුගෙහි සැපෙන් වෙන් ව සිටි, තපුරුගඬි ඇති, විනිපාත වූ නිරු වැදුගතිහි. ගැහැටියෙහි, ධම්මධර්මා සමම්මධර්මා හෙතුගෙන් මෙසේ මේලොව කිසි සතෙකි කෙනෙක් කාබුත් මරණින් මතුගෙහි මහාගති ඇති සමභිලොකයට වැද ගතිනිසි වදලහ.

6. න ඛො මියං ඉමියං භොගො භොගමියං සඛිනිතොතන භාසිතස්ස වින්ථාරොත අන්ථං අවිභවතස්ස වින්ථාරොත අන්ථං ආජානාමි. සාධු නො භවං ගොතමො තථා ධම්මං දෙසෙතු යථා මියං ඉමියං භොගො ගොතමියං සඛිනිතොතන භාසිතස්ස වින්ථාරොත අන්ථං අවිභවතස්ස වින්ථාරොත අන්ථං ආජාතොගාමාහි. තොත හි ගහපතයො සුණංථ, සාධුකං මනසි කරොථ, භාසිතාමිහි. එවං භොති ඛො සාලොග්ගකා බ්‍රාහ්මණගහපඨකා ගහවතො පච්චස්සොසුං ගහවො එතදවොචා:

7 තිවිධං භො ගහපතයො කාගෙත අධම්මචරියා විසම්චරියා නොති. චතුසතිධං වාචාය අධම්මචරියා විසම්චරියා නොති. තිවිධං මනසා අධම්මචරියා විසම්චරියා නොති.

8. කථංඤච ගහපතයො තිවිධං කාගෙත අධම්මචරියා විසම්චරියා නොති? ඉධ ගහපතයො එකචේවා පාණාතිපාති නොති පුඤ්ජ¹ ලොකිතපාණි හතපතතෙ තිවිචේවා අදයාපනොතා² පාණභුතෙසු³ අදින්නාදුභි ඛො පත භොති, යං නං පරස්ස පරචිත්තාපකරණං ගාමගතං වා අරඤ්ඤගතං වා අදින්නා⁴ චේග්ගභිධානං ආදානං භොති. කාමෙසු මිච්ඡාචාරී ඛො පත භොති, යා තා මාඤ්ඤකිතා පිඤ්ඤකිතා මාතාපිඤ්ඤකිතා⁵ තාඤ්ඤකිතා හභිඤ්ඤකිතා ඤ්ඤකිතා ගොතතරකිතා ධම්මරකිතා⁶ සසාමිකා සපරිදුණ්ඛා, අත්තමසො මාලාගුණපරිකිත්තාපි, තථාරූපාසු වාරිත්තං ආපජ්ජිතා නොති. එවං ඛො ගහපතයො තිවිධං කාගෙත අධම්මචරියා විසම්චරියා නොති.

9. කථංඤච ගහපතයො චතුසතිධං වාචාය අධම්මචරියා විසම්චරියා නොති? ඉධ ගහපතයො එකචේවා මුඤ්ඤාචාරී නොති සභාගතො⁷ වා පරිකගතො⁸ වා ඤ්ඤාමිච්ඡාගතො වා පුගමිච්ඡාගතො රාජකුල මිච්ඡාගතො වා අතිනිතො සකඤ්ඤාචාරී⁹ 'එකමො¹⁰ පුරිස සං ජානාහි තං වදෙහි'ති. භො අජානං වා ආභ ජානාමිති, ජානං වා ආභ ත ජානාමිති, අපස්සං වා ආභ පස්සාමිති, පස්සං වා ආභ ත පස්සාමිති. ඉති අතතගෙතු වා පරතෙතු වා ආමිස කිඤ්ඤිකභතෙතු වා සම්පජානමුතා භාසිතා නොති. පිසුණොචාවො¹¹ ඛො පත භොති: ඉතො සුඤ්ඤා අමුත්ත අකඛාතා ඉමෙසං භෙදය, අමුත්ත වා සුඤ්ඤා ඉමෙසං අකඛාතා අමුසං භෙදය. ඉති සම්ගහානං වා භොත්තා¹² හිත්තානං වා අනුපාදානා, වග්ගාරාමො වග්ගරතො වග්ගභජ්ඣ වග්ගකරණි¹³ වාචං භාසිතා නොති. එරූභාවොචො¹⁴ ඛො පත භොති. යා සා වාචා අණ්ඨිතා¹⁵ කකකතා පරකඤ්ඤා පරාභිසජ්ජති කොධසාමන්තා අසමාධිසංචිතකතීකා, තථාරූපිං වාචං භාසිතා නොති. සම්පජාලාපි ඛො පත භොති: අකාලවාදී අභුතවාදී අනසවාදී අධම්මවාදී අවිතතවාදී අතිධාතවතීං වාචං¹⁶ භාසිතා¹⁷ අභාලොක අනපදෙසං අපරිච්ඡන්තවතීං අනසසංභිතං. එවං ඛො ගහපතයො චතුසතිධං වාචාය අධම්මචරියා විසම්චරියා නොති.

1. පුඤ්ජ දරුණො, මජ්ඣ. 2 අලජ්ජි අදයාපනොතා, සං. 3 සඤ්ඤාචාරී අභුතෙසු, මජ්ඣ. සං. 4. ගං අදින්නා, මජ්ඣ. සං. PTS. 5. මාතාපිඤ්ඤකිතා, ඔච්චු PTS. පොඤ්ඤෙසු නති 6. ධම්මරකිතා, ඔච්චු. තනචි. 7. ගහගහතො, සං. 8. පරිකග්ගතො, සං. 9. සකඤ්ඤා පුච්චධා, සං. 10. එමං භො, PTS; ශි කච්චච. 11. පිසුණොචාවො, සං. මජ්ඣ. පිසුණොචාවො, පත, ඔ. කච්චච. 12. භෙදසංඝා, මජ්ඣ. 13. වග්ගකරණිවාචං, ශි, නච්චච. 14. එරූභාවොචො, මජ්ඣ. සං. 15. කණ්ඨිතා, මජ්ඣ. 16. අතිධාතවතීවාචං, ශි. කච්චච. 17. භාසිතා නොති, සං.

8. “විඤ්ඤාන විසින් අභිවිභාග නොකළ, සැකෙවින් වදකළ, ගවන් ගොසුම්නොකුමින්ගේ තෙල බස පිලිබද ව විඤ්ඤාන වගයෙන් අභිවිභාග අපි නො දනුමින. ගවන් ගොසුමින් විඤ්ඤාන විසින් අභිවිභාග නොකළ, සැකෙවින් වදකළ, තෙල බස ගෙන යමි සැටියෙකින් අපි විඤ්ඤාන විසින් අභි දුකැගනුමෝ නමි, ගවන් ගොනමයන් වගන්ගේ ඒ සැටියෙන් අපට දකමි දෙසනගේක් නමි මිනා මැනු”යි කැලකලක. “ගැඟැටියෙහි, එසේ නමි අසව, මිනාකොට මෙතෙහි කරව, කියමින”යි වදකලක. ගවන්හි, එසේ ගැ යි යල්ගැමි බිමුණුගැඟැටියෝ ගාග්‍යවතුන් වහන්ගේට පිලිවදන් දන්හ. ගාග්‍යවතුන් වහන්ගේ තෙල වදකල:

7. ගැඟැටියෙහි, කායචාරගෙන් අධම්මයානී, සඛිතාන විමමමයානී ත්‍රිපිටි වෙයි. වාග්චාරගෙන් අධම්මයානී, විමමමයානී, වතුර්විධ වෙයි. මනෝචාරගෙන් අධම්මයානී, විමමමයානී ත්‍රිපිටි වෙයි.

8. ගැඟැටියෙහි, කෙසේ කායචාරගෙන් අධම්මයානී, විමමමයානී ත්‍රිපිටි වෙයි යත්: ගැඟැටියෙහි, මෙලොව එකෙක් පණිවිස කරනු වෙයි, කැකුළු වෙයි. ලෙසින් වැඩි අත් ඇති වෙයි. මෙරමා කෙටිමෙහි ද මැරිමෙහි ද නීවිඤ්ඤාන වෙයි. ප්‍රාණින් කෙරෙහි නිදුලි වෙයි. අභිනාදන් කරනුවෙයි. පරා අයත්, එසින්ම පරාසතු පරා තුටු කරන පිරිකරබඩු ගමිනි කැබුළුවා වේවායි, අරන්හි කැබුළුවා වේවයි ඇද්ද, ඒ හුදක් දුග සොයසඛිතානගෙන් (සොරගිහින) ගන්තා සුලු වෙයි. කාමගෙහි මිසගසර ඇතිවෙයි: මාතුරකතියා ය, පිතුරකතියා ය, මාතාපිතුරකතියා ය, ගාතුරකතියා ය, ගහිතිරකතියා ය, කදුතිරකතියා ය, ගොනතරකතියා ය, ගිමමරකතියා ය, සසාමිකා ය, සපරිදණියා ය යම් ම යනු කෙතෙක් ඇද්ද, ගටිතින් මාලාදුමගෙන් විවෘතපිණ්ඩ පිරිකෙවි ලද්දියක් හෝ ඇද්ද, එබිදු මාගමුක් කෙරෙහි මිච්ඡාමාරි ගාමයට පැමිණෙනු වෙයි. ගැඟැටියෙහි, මෙසේ කාදෙරින් අධම්මයානී, විමමමයානී, ත්‍රිපිටි වෙයි.

9. ගැඟැටියෙහි, කෙසේ වාග්චාරගෙන් අධම්මයානී, විමමමයානී, වතුර්විධ වෙයි යත්: ගැඟැටියෙහි, මෙලොව එකෙක් මුසවා බණනු වෙයි: සෙබෙහි සිටියේ වෙවයි, ගම්පිරිහි සිටියේ වෙවයි, නැමුළුගෙහි සිටියේ වෙවයි, ගෙනකුලත් මෘදු සිටියේ වෙවයි, රජකුලත් මෘදු මහවිතසෙහි සිටියේ වෙවයි, “එමිඛා පුරාගය, යමක් දන්හි ද, එ කියා” යි පුළුච්ඡනා සදහා අභිමුඛයට කැදවනලදු ව, ගාන්හි කොට පුළුච්ඡනාලදු ව ගේ නොදන්මින් ගෝ දන්මි කියයි. දන්මින් ගෝ නොදන්මි කියයි, නොදන්මින් ගෝ දන්මි කියයි, දන්මින් ගෝ නොදන්මි කියයි. මෙසේ අනවගෙකුගෙන් වෙවයි, පරගෙකුගෙන් වෙවයි, අල්පමානු අත්ලක්ගෙකුගෙන් වෙවයි, දුත දුත මුසවා බණනු වෙයි. පිසුනුබත් ඇති වෙයි: මෙහි දී අසා මුන් බිඳනා සදහා එතැන කියනු වෙයි, එතැන දී ගෝ අසා උන් බිඳනා සදහා මුනට කියනු වෙයි. මෙසේ සමිහි දෙගහළු බිඳනේ ගෝ වෙයි, බිඳුණු දෙගහළුවන් විශෝචනු සදහා අනුබල දෙනු ගෝ වෙයි. වගී ව සිටිනු දක්නා කැමැතිගේ, වගීගෙහි ඇලුම් ඇතිගේ, වගීව සිටිනා දුක තුන්තේ (ගමග මුළුනුදු බිඳී යනගේ) වගී කරන බත් බණනු වෙයි. පරාත් බත් ඇති වෙයි: (ගරකනු අවමනු ඇ වදනින්) අඹු ඇති, කැකුළු, පරහට කුළු වූ, (විකත දුගණ උදකරන) මෙරමා ඝටන, කොපයට අසල්ව සිටිනා, සමාහියට ගානිකර ගම් ම බත් ඇද්ද, එබිඳු බත් බණනු වෙයි. ප්‍රලාප ඇති වෙයි: (පුකුකල් පියා) අසුකුකල කියනු වෙයි, නොවූ දුග කියනු වෙයි, අභිවිභාග දුග කියනු වෙයි, අභිවිභාග කියනු වෙයි, සංවර්චනා නොකියනු වෙයි, (ගාදගමකුණ්ණාගෙහි) නිදනනට නොනිසි බත් බණනු වෙයි, අකාලගෙහි හුත්‍රාපදෙශරහිත කොට පසානතරහිත කොට අනභිගාහිත කොට බෙණේ. ගැඟැටියෙහි, මෙසේ විසිදෙරින් අධම්මයානී, විමමමයානී, වතුර්විධ වෙයි.

10. කථංඤ්ච ගහපතගො තිවිධං මනසා අධම්මචරියං විසම්මරියං හොති? ඉධ ගහපතගො එකච්චො අභිජ්ඣාලු හොති: යං තං පරස්ස පරවිතඤ්ඤා-කරණං තං අභිජ්ඣිතා¹ හොති. 'අභො වත යං පරස්ස තං මම අස්සා'ති. ඛ්‍යාපනනවිතෙතා ඛො පන හොති පද්ධතී මනසඛිකපො: ඉමෙ සත්තා කඤ්ඤානඤ්ච වා වර්ඤ්ඤානඤ්ච වා උච්ඡිජ්ජනඤ්ච වා විතස්සනඤ්ච වා මා වා අභෙහු² ඉති වා'ති. ඕච්ඡාදිට්ඨි³ ඛො පන හොති විපරිකදස්සගො: තජ්ච දිනනං, තජ්ච සිට්ඨං, තජ්ච හුතං, තජ්ච හුකච්චුකකචානං කම්මානං එලං විපාකො, තජ්ච අයං ලොකො, තජ්ච පරො⁴ ලොකො, තජ්ච මායා, තජ්ච පිතා, තජ්ච සත්තා ඕපටාතිකා, තජ්ච ලොකෙ සමණ්ණාගමිණා සම්මානනා⁵ සම්මා පටිපත්තා යෙ ඉමඤ්ච ලොකං පරඤ්ච ලොකං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිතත්ථි පච්චෙදෙත්ති'ති. එවං ඛො ගහපතගො තිවිධං මනසා අධම්මචරියං විසම්මරියං හොති.

11. එවං අධම්මචරියං විසම්මරියං තෙඤ්ච ඛො ගහපතගො එවමෙධකච්චො සත්තා කායස්ස හෙද පරමමරණං අපායං දුග්ගතීං විනිපාතං තීරං උපපජ්ජන්ති.⁶

12. තිවිධං ඛො ගහපතගො කායෙත ධම්මචරියං සම්මරියං හොති. චතුඛ්ඣිධං වාචාය ධම්මචරියං සම්මරියං හොති. තිවිධං මනසා ධම්මචරියං සම්මරියං හොති.

13. කථංඤ්ච ගහපතගො තිවිධං කායෙත ධම්මචරියං සම්මරියං හොති? ඉධ ගහපතගො එකච්චො පාණංතිපාතං පහාය පාණංතිපාතා පටිවීරතො හොති: තිභිතදණ්ඩා තිභිතගතො ලජ්ජී දයාපනොතො සඛචපාණභ්ගන-තිකානුකම්පී විහරති. අදින්නාදානං පහාය අදින්නාදානං පටිවීරතො හොති: යං තං පරස්ස පරිවිතඤ්ඤාකරණං කාමගතං වා අරඤ්ඤාගතං වා තං තාදින්නං⁷ ඉපය්‍යසඛධානං අදාතා හොති. කාමේඤ්ඤ මිච්ඡාචාරං පහාය කාමේඤ්ඤ මිච්ඡාචාරා පටිවීරතො හොති: යා තා මාතුරකඛිතා පිතුරකඛිතා මාතෘපිතුරකඛිතා භාතුරකඛිතා ගභිනීරකඛිතා ඤ්ඤතීරකඛිතා නොතතරකඛිතා ධම්මරකඛිතා සස්සාමිකා සපරිදණ්ඩා, අනතමිසො මාලාලුණපරිකඛිතතාපි, තථාරාපාඤ්ඤ න වාරිතතං අපජ්ජිතා හොති. එවං ඛො ගහපතගො තිවිධං කායෙත ධම්මචරියං සම්මරියං හොති.

1. අභිජ්ඣිතා, මජ්. PTS. 2. මා වා අභෙහුහති, භා.
 3. ඕච්ඡාදිට්ඨිකො, මජ්. භා. සී. කච්චි 4. පරලොකො, සී. කච්චි.
 5. සම්මානනා, මජ්. සී. කච්චි 6. උපපජ්ජන්ති, සී. 7. තං තං අදින්නං, භා.

10. ගැහැවියෙහි, කෙසේ මනෝඥාණයෙන් අධිමවයනී විෂමවයනී; ත්‍රිවිධ වේ ය යන්: ගැහැවියෙහි, මෙලොව එකෙක් අභිධ්‍යානසුලු වෙයි. පරා අයත් යම් පිරිකර බඩු ඇද්ද, එබඩු (කමනට වුව මැනැව යන) ලොබ සිතින් බලනු වෙයි. “අහෝ, පරාසතු යම් දූසෙක් වේ ද, ඒ මා සතු වේවයි” පනනුයේ වෙයි. විපත්සින් ඇති වෙයි, දොසයෙන් දුටු විකතසංකල්ප ඇති වෙයි: “මෙසේම සාතන ලබන්වයි හෝ, සිදුනා ලබන්වයි හෝ තසනුලබන්වයි හෝ, නොහොත් නිහමක් වෙන්වයි හෝ” කියායි. විපයනීසදානී ඇති මිහදිවුයෙන් (අකුසලදානී ඇතියෙන්) හෝ වෙයි: “දුන් දූස විපාක නැත. යාගවිපාක නැත. අමුතුමනට සුතු කල දන විපාක නැත. කුසලාකුසල කමිසන්ගේ එලවිපාක නැත. (පරලොව සිටියානට) මෙලෝ නැත. (මෙලෝ සිටියානට) පරලෝ නැත. (මාපියන් කෙරෙහි සමාන් ප්‍රතිපත්ති - මිත්‍යා ප්‍රතිපත්තියෙන් වන එල නැතියෙන්) මවු නැත. පියා නැත. (සැව උපදනා සතුන් නැතියෙන්) ඔපපාතික සත්තියෝ නැත. යම් කෙනෙක් මෙලෝ පරලෝ තමන් විසින් විශිෂ්ටඥනයෙන් පසක් කොට ගෙන පවසද්ද, එබදු සමාන් ගත, සමාන් ප්‍රතිපත්ත මහණ බඩුණෝ ලොව නැත” කියායි. ගැහැවියෙහි, මෙසේ මනෝඥාණයෙන් අධිමවයනී විෂමවයනී; ත්‍රිවිධ වෙයි.

11. ගැහැවියෙහි, මෙසේ අධිමවයනී විෂමවයනී කෙසේ කිසි සත්ති කෙනෙක් මෙසෙසින් කා මුත් මිරණීන් මතුයෙහි සැපයෙන් පහ ව සිටි, හපුරා ගති ඇති, විවස ව පතින වන තිරයට වැද ගනිති.

12. ගැහැවියෙහි, කායඥාණයෙන් ධම්මවයනී සම්මවයනී; ත්‍රිවිධ වෙයි. මාණ්ඥාණයෙන් ධම්මවයනී සම්මවයනී මතුර්විධ වෙයි. මනෝඥාණයෙන් ධම්මවයනී සම්මවයනී; ත්‍රිවිධ වෙයි.

13. ගැහැවියෙහි, කෙසේ කායඥාණයෙන් ධම්මවයනී සම්මවයනී; ත්‍රිවිධ වේ ය යන්: ගැහැවියෙහි, මෙලොව එකෙක් පණ්ඩා ගැර පියා පණ්ඩායෙන් දුරුමුගේ වෙයි: බහා ලු දඹු ඇති ව, බහා ලු සන් ඇති ව, (පාපජ්ඣප්පා ලක්ෂණ) ලජ්ජා ඇති ව, දොපතන ව, සමිසත්ති භිතානුකම්පි ව වාස කෙරෙයි. අසිතාදන් ගැර පියා අසිතාදන් වැලකියේ වෙයි: පරා අයත්, එසින් ම පරාසතු, තුඩු උපදවන, පිරිකර බඩු ගමිසි තුඩුවා වේවයි, අරන්සි තුඩුවා වේවයි ඇද්ද, ඒ නුදුන් දූස යොගසංඛිතාන සොරසිතින් නොගන්නා සුලු වෙයි. කාමයෙහි මිසකතර ගැර පියා කාමයෙහි මිසකතරින් වැලකියේ වෙයි: මතුරකිතාය, පිතුරකිතාය, මාතාපිතුරකිතාය, ගාතුරකිතාය, ගතිනිරකිතාය, සුතිරකිතාය, ගොතතරකිතාය, ධම්මරකිතාය, සත්තාමිකාය, සපරිදණ්ඩා ය සි යම්ම සත්‍රි කෙනෙක්. ඇද්ද, යටතින් මල්දමින් පිරිකෙමි ලද්දියක් හෝ ඇද්ද, එබදු මාකමුත් කෙරෙහි මිත්‍යාමාරිකියට නොපැමිණෙනු වෙයි. ගැහැවියෙහි මෙසේ කායඥාණයෙන් ධම්මවයනී සම්මවයනී; ත්‍රිවිධ වෙයි.

14. කථංඤ්ච ගහපතභ්‍යො චතුඤ්ඤිධං වාචාය ධම්මචරියා සම්මචරියා භොති? ඉධ ගහපතභ්‍යො එකච්චො චූළොච්චො පභාස චූළොච්චො පටිච්චරතො භොති: සභාගභ්‍යො¹ වා පරිසභභ්‍යො² වා ඤාතිමජ්ඣගතො වා පුගමජ්ඣගතො වා රුජකුලමජ්ඣගතො වා අභිනීතො සක්ඛිපුට්ඨො³ 'එගභො' පුරිස ගං ජානාසි තං වදෙති'ති. භො අජානං⁴ වා ආග න ජානාමිති, ජානං වා අග ජානාමිති, අපඤ්ඤං වා ආග න පඤ්ඤාමිති,⁵ පඤ්ඤං වා ආග පඤ්ඤාමිති. ඉති අතතගෙඤ්ච වා පරගෙඤ්ච වා ආමිතකිඤ්චිකඛගෙඤ්ච වා න සම්පජානමුඤ්ඤා භාසිතා ගොති. පිපුණං වාචං⁶ පභාස පිපුණංච වාචං⁷ පටිච්චරතො භොති: ඉතො සුචා න අචුලු අතතානා ඉමෙසං තෙදාය, අචුලු වා සුචා න ඉමෙසං අතතානා අමුඤ්ඤං භෙදාය ඉති භික්ඛාතං වා සක්ඛාතං සභිතානං වා අනුපාදනා, සමග්ගාරාමො සමග්ගරතො සමග්ගකඤ්ඤි සමග්ගකරණිං වාචං⁸ භාසිතා භොති.

එරුසං වාචං⁹ පභාස එරුසංච වාචං¹⁰ පටිච්චරතො භොති: යා යා වාචා තෙලා කණ්ණසුඛා පෙමිනීයා හදායඛිකමා පොරි බලුජනකතනා බලුජනමාපා තථාරුපිං වාචං භාසිතා භොති. සම්ඵප්පලාපං පභාස සම්ඵප්පලාපා පටිච්චරතො භොති: කාලවාදී භූතවාදී අත්චවාදී ධම්මවාදී විකල්පවාදී, තිඛාතච්චිං වාචං භාසිතා¹¹ කාලොන සංපදෙසං පරියන්තච්චිං අතතංභිතං. එවං ඛො ගහපතභ්‍යො චතුඤ්ඤිධං වාචාය ධම්මචරියා සම්මචරියා භොති.

15. කථංඤ්ච ගහපතභ්‍යො තිවිධං මනසා ධම්මචරියා සම්මචරියා භොති? ඉධ ගහපතභ්‍යො එකච්චො අනභිජ්ඣාසු භොති: ගං තං පරඤ්ඤා පරිචිතකුප-කරණං, තං තාභිජ්ඣිතා¹² භොති: 'අනො වත ගං පරඤ්ඤා තං මම අඤ්ඤා'ති. අඛ්‍යාපනච්චිතො ඛො පන භොති අප්පද්ධම්මකසඛකපෙසා: 'ඉමෙ සතතා අමෙරා අඛ්‍යාපජ්ඣා¹³ අභිසා සුඛි අතතාතං පරිහරන්තු'ති. සම්මාදිට්ඨි¹⁴ ඛො පන භොති අච්චරිතදඤ්ඤානො: 'අත්ච දින්නං, අත්ච සිට්ඨං, අත්ච හුතං, අත්ච පුකච්චුකකචාතං කම්මාතං එලං විපාසකා, අත්ච අගං ලොකො, අත්ච පරො ලොකො, අත්ච මාතා, අත්ච පිතා, අත්ච සතතා ඕපපාතිකා, අත්ච ලොකෙ සමණ්ණාසමණා සම්මිඤ්ඤා¹⁵ සම්මාපට්ඨපනතා, ගෙ ඉමඤ්ච ලොකං පරඤ්ච ලොකං සගං අභිඤ්ඤා සච්චිකතා පච්චෙදෙන්න'ති. එවං ඛො ගහපතභ්‍යො තිවිධං මනසා ධම්මචරියා සම්මචරියා භොති.

16. එවං ධම්මචරියා සම්මචරියා හෙතු ඛො ගහපතභ්‍යො පචම්බෙකච්චො සතතා කාසසඤ්ඤා භෙදා පරමමරණං සුගතීං සඤ්ඤා ලොකං උපපජ්ජන්ති.¹⁶

1. සහඤ්ඤා, භා. සීඛු කථෙච්ච. 2. පරිසභභ්‍යො, භා. සීඛු කථෙච්ච.
 3. සක්ඛි-පුට්ඨො, භා. 4. එවං ගො PTS. සීඛු කථෙච්ච. 5. න ජානං. සී.
 6. අපඤ්ඤාමිති, සී. 7. පිපුණංවාචං, සී. කථෙච්ච. 8. පිපුණංවාචං, සී. කථෙච්ච.
 9. සමග්ගකරණිවාචං, සී. කථෙච්ච. 10. එරුසංවාචං, සී. කථෙච්ච.
 11. එරුසංවාචං, සී. කථෙච්ච. 12. භාසිතා ගොඤ්ඤි, භා.
 13. කාසජ්ඣාතා, මජ්ඣං PTS. 14. අඛ්‍යාපජ්ජා, මජ්ඣං.
 15. සම්මාදිට්ඨිකො ඛො, මජ්ඣං භා. සී. කථෙච්ච. 16. සමග්ගතා, මජ්ඣං භා.
 17 උපපජ්ජන්ති, සී.

14. ගැහැවියෙහි, කෙසේ වෘත්තීයයෙන් ධර්මවර්ගී, සම්මතවර්ගී වතුර්විධ වෙග යන්: ගැහැවියෙහි, මෙලොව එකෙක් මුහුණතා ගැරුපියා මුහුණතායෙන් වැලකියේ වෙයි. සෙබෙහි සිටියේ වේවයි, ගම්පිරිස්හි සිටියේ වේවයි, නැමුළුවෙහි සිටියේ වේවයි, සේනාසමුහයන් මැද සිටියේ වේවයි, රජතුලන් මැද මහවතීභෙහි සිටියේ වේවයි. “එමඛා පුරුෂය, යමක් දන්හි ද, එ කියා”හ පුළුල්කා සඳහා අභිමුඛයට කැඳවනලද ව, සාක්ෂි කොට පුළුල්කාලද ව, සේ නොදන්මින් හෝ නො දන්මි කියයි. දන්මින් හෝ දන්මි කියයි. නොදන්මින් හෝ නොදන්මි කියයි. දන්මින් හෝ දන්මි කියයි. මෙසේ ආකමකෙකුගෙන් වේවයි, පරකෙකුගෙන් වේවයි, අලාභාලාභ අත්ලස්කෙකුගෙන් වේවයි, දුක දුක මුහුණතා නො බණනු වෙයි. පිහුනු බස් පියා පිහුනු බසින් වැලකියේ වෙයි. මෙහිදී අසා මුත් බිඳුනා සඳහා එතැන නොකියනු වෙයි. එතැන දී හෝ අසා උත් බිඳුනා සඳහා මුතව නොකියනු වෙයි. මෙසේ බිඳුණු දෙයකළුවන් සකාන කරනු හෝ වෙයි. සමභි දෙයකළුවන් සකාන සඳහා අනුබල දෙනු හෝ වෙයි. සමග ව සිටිනු දක්නා කැමතියේ, සමභියෙහි ඇළුම් ඇතියේ, සමග ව සිටිනා දුක තුස්තේ, සමග කරන බස් බණනු වෙයි. පරාස් බස් පියා පරාස් බසින් වැලකියේ වෙයි. තිදෙස්, කනට හුවද, සෙම දනවන, ලගන්තා, පුරවැසියනට තිසි, බොහෝදෙනාට පිය වූ, බොහෝදෙනා මතවචන යම් බස් ඇද්ද, එබඳු බස් කියනු වෙයි. පුලාට පියා පලපින් වැලකියේ වෙයි. බුණුව මනා කර් බලා බණනු වෙයි. ඇතිසැටි බණනු වෙයි. අරුත් බණනු වෙයි. දහම් බණනු වෙයි. විනය දහම් බණනු වෙයි. සුකුසල කරුණු සහිත, පිරිසිදුම් ඇති, අරුත් ඇසිරි කළ ලෙහි තිදකන් කළසුතු බස් බණනු වෙයි. ගැහැවියෙහි, මෙසේ වෘත්තීයයෙන් ධර්මවර්ගී, සම්මතවර්ගී වතුර්විධ වෙයි.

15. ගැහැවියෙහි, කෙසේ මහෝචාරයෙන් ධර්මවර්ගී සම්මතවර්ගී ත්‍රිවිධ වෙග යන්: ගැහැවියෙහි, මෙලොව එකෙක් අභිධානබහුල නොවෙයි. පරාඅගන් එසින් ම පරාසතු තුටු දනවන, යම් පිරිකර බඩු ඇද්ද, ඒ ලොබසිතීන් නොබලනු වෙයි. “පරාසතු යම් දුගෙක් වෙද, ඒ මා සතු වේවයි පනනුයේ නොවෙයි. විපත් සිත් ඇති නොවෙයි දොෂයෙන් දුෂට විතතභවකලා ඇති නොවෙයි. “මෙ සත්තූ අවෙර ව, අව්‍යාඛාධ ව, අතිස ව, සුකිතව ආකම් පරිහරණ කෙරෙත්වා” කියාය. අවිපරිත දර්ශන ඇති, සමාග් දුමටක වෙයි. “දුන් දුග විපාක ඇත. යාග විපාක ඇත. අමුතුවනට සකස් කළ දුක විපාක ඇත. කුශලාකුශලකමිඟන්ගේ ඵලවිපාක ඇත. මෙලෝ ඇත. පරලෝ ඇත. මවු ඇත. පියා ඇත. ඔපපාතික සතතකෝ ඇත. යම් කෙතෙක් මෙලෝ පරලෝ තමන් විසින් විශිෂ්ට ඥානයෙන් පසක් කොටගෙන පවසද්ද, එබඳු සමාග්ගත, සමාග්ප්‍රතිපන්න මහණ බමුණෝ ලොව ඇත” කියාය. ගැහැවියෙහි, මෙසේ මනදෙරින් ධර්මවර්ගී, සම්මතවර්ගී ත්‍රිවිධ වෙයි.

16. ගැහැවියෙහි, මෙසේ ධර්මවර්ගී සම්මතවර්ගී කෙකුගෙන් මෙලොව මෙසේ කිසි සතෙකු කෙතෙක් කාලින් මරණින් මතුයෙහි භොගනගති ඇති සවතිලෝකයට වැදගතකි.

17. ගැහැවියෙහි, ඉදින් ධම්මාරී සම්මාරී පුද්ගල “මම කාබුන් මරණින් මතුයෙහි කැන්මහසල්කුලන්ගේ වේවයි සහභාවයට පැමිණෙමි නම් මනා මැනු”යි කැමති වේ නම් “ඥේ කාබුන් මරණින් මතුයෙහි කැන්මහසල් කුලන්ගේ වේවයි, සහභාවයට පැමිණේ” යන තෙල කරුණ සිදු වන්නේ ය. ඒ කවර හෙයින් යත්: ඥේ ධම්මාරී සම්මාරී වෙයි. එහෙයින්. ගැහැවියෙහි, ඉදින් ධම්මාරී සම්මාරී පුද්ගල “මම කාබුන් මරණින් මතුයෙහි බමුණු මහසල්කුලන්ගේ වේවයි, සහභාවයට පැමිණෙමි නම්, මනා මැනු” යි ... ගැහැවීමහසල්කුලන්ගේ වේවයි සහභාවයට පැමිණෙමි නම් මනා මැනු” යි කැමති වේ නම්, “ඥේ කාබුන් මරණින් මතුයෙහි ගැහැවීමහසල් කුලන්ගේ වේවයි සහභාවයට පැමිණේ” යන තෙල කරුණ සිදු වන්නේ ය. ඒ කවර හෙයින් යත්: ඥේ ධම්මාරී සම්මාරී වෙයි. එ හෙයින්.

18. ගැහැවියෙහි, ඉදින් ධම්මාරී සම්මාරී පුද්ගල “මම කාබුන් මරණින් මතුයෙහි සිටුම්හරජ්වැසි දෙවියන්ගේ සහභාවයට පැමිණෙමි නම් මනා මැනු”යි කැමති වේ නම් “ඥේ කාබුන් මරණින් මතුයෙහි සිටුම්හරජ් වැසි දෙවියන්ගේ සහභාවයට පැමිණේ” යන තෙල කරුණ සිදු වන්නේ ය. ඒ කවර හෙයින් යත්: ඥේ ධම්මාරී සම්මාරී වෙයි. එහෙයින්. ගැහැවියෙහි. ඉදින් ධම්මාරී සම්මාරී පුද්ගල “මම කාබුන් මරණින් මතුයෙහි තව්තිසාවැසි දෙවියන්ගේ... යාම වැසි දෙවියන්ගේ...කුසි පුර වැසි දෙවියන්ගේ ... තිම්මාහරති වැසි දෙවියන්ගේ ... පරතිමිඛතවස වතතිවැසි දෙවියන්ගේ සහභාවයට පැමිණෙමි නම් මනා මැනු”යි. කැමති වේ නම්, “ඥේ කාබුන් මරණින් මතුයෙහි පරතිමිඛත වසවතති දෙවියන් ගේ සහභාවයට පැමිණේ” යන තෙල කරුණ සිදු වන්නේ ය. ඒ කවර හෙයින් යත්: ඥේ ධම්මාරී සම්මාරී වෙයි, එහෙයින්.

19. ගැහැවියෙහි, ඉදින් ධම්මාරී සම්මාරී පුද්ගල “මම කාබුන් මරණින් මතුයෙහි බ්‍රහ්මකායික දෙවියන්ගේ සහභාවයට පැමිණෙමි නම්, මනා මැනු”යි කැමති වේ නම්, “ඥේ කාබුන් මරණින් මතුයෙහි බ්‍රහ්මකායිකදෙවියන්ගේ සහභාවයට පැමිණේ” යන තෙල කරුණ සිදු වන්නේ ය. ඒ කවර හෙයින් යත්: ඥේ ධම්මාරී සම්මාරී වෙයි. එ හෙයින්. ගැහැවියෙහි, ඉදින් ධම්මාරී සම්මාරී පුද්ගල “මම කාබුන් මරණින් මතුයෙහි ආහ දෙවියන්ගේ ... පරිත්තාහ දෙවියන්ගේ ... අපමාණාකදෙවියන්ගේ ... ආකසරදෙවියන්ගේ ... සුහ දෙවියන්ගේ ... පරිත්තසුහදෙවියන්ගේ .. අපමාණප්‍රකදෙවියන්ගේ ... සුහකිණ්ණක දෙවියන්ගේ ... වෙහපඵල දෙවියන්ගේ ... අමිහදෙවියන්ගේ... අතප්පදෙවියන්ගේ ... සුදසන දෙවියන්ගේ ... සුදසි දෙවියන්ගේ ... අකතිට්ඨකදෙවියන්ගේ ... ආකාසානඥායනනුපත දෙවියන්ගේ ... විඤ්ඤාණඥායනනුපත දෙවියන්ගේ... ආකිඤ්ඤායනනුපත දෙවියන්ගේ... නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායනනුපත දෙවියන්ගේ සහභාවයට පැමිණෙමි නම් මනා මැනු”යි කැමැති වේ නම්, “ඥේ කාබුන් මරණින් මතුයෙහි නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායනනුපත දෙවියන්ගේ සහභාවයට පැමිණේ” යන තෙල කරුණ සිදු වන්නේ ය, ඒ කවර හෙයින් යත්: ඥේ ධම්මාරී සම්මාරී වෙයි. එ හෙයින්.

20. ආකඛ්ඛයාන වෙ ගතපනයො ධම්මවාදී සම්මාදී 'අනො මතාහං ආසවානං බයා අනාසවං වේතොවිමුතතිං පඤ්ඤාපිමුතතිං දිවේඛ්ච ධම්මෙ භයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍යන්ති. ඨාතං ඛො පතෙනං විජ්ජති සං සො ආසවානං බයා අනාසවං වේතොවිමුතතිං පඤ්ඤාපිමුතතිං දිවේඛ්ච ධම්මෙ භයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍ය. තං කිස්ස හෙතු? තථා හි සො ධම්මවාදී සම්මාදීති¹.

21. එවං චූළෙන සාලෙය්‍යකා බ්‍රාහ්මණගහපඨිකා හගචන්තං එතද වොචුං: "අභිකකන්තං හො ගොතම, අභිකකන්තං හො ගොතම. සෙය්‍යථාපි හො ගොතම නිකකුජ්ජිතං වා උකකුජ්ජෙය්‍ය, පට්ඨිත්තං වා විචරෙය්‍ය, මුලුගස්ස වා මහං ආවිජ්ජෙඛය්‍ය, අකිකාචෙ වා තෙලපජ්ජොතං ධාරෙය්‍ය 'චිකුමුචෙනා රූපාභි දකඛිත්ති'ති, එවමෙවං² හොතා ගොතමෙන අනෙක- පරිසායෙන ධම්මං පකාසිතො. එතෙ මහං හචන්තං³ ගොතමිං සරණං ගච්ඡාම ධම්මඤ්ච නිකුමුඛඛිකඤ්ච. උපසාසෙක තො හචිං ගොතමො ධාරෙතඤ්ච අජ්ජනෙහො පාණ්ඩුපෙතෙ සරණං ගතෙ"ති⁴.

සාලෙය්‍යකසුභනං පඨමං.

1. 5. 2.

වේරඤ්ඤ සුභනං

1. එවං. මෙ සුභනං: එකං සමයං හගචා ඤාචිකුසිලං විහරති ඡේතචනෙ අනාථපිණ්ඩකස්ස ආරාමේ. තෙන ඛො පන සමයෙන වේරඤ්ඤා බ්‍රාහ්මණගහපඨිකා සාවර්ථියං පට්ඨිසන්ති කෙනෙවිදෙච කරණිගෙහ.

2. අසොසුභං ඛො වේරඤ්ඤා බ්‍රාහ්මණගහපඨිකා. "සමණො, ඛුචු හො ගොතමො සකාසුභන්තා සකාසුභා: පඛට්ඨෙතො සාවර්ථියං විහරති ඡේතචනෙ අනාථපිණ්ඩකස්ස ආරාමේ. තං ඛො පන හචන්තං⁵ ගොතමිං. එවං කලාසාණො කිත්තිසජ්ජ අභිභුග්ගතො: ඉතිපි සො හගචා අරහං සම්මාසමුද්ධො විජ්ජාචරණසම්පන්නො සුගතො ලොකවිදු අනුතතරො පුරිසදම්මසාරථි සන්තා දෙවමිත්ථස්සානං බුද්ධො හගචා සො ඉමි ලොකං සදෙවකං සමාරකං සමුග්ගකං, සසම්මණ්ඩ්‍රාග්ගිං පජං සදෙවමිත්ථස්සානං සහ අභිඤ්ඤා⁶ සච්ඡිකත්වා පචෙදෙති. සො ධම්මං දෙසෙති ආදීකලාසාණං මජ්ඣකලාසාණං පරිසොසානකලාසාණං සාන්ථං සබ්‍රාහ්මණං. කෙචලපරි- පුණ්ණං පරිසුඤ්ඤං බ්‍රහ්මචරිතං පකාසෙති. සංචු ඛො පන තථා රූපානං අරහතං දස්සතං කොති"ති.

1. සම්මාදී, මජ්ඣ. 2. එවමෙව, මජ්ඣ. සො. 3. හගචන්තා, ඕ. කන්ථි. 4. සරණගතොති, ඕ. කන්ථි. 5. හගචන්තං ඕ. කන්ථි. 6. අභිඤ්ඤා කන්ථි.

20. ගාභෛරියෙහි, ඉදින් ධර්මචාරී සම්මානී පුද්ගල “මම ආසුචක්ඛයෙයන් අනාසුච වූ වෙතොටිමුක්ඛි ප්‍රඥප්තිමුක්ඛි දුටුදුම්මෙහෙති ම තමා විසින් දුන පකක් කොට උපතාගෙන වාස කෙරෙමි තම මනා මානු” යි කාමාති වෙ නමි, “ඔත් ආසුචක්ඛයෙයන් අනාසුච වූ වෙතොටිමුක්ඛි - ප්‍රඥප්තිමුක්ඛි දුටුදුම්මෙහෙති ම තමා විසින් දුන පකක් කොට උපතා ගෙන වාස කෙරේ” යන තෙල කරුණ සිදුවන්නේය. ඒ කවර හෙතෙත යත්: හේ ධර්මචාරී සම්මානී වෙති. එහෙයිනි.

21. මෙසේ වදාල කල්හි සල්ගම් වැසි බමුණු ගාභෛරියෝ ගාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සෑල කළහ: හවත් ගොසුම්මෙහෙ තුවෙති, ඉතා මානවී, හවත් ගොසුම්මෙහෙතුවෙති, ඉතා මානවී හවත් ගොසුම්මෙහෙතුවෙති, යම් පරිදි ගවිහුරු කළ දෑයක් හෝ උඩුහරු කරන්නේ වේ ද, පිඡ්ඡන් දෑයක් විවර කරන්නේ වේ ද, මහ මූලාපත් යම්කුට මහ හෝ කිතා පානේ වේද. ‘ඇත් ඇතිසාහු රු දක්නාක’ යි අදුරුයෙහි තෙල් පහත් ධරන්නේ හෝ වේ ද, එපරිදි ම හවත් ගොසුම් ගොතුවන් විසින් තත්තියරින් දහම් පාවහිණි. තෙල අපි හවත් ගොතමයන් වහන්සේ සරණ කොට යමහ, ධර්මය හා ඕක්හෙත ද සරණ කොට යමහ. හවත් ගොතමයන් වහන්සේ අද ආදිකොට අප දිවිහිමියෙන් සරණගත උපාසකයන් හේ රැත්තාසේක්වයි යැල කළහ.

සාමලයාක සූත්‍රය පළමු වැනිසි

1 5. 2.

වෙරඤ්ඤ සූත්‍රය

1 මු විසින් මෙසේ අසනලදී: එක්කලෙක ගාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවත්භුවර ‘ජේතවන’ තම වූ, අගන් වඩු මහසිවාණන්සේ අරමිහි වැඩවසනසේක. එකල වෙරඤ්ඤවැසි බමුණු ගාභෛරිය කිසියම් සැරැණින් සැවත්හි වාස කෙරෙති.

2. වෙරඤ්ඤවැසි බමුණුගාභෛරිය “හවත්හි, සාභාපුත්, සාභාකුලෙන් පැරිදිපත්, මහණගොසුම්හු සැවත් භුවර ‘ජේතවන’ තම වූ, අනේවඩු මහසිවාණන් අරමෙහි වැඩ වසනසේක්ල. ඒ හවත් ගොසුම් ගොතුවන්සේ මෙවන් කලණ සහති උස් ව නැගිණි: ඒ හගවත්හු මෙකරුණිහු දු අභිත්හ, සමාස්සමුඛියහ, පිදාචරණ සමපන්නායහ, සුගහයහ, ලොක-විත්හ, අනුකාරපුරුභදමාසාරවිතහ, දෙවිඡ්ඡිස්නට ආඤ්ඤායහ, බුඛියහ, හගවත්හ. ඒ හගවත්හු දෙවියන් සහිත බමුත් සහිත මිරුන් සහිත මෙලොට හා, මහණබමුණන් සහිත දෙවිමතිහුත් සහිත පුජාව තමාපිසින් දුන, පසක් කොට දන්නයි. ඒ හගවත්හු ආදිකලාණ කොට මධ්‍ය කලාණ කොට පයවිවිතාන කලාණ කොට සාථී කොට සවාඤ්ඤන කොට දහම් දෙසති. කෙවලපරිපුණී පරිගුඛි බුභමචියභීය පවසති. එබඳු රහතුන්සේ දභිතයෙන් වෙ තම මනා මානු” යි ඇසුහු මැයි.

3. අපි බො චේරඤ්ඤා: ප්‍රාඤ්ඤාගතපටිකා යෙන භගවා තෙනුප-
 සමිකමංසු. උපසංඝමනිකා අප්පෙකච්ච භගවන්තං අභිවාදෙත්ථා: එකමන්තං
 නිසීදිංසු. අප්පෙකච්ච භගවතා සද්ධිං සමමොදිංසු. සමමොදනීයං කථං
 සාරාණීයං විනිසාරෙත්ථා: එකමන්තං නිසීදිංසු. අප්පෙකච්ච යෙන භගවා,
 තෙනඤ්ඤා: පණ්ණාසෙත්ථා: එකමන්තං නිසීදිංසු. අප්පෙකච්ච භගවතො
 සන්ධිතො භාමගොන්තං භාවෙත්ථා: එකමන්තං නිසීදිංසු. අප්පෙකච්ච
 චූණ්ඤ්ඤා: එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසීත්තා බො චේරඤ්ඤා:
 ප්‍රාඤ්ඤාගතපටිකා භගවන්තං එතදච්චොචුං.

4. ඡො: ඡු බො භො ගොතමි හෙතු ඡො: පච්චයො: ඡොතමධෙකච්ච
 සත්තා: කායසා භෙද පරමමරණා: අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං
 උපපජ්ජන්ති? ඡො: පන ඡො: ගොතමි හෙතු ඡො: පච්චයො: ඡොතමි-
 ධෙකච්ච සත්තා: කායසා භෙද පරමමරණා: සුගතිං සඤ්ඤා: ලොකං
 උපපජ්ජන්ති?

5. අධම්මචරියා: විසම්චරියා: හෙතු බො ගතපතයො: එවමධෙකච්ච
 සත්තා: කායසා භෙද පරමමරණා: අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං
 උපපජ්ජන්ති; ධම්මචරියා: සම්චරියා: හෙතු බො ගතපතයො: එවමධෙකච්ච
 සත්තා: කායසා භෙද පරමමරණා: සුගතිං සඤ්ඤා: ලොකං උපපජ්ජන්ති.

6. "න බො මයං ඉමස්ස භොතො ගොතමස්ස සභිඤ්ඤානන භාසිතස්ස
 විජ්ඣාචරෙන අත්ථං අවිභක්කස්ස විජ්ඣාචරෙන අපාං ආජාතාම. සංඛු ඡො:
 භවං ඡොතමො: තථා ධම්මං ඡෙද්දෙසතු, යථා මගං ඉමස්ස භොතො:
 ගොතමස්ස සභිඤ්ඤානන භාසිතස්ස විජ්ඣාචරෙන අත්ථං අවිභක්කස්ස
 විජ්ඣාචරෙන අත්ථං ආජාතෙසාමා"ති.

7. තෙන හී ගතපතයො සුණ්ඨං, සංඛුඤ්ඤා මනසි කරොථ, භාසිසාමිති.
 එවං භොති බො චේරඤ්ඤා: ප්‍රාඤ්ඤාගතපටිකා භගවතො පච්චයො:සුං.
 භගවා: එතදච්චොචුං.

8. නිවිධං බො ගතපතයො: කායෙත අධම්මචාරී විසම්චාරී භොති.
 විභුබ්බිධං චාචාය අධම්මචාරී විසම්චාරී භොති. නිවිධං මතො: අධම්මචාරී
 විසම්චාරී භොති.

3. එක්කිසි වෙරළාරාම බමුණුගැලවිනු ගාගාවනුත් වහන්සේ කරා ඵලඹයග. ඵලඹ කෙනෙක් ගාගාවනුත් වහන්සේ සකසා වැද එකත්පස්ව හුන්හ. කෙනෙක් ගාගාවනුත් වහන්සේ ගා සමග සමමොදනා කලහ. සමමොදනයට තිසි, සිසිකරන්තට තිසි කපා කොට නිමවා එකත්පස්ව හුන්හ. කෙනෙක් ගාගාවනුත් වහන්සේ වෙන ඇදිලි බැඳ එකත්පස් ව හුන්හ. කෙනෙක් ගාගාවනුත් වහන්සේ හමියෙහි තමාගෙන් අස්වා එකත්පස් ව හුන්හ. කෙනෙක් නිහඬ ව එකත්පස් ව හුන්හ. එකත්පස් ව හුන් වෙරළාරාම බමුණු ගැලවිනු ගාගාවනුත් වහන්සේට තෙල සාල කලහ:

4. හවත් ගොසුම්ගොසුව, යම්කෙයෙකින් මෙලොව කිසි සත්ව කෙනෙක් කාලුන් මරණින් මතුයෙහි සැපෙන් පකව සිටි, නපුරු ගති ඇති, විනිපාත වූ තිරය වැදගතිදද, එයට හෙතු කවරේ ය? ප්‍රත්‍යය කවරේ ය? හවත් ගොසුම්ගොසුව, යම්කෙයෙකින් මෙලොව කිසි සත්ව කෙනෙක් කාලුන් මරණින් මතුයෙහි මනාගති ඇති, සවිභවකයට වැදගතිදද, එයට හෙතු කවරේ ය? ප්‍රත්‍යය කවරේ ය? පුළුල්වුන්හ.

5. ගැලවියෙහි, අධම්මචර්යා විශම්මචර්යාකෙතුසෙන් මෙයේ මෙලොව කිසි සත්ව කෙනෙක් කාලුන් මරණින් මතුයෙහි සැපෙන් වෙන් ව සිටි නපුරුගති ඇති, විනිපාත වූ, තිරයට වැදගතිනි ගැලවියෙහි, ධම්මචර්යා සමමොදනාකෙතුසෙන් මෙයේ මෙලොව කිසි සත්ව කෙනෙක් කාලුන් මරණින් මතුයෙහි මනාගති ඇති, සවිභවකයට වැදගතිනි වදලහ.

6. “හවත් ගොසුම්ගොසුවත් විසින් විසාර විසින් අභි විභාග නො කල, සැකෙවින් වදහල, තෙල බස පිළිබඳ විසාරාචමානිය අපි නො දනුමහ. හවත් ගොසුමත් විසාර විසින් අභිවිභාග නොකල, සැකෙවින් වදහල තෙල බස ගෙන යම් සැපියෙකින් අපි විසාර විසින් අභි දූත ගනුමෝ නම්, හවත් ගොසුමෙන් වහන්සේ ඒ සැපියෙන් අපට දහම දෙසන සේක් නම් මනා මැනු”යි ඔහු සැලකලහ.

7. ගැලවියෙහි, එකරුණින් අසව, මනා කොට මෙහෙහි කරව, කිසිමහ”යි වදලහ. ‘හවත්ති, එසේ යැ’යි වෙරළාරාමයෙහි වාස කරන බමුණු ගැලවිනු ගාගාවනුත් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්හ. ගාගාවනුත් වහන්සේ තෙල වදලහ.

8. සැලවියෙහි, කාදෙරින් අධම්මාරි විෂම්මාරි පුද්ගල ත්‍රිවිධ වෙයි. විසිදෙරින් අධම්මාරි විෂම්මාරි පුද්ගල චතුර්විධ වෙයි. මහදෙරින් අධම්මාරි විෂම්මාරි පුද්ගල ත්‍රිවිධ වෙයි.

9. කථකුච ගහපතයො නිවිධං කායෙන අධම්මමාරි විසමමාරි හොති? ඉධ ගහපතයො එකච්චා පාණ්ණිපානී හොති උපද්දා ලොහිතපාණී හතපහතෙ නිවිධො අදයංපනො පාණ්ණතෙහු. අදිත්තාදුසි ඛො පන හොති: යනං පරස්ස පරචිත්තකුපකරණං ගාමගතං වා අරකුච-ගතං වා අදිත්තං ථෙය්‍යසබ්බායං ආදායා හොති. කාමේසු මිච්ඡාමාරි ඛො පන හොති: යා තා මාකුරකිත්තා පිකුරකිත්තා මාතාපිකුරකිත්තා කාකුරකිත්තා හගිතීරකිත්තා සදුතීරකිත්තා ගොතතරකිත්තා ධම්මරකිත්තා සසාමිකා සපරිදණධා, අනතමිසො මාලාගුණපරිකිත්තාපි, තථාරූපාහු වාරිතතං ආපජ්ජිතා හොති එවං ඛො ගහපතයො නිවිධං කායෙන අධම්මමාරි විසමමාරි හොති.

10. කථකුච ගහපතයො චතුබ්බිධං වාචාය අධම්මමාරි විසමමාරි හොති? ඉධ ගහපතයො එකච්චා මුහාවාදී හොති: සභාගතො වා පරිසයා හො වා සදුනිමිජ්ඣගතො වා පුගමජ්ඣගතො වා රාජකුලමිජ්ඣගතො වා අභිනිතො සකිපුච්චා 'එහච්චා පුරිස යං ජානාසි තං චදෙති'ති. හො අජාතං වා ආහ ජාතාමිති, ජාතං වා ආහ න ජාතාමිති, අපස්සං වා ආහ පස්සමිති, පස්සං වා ආහ න පස්සාමිති. ඉති අත්තහෙතු වා පරකෙතු වා අමසකිකුචකඛෙතු වා සමපජානමුහා භාසිතා හොති. පිහුකාමාවො ඛො පන හොති: ඉතො හුචා අමුත්ත අකඛාතා ඉමෙසං හෙදය, අමුත්ත වා හුචා ඉමෙසං අකඛාතා අමුත්තං හෙදය, ඉති සමග්ගාතං වා හෙත්තා හිත්තාතං වා අනුපාදානා, වග්ගාරාමො චග්ගරතො චග්ගනඤ්චී වග්ගකරණීං වාචං භාසිතා හොති. එරුසාවාවො ඛො පන හොති: යා සා වාමා අණ්ඩකා¹ කකකසා පරකවුකා පරාභිසජ්ජති කොධසාමනතා අසමාසි-සංවත්තතිකා, තථාරූපිං වාචං භාසිතා හොති. සමඵපපලාපී ඛො පන හොති: අකාලවාදී අභුතවාදී අනඤ්චවාදී අධම්මමාරි අවිතයවාදී අනිධංත-චනීං වාචං භාසිතා² අකාලෙන අනපදෙසං අපරිසන්නවතීං අනඤ්චංගිතං. එවං ඛො ගහපතයො චතුබ්බිධං වාචාය අධම්මමාරි විසමමාරි හොති.

11. කථකුච ගහපතයො නිවිධං මනසා අධම්මමාරි විසමමාරි හොති? ඉධ ගහපතයො එකච්චා අභිජ්ඣාලු හොති: යං තං පරස්ස පරචිත්තකු-පකරණං තං අභිජ්ඣිතා හොති: 'අහො වත යං පරස්ස තං මම අස්සා'ති.

1. කණ්ඩකා - මජ්ඣං, 2. භාසිතා හොති - යා,

9 ගැහැටියෙකු, කෙසේ කාලයෙන් අධිමත් වීමෙන් පුද්ගල ක්‍රියාවලිය අත්හැර දමා, මෙහෙයවීමේදී වැඩිපුර කටයුතු වෙයි. දරුණු වෙයි, ලෙසින් වැඩි අතැති වෙයි, මෙරමා කෙටිමෙහිදී මැරීමෙහිදී නිවීම වෙයි, ප්‍රාණීන් කෙරෙහි දයාර්ථන වෙයි. අතිනාදන් ගනු වෙයි, පරා අයත්, පරාසතු කුටු දනවන පිරිසට බඩු ගමනි කුටුමා වේවයි, අරක්කු කුටුමා වේවයි ඇද්ද, ඒ නුදුන් දුග සේනසංඛ්‍යාතයෙන් (හොර සිතීන්) ගන්තා සුලු වෙයි. කාමයෙහි මිසභගර ඇති වෙයි: මාතුරකතියාය, පිතුරකතියාය, මාතෘපිතුරකතියාය, මාතුරකතියාය, ගමනිකතියාය, සැවරකතියාය, ගොතකරකතියාය, බමමරකතියාය, සංඝාමිකාය, සපරි දණ්ඩාය යි යම් ම සත්‍රී කෙසේත් ඇද්ද, යටතීන් මල්දමින් පිරිකෙව් ලද්දේයන් හෝ ඇද්ද, එබඳු මානවුන් කෙරෙහි මිථ්‍යාවාදියාව පෑමිණෙකු වෙයි. ගැහැටියෙකු, මෙසේ කෙසේ අධිමත් වීමෙන් පුද්ගල ක්‍රියාවලිය අත්හැර දමා වෙයි.

10. ගැහැටියෙකු, කෙසේ වචනයෙන් අධිමත් වීමෙන් පුද්ගල ක්‍රියාවලිය අත්හැර දමා වෙයි. ගැහැටියෙකු මෙහෙයවීමේදී වැඩිපුර කටයුතු වෙයි: කෙසේ සිටියේ වෙයි, ගමනිකය සිටියේ වෙයි, කාමුච්ඡෙය සිටියේ වෙයි, කෙසේකුලත් මැද සිටියේ වෙයි, රජකුලත් මැද මහවිනිසෙහි සිටියේ වෙයි. 'එමවා පුරුමය, යම්කි දන්ති ද, ඒ කියා'යි ප්‍රච්ඡින්නා සදහා ඉදිරියට කැඳවනු ලද ව, සාකම් කොට. ප්‍රච්ඡින්නාලද ව, හේ නොදන්නන් හෝ දන්ති කියයි, දන්තින් හෝ නොදන්ති කියයි, නො දන්නන් හෝ දන්ති කියයි, දන්තින් හෝ නොදන්ති කියයි. මෙසේ ආකමකෙකුගෙන් වෙයි, පරහෙකුගෙන් වෙයි, අලාමානු අත්ලක් ගෙකුගෙන් වෙයි, දුක දුක මුසවා බණනු වෙයි. පිසුනු බස් ඇති වෙයි: මෙහිදී අසා මුත් බිඳුනා සදහා එතැන කියනු වෙයි. එතැන දී හෝ අසා උත් බිඳුනා සදහා මුතට කියනු වෙයි. මෙසේ සමහි දෙයහළු බිඳුනු හෝ වෙයි. බිඳුනු දෙයහළුවන් අසනිත සදහා අනුබල දෙනු හෝ වෙයි. වගී ව සිටිනු දන්තා කාමැතියේ, වගීගෙහි ඇලුම් ඇතියේ, වගී ව සිටිනා දුක තුස්තේ, (ගමග වුවනුද බිඳියන හේ) වග කරන බස් බණනු වෙයි. පරාය බස් ඇති වෙයි: (ගරහනු අවමනු ඇ වදනින්) අමු ඇති, කැකුළු, පරාසට කුළු වූ, (විතන දුමණ උද කරන) මෙරමා සවන කොපයට අඥ ව සිටිනා, සමාසියට ගාතිකර යම් ම බස් ඇද්ද, එබඳු බස් බණනු වෙයි. පලස් ඇති වෙයි: (සුකුකල් පියා) අසුකුකල කියනු වෙයි. නො වූ දුග කියනු වෙයි. අධිමතිය දුග කියනු වෙයි. අසා-භාව කියනු වෙයි. සංවර විනය නොකියනු වෙයි. (ලෙහි) තිදකනට නොතිබියේ බණනු වෙයි. අකාරයෙහි සුත්‍රාපදෙය රහිත කොට පයානන රහිත කොට අනාධිසංගිත කොට බෙණේ. ගැහැටියෙකු, මෙසේ වචන-යෙන් අධිමත් වීමෙන් පුද්ගල ක්‍රියාවලිය අත්හැර දමා වෙයි.

11. ගැහැටියෙකු, කෙසේ මතයින් අධිමත් වීමෙන් පුද්ගල ක්‍රියාවලිය අත්හැර දමා වෙයි. ගැහැටියෙකු, මෙහෙයවීමේදී වැඩිපුර කටයුතු වෙයි. පරා අයත්, යම් ම කුටු කරන පිරිසට බඩු ඇද්ද, එබඩු (තමනට වුව මැනව යන) ලොබ සිතීන් බලනු වෙයි: "ගහන, පරාසතු යම් දුගයක් වෙයි ද ඒ මා සතු වෙමි" කියාය.

ඛ්‍යාපනනවිනේයා ඛො පන භොති පදුච්චිමනසධිකපෙසා: ‘ඉමෙ සත්තා: හඤ්ඤානභු වා චජ්ඣනභු වා උච්චිජ්ජනභු වා විතසානභු වා, මා වා අභෙසුං ඉති වා’ති. මිච්ඡාදිට්ඨි¹ ඛො පන භොති විපරිතදස්සනේයා: නන්ති දිනනං, නන්ති සිට්ඨං, නන්ති සුභං, නන්ති සුභවදුක්ඛකථානං කමමානං ඵලං විපාකො, නන්ති අගං ලොකො, නන්ති පරො ලොකො, නන්ති මානා, නන්ති පිතා, නන්ති සත්තා ඕපපාතිකා, නන්ති ලොකෙ සමිණ්- ඩ්‍රාකමිණ්ඤා සමමග්ගතා සමමාපට්ටනානා භෙ ඉමිඤ්ඤ ලොකා: පරඤ්ඤ ලොකං සගං අභිඤ්ඤා සච්චිකතා: පච්චෙදෙනතීති. ඵචං ඛො ගහපතගො: නිවිධං මතසා අධම්මචාරී විසම්මචාරී භොති.

12. ඵචං අධම්මචාරීයා විසම්මචාරීයා භෙඤ්ඤා ඛො ගහපතගො: ඵචමිඤ්ඤො- කචෙච සත්තා: කායස්ස භෙදා පරමමරණා අපායං දුක්ඛතං විනිජානං නිරයං උපපජ්ජන්ති.

13. නිවිධං ඛො ගහපතගො කායෙත ධම්මචාරී සමචාරී භොති. චතුඛ්ඤ්ඤං වාචාය ධම්මචාරී සමචාරී භොති. නිවිධං මතසා ධම්මචාරී සම- චාරී භොති.

14. කථඤ්ඤා ගහපතගො: නිවිධං කායෙත ධම්මචාරී සමචාරී භොති? ඉධ ගහපතගො: ඵකචෙචා: පාණානිපාතං පතාය පාණානිපාතා පටිච්චිතො භොති, නිහිතදණේඛා: නිහිතසන්ධො ලජ්ජී දගාපනේනා සබ්බපාණ්- හුතනිතාහුසමපි විහරති. අදිනනාදුතං පතාය අදිනනාදුතා පටිච්චිතො භොති: ගන්තා පරස්ස පරචිනතුපකරණං ගාමගතං වා අරඤ්ඤගතං වා, නං නාදිනනං ථෙය්‍යසධ්ධිතා න ආදුතා භොති. කාමෙසු මිච්ඡාචාරං පතාය කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පටිච්චිතො භොති. යා නා මාතුරකඤ්ඤා පිතුරකඤ්ඤා මාතෘපිතුරකඤ්ඤා ගාතුරකඤ්ඤා භගිනිරකඤ්ඤා ඤාතිරකඤ්ඤා ගොතතරකඤ්ඤා ධම්මරකඤ්ඤා සසාමිකා සපරිදණ්ඛා, අනනමසො මාත්‍රාගුණපරිකඤ්ඤාපි, නථාරාපාසු න මාරිකතං ආපජ්ජිතා භොති. ඵචං ඛො ගහපතගො: නිවිධං කායෙත ධම්මචාරී සමචාරී භොති.

15. කථඤ්ඤා ගහපතගො: චතුඛ්ඤ්ඤං වාචාය ධම්මචාරී සමචාරී භොති? ඉධ ගහපතගො: ඵකචෙචා: මුතාචාදං පතාය මුතාචාදා පටිච්චිතො භොති: සහාගපතා වා පරිසස්සතො වා ඤාතිමජ්ඣගතො වා පුගමජ්ඣගතො වා රුජ්ඣුලමජ්ඣගතො වා අභිනිතො සකඤ්ඤාදේවා: ‘ඵභමේයා: පුට්ඨං යං ජානාසි තං චජ්ජති’ති භො අජානං වා ආග න ජානාමිති, ජානං වා ආග ජානාමිති, අපස්සං වා ආග න පස්සාමිති, පස්සං වා ආග පස්සාමිති.-

3. මිච්ඡාදිට්ඨිතො - චජ්ජං.

විපත් සිත් ඇත්තේ ඥාණයෙන් දුෂ්ට විකෘතයකලා ඇති වෙයි: "මේ සත්ත්ව ඝාතන ලබන්වයි හෝ, වධ ලබන්වයි හෝ, සිදුනා ලබන්වයි හෝ, නර්තනා ලබන්වයි හෝ, නොනොත් නහමක් වෙන්වයි හෝ"යි කියයි. විපයනීය දැනුණ ඇති ඔහුටුයෙක් හෝ වෙයි: "දුක් දුග විපාක නැත. යාග විපාක නැත. අමුතුචනට යුතුකළ දහ විපාක නැත. කුශලාකුශලකමීයන් හේ ඵලවිපාක නැත. (පරලොච සිටියානට) මෙලෝ නැත. (මෙලෝ සිටියානට) පරලෝ නැත. (මාපියන් කෙරෙහි සමාස් ප්‍රතිපත්ති - මිථ්‍යා ප්‍රතිපත්තියෙන් වන ඵල නැතිකරණ) මවු නැත, පියා නැත. (සැව උපදනා සතුන් නැතිකරණ) ඔපපාතික සත්ත්වයෝ නැත. යම් කෙනෙක් මෙලෝ පර ලෝ තමන් විසින් විශ්වඥනයෙන් පසක් කොට ගෙන පවසද්ද, එබඳු සමාග්ගත, සමාස් ප්‍රතිපත්ත මහණ බමුණෝ ලොච නැත" කියයි. ගැහැවියෙහි, මෙසේ මතසිත් අධිමානි විෂමමානි පුද්ගල ක්‍රීඩ වෙයි.

12. ගැහැවියෙහි, මෙසේ අධිමානි විෂමමානි හෙතෙයින් මෙලොච කිසි සත්ව කෙනෙක් මෙසෙසින් කාමුක් මරණින් මතුකෙහි සැපයෙත් පහ ව සිටී, නපුරු ගති ඇති, විවෘත ව පතිත වන නිරයට වැදගති.

13. ගැහැවියෙහි, කසින් ධම්මානි සමමානි පුද්ගල ක්‍රීඩ වෙයි. වචනයෙන් ධම්මානි සමමානි පුද්ගල වතුර්වධ වෙයි. මතසිත් ධම්මානි සමමානි පුද්ගල ක්‍රීඩ වෙයි.

14. ගැහැවියෙහි, කෙසේ කසින් ධම්මානි සමමානි පුද්ගල ක්‍රීඩ වෙයි යත්: ගැහැවියෙහි, මෙලොච ඵකෙක් පණිවා කැරපියා පණිවාගෙන් දුරුකුණේ වෙයි. බහාකාමු දමු ඇති ව, බහා කාමු සත් ඇති ව, ලජ්ජා ඇති ව, දොපන්න ව, සමසන්නිතිතානු කමපී ව වාග කෙරෙයි. අසිනාදන් කැරපියා අසිනාදන් වැලකියේ වෙයි: පරා අගත්, එසින් ම පරා සතු තුටුද පිරිකරවමු ගමිනි තුටුවා වේවයි. අරන්ති තුටුවා වේවයි, ඇද්ද, ඒ නුදුන් දුග යෙතය සබ්බාතයෙන් නොගන්තා: සුළු වෙයි. කාමිගෙහි ඔහකසර ගැරපියා කාමිගෙහි ඔහකසරින් වැලකියේ වෙයි: මාතුරකම්බාය පිතුරකම්බාය, මාතාපිතුරකම්බාය, හාතුරකම්බාය, හනිතිරකම්බාය, සුභිතිරකම්බාය, ගොතනරකම්බාය, ධම්මරකම්බාය, සංඝාමිකාය, සපරි-දණ්ඩායයි යම් ම යනු කෙනෙක් ඇද්ද, ගවසින් මල්දමින් පිරිකෙව් ලද්දියක් හෝ ඇද්ද, එවන් මාගමුන් කෙරෙහි ධම්මානිකියට නොපැමිණෙනු වෙයි. ගැහැවියෙහි, මෙසේ කසින් ධම්මානි සමමානි පුද්ගල ක්‍රීඩ වෙයි

15. ගැහැවියෙහි, කෙසේ වචනයෙන් ධම්මානි සමමානි පුද්ගල වතුර්වධ වෙයි යත්: ගැහැවියෙහි, මෙලොච ඵකෙක් මුහවා කැරපියා මුහවාගෙන් වැලකියේ වෙයි: හෙබෙහි සිටියේ වේවයි. ගම්පිරිස්හි සිටියේ වේවායි, තැමුඵයෙහි සිටියේ වේවයි, සෙනිකුලන් මැද සිටියේ වේවයි, රජතුලන් මැද මහවිතිගෙහි සිටියේ වේවයි "එමිඛා පුරාගය, යමක් දන්ති ද, ඒ කියා"යි පුඵවුස්තා සදහා නෙත්තියට කැදවන ලද ව, සාසම් කොට පුඵවුස්තාලද ව, හේ නොදන්මින් හෝ නොදන්මි කියයි. දන්වින් හෝ දන්මි කියයි. නොදක්මින් හෝ නොදන්මි කියයි, දක්මින් හෝ දන්මි කියයි. -

ඉති අත්තභෙදා වා පරභෙදා වා ආචසකීඤ්ඤිකභෙදා වා හ සමපජානමුතා භාසිතා භොති. පිඤ්ඤා වාචං පහාය පිඤ්ඤාය වාචාය පටිවේරතො භොති: ඉතො සුඤ්ඤා හ අමුත්ථ අකඛාතා ඉමෙසං භෙදාය, අමුත්ථ වා සුඤ්ඤා හ ඉමෙසං අකඛාතා අමුත්ථ භෙදාය, ඉති තිත්තාතං වා සන්ධිතා සතිතාතං වා අනුපාදතා, සමඤ්ඤාමො සමඤ්ඤාතො සමඤ්ඤානද්දී සමඤ්ඤාකරණිං වාචං භාසිතා භොති. එරුයං වාචං පහාය එරුසාය වාචාය පටිවේරතො භොති: යා සා වාචා තෙලා කණ්ණසුඛා පෙමනීයා හදයඛිතො පොරී බහුජනකන්තා බහුජනමිත්තාපා, තථාරූපි වාචං භාසිතා භොති. සමථිපාලාපං පහාය සමථිපාලාපා පටිවේරතො භොති¹ කාලවෘද්ධී භූතවච්ඡී අපචාදී බමමවෘද්ධී විතච්ඡවෘද්ධී, නිධානවච්ඡි වාචං භාසිතා² කාලෙත සාපදෙසං පරියන්තවච්ඡි අභිසංගිතං. එවං ඛො ගහපතභො චතුබ්බිධං වාචාය බමමවෘද්ධී සමමවෘද්ධී භොති.

16. කථංඤ්ඤා ගහපතභොතිවිධං මනසා බමමවෘද්ධී සමමවෘද්ධී භොති? ඉධ ගහපතභො එකවේවා අනභිජ්ඣාලු භොති: යං තං පරස්ස පරමිතකුප-කරණං තං නාභිජ්ඣිතා භොති: අතො ච ත යං පරස්ස තං මම අස්සා'ති. අබ්‍යාපන්තවිතො ඛො පන භොති අපාලධිමනසඛිකපෙසා: ඉමෙ සත්තා අවේරා අබ්‍යාපජ්ඣා අනිසා සුඛි අත්තාතං පටිභරතකුති. සමමාදිවච්ඡී³ ඛො පන භොති අවිපට්ඨදකුතො: අභි දින්නං, අභි සිට්ඨං, අභි හුතං, අභි සුකට්ඨකකචාතං සමමාතං එලං විපාකො, අභි අයං ලොකො, අභි පරො ලොකො, අභි මාතා, අභි පිතා, අභි සත්තා මපපාතිකා, අභි ලොකෙ සමණ්ඤ්ඤායමිණො සමමනතා සමමාපටිපත්තා භෙ ඉමිඤ්ඤා ලොකං පරං ච ලොකං සතං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකචා පවෙදෙනති'ති. එවං ඛො ගහපතභො තිවිධං මනසා බමමවෘද්ධී සමමවෘද්ධී භොති.

17. එවං බමමවෘද්ධියා සමමවෘද්ධියා භෙදා ඛො ගහපතභො එවමිඤ්ඤවේච සත්තා කායස්ස භෙදා පරමමරණා සුගතීං සත්තං ලොකං උපපජ්ජන්ති.

18. අකඛෙඛය්‍ය වෙ ගහපතභො බමමවෘද්ධී සමමවෘද්ධී 'අභො චතාතං කායස්ස භෙදා පරමමරණා බහුතමිඤ්ඤායාලාතං වා සභව්‍යතං³ උප-පජ්ජෙය්‍යන්ති, ධාතං ඛො පනෙතං විජ්ජති යං භො කායස්ස භෙදා පරමමරණා බහුතමිඤ්ඤායාලාතං වා සභව්‍යතං උපපජ්ජෙය්‍ය. තං කිය්‍ය වෙදා? තථාහි භො බමමවෘද්ධී සමමවෘද්ධී. -

1. භාසිතා භොති - ස්‍යා. 2. සමමාදිවච්ඡිතො - මජ්ඣ. 3. සභව්‍යතං - මජ්ඣ. ස්‍යා.

මෙසේ ආත්මනෙතුයෙන් වේවයි, පරනෙතුයෙන් වේවයි, ඇලුර් පමණ අත්ලස් නෙතුයෙන් වේවයි, දුත දුත මුසවා නො බණනු වෙයි. පිසුනු බස් පියා පිසුනු බසින් වැලැකියේ වෙයි: මෙහිදී අසා මුත් බිඳුනා සඳහා එතැන නොකියනු වෙයි. එතැන දී හෝ අසා ඊත් බිඳුනා සඳහා මුතට නොකියනු වෙයි. මෙසේ පිළිණු දෙයහළුවන් සකිංක කරනු හෝ වෙයි. සමභී දෙයහළුවන් ගලපනු සඳහා අනුබල දෙනු හෝ වෙයි. සමග ව සිටිනු දක්නා කැමැතියේ, සමභියෙහි ඇලුම් ඇතියේ, සමග ව සිටිනා දුක තුන්තේ, සමග කරන බස් බණනු වෙයි. පරාස බස් පියා පරාස් බසින් වැලැකියේ වෙයි: නිදෙස්, කතට සුවය, පෙම් දනවන, ලගත්තා, පුරට තිසි, බොහෝ දෙතොට ප්‍රිය, බොහෝ දෙතො මනවඩන, සම්බස් ඇද්ද, එබඳු බස් කියනු වෙයි. පලප් පියා පලපින් වැලැකියේ වෙයි: කල් බලා බණනු වෙයි. ඇති දුග බණනු වෙයි ඇරැත් බණනු වෙයි. දහම් බණනු වෙයි. විනය බණනු වෙයි. යුතුකල කරැණු සහිත, පිරිසිදුම් ඇති, ඇරැත් ඇහිරි කල, ලෙහි නිදහත් කල යුතු, බස් බණනු වෙයි. ගැහැපියෙහි, මෙසේ වචනයෙන් ධම්මාරී සම්මාරී පුද්ගල වතුර්විධ වෙයි.

16. ගැහැපියෙහි, කෙසේ මතසින් ධම්මාරී සම්මාරී පුද්ගල ත්‍රිපිඩ වෙය යත්: ගැහැපියෙහි, මෙලොව එකෙක් අභිධ්‍යාබහුල නොවෙයි. පරා අයත්, සම් පරාසතු තුඩුද පිරිකරබඩු ඇද්ද, ඒ ලොබසිතින් නොබලනු වෙයි, “අහෝ පරා සතු සම් දුසෙක් වේද, ඒ මාසතු වේවා” කියායි. පිපත් සිත් තැත්තේ දෝමයෙන් දුටු විනය සහකලා ඇත්තේ නොවෙයි: “මෙසත්තු අවෙර ව, අව්‍යාබාධ ව, අනිස ව, සුඛිත ව, ආත්ම පරිකරණ කෙරෙත්වා” කියායි. අවිපරිත දැනිත ඇති සමන්ත් දුට්ඨක වෙයි: “දුන් දුග විපාක ඇත, සංගවිපාක ඇත, අමුතුමනට සකස් කල දන විපාක ඇත, කුසලාකුලකමීයන්ගේ ඵලවිපාක ඇත, මෙලෝ ඇත, පරලෝ ඇත, මවු ඇත, පියා ඇත, ඔපපාතික සත්වයෝ ඇත, සම් කෙනෙක් මෙලෝ පරලෝ තමන් විසින් විශිෂ්ටඥනයෙන් පසක් කොට ගෙන පවසද්ද, එබඳු සමන්ගත, සමන්ත් ප්‍රතිපත්ත, මහණබමුණෝ ලොව ඇත” කියායි ගැහැපියෙහි, මෙසේ මතසින් ධම්මාරී සම්මාරී පුද්ගල ත්‍රිපිඩ වෙයි.

17. ගැහැපියෙහි, මෙසේ ධම්මාරී සම්මාරී නෙතුයෙන් මෙලොව මෙසෙසින් කිසි සත්ව කෙනෙක් කාබුත් මරණින් මතුයෙහි ගොහනගති ඇති සාධාරීලොකයට වැදගතිනි.

18. ගැහැපියෙහි, ඉදින් ධම්මාරී සම්මාරී පුද්ගල “මම කාබුත් මරණින් මතුයෙහි කැත්මහසල්කුලන්ගේ වෙවයි සහභාවයට පැමිණෙමි නම් මතා මැනු” යි කැමැති වේ නම්, “හේ කාබුත් මරණින් මතුයෙහි කැත්මහසල් කුලන්ගේ වෙව යි, සහභාවයට පැමිණෙමි” යන තෙල කරැණ සිදු වන්නේය ඒ කවර හෙයින් යත්: හේ ධම්මාරී සම්මාරී වෙයි. එහෙයින්. -

ආකඤ්ඤායා චෙ ගහපතභයො ධම්මචාරී සමචාරී 'අභො වතාහං' කායඤ්ඤා භෙද පරමමරණො චූඤ්ඤාමනාසාලානං වා -පෙ- ගහපතිමනාසාලානං වා සහමානං උපපජේඨයානති, ණානං ඛො පනෙනං විජ්ඣති යං භො කායඤ්ඤා භෙද පරමමරණො ගහපතිමනාසාලානං වා සහමානං උපපජේඨයානං කිංකරා භෙදාදී තථා හි භො ධම්මචාරී සමචාරී.

19. ආකඤ්ඤායා චෙ ගහපතභයො ධම්මචාරී සමචාරී 'අභො වතාහං කායඤ්ඤා භෙද පරමමරණො වාඤ්ඤාමනාරාජිකානං දෙව්වානං සහමානං උපපජේඨයානති' ණානං ඛො පනෙනං විජ්ඣති යං භො කායඤ්ඤා භෙද පරමමරණො වාඤ්ඤාමනාරාජිකානං දෙව්වානං සහමානං උපපජේඨයානං කිංකරා භෙදාදී තථා හි භො ධම්මචාරී සමචාරී. ආකඤ්ඤායා චෙ ගහපතභයො ධම්මචාරී සමචාරී අභො වතාහං කායඤ්ඤා භෙද පරමමරණො නාවකිංකරානං දෙව්වානං -පෙ- යාමානං දෙව්වානං -පෙ- ඤ්ඤාමනානං දෙව්වානං -පෙ- නිමිමානරතීනං දෙව්වානං -පෙ- පරනිමිමතවසවනතීනං දෙව්වානං -පෙ- චූඤ්ඤාමනානං දෙව්වානං සහමානං උපපජේඨයානති' ණානං ඛො පනෙනං විජ්ඣති යං භො කායඤ්ඤා භෙද පරමමරණො චූඤ්ඤාමනානං දෙව්වානං සහමානං උපපජේඨයානං කිංකරා භෙදාදී තථා හි භො ධම්මචාරී සමචාරී.

20. ආකඤ්ඤායා චෙ ගහපතභයො ධම්මචාරී සමචාරී 'අභො වතාහං කායඤ්ඤා භෙද පරමමරණො අභානං දෙව්වානං සහමානං උපපජේඨයානති' ණානං ඛො පනෙනං විජ්ඣති යං භො කායඤ්ඤා භෙද පරමමරණො අභානං දෙව්වානං සහමානං උපපජේඨයානං කිංකරා භෙදාදී තථා හි භො ධම්මචාරී සමචාරී. ආකඤ්ඤායා චෙ ගහපතභයො ධම්මචාරී සමචාරී 'අභො වතාහං කායඤ්ඤා භෙද පරමමරණො පරිවතානානං දෙව්වානං -පෙ- අප්පමාණානං දෙව්වානං -පෙ- සුභානං දෙව්වානං -පෙ- පරිවතසුභානං දෙව්වානං -පෙ- අප්පමාණසුභානං දෙව්වානං -පෙ- සුභකිණ්ඤානං¹ දෙව්වානං -පෙ- මෙහස්සරානං දෙව්වානං -පෙ- අපිතානං දෙව්වානං අප්පමාණං දෙව්වානං -පෙ- සුඤ්ඤානං දෙව්වානං -පෙ- සුඤ්ඤාසීනං දෙව්වානං -පෙ- අකතිවිච්ඡානං දෙව්වානං -පෙ- අකානානඤ්ඤාසනනුපගානං දෙව්වානං -පෙ- විඤ්ඤාණඤ්ඤාසනනුපගානං දෙව්වානං -පෙ- අකිඤ්ඤාණඤ්ඤාසනනුපගානං දෙව්වානං -පෙ- අනවභඤ්ඤානාසඤ්ඤාසනනුපගානං දෙව්වානං සහමානං උපපජේඨයානති' ණානං ඛො පනෙනං විජ්ඣති යං භො කායඤ්ඤා භෙද පරමමරණො නෙවභඤ්ඤානාසඤ්ඤාසනනුපගානං දෙව්වානං සහමානං උපපජේඨයානං කිංකරා භෙදාදී තථා හි භො ධම්මචාරී සමචාරී.

1. සුභකිණ්ඤානං - සීඝ්‍ර සුභකිණ්ඤානං - මජ්ඣ.

ගැහැවියෙහි, ඉදින් ධර්මවාරී සම්මාරී පුද්ගල “මම කාබ්‍රිත් මරණින් මතුයෙහි බවුණු මහසල්කුලන්ගේ වේව සි, සහභාවයට පැමිණෙමි නම් මනා මැනු සි ... ගැහැවිමහසල්කුලන්ගේ වේව සි සහභාවයට පැමිණෙමි නම් මනා මැනු”යි කැමැති වේ නම්, “හේ කාබ්‍රිත් මරණින් මතුයෙහි ගැහැවිමහසල්කුලන්ගේ වේව සි සහභාවයට පැමිණෙමි” යන තෙල කරුණ සිදු වන්නේය ඒ කවර භෙසිත යන්: හේ ධර්මවාරී සම්මාරී වෙසි. එහෙසිත.

19. ගැහැවියෙහි, ඉදින් ධර්මවාරී සම්මාරී පුද්ගල “මම කාබ්‍රිත් මරණින් මතුයෙහි සිවුමකරප වැසි දෙවියන්ගේ සහභාවයට පැමිණෙමි නම් මනා මැනු”යි කැමැති වේ නම්, “හේ කාබ්‍රිත් මරණින් මතුයෙහි සිවුමකරප වැසි දෙවියන්ගේ සහභාවයට පැමිණෙමි” යන තෙල කරුණ සිදු වන්නේය. ඒ කවර භෙසිත යන්: හේ ධර්මවාරී සම්මාරී වෙසි. එහෙසිත. ගැහැවියෙහි, ඉදින් ධර්මවාරී සම්මාරී පුද්ගල “මම කාබ්‍රිත් මරණින් මතුයෙහි තවුරිසා වැසි දෙවියන්ගේ ... යාම වැසි දෙවියන්ගේ ... නුසිපුර-වැසිදෙවියන්ගේ ... නිලමාතරි වැසි දෙවියන්ගේ ... පරනිමිතවසමකති වැසි දෙවියන්ගේ ... බ්‍රහමකාසික දෙවියන්ගේ සහභාවයට පැමිණෙමි නම් මනා මැනු”යි කැමැති වේ නම්, “හේ කාබ්‍රිත් මරණින් මතුයෙහි බ්‍රහමකාසික දෙවියන්ගේ සහභාවයට පැමිණෙමි” යන තෙල කරුණ සිදු වන්නේය. ඒ කවර භෙසිත යන්: හේ ධර්මවාරී සම්මාරී වෙසි. එහෙසිත.

20. ගැහැවියෙහි, ඉදින් ධර්මවාරී සම්මාරී පුද්ගල “මම කාබ්‍රිත් මරණින් මතුයෙහි ආහදෙවියන්ගේ සහභාවයට පැමිණෙමි නම් මනා මැනු”යි කැමැති වේ නම්, “හේ කාබ්‍රිත් මරණින් මතුයෙහි ආහදෙවියන්ගේ සහභාවයට පැමිණෙමි” යන තෙල කරුණ සිදු වන්නේය. ඒ කවර භෙසිත යන්: හේ ධර්මවාරී සම්මාරී වෙසි. එහෙසිත. ගැහැවියෙහි, ඉදින් ධර්මවාරී සම්මාරී පුද්ගල “මම කාබ්‍රිත් මරණින් මතුයෙහි පරිත්තාහ දෙවියන්ගේ ... අපමාණාහදෙවියන්ගේ ... ආහසාර දෙවියන්ගේ ... සුභ දෙවියන්ගේ ... පරිත්තසුභදෙවියන්ගේ ... අපමාණසුභ දෙවියන්ගේ ... සුභකිණ්ණක දෙවියන්ගේ ... වෙහපඵල දෙවියන්ගේ ... අපිහ දෙවියන්ගේ ... අතපපදෙවියන්ගේ ... සුදසා දෙවියන්ගේ ... සුදසා දෙවියන්ගේ ... අකතිට්ඨක දෙවියන්ගේ ... ආකාසානඤ්චාගනනුපග දෙවියන්ගේ ... විඤ්ඤාණඤ්චාගනනුපග දෙවියන්ගේ ... ආකිඤ්චඤ්ඤාගනනුපග දෙවියන්ගේ ... තෙවසඤ්ඤාගනනුපග දෙවියන්ගේ සහභාවයට පැමිණෙමි නම් මනා මැනු”යි කැමැති වේ නම්, “හේ කාබ්‍රිත් මරණින් මතුයෙහි තෙවසඤ්ඤාගනනුපග දෙවියන්ගේ සහභාවයට පැමිණෙමි” යන තෙල කරුණ සිදු වන්නේය. ඒ කවර භෙසිත යන්: හේ ධර්මවාරී සම්මාරී වෙසි. එහෙසිත.

21 ආකර්ෂිතයා වෙ හභවතයො ධම්මචාරී සමචාරී අභො වතානං ආසවානං ඛයා අනාසම වෙතොවිමුතති. පඤ්ඤාවිමුතති. දීවෙඨව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකන්ධා උපසම්පජ්ජි විහරෙත්තනාති' යානං ඛො පනෙනං විජ්ජති යං සො ආසවානං ඛයා අනාසම වෙතොවිමුතති. පඤ්ඤාවිමුතති. දීවෙඨව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකන්ධා උපසම්පජ්ජි විහරෙත්ත. තං කියං හෙතු? තථා හි සො ධම්මචාරී සමචාරීති.

22. එවං වුතො වෙරඤ්ජකා මුග්ගඤ්ඤාසකපතිකා හගවන්තං එතද- වොවුං අභිකක්ඛන්තං හො හොතමි, අභිකක්ඛන්තං හො හොතමි. ඡසය- ථාපි හො හොතමි නිකක්ඛජ්ජතං වා උකක්ඛජ්ජත්තං, පටිච්ඡන්තං වා විවරෙත්තං, මුලුගස්ස වා මහං ආවිකෙත්තං, අකිකාරෙ වා තෙලුපජෙත්තං ධාරෙත්තං වකවුමනො රාජාති දකඛිතති, එවමෙවං හොතා හොතමෙත අනෙකපරිත්තංගෙත ධම්මො පකාභිජනො. එතෙ මයං හවන්තා හොතමි. භරණං හවන්ති ධම්මඤ්ඤා තිකක්ඛසඛිකඤ්ඤා උපසංගො නො හවං හොතමො ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙත පාඤ්ඤෙතෙ භරණං ගතෙති.

වෙරඤ්ජකසුතං දුතියං

1. 5. 3.

මහාවෙදලල සුතං

1. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං හගවා සාමප්පතියං විහරති ජෙතවනෙ අනාපටිඤ්ඤිකස්ස ආරාමෙ. අථ ඛො ආයස්මා මහාකොට්ඨිකො සායනසමයං පතිසලානා වුට්ඨිතො යෙතායසමා සාරිපුත්තො තෙත්ථ පසඛකම්. උපසඛකම්භා ආයසමතා සාරිපුත්තෙන සද්ධිං සමමාදී. සමමාදීතියං තථං සාරාණියං¹ විභිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදී, එකමන්තං නිසිත්තො ඛො ආයසමා මහාකොට්ඨිකො ආයසමන්තං සාරිපුත්තං එතදවොච:

2. “දුප්පඤ්ඤා දුප්පඤ්ඤාති ආවුසො වුච්චති. කිත්තාවතා භු ඛො ආවුසො දුප්පඤ්ඤාති වුච්චති”ති?

නප්පජානාති නප්පජානාතිති ඛො ආවුසො, තසමා දුප්පඤ්ඤාති වුච්චති. කිඤ්ච නප්පජානාති? ඉදං දුක්ඛකති නප්පජානාති, අයං දුක්ඛකමුද- ගොති නප්පජානාති, අයං දුක්ඛතිරොඛොති නප්පජානාති, අයං දුක්ඛ- තිජරාධගාමිති පටිපදති නප්පජානාති. නප්පජානාති, නප්පජානාතිති ඛො ආවුසො, තසමා දුප්පඤ්ඤාති වුච්චති.

1. සාරණියං, මජ්ඣං.

31. ගැහැවියෙහි, ඉදිත් ධම්මාරී සම්මාරී පුද්ගල "මම ආසුච්ඡායයෙන් අනාසුච වූ වේතොවිමුක්ති ප්‍රඥවිමුක්ති දුටුදුමයෙහි ම නමා විසින් දැන පසක් කොට උපයාගෙන වාස කෙරෙමි නමි, මහා මෑත්‍ර"යි කැමැති වේ නමි, "හේ ආසුච්ඡායයෙන් අනාසුච වූ වේතොවිමුක්ති ප්‍රඥවිමුක්ති දුටුදුමයෙහි ම නමි, විසින් දැන පසක් කොට උපයාගෙන වාස කෙරේ" යන තෙල කරුණ සිදු වන්නේය. ඒ කමර හෙයින් යත්: හේ ධම්මාරී සම්මාරී වෙයි. එහෙයින්.

32. මෙහේ වදාල කල්හි වෙරඤ්ජා වැසි බිමුණු ගැහැවියෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැලකලහ: හවත් ගොසුම්ගොසුමෙහි, ඉතා මෑතාවි. හවත් ගොසුම්ගොසුමෙහි, ඉතා මෑතාවි හවත් ගොසුම්ගොසුමෙහි, ගම්පරිදි යටිතැරු කල දැයක් හෝ උඩුතැරු කරන්නේ වේද, පිළිගත් දැයක් විවර කරන්නේ වේද, මහ මූලාපත් යමකුට මහ කියා පාහේ හෝ වේද, එපරිදි ම හවත් ගොසුම්ගොසුමින් විසින් තත්තිසරීන් දහම් පැවැසිණ තෙල අපි හවත් ගොතමයන් වහන්සේ සරණ කොට යමිම. ධම්ම හා ඩික්ඝගත ද සරණ කොට යමිම. හවත් ගොතමයන් වහන්සේ අද ආදි කොට දව්ශීඵලෙන් සරණ හත උපාසකයන් හේ අප රැස්තා සේක්වයි සැලකලහ.

වෙරඤ්ජන සූත්‍රය දෙවැනියි.

1. 5. 3.

මහාවෙදලල සූත්‍රය

1. මා විසින් මෙහේ අතක ලදී: එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සෑමැන් නුවර 'ජන්තවන' නම වන, අනේඛබ්බ මහසිට්ඨයන්ගේ අරමිහි වැඩවසනසේක එකල ආයුෂ්මත් මහාකොට්ඨිත තෙරණුවෝ සවත්වරුයෙහි පලකමවතින් තැගි සිටියාහු ආයුමේත් සෑරියුත් තෙරුණුවන් කරා එළැඹියහ එළඹ ආයුමේත් සෑරියුත් තෙරණුවන් හා සමග සතුටු වූහ. කුමනට නිසි සිහිකරනුවට නිසි බස් බැණ නිමවා එකත්පසි හුන්හ. එකත් පසෙක හුන් ආයුමේත් මහාකොට්ඨිත තෙරණුවෝ ආයුමේත් සෑරියුත් තෙරණුවන්ට තෙල සැලකලහ.

2. 'ආවැත්ති, දුෂ්ප්‍රාඥය, දුෂ්ප්‍රාඥයෙහි කියනු ලැබේ. ආවැත්ති, කීපමණෙකින් දුෂ්ප්‍රාඥයෙහි කියනු ලැබේද?'

'තොදනිසි නොදනිසි යනු යම් හේතුයෙන් වේද, එහෙයින් 'දුෂ්ප්‍රාඥය'හි කියනු ලැබේ කුමන් නොදන්නේය යත්: 'දුක මේ'යයි නොදන්නේය. 'දු:ඛසමුදය මේ'යයි නොදන්නේය, 'දු:ඛනිරෝධ මේ'යයි නොදන්නේය. 'දු:ඛනිරෝධායාමිනි ප්‍රතිපත් මේ'යයි නොදන්නේය. ආවැත්ති, මෙහේ 'තොදනිසි නොදනිසි' යන යම් හේතුවෙන් වේද, එහෙයින් 'දුෂ්ප්‍රාඥය'හි කියනු ලැබේ

3. සාධාච්චිසොති ඛො ආයමො මහාකොට්ඨිපතො ආයසමනො සාරිපුත්තස්ස භාසිතං අභිනන්දිතො අනුමොදිතො ආයසමනතං සාරිපුත්තං උත්තරි, පඤ්ඤාං ආපුච්ඡී:

“පඤ්ඤාවා පඤ්ඤාවාති ආච්චිසො චූළචිති. කිත්තාවතො චු ඛො ආච්චිසො පඤ්ඤාවාති චූළචිති”ති.

පජාතාති පජාතාතිති ඛො ආච්චිසො, තසමා පඤ්ඤාවාති චූළචිති. කිඤච පජාතාති? ඉදං දුක්ඛතති පජාතාති, අයං දුක්ඛසමුදයොති පජාතාති, අයං දුක්ඛනිජරොධොති, පජාතාති. අයං දුක්ඛනිරොධොමිති පච්චෙදති පජාතාති. පජාතාති පජාතාතිති ඛො ආච්චිසො, තසමා පඤ්ඤාවාති චූළචිති.

4. “විඤ්ඤාණං විඤ්ඤාණනති ආච්චිසො චූළචිති. කිත්ත වතො චු ඛො ආච්චිසො විඤ්ඤාණනති චූළචිති”ති.

විජාතාති විජාතාතිති ඛො ආච්චිසො, තසමා විඤ්ඤාණනති චූළචිති. කිඤච විජාතාති: සුඛානතිපි විජාතාති, දුක්ඛානතිපි විජාතාති, අදුක්ඛමසුඛානතිපි විජාතාති. විජාතාති විජාතාතිති ඛො ආච්චිසො, තසමා විඤ්ඤාණනති චූළචිති.

5. “යො වාච්චිසො පඤ්ඤා, යඤච විඤ්ඤාණං ඉමෙ ධම්මො සංසට්ඨා උදගු විසංසට්ඨා, ලබ්භා ව පනිමෙසං ධම්මානං විනිබ්බුජ්ඣා විනිබ්බුජ්ඣා නානාකරණං පඤ්ඤාපෙඨා”නති.

යො වාච්චිසො පඤ්ඤා, යඤච විඤ්ඤාණං ඉමෙ ධම්මො සංසට්ඨා නො විසංසට්ඨා. න ව ලබ්භා ඉමෙසං ධම්මානං විනිබ්බුජ්ඣා විනිබ්බුජ්ඣා නානාකරණං පඤ්ඤාපෙඨා. යඤචාච්චිසො පජාතාති නං විජාතාති. යං විජාතාති නං පජාතාති. තසමා ඉමෙ ධම්මො සංසට්ඨා නො විසංසට්ඨා. න ව ලබ්භා ඉමෙසං ධම්මානං විනිබ්බුජ්ඣා විනිබ්බුජ්ඣා නානාකරණං පඤ්ඤාපෙඨානති.

6. “යො වාච්චිසො පඤ්ඤා, යඤච විඤ්ඤාණං ඉමෙසං ධම්මානං සංසට්ඨානං නො විසංසට්ඨානං පඤ්ඤා භාවෙතබ්බා, විඤ්ඤාණං පරිඤ්ඤායනං. ඉදං තෙසං නානාකරණනති.

යො වාච්චිසො පඤ්ඤා, යඤච විඤ්ඤාණං ඉමෙසං ධම්මානං සංසට්ඨානං නො විසංසට්ඨානං පඤ්ඤා භාවෙතබ්බා, විඤ්ඤාණං පරිඤ්ඤායනං. ඉදං තෙසං නානාකරණනති.

7. “චෙදනා චෙදනාති ආච්චිසො චූළචිති කිත්තාවතො චු ඛො ආච්චිසො චෙදනාති චූළචිති”ති?

3. ඇවැත්ති, මාතෘචා”යි කියා ආශ්‍රමෙන් මහාකොටසිත තෙරණුවෝ ආශ්‍රමෙන් සැරිසුන් තෙරණුවන්ගේ බස අභිතඤ්ඤා කොට අනුමෝ ව ආශ්‍රමෙන් සැරිසුන් තෙරණුවන් මතුගෙහි වැන පුළුවන්:

“ඇවැත්ති, ‘පැනැතිය පැනැතිය’ යි කියනු ලැබේ. ඇවැත්ති, කිපමණෙකින් පැනැතිය’යි කියනු ලැබේ ද?”

ඇවැත්ති, ‘දනී දනී’ යන යම්කෙතුගෙන් වෙද, එහෙයින් පැනැතිය’යි කියනු ලැබේ. කුමක් දන්තේය යත්: ‘දුක් මේ’ යයි දන්තේය, ‘දුඛබලාපන මේ’ යයි දන්තේය ‘දුඛනිරෝධ මේ’ යයි දන්තේය, ‘දුඛනිරෝධයාමිති ප්‍රතිපත් මේ’ යයි දන්තේය. ඇවැත්ති, මෙසේ ‘දනී දනී’ යන යම් කෙතුගෙන් වෙද, එහෙයින් ‘පැනැතිය’යි කියනු ලැබේ.

4. “ඇවැත්ති ‘විඤ්ඤාන විඤ්ඤාන’යි කියනු ලැබේ. ඇවැත්ති, කිපමණෙකින් ‘විඤ්ඤාන’යි කියනු ලැබේ ද?”

ඇවැත්ති, ‘දන්තේය, දන්තේය’ යන යම් කෙතුගෙන් වෙද, එහෙයින් විඤ්ඤාන’යි කියනු ලැබේ. කුමක් දන්තේය යත්: ‘සුඛවෙදනා ය’යි ද දන්තේය. ‘දුඛ වෙදනා ය’ යිද දන්තේය. ‘අදුඛාසුඛවෙදනා ය’යි ද දන්තේය. ඇවැත්ති, මෙසේ ‘දන්තේය, දන්තේය’ යන යම් කෙතුගෙන් වෙද, එහෙයින් ‘විඤ්ඤාන’යි කියනු ලැබේ.

5. “ඇවැත්ති, යම් ප්‍රඥාගෙන් ඇද්ද, යම් විඤ්ඤානගෙන් ඇද්ද, මේ දහම්පු (එකකාලපද්ධි ලකුණින්) සංසර්ග (මිශ්‍ර) වෙද්ද? නොහොත් විසංසර්ග (අමිශ්‍ර) වෙද්ද? මේ දහමුත් වෙන් වෙන් කොට වෙනස පතවන්තට කැකි වේ ද?”

ඇවැත්ති, යම් ප්‍රඥාගෙන් ඇද්ද, යම් විඤ්ඤානගෙන් ඇද්ද, මේ දහම්පු සංසර්ගය. මේ දහමුත් (අරමුණු ඇ විසින්) වෙන් වෙන් කොට වෙනස පතවන්තට නො ද හැකිය. ඇවැත්ති, (මාඡීප්‍රඥාව) යම් වතුසාත්‍යාධර්මයක් (ප්‍රඥාකාන්තා විසින්) දනී ද, (මඡී විඤ්ඤාන ද) ඒ දහම් (විඤ්ඤා කාන්තා විසින්) දන්තේය. (මාඡී විඤ්ඤාන) යම් වතුසාත්‍යාධර්මයක් (විඤ්ඤා කාන්තා විසින්) දනී ද, (මාඡී ප්‍රඥාව ද) ඒ දහම් (ප්‍රඥාකාන්තා විසින්) දනී. එහෙයින් මේ දහම්පු සංසර්ගය. අසංසර්ග නො වෙත්. මේ දහමුත් වෙන් වෙන් කොට වෙනස පතවන්තට නො ද හැකිය.

6. “ඇවැත්ති, යම් ප්‍රඥාගෙන් ඇද්ද, යම් විඤ්ඤානගෙන් ඇද්ද, සංසර්ග ව සිටි, අසංසර්ග නො වන, මේ දහමුත්ගේ වෙනස කිම?”

ඇවැත්ති, යම් ප්‍රඥාගෙන් ඇද්ද, යම් විඤ්ඤානගෙන් ඇද්ද, සංසර්ග ව සිටි, අසංසර්ග නො වන, මේ දහමුත් අතුරින් (මාඡී) ප්‍රඥාව කැපිය යුතුය. (විදඡීනා) විඤ්ඤාන පරිභේද (පිරිසිදු දහ යුතු) වෙයි. මේ උත් දෙදෙනාගේ වෙනස යි.

7 “ඇවැත්ති, ‘වෙදනාය වෙදනාය’ යි කියනු ලැබේ. ඇවැත්ති, කි පමණෙකින් ‘වෙදනා’ යයි කියනු ලැබේ ද?”

වෙදෙති වෙදෙතිති ඛො ආවුසො, තසමා වෙදතාති වුච්චති කිඤ්ච වෙදෙති? සුඛමපි වෙදෙති, දුක්ඛමපි වෙදෙති, අදුක්ඛමසුඛමපි වෙදෙති. වෙදෙති වෙදෙතිති ඛො ආවුසො, තසමා වෙදතාති වුච්චතිති

8 “සඤ්ඤා සඤ්ඤාති ආවුසො වුච්චති කිත්තාමතා හු ඛො ආවුසො සඤ්ඤාති වුච්චති”ති?

සඤ්ඤාතාති සඤ්ඤාතාතිති ඛො ආවුසො, තසමා සඤ්ඤාති වුච්චති. කිඤ්ච සඤ්ඤාතාති? නිලකමපි සඤ්ඤාතාති, පිතකමපි සඤ්ඤාතාති, ලොගිතකමපි සඤ්ඤාතාති, මදුතමපි සඤ්ඤාතාති සඤ්ඤාතාති, සඤ්ඤාතාතිති ඛො ආවුසො, තසමා සඤ්ඤාති වුච්චති.

9. “යා වාචුසො වෙදතා යා ච සඤ්ඤා සඤ්ච විඤ්ඤාණං ඉමෙ ධම්මා සංසට්ඨා උදුහු විසංසට්ඨා, ලඛ්ඛා ච පනිමෙසං ධම්මානං විනිඤ්ඤාථීඨා විනිඤ්ඤාථීඨා නානාකරණං පඤ්ඤාපෙඤ්ඤා”නති?

යා වාචුසො වෙදතා යා ච සඤ්ඤා සඤ්ච විඤ්ඤාණං ඉමෙ ධම්මා සංසට්ඨා නො විසංසට්ඨා. න ච ලඛ්ඛා ඉමෙසං ධම්මානං විනිඤ්ඤාථීඨා විනිඤ්ඤාථීඨා නානාකරණං පඤ්ඤාපෙඤ්ඤා. සඤ්චාචුසො වෙදෙති තං සඤ්ඤාතාති, සං සඤ්ඤාතාති තං විජානාති, තසමා ඉමෙ ධම්මා සංසට්ඨා නො විසංසට්ඨා. න ච ලඛ්ඛා ඉමෙසං ධම්මානං විනිඤ්ඤාථීඨා විනිඤ්ඤාථීඨා නානාකරණං පඤ්ඤාපෙඤ්ඤාති

10. “නිසංසට්ඨන හාචුසො පඤ්චගි ඉප්පියෙගි පරිසුද්ධෙන මනොවිඤ්ඤාණෙන අනන්තො ආකාසොති ආකාසානිඤ්චායතනං නෙය්‍යං, අනන්තං විඤ්ඤාණෙන විඤ්ඤාණිඤ්චායතනං නෙය්‍යං, නචි කිඤ්චිති ආකිඤ්චායතනං නෙය්‍යනති.

11. “නෙය්‍යං පනාචුසො ධම්මං කෙත පජානාති”ති,

නෙය්‍යං ඛො ආචුසො ධම්මං පඤ්ඤාචකවුතා පජානාතිති.

12. “පඤ්ඤා පනාචුසො කිමච්චියා”ති?

පඤ්ඤා ඛො ආචුසො අභිඤ්ඤාථීඨා පරිඤ්ඤාථීඨා පභාතථීඨා.

ආචාර්ය, 'විදුනේය විදුනේ'ය යන යම් හෙතෙකෙක් වෙද, එහෙයින් 'වෙදතා'යයි කියනු ලැබේ. කුමක් විදුනේය යත්: සුව අරමුණ ද විදුනේය. දුක්අරමුණද විදුනේය. නොදුක් නොසුව අරමුණද විදුනේය. ආචාර්ය, මෙසේ, 'විදුනේය විදුනේ'යයි යම් හෙතෙකෙක් වෙද, එහෙයින් 'වෙදතා' යයි කියනු ලැබේ.

8 "ආචාර්ය, 'සංඥ, සංඥ'යයි කියනු ලැබේ ආචාර්ය, කිපමණෙකින් 'සංඥ' යයි කියනු ලැබේ ද?"

ආචාර්ය, 'හඳුනා ගනී, හඳුනාගනී' යන යම් හෙතෙකෙක් වෙද, එහෙයින් සංඥ යයි කියනු ලැබේ. කුමක් හඳුනාගත්තේය යත්: නිල්වන ද, හඳුනාගනී, කසාවත ද හඳුනාගනී ලෙහෙවන ද හඳුනාගනී, සුදුවන ද හඳුනාගනී. ආචාර්ය මෙසේ 'හඳුනා ගනී, හඳුනාගනී, යන යම් හෙතෙකෙක් වෙද, එහෙයින් 'සංඥ'යි කියනු ලැබේ

9. "ආචාර්ය, යම් වෙදතායෙක් ඇද්ද, යම් සංඥයෙක් ඇද්ද, යම් විඤ්ඤයෙක් ඇද්ද, මේ දහමනු සංසර්ව වෙද්ද? නොහොත් අසංසර්ව වෙද්ද? මේ දහමුත් වෙන් වෙන් කොට වෙනස පතවන්නට කැකි වේ ද?"

ආචාර්ය, යම් වෙදතායෙක් ඇද්ද, යම් සංඥයෙක් ඇද්ද, යම් විඤ්ඤයෙක් ඇද්ද, මේ දහමනු සංසර්වයක. අසංසර්ව නො වෙත්. මේ දහමුත් වෙන් වෙන් කොට වෙනස පතවන්නට නො ද හැකිය. ආචාර්ය, (වෙදතාව) යම් අරමුණක් විඳි ද, (සංඥව) ඒ අරමුණ හඳුනයි. (සංඥව) යම් අරමුණක් හඳුනා ද, (විඤ්ඤය ද) ඒ අරමුණ (විඤ්ඤානාස වසින්) දනී එහෙයින් මේ දහමනු සංසර්වයක. නොසර්ව නො වෙත්. මේ දහමුත් වෙන් වෙන් කොට වෙනස පතවන්නට නො ද හැකිය.

10. "ආචාර්ය, පඤ්චස්ථයෙන් වසින් පරිත්‍යක්ත, පරිශුඬු, මනෝවිඤ්ඤයෙන් (රූපාවච්චමඤ්ඤාචාර්යානවච්චයෙන්) කුමක් දහසුදු ද?"

ආචාර්ය, පසිදුරත් වසින් නිසංත, පරිශුඬු, මනෝවිඤ්ඤයෙන් 'ආකාශය අනන්ත'යයි ආකාශානන්තානන්තය දහ සුඬුය. 'විඤ්ඤය අනන්ත' ය යි විඤ්ඤානන්තානන්තය දහ සුඬුය 'කිසිදු තැන'යි ආකිඤ්ඤා-ඤ්ඤානන්තය දහ සුඬුය.

11 "ආචාර්ය, ඥෙය ඛමීය චතාගි කිමෙකින් දත්තේ ද?"

ආචාර්ය, ඥෙය මු ඛමීය පුඤ්චක්ඛන් දත්තේය.

12. "ආචාර්ය, පුඤ්ච චතාගි කිතම් අච ආත් ද?"

ආචාර්ය, පුඤ්ච (අභිඤ්ඤෙය ඛමී දනිනුයි) අභිඤ්ඤ අච කෙට ආත. (පරිඤ්ඤෙය ඛමී දනිනුයි) පරිඤ්ඤ අච කොට ආත (පුතානව්‍ය ඛමී පතා නුයි) පුතාණ අච කොට ආත.

13. කති පතාචුඡයො පච්චයා සමමාදිට්ඨියං උප්පාදයාති?

ඥො ඛො ආචුඡයො පච්චයා සමමාදිට්ඨියං උප්පාදයා පරතො ච සොසො, යොතිසො ච මනසිකාරො. ඉමෙ ඛො ආචුඡයො ඥො පච්චයා සමමාදිට්ඨියං උප්පාදයාති.

14. කතීති පතාචුඡයො අඛෙහති අනුග්ගහිතා සමමාදිට්ඨි වෙතො- විමුක්තිඵලා ච හොති වෙතොවිමුක්තිඵලානිසංසා ච. පඤ්ඤාවිමුක්තිඵලා ච හොති පඤ්ඤාවිමුක්තිඵලානිසංසා චාති?

පඤ්චති ඛො ආචුඡයො අඛෙහති අනුග්ගහිතා සමමාදිට්ඨි වෙතොවිමුක්ති- ඵලා ච හොති වෙතොවිමුක්තිඵලානිසංසා ච. පඤ්ඤාවිමුක්තිඵලා ච හොති පඤ්ඤාවිමුක්තිඵලානිසංසා ච: ඉධාචුඡයො සමමාදිට්ඨි සීලානුග්ගහිතා ච හොති, සුතානුග්ගහිතා ච හොති, සංකල්පානුග්ගහිතා ච හොති, සම්පානුග්ගහිතා ච හොති, විපස්සනානුග්ගහිතා ච හොති. ඉමෙති ඛො ආචුඡයො පඤ්චති අඛෙහති අනුග්ගහිතා සමමාදිට්ඨි වෙතොවිමුක්තිඵලා ච හොති වෙතොවිමුක්තිඵලා- නිසංසා ච පඤ්ඤාවිමුක්තිඵලා ච හොති පඤ්ඤාවිමුක්තිඵලානිසංසා චාති.

15. කති පතාචුඡයො ගචාති?

තභො මෙ ආචුඡයො ගචා: කාම භවො රූපභවො අරූපභවොති.

16. කථං පතාචුඡයො ආයතීං පුතබ්බමාභිනිබ්බතති හොතිති?

අවිජ්ජාතිවරණතං ඛො ආචුඡයො සත්තාතං තණ්හාසඤ්ඤාජනාතං තත්ථ තත්ථාතිතඤ්ඤා ඵමං ආයතීං පුතබ්බමාභිනිබ්බතති හෙ තීති.

17. කථං පතාචුඡයො ආයතීං පුතබ්බමාභිනිබ්බතති න හොතිති?

අවිජ්ජාවිරාගා ඛො ආචුඡයො විජ්ජප්පාදා තණ්හාතිරොධා ඵමං ආයතීං පුතබ්බමාභිනිබ්බතති න හොතිති.

18. කතමං පතාචුඡයො පඨමං කුංතනති?

ඉධාචුඡයො භික්ඛු විච්චෙව ඛාමෙහි විච්චිව අකුසලෙහි ඛමෙමහි සමිතකකං තව්චාරං විමෙකරං පිතීසුඛං පඨමං කුංතං උපසම්පජ්ජ වීහරති. ඉදං චූච්චිතාචුඡයො පඨමං කුංතනති.

19. පඨමං පතාචුඡයො කුංතං කතමිතිකනති?

පඨමං ඛො ආචුඡයො කුංතං පඤ්චමිතිකං: ඉධාචුඡයො පඨමං කුංතං සමාපනතස්ස භික්ඛුනො විතකෙකා ච චතතති විචාරො ච. පිතී ච සුඛඤ්ච විතතකඤ්ඤා ච. පඨමං ඛො ආචුචුඡයො කුංතං ඵමං පඤ්චමිතිකනති.

1. කති අඛෙහති, ඡෙසං.

13. ඇමැත්ති, සමාන්දූෂි උත්පාදය පිණිස කෙතෙක් ප්‍රත්‍යයයෝ ඇද්ද?

ඇමැත්ති, සමාන්දූෂි උත්පාදය පිණිස ප්‍රත්‍යයයෝ දෙදෙනෙක් ඇත: පරතොකොභය (සත්ප්‍රාය ධර්ම ශ්‍රවණය) හා ගොතිකොමනසිකාරය (තමන්ගේ උපාය මතසිකාරය) හා දෙකයි. ඇමැත්ති, සමාන්දූෂි උත්පාදය පිණිස මොහු දෙදෙන ප්‍රත්‍යය වෙති.

14 ඇමැත්ති, කෙතෙක් අභිගයෙන් වහල ලැබූ සමාන්දූෂි වේතො-විමුක්තිය ඵල කොට ඇද්ද? වේතො විමුක්තිඵලය අනුසස් කොට ඇද්ද? ප්‍රඥවිමුක්තිය ඵලකොට ඇද්ද? ප්‍රඥවිමුක්තිඵලය අනුසස් කොට ඇද්ද?

ඇමැත්ති, අභිගයෙකින් අනුගාහිත සමාන්දූෂි වේතොවිමුක්තිය ඵල කොට ඇත. වේතොවිමුක්ති ඵලය අනුසස් කොට ද ඇත. ප්‍රඥ-විමුක්තිය ඵල කොට ඇත. ප්‍රඥවිමුක්තිඵලය අනුසස් කොට ද ඇත. ඇමැත්ති, මෙහි සමාන්දූෂි යිලානුගාහිත ද වෙයි. ශ්‍රැතානුගාහිත ද වෙයි. සධකපානුගාහිත ද වෙයි. සම්පානුගාහිත ද වෙයි. විදර්ශිතානුගාහිත ද වෙයි. ඇමැත්ති, මේ පසතින් වහල ලත් සම්දිවු වේතොවිමුක්තිය ඵල කොට ඇත්තේ ද වෙයි. වේතොවිමුක්තිඵලය අනුසස් කොට ඇත්තේ ද වෙයි. ප්‍රඥවිමුක්තිය ඵල කොට ඇත්තේ ද වෙයි. ප්‍රඥවිමුක්තිඵලය අනුසස් කොට ඇත්තේ ද වෙයි.

15. ඇමැත්ති, හවයෝ කෙතෙක් වෙද්ද?

ඇමැත්ති, මේ හවයෝ තුන් දෙනෙකි: කාමහවය, රූපහවය, අරූපහවයි.

16 ඇමැත්ති, මතු අතායෙහි පුතර්හවයෙහි ඉපැද්ම කෙසේ වේ ද?

ඇමැත්ති, අවිද්‍යානිවරණ ඇති, තාණො සංයෝජන ඇති සත්ත්වයන්ගේ ඒ ඒ තත්වි රූපාදිඅභිතඤ්ඤායෙන් මෙසේ මතුයෙහි පුතර්හවයෙහි ඉපැද්ම වෙයි.

17 ඇමැත්ති, අතායෙහි පුතර්හවයෙහි ඉපැද්ම කෙසේ නොවේ ද?

ඇමැත්ති, අවිද්‍යානො විරුගනෙතූයෙන් වන අරීඤ් මාගී විද්‍යාතපාදයෙන් තාණො සංයෝජන සිරොධයෙන් මෙසේ මතුයෙහි පුතර්හවයෙහි ඉපැද්ම නො වෙයි.

18. ඇමැත්ති, ප්‍රඵමධ්‍යාන කවරේ ද?

ඇමැත්ති, මේ සත්තෙහි මහණ කාමයෙන් වෙන් වී අකුසල් දහමින් වෙන්වී ම සවිතකී, සවිචාර, විමෙකප් ප්‍රීතිසුඛ ඇති ප්‍රඵමධ්‍යාන උපාය ගෙන මාස කෙරෙයි. ඇමැත්ති, මේ ප්‍රඵමධ්‍යාන යයි කියනු ලැබේ.

19 ඇමැත්ති, ප්‍රඵමධ්‍යානය කෙතෙක් අභිග ඇද්ද?

ඇමැත්ති, ප්‍රඵම ධ්‍යානය පඤ්චාඛිතික වෙයි. ඇමැත්ති, මෙසස්තෙහි පලමු දුභාන් සම්චන් මහණහට විතකීය ද, විචාරය ද, ප්‍රීතිය ද, සුඛය ද, විනේතකාග්‍රහය ද පවතින් ඇමැත්ති, මෙසේ පලමු දුභාන් පඤ්චාඛිතික වෙයි.

20. පඨමං පනාචුඡොසො කුසානං කතඛහවිපසතිනං කතඛහසමන්තා-
ගතනති?

පඨමං ඛො ආචුඡොසො කුසානං පඤ්චඛහවිපසතිනං පඤ්චඛහසමන්තාගතනං:
ඉධාචුඡොසො පඨමං කුසානං ගමාපනාසස භික්ඛුඡොසො කාමච්ඡන්දො පභිඡොසො
භොති, බ්‍යාපාඡෙදො පභිඡොසො භොති, ඵිනමිද්ධං පභිඡොසො භොති, උද්ධච්ච-
කුක්ඛුච්චං පභිඡොසො භොති, විචිකිච්ඡං පභිඡොසො භොති. විතඡෙකකා ච චතනති
විචාරො ච පිත් ච සුඛඤ්ච විතෙතකඡාසතා ච. පඨමං ඛො ආචුඡොසො
කුසානං එවං පඤ්චඛහවිපසතිනං පඤ්චඛහසමන්තාගතනති.

21. පඤ්චමානී ආචුඡොසො ඉන්ද්‍රියානි තානාවිසයානි තානාගොචරානී,
ත ආඤ්ඤමඤ්ඤාසස ගොචරවිසයං පච්චනුඡොසානති. සෙය්‍යච්ඡදං චක්ඛුන්ද්‍රියං
සොතින්ද්‍රියං ඝාතින්ද්‍රියං ජ්වහින්ද්‍රියං කාසින්ද්‍රියං. ඉමෙසං ඛො ආචුඡොසො
පඤ්චතනං ඉන්ද්‍රියානං තානාවිසයානං තානාගොචරානං ත ආඤ්ඤමඤ්ඤාසස
ගොචරවිසයං පච්චනුඡොසානානං කිං පට්ඨරණං, තො ච තෙසං
ගොචරවිසයං පච්චනුඡොසානති?

පඤ්චමානී ආචුඡොසො ඉන්ද්‍රියානි තානාවිසයානි තානාගොචරානී ත
ආඤ්ඤමඤ්ඤාසස ගොචරවිසයං පච්චනුඡොසානති සෙය්‍යච්ඡදං චක්ඛුන්ද්‍රියං
සොතින්ද්‍රියං ඝාතින්ද්‍රියං ජ්වහින්ද්‍රියං කාසින්ද්‍රියං. ඉමෙසං ඛො ආචුඡොසො
පඤ්චතනං ඉන්ද්‍රියානං තානාවිසයානං තානාගොචරානං ත ආඤ්ඤමඤ්ඤාසස
ගොචරවිසයං පච්චනුඡොසානානං මනොපට්ඨරණං, මනො ච තෙසං
ගොචරවිසයං පච්චනුඡොසානති.

22. පඤ්චමානී ආචුඡොසො ඉන්ද්‍රියානි. සෙය්‍යච්ඡදං චක්ඛුන්ද්‍රියං සොතින්ද්‍රියං
ඝාතින්ද්‍රියං ජ්වහින්ද්‍රියං කාසින්ද්‍රියං. ඉමානි ඛො ආචුඡොසො පඤ්චන්ද්‍රියානි කිං
පට්ච්ච නිට්ඨන්ති?

පඤ්චමානී ආචුඡොසො ඉන්ද්‍රියානි. සෙය්‍යච්ඡදං චක්ඛුන්ද්‍රියං සොතින්ද්‍රියං
ඝාතින්ද්‍රියං ජ්වහින්ද්‍රියං කාසින්ද්‍රියං ඉමානි ඛො ආචුඡොසො පඤ්චන්ද්‍රියානි
ආශුං පට්ච්ච නිට්ඨන්ති.

23. ආශු පනාචුඡොසො කිං පට්ච්ච නිට්ඨන්ති.

ආශු උසමං පට්ච්ච නිට්ඨන්ති.

24. උසමා පනාචුඡොසො කිං පට්ච්ච නිට්ඨන්ති?

උසමා ආශුං පට්ච්ච නිට්ඨන්ති.

25. ඉදුතෙව ඛො මයං ආචුඡොසො ආගඡමනො සාරිථුතකඡස භාසි-
තං එවං ආජානාමි: ආශු උසමං පට්ච්ච නිට්ඨන්ති. ඉදුතෙව ඛො මයං
ආචුඡොසො ආගඡමනො සාරිථුතකඡස භාසිතං එවං ආජානාමි: උසමා ආශුං
පට්ච්ච නිට්ඨන්ති. යථාකථං පනාචුඡොසො ඉමෙසං භාසිතඡස අනේථා
දුට්ඨබ්බොති?

20. ඇමැත්ති, පලමු දූතාන් අඛත කෙතෙකින් විප්‍රතිණ වෙ ද? අඛත කෙතෙකින් සමනාතන වෙ ද?

ඇමැත්ති, පලමු දූතාන් පඤ්චාඛත විප්‍රතිණ වෙයි. පඤ්චාඛත සමනාතන වෙයි. ඇමැත්ති, මෙයස්තෙහි පලමු දූතාන් සමවන් මිතණ තව කාමවිජ්ජද ප්‍රතිණ වෙයි. ව්‍යාපාද ප්‍රතිණ වෙයි. විනමිඤ්ඤ ප්‍රතිණ වෙයි. උඤ්චවකුකුඤ්ච ප්‍රතිණ වෙයි. විවිකිව්ජා ප්‍රතිණ වෙයි. විතකිය ද විමාරය ද, ප්‍රීතිය ද, සුඛය ද, විතෙතකාග්‍රකා ද පවතින්. ඇමැත්ති, මෙසේ පලමු දූතාන් පඤ්චාඛත විප්‍රතිණ වෙයි. පඤ්චාඛතසමනාතන වෙයි.

21. ඇමැත්ති, මේ පඤ්චාඛතයෝ තානාමිතය ඇත්තෝ වෙති. තානාමෙවර ඇත්තෝ වෙති. උනුත්තේ ගොචරවිමය වලද නො කෙරෙති. ඒ කවරක යත්: වක්ඛුරිඤ්ඤය, ග්‍රොහෙඤ්ඤය, සුභෙණ්ඤ්ඤය, ජ්ඣෙච්ඤ්ඤය, කාශෙඤ්ඤයයි. ඇමැත්ති, විමය විසින් පාචන්භුත, ගොචර විසින් පාචන්භුත, උනුත්තේ ගොචර විමය වලද නොකරන මේ පඤ්චාඛතයන්ගේ පිටුසරණ කිම? කවරෙක් උත්තේ ගොචරවිමය වලද කෙරේ ද?

ඇමැත්ති, තානාමිතය වූ, තානාමෙවර වූ, උනුත්තේ ගොචරවිමය වලද නොකරන මේ ඉඤ්ඤයෝ පස්දෙනෙකි. මහු කවරක යත්: වක්ඛුරිඤ්ඤය, ග්‍රොහෙඤ්ඤය, සුභෙණ්ඤ්ඤය, ජ්ඣෙච්ඤ්ඤය, කාශෙඤ්ඤයයි. ඇමැත්ති, විමය විසින් වෙන් ව සිටි, ගොචර විසින් වෙන් ව සිටි, උනුත්තේ ගොචර විමය වලද නොකරන මේ පඤ්චාඛතයන්ගේ පිටුසරණ ජවන මතය වෙයි. (මනොචාරික හෝ පඤ්චාචාරික හෝ) ජවනමතය උත්තේ ගොචරවිමය වලද කෙරෙයි.

22. ඇමැත්ති, මේ ඉඤ්ඤයෝ පස්දෙනෙකි මහු කවරක යත්: වක්ඛුරිඤ්ඤය, ග්‍රොහෙඤ්ඤය, සුභෙණ්ඤ්ඤය, ජ්ඣෙච්ඤ්ඤය, කාශෙඤ්ඤය යි. ඇමැත්ති, මේ පඤ්චාඛතයෝ කුමක් නිසා සිටිත් ද?

ඇමැත්ති, මේ ඉඤ්ඤයෝ පස්දෙනෙකි. මහු කවරක යත්: වක්ඛුරිඤ්ඤය, ග්‍රොහෙඤ්ඤය, සුභෙණ්ඤ්ඤය, ජ්ඣෙච්ඤ්ඤය, කාශෙඤ්ඤය යි. ඇමැත්ති, මේ පස්දෙනෝ ආශ්‍ර නිසා සිටිති.

23. ඇමැත්ති, ආශ්‍ර කුමක් නිසා සිටිනේ වෙද?

ආශ්‍ර උසුම් නිසා සිටිනේ වෙයි

24. ඇමැත්ති, උසුම් කුමක් නිසා සිටිනේ වෙද?

උසුම් ආශ්‍ර නිසා සිටිනේ ය.

25. ඇමැත්ති, අපි දැන් ආශ්‍රමත් සැරිසුත් තෙරණුවන්ගේ ඛස් මෙසේ වචනා ගනුමින: 'ආශ්‍ර උසුම් නිසා සිටිනේ' යනුයි. ඇමැත්ති තවද අපි දැන් ආශ්‍රමත් සැරිසුත් තෙරණුවන්ගේ ඛස මෙසේ වචනා ගනුමින: 'උසුම් ආශ්‍ර නිසා සිටිනේ' යනු යි. ඇමැත්ති, කෙබඳු සෙයෙකින් මේ භාෂිතයාගේ අරුත් දත මනා වෙ ද?

තෙන කාටුසො උපමිං තෙ කර්ඣ්ඣාමි. උපමායපිචෙධකච්චි විඤ්ඤ පුරිතා භාසිතස්ස අන්තං ආජාතන්ති. සෙත්තපාපි අටුසො තෙලප්පඤ්ඤා කායතො අච්චිං පච්චව ආභා පඤ්ඤායති, ආභං පච්චව අච්චි පඤ්ඤායති, එච්චමච ඛො ආටුසො ආසු උඣමං පච්චව තිට්ඨති. උඣමා ච ආසුං පච්චව තිට්ඨතිති.

26. තෙව නු ඛො ආටුසො ආසුසඛිංරා තෙව චේදනියා ධම්මා, උද්භු අඤ්ඤෙ ආසුසඛිංරා අඤ්ඤෙ චේදනියා ධම්මාති?

න ඛො ආටුසො තෙව ආසුසඛිංරා තෙව චේදනියා ධම්මා. තෙව ඛො ආටුසො ආසුසඛිංරා අභිවිංසු තෙව චේදනියා ධම්මා, නභිදං සඤ්ඤා-චේදසිතනිරොධං සමාපන්නස්ස භික්ඛුතො වුට්ඨානං පඤ්ඤාසෙඨ. යමා ච ඛො ආටුසො අඤ්ඤෙ ආසුසඛිංරා, අඤ්ඤෙ චේදනියා ධම්මා, නස්මා සඤ්ඤාචේදසිතනිරොධං සමාපන්නස්ස භික්ඛුතො වුට්ඨානං පඤ්ඤායතිති.

27. යද් නු ඛො ආටුසො ඉමං කායං කති ධම්මා ජහන්ති, අපායං කායො උජ්ඣිතො අචකඛිතො තෙති යපා කච්චිං අචේතනන්ති?

යද් ඛො ආටුසො ඉමං කායං තයො ධම්මා ජහන්ති: ආසු උඣමා ච විඤ්ඤාණං, අපායං කායො උජ්ඣිතො අචකඛිතො තෙති යපා කච්චිං අචේතනන්ති.

28. ය්වායං ආටුසො මතො කාලකතො, යො වායං භික්ඛු සඤ්ඤා-චේදසිතනිරොධං සමාපන්නො, ඉමෙසං කිං නානාකරණන්ති?

ය්වායං ආටුසො මතො කාලකතො තස්ස කායසඛිංරා නිරුද්ධා පච්චසස්සඤ්ඤා, ච්චිසඛිංරා නිරුද්ධා පච්චසස්සඤ්ඤා, චිත්තසඛිංරා නිරුද්ධා පච්චසස්සඤ්ඤා, ආසු පච්චකඛිණො, උඣමා වුපසන්නො, ඉඤ්ඤාති චිපරි-භින්නාති. යො වායං භික්ඛු සඤ්ඤාචේදසිතනිරොධං සමාපන්නො, තස්සපි කායසඛිංරා නිරුද්ධා පච්චසස්සඤ්ඤා, ච්චිසඛිංරා නිරුද්ධා පච්චසස්සඤ්ඤා, චිත්තසඛිංරා නිරුද්ධා පච්චසස්සඤ්ඤා, ආසු අපච්චකඛිණො, උඣමා අවුපසන්නො, ඉඤ්ඤාති විපසන්නාති. ය්වායං ආටුසො මතො කාලකතො යො වායං භික්ඛු සඤ්ඤාචේදසිතනිරොධං සමාපන්නො, ඉදං තෙසං නානාකරණන්ති.

29. කති පතාටුසො පච්චයා අද්ඤාමහුඛාය චේතොවිමුත්තියා සමාපත්තියාති?

ඇවත්ති, එකරුණින් තොරව උපමාවක් කරමි. උපමාවෙහිදී මෙලොව විශ්‍ය පුරුෂ කෙතෙක් හානියාගේ අභි චරිතා ගනිති. ඇවත්ති, යම් පරිදි දලන තෙල්පතක සිට තිසා අලු පැනේ ද, අලු තිසා සිට පැනේ ද, ඇවත්ති, එපරිදි ම ආශ්‍ර උස්ම තිසා සිටුවන් ය. උස්ම ආශ්‍ර තිසා සිටුවන් ය.

26. ඇවත්ති, ඔහු ම ආශ්‍රසංකාර වෙද්ද? ඔහු ම වෙදනා ධර්මවෙද්ද? නොහොත් අන්ත්‍ර ආශ්‍රසංකාර වෙද්ද? අන්ත්‍ර වෙදනාධර්ම වෙද්ද?

ඇවත්ති, ඔහු ම ආශ්‍රසංකාරයෝත්, ඔහු ම වෙදනාධර්මයෝත් නොවෙයි. ඇවත්ති, ඔහු ම ආශ්‍රසංකාරයෝත්, ඔහු ම වෙදනාධර්මයෝත් වූහු නම්, සංඝඤ්ඤාවෙදිසිතතිරොධ සම්මවත් සම්මවත් මහණහුගේ (සම්මවත්) තැනිසිටුම නො පැනෙන්නේ ය. ඇවත්ති, යම්කෙසෙසින් අන්ත්‍ර ආශ්‍රසංකාරයෝ වෙද්ද, අන්ත්‍ර වෙදනාධර්මයෝ වෙද්ද, එතෙසින්, සංඝඤ්ඤාවෙදිසිතතිරොධසම්මවත් සම්මවත් මහණහුගේ (සම්මවත්) තැනිසි පැනේ ය.

27. ඇවත්ති, යම් දිනෙක කෙතෙක් දහම්හු මේ සය කැරැපියද්ද, එසඳ මේ සය කරනලදු ව බැහැර තෙරනා ලදු ව අවෙතන වූ කාණ්ඩක් සෙසින් හෝතේ වේ ද?

ඇවත්ති, යම් කලෙක ආශ්‍රසංකාර, උස්මය, විශ්‍යතය යන දහම්හු භුත් දෙන මේ සය කැරැපියද්ද, එකල මේ සය කරනලදු ව බැහැර තෙරනා ලදු ව හෝතේ වෙයි. අවෙතන කාණ්ඩක් සෙසින.

28. ඇවත්ති, යම් මේ පුද්ගලයෙක් මිලේ කලුරිය කෙලේ වේ ද, යම් මේ මහණෙක් සංඝඤ්ඤාවෙදිසිත තිරොධයට සම්මවත්තේ වේ ද, මොවුන්ගේ වෙතන සම්මරේ ද?

ඇවත්ති, යම් මේ පුද්ගලයෙක් මිලේ කලුරිය කෙලේ වේ ද, උහුගේ ආචාර්ය ප්‍රණාස නිරුඤ්ඤා, නැවතියන. විතකීම්චාරයෝ නවත, නැවතියන. සංඝඤ්ඤාවෙදනාවෝ මුත්ත, නැවතියන. ආශ්‍ර සම්මවත්. උසුම් සත්තිය. ඉදුරහු නවත. යම් මේ මහණෙක් සංඝඤ්ඤාවෙදිසිතතිරොධයට සම්මවත්තේ වේ ද, උහුගේත් කාණ්ඩයෝත් නිරුඤ්ඤා, ප්‍රතිප්‍රසුඛියන. වාක්සංකාරයෝත් නිරුඤ්ඤා, ප්‍රතිප්‍රසුඛියන. විතකසංකාරයෝත් නිරුඤ්ඤා, ප්‍රතිප්‍රසුඛියන. ආශ්‍ර අපරිසම්මවත් වෙයි. උස්ම අවිඤ්ඤාතන වෙයි. ඉදුරියයෝ විප්‍රසන්න වෙයි. ඇවත්ති, යම් මේ පුද්ගලයෙක් මිලේ කලුරිය කෙලේ වේ ද, යම් මේ මහණෙක් සංඝඤ්ඤාවෙදිසිතතිරොධයට සම්මවත්තේ වේ ද, මේ උත්තේ වෙතන යි.

29. ඇවත්ති, උපෙක්ඛාවෙතොවිමුකතියට සම්මවදනට ප්‍රත්‍යයයෝ කෙතෙක් ඇද්ද?

වතනාථො ඛො ආච්ඡොසො පච්චොයා අදුක්ඛමසුඛාය වෙතොවිමුතතියා සමාපතතියා: ඉධොච්ඡොසො භික්ඛු සුඛස්ස ච පහානා දුක්ඛස්ස ච පහානා පුබ්බෙව තොමිතස්සාදෙමිතස්සානං අපභිනමො අදුක්ඛං අසුඛං උපෙක්ඛාසතිඋපිසුදධිං චතුස්ථං කානං උපසමපඤ්ඤා පිහරති, ඉමෙ ඛො ආච්ඡොසො වතනාථො පච්චොයා අදුක්ඛමසුඛාය වෙතොවිමුතතියා සමාපතතියානි.

30. කති පනාච්ඡොසො පච්චොයා අනිමිතතාය වෙතොවිමුතතියා සමාපතතියානි?

ඤ්ඤා ඛො ආච්ඡොසො පච්චොයා අනිමිතතාය වෙතොවිමුතතියා සමාපතතියා: සබ්බනිමිතතානඤ්ඤා අමනසිකාථො, අනිමිතතාය ච ධාතුයා මනසිකාථො. ඉමෙ ඛො ආච්ඡොසො ඤ්ඤා පච්චොයා අනිමිතතාය වෙතොවිමුතතියා සමාපතතියානි.

31. කති පනාච්ඡොසො පච්චොයා අනිමිතතාය වෙතොවිමුතතියා සිතියානි?

තථො ඛො ආච්ඡොසො පච්චොයා අනිමිතතාය වෙතොවිමුතතියා සිතියා: සබ්බනිමිතතානඤ්ඤා අමනසිකාථො, අනිමිතතාය ච ධාතුයා මනසිකාථො, පුබ්බෙව අභිසංඛාථො. ඉමෙ ඛො ආච්ඡොසො තථො පච්චොයා අනිමිතතාය වෙතොවිමුතතියා සිතියානි.

32. කති පනාච්ඡොසො පච්චොයා අනිමිතතාය වෙතොවිමුතතියා වුට්ඨානායානි?

ඤ්ඤා ඛො ආච්ඡොසො පච්චොයා අනිමිතතාය වෙතොවිමුතතියා වුට්ඨානායා: සබ්බනිමිතතානඤ්ඤා මනසිකාථො, අනිමිතතාය ච ධාතුයා අමනසිකාථො. ඉමෙ ඛො ආච්ඡොසො ඤ්ඤා පච්චොයා අනිමිතතාය වෙතොවිමුතතියා වුට්ඨානායානි.

33. යා වායං ආච්ඡොසො අපභිනමො වෙතොවිමුතතියා, යා ච අකිඤ්ඤාදො වෙතොවිමුතතියා, යා ච සුඤ්ඤාතො වෙතොවිමුතතියා, යා ච අනිමිතතා වෙතොවිමුතතියා, ඉමෙ ධම්මො කානට්ඨො වෙච කානාඛ්‍යාඤ්ඤානා ච, උදහු ඵකට්ඨො ඛ්‍යාඤ්ඤානමෙව තානනානි?

ඇමුණුම, උපෙක්‍ෂාවෙන් වැඩිකර ගත් සමච්ඡාදන ප්‍රකාශයේ සභර දෙනෙක් ඇත: ඇමුණුම, මේ සන්තක මහණ සුඛය හා දුඛයෙන් ප්‍රකාශයෙන් කැලැම සොමනස් දෙමහසුන් හඟ්‍යාට යාමෙන් අදුබ් අසුබ වූ උපෙක්‍ෂාවෙන් ජනිත සමාතිපරිශුද්ධි ඇති, චතුර්විධාන ප්‍රකාශය වාස කෙරෙයි. ඇමුණුම, උපෙක්‍ෂාවෙන් වැඩිකර ගත් සමච්ඡාදන පිණිස මේ (විභව) ප්‍රකාශයේ සභර දෙනෙක් ඇත.

30. ඇමුණුම, අතිමහතවෙතොවිමුක්තියට සමච්ඡාදන ප්‍රකාශයේ කෙතෙක් ඇද්ද?

ඇමුණුම, අතිමහතවෙතොවිමුක්තියට සමච්ඡාදන ප්‍රකාශයේ දෙදෙනෙක් ඇත: (රුපාදි) හැම නිමිති නොමෙතෙහි කිරීමය, අතිමහත- ධාතු සමිධාන නිවාණය මෙතෙහි කිරීමයි. ඇමුණුම, අතිමහතවෙතො- විමුක්තියට සමච්ඡාදන මේ ප්‍රකාශයේ දෙදෙනෙක් වෙති.

31. ඇමුණුම, අතිමහතවෙතොවිමුක්තියෙන් සවිතිය පිණිස ප්‍රකාශයේ කෙතෙක් ඇද්ද?

ඇමුණුම, අතිමහතවෙතොවිමුක්තියෙන් සවිතිය පිණිස ප්‍රකාශයේ තුන් දෙනෙක් ඇත: (රුපාදි) සමච්ඡාදනයෙන් නොමෙතෙහි කිරීමය, නිවාණධාතු මෙතෙහි කිරීමය, කැලැම අතිසංකාරයි. (කාලපරිච්ඡේද කිරීමයි) ඇමුණුම, අතිමහතවෙතොවිමුක්තියෙන් සවිතිය පිණිස මේ ප්‍රකාශයේ තුන් දෙනෙක් වෙති.

32. ඇමුණුම, අතිමහතවෙතොවිමුක්තියෙන් (හවාචන) චක්‍රසානය පිණිස ප්‍රකාශයේ කෙතෙක් ඇද්ද?

ඇමුණුම, අතිමහතවෙතොවිමුක්තියෙන් චක්‍රසානය පිණිස ප්‍රකාශයේ දෙදෙනෙක් ඇත: හැම නිමිති මෙතෙහි කිරීමය, අතිමහතධාතු මෙතෙහි නො කිරීමයි. ඇමුණුම, අතිමහතවෙතොවිමුක්තියෙන් චක්‍රසානය පිණිස මේ ප්‍රකාශයේ දෙදෙනෙක් වෙති.

33. ඇමුණුම, යම් මේ අප්‍රමාණ වෙතොවිමුක්තියෙන් ඇද්ද, යම් අනිශ්චිතයා වෙතොවිමුක්තියෙන් ඇද්ද, යම් භූතානා වෙතොවිමුක්තියෙන් ඇද්ද, යම් අතිමහත වෙතොවිමුක්තියෙන් ඇද්ද, මේ දහම්ප්‍ර තානාච්චිත් නානාමසඤ්ඤාත් වෙද්ද, නොකොත් එකාච්චි වෙද්ද? මසඤ්ඤාමාත්‍රය ම වෙනස් වෙයි ද?

යා චායං ආට්ඨසො අසාමාණා වෙතොවිමුහන්ති යා ච ආකිඤ්චඤ්ඤා වෙතොවිමුහන්ති යා ච සුඤ්ඤාතා වෙතොවිමුහන්ති, යා ච අනිමිත්තා වෙතොවිමුහන්ති, අතචි ඛො ආට්ඨසො පරියාසො යං පරියායං ආගමම ඉමෙ ධම්මා නාතථිඤා වෙච නානාඛ්ඤාඤ්ඤා ච, අතචි ච ඛො ආට්ඨසො පරියාසො යං පරියායං ආගමම ඉමෙ ධම්මා ඵකධිඤා ඛ්ඤාඤ්ඤාච නානං.

84. කතමො චාට්ඨසො පරියාසො යං පරියායං ආගමම ඉමෙ ධම්මා නාතථිඤා වෙච නානාඛ්ඤාඤ්ඤා ච?

ඉධාට්ඨසො භික්ඛු මෙතනාසභගතෙන වෙතසා ඵසං දිසං ඵරිඤා විහරති තථා දුඤ්ඤං තථා තඤ්ඤං තථා චතුස්ථිං. ඉති උඤ්චිමධො කිරිඤං සඛබ්බි සඛබ්බතතාය සඛබ්බවන්තං ලොකං මෙතනාසභගතෙන වෙතසා විපුලෙන මහත්තෙන අසාමාණෙන අවෙරෙන අඛ්ඤාපඤ්ඤිත ඵරිඤා විහරති. කරුණාසභගතෙන වෙතසා - ජප - මුද්දිතාසභගතෙන වෙතසා - ජප - උපෙක්ඛාසභගතෙන වෙතසා ඵසං දිසං ඵරිඤා විහරති. තථා දුඤ්ඤං තථා තඤ්ඤං තථා චතුස්ථිං. ඉති උඤ්චිමධො කිරිඤං සඛබ්බි සඛබ්බතතාය සඛබ්බවන්තං ලොකං උපෙක්ඛාසභගතෙන වෙතසා විපුලෙන මහත්තෙන අසාමාණෙන අවෙරෙන අඛ්ඤාපඤ්ඤිත ඵරිඤා විහරති. අයං චූචචතාට්ඨසො අසාමාණා වෙතො විමුහන්ති.

කතමො චාට්ඨසො ආකිඤ්චඤ්ඤා වෙතොවිමුහන්ති?

ඉධාට්ඨසො භික්ඛු සඛබ්බසො විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං සමතිකකමම නාචි කිඤ්චිති ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං උපසමපජ්ජ විහරති. අයං චූචචතාට්ඨසො ආකිඤ්චඤ්ඤා වෙතොවිමුහන්ති.

කතමො චාට්ඨසො සුඤ්ඤාතාවෙතොවිමුහන්ති?

ඉධාට්ඨසො භික්ඛු අරඤ්ඤාගතො චා රුකඛමුලගතො චා සුඤ්ඤාභාරගතො චා ඉති පටිසඤ්චිකඛති; සුඤ්ඤාඤ්ඤං අතෙතන චා අතනනියෙන චාති. අයං චූචචතාට්ඨසො සුඤ්ඤාතා වෙතොවිමුහන්ති.

කතමො චාට්ඨසො අනිමිත්තා වෙතොවිමුහන්ති?

ඉධාට්ඨසො භික්ඛු සඛබ්බිඤ්ඤාතානං අමනසිකාරො අනිමිත්තං වෙතො සමාඛිං උපසමපජ්ජ විහරති. අයං චූචචතාට්ඨසො අනිමිත්තා වෙතොවිමුහන්ති.

අයං ඛො ආට්ඨසො පරියාසො යං පරියායං ආගමම ඉමෙ ධම්මා නාතථිඤා වෙච නානාඛ්ඤාඤ්ඤා ච.

ඇවැත්ති, යම් මේ අප්‍රමාණා වෙතොවිමුක්තිගෙක් ඇද්ද, යම් ආකිඤ්චතා වෙතොවිමුක්තිගෙක් ඇද්ද, යම් ඉත්තා වෙතොවිමුක්ති-ගෙක් ඇද්ද, යම් අතිමිත්තා වෙතොවිමුක්තිගෙක් ඇද්ද, ඇවැත්ති, යම් නිගරක් ගෙන “මේ දහම්හු තානාඪීන් වෙති, තානා ව්‍යඤ්ජනන් වෙති” යි කියහෙද්ද, එබඳු කරුණක් ඇත. ඇවැත්ති, යම් කරුණක් ලැබ “මේ දහම්හු එකාඪී වෙති, ව්‍යඤ්ජනමාත්‍ර ම වෙනතා” යි කියහෙත් ද, එබඳු කරුණක් ද ඇත.

31. ඇවැත්ති, යම් කරුණක් ගෙන “මේ දහම්හු තානාඪී ද වෙති, තානා ව්‍යඤ්ජන ද වෙති” යි කියහෙත් ද, ඒ කරුණ කවරේය යත්:

ඇවැත්ති, මෙසත්තෙහි මහණ මෙත්තහනිය සිතින් එක් දිගක් පැහැය (අරමුණු කොට) ගෙන වාස කෙරෙයි. එතෙයින් ම දෙවන, තෙවන, සතරවන, දිග දැයි මෙසේ උභි යට සරස කැමතන්හි සජීනවසමතාගෙන් සජීනතවයන් ඇති ලොකග-විපුල, මහද්ගත, අප්‍රමාණ, අභවෙර, අව්‍යාබාධ, ඉමෙත්‍රිකහගත සිතින් ඡඵරණ කොට වාස කෙරෙයි. කරුණාසහගත සිතින්... මුදිතාසහගත සිතින්... උපෙක්‍ෂාසහගත සිතින් එක් දිගක් අරමුණු කොටගෙන වාස කෙරෙයි. එතෙයින් ම දෙවන, තෙවන, සතරවන, දිග දැයි මෙසේ උභි යට සරස කැමතන්හි සජීනවසමතාගෙන් සජීනතවයන් ඇති ලොකග-විපුල, මහද්ගත, අප්‍රමාණ, අභවෙර, අව්‍යාබාධ, උපෙක්‍ෂා-සහගත සිතින් අරමුණු කොටගෙන වාස කෙරෙයි. ඇවැත්ති, මෝ අප්‍රමාණා වෙතොවිමුක්ති නමුයි කියනු ලැබේ.

ඇවැත්ති, ආකිඤ්චතා වෙතොවිමුක්ති කවර යත්: ඇවැත්ති, මේ සත්තෙහි මහණ සජීප්‍රකාරයෙන් විඤ්චානනාසායනතය ඉක්ම ‘කිසිත් නැති’ යි ගෙන ආකිඤ්චතාසහගත උපයාගෙන වාස කෙරෙයි. ඇවැත්ති, මෝ ආකිඤ්චතාසහගතවෙතොවිමුක්ති නමුයි කියනු ලැබේ.

ඇවැත්ති, ඉත්තා වෙතොවිමුක්ති කවර යත්: ඇවැත්ති, මේ සත්තෙහි මහණ අරණ්‍යගත වූයේ හෝ වාසමුලගත වූයේ හෝ ඉත්තාගාරගත වූයේ හෝ මෙසේ ප්‍රත්‍යවෙක්‍ෂා කෙරෙයි: “ආත්ම ආත්මීය පිසිත් මේ ඉත්තා වේය” යි කියායි. ඇවැත්ති, මෝ ඉත්තා වෙතොවිමුක්ති නමුයි කියනු ලැබේ.

ඇවැත්ති, අතිමිත්තාවෙතොවිමුක්ති කවර යත්: ඇවැත්ති, මේ සත්තෙහි මහණ රාගාදී කැමතිමිති නොමෙතෙහි කිරීමෙන් අතිමිත්තා-වෙතොසමාධිය උපයාගෙන වාස කෙරෙයි. ඇවැත්ති, මෝ අතිමිත්තා-වෙතොවිමුක්ති නමුයි කියනු ලැබේ.

ඇවැත්ති, යම් කරුණක් ගෙන “මේ දහම්හු තානාඪී ද වෙති, තානා ව්‍යඤ්ජන ද වෙති” යි කියහෙද්ද, මේ ඒ කරුණ වෙයි.

35. කතමො චාචුලසො පරියායො යං පරියායං ආගමම ඉමෙ ධම්මො එකට්ඨා ඛ්‍යඤ්ඤමෙව තාතං?

රුහො ඛො ආචුලසො පමාණකරණො, දෙසො පමාණකරණො, මොඝො පමාණකරණො. තෙ ඛිණාසවසං භික්ඛුතො පභිතා උච්ඡිත්තමුලා තාලාවච්ඡිකතා අනභාවකතා ආයතිං අනුපාදධම්මො. යාවතා ඛො ආචුලසො අපමාණො චෙතො විමුත්ඨියො, අකුප්පා තාසං චෙතොවිමුත්ඨි අභමකිඛායති. සා ඛො පනාකුප්පා චෙතොවිමුත්ඨි සුඤ්ඤ රුහෙන සුඤ්ඤ දෙසෙන සුඤ්ඤ මොඝෙන.

රුහො ඛො ආචුලසො කිඤ්චතො, දෙසො කිඤ්චතො, මොඝො කිඤ්චතො. තෙ ඛිණාසවසං භික්ඛුතො පභිතා උච්ඡිත්තමුලා තාලාවච්ඡිකතා අනභාවකතා ආයතිං අනුපාදධම්මො. යාවතා ඛො ආචුලසො ආකිඤ්චඤ්ඤ චෙතොවිමුත්ඨියො, අකුප්පා තාසං චෙතොවිමුත්ඨි අභමකිඛායති. සා ඛො පනාකුප්පා චෙතොවිමුත්ඨි සුඤ්ඤ රුහෙන, සුඤ්ඤ දෙසෙන, සුඤ්ඤ මොඝෙන.

රුහො ඛො ආචුලසො නිමිත්තකරණො, දෙසො නිමිත්තකරණො, මොඝො නිමිත්තකරණො. තෙ ඛිණාසවසං භික්ඛුතො පභිතා උච්ඡිත්තමුලා තාලාවච්ඡිකතා අනභාවකතා ආයතිං අනුපාදධම්මො. යාවතා ඛො ආචුලසො අනිමිත්තො චෙතොවිමුත්ඨියො අකුප්පා තාසං චෙතොවිමුත්ඨි අභමකිඛායති. සා ඛො පනාකුප්පා චෙතොවිමුත්ඨි සුඤ්ඤ රුහෙන, සුඤ්ඤ දෙසෙන සුඤ්ඤ මොඝෙන.

අයං ඛො ආචුලසො පරියායො යං පරියායං ආගමම ඉමෙ ධම්මො එකට්ඨා, ඛ්‍යඤ්ඤමෙව තාතං.

ඉදමචොමායධමා සාඤ්චුඤ්ඤො, අතතමතො ආයසමා මහා භොච්ඡිභො ආයසමතො සාරිපුත්තස්ස භාසිතං අභිතඤ්ඤිති.

මහාවෙදලලසුභතං භතියං.

35. ඇවෑන්ති, යම් කරුණක් ගෙන “මේ දහම්පු එකාචී වෙති, ව්‍යඤ්ඤමාත්‍ර ම වෙතයි”යි කියනෙද්ද, ඒ කරුණ කවරේ ද?

ඇවෑන්ති, රාගය ප්‍රමාණකරණ වෙයි. ද්වේෂය ප්‍රමාණකරණ වෙයි. මොහය ප්‍රමාණකරණ වෙයි. ඔහු ක්ෂීණාසුච මහණතට ප්‍රතිණයක. උසුන්මුල් වෙති. මුදුන්සුන් තලක් ගෙයින් කල අවස්ථාකාල ඇති වෙති. කල අහාව ඇති වෙති. මතුගෙහි නුපදනා තැනට ඇති වෙයි. ඇවෑන්ති, යම් පමණ අපමාණා වෙතොවිමුක්තියු ඇද්ද, උත් අතුරින් අකොප්‍ය (අතීත්ඵල) වෙතොවිමුක්තිය අග්‍රයයි කියනු ලැබේ. ඒ අකොප්‍යවෙතොවිමුක්තිය රාග විසින් ගුණ වෙයි. ද්වේෂ විසින් ගුණ වෙයි. මොහ විසින් ගුණ වෙයි.

ඇවෑන්ති, රාගය කිඤ්චනයෙකි. ද්වේෂය කිඤ්චනයෙකි. මොහය කිඤ්චනයෙකි. ඔහු ක්ෂීණාසුච මහණතට ප්‍රතිණයක. උසුන්මුල්ක. තාලාමාසතුකානගත අහාවකානගත මතු අනුත්‍යාදධමීයක. ඇවෑන්ති, යම් පමණ අකිඤ්චනයා වෙතොවිමුක්තියු ඇද්ද, ඔවුන්තුරින් අකොප්‍යවෙතොවිමුක්තිය අග්‍රයයි කියනු ලැබේ ඒ අකොප්‍යවෙතොවිමුක්තිය රාග විසින් ගුණ වෙයි. ද්වේෂ විසින් ගුණ වෙයි. මොහ විසින් ගුණ වෙයි.

ඇවෑන්ති, රාගය නිමිත්තකරණයෙකි. ද්වේෂය නිමිත්තකරණයෙකි. මොහය නිමිත්තකරණයෙකි. ඔහු ක්ෂීණාසුච මහණතට ප්‍රතිණයක. උසුන් මුල්ක. තාලාමාසතුකානගත. අහාවකානගත. මතු අනුත්‍යාදධමීයක ඇවෑන්ති, යම් පමණ අනිමිත්තාවෙතොවිමුක්තියු ඇද්ද, ඔවුන්තුරින් අකොප්‍යවෙතොවිමුක්තිය අග්‍රයයි කියනු ලැබේ. ඒ අකොප්‍යවෙතොවිමුක්තිය රාග විසින් ගුණ වෙයි. ද්වේෂ විසින් ගුණ වෙයි. මොහ විසින් ගුණ වෙයි.

ඇවෑන්ති, යම් නියරක් ගෙන “මේ දහම්පු එකාචී වෙති, ව්‍යඤ්ඤමාත්‍ර ම වෙතයි” යි කියනෙද්ද, මේ ඒ නියර වෙයි.

ආයුෂමත් ආර්යසුත් මහ තෙරණුවෝ මෙය දෙසුහු. (සොමනසින්) ගත් සිත් ඇති ආයුෂමත් මහානොවසිත මහතෙරහු ආයුෂමත් සාර්යුත් මහ තෙරණුවන්ගේ භාෂිතය අභිනන්දන කළහ.

මහාවෙදලලසුත්‍රය තුන්වැනියි.

1. 5 4.

චූළවෙදලල සුත්තං

එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා රජගහෙ විහරති වෙඵවිනෙ කලඤ්ඤතිවාසෙ. අඵ ඛො චිසාමො උපාසකො යෙන ධම්මදින්නා භික්ඛුනී තෙනුපසඞ්කමී. උපසඞ්කමීචා ධම්මදින්නා භික්ඛුතිං අභිවාදෙතා එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසින්නො ඛො චිසාමො උපාසකො ධම්මදින්නං භික්ඛුතිං එතදවොච:

1. සකකායො සකකායොති අයො චූළවතී. කතමො ණු ඛො අයො සකකායො චූචෙතො භගවතාති?

උඤ්ච ඛො ඉමෙ ආවුසො විසංඛ උපාදනකඛන්ධා සකකායො චූචෙතො භගවතා. සෙය්‍යථීදං: රුදුපාදනකඛන්ධො වෙදනුපාදනකඛන්ධො සඤ්ඤපාදනකඛන්ධො සඞ්ඛාරුපාදනකඛන්ධො විඤ්ඤාඤ්ඤපාදනකඛන්ධො. ඉමෙ ඛො ආවුසො විසංඛ පඤ්චුපාදනකඛන්ධා සකකායො චූචෙතො භගවතාති.

2. සාචු අගොති ඛො චිසාමො උපාසකො ධම්මදින්නාය භික්ඛුනියා භාසිතං අභිනිද්දිචා අනුමොදිචා ධම්මදින්නං භික්ඛුතිං උනතරිං පඤ්ඤං ආපුච්ඡී: සකකායසමුදයො සකකායසමුදයොති අයො චූළවතී. කතමො ණු ඛො අයො සකකායසමුදයො චූචෙතො භගවතාති?

යාඨ ආවුසො විසංඛ තණ්හා පොතොහවිකා නද්දිරුහසගතනා තභු තත්‍රාභිතද්දිනී, සෙය්‍යථීදං: කාමතණ්හා ගව්හණ්හා විභවතණ්හා. අයං ඛො ආවුසො විසංඛ සකකායසමුදයො චූචෙතො භගවතාති.

3. සකකායනිරොමො සකකායනිරොමොති අයො චූළවතී. කතමො ණු ඛො අයො සකකායනිරොමො චූචෙතො භගවතාති?

යො ඛො ආවුසො විසංඛ තස්සායෙච තණ්හාය අසෙසවිරුගනිරොමො චාගො පටිච්ඡාසගො මුහුති අනාලයො, අයං ඛො ආවුසො විසංඛ සකකායනිරොමො චූචෙතො භගවතාති

4. සකකායනිරොමගාමිනී පටිපදා සකකායනිරොමගාමිනීපටිපදාති අයො චූළවතී. කතමො ණු ඛො අයො සකකායනිරොමගාමිනීපටිපදා චූචෙතො භගවතාති?

1. 5. 4.

මුලවෙදලල සූත්‍රය

ම) විසින් මෙසේ අගන ලදී: එක් සමයෙක නාග්‍රවතුන් වහන්සේ රජශාල නුවර (ලෙහෙහුනව නිම දුනුගෙන්) කලඤ්ඤානිවාස නම් මු වෙළඳවනගෙහි වැඩවසන ගේක. එසමයෙහි විසාඛ උච්ඡු ධම්මදින්නා මෙහෙණ කරා එළඹිණ. එළඹ ධම්මදින්නා මෙහෙණ ආදුරා කොට වැද එකත්පසෙක සිත. එකත්පස් ව හුන් විසාඛ උපාසක ධම්මදින්නා මෙහෙණට (සකකායො-ආදී) තෙලබස් කී:

1. අග්‍රිවෙහි, 'සත්කාය, සත්කාය' සි කියනු ලැබේ. භාග්‍රවතුන් වහන්සේ විසින් කවර දහමෙන් 'සත්කාය' සි වදාරන ලද්දේ ද?

ඇමැත විසාඛගෙනී, භාග්‍රවතුන් වහන්සේ විසින් මේ උපාදානසන්ධි ප්‍රත්‍යය මු සකකි පස 'සත්කාය'සි වදාරන ලද්දේය. හෙ ඥාණය යන්: රූපොපාදානසකකිය, වෙදනොපාදානසකකිය, සංඥොපාදානසකකිය, සංසකාරොපාදානසකකිය, විඤ්ඤොපාදානසකකිය. ඇමැත විසාඛගෙනී, භාග්‍රවතුන් වහන්සේ විසින් මේ පඤ්චාපාදානසකකි 'සත්කාය' සි වදාරන ලදී.

2. විසාඛ උපාසක 'අග්‍රිවෙහි, මුණුසේ මැනැවැ'සි ධම්මදින්නා මෙහෙණගේ බසට කුටු ව, අනුමෝදන් ව ධම්මදින්නා මෙහෙණ මතුගෙහි (ආපුච්ඡා විසින්) පැන පිළිවිත්: අග්‍රිවෙහි, 'සත්කාය සමුදය, සත්කාය සමුදය' සි කියනු ලැබේ. අග්‍රිවෙහි, භාග්‍රවතුන් වහන්සේ විසින් කිනම් දහමෙන් 'සත්කාය සමුදය'සි වදාරන ලද්දේ ද?

ඇමැත විසාඛගෙනී, පුනභීවය පිණිස වැටෙන, නන්දිරාගසහගත, ඒ ඒ භවගෙහි ඇලුම් කරන යම් මේ තෘණො ඇද්ද, භී කවර යන්: කාම තෘණොය, භවතෘණොය, විභවතෘණොයි. ඇමැත විසාඛගෙනී, භාග්‍රවතුන් වහන්සේ විසින් මේ තෘණො 'සත්කාය සමුදය' විසින් වදාරන ලදී.

3. අග්‍රිවෙහි, 'සත්කායනිරොධය සත්කායනිරොධය'සි කියනු ලැබේ. අග්‍රිවෙහි, භාග්‍රවතුන් වහන්සේ විසින් කිනම් දහමෙන් 'සත්කාර නිරොධය'සි වදාරන ලද්දේ ද?

ඇමැත, විසාඛගෙනී, එම තෘණොවගේ යම් අශෙෂවිරාගනිරොධගෙන් සාග්‍රයෙක ප්‍රතිනියාසීගෙන් විමුක්තියෙන් අනාලගෙන් ඇද්ද, ඇමැත විසාඛගෙනී, තෘණොවගේ මේ අශෙෂවිරාගනිරොධය 'සත්කාය නිරොධය' සි භාග්‍රවතුන්වහන්සේ විසින් වදාරන ලදී.

4. අග්‍රිවෙහි, 'සත්කායනිරොධගාමිනී ප්‍රතිපදය, සත්කායනිරොධ-ගාමිනීප්‍රතිපදය'සි කියනු ලැබේ. අග්‍රිවෙහි, භාග්‍රවතුන් වහන්සේ විසින් කිනම් ප්‍රතිපද 'සත්කායනිරොධගාමිනීප්‍රතිපදය'සි වදාරන ලද ද?

අගමෙව ඛො ආවුසො විසාඛ අරිණො අට්ඨඛිතිකො මග්ගො සක්කාය-
තිරොධායාමිතිපටිපදා. චූත්තා භගවතා සෙය්‍යපීදො: සමමාදිට්ඨි සමමා-
සඛකප්පො සමමාචාරී: සමමාකමමනො: සමමාආච්චො: සමමාචාරොමො
සමමාසති සමමාගමාසීති.

5. තඤ්ඤෙව හු ඛො අයෙස උපාදානං තෙව පඤ්චුපාදනකඛකිං,
උදසු අඤ්ඤං හු ඛො පඤ්චුපාදනකඛකිං උපාදනනති?

හ ඛො ආවුසො විසාඛ තඤ්ඤෙව උපාදානං, තෙව පඤ්චුපාදනකඛකිං,
හපි අඤ්ඤෙහු පඤ්චුපාදනකඛකිං උපාදානං. ගො ඛො ආවුසො විසාඛ
පඤ්චුපාදනකඛකිං ජ්‍යෙඤ්ඤො, තං භස් උපාදනනති.

6. කථං පනසෙස සක්කායදිට්ඨි භොතීති?

ඉධාචූසො පිසාඛ අසුභවා පුපුර්ණනො අරියානං අදසාචී අරිය-
ධම්මස්ස අඝොවිදෙ අරියධම්මෙ අචීනීනො, සපුරිසානං අදසාචී සපුරිස-
ධම්මස්ස අඝොවිදෙ සපුරිසධම්මෙ අචීනීනො රූපං අත්තතො සමනුපස්සති,
රූපමනනං වා අත්තානං, අත්තති වා රූපං, රූපසම් වා අත්තානං.
වේදනං අත්තතො සමනුපස්සති, වේදනාමනනං වා අත්තානං, අත්තති වා
වේදනං, වේදනාය වා අත්තානං. සඤ්ඤං අත්තතො සමනුපස්සති, සඤ්ඤ
මනනං වා අත්තානං, අත්තති වා සඤ්ඤං, සඤ්ඤාය වා අත්තානං. සංඛාරෙ
අත්තතො සමනුපස්සති, සංඛාරමනනං වා අත්තානං, අත්තති වා සංඛාරෙ,
සංඛාරෙහු වා අත්තානං විඤ්ඤාණං අත්තතො සමනුපස්සති, විඤ්ඤාණ-
මනනං වා අත්තානං, අත්තති වා විඤ්ඤාණං, විඤ්ඤාණසම් වා අත්තානං.
ඵමං ඛො ආවුසො විසාඛ සක්කායදිට්ඨි භොතීති

7. කථං පනසෙස සක්කායදිට්ඨි න භොතීති?

ඉධාචූසො පිසාඛ සුභවා අරියසාවමකා අරියානං අදසාචී අරියධම්මස්ස
ඝොවිදෙ අරියධම්මෙ සුචීනීනො, සපුරිසානං අදසාචී සපුරිසධම්මස්ස
ඝොවිදෙ සපුරිසධම්මෙ සුචීනීනො න රූපං අත්තතො සමනුපස්සති,
න රූපමනනං වා අත්තානං, න අත්තති වා රූපං, න රූපසම් වා
අත්තානං. න වේදනං අත්තතො සමනුපස්සති, න වේදනාමනනං වා
අත්තානං, න අත්තති වා වේදනං, න වේදනාය වා අත්තානං. න සඤ්ඤං
අත්තතො සමනුපස්සති, න සඤ්ඤාමනනං වා අත්තානං, න අත්තති වා
සඤ්ඤං, න සඤ්ඤාය වා අත්තානං. න සංඛාරෙ අත්තතො සමනුපස්සති,
න සංඛාරමනනං වා අත්තානං, න අත්තති වා සංඛාරෙ, න සංඛාරෙහු
වා අත්තානං. න විඤ්ඤාණං අත්තතො සමනුපස්සති, න විඤ්ඤාණමනනං
වා අත්තානං, න අත්තති වා විඤ්ඤාණං, න විඤ්ඤාණසම් වා අත්තානං.
ඵමං ඛො ආවුසො විසාඛ සක්කායදිට්ඨි න භොතීති.

ඇමැත, විශාඛයෙහි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මේ අර්ථවග්ගිමය ම 'සත්කායනිරෝධයාමිනිප්‍රතිපදා'යයි වදාරනලදු. හෙ කෙසේය යත්: සම්‍යග් දෂ්ටිය, සම්‍යක්කමනප්‍රය, සම්‍යග්චාචාය, සම්‍යක්කමානතය, සම්‍යගාඪ්වය, සම්‍යග් ව්‍යායාමය, සම්‍යක්සමාතික, සම්‍යක්සමාධිති.

5. ආයතීවෙති, ඒ උපාදාන හා ඒ පඤ්චාපාදනසකකි හා එක් ම වෙ ද? නොහොත් පඤ්චාපාදනසකකි පියා උපාදාන අනෙකෙක් මේ ද?

ඇමැත විශාඛයෙහි, ඒ උපාදාන හා ඒ පඤ්චාපාදනසකකි හා එකෙක් ම නොවේ. පඤ්චාපාදනසකකි පියා උපාදාන නො ද අනෙකෙක් වෙයි. ඇමැත විශාඛයෙහි, පඤ්චාපාදනසකකි කෙරෙහි යම් ඡන්දරාගයෙක් ඇද්ද, ඒ එහි උපාදාන නම් වෙයි.

6. ආයතීවෙති, කෙසේ නම් සත්කායදෂටි ඇති වෙ ද?

ඇමැත විශාඛයෙහි, මේ ලොව ආයතීන් නොදක්නා සුපු, ආයතීවග්ග පිටුබදු අකොච්ච, ආයතීවග්ගෙහි අවිනිත, (බුද්ධාදි) සත්පුරුෂයන් නොදක්නාසුපු, සත්පුරුෂවග්ග පිටුබදු අකොච්ච, සත්පුරුෂවග්ගෙහි අවිනිත අග්‍රානවත් පාචන්ද්‍රය ශුචිරූපය ආත්මවශයෙන් (අදාය කොට) දක්නේ ය. රූප ආත්මයා රූපවත් කොට හෝ, රූපය ආත්මයා කෙරෙහි එලවා හෝ, ආත්මයා රූපය කෙරෙහි එලවා හෝ (දෂ්ටිදීනි-යෙන්) දක්නේ ය. වෙදනා ආත්ම වශයෙන් දක්නේ ය. ආත්මයා වෙදනාවත් කොට හෝ, වෙදනා ආත්මයා කෙරෙහි එලවා හෝ, ආත්මයා වෙදනා කෙරෙහි එලවා හෝ දක්නේ ය. සංඥ ආත්මවශයෙන් දක්නේ ය. ආත්මයා සංඥවත් කොට හෝ, සංඥ ආත්මයා කෙරෙහි එලවා හෝ, ආත්මයා සංඥ කෙරෙහි එලවා හෝ දක්නේ ය. සංකාරයන් ආත්මවශයෙන් දක්නේ ය. ආත්මයා සංකාරවත් කොට හෝ, සංකාර ආත්මයා කෙරෙහි එලවා හෝ, ආත්මයා සංකාර කෙරෙහි එලවා හෝ දක්නේ ය. විඤන ආත්ම වශයෙන් දක්නේ ය. ආත්මයා විඤනවත් කොට හෝ, විඤන ආත්මයා කෙරෙහි එලවා හෝ, ආත්මයා විඤන කෙරෙහි එලවා හෝ දක්නේ ය. ඇමැත විශාඛයෙහි, මෙසෙයින් සත්කාය දෂටි ඇති වෙති කිය.

7. ආයතීවෙති, කෙසේ නම් සත්කායදෂටි නොවෙති ද?

ඇමැත, විශාඛයෙහි, මෙලොව ආයතීන් දක්නා සුපු, ආයතීවග්ග පිටුබදුව කොච්ච, ආයතීවග්ගෙහි සුචිත, සත්පුරුෂයන් දක්නාසුපු, සත්පුරුෂවග්ග පිටුබදු ව කොච්ච, සත්පුරුෂවග්ගෙහි සුචිත ග්‍රානවත් ආයතීශ්‍රාවක රූපය ආත්ම වශයෙන් නො දක්නේ ය. ආත්මයා රූපවත් කොට හෝ, රූපය ආත්මයෙහි පිහිටියේ ය යි හෝ, ආත්මය රූපයෙහි පිහිටියේ ය යි හෝ, නො දක්නේ ය. වෙදනා ආත්ම වශයෙන් නො දක්නේ ය. ආත්මයා වෙදනාවත් කොට හෝ, වෙදනා ආත්මයෙහි පිහිටියේ ය යි හෝ, ආත්මය වෙදනායෙහි පිහිටියේ ය යි හෝ නොදක්-නේ ය. සංඥ ආත්ම වශයෙන් නො දක්නේ ය. ආත්මයා සංඥවත් කොට හෝ සංඥ ආත්මයෙහි පිහිටියේ යි හෝ, ආත්මය සංඥයෙහි පිහිටියේ ය යි හෝ, නො දක්නේ ය. සංකාර ආත්ම වග්ගින් නො දක්නේ ය. ආත්මය සංකාරවත් කොට හෝ, සංකාර ආත්මයෙහි පිහිටියේ ය යි හෝ, ආත්මය සංකාරයෙහි පිහිටියේ ය යි හෝ නො දක්නේ ය. විඤන ආත්මවශයෙන් නො දක්නේ ය. ආත්මය විඤනවත් කොට හෝ, විඤනය ආත්මයෙහි පිහිටියේ ය යි හෝ, ආත්මය විඤනයෙහි පිහිටියේ ය යි හෝ නො දක්නේ ය. ඇමැත විශාඛයෙහි, මෙසෙයින් සත්කායදෂටි නොවෙති කිය.

8. කතමො පතයෙ අරියො අට්ඨබ්බිකො මග්ගොති?

අයමෙව ඛො ආවුසො විසංඛ අරියො අට්ඨබ්බිකො මග්ගො, සෙය්‍යපිදො: සම්මාද්ධි සම්මාසබ්බකපෙපා සම්මාවාචා සම්මාකම්මනො: සම්මො ආජ්චො සම්මාවායාමො සම්මාසති සම්මාසමාධිති.

9. අරියො පතයෙ අට්ඨබ්බිකො මග්ගො ස ඛබ්බො උදුසු අසඛ්බතොති?

අරියො ඛො ආවුසො විසංඛ අට්ඨබ්බිකො මග්ගො ස ඛබ්බතොති.

10. අරියෙන භු ඛො අයෙ අට්ඨබ්බිකෙන මග්ගෙන තයො ඛනිං සභිතති, උදුසු තීඨි ඛනෙති අරියො අට්ඨබ්බිකො මග්ගො සභිතතිතොති?

ත ඛො ආවුසො විසංඛ අරියෙන අට්ඨබ්බිකෙන මග්ගෙන තයො ඛනිං සභිතති. තීඨි ච ඛො ආවුසො විසංඛ ඛනෙති අරියො අට්ඨබ්බිකො මග්ගො සභිතතිතො: යො චාචුසො විසංඛ සම්මාවාචා යො ච සම්මාකම්මනො: යො ච සම්මාආජ්චො, ඉමෙ ධම්මො සීලසබ්බෙනි සභිතති, යො ච සම්මො වායාමො යො ච සම්මාසති යො ච සම්මාසමාධි, ඉමෙ ධම්මො සමාධිකවනෙති සභිතති. යො ච සම්මාද්ධි යො ච සම්මාසබ්බකපෙපා, ඉමෙ ධම්මො පඤ්ඤාකවනෙති සභිතති.

11. කතමො පතයෙ සමාධි, කතමො සමාධිතිමතො, කතමො සමාධිපරිකාරා, කතමො සමාධිභාවනාති?

යො ඛො ආවුසො විසංඛ විතතස්ස එකගතො අයං සමාධි. චිත්තාචාරා සතිපට්ඨානා සමාධිතිමතො. චිත්තාචාරා සම්මප්පධානා සමාධිපරිකාරා. යො තෙසංගෙව ධම්මානං ආසෙවනා භාවනා ඛුද්දිකම්මං, අයං කපා සමාධිභාවනාති.

12. කති පතයෙ සඛාරති?

තයොමෙ ආවුසො විසංඛ සඛාරා: කායසඛාරො චචිසඛාරො චිත්තසඛාරොති.

13. කතමො පතයෙ කායසඛාරො, කතමො චචිසඛාරො, කතමො චිත්තසඛාරොති?

අසොසපසොසො ඛො ආවුසො විසංඛ කායසඛාරො. චිත්තසඛාරො චචිසඛාරො. සඤ්ඤා ච චෙදනා ච චිත්තසඛාරොති.

14. කසමා පනඥො අස්සාසපස්සාසා කායසංඛාරො? කසමා විතකක පිචාර වච්ඡංඛාරො, කසමා සඤ්ඤා ච චේදනා ච විතතසංඛාරොති?

අස්සාසපස්සාසා ඛො ආවුසො විසංඛ කායිකා එතෙ ධම්මා කායපට්ඨංඛා. කසමා අස්සාසපස්සාසා කායසංඛාරො. පුබ්බෙ ඛො ආවුසො විසංඛ විතකකකුච්ඡා පිචාරොතා පච්ඡා මාමං භිඤ්ඤි. කසමා විතකකපිචාර වච්ඡංඛාරො. සඤ්ඤා ච චේදනා ච චේතසිකා එතෙ ධම්මා විතතපට්ඨංඛා. කසමා සඤ්ඤා ච චේදනා ච විතතසංඛාරොති.

15. කථං ච පනඥො සඤ්ඤාවේදසිතනිරෝධසමාපන්නි භොතිති?

න ඛො ආවුසො විසංඛ සඤ්ඤාවේදසිතනිරෝධං සමාපජ්ජන්තාස්ස භික්ඛුනො එවං භොති: අහං සඤ්ඤාවේදසිතනිරෝධං සමාපජ්ජිස්සන්ති මා, අහං සඤ්ඤාවේදසිතනිරෝධං සමාපජ්ජමිති මා, අහං සඤ්ඤාවේදසිතනිරෝධං සමාපන්නොති මා. අථ ඛවාස්ස පුබ්බෙව තථා විතතං භාවිතං භොති යන්තං තථන්තාය උපතෙතිති

16. සඤ්ඤාවේදසිතනිරෝධං සමාපජ්ජන්තාස්ස පනඥො භික්ඛුනො ඝනමෙ ධම්මා පඨමං නිරුජ්ඣන්ති: යදි මා කායසංඛාරෙ යදි මා චචි-සංඛාරො යදි මා විතතසංඛාරොති?

සඤ්ඤාවේදසිත නිරෝධං සමාපජ්ජන්තාස්ස ඛො ආවුසො විසංඛ භික්ඛුනො පඨමං නිරුජ්ඣන්ති චචිසංඛාරො, තතො කායසංඛාරෙ, තතො විතතසංඛාරෙති.

17. කථං පනඥො සඤ්ඤාවේදසිතනිරෝධසමාපන්නියා වුට්ඨානං භොති?

න ඛො ආවුසො විසංඛ, සඤ්ඤාවේදසිතනිරෝධසමාපන්නියා වුට්ඨා-නන්තාස්ස භික්ඛුනො එවං භොති: අහං සඤ්ඤාවේදසිතනිරෝධසමාපන්නියා වුට්ඨානියන්ති මා, අහං සඤ්ඤාවේදසිත නිරෝධසමාපන්නියා වුට්ඨානමිති මා, අහං සඤ්ඤාවේදසිතනිරෝධසමාපන්නියා වුට්ඨිතොති මා. අථ ඛවාස්ස පුබ්බෙව තථා විතතං භාවිතං භොති යන්තං තථන්තාය උපතෙතිති

14. ආයතීවෙති, කවරගෙයෙකින් ආශ්වාසප්‍රචාරක කායසංස්කාර වේද? කවරගෙයකින් විතනීවිචාර වාක්සංස්කාර වේද? කවරගෙයකින් සංඥ නා වේදනා විතනසංස්කාර වේද?

ඇමැත විසාබයෙනි, ආශ්වාසප්‍රචාරකයෝ කායික වෙති. මේ ධර්මයෝ කාය ප්‍රතිබද්ධයන. එසින් ආශ්වාස ප්‍රචාරකයෝ කායසංස්කාර වෙති. ඇමැත විසාබයෙනි, කැලැම විතනී කොට විචාර කොට පසු ව බ්‍රහ්ම විද්‍යෙන් ය. එසින් විතනීවිචාරයෝ වාක්සංස්කාර වෙති. සංඥ ද වේදනා ද වෛතසිකයන. මේ ධර්මයෝ විතනප්‍රතිබද්ධයන. එසින් සංඥ ද වේදනා ද විතන සංස්කාර වෙති.

15. ආයතීවෙති, කෙසෙසින් සංඥවේදසිතනිරෝධසමමනව වේද?

ඇමැත විසාබයෙනි, සංඥාවේදසිතනිරෝධසමමනව සමවදනා මහණහට මෙවන් සිත් නොවෙයි: "මම සංඥවේදසිතනිරෝධයට (මතු) සමවදින්නෙමි කියා හෝ, (දැන්) සමවදිමි කියා හෝ, (අනෙකානිරෝධ වසින්) සමවදිණිමි කියා හෝයි. වැලිදු, යම් භාවිත විතනයෙක් ඒ මහණ (අනෙකානිරෝධ වසින් අවිතනකතාව සබ්බාසත) තථානියට එළවා ද, ඒ මහණහුගේ කාලය පිරිසිදුකා සිත (නිරෝධසමාපනතියෙන්) පළමු කොට ම එසෙසින් භාවිත වෙයි.

16. ආයතීවෙති, සංඥාවේදසිතනිරෝධසමමනව සමවදනා මහණහට කිනම් ධර්මකෙනෙක් පළමු ව නිරුද්ධ වේද ද, කායසංස්කාර හෝ නිරුද්ධ වේද? වාක්සංස්කාර හෝ නිරුද්ධ වේද? විතනසංස්කාර හෝ නිරුද්ධ වේද?

ඇමැත විසාබයෙනි, සංඥාවේදසිතනිරෝධයට සමවදනා මහණහට පළමු ව වාක්සංස්කාර නිරුද්ධ වෙයි. ඉන් පසු කායසංස්කාර නිරුද්ධ වෙයි. ඉන්පසු විතනසංස්කාර නිරුද්ධ වෙයි.

17. ආයතීවෙති, සංඥාවේදසිතනිරෝධසමමනව නැති සිටීම කෙසේ වේද?

ඇමැත විසාබයෙනි, සංඥාවේදසිතනිරෝධසමමනව නැතහොත් මහණහට මෙබඳු සිත් නොවෙයි: "මම සංඥාවේදසිතනිරෝධසමමනව නැතහොත් කියා හෝ, නැතහොත් කියා හෝ, නැතහොත් කියා හෝ"යි. 'වැලිදු, යම් භාවිත විතනයෙක් ඒ මහණ (අවිතනකතාව සබ්බාසත) තථානියට ගෙන යේද, ඒ මහණහුගේ (අධ්‍යානපරිවේෂ්ඨ) විතනය කැලැම (අධ්‍යාන පරිවේෂ්ඨකාලයෙහි ම) එසෙසින් භාවිත වෙයි.

18. සඤ්ඤාවෙදසිතනිරෝධසමාපතතියා චූට්ඨතනාසං පනගො භික්ඛුතො කතමෙ ධම්මො පඨමං උපාජ්ඣති, ගද්දි මා කායසංඛාරො, ගද්දි මා චේතසංඛාරො, ගද්දි මා විතකසංඛාරොති?

සඤ්ඤාවෙදසිතනිරෝධසමාපතතියා චූට්ඨතනාසං ඛො ආච්ඡිසො විසංඛ භික්ඛුතො පඨමං උපාජ්ඣති විතකසංඛාරො, තභො කායසංඛාරො, තභො චේතසංඛාරොති.

19. සඤ්ඤාවෙදසිතනිරෝධසමාපතතියා චූට්ඨිතං පනගො භික්ඛුං කඨි එසො ජුසනඨිති?

සඤ්ඤාවෙදසිතනිරෝධසමාපතතියා චූට්ඨිතං ඛො ආච්ඡිසො විසංඛ භික්ඛුං තගො එසො ජුසනඨි: සුඤ්ඤාතො එසො, අනිමිතො එසො, අපාණීතිතො එසොති.

20. සඤ්ඤාවෙදසිතනිරෝධසමාපතතියා චූට්ඨිතං පනගො භික්ඛුතො කීනනිතනං විතං භොති කීමෙපාණං කීමපඛාරනති?

සඤ්ඤාවෙදසිතනිරෝධසමාපතතියා චූට්ඨිතං ඛො ආච්ඡිසො විසංඛ භික්ඛුතො විවෙකනිතනං විතං භොති විවෙකමෙපාණං විවෙකපඛාරනති.

21. කඨි පනගො වෙදතාති?

නිසො ඛො ඉමා ආච්ඡිසො විසංඛ වෙදතා: සුඛා වෙදතා, දුක්ඛා වෙදතා, අදුක්ඛමසුඛා වෙදතාති.

22. කතමා පනගො සුඛා වෙදතා, කතමා දුක්ඛා වෙදතා, කතමා අදුක්ඛමසුඛා වෙදතාති?

යං ඛො ආච්ඡිසො විසංඛ කාසිකං වා මෙතසිකං වා සුඛං සාතං වෙදසිතං, අයං සුඛා වෙදතා. යං ඛො ආච්ඡිසො විසංඛ කාසිකං වා මෙතසිකං වා දුක්ඛං අසාතං වෙදසිතං, අයං දුක්ඛා වෙදතා. යං ඛො ආච්ඡිසො විසංඛ කාසිකං වා මෙතසිකං වා තෙවසාතං තාසාතං වෙදසිතං, අයං අදුක්ඛමසුඛා වෙදතාති.

23. සුඛා පනගො වෙදතා කිංසුඛා, කිංදුක්ඛා? දුක්ඛා වෙදතා කිංදුක්ඛා කිංසුඛා? අදුක්ඛමසුඛා වෙදතා කිංසුඛා කිංදුක්ඛාති?

18. ආයතීවෙනි, සංඥාවෙදසිතනිරෝධ සමවතින් නැගෙන මහණ-
හට කිනම් බර් කෙනෙක් පලමු ව උපදනාහු ද, කායසංස්කාර හෝ
උපදනේ වේද? වාක්සංස්කාර හෝ උපදනේ වේ ද? විතතසංස්කාර හෝ
උපදනේ වේ ද?

ආචෑත විසාධයෙනි, සංඥාවෙදසිත නිරෝධසමවතින් නැගෙන මහණ
හට පලමු ව විතතසංස්කාර උපදනේය. ඉන්පසු කායසංස්කාර උපද-
නේය. ඉන්පසු වාක්සංස්කාර උපදනේය.

19. ආයතීවෙනි, කෙනෙක් සපරීච්ඡා සංඥාවෙදසිතනිරෝධසමවතින්
නැගී මහණ පාඨාස ගතිද්ද?

ආචෑත විසාධයෙනි, ස්පරීච්ඡා කුන් දෙනෙක් සංඥාවෙදසිතනිරෝධ-
සමවතින් නැගී මහණ පාඨාස ගතිනි: සුඤ්ඤත පහස, අතිමිත්ත පහස,
අප්පණ්ණික පහසයි.

20. ආයතීවෙනි, සංඥාවෙදසිතනිරෝධසමවතින් නැගී මහණහුගේ
සිත කීමෙක අවනත ව ඇද්ද? කීමෙක ප්‍රචණ්ච (නැම) ඇද්ද? කීමෙක
ප්‍රාග්භාර ව (නැගුරු) ව ඇද්ද? ආචෑත විසාධයෙනි, සංඥාවෙදසිතනිරෝධ-
සමවතින් නැගී මහණහුගේ සිත උපබ්විච්චෙකය (නිවන) කෙරෙහි අවනතව
ඇත. උපබ් වීච්චෙකය කෙරෙහි ප්‍රචණ්ච ව සිටියේ වෙයි. උපබ්වීච්චෙකය
කෙරෙහි (ගෙත්තාක් මහසින්) ප්‍රාග්භාරව සිටියේ වෙයි.

21. ආයතීවෙනි, වෙදනාවෝ කෙනෙක් ඇද්ද? ආචෑත විසාධයෙනි,
මේ වෙදනාවෝ කුන්දෙනෙකි: සුඛවෙදනාය, දුඛවෙදනාය, අදුඛාසුඛ-
වෙදනායි.

22. ආයතීවෙනි, සුඛවෙදනා කවර? දුඛවෙදනා කවර? අදුඛාසුඛ
වෙදනා කවර?

ආචෑත විසාධයෙනි, (පඤ්චාදාරික විසින්) කාසික වූ (මනෝදාරික)
විසින් මිහිරි සැකැව් ඇති යම් සුඛවෙදනායෙක් ඇද්ද, මේ සුඛ සකතිග
වෙදනා වෙයි. ආචෑත විසාධයෙනි, කාසික වේවයි, වෛතසික වේවයි,
තොමිහිරි සැකැව් ඇති යම් දුකඛවෙදනායෙක් ඇද්ද, මේ දුක්වෙදනා
වෙයි. ආචෑත විසාධයෙනි, කාසික වේවයි, වෛතසික වේවයි, මධුරත්
අම්බුරත් තො වූ යම් වෙදනායෙක් ඇද්ද, මේ අදුඛාසුඛ වෙදනායි කියු.

23. ආයතීවෙනි, සුඛවෙදනා කුමක් සුඛ කොට ඇති වේ ද, කුමක්
දුක් කොට ඇති වේ ද? දුඛවෙදනා කුමක් දුක් කොට ඇති වේ ද, කුමක්
සුඛ කොට ඇති වේ ද? උපෙක්ඛාවෙදනා කුමක් සුඛ කොට ඇති වේද,
කුමක් දුක් කොට ඇති වේ ද?

සුඛා ඛො ආවුසො විසාඛ වෙදනා සිතිසුඛා විපරිණාමදුක්ඛා, දුක්ඛා වෙදනා සිතිදුක්ඛා විපරිණාමසුඛා, අදුක්ඛමසුඛා වෙදනා ඤාණසුඛා අඤාණදුක්ඛාති.

24. සුඛාය පනඥො වෙදනාය කිං අනුසයො අනුසෙති? දුක්ඛාය වෙදනාය කිං අනුසයො අනුසෙති? අදුක්ඛමසුඛාය වෙදනාය කිං අනුසයො අනුසෙති?

සුඛාය ඛො ආවුසො විසාඛ වෙදනාය රාගානුසයො අනුසෙති. දුක්ඛාය වෙදනාය පටිසානුසයො අනුසෙති. අදුක්ඛමසුඛාය වෙදනාය අවිජ්ජානුසයො අනුසෙතිති.

25. සංඛාය නු ඛො අඥො සුඛාය වෙදනාය රාගානුසයො අනුසෙති? සංඛාය දුක්ඛාය වෙදනාය පටිසානුසයො අනුසෙති? සංඛාය අදුක්ඛමසුඛාය වෙදනාය අවිජ්ජානුසයො අනුසෙති?

න ඛො ආවුසො විසාඛ සංඛාය සුඛාය වෙදනාය රාගානුසයො අනුසෙති. න සංඛාය දුක්ඛාය වෙදනාය පටිසානුසයො අනුසෙති. න සංඛාය අදුක්ඛමසුඛාය වෙදනාය අවිජ්ජානුසයො අනුසෙතිති.

26. සුඛාය පනඥො වෙදනාය කිං පභාතබ්බො? දුක්ඛාය වෙදනාය කිං පභාතබ්බො? අදුක්ඛමසුඛාය වෙදනාය කිං පභාතබ්බන්ති?

සුඛාය ඛො ආවුසො විසාඛ වෙදනාය රාගානුසයො පභාතබ්බො. දුක්ඛාය වෙදනාය පටිසානුසයො පභාතබ්බො. අදුක්ඛමසුඛාය වෙදනාය අවිජ්ජානුසයො පභාතබ්බොති.

27. සංඛාය නු ඛො අඥො සුඛාය වෙදනාය රාගානුසයො පභාතබ්බො? සංඛාය දුක්ඛාය වෙදනාය පටිසානුසයො පභාතබ්බො? සංඛාය අදුක්ඛමසුඛාය වෙදනාය අවිජ්ජානුසයො පභාතබ්බොති?

න ඛො ආවුසො විසාඛ සංඛාය සුඛාය වෙදනාය රාගානුසයො පභාතබ්බො. න සංඛාය දුක්ඛාය වෙදනාය පටිසානුසයො පභාතබ්බො. න සංඛාය අදුක්ඛමසුඛාය වෙදනාය අවිජ්ජානුසයො පභාතබ්බො.

ඇමැත විසාධයෙහි, සුඛවෙදනා ස්ථිති (අසතිභාවයෙහි) සුඛ වෙයි. විපරිණාම (තාසතිභාවයෙහි) දුඛ වෙයි. දුඛවෙදනා ස්ථිති දුඛ වෙයි. විපරිණාම සුඛ වෙයි. උපෙක්‍ෂාවෙදනා ඥාන සුඛ (දන්තාඛච සුච කොච ඇති) වෙයි. අඥන දුඛ (තොදන්තාඛච දුක්කොච ඇති) වෙයි.

24. ආයතීවෙති, සුඛවෙදනායෙහි කිනම් අනුශය දහමේක් (නොපුහුන් ඛැවින් සතන්ති) හෝතේ වේ ද? දුඛ වෙදනායෙහි කිනම් අනුශය දහමේක් (සතන්ති) ලගතේ වේ ද? උපෙක්‍ෂාවෙදනායෙහි කිනම් අනුශය දහමේක් පුහුඛැද ලගගන්තේ වේ ද?

ඇමැත විසාධයෙහි, සුඛවෙදනායෙහි රුගානුශය අනුශතන කෙරෙයි. දුඛවෙදනායෙහි ප්‍රතිසානුශය හෝතේ වෙයි. උපෙක්‍ෂාවෙදනායෙහි අවිද්‍යානුශය හෝතේ වෙයි.

25. ආයතීවෙති, භෑම සුඛවෙදනායෙහි රුගානුශය පුහුඛැදගෙහ ලගතේ වේ ද? භෑම දුඛවෙදනායෙහි ප්‍රතිසානුශය පුහුඛැදගෙහ ලගතේ වේ ද? භෑම උපෙක්‍ෂාවෙදනායෙහි අවිද්‍යානුශය පුහුඛැදගෙහ ලගතේ වේ ද?

ඇමැත විසාධයෙහි, භෑම සුඛවෙදනායෙහි රුගානුශය නො ලගතේය. භෑම දුඛවෙදනායෙහි ප්‍රතිසානුශය නො ලගතේය. භෑම උපෙක්‍ෂාවෙදනායෙහි අවිද්‍යානුශය නො ලගතේය.

26. ආයතීවෙති, සුඛවෙදනායෙහි කිමේක් ප්‍රභාතච්ච වේ ද? දුඛවෙදනායෙහි කිමේක් ප්‍රභාතච්ච වේ ද? උපෙක්‍ෂාවෙදනායෙහි කිමේක් ප්‍රභාතච්ච වේ ද?

ඇමැත විසාධයෙහි, සුඛවෙදනායෙහි රුගානුශය ප්‍රභාතච්ච වේ. දුඛවෙදනායෙහි ප්‍රතිසානුශය ප්‍රභාතච්ච වේ. උපෙක්‍ෂාවෙදනායෙහි අවිද්‍යානුශය ප්‍රභාතච්ච වේ.

27. ආයතීවෙති, භෑම සුඛවෙදනායෙහි රුගානුශය ප්‍රභාතච්ච වේ ද? භෑම දුඛවෙදනායෙහි ප්‍රතිසානුශය ප්‍රභාතච්ච වේ ද? භෑම උපෙක්‍ෂාවෙදනායෙහි අවිද්‍යානුශය ප්‍රභාතච්ච වේ ද?

ඇමැත විසාධයෙහි, භෑම සුඛවෙදනායෙහි රුගානුශය ප්‍රභාතච්ච නො වේ. භෑම දුඛවෙදනායෙහි ප්‍රතිසානුශය ප්‍රභාතච්ච නො වේ. භෑම උපෙක්‍ෂාවෙදනායෙහි අවිද්‍යානුශය ප්‍රභාතච්ච නො වේ.

ඉධාච්චිසො විසාඛ භික්ඛු විවිච්චවච කාමෙහි විවිච්ච අකුසලෙහි ධම්මෙහි සවිතකකං සවචාරං විචෙකජං පිහිසුඛං පඨමංඝාතං උපසම්පජ්ඣ විහරති. රුහං තෙන පජ්ඣති. න තත්ථ රුහානුසයො අනුසෙති.

ඉධාච්චිසො විසාඛ භික්ඛු ඉති පටිසඤ්චිකඛති: 'කුදය්‍යු නාමාකං කදයතනං උපසම්පජ්ඣ විතරිඤ්ඤාමි, යදරියා එතරහි ආයතනං උපසම්පජ්ඣ විතරනතී'ති. ඉති අනුගතභරපු මිමොකෙකඛසු පිහං උපවිතාපගතො උපසජ්ඣති. පිහසච්චායා දෙමනඤ්ඤං. පටිසං තෙන පජ්ඣති. න තත්ථ පටිසානුසයො අනුසෙති.

ඉධාච්චිසො විසාඛ භික්ඛු සුඛඤ්ඤ ව පහානා දුක්ඛඤ්ඤ ව පහානා සුඛෙච්ච සොමනඤ්ඤදොමනඤ්ඤානාං අසගමා අදුක්ඛං අසුඛං උපෙකඤා-සතිපාරිසුඤ්ඤං චතුසං ඝාතං උපසම්පජ්ඣ විහරති. අවිජ්ජාං තෙන පජ්ඣති, න තසා අවිජ්ජානුසයො අනුසෙති.

28. සුඛාය පතයෙහ වෙදනාය කිං පටිභාගොති?
සුඛාය ඛො ආච්චිසො විසාඛ වෙදනාය දුක්ඛා ඡවදනා පටිභාගොති.

29. දුක්ඛාය පතයෙහ වෙදනාය කිං පටිභාගොති?
දුක්ඛාය ඛො ආච්චිසො විසාඛ වෙදනාය සුඛා ඡවදනා පටිභාගොති.

30. අදුක්ඛමසුඛාය පතයෙහ වෙදනාය කිං පටිභාගොති?
අදුක්ඛමසුඛාය ඛො ආච්චිසො විසාඛ වෙදනාය අවිජ්ජා පටිභාගොති.

31. අවිජ්ජාය පතයෙහ කිං පටිභාගොති?
අවිජ්ජාය ඛො ආච්චිසො විසාඛ විජ්ජා පටිභාගොති.

32. විජ්ජාය පතයෙහ කිං පටිභාගොති?
විජ්ජාය ඛො ආච්චිසො විසාඛ විමුහති පටිභාගොති.

33. විමුහතියා පතයෙහ කිං පටිභාගොති?
විමුහතියා ඛො ආච්චිසො විසාඛ නිබ්බානං පටිභාගොති.

ඇවැන විසාඛයෙහි, මෙසස්තෙහි මහණ සාමයෙන් වෙන් ව අනුසල් දහමින් වෙන් ව සවිතකී, සවිමාර, විමෙකප් ප්‍රිතිසුඛ ඇති ප්‍රථමධ්‍යාන උපතා ගෙන මාස කෙරේ. ඒ ප්‍රථමධ්‍යානයෙන් රහග ප්‍රතිණ කෙරේ. ඒ ප්‍රථමධ්‍යාන(සුඛවෙදනා)යෙහි රහානුසාන පුහුබැඳ ගෙන කෝනේ නො වෙයි.

ඇවැන විසාඛයෙහි, මෙසස්තෙහි මහණ මෙසෙසින් ප්‍රත්‍යවෙක්‍ෂා කෙරේ: “ආයතීයෝ දන් යම් රහත්වමක් (ඇටිඇටිසද) සම්මාද වෙසෙද්ද, මම කිනම් දිනෙක ඒ අර්හතත්‍යායතනයට සම්මාද වෙසෙමි දෝ” කියායි. මෙසේ අනුතතරවිමොක්‍ෂයෙහි (අභිනවයෙහි) ප්‍රාථමිකා ඵලවා තවනුචකට තත්ප්‍රාථමිකා නො ලැබීම් හෙතුයෙන් දෙමිතස් උපදනේ වෙයි. ඒ දොමිතසයෙන් ප්‍රතිස දුරුකෙරේ. තද්රූපදොමිතස(දුඛවෙදනා)යෙහි ප්‍රතිසානුසාන අනුසාන නොගෙරේ.

ඇවැන විසාඛයෙහි, මෙසස්තෙහි මහණ සුඛයාගේ ද දුඛයාගේ ද ප්‍රසාණයෙන් සොමිතස් දෙමිතසුත් කලින් ම පතව යෑමෙන් අදුඛ වූ, අසුඛ වූ, උපෙක්‍ෂාවෙන් ජනිත සමාතිපරිඥා ඇති වතුචධ්‍යාන සම්මාද වෙසෙයි. ඒ වතුර්තධ්‍යානයෙන් අවිද්‍යා සුහුත් කෙරේ. ඒ ධ්‍යාන (උපෙක්‍ෂා වෙදනා) යෙහි අවිද්‍යානුසාන පුහුබැඳ ලගනේ නො වෙයි.

28. ආයතීවෙති, සුඛවෙදනාවට ප්‍රතිසාග කිම්?

ඇවැන විසාඛයෙහි, සුඛවෙදනාවට දුඛවෙදනා විසභාග (විරුඳ්ඛ) ප්‍රතිසාග වෙයි.

29. ආයතීවෙති, දුඛවෙදනාවට ප්‍රතිසාග කිම්?

ඇවැන විසාඛයෙහි, දුඛවෙදනාවට සුඛවෙදනා විසභාග (විරුඳ්ඛ) ප්‍රතිසාග වෙයි.

30. ආයතීවෙති, උපෙක්‍ෂාවෙදනාවට ප්‍රතිසාග කිම්?

ඇවැන විසාඛයෙහි, උපෙක්‍ෂාවෙදනාවට අවිද්‍යා සහාග (අවිරුඳ්ඛ) ප්‍රතිසාග වෙයි.

31. ආයතීවෙති, අවිද්‍යාවට ප්‍රතිසාග කිම්?

ඇවැන විසාඛයෙහි, අවිද්‍යාවට විද්‍යා විසභාගප්‍රතිසාග වෙයි.

32. ආයතීවෙති, විද්‍යාවට ප්‍රතිසාග කිම්?

ඇවැන විසාඛයෙහි, විද්‍යාවට විමුක්ති සහාගප්‍රතිසාග වෙයි.

33. ආයතීවෙති, විමුක්තියට ප්‍රතිසාග කිම්?

ඇවැන විසාඛයෙහි, විමුක්තියට නිවන සහාගප්‍රතිසාග වෙයි.

34. තිබ්බානසා පතඤ්ඤා කිං පටිභාගොති?

අවමන්දචූළඤ්ඤා¹ විසාඛ පඤ්ඤාං, තාසකඤ්ඤා පඤ්ඤානං පරිසන්තං ගහෙභ්බුං, තිබ්බානසානං භි ආචුඤ්ඤා විසාඛ මුහුමච්චරියං නිබ්බාන පරායනං තිබ්බාන පරිඤ්ඤානං, ආකඛ්ඛමානො ච කිං² ආචුඤ්ඤා විසාඛ හතචන්තං උපසඛකමනී, එතමන්ථං පුඤ්චන්තාසි, යථා ච තෙ හතචා බ්බානරොති තථා නං ධාරෙත්තාසිති.

අථ ඛො විසාඛො උපාසකො ධම්මදින්නාය භික්ඛුනියා හාසිතං අභිනන්දනී, අනුමොදනී, උචාර්යාසකො ධම්මදින්නා භික්ඛුනිං අභිමාදෙතී, පදකඤ්ඤං කතී, භෙත හතචා තෙනුපසඛකමී, උපසඛකමනී, හතමන්තං අභිමාදෙතී, එතමන්තං නිසීදී, එතමන්තං නිසින්නො ඛො විසාඛො උපාසකො යාවතනො අහොසි ධම්මදින්නාය භික්ඛුනියා සද්ධිං ඤාපාසලොපො, තං සබ්බං හතචතො ආරොචෙසි.

එමං චූළඤ්ඤා හතචා විසාඛං උපාසකො එතදචොචා පණ්ණිනා විසාඛ ධම්මදින්නා භික්ඛුනී, මහාපඤ්ඤා විසාඛ ධම්ම දින්නා භික්ඛුනී, මමඤ්ඤොපි තිං විසාඛ එතමන්ථං පුඤ්චන්තාසි, අහමපි තං එච්චෙමමං³ බ්බානරොත්තං යථා නං ධම්මදින්නාය භික්ඛුනියා බ්බානතං, එතො චෙචෙතසා⁴ අනෙථා, එච්චමෙතා ධාරෙතීති.

ඉදමචොච හතචා, අත්තමනො විසාඛො උපාසකො හතචතො හාසිතං අභිනන්දනී.

චූළඤ්චෙදලසුඤ්ඤාං වග්ගන්ථං.

1. අවමන්ද, ආචුඤ්ඤා, මජ්ඣං. 2. ආකඛ්ඛමානො, කා, සි. 3. එච්චෙමම, ඝා. 4. එතො චෙතසා, ඝා.

34. ඇයඛාචෙති, නිවනට ප්‍රතිභාග කිම?

ඇමැත විසාඛයෙහි, පැත පත්මා ඛිසෙහි නො. ප්‍රශ්නකන්ගේ පයඛිනකය ගත්තට නොහැකිවිහි නො. ඇමැත විසාඛයෙහි, බ්‍රම්ඤ්ජරවස නිවන් බැසගෙන ඇත. නිවන් පරමිගනී කොට ඇත. නිවන් කෙළවර කොට ඇත. ඇමැත විසාඛයෙහි, තෙපි කැමැතියහු නම් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කර එළඹි තෙල ඇරැන් විමාරව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම්පරිදි තොටට විභාග කොට වදරද්ද, එ ඇරැන් එපරිදි ගෙන බරව.

එක්කිති විසාඛ උපාසක බමමදිනනා, මෙහෙණගේ තෙපුල් අතිකදුන නොට අනුමොදන් ව හුතස්තෙත් නැති බමමදිනනා මෙහෙණ සකසා වැද පැදකුණු කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කර එළඹිගේ ය. එළඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මැතැවින් වැද එකත්පසෙක හිත. එකත්පස්ම හුන් විසාඛ උපාසක බමමදිනනා මෙහෙණ හා සමග යම්තාක් කපා සැලාප වි ද, එනම භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැලකෙලේය.

මෙසේ සැලකලකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසාඛ උපාසකව තෙල වදුලහ: විසාඛයෙහි, බමමදිනනා මෙහෙණ පණ්ඩිතභාව ඇතියක. විසාඛයෙහි, බමමදිනනා මෙහෙණ මහපාත ඇතියක. විසාඛයෙහි, තෙපි මසින් තෙල පැත පුළුල්කහු නම්, යම් පරිදි බමමදිනනා මෙහෙණ විසින් පවසන ලද නම්, මම ද එය එපරිදිම ප්‍රකාශ කරමි. තෙල භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඇරිප තෙල ම වෙයි. තෙල ඇරැන් එපරිදිම බරව.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ බස් වදුලසේක. (ප්‍රීතියෙමනසායෙන්) ගත් සිතැති විසාඛ උපාසක භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ භාග්‍යය අභිමුඛ ව ගෙන සතුටු වී.

චූළවෙදලලසුත්‍රය සතරවැනියි.

1. 5. 5.

චූළඛමමසමාදාන සුත්තං

1. එවං මෙ සුත්තං එකං සමයං භගවා සාවඤ්ඤං විහරති ජේතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තහු ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙතසි: භික්ඛි චොති. හදනෙතති තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චසෙස්සාසුං. භගවා එතදචොච:

2. චතතාරමාසි භික්ඛවෙ ඛමමසමාදානාති. කතමාති චතතාරි?

අති භික්ඛවෙ ඛමමසමාදානං පච්චුසන්තසුඛං ආයතීං දුක්ඛි විපාකං. අති භික්ඛවෙ ඛමමසමාදානං පච්චුසන්තදුක්ඛිඤ්චොච ආයතීඤ්ච දුක්ඛිවිපාකං. අති භික්ඛවෙ ඛමමසමාදානං පච්චුසන්ත දුක්ඛං ආයතීං සුඛවිපාකං. අති භික්ඛවෙ ඛමමසමාදානං පච්චුසන්තසුඛිඤ්චොච ආයතීඤ්ච සුඛවිපාකං.

3. කතමඤ්ච භික්ඛවෙ ඛමමසමාදානං පච්චුසන්තසුඛං ආයතීං දුක්ඛි විපාකං?

සතති භික්ඛවෙ එතෙ සමණ්ඩ්‍රාහමණා එවංචාදිතො එවංදිට්ඨිතො: තති කාමෙසු දෙතොති. තෙ කාමෙසු පාඨව්‍යතං¹ ආපඤ්ඤති තෙ ඛො මොළ්ලිඛායාති² පරිබ්බාජිකාති පරිචාරෙතති. තෙ එවමාහංසු: 'කිං සු නාම තෙ භොතෙතා සමණ්ඩ්‍රාහමණා කාමෙසු අනාගතභයං සමපස්සමානා කාමානං පතානමාහංසු, කාමානං පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙතති³? සුඛො ඉමිසසං පරිබ්බාජිකාය තරුණාය මුදුකාය ලොමසාය ඛාභාස සමඵසො'ති. තෙ කාමෙසු පාඨව්‍යතං ආපඤ්ඤති. තෙ කාමෙසු පාඨව්‍යතං ආපඤ්ඤා කායස්ස භෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතීං විහිපාතං නිරයං උපපජ්ජන්ති.⁴ තෙ තති දුක්ඛා තිප්පා⁵ කට්ඨකා වෙදනා වෙදිතාති. තෙ එවමාහංසු: 'ඉදං ඛො තෙ භොතෙතා සමණ්ඩ්‍රාහමණා කාමෙසු අනාගතභයං සමපස්සමානා කාමානං පතානමාහංසු, කාමානං පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙතති: ඉමෙහි⁶ මයං කාමනෙසු කාමතිදානා දුක්ඛා තිප්පා කට්ඨකා වෙදනා වෙදිතාමා'ති.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ ගිමනානං පච්චිමේ මාසෙ මාලුචාභිපාටිකා එලෙය්‍ය, අඵ ඛො තං භික්ඛවෙ මාලුචාභිජං අඤ්ඤාතරසමි. භාලමුලෙ නිපතෙය්‍ය, අඵ ඛො භික්ඛවෙ සා තසමි. සාලෙ අභිචන්දා දෙවතා සා භිතා සංවිතා සන්තාසං ආපඤ්ඤාය. අඵ ඛො භික්ඛවෙ තසමි. සාලෙ අභිචන්දාය දෙවතාය මිත්තාමච්චා ඤ්ඤාසලොභිතා ආරාමදෙවතා චතදෙවතා රුක්ඛදෙවතා ඔහගිතිඤ්චතස්සඵසු අභිචන්දා දෙවතා සඛනමම සමිහමම එවං සමස්සාසෙය්‍යසු:

1. පාඨව්‍යතං, මජ්ඣ. සෘ. PTS.	2. තෙ මොළ්ලිඛායාති, සෘ.
3. පඤ්ඤපෙතති, මජ්ඣ.	4. උපපජ්ජන්ති, සී
5. තිප්පා ඛරා, මජ්ඣ.	6. කාමෙහි, සී, කප්ඵ

1. 5. 5.

වුලබමමසමාදාන සුත්‍රය.

1. මා විසින් මෙසේ අත්‍ය ලදී: එක් සමයෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සේනවන නම් වූ, අන්වච්චු මහසිට්ඨත්තේ අරමිති වැඩවසන සේක. එසමයෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණෙහිසි භික්ෂුන් ඇමැතුණේක. වහන්සැයි ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිලිවදන් දුන්හ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වදල සේක:

2. මහණෙනි, ධම්මමාදානයෝ මොහු සතරදෙනෙකි. කවර සතර දෙනෙක යන්:

මහණෙනි, මේ වත්මනු සුව දෙන මතුයෙහි දුක්ච්චාදෙන ධම්මමාදානයෙක් ඇත. මහණෙනි, මේ වත්මනු දුක්ද වූත්, මතුයෙහි ද දුක් විවාද වූත් ධම්මමාදානයෙක් ඇත. මහණෙනි, මෙවත්වනු දුක්ද, මතුයෙහි සුවවිවාද ධම්මමාදානයෙක් ඇත. මහණෙනි, මේ වත්මනු සුවදවූත්, මතුයෙහිදු සුවවිවාද වූ ධම්මමාදානයෙක් ඇත.

3 මහණෙනි, ප්‍රභූන්පත්තසුඛ ඇති, අනාගතවිපාකකාලයෙහි දුඛවිපාක ඇති ධම්මමාදාන නම් කවරේ ය යන්:

මහණෙනි, වස්තුකාම හා කෙලහකාමයෙහි දොසෙක් නැතිසි පවංචාදි වූ (මෙසෙයින් බණන සැහැවි ඇති) එවංදෙවක වූ (මෙසෙයින් ගත් දැසටගත ඇති) මහණබමුණු කෙසෙක් ඇත. ඔහු වස්තුකාමයෙහි (කෙලහකාමචාරයෙන්) පිය යුතු බවට (රිසිසේ වැලදිය යුතු බවට) පැමිණෙති. ඔහු මෙලෙ බැදි තාපසපරිව්‍රාජිකාවන් හා ඉදුරන් පිහවන්. ඔහු මෙසේ බෙණෙති: 'ඒ හවත් මහණ බමුණෝ කාමයෙහි කිනම් අනාඛියක් දක්මින් කාමප්‍රතාණය කියද්ද, කාමසමිතික්‍රමය පනවද්ද? තරුණ, මාදු, වූ ඇති මේ පරිව්‍රාජිකාවගේ බාහු පහස සුවද වෙතියි, (මෙසේ බැණ) ඔහු කාමයෙහි පියයුතු බවට පැමිණෙති. ඔහු කාමයෙහි (ආකාද පිසින්) පියයුතු බවට වැද කාචුන් මරණින් මතුයෙහි අපාය වූ, දුගීති වූ, පිහිපාන වූ තීරතට එළවෙති. ඔහු ඒ තිරුහි තීව්‍ර, කවුක, දුක්වෙදනා විදුහි. (එසඳ) ඔහු මෙසේ කියති: 'ඒ හවත් මහණ බමුණෝ කාමයෙහි මේ අනාඛිය දක්මින් කාමප්‍රතාණය කියති, කාමසමිතික්‍රමය පනවති. මේ අපි කාමහෙතුයෙන් දුඛ, තීව්‍ර, කවුක වෙදනා විදුමහ'යි.

මහණෙනි, යම්පරිදි ශ්‍රීමමාසයන් කෙරෙහි පැසිම් මහ (සිපත් බදු දිගු සටහන් ඇති) මාලුවා ලියපල පැලෙනු වේද, මහණෙනි, එක්සිති ඒ මාලුවා ලියවුණු එක්තර රුක්ඛුලෙහ තෙත්තේ වේද, මහණෙනි, එකල එරුක්හි අභිපති ව වාස කරන යම් දෙවියෙක් ඇද්ද, ඒ දෙවි බියපත් ව සංවික්ත ව සංත්‍රාසයට පැමිණෙන්නේ වේද, මහණෙනි, එසඳ එරුක්හි අභිපාස කරන දෙවිහුගේ ඔහුමාභ්‍යයන් හා නැඟාලේනෑ වූ අරමවැසි-දෙවියන් හා වනමැසි දෙවියෝ ද, රුක්වැසි දෙවියන් හා මහසිතාණ වහන්සේ වාසනයෙහි අභිපති ව වසන දෙවියෝද මුළුදී මෙසෙසින් අස්-වැසුම් කෙරෙහි:

‘මා හවං භාසි, මා හවං භාසි. අසොච නාමෙතං මාලුචාඤ්ඤං මොඤ්ඤො වා භිලොයා, මමො වා¹ ඛාදොයා, දච්චාභො² වා භිලොයා, වතකම්මිකා වා උඤ්ඤොයො, උපවිකා වා උද්දොයො³, අඤ්ඤං වා පනස්සා⁴ති. අච ඛො තං භික්ඛවෙ මාලුචාඤ්ඤං නෙච මොඤ්ඤො භිලොයා, න මමො ඛාදොයා, න දච්චාභො භිලොයා, න වතකම්මිකා උඤ්ඤොයො, න උපවිකා උද්දොයො, ඤ්ඤං වා¹ පනස්සා. තං පාචුස්සකෙන මෙධෙන අභිසංචරිතං සම්මදෙච වරුලොයා. සාස්ස මාලුචාලතා තරුණො චූළකා ලොමසා විලම්බිතී, සා තං සාලං උපනිසෙවෙයා.

අච ඛො භික්ඛවෙ තස්මිං සාලෙ අභිවජ්ඣාය දෙවතාය එවම්ඤ්ඤං: “කිංඥු නාම තෙ භාගෙතො මිත්තාමිච්චා ඤ්ඤිතාලොභිතා ආරාමදෙවතා වතදෙවතා රුක්ඛදෙවතා ඕසධිතිණ්ණවතස්සත්ඤ්ඤා අභිවජ්ඣා දෙවතා මාලුචාඤ්ඤං අනාගතගතං සමපස්සාමානා සභිතමම සමාගමම එවං සමිස්සානෙත්ථ: මා හවං භාසි, මා හවං භාසි. අසොච නාමෙතං මාලුචාඤ්ඤං මොඤ්ඤො වා භිලොයා මමො වා ඛාදොයා දච්චාභො වා භිලොයා, වතකම්මිකා වා උඤ්ඤොයො, උපවිකා වා උද්දොයො, අඤ්ඤං වා පනස්සාති. ඥානො ඉමිස්සා මාලුචාලතාය තරුණොය චූළකාය ලොමසාය විලම්බිතීයා සමචස්සො”ති. සා තං සාලං අනුපරිහරෙයා, සා තං සාලං අනුපරිහරිත්ථි උපරි විටභිං කෙරෙයා, උපරි විටභිං කරිත්ථි ඕසතං ජනෙයා, ඕසතං ජනෙත්ථා භය තස්ස සාලස්ස මිහන්තා මිහන්තා ඛිත්ථි තෙ පදලොයා. අච ඛො භික්ඛවෙ තස්මිං සාලෙ අභිවජ්ඣාය දෙවතාය එවම්ඤ්ඤං: “ඉදං ඛො තෙ භාගෙතො මිත්තාමිච්චා ඤ්ඤිතාලොභිතා ආරාමදෙවතා වතදෙවතා රුක්ඛදෙවතා ඕසධිතිණ්ණවතස්සත්ඤ්ඤා අභිවජ්ඣා දෙවතා මාලුචාඤ්ඤං අනාගතගතං සමපස්සාමානා සභිතමම සමාගමම එවං සමිස්සානෙත්ථ: මා හවං භාසි, මා හවං භාසි. අසොච නාමෙතං මාලුචාඤ්ඤං මොඤ්ඤො වා භිලොයා මමො වා ඛාදොයා දච්චාභො වා භිලොයා වතකම්මිකා වා උඤ්ඤොයො උපවිකා වා උද්දොයො, අඤ්ඤං වා පනස්සාති, ගඤ්චාහං මාලුචාඤ්ඤො ඥානො තිස්සා කචුකා වෙදතා වෙදිතාම”ති.

එවමෙච ඛො භික්ඛවෙ සන්ති එකෙ සමණ චූළභික්ඛො එවංචාදිතො එව දිවසිතො: තස්මි කාමෙඤ්ඤ දෙතොති. තෙ කාමෙඤ්ඤ පාභව්‍යතං ආපජ්ජන්ති. තෙ මමාද්‍රිබ්බාහි පරිබ්බාජ්ජාහි පරිචාරෙත්ති. තෙ එවමානංඤ්ඤං:

1. මමො, සා.. භි සචරි
 2. මනදො, මිජ්ඣං.
 3. උද්දොයො, භි. කචරි.
 4. ඤ්ඤං, මජ්ඣං විජ්ජනි, සා. ඤ්ඤං වා, භි

“භවත් නභමක් බියපත්වා, භවත් නභමක් බියපත්වා. මොණරෙක් හෝ තෙල මාලුවා බිජු ගලන්නේ නම්, මුළුවක් හෝ බුදින්නේ නම්, ලැවිහිනි හෝ දවන්නේ නම්, වනකම් කරනුවෝ හෝ උදුරා ලත්තාහු නම්, වේයෝ හෝ කන්නාහු නම්, අබිජ හෝ වේ නම්, මහා මානු” යි. එතෙකුදු වුව මහණෙනි, මොණරෙක් හෝ ඒ මාලුවා බිජු හොම ගැලැගන්නේය මුළුවක් හෝ හො බුදින්නේ ය. ලැවිහිනි හෝ නො දවත්-නේය. වනකම්යෙහි තීහුකනයෝ හෝ හො උදුරාලන්නාහ. වේයෝ හෝ නොකන්නාහ. (එසින්) බිජයෙක් ම වෙයි. එ බිජු ප්‍රාමාණයමෙයො (වැසිකල මහමේ) විසින් මොනොවට වස්තා ලදුව මිතාකොට ම නැහෙත්-නේය. ඒ මාලුවාලිය (වැඩුණි) තරුණ ව මාදු ව බු ආති ව ඔබමොබ ලෙලෙන වෙයි. ඒ මාලුවා ලතා එ රුක් පිරිදැබ හෙවුනි වෙයි.

මහණෙනි, එසඳු එ රුක්හි අධිපති ව වනන දෙවුපුත්භව මෙසේ සිත් වෙයි: “ඒ භවත් භිත්‍රාමාතෘයන් හා නැසහළේ නැ වූ අරම්චාසි-දෙවියන් හා වනවැසිදෙවියෝ රුක්වැසිදෙවියන් හා ඔහුධාණ වනදෙවු රුක්හි නිවැසි දෙවියෝ මාලුවා ලියැ කිනම් අනාබියක් දක්මින් මුළුදී මෙසෙසින් අස්වැසුහු ද: “භවත් තොබානේ මැනැව, භවත් තො බානේ මැනැව. මොණරෙක් හෝ තෙල මාලුවාබිජය ගැලැගන්නේ නම්, මුළුවක් හෝ කන්නේ නම්, ලැවිහිනි හෝ දවන්නේ නම්, වන කැමියෝ හෝ උදුරා ලත්තාහු නම්, වේයෝ හෝ කන්නාහු නම්, අබිජ හෝ වේනම් මිතා මානු යි. තරුණ, මාදු, බු ආති, ඔබමොබ ලෙලෙන, මේ මාලුවා-ලතායෙහි පහසු හුවද වෙයි.” (මෙවන් සිත් වෙයි.) එ මාලුවාලිය එ රුක් වැලඳ ගනී. එ ලිය එ රුක් වැලඳගෙන මතුසෙහි (ඡත්‍රාකාරයෙන්) වෙලව කොට ගනී. මතුසෙහි වෙලව කොට ගෙන අවසන (යට බස්මින් අවට වසාගත් ලතාගුල්ම) උපදවයි. අවසන උපදවා එ රුක්හි යම් මහත් මහත් කඳ ආත් ද, ඒ කඳ පලාපිනයි. මහණෙනි, එසඳු එ රුක්හි අධිපති ව වනන දෙවිහට මෙසේ සිත් වෙයි: “ඒ භවත් භිත්‍රාමාතෘයන් හා නැසහළේ නැ වූ, අරම්චාසිදෙවියන් හා වනවැසිදෙවියෝ, රුක්වැසිදෙවියන් හා ඔහුධාණවනසපති වාසභයෙහි නිවැසි දෙවියෝ මාලුවාබිජයෙහි මේ අනාබිය දක්මින් මුළුදී මෙසේ අස්වැසුහු - භවත්, තොබානේ මැනැව, භවත් තොබානේ මැනැව. මොණරෙක් හෝ තෙල මාලුවා බිජය ගැලැගන්නේ නම්, මුළුවක් හෝ කන්නේ නම්, ලැවිහිනි හෝ දවන්නේ නම්, වනකැමියෝ හෝ උදුරාලන්නාහු නම් වේයෝ හෝ කන්නාහු නම්, අබිජ හෝ වේ නම් මහා මානු යි කියායි. මම (දත්) යම් කෙසෙසින් මාලුවාබිජහෙතුයෙන් දුක්, තිවු, කවුක වෙදනා පිදිම ද, (එසෙසින් එසේ අස්වැසුහු ය.)

මහණෙනි, එපරිදී ම ‘වස්තුකාම හා කෙලයකාමයෙහි දෙසෙක් නැති’ එවෙලාදී වූ, එව දුෂ්ටික වූ මහණ බමණු කෙතෙක් ආත. ඔහු වස්තුකාමයෙහි පියසුතු බවට පැමිණෙති. ඔහු මොළු බැදී තාපතපරිමු-ඡකාවන් හා ඉදුරන් පිතවයි. ඔහු මෙසේ බෙණෙති:

කීං - සුභාමී තෙ භොනෙතා සමණවුඤ්ඤා කාමෙසු අනාගතභයං සම්පණ්ණමානා කාමානං පහානමාහංසු, කාමානං පරිඤ්ඤං පඤ්ඤාපෙතති? 'සුඛො ඉමෙසා පරිබ්බාජිකාය තරුණාස මුදුකාය ලොමසාන බාහාය සම්ඵසෙසා'ති. තෙ කාමෙසු පානමානං ආපජ්ජන්ති. තෙ කාමෙසු පානමානං ආපජ්ජන්ති කායසා හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං මිතිපානං තීරයං උපපජ්ජන්ති. තෙ තත්ථ දුක්ඛා තිප්පා කට්ඨකා වේදනා වේදිඤ්ඤාති. තෙ එවමාහ සු: ඉදං ඛො භොනෙතා සමණවුඤ්ඤා කාමෙසු අනාගතභයං සම්පණ්ණමානා කාමානං පහානමාහංසු. කාමානං පරිඤ්ඤං පඤ්ඤාපෙතති. ඉමෙ හි මයං කාමභෙදා කාමතිදුකා දුක්ඛා තිප්පා කට්ඨකා වේදනා වේදිඤ්ඤාති. ඉදං චූළධම්ම භික්ඛවෙ ධම්මසමාදානං පච්චුප්පනානුක්ඛං. ආයතීං දුක්ඛවිපාකං.

4. කතමඤ්ඤා භික්ඛවෙ ධම්මසමාදානං පච්චුප්පනානුක්ඛං ඤ්ඤාති ආයතීඤ්ඤා දුක්ඛවිපාකං?

ඉධ භික්ඛවෙ එඤ්ඤාතී ආචරිතො හොති මුත්තාමායෙ භජ්ජාචරිතො ඛො. න එභිගදන්තිහො න තිට්ඨගදන්තිහො, න අභිකටං න උද්දාසා කටං න නිමිනනණං සාදියති. හො න කුමතිමුඛා පතිගණ්ඨාති, න බලොපිමුඛා පතිගණ්ඨාති, න එළකමිනතරං න දණ්ඩමිනතරං න මුසලමිනතරං න ද්විතං භුඤ්ජමානානං, න ගඛතිනියා න පායමානාය න පුරිසත්ත රගහාය, න සඛතිනාතිසු, න යත්ථි සා උපට්ඨිහො හොති, න යත්ථ මකඤ්ඤා සණ්ඨිසණ්ඨිවාරිණී, න මච්ඡං න මංසං. න සුරං න මේරයං න චූඤ්ඤාතං පිබ්බිති. -

මසා එකාගාරිකො වා හොති එකාලොපිකො, ද්වාගාරිකො වා හොති ද්වාලොපිකො, -පෙ- සත්තාගාරිකො වා හොති සත්තාලොපිකො. එකිකාපි දන්තියා යාපෙති, ද්විතිපි දන්තීභි යාපෙති -පෙ- සත්තනිපි දන්තීභි යාපෙති. එකානිකමපි ආහාරං ආහාරෙති, ද්වානිකමපි ආහාරං ආහාරෙති, -පෙ- සත්තානිකමපි ආහාරං ආහාරෙති. ඉති එවරූපං අභිමාසිකමපි පරියාගභත්තභොජනානුසොගමිනුසුත්තො විභරති.

‘ඒ හවත් මහණ බමුණෝ කාමයෙහි කිනම් අනාභියක් දක්මින් කාම ප්‍රභාණය කියද්දී, කාම සමික්‍රමය පනවද්දී ‘තරුණ, මෘදු, මූ දැති, මේ පරිමුඛකාවයේ බාතයෙහි පහසු හුවද වෙති’ යි (මේසේ බැණ) ඔහු කාමයෙහි පානව්‍යතාවට පැමිණෙයි. ඔහු කාමයෙහි (අභ්‍යාද පිසින්) පියයුතු බවට වැද කාලින් මරණින් මතුයෙහි අපාය වූ, දුගීති වූ, පිතිපාන වූ තිරයට එළඹෙයි. ඔහු ඒ නිරැහි තීව්‍ර, කවුක, දුබ්‍යවදනා පිළිගනී. (එසේ) ඔහු මේසේ කියයි: ඒ හවත් මහණබමුණෝ කාමයෙහි මේ අනාභිය දක්මින් කාමප්‍රභාණය කීයයි. කාමසමික්‍රමය පනවයි. මේ අපි කාම හෙතුයෙන් කාමනිදහසෙන් දුබ්‍ය, තීව්‍ර, කවුක වෙදනා පිළිගනී. මහණෙනි, මේ මෙවන්මන්හි සුව දෙන, මතු දුක් විපාක දෙන බමුණමාදන යයි කියනු ලැබේ.

4. මහණෙනි, මෙවන්මන්හිත් දුබ්‍යයක වූ මතුයෙහිත් දුබ්‍යවිපාක දයක වූ බමුණමාදන නම් කවරේ ය යත්:

මහණෙනි, මෙලොව ඇතැම් පුද්ගලයෙක් සෙලු වෙයි. කළ ආචාර ඇති වෙයි. (අකරකිය නිමි කල) අත ලෝනේ වෙයි. අතර පිණිස ‘එම්, වහන්සැ’යි කීකල නො එනු සිල් කොට ඇති වෙයි. ‘සිවුව, වහන්සැ’යි කීකල නොසිටුනු සිල් කොට ඇති වෙයි. ළඟට එළවූ අතර නො පිළිගනු වෙයි. උදෙසා කළ අතර නො පිළිගනු වෙයි. තිමිත්තුණ නො පිළිගනු වෙයි. හෙ කළමුපින් ගෙන දෙන අතර නො පිළිගනු වෙයි. හෙ සැල- මුඛින් ගෙන දෙන අතර නො පිළිගනු වෙයි. එළිපත අතර කොට දෙන අතර නො පිළිගනු වෙයි. දඹු අතර කොට දෙන අතර නො පිළිගනු වෙයි. මොහොල් අතර කොට දෙන අතර නො පිළිගනු වෙයි. වලදන දෙදෙනකුත් අතුරින් එකකු තැඟි දෙන අතර නො පිළිගනු වෙයි. ගැබ්ලිය දෙන අතර නො පිළිගනු වෙයි. කිරිපොවන්තිය දෙන අතර නො පිළිගනු වෙයි පුරුෂානතර ගත යන්ත්‍රය දෙන අතර නොපිළිගනු වෙයි. සමාදන් කොට පිසු කල දෙන අතර නො පිළිගනු වෙයි. යම් තැනෙක බලු එලඹ ගිටියේ තම් එහි දෙන අතර නො පිළිගනු වෙයි යම් තැනෙක මැසිමුළු ගලගල ව ගැඟිරෙන් තම් එහි දෙන අතර නො පිළිගනු වෙයි මිත්‍යා නො පිළිගනු වෙයි. මාංශ නො පිළිගනු වෙයි. රත නො බොනු වෙයි. මෙර නො බොනු වෙයි. සොච්ච නො බොනු වෙයි.

හෙ එක් ගෙගෙකින් පිඹු ලැබ තවත්තේ හෝ වෙයි. එක් ආලොප- ගෙකින් ගැපෙන්නේ හෝ වෙයි. දෙගෙකකින් පිඹු ලැබ තවත්තේ හෝ වෙයි. ආලොප දෙකකින් ගැපෙන්නේ හෝ වෙයි. ... සත්ගෙකකින් පිඹු ලැබ තවත්තේ හෝ වෙයි. ආලොපතෙකකින් ගැපෙන්නේ හෝ වෙයි එක් දුක්තෙකකින් (එක් බන්තැවියකින්) ගැපෙයි දෙ දුක්තෙකකින් ගැපෙයි ... සත් දුක්තෙකකින් ගැපෙයි. එක් දවසක් ද හැර ගත්තා අතර වලද කෙරෙයි. දෙදවසක් ද හැර ගත්තා අතර වලද කෙරෙයි ... සත්දවසක් ද හැර ගත්තා අතර වලද කෙරෙයි මේසේ මේබදු අඩමකක් අතර කොට ගත්තා අතර දු සි මාරතකක හොඳතෙහෙහි ගෙදුණේ වෙතෙයි.

සො සාකහනකඛා වා හොති සාමාකහනෙධා වා හොති තිචාරහනෙධා වා හොති දද්දුලහනකඛා¹ වා හොති හට්ඨනෙධා වා හොති කණ්ඨනකඛා වා හොති ආවාමිහනෙධා වා හොති පිඤ්ඤකහනෙධා වා හොති තිණ්ඨනකඛා වා හොති ගොමගහනෙධා වා හොති. චතමුලප්පාතාරේ වා යාපෙති පට්ඨනප්පකොඪී.

හො සාණාතිපි ඛාරෙති මසාණාතිපි ඛාරෙති ඡමදුස්සාතිපි ඛාරෙති පංඤ්ඤාතිපි ඛාරෙති තීර්ථාතිපි ඛාරෙති අජ්නාතිපි² ඛාරෙති අජ්නකම්පමපි³ ඛාරෙති කුසචිරමපි ඛාරෙති වාකචිරමපි ඛාරෙති ඵලකචිරමපි ඛාරෙති කෙසකමලමපි ඛාරෙති වාලකමලමපි ඛාරෙති උලුකපකමපි ඛාරෙති. කෙසමස්සලොචකොපි හොති කෙසමස්සලොචනානුගොගමනුසුතෙතා. උබ්බට්ඨකොපි හොති ආසතපට්ඨකම්පෙතා.⁴ උකකුට්ඨකොපි හොති උකකුට්ඨකපඛානානුගොගමනුසුතෙතා,⁵ කණ්ඨකපසසසිකොපි හොති කණ්ඨකපසසසෙ සෙග්ගං කපොඪී. සාගතපිඨකමපි උදකොථෙතණානුගොගමනුසුතෙතා විහරති.

ඉති එචරාපං අනෙකපිඨිතං කායස්ස ආනාපතපරිනාපනානුගොගමනුසුතෙතා විහරති. සො කායස්ස ගෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං පිහිටාතං නිරයං උපපජ්ජති.⁶ ඉදං චූළධම්මසමාදානං පච්චුපපනනදුක්ඛං ආයතීඤ්ඤා දුක්ඛපිපාකං.

6. කතමඤ්ඤා භික්ඛවෙ ධම්මසමාදානං පච්චුපපනනදුක්ඛං ආයතීං සුඛච්චකං?

ඉධ භික්ඛවෙ එකවෙචා පකතීයා තිබ්බරතජාතිකො හොති. සො අභික්ඛණං රහජං දුක්ඛං දෙමනස්සං⁷ පටිසංවෙදෙති. පකතීයා තිබ්බදොසජාතිකො කොති, සො අභික්ඛණං දෙසජං දුක්ඛං දෙමනස්සං පටිසංවෙදෙති. පකතීයා තිබ්බමොහජාතිකො හොති, සො අභික්ඛණං මොහජං දුක්ඛං දෙමනස්සං⁷ පටිසංවෙදෙති. සො යනාපි දුක්ඛිත සනාපි දෙමනස්සං⁸ අස්සමුඛො⁹ රුදමානො¹⁰ පරිපුණ්ණො පරිසුද්ධිං බ්‍රහ්මචරිතං වරති. සො කායස්ස ගෙද පරමමරණා සුගතීං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති. ඉදං චූළධම්මසමාදානං පච්චුපපනනදුක්ඛං ආයතීං සුඛච්චකං.

7. කතමඤ්ඤා භික්ඛවෙ ධම්මසමාදානං පච්චුපපනනසුඛඤ්ඤාච ආයතීඤ්ඤා සුඛච්චකං?

1. ගද්දුල, සි. 2. අජ්නමිපි, මජ්ඣ. අජ්ජිනානිපි, සො.
 3. අජ්නකම්පමපි, සි. අජ්ජිනකම්පමපි, සො.
 4. ආසතපට්ඨකම්පෙතාපි, සො. 5. උකකුට්ඨකපඛානානුසුතෙතා, සි. කපඵචි.
 6. උපපජ්ජති, භි. 7. දුක්ඛදෙමනස්සං, සි. කපඵචි.
 8. දෙමනස්සෙතානුගොගො සමාදානො, සො. 9. අසුඤ්ඤාමොචි, මජ්ඣ. සො.
 10. චෙදමානො, සො.

හේ පලා වළඳන්තේ හෝ වෙයි. බිඞ්නමු වළඳන්තේ හෝ වෙයි. හුරුතැල් වළඳන්තේ හෝ වෙයි. සමිකඛ වෑහාර වළඳන්තේ හෝ වෙයි ලකටු වළඳන්තේ හෝ වෙයි. කුචු වළඳන්තේ හෝ වෙයි. දමුඛත් වළඳන්තේ හෝ වෙයි. පුනකු වළඳන්තේ හෝ වෙයි. තණ වළඳන්තේ හෝ වෙයි. ගොම වළඳන්තේ හෝ වෙයි. භුවටුගෙන් හිලුණු එල වළඳ කරන සුලු වූයේ, වහ මුලුළු අහර කොට ඇතියේ ද යාපෙයි.

හෙ හණ්වෑහාරි ද දරයි. මුහුහණ්වෑහාරි ද දරයි. මිනියෙන් මුදහල පිඹි ද දරයි. පත්තපිඹි ද දරයි. රාක්සුඹි ද දරයි. අසුත්මුවසමි ද දරයි. කුරසහිත අසුත්මුවසමි ද දරයි. කුසවෑහාරි ද දරයි. කෙඳිවෑහාරි ද දරයි. ලීපත් වෑහාරි ද දරයි. කෙසකමලය ද දරයි. අස්ලොමිකමලය ද දරයි. මහමුහුණු පියාපභුදු දරයි. හිසකේ රවුළු උදුරනුයේ හිසකේ රවුළු උදුරන වනෙහි ගෙදුණේ වෙයි. අසුත් පිඹිකෙව් කෙලේ, උඹුහුරු ව සිටුනේ වෙයි. උක්කුඹුක ව (උලුළුයෙන්) හිද තවුස්වාර වෑසිමෙහි ගෙදුණේ උලුළුයෙන් හිදුනේ ද වෙයි. කටු ඇතියෙහි වෑහිරෙන්තේ ද වෙයි. කටුඇතියෙහි ගහන ද කෙරෙයි. සවස තුන්වනු කොට තෙවරක් දියට බෑසිම වනෙහි ගෙදුණේ වෙයි.

මෙසේ මෙබඳු අනෙකප්‍රකාර වූ කය (තෑවීමෙහි භාන්පස තෑවීමෙහි) ගෙදුණේ වාස කෙරෙයි. හේ කාචුත් මරණින් මතුගෙහි අපාස වූ, දුගීති වූ, විහිපාත වූ, තිරයව පෑමිණෙහි මහණෙහි, මෙ වතාහි මෙවත්මන්හි දුක් දෙන්නා වූ ද, මතුගෙහි දුක් පිපාක දෙන්නා වූ ද කමිසමාදානස හි කියනු ලැබේ

6. මහණෙහි, මෙ වත්මනු දුඛදායක වූත්, මතු අතාගෙහි සුඛ පිපාකදායක වූත් ධර්මසමාදාන නමි කවරේ ය යත්:

මහණෙහි, මෙ ලොව ඇතැම් සුද්ගලයෙන් ප්‍රකෘතීන් තියුණු රුග ගහි ඇති වෙයි. හේ නිතොර (ඇදුරු වත්තොරුන්ගේ දචුළුමි කිසා) රුගයෙන් හටගන්නා දුක්දෙමිතස් විදුනේ ය. ප්‍රකෘතීන් තියුණු ජෛම ගහි ඇති වෙයි. හේ තරතුරු ජෛමයෙන් හටගන්නා දුක්දෙමිතස් විදුනේ ය. ප්‍රකෘතීන් තියුණු මොහගහි ඇති වෙයි. හේ තරතුරු මොහයෙන් හටගන්නා දුක්දෙමිතස් විදුනේ ය. හේ සහගිග දුක් ඇතිව ද, සහගිය දෙමිතස් ඇතිව ද, කඳුළුමුහු මුහුණු ඇතිව හඬනුයේ පරිසුණි පරිභුදා චුකමි-වග්ගිය සුරයි. හේ කාචුත් මරණින් මතුගෙහි සුගීසගලෝ එළමෙත්තේ ය. මහණෙහි, මෙ වතාහි මෙවත්මන්හි දුක් දෙන මතු අතාගෙහි සුඛවිපාක දෙන ධර්මසමාදානස හි කියනු ලැබේ.

7. මහණෙහි, මෙවත්මන්හිදු සුඛ දෙන්නා වූ, මතු අතාගෙහිදු සුඛ පිපාකදායක වූ ධර්මසමාදාන නමි කවරේ ය යත්:

ඉඛ භික්ඛවෙ ඵකවෙචා පසුභියා ත තිබ්බරුහජාතිමකා හොති, සො ත අභික්ඛණං රුහජං දුක්ඛං දොමනස්සං පටිසංවෙදෙති. පසුභියා ත තිබ්බදොසජාතිකො හොති, සො ත අභික්ඛණං දොසජං දුක්ඛං දොමනස්සං පටිසංවෙදෙති. පසුභියා ත තිබ්බමොහජාතිකො හොති, සො ත අභික්ඛණං මොහජං දුක්ඛං දොමනස්සං පටිසංවෙදෙති.

සො විවිච්චෙච කාමෙහි විවිච්ච අකුසලෙහි ධම්මෙහි සට්ඨකස්සං සච්චාරං විචෙකජං පිඨිසුඛං පඤ්ඤාං ක්ඛානං උපසම්පජ්ජ විහරති. විතකක-විචාරනං චූළඛමමසමාදානං සම්පසාදනං වෙතසො ඵකොදිභාවං අවිතකකං අච්චාරං සමාධිජං පිඨිසුඛං දුතියං ක්ඛානං¹ උපසම්පජ්ජ විහරති. පිඨියා ච විරුකා උපෙඛකො ච විහරති සහො ච සම්පජානො, සුඛඤ්ච කායෙත පටිස වෙදෙති යං තං අරියා ආවික්ඛන්ති 'උපෙඛකො' සඨිමා සුඛවිභාරී'ති තතියං ක්ඛානං උපසම්පජ්ජ විහරති. සුඛස්ස ච පනානා දුක්ඛස්ස ච පනානා පුලබ්බමි සොමනස්ස දොමනස්සානං අත්ඛිකමා² අදුක්ඛං අසුඛං උපෙඛකා-සත්ථාරිසුද්ධිං මතුචං ක්ඛානං උපසම්පජ්ජ විහරති. සො කායස්ස හෙද පරම්මරණං සුගතියං සත්ථං ලොකං උපපජ්ජති. ඉදං චූළඛමම භික්ඛවෙ ධම්මසමාදානං පච්චුප්පන්තසුඛඤ්චෙච ආයතීඤ්ච සුඛවිජාකං.

ඉමාති ඛො භික්ඛවෙ මතතාරි ධම්මසමාදානාතීති.

ඉදමචොච භගවා. අත්තමනා තෙ භික්ඛු භගවතො හාසිතං අභිනිඤ්ජන්ති.

චූළඛමමසමාදානසුත්තං පඤ්චමං.

1 දුතියරුහකං - ටො - මතුචකිං, සෘ. 2 උපෙඛකො මජ්ඣ. සෘ. PTS. 3 අත්ඛමා, මජ්ඣ.

මහණෙනි, මෙලොව ඇතැම් පුද්ගලයෙක් ප්‍රකෘතීන් තිසුණු රාග සැඟවී ඇති නො වෙයි. හේ කරතුරු රුහල් ද්‍රාව්‍යදෘෂ්ටිතයා නොවීදු-
නේ ය. ප්‍රකෘතීන් තිසුණු ද්‍රෝණ සැඟවී ඇති නො වෙයි. හේ කරතුරු
ද්‍රෝණයෙන් හටගත්තා දුක්දෙමිතස් නොවීදුනේ ය. ප්‍රකෘතීන් තිසුණු
මොහ සැඟවී ඇති නො වෙයි. හේ කරතුරු මොහයෙන් හටගත්තා
දුක්දෙමිතස් නොවීදුනේ ය.

හේ කාමයෙන් වෙන් ව ම, අකුසල් දහමින් වෙන් ව සවිතකී,
සවිචාර, විවෙකජ, ප්‍රීතිසුඛ ඇති ප්‍රථමධ්‍යාන උපයා වාස කෙරෙයි.
විතකීවිචාරයන් සන්තිදීමෙන් සියසතන්ති සම්ප්‍රසාද ඇති, විනේතකාල-
භාම ඇති, අවිතකී, අවිචාර, සමාධිජ, ප්‍රීතිසුඛ ඇති ද්විතීයධ්‍යාන උපයා
වාස කෙරෙයි. ප්‍රීති විරුගයෙහුදු උපෙක්‍ෂක ව ද සමාතිමේන් ව සම්ප්‍රඥන
ඇති ව වාස කෙරෙයි. අංගීෂය් යම් ධ්‍යානයක් ගෙන “ඒ උපෙක්‍ෂක,
සමාතිමේන් පුද්ගල සුඛවිහාර ඇතියේ ය”යි බ්‍රහ්මණද්ද, ඒ තෘතීයධ්‍යාන
උපයා වාස කෙරෙයි. සුඛය හා දුඛයාගේ ප්‍රකාණයෙන් පලමු ම
සොම්නස්දෙමිතසුත් පතව යාමේන් අදුඛ වූ අසුඛ වූ උපෙක්‍ෂායෙන්
ජනිත සමාතිපටිඉද්ධි ඇති චතුර්ධ්‍යාන උපයා වාස කෙරෙයි. හේ
කාබුත් මරණින් මතුයෙහි සුභිෂභ බ්‍රහ්මලොව කරු ඵලබ්ධි. මහණෙනි,
මෙ මෙමන්මන්හි සුඛදයක වූත්, මතු අනාගෙහි සුඛවිපාකදයක වූත්
ධර්මසමාදාන යයි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, මොහු ධර්මසමාදානයෝ සතර දෙනෙකු වදල හේක.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේසුත් වදලහේක. හටගත් සොම්නස් ඇති ඒ
මහණහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ භාෂිතය සතුටින් පිළිගත්ත.

මුලධර්මසමාදානසූත්‍රය පස් වැනි යි.

1. 5. 6.

මහාධම්මසමාදානසුත්තං

1. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා: සාවන්ද්‍රියං විතරති ජේතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරුමෙ. තත්‍ර ඛො භගවා හික්ඛු ආමනොසී: හික්ඛවො'ති. හදනොති'ති හෙ හික්ඛු භගවතො පච්චස්සොසුං. භගවා එතදවොච:

2. යෙභුයෙසන හික්ඛවෙ සත්තා එවංකාමා එවංඡන්දු එවංඅභිසායා: අභො චත අතිට්ඨා අකන්තා අමතාපා ධම්මා පරිභායෙය්‍යං, ඉට්ඨා කන්තා මතාපා ධම්මා අභිවච්ඡෙසස්සන්ති. තෙසං හික්ඛවෙ සත්තාතං එවංකාමාතා එවංඡන්දුතං එවංඅභිසායානාං අතිට්ඨා අකන්තා අමතාපා ධම්මා අභිවච්ඡන්ති, ඉට්ඨා කන්තා මතාපා ධම්මා පරිභායන්ති. තත්‍ර ධුමෙත හික්ඛවෙ¹ කං හෙඬුං පච්චිටාති². "භගවංචුලකා නො භනොති ධම්මා භගවංතෙතතිකා භගවංපටිසරණං. සාධු චත භනොති³ භගවන්තංයෙව⁴ පටිභාදු එතස්ස භාතිතස්ස අනේවා. භගවතො සුචා: හික්ඛු ධාරෙස්සන්ති"ති. තෙන හි හික්ඛවෙ සුඤ්චා, සාධුකං මනසි කරොථ, භාසිස්සාමිති. එවං භනොති ඛො තෙ හික්ඛු භගවතො පච්චස්සොසුං. භගවා එතදවොච:

3. ඉධ හික්ඛවෙ අස්සුතවා පුච්ඡන්තො අරියානං අදස්සාචී අරිය-ධම්මස්ස අකොච්ඡෙද අරියධම්මෙ අචිනිතො, සපපුරිසානං අදස්සාචී සපපුරිස-ධම්මස්ස අකොච්ඡෙද සපපුරිසධම්මෙ අචිනිතො සෙච්චතඛෙධ ධම්මෙ න ජානාති, අසෙච්චතඛෙධ ධම්මෙ ත ජානාති, හජ්ඣඛෙධ ධම්මෙ න ජානාති, අහජ්ඣඛෙධ ධම්මෙ න ජානාති. සො සෙච්චතඛෙධ ධම්මෙ අජානනො අසෙච්චතඛෙධ ධම්මෙ අජානනො, හජ්ඣඛෙධ ධම්මෙ අජානනො අහජ්-චතඛෙධ ධම්මෙ අජානනො, අසෙච්චතඛෙධ ධම්මෙ සෙච්චති සෙච්චතඛෙධ ධම්මෙ න සෙච්චති, අහජ්ඣඛෙධ ධම්මෙ හජ්ඣති, හජ්ඣඛෙධ ධම්මෙ න හජ්ඣති. තස්ස අසෙච්චතඛෙධ ධම්මෙ සෙච්චතො ඡෙච්චතඛෙධ ධම්මෙ අසෙච්චතො, අහජ්ඣතඛෙධ ධම්මෙ හජ්ඣතො හජ්ඣතඛෙධ ධම්මෙ අහජ්ඣතො අතිට්ඨා අකන්තා අමතාපා ධම්මා අභිවච්ඡන්ති. ඉට්ඨා කන්තා මතාපා ධම්මා පරිභායන්ති. කං කිස්ස හෙඬු? එවං ඡෙතං හික්ඛවෙ හොති යථා තං අචිද්දසුතො.

1. තත්‍ර හික්ඛවෙ, සී. 2. තං කිස්සහෙඬු, සා: 3. සාධු භනොති, සී.
4. භගවන්තංයෙඤ්ච, චූ සී මජ්ඣං. සා: PTS.

1. 5. 6.

මහාධම්මසමාදාන සූත්‍රය.

1. මු) පිසින් මෙසේ අසනලදී: එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භාවාත්තුවර සම්පයෙහි සේනවත නම් වූ අනේවච්චු මහසිටාණන්සේ ආරාමයෙහි වැඩවැස කුරන සේක. එකල භාග්‍යවතුන් වහන්සේ 'මහණෙනි'යි හිසුන් ඇමැතුණේක. ඒ හිසුනු 'වහන්සා' යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්හ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වදලසේක:

2. මහණෙනි, සත්‍යයෝ "අනිච්ච, අකාන්ත, අමනාප, ධර්මයෝ පිරිහී යෙත්වා - ඉඡට, කාන්ත, මනාප, ධර්මයෝ වෙසෙසින් වැඩියෙත්වා"යි බෙහෙවින් මෙසේ කැමැතියහ. මෙසේ සඳ ඇතියහ. මෙසේ අධිප්‍රාය ඇතියහ. මහණෙනි, මෙසේ කැමැති, මෙසේ සඳ ඇති, මෙසේ අධිප්‍රාය ඇති ඒ සත්‍යයනට අනිච්ච, අකාන්ත, අමනාප ධර්මයෝ වැඩෙත්. ඉඡට, කාන්ත, මනාප ධර්මයෝ පිරිහෙත් මහණෙනි, එකරුණෙහි තෙපි කිනම් හෙතුවන් ප්‍රත්‍යය කොට ගත්ව? "වහන්ස, අපගේ ධර්මයෝ භග්‍යවතුන් වහන්සේ මුල් කොට ඇතියහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙතා කොට ඇතියහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙරෙහි පිළිසරණ ඇතියහ. වහන්ස, අගද සිටුම්භ: තෙල භාග්‍යයාගේ අභි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ම වැටසේවා. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ බස් අසා හිසුනු ධරත්තාහ." එසේ තම මහණෙනි, අසව, මනාකොට මෙනෙහි කරව. කියමිත. 'වහන්ස, එසේ ය' යි ඒ හිසුනු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්හ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වදලහ:

3. මහණෙනි, මෙලොව (බුද්ධාදී) ආරාධිතන් නො දක්නාසුලු, ආරාධි ධර්මයෙහි අදක්‍ෂ, ආරාධිධර්මයෙහි අවිනිත, (බුද්ධාදී) සත්පුරුෂාන් නො දක්නාසුලු, සත්පුරුෂධර්මයෙහි අදක්‍ෂ, සත්පුරුෂධර්මයෙහි අවිනිත අශ්‍රාතවත් පාච්ඡන්ත සෙවියසුතු දහම් නො දන්නේ ය. නොසෙවියසුතු දහම් නො දන්නේ ය. හජන කලසුතු ධර්ම නො දන්නේ ය. හජන නො කලසුතු ධර්ම නො දන්නේ ය. හේ සෙවියසුතු ධර්ම නො දන්මින් නොසෙවියසුතු ධර්ම නො දන්මින් හජන කලසුතු ධර්ම නො දන්මින් හජන නොකලසුතු ධර්ම නො දන්මින්, නොසෙවිය සුතු ධර්ම සෙවුනේ ය. සෙවියසුතු ධර්ම නොසෙවුනේ ය. හජන නොකලසුතු ධර්ම හජන කරන්නේ ය. හජන කලසුතු ධර්ම හජන නො කරන්නේ ය. නොසෙවියසුතු දහම් සෙවුනා, සෙවියසුතු දහම් නොසෙවුනා, හජන කලසුතු දහම් හජන නො කරන, හජන නොකලසුතු දහම් හජන කරන ඒ අශ්‍රාතවත් පාච්ඡන්තයාහට අනිච්ච, අකාන්ත, අමනාප ධර්මයෝ වෙසෙසින් වැඩියෙති. ඉඡට, කාන්ත, මනාප ධර්මයෝ පිරිහියෙති. ඒ කවර හෙහිත ගත්: මහණෙනි, අනිඛාල පාච්ඡන්තයාහට යම්බඳු (හෙතුයෙන්) වේ ද, තෙල එබඳු ම වෙයි

4. සුතවා ච බො භික්ඛවෙ අරිහසාවග්ගො අරියානං දසොච්චි අරිය-
ධම්මස්ස කොච්ඡෙදො අරියධම්මෙ සුචිතීතො, සප්පුරියානං දසොච්චි සප්පුරිය-
ධම්මස්ස කොච්ඡෙදො සප්පුරියධම්මෙ සුචිතීතො සෙවිතඛෙඛ ධම්මෙ පජාතාති¹
අසෙවිතඛෙඛ ධම්මෙ පජාතාති, හජිතඛෙඛ ධම්මෙ පජාතාති අහජිතඛෙඛ
ධම්මෙ පජාතාති. සො සෙවිතඛෙඛ ධම්මෙ පජාතනො² අසෙවිතඛෙඛ
ධම්මෙ පජාතනො, හජිතඛෙඛ ධම්මෙ පජාතනො අහජිතඛෙඛ
ධම්මෙ පජාතනො, අසෙවිතඛෙඛ ධම්මෙ න සෙවති, සෙවිතඛෙඛ ධම්මෙ
සෙවති. අහජිතඛෙඛ ධම්මෙ න හජති, හජිතඛෙඛ ධම්මෙ හජති. තස්ස
අසෙවිතඛෙඛ ධම්මෙ අසෙවිතො සෙවිතඛෙඛ ධම්මෙ සෙවිතො, අහජි-
තඛෙඛ ධම්මෙ අහජිතො හජිතඛෙඛ ධම්මෙ හජිතො, අනිට්ඨා අකන්තා
අමනාපා ධම්මා පරිහාසනති. ඉට්ඨා කන්තා මනාපා ධම්මා අභිචක්ඛන්ති.
තං කිස්ස හෙතු? එවං හෙතං භික්ඛවෙ හොති යථා තං අභිද්දසුතො.

5. වතතාරිමාති භික්ඛවෙ ධම්මසමාදානාති. කතමාති වතතාරි?

අපච්චි භික්ඛවෙ ධම්මසමාදානං පච්චුසානනදුක්ඛඤ්චව ආයතිඤ්ච
දුක්ඛ විපාකං. අපච්චි භික්ඛවෙ ධම්මසමාදානං පච්චුසානනසුඛං ආයතිං
දුක්ඛවිපාකං අපච්චි භික්ඛවෙ ධම්මසමාදානං පච්චුසානනදුක්ඛං ආයතිං
සුඛවිපාකං. අපච්චි භික්ඛවෙ ධම්මසමාදානං පච්චුසානනසුඛඤ්චව
ආයතිඤ්ච සුඛවිපාකං.

6. තත්ථ භික්ඛවෙ යද්දිදං³ ධම්මසමාදානං පච්චුසානනදුක්ඛඤ්චව
ආයතිඤ්ච දුක්ඛවිපාකං, තං අච්චො⁴ අච්චොගතො යථාභුතං නිසාජාතාති.
ඉදං බො ධම්මසමාදානං පච්චුසානනදුක්ඛඤ්චව ආයතිඤ්ච දුක්ඛ-
විපාකනති. තං අච්චො අච්චොගතො යථාභුතං අසාජාතො තං සෙවති,
තං න පරිචජෙති. තස්ස තං සෙවතො තං අපරිචජ්ජයතො අනිට්ඨා
අකන්තා අමනාපා ධම්මා අභිචක්ඛන්ති. ඉට්ඨා කන්තා මනාපා ධම්මා
පරිහාසනති තං කිස්ස හෙතු? එවං හෙතං භික්ඛවෙ හොති යථා තං
අභිද්දසුතො.

7. තත්ථ භික්ඛවෙ යද්දිදං³ ධම්මසමාදානං පච්චුසානනසුඛං ආයතිං
දුක්ඛ විපාකං, තං අච්චො අච්චොගතො යථාභුතං නිසාජාතාති. ඉදං බො
ධම්මසමාදානං පච්චුසානනසුඛං ආයතිං දුක්ඛවිපාකනති. තං අච්චො
අච්චොගතො යථාභුතං අසාජාතො තං සෙවති, තං න පරිචජෙති.
තස්ස තං සෙවතො තං අපරිචජ්ජයතො අනිට්ඨා අකන්තා අමනාපා
ධම්මා අභිචක්ඛන්ති ඉට්ඨා කන්තා මනාපා ධම්මා පරිහාසනති. තං කිස්ස
වහෙතු? එං හෙතං භික්ඛවෙ හොති යථා තං අභිද්දසුතො.⁵

1. ජාතාති, මජ්ඣං. සො. 2. ජාතනො, මජ්ඣං. සො.
3. යද්දිදං, මජ්ඣං. සො PTS. 4. අච්චො, සො. 5. අභිද්දසුතොති, සො.

4. මහණෙනි, ආයතීයන් දක්නාසුලු, ආයතීධර්මයෙහි දක්ෂ, ආයතී-
ධර්මයෙහි සුචිත, සත්පුරුෂයන් දක්නාසුලු, සත්පුරුෂධර්මයෙහි දක්ෂ,
සත්පුරුෂ ධර්මයෙහි සුචිත, ශ්‍රාවණින් ආයතීශ්‍රාවණ සෙවියයුතු දහම්
දන්නේ ය. නොසෙවියයුතු දහම් දන්නේ ය. හර්ත කලයුතු දහම් දන්නේ ය.
හර්ත නොකලයුතු දහම් දන්නේ ය. හේ සෙවියයුතු දහම් දනිමින් නො-
සෙවියයුතු දහම් දනිමින්, හර්ත කලයුතු දහම් දනිමින් හර්ත නො-
කලයුතු දහම් දනිමින්, නොසෙවියයුතු දහම් නොසෙවුනේ ය. සෙවියයුතු
දහම් සෙවුනේ ය. හර්ත නොකලයුතු දහම් හර්ත නො කරන්නේ ය.
හර්ත කලයුතු දහම් හර්ත කරන්නේ ය. නොසෙවියයුතු දහම් නො-
සෙවුනා සෙවියයුතු දහම් සෙවුනා, හර්ත නො කලයුතු දහම් හර්ත
නොකරන, හර්ත කලයුතු දහම් හර්ත කරන ඒ ආයතීශ්‍රාවණයාහට
අනිෂට, අකාන්ත, අමනාප ධර්මයෝ පිරිහියෙහි. ඉෂට, කාන්ත, මනාප
ධර්මයෝ වැඩියෙහි. ඒ කවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, ප්‍රශංසා මුඛිආභි
පණ්ඩිතයාහට යම්බඳු (හෙතුයෙක්) වේ ද, තෙල එබඳු ම වෙයි.

5. මහණෙනි, මේ ධර්මසමාදානයෝ සතර දෙනෙකි. කවර සතර
දෙනෙක යත්:

මහණෙනි, මෙවන්මන්හිදු දුක්දෙන මතු අතායෙහි දු දුක්විවා දෙන
ධර්මසමාදානයෙක් ඇත. මහණෙනි, මෙවන්මනු සුම දෙන, මතු අතායෙහි
දු:බවිපාක දෙන ධර්මසමාදානයෙක් ඇත. මහණෙනි, මෙවන්මනු දුක්
දෙන, මතු අතායෙහි සුබවිපාක දෙන ධර්මසමාදානයෙක් ඇත. මහණෙනි
මෙවන්මනුයෙහි සුම දෙන, මතු අතායෙහි සුබවිපාක දෙන ධර්මසමාදාන-
යෙක් ඇත.

6. මහණෙනි, එ ධර්මසමාදානයන් කෙරෙහි මෙවන්මනු දු:බදයක
මතු අතායෙහි දු:බවිපාකයක වූ යම් ධර්මසමාදානයෙක් (ප්‍රාණවධාදී
ධර්මයන්ගේ ශ්‍රතණයෙක්) ඇද්ද, එය අවිද්‍යායෙන් සම්නාගත විචිත්
නො වූ පුද්ගල "මේ ධර්මසමාදානය නම් මෙවන්මනු දුක් දෙන්නා වූ ද, මතු
අතායෙහි දු:බවිපාක දෙන්නා වූ ද එකකැයි ඇතිසැටි නො දන්නේ ය.
අවිද්‍යාසම්නාගත අවිචිත් පුද්ගල ඒ ධර්මසමාදානය යාපාවයෙන් නො-
දන්නේ එය සෙවුනේ ය, එය නො හරනේ ය. ඒ ධර්මසමාදාන සෙවුනා, එය
නො හරනා, ඔහට අනිෂට, අකාන්ත, අමනාප ධර්මයෝ වෙසෙසින් වැඩෙත්.
ඉෂට, කාන්ත, මනාප, ධර්මයෝ පිරිහියෙහි. ඒ කවර හෙයින් යත්: මහණෙනි
අවිචිත්තට යම් බඳු (හෙතුයෙක්) වේ ද, තෙල එබඳු ම වෙයි.

7. මහණෙනි, ඒ ධර්මසමාදානයන් කෙරෙහි මෙවන්මන්හි සුබ වූ
මතු අතායෙහි දු:බවිපාක වූ යම් ධර්ම සමාදානයෙක් ඇද්ද, අවිද්‍යායෙන්
සම්නාගත අවිචිත් පුද්ගල "මේ ධර්ම සමාදානය නම්, ප්‍රශංසාපන්නසුබ ය,
අතාය න දු:බවිපාක ය" කියා එය යාපාවයෙන් නො දන්නේ ය. අවිද්‍යා-
ගත විද්‍යානැති පුද්ගල එය ඇතිසැටි නො දන්නේ එය සෙවුනේ ය.
එය නොහරනේ ය. එය සෙවුනා, එය නො හරනා ඔහට අනිෂට, අකාන්ත,
අමනාප ධර්මයෝ වෙසෙසින් වැඩෙත්. ඉෂට, කාන්ත, මනාප, ධර්මයෝ
පිරිහියෙහි. ඒ කවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, අවිචිත්තට යම්බඳු (හෙතු
යෙක්) වේ ද, තෙල එබඳු ම වෙයි

8. තහු භික්ඛවෙ යද්දං¹ ධම්මසමාදානං පච්චුසානනදුක්ඛං ආයතිං සුඛවිපාකං, තං අච්චා² අච්ඡාගතො යථාභුතං නපජානාති: ඉදං ඛො ධම්මසමාදානං පච්චුසානනදුක්ඛං ආයතිං සුඛවිපාකනති. තං අච්චා අච්ඡාගතො යථාභුතං අපජානතො තං න සෙවති, තං පරිවජේති. තස්ස තං අසෙවතො තං පරිවජ්ජයතො අනිට්ඨා අකන්තා අමනාපා ධම්මා අභිවඩ්ඪන්ති. ඉට්ඨා කන්තා මනාපා ධම්මා පරිහායන්ති. තං කිස්ස හෙතු? එවං හෙතං භික්ඛවෙ හොති යථා තං අච්ඡුසුතො.

9. තහු භික්ඛවෙ යද්දං ධම්මසමාදානං පච්චුසානන සුඛඤ්චව ආයතිඤ්ච සුඛවිපාකං,³ තං අච්චා අච්ඡාගතො යථාභුතං නපජානාති: ඉදං ඛො ධම්මසමාදානං පච්චුසානනසුඛඤ්චව ආයතිඤ්ච සුඛවිපාකනති. තං අච්චා අච්ඡාගතො යථාභුතං අපජානතො තං න සෙවති, තං පරිවජේති. තස්ස තං අසෙවතො තං පරිවජ්ජයතො අනිට්ඨා අකන්තා අමනාපා ධම්මා අභිවඩ්ඪන්ති. ඉට්ඨා කන්තා මනාපා ධම්මා පරිහායන්ති. තං කිස්ස හෙතු? එවං හෙතං භික්ඛවෙ හොති යථා තං අච්ඡුසුතො.

10. තහු භික්ඛවෙ යද්දං ධම්මසමාදානං පච්චුසානනදුක්ඛඤ්චව ආයතිඤ්ච දුක්ඛවිපාකං, තං ච්චා⁴ ච්ඡාගතො යථාභුතං පජානාති: ඉදං ඛො ධම්මසමාදානං පච්චුසානනදුක්ඛඤ්චව ආයතිඤ්ච දුක්ඛ විපාකනති. තං ච්චා ච්ඡාගතො යථාභුතං පජානතො තං න සෙවති, තං පරිවජේති. තස්ස තං අසෙවතො තං පරිවජ්ජයතො අනිට්ඨා අකන්තා අමනාපා ධම්මා පරිහායන්ති. ඉට්ඨා කන්තා මනාපා ධම්මා අභිවඩ්ඪන්ති. තං කිස්ස හෙතු? එවං හෙතං භික්ඛවෙ හොති යථා තං ච්ඡුසුතො.

11. තහු භික්ඛවෙ යද්දං ධම්මසමාදානං පච්චුසානනසුඛං ආයතිං දුක්ඛවිපාක , තං ච්චා ච්ඡාගතො යථාභුතං පජානාති: ඉදං ඛො ධම්මසමාදානං පච්චුසානනසුඛං ආයතිං දුක්ඛවිපාකනති. තං ච්චා ච්ඡාගතො යථාභුතං පජානතො තං න සෙවති, තං පරිවජේති. තස්ස තං අසෙවතො තං පරිවජ්ජයතො අනිට්ඨා අකන්තා අමනාපා ධම්මා පරිහායන්ති. ඉට්ඨා කන්තා මනාපා ධම්මා අභිවඩ්ඪන්ති. තං කිස්ස හෙතු? එවං හෙතං භික්ඛවෙ හොති යථා තං ච්ඡුසුතො.⁵

1. යමිදං, මජ්ඣං. සං. PFS. 2. අච්චා, සං.
3. සුඛවිපාකනති, මජ්ඣං. 4. ච්චා, සං. 5. ච්ඡුසුතො, සං.

8 මහණෙනි, ඒ ධම්මසමාදානයන් කෙරෙහි වර්තමානයෙහි දුෂ්ලබ්ධියක් වූ, අනාගතයෙහි සුඛවිපාක වූ, යම් ධම්මසමාදානයෙක් ඇද්ද, අවිදුහත අවිඤ්ඤා පුද්ගල “මේ ධම්මසමාදානය ප්‍රත්‍යක්ෂානන්දුඛය, අනාගත සුඛවිපාක ය” කියා එය යථාභූත වශයෙන් නොදන්නේ ය. අවිදුහත අවිඤ්ඤා පුද්ගල එය ඇතිනකු නොදන්නේ එය නො සෙවුනේ ය. එය හරනේ ය. එය නොසෙවුනා, එය හරනා ඔහට අතිභව, අකාන්ත, අමනාප ධම්මෝ වෙසෙසින් වැඩෙත්. ඉභව, කාන්ත, මනාප ධම්මෝ පිරිහියෙන් ඒ කවර හෙසින යත්: මහණෙනි, අවිඤ්ඤාව යම්බඳු (හෙතුයෙක්) වේ ද, තෙල එබඳු ම වෙයි.

9. මහණෙනි, ඒ ධම්මසමාදානයන් කෙරෙහි ප්‍රත්‍යක්ෂානන්දුඛ වූත්, අනාගතසුඛවිපාක වූත් යම් ධම්මසමාදානයෙක් ඇද්ද, අවිදුහතමනාගත, අවිඤ්ඤා පුද්ගල “මේ ධම්මසමාදානය ප්‍රත්‍යක්ෂානන්දු වෙයි, අනාගත සුඛවිපාක ද වේ ය” යි එය යථාභූත වශයෙන් නො දන්නේ ය. අවිදුහතමනාගත, අවිඤ්ඤා පුද්ගල එය යථාභූතයෙන් නොදන්නේ, එය නො සෙවුනේ ය. එය හරනේ ය. එය නොසෙවුනා, එය හරනා ඔහට අතිභව, අකාන්ත, අමනාප ධම්මෝ වෙසෙසින් වැඩෙත්. ඉභව, කාන්ත, මනාප ධම්මෝ පිරිහියෙන් ඒ කවර හෙසින යත්: මහණෙනි, අවිඤ්ඤාව යම් බඳු (හෙතුයෙක්) වේ ද, තෙල එබඳු ම වෙයි.

10. මහණෙනි, ඒ ධම්මසමාදානයන් කෙරෙහි ප්‍රත්‍යක්ෂානන්දුඛ වූත්, අනාගතදුෂ්ලබ්ධියක් වූත් යම් ධම්මසමාදානයෙක් ඇද්ද, විද්‍යායෙන් සමන්විත, විඤ්ඤා පුද්ගල “මේ ධම්මසමාදානය ප්‍රත්‍යක්ෂානන්දු වෙයි. අනාගත දුෂ්ලබ්ධියක් ද වේ” යයි යථාභූත වශයෙන් දන්නේ ය. විද්‍යාගත, විඤ්ඤා පුද්ගල එය යථාභූත වශයෙන් දන්නේ, එය නොසෙවුනේ ය. එය හරනේ ය. එය නො සෙවුනා, එය හරනා ඔහට අතිභව, අකාන්ත, අමනාප ධම්මෝ පිරිහියෙන්. ඉභව, කාන්ත, මනාප ධම්මෝ වෙසෙසින් වැඩෙත්. ඒ කවර හෙසින යත්: මහණෙනි, විඤ්ඤාව යම් බඳු (හෙතුයෙක්) වේද, තෙල එබඳු ම වෙයි.

11. මහණෙනි, ඒ ධම්මසමාදානයන් කෙරෙහි ප්‍රත්‍යක්ෂානන්දුඛ වූත්, අනාගතදුෂ්ලබ්ධියක් වූත් යම් ධම්මසමාදානයෙක් ඇද්ද, විද්‍යායෙන් සුක්ක, විඤ්ඤා පුද්ගල “මේ ධම්මසමාදානය ප්‍රත්‍යක්ෂානන්දු, අනාගතදුෂ්ලබ්ධියක් ද වේ ය” යි යථාභූත වශයෙන් දන්නේ ය. විද්‍යාගත සුක්ක, විඤ්ඤා පුද්ගල එය තත් වූ පරිදි දන්නේ එය නො සෙවුනේ ය. එය හරනේ ය. එය නොසෙවුනා, එය හරනා ඔහට අතිභව, අකාන්ත, අමනාප ධම්මෝ පිරිහියෙන්. ඉභව, කාන්ත, මනාප ධම්මෝ වෙසෙසින් වැඩෙත්. ඒ කවර හෙසින යත්: මහණෙනි, විඤ්ඤාව යම් බඳු (හෙතුයෙක්) වේ ද, තෙල එබඳු ම වෙයි.

12. තනු භික්ඛවෙ යද්දං ධම්මසමාදානං පච්චුසානනදුක්ඛං ආයතිං සුඛවිපාකං, තං විද්වා විජ්ජාගතො යථාභුතං පජානාති: ඉදං ඛො ධම්මසමාදානං පච්චුසානනදුක්ඛං ආයතිං සුඛවිපාකනති. තං විද්වා විජ්ජාගතො යථාභුතං පජානන්තො තං සෙවති, තා න පරිචජ්ජති. තස්ස තං සෙවන්තො තං අපරිචජ්ජන්තො අනිට්ඨා අකන්තා අමතාපා ධම්මා පරිභාසනති. ඉට්ඨා කන්තා මනාපා ධම්මා අභිච්ඤානති. තං කිස්ස හෙතු? එවං හෙතං භික්ඛවෙ හොති යථා තං විදුසුන්තො.

13. තනු භික්ඛවෙ යද්දං ධම්මසමාදානං පච්චුසානනසුඛඤ්චව ආයතිඤ්ච සුඛවිපාකං, තං විද්වා විජ්ජාගතො යථාභුතං පජානාති: ඉදං ඛො ධම්මසමාදානං පච්චුසානනසුඛඤ්චව ආයතිඤ්ච සුඛවිපාකනති. තං විද්වා විජ්ජාගතො යථාභුතං පජානන්තො තං සෙවති, තං න පරිචජ්ජති; තස්ස තං සෙවන්තො තං අපරිචජ්ජන්තො අනිට්ඨා අකන්තා අමතාපා ධම්මා පරිභාසනති. ඉට්ඨා කන්තා මනාපා ධම්මා අභිච්ඤානති. තං කිස්ස හෙතු? එවං හෙතං භික්ඛවෙ හොති යථා තං විදුසුන්තො.

14 කතමඤ්ච භික්ඛවෙ ධම්මසමාදානං පච්චුසානනදුක්ඛඤ්චව ආයතිඤ්ච දුක්ඛවිපාකං?

ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො සභාපි දුක්ඛන සභාපි දෙමනස්සෙත පාණාතිපාති හොති පාණාතිපාතපච්චයා ව දුක්ඛං දෙමනස්සං පටිසංචෙදෙති. සභාපි දුක්ඛන සභාපි දෙමනස්සෙත අදින්නාදුසි හොති අදින්නාදුසි පච්චයා ව දුක්ඛං දෙමනස්සං පටිසංචෙදෙති. සභාපි දුක්ඛන සභාපි දෙමනස්සෙත කාමෙසු මිච්ඡාචාරී හොති. කාමෙසු මිච්ඡාචාරපච්චයා ව දුක්ඛං දෙමනස්සං පටිසංචෙදෙති. සභාපි දුක්ඛන සභාපි දෙමනස්සෙත මුසාවාදි හොති. මුසාවාදපච්චයා ව දුක්ඛං දෙමනස්සං පටිසංචෙදෙති. සභාපි දුක්ඛන සභාපි දෙමනස්සෙත පිසුනාවාචො¹ හොති. පිසුනාවාචපච්චයා ව² දුක්ඛං දෙමනස්සං පටිසංචෙදෙති. සභාපි දුක්ඛන සභාපි දෙමනස්සෙත ඵරුසාවාචො³ හොති ඵරුසාවාචපච්චයා ව⁴ දුක්ඛං දෙමනස්සං පටිසංචෙදෙති. සභාපි දුක්ඛන සභාපි දෙමනස්සෙත සම්ඵපපල පි හොති. සම්ඵපපලාපච්චයා ව දුක්ඛං දෙමනස්සං පටිසංචෙදෙති. සභාපි දුක්ඛන සභාපි දෙමනස්සෙත අභිජ්ඣාසු හොති. අභිජ්ඣාසුච්චයා ව දුක්ඛං දෙමනස්සං පටිසංචෙදෙති. සභාපි දුක්ඛන සභාපි දෙමනස්සෙත බසාපනනවිත්තො හොති. බසාපාදපච්චයා ව දුක්ඛං දෙමනස්සං පටිසංචෙදෙති. සභාපි දුක්ඛන සභාපි දෙමනස්සෙත මිච්ඡාදිට්ඨි හොති. මිච්ඡාදිට්ඨිපච්චයා ව දුක්ඛං දෙමනස්සං පටිසංචෙදෙති. භො කායස්ස හෙද පරම්මරණො අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං තීරයං උපපජ්ජති⁵. ඉදං චූළඝති භික්ඛවෙ ධම්මසමාදානං පච්චුසානනදුක්ඛඤ්චව ආයතිඤ්ච දුක්ඛවිපාකං.

1. පිදවා, සහ 2. පිසුණවාචො, මජ්ඣං. සහ.
 3. පිසුණවාචාපච්චයා, සිඬු පිසුණවාචාපච්චයා, මජ්ඣං. සහ.
 4. ඵරුසාවාචො, මජ්ඣං. සහ.
 5. ඵරුසාවාචපච්චයා, සිඬු ඵරුසාවාචාපච්චයා, මජ්ඣං. සහ 6. උපපජ්ජති, සි.

12. මහණෙනි, ඒ ධර්මසමාදානයන් කෙරෙහි ප්‍රත්‍යක්‍ෂාපන්න දුඛ වූ ද, අනාගතසුඛවිපාක වූ ද, යම් ධර්මසමාදානයෙක් ඇද්ද, විද්‍යාසමානාගත, විචිත් පුද්ගල. “මේ ධර්මසමාදාන නම්, ප්‍රත්‍යක්‍ෂාපන්න දුඛ ය, අනාගතසුඛවිපාක ය” යි එය තතු සේ දන්නේ ය. විද්‍යාසෙන් සුක්ඛ, විචිත්-පුද්ගල එය ඇතිසේ දන්නේ, එය සෙවුනේ ය. එය නො හරකේ ය. එය සෙවුනා, එය නොහරනා, ඔහට අනිච්ච, අකාන්ත, අමනාප, ධර්මයෝ පිරිසිගෙත්. ඉඡට, කාන්ත මනාප, ධර්මයෝ වෙසෙසින් වැඩෙත් ඒ කවර හෙසිත යත්: මහණෙනි, විචිත් පුද්ගලතට යම්බඳු (හෙතුයෙක්) වේද, කෙල එබඳු ම වෙයි.

13. මහණෙනි, ඒ ධර්මසමාදානයන් කෙරෙහි ප්‍රත්‍යක්‍ෂාපන්න සුඛ වූ ද, අනාගතසුඛවිපාක වූ ද, යම් ධර්මසමාදානයෙක් ඇද්ද, විද්‍යාසෙන් සමානාගත විචිත් පුද්ගල “මේ ධර්මසමාදාන නම්, ප්‍රත්‍යක්‍ෂාපන්නසුඛ ද වෙයි, අනාගත සුඛවිපාක ද වෙයි” යි එය තතුසේ දන්නේ ය. විද්‍යාසෙන් සුඛ, විචිත් පුද්ගල එය තතුසේ දන්නේ, එය සෙවුනේ ය. එය නොහරකේ ය. එය සෙවුනා, එය නො හරනා, ඔහට අනිච්ච, අකාන්ත, අමනාප, ධර්මයෝ පිරිසිගෙත්. ඉඡට, කාන්ත, මනාප, ධර්මයෝ වෙසෙසින් වැඩෙත්. ඒ කවර හෙසිත යත්: මහණෙනි, විචිත්තට යම්බඳු (හෙතුයෙක්) වේද, කෙල එබඳු ම වෙයි.

14. මහණෙනි, මෙවන්මනු දුක් වූ, මතු අතාගෙහි දුක් විපාක වූ ධර්මසමාදාන කවරේ ය යත්:

මහණෙනි, මෙලොව කිසිවෙක් සහගිය දුකිනුදු, සහගිය දොමනසිනුදු පණිවා කරනු වෙයි. ඒ පණිවාහෙතුයෙහිදු දුක්දොමනස් විදී. සහගිය දුකිනුදු, සහගිය දොමනසිනුදු අභිනාදන් ගනු වෙයි. ඒ අභිනාදන් හෙතු යෙහිදු දුක් දොමනස් විදී. සහගිය දුකිනුදු, සහගිය දොමනසිනුදු කාම-යෙහි මිසභසර ඇති වෙයි. ඒ කාමයෙහි මිසභසර හෙතුයෙහිදු දුක් දොමනස් විදී. සහගිය දුකිනුදු, සහගිය දොමනසිනුදු මුසවා බණනු වෙයි. ඒ මුසවා හෙතුයෙහිදු දුක් දොමනස් විදී. සහගිය දුකිනුදු, සහගිය දොමනසිනුදු පිසුනුබස් බණනු වෙයි. ඒ පිසුනු බස් හෙතුයෙහිදු දුක් දොමනස් විදී. සහගිය දුකිනුදු සහගිය දොමනසිනුදු පරොස්බස් බණනු වෙයි. ඒ පරොස්බස් හෙතුයෙහිදු, දුක්දොමනස් විදී. සහගිය දුකිනුදු, සහගිය දොමනසිනුදු පලස් බණනු වෙයි. ඒ පලස් හෙතුයෙහිදු දුක් දොමනස් විදී. සහගිය දුකිනුදු, සහගිය දොමනසිනුදු, පරු අයත්හි ලොබ නිසිලී වෙයි ඒ අභිධ්‍යාහෙතුයෙහිදු දුක් දොමනස් විදී. සහගිය දුකිනුදු, සහගිය දොමනසිනුදු ව්‍යාපනනසින් ඇති වෙයි. ඒ ව්‍යාපාදහෙතුයෙහිදු දුක්දොමනස් විදී. සහගිය දුකිනුදු, සහගිය දොමනසිනුදු මිසිදිටු ඇති වෙයි. ඒ මිසිදිටු හෙතුයෙහිදු දුක් දොමනස් විදී. හේ කාමුත් මරණින් මතුයෙහි අපාය දුගීහි විනිපාක සංකිඛාන නිරයට ඵලබ්ධි. මහණෙනි, මේ ධර්මසමාදාන මෙවන්මනු දුක් ඇතැයි ද, මතු දුක් විපාක ඇතැයි ද කියනු ලැබේ.

15. කතමඤ්ච භික්ඛවෙ ධම්මසමාදානං පච්චුප්පන්නසුඛං ආයතීං දුක්ඛවිපාකං?

ඉධ භික්ඛවෙ එකවෙච්චා සභාපි සුඛෙන සභාපි සොමනසෙසන පාණ්ණිපාතී හොති. පාණ්ණිපාතපච්චයා ච සුඛං සොමනසං පටිසංවෙදෙති. සභාපි සුඛෙන සභාපි සොමනසෙසන අදින්නාදායී හොති අදින්නාදන-පච්චයා ච සුඛං සොමනසං පටිසංවෙදෙති. සභාපි සුඛෙන සභාපි සොමනසෙසන කාමෙසු මිච්ඡාචාරී හොති කාමෙසු මිච්ඡාචාරපච්චයා ච සුඛං සොමනසං පටිසංවෙදෙති. සභාපි සුඛෙන සභාපි සොමනසෙසන මුසාවාදී හොති. මුසාවාදපච්චයා ච සුඛං සොමනසං පටිසංවෙදෙති. සභාපි සුඛෙන සභාපි සොමනසෙසන පිසුතාවාවෝ¹ හොති. පිසුතාවාව-පච්චයා ච² සුඛං සොමනසං පටිසංවෙදෙති. සභාපි සුඛෙන සභාපි සොමනසෙසන ඵරුසාවාවෝ³ හොති. ඵරුසාවාවපච්චයා⁴ ච සුඛං සොම-නසං පටිසංවෙදෙති. සභාපි සුඛෙන සභාපි සොමනසෙසන සමඵප්ප-ලාපි හොති. සමඵප්පලාපපච්චයා ච සුඛං සොමනසං පටිසංවෙදෙති. සභාපි සුඛෙන සභාපි සොමනසෙසන අභිජ්ඣාලු හොති. අභිජ්ඣාලුපච්චයා ච සුඛං සොමනසං පටිසංවෙදෙති. සභාපි සුඛෙන සභාපි සොම-නසෙසන බ්‍යාපන්නවීර්තො හොති. බ්‍යාපාදපච්චයා ච සුඛං සොමනසං පටිසංවෙදෙති. සභාපි සුඛෙන සභාපි සොමනසෙසන මිච්ඡාදිට්ඨී හොති. මිච්ඡාදිට්ඨිපච්චයා ච සුඛං සොමනසං පටිසංවෙදෙති. සො කායසංහෙද පරමමරණං අපායං දුග්ගතීං විනිපාතං තීරයං උපපජ්ජති. ඉදං චූළවකී භික්ඛවෙ ධම්මසමාදානං පච්චුප්පන්නසුඛං ආයතීං දුක්ඛවිපාකං.

16. කතමඤ්ච භික්ඛවෙ ධම්මසමාදානං පච්චුප්පන්නසුඛං ආයතීං සුඛවිපාකං?

ඉධ භික්ඛවෙ එකවෙච්චා සභාපි දුක්ඛෙන සභාපි දෙමනසෙසන පාණ්ණිපාතා පටිච්චිතො හොති. පාණ්ණිපාතා වෙරමණීපච්චයා ච දුක්ඛං දෙමනසං පටිසංවෙදෙති. සභාපි දුක්ඛෙන සභාපි දෙමනසෙසන අදින්නාදානං පටිච්චිතො හොති. අදින්නාදානං වෙරමණීපච්චයා ච දුක්ඛං දෙමනසං පටිසංවෙදෙති. සභාපි දුක්ඛෙන සභාපි දෙමනසෙසන කාමෙසු මිච්ඡාචාර පටිච්චිතො හොති. කාමෙසු මිච්ඡාචාරා වෙරමණී-පච්චයා ච දුක්ඛං දෙමනසං පටිසංවෙදෙති. සභාපි දුක්ඛෙන සභාපි දෙමනසෙසන මුසාවාද පටිච්චිතො හොති. මුසාවාද වෙරමණීපච්චයා ච දුක්ඛං දෙමනසං පටිසංවෙදෙති. සභාපි දුක්ඛෙන සභාපි දෙමනසෙසන පිසුතාය වාවාය⁵ පටිච්චිතො හොති. පිසුතාය වාවාය වෙරමණීපච්චයා ච දුක්ඛං දෙමනසං පටිසංවෙදෙති. සභාපි දුක්ඛෙන සභාපි දෙමනසෙසන ඵරුසාය වාවාය⁶ පටිච්චිතො හොති. ඵරුසාය වාවාය වෙරමණීපච්චයා ච දුක්ඛං දෙමනසං පටිසංවෙදෙති. සභාපි දුක්ඛෙන සභාපි දෙමනසෙසන සමඵප්පලාපා පටිච්චිතො හොති. සමඵප්පලාපා වෙරමණීපච්චයා ච දුක්ඛං දෙමනසං පටිසංවෙදෙති -

1 පිසුණුවාවෝ, මජ්ඣ. සං.
 2 පිසුණුවාවාපච්චයා, සීඵු. පිසුණුවාවා, පච්චයා, මජ්ඣ. සං.
 3 පරුසාවාවෝ, මජ්ඣ. සං. 4 පරුසාවාවාපච්චයා, සීඵු. පරුසාවාපච්චයා, මජ්ඣ. සං.
 5 පිසුණුවාවා, සීඵු 6 පරුසාවාවා, සීඵු

15. මහණෙනි, මෙවන්මනු සුව ඇති, මතු දුක් විපාක ඇති ධර්මසමාදාන කවරේ ය යත්:

මහණෙනි, මෙලොව කිසිවෙක් සහනිය සුව ඇතිවත්, සහනිය සොමි-
 තස් ඇතිවත් පණිවා කරනු වෙයි. පණිවාහෙතුයෙහිදු සුවසොමිතස්
 විදී. සහනියසුව ඇති වත්, සහනිය සොමිතස් ඇති වත් අයිතාදත් ගනු
 වෙයි. අයිතාදත් හෙතුයෙහිදු සුවසොමිතස් විදී. සහනිය සුව ඇති වත්,
 සහනිය සොමිතස් ඇති වත් කාමයෙහි මිසභසර ඇති වෙයි. කාමයෙහි
 මිසභසර හෙතුයෙහිදු සුවසොමිතස් විදී. සහනිය සුව ඇති වත්, සහනිය
 සොමිතස් ඇති වත් මුසවා බණනු වෙයි. මුසවා හෙතුයෙහිදු සුවසොමි-
 තස් විදී. සහනිය සුව ඇති වත්, සහනිය සොමිතස් ඇති වත් පෙහෙසුන්
 බණනු වෙයි. පෙහෙසුන්බස් හෙතුයෙහිදු සුව සොමිතස් විදී. සහනිය
 සුව ඇති වත්, සහනියසොමිතස් ඇති වත් පරොස්බස් බණනු වෙයි. පරොස්
 බස් හෙතුයෙහිදු සුවසොමිතස් විදී. සහනිය සුව ඇති වත්, සහනිය සොමි-
 තස් ඇති වත් පලස් බණනු වෙයි. පලස් හෙතුයෙහිදු සුව සොමිතස්
 විදී. සහනිය සුව ඇතිවත්, සහනිය සොමිතස් ඇතිවත් (පරා අගත්ති)
 අභිධ්‍යා (වසම්ලොඛ) බිහිලී වෙයි. අභිධ්‍යාහෙතුයෙහිදු සුවසොමිතස් විදී.
 සහනිය සුව ඇති වත්, සහනිය සොමිතස් ඇතිවත් ව්‍යාපනනසින් ඇති
 වෙයි. ව්‍යාපාද හෙතුයෙහිදු සුව සොමිතස් විදී. සහනියසුව ඇති වත්,
 සහනිය සොමිතස් ඇති වත් මසදිටු ඇති වෙයි. මසදිටු හෙතුයෙහිදු,
 සුවසොමිතස් විදී. හේ කඛුන් මරණින් මතුයෙහි අපාය, දුර්ගති,
 විභිපාන සබ්බසාන කිරගට එළඹෙයි. මහණෙනි, මේ ධර්මසමාදාන
 ප්‍රත්‍යක්‍ෂපනනසුඛය සි අනාගත දුඃඛවිපාකය සි කියනු ලැබේ.

16. මහණෙනි, මෙවන්මනු දුක් ඇති, මතු සුඛවිපාක ඇති ධර්-
 මසමාදාන කවරේ ය යත්:

මහණෙනි, මෙලොව කිසිවෙක් සහනිය දුක් ඇති වත්, සහනිය දෙමි-
 තස් ඇති වත් පණිවායෙන් දුරු වූයේ වෙයි. පණිවායෙන් දුරු වීමහෙතු
 යෙහිදු දුක් දෙමිතස් විදී. සහනිය දුක් ඇති වත්, සහනිය දෙමිතස්
 ඇති වත් අයිතාදතින් දුරු වූයේ වෙයි. අයිතාදතින් දුරු වීමහෙතුයෙහිදු
 දුක්දෙමිතස් විදී. සහනිය දුක් ඇති වත්, සහනිය දෙමිතස් ඇති වත්
 කාමයෙහි මිසභසරින් දුරු වූයේ වෙයි. කාමයෙහි මිසභසරින් දුරු වීම
 හෙතුයෙහිදු දුක් දෙමිතස් විදී. සහනිය දුක් ඇති වත්, සහනිය
 දෙමිතස් ඇති වත් මුසවායෙන් දුරු වූයේ වෙයි. මුසවායෙන් දුරු වීම
 හෙතුයෙහිදු දුක් දෙමිතස් විදී. සහනිය දුක් ඇති වත්, සහනිය දෙමිතස්
 ඇති වත් පිසුනුබසින් දුරු වූයේ වෙයි. පිසුනුබසින් දුරු වීම හෙතුයෙහිදු
 දුක්දෙමිතස් විදී. සහනිය දුක් ඇති වත්, සහනිය දෙමිතස් ඇති වත්
 පරොස්බසින් දුරු වූයේ වෙයි. පරොස්බසින් දුරු වීම හෙතුයෙහිදු, දුක්
 දෙමිතස් විදී. සහනිය දුක් ඇති වත්, සහනිය දෙමිතස් ඇති වත්
 පලපිත දුරු වූයේ වෙයි. පලපිත් දුරු වීම හෙතුයෙහිදු දුක් දෙමිතස්
 විදී.

සභාපි දුකෙඛන සභාපි දොමනසොසන අනභිජ්ඣාලු හොති, අනභිජ්ඣා-
පච්චයා ච දුක්ඛං දොමනසං පටිසංවෙදෙති. සභාපි දුකෙඛන සභාපි
දොමනසොසන අබ්‍යාපනනවිතොතා හොති. අබ්‍යාපාදපච්චයා ච දුක්ඛං
දොමනසං පටිසංවෙදෙති. සභාපි දුකෙඛන සභාපි දොමනසොසන
සමමාදිට්ඨි හොති. සමමාදිට්ඨිපච්චයා ච දුක්ඛං දොමනසං පටිසංවෙදෙති.
සො කායසං හෙදා පරමමරණා සුගතීං සඤ්ඤාං ලොකං උපපජ්ජති.¹
ඉදං චූළවති භික්ඛවෙ ධම්මසමාදානං පච්චුපනනසුඛකොච ආය-
සුඛවිපාකං.

17. කතමඤ්ච භික්ඛවෙ ධම්මසමාදානං පච්චුපනනසුඛකොච ආය-
සුඛකොච සුඛවිපාකං?

ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො සභාපි සුඛෙන සභාපි සොමනසොසන පාණා-
තීපාතා පටිච්චිතො හොති. පාණාතීපාතා වෙරමණීපච්චයා ච සුඛං
සොමනසං පටිසංවෙදෙති. සභාපි සුඛෙන සභාපි සොමනසොසන අදින්නා
දාතා පටිච්චිතො හොති. අදින්නාදාතා වෙරමණීපච්චයා ච සුඛං සොම-
නසං පටිසංවෙදෙති. සභාපි සුඛෙන සභාපි සොමනසොසන කාමෙසු
මුච්ඡාමාරා පටිච්චිතො හොති. කාමෙසු මුච්ඡාමාරා වෙරමණීපච්චයා ච
සුඛං සොමනසං පටිසංවෙදෙති. සභාපි සුඛෙන සභාපි සොමනසොසන
මුසාවාදා පටිච්චිතො හොති. මුසාවාදා වෙරමණීපච්චයා ච සුඛං සොමනසං
පටිසංවෙදෙති. සභාපි සුඛෙන සභාපි සොමනසොසන පිසුතාය වාමාය²
පටිච්චිතො හොති. පිසුතාය වාමාය වෙරමණීපච්චයා ච සුඛං සොම-
නසං පටිසංවෙදෙති. සභාපි සුඛෙන සභාපි සොමනසොසන ඵරුසාය
වාමාය³ පටිච්චිතො හොති. ඵරුසාය වාමාය වෙරමණීපච්චයා ච සුඛං
සොමනසං පටිසංවෙදෙති. සභාපි සුඛෙන සභාපි සොමනසොසන
සමඵපපලාපා පටිච්චිතො හොති. සමඵලාපා වෙරමණීපච්චයා ච සුඛං
සොමනසං පටිසංවෙදෙති. සභාපි සුඛෙන සභාපි සොමනසොසන අන-
භිජ්ඣාලු හොති. අනභිජ්ඣාපච්චයා ච සුඛං සොමනසං පටිසං වෙදෙති.
සභාපි සුඛෙන සභාපි සොමනසොසන අබ්‍යාපනනවිතොතා හොති. අබ්‍යා-
පාදපච්චයා ච සුඛං සොමනසං පටිසංවෙදෙති. සභාපි සුඛෙන සභාපි
සොමනසොසන සමමාදිට්ඨි හොති. සමමාදිට්ඨිපච්චයා ච සුඛං සොමනසං
පටිසංවෙදෙති. සො කායසං හෙදා පරමමරණා සුගතීං සඤ්ඤාං ලොකං
උපපජ්ජති. ඉදං චූළවති භික්ඛවෙ ධම්මසමාදානං පච්චුපනනසුඛකොච
ආයසුඛකොච සුඛවිපාකං.

ඉමානි බ්‍රො භික්ඛවෙ චතතාරි ධම්මසමාදානාති.

18. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ තීතනකාලාපු⁴ විසෙත සංසට්ඨො, අථ
පුරිකො ආගච්චෙත්ඨො ජීවිදුකාමො අමරිදුකාමො, සුඛකාමො දුක්ඛ-
පටිකකුලො, තමෙතං එචං වදෙඤ්ඤා: 'අචො පුරිස, අයං තීතනකාලාපු
විසෙත සංසට්ඨො. සමෙ ආකංඛසී පිච්ඤා⁵. තස්ස තෙ පිච්චො⁶ චෙච
නච්ඤාදෙසසති විඤ්ඤාතපි ගඤ්ඤාතපි රසෙනපි. -

1. උපපජ්ජති, සී. 2. පිසුතාමාරා, සී. - නාචචි 3. ඵරුසාමාරා, සී. කච්චි.
4. ජීවතනාලාමු, ඡේසං PTS සී. කච්චි; තීතනකාලාමු, සස.
5. පිච, සීචු. 6. පි හො, සීචු.

සහගත දුක් ඇති වත්, සහගත දෙමනස් ඇතිවත් අනිඛ්‍යාබහුල නොවෙයි. අනනිඛ්‍යානෙකුයෙහි දුක්දෙමනස් වීදී. සහගත දුක් ඇතිවත්, සහගත දෙමනස් ඇතිවත් ව්‍යාපාද රහිත සිත් ඇති වෙයි. අව්‍යාපාදනෙකුයෙහි දුක් දෙමනස් වීදී. සහගතදුක් ඇති වත්, සහගත දෙමනස් ඇති වත් සම්දිට්‍ර ඇති වෙයි. සම්දිට්‍ර නෙකුයෙහි දුක් දෙමනස් වීදී. හේ කාලින් මරණින් මතුයෙහි මනාගති වූ ස්වභාවයට එළඹෙයි. මහණෙනි, මෙවන්-මනු දුක් ඇති, මතු සුඛ විපාක ඇති ධර්මයමාදන මෙයයි කියනු ලැබේ.

17. මහණෙනි, මෙවන්මනු සුඛ ඇති, මතුයෙහි සුඛවිපාක ඇති ධර්මයමාදන කවරේ ය යත්:

මහණෙනි, මෙලොව කිසිවෙක් සහගත සුඛ ඇතිවත්, සහගත සොමනස් ඇතිවත් පණිවායෙන් දුරුවූයේ වෙයි. පණිවායෙන් දුරුවීම නෙකුයෙහි සුඛසොමනස් වීදී. සහගත සුඛ ඇතිවත්, සහගත සොමනස් ඇතිවත් අභිනාදනින් දුරුවූයේ වෙයි. අභිනාදනින් දුරුවීම නෙකුයෙහි සුඛසොමනස් වීදී. සහගතසුඛ ඇතිවත්, සහගත සොමනස් ඇතිවත් කාමසංගි භිසකසරින් දුරුවූයේ වෙයි. කාමසංගි භිසකසරින් දුරුවීම නෙකුයෙහි සුඛසොමනස් වීදී. සහගතසුඛ ඇතිවත්, සහගත සොමනස් ඇතිවත් මුසවායෙන් දුරුවූයේ වෙයි. මුසවායෙන් දුරුවීම නෙකුයෙහි සුඛසොමනස් වීදී. සහගත සුඛ ඇතිවත්, සහගත සොමනස් ඇතිවත් පිසුකුඛසින් දුරුවූයේ වෙයි. පිසුකු ඛසින් දුරුවීම නෙකුයෙහි සුඛසොමනස් වීදී. සහගතසුඛ ඇතිවත්, සහගත සොමනස් ඇතිවත් පරොස්ඛසින් දුරුවූයේ වෙයි. පරොස්ඛසින් දුරුවීම නෙකුයෙහි සුඛසොමනස් වීදී. සහගත සුඛ ඇතිවත්, සහගත සොමනස් ඇතිවත් පලපින් දුරුවූයේ වෙයි. පලපින් දුරුවීම නෙකුයෙහි සුඛසොමනස් වීදී. සහගතසුඛ ඇතිවත්, සහගත සොමනස් ඇතිවත් අභිඛ්‍යාබහුල නොවෙයි. අනනිඛ්‍යානෙකුයෙහි සුඛසොමනස් වීදී. සහගත සුඛ ඇතිවත්, සහගත සොමනස් ඇතිවත් ව්‍යාපාද රහිත සිත් ඇති වෙයි. අව්‍යාපාද නෙකුයෙහි සුඛසොමනස් වීදී. සහගත සුඛ ඇතිවත්, සහගත සොමනස් ඇතිවත් සම්දිට්‍ර ඇති වෙයි. සම්දිට්‍ර නෙකුයෙහි සුඛසොමනස් වීදී. හේ කාලින් මරණින් මතුයෙහි මනාගති ඇති ස්වභාවයට එළඹෙයි. මහණෙනි, මෙ ධර්මයමාදන ප්‍රත්‍යක්ෂපනාසුඛ යයි ද, ආයතිසුඛවිපාක යයි ද කියනු ලැබේ.

මහණෙනි මොහු සතර ධර්මයමාදන වෙති.

18. මහණෙනි, යම්යේ (හලාතල) විස මුසු කිත්ලබු එලයක් වේ ද, එවිට, තීවත්වනු කැමැති, නොමැරෙනු කැමැති, සුඛකැමැති, දුකෙහි පිලිකුල් ඇති පුරුෂයෙක් එන්නේ වේ ද, ඔහට මෙහේ කියත් ද: “එම්බා පුරුෂයා, මේ කිත්ලබුපල විස සහිත වෙයි. කැමැතියෙහි නම් එය බොහු. ධොන්තාවූ තට වර්ණයෙනුද, ගනියෙනුද රහයෙනුද නො රැස්නේය. -

පිච්ඡා¹ ච පන මරණං වා නිගව්ඡසි² මරණමත්තං වා දුක්ඛනති. සො තං අපට්ඨසංඛායං³ පිච්චෙය්‍ය, න පටිනිසංඥේය්‍ය,⁴ තස්ස තං පිච්චෙයො චෙච තච්ඡාදෙය්‍ය වණේණනපි ගණේනපි රසෙනපි. පිච්ඡා ච පන මරණං වා නිගව්ඡෙය්‍ය මරණමත්තං වා දුක්ඛං. තථුපමාහං භික්ඛවෙ ඉමං ධම්මසමාදානං වදාමි යමිදං⁵ ධම්මසමාදානං පච්චුප්පන්නදුක්ඛයෙඤච ආයතීඤච දුක්ඛපිපාකං. (1)

19. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ ආපාතීයකංසො වණේණමපනෙතො ගණිසමපනෙතො රසකමපනෙතො, සො ච ඛො විසෙතන සංඝට්ඨා. අථ පුරිසො ආගච්ඡෙය්‍ය ජීවිතුකාමො අමරිතුකාමො, සුඛකාමො දුක්ඛ පටිකතුඥො. තමෙතං එච වදෙය්‍යු: ‘අමොහා පුරිස, අයං ආපාතීයකංසො⁶ වණේණසමපනෙතො ගණිසමපනෙතො, රසකමපනෙතො. සො ච ඛො විසෙතන සංඝට්ඨා. සචෙ ආකඛබ්බි පිච. තස්ස තෙ පිච්චෙයො හි ඛො ඡාදෙය්‍යති වණේණනපි ගණේනපි රසෙනපි. පිච්ඡා ච පන මරණං වා නිගව්ඡසි මරණමත්තං වා දුක්ඛනති, සො තං අපට්ඨසංඛායං පිච්චෙය්‍ය, න පටිනිසංඥේය්‍ය. තස්ස තං පිච්චෙයො හි ඛො ඡාදෙය්‍ය වණේණනපි ගණේනපි රසෙනපි. පිච්ඡා ච පන මරණං වා නිගව්ඡෙය්‍ය මරණමත්තං වා දුක්ඛං. තථුපමාහං භික්ඛවෙ ඉමං ධම්මසමාදානං වදාමි යමිදං ධම්මසමාදානං පච්චුප්පන්නසුඛං ආයතීං දුක්ඛපිපාකං. (2)

20. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ සුචිත්තං නානාභෙසජ්ජි සංඝට්ඨං, අථ පුරිසො ආගච්ඡෙය්‍ය පණ්ඩුරොති. තමෙතං එච වදෙය්‍යු: ‘අමොහා පුරිස, ඉදා සුචිත්තං නානාභෙසජ්ජි සංඝට්ඨං. සචෙ ආකඛබ්බි පිච. තස්ස තෙ පිච්චෙයො හි ඛො තච්ඡාදෙය්‍යති වණේණනපි ගණේනපි රසෙනපි, පිච්ඡා ච පන සුඛි ගච්ඡසි⁷ති. සො තං පට්ඨසංඛායං පිච්චෙය්‍ය න පටිනිසංඥේය්‍ය. තස්ස තං පිච්චෙයො හි ඛො තච්ඡාදෙය්‍ය වණේණනපි ගණේනපි රසෙනපි. පිච්ඡා ච පන සුඛි අස්ස. තථුපමාහං භික්ඛවෙ ඉමං ධම්මසමාදානං වදාමි යමිදං ධම්මසමාදානං පච්චුප්පන්නදුක්ඛං ආයතීං සුඛපිපාකං. (3)

21. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ දඬි ච මුඛු ච සපපි ච¹ ථාණිකඤච එකජ්ඣං සංඝට්ඨං, අථ පුරිසො ආගච්ඡෙය්‍ය ලොහිතපඤ්ඤිකො. තමෙතං එච වදෙය්‍යු: ‘අමොහා පුරිස, ඉමං දඬි ච මුඛු ච සපපි ච ථාණිකඤච එකජ්ඣං සංඝට්ඨං, සචෙ ආකඛබ්බි පිච. තස්ස තෙ පිච්චෙයො චෙච ඡාදෙය්‍යති වණේණනපි ගණේනපි රසෙනපි පිච්ඡා ච පන සුඛි ගච්ඡසිති. සො තං පට්ඨසංඛායං පිච්චෙය්‍ය, න පටිනිසංඥේය්‍ය.⁴ තස්ස තං පිච්චෙයො චෙච ඡාදෙය්‍ය වණේණනපි ගණේනපි රසෙනපි. පිච්ඡා ච පන සුඛි අස්ස. තථුපමාහං භික්ඛවෙ ඉමං ධම්මසමාදානං වදාමි යමිදං ධම්මසමාදානං පච්චුප්පන්නසුඛයෙඤච ආයතීඤච සුඛපිපාකං. (4)

1. පිච්ඡා, පිචු. 2 නිගව්ඡසි, ග්‍යා. 3. අපට්ඨසංඛායං, මජ්ඣ. ග්‍යා.
4 නපට්ඨසංඥේය්‍ය, හි මජ්ඣ. ග්‍යා. PTS 5 යද්දං, සො
6. ආපාතීයකංසො, ග්‍යා 7 දඬිඤච මුඛුඤච සපපිඤච, පිචු.

පාතය කොට මරණයට හෝ මරණමාත්‍රදායට හෝ යන්තෙහි.” හේ එබස් තොසලකා බොන්නේ වේද, නො හරනේ වේද, එය බොන ඔහට වණියෙහුද ගතියෙහුද රසයෙහුද නො රුස්නේ වේද, පාතය කොට ද මරණයට හෝ මරණමාත්‍රදායට හෝ යන්තේ වේ ද, මහණෙනි, මම ප්‍රත්‍යක්‍ෂපත්‍යානුදාය වූත්, ආයතියුබ්විපාක වූත් යම් ධර්මසමාදානයෙක් ඇද්ද, මේ ධර්ම සමාදානය එබඳු කොට කියමි. (1)

19. මහණෙනි, යම්සේ වණියමපන්න, ගතියමපන්න, රසයමපන්න, ආපාතිය (පියසුඟු මිහිරිපාතකින් පිරුණු) කස්තලියෙක් වේද, එද පිය මුහු වේ ද, එසද, ඒවන්විභු කැමැති, නොමැරෙහු කැමැති, සුවකැමැති, දුකෙහි පිළිකුල් ඇති පුරුෂයෙක් එන්නේ වේ ද, තෙල පුරුෂයාට මෙසේ කියද්ද: “එම්බා පුරුෂය, මේ අවන් කස්තලිය වණියමපන්න ය, ගතියමපන්න ය, රසයමපන්න ය. එද විසෙත් හැකිණ. කැමැතියෙහි නම් බෝ. බොන හට වණියෙහුද, ගතියෙහුද, රසයෙහුද රුස්නේ ය. එහෙත් පාතය කොට මරණයට හෝ මරණමාත්‍රදායට හෝ යන්තෙහි”යි. හේ එබස් තොසලකා බොන්නේ වේ ද, නො හරනේ වේ ද, එය බොන ඔහට වණියෙහුද, ගතියෙහුද, රසයෙහුද රුස්නේ වේ ද, පාතය කොට ද මරණයට හෝ මරණමාත්‍ර දායට හෝ යන්තේ වේ ද, මහණෙනි, මම ප්‍රත්‍යක්‍ෂපත්‍යානු දාය වූත්, ආයතියුබ්විපාක වූත් යම් ධර්මසමාදානයෙක් ඇද්ද, මේ ධර්මසමාදානය එබඳු කොට කියමි. (2)

20. මහණෙනි, යම්සේ (අරඵ ඇමුලු ඇ) තත්වෙහෙදින් මුසු ගොමුත්‍රයක් වේද, එසද පාණ්ඩුරෙග ඇති පුරුෂයෙක් එන්නේ වේද, තෙල පුරුෂයාට මෙසේ කියද්ද: “එම්බා පුරුෂය, මේ ගොමුත්‍ර නාතාසෙය-ඡජ්‍යයෙන් හතන ලද්දේය. කැමැතියෙහි නම් බෝ. බොන තොටට වණියෙහුද ගතියෙහුද රසයෙහුද නො රුස්නේය. එහෙත් පාතය කොට සුබ්ව වෙහි”යි. හේ එබස් සලකා බොන්නේ වේ ද, නො හරනේ වේ ද, එය බොන ඔහට වණියෙහුද, ගතියෙහුද, රසයෙහුද තොරුස්නේ වේ ද, එහෙත් පාතය කොට සුවපත් වන්නේ වේ ද, මහණෙනි, මම ප්‍රත්‍යක්‍ෂපත්‍යානු දාය වූ ද, ආයතියුබ්විපාක වූ ද යම් ධර්මසමාදානයෙක් ඇද්ද, මේ ධර්මසමාදානය එබඳු කොට කියමි. (3)

21. මහණෙනි, යම්සේ දිහි මි ගිතෙල් හා පැණි එකතු කොට ඇලඑණේ වේ ද, එසද (පිත්තසංසට්ඨ) ලොහිතටකකිඤ්ඤිකාබාධ ඇති පරුෂයෙක් එන්නේ වේ ද, ඔහුට මෙසේ කියද්ද: “එම්බා පුරුෂය, මේ දිහි මි ගිතෙල් හා පැණි එකතු කොට ඇලළිණ. කැමතියෙහි නම් බෝ. පාතය කරන හට වණියෙහුද, ගතියෙහුද, රසයෙහුද රුස්නේ ය. පාතය කොට ද සුබ්ව වෙහි”යි. හේ එය සලකා පාතය කරන්නේ වේ ද, නොකරන්නේ වේද, එය පාතය කරන ඔහට වණියෙහුද, ගතියෙහුද, රසයෙහුද රුස්නේ වේද, පාතය කොට සුවපත් වන්නේ වේද, මහණෙනි, මම ප්‍රත්‍යක්‍ෂපත්‍යානුදාය වූත්, ආයතියුබ්විපාක වූත් යම් ධර්මසමාදානයෙක් ඇද්ද, මේ ධර්මසමාදානය එබඳු කොට කියමි (4)

22. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ වස්සානං පච්ඡිමෙ මාසෙ සරදසමයෙ විදේඛි විගතවිලාහකෙ දෙවෙ ආදිවෙවා නහං අබ්භුසුක්ඛමානො සබ්බං ආකාසගතං නමගතං අභිච්ඡව්ව භාසති ව තපති ව පිරොවති ව, ඵවමෙව ඛො භික්ඛවෙ යමිදං ධම්මසමාදානං පච්චුසානතස්සබ්බෙව ආයතිඤ්ච සුඛවපාකං, තදඤ්ඤා¹ පුපුස්මණ්ඩ්‍රාගමිණප්පසවාදෙ අභිච්ඡව්ව භාසති ව තපති ව පිරොවති වාති.

ඉදමවොච හගවා අතතමනා තෙ භික්ඛු භගවතො භාසිතං අභිනිඤ්ඤති.

මහාධම්මසමාදානස්සකතං ඡම්ඨං.

---

1 භද්දෙඤ්ඤ ම, සී. කල්පි

22. මහණෙනි, යම්හෙක් වර්ෂා සෘතු වෙහි පැසිම්මස සරු කල්හි අහස කිදිහිය (එහෙසින්ම) දුරු ව සිටි වලා ඇතිවත් ම, හිරු අහස්භූමි කතිමින් අහස සිටුවනා හැම අදුරු මැඩ බිඳ පියා බබලන්නේ වේ ද, නවත්තේ වේ ද, දිලෙන්නේ වේ ද, මහණෙනි, එපරිදි ම මම ප්‍රකාශනපහන සුඛ වූත්, ආයභිසුඛවිපාකවූත් යම් ධර්මසමාදානයෙන් ඇද්ද, එය අතර ශ්‍රමණ චාතමණයන්ගේ ප්‍රමාදයන් ඕවාබිඳ බබලනු ද වෙසි. තවනු ද වෙසි. දීපෙහු ද වෙසි.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ මහාධම්මසමාදාන සූත්‍රය වදාලන. (ප්‍රීති-සෞමනස විසින්) ගත් සිතැති ඒ මහණහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ගාමිතය අභිමුඛ ව ගෙන සතුටු වූහ.

මහාධම්මසමාදානසූත්‍රය සමුත්තිය.

1. 5. 7.

විමංසකසුඤ්ඤා

1. එවං මෙ සුඤ්ඤා: එකං සමයං හගවා සාවඤ්ඤං විහරති ජෙතවනෙ අනාඨපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තඤ්ඤං ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙත්ථි: භික්ඛවොති. හදනෙනති හෙ භික්ඛු භගවතො පච්චසෙස්සාසුං. භගවා එතදවොච:

2. විමංසකෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුතා පරස්ස වෙතොපරියායං අජානනෙන තථාගතෙ සමනෙත්ථිතා කාතඛො ‘සමමාසච්චුදොඤ්ඤා චා තො චා’ ඉති විඤ්ඤාණායාති.

“භගවංචුලුඤ්ඤා තො භනො ධම්මා භගවංචෙනත්ථිකා භගවංපටිසරණා. සාධු ච ත භනො භගවන්තං සෙච පටිභානු එතස්ස භාසිතස්ස අනෙථා. භගවතො සුඤ්ඤා භික්ඛු ධාරෙස්සන්තීති.”¹

තෙත භි භික්ඛවෙ සුඤ්ඤා, සාධුකං මනසි කරොථ, භාසිත්ථාමිති. එවං භනොති ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චසෙස්සාසුං. භගවා එතදවොච:

3. විමංසකෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුතා පරස්ස වෙතොපරියායං අජානනෙන අභිසු ධම්මෙසු තථාගතො සමනෙත්ථිතඛො: චක්ඛුසොත-විඤ්ඤාදොසසු ධම්මෙසු-

යෙ සඛන්තිච්චා: චක්ඛුසොතවිඤ්ඤාදොසා ධම්මා, සංවිජ්ජන්ති චා මත තථාගතස්ස නො චා’ති. තමෙතං සමනෙත්ථිතො: එවං ජානාති: යෙ සඛන්තිච්චා: චක්ඛුසොතවිඤ්ඤාදොසා ධම්මා, ත මති තථාගතස්ස සංවිජ්ජන්ති’ති. (1)

යතො තං සමනෙත්ථිතො: එවං ජානාති: යෙ සඛන්තිච්චා: චක්ඛුසොතවිඤ්ඤාදොසා ධම්මා, ත තෙ තථාගතස්ස සංවිජ්ජන්ති. තතො තං උතාරො සමනෙත්ථිතා: යෙ විනිමිස්සා² චක්ඛුසොතවිඤ්ඤාදොසා ධම්මා, සංවිජ්ජන්ති චා තෙ තථාගතස්ස නො චා’ති. තමෙතං සමනෙත්ථිතො: එවං ජානාති: යෙ විනිමිස්සා² චක්ඛුසොතවිඤ්ඤාදොසා ධම්මා, ත තෙ තථාගතස්ස සංවිජ්ජන්ති (2)

1 ධාරිස්සන්තීති, මජ්ඣ. 2 වෙතිමිස්සා, සී කථවි.

1. 5. 7.

විමංසක සූත්‍රය

1. මු ි විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැමැත්තුවර සම්පයෙහි ජෙනවන නම් වූ අනේවඬු මහසිට්ඨණන්ගේ අරමිහි වැඩ වසන සේක. එසමයෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණෙහි සි හිඤ්ඤන් ඇමැතුණේක. වහන්සැ හි ඒ හිඤ්ඤු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්හ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක:

2. මහණෙනි, මෙරමාගේ සිත්හසර (සරුහාදි විහාග විසින් පවත්නා ආකාර පරිවෙජ්දය) තොදන්තා විමංසක (විමසන) මහණ විසින් 'ගමසක් සමුද්ධි වේ ද හෝ නො වේ ද හෝ' හි දනු සඳහා තථාගතයන් කෙරෙහි සමකේෂණ (පිරිසෙස්ලි) කළයුතු වෙයි.

"වහන්ස, අපගේ දහමිහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මුල් කොට ඇත්තාහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විනොතා කොට ඇත්තාහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙරෙහි බැස සිටුතාහ. වහන්ස, තෙල භාෂිතයාගේ අථි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ම වැටගේ තම් මතා මැහු. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ භාෂිතය අසා හිඤ්ඤු ධරත්තාහ"යි.

මහණෙනි, එකරුහින් අසව. මනාකොට මෙතෙහි කරව. කියමිසි. 'වහන්ස එසේ ය'යි ඒ හිඤ්ඤු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්හ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වදාළහ:

3. මහණෙනි, මෙරමාගේ සිත්හසර තොදන්තා විමංසක මහණ විසින් දෙදහමෙක්හි ලා තථාගතයන් වහන්සේ පයෙහිෂණ කළයුතු වෙති: වඤ්ඤුර්විඥෙය (නායසමාවාර), ශ්‍රොත්‍ර විඥෙය (වාක්සමාවාර) ධම්මචඥෙයි.

වඤ්ඤුර්විඥෙය වූ ශ්‍රොත්‍ර විඥෙය වූ කෙලයසම්ප්‍රසක්ත යම් ධම් කෙතෙක් ඇද්ද, ඔහු තථාගතයන් වහන්සේට වෙන් ද හෝ නො වෙන් ද හෝයි. තෙල තථාගතයන් වහන්සේ පයෙහිෂණ කරන විමංසක මහණ මෙසෙසින් දන්තේය: "වඤ්ඤු:ශ්‍රොත්‍රවිඥෙය වූ කෙලයසම්ප්‍රසක්ත යම් ධම් කෙතෙක් ඇද්ද, ඔහු තථාගතයන් වහන්සේට (තැති හෙසින් ම) තැත" කියායි (1)

"වඤ්ඤු: ශ්‍රොත්‍රවිඥෙය වූ කෙලයසම්ප්‍රසක්ත යම් ධම් කෙතෙක් ඇද්ද, ඔහු තථාගතයන් වහන්සේට තැතැ"යි යම් අවධියෙක ඔබ පයෙහිෂණ කරනුයේ මෙසේ දන්තේ වේ ද, ඔබ ඉන් මතුද සමකේෂණ කෙරෙයි. කෙසේ ය: (කලෙක කාණේයහ, කලෙක ශුකලියහ යි මෙසේ) ව්‍යතිමිහු වූ වඤ්ඤු: ශ්‍රොත්‍රවිඥෙය වූ යම් ධම් කෙතෙක් ඇද්ද, ඔහු තථාගතයන් වහන්සේට වෙද්ද හෝ නො වෙද්ද හෝ යි ඔබ සොයනුයේ මෙසේ දන්තේ ය: ව්‍යතිමිහු වූ වඤ්ඤු:ශ්‍රොත්‍රවිඥෙය වූ යම් ධම් කෙතෙක් ඇද්ද, ඔහු තථාගතයන් වහන්සේට තැත කියා යි. (2)

යතො තං සමනෙතසමානො ඵලං ජානාති: යෙ විනිමියො ච කඤ්ඤානං විඤ්ඤායො ධම්මා, තු භෙ තථාගතස්ස සංවිජ්ජනීති. තතො තං උතතරිං සමනෙතසති: යෙ වොදුතො ච කඤ්ඤානං විඤ්ඤායො ධම්මා, සංවිජ්ජනී ඵා තෙ තථාගතස්ස තො වාඤ්ඤා තමෙතං සමනෙතසමානො ඵලං ජානාති: යෙ වොදුතො ච කඤ්ඤානං විඤ්ඤායො ධම්මා, සංවිජ්ජනී භෙ තථාගතස්සාති. (3)

යතො තං සමනෙතසමානො ඵලං ජානාති: යෙ වොදුතො ච කඤ්ඤානං විඤ්ඤායො ධම්මා, සංවිජ්ජනී භෙ තථාගතස්සාති. තතො තං උතතරිං සමනෙතසති: දිසරතනං සමාපනො අයමායසමා¹ ඉමං කුසලං ධම්මං, උදුහු ඉතතරසමාපනොති. තමෙතං සමනෙතසමානො ඵලං ජානාති: දිසරතනං සමාපනො අයමායසමා ඉමං කුසලං ධම්මං, තායමායසමා ඉතතරසමාපනොති. (4)

යතො තං සමනෙතසමානො ඵලං ජානාති: දිසරතනං සමාපනො අයමායසමා ඉමං කුසලං ධම්මං, තායමායසමා ඉතතරසමාපනොති. තතො තං උතතරිං සමනෙතසති: ඤතතජ්ඣාපනො² අයමායසමා භික්ඛු යසම්පනො,³ සංවිජ්ජනස්ස ඉඤ්ඤාච්ච ආදීනවාති.

“ත තාව භික්ඛච්ච භික්ඛුනො ඉඤ්ඤාච්ච ආදීනවා සංවිජ්ජනී යාව තු ඤතතජ්ඣාපනො² හොති යසම්පනො³. යතො ච ඛො භික්ඛච්ච භික්ඛු ඤතතජ්ඣාපනො හොති යසම්පනො, අඵස්ස ඉඤ්ඤාච්ච ආදීනවා සංවිජ්ජනී.”

තමෙතං සමනෙතසමානො ඵලං ජානාති. ඤතතජ්ඣාපනො² අයමායසමා භික්ඛු යසම්පනො,³ තාස්ස ඉඤ්ඤාච්ච ආදීනවා සංවිජ්ජනීති. (5)

යතො තං සමනෙතසමානො ඵලං ජානාති: ඤතතජ්ඣාපනො අයමායසමා භික්ඛු යසම්පනො, තාස්ස ඉඤ්ඤාච්ච ආදීනවා සංවිජ්ජනීති තතො තං උතතරිං සමනෙතසති: අහසුපරතො අයමායසමා තායමායසමා හසුපරතො, විතරාගතො කාමෙ ත සෙවති ඛයා රාගස්සාති. තමෙතං සමනෙතසමානො ඵලං ජානාති: අහසුපරතො අයමායසමා, තායමායසමා හසුපරතො, විතරාගතො කාමෙ ත සෙවති ඛයා රාගස්සාති. (6)

1. අයං අයමා, සි. 2. ඤතජ්ඣාපනො, යො. 3. යසම්පනො.

යම් අවස්ථාවක ඔබ සොයනුයේ “වෘතීම්භු වු චක්‍ෂුෂොත්‍ර විශේය වු යම් ධර්ම කෙනෙක් ඇද්ද, ඔහු තථාගතයන් වහන්සේට නැතැ” යි මෙසේ දන්නේ වේ ද, ඉන් මතුදු ඔබ සොයන්නේ ය. කෙසේ ය: “පරිශුද්ධි වු චක්‍ෂුෂොත්‍රවිශේය වු යම් ධර්මකෙනෙක් ඇද්ද” ඔහු තථාගතයන් වහන්සේට වෙද්ද හෝ නො වෙද්ද හෝ, කියා යි. ඔබ සොයාබලනුයේ පරිශුද්ධි වු චක්‍ෂුෂොත්‍රවිශේය වු යම් ධර්මකෙනෙක් ඇද්ද, ඔහු තථාගතයන් වහන්සේට ඇතැයි මෙසේ දන්නේ ය. (3)

යම් අවස්ථාවක ඔබ සොයනුයේ “පරිශුද්ධි වු චක්‍ෂුෂොත්‍ර විශේය වු යම් ධර්ම කෙනෙක් ඇද්ද, ඔහු තථාගතයන් වහන්සේට ඇතැ” යි මෙසේ දන්නේ වේ ද, ඉන් මතුදු ඔබ සොයන්නේ ය. කෙසේ ය: “මේ ආයුෂමත් (තථාගත කෙම) දීඝීරුත්‍රයෙහි (බොහෝ කලෙක) සිට මේ කුසලදහමට (ආජිවාභටමක ශිලයට) සම්වන්තේ වේ ද නොහොත් සච්චා කලෙක (ඊයේ පෙරද) සිට සම්වන්තේ වේ ද කියා යි. ඔබ සොයනුයේ “මේ ආයුෂමත් දීඝී රුත්‍රයෙහි සිට මේ කුසල් දහමට සම්වන්තේ ය. මේ ආයුෂමත් මදකලෙක සිට සම්වන්තේ නො වේය” යි මෙසේ දන්නේ ය (4)

යම් අවස්ථාවක ඔබ ගවේෂණ කරනුයේ “මේ ආයුෂමත් දීඝීරුත්‍රයෙහි සිට මේ කුසල්දහමට සම්වන්තේ ය. මේ ආයුෂමත් මදකලෙක සිට සම්වන්තේ නො වේය” යි මෙසේ දන්නේ වේ ද, ඉන් මතුදු ඔබ ගවේෂණ කෙරෙයි. කෙසේ ය: “මේ ආයුෂමත් හික්‍ෂු (තථාගත) කෙම ප්‍රකටතාවයට පැමිණියේ, පිරිවරසැපත් ලද්දේ වේ ද, (ඒකෙතුපින්) ඔහට මෙහි (මාතාත්මානාදි) කිසි ආදීනව ඇද්ද,” කියා යි.

“මහණෙනි, යම්කිසි ප්‍රකටතාවයට පැමිණියේ, පරිවාර සමපත් ලද්දේ නො වේ ද, ඒකාක් මහණහට මෙහි (මාතාත්මානාදි) ඇතැම් ආදීනවයෝ නොවෙති. මහණෙනි, යම් අවධිභෙදක සිට මහණ අභිඤ්ඤාතථාවයට පැමිණියේ, පරිවාර සමපත් ලද්දේ වේ ද, එක්කිසි ඔහට මෙහි ඇතැම් ආදීනවයෝ ඇති වෙති.”

ඔබ (මේ කරුණෙහි ලා) ගවේෂණ කරනුයේ “මේ ආයුෂමත් හික්‍ෂු ප්‍රතිත භාවයට පැමිණියේ, පිරිවරසැපත් ඇතියේ වෙයි. ඔහට මෙහි කිසිදු ආදීනව නැතැ” යි මෙසේ දන්නේ ය. (5)

යම් අවධිභෙදක ඔබ ගවේෂණ කරනුයේ, “මේ ආයුෂමත් හික්‍ෂු වනාහි ප්‍රසිද්ධියට පැමිණියේ, පරිවාරසමපත් ඇතියේය (ඒ ගෙතුයෙන්) ඔහට මෙහි ඇතැම් ආදීනවයෝ නැතැ” යි මෙසේ දන්නේ වේ ද, ඉන් මතුදු ඔබ ගවේෂණ කෙරෙයි. කෙසේ ය: “මේ ආයුෂමත් අභගප්‍රාණා ව කාමයෙන් වැළැක්කේ වී ද, මේ ආයුෂමත් භගප්‍රාණා ව වැළැක්කේ නො වී ද, රහස්‍යකෙතුයෙන් ඒකරහ බැවින් කාමයත් නො සෙවුනේ වේ ද, කියා යි. ඔබ (මෙසේ) සොයනුයේ “මේ ආයුෂමත් අභගොපරත වේ. මේ ආයුෂමත් භගොපරත නො වේ. මේ ආයුෂමත් රහස්‍ය ගෙතුයෙන් වීකරග බැවින් කාමයත් නො සෙවුනේය” යි මෙසේ දන්නේ ය. (6)

තඤ්ඤව භික්ඛවෙ භික්ඛුං පථෙ එවං පුච්ඡෙත්ඤ්ඤා: “හෙ පන:යසමනො: ආකාරා හෙ අනුයා යෙනායසමා එවං වදෙති:¹ අභසුපරතො අයමායසමා නායමායසමා භසුපරතො, විතරාගතතා කාමෙ ත සෙවති්ඛි ඛයා රාගස්සා”ති. සමමා ඛ්‍යාකරමානො:² භික්ඛවෙ භික්ඛු එවං ඛ්‍යාකරෙය්‍යා:³ තථා හි පත අයමායසමා සංනෙ වා විතරනොනො එකො වා විතරනොනා, යෙ ව තථි්ඛි සුගතා, යෙ ව තථි්ඛි දුගතතා, යෙ ව තථි්ඛි ගණමනුසාසනති, යෙ ව ඉධෙකච්ච ආමිසෙසු සන්දිසසනති, යෙ ව ඉධෙකච්ච ආමිසෙසු අනුපලිතතා, නායමායසමා තං තෙන අච්ඡානාති. සමමුඛා ඛො පත මෙ තං භතවතො සුතං සමමුඛා පටිඤ්ඤානං: “අභසුපරතොහමස්මි, නාහමස්මි භසුපරතො, විතරාගතතා කාමෙ ත සෙවමි ඛයා රාගස්සා”ති

4. තත්‍ර භික්ඛවෙ තථාගතොව උත්තරිං පටිපුච්ඡිතඛෙඛා:

“යෙ සධ්ඛිලිට්ඨා චක්ඛුසොතවිඤ්ඤාදාය්‍යා ධම්මා, සංවිජ්ජනති වා හෙ තථාගතස්ස නො වා”ති. ඛ්‍යාකරමානො: භික්ඛවෙ තථාගතො එවං ඛ්‍යාකරෙය්‍යා: යෙ සධ්ඛිලිට්ඨා චක්ඛුසොතවිඤ්ඤාදාය්‍යා ධම්මා න තෙ තථාගතස්ස සංවිජ්ජනති. (1)

“යෙ විනිශ්චස්සා චක්ඛුසොතවිඤ්ඤාදාය්‍යා ධම්මා, සංවිජ්ජනති වා හෙ තථාගතස්ස නො වා”ති. ඛ්‍යාකරමානො: භික්ඛවෙ තථාගතො එවං ඛ්‍යාකරෙය්‍යා: යෙ විනිශ්චස්සා චක්ඛුසොතවිඤ්ඤාදාය්‍යා ධම්මා න තෙ තථාගතස්ස සංවිජ්ජනති. (2)

“යෙ වොදාහා චක්ඛුසොතවිඤ්ඤාදාය්‍යා ධම්මා, සංවිජ්ජනති වා හෙ තථාගතස්ස නො වා”ති. ඛ්‍යාකරමානො: භික්ඛවෙ තථාගතො එවං ඛ්‍යාකරෙය්‍යා: යෙ වොදාහා චක්ඛුසොතවිඤ්ඤාදාය්‍යා ධම්මා, සංවිජ්ජනති තෙ තථාගතස්ස, එතපථොහමස්මි⁴ එතගොවරො, නො ව තෙන තමමසොති. (3)

1. වදෙති, සිමු, මජ්ඣං. 2. ඛ්‍යාකරමානො, සි. 3. ඛ්‍යාකරෙය්‍යා, සි.
4. එතපථො,හමස්මි - ඉභිපි පාථො, අට්ඨකපා.

මහණෙනි, “මේ ආයුෂමත් අභයොපරත වෙයි. මේ ආයුෂමත් භයොපරත නොවෙයි. මේ ආයුෂමත් රුහක්ඛය හෙතුයෙන් කාමයන් නොසෙවුනේ ය” යි භවත් යම්කෙසෙයින් මෙසේ බෙණේ ද, ඒ ආයුෂමත්තුනේ නදකාරයෝ කවර්භ, ඒ අනුබුද්ධිහු (ප්‍රමාණ) කවර්භ?” යි සෙස්සෝ ඒ විචාරක මහණ අතින් මෙසේ පැන පිළිවිසින් කම්, මහණෙනි, මහාකොට පිළිතුරු දෙන මහණ මෙසේ පසතුරු දෙන්නේය: එසේ මි.ය. මේ ආයුෂමත් යභුන් මැද වාස කරන්නේ වේවසි, එකලාව වාස කරන්නේ වේවසි, එහි සුපිප්‍රපත් යම් කෙනෙක් ඇද්ද, එහි දුපිප්‍රපත් යම් කෙනෙක් ඇද්ද, එහි යම් කෙසෙනක් (ගණබ්බිත බිඛු ව) ගණානුශාසනා නෙරෙද්ද, මේසස්තෙහි යම් කිසි කෙනෙක් ආමිසයෙහි පැතියෙද්ද, මෙසස්තෙහි යම් කිසි කෙනෙක් ආමිසයෙන් අනුපලිප්‍රා වෙද්ද, මේ ආයුෂමත් ශාසනා කෙමේ එබඳු මහණ ඒ ඒ කරුණින් කෙලා නොදන්නේ ය “මම අභයොපරත යෙමි, මම භයොපරත නොවෙමි රුහක්ඛය හෙතුයෙන් චිතරුභ වන බැවින් කාමයන් නො සෙවුනෙමි” යි තෙල කරුණ මා විසින් මුදුන් හමියෙහි අසන ලදී, හමියෙහි පිළිගන්නා ලදු” යි කියා යි.

4 මහණෙනි, මුළු විමංසකය (සාධක විමසන්නා), මූල විමංසකය (ශාසනාචරයාගෙන් ම අතා විමසන්නා) යන විමංසකයන් අතුරෙහි මූල විමංසකයා විසින් තථාගතයන් වහන්සේ ම මතුයෙහි පිළිවිසිය යුතු වෙයි:

“කෙලය සම්ප්‍රසක්ත වූ වක්ඛුභොග්‍රහවිලෙය වූ යම් ධම් කෙසෙනක් ඇද්ද, ඒ ධම්යෝ තථාගතයන් වහන්සේට ඇද්ද හෝ නැද්ද හෝ” යි කියායි. මහණෙනි, එය ප්‍රකාශ කරන තථාගතයන් වහන්සේ මෙසේ ප්‍රකාශ කෙරෙයි: “කෙලය සම්ප්‍රසක්ත වූ වක්ඛුභොග්‍රහවිලෙය වූ යම් ධම් කෙසෙනක් ඇද්ද, ඒ ධම්යෝ තථාගතයන් වහන්සේට නැත” කියායි. (1)

“වෘතීම්භු වූ වක්ඛුභොග්‍රහවිලෙය යම් ධම් කෙසෙනක් ඇද්ද, ඒ ධම්යෝ තථාගතයන් වහන්සේට ඇද්ද හෝ නැද්ද හෝ” යි (මූල විමංසකයා විසින් තථාගතයන් වහන්සේ පිළිවිසිය යුතු වෙයි.) මහණෙනි, එය ප්‍රකාශ කරන තථාගතයන් වහන්සේ මෙසේ ප්‍රකාශ කෙරෙයි: “වෘතීම්භු වූ වක්ඛුභොග්‍රහවිලෙය යම් ධම් කෙසෙනක් ඇද්ද, ඒ ධම්යෝ තථාගතයන් වහන්සේට නැත” කියා යි. (2)

„පරිශුඛ වූ වක්ඛුභොග්‍රහවිලෙය යම් ධම් කෙසෙනක් ඇද්ද, ඒ ධම්යෝ තථාගතයන් වහන්සේට ඇද්ද හෝ නැද්ද හෝ” යි (පිළිවිසිය යුතු වෙයි.) මහණෙනි, එය ප්‍රකාශ කරන තථාගතයන් වහන්සේ මෙසේ ප්‍රකාශ කෙරෙයි: “පරිශුඛ වූ වක්ඛුභොග්‍රහවිලෙය යම් ධම් කෙසෙනක් ඇද්ද, ඒ ධම්යෝ තථාගතයන් වහන්සේට ඇත. මම තෙල (පරිශුඛ ආච්චාභටම්ක ශීල ධම්ම) පඨය කොට (පිමකනුවන්ට ජාතක මාගී කොට) ඇතියෙමි. තෙල ගොදුරු කොට (මා කෙරෙහි විෂය කොට) ඇතියෙමි. ඒ පරිශුඛ ශීලය තිසා නාමණා යහිතයෙමි ද නොවෙමි.” (3)

5. මහණෙනි, ශ්‍රාවක තෙම ඵලංවාදී (මෙසේ බණන) ශාස්තෘන් වහන්සේ කර ධර්මශ්‍රවණය සදහා ඵලමෙන්නට තිසි වෙයි. ශාස්තෘන් වහන්සේ ඔහට මතුමතුයෙහි (අඵච්ඡෙය්‍ය වැඩිවැඩියෙන් පැහැදිලි වනසේ) ප්‍රණීත ප්‍රණීත කොට, පාපපුණ්‍යයන් ඔවුනොවුන් විපක්‍ෂ විපාක ඇති බැව් දක්වමින් දහම් දෙසත්. මහණෙනි, ශාස්තෘන් වහන්සේ මහණකට යම් යම් පරිද්දෙකින් මතුමතුයෙහි ප්‍රණීතතර කොට කාණේ ශුක්‍ර ධර්ම සපුරිභාග කොට දක්වමින් දහම් දෙසන සේත් ද, ඒ මහණ ඒ ඒ පරිදි දෙසූ ඒ දහමෙහි කිසි ධර්මයක් ප්‍රතිවේධ වශයෙන් දැන (අභිඤ්චා වූ ඒ ප්‍රතිවේධ ධර්මයෙන්) ඵදශනාධර්මයෙහි (සත්‍යය පිළිබඳ) තිණ්‍යාවට ගෙයි: “භාග්‍යවත්තූ සමාත්සම්බුද්ධියක”යි ශාස්තෘන් වහන්සේ කෙරෙහි පකදී. “භගවත්තූ විසින් ධර්මය සවාබ්‍යාතය, සඛිකයා සුපිලිපත්තයි පත්ත”යි පකදී.

6. මහණෙනි, “භගවත්තූ සමාත්සම්බුද්ධියක, භගවත්තූ විසින් ධර්මය සවාබ්‍යාතය, සඛිකයා සුපිලිපත්තයි යම් ගෙයෙකින් ආයුසමත් මෙසේ වෙසෙත් ද, ආයුසමත්තූයේ ඵයට සාධනයෝ කවරයක, ඵයට අනුබුද්ධිහු (ප්‍රමාණ) කවරන?”යි පරනු ඒ මහණ මෙසේ පුඵවුසින් තම, මහණෙනි, මොනොවට ප්‍රකාශ කරන මහණ මෙසේ පවසන්නේය: “ඇවැත්ති, මම ධර්මශ්‍රවණය පිණිස භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කර ඵලභියෙමි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මට මතු මතුයෙහි ප්‍රණීතතර කොට ශුක්‍ර කාණේ ධර්ම සපුරිභාග කොට දහම් දෙසති. ඇවැත්ති, යම් පරිදි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මට මතු මතුයෙහි ප්‍රණීතතර කොට පවිසින් ප්‍රතිපක්‍ෂ විපාක ඇතිවූන් කොට දහම් දෙසත් ද ඵපරිදි මම ඒ දහමෙහි කිසි දහමක් ප්‍රතිවේධ විසින් දැන දෙශනා ධර්මයෙහි තිණ්‍යාවට ගියෙමි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමාත් සම්බුද්ධියෙහි ඔබ කෙරෙහි පැහැදිණිමි. භාග්‍යවතුන් විසින් ධර්මය සවාබ්‍යාතය, (භාග්‍යවත්තූගේ ශ්‍රාවක) සඛිකයා සුපිලිපත්තයි පැහැදිණිමි.

7. මහණෙනි, යම්කිසිවක්නට මෙ අසුරින් මේ පෙදෙන් මේ ව්‍යඤ්ජනයෙන් තථාගතයන් වහන්සේ කෙරෙහි සැදහෑ පිහිටියේ වේ ද, (ශ්‍රෝතාපතනි මාඨියෙන් හටගත්ඉල් ඇති වේ ද,) මහණෙනි, මෙ සකාරණ (ප්‍රතිවේධ සහිත) ශ්‍රද්ධාව දැන (ශ්‍රෝතාපතනිමාඨී) මූලිකය, දුඃභය. මහණතු විසින් වේවයි, බමුණතු විසින් වේවයි, දෙවියතු විසින් වේවයි, මරනු විසින් වේවයි, බඹනු විසින් වේවයි, ලොව අන් කිසිවතු විසින් වේවයි, හැරැලිය නො ගෙයි.

මහණෙනි, මෙසේ තථාගතයන් කෙරෙහි ධම්මසමනොසනා (ස්වභාව සම්නේෂණ) වෙයි. මෙසේ තථාගතයන් වහන්සේ ධර්මාදෙන් (ඇතිසැටියෙන්) සමනොසනා කරනලද වෙයි.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ (බුද්ධිසිතාද නම් වන) සුත්‍රාන්තය වදාළක. සඟුටු සිත් ඇති ඒ තිසුනු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ භාෂිතය මැනවින් පිළිගත්ත.

විමංසකසුත්තය සන්වැනිසි.

1. 5. 8.

කොසමඛියසුභතං

1 ඵ්ඵං මේ සුභතං ඵ්ඵං සමයං ගගවා ජ්ඣාසමඛියං විහරති ජ්ඣාසිඤ්ඤාමි. තෙන ඛො සමයෙත කොසමඛියං භික්ඛු භණ්ඩනජාතා කලුහජාතා විවාදපනතා අඤ්ඤමඤ්ඤං මුඛසතතිති විතුදනතා විහරන්ති. තෙ ත චෙව අඤ්ඤමඤ්ඤං සඤ්ඤපෙනති, න ච සඤ්ඤතති. උපෙනති, න ච අඤ්ඤමඤ්ඤං නිජ්ඣාපෙනති, න ච නිජ්ඣතති. උපෙනති.

2. අඵ ඛො අඤ්ඤතරො භික්ඛු යෙන ගගවා තෙනුපසඛිකමි. උපසඛිකමිඤ්ඤා ගගවනතං අභිවාදෙඤ්ඤා ඵ්ඵකමනතං නිසීදී. ඵ්ඵකමනතං නිසීජෙනතා ඛො ජ්ඣා සීඤ්ඤා ගගමනතං ඵ්ඵකදවොච්චි ඉධ ගතෙන කොසමඛියං භික්ඛු භණ්ඩනජාතා කලුහජාතා විවාදපනතා අඤ්ඤමඤ්ඤං මුඛසතතිති විතුදනතා විහරන්ති. තෙ ත චෙව අඤ්ඤමඤ්ඤං සඤ්ඤපෙනති, න ච සඤ්ඤතති. උපෙනති, න ච අඤ්ඤමඤ්ඤං නිජ්ඣාපෙනති, න ච නිජ්ඣතති. උපෙනති.

3. අඵ ඛො ගගවා අඤ්ඤතරං භික්ඛු අමනෙතසි: ඵ්ඵි ඤ්ඤා භික්ඛු මම චචතෙන තෙ භික්ඛු ආමනෙතති 'සඤ්ඤාසමනෙත ආමනෙතති'ති. ඵ්ඵමනෙතති ඛො ජ්ඣා සීඤ්ඤා ගගවතො පටියසුඤ්ඤා යෙන තෙ භික්ඛු තෙනුපසඛිකමි. උපසඛිකමිඤ්ඤා තෙ භික්ඛු ඵ්ඵකදවොච්චි: සඤ්ඤා ආසමනෙත ආමනෙතති. ඵ්ඵමාච්චිඤ්ඤාති ඛො තෙ භික්ඛු සසඤ්ඤාසමනෙත පටියසුඤ්ඤා යෙන ගගවා තෙනුපසඛිකමි. උපසඛිකමිඤ්ඤා ගගවනතං අභිවාදෙඤ්ඤා ඵ්ඵකමනතං නිසීදී. ඵ්ඵකමනතං නිසීජෙනතා ඛො තෙ භික්ඛු ගගවා ඵ්ඵකදවොච්චි: සඤ්ඤා සීර තුමෙහ භික්ඛුචෙව භණ්ඩනජාතා කලුහජාතා විවාදපනතා අඤ්ඤමඤ්ඤං මුඛසතතිති විතුදනතා විහරථ, තෙ ත චෙව අඤ්ඤමඤ්ඤං සඤ්ඤපෙඨ, න ච සඤ්ඤතති. උපෙඨ, න ච අඤ්ඤමඤ්ඤං නිජ්ඣාපෙඨ, න ච නිජ්ඣතති. උපෙඨාති. 'ඵ්ඵමනෙත.'

4. තං සී මඤ්ඤඵ භික්ඛුචෙව: යසමිං තුමෙහ සමයෙ භණ්ඩනජාතා කලුහජාතා විවාදපනතා අඤ්ඤමඤ්ඤං මුඛසතතිති විතුදනතා විහරථ, අපි නු තුමනාසං භසමිං සමයෙ මෙතනං කාසකමමං පච්චුපට්ඨිතං තොති සමුගභිවාටීසු ආචී චෙව ඊ රතො ච, මෙතනං චට්ඨිකමමං පච්චුපට්ඨිතං තොති සමුගභිවාටීසු ආචී චෙව ඊ රතො ච, මෙතනං මනොකමමං පච්චුපට්ඨිතං තොති සමුගභිවාටීසු ආචී චෙව ඊ රතො චාති 'තො තෙතමනෙත'.

1. 5. 8.

කොසමිතිය සූත්‍රය

1. මු පිසිත් මෙසේ අසන ලද: එක්සමයෙක්හි හඟවත්හු පොසාඤ්ඤා නුවර ගොසසිවුහු කල පොසසිකාරාමයෙහි වැඩවිසාස කෙරෙති. එසමයෙහි කොසාඤ්ඤායෙහි භික්ෂුහු හටහන් කලහපුච්ඡාග හටත් ඇතියෝ, හටහන් (හසාපරාමිඪි-පාත්‍රවිචරනීභරණාදි) ආලහ ඇතියෝ, පාමිණි විරුඤ්චාද ඇතියෝ, උනුත් හෙපුල් සැතියන් විදුහාහු වාස කෙරෙති. ඔහු (අර්ථ හා කාරණ හා දක්වා) උනුත් නො ම හඟවත්. (ඉදින් හඟවත්කට නිසි වුව ද) සංඥපත්තියට (හඟනව) නො එලඹෙති. (දන්තට නො කැමැති වෙති.) උනුත් නො ම සිතවත්. සිතිමට නො එලඹෙති.

2. එක්සිති අනාතර (නොපාල) මහණෙක් හඟවත්හු කර එලඹණ. එලඹ හඟවත්හු සකසා වැද එකත්පස් ව හින. එකත් පස් ව හුන් ඒ මහණ හඟවත් හට තෙල සැලකෙලේ: "වහන්ස, කොසාඤ්ඤා නුවර තිවැසි භික්ෂුහු උපන් ඔබර ඇත්තාහු, (හසාපරාමිඪිදි විසින්) උපන් මුදුන්පත් කලහ ඇත්තාහු, විරුඤ්චාදහට ගියාහු, උනුත් මුව සැතියන් විදුහාහු වාස කෙරෙති. ඔහු උනුත් නො ම හඟවත්. සංඥපත්තියට නො වැටෙති. උනුත් නොම සිතවති. සිතිමට නො වැටෙති" කියයි.

3. එසද හඟවත්හු එක්තර මහණකු ඇමැතුසේක. "මහණ, තො එව 'ශාසනාත් වහන්සේ ආවතුන් අමතන සේකැ'යි මා බසින් ඒ භික්ෂුන් අමතුව" යි වදලෝ. 'වහන්ස, එසේකැ' යි එ මහණ හඟවත්-හට පිලිවදන් දී එ මහණුන් කර එලඹියේය. එලඹ එ මහණුන්හට තෙල කී: "ශාසනාත් වහන්සේ ආගුහමතුන් අමතන සේකැ" යි. 'ඇවත එසේ කැ' යි එ මහණහු එ මහණහට පිලිවදන් දී හඟවත්හු කර එලඹියහ. එලඹ හඟවත්හු සකසා වැද එකත්පස් ව හුන්හු. එකත්පස් ව හුන් එ මහණුන්ට හඟවත්හු තෙල බස් වදලසේක: "සැබැව? මහණෙහි" තෙපි උපන් ඔබර ඇති ව උපන් මුදුන්පත් කලහ ඇති ව විවාදපනන ව අනො-නායත් මුවඅභියපියෙන් විදුහනු වාස කරම? තෙපි උනුත් නොම හඟවනු ව? හඟනට නොයත්තාව? උනුත් නොම සිතවත්තාව? සිතත්තට නො යත්තාව?" යි. 'වහන්ස, එසේ කැ'යි සැල කලෝ.

4. මහණෙනි, එ කීසේ හඟනාව? තෙපි යම් දවසෙක උපන් කලහාරභා ඇති ව උපන් කලහ ඇතිව අවන් විරුඤ්චාද ඇති ව උනුත් මුවතෙතින් විදුහනු වාස කරනු තම, එදමස් නොප කුල සමුම්භරුන් කෙරෙහි හමුවෙහිත් නොහමුවෙහිත් මේත්සහගිය කායකම් එලවිණි ද, සමුම්භරුන් කෙරෙහි හමුවෙහිත් නොහමුවෙහිත් මේත් සහගිය වාක්කම් එලවිණි ද, සමුම්භරුන් කෙරෙහි හමුවෙහිත් නොහමුවෙහිත් මේත්සහගිය මනාකම් එලවිණි ද යි පුළුවන්සේක. "වහන්ස, තෙල නො මේ මය" යි පිලිවදන් දුන්හු

ඉති කිර හික්ඛවෙ යසමිං ඤාමෙහ සමයෙ භණ්ඩිතජාතා කලහජාතා විවාදපනනා අඤ්ඤමඤ්ඤං මුඛසතනිහි විඤ්ඤනා විහරං, නෙව ඤාමාකං තසමිං සමයෙ මේතනං කායකමමං පච්චුපට්ඨිතං හොති සමුගමචාරීසු ආචී වෙච රහො ව. න මේතනං චචිකමමං පච්චුපට්ඨිතං හොති සමුගමචාරීසු ආචී වෙච රහො ව. න මේතනං මිනොකමමං පච්චුපට්ඨිතං හොති සමුගමචාරීසු ආචී වෙච රහො ව. අථ කිං චරති ඤාමෙහ මොඤ්ජරිසා කිං ජාතනනා කිං පසසනනා භණ්ඩිතජාතා කලහජාතා විවාදපනනා අඤ්ඤමඤ්ඤං මුඛසතනිහි විඤ්ඤනා විහරං, නෙ න වෙච අඤ්ඤමඤ්ඤං සඤ්ඤපෙථ, න ච සඤ්ඤතනිං උපෙථ, න ච අඤ්ඤමඤ්ඤං නිජ්ඣාපෙථ, න ච නිජ්ඣනනිං උපෙථ. තං හි ඤාමාකං මොඤ්ජරිසා භවිස්සති දීඝරතනං අභිතාය උක්ඛායාති.

5. අථ ඛො භගවා හික්ඛු ආමනෙතයි ජයිමෙ හික්ඛවෙ ධම්මො, සාරාණීයො පිගකරණො ගරුකරණො සඛහසාය අච්චාර්යො සාමග්ගියා ඵකිභාවාය සංචත්තති. කතමෙ ජ?

ඉචි හික්ඛවෙ හික්ඛුතො මේතනං කායකමමං පච්චුපට්ඨිතං හොති සමුගමචාරීසු ආචී වෙච රහො ව. අගමපි ධම්මො සාරාණීයො පිගකරණො ගරුකරණො සඛහසාය අච්චාර්යො සාමග්ගියා ඵකිභාවාය සංචත්තති. (1)

පුත ව පරං හික්ඛවෙ හික්ඛුතො මේතනං චචිකමමං පච්චුපට්ඨිතං හොති සමුගමචාරීසු ආචී වෙච රහො ව. අගමපි ධම්මො සාරාණීයො පිගකරණො ගරුකරණො සඛහසාය අච්චාර්යො සාමග්ගියා ඵකිභාවාය සංචත්තති. (2)

පුත ව පරං හික්ඛවෙ හික්ඛුතො මේතනං මිනොකමමං පච්චුපට්ඨිතං හොති සමුගමචාරීසු ආචී වෙච රහො ව. අගමපි ධම්මො සාරාණීයො පිගකරණො ගරුකරණො සඛහසාය අච්චාර්යො සාමග්ගියා ඵකිභාවාය සංචත්තති. (3)

පුත ව පරං හික්ඛවෙ හික්ඛු යෙ තෙ ලාභා ධම්මිකා ධම්මලභා අනතමිසසා පතතපරිසංපන්නමත්තමපී, තථාරුපෙහි ලාභෙහි අසාපිවිභතනං හොති හොති සීලවනෙතනි සමුගමචාරීහි සාධාරණං හොති. අගමපි ධම්මො සාරාණීයො පිගකරණො ගරුකරණො සඛහසාය අච්චාර්යො සාමග්ගියා ඵකිභාවාය සංචත්තති. (4)

“මහණෙනි, මෙතෙක් තෙපි යම් දිනෙක හඤ්ඤානුචාරක ව කලහ ජාත ව විවාදපන්න ව අනොන්‍යයන් මුට්ඨකින් විදුමින් වාස කරවු නම්, එදින තොප කුල සමුම්භරුන් කෙරෙහි හමුයෙහිද නොහමුයෙහිද මෙමුමිය ධායකම් නොම ඵලවිණ. සමුම්භරුන් කෙරෙහි හමුයෙහිද නොහමුයෙහිද මෙමුමිය වාක්කම් නො ඵලවිණ. සමුම්භරුන් කෙරෙහි හමුයෙහිද නොහමුයෙහිද මෙමුමිය මිත්තම් නො ඵලවිණ. කීමේක, මොස පුරුෂයෙහි, එබැවින් හෙපි කුමක් දන්මින් කුමක් දක්මින් හඤ්ඤානුචාරක ව කලහජාත ව විවාදපන්න ව උනුත් මුඛ සැකින් විදුමින් වාස කරන්නාවි? තෙපි උනුත් නො ම හඬමින්තාවි? හඬනට නො එන්නාවි? උනුත් නො ම සිතමින්තාවි? සිතන්නට නො එන්නාවි? මොසපුරුෂයෙහි, එකරුණ තොපට දීඝිරුත්‍රයෙහි අභිත පිණිස දුක් පිණිස වෙ යයි වදලෝ.

5. එක්සිති හඬමින්සු මහණුන් ඇමැතුණේක. මහණෙනි, සිතිකට යුතු, (සමුම්භරුන්ට) ප්‍රිය කරන, ගරු කරන මේ දහමිසු යදෙතෙක් සභිත්‍රහ පිණිස අවිවාද පිණිස සමමුභාව පිණිස එකිනාව පිණිස වැටෙති. සචර සදෙතෙක යත්:

මහණෙනි, මෙහස්තෙහි මහණක්හට සමුම්භරුන් කෙරෙහි හමු-
යෙහිද නොහමුයෙහිද මෙක්සිතින් කලයුතු කායකම් ඵලමිසිටියේ වේ ද,
සිකල යුතු ප්‍රිය කරන ගරු කරන මේ දහමි ද සභිත්‍රහ පිණිස අවිවාද
පිණිස සමමුභාව පිණිස එකිනාව පිණිස වැටෙන්නේ ය. (1)

තවද මහණෙනි, ඉන් මතුද, මහණක්හට සමුම්භරුන් කෙරෙහි
හමුයෙහිද නොහමුයෙහිද මෙක්සිතින් කලයුතු වාක්කම් ඵලමි සිටියේ
වේ ද, සිකලයුතු ප්‍රිය කරන ගරු කරන මේ දහමි ද සභිත්‍රහ පිණිස
අවිවාද පිණිස සමමුභාව පිණිස එකිනාව පිණිස වැටෙන්නේ ය. (2)

තවද මහණෙනි, ඉන් මතුද, මහණක්හට සමුම්භරුන් කෙරෙහි
හමුයෙහිද නොහමුයෙහිද මෙක්සිතින් කලයුතු මිත්තම් ඵලමිසිටියේ
වේ ද, සිකලයුතු ප්‍රිය කරන ගරුකරන මේ දහමි ද සභිත්‍රහ පිණිස
අවිවාද පිණිස සමමුභාව පිණිස එකිනාව පිණිස වැටෙන්නේ ය. (3)

තවද මහණෙනි, ඉන් මතුද, මහණක් යටතින් පාත්‍රපයඝාපන්නමාත්‍ර
වේවසි, දූතමි වූ දූතමින් ලක් යම් ලාභ කෙතෙක් ඇද්ද, එවන් ලාභයන්
(ආමිස විසින් වේවසි, පුද්ගල විසින් වේවසි) ප්‍රතිවහසන නො කොට
(මේ පමණක් දෙමි, මේ පමණක් නො දෙමි, අසුචල් තැනට දෙමි, අසුචල්
තැනට නො දෙමි යි මෙසේ සිතින් නොමෙද) වලද කරනසුලු වේ ද,
සිල්වතුන් කා සමුම්භරුන් කා සාධාරණ කොට වලද කරනසුලු වේ ද,
සිකලයුතු ප්‍රිය කරන ගරු කරන මේ දහමි ද සභිත්‍රහ පිණිස අවිවාද
පිණිස සමමුභාව පිණිස එකිනාව පිණිස වැටෙන්නේ ය. (4)

පුත ව පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු යානි නානි සිලානි අඛණ්ඩානි අච්ඡද්දානි අසබ්බානි අකමමාසානි භුජ්ජානි විඤ්ඤාපසසනානි අපරාමිට්ඨානි සමාධිසංවත්තනිකානි, නථාරාපෙත්තු සිලෙත්තු සිලසාමඤ්ඤගතො විහරති සමුගම්චාරීති ආච්චි වෙච්ච රහො ව. අගමපි ධම්මො සාරාණීයො පියකරණො ගරුකරණො සඛිතතාය අවිච්චාදාය සාමග්ගියා එකීතාවාය සංවත්තති. (5)

පුත ව පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු යායං දිට්ඨි අරියං නිය්‍යානිකා නිය්‍යානී තනකරණ සමමා දුක්ඛකඛයාය, නථාරාපාය දිට්ඨියා දිට්ඨි-සාමඤ්ඤගතො විහරති සමුගම්චාරීති ආච්චි වෙච්ච රහො ව. අගමපි ධම්මො සාරාණීයො පියකරණො ගරුකරණො සඛිතතාය අවිච්චාදාය සාමග්ගියා එකීතාවාය සංවත්තති. (6)

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ජ සාරාණීයා ධම්මො පියකරණො ගරුකරණො සඛිතතාය අවිච්චාදාය සාමග්ගියා එකීතාවාය සංවත්තනති.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ ජන්තං සාරාණීයානං ධම්මානං එතං අග්ගං එතං සඛිතාභිතං එතං සංඝාතභිතං යද්දං යායං දිට්ඨි අරියං නිය්‍යානිකා නිය්‍යානී තනකරණ සමමා දුක්ඛකඛයාය, ජෙග්ගප්ඵෙ භික්ඛවෙ කුට්ඨා-ගාරණං එතං අග්ගං එතං සඛිතාභිතං එතං සංඝාතභිතං යද්දං කුට්ඨං, එච්චමෙච ඛො භික්ඛවෙ ඉමෙසං ජන්තං සාරාණීයානං ධම්මානං එතං අග්ගං එතං සඛිතාභිතං එතං සංඝාතභිතං යද්දං යායං දිට්ඨි අරියං නිය්‍යානිකා නිය්‍යානී තනකරණ සමමා දුක්ඛකඛයාය.

6. කථංඤ්ච භික්ඛවෙ යායං දිට්ඨි අරියං නිය්‍යානිකා නිය්‍යානී තනකරණ සමමා දුක්ඛකඛයාය?

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අරඤ්ඤගතො චා රුක්ඛමුලගතො චා සුඤ්ඤා-ගාරගතො චා ඉති පච්චි සඤ්චිකඛති: අභ්චි නු ඛො මෙ තං පරිසුට්ඨානං අජ්ඣිනං අපභිතං ගෙනාහං පරිසුට්ඨිතෙන පරිසුට්ඨිතච්චෙනා යථාභුතං න ජාතෙතං න පඤ්ඤායනති.

තදිද මහණෙනි, ඉන් මදුදු, මහණෙක් අබණ්ඩ අවර්දු, අශබල, අක-
ල්මාම, භූච්ඡා, විච්චානුත් විසින් ප්‍රශස්ත, තාණො දූපටි විසින් අපරමාමෙ,
සමාධිතාවනීනික යම් සිල් ඇද්ද, එබඳු සිලගෙහි ලා සමුමිසරුන් හා
හමුසෙහිදු නොහමුගෙහිදු සිලගෙන් යමාන භාවයට ගියේ වාස කෙරේ
ද, සිකල යුතු ප්‍රිය කරන ගරු කරන මේ දහම් ද සබ්බහ පිණිස අවිවාද
පිණිස සමග්‍රහාම පිණිස එකිභාව පිණිස වැටෙන්නේ ය. (5)

තවද මහණෙනි, ඉන් මදුදු, නිද්දොම වූ තෙතරුණික වූ එය පිලි-
පදහනු මොනොවට දුඛස්සය පිණිස පමුණුවන යම් (මානීසම්ප්‍රසුක්ත)
සමාසක් දූපටිගෙක් ඇද්ද, එබඳු දූපටිගෙන් සමුමිසරුන් හා හමුගෙහිදු
නොහමුගෙහිදු සමානදූපටිභාවයට ගියේ මේ ද, සිකල යුතු ප්‍රිය කරන
ගරු කරන මේ දහම් ද සබ්බහ පිණිස අවිවාද පිණිස සමග්‍රහාම පිණිස
එකිභාව පිණිස වැටෙන්නේ ය. (6)

මහණෙනි, ප්‍රිය කරන ගරු කරන මේ සාරුණිය ධර්මයෝ සදෙන
සබ්බහ පිණිස අවිවාද පිණිස සමග්‍රහාම පිණිස එකිභාව පිණිස වැටෙත්.

මහණෙනි, මේ සාරුණිය ධර්මයන් සාදකා අතුරෙහි නිද්දොම වූ
තෙතරුණික වූ එය කරනනු මනාකොට දුඛස්සය පිණිස ගෙන යන
යම් දූපටිගෙක් ඇද්ද, තෙල අග්‍ර වෙයි. තෙල සාඛ්‍යාතික වෙයි. තෙල හැම
ගලපනු වෙයි. මහණෙනි, යම් පරිදි කුටාගාරයාගේ කුචගෙක් (කැණිමඩ-
ලක්) ඇද්ද, තෙල කුටය අග්‍ර වේ ද, තෙල සාඛ්‍යාතික වේ ද, තෙල හැම
ගොනාගේ ගලපනු වේ ද, මහණෙනි, එපරිදි ම මේ සවැදුරුම් සාරුණිය
ධර්මයන් අතුරෙහි නිද්දොම, තෙතරුණික, එය කරනනු මාතෘපින් දුඛස්සය
පිණිස පමුණුවන යම් දූපටිගෙක් ඇද්ද, තෙල අග්‍ර වෙයි. තෙල සාඛ්‍යා-
තික වෙයි. තෙල හැම මුළුපු කරනු වෙයි.

6. මහණෙනි, නිර්දෙම වූ, තෙතරුණික වූ, පිලිපදහනු මොනො-
වට දුඛස්සයට එලවන යම් ඉප්‍රාතාපතනිමායී දූපටිගෙක් ඇද්ද, ඒ දූපටිය
කෙසේ ඔහු දුඛස්සය කර ගෙන ගේ ද?

මහණෙනි, මේසග්‍රහෙහි මහණ අරණ්‍යගහ වූයේ වේවයි, වාස-
මුලගහ වූයේ වේවයි, ගුහාගාරගහ වූයේ වේවයි මෙසෙසින් සලකන්නේ ය:
මම යම් පග්‍රීපාතයෙකින් (කෙලෙසුන්ගේ නැගී සිටීමකින්) මැඩුණු
සිකැහි ව යථාභුතය නො දන්නෙමි නම්, නො දක්නෙමි නම්, මා
සග්‍රහෙහි නො පුහුන් ඒ පග්‍රීපාත ඇද්ද ගෝ කියයි.

“සචෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු කාමරාග පරිපුට්ඨිතො හොති, පරිපුට්ඨිත-
 විතොති හොති. සචෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු ඛාපාදපරිපුට්ඨිතො හොති,
 පරිපුට්ඨිතවිතොති හොති. සචෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු විතමිඤ්ඤපරිපුට්ඨිතො
 හොති, පරිපුට්ඨිතවිතොති හොති. සචෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු උඤ්චවකුක්ඛුච්ච-
 පරිපුට්ඨිතො හොති, පරිපුට්ඨිතවිතොති හොති. සචෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු
 විචිකිච්ඡාපරිපුට්ඨිතො හොති, පරිපුට්ඨිතවිතොති හොති. සචෙ භික්ඛවෙ
 භික්ඛු ඉධිලොකචිත්තාය පසුතො හොති, පරිපුට්ඨිත විතොති හොති.
 සචෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු පරිලොකචිත්තාය පසුතො හොති, පරිපුට්ඨිත-
 විතොති හොති. සචෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු භණ්ඩිතජාතො කලහජාතො විචාද-
 පනොතො අඤ්ඤාමඤ්ඤා¹ මුඛසතතිභි විකුදුනොති විතරති, පරිපුට්ඨිතවිතොති
 හොති.”

සො ඵමං පජානාති: නන්ථි ඛො මෙ තං පරිපුට්ඨානං අජ්ඣිතං
 අපාඨිතං යෙතංතං පරිපුට්ඨානෙන පරිපුට්ඨිතවිතොතං යථාභූතං න ජා-
 නෙත්තං නපසෙත්තං. පුසස්ඤ්ඤිතං මෙ මානසං සච්චානං ඛොධායාති.
 ඉදමස්ස පඨමං ඤ්ඤං අධිගතං හොති අරියං ලොකුතතරං අසාධාරණං
 පුපුජ්ජනෙති. (1)

7. පුන ච පරං භික්ඛවෙ අරියසාවකො ඉති පටිපඤ්චිකඛති: ඉමං චූ
 ඛො අහං දිට්ඨිං අභෙවනොතො සාවෙතොතො ඛහුලීකරොතොතො ලහාමි
 පච්චිතො සමථං, ලහාමි පච්චිතො නිබ්බුතීනති. සො ඵමං පජානාති: ඉමං
 ඛො අහං දිට්ඨිං අභෙවනොතො සාවෙතොතො ඛහුලීකරොතොතො ලහාමි
 පච්චිතො සමථං, ලහාමි පච්චිතො නිබ්බුතීනති. ඉදමස්ස දුතියං ඤ්ඤං
 අධිගතං හොති අරියං ලොකුතතරං අසාධාරණං පුපුජ්ජනෙති. (2)

8. පුන ච පරං භික්ඛවෙ අරියසාවකො ඉති පටිපඤ්චිකඛති: යථා රූපා-
 යාහං දිට්ඨියා සමන්තාගතො, අන්ථි චූ ඛො ඉභවා ඛතිඤ්ඤා අඤ්ඤා සමණො
 වා බ්‍රාහ්මණො වා තථාරූපාය දිට්ඨියා සමන්තාගතොති. සො ඵමං පජානාති:
 යථාරූපායාහං දිට්ඨියා සමන්තාගතො, නන්ථි ඉතො ඛතිඤ්ඤා අඤ්ඤා
 සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා තථාරූපාය දිට්ඨියා සමන්තාගතොති. ඉදමස්ස
 තතීයං ඤ්ඤං අධිගතං හොති අරියං ලොකුතතරං අසාධාරණං
 පුපුජ්ජනෙති. (3)

1. ‘අඤ්ඤාමඤ්ඤා’ ඉති භික්ඛු පොසඨෙක උචොතං.

“මහණෙනි, ඉදින් මහණ කාමරුගයා විසින් මඛකා ලද්දේ වේද, එයින් ම මැඩුණු සිතැතියේ වේ. මහණෙනි, ඉදින් මහණ ව්‍යාපාදයා විසින් මඛකා ලද්දේ වේද, එයින් ම මැඩුණු සිතැතියේ වේ. මහණෙනි, ඉදින් මහණ පිත-
 ඉඳියා විසින් මඛකා ලද්දේ වේද, එයින් ම මැඩුණු සිතැතියේ වේ. මහණෙනි, ඉදින් මහණ උභවචකුකකුච්චකා විසින් මඛකා ලද්දේ වේද, එයින් ම මැඩුණු සිතැතියේ වේ. මහණෙනි, ඉදින් මහණ විවිකිච්චා විසින් මඛකා ලද්දේ වේද, එයින් ම මැඩුණු සිතැතියේ වේ. මහණෙනි, ඉදින් මහණ ඉඛලොකච්චකායෙහි සුදුසු වේද, එයින් ම මැඩුණු සිතැතියේ වේ. මහණෙනි, ඉදින් මහණ පරලොකච්චකායෙහි සුදුසු වේද, එයින් ම මැඩුණු සිතැතියේ වේ. මහණෙනි, ඉදින් මහණ ගණිතච්චා ව කලභච්චා ව විවිදපනන ව උනුන් මුච්චි යැතීන් විදුමින් වාය කරනුයේ වේද, එයින් ම මැඩුණු සිතැතියේ වේ.”

ඒ මහණ මෙතෙසින් දන්තේනා: “මම සියසතන්ති අප්‍රසිණ වූ යම පග්ච්චානගෙසින් මැඩුණු සිතැති ව සතාන කොදන්තෙම වේ ද, නොදක්නෙම වේ ද, ඒ පග්ච්චානග මට නැත. සතාච්චොධාන පිණිස මා විසින් සිත මැකැවින් තැඹිණ” කියයි. ඒ මහණ විසින් ආයතීනන් කෙරෙහි වූ, ලොකොතතර වූ, පුහුදුන් හා අසාධාරණ වූ මේ ප්‍රථම (ප්‍රත්‍ය-
 වේනා) ඥානය අධිගත (ලබන ලද්දේ) වෙයි. (1)

7. තවද මහණෙනි, ඉන් මතුදු, ආයතීශ්‍රාවක මෙසේ සලකන්නේ ය: “මම මේ මාගී දුට්ඨෙය ගෙවුනෙම, වඩන්තෙම ඔහුල කරන්නෙම තමා තුළ එකාග්‍රහා ලබමි දේ හෝ, තමා තුළ කෙලාච්චාපගම ලබමි දේ හෝ” කියයි. ඒ මහණ මෙසේ දන්තේ ය: “මම මේ දුට්ඨෙය ගෙවුනෙම, වඩන්තෙම, ඔහුල කරන්නෙම තමා තුළ එකාග්‍රහා ලබමි. තමා තුළ තිර්චාතිය (නිවම) ලබමි” කියයි ඒ මහණ විසින් ආයතී වූ, ලොකොතතරවූ, පුහුදුන් හා අසාධාරණ වූ මේ ද්විතීය ඥානය අධිගත වෙයි. (2)

8. තවද මහණෙනි, ඉන් මතුදු, ආයතීශ්‍රාවක මෙසේ සලකන්නේ ය: “මම යම්බඳු ශ්‍රොතාපනනිමාගීදුට්ඨෙයෙසින් සමකාගතගෙම ද, මෙසේතෙත් ඛැහැර එබඳු දුට්ඨන් සමකාගත අන් මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ ඇද්ද?” කියයි. ඒ මහණ මෙසේ දන්තේය: “මම යම් බඳු දුට්ඨන් සමකා-
 ගතගෙම ද, මෙසේතෙත් ඛැහැර එබඳු දුට්ඨන් සමකාගත අන් මහ-
 ණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ නැත කියයි.” ඒ මහණ විසින් ආයතී වූ, ලොකොතතර වූ, පාචන්චනයන් හා අසාධාරණ වූ මේ තෘතීය ඥානය අධිගත වෙයි (3)

9 පුත ව පරං භික්ඛවෙ ආර්යසාමනෙ ඉති පටිසඤ්චිකඛති: යථාරූපාය ඛම්මතාය දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො සමන්තාගතො, අහමපි තථාරූපාය ඛම්මතාය සමන්තාගතොති.

“තථාරූපාය ව භික්ඛවෙ ඛම්මතාය දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො සමන්තාගතො? ඛම්මතා එසං භික්ඛවෙ දිට්ඨිසම්පන්නං පුග්ගලං: කිඤ්චාපි තථාරූපිං ආපඤ්ඤා¹ ආපඤ්ඤා යථාරූපාය ආපඤ්ඤා උට්ඨානං² පඤ්ඤායති, අථ ඛො ඛිප්පමෙව සඤ්ඤා වා විඤ්ඤාසු වා සමුග්ගමචාරිසු දෙසෙති විවරති උත්තානී³ කරොති. දෙසෙති, විවරති, උත්තානී කරති⁴ ආයතිං සංචරං ආපඤ්ඤා. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ අහරො කුමාරො මජ්ඣ උත්තාන-සෙය්‍යතො ගඤ්ඤා වා පාදෙත වා අභිකාරං අකකම්භිඤ්ඤා ඛිප්පමෙව පටිසංඝරති, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ ඛම්මතා එසං දිට්ඨිසම්පන්නං පුග්ගලං: කිඤ්චාපි තථාරූපිං ආපඤ්ඤා¹ ආපඤ්ඤා යථාරූපාය ආපඤ්ඤා උට්ඨානං² පඤ්ඤායති, අථ ඛො තං ඛිප්පමෙව සඤ්ඤා වා විඤ්ඤාසු වා සමුග්ගමචාරිසු දෙසෙති විවරති උත්තානී³ කරොති. දෙසෙති, විවරති, උත්තානී කරති⁴ ආයතිං සංචරං ආපඤ්ඤා.”

සො එවං පජානාති: යථාරූපාය ඛම්මතාය දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො සමන්තාගතො, අහමපි තථාරූපාය ඛම්මතාය සමන්තාගතොති. ඉදමස්ස වදානං ඤ්ඤාණං අධිගතං හොති අරියං ලොකුත්තරං අසංඛාරණං පුට්ඨජ්-නෙති. (4)

10. පුත ව පරං භික්ඛවෙ ආර්යසාමනෙ ඉති පටිසඤ්චිකඛති: යථාරූපාය ඛම්මතාය දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො සමන්තාගතො, අහමපි තථාරූපාය ඛම්මතාය සමන්තාගතොති.

“තථාරූපාය ව භික්ඛවෙ ඛම්මතාය දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො සමන්තාගතො? ඛම්මතා එසං භික්ඛවෙ දිට්ඨිසම්පන්නං පුග්ගලං: කිඤ්චාපි යාති තාති සමුග්ගමචාරිතං උච්චාච්චාති කිඤ්ඤාණීයාති, තථ උත්තානං ආපඤ්ඤා⁵ හොති. අථ ඛො භික්ඛවෙ කිඤ්ඤාණීයාති⁶ හොති අධිග්ග සිකඛාය අධිවිතකසිකඛාය අධිපඤ්ඤාසිකඛාය. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ යාති තථාරූපවච්ඡා එවමෙව⁸ ආලොචනී⁹ වච්ඡකඤ්ඤා අපච්ඡෙති,¹⁰ එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ ඛම්මතා එසං දිට්ඨිසම්පන්නං පුග්ගලං: කිඤ්චාපි යාති තාති සමුග්ගමචාරිතං උච්චාච්චාති කිඤ්ඤාණීයාති තථ උත්තානං ආපඤ්ඤා හොති. අථ ඛො භික්ඛවෙ කිඤ්ඤාණීයාති හොති අධිග්ග සිකඛාය අධිවිතකසිකඛාය අධිපඤ්ඤාසිකඛාය.”

සො එවං පජානාති: යථාරූපාය ඛම්මතාය දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො සමන්තාගතො, අහමපි තථාරූපාය ඛම්මතාය සමන්තාගතොති. ඉදමස්ස පඤ්ඤාණං ඤ්ඤාණං අධිගතං හොති අරියං ලොකුත්තරං අසංඛාරණං පුට්ඨජ්-නෙති. (5)

1. තථාරූපිආපඤ්ඤා, සි සඤ්ඤා 2. උට්ඨානං සි 3. උත්තානී, මජ්ඣං
4. උත්තානී, කඤ්ඤා, මජ්ඣං, උත්තානී කඤ්ඤා, සං, PTS. උත්තානී කඤ්ඤා, සි
5. උත්තානී මජ්ඣං, මජ්ඣං. 6. අභිච්ඡා, සං 7. කිඤ්ඤාණී, සි සඤ්ඤා.
8. අභිච්ඡා, මජ්ඣං.
9. ආලොචනී, සං 10. අපච්ඡෙති, මජ්ඣං සං, අපච්ඡෙති, සි සඤ්ඤා

9. තවද මහණෙනි, ඉන් මතුද, ආයතීශ්‍රාවක මෙසේ සලකන්නේය: දෘටිකම්පනාපුද්ගල යම්බඳු සමභාවයෙකින් සමන්විත වේ ද, මම ද එබඳු සමභාවයෙකින් සමන්විතයෙම වේ දෙ හෝ කියයි.

“මහණෙනි, කෙබඳු ධර්මාදියකින් දෘටිකම්පනා පුද්ගල සමන්විත වේ ද යත්: මහණෙනි, දෘටිකම්පනා පුද්ගලයාගේ තෙල ධර්මා වෙයි: යම් බඳු ආපත්තියෙකින් (සබ්බකම්ම විසින් වේවයි, දෙයතා පිසින් වේවයි) ව්‍යුත්පන්න (ආචාරීන් කැඟී සිටීම) පැනේ ද, එබඳු ආචාරීන් අවන් නමුදු, එතාම භාණ්ඩාන් වහන්සේ කෙරෙහි වේවයි, විඤ්චුම්භරුන් කෙරෙහි වේවයි දෙසන්නේය. විවර කරන්නේ ය, හෙළි කරන්නේය. දෙසා, විවර කොට, හෙළි කොට ආයතීසංවරයට පැමිණෙන්නේය යනු දෘටිකම්පනා-පුද්ගලයාගේ තෙල ධර්මා වෙයි. මහණෙනි, යම්සේ මතු වූ, උවුහුරුව හෝනා, උදරා කුමරෙක් අතින් වේවයි, ඊසින් වේවයි, ගිනි අඟුරක් ඇක්මෙන්නා හාම අත කකුලාගන්නේ වේ ද, මහණෙනි, එපරිද්දෙන් ම දෘටිකම්පනා පුද්ගලයාගේ තෙල ධර්මායෙක් ඇත: යම්බඳු ආපත්තියෙකින් ව්‍යුත්පන්න පැනේ ද, එබඳු ආචාරීන් අවන් නමුදු, එතාම ඒ ආචාරීන් භාණ්ඩාන් වහන්සේ කෙරෙහි වේවයි, විඤ්චුම්භරුන් කෙරෙහි වේවයි, දෙසන්නේය, විවර කරන්නේය, හෙළි කරන්නේය. දෙසා විවර කොට, හෙළි කොට, ආයතීසංවරයට පැමිණෙන්නේය.”

ඒ මහණ මෙසේ දන්නේය: “දෘටිකම්පනා පුද්ගල යම්බඳු ධර්මායෙකින් සමන්විත වේද, මම ද එබඳු ධර්මායෙක් සමන්විතයෙම කියයි. ඒ මහණ විසින් ආයතී වූ, ලොකොත්තර වූ, පාරිභවකයන් හා අසාධාරණ වූ මේ වතුම්භූතය අධිගත වෙයි. (4)

10. තවද මහණෙනි, ඉන් මතුද, ආයතීශ්‍රාවක මෙසේ සලකන්නේය: දෘටිකම්පනා පුද්ගල යම්බඳු ධර්මායෙකින් සමන්විත වේද, මම ද එබඳු ධර්මායෙක් සමන්විතයෙම ද හෝ කියයි.

“මහණෙනි, දෘටිකම්පනා පුද්ගල කෙබඳු ධර්මායෙකින් සමන්විත වේද යත්: සමුම්භරුන්ගේ යම් ඒ උච්චතවම (උස්පහන්) කිංකරීව්‍යයෝ (කුමාරී විමසා කටයුතු) ඇද්ද, එහි උත්සුක වේ. වැලිත් ඔහු තුළ අධි-ශීලශික්ෂායෙහි අධිවිකර්මශික්ෂායෙහි අධිප්‍රඥශික්ෂායෙහි තිවුප්‍රාථිතා ඇති වේ” යනු දෘටිකම්පනා පුද්ගලයාගේ තෙල ධර්මා වෙයි. මහණෙනි, යම්සේ තුරුණුවහු ඇති එළඳෙන තණ ද බිඳ කන්නී වසුන් බලා ද, මහණෙනි, එපරිද්දේ දෘටිකම්පනා පුද්ගලයාගේ තෙල ධර්මා ඇත: යමුම්භරුන්ගේ යම්යම් උච්චතවම කිංකරීව්‍යයෝ ඇද්ද, එහි සොකුක වේ. වැලිත් අධිශීලශික්ෂායෙහි අධිවිකර්මශික්ෂායෙහි අධිප්‍රඥශික්ෂායෙහි තිවුප්‍රාථිතා ඇති වේ” යනුයි.

ඒ මහණ මෙසේ දන්නේය: දෘටිකම්පනා පුද්ගල යම්බඳු ධර්මායෙකින් සමන්විත වේ ද, මම ද එබඳු ධර්මායෙක් සමන්විතයෙම කියයි. ඒ මහණ විසින් ආයතී වූ ලොකොත්තර වූ, පුහුදුන් හා අසාධාරණ වූ මේ පඤ්චමභූතය අධිගත වෙයි. (5)

11. පුත ව පරං භික්ඛවෙ අරියසාවකො ඉති පටිඤ්චිකඛති: යථා-
රූපාය බලතාය දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො සමන්තාගතො, අහමපි තථා-
රූපාය බලතාය සමන්තාගතොති.

“කථංරූපාය ව භික්ඛවෙ බලතාය දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො
සමන්තාගතො? බලතා එසා භික්ඛවෙ දිට්ඨිසම්පන්නස්ස පුග්ගලස්ස: යං
තථාගතස්සවේදිතෙ ඛම්මවිතසෙ දෙසියමානෙ අට්ඨිකත්ථි: මහති කත්ථි:
සඛවෙතසො සමන්තාගරිත්ථි: ඔතිතසොනො ඛම්මං සුණංති.”

සො එවං පජානාති: යථාරූපාය බලතාය දිට්ඨිසම්පන්නො
පුග්ගලො සමන්තාගතො, අහමපි තථාරූපාය බලතාය සමන්තාගතොති.
ඉදමස්ස ඡට්ඨං ඤාණං අධිගතං හොති අරියං ලොකුත්තරං අසාධාරණං
පුට්ඨිජ්ජනෙති.(6)

12. පුත ව පරං භික්ඛවෙ අරියසාවකො ඉති පටිඤ්චිකඛති: යථා-
රූපාය බලතාය දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො සමන්තාගතො, අහමපි තථා-
රූපාය බලතාය සමන්තාගතොති.

“කථංරූපාය ව භික්ඛවෙ බලතාය දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො
සමන්තාගතො? බලතා එසා භික්ඛවෙ දිට්ඨිසම්පන්නස්ස පුග්ගලස්ස: යං
තථාගතස්සවේදිතෙ ඛම්මවිතසෙ දෙසියමානෙ ලහති අත්ථවේදං, ලහති
ඛම්මවේදං, ලහති ඛම්මුපසංහිතං පාමුජ්ජං.”

සො එවං පජානාති: යථාරූපාය බලතාය දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො
සමන්තාගතො, අහමපි තථාරූපාය බලතාය සමන්තාගතොති. ඉදමස්ස
සතකමං ඤාණං අධිගතං හොති අරියං ලොකුත්තරං අසාධාරණං
පුට්ඨිජ්ජනෙති (7)

එවං සතකමකසමන්තාගතස්ස ඛො භික්ඛවෙ අරියසාවකස්ස ඛම්මතා
සුසමනරිට්ඨි: හොති සොතාපතතිඵලසච්චිතිරියාය. එවං සතකමකසමන්තා-
ගතො ඛො භික්ඛවෙ අරියසාවකො සොතාපතතිඵලසමන්තාගතො හොතිති.

ඉදමච්චෙව ගතවා. අතනමිතා තෙ භික්ඛු ගහමතො භාසිතං අභිනඤ්ඤති.

ආකාසමිඤ්ඤානං අට්ඨමං.

1 අට්ඨිකත්ථි, මජ්ඣ.

11. තචද මහණෙනි, ඉත් මදුදු, ආයඝීශ්‍රාවක මෙසේ සලකන්නේය: “දෘටිසම්පන්න පුද්ගල යම්බඳු බලයෙකින් සමන්වාගත වේද, මම ද එබඳු බලයෙන් සමන්වාගතෙමි ද හෝ” කියයි.

“මහණෙනි, දෘටිසම්පන්න පුද්ගල කෙබඳු බලයෙකින් සමන්වාගත වේ ද යත්: මහණෙනි, තථාගතප්‍රවිදිත ධර්මිනිය දෙසන කල අර්ථි කොඵ මෙතෙති කොඵ මුළුසිතින් සමතා ගෙන පිතිවුකන් ඇතිඵ දහම් අසා යත යමෙක් ඇද්ද, මහණෙනි, දෘටිසම්පන්න පුද්ගලයාගේ තෙල බලතා වෙයි.”

ඒ මහණ මෙසේ දන්නේය: “දෘටිසම්පන්න පුද්ගල යම්බඳු බලයෙකින් සමන්වාගත වේ ද, මම ද එබඳු බලයෙන් සමන්වාගතෙමි” කියයි. ඒ මහණ විසින් ආයඝීච්චි, ලොකොභතර ච්චි, පුහුදුන් හා අසාධාරණ ච්චි මේ මහණ-ඥනය අධිගත වෙයි. (6)

12. තචද, මහණෙනි, ඉත් මදුදු, ආයඝී ශ්‍රාවක මෙසේ සලකන්නේ ය: “දුෂ්ඨිසම්පන්න පුද්ගල යම්බඳු බලයෙකින් සමන්වාගත වේ ද, මම ද එබඳු බලයෙන් සමන්වාගත යෙමි ද හෝ” කියයි.

“මහණෙනි, දෘටි සම්පන්න පුද්ගල කෙබඳු බලයෙකින් සමන්වාගත වේ ද යත්: මහණෙනි, තථාගත ප්‍රවිදිත ධර්මිනිය දෙසන කල අභිච්චෙදය හා ධම් වෙදය හා ධර්මය හා මිශ්‍රව සිය ප්‍රමොදය ලබා යත යමෙක් ඇද්ද, මහණෙනි, දෘටිසම්පන්න පුද්ගලයාගේ තෙල බලතා වෙයි.”

ඒ මහණ මෙසේ දන්නේ ය. ‘දෘටිසම්පන්න පුද්ගල යම්බඳු බල-යෙකින් සමන්වාගත වේ ද, මම ද එබඳු බලයෙන් සමන්වාගතෙමි’ කියයි. ඒ මහණ විසින් ආයඝී ච්චි, ලොකොභතර ච්චි, පුහුදුන් හා අසාධාරණ ච්චි මේ සඵතම ඥනය අධිගත වෙයි. (7)

මහණෙනි, මෙසේ සප්තාධිකසමන්වාගත ආයඝී ශ්‍රාවකයා විසින් ශ්‍රොතාපකත්ථලය සාකෘත් කල ඥනයෙන් සඵතාවධර්මය මෑතවින් සමන්වෙසිත වෙයි. මහණෙනි, මෙසේ සඵතාධික (සප්තවිධ ප්‍රත්‍යාවෙක්ෂා ඥනයෙන්) සමන්වාගත ආයඝීශ්‍රාවක ශ්‍රොතාපකත්ථල සමන්වාගත වෙයි.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ සුත්‍රය වදාළහ. සතුටු සිත් ඇති ඒ හිසුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ බස අභිනන්දන කොඵ පිළිගත්හ.

කොසමිඛය සුත්‍රය අඵචෑහිසි.

1. 5. 9.

බ්‍රහමනිමනනනිකසුභතං

1 ඵමං මෙ සුභං: එකං සමයං ගගවා ඝාමජනීයං පිහරති ඡජන-
වගන අකාචපිණ්ඩකස්ස ආරුමේ. තනු වො ගගවා භික්ඛු ආමනෙතස්සි:
භික්ඛවොති. හදනෙතති තෙ භික්ඛු ගගවතො පච්චසෙස්සාසුං. ගගවා එතද-
මොච:

2. එකමදහං භික්ඛවෙ සමයං උසානමිථායං විහරමි සුගගවගන
සාලුරුජමුලෙ. තෙන වො පන භික්ඛවෙ සමයෙන බසාස්ස බ්‍රහමුනො:
එමරුපං පාපකං දිට්ඨිගතං උපානනං හොති: ඉදං නිච්චං ඉදං ඩ්‍රවං
ඉදං සස්සතං ඉදං කෙවලං ඉදං අච්චනධම්මං. ඉදං භි න ජායති න ජීයති
න චචති න උපපජ්ජති. ඉතො ච පනඤ්ඤං උතතරිං නිසසරණං තජ්ජති.
අච ඛවාහං භික්ඛවෙ බසාස්ස බ්‍රහමුනො වෙනසා වෙතොපරිචිතකා-
මඤ්ඤය ඡෙසාථාපි තාමි බලවා පුරිසො සමමිඤ්ජිතං. වා බාහං පසාඡරයා,
පසාරිතං. වා බාහං සමමිඤ්ජායා, එවමෙචං.¹ උතකට්ඨායං සුගගවගන
සාලුරුජමුලෙ අනතරගිතො තසමිං බ්‍රහමලොකෙ පාතුරතොසිං.

3 අදුසා වො මං භික්ඛවෙ බතො බ්‍රහමා දුරතොච ආගච්ජනනං.
දිස්වාන මං එතදමොච: එහි වො මාරිස, සාතකං.² මාරිස, මිරසං වො
මාරිස ඉමං පරියායමකාසි යද්දිදං ඉධාගමනාය. ඉදං හි මාරිස නිච්චං
ඉදං ඩ්‍රවං ඉදං සස්සතං ඉදං කෙවලං ඉදං අච්චනධම්මං. ඉදං භි න
ජායති න මීයති න චචති න උපපජ්ජති.³ ඉතො ච පනඤ්ඤං උතතරිං
නිසසරණං තජ්ජති.

4. ඵමං චුතෙන අහං භික්ඛවෙ බසං බ්‍රහමානං.⁴ එතදමොචං: අච්ජ්ජා-
ගතො චත හො බතො බ්‍රහමා, අච්ජ්ජාගතො චත හො බතො බ්‍රහමා:
යත්‍ර හි තාමි අභිච්චංයෙච සමානං තිච්චනති චක්ඛති, අඤ්චුචංයෙච සමානං
ඩ්‍රවනති චක්ඛති, අසස්සතංයෙච සමානං සස්සතනති චක්ඛති, අකෙවලං-
යෙච සමානං කෙවලනති චක්ඛති, චචනධම්මං යෙච සමානං අචචනධම්මනති
චක්ඛති. යථ ච පන ජායති ච ජීයති ච මීයති ච චචති ච උපපජ්ජති ච,
තං තථා චක්ඛති: ඉදං භි න ජායති න ජීයති න මීයති න චචති න
උපපජ්ජති. සනතඤ්ච පනඤ්ඤං උතතරිං නිසසරණං තපාඤ්ඤං උතතරිං
නිසසරණනති චක්ඛතියි.

1. එවමෙච, මජ්ඣ. සං, සී, කාච්චි. 2. සවාගතං, මජ්ඣ., සං.
3. උපපජ්ජනී, සී, PTS. 4. බසබ්‍රහමානං, සී. 5. අච්චුචංයෙච, සං.

1. 5. 9.

බ්‍රහ්මභිමනනනික සූත්‍රය

1. මූ චිදිත් මෙයේ අසන ලද: එක් සමයෙක්හි හගවත්හු සැමැත් නුවර අන්තර්වූ මහසිව්‍යාණන් විසින් කරවන ලද දෙවිදම් වෙහෙර මැඹ මාතය කෙරෙහි. එ සමයෙහි හගවත්හු 'මහණෙහි'යි හික්කුන් ඇමතු සේක. ඒ හික්කුහු 'වහන්සැ'යි හගවත්හට පිළිවදන් දුන්හ. හගවත්හු ගෙල වදලන:

2. මහණෙනි, මම එක් සමයෙක උක්කවට්ඨා නම් නුවර සුභස වනසෙහි සාරුරාඡ මූලයෙහි වාස කෙරෙමි. මහණෙනි, එ සමයෙහි බ්‍රහ්ම චිදිත් මෙබඳු පවිටු ශාස්වත දූභට්ඨයක් උපන: මේ බ්‍රහ්මසාරාතය (බබ්ලොව) තිත්තය, මේ බ්‍රැවය (සිරිත), මේ ශාස්වත ය (සද්විදුමානත), මේ කෙවලය (අභණ්ඩය), මේ අවචන (ව්‍යය නොවන) සභාවය. මේ බබ්ලොව (කිසිවෙක්) උපදහුයේ වේවසි, දිරණුයේ වේ වසි, ඔයනුයේ වේව සි, ව්‍යුත වනුයේ වේවසි, පහල වනුයේ වේවසි නැත. මේ බබ්ලොව හැර අනෙක් නිසාරණයෙක් (දුකින් කික්මමෙක්) ඇත්තේ ද නොවෙ'යි කියා සි. මහණෙනි, එසඳ මම සිය සිතින් බක බබ්හු අදහස් දැන බලවත් පුරාණකු වක්කල අත් දික් කරනු සෙසින්, දික්කල අත් වක් කරනු සෙසින් උක්කවට්ඨා නුවර සුභසවනසෙහි සාරුරාඡ මූලයෙහි අතුරුදහන් වූයෙම එ බබ්ලොව පහල වීමි.

3. මහණෙනි, බකබ්‍රාහ්ම මා එනුවා දුරදීම දිව. දැක මට කෙලබස් කී: "නිදුකාණෙනි, මොබ එව. නිදුකාණෙනි, සායතන ග. (මෙහි ඊම යෙහෙකි.) නිදුකාණෙනි, මෙහි එනු පිණිස දිගු කලෙකින් මේ අසුරා කෙලෙහි. නිදුකාණෙනි, මේ බ්‍රහ්මසාරාතය තිත්තය, මේ බ්‍රැවය, මේ ශාස්වතය, මේ කෙවලය, මේ අවචන සභාවය. මේ බබ්ලොව උපදහුයේ වේවසි, දිරණුයේ වේවසි, ඔයනුයේ වේවසි, වුත වනුයේ වේව සි, පහල වනුයේ වේවසි නැත. මෙසින් මතු අනෙක් නිසාරණයෙක් ඇත්තේ ද නොවෙ'යි කී

4. මහණෙනි, මෙයේ කී කල මම බක බ්‍රහ්ම හට කෙල බස කිමි. මේ බබ් අතිත්ත වූවක් ම තිත්ත ය සි කියා ද, අබ්‍රැව වූවක් ම බ්‍රැවයසි කියා ද, අශාස්වත වූවක් ම ශාස්වතයසි කියා ද, අකෙවල වූවක් ම කෙවලයසි කියා ද, වචන සභාව ඇතිගක් ම අවචන සභාවයසි කියා ද, යම් බබ්ලොවෙක දෙහුයේත් දිරණුයේත් ඔයනුයේත් ව්‍යුතවනුයේත් පහල වනුයේත් වේ ද, මෙහි නොදෙහුයේත් නොදිරණුයේත් නො ඔයනුයේත් නොපහල වනුයේත් වේ ය සි ඒ බබ්ලොව ගෙන එසේ කියා ද, මින් මතු (මෙය කැර) අත් නිසාරණ ඇති ද මින්මතු අත් නිසාරණ නැතිසි කියා ද, හවත්නි, එහෙයින් මේ බක බබ් අවිද්‍යාගතයෙක් ම ය. භවත්නි, මේ බක බබ් අදහසෙක් ම ය කියා සි.

5 අථ ඛො භික්ඛවෙ මාණෙ පාපිමා අඤ්ඤාතරං බ්‍රහ්මපාරිසස්සං අනාචිඤ්ඤා මං ඵතදවොචි: භික්ඛු, භික්ඛු, මේතමාසදො, මේතමාසදො. ඵසො හි භික්ඛු බ්‍රහ්මා මහාබ්‍රහ්මා: අභිභූ අතභිභූනො අඤ්ඤාදජ්ඣදසො වසවතති ඉක්ඝණෙ කතතා තිමිමාතා සෙට්ඨා සස්සතා: වසි පිතා භූතභව්‍යානං.³

අනෙත්‍රං ඛො භික්ඛු තයා පුඤ්ඤි සමණ්ඩ්‍රාගමිණා ලොකස්මිං පඨවිගර්භකා පඨවිඒගුච්ඡකා, අපගර්භකා ආපඒගුච්ඡකා, තෙජගර්භකා තෙජඒගුච්ඡකා, වායගර්භකා වායඒගුච්ඡකා, භූතගර්භකා භූතඒගුච්ඡකා, දෙවගර්භකා දෙවඒගුච්ඡකා, පජාපභිගර්භකා පජාපභිඒගුච්ඡකා, බ්‍රහ්මගර්භකා බ්‍රහ්මඒගුච්ඡකා. තෙ කායස්ස හෙද පාණ්ණපචේදද භීතත කායෙ පතිට්ඨිතා. අනෙත්‍රං පන භික්ඛු තයා පුඤ්ඤි සමණ්ඩ්‍රාගමිණා ලොකස්මිං පඨවිපසංසකා: පඨමාභිතඤ්ඤො, ආපපසංසකා: ආපාභිතඤ්ඤො, තෙජපසංසකා: තෙජභිතඤ්ඤො, වායපසංසකා: වායාභිතඤ්ඤො, භූතපසංසකා: භූතාභිතඤ්ඤො, දෙවපසංසකා: දෙව්භිතඤ්ඤො, පජාපභිපසංසකා: පජාපභාභිතඤ්ඤො, බ්‍රහ්මපසංසකා: බ්‍රහ්මාභිතඤ්ඤො. තෙ කායස්ස හෙද පාණ්ණපචේදද පණිතෙ කායෙ පතිට්ඨිතා.

තතතාගං⁶ භික්ඛු ඵචං වදමි: ඉඛික තිං මාරිස යදෙව තෙ බ්‍රහ්මා අහ, තදෙව තිං කණෙහි. මා තිං බ්‍රහ්මුනො වචනං උපාභිවතතිනො. තවෙ ඛො තිං භික්ඛු බ්‍රහ්මුනො වචනං උපාභිවතතිස්සහි, සෙත්ථපාපි තාමි පුරිසො සිරිං අගච්ඡතති. දණ්ඨෙත පටිපාණාමෙත්ථ, සෙත්ථපාපි වා පන භික්ඛු පුරිසො තරකපාපෙන⁷ පපතනොතා හතෙහි ච පාදෙහි ච පඨවිං විරුඛෙත්ථ,⁸ ඵචං සම්පදෙඤ්ඤං භික්ඛු භුක්ඝා ගපිස්සති. ඉඛික තිං මාරිස යදෙව තෙ බ්‍රහ්මා අහ, තදෙව තිං කණෙහි. මා තිං බ්‍රහ්මුනො වචනං උපාභිවතතිනො. නත්‍ර තිං භික්ඛු පස්සහි බ්‍රහ්මං පරිසං සතතිසිත්තන්ති. ඉති ඛො මං භික්ඛවෙ මාණෙ පාපිමා බ්‍රහ්මං පරිසං⁹ උපනෙහි.

6. ඵචං වුත්තෙත අතං භික්ඛවෙ මාරං පාපිමිත්තං ඵතදවොචං: ජානාමි ඛො තාගං¹⁰ පාපිමි. මා තිං මඤ්ඤෙත්ථා ත මං ජනාතීති. මාණෙ තිමිසි පාපිමි. යො චෙච්ච පාපිමි බ්‍රහ්මා යා ච බ්‍රහ්මපරිසං යෙ ච බ්‍රහ්මපාරිසස්සං සඤ්ඤිච තච හත්ථගතා, සඤ්ඤිච තච ව්‍යංගතා,¹¹ භුක්ඝං හි පාපිමි ඵචං භොති: ඵසොපි මෙ අස්ස හසගතො, ඵසොපි මෙ අස්ස වසංගතොති.¹¹ අතං ඛො පත පාපිමි තෙච තච හත්ථගතො, තෙච තච වසංගතොති.

1. බ්‍රහ්මුක්ඝා, සි. 2. සඤ්ඤා, සි, PTS. යා 3. භූතභව්‍යානං, මජ්ඣ.
 4. පඨවි-පසංසකා, සි. 5. ආපපසංසකා, සි.
 6. තතතතාගං, සි 7. තරකපාපානං, සි
 8. විරුඛෙත්ථ, සිච්චු. 9. බ්‍රහ්මපරිසං, මජ්ඣ., යා 10. තාගං, සි, කත්ථි.
 14. වසගතා, සි, PTS. වසගතොති, සි, PTS.

5. මහණෙනි, එකල පවිටු මර එක්තරා බ්‍රහ්මපාරිභද්‍ර බබකු සිරුරෙහි ආවිච්ච ව මට තෙල බස කී: “මහණ, මහණ, තෙල බබනට තිකු නොකර, තෙල බබනට තිකු නොකර. මහණ, තෙල බබ මහබබය. හැම බබුන් අභිභවයි (මැරීයයි). තෙමේ අතහිනුතය. එකානතයෙන් සියල්ල දක්නේ ය. (හැම දෙතා) තම වසනයෙහි පවත්වයි. ඊසවරය, (ලොකයෙහි) කතීය, නිමානාය, (ලොකයට) උතනමය. (තෝ සෘත්‍රිය වෙම, තෝ බ්‍රාහ්මණ වෙම යතාදීන්) ප්‍රජාව සකස් කරන්නේ ය. වහිය, උපත් ගත්තියත්තේ ද උපදතා ගතියත්තේ ද පිතාය.”

මහණ, තට පූජිතෙහි ද ලෝකයෙහි පෘථිවිය (අතිතාය ආදීන්) ගර-
 හන පෘථිවිය පිළිකුල් කරන, ආපය ගරහන ආපය පිළිකුල් කරන,
 තෙජස් ගරහන, තෙජස් පිළිකුල් කරන, වායු ගරහන වායු පිළිකුල් කරන,
 සත්වයන් ගරහන, සත්වයන් පිළිකුල් කරන, දෙවියන් ගරහන දෙවියන්
 පිළිකුල් කරන, මීරහු ගරහන මීරහු පිළිකුල් කරන, බබුන් ගරහන
 බබුන් පිළිකුල් කරන මහණ බබුණෝ වූහ. මහු සය ශිද්ධිමෙන් ප්‍රාණෝ-
 පවේදයෙන් හිතකාය සබ්බාසාන අපායෙහි උපත්හ. මහණ තට පෙරත්
 ලොකයෙහි පෘථිවිය පසත්තා පෘථිවිය (තාත්තා දූමටි විසින්) අභිනදන
 කරන, ආපය පසත්තා ආපය අභිනදන කරන, තෙජස් පසත්තා
 තෙජස් අභිනදන කරන, වායු පසත්තා වායු අභිනදන කරන, සතුන්
 පසත්තා සතුන් අභිනදන කරන, දෙවියන් පසත්තා දෙවියන් අභි-
 නදන කරන, මීරහු පසත්තා මීරහු අභිනදන කරන, බබුන් පසත්තා
 බබුන් අභිනදන කරන මහණ බබුණෝ වූහ. මහු කායහෙදයෙන්
 ප්‍රාණෝපච්චදයෙන් ප්‍රණීතකාය සබ්බාසාන බ්‍රහ්මලොකයෙහි උපත්හ.

මහණ, එබැවින් මම තට මෙසේ කියමි: තිදුකාණෙනි, මහාබබ
 නට ගමක් කියා නමි, තා එ කීවා කරන්නේය. තා බබහු කීවා
 නො ඉක්මවන්නේය. මහණ, ඉදින් තෝ බබබස් ඉක්මෙහි නමි
 පුරුෂයකු සිරිකත ගෙව වදුන් දණ්ඩන් (සිටුපියන් මුගුරන්) පලවා
 පියත්තාක් වැන්න. තවද මහණ, නිරුතෙබෙක තෙත පුරුෂයකු
 අතිහුදු පසිහුදු ගත මතා පිතිවහු මතා ආධාරයාන වලතාලත්තාක්
 වැන්න. මහණ තට ද මේ කරුණ මේ බදුම වන්නේය.
 තිදුකාණෙනි, එබැවින් තා බබ නට ගම ම දුගක් කියා නමි, ඒ කීවාම
 කරන්නේය, තා බබ කීවා නො ඉක්මවන්නේය මහණ, තො මෙහි රුස්ව
 හුන් (සිරියෙන් බබලත) බබපිරිස් නො දක්නෙහිදැයි. මහණෙනි, මෙසේ
 පවිටු මර මා බබපිරිසට එලවාලිය. (තො ද බ්‍රහ්මගරුක නම බබඉපුරු
 ලබනේ යයි කීයු හේය.)

6. මහණෙනි, මෙසේ කීකල මම අයස උදකරන පාපි වූ මරුතට
 තෙල බස කීමි: “මාරය, මම තා දන්මි. මා තා නොහදුනයි සි තෝ
 නහමක් සිත. පවිට, තෝ මාරයෙහි. පවිට, මෙහි ගම බබෙක් ඇද්ද,
 යම් බබපිරිසෙක් ඇද්ද, ගම්ම බබපිරිසැවුමෝ ඇද්ද, මහු හැම තා හසන-
 ගතයහ. මහු හැම තා වසංගතයහ. ‘මේ තෙමේ ද මා ගඟගතය,
 මේ තෙමේ ද මා වසගය’ යනුද තට මෙසේ සිතෙයි. පවිට, මම තා ගඟ-
 ගතයෙමී නො ම වෙමි. තා වසගයෙමී නො ම වෙමි” කියයි.

7. එවං වුද්දොති භික්ඛවෙ ඛණ්ඩො ඛුඤ්ඤාමි මං එතදපච්චාචි: “අහං හි මාරිඝ නිවචංසෙව සමානං නිවචනති වදුමි, ධුචංසෙව සමානං ධුචනති වදුමි, සසකංසෙව සමානං සසකනති වදුමි, කෙවලංසෙව සමානං කෙවලනති වදුමි, අචචනධම්මංසෙව සමානං අචචනධම්මනති වදුමි. යජ්ච ච පත න ජායති න ජයති න මියති න වචති න උපපජ්ජති¹ තදෙවංසං වදුමි: ඉදං හි න ජායති න ජයති න මියති න වචති න උපපජ්ජති. අසනනඤ්ච පනඤ්ඤං උභතරිං නිසාරණං, තතඤ්ඤං උභතරිං නිසාරණනති වදුමි. අභෙසුං ඛො භික්ඛු තයා පුඛෙඛ සමණවුඤ්ඤාණං ලොකසමිං, යාවතකං කුඤ්ඤං කසිණං. ආයු² තාවතකං කෙසං³ තපොකම්මමෙව අනෙඤ්ච. තෙ ඛො එවං ජානෙයසුං: සනතං වා අඤ්ඤං උභතරිං නිසාරණං අනුඤ්ඤං උභතරිං නිසාරණනති, අසනතං වා අඤ්ඤං උභතරිං නිසාරණං තනුඤ්ඤං උභතරිං නිසාරණනති. තං තාහං භික්ඛු එවං වදුමි: න වෙච අඤ්ඤං උභතරිං නිසාරණං දකඛිසසයි, යාවදෙව ච පත කීලමපසා විසාතසා හානී හවිසසයි. සචෙ ඛො ත්ඨං භික්ඛු පඨවිං අපේඤ්ඤාසසයි, ඔපසාසිකො මෙ හවිසසයි වජ්ඣනාසිකො යථාකාමකරණීයො ඛාතිතෙසො. සචෙ⁴ -චෙ- ආපං -චෙ- තෙරං -චෙ- වායං -චෙ- භුතෙ -චෙ- දෙවෙ -චෙ- පඤ්චිං -චෙ- වුඤ්ඤාමි අපේඤ්ඤාසසයි, ඔපසාසිකො මෙ හවිසසයි වජ්ඣනාසිකො යථාකාමකරණීයො ඛාතිතෙසො”ති.

8. “අහමපි ඛො එතං වුද්දොති ජානාමි: සචෙ පඨවිං අපේඤ්ඤාසසාමි, ඔපසාසිකො තෙ හවිසසාමි වජ්ඣනාසිකො යථාකාමකරණීයො ඛාතිතෙසො. සචෙ ආපං -චෙ- තෙරං -චෙ- වායං -චෙ- භුතෙ -චෙ- දෙවෙ -චෙ- පඤ්චිං -චෙ- වුඤ්ඤාමි අපේඤ්ඤාසසාමි, ඔපසාසිකො තෙ හවිසසාමි වජ්ඣනාසිකො යථාකාමකරණීයො ඛාතිතෙසො. අපි ච තෙ අහං වුද්දොති ගතිඤ්ච පජානාමි ජුතිඤ්ච⁵ පජානාමි: එවං මහිද්ධිකො ඛණ්ඩො ඛුඤ්ඤාමි, එවං මෙහෙසකො ඛණ්ඩො ඛුඤ්ඤාමි”ති.

9. යථාකථං පන මෙ ත්ඨං මාරිඝ ගතිඤ්ච පජානාමි ජුතිඤ්ච පජානාමි: එවං මහිද්ධිකො ඛණ්ඩො ඛුඤ්ඤාමි, එවං මහානුභාවො ඛණ්ඩො ඛුඤ්ඤාමි, එවං මෙහෙසකො ඛණ්ඩො ඛුඤ්ඤාමි?

10. යාවතා වජ්ඣමසුරියා පරිඤ්ඤාති දීපා භනති විරෙච්චතා,
තාව සහසාධා ලොකො එතං තෙ වතනති⁶ වගො.
පඤ්චරඤ්ච⁷ ජානාමි අපො රුගපිරිඤ්චිං,
ඉඤ්ඤාචඤ්ඤාචායාචං සතතානං ආගතිං ගතිනති.

එවං ඛො තෙ අහං වුද්දොති ගතිඤ්ච⁸ පජානාමි ජුතිඤ්ච⁹ පජානාමි: එවං මහිද්ධිකො ඛණ්ඩො ඛුඤ්ඤාමි, එවං මහානුභාවො ඛණ්ඩො ඛුඤ්ඤාමි, එවං මෙහෙසකො ඛණ්ඩො ඛුඤ්ඤාමි.

1. උපපජ්ජති, පිඬු. PTS. 2. ආයු, සා. 3. තෙ, සා.
4. සචෙ පත, සා. 5. වුද්දොති, සි, කළුච්චි. 6. වගතෙත, මජ්ඣ.
7. පඤ්චරඤ්ච, මජ්ඣ. සි කළුච්චි 8. ආගතිඤ්ච සි කළුච්චි.
9. ගතිඤ්ච, සි කළුච්චි.

7. මහණෙනි, මෙසේ කිසිල බකබුද්ධි මට තෙල බස් කී: "නිදස, මම නිත්‍යය ම නිත්‍යයයි කියමි. බුද්ධිය ම බුද්ධියයි කියමි. ශාඛිතය ම ශාඛිතයයි කියමි. කෙවලය ම කෙවලයයි කියමි. අවිච්චනවිච්චන ම අවිච්චනවිච්චනයි කියමි. යම් බඹලොවෙක තො උපදනේ වේ ද, තො දිරත්තේ වේ ද, තොමියත්තේ වේ ද, තො ව්‍යුත්තත්තේ වේ ද, තො උපල වත්තේ වේ ද, මම එය ම කියමි: මේ බඹලොව උපදනේ වේවයි, දිරත්තේ වේවයි, මියනුයේ වේවයි, ව්‍යුත්තත්තේ වේවයි, උපල වනුයේ වේවයි නැත. මෙයින් මතු අතෙක් නිසාරණයෙක් තැත්තේ ම මෙයින් මතු අතෙක් නිසාරණයෙක් තැත්තේ කියමි. මහණ, තව පෙරාතුව ම ලොකයෙහි මහණබඹුණෝ වූහ. තාගේ මුළුආයුකාලය යම්තාක් වේද, ඒ තාක් කල් උත්තේ තපාකම වී උත්තපස් ඇතියෝ වූහ ඔහු මතුයෙහි (මේ බුද්ධියානංගට මැඹිතරම වූ) අත් නිසරුණෙක් ඇත්තම මතු අත් නිසරුණෙක් ඇතැ"යි මෙසේ දන්වානුය. අත් මතු නිසරුණෙක් තැත්තේ ම අත් මතු නිසරුණෙක් තැත්තේ කියමි. මහණ, එතෙයින් මම තව මෙසේ කියමි: 'මහාසීද මෙයින් මතු අත්නිසරුණෙක් තොදක්තෙහි. එයින්ම (එය නෙවීමෙන්) තෝ හුදෙක් කීලමඵයට වෙතෙසට හිමි වෙමග. මහණ ඉදින් තෝ පාටිමිය (තාණො මාත දාමටත්) ගාලාගත්ති නම් මා වෙත මෞපසාසික (කෝතේ) වෙයි. මගේ වස්තුයෙහි (විමසෙහි මා අරක්-ගෙන) තෝතේ වෙයි. මා කැමැතියේ කලසුත්තෙක්, (ලිඛිලිකොලගසටටත් වඩා) නිව කලසුත්තෙක් වෙයි. ඉදින් අප් ... තෙපස් ... වාසු ... භුතස් ... දෙවියන් ... මාර ... බුද්ධි තහවුරු කොට ගත්ති නම්, මා උපනිශ්‍රය කොට ලබිතෙහි. මා සිටුතාතත්ති සිටුතෙහි. මා කැමැතියේ කල සුත්තෙක්, ගෙලා ලිය යුත්තෙක් වෙයි"යි බඹ අවමත් වීසිත් කී.

8. බුද්ධිය, මම ද තෙල දන්මි: ඉදින් පොලොව තහවුරු කොට ගත්ති නම්, තාගේ මෞපසාසික වෙමි වාස්තුසාසික වෙමි. යථාකාම-කාරණිය වෙමි. පාතනාර්ථක වෙමි. ඉදින් අප් ... තෙපස් ... වාසු ... භුත ... දෙව ... මාර ... බුද්ධි තහවුරු කොට ගත්තෙමි නම්, තා වෙත තෝතේ වෙමි. තා සිටුතා තැන අරක්තෙන සිටුමි. තා කැමැත්තක් කරනු ලබමි. ගෙලා ලියතෙහු ලබමි. එතෙකුදු වුව බුද්ධිය, මම තාගේ ගතී (නිසොතනිය) ද ජ්ඣි (අනුභාවය) ද දන්මි: බකබුද්ධි මෙසේ මහඉදුහ ඇත. බකබුද්ධි මෙසේ මහ අනුභාව ඇත. බකබුද්ධි මෙසේ මහත් යහස් ඇත, යනු දන්මිසි බඹමත් නිගන්මින් බුදුහු වදලන.

9. නිදසාණනි, කෙසේ නම් තොපි බකබුද්ධි මෙසේ මහ ඉදුහු ඇත බකබුද්ධි මෙසේ මහානුභාව ඇත. බකබුද්ධි මෙසේ මහත් යහස් ඇතැ"යි මාගේ ගතීද ජ්ඣිද දන්වි?

10. තිරසද දෙදෙනා දහදිසා බබුඵවමත් යම්තාක් තැත් ඇවිදිත් ද, ඒ තාක් තැත් මේ සත්වලත් සමග සහසුලොකවාතුයෙක. මේ දහසක් සත්වලා (පමණක්) තාගේ වසග වැටෙයි.

(සත්වල දහසෙහි) භිතපුණිතසතනියන් දන්ති. තවද, රහමිරුග-ජනනා ද දන්ති. මෙසත්වල ද (එකුත් දහස්) පරසත්වල ද දන්ති. සකුත්තේ (පිලිසද වසින්. ආගතීද (මිෂ්ඨි වසින්) ගතීද දන්ති.

බුද්ධිය, මෙයෙහින් මම "බකබුද්ධි මෙසේ මහඉදුහ ඇත, බක බුද්ධි මෙසේ මහත් යහස් ඇතැ"යි තාගේ ගතීද ජ්ඣිද (පමණ වසින්) දන්මි

11. බ්‍රහ්මය, අන්‍ය වූ ද භූමිහු භූත්දෙනෙක් ඇත. තෝ එ නො දන්නි, නොදන්නි. මම ඒ ධ්‍යානභූමි දන්නි, දක්මි. බ්‍රහ්මය, තෝ යම් බ්‍රහ්මලොවෙකින් සැව මෙහි උපන්නි ද, ඒ ආභසාර තම් බ්‍රහ්මලොවෙක් ඇත. ඉතා බොහෝ කල්පහු වූ තෙතුමින් තට ඒ සිහි මුද්‍රා වෙයි. එයින් තෝ එය නොදන්නි, නො දන්නි මම එය දන්නි, දක්මි බ්‍රහ්මය, මෙහෙයිනුදු මම තට දැනීමෙන් (නුවණින්) සම්පමයෙම් නොවෙමි. පහත්බවෙක් කිසෙයින් වේ ද, වැලිදු මම ම තට වැහිසිටියෙම් වෙමි. බ්‍රහ්මය, සුභකිණ්ණ තම් ධ්‍යාන භූමියෙක් ඇත ... වෙහපඵල තම් ධ්‍යානභූමියෙක් ඇත. තෝ එය නොදන්නි නොදන්නි. මම එය දන්නි, දක්මි. බ්‍රහ්මය, මෙහෙයිනුදු මම තට නුවණින් සමසමයෙම් නොවෙමි. පහත්ගේ කොයින් වේද, වැලිදු මම ම තට වැහිසිටියෙම්.

බ්‍රහ්මය, මම පෘථිවි පෘථිවි භාවයෙන් දහ පෘථිවි පිළිබද පෘථිවි ස්වභාවයෙන් අනනුභූත (පෘථිවිභාවයට හොපත් යම්) නිව්ණයෙක් ඇද්ද, ඒ නිව්ණ ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කොට පෘථිවි (භාෂණාදීන්) නොගත්මි. පෘථිවියෙහි ලා නො ගත්මි. පෘථිවිභාවයෙන් නොගත්මි. “පෘථිවි මා අගත් යැයි නොගත්මි. (මෙහෙ) පෘථිවි ආභාද විසින් නොගත්මි. බ්‍රහ්මය, මෙහෙයිනුදු දැනීමෙන් මම තට සමසමයෙම් නො වෙමි. පහත්ගේ කොයින් වේද, වැලිදු මම ම තට වැහිසිටියෙම්. බ්‍රහ්මය, මම අප් ... තෙජස් ... වායු ... භූත ... දෙවි ... මර ... බ්‍රහ්ම ... ආභසාර ... සුභකිණ්ණ ... වෙහපඵල ... අභිභූ ... නොගත්මි. බ්‍රහ්මය, මම සථි (සත්‍යය ධර්ම) සථිවශයෙන් දහ සථියාගේ සථිස්වභාවයෙන් අනනුභූත යම් නිව්ණෙක් ඇද්ද, ඒ නිව්ණ ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කොට සථි නොගත්මි. සථියෙහි ලා නොගත්මි. සථිභාවයෙන් නොගත්මි. ‘තර්මය මට අගත් යැයි නොගත්මි. තර්මය ආභාද විසින් නොගත්මි. බ්‍රහ්මය, මෙහෙ දැනීමෙන් මම තට සමසමයෙම් නොවෙමි. පහත් ගේ කොයින් වේ ද, වැලිදු මම ම තට වැහිසිටියෙම්.

12. “නිදුකාණෙති, ඉදින් සථියාගේ සථිභාවයෙන් අනනුභූතයෙක් වේ ද, එයින් තොපගේ බස් නො සිස් වේවා. මාමා හොවේවා”. (බ්‍රහ්ම ‘සබ්බං’ යනු සථි - සථි යෙහි ගෙණ සථි සර්වභාවයෙන් අනුභූත - ප්‍රත්‍යක්‍ෂ නොවේ තම් එහි මඛ විසින් අනනුභූතයක් ඇතැයි මෙහෙ බුදුන් මුසාවාදයෙන් කියනිති.)

13 එකල බුදුහු “විඤ්ඤා (විඤ්ඤා නිර්වාණය වසුර්විඤ්ඤායට අරමුණු නොවන බැවින්) අතිදර්ශන වෙයි. (උත්පාද ව්‍යාභිසාන අනතර්ගිත ගෙයින්) අනන්ත වෙයි. සියල්ලට මඩ, ප්‍රභාසම්පන්න වෙයි. එ විඤ්ඤා (නිර්වාණය) පෘථිවිස්වභාවයෙන් අනුභූත (විමය) නො වෙයි. අප්සුගේ අප්ස්වභාවයෙන් අනුභූත නො වෙයි. තෙජස්සුගේ තෙජස් ස්වභාවයෙන් අනුභූත නො වෙයි. වායුගේ වායුස්වභාවයෙන් අනුභූත නො වෙයි. භූතයන්ගේ භූතස්වභාවයෙන් අනුභූත නො වෙයි. දෙවියන්ගේ දෙවියස්වභාවයෙන් අනුභූත නො වෙයි. මාරයාගේ මාරස්වභාවයෙන් අනුභූත නො වෙයි. බ්‍රහ්මයාගේ බ්‍රහ්මස්වභාවයෙන් අනුභූත නො වෙයි ආභාසාරයන්ගේ ආභාසාරස්වභාවයෙන් අනුභූත නො වෙයි. ගුහකාන්ත්තයන්ගේ ගුහකාන්ත්තස්වභාවයෙන් අනුභූත නො වෙයි. මාහත්ඵලයන්ගේ මාහත්ඵලස්වභාවයෙන් අනුභූත නො වෙයි අභිභූදෙවියන්ගේ අභිභූස්වභාවයෙන් අනුභූත නො වෙයි. සථියාගේ සථිස්වභාවයෙන් අනුභූත නො වේ” යයි විදදුහ

14. “හන්ද ව හි¹ තෙ මාරිස අනතරධායාමී”ති. හන්ද ව හි මෙ නිං බ්‍රහ්ම අනතරධායසු සචෙ විසහසීති. අථ ඛො භික්ඛවෙ ඛඤො බ්‍රහ්මා: “අනතරධායිකාමී සමණස්ස ගොතමස්ස, අනතරධායිකාමී සමණස්ස ගොතමස්සා”ති තෙවසු මෙ සඤ්ඤාති අනතරධායිඥං.

15. එවං වුපනන අතා භික්ඛවෙ ඛනං බ්‍රහ්මාතං එහදුච්චාචං: හන්ද ව හි තෙ බ්‍රහ්ම අනතරධායාමීති. “හන්ද ව හි මෙ නිං මාරිස අනතරධායසු සචෙ විසහසී”ති. අථ ඛවාතං භික්ඛවෙ තථාරාථං ඉඤ්චාභිසඛ්ඛාරං අභිසඛ්ඛාසිං² එතනාවතා බ්‍රවතා ව බ්‍රහ්මපරිසං ව බ්‍රහ්මපාරිසඤ්ඤා ව සද්දඤ්ච මෙ සොස්සනති³, ත ව මං දඤ්ඤාතිති⁴ අනතරගිණො ඉමං තාථං අභාසිං:

“භවෙච්චාතං⁵ භසං දිස්චං භවඤ්ච විභවෙසිතං,
භවං තාභිච්චිං කිඤ්චි⁶ නන්දිඤ්ච න උපාදිසිතති.”

16. අථ ඛො භික්ඛවෙ බ්‍රහ්මා ව බ්‍රහ්මපරිසං ව බ්‍රහ්මපාරිසඤ්ඤා ව අවර්ජිතඤ්ච විතතා ජාතා අභෙසු: අවර්ජිතං චත භො, අඤ්චතං චත භො, සමණස්ස ගොතමස්ස මිහිඤ්චිකතා මතානුභාවතා. න චත තො ඉතො පුඛෙඛ දිවෙසී වා පුතො වා අඤ්ඤා සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා එවං මිහිඤ්චිකො එවං මතානුභාවො යථාසං¹ සමණො ගොතමො සකාපුතො සකාඤ්චුලා² පඛච්චො. භවරාමාය චත භො පජාය භවරතාය භවං සමුද්දිතාය³ සමුලං භවං උදඛෙසීති.

17. අථ ඛො භික්ඛවෙ මාගර් පාපිමී අඤ්ඤාතරං බ්‍රහ්මපාරිසඤ්ඤා අනාවුසිනාමං එහදුච්චාචා: “භවෙ ඛො නිං මාරිස එවං ජාතාසි, සචෙ නිං එවමිනුබුඤ්චො, මා සාවඤ්ඤ උපතෙසි මා පඛච්චො. මා සාවකාතං ඛම්මං දෙවෙසසි මා පඛච්චො. මා සාවඤ්ඤ භෙදිමිතාසි මා පඛච්චො. අභෙසු ඛො භික්චු තයං පුඛෙඛ සමණබ්‍රාහ්මණො ලොකාසම්. අරහණො සමමාසමුඤ්චො පරිජාතමාතා. තෙ සාවඤ්ඤ උපතෙසු පඛච්චො. සාවකාතං ඛම්මං දෙවෙසු පඛච්චො. -

1. හන්ද වර්ච, මජ්ඣ. සී. කථෙච්. 2. අභිසඛ්ඛරෙසි, සං. 3. පුතෙසි, සං. 4. දඤ්ඤාතිති, මජ්ඣ. සං. 5. භවෙ ච්චා, සී. කථෙච්. 6. කඤ්චි, PTS. සී කථෙච්. 7. යථාමා, සං. 8. ගොතමො සකාඤ්චුලා, සං. 9. භවං සමුද්දිතාය සීඉ.

14. "නිද්‍රකාණෙනි, දූන් තොප කෙරෙන් අතුරුධන් වෙමි"යි (බම වාදයෙන් පිහිටක් තො ලබා සැඟවෙනු කැමැතිව) කී බුහුණි, ඉදින් තෝ පොතොසන් විනි නම් දූන් මා කෙරෙන් අතුරුධන් වා (වුද්‍රස වදාලක.) එසඳ මහණෙනි, බහබුහුණි "මහණගොසුම් කෙරෙන් අතුරුධන් වෙමි, මහණගොසුම් කෙරෙන් අතුරුධන් වෙමි"යි යෙමින් මා හවුයෙහි අතුරුධන් වන්නට තො හැකි වී.

15. මහණෙනි, මෙසේ කීකල්හි මම බහබුහුණිකට තෙල කීමි: "බුහුණි, මම දූන් තා කෙරෙන් අතුරුධන් වෙමි"යි. "නිද්‍රකාණෙනි, ඉදින් පොතොසන් වුව දූන් මා හමුයෙහි හෙපි අතුරුධන් ව"යි (බම කී.) එසඳ මහණෙනි, මම "මෙතෙකින් බබ ද බමපිරිස් ද බබපිරිස් වැසියෝ ද මා බස් අසන්වා. මා තො දකිත්වා"යි එබඳු ඉද්‍රහසක් පිළියෙල කෙලෙමි. අතුරුදන් වූ සිට මේ ගාථා වදාලෙමි:

මම හවයෙහි (-සංඝාරයෙහි ජාතිජරුදී හෙද) හස දක ම, විහව සබ්බසාත නිජාණය තොයන්තාවු (කාමිහවාදී ක්‍රීඩා සතාව) හවය - (සතාව සමුහය) ද හවයෙහි ම දක, ණවන් නිවන් සොයන්තවුන්ගේ හවයෙහි ම උත්පතනිය දක, කීසි උත්පතනි හවයක් (තාණො දාපෙවිසයෙන්) ඉහණය තො කෙලෙමි. තඤ්ඤි සබ්බසාත හව තාණොව (කම්හවය) ද තොගනිමි.

16. මහණෙනි, එසඳ බබ ද බමපිරිස් ද බබපිරිස්වැසියෝ ද උපන් අසිරිඅච්ඡාසිතැති වූහ: "හවන්ති, මහණගොසුම්හුගේ මහත් සාධු ආති සේ මහත් අනුභාව ආති සේ ආයවයපී ම ය, අද්දහුත ම ය. සැහැකුලෙන් පැවිද්දන් සැහැපුන් මේ මහණ ගොසුම් බඳු, මෙසේ මහත් සාධු ආති, මෙසේ මහත් අනුභාව ආති අන් මහණන් හෝ බමුණන් හෝ මින් පෙර තොදුටුපිරා ම ය. තො ආයුචිරාමි ය. හවයෙහි ආලුණු, හවරති ආති හවයෙහි ප්‍රමුද්ධ වූ ප්‍රජායෙහි සිට හමුලහවය උපුටා හලෙ යා කීතාසි.

17. මහණෙනි, එසඳ පව්වු මර එක්තරා බමපිරිස් වැසියකුට ආවිච්ච ව සිට මට තෙල බස් කී: "නිද්‍රකාණෙනි, ඉදින් තෙපි මෙසේ (සිවුසස්) දනුනු නම්, මෙසේ අනුචුඤ්ඤි නම් තොප ඒ දහම සම්මන් කර තො එලව්ව. පැවිද්දන් කර තො එලව්ව. සම්මන්තිව දහම තො දෙසව. පැවිද්දන්ති දහම තො දෙසව. සම්මන්ති කෙරෙහි ගෙඩි තො කරව. පැවිද්දන් කෙරෙහි ගෙඩි තො කරව මහණ, තට පූර්වයෙහිත් ලොකයෙහි අභිත් සමීසන්සමුඤ්ඤි-සමිහසි පිලින කරන මහණ බමුණු කෙතෙක් වුනු ම ය. ඔහු (ඔවුන්ගේ) දහම සම්මන් කර පැවිද්දන් කර එලවුන. සම්මන්තිට පැවිද්දන්ති දහම දෙසුන. -

සාවකෙසු ගෙගිමකංසු පබ්බජිතෙසු. තෙ සාවකො¹ උපනෙතී; පබ්බජිතො, සාවකානං ධම්මං දෙසෙතී; පබ්බජිතානං, සාවකෙසු ගෙගිකතවිතතා² පබ්බජිතෙසු, කායසා හෙද ප ඡුපවෙජ්ඣ භීතෙ කායෙ ජට්ඨිතා. අහෙසුං පඤ්ඤා භික්ඛු තසා පුබ්බෙ සමණ්ඩ්‍රාගමිණා ලොකසම්මං අරහතො; සමමා සමුඤ්ඤා පටිජානමානා. තෙ න සාවකො උපනෙසුං න පබ්බජිතො, න සාවකානං ධම්මං දෙසෙසුං න පබ්බජිතානා, න සාවකෙසු ගෙගිමකංසු න පබ්බජිතෙසු තෙ න සාවකො උපනෙතී; න පබ්බජිතො, න සාවකානං ධම්මං දෙසෙතී; න පබ්බජිතානං, න සාවකෙසු ගෙගිකතවිතතා න පබ්බජිතෙසු, කායසා හෙද ප ඡුපවෙජ්ඣ පණිතෙ කායෙ ජට්ඨිතා. තත්තාභං භික්ඛු ඵලං වදන්තී; ඉඛිංසං සමං මාරිභ අපොසසුකෙකා; දිට්ඨධම්ම-සුබ්බිභාරමචුසුතො විහරන්තී. අනකාධං³ කුසලං හි මාරිභ, මා පරං මමදුභි⁴ හි.

18. ඵලං චුතො අභං භික්ඛවෙ මාරා පාපිමනනා ඵතදවොචං ජානාමි ඛො තාතං පාපිමි, මා නිං මඤ්ඤිතො ‘න මං ජානාමි’ හි. මාරෙ නම්භි පාපිමි. න මං නිං පාපිමි හිතානුකම්පි ඵලං විදෙසි. අභි-තානුකම්පි මා නිං පාපිමි ඵලං විදෙසි. කුසාං හි පාපිමි ඵලං හොති: සෙතං සමණො ගොතමො ධම්මං දෙසිසාති⁵ තෙ මෙ විසයං උපානි-චතතිසානතිති. අසමමාසමුඤ්ඤා ච පන තෙ පාපිමි සමණ්ඩ්‍රාගමිණා සමානා ‘සමමාසමුඤ්ඤා’ හි පටිජානංසු. අභං ඛො පන පාපිමි සමමා-සමුඤ්ඤොච සමානො ‘සමමාසමුඤ්ඤොභි’ හි පටිජානාමි. දෙසෙතොනාපි හි පාපිමි තථාගතො සාවකානං ධම්මං තාදිසොච. අදෙසෙතොනාපි හි පාපිමි තථාගතො සාවකානං ධම්මං තාදිසොච. උපනෙතොනාපි හි පාපිමි තථා-ගතො සාවකො තාදිසොච. අනුපනෙතොනාපි හි පාපිමි තථාගතො සාවකො තාදිසොච. නං කිසා හෙතු? තථාගතසා පාපිමි ගෙ ආසවා සංඛිලෙසිකා පොනොභවිකා⁶ සදරු දුක්ඛවිපාකා ආයතිං ජාතිජරාමරණීයා, තෙ පභිතා උච්චිනනමුලා තාලාවඤ්ඤා අනභාවකතා⁷ ආයතිං අනුපාදධම්මා. ගෙයථාපි පාපිමි තාලො මන්තවිජිතො අභවො; පුත විරුලුසිකා, ඵලමෙච ඛො පාපිමි තථාගතසා ගෙ ආසවා සංඛිලෙසිකා පොනොභවිකා සදරු දුක්ඛවිපාකා ආයතිං ජාතිජරාමරණීයා, තෙ පභිතා උච්චිනනමුලා තාලාවඤ්ඤා අනභාවකතා ආයතිං අනුපාදධම්මානි.

19. ඉති හිදං මාරසා ච අනාලපනතාය, බ්‍රහ්මිතො ච අභි-නිමනනතතාය තසමා ඉමසා වෙත්තාකරණසා බ්‍රහ්මනිමනනනිකනොච අසිච්චතනති.

බ්‍රහ්මනිමනනනිකසුත්තං නවමං.

1. සාවකො, සා. 2. ගෙගිකවිතතා, මජ්ඣං.
 3. සෙ පන මජ්ඣං, ඛො පන සා. 4. අනකාධං, අධකථා.
 5. දෙසෙතොති, මජ්ඣං. සා. 6. පොනොභවිකා, මජ්ඣං, සා.
 7. අනභ වා, සාහා මජ්ඣං, සා.

සම්පත් කෙරෙහි පැවිද්දන් කෙරෙහි ගෙවී කළහ. ඔහු සම්පත් කර පැවිද්දන් කර දහම් ඵලවා සම්පතට පැවිද්දන් දහම් දෙසා, සම්පත් කෙරෙහි පැවිද්දන් කෙරෙහි ගෙවීන් ඇති කොට, කාමුක් මරණින් සිටුවුවාහි උපත්ත. මහණ, තව පෙරත් අතීත්සමාක්සමුද්ධි-යමහති පිළින කරන මහණබමුණු කෙතෙක් ලොකයෙහි වුහු ම ය. ඔහු සම්පත් කර දහම් නො ඵලවුහ, පැවිද්දන් කර නො ඵලවුහ. සම්පතට දහම් නො දෙසුහ, පැවිද්දන් නො දෙසුහ. සම්පත් කෙරෙහි ගෙවී නො කළහ, පැවිද්දන් කෙරෙහි ගෙවී නො කළහ. ඔහු සම්පත් කර දහම් නො ඵලවා, පැවිද්දන් කර නො ඵලවා, සම්පතට දහම් නො දෙසා, පැවිද්දන් නො දෙසා, සම්පත් කෙරෙහි කළ ගෙවීන් නැති ව, පැවිද්දන් කෙරෙහි කළ ගෙවීන් නැති ව, කාමුක් මරණයෙන් බබලොව උපත්ත. මහණ, ඒ හෙතුපත් මම උච්චේ කියමි: "භවත, තෙපි අලොකත්තකව දුටුවමුත්තවතරයෙහි අනුසුත්ත ව වාස කරමි: මෙරමාතට නො දෙසිම කුසල් ය. මෙරමාතට බවා නො දෙව" කියමි.

18. මහණෙනි, මෙසේ කියනු මම පවිටු මරහට ගෙවී කියමි: "පවිට, මම තා හඳුනමි. තෝ මා නොදුනති'යි නො සිත. පවිට, තෝ මාරයෙහි. පවිට, තෝ නිතානුකම්පි ව මෙසේ මා නො ම බෙණෙහි. පවිට, තෝ අතිතානුකම්පි ව මෙසේ මා බෙණෙහි. පවිට, තව මෙසේ සිත් වෙයි: 'මහණ ගොසුම් ගම් කෙතෙකුත්ට දහම් දෙසා තම, ඔහු මා විභෙ ඉක්ම ගෙවී'යි. පවිට, ඒ මහණබමුණෝ සමාක්සමුද්ධි නො වුවාහු ම 'සමාක්සමුද්ධියම'යි පිළින කළහ. පවිට, මම සමාක්සමුද්ධි වූයෙම ම සමාක්සමුද්ධියෙම සි පිළින කෙරෙමි. පවිට, තථාගත සම්පතට දහම් දෙසනුයේ ද තාදාය ම වෙයි. පවිට, තථාගත සම්පතට දහම් නො දෙසනුයේ ද තාදාය ම වෙයි. පවිට, තථාගත සම්පත් කර දහම් ඵලවනුයේ ද තාදාය ම වෙයි. පවිට, තථාගත සම්පත් කර දහම් නො ඵලවනුයේ ද තාදාය ම වෙයි. ඒ කවර හෙයින් යත්: පවිට, කෙලෙසන-කැහැවී ඇති, පුනභීවග උදකරන, දරච සහිත, දුබ්භවාක දෙන, මතු ජාතිජරාමරණයට හිත, යම් ආසුමයෝ ඇද්ද, තථාගතතව ඔහු ප්‍රතිණ-යහ. උසුත්මුල්ක. තාලාවාස්තුකාතයක. පිළිවෙළින් කළ අනාව ඇතියහ මතුයෙහි අනුත්තාද ස්වභාවයක. පවිට, යම්පරිදි මුදුන්සුත්ත තල තැවත විරුද්ධ පිණිස අභව්‍ය වේ ද, පවිට, එපරිදි ම කෙලෙසන කැහැවී ඇති, පුනභීවග පිණිස පවත්තා, කාසවිතනදරචසහිත, දුක් විරාක ඇති, මතුයෙහි ජාතිජරා මරණ කරන, යම් ආසුමයෝ ඇද්ද, ඔහු තථාගතතව ප්‍රතිණ-යහ මුදුන්සුත්ත මුදුන් බුත් තලක් සෙසින් අවාස්තුභාව ඇතියහ. පිළිවෙළින් කළ අනාව ඇතියහ. මතු නුපදනා සැහැවියහ.

මෙසේ මාරයාගේ අනුලපතනාව (තථාගතයන් බබපිරිසහි ඵලවා බිණීමේ) කෙතුයෙහුද, බ්‍රහ්මයාගේ අතිනිමන්ත්‍රණ ("ඉදං හි මාරිය, නිව්වා" ඇද්දන් තථාගතයන් බ්‍රහ්මඤ්ඤා කෙරෙහි නිමන්ත්‍රණය කිරීමේ - පොලඹ වීමේ) කෙතුහිනුද මේ වෙසාසකරණයට මුහුණදීමට නොහැකි කියා ම අභිවචන විය.

මුද්‍රණයෙන් පසුව ප්‍රකාශනය නවවැනිවි.

1. 5. 10.

මාරනජ්ජනිය සුඤ්ඤා

1. එවං මෙ සුඤ්ඤා: එකං සමයං ආයස්මා මහාමොක්ඛලාභො: 1
භගවොසු විහරන් සුංඝමාරගීරො: 2 හෙසකලාවතෙ මගදායෙ. තෙත ඛො
පන සමයෙත ආයස්මා මහාමොක්ඛලාභො: අබොධාකාසෙ වඩ්ඪමන්ති.

2. තෙත ඛො පන සමයෙත මාරෙ පාපිමා ආයස්මතො මහා-
මොක්ඛලාභොසු කුච්ඡිතො: හොති කොට්ඨමනුපව්වො. අඵ ඛො ආය-
ස්මතො මහාමොක්ඛලාභො ඵතදහොසි: කිකඤ්ඤා ඛො මෙ කුච්ඡිතරුරු: 3 විය
මාතාපිතං මඤ්ඤන්ති. අඵ ඛො ආයස්මා මහාමොක්ඛලාභො වඩ්ඪමා:
මාරෙහිනො විහාරං පවිසිනො පඤ්ඤාතො ආසනෙ නිසීදී. නිසජ්ජ ඛො
ආයස්මා මහාමොක්ඛලාභො පච්චයනං: 4 ගොතිසො මනසාකාසි: 5.

3. අද්දතා ඛො ආයස්මා මහාමොක්ඛලාභො මාරං පාපිමනං
කුච්ඡිතං කොට්ඨමනුපව්වො. දිට්ඨාන මාරං පාපිමනං ඵතදභොව:
නිකම පාපිම, මා තපාගතං විහෙසෙසි: 6 මා තපාගතසාවකං. මා තෙ
අහොසි දීඝරතං අභිතාය දුක්ඛායාති.

4. අඵ ඛො මාරෙ පාපිමතො ඵතදහොසි: “අජාතමෙව ඛො මං
අයං සමිණො” අපසං ඵවමාහ: “නිකම පාපිම, නිකම පාපිම, මා
තපාගතං විහෙසෙසි මා තපාගතසාවකං. මා තෙ අහොසි දීඝරතං
අභිතාය දුක්ඛායාති. ගොපිසං ගො සන්ථා, ගොපි මං තෙව ඛෙසං
ජාතෙය්‍ය, කුභො පන 7 මං අයං සාවකො ජාතිස්සති” 8 ති.

5. අඵ ඛො ආයස්මා මහාමොක්ඛලාභො මාරං පාපිමනං ඵතදභොව:
“ඵතස්මා: 9 ඛො තානං 10 පාපිම ජාතාම මා තං මඤ්ඤීතො: ත මං
ජාතානිති. මාරෙ තමසි පාපිම. කුඤ්ඤා 11 හි පාපිම එවං හොති: “අජාත-
මෙව ඛො මං 12 අයං සමිණො අපසං ඵවමාහ: නිකම පාපිම, නිකම
පාපිම, මා තපාගතං විහෙසෙසි, මා තපාගතසාවකං. මා තෙ අහොසි
දීඝරතං අභිතාය දුක්ඛායාති. ගොපිසං ගො සන්ථා කොපි මං තෙව
ඛෙසං ජාතෙය්‍ය, කුභො පන මං අයං සාවකො ජාතිස්සති” 13 ති.

1. භගවා, සා. 2. සුඤ්ඤාමාරගීරො, මජ්ඣං, සුංඝමාරගීරො, සා.
3. හරුගරො මස, මජ්ඣං. හරුගරුගරො මස, සා.
4. මාරං පාපිමනං පච්චයනං, සා. 5. මනසිකාසි, සි.
6. විහෙසෙසි, සි. කච්චි. 7. අයං, සා.
8. කුභො ව පන, සා. 9. ඵවමෙවො, මජ්ඣං. PTS, සා. 10. තානං, සි.
11. තස්ස, සි. 12. අජාතමෙව මං, සා.

1. 5. 10.

මාර්ගාන්තය සූත්‍රය

1. මුළු විසින් මෙසේ අසනලද: එක්කලෙක මහමුගලන් මහනෙරහු හඟුරට සංඝමාරගිනි නුවර මුළුමුළුමන මිනිසෙක් ඇති උයන්හි වාස කෙරෙයි.

2. එකල මහමුගලන් මහනෙරහු වෙත අභාවකාලයෙහි සක්මන් කෙරෙයි. එවිට පවිටු මාරයා මහමුගලන් මහනෙරහු වෙතක් කුසමිගත ව පඤ්ඤාපිටිසිසෙය. එසේ මහමුගලන් මහනෙරහු වෙතට තෙල සිත්වී: “කිම මා කුස අභිභවයක් වැනිය. මාගේ වලද කලහුගේ කුස වැනිය. නො නොත් මා ඇට පිරු පහසක් (පඤ්ඤාපිටිසිසෙ) වනා”යි. ඉක්බිති මහමුගලන් මහනෙරහු වෙත සක්මනින් බැස වෙහෙරට පිවිස පැන්වූ අස්මහනි හුන්ක. හිඳ මහමුගලන් මහනෙරහු වෙත නමා කෙරෙයි නුවණින් මෙතෙහි කලක.

3. මහමුගලන් මහනෙරහු පවිටු මරනු කුසට වැද පඤ්ඤාපිටිසිසෙහු දුටක. දක පවිටු මරනට තෙල බස් කීක: “පවිට, නික්ම යා, පවිට, නික්ම යා. තථාගතයන් නොපෙළා, තථාගතශ්‍රාවක නොපෙළා. තථ දීර්ඝරුහුගෙහි අභිභවට දුබ්බට කරුණෙක් නො වේවා” කියායි.

4. එසේ පවිටු මරනට තෙල සිත්වී: “මේ මහණ මා නොහඳුනමින් ම නොදක්මින් ම මෙසේ කියයි: ‘පවිට, නික්ම යා, පවිට, නික්ම යා. තථාගතයන් නොපෙළා, තථාගත ශ්‍රාවක නොපෙළා. තථ දීර්ඝරුහුගෙහි අභිභවට දුබ්බට කරුණෙක් නො වේවා”යි. තෙල මහණහුගේ ඒ ආයාසය ද මා වනා නො ම හඳුනා. මේ ශ්‍රාවකයා කෙසේ තම මා හඳුනා ගත්තේ වේ ද” කියායි.

5. ඉක්බිති මහමුගලන් මහනෙරහු පවිටු මරනට තෙල බස් කීක: “පවිට, මම මෙතෙහි ලා තා හඳුනමි. නො ‘මා නොහඳුනා’ නොසිත. නො මරෙයි. පවිට, තථ මෙසේ සිත් වෙයි: ‘මේ මහණ මා නොහඳුනමින් ම නොදක්මින් ම මෙසේ කියයි: ‘පවිට, නික්ම යා, පවිට, නික්ම යා. තථාගතයන් නොපෙළා, තථාගතශ්‍රාවක නො පෙළා. තථ දීර්ඝරුහුගෙහි අභිභවට දුබ්බට කරුණෙක් නොවේවා’යි. තෙල මහණහුගේ ආයාසය ද මා වනා නො හඳුනා. මේ ශ්‍රාවකයා කෙසේ තම මා හඳුනා ගත්තේ වේ ද” කියායි.

6. අථ ඛො මාරංග පාපිමනො එතදහොසි: ජානමෙව ඛො මං අයං සමිඤ්ඤො පඤ්ඤාං එවමාහ: නිකඛමි පාපිමි, නිකඛමි පාපිමි, මා තථාගතං විභවඤ්ඤාං, මා තථාගතං වාචං. මා තෙ අහොසි දිසරතං අසිතං ඉතං ඉතං ඉතං. අථ ඛො මාරො පාපිමා: ආයසමනො මහාමොග්ගලාභස්ස චූළභො උග්ගතො: පච්චිග්ගෙ අච්චාසි.

7. අද්දසා ඛො ආයසමා මහාමොග්ගලාභො මාරං පාපිමනං පච්චිග්ගෙ ඛිතං. දිස්වාත මාරං පාපිමනං එතදචොච: එතථපි ඛො භාහං පාපිම පඤ්ඤාමි. මා කිං මඤ්ඤේඤා: ත මං පඤ්ඤාමි. එතො කිං පාපිම පච්චිග්ගෙ ඛිතො:

8 භුතපුබ්බංගං පාපිම දුඤ්ඤි නාම මාරො අහොසිං. තස්ස මෙ ක්වාමි නාම භගිනී තස්සා¹ කිං පුඤ්ඤාං. හො මෙ කිං ගාගිතොගො හොසි². තෙන ඛො පත පාපිම සමිඤ්ඤා³ කුඤ්ඤාභො⁴ භගවා අරහං සමිඤ්ඤාභො⁵ ලොකෙ උපපන්නො හොති, කඤ්ඤාභො⁶ ඛො පත පාපිම භගවතො අරහතො සමිඤ්ඤාභො⁷ විචුර-සඤ්ඤිත නාම සාචකපුතං⁸ අහොසි අහංගං භගුසුතං. ගාගිතා ඛො පත පාපිම කඤ්ඤාභො⁹ භගවතො අරහතො සමිඤ්ඤාභො¹⁰ සාචකා, තාස්සුච කොචි¹¹ ආයසමා: විචුරොත සමිඤ්ඤා: හොති සද්දං ඛිමිඤ්ඤාභො. ඉමිතා ඛො එතං පාපිම පරිගාගෙත ආයසමනො විචුරස්ස විචුරො විචුරොකෙච¹² සමඤ්ඤා උදපාදි.

ආයසමා පත පාපිම සඤ්ඤිභො අරඤ්ඤාගතොපි රුක්ඛමුලගතොපි සුඤ්ඤාගාරගතොපි අපකසිරෙනෙව සඤ්ඤාවෙදසිතනිරොධං සමාපජ්ජති. භුතපුබ්බං පාපිම ආයසමා සඤ්ඤිභො අරඤ්ඤාගාරගතො රුක්ඛමුලෙ සඤ්ඤා වෙදසිතනිරොධං සමාපන්නො නිසින්නො හොති අද්දසංසු¹³ ඛො පාපිම ගොපාලකා පසුපාලකා කස්සකා¹⁴ පච්චිග්ගො ආයසමනං සඤ්ඤිභො අරඤ්ඤාගාරගතො රුක්ඛමුලෙ සඤ්ඤාවෙදසිතනිරොධං සමාපජ්ජතී¹⁵ නිසින්නො. දිස්වාත තෙසං එතදහොසි: අච්චරියං වත හො, අඛගුතං වත හො, අයං සමිඤ්ඤා නිසින්නොකොච¹⁶ කාලකතො¹⁷, තදු තං¹⁸ දහාමාති. අථ ඛො තෙ පාපිම ගොපාලකා පසුපාලකා කස්සකා පච්චිග්ගො කිණ්ඤච කච්ඤච ගොමඤච සඛකඛිනීනා ආයසමනො සඤ්ඤිභො කාගෙ උපවිතිතා අහංගං දනා පතකමිංසු. අථ ඛො පාපිම ආයසමා සඤ්ඤිභො තස්සා රහතිතා අච්චගෙත තාග සමාපතනිතා චූළඛිනීනා විචරතී¹⁹ පච්චාචෙතී: පුබ්බතනාසමයං නිවාසෙති: පතනච්චරං²⁰ ආදාග ගාමං පිණ්ඩාග පාචිති. අද්දසංසු ඛො තෙ පාපිම ගොපාලකා පසුපාලකා කස්සකා පච්චිග්ගො ආයසමනං සඤ්ඤිභො පිණ්ඩාග වරතං. දිස්වාත තෙසං එතද හොසි: අච්චරියං වත හො, අඛගුතං වත හො, අයං සමිඤ්ඤා නිසින්නා-කොච කාලකතො සවායං පතිසඤ්ඤිභොති.²¹ ඉමිතා ඛො එතං²² පාපිම පරිගාගෙත ආයසමනො සඤ්ඤිභො සඤ්ඤිභො²³ සඤ්ඤිභොතෙච සමඤ්ඤා උදපාදි.

1. එතථපි, මජ්ඣං, සභා. 2. තස්සා භගිනියා, සභා.
 3. අහොසි, මජ්ඣං, සභා, හොසිති සී.
 4. තෙන සමිඤ්ඤා පාපිම, සී, තෙන ඛො පත සමිඤ්ඤා, සභා. 5. කඤ්ඤාභො, සභා.
 6. කඤ්ඤාභො, සභා. 7. මහාසාචකපුතං, සභා. 8. තෙසු න ව කොච, මජ්ඣං.
 9. එවං, මජ්ඣං. 10. විචුරොතෙච සමිඤ්ඤා, මජ්ඣං, විචුරො, විචුරොතෙච, PTS.
 11. අද්දසංසු, සී. 12. කස්සකා, සභා. 13. සමාපන්නා, මජ්ඣං, සභා, PTS.
 14. නිසින්නො, සභා. 15. කාලකතො, මජ්ඣං. 16. තදුති නා, සී.
 17. තාචි විචරාචි, සී. 18. පතනච්චරොදා, මජ්ඣං, සභා. 19. පච්චිග්ගොභොති, සභා.
 20. එවං, සී. 21. සඤ්ඤිභොතෙච සමිඤ්ඤා, මජ්ඣං, සඤ්ඤිභොතෙච, PTS.

6. එසඳු පවිටු මරුහට තෙල සිත්ඵී: “මේ මහණ මා දක්මින් ම දක්මින් ම මෙසේ කියයි: පවිට, නික්මයා, පවිට, නික්මයා. තථාගතයන් නො පෙලා. තථාගතශ්‍රාවක නොපෙලා. තථ දීර්ඝරුත්‍රයෙහි අභිතතව දූඛයට කරුණෙක් නො වේවා” යි. එසඳු පවිටු මර මහමුගලන් මහ-
කෙරුන්ගේ මුඛින් තැඟි (උත්තලෙන් බැහැර) කවුළුදොර ලග සිටගත.

7. මහමුගලන් මහකෙරුනු පවිටු මර කවුළුදොරෙහි සිටියහු දුටහ. දුක පවිටු මරුහට තෙල කීන: “පවිට, මෙහිදු මම තා දක්මි. හෝ ‘මා නොකඳුනක්’ යි නො සිත. පවිට, තෙල හෝ කවුළුදොර සිටියෙහි නො.”

8. පවිට, පෙර වුවිටි දුකක් කියමි: මම දුසි නම මර වීමි. මාගේ පින් කාලී නමි. හෝ ඇගගේ පුත් වූයෙහි. හෝ (එකල) මාගේ බැතෙහි. පවිට, එකල අර්හත් සමාන්තමුද්‍රා කාකුසන්ධි තථාගතයන් වහන්සේ ලොව පහල වූහ. පවිට, අර්හත් සමාන්තමුද්‍රා කාකුසන්ධි තථාගතයන් වහන්සේට අහු හදුසුහ වූ විචුර-සඤ්ජීව නමි ශ්‍රාවකත්‍රයමියෙක් වී. පවිට, අර්හත් සමාන්තමුද්‍රා තථාගතයන් වහන්සේට යම් පමණ ශ්‍රාවකයෝ වූහ ද, ඛමිදෙශනායෙහි ලා ආයුෂමත් විචුර මහකෙරුණුවන් හා සමීපම ව සිටුනා කිසිදු යඵ්‍යවෙක් නොවී. පවිට, මේ හෙතුපින් ආයුෂමත් විචුර-කෙරුණුවනට විචුර ය, විචුර යැහි (-විගතචුර ය, අත්‍යයන් හා අසම ය යන) අකථිසංඥ උපත.

පවිට, ආයුෂමත් සඤ්ජීව කෙරුණුවෝ අරණ්‍යගත වුව ද, වාසමුලගත වුව ද, අනාසාකාරගත වුව ද, නිදුකින් ම සඤ්ජාවේදසිතනිරෝධයට සමවදත්. පවිට, පෙර වුවක් කියමි: ආයුෂමත් සඤ්ජීව කෙරුණුවෝ එක්තරා ගසක් මුල සඤ්ජාවේදසිතනිරෝධයට සමවන් ව හුන්හ. පවිට, ගෙරි රක්තෝ ද, එඵ්ඛටෙඵ රක්තානු ද, සීසානානු ද මහබැඟසන්තානු සඤ්ජීවකෙරුණුවන් එක්තරා ගසක්මුල සඤ්ජාවේදසිතනිරෝධයට සමවැද හුන්කවුන් දුටහ. දුක ඔවුනට මෙසේ සිත්ඵී: “හවත්තී, ආශවග්ඝීය, හවත්තී, අද්දාතය, මේ මහණ හුන්වන ම කඤ්ඤිය කෙළේය එසින් උත් දවමක” කීයායි පවිට, ඉක්ඛිති ගොපාලයෝ ද පඤ්ඤාලයෝ ද කාමිකයෝ ද යන ඒ මහිසෝ තණ දර හා ගොම එක්රැස් කොට සඤ්ජීව කෙරුණුවන්ගේ කය වටා යැගන් බැඳ ගිහි ලා ගියහ. පවිට, එසඳු සඤ්ජීව කෙරුණුවෝ එරැස ඇවැමෙන් ඒ සමවතින් තැඟි සිවුරු පොලොපියා පෙරවැරැ හැඳපෙරෙව පා සිවුරු ගෙන ගමට පිඹු පිණිස පිවිසියහ. පවිට, ගොපල්ලෝ ද පහුපල්ලෝ ද සීසානුවෝ ද යන ඒ මහිහු සඤ්ජීව කෙරුණුවන් පිඹු පිණිස වදනවුන් දුටහ. දුකිමෙන් ඔවුනට මෙසේ සිත්ඵී: “හවත්තී, එකානතයෙන් අසිරි ය, හවත්තී, එකානතයෙන් අද්දාත ය මේ මහණ හුන්වන ම මුලේ ය. හේ තැවත මෑතැවින් දිවි ලද” කීයායි පවිට, මේ හෙතුපින් සඤ්ජීව කෙරුණුවනට සඤ්ජීව ය, සඤ්ජීව යැහි අකථිසංඥ උපත විය.

9. අථ ඛො පාපිමි දුසිත්ඤ මාරස්සා¹ එතදභොසි: ඉමෙසං ඛො අහං භික්ඛුතං සීලවිනොතං කල්‍යාණධම්මානං හෙව ජාතාමි අංගඛිං වා ගඛිං වා. යනනුතාතං බ්‍රාහ්මණගහපතිකෙ අනාවිසෙය්‍යං: එථ තුළමහ තික්ඛු සීලවිනොත කල්‍යාණධම්මෙ අනෙකාසථ පරිභාසථ රෙහෙථ විහෙසෙථ. අපෙචතාම තුළමහති අනෙකාසිගමිනානං පරිභාසිගමිනානං රෙසියමිනානං විහෙසියමිනානං සිසා විතතස්ස අඤ්ඤාථනතං, යථා තං² දුසි මාරෙ ලභෙථ ඕතාරතති. අථ ඛො තෙ පාපිමි දුසි මාරෙ බ්‍රාහ්මණ-ගහපතිකෙ අනාවිසි: එථ තුළමහ, භික්ඛු සීලවිනොත කල්‍යාණධම්මෙ අනෙකාසථ පරිභාසථ රෙහෙථ විහෙසෙථ. අපෙචතාම තුළමහති අනෙකාසිගමිනානං පරිභාසිගමිනානං රෙසියමිනානං විහෙසියමිනානං සිසා විතතස්ස අඤ්ඤාථනතං, යථා තං දුසි මාරෙ ලභෙථ ඕතාරතති.

10. අථ ඛො තෙ පාපිමි බ්‍රාහ්මණගහපතිකා අනාවිසි: දුසිතා මාරෙත භික්ඛු සීලවිනොත කල්‍යාණධම්මෙ අනෙකාසතති පරිභාසතති රෙහෙතති විහෙසෙතති: "ඉමෙ පත බ්‍රහ්මිකා සමණකා ඉඛ්‍යා කිණ්ඤා³ ඛණ්ඩුපාද-පච්චා: 'කාසිනොගමා: කාසිනොගමා'ති පතතකඛකා අභොමුඛා මධුරක-ජාතා කාසතති පජ්ඣාසතති තිජ්ඣාසතති අපජ්ඣාසතති. සෙය්‍යථාපි තාම උදුකො රුක්ඛතාඛායං⁴ මුසිකං මහගමානො⁵ කාසති පජ්ඣාසති තිජ්ඣාසති අපජ්ඣාසති, එවමෙවිමෙ බ්‍රහ්මිකා සමණකා ඉඛ්‍යා කිණ්ඤා ඛණ්ඩුපාදපච්චා: 'කාසිනොගමා: කාසිනොගමා'ති පතතකඛකා අභොමුඛා මධුරකජාතා: කාසතති පජ්ඣාසතති තිජ්ඣාසතති අපජ්ඣාසතති. සෙය්‍යථාපි තාම කොඤ්චි⁶ තද්ධිතෙ මචෙජ මහගමානො: කාසති පජ්ඣාසති තිජ්ඣාසති අපජ්ඣාසති, එවමෙවිමෙ බ්‍රහ්මිකා සමණකා ඉඛ්‍යා කිණ්ඤා ඛණ්ඩුපාදපච්චා: 'කාසිනොගමා: කාසිනොගමා'ති පතතකඛකා අභොමුඛා මධුරකජාතා: කාසතති පජ්ඣාසතති තිජ්ඣාසතති අපජ්ඣාසතති. සෙය්‍යථාපි තාම මිලාරෙ සනිසමලසඛකචෙරෙ මුසිකං මහගමානො: කාසති පජ්ඣාසති තිජ්ඣාසති අපජ්ඣාසති, එවමෙවිමෙ බ්‍රහ්මිකා සමණකා ඉඛ්‍යා කිණ්ඤා ඛණ්ඩුපාදපච්චා: 'කාසිනොගමා: කාසිනොගමා'ති පතතකඛකා අභොමුඛා මධුරකජාතා: කාසතති පජ්ඣාසතති තිජ්ඣාසතති අපජ්ඣාසතති. සෙය්‍යථාපි තාම ගදුසභා වහව්ච්චෙතනා: සනිසමලසඛකචෙරෙ කාසති පජ්ඣාසති තිජ්ඣාසති අපජ්ඣාසති, එවමෙවිමෙ බ්‍රහ්මිකා සමණකා ඉඛ්‍යා කිණ්ඤා ඛණ්ඩුපාදපච්චා: 'කාසිනොගමා, කාසිනොගමා'ති පතතකඛකා අභොමුඛා මධුරකජාතා: කාසතති පජ්ඣාසතති තිජ්ඣාසතති අපජ්ඣාසතති"ති.

ඛො ඛො පත පාපිමි තෙත සමිසෙත මනුස්සා කාලං කරෙතති, සෙහුසෙත කාසස්ස හෙද පරමමරණං අපායං දුග්ගඛිං පිනිපාතං තිරංගං උපපජ්ජතති.

1. දුසිමාරස්සා, සි. 2. යථා තං, සි, පා, PTS.
 3. අනාවිසිථිථා, මජ්ඣ, පා. 4. කණ්ඤා, පා. කිණ්ඤා, සි, කපථි.
 5. රුක්ඛතාඛායං, මජ්ඣ, පා, PTS.
 6. මහගමානො, මජ්ඣ, පා. 7. කොච්චිථා, පා.

9. පව්ව, ඉක්බිති දුසිමරතව හෙල සිත් වී: "මම සිල්කපත් කලණ දහම් ඇති මේ මහණුන්ගේ ආගතිදු ගනීදු නොම දන්මි. 'බමුණුගැහැවියෙහි, එව. සිල්වත් කලණදහම් ඇති මහණුන් (දහ අකෙස්ලියෙන්) ආඥාය කරව, තෙපුලින් පරිභාෂණ කරව, සවව, වෙහෙස කරව. තොප විසින් ආඥාය කරනු ලබන, තෙපුලින් නිකු කරනු ලබන, සවනු ලබන, වෙහෙසනු ලබන ඒ මහණුන්ට දුසිමර සිදුරු ලැබියහොන පරිදි විතනවිකෙපයෙන් (කෙලකොත්පත්තියට ප්‍රත්‍යයෙන්) වේ නම් මිතාම ගසී, ඉදින් මම බමුණු ගැහැවියන්ට ආවිච්චි වෙමි නම් යෙහෙක" යන සිතයි. පව්ව, ඉක්බිති දුසිමර බමුණු ගැහැවියන්ට ආවිච්චි වී: "තෙවි එව, සිල්වත් කලණදහම් ඇති, මහණුන්ට ආඥාය කරව, පරිභාෂණ කරව, සවව, වෙහෙස කරව. තොප විසින් ආඥාය කරනු ලබන, පරිභාෂණ කරනු ලබන, සවනු ලබන, වෙහෙස කරනු ලබන ඒ මහණුන්ට දුසිමර සිදුරු ලැබියහොන පරිදි විතනවිකෙපයෙන් වේ නම් මිතාමගැ"යි කියායි.

10. පව්ව, ඉක්බිති ඒ බමුණු ගැහැවියෝ දුසිමරහු විසින් ආවිච්චි මුමානු සිල්වත් කලණ දහම් ඇති මහණුන්ට ආඥාය කෙරෙහි. නිකු කෙරෙහි. සවසි. වෙහෙස කෙරෙහි. (කෙසේ යත්:) "නිකුත මුණ්ඩයන් වන, නිකුත ග්‍රමණයන් වන, ගාහපතිකයන් වන, කාණයන් වන, බඩුපාදපත්‍යයන් (බුකමයන් පිරිපතුලෙන් උපනුවන්) වන මොහු 'අපි බ්‍රහ්මචරි, අපි බ්‍රහ්මචරි' යි බාහුකද ඇතිව යටිතැරු මුව ඇතිව උපත් අලස බව ඇතිව බ්‍රහ්මචරි කෙරෙහි. සිතයි, ප්‍රකෘතියෙන් සිතයි, නිගන්නට සිතයි. පැහැර ගන්නට සිතයි. ගම් පරිදි මහමුහුනු වෘක්කයාබායෙහි හිදා මුඛකයකු පිරිසෙස්මින් ... සිතමින් හිදුනේ වේ ද, එපරිදි ම ගාහපතික, කාණය, බඩුපාදපත්‍ය වන මේ මුණ්ඩක ග්‍රමණකයෝ, අපි බ්‍රහ්මචරි, අපි බ්‍රහ්මචරි' යි බාහුකයන් කද ඇතිව අඛොමුබ ව හටගත් අලස-හාගාව ඇති ව... සිතයි. ගම් පරිදි සිවලු නදීතීරයෙහි හිද මුහුන් පිරිසෙස්-මින් ... සිතනුයේ වේ ද, එපරිදි ම ගැහැවියෙහි ඇති, කළුවත් ගුණ ඇති, බමුණුගේ පිරිපසිනුපත් දරු වන මේ මුහුණු මහණුහු, අපි බ්‍රහ්මචරි, අපි බ්‍රහ්මචරි' යි හෙළ කද ඇති ව යටිතැරු කළු මුව ඇති ව උපත් අලසගති ඇති ව .. සිතයි. ගම් පරිදි බලලු ගාහසන්ධි හා මලකන්තා ඇලිඳුර හා කපල ගොඩෙහි හිසකු පිරිසෙස්මින් ... සිතනුයේ වේද, එපරිදි ම ගාහපතික, කාණය, බඩුපාදපත්‍ය වන මේ මුහුණු මහණුහු 'අපි බ්‍රහ්මචරි, අපි බ්‍රහ්මචරි' යි හෙළ කද ඇති ව අඛොමුබව ජාතාලස ව... සිතයි. ගම් පරිදි ගුහ වනවර්තන ව (-කතර තැරැ බඩුබර ඉසිලීමෙන් තොරව) සන්ධිමලසහක-පිරිසානගන්ති ලාගගෙන... සිතනුයේ වේ ද, එපරිදි ම ගාහපතික, කාණය, බුකමපාදයෙන් උපත් දරු වන මේ මුහුණු මහණුහු 'අපි බ්‍රහ්මචරි, අපි බ්‍රහ්මචරි' යි හෙළ කද ඇති ව යටිතැරු මුව ඇති ව ජාතාලස ව ... සිතයි කිහුක කලහ.

පව්ව, එකල ගම් මිනිස් කෙතෙක් කලුරිය කෙරෙද්ද, මහු (මාරුවෙය රකිනව ද, මරු විසින් මවා පා මහණුන්ගේ විකාර දක පියවි මහණුන්ට කිහුක කළෝ) බෙහෙවින් කාබුන් මරණින් මතු අපාය වූ දුගීති වූ පිතිපාය වූ තීරයෙහි උපදිති.

11. අථ ඛො පාපිමි කකුසන්ධො¹ හගචා අරහං සම්මාසම්බුද්ධො භික්ඛු ආමනෙත්ති: අනාච්චා ඛො භික්ඛවෙ බ්‍රාහ්මණගහපතිකා දුභිතා මාරෙන: ‘එඨ කුමෙහ, භික්ඛු පිලවනෙත කල්‍යාණධම්මෙ අනෙකාසථ පරිභාසථ රුණෙසථ විහෙසෙථ, අප්පචතාම කුමෙහභි අනෙකාසියමානානං පරිභාසියමානානං රුණියමානානං විහෙසියමානානං සියා චතතස්ස අඤ්ඤථතතං යථා තං² දුභි මාරෙ ලභෙඨ ඕනාරතභි එඨ කුමෙහ භික්ඛවෙ මෙතතාසහගතෙන චේතසා එකං දීසං ඵරිත්ථා විහරථ, තථා දුභියං තථා තභීයං තථා චතුත්ථිං³ ඉති උඤ්ඤාමධො තිරියං සබ්බධි සබ්බතතතාය සබ්බාචන්තං ලොකං මේතතාසහගතෙන චේතසා විපුලෙන මිහගගතෙන අප්පමාණෙන අචේරෙන අබ්‍යාපරේඛිත ඵරිත්ථා විහරථ. කරුණාසහගතෙන චේතසා එකං දීසං ඵරිත්ථා විහරථ -පෙ- ඉද්දිතාසහගතෙන චේතසා එකං දීසං ඵරිත්ථා විහරථ, තථා දුභියං තථා තභීයං තථා චතුත්ථිං ඉති උඤ්ඤාමධො තිරියං සබ්බධි සබ්බතතතාය සබ්බාචන්තං ලොකං උපෙක්ඛාසහගතෙන චේතසා විපුලෙන මිහගගතෙන අප්පමාණෙන අචේරෙන අබ්‍යාපරේඛිත ඵරිත්ථා විහරථාති.

12. අථ ඛො තෙ පාපිමි භික්ඛු කකුසන්ධින⁴ හගචතා අරහතා සම්මා සම්බුද්ධෙන එචං ඔචද්දිමානා එචං අනුභාසියමානා අරඤ්ඤගතාපි රුක්ඛ- මුලගතාපි සුඤ්ඤාගාරගතාපි මේතතාසහගතෙන චේතසා එකං දීසං ඵරිත්ථා විහරිංසු. තථා දුභියං තථා තභීයං තථා චතුත්ථිං ඉති උඤ්ඤාමධො තිරියං සබ්බධි සබ්බතතතාය සබ්බාචන්තං ලොකං මේතතාසහගතෙන චේතසා විපුලෙන මිහගගතෙන අප්පමාණෙන අචේරෙන අබ්‍යාපරේඛිත ඵරිත්ථා විහරිංසු. කරුණාසහගතෙන චේතසා එකං දීසං ඵරිත්ථා විහරිංසු -පෙ- ඉද්දිතාසහගතෙන චේතසා එකං දීසං ඵරිත්ථා විහරිංසු -පෙ- උපෙක්ඛාසහගතෙන චේතසා එකං දීසං ඵරිත්ථා විහරිංසු. තථා දුභියං තථා තභීයං තථා චතුත්ථිං ඉති උඤ්ඤාමධො තිරියං සබ්බධි සබ්බතතතාය සබ්බාචන්තං ලොකං උපෙක්ඛාසහගතෙන චේතසා විපුලෙන මිහගගතෙන අප්පමාණෙන අචේරෙන අබ්‍යාපරේඛිත ඵරිත්ථා විහරිංසු.

13. අථ ඛො පාපිමි දුසිස්ස මාරස්ස එතදනොසි: ‘එචම්චි ඛො අහං කණ්ණෙනා ඉමෙහං භික්ඛුනා පිලවනතානං කල්‍යාණධම්මානං තෙච ජාතාමි ආගභීං වා ගතීං වා. යනනුතායං බ්‍රාහ්මණගහපතිකො අනාච්චෙයසා: එඨ කුමෙහ, භික්ඛු පිලවනෙත කල්‍යාණධම්මෙ සකකරෙඨ ගරුකරෙඨ මානෙඨ පුජෙඨ, අප්පචතාම කුමෙහභි සකකරියමානානං ගරුකරියමානානං මානියමානානං පුජියමානානං සියා චතතස්ස අඤ්ඤථතතං යථා තං දුභි මාරෙ ලභෙඨ ඕනාරතභි.

1. කකුසන්ධ, සා.
 2. යථා නං, සී, සා. PTS.   3. චතුත්ථි, මජ්ඣ, සා.
 4. කරුණා සහගතෙන චේතසා -පෙ- ඉද්දිතාසහගතෙන, චේතසා -පෙ- මජ්ඣ,
 5. කකුසන්ධ, සා.

11. පව්ව, එසඳු අර්භත් සමාක්සමුද්ධි වු කකුසදු තථාගයයන් වහන්සේ හිසුන් ඇමැතුයේක: මහණෙනි, දුසි මරහු පිසින් බමුණත් කා ගැහැවියෝ ආවිචේයක: “තෙපි එව, සිල්සපත් කලණදහමි ඇති මෙණුන් ඇකොග කරව, නිජු කරව, සටව, වෙහෙසව තොප පිසින් ඇකොග කරනු ලබන, නිජු කරනු ලබන, සටනු ලබන, වෙහෙස කරනු ලබන මහණුන්ට දුසි මර සිදුරු ලාබිගගෙන සේ විත්ත විකෙසපයෙක් වේ තම, මැනුව” කියායි. මහණෙනි, තෙපි එව මෙත් සහයිය සිතින් එක්දිගක් එරණ කොට වාස කරව. එසෙසින් දෙවන දිග ද, එසෙසින් තෙවන දිග ද, එසෙසින් සිවු වන දිග දුසි මෙසේ උඩගට සරස හැම තන්හි සමානමායෙත් හැම සතුන් ඇති ලොව විපුල වු, මහද්ගත වු, අප්‍රමාණ වු, අපෙවර වු, අව්‍යාබාධ වු මෙත් සහයිය සිතින් අරමුණු කොට වාස කරව. කරුණ සහගත සිතින් එක්දිගක් අරමුණු කොට වාස කරව... මුදිතාසහගත සිතින් එක් දිගක් අරමුණු කොට වාස කරව ... උපෙක්‍ෂාසහගත සිතින් එක් දිගක් අරමුණු කොට වාස කරව. එසේ දෙවන දිග ද, එසේ තෙවන දිග ද, එසේ සිවුවන දිග දුසි මෙසේ උඩ ගට සරස හැම තන්හි සමානමායෙත් හැමසත් ලොව විපුල වු, මහද්ගත වු, අප්‍රමාණ වු, අපෙවර වු, අව්‍යාබාධ වු, උපෙක්‍ෂාසහගත සිතින් අරමුණු කොටගෙන වාස කරවයි වදලන.

12 පව්ව, එක්බිති ඒ හිසුනු අර්භත් සමාක් සමුද්ධි වු කකුසදු තථා- ගතයන් මහන්සේ පිසින් මෙසෙසින් අවවාද කරනු ලබන්නාහු, මෙසෙසින් අනුශාසනා කරනු ලබන්නාහු අරණ්‍යගත ව ද, වාසමුලගත- ව ද, ශුන්‍යාශාරගත ව ද මෙත් සහයිය සිතින් එක් දිගක් සපයී කොට ගෙන වාස කලක. එසේ දෙවන දිග ද, එසේ තෙවන දිග ද, එසේ සිවුවන දිග දුසි මෙසේ උඩ ගට සරස හැම තන්හි සමානමායෙත් හැමසත් ලොව විපුල, මහද්ගත, අප්‍රමාණ, අපෙවර අව්‍යාබාධ, මෙහිභගගත විත්තයෙත් සපයී කොටගෙන වාස කලක... කරුණාසහගතවිත්තයෙත් එක්දිගක් එරණ කොට ගෙන වාස කලක ... මුදිතාසහගත විත්තයෙත් එක් දිගක් එරණ කොට ගෙන වාස කලක ... උපෙක්‍ෂාසහගත විත්තයෙත් එක් දිගක් සපයී කොට ගෙන වාස කලක. එසේ දෙවන දිග ද, එසේ තෙවන දිග ද, එසේ සිවුවන දිග දුසි මෙසේ උඩ ගට සරස හැම තාන සමානමායෙත් හැමසත්ලොව විපුල, මහද්ගත, අප්‍රමාණ, අපෙවර, අව්‍යාබාධ, උපෙක්‍ෂාසහගත විත්තයෙත් සපයී කොට ගෙන වාස කලක

13. පව්ව, ඉක්බිති දුසි මරනට තෙල සිත් ව: “මම මෙසේ ද කරනුමෙමි වුව ද, සිල්සපත් කලණදහමි ඇති මේ මහණුන්ගේ ආගභිදු ගභිදු තොදන්මි. මම බමුණු ගැහැවියන්ට ආවිචේ වන්තෙමි නමි යෙහෙකා: තෙපි එව, සිල්වත් කලණ දහමි ඇති හිසුන්ට සත්කාර කරව. ගරු- කාර කරව. මානනා පුජනා කරව තොප පිසින් සත්කාර කරනු ලබන, ගරුකාර කරනු ලබන, මානනා පුජනා කරනු ලබන හිසුන්ට දුසිමර සිදුරු ලාබිගගෙන පරිදි විත්තවිකෙසපයෙක් වේ තම මනා ම ය” කියායි.

14. අථ ඛො තෙ පාපිමි, දුඛිමාරො චුඤ්ඤානගහපභිකො අනුච්චිඤ්ඤා: එථ භුච්ඤ්ඤා, භික්ඛු සීලවනො කල්‍යාණධම්මෙ සක්කරොථ ගරුකරොථ මානෙථ පුජෙථ. අපෙචනාමි භුච්ඤ්ඤාහි සක්කරියමානානං ගරුකරියමානානං මානියමානානං පුජියමානානං සියා විතතස්ස අඤ්ඤාථතං යථා තං¹ දුඛි මාරො ලභෙථ මිතාරනි. අථ ඛො තෙ පාපිමි චුඤ්ඤානගහපභිකා: අනුච්චිඤ්ඤා² දුඤ්ඤා: මාරො ත භික්ඛු සීලවනො කල්‍යාණධම්මෙ සක්කරොනනි ගරුකරොනනි මානෙතනි පුජෙතනි.

යෙ ඛො පන පාපිමි තෙන සමයෙන මනුස්සා කාලං කරොතනි, සෙභුගොන කායස්ස භෙද පරමමරණා සුගතීං සංඝං ලොකං උපපජ්ජනති.

15. අථ ඛො පාපිමි, කකුසඤ්ඤා: හගචා අරහං සමමාසලීඤ්ඤා භික්ඛු අමනෙතති: අනුච්චිඤ්ඤා ඛො භික්ඛුවෙ චුඤ්ඤානගහපභිකා දුඤ්ඤා මාරො ත “එථ භුච්ඤ්ඤා, භික්ඛු සීලවනො කල්‍යාණධම්මෙ සක්කරොථ ගරුකරොථ මානෙථ පුජෙථ. අපෙචනාමි භුච්ඤ්ඤාහි සක්කරියමානානං ගරුකරියමානානං මානියමානානං පුජියමානානං සියා විතතස්ස අඤ්ඤාථතං යථා තං දුඛි මාරො ලභෙථ මිතාරනි”. එථ භුච්ඤ්ඤා භික්ඛුවෙ, අසුභානුපසයි⁴ කායෙ විහරෙථ. අභාරො පටිකකුලසඤ්ඤානො: සබ්බලොකෙ අනභිරත-සඤ්ඤානො,⁵ සබ්බසංඛාරෙසු අතිච්චානුපසයිනොති

16. අථ ඛො තෙ පාපිමි, භික්ඛු කකුසඤ්ඤා⁶ හගචා අරහතා සමමා සලීඤ්ඤාන එචං මච්චියමානා එචං අසුභාසියමානා අරඤ්ඤානොපි රුක්ඛ මූලගතාපි සුඤ්ඤාභාරගතාපි අසුභානුපසයි⁴ කායෙ විහරෙසු, අභාරො පටි-කකුලසඤ්ඤානො, සබ්බලොකෙ අනභිරතසඤ්ඤානො⁵ සබ්බසංඛාරෙසු අතිච්චා-නුපසයිනො:

17. අථ ඛො පාපිමි, කකුසඤ්ඤා: හගචා අරහං සමමාසලීඤ්ඤා: පුබ්බකතසමීථං නිව්ඤ්ඤානං පතතච්චරං අද්දං අයසමනා විච්චිතො පච්ඤ්ඤා සමිණෙත ගාමං පිණ්ඩාය පාවිසී. අථ ඛො පාපිමි දුඛි මාරො අඤ්ඤාතරං භුමාරො⁷ අනුච්චිඤ්ඤා: සක්කරං ගභෙතො අයසමනො විච්චරස්ස සීගෙ පතාරං අද්දසී.⁸ සිතං මොභිජී. අථ ඛො පාපිමි අයසමා: විච්චිතො භික්ඛොහි සිසෙත ලොභිතෙත ගලහෙතන කකුසඤ්ඤා⁶ හගචනං අරහතං සමමාසලීඤ්ඤා: පිට්ඨිනො පිට්ඨිනො අනුච්චි. අථ ඛො පාපිමි කකුසඤ්ඤා¹¹ හගචා අරහං සමමාසලීඤ්ඤා: තාගාපලොකිතං අපලොකෙහි: න වාගං¹² දුඛි මාරො චතතමඤ්ඤාසීති. සභාපලොකතායං¹³ ච පන පාපිමි දුඛි මාරො තච්චා ච¹⁴ ථානා මච්චි. මහාභිරතඤ්ඤා උපපජ්ජී.

1. යථා තං, භි, භා, PTS. 2. අනුච්චිඤ්ඤා, මජ්ඣං, භා. 3. කකුසඤ්ඤා, භා.
 4. අසුභානුපසයිනො, මජ්ඣං. 5. අනභිරතසඤ්ඤානො, මජ්ඣං. 6. කකුසඤ්ඤා, භා.
 7. භුමාරො, මජ්ඣං, භා. 8. පතාරමිද්ධි, මජ්ඣං, භා.
 9. සිතං තෙ භිජ්ඣාමිති, කථෙවි. 10. කකුසඤ්ඤා, මජ්ඣං, භා.
 11. කකුසඤ්ඤා, භා. 12. තච්චා, PTS, භා, අ.
 13. තාගාපලොකතායං, භි. - භාපලොකතා, අ. 14. තච්චා, භි.

14. පටිච්ච, ඉක්ඛිති දුඝිමර ඒ ඛමුණන් හා ගැහැවියෙහි ආවේෂ වී: “තෙපි එව. සිල්වත් කලණදහම් ඇති භික්ඛුන්ට සත්කාර කරව. ගරුකාර කරව බුහුමන් කරව පුදව. තොප විසින් සත්කාර කරනු ලබන ගරුකාර කරනු ලබන, බුහුමන් කරනු ලබන, පුදනු ලබන භික්ඛුන්ට දුඝිමර සිදුරු ලැබියහොත් ඒ විතතවිකේසපයෙක් වේ නම් මනා ම ය” කියායි. පටිච්ච, ඉක්ඛිති දුඝිමර විසින් ඒ ඛමුණන් හා ගැහැවියෝ ආවේෂ වූවාහු සිල්වත් කලණදහම් ඇති භික්ඛුන්ට සත්කාර කෙරෙහි. ගරුකාර කෙරෙහි. බුහුමන් කෙරෙහි. පුදෙහි.

පටිච්ච, එකමයෙහි යම් මිනිස් කෙනෙක් කල්පය කෙරෙද්දී, ඔහු කාමුත් මරණින් මතුයෙහි බෙහෙවින් සුභති වූ ස්වරූපයෙහි උපදිත්.

15. පටිච්ච, ඉක්ඛිති අර්හත් සමාස්සමුද්ධා වූ, කකුසද තපාගතයන් වහන්සේ භික්ඛුන් ඇමැතුණේක: “මහණෙනි, දුඝි මරනු විසින් ඛමුණන් හා ගැහැවියෝ ආවේෂවෙත. ‘තෙපි එව. සිල්වත් කලණදහම් ඇති භික්ඛුන්ට සත්කාර කරව. ගරුකාර කරව බුහුමන් කරව. පුදව. තොප විසින් සත්කාර කරනු ලබන, ගරුකාර කරනු ලබන, බුහුමන් කරනු ලබන, පුදනු ලබන භික්ඛුන්ට දුඝිමර සිදුරු ලැබියහොත් ඒ විතතවිකේසපයෙක් වේ නම් මනා ම ය’ කියායි. මහණෙනි, තෙපි එව. කයෙහි අශුභය නුවණින් දක්නාසුලු ව, ආහාරයෙහි ප්‍රතිකූලසංඥ ඇති ව, සම් ලෝකයෙහි අනතිරතසංඥ ඇති ව, සම්ප්‍රාප්තයෙහි අනිත්‍යය නුවණින් දක්නාසුලු ව වාස කරව.”

16. පටිච්ච, ඉක්ඛිති ඒ මහණනු අර්හත් සමාස්සමුද්ධා වූ කකුසද තපාගතයන් වහන්සේ විසින් මෙසේ අවවාද කරනු ලබන්නාහු මෙසේ අක්‍රියාසත්‍ය කරනු ලබන්නාහු අරණ්‍යගත ව ද, වෘක්ඛමුලගත ව ද, ඉන්‍යාගරගත ව ද, කයෙහි අශුභය නුවණින් දක්නාසුලු ව, ආහාරයෙහි ප්‍රතිකූලසංඥ ඇති ව, සම්ප්‍රාප්තයෙහි අනතිරතසංඥ ඇති ව, සම් සංසාරයෙහි අනිත්‍යය නුවණින් දක්නාසුලු ව වාස කලහ.

17. පටිච්ච, ඉක්ඛිති අර්හත් සමාස්සමුද්ධා වූ කකුසද තපාගතයන් වහන්සේ පෙරවරු කැඳපෙරෙව් පාසිටුරු ගෙන ආසුමේන් විටුර තෙරණුවන් කාටුම්බ යනුවත් හා ගම්බ් පිඬු පිණිස පිපිසියහ. පටිච්ච, එසඳ දුඝිමර එක්තර කුමරක්භට ආවේෂ ව කැටිත් ගෙන ආසුමේන් විටුර තෙරණුවන් ගිසෙහි පතර දින. හිස බිඳුණේ ය. පටිච්ච, එසඳ ආසුමේන් විටුර තෙරණුවෝ මුත් ගිසින් ගලහි ලෙහෙයෙන් අර්හත් සමාස්සමුද්ධා කකුසදකි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පසුපස ලුහුබැඳ ගියහ. පටිච්ච, එසඳ අර්හත් සමාස්සමුද්ධා කකුසද තපාගතයන් වහන්සේ නාභපලොකකය කොට (ඇතකු සෙසින් මුළුකය පෙරලා බැලුම්ලා) බැලුණේක: “මේ දුඝිමර පමණ තො දත්තයි (-ප්‍රමාණය පත්වා ගියහයි)” කියායි. පටිච්ච, එසේ බලන්නා හා ම දුඝිමර ඒ දෙමබැවින් ව්‍යුහ විය මහතිරයෙහි ද උපත.

18. තස්ස ඛො පත පාපිම මහාතිරයස්ස තස්සො නාමඛෙධානො හොතති: ජප්ඨායායතනිකො ඉතිපි, සඛික්ඛසමාහරතො ඉතිපි, පච්චිත්තවෙදනිකො ඉතිපි. අථ ඛො මං¹ පාපිම තිරයපාලො උපසඛික්ඛිත්ථො එතදවොචුං: යදු ඛො තෙ මාරික සඛික්ඛා: සඛික්ඛ හදයෙ සමාගවෙජ්ජනා, අථ නං ආරාකොයාහි² 'වස්සඝඝස්සං මෙ තිරයෙ පච්චිමොතස්සා'ති. සො ඛො අහං පාපිම ඛත්ති වස්සානි³ ඛත්ති වස්සඝඝානි ඛත්ති වස්සඝඝස්සානි තස්මිං මහාතිරයෙ අපච්චිං. දසවස්සඝඝස්සානි⁴ තස්සෙම මහාතිරයස්ස උසස්සදෙ අපච්චිං චූච්ඨා: කිමං තාම වෙදනං⁵ වෙදිසමානො. තස්ස මස්සං පාපිම එච්චරූපො කාසො හොති භෙය්‍යථාපි මිත්ඛස්සස්ස. එච්චරූපං හිංසං හොති භෙය්‍යථාපි මච්චස්ස. -

1. කීදිසො තිරයො ආහි යත් දුභි අපච්චථ,
චූච්චරං සාවික්ඛමාසජ්ජ කකුඝකික්ඛො⁶ බ්‍රාහ්මණං:
2. සතං ආහි අසොසඛික්ඛ සඝඛි පච්චිත්තවෙදනා,
ච්චිදිසො තිරයො ආහි යත් දුභි අපච්චථ,
චූච්චරං සාවික්ඛමාසජ්ජ කකුඝකික්ඛො බ්‍රාහ්මණං.
3. සො එතමභිජ්ජානාති⁷ හික්ඛු බුද්ධස්ස සාවචකො,
තාදිසං හික්ඛුමාසජ්ජ කණ්ඨ දුක්ඛං තිගච්චති.
4. මජ්ඣෙකි සරස්ස තිට්ඨනති විමානා කප්පඨාසිනො,⁸
වෙච්චරිගචණණා රූචිරා අච්චිමනො: පහස්සරා,
අච්චරා තත්ත තච්චතති පුත්ථි තානතතවණ්ණිතො.
5. සො එතමභිජ්ජානාති හික්ඛු බුද්ධස්ස සාවචකො,
තාදිසං හික්ඛුමාසජ්ජ කණ්ඨ දුක්ඛං තිගච්චති.
6. සො වෙ බුද්ධෙත චූදිතො හික්ඛුඝඛික්ඛස්ස පෙක්ඛනො,
මිහාරමාතුපාසාදො පාදඛිභුචෙඨිත කමපසි.
7. සො එතමභිජ්ජානාති හික්ඛු බුද්ධස්ස සාවචකො,
තාදිසං හික්ඛුමාසජ්ජ කණ්ඨ දුක්ඛං තිගච්චති.
8. සො වෙජ්ජනතං පාසාදං⁹ පාදඛිභුචෙඨිත කමපසි,
ඉද්ධිඛලෙක්ඛපසචොදො¹⁰ සංවෙජ්ජති ච දෙවනා.
9. සො එතමභිජ්ජානාති හික්ඛු බුද්ධස්ස සාවචකො,
තාදිසං හික්ඛුමාසජ්ජ කණ්ඨ දුක්ඛං තිගච්චති.
10. සො වෙජ්ජනතං¹¹ පාසාදෙ ඝකකං සො පච්චුච්චති,
අපි ආචුච්චසා¹² ජ්ජානාසි තණ්හකඛගච්චුච්චතො,
තස්ස සඝෙකො විශාකාසි¹³ පසුභං පුච්ච්ඨා: යථාතථං. 14
11. සො එතමභිජ්ජානාති හික්ඛු බුද්ධස්ස සාවචකො,
තාදිසං හික්ඛුමාසජ්ජ කණ්ඨ දුක්ඛං තිගච්චති.

1. අථ නං තං, සා. 2. අථ නං චා. ජානසාසාසි, මජ්ඣං.
3. ඛත්ති වස්සඝඝානි, සි. 4. දසඝඝස්සානි, සා.
5. චූච්ච්චානවෙදනා, සා. 6. කකුඝච්චො, සා. 7. සො එතමභිජ්ජානාසි, සි.
8. කප්පඨාසිනො, සා, සි. කච්චි. 9. වෙජ්ජනතපාසාදො, සා.
10. ඉද්ධිඛලෙක පච්චොදො, සා. 11. වෙජ්ජනතපාසාදො, මජ්ඣං, සා.
12. අපි චා, සච, මජ්ඣං. 13. විශාකාසි, සි. 14. යථාතථං, සා.

18. පවිට, ඒ මහානිරයට නාමයෝතුන්දෙනෙකි: ඡඵඤ්ඤාසනනිකය (ගවදුරුම් සපයියකනනෙහි ලා වෙත වෙනම උද දෙන වෙදනාවට හෙතු වන නිරය) කියා ද, සඛකුසමාහත (ගහුලින් නාදයෙහි කොටා ලන නරපලුන් ඇති නිරය) කියා ද, පච්චිකාවෙදනිය (නෙමේ ම වෙදනා උපදවන නිරය) කියා දැයි නම් තුනෙනි. පවිට, එහි නිරයපාලයෝ මා කරු පැමිණ තෙල බස් කීහු: "සඛද, යම් දිනෙක නා ශ්‍රමාසියෙහි හුලින් හුල එකට හැපී යයි ද, එකල 'නිරයෙහි පැහෙන මට වර්ෂිකහසුයෙන් ඉක්මණැ'යි එය දැනගනැ" යි කියා යි. පවිට, මම බොහෝ වර්ෂයන්, බොහෝ වර්ෂිකහසුයන් ඒ මහානිරයෙහි පැයිණිම. 'මුට්ඨානිම' (විපාකවෙදනායෙන් නැගී සිටුවා වෙදනා) නම් වෙදනා විදුමන් ඒ මහානිරයට අගන් 'උසාද' නිරයෙහි දශවර්ෂිකහසුයන් කල් පැයිණිම. පවිට, මට මිනිසකු කත බදු කත විය. මසකු හිත බදු හිත විය. -

1. විමුර මහනව්වත් හා කකුසද මුදුනුදු සැටීමෙන් දුසි මර යම් නිරයෙක පැයිණි ද, ඒ නිරය කෙබදු වී ද යත්:
2. ගහුල් සියෙක් වී. එ හැම තුමු ම වෙත වෙන වෙදනා දනවන සුලු ය. විමුර මහනව්වත් හා කකුසද මුදුනුදු සටා දුසි මර යම් නිරයක පැයිණි ද, ඒ නිරය මෙබදු වී.
3. මුඛග්‍රාවක වන යම් මහණෙක් තෙල නිරූපවත් දන්නේ වේ ද, පවිට, එවන් මහණ සටා නිරූදුකට යෙහි.
4. මහමුනුද මැද කලාසායී විමානගෝ ඇත. ජෙවෙච්චිවණී ඇතිසහ, රූවිරසන, (දිලෙන හිනිකුළුමෙන්) සිඵමන්හ, ප්‍රහාසවිරසන. නානානම්-වණී ඇති බොහෝ දෙවගනෝ ඒ විමන්හි තටහි.
5. මුඛග්‍රාවක වන යම් මහණෙක් තෙල විමානප්‍රවෘත්ති දන්නේ වේ ද, පවිට, එවන් මහණ සටා නිරූදුකට යෙහි.
6. මුදුන් විසින් මෙහෙසුම් ලද යම් මහණෙක් කික්සහන බලාසිටිය දී මුචරමාපහය පාදබ්‍රහ්මයෙන් සැලී ද,
7. මුඛග්‍රාවක යම් මහණෙක් තෙල පවත් දන්නේ වේ ද, පවිට, එවන් මහණ සටා නිරූදුකට යෙහි.
8. සාද්ධිබලයෙන් වහල ලද යම් මහණෙක් පාදබ්‍රහ්මයෙන් ජෙවෙජ්-යනප්‍රාසාදය සැලී ද, දෙවියන් සංවිග්නන් කෙලේ ද,
9. මුඛග්‍රාවක යම් මහණෙක් තෙල පවත් දන්නේ වේ ද, පවිට, එවන් මහණ සටා නිරූදුකට යෙහි.
10. යම් ඒ මහණෙක් විජයත්පහයෙහි දී "ඇවත්ති, නාමනාසන-විමුකති දන්හි දෑ"යි යනුයා අතින් පිලිපිහි ද, ප්‍රශ්න පුඵමුක්තාලද යනුයා ද තටාස ගේ ඒ මහණකට විසදුන් කෙලේ යයි ද,
11. මුඛග්‍රාවක යම් මහණෙක් තෙල පවත් දන්නේ වේ ද, පවිට, එවන් මහණ සටා නිරූදුකට යෙහි.

12. යො වුගමානං¹ පරිපුච්ඡති² සුඛමමායං³ අභිභො සහං,
'අජ්ජාපි භො ආවුභො⁴ දිට්ඨි යා භො දිට්ඨි පුරෙ අසු,
පසාසි⁵ චීඨිච්ඡන්තනං වුඤ්චොකො ටහසාරං.'
13. තස්ස වුගමා, මියාකාසි අනුපුබ්බං යථාචාරං,
'ත මෙ මාරෙය යා දිට්ඨි යා මෙ දිට්ඨි පුරෙ අසු.
14. පසාසම් පිඨිච්ඡන්තනං වුඤ්චොකො ටහසාරං,
සොභං අජ්ජ කථං වජ්ජං අහං නිවෙට්ඨමසි සස්සභො.'
15. යො එතමභිජ්ජානාති භික්ඛු වුද්ධස්ස ආචකො,
තාදිසං භික්ඛුමාසජ්ජ කණ්ඤ දුක්ඛං නිගච්ඡති.
16. යො මහානෙරුතො කුචං විමොඛෙත⁶ අථස්සධි,
චතං පුබ්බවිදෙකානං යෙ ච භූමිතයා නරා.
17. යො එතමභිජ්ජානාති භික්ඛු වුද්ධස්ස ආචකො,
තාදිසං භික්ඛුමාසජ්ජ කණ්ඤ දුක්ඛං නිගච්ඡති.
18. ත මෙ අග්ගි වෙඨකභී⁷ අහං ඛාලං ඛිකාමිති,⁸
ඛාලොච්ච⁹ ජලිතං අග්ගිං ආසජ්ජන ස ඛයාති¹⁰
19. එවමෙව කුචං මාර ආසජ්ජන¹¹ තථාගතං,
සයං ඛිභිස්සසි අනතානං ඛාලො අග්ගිංච සමුජ්ජතං.
20. අපුඤ්ඤං පසවි මාරෙ ආසජ්ජන¹² තථාගතං,
නීනත්ථ මඤ්ඤසි පාපිමි ත මෙ පාපං විටච්චති.
21. කරොභො මියති¹³ පාපං විරරතතාය කඤ්ඤි,¹⁴
මාර නිබ්බිඤ්ඤ වුද්ධමා ආයං මාකාසි භික්ඛුසු.
22. ඉති මාරං අසජ්ජනසි¹⁵ භික්ඛු භෙසකලාවතෙ,
තතො සො දුමමතො යසෙඛා තජ්ජච්ඡන්තනරධායථාති

මාරතජ්ජනියසුත්තං අගමං.

මූලයමකවග්ගො පඤ්චමො.

---

1. වුගමා, මජ්ඣං. 2. පරිපුච්ඡ, සි. 3. සුඛමමායං, සි. සුඛමමායං.භිභො, මජ්ඣං.
4. අජ්ජාපි තාචුභො, මජ්ඣං. 5. පසා.ම, සි.
6. විමොඛෙත, මජ්ඣං. භා. PTS, සි.
7. වෙඨකභී, මජ්ඣං, භා, PTS. 8. ඛිකාමිති, PTS. සි.
9. ඛාලොච්ච, මජ්ඣං. භා. PTS. 10. අසජ්ජනං ස.ඛයාති, සිඤ්ඤ. මජ්ඣං.
11. ආසජ්ජනං, සිඤ්ඤ. මජ්ඣං. 12. ආසජ්ජනං, සිඤ්ඤ. මජ්ඣං.
13. මියති, සි. 14. කඤ්ඤ, සි. සිඤ්ඤ. මජ්ඣං. 15. තජ්ජනසි, සිඤ්ඤ.

12-14. යම් මහණෙක් 'සුඛම්,' තම බ්‍රහ්මයහංගමිපයෙහි දී 'ඇවැත්නි, පෙර තට යම් මිහදිවුයෙක් වී ද, තට ඒ දිවු අදත් ඇද්ද, මෙ බබ්‍රොව බබ් - ගණ මඛතා බුදුන් ආලොකය දක්සි දු"සි බබ්‍රු අතින් පිළිවිසි ද, ඒ මහණ- තට බ්‍රහ්මයා ද "තබද, මට යම් මිහදිවුයෙක් පෙර වී ද, ඒ මිහ දිවු දත් නැත. මෙ බබ්‍රොව බබ්‍රණ මුඛගෙන සිටුනා බුදුන් මහංග දක්මි. 'මම තිත්තයෙමි, මම යායව්‍යයෙමි' සි මම දුන් කෙසේ කියමි දු"සි පිළිවෙල ගෙන තට්‍ත කේ ප්‍රකාශ කෙළේ ද,

15. මුඛග්‍රාමක වත යම් මහණෙක් තෙල පවත් දත්තේ වේ ද, පවිට, එවත් මහණ සවා නිරුද්ධකට යෙහි.

16. යම් මහණෙක් මහාතෙරුපච්චාරුප්පයේ කුටිය ධ්‍යානවිමොක්‍ෂ- අභිඥානෙයත් ස්පඨි කෙළේ ද, දඹදිව් හා පුර්වමිදෙහයන්තේ දිවසිත ද, ගාතපටිග්‍රහයෙන් භූමිසාසි මිත්‍රමය කෙතෙක් වෙත් තම, උත්තේ දිවසිත් ද (උතතරකුරු - අපරගොයාත දෙ දිවසිත් ද) ධ්‍යානවිමොක්‍ෂාභිඥයෙන් ස්පඨි කෙළේ ද,

17. මුඛග්‍රාමක වත යම් මහණෙක් තෙල පවත් දත්තේ වේ ද, පවිට, එවත් මහණ සවා නිරුද්ධකට යෙහි

18. හින්ත වනාහි "මම බාලයා දච්චලමි"සි එකානතයෙන් හො වෙලා හත්තේ ය. ඒ බාලයා ම දිලියෙන හිනි වැදගෙන දූවෙත්තේ ය.

19. මාරය, එපරිදි ම තෝ තථාගතයන් වහන්සේ සවා තමා දච්චාගන්තෙහි. හින්ත ස්පඨි කරන බාලයකු තමා දච්චා ගන්තාක් කෙහිහි.

20. කකුසද තථාගතයන් වහන්සේ සවා දුසි මාරයා පච්ච ලැබි ය. පවිට, කිම තෝ "මා පිළිබද පච්ච තො පාච්චෙය"සි සිහහි ද?

21. කරනුමානට පච්ච රුජ්වෙසි. වරරුත්‍රයෙහි (තේ) වැලපෙසි. පවිට, බුදුන්කෙරෙත් පතව යා. හිසුන් කෙරෙහි (සටනු පිණිස) ආයා තො කර.

22. මෙසේ හෙතකලා වතයෙහි දී මුගලත්මකතෙරණුවෝ මරනු නැති ගැත්මුත. එසින් ඒ මරදෙව් දුක්පත් සිතැයි ව එහි ම අතුරුදත් විය.

මාරතප්ප් නිය සුත්‍රය දසවැනිසි.

මූලයමකවර්ගය පස්වැනිසි.

භය්‍ය චග්ගස්ස උද්දානං:

සාලෙය්‍යචේරස්ස දුවෙ ව චේද්‍ය වූලුමතංඛමමසමාදනං ව,
විමංසකොස චිචියථො ච බ්‍රහ්මා දුසී ව මාරො ජස්සුමො ව වග්ගො.

මූලපණණාසකං නිට්ඨිතං.

“බ්‍රහ්මි ඉදම වඤ්ඤි සුත චේරස්සේයා බ්‍රහ්මඉදම කථා අපරො විසංඛො ච සාලපදවත
ඛමිඤ්ඤි තාසමො විමංසක කාලකොමිකස්ස උසිනො පුථාචොඨාපිතා ථිතාස්සතොති”

- සිහලතාලපණණමයපටාඨකසු අයමෙම පාඨො දිස්සතො.

“සාලෙය්‍ය චේරස්ස චේද්‍ය වූලුමතා ඛමිඤ්ඤිතං,
විමංසකා ච බ්‍රහ්මා දුසී ව මාරො ජස්සුමො චරවග්ගො”. සතා.

[බ්‍රහ්මි ඉදම සාලෙය්‍යචඤ්ඤි සුත 1 චේරස්සේයා,
බ්‍රහ්මඉදමකථා අපරා විසංඛො සාලපාදපථො.

ඛමිඤ්ඤි තාමො විමංසකාලතා නිමිත්තං දුසිකො,
සුත පථචො ව ඨපිතො ජණණොසස්සොභනතං භතතති.] සිමු.
1. වඤ්ඤිතථ, සිමු. කුසිචි.

[සාලෙය්‍ය චේරස්සදුවෙ ව භුට්ඨි වූලු මහාඛමිඤ්ඤිතොද්දනස්සුචි,
විමංසකා සොභමිචි ව බ්‍රහ්මිඤ්ඤිතො දුසී ව මාරො ජස්සුමො ව වග්ගො

මූලපණණාසකං චේච සිහතාචො ව උග්ගමො,
සකමො චේච ගොසිඤ්ඤිතො සාලෙය්‍යො ව ඉමෙ ජස්සු]

මජ්ඣ.

ඒ වගේම උදාහරණ:

සාලෝග්‍යක සූත්‍රය හා වෙරඤ්ඤක සූත්‍රය, මහාවේදලල වූලවේදලල සූත්‍ර දෙක, වූලධම්මසමාදාන සූත්‍රය, මහාවිමමසමාදාන සූත්‍රය, විමංසක සූත්‍රය හා කොසමඛිය සූත්‍රය, යළි චූඤ්ඤානිමනනනික සූත්‍රය, දුඛිමාර සදහන් ලක් මාර්තඡර්තිය සූත්‍රය ද ඇත. මේ ජනවැනි වූ ශ්‍රියමකවර්ගයයි.

මූලපණණාසකය නිමයේ ය.

ගාථාදීපාද්‍යුක්කමණිකා

පිටිපඬකා

අපාරුතා තෙසං අමතස්ස ආරා	412
අපුඤ්ඤං පසච්ච මාරෙ	788
අයං ලොකො පරෙ ලොකො	540
අකං හි අරහා ලොකෙ	414
ඉති මාරං අනජේජසි	788
ඉඤ්ච භිනාසි බ්‍රාහ්මණ	90
උචේධති වීර වජ්ජතභව්‍යාමි	410
එව් චේච භුචං මාර	788
කරෙතො වියති පාපං	788
කිචේජන මේ අධිගතං	408
කිද්දෙසා තීරයො ආසි	786
ජිනතං පාපිමිතො භොතං	540
තස්ස බ්‍රහ්මා වියාකාසි	788
ධම්මවිකකං පච්චෙතභුං	414
ත මේ ආචරිතො අඤ්චි	414
ත චේ අගති වේධංගි	788
නිච්චම්පි ඛාලො පකඛිනෙතා	90
පච්චිභොතකාභිං නිපුණං	408
පරෙච්චරඤ්ච ජාතාසි	768
පසාභි චිතිචතතතාං	788
පාඤ්ඤාසොසි මිගඤ්ච පුඤ්චෙ	410
බාහුකං අධිකතකඤ්ච	90
භවෙචාහං හඤං දිඤ්චා	772
මජ්ඣෙකි සරස්ස නිව්චංගති	786
මාදිසං චේ ජිනා භොතති	414
යාචතා චන්දිමිසුරිතා	768
යො එතමතිජාතාහි	786, 788
යො බ්‍රාහ්මණං පටිපුච්ඡති	788
යො මනාතෙරුතො කුටං	788
යො චේජයතාං පාසාදං	786
යො චේජයතො පාසාදෙ	786
යො චේ බ්‍රහ්මින බ්‍රිද්දිතො	786
යචේ මුසා න භණ්චි	90
යතං ආසි අයොසඬකු	786
යඛං ලොකං අභිඤ්ඤං	540
යඛංගිභු සඛංවිදුභමමච්චි	414
සුඤ්ඤං චේ සද එඤ්ච	90
සෙලො යථා පඛංගමුඤ්චිනිට්ඨිතො	410
සොනිතොතා සොසිතො	192

මජ්ඣිමනිකායෙ මූලපණ්ණාසක
සංකද්දොනිමො චූඤ්ඤා මණිකා

පිටිඨමනා			පිටිඨමනා
අක නිවර්ත	670, 682	ඉසිතිලි	222
අග්ගිචේක්ඛන	542, 546, 548, 550, 552, 554, 556, 558, 562, 564	ඉසිපතන	414, 416
අඛක	632, 652	උක්ඛචේලා	538
අරාතකගඤ	548,	උක්ඛධිං	2, 764
අර්ථ-පෙකකමඛලි	478, 590,	උච්චාකණ්ණරුකා	334
අතපප	670, 682	උච්චාකාලාරිකා	334,
අබිකකක	90	උද්දක-රාමීපුත්ත	404, 412, 570
අතහතථිත	414,	උද්ධුමාසිකා	356, 360
අනාචරිණික	18, 30, 38, 54, 74 92, 352, 352, 426, 478, 526, 602, 718,	උපක	414
අනුරුඳ්ඛ	494, 496, 500, 508, 510, 518,	උපකික්ඛ	372
අකුචිත	354, 364	උපවිකා	720
අපාමාණසුභ	670, 682	උරුචේලා	406, 414, 572
අපාමාණාභ	670, 682	උලික	780
අභිභූ	8, 766, 770	උක්ඛද	786
අරකනත	12,	උක්ඛපුණ්ණිරිත	594
අරිච්ඡ	324, 326	ඉක්ඛවර	296, 298
අරික	670, 682	ඉච්චරක	322
අසිසුතං	356, 360,	කකච	322
අක්ඛථ	542	කකුකකි	778, 782
අක්ඛපුර	632, 652	කපිලවචු	214, 272
අලකද්ද	334, 336	කමමාක්ඛදමම	134
අකාකානඤ්චාගතන	6, 96, 392, 402, 424, 490, 502	කලද්දකනිචාප	362, 702,
අකිඤ්චද්දකුගතන	8, 96, 392, 424, 490, 502	කකප	520
අනන්ද	286, 394, 508, 516	කාසි	414
අප	4, 768, 770	කාලසිලා	222
අභ	670, 682	කාලී	314, 316, 778
අභක්ඛර	4. 670, 682, 770	කිම්බිල	494, 502
අලාර - කාලාම	400, 402, 412 566, 568	කීස-කඛකිම්බ	562

පිටිවිකිකා		පිටිවිකිකා	
කුඤ්ඤ	318	ජාණප්පායනී	38, 426, 432
කුමාරකණ්ණප	354	ජාතිගුමක	362
කුමඹ	356, 360	ජාතිගුමඹ	362
කුරු	134	ජෙතවන	18, 30, 38, 54, 74,
කුලල	338	262, 352, 354, 426, 478, 526, 602,	
කුමාරකාලා	540, 544, 560	672, 684, 718	
කොට්ඨික	684, 700	කථාගත	16, 30, 416, 760, 774
කොද්දි	780	කාමනිංස	504, 570, 582, 594, 596
කොසඹි	752	කුසිත	504, 670, 682
කොසල	662	කෙජ	4, 766, 770
කොසිය	594	දණ්ඩපාණි-සකක	272, 274
ගඤ්ඤපිටුක	324, 326	දම්බාන	720
ගඤ්ඤ	780	දායපාල	494
ගයා	90, 414	දිස-පරජන	504, 508
ගකපති	672, 680, 684	දුම්බුක-ලිඛිතපිටුක	564
ගිරිකිකුල-පබ්බත	232, 462	දුසි-මාර	778, 780, 784
ගිරිකිකුල	70	දෙම	4, 766, 770
ගොතම	416, 426, 542, 544, 562,	දෙමනා	718, 720
572, 580, 582, 584, 588, 590, 772		දෙමදහන	462
ගොසිඛිතසාලවන	508, 514, 516,	දෙමානමඤ්ඤ	592, 594, 596,
518, 520, 522, 524		598, 600	
ගොසිඛිතසාලවනදාය	494, 508	ද්විතියාපථ	366, 360
ගොසිකාරාම	762,	ධම්මවකක	414
විහිතවාර	356, 360	ධම්මදිකා	702, 716
වාසුමමකාරාජික	504		
වුඤ්ඤ	94		
ජථකායනතික	786		

පිටිවන		පිටිවන	
මකඩලි-සොසාල	478, 562, 590	රෙවන	508, 510, 516, 518
මග	48, 718		
මගඩ	406, 410, 672	ලඹිඹි	356, 360
මලල	548		
මහකඩවන	276, 280, 284	ලිඛිත	542, 558
මහකසසප	508, 512, 518, 522		
මහාසොට්ඨික	684, 700	ලොමකංසක-පරියාය	198
මහාචූඤ	92		
මහානාම-සකක	214, 226	වච්ඡ	562
මහාතිරය	784	වච්ඡායන	426
මහානෙරු	788	වච්ඡරපාණි-සකක	548
මහාමොක්කලාන	56, 70, 228,	වච්ඡ	504, 536, 548
508, 512, 514, 520, 522, 594, 598,	600, 776	වකකමික	720
		වමමික	356, 358
මහාවන	540, 544, 560	වලභීරථ	426
මංසපෙඨි	356, 360	වංමනික	434
		වංග	4, 768, 770
මංගඩක	536		
මාර	772, 774, 776	විඤ්ඤාණඤ්ඤායනන	6, 96, 392, 424
මාලාව	718, 720		490, 502, 688
		විච්චිත	778, 784
මිඤ්ඤ	228, 414, 416, 776	විසංඛ-උපාසක	702, 704, 706,
මිහාරමාතුපාසාද	394, 592, 594,		708, 710, 716
	598, 786		
		වෙච්ඡනා-පාසාද	594, 596, 786
මුඛික	780	වෙදෙභිකා	314, 316
		වෙදෙභිපුතන	598
මොක්කලාන	522, 776	වෙරඤ්ඤක	672, 674, 684
මොර	48, 720	වෙසාලි	164, 540, 542, 552, 560
මොලිය-ඵග්ගන	308	වෙසාවණ මහාරාජ	596
		වෙගපඵල	4, 670, 682, 770
සාම	504, 670, 682	වෙඵඵන	362, 702
රඵචිත	388	සකක	214, 272, 592, 594, 596,
රමමක-මුඛණ	394, 396		598, 600, 786
		සකක	786
රාජගක	70, 222, 362, 462, 702	සඵඵන	540, 544, 548
රාම	570, 572		

පිටිවගනා			පිටිවගනා	
සඤ්ඤා-බෙලුටිපුතන	478, 590	සුදසා		670, 682
සඤ්ඤා	778	සුදසා		670, 682
සඤ්ඤාවෙදසිතනිපරාම	424, 492,	සුඛමමා (සභා)		788
	502, 694, 708, 710, 778	සුනකඛතන		164
සරසාති	90	සුඤ්ඤික - භාරඥාජ		90
සහමපති මුඛම	408, 410, 412	සුඤ්ඤිකා		90
සාමනෙත	388, 370	සුභ		670, 682
සාති	602, 604, 606, 632	සුභකීණණ		770
සාමිති-සාහසාරපුතන	70	සුභකීණණක		6, 670, 682
සාරිපුතන	32, 54, 56, 70, 110,	සුභගමන		2, 764
	166, 364, 372, 448, 508, 514, 522,	සුමෙධ		356, 360
	616, 624, 684, 686, 692, 700	සුච්ඤ්ඤ		536, 538
සාල	2	සු-සුමාරතිර		228, 776
සාලමන	314	සෙඛ		10
සාලා	662	සෙතානිකම		408, 572
සාලෙගතන	662, 664, 672	සඤ්ඤාදොම		446
සාමච්චි	18, 30, 38, 54, 74, 92			
	110, 262, 368, 426, 526, 592, 602,			
	672, 684, 718, 744			

විමසකපද්‍යනිං අනුකඛමනිකා

පිට්ඨකඛනා		පිට්ඨකඛනා	
අකපඛකපි	274, 630, 632	අජෙකුසිකා	158
අකසිරලාභී	76	අඤ්ජනෙතා	136
අකාමකාතං	400, 566	අඤ්ඤදදන්ථී	766
අකාරව්‍යාදී	664, 676	අඤ්ඤං ආරාමෙධ්‍යා	186
අකිච්ඡලාභී	76	අඤ්ඤානාමො	410
අකුකකුකාරාතං	552	අච්චි ඛනිකො මුග්ගො	706
අකුපපා	700	අච්චමි	48
අකුසලමූලං	110	අච්චිකඛිඛුපමා	326
අකොවිදෙ	2, 20	අච්චිකඛි	762
අකඛිතාරකා	192, 582	අඤ්ඤං වා දුලං වා	322
අගරා කඛි	280	අඤ්ඤාභොගි	178
අගාරකොච්ච සංඛං ගච්ඡති	458	අනකාමච්චරො	408
අගොච්චරො	26	අනිරොකඛමමා	30
අග්ගලසුචං	316	අනිච්චලං	308
අග්ගාභතං	62	අනිසිකා	278
අග්ගිපට්ඨිප්පියාය	196	අනිකකප්පාමානුසංකො	518, 586 646, 648
අඛිකණං	56, 60, 322	අනිකකප්පාමානුසිකාය	78
අඛිකමඛිකානි	322, 450	අතකතියං	344
අඛිතාරකාසුභා	580	අතකවාදපට්ඨංගුතතා	92
අඛිතාරකාසුභමා	326	අතකවාදුපාදතං	160, 344
අචෙළුකො	188, 562	අතතාභි	22
අච්චිකකනිච්චො	592, 596, 598, 600	අතවාදී	436, 626, 668, 680
අච්චිකකපට්ඨොකාතං	592, 596, 598, 600	අතච්චදං	88, 528
අච්චිකකක්‍රමමාපි	592, 596, 598, 600	අච්චිදිනතං... ඵලං, පිපාකො	668, 680
අච්චිකකගොගකෙකඛමි	592, 596, 598, 600	අදනෙතා	108
අච්චිකරාසුභො	716	අඤ්චලෙපතා	220
අච්චිකකං	368	අඛමමච්චියා, පියමච්චියා	664, 666
අච්චිකකි	28, 368	අඛිකරණමි	310
අච්චිකකිදො	186, 658	අඛිචිකකමනුසුතෙතා	300
අච්චිකකදො	336	අඛිමතකකිමාතං	192, 374
අච්චිකකං	580	අඛිමාසකච්චාභිකො	26, 580, 584
අච්චිකකං	398	අඛිමාසතා සකාතඛො	26
අච්චිකකිපං	186, 724	අඛිසපිකානි	262
අච්චිකකං	188	අඛොකාමං ගමනියා	104
අච්චිකකං	56, 74	අතකඛාතං භි කුසලං	774
අච්චිකකං	410	අතගාරියං	566, 626, 658, 660
අච්චිකකං	624	අතඛිකණං	66

	පිටුවකිනා
අනුච්ඡේදා	192, 408, 572, 574, 576
අනුභූතං	149
අනුකම්පානී	100, 232
අනුකතා	542, 546
අනුකතඤ්ඤා	414
අනුපදෙසං	664, 676
අනුභාවං ගමෙති	28
අනුභාවකතා	700
අනුභවිතං	350
අනුගමනසං	586
අනුගමාපදනා	422
අනුලංකාරිනී	402
අනුච්ඡේදසද්ධි	526, 530
අනුසංවේ	224
අනුසංඝාමි	432
අනුභාවනාමි	102, 236
අනුච්චි	214
අනුච්චිතඛණ්ඩමි	352, 538
අනුච්චිතපුඤ්ඤා	196
අනුභවන	26
අනුභවනාමි	236
අනුභවනාමි	162
අනුච්චානා	316
අනුභවනපිටුකතලො	574
අනුභවනඤ්ඤාපදෙසා	420
අනුභවනඤ්ඤා	68
අනුභවනං විතනං	80
අනුභවනං	460, 12, 14
අනුභවනඤ්ඤාපදා	16, 358
අනුභවනඤ්ඤාපදා	366
අනුභවනඤ්ඤාපදා	566
අනුභවනං අනුභවනං	364
අනුභවනඤ්ඤා	236
අනුභවනං	252
අනුභවනං	168
අනුභවනං	624
අනුභවනං	510, 516
අනුභවනං	502
අනුභවනං	170
අනුභවනං	194
අනුභවනං	484
අනුභවනං	129

	පිටුවකිනා
අනුභවනං	772
අනුභවනං	780
අනුභවනං	554, 556
අනුභවනං	2
අනුභවනං	754
අනුභවනං	226
අනුභවනං	10
අනුභවනං	576
අනුභවනං	664
අනුභවනං	346
අනුභවනං	478
අනුභවනං	288
අනුභවනං	334
අනුභවනං	742
අනුභවනං	782
අනුභවනං	174
අනුභවනං	746, 748
අනුභවනං	724, 726
අනුභවනං	356
අනුභවනං	76
අනුභවනං	304
අනුභවනං	412
අනුභවනං	512
අනුභවනං	6, 12, 14, 16
අනුභවනං	48
අනුභවනං	742
අනුභවනං	228
අනුභවනං	644
අනුභවනං	414
අනුභවනං	196
අනුභවනං	190
අනුභවනං	76
අනුභවනං	398
අනුභවනං	396
අනුභවනං	336
අනුභවනං	582
අනුභවනං	406
අනුභවනං	498
අනුභවනං	164
අනුභවනං	68
අනුභවනං	290
අනුභවනං	158, 732, 730

	පිටුව
අවිච්චි	730, 782
අවිනිපාතධම්ම	538
අවිපට්ඨිකදසකප්පක	668, 680
අවිසයසමි	202
අවුපකට්ඨා	574
අසජ්ඣිතපරාමාසී	102
අසමයවිමොක්ඛ	474
අසමමාගධමෙම	48, 198
අසංසරිතපුබ්බ	196
අසංඝාටීය	752
අසිච්චිම	206
අසිසුත	35
අසු	82
අසෙවනක	286
අසමමාන	348
අසාදමමිසාරථි	312
අසුසුසුබ්බ	572, 574, 576
අභිවෘත්තකපි	206
අනෙතරතනානුසික්ඛිත	242
අලෙභි	554
අකමභිසය	74
අකාරවිනි සඤ්ඤා	750
අකභි	376
අචරිතක	400
අචරිතපවය	562
අචරිතපකක	188, 386, 724
අච්ඤ්ඤාරථ	312
අඤ්ඤා	642
අඤ්ඤා ආඤ්ඤා	300
අකාරකපටිතාපකානුසොග	188
අඤ්ඤා	30
අභිසංඝ	192
අභිසංඝාසමය	584, 586, 588, 646, 648
අපාතියකංඝ	740
අපාතියකංඝ ආනාත	652, 656
අපොභවක	766
අභසාසර	6, 12, 14, 16
අභිසංඝාසමය	536
අභිසංඝාසමයකොභු	664, 668, 676, 680

	පිටුව
ආමිසදසාද	30
ආයතන විජ්ජ	548
ආයතන	312
ආරාමිච්චි	436
ආලයසමමුද්දික	408
ආලය	460
ආලමභි	760
ආවසන	416
ආවරණිකෙහි ධර්මමභි	438
ආසර්ජන ස භිසාති	788
ආසර්ජන කථාකත	788
ආසද	766
ආසනං ධාතං	168
ආසනං කප්පකාම	376
ආසමිසනසද්දසාය	52
ආසාපිකං සාමෙත	526
ආසිතිකපබ්බාති	192, 580
ආසද්ද	414
ආසනවිසේන	264
ආසාරකපන	580
ආසාරෙත පුඤ්ඤ	192, 194
ඉච්චාචමර	66, 68
ඉච්ච	774
ඉඤ්ඤාති	456
ඉතිවිදසමොක්ඛාතිසංඝ	334
ඉතිච්චිතක	334
ඉතරසමාපනේන	746
ඉදසව්වයතං පටිච්චි සමුදයාද	408
ඉඤ්ඤානාම	374
ඉඤ්ඤාතිසමිච්ච	596, 772
ඉඤ්ඤාතිසමුදය	376
ඉඤ්ඤාපරොපරිතත	170
ඉඤ්ඤා	780
ඉඤ්ඤා	416
ඉඤ්ඤා	180
ඉඤ්ඤා	202
ඉඤ්ඤා	36
ඉඤ්ඤා	100, 230
උකකංඝෙහි	464
උකකාමුච්ච	68
උකකුච්චසපඨාන	188

	පිටිබවකා
උපකතාවක-විකවන-කිකති-	
සාවිභොකා	438, 628
උකතිතතට්‍රිකො	346
උව්චාරපකා,විකවමම	136, 630, 638
උව්චාවමාති	760
උව්චිකතමුලා	590
උවෙර්දං	350
උරකිකො	694
උතුති	628
උතුපරිකාගවිකොදනං	26
උතතරකෙතු	336
උතතරාරණිං	572, 574
උතතරානඛිතං	410, 554
උතතරිමනුකකවමමා	164, 582
උතතාතිකරොනති	534
උතතාභො	352, 354
උතතාභෙතති	208
උදකණණවං	336
උදකතාරකා	192, 582
උදකොරොතතානුභොගං	188, 724
උදපතෙත	250
උදපාභො	90
උදකවි	772
උදරවිදෙකකං	256
උදුමිංසිකා	356
උදුභෙගනුං	720
උනතලා	72
උපකාරිභො	208
උපඛාග	192
උපතාභො	36, 652, 654, 656
උපතීගමාමා	566
උපපතතියා සුද්ධි	196
උපරිතාවපරිතාභො	108
උපරිතාවංගමකීතං	104
උපසම්පදං	224
උපසංභරති	138
උපාතිවතතිකො	766
උපාතිවතතිකකති	774
උපාදනං	120, 614, 616
උපාදයරූපං	526, 532
උපාදයුපාදය	198
උපාරම්භාතිකංගං	384

	පිටිබවකා
උපෙකතාසතිපාරිසුද්ධිං	50, 94, 584, 644, 694
උඛිලාපිතතතං	350
උඛවධිකො	188, 222, 724
උඛිචෙදදකො	644
උභතොධාරං	652
උභතො පිසුලකං	206
උරතතාලිං කඤ්ඤි	204, 564
උලලිතතාවලිතතං	184
උඝමා	692, 694
උඝමිකකො	332, 606
උඝාදෙකි	338
උඝොලුති	262
උරුකවමො	560
උභකඤ්ඤි	292
උභතෙත	290
ඵකජකිං	740
ඵකතතං	10, 12, 14, 16
ඵකභතතිකො	438, 628
ඵකාගාරිකො	188, 562, 722
ඵකාගතෙන මග්ගෙත	182
ඵකාලොපිකො	188, 562
ඵකාභමතං	138
ඵකාතිකමපි ආභාරං	562
ඵකිකාපි දුතතියා	562
ඵකොදිං	588
ඵකණ්ණකමපි	206
ඵඵපථොභමසමි	748
ඵරකවතතිකමපි	206
ඵලකමනතරං	188, 562, 722
ඵරෙති	46, 48
ඵවමාපී	138
ඵගතාපසුභො	192
ඵභිපකිකො	622
ඵභිගදනතිකො	188, 562, 722
ඵලකමනතරං	188
ඕකමාපී	296
ඕකමාරිකං	296

	පිටුවනිකා
මහසාඨියමෙතං	588
මහජෙටපඥා	26
මහකමිනෙ පුබ්බවිහමි	34, 72
මහබාසිකා	192, 582
මහතං	720
මවිරතා	321
මජ්ඣිමනිකායා	314
මට්ඨපදං	192, 580
මට්ඨපකතමනෙතත	400, 566, 570
මදනකුමාසං	564
මධ්‍යන්තපඥාදෙ	312
මනීතපතතපාණී	558
මපකකමිකා	222, 574, 576, 582
මපතසිතෙකා	622
මපපාඨිකායොභි	178
මපසාසිතෙකා	768
මපිලාපෙකා	338
මමුතෙතනති	192
මර්ථනාසිතානං	78
මරිමං තීරං	336
මලුකපිලුකා	192, 580
මලුකා	274
මමාදපඨිකරෙ	564, 566
මහපො	428
මහසිතිණවතසසඨිසු	718, 720
මහරිසාභි	428
මසාචන	466
මභිතතායෙ	12, 14, 16, 556
මලාරිකං ආභාරං	584
මලීගලං	26
කංඝපාඨි	66, 68
කකපුරමි	322
කඛාඨාභිකායෙසු බමෙමසු	528, 534
කඛාසො	608
කඛාචිතරණවිසුඤ්චං	366
කචෙඡ්ඨි	540, 552, 576
කණතකඛා	188, 386, 724
කණෙරුතා	434
කණ්ඨකාඛානං	26
කණ්ඨකාපසාසිතෙකා	188, 724

	පිටුවනිකා
කණ්ඨකමමි	90
කතකරණීයො	12, 14, 16
කතකිබ්බිතං	90
කතකපො	198
කඨිකාය	416
කතුපායනො	454
කඤ්ඤං	630, 640
කපොසා	304
කබරවිජායො	182
කබලිකායෙ ආභායෙ	112, 610
	612
කමමකරණ	222, 306
කමමකඛො	224
කමමනිගෙ සිතෙ	50, 584, 586
	588, 646, 648
කමමසමාදානානං	168
කමමාරකුලා	66, 68, 68
කමමාරගණාරියා	576
කමමිකකායා	438, 628
කලුකරාතා	752, 754
කලායසුතං	580
කසිණං ආසු	768
කලොපිමුඛා	188, 722
කාදලිමිගපච්චිකරණ	184
කාමිසිකරණං	204, 220, 222
කායනිකං චිතතං	568
කායපරිකාරියෙත	438, 628
කායතචනා	562, 564
කායතඛොර	694, 706, 710
කායෙත ඵසසිලා	76
කාර	76, 632, 652
කාලමාදී	436
කාලපඛානි	192, 580
කාලාරිකා	434
කිංකුලගපෙසි	400, 566, 572
කිඤ්චනො	700
කිඨිකමිංචො	290
කිණ්ඨා	760
කිසබලකෙ	636, 638

පිටිබඩකා		පිටිබඩකා	
කීලාපතකානි	624	බිලපානො	254
කීලිතපානං	544		
කුමරිපරිකාරිපොත	438, 628	බිණාපාති	688, 592, 598, 600, 648, 650
කුදංසු	714	බිණාසමො	12, 556
කුදාලපිටකං	318	බිරෙදකිභුතා	496
කුමිච්චි	188, 722		
කුමිමං	356	බුටපිපාතාය	202
කුලපරිපච්චා	506		
කුලලෙභි	140	බෙතතවිච්චුපටිකතභාණං	438, 628
කුලපුපමං	336, 610	බෙමිමං	336
කුතපිරං	188	බෙමිතං	90
කුසලො	426	බෙමිතතභුමිමං	642
කෙටුභිතො	72, 376	ගණතාය	202
කෙවලපරිපුණණං	514, 516, 518, 522	ගණාචරිතං	540, 552
කෙවලං	764, 768	ගණාතං	648
කෙවලසං දුකතිකතිකසං	616, 620, 624, 630, 632.	ගණිමං	540
කෙසකමච්චලං	188	ගතිපො	178
කෙසමසුලොචනො	188	ගතතානි	194, 582
කෙසමසුලොචනානුගොග	188, 724	ගතිබො	622
		ගතිසංඝාචකතනාති	622
කොචිතො	100, 228	ගමිතිරං පොකඛරණිමං	544
කොච්චු	780	ගමිතිරගතා	582
කොචසාමිතනා	228, 664, 676	ගරුමාරං	622
කොලවිකතිං	192	ගතතං	190
කොලාපං	574	ගතපතිවිමරබරෙ	70
		ගතපතිමිතාසාලානං	670
බණ්ඩිදතනං	210	ගලපොතත	316
බතතිමිතාසාලානං	670, 680		
බමිතිමං	494	ගාමිධම්මා	436, 626
බතධම්මිතා	450	ගාමිතතසමතභෙසු	292
බලිතංසිරං	210	ගාමිතතවිසාරි	70
බාණ්ණං	28	ගාතං	380
බාසිතො	836		
බාරපතවරිතං	208	තිපෙඤ්චිති	140
		තිසුඤ්චාමිතපෙ	494
		තිමිතානං පච්චිමි මාසෙ	588

පිටුවකිනා		පිටුවකිනා	
කිරිගුහං	630, 640	වනයාලේ ආහාර	810
කිරිබෙණේ	70	වනයාලේ සතිපට්ඨානං	530, 534
		වජ්ජනිකං	26
ගෙඩිං	772, 774		
ගෙයනං	334	වාසුද්දසී	48
ගෙහසිතා ජන්ද	312	වාසුමමහාපථෙ	138, 312
		වාසුමමහාභුතීකසා	358
ගොවරකුසලො	526, 530, 532, 534	වාරිතනං ආපඤ්ඤා	664, 666, 676
ගොට්ඨා	190		678
ගොතකරකසීතා	664, 666, 676, 678		
ගොතකජර්තො	184	විඛිඤ්ජනං	824
ගොපරිණායකා	526, 530, 536, 538	විතතකියො කාගො	560
ගොපානසීවසීතං	210	විතතභාවනානුගොගො	560
ගොපාලකො	526, 530, 536, 538	විතතසඛාරා	694, 706, 710
ගොපිතලේ	526, 530, 536, 538	විතතසමාධිපඛානසඛාරස -	
ගොපථකමිතනං	454	මනනාගතං	262
ගොමණඛිලා	192	විතතසා උපකතීලෙසො	84, 214
ගොමගහසී	608		
ගොමගහසකතා	188, 386, 724	වීරකවාසිකං	206
ගොරකෙඛන	202		
ගොවකනකතෙත	578	වුඤ්ඤපපාතකදුණාය	52, 444, 586, 646
සට්ඨො	204	වෙතසො ඵකොදිභාමං	584, 630, 642
සට්ඨිකං	624		
සමමපරිලාභං	658	වෙතසා වෙතො පරිච්චි	78, 180
සමමපරෙතො	182, 658	වෙතසීකාය	560
සමමාතිතකොතො	182, 658	වෙතසො විනිබ්බා	252, 254
සර්වාගො	566, 626	වෙලභාබිලා	252
		වෙතොපරිසායං	744
සහනසී මහෙදද	72	වෙතොච්ඡිකතිඵලා	690
සංඝවිඤ්ඤාදෙගහි	624	වෙතොච්ඡිකතී	82, 184, 172, 624
සංඝෙතකායං වා සංඝෙතභුං	548		630, 632, 660, 672, 684, 696, 698, 700
		වෙතොසමඵමනුසුකොතො	518
වකනුකරණි	36	වෙලණ්ඩුකොත	372
වකනුමනොතො	672, 684		
වකිකවාරං	356	ජන්දරභවිතසො	208, 460
වතකොපි ජාතිගො	586, 646	ජන්දසමාධිපඛානසඛාරසමනනා -	
		ගතං	262
වතුකුණ්ඩිකො	190		
වතුරභගසමනනාගතං බ්‍රහ්ම -			
වරිගං	186		
වතකාරිමහාභුතාසී	526, 532		

පිටුවකිනා		පිටුවකිනා	
ජනප්‍රසංගිතා	300	කූභානං 50, 94, 390, 422, 440, 488	
ජමනි	44		498, 502, 690
ජව්‍යවිකානි	192	කූභානවිමෝක්‍ෂකමාධිපමා-	
ජව්‍යසානානි	724	පහනිනං සමිතිලෙභං	170
ජිනනබබ්බරු	320	කූභානි	780
ජිනනසාරු	320	කූභානප්‍රකාශනනා	746
ජේදන- වධ - බන්ධන - විපරමෝස-		කූභානකරණි	39
ආලොප - සහසාකාරු	438, 628	කූභානදසකං	223
ජඛලානං පාණානං	448	කූභානදසකනවිසුඛනි	366
ජඛලවිකං	140	කූභානභූතො	278
ජඛලාවිකාරං	272, 546, 560	කූභානමනනාස	148
ජකූකූජකූකූ	68	කූභානවිදා	400, 566, 570
ජවිලකා	656	කූභානකූකූකරණා	600
ජනනුමතනං	454	කූභානවිච්චි	626
ජමුච්චායාස	682	කූභානවිකූභානා	664, 666, 676, 678
ජරකාලාස	580	කූභානසාලොභිතා	654, 656
ජලාමුජා ගොනි	178	ථානං	566, 670, 672, 680
ජාගරිසං අනුසුතොකා	72	ධිතියා	610, 636
ජාතරුපරජකපටිකකණා	628	ධිංසමකසවාතාසප	26
ජාතිභූමියං	362	ධිතනි	454
ජාතිං	290	ධිකොස	352
ජාපෙතාසං මා ජාපෙභූ	548	ධිතනි	438
ජකම්පාදබලාපරොකා	30, 286	තකකපරිසාගතං	164
ජමනං	70	තමං අභානෙති (මුකම්චිටියකා)	470
ජමනාස නාලං අනච්ච	576	තමපරිතනනං	138
ජමනාවිකූකූකූගොති	624	තමජනි	70
ජවිකප්පා	72	තමජනා විකූකූකූකූකූ	460
ජෙභුච්චිතමි	190	තමකුල විකූකූකූකූ	194
ජොතිමාලිකමපි	206	තමකුලොදකං	194
		තමනා	120, 162, 610, 614, 616
		තමනාසමධිත විමුකනි	594, 596
		තමනාසමධිත විමුකනනා	592, 596
			598, 600

	පිටුවකින
තණ්හුපාදිකතසා	450
තසාපරිනිබ්බාති	78
තරාගතපදං	446
තදකාරතීරෙඛා	608, 610
තදෙවිදං විඤ්ඤාණං	602, 604
තපසභිතාය	188
තපසභි	186
තසිතො	182, 658
තාණං	550
තාණෙමපාකාරතාය	580, 582
තාලවණේඛන	456
තාලාමච්ඡිකතා	590, 700
තීක්ඛිඤ්ඤෙ	410
තීබ්භං	552
තීට්ඨහදනතිකො	188, 562, 722
තීණභභි	608
තීණහකඛා	386, 724
තීණ්හකතං	320
තීණ්හකපුපමි	326
තීණ්හදකසභිභයෙ	374
තීණ්හවිච්චිකිච්ඡා	42, 98, 554, 566
	630, 640
තීණ්හතත	578
තීතතකාලාපු	192, 582, 738
තීතං	526, 528, 530, 532, 534
තීතකර	478
තීනුකඛාණ්හ	190
තීපා	26, 582
තීරච්ඡානසොහිං	178
තීරිචාභි	188, 724
තිලකානතගතතං	210
තිවිසංඛං	274
තිරෙ සිතො	648
තිහමිතං	138
තිභි අනුතතරියෙභි	556
තුලාකුටිකංගකුටමිංකකුටා	438,
	628
කුලීකී	320

	පිටුවකින
තෙවිච්චිකො	512
තෙරොපාතුකරිකාමි	572, 574
තෙරෙවකිකානි	142, 212
තෙලපඤ්ඤාතං	672, 684
ඵඤ්ඤා	100, 280
ඵභං	760
ඵචො	36, 84
ඵල නිකඛිතතං	654
ඵමිසා	326, 604
ඵතමිඤ්ඤපරිපුටිකා	42, 98
ඵතමිඤ්ඤං	146, 630, 640
ඵුසභභි	608
ඵුසොදකං	188, 562
ඵුණ්ඤ්ඤෙවතං	542, 562
ඵෙතතො	22, 344
ඵෙතතභිබ්බාතං	664, 666, 676, 678
ඵෙරචාදං	400, 566, 570
ඵෙරා	526, 530, 532, 534
දකඛිණ්ණසා	558
දකඛිනභි	772
දච්චා	596
දණ්චපරායණං	210
දණ්චමනාරං	188, 562
දණ්චමොලභන	272
දණ්චමාකර්භි	378
දණ්චාදකසන්ධාදක කලකච්චකතං	
ඵචාද කුචකකුචංචෙසුඤ්ඤාමුකා-	
මාදතං	276
දකඛිතං	188
දඤ්ඤලභකො	188, 386, 724
දඤ්ඤකභිදකතමිංඛාය	576
දඛ්ඛචානිකො	286
දමිචාය	558
දමිචොමො	536, 538
දමිචොකො	780

	පිටුවකිනා		පිටුවකිනා
දමාය	26, 636	දුක්කරකාරිකාය	196, 582, 592
දසානානුකතවිෂයන	556		598, 600, 624, 630, 632
දසානා: පහානබ්බා:	20, 24	දුක්ඛකභයො:	224
දලාබමමා:	198	දුක්ඛපරෙතො:	462
		දුක්ඛගමුදයො:	114
දයපාලො:	494	දුක්ඛානිගණණා:	462
දයං:	494	දුක්ඛනිවේදනියානං:	652, 656
දුරුභරණාය:	640	දුද්දයො:	408
දුගමා:	642	දුප්පාදාදුරානිකො:	536
දුසිදුසපවිග්ගකණා:	628	දුප්පවිනිග්ගාහවි:	102
		දුප්පවෙදිග්ගො:	162
දිවං:	8, 12, 14, 16	දුඛමමා:	100
දිවංඛමමසුඛමමකාර:	60, 52, 54	දුරුක්ඛාහෙ:	162
දිවංඛානුගතී:	38	දුරුනුබොධො:	408
දිවංඛි:	22, 112	දුරුභිරමී:	38
දිවංඛිකන්තාපරා:	22	දුරුභිසමඛමාහවි:	38
දිවංඛිගතං:	22, 328	දුරුගතානං:	26
දිවංඛිගතණං:	22	දුරුතනානං:	26
දිවංඛිවංඛානාධිවංඛානපරිසුච්චානා -		දුරුභිඤ්ඤපගෙ:	410
හිනිවෙතානුසයානං:	342	දුරුක්කරණඛිකො:	514, 524
දිවංඛිවංඛානාහි:	338	දුරුතොග පභිණ්ණමනානුසොගො:	438, 628
දිවංඛිමානානුගතං:	112		
දිවංඛියා සුප්පවිච්චා:	576	දෙමගරහකා:	766
දිවංඛිපිප්පභිදිගං:	22	දෙමනිකායං පණ්ඩියං:	256
දිවංඛිපිසුඛානං:	366	දෙමලොකගාමිඣ්ඣං:	178
දිවංඛිපිසුකං:	22	දෙසෙතා:	588
දිවංච්චාදුකං:	160		
දිවෙච්චි ඛමෙම:	660, 672, 682	දෙසිකාරකවි:	508, 514, 516, 518
දිකන්තපාටිකඛච්චි:	436, 626		522
දිඛං ගාමිකං:	596	දෙසුපසංභිතා:	300
දිඛා: මඤ්ඤාදාහවි:	514, 516, 518, 522	ද්වංකාපර:	410
දිඛාය සොභධානුභා:	78	ද්වංකාරිකො:	188, 562
දිඛෙක මකඛුතා:	80, 172, 518, 586, 646, 648	ද්වංලොපිකො:	188, 562
		ද්විතං ගුණද්විතානං:	562
දිවාකරං:	314	ද්විතිකමපි ආභාරං:	562
දිවාපච්චලනං:	358	ද්විතිදුකවිහි:	562
දිවාසුචිතා:	568	ද්විතිමතං:	138
දිකරනතා:	536, 538, 540, 606		
දිකලොමිකං:	542		

පිටිවීමකට:		පිටිවීමකට:	
නිකුත්කිරීම:	278	පවිත්රකිරීම:	436, 628
නිකුත්කිරීමේ ක්‍රම:	158	පවිත්‍රකිරීමේ ක්‍රම:	626
නිකුත්කිරීමේ ක්‍රම:	644	පවිත්‍රකිරීමේ ක්‍රම:	230
නිකුත්කිරීමේ ක්‍රම:	10, 12, 14, 16	පවිත්‍රකිරීමේ ක්‍රම:	312
නිකුත්කිරීමේ ක්‍රම:	700	පවිත්‍රකිරීමේ ක්‍රම:	728
නිකුත්කිරීමේ ක්‍රම:	302	පවිත්‍රකිරීමේ ක්‍රම:	766
නිකුත්කිරීමේ ක්‍රම:	164	පවිත්‍රකිරීමේ ක්‍රම:	382
නිකුත්කිරීමේ ක්‍රම:	594	පවිත්‍රකිරීමේ ක්‍රම:	48
නිකුත්කිරීමේ ක්‍රම:	594	පවිත්‍රකිරීමේ ක්‍රම:	498
නිකුත්කිරීමේ ක්‍රම:	346	පවිත්‍රකිරීමේ ක්‍රම:	692
නිකුත්කිරීමේ ක්‍රම:	142	පවිත්‍රකිරීමේ ක්‍රම:	428
නිකුත්කිරීමේ ක්‍රම:	616, 620, 630, 632	පවිත්‍රකිරීමේ ක්‍රම:	688
නිකුත්කිරීමේ ක්‍රම:	206	පවිත්‍රකිරීමේ ක්‍රම:	630, 642
නිකුත්කිරීමේ ක්‍රම:	274	පවිත්‍රකිරීමේ ක්‍රම:	82, 172, 184, 624
නිකුත්කිරීමේ ක්‍රම:	374	පවිත්‍රකිරීමේ ක්‍රම:	630, 632, 660, 672, 684
නිකුත්කිරීමේ ක්‍රම:	316	පවිත්‍රකිරීමේ ක්‍රම:	690
නිකුත්කිරීමේ ක්‍රම:	184	පවිත්‍රකිරීමේ ක්‍රම:	426
නිකුත්කිරීමේ ක්‍රම:	374	පවිත්‍රකිරීමේ ක්‍රම:	184
නිකුත්කිරීමේ ක්‍රම:	664, 676	පවිත්‍රකිරීමේ ක්‍රම:	184
නිකුත්කිරීමේ ක්‍රම:	374	පවිත්‍රකිරීමේ ක්‍රම:	230
නිකුත්කිරීමේ ක්‍රම:	688	පවිත්‍රකිරීමේ ක්‍රම:	766
නිකුත්කිරීමේ ක්‍රම:	90	පවිත්‍රකිරීමේ ක්‍රම:	230
නිකුත්කිරීමේ ක්‍රම:	650	පවිත්‍රකිරීමේ ක්‍රම:	714
නිකුත්කිරීමේ ක්‍රම:	344	පවිත්‍රකිරීමේ ක්‍රම:	70
නිකුත්කිරීමේ ක්‍රම:	436	පවිත්‍රකිරීමේ ක්‍රම:	316
නිකුත්කිරීමේ ක්‍රම:	436	පවිත්‍රකිරීමේ ක්‍රම:	636
නිකුත්කිරීමේ ක්‍රම:	770	පවිත්‍රකිරීමේ ක්‍රම:	510, 518
නිකුත්කිරීමේ ක්‍රම:	188, 386, 724	පවිත්‍රකිරීමේ ක්‍රම:	20, 26
නිකුත්කිරීමේ ක්‍රම:	190	පවිත්‍රකිරීමේ ක්‍රම:	26
නිකුත්කිරීමේ ක්‍රම:	296	පවිත්‍රකිරීමේ ක්‍රම:	190
නිකුත්කිරීමේ ක්‍රම:	70	පවිත්‍රකිරීමේ ක්‍රම:	766
නිකුත්කිරීමේ ක්‍රම:	510	පවිත්‍රකිරීමේ ක්‍රම:	766
නිකුත්කිරීමේ ක්‍රම:	688	පවිත්‍රකිරීමේ ක්‍රම:	182
නිකුත්කිරීමේ ක්‍රම:	626, 668, 680	පවිත්‍රකිරීමේ ක්‍රම:	48
නිකුත්කිරීමේ ක්‍රම:	374	පවිත්‍රකිරීමේ ක්‍රම:	290
නිකුත්කිරීමේ ක්‍රම:	66, 68, 512	පවිත්‍රකිරීමේ ක්‍රම:	148
නිකුත්කිරීමේ ක්‍රම:	206	පවිත්‍රකිරීමේ ක්‍රම:	332, 554, 606
නිකුත්කිරීමේ ක්‍රම:	90	පවිත්‍රකිරීමේ ක්‍රම:	778
නිකුත්කිරීමේ ක්‍රම:	558	පවිත්‍රකිරීමේ ක්‍රම:	414
නිකුත්කිරීමේ ක්‍රම:	642	පවිත්‍රකිරීමේ ක්‍රම:	576, 578, 580
නිකුත්කිරීමේ ක්‍රම:	778	පවිත්‍රකිරීමේ ක්‍රම:	66, 88
		පවිත්‍රකිරීමේ ක්‍රම:	346

	පිටිවනුයේ:
පහසුතාවය	346
පවසුරුකිරීම	158
පවසුරුකිරීමේ ක්‍රම	276
පමාණකරණය	700
පරිපූර්ණය	664, 676
පරිපූර්ණය	154
පරිපූර්ණය	664, 668, 668
පරිපූර්ණය	676, 678, 680
පරිපූර්ණය	664, 676
පරිපූර්ණය	538
පරිපූර්ණය	596, 598
පරිපූර්ණය	160
පරිපූර්ණය	688
පරිපූර්ණය	624
පරිපූර්ණය	644
පරිපූර්ණය	642
පරිපූර්ණය	516
පරිපූර්ණය	134
පරිපූර්ණය	626, 668, 680
පරිපූර්ණය	188
පරිපූර්ණය	30
පරිපූර්ණය	678
පරිපූර්ණය	644
පරිපූර්ණය	262
පරිපූර්ණය	768
පරිපූර්ණය	300
පරිපූර්ණය	208
පරිපූර්ණය	106
පරිපූර්ණය	40
පරිපූර්ණය	188
පරිපූර්ණය	30
පරිපූර්ණය	32
පරිපූර්ණය	34, 72
පරිපූර්ණය	208
පරිපූර්ණය	586, 588
පරිපූර්ණය	672, 684
පරිපූර්ණය	720
පරිපූර්ණය	638
පරිපූර්ණය	422
පරිපූර්ණය	188, 386, 724
පරිපූර්ණය	664, 666, 676, 678
පරිපූර්ණය	426
පරිපූර්ණය	652

	පිටිවනුයේ:
පුද්ගලිකයන්	142, 212
පුද්ගලිකයන්	568
පුද්ගලිකයන්	554
පුද්ගලිකයන්	690
පුද්ගලිකයන්	394
පුද්ගලිකයන්	584, 586 646
පුද්ගලිකයන්	62
පුද්ගලිකයන්	564
පුද්ගලිකයන්	186
පුද්ගලිකයන්	664, 668, 676, 680
පුද්ගලිකයන්	582
පුද්ගලිකයන්	90
පුද්ගලිකයන්	188, 724
පුද්ගලිකයන්	314
පුද්ගලිකයන්	526, 530
පුද්ගලිකයන්	192, 580
පුද්ගලිකයන්	642
පුද්ගලිකයන්	564
පුද්ගලිකයන්	184
පුද්ගලිකයන්	466, 472, 552
පුද්ගලිකයන්	780
පුද්ගලිකයන්	546
පුද්ගලිකයන්	38, 102, 338, 414
පුද්ගලිකයන්	206
පුද්ගලිකයන්	768
පුද්ගලිකයන්	34, 72, 416
පුද්ගලිකයන්	640
පුද්ගලිකයන්	138
පුද්ගලිකයන්	206
පුද්ගලිකයන්	320
පුද්ගලිකයන්	438, 628
පුද්ගලිකයන්	630, 640
පුද්ගලිකයන්	766
පුද්ගලිකයන්	516, 566, 570, 626, 662, 672
පුද්ගලිකයන්	682, 634
පුද්ගලිකයන්	670
පුද්ගලිකයන්	518
පුද්ගලිකයන්	744
පුද්ගලිකයන්	664, 666, 676, 678
පුද්ගලිකයන්	752, 754
පුද්ගලිකයන්	62

පිටතිබකා		පිටතිබකා	
හතකාභිභාරං	558	මිච්ඡාසමාධි	98
හදුමුඛ	654	මුඛකයුසං	680
හමකාභෙරු	136	මුච්ඡිතො	396
හගභෙරමං	40, 48	මුඛං	8, 12, 14, 16
හසුපරතො	746, 748	මුඛතාමාභෙරු	188, 722
හරහරං	320	මුද්දය	202
හමද්ධසි	158	මුද්ධාවසිඤ්ඤාසං	548
හාකුටිං	314	මුසලමහතරං	188, 722
හාකුරකඛිතා	664, 666, 676, 678	මුතොඡ්චි	138
හිකතානං මා අනුපපදනං	664, 676	මෙරතං	188, 652
හිංසකකකසමිං	192	මොකඛිතිකා	624
හීරුකජාතිකා	44	යභකතා	594, 596
හුජ්ඣෙසා	642	යඤ්ඤෙහ සුද්ධි	196
හුභගරහකා	766	යතොනිදුකං	276
මංසපෙසුපමා	326	යත්‍රහිතාමි	764
මකඛි	100, 230	යතීධිකරණමෙතං	438, 528, 532
මහසමානො	780	534, 610, 624, 628, 636	
මගො	46, 48	යථාකමමුපගෙ	586, 646, 648
මඛතුරච්ඡවි	582	යථාකාමකරණිතං	374, 422
මච්ඡරියං	84	යථාපරිශතතං	528, 532
මච්ඡගුමඛං	648	යථාසකංපටිහානං	514, 516, 518
මච්ජං	652	522	
මධුපිණ්ඩිකපරියායො	286	යදිච්ඡකං	312
මධුරකජාතා	780	යාවිතකුපමා	326
මහසානුපෙකඛිතා	516	යාත්‍රා	636
මහතජාතියංගකසං	654, 666	යාපනියං	494
මසාණාති	188, 724	යාමවකා	644
මහාවිකට්ඨොපනසමිං	190	යොගකෙඛමිං	10, 398
මනෙසකඛිකා	600	යොග්‍යාවර්තො	312
මාතාපිතුරකඛිතා	664, 666, 676	යොනිගො	178
678		යොනිගොමහසිකාභෙරුති	24
මාතාපෙතනීකසමිහවිසං	358	රභිහජාතෙ	82
මාතිකාධරු	528, 534	රජාපථො	66, 566, 626
මාතුගොරවිකෙහ	538, 540	රජොජලලං	190
මාතුරකඛිතා	664, 666, 676, 678	රතකඤ්ඤා	526, 530, 532, 534
මාසාවි	100, 230	රතනිං ධුප්‍රායති	538
මාරමකුඛං	390, 422	රතකුපරතො	438, 628
මානුමාසිපාවික	718	රථකං	624
මාසානං	622	රථමනීකාති	368
මච්ඡද්ධසි	98, 652, 654, 656	රුහාත්‍රසං	112
මච්ඡාවිමුකති	98	රුජපොරිගෙක	202
මච්ඡාසංකපා	98	රුත්‍රමුඛමපි	206
මච්ඡාසභි	98	රිඤ්චිසකනති	382

පිටිවිචිතා		පිටිවිචිතා	
විභවකං	770	වෘකවිරං	188, 724
විභවතා	652	වෘමනිකා	434
විභවමානො	202	වෘයං	4, 12, 14, 16
රූකවිචිතියානි	48	වෘයතරහකා	766
රූකවිචිප්පමා	326	වෘයච්ඡවිචිකා	766
රූපඤ්ඤ	526, 530, 532	වෘලං	544
රූපතනායං පුරිසප්පකලො	546	වෘමනකි	28
ලකවිචිකාසලො	526, 530, 532	වෘලකච්චලං	168, 724
ලඛනි	360	වෘලවිචිච්චලො	428
ලඛනලාභනමනෙතන	400, 566, 570	විභවකච්චිකාසො	554, 556
ලභ්‍යවිචිතං	312	විකිණණවෘමා	72
ලාඛං	320	විකානසා	572, 574
ලාභකකකාරසිලොකං	44, 464	විකාතපරිලොකා	24
ලුඛවිචිච්චකර	66, 68	විචිතකාලකං	72
ලෙඛ්‍යවිචි	204	විජාමරණසම්පනො	626, 662, 678
ලොකවෘද්ධවිචිතංසුතනා	92	විජේජාතලහෙනසු	206
ලොකාමිතානි	382	විටතිං	720
ලොඛ්‍යසම්මතා	90	විතකකපරිචායපච්චසු	306
ලොමසාය	718	විතකකසංඛාරසණ්ඨානං	302
ලොමිකංසනපරිචායං	199	විදුසුකො	158, 730, 732
ලොභිතපකවිචිකො	740	විඤ්චි	742
ලොභිතපාණි	664, 676	විඤ්චා	730, 732
වඛකං	624	විඤ්චනෙතන	456
වචනපචානං	26, 318	විනංසර	528, 534
වචිකඛාසර	634, 636, 638, 694	විතංසාදී	626, 668, 680
වච්චකපං	498	විනිපානං	586, 648, 662, 674, 678
වච්චකො	538, 540	විනිපානිකා	178
වච්චනාච්චි	192, 580	විනිලකං	138
වතං	82, 90	විපරිතදුස්සනො	666, 678
වච්චිතාසිකො	768	විප්‍රඛිකරානං	138
වච්ච	22, 606	විපච්චිකානි	554
වතවෙචිතානි	48	විභවච්චි	158
වතවෙතනානි	48	විච්චිතවිචිතො	536, 558
වතපච්චපරිචායං	264	විච්චිතනානුකතරිචිතෙත	556
වතපච්චානි	38	විච්චිතනිඤ්ඤණදුස්සනතච්චදුකපං	362
විචිතාච්චිතමිතං	418	විචිතාකා	76
විචිතානි	464	විච්චිතෙත	450
වරතනකඛනිකෙතන	578	විච්චිතෙත	766
වසනිකමාලං	72	විච්චිතමාච්චිතමානංසමිතො	-
වභව්චිකො	780	භංගං	262
වලභිච්චිතං	426	විච්චිතමාච්චිතමානං	28

පිටපිඩකා			පිටපිඩකා
විරිතාරභකථං	362	සකලිකභ්වි	608
විරාලයං	526, 530, 532, 534, 546	සකකාසො	702
පිලිකං	210	සකකාගද්විසි	704
පිච්චො	634, 634	සකකාරභ්වි	608
පිච්චපනනා	752, 754	සකකිණණපරිචො	346
පිච්චකමිනුසිකකනති	32	සකකිනතිසු	188, 722
පිලුකාසිතාති	554	සකිච්චුණිකමපි	206
පිච්චපිතාති	554	සකිච්චිකං	566, 626
පිච්චකච්චං	242	සකිච්චකන	202
පිච්චාරසමාපනතිසා	502, 414, 622	සකිච්චාරජාතිකා	612
	524	සකිච්චාරතනායං පුරිසපුඤ්ඤාලො	546
පිච්චිංසුපරතිසා	26, 636	සකිච්චකනො	436, 626
පිච්චිමිසා	744, 746	සකුඤ්ඤාතනායං පුරිසපුඤ්ඤාලො	546
පිච්චිංසානුචරිතං	164	සකුඤ්ඤාතති	752
පිච්චිංසාසමාධිපධානසංඛාර සමනනා	262	සකුඤ්ඤාපෙනති	752
	12, 14	සකුඤ්ඤාචෙදසිතතිරෙඛං	392, 424,
පුසිතචා	12, 14		502, 694, 708, 694
පුපකච්චා	574, 576	සඵලසු	376
චෙච්චිකිච්චි	42, 98	සණ්චොචිකං	544
චෙදදා	650	සණ්චිකණ්චිචාරිති	562
චෙදනතනායං පුරිසපුඤ්ඤාලො	546	සතා	638
චෙදලා	334	සතානුසාරි විඤ්ඤාණං	582
චෙදෙසො	606	සතිසමපඤ්ඤාන	630, 638
චෙතසිකො	350	සතිසමොඤ්චිකං	28
චෙතාරජාති	174	සතනාලොචිකා	562
චෙතාරජාපනනා	174	සතනාභිකමපි ආභාරං	562
චෙතපච්චලො	6, 12, 14, 16	සතතිසුපුපමා	326
චොදනා	746, 748	සනුච්චිකපෙන	372
චොදනපකච්චං	290	සදර්	590, 650, 774
චොච්චිකනනා	428	සද්දනානො	90
චොච්චිකි	316, 784	සද්ධානුසාරිනො	540
චොච්චානමාපාදි	472	සනාරමාභිර්	642
චොච්චානපරිණාමිං	28	සනාරණි	886
චානතිකාචං	234	සනානා විභාර	96
චංචෙච්චිකමිතං	210	සනතිචරපදං	400
චංචාදෙනති	512	සනද්විජාසො	182
චංචාචරන සුඤ්ඤා	196	සනද්විසිකො	202
චංචෙච්චෙච්චොති	178	සනද්විසිපරාමාසි	102, 280
චඋතතරං	144	සනිසමලසකිකච්චෙර	780
චඋතතරච්ච්චෙදා	184	සනතිරුණිකාසා	290
චඋදෙදුකං	586, 646	සනතිසාදෙච්චි	390
චඋද්දා	652		

පිටිවඩකා		පිටිවඩකා	
සපනතභාණේ	438, 628	සමමොහවිහාරසමිං	588
සපදකමාරි	66, 68	සගච්චපිහානං	164
සපදිදණ්ඩා	664, 666, 676, 678	සලොඛා	96
සපසකුඤ්ජරාතිකො	536, 538	සසාතීසමං	22, 338,
සපසදෙසං	378	සහධම්මිකා	156, 648
සපසසිරුපමිං	328	සහව්‍යානං	670, 680
සබ්බතකතාය	658, 698, 782	සහසාලොකානං	518
සබ්බසාහාමිතීං ටට්ඨදං	170	සාකහසෙකා	188, 386, 724
සබ්බපාලීච්ඡල්ලා	508, 514, 516, 518, 522	සාකාරං	586, 646
සබ්බාවනො	642, 644, 646	සාතනං	516, 594
සබ්බාවනං ළොකං	658, 698, 782	සාඛිතණො	64, 68
සමඤ්ජනං	526, 668, 680	සාභේයාං	36, 84, 652, 656
සමණසාමිච්චපට්ඨද	652	සාණොති	724
සමනුගාහනති	324	සානොදිකා	658
සමනුගාතීමොනො	552, 602, 604	සාථලිකා	34, 72, 74
සමනුගාසනති	324	සාපදෙසං	436, 626, 668, 680
සමනුසුඤ්ජනති	324	සාමිඤ්ඤං	654
සමනාභාණේ	460	සාමිඤ්ඤිකථානං සතං	634, 636 638, 640
සමපට්ඨනො	594, 624	සාමොකහලකඛා	188, 386, 724
සමොධි	706, 568, 570, 706	සාමිතං	142
සමොධිතිමිතනා	706	සායනතිසකමපි	188, 724
සමොධිපරිකාරං	706	සාරඥො	576, 578, 580
සමොධිසමපදකථං	362	සාරමො	36, 84
සමාරභිතා	590	සාරාණීයං,	542, 544, 560, 662, 674, 684
සමිතා	650	සාරෙ පතිට්ඨිතා	70
සමුතෙතප්ඨනො	362	සාලලට්ඨිතො	314
සමුදගච්ඡනති	264	සාමනෙසදෙති	530, 532, 534
සමුදව්ච්ඡනති	94, 416, 458	සාසනකරො	554, 556
සමුදනෙතබ්බං	264	සිඛරෙත	578
සමුපබ්බුළො	594	සිතාති	90
සමපලිභග්ගානි	554	සිසාවානෙත	218
සමපවනති	508	සිප්පිසමුක්ඛං	648
සමපාසති	230	සිතොදිකා	658
සමපාසිසානති	202	සිලුසමපදකථං	362, 512
සමපාරුතං	652	සිච්චිකාස	138
සමච්ඡට්ඨනො	192, 582	සිසකවංචං	140
සමනමෙසිතං	112, 610	සුඛසාරුතිතං	564
සමමනනො	162	සුඤ්ඤානාරංචං මුළුතනො	78
සමමදඤ්ඤාවිමුතෙතනා	14, 15, 538 556	සුතධරො	510, 516
		සුඤ්ඤා	186

පිටුවකො		පිටුවකො	
පුනිකතනිතං	336	සොඛතං	26
පුපංඝෙහි	140	සොරතං	514
පුච්ඡාදාපභෙ	410	සොච්ඡේකං	396
පුපුකාලකෙසො	196, 400, 566	සොසිතො	192
පුඤ්ඤතං	594	සොකාඤ	410
පුභිතො	30	සංසනති	192
පුපනිප්ඵ	406	පටිභකෙධි	188, 386, 724
පුපධාරිතං	494	පතපහතෙ	664, 676
පෙතකා	186, 406, 572, 658	පත්ථපඤ්ඤානිකමපි	206
සොදුප්පිකානි	554	පත්ථච්චිලිතකෙතන	498
සෙසාපුඛං	256	පත්ථාපලෙඛනො	188, 722
සොංඝනිකා කිලකුඤ්ඤං	544, 552	පත්ථප්පභිනනං	558
සොංඝනිකා ධුතෙතා	544	පරතනිමිඤ්ඤා	38
සොනතිතො	650	පරෙණ්ණකපුසං	680